ترجمة القاموس

بريحى مجلد

باب الهمزة ده ن باشلانا

كلمة الكذب من الاضداد
يأتي بمعنى الصدق كذب النسابون

...ه‌سی حکاکلرده یکرمی برنومرولی دکانده
...حسن حلمی افندی معرفتیله طبع اولندی

23 (5)

١٣٠٤

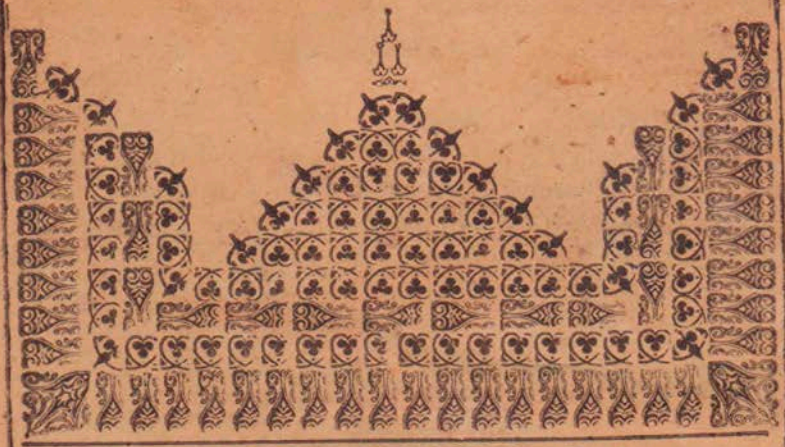

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى شرح صدرى لشرح ديباجة القاموس و الصلوة والسلام على المصطفى الذى انزل عليه القاموس وعلى آله و صحبه ذوى نفايس النفوس ماغردت عنادل الاقلام على ايك السطور فى رياض الطروس اما بعد معلوم اصحاب فهومدركه ديباجهٔ قاموس خليج اوقيانوس اولان بحر هرمز منالى اجناس جواهر زواهر ايله مالا مال و غواص فكر و انديشه يه قعر و غورينه وصول ممتنع الاحتمال مثابه سنده اولوب الفاظ وعباراتنده مندمج وفقرات وسجعاتنده مندرج اولان حسن انسجام ولطف جزالت و سلاست وانتظام وفنون محسنات وصنوف مزينات ومبينات واستعارات وترصيعات ومعانئ بديعة البيان ومبانئ متينة الاركان وصنايع عربيه وروايع ادبيه وانواع فصاحت واصناف بلاغت بالجمله شناور دريای علم وفضيلت عندنده روشنا وترجمه سى خصوصى مقامات حريرى ترجمه سى كبى اهدار اصل اصيل اولمغله جغى ار باب نهايه مستغن عن الانهادر بنابران ديباجهٔ مرقومه نك ترجمه سى امرى استهجان ومفيد ومضبوط وموجز وضبوط شرح اولنمى سنجيدهٔ ميزان استحسان اولنغله وجه مذكور اوزره ملخص ومخلص اشبو شرح دلكشا متوكلا على الله تعالى ترقيم واملا وهر فقره نك متضمن اولديغى صنايعى فردا فردا ايضاح وتطبيق وتصريح وتحقيق ايلك دخى اطناب واملالى موجب او لمغله بعض

اهمنه تلميح وتلويحله اكتفا اولندى وقبل الشروع مؤلف اصل اصيل فاضل فائق العديل عليه رحمة الرب الجليل حضرتلرينك تراجم احوالى عصرينك فريد ى اولان شارح قاموس السيد مرتضى الزبيدى مرحومك تحرير و بيانى موجبنجه بومحلده رسم وترقيمى جسبان وموافق وجدان اولمغله اول ميدانده يكران كلك سريع الجريانه ارخاى عنان قلندى خفى اولميه‌كه مؤلف عليه‌الرحمه حضرتلرينك كنيه‌لرى ابوطاهر واسم ساميلرى محمد بن يعقوب بن محمد بن يعقوب بن ابراهيم ابن عمر بن ابى بكر بن محمود بن ادريس بن فضل الله بن الشيخ ابى اسحق ابراهيم ابن علي بن يوسف الشيرازى در ولقبى مجدالدين و سلسلهٔ نسبى خليفهٔ كازرون صديق اكبر رضى‌الله عنه حضرتلرينه پيوسته‌در ايرانده شيراز ايالتنده واقع فيروز آباد نام بلده اعمالندن كازرون نام قصبه‌ده يديوز يكرمى طقوز تاريخنده مشيهٔ نيستيدن سرنمون ساحهٔ هستى اولدى يدى ياشنه قدر قرآن كريمى ازبر وسكز ياشنه واردقده پدرلريله شيرازه نقل و رحلت وآنده پدرلرندن وقوام الدين عبدالله بن محمود ومحمد بن يوسف الزرندى وسائر اعلام عملدن برمدت استحصال مقدماته سعى ومبادرت ايلدكدنصكره عراق سمتنه توجيه وجههٔ عزيمت ايدوب دارالسلام بغداد بهشت ارتسامده نظاميه مدرسى قاضى شرف عبدالله بن بكتماش نام سرامد فضلاء وقحولك مجلس شرفشمولريته رخصتياب دخول وبرزمان اول شمس منير علم وعرفاندن استفاضهٔ انوار معقول ومنقوله مشغول اولدى بعده بلاد شرقيه وهنديه وهام ومصر و روى جائل وزنبور عسل بى كسل كبى هر شكوفه دن نائل حظ شامل اولوب والحاصل عامهٔ علوم وكافهٔ فنون منطوق ومفهومده بارع وكامل و خاصهٔ لغت وادبيه ده فضل قاضىٔ قاضلى فاضل اولدى وبدايعدن اولهرق فرط ذهن وذكا ايله قوت حافظه‌يى جامع بروجود رائع ايدى حتى سير وسياحتى خلالنده دخى كل ليلة ايكيوز سطر حفظ ايلدكجه سرنهادهٔ بالين راحت اولديغى رسيدهٔ رتبهٔ مجتهد وبالجمله اعلام علماء معاصرين عندلرنده صك صحيح الثبوت فضل وكمالى محضا وكليات وجزئيات علومده مهر منير آسا فردكلى اولديغى روشن وهويدا اولمشدر وسير وسياحتنده مرور ايلديكى بلاد وقصبات اهاليسى وولاة وحكامى تأديهٔ مراسم تكريم واجلاله استقبال ونوازم اكرام واحترامى حقلرنده بذل واكمال ايدرلر ايدى خصوصا سلاطين زمانده آذر بيجان شاهى شاه شجاع وسلطان مصر الاشرف وصاحب بغداد ابن اويس وامير تيمور حقلرنده اجراى حق توقير وابقاى عطاياى غير حصير ايلديلر خصوصا اساطين عثمانيه وسلاطين خاقانيه دن سلطان يلدرم بايزيد خان ابن سلطان مراد عليهما رحمة الرب الجواد حضرتلرى تختكاه بروسه ده فرمانفرماى مملكت اسلام ايكن

موی الیه دارالسلطنه‌یه ورود وطرف اوضح الشرف شاهانه‌دن فوق الملحوظ استیفای حظوظ نامحدود ایلدیلر بعده حجاز مغفرت پرداز طرفنه جازه ران شوق و اهتزاز و حرمین محترمینده برمدت مجاورتله مظهر بلغهٔ اعتزاز اولوب اوراده قاموس محیطی تلخیص وتدوین ایلدکدنصکره یمن واقبالله یمن سمتنه توجه واعتزامله اول اقطار واقطانی دخی مغبوط بهشت برین ایلدی اول تاریخده حکمران ملکت یمن اولان دودمان رسولیه‌دن ملك اشرف اسمعیل عندنده نائل حسن تلقی ووقت یسیرده ماهیتی مهرتابان کبی نزد مشار الیهده دخی عیان اولمغله درجهٔ وقع و اعتباری فلك چارمینه مترقی اولوب اول وهله‌ده زبید قضاسنی توجیه وقاضی القضاة عنوانیله پایهٔ قدر ومنزلتنی تنویه ایلدیلر بعده ملك مشار الیه کندیلرندن تلمذ وکریمهٔ مکرمه‌لرینی دخی نکاح ایلمکله دوبالا آمیزش والتیام والحاصل قریب ایامده ملکت یمنده شیخ‌الاسلام وقبلهٔ خاص وعام اولدی یکرمی سنه مقدار زبید شهرنده قرار ایدوب اوحالاده دخی کاه وبکاه زیارت بیت حضرت اله قصدیله مکررا حرمینه تردد وینه زبیده آمد شد ایدر ایدی وملك اشرف حضرتلریله طرف موی الیه علاقهٔ تام وارتباط مالاکلامری اولمغله همیشه دیدارلریله مبتهج ومتجمل ولحظهٔ مفارقتلرینه غیر متحمل ایدی حتی بیر سال بالوکاله روضهٔ مطهرهٔ سید الانام علیه الصلوة والسلام طرفنه ابلاغ تحفهٔ تحیت ایجون بر برید ارسال ایلمك دأب ملوك اولمغله مؤلف علیه الرحمه اول سنه برید مرسول کندیلری اولمق نیازیله طرف مشار الیه اشبو رقیمه بی تحریر وایصال ایلدیکه صورتی بودر بعد العنوان • وکان من عادة الخلفاء سلفا وخلفا انهم کانوا یبردون البرید بقصد تبلیغ سلامهم الی حضرت سید المرسلین صلی‌الله علیه وسلم فاجعلنی جعلنی الله فداك ذالك البرید فانی لااشتهی شیئا سواه ولا ارید • پس بومضمونده عریضهٔ مذکوره واصل دست اشرف اولدقده کندی دست خطیله تحریر ایلدیکی جوابنامه‌لك صورتی بودر بعد الالقاب • ان هذا شیء لاینطق لسانی ولایجری به قلمی فبالله علیك الا ماوهبت لنا هذا النمر والله یامجدالدین یمینا بارة انی اری فراق الدنیا ونعیمها ولافراقك انت الیمین واهله • مؤلف مرحومك مدت عمری طقسانه متناهز اولوب اصلا قوی و حواسنه و هن وخلل طاری وشعور وحفظنه خبط وذلل ساری اولمدی سکز یوز اون یدی شوالنك یکرمنجی ثلثاء کیجه‌سی مصحف حیاتی رسیدهٔ حد ختام وبلدهٔ مزبوره‌ده اعزهٔ کرامدن شیخ اسمعیل الجرنی تربه‌سی حضیره‌سنده اول کتبخانهٔ علوم و فضائل کرجه دفین خاك سیفام اولوب لکن عمر ثانی اولان آثار جلیله‌لریله الی یوم القیام پاینده و بردوام اولمشدر تغمدالله برحمته ومتعنا من اثر علمه وفضیلته ومرحومك آثار علمیه و تصانیف علیه لری حوزهٔ حدواحصادن

بیرون وقیاس مقیاس عقل واندیشه‌دن انزون اولمغله محض کرامتـه محمول قوت قدسیه او لدیغی امضا کردهٔ اصحاب عقول و نقولدر از جمله اصل کتاب قاموس اولان اللامع المعلم العجاب الجامع بین المحکم والعباب نام تألیفی‌که دیباجه‌ده اشـعار ایلدیکی اوزره التمش جلد اولوب بعده قاموسی اندن تلخیص وبنیان مرصوص کبی ترصیص ایلدی وایکی جلددہ بصائر ذوی‌التمییز فی‌لطـائف کـتاب‌الله العزیز نام تفسیری‌که بوترجمه‌ده آندن خیلی استمداد وجابجا نفایس شریفه نقل وایراد اولندی ودرت جلددہ تنویر المقیاس فی تفسیر ابن عباس وبرجلددہ‌الدرالنظیم المرشد الی مقاصد القرآن العظیم وحاصل کورة الخلاص فی‌فضائل سـورة الاخلاص وشرح قطبة الخشاف فی‌شرح خطبة الکشاف و درت جلددہ شوارق الاسرار العلیة فی شرح مشارق الانوارالنبویة ومنح‌الباری نسیل‌الفیح الجاری فی‌شرح صحیح‌البخاری‌که ربع العبادات یکرمی جلده بالغ اولمشدر واوج جلددہ الاسعاد بالاصعاد الی درجة الاجتهاد وایکی جلددہ عدة الاحکام فی‌شرح عمدة الحکام وبرجلددہ انتضاض‌السهاد فی‌اقتراض الجهـاد والنفحة العنبریة فی‌مولد خیرالبریه والصلاة والبشر فی‌الصلوة علی‌خیر البشر والاصابة فی‌اسمآء‌الصحابة والوصل والمنی فی‌فضل منا والمغانم المطـابة فی‌معالم طابه وتسهیج الغرام الی البلد الحرام وروضة النـاظر فی‌درجة الشیخ عبد القادر والمرقات الوفیه فی طبقات الحنفیه والمرقات الرافعیه فی‌طبقات الشـافعیه والبلغة فی‌تراجم ائمة النحو واللغه ونزهة الاذهان فی‌تاریخ اصبهان وتعیین‌الغرفات للمعین‌علی عرفات‌ومنیة المسؤل فی‌دعوات‌الرسول ومقصودذوی الالباب فی‌علم‌الاعراب والمتفق وضعا‌المختلف صنعا والدر الغالی فی‌الاحادیث العوالی‌والتجاریح فی‌فوائدمتعلقة باحادیث المصابیح وتحبیر الموشین فیما یقال بالسین والشین والروض المسلوف فیمـاله اسمان الی الالوف وتحفة النماعیل فیمن یسمی من‌الملائکة اسمعیل واسمـاء السراح فی‌اسماء النکاح و الجلیس الانیس فی‌اسماء الخندریس وانواء الغیث فی‌اسماء اللیث وترقیق الاسل فی‌تصفیق العسل وزاد المعاد فی‌بانت سعاد وقصیدهٔ مرقومه‌نك‌شرحی والتحف‌والظرائف فی‌النکت الشرائف واحاسن‌اللطائف فی‌محاسن‌الطائف والفضل‌الوفی فی‌عدل الاشرفی‌واشارة الحجون‌الی‌زیادة‌الحجون وفی‌الدرة من‌الخرزه فی‌فضل‌السلامة علی‌الخبره (سلامه وخبره) طائف قضاسنده ایکی قریه‌دروتسهیل طریق الوصول الی الاحادیث الزائدة علی جامع الاصول‌که درت جلددہ در ملك ناصربن اشـرف ایجون تألیف ایلدی وتحفة الادبه فیمن نسب الی غیرابیه وبش جلددہ مثلث کبیر وبعده آنك‌مختصری‌واسماء العاده فی‌اسماء‌الغاده وسفر السعاده وبونلردن ماعدامطول ومختصر تألیفاتی خصوصا رسائل متنوعه‌لری حیرتبخش اولی الالبـاب خارج از حساب حسابدر ومنقولدرکه دیار رومده اولدقلری اثنـاده علماء وقت ایله خاص

برنادیء فضائل اختصاصده حضاردن بریسی مؤلف مرحومدن امام علی کرم الله وجهه حضرتلری کاتب دیوان بلند ایوانلرینی تزیه ضمننده آوردهٔ بیان پیوردقلری اشبو ٥ الصبق روانقك بالجبوب وخذ المزبر بشنا ترك واجعل خند ورتيك الى فيهلى حتى لاتبغ نبغة الاوقد وعينها فى حاطة جلجلانك٥ عبارتيله صادر اولان امر شریفلرینك معناسنی سؤال ایلدکده بالبداهه اشبو الزق عضر طيك بالصلة وخذ المسطر باباخسك واجعل حجمیتك الى اتعبانى حتى لاانبس نبسة الا وعينتها فى لحظة رباطك تعبیریله تفسیر ایلدیلر ودمشق شامده باب النصر وباب الفرج بیننده نعل نبویيه متوجها صحیح مسلمی اعلام محدثیندن ناصرالدین ابوعبدالله محمد بن جهبل علیه الرحمه حضرتلرندن بطریق الضبط والاتقان اوچ کون ظرفنده بالتمام قرأت واخذ ایلدیکنی کندیسی اشبو ابیاتنده اشعار وبیان ایلمشدر

قرأت بحمد الله جامع مسلم ... بجوف دمشق الشام جوفا لاسلام
على ناصر الدين الامام ابن جهبل ... بحضرة حفاظ مشاهير اعلام
وتم بتوفيق الاله وفضله ... قرأة ضبط فى ثلاثة ايام

خلاصهٔ مقال لایدرك شأوه ولایشق غباره مثل وندیدی نادیده ونشیدهٔ ادعای نظیری ثانیده آیة من الایات ومعجزة من المعجزات بروجودهما همال وبرعنصر عنقا مثال ایدی ومعاصرین ادباء کندیلرینك وجلیلهٔ آثارلری اولان قاموس محیطك روضهٔ مدح وتقریظلرنده انواع نظم ونثرایله عندلیب آسا کوبا ونغمه سرا اولدیلر ازجمله ادیب ماهر نورالدین علی بن محمد بن العلیف المکی که علیفی ایله مشتهردر اشبو قطعهٔ لطیفه ایله وجه مدیحی ترشیح ایلدی

مذ مد مجد الدين فى ايامه ... من بعض بحر علمه القاموسا
ذهبت صحاح الجوهرى كانها ... سحر المداين حين القاموسا

وابو عبدالله الفیومی علیه رحمة القیومی اشبو قطعه ایله رخسارهٔ وصف قاموسی توشیح ایلمشدر

لله قاموس بطيب وروده ... اغنى الورى من كل معنى ازهرى
نبذ الصحاح بلفظه والبحر من ... عاداته يلقى صحاح الجوهرى

وفقیه جمال الدین محمد بن صباح الصباحی بو ابیاتله صباحتبخش جمال تقریظ وتمدیح اولدی

من رام فى اللغة العلو على السها ... فعليه منه ماحوى قاموسها
مغن عن الكتب النفيسة كلها ... جماع شمل شتيتها ناموسها
فاذا دواوين العلوم تجمعت ... فى محفل للدرس فهو عروسها
لله مجد الدين خير مؤلف ... ملك الائمة وافتدته نفوسها

لامعه • شارح تحرير ابوالفيض محمد مرتضى الحسينى الهندى الزبيدى المصرى عليه رحمة الرب القدير اسانيد مسلسله ايله سلسلهٔ اجازت عمليه‌لرينى مؤلف مرحومه متصل ومنتهى ايلمشدر كذلك اشبو مترجم حقيرك دخى طريق خاصه‌دن شارحه ومؤلفه منتمى اولمغله جهت جامعهٔ معنويه شارحى شرح طرفنه وبو فقيرى توجه سمتنه ارشاد وتوفيق وسر نسبتى اظهار وتحقيق ايلدى والحمدلله على فضله العظيم والصلوة والسلام على نبيه الكريم وآله وصحبه اجمعين وهذا القدر يكفى فى هذا المقام الخطير فان القليل يدل على الكثير والقطرة تنبئ عن الغدير قال المؤلف الفاضل تغمده الله تعالى بغفرانه الشامل بعد الابتداء بالبسملة الشريفة (الحمدلله منطق البلغاء باللغى فى البوادى ومودع اللسان السن اللسن الهوادى) (منطق) كلمه‌سى انطاقدن اسم فاعلدر كه بالقوه ياخود بالفعل سويلمجى قمق وسويلتمك معناسنه‌در (البلغاء) علماء وزننده بليغك جمعيدركه بلاغتدن وصفدر وبلاغتايله كلام متصف اولوركه مقتضاى حاله موافقتدن عبارتدر و متكلم متصف اولور واول متكلمه برملكه وقوتدركه آنكله كلام بليغ تأليفنه مقتدر اولور (اللغى) لامك ضمى والغك قصريله لغت لفظدن جمعدر بره وبرى كلمه‌لرى كبى ولغت عند المؤلف شول اصواته دينوركه آنكله هر قوم وطائفه غرض ومقصودلرينى تعبير ايدرلر وبعضلر معنايه موضوع لفظ ايله تعريف ايلديلر (فى البوادى) البلغاء لفظدن حالدر زيرا مضاف اليهده عاملدر وبوادى باديه‌نك جمعيدركه بيابانه‌دينور (المودع) ايداعدن اسم فاعلدر برنسنه‌يى برآدمه امانت طريقيله وبرمك معناسنه‌در واطلاق وتقييد علاقه‌سيله اعطاء معناسنه‌ده استعمال اولنور (اللسان) قولى لسانهم سبكنده دركه ضمير بلغايه راجعدر ولسان دله دينور ولغت معناسنه كلور (الالسن) اجر وزننده فصاحت معناسنه اولان لسن ماده سندن وصفدر اجود اللسان و افصح ديمكدر مودع لفظنك مفعول ثانيسيدر (اللسن) ضمتينله لسانك جمعيدر (الهوادى) هاديه‌نك جمعيدر هرنسنه‌دن متقدم اولانه دينور بوراده مراد امر فصاحتده فائق وراجح وجهله لسانه متقدم ديمكدر اللسن لفظنك مضاف اليهدر مفهوم كلام حمد وثنا اول زمرهٔ بلغايى باديه نشين اولدقلرى حالده لغات كثيره ايله انطاق ياخود نطقه اقتدار ولسان بلغايه لغات فائقه وراجحه‌نك افصح واجودنى ايداع وايثار ايدن ذات اجل واعلايه مخصوصدر وباديه ايله تقييدى لسانلرى شائبهٔ اختلاط واختلالدن مصون ومأمون اولمغله كلامارى معول عليه اولديغندن احتجاج واستشهاد اولنديغنه مبنيدر

حسن الحضارة مجلوبة بتطرئة وفى البداوة حسن غير مجلوب

ولسان كلمه‌سندن لغت مراد اولنوب والسن كلمه‌سى سينك ضميله لسان لفظنك

جمی اولوب واللسن کلمه‌سی لامك ضمی و سینك سکونیله لسن لفظندن که لامك فتحی وسینك کسریله وصفدر واول لسن لفظندن که طلاقت لسان معناسنه در مأخوذ در وهوادی هدایتدن مأخوذ اولمق جائز در بوکا کوره مفهوم فقره جذ وثنا اول فطرتلرنده طلاقت و جزالت مرکوز اولان قومك لسانلرینه ارشاد ودلالت مراد ایدن لغی ایداع ایلیان ذات ذوالمننه مخصوصدردیمك اولور وهوادیدن ایکی احتماله کوره‌ده متقدم معناسنه اولمق محتملدر زیرا حضرت آدم علی نبینا و علیه السلام جنتده اولدقلری حینده لسان عربیله تکلم وبعدالنزول انسلاب عربیتله سر یانی‌به محول و بعد قبول التوبه حقلرنده ینه عربیه الهامیله الطاف الهیه درکار و مکمل اولدیغی مروی در وفقرهٔ مزبوره صنایع بدیعیه‌دن براعت استهلالی وارصاد وجناس مفروق و جناس محرف وناقص وحسن مطلع وسجع وترصیع واعنات صنعتلریی متضمن اولدیغی آشنایان ادبیه‌یه غیر خفیه‌در بسط وتفصیللری موجب اکثار وتطویل اولمغله ایما ایله اکتفا اولندی (ومخصص عروق القیصوم وغضا القصیم بمالم ینله العبری والجادی ومغیض الایادی بالروایح والغوادی المجتدی والجادی) (المخصص) تخصیصدن اسم فاعلدرکه برشیئ آخرك مشارك اولمیه‌جغی خصوصله تمیز وافراد ایتمك معناسنه در (العروق) عرقك جمعیدر برنسنه‌نك اصلنه وکوکنه دینور (القیصوم) طیقور وزننده یادیه نباتندندر ترکیده آیوه طنه دیرلر (الغضا) غین معجمه ایله فضا وزننده اشجار بادیه‌دندر فارسیده تاغ وترکیده سکسوك اغاجی دینور (القصیم) قاملیه خصیم وزننده قصیمه‌نك جمعیدرکه شجر غضامنبتی اولان قومساله دینور (بمالم ینله) قولنده ما لفظی سر وخصوصدن عبارتدر (ینل) کلمه‌سی نیلدن مضارعدر اصلی ینال اولمغله لم کلمه‌سی جزم ایدوب اجتماع ساکنین محذور ایله الفی ساقط اولمشدر ونیل ظفر واصابت معناسنه در (العبر) عنبر وزننده زرین ونرکس تعبیر اولنان چیچکه دینور (الجادی) جیم ودال مهمله ایله زعفرانه دینور (المغیض) میمك ضمیله افاضه‌دن اسم فاعلدر طاشوب دوکرك ویرمك معناسنه در (الایادی) بد لفظندن جمعدرکه نعمت معناسنه‌در (الروایح) رایحه‌نك جمعیدرکه اخشام وقتی یاغان یغموره دینور (الغوادی) غادیه‌نك جمعیدرکه صباح یغمورینه دینور وباء جاره سببیهٔ عادیه وظرفیه اولمق محتملدر امطار ظروف نم اولمق مناسبتیله یاخودمراد عموم اولقدرکه وسجعه بالعشی والابکار آیهٔ کریمه‌سی قبیلندندر ذکر اولنان ایکی وقته تخصیصی غالبه مبنیدر (المجتدی) اجتداء ماده‌سندن جود و عطیه ایستمك معناسنه در اسم فاعلدر (الجادی) جیمله جدا و جدوی ماده‌سندن اسم فاعلدر عطیه ایدیجی دیمکدر یقال اجتداه اذاسئله الجدوی یقداه

ای اعطاه وجادی کدا و سائل معناسنه‌ده کلمکله مجتدی چوق ایستین وجادی از
ایستین دیمك دخی ممکندر و مجتدیدن بهایم و جمادات وجادیدن نوع انسان مراد
اولمق دخی جائزدر مفهوم کلام حمد وثنا اول بادیه نباتندن قیصوم دیدکلری نباتك
وقصیم نام قومسال یردن بتن غضا دیدکلری شجرك کوکلرینی حاضره نباتندن
زرین وزعفرانك نائل اولمدقلری خاصه ایله تخصیص وافراد واخشام وصباح
یغمورلری سببیله حاصل اولان یاخود اخشام وصباح یغمورلرنده مکنوز اولان
نعمتلرنی که مراد دائم الاوقات ادرار اولنان نعم بیشماردر فقیر اولوب غیره اعطا
شانندن اولمیان طالب حاجاته و غنی اولوب سائره اعطاشانندن اولان ذواته یاخود
چوق وآز ایستینلره یاخود انسانه وبهایم وجماداته افاضه وارفاد ایدن کریم جواده
مخصوص وشایاندر خفی اولمیه‌که شیح دیدکلری نبات که ترکیده یاوشان دیرلروذکر
اولنان قیصوم وغضا وسمره بادیه‌یه مخصوص اولمغله اهل الشیح والقیصوم والغضا
والسمره ایله عربدن کنایه اولنور بووجهله فقرهٔ اولی عرب طائفه‌سنه فصاحت
وبلاغتی تخصیصی متضمن و نباتات واشجارلرنده اولان خواص ومنافع حاضره‌دن
ازید اولدیغنی معلندر وفقرهٔ مذکوره جناس مستوفی و اشتقاق ومراعات نظیر
وطباق وتشطیر وتدبیج وجناس تام صنایعنی مشتمل اولدیغی مالا کلامدر ومؤلف
عیه الرحمه چاشنیٔ حقیقتدن حلوالمذاق اولمغله فقرهٔ ثانیه‌ده طریقهٔ حقیقت اوزره
بووجهله ده توجیه معنا ممکندر اولا مفیض قولی که افاضه‌دن وافاضه فیضدن
مأخوذدر فیض انزال ایدیجی معناسنه در معلوم اوله‌که فیض الهی ایکی نوعدر
بری فیض اقدس وبری فیض مقدسدر فیض اقدس شول فیض سبحانی وتجلیٔ
رحمانیدرکه مجموع اشیانك وجودینی وقابلیت و استعدادنی حضرت علمیه‌ده مقتضی
اوله‌نته‌که (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف) حدیث قدسیمی اکا اشارتدر
وفیض مقدس شول فیض وتجلیٔ آسمانیدرکه حضرت علمیه‌ده ثابت اولان اعیانك
بحسب الاستعداد خارجده ظهورلرنی موجب اوله بوفیض روح اعظم و ساطتیله
اولور پس اشبو فیض اقدس ایله حضرت علمیه‌ده اعیان ثابته واستعدادات اصلیه
حاصل وفیض مقدس ایله اعیان مرقومه مع اللوازم والتوابع خارجده کسوهٔ وجوده
داخل اولور وایادی ارباب حقیقت عندنده اسماء متقابلهٔ الهیدن عبارتدر وروائح
وغوادی عنوانلرندن ینه دوام واسترسال مراد اولور بوتقریر اوزره مفهوم حمد
وثنا اول قبول عنایات الهیه‌یه مسبوق اولان اعیان واکوانه برمقتضای تجلیات
اسماء متقابله دوام واسترسالدن عبارت اولان غدو وآصال نفحاتیله نقص وانقطاعدن
منزه ومبرا مدرار فیوضات وعطایاسنی ادرار وانزال ایدن جناب کبریایه مخصوصدر
بودقیقه اوزره مؤلف اشبو تألیفی که جملهٔ عنایاتندندر محض فتح سبحانی ومجرد

فيض حضرت يزدانى انرى اولديغنى رمز وايما ايلمش اولور (ونافع غلة الصوادى بالاهاضيب الثوادى ودافع معرة العوادى بالكرم الحمادى و مجرى الاوداء من عين العطاء لكل صادى) (النافع) نون وقافله نفع لغظندن‌كه صوسزلغى كيدرمك وصويه قاندرمق معناسنه‌در اسم فاعلدر (الغلة) غين معجمه‌ك ضميله‌صوسزلغه دينور (الصوادى) صاد مهمله ايله صاديه‌نك جمعيدركه صوسز عطشان معناسنه‌در تأنيثى موصوف اعتبـار يله در ياخود اوزون خرما اغاجنه دينوركه مراد مطلقا اشجـاردر (الاهاضيب) ضاد معجمه ايله هضـابك جمعيدركه يغموره دينور (الثوادى) ثاى مثلثه ايله ثاديه‌نك جمعيدر چوق وعظيم صويه دينور ياخود تجريد بابندندر يقال مطرة ثدياء اى عظيمة غزيرة الماء واهـاضيب هضب جمعى اولان هضابك دخى جمعى اولمق محتملدر وهضب ياصتم طاغلره دينمكله مراد مطلقا طاغلر ديمك اولور و بوصورتده مضاف تقدير اولنوب سيول الاهاضيب سبكنده اولور (الدافع) دفع لغظندن اسم فاعلدر (المعرة) ميم و عينـك وراء مشددەنك فتحه‌لريله اذا واشكنجه معناسنه‌در (العوادى) عين مهمله ايله عاديه‌نك جمعيدركه شروظلم وبيداد معناسنه‌در لكن سياق وسباق اشارتيله قحط و غلا مراد اولمق اغلبدر (الكرم) فتحتينله فضل واحسانه دينور (الحمادى) ميمك ضميله حماداة لغظندن اسم فاعلدر بعض نسخه ده حمادى عنوانيله مرسـومدركه حماديدن اسم فاعلدر ايكيسيده اوزون اوزادى معناسنه‌دركه مراد دوام واستمراردر (المجرى) اجرادن اسم فاعلدر (الاوداء) همزهٔ مفتوحه ايله وادى جمعيدركه دره‌يه‌دينور اولا حاليت ومحليت علاقه‌سيله صويى وثانيا ايصال خير ومنفعت مناسبتيله فضل واحسان واراده اولنمغله مجاز بمرتبتين اولور (من عين العطا) عين يكاره‌دينور مجاز اوله استقلالا وثانيه تبعا ترشحدر وعطا وبركويه دينور عين العطـا تعبيرى عين لطافتى متضمندر مفهوم كلام حمد وثنا اول صوسزلرك ياخود اشجـارك صوسزلغى عظيم و عميم يغمورلر ادراريله ازاله واروا وشر وظلم وجفـا اشكنجه واذاسنى ياخود قحط وغلا بلاسنى فضل فراوان وكرم بى‌پايانيله دفع و ازاله ايدوب بووجهله عبادنى احيا ومنبع زلال لطف وانضالندن جمله‌ء محتاجينه دردلر طلوسى بر واحسان افاضه واجرا ايدن حق جل وعلا دركاهنه احرادر صـادى صوسزه دينمكله مطلقا فضل واحسانه محتاج ديمك اولدى وفقرهٔ اولاده اهاضيبدن تپه‌لر وبايرلر وطاغلر اراده اولنور سـه مضاف مقدر اولمغله طلو و طلشـقن تپه‌لردن وطاغلردن نازل اولان سيل صولريله اروا ايدن ديمك اولور وعوادى لغظنـدن ظلمله وستمكاران اراده اولنمق محتملدر واصول اشجار عظامدن غرس اولنمش عوادىء كرم دخى اراده اولنور لكن تكلفلو جه اولور وفقرهٔ مرقومه ترصيع سجع

واشتقاق و جناس لاحق صنعتنی مشتمل اولدیغی بدیعه شناسانه روشنادر (باعث النبي الهادی مفحما باللسان الضادی کل مضادی مفخما لاتشینه الهجنة والعجمة والضوادی) (الباعث) بعث لفظندن که کوندرمك معناسنه در اسم فاعلدر واعرابنده وجوه ثلاثه جائزدر لکن مقام تعظیم نعمت اولمغله استیناف ارجحدر واسم فاعل بوراده ماضی معناسنه‌در (النبي) پیغمبر معناسنه‌در مأخذی ورسول ایله فرق ونسبت وترادفی خصوصلرینی بیان موجب تطویلدر (الهادی) طوغری یوله دلالت وارشاد ایدیجی دیمکدر (مفحما) حالدر ومفحم افحامدن اسم فاعلدرکه خصمی معارضه ومکالمه دن عاجز قلمق معناسنه‌در (الضادی) ضاد معجمه ایله عربی صحیح دیمکدر زیرا ضاد حرفی عربه مخصوصدر کما قال علیه الصلوة والسلام (انا افصح من نطق بالضاد (المضادی) مضاداة ماده سندن اسم فاعلدر معارض ومعاند و مخالف معناسنه در بعض نسخه‌ده صاد مهمله ایله صادی ومصادی واقع اولمغله صادی مداراة ومساتره معناسنه اولان مصاداة لفظندن اشتقاق کبیر وجهیله مأخوذ ومصادری معارضه وممانعه معناسنه اولان مصاداة لفظندن مأخوذ اولور شارح اشبو اهمال نسخه‌سنی مهمل عد ایلمشدر (مفخما) حال مترادفه‌در ومفخم تفخیمدن اسم مفعولدر معظم و جزل المنطق معناسنه (لاتشینه) شین لفظندن مستقبل منفیدر وشین خلاف زیندرکه عیب وعار معناسنه‌در (الهجنة) های مضمومه ایله کلامده اولان قبح ونقیصه‌یه دینور (العجمة) عینك ضمیله عجمیلك معناسنه‌درکه تکلمده دل طوتقونلقدن ولحن و خطادن عبارتدر بعض نسخه‌ده اللکنة واقع اولمغله یه‌یلك دیمك اولور (الضوادی) ضاد معجمه ایله کلام قبیح معناسنه‌در مفرد وفعلی غیر مسموعدر مفهوم کلام حمد وثنای بی انتها اول جمله معارضین ومخالفین حجت قاطعه ودلائل ساطعه ایله افحام وتعجیز وجلیل القدر وجزیل المنطق اولوب کندیسنه هجنه وعجمه یاخود لکنه وکلام قبیح مقوله‌سی عیب ونقیصه ایرات ایلدیکی حالده یعنی صفات مزبوره‌دن صافی و بری اولهرق کافه عبادی طریق مستقیمه دلالت وارشاد ایدن پیغمبر عالینهادی بعث وارسال ایلین حضرت خدا بارکاهنه مخصوصدر ضادی ومضادی وضوادی بیننده اولان جناس ناقص ومفحم ومفخم بیننده اولان جناس مصحف ظاهر وباهردر (محمد خیر من حضر النوادی وافصح من رکب الخوادی وابلغ من حلب العوادی) محمد کلمه‌سی عطف بیاندر ومحمد افضل انام علیه الصلوة والسلام حقنده بالخصیصه وصف وعلمدر وسائر تسمیه اولنان کسه‌لر حقنده علم محض در نته‌که جمله اسماء الهیه ونبویه‌نك ثانی بوکونه‌در (خیر) کلمه‌سی افضل واشرف معناسنه‌در (حضر) کلمه‌سی حضوردن ماضیدر (النوادی) نادی کلمه‌سنك جمعیدر کواهل وکاهل

كبي ونادى اهل وسكانى اولان مجلسه دينور (الافصح) فصاحتدن افعل تفضيلدر فصاحت لسان منطلق وجارى اولوب لحن ولكنتدن خالص اولمغه دينور وفصاحتله كلام وكلمه ومتكلم موصوف اولور (ركب) ركوبدن ماضيدر (الخوادى) خاى معجمه ايله خاديه ياخود خادى جعيدر بك چابك وروندە دوه يه دينور (الابلغ) بلاغتدن افعل تفضيلدر (حاب) كلمه سى حاى مهمله ايله سود صاغمق معناسنه اولان حلبدن ماضيدر (العوادى) عين مهمله ايله عاديه نك جعيدركه باديه ده شوراوت اوتليان دوه يه دينور بوراده مراد مطلق دوه در مفهوم كلام پيغمبر مشارائيه محمد عليه الصلوة والسلام حضرتلريدركه مجلسلره حاضر اولان انسانك خير وافضلى ودوه لره بين كسه لرك افصحى و ناقه لرى صاغان خلقك ابلغ واكثيدر بوذكر اولنانلرعموم ناسدن كنايه در وركاب خوادى وحلاب عوادى طائفهٔ عرب اولوب فصاحت وبلاغت انلره مخصوص اولمغله پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى نهايت رتبهٔ فصاحت وقصواى درجهٔ بلاغتى حاوى اولدقلرينه اشارتدر وفقرهٔ مذكوره ترصيع وجناس مضارع صنعتلرينى محتوى اولديغى غير خفيدر (بسقت دوحة رسالته تظهرت على شوك الكوادى واستأسدت رياض نبوته فعبت فى المأسد اللبوث العوادى) بسقت كلمه سى بسوقدن كه انماج يو يلنوب اوزامق معناسنه در ماضئ مؤنثدر (الدوحة) دال مفتوحه ايله اولو اغاجه دينور (الرسلة) رانك كسريله بعنت عامه مراددر دوحه نك اضافتى مشبه بهك مشبهه اضافتى قبيلندندر (ظهرت) ظهوردن كه غلبه واستيلاء معناسنه در ماضئ مؤنثدر (الشوك) شينك فتحيله شوكه لفظنك جعيدر تيكنلكه وچاتيلغه دينور (الكوادى) كاديه نك جعيدركه طيراغى غليظ اولمغله كبج انبات ايدن صويسز يره دينور (استأسدت) استيساد لفظندن كه نبات قوتلو اولمغله بوى سوروب اوزامق معناسنه در (الرياض) رانك كسريله روضه نك جعيدر باغچه يه ومرغزار وچنزاره دينور وچنه دخى دينور (النبوة) ضمتيله پيغمبرلك معناسنه در (عبت) عين مهمله وباى مشدده ايله عبكلمه سندن ماضيدر عاجز اولمق معناسنه در (المأسد) مناسك وزنده مأسده نك جعيدركه ارسلان يتاغى اولان اورمانه وبوكه دينور (اللبوث) لامك ضمتيله لبنك جعيدر ارسلانه دينور (العوادى) عاديه نك جعيدر دشمن ياخود صالدروب هجوم ايديجى معناسنه در اشبو فقره دە رسالتپناه عليه صلوة الاله حضرتلرينك قدرت وجلالتى وقهر وتنكيل اعداء باينده قوت وشوكتى سوق وبيان اولنمغله فقرهٔ سابقه دن فصل وجملهٔ فعليه ايله ابراد اولندى مفهوم كلام حضرت سيدالانامك كثرت فروع ووسعت ظل وسبب آسايش وثبات وآرامشى جهتلريله شجرهٔ عظيمه يه مشابه اولان رسالتى ناچيز وناپايدار وموجب

رنج وآزار اولان اديان سائره به غالب اولمغله جمله‌سی نسخ والغا ووقوع شعب وفروع جهتيله باغ وباغچه منزلنده اولان نبوتی بغايت قوت ومتانت بولمغله اورمانلرده متمکن مؤذی ارسلان سبرنده اولان دشمنلری زبون وعاجز ومقهور ايلمشدرکه آکا ظفريياب اولمق حوزهٔ قدرتلرندن بيرون اولمشدر وشوئ کوادیدن اعراب باديه‌دن ولبوث عواديدن اشداء قريش اراده اولنمق دخی محتملدر فقرهٔ مزبوره‌ده اولان لطافت تشبيه وايهام تناسب وترصيع وجناس اشتقاق نمايان اهل مذاقدر شارح دبرکه بسقت فقره‌سی مؤلفك دست خطی اولان نسخه‌ده منوال مرقوم اوزره محرر ومرسومدر بعض نسخه‌ده مخلط تعبيراتله مرقوم اولمغله انلره التفات اولنميه وبعض نسخه‌ده الليوث ذوات التعادی فضلا عن الذياب العوادی عنوانيده مرسوم اولمغه بوشعبه يهود طائفه‌سندن کنايه اولمق ملحوظدر (صلی الله عليه وسلم وعلی آله واصحابه نجوم الدآدی وبدور القوادی ماناح الحمام الشادی

وساح النعام الغادی وصاح بالانعام الحادی ورشفت الطفاوة رضاب الظل من کظام الجل والجادی (صلی) کلمه‌سی صلاتدن وسلم سلامدن ماخيلردر دعا موقعی اولمغله انشا معناسنه مستعملدر (آل) کلمه‌سنك اصلی اهل‌در مراداهل بيت وجمله‌ٔ مؤمنين متقيندر حتی بعضلری هر کل النور شرحنده بورسمه بيان ايلمشدرکه آل مصطفی عليه من الصلوات اسناها بحسب النسب باخود بحسب النسبه اولور بحسب النسب معلومدر وبحسب النسبه اولان دخی نسبتی کمال صوری وکمال حقيقی حسبيله اولور اول عترت وسيله سنتسب اولان علمای شرعدر ثانی علم حقيقت وسيله‌سيله اولان اوليای کرام وحکمای شاهيندر بحسب النسب اولنلره صدقه حرامدر وبحسب النسبه اولنلره دخی صدقه متزلنده اولان تقليد بالغير ايتلك حرامدر (الاصحاب) صحبت جمعدر وخدالبعض اصحاب صحبك وصحب صاحبك جمعيدر حضرت رسول الله صلی الله عليه وسلم بحق واول حال اوزره عازم دارالبقاء اولان ذوات کريمه‌ٔ طيبه‌ٔ (نجوم) نجمك جمعيدر يلدزه دينور (الدآدی) دال مهمله وهمزه ايله دوانی وزنده دائماً قصدقد وزننده مظلم کيجه به دينور (السری) سرت جمعيدرکه اون درت کيجه‌لك آيه دينور (القوادی) قود ايله قيمت جمعيدرکه مقتدايه اقتدا ادراك کيدنه دينور يقال قدی به کرضی قادی وتابع القصوة يورانه قصوه‌دن مراد پيغمبر کزين حضرتلريدر ياخود قوادی صيغه اوزره قصومك جمعی اوله وقدوه قائك ضميله مقتدايه دينور لف ونشر مرتب طرفه‌سيله نجوم الدآدی آلك وبدورالقوادی اصحابك وصفلريدر مشوش طرفه‌سيله مختمر نجوم قرينه‌سيله (ماناح) ترکيبنده ماء مصدريهٔ ظرفيه‌در (ماناح الحمام) مدة نوح الحمام سبکنده‌در ناح کلمه‌سی حای مهمله‌ايله

نوح لفظندن‌كه كوكر جين اوتمكه دينور ماضيدر (حام) حاى مهمله‌نك فتحيله كوكرجينه دينور واحدى حامه‌در (الشادى) شين معجمه ايله شدو لفظندن‌كه ترنم وتغنى معناسنه اسم فاعلدر (ساح) كلمه‌سى سياحتدن‌كه كزمك معناسنه در ماضيدر (النعام) نونك فتحيله دوه قوشينه دينور واحدى نعامه‌در (القادى) قاف ايله قديان كلمه سندن اسم فاعلدر وقديان فتحاتله سرعت ايلك معناسنه‌در (صاح) صياحدن ماضيدر صياح حيقرمق وچاغرمق معناسنه در (الانغام) همزهٔ مفتوحه ايله نغم لفظندن جمعدر نغم نونك وغين معجمه‌نك فتحيله ترانه ايله ايرلامه دينور (الحادى) حاى مهمله ايله حدو لفظندن‌كه دوه‌يى تغنى ايله سورمكه دينور اسم فاعلدر (رشقت) رشف لفظندن ماضئ مؤنثدر ورشف صوركمق واءك معناسنه‌در (الطفاوه) طاى مضمومه ايله شارحك بيانه كوره بوراده كونش مراددر شمس معناسنه اصل طفاوه هاله‌يه موضوعدر شمس‌ارادەسى مجاز اولور (الرضاب) غراب وزننده آغز يارينه دينور (الطل) طاى مفتوحه ايله جه تعبير اولنان رطوبته دينوركه فارسيده شبنم ديرلر رضا بك طله اضافتى مشبه بك مشبهه اضافتى قبيلندر ياخود اضافت بيانيه‌در (الكظام) كاف مكسوره ايله كظم لفظنك جمعيدركه فتحتينله‌در بو غازه دينور (الجل) جيم مضمومه ايله كل فارسى معربدر معروف كل تعبير اولنان چچكده علم‌غالبدر عربيده ورد دينور (الجادى) جيمه شارحك بيانى اوزره زعفرانه دينديكى كبى زرينه وياسمينه‌ده دينور مفهوم كلام حضرت حق جل وعلى جناب مصطفايه وتبعكاران راء ضلالت وغفلتى سر منزل امن وسلامته هادى ورهنما وجملهٔ ائمه ومقتدايانك مانندنجم ازهر ومثال بدر انور كامل الجهات ومكمل الاطرافلرى‌اولان جميع آل واصحابنه صلوة وسلام اهدا ايليه ترنم ودستان ايديجى كوكرجين‌قوشلرى اوتدكجه وتيز وچابك دوه قوشلرى روى زمينده سير وسياحت ايتدكجه ودوه سوريجيسى وعكاملر دوه‌لرى تنشيط وتشويق وتهييج ايچون نغمات تغنى ايلدكجه وكونش ريق شبنمى كل وياسمين بوغزلرندن صوروب امدكجه ديمكدر وفقرهٔ مذكوره واقع وصاح بالانغام قولى‌كه غين معجمه ايله‌در عين مهمله ايله اولوب ونم لفظنك جمعى ونم فتحتينله خاصة دوه‌يه اطلاق اولنمق دخى‌محتملدر لكن نسخهٔ اولى اولى وثانيه اقربدر و بوفقره‌لر ترصيع بديعى ومجانسى وسجعات دالبه‌ده تحيطى وتناسب وتوفيق وجناس مصحف صنايعى مشتملدر وذكر اولنان ماءتوقيتيه ايله صدره اولان دعا فقره‌لرى ابد ودوامدن كنايه‌در ورشفت فعلنده استعارهٔ تبعيه اولوب واثبات الثية اظفارها تركيبى كبى استعارهٔ مكنيه وتصريحيه اولمق دخى جائزدر كذلك طلى ريقه وشمى شخص مرتشفه تشبيه وكل وياسمينه اسناد

حلقوم اهل بيانه معلومدر (وبعد فان للعلم رياضا وحياضا وخمائل وغياضا وطرائق وشعابا وشواهق وهضابا تتفرع عن كل اصل منه افنان وفنون وتتشعب عن كل دوحة منه خيطان وغصون) (بعد) كلمه‌سى ظرف زمانمدر عاملى محذوفدر واقول بعد الحمدلة والتصلية تقديرنده‌در (فان) كلمه سنده فاء حرفى نظم كلامده‌اما لفظنك توهمى ياخود تقديرى احتمالیله جوابيه‌در ياخود عاطفه يازائده‌در (للعلم) لفظنده لام جاره مع المجرور ان كلمه‌سنك مقدم خبريدر (رياضا) مؤخر اسميدر (حياض) حوضنك جمعيدر خمائل خاى معجمه ايله خميله‌نك جمعيدركه يول طرزنده صيق اغاجلغه دينورکه فارسيده خيابان دينور (غياض) غين معجمه‌نك كسريله غيضه‌نك جمعيدر صولو پرده اولان اورمانه وبوكه دينور (طرائق) طريقه‌نك جمعيدر مسلوك يوله دينور (شعاب) شين معجمهٔ مسكوره ايله شعب لفظنك جمعيدر طاغ يولنه دينور (شواهق) شاهق لفظنك جمعيدر بك يوكسك طاغه دينور (هضاب) هاك كسريله هضبه‌نك جمعيدر بالمى الجق ياصتم طاغه دينور (تتفرع) تفرعدن مستقبلدر اصل كوكه دينور (منه) ضميرى علمه راجعدر (افنان) همزهٔ مفتوحه ايله فنن لفظندن كه اغاجك دالنه وشاخنه دينور جمعدر (فنون) فنك جمعيدر نوع وكونه معناسنه‌در (تتشق) انشقاقدن‌كه ايرلمق معناسنه‌در مضارعدر (دوحه) اولواغاجه دينور (الخيطان) خاى معجمهٔ مكسوره ايله خوط لفظنك جمعيدر زوتازه شاخه دينور (غصون) غين معجمهٔ مضمومه‌ايله غصنك جمعيدر مطلق شاخه ياخود اغاجدن سوروب چيقان فلزه دينور قول اوله كوره عطف العام على الخاص بايندن اولور مفهوم كلام بعد اداء ماوجب معلوم اوله كه تحقيق علم شريفك ذوق وصفا ايده‌جك پرلرى واستفاضهٔ حيات ابدى ايليه‌جك محللرى وراحت وآسايشه مؤقع ومدار اوله‌جق موضعلرى وسلوك ايليه‌جك جاده و صرب واينجه يوللرى وبغايت صعب ودشوار مقاملرى واردر وآنلرنده هر برندن نيجه فنون معتبره وفروع متنوعه متفرع ومتشعب اولور اولكى اوج فقره‌ده لزوم مالايلزم وافنان وفنون يينده جناس اشتقاق اولوب واصل كلمه‌سى قاعده‌ده استعمال اولنمغله البته اصول وقواعده مراجعتك لزومنه اشارتدر (وان علم اللغة هو الكافل باحراز اسرار الجميع الحافل بما يتضلع منه القاحل والكاهل والقانع والرضيع) علم لغت برعلمدركه آنكله كلمانك افرادى وكيفيت اوضاعى بيلنور (الكافل) كفيل وضامن ديمكدر كافل اليتيم القائم بامره (الاحراز) اخذ وحفظ معناسنه‌در بعض نسخه‌ده الابراز عنوانيله مرسوم اولمغله اظهار معناسنه‌در (الاسرار) سرك جمعيدركه راز معناسنه‌در (الحافل) حاى مهمله وفائيله جامع معناسنه در (يتضلع) تضلع ماده سندن

مضارعدر قوتلنمك وبك طوبمق وقاتمق معنالرينه‌در (القاحل) قاتله وحاى مهمله ايله دريمى دكنك كبى قوبقورى اولمش ضعيف آدمه دينور (الكاهل) قوى الوجود ياخود بك قوجه آدمه دينور (الفاع) فاء وقافله اعتداله وارمش دلو قنلوبه دينور بعض نسخه‌ده يافع مرسوم اولمغله بلوغه متناهز يتشمش جوان ديمك اولور (الرضيع) بورادە مطلق صبى مراددر مفهوم كلام تحقيق علم لغت جميع انواع فنون وفروع علومك اسراريني جمع وحفظ وياخود خفاياسنى اظهار ايلمكله ضامن وكفيل وشيخ وشايك متقوى ياخود شبعان وريان اولەجقلرى اشيايى جامعدر زيرا بوحال مركبات مفرداته موقوفدر وفقولرده مودوع اولان صناعات ادبيه وحسن مقاله اهل ادبه نمايندر (وان بيان الشريعة لما كان مصدره عن لسان العرب وكان العمل بموجبه لايتصح الا باحكام العلم بمقدمته وجب على روام العلم وطلاب الادب ان يجعلوا عظم اجتهادهم واعتمادهم وان يصرفو اجل عنايتهم فى ارتيادهم الى علم اللغة والمعرفة بوجوهها والوقوف على مثلها ورسومها) (الشريعة) حق تعالىك قوللرينه وضع ايلديكى دين مبيندن عبارتدر (لما) لام مفتوحه وميم مشدده ايله‌در (المصدر) صدور معناسنه مصدر ميمدر ضميرى بيانه راجعدر (العرب) قوم مخصوصدر مختار صاحبنه كوره عرب اهل امصاردر نسبتنده عربى دينور واعراب اهل باديه‌در نسبتنده اعرابى دينور (العمل) قصد ايله صدور ايدن ايشه دينور (الموجب) اسم مفعول بنيه‌سيله مقتضا معناسنه دركه مراد شروط وحدوددر (الاحكام) اكرام وزنده متين ومحكم واتقان ايتمك معناسنه‌در (المقدمة) دال مشدده‌نك كسرى وفتحيله متقدمه معناسنه‌در مصنفين عرفنده ايكى قسمدر برى مقدمهٔ علمدركه برعلمه قبل الشروع ايراد اولنان كلامدركه مسائلنك توقف ايلديكى نسنه‌دن عبارتدر حدينى وغرض وغايتنى وموضوعنى بيتمك كبى وبرى مقدمهٔ كتابدركه قبل المقصود ارتباط ايچون ايراد اولنان طائفهٔ كلامدر كرك موقوف اولسون كرك اولمسون (وجب) وجوبدن ماضيدر (الروام) راء مضمومه ايله رائمك جمعيدر طالب معناسنه در (الطلاب) طالبك جمعيدر (الادب) فتحتينله علم طلبنه ومؤدب اولمغه دينور تأديب نفسى مؤدى اولديغيچون علوم معهوده‌يه علم ادب تسميه اولندى شرح مفتاحده بيان اولندينى اوزره علم ادب اون ايكى علمدن عبارتدركه بونلردر علم لغت علم صرف علم اشتقاق علم نحو علم معانى علم بيان علم عروض علم قافيه علم خط علم قرض الشعر علم محاضرات علم انشاء در (العظم) عينك ضميله بورادە اكثر معناسنه‌در (الاجتهاد) جالشمق معناسنه در (الاعتماد) طيانمق معناسنه در (الجل) جيم مضمومه ايله معظم معناسنه در (العناية) عينك كسريله اهتمام معناسنه در (الارتياد) طلب ايتمك

معناسه‌در (الوجوه) وجهك جمعيدركه كلامدن مقصود اولان سمت و طريقه يه دينور (الوقوف) اطلاع معناسنه در (المثل) ضمنينله مثالك جمعيدر اورنك ونمونه وصفت ومقدار معنالرينه‌در (الرسوم) رسمك جمعيدر اثر وعلامت معناسنه‌در مثلها ورسومها ضميرلرى وجوهه‌ده راجع اولمق محتملدر ووجوه ومثل ورسوم لغته الفاظى حيثيتندن واسنادى ومعناسى وملح ولطائفى واداء و روانى حيثيتلرندن راجع اولان احواله متناولدر ومؤلفك مثل ورسوم لفظلرنده علم لغتك اندراسى واراءت اقتضاسنه والحالة هذه مثل ورسومنه وقوف عين براعت ومحض فضيلت اولديغنه اشارت اولديغنى روشنای اصحاب زاكتدر سبحان الله مؤلف عليه الرحمه الجوه اولان تعريضله علم مرقومك اندراسندن شكايت ايلمشدر زمان تأليفلرندن اشبو ترجمه وقتنه قدر درتيوز اللى سنه‌يى كذر ايلدى عجبا بو وقتلرده بولنمش اولمسى نه كونه تعبير ايدر ايدى [ذلك تقدير العزيز العليم] مفهوم كلام تحقيق علم شريعت صدورى عرب لسانندن اولوب وعلم مزبورك مقتضاسنجه عمل ايلك انجق شخصى كركى كبى بيلمكله صحيح ومتصور اولديغندن ناشى جمله طلاب علم وخاصه طلبه فن ادب اوزره اكثر سعى واجتهاد واعظم استناد واعتمادلرينى علم مذكور وطريق طلبده دركار ايلدكلرى معظم اهتماملرينى علم مرقومه ووجوه وطريقتى بيلمكله واوصاف وآثارلرينه مطلع اولمغه صرف ايلمك واجب اولمسنه وقد عنى به من السلف والخلف فى كل عصر عصابة هم اهل الاصابة احرزوا قصبة حقايقه وعمرو ادمنه و فرعواقنه وقنصوا شوارده ونظموا قلائده واحكموا محاكم البراعة و ارعفوا مخاطم البراعة فافنو وافادوا و صنفوا واجادوا وحققوا ما قصد قاصيتها وسلكوا من المحاسن ناصيتها جزاهم الله رضوانه واحشرهم فى زمرة السعداء ميطانه) و قد عنى به تركيبنده قد لفظى تحقيقيه در عنى كبى مجهولدر لغت فصيحه اوزره بناء معلوم اوزره ده متعدى حكمنده ايلك معناسنه‌در ضمير علم لغته راجعدر سلفدن مراد متقدمين ومتأخرين مراد متأخرينلدر (العصر) قصر وزننده وقت و زمانه دينور (العصابة) كتابه وزننده جماعت انسانيه دينور (اهل الاصابه) اهل خط حذقه احرزوا احرازدن ماضيدر (الدقايق) دقيقه‌نك جمعيدر لطيف مسئله دينور (ابرزوا) ابرازدن ماضيدر (الحقايق) حقيقه‌نك جمعيدر ماهيت ثابته دينور (عرفوا) عارفدن ماضيدر (الدمن) عنب وزننده دمنه‌نك جمعيدركه بناء اولنمش ديوار دينور بوراده معنای اول مراددر (فرعوا) فرعدن ماضيدر فرع جمعى معناسنه‌در (قنن) قاف مضمومه ايله صرد وزننده جمع قنه‌در ياسه دينور (قنصوا) قنص لفظندن ماضيدر صيد ايلمك معناسنه‌در

(الشوارد) شين معجمه ايله شارده‌نك جمعيدر نافره معناسنه بوراده غريب ووحشى ياخود فصيح مقابلى اولان لغت مراد در (نظموا) نظم لفظندن ماضيدر انجو ديزمك معناسنه‌در (القلائد) قلاده‌نك جمعيدر كردانجلغه دينور (ارهفوا) فا ايله ارهافدن ماضيدر كسكينلتمك و زاغلمق معناسنه‌در (المخازم) خاء و ذال معجمتين ايله مراسم وزننده مخذم لفظنك جمعيدر كه كسكين قليجه دينور (البراعة) باى موحده ايله سائره فائق وراجح اولمق معناسنه‌در (ارعفوا) ارعافدن ماضيدر قان آقتمق معناسنه‌در (المخاطم) خاى معجمه ايله مخطم لفظندن جمعدر كه برونه دينور (البراعة) باى تحتيه ايله قله دينور (الفوا) تأليفدن ماضيدر (افادوا) افاده‌دن ماضيدر بذل فائده معناسنه‌در (صنفوا) تصنيفدن ماضيدر (اجادوا) جيمله اجاده‌دن ماضيدر ابو وكوزل ايلك معناسنه‌در وايو وكوزل سوز ايراد ايلك معناسنه‌در (بلغوا) بلوغدن ماضيدر وضول معناسنه‌در (المقاصد) مقصدك جمعيدر مهمات مقصوده معناسنه‌در (القاصية) قاف و صاد مهمله ايله نهايت معناسنه‌در (ملكوا) ملكدن ماضيدر مالك اولمق معناسنه‌در (المحاسن) ميم مفتوحه ايله غير قياس اوزره حسن لفظندن ياخود متوهم محسن لفظندن جمعدر (الناصية) آلينه دينور جملهٔ اعضاده استعاره اولنمغله بو مقامده ملك تام واستيلاء كلى مرادد‌ر (جزاهم) جزاء لفظندن ماضيدر عوض ومكافات معناسنه‌در (الرضوان) رانك كسريله رضاى عظيم معناسنه‌در مؤلف [من قال لاخيه المسلم جزاك الله خيرا فقد ابلغ فى الثناء] حديث شريفى موجبجه دعاده مبالغه ايلدى (احلهم) احلالدن ماضيدر قوندرمق معناسنه‌در (الرياض) روضه‌نك جمعيدر (القدس) قاف مضمومه ايله پاك ومطهر معناسنه اولمغله رياض القدس جنات عاليه ديمك اولور (الميطان) ميزان وزننده غايت معناسنه‌در و مراد اعلاى جنتدر مفهوم كلام عم لغته متقدمين ومتأخرينك ذهنلرى صائب نجيه علماء اعلام رنج ومحنت ارتكاب ايليه‌رك سعى واهتمام وغيرت واقدام ايتملريله حقايق ودقايقنى احراز وابراز ايدوب خرابه‌لرينى اعمار وقلهٔ جبل منزلنده اولان درجهٔ علياى فهم واتقانه صعود وارتقاء وغريب وحشيلرينى صيد وقلاده‌لرينى ثريا كى تابدار وفن مزبوره سيف براعتى تشحيذ ورعاف قلمدن كنايه اولان مركبى اسائه ايتملريله علم مرقومه نجيه كتب جليله تأليف وافاده وتصنيف واجاده ايلديلر ومقاصد فن مزبورك نهايته منتهى وجملهٔ محاسننه مالك ومستولى اولديلر حضرت رب المجازاة عز شانه آنلره عملرينه مقابل خير كثير ورضاى كبير ايله مكافات و اعلاى جنته ايصال وتمكينله مظهر نم بيغايات ايليه آمين فقرهٔ مزبوره‌لرده لزوم مالا يلزم وترصيع قافيه وجناس ملحق وجناس مصحف ومجازات بديعه واستعارات بليغه

وحقايق

وحقايق ودقائق بينده اولان ترصيع والفوا فقره‌لرنده اولان ترصيع وقاصيه وناصيه ده
اولان جناس لاحق نمايان اهل حقايقدر (هذا و اني قد نبغت في هذا الفن قديما
وصبغت به اديما و لم ازل في خدمته مستديما) هذا كلمه‌سي خذ هذا واعتمد هـذا
تقديرنده‌در بلغاء وفصحاء بر اسلوبدن اسلوب آخره انتقاللرنده ابراد ايدرلر واكا
فصل خطاب اطلاق ايدرلر اما بعد كلمه‌سي كي وعصام كافيه شرحنده ديمشدركه
هذا وان زيدا قائم تركيبنده هذا امر سابق تقريردر فالامر هـذا تقديرنده در
معطوفده ان ماده‌سنك فتحي جائزدر خبر اوزره عطفله وكسري دخي جائزدر
مجموع جمله اوزره عطفله وانى كلمه‌سنده واوعاطفدر (نبغت) غين معجمه ايله
نبغدن ماضئ متكلمدر تفوق على الغير معناسنه‌در (قديما) في الزمن الماضي
ديمكدر (صبغت) صبغدن ماضي متكلمدر بويامق معناسنه‌در (به) كلمه‌سنك
ضميري فنه راجعدر (الاديم) نديم وزننده مختيانه و ميشينه دينور و ادمه دن
مأخوذ اولديغنه كوره درينك ايچ يوزينه دينوركه انه متصل اولور صبغ اديم
ممارست تامه‌دن كنايه‌در يقال صبغ يده بالعلم اذا اجتهد فيه ومارس (لم ازل)
زال يزال صيغه‌سندن مستقبل متكلم مجزومدر لم ابرح معناسنه‌در كه افعال
ناقصه‌دندر دائما اولدم معناسنه‌در شارح ضم زاى ايله لم ازل نسخه‌سني استحسان
ايلز (في خدمته) ضميري فنه راجعدر (المستديم) استدامه‌دن اسم فاعلدر دائم
ومتأنى معناسنه‌در بو فقره‌لرده دخي لزوم مالا يلزم واردر مفهوم كلام بن اشبو
فن لغتده مقدما كثرت ممارست وادمانله جمليه فائق اولوب آنكله اديمى بويادم
يعنى بويه‌نك دريه نفوذ وامتزاجى كي وجودمه نافذ و ممتزج ايلدم وبن آنك
خدمتنده برقرار اولوب برآن منفك ومفارق اولمدم (وكنت برهة من الدهر التمس
كتابا جامعا بسيطا ومصنفا على الفصيح والشوارد محيطا فلما اعياني الطلاب شرعت
في كتابي الموسـوم باللامع المعلم العجاب الجامع بين المحكم و العباب) (البرهة)
غرفه وزننده زماندن برمقداره دينور (الدهر) زمانه دينور (التمس) التماسدن
مستقبل متكلمدر شدتله طلب ايتك معناسنه‌در (كتابا) مصنفا موضوعا في هذا
الفن سبكنده‌در (البسيط) مبسوط معناسنه‌در فن لغتك اكثرني مشتمل واسع
و مستوعب ديمكدر (مصنفا) تصنيفدن اسم مفعولدر (الفصيح) فائك و صادك
ضميله فصيحك جمعيدر قضيب وقضب كي ياخود صرد وزننده‌در كبير وكبر كبي
(الشوارد) شاردەنك جمعيدر لغات وحشيهٔ غريبه و شاذه ديمكدر (المحيط)
احاطه‌دن اسم فاعلدر بوراده مشتمل معناسنه اولمغله على حرفيله معدى اولدى اكر
على يه معناسنه حمل اولنورسه حقيقت معناسنده ابقا اولنور (اعياني) اعيادن
ماضيدر عاجز قيلق معناسنه در (الطلاب) كتاب وزننده طلب معناسنه در

(شرعت) شروعدن ماضيدر (فى كتابى) فى تأليف كتابى تقديرنده‌در (الموسوم) وسمدن مأخوذدر علامتلمش معناسنه‌در كه تسميه اولنمش ديمكدر (اللامع المعلم العجاب الجامع بين المحكم والعباب) تأليف مذكورك اسميدر (لامع) پارلدايجى ديمكدر (المعلم) اسم مفعول بناسيله مطرز و منقش ديمكدر (العجاب) غراب وزننده مبالغه‌در پك عجيب ديمكدر (المحكم) احكامدن اسم مفعولدر علم لغتده بر كتاب آديدر كه امام وحافظ ابو الحسن على بن اسمعيل كه ابن سيدة الضرير اللغوى ايله مشتهردر تأليف ايلمشدر فى الواقع كتاب مرقوم انواع لغاتى جامع بر كتاب رايعدر مؤلفى اولان مومى اليه درتيوز اللى سكز سنه‌سى جوار رحمته انتقال ايلدى رحمه الله تعالى (وعباب) عين مضمومه ايله امام ابو الفضائل رضى الدين الحسن بن محمد الحسن بن حيدر العمرى الصغانى تأليف ايلدى يكرمنجى جلددە بكم ماده‌سنده منتهى اولدى ومومى اليه التيوز اللى سنه‌سى بغداددە عازم دارالسلام اولدى رحمة الله عليه مفهوم كلام بن خيلى زمان فن لغتده جامع وبسيط و لغات فصيحه و وحشيه‌يى حاوى بر كتاب محيط طلب ايدر اولمشدم و قتاكه طلبندن عاجز ومحروم اولديغمده ذكر اولنان محكم و عباب نام كتابلرك بينى جامع اسم مذكور ايله مسمى بر كتاب تأليفنه شروع وابتدا ايلدم (وهما غرتا الكتب المصنفة فى هذا الباب ونيرا براقع الفضل والاداب وضممت اليهما فوائد امتلأبها الوطاب واعتلا منها الخطاب ففاق كل مؤلف فى هذا الفن هذا الكتاب) (هما) ضميرى محكم وعبابه راجعدر غرتا لفظى غره‌دن تثنيه‌در (غرة) غين معجمة مضمومه ايله هر متاعك اعلاسنه وقومك شريفنه وصباحك ضياسنه و هلالك ابتدا طلعتنه وآتك جبهه‌سنده اولان بياضه دينور بومقامده جملەسى ملاحظه‌در بابدن مراد فن لغتدر (نيرا) كلمه‌سى نير لفظنك تثنيه‌سيدر كه سيد وزننده‌در پك نورلو وضيالو ديمكدر بوراده مراد شمس وقمردر (براقع) برقع لفظنك جمعيدر فلك سابعه ياخود رابعه ياخود اوله دينور وجمع بنيه‌سيله ايرادى هر برى افلاك جزئيه‌يى حاوى اولديغنه مبنيدر مثلا فلك رابع كه فلك شمسدر حامل موافق المركز كه ممثل دخى ديرلر و حامل خارج المركز وفلك تدويرى مشتملدر و فلك اول قمردر درت عدد فلكى مشتملدر ايكى اولكيلرك مركزلرى مركز عالم وثالث خارج المركز ورابع فلك تدويردر فلك سابع كه فلك زحلدر اوج عدد فلكى مشتملدر اولكى فلك ممثل ايكنجى خارج المركز اوچنجى فلك تدويردر ونيردن جمال نورانى وبرقعدن نقاب مراد اولنمق دخى محتملدر (الفضل) زياده ومزيت معناسنه‌در بعض نسخه‌ده الفضائل مرسومدر كه فضيلتك جمعيدر غيره متعدى اولميان نعمته دينور حسن وشجاعت كبى نته‌كه فاضله متعدى اولان نعمته دينور علم كبى وآداب لفظى عطف

الخاص على العام قبيلندندر (ضمت) ضم لفظندن ماضى متكلمدر برى برينه جمع والحاق ايلمكه دينور (انهما) ضميرى محكم و عبابه راجعدر (فوائد) فائدهنك جمعيدر بعض نسخده زيادات عنوانده مرسومدر (امثلا) كلمهسى بلا همز قرأت اولنور امثلا لفظندن ماضيدركه طوملق معناسنهدر (بها) ضميرى فوائده راجعدر (الوطاب) واومكسوره ايله وطبك جمعيدركه واوك فتحيلهدر سود طلومنه دينور بوراده مراد مطلق ظرفدر (اعتلى) اعتلادن ماضيدر يوكسلمك و عالى اولمق معناسنهدر (منها) ضميرى فوائده راجعدر (الخطاب) غيره تفهيم ايچون توجيه كلام ايتمك معناسنهدر وتوجيه اولنان كلامه دينور (فتاق) كلمهسنده فاء سببيهدر فاق فوق مادهسندن ماضيدر عالى وراجح اولمق معناسنهدر (كل مؤلف) مفعوليدر (هذا الكتاب) فاعليدر مراد كتاب مرقومدر اشبو فقره ذكر اولنان محكم وعبابك جهت مدحهلرينه مسنوقدر مفهومى كتابين مزبورين فن لغتده مؤلف اولان كتابلرك غرة غرالرى وسماء فضل و آدابك شمس وقمر جهان آرالرى اولوب بن آنره ظروف و اوعيه طولدرر و كندىسيله خطاب وكلام شرف و اعتبار بولور فوائد و منافع ضم والحاق ايلديكمدن ناشى كتاب مرقوم فن مرسومده مؤلف اولان جمع كتابلره قائق و راجح اولدى فقرة مذكوره ده واقع تغليب و وطاب وخطاب يننده كى جناس لاحق معلومدر (غيرانى ضمنته فى ستين سفرا يعجز تحصيله الطلاب) بعض نسخده غيرانه عنوانده مرسومدر (ضمنته) تضمندن ماضيدر جعلته فى ضمن ستين ديمكدر و بعض نسخده خاى معجمه ايله خمنته عبارتيله مرقوم اولغله تخمندن اولوركه تقدير معناسنهدر لكن نسخة اولى اولادر (السفر) سين مكسوره ايله بيوك كتابه دينوركه حقايق ومعانى بى كشف ايدر (يعجز) كلمهسى عجزدن مستقبلدر (تحصيله) فاعليدر (الطلاب) طالبك جمعيدر مفهوم لكن بن كتاب مزبورى التمش جلدده درج وتضمين ايلدم آنكچون تحصيل واستحصالى طالبلرى عاجز و محروم ايدر (وسئلت تقديم كتاب و جيز مرتب على ذلك النظام وعمل مفرح فى قالب الايجاز والاحكام مع التزام اتمام المعانى و ابرام المبانى) (سئلت) سؤالدن ماضى متكلم مجهولدر (الوجيز) مختصر ديمكدر يقال وجز الكلام اذا قل (المرتب) ترتيبدن اسم مفعولدر (على ذلك النظام) يعنى اسلوب سابق وترتيب سالف اوزره (و عمل) كتاب اوزره معطوفدر (مفرح) كلمهسنى شارح تشديد ايله تقييد ايتمكله تفريغدن اسم مفعول اولور بلا تشديد اولديغنه كوره افراغدن اولور ايكيسيده بوشالتمق معناسنهدر (قالب) لام مفتوحه ايله معروفدر (الايجاز) اختصار معناسنهدر (الاحكام) محكم ايتمك معناسنهدر (الابرام) بودمق متين واستوار ايتمك معناسنهدر (المبانى)

معانی وزننده مبانك جعیدر کلمات عربیه‌ده مستعملدر و عمل مفرغ فقره‌سنده عملی که معمول معناسنه در شیٔ مایعه تشبیه استعارة مکنیه و اکا تفریغ اسنادی تخییلیه‌در رأی سکاکی اوزره و غیرك رأینه کوره تحقیقیهٔ تبعیه در مفهوم کلام بعض ناس بندن کتاب مزبور اسلوبنده جمله معنالرینك اتمام و اکمال والفاظ وکلماتنك اتقان واحکامنی التزام ایلیه‌رك برمفید ومختصر کتاب دخی تألیف ومحاضر طلابه تقدیم وایجاز وترصین قالبنه افراغ اولنمش برعمل عظیم تقویم ایلکی سؤال ورجا ایلدیلر (فصرفت صوب هذا المقصد عنانی و الفت هذا الکتاب محذوف الشواهد مطروح الزوائد معرباعن الفصیح والشوارد) (صرفت) صرفدن ماضیدرکه توجیه معناسنه‌در (الصوب) صاد مفتوحه ایله سمت وجهت معناسه‌در (العنان) عین مکسوره ایله آتك دیزکنه دینور بالاستعاره میل وضمیرده مستعملدر (الشواهد) شاهدك جعیدرکه اثبات مدعا ایچون ایراد اولنان حجت و مثالدن عبارتدر (المطروح) طرح و القا اولنمش دیمکدر (الزوائد) زائده‌نك جعیدر (المعرب) محسن وزننده اعرابدن‌که بیان واظهار وایضاح معناسنه‌در اسم فاعلدر مفهوم کلام پس بندنی اشبو مقصد و مرام طرفنه عنان عزیمتی صرف و توجیه ایدوب اشبو قاموسله مسمی اولان کتابی امثله وشواهدی متروك وزوائدی مطروح ولغات فصیحه ووحشیه‌یی مظهر و موضح اولدیغی حالده تألیف ایلدم (وجعلت بتوفیق الله تعالی زفرا فی زفر ولخصت کل ثلاثین سفرا فی سفر وضمنته خلاصة مافی العباب والمحکم واضفت الیه زیادات من الله تعالی بها و انم ورزقنیها عند غوصی علیها من بطون الکتب الفاخرة الداماء الغطمطم وسمیته بالقاموس المحیط لانه البحر الاعظم) (جعلت) جعلدن ماضیدرکه قبلی معناسنه‌در (التوفیق) الهام واقدار و ارشاد مراددر (الزفر) صرد وزننده دریایه دینور (الزفر) زای مکسوره ایله قربه‌یه دینور قاموسی کال ایجاز و اختصارده قربه‌یه وحاوی اولدیغی معانی ولطائفی تشبیه بلیغله دریایه تشبیه ایلدی (لخصت) تلخیصدن‌ماضیدر تبیین وتهذیب معناسنه‌در (السفر) مرور ایلدی (الخلاصة) خالص و لباب معناسنه‌در (اضفت) اضافه‌دن ماضیدر (الیه) ضمیری مختصره راجعدر (زیادات) زیاده‌نك جعیدرکه مراد هرلغوی اریبك محتاج اولوب وکامل وادیبك مستغنی اولدیغی نسنه‌لردر بوتقریره کوره مطروح الزوائد قولنه مناقض اولمز (من) کلمه‌سی من لفظندن ماضیدر انعام واحسان معناسنه‌در (رزقنیها) رزقدن ماضیدر ضمیر زیاداته راجعدر (الغوص) صویه طالمق معناسنه‌در بوراده صرف افکار سلیمه ایله جواهر کبی معانی ودقایق استنباط المکدن کنایه‌در (البطون) بطنك جعیدرکه جوف دیمکدر (الفاخرة) کتبك صفتیدر فوائدی کثیر وموثوق

ومعتمد دیمکدر (الداماء) مد ایله دریایه دینور (الغطمطم) غین معجمه ایله سفر جل وزننده بحر اسماسندندر بوراده تجرید اولنمغله واسع وکثیر الماء دیمکدر داماء لفظنك صفتیدر و داماء غوصك مفعول اولیدر زیرا غوص کلمسی کاهیجه مفعول واحد ایله مستغنی وکاهی مفعول آخره محتاج اولوب وعلی ایله متعدی اولور (من بطون) کلمسنده من بیانیه در داماء لفظندن حالدر (سمیته) تسمیه دن ماضیدر ضمیر مفعول اولیدر کتابه راجعدر (القاموس) مفعول ثانیسیدر و قاموس بحر معناسنه در (المحیط) احاطه دن اسم فاعلدر دریای اعظم کرهٔ ارضی نه کونه احاطه ایلش ایسه قاموس دخی لغات عربیه نك قوسنی احاطه ایلمکله قاموس محیط ایله تسمیه ایلدی شارح دیرکه مؤلف اشبو قاموسنده التمش بیك ماده ثبت ایدوب صحاح جوهری اوزره یکرمی بیك ماده زیاده ایلدی مجازات واستعمالات وامثالات اکا قیاس اولنه مفهوم کلام بن اشبو کتابی تألیف ایلدم توفیق حضرت باری متعال ایله کویاکه بردریایی بر قربه یه صغدردم ومقدمی وجه مذکور اوزره التمش سفر اولمغله هر اوتوز سفری بر سفرده تلخیص ایدوب جمله سنی ایکی جلدده درج ایلدم وکتاب مزبوره ذکر اولنان عباب ومحکمك خلاصه لرنی تضمین وادراج ایلدم وکتاب مزبوره انلرك ظفریاب اولدقلری بعض زیادات مهمه که آنلری کتب فاخره اجوافندن استنباط واستخراج ایچون کویاکه بحر عظیمه طالدیغمده حق تعالی آنلری بکا انعام ورزق واکرام ایلشیدی اول در وکوهر کبی ثمین وقیمتدار اولان معانی ودقایق دخی اضافه و الحاق ایلدم وکتاب مزبور بحر عظیمه مثل اولمغله قاموس محیط ایله تسمیه ایلدم (و لما رأیت اقبال الناس علی صحاح الجوهری وهو جدیر بذلك غیر انه فاته نصف اللغة او اکثر اما باهمال المادة او بترك المعانی الغریبة المادة اردت ان یظهر للناظر بادیء بده فضل کتابی علیه فکتبت بالحمرة المادة المهملة لدیه وفی سائر التراکیب تتضح المزیة بالتوجه الیه) (الاقبال) میل وتوجه معناسنه در (صحاح) صحاب وزننده صحح دیمکدر وکتاب وزننده صحیحك جمعیدر ایکیسیده محتمل و اولکی ارجحدر جوهری که امام ابو نصر اسمعیل بن حماد الجوهری در جوهریه نسبتله منسوبدر مسقط رأسی ترکستان بلادندن فاراب نام بلده در درتیوز حدودنده انتقال ایلدیلر و اواخر عمرنده دماغنه اختلال طاری اولوب حتی صحاحی اکمال ایلدیکی وکندیدنصکره تلامذه سندن بری تکمیل ایلدیکی منقولدر رحمه الله تعالی (الجدیر) امیر وزننده لایق معناسنه در (بذلك) اقباله اشارتدر واقعا بالجمله صحتی ثابت اولان لغاتی التزام ایلشدر (غیرانه) ضمیری صحاحه راجعدر (فات) فوتدن ماضیدر وبعض نسخه ده نصف اللغة یرنده ثلثا اللغه مرسومدر (الاهمال) ترك معناسنه در (المادة) معنایه دلالت ایدن الفاظك حروفنه اطلاق

اولنور (السادة) ند لفظندن اسم فاعلدر كه اوركمك ونفرت معناسنه در مراد وحشی وغیر مأنوس ومستعمل اولان و نادر اولان معانیدر (بادیٔ بده) كلمسنده بادیٔ لفظی ظرفیت اوزره منصوب وبده لفظنه مضافدر اول امرده دیمكدر (علیه) ضمیری صحاحه راجعدر (السائر) باقی دیمكدر تتضح اتضاحدن مستقبلدر آشكار اولمق معناسنه در (المزیة) میمك فتحی وزای معجمه نك كسریله فضیلت معناسنه در بوندن ثلاثی اولهرق فعل متصرف اولمز مزید اولهرق متصرف اولور یقال تمزیت علیه مفهوم كلام وقتا كه جملهٔ ارباب دانشك صحاح جوهریه میل واقباللری منظورم اولوب ونفس الامر كتاب مزبور توجه واقباله سزا ولغات صحیحه التزامی وترتیب واسلوبی جهتلریله میل ورغبته روادار لكن نصف بلكه اندن اكثر لغتلری مادهنك اهمالی یاخود معانیٔ غریبهٔ غیر مانوسه یه دلالت ایدن الفاظی ترك ایلمك سبیله فوت ایلدیكندن بن اول امرده ناظرینه اشبو كتابمك صحاح اوزره فضل ومزیتی ظاهر وعیان اولمق اراده سیله صحاحده مهمل ومتروك اولان مادهلری لاجل الایماء قرمزی مركله كتب واملا ایلدم وباقی تراكیده اشبو قاموسه توجه وصرف همتله رجحانی واضح وآشكار اولور اول امرده نظر ایدنلره تعییرندن كرچه نظرهٔ حمقاء منفهم اولور لكن مراد ابتداء نظرده بیله فضیلتی ظاهر اولور دیمكله مدحده مبالغه در (ولم اذكر ذلك اشاعة للمفاخر بل اذاعة لقول الشاعر كم ترك الاول للاخر) (ذلك) ذكر اولنان مدح ومنقبته اشارتدر (الاشاعة) شایع وفاش ایلمك معناسنه در (المفاخر) مفخرهنك جمعیدر كندوسیله افتخار اولنه جق شیئه دینور (الاذاعة) ذال معجمه ایله نشر و افشاء معناسنه در وشاعردن مراد صاحب حماسه ابو تمام حبیب بن اوس الطائی در كه طی قبیله سنه منسوبدر ومصراع مزبورك اولی بودر * لازلت عن شكری فی حلة لابسها ذوسلب فاخر یقول من یقرع اسماعه كم ترك الاول للاخر * كم كلمه سی تكثیر ایچوندر منقولدر كه قنالی زاده علی افندی ابو السعود افندی مرحومك مجلسلرنده مقابلهٔ صفحات اللمعات ومناولهٔ فوحات النفحات ایدر ایكن بالمناسبه اشبو كم ترك الاول للاخر مثلی زمانكذار اولمغله ابو السعود افندی اشبو كم كلمه سنی استفهام انكاری یه حمل ایله ماترك الاول للاخر معناسی مراد اولمق جائزدر دیدكلرنده علی افندی دخی جناب شریفلرینك كلام مزبورده احتمال مرقومی ایراد ایلمكله كم ترك الاول للاخر مصداقیدر دیو اظهار لطیفه ونزاكت ایتلریله ابو السعود افندی منبسطا تبسم ایلدیلر رحمهما الله تعالی (وانت ایها النطع العروف والمجمع البهفوف اذا تأملت صنیعی هذا وجدته مشتملا علی فرائد اثیرة وفوائد كثیرة من حسن الاختصار وتقریب العبارة وتهذیب الكلام وایراد المعانی الكثیرة فی الالفاظ الیسیره) (النطع) یای تحتیه مفتوحه ایله ذهنی شهاب كبی لامع اولان ذكی وزیرك آدمه دینور

(العروف) صبور وزننده مبالغه‌در معرفت تامه صاحبی دیمکدر (المعم) زمزم وزننده صبر وسکون معناسنه اولمغله بوراده ذو المعم تقدیر ندر یاخود مبالغه‌یه محولدر ذهن رصین وعقل رزین صاحبی دیمکدر (البهفوف) فایله یعفور وزننده قلبی تیز وفهم وفطنتی آنشین آدمه دینور (تأملت) تأملدن که حق‌فکر ایله تفکر ایتمك معناسنه‌در ماضی مخاطبدر (الصنیع) صاد مفتوحه ایله مصنوع معناسنه‌در مراد کتاب قاموس‌در (وجدته) ضمیری صنیعه راجعدر (الفرائد) فریده‌نك جمعیدر نفیس انجویه دینور (الاثیرة) کثیره وزننده اثر وخصوصیتی اولمغله سائردن ممتاز ومختار اولان شیئه دینور یاخود مأثوره معناسنه‌درکه قرنا بعد قرن متلقا اولان نسنه‌دن عبارتدر تقریب عباره‌دن مراد اذهان وافهامه حسن بیان وافاده ایله ایصال وتقریردر (التهذیب) زوائدی ازاله ایله تنقیح واصلاح ایتمکدر (التیسیرة) قلیله دیمکدر مفهوم کلام مؤلف علیه الرحمه تحدیث باشلمه طریقه‌سیله دیرلرکه سن اکر ای لبیب وداناوای صاحب رشد وذکا اشبو کتابمی حق تأمل وتفکر ایله فکر وتدبر ایلدیکده قلبی وافرانجوکی فاخر لغات نفیسه وکریمه وحسن اختصار وتقریب عباره وتهذیب کلام والفاظ قلیله‌یه معانی کثیره ادراج وایرادی جهتلرندن فوائد جسیمه‌یه ظفریاب اولورسن (ومن احسن ما اختص به هذا الکتاب تخلیص الواو من الیاء وذلك قسم یسم المصنفین بالمی والاعیاء) (من احسن) ترکیبنده من تبعیضیه‌در احسن حسندن افعل تفضیلدر من احسن جار ومجرور مقدم خبردر (تخلیص الواو) مؤخر مبتدادر وز مخشری عندنده بمضه تأویلیله مبتداء وتخلیص الواو خبریدر (التخلیص) تمییز معناسنه‌در (ذلك) تخلیصه اشارتدر (یسم) وسمدن مضارعدر داغدار ایتمك معناسنه‌در (المی) عین مهملنك فتحیله عجز وحصر معناسنه‌در (الاعیاء) همزه‌نك کسریله یورغونلوب درمانده اولمق معناسنه‌در یاخود عی عجز روحانی واعیاء عجز جسمانی معناسنه‌در یاخود اعیاء متعدیدر عاجز وفرومانده قیلق معناسنه‌در مفهوم بنم بو کتابمك مخصوص اولدیغی خصایصنك احسن وافضلندن بری واو حرفنی یاء حرفندن یعنی معتل واوی‌یی معتل یائیدن تمییز ایلمسیدر بو تصرف ایسه تصرفات صرفیه ولغویه دن بر قسمدرکه صعوبت بالغه‌سی اولمغله استقراء تام واحاطهٔ کامله‌یه موقوف اولدیغندن ناشی مهرة ارباب تصنیفی عجز واتعابله داغدار ایتمشدر (ومنها انی لااذکر ماجاء من جمع فاعل المعتل العین علی فعلة الا ان یضع موضع الغیر منه کجولة وخولة واماماجاء منه معتلا کباعة وسادة فلاذکره لاطراد) (ومنها) ضمیری من احسن ما اختص عبارتنك متضمن اولدیغی محاسن خصائصه راجعدر (لااذکر) ذکردن مستقبل منفیدر (فاعل) اسم فاعل دیمکدر (معتل العین) عینده حرف علت

اولان وای لفظندن برحرف بولنان درکه اجوف دیرلر (فعله) فتحاتله در (الاان یصح) قولی الا ان یعامل موضع العین من الجمع معاملة الصحیح بحیث یتحرك ولایعل تأویلنده در (الجولة) جمله (والخولة) خای معجمه ایله در بونلر هرنقدر فی الاصل معتل العین ایسه ده عینلری تحریك اولنمغله صحیحه الحاق اولنوب صحیح معامله سی کبی معامله اولنمغین اعلال اولنمدیلر طلبه وکتبه کبی اولدیلر پس غرابت وقیاسدن خروجلری سببیله بومثالولر ذکر وایراده مستحق اولدیلر (واماماجاء منه) ضمیری جمعه راجعدر (معتلا) کلمه سی اعتلالدن اسم مفعولدر اعلال مقتضاسنجه عینی ابدالله تغییر اولنمش دیمکدر (باعة وسادة) کلمه سی اصلده بیعة وسیدة ایدی فتحاتله یاء متحرك وماقبلی مفتوح اولمغله الفه قلب اولندی (الاطراد) مطرد اولمق یعنی مقیس ومشهور اولمغه دینورکه نادر مقابلیدر ابن جنی علیه الرحمه خصائص نام کتابنده دیمشدرکه اطرادکه کلامك مسموع اولدیغی وجه اوزره تتابع واستمرارندن عبارتدر عربلرك طردت الطریدة قولارندن مأخوذدر اتبعتها واستمرت بین یدی معناسنه یعنی صیدی اوکومه قاتوب اکسه سندن اوزون اوزادی سوروب قوغدم پس معلوم اولهکه کلامدن اطراد شذوذ مقابلیدر درت نوعدر نوع اول قیاسده واستعمالده جمیعا مطرد اولمقدرکه غایت مطلوبه بودر قام زید وضرب عمرو کبی ثانی قیاسده مطرد واستعمالده شاذ اولمقدر یذر ویدع کلمه لرینك ماضیلری کبی وعسی کلمه سنك مفعولی اسم صریح اولمق کبی نحو عسی زید قائما کرچه بونلر قیاسده مطردلردر لکن استعمالده محظورلردر ثالث استعمالده مطرد وقیاسده شاذ اولمقدر اخوص الرمث قولی کبی بونده قیاس ایسه اخاص اولمقدر واوی الفه قلبله کذلك استصوب کلمه سی کبی رابع قیاسده واستعمالده شاذ اولمقدر ثوب مصوون ومسك مذووف کبی زیرا قیاس واستعمال مقولی کلمه سی کبی واوك بریسی اسقاط اولنمقده در وابن هشام دیدیکه علماء عباره لرنده مطردا وغالبا وکثیرا ونادرا وقلیلا تعبیرلرنی ایراد ایدرلر ومطردن مرادلری قیاس وقاعده اوزره دیمك اولمغله اندن اصلا تخلف اولنز وغالبدن مراد اکثردر لکن اندن تخلف اولنور وکثیر غالبدن دوندر وقلیل کثیردن دوندر ونادر قلیلدن اقلدر مفهوم فقره اشبو قاموسك مشتمل اولدیغی محاسنك بریسی دخی بودرکه بن معتل العین اسم فاعلك فعله وزننده اولان جمعنی بوکتابده ذکر ایلدم الا عین فعلی صحیح معامله سیله معامله اولانلرنی ذکر ایلدم جوله وخوله کلمه لری کبی وعینی باعة وسادة کلمه لری کبی اعلا لله الفه قلب اولنلری مطرد ومقیس ومشهور اولدقلرینه مبنی ذکر ایلدم شارح دیرکه مؤلف سادة وقادة وعالة وزادة کلمه لرنی ماده لرنده ذکر ایلمکله شرطنی اخلال ایلمشدر وبعض شراح دیباجه بومقامه صحت وصوابدن بعید معنالر ویرملریله

التفات اولنمیه کرچه شارح علیه الرحمه بومقامی بورسمه شرح وتقریر ایلدی لکن اصول صرفه وطریقهٔ مؤلفه موافق دکلدر مراح و شافیه شرحلرینه نظر اولندقده معلوم اولور پس صواب اولان فقرهٔ ثانیه‌ده واقع لا ذکر لفظنده‌کی لام مفتوحه‌در.تأکیدیه‌در لا نافیه دکلدر فلینظر (ومن بدیع اختصاره و حسن ترصیع تقصاره انی اذا ذکرت صیغةالمذکر اتبعتها المؤنث بقولی‌وهی بهاء ولااعید الصیغة) (البدیع) صکره دن اختراع اولنمش عجیب نسنه‌یه دینور (الترصیع) تزیین وآرایش معناسنه‌در ترصیع بدیعی بوندن مأخوذدر که سجع اوصافندندر فاصلتین مختلف اولیوب احد قرینتینده اولان الفاظ یا اکثری وزن و تقفیه ده مقابلنده اولان کبی اوله حریرینك فهو یطبع الاسجاع بجواهر لفظه ویقرع الاسماع بزواجر وعظه فقره‌سی کبی (التقصار) ثای فوقیهٔ مکسوره ایله قلاده‌یه دینور بالاستعاره فقره مرادر (اتبعتها) اتباعدن ماضیٔ متکلمدر برشیئی بر شیئه الحاقدن عبارتدر (وهی بهاء) ترکیبی مقول قولدر وهی ضمیری مؤنثه راجعدر مفهوم اشبو قاموسك متضمن اولدیغی بدایع اختصار عبارات و محاسن تزیین فقراتندن بری دخی بودرکه بن بر مذکر صیغه‌سنی ذکر ایلدیکمده مؤنثی وهی بهاء قوللمله اتباع ایدوب صیغه‌یی اعاده وتکرار ایلم ایشته خصائصنك بری دخی بودر (واذا ذکرت المصدر مطلقا اوالماضی بدون الاتی و لا مانع فالفعل علی مثال کتب واذا ذکرت آتیه بلا تقیید فهو علی مثال ضرب علی انی اذهب الی ماقال ابو زید اذا جاوزت المشاهیر من الافعال التی یأتی ماضیها علی فعل فانت فی المستقبل بالخیار ان شئت قلت یفعل بضم العین وان شئت قلت یفعل بکسرها) (مطلقا) قولندن‌مراد برشیٔ ایله مقید اولمیه‌رق دیمکدر (الاتی) اتیاندن اسم فاعلدر بورادہ مراد فعل مضارعدر (کتب) مثالندن مراد باب اولدرکه ماضیده عین مفتوح ومضارعده مضموم اولور تقییددن مراد ضبط و وزن ایله ایراد ایلمکدر (فهو) ضمیری فعله راجعدر (ضرب) مثالندن مراد باب ثانیدرکه عین مضارعده مکسور اولور (علی) استدراك ایچوندر یاخود اضراب ایچوندر (اذهب) ذهابدن مستقبل متکلمدر بوراده اختیار واعتقاد معناسنه‌در بعض نسخه‌ده‌ذاهب مرسومدر (ابو زید) ائمهٔ لغاتدن مشهور ذاتدر اسمی سعید بن اوس‌در بلخ دیارندن نشأت ایلیوب جملهٔ علومده فائق خاصة علم لغتده جمله‌یه سابق اولمشدر (اذا جاوزت) خطابله‌در مقول قولندر (المشاهیر) جمع مشهوردر افعالدن مراد افعال اصطلاحیه در (علی فعل) یعنی عینی مفتوح اولوب و حرف حلق اولمیه و مضارعی نه کونه اولدیغی مبهم اوله مفهوم بن برمصدری مقید اولمیه‌رق یعنی یاخود برفعل ماضیی‌یی مثلا فعل غیر متصرف اولمق مقوله‌سی مانع یوغیکن یالکزجه

ذكر ايدوب مضارعنى برابر ايراد ايلز ايسم اول مصدرك فعلى ياخود ذكر اولنان فعل ماضى كتب مثالى اوزره در يعنى باب اولدندر مصدر مطلق مثلا باب التاء فصل النون ذيلنـدن النكت مادەسى كبى كه وزن تمثيلندن و بالفتح ياخود بالكسر وبالضم قيدلرندن مجرددر وبلا مانع ماضيى مستقبلنز ايرادى مثلا باب الباء وفصل الكاف ذيلنده كتب مادەسى كبى وبن فعل ماضينك مستقبلنى كذلك ضبط وورننده عارى اولەرق ذكر ايدرسم فعل مزبور باب ثانيدندر مثلا كسب يكسـب مادەسى كبى بلكه بن ابو زيدك كلام آنيسنه ميل و رأى و اختيار ايدردم كه ابو زيد ديمشدركه بڤن سن معروف ومشهور اولان فعللرى تجاوز ايدوب برفعل ماضى يه مصادف اولسك كه مفتوح العين اولان فعل وزنى اوزره اولوب و عين ولامى حروف حلقدن عارى ومضارع بعد التتبع مبهم اوله سن آنك مضارعنده مخيرسن اكر ديلرسك مضموم العين يفعل وزننده يعنى باب اولدندر دبرسن و ديلرسـك مكسور العين يفعل وزننده يعنى باب ثانيدندر ديرسـن ايشته ابو زيدك بو كلامى دستور عملمدر شارح ديركه مستقبلك مضموم العين يفعل وزننده اولمامسنك درت مانعى واردر اولا عين ولامنده حرف حلق اولمقدر كرچه شـذوذ اوزره بعض متعين ومعدود افعال وارد اولمشدر لكن قياسه مخالف اولمغله معدوم مشابەسنده‌در ثانى واوى الفاء اولمقدر وعد كبى بونده قياس مضارعى مكسـور العين اولمقدر ثالث يائى العين اولمقدر كال يكيل كبى رابع يائى اللام اولمقـدر رمى يرمى كبى ومشاهير افعالى مجاوزه كمال حفظ ومزيد تتبع اصحابنه كوره‌در امام فرآء ديمشدركه بوصورتده مكسور العين اعتقادى خفت كسره ايچون انسـب و اولادر و ابن درستويه فصيح شرحنده ديمشدركه هر فعل ماضى كه عينك فتحيله فعل وزننـده وارد اولوب ثانى وثالثنده حرف حلق موجود دكل ايسه آنك مضارعنده عينك ضم وكسرى جائزدر ضرب يضرب وشكر يشكر كبى واحـد هما آخردن ارجح واولى دكلدر زيرا ضمه اخت كسره‌در ثقلتـده نتدكه واو يائك نظيريدر ثقلت واعلالده نهاية الامر كسره‌ده نوعا خفت ملحوظدر (و كل كلمة عريتها عن الضبط فانها بالفتح الا ما اشتهر بخلافه اشتهارا رافعا للنزاع من البين وماسوى ذلك فاقيده بصريح الكلام غير مقتنع بتو شيخ القلام ومكتفيا بكتابة ع د ه ج م عن قولى موضع وبلد و قرية والجمع ومعروف فتلخص و كل غث ان شاالله تعالى عنه مصروف) (عريتها) تعريددن ماضيدر عارى ايلمك معناسـنه‌در ضمير كلمه يه راجعدر (ماسوى ذلك) ذكر اولنان ضبط وتقييددن تعريديه اشارتدر (صريح الكلام) قولى كلام ظاهر ديمكدركه كنديده شبهه واختلال وكنايه شائبەسى اولميه (غير مقتنع) حالدر مقتنع اقتناعدن اسم فاعلدر كه قناعت ايلمك معناسـنه‌در

(التوشيح) تزيين معناسنه‌در (القلام) قاف مكسوره ايله قلمك جمعيدر (المكتفى) اكتفاء لفظندن اسم فاعلدر (فتلخص) قولى فبسيبه تلخص وتبين الكتاب واتضح سبكنده در (الغث) غين معجمه وثاى مثلثة مشدده ايله كلام فاسده دينور (مصروف) مدفوع معناسنه‌در مفهوم هر كلمه‌يى كه بن آنى فتح ياخود كسر وضمله تحريكنه تصدى ايليوب اويلجه ضبطدن مجرد اولەرق ايراد ايلدم آنلرك حرف اولى مفتوحدر پس ضبطدن اهمالرى عين ضبطلريدر مكر كه ميانه‌دن منازعه‌يى رافع اشتهار ايله مشتهر اولەلر وبونك ماعداسنى بن كلام صريح وقول واصح ايله تقييد ايده‌رم مجرد تزيين اقلامله قناعت ايلديكم حالده يعنى حرف اوزره حركه وضعيله اكتفا ايلدم زيرًا اول ترك وتحريف عرضه‌سيدر و موضع لفظنك يرينه عين رسمى اولان ع حرفى وبلديرينه دال رسمى اولان د وقربه يرينه ه وجمع يرينه ج ومعروف يرينه م حرفى يازمغله اكتفا ايلدم و بونلرى عده جم تركيبى جامعدر پس بونسق عجيب و اسلوب لطيف وغريب اوزره كتاب مرقوم متين ومتضح اولدى و ان شاء الله تعالى كتاب مزبوردن بالجمله كلام فاسد مصروف ومدفوع اولوب اولمقوله اختلالدن سالم وامين اولمق دركاه الهيدن مسئولدر ومؤلف حروف مذكوره‌يى بوقطعه‌ده دخى جمع وتأليف ايلشدر

ومافيه من رمز بحرف فخمسة ★ فيم لمعروف وعين لموضع
وجيم بجمع ثم هاء لقرية ★ وللبلدالدال التى اهملت فعى

بوراده فعى كلمه‌سى عينك اشباعيله‌در اصلده اوع ايدى وعى صيغه‌سندن امردر ازبر قيل ديمكدر وعبد الرحمن الواسطى اشبو بيتله قطعهٔ مزبوره‌يى تذييل وايكى اشارتله رموزاتنى تكميل ايلشدر

وفى آخر الابواب واو وياؤها ★ اشارة واوى وياثيها اسمعى

وبعض رمز آشنای ادباء اشبو قطعهٔ دلارای بلاغت انتما ايله بروجه اجاده افاده وبراشارت دخى زياده ايلشدر

ومايله فى القاموس رمزافتنة ★ لموضعهم عين ومعروف الميم
وجمع بجمع الجمع دال لبلدة ★ وقريتهم هاء وجمع له الجيم

ومؤلفك نسخه‌سى هامشنده كندى دست خطيله اشبو قطعه مسطور اولديغنى شارح نقل ايلشدر

اذارمت فى القاموس كشفاللفظة ★ فآخرهاللباب والبدء للفصل
ولاتعتبر فى بدئها واخيرها ★ مزيداولكن اعتبارك للاصل

واشبو قاموسك اسلوب مرقومدن بشقه نهجه طريقهٔ مخصوصه‌سى واردركه بونلردن خفى اولميه‌كه هركلمه‌نك وسطى حروف هجا ترتيبى اوزره مرتبدر اوائل

واواخری کبی وبرکلمه‌ده که کرك فعل و کرك اسم اولسون ایکی یاخود زیاده لغت اولمغله موازین ذکر اولنورسه فصیح ومشهور اولان اوزان تقدیم بعده لغات زائده اتباع اولنور واسماء وصفات وانصراف وعدم انصرافده وزنلرینه تطبیق اولنسه ومصادر ایراد اولندقده مقیس اولان مصدر اول وغیر مقیسی صکره ذکر اولنور وکاهجه ایکی وزن متحد ایراد اولنمغله آنی تکرار قیاس ایدرلر مثلا برکلمه‌یی زفر وصرد کلمه‌لریله وزن ایدرکه ایکیسیده اولك ضمی وثانینك فتحیله‌در وزن اول ایسه موزونك علیتنه اشارتدرکه غیر منصرفدر ووزن ثانی جنسیته اشارتدرکه نکره منصرفه‌در کذلك بعضا سحاب وقطام وثمان کلمه‌لریله وزن ایدرکه اسمیته وعلیتنه ومبنی اولمسنه اشارتدر وهرکلمه‌ده انجق حروف اصلیه‌یه اعتبار ایدوب زوائده اعتبار ایلامشدر ومجموعه تصدی ایلدکده مقیسی غیر مقیس اوزره تقدیم ایدر وکاهی شهرتنه مبنی اهمال ایدر بوادی کلمه‌سی کبی کذلك صفاتدن مقیسه‌یی تقدیم وغیر مقیسه‌یی اتباع ایلشدر واوزان مزبوره یاخود غیریسیله موتنك ذکرنی تعقیب ایدر وکاهجه صفات مذکری اول ذکر ومجموعنی اتباع ایلدکدنصکره صفات مؤنثی ذکر ومجموعنی اتباع ایدر وجبل وفرح کلمه‌لری کبی فتحتینله اولانه بالتحریك ومحرکا لفظیله اشارت ایدر وبالفتح وبالضم وبالکسر قیدلریله حرکه حرف اوله ایما ایدر و بونلردن بشقه بعض ابوابی تکثیر و مبالغه‌یه دال اولان الفاظ مزیداتی ثلاثیلرینه لاجل الاختصار تنظیر ایلکله معنالری متحدظن اولنور مرادی ینه مدلولی اولان معانیدر مثلا هرد اللحم هرد اکهرده تهریدا عبارتیله ادا ایدر تهرید ایسه تکثیری متضمندر کذلك بعض الوان و عیوب مقوله‌سی معناره دال اولان مواد بو قبیلدندر مجموعنده ابواب صرفیه‌ده مقید ومعتبر اولان معانی ومدلولات معتبردر وبلده‌دن مراد مطلق شهردر ومدینه‌دن وقصبه‌دن مرادی بر ایالتك تختکاهی وقاعدة الملکی اولان شهردر وقریه تعبیری یزم قصبه اطلاق ایتدیکمز شهر صغیره شاملدر وبر لغتی تفسیر ونظیرنی ایراد ایلدکدنصکره جمعه اشارت ایلدکده مرادی لغت مفسرة مرقومه‌نك جمعیدر مثلا المرت مفازة بلا نبات کالمروت ج امرات ومروت عبارتنده مرادی مرت لفظنك جمعی بیاندر وتصریحا و جمعه عنوانندده ایراد ایدرسه ثانیه ناظردر ومثلا بر وزن فعل ذکر ایلدکدنصکره وبثلث قولیله تقیید ایدرسه فعل مزبورك عینك حرکات ثلاثه‌ده ورودینه اشارتدر ویذکر قولی اسم سابقك مؤنثی اولوب قلیلا مذکر اولدیغنه اشارتدر وعکسی دخی بویلجه‌در کذلك بر اسمی ذکر ایدوب ویضم اویکسر قولیله تعقیب ایدرسه اول اسمك اولنك فتحی شایع وضمی وکسری علی الترتیب قلیل اولدیغنه اشارتدر کذلك ویمد ویقصر قیدلری دخی بورسمه‌در کذلك برکلمه‌یی بفتحتین او بضمتین

اویکسرتین قیدلریله تقییدی حرکات مزبوره‌ده حرفین اولینك توافقنه اشارتدر
وبر ماده‌یه کاف تشبیهله نظیر ایرادنده معانیٔ متعدده ذیلنده تقیید ایدرسه معنای
اخیره ناظردر واکر معنا ایکی ایسه فیهما وزیاده ایسه فیهن وفیها وفی الکل
کلمه‌لریله تقیید ایدر مثلا طاء بابنده معطه ای مده والسیف سله کا متعطه قولنده
امتعطه لفظی معنای اخیره نظیردر وبعض اسم عینی اسم معنا صورتنده رسم ایدر
نته‌که دخال المفاصل ودخیلها لفظلرنده رسم ایلدیکی کبی وبونلرك بعضنده ذوتقدیر
اولنور وبعضا ان وماء مصدریتینله مصدراوله‌رق تفسیر ایدرکه آندن مراد وصفدر
مثلا ان یکون عنوانده ثبت ایدرکه الکائن دیمك مراددر وبعضا بر معنایی مصدر
صورتنده ایراد ایدرکه مراد وصفدر مثلا ضئضئ ماده‌سنده اوکثرة النسل قولی
النسل الکثیر دیمکدرکه صفتك موصوفه اضافتی بابندندر بورسمه محللرده مسامحه
ایله مفسردر دیو کرچه تنبیه اولندی لکن فی الحقیقة مسامحه دکلدر بلکه قیاس
وقاعده‌در انجق تعاریف دلالات التزامیه مقوله‌سی خفا و تعقیداتدن سالم اولمق
اولی اولدیغی معلومدر وبعضا بو معنانك اسم فاعلنی یاخود بعینه برمعنایی ذکر
ایلیوب عقبنده وهو عنوانیله کلام آخره شروع ایدر ضمیر ذکر اولنان اسم
فاعله یاخود معنایه راجعدر مثلا قرضب ماده‌سنده فهو قرضاب وهو الاسد
قولی کبی که ضمیر ثانی قرضابه راجعدرکه قرضابك اسد معنای آخری اولور
وکاهجه ممثل به عقبنده دخی ایراد ایدرکه بونده اول ممثل بهه راجع اولور صور
مزبوره‌نك مجموعنده معنای آخره اشارتدر ومواد تفسیرنده جملهٔ اولالر جملهٔ ثانیه
اوزره مرتب اولملریله ابتداء جملهٔ ثانیه معناسی اخذ واعتبار اولنه‌رق جملهٔ اولی
معناسی نظم وتلفیق اولنمق لازمدر وبر ماده‌یی حرف تردید ایله تفسیری اکثری
اختلافه مبنیدر وبعضا تنویعه دلالت ایدر ومحرکة وبالحرکة قیدلری فتحتینه یاخود
فتحاته اشارتدر وبالفتح وبالضم وبالکسر قیدلری اولك مع سکون الثانی حرکهٔ
مرقومه‌سنه اشارتدر وبرکلمه‌یی مثلا کالضرب عنوانیله تقییدی انك باب ثانیدن
وکالمنع قولیله تقییدی باب ثالثدن اولدیغنه وکفرح قیدی باب رابعدن مصدری فرح
وزننده اولمسنه وکسمع قیدی ینه باب رابعدن مصدری سمع وزننده اولمسنه اشارتدر
وفی ذاته مثنی اولان شیئك مفردنی ذکر ایلدکده ایکیسنه بردن تثنیه ضمیریله کنایه
ایدر مثلا فرقد ماده‌سنده وهما فرقدان قولی کبی واکر جمع ایسه ضمیر جمع
ایله ومؤنث ایسه مؤنث ضمیریله کنایه ایدر ومثلا خاص بین الخصوصیة و شیخ
بین الشیخوخیة ولص بین اللصوصیة وولیدة بین الولیدة والولادة عنوانلرنده واقع
کندیلرینه یای نسبت وهاء تأنیث لاحق اولمش اسملرکه السنده یای مصدریه
تعبیر اولنور بونلر کرچه بالجمله مصدرلردر لکن اکثرینك فعلی مستعمل دکلدر

بوجهنله قنده که بو مقوله مصادر ذکر اولنورسه معنای مصدریتی مفید اولوب وآنلردن فعل متصرف اولمامق مؤلفك ملتزمیدر ومثال اولان آیات و احادیث وامثالی اکثری مادەدن مفترق و منفصل رسم ایلشدر التیاملری خصوصنده بذل اولنان تعب وتتبع معلوم اولور وبعضا برماده خلالنده واسم عنوانیله ایراد ایدرکه مراد بررجلك یاخود بر مرأەنك اسمیدر دیمکدر مثلا شعث مادەسنده والاشعث ذیلنده ایراد ایلدیکی کبی واسم فاعل ووصف واسم مفعوللری هو وهی ضمیرلریله بیان ایدر وبعضا هی ضمیریله ایراد ایدرکه جماعت موهومەیه راجعدر مثلا هنأ مادەسنده وهی ابل هنأی قولی کبی وبعض ماده لرده اسمی بیان معرضنده وهو یاخود وهی یاخود تصریحله والاسم عنوانیله ذکر ایدر والاسم عنوانی مثلا خرأ مادەسنده والاسم الخراء قولی کبی که مراد اسم مصدردر و بعضا آنکله اسم عین دخی اراده ایدر سلاً مادەسنده که سلاء کبی که کتاب وزننده در کذلك وهو عنوانیله ذکر ایلدیکنده دخی ضمیر ماقبلنك مدلولی اولان فعل وعمله یاخود اسم لفظنه یاخود اسم عینه راجع اعتبار اولنور اسم عینه رجوعی مثلا رثأ مادەسنده وهو الرثیئة قولی کبی و بعضا بویله محلارده ضمیری خبری اعتباریله تأنیث ایدر قسم مادەسنده وهی القسمة کبی کذلك هی ضمیری دخی ماقبلنك مدلولی اولان خصلته وفعلەیه وحرفت وصنعته راجع اعتبار اولنور مثلا ثلب مادەسنده وهی المثلبة قولنده خصلته راجعدر وتعریفلرده ایراد ایلدیکی حرف تردید اختلافه مبنیدر تنویع ارادەسی اقل قیللدر و بر محدث وصفنده صاحب جزؤ تعبیری صاحب مجلد مؤلف فی فن الحدیث دیمکدر و قس علیه البواقی و بخیل ایله ضیق وصف اولنورسه مبالغهٔ بخل معناسنی متضمندر و مطلقا عریبەده مالدن مواشی خصوصا دوه قسمی وطعامدن ذخیره وخصوصا حنطه وخفیفدن سریع مراد اولور (ثم انني نبهت فيه على اشياء ركب الجوهري رحمه الله فيها خلاف الصواب غير طاعن فيه ولا قاصد بذلك تنديداله وازراء عليه وغضاضته بل استيضاحا للصواب و استرباحا للثواب و تحرزا و حذرا من ان يفضي الى التصحيف او يعزى الى الغلط و التحريف) (نبهت) تنبیه لفظندن ماضیدر (رکب) رکوبدن ماضیدر بوراده تکلفله سلوك معناسنه در (الطاعن) طعندن اسم فاعلدرکه ذم وقدح معناسنه در (بذلك) نبهت کلمەسندن منفهم اولان تنبیه اشارتدر (التنديد) تشهیر ایتمك معناسنه در (الازراء) همزەنك کسریله تعیب وتحقیر معناسنه در (الغض) غین معجمهٔ مفتوحه ایله بر آدمی قدر و مرتبەسندن حط و تنزیل ایتمك معناسنه در (الاستيضاح) برشیئك وضوح وظهورنی طلب ایتمك معناسنه در (الاسترباح) فائده ایستمك معناسنه در (التحرز) صقنمق معناسنه در (الحذر) قحتینله قورقق

معناسنه در

معناسنه در (غنی) نمی لفظندن مضارع مجهولدر که اسناد ایلك معناسنه در (التصحیف) برکلمه‌یی تغییر ایله معنای مرادی تحریف ایلك معناسنه در (یعزی) عزو لفظندن که نسبت ایلك معناسنه در مضارع مجهولدر (التحریف) تبدیل معناسنه در مثلا مشئوم کلمه‌سنی میشوم ایتمك کبی مفهوم بعده بن اشبو قاموسده بعض امور واشیایه که جوهری مرحوم آثرده راه خطایه سلوك وارتکاب ایلشیدی تنبیه واشعار ایلدم بو تنبیهه کندیسنه طعن وتشنیع ایلیوب وتشهیر وتفظیع وقدر واعتبارندن حط وتحریل ایلدیکم حالده بلکه صلاح وصواب ظهورنی واجر وثواب منفعتنی طلب والتماس وتصحیفه اسناد وغلط وتحریفه نسبت اولنمقدن احتراز واحتراس ایچون ایلدم ویل استیضاحا فقره‌لرنده لزوم مالا یلزم وترصیع صنعتلری اولدیغی معلومدر (علی انی لورمت للنضال ایتار القوس لا انشدت بیتی الطائی حبیب بن اوس ولو لم اخش ما یلحق المزکی نفسه من المعرة والدمان لتمثلت بقول احمد بن سلیمان ادیب معرة النعمان ولکنی اقول کما قال ابوالعباس المبرد فی الکامل وهوالقائل المحق لیس لقدم العهد یفضل القائل ولا لحدثانه یهتضم المصیب ولکن یعطی کل ما یستحق) (رمت) رومدن ماضیٔ متکلمدر طلبت معناسنه در (النضال) نون مکسوره ایله اوق آتشمق واوق یارشمق معناسنه در (الایتار) تای فوقیه ایله ایثار وزننده یایی کریشلیوب قورمق معناسنه در (انشدت) انشاددن ماضیٔ متکلمدر که شعر اوقومق معناسنه در (بیتی) کلمه‌سی بیت لفظندن تثنیه در (الطائی) مرور ایلدی (حبیب) لیب وزننده در (اوس) قوس وزننده در مراد ذکری سبق ایدن ابو تمام در بیتیندن مراد ذکر اولنان قطعه‌سیدر (لم اخش) خشیتدن مستقبل مجزومدر وخشیت تعظیمله اولان خوفه دینور (المزکی) تزکیه‌دن اسم فاعلدر تزکیه تطهیر معناسنه در (نفسه) مفعولیدر نفس ذات معناسنه در وتزکیهٔ نفس ایکی کونه در بری فعلیه در که [قد افلح من زکاها] کریمه‌سی موجبجه شرعا ممدوحدر و بری قولیه در که [فلا تزکوا انفسکم] کریمه‌سی مقتضاسنجه منهی ومذمومدر (المعرة) میمك وعینك وراء مشددەنك فتحیله عیب وائم معناسنه در (الدمان) زمان وزننده بوراده حقارت وقباحت مراددر (تمثلت) تمثل لفظندن ماضیٔ متکلمدر بر شعری مرة بعد اخری قرأت ایلك وضرب مثل ایلك معناسنه در (معرة النعمان) حلب ایله حما بینده بر قصبه‌در شاعر مرقوم ابوالعلاء المعری دیمکله معروفدر وقولندن مراد اشبو بیتیدر * وانی وان کنت الاخیر زمانه * لآت بما لم تستطعه الاوائل * یعنی بن هر نقدر زمان جهتله متأخر اولدم ایسه‌ده لکن متقدمینك مقتدر اولدقلری هنر ومعارفی اتیانه قدرتم درکاردر * اولدیسه زمانم نوله عشاقدن آخر * چون قاعده‌در صکره کلور بزمه اکابر * (المبرد) مجرد وزننده امام موی الیهك لقبیدر اسمی محمد بن

يزيد الثمالى الازدى البصرى در دائما رد الله من بردنى ديمكله مبرد ايله ملقب اولدى ايكيوز اون تاريخنده بانهادة مركز وجود اولوب ابو عثمان المازنى و ابو حاتم السجستانى وسائراول طبقه علماسندن اخذعلوم ايدوب فنون ادبيه ده امام وايكيوز سكسان التى تاريخنده بغداددده عازم دار السلام اولدى رحمه الله تعالى مقتضب وروضه خصوصا كامل نام تأليفى كه اسمى مسماسنه مطابق بر كتاب فاضل وفائقدر آثار جليله سندندر (وهو القائل المحق) جمله اعتراضيه در (محق) احقاقدن اسم فاعلدر حق سويليجى ويقينا ادراك ايليجى ديمكدر (ليس لقدم العهد) تركيبى مقول قولدر عهد زمان معناسنه در (يفضل) فضلدن مضارعدر زائد و راجح اولور ديمكدر بعض نسخه ده تشديد ضاد ايله مضبوط اولمغله تفضيلدن مضارع مجهول اولور يهتضم مقابله سيله نسخهٔ ثانيه راجحدر (القائل) قايله فيوله و فياله دن اسم فاعلدر ضعيف الرأى وخفيف الرشد آدمه دينور (الحدثان) حاى مهمله مكسوره ايله بر نسنه تازه و زمانى قريب اولغه دينور (يهتضم) اهتضامدن مضارع مجهولدركه ظلم ايتمك وبرآدمك حقنى تنقيص ايتمك معناسنه در (المصيب) اصابه دن اسم فاعلدر مخطى مقابليدر (يعطى) اعطادن مضارع مجهولدر (كل) كلمه سى مفعول اوليدركه نائب فاعلدر (مايستحق) كلمه سنده مامفعول ثانيدر يستحق استحقاقدن مضارع معلومدر كل مايستحق قولى كل من قائل الرأى ومصيبه مايستوجه من الرد والقبول والذم والمدح ديمكدر مفهوم كلام بلكه بن اوق يارشمق ايچون يابمى كيرشليوب قورسم يعنى امتحان وافتخار ايچون اعمال لسان ايلسم ابو تمامك قطعهٔ مرقومه سنى زبان زهو ومباهاته انشاد ايدردم وتزكيهٔ نفس ايدنلره لاحق اولان عيب و قباحتدن احتراز ايلسم اديب معرة النعمان ابو العلاء احمد بن سليمانك بيت مزبوريله تمثل ايدردم لكن بن امام نحو وادب اولان ابو العباس محمد بن يزيد المبردك فى ذاته كنديسى محق ومصيبدر كامل نام كتابنده ثبت ايلديكى اشبو ليس لقدم العهد يفضل الفاضل الى آخره كلامنى دير ايدم كلام مرقومك مفادى بودركه زمانك تقدم و تأخرى ضمنده فضل ومزيت يوقدر زيرا زمانك جمله سى يكساندر پس رأى ونقد و نقلنده مصيب اولانه زمانك تأخرى ياخود كنديسنك شبابيتى قدح ونقص وخسران ايراث ايلز و حتى ارباب انصاف عندنده كتم و انكار اولنمغله كنديسنه ظلم وستمله رنج و آزار اولنمز ورأى و فهمى فاسد ومخطى اولان كسيه ده تقدم زمانى ياخود شيخوختى مدح وكمال و نفع ايراث ايلمكله همان تقدم زمان جهتيله اهل فضيلته تفضيل و ترجيح اولنمز بهر حال مصيب و مخطيدن هربرينه مستحق اولديغى قبول ورد و مدح وقدح اعطا اولنور (يقولون الزمان له فساد ومافسد الزمان وهم فساد) شارح مضمون مزبوره اشبو ابياتى ثبت ايلشدر

قل لمن لايرى المعاصر شيئا ★ ويرى للاوائل التقديما
ان ذاك القديم كان حديثا ★ سيمى هذا الحديث قديما

ويو مضمونده مرحوم وصاف عبد الله افندينك اشبو بيتى همعيار مفهوم سابقدر ★ يعنى عارفك عصرنده اصلا قدر آثارى ★ محك خاكله سنجيده‌در نقد هنر دائم ★ ويونك سببى محضا حسد واعتسافدر (و اختصصت كتاب الجوهرى من بين الكتب اللغوية مع مافى غالبها من الاوهام الواضحة والاغلاط الفاضحة لتداوله وا شتهاره بخصوصه واعتماد المدرسين على نقوله و نصوصه) (اختصصت) اختصاصدن ماضى متكلمدر بوراده اختيار معناسنه‌در (غالبها) ضميرى كتب لغويه‌يه راجعدر (الاوهام) وهمك جمعيدر سهو وخطا معناسنه‌در (الواضحة) ظاهره معناسنه‌در (الاغلاط) غلطلك جمعيدر (الفاضحة) رسواى آدمه دينور ورسواى ايديجى ديمكدر (لتداوله) ضميرى كتاب جوهرى‌يه راجعدر تداول الدن اله كزمكه‌دينور (المدرسين) تدريس ايلين استاذلره دينور (النقول) نقلك جمعيدر منقول معناسنه‌در مراد ثقاتدن وعرب عربادن نقل ايلديكى اقوالدر (النصوص) نصك جمعيدركه بشقه معنايه محتمل اولميان كلامدن عبارتدر مفهوم كلام سائر كتب لغويه‌نك اكثرنده اوهام واضحه واغلاط فاضحه وار ايكن بن صحاح جوهرى‌يى بحث ومناقشه ايله اختصاص واختيار ايلديكم بين الناس خاصة تداول و اشتهارى ومدرسين ومعلمينك نقول و نصوصنه اعتمادواعتبارى اولديغنه مبنيدر واضحه وفاضحه بيننده جناس لاحق صنعتى معلومدر (و هذه اللغة الشريفة التى لم تزل ترفع العقيرة غريدة بانها وتصوغ ذات طوقها بقدر القدرة فنون الحانها وان دارت الدوائر على ذويها واخنت على نضارة رياض عيشهم تذويها حتى لالها اليوم دارس سوى الطلل فى المدارس ولالها مجاوب الا الصدى مابين اعلامها الدوارس) (ترفع) رفعدن مستقبل مؤنثدر (العقيرة) عين مفتوحه ايله صوت معناسنه در (الغريدة) عين مجمه‌نك و راء مشدده‌نك كسريله غرد ماده‌سندن مبالغه دركه نغماتله قوش اوتمكه دينور پس غريده بغايت خوش نغمات ايدن قوشه دينور (بان) باى موحده ايله تركيده سورقون اغاجى وبن اغاجى ديدكارى اغاج اسميدر سكود انواعندندر بغايت سهى وموزون اولور (تصوغ) صوغدنكه برنسنه‌يى كوزل دوزمك معناسنه‌در مضارعدر (ذات طوق) كردنى طوقلو اولان قوش مراددر كوكرجين وقرى واوكيك كبى (القدر) بدر وزننده مقدار معناسنه‌در (القدرة) قاف مضمومه ايله طاقت معناسنه‌در (الالحان) همزة مفتوحه ايله لحنك جمعيدر طرب ونغمه ايله اولان آوازه دينور (دارت) دوردن ماضيدر (الدوائر) دائره‌نك جمعيدر دارت الدوائر تركيبى هر طرفدن حوادث ومصائب احاطه ايلدى

دیمکدن کنایه‌در (ذویها) ضمیری لغته راجعدر ذوی ذو لفظنك جمعیدرکه صاحب معناسنه‌در (اخنت) خای معجمه ونونله اخنا کلمه‌سندن ماضیٔ مؤنثدر اخناء اهلاك وافساد واسنیلاء معنالرینه‌در بوراده جمله‌سی جاری اولور بعض نسخه‌ده نون وحای مهمله ایله مرسوم اولمغه انحاء ماده‌سندن ماضی اولور توجه و اقبال معناسنه (النضارة) نون و ضاد معجمه ایله نظاره وزننده نعمت وحسن منظر معناسنه‌در (العیش) عین مفتوحه ایله دیرلکه دینور (تذویها) ضمیری نضارته راجعدر (تذوی) تاك ضمیله تذویه‌دن مضارعدر تذویه نباتی صولدرمق وپژمرده قلق معناسنه در (حتی) کلمه‌سی دوران دوائر عارضه به غایتدر (لالها) ترکیبنده لا نافیه در لها ضمیری لغته راجعدر (الیوم) کلمه‌سندن حرف تعریف عهد حضوریه دالدریوم زمانمدن کنایه‌در (دارس) دراسه‌دن اسم فاعلدر اوقوبجی قاریٔ معناسنه‌در (الطلل) قتحتینله خرابه خانه‌نك باقی قلان اثرینه دینور (المدارس) میمك فتحیله مدرسه‌نك جمعیدر (المجاوب) میمك ضمیله جواب ویریجی معناسنه‌در (صدی) ادا وزننده چاغرلدقده قرشوطاغدنوقیادن وکنبد مقوله‌سندن منعکس اولان صوته دینور (الاعلام) همزة مفتوحه ایله علامات دیمکدر (الدوارس) دارسه‌نك جمعیدرکه دروسدندر یقلمش بنایه دینور لم تزل ترفع العقیرة فقره‌لری استعارهٔ مکنیه وتخییلیه وترشیحیه‌یی متضمندرواولامشیه انباتیله تصریحیه اولمقده ممکندر وقدر وقدرت بینده جناس محرف وصنعت اشتقاق واردر واخنت علی نضارة فقره‌سنده مضمون اولان استعارات و جناس معلومدر مفهوم کلام واشبو لغت شریفه‌نك شجربانی غریده‌سی که اهل واربابندن عبارتدر دائما آوازنی بلند وذات طوق اولان قوشلری که معلم ومعروف اولان بلغاء وفصحادن کنایتدر قدرتلری قدرانواع الحان واصناف قول وداستانلرنی صوغ عالیپسند ایلمکدن یعنی تحریر وتقریر ایله نشر واشاعه‌دن خالی دکللردر هرنقدر ذکر اولنان اصحابنی نوائب کونیه ومصائب دهریه دائرامادار احاطه واستیعاب وریاض عیش وزندکانیلرینك طراوت ونضارتنی صرصربلیه تجفیف وپژمرده وافساد واهلاك ایلدیسه‌ده حتی بوهنکامده علم لغتی خرابه مدرسه‌لرك آثارندن غیری قرأت ایدن وسؤالنه ویران اولمش علامات آرالفلرنده قرع سمع ایدن بیهوده صدادن غیری جواب ویرن یوقدر ناسك عملدن اعراض واربابنك نهایت درجه‌ده انقراضنه اشارتدر (لکن لم تتصوح فی عصف تلك البوارح نبت تلك الاباطح اصلا ورأسا ولم تستلب الاعواد المورقة عن اخرها وان اذوت اللیالی غراسا ولاتساقط عن عذبات فنان الالسنة ثمار اللسان العربی ماانقت مصادمة هوج الزعازع بمناسبة الکتاب ودولة النبی علیه‌الصلوة والسلام) (لکن) کلام سابقدن استدراکدر (تتصوح) تصوحدن که نبات قوریوب یارلمق

ویرمك معناسنه در مضارعدر (العصف) رصف وزننده یل شدنك اسمك معناسنه در (البوارح) بارجه‌نك جعیدرکه شدید واسی یله دینور بوراده حوادث وبلیاتدن کنایه‌در (الایاطح) ابطح لغتلرندن جعدر واسع صوآقندیسنه دینور مراد اهل علم مزبوردر ونبتدن مراد علم مزبوردر استعارهٔ تخییلیه ومکنیه وترشیحیه وجمیله اصلا کلمه‌سی ظرفیت اوزره منصوبدر لکن سید شریفك مفتاح شرحنده ذکر ایلدیکنه کوره مصدریت اوزره منصوبدر کلیا معناسنه‌در زیرا برنسنه اصلیه اخذ اولنسه کلیا مأخوذ اولور رأسا کلمه‌سنك همزه‌سی غالب تخفیفده ساقطدر تمم لغتی اوزره‌که آنلر بلاهمزه استعمال ایدرلر ورأسا کلمه‌سی ترکیبده اصلا کی مصدریت اوزره منصوبدر نتهکه عصام حاشیهٔ مفتاحده بوکونه بیان ایلدی بودخی کلیا معناسنه‌در زیرا حیواندہ رأس نباتده اصل منزلنده‌در نباتك انعدامی اصلك انعدامیه اولدیغی کبی حیوانکده انعدامی رأسنك انعدامیه اولور وبعض محققین صوفیه‌دن منقولدرکه نباتك رأسی اصلیدر زیرا صوبی وقوت نمایی آندن شرب وجذب ایدر حتی مصلیك وضع سجودی نبات عالمی دخی اتسالك جائز اولدیغنه اشارتدر دیرلر نتهکه قیامی انسانیتی ورکوعی حیوانیتی جائزدر (لم تستلب) استلابدن مستقبل مجزومدر اغاجدن پیراق صوبلق معناسنه‌در (الاعواد) عودلك جعیدر بوراده شاخ مراددر (المورقة) ایراقدن اسم فاعلدر ایراق اغاج پیراقلغق معناسنه‌در الاعواد لفظنك صفتیدر (عن آخرها) ضمیری اعواده راجعدر اشبو عن آخرها ترکیبی تمامها وبکلها دیمکدرکه شمول واستیعابی مفیددر نتهکه شراح صاحب کشافك ومجزوا عن آخرهم عباره‌سنده دیدیلرکه عن آخرهم مصدر محذوفك صفتیدر مجزوا مجزا صادراعن آخرهم تقدیرنده‌در بوکلام شمول واستیعابدن عبارتدر زیرا مجزا خردن صادر اولدقده اولا اولدن صدورنی اقتضا ایدر وسیوطی نواهدده عن اولهم الی آخرهم تقدیرنده‌در دیدی ومختصر معانی دیباجه‌سی شرحنده خطابی بوترکیبی اشباع ایلشدر (وان اذوت) کلمه‌سنده ان وصلیه‌در واکا داخل اولان واوحرفی عندالاکثر عاطفه‌در جملهٔ متناسبهٔ مقدره‌یه عطف ایدر بوراده معطوف علیه مقدر ان لم یذ وترکیبدر نتهکه اکرمه وان شتمنی قولنده ان لم یشتمنی تقدیر ایلدیلر وعندالبعض واوحالیه یاخود اعتراضیه‌در تفصیلی شرح عصام علی الکافیه‌ده مثبوتدر (اذوت) اذوادن‌که نباتی صولدرمق وقورتمق معناسنه‌در (اللیالی) جمع لیل دریاء غیر قیاس اوزره مزیده‌در حرکات اللیالی تقدیرنده‌در ومراد ایام ولیالی دیمکدرکه مطلق زماندن کنایه‌در اکثر حوادث اللیل اخفی للویل مفادنجه لیالیده حادث اولمغله تغلیب اولندی ولیلهٔ هلال یومندن مقدم اولمغله تغلیبده وجه اولور حتی تاریخده لیلهٔ رعایت اولنسور مثلا تم الکتاب لعشرین لیلة خلت من الشهر

الفلانی عوانده رسم اولنور (الغراس) غین معجمهٔ مکسوره ایله غرس لفظندن جعدر یاخود مفرددر مغروس معناسنه‌در لباس ملبوس معناسنه اولدیغی کبی تازه دیکلمش اغاجه دینور (تساقط) تساقطدن مضارعدرکه دوشمك معناسنه‌در (العذبات) فتحاتله عذبه‌نك جمعیدر اغاجك دالنك اوجنه دینور (الفنان) فای مکسوره ایله جمع فنن‌در اغاجك دالنه دینور (ثمار) ثای مثلثهٔ مکسوره ایله جمع ثمردر میوه‌یه دینور (اللسان) لغت معناسنه‌در (ماانقت) ترکیبنده ما توقیتیه‌در (انقت) انقاء کلمه‌سندن‌که صاقلمق وقورونمق معناسنه‌در ماضیدر (المصادمة) مفاعلة وزننده طوقشمق وچارپشق ویان باشی کلمك معناسنه‌در (الهوج) های مضمومه ایله هوجاء جمعیدرکه بیوت واشجاری قلع وقمع ایدن شدید روزکاره دینور (الزعازع) سلاسل وزننده زعزع لفظنك جمعیدرکه شدید معناسنه‌در موصوفك صفته اضافتی قبیلندندر (الکتاب) قرآن عظیمدر زیرالغت عربیه اوزره نازلدر (دولة النبی) یعنی پیغمبر اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری دخی قوم عربدن مبعوث عربی صحیح وشریعتی لسان عربی اوزره وارد اولمغله شوکت پیغمبرانه‌لری مناسبتیله لسان عرب منقضی اولمز رأسا وغراسا فقره‌لرنده التزام مالایلزم ورأسا وعن آخرهم بینده حسن مقابله اولوب وهرفقره‌ده اولان استعارات کنائیه وتخییلیه وترشیحیه وطباق وجناس اشتقاق اشعاردن مستغنیدر مفهوم کلام کرچه وجه مسرود اوزره علم مزبورك وارباینك انقضاء وانقراض وطرح واعراض اولندقلرندن بث شکوی اولندی لکن علم مرقومك ارباب ریاح شدیده کبی عصف وهبوب ایدن نوائب ومصائبدن بالکلیه تلف ومنقرض وحوادث زمان هرندکلو اکثرنی پژمرده وپریشان ایلش ایسه‌ده پیراقلو دال مزننده اولان بلغاء وفصحابی بالتمام منقضی ایلیوب واغصان السنه اوجلرندن اثمار لغت عربیه بالجمله متساقط اولمغله منتهی اولمز مادامکه علم مزبور ریاح شدیده مثابه‌سنده اولان حوادث وبلیات مصادمه‌سندن شوکت قرآن مبین ودولت پیغمبر کزین مناسبتیله قورینوب محفظ ومحتمی اولدیغه خلاصهٔ کلام اشبو علم لغت قرآن عظیم ورسول کریم لغتلری اولمغله هرنقدر احیانا بعض عوارض کونیه سببیله اربابنه فتور وقلت عارض اولورسه‌ده احیای دین مبین واجرای شرع متین ایچون حضرت پروردکار جل شانه یوم قیامتدن اقدم منقرض ایلیوب روزحشره‌دك ابقاء وامرار ایلیه‌جکدر (ولا یشنؤ هذه اللغة الشریفة الا من اهتافت به ریح الشقاء ولایختار علیها الامن اعتاض السافیة من الشهواء افادتها میامن انفاس المستجن بطیبة طیبا فشدت بها ایکیة النطق علی فن اللسان رطیبا یتداولها القوم ماتنت الشمال معاطف غصن ومرت الجنوب لفحة مزن) (لایشنؤ) شناءه‌دن مستقبل منفیدر شنأه بغض و عداوت معناسنه‌در (اهتاف) اهتیافدن ماضیدر اهتیاف

هیفدن که اسی و شدیدیله دینور افتعالدر هیف طوقنوب چارپمق معناسنه در (الشقاء) شین معجمهٔ مفتوحه ایله بدبختلکدر که سعادت مقابلیدر (اعتاض) اعتیاضدن ماضیدرکه عوض آلمق معناسنه در (السافیة) فایله توز وطپراق صاوران یله دینور بوراده نسخهلر مختلفدر کیمنده فایله سافیه وجیمله شجواء وکیمنده حای مهمله ایله شحواء وکیمنده سین مهمله ایله سحواء عنوانلرنده اولوب شارحلر خلاصه‌سنی نافعدن مضری اعتیاضه ارجاع ایلمشدر لکن اقرب واوفق اولان ساغیه اولمقدر غین معجمه ایله که خوشکوار ولذیذ شربته دینور (وشجا) اولمقدر جیمله شقا وزننده که بوغزه طوران غصه یه دینور وبوفقرهٔ اولی قافیه سنه ده اوفقدر یاخود سافیه اولمقدر قافله که جدوله ونهر صغیره دینور (وشحواء) اولمقدر حای مهمله ایله که صویی فراوان بنزواسعه یه دینور (افادتها) افاده‌دن ماضیٔ مؤنثدر اعطا معناسی مراددر (المیامن) میمنه‌نك یاخود غیر قیاس اوزره یمنك جمعیدر برکت معناسنه‌در (الانفاس) نفسلك جمعیدرکه صولوغه دینور (المسجن) استجناندن اسم فاعلدرکه پرده‌لمك ومستور اولمق معناسنه‌در (طیبه) طای مکسوره ایله مدینهٔ منوره‌نك اسمیدر (الطیب) پاکلك وخوشلق وخوش قوقولق معناسنه‌در مدینهٔ منوره‌ده مستوردن مراد پیغمبر عالیشهاد حضرتلریدرکه حی فی قبره ومستورعن عوام الناس‌در علیه الصلوة والسلام شدت شدادن‌که تغنی وترنم معناسنه‌در ماضیٔ مؤنثدر (بها) ضمیری لغته راجعدر (ایکیة النطق) عباره‌سنده ایك لفظی مرور ایلدی مراد قری وبلبل وشجروز مقوله‌سی قوشلردر (فنن) اغاج دالنه دینور (الرطیب) خطیب وزننده یومشق ونازك دیمکدر (یتداول) تداولدن مستقبلدر (مائنت) ترکیبنده ماء توقیتیه‌در ثنت ثای مثلثه ونونله ثنی کلمه‌سندن‌که اکمك وایکی بوکمك معناسنه‌در ماضیٔ مؤنثدر (الشمال) سحاب وزننده پوپرازیلنه دینور (المعاطف) معطفك جمعیدرکه منبر وزننده‌در رداء معناسنه‌درکه بلدن یوقاری تلبس اولنان فوطه یه ویپون شالنه دینور بوراده مراد قامتدر یاخود معاطف معطفك جمعیدرکه مجلس وزننده‌در بوکیلوب اکیلمك یرلر دیمك اولور (مرت) مری لفظندن‌که ناقه‌نك ممه‌سنی صغیه‌رق صاغمق معناسنه‌در ماضیٔ مؤنثدر (الجنوب) صبور وزننده قطب جنوب سمتندن اسن یله دینورکه شمال مقابلیدر بودیارلره کوره قبله‌یی اوله‌جقدر (اللقحة) لام مکسوره ایله سودلو صاغمال ناقه یه دینور (المزن) میم مضمومه ایله یغمورلو سحابه دینور لقحه‌نك مزنه اضافتی لجین الماء قبیلندندر یغمورلو سحابی صاغمال ناقه یه وجنوبی سود صغان آدمه تشبیه ایلمکله بوفقره‌لرده مجاز واستعارهٔ مکنیه وتخییلیه وترشیحیه وحسن مقابله صنعتلرنی وجه اکمل اوزره اجرا ایلدی مفهوم کلام واشبو لغت شریفه یه برکسه بغض وعداوت ایلمز مکرکه

معاذالله تعالی کندیسنی صرصرشقاوت چارپمغله تهکار ابدی ودوچار خزی وخذلان سرمدی اوله زیرا لغت عربیه‌یه بغض ایتمك حاشا قرآن مبین وپیغمبر کزین طرفلرینه مؤدی اولور واشبو لغت عربیه اوزره لغات سائره‌یی برفدترجیح وتفضیل واختیار ایتلز مکرکه علی الاختلاف المذکور ساقیه‌یی شجوآدن یاخود ساغیه‌یی شجعادن یاخود ساقیه‌یی شحوآدن عوض الان شخص نادان اوله ولغت مزبوره‌یه حالا مدینهٔ منوره‌ده متواری حجاب اولان وجود عاینجناب علیه صلوة الوهاب حضرتلرینك انفاس طیبه‌لرینك میامن وبرکاتی طیب ونزهت ایراث ایتلکله لغت مرقومه‌یی ایکیهٔ النطق اولان بلبل وقری کبی ارباب بیان وبلاغت واصحاب لسن وفصاحت شاخ لسانلری اوزره نغمات رنکین والحان دلنشین ایله ترنم وتنغم ایلدیلر واول برکات سببیله لغت مرقومه‌یی سخنوران جهان تلقی وتداول وحسن قبول وتناول ایدرلر مادامکه بادشمال معاطف اغصانی اماله وزیح جنوب ضرع نفحهٔ سحابدن لبن مطری ادرار واساله ایلدکجه (استظلال بدولة من رفع منارها فاعلی ودل علی شجرة الخلد وملك لایبلی) (استظلال) یتداول فعلنك مفعول لهیدر واستظلال کولکه‌لنمك معناسنه درکه مراد زیر حمایت وکنف عنایتده آسوده وراحت اولمقدر (منارها) ضمیری لغته راجعدر منارمیم مفتوحه ایله یوللرده اولان علامت ونشانه دینورکه مسافه یتلك ایچون منصوب اولان میللردن عبارتدر (فاعلی) کلمه‌سنده فاء تعقیبیه در (اعلی) اعلاءدن کهیك یوکسلمك معناسنه در ماضیدر (دل) دلالتدن ماضیدر (علی شجرة الخلد) علی نیل شجرة الخلد تقدیرنده در خلد خای معجمهٔ مضمومه ایله دوام وبقاء معناسنه اولمغله جنته دار الخلد اطلاق اولنور پس شجرة خلددن مراد اشجار جنت یاخود شجرهٔ طوبادر یاخود ملك لایبلی‌یه سبب اولان کلمهٔ شهادتدر (لایبلی) بلاء لفظندن‌که کتاب وزننده چوریمك معناسنه در مستقبل منفیدر ومراد نعیم جنان وقرب ورضای حضرت رحمانی در مفهوم ناس لغت مزبوره‌یی الی یوم القیام تلقی وتداول ایلدکلری لغت مرقومه‌نك اعلا منی اعلا ودلالت نیل شجرة بقاء وارشاد ظفر ملك لایبلی ایدن حضرت مصطفانك زیر طوبای دولتلرنده استظلال ومظهر آسایش لایزال اولمق امیدینه مبنیدر زیرا کتاب وسنت لغت مرقومه اوزره اولمغله مداومت ومراعاته نائل مأمول اولمق مستولدر یاخود استظلالا قولی لغت مزبوره‌نك وصف سابقله متصف اولدیغنه علتدر بوکا کوره اشبو لغت عربیه اوصاف مسروده ایله متصف والی یوم القیام باقی وبردوام وبین الانام مقبول ومتداول اولمسی دولت محمدیه ایله مستظل یعنی شریعت مصطفویه لسان مزبوره اوزره واقع وروز حشره قدر شمس منیر آسالامع وتطرق زوالدن امین اولمغله لامحاله انقراض زمانه قدر بین الانام بالعز والاکرام باقی ومستمر الدوام اولمجغی مالا کلامدر استطراد مفهوم

مرحومه تدقیق اولندقده همیشه تقویت دین محمدی وترویج وتمکین شرع احمدی ایتمك
عمدهٔ مطلب ومقصدی اولان اشبو زیر سایهٔ رأفتده آسوده وکابستر حمایتنده
غنوده اولدیغمز دولت علیهٔ عثمانیه که فی الحقیقة دولت محمدیه در الی یوم القیام جاوید
ومستدام واندراس وانقلابدن مصون وانتکاس وانتکابدن مأمون اولمجغی دقیقه
شناسانه روشنادر وفقرهٔ مرقومه ده اقتباس یاخود تلمیح اولدیغی وارسنهٔ تلویحدر
(وکیف لا والفصاحة ارج بغیر ثیابه لایعبق والسعادة صب سوی تراب بابه
لایعشق * اذا تنفس من نادیك ریحان * تأرجت من قمیص الصبح اردان (وکیف لا)
ترکیبی وکیف لاتکون هذه اللغة الشریفة بهذه الاوصاف المذکورة منسوبة الی
النبی علیه الصلوة والسلام باقیة ببقاء شریعته وکتابه وسنته تقدیرنده در یعنی اشبو
لغت عربیهٔ موصوفه نبجه حضرت رسول کزینه منسوب وشریعتی وکتاب وسنتك
دوام وبقاسیله دائم وباقی اولمز (والفصاحة) قولنده واوحالیه در (الارج)
فتحتینله پك خوشبو عطره دینور (ثیابه) ضمیری حضرت نبیمزه راجعدر ثیاب
ثوبك جمعیدر (لایعبق) عبق لفظندن که فتحتینله برنسنه یه طیب صیوانمق معناسنه در
مستقبل منفیدر (الصب) صاد مفتوحه ایله عاشق دیمکدر (بابه) ضمیری پیغمبره
راجعدر (تنفس) کلمهسی تنفسدن ماضیدر نفسلنمك معناسنه در بوراده مراد
رایحهنك یایلسیدر (ناديك) لفظنده خطاب جناب رسول عالیجنابه در نادی مجلس
معناسنه در بعض نسخه ده وادی مرسومدر (ریحان) رایحهٔ طیبه دیمکدر
(تأرجت) تارجدن ماضیٔ مؤنثدر رایحه یایلوب هربری طوتمق معناسنه در
(القمیص) کوملکه دینور (الاردان) جمع ردن درواردن رانك ضمیله ثوبك یکنه
دینور مفهوم کلام اشبو لغت عربیه نه کونه وصف مزبور ایله حضرت نبویه
منسوب وشریعتی باقی اولدیغه اولدنی باقی وجمله عندنده مطلوب ومرغوب اولمز
البته نسبت وبقاء واعتباری درکاردر زیرا فصاحت وسعادت بولغته خصیصه
ومنحصردر کویا که فصاحت برخوشبو عطردرکه ثوب نبویدن غیریه سوده اولمز
وسعادت برعاشقدرکه تراب باب مصطفویدن ماعدایه مائل ودلربوده اولمز مؤلف
مرحومك قلب عاشقانه سنه وصف نبوی خلالنده وجد وهیجان طاری اولمغله
فرط شوق وانجذابندن قلب وقالبیله طرف اشرفلرینه متوجه اولوب اشبو بیتی
ایراد وانشاد ایلشدر یعنی یارسول الله جناب شریفکزك مجلس منیفلرندن برایحه
طیبه تنفس وهبوب ایلدکده درحال آفاق واقطاره منتشر اولمغله قمیص چرخ
اکامندن عطر جهانکیر متأرج ومتوهج اولور صبحی برشخصه وچرخ ظهورنده
اضوآء وانوارك صورت مبسوطهسنی کوملکه وشرق وغربه مستطیل اولان
آبدنلغی کوملکك یکلر به تشبیه ایلشدر وصبحله تقییدی روایح وازهارك شدت

وكرميتلرى اكثر صباح وقتنده اولديغنه مبنيدر وبيت مزبور بحر بسيطدندر وفقرهٔ اولاده و بيت مذكورده استعارهٔ مكنيه وتخييليه وترشيحيه اولوب وقوت انسجام وتهذيب غنى عن الاعلا مدر وتنفس عنوانى ايهام تناسبى متضمندر زيرا تنفس صباح برى اغارمق معناسنه‌ده مستعملدر (وما اجدر هذ اللسان وهوحبيب النفس وعشيق الطبع و سمير ضمير الجمع وقد وقف على ثنية الوداع وهم قبلى مزنه بالاقلاع بان يعتنق ضما والتزاما كالاحبة لدى التوديع ويكرم بنقل الخطوات حالة التشييع) (ما اجدر) كلمه‌سى فعل تعجبدر ذكرى آتى بان يعتنق كلمه‌سنده اولان ظرف آنك متعلقيدر (وهو حبيب النفس) تركيبى جمله معترضه‌در (هو) ضميرى لسانه راجعدر (حبيب وعشيق) محبوب ومعشوق معنالرينه‌در عشيق الطبع اذواق سليمه اصحابنه محبتى طبيعيدر ديمكدر (سمير) سمير وزننده مصاحب ديمكدر (ضمير) خاطره دينور (الجمع) جماعت ديمكدر مراد انواع ادب ولطائف و اصناف ملح وظرائفله منادمت ومصاحبت ايدن جماعات مختلفه ديمكدر (وقف) وقوفدنكه طورمق معناسنه‌در ماضيدر (ثنيه) ثاى مثلثه ونونله عليه وزننده صرب يوقش يوله دينور وثنية الوداع مدينهٔ منوره‌نك شام جهتنده واقع فناسنده برعقبه‌در كه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم غزايه كيدركن اهل مدينه كنديلرنى وبرمحله عسكر ارسالنده كنديلرى عسكرى اوراده وداع ايدرلر ايدى بوجهتله بوراده تعبير مذكور لطافتى متضمندر (هم) كلمه‌سى هم ماده‌سندنكه قصد واهتمام معناسنه‌در ماضيدر (قبلى) قاف مكسوره ايله قبله جانبنه منسوب ديمكدر (مزنه) ضميرى لسانه راجعدر مزن يغمورلى سحابه دينور وقبلى‌يى تخصيص اكثرى جنوب جهتندن ظهور ايدن سحاب يغمورلى اولديغنه مبنيدر (الاقلاع) همزه‌نك كسريله سحاب صيريلوب آچلق معناسنه‌در يعتنق اعتناقدن‌كه بيونه صارلمق معناسنه‌در مضارعدر ضم والتزامدن مراد قوجقدر (الاحبه) حبيبك جمعيدر (لدى) عند معناسنه‌در (التوديع) وداع ايتمك معناسنه‌در (يكرم) اكرامدن ياخود تكريمدن مضارع مجهولدر (الخطوات) خطوه‌نك جمعيدركه آديمه دينور (الاثار) اثرك جمعيدركه ايزه دينور (التشييع) برآدمى كوندرى كتمك معناسنه‌در مفهوم كلام اشبو لسان عربى ذاتنده نفسك محبوبى وطبعك معشوق واصحاب ادب ولطائفك نديم خاطرى اولوب حال بوكه رحلت وانتقاله عزم وقصد ايتمكله حالا ثنية الوداعده توديع ايچون واقف وسحاب قبليسى آفاق واطرافدن صيرلوب برطرف اولمغه مشرفدر لغت مرقومه وداع وقتنده اصدقاى احباب كبى آغوشه چكوب بيونه صارلمغه وفراقندن متأثر ومتاسف اولمغه عجب لايق وتشييع حالنده عقبنجه نقل خطوات اعزار واكرامه زهى مستحقدر بوفقره‌لرده تمثيل طريقيله

عی لغته بغایت تشویق واغرا وشانته رعایت وهمان استحصالنه اهتمام واعتنا ایتکی امر وایما ایلمشدر زیرا علم مزبور سفر براولمغله ثنیهٔ وداعده واقف کبی اولمشدر آنی تشییع وتکریم ایده رك نه حال ایسه ممکن مرتبه استفاده واستفاضه یه سعی بلیغ وهمت بیدریغ اولنمق اهم والزمدر وقبلی مزن تعبیری علم مزبورك ولسان مرقومك منشأی حجاز [والحکمة یمان] حدیثی اوزره یمن جانبی اولدیغنه وثنیة الوداع تعبیری خاصة جوهر فصاحت وبیان مدینه یه منحصر اولدیغنه اشارتدر نه که اشبو قطعه سید شریفدن منقولدر

شمس علم ازافق برج عرب طالع شد * استو ایافت ولی در وسط ملك عجم
یافت در روم زوال ازاثر کثرت عرف * جرم بی نور وضیا ماند درین دار الم

وفقرهٔ مذکوره ده کذلك آتیه لرده مضمون اولان تهذیب وتأدیب وانسجام وترصیعات وسائر وجوه محسنات اهل بدیعك معلوملریدر (والی الیوم نال القوم به المراتب والحظوظ وجعلوا حاطة جلجلانهم لوحة المحفوظ) (الیوم) کله سنده حرف تعریف عهد حضوری یه محمولدر (نال) نیلدن ماضیدر (به) کله سنده باسببیه در ضمیر لسانه راجعدر (المراتب) مرتبه نك جمعیدر (الحظوظ) حظك جمعیدر حصه ونصیب معناسنه در (الحاطة) حای مهمله فصیحه ایله صحیح وخالص معناسنه در (الجلجلان) جیملرك ضمیله حبة القلب معناسنه در سویدا تعبیر اولنان نقطهٔ قلبیه در مردم دیده مزلنده در (اللوح) لام مفتوحه ایله صفحه معناسنه در (المحفوظ) اختلالدن حفظ اولنمش خالص دیمکدر وبوتعبیر تعظیمی مشعردر وفقرهٔ مزبوره تضمینی متضمندر مفهوم کلام بووقته قدر اهل لغت علم مزبوره سببیله نیجه مراتب عظیمه وحظوظ جسیمه یه نائل اولوب وعلم مرقومك لوح محفوظنی یعنی صحایف مضبوطه لرنی صحیح سویدای قلب ایلدیلر یعنی کثرت ملازمت ووفرت مداومتله صحیفهٔ خاطرلرینه نقش ایدوب کویاکه قلبلرنی کتاب ایلدیلر بوتقریر مبالغه یی مشتمل اولمغله حذف مضاف تصویر ندن ارجحدر (وفاح من زهرتلك الخمائل وان اخطأه صوب الغیوث الهواطل ماتتوقع به الارواح لاالریاح وتزهی به الالسن لاالاغصن ویطلع طلعة البشر لاالشجر ویجلوه المنطق السحار لاالاسحار) (فاح) فوحدن که کوزل رایحه قوقق معناسنه در ماضیدر (الزهر) نهر وزنده جمع زهره درکه چچکه دینور (الخمائل) خیله نك جمعیدر که اوزون اوزادی ضیق اغاجلغه دینور خیابان تعبیر اولنور (وان اخطأه) ترکیبنده ان وصلیه در اخطأ کله سی اخطاء مادهسندن ماضیدر عدم اصابت معناسنه در (الصوب) صاد مفتوحه ایله نزول معناسنه در (الغیوث) غیثك جمعیدر که یغموره دینور (الهواطل) هاطله نك جمعیدر ابری قطره لی اولهرق صاغانقلی

يغموره دينور يغمور سبيله چچكلر مطرا و رايحه‌لرى منتشر اولور ايكن ازهار لغتك روايحى طبيعى اولمغله خارجدن ترويجه محتاج اولديغنى اشعام ايدر (تنوع) تولعدن كه بر نسنه‌يه دوشكون حريص اولمق معناسنه‌در مستقبلدر بوراده استشمامه دوشكون اولمق مراددر (الارواح) روحك جمعيدركه جان معناسنه‌در (تزهى) زهودنكه فخر ومباهات ايلك معناسنه‌در مضارع مجهولدر (الاغصن) غصنك جمعيدر كه تازه داله دينور (يطلع) اطلاعدن كه افعال بابندندر مضارعدر اظهار معناسنه‌در وخرمانك چچكى منزلنده اولان ابتدا يمشى بلورمك معناسنه‌در (الطلع) طاى مفتوحه ايله خرمانك چچكنه دينور (بشر) انسانه دينور شجردن مراد خاصة خرما اغاجيدر زيرا بين العرب شجر مطلق خرما اغاجندن عبارتدر [وان من شجر شجرة لايسقط ورقها وانها لمثل المؤمن اخبرونى ماهى] حديث شريفندن الاوهى النخلة عبارتيله بيان بيورلدى (يجلوه) ضميرى مايه راجعدر يجلو جلاءدن مستقبلدركه ظاهر ايلك معناسنه‌در (المنطق) منزل وزننده نطق وكلام معناسنه‌در (السحار) سحردن مبالغة فاعلدر (الاسحار) سحرك جمعيدركه طلوع فجردن مقدمجه وقت لطيفه دينور فقرات مزبوره حسن بيان و تناسب و ترشيح و تجزئه وجناس اشتقاق وتلميح صنايعى محتوى اولدقلرى وارستة تصريحدر مفهوم كلام اول خيابان مشابه‌سنده اولان تأليفلرينك چچك كبى طيب وخوشمنظر اولان عبارات نظار تسماتلرندن هر نقدر غيوث هواطل صفتنده اولان ميل و رغبت و اقبال و توقير و اجلال اصابت ايلديسه‌ده رياح واهوية عارضه‌نك تعرضى اوليوب انجق ارواحك استنشاق واستشمام وترطيب دماغ ايليه‌جكى وشاخ اشجارك مدخلى اوليوب همان كنديسيله لسانلر تفاخر ايليه‌جكى و ثمره واثرمسنى شجرك مناسبتى اوليه‌رق سادات وعلماى بشر اظهار ايده‌جكى و وقت سحرك دخلى اوليه‌رق همان سحر حلال كبى قلوب سامعينى تسخير ايليه‌جكى روايح طيبه ومآثر بهيه فايح ولايح اولمشدر بوفقره‌ده علومده معتبر اولان [خذوا العلوم من افواه الرجال] مآلنجه السنة اساتذه وافواه جهابذه‌دن اخذ و ضبط و اربابنه مراجعتسز صحف و اوراقه وسيلة استحصالى عدم ربط ايلمكه اشارت اولديغى خفى دكلدر خصوصا منقولاتكه علم لغت و حديث و تفسيره متعلق اولان علومدر تصحيف و تحريف استيلاسيله بهمه حال اربابنه مراجعت واجبة احوالدندر (تصان عن الخبط اوراق عليها اشتملت ويترفع عن السقوط نضيخ ثمر اشجاره احتملت من لطف بلاغة لسانهم مايفضح فروع الاس رجل جعدها ماشطة الصبا ومن حسن بيانهم ماستلب الغصن رشاقته فقلق اضطرابا شاه اوابى) (تصان) صوندن كه صاقلق معناسنه‌در مضارع مجهولدر (الخبط؟) ربط وزننده بصديغى برى يوقليه‌رق واكليه‌رق كورلمدن يوريوب

دوشمك و دكنكله اغاجك اوراسنه بوراسنه چاريه‌رق يپراق سلكمك معناسنه‌در بوراده بو معنا مراددر (الاوراق) ورقك جمعيدر يپراغه وكاغد طلعه‌سنه دينور (عليها) ضميرى خمانه راجعدر مؤخر اشتملت لفظنه متعلقدر (يترفع) ترفعدن مضارعدر رفعتلمك معناسنه‌در (النضيج) امير وزننده منضوج معناسنه‌در كه پشوب كالنى بولمش ميوه و ات مقوله‌سنه دينور (الثمر) ثاى مثلثه مفتوحه ايله ميوه‌يه دينور مفردى ثمره‌در (اشجاره) ضميرى ثمره عائددر اشجاره احتملت جمله‌سى نضيجك صفتيدر (يفضح) افضاحدن كه‌رسوای ايلمك معناسنه‌در مضارعدر (الفروع) فرعك جمعيدر كه بوراده اغاجك دالارى مراددر (الاس) ناس وزننده مرسين اغاجنه دينور (رجل) ترجيلدن كه طرامق معناسنه‌در ماضيدر (الجعد) رعد وزننده قيورجق صاچه دينور (الماشطة) يوز يازيجى وخاتونلرى بزه‌يجى قادينه دينور (الصبا) بهار موسمنده مطلع شمس سمتدن اسن لطيف يله دينور ماشطة الصبا تركيبى بلجين الماء قيبلندندر (استلب) استلابدن كه قاپمق معناسنه‌در ماضيدر (الغصن) مفعول اوليدر (رشاقته) مفعول ثانيدر نته كه محكمه‌مفعولينه تعديسى مصرحدر ومؤلفه كوره الغصن مفعولدر رشاقته بدل اشتمالدر و رشاقه قامتك لطيف‌وموزون اولمسنه دينور (قلق) علم وزننده قلق لفظندن كه‌فتحتينله‌در ماضيدر بيقرار اولمق معناسنه‌در اضطرابا مفعول مطلقدر ياخود مضطربا تأويليله حالدر (شاء) اراد معناسنه‌در رسواء شاء بذلك القلق سبكنده‌در (ابى) امتنع معناسنه‌در مفهوم كلام خمائل مزبوره‌نك مشتمل اولديغى اوراق معلمز واستاذمز خود بخود خبط و لذت روحانى ايراثى جهتيله اثمار يانعه منزلنده اولان كلمات وعباراتى كه اشجار مشابه‌سنده اولان كتبلرى ياخود اربابى حامل اولمشدر تحقير وازدرآء وشانه عدم رعايت مثلو معاملاتدن مصون وانحطاط قدر ومنزلتدن منعالى اولمق واجبدر واصحاب لغتك لطائف بلاغت لسانلرى جمله‌سندن بر لطيفهٔ عجيبه واردركه سبحى قامت وموزون اندام اولان مرسين فدائنك ماشطهٔ باد صبا قيورجقلرنى طرايوب بسط واصلاح ايلديكى زلف مشابه‌سنده اولان فروع واغصانى لطافت جهتنده رسواى ايدر ومحاسن نطق وبيانلرى جعندن بر كونه بديعهٔ غريبه واردركه تازه ورشيق القد اولان نهال موزونلرك تناسب ورشاقتلرنى سلب وازاله ايلمكله اختيارا واضطرارا آنلرى مضطرب و بيقرار ايلر يعنى علم مزبوره نسبت آنلرك حسن ولطافت ونضارتى معدوم مشابه‌سنده‌در مؤلف فقرهٔ اولاده علم‌مزبورك محافظه‌سنه همت واساتذه‌دن اخذ واستحصالنه واول اساده كمال ادبه اهتمام‌ورعايت ونكات و مزايا ودقايقنه امعان و دقت ايلمكه ارشاد واشارت ايلمشدر و فقرات مزبوره التزام ومقابله ومبالغه وترصيع واستعارهٔ مكنيه وتخييليه‌يى حاوى وآسه

فروع اسنادی ایهام تناسب لطافتنی محتوی اولدیغی غیر متواریدر (ولله صبابة من الخلفاء الحنفاء والملوك العظماء الذین تقلبوا فی اعطاف الفضل و انجبوا بالمنطق الفصل وتفکهوا بثمار الادب الغض واولعوا بابکار المعانی ولع المفترع المقتض) (لله) کلمه سنده لام تخصیصیه در لله در صبابة و لله جزاء صبابة سبکنده در تفخیم وتهویل وذکر اولنه جغك حق مجازاتنده عجز و قصوری اظهار موقعنده عربلر بوکونه تعبیر ایدرلر مثلا لله انت ولله درك ولله ابوك و لله فلان دیرلر اصلی درك ودرابیك ودر فلان ایدی مضاف الیه مضاف محذوف مقامنه اقامه اولندی یعنی حق عوض ومکافاتی ادا خارج طوق بشر اولمغله حضرت خالق الخیر والشره مفوض ومختصدر دیمکدر (صبابة) صاد مضمومه ایله بقیه معناسنه در اعرابی مرفوعدر (الخلفاء) خلیفه نك جمعیدرکه سیرت حضرت مصطفویه اوزره اولان پادشاه اسلامه اطلاق اولنور (الحنفاء) حنیفك جمعیدر اسلامی کامل متعبدودین مبینه صمیمی مائل دیمکدر (تقلبوا) تقلبدن ماضیدر تقلب بری اوته دونشدرمك معناسنه در (الاعطاف) عطف لفظندن جمعدر وعطف عین مکسوره ایله رداء وشاله دینور (انجبوا) انجابدن که عجب وبریجی بر نسنه ایراد ایلك معناسنه در ماضیدر (الفصل) صاد مهمله ایله اصل وزننده یعنی فاعلدر بعض معانی بی بعضندن یاخود کلام بلیغی یاخود کلام حقی غیردن فصل ایدن کلامه دینور وبمعنی مفعول اولمق دخی محتملدر (تفکهوا) تفکه لفظندن ماضیدر که فاکهه لمك معناسنه در (الغض) غین وضاد معجمتینله غضاضه دن وصفدر تر وتازه دیمکدر (اولعوا) ایلاعدن ماضیدر مجهولا تلفظی شایعدر بر نسنه یه دوشکون حریص اولمق معناسنه در (الابکار) بکر لفظنك جمعیدر ابکار المعانی ترکیبی المعانی المبتکرة سبکنده در فرد واحدك کشف و ابراز ایتدیکی معانی مخدره دیمکدر (الولع) فتحتینله حرص معناسنه در (المفترع) فا ایله افتراعدن که بکارت ازاله ایلك معناسنه در اسم فاعلدر (المقتض) قافله اقتضاضدن اسم فاعلدر افتراع معناسنه اولمغله تأکید اولور مؤلف بونکله سلاطین سالفه نك علم مزبوره کمال حرص ومیل ورغبتلرنی اشعار ایلشدر وفقرهٔ مرسومه التزام وحسن مقابله ومجازاتی مشتملدر مفهوم کلام حضرت باری عز شانه اول خلفای حنفاء و ملوك عظماء بقیدلرینه حسن جزا ایله معامله ایلیه که آنلر فضل وکمال رداسنده منقلب ونطق فصیح وفاصلریله قلوب اهل بیانه معجب وادب ومعرفتك تر و تازه اولان میوه لریله متفکه و ابکار معانی کشفنه ابکار بکارتلرنی ازاله ایدن کسه کی مولع و حریص اولمشلر ایدی (شمل القوم اصطناعهم وطربت لکلمهم الغر اسماعهم بل انعش الجدود العوائر الطافهم واهترت لا کنساء حلل المجد اعطافهم) (شمل) شمل وشمولدن که عموم معناسنه در

ماضیدر (القوم) مفعولیدر (اصطناعهم) فاعلیدر اصطناع معروف واحسان معناسنه‌در (طربت) طرب لفظندن ماضیدر فرحت و نشطت معناسنه در (کلهم) ضمیری قومه راجعدر وکلم کتف وزننده کلمنك جمع جنسیدر بوراده کلام مراددر (الغر) غین معجمهٔ مضمومه ایله غرهنك یاخود اغرك جمعیدر واضح وبین معناسنه‌در اوله کوره مبالغه‌یی متضمن اولور (اسماعهم) ضمیری خلفایه راجعدر اسماع سمعك جمعیدر بوراده قولاق مراددر انعش انعاشدن‌که یوقاری قادرمق معناسنه‌در ماضیدر (الجدود) جدك جمعیدر که حظ وبخت معناسنه‌در (العواثر) ثای مثلثه ایله جمع عاثردرکه عثاردن اسم فاعلدرکه ایاق قایوب یقلق معناسنه‌در کبوه وسقوطه مشرف بختلر دیمکدر نته‌که عمرو بن حارث دخی اشبو ★ بلی نحن کنا اهلها فابادناصروف اللیالی والجدود العواثر ★ بیتنده تعبیر مزبوری ایراد ایلدی (الالطاف) شارح همزهٔ مکسوره ایله تقیید ایلمکله ملاطفه و معامله بالمجامله معناسنه اولور لکن اسم اولان لطفدن جمع اولمق مبنا و معنا جهتلریله انسبدر (اهتزت) اهتزازدن‌که شوق وسرور سببیله جنبشه کلمك معناسنه در ماضیدر (الاکتساء) کسوتلنمك معناسنه‌در (حلل) صرد وزننده حلهنك جمعیدر بری بری اوزره کیلان ایکی قات لباسه دینور بعده خلعت فاخره ده استعمال اولندی بوراده حله عنوانیله ایرادی کثرت وفاخریتنه اشارتدر (الاعطاف) عطفك جمعیدرکه عین مکسوره ایله یانه دینور جنب معناسنه‌در بوراده ذات مراددر فقرهٔ مرقومه التزام واستعارهٔ مکنیه‌یی متضمندر مفهوم کلام ذکر اولنان خلفای عظامك احسان واکرامنی ارباب علم لغته شامل وارزان وکمات بینه‌لرنی استماعله سامعه‌لری مسرور وشادان اولوب کبوه وسقوطه مشرف اولان بخت وقدر وشانلرنی تراب مذلتدن اعلا وبو وجهله ثنای جمیل وذکر جزیل خلعت فاخره‌سنی اکتسابه شوق وخواهشله بذل همت ایدرلر ایدی (راموا تخلید الذکر بالانعام علی الاعلام وارادواان یعیشوا بعمرثان بعدمشارفة الحمام) (راموا) رومدن‌که طلب معناسنه‌در ماضیدر (تخلید) ادامه وابقاء معناسنه‌در (الاعلام) همزهنك فتحیله علمك جمعیدر مراد مشاهیر علمای ادبدر (ثان) عمرك صفتیدر ذکر جمیلی السنه‌ده دائم وباقی اولان آدم (الثناء) کفیل عمرثان مؤداسیجه دائما حیاتده اولمش اولور بو فقیرك اوائلده ضرب ایلدیکی ابیاتدندر که بو مضمونه مقاربدر ★ آدم اولدرکه ایاغن چکیجك دنیادن ★ ذکر باخیر ایله خلق ایچره کوزل آدی قاله ★ آدم لفظنك ایاغی میمدر (المشارفة) مقاربه وزننده ومرادفیدر (الحمام) کتاب وزننده موت معناسنه‌در مفهوم کلام سلاطین مشار الیهم ذکر اولنان علماء زمره‌سنه انعام واحسان ایله الی یوم القیام السنهٔ ناسده اذکار جمیله‌لری بر دوام وخرامان روضهٔ

بقاء اولدقدنصکره دخی عمر ثانی وحیات ثانی بلکه زندگانی جاودانیله متعیش اولمغی قصد وطلب واراده ایلدیلر (طواهم الدهر فلم یبق لاعلام العلوم رافع ولاعن حریمها الذی هتکته اللیالی مدافع) (طواهم) ضمیری سلاطینه راجعدر طواطی لفظندن که دوروب بوکمك معناسنه‌در ماضی در مراد فناء واعدامدر (الاعلام) همزة مفتوحه ایله علمك جمعیدر نشان ایجون دیکلمش میله وسنجاغه دینور (الحریم) بر نسنه‌نك چوره‌سنه دینور بوراده حرم مراددر (هتکته) ضمیری حریمه راجعدر هتك پرده‌یی یرتمق معناسنه‌در فقرهٔ مزبوره التزام ومجاز عقلی واستعارهٔ مکنیه وجناس اشتقاق وترشیحی مشتملدر (اللیالی) مراد حوادث دهردر (المدافع) مدافعه‌دن اسم فاعلدر مفهوم کلام ذکر اولنان سلاطین عظامك دست زمان طومار حیاتلرنی طی ایلمکله الحالة هذه اعلام علومی رافع ونوائب دهرك پرده‌سنی چاك وحرمتنی انتهاك ایلدیکی حریم علومدن مصائب ونوازلی مدافع حامی ومحافظ قالمدی (بل زعم الشامتون بالعلم وبطلا به والقائلون بدولة الجهل واحزابه ان الزمان بمثلهم لایجود وان وقتا قد مضی لا یعود) (الشامتون) شماته‌دن که بر آدمك مصیبتنه فرحناك اولمق معناسنه‌در اسم فاعلدر (الاحزاب) حزب جمعیدر جماعت یاخود ناصر ومعین معناسنه‌در (مثلهم) ضمیری سلاطینه راجعدر (لایجود) جوددن مستقبل منفیدر بوراده جود اعطاء معناسنه محمولدر زیرا سخاء معناسنه حمل اولنسه امثالکی اولوب لکن زمان بخللدن ناشی حیرت وجوده اتیان ایلز مفهومنی مشعر اولمغله غرضه منافی اولور نته که مطولده ان الزمان بمثله لبخیل مصراعنده ایهام مزبوری اشعار ایلمشدر (لایعود) لایرجع معناسنه‌در مفهوم کلام بلکه علم شریفك وطلابنك وجه مذکور اوزره دوچار اولدقلری نوائب ومصائبلرینه شماتت ودولت جهل وشوکت اعوان واحزابله تفاخر وبقاء ودوامنه حکم ایدن کسه‌لر من بعد زمان اول مروج بازار علم وعرفان اولان سلاطینك امثالنی اتیان ایلز وعلمك وارلرینك رونق ورواج بولدقلری وقت ماضی بردخی عودت قیلز دیو زعم ایلدیلر فقرهٔ مزبوره‌ده کأن استعاره ومجاز عقلی والتزام معلوم اعلامدر (فرد علیهم الدهر مراغما انوفهم وتبین الامر بالضد جالبا حتوفهم) (علیهم) ضمیری شامتون وقائلونه راجعدر (الدهر) رد فعلنك فاعلیدر (المراغم) مراغمه‌دن اسم فاعلدر ومراغمهٔ انف برونی طبراغه سوردرمك معناسنه‌در تذلیل وتحقیردن کنایه‌در (تبین) ظهر معناسنه‌در (الامر) حال وشان دیمکدر تبین فعلنك فاعلیدر یاخود تبین متعدی اولمغله مفعولیدر ضمیر فاعل دهره راجعدر (الجالب) جلبدن اسم فاعلدر (الحتوف) حای مهمله مضمومه ایله حتفك جمعیدر که هلاك معناسنه‌در فقرهٔ مزبوره مجاز وترصیع والتزامی حاویدر مفهوم کلام کرچه شامتون اویله

زعم واعتقاد ايلديلر لكن زمان اولمقوله بدكمان نادانلرك رغمالا نوفهم زعملرنى صرف وتحويلدن بشقه كندیلرى تذليل وتحقير بلكه داء العضال حسد ايله قهروتدميرلرنى جلب ايچون خلاف مأموللرنى اظهار ايلدى (فطلع صبح النجح من آفاق حسن الاتفاق وتباشر ارباب تلك السلع بنفاق الاسواق) (فاى) فطلع تفسيريه‌در (النجح) نون مضمومه ايله فوزو ظفر معناسنه‌در (آفاق) افقك جعيدر كه اطراف وجهله دينور (تباشر) كلمه‌سى تباشردن ماضى‌در مزيده‌لشمك معناسنه‌در (السلع) سينك كسريله سلعه‌نك جعيدر كه تجارت مالنه دينور بضاعه كبى (النفاق) سحاب وزننده رواج معناسنه‌در (الاسواق) سوقك جعيدر مراد سوق علم در فقرة مزبوره نوع ترصيع ومجاز واستعاره‌يى مشتملدر مفهوم كلام زمان اشخاص مزبوره‌يى رد ايدوب ارباب علمك مطلوبلرينه فوز وظفر صباحى حسن اتفاقيه دهر فلكنك آفاقندن طالع وعيان وبازارعلم اصحابى متاع كسا دزدة علوملرينك رواج واشتهاريله منبثر وشادان اولديلر (وناهض ملوك العدل لتنفيذ الاحكام مالك رق العلوم وربقة الكلام) (ناهض) مناهضه‌دن كه مقاومه معناسنه‌در ماضيدر (التنفيذ) امضاء وتأثير معناسنه‌در (الاحكام) احكام العلم تأويلنده‌در (مالك) لفظى ناهض فعلنك فاعليدر ملوك مفعوليدر (الرق) راء مكسوره ايله عبوديت وجهيله اولان ملكه دينور (الربقة) رانك كسريله بيونه بغلدقلرى ايپه دينور بوراده رقبه اوليدى سبك نظم ايكى وجهله الطف اولور ايدى ظاهرا ينه نسخه اويله اولوب لكن تحريف اولنمشدر فقرة مزبوره استعاره وجناس اشتقاق وذكر ممدوحه حسن تخلص صنعتلرنى مشتملدر مفهوم كلام احكام علمك من بعد كما فى الاسبق تنفيذ واجراسى ضمنده رق علومه ورقبة كلامه مالك اولان ذات ملوك عدله مراجعت وقيام ايلدى (برهان الاساطين الاعلام سلطان سلاطين الاسلام غرة وجه الليالى قمر براقع الترافع والتعالى عاقد الوية فنون العلم كلها شاهر سيوف العدل برد الفرار الى الاجفان بسلها مقلدا عناق البرايا بالتحقيق طوق امتنانه مقرط اذان الليالى على مابلغ المسامع شنوف بيانه ممهد الدين ومؤيده مسدد الملك ومشيده) (برهان) حجت معناسنه‌در (الاساطين) اسطوانه‌نك جعيدر دركه دينور ستون معناسنه‌در (الاعلام) علمك جعيدر بوراده مراد سادات اولمق محتملدر بو فقره ترصيع بديع وجناس والترامى حاويدر (براقع) مرور ايلدى (الترافع) رفعتدن (والتعالى) علودن تفاعللدر بو فقره جناس مصحفى مشتملدر وغره‌يى ليالى‌يه اضافه حسن بلاغتدر (عاقد) عقددن كه بغلمق معناسنه‌در اسم فاعلدر (الالوية) لوانك جعيدر كه بيراغه دينور (كلها) تأكيددر بو فقره مبالغه استعارة مكنيه وتصريحيه‌يى

حاویدر (الشاهر) شهردن که قلج صیرمق معناسنه‌در اسم فاعلدر (الغرار) غین معجمهٔ مکسوره ایله قلجه دینور واویقویه دینور (الاجفان) جفنك جمعیدر قلج قننه وکوز قپاغنه دینور بو فقره‌ده تأکید وایهام تناسب ومقابله واستعاره‌یی حاویدر (المقلد) تقلیددن که بیونه قلاده کچورمك معناسنه‌در اسم فاعلدر (الاعناق) عنقك جمعیدر بیونه دینور (البرایا) بریه‌نك جمعیدر مخلوق معناسنه‌در (طوق) شوق وزننده بیونه کچوریلان حلقه‌یه دینور (الامتنان) احسان معناسنه‌در مقلد ایله تحقیق حسن مقابله‌در بو فقره مبالغه واستعاره‌یی مشتملدر (المقرط) تقریطدن که قولغه کوبه کچورمك معناسنه‌در اسم فاعلدر بوراده تزیین مراددر (المسامع) مسمعك جمعیدر که منبر وزننده‌در قولغه دینور (الشنوف) شنفك جمعیدر که شین مکسوره ایله‌در صالقم کوپه‌یه دینور مراد زینتدر وشنوف مقرط لفظنك مفعولیدر بوفقره استعاره ومراعات تنظیری مشتملدر (الممهد) تمهیددن اسم فاعلدر که دوزلتمك معناسنه‌در (المؤید) تأییدن اسم فاعلدر تأیید تقویت معناسنه‌در مؤید وممهد کلمه‌لری ممدوحنك القابنه اشارتدر (المسدد) تسدیددن اسم فاعلدر خللی ازاله ایله تقویم ایدیجی دیمکدر (المشید) تشییددن اسم فاعلدر که ترفیع معناسنه‌در مفهوم کلام پادشاه مشار الیه وجه زمانك صباح الخیری وفلك علو ورفعتك ماهی وجملهٔ فنون علوم لوالرینك عاقدی ومصائب وبلایا تراکیله دیده‌لرده حسرت اولان خواب راحتی بسط امن وآسایشله کوزلره یاخود فتن واختلالاتدن ناشی دائما مشهور ومسلول اولان قلجلری مقتضای امن وامان اوزره قینلره رد وارجاع ایلك ضمننده تیغ عدالتك شاهری وعلی التحقیق عامهٔ خلایق کردنلرینه طوق واحسان وافضالك مقلدی ومجموع ازمنه آذاننی جمیع مسامع اهل جهانه بالغ یعنی کافهٔ انام عندنده شایع ومعروف اولدیغی اوزره زینت بیانیله مزین ودین مبینی مسهل ومقوی وملك کزینی مقوم ومصلح ومنتظم اولان ذاتدر تعبیرات مذکوره‌ده اولان انواع بلاغت وجزالت وارستهٔ کلفهٔ اشارتدر الابیات

(مولی ملوك الارض من فی وجهه ★ مقباس نور ایما مقباس)

مؤلف مرحومه اثنای مدح وثناده شوق وطرب کلمکله نظم جهتنه وثوب ایلدی وتغییر الاسلوب تنشیط القلوب نکته‌سنه وممدوحی اولان پادشاه نظما ونثرا مدح وتوصیفه سزا اولمق دقیقه‌سنه دخی اشارتی متضمندر (المولی) مفعل وزننده سید ومتولیٔ امور معناسنه‌در مقدم خبردر (من) اسم موصولدر مؤخر مبتدادر (المقباس) مصباح وزننده شعله‌یه دینور (ایما) کلمه‌سی صفتدر ماء زائده‌در ای کرچه استفهام ایچوندر لکن بویله محللرده کمالیته وعظمه دال اولور مثلا رأیت رجلا

ای رجل وایا رجل دینور کامل فی الرجولیة معناسنه در مفهوم بیت اول جالنده نورك شعلهٔ عظیمه‌سی لامع اولان ذات جلهٔ ملوك ارضك سید واشرفیدر یاخود جمله‌سنك ولی الامریدر که شهنشاه دیمك اولور

(بدر محیا وجهه الاسنی لنا ★ مغن عن القمرین والنبراس)

(بدر) هو بدر تقدیرنده‌در (المحیا) ژیا وزننده یوزدن ظاهر اولان پره دینور (الاسنی) سناء لفظندن افعل تفضیلدر پك ضیالو وانور دیمکدر (مغن) اغناء‌دن اسم فعلدر غناء و کفایت ویرمجی دیمکدر اصلی مغنی ایدی (القمرین) شمس وقمردن عبارتدر قمر مذکر اولمغله تغلیب اولندی (النبراس) نون مکسوره ایله چراغه دینور وبوتدنی طریقنه منیدر مفهوم بیت پادشاه مشار الیه بربدر تامدر که زیاده‌سیله مرئی وتابدار اولان جمالی بزاره شمس وقمردن وسائر شعله دار اولان چراغلردن مغنیدر

(من اسرة شرفت وجلت واعتلت ★ عن ان یقاس علاؤها بقیاس)

(الاسرة) همزه‌نك ضمیله قوم و جماعته دینور (شرفت) شرافتدن (وجلت) جلالدن (واعتلت) اعتلاءدن ماضیلردر جلال اولولق واعتلاء یوجلك معناسنه‌در بیت مرقوم جناس اشتقاق وجناس خطی واطرادی ومراعات نظیری مشتملدر مفهوم بیت شاه مشار الیه برخاندان نشأت ایلدیکه از قدیم شریف وجلیل وعالی اولوب ورفعت وعلاسی برقیاسله قیاس اولنمقدن عالیدر

(رووا الخلافة کابرا عن کابر ★ بصحیح اسناد بلا الباس)

(رووا) روایتدن ماضی جمعدر ضمیری اسره‌یه راجعدر (الخلافة) مفعولیدر (کابرا) فاعلدن حالدر کابر عظیم معناسنه‌در (بصحیح اسناد) ترکیبی باسناد صحیح سیکنده‌در اسناد نسبت ایلمك معناسنه‌در (الباس) همزهٔ مکسوره ایله مشتبه قلمق معناسنه‌در که تدلیس دخی دینور مؤلف خاندان ممدوحك خلافت موروثه لرنی متدین ومتشرع اولوب وشرافت حسب و اصالت نسبلری قوی الارکان اولمغله طریقهٔ تحدیث اوزره ایراد ایلدی روایت واسناد وصحیح والباس وعنعنه‌نك اداتی اولان عن کلمه‌لری محدثین اصطلاحاتندندر بو فقره ایتلاف اللفظ باللفظ بدیعه‌سنی مشتملدر مفهوم بیت اول خاندان رفیع ودودمان منیع اتحای خلافتی ریب واشتباه واختلاطدن مبرا وشذوذ وتعلیلدن معرا اسناد صحیح ونسبت صریحله معنعن وبغیر انقطاع اتصال کامل ایله معنون کابرا عن کابر نقل وروایت یعنی بو طریقه ایله مظهر ودیعهٔ خلافت ومتصدی امر سلطنت اولدیلر

(فروی علی عن رسول مثل ما ★ یرویه یوسف عن عرذی الباس)

(فروی) کلمه‌سنده فاء تفصیلیه‌در (مثل ما یرویه) ترکیبنده ما مصدریه‌در وضرورت

وزن ایجون عمر کلمه‌سی اسکان اولندی (باس) بای موحده ایله هیبت وسطوت معناسنه‌در مفهوم بیت خلافتی علی رسولدن روایت ایلدی یوسفك باس وسطوت صاحبی عمردن روایت ایلدیکی کبی علی دیدیکی امیر شمس الدین ایله ملقبدر خاندان مرقومدن ابتدا عنوان سلطنته معنون اولان بودر خلافتی پدری رسولدن تلقی ایلدی ورسول‌که اسمی محمد ابن هارون ابن ابو الفتح الجفنی الغسانی درکه انلره آل جفنه اطلاق اولنور ملوك غسان نسلندندر اولادینه بنی رسول اطلاق اولنور مرقوم رسول بغدادده عباسیه‌دن مستعصم بالله خلیفه‌نك خدمتنده اولوب اطراف واقطاره سفارتله ارسال ایتمکله رسول ایله ملقب اولمشیدی خلیفهٔ مشار الیهدن اخذ نیابتله یمن مملکتنده امیر اولدی و دولتلری نسل و ذریتلرینه انتقال ایدرك آخرلری مسعود صلاح الدینده منتهی ومنقضی اولدی بونلردنصکره طاهریه دولتی ظهور ایلدی وامیر علی شمس الدیندن اوغلو ملك منصور عمر وآندنصکره اوغلو ملك مظفر یوسف وارث خلافت اولدی بونلرك تفصیلاتی یمن تاریخنده مبسوطدر

(ورواه داود صحیحا عن عمر ★ وروی علی عنه للجلاس)

(داود وعمر) ینه ضرورت ایجون منون وساکن اولندی (رواه) ضمیری خلافته راجعدر مصدریتی حسبیله یاخود مروی تأویلیله (الجلاس) جیم مضمومه ایله جالسك جمعیدر تمیمدر ذکر اولنان یوسفك اون ایکی نفر اوغلاری وار ایدی کندیدنصکره ملك اشرف نام اوغلو برمدت جالس مسند امارت اولوب اطواری نابجا اولمغله برادری ملك مؤید داود نزع ایدوب یکرمی بش‌سنه مستقلا مسندنشین خلافت اولدی بغایت فاضل وکامل ومحب علماء ایدی بناء علیه پدرندن روایت ایلمکله جدینه اسناد اولندی و صحیحا قیدی جملهٔ بیعت و قبولنه وکندینك کمال استحقاقنه اشارتدر وکتب حدیثدن صحیح داوده دخی تلمیح لطیف واردر وداودك بش اوغلی وار ایدی ملك مجاهد علی سائرندن مستعد اولمغله وارث امانت خلافت اولدی

(و رواه عباس کذلك عن علی ★ و رواه اسمعیل عن عباس)

وملك مجاهددو علی وفاتندنصکره اوغلو ملك افضل عباس آندنصکره اوغلی ممدوح مؤلف ملك اشرف ممهد الدین و مؤید الاسلام اسمعیل وارث اولدی مؤلف آنك زمانده یمنه واروب قاموسی آنك اسمنه تلخیص واهدا ایلدی بغایت عالم وکامل ومحب علماء کریم وخلوق ایدی (تهب به علی ریاض المنی ریحا جنوب و شمال وتقیل بمکاه جنتان عن یمین وشمال) (تهب) هانك ضمیله هبوبدن مضارعدرکه یل اسمك معناسنه‌در (به) کلمه‌سنك ضمیری ملك اشرفه راجعدر باء سببیه‌در

(المنى) ميمك ضمى والفك قصريله جمع منيه‌درکه تمنا اولنان مطلبدر (ريحا) راء مکسوره ايله ريحك تثنيه‌سيدر متعاطفين آيينه مضافدرکه جنوب و شمال در عامك خاصه اضافى قبيلدندر بوفقره استعاره وشبه تفريق متضمندر (تقبيل) قبل ومقبلدن مضارعدر بوراده اقامت معناسنه‌در (بمكانه) ضميرى ممدوحه راجعدر (جنان) جنتك تثنيه‌سيدر (يمين وشمال) صاغ وصول جهتلريدر شمال كلمه‌لرى شينلرك فتحى وكسريله قرأت اولنورسه بيتلرنده جناس تام اولور واكر فصيح اوزره ريح فتحه‌ايله وجهت كسر ايله اولورسه جناس محرف ياخود خطى اولور وآيت كريمه‌يه اقتباس بى التباس‌در مفهوم كلام شاه مشار اليه سببيله رياض مطالب علميه جنوب وشمال يللرى اسوب هر طرفدن اسباب ثاب وطراوت طارى وسارى وآنك مكانسده صاغ وصولدن ايكى جنت قائم اولور يعنى مجلسنده اصلا اثر كدورت اولميوب دوست و دشمنه و ميرو كدايه حضورى خير محض و نفع صرف اولوب وكنديلرى جملهٔ اظهار وجه بشر و سرور ايدرلر (و تشتمل على مناكب الافاق اردية عواطفه و تسهيل طلاع الارض للارفاق اودية عوارفه) (تشتمل) اشتمالدن مضارعدر لباسه صاريلوب بورنمك معناسنه‌در (مناكب) منكبك جمعيدر اومزه دينور (الاردية) رداء لفظنك جمعيدر بلدن يوقارى يى ستر ايدن لباسه دينور (العواطف) عاطفه‌نك جمعيدر رحم وشفقت خصلتنه دينور (تسهيل) سهلاندن مضارعدر (طلاع) كتاب وزننده برنسنه‌نك طلوسنه دينور (الارفاق) اكرام وزننده نفع ولطف معناسنه‌در (الاودية) وادى جمعيدر (العوارف) عارفه‌نك جمعيدر عطيه و احسانه دينور فقرهٔ مرقومه استعارهٔ مكنيه وتخييليه وترشيحيه وترصيع وجناس لاحق حاوى در مفهوم كلام اول پادشاهك شفقت و مرحمت ردالرى جملهٔ آفاق واقطارك مناكبلرى اوزره ملتف ومشتمل يعنى بر ولطف و عنايتلرى جميع جهانه عام و شامل و عطاء و احسانى وادىلرينك مادهٔ حيات اولان صوكى ادرار وانعاملرى كافهٔ عباده نفع ايچون برلر طلوسنجه جارى وسائل اولمقده‌در (وتشمل رأفته البلاد والعباد ويضرب دون المحن و الاضداد الجنن و الاسداد) (تشمل) شمولدن مضارعدر (الرأفة) امر كمكه ومهربانلغه دينور (يضرب) ضربدن مضارعدر (دون) دال مضمومه ايله بوراده قبل معناسندن مستعار امام و قدام معناسنه اولمق قريب معناسندن ارجدر (المحن) محنه وزننده محنتك جمعيدر (الاضداد) ضدك جمعيدر مخالف معناسنه‌در دشمن مرادىدر (الجنن) صرد وزننده جنه‌نك جمعيدر پرده‌يه وقلقانه‌دينور مراد وقايه‌درکه حفظ ايده‌جك نسنه‌در (الاسداد) همزه‌نك فتحيله سدك جمعيدر

مفهوم كلام شاه مشار اليهك رحم ورأفتى عامهٔ بلاد وعباده عام وشامل اولوب ملكنه وسكان وزير دستانه تطرق واستيلاء داعيه سنده اولان ارباب بغى وطغيان واصحاب ظلم وعدوان اوكلرينه انواع جهب وحواجز ايله حائل ومانع اولمغله آفات وعاهات مصادمه سندن حفظ وحمايه ايدر فقرهٔ مرقومه ترصيع وكنايه والتزامى مشتملدر (ولم يسع البليغ سوى سكوت الحوت بملتطم تيار بحار فوائده ولم ترتم جوارى الزهر فى البحر الاخضر الا لتضاهى فرائد قلائده) (لم يسع) سعه دن مستقبل مجزومدر (البليغ) مفعوليدر (سكوت الحوت) فاعليدر حوت بالغه دينور (بملتطم) كلمه سنده باء ظرفيه در ملتطم التطامدن اسم فاعلدر برى بريله طوقشوب شمارلشيجى ديمكدر (التيار) سيار وزننده طالغه يه دينور موج معناسنه (البحار) بحرك جمعيدر (لم ترتم) ارتماء لفظندن مستقبل مجزومدر و ارتماء آتمق معناسنه در (الجوارى) جاريه نك جمعيدر وكمى يه دينور (الزهر) زاى مضمومه ايله جمع ازهر در پك آق وبراق ديمكدر بوراده جوارى زهر دن مراد [فلا اقسم بالخنس الجوار الكنس] آية كريمه سنده مذكور اولان جوارى كنس ايله معبر كواكب سياره دن خمسهٔ متحيره در كه زحل ومشترى ومريخ وزهره وعطارد يلدزلريدر رجعتلرى اولمغله يتاقلرينه عودت ايدن آهولره تشبيه اولنوب كنس اطلاق اولندى (فى البحر الاخضر) تركيبنده فى كلمه سى ترتم لفظنه متعلقدر بحر اخضر ديديكى بحر محيط شرقيدر كه چين دكزى ديدكلريدر بوراده مراد فلكدر بو تعبير ايهام تناسبى متضمندر (التضاهى) تشابه معناسنه در بو فقره ترصيع والتزام ومبالغه واستعاره يى مشتملدر مفهوم كلام بليغ وفصيح زمره سى متلاطمة الامواج اولان بحر عطايا سى موجلرنده مستغرق اولملريله حوتك سكوت طبيعيسى كبى سكوتدن غيرى نسنه يه قادر اولمديلر بوراده حوت تعبيرى دخى ايهام تناسبى متضمندر وكواكب زاهرهٔ مزبوره بحر اخضر فلكه انجق قلائد عطاياسنده نظم ايلديكى فرائد لطف واحسانه ياخود قلائد اشعار وكائنده نظم ايلديكى فرائد معانى ولطائفنه مشابهت ومشاكلت طلب وميدينه آتيلورلر ياخود فرائد مرقومه يه مشابهت ادعالرينه مبنى تحقير اسكان فلك رمى وطرد ايتملريله آتيلورلر بوكه كوره بحرا خضردن بحر اعظم وآتلرندن سقوط عكسلرى اراده اولنور انجو قسمى بحرده اولمغله بوفقره عجيب ايتلافى و دقيقه يى مشتملدر بالاخره انجو مشابه سنده كواكب مزبوره يى بحردن اخراجله قلائدينه نظم ايلسنه مؤدى اولور (بحر على عذوبة مائه تملأ السفائن جواهره وتزهى بالجوارى المنشآت من بنات الخاطر زواجره) (بحر) هو بحر تقديرنده اولمغله عندالجمهور تشبيه بليغ وعند السكاكى استعاره در (على)

مع معناسنه در (العذوبة) عین مضمومه ایله صویك طتلولغنه دینور (مائه) ضمیری بحره راجعدر بوتعبیرده احتراس صنعتی واردر زیرا جواهر صویی آجی اولان دریادن ظهور ایدر و مبالغهٔ مدحی مشتملدر (تملأ) ملأدن مستقبلدر (السفاین) سفینه‌نك جمعیدر کمی یه دینور تملأ فعلنك مفعولیدر (جواهره) فاعلیدر وجوهر انجو قسمنده غالبدر (تزهی) زهودن‌که افتخار معناسنه در مضارع مجهولدر (الجواری) جاریه‌نك جمعیدر کمی یه دینور (المنشأت) منشأ لفظندن‌که انشاء کلمسندن اسم مفعولدر جمعدر یلکنلری قالقمش کمی دیمکدر وجاریه قیزه دینوب ومنشأت مرتفعات معناسنه‌درکه بوی سوروب یال و بال صاحبه‌سی دیمك اولور و منشأت احداث معناسنه اولان انشاءدن اسم مفعول اولورکه مراد قصائد ومدحیه وجواریدن مراد ابکار مضامین اولور بنات خاطر ملابسه‌سیله بودقیقه اغلبدر وبونلرده اولان ایهام تناسب وتوریه بغایت بدیعدر (البنات) بنتك جمعیدر بنات خاطردن آثار مبتکرهٔ فکر واندیشه مرادر (زواخر) جمع زاخردر متموج بحره دینور مراد بحر زاخر کمی مواد عطایادر مفهوم کلام شاه مشارالیه کویاکه بر بحر عظیمدرکه صوینك طتلولغیله یعنی احسان هنکامنده صورت بشاشت وهشاشت ولهجهٔ اریحیت اظهاریله جواهر عنایاتی کیلری لبریز ایدر ومواد عطایاسی شعرای وقتك کندیسنه تقدیم ایتدیکی بنات افکارلری اولان ابکار مضامینی مشتمل قصائد ومدحیلر ایله کسب فخر ومباهات ایدرلر بوفقره‌ده ممدوحك کمال مرتبه کرم وسماحتنه ایما ایلمشدر زیرا کندیسی دکل بلکه عطایاسی بورسمه مخالفه اصابت ایده‌یورم دیو لسان حاله افتخار وابتهاج ایدر (برسال طلاع الارض اودیة جوده ولم یرض للمجتدی نهر اوطامی عباب الکرم یجاری نداه الرافدین وبحرا) بر کلمه‌سی بای مفتوحه ایله‌در هوبر تقدیرنده‌در بیابانه دینور فقرهٔ اولاده واقع بحر ایله بینده مقابله واردر وبر واحسان معناسندن دخی صفت اولور بوجهتله توریه‌یی مشتملدر (سال) سیلاندن ماضیدر (ولم یرض) رضادن مستقبل مجزومدر ضمیر فاعل بره راجعدر (المجتدی) سائل وطالب معناسنه‌در (النهر) قهر وزننده ایرمغه دینور وسائلی منع ایتمك معناسنه‌در ایکی معنا دخی جائزدر (الطامی) طلو ومتملئ معناسنه‌در (العباب) غراب وزننده سیل عظیمه دینور (یجاری) مجاراندن مضارعدر آقشمق و معارضه معنالرینه‌در بوراده معارضه معناسنه اولمغله ایهام تناسبی متضمندر (الندا) نون مفتوحه ایله غطاء معناسنه‌در ورطوبت قلیله معناسنه اولمغله بوراده توریه‌یی مشتملدر (الراقدین) تثنیه بنیه‌سیله نهر دجله وفراته اطلاق اولنور کثرت منفعتلری سببیله فی الاصل عطاء ومنفعت معناسنه اولان رفددن

مأخوذدر بوراده جمع بنیه‌سیله مضبوط اولان نسخه‌یه اعتبار اولنمیه (البهر) قهر وزننده غالب اولمق معناسنه‌در ومغلوب وسرنگون اولمق معناسنه‌ده اولور پس وبهرا قولی وبهرهما بهرا ای یغلبهما غلبة تقدیرنده‌در بعض نسخه‌ده نوله بو دخی نهرا عنوانیله مرسوم اولغله اولدخی قابل توجیه‌درکه نهر بوراده اجرا معناسنه‌حمل اولنغله همیشه عادت مستمره‌سی اجرای نهراحسان ایلکدر دیمك اولور مفهوم کلام شاه مشار الیه کویاکه بر بیابان وسیع الاکنافدرکه دره‌لر کبی جاری اولان جود وسخاسی ارض طلوسنجه آقوب سائل اوللره اعطا خصوصنده بالنسبة ایرمق مثابه‌سنده اولان آزجه عطیه‌یه یاخود [واما السائل فلا تنهر] قول شریفنه امتثالا سائل وطالبی منع ومحروم ایلکه راضی اولمز وکرم وانعام جهتنده دره‌لری طولدیرن سیل عظیم صفتنده اولغله لطف وعطاسی یاخودکرمنك فیض واثری دجله وفرات نهرلریله مجارات ایلکله انلره مزید فضل وغلبه ایله غالب وفائق اولور بوفقره‌لرده اولان تناسب وایتلاف وایهام وسلامت اختراع وسائر لطافت معلوم اهل رو یتدر (خضم لایبلغ کنهه المتعمق عوض ولا یعطی الماهر امانه من الغرق ان اتفق‌له فی‌لجته الخوض) خضم هوخضم تقدیرنده‌در وخضم خای مجمه‌نك کسریله کرم وعطاسی چوق جلیل القدر آدمه دینور (الکنه) کاف مضمومه ایله برنسنه‌نك غور وحقیقت ونهایتنه دینور (المتعمق) لا یبلغ کلمه‌سنك فاعلیدر کنهه مفعولیدر متعمق تعمقدن‌که درینه طالمق معناسنه‌در اسم فاعلدر (عوض) عین مفتوحه ایله زمان مستقبلده مستعمل اولان ظروفدندر قط کلمه‌سنك خلافیدر هرکز معناسنه‌در (لایعطی) اعطاء کلمه‌سندن مضارع مجهول منفیدر (الماهر) نائب فاعلیدر (امانه) مفعول ثانیسیدر اعطیت بابنك ایکی مفعولندن هر بری مفعول مالم یسم فاعله اولمق جائز اولغله ترکیب مزبور علی العکس اولمق دخی ممکندر (الغرق) فتحتینله صویه طالوب کتمکه دینور (اتفق) اتفاقدن ماضیدرکه من غیر قصد ایشلکه دینور (اللجة) لام مضمومه ایله دریانك انکین یرینه دینور (الخوض) خای مجمه ایله صویه کیرمك معناسنه‌در بوفقره‌لر مبالغه والتزام وجناس لاحق مشتملدر مفهوم کلام اول برکثیر العطاء جلیل الشان ذاتدرکه کنه وحقیقتنه متعمق ودور اندیش اولان کسه ابدی واصل اوله‌مز کمال علو ورفعتندن ناشی وکثرت عطا واحسانته مبنی زیاده‌سیله انکین دریانك غواصلر غور وقعرینه واصل اوله‌مزلر وسباحت علنده ماهر اولان کسه اتفاق لجهٔ بحث حقیقتنه داخل اولسه اکا غرقدن امان ویرلمزکه البته غرق اولوب کیدر یعنی هرنقدر ذهن وذکا صاحبی اولسه‌ده مبحث ماهیتنك روح کبی اوجنی بوله‌مز بوراده

المتعمق

تعمق وانفق تعبير لرنده اولان مبالغه معلومدر وفقرهٔ مزبوره غلوی متضمندر (محيط تنصب اليه الجداول فلايرد ثمادها وتغترف من جنته السحب فتملأ مزادها) (محيط) هو تقديرنده‌در (تنصب) انصبابدن مضارعدر دوكلك معناسنه‌در (الجداول) جدولك جمعيدر نهر صغيره دينور (لايرد) رد كلمسندن مستقبل منفيدر (ثمادها) ضميری جداوله راجعدر (ثماد) ثای مثلثهٔ مكسوره ايله ثمدك جمعيدر كه فتحتينله آزجه صويه دينور (تغترف) اغترافدن كه صويی ال ايله چالوب المق معناسنه‌در مضارعدر (الجنة) جيم مضمومه وميم مشددهٔ ايله معظم معناسنه‌در (السحب) سينك ضميله سحابك جمعيدر كه بلوده دينور (مزادها) ضميری سحبه راجعدر مزاد ميم مفتوحه ايله مزادهنك جمعيدر بوراده مراد صو طاشيدقلری طلوم و قربه در مفهوم كلام اول بر بحر محيطدر كه آكا بالنسبة جداول مثابه سنده اولان ملوك سائره تردد ومراجعت ايدوب هرند كلو ذاتنده كثير وعظيم ايسه‌ده قدر وشاننه نسبت قليل وحقير اولان پيشكشلرنی مكارم اخلاقندن ناشی رد ايليوب حسن قبوله قرين ايدر وبحر معظم عطاياسندن سحاب منزلنده اولان سواد سكنهٔ آفاق جهان استفاضه واغتراف ايدوب مشك وقربه‌لرنی يعنی جيب وهميانلرنی مملو ايدرلر سحاب دريادن استفاضه ايلامكله حسن ايتلافی متضمندر مؤلف فقرهٔ ثانيه ترتيبيله پيشكش كتورنلره حسن عوض ومكافات ايلديكنی اشعار ايدر (فاتحفت مجلسه العالی بهذا الكتاب الذی سما الی السماء لماتسامی وانا فی حمله الی حضرته وان دعی بالقاموس كحامل القطر الی الداماء والمهدی الی خضارة اقل مايكون من انداء الماء) (اتحفت) اتحافدن متكلم ماضيدر ارمغان ايلك معناسنه‌در (سما) لفظی سمودن كه علو معناسنه‌در ماضيدر (سماء) فلكه دينور (تسامی) كلمه‌سی تساميدن كه قدر بوجلك ومعارضه ايلك معناسنه‌در (فی حمله) ضميری كتابه راجعدر (وان دعی) تركيبنده ان وصليه‌در دعی ماضی مجهولدر سمی ولقب معناسنه‌در (قاموس) ذكر اولنديغی اوزره بحر معناسنه‌در مؤلف بوكتابی آنكله تسميه ايلدی بوجهتله ايهام تناسبی متضمندر (القطر) قاف مفتوحه ايله قطرهنك جمعيدر (الداماء) بحر عظيمه دينور (المهدی) اهداء دن اسم فاعلدر (الخضارة) خای معجمهٔ مضمومه ايله در يانك اسميدر تأنيث وعليتله غير منصرفدر (الانداء) همزهٔ مفتوحه ايله ندا لفظندن كه چه وشبنم تعبير اولنان رطوبته دينور جمعيدر ومطلق رطوبت معناسنه كلور بوفقره جناس مستوفی و جناس مطرف و حسن تفريع و تمثيل و ايتلاف و التزام صنايعی متضمندر مفهوم كلام پس بن بوكتابيده كه اوصاف بديعه ايله قدری عالی يلخود قومك كتابلرينه معارض ومقدار و معيارلرنی مناقض اولمغله شانی علو

سمایه بیوسته ومتعالی اولدی شاه مشار الیهك مجلس والالرینه اهدا و اتحاف ایلدم وبن بوکتابی که هرنقدر قاموس ایله مسما ایسه‌ده حضور شریفلرینه حمل وایراد خصوصنده فی المثل دریایه حامل قطره مشابه‌سنده اولدیغم بی اشتباهدر مؤلف بو تشبیهنده کالبحر یمطره السحاب ومالله فضل علیه لانه من مائه مضمونته تلمیح ایدر کذلك دریایه صویك نم تعبیر اولنان رطوبتدن اقل رطوبت اهدا ایدن آدمك حالنه بوحالم مماثلدر (وها انا اقول ان احتمله منی اعتناءا فالزبد وان ذهب جفاء یرکب غارب البحر اعتلاء اوما اخاف علی الفلك انکفاء اوقد هبت ریاح عنایته کما اشتهت السفن رخاءا) (ها انا اقول) ترکیبنده ها کلمه‌سی حرف تنبیه‌در ترکیده آندن ایشته ایله تعبیر اولنور هاانا اقول ایشته بن دیرم دیمکدر اسم اشارتسن مبتدا واقع اولان ضمیر منفصله داخل اولان دیو مؤلف آخر کتابده سرد ایلدیکی قاعده‌یه ظاهرا بو مخالفدر نهایت بورسمه مقامات خطابیه‌ده مصنفلر اصطلاح مقوله‌سندن عد ایتلریله مبالات ایتمیورلر (احتمله) ضمیری کتابه راجعدر احتمال بوراده قبول ایتمك معناسنه‌در (الاعتناء) بر نسنه‌نك شانینه اهتمام معناسنه‌در یاخود بوراده معتنیا تأویلنده‌در احتمله عنوانینده ممدوحك کمال حلم ولطفنه اشارت واردر (الزبد) ابد وزننده کپوکه دینور (ان ذهب) ترکیبنده ان وصلیه‌در (الجفاء) جیم مضمومه ایله سیل صویی کتوردیکی خار وخاشاك مقوله‌سنه دینورکه سیلندی تعبیر اولنور (یرکب) یعلی معناسنه‌در (الغارب) یغرنی‌یه دینور (اعتلاء) مفعول مطلقدر یاخود فاعلدن حالدر معنایا تأویلنده‌در (الفلك) فای مضمومه ایله کمی‌یه دینور (الانکفاء) ترسنه دونمك معناسنه‌در (هبت) هبوبدن ماضیٔ مؤنثدر (الریاح) ریحك جمعیدر جمع صیغه‌سیله باعث راحت ومفرد صیغه‌سیله موجب عذاب ومحنت اولان یلده مستعملدر کما فی الحدیث [اللهم اجعله ریاحا ولا تجعله ریحا] (عنایته) ضمیری پادشاهه‌راجعدر (اشتهت) اشتهاءدن ماضیدرکه شوق ومیل و محبت معناسنه‌در (الرخاء) راء مضمومه ایله لطیف وملایم یله دینور فقره مزبوره جناس لاحق و التزام و استعاره‌یی و تمثیلی [واما الزبد فیذهب جفاً] کریمه‌سنه اقتباسی وابو الطیبك تجری الریاح بالا تشتهی السفن مصراعنه تلمیحی مشتملدر مفهوم کلام شاه مشار الیه کمال حلم وسهولت اخلاقندن ناشی تقدیم ایلدیکم کتاب مرقومی شانینه اهتماما بندن قبول ایدرلر ایسه بعید دکلدر زیرا صو یوزنده اولان کپوك هر نقدر سیلندی اولدرق آقوب کیدرسه‌ده لکن بحره مستعلی اولدرق کیدر وبن بضایع علومله مشحون اولمغله سفینه صفت اولان کتابمك ردی وعدم قبولیله انقلابندن اصلا اندیشه ایلم حال

بوکه

بوكه شاه مشار اليهك سفينه‌لرك مشتهاسى اولان موافق روزكار كبى رياح عنايتى هبوب ايلمشدر مؤلف بوكتابى ابتدا زبده و پادشاهى بحره واعتنا ايله قبول واحتمالنى بحرك زبدى احتمالنه وثانيا سفينه‌يه تشبيه وانقلابندن رد وامتناعى كنايه ومكارم اخلاق سبيله توجه والتفاتنى لطيف وملايم روزكاره تمثيل ايلدى (و م اعتذر من حمل الدر من ارض الجبال الى عمان وارى البحر يذهب ماء وجه لوحمل رسم الخدمة اليه الجنان وفواد البحر يضطرب كاسمه رجا فالوا تحفه المرجان وانفذ الى البحرين اعنى يديه الجواهر الثمان) (م) كلمه‌سنده باء جاره‌در م حرفى ماء استفهاميه‌دن مخفف اولمغله باى شئ معناسنه‌در (اعتذر) اعتذاردن مضارعدر (الدر) دال مضمومه ايله انجويه دينور ارض جبالدن مراد عراق عجمدركه اصفهان وزنجان وقزوين آرالغى اولان خطه‌لردن عبارتدر (عمان) غراب‌وزننده ساحل بحر يمنده بر ايالت آديدر دكزنده انجو فراوان و پك شهدانه اولمغله انجو بندريدر ارض جباله انجو اورالردن‌كلور پس عمانه انجو حملى كبى اولور خصوصا هديه‌لك شانى امر غريب ونادر اولمقدر (وارى البحر) جمله حاليه‌در (ارى) رؤيتدن مضارع متكلمدر (ماء وجهه) يذهب فعلنك فاعليدر ضمير بحره راجعدر ماء وجهه تعبيرى لطافتى متضمندر ماء وجه‌كه‌بوز صوبى ديمكدر ناموسدن كنايه‌در (حمل) كلمه‌سنك ضمير فاعلى بحره راجعدر (اليه) ضميرى ممدوحه راجعدر (الجنان) جيم مضمومه ايله صاف وبياض انجويه دينور حمل كلمه‌سى مجهول اولمق ممكندركه اليه ضميرى بحره راجع اولور (الفواد) فاى مضمومه ايله كوكله دينور (كاسمه) ضميرى بحره راجعدر (الرجاف) جمله شداد وزننده پك حركت واضطراب ايدبجى شيئه دينمكله دريايه علم اولدى مؤلفك كاسمه تعبيرى انكا اشارتدر (لواتحفه) ضميرى ممدوحه راجعدر (المرجان) عندالمؤلف صغير انجويه دينور وسائره كوره بحر احمر معروفدركه دريادن چقار (انفذ) انفاذدن ماضيدر تأثير وامضاء معناسنه‌در (بحرين) تثنيه بحردر وبحرين بصره ايله عمان بينده بر ولايتدركه آنده انواع جواهر بولنور مؤلف آنكله ممدوحك ايكى الزنى مراد ايلدى وبونده بغايت ابداع ايلدى (الجواهر) انفذ فعلنك مفعوليدر (الثمان) ثاى مثلثه مكسوره ايله ثمينك جمعيدر پك قيمتلو معناسنه‌در فقرة مزبوره التزام وحسن تمثيل وايتلاف واستعارة‌تصريحيه ياخود تخييليه‌يى وتوريه واستخدام وايهام تناسب صنعتلرينى محتوى‌در مفهوم كلام بنى اى احباب ارشاد ايليه‌سزكه بن ارض جبالدن عمانى انجو كوترسم نه ايله اعتذار ايده‌يم تاكه عذرم قرين قبول اوله حال بوكه رأى العين كوره يورمكه‌درياسم خدمت وطريقة عبوديتله شاه‌ممدوحه

در خالص کوترسه یوزینك صویی کیدوب قلت شرم و حیا ایله بی ناموسلغنه محمول اولور ودریانك قلبی اکا مرجان اهدا واتحاف ایلسه یاخود بحریندن عبارت اولان ایکی کف کوهر پاشنه جواهر عالیهٔ غالیه انفاذ وایصال قیلسه حیا وبجابدن یاخود رد وطردی اندیشه‌سندن و یاخود طعن و تغییر خدشه‌سندن ناشی کندی اسمی کبی رعشه و خفقانله مضطرب وبیقرار اولور (لازالت حضرته التی هی جزیرة بحر الجود من خالدات الجزائر ومقرا ناس یقابلون الخرز المحمول الیها بانفس الجواهر ویرحم الله عبدا قال آمینا) (لازالت) دامت معناسنه‌در(حضره) محضر معناسنه‌درکه ناس حاضر اولدیغی مجلس کبیردن عبارتدر (جزیره) آطه‌یه دینور (خالد) باقی ومؤبد معناسنه‌در (جزائر خالدات) مغربده مبدأ طول اعتبار اولنان التی جزیره‌دن عبارتدر حالا قناریه اطه‌لری تعبیر ایتدکلریدر وانلره جزائر السعادات دخی دیرلر هوامی وترابی بغایت الطف ومعتدل وجمیع فواکه شرقیه وغربیه وجملهٔ ریاحین وورود وانواع حبوبات غرس و زرع ایتمکسزین آنده حاصل اولور مؤلف بو لطافتی ممدوحك دوام وجودینه اشارتله بغایت ابداع ایلشدر (المقر) میمك فتحیله اسم مکاندر (یقابلون) یواجهون معناسنه‌در (الخرز) خای معجمه‌نك ورانك فتحیله یونجغه دینور (الیها) ضمیری حضرته راجعدر (الانفس) یك نفیس وفاخر دیمکدر بو فقره ایله مؤلف پادشاهك اولاد واعقابنك بقاء و استمرارلرینه ده دعا ایدر (ویرحم الله عبدا) بر مصراعدر قائلی قیس عامریدرکه عاشق لیلی ومجنون ایله مشهور در منقولدرکه عشق لیلادن پك آشفته وحالی دیکر کون اولمغله پدری کندیسنی مکهٔ مکرمه‌یه کوتروب کعبه‌نك استارینه تعلق واللهم ارحنی من لیلی و حبها عباره‌سیله دعا ایتکی تلقین ایلدکده مجنون دخی استار کعبه‌ید صاریلوب سوز وکدا زایله اللهم ابتن علی بحب لیلی و قربها دیو دعا ایتکله پدری ضرب وتعنیف ایلدی تکرار کریه وزاری ایده‌رك

یارب انك ذو من و مغفرة ★ بیت بعافیة لیل المحیینا
الذاکرین الهوی من بعد ما رقدوا ★ الساقطین علی الایدی المنکبینا
یارب لا تسلبنی حبها ابدا ★ و یرحم الله عبدا قال آمینا

ابیاتیله دعا ایلدکده پدری دخی ناچار آمین دیوب من بعد سبیلنی تخلیه ایلدی مؤلف تضمین ایلشدر مفهوم کلام اول شاهك حضرتی که جزیرهٔ بحر جود و سخادر الی یوم القیام مؤبد و مستدام ودائما کندیلره ناچیز بر یونجق مقولهسی کتورنلره جواهر نفیسه ایله عوض و مکافات ایدن کریم الطبع جواد و مکرم ذواته مقر ومقام وبو دعایه آمین دینلر مظهر رحمت رب الانام اوله (وکتابی هذا بحمد الله

تعالی

تعالى صريح الفى مصنف من الكتب الفاخرة وسنيح الفى قلمس من العيالم الزاخرة)
(صريح) خالص و خلاصه معناسنه‌در (الفى) كلمه‌سى الفك تثنيه‌سيدر كه بيك
عدده دينور اصلى الفين ايدى اضافت سبيله نون دوشمشدر (المصنف) اسم
مفعول بنيه‌سيله‌در (سنيح) امير وزننده قلبه سنوح ايدن خاطره و انجويه ده
دينور بوراده مراد انجودر (القلمس) عملس وزننده بيوك دريايه دينور (العيالم)
عيلم لفظنك جمعيدر بو دخى دريای عظيمه دينور (الزاخرة) طاشقين ديمكدر مفهوم
كلام بنم بو كتابم بحمده تعالى كتب جيده وفاخره‌دن اولەرق ايكى يبك عدد كتابك
زبده وخلاصه‌سى وطاشقين دريالر جمله‌سندن اولەرق ايكى يبك دريانك انجو كبى
ثمره وحاصليدر فقرة ثانيه مؤلفك اخذ و انتقاد ايلديكى كتابلر بحر زاخر كبى
مفصل و مبسوط اولديغنه اشارتدر شارح ديركه اشو قاموسك فقه و حديث
و اصول ومنطق وهيئت وبيان وعروض وطب وشعر و اسامى رواة و انساب
واسامى بلدان وقرى ومواضع ومياه وجبال واسماء رجال وامثال وقصص وسير
و بعض لغات عجميه و اصطلاحات عرفيه مقوله‌سيله سائر كتب لغتدن فضل
وزياده‌سى واردر (والله اسئل ان يثيبنى به جميل الذكر فى الدنيا وجزيل الاجر
فى الاخرة ضارعا الى من ينظر من عالم فى عملى ان يستر عثارى وزللى ويسدد
بسداد فضله خللى ويصلح ماطغى به القلم وزاغ عنه البصر وقصر عنه الفهم وغفل
عنه الخاطر فالانسان محل النسيان وان اول ناس اول ناس وعلى الله التكلان)
فقرة اولى كرچه فقرة سالفه تتمه‌سى اولوب لكن دعا سوقيله آندن انفصال
معنويسى اولمغله فصل اولندى (الله اسئل) تركيبنده تقديم افادة حصر ايچوندر
(يثيب) اثابه‌دن كه عوض وجزا ورمك معناسنه‌در مضارعدر (به) كلمه‌سنده
باء سببية عاديه‌در كه توسل مراددر ياخود مقابله ايچوندر ذكر جميلدن مراد خير
دعا وسائره باعث شوق اولەجق مدح وثنادر (جزيل) عظيم معناسنه‌در اجر
جزيلدن مراد رضاى اكبر ولقاى انوردر (الضارع) ضراعتدن كه تذلل وخضوعله
نياز معناسنه‌در اسم فاعلدر (ينظر) ماده‌سى فى ايله متعدى اولمغله بتأمل معناسنه‌در
(من عالم) تركيبنده من حرفى من كلمه‌سنى بياندر عملدن مراد قاموس‌در عالم وعمل
عنوانى لطافتى مشتملدر (العثار) عين مكسوره ايله ايلق قايمق معناسنه‌در كه
مراد هفوه وخطادر (زلل) قحتينله بودخى خطايه دينور (يسدد) تسديددن كه
اصلاح و تقويم معناسنه در مضارعدر (السداد) سحاب وزننده استقامت
معناسنه‌در (الخلل) وهن وضعف معناسنه‌در بعض نسخه‌ده يسد عنوانيله مرسوم
اولمغله سد لفظندن مضارع اولورکه قپامق معناسنه‌در بوكه كوره سداد سينك

کسریله اولورکه کندك قوایجق نسنه دیمکدر (یصلح) اصلاحدن مضارعدر (طغی) طغیاندن ماضیدر (زاغ) زیغدن ماضیدر میل ایلك و کوز قایمق معناسنه در (قصر) کرم وزننده قاصر اولدی معناسنه در (فان الانسان) ترکیبنده فاء تعلیلیه در (یوان اول ناس) قولنده ناس کلمه سی نسیاندن اسم فاعلدر اصلی ناسی ایدی ایکنجی ناس انسان دیمکدر مراد حضرت آدم صلی الله علی نبینا و علیه وسلم در نهی الهی یی اونوتمغله شجرهٔ منهیه دن تناوللرینه اشارتدر (وعلی الله) قولی لاعلی غیر الله سبکنده در (التکلان) نای مضمومه ایله مصدر در ثی واودن مبدلدر توکل معناسنه درکه امورده خدایه اعتماد ایدوب لکن وسائط و اسباب عادیه یی بالکلیه اهمال ایتمك لازم دکلدر فقرهٔ مزبوره ده من موصوله ایله من جاره بینده جناس خطی وجناس محرف وعالم وعمل بینده جناس مقلوب ویسد بسداد بینده جناس اشتقاق والتزام وفقرهٔ اخیره لرده جناس لاحق ومقابلهٔ معنویه ومجاز عقلی و حسن خاتمه اولدیغی ارباب بیانه جلی در مفهوم کلام اشبو اترم اولان قاموس وسیله سیله یاخود اکا مقابل انجق درکاه ربانیدن دنیاده ذکر جمیل وعقباده اجر جزیل ایله عوض ومجازات ایلمکی نیاز ایدرم واشبو عم اولان کتابمه نظر وتأمل ایدن عارف ودانادن بعض واقع اولمش کبوه وخطالرمی ستر واخفا وسداد فضل وعنایتیله رخندلرمی سد وبند یاخود فضل مستقیمیله وهن وضعیف اولان کلمات وتعبیراتمی تقویم واصلاح وطغیان قلم وسهو رقم اولان موضعلری ونظر و بصرم زایغ وزائل وفهم واذعانم قاصر و خاطرم ذاهل و غافل اولان محللری بروجه صواب تعمیر وتنظیم وتکمیل ایلمکی طریقهٔ ضراعت وشیوهٔ استکانتله رجا ایدرم زیرا انسان موقع سهو ونسیاندر و ابتدا نسیان صدمه سنه دوچار اولان ابو البشر علی نبینا وعلیه السلام اولمغله اولادینه موروثدر وتوکلم هر حالده حضرت باری لایزاله درجل شانه ودل برهانه و عم احسانه نجز بعونه تعالی والحمدلله فی الاخرة والاولی وخفی اولمیه که ترجمه ده برمادهنك معنای موضوعندن مجازات و استعمالاتی اطلاق و استعمال عنوانلریله تعبیر اولنوب و بعض مجازاتك نوعی و علاقه سی بالتصریح و بعضنك بالاشاره بیان واشعار اولندی وبعض تراکیب عربیه یه و نفایس ادبیه دائر مهمهٔ لازمه نك شرح و بیانده دخی بقدر الوسع صرف اهتمام اولندی انصافله اتصافی اولنلر اصلنه تطبیق و ترجمهٔ صحاحه نسبت ایلدکلرنده ان شاء الله تعالی واقف مزایا اولوب علی العمیا اطالهٔ زبان طعن وازدرا ایلمك نقیصه سندن نفوسلرنی محافظه ایلرلی ملحوظدر زیرا بوائر جمیل محضا حسبة لله العلیم الجلیل صورتمای وقوع اولمغله بیهوده طعن وتعریض ایدنلر البته آلودهٔ لوث کناه

وكرفتار موأخذة حضرت الله اولمق امر مقرردر وحسب البشريه وقوعبولنه اولان
زيغ وزلل وخطامزك مطالعه كذار اولان ارباب فضل وكمالدن صفح جميل
مكرمتله مظهر اولمسى دخى مرجو ومستدعادر واستعمال ايدنلره اصل قاموسه
مراجعت تكلفنده وقلوبلرينه شك وشبهه وعدم وثوق ترددندن استغناء
واستصفاء قصديله اكثر معنای مترجمك الفاظ وعبارات اصليه
وامثلهلرى بالمعيه نقل وتصريح اولنوب بك واضح ومتين اولملرى كه
اقل قليلدر تنبيه وتبيندن مستغنى اولغله تعرض اولنمدى
وتصحيح نسخه وسائر خصوصلرده دخى شارحلرك
تصريحلرندن بشقه كمال اطمينان ايجون مأخذلره
خصوصله مأخذ قاموس اولان عباب ومحكم نام
كتابلره مراجعت بابنده تهاون و تكاسلدن
اجتناب اولنوب وهر نقدر تعريفات
عدميه وار ايسه جهلسنك مفهومى
وجودى يه ارجاع اولنمشدر
ومن الله الاجر والجزاء
بحرمة محمد هو خاتم
الانبياء

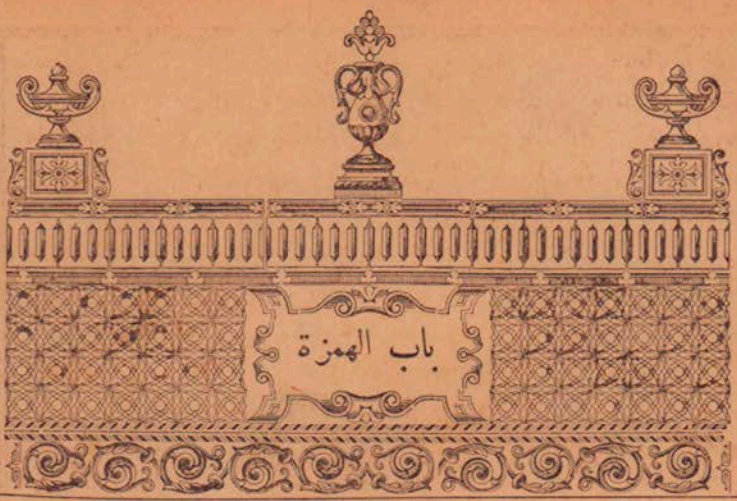

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ فصل الهمزة ﴾ معلوم اولهكه مؤلف بصائرده بو رسمه بيان ايلشدركه الف كه بر حرفدر سائر حروفك اصل وهيولاسيدر جملهٔ كلمات ولغات آندن متالفه در والف حقيقى الف ساكنه‌در ماولا كلمه‌لرنده اولان الف كى متحرك اولدقده اكا همزه اطلاق اولنور روزكار متحرك اولبحق ريح وساكن اولبحق هوا اطلاق اولنديغى كى وكاهجه توسعا همزه‌يه‌ده الف اطلاق اولنور انتهى (الاباة) همزه‌نك فتحيله عباءة وزننده قامشه دينور قصبه معناسنه جمع جنسى اباءدر هاسز واشبو اباءه ماده‌سى مهموز اولمغله موضع ذكرى همزه فصليدر نته كه مهموز اولديغنى ائمهٔ نحاتدن ابن جنى امام سيبويهدن نقل وحكايت ايلشدر يوخسه جوهرى وغيرينك توهم ايلدكلرى كى معتلى دكلدر شارح ديركه مؤلف معتل بابنده يندمهموزيتنى تصريح ايليه‌رك معناسنى اختلاف اوزره ثبت ايلشدر يعنى اباء قوغه‌لق وحصير اوتى تعبير اولنان سازلغه دينور على قول قامشلق وسازلق يره ياخود قندره تعبير اولنان سازلغك اورمانه دينور ديو بيان ايلشدر وارباب لغت مهموز ومعتل اولمسى بابنده بلكه واويه ويائيه اولمسى خصوصنده اختلاف ايلديلر وصحاحده همزه بابنده مرسوم اولمغله جوهرى‌يى توهمى ناموجه اولديغى پوشيده دكلدر (الاباً) همزه‌نك فتحى وبانك سكونيله آتمق رمى معناسنه‌در يقال ابأته بسهم ابأ من الباب الثالث اى رميته به (اثاة) سكون ثاى فوقيه ايله حمزه وزننده بكر بن وائل قبيله‌سندن بر خاتون

اسميدركه

اسمیدر که قیس بن ضرار نام معروف کسه‌نك والده‌سیدر واتأه بر طاغك آدیدر (الاثنیة) همزه‌نك ضمی وثای مثلثه‌نك سکونیله انثیه وزننده کروه وجماعت معناسنه‌در یقال جاء فلان فی اثنیة ای فی جماعة من قومه (الاتأ) همزه‌نك فتحی وثانك سکونیله (والاتاءة) قرأة وزننده آتمق رمی معناسنه‌در تقول اثاته بسهم اثاء واثاءة من الباب الثالث ای رمیته به مادهٔ مزبوره‌یی امام ابو عبید اللغوی یو محلده وامام رضی الدین الصغانی توأ ماده‌سنده رسم ایلشدر وجوهری وهمنه مبنی ثأثأ ماده‌سنده ایراد ایلشدر پس ابو عبیده کوره باب ثالثدن ثلاثی وصغانی یه کوره افعال بابندن اقامه وزننده مزید اولور لکن صحاحده یو محلده دخی مرسومدر (الاتئناء) افتعال وزننده طعامه اشتهاسز اولمق معناسنه‌در که کوکل ایستمامکدن عبارتدر ومنه یقال اصبح فلان مؤتئیا ای لا یشتهی الطعام (اجاء) فتح جیمله جبل وزننده طی قبیله‌سی دیارنده بر طاغك علیدر بو نلر ایکی طاغدر بری بو دور وبریسی سلمی ایله مسمادر مؤلفك وبزنته قولنده‌کی ضمیر جبل لفظنه راجعدر نسخهٔ صحیحه بودر وبویة وبریة ومزینه نسخه‌لری غلطدر نته‌که قبل وکتن ماده‌لرنده دخی وبزنته عنوانیله رسم ایلشدر (واجأ) مصر اولکه‌سنده بر قریه اسمیدر ولفظ مزبورك بو ایکی معاده تأنیثی دخی جائزدر شارح دیرکه قریه معناسنده تأنیثی مسلمدر لکن جبل معناسنده اوجه اولان صرف وتذکیردر (الاجاء) همزه‌نك فتحیله وجیمك سکونیله برنسنه‌دن قورقوب یاخود اورکوب قاچمق معناسنه در یقال اجأ الرجل اجأ من الباب الثالث اذا هرب (اجاءة) صحابه وزننده رجال بادیه‌دن بدر بن عقال نام کسه‌یه منتمی برموضع آدیدر بیوت ومنازلی مشتمل اولدیغی منقولدر (الازء) همزه‌نك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله قبون قسمنی طویورمق معناسنه‌در یقال ازأ الغنم ازأ من الباب الثالث اذا اشبعها وبوخصا نصدندر وبر مصلحته عزم ایلشیکن برعارضه‌دن قورقغله قچینلنوب رجوع وفراغت ایلمك معناسنه‌در یقال ازأ عن الحاجة اذا جبن ونکص (الاشاء) شین معجمه ایله سحاب وزننده خرده خرما فدانلرینه دینور صغار النخل معناسنه‌در مفردی اشاءه‌در هایله امام ابو القاسم علی بن القطاع دیدیکه اشبو اشأ ماده‌سنك همزه‌سی اصلیه اولمغله محل ذکری مهموز بایدر پس جوهرینك توهمی کبی معتل یائی دکلدر مؤلف بوبابده جوهریی توهیم ایدرکن کندیلری دخی معتل یائیده متنبه اولمیه‌رق ایراد ایلشدر ونهایه‌ده ابن اثیر اشاءه ماده‌سنك همزه‌سی مصغری دلالتیله یادن منقلب اولمق اوزره ثبت ایلشدر (الاکاء) همزه‌نك فتحی وکاف سکونیله بورجلو زمنده اولان دینی شهود تعیینیله محکم واستوار ایلمك معناسنه‌در یقال اکاء الرجل اکاء من الباب الثالث اذا استوثق من غریمه بالشهود استوثق کلمه‌سنك سیغی تأکید ایچوندر (الاکاءة) اجابه وزننده (والاکاء) اقام وزننده صاحب النوادر ابو زید سعید بن اوس روایتی اوزره

برکشی بر خصوصه عزم وقصد ایلشیکن اول خلالده ناکاه برکسه چقه کلکله اندن خوف واندیشه ایله خصوص مرقومدن فراغت ورجعت ایلك معناسنه در یقال اکاء الرجل اکاءة واکاء اذا اراد امرا ففاجاته علی تثقة ذلك فهابك ورجع عنه شارح دیرکه اشبو اکاء ماده سی اکثر نسخه لرده ثابت دکلدر زیرا مؤلف کوأ ماده سی ذیلنده همزه سنی تعدیه یه حمل ایله خوف وضعف معناسنه اولان کاءدن مأخوذ مزید اولهرق ذکر ایلمکله بومقامده ایرادی همزه نك اصلیتی مشعر اولدیغندن تاملایم اولدیغی غیر ستبردر وتثقه تانك فتحی وهمزه نك کسری وفای مشدده نك فتحیله وقت وساعت معناسنه در (الالاء) همزه نك فتحیله علاء وزننده والفك فصریله جائزدر برنوع طعمی آجی شجر اسمیدر ثمریله وورقیله دری دباغت ایدرلر وبوبادیه اشجارندندر هردم تازه وبغایت خوشمنظردر (الال) همزه نك فتحی ولامك سکونیله شجر مزبورك ثمر وورقیله دری دباغت ایلك معناسنه در ومنه یقال ادیم مألوء من غیر ادغام اذا دبغ بالالاء واشبو الاء ماده سی مهموز اولمغله محل ذکری همزه بابی ایکن جوهری وهمنه بناء معتل بابنده ایراد ایلشدر وعجیبه دندرکه مؤلف دخی بعینه معتل بابنده ایراد ایلشدر (آء) عاع وزننده برنوع شجرك میوه سی اسمیدر مفردی آءه در هابله جوهری توهمنه مبنی شجر ایله تفسیر ایلدی شجر مزبور مؤلفك سرح ماده سنده وشارحك وسائر مفردات صاحبلرینك بیانه کوره ارض نجده مخصوص سرح نام شجردرکه ساق طویل ودالری وبپراقلری کثیر واوزمه شبیه ولذیذ ثمری اولور ادویه یه ادخال ایدرلر وآنکله دری دباغت اولنور وآء اصواتدن یعنی ذی روح وبیروح بعض اشیادن مسموع اولان صوتدن حکایه در وخاصة دوه قسمنی سورمك یاخود طوردرمق مقوله سی حالت ضمنده زجر وآزار ایلیه جك صوتدن حکایه در (الاوء) همزه نك فتحی و واوك سکونیله ذکر اولنان آء نام ثمر ایله دری دباغت ایلك معناسنه در تقول اوّت الادیم اواء ای دبغته بالاء واشبو اوّت کلمه سی که ماضیٔ متکلمدر اصلی اوأت ایدی قولت کبی (المووء) مقول وزننده آندن اسم مفعولدر ثمر مزبور ایله دباغت اولنمش دری یی دینور وبونك اصل مأووء ایدی عین کلمه اولان واوك ضمه سی فاء الفعل اولان همزه یه نقل اولنمغله واوینده اجتماع ساکنین وقوعی محذورینه مبنی خلاف مشهور اوزره واوینك بریسی حذف اولنمشدر (الایئة) هیئه وزننده ومرادفیدرکه صورت وپیکر معناسنه درکه هرنه اولور ایسه وضع جبلیسی اولان شکلدن وحالت ظاهره دن عبارتدر یقال هو حسن الایئة ای الهیئة

﴿ فصل الباء ﴾ (البأباة) زلزله وزننده برکسیه بابام وانام سکا فدا اولسون دیمك معناسنه در یقال بأباه و به بأباة اذا قال له بابی انت مؤلف اکتفا ایلمکله وامی

کلمه‌سنی ذکر ایلمامشدر ویکی دللنان معصوم پدرینه بأبا بأبا دیمك معناسنه‌در یقال
بأبأ الصبی اذا قال بأبا بونك اصلی بابی ایدی یاایله بعده یاء الفه قلب اولنمشدر
نته‌که یاویلی ویاویلتی کلمه‌سنده دخی الفه قلب اولنوب یاویلا ویاویلتا دینور قال
فی النهایة کانت ام عطیة اذا ذکرت رسول الله صلی الله علیه وسلم قالت بأبا اصله
بابی هو یقال بأبأت الصبی اذا قلت له بابی انت وامی وبونده اوچ لغت واردر
بری بائین بیننده همزهٔ مفتوحه ایله بابی دیمکدر ثانی همزه بایه قلب اولنوب بیبی
دیمکدر ثالث آخرنده اولان یا الفه قلب اولنوب بأبا وبیبا دیمکدر وبو انت مفدی
بابی وامی تقدیرنده‌در یاخود فدیتك بابی وامی تقدیرنده‌درکه پدر ومادرمی سکا فدا
ایتدم دیمکدر پس مؤلفك وبأبا الصبی قولنده صبی کلمه‌سنك فاعلیت ومفعولیتی
محتملدر (البؤبؤ) هد هد وزننده اصل وعنصر معناسنه‌در یقال هوکریم البؤبؤ
ای الاصل وسید ظریف معناسنه در یعنی علو صاحبی رئیس ومتعین وسرکاره
دینورکه لطائف اخلاق اهلی زیرك وخوشطبع اوله بعض امهاتده واوعاطفه ایله
والسید والظریف عنوانیله مرسومدر وبؤبؤ سرمدانك باشنه دینور رأس المکحله
معناسنه وچکرکه‌نك کوده‌سنه دینور وکوز بیکنه دینور انسان العین معناسنه یقال
هواعز علی من بؤبؤ عینی ای انسانها وهر نسنه‌نك اورته‌سنه دینور وسط معناسنه
(البؤبوء) سرسور وزننده (والبأباء) دحداح وزننده عالم ودانا کشی‌یه دینور
ومنه یقال هو ابن بجدتها ای الامور وبؤ بؤها ای عالمها (التبأبؤ) تزلزل وزننده
یلمك عدو معناسنه‌در یقال تبأبأ الرجل اذا عدا (البتأ) بانك فتحیله وتای فوقیه‌نك
سکونیله اقامت وآرام ایلمك معناسنه‌در بتأ بالمکان بتأ من الباب الثالث اذا اقام به
(البثأ) ثای مثلثه ایله بتأ وزننده ومرادفیدر یقال بثأ بالمکان بثا بمعنی بثأ (البدء) بانك
فتحی ودالك سکونیله برایشه باشلمق شروع وآغاز معناسنه‌در یقال بدأ بالشیء
بدأ من الباب الثالث ای ابتدأ وبرنسنه‌یی سائر نسنه‌لردن مقدم ایشلمك معناسنه‌در
یقال بدأ الشیء اذا فعله ابتداء ای قدمه فی الفعل وبر ارضدن ارض اخرایه چقمق
معناسنه‌در یقال بدأ من ارضه اذا خرج یعنی لارض اخری ویرانمق خلق معناسنه‌در
یقال بدأ الله الخلق ای خلقهم وبر ایشه سائر کمسه‌لردن اول مباشرت ایلمك معناسنه
اسم ومصدر اولور یقال لك البدء ای لك ان تبدأ قبل غیرك واول وابتدا معناسنه
استعمال اولنورکه اندن ابتدای امر واول وهله ایله تعبیر اولنور ومنه یقال افعله
بدأ وافعله اول بدء وبادی بدء وبادی بدی ایکیسنده‌ده بانك فتحی وایکنجیده بدی غنی
وزننده همزه‌لری یایه منقلب اولنمشدر واوچ ترکیب اضافت اوزره‌در وبادی بدءة
بانك سکونی وبدءة فتح اوزره مبنیدر معدی کرب قبیلندندر وبدءة ذی بداء مد ایله
وبدءة ذی بدءة اولده بای موحده‌نك کسریله‌در وبدءة ذی بدی اولده بانك فتحی وبدی

فعیل وزننده در وبداءة ذی بدیٔ اولده صحابه وزننده‌در وبدیٔ کتف وزننده‌در وبداءة بدء اولده بانك کسریله‌در وبدیٔ بدء اول امیر وزننده‌در وبادیٔ بدیٔ اول همزه ایله‌در وبدیٔ امیر وزننده‌در وبادیٔ بدیٔ اول همزه ایله وبدیٔ کتف وزننده‌در وبدیٔ ذی‌بدیٔ ایکیسیده امیروزننده‌دروبادیٔ بدء همزهٔ مفتوحه ایله‌وبدء منع‌وزننده‌در وبادیٔ بدا همزهٔ مفتوحه وبدا سما وزننده در وبدا بدء اول سما وزننده در وبدأة بدأة ایکیسیده حمزه وزننده‌در وفتح اوزره مبنیلردر وبادی بدیانك سکونی وبد شیخ وزننده در وبادی بدایانك سکونی وبدا سما وزننده در بونلرلجمو عی اول کل شیٔ معناسنه‌درکه ابتدای وهلهده بن آنی ایشلرم دیمکدر شارح دیرکه بوراده نسخه‌لر مختلف ویکدیکره مصادم اولمغله حسب الوسع بورسمه تصحیح اولنمشدر نسخ سائره‌یه التفات اولنمیه قالدیکه تراکیب مزبوره ظرفیت اوزره منصوبلردر بعضلر مفعولدن حال اولمسنه ذاهب اولدیلر مثلا افعله بدأ کلامی مبدوایه قبل کل شیٔ دیمکدر دیدیلر وفاعلدن حال اولمق دخی صحیح اولور افعله حال کونی بادئا ای مبدأ سبکنده اولور انتهی وعربلر رجع عوده علی بدئه دیرلرکه عود کله سنك نصبیله‌در ورجع فی‌عوده وبدئه وفی‌عودته وبدئته وعودا وبدأ دیرلر رجع فی‌الطریق الذی جاء منه معناسنه شارح دیرکه کذلك مثلا برکتابی ابتداسندن بشلایوب نصفنه یاخود ختامنه قدر قراءت ایلدکدنصکره یه دونوب ابتداسندن بشلاسه قرأالکتاب فی‌عوده وبدئه دیرلر انتهی وبدء برقومك مهتر وسرکارینه اطلاق اولنور سید کبی یقال‌هو بدأ القوم ای‌سیدهم وعاقل ورشید جوانه دینور وقربان پاینه دینورجمعی ابداء کلور جفن واجفان کبی وبدوء کلور فلس وفلوس کبی وبدء برکسه چچك یاخود قزامق چقرمق معناسنه‌در یقال بدیٔ الرجل بدأ علی بناء المجهول اذا جدر اوحصبت بالحصبة (الابتداء) افتعال وزننده برنسنه‌یه باشلمق معناسنه‌در یقال بداء بالشیٔ وابتدأ به بمعنی ورنسنه‌یی سائر نسنه لردن مقدم ایشلمك معناسنه در یقال ابتدأ الشیٔ اذا فعله ابتداء ای قدمه فی‌الفعل (الابداء) همزه‌نك کسریله ابتدا ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال ابدأه اذا فعله ابتداء وبرارضدن ارض اخرایه چقمق معناسنه‌در یقال ابدأ من ارضه اذا خرج لاخری وبرآتمق خلق معناسنه در یقال ابدأ الله الخلق ای خلقهم ونمونه ومثالسز نسنه ایجاد ایتمك معناسنه‌در ومنه المبدیٔ والمعید عز اسمه وتعالی وسوز آچمق معناسنه استعمال اولنور ومنه یقال فلان مایبدیٔ ومایعید ای مایتکلم بباد ئة ولاعائدة بادئه ابتداء ایراد اولنان کلامه وعائده عودت اولنان کلامه دینور (البدءة) بانك فتحی ودالك سکونیله برشیئه سائر کسه‌لردن اول بشلامق معناسنه اسمدر یقال لك البدءة ای لك ان تبدأ قبل غیرك وبونده بانك ضمیله ده لغتدر وبدء قربان پاینه دینور یقال

الهدى له بدءة الجزور اى نصيبا (البداءة) سحابه وزننده بودخى برنسنه‌يه سائرلردن مقدم بشلامغه دينور بانك ضميله ده جائزدر (البدئ) بديع وزننده مخلوق وآفريده معناسنه در فعيل بمعنى مفعولدر وامر مبدع معناسنه دركه نمونه ومثالسز ايجاد واختراع اولنان نسنه در بعض نسخه ده امر بديع واقع اولمغله شئ عجيب وغريب ديمك اولور وبدئ بئر اسلاميه‌يه دينور كه زمان اسلامده حفر اولنان قويى ديمكدر بئر عاديه مقابليدركه بئر قديمه ديمكدر كويا كه عاد قومنه منسوبدر عربلر هر قديم نسنه‌يى قوم مرقومه نسبت ايدرلر يقال بئر بدئ اى اسلامية يعنى جديدة الحفر ليست بعادية بوراده فعيل بمعنى مفعولدر وبدئ اول وابتدا معناسنه‌در نته‌كه مثاللرى مرور ايلدى (بداء) كتان وزننده برجماعتك اسميدر بنى ثوردن بداء بن الحارث وبجيله قبيله‌سندن بداء بن قتيان ومراد قبيله‌سندن بداء بن عامر اول جماعتدندر (البداءة) بانك ضميله برنبات آديدر (البدأة) بانك حركات ثلاثله ودالك فتح ومديله (والبدأة) فتحاتله (والمبدء) ميمك ضمى وبانك سكونيله (والمبدء) ميمك فتحيله (والمبدأة) اول حال وابتداى نشأت معناسنه اسملردر نته‌كه ابن عديس باهر نام كتابنده بومعنايه ثبت ايلدى يقال كان ذلك الامر فى بدأتنا وبدأتنا ومبدءنا ومبدءنا ومبدأتنا اى فى اول حالنا ونشأتنا (البديئة) بانك فتحى ودالك كسر ومديله برنسنه‌يه سائرلردن مقدم بشلامغه دينور بداءه كبى وبديهة معناسنه‌دركه بلافكر ولاروية سويلنن سوزه دينور هاء نقلية اسميه‌در (البداءة) بانك فتحيله بودخى بديهه معناسنه‌در يقال هوذ وبديئة وبداءة اى بديهة (البذء) بانك فتحى وذال معجمه‌نك سكونيله برنسنه‌ده بركريه ونامطبوع حالت حس ايلمكله آندن يكرنمك معناسنه‌در يقال بذأ الشئ بذءا من الباب الثالث اذا رأى منه حالا كرهها وبرنسنه‌يى خوار وحقير كورمك معناسنه‌دركه خوارلق تعبير اولنور يقال بذأه اى احتقره وبرنسنه‌يى بكنميوب ذم ايلمك معناسنه‌در يقال بذأه اى ذمه ويقال بذأ الارض اى ذم مرعاها (البذئ) بديع وزننده رجل فاحش يعنى محفوظ اللسان اولميان بدزبان كشى‌يه دينوركه دلى زفير تعبير اولنور ومرعاسى بر لميان محله دينور (البذاء) سماء وزننده (والبذاءة) سماحه وزننده بركمسه بذئ يعنى بدزبان اولمق معناسنه‌در يقال بذؤ الرجل وبذئ وبذء بذاء وبذاءة من الباب الخامس والرابع والثالث اذا صار بذيئا (المباذأة) مفاعله وزننده (والبذاء) بانك كسريله كه مصدر ثانيدر برآدمه ياخود برى بريله فحش وناسزا سويلشمك معناسنه‌در يقال باذأه مباذأة وبذاءا اذا فاحشه (البرء) بانك فتحى ورانك سكونيله (والبروء) قعود وزننده براتمق خلق معناسنه‌در يقال برأ الله الخلق برءا وبروءا من الباب الثالث اى خلقهم وبرء وبروء خسته صحت

وافاقت بولمق معناسنه‌در كه صاغالمق تعبير اولنور (البرء) بانك ضمى ورانك سكونيله برء معناسنه‌در يقال برأ المريض برءا بالضم وبروءا من الباب الثالث والاول وبرؤ وبرئ برءا بالفتح وبرءا بالضم وبروءا من الباب الخامس والرابع اذا نقه مؤلف كرچه نقاهتى ماده‌سنده خسته صحته يوز طوتمق ياخود افاقت بولمق ايله على الاختلاف تفسير ايدوب لكن امهات سائره‌ده معناى اول ترجيح اولنوب وبوراده مؤلفك مرادى معناى ثانيدر ومؤلف بصائرده بورسمه تحقيق ايلشدركه برء ماده‌سى فى الاصل مجاورتى مكروه ونامطبوع اولان نسنه‌دن تفصى وتباعده معناسنه موضوعدر برء من المرض وبرئ من فلان وتبرء منه قوللرى بومعنادن متفرعدر وز مخشرى [فتوبوا الى بارئكم] الايه كريمه‌سنك تفسيرنده‌ديمشدركه بارئ اسما صفات الهيه‌دندر جنس مخلوق تفاوتدن برى اوله‌رق خلق ايدن خلاق بيجونك اسم شريفيدر وبيضاوى تحقيقنه اصل ماده خلوص الشئ عن غيره معناسنه موضوعدر اولدخى ياعلى سبيل التفصى اولور مثلا عليك مبتلا اولديغى علتدن سلامت بولمسى كبى يقال برئ المريض من مرضه ياخود على سبيل الانشاء اولور كقوله برأ الله آدم من الطين پس برء ماده‌سنى مطلق خلق معناسنده استعمال اطلاق وتقييد علاقه‌سيله مجاز اولور وقالديكه تفاوتدن مراد عدم تناسبدر پس عدم تفاوت عين تناسب اولور مثلا اعضاء حيوانيه هرنقدر مختلفة الاشكال والاقدار ايسه‌ده اختلافى اختلاف تناظم وتناسبدر اختلاف ائمه رحمت اولديغى كبى مثلا رأس ايله سائر اعضاء بدنيه بالجمله تناسب طبيعى اوزره‌در هرنقدر شكل ومقداردە متخالف ايسه‌ده زيرا رأس مثلا كيربوبدن صغير اولسه ياخود رأس طويل وبدن قصير اولسه اندام وتناسب اوليوب شكل نازيبا اوله‌جغى هويدادر انتهى وبرؤ برنسنه‌دن برئ وبيزار اولمق معناسنه‌در كاسيذكر (البراء) سلام وزننده (والبرأه) كرامه وزننده برء معناسنه‌در يقال برئ من الامر يبرأ اى من الباب الرابع ويبرء بالضم اى من الباب الخامس وهونادر براء وبراءة وبروءا اذا تبرأمنه وبراء سلام وزننده برنسنه‌دن برئ وبيزار اولان كشيه دينور يقال انا براء منه اى برئ واشبو براء كلمه‌سى فى الاصل مصدر اولمغله تثنيه وجمع وتأنيث غوائلندن مبرادر وبراء هرآيك اول كيجه‌سنه على قول اول كونته ياخود آخر كيجه‌سنه ياخود آخر كونته اطلاق اولنور قرك شمسدن برئ اولديغى سبب تسميه‌در وبراء اعلام رجالدندر البراء بن مالك والبراء بن عازب والبراء بن اوس والبراء بن المعرور اصحابدندر والبراء بن قبيصه مختلف الصحبه در بونلرده لحنة وصفيت اولمغله حرف تعريفله مرسومدر (الابراء) همزه‌نك كسريله خسته‌يى صاغ ودرست ايلك معناسنه‌در يقال ابرأه الله من المرض اى عافاه وبعيد وبيزار ايلك معناسنه‌در يقال ابرأك منه اى جعلك بريئا ابراى ذمت

بو معنادندر وآیك اول كیجه سنه یاخود اول كونه كیرمك معناسنه در على الاختلاف المذكور یقال ابرأ الرجل اذا دخل فى البرأ (البارئ) همزه ایله (والبرى) فعیل وزننده بونده بغیر همز دخى منقولدر مرض وعلتدن درست اولمش كشیيه دینور فاعل بمعنى مفعولدر یقال اصبح فلان بارئا وبریئا من مرضه اى سالما قال فى الاساس حق على البارئ ان یؤدى شكر البارى وبرى لفظنك جمعى براء كلور كرام وزننده وبرى برنسنه دن متبرى وخالى الذمه اولان كشیيه دینور یقال انت برئ منه یونك جمعى بریئون كلور وبرءآء كلور فقهاء وزننده وبراء كلور كرام وزننده وابراء كلور اشراف وزننده وابریاء كلور انصباء وزننده وبراء كلور رخال وزننده مؤنثى بریئه در هایله جمعى بریئات كلور وبریات كلور همزه یى یایه قلب وادغامله وبرایا كلور خطایا وزننده شارح دیركه مؤلف معتل یابنده مخلوق معناسنه اولان بریه ماده سنى همزه یابنه احاله ایدوب لكن بوراده اكا تصدى ایلدى بصارده بیانه كوره خلق معناسنه اولان برء ماده سندن فعیله در یاخود برى العود ماده سندن معتلدر اوله كوره همزه سى یایه مبدله در (ابن البراء) بابك فتحیله آیك اول كونك یاخود كیجه سنك كنیه سیدر (التبرئة) تفعله وزننده برئ وبیزار قلق معناسنه در یقال برأك منه تبرئة اى جعلك بریئا منه (التبرؤ) تفعل وزننده برئ اولمق معناسنه در یقال تبرأ منه تبرؤا اذا صار بریئا (المبارأة) مفاعله وزننده برى برندن آیرلمق مفارقت معناسنه استعمال اولنور یقال بارات شریكى اى فارقته ویقال بارأ الرجل المرأة اى صالحها على الفراق ومنه قول الفقهاء المبارأة كالخلع (الاستبراء) استفعال وزننده خاتونه حیض كورنجه قدر قربان ایلامك معناسنه در كه رحمنك جنینه دن برى اولمسنى طلب ایلمكدن عبارتدر مراد بركسه برجاریه یى تملك ایلدكده رحمى حیضدن پاك اولدیغى ظهوریله انتظار ایله مدت معلومه توقف ایدوب اكا قربان ایلامك كه شاید جلى وار ایسه اولكى مالكندن اولدیغى ظاهر اوله یقال استبرأها اذا لم یطأها حتى تحیض شارح دیركه بو مسئله عدة رجا اقسامندندر كذلك دار حربده متزوجه اولان خاتون دار اسلامه مهاجرة خروج ایلسه عدت كوزتمه رك فى الحال برمسلمان انى تزوج ایدر لكن برحیض ایله استبرا ایلدكجه قربان جائز دكلدر كذلك مزنیه سنى زانیسى تزوج ایلدكده یه برحیض ایله استبرایه محتاجدر انتهى واستبرأ استنجانك قدامیسیدركه تبول عقبندن آلت رجولیتى طاش یاصو ایله تنظیف ایدوب اثر بولدن پاك وبرى ایلمكدن عبارتدر یقال استبرأ الذكر اى استنقاه من البول مؤلف استبرأ الفرج عنوانیله ایراد ایلسه ایدى اشمل اولور ایدى (البرأة) جرعه وزننده آوجى كوملتیسنه دینور فترة الصائد معناسنه در (البسأ) بابك فتحى وسین مهملەنك سكونیله (والبسأ) فتحتینله (والبساء) سلام وزننده (والبسؤ) قعود وزننده یوزكوز اوكرنوب برشئ ایله انس والفت ایلمك معناسنه در كه آشمق تعبیر اولنور یقال بسأبه وبسئ به بسأ

وبساً وبساء وبسوء من الباب الثالث والرابع اذا انس به وبسأسينك سكونيله وبسوء قعود وزننده برنسنه‌يي همیشه ایشلیوب عادت ودامان ایلك معناسنه‌در یقال بسأ بالامر بسأ وبسوء من الباب الثانی اذامرن علیه وبرنسنه‌يي الچاقلیوب خوار وذلیل کورمك معناسنه‌در یقال بسأبه اذا تهاون (الابساء) همزه‌نك کسریله برشیئ شئ آخره آلشدروب انیس ورام ایلك معناسنه‌در یقال ابسأته فبسئ (البسوء) صبور وزننده شول ناقه‌درکه سودنی صاغان کشی‌یه اوکرنوب آشمغه سرکشلك ایلیوب رام اوله ترکیده ایکیدی والشقان تعبیر اولنور یقال ناقة بسوء اذا کانت لاتمنع الحالب یعنی لالفها ایاه (بشاءه) فتح باء وشین معجمه ومد ایله بادیه‌ده برموضع اسمیدر (البطء) بانك ضمی وطانك سکونیله (والبطاء) کتاب وزننده کیچکمك واویالنوب اکلمك وآغر دیرنمك معناسنه‌در سرعت مقابلیدر یقال بطؤالرجل بطأ وبطاء من الباب الخامس ضداسرع (الابطاء) همزه‌نك کسریله بودخی کیچکمك وآغر دیرنمك معناسنه‌در یقال ابطأ الرجل ابطاء بمعنی بطؤ وبرکسه‌نك دابه‌سی اشکین اولیوب کندوکران اولمق معناسنه‌در یقال ابطأ القوم اذا کانت دوابهم بطاء و برنسنه‌يي کیچکدرمك وعوق وتأخیر ایلك معناسنه متعدی اولور یقال ابطأبه اذا اخره (البطئ) امیر وزننده همیشه دیرنشی آغر کندپای اولان انسان وحیوانه دینورکه قابران تعبیر اولنور جمعی بطاء کلور کرام وزننده وبطئ محدثیندن ابو العباس احمد بن الحسین العاقولی لقبیدر (البطء) بانك ضمی وطانك سکونیله (والبطأی) بشری وزننده دهروزمانه اطلاق اولنور وبوبنی یربوع لغتیدر تقول لم افعله بطء یاهذا وبطأی ای الدهر وبونلر ظرفیت اوزره منصوبلردر (بطأن) بانك ضمی وفتحی وطانك سکونی ونونك فتحیله معنای تعجبی متضمن اسم فعل ماضیدر یقال بطأن ذا خروجا ای بطؤ یعنی آنك چقمسی نعجب کیچکدی (التبطئ) تفعیل وزننده کیچکدرمك ومطل وتأخیر ایلك معناسنه‌در یقال بطأ علیه بالامر ای اخره (البکء) بانك فتحی وکافك سکونیله (والبکاء) کرامه وزننده (والبکوء) قعودوزننده (والبکاء) غراب وزننده ناقه‌نك سودی آزاولمق معناسنه‌درلکن شارح تعمیم ایلشدر یقال بکأت الناقة و بکوت بکا وبکاء و بکؤ وبکاء من الباب الثالث والخامس اذاقل لبنها (البکئ) فعیل وزننده (والبکیئة) هایله سودی آزاولان ناقه‌یه دینور جمعلری بکاء کلور کریم وکرام کبی وبکایأ کلور خطیئه وخطایا کبی (البلکء) بانك فتحی وکافك سکونیله (والبکا) بانك فتحی والفك قصریله برنوع نبات آدیدر مفردلری بکئه وبکاء کلور هایله (البوء) بانك فتحی وواوك سکونیله برنسنه‌یه رجوع ایدوب وارمق معناسنه در علی قول اشیاء سائره‌دن بالکلیه منقطع اولوب اول نسنه‌یه مخصص اولمق معناسنه‌در یقال باء الیه یبوء بوء اذا رجع او انقطع و باء

تعديه ايله صلهلندقده ارجاع معناسنه اولور تقول بؤت به اليه ای ارجعته وعند
الكسائی بنفسه متعدی اولور تقول بؤته ای ارجعته مؤلف بصائرده ديمشدر كه
بو ماده‌نی اصل بر مكانك مساوات اجزاسی يعنی هر يری دوز و برابر اولمق
معناسنه موضوعدر نبو مقابليدركه اجزای مكانيه‌نك منافاتندن عبارتدر و معانی
سائره بالجمله اكا راجعدر مثلا برشيئه رجوع وانقطاع كويا كه آنی مكان موافق
بولمغله اكا راجع ومنقطع اولمش اولور وتبوئ رحم كه برکسه‌يه مزراق طوغرلتمقدر
كويا كه آنك بدنی مزراغه مكان موافق تهيئه ايلمش اولور وكفؤ وعديل و اقرار
واعتراف معنالرنده دخی تساوی حالتی دركاردر انتهی وبوء كلمسی اويمق موافقت
معناسنه‌در يقال باء الشیء به اذا وافق وتقول باءنی الشیء ای و افقنی و اقرار
ايلمك معناسنه‌در يقال باء بدمه ای اقر شارح ديركه اقرار معناسنده دائما عليه
و مضرت موقعنده استعمال اولنور منفعت جهتنده استعمال اولنماز حتی سيد
الاستغفاردهابوء بذنبی بو ماده‌دندركه كندی جرمی اقرار واستدعای عفو ومغفرت
پروردكار ايدرم ديمكدر انتهی وبوء وبواء سلام وزننده بركناهی اوزرينه آلوب
بوكلمك ياخود كناهی اعتراف ايلمك معناسنه‌درکه معنای سابقك عينی اولور
وتقرير شارح اوزره خصوص دخی بوقدر يقال باء بذنبه بوءا وبواءا ای احتمله
واعترف به وقصاصده مقتول ثانی‌يی اوله عديل وهمتا قبلق معناسنه‌دركه قاتی قاتله
برابر طوتمق تعبير اولنور يقال باء دمه بدمه ای عدله وقصاصده نظير اولمق يعنی
قاتل قصاصا مقتول اولمغله قان قاتله برابر طوتملق معناسنه‌در وكاء اولوركه برقبيله‌دن
بريسی آخر قبيله‌دن برکسه‌يی قتل ايلمكله مقتولك قومی دخی قاتلك قومندن برآدمی
قتل ايديمجك عادت اعراب و تراكه اوزره قصاص موافق اولمش اولور يقال باء
فلان بفلان اذا قتل به فقاومه ای عادله (الاباءة) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يی شیء
آخره ارجاع ايلمك معناسنه‌در تقول ابأته اليه ای ارجعته و قاتلی قصاصا قتل
ايلمكله قاتی مقتولك قاتله برابر طوتملق معناسنه‌در يقال اباء فلانا بفلان اذا قتل
به فقاومه وقوناغه قوندرمق معناسنه‌در يقال اباء فی المنزل ای انزله فيه وتقول
العرب فلاة تيء فی فلاة ای تذهب بوكلام بيابانك فرط وسعتدن كنايه‌در يعنی اول
بيابان بردرجه‌ده وسعتلودركه كويا اكا بربيابان دخی ضميمه اولمغله سالكنی ضميمهٔ
مزبوره‌يه ايصال وانزال ايدر ديمكدر تيء كلمسی اباءدن مضارعدر بوخسه مترجم
صحاحك وهمی كبی ثلاثيدن وذهاب معناسنه دكلدركه حتی واويه وبائيه اولمسی
جای تأمل اوله واباءه قوناغه قنوب يرلشمك معناسنه‌در يقال اباء بالمكان اذا حله
واقام به ودوه‌يی يتاغنه چوكرمك معناسنه‌در يقال اباء الابل اذا ردها الی المباءة
و قاچق معناسنه استعمال اولنور يقال اباء منه اذا فر و دريی دباغته يانورمق

معناسنه در يقال اباه الاديم اذا جعله فى الدباغ (الباءة) باعه وزننده (والباه) هاسز نكاح معناسنه در كه تزوج وجاعدن اعم در وبو معنای آتيدن يعنى محل استراحت واطمئنان اولان منزل معناسندن مأخوذدر و باه قوناغه دينور منزل معناسنه (التبوئ) تفعيل وزننده نكاح ايلك يعنى جماع ياخود تزوج ايلك معناسنه در يقال بوء الرجل المرءة تبويئا اذا نكحها وبركسه يى قوناغه قوندرمق معناسنه در يقال بوأه منزلا وفى المنزل اى انزله وبركسه يه قرشو مزراق طوغرلتمق معناسنه در يقال بوأ الرمح نحوه اذا قابله يعنى سدده و قوناغه قونوب يرلشمك معناسنه در يقال بوأ المكان اذا حله واقام به (المباوأة) مفاعله وزننده قاتلك قاتنى مقتولك قاتنه برابر طوتمق معناسنه در يقال باوأ فلانا بفلان مباوأة اذا قتل به فقاومه (التباوء) تفاعل وزننده ايكى نسنه برى برينه عديل ويكسان اولوب برابر لشمك معناسنه در كرك كميت وكرك كيفيت جهتيله اولسون يقال الشيئان تباوء اى تعادلا (البيئه) بانك كسرى ومديله اباءدن اسمدر يورده يا قوناغه قونمق حالتنه دينور و يورده و قوناغه ده بيئه اطلاق اولنور منزل كبى و مطلقا حالت معناسنه استعمال اولنور يقال انه لحسن البيئة اى الحالة (المبأة) ميمك فتحى وبانك سكونيله قوناغه ويورده دينور منزل معناسنه يقال هو رحب المبأة اى المنزل وطاغلرده اولان آرى يوه سنه وسوراخنه دينور و رحمه اولان ياورى يتاغنه دينور زهدان معناسنه ويبان اكوزينك يتاغنه دينور و صويه قريب يرده اولان دوه يتاغنه دينور معطن معناسنه (التبوء) تفعل وزننده يورده و قوناغه قونوب يرلشمك معناسنه در يقال تبوء بالمكان اذا حله واقام به (البواء) بانك فتحيله برابرلك سواء معناسنه در يقال القوم على بواء اى سواء ومنه يقال اجابوا عن بواء واحد اى بجواب واحد يعنى جمله سى متفق الكلمه يكسان اولملريله يكدهن ويكسخن اولهرق بر جوابله جواب ويرديلر وبواء كفؤ و همنا معناسنه در يقال هو بواءله اى كفؤ وبواء ارض تهامه ده بر وادى اسميدر (المبيئة) ميمك ضمى و بانك كسر و مديله يك كركلو مجمه وحاجنه دينور يقال حاجة مبيئة اى شديدة وبواباه گمسندن اسم فاعلدر حاجت مرقومه كويا كه حوايج سائره دن منقطع وهمان كنديسنه اختصاص واقتصاره باعث اولمشدر (البهاء) بانك فتحى وهانك سكونيله (والبهوء) قعود وزننده (والبهاء) سلام وزننده بر نسنه يه آلشوب انس والفت ايلك وددائمق معناسنه در يقال بهأبه و بهئ و بهؤبها وبهوءا و بهاء من الباب الثالث والرابع والخامس اذا انس به وشعور وادراك معناسنه در يقال مابهأت له اى مافطنت وبهأ منع وزننده خانه يى اثاث البيت تعبير اولنان اشيادن خالى ايلك يعنى آخريره نقل ايدوب خانه يى بوشالتمق معناسنه در على

قول برتوب پاره‌لمق معناسنه‌درکه بوندن مراد بیت اعراب واحشام اولان چادر واوبه‌در یقال بهأ البیت بهأ من الباب الثالث اذا اخلاه من المتاع اوخرقه (الابتهاء) افتعال وزننده بودخی آلشوب انس و آرام ایتمك معناسنه‌در یقال ابتهأ به اذا انس به (بهاء) قطام وزننده‌که آخری کسر اوزره مبنیدر برخاتونك اسمیدر (الابهاء) همزه‌نك کسریله بودخی خانه‌یی بوشالتمق یاخود خرق ایتمك معناسنه‌در یقال ابهأ البیت اذا اخلاه من المتاع اوخرقه

﴿ فصل التاء الفوقیة ﴾ (التأتأة) زلزله وزننده مطلقا برنسنه‌نك صوتندن حکایه‌در وحین تکلمده لسان اکثری تاء حرفنه چالنمق معناسنه‌در نته‌که فاء حرفنه چالنغه قافاء دینور یقال فیه تأتأة ای یتردد فی التاء اذا تکلم وتأتأ سلسال وزننده تکه‌یی پکی‌یه آشمق ایچون چاغرمق معناسنه‌در یقال تأتأ الیس اذا دعاه لیقبل فیزو وطفل صغیر ایمکلیه‌رك بوریمك معناسنه‌درکه بو تعبیر لسانمزده دخی واردر یقال یتأتئ الطفل ای یمشی ومیدان محاربه‌ده شجاعتنه افتخار و اعدایی احتقار ضمننده صالنی صالنی بوریمك معناسنه‌در یقال تأتأ المحارب اذا تبختر فی الحرب (التأتاء) سلسال وزننده حین تکلمده لسانی اکثری تاء حرفنه چالنکسه در اول کسه‌یه نته‌یی تعبیر اولنور وتأتاء تکه‌یی پکی‌یه آشمق ایچون چاغره‌جق صوتدن حکایه‌در (التیتاء) تانك فتحی والفك مدیله (والتتاء) تانك کسریله (والتتاء) تانك کسری وهمزه‌نك سکونیله شول کسه‌درکه جماع ایدر ایکن حدثلر یعنی یستهلر اوله‌که امراضدندر اکا عذیوط دخی دیرلر وعلی قول ادخال ایلزدن اول انزال ایدر اولان کشی‌یه دینور بودخی صلبك رخاوتندن یاخود شبقك شدتندن نشئت ایدر یقال رجل تیتاء وتیتاء وتتتاء ای یحدث عند الجماع اوینزل قبل الایلاج (التفأ) تانك وفانك فتحیله یك حدتلنوب خشم و غضبه کلمك معناسنه‌در یقال تفئ الرجل تفأ من الباب الرابع اذا احتد وغضب (التفیئة) همزه ایله فعیله وزننده برنسنه‌نك زمان وهنکامنه دینور یقال تفیئة الشئ ای حینه وزمانه بعض نسخه‌ده واپانه عنوانیله مرسومدر شارح دیرکه همزه‌یی پایه قلب وادغامله وهمزه‌نك تقدیمی وفانك تشدیدیله‌ده لغتدر انتهی نهایه‌ده اثر وعقب ایله مفسردرکه برشیئك بلا فاصله عقبی دیمکدر ومؤلف اف ماده‌سنده دخی ذکر ایلشدر فالدیکه تفیئه فئ ماده‌سندن وتئفه افف ماده‌سندن‌که ایکیسیده شدت سرعته دالدر مأخوذ اولمق بعید دکلدر فلینظر (التثوء) تونله قعود وزننده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال تثأ بالمکان تثوءا من الباب الثالث اذا اقام (التاءة) کتابه وزننده آندن اسمدر اقامت معناسنه (التائی) صاحب وزننده دهقان معناسنه‌درکه کوی کنخدامی دیمکدر دهقان دهخان فارسیدن معربدر که کویك

صاحبی واولوسی دیمکدر لسانمزده بوی بکی وکوی کستخدامی تعبیر اولنور و ثانی لفظنك جمعی ثناء کلور ثانك ضمی ونونك تشدیدیله سکان وزننده وثانی محدثیندن ابراهیم بن یزید ومحمد بن عبد الله واحمد بن محمد بن الحارث که طبرانی صاحبیدر و محمد بن عمر بن محمد بن عبد الرحمن بن ثانه نام ذواتك لقبلریدر بونلر ثانوی ایله مشتهرلردر

﴿ فصل الثاء المثلثة ﴾ (الثأثأة) زلزله وزننده دوه‌یی صویه قاندرمق معناسنه‌در یقال ثأثأ الابل ثأثأة ای ارواها و صوسنز قومق معناسنه‌در یقال ثأثأ الابل اذا عطشها بوصورته اضدادندن اولور شارح دیرکه کرچه مؤلفك تمثیلندن دوه قسمنه مخصوص اولمق مستفاد اولور لکن عموم اوزره در انتهی و ثأثأه دفع ایلمك معناسنه‌در یقال ثأثأ عن القوم اذا دفع عنهم وآیلقومق حبس معناسنه‌در یقال ثأثأ الرجل عن الامر اذا حبسه وسکون وآرام بولمق معناسنه‌در یقال ثأثأ الغضب اذا سکن وبرنسنه‌یی یرندن آیروب برطرف ایلمك معناسنه‌در یقال ثأثأ الشیء ای ازال عن مکانه وآتشی سویندرمك معناسنه‌در یقال ثأثأ النار ای اطفأها وتکه‌یی دیشی یه چکمك ایچون چاغرمق معناسنه‌در یقال ثأثأ بالتیس اذا دعاه یعنی للسفاد و دوه صوصه‌مق معناسنه‌درکه لازم اولور یقال ثأثأت الابل اذا عطشت وصویه قانمق معناسنه اولمغله کذلك اضدادندن اولور یقال ثأثأت الابل اذا رویت (الثأثوة) تزلزل وزننده سفره عزیمتی فسیح وفراغتله مکث واقامت ایلمك معناسنه‌در یقال ثأثأ الرجل ای ارتاد سفرا ثم بداله المقام وبرنسنه‌دن هیبتلنوب خوف واندیشه ایلمك معناسنه‌در یقال ثأثأ منه اذا هابه (الثأثاء) سلسال وزننده تکه‌یی چکمك ایچون چاغرمجق صوتدن حکایه‌در (الاثاثة) همزه‌نك کسریله‌که رمی معناسنه‌در ثوبدن مأخوذ اولمغله مادهسنده ذکر اولنور جوهری وهمنه بناء بوراده رسم ایلمشدر شارح دیرکه کسائی وابو عمرو دخی بوراده ذکر ایلدیلر و مؤلف اثاثا مادهسنده دخی ذکر ایلمشدر انتهی (الثداء) دالك شدهسیله زنار وزننده بر نوع نباتدر طرائیث.که فارسیده اشتر غاز و ترکیده دوه تیکنی و قولغان تیکنی دیدکلری اوتدر یونك دیکنده ثابت اولور مفردی ثداءه در هایله (الثدوة) ثانك ضمی ونونك سکونی ودال مضمومه ایله ار کشینك مهسنه دینور نته که عورتك مهسنه ثدی دینور علی قول همنك دوکه جکنه دینور یاخود همنك جوره‌سنده اولان اته دینور و کلهٔ مزبوره‌نك چنکه اولنی مضموم ایلمك همزه ایله ثندؤ قرأت ایدرسن ومفتوح قلمسك واو ایله تلفظ ایدرسنکه فعلوه وزننده اولور مصباحده بویلجه مرسومدرکه ثندوه کلهسی‌که فانك وعینك ضمیله در وزنی فنعله در و بعضلر نونی اصلیه اعتبار ایلکله واو زائد اولوب اکا کوره وزنی

فعلوه

فعلوه اولور وبارع نام كتابده ثالث ضمیله مع الهمزه وثالث فتحیله مع الواو اولهرق مثبتدركه مؤلفك ذكر ایلدیكی بوقول اولور وشارح دیركه اكثر اهل لغت عندنده ثندؤه اركك آدم معناسنه دینور حتی پیغمبرا نام علیه الصلاة والسلام وصفنده عاری الثندؤتین اثری وارد اولمشدركه مبارك معناینده چوقلق ات یوغیدی دیمكدر انتهی (الثرطیسة) ثالث وطانك كسریله ثقیل وناتراش وكرانجان اولان بودور كسیه دینور اره و عورته اطلاق اولنور بعض نسخه‌ده واو ایله مرسوم اولغله ثقیل كسیه وبودور كسیه علی حدة دیمك اولور (الثطأ) ثانك فتحی وطانك سكونیله برنسنه‌یی ایاغله بصوب چكمك معناسنه‌در یقال ثطأه ثطأ من الباب الثالث اذا وطئه (الثطأ) فتحتینله احمق وسبكمغز اولمق معناسنه‌در یقال ثطئ الرجل ثطأ من الباب الرابع اذا احمق (الثطأة) ثانك ضمی وفتحی وطانك سكونیله برنوع بوجك آدیدر شارح دیركه صاحب العین عنكبوت ایله تفسیر ایلمشدر (اشفاء) فایله قرأ وزننده خردل اسمیدركه معروف دوایی تخمدر علی قول حرف اسمیدركه تره تخمی وآبی تره تخمی دیدكلریدر وبعضلر عندنده حروف اوزرلك تخمیدر مفردی تفاءدر هایله (الثفأ) ثانك فتحی وفانك سكونیله تجربه‌ده اولان شیئك قینامسنی تسكین ایلمك معناسنه‌در یقال ثفأ القدر ثفأ من الباب الثالث اذا كسر غلیانها (الثمأ) ثانك فتحی ومیمك سكونیله بركسیه یاغلو وجرب طعام یدرمك معناسنه‌در یقال ثمأ القوم ثمأ من الباب الثالث ای اطعمهم الدسم وبركسه‌نك باشتی یارمق معناسنه‌در یقال ثما رأسه ای شدخه واتمكی طوغرایوب تربد ایلمك معناسنه‌در یقال ثما الخبز اذا ثرده ومنتاری یاغ ایچره باتورمق معناسنه‌در یقال ثمأ الكمأة اذا طرحها فی السمن وبویامق معناسنه‌در یقال ثما لحیته بالحناء اذا صبغ وتغوط ایلمك معناسنه‌در یقال ثماما فی بطنه اذا رماه (الاثماء) انفعال وزننده باش یارلمق معناسنه‌در یقال ثمأ رأسه فانثما ای شدخه فانشدخ (ثاه) باعه وزننده هذیل قبیله‌سی بلادنده برموضع آدیدر (الاثاءة) همزه‌نك كسریله كه رمی معناسنه‌در انا ماده‌سنده ذكر اولندی

﴿ فصل الجیم ﴾ (الجأجاه) سلسال وزننده هزیمت یعنی صواشده عسكر صنوب بوزلمق معناسنه اسمدر واصل هزم قاربوزمقوله‌سی نسنه‌یی بصوب ازمك معناسنه‌در هزیمه آندن اسمدر لشكرك شكست اولمسی آندن مأخوذدر یقال وقع علیهم الجأجاء ای الهزیمة (الجؤجؤ) هدهد وزننده كوكسه دینور صدر معناسنه جمی جنابی كلور سلاسل وزننده و جؤجؤ بحرین دیارنده بر قریه آدیدر (الجأجأة) زلزله وزننده دوه‌یی جئ جئ دیو صو ایچمكه چاغرمق معناسنه‌در یقال جأجأ بالابل جأجأة اذا دعاها للشرب بجئ جئ بوراده جئ كلمه‌سی مجئ ماده‌سندن امر در كل

دیمکدر (الجیّ) کسر ایله جیع وزننده اندن اسمدر دومبی صو ایچمکه چاغرمغه دینور (التجاجؤ) تزلزل وزننده برکسه نبی اولندیغی نسنه‌دن نبی قبوللهٔ اجتناب ایدوب آندن فراغتله کیرو طورمق معناسنه‌در یقال تجاجأ الرجل اذا کف ونکص وانثنی وبرنسنه‌دن هیبتلنوب خوف واندیشه ایلمك معناسنه‌در یقال تجاجأ عنه اذا هابه (الجبأ) جیمك فتحی وبانك سکونیله (والجبؤ) قعودوزننده (والجبأ) فتحتینله بر نسنه‌دن منع اولنوب کف ید ایلمك معناسنه‌در یقال جبأ عنه وجبی جبأ وجبوء او جبأ من الباب الثالث والرابع اذا ارتدع وبر شیئی بکمیوب کریه کورمك معناسنه‌در یقال جبأ الشیء اذا کرهه وچقمق خروج معناسنه‌در شارحك بیانه کوره مهول ومفزع نسنه‌نك خروجنه مخصوصدر یقال جبأ علیه الاسد اذا خرج و پنهان اولمق معناسنه‌در یقال جبأ الرجل اذا توارى وآشی بویه‌سی صاتمق معناسنه‌در یقال جبأ الرجل اذا باع الجأب ای المغرة وبیونی برطرفه اکمك معناسنه‌در یقال جبأ عنقه ای امالها وکوز و قلیج یاتمق معناسنه در یعنی بر کریه وناخوش یاخود بغایت مهب ومهول نسنه اولمغله نظر طاقت کتورمیوب منصرف اولمق کذلك قلیج ضربیه‌یه کارکر اولمیوب کیرو آتلق معناسنه‌در یقال جبأ البصر والسیف اذا نبا (الجبء) جیمك فتحی وبانك سکونیله منتاره دینورکه معناسنه وتپه‌یه دینور اکه معناسنه و بعض قیازده واقع خلقی اویمه چقوره دینورکه آنده یغمور صویی ارکیلور جمعی اجبوء کلور افلس وزننده وجبأه کلور قرده وزننده وجبأ کلور فتحتینله نبأ وزننده شارح دیرکه صاحب اللسان وزن اخیرك اسم جمع اولمسنی تنصیص ایلمشدر زیرا سکون عینله فعل فتحتینله فعل اوزره جمعلنمز انتهی (الاجباء) همزه‌نك کسریله برده منتار چوق اولمق معناسنه‌در یقال اجبأ المکان اذا کثر به الکمء وترلاده اولان اکینی هنوز ادراك ایلزدن مقدم صاتمق معناسنه‌در یقال اجبأ الزرع اذا باعه قبل بدو صلاحه وپنهان ایلمك معناسنه‌در یقال اجبأ الشیء اذا واراه وبایر وتپه کبی بر مرتفع محلدن ناکهانی چیقه کلمك معناسنه‌در یقال اجبأ علی القوم اذا اشرف علیهم یعنی طلع علیهم فجأة من محل عال (الجبأ) جیمك ضمیله سکروزننده والفك مدیله لغتدر قورقق جبان معناسنه‌در وبر نوع اوفك اسمیدر شارحك بیانه کوره یلکسز و تمرنسز اوجی یومری اوقدرکه طومار اوق تعبیر اولنور و جباء الفك مدیله خوشمنظر اولمیان خاتونه دینورجباء دنی دینور هایله بدلقا اولمغله کویاکه نظر طاقت کتورمیوب منصرف اولور یقال امرأة جباء وجباء ای لایروعك منظرها وجباء ایرانده خوزستان ایالتنده برکوره یعنی بر قضا آدیدر ونهروان قضاسنده برقریه اسمیدر وعراقده هیت نام بلده قضاسنده برقریه‌در وبغداد ایالتنده یعقوبا ناحیه‌سنده بر قریه‌در (الجباء) شداد

وزننده

وزننده اکوزك بوینوزینك اوجنه دینور (جبأ) جبل وزننده یمنده بر قریه در (الجابی) صاحب وزننده چکرکه یه دینور (الجبأة) جبهه وزننده پاپوشجیلرك اوزرنده ایش کسوب بچدکاری کشوکه دینورکه بعض دیارده پاپوشجی کوله سی تعبیر اولنور ودوه‌نك کیکرکاری اوجلرندن کوبکنه و بمه‌سنه وارنجه عضوه دینورکه سیدلك تعبیر اولنور (الجرأة) جرعه وزننده (والجرة) همزه‌سز ثبه وزننده (والجراءة) کراهه وزننده (والجرائیة) کراهیه وزننده (والجرایه) همزه‌یی یایه ابدالله که بونادردر مجموعی بهادرلق و یکیتلك شجاعت معناسنه‌در یقال جرؤ الرجل جرأة وجرة و جراءة و جرائیة و جرایة من الباب الخامس اذا شجع (الجری) امیر وزننده جرأتلو بهادر ومقدام اولان آدمه دینور جمعی اجراء کلور اشراف وزننده وجری ارسلانه اطلاق اولنور (التجری) تفعیل وزننده برکسه‌یی سبب شجاعت اولان حاله ترغیب ایدوب وقوة قلب ویرمکله جرأتلندرمك تشجیع معناسنه‌در یقال جرأته علیه تجریئا ای شجعته (الاجترأ) افتعال وزننده جرأتلنمك معناسنه درتقول جرأته فاجترأ (المجتری) اسم فاعل بنیه‌سیله ارسلانه اطلاق اولنور (الجریئة) خطیئه وزننده شول کوملتی‌یه دینورکه آنده برتجی جانورلر شکار اولنور طاشدان یاپوب قپوسی اوزره صنعتله بر یوك طاش وضع ایدرلر و کوملتینك نهایتنه طعمه قورلر جانور ایچری کیروب طعمه‌یه یاپشدقده اول طاش دوشوب قپوی سد ایدر وجریئه‌نك جمعی جرأی کلور همزه‌ینله وجریئه قورساغه دینور قانصه معناسنه وبوغازه دینور حلقوم معناسنه نته‌که جریه دخی دینور یای مشدده ایله‌که همزه یایه قلب و ادغام اولنمشدر (الجزء) جیمك ضمی و زای مجمه‌نك سکونیله برنسنه‌نك برپاره‌سنه وبربلوکنه دینور بعض معناسنه جیمك فتحیله‌ده لغتدر جمعی اجزاء کلور یقال هوجزء منه ای بعض وجزؤ جیمك ضمیله برموضع آدیدر وبرقوملق آدیدر وجزء جیمك فتحیله مصدر اولور بولوك بولوك بولمك قسم معناسنه یقال جزأ الشیء جزءا من الباب الثالث اذا قسمه اجزاء وقناعت و اکتفا ایلك معناسنه‌در یقال جزأ بالشیء اذا اکتفی به وبر نسنه‌یی بکشدروب محکم ایلك معناسنه‌در دوکومی محکم چکوب بغلق کبی یقال جزأ الشیء اذا شده و دواب ومواشی تروتازه چابراوتلامغله آنکله صوایچمکدن اکتفا واستغنا ایلك معناسنه‌در یقال جزأت الابل بالرطب عن الماء وجزئت جزأ من الباب الثالث والرابع اذاقنعت وجزء جیمك ضمیله ولد انثایه یعنی قیز اولادینه اطلاق اولنورکه اوغلان مقابلیدر ومنه قوله تعالی [وجعلوا له من عباده جزءا] ای اناثا یعنی ملائکه‌یی بنات خدا اعتقاد ایتدیلر شارح دیرکه زمخشری بو معنایی تشنیع وعربه افترادر واستشهاد ایلدکاری ابیات مصنوعه‌در دیو تفظیع ایلمشدر لکن شهاب توسعا تأویل ایلمشدر

يعنى جناب حوا آدم عليه السلامك جزوّ اعضاسندن خلق اولنمغله بو مناسبتله انثايه جزوّ اطلاق صحيح اولور وبوندن تصريف ايدوب اجزأت الام ديرلر ولدت الاناث معناسنه (التجزئ) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى پاره پاره بولمك معناسنه در يقال جزأ المال اذا قسمه وبر نسنه ايله قناعت و اكتفا ايتدرمك معناسنه در تقول جزأت الابل بالرطب عن الماء اى اقنعتها (الاجتزاء) افتعال وزننده بر نسنه ايله قناعت واكتفا ايدوب سائردن مستغنى اولمق معناسنه در يقال اجتزأ بالشئ اذا اكتفى به (التجزؤ) تفعل وزننده بودخى بر نسنه ايله قناعت و اكتفا ايلمك معناسنه در يقال تجزأ بالشئ اذا اكتفى به (المجزء والمجزأة) ميملرك فتحى وضميله مصدر ميميلردر غنا وكفايت معناسنه كاسيذكر (الجزءة) جيمك ضمى وزائك سكونيله بجاق وخنجر مقوله‌سنك صاپنه دينور دسته ونصاب معناسنه وآصمه چبوقلرينك آلتنه طيادقلرى آغاجه دينوركه آصمه‌لك و هرك تعبير اولنور مزرح كبى (الاجزاء) همزه‌نك كسريله بر نسنه ايله قناعت ايتدرمك معناسنه در تقول اجزأت الابل بالرطب عن الماء اى اقنعتها وبر نسنه كافى اولمغله اشياء سائره‌دن مستغنى وبى نياز ايلمك معناسنه در تقول اجزأت عنك مجزء فلان ومجزأته اى اغنيت عنك مغناه يعنى بن سكا فلانك غناسنى ويردم كه سكا اول نه كونه كافى اولوب سائردن مستغنى ايدر ايسه بندخى سكا اويلجه كافى اولوب سنى اغنا ايلدم و اجزاء بجاق مقوله‌سنه صاپ پكورمك معناسنه در تقول اجزأت المخسف اى جعلت له جزءة وبرمغه خاتم طاقق معناسنه در تقول اجزأت الخاتم فى اصبعى اى ادخلته ومرعاده اوتلق فراوان اولمق معناسنه دركه باعث اكتفاء راعيه در يقال اجزأ المرعى اذا التف نبته وخاتون قيز طوغرمق معناسنه دركه جزوّ ماده‌سنده كذران ايلدى يقال اجزأت الام اذا ولدت الاناث وبر نسنه‌يه بدل اولوب اوده‌مك ويرينى طوتمق معناسنه در يقال اجزأت شاة عنك اى قضت وهى لغة فى جزت اصله جزيت من المعتل واجزاء كفايت ايلمك معناسنه در يقال اجزأ الشئ اياى اى كفانى (الجوازئ) جيمك فتحيله حيوانات وحشيه‌يه اطلاق اولنور صغن و آهو كبى مفردى جازئه در ياش اوت يمكله چوقلق صودن مستغنى اولورلر (الجزئ) امير وزننده كافى ومشبع اولان طعامه دينور يقال طعام جزئ اى مجزئ يعنى مشبع (الجازى) كافى معناسنه در يقال جازنك من رجل اى ناهيك يعنى كافيك ناهى كلمه‌سى نهيدن اسم فاعلدر اول كسه هر جهتله سكا كافى ووافى اولمغله سنى سائره مراجعت واحتياجدن نهى ايدر يعنى برئ ايدر ديمكدر (ابو تجزءه) ثانك ضمى وجيمك سكونيله حبيبه نام صحابيه‌نك پدرى كنيه‌سيدر (جزء) جيمك ضميله اسماء رجالدندر (الجسّاسة) جيمك ضمى وسين مهمله‌نك سكونيله انسانك ودابه‌نك بيونلرى بو كندبلرنده

عارض

عارض اولان ناسورلغه وقوريلغه وقاتيلغه دينور يقال فى معطفه جشاة اى يبس وجشاه مصدر اولور كما سيذكر (الجسوء) قعود وزننده (والجشاة) جرعه وزننده بر نسنه قاتى ويا بس اولمق معناسنه در كثرت عملدن مثلا يدك طراوت خلقيه‌سى زائل اولوب ناسور بغلق كبى يقال جشا الشئ جسوءا و جشاة من الباب الثالث اذا صلب (الجس) جيمك فتحى وسينك سكونيله درشت وخشن اولان دريه دينور وماء جامده دينور (المجسوءة) ميمك فتحيله پك وخشونتلى ارضه دينور يقال جشئت الارض فهى مجسوءة مادة مرقومه‌دن مأخوذدر (الجاسياء) همزه‌نك مديله پكلك غلظت وصلابت معناسنه اسمدر (الجشاء) حمرآء وزننده كثرت عملدن ناسورلنمش اله دينور يقال يد جشاء اذا كانت مكنبة من العمل (الجشوء) شين معجمه ايله قعود وزننده يورك پرندن اوينايوب قالقمق معناسنه در كه افراط حزن وغمدن ياخود ناكهانى خوف وفزعدن نشأت ايدر يقال جشئت نفسه جشوءا من الباب الثالث اذانهضت وجاشت من حزن اوفزع وكوكل بولانوب غشيان كلمك معناسنه در يقال جشأت نفسه اذا ثارت للقئ وكيجه‌نك ظلمتى ياخود دريانك موجه‌سى اژدها كبى بصوب هجوم ايتمك معناسنه در يقال جشأ الليل والبحر اذا اظلم واشرف عليك وقيون بوغازنى سلندروب اوتدرمك معناسنه در يقال جشأت الغنم اذا اخرجت صوتا من حلوقها وبر ارضدن ارض ديكره خروج ايتمك معناسنه در يقال جشأ القوم اذا خرجوا من ارض الى ارض (الجشأ) جيمك فتحى وشينك سكونيله چوق كثير معناسنه در وچكمسى آسان اولان خفيف يايه دينور جمعى اجشاء كلور وجشئات كلور فتحاتله (التجشوء) تفعل وزننده (والتجشئة) تفعله وزننده ككرمك معناسنه در كه ثقلت طعامدن ياخود معده‌يه ريح حلولندن نشئات ايدر يقال تجشأ الرجل وجشأ اذا تنفست معدته (الجشأة) جيمك ضميله همزه وزننده (والجشاء) غراب وزننده (والجشأة) عمده وزننده آندن اسمدر ككرمه‌يه دينور فارسيده اروغ ديرلر (الاجتشاء) افتعال وزننده بر كسه‌يه بر محل اويغونسز نا موافق اولمق معناسنه در كرك هوا جهتيله و كرك سائر جهتله اولسون يقال اجتشأ فلان البلاد ويقال اجتشأته البلاد اذا لم توافقه (الجشاء) غراب وزننده كيجه‌نك ظلمتى ودريانك موجه‌سى دفعة بصمق حالتنه دينور كه اسمدر يقال جشاء الليل والبحر اى دفعتهما (الجفأ) جيمك فتحى وفانك سكونيله يره چالمق معناسنه در يقال جفأه جفأ من الباب الثالث اذا صرعه على الارض وچوملك مقوله‌سنى يوشالتمق ايجون باش اشاغى قپامق معناسنه در يقال جفأ البرمة فى القصعة اذا كفأها ونهر ياخود غليان ايدن تنجره طشره كپوك آتمق معناسنه در يقال جفأ الوادى والقدر اذا رمیا بالجفاء اى الزبد وغليان ايدن تنجره‌نك كپوكنى سيلك

معناسنه در يقال جفأ القدر اذا مسح زبدها وچايك وسيل صويمك يوزنده اولان خار وخاشاك مقوله‌سنى سيلوب كيدرمك معناسنه در يقال جفأ الوادى اذا مسح غثاءه وقاپويى اورتوب قپامق معناسنه در يقال جفأ الباب اذا اغلقه وقاپويى آچمق معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال جفأ الباب اذا فتحه واوتى كوكندن چكوب قوپرمق معناسنه در يقال جفأ البقل اذا قلعه من اصله (الاجفاء) همزه‌نك كسريله قاپويى قپامق معناسنه در يقال اجفأ الباب اذا اغلقه ودابه‌يى آچ قيوب ويك يورمغله اتعاب ودرمانده ايتمك معناسنه در يقال اجفأ ما شيته اى اتعبها بالسير ولم يعلفها وبر نسنه‌يى الدن براقمق وبيانه آتمق معناسنه در يقال اجفأ بالشئ اذا طرحه وبر يرك خير ومنفعتى زائل اولمق معناسنه در يقال اجفأت البلاد اذا ذهب خيرها (الاجتفاء) افتعال وزننده بر نسنه‌يى كوكندن چكوب قوپرمق معناسنه در يقال اجتفأ البقل اذا قلعه من اصله (الجفاء) غراب وزننده صويمك وغليان ايدن تنجره‌نك كپوكنه دينور وسيل صويمك يوزنده اولان خارو خاشاك مقوله‌سنه دينور كه سيلنتى تعبير اولنور (التجفؤ) تفعل وزننده بر يرك خير ومنفعتى زائل اولمق معناسنه در يقال تجفأت البلاد اذا ذهب خيرها (الجفأة) جيمك ضمى وفائك سكونيله وبعض نسخده جيمك فتحيله مضبوطدر دوه قسمنك اكثرى طوغوروب دول ودوش ويرمك حالتنه دينور يقال العام جفأة ايلنا بالاضافة وهوان ينتج اكثرها العام لفظى ظرفيت اوزره منصوبدر (الجلّ) جيمك فتحى ولامك سكونيله (والجلاء) سلام وزننده (والجلاءة) كرامه وزننده يره چالمق معناسنه در يقال جلاء جلاء وجلاً وجلاءة من الباب الثالث اذا صرعه و آتمق معناسنه در يقال جلأ بثوبه اذا رماه (الجلاء) فتحتينله طارلمق معناسنه در يقال جئ عليه جأ من الباب الرابع اذا غضب وجأ فتحتينله شخص وسواد معناسنه در كه فارسيده كالبد وتركيده قالب دينور هر شيئك جرم مشخصندن عبارتدر (الجلاء) سلام وزننده بو دخى شخص وقالب معناسنه در تقول رايت جلاءه وجلاءه اى شخصه (التجمؤ) تفعل وزننده لباسنى طوپلويوب دوشرمك معناسنه در يقال تجمأ فى ثيابه اذا تجمع وبر نسنه‌يى آلتنه يا قوجاغنه آلوب يورمكله پنهان ايتمك معناسنه در قوش يورطه‌سى اوزره چوكوب تحننده ستر ايلديكى كبى يقال تجمأ عليه اذا اخذه فواراه وبركمك معناسنه در يقال تجمأ القوم اذا تجمعوا (الاجأ) احمر وزننده (والجمأ) معظم وزننده شول آته دينور كه جبهه‌سنده صباح الخير تعبير اولنان غره‌سى سوبو وطولانى اوله يقال فرس اجأ وبجأ اى اسيلة الغرة (الاجاء) همزه‌نك كسريله آندن اسمدر آتك غره‌سى وصف مذكور اوزره اولمق حالتنه دينور وبو مصدر صورتنده‌در (الجنوء) قعود وزننده (والجأ) جبل وزننده بر نسنه اوزره يوزى قويى مكب اولوب قپانمق

معناسنه در مادر ولد اوزره وفارس اکر اوزره آوریلوب قپاندیغی کبی یقال جنأ الرجل علیه وجنی جنوءا وجنأ من الباب الثالث والرابع اذا اکب علیه وجنأ قحتینله برکسه‌نك یغرتیسی کوکسی اوزره دوشکین اولمق یعنی ارقه طشره چقوب کوکس ایچری کیرمك وجهیله قنبور اولمق معناسنه‌در یقال جنی الرجل جنأ من الباب الرابع اذا اشرف کاهله علی صدره (الاجنأ) احمر وزننده صفت مرقومه اوزره اولان قنبوره دینور (الاجناء) همزه‌نك کسریله (والمجانأة) مفاعله وزننده (والتجانؤ) تفاعل وزننده بر نسنه اوزره مکب اولوب قپانمق معناسنه‌در یقال اجنأ علیه وجانا وتجانأ اذا اکب علیه (المجنأ) معظم وزننده قلقانه اطلاق اولنور ترس معناسنه احدیدابنه بناء اطلاق اولنمشدر (المجنأة) کذلك میمك ضمیله قبر چقورنه دینور حفرة کور معناسنه (الجنثاء) حمراء وزننده بوینوزلری آردینه طوغری قیورق اولان قیونه دینور یقال شاة جنثاء اذا ذهب قرناها اخرا (یجوء) یوء وزننده یجیء کلمه‌سنده لغتدر که جیء و مجیء ماده‌سندن فعل مضارعدر مصدری جوءدر یقال جاء یجوء جوءا لغة فی جاء یجیء جیئا پس واویه ویائیه اولور (جاء) شارح تنوینله تقیید ایتمشدر بر رجلك آدیدر (الجوءة) جیمك ضمیله یمنده ایکی قریه آدیدر (الجیء) جیمك فتحی ویائك سکونیله (والجیئة) هایله (والمجیء) میمك فتحی وجیمك کسر و مدیله کلمك معناسنه‌در یقال جاء الرجل یجیء جیئا وجیئه ومجیئا اذا اتی وجاء کلمه‌سی کاه اولور که فعل ناقص اولەرق استعمال اولنور صار معناسنه یقال ما جاءت حاجتك ای ما صارت شارح دیر که کتب نحویه‌ده کان معناسیله مشروحدر وماء کلمه‌سی استفهامیه‌در جاءت ضمیری اسمیدر ماء کلمه‌سنه راجعدر تأنیثی خبر مؤنث اعتباریله‌در وحاجتك خبر منصوبیدر بعضلر رفعله روایت ایلمکله اکا کوره حاجتك لفظی جاءت فعلنك اسمی وماء مقدم خبری اولور وعلی قول ماء نافیه‌در (الجیئة) جیمك کسریله جیعه وزننده اسمدر کلمکه دینور یقال بطؤت جیئته ای مجیئه (الجیاء) شداد وزننده (والجثاء) یائی همزه‌یه قلبله (والجاثی) مقلوب اولەرق اسم فاعلدر (الاجاءة) همزه‌نك کسریله کتورمك معناسنه‌در تقول اجئته اجاءة ای جئت به شارح دیر که ثلاثی دخی بنفسه متعدی اولور تقول جئت زیدا ای اتیت الیه واجاءه مضطر وملتجی قیلق معناسنه استعمال اولنور تقول اجاته الیه ای الجأته واضطررته الیه وجیئه دیدکلری قایش پاره‌سیله ایاق قابنی یمامق یاخود صیروب دیکمك معناسنه‌در یقال اجاء النعل اذا رقعها او خاطها (المجایئة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده استعمال اولنور که بری برینه چوق کلوب کتمك یابنده بحث ومعارضه ایلمکدن عبارتدر تقول جایأنی فجئته ابجیء ای غالبنی بکثرة المجیء فغلبته وبووجه مذکور اوزره معتل العین ومهموز اللام اولمغله موضع

ذکری بو محادر جوهری وهمنه مبنی جاء انی مجاءاة عنوانیله معتل الیاء بابنده ثبت ایلشدر ومجایئه رو برو اولمق معناسنه استعمال اولنور سببیت علاقه سنه مبنی یقال جایانی فلان ای قابلنی وموافقت معناسنه استعمال اولنور یقال جایانی مجایاة ای وافقنی (الجیئة) جیمك فتحیله (والجایئة) یاءردن آقان قان وارین وجیاء مقوله‌سی چرکه دینور یقال سالت جیئة القرح وجایئة ای القیح والدم وجیئه اطرافدن صو کلوب مجتمع اولهجق موضعه دینور وبومعناده اشهر واعرف اولان جیه‌اولمقدریانك تشدیدیله که جوی ماده‌سندن مأخوذدر فساد جوف معناسنه زیرا صوایر کیلوب بر مدت طوردقده البته فاسد ومتغیر اولور لکن کلمك ماده‌سندن مأخوذاولمق دخی بعید دکلدر وجیئه ایاق قابی یمایحق تصمیمیه وقایشه دینورکه بینه تعبیر اولنور علی قول کون وسختیان دیکه جلك صریمه دینور (الجیء) جیمك فتحیله (والجیء) جیمك کسریله برر کلمه‌در که آنلر ایله برکسه‌یی طعام وشرابه دعوت ایدرلر نته که لسانمزده بیور تعبیر اولنورشارح دیرکه جی نفس شرابده دخی استعمال اولنور نته که هیء کلمه‌سی نفس طعامده مستعملدر (الجأ)زلزله وزننده دوه قسمنی صو ایچمکه چاغرمق معناسنه درکه مادهٔ مزبوره‌دن مأخوذدر نته که صدر فصلده دخی ذکر اولندی یقال جأجأ بالابل اذا دعاها للشرب (الجئة) جعه وزننده (والجیئة) جیعه وزننده بودخی صو ایرکلیجك موضعه دینور (التجیئ) تفعل وزننده مشك وطلوم مقوله‌سنی دیکمك معناسنه در یقال جیأ القربة تجیئا اذا خاطها (المجیأ) معظم وزننده جماع ایدرکن حدث ایدن کشیه دینور عذیوط معناسنه (المجیأة) هایله شول خاتونه دینورکه سبیلینی بر اولغه عندالجماع حدث ایدر اوله یقال امرأة مجیأة ای مفضاة حدث اذا جومعت

﴿ فصل الحاء المهملة ﴾ (الحأ حأة) زلزله وزننده تکه‌یی پکی‌یه آشمق ایچون یاخود صو ایچمك ایچون چاغرمق معناسنه‌در یقال حأ حأ بالتیس اذادعاه للسفاد والشرب (حیّ حیّ) حالرك کسری وهمزه‌لرك سکونیله اشك قسمنی صو ایچمك ایچون چاغره‌جق صوتدن حکایه‌در (الحبأ) حانك وبای موحده‌نك فتحیله پادشاهك همنشین وندیم وخاصه ومقربی اولان کسیه دینور حالا مابینجیلر کبی جمعی احباء کلور سبب واسباب کبی یقال هو من احباء الملك ای من جلسائه وخواصه (الحبأة) تمره وزننده سیاه بالچغه دینور طینهٔ سوداء معناسنه حبأه لفظنده لغتدر (الحبطأ) حانك وبانك فتحیله سفرجل وزننده (والحبنطأه) هایله (والحبنطی) الفك قصریله (والمحبنطیّ) اسم فاعل بنیه‌سیله وبمز وبلاهمز قصه بویلی قارنی بیوك ششمان کشی‌یه دینور یقال رجل حبنطأ حبنطأه وحبنطی ومحبنطیّ ای قصیر ضمین بطین (الاحبنطاء) همزه‌نك وبانك کسریله قارن شیشوب قبارمق علی قول خشم وغیظله

طولمق یعنی پرغضب اولمق معناسنه در یقال احبنطاء الرجل احبنطاء اذا انتفخ جوفه اوامتلاء غیظا جوهری اشبو حبنطأ ماده‌سنی نونی زائد وهم ایلکله حطا ترکیبنك ذیلنده ایراد ایلمشدر شارح دیرکه جوهری مسلکی بصریون رأیدر ومصنف حروفنك مجموعنی اصیل عد ایلمشدر وابن بری دیمشدرکه صواب اولان بوماده حبط ترکیبنده ذکر اولنمقدر زیرا همزه‌سی زائده‌در یقولون حبط بطنه اذا انتفخ انتهی (الحنأ) حالك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله اورمق ضرب معناسنه‌در یقال حنأ فلانا حنأ من الباب الثالث اذا ضربه وجماع ایلمك معناسنه‌در یقال حنأ المرأة اذا نکحها ای جامعها وبرنسنه‌یه چوق زمان بقوب طورمق معناسنه‌در یقال حنأه ای ادام النظر الیه ودومك ارقه سندن بوکی اندرمك معناسنه‌در یقال حنأ الرجل اذا حط المتاع عن الابل ودیکش دیکمك معناسنه‌در یقال حنأ الثوب اذا خاطه وکلیم ومقعد مقوله‌سنك صچاغنی بوکمك معناسنه‌در یقال حنأ الکساء اذا فتل هدبه ودوکومی محکم چکوب استوار ایلمك معناسنه‌در یقال حنأ العقدة اذا شدها ومطلقا برنسنه‌یی متین ومحکم ایلمك معناسنه‌در یقال حنأ الجدار وغیره اذا احکمه (الاحتناء) همزه‌نك کسریله ذکر اولنان درت معانی اخیره‌ده حنأ کلمه‌سیله مرادفدرکه اثواب دیکمك وصچاق بوکمك ودوکومی چکوب پکشدرمك وبرنسنه‌یی قوی ومحکم ایلمك معنالرینه (الحتی) امیر وزننده مقل سویقنه دینورکه اعرابك مقل تعبیر اولنان ثمردن یاپدقلری قاوداوله‌جقدر (الحتأو) حالك کسری ونونك سکونی وتالك فتحیله قصه بویلو صغیر الجثه کسیه دینورکه جوجه تعبیر اولنور یقال رجل حنأ وای قصیر صغیر (الحجأ) حالك فتحی وجیمك سکونیله شاد ومسرور اولمق معناسنه‌در یقال حجأ بالامر حجأ من الباب الثالث اذا فرح به وآلیقومق معناسنه‌در یقال حجأ عنه کذا اذا حبسه وبرنسنه‌یه پك حریص ومولع اولمغله برکسیه ویرمیوب اکا بخل وضنت ایلمك معناسنه‌در علی قول برنسنه سببیله فرحناك اولمق وعلی رأی برنسنه‌یی صالیورمیوب آتدن ایرلمامق وجه اوزره طوتمق معناسنه‌در یقال حجئ به حجأ من الباب الرابع اذا ضن به واولع اوفرح اوتمسك به ولزمه (الحجأ) فتحتینله بودخی شاد ومسرور اولمق معناسنه‌در یقال حجئ بالامر حجأ من الباب الرابع اذا فرح به (التحجؤ) تفعل وزننده برنسنه‌دن ایرلمیوب دائما اکا ملازمت ایلمك معناسنه‌در یقال تحجأ بالشئ اذا تمسك به ولزمه (المحجأ) ملجأ وزننده ومرادفیدرکه صغنوب پناه ایده‌جك محله دینور یقال هو محجأ ای ملجأ (الحجئ) امیر وزننده لایق وجسبان معناسنه‌در یقال هو حجئ بکذا ای خلیق وپناه آور وملجئ معناسنه‌در یقال هو حجئ الیهم ای لاجئ (الحدأة) حالك کسریله عنبه وزننده چیلق قوشنه دینور فارسیده زغن وموشکیر دیرلر جمعی حدأ کلور

عنب وزننده وحداء كلور كتاب وزننده وحدأن كلور غزلان وزننده وحداء آتك
يونده باش طرفنه طوغرى كلن يرينه دينوركه سالفه وهاديه دخى دينور يقال
ضرب حداة الفرس اى سالفة عنقه (الحداة) فتحتينله ايكى آغزلى بالتيه دينور
على قول بالتهنك اغزنه دينور واوق تمرننه دينور جمى حده كلور هامزكه جمع
جنسيدر وحداء كلور كتاب وزننده (حداء) كتاب وزننده اسماء رجالدندر حداء
ابن نمره يمنده برقبيلهنك پدريدر ومنه المثل حداء حداء وراءك بندقة وبندقة بن مظه
كذلك يمنده برقبيله پدريدر حداء ابتدا بندقه قبيله سنه شخصون ايدوب اموال
واشيالرنى نهب وغارت ايلدى بعدبرهة بندقه دخى اغاره ايدوب حداء قبيله سنى
يكسر مظهر شمشير انتقام ايلديلر بومثل لسانمزده غافل اولمه عرب آردكده سنك
مثلك غينيدر وعلى قول بوراده حداء كلمه سى حداءدن مرخمدر ذكر اولنديغى اوزره
چيلق قوشنه دينور وبندقه تفنك فندق اولهجقدر مثل مزبور متعقب ودرپى اولان
شرمتقاربدن تحذير موقعنده ضرب اولنور (الحدأ) فتحتينله مظلومه نصرت
ايدوب اوزرندن ظلم وستمى منع ودفع ايلمك معناسنه در يقال حدىٌ عليه واليه
حدءا من الباب الرابع اذا نصره ومنعه من الظلم ويره يايشمق معناسنه در يقال حدىٌ
بالمكان اذالزق به وصغمق معناسنه در يقال حدىٌ اليه اذالجأ وطارلمق معناسنه در
يقال حدىٌ عليه اذا غضب وقيونمك رحمنده قوزولق تعبير اولنان يوفقه درى
طوغورلر ايكن كسيلوب پارهلنمكله قيون خسته اولمق معناسنه در يقال حدثت
الشاة اذا انقطع سلاها فى بطنها فاشتكت (الحدء) حانك فتحى ودالك سكونيله
برنسنه يى برسمته صرف وتحويل ايلمك معناسنه در يقال حدأ الشيءَ حدءا من الباب
الثالث اذا صرفه (الحنداو) حنأو وزننده ومرافيدركه بويى قصه جثه سى صغير
كسيه دينوركه جوجه تعبير اولنور (الاحرنباء) همزهنك ورانك كسريله بركسيه
خشم وغضبله شروشور ايقاعنه حاضر وآماده اولمق معناسنه در يقال احرنبأ الرجل
اذا تهيأ للغضب والشر (الحزء) حانك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله سراب لمعان
ايلدكجه اوكنده وسمتنده اولان نسنهنك شخصنى يوقارى يوقارى تخييل وارأت ايلمك
معناسنه در وسراب شول پوصارقدركه نصف نهارده ايراقدن صو هيئتنده لمعان
ايدهرك نمايان اولور ولمعانيله اوكنده اولان اشخاصى يوقارى يوقارى قالقر كبى
كوستورر يقال حزء السراب الشخص حزأ من الباب الثالث اذا رفعه ودوه لرى دوطوب
سركدروب سورمك معناسنه در يقال حزء الابل اذاجمعها وساقها وجماع ايلمك معناسنه در
يقال حزء المرأة اذاجامعها (الاحريزآء) افعيعال وزننده دوه طوپلنوب بركمك معناسنه در
يقال احزوزأت الابل اذا اجتمعت و يورطه بصان قوش قنادلرنى دوشوروب
يورطه اوزرندن برطرف اولمق معناسنه در يقال احزوزأ الطائر اذا ضم جناحيه
وتجافى عن بيضه (الحشأ) حانك فتحى وشين معجمهنك سكونيله برکسهنك ياخود

يرحيوانك قارنه ويانلرينه هارل هارل اورمق معناسنه‌در يقال حشأه بسوط حشأ من الباب الثالث اذا ضرب به جنبه وبطنه وبركسه‌يي اوق ايله اوروب ايجريسنه ايشلتمك معناسنه‌در يقال حشأه بسهم اذارماه واصاب به جوفه وجماع ايتمك معناسنه‌در يقال حشأ المرأة اذا نكحها اى باضعها وآتش يانمق معناسنه‌در يقال حشأ النار اذا اوقدها (المحشأ) منبر وزننده (والمحشاء) محراب وزننده قاين كليمه دينور على قول شول بياض كوچك احرامه دينورکه عربلر بلاينه ازار كبي بورينورلر ياخود شول فوطه وازاره دينورکه بدنلرينه بورينوب صارنورلر (الحصأ) حانك فتحى وصادك سكونيله طفل رضيع معده‌سى سود ايله طولواونجه قدر ايمك معناسنه‌در يقال حصأ الصبى وحصئ حصأ من الباب الثالث والرابع اذا رضع حتى امتلأ بطنه وصويه قانمق معناسنه‌در يقال حصأ وحصئ من الماء اذا روى و طوارشدنله علف يمك على قول شدتله صو ايچمك ياخود شدت اوزره اكل وشرب ايتمك معناسنه‌در يقال حصأت الناقة وحصئت اى اشتد اكلها اوشربها اوكلاهما وضرطه‌لمق معناسنه‌در يقال حصأها اى بالمرأة لذا حبق اكثرى فراش ايچره ياتور ايكن ضرطه لدقلرندن ناشى اكا متعلق مثاله بالمرأة عنوانيله ذكر ايتمك عادت اغوبوندر (الاحصاء) همزه‌نك كسريله قادرمق معناسنه‌در يقال احصأه اى ارواه (الحنصاء والحنصأة) حانك كسرى ونونك سكونيله جثه‌سى صغير وضعيف اولان كسيه دينورکه جوره تعبير اولنور (الحضأ) حانك فتحى وضاد معجمه‌نك سكونيله آتش ياقق ياخود علولتمك ايچون اشه‌ليوب اولچرمك معناسنه‌در يقال حضأ النار حضأ من الباب الثالث اذا اوقدها اوفتحها لتلتهب (الاحتضاء) افتعال وزننده اول معنايه‌در يقال احتضأ النار بمعنى حضأها (المحضأ) منبر وزننده (والمحضاء) محراب وزننده آتش اولچره‌جك اغاجه دينورکه كوسه‌كى تعبير اولنور (الحضئ) امير وزننده زياده‌سيله آق اولان شيئه دينور اكثرى ابيض لفظنه ناصع كبي تأكيد ايچون وصف اولەرق ايراد اولنور يقال ابيض حضئ اى يقق (الحطأ) حانك فتحى وطانك سكونيله يتمق ويره چالمق معناسنه‌در يقال حطأبه الارض حطأ من الباب الثالث اذا صرعه وال آياسيله بركسه‌نك ارقه‌سنه طبانجه اورمق معناسنه‌در يقال حطأ فلانا اذا ضرب بيده مبسوطة وجماع ايتمك معناسنه‌در يقال حطأ المرأة اذا جامعها وضرطه‌لمق معناسنه‌در يقال حطأ الرجل اذا ضرط وتغوط ايتمك معناسنه‌در يقال حطأ الرجل حطأ من الباب الثالث والثانى اذا جعس واورمق معناسنه‌در يقال حطأه اذا ضربه ودفع ايتمك معناسنه‌در يقال حطأبه عن رأيه اذا دفعه وآتمق معناسنه‌در يقال حطأ الشئ اذارماه (الحطاء) حانك كسريله قابده‌قلان صوبقيه‌سنه دينور (الحطئ)

امیر وزننده فرومایه ورذیل وخویراد کمسیه دینور یقال رجل حطئ ای رذال
(الحطیئه) ضم حایله تصلق بدلقا وبداندام کمسیه دینور دمیم معناسنه یاخود
قصه بویلی بودور کمسیه دینور فی الاصل حطاءه کلمه سنك مصغریدرکه
ضرطه وعذره معنالرینه‌در بدلقا وبد منظره اطلاقی معنای ثانی اعتباریله وبودوره
اطلاقی معنای اوله کوره‌در زیر ضرطه کبی یره‌یقین اولور شریر شعرأ اولان جرول بن
اوس العبسی نام شاعره لقب وضع اولنمشدر وقت سعادتده اسلامه کلوب صکره
مرتد اولمشدر اسیر اولدقده ینه اسلامه کلمشدر ابوین وبرادر وزوجه‌سنی وکندی
نفسنی هجو ایلمشدر (الحنطاءو) جردحل وزننده (والحنطأوه) هایله قارنی بیوك
کمسیه دینور عظیم البطن معناسنه وحنطأو قصه بویلی بودور کشی یه دینور
(الحنطئ) زبرج وزننده بودخی بودور آدمه دینور (الحنطئه) حانك ضمی
ونونك فتحیله علبطه وزننده یصی کوده‌لی ایری ودیزمان قیونه وکچی یه دینور
یقال عنز حنطئة ای عریضة ضخمة (الحبنطأ) حبأ ماده‌سی ذیلنده ذکر اولندی
جوهری وهمنه مبنی بوراده ایراد ایلمشدر (الحنظأو) ظای معجمه ایله جردحل
وزننده قصیر القامه کمسیه دینور (الحفأ) حانك فتحی وفانك سکونیله یره چالمق
معناسنه در یقال حفأ الشئ حفأ من الباب الثالث ای جفأه یعنی صرعه ورمی به
الارض (الحفأ) فتحتینله بردی اسمیدرکه قوغه‌لق وحصیر اوتی دیدکلری سازلقدر
علی قول هنوز منبتنده اوله‌رق تازه‌سنه یاخود کوکنه دینور که آق ومأکول
اولور (الاحتفاء) افتعال وزننده نبات مزبوری کوکندن قوپارمق معناسنه در
یقال احتفأ الحفأ اذا اقتلعه من منبته (الحفیسأ) سمیدع وزننده قصیر القامه ولئیم
الخلقه بدشکل وبد اندام اولان کمسیه دینور بولغتی ابو نصر یعنی جوهری وهمنه
مبنی حفس ماده‌سنده ذکر ایلدی ومؤلف دخی محل مزبورده من غیر تنبه ایراد
ایلمشدر (الحکأ) حانك فتحی وکافك سکونیله دوکومی پك چکوب محکم ایلمك
معناسنه‌در یقال حکأ العقدة حکأ من الباب الثالث اذا شدها (الاحکاء) همزه‌نك
کسریله حکا معناسنه در یقال احکأ العقدة اذا شدها (الاحتکاء) افتعال وزننده
احکاء معناسنه‌در یقال احتکأ العقدة بمعنی احکأها وخاطرده برنسنه کزینوب خلجان
ایلمك معناسنه استعمال اولنورکه خاطرده عقده کبی منعقد اولور یقال ما احتکأ
فی صدری منها شئ ای ماتخالج بعض نسخه ده مااحکأ عنوانیله در لکن شارحك
نسخه‌سی افتعالدندر (الحکأة) حانك ضمی وکافك سکونیله (والحکأة) تؤده وزننده
(والحکأة) براده وزننده برکوچك جانور آدیدر علی قول ایری کرتنکله‌یه دینور
عظاة ضخمه معناسنه (الحلاءة) براده وزننده (والحلوء) صبور وزننده سرمه
طاشنك ازلمشنه دینور که سرمه طاشلرینی بری برینه سورمکله حاصل اولان

غباردر

غباردر مراد توتیا اوله جقدر که کحل مسحوق کبی آنکله ده اکتحال اولنور
(الحلاء) حانك فتحی ولامك سکونیله کوزه توتیا چکمك معناسنه در یقال حلاءه
حلئا من الباب الثالث اذا کحله بالحلوء وبرنسنه ایله اورمق معناسنه در یقال حلاء
بالسیف اذا ضربه به ویره ییقمق معناسنه در یقال حلاء به الارض اذا صرعه وجماع
ایلمك معناسنه در یقال حلاء المرأة اذا نکحها ای جامعها وویرمك اعطاء معناسنه در
یقال حلاء فلانا کذا درهما ای اعطاه ایاه ودرینك یوزینی قازییوب صویمق
معناسنه در یقال حلاء الجلد اذا قشره وبشره (الحلوء) قعود وزننده ذکر اولنان
توتیا طاشنی بری برینه سوروب توتیا پیدا ایلمك معناسنه در یقال حلاءله حلوءا
اذا حك الحلوءله (الحلاءة) سحابه وزننده اغاجلق یره دینور درختستان معناسنه
وحلاءه برموضع آدیدر حانك کسریله ده منقولدر (الحلاءة) حانك ضمیله دباغلرك
دری یوزندن صویدقلری صوینتی یه وقازنتی یه دینور (الحلاءة) حانك کسریله حلاء
مفردیدرکه حجازده میطان نام موضع قربنده برقاج طاغلره اطلاق اولنور جمله سی
نباتدن خالی سنکستاندر آنلردن دکرمان طاشی قطع ومدینهٔ منوره یه جلب اولنور
(الحلوء) صبور وزننده توتیا طاشنه دینورکه علت رمده مبتلا اولنلر آنکله
استشفا ایدرلر (التحلیء) تفعیل وزننده (والتحلئة) تجربه وزننده طرد ومنع
ایلمك معناسنه در یقال حلاءه تحلئا وتحلئة اذا طرده ومنعه وویرمك اعطاء
معناسنه در یقال حلاءه درهما ای اعطاه ایاه واما قولهم حلاء السویق فهمزوا غیر
مهموز یعنی بوماده فی الاصل حلوأ لفظندن مأخوذ اولمغله معتل اولوب مهموز دکل
ایکن مهموز دیه رك استعمال ایلدیلر (التحلیء والتحلئة) تالرك کسری وحانك سکونی
ولام مکسوره ایله درینك یوزنده اولان تویلره وجابجالکه ووسخه دینور وتحلیء
شول دری یه دینورکه صویلوب قازینور ایکن بجاق رخنه لریله فاسد وتباه اولمش
اوله وتحلئه شول ثقیل وبدمنش کمسیه دینورکه دری وسخی کبی آدمه یاپشوب
البته مغموم ومکدر ایدر اوله یقال رجل تحلئة ای یلزق بالانسان فیغمه (الحلاء)
فتحتینله عقبول معناسنه درکه دوداقده حادث اولان خرده سیولجه در اوچوق
تعبیر اولنور اکثری حمای غب عارضه سنده ظهور ایلمکله فارسیده تبخاله دیرلر
وحلاء مصدر اولور درینك یوزی تویلی ووسخناك اولمق معناسنه درکه قازیوب
صیرمدقجه دباغته وضع اولنماز یقال حلیء الادیم حلاء من الباب الرابع اذا صار
فیه التحلیء کرچه ادیم دریدن اخصدر لکن شارح الخلد کلمه سیله تفسیر ایلمشدر
وحلاء خسته لك عقبنده دوداق اوجوقلق معناسنه در یقال حلئت الشفة اذا بثرت
بعد المرض (المحلاءة) میمك کسریله دباغلرك وصاغریجلرك دری قازییوب صویه جق
آلتلرینه دینورکه رنده تعبیر اولنور (الحالئه) برنوع ییلاندرکه بغایت خبیث

وقتال اولور (الحمأة) حانك فتحی ومیمك سكونیله سیاه ومنتن ومتعفن بالچغه دینور (الحمأ) فتحتینله حمأه معناسنه‌در یقال وقعوا فی حمأة وحمأ ای الطین الاسود المنتن (الحمأ) حانك فتحی ومیمك سكونیله (والحمأ) فتحتینله ذكر اولنان سیاه ومنتن بالچق اختلاطیله صو بولانوب متغیر اولمق معناسنه در یقال حمیٔ الماء حمأ وحمأ من الباب الرابع اذا خالطته الحمأه فكدر وطارلمق معناسنه استعمال اولنور یقال حمیٔ علیه اذا غضب وحمأ حانك فتحی ومیمك سكونیله قیودن ذكر اولنان بالچغی چكوب چقرمغله قیویی پاك ایلمك معناسنه در تقول حمأت البئرای نزعت حمأتها (الاحماء) همزه‌نك كسریله قیو یه ذكر اولنان سیاه وبدبوی بالچق القا ایلمك معناسنه‌در یقال احمأت البئرای القیت الحمأة فیها (الحمٔ) حانك فتحی ومیمك سكونیله وفتحتینله نادار جائزدر (والحما) عصا وزننده (والحمو) ابو یاخود دلو وزننده (والحم) آخری محذوف اوله‌رق یدودم كبی‌كه جمله‌سی بش لغتدر خاتونك زوجنك پدرینه دینوركه زوجه‌نك قاین اتاسی اولور ابو زوج المرأة معناسنه علی قول زوج وزوجه‌دن هر برینك اقارب وتبارندن برینه دینور هركیم اولورسه اولسون اخ وعم وخالری كبی وبو اسماء مشهورة مضافة سته‌دندر جمعی احماء كلور اشخاص وزننده مترجم دیركه مفرداتده راغب احماء المرأة كل من كان من قبل زوجها وذلك لكونهم حماة لها عبارتیله ثبت ایلمكله اكا كوره حمایه ماده‌سندن مأخوذ ویالكز زوج طرفندن اولان اقاربه مخصوص اولور كذلك مغربده مطرزی واحماء المرأة ذو وقرابة زوجها وهواما من الاول ای الحمایة لانهم الحامون لها والذابون او من الثانی ای من احماء النار لحرارة شفقتهم عنوانیله رسم ایلمكله علی كلا الوجهین معتل اولوب وجه مذكور اوزره اقارب زوجه مختص اولور ومصباحده معتل بابنده مرسوم اولوب وابن فارسدن منقول اوله‌رق زوج وزجه دن هر برینك قاین اتاسنه اطلاق اولنور ومؤلف كذلك باب معتلده دخی ذكر ایلمشدر ظاهرا مهموز ومعتلده لغت اولمسنه مبنیدر نته‌كه ذكر اولندی (الحمئة) تمره وزننده برنوع نبات آدیدر ارض نجده مخصوصدر (الحمیٔ) خجل وزننده عیون معناسنه‌دركه باقدیغی نسنه‌یه نظری اصابت ایدن كمسه‌در یقال رجل حمیٔ العین ای عیون (الحناء) حانك كسری ونونك تشدیدیله قنه‌یه دینور كه نسوان اللرینه واياقلرینه یاقرلر جمعی حنئان كلور حانك ضمی ونونك سكونیله (الحنائی) یای نسبتله قنه‌جی‌یه دینور محدثیندن ابراهیم بن علی ویحیی محمد وهارون بن مسلم وعبدالله بن محمد القاضی وحسین بن محمدكه جزء مشهور صاحبیدر وبرادری علی بن محمد وجابر بن یاسین ومحمد بن عبیدالله الحنائیون وجه مذكور اوزره حنابیعنه منسوبلردر (الحنأ) حانك فتحی ونونك سكونیله یرك نباتی یم‌یشیل تازه وفراوان وبری برینه صارمشق

اولمق

اولمق معناسنه در يقال حناً المكان حناً من الباب الثالث اذا اخضر والتف نباته وجاع ايلك معناسنه در يقال حناً المرأة اذا جامعها (الحانيٌ) صيغهٔ مزبوره دن نسبت اوزره اسم فاعلدر اخضر لفظنی تأكيد ايچون ايراد اولنور رنته كه ابيض ناصع واحمر قانیٌ ايله تأكيد اولنور يقال اخضر حانیٌ (التحنی والتحنئة) تفعيل وتفعله وزننده قنه يانمق وقنه ايله بويامق معناسنه در يقال حناً رأسه تحنيئا وتحنئة اذا خضبه بالحناء (التحنؤ) تفعل وزننده قنه لنمق وقنه يانمق معناسنه در يقال حناء فتحناً (الحناءة) حانك كسر يله برقوبی اسمدر وبر رجل آديدر (الحناءتان) تثنيه يله سيله بنوتميم ارضنده ايكی قوملق آديدر (وادی الحناء) يمنده زبيد وتعز نام بلدلر يننده برمعروف واديدر كه آنده پك چوق نبات حناً نابت اولور (حاء) مد وتنوينله برر جلك اسمدر مدينهٔ منوره ده بئر حاء اكا مضافدر وبومادهٔ آخر كتابده الف لينه يابنده اعاده اولنور ان شاء الله تعالى

﴿ فصل الخاء المعجمة ﴾ (الخباء) خانك فتحی وبانك سكونيله كيرلمك وستر وپنهان ايلك معناسنه در يقال خبأ الشيءَ خبأ من الباب الثالث اذا ستره وخبء كيرلو وصاقلی اولان شيئه دينوركه اسمدر ويا خود تسميه بالمصدر در مخبوء معناسنه وخبء الارض يره اضافتله سبزه ونباته اطلاق اولنور زمينده مستور اولديغيچون وخبء السماء يغموره اطلاق اولنور آنده كوياكه مستور ايدی يقال اخرج خبء السماء خبء الارض ای المطر النبات وخبء شهر مدين قضاسنده برموضع ومدينه ده قبا يانده بروادی اسمدير (التخبئة) تفعله وزننده برنسنه يی پك صقليوب كيرلمك معناسنه در يقال خبأه تخبئة اذا ستره (الاختباء) افتعال وزننده اول معنايه در يقال اختبأه بمعنی خبأه (الخباة) خانك ضميله همزه وزننده شول خاتوندركه دائما خانه سنه ملازمت ايدوب اصلا طشره چقوب گزمز اوله يقال امرأة خباة ای لازمة بيتها يعنی مستقرة فيه مخدرة لاتبرز منه لكن اساسده وبعض امهاتده ابتدا كورنوب صكره اركلكدن صقلنوب طشره چقمز اولان خاتونله مفسر در وبعض امهاتده كاه كندويی كوستوروب وكاه پنهان اولانله مبيندر (الخبیٌ) امير وزننده (والخبيئة) هاء نقليه ايله مستور وپنهان اولان شيئه دينور وعربلر اختبأله خبيئا ديرلر براسمی ياخود سائر برنسنه يی تعميه والغاز وجهيله ياخود النده وبر پرنده صاقليوب برای امتحان برکسه دن سؤال ايلسه يقال اختبأله خبيئا اذا اعمی له شيئا ثم سأله عنه وخبيئه رياح بن يربوع نام كسه نك قبرنی اسمدير وابو خبيئة الكوفی سوّر الاسد ايله ملقب اولان كسه در (الخبئة) تمره وزننده قبر اولادينه اطلاق اولنور بنت معناسنه لزوم بيت ايله اركلكدن پنهان اولديغيچون (الخباء) كتاب وزننده پك صوی اولان ناقه نك موضع مستورنده يعنی كودنمز پرينه باصيلان بر نوع تمغا اسميدر جمعی اخبئه كلور (وخباء) ابنيه دن بناء معروف اسمدير تركانلر وصحرا

نشين اولنلر قوردقلرى مختصرى خيمه‌دن عبارتدر چركه وآلاجق واوبه تعبير اولنور ايكى يااوچ ديركلى كچه‌دن‌وعبادن وقيلدن بركوچك چادردر وعندالبعض خباء بومعناده معتلدر مهموز دكلدر (الخباة) مكرمه وزننده شول پردكى ومخدره دختردركه هنوز تزوج ايلامش اوله يقال جارية مخباة اى لم تزوج بعد (خبئه) خاك كسرى وبانك سكونيله اسم ابن كنازدركه امير المؤمنين عمر الفاروق رضى‌الله عنه زمانده ايله بصره‌يه والى اولوب صكره حضرت عمر عزل ايلدى سببندن استفسار اولندقده كويا مرقومك وپدرينك اسملرندن تشأمى تعريضله لاحاجة لنا فى ولايته هويخباً وابوه يكنز يعنى كندى الله كبرن شيئى صقلار و پدرى دفن ايدر بيوردبلر وخبئه بن راشد وابو خبيئه‌كه جهينه وزننده‌در اسمى محمد بن خالد در وشعيب ابن خبيئه محدثيندندر (الخابى) خايب وخاسر معناسنه‌در يقال كيد خابى اى خايب ظاهرا مقلوبدر (المخابئة) مفاعله وزننده بيلمجه ومعما ولغز سويلشمك محاجاة معناسنه‌در تقول خابانه ما كذا اى حاجيته (الخابئة) بيوك خسروانى كوپه دينور مادة مزبوره‌دن مأخوذدر كرچه وجه مذكور اوزره مهموز اولوب لكن تخفيفا همزه‌سنى يايه قلب ايلديلر يقال له خابية من خل اى خب (الخبأ) خاك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله بركسه‌يى برنسنه‌دن كيرو طوردرمق و آندن فراغت ايتدرمك معناسنه در يقال خبأ فلانا عن الامر خبأ من الباب الثالث اذا كفه (الاختباء) افتعال وزننده بركسه‌يى الداتمق ودنك ودوباره ايلك معناسنه‌در يقال اختبأله اذا ختله و بركسه‌دن قورقمق يا اوتمق سببيله آندن كيرلنوب صقلانمق على قول قورقمق معناسنه‌در يقال اختبأ منه اى استتر خوفا اوحياء اوخاف وقاتمق اختطاف معناسنه‌در يقال اختبأ الشئ اى اختطفه و خوفدن ناشى رنك روپى متغير اولمق معناسنه‌در يقال اختبأ الرجل اذا تغير لونه من مخافة سلطان ونحوه (المختبئة) معتزله وزننده شول تنها وخالى بيابانه دينوركه آنده اصلا شنلك اثرى اولميوب و آبادانلغه بغايت بعيد اولمغله نه برسمه يول بولنوب ونه انسان وحيوان آوازه‌سى استماع اولنه يقال مفازة مختبئة اى لايسمع فيها صوت ولا يهتدى (الخبأ) خاك فتحى وجيمك سكونيله اورمق معناسنه‌در يقال خبأه خبئا من الباب الثالث اذا ضربه وكيجه ميل ايلك يعنى چوغى كيدوب آزى قالمق معناسنه‌در يقال خبأ الليل اذا مال وذليل ومقهور اولمق معناسنه‌در يقال خبأ الرجل اذا انقمع وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال خبأ المرأة اذا جامعها (الخبأة) خاك ضميله همزه وزننده كثير الجماع اولان كشى يه دينور وجماعه مشتهيه اولان عورته دينور وششمان اولوب ثقيل وكرانجان كشى يه دينور واحمق و نادانه دينور (الخبأ) فتحتينله اوتانمق معناسنه‌در يقال خبئ الرجل خبأ من الباب

الرابع ای استحیی و فحش وناسزا سوز سویلك معناسنه در یقال خجیَ الرجل اذا تکلم بالفحش (الاخجاء) همزه‌نك کسریله سائل سؤالده پك ابرام والحاح ایلك معناسنه‌در یقال اخجأه السائل اذا الح علیه فی السؤال (التخاجؤ) تفاعل وزننده بطائت ایلك معناسنه‌در یقال تخاجأ فی المشی اذا تباطأ جوهری وهمنه مبنی تخاجیَ عنوانیله مهموز اولهرق رسم ایلشدر بوصورتده اصوب اولان تخاجی عنوانیدر که یای تحتیه ایله‌در تناجی کبی زبرا جیم اکر مضموما قرائت اولنورسه رسم خط البته همزه ایله اولوب ومکسورا قرائت اولنورسه حسب القاعده همزه‌سز اولمق لازمدر زیرا تفاعل وزننك حق مضموم العین اولمقدر تقابل وتضارب کبی مکر که معتل اللام اوله اول صورتده مکسور اولور تغازی و ترامی کبی لکن صحاحده تخاجؤ عنوانیله مرسوم اولمغله ظاهرا مؤلفك نسخه‌سنده صورت مرقومه ده مرسوم تصادف ایلشدر وتخاجؤ انسانك مقعدی باسور مثللو عارضه سببیله متورم اولوب مؤخری که صفره تعبیر اولنور منتار شکلنده کبروسنه دوریلوب چقمق معناسنه‌در یقال تخاجأ استه اذا تورم وخرج مؤخره الی ماوراه (الخذأ) خاك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله (والخذوء) قعود وزننده (والخذأ) فتحتینله برکسیه سرفرو ایلیوب رام ومنقاد اولمق معناسنه‌در یقال خذأله وخذیَ له خذءا وخذوءا وخذءا من الباب الثالث والرابع اذا انخضع وانقادله وخذاء فتحتینله ضعف نفس معناسنه‌در که بی زهره وبی ثبات قلب اولمغله برعارضه‌دن چابك متأثر اولوب خوف و اندیشه ایلمکی موجب حالتدن عبارتدر یقال به خذاء ای ضعف نفس (الاستخذاء) استفعال وزننده بودخی خضوع وانقیاد ایلك معناسنه‌در یقال استخذأله اذا انخضع وانقاد (الاخذاء) همزه‌نك کسریله سرکش کسه‌یی رام ومنقاد ایلك معناسنه‌در یقال اخذأ فلانا اذا ذله (الخزء) خاك فتحی ورانك سکونیله (والخزأة) کراهه وزننده خانك کسریله‌ده جائزدر (والخزوء) قعود وزننده دفع طبیعی ایلك معناسنه‌در یقال خزیَ الرجل خزءا وخزاءة وخزوءا من الباب الرابع اذا سلح (الخزء) خانك ضمیله نجاسته دینور عذره معناسنه جمعی خزوء کلور جند وجنود کبی وخزءان کلور خانك ضمیله (المخزأة) مفعله وزننده (والمخراة) اسقاط همزه ایله (والمخرؤة) میمك فتحی ورانك ضمیله اسم مکاندر ممشی وادبخانه‌یه دینور (الخراء) خانك کسری والفك مدیله اسمدر دفع طبیعی ایلك حالتنه دینور (الخسأ) خانك فتحی وسینك سکونیله (والخسوء) قعودوزننده سوروب قوغمق طرد وتبعید معناسنه‌در لکن کرك مؤلفك وکرك سائر امهاتك تمثیللرینه کوره کوپك قسمنی سوروب قوغمغه مخصوصدر یقال خسأ الکلب خسأ وخسوءا من الباب الثالث اذا طرده وبو معناده لازم اولور سورلمکله یقلوب

كتمك معناسنه يقال خسأ الكلب نفسه اذا بعد وباصره خيره وضعيف و فرسز اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال خسأ البصر اذا كل (الخسأ) فتحتينله بودخى سوريلوب قوعولمغله يقلوب كتمك معناسنه‌در يقال خسئ الكلب خسأ من الباب الرابع اذا بعد (الانخسأ) انفعال وزننده خسأ معناسنه‌در يقال فلان كالكلب اذا قيل له اخسأ انخسأ (الخاسئ) شول كلب وخنزير مقوله‌سنه دينورکه همیشه طرد وتبعید اولنوب قربه يقلشدرلميه يعنى هر كيمه يقين اولوب سورنمك قيدنده اولدیغه سوروب قووه‌لر فاعل بمعنى مفعولدر (الخسئ) امير وزننده قيمون يوكنك كمتريه اطلاق اولنورکه ايشه يرامز اوله صوف ردى معناسنه (المخاسئة) مفاعله وزننده (والتخاسؤ) تفاعل وزننده طاش آتشمق معناسنه‌درکه مادة مز بوره‌دن مأخوذدر يقال خاسئوا مخاسئة و تخاسئوا تخاسؤا اذا تراموا بينهم بالحجارة (الخطاء) خانك فتحى وطانك سكونيله (والخطاء) فتحتينله (والخطاء) مد ايله يكلشلق معناسنه‌درکه صوابك ضديدر يقال فيه خطأ وخطاء اى ضدالصواب وخطأ فتحتينله مصدر اولور يا كلمق معناسنه يقال خطئ الرجل خطأ من الباب الرابع شارح ديركه بعضلر سهو ايله فرقنى بووجه اوزره بيان ايلديلركه سهو مدركه دن فقط صورتك زواليدركه ادنى ايماوتأمل ايله متنبه اولور وصواب بر امر راست وجهت مستقيمدركه انكارى جائز اولميه حق مرتبه‌ده ثابت اوله وخطأ برامرى قووه‌دن فعله كتورمك مراد ايدوب اجراسنه شروع اولندقده زمان يامكان ياخود ياران اشغال واغفاليله طرز ملحوظدن بلا قصد ولاسهو ولا نسيان تخلف وطور منهى غير منوى اوزره جريانندن عبارتدر ومؤلف بصائرده بورسمه تحقيق ايلشدرکه خطأ جهت مستقيمدن عدول وانصراف ايلك معناسنه موضوعدر وبو اوج كونه اولور اولاارادەمى قبيح اولان نسنه‌يى اراده وقوتدن فعله كتورمكدرکه خطأ تام ديدكلرى بودر اخذ وعتاب وعقاب اكا مترتب اولور ويقال فيه خطئ خطأ بفتحتين وخطأ بكسر الخاء من الباب الرابع ثانى فعلى مستحسن اولان برنسنه‌يى اراده ايدوب لكن بلا قصد خلاف مايريد وقوعياب اوله‌که بونده اراده جهتندن مصيب وفعل جهتندن مخطئ اولور ويقال اخطأ فهو مخطئ و هذا هو المراد بقوله عليه السلام [رفع عن امتى الخطأ والنسيان] ومجتهدك خطاسنى بو قبيلدندر ثالث فعلى حسن اولميان نسنه‌دنك فعلنى مراد ايدوب لكن اتفاقى خلافى ظهور ايليه‌که بونده مخطئ فى الاراده و مصيب فى الفعل اولور وبو قصد و اراده‌مى جهتيله مذموم اولوب فعلى جهتيله‌ده ممدوح و محمود اولمز انتهى ويقال خطئ فى دينه خطأ بفتحتين اذا سلك سبيل خطأ عامدا اوغيره يعنى امر دين و مذهبده

راست

راست وصواب اولميان طريقه عمدا اوسهوا سلوك ايتمك معناسنه در بعضلر ثلاثينك مفهومنده عمد وقصد ومزيددە بى قصد اولمق اعتبار ايتديلر كما سيذكر (الاخطاء) همزەنك كسريله (والخاطئة) عافيه وزننده بونلردە يا كلمتى معناسنه در يقال اخطأ الرجل اخطاء اوخاطئة بمعنى خطئ وبوندە خاطئه كلمەسى كه عافيه وزننده مصدر در ثلاثيدن نادر ومزيددن اندر در بومادەده بووجه اوزره وارد اولمشدر نتەكه بوكونه امثالى بعض مادەلردە مرسومدر واخطاء مادەسنك فعل ماضيسى اولان اخطأت كلمەسنك همزەسنى يايه ابدالله كرچه اخطيت عنوانيلەده مشهود اولمشدر لكن يالغيەدركه لغت رديەدر ياخود لثغەدركه بلا قاعدە برحرفى حرف آخره ابدالدن عبارتدر واخطاء عامدا اوساهيا امر دينده راست وصواب اولميان طريقه سلوك ايتمك معناسنه در يقال اخطأ الرجل اذا سلك سبيل خطاء عامدا اوغيره نتەكه خطأ دخى بو معنايه كلور بونك اسم فاعلنده مخطئ وثلاثينك اسم فاعلنده خاطئ دينور وعند البعض مخطئ بلا قصد سالك اولانه اطلاق اولنور واخطاء بركسەيى يا كلمتى معناسنه در يقال اخطأه اى اوقعه فى الخطأ (التخطؤ) تفعل وزننده خطأ ايتمك معناسنه در لكن بونك مفهومنده تكلف معتبردر يقال تخطأ الرجل بمعنى اخطأ وبركسەيى خطايه ايقاع ايتمك معناسنه در يقال تخطأه اى اخطأه (الخطيئة) فعيله وزننده ذنب وكناهه دينور على قول عمد وقصد ايله ايشلنن كناهه دينور نتەكه خطأ بغير عمد اولانه دينور وخطيئەنك جمعى خطايا كلور وخطائى كلور فعائل وزننده وخطيئه هرنسنەدن مقدار قليله دينور نبذيسير معناسنه يقال على النخلة خطيئة من الرطب اى نبذيسير منه (الخطء) خاكك كسريله بودخى اسمدر كناه وذنب معناسنه در ياخود عمد ايله اولان كناهه دينور يقال فيه خطيئة وخطء اى ذنب اوما تعمد منه وخطأ وخطئه خاركك كسريله مصدر اولورلر صوبج ايتمك وكناه ايشلمك معناسنه يقال خطئ الرجل خطأ وخطئة اى اذنب (الخاطئ) اسم فاعلدر مطلقا وعلى قول متعمدا خطاكار اولانه دينور جمعى خواطئ كلور ومنه المثل مع الخواطئ سهم صائب يعنى نشاندن خطا ايدن سهامله البته اصابت ايدنى دخى بولنور مثل مزبور اكثرى خطاكار اولوب احيانا مصيب اولان كسنه حقنده ضرب اولنور (التخطئة) تفعله وزننده (والتخطئ) تفعيل وزننده بركسەيى خطا ايتدك دبو خطايه نسبت ايتمك معناسنه در يقال خطأه تخطئة وتخطيئا اذا قال له اخطأت (الخطأ) خاك فتحى وطائك سكونيله تجره قينار ايكن يوزينه كلن كپوكنى طشره آتمق معناسنه در يقال خطأت القدر بزبدها خطأ من الباب الثالث اذا رمت به (التخاطؤ) تفاعل وزننده بركسەيى خطايه ايقاع ايتمك معناسنه در يقال تخاطأه

ای اخطأه (المستخطئة) استخطاء کلمه‌سندن اسم فاعل بنیه‌سیله کبه قالمیان ناقه‌یه اطلاق اولنور کویا که خلك خطاسنی قبول ایلشدر یقال ناقة مستخطئة ای حایل (الخفأ) خاك فتحی وفاك سکونیله بر نسنه‌یی کوکندن چکوب قوپاروب یره چالمق معناسنه‌در یقال خفأه خفأ من الباب الثالث اذا اقتلعه فضرب به الارض وبنایی سوکوب یره قدر اندرمك معناسنه‌در یقال خفأ بیته ای قوضه فالقاه علی الارض وقربه‌یی شق ایدوب حوض اوزره قومق معناسنه‌در تاکه برقریه‌ده اولان صویی نشف ایتمیه یقال خفأ القربة اذا شقها لجعلها علی الحوض لئلا تنشف الارض ماءه (الخلأ) خاك فتحی ولامك سکونیله (والخلأ) کتاب وزننده (والخلوء) قعود وزننده دوه چوکمك علی قول حرونلق ایلکله یرندن آیرلیوب طاش کبی قالمق معناسنه‌در یقال خلأت الناقة خلأ وخلاءا وخلوءا من الباب الثالث اذا برکت اوحرنت فلم تبرح وکذلك الجمل اوخاص بالاناث وخلوء برکسه تنبل اولدیغندن یاخود مقتضای طبیعتی اوزره حرکتدن محفوظ اولیوب دائما یرینه ملازم اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال خلأ الرجل خلوءا اذا لم یبرح مکانه (الخالی والخلوء) خاك فتحیله کیدرکن چوکن یاخود حرون اولان ناقه‌یه دینور (التخلی) تانك ولامك کسریله ترمد وزننده تانك فتحیله‌ده جائز در دنیایه دینور علی قول طعام وشرابه دینور یقال هو منهمك فی التخلی ای الدنیا اوالطعام والشراب (المخالأة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی فراغت ایدوب دیکر نسنه‌یه شروع ومباشرت ایلمك معناسنه‌در یقال خالأ القوم اذا ترکوا شیئا واخذوا فی غیره (الخنأ) جبل وزننده برموضع آدیدر (الخنأ) خاك فتحی ونونك سکونیله کسمك قطع معناسنه‌در یقال خنأت الجذع خنأ ای قطعته کما یقال خنیته من المعتل (خاء) همزه‌نك کسر اوزره بناسیله اسم فعل امردر تیز وچابك اول وعجله وشتاب قیل دیمکدر یقال خاء بك یارجل علینا ای اعجل

﴿ فصل الدال ﴾ (الدأدأة) زلزله وزننده (والدئداء) دالك کسریله بك شدتله یلمك علی قول سرعتله سکرتمك معناسنه‌در یقال دأدأ البعیر وغیره دأدأة ودئداء اذا عدا اشد العدو او اسرع واحضر وبرکسه‌نك ایزینه اویوب آردنجه کتمك معناسنه‌در یقال دأدأ فی اثره اذا تبعه مقتفیاله وبرنسنه‌یی تحریك ایلمك معناسنه‌در یقال دأدأ الشیء اذا حرکه ومتحرکی ساکن قیلق معناسنه‌در یقال دأدأه ای سکنه بوجهتله اضدادن اولور لکن مؤلف ضدیتندن سکوت ایلشدر ودأدأه برنسنه‌یی اورتوب یوریمك معناسنه‌در یقال دأدأه ای غطاه ودأدأه طاشلمق صو مجراسنه یوارلتوب دوشدکده ظهور ایدن صوتندن حکایه درکه کوتردی تعبیر اولنور ویقال سمعت الحجر دأدأة ای صوتا وغلبه‌لکدن ناشی صقشمق معناسنه‌در یقال دأدأ القوم

اذا تزاحموا وخاتون ولدنی اویوتمق ایچون یاتدیغی یشکی تحریك ایلدکده صدورایدن صوتدن حکایه در (التدأدؤ) تزلزل وزننده دأدأه کلمه سنك مطاوعیدر متحرك اولمق وساکن اولمق معنالرینه در یقال دأدأ الشیء فتدأدأ و یوارلنمق معناسنه در یقال تدأدأ الحجر اذا تدحرج ودوه آوازنی ایچریسنه چکوب درونننده ترجیع وترديد ایله کبر کبر اوتوب کومور دنمك معناسنه در یقال تدأدأت الابل اذا رجعت الحنین الی اجوافها وکیچکمك ابطأ معناسنه در یقال تدأدأ الخبر اذا ابطأ ویوك برطرفه میل ایدوب آغمق معناسنه در یقال تدأدأ حمله اذا مال و ایکی طرفه تمایل ایدرك یوریمك معناسنه در یقال تدأدأ فی مشیة اذا تمایل وغلبه لکدن صقشمق معناسنه در یقال تدأدأ القوم اذا تزاحموا و برنسنه دن میل و اعراض ایلمك معناسنه در یقال تدأدأ عنه اذا مال (الدأداه) دالك فتحی والفك مد ایله (والدئداء) دالك کسریله (والدؤدوء) دالك ضمیله آیك آخر کونده دینور علی قول یکرمی بشنجی کیجه سی یاخود یکرمی التنجی یاخود یکرمی یدنجی یاخود یکرمی سکزنجی یاخود یکرمی طقوزنجی کیجه سیدر یاخود آخر اوچ کیجه سنه دینور جمعی دآدئ کلور مساجد وزننده آی اول کیجه لرده غروبه دأداه یعنی سرعت ایلسی باعث تسمیه در (ودأداه) الفك مدیله کشاده وواسع میدانه دینور فضاء معناسنه و ککیش تلعه یه وککیش وادی یه دینور تلعه تانك کسریله یوقاریدن اولان صو آقندیسنه دینور (الدأدأ والدأدأة) همزه لرك قصری ومدیله یك قراکو کیجه یه دینور یقال لیلة دأداة ودأدأة ویدان ای شدیدة الظلمة (التدئی) تفعیل وزننده برنسنه یی اورتوب صقلامق معناسنه در یقال دبأ الشیء وعلیه تدبیئا اذا غطاه ووارا (الدبأ) دالك فتحی وبانك سکونیله برنسنه ساکن اولمق معناسنه درکه حرکت مقابلیدر یقال دبأ الشیء دبأ من الباب الثالث اذا سکن واورمق معناسنه در یقال دبأه بالعصا اذا ضربه بها (الدبأة) دالك فتحی وبانك سکونیله قاپچق فرارمعناسنه در یقال نجی من یده بالدبأة ای الفرار (الدثئی) ثای مثلثه ایله عربی وزننده هوانك شدت حرارتی عقبنده یاغان یغموره دینور وقیون و کچی قسمنك یاز موسمنده طوغوردقلری دوله دینور شارح دیر که بو ایکی معناده دخی یای نسبتله در لکن منسوبی معلوم دکلدر نهایت مؤلف عنقریب دفأی کلمه سنی دفأی ایله تفسیر ایلمکله حرارت معناسنه اولمغله حرارته منسوب اولمش اولورلر (الدره) دالك فتحی ورانك سکونیله (والدرأة) هایله دفع ایلمك وصاومق معناسنه در یقال درأه درءا ودرأة من الباب الثالث اذا دفعه وسیل صوبی دفعة ظهور ایلمك معناسنه در یقال درأ السیل اذا اندفع بوراده اندفاع دفعك مطاوعی دکلدر ودرأ برکسه ناکهانی چقه کلمك معناسنه در یقال درأ الرجل اذا طرأ وخرج وبغاة آتش ایشیلیوب

پارلدامق معناسنه استعمال اولنور کویا که ضیاسیله ظلمتی دفع ایدر یقال درأت النار ای اضأت ودوه‌نك ارقه‌سی شیشوب غده دیدکاری یومری ظهور ایلك معناسنه‌در یقال درأ البعیر اذا اغد ومع الغدة ورم فی ظهره غدة مزبوره دوه قسمنك طاعونیدر ودرأ بر نسنه‌یی یاپوب دوشه‌مك معناسنه‌در یقال درأ الشیء اذا بسطه ومحل نا معلومدن ناکهانی غریب سیل ظهور ایلك معناسنه‌در که اوکنه کلان نسنه‌لری دفع ایلك شاننden اوله بو معناده دالك ضمیمه‌ده جائزدر یقال جاء السیل درءا ودرءا اذا اندرأ من مکان لایعلم به ودرأ قارغی وعصا مقوله‌سی نسنه‌لرده اولان میل واعوجاج حالتنه دینور ودرأ عربدن بررجل آدیدر وشول نادره یعنی ساقطه‌یه دینورکه ناکاه طاغدن قوپوب اشاغی یه سقوط ایلیه قیا پاره‌سی وقار صحیفه‌لری کبی (الدروء) قعود وزننده یولده اولان شقوق وکسور وجروفه دینورکه دوز اولمیوب جانجا اکری بوکری یارق چقور اولمغله بی محابا یورویوب کتمکه مانع اولور یقال طریق ذو دروء ای ذواخافیق بوراده در وء درء کلمه‌سنك جمیعدرکه میل واعوجاج معناسنه‌در ودروء مصدر اولور یلدز برق ولمعان ایلك معناسنه یقال درء الکوکب دروء اذا تلألأ وتوقد (الاندراء) انفعال وزننده مکان نا معلومدن ناکهان تدافعله سیل صوبی کلمك معناسنه‌در یقال اندرأ السیل ای اندفع من مکان لایعلم به وبرنسنه اطرافه یایلوب طاغلق معناسنه‌در یقال اندرأ الحریق‌ای انتشر (التدارؤ) تفاعل وزننده نزاع وخصومت ضمننده کشاکش اولوب بری بریني برو اوته قاقشدرمق معناسنه‌در یقال تدارأ القوم اذا تدافعوا فی الخصومة (الادراء) همزه‌نك و دال مشدده‌نك کسریله تدارؤ معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [ادا رأتم فیها] یونك اصلی تدا رأتم ایدی اتحاد مخرجه مبنی تاء داله قلب وادغام اولندقدنصکره اولنه همزه جلب اولنمشدر وادراء افتعال بابندن دخی اولورکه اصلی ادترى ایدی کذلك تاء داله قلب وادغام اولندی بووزنده اولان ادرآء شکار ایچون ذکری آتی دریئه اتخاذ ایلك معناسنه‌در تقول ادرأت الصید ای اتخذت له دریئة (الدریئة) خطیئه وزننده شول حلقه‌درکه اوق ومزراق مشق ایدنلر رمی و طعنی آنکله تعلم ایدرلرکه آتی برپره نصب و استوار ایدوب اوق ایچندن چکورمك ایچون اکارمی ومزراقله آتی اخذ ایدرلر ودریئه صیادلرك صیدلری ترصد وقتنده اغفال ایچون کندیلره ستر ایدوب سپرلندکاری شیئه دینور (التدرؤ) تفعل وزننده فریب واغفال ایچون برنسنه‌دن ستر ایلك معناسنه‌در شکاردن ستر ایتد کاری کبی یقال تدرأوا ای استتر واعن الشیء لیختلوه وبرکسیه بالا پروازلغله کبر واستیلا ایلك معناسنه‌در یقال تدرؤا علیهم اذا تطاولوا ای تکبروا وتجبروا (الداری) ارقه‌سنه یومری چقان ناقه‌یه دینورکه دوه قسمنك

طاعونیدر

طاعونیدر یقال ناقة داریٌ ای مغدة شارح دیر که داریٌ ارکك دوه‌یه وصف اولدیغی کبی ناقه‌یه دخی صفت خاصه منزلنده وجه مذکور اوزره وصف اولور (المدریٌ) محسن وزننده شول ناقه‌در که طوغورمسی حلول ایلکله همسنه سود ایندروب طلوم کبی صارقتمش اوله یقال ناقة مدریٌ ای انزلت اللبن وارخت ضرعها عند النتاج (الدریٌ) سکین وزننده زیاده‌سیله تابان ورخشان اولان یلدزه دینور زهره ومشتری کبی یقال کوکب دریٌ ای متوقد متلالیٌ واشبو دری کلمه‌سنده دالك ضمیله‌ده جائزدر لکن نوادردندر زیرا کلام عربده ضم و تشدید ایله فعیل وزننده دریٌ و مریق کلمه‌لرندن غیری یوقدر مریق عصفر اسمیدر ودریٌ کلمه‌سی که دالك ضمی و یای نسبتله دره یعنی انجویه منسوب دیمکدر درر ماده‌سندن مرسومدر (المداراة) مفاعله وزننده مدافعه معناسنه‌در یقال داراته ای داریته و دافعته و ملاینه معناسنه درکه رفق و لطف و سهولتله معامله ایلك معناسنه در یقال داراته ای لاینته یو صورتده اضدادن اولور مؤلف مداراه‌یی مداراة ایله تفسیر ایدوب و داراته داریته ودافعته ولاینته عنوانیله رسم ایلشلردر دافعته ولاینته کلمه‌لری داراته لفظنه عطف تفسیر اولمغله مداراة دخی اول معناره اولمش اولور قالدیکه امهات سائره ده معتل بابنده دخی مرسومدر حتی اساسده دریته ختلته ودریته خاتلته و علیك بالمداراة وهی الملاطفة کانك تخاتله عبارتیله مرقومدر واقعا مثلا دشمنه مدارا ایلك که درونده اولان بغض وکینه‌یی ستر ایدوب صورت ظاهرده تواضع وروی دل کوسترمکدن عبارتدر رنك وفریبی متضمندر ومادة مرقومه‌یی مؤلف کبی مجموز عد ایدنلر صورت ملایمتله مدافعه ایلك معناسیله تفسیر ایدرلر که بو دخی اقربدر قالدیکه مؤلف بوراده داریته ایله تفسیر ایلشیکن معتل بابنده اشارتدن سکوتی ظاهرا ذهوله محمولدر (التدرأ والتدرأة) تالرك ضمی ودالرك سکونی و رالرك فتحیله عزت و سطوت و قدرت معناسنه‌در که مدار دفع اعدادر بونلرك تالری زائده‌در یقال رجل ذوتدرأ وتدرأة ای مدافع ذو عزو منعة (التدریؤ) بای موحده ایله تدحرج وزننده یوارلنمق معناسنه‌در یقال تدرأ الشیٌ اذا تدهدی (الدف) دالك کسری وفانك سکونیله وفتحتینله جائزدر یك اسیلك معناسنه‌در که حدت برد نقیضیدر امهات سائره‌ده همان خلاف البرد ایله مفسردر که مطلق اسیلك شخونت معناسنه اولور جمعی ادفاء کلور و دف دالك کسریله دوه‌دن حاصل اولان منافعه اطلاق اولنور اولاد و اوبار والبانی کبی و انلر ایله منتفع اولمغه دینور یقال دف الابل کثیر ای نتاجها واوبارها والانتفاع بها و ویرکیه دینور عطیه معناسنه ودف الحایط دیوارك قویتوسنه دینور یقال اقعد فی دف

الحايط ای فی کنه اوقات باردهده روزکاردن سپرلنوب اوتوردقلریجون اطلاق اولنمشدر وبدنی قزدیروب کرمنك ایدن شیئه دینور اصواف واوبار وعبا وکورك وسائرلری کبی یقال علیه دفء ای ماد فامن الاصواف والاوبار (الدفأ) فتحتینله (والدفاءة) کراهه وزننده اسمق تسخن معناسنهدر یقال دفئ الرجل دفأ ودفؤ دفاءة من الباب الرابع والخامس اذا تسخن مؤلف دفاءه کلمسنی کرچه کالدفاءة عنوانیله اسم اولمق اوزره رسم ایدوب لکن صحیح اولان وجه مذکور اوزره باب خامسدن مصدر اولمقدر ودفأ فتحتینله آرقهده اولان بوکریلك حالتنه دینور یقال فیه دفأ ای جناً وهو ادفأ وهی دفأی (التدفؤ) تفعل وزننده بر نسنه ایله اسمق معناسنهدر یقال تدفأ بالثوب اذا تسخن به (الاستدفاء) استفعال وزننده (والادفاء) همزهنك ودال مشددهنك کسریله افتعال وزننده تدفؤ معناسنهدر اصلی ادتفأدر یقال استدفأ وادفأ بمعنی تدفأ (الدفاء) کتاب وزننده بدنی قیزدروب کرمیت ویرن شیئه دینور لباس وکورك وسائر نسنه کبی (الادفاء) همزهنك کسریله برکسیه بدنی قیزدریجی نسنه کیدرمك معناسنهدر یقال ادفأه ای البسه الدفاء وبرکسیه عطیهٔ کثیره ویرمك معناسنهدرکه برودت فقردن تخلیص ایلکدر یقال ادفاه ای اعطاه کثیرا وناس برکك معناسنهدرکه تزاحمله بری بریني تسخین ایدرلر یقال ادفأ القوم اذا اجتمعوا (الدفأن) عطشان وزننده دائما اسدیجی ثوب تلبس ایدن کشی یه دینور مستدفی معناسنه مؤنثنده دفأی دینور سکری وزننده (الدفئ) امیر وزننده اول معنایهدر (الدفئة) فرحه وزننده (والدفیئة) خطیئه وزننده (والمدفأه) میمك وفانك فتحیله اسی وکرمنك اولان یره دینورکه اصطلاح عوامده ساحل تعبیر اولنور فارسیده کرمسیر دیرلر یقال ارض دفئة ودفیئة ومدفأة ای ذات دفء (المدفأه) مکرمه وزننده (والمدفئه) محسنه وزننده (والمدفأه) معظمه وزننده یورکلری وباغلری فراوان اولان دوه لره دینور یقال ابل مدفأة ومدفئة ومدفأة ای کثیرة الاوبار والشحوم (الدفئ) عربی وزننده دفئ معناسنهدرکه اشتداد حرارت هوا عقیبنده یاغان یغموره دینور بو ماده دفأ ذیلنده بیان اولندی (الدفئیه) عربیه وزننده یاز موسمنك اوکنده یعنی هنوز یاز موسمی حلولی هنگامنده جلب اولنان ذخیرهیه دینورکه یاز ذخیرهسی اولهجقدر (الدکأ) دالك فتحی وکافك سکونیله برکسهیی صقشدروب مزاحمه ویرهرك اوته قاقشدرمق معناسنهدر یقال دکأهم من الباب الثالث اذا دافعهم وزاحمهم (التداکؤ) تفاعل وزننده بری بریله صقشوب مزاحمه ایدشمك معناسنهدر یقال تداکؤا ای ازدحموا وتدافعوا (الدنئ) فعیل وزننده صویسز والچق وقطعا حرامدن صاقنمز لا ابالی بالدری جبلاغه دینور یقال رجل دنئ ای خسیس خبیث البطن والفرج

حاجن ودنی خرده جثه لوحقیر المنظر کسیه دینور جمعی ادناء کلور شریف واشراف کبی ودنای کلور کرماً کبی (الدانی) دنی ایله معنای اولده مرادفدر (الدنوه) دالك ضمیله (والدناءه) کراهه وزننده برکسه دنی اولمق معناسنه در یقال دنأ الرجل دنوءة ودناءة من الباب الثالث اذا کان دنیئا (الدنیئة) خطیئه وزننده عیب ونقیصه معناسنه در یقال اتی بالدنیئة ای النقیصة (الادناء) همزه نك کسریله آلچق ودنی ایش ارتکاب ایتمك معناسنه در یقال ادنأ الرجل اذا رکب دنیئا ای امرا حقیرا (الدنأ) فتحتینله برکسه نك ارقه سی بوکری وقنبور اولمق معناسنه در یقال دنی الرجل دنأ من الباب الرابع اذا جنی (الادناً) احمر وزننده ارقه سی قنبور اولان کشی یه دینور مؤنثنده دنأی دینور سکری وزننده (التدنؤ) تفعل وزننده برکسه یی دنأته حمل وسوق ایتمك معناسنه در یقال تدنأه ای تدنأ الرجل صاحبه اذا حمله علی الدناءة (الدآء) مد ایله درد ومرض معناسنه در جمعی ادواء کلور شارح دیرکه بوندن غیری مفردی وجمعی ممدودا کلمش بوقدر و داء مصدر اولور کما سیذکر (الدوء) دالك فتحی و واوك سکونیله (والداء) مد ایله خسته ودردناك اولمق معناسنه در یقال داء الرجل یداء دوءا وداءا من الباب الرابع اذا مرض وقد یقال دئت یارجل یعنی من الباب الثالث ای مرضت فهو داء شارح دیرکه بوراده داء کلمه سی اسم فاعلدر رفعله در اصلی دواء ایدی ذو مرض معناسنه در که نسب اوزره در انتهی (الادواء) همزه نك کسریله مریض ودردناك اولمق معناسنه در یقال ادوأ الرجل ادوأ اذا مرض (المدی) مطیع وزننده بوندن اسم فاعلدر مریض معناسنه مؤنثنده مدیئة دینور (الاداءه) اقامه وزننده بودخی افعالدن مصدردر اولکی اصلی اوزره در مریض ودردناك اولمق معناسنه در یقال ادأت یارجل اداءة ای مرضت وبرکسه یی درده اوغرادوب مریض ایتمك معناسنه در یقال ادأته ای اصبته بداء وادواء وادأته برکسیه تهمت القا ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال ادأت الرجل اداءة وادوأته ادواءا ای اتهمته (دآء الذئب) آجلقدن کنایه در قورد قسمی اکثری آج طوردیغیچون (الدیی) خیر وزننده خسته و مریضه دینور یقال رجل دیی ای داء مؤنثنده دیئه دینور هایله (داءه) مکه مکرمه قربنده برطاغك آدیدر وهذیل قبیله سی یوردنده بر موضع اسمیدر (الادواء) جمع بنیه سیله بر موضع آدیدر (الدودأه) زلزله وزننده غریو وفریاد وجلبه معناسنه در تقول ماهذه الدودأة ای الجلبة

﴿ فصل الذال المعجمة ﴾ (الذأذاء) (والذأذاءة) الفلرك مدیله زجر معناسنه در که برکسه یی برنسنه دن منع ایچون آزار ایتمکدن عبارتدر وچالق ومضطرب وپریشان یورویشه دینور یقال یمشی الذأذاء والذأذاءة ای مضطربا (التذأذؤ) تزلزل وزننده

(والذأذأه) زلزله ورنده چالق ومضطرب وپريشان يوريمك معناسنه در يقال تذأذأ الرجل وذأذأ اذا مشى مضطربا (الذبأه) ذالك فتحى وبانك سكونيله شول تازه قبزه دينور كه مهزوله يعنى بدنى آج آرق چلمسزجه و خوب سمنا دلبر و سبكروح اوله يقال جارية ذبأة اى مهزولة مليحة خفيفة الروح (الذره) ذالك فتحى ورانك سكونيله پراتمق خلق معناسنه در يقال ذرأ الله الخلق ذره من الباب الثالث اى خلقه وبرنسنه يى چوغالتمق معناسنه در يقال ذره الشئ اذا كثره كثرة ذريه بوندن مأخوذدر كما سيذكر و پيرلكدن ياعلتدن ناشى آغزدن دشلر دوكلمك معناسنه در يقال ذرأ فوه اى سقط يعنى مافيه من الاسنان وبو ذكر المحل وارادة الحال قبيلندندر وترلايه تخم اكمك معناسنه در يقال ذرأ الارض اذا بذرها وباشك صاچى اغارمق معناسنه در كما سيذكر وذرأ شئ قليل معناسنه در يقال ذرأ من خبراى شئ منه ومصدر بمعنى مفعول اولور مخلوق معناسنه يقال هم ذره النار اى خلقوالهم وبرده وحاصل معناسنه در يقال مابينا ذره اى حائل (الذريه) ذالك حركات ثلاثى وبانك تشديديله نسل معناسنه در كه انس وجنك نسلنه شاملدر نسل الثقلين معناسنه در ذكر اولنان تكثير معناسندن مأخوذدر همزه سى متروكه در شارح ديركه وزنى فعوله ياخود فعيله در تشديد عينه على قول ذر لفظندن مأخوذدركه تفريق معناسنه در وزنى فعليه در انتهى (الذرى) امير وزننده بمعنى مذرو در اكلش اكينه دينور يقال زرع ذرى اى مبذور (الذرة) ذالك ضمى ورانك سكونيله صاچ و صقال اغارمق شيب معناسنه در على قول باشك اوكنده اولان قيللره هنوز بياضلق دوشوب قيرسرمك حالته دينوركه ابتدا اورادن اغارمغه بده ايدر (الذره) فتحتينله (والذره) منع وزننده معناى مزبور دن مصدرلر در يقال ذرى شعره ذره وذرأ ذره من الباب الرابع والثالث اذا شاب اوابيض شعره فى مقدم الرأس (الاذرأ) احمر وزننده صفت مزبوره اوزره اولان كشيه دينور مؤنثنده ذرأى دينور سكرى وزننده و اذرأ شول قوچ قيونه دينوركه باشنده بياض اوله على قول قولقلرى آلاجه و سائر اعضاسى سياه اوله يقال كبش اذرأ اذا كان فى رأسه بياض اوارقش الاذنين و سائره اسود (الاذراء) همزه نك كسريله برآدمى كوجندروب طارلتمق معناسنه در يقال اذرأه اى اغضبه وبركسيه قورقو ويرمك معناسنه در يقال اذرأه اى ذعره وبركسه يى برنسنه يه حريص ومولع ايتمك معناسنه در يقال اذرأه بالشئ اى اولعه به وبرنسنه يه مضطر ومحتاج قيلمق معناسنه در يقال اذرأه الى كذا اى الجاه اليه وآقتمق معناسنه در يقال اذرأ الدمع اذا اساله و ناقه مهيه سود اندرمك معناسنه در كه نتاج وقتى قريب اولنجه اولور يقال اذرأت الناقة اذا انزلت اللبن (المذرى) محسن وزننده

قريبة التاج اولغله مماسنه سود انزال ايدن ناقه‌يه دينور (الذرآنى) ذالك فتحى
وراك سكونيله فرغانى وزننده وفتحتينله جائزدر زياده‌سيله بياض اولان طوزه دينور
يقال ملح ذرآنى وذرآنى اى شديدة البياض بوطوز حاجى بكتاش طوزى ديدكلريدر
وذرآنى كلمه‌سى ذره مادمه‌سندن مأخوذدر كه بياض رأس معناسنه در تغيير نسب ايجون
الف ونون زياده اولنمشدر ملح اندرانى تعبيرى لحن عوامدن اولغله تكلمندن مؤلف ولا تقل
اندرانى عنوانيله نهى ايلمشدر (الذرة) ذالك كسريله بركله در كه آنكله چكى قسمنى صاغمق
ايجون چاغرلر يقال ذره ذره وهو دعاء العنز للحلب شارح ديركه بنفسه چكى به
ذره اطلاق اولنور صاغمق ايجون ذره ذره ديه‌رك چاغرلر پس مؤلفك تعبيرى
مشوشدر انتهى (الذمأ) ذالك فتحى وميمك سكونيله بركسيه كوجلك ايدوب
مشقت ويرمك معناسنه در يقال ذمأ عليه ذمأ من الباب الثالث اذا شق عليه
(التذيى) تفعيل وزننده آتى زياده‌سيله پشيروب مهر اقلمق معناسنه در يقال ذيأ
اللحم تذييا اذا نضجه حتى تهرأ (التذيوء) تفعل وزننده برنسنه فاسد وتباه اولمغله
بيرمش توب كى پاره پاره دوكيلور اولمق معناسنه در يقال تذيأ الجرح وغيره
اذا تقطع وفسد و برعضو شيشوب قبارمق معناسنه در وعند البعض ات ككدن
صيريلوب آيرلمق معناسنه در كرك ذبح وكرك فساد سببيله اولسون يقال تذيأ وجهه
اذا ورم اوهو انفصال اللحم عن العظم بذبح اوفساد

﴿ فصل الراء ﴾ (الرأرأة) زلزله وزننده كوزك قاره‌سنى اوينا تمق على قول برطرفه
دوپروب چويرمك معناسنه در يقال رأرأ الرجل اذا حرك الحدقة اوقلبها وحدت
ودقته ديكه ديكه بقمق معناسنه در يقال رأرأ الرجل اذا حدد النظر وكوزى
چراغ كبى پارلداتمق معناسنه در يقال رأرأت المرأة اذا برقت بعينها وقيونى وكچى يى
ارارديو چاغرمق معناسنه در يقال رأرأ الراعى اذا دعا الغنم بأرار و برنسنه
پارلدامق معناسنه در يقال رأرأ السحاب والسراب اذا لمعا وآهو وكچى قسمى
قويرق صالمق معناسنه در يقال رأرأت الظباء اى بصبصت باذنابها وآينه‌يه بقمق
معناسنه در يقال رأرأت المرأة اذا نظرت فى المرأة (الرأرأة) دبدبه وزننده
(والرأرأ) هاسز فدفد وزننده (والرأراء) سلسال وزننده همپشه زير نقابدن
تحريك حدقه ايله كوزنى لمعان ايتديرن خاتونه دينور (الرأراءة) مدايله (والرأرآء)
هاسز مرين ادبن طابخه بن الياس بن مضرك قزى اسميدر آينه‌يه چوق نظر ايدر
اولمغله آنكله تسميه اولنمشدر (الربأ) رانك فتحى وبانك سكونيله دشمنى ياعسكرى
كوزتمك ايجون ديدبان ياقراغل اولمق معناسنه در يقال ربأهم وربألهم ربأ من الباب
الثالث اذا صارر بيئة لهم ويوكسلك علو وارتفاع معناسنه در يقال ربأ اذا علا
وارتفع وبوقارى قالدرمق معناسنه در يقال ربأ الشئ اذا رفعه وبرنسنه‌يى اصلاح

ایلك معناسنه‌در یقال ربأ الشیء اذا اصلحه وکیدرمك معناسنه‌در یقال ربأ الشیء اذا اذهبه واجناس طعام برکدرمك معناسنه‌در یقال ربأ فلان اذا جمع من کل طعام وآغر آغر یوریمك معناسنه‌در یقال ربأ الرجل اذا تثاقل فی مشیته ویوکسکه چقمق معناسنه‌در یقال ربأ علی جبل ای اشرف ورنسنه‌یه مبالات ایدوب آنی کاهو ادراك ایلك معناسنه استعمال اولنور کویا که دیدیلك دقت وامعانی کبی دقت ومبالاتله تحصیل وقوف واطلاع ایدر یقال ماربأت ربأه ای ماعملت به ولم اکترث له (الربیئة) فعیله وزننده که هاء اسمیه ایله در دید بانه دینور وقراغله دخی دینور طلیعه معناسنه (الارتباء) افتعال وزننده یوکسکه چقمق معناسنه‌در یقال ارتبأ الرجل اذا اشرف یعنی طلع علی علو (المرابأة) مفاعله وزننده صقلمق حذر واتقا معناسنه‌در یقال رابأته ای حذرته واتقیته وبرکسه‌یی کوزتمك وحالنه دقت وامعان ایلك معناسنه‌در یقال رابأته ای راقبته وحفظ وحراست ایلك معناسنه‌در یقال رابأته ای حارسته وبونلرده مشارکت ایچون اولور (الربأه) تمره وزننده شول مطمره درکه درت قطعه کوندن یاتلاتیندن مصنوع اوله (المربأ والمربأة) میملرك فتحیله (والمرتبأ) میمك ضمی وثانك فتحیله اسم مکانلردر دیدبان اکلنه‌جك یوکسك یره دینورکه اورادن اطرافه نظر انداز اولور مرقبه کبی (المرباء) محراب وزننده نردبانه دینور مرقات معناسنه (التربئة) تفعله وزننده کیدرمك معناسنه‌در یقال ربأه تربئة ای اذهبه (الرتوّ) تای فوقیه ایله قعود وزننده دوکومی چکوب محکم بغلق معناسنه‌در یقال رتأ العقدة رتوّا من الباب الثالث اذا شدها وبوغمق معناسنه‌در یقال رتأ فلانا اذا خنقه واقامت ایلك معناسنه‌در یقال رتأ الرجل اذا اقام وبرسمته کمك معناسنه‌در یقال رتأ زید اذا انطلق وطعامله جکرك جوعنی تسکین ایلك معناسنه‌در یقال مارتأ کبده الیوم بطعام ای ما اکل شیئا یسکن جوعه بومعناده خصائصندندر یعنی کبدك غیریده استعمال اولنمز مثال مزبوره کبده افظی مفعولیت اوزره منصوبدر (الرتأن) فتحاتله رتکان وزننده ومرادفیدرکه دوه آدیملرینی بری برینه قریب آتارق یورغلامق معناسنه‌درکه آت قسمنده نقللمق تعبیر اولنور یقال رتا البعیر رتأنا من الباب الثالث اذا رتك ای قارب خطوه (الارتاء) همزه‌لك کسریله فتور وورخاوتله استراستمز کوملك معناسنه‌در یقال ارتأ فلان اذا ضحك فی فتور (الرثأ) رانك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله اکشی سود اوزره قویولنمق ایچون تازه سود صاغمق معناسنه‌در یقال رثأ اللبن رثأ من الباب الثالث اذا حلبه علی حامض فمخثر ومعتل اولان رثی کلمه‌سنده لغتدرکه میته مرثیه سویلك یعنی میتك محاسنی تعداد ایده‌رك نظم اشعار ایلك معناسنه‌در تقول رثأته ای رثیته وبرشیئه شیء آخر قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در یقال رثأ الشیء بالشیء

اذا

اذا خلطه واورمق معناسنه‌در يقال رثأه اذا ضربه وسودى كوره‌مز چالمق معناسنه‌در يقال رثأ اللبن اى صيره رئيثة وبركسه ايچون اكل ايلسون ديو كوره‌مز يانمق معناسنه‌در يقال رثأ القوم اذا عمل لهم رئيثة وغضب ساكن اولمق معناسنه‌در يقال رثأ غضبه اى سكن ودوميه رثأه ديدكلرى علت عارض اولمق معناسنه‌در يقال رثأ البعير اذا اصابته رثأة ورثأ قلت فطنت وضعف ذهن وادراك وحمق وبلاهت معنالرينه‌در (الرئيثة) خطيئه وزننده كوره‌ماست محرفى كوره‌مز تعبير اولنان نسنه‌در كه مخوش سود اوزره تازه سود صاغوب يوغورد كبى چلارلر اكا بعض ديارده خوشمرم دخى ديرلر اعراب وتراكمه اتمك قاتيغى ايدرلر شارح ديركه * الرئيثة تفثأ الغضب * مثلى بوندندركه آزه‌جق هديه طارغنلغى دفع ايدوب محبت ايراث ايدر ديه‌جك يرده ضرب اولنور انتهى و رئيثه قلت شعور و فطنت وحمق وبلادت معنالرينه كلور (الرثأة) تمره وزننده برعلتدر كه دوه قسمنك اموزلرى باشنده ظهور ايدر (الرثأة) رانك ضميله بياض وسياه آلاجه‌لغه دينور رقطه معناسنه كرك سياه اولوب نقطه‌لر بياض وكرك برعكس اولسون (الارثأ) احمر وزننده وصف مزبور اوزره اولان اركك حيوانه دينور يقال كبش ارثأ اى ارقط مؤنثنده رثأى دينور سكرى وزننده يقال نعجة رثأى اى رقطاء (الارتثاء) افتعال وزننده تخليط ايلمك معناسنه‌در يقال ارتثأ فى رأيه اذا خلط بالتشديد امهات سائره‌ده ارتثأ عليهم امرهم اى اختلط عنوانيله مرسوم اولمغله اختلاط معناسنه اولور ومقتضاى ماده دخى بويله اولمقدر وارتثأ كوره‌مز ايچمك معناسنه‌در يقال ارتثأ الرئيثة اذا شربها وسود قويولمق معناسنه‌در يقال ارتثأ اللبن اذا خثر (الارثاء) همزه‌نك كسريله بودخى سود قويولمق معناسنه‌در يقال ارثأ اللبن اذا خثر (الارجاء) همزه‌نك كسريله تأخير ايلمك معناسنه‌در يقال ارجأ الامر اى اخره ومطلقا كبه حيوانك طوغورمسى كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال ارجأت الناقة اذا دنانتاجها وصياد شكار دن خائب ومحروم اولمق معناسنه‌در يقال ارجأ الصائد اذا لم يصب شيئا اشبو ذكر اولنان موادثلاثك هربرنده همزه‌نك تركيله‌ده لغتدركه معتل اولور تقول ارجأت الامر لغة فى ارجيته وقس عليه البواقى وقرآء كرامدن امام نافع وحمزه وكسائى وحفص حضراتندن ماعدامسى سورة توبه‌ده متخلفين جهاددن كعب بن مالك وهلال بن اميه و مرارة بن الربيع رضى الله عنهم حقلرنده نازل اولان اشبو [وآخرون مرجون لامر الله اما يعذبهم واما يتوب عليهم] الاية كريمه‌سنى همزه ايله مرجؤن عنوانيله ومشار اليهم مرجون عنوانيله قرأت ايلديلر ايكيسنه كوره‌ده معناى شريف مؤخرون حتى ينزل الله فيهم مايريد يعنى آنلرك حقلرنده امر الهى ظهورينه توقيفله امرلرى تأخير اولنوب اويلجه موقوف قالمشدر اكر نفاق اوزره اصرار ايدرلر ايسه مظهر

عذاب ونكال اولوب واكر تائب اولورلر ايسه تائل تائلهٔ الهى اولورلر (المرجئة) ميمك ضمى وجيمك كسريله ارجاء كلمه‌سندن اسم فاعلدر مؤخره معناسنه‌در فرق ضالهدن برطائفه‌نك لقبيدر كه عملى رتبه‌ده نيتدن واعتقاددن تأخير ايدرلر وايمان قولدر بلا عمل ديرلر كويا كه قولى تقديم و عملى تأخير ايدرلر و بو مرجئه كلمه‌سى يائى اولديغى صورتده تأخير معناسندن بشقه رجا ماده سندن دخى اخذ اولنور زيرا بونلرك بر كلامى دخى بودركه بر كمسه مؤمن اولدقده معصيت اكا ضرر ايتماز كفر ايله طاعت مفيد اولديغى كبى قالديكه مهموز اولديغى صورتده مثلا رجل مرجى دينور تشديد ايله وهمزه صورتنده رجل مرجئ دينور مرجع وزننده يوخسه مرج دينز معط وزننده نته‌كه جوهرى بوكونه‌وهم ايتلشدر شارح ديركه اولا جوهرى قول مزبورى عدم همزه صورتنده ثبت ايتلشدر ثانيا مثال مزبورلر نسبته كوره اولمغله ايكنجيده حق تعبير مرجئى اولمقدر مرجى وزننده ومؤلف يونى رجو ماده‌سنده دخى ذكر ايتلشدر انتهى ويقال هم المرجئة بالهمزة والمرجية بالياء مخففة ووهم فى ذلك الجوهرى حيث قال وهم المرجية بالتشديد (الرد) رانك كسرى ودالك سكونيله عون يعنى معين وياور معناسنه‌در يقال هوردله ينصره اى عون وماده معناسنه‌در كه هر شيئك اصل ومايه وطينت وجوهرندن عبارتدر جسمى مد وتكثير ايدن اجزاى اصليه اوله‌جقدر ورده يوكك بردنكنه دينور عدل معناسنه ايكيسنه ردءين دينور تقول عدلوا الردئين اى العدلين وآغرنسنه‌يه دينور ثقيل معناسنه شارح والعدل الثقيل نسخه‌سنى كه واوسزدر تخطئه ايتلشدر لكن مناوى واويله خطادر زيرا محكم وعبابده بلاواو مرسومدر ديمكله پس صواب اولان بوكك آغر اولان دنكنه دينك اولور لكن اساسده بونك مخالفيدر (الردء) رانك فتحى ودالك سكونيله برنسنه‌يى برنسنه‌يه مدار متانت ايتلك معناسنه‌در كه آنك قوتيله شئ مزبور وهن وخلل مقوله‌سى عارضه‌دن مأمون اولور كذلك بركمسه‌يه پشت وپناه وقوة الظهر قبيلندن معناسنه‌در يقال ردأ به ردءا من الباب الثالث اذا جعله له ردءا وقوة وعمادا واحكام ايچون بنابه طياق وپايندان ودستك نصب ايتلك معناسنه‌در بومعنا تخصيص بعد التعميم در يقال ردء الحايط اذا دعمه ودواب و مواشيئك آب وعلفنه و سائر خدمت وتيمارنه كوزل تقيد ورعايت واهتمام ايتلك معناسنه‌در كه مدار قوتلربدر يقال ردء الابل اى احسن القيام عليها وطاش آتمق معناسنه در يقال ردأه بحجر اذا رماه به (الارداء) همزه‌نك كسريله ديوار مقوله‌سى بنايى طياق وپايندان ودستك نصب ايتلك معناسنه‌در يقال ارداً الحايط اذا دعمه وامداد واعانت ايتلك معناسنه‌در يقال ارداه اى اعانه وزياده قبيلندن معناسنه‌در يقال ارداه على

مائة ای زاده علیها و پرده‌یی صالیورمك معناسنه‌در یقال اردأ الستر ای ارخاه وتسکین ایلمك معناسنه‌در یقال اردأه اذا سکنه وبر نسنه‌یی کوتو وفاسد وکمتر ایلمك معناسنه‌در یقال اردأه ای افسده وبر نسنه‌یی حالی اوزره ابقا و تقریر ایلمك معناسنه‌در یقال اردأه ای اقره یعنی علی ماکان علیه وبر کمتر وردیٔ وفاسد ایش ایشلمك علی قول اول مقوله برامر فاسده اوغرامق معناسنه‌در یقال اردأ الرجل اذا فعل فعلا ردیئا او اصابه (الرداءة) کراهه وزننده کوتو وکمتر وفاسد اولمق معناسنه‌در یقال ردؤ الشیٔ رداءة من الباب الخامس اذا فسد (الردیٔ) امیر وزننده کوتو وفاسد وکمتر نسنه‌یه دینورکه ایو مقابلیدر جمعی اردءآء کلور همزتینله افعلاء وزننده (الرزء) رانك ضمی وزای معجمه‌نك سکونیله برکسه‌نك مالندن بر نسنه‌یه اصابت ایلمك یعنی آنك مقدار مالنه نائل اولمق وجهیله نقصان ایرشدرمك معناسنه‌درکه اصل ماده نقص معناسنه موضوعدر یقال رزأه ماله و رزئه رزءا من الباب الثالث والرابع اذا اصاب منه شیئا یعنی نقصه وبرکسه‌نك خیر ومنفعتنه نائل اولمق معناسنه‌در یقال رزأه رزءا اذا اصاب منه خیرا واکسلتمك نقص معناسنه‌درکه حقیقت معنادر یقال رزء الشیٔ رزءا من الباب الثالث اذا نقصه وتقول مارزئته رزءا من الباب الرابع ای مانقصته ورزء ماتم ومصیبت معناسنه اسم اولور جمعی ارزاء کلور قفل و اقفال کبی (المرزئه) میمك فتحی و زانك کسریله مصدردر برکسه‌نك خیر ومنفعتنه اوغرامق معناسنه یقال رزأه رزءا کما ذکر ومرزئة اذا اصاب منه خیرا ومرزئه اسم اولور مصیبت معناسنه (الرزیئة) خطیئه وزننده بودخی مصیبت معناسنه‌در جمعی رزایا کلور برایا وزننده یقال اصابه رزء ومرزئة ورزیئة ای مصیبة (الارتزاء) افتعال وزننده بودخی برکسه‌نك برمقدار مالنه نائل اولمغله یاخود سائر وجهله اکا اولقدرجه زیان ایرشدرمك معناسنه‌در یقال ارتزأه ماله بمعنی رزأه واکسلمك معناسنه‌در یقال ارتزأ الشیٔ اذا انتقص (المرزؤن) معظمون وزننده مرزء کلمه‌سندن جمعدر کرماء وجوانمردانه اطلاق اولنورکه ماللرندن خلق همیشه خیر کوروب انتفاع ایدر اوله‌لر وشول قومه اطلاق اولنورکه خیار واعزه‌لری وفات ایلمکله مصیبت دیده اوله‌لر جوهری کلمهٔ مزبوره‌یی کندی دست خطی اولان نسخه‌ده مخففا ثبت ایلمکله وهم ایلمشدر (الرشأ) رانك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله جماع ایلمك معناسنه‌در یقال رشأ المرأة رشأ من الباب الثالث اذا جامعها وآهو طوغورمق معناسنه در یقال رشأت الظبیة اذا ولدت (الرشأ) فتحتینله شول آهو یاوریسنه دینورکه هنوز قوتلنوب اناسیله یوریمکه بشلیه جمعی ارشاء کلور ورشأ بر نوع شجر اسمیدرکه قدی قامت انساندن بلند و یپراغی کنه یپراغنه شبیه اولور وبر نوع نبات

آدیدرکه قرنوه‌یه شبیه اولور وقرنوه هرنوه‌درکه فلنك نباتیدر (الرطاء) رانك فتحی وطانك سکونیله جماع ایلك معناسنه‌در یقال رطأ المرأة رطأ من الباب الثالث اذا جامعها وچقرمق وجهیله دفع طبیعی ایلك معناسنه‌در یقال رطأ بسلحه اذا رمی به (الرطأ) فتحتینله حمق وبلاهت معناسنه‌در یقال به رطأ ای حمق (الرطئ) امیر وزننده بون و احمق کسیه دینور جمعی رطأ کلور کرام وزننده مؤنثنده رطیه دینور ورطاء دینور حراء وزننده (الارطاء) همزه‌نك کسریله قیرز جماعه صلاحیت کرتهسنه بالغه اولمق معناسنه‌در یقال ارطأت الجاریة اذا بلغت ان تجامع (الاسترطاء) احمق اولمق معناسنه‌در یقال استرطأ الرجل اذا صار رطیئا (الرفاء) رانك فتحی وفانك سکونیله کمی‌یی کناره یناشدرمق معناسنه‌در یقال رفأ السفینة رفأ من الباب الثالث اذا ادناها من الشط وجامه‌نك یرتق وسوکوك یرنی برینه یمایوب دیکمك یا اورمك وجهیله قاوشدرمق بتشدرمك معناسنه‌در یقال رفأ الثوب اذا لأم خرقه وضم بعضه الی بعض ومضطرب یا اندیشه‌نك اولان کسه‌یی تسلیت یارفق وسهولت معامله‌سیله ساکن ومطمئن ایلك معناسنه مستعملدر یقال رفأ الرجل اذا سکنه ای امنه واخذه بالسکون والطمانینة وبرنسنه‌یی اصلاح ایلك معناسنه‌در یقال رفأ بینهم ای اصلح (المرفأ) مقعد وزننده اسم مکاندر کناردہ کمی قرار ایلیه‌جك موضعه دینورکه اسکله تعبیر اولنور میمك ضمیله‌ده جائزدر (الرفأ) شداد وزننده یامه یامجی واوروجی و پینه‌جی مقوله‌سنه دینور (الارفاء) همزه‌نك کسریله برجانبه میل ایلك معناسنه‌در یقال ارفأ الرجل اذا جنح وصاح وصقال طرامق معناسنه‌در یقال ارفأ الرجل اذا امتشط وبرنسنه‌یه یقلشوب چاتمق معناسنه‌در یقال ارفأ علیه اذا دنی وبرنسنه‌یی برنسنه‌یه یاقلشدروب چاتدرمق معناسنه‌در یقال ارفأ الیه ای ادناه وبرکسیه حرمت ورعایتله معامله ایلك معناسنه‌در کرك بیع وشراده وکرك سائر خصوصده اولسون یقال ارفأه ای حاباه ومدارا ایلك معناسنه‌در یقال ارفأه ای داراه وصغمق معناسنه‌در یقال ارفأ الیه ای لجأ (المرافأة) مفاعله وزننده بودخی محاباة ومداراة معنالرینه‌در یقال رافأه ای حاباه وداراه (الترافؤ) تفاعل وزننده قوم یکدل ویکجهت اولمق معناسنه‌در یقال ترافأ القوم اذا توافقوا وتواطئوا یعنی حتی صارت یدهم واحدة (الرفأ) رانك کسریله دوزنلك وبارشقلق حالتنه دینورکه بری برینه موافقت و حسن امتزاج والتیام ومعاشرتدن عبارتدر فی الاصل عربلر تأهل ایدن کسیه یونکله‌ده دعا ایدرلر ایدی کا سیذکر یقال بینهما رفاء ای التیام واتفاق (الترفئة) تفعله وزننده (والترفیء) تفعیل وزننده تزوج ایلین کسیه تهنیت معرضنده بالرفاء والبنین دیو دعا ایلك معناسنه‌در یقال رفأه ترفئة وترفیئا اذا قال له بالرفأ والبنین ای بالالتیام

وجمع الشمل يعنى بينكزده حسن زندكانى والفت ونما و بركت اولوب خير جمعيته
واولاد وانساله موفق اوله‌سز شارح ديركه بوعبارتله دعا سنن جاهليه‌دن اولمغله
نهى اولنوب بونك بدلى بارك الله لك وبارك الله عليك وجمع بينكما فى خير عبارتيله
دعا اولنمق ضمننده امر نبوى صادر اولمشدر انتهى (اليرفئى) يلمعى وزننده شول
كسه‌دركه شدت خوفندن يوركى يرندن قوپمش اوله منتزع القلب معناسنه‌وقيون
چوبانه دينور وپك اوركك دوه قوشنه دينور وقاجاغان اوركك آهويه دينور
ويرفئ بر عبد اسود اسميدر (يرفأ) يمنع وزننده فاروق اعظم رضى الله عنه
حضرتلرينك بندهٔ آزاد كرده‌لرى اسميدر (الرقأ) رانك فتحى وقافك سكونيله
(والرقوء) قعود وزننده سيلان ايدن كوز ياشى وقان مقوله‌سى كسيلوب ديكمك
معناسنه‌در يقال رقأ الدمع رقأ ورقوءا من الباب الثالث اذا جف وسكن وبدنده
طمر يوقارى قالقوب ظهوره كلمك معناسنه‌در يقال رقأ العرق اذا ارتفع ورقأ بر
نسنه‌يى فساده ويرمك معناسنه‌در يقال رقأ بينهم رقأ اذا افسد واصلاح ايلمك
معناسنه اولمغله ضد اولور يقال رقأ بينهم اذا اصلح و يوقارى چقمق معناسنه‌در
پس يائى اولان رقى كلمه‌سنده لغت اولور يقال رقا فى الدرجة اذا صعد (المرقاة)
ميمك فتحيله و كسريله ده لغتدر درجه و نردبانه دينور لكن ميمك فتحيله اسم مكان
اولوب وكسريله اسم آلتدر (الارقاء) همزه‌نك كسريله آقان كوز ياشنى وقانى ساكن
قلمق معناسنه‌در يقال ارقأ الله تعالى دمعه اى سكنه وبدنده طمرى شيشروب يوقارى
قالدرمق معناسنه‌در يقال ارقأت العرق اى رفعته (الرقوء) صبور وزننده شول
نسنه‌دركه قان ساكن اولمق ايچون اوزرينه وضع اولنور كرك دارو و كرك سائر
نسنه اولسون سمور طرنغى وقان طاشى وقنطريون كبى وماسوره ايله برونه چريش
اوفلمك دخى برون قاننى مسكندر ومنه قول اكثم بن صيفى * لاتسبوا الابل فان فيها
رقوء الدم * اى تعطى فى الديات فتحقن الدماء اكثم مرقوم حكماء عربدندر صحبتى
مختلفدر طيئ قبيله‌سنه تحرير ايلديكى وصيتنامه‌ده كلام مزبورى دخى درج وتسطير
ايلمشدر يعنى سزلر دوه قسمنه چشم حقارتله باقوب سب وآزار ودشنام ايلمكز
زيرا آنلر قصاصه بدل اولان ديت ايچون اعطا اولنمغله دم اقتصاصك حفظ وسكونتنه
وسيله اولورلر زيرا اصل ديت يوز دوه‌در جوهرى وهمنه مبنى كلام مرقومى
حديث ظن ايلمكله وفى الحديث عنوانيله ثبت ايلمشدر شارح ديركه نهايه‌ده كذلك
عنوان مذكور ايله مرسومدر وفصيح شرحنده كلام مزبور قيس بن عاصم المقرى‌يه
مسند اولوب اول ايسه اصحابدن اولمغله جوهرى غير واهمدر (الرمأ) رانك
فتحى وميمك سكونيله (والرموء) قعود وزننده بريرده مكث واقامت ايلمك
معناسنه‌در يقال رمأ الرجل رمأ و رموءا من الباب الثالث اذا اقام وزياده اولمق

معناسنه‌در يقال رمأ الشيء على مائة اى زاد عليها وبرخبرى ظن وكان وجهيله فهم وادراك ايتمك معناسنه‌دركه حقيقتى كاهى يقين كرده اولميوب خبر واحد كبى ياخود بعض امارالله على وجه الظن ادراك ايليه يقال رمأ الخبر اذا ظنه بلا حقيقة شارح وحققه نسخه‌لرينى تخطئه ايتمشدر جميع امهاتده ظنه بلا حقيقة عنوانيله مرسومدر (الارماء) همزه‌نك كسريله آرتمق زياده معناسنه‌در يقال ارمأ الشيء على مائة اذا زاد عليها وپك يقين اولمق معناسنه‌در يقال ارمأ اليه اذا دنا (المرّمأت) معظمات وزننده لغو وبيهوده وباطل اولان اخباره دينور يقال مرّمأت الاخبار اى اباطيلها (الرنأ) رانك فتحى ونونك سكونيله باقمق نظر معناسنه‌در يقال رنأ اليه رنأ من الثالث اذا نصر وآخر آغر اويالنه‌رق يوريمك معناسنه‌در يقال جاء يرنأ فى مشيته اى يتثاقل بو معنا يالكز اصمعيدن منقول اولمغله مصنف وجاء عنوانيله نزاكت وايهام ايتشدر (اليرنأ) يانك ضميله معتل بابنده مرسوم ومبين در (الرهيأة) يانى تحتيه ايله دحرجه وزننده سست وضعف وعجز وتوانى معناسنه‌دركه سلپوكلك وكوشكلك تعبير اولنور يقال به رهيأة اى ضعف وتوان وپوك دنكلرينك بريسنى ديكرندن آغر ايتمك معناسنه‌در يقال رهيأ الحمل اذا جعل احد العدلين اثقل من الاخر وضعف ومحنتدن ياخود پك پير لكدن ناشى كوز ايچرو ياتوب چقولمق معناسنه‌در يقال رهيأت عيناه اذا اغر ورقت جهدا اوكبرا وبرخصوصده رأى وتدبيرى شك وتردد ياخود احتمالاتله محكم واستوار ايتميوب تخليط وافساد ايتمك معناسنه‌در يقال رهيأ رأيه اذا افسده ولا يحكمه وطواره پوكى كوشك پوكلميوب شريدلرنى پك چكوب ايوجه بند ايتمامك معناسنه‌در شويله‌كه برطرفه طوغرى اكيلوب دوشمك اوزره اوله يقال رهيأ الحمل اذا حمله فلايشده وبلود يغمور ياغدرمغه مساعد ومتهيء اولمق معناسنه‌در يقال رهيأت السحابة اذا تهيئت للمطر (الترهيؤ) تدحرج وزننده برى اوته حركت واضطراب ايتمك معناسنه‌در يقال ترهيأ الشيء اذا اضطرب وتحرك ونهال تازه كبى خرام وميلان ايدمك يوريمك معناسنه‌در يقال ترهيأ فى مشيته اذا تكفاء وسحاب يغمور ياغدرمغه حاضر ودركار اولمق معناسنه‌در يقال ترهيأ السحاب اذا تهيأ للمطر وبركسه برايشه قصد ايتميشكن هنوز ايشلمكى مريد او لديغى حالده اقدام ايتميوب حيرت وتردد اوزره اويلجه طورمق معناسنه‌در يقال ترهيأ فى امره اذا هم به ثم امسك عنه وهو يريد فعله (الترونة) فعل مهموزى معتله الحاقله تفعله وزننده (والترويء) قياس اوزره تفعيل وزننده برخصوصده يابر جوابده عجله ايتميوب عاقبتنى ملاحظه ايله اعمال فكر واندیشه ايتمك معناسنه‌در يقال روى فى الامر ترونة وترويئا اذا نظر فيه وتعقبه ولم يعجل بجواب (الروية) جليه وزننده آلتدن اسمدر فكر ونظر وتدبر معناسنه‌در شارح ديركه

قياس

قیاس اولان همزه ایله رویئه اولمقدر لکن عربلر تشدید ایله استعمال ایلدیلر یقال لیس لهرویة فی الامر ای نظر وتعقب (الراء) برشجر آدیدر مفردی راءه در هایله شجر مرقوم مغیلان نوعندندر غارثور قپوسنده ثابت اولمشدر وراء زید البحر اسمیدرکه دکز کپوکی دیدکاری نسنه در ادویه جلهسندندر (الارواء) همزهنك کسریله بربرده راء دیدکاری شجر مزبور چوق اولمق معناسنه در یقال اروأ المکان اذا کثر به الراء (الترئة) تکمله وزننده برکسهنك یابر حیوانك بوغازنی قیصوب بوغمق اوزره اولان اینی کوشتمك معناسنه در یقال ریأه ترئة اذا قصع عن خناقه وترونة لفظنده لغتدرکه برایشك صوکنی صابوب فکر واندیشه ایتمك معناسنه در یقال ریأفی الامر بمعنی روأ (المرایأة) مفاعله وزننده صقلمق اتقا معناسنه در یقال رایأه مرایأة ای اتقاه (راه) خاف وزننده رأی کلمسنده لغتدرکه کوردی معناسنه در یقال راه ای رأه شارحك بیانه کوره بومقلوب اولمغله متصرف اولمز یعنی مصدری وسائر صیغهلری وارد دکلدر (الری) رانك کسری وهمزه ایله ریح وزننده آندن اسمدر رؤیت ودیدار معناسنه در

﴿ فصل الزای ﴾ (الزأزأة) زلزله وزننده قورقمق تخویف معناسنه در یقال زأزأه ای خوفه ودوه قوشی باشنی وقویرغنی یوقاری طوتارق سرعتله یوریمك معناسنه در یقال زأزأ الظلیم اذا مشی مسرعا رافعا قطریه رأسه وذنبه وقطر قافك ضمیله برنسنهنك اوجنه دینور که بورادہ ایکی قطر دن مراد رأس ایله ذنبدر وزأزأه برنسنهیی ارغلامق معناسنه در یقال زأزأ الشیء اذا حرکه (التزأزؤ) تزلزل وزننده صارصملق وارغلامق معناسنه در یقال تزأزأ الشیء اذا تزعزع و برنسنه دن قورقمغله سینوب کوچلك معناسنه در یقال تزأزأ منه اذا تصاغر له فرقا بورادہ تصاغر تحقر وتذلل معناسنه ده اولور وقورقمق معناسنه در یقال تزأزأ الرجل اذا خاف وکزلنوب صقلانمق معناسنه در یقال تزأزأ الرجل اذا اختبأ وچرپنمی یورویشی کبی یانلرنی تحریکله چالقنهرق یوریمك معناسنه در یقال تزأزأ الرجل اذا مشی محرکا اعطافه کهیئة القصار (الزوازئة) علابطه وزننده (والزوزئة) علبطه وزننده شول بیوك قرغانه دینورکه ایچنه بر بوغازلمش دوه صغار اوله یقال قدر زوازئة وزوزئة ای عظیمة تضم الجزور جوهری وهمنه مبنی بومادهیی معتل یاینده ذکر ایلمشدر شارح دیرکه جوهری بوبابده اصمعیيه تابع اولمغله وهمدن مصوندر (الزبأة) زانك فتحی وبانك سکونیله غضبه معناسنه درکه غضبدن بناء مره در (الزکأ) زانك فتحی وکافك سکونیله اورمق معناسنه در یقال زکأه زکاء من الباب الثالث اذا ضربه وبرکسیه اچقه صابوب ویرمك معناسنه در علی قول تجیل نقد ایتمك معناسنه در یقال زکأه الفا اذا نقده اوعجل نقده وبرکسیه التجا واستناد ایتمك

معناسنه در یقال زکأ الیه اذا لجأ واستند وجماع ایلك معناسنه در یقال زکا جاریته ای جامعها وناقه یاوریسی طوغوردقده ایاقلری دینه القا ایلك معناسنه در یقال زکأت الناقة بولدها اذا رمته عند رجلها یعنی عند الطلق (الزکأ) زانك ضمیله صرد وزننده (والزکأة) همزه وزننده (وزکأ النقد) غراب وزننده واضافتله شول کسه درکه ثروت ویساره مالك اولمغله دائما اجلهسی حاضر وموجود اولدیغندن لدی الاقتضا تأخیر ایلیوب درساعت نقد واعطا ایدر اوله یقال رجل زکأ وزکاة وزکاء النقد ای موسر عاجل النقد (الازدکاء) افتعال وزننده برکسه دن حق مطلوبی آلمق معناسنه در یقال ازدکاء منه حقه اذا اخذه (الزنأ) زانك فتحی ونونك سکونیله (والزنوء) قعود وزننده صعمق معناسنه در یقال زنأ الیه زنأ وزنوءا من الباب الثالث اذا لجأ وطاغه چقمق معناسنه در یقال زنأ فی الجبل اذا صعد وکولکه چکیلوب قصالمق معناسنه در یقال زنأ الظل اذا قلص ودنا بعضه وبرنسنه یه پك یاقلشوب چاتمق معناسنه در یقال زنأ الیه اذا دناوشین وشادمان اولمق معناسنه در یقال زنأ الرجل اذا طرب وسرعت ایلك معناسنه در یقال زنأ اذا اسرع ویره یابشمق معناسنه در یقال زنأ اذا زق بالارض وبوغمق معناسنه در یقال زنأه اذا خنقه ومثانه ده بولی حبس ایلك معناسنه در یقال زنأ بوله اذا احتقن امهات سأره ده حقنه عنوانیله مفسر در (الازناء) همزه نك کسریله صغندرمق معناسنه در یقال ازناه الی الامر ای الجأه و یوقاری چیقارمق معناسنه در یقال ازناه ای صعده و حبس بول ایلك معناسنه در یقال ازنأ بوله ای حقنه (الزناء) سحاب وزننده کوده سی دیوشو رملی طوپاچ بودوره دینور واکثر بولی حبس ایدن کشیه دینور وبر موضع آدیدر (الزنی) امیر وزننده کوچك صو طلومنه دینور (الزنئة) تفعله وزننده تضییق ایلك معناسنه در یقال زنأ علیه تزنئة اذا ضیق (الزوء) زانك فتحی وواوك سکونیله موت سببیله حادث اولان حادثه یه دینور بالنفس هلاك کبی ومثلا برکسه نك پدری وفات ایلکله دوچار اولدیغی فلاکت ومحنت کبی وزوء مصدر اولور برکسه یی حوادث زمان منقلب الحال ایلك معناسنه یقال زاء الدهر به زوءا اذا انقلب به ابوعمرو دیدیکه بوکلمه یه یعنی معنای مزبوره کلدیکنه ظفریاب اولدیغنه بغایت مسرور اولدم زیرا بعض اشعار قدماده واقع اولوب معناسی اکثر لغویین ومغلقین عندنده خفی ومشتبه ایدی

﴿ فصل السین ﴾ (السأسأة) زلزله وزننده (والسأساء) سلسال وزننده اشك قسمنی کتمکدن زجر ومنع ایلك یاخود صو ایچمکه چاغرمق یاخود بوریکده اشوب سرعت ایلك ایچون آزار ایلك معناسنه درکه عربلر بو محلده سأ دیرلر که صوت آزاردن حکایه در ترکیده چوش وچو ایله تعبیر ایدرلر یقال سأسأ الحمار سأسأة

وسأساءا اذا زجره ليحتبس اودعاه ليشرب اويمضى قال الشارح ومنه المثل لاحأ ولاسأ اى ايلم يأمرو لم ينه (التسأسؤ) تزلزل وزننده برنسنه قارش مورش شوريده ومختلف اولمق معناسنه در يقال تسأسأت الامور اذا اختلفت (السبأ) سينك فتحى وبانك سكونيله (والسباء) كتاب وزننده (والمسبأ) ميمك وبانك فتحيله خمر اشترا ايتمك معناسنه در يقال سبأ الخمر سبأ وسباءا ومسبأ من الباب الثالث اذا شراها اساسده همان شرب ايچون اشترايه تخصيص اولنمشدر اكر تجارت ايچون اشترا ايدر ايسه بلاهمز سبي الخمر دينور انتهى وسبأ مطلقا برنسنه بى اتشه ياقق معناسنه در يقال سبأ الجلد اى احرقه وبركسه يى دكنكله ياقمجى ايله دوكمك معناسنه در يقال سباه اى جلده ودرى وقبوق مقوله سنى يوزوب صويمق معناسنه در يقال سبأ الجلد اذا سلخه ومصاخه ايتمك معناسنه در كه اسنلشمك ايچون بركسه ايله ال طوتشمقدن عبارتدر يقال سبأ الرجل اذا صافحه وآتش دريه تأثير ايتمكله تغيير ايتمك معناسنه در كه كويندرمك تعبير اولنور يقال سبأت النار الجلد اذا لذعته وغيرته (الاستباء) افتعال وزننده بودخى خمر اشترا ايتمك معناسنه در يقال استبأ الخمر اذا اشتراها (السباء) عطار وزننده شراب صتان كسيه دينور ميفروش معناسنه در كه ميخانه جى تعبير اولنور يقال هو سبأ اى بياع الخمر (سبأ) جبل وزننده جى اراده سيله صرفى وبلده اعتباريله منع صرفى جائزدر يمنده بلقيس جنابلرينك شهريدر سلفده بغايت آبادان وجميع ارضى باغ وخيابان ايدى (وسبأ) عبد شمس بن يشجب ابن يعرب بن قحطان نام كسه نك لقبيدر جملهٔ قبائل يمنى جامع يعنى جملهسى اكا منسوب وآندن متشعب ومتفرع اولمشلردر ومنه المثل * تفرقو ايدى سبا وايادى سبا * اى تبددوا بوراده سبا كلمهسى سكون اوزره مبنى اولهرق تكلم اولنور سباء لفظندن مخفف دكلدر بلكه سكونى همزه دن بدلدر مثل مزبور برجمعيتك پريشان وتارمار اولمسنده ضرب اولنور ايدى كلمهسى يد لفظندن جمعدر وايادى جمع الجمعيدر يد طريق معناسنه در ياخود نعمت معناسنه در بعد الاضافة خمسة عشر كى اسم واحد حكمنده اولمشدر مرويدركه شهر مزبوره كه مأرب دخى ديرلر شخص مرقوم ساكن اولديغندن اسميله مسمما اولمشدر اون نفر اولادى وار ايدى كه بونلردر ازدكنده مدحج حمير اشعرون انمار بونلر يمنده ساكن اولوب عامله غسان ثم جذام بونلر شامه نقل ايلديلر وبونلرك هر برى برقبيله پدرلريدر سيل العرم بونلره ارسال اولنمشدر اجمالا بيانى بودركه اطراف بوادى وجبالدن خطهٔ مرقومه يه دمبدم سيل عظيم ظهور ايتمكله تخريب عمارات ايتمكين مزبور سباكه ملك مأرب ايدى همت كثيره ايله حديد وحجردن مابين الجبلين برسد شديد بنا ايدوب وقت حاجنده مزروعاتلرين اسقا ايچون بعضها فوق بعض نيجه مخارق

ومقدار معلومدن افزون سيل ظهور ايلدكده اطراف ارضه صرف ايچون نيچه ميازيب دخى ترتيب ايلشيدى اولادندن عمر ومزيقيا كه كمال كبر ونخوتندن ناشى بردخى اعاده ياخود آحاد ناسدن بريسى اكتسا ايلسون ايچون هر روز شب كيديكى لباسى مزق ايلكله مزيقيا ايله ملقب اولمشيدى جالس مسند حكومت اولدقده بركاهنه‌دن سد مزبورك انهداميله مدينهٔ مأربك خراب اولهجغنى استماع ايلكله علامتندن سؤال ايلدى كاهنه دخى سدك دينده جزدان ديدكارى فاره رؤيت اولنور سه سدك خراب اوله جغى زمان متقرب اولور ديدى بركون مزيقيا اطراف سد مرقومده برجزدان عظيم كورديكه اللريله زمينى حفر وتقليب صخر ايدر مزيقيا متحير اولوب كاهنه بى تصديق ايلدى من بعد نقل وجلايه عزم ايدوب قبائل ازد ايله ارتحال ايلدى كندينه نصكره اوغلى ثعلبه لابس خلعت امارت اولوب آنك زمانينده قبائل سبانك بالجمله شيرازهٔ جمعيتلرى پريشان اولمغله ازد قبيله‌سى عمانه وخزاعه بطن مره اوس وخزرج يثربه آل جفنه شامه آل جذيمه عراقه نقل وتفرق ايلمكله حالرى مضطرب مثل مزبور اولمشدر واهل مأرب پيغمبر لرينى تكذيب ايدوب آفتابه پرستش ايتمكله ارسال الهيله سيل العرم ظهور ايدوب سد مزبورى هدم ومدينهٔ مزبورى غرقاب فنا ايلشدر وسبأ عبدالله نام كسه‌نك پدرى اسميدركه غلاة شيعه‌دن سبأيه طائفه‌سى اكا منسوبدر (السباء) كتاب وزننده (والسبيئة) خطيئه وزننده سجيى يه دينور خمر معناسنه تركيده سويه ديدكارى بوندن مأخوذ و محرف ظن اولنور لكن نهايه‌ده سوبياء سينك ضميله بركونه نبيذدركه حنطه‌دن اتخاذ اولنور اكثرى اهل مصر استعمال ايدرلر ديو مرسوم اولمغله لغت مخصوصه اولمش اولور (الاسباء) همزه‌نك كسريله تواضع وسرفرو قلق معناسنه‌در يقال اسبأ فلان لامرالله تعالى اذا اخبت اى خضع ويقال اسبأ على الشئ اذا خبت يعنى انخضع له قلبه (المسبأ) مقعد وزننده يوله دينور طريق معناسنه (السبئ) امير وزننده صويلوب چقان دريه‌دينور سئ الحيه يلانك صوييلان دريسيدركه يلان قاوى تعبير اولنور (السبأة) غرفه وزننده سفر بعيد معناسنه‌در يقال ترد سبأة اى سفرا بعيدا (المسبتاً) باى موحده ونون وتاى فوقيه ايله مقصورا ومهموزا مستكره وزننده بك سوبو باشلى كسيه دينور مؤلف * من يكون رأسه طويلا كالكوخ * عبارتيله تفسير ايلشدر كوخ ديديكى اكراد وتراكمه يه مخصوص برخانه‌دركه سازلقدن تپه‌سى اوركوج شكلنده ومخروطى اولور بينلرنده هوغ تعبير ايدرلر يقال رجل مسبتاً وهو من يكون رأسه طويلا كالكوخ (السخأ) سينك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله تجره التنده آتش ايشليه‌جك يول ايتمك معناسنه‌در يقال سخأ النار سخأ من الباب الثالث

اذا جعل لها مذهبا تحت القدر نته كه سخو دخی بو معنایه‌در كه معتلدر (السندأو)
جردحل وزننده (والسندأوه) هایله جست وخفیف وچالاك آدمه دینور وجرأت
واقدام صاحبی كشی یه دینور و قصیر القامه كمسیه دینور و یصی باشلو خرده
جثه‌لو جوره كمسیه دینور وعظیم الرأس كمسیه دینور و دیشی قورده دینور ذئبه
معناسنه جمعی سندأوون كلور بونك وزنی فنعلودر فانك كسریله (السرء) سینك
فتحی ورانك سكونیله (والسرأة) هایله چكركه یمورطه‌سنه و بالق یمورطه‌سنه
دینور سینك كسریله‌ده لغتدر علی قول اصح اولان مكسور اولمقدر (السروء)
صبور وزننده یمورطلیان چكركه‌یه وبالغه دینور یقال جرادة سروء ای بیوض جمعی
سرء كلور كتب وزننده وسرء كلور ركع وزننده واشبو وزن اخیر نادردر زیرا
فعول فعل اوزره جمع تكسیر ایله جمعلنمز مؤلف سمكه لفظندن اكتفا ایلمشدر
(السرء) سینك فتحی ورانك سكونیله چكركه وبالق یمورطلق معناسنه‌در یقال
سرأت الجرادة والسمكة سرءا من الباب الثالث اذا باضت وخاتونك اولادی چوق
اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال سرأت المرأة اذا كثر اولادها (التسرئة)
تفعله وزننده بو دخی اول معنالره‌در یقال سرأت المرأة والجرادة بمعنی سرأت
(الاسراء) همزه‌نك كسریله چكركه‌نك یمورطلق وقتی كلوب چاتمق معناسنه‌در
یقال اسرأت الجرادة ای حان ان تبیض (المسروءة) مسروده وزننده چكركه‌سی
چوق یره دینور یقال ارض مسروءة ای كثیرة الجراد (السطأ) سینك فتحی
وطانك سكونیله جماع ایلمك معناسنه‌در یقال سطأ المرأة سطأ من الباب الثالث اذا
جامعها (السلأ) سینك فتحی ولامك سكونیله كره یاغنی اریدوب صزدرمق
معناسنه‌در یقال سلأ السمن سلأ من الباب الثالث اذا طبخه وعالجه و صوصم
وكنه مقوله‌سی دانه‌یی صقوب یاغنی چقرمق معناسنه‌در یقال سلأ السمسم ای
عصره فاستخرج دهنه واورمق معناسنه‌در یقال سلأه ای ضربه و اقچه‌یی تأخیر
ایلیوب همان عجله صایوب ویرمك معناسنه‌در یقال سلأ كذا درهما ای عجل
نقده وخرما اغاجنك تیكنلرینی قوپاروب آیرتلمغله اصلاح ایلمك معناسنه‌در یقال
اسلأ الجذع اذا نزع سلاءه (الاستلاء) افتعال وزننده بو دخی كره یاغنی اریدوب
صزدرمق معناسنه‌در یقال استلاء السمن بمعنی سلأه (السلاء) كتاب وزننده
معنای مزبوردن اسمدر صزدرلمش صافی یاغه دینور جمعی اسلئه كلور افعله وزننده
(السلاء) قراء وزننده خرما تیكننه دینور شوك النخل معناسنه وبرنوع قوش
آدیدر وبرنوع اوق ومزراق تمرننه دینور كه خرما تیكنی شكلنده سیوری اولور
(الاسلنطاء) اسلنقاء وزننده برنسنه‌یه باقمق ایچون یوقریسنه یا حواله‌سنه چقمق
معناسنه‌در یقال اسلنطأ الرجل ای ارتفع الی الشیء ینظر الیه (السوء) سینك

فتحیله (والسواء) سحاب وزننده (والسواءة) سحابه وزننده (والسوایه) عبایه وزننده که همزه یایه مبدلهدر (والسوایة) علانیه وزننده (والمساءة) میمك فتحیله (والمسایة) بونك اصلی مساوئه اولمغله مقلوبدر(والمسایه والمساء والمسائیه) تشدید ایله برکسیه خوشلمیوب منفعل وغمکین اولهجق ایش ایمك معناسنهدر که کلك وکوتولك ایلك تعبیر اولنور یقال ساءه یسوءه سوءا وسواءا وسوأة وسوایة وسوایة ومساءة ومسایة ومساءة ومساء ومسائیة اذا فعل به مایکره (السوء) سینك ضمیله اسمدر کوتولك و بدلك دیمکدر مؤلفك بصارده بیانله کوره سوء مادهسی مطلقا انسانی مغموم ومنفعل وغصهناك ایدن شیئه دینور کرك امور دنیویه واخرویهدن و کرك احوال نفسیه وبدنیهدن و کرك احوال خارجهدن اولسون فوات مال وفقدان حمیم وصدیق کبی بعده بررمناسبتله معنای مخصوصلرده استعمال اولندی وسینك فتحیله وضمیله فرق اولندی ازجله سینك ضمیله آفات وعارضهلرده وفتحیله شر و شوروده استعمال ایلدیلر انتهی (وسوء) سینك ضمیله برص علتنه اطلاق اولنور و هر آفت و عارضه یه اطلاق اولنور عطف العام علی الخاص قبیلندندر وضعف بصر علتنه دینور وآتشه اطلاق اولنور و منه قوله تعالی [ثم کان عاقبة الذین اساؤا السوء] فی قرأة ای من ضم السین ای عاقبة الذین اشرکوا النار آیت مرقومهده قرأت مشهوره سوءی عنوانیلهدرکه بشری وزننده در کما سیذکر (السوء) سینك فتحیله مصدردر نته که ذکر اولندی ویقال هذا رجل سوء ورجل السوء بالفتح والاضافة فیهما یعنی بوبر بدکار و بد منش و پك شریر برکسهدرکه مقتضای جبلتی اوزره دائما کندیدن شر واسأت صدور ایدر شارح دیرکه نعت اولدرق الرجل السوء دیمك جائز دکلدر لکن مصباحده تجویز اولنمشدر مبالغة وصف بالمصدر اولنور یقال الرجل السوء والعمل السوء علی النعت انتهی ولاخیر فی قول السوء قولنده فتح وضمهده جائزدر فتح صورتنده لاخیر فی کلام قبیح دیمك اولور وضمه صورتنده لاخیر فی ان تقول سوءا دیمك اولورکه حاصلی لاتقل سوءا دیمکدر [وعلیهم دائرة السوء] الایة کریمهسی سینك فتحی و ضمیله ده قرأت اولنمشدر فتحه کوره هزیمت و شر وبلا و ضمهیه کوره ردیء و فساد ایله تفسیر اولنمشدر و مترجم دیرکه کشافده بو وجهله مرسومدرکه آیت مرقومه جهتینله قرأت اولندی قالدیکه مفتوحه ایله مضمومه بینده فرق کره وکره وضعف وضعف کبیدرکه مفتوحی مصدر ومضمومی اسمدر یاخود ایکیسیدهفی الاصل مصدرلردر نهایت مفتوحهنك ذمی مراد اولان شیئه اضافتی غالب اولوب و مضمومه شر مجرد اسنهکه خیرك نقیضیدر جاری اولمشدر فیقال ارادبه السوء وارادبه الخیر بوجهتدن ظن السوء عبارتنده ظن مذموم اولمغله مفتوح اولان سوء کلهسنه مضاف اولوب

وداثره محموده اولديغندن انجق تأويل مزبور اوزره مضاف اولمق احق واحرادر كذلك [امطرت مطر السوء] الاية كريمه‌سى وجهيله قرأت اولنمشدر عند البعض عمموم ضرر و سوء حال ومفتوح فساد وردى معنالرينه‌در (الاستياء) افتعال وزننده سوء ومساءه‌نك مطاوعيدر بركسه‌نك بد وناسزا معامله‌سندن متأثر وغمناك اولمق معناسنه‌در يقال ساءه فاستاء (السوى) بشرى وزننده كملك و كوتولك معناسنه‌در كه حسنى نقيضيدر ومنه يقال فلان يحبط الحسنى بالسوءى اى بضده وآتشه اطلاق اولنور (الاساءة) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌يى كوتو و فاسد ايتمك معناسنه‌در يقال اساءه اساءة اى افسده وبركسيه كملك وكوتولك ايتمك معناسنه‌در يقال اساء اليه ضد احسن (السوءة) سينك فتحيله فرج معناسنه‌در كه نظر اولنمسى حرام اولان عضودر اودبرى تعبير اولنور ناسه آچلمسى صاحبنى منفعل ايلديكيچون يقال كشف سوءته اى فرجه و عورته و فاحشه معناسنه‌در كه فاحش كلمه‌دن وفاحش عمل وفعله‌دن عبارتدر ويرامز خوى خصلت قبيحه معناسنه‌در (السوءى) عطشى وزننده كذلك خصلت قبيحه معناسنه‌در (السيئه) سينك فتحى و يای مشدده‌نك كسريله خطيئه معناسنه‌در كه فعله قبيحه‌در يقال اتى بالسيئة اى ضد الحسنة وهى الخطيئة شارح ديركه اصلى سيوئه‌در واو يايه قلب اولندقدنصكره ادغام اولنمشدر (السواء) سحاب وزننده برنسنه چركين وقبيح اولمق معناسنه‌در يقال ساء الشئ يسوء سواءا اذا قبح (الاسوء) احمر وزننده چركين وقبيح اولان كشى يه دينور مؤنثنده سوءاء دينور حمراء وزننده يقال رجل اسوء اى قبيح وامرأة سوآء اى قبيحة كرك قبحى ظاهرى اولسون وكرك باطنى اولسون كه بد سيرت اولور (التسوئة) تفعله وزننده (والتسوى) تفعيل وزننده بركسه‌يى بد فعله نسبته بو ايشى كوتو ايتدك ديو تعييب وتزييف ايتمك معناسنه‌در يقال سوء عليه صنيعه تسوئة وتسويئا اى عابه عليه وقال اساءت (بنو سوءه) سينك ضميله برجماعتدر (سواء) خرافه وزننده اسامى رجالدندر (المساوى) ميمك فتحى و واوك كسريله سوء لفظنك جمعيدر غير قياس اوزره نتهكه مقابلى اولان محاسن دخى حسن كلمه‌سندن جمعدر وعند البعض ايكيسنك دخى مفردى مسموع دكلدر ياخود مفردى مساءه‌در كه مسرت مقابليدر اصلى مسوءه ايدى كه مفعله وزننده در اكا بناء جمعنده واو رد اولنوب مساوى دينور لكن جمعى مخففا مستعملدر بعده عيوب ونقايص معناسنه مستعملدركه محاسن مقابليدر ومنه المثل [الخيل تجرى على مساويها] يعنى آت قسمى هر نقدر اوصاب و عيوب صاحبى اولسه‌لرده كرم ذاتلرى جرى واقدامليرينه حامل وسائق اولور مثل مزبور اصيل وكريم اولان كسه هر نقدر ضعف حالى وار ايسه‌ده يه برموجب اصالت ونجابت

احتمال مؤنث و احتمال عهد و ذمت ایدر دیمك پرده ضرب اولنور (السیء) سینك فتحی وکسری ویانك سکونیله شول سوده دینور که صاغمازدن اقدم یمه‌نك اوجلرینه کلش اوله (التسیء) تفعیل وزننده ذکر اولنان سودی صاغمق معناسنه در یقال سیأ الناقة تسییئا اذا حلب سیئها (التسیوء) تفعل وزننده ناقه صاغمقسزین سودنی ادرار ایتمك معناسنه‌در یقال تسیأت الناقة اذا ارسلت اللبن من غیر حلب و برنسنه مختلف اولمق معناسنه‌در یقال تسیأت الامور اذا اختلفت وبرکسه‌نك حقنی بعد الانکار اقرار ایتمك معناسنه در یقال تسیأ فلان بحقی ای اقر بعد انکاره

﴿ فصل الشین المعجمة ﴾ (شأشأ) شینلرك فتحی وهمزه‌لرك سکونیله (وشؤشؤ) شینلرك ضمیله اشك قسمنی صویه چاغره‌جق صوتدن حکایه‌در و قیون وکچی قسمنی کذلك اشك قسمنی اشوب کتمك یاخود سوریه ملتحق اولمق ایچون سوره‌جك صوت وآزاردن حکایه‌در وعند البعض شؤشؤ ضمیله قیون وکچی قسمنی یم یمکه وصو ایچمکه چاغره‌جق صوتدن حکایه‌در (الشأشأة) زلزله وزننده ذکر اولندیغی اوزره شأشأ یاخود شؤشؤ دیمك معناسنه در یقال شأشأ الراعی الحمار اوالغنم شأشأة اذا قال له شأشأ او شؤشؤ و خرما اغاجی آشی طوتیوب بوش قالمق معناسنه در یقال شأشأت النخلة اذالم تقبل اللقاح (الشأشاء) سلسال وزننده شیص معناسنه درکه فنا وکمتر خرمایه دینور واوزون خرما اغاجلرینه دینور (التشأشؤ) تزلزل وزننده تارمار اولمق معناسنه‌در یقال تشأشأ القوم اذا تفرقوا وپرایش دون وکمتر اولمق معناسنه‌در یقال تشأشأ امرهم اذا اتضع (شأ) شینك فتحی وهمزه‌نك سکونیله مطلقا طوار قسمنی یوریمك ایچون وبر سمته صاپمقدن منع ایچون زجر وآزار ایلیه‌جك صوتدن حکایه‌در (الشیأة) شینك فتحی ویای تحتیه‌نك سکونیله کلید ایچنده اولان انجه دمورجکه دینورکه کلیدپری تعبیر اولنور فراشة القفل معناسنه (الشاسیء) سین مهمله‌نك کسریله پك درشت وخشن وسرد وغلیظ اولان شیئه دینور یقال شیء شاسیء ای جاسیء غلیظ (الشطء) شینك فتحی وطانك سکونیله خرما اغاجنك واکینك تازه یاروب چقان فلیزلرینه دینور علی قول خاصة اکینك پیراغنه دینور جمعی شطوء کلور شینك وطانك ضمیله یقال بدا شطؤ وهو فراخ النخل والزرع اوورقه ومنه قوله تعالی [کزرع اخرج شطأه] الایة وشطأ وشطوء قعود وزننده مصدر اولور خرما اغاجی یاخود اکین تازه فلیز چقارمق معناسنه‌در یقال شطأ الزرع و النخل شطأ و شطوءا من الباب الثالث اذا اخرج الشطوء وشطأ الشجر اغاجك اطرافندن سوروب چقان فلیزلره وفدانلره دینورکه اغاجك قوتنه مانع اولور دیوقطع ایدرلر اغاجك کلری تعبیر اولنور جمعی اشطاء

كلور همزه‌نك فتحيله وشطاء النهر چايك قيسنه وكنارنه دينور يقال قعد فى شطاء النهر اى فى شطه جمعى شطوء كلور وشطا قپى صره يوريمك معناسنه‌در يقال شطأ الرجل شطأ اذامشى على شطاء النهر وطوارك صرتنه پالان اورمق معناسنه در يقال شطأ الناقة اذا شد عليها الرحل و جماع ايلك معناسنه‌در يقال شطأ امرأته اذا جامعها وطواره آغر يوك يوكلتمكله بصدرمق معناسنه‌در يقال شطأ البعير بالحمل اذا اثقله ويوك كوترمك خصوصنده طيانقان و قوى وتوانا اولمق معناسنه‌در يقال شطأ الرجل بالحمل اذا قوى عليه و يره براقمق و يبانه آتمق معناسنه‌در يقال شطأت الام به اذا طرحته وقهر ايلك معناسنه‌در يقال شطأ فلانا اذا قهره (الشاطئ) قپى وكنار معناسنه‌در يقال شاطئ النهر وشاطئ البحر اى شطه جمعى شواطئ كلور وشطان كلور ركبان وزننده (الاشطاء) همزه‌نك كسريله شجر ديلرندن فليز وفدان سوروب چقرمق معناسنه‌در يقال اشطأ الشجر اذا اخرج (الاشطاء) بركسمك ولدى يتشوب كندى برابرى آدم اولمق معناسنه‌در يقال اشطأ الرجل اذا بلغ ولده فصار مثله (التشطئ) تكميل وزننده چايك ودره‌نك صوبى طاشقن اولمغله ايكى طرفندن آقمق معناسنه در يقال شطأ الوادى تشطيئا اذا سال جاياه (الشطيأة) رهياء وزننده ومرادفيدركه رأى وتدبيرده سست وچولپه وسلپوك اولمق معناسنه‌در يقال شطيأ فى رأيه بمعنى رهيأ (المشاطأة) مفاعله وزننده بركسه ايله قرشو قرشويه قپى صره يورويشمك معناسنه‌درکه بريسى نهرك بر كنارنده و ديكرى اوبر كنارنده يوريمكدن عبارتدر تقول شاطأت فلانا اى مشى كل منا على شاطئ (الشقأ) شينك فتحى وقافك سكونيله (والشقوء) قعود وزننده دومك وسائر حيوانك آزو ديشى سوروب چقمق معناسنه‌در يقال شقأنا به شقأ وشقوءا من الباب الثالث اذا طلع وبركسه‌نك باشنى يارمق على قول باشنك صاچلرنى طراق ايله طرايوب ايكى طرفه طاغلتمق معناسنه‌در يقال شقأ رأسه اذا شقه اوفرقة يعنى شعر رأسه بالمشقأ وبركسه‌نك تپه‌سنه اورمق ياطوقمق معناسنه‌در يقال شقأ فلانا اذا اصاب مشقأ (المشقأ) منبر وزننده (والمشقاء) محراب وزننده (والمشقأة) مكنسه وزننده طراغه دينور مشط معناسنه نته‌كه مشق دخى دينور منبر وزننده معتل‌در و مشقأة مكنسه وزننده مدراه معناسنه‌درکه ماشطه آتلرندن برنسنه‌در آنكله نسوانك صاچنى اصلاح ايدوب وباشلرنى قاشيرلر بنجه طرزنده قاشيق ديدكلرى اولهجقدر (المشقئ) ميمك فتحيله مفرق وزننده ومرادفيدركه باشك تپه‌سنه دينور يقال ضرب مشقأه اى مفرقه (الشكأ) شينك فتحى وكافك سكونيله شقأ معناسنه‌درکه حيوانك آزوسى ياروب چقمق معناسنه‌در يقال شكأ ناب البعير شكأ من الباب الثالث بمعنى شقأ

(الشكأ) فتحتينله طرنق چتلايوب يارلمق معناسنه در يقال شكئ ظفره شكأ من الباب الرابع اذا تشقق (الاشكاء) همزه‌نك كسريله اغاج دال بداق سورمك معناسنه‌در يقال اشكأت الشجرة بغصونها اى اخرجتها (الشنأ) شينك حركات ثلاثى ونونك سكونيله (والشنأة) حمزه وزننده (والمشنأ) مقعد وزننده (والمشنأة) مسئله وزننده (والمشنوءة) مكرمه وزننده (والشنآن) سلمان وزننده (والشنآن) فتحاتله بغض وعداوت ايلمك معناسنه‌در يقال شنأ وشنئه شنأ ويثلث وشنأة ومشنأ ومشنأة ومشنوءة وشنآنا و شنأنا من الباب الثالث والرابع اذا ابغضه وبركسه‌نك حقنى اقرار ايلمك على قول حقنى تماما ويروب ابراء ذمت ايلمك معناسنه در يقال شنأ بحقه اى اقر اواعطاه وتبرأ منه (الشنائية) علانيه وزننده (والشنآن) سكران وزننده بالطبع مبغض وكيندار ومبطن كشيه دينور مؤنثنده شنآنه دينور سكرانه وزننده وشنأى دينور عطشى وزننده (المشنوء) مكروه وزننده بالطبع كنديدن حظ اولنميوب بين الانام بغض وعداوت اولنان كشى يه دينور هرنقدر خوب لقا وخوشمنظر ايسه‌ده زيرا محبوب القلوب اولمق امر معنويدركه داد حقدر وكاهجه حسن اخلاق دخى باعث محبت انام اولور وكتب اخلاقدن استنباط اولنان بودركه بركسه ناسه دائما چشم محبتله نظر ايدرسه كنديسى دخى محبوب القلوب اولور عكسى دخى بويلجه‌در يقال شئ الرجل على بناء المجهول فهو مشنوء اى مبغض ولوكان جميلا (المشنأ) مقعد وزننده چركين وبد منظر كشى يه دينور هرنقدر ذاتنده محبوب القلوب ايسه‌ده بونك افراد وجمع وتذكير وتأنيثى مساويدر زيرا فى الاصل مصدردر وعند البعض مشنأ شول كسه‌دركه دائما خلقه بغض وعداوت ايدر اوله يقال هومشنأ اى قبيح وان كان محببا اوالذى يبغض الناس (المشناء) محراب وزننده شول كسه دركه خلق اكا دائما بغض وعداوت ايليه كرچه ابو عبيد بونى بو رسمه تفسير ايلمشدر لكن تفسيرنده شول كسه‌دركه بغض وعداوت اولنه‌جق افعال و اطوار كنديدن چوق صادر اوله ديلسه احسن اولور ايدى زيرا مشنأ لفظى‌كه مفعال وزننده‌در مبالغة اسم فاعل صيغه‌سندندر وتفسير مرقوم اكا ملايم دكلدر (الشنوء) شينك فتحى وضمى و نونك ضميله متقزز معناسنه‌دركه لوث و دنسدن اجتناب ايدوب دائما نظافت و نزاهت اوزره اولان پاكيزه مشرب آدمه دينور وتقزز معناسنه دركه وصف مذكور اوزره اولمغه دينور وازد شنوءه‌كه يمنده برقبيله‌در دائما ميانه‌لرنده شأن يعنى مباغضه ومعادات اولمغله لفظ مزبوره مضاف اولمشدر پس بوراده شنوء كلمه‌سى شنآن معناسنه اسم اولور لكن شارح ديركه شنوء بوراده وجه مذكور اوزره تقزز ونظافت معناسنه‌در قبيله مرقومه خلقنك اصالت ذات و حسن افعال ونظافت احوالارى

باعث اضافتدر انتهی بونك نسبتنده شنای دینور همزه ایله فعوله وزنی فعیله مجراسنه اجرا ایلدیلر وکاه اولورکه ازد شنوءه دیرلر همزه‌سز واوك تشدیدیله بونك نسبتنده شنوی دیرلر وسفیان بن ابی زهیر الشنائی‌که مد وهمزه ایله‌در وبونده شنوی دخی زبانزددر وزهیر بن عبد الله الشنوی ایکیسیده صحابه‌دندر (الشنأ) فتحتینله برکسه‌نك حقنی ویرمك معناسنه‌در یقال شنئ له حقه شنأ من الباب الرابع اذا اعطاه ایاه وبرکسه‌نك حقنی اقرار ایتمك یاخود حقنی تماما ادا ایدوب ابراء ذمت ایتمك معناسنه‌در یقال شنئ بحقه اذا اقر واعطاه وتبرأ منه و اخراج ایتمك معناسنه‌در یقال شنئ الشیء اذا اخرجه (الشوائی) سوانح وزننده شول ماله دینورکه اکا بخل وضنت اولنمیه کویاکه صاحبی عندنده مبغوض وبی عزت وحرمت اولمغله غیره جود واعطا اولنه اسم فاعل نسبت مخرجنه اخراج اولنمشدرکه ذوشنآن‌سبکنده‌در (الشنآن) فتحاتله ابن مالك لقبیدرکه شاعر مشهوردر (التشانؤ) تفاعل وزننده بری بریله بغض وکینه ایدشمك معناسنه‌در یقال تشانأ القوم اذاتبا غضوا (الشوء) شینك فتحی وواوك سکونیله سبق وتقدم ایتمك معناسنه‌در تقول شأنی فلان‌یشوءنی ویشیئنی شوءاای سبقنی وهو قلب شأنی یعنی باب اولدن وثانیدن وارد اولور وشأ کلمه‌سی شأی مقلوبیدر که دعی وزننده‌در مصدری شأودر سبق وتقدم معناسنه نته که معتل بابنده مرسومدر لکن مادهٔ مزبوره واوی اولمغله باب ثانیدن ورودی خلاف قیاسدر شارح دیرکه امهات سائره‌ده همان خاف یخاف وزننده مرقومدر انتهی وشوء محزون وغمناك ایتمك معناسنه‌در تقول شأنی فلان ای احزننی وعجب ویرمك معناسنه‌در تقول شأنی ای اعجبنی وبر پسندیده یاخود نادیده نسنه طبعه پك خوش کلمکله اندن فرحناك ومنبسط اولمق معناسنه‌در تقول شؤت به ای عجبت وفرحت (الشیئان) شیعان وزننده که شینك فتحی ویای مشدده‌نك کسریله‌در بعید النظر کسه‌یه دینور کرك حسی اولسون که معلومدر وکرك معنوی اولسون که عواقب امورك غورنی ملاحظه وتدبر ایدن فکر وامعان صاحبی آدمدر (الشیء) شینك فتحی ویانك سکونیله (والمشیئه) خطیئه وزننده (والمشاءه) کرامه وزننده (والمشائیه) علانیه وزننده دیمك معناسنه‌در که فارسیده خواستن مرادفیدر تقول شئته اشأ شینا ومشیئة ومشاءة ومشائیة من الباب الرابع ای اردته وشیء هر موجوده دینورکه فارسیده چیز وترکیده نسنه تعبیر اولنور کرك حسی اولسون اجسام کبی وکرك حکمی اولسون اقوال کبی جمی اشیاء واشیاءات واشاوات واشاوی کلورکه واوك فتحی وکسریله ده محکیدر واشیو اشاوی کلمه‌سنك اصلی اشایی ایدی یا آت ثلاثه یای مشدده تخفیف اولندقدنصکره کسره‌دن فتحه ویادن الف ابدال اولنوب بعده یاء واوه قلب اولنمشدر جوهرینك اصلی همزه

ایله اشائی ایدی قولی غلطدر زیرا یای اولایی همزه‌یه قلب ایلمك صحیح دکلدر زیرا
یای اولی اصلیه‌در زائد دکلدر ابدالك شرطی ایسه زائد اولمقدر نته که ابیات
لفظنك جمعنده ابایيت دینور یایی عدم زیاده‌سنه مبنی اثباتله پس الفدنصکره اولان
یایی دخی اصالتنه مبنی همزه‌یه ابدال جائز دکلدر شارح دیرکه جوهرینك ملخص
کلامی بودرکه اشاءی لفظندن یای اولی همزه‌یه ابدال اولندقدنصکره لام کلمه‌اولان
همزه تطرقی ایچون یایه قلب اولنوب ثلاث یاآت مجتمع اولمغله استثقالا یای وسطی
حذف ویای اخیره الفه قلب واولی واوه ابدال اولنمشدر انتهی وشیٔ لفظی اشایا
اوزره ده جمعلنور یایی حالی اوزره ابقا ایله وجمعنده اشیایا دخی حکایت اولندی
افعالا وزننده همزه‌یی یایه ابدال والف زیاده‌سیله واشاوه لفظی دخی محکیدر لکن
غریبدر همزه‌یی هایه ابدالله زیراشیٔ ماده‌سنده هاء یوقدر وبنیة تصغیری شییٔ در
شوی دکلدرکه واو وتشدید یایله یاخود لغت ردیئه درکه یالکز ادریس بن موسی
النحوی حکایه ایلمشدر وجوهرینك اشیاء کلمه‌سنك اصل وزنی فعلاء اولوب علی
غیر مفرده جمعلنمشدر نته‌که شعراء کلمه‌سی علی غیر مفرده جمع اولمشدر زیرا فاعل
فعلاء اوزره جمعلنمز بعده آخرندن همزتین استثقال اولنمغله همزهٔ اولی اول کلمه‌یه
نقل اولنوب اشیاء اولمشدر پس وزننك افعاء اولمسنی تقدیر منع صرفك صحتنه
دلالت ایدر دیوامام خلیلدن نقل وسرد ایلدیکی حکایه مختله ومشوشه‌در حکایهٔ
مزبوره ده خلیلك مذهبنی اخفش مذهبنه ضرب وتخلیط ایدوب قوللری میاننی
تمییز ایلامشدر زیرا امام اخفش مذهبی بودرکه اشیاء کلمه‌سنك وزنی افعلاء درهین
واهوناء کبی مقیس ومطرد اولان مفردینك غیری اوزره جمعلنمشدر شعراء کبی که
علی غیر واحده جمعلنمشدر زیرا وجه مذکور اوزره فاعل فعلاء اوزره جمعلنمز
وامام خلیل رأیی بودرکه اشیاء کلمه‌سنك وزنی فعلاءدر جمع مکسر اولان افعال
وزنندن نائبه و بدلدر مطرد ومستعمل اولان مفردینك که شیٔ جمعیدر وامام کسائی
رأیی بودرکه اشیاء کلمه‌سنك وزنی افعالدر فرخ وافراخ کبی کثرت استعمال
سببیله صرفی ترك اولنوب غیر منصرف قلنمشدر زیرا اشیاء کلمه‌سی اشیا وات
اوزره جمعلنمکده فعلاء صیغه‌سنه مشابه اولمشدر صحرأ وصحرا وات کبی بوتقدیرجه
فعلاء حکمیله متأثر اولدی وکسائینك بوتقریرنه کوره ابناء واسماء کلمه‌لری دخی غیر
منصرف اولمق لازم کلمز نته‌که جوهری لزومیله زعم ایلدی زیرا عربلر ابناء واسماء
صیغه‌لرنی الف وتا ایله جمعلندر مدیلر (الشیئة) کسریله شیعه وزننده معنای
مزبوردن اسمدر برنسنه‌یی دیلك معناسنه‌در اراده ومشیت کبی یقال کل شیٔ بشیئة
الله تعالی ای بارادته (الشیئان) شیعان وزننده شوء ماده‌سنده بیان اولندی
(الاشاءة) همزه‌نك کسریله مضطر وملتجی قلمق معناسنه‌در یقال اشاء الیه ای الجأه

(المشيأ) معظم وزننده تناسب اعضاسی اولمیوب بنیه وترکیبی مختل ومختلف یاقشقسزوبی اندام اولان کمسیه دینور کویاکه هرچرکنلکدن آنده برشیء واردر یقال رجل مشیأ ای المختلف الخلق المختلة (یاشیء) همزه‌نك فتحیله برکلمه‌درکه تعجب موقعنده استعمال اولنور تقول یاشیء مالی وهی کلمة یتعجب بها عجب آنك بکا نه لزومی ونه مناسبتی وار یاخود اندن بکا نه حاصل اوله‌جقدر دیمکدر بوراده ماء کلمه‌سی تعجب ایچوندر بعده یاشیء ترکیبی الحاق اولنمشدر فی الاصل منادی محذوفدر بعد الترکیب همان تعجب مفهومنده عرف اولمغله نداء ومنادی مقطوع النظر اولمشدر نتکه یاهیء مالی دخی بوموقعده مستعملدر معتل بابنده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی (التشییء) تفعیل وزننده برکمسه‌یی برخصوصه حمل وسوق ایلمك معناسنه‌در تقول شیأته علی الامر تشییئا ای حملته علیه وچرکین ایلمك تشویه وتقبیح معناسنه‌در یقال شیأ الله وجهه ای قبحه (التشیؤ) تفعل وزننده غضب ساکن اولمق معناسنه‌در یقال تشیأ فلان اذا سکن غضبه

﴿ فصل الصاد ﴾ (الصأصأة) زلزله وزننده کلب انیکی کوزلری آچلمزدن مقدم باقمغه چالشوب کوزلرنی قلداتمق علی قول کوزلرنی آچمق اوزره اولمق معناسنه‌در یقال صأصأ الجرو اذا حرك عینیه قبل التفتیح اوکاد یفتحهما وبرکمسه‌دن قورقوب اکا تواضع وسرفرو قلمق معناسنه‌در یقال صأصأ من فلان اذا خاف وذل له وآواز ویرمك معناسنه‌در یقال صأصأ به ای صوت ودیشی خرما اغاجی آشی طوتمامق معناسنه‌در شأشأه کبی یقال صأصأت النخلة ای شأشأت وقورقق اولمق معناسنه‌در یقال صأصأ الرجل اذا جبن (التصأصؤ) تزلزل وزننده بودخی برکمسه‌دن قورقوب اکارام وذلول ومنقاد اولمق معناسنه‌در یقال تصأصأ من فلان اذا خاف وذل له (الصئصیء) زبرج وزننده (والصئصیء) قندیل وزننده اصل معناسنه درکه برنسنه‌نك مبناعلیهیدر (الصیصاء) صادك کسریله چکردکی پکشمیان فنا وکمتر خرمایه دینور شیص کبی سببی عدم تلقیحدر مفردی صیصاءه در هایله (الصبأ) صادك فتحی وبانك سکونیله (والصبوء) قعود وزننده بردیندن چقوب دین آخره نقل ایلمك معناسنه‌در اصل میل معناسنه موضوعدر یقال صبأ الرجل وصبوء صبأ وصبوءا من الباب الثالث والخامس اذا خرج من دین الی دین آخر ودلالت ایلمك معناسنه‌در یقال صبأ علیهم العدو ای دلهم و برنسنه ظهوره چقوب بلورمك معناسنه‌در یقال صبأ الظلف والناب اذا طلع و یقال صبأ النجم اذا طلع وطعامه ال صونمق معناسنه‌در یقال قدم الیه طعامه فاصبأ ای ماوضع اصبعه فیه (الاصبأ) همزه‌نك کسریله بودخی برنسنه ظهور وطلوع ایلمك معناسنه‌در یقال اصبأ النجم اذا طلع وطعامه ال صونمق معناسنه‌در یقال قدم الیه طعامه فما اصبأ ای ماوضع اصبعه

فيه ونا كهانى بركسه اوزره چقه كلك معناسنه در يقال اصبأهم اى هجم عليهم وهو لايشعر بكلهم (الصابؤن) برطائفه در كه حضرت نوح عليه السلام دينيله متدين اولمق زعم ايدرلر قبله لرى منتصف نهارده شمالى يعنى پوپراز تعبير اولنان يلك مهبى جهتيدر وقت مرقومده اول طرفه متوجها نماز قيلرلر شارح ديركه صابى بن شيث ابن آدم دينى اوزره اولمق ادعا ايدرلر ياخود خرج عن الدين معناسندن مأخوذدر يقال هو من الصابئين وهو قوم يزعمون انهم على دين نوح عله السلام (الصنأ) صادك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله برمهم نسنه يه قصد وشروع ايلمك معناسنه در يقال صنأه وصنأله صنأ من الباب الثالث اذا صمدله (الصدء) صادك ضمى ودالك سكونيله الواندن شول شقرتدر كه قرامتق اوله وشقرت انسانده صافى قزللق حالنه دينور كه بياضه مائل اوله كه چيل وقومرال تعبير اولنور اما آت قسمنده بروجهله قزل اولمقدر كه يليسى وقويرغى بيله قزل اوله تركيده آل وبرنوعنه چيل تعبير اولنور يقال به صدء اى شقرة الى السواد (الصدء) فتحتينله (والصداء) كرامه وزننده ذكر اولنان لونله متصف اولمق معناسنه در يقال صدئ الفرس وصدء صدءا وصداءة من الباب الرابع والخامس اذا كان اشقر يضرب الى السواد ودمور وآينه مقوله سى پاسلنمق معناسنه در يقال صدئ الحديد وصدء اذا علاه الطبع والوسخ وبرنسنه يه ديكيلوب باقق معناسنه در يقال صدئ الرجل اذا انتصب فنظر وصدء فتحتينله لطيف الجسم وخوش اندام كسيه دينور يقال رجل صدء اى لطيف الجسم (الاصدء) احمر وزننده ذكر اولنان صدء رنكنده اولان اركك حيوانه دينور وشول اوغلاغه دينوركه لونى قرمزى يه مائل سياه اوله يقال جدى اصدء اى اسود مشرب حمرة واصدء پاسلوژنكار نسنه يه دينور مؤنثلرنده صدآء دينور حمراء وزننده ومنه يقال كتيبة صدآء اى عليها صدء الحديد (الصدء) صادك فتحى ودالك سكونيله برنسنه نك پاسى آچق معناسنه در يقال صدأ المرأة صدءا من الباب الثالث اذا جلأ صدءها ليكتحل به شارح ديركه ليكتحل به قولى مفهومده داخل دكلدر تميم در ظاهرا آينه نك پاسيله توتيا ايدينورلر ايمش (التصدئة) تفعله وزننده بودخى صدء معناسنه در يقال صدأ المرأة تصدئة بمعنى صدأها (الصداء) سلسال وزننده وبونده صداء دخى منقولدركه كتان وزننده در برقوبى ياخود برچشمه اسميدركه عندالعرب آنك صوبندن اعذب وخوشكوار صو يوقدر ومنه المثل *ماء ولا كصداء * يعنى صوچوقدر اما صدأ صوينه مماثل اولماز شارح ديركه بومثلى ابتدا قدور بنت قيس الشيبانى ضرب ايلمشدر مزبوره مقدما لقيط بن زرارنك حبالهٔ ازدواجنده اولوب بعده وفاته برشخص ديكر تزوج ايلمشيدى بوكون زوج ثانى مزبوره دن نمى يوخسه لقيطمى اجل ايدى ديو استفسار ايلدكده

قدور

تصور بوكلامى ضرب ايدوب بعده مثل قالمشدر يعنى سنده كوزلسين اما لقيطه
هنا اوله مزسن (الصدى) امير وزننده پاسلو ولكه لونسنه يه دينور بوملابسه ايله
آلودة عيب وعار ولكه ناك لؤم وخساست وادبار اولان كسيه اطلاق اولنور
يقال رجل صاغرى صدئ اى لزومه العار واللؤم صاغر ذليل وحقير معناسنه در
(صداء) غراب وزننده يمنده برقبيله آديدر زياد بن الحارث الصدائى اول قبيله دندر
شارحك بيانه كوره مومى اليه اصحابدندر (التصدؤ) تفعل وزننده تصدى
معناسنه در كه برنسنه يه تعرض ايلكدن عبارتدر يقال تصدأله اى تصدى (الصرء)
صادك فتحى ورائك سكونيله فريادايلك صرحه معناسنه در يقال صرء الرجل
صرءا من الباب الثالث اذا صرح مؤلف ديركه مفردات صاحبلرى اشبو
صرءلغتنى كتابلرنده اهمال ايلديلر زيرا مستقلا تصريف ومعناسى يوقدر اخفش
امام خليلدن روايت ايدركه عربك غرابت ابدالرندندر كه صرح كلمه سنك
حاء حرفنى همزيه ابدالله صرأ ديديلر (الصمأ) صادك فتحى وميمك سكونيله
طلوع وظهور ايلك معناسنه در يقال صمأ عليهم صمأ من الباب الثالث اذا
طلع وبركسه يى برنسنه يه حمل وسوق ايدوب اكا باعث اولمق معناسنه در تقول
ماصمأك على اى ماحملك (الانصماء) انفعال وزننده ذكر اولنان صمأ لفظندن
مطاوعدر تقول صمأته فانصمأ اى حملته فقبل الحمل (الصاءة والصاء) ولدتولد
ايلدكده صوك واش تعبير اولنان درى ايچره اولان على قول ولدك باشنده ظهور
ايدن مردارو وسخناك صويه دينور وآكا صأة دخى دينور قناة وزننده ياخود بونى
ابو عبيدة اللغوى ذكر اولنان صاءه دن تصحيف ايلكله صحيح دكلدر حتى ابوعبيده يه
رد اولنوب قبول ايلديكى مرويدر (التصيئ) تفعيل وزننده باشى بر مقدارجه صو
ايله اصلاتمق ياخود باشى غسل ايدوب لكن ايوجه پاك ايليوب كيرلوجه قومق
معناسنه در يقال صيأ رأسه تصييئا اذا بله قليلا اوغسله فلم ينقه وخرما قوروغى
آلاجه لتمق معناسنه در يقال صيأ النخل اذا ظهرت الوان بسره (الصيئة)
صادك كسريله تصيئ كلمه سنك معناى اولندن اسمدر باشى بر مقدارجه اصلاتمق
ياخود خوشجه تطهير ايلامك حالتنه دينور (الصيأة) صادك فتحيله (والصياءة)
كتابه وزننده ذكر اولنان صاء معناسنه دردركه عقب ولادتده چقان مردار
جركابه دينور

﴿ فصل الضاد المعجمة ﴾ (الضئضئ) ضادلرك كسريله جرجر وزننده (والضئضئ)
جرجير وزننده (والضؤضؤ) هدهدوزننده (والضؤضؤ) سرسور وزننده اصل
ومعدن ومبنا معناسنه در على قول بركتلو كثير وفراوان نسل و ذريته دينور
مؤلفك اوكثرة النسل قولى مسامحه يه مبنيدر يقال هومن ضئضئ فلان و ضئضيئه

وضوضوء وضؤضوه ای اصله ومعدنه او هو کثرة النسل و برکته یعنی النسل الکثیر الوفیر وضؤضؤ هدهد وزننده بیون یوران دیدکلری قوشه دینور اخیل کبی (الضأضاء والضوضاء) سلسال وزننده مد وقصرلری جائزدر جنك وقتال هنکامنده عسکرك غریو وفریاد وصیحه‌لرینه دینور وبونلرك مصدرلری ضأضاه وضوضاءدر یقال ضأضؤا وضوضؤا وماهذه الضأضاء والضوضاء وهی اصوات الناس فی الحرب بوراده بعض نسخه‌ده ورجل مضوض ای مصوت عبارتی مرسوم اولوب لکن معتل اولمغله محلنه توقیف اولندی (الضبأ) ضادك فتحی وبای موحده‌نك سکونیله (والضبوء) قعود وزننده یره یاپشوب سنمك معناسنه‌در یقال ضبأ الرجل ضبأ وضبوءا من الباب الثالث اذا لصق بالارض و باء حرفیله متعدی اولور یره یاپشدرمق معناسنه یقال ضبأ به الارض اذا الصقه بها و شکار مقوله‌سنی فریب واغفال ایچون کیرلنوب صقلانمق معناسنه‌در یقال ضبأ الصائد ای اختبأ واستتر لیختل وناکهانی چقه کلمك معناسنه‌در یقال ضبأ علی القوم اذا طرأ واشرف علیهم وصغمق معناسنه‌در یقال ضبأ الیه اذا لجأ واوتانمق معناسنه‌در یقال ضبأ منه اذا استحیی (الضبیّ) امیر وزننده یره یاپشمجی نسنه‌یه دینور یقال ذئب ضبیّ ای لطیء بالارض (الاضباء) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی کتم واخفا ایتمك معناسنه‌در یقال اضبأ الشیّ اذا کتمه وبرنسنه‌یی اظهار ایتمیوب ساکت وخاموش اولمق معناسنه‌در مثلا بیلدیکی نسنه‌یی طمیوب سکوت ایتمك کبی یقال اضبأ علی الشیّ اذا سکت علیه ویقال اضبأ علی الداهیة ای اصبر یعنی دریا دل اولوب بلایه صبر وتحمل ایله کتم وسکوت ایدوب جزع وفزع قیلمدی (ضابیّ) ناصر وزننده پردره اسمیدر که آلدن بنوذ بیان قبیله‌سی دیارنه واریلور وضابیّ ابن الحارث البرجمی الشاعر لقبیدر وضابیّ کوله دینور رماد معناسنه (الاضطباء) افتعال وزننده کیرلنمك اختفاء معناسنه‌در یقال اضطبأ منه ای اختفی (ضباء) کتان وزننده بر موضعدر (المضابئة والضابئة) اسم فاعل بنیه‌لریله شول غراره‌یه یعنی خرار تعبیر اولنان ظرفه دینورکه بیونك اولوب درونده اولان یوك یك ثقیل اولمغله حمالی قابلایوب وبصمغله آلتنده پنهان ایدر اوله و انقولی مرقوم تخفی من یحملها عبارتنی حاء مهمله تحفی ظن ایتمکین غریب ترجمه ایلشدر مقتضای وضع ماده‌یه دقت ایلامشدر (الضذء) فتحتینله طارلمق معناسنه‌در یقال ضذیّ الرجل ضذءا من الباب الرابع اذاغضب (الضرء) ضادك فتحی ورائك سکونیله کیرلنو اولمق معناسنه‌در یقال ضرأ الشیّ ضرءا من الباب الثالث اذا خفی (الانضراء) انفعال وزننده حیوان قیرغینی اولمغله چوق هلاك اولوب قیرلمق معناسنه‌در یقال انضرأت الابل اذا موتت واغاج قوریمق معناسنه‌در یقال انضرأت النخل والشجر اذا یبست (الضنأ) ضادك فتحی

ونونك سكونيله (والضنوء) قعود وزننده خاتونك اولادى كثير اولمق معناسنه در يقال ضننت المرأة وضنأت ضنأ وضنوءا من الباب الرابع والثالث اذا كثر اولادها ومال يعنى دواب ومواشى قسمى كذلك فراوان اولمق معناسنه در يقال ضنى المال وضنأ اذا كثر وبرسمته عزم وذهاب ايلمك معناسنه در يقال ضنأ فى الارض اذا ذهب وپنهان اولمق معناسنه در يقال ضنأ الرجل اذا اختبأ (الضن) ضادك فتحى وكسريله چوق نسل وذريت واولاده دينور بونك مفردى يوقدر نفر كلمه سى كبى اسم جمعدر جمى ضنوء كلور ضادك ضميله يقال له ضن اى كثرة النسل يعنى نسل كثير وضن هر شيئك اصل ومعدن ومبناسنه دينور يقال هومن ضن صدق اى اصل ومعدن (الضانى والضانئة) كثيرة الاولاد اولان خاتونه دينور (الاضناء) همزه نك كسريله خاتونك اولادى چوق اولمق معناسنه در يقال اضنأت المرأة اذا كثر اولادها وبركسه نك مواشيسى فراوان اولمق معناسنه در يقال اضنأ القوم اذا كثرت مواشيهم (الضناءة) ضادك ضمى والفك مديله (والضئة) جرعه وزننده ضرورت وناچارى معناسنه در يقال قعد فلان مقعد ضناءة وضئة اى مقعد ضرورة (الاضطناء) افتعال وزننده اوتانوب منقبض اولمق معناسنه در يقال اضطنأ له ومنه اذا استحيى وانقبض (الضوء) ضادك فتحى وضميله (والضواء والضياء) ضادلك كسريله آيدينلق نورور وشنايى معناسنه در يقال اشرق ضوء الشمس وضواؤها وضياؤها اى نورها شارح دير كه ضياء لفظنك يايى واودن منقلبه در وهمزه ايله ضياء دخى جائزدر وقالديكه مؤلف ضوء ماده سنى نور ايله ونورى ضوء ايله تعريف ايلدى لكن نور ضيادن اعمدر زيرا ضياء آيدينلغك انتشارى ملاحظه سيله ونور انتشارى وثباتى ملاحظه لريله اطلاق اولنور وعند البعض بالذات اولان آيدينلغه ضوء وبالعرض اولانه نور اطلاق اولنور نته كه [هوالذى جعل الشمس ضياء والقمر نورا] كريمه سنده تنبيه اولنمشدر زيرا نور قرشمسدن مستفاددر وضوء كذلك ضادك فتحى وضميله مصدر اولور آيدين وروشن اولمق معناسنه يقال ضاء الشئ يضوء ضوءا وضوءا اذا استنار وضوء فتح ضاد ايله قدمادن ايكى شاعر اسميدر برى ابن سلمة اليشكرى وبريسى ابن اللجلاج الشيبانيدر (الاضاءة) همزه نك كسريله بو دخى روشن وضيادار اولمق معناسنه در يقال اضاء الشئ اضاءة اى استنار ومتعدى اولور روشن وضيادار ايلمك معناسنه تقول اضأت البيت اى نورته وعربلر اضأت البول ديرلر خذفت البول معناسنه يعنى بولمى آزجه ازجه چوكدردم معناسنه زيرا بول پارليه رق خروج ايدوب آيدينلور (التضوئة) تفعله وزننده روشن وضيادار ايلمك معناسنه در تقول ضوأت البيت تضوئة بمعنى اضأته وبرنسنه دن دونمك ميل وحيدودت معناسنه در يقال ضوأ عن الامر اى حاد عنه (التضوء) تفعل وزننده تحت ضياده

اولانی تماشا ایچون آلارغه‌ده برقره کو محاده طوروب باقق معناسنه‌در یقال تضوء زیدا اذا اقام فی ظلة لیری بضوء النار اهلها (الاستضاءة) بر نسنه ایله ضیالنمك وضیا طلب ایلك معناسنه‌در تقول استضأت به واستشاره معناسنه استعمال اولنورکه کویاکه اموری ملتبس اولان کسه ظلمت ایچره اولمغله چراغ رأی مستشاردن استفادهٔ نور رشد وتدبیر ایدر ومنه الحدیث [لاتستضیؤا بنار اهل الشرك] حدیث مرقوم اهل اسلامی کفار ایله مشاورهٔ امور ایدوب رأی وتدبیرلرندن استفاضه واستفاده ایلمکدن منع ضمننده صادر اولمشدر (المستضیء بامرالله) خلفای عباسیه‌دن ابو محمد حسن بن یوسف لقبیدر اوتوز اوچنجی خلیفه‌در (ضهاء) غراب وزننده برموضع آدیدرکه ساعدة بن جوبة الهذلی نام کسه‌نك اوغلی آنده مدفون اولمغله مرقومه ذوضهاء اطلاق ایلدیلر (الضهیأ) صعجد وزننده سیال نام شجره شبیه برنوع شجر آدیدر وضهیأ وضهیأه ها ایله حیض کورمز اولان خاتونه دینور وثدی ولبنی اولمیان خاتونه دینور شارح دیرکه بو ماده‌ده مضاهأه‌دن مأخوذدرکه مشابهت معناسنه‌در کویاکه اول حالتلرده ارککه مشابه اولمشدر وعند سیبویه بومدوده‌در فعلاء وزننده‌در وهمزه‌سی زائددر وعند ابی عمر ومدوها ایله ضهیاء‌در لکن بونده ایکی علامت تأنیث جمع اولمشدر انتهی وضهیأ صوصز بیابانه دینورکه چول تعبیر اولنور وضهیاتان تثنیه بنیه‌سیله ایکی شعب آدیدرکه سراة ارضندن کلورلر (الضهیأة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی محکم واستوار ایلیوب سست وکوشك ایلك معناسنه یقال ضهیأ امره اذا مرضه ولم یحکمه (المضاهئة) مفاعله وزننده مضاهاة لفظندن لغتدرکه برنسنه‌یه مشابه ومشاکل اولمق معناسنه‌در یقال ضاهئه مضاهئة ای ضاهاه ورفق وسهولتله معامله ایلك معناسنه‌در یقال ضاهأه اذا رفق به (التضئیة) تجربه وزننده خاتونك اولادی چوق اولمق معناسنه‌در یقال ضیأت المرأة تضئیة اذا کثر ولدها لکن بونده معروف اولان نون وتخفیفله ضنأ عنوانندہ اولمقدر نتهکه ذکر اولندی

﴿ فصل الطاء المهملة ﴾ (الطأطأه) زلزله وزننده باشی اشاغی اکمك معناسنه‌در یقال طأطأ رأسه اذا طامنه وخفضه واتی اشدرتمك یاسکرتمك ایچون اوزنکی ایله یاخود اویلقلریله تپوب دورتمك تحریك ایلك معناسنه‌در یقال طأطأ فرسه اذا نخزه بفخذیه وحرکه للحضر وآت سکردرکن آچلق ایچون دیزکی کوشدوب دیزکین طوتان التی یلیسنه طوغری صالیویرمك معناسنه‌در یقال طأطأ یده بالعنان اذا ارسلها به للاحضار والرکض وبذل وانفاق مالده سرعت ومبالغه ایلك معناسنه‌در یقال طأطأ فی ماله اذا اسرع انفاقه وبالغ (التطاطؤ) تزلزل وزننده باشی اشاغیه اکیلمك معناسنه‌در یقال طأطأ رأسه فتطأطاء (الطأطاء) سلسال وزننده شول

اورق وایسك وانچق یره دینور که ایچنده اولان شخص پنهان اولوب کورنمیه یقال جبه الطأطاء فلم اره وهو المنهبط من الارض یستر من کان وقورمی قصه یردن یانمق انچق دومیه دینور (الطبأة) طانك وبانك سکونیله سرشت وفطرت وخلیقه معناسنه در کرك کریم وکرك لئیم اولسون یقال به طبأة کریمة اولئیمة ای خلیقة (الطنأ) طانك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله چوجقلر چلیك چومق اویونی اویناملق معناسنه در یقال طنأ الصبی طنأ من الباب الثالث اذا لعب بالقلة وانسان جوفنده اولان فضلاتی ارعاج و اخراج ایتمك معناسنه در کرك تبرز وکرك تغ واستفراغ اولسون یقال طنأ الرجل ای القی مافی جوفه (الطرء) طانك فتحی ورانك سکونیله (والطروء) قعود وزننده برکسه بر یردن کلیورمك علی قول ناکهانی چقه کلمك معناسنه در یقال طرأ فلان علی القوم طرءا وطروءا من الباب الثانی اذا اتاهم من مکان اوخرج علیهم منه فجأة وهم الطراء کالقراء والطرأء کالعلماء یو جهتله غریبانه دخی طرآء اطلاق اولنور (الطراءة) سحابه وزننده (والطراء) سحاب وزننده برنسنه تروتازه اولمق معناسنه در یقال طرء الشئ طراءة وطراءا من الباب الاول والخامس ضد ذوی (الطری) امیر وزننده تر وتازه شیئه دینور یومرده مقابلیدر یقال شئ طری ای بین الطراءة (الطرأنی) فرقانی وزننده کلدیکی یر معلوم اولمیان نسنه یه دینور یقال جام طرأنی ای لایدری من حیث اتی و عند البعض طرأن برطاغ آیدر که آنده کوکرجین قوشی کثیر اولور نسبتنده جام طرأنی دینور طریق معناسنه و منکر و عظیم اولان امره اطلاق اولنور ومنه یقال هذا کلام طرءانی ای منکر (الطارئة) داهیه و بلایه اطلاق اولنور ناکهانی ظهور ایلدیکیچون (الاطراء) همزه نك کسریله مدح و ستایشده مبالغه و افراط ایتمك معناسنه در یقال اطرأه اذا بالغ فی مدحه (الطرءة) طانك ضمی ورانك سکونیله ذکر اولنان طرء وطروء معنالرندن اسمدر برشیئك بغتة براغوردن ظهوری حالتنه دینور ومنه یقال طرءة السیل ای دفعته (الطسأ) طانك وسینك فتحیله (والطسأ) سینك سکونیله تخمه و امتلا اولمق علی قول یاغلو و جرب طعام یمکله یقوب تیسکنمك معناسنه در یقال طسئ الرجل وطسأ طسأ وطسأ من الباب الرابع والثالث اذا اتخم اومن الدسم واوتانمق معناسنه در یقال طسأ منه ای استحی (الطسئ) امیر وزننده طعامدن امتلا اولمش یاخود یقوب تیسکنمش کشی یه دینور (الاطساء) همزه نك کسریله طعامدن امتلا ایتدرمك معناسنه در یقال اطسأه الشبع ای اتخمه (الطاسئة) امتلا اولمش یاخود یقغن معده یه دینور تقول نفسی طاسئة ای متخمة اومن الدسم (الطشأة) طانك ضمی و شین معجمه نك سکونیله (والطشأة) همزه وزننده زکام علته دینور واصلا بر ایشه یرامیان عاجز وأنقیل و طوتقون کسیه دینور یقال

رجل طشأ وطشأة ای فدم عیّ (الاطشاء) همزه‌نك کسریله زکام علتنه اوغرامق معناسنه‌در یقال اطشأ الرجل اذا اصابه الزکام (الطشأ) طانك فتحی و شینك سکونیله جاع ایلك معناسنه‌در یقال طشأ المرأة اذا جامعها (الطفوء) قعود وزننده آتش وچراغ مقوله‌سی سونمك معناسنه‌در یقال طفئت النار طفؤامن الباب الرابع اذا ذهب لهبها (الانطفاء) انفعال وزننده طفوء معناسنه‌در یقال انطفأت النار یعنی طفئت (الاطفاء) همزه‌نك کسریله سویوندرمك معناسنه‌در تقول اطفأت النار ای اخمدتها (مطفیٔ البحر) برد الجوز و حسوم تعبیر اولنان ایام معهوده‌نك بشنجی یاخود دردنجی کونیدرکه شدت برودتی اوجاقده ومنقلده آتش کوزلری اطفا ایدر (مطفیٔ الرصف) رانك فتحی وضادك سکونیله آفت وداهیه‌یه اطلاق اولنور رصف بادیه‌ده حرارت شمس ایله آتش کبی قزغین طاشه دینور یقال رماه الله بمطفیٔ الرصف ای الداهیة (مطفئة الرصف) شول چرویش یاغی قطعه‌سیدرکه قیرغین طاش اوزره وضع اولنسه اریوب حرارتنی ازاله ایدر اوله وشول پیلانه اطلاق اولنورکه بغایت زهرناك اولمغله قیرغین طاش اوزره کزوب یوریسه زهری اول طاشك حرارتنی اطفا ایدر اوله (الطفنشأ) فا وشین معجمه ایله سمندل وزننده ضعیف و ناتوان کسیه دینور و ضعیف البصر کسیه دینور (الطلاء) طانك ضمی ولامك تشدیدیله قوریمش قان اوزره اولان پول پول قبوغه دینور قشرة الدم معناسنه مؤلف بونی معتل بابنده ذکر ایلمشدر (الاطلنشاء) اقعنساس وزننده کوچمك معناسنه‌در یقال اطلنشأ الرجل اذا تحول من منزل الی منزل (الطلنفأ) فابله سمندل وزننده چوق سوزلو کثیر الکلام کسیه دینور (الاطلنفاء) اسلنقاء وزننده یره یاپشمق معناسنه‌در یقال اطلنفأ الرجل اذا لزق بالارض و منه یقال جمل مطلنفیٔ الشرف ای لاصق السنام یعنی اورکی سیوری اولیوب یاصق ویاصتم دوه دیمکدر (الطنّ) طانك کسری ونونك سکونیله بقیهٔ حیات وحشاشهٔ روح معناسنه‌در یقال ترکته بطنّه ای بحشاشة نفسه یعنی آنی حیاتدن هنوز رمق قالمشیکن براقوب کلدم وطنّ خانه ومنزل ودوشمه وبساط معنالرینه‌در ومیل بالهوی یعنی هوس وهوایه میل ایله مقتضای نفس امارهیه تابع اولمغله دینور یقال ماخلاه الطنّ ای المیل بالهوی وارض بیضاء یعنی نباتات جنسندن خالی قیر یره دینور و روضه وچمنزار ومرغزاره دینور وسوء ظن وریبه وتهمت معناسنه‌در ومرض وداء معناسنه‌در وحوضده قلان صو بقیه‌سنه دینور ویرنجی جانورلر شکار ایلك ایچون صیادلرك زیبه طرزنده اتخاذ ایلدکاری چقوره دینور وزیبه زانك ضمیله ارسلان صیدی ایچون حفر اولنان چقوردر وطنّ حرارتی زائل اولمش کوله دینور رماد هامد معناسنه وزنا وجور معناسنه‌در و طاشدن چوپرلمش قیون ودوه آغیلنه دینور

وهمت

وهبت معناسنه‌در بعيد الطن بعيد الفهم ديمكدر (الطنأ) فتحتينله زياده‌سيله سوسزلقدن طلاق بوكوره يابشمق معناسنه‌در يقال طنئ البعير طنأ من الباب الرابع اذا لزق طحاله بجنبه و شرم وحيادن ناشى دروندە اولان مضمرى اظهار الخيوب توقيف واضمار ايلك معناسنه‌در يقال طنئ فلان اذا كان فى صدره شئ يستحي ان يخرجه (الطنأ) طانك فتحى ونونك سكونيله اوتانمق معناسنه‌در يقال طنأ الرجل طنأ من الباب الثالث اذا استحي (الطنأة) فتحاتله طانئ كلمه‌سنك جعيدر زناة معناسنه‌دركه زانى كلمه‌سنك جعيدر طنئ كلمه‌سى زنا معناسنه گلديكى ذكر اولنمشدر (الاطناء) همزه‌نك كسريله يورده وقوناغه يونلك معناسنه‌در يقال اطنأ الرجل اذا مال الى المنزل ميل وهبت معنالرندن مأخوذدر كذلك صوايچمك ايچون حوض طرفنه ميل ايلسه اطنأ الرجل ديرلر وتعب وفتوردن ناشى نوم واستراحت ايچون بساطه ميل ايلسه اطنأ الرجل ديرلر واطنأ بدنده رمق حيات ابقا ايلك معناسنه‌در ومنه يقال حية لاتطنئ ان لايعيش صاحبها اى لاتبقى الطنئ وبقية الروح يعنى اول بريلاندركه سم الساعه ودفعى التأثير اولمغله صوقديغى كسه‌يى فى الحال هلاك ايدر بقية روح معناسنه اولان طنئ لفظندن مأخوذدر وبونلر معتلده لغتلردر (الطاءة) طاعه وزننده مرعاى بعيده دينور وسياه ومتعفن بالچغه دينور (الطئ) سيد وزننده يمنده برقبيله‌نك پدرى اسميدركه قبيلهٔ مرقومه آنكله مشهر در اعظم قبائل عربدر حاتم اول قبيله‌دندر ذكر اولنان طاء ماده‌سندن مأخوذدر بعيد المراعى اولمق حسبيله ياخود طاء يطوء ماده‌سندن مأخوذدر كه كيدوب كلمك تردد معناسنه در يقال طاء الرجل يطوء طوءا اذا ذهب وجاء ونسبتده طائى دينور خلاف قياس اوزره زيرا قياس طيئ اولمقدر طيعى وزننده ياى اولاى ساكنه‌يى غير قياس اوزره حذف ايدوب ياى ثانيه‌يى الفه قلب ايلديلر زيرا قياسده سواكن قلب اولنماز جوهرى وهمنه مبنى قلبى حذف اوزره تقديم ايلدى (الطئاة) قناة وزننده بودنى سيار بالچغه دينور حمأه معناسنه (الطوء) طانك فتحى وواوك سكونيله كتمك على قول ايراق كتمك معناسنه‌در يقال طاء فى الارض يطاء كخاف يخاف اى ذهب اوابعد فى ذهابه عنقريب باب اولدن برى اوته كيدوب كلمك و اولطه چالمق معناسنه‌ده كلديكى ذكر اولندى (الطوّى) طانك ضمى و همزه‌نك كسرى ويانك تشديديله مخاطب اولمغه صالح كسيه اطلاق اولنور طوء وذهاب معناسندندر يقال مابالدار طوّى اى احد (التطايؤ) تفاعل وزننده نرخ زياده پهايه چقمق معناسنه‌در يقال تطاءت الاسعار اذا غلت اصلى تطايأت ايدى

﴿ فصل الظاء المعجمة ﴾ (الظأظأة) زلزله وزننده (والظأظاء) سلسال وزننده

تکه یکی یه آشمق هنکامنده باغرمق معناسنه‌در یقال ظأظأ التیس ظأظأة و ظأظاءا
اذا نب واوست دوداغی یارق اولان یاخود اوك دیشلری اولیان کسه حروفلری
حق اوزره تعیینندن قاصر اولمغله فهم اولنماز درجه‌سنده ککزینه چاله‌رق تکلم
ایتك معناسنه‌در یقال ظأظأ الاعم و الاهتم اذا تکلما بکلام لایفهم و فیه غنة
(الظأة) ظانك فتحی وبانك سکونیله صرتلان و یلیلی قورد تعبیر اولنان جانورك
دیتیسیدر ضبع عرجاء معناسنه اصل نسخه‌ده واقع العرجاء کلمه‌سی صفت کاشفه‌در
یورویشنده عرج اولدیغنه بناء (الظرء) ظانك فتحی و رانك سکونیله طوکش
صوبه دینور ماء منجمد معناسنه که بوز اولمه‌جقدر و شدث بر دن قوپ قوری
اولمش طبراغه دینور (الظمأ) ظانك فتحی ومیمك سکونیله (والظمأ) فتحتینله
(والظماء) سلام وزننده (والظمأة) رحمه وزننده صوصه‌مق علی قول بك
صوصه‌مق معناسنه در یقال ظمئ الرجل ظمأ و ظماء و ظمأة من الباب
الرابع اذا عطش اواشد العطش ورنسنه یه مشتاق و آرزو مند اولمق معناسنه
استعمال اولنور یقال ظمئ الیه ای اشتاق (الظمء) ظانك کسریله ذکر اولنان
معنالردن اسمدر صوسزلق حالتنه دینور وآرزو و اشتیاق معناسنه اولور و ظمء
دوه قسمنك برکره صو ایچدکدنصکره یاخود صویه کتورلدکدنصکره ایکنجی
دفعه‌سی میانده‌ممتد اولان زمانه اطلاق اولنورکه اول‌وقته قدر صوسزلغی مدتدر
بعض اوج ودرت کونده برصواریلوب وکیمی بش وآلتی کونده اون کونه قدر
اعتیاد ایدرلر وظمء الحیوة حین ولادتدن موته قدر ممتد اولان زمانه اطلاق
اولنور ومن الاول المثل ★ مابق منه الاظمء الحمار ★ یعنی آنك زمان حیاتندن
همان آن یسیر قالمشدر زیرا دواب نوعنده جماردن چابك صوصیان حیوان
یوقدر (الظمیء) کتف وزننده (والظمیان) عطشان وزننده صوسز تشنه
کشی یه دینور مؤنثی ظمیانه‌در سکرانه وزننده جعلری ظماءدر ظانك کسریله بونده
ظانك ضمیله‌ده جائزدر لکن نادردر (المظماء) معطاش وزننده و مرادفیدر که
صوسز دوه‌لر صاحبی کشی یه دینور کویا که دوه‌لرینك صوسزلغنه کندوسی آلت
اولمشدر یقال رجل مظماء ای معطاش یعنی ذوابل عطاش (المظمأ) مقعد وزننده
اسم مکاندر صوصایوب صوسز قاله‌جق یره دینور (الظماءة) سحابه وزننده
برکسه بدخوی وبد مزاج ودنی طبیعت اولمغله رفقاً ومشارك و همدملرینه انصاف
ورعایتی قلیل وزندکانی ومعاشرتی کلیل اولمق حالتنه اطلاق اولنور کویاکه
کندی ریان اولوب آنلری تشنه‌لب ترك وحرارت رنج وغدر ایله محرورة الاکباد
ایدر تقول العجبتنی ظماءة فلان ای سوء خلقه و لؤم ضریبته وقلة انصافه لمخالطیه
(الظمئی) سکری وزننده شول روزکاره اطلاق اولنورکه بغایت سرد وامی

وياس اسوب اصلا رطوبت وتنفيس وملايمتى اولميه يقال ريح ظمأى اى حارة عطشى عربية (الظمأى) مولوى وزننده ماء مطر ايله سقى اولنان مزروعه دينور مسقوى مقابليدر كه آفار صو ايله سقى اولنان مزروعدر واشبو مظمأى ومسقوى لفظلرى ظمأ وسقى كلمه لرندن مصدر ميميلردر يالرى نسبيه در (الاظماء) همزه سنك كسريله صوصتمق معناسنه در يقال اظمأه اى عطشه وآتى تضمير ايلك معناسنه استعمال اولنور كه برمحل بعيده الغار ياخود چايله كيدجك اولدقده چندروزاقدم آتك يمى وصويني تدريجله تقليل ايدوب وهربار كز ديره رك طاوندن دوشوروب حربى ايلكدن عبارتدر پراندرمق تعبير اولنور يقال اظمأ الفرس اذا ضمره (التظمئة) تفعله وزننده اظماء معنالرينه در يقال ظمأه تظمئة اذا عطشه وظمأ الفرس اذا ضمره (الظماء) كتاب وزننده ظمئ كلمه سنك جمعيدركه ذكر اولندى بومعنادندركه عربلر برآتك كوده سنده اولان آشقلرى واك واوياق يرلرى انلو ورطوبتلو اولميوب كذلك سست و سلبوك اولميوب متين و مستحكم اولسه ان فصوص هذا الفرس لظماء ديرلر ليست برهلة لحيمة معناسنه زيرا پرورده اولان شهرى آتلرى دائما پرورشله كوده مى لحيم ومفاصل واعضاسى سست اولوب تاتار وبدوى وعسكرى طائفه سنك آتلرى وصف مزبور اوزره اولمغله هرنقدر مسافة بعيده يه الغار ايلسه اصلا وهن وفتور ايله فرومانده اولمزلر (الظوءة) ظائك فتحى وواوك سكونيله احمق وسبكمغز كشيه دينور (الظيأة) ظائك فتحى وياك سكونيله ظوءه معناسنه در يقال هوظوءة وظيأة اى احمق (التظيئ) تفعيل وزننده بركسه يى مغموم ومكدر ايلك معناسنه در يقال ظيئه تظييئا اذا غمه

﴿ فصل العين ﴾ (العبء) عينك كسرى وباك سكونيله يوكه دينور حمل معناسنه ومطلقا آغر نسنه يه دينور ويوك دنكنه دينور عدل معناسنه ومثل ونظير معناسنه در بومعناده عينك فتحيله ده جائزدر (العبء) عينك فتحيله كونشك ضيا وپرتوسنه دينور يقال رأيته بعبء الشمس اى بضيائها ويقال عب كدم يعنى معناى مزبورده معتل اولهرق عبودخى لغتدردم ويد كبى آخرى اسقاط اولنوب عب الشمس دخى دينور (العبأ) كذلك عينك فتحى وباك سكونيله برنسنه يى دوزوب قوشوب حاضر وآماده ايلك معناسنه در يقال عبأ المتاع والامر عبأ من الباب الثالث اذا هيأه وعسكرى يولايله يصايوب ترتيب وتجهيز ايلك معناسنه در يقال عبأ الجيش اذا جهزه ودهن وطيب مقوله سنك اجزالرنى تركيبله عمل كنورمك معناسنه در يقال عبأ الطيب اذا صنعه وخلطه وايش ايشلمك معناسنه در تقول ماعبأ به اى ماصنع وقايرمق مبالات معناسنه در تقول ماعبأ بفلان اى ماباله (التعبئة) تفعله وزننده (والتعبئ) تفعيل وزننده عبأ ايله ايكى معناى اولده مرادفدر يقال عبأ المتاع والامر تعبئة

وتعبيئا اذا هيأه ويقال عبأ الجيش اذا جهزه يونلرده معتل دخى لغتدر (العبـاء) سحاب وزنده (والعباءة) هايله يوكدن معمول معروف لباسدركه تركيده آبا تعبير اولنور خرقهٔ صوفيه وجبهٔ پشميه‌دن عبارتدر وعباء سحاب وزنده احمق وثقيل ونادان وناتراش كسيه اطلاق اولنور جمعى اعبئه كلور اجوبه وزنده يقال هو عباء اى احمق ثقيل وخم (المعبأة) مكنسه وزنده حيض يجاوره‌سنه دينور (المعبأ) مقعد وزنده طريق ومذهب معناسنه‌در يقال لايعرف معبأه اى مذهبه (الاعتباء) افتعال وزنده نمازسز اولان خاتون بزطوتمق معناسنه‌در احتشاء كبى يقال اعتبئت الحائض اذا احتشت (العنداوة) عينك كسريله فتحلوه وزنده برخصوص چتين ويجارزو طولاشق وپيچاپيچ اولمق حالنه دينور عسروالتواً معناسنه وفريب وفند وخديعه معناسنه‌در وغلظت وجفوه معناسنه‌در كه برنسنه قالين وقبا و ياقشقسز وبى‌اسلوب واندام‌اولمقدن عبارتدر وجرأت واقدام صاحبى آدمه دينور وكيدومكر معناسنه‌در واولوبليه‌يه دينور ادهى الدواهى معناسنه ومنه المثل * ان تحت طريقتك لعنداوة * وطريقه طانك ورای مشدده‌نك كسريله سكون وسكوت ورخاوت معناسنه اولمغله سنك بويلجه اپسم وخموش طورمك تهى دكلدر البته ضمنده برمكر و داهيه احداث ايده جكك دركاردر ديمكدر مضرب مثـل معلومدر (العنداو) هاسز بودنى جرأت واقدام صاحبى كسـيه دينور يقال هو عنداو وعنداوة اى مقدم جرى

﴿ فصل الغين المعجمة ﴾ (الغاغاء) عواهق جبليه آوازه‌لرينه دينور وعواهق عوهق لفظنك جمعيدر طاغ قرلنقمجنه وغماز قرغه ديدكلرى قرغه‌يه دينـور تقول سمعت الغاغاء اى صوت العواهق الجبلية بوراده الجبلية لفظى صفت كاشفه‌در (الغبأ) غينك فتحى وبانك سكونيله برنسنه‌يه قصد ومباشرت ايتمك معناسنه‌در يقال غبأله واليه غبأ من الباب الثالث اذا قصد (الغدق) غينك وقافك كسريله زبرج وزنده يمورطه‌نك داخلنده بياضنه ياپشق اولان يوفقه‌جه زاره دينور على قول يمورطه‌نك بياضنه دينور كه اكل اولنور (الغرقأة) دحرجه وزنده يمورطه طاوقدن همان ذكر اولنان انجه زارايله چقمق معناسنه‌دركه اوست قبوغى اوليوب يالكزجه اول زار احاطه ايتمش اوله طاوغمك قوتسزلكندن ياخود آخر عارضه‌دن ناشى اولور يقـال غرقأت البيضة اذا خرجت وعليها قشرها الرقيق وطاوق وجه مذكور اوزره يمورطمق معناسنه‌دركه هنوز كامله وارمقسزين وضع ايدوب ياخود بعدالوضع برونيله صويمسـندن اولور يقال غرقأت الدجاجة اذا فعلت ذلك بيضها مؤلف اشـبو غرقأ ماده‌سينك همزه‌سى اصليه اعتباريله بوراده ذكر ايدوب لكن غرق ماده‌سى ذيلنده جوهرى بى تخطئه ايله همزه‌سـنك زائد اولديغنى امضـا و تقرير

وفرقت الدجاجة بيضتها ای باضتها ولیس لها قشر یابس عبارتیله تفسیر ایلمکله میانه کلامینی محل تعارض اولدیغی غیر ستبر در

﴿ فصل الفاء ﴾ (الفأفأ) قصر ایله فدفد وزننده (والفأفاء) سلسال وزننده حین تکلمده فاء حرفنی چوق سویلین پیه یی کمسیه دیمور یعنی اضطراری فاایله تکلمه لسانی چوق چوق مائل اولهکه ایکی حرفده برلسانی فاء حرفنه چالمور اوله یقال رجل فأفأ وفأفاء ای مردد الفاء ومکثره فی کلامه (الفأفأة) زلزله وزننده تکلمده فاء حرفنی چوق سویلمك اوزره پیه یی اولمق معناسنه در یقال فیه فأفأة ای غلبة الفاء علی لسانه (الفبأة) فانك فتحی وبانك سکونیله شول صاغانقلی یغمور درکه برساعت یاغوب صکره ساکن اوله اکثری یاز ایامنده اولور (مافتأ) تاء فوقیه نك حرکات ثلاثیله که فی الاصل باب ثالثدن ورابعدن وخامسدندر وبوافعال ناقصه دندرکه حدث دلالتی مسلوب اولوب همان زمانه دال وخبر منصوبله استقلال واستکمالله محتاج اولان افعالدندر مازال ومابرح معناسنه در که کینونت دائمه یی متضمندر وبونده اشهر اولان ثانك کسریله درکه فی الاصل باب رابعدندر یقال ما فتئ یذکره ای مازال یذکره یعنی آنی دائما ذکر ایدر اولدی وبونده همزه ایله ماافتأ دخی لغتدرکه افعال بابندندر یقال ماافتأ یذکره وبوتیم لغتیدر وبونلرك مادهسی فتأ کلمه سیدرکه فانك فتحی وثانك سکونیله در برنسنه دن فراغت ایدوب بالکلیه اونوتمق معناسنه در یقال فتئ عنه فتأ من الباب الرابع همین نفی وانکاره مخصوص در مثبتا استعمال اولنماز زیرا مازال ومابرح مرادفی اولمق معنای نفی ایله صورتپذیر اولور واکر اداة نفیدن مجردا ذکر اولنور ایسه البته نیته اعتبار اولنور حتی عربلر آداة نفیی حذف ونیته تقدیر ایله استعمال ایدرلر ومنه قوله تعالی [تالله تفتؤ تذکر یوسف] الایة ای ماتفتاء وفتأ فعل تام مأخذی اولهرق قیرمق کسر معناسنه در یقال فتأه فتأ من الباب الثالث اذا کسره وسویندرمك معناسنه در یقال فتأه ای اطفأه بومعنالر امام النحو ابن مالکدن منقولدر جمع اللغات المشکله نام کتابنده ایراد وامام فرایه عزو واسناد ایلمشدر صحیح وصوابدر ابوحیان اندلسی وسائر بعض اعلام غلط ایدوب ابن مالکی تغلیط ایلمشلردر منشأ غلطلری مادهه آتیه درکه فتأ مادهسیدر یعنی ثاء مثلثه ایله فتأ مادهسندن مصحف اولمق زعم ایلدیلر (الفتأ) فانك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله غضبی دفع وتسکین ایلمك معناسنه درکه معنای آتیدن مأخوذدر یقال فتأ فلان الغضب فتأ من الباب الثالث اذا سکنه وکسره ای حدته وفتأ وفثوء قعود وزننده تنجره نك قینامسی ساکن قلق معناسنه در یقال فتأ القدر فتأ وفثوءا اذا سکن غلیانها وبارد نسنه یی اصمغله برودتنی کسر وتسکین ایلسه لر فتأ الشیء

دیرلر سکن برده بالتسخین معناسنه وبرنسنه‌یی برکسه‌دن منع ایله فراغت ایتدرمك معناسنه در یقال فثأ الشیء عنه اذا کفه وغلیان اوزره اولان سود کپوکلندکدنصکره یوزنده اولان کپوك پاره‌لنوب صوغشمق معناسنه‌در یقال فثأ اللبن اذا اغلی فارتفع له زبد وتقطع (الافثاء) همزه‌نك کسریله یوریلوب فرومانده وبی تاب اولمق معناسنه در یقال افثأ الرجل اذا اعیا وفتر و برنسنه سکونت بولمق معناسنه‌در یقال افثأ الحر اذا سکن واقامت ایتك معناسنه‌در یقال افثأ بالمکان اذا اقام وخسته‌یی ترلتمك ایچون طاشلری قیرمق دقدنصکره اوزرلرینه صوسرپوب بعده خسته‌یی اول طاشلر اوزره یاتورمق معناسنه‌درکه اعراب عادتلریدر زیرا بادیه‌ده حمام اولماز وبومعنایه تسکین معناسنه راجعدر یقال افثؤا للمریض ای احموا بحجارة ورشوا علیها الماء فاکب علیها الوجع لیعرق (الفجأ) فانك فتحی وجیمك سکونیله (والفجاءة) فانك ضمی والفك مدیله ناکهانی چقه کلمك معناسنه‌در یقال جئته وجفأه بغأ وجفأة من الباب الرابع والثالث اذا هجم علیه وجأ فانك فتحی وجیمك سکونیله جماع ایتك معناسنه‌در یقال جأ المرأة جأ من الباب الثالث اذا جامعها (المفاجأة) مفاعله وزننده (والافتجاء) افتعال وزننده بونلرده آنسزین ایرشمك وصتاشمق معناسنه‌در یقال فاجأه مفاجأة وافتجأه افتجاء بمعنی جفأه (الفجاءة) فانك ضمی والفك مدیله مصدردرکه ذکر اولندی واسم اولور آنسزین علی الغفله چقه کلن شیئه دینور وجفاه قطری نام شاعرك پدری اسمیدر (الفجأ) فتحتینله دومك قارنی بیوك اولمق معناسنه در یقال جئت الناقة بغأ من الباب الرابع اذا عظم بطنها (المفاجئ) میمك ضمی وجیمك کسریله ارسلانه اطلاق اولنور (الفنداءة) فانك کسریله بالتهیه دینور فاس معناسنه جمعی فنادید کلور غیر قیاس اوزره اما فنداوه مادەسی که واویله در فند مادەسنده مذکور در (الفرأ) حموزا مقصورا جبل وزننده (والفراء) سحاب وزننده بیان اشکینه دینور حمارالوحش معناسنه علی قول بیان اشکنك کنجنه دینور جمعی افراء کلورکه جمع قلتیدر وفراء کلور فانك کسریلهکه جمع کثرتدر ومنه المثل * کل الصید فی جوف الفرا * ای کله دونه فرالفظی بوراده همزه‌دن مجرددر زیرا کلام مزبور مثل اولوب ومثلار وقف اخیر اوزره موضوعدر ومعناسی جمله شکار حمار وحشی درونننده مندرجدر دیمکدر منشأی بودرکه برکروه صیادلر شکاره چقوب کیمی خرکوش وکیمی آهو مقوله‌سی حیوانلر صید وبریسی بربیان اشکی شکار ایدوب سرکرده‌لرینه کتوردکده اول خرده‌لری طرح وبیان اشکینی اخذ واستحسان ایدەرك کلام مزبوری ایراد ایلدی کویاکه اکبر صید اولمغله مجموعنك مقامنده اولمشدر بعده کثیر مقامنه قائم اولان برشیء عظیم حقنده ضرب ایلدیلر مؤلف کله دونه عبارتیله تفسیر ایتمکله غیرلر آنك

مرتبه سنه واصل وآنده اولان کثرت لحم سائره ده حاصل دکلدر دیمك دخی مختلفدر (الفری) امیر وزننده فری لفظنده لغتدرکه عجیب وغریب نسنه یه دینور یقال امر فری ای فری وبو معتل یابنده دخی مرسو مدر (فرء) فتحتینله یمنده برجزیره آدیدر (الفسأ) فاك فتحی و سینك سکونیله لباسی پرتوب پاره ملك معناسنه در یقال فسأ الثوب فسأ من الباب الثالث اذاشقه ودکنکله ارقه یه اورمق معناسنه در یقال فسأ فلانا اذا ضرب ظهره بالعصا ومنع ایلك معناسنه در یقال فسأ فلانا عنه اذا منعه (التفسیء) تفعیل وزننده بودخی لباسی پرتمق معناسنه در یقال فسأ الثوب تفسیئا اذا شقه (التفسؤ) تفعل وزننده لباس پرتلمق معناسنه در یقال فسأ الثوب فتفسأ ای تشقق وبرکسدنك ارقه سنه دکنکله اورمق معناسنه در یقال تفساه ای ضرب ظهره بالعصا وبر مرض وعلت ناسه یایلوب عام وشامل اولمق معناسنه در یقال تفسأ فیهم المرض اذا انتشر (الفسأ) فتحتینله کوکس چقوب ارقه ایچره اولمق وجهیله قنبور اولمق بزخ معناسنه در علی قول کوکس چقق وکوبکله قاسیق ارامی برطرفه بطوغری یورمری وطوماخ اولمق یاخود مشی حالتنده کویاکه مقعدنی ایکی جانبه بوروب دوندرر کبی چالقیه رق یورر اولمق یاخود اوتوردقده قیامه زحمت ومشقتله قادر اولمق یاخود بل کمکاری ایکی قینانق ارالرینه کیرمکله ارقه باصق وچوکك اولمق معناسنه در یقال فسیء الرجل فسأ من الباب الرابع اذا کان افسأ (الافسأ) احمر وزننده ذکر اولنان صفت اوزره اولان کشی یه دینور یقال رجل افسأ ای ابزخ اوالذی خرج صدره ونتأت خلقته اوالذی اذا مشی کأنه یوجع استه اومن اذا قعد لایستطیع ان یقوم الابجهد اومن دخل صلبه فی ورکیه (المفسؤ) مجهول وزننده شول کسه درکه دینی دوندیروب چالقیه رق یورر اوله (التفشؤ) شین معجمه ایله تفعل وزننده تفسؤ لفظنده لغتدرکه برمرض جمله یه یایلوب شامل اولمق معناسنه در یقال تفشأ فیهم المرض اذا انتشر (الفشء) فاك فتحی وشینك سکونیله اولولنمق فخر وزهو معناسنه در یقال فشأ الرجل فشأ من الباب الثالث اذا فخر (الافشأ) همزه نك کسریله برکسه یه بوکلمك استکبار وتعظم معناسنه در یقال افشأ الرجل افشاأ اذا استکبر وتعظم (التفشؤ) تفعل وزننده برکسه یی مسخره لغه آلوب هزل واستهزا ایلك معناسنه در یقال تفشأبه اذا سخر منه (الافضاء) ضاد معجمه ایله اکرام وزننده اطعام ایلك معناسنه در تقول افضأته ای اطعمته عند البعض بومادده صواب اولان قافله اقضاء اولمقدر (الفطأ) فاك فتحی وطانك سکونیله خطأ کله سنده جمیع معنالرنده مرادفدر وخطأ حای مهمله ایله درکه موقعنده ذکر اولندی یقال فطأه فطأ من الباب الثالث ای خطأه فی معانیها وفطأ برنسنه یی اوقاتمق وخرد خشخاش ایلك معناسنه در یقال فطأ الشیء

فطأ ادا شدخه وبركسه يه خوشلنوب حظ ايلديكى ايش ايلك يااولمقوله ايشده بولنمق معناسنه در يقال فطأ القوم اذا ركبهم بمالايحبون ودوميه پك آغريوك يوكلمكله بانى بصدرمق معناسنه در يقال فطأ ظهر بعيره فطأ اذا حمل عليه حملا ثقيلا فاطمأن ودخل (الفطأ) فتحتينله (والفطأة) جرعه وزننده ارقه ايچرى كيروب كوكس طشره چقمق وجهله اولان قنبورلق حالتنه دينور وفظأ فتحتينله معنای مزبوره دن مصدر اولور يقال فطئ الرجل فطأ من الباب الرابع اذا دخل ظهره وخرج صدره وفطأ يصى برونلى اولمق معناسنه در فطس كبى يقال فطئ الرجل اذا فطس (الافطأ) احمر وزننده ارقه سى كيروب كوكسى چقمش اولان قنبوره دينور ويصى يايوان برونلى كشيه دينور افطس معناسنه در (التفاطؤ) تفاعل وزننده كوكس طشره چقوب ارقه ايچرى كيرمك تقاعس معناسنه در على قول بوتقاعسدن اشد اولور يقال تفاطأ الرجل اذا تقاعس اواشد منه وكيرولمك تأخر معناسنه در يقال تفاطأ عنه اذا تأخر وصواشدن كسر وهزيمتله كيرو دونمك معناسنه در يقال تفاطأ فلان عنهم بعد ماحمل عليهم اذا انكسر ورجع عنهم (الافطاء) همزه نك كسريله اطعام ايلك معناسنه در يقال افطأه اى اطعمه وچوق جماع ايلك معناسنه در يقال افطأ الرجل اذا جامع جماعا كثيرا وخوشخوى ايكن بدخوى اولمق معناسنه در يقال افطأ فلان اذا ساء خلقه بعد حسن وبركسه نك مال ومنالنى فراوان اولوب ثروت وسامان صاحبى اولمق معناسنه در يقال افطأ الرجل اذا اتسعت حاله (الفقأ) فانك فتحى وقافك سكونيله كوزى وبدنده ظهور ايدن سيويلجه وچبان مقوله سنى صيوب دشمك ياخود اوروب دور تمكله يا اويغله چقارمق على قول كوزى كور ايلك معناسنه در يقال فقأ العين والبثرة ونحوها فقأ من الباب الثالث اذا كسرها اوقلعها اومحقها وفلان كسه فلانك خشم وغضبنى تسكين ايلدى ديمك پرده فقأ ناظريه ديرلر يقال فقأ ناظريه اى اذهب غضبه (التفقئة) تفعله وزننده بودنى كوز چقرمق فقأ معناسنه در يقال فقأ العين تفقئة بمعنى فقأها (الانفقاء) انفعال وزننده (والتفقؤ) تفعل وزننده كوز چقمق ويارە وچبان مقوله سى دشلمك معناسنه در يقال فقأها فانفقأ وتفقأ (الفقوء) قعود وزننده چاير وسائر نبات قسمى يغموردن ياسيل صويندن آلوده وتوز طيراق اولمغله دواب ومواشى اكلنه صلاحيتدن قالمق معناسنه در يقال فقأت السمى فقوء اذا تربها المطر والسيل فلاتأ كلها اليهم وسمى حبلى وزننده صبيانك پسى پسى ديدكارى قلجقلى نباتدركه كدى اوتى تعبير اولنور (الفق) فانك فتحى وقافك سكونيله (والفقأة) جرعه وزننده (والفقأة) فانك ضميله همزه وزننده (والفقأة) فتحاتله (والفاقياء) فافك كسريله سابياء معناسنه در كه عورتده اوغلان يتاغى ديدكارى دريدركه يكى تولد ايدن ولدك باشنده

چقوب ولدك باشندن شق ايدرلر ياخود بريوفقه دريدركه ولدك بورنى اوستنده اولور اكر برطرف ايلسه‌لر ولد بوكالوب هلاك اولور ابه قادينلر چوجق نقابلو طوغدى دبو ايش بيارلر وفقٌ فانك فتحى وقافك سكونيله خلق اويمه چقوره دينوركه طاشلرده وقيارده وبعض بك برلرده اولوب آنده صو مجتمع اولور تركيده قاف تعبير اولنور وفقٌ برموضع آديدر (الفقاى) سكرى وزننده شول ناقه‌دركه حقوه علتنه اوغرامش اوله وحقوه دوميه مخصوص برعلتدركه اصابت ايدن دوه بول وبعردن منقطع اولور وكاه اولوركه لحم وعروق منتفخ اولوب باريلور وبعضا شدت انتفاخندن اشكنبه‌سى يرندن قوپار (الفقٌ) امير وزننده ذكر اولنان حقوه علتنه اوغرامش اركك دوميه دينور وفقٌ بعينه مرض مزبوره دينور وفقٌ معناسنه دركه بعض قيارده وبك برلرده اولان خلق اويمه چقوره دينور آنده صو ايركيلور (الافتقاء) افتعال وزننده يابوشجى وسراج ومشكدوز مقوله‌سى برنسنه ديكركن متين ومحكم اولمق ايچون ايكى طرفلو ديكش برلرينه وضع اولنان ميشين پارچه‌لرى ارالغنه برپارچه دخى وضع ايدوب اوزرندن برديكش دخى چكمك معناسنه در يقال افتقأ الخرز اذا اعاد عليه وجعل بين الكليتين كلية اخرى (المفقئة) محدثه وزننده دره‌لره اطلاق اولنور اوديه معناسنه زمينى شق ايتدكلريچون پس مفقٌ بردره‌يه اطلاق اولنور (الفلاٌ) فانك فتحى ولامك سكونيله برنسنه‌يى فساده وبروب تباه ايتمك معناسنه‌در يقال فلاٌ فلاٌ من الباب الثالث اذا افسده (الفنأ) فتحتينله چوقلق كثرت معناسنه در يقال مال ذوفنأ اى كثرة (الفنأ) فانك فتحى ونونك سكونيله كروه وجماعت معناسنه در يقال جاء فنٌ منهم اى جماعة (الفنٌ) فانك فتحى وبانك سكونيله ابتدا كونشلك اولوب صكره‌دن يوريمكله كونشلكى نسخ وازاله ايدن كولكه‌يه دينور شارح ديركه فٌ كلمه‌سى فى الارض رجوع معناسنه مصدردر بومناسبتله اهل تحقيق زوالدن صكره اولان كولكيه اطلاق ايتديلر برجانبدن برجانبه رجعتى ايچون وظلى قبل الزوال اولان كولكيه تخصيص ايلديلر بعضلر ظل ستر معناسنه اولمغله جميع اوقاتده اولان كولكه‌يه اطلاق ايلديلر پس بوكه كوره فٌ مفهومدن اعم اولور حتى دره‌ده مشروحدركه بعضلرك جلست فى فٌ الشجرة قولى غلطدر صواب اولان فى ظل الشجرة ديمكدر زيرا فٌ رجوع معناسندن مأخوذ اولمغله زوال شمسدن صكره مشرق طرفنه دونن كولكه‌يه اطلاق اولندى وظل ستر معناسندن مأخوذ اولمغله مطلقا كونشلكى ستر ايدن كولكه‌يه اطلاق اولنمشدر كرك مقدما كونش ايكن ستر ايدوب كولكه اولمشدر وكرك اصلا كونشلك اولميوب دائما كولكه اولسون كه قويتى تعبير اولنور حتى سوادليله دخى ظل الليل وظل الارض اطلاق اولنور انتهى ومؤلف بصائرده ظلك فٌ مفهومندن

اعم اولديغى ترجيح ايلشدر وروبه دن منقولدركه شول كولكه كه مقدما كونشلك ايكن آندن شعاع شمس زائل اولمغله حاصل اوله اكا ظل وفى اطلاق اولنور وشول كولكه كه برى مقدما كونشلك اولميه اكا همان ظل اطلاق اولنور ولهذا قيل الشمس تنسخ الظل والفئ ينسخ الشمس وابن السكيت ديديكه ظل طلوع شمسدن زواله قدر اولور وفى زوالدنصكره اولور بس كتب فقهيه ده فى زوال تعبيرى تجريده محمول اولور وزمخشرى قولى بودركه لفظ ظل فى الاصل ستر معناسنه اولمغله جميع اوقاتده واقع اولان كولكه يه اطلاق اولنور بعده تميز ايچون ظلى قبل الزواله وفى رجوع معناسنه اولوب وبعدالزوال كولكه راجع اولمغله اكا تخصيص ايلديلر وفى كلمه سى فى الاصل مصدر اولمغله اطلاق مزبور مبالغه ايچون اولور ياخود اصلى فيئ ايدى سيد وزنده بعده تخفيف اولنمشدر ميت ومیت كى انتهى وفى لفظنك جمعى افياء كلور وفيوء كلور فانك ضميله وفى كفاردن آلنان غنيمت مالنه اطلاق اولنور اسلام طرفنه رجوعى ايچون ياخود حطام دنيوى بى ظل زائله تشبيهه مبنيدر يقال نال الفئ اى الغنيمة ومال جزيه وخراجيه اطلاق اولنور وقوش سوريسنه اطلاق اولنور قطيعة طير معناسنه ومصدر اولور رجوع معناسنه قال تعالى [حتى تفئ الى امرالله] اى ترجع الى الطاعة ويقال فاء المولى من امرأته اى كفر عن يمينه ورجع الى الامرأة بوراده مولى كلمه سى معطى وزنده ايلاء لفظندن اسم فاعلدر وايلاء زوجه يه قربان ايلامك اوزره يمين ايلك معناسنه در وفى كلمه سى تحول وانصراف معناسنه در يقال فاء الظل اذا تحول وغنيمت آلمق معناسنه در تقول فئت الغنيمة اى اخذتها واغتنمتها (المفيأة) ميمك ويانك فتحيله ويانك ضميله ده لغتدر كه مفيؤه در فى كلمه سندن اسم مكاندر كولكه لك سايه دار اولان يره دينور (القيئة) فانك فتحيله (والفيئة) فانك كسريله بونلرده رجوع معناسنه در ظاهرا بناء مره وبناء نوعدر (الافاءة) اقامه وزنده رجوع ايلك معناسنه در يقال افاء الظل اى رجع ومال كفارى اهل اسلامه فى وغنيمت قبلى معناسنه در تقول افاء الله على مال الكفار اى جعله فيئا لى (الاستفاءة) استفاده وزنده بودخى رجوع ايلك معناسنه در يقال استفاء اذا رجع و مال كفارى فى وغنيمت جهتيله آلمق معناسنه در تقول استفأت المال اى اخذته فيئا (الفئة) جمعه وزنده طائفه و كروه معناسنه در تعاضد وتعاون بابنده يكديكره متراجع اولدقلرى ايچون وبونك اصلى فى ايدى فانك كسر و مديله فيع وزننده هاء حرفى وسط كلمه اولان ياء ساقطه دن عوضدر جمعى فيؤن كلور شذوذ اوزره وفيآت كلور ثبات وزننده قياس اوزره يقال جاءت فئة كثيرة اى طائفة (المفاء) ميمك ضمى والفك مديله افاءه دن اسم مفعولدر شول كسنه اطلاق اولنوركه بلده سى

یاملکتی فتح اولنوب مسلینه فیٔ اولمش اوله (المفیٔ) مطیع وزننده افاءه‌دن اسم فاعلدر بربلده‌یی فتح وفیٔ ایدن کسیه دینور ومنه الحدیث [لایؤمر مفاء علی مفیٔ] ای لایؤمر مولی علی عربی یعنی اهل سواد صحابهٔ کرام اوزره امیر و والی اوله‌مز زیرا اهل سواد اصحاب کرامك فیٔلریدر نهایده اشبو حدیث لایلین عنوانیله مثبتدر (یافیٔ) فانك فتحی ویانك سکونیله یاشیٔ ویاهیٔ کلمه‌لری کبی اداة تعجب یاخود کلمهٔ تأسف وندامتدر تقول یافیٔ مالی ویاشیٔ مالی یعنی واحد (الفیئة) ثمره وزننده طوشنجله شبیه برقوشدر حجازه مخصوصدر وفیئه وقت وحین معناسنه‌در یقال جاءه بعد فیئة ای بعدحین (التفیئة) ثانك فتحی وفانك کسر ومدیله ائروعقب معناسنه‌در یقال دخل فلان علی تفیئة فلان ای علی ائره وعقبه یعنی ایزینی باصه‌رق کیردی شارحك بیانه کوره اشبو تفیئه فیٔ ماده‌سندندر تاء زائده‌در فعیله وزننده در یاخود تفعله وزننده اولوب یاء مد اولمشدر اصل معنا کولکه صالمق دیمکدر اوکنده اولان آدم اوزره کویا که کندی کولکه‌سنی صالمش اولدیغندن ائر وعقب معناسنده مستعمل اولدی

﴿ فصل القاف ﴾ (القأقاء) سلسال وزننده عراق دیاری قرغدلرینك اصوانندن حکایه‌در (القثیٔ) زبرج وزننده یمورطه‌نك یاضنه دینور ویمورطه ایچنی احاطه ایدن انجه زاره دینور غرقیٔ معناسنه (القبأ) قافك فتحی وباك سکونیله اکل ایلك معناسندر یقال قبأ الطعام قبأ من الباب الثالث اذا اکله وچوق صو ایچمکدن طلوم کبی شیشوب طولمق معناسنه‌در یقال قبأ من الشراب ای امتلأ منه (القبأة) حمزه وزننده (والقبأة) سحابه وزننده برنوع اوتلقدرکه حیوانات رعی ایدر (القثاء) قافك کسری وضمی وثای مثلثه‌نك تشدیدیله معروف سبزه‌درکه عجور تعبیر اولنور عربستانده کثیردر وعند البعض خیاره دینور شارح دیرکه ارجح اولان عجور اولمقدر نتدکه مؤلف دخی آنی تقدیم ایلدی (الاقثاء) همزه‌نك کسریله بر پرده قثاء چوق اولمق معناسنه‌در یقال اقثأ المکان اذا کثر به القثاء ویقال اقثأ القوم اذا کثر عندهم القثاء (المقثأة) میمك و ثانك فتحیله (والمقثوة) ثانك ضمیله اسم مکاندر عجور یاخود خیار بستانه دینور که عجورلق و خیارلق تعبیر اولنور (القندأو) فنعلو وزننده بدغدا اولان کسیه دینور وبدخوی وبد مشرب کسیه دینور وقالین کوده‌لو طوپاج بودوره دینور و باشی بیوك اولوب جثه‌سی خرده وجوره اولان کسیه دینور وجرأت واقدام صاحبی کسیه دینور و پیونی قصه باشی سخت وشدید اولان کسیه دینور و خفیف و بی تمکین اولان یل قوان کسیه دینور وصلب ومتین نسنه‌یه دینور هایله قندأوه دخی بومعنالره‌در اکثری بونلر ایله دوه قسمی صفتلنور یقال جمل قندأو ابو نصر الجوهری وهمنه

منی اشبو ماده‌یی دال مهمله یابنده ذکر ایلمشدر که همزه و واوی زائد ظنیله وزننی فعلاوه قیاس ایلمشدر (القرآن) عثمان وزننده تنزیل عزیز وکتاب مبین اسمیدرکه جبریل امین واسطه‌سیله سرور انام رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه نازل اولمشدر مؤلفك بصائرده بیانه کوره قرآن لفظی فی الاصل رجحان کبی مصدردر جمع و ضم ایلمك معناسنه بعده حضرت رسول الله نازل اولان کتاب مبینده علم اولمشدر سوره‌لری جمع وضم ایلدیکیچون یاخود قصص وامر ونهی ووعد ووعید کبی حالاتی یاخود جمیع علومك ثمره وآثاریی جامع اولدیغیچون (القرء) قافك فتحی ورانك سکونیله (والقرأة) کتابه وزننده (والقرآن) رجحان وزننده اوقومق تلاوت معناسنه‌در یقال قرأه و قرأبه قرءا وقراءة وقرآنا من الباب الاول والثالث اذا تلاه فهو قاری جمعی قرأه‌در کتبه کبی وقراءدر عذال کبی بونلر جمع مکسرلردر جمع مذکر سالم قارئوندر و قرأ علیه السلام دیرلر فلان کسیه لسانا تحیت و سلام ابلاغ ایلدی معناسنه و قرء وقرآن حیوان کبه اولمق معناسنه‌در یقال قرأت الناقة اذا حملت و برنسنه‌یی برکدروب بری برینه ضم والحاق ایلمك معناسنه‌در یقال قرأ الشیء اذا جمعه وضمه وطوغورمق معناسنه‌در یقال قرأت الحامل اذا ولدت (الاقتراء) افتعال وزننده بودنی اوقومق معناسنه در یقال اقترأ الکتاب اذا تلاه (الاقراء) همزه‌نك کسریله اوقتمق معناسنه‌در تقول اقرأنه انا وبرکسیه ابلاغ سلام ایلمك معناسنه‌در یقال اقرأه السلام ای ابلغه ایاه وعند البعض اکا لسانا سلام ابلاغ ایلدی دیمجك یرده ثلاثیدن قرأ علیه السلام دیرلر واکر سلامی مکتوبه تحریر ایلسه أقرأه السلام دیرلرکه مزیددنر وقال الشارح فی الاساس تقول اقرأ سلامی علی فلان ولا یقال اقرأ منی السلام و اقرآء خاتون حیض کورمك و حیضدن پاك اولمق معنالرینه‌در که معنای آتیدن مأخوذدر یقال اقرأت المرأة اذا حاضت و یقال اقرأت المرأة اذا طهرت و رحم حیوانده منی بر قرار اولمق معناسنه در یقال اقرأت الناقه اذا استقر الماء فی رحمها ویل وقتنده اسمك معناسنه‌در موسم یللری کبی یقال اقرأت الریاح اذا هبت لوقتها زیرا قرأ وقت معناسنه‌ده کلور وکیرو دونمك معناسنه‌در یقال اقرأ من سفره اذا رجع وقریب اولمق معناسنه‌در یقال اقرأ امرك اذا دنا وتأخیر ایلمك معناسنه‌در یقال اقرأ حاجته اذا اخرها وصوکه قالمق استیخار معناسنه‌در یقال اقرأ الرجل اذا استأخر ویلدز باتمق معناسنه‌در یقال اقرأ النجم اذا غاب وبرنسنه‌دن منصرف اولمق معناسنه‌در یقال اقرأ عنه ای انصرف و عابد و متنسك اولمق معناسنه در یقال اقرأ الرجل اذا تنسك (القروة) مکتوبه وزننده (والمقروة) واوك شده‌سیله (والمقریه) مرمیه وزننده

تلاوت اولنان سطور وصحیفه یه دینور یقال صحیفة مقروءة ومقریة ای متلوة (المقراة) مفاعله وزننده (والقرآن) قتال وزننده برکشی ایله درس اوقومق مدارسه معناسنه در لکن واحدده استعمالی غالبدر اشتراکده اوقویشمق تعبیر اولنور یقال قارأه مقارأة وقراءً ای دارسه (القراء) کتان وزننده تلاوتی کوزل کسیه دینور حسن القرأة معناسنه که تجوید و ترتیل اوزره قرأت ایدر اوله جمی قراؤن کلور بونک عکسی اوله رق جمی یوقدر یقال هو قراء ای الحسن القرأة (القراء) رمان وزننده ناسك ومتعبد وصالح وپارسا آدمه دینور جمی قراؤن کلور وقراری کلور دنا نیروزننده (القاری والمتقری) یونلرده زاهد و عابد کشی یه دینور یقال رجل قراء وقاری ومتقری ای ناسك متعبد (التقرؤ) تفضل وزننده علم شریعت اوکرنوب فقیه اولمق معناسنه در یقال تقرأ الرجل اذا تفقه و طاعت وعبادته دورشمك معناسنه در یقال تقرأ فلان ای تنسك (القرء) قافك فتحی وضمیله حیض معناسنه درکه خاتونلرك نمازسز اولمق حالتیدر وطهر معناسنه درکه حیضدن پاك اولمق حالتیدر نمازسزلق ویا کلك تعبیر اولنور بوجهتله اضدادندر مؤلفك بسط زده بیانه کوره اصل قرء لفظی وقتك اسمیدر که کاه حیضك وکاه طهرك ظرفی اولور شارح دیرکه بلکه قرء فی الحقیقة طهردن حیضه دخولك اسمیدر پس طهری وآنی متعقب حیضی جامع اسم اولمغله علی حدة هر برینه اطلاق اولندی زیرا هر برنده جمعیت معناسی ملحوظدر حیضده جمعیت دم ظاهردر وطهرده دم بدنده مجتمع اولور فقوله تعالی [یتربصن بانفسهن ثلاثة قروء] ای ثلاثة دخول من الطهر الی الحیض بوجهتله امام اعظم حیض و شافعی طهر معناسنی اخذ ایلدی انتهی وقرء وقت وزمان معناسنه در و قافیه معناسنه در کذا بیتك آخرندن عبارتدر بعض نسخده والعاقبة عنوانیله مرسومدر غیر صحیحدر وقرء کلهسنك جمی اقراء کلور احمال وزننده وقروء کلور قافك ضمیله واقرء کلور افلس وزننده علی قول فرق وتمییز ایچون ظهر معناسنه اولانك جمعنده قروء دینور قافك ضمیله و حیض معناسنه اولانك جمعنده اقرء دینور مترجم دیرکه ابن همام قول ثانی یی ترجیف ایلمشدر (المقراه) معظمه وزننده شول خاتوندر که مدت حیضی انقضا ایله استبراء رحم ایچون امساك و انتظار اولنه تاکه یکیدن تزوج ترتب ایلیه زیرا عدتی منقضی اولمدیجه تزوج جائز دکلدر یقال هی مقراة اذا کانت ینتظر بها انقضاء اقرائها (التقری) تفعیل وزننده خاتونی وجه مذکور اوزره عدتی منقضی اولنجه قدر توقیف وامساك ایتمك معناسنه در یقال قرنت المرأة علی بناء المجهول اذا حبست للاستبراء حتی انقضت عدتها (الاقراء) همزه نك فتحیله شعر و منظومه نك انواع و انحاسنه اطلاق اولنور قرء کلهسنك عنقریب

قافیه معناسنه کلدیکی ذکر اولنمشدر وزمخشری ایتدیکه اقراء شعر قافیه‌لریدر که ابیات اخر ایله ختام بولور نته که طهرك ختامی قره اولدیغی کبی و شارح دیر که انواع وانحاسندن مراد طرق و اسالیب وبحور وقوافی ورویلریدر و منه یقال هذا الشعر علی قره ذاك الشعر ای علی اسلوبه وطریقته ومثاله (مقره) مکرم وزننده یمنده بر بلده در که ترابنده عقیق معدنی واردر محدثیندن و سائردن مقرمون اطلاق اولنان جماعت اکا منسوبلردر ابن کلبی میمك فتحیله ضبط ایلمشدر (القرنة) قافك کسریله طاعون ووبایه دینور یقال هلك من القرنة ای الوباء اهل حجاز همزه‌یی ترك ایدوب قره دیرلر (الاستقراء) دیشی دومك حامل اولوب یاخود اولمدیغنی تحقیق و تیقن ایلمك ایچون ارکك دوه آکا آشمغی ترك و امساك ایلمك معناسنه در یقال استقرأ الجمل الناقة اذا تارکها لینظر اللقحت امملا بو دخی جمع معناسندندر کویاکه جمل منیسنی اخراج ایتمیوب صلبنده جمع وتقریر ایلش اولور شارح دیرکه تتبع واستقصاء معناسنه مؤلفك استقراء تعبیرلری دخی جمع معناسندن یاخود قرأت معناسندندر کویاکه اراشدردیغی شیئك جمیع افرادنی جمع یاخودقرأت ایلمکی طلب ایدر اولور (القرضیٔ) ضاد معجمه ایله زبرج وزننده غرائب اشجار بادیه‌دن بر شجر آدیدر چچکی ورسدن یعنی یمن زعفرانندن اصفر اولور مفردی قرضئه‌در هایله (القضاء) فتحتینله طلوم وقربه چوریوب پیریمکله اجزالری منحل اولوب ریزه ریزه اولهرق صاپر صابر دوکلمك معناسنه‌در مدت مدیده نمناك پرده قالمش ثوب کبی یقال قضیٔ السقاء قضأ من الباب الرابع اذا فسد وعفن وتهافت وکوز علت سببیله آزوب تباه اولمغله قیرارروب قپاقلری و اطرافلری سولیوب مسترخی اولمق معناسنه‌درکه شیل اولمق تعبیر اولنور یقال قضئت العین اذا احمرت واسترخت ماقیها وفسدت وایپ واورغان مقوله‌سی اسکیوب پاره پاره‌اولمق یاخود مدت مدیده طیراق آلتنده مدفون قالمغله چوریوب پیریمك معناسنه‌در یقال قضیٔ الحبل اذا اخلق وتقطع اوطال دفنه فی الارض فتحتینله وقضأ فتحتینله وقضاء صحابه وزننده برکسه‌نك حسب ونسبی فاسد ومعیوب اولمق معناسنه‌در یقال قضیٔ حسبه قضأ وقضاءة ای فسد (القضئة) قافك فتحی وضمی و ضادك سکونیله حسب ونسبده اولان عیب وفساده دینورکه صویده عیبلو اولمغه باعث اولان حالت نقیصه‌در یقال فی حسبه قضأة ای عیب وفساد (القضأ) قافك فتحی و ضادك سکونیله اکل ایلمك معناسنه در یقال قضیٔ الشیٔ قضأ من الباب الرابع اذا اکله (الاقضاء) همزه‌نك کسریله یدرمك معناسنه‌در یقال اقضأه ای اطعمه (التقضؤ) تفعل وزننده برکسه‌نك حسب ونسبنی انچق وخسیس عد ایلمك معناسنه در یقال تقضأوا منه ان یزوجوه ای استخسوا حسبه (القفأ) قافك فتحی وفانك سکونیله

يرك كثرت مطردن نباتى پوصالوب فاسد وتباه اولمق ياخود جامور ايله و طپراق ايله آلوده اولمغله مواشى اوتلامغه صلاحيتدن قالمق معناسنه در نته كه فقأ دخى بو معنايه در كه قانك تقديميله در يقال قفئت الارض قفأ من الباب الرابع اى مطرت فتغير نباتها وفسداوان يقع التراب على البقل (الاقتفاء) افتقاء وزننده ومرادفيدر كه محلنده بيان اولدى يقال اقتفأ الخرز بمعنى افتقأ (القمأة) رحمه وزننده (والقماءة) سحابه وزننده (والقمأة) قافك ضم وكسرى وميمك سكونيله خوار و حقير وذليل اولمق معناسنه در كرك ظاهرى اولسون كه جثه و اندام ومنظره جهتيله در وكرك معنوى اولسون كه عزت ورفعت مقابليدر يقال قمأ الرجل وقؤ قمأة وقماءة وقمأة من الباب الثالث والخامس اذا ذل وصغر (القميء) امير وزننده خوار وذليل وحقير اولان كشيية دينور جمعى قماء كلور جبال وزننده وقماء كلور قافك ضميله رخال وزننده (القموء) قعود وزننده (والقموءة) هايله (والقمأ) منع وزننده (والقماءة) سحابه وزننده (والقمأ) سحاب وزننده طوار طاولنوب سمورمك معناسنه در يقال قمأت الماشية قموء اوقموءة وقمأ وقماءة وقماء من الباب الثالث اذا سمنت و دواب و مواشى اوتلو و چايرلو مكانده اقامت ايلك معناسنه در كه سمن وقوتلرينه سببدر يقال قمأت الابل بالمكان اى اقامت به فخصبه فسمنت وبر محل مزاجه اويوب يرامق معناسنه در يقال قمأه المكان اذا وافقه (القمأه) قافك فتحى وميمك سكونيله بر كسنه غالب وزبر دست اولمغله بر كشيى قهر و تنكيل ايلك معناسنه در يقال قمأه قمأ من الباب الثالث اذا قمعه (الاقماء) همزه نك كسريله طوار طاولنوب سمورمك معناسنه در يقال اقامت الماشية اذا سمنت وبر كسه يى تذليل وتحقير وخاكسار ايلك معناسنه در يقال اقمأه اى صغره واذله وبر پسنديده ياخود ناديده نسنه طبعه خوش وغريب كلمكله عجب ويرمك معناسنه در يقال قمأه المكان اى اعجبه وبر كسه نك طوارلرى سموروب طاولو اولمق معناسنه در يقال اقمأ القوم اذا سمنت ابلهم (القمأة) حمزه وزننده شول يره دينور كه اكا اصلا كونش اوغرامميه تركيده قوزى تعبير اولنور واجوزلق وبوللق رفاه وخصب وراحت معناسنه در بو معناده قافك ضميله در لغتدر (القمأة) مشربه وزننده (والقموءة) مكرمه وزننده بونلرده كونش اوغرامميان قوزى يره دينور قمأه كبى (المقامأة) مفاعله وزننده اويمق موافقت معناسنه در يقال ماقامأه المكان اى ماوافقه (قمينه) سفينه وزننده اسمادندر عمر وبن قمينه بر شاعر مشهوردر (التقمؤ) تفعل وزننده بر شيئك كزيده سنى اخذ واختيار ايلك معناسنه در كه اورندرلمق تعبير اولنور يقال تقمأ الشيء اذا اخذ خياره وبر محل مزاجه موافق كلكله آنده اقامت ايلك معناسنه در يقال تقمأ المكان اذا وافقه فاقام به (القنوء) قعود وزننده زياده سيله قرمزى اولمق معناسنه در

يقال قنأ الشيء قنوءا من الباب الثالث اذا اشتدت حمرته احمر قانئ بوندندر كه خالص قرمزى ديمكدر قيقرمزى تعبير اولنور (التقنيء) تفعيل وزننده بر نسنه يى بغايت قزارتمق وقيقرمزى ايلمك معناسنه در تقول قنأته تقنيئا اى حمرته وصقال بويامق معناسنه در يقال قنأ لحيته اى سودها بالخضاب قويى قرمزى يه بويامق حسبيله سودها عنوانيله ايراد ايلمشدر (القنأ) قافك فتحى و نونك سكونيله بر نسنه يه شيء آخر قاتمق معناسنه در يقال قنأ اللبن قنأ من الباب الثالث اذا مزجه بالماء وبركسه يى قتل ايلمك ياخود بركسه يى بركسه نك قتلنه حمل و سوقله باعث اولمق معناسنه در يقال قنأ فلانا اذا قتله اوحمله على قتله ودرى يى دباغته يعنى انباشته يه وضع ايلمك معناسنه در يقال قنأ الجلد اذا القى فى الدباغ وصاج وصقال بويامق معناسنه در كه مراد قويى قرمزى يه بويامقدر يقال قنأ اللحية اذا سودها واولمك معناسنه در يقال قنئ الرجل قنأ من الباب الرابع اذا مات و درى انباشته ده چوريوب تباه اولمق معناسنه در يقال قنئ الاديم اذا فسد (الاقناء) همزه نك كسريله بركسه يى قتل ايلمك ياخود قتله حمل و سوق ايلمك معناسنه در يقال اقناه اى قتله او حمله على قتله ودرى يى انباشته ده چوق اكلندروب وقتنى چكورمكله چوريدوب تباه ايلمك معناسنه در تقول اقنأت الاديم اى افسدته وبرنسنه يولنه كيروب ياتولكه كلمكله اخذ و استعمال ممكن و قابل اولمق معناسنه در تقول اقنأنى الشيء اذا امكننى (قناء) سحاب وزننده بر صو آديدر (المقنأة) مشربه وزننده ونونك ضميله لغتدر مقماه معناسنه دركه كونش كورمين قوزى يره دينور (القئ) قافك فتحى ويانك سكونيله قوصمق معناسنه در يقال قاء الرجل يقئ قيئا اى استفرغ مافى الجوف ويقال هذا ثوب يقئ الصبغ اى مشبغ يعنى شو لباس شول درجه ده بويايه طويشدر كه كال امتلاسندن كويا كه بويايى قوصمق استر (القياء) غراب وزننده اسمدر قوصمه حالتنه دينور يقال اخذه القياء (الاستقاءة) استفاده وزننده (والتقيؤ) تفعل وزننده مؤلفك اجمالنه كوره مطلقا قوصمق معناسنه در لكن شارحك بيانه كوره عمل وتكلفله قوصمق معناسنه در يقال استقاء الرجل وتقيأ اى استخرج مافى جوفه عامدا وبرخاتون زوجنه كال شبق وحرصندن هجوم ايدوب كندوسنى اوزرينه القا ايلسه تقيأت المرأة ديرلر تعرضت لبعلها و القت نفسها عليه معناسنه كويا كه استفراغ شهوت ايلش اولور (التقيئة) تفعله وزننده قوصدرمق معناسنه در يقال قيأه الدواء فتقيأ (الاقاءة) همزه نك كسريله تقيئه معناسنه در يقال اقاه الدواء بمعنى قيأه (القيوء) صبور وزننده (والقيوء) عدو وزننده قوصمه سى چوق اولان كسيه دينور يقال رجل قيوء وقيو اى الكثير

القئ ایکنجیده همزه واوه قلب وادغام اولنمشدر وقیوء قوصدریجی دوایه دینور
تقول شربت القیوء ای الدواء المقئ فما قیأنی

﴿ فصل الکاف ﴾ (الکأکأة) زلزله وزننده برنسنه‌دن خوف ایلکله چقنلیوب کیرو
دونمك معناسنه‌در یقال کأکأ الرجل اذا نکص وجبن وبرکمك تجمع معناسنه‌در
یقال کأکأ القوم اذا تجمع (التکأکؤ) تزلزل وزننده کأکأه معنالرینه‌در یقال
تکأکأ فلان اذا نکص وجبن ویقال تکأکأ القوم اذا تجمع وتکلمدن حصر وعاجز
اولوب دل طولاشمق معناسنه‌در یقال تکأکأ الرجل فی کلامه اذا عی (الکأکاء)
سلسال وزننده طبانسزلق جبن هالع معناسنه‌در یقال به کاکاء ای جبن هالع
واوغرینك قاچوب کتمسی حالتنه دینور (المتکأکئ) متجاهل وزننده قصه بویلو
بودور کشی‌یه دینور (الکتأة) تای فوقیه ایله تمره وزننده صوتره‌سی وصو
کردمه‌سی تعبیر اولنان نباته شبیه برنبات آدیدر (الکنتأو) سندأو وزننده طیانقان
ومتین وشدید ارکك دوه‌یه دینور جمل شدید معناسنه بوراده الحبل الشدید
نسخه‌لری غلطدر وصیق وکور صقاللو کشی‌یه دینور کث اللحیه معناسنه علی
قول خوش ومعتدل ومنتظم صقاللویه دینور یقال رجل کنتأو ای العظیم اللحیة
الکثها اوالحسنها (الکثأ) کافك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله سود صویك یوزنه
چقوب صو سودك آلتنده صافی قالمق معناسنه‌در یقال کثأ اللبن کثأ من الباب
الثالث اذا ارتفع فوق الماء وصفا الماء من تحته وغلیان اوزره اولان تنجره کفلنوب
کپوکلنمك معناسنه‌در یقال کثأت القدر ای ازبدت وتنجره‌دن کف آلمق معناسنه‌در
یقال کثأ القدر اذا اخذ زبدها ویردن نبات اورپروب چقمق یاخود کرکی کبی
نشو ونما بولمغله اوزایوب صیق وکور وصارمشق اولمق معناسنه‌در یقال کثأ
النبت اذا طلع اوکثف وغلظ وطال والتف کذلك صقال چوق وکور واوزون
اولمق معناسنه‌در یقال کثأت اللحیة اذا طالت وکثرت (التکثئة) تفعله وزننده
کثأ معنالرینه‌درکه ذکر اولندی شارح دیرکه تکثئه لبن وقدرده استعمال اولنماز
کرچه مؤلف تعمیم ایلدی لکن تصریح ائمهٔ لغته مخالفدر انتهی (الکثأ) کافك فتحی
وضمی وثانك سکونیله سود یوزینه دینورکه قابه وضع اولنوب طوردقدنصکره
یاخود قینارکن طوتدیغی قیمقدن عبارتدر علی قول طفاوه‌سنه دینورکه دبنه
چوکیوب یوزینه چقان نسنه‌در مثلا صو قاتیلوب قینار ایکن یوزینه کلن دسومت
کبی (التکثئ) تفعیل وزننده ذکر اولنان کثأه‌یی یمك معناسنه‌در یقال کثأ الرجل
تکثیئا اذا اکل الکثأة وصقال اوزون وصیق وفراوان اولمق معناسنه‌در یقال
کثأت اللحیة اذا طالت وکثرت (الکثأة) نونله دحرجه وزننده صقال صیق
واوزون وفراوان اولمق معناسنه‌در یقال کثأت اللحیة اذا طالت وکثرت (الکثأو)

سندوأ وزننده كنثأو معناسنه دركه ذكر اولندى (الكنثأة) تمره وزننده (والكثاة) قناة وزننده جرجير اسميدركه فارسيده تره تيرك وتركيده صو تره‌سى و صو كردمه‌سى ديدكلرى نباتدر على قول آنك يبانى نوعنه دينور (الكدأ) كافك فتحى ودالك سكونيله (والكدو) قعود وزننده نباتاتى صوغوق چالمغله يره ياصدايوب اويلجه ياپشى قومق معناسنه در يقال كدأ النبت وكدئ كدءا وكدوءا من الباب الثالث والرابع اذا اصابه البرد فلبده فى الارض على قول صوسز قالمغله يميوب كيجكمك معناسنه‌در يقال كدأ النبت وكدئ اذا اصابه العطش فابطأ نبته وكده اكنى صوغوق اورمغله چقمش ايكن يىنه كيرو يره رد ايلك معناسنه‌در يقال كدأ البرد الزرع كدءا من الباب الثالث اذا رده فى الارض (التكدئة) تفعله وزننده كده معناسنه‌در يقال كدأ البرد الزرع تكدئة يعنى كدأه (الكادئة) شول ارضه دينورکه طبراغى مايه‌لو وقوتلو اولمامغله اكينى و سائر نباتى كيج بتورر اوله يقال ارض كادئة اى بطيئة الانبات (الكده) فتحتينله قرغه‌نك سسى بوغوق اولمغله قئ واستفراغ ايدركى اوتر اولمق معناسنه‌در يقال كدئ الغراب كدءا من الباب الرابع اذا صار كانه يقئ فى شحيجه وتره وسبزه مقوله‌سنك يرى صويسز اولمغله بويلميوب بودور وفنا وتباه اولمق معناسنه‌در يقال كدئ البقل اذاقصر و خبث (الكودأة) حوقله وزننده يلك عدو معناسنه‌در يقال كودأ الرجل كودأة اذا عدا (الكندأو) سندأو وزننده غليظ الجثه ديزمان اركك دوه‌يه دينور (الكرئ) ثاى مثلثه ايله زبرج وزننده قات قات صيقى ويوكسك اولان سحابه دينور ويمورطه‌نك اوست قبوغنه دينور قيض البيض معناسنه كرچه قيض مختلفدر نته‌كه ماده‌سنده مبين در (الكرثئة) هايله كافك فتحيله ده لغتدر صيق وبرى برينه صارمشق كور وفراوان نباته دينور (الكرثأة) دحرجه‌وزننده برنسنه كور وجميتلو فراوان اولمق معناسنه‌در يقال كرثأ شعره و غيره اى كثر وتراكم (التكرثؤ) تدحرج وزننده كرثأه معناسنه‌در يقال تكرثأ الشئ يعنى كرثأ (الكريثأ) كنيسأ وزننده (والكرأثأ) سمسا وزننده كالنى بولمش خوش وشيرين تازه خرمايه دينور يقال بسر كريثاء وكرأثاء اى طيب نضيج (الكرفئ) فايله زبرج وزننده كرفئ معنالرينه‌دركه ذكر اولندى (الكرفأة) دحرجه وزننده چوملك غليانه بشلامغله يوزى كفلنمك معناسنه‌در يقال كرفأت القدر اذا ازبدت للغلى وكرثأه معناسنه‌در كه ذكر اولندى و مختلط اولمق معناسنه‌در يقال كرفأ القوم اذا اختلطوا (التكرفؤ) تكرثؤ وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى يقال تكرفأ الشئ يعنى تكرثأ (الكرفئة) كافك وفانك كسريله شجرة الشفلح اسميدركه كبره يمشنك نباتى اوله‌جقدر ياخود باديه اشجارندن برشجردركه ميوه‌سى سياه

زنکی کله‌سنه شبیه اولور (الکسأ) کافك فتحی و سینك سکونیله تابع و پیرو اولمق معناسنه‌در یقال کسأه کسأ من الباب الثالث اذا تبعه وطواری قطار کبی بری بر ینك آردنده سوروب کوتورمك معناسنه‌در یقال کسأ الدابة اذا ساقها علی اثر اخری وخصومت بابنده آخره غالب اولمق معناسنه در یقال کسأ القوم اذا غلبهم فی الخصومة وقلجله اورمق معناسنه‌در یقال کسأ بالسیف اذا ضربه به (الکسوء) کافك ضمی و سینك سکونیله (والکسوء) قعود وزننده بر نسنه‌نك کبروسنه وآردنه دینور جمی اکساء کلور و عربلر فلان کشی قفاسی اوزره دوشدی دیمکدر پرده رکب کسأه دیرلر فیقال رکب کسأه ای وقع علی قفاه (الکسء) کافك فتحی وسینك سکونیله کیجه‌دن بر بلوکه وبر مقداره دینور یقال مرکس من اللیل ای قطعة منه (الکسأ) کافك فتحی و شین معجمه‌نك سکونیله برنسنه‌یی خیار وبجور اکل ایدر کبی قاتر قاتر وچاتر چاتر اکل ایلمك معناسنه در یقال کسأه کسأ من الباب الثالث اذا اکله اکل القثاء ونحوه وکبابلق وقاورمه‌لق ائی بریان ایدرکن یاخود قاورر ایکن چکوروب قوپقوری ایلمك معناسنه در یقال کسأ اللحم ای شواه حتی یبس وبرنسنه‌نك قبوغنی صویوب چقارمق معناسنه‌در یقال کسأ الشیء اذا قشره وقلجله چالوب کسمك معناسنه‌در یقال کسأ بالسیف اذا ضربه به وقطعه وجماع ایلمك معناسنه‌در یقال کسأ المرأة اذا جامعها وکسأ وکسأ فحتینله طعامی چوغه کتمکله طلوم کبی ممتلی اولمق معناسنه‌در یقال کشیء من الطعام کسأ وکسأ من الباب الرابع اذا امتلأ وطلومك وقربه‌نك بوکلری اوزره قلسی مند اولغله قوریوب بشره‌سی صویلدیغندن ایچ یوزینك انجه زاری آچیلوب بلورمك معناسنه‌در یقال کشیء السقاء اذا ابانت ادمته من بشرته وال یاریلوب چتلامق معناسنه‌در علی قول الك دریسی غلظتلنوب منقبض اولمق معناسنه‌در یقال کشئت یده اذا تشققت اوغلظ جلدها وتقبض (الکشیء) کتف وزننده (والکشیء) امیر وزننده کثرت طعامدن طلوم کبی ممتلی اولان کشی‌یه دینور (الاکساء) همزه‌نك کسریله بودنی ائی قوروبنجه قدر قاورمق یاخود کباب ایلمك معناسنه‌در یقال اکسأ اللحم اذا شواه حتی یبس (التکشؤ) تفعل وزننده برنسنه‌نك قبوغی صویلق معناسنه‌در یقال کسأ الشیء فتکسأ ای قشره فتقشر وطعامی چوغه کتمکله ممتلی اولمق معناسنه‌در یقال تکسأ من الطعام اذا امتلأ (ذوکشاء) سحاب وزننده برموضعدر (الکسأة) کافك ضمیله عیب و نقیصه معناسنه‌در یقال به کسأة ای عیب (المکافأة) معامله‌وزننده (والکفاء) قتال‌وزننده مجازات ایلمك معناسنه درکه برآدمك صنع وفعلنه مقابل ومساوی عوض و جزا ویرمکدن عبارتدر یقال کافأه علی الشیء مکافأة وکفاء ای جازاه وبرنسنه‌یه مثل ومانند اولمق مماثلت معناسنه‌در

يقال كافأ فلانا اذا ماثله معنای اول وثانی کفؤ مادەسندن مفاعلەدرکه برنسنەیه قدر و منزلتده مساوی اولمقدر کما سیذکر و مکافأه برنسنەیی کوزتمك مراقبه معناسنەدر یقال کافأه ای راقبه و مدافعه معناسنه استعمال اولنور یقال کافأه ای دافعه وبر بهادر کشی ایکی فارس میانه کیروب مزراغیله بر بری یه و بر اوتەیه دورتەرك آنلری دفع وبرطرف ایلسه کافأ بین فارسین برمحه دیرلر (الکفاء) کتاب وزننده فی الاصل مصدردر بعده برنسنەیه مساوی اولان مقداردە استعمال اولنمشدر ومنه قولهم الحمد لله کفاء الواجب ای مایکون مکافئاله ای قدر مایکون مکافئاله وکفاء مثل ونظیر معناسنەدرکه برشیئه قدر ومنزلتده برابر اولان نسنەدن عبارتدر وشول پردەیه دینورکه عرب چادرلرینك اکسه طرفلرینك یوقریسندن اشاغیسنه قدر چکیلور علی قول شول شقەیه دینورکه آلاجق تعبیر اولنان قیل چادرك اکسه طرفنه چکرلر یاخود شول کلیمه دینورکه ازار کبی آلاجق اوزره آتوب زمینه قدر چکوب بوررلر (الکفاءة) سحابه وزننده (والکفاء) سماء وزننده اسملردر برنسنەیه مساوی ومکافی اولمق حالتنه دینورکه ترکیده یکناشلق تعبیر اولنور (الکفؤ) امیر وزننده (والکفوء) کافك ضمی و فانك سکونیله (والکفؤ) کافك فتحی وفانك سکونیله (والکفؤ) کافك کسریله (والکفوء) قعود وزننده مثل و همتا معناسنەدر که برنسنەیه قدر و منزلتده مساوی اولان نسنەدن عبارتدر ترکیده یکناش تعبیر اولنور جمعلری اکفاء کلور اعمال وزننده وکفاء کلور کرام وزننده یقال هذا کفاؤه کما ذکر وکفیئه وکفؤه و کفؤه وکفؤه وکفوءه ای مثله (الکفأ) کافك فتحی وفانك سکونیله صرف و تحویل ایلك معناسنەدر یقال کفاه کفأ من الباب الثالث اذا صرفه وبرنسنەیی یوزی قوبی ترسنه قپامق معناسنەدر تنجرەیی باش اشاغی ایتمك کبی یقال کفأه ای کبه و قلبه و تابع اولمق معناسنەدر یقال کفأه ای تبعه و مواشی دره یولنه کیرمك معناسنەدر یقال کفأت الغنم فی الشعب اذا دخلت وقوغمق طرد وتبعید معناسنەدر یقال کفأه اذا طرده ودشمندن منهزم اولوب یوز دوندرمك معناسنەدر یقال کفأ القوم ای انصرفوا و انهزموا وحد اعتدالدن یاخود راه راستدن صاپمق معناسنەدر یقال کفأ القوم عن القصد ای جاروا (الاکفاء) همزەنك کسریله برنسنەیی یوزی قوبی ترسنه قپامق معناسنەدر یقال اکفأ الاناء اذا کبه وقلبه وبر طرفه میل ایدوب اکتلك وآغمق معناسنەدر یقال اکفأ الشیء اذا مال وبرنسنەیی برطرفه مائل ایلك وآغدرمق اماله معناسنەدر یقال اکفأه ای اماله وبرنسنەنك ترسنی چویرمك معناسنەدر ایچنی طشره چویرمك کبی یقال اکفأه ای قلبه واهل عروض اصطلاحنده اکفاء شاعر ابیات شعرنده اولان قافیەلرك

اعرابلرنی بری برینه مخالف ایراد ایلمکدن عبارتدر مثلا بری منصوب و دیکری مرفوع یاخود مجرور ایلمکدر وعند البعض قافیه‌لرك حرفلرنی مختلف ایلمکه دینور مثلا برنی راء ودیکرنی لام ایلمك کبی وعلی قول اقواء معناسنه‌درکه قوافیٔ شعر بربیتك رفعی وبیت آخرك جریله مختلف اولمقدن عبارتدر یاخود اکفاء مطلقا ابیاتك اواخرنی تغییر وافساد ایلمکدن عبارتدر نه کونه فساد ایله اولورسه اولسون واصطلاح مزبور قلب و اماله معناسندن مأخوذدر مترجم دیرکه خزرجیه صاحبنك بیانه کوره اکفاء محرك اولان حرف روی مخرجده متقارب اولان حرفه مقارن اولمقدن عبارتدر اشبو ★ زیادة المرء فی دنیاه نقصان ★ وربحه مع ضیاع العمر احرام ★ بیتنده اولدیغی کبی واقواء حرکهٔ حرف روی ثقلنده متقارب اولان حرکه‌یه مقارن اولمقدن عبارتدرکه بربیتنده ضمه ودیکرنده کسره ایله ایراد اولنمقدر انتهی واکفاء دومك دوللری فراوان اولمق معناسنه‌در یقال اکفأت الابل اذا کثر نتاجها ودومك توی و سود مقوله‌سی منافعنی برکسیه تعیین وتفویض ایلمك معناسنه‌در یقال اکفأ الرجل ابله فلانا ای جعل له منافعها وخیمه‌یه ذکر اولنان کفاء دیدکاری پرده چکمك معناسنه‌در تقول اکفأت البیت ای عملت له کفا (الاکتفاء) افتعال وزننده بودخی برنسنه‌یی یوزی قویی ترسنه قپامق معناسنه‌در یقال اکتفأه ای کبه وقلبه (الکفأة) کافك فتحی وضمی وفاتك سکونیله خرما اغاجنك برسنه‌لك میوه‌سنه دینور وکفأة الارض ترلانك برسنه‌لك زراعت وحاصلنه دینور وکفأة الابل دومك برسنه‌لك دولنه دینور علی قول برسنه اولیوب سنهٔ آتیه‌ده یاخود آتدن اکثرده حاصل اولان دوللرینه دینور شارح دیرکه اکثری دوه‌لرك ایکی بلوك ایدوب بر بلوکنی برسنه واوبر بلوکنی کلجك سنه‌ده انتاج ایدرلر کفأة الابل اول سنه‌لرده اولان دوللردن عبارتدر انتهی وکفأة الغنم قیون وکچی قسمنك برسنه‌لك سود ودول ویوك مقوله‌سی منافعلرینه اطلاق اولنور یقال منحه کفأة غنمه ای وهب له البانها واولادها واصوافها سنة ورد علیه الامهات یعنی فلان کسه اغنامنك برسنه‌لك منافع مذکوره‌سنی فلانه هبه وتخصیص ایدوب اولدخی بعد الانتفاع یته آنلرنی صاحبنه رد ایلدی (الکفیّ) امیر وزننده (والمکفأ) مکرم وزننده‌بر عارضه سببیله رنك رویی متغیر وکسیف اولان کشی‌یه دینور یقال هوکفیّ اللون ومکفأ اللون ای کاسفه متغیره وکفیّ درمنك بطنیله ووسطنه اطلاق اولنورکه صوبی اورادن جریان ایدر (المکافئة) میمك ضمی وفاتك فتحیله که مکافأه‌دن اسم مفعولدر مساویه معناسنه‌درکه واوك فتحیله بودخی اسم مفعولدر وفاتك کسریله مکافئه اسم فاعلدر مساویه معناسنه درکما فی حدیث العقیقة [عن الغلام شاتان مکافئتان] یفتح الفاء ویکسرای کل منهما مساویة لصاحبتها فی السن (الانکفاء)

انفعال وزننده رجوع ایلمك معناسنه در یقال انکفأ الرجل اذا رجع وبرکسه‌نك چهره‌سی متغیر اولمق معناسنه در یقال انکفأ لونه اذا تغیر (الکفء) کافك کسریله درمنك بطننه دینور (التکأفؤ) تفاعل وزننده برابرلشمك استوا معناسنه‌در یقال تکافؤا ای تساووا (الکلاء) کافك فتحی ولامك سکونیله (والکلاءة) (والکلاء) کافلرك کسریله حفظ وحراست ایلمك معناسنه در یقال کلأ کلاءً وکلاءة وکلاءا من الباب الثالث اذا حرسه واورمق معناسنه‌در یقال کلأه بالسوط اذا ضربه به وادای دین متأخر اولمق معناسنه‌در یقال کلأ الدین اذا تأخر وبرك اوتی چوق اولمق معناسنه‌در یقال کلأت الارض اذا کثر کلأها وبرنسنه‌یه کوزیله محافظه ایدر کبی دونه دونه نظر ایلمك معناسنه‌در یقال کلأ بصره فی الشیء اذا ردده وعمر اوزایوب نهایت وقصوایه ایرشمك معناسنه در یقال کلأ عمره اذا انتهی (الکلأ) جبل وزننده چایره دینور عشب معناسنه‌در کرك تازه وکرك یابس اولسون وکلأ مصدر اولور یرچایرلق اولمق معناسنه یقال کلئت الارض کلأ من الباب الرابع اذا کثر بها الکلأ وطوار چایر اوتلامق معناسنه در یقال کلئت الناقة اذا اکلت الکلأ شارح دیرکه چایره کلأ اطلاقی اکثر حفظ وحمایه اولندیغی ملاحظه‌سیله‌در (الکلئة) فرجه وزننده (والمکلأة) مزرعه وزننده چایری چوق اولان یره دینور یقال ارض کلئة ومکلأة ای کثیرة الکلا (الکالئ) لامك کسریله (والکلأة) جرعه وزننده نسئه معناسنه‌در که برشیئ پهاسن صکره ویرمك شرطیله منعقد اولان معامله‌دن عبارتدر و یره‌سی تعبیر اولنورکه نقد مقابلیدر قال الشارح ومنه الحدیث [انه علیه السلام نهی عن الکالئ بالکالئ ای النسئة بالنسئة] وذلك ان یشتری الرجل شیئا الی اجل فاذا حل الاجل لم یجدما یقضی به فیقول بعینه الی اجل آخر بزیادة شئ فیبیعه منه ولایجزی بینهما تقابض وعربون معناسنه‌در که مدار انعقاد اولان پیشین اچه‌دن عبارتدر لسان عوام ترکیده بیع تعبیر اولنور مثلا قماش یاحصول باغ ومزرعه کبی مطلوبنی مشتری‌به صاحبی تسلیم ایلدکده بقیه‌سنی اخذ ایدر (الاکلاء) همزه‌نك کسریله برك اوتی چوق اولمق معناسنه‌در یقال اکلأت الارض اذا کثر کلأها وبرنسنه‌یی بسلف وسلم طریقیله بیع یاخود ایجار ایلمك معناسنه‌در مثلا مزروعی قبل الادراك پیشین بهاسیله صاتمق کبی یقال اکلأ فی الطعام ای اسلف واسلم وعمری نهایت واقصایه ایرشدرمك معناسنه‌در یقال اکلأ عمره ای انتهاه (الاستکلاء) برك اوتی چوق اولمق معناسنه‌در یقال استکلأت الارض اذا کثر الکلأ بها (التکلؤ) تفعل وزننده برنسنه‌یی ویره‌سی‌یه آلمق معناسنه‌در تقول تکلأته ای اخذته نسئة وبرنسنه‌یی سلفه وپیشین ایله آلمق معناسنه‌در یقال تکلأ کلاة اذا تسلمها (التکلی) تفعیل وزننده برنسنه‌یی ویره‌سی‌یه آلمق

معناسنه در

معناسنه‌در تقول كلأت فى الطعام اى اخذته بالنسئة و تكلئ وتكلئه كى‌به ليمانه صوقمق معناسنه‌در يقال كلأ القوم سفينتهم اى ادنوها من الشط وآليقومق حبس وتوقيف معناسنه‌در يقال كلأ فلانا اذا حبسه وسبق وتقدم ايلك معناسنه‌در يقال كلأ فلان اليه اذا تقدم وبرشيئه دقت وتامل ايله باقمق معناسنه‌در يقال كلأ فيه اذا نظر اليه متأملا (الاكتلاء) افتعال وزننده سلغه وپيشين ايله صاتون آلمق معناسنه‌در يقال اكتلأ كلأة اى تسلها وصاقنوب قورتمق احتراس معناسنه‌در يقال اكتلأ منه اى احترس (الكلؤ) صبور وزننده برنسنه‌يه كوزيله محافظه ايدر كبى دونه دونه نظر ايدن كسه‌يه دينور بوعلاقه ايله شديد العين اولوب بغايت اويقوسزلغه متحمل اولان كسه‌يه كلوء العين اطلاق اولنور يقال فلان كلوء العين اى شديد العين لايغلبها النوم (الكلأ) كتان وزننده اسكله‌يه دينوركه كيلرك قرار كاهيدر ولمانه‌ده اطلاق اولنور حفظ وحراست معناسندندر يقال بلغت السفينة الكلأ اى المرفأ وكلاء بصره‌ده برموضع آديدر وكلمه مزبوره مؤنث وغير منصرفدر وتذكير وانصرافى جائزدر وجه اول وزنى فعلاء اولمغه وثانى فعال اولمغه مبنيدر وكلاء هر نهرك ساحلنه اطلاق اولنوركه يالى تعبير اولنور (المكلأ) معظم وزننده بودخى يالى‌يه دينور ساحل معناسنه يقال بلغوا كلاء النهر ومكلأه اى ساحله (الكمء) كافك فتحى وميمك سكونيله منتار ديدكلرى نباته دينوركه يراماسى آندن برنوعدر جمعى اكؤ كلور افلس وزننده وكمأه كلور تمره وزننده‌كه غير قياس اوزره على قول كمأه اسم جمعدر ياخود كمأه مفرد وكمء جمع جنسيدر ياخود على طريق الاشتراك مفرد وجمع اولور (المكمأة) ميملك فتحيله (والمكموءة) ميم ثانيه‌نك ضميله منتار يتن يره دينور (الاكماء) همزمك كسريله برمنتارلو اولمق معناسنه‌در يقال اكماء المكان اذا كثر به الكمء وقوجالمق تشيخ معناسنه‌در يقال اكمأ‌ته السن اى شيخته وبركسه‌يه منتار يدرمك معناسنه‌در يقال اكمأ القوم اذا اطعمهم الكمء (الكما) كافك فتحى وميمك سكونيله بودخى بركسه‌يه منتار يدرمك معناسنه‌در يقال كمأ القوم كمأ اى اطعمهم الكمء (الكماء) كتان وزننده منتار صتان كسه‌يه دينور ويردن منتار ديروب ديوشورن كسه‌يه دينور (الكما) فتحتينله اياق بشمق ايچره آشنوب قرسوده اولمق معناسنه‌در يقال كمئ الرجل كمأ من الباب الرابع اذا حفى وعليه نعل شارح ديركه صحاحده ولسان العربده اى حفى ولم تكن له نعل عبارتيله مفسر اولمغله بونلره كوره يالين اياق يوريمك ياخود يالين يوريمكدن اياغى آشنوب قرسوده اولمق معناسنه اولور مؤلفك مأخذى معلوم دكلدر انتهى وكمأ اياق ياريلوب چتلامق معناسنه استعمال اولنور كويا كه منتار شكلنده اولور يقال كمئت رجله اى تشققت وحوادث واخبار مقوله‌سنى ادراك واذعان ايليوب آندن غافل وبى خبر

وبی شعور اولمق معناسنه در یقال کمیٔ فلان عن الاخبار اذا جهلها وغبی عنها (التکمؤ) تفعل وزننده برایشی پسند ایلیوب کریه‌و نامطبوع کورمکله انفعال ایلك معناسنه‌در یقال تکمأه ای تکرهه واساسده تکره برایشی طاریله‌رق استر استمز ایلك معناسیله مفسر اولمغله بومقامه دخی ملایدر وتکمؤ سفر وسیاحت اوزره اولان کمسه بغایت بعید کیتمکله ارض آنی کأه کبی نابدید ایدوب بی‌نام ونشان ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال تکمأت علیه الارض اذا غیبته (الکأ) مد ایله (والکاء) هایله (والکیٔ) کافك فتحی ویانك سکونیله (والکیئه) هایله یورکسز ضعیف القلب قورقق کشی‌یه دینور (الکیٔ والکیئة) کذلك کافلرك فتحیله (والکوء) کافك فتحی وواوك سکونیله یاخود آندن مقلوب اولەرق کأ وبرنسنه‌دن هیبتلنوب قورقق معناسنه در تقول کئت عنه کیأ وکیئة وکوأت کوءا اوکأوا علی القلب ای هبته وجبنت عنه (الاکاء) اقام وزننده (والاکاءة) اقامه وزننده مراد اولنان نسنه‌دن برامر فجأی ظهوریله قورقوب رجعت ایلك معناسنه در یقال اکأه اکاءا واکاءة ای فاجأه علی تئقة امر اراده فهابه فرجع عنه بوماده اکأ ماده‌سی ذیلنده دخی ذکر اولنمشیدی

﴿ فصل اللام ﴾ (اللؤلؤ) لاملرك ضمی وهمزه‌لرك سکونیله جواهر اقسامندن انجویه دینور در معناسنه مفردی لؤلؤه‌در هایله وجه تسمیه تلالؤی یعنی ضیا ولمعانیدر (اللأل) عطار وزننده (واللأل) لعاع (واللألاء) سلسال وزننده انجو صتان کسیه دینور قیاس اولان لؤلؤی دیمکدر یای نسبتله زیرا رباعی اوزاننده فعال بنا قلمز یوخسه جوهرینك وهم ایلدیکی کبی لأه ولأل دکلدر شارح دیرکه مؤلف کرچه جوهری بی توهیم ایلدی لکن جوهرینك کلامنده شائبهٔ وهم یوقدر زیرا جوهری ادعا ایلیوب بلکه عربلرك لأل اطلاق ایتدکلرنی بن ایشتدم دیو امام فراٗ حضرتلرندن نقل ایلمکله توهیمی نامایدر ولؤلؤ جمعی لألی کلور انتهی (اللئالة) تجاره وزننده انجو صاتجیلق حرفته دینور (اللؤلؤة) صفن تعبیر اولنان حیوانك دیشینه دینور بقرهٔ وحشیه معناسنه ارککنه لؤلؤ تعبیری نامسموعدر (ابولؤلؤة) مغیرة بن شعبه‌نك غلامیدر اسمی فیروز ومجوسی ایدی فاروق اعظم رضی الله عنه حضرتلری آنك یدیله شربت شهادت نوش ایلشدر (اللألأة) زلزله وزننده پرلاق نسنه‌یی پارلداتمق معناسنه‌در یقال لألأت المرأة بعینها ای برقتها وآهو قویرغنی ایکی طرفه اویناتدوب صالمق معناسنه‌در یقال لألأ الفورای الظباء بذنبه اذا حرکه وآتش طوتشوب اشیمق معناسنه‌در یقال لألأت النار اذا توقدت وپکی کوسنیوب تکه‌یه طالب اولمق معناسنه‌درکه تکه سیمك تعبیر اولنور یقال لألأت العنز اذا استحرمت وکوز یاشنی انجو داندلری

كبي انزال ايلمك معناسنه در يقال لألأ الدمع اذا حدره يعني على خديه مثل اللؤلؤة (اللؤلؤان) لؤلؤى معناسنه دركه انجو كبي صاف و تابدار اولوب برق ولمعان ايدن شيئه دينور يقال لون لؤلؤآن اى لؤلؤى شارحك بيانه كوره لؤلؤ ان كلمه سنك اصلى لؤلؤانى ايدى كه تعبير نسب قبيلندندر مبالغه يى متضمندر (اللألاء) سلسال وزننده فرح تام وسرور مالا كلام معناسنه در اصل ضوء ولمعه معناسنه اولمغله معناى مزبور آندن مأخوذدر يقال به لألاء اى فرح تام (التلالؤ) تزلزل وزننده يلدرامق برق ولمعان معناسنه در يقال تلألأ البرق اذا لمع (اللبأ) لامك كسرى وبانك فتحيله ضلع وزننده حيوان طوغوردقده اول كلان قويى سودينه دينوركه آغوز تعبير اولنور فارسيده فله دينور تقول اكلنا اللبأ وهو اول اللبن (اللبأ) لامك فتحى وبانك سكونيله حيواندن آغوز صاغمق معناسنه در يقال لبأ الشاة لبأ من الباب الثالث اذا احتلب لبأها وبركسيه آغوز يدرمك معناسنه در يقال لبأ القوم اذا اطعمهم اللبأ وآغوز چالمق معناسنه در يقال لبأ اللبأ اذا اصلحه وطبخه وقوزى يه ياخود اوغلاغه آغوز امدرمك معناسنه در تقول لبأت الوالد اى ارضعته اللبأ شارح كلبأته كلمه سى مثل منعته عبارتيله تقييد ايدوب تسديدايله اولان نسخه يى تخطئه ايلمكله اكا اقتدا اولنمشدر ولبأ تازه ديكلمش واكمش اغاج واكين مقوله سنى اول وهلهده صوار مق معناسنه در يقال لبأ الغرس والزرع اذا سقاه اول سقى ولبأ بر جماعت آديدر (الالباء) همزه نك كسريله بركسيه آغوزيدرمك معناسنه در يقال لبأ القوم البأ اى اطعمهم اللبأ وآغوز چالمق معناسنه در يقال لبأ اللبأ اذا طبخه وحيوان مه سنه آغوز كتورمك معناسنه در يقال البأت الشاة اى انزلت اللبأ وقوزى يه يا اوغلاغه آغوز امدرمك معناسنه در يقال البأت الشاة الولد اى ارضعته اللبأ وبركسه نك يول آزيغنى آغوز ترتيب ايلمك معناسنه در يقال لبأ فلانا اى زوده باللبأ وياورى يى بركسه اليه اناسنك مه سى اوجلرينه طوتوب آغوزا مزرتمك معناسنه در يقال لبأ الفصيل اذا شده الى رأس الخلف ليرضع اللبأ (الالباء) افتعال وزننده قوزى واوغلاق آغوز امك معناسنه در يقال الباء الجلد اذا رضع اللبأ و آغوز صاغمق معناسنه در يقال التبأ الشاة اذا حلب منها اللبأ (الاستلباء) بودخى اوغلاق وقوزى آغوز امك معناسنه در يقال استلبأ الجدى الشاة اذا رضع لبأها (التلبيه) تكمله وزننده طوار مه سنه آغوز كتورمك معناسنه در يقال لبأت الناقة اذا وقع اللبأ فى ضرعها وهى ملبئ وتلبيه تلبيه لفظنده لغتدركه حج ايدن كسه لبيك اللهم لبيك ديمكدن عبارتدر يقال لبأ بالحج تلبئة بمعنى لبى تلبية بومعناده كرچه اصل غير مهموزدر لكن احيانا عربلر غير مهموزى مهموزا استعمال ايدرلر حلأت السويق ورثأت الميت ديدكلرى كبي

(اللبأة) ثمره وزننده (واللباءة) سحابه وزننده (واللبؤة) بانك ضميله سمره وزننده (واللبأة) لامك ضميله همزه وزننده (واللبوء) لامك فتحى وكسرى وبانك سكونى وآخرده واوايله (واللبة) دعه وزننده كه مخففدر (واللبوة) واوايله سمره وزننده (واللباة) قطاة وزننده ديشي ارسلانه دينور جمعى لبأت كلور لامك فتحى وبانك سكونيله ولبؤ كلور لامك فتحى وبانك ضمى وهمزه ايله كه مفردى لبؤه‌در سمره وزننده ولبأ كلور صرد وزننده كه مفردى لبأه‌در همزه وزننده ولبوات كلور لامك فتحى وبانك ضميله كه مفردى لبوه‌در سمره وزننده مؤلفك ترتيب جمعى تشويش اوزره‌در وكلمات مذكوره‌ده واقع هاء تأكيد تأنيث ايچوندر ناقه ونعجه كلدلرنده اولان هاء كبى زيرا كلمات مذكوره ديشى ارسلانه مخصوص اولمغله كندى لفظندن مذكرى يوقدر كه حتى هاء فارقه اوله (اللبوء) صبور وزننده برجل معروف آديدر (الملابى) ميمك فتحيله ملاقح وزننده طوغورملرى پك قريب اولان ناقه‌لره دينور يقال عشار ملابى اذا دنى نتاجها وعشار عينك كسريله عشرانك جمعيدر كه اون آيلق حملى اولان ناقه‌در وملابى كلمه‌سنك مفردى ملبّه دركه همسنه آغوز كتورمش ناقه ديمكدر وضعى پك يقلشدقده اولور لكن اساسده ميمك ضميله اسم فاعل اولمق اوزره مقيددر (اللتأ) لامك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله بركسه‌نك كوكسنه اوروب اوته قاقق معناسنه‌در يقال لتأه فى صدره لتئا من الباب الثالث اذا دفعه وآتمق معناسنه‌در يقال لتأه اى رماه وجماع ايلك معناسنه‌در يقال لتأ المرأة اذا جامعها واكسلتمك نقص معناسنه‌در يقال لتأ الشئ اذا نقصه ويلفك معناسنه در يقال لتأ الرجل اذا ضرط وحدثلك معناسنه در يقال لتأ اذا سلح وبرنسنه‌يه دقتله ديكه باقق معناسنه‌در يقال لتأ اليه اذا حدد النظر اليه وطوغورمق معناسنه‌در يقال لتأت المرأة اى ولدت (اللتى) امير وزننده شول كسه دركه اولديغى محلدن اصلا برطرفه كتيوب ياخود خانه‌سندن چقميوب دائما موضعنه ملازم اوله يقال رجل لتى اى لازم لموضعه كويا كه ذكر اولنان سلح معناسندندر (اللتأ) لامك فتحى وتاى مثلثه‌نك سكونيله كوپك قاب قاجاق يلامق معناسنه‌در يقال لتأ الكلب الاناء لثمانى الباب الثالث اذا ولغه (اللجأ) لامك فتحى وجيمك سكونيله (واللجأ) فتحتينيله صغنمق معناسنه‌در يقال لجأ اليه لجأ ولجئ اليه لجأ من الباب الثالث والرابع اذا لاذ اليه ولجأ فتحتينيله صغنه‌جق يره دينور قلعه وصرپ طاغ باشلرى كبى معقل وملاذ معناسنه ملجأ كبى كاسيذكر ولجأ برموضع آديدر وعمرو بن الاشعث التميمى نام شاعرك جدى اسميدر بدرى دكلدر نته‌كه جوهرى وهمنه مبنى پدريدر ديدى شارح ديركه جوهرينك بانى كتاب انسابه بلاذرى بيانه مطابقدر انتهى ولجأ قوربغه‌يه دينور ضفدع معناسنه ديشيسنه لجأه دينور

هايله (الالتجاء) افتعال وزننده بودخى صغمق معناسنه در يقال التجأ اليه اذا لاذ (الالجاء) همزه‌لك كسريله بركسه‌يى برنسنه يه مضطر قلمق معناسنه در يقال الجاء اليه اى اضطره وبرايشى بركسيه اسناد وتفويض ايتمك معناسنه در يقال الجأ امره الى الله اى اسنده وحفظ ووقايه ايتمك معناسنه در يقال الجأ فلانا اى عصمه (الملجأ) مقصد وزننده لجأ كبى صغنه‌جق يره دينور يقال هذا لجأ القوم وملجأهم اى معقلهم وملاذهم (ذوالملابجى) ميمك فتحيله ملوك يمندن تبابعه يه اطلاق اولنور قبائل لقبيدر وقيل قاف فتحى ويانك سكونيله ملوك تبابعه يه اطلاق اولنور فرعون مصر ونجاشى حبشه كبى وآنلره اذواء دخى اطلاق اولنور القابلرى ذوكلاسيله مصدر اولديغيچون ذويزن وذوكلاع وذوالملابجى كبى (التلجئة) تكمله وزننده برکسه‌يى برخصوصه قسروا كراه ايتمك يعنى زوراكى مع الكراهه ايشلتمك معناسنه در يقال لجأه اليه تلجئة اى اكرهه شارح ديركه تلجئة فقهيه بوندن مأخوذدر (اللزء) لامك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله ويرمك اعطا معناسنه در يقاله لزأه لزءا من الباب الثالث اى اعطاه وطولدرمق معناسنه در يقال لزء الاناء اذا ملأه ودوه‌يه كوزل تقيد وتيمار ايتمك معناسنه در يقال لزء ابله اى احسن رعيتها وطوغورمق معناسنه در يقال لزأته امه اى ولدته (التلزئة) تكمله وزننده ويرمك معناسنه در يقال لزء ابله اى احسن رعيتها (الالزأ) همزه‌لك كسريله طولدرمق معناسنه در يقال الزأ الحوض اذا ملأه ومواشيى طويورمق معناسنه در يقال الزأغنمه اى اشبعها (التلزؤ) تفعل وزننده طولمق معناسنه در يقال الزأ الحوض فتلزأ اى امتلأ (اللطأ) لامك فتحى وطانك سكونيله (واللطؤ) قعود وزننده يره يابشمق معناسنه در يقال لطأ بالارض ولطئ لطأ ولطوءا من الباب الثالث والرابع اذالصق بها ولطأ كنكله اورمق على قول ارقه يه اورمغه مخصوصدر يقال لطأه بالعصا اذا ضربه اوخاص بالظهر (اللاطئة) باش ياريغى اقسامنده سمحاق اسميدر وسمحاق سينك كسريله شول يارقدركه كندى ايله باش كيكى بينده بريوفقه درى قالمش اوله كه جراحت اول درى يه يابشمش اولور يقال شجه اللاطئة اى السمحاق ولاطئه برنوع قرحه‌در كه انسانك بدننده چقوب مزمن وناسور اولور على قولى اول قرحه لطأه يعنى بوى تعبير اولنان زهرناك بوجك صوقسندن حادث اولور (اللطأ) ظاى معجمه ايله جبل وزننده آز نسنه‌يه دينور شئ قليل معناسنه (اللفأ) لامك فتحى وفانك سكونيله (واللفاء) سحاب وزننده برنسنه‌نك قبوغنى صيروب صويمق معناسنه در يقال لفأ العود لفأ ولفاء من الباب الثالث اذا قشره وكشطه واورمق معناسنه در يقال لفأه اذا ضربه ورد ايتمك معناسنه در يقال لفأه اذا رده وبركسه‌يى عزيمت ايلديكى سمت ووجهه‌سندن دوندرمك معناسنه در يقال لفأه اى عدله عن

وجهه وفصل وغيبت ايلك معناسنه‌در يقال لفأه اى اغتابه وبرکسه‌نك حق ومطلوبنى بالتمام وبرمك على قول حق ومطلوبندن آز وبرمك معناسنه‌در يقال لفأه حقه اذا اعطاه حقه كله اواقل من حقه (الالتفاء) افتعال وزننده بودخى برنسه‌نك قبوغنى صيروب صويق معناسنه‌در يقال التفأ العود اذا قشره وكشطه (اللفأ) فتحتينله برنسنه آرتوب بقيه قالمق معناسنه در يقال لفّ الشئ لفأ من الباب الرابع اذا بق (الالفاء) همزه‌نك كسريله ابقا ايلك معناسنه‌در يقال الفأه اى ابقاه (اللفاء) سحاب وزننده طيراغه دينور وشئ قليله دينور وبركسه‌نك حق ومطلوبندن آز اولان نسنه‌يه دينور ومنه رضى من الوفاء باللفاء وهو التراب والشئ القليل ودون الحق (اللكأ) لامك فتحى وكافك سكونيله اورمق معناسنه‌در يقال لكأه لكأ من الباب الثالث اذا ضربه وبركسه‌نك حق ومطلوبنى تماما وبرمك معناسنه‌در يقال لكأه اى اعطاه حقه كله وبره چالمق معناسنه‌در يقال لكأه اذا صرعه (اللكأ) فتحتينله بريرده مقيم اولمق معناسنه‌در يقال لكئ به بالمكان لكأ من الباب الرابع اذا اقام به وبرنسه‌دن منفك اولميوب دائما آكا ملازم اولمق معناسنه‌در يقال لكئ به اذا لزم به (التلكؤ) تفعل وزننده برماده ضمننده برعلت ايراديله عذر وبهانه ايلمك معناسنه‌در يقال تلكأ عليه اذا اعتل وبرخصوصده اويالنوب بطؤ وتوقف ايلمك معناسنه‌در يقال تلكأ عنه اذا ابطأ (اللمأ) لامك فتحى وميمك سكونيله برنسنه‌يه كيرلو ياخود آشكاره ال اورمق معناسنه‌در كرك اخذ وكرك حفظ ايچون اولسون يقال لمأه ولمأ عليه لمأ من الباب الثالث اذا ضرب عليه يده مجاهرة وسرا وبرنسنه‌نك مجموعنى بردن آلمق معناسنه‌در يقال لمأ الشئ اذا اخذه اجمع وبرنسنه‌يه نظر خفيف وسريع ايله نظر ايلمك معناسنه‌در يقال لمأ الشئ اذا لمحه (التلؤ) تفعل وزننده برنسنه‌يى بتون قابلايى بوريوب سترونهان ايلمك معناسنه‌در يقال تلأت الارض به وعليه اى اشتملت واستوت و وارته وبرنسنه‌يى يالكزجه كندى نفسنه تخصيص ايلمك معناسنه‌در كه تعبير عاميانه ايله قبوللنمك تعبير اولنور يقال تلأ بما فى الجفنة اى استأثرها (الالماء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى نهانجه چالوب ايلمك معناسنه‌در يقال الأ اللص على الشئ اذا ذهب به خفية وبركسه‌نك حقنى انكار ايلمك معناسنه‌در يقال الأ على حق اذا جحده ودواب ومواشى بريرك بالجمله نباتنى اوتلامغله كل باش كى بوش وآچق قومق معناسنه‌در يقال الأت الدواب المكان اذا تركته صعيدا خاليا وبرنسنه‌يى قابلامق احاطه واشتمال معناسنه‌در يقال الأ عليه اذا اشتمل عندالبعض اكرباء حرفيله متعدى اولور ايسه برنسنه‌يى كيرلوجه آلوب كوتورمك معناسنه اولور واكر على حرفيله متعدى اولور ايسه قابلامق اشتمال معناسنه اولور فيقال ذهب ثوبى فالادرى من الأبه اى من ذهب به خفية ويقال الأ عليه اى

اشتمل وبركسه برنسنه‌نك مجموعنى كندى نفسنه تخصيص ايلك معناسنه‌در يقال المأبما فى الجفنة اى استأثربه (الالتماء) افتعال وزننده بودخى برنسنه يى يالكزجه باشلو باشنه تخصيص ايدنمك معناسنه‌در يقال انتمأبما فى الجفنة اى استأثرولون متغير اولمق معناسنه‌در يقال التمئ‌لون الرجل على بناء المجهول اذا تغير (الملؤة) ميم ثانيه‌نك ضميمه شول برادركه آنده مطلقا نسنه اخذ اولنور اوله وبوماً ماده‌سندن اسم مكاندر وصيادك آو اخذ ايتدكلرى آغه وطوره دينور شبكه معناسنه (اللامة) لاغه وزننده عبس قبيله‌سنه مخصوص برصوآديدر (اللوءة) سوءةوزننده ومرادفيدر كه نامحرم اولان عضوء وفاحش نسنه‌يه دينوركه اردبرى تعيير اولنور يقال وارى لوءته اى سوءته (التلهلؤ) تزلزل وزننده برنسنه‌دن قورقغله چنليوب كيرو دونمك معناسنه‌در يقال تلهلأ الرجل اى نكص وجبن (اللياء) كتاب وزننده برنوع مأكول دانه اسميدر كه نخوده شبيه وبغايت بياض اولور نهايه‌ده مجاز ديارنه تخصيص اولنمشدر (الالياء) همزه‌نك كسريله اويالنوب بطانت ايلك معناسنه‌در يقال البأت الناقة اذا ابطأت ﴿ فصل الميم ﴾ (المامأة) زلزله وزننده قيون وكيك مقوله‌سى متصل ممّى، ديو مله‌مك معناسنه‌در يقال مأمأت الشاة والظبية اذاواصلت صوتها فقالت ممّى بالكسر وسكون الهمزة (المنأ) ميمك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله اورمق معناسنه‌در يقال منأه بالعصا منأ من الباب الثالث اذاضربه بها وبرنسنه‌يى چكوب اوزاتمق معناسنه‌در يقال منأ الحبل اذا مده (المروّة) ضمتينله آدملك وانسانيت ومردانكى معناسنه‌در كه كنديدن مأمول اولان كار وخصلت حسنه‌يى اجرا ايلكدن عبارتدر بو معناده اسم اولور و مصدر اولوركه انسانيتلو مردانه اولمق معناسنه يقال مروّ الرجل مروءة من الباب الخامس اذا صار ذا انسانية و يقال به مروّة اى انسانية شارح ديركه همزه‌يى واوه قلب وادغامله مروه دخى جائزدر انتهى (التمرؤ) تفعل وزننده فى ذاته جوهر مروّتدن مايه‌سز ايكن تكلفله مروّت كوستورمك معناسنه‌در يقال تمرأ فلان اذا تكلف المروّة و سمرزنش و تعيير و تعييب ايدرك بركسه‌دن مروّت وانسانيت طلبنده اولمق معناسنه‌در يقال تمرأ بالقوم اذا طلب المروّة بنقصهم وعيبهم (المرآة) كرامه وزننده اكل و شرب اولنان نسنه سكيجى وسايغ وكوار اولمق معناسنه‌در يقال مرؤ الطعام ومرئ مراءة من الباب الخامس والثالث والرابع اذا صار مريئا و يقال هنأنى الطعام و مرأنى يعنى طعام خوشكوار اولمغله معده‌مده چابك هضم اولوب مزاجه بغايت يرادى واكر اتباع وجهيله ذكر اولنيوب يالكزجه ذكر اولنور ايسه امرأنى دينور افعال بابندن ومراءه كذلك كرامه وزننده بربرك هواسى خوش اولوب مزاجه يرار اولمق معناسنه‌در يقال مروّت الارض مراءة من الباب الخامس اذا حسن هواها (المرأة) تمره وزننده اسمدر طعام

وشرابك سكيجيلك حالتنه دينور (المرئ) امير وزننده مرؤتلو و انسانيتلو اولان آدمه دينور يقال رجل مرئ ای ذومروءة وانسانية وهضمی آسان اولان سكيجی وكوار طعام وشرابه دينور يقال طعام مرئ هنيء ای حميد المغبة بين المرأة ومزاجه موافق وجسبان اولان نسنه‌يه دينور ومنه يقال كلا مرئ ای غير وخيم يعنی طوارك مزاجنه يارار چاپر در ومرئ بوغازده براوبی جكره متصل يوله دينور كه آندن طعام و شراب معده‌يه واصل اولور بوغازه ملاصق و معده‌نك وقورساغنك باشيدر بوغازده ايكی يول اولور بريسی قصبه رئه‌در كه بوغوملی اولور بوغورتلق و خرطلق تعبير اولنور بونفس مجراسيدر و بريسی مرئ درکه قزل أويكن وقزل اوكلك تعبير اولنور بوطعام وشراب مجراسيدر هضم محلی اولمغله مرئ اطلاق اولندی ومرئ لفظنك جمی امرئه كلور افعله وزننده ومرء كلور سرير وسرر كبی (المريئة) سفينه وزننده هوامی خوش اولمغله مزاجه اويغون اولان ارضه دينور يقال ارض مريئة ای حسن الهواء (المرء) ميمك حركات ثلاثی و رانك سكونيله مطلقا انسان معناسنه‌در كه آدم ديمك اولور على قول اركشی‌يه دينور رجل ومرد معناسنه بونك لفظندن جمی بوقدر بلكه جمی رجال در بعضلردن جمی مرؤن كلديكی منقولدر مؤنثنده مرأة دينور هابله‌كه خاتون ديمكدر فارسيده زن مرادفيدر وتخفيف قياسيله تخفيف اولنوب مره دخی ديرلر ترك همزه وفتح را ايله واولنه همزة وصل ادخاليله امرأة دخی دينور وهمزة وصله مقرون اولنه حرف تعريف ادخاليله الامرأة دخی محكيدر كذلك مرء لفظنك اولنه همزة وصل ادخاليله امرء دخی دينور وبونده اوچ لغت واردر برى دائما يعنی رفع ونصب وجر حالنلرنده رانك مفتوح اولمسيدر ثانی على كل حال رانك ضمه‌سيدر ثالث على كل حال معرب اولمقدر يعنی راء حرف اخيرى اولان همزه‌يه تبعيتله حالت رفعده مرفوع وحالت نصبده منصوب وحالت جرده مجرور اولمقدر وتقول هذا امرؤ ومرء بالرفع ورأيت امرء ومرءا بالنصب ومررت بامرء وبمرء معربا من مكانين بورادە مرء لفظی اتباعا ذكر اولنمشدر ومره سباعدن قورده دينور ذئب معناسنه (المرء) ميمك فتحی و رانك سكونيله اكل طعام ائلك معناسنه‌در يقال مرء الرجل مرءا من الباب الثالث اذا طعم وجماع ائلك معناسنه‌در يقال مرأ المراة اذا جامعها (المرأ) فتحتينله بركشی هيئت وقيافتده ووضع وحركتده ياخود تكلمده قاريجه اولمق معناسنه‌در قيرء سعيد و طوطی سيخ كبی يقال مرئ الرجل مرءا من الباب الرابع اذا صار كالمرأة هيئة اوحديثا ای كلاما (مرأة) مسعاة وزننده يمنده واقع مأرب نام بلده اسميدر (مرأه) حمزه وزننده بر موضعدر هشام المرئی المحدث اورايه منسوبدر وامرء القيس ماده‌سی سين بابنده ذكر اولنور ان شاءالله تعالى (المسأ) ميمك فتحی

و سینك سكونیله (والمسوء) قعود وزننده ماجن ولاابالی وبكتاشی مشرب اولمق معناسنه‌در یقال مسأ الرجل مسأ ومسوءا من الباب الثالث اذا مجن ودائما یولك اورته‌سنده كتمك معناسنه‌در یقال مسأ الطریق اذا ركب وسطه ای مشی فی وسطه ومیانهٔ ناسه فتنه وشقاق القاسیله فساده ویرمك معناسنه‌در یقال مسأ بین القوم ای افسد وكیجكمك معناسنه‌در یقال مسأ الرجل اذا ابطأ والداتمق ورنك ودوباره ایلك معناسنه‌در یقال مسأ فلانا اذا خدعه وبر نسنه‌یی ادمان و اعتیاد ایلك معناسنه‌در یقال مسأ علی الشیء اذا مرن علیه وبورجی اداده عوق وتأخیر ایلك معناسنه‌در یقال مسأ حقه ای انسأه وتنجره‌نك غلیانی تسكین ایلك معناسنه‌در یقال مسأ القدر ای فثأها وبر نسنه‌یی یومشدوب سهل وملایم ایلك معناسنه‌در یقال مسأ الرجل بالقول اذا لینه وبوخصائصدن دكلدر (الامساء) همزه‌نك كسریله ناس بیننده شورش واختلال القاسیله افساد ایلك معناسنه‌در یقال امسأ بین القوم ای افسد (التمسؤ) تفسوء وزننده و مرادفیدركه بر نسنه یپریوب اسكیمكله یاچوریمكله صاپر صاپر دوكلك معناسنه‌در یقال تمسأ الثوب بمعنی تفسأ (المسء) میمك فتحی وسینك سكونیله یولك اورته‌سنه دینور یقال ركب مسء الطریق اذا مشی فی وسطه (المطأ) میمك فتحی وطانك سكونیله جماع ایلك معناسنه‌در یقال مطأ المرأة مطأ من الباب الثالث اذا جامعها (الماقیء) ناصر وزننده (والموقیء) محسن وزننده مؤخر العین معناسنه‌دركه كوزك قولاق طرفندن اولان كوشه‌سیدر كوزك قویرغی تعبیر اولنور علی قول مقدم العین معناسنه‌دركه كوزك برون جانبنده اولان كوشه‌سیدر كوزك پیكاری تعبیر اولنور بو ماده‌نك محل ذكری بو مقام ایكن جوهری وهمنه مبنی قاف بابنده ثبت ایلشدر و ینه غرائبندركه مؤلف بو ماده‌یی بعض علاوه ایله باب مرقومده من غیر تنبه رسم و اشباع ایلشدر (الملأ) میمك فتحی ولامك سكونیله (والملأة) هایله (والملأة) میمك كسریله طولدرمق معناسنه‌در یقال ملأ الاناء ملأ وملأة وملأة من الباب الثالث اذا جعله ملأن وطولمق معناسنه‌در یقال ملئ الاناء ملاءا من الباب الرابع وبركسیه مظاهرت ومعاونت ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال ملأه علی الامر اذا ساعده وشایعه ای اعانه وقواه (التملئة) تفعله وزننده پك طولدرمق معناسنه‌در یقال ملأه تملئة وكمانكش قوریلان یایی پك چكمك معناسنه‌دركه یایی طولدرمق تعبیر اولنور یقال ملأ فی قوسه اذا اغرق (الامتلاء) افتعال وزننده بر نسنه كركی كبی طولمق معناسنه‌در یقال ملأه تملئة فامتلأ (التملؤ) تفعل وزننده امتلاء معناسنه‌در (الملئة) میمك كسریله بناء نوعدركه حالت وهیئت معناسنی متضمندر آندن طولش ایله تعبیر اولنور یقال انه لحسن الملئة لا التملؤ لان المقصود الهیئة مؤلف بو معنایی تكرار ایلشدر وملأه مصدر

اولور نته‌كه ذكر اولندى و تخمه وامتلا اولوب معده فاسد اولمق حالتنه دينور يقال اخذته الملأة اى الكظة (الملأن) عطشان وزننده صفتدر طولونسنه‌يه دينور مؤنثنده ملأى دينور عطشى وزننده و ملأنه دينور سكرانه وزننده جمعى ملاء كلور عطاش وزننده شارح ديركه بوندن مملؤ صيغه‌سى نادر در بعضا همزه‌سنى واوه قلب وادغامله مملو دخى ديرلر (الملاءة) ممك ضمى والفك مديله (والملاء) غراب وزننده (والملاءة) متعه وزننده امتلاء معده‌دن ناشى حادث اولان زكام علتنه اوغرامش كشى‌يه دينور يقال ملئ فلان على بناء المجهول وملؤ ملاءة من الباب الخامس واملأه الله فهو مملوء اى مزكوم من الامتلاء وهذا نادر يعنى افعال بابنك اسم مفعولى قياس اوزره مكرم وزننده اولمقدر لكن بوقياسه مخالف اولدرق وارد اولمشدر لكن ثلاثيدن خصوصا مجهولدن دخى وارد اولمغله مملوء انلردن اسم مفعول اولور بوصورتده مؤلفك كلامنده اضطراب اولديغى بى ارتيابدر (الاملاء) همزه‌نك كسريله بركسه‌يى ذكر اولنان زكام علتنه مبتلا قلمق معناسنه‌در يقال املأه الله اى ازكمه فهو مملوء كما ذكر ويابى پك چكوب طولدرمق معناسنه‌در يقال املأ فى قوسه اى اغرق فى النزع (الملأ) جبل وزننده تشاور ومشورت معناسنه‌در امتلاء جماعت ملابسه‌سيله وبرقومك عليه واشرافنه يعنى كبارنه واجله واعيانه ووجوهنه اطلاق اولنور مسئول ومأمول اولان احسان و معروف ورأى وتدبير مقوله‌سى حالاتله مملو اولدقلرى مناسبتيله ياخود عظمت وشان وشوكت وخدم وحشم ايله عيون وصدورناسى طولدردقلرى علاقه‌سيله اطلاق اولنمشدر وملأ جماعته اطلاق اولنور وحرص وطمع وظن وكمان معنالرينه استعمال اولنور ووجاهت و سكه صورت وجمعيت صاحبى كروه انسانى‌يه اطلاق اولنور وخوى وخلق معناسنه استعمال اولنور حوصلهٔ سرشت وفطرتده كويا كه مملو اولديغنه مبنيدر جمعى املأ كلور خبر واخبار كبى ومنه الحديث [احسنوا املاءكم] اى خلافكم (الملأ) غراب وزننده سعد ابن ابى وقاص رضى الله عنه جنابلرينك قلجى اسميدر (الملاءة) ممك ضميله مجاله وزننده سلطان الانبيا عليه افضل التحايا حضرتلرينك ام المرتجز ايله مكتنيه اولان فرسلرى اسميدر و ملاءه ربطه معناسنه‌در كه خاتونلرك بورندكلرى چاردر بر اندن يا ايكى اندن ايدوب تمام وجودلرنى بوريوب اورتنورلر جمعى ملاء كلور هاسز (الملاء) كتاب وزننده (والاملاء) همزه‌يله انصباء وزننده (والملاء) كبراء وزننده مقبول قدرت و يسار و ثروت صاحبلرى اغنيايه على قول حسنوا القضاء يعنى حسب الاقتضاء دين ايتدكده دايناره وسائر طالب ومتقاضيلرينه تأخير و تعويق ايليوب دين و مطلوبلرنى ادا ايدر اولان اغنيايه اطلاق اولنور بونلرك مفردى ملئ در كويا كه هر برى مال ايله ملأ نلردر يقال هو ملئ اى غنى مقبول

ابو حسن القضاء (الملاءة) كرامه وزننده (والملاء) سحاب وزننده كه بوابن كراعدن منقولدر برکسه ملئ يعنى ذكر اولنان اغنيادن اولمق معناسنه در يقال ملأ الرجل وملؤ ملاءة وملاءا من الباب الثالث والخامس اذا صار مليئا (الاستملاء) برکسه دينى ذكر اولنان اغنياء ذمتنده قبلى معناسنه در يقال استملاء فى الدين اذا جعل دينه فى ملئاء (الملاءة) متعه وزننده شول سنلك وطولغونلق عارضه سنه دينورکه دوه قسمنه عارض اولور سير كثير عقبنده وافر مدت بغلنوب طورمقدن ناشى حادث اولور كذلك آت وسائر حيواناته دخى عارض اولور زيرا آرالقده كزدرمكه محتاجدر كه بغلو طورمغه اياقلرينه اندروب و مزاجلرينه شيشكنلك تحدث ايدر يقال بالبعير ملأة اى رهل من طول الحبس بعد السير (املألأة) مفاعله وزننده معاونت ومظاهرت معناسنه در يقال مالأه ممالاة اذا ساعده وشايعه (التمالؤ) تفاعل وزننده برکمك اجتماع معناسنه در يقال تمالأ القوم عليه اذا اجتمعوا (الملئ) ميمك كسريله طلو قابك آلديغى مقداره دينورکه طلوسى تعبير اولنور تثنيه سنده ملأين وجمعنده املاء دينور مثلا اعطه ملئ الاناء ديرلر اكا شوقابك طلوسنى وير ديمكدر وملأيه ديرلر ايكى طلوسنى وثلاثة املاء ديرلر اوچ طلوسنى وير ديمكدر (الملئ) محسن وزننده شول ديشى قيونه دينورکه قارنى صو ايله ياخود دول يتاغى تعبير اولنان دريلر ايله طلو وشيشكن اولمغله كورنلر كبه قياس ايليه (الملئة) تونله فعيله وزننده شول درى يه دينورکه ابتدا دباغت اولنمش اولهكه هنوز خام وناتمام اولور زيرا دباغ دريى اوچ مرتبه دباغت ايدر ابتدا امرده دباغت اولنان منيئه دينور ايكنجى دفعه دباغت اولنان افيق دينور بعده كاملى بولمغله اديم دينورکه ميشين يامختيان ياكون اوله جقدر ومنيئه دباغت اولنه جق موضعه دينور مدبغه معناسنه در كه دباغتخانه تعبير اولنور ابو على الفارسى اشبو منيئه لفظنى نئ ماده سندن مأخوذ مفعله در ديدى لكن بوقولنى ذكر آتى منأ يمنأ ماده سى ابا ايدر ونئ چيك اته دينور (المنأة) مزرعه وزننده طبراغى سياه يره دينور ارض سوداء معناسنه (المنأ) ميمك فتحى ونونك سكونيله دريى دباغ الباشته يه اصلدوب بصمق معناسنه در يقال منأ الجلد منأ من الباب الثالث اذا نقعه فى الدباغ (المؤآه) ميمك ضمى وهمزتينله غراب وزننده كدى ماولمق معناسنه در يقال ماء السنور يموء مواءا اذا صاح (المؤمؤ) ميمك فتحيله معوع وزننده چوق ماولين كدى يه دينور شارح ديركه اشبو مؤمؤ كلمه سى اسم مفعول عنوانيله وارد اولان شواذدندر (المائئة) همزتينله (والمائيه) يانك تشديديله وتخفيفى دخى جائزدر كدى يه اطلاق اولنور سنور معناسنه در (الامواء)

همزه‌نك كسريله كدى كبى ماولمق معناسنه‌در يقال اموأ الرجل اذ صاح صياح السنور

﴿ فصل النون ﴾ (النأنأة) زلزله وزننده بركسه‌نك غداسنى خوب ايلك يعنى دائما اكا خوش ولطيف اغذيه يدرمك معناسنه‌در يقال نأنأه نأنأة اذا احسن غذاءه وبركسه‌يى بر نسنه‌دن كف و منع ايلك معناسنه‌در يقال نأنأه اى كفه و كوشك وسست وضعيف اولمق معناسنه‌در يقال نأنأ فى الرأى اذا ضعف فيه ولم يبرمه اى لم يحكمه وبر نسنه‌دن عاجز وقاصر اولمق معناسنه‌در يقال نأنأ عنه اذا قصر وعجز عنه (التأنؤ) تزلزل وزننده بودخى سست وضعيف اولمق و عاجز و قاصر اولمق معنالرينه‌در يقال تأنأ الرجل فى الرأى اذا ضعف و يقال تأنأ عنه اذا عجز وقصر (المنانأة) مفاعله وزننده بودخى ضعيف وكوشك اولمق معناسنه‌در مؤلف بونى كرچه نأنأ فى الرأى نأنأة ومنانأة عبارتيله مصدر ثانى اولمق اوزره رسم ايدوب لكن اكتفايه حمل ايله افراز اولندى انجق بومقوله خلاف قياس اوزره مصادر وقوعى صكره‌دن ملحوظ اولديغندن بنه مصدر ثانى اولمق غالبدر مثلا افعال باببندن آذى ماده‌سنك مصدرى اذا و تفعيلدن قبل ماده‌سنك مصدرى تقبل كلديكى كبى (التأنأ) قدقد وزننده حدقهٔ چشمنى چرخ كبى چوق دوندرن كشيه دينور وقورقق وعاجز وقاصر كشيه دينور (التأناء) سلسال وزننده (والتؤنوء) عصفور وزننده (والمنأنأ) معنعن وزننده بونلرده الندن ايش كلمين قورقق و عاجز وقاصر كسه‌يه دينور (النبأ) نوتك وبانك فتحيله خبر و پيام معناسنه‌در جمعى انباء كلور خبر واخبار كبى تقول اتانى نبأ اى خبر (الانباء) همزه‌نك كسريله خبر ويرمك معناسنه‌در يقال انبأه اياه وبه اى اخبره واوق نشانى نه ياروب قوبارمق ونه اوتمسنه ايشليوب كچمك معناسنه‌در يقال رمى السهم فانبأ اى لم يثرم ولم يخدش اولم ينفذ ظاهرا معتل اولان نبو ماده‌سنده لغتدر (التنبئة) تكمله وزننده (والتنبيء) تكميل وزننده بودخى خبر ويرمك معناسنه‌در يقال نبأه تنبئة وتنبيئا بمعنى انبأه مؤلف بوراده نبأ ماده‌سنى خبر وخبر ماده‌سنى نبأ ايله تعريف ايلدى لكن بصائرده بيانه كوره نبأ فى الاصل شول خبردركه فائدهٔ عظيمه صاحبى اولوب وكندىسيله علم ياخود غلبهٔ ظن حاصل اوله اشبو اشياء ثلاثه مفهومنك اركانلريدر پس نبأ اطلاق اولنان خبرك حق شائبهٔ كذبدن معرا اولمقدر تواتر وخبر الهى وخبر نبوى كبى ونبأ وجه مذكور اوزره خبر معناسنى متضمن اولديغيچون انبأنه بكذا ديرلر اخبرته معناسنه و علم معناسنى متضمن اولديغيچون انبأنه كذا ديرلر اعلمته معناسنه (الاستنباء) خبر صورشدرمق وخبر اراشدرمق معناسنه‌در يقال استنبأ النبأ اى بحث عنه (المنابأة) مفاعله وزننده خبرلشمك

معناسنه‌در كه

معناسنه‌درکه ایکی کسه بری بر یرنه خبر و یرمکدن عبارتدر یقال نابأه منابأة
ای انبأ کل منهما صاحبه وبرقومك جوارنی ترکله آنلردن مفارقت و مباعدت
ایتك معناسنه‌در یقال نابأ القوم اذا ترك جوارهم وتباعد منهم (النبیّ) همزه ایله
امیر وزننده پیغمبر معناسنه‌در که مخبر عن‌الله تعالی اولان ذات شریفدر بونده
مختار اولان همزه‌سز اولمقدر جمعی انبیاء کلور انصباء وزننده و نبأء کلور کرماء
وزننده ونبیّون کلورکه جمع مذکر سالمدر شارح دیرکه نبیّ کلمه‌سی فعیل بمعنی
مفعل‌در نذیر منذر معناسنه والیم مولم معناسنه اولدیغی کبی و اهل مکه‌دن ماعدا
عرب همزه‌نك ترکیله استعمال ایدرلر یعنی اصل مهموز ایکن ترك ایدرلر وعندالبعض
ارتفاع معناسنه اولان نباوتدن مأخوذدر وراغبك مفرداتده بیانته کوره بغیر همز
نبی مهموزدن ابلغدر حتی نهایه‌ده بو رسمه مرسومدرکه وفی الحدیث [ان رجلا
قال‌له علیه السلام یانبیّ الله فقال لاتنبر باسمی فانما انا نبی الله] وجه مذکور
اوزره اهل مکه همزه ایله تلفظ ایلدکلرندن رجل مرقوم دخی اکا رعایتله اویلجه
تلفظ ایلدی نته‌که ذریه وبریه وخابیه کلمه‌لرنده دخی همزه‌یی ترك ایلدیلر لکن اصل
قریش لغتی همزه‌سزدر نته‌که عنقریب مؤلف دخی ذکر ایدر انتهی (النبوة)
ضمتینله آندن اسمدر پیغمبرلك معناسنه در (النبوّ) تفعل وزننده نبوت کاذبه
ادعا ایلمك معناسنه در مسئلة کذابك ادعاسی کبی یقال نبأ الرجل اذا ادعی
النبوة (المتنبیّ) آندن اسم فاعلدر نبوت کاذبه مدعیسی اولانه دینور نته‌که شاعر
مشهور صاحب دیوان ابو الطیب احمد بن الحسین الکندی ارض سماوه‌ده بنی
کلب قبیله‌سنه واروب ابتدا نسبی امام حسن رضی الله عنه سلسله‌سندن اولدیغنی
دعوا ایدوب بعده نبوت ادعاسنه دوشمکله متنبی اطلاق ایلدیلر بعده دمشق
شامده بوقباحتله جم غفیر شهادت ایتلریله اخذ وبر مدت حبس اولندقدنصکره
تائب ومستغفر اولمغله اطلاق اولنمشدر (النبأ) تونك فتحی وبانك سکونیله (والنبوء)
قعود وزننده یوکسك اولمق ویوکسلمك علو وارتفاع معناسنه‌در یقال نبأ الشیء
نبأ ونبوءا من الباب الثالث اذا ارتفع وبرکسه اوزره ناکهانی چقمه کلمك معناسنه‌در
یقال نبأ علی القوم اذا طلع علیهم وبر ولایتدن چقوب آخر ولایته وارمق
معناسنه‌در یقال نبأ من ارض الی ارض اذا خرج بو معنایه مبنی اولمق اوزره
براعرابی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه یانبیّ الله دیدی همزه ایله که
مرادی مکه‌دن مدینه‌یه خارج اولان ذات دیکدر حضرت رسول الله مزبورك
بوتعبیرنی انکار ایدوب لاتنبر باسمی فانما انا نبی الله بیوردیلرکه بلا همز تشدید
یایله‌در لاتنبر کلمه‌سی نبردن نهی حاضردر ونبر برحرفی مهموز ایلمك معناسنه‌اولمغله
بنم اسمم منزلنده اولان نبی لفظنی همزه ایله تکلم ایلمك اولور شارح دیرکه

كرچه اعرابينك مرادى يغمبر ديمك ايدى لكن قريش لغتندن اولمديغيچون انكار يورلمشدر انتهى (النبيّ) امير وزنده نبأ كلمه‌سندن فعيل‌در نته‌كه ذكر اولندى ونبيّ آچق و جاده يوله دينور كه شاهراه تعبير اولنور و شول مرتفع يره دينوركه دوز اولميوب چاقر چقور واكرى بوكرى اوله ومنه الحديث [لاتصلوا على النبيّ] اى المكان المرتفع المحدود ب (النابيّ) ناصر وزننده بو دخى دوز اولميوب اشاغيلى يوكسكلى مرتفع يره دينور (النبأة) تمره وزننده يابجه سسه دينور صوت خفى معناسنه على قول كوبك آوازنه دينور (النبأ) نونك فتحى و بانك سكونيله يابجه سسلمك ياخود كوبك اورمك معناسنه‌در يقال نبأ نبأ من الباب الثالث اى صات خفيا اوهو صوت الكلاب (النبيئة) نونك ضميله جهينه وزننده ابن الاسود العذرى اسميدر ونبيئة نبوتك مصغيريدر ومنه قول العرب كانت نبيئة مسلمة نبيئة سوء تصغيرى تحقير ايچوندر (النبيّ) نبيع وزننده بو دخى كلمة تصغيردركه نبيّ كلمه‌سندن مصغردر پيغمبرجك ديمكدركه تحقيره مبنيدر ومنه قول العرب كان مسيلمة نبيّ سوء بنيئة تصغيرى وجه مذكور اوزره بنا ايتمك نبيّ لفظنى كرماء وزننده نباء اوزره جعلندير مذهبه كوره در زيرا بو صورتده تصغيرى همزه ايله اولور فاما انبياء اوزره جعلندير مذهبه كوره تصغيرى نبى اولور همزه‌سز يعنى جعده همزه‌يى التزام ايدن تصغيرده دخى التزام ايدر وجعده ترك ايدن تصغيرده دخى ترك ايدر جوهرى على الاطلاق ذكر ايتمكله خطا ايتمشدر شارح ديركه جوهرى يالكز مهموزك تصغيرينه تعرض ايتمكله خطادن محفوظدر انتهى (النتأ) نونك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله (والنتوء) قعود وزننده برنسنه يوقارى طوماليوب شيشوب قالقمق معناسنه‌دركه تومك وسومك وطوماق تعبير اولنور بدنده چقان سيويجه وچبان وبردن هنوز طبراغى سلكوب چقمق اوزره اولان نبات كبى يقال نتأ الشيّ نتأ ونتوءا اذا انتبر وانتفخ و ارتفع و بركمسه‌اوزره آنسزين چقه كلك معناسنه‌در يقال نتأ على القوم اذا طلع عليهم و باره شيشوب قبارمق معناسنه‌در يقال نتأت القرحة اذا و رمت وقيز ياوغلان بالغ اولمق معناسنه‌در يقال نتأت الجارية اى بلغت وبرنسنه موضعندن خروج ايتمك معناسنه‌در شويله‌كه هنوز اول موضعندن منفصل اولمامش اوله‌كه هنوز قباروب قالقمش اوله كوچك قيز تمه‌سى كبى يقال نتأ الشيّ اذا خرج من موضعه من غير ان يبين اى ينفصل (الانتتاء) افتعال وزننده بو دخى بر نسنه تومبوب طوماق معناسنه‌در يقال انتتأ الشيّ اى انبرى وارتفع (النتأة) نونك ضميله همزه وزننده بنى عميله يوردنده بر صو آديدر على قول بنى عطارد جماعتنه مخصوص بر خرمالق اسميدر (النجأ) نونك فتحى وجيمك سكونيله كوزد كورمك معناسنه‌در كه اكثرى مادة كامليه اصابت ايدر

يقال

يقال نجأه نجأ من الباب الثالث اذا اصابه بالعين (الانتجاء) افتعال وزنده (والنجوّ) تفعل وزنده نجأ معناسنه در يقال انتجأه و تنجأه بمعنى نجأه (النجوّ) ندس وزنده (والنجوء) صبور وزنده (والنجيّ) امير وزنده كوزى دكن بد نظر كشى يه دينور يقال فلان نجوّ العين ونجوّها ونجيتها ونجيتها اى خبيث العين شديد الاصابة بها (النجأة) تمره وزنده سائلك كورديكى نسنه يه تعلق ايدن اشتها وشهوتنه دينور كه اكا شدت نظرى مستلزم در ومنه الحديث [ردو انجأة السائل باللقمة] اى شهوته الندأ) نونك فتحى ودالك سكونيله بر نسنه يى كريه كوروب ايكرنمك معناسنه در يقال ندأ الشيء ندأ من الباب الثالث اذا كرهه وعندالبعض بو معناده ندأ كلمه سى لفظندن محرفدر كه باى موحده وذال معجمه ايله در جوهرى بو بابده وهم ايلشدر لكن بو قيل كلامنه مبنى اولمغله جوهرى وهمدن مصوندر وندأ ات واتمك مقوله سنى بشمك ايچون آتش قورينه القا ايلك ياخود آتشه كومك معناسنه در يقال ندأ اللحم ندءا اذا القاه فى النار او دفنه فيها وقورقمق وقورقو ويرمك معناسنه در يقال ندأ فلانا اذا خوفه وذعره وبر نسنه يى يره اورمق معناسنه در يقال ندأه اذا ضرب به الارض وبر نسنه اوزره ناكهانى چقه كلمك معناسنه در يقال ندأ عليهم اذا طلع وكول بصدى يا بوغاچه ياچق معناسنه در يقال ندأ المله اذا علها (الندأة) نونك فتحى وضمى ودالك سكونيله مال كثيره دينور وعلايم سماويه غلطى الكم صاغمه تعبير اولنان دائرة هوائيه دينور واخشامدن مقدمجه كونش غروبنه قدر ياخود بخردن شمسك طلوعنه قدر سحاب افقده اولان قرمزيلغه دينور وكونش وآى آغيلارينه دينور وندء نونك ضميله لمزه اولان شول انجه وآق طريقه يه دينور كه سكيردن تل تل اوزون اوزون اولوب لمك لونينه مخالف اولور وآت قسمنك كوبكندن يوقرى اللرينه قريب اولان عضونه دينور ودرجه معناسنه در ودرجه دالك ضميله شول يجاوره دن دورلمش قوندقدر كه جفن ولدى هلاك اولمش ناقه يه بر آخر ناقه نك ولدنى ياقوب امزرتمك مراد ايلسه لر اول ناقه نك كوزلرنى وبورنى بند ايلدكدنصكره فرجنه اول قوندغى ادخال و بر قاچ كون اول حال اوزره ترك واهمال ايدرلر پس آنى طوغيمجى ناقه بوروسى كبى بوروطوتار آندنصكره بوزندن اول باغى چوزوب وفرجندن اول قوندغى چيقارلر اول اثناده اول ولدى كتوروب عرض ايدرلر شمدى طوغمش ولدى ظنيله امزرمكه باشليوب من بعد اكا ميل وحنين ايدر وندء بلوك بلوك نبات قطعه لرندن برقطعه يه دينور جمعى ندأ كاور نونك ضمى ودالك فتحيله (الندءة) نونك ضميله همزه وزننده ندء ايله معناى اخيرده مرادفدر (الندى) كتف وزننده الكم صاغيه دينور قوس قزح معناسنه وكونش غروبنه قدر على قول طلوعنه قدر سحاب افقده اولان قرمزيلغه دينور

(النودة) حوقله وزننده يلك معناسنه‌در يقال نودأ البعير نودأة اذا عدا (النزء)
نونك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله شر و فتنه القاسيله ميانهٔ ناسى فساد و اختلاله
ويرمك وبرى برينه دوشورمك معناسنه‌در يقال نزأ بين القوم نزأ من الباب
الثالث اذا حرش وافسد وبرنسنه اوزره حمله وهجوم ايلمك معناسنه‌در يقال نزأ
عليهم اذا حمل وبركسه‌يى برنسنه يابر فعل اوزره حمل و سوق ايدوب آكا باعث
اولمق معناسنه‌در يقال نزأ فلانا عليه اى حمله وبركسه‌يى برنسنه‌دن رد وصرف ايلمك
معناسنه‌در يقال نزأه عن كذا اى رده وبرنسنه‌يه پك حريص ودوشكون اولمق
معناسنه‌در ومنه المثل * انك لاتدرى علام ينزء هرمك * اى بم يولع عقلك ونفسك
والام تؤول حالك بركسه فى الاصل بر خصلت اوزره اولوب آندن تلون و تحول
ايلدكده سن اكا تعريض طريقيله كندى نفسكه خطاب ايدرك مثل مزبورى ايراد
ايدرسن حاصل معنا بهى يادكار نفس و عقلك نه شيئه مائل ونه شيوه‌يه حريص
ومتهالك اولوب واوله‌جغنى سنده بيلميورسك طريقهٔ واحده اوزره ثابت اولميوب
بلبل كبى دالدن داله قونوب نقش بوقلمون صفت هربار رنكدن رنكه كيرمكده‌سن
ديمكدر كلام مزبورده واقع ينزء كلمه‌سى مجهول بنيه‌سيله‌در وشارحك بياننه كوره
هرم نفس وعقل معناسنه‌در وعلام كلمه‌سنده ميم مفتوحه ماء استفهاميه‌دن مخففدر
الام وبم كلمه‌لرى دخى اويلجه‌در وامثال ميدانى بياننه كوره مثل مزبور بركسه
پير و سالخورده اولوب عته عروضيله كنديدن شتروكربه وحركت وهرزه‌وهذيان
كلمات صدور ايتدكده ضرب اولنور (المنزوء) اسم مفعول بنيه‌سيله بر نسنه‌يه
بغايت دوشكون حريص اولان كشى‌يه دينور يقال هومنزؤبه اى مولع (النسأ)
نونك فتحى وسينك سكونيله زجر وعنفله طوار سورمك معناسنه‌در يقال نسأ الدابة
نسأ من الباب الثالث اذا زجرها وساقها وبرنسنه‌يى تأخير ايلمك معناسنه‌در بونك
مصدرى منسأه دخى كلور يقال نسأ الشئ نسأ ومنسأة اذا اخره وبرنسنه‌يى كوزه‌دوب
حفظ وحراست ايلمك معناسنه‌در يقال نسأه اى كلأه ودوه‌يى حوضه وارمقدن
منع ودفع ايلمك معناسنه در يقال نسأ البعير اذا دفعه عن الحوض وبرنسنه‌يى بر
شيئه قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در يقال نسأ اللبن اذا خلطه به وآهو ياوريسنى
طوغوردقدنصكره يلامق معناسنه‌در يقال نسأت الظبية غزالها اذا رشحته وبركسيه
نسء يعنى مزيل عقل اولان شراب ياخود طورى سود ايچورمك معناسنه‌در يقال
نسأ فلانا اذا سقاه النسء ودوه‌نك صوسزلق كونلرنى زياده ايلمك معناسنه‌در يقال
نسأ فى ظمء الابل اذا زاد يوما او يومين او اكثر و مواشى تويى قيرقيلوب ياخود
دوكلدكدنصكره يكيدن توينى دوزوب سمورمكه بشلامق معناسنه‌در يقال نسأت
الماشية اى بداسمنها ونبات وبرها بعد تساقطه وبرنسنه‌يى وبره‌سى‌يه صاتمق معناسنه‌در

تقول نسأته البيع اى بعته باخرة بوراده اخره لفظى فتحاتله در وخاتونك حيضى وقت معتادندن متأخر اولمغله حملى مأمول اولمق معناسنه در يقال نسئت المرأة على البناء المجهول اذا تأخر عن وقته فرجى انها حبلى (التنسئة) تكمله وزننده زجر وعنفله طوار سورمك معناسنه در يقال نسأ الدابة تنسئة اذا ساقها وزجرها (الانساء) همزه نك كسريله تأخير ايلمك معناسنه در يقال انسأ الشئ اذا اخره وبر نسنه يى ويره سى يه صاتمق معناسنه در تقول انسأته اى بعته بنسئة (النسئه) نونك ضمى وسينك سكونيله (والنسيئه) فعيله وزننده تأخير معناسنه اسملردر بعده بر نسنه نك بهاسنى تأخير ايلكده استعمال اولنمشدر ويره سى يه تعبير اولنور تقول بعته بنسئه وبنسيئه اى باخرة (النسئ) فعيل وزننده اسمدركه تأخير اولنان شيئه دينور والنسئ فى قوله تعالى [انما النسئ زيادة فى الكفر] الايه شهر كانت تؤخره العرب فى الجاهلية فنهى الله عزوجل عنه يعنى آيت مرقومه ده نسئ عربلرك جاهليت زماننده اشهر حرمدن حرمتنى شهر آخره تأخير ايلدكلرى آيدن عبارتدر اشهر حرم كه درت آى اوله جقدر برى فرددركه ماه رجبدر واوچى سرد يعنى متواليدركه ذوالقعده وذوالحجه ومحرمدر وقت جاهليتده اكثر معاشلرى نهب وغارت جهتيله اولمغله مثلا محاربه هنكامنده رجب حلول ايلسه حلال ايدوب حرمتنى شعبانه تأخير كذلك محرمده اقتضا ايلسه صفره تحويل ايلمريله اشهر حرم خصوصنى ترك والغا ومجرد عدد اعتبار ايدرلر ايدى وزيادة كفر اولمسى حضرت حقك حرام ايلديكنى تحليل وحلال ايلديكنى تحريم ايلدكلرينه مبنى در مولف بصائرده ديديكه نسئ كلمه سى فعيل بمعنى مفعولدر تأخير معناسندن مأخوذدركه مؤخر قلنان نسنه ديمكدر يقال نسا الشئ اى اخر فهو منسوء الى نسئ كما يحول مقتول الى قتيل وامام فرأ قولى اوزره نسئ مصدردر تأخير ايلمك معناسنه در وازهرى قولنجه انساء معناسنه اسمدر مصدر حقيقى موضعنه وضع اولنمشدر انتهى ونسئ صويى غالب طوريجه سوده دينور (الاستنساء) دايندن برمدته قدر مطلوبنى تأخير ايلكى رجا ايله استمهال ايلمك معناسنه در يقال استنسأه اى سأله ان ينسئه دينه بو صورتده بر نسنه يى ويره سى يه ايستمكده دخى استعمال اولنور (المنسأه) مكنسه وزننده (والمنسأة) مرتبه وزننده وبونلرده همزه نك تركى دخى لغتدر دكنكه دينور عصا معناسنه آنكله طوار نسأ وسوق اولنديغيچون ومنه قوله تعالى [تأكل منسأته] الاية اى عصاه وامام فرأ ديديكه آيت مرقومه ده واقع منسأه لفظنده اولان من حرف جردر وسأه كلمه سى مجرورى اولمق اوزره منفصلا كتب اولنمق دخى جائزدر زيرا سأه كلمه سى سية قوس معناسنده لغتدر وسيه سينك كسرى ويانك تخفيفيله كوشهٔ كمانه دينمكله معناى شريف على وجه الاستعاره تأكل من طرف عصاه ديمك اولور لكن فرانك بوقولى بعيد ومنحرفدر (النسئ)

نونك فتحى وسينك سكونيله عقلى ازاله ايدن مشروبه دينور وصوبى غالب طوريجه سوده دينور يقال سقاه النسّ اى الشراب المزيل للعقل وكذا اللبن الرقيق الكثير الماء كالنسىّ كما ذكر وسموزلك على قول سمورمكه بشلق معناسنه اسم اولور يقال جرى النسّ فى الدابة اى السمن اوبدنه ونسّ نونك حركات ثلاثيله حلى مظنون على قول حلى ظاهر اولان خاتونه دينور و نونك فتحيله شول خاتونه دينوركه حيضى مدت معتاده سندن تأخر ايتكله حامل اولمسى مأمول اوله جوهرى وهمنه مبنى نسىّ عنوانيله كه امير وزننده در ثبت ايلشدر شارح ديركه قول مزبور ابن منظورك وسائر لرينك قولى اولمغله جوهرى واهم دكلدر (النسوء) صبور وزننده بودخى حملى مظنون اولانه خاتونه دينور يقال امرأة نسّ اى المظنون بها الحمل اوالتى ظهر حملها و يقال امرأة نسوء اى المظنون بها الحمل (النسّ) نونك كسريله دائما ناس ايله الفت و اختلاط اوزره اولان كشيه دينور و منه يقال هو نسّ نساء اى حدثمن و خدنهن يعنى زند وست اولمغله هر بار بانولر ايله الفتكاردر (النساء) سحاب وزننده عمر اوزون اولمق طول عمر وامتداد حيات معناسنه در و تأخير معناسنه مصدر اولور معناى مرقوم بوندن مأخوذدر يقال نسأ عنه دينه نساءا اى اخره (الناسئ) سموز انسان وحيوانه دينور نسّ كله سندن اسم فاعلدر نته كه ذكر اولندى (الانتساء) افتعال وزننده ايراقلشمق معناسنه در يقال انتسأ البعير فى المرعى اذا تباعد (النشأ) نونك فتحى و شين معجمه نك سكونيله (والنشوء) قعود وزننده (والنشاء) سحاب وزننده (والنشأة) حزه وزننده (والنشاءة) سحابه وزننده يكيدن بيدا اولوب حيات و زندكانى بولمق معناسنه در كرك حيوان و كرك نبات واشجار مقولهسى اولسون يقال نشأ الشئ ونشؤ نشأ ونشوءا ونشأة ونشاءة من الباب الثالث والخامس اذا حيى وطفل تازه بويبوب قد وقامت صاحبى جوان اولمق معناسنه در كه كلوب يتشمك تعبير اولنور يقال نشأ الطفل اذا ربى وشب ويوكسلمك ارتفاع معناسنه در يقال نشأت السحابة اذا ارتفعت ونشئ من باب التفعيل على المجهول وانشئ على المجهول ايضا بمعنى واحداى ربى تربية وارتفع وقوله تعالى [اومن ينشأ فى الحلية] الاية من باب منع اومن باب الافعال اى يتربى و قرأ الكوفيون اومن ينشؤ من باب التفعيل وبونده يناشأ قرأتى دخى واردر نته كه اعلاء وعلاء وعالاء بر معنايه در (الناشئ) حد صغرى تجاوز ايدوب جوانلق كرتهسنه بالغ اولان اوغلانه وقيزه اطلاق اولنور حكه يتشمش اوغلان وقيز تعبير اولنور جمعى نشّ كلور صحب وصاحب كبى وفتحتينله جائزدر طلب وطالب كبى وناشئ مطلقا كيجه ايچره حادث وظاهر اولان شيئه دينور جمعى ناشئه در كه غير قياس اوزره ها ايله در ياخود

ناشئه مصدردر فاعله وزننده عاقبه کی نشو وظهور معناسنه وعلی قول ناشئه لیل ونهارك اولنه دینور وعلی رأی کیجه‌نك اول ساعتنه دینور یاخود قیام لیله مداوم اولان کسه‌نك هرقائم اولدیغی ساعته دینور یاخود بعد النوم قیام حالتنه دینور (النشیئة) فعیله وزننده ناشئه معناسنه‌در وحوضدن ك اول ایشلین یره وهنوز ایشلنوب یاتلش حوضه دینور وطریقه یعنی بغدایجق اوتی واشك کنکری تعبیر اولنان نباتك تازه‌سنه دینور ونصی وصلیان که نبات مرقومك قوروسیدر اکا دخی اطلاق اولنور علی قول شول نباته دینور که تازه نابت اولوب هنوز غلظت بولمامش اوله وحوضك طرف اسفلنه وضع اولنان حجره دینور و نصائب حوضك یعنی اطراف حوضی سد ایچون دیوار شکلنده نصب و استوار قلنان پرده طاشلرینك وراسنه دوکدکلری طبراغه دینور (النشّ) نونك فتحی و شینك سکونیله کوچك خرده دوه‌یه دینور جمعی نشأ کلور فتحتینله وسحاب مرتفعه دینور وافقدن هنوز قالقوب ظهور ایدن سحابه دینور (النشیء) امیر وزننده بو دخی افقدن یکی ظهورایدن سحابه دینور (الانشاء) همزه‌نك کسریله برنسنه نشوونما بولمق معناسنه‌در یقال انشیء الشیء علی المجهول ونشی کاسیذکر وفعل شروع ومباشرت اولور جعل وطفق کبی یقال انشأ یحکی حدیثا ای جعل ویر یردن جقمق معناسنه‌در یقال انشأ منه اذا خرج وناقه کبه قالق معناسنه‌در یقال انشأت الناقة اذا لقحت وبرخصوصه یکی بشیلق معناسنه‌در یقال انشأد ارا اذا بدأ بنائها وبرنسنه‌یی یوکسلتمك معناسنه‌در یقال انشأ الله السحاب ای رفعه وبرنسنه‌یی برکسه‌کندیلکندن پیدا ایتمك معناسنه‌در یقال انشأ فلان الحدیث ای وضعه علم انشأ بو معنادندر (النشأة) تمره وزننده بودخی بوی سورمك اوزره اولوب هنوز غلظت بولمامش نباته دینور (التنشؤ) تفعل وزننده بر مصلحت ایچون یرندن قالقوب عزیمت ایتمك معناسنه‌در یقال تنشأ فلان لحاجته اذا نهض الیها ومشی (الاستنشاء) حوادث واخبار جستجو ایتمك معناسنه‌در یقال استنشأ الاخبار اذا تتبعها (المستنشئة) اسم فاعل بنیه‌سیله کاهنه عورته اطلاق اولنور احداث کونیه‌یی استنشاء واستقصاء ایلدیکیچون (المنشأ) مکرم وزننده (والمستنشأ) مستخدم وزننده یوللرده تحدید وتعیین منازل ایچون نصب وترفیع اولنان میل ونشانه دینور وقوله تعالی [وله الجوار المنشآت فی البحر الایه] ای السفن المرفوعة القلوع یعنی یلکنلری مرفوع اولمش کیلرکه مراد یلکنلری کشاد اولمش دیمکدر ارتفاع معناسندندر شارح دیرکه بس صفت علی غیر من هی له اولور لکن مرفوعات علی الماء معناسنه اولورسه علی من هی له اولور (النصأ) نونك فتحی وصادك سکونیله برکسه‌نك یابر حیوانك ناصیه‌سندن یعنی آلنده اولان پرجندن قاورایوب طوتمق معناسنه‌در

نصو لفظندن لغتدر يقال نصأه نصأ من الباب الثالث اذا اخذ بناصيته وزجر وآزار ايلك معناسنه‌در يقال نصأه اذا زجره ويوقارى قالدرمق معناسنه‌در يقال نصأه اذا رفعه (النفأ) فايله صرد وزننده بلوك بلوك پراكنده اوت پارچه‌لرينه دينور على قول شول طوپ وكور چاير وچمن پارچه‌لرينه دينوركه بيوك پارچه‌دن منقطع اولوب وپك بويلو اولملريله اول بيوك پارچه اوزره حواله ومشرف اوله‌لر مفردى نفأه‌در صبره وزننده (نفء) نفع وزننده بر موضع آديدر (النكأة) فتحاتله (والنكأة) نونك ضميله همزه وزننده طرثوث نكعه‌سنه دينور وطرثوث قولغان تيكنى ديدكلرى نباتدر ونكعه نونك فتحيله نبات مرقومك برپرمق يوقاريسنه دينوركه اوزرنده قرمزى قبوغى اولور (النكأ) نونك فتحى وكافك سكونيله ياره و چبان مقوله‌سى صاغالمزدن مقدم باشنى قوپاروب ياخود قبوق كبى زارجغزنى صويوب صولندرمق معناسنه‌در يقال نكأ القرحة نكأ من الباب الثالث اذا قشرها قبل ان تبرأ فنديت ودشمنى قتل وجرح ايله قيروب كچورمك معناسنه‌در يقال نكأ العدو اذا نكاهم معتل اولان نكايه‌ده لغتدر واوده‌مك معناسنه‌در يقال نكأ فلانا حقه اذا قضاه (الانتكاء) افتعال وزننده اخذ وقبض ايلك معناسنه‌در يقال انتكأ حقه اى اخذه وقبضه (النكأة) نونك ضميله همزه وزننده شول كشى يه دينوركه اوزرنده بورج قوميوب بلا تأخير ادا ايدر اوله يقال فلان زكأة نكأة اى يقضى ماعليه ولايمطل وزكأه عاجل النقد كسيه دينور نته‌كه ماده‌سنده بيان اولندى (النمأ) جمل وزننده (والنمء) حبل وزننده كهله‌نك كوچكنه دينوركه ياوشاق تعبير اولنور (النهأ) نونك فتحى وهانك سكونيله (والنهاءة) كرامه‌وزننده (والنهوءة) صعوبه وزننده (والنهوء) قبول وزننده (والنهاوة) سخاوه وزننده‌كه بوشاذدر ات كركى كبى پشميوب چيكجه وتاتاريجه قالمق معناسنه‌در يقال نهئ اللحم ونهوء نهأ ونهاءة ونهوءة ونهوءا ونهاوة من الباب الرابع والخامس اذا لم ينضج ونهأ منع وزننده طولمق معناسنه‌در يقال نهأ الاناء نهأ من الباب الثالث اذا امتلأ (النهئ) امير وزننده چيكجه وتاتاريجه پشمش اته دينور (الانهاء) همزه‌نك كسريله اتى ايوجه پشورميوب چيكجه قومق معناسنه‌در يقال انهأ اللحم اذا لم ينضجه وبرايشى متين ومحكم ايليوب سست وكوشك طوتمق معناسنه در يقال انهأ الامر اذا لم يبرمه (النوء) نونك فتحى و واوك سكونيله (والتنوآء) تذكار وزننده يرندن زحمت ومشقتله يكنوب قالقمق معناسنه‌در خسته وبيمجالك حركت وقيامى كبى يقال ناء الرجل ينؤنؤا وتنواءا اذا نهض بجهد ومشقة ويوك مقوله‌سى پك آغر اولمغله كوجله قالدروب كوترمك معناسنه‌در بونده با ايله متعدى اولور يقال ناء بالحمل اذا نهض به مثقلا وبر كمسه‌يى يابر نسنه‌يى بر آغر نسنه‌نك

آغرلغی باصمغله بر طرفه طوغری اکمك معناسنه‌در یقال ناء به الحمل اذا اثقله
واماله وبرکسه‌یی بر آغرلق باصمغله دوشمك معناسنه‌در معنای اوله نسبتله ضد
اولور یقال ناء فلان اذا اثقل فسقط لکن بونك مفهومنده اثقال قیدی معتبر
دکلدر زیرا مؤلف بصائرده یقال ناء ای سقط عنوانیله ثبت ایلمکله همان دوشمك
معناسنه اولور وقال الحریری فی الدرة قوله تعالی [ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة]
الایة تقدیره ما ان العصبة لتنوء مفاتحه ای تنهض بها علی تثاقل یعنی آیت مرقومه
قلب صنعتنی متضمندرکه ادخلت الخاتم فی اصبعی دیرلرکه حقیقتده اصبع خاتمه
ادخال اولنور وقلب صنعتی سنن مأثورة عربدندر مبالغه‌یی مفیددر و شهابك
تحقیق بودرکه باء کلمه‌سی بوراده تعدیه ایچوندر ان مفاتحه لتنوء العصبة قومسنده‌درکه
تثقلهم معناسنه‌در انتهی ونوء غروبه مائل وساقط اولان یلدزه دینور جمعی انواء
کلور احمال وزننده ونوءان کلور عبدان وزننده و علی قول نوء یلدز دوشمکه
دینورکه منازل قمردن برکوکب فجر طلوع ایتدیکی هنکامده مغربده افقدن ساقط
اولوب آنك رقیبی همان اول ساعت مشرقدن اکا مقابل طلوع ایلمکدن عبارتدر
شارح دیرکه اشبو نوء خصوصنك بین العرب اون اوچ کون حکمی واردر
آندنصکره منازلدن برکوکبك دخی نوءنی اعتبار ایدرلر اون اوچرکون اون
اوچرکون آخر سنه‌یه وارنجه لکن منزل جبهه‌ده اون درت کون معتبردر
وبعضلر طالعی وبعضلر ساقطی اعتبار ایلدیلر وعربلر یغموری و روزکاری وسائر
احداث واوضاع جوی اکا عزو واسناد ایدرلر ومعنای مزبور نهوض معناسندن
یاخود عطیه معناسندندر انتهی ویقال ناء النجم نوءا اذا سقط علی مابین و نوء
ویرکی عطیه معناسنه استعمال اولنور سببیت مذکوره علاقه‌سیله (الاستناءة)
استفاده وزننده ذکر اولنان نوء ساقط اولمق معناسنه‌در یقال استناء النجم واستنأی
وهو مقلوب من استنأ ای ناء النجم وعطیه ایستمك معناسنه استعمال اولنور یقال
استناءه ای طلب نوءه یعنی عطاه (الانوء) اعلم وزننده علم انوایی یعنی وجه
مذکور اوزره سقوط کواکبك اوقات واوضاع واحکامی فننی زیاده‌سیله عارف
اولان کمسه‌یه دینور یقال مابالبادیة انوء من فلان ای اعلم بالانواء منه و اشبو
انوء کلمه‌سی که افعل تفضیلدر بونك فعلی یوقدر یعنی متصرف دکلدر صیغهٔ
مرقومه‌دن فعلی اولمیان اوزانك بریسی دخی بودر پس احنك الشاتین قبیلندندرکه
شاذدر ایکی قیونك پك چوق اکل ایدنی دیمکدر بونك دخی فعلی یوقدر شذوذ
اوزره واقع اولمشدر زیرا افعل تفضیل بنیه‌سنك شرطی فعلدن بنا اولنمق اولمغله
بونلر بلا فعل استعمال اولنمشدر (النبیء) نونك فتحی ویانك سکونیله بعید اولمق

معناسنه‌در يقال ناء الشيء بناء كخاف يخاف نيئا اذا بعدوات وسائر نسنه بشميوب چيك وخام اولمق معناسنه‌در يقال ناء اللحم اذا لم ينضج (النيوء) قعود وزننده (والنيوءة) چيكلك وخاملق معناسنه‌در (النيء) نوتك كسر ومديله چيك وناپخته نسنه‌يه دينور كرك ات وكرك سائر شيء اولسون يقال هوفيء اى بين النيوءة لم ينضج اشبو نى وتيوء ماده‌لرى يائى اواغله محل ذكرى مقام آتى ايكن جوهرى وهمنه مبنى اشبو فصلده ثبت ايلشدر شارح ديركه جوهرى وهمدن مصوندر زيرا اعياض وابن اثير وقيومى وسائر بعض لغويون ارلرينه اقتفا ايلشدر ومؤلف كنديسى دخى وجه مذكور اوزره تخليط ايلشدر حتى بوماده‌ده هاء ماده‌سنى تقديله ابتدا نيأ وبعده نوء ماده‌سنى ثبت ايلشدر و اشبو نى كلمه‌سى‌كه نيل وزننده در ظاهرا اصلى نيء ايدى فعيل وزننده وبعضلر ابدال وادغامله نى عنوانى دخى تجويز ايلديلر (المستنيء) مستفيد وزننده مستعطى معناسنه‌دركه عطيه ايستيجى ديمكدر (المستناء) مستفاد وزننده كنديدن عطيه مأمول اولنان آدمه دينور (المناوأة) مفاعله وزننده (والنواء) قتال وزننده مال ياحسب ياخود سائر جهاتله مفاخره ايدشمك معناسنه در يقال ناوأه مناوأة ونواءا اذا فاخره وبرى برينه بغض وعداوت ايدشمك معناسنه‌در يقال ناوأه اى عاداه (التنيء) تفعيل وزننده برنسنه‌يى محكم ايليوب سست وكوشك ايتمك معناسنه‌در يقال نيأه تنييئا اذا لم يحكمه (الانبياء) همزه‌نك كسريله اتى ايوجه پشورميوب چيك قومق معناسنه‌در يقال انيأ اللحم اذا لم ينضجه (النيوء) قعود وزننده (والنيوءة) هايله چيكلك وخاملق معناسنه‌در (النيء) نيع وزننده چيك وخام نسنه‌يه دينور وبوماده‌نك محلى بومقام ايكن جوهرى وهمنه مبنى نوء فصلنده ذكر ايلشدر نته‌كه ذكر اولندى

﴿ فصل الواو ﴾ (الوأواء) سلسال وزننده ابن آوى يعنى چقال ديدكلرى جانورك چاغروب اورمسندن حكايه‌در (الوبأ) فتحتينله والفك مديله‌ده لغتدر طاعون مرضنه دينور على قول هرعام وشامل اولان مرضه دينور محركه نك جمعى اوباء كلور اسباب كبى وممدودك جمعى اوبئه كلور اهويه وزننده شارح ديركه بعض اعلامك تعريفلرى اوزره وباء علل سارية دندركه اخلاط فاسده واهوية رديه سبب صوريسيدر لكن طاعون تسلط وخزية طائفة جن‌در عارضه‌سى جرايح غزاة كبيدر ايكيسنكده اثرخارجيسى تدبير ومداواته موفق اولمغله مندفع اولور ايكيسنكده ظهورو محلنده بولنان كسه‌نك اكر عمرى تمام اولمديسه ظهوريله متأذى دخى اولماز اجلى كلن كسه اول دائره داخل ايكن آخر سيبدن فوت اولسى دخى امروقوعيدر قضاى مبرمدن خلاص امر محالدر لكن دفع وحشت ايچون تبديل مكان تجويز

اولمشدر وبومادە وخامت معناسندن مأخوذدر ومنه الحديث [ان هذا الوبأرجز] انتهى (الوبأ) كذلك فتحتينله (والوباء) سحاب وزننده (والوباءة) سلامه وزننده (والاباء) واوى همزه يه ابدالله (والاباءة) هايله (والوبأ) منع وزننده برمحل طاعونلى اولمق معناسنه‌در يقال وبئت الارض تبيأ وتوبيأ وبأ من الباب الرابع ويقال وبؤت الارض وبأ ووباءة و اباً واباءة من الباب الخامس و يقال وبئت الارض على البناء للمجهول وبأ اذا كثرفيها الطاعون (الوبئة) فرحه وزننده (والوبيئة) فعيله وزننده (والموبئة) محسنه وزننده وباسى چوق اولان يره دينور يقال ارض وبئة ووبيئة وموبئة اى كثيرة الوبأ (البئة) عده وزننده اسمدر طاعون چوقلغنه دينوركه طاعونلق وطاعونلولق تعبير اولنور (الاستيباء) بريرى بدهواوپروباء بولمق معناسنه‌در يقال استوبأ البلدة اى استوخمها ووجدها وبيئة (الوبأ) واوك فتحى وبانك سكونيله برنسنه‌يى تهيئه وترتيب ايتمك معناسنه‌در يقال وبأ المتاع يوبأه وبأ من الباب الثالث اذا عبأه واشارت ايتمك معناسنه‌در يقال وبأاليه اذا اشار وناقه ياوريسنه حنين ايدوب اوزلمك معناسنه‌در تقول وبأت ناقتى الى فصيلها تبأ بحذف الواو اذا حنت (التوبئه) تكمله وزننده بودخى برنسنه‌يى تهيئه وترتيب ايتمك معناسنه در يقال وبأ المتاع توبئة اذا عبأه (الايباء) همزه‌نك كسريله بودخى اشارت ايتمك معناسنه‌در وبأ كبى يقال اوبأ اليه ايباء اذا اشار على قول وبأ مطلقا اشارت ايتمكدر وايباء ايلرى طرفده اولان كسيه بروكمك ايجون پرمغله اشارت ايتمكدركه مراد پرمقلرى الك آياسنه اقبال ايده‌رك دعوت ايتمكدر وايباء ميمله اكسه طرفده اولان كشى يه كيرولمك ايجون اشارت ايتمكدركه پرمقلرى الك ارقه‌سنه ادبار ايده‌رك كيرولمسنه اشارت ايتمكدر وايباء دوه كوشكى تخمه اولوب سوددن بيقمق معناسنه‌در يقال اوبى الفصيل على بناء المجهول اذا سنق لامتلائه (الموبى) محسن وزننده ازصويه دينور وآقارکن منقطع اولان صويه دينور (الوثأ) واوك فتحى وثاى فوقيه‌نك سكونيله آخرآخر آهسته‌جه يورىمك معناسنه‌دركه كرك پيرلكدن وكرك جبلى وخلقى اولسون يقال وثأفى مشيته يثأ اصله يوثأ وثأ من الباب الثالث اذا تثاقل كبرا اوخلقا (الوثأ) واوك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله (والوثاءة) سلامه وزننده شول ياره وكسر وعيب مقوله‌سنه دينوركه كوده‌ده اته اصابت ايدوب لكن كيكه وارميه على قول كيكده اولان صزى يه وآغرى يه دينوركه شكست اولمقسزين حادث اوله ياخود ال بلكجه‌دن يادىرسكدن چقمق واك واوياق يرلرى يرلرندن آيرلمق حالتنه دينور فك معناسنه يقال اصابه وثأووثاءة اى وصم يصيب اللحم لايبلغ العظم اوتوجع فى العظم بلا كسر اوهوالفك (الوثأ) فتحتينله والوثأ) منع وزننده بركسه‌نك عضوى صفت مذكوره اوزره اولمق معناسنه‌در

يقال وئئت يده وئأووئاً من الباب الرابع فهى اى اليدوئئة كفرحة ويقال وئئت يده على بناء المجهول كعنى فهى موئوءة ووئيئة وتقول وئأتها انا متعديا بنفسه واصابهاوئء ولاتقل وئى ووئأ برعضودن ازالهٔ حيات ايلك معناسنه‌در يقال وئأ اللحم يئأ وئأ كوضع يضع وضعا اذا اماته ويقال هذه ضربة قدوئأت اللحم (الايئاء) همزه‌نك كسريله يدى صفت مذكوره اوزره معيوب قلق معناسنه‌در تقول اوئأت يده بمعنى وئأتها (الوجأ) واوك فتحى وجيمك سكونيله ال ايله ياخنجر وبچاق ايله اورمق معناسنه‌در يقال وجأه باليد والسكين يجأه كوضعه يضعه وجأ اذا ضربه وجاع ايلك معناسنه‌در يقال وجأ المرأة اى جامعها ووجأ ووجاء كتاب وزننده قوچك ياتكه‌نك خايه‌لرنى اخراج ايليوب بلكه خايه‌لرينك طمرلرنى ايكى طاش اراسنده دوكوب انه‌مك معناسنه‌در بوصورتده خايه‌لرى سالم قالور على قول خايه‌لرى خردخشخاش ايدنجه قدر دوكمكدر تاكه صنوب اغمش حكمنده اوله يقال وجأ التيس وجأ ووجاءا اذا دق عروق خصيه بين حجرين ولم يخرجهما اوهو رضهما حتى تنضخا وجه مذكور اوزره دوكيوب بيضه‌لر اخراج اولنور ايسه خصا دينور وعلى العكس وجاء دينور (الموجوء) موجود وزننده (والوجئ) امير وزننده وجه مذكور اوزره اغمش اولان قوچه ياتكه‌يه دينور يقال وجئ التيس على المجهول فهو موجوء ووجئ (التوجوء) تفعل وزننده بودنى ال ايله ياخنجر ايله اورمق معناسنه‌در يقال توجأه بمعنى وجأه (الموجيئة) كريمه وزننده برنوع طعام اعرابدركه خرمايى ياخود چكركه‌يى كركى كبى دوكوب سحق ايلدكدنصكره صافى ياغه ياخود زيتون ياغنه اصلادوب تمام امتزاج بولدقدنصكره اكل ايدرلر ووجيئه اكوزه دينور بقره معناسنه (الوجء) منع وزننده (والوجأ) فرح وزننده (والوجاء) سلامه وزننده خير ومنفعتسز نسنه‌يه دينور يقال ماء وجء ووجأ ووجاء اى لاخير عنده (الايجاء) همزه‌نك كسريله بركسه‌يى باشدن صاووب برطرف ايلمك معناسنه‌در يقال اوجأه عنه اى دفعه ونحاه ومطلوبه مصيب وواصل اولمامغله خائب ومأيوس اولمق معناسنه‌در يقال اوجأ الرجل اذا جاء فى طلب حاجته اوصيد فلم يصبه وقوبينك ياخود آيازمه‌نك صوبى كسلك معناسنه‌در يقال اوجأت الركية اذا انقطع ماؤها (التوجئ) تكميل وزننده قويى يى منقطع الماء اولغله بى خير ومنفعت بولمق معناسنه‌در يقال وجأالركية توجيئا اذا وجدها وجيئة (الايجاء) همزه‌نك وتاى مشدده‌نك كسريله افتعال وزننده خرما ذخيره اولمق ايچون بريره يغلمق معناسنه‌در يقال ايجأ التمراى اكتنز (الوداء) واوك فتحى ودالك سكونيله برنسنه‌يى دوزلدوب هرطرفنى هموار وبرابر ايلمك معناسنه‌در يقال ودأ الشئ يدأ مثل ودع يدع ودءا اذاسواه وبركسيه هرطرفدن

كلمك وكوتولك ايلك معناسنه در يقال ودأ بالقوم اذا غشيهم بالاساءة وآت ذكرني صارقمتق معناسنه در يقال ودأ الفرس اى ادلى وترك ايلك معناسنه در تقول دأنى بصيغة الامر اى دعنى وزنا ومعنا (الودأ) فتحتينله هلاك معناسنه در وخبر وپيام منقطع اولمق معناسنه در يقال ودئت عنه الاخبار ودءا من الباب الرابع اذا انقطعت (التودؤ) تكلف وزننده تسويه معناسنه اولان ودء لفظندن تفعلدر دوز ويكسان اولمق معناسنه در عربلر تودأت عليه الارض ديرلر استوت معناسنه يعنى زمين مبنى درونته آلوب اوزرنده مستوى اولديغى كبى اول كسه اوزره مستوى اولدى بعضلر بونى استملت ايله تفسير ايلمكله زمين آنى قابلايوب احاطه ايلدى ديمك اولور وبعضلر تهدمت وتكسرت ايله تفسير ايلمكله زمين پاره لنوب اول كسه اوزره چوكدى ديمكدر كه خسف ايلدى ديمك اولور وجوه اخيره نك مرجعى بنه معناى اولدر شارح ديركه بهمه حال بومعنا مجازدر حتى ابن شميلى ايتديكه عربلر تودأت على فلان الارض ديرلر اول كسه پك بعيد محله كيدوب نابودوناپيدا اولديغى وقتده كذلك تودأت عليه الارض ديرلر وفات ايتدى ديمك پرده انتهى وبركسه طرفندن صحتنه وحال وكيفيتنه دائر خبر واثر مستور ومنقطع اولمق معناسنه در يقال تودأت عنه الاخبار اذا انقطعت وتوارت وبركسه مالنى بولوب بالجمله اخذ واحراز ايلمك معناسنه در يقال تودأزيد على ماله اذا اخذه واحرزه على ماله لفظنده كى ضمير زيده راجعدر ومنه تقول تودأت على ماله اى اخذته وتودؤ هلاك ايلمك معناسنه در يقال تودأ عليه اى اهلكه (المودءة) معظمه وزننده ورطة هلاكه دينور مهلكه معناسنه وبيابانه دينور مفازه معناسنه مهلكه اولديغيچون (التودئ) تفعيل وزننده ترابى بركسه يابرنسنه اوزره چكوب اوزرنده يرى بس برابر ايلمك معناسنه در وبوخصائصدندر يقال ودأ عليه الارض تودئا اذا سواها (الوذء) واوك فتحى وذال معجمه نك سكونيله بركسه يى تعييب وتحقير ايلمك معناسنه در يقال وذأه يذأه كودعه يدعه وذءا اذا عابه وحقره وبركسه يى برنسنه دن آزار ايله زجر ومنع ايلمك معناسنه در يقال وذأه اى زجره وبرقمچ ياخود موحوش نسنه يه كوز باقمغه تحمل ايده ميوب يانمق معناسنه در يقال وذأت العين عنه اذا نبت (ووذء) مكروه وناخوش ونامطبوع كلامه دينور يقال ماهذا الوذء اى الكلام المكروه (الوذءة) تمره وزننده علت وعيب معناسنه در يقال مابه وذءة اى لاعلة به وبوامثالدندر (الانذآء) همزه نك وتاى مشدده نك كسريله ممنوع ومنزجر اولمق معناسنه در يقال وذأه فانذأ اى زجره فانزجر (الوزء) واوك فتحى ورانك سكونيله دفع ايدوب صاوميق معناسنه در يقال وزأه پرأه كودعه يدعه وزءا اذا دفعه وتخمه وامتلا اولمق معناسنه در يقال وزأ من الطعام اى امتلأ (وزاء)

سحاب وزننده احوال مقتضیه یه مبنی آخرینك حرکات ثلاثیله مبنیه اولهرق (والورآء) معرف اولهرق خلف وامام یعنی اکسه واوك جهتلره اطلاق اولنمغله اضدادندر زیرا ورآء فی الحقیقه برطرفك آخر جانبیدرکه بری برنی اورتر اوله شارح دیرکه ورآء کلهسی فی الاصل مصدردر بعده عموم اوزره ظرف قلدیلر اکر فاعله مضاف اولورسه مایتواری به معناسنه اولورکه خلف مراد اولور واکر مفعوله مضاف اولورسه مایواریه معناسنه اولورکه قدام اراده اولنور انتهی وورآء کلهسی مجموزدر مصغری وریئه‌در همزه ایله جوهری معتل وهم ایلشدر شارح دیرکه جوهری کوفیون قولنه تابع اولمشدر وعند الکوفیین مصغری وریه‌در همزه‌سز و مؤلف من غیر تنبه کندوسیده معتل یابنده دنمی ایراد ایلشدر انتهی وورآء کلهسی مذکردر تأنیثی دنمی جائزدر ووراء ولد ولده اطلاق اولنور سبط وحفید کبی ترکیده طورون تعبیر اولنور ولد اولك آردنده اولمغله اطلاق اولندی وتقول العرب ماورئت بالضم وقد یشدد ای ماشعرت یعنی ثلاثیدن و بعضا تفعیلدن مجهول اولهرق معنای مذکورده استعمال اولنور لسان العربده وسائر امهاتده بوتعبیر ثلاثیدن وتفعیلدن وافعالدن دنمی وارد واصلری معتل اولان وری الزند مادهسی اولمق اوزره مرسومدرووری الزند برامری ابراز واظهاردن کنایه اولمغله شعور وادراك آنك لازمیدر بوصورتده بومقامده ایرادلری نابجادر مهموزی معتل ایله تشویش ایلشلردر بس اصلی معتل اولمغله مهموردن مصدری وسائر صیغه‌لری وارد اولمز قال فی لسان العرب ماورئت وما اورأت بالشیء ای لم اشعر به ویقال اورأه اذا اعمله واصله من وری الزند اذا زهرت نارها (التورؤ) تفعل وزننده تودو معناسنه درکه ذکر اولندی یقال تورأت علیه الارض بمعنی تودأت وبو معنایی ابن جنی روایت ایلشدر (الوزء) واوك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله اتی قورتمق معناسنه در کرك یصدرمه ایلسون وکرك پشوروب و پریان ایدرکن اولسون یقال وزأ اللحم یزأ کودع یدع وزءا اذا ایسه واوغراش اوزره اولان ناسی بری برندن دفع ایدوب برطرف ایلك معناسنه در یقال وزأ القوم ای دفع بعضهم عن بعض (التوزئة) تکلمه وزننده (والتوزیء) توزیع وزننده ایجنده اولان خرج و چوال و هکبه مقوله‌سی ظرفك اغزنی قاوشدروب بند ایلك معناسنه‌در یقال و زأ الوعاء توزئة و توزیئا اذا شد کنزه و طولدرمق معناسنه در یقال وزأت الناقة به اذا صرعته و یقال وزأ الفرس به وبر کسیه هردرلو یمین ویرمك معناسنه در یقال وزأ فلانا اذا حلفه بکل یمین (التوزؤ) تفعل وزننده طولمق معناسنه‌در یقال و زأه فتوزأ ای ملأه فامتلأ (الوزء) فتحیله شدید الخلق یعنی بنیه وترکیبی صلب وقوی ومتین اولان کشی‌یه دینور

يقال رجل وزه اى الشديد الخلق (الوصأ) واوك وصاد مهملەنك فتحيله كبرلنمك اتساخ معناسنەدر يقال وصئ الثوب وصأ من الباب الرابع اذا اتسخ (الوضاءة) سلامه وزننده حسن ونظافت معناسنەدركه كوزل وروشن وپاك وپاكيزه اولمقدن عبارتدر يقال وضؤ الشئ وضاءة من الباب الخامس اذا صار حسنا نظيفا (الوضئ) امير وزننده خوب و پاكيزه اولان كشيية دينور جمعى اوضياء كلور انصباء كبى ووضاء كلور كرام كبى (الوضاء) رمان وزننده وضئ معناسنەدر جمعى وضاؤن كلور ووضائ كلور (الواضئ) اسم فاعلدر حدث ياخود استقبال ايچوندر يقال ماهو بواضئ اى بوضئ (الوضوء) قعود وزننده فعلدر يعنى ابدست المق معناسنه مصدردر (الوضوء) واوك فتحيله آبدست آلەجق صويه دينوركه فارسيده آبدست دينور بعده آبدست فارسيده و لسانمزده عمل معهوده مستعمل اولدى ووضوء مضمومه كبى مصدر دخى اولور آبدست آلمق معناسنه على قول ايكيسيده برر معناده لغتلردر يعنى هربريله بعضا مصدر وبعضا آبدست صويى مراد اولور شارح دركه ابوعبيد مضمومه يى انكار ايدوب ديديكه هرحالده بوماده ده واو مفتوحدر ذاتنده كرچه اسمدر مصدر مقامنه ده قائم اولور قبول كلەسى كبى وعلى النقادير باب ثالثدن منصرفدر بعده حرف حلق ايچون عينى مفتوح اولدى يضع كلەسى كبى واستعمالده ثلاثى مهجوردر تفعل فعلى مستعمل وبونك مصدرى قائم اولمشدر يقال توضأ المصلى توضأ ووضوءا لكن اساسدن وسائر بعض امهاتدن منفهم اولان وضوء واوك ضميله اسمدر آبدسته وآبدست آلمق حالتنه دينور يقال توضأ وضوءا حسنا وبو وضاءه ماده سندندر انتهى (التوضؤ) تفعل وزننده آبدست آلمق معناسنەدر تقول توضأت للصلاة وقولهم توضيت بالياء لغية اولغة يعنى لغت رديئه ياخود لحن و خطادر وتوضؤ طفل تازه يتشوب يال وبال صاحبى اولمق معناسنەدر يقال توضأ الغلام والجارية اى ادركا (المبضأه) ميمك كسريله آبدست الەجق موضعه دينور آلت مزلنه تنزيل اولنمشدر وكندیدن ابدست النان شيئه دينور حوض ميزابى وچشمه لولەسى كبى ومطهره و ابريقه دينور (المواضأه) مفاعله وزننده باب مغالبەدندر ايكى كشى حسن ونظافتده مفاخره ايدشمك معناسنەدر احدهما آخره غالب اولمغى متضمندر يقال واضأه مواضأة فوضأه يضوء اى فاخره بالحسن والنظافة فغلبه شارح ديركه وضأ يضأ قولى وضع يضع وزننەدر وشاذدر زيرا باب مغالبەنك فعلى اولكى بابدن نصر ينصر وزننده اولور انتهى (الوطأ) واوك فتحى وطانك سكونيله برنسنەيى اياقله بصوب چكمك معناسنەدر يقال وطئه يطأ وطأ من الباب الرابع اذا داسه و يقال هم اى بنو فلان يطأ هم الطريق يعنى ينزلون بقربه فيطأ هم اهله يعنى فلان جماعت يوله

يقين محله نزول ايدوب اوراده يورد ايدنلريله اياب وذهاب ايدن ابناء سبيل كندیلری یامال ایدرلر پس کلام مزبور مجاز مرسل یاخود مجاز فی الحذف قبیلندندر ووطأ جماع ایتك معناسنه استعمال اولنور یقال وطئ المرأة اذا جامعها وبرنسنه یی حاضرلمق تهیئه معناسنه در یقال وطأه وطأ من الباب الثالث اذا هیأه و یصدق ودوشك مقوله‌سنی دوزلیوب یومشتمق معناسنه استعمال اولنور یقال وطأه ای دمثه وسهله (التوطئة) تکمله وزننده بر نسنه‌یی اياغله بصوب پك چکمك معناسنه‌در یقال وطأه توطئة اذا داسه وبر نسنه‌یی وطئ قلمق یعنی باصوب دوز وملایم قلمق معناسنه‌در کرك حقیقی اولسون توطئه ارض وفراش کبی یقال وطأ الفراش اذا دمثه و سهله وکرك معنوی اولسون مثلا بر خصوص درجنك اول عرض اولنسه خشونت احتمالی وار ایسه قبل الاعلام رد و خشونت ایده‌جك اموردن اولمدیغنی تفهیم ضمننده ایراد مقدمات تمهیدی ایله تربیه وصعوبت وقلمق آندن تعریه قلمق کبی توطئة مصنفین بومعنادندر ویقال وطأ الله الارض ای جعلها منخفضا بین النشاز والاشراف وتوطئه برنسنه‌یی آماده ومهیا قلمق معناسنه‌در یقال وطأه ای هیأه وتوطئة شعر عروضیون اصطلاحنده ایطاء معناسنه در کما سیذکر (التوطؤ) تفعل وزننده بودخی اياغله بصوب چکمك معناسنه‌در یقال توطأه ای داسه وبرنسنه شیٔ آخره اویمق معناسنه‌در یقال توطأه اذا وافقه (الوطاءة) سلامه وزننده برنسنه بصلمش فراش کبی سهل وملایم اولمق معناسنه‌در یقال وطؤ الشیٔ وطاءة من الباب الخامس اذا صار وطیئا کما سیذکر ووطاءه اسم اولور یومشقلق ونرم و سهولت حالنه دینور (الوطوءة) ضمتینله (والطئة) طانك کسریله فتحه وزننده (والطأة) طانك فتحیله جمعه وزننده‌که هاء واودن بدلدر بونلرده اسملردر یومشقلق حالنه دینور (الوطئ) امیر وزننده مادة مزبوردن فعیلدر یومشق وسهل اولان شیئه دینور قوش توینلدن یاپلمش فراش و یصدق کبی شارح دیرکه یومشقلق حالتی کرك باصلوب چکنامکله اولسون فراش ویصدق کبی وکرك باصلمق منزلنده اولان قوللنغله اولسون ملایمت بولمش دواب وانسان کبی هرحالده مفهومنده وطا معتبردر انتهی (الاستیطاء) برنسنه‌یی سهل وملایم بولمق معناسنه‌در یقال استوطأه ای وجده وطیئا ای بین الوطاءة والوطوءة والطئة والطأة ای علی حالة لینة (الایطاء) همزه‌نك کسریله اياغله بصدروب یامال ایتدرمك معناسنه درکه چکنمك تعبیر اولنور یقال اوطأه فرسه اذا حمله علیه فوطئه وعربلر اوطأه العثوة دیرلر معرف اوله‌رق واوطأه عشوه دیرلر بلا تعریف ارکبه علی غیر هدی معناسنه یعنی فلانی امر غیر رشیده حمل وسوق ایله بیچاره‌یی یولسز ایشه سلوك ایتدردی دیمکدر عشوه برنسنه‌یی بتلیه‌رك وکورمیه‌رك کور کبی

ارتكاب ايلمكه دينور و ايطاء بر نسنه‌يى برشيئه موافق ايلمك معناسنه‌در يقال اوطأه على الامر اى وافقه وعروضيون اصطلاحنده ايطاء شعر لفظا ومعنا قافيه‌يى اعاده وتكرار ايلمكدن عبارتدر معناى مرقومدن مأخوذدر وبو معايبدندر مكركه صنعت استخدامى متضمن اوله و اكر لفظا متفق ومعنا مختلف اولورسه ايطاء اطلاق اولنمز مثلا غين لفظنى هربيتده معناى آخره اوله‌رق ايراد كبى يقال اوطأ فى شعره واوطأه اى كرر فيه القافيه لفظا ومعنى وايطاء بركسه‌يى زمين كبى هركسه مغلوب ومقهور وخاكسار اولور قلمق معناسنه‌در يقال اوطأ وهم اى جعلوهم يوطئون قهرا وغلبة (الوطأة) تمره وزننده اسمدر طار يره قصوب صقشدرمغه دينور ضغطه معناسنه على قول اخذهٔ شديده يعنى بطش و شدتله اخذ وقهر ايلمك معناسنه‌در كما فى الحديث [اللهم اشدد وطأتك على مضر] قال فى النهاية اى خذهم اخذا شديدا زيرا بر نسنه‌يى اياغله پايمال ايدن كمسه آنك اهانت و اهلاكى خصوصنده استقصا ايلمك لازمدر ووطأه اياغك بصديغى يره دينور موضع قدم معناسنه (الموطأ) مقعد وزننده (والموطئ) مجلس وزننده بونلرده موضع قدم معناسنه در مؤلف بصائرده ايتديكه امام ليث ديديكه بونده قياس اولان موطئ اولمقدر طانك كسريله زيرا باب رابعدن اسم زمان ومكان مفعل وزننده اولورعينك فتحيله مكركه معتل الفاء اوله اول صورتده مكسور العين اولور انتهى (الاتطاء) اتكاه وزننده توطئه‌دن مطاوعدر بريرايا غله باصلوب چكنانمكله دوزلنوب سهل وملايم اولمق معناسنه‌در يقال وطأ الفراش فاتطأ (الوطأ) كتاب وزننده (والوطاء) سحاب وزننده وبو امام كسائى روايتيدر خلاف الغطاء يعنى شلته‌يه ودوشكه دينوركه اورتى مقابليدر يقال ماله وطاء ولاغطاء يعنى اورتيدن دوشكدن برنسنه‌سى يوقدر (الوطأ) واوك فتحى وطانك سكونيله (والوطاء) سحاب وزننده (والميطاء) ميمك كسريله شول اورتيدن دوز و باصق يره دينوركه تومسك ومرتفع يرلر آرالغنده واقع اوله يقال نزلوا فى وطأ و وطاء وميطاء اى ماانخفض من الارض بين النشاز والاشراف ويقال وطأها الله توطئه كما ذكر (المواطأة) مفاعله وزننده موافقت ايتمك معناسنه‌در يقال واطأه على الامر اذا وافقه ومواطأه عروضيون اصطلاحنده ايطاء معناسنه‌دركه ذكر اولندى وبوموافقت معناسندندركه قافيه‌لرى برى برينه موافق اولمغله متكرر اولورلر يقال اوطأه وفى الشعر وواطأ فيه واآطأ على ابدال الهمزة من الواو ووطأ فيه توطئه كما ذكر واطأ على الابدال ايضا كلها بمعنى اى كرر القافية فيه لفظا ومعنى (التواطؤ) تفاعل وزننده متوافق اولمق معناسنه‌در يقال تواطأه على الامر اذا وافقه (الوطيئة) سفينه وزننده خرما بولامجنه دينوركه خرمانك چكردكلرنى چقردقدنصكره سود ايله تخمير ايدوب تناول

ایدرلر علی قول خرما شرابنه کش تعبیر اولنان یوغرد قوروسنی قاتمغله بولاج یاپدقلری طعامدن عبارتدر وطیئه شول غراره یه یعنی خرار تعبیر اولنان ظرفه دینور که ایچنه باصدرمه وکاك مقوله‌سی نسنه وضع وحفظ ایدرلر (الوطأة) کتبه وزننده (والواطئه) یوکلیلره دینور سابله ورهروان معناسنه یولی وطأ وپایمال ایتدکلریجون اطلاق اولندی وواطئه اغاجندن دوکلمش خرما دوکندیلرینه دینور فاعله بمعنی مفعوله‌در ایاغله باصیلوب چکنمدیکی ایچون اطلاق اولندی قال فی النهایة وفی الحدیث انه قال للخراص [احتاطو الأهل الاموال فی النائبة والواطئة] ای المارة والسابلة اوهی سقاطة التمر فنوطأ بالاقدام (الایتطاء) افتعال وزننده که بلا ادغام واو یایه منقلب اولمشدر بر ایش چکنوب دوزلمش فراش کبی سهولت وملایمت بولمغله راست ومستقیم اولوب اصلا توقف وتحول ایلیه‌رك سر انجام بولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ایتطأ الامر اذا استقام وبلغ نهایته وبر نسنه دوزیلوب قوشیلوب ساخته ومهیا اولمق معناسنه‌در یقال ایتطأ الشیء اذا تهیأ (الموطأ) معظم وزننده توطئه‌دن اسم مفعولدر دوزلمش وسهل وملایمت بولمش نسنه‌یه دینور بو مناسبتله عربلر سهل العطف وملایم مشرب ومکرم ومهماندوست آدمه موطأ الاکناف اطلاق ایدرلر وبعضلر شول آدمه اطلاق ایدرلر که الوف ومألوف وسهل الاطراف ودلنواز وحمیتکار اولمغله طرفنه تعلق وانجاایدنلر بی رنج ومشقت دائما حضور قلب وصفای خاطر ایله آسوده حال اولوب قطعا رلزندن آیرلمیه‌لر یقال رجل موطأ الاکناف ای سهل دمث کریم مضیاف اویتمکن فی ناحیته صاحبه غیر مؤذی ولا ناب به موضعه (موطأالعقب) سلطان وسائر سرکاره اطلاق اولنور که اتباع وحشم صاحبی اولمغله بر سمته عزیمت ایتدکده ارقه‌سندن اثر وعقبنی بصدرق روان اولورلر یقال هو موطأ العقب ای سلطان یتبع (التوکؤ) تفعل وزننده بر نسنه‌یه سویکنوب طیانمق معناسنه‌در یقال توکأ علی الشیء اذا تحمل واعتمد یعنی اکا آغرلغنی چوکوب طیاندی وناقه‌یی طوغورمق بوریسی طوتمغله فریاد ایتمك معناسنه‌در یقال توکأت الناقة اذا اخذها الطلق فصرخت (الایکاء) همزه‌نك کسریله بو دخی بر شیئه سویکنوب طیانمق معناسنه‌در یقال اوکأ علی الشیء ایکاءا یعنی توکأ وبرکسه ایچون یصدق کبی سویکنوب طیانه‌جق نسنه وضع ونصب ایتمك معناسنه‌در یقال اوکأه اذا نصب له متکأ (الاتکاء) همزه‌نك وتای مشدده‌نك کسریله بو دخی سویکنوب طیانمق معناسنه‌در یقال اتکأ علیه بمعنی وکأ (التکأة) تانك ضمیله همزه وزننده که اصلی وکأه‌در عصایه اطلاق اولنور ومطلقا طیانه‌جق نسنه‌یه دینور وبنفسه طورمیوب اکثری بر نسنه‌یه طیانور اولان کسیه دینور کثیر الاتکاء معناسنه (المتکأ) اسم مفعول بنیه‌سیله

طیانه‌جق

طیانه‌جق شیئه دینور وساده کبی (الاتکاء) اخراج وزننده که واو تایه منقلب اولمشدر برکسه‌یی بر نسنه‌یه سویکنور شکلنده دوشورمك علی قول صول طرفنه دوشورمك معناسنه‌در یقال ضربه فاتکأه ای القاه علی هیئة المتکئ او علی جانبه الایسر وبرکسیه طیانه‌جق نسنه قلمق معناسنه‌در قولنجی آلتنه یصدق قومق کبی یقال اتکأه ای جعل له متکأ (المتکئ) اتکاءدن اسم فاعلدر بر نسنه‌یه سویکنوب طیانان کسیه دینور وقوله صلی‌الله علیه وسلم [اما انا فلا اکل متکئا] ای جالسا علی هیئة المتمکن المتربع ونحوه من الهیئات المستدعیة لکثرة الاکل وکان جلوسه علیه السلام للاکل مستوفزا مقعیا غیر متربع ولامتمکن ولیس المراد المیل علی شق کما یظنه عوام الطلبة صاحب نهایه‌نك وراغبك تحقیق اوزره اشبو اتکاء وتوکؤ ماده‌لری وکاء ماده‌سندن که قربه‌نك آغزی باغنه دینور مأخوذلردر بر نسنه‌یه سویکنوب طیانمق کویاکه آنکله بغلنمق کبی اولور پس منطوق حدیث بودر که بن طعام ایتدیکم وقتده اکال جلوسی کبی اوزرنده اولدیغم فراش وکلیه کرکی کبی چوکوب اتکا ایده‌رك تمکن وتربع هیئتلری اوزره قعود ایتم زیرا سرور انام علیه‌الصلوة والسلام حضرتلری طعام ایچون سفره زیب قعود اولدقلرنده کویاکه همان بر ایکی لقمه تناول ایدوب قیام ایدر وضعنده چوملوب خفیفجه قعود ایدرلردی مفهوم شریف شدت شره واشتها وکثرت اکلدن نهی متضمندر مؤلف دیر که بعض عوام طلبه بوراده اتکایی بر یانی اوزره میل واعتماد ایده‌رك اوتورمق معناسنه ظن وحمل ایلدیلر لکن مراد وجه مذکور اوزره قربه ایبله بغلنمش کبی اوتوردیغی یره کرکی کبی چوکوب یرلشه‌رك اوتورمقدر شارح دیر که بعض طلبه‌نك معنای مزبوره حمل ایتلری طب قاعده‌سنه نظر ایله‌در زیرا بر طرف اوزره میل واعتماد ایده‌رك اکل اولنان طعام مجرادن سهولتله نزول ایتیوب ومعده‌ده هضمی هنئ اولمدقدنصکره بعض عارضه تولدنی مورث اولور انتهی (الوماً) واوك فتحی ومیمك سکونیله برکسه‌یه بر ماده‌یی تفهیم ایچون قولا یافعلا اشارت ایتمك معناسنه‌در یقال وماً الیه یمأ کوضع یضع وماً ای اشار (الایماء) همزه‌نك کسریله (والتومئة) تکلمه وزننده وماً معناسنه‌در یقال اوماً الیه ایماء اووماً تومئة بمعنی وماً وایماء ایله ایماء بینده اولان فرق وبأ ماده‌سنده بیان اولندی (الوامئة) بلیه وداهیه معناسنه‌در ویقال ذهب توبی فاادری وامئته ای داهیته التی ذهبت به (الموآماة) مفاعله وزننده موائمه معناسنه‌درکه موافقتدر یقال فلان یوامی فلانا ای یوائمه واشبو موامأه وموائمه لفظلری هربری برمعنای مزبورده لغت مستقله‌در یاخود مقلوبه‌در

﴿ فصل الهاء ﴾ (الهئهاء) زلزال وزننده (والهئهاء) سلسال وزننده دوه‌یی

هيء هيء ديه‌رك علف يمكه چاغرمق على قول هأهأ ديو زجر وآزار ايله سورمك معناسنه در يقال هأهأ بالابل هئهأ او هئهاء اذا دعاها للعلف فقال هيء هيء اوزجرها فقال هأهأ ويك كولمك قهقهه معناسنه‌در يقال هأهأ الرجل اذا قهقهه (الهيء) هانك كسرومديله معنای اولدن اسمدر (الهأهأ) جعفروزننده (والهأهأ) سلسال وزننده شدتله كولن كسيه دينور يقال رجل هأهأ وهأهاء ای ضحاك مقهقه (الهبء) هانك فتحی وبانك سكونيله عربدن برجماعت آديدر (الهتأ) هانك فتحی وتای فوقيه‌نك سكونيله اورمق معناسنه‌در يقال هتأه هتأ من الباب الثالث اذا ضربه (التهتؤ) تفعل وزننده برنسنه اسكيوب پاره پاره اولمق معناسنه‌در يقال تهتأ الثوب اذا تقطع و بلی (الهتء) هانك فتحی وكسری و تانك سكونيله (والهتی) امير وزننده (والهتاء) كتاب وزننده (والهتيء) زبرج وزننده (والهيتاء) سيراف وزننده (والهتيأ) تانك تقديميله عشير وزننده (والهتيأة) عشيره وزننده (والهتاة) هداة وزننده كيجه‌دن بروقته دينور يقال مضى من الليل هتء و يكسر وهتی وهتاء وهيتی وهيتاء وهتيأ وهيأة وهتاة ای وقت (الهتأ) فتحتينله (والهتوء) قعود وزننده برتغه دينوركه اسملردر يقال فی القربة هتأ وهتوءا ای شق وخرق وهتأ فتحتينله بل اكيلوب ايكی قات اولمق معناسنه‌در كرك يرلكدن وكرك علمدن اولسون يقال هتی الرجل هتأ من الباب الثالث اذا سكن وذهب واكل طعام ايلك معناسنه‌در يقال هجأ الطعام اذا اكله وبطنی طلوم كبی طعامله طولدرمق معناسنه‌در يقال هجأ بطنه ای ملأه وطواری كندی باشنه اوتلامق ايچون بوشليوب آزاد ايلك معناسنه‌در يقال هجأ الابل ای كفها لترعی (الاهجاء) همزه‌نك كسريله بودخی طواری اوتلامق ايچون بوشلق معناسنه‌در يقال اهجاء الابل اذا كفها لترعی وآجلغی كيدرمك معناسنه‌در كه طوپورمقدن عبارتدر يقال اهجأ جوعه ای اذهبه وبركسه‌نك حقنی ادا ايلك معناسنه‌در يقال اهجأ حقه ای اداه اليه واطعام ايلك معناسنه‌در يقال اهجأه الشیء اذا اطعمه اياه (الهجأ) فتحتينله زياده سيله آجقمق معناسنه‌در يقال هجئ الرجل هجأ من الباب الرابع اذا التهب جوعه وهجأ شول نسنه‌يه دينوركه سن اكا مقارن وملابس ايكن اول سندن منقطع وزائل اوله جوانلق زمانی كبی (الهجأه) هانك ضميله همزه وزننده احمق ونادان كسيه دينور (التهجؤ) تفعل وزننده تهجی لفظنده لغتدر كه حروف هجايی تعداد وتلفظ ايلك معناسنه‌در يقال تهجأ الحرف بمعنی تهجاه (الهدء) هانك فتحی

ودالك سكونيله (والهدوء) قعود وزننده حركت وجريان اوزره اولان نسنه ديكوب سكون و آرام بولمق معناسنه‌در سس ويل وصو مقوله‌سنك ديكمسى كبى يقال هدأ الشئ هده او هدوءا من الباب الثالث اذا سكن وبر محلده اقامت ايلمك معناسنه استعمال اولنور يقال هدأ بالمكان اذا اقام واولمك معناسنه استعمال اولنوركه سكون ابدير يقال هدأ فلان اذا مات (الاهداء) همزه‌نك كسريله حركت اوزره اولان نسنه‌يى ديكدروب ساكن قلمق معناسنه‌در تقول اهدأته اى سكنته وعربلر فلانك مبتلا اولديغى درد ومحنتنى حق تعالى دفع وتسكين ايليوب دائما مضطرب ومعذب ايليه ديمك يرده لا اهدأه الله ديلر لا اسكن عناه ونصبه معناسنه وبر كسه‌نك بلغى بوكوب قنبور قمق معناسنه‌در يقال اهدأه الكبرا والضرب اى اجنأه وبر كسه‌نك اموزلرنى اهدأ ايلمك معناسنه‌در كما سيذكر يقال اهدأ الله منكبه اى جعله اهدأ (الهده) هانك ضمى ودالك سكونيله (والهدء) هانك فتحيله (والهدءة) تمره وزننده (والهدئ) امير وزننده (والمهده) مسكن وزننده (والهدوء) قعود وزننده سكون و آرام معناسنه اسملردر بعده كيجه‌نك يعنى كيجه ايجره خلقك بالجمله اويقويه واروب صيت وصدازى منقطع اولمليله ساكن و آرام بولدقلرى وقتده وحالنده استعمال اولنمشدر ومنه تقول اتانا فلان بعد هده من الليل وهده وهدءة وهدئ ومهده وهدوء اى حين هدأ الليل والرجل وبعضلر ديديكه هده وسائرى كيجه‌نك اولندن ثلثه قدر زمانه اطلاق اولنور كه كيجه‌نك ابتداء سكونيدر وهده هدى لفظنده لغتدر كه سيرت وخصلت ومنش معناسنه‌در سكون معناسندن مأخوذدر (هدء) تمره وزننده طائف ايله مكه معظمه بينده بر موضع آديدر ومرالظهران نام محلك يوقارى طرفنده برقريه آديدر نسبتلرنده هدوى دينور عربى وزننده‌غير قياس‌اوزره شارح ديركه قياسه مخالفتى ايكى وجهله‌در برى دالك تحريكى وبريسى همزه‌نك واوه انقلابيدر ونهايه‌ده وبنواسده عسفان ايله مكه بينده واقع اولمق‌اوزره مرسومدر (الهدة) هانك كسريله مدار آرام وسكون اولمجق نسنه‌يه دينور بوعلاقه ايله سدرمق ايليه‌جك قوت وغداده استعمال اولنور يقال ماله هدة ليلة اى قوتها (الهده) فتحتينله يغرنى بوكرى اولوب كوكسه طوغرى دوشوك اولمق وجهيله قنبورلمق معناسنه‌در يقال هدئ الرجل هدءا من الباب الرابع اذا جنئ ودومك يوك ثقلتندن اوركجى يصيلوب كوچلمك معناسنه‌در يقال هدئ البعير اذا صغر سنامه من كثرة الحمل (الهدءة) فتحاتله بر كونه يلوب سكرتمكه دينور (الاهده) احر وزننده يغرنيسى كوكسه طوغرى دوشمك اولان قنبوره دينور وشول اموزه دينوركه يوقاريسى يعنى اموز باشلرى شيشكن وقبا اولمغله قالقق اولوب وبيون سكيرلرى كوشك وسولوك اولمغله كوكسه طوغرى

دوشكون اوله (الهداءة) رمانه وزننده انجه بللو يابوسى آرقسى اركك آته دينور قسراغه اطلاق اولنمز (المهيدءة) ميمك ضمى وهانك فتحى ودالك كسريله بركمسه نك بولنديغى يعنى متكيف اولديغى شيوه وحالته اطلاق اولنور سكون وآرام معناسندن مأخوذدر تقول تركته على مهيدءته اى على حاله التى كان عليها وبو مهدءه كلمه سندن مصغردر (الهدءاء) حمراء وزننده شول ناقه يه دينوركه يوك ثقلتندن اوركجى باصيلوب كوچلمش اوله (الهذء) هانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله برنسنه يى بغايت چابك كسمك معناسنه در يقال هذأ الشئ هذءا من الباب الثالث اذا قطعه قطعا اوحى اى اسرع من الهذ وهذ تشديد ذالله سرعتله كسمك معناسنه در لكن هذأ كلمه سنك مفهومى آندن ابلغدر وهذأ هلاك ايلمك معناسنه در يقال هذأ العدو اى ابارهم وبركسيه مكروه وناسزا كلام ايشتدرمك معناسنه در كرك غيابنده وكرك حضورنده اولسون يقال هذأ فلانا اى اسمعه مايكره وبرنسنه صاپر صاپر دوشوب دوكلمك معناسنه در يقال هذأت الابل اى تساقطت يعنى دوه لر يولده افراط ناتوانلقلرندن در مانده اولوب اثمار رسيده كبى صاپر صاپر دوكيلوب قالديلر (الهذء) فتحتينله هلاك اولمق معناسنه در يقال هذئ من البرد هذءا من الباب الرابع اذا هلك (التهذؤ) تفعل وزننده بدنده پاره آزوب تباه اولمغله اتلرى پاره پاره اولمق معناسنه در يقال تهذأت القرحة اذا فسدت وتقطعت (الهذأة) تمره وزننده اكنجيلرك چپا تعبير اتدكلرى آلته دينور مسحاة معناسنه (الهرء) هانك فتحى و رانك سكونيله فحش وقبيح كلماتى چوق سويلمك على قول خطا و غلط سوزلرى چوق سويلمك معناسنه در يقال هرأ الرجل هرءا من الباب الثالث اذا اكثر الخنا اوالخطأ وهرء وهراءه كتابه وزننده صوغوق پك سرد وشديد اولمغله انسانى ياحيوانى اوشيدوب هلاك ايده يازمق على قول هلاك ايلمك معناسنه در يقال هرأه البرد هرءا وهراءة من الباب المزبور اذا اشتد عليه حتى كاد يقتله اوقتله ويل پك بارد ومؤثر اسمك معناسنه در يقال هرأت الريح اذا اشتد بردها و اتى كركى كبى نضج بولنجه پشورمك معناسنه در يقال هرأ اللحم اى انضجه وهرء وهرء هانك ضميله و هروء قعود وزننده ات كركى كبى پشوب يپريمك معناسنه در يقال هرئ اللحم هرءا و هرءا و هروءا من الباب الرابع اذا نضج حتى يتفسخ (الهراء) غراب وزننده چوق سوزه دينور منطق كثير معناسنه على قول فاسد وبى نظام وبريشان سوزه دينور هذيان محموم وترهات مجنون كبى يقال ماهذا الهراء اى المنطق الكثير اوالفاسد لانظام له وچوق سوزلو ياوه كوى وهرزه سخن كمسيه دينور (الهرء) صرد وزننده بودخى يكشاق و هرزه كلام اوزانه دينور يقال رجل هراء وهرء اى الكثير الكلام الهذاء (الهراء) كتاب وزننده خرده

خرما قدانلرینه دینسورکه کوکدن سوروب چقدلر فاسد اولدیغندن قطع ایدرلر وهراء برشیطان اسمیدرکه رؤیای قبیحه و احلام فاسده تصویر و تخییلی ضمنده نفوس اوزره مسلطدر اضغاث احلام آنك اراًیلهدر (الاهراء) همزهنك کسریله انسانه یا حیوانه صوغوق زیادهسیله تأثیر ایلکله هلاك اولمق کرتهسنه واردرمق یاخود هلاك ایلك معناسنه در یقال اهراًه البرد اذا اشتد علیه حتی کاد یقتله اوقتله واتی کرکی کبی پشوروب پیرتمك معناسنهدر یقال اهرأ اللحم اذا طبخه حتی ینفسخ وصووقلامق وصووغه طوقمق واوشیمك معناسنه در تقول اهرأنا ای ابردنا و بونك متضمن اولدیغی برودت اخشام وقتنه یاخود حزیران و تموز آیلرنده اواخر نهارده تحدث ایدن برودته مخصوصدر که اول هنکامارده سرینلك اولغله مدار تنفس واستراحت اولور واهراء قتل ایلك معناسنهدر یقال اهراء فلانا اذا قتله وچوق خطا ونا صواب کلمات ایلك معناسنهدر یقال اهرأ الکلام ای اکثر ولم یصب (التهرئة) تکمله وزننده بودخی اتی کرکی کبی پشوروب پیرتمك معناسنهدرکه مهراقلق تعبیر اولنور یقال هرأ اللحم تهرئة اذا نضجه حتی ینفسخ (التهرؤ) تفعل وزننده ات زیادهسیله پشوب مهرا اولمق معناسنهدر یقال هرأ اللحم فتهرأ (المهروء) مقتول وزننده بردك یاخود حرك شدت و تأثیرندن هلاك اولان کسیه دینور یقال هری المال ای المواشی والقوم علی البناء المجهول کعنی فهم مهروؤن اذا قتلهم البرد او الحر بوفی جوهری کندی دست خطیله کتابنده سمع وزننده اولهرق بناء معلوم اوزره ضبط ایلکله ارتکاب تصحیف ایلشدر شارح دیرکه فهم مهرؤن قولی بناء مجهول اوزره اولمغه دال اولمغله کسمع قولی طغیان قلم اولمق ظاهردر (الهزء) هانك ضمی و زای معجمهنك سکونیله (والهزء) فتحیله (والهزوء) قعود وزننده (والمهزءة) میمك وزانك فتحیله هزل وسخریه ایلك معناسنهدر یقال هرأ منه و هرأ به وهزی منه وبه هزءا و هزءا وهزوءا ومهزءة من الباب الثالث والرابع اذا سخر منه (التهزؤ) تفعل وزننده (والاستهزاء) بونلرده برکسهیی هزل ایدوب مسخرهلغه آلمق معناسنهدر یقال تهزأبه واستهزأته یعنی هرأبه (الهزءة) هانك ضمی وزانك سکونیله شول کسهدرکه هرکس صقالته کولوب کندیسنی ذوقلنوب هزل واستهزا ایدهلر قشمر تعبیراولنور (الهزءة) هانك ضمیله همزه وزننده خلقی دائما مسخرهلغه آلوب هزل و استهزا ایدن کسیه دینسور یقال رجل هزءة بالضم ای یهزأ منه ویقال رجل هزءة کهمزة ای یهزء بالناس (الهزء) هانك فتحی و زانك سکونیله قیرمق معناسنهدر یقال هزاه هزءا من الباب الثالث اذا کسره وبرکسهیی یابر حیوانی اوشیدوب هلاك ایلك معناسنهدر یقال هرأ ابله اذا قتلها بالبرد و بندیکی مرکوبی تحریك ایلك

معناسنه‌در يقال هزأ راحلته اذا حركها و اولمك معناسنه‌در يقال هزأ زيد اذا مات (الهزء) فتحتينله بودخى اولمك معناسنه‌در يقال هزئ زيد اذامات (الاهزاء) همزه‌نك كسريله بر آدمى ياخود بر حيوانى اوشتديروب هلاك ايتمك معناسنه‌در يقال اهزأ ابله اذا قتلها بالبرد وبرد شديده داخل اولمق معناسنه‌در يقال اهزأ الرجل اذا دخل فى شدة البرد ومركوب راكبنى بك سرعتله كوتروب كتمك معناسنه‌در يقال اهزأت به ناقته اى اسرعت به (الهمْ) هائك كسرى و ميمك سكونيله كهنه لباسه دينور ثوب خلق معناسنه جمعى اهماء كلور خرب و اخراب كبى (انهماْ) هائك فتحى وميمك سكونيله لباسى اسكيدوب يپرتمك معناسنه‌در يقال هماْ الثوب هماً من الباب الثالث اذا خرقه وابلاه (الاهماء) همزه‌نك كسريله هماْ معناسنه‌در (الانهماء) انفعال وزننده (والتهمؤ) تفعل وزننده معناى مزبوردن مطاوعلردر اثواب اسكيوب يپرتمك معناسنه‌در يقال اهماْ الثوب فانهماْ و تهماْ اى بلى وتقطع (الهنيْ) امير وزننده (والمهناْ) مشرب وزننده بى رنج و مشقت حاصل اولوب سهولتله دسترس اولنان شيئه دينور يقال شئ هنيْ ومهناْ و هو ماتاك بلا مشقة و هنيْ سهولتله معدميه واصل اولوب على الفور هضم اولان طعام خوشكواره دينور يقال طعام هنيْ اى سايغ مترجم ديركه اكل و شرب ايدن كسيه هنيئا مريئا قولى كه نصبله دعادر فارسيده كوار ايادا معناسنه‌در يعنى بريسى زحمتسز آسان وجهله هضم واستمراء اولوب غدائيتله بدل مايتحلل اولان طعام وبريسى كذلك سيكوب هضم اولمق خاصه‌سى كنديده موجود اولان ادامدن عبارتدر خلاصه اكل وشرب ايلديكك معده‌كده هضم اولمش اولهوغداْ ودوآء اولوب بدنكه سيكوب وجودكه مادهٔ عافيت اوله ديمكدر نته‌كه شاعرك ★ كل هنيئا ومريئا كله ★ ديديكى مصراع جناسيده ظاهردر واشبو هنيْ كلمه‌سى عند المؤلف فعيل بمعنى مفعول اولوب مجاز اولى قبيلندن اولور و بمعنى فاعل اولمق دخى جائزدر وعندالمبرد مصدردر زيرا بعض مصدردن صفات اتابه ايدرلر وعندالاكثر ملتزم الاضمار اولان عاملندن حال مؤكده‌در انتهى (الهناْ) فتحتينله (والهناءة) كرامه وزننده برنسنه‌يى رنج وزحمتله حاصل وميسر اولمق معناسنه‌در يقال هنيْ الشئ وهنؤ هناْ و هناءة من الباب الرابع والخامس اذا اتى بلا مشقة (الهناْ) هائك كسرى ونونك سكونيله (والهناْ) منع وزننده (والهناء) سلام وزننده طعام خوشكوار اولوب و جوده يرامق معناسنه در تقول هنأنى الطعام و هنألى بهناْ بالفتح ويهنئ بالكسر ويهنؤ بالضم هناً وهناْ وهناءا من الباب الثالث والثانى والخامس اذا صار هنيئا و طعامى هضم ايتدرمك معناسنه‌در تقول هناْ تنيه العافية يعنى مزاجده اولان صحت وعافيت سببيله اولان قوت بكا يديكم طعامى هضم ايتدردى

(الهناءة) كرامه وزنده (والهناءة) عجله وزنده (والهنأ) ضرب وزنده طعام وشراب خوشكوار اولمق معناسنه در يقال ماكان الطعام هنيئا و لقد هنؤ هناءة وهنأ من الباب الخامس اذا صار هنيئا پس معنای اول ايله بونك بينده فرق واردر زيرا معنای اول طعام خوشكوار اولمغله بدنه سيكوب مزاجه پرامق وبو طعام سيكيجي وهضم اولمق شاشدن اولجي خوشكوار اولمق معناسنه در (الهنأ) هائك فتحي ونونك سكونيله تيريك و استعداد معناسنه استعمال اولنوركه قوتلونمق تعبير اولنور معنای مرقومدن مأخوذدر يقال هنأه بالامر هنأ من الباب الثالث اذا قال ليهنئك يعني سكا هنيء و مسعود اولسون شارح ديركه عربلر تعزيه خلافنده يعني پرنسنه رنج وتعبسز اولوب حقكه خير ومنفعتي مستوجب اولسون ديو تيريك و استعداد مقامنده ليهنئك ديرلر همزهنك جزميله اوليهنيك ديرلر يني ساكنه ايله ليهنك ديمزلر تونك كسريله انتهى وهنأ اطعام ايتمك معناسنه در يقال هنأه هنأ من الباب الاول والثاني اى اطعمه وويرمك معناسنه در يقال هنأه اذا اعطاه وهنأ منع وزنده وهنأ عز وزنده وهناءه كرامه وزنده طعامي اصلاح ايدوب وجوده برار ترتيب ايتمك معناسنه در يقال هنأ الطعام هنأ وهنأ وهناءة من الباب الثالث اذا اصلحه وهنأ منع وزنده دوه‌يي قطرانله ياغلمق معناسنه در يقال هنأ الابل هنأ من الباب الثالث والثاني والاول اذا طلاها بالهناء ويارديم ايتمك معناسنه در يقال هنأ فلانا اذا نصره (التهنئة) تكمله وزنده (والتهنئ) تكميل وزنده تبريك واستعداد ايتمك معناسنه در كه تعزيه مقابليدر يقال هنأ تهنئة وتهنيئا ضد عزاء مؤلف بوني كرچه تكرار ايتمشدر لكن قول اول مثلا اكل طعام ايدن كسيه ليهنئك يعني سكا طعام هنيء وكوارا اولسون ديو دعايه حمل اولنمغله تغاير اعتباري تمكندر (الاهناء) همزهنك كسريله ويرمك معناسنه در يقال اهناه اى اعطاه (الهناء) كتاب وزنده قطرانه دينور وخرما صاقمنه ياخود چوپنه دينور اهان كلمسيله مرادفدر (الهنء) هائك كسريله اسمدر دوه‌يي قطرانله ياغلمق حالتنه دينور وويركي‌يه دينور عطا معناسنه وكچه‌دن برمقداره ويرلوكه دينور يقال مضى هنء من الليل اى طائفة منه (الهنأ) قصتينه (والهنأ) منع وزنده طوارد لحواهي اوزره برمقدارجه اوتلاق بولوب لكن قليل اولمغله آندن شبع وغنا حاصل اولميوب هنوز استكلي قالمق معناسنه در يقال هنئت الماشية هنأ وهنأ اذا اصابت حظا من البقل ولم تشبع منه وشاد ومسرور اولمق معناسنه در يقال هنئ به اذا فرح وطعام لطيف وخوشكوار اولمغله بدنه سيكوب پرامق معناسنه در يقال هنئ الطعام اذا تهنأ به (الهنأى) سكرى وزنده برمقدار اوتلاق بولوب قليل اولديغندن ايوجه طويمامش اولان دوه‌لره دينور يقال ابل هنأ اى اصابت حظا من البقل

ولم تشبع منه مؤلفك وهى ابل هنأ قولنده‌كى ضمير جماعت موهومه‌يه راجعدر پس بونك مذكرى هنأن اولور (هناءه) ثمامه وزننده اسماء رجالدندر (الهانئ) خادم وخدمتكار معناسنه‌در ابن اثيرك بيانينه كوره اعطاً معناسنه اولان هنأ لفظندن مأخوذدر كويا كه مخدومنه نفسنى اعطا ايلمشدر (ام هانئ) امام على كرم الله وجهه حضرتلرينك قز قرنداشلرى كنيه سيدر ابو طالبك قزيدر اسمى فاخته‌در (المهنأ) معظم وزننده برر جل آديدر (الاستهناء) ياردم ايستمك معناسنه‌در يقال استهنأه اى استعطاه (الاهتناء) افتعال وزننده دواب ومواشيى تقيد وتيمار ايله اصلاح ايلمك معناسنه‌در يقال اهتنأ ماله اى اصلحه (الهنئ والمرئ) امير وزننده رقه ترابنده ايكى نهرلردر ملوك مروانيه‌دن هشام بن عبد الملك حفر ايتديرمشدر (الهنيئة) مصغر بنيه‌سيله‌كه امام بخارى صحيحنده يعنى [انه اقام هنيئة] حديثنده رسم مرسوم اوزره مرسوم وشئ يسير ايله مفسردر بونده‌صواب اولان بغير همز اولمقدر زيرا هنو لفظنك مصغر يدركه شئ معناسنه در بوجهتله معتل اولمغله هنو ماده‌سنده ذكر اولنور ان شاء الله تعالى (الهوء) هانك فتحى وواوك سكونيله بركسه ذاتنده عالى همت اولمغله اسبابنه تشبثله سعى ايده‌رك نفسنى مراتب عاليه‌يه ابلاغ واصعاد ايلمك معناسنه‌در معناى آتيدن مأخوذدر يقال هاء بنفسه الى المعالى يهوء هوءا اذا رفعها وهمت معناسنه در معناى سابق بوندندر قال الشارح ومنه الحديث [اذا قام الرجل الى صلوة فكان قلبه وهوء الى الله انصرف كما ولدته امه] اى همته ونافذ وماضى رأى وتدبيره دينور وبركسه آخر كسه‌ده برنسنه ياخود برموضع وحالت سزمك معناسنه‌دركه توهم مفهوميدر تقول هوّت به خيرا اوشرا وهوّته بخيرا وبشر اى ازعنته به وهوّ وهوء هانك ضميله ظن وكمان معناسنه‌در تقول وقع ذلك فى هوءى وفى هوءى اى فى ظنى وهوّهانك فتحيله فرحناك اولمق معناسنه در تقول هوّت به هوءا اى فرحت به (الهوء) فتحيله همت ايلمك معناسنه‌دركه برنسنه‌يه قلب قصد ايلمكدن عبارتدر يقال هوى اليه هوءا من الباب الرابع اذاهم (هاء) جاء وزننده كلمهٔ تلبيه در يعنى ندا اولنان كسه‌نك صوت اجابتدن حكايه دركه بزم لسانمزده دخى همزه‌نك سكونيله وهمزه‌سز ايراد اولنور وفيه قال الشاعر * لابل يجيبك حين تدعوباسمه فيقول هاء وطالمالبى * يعنى حال اوبلجه دكلدر بلكه سن آنى اسميله چاغردقده سكا اجابت ايدوب هاء يعنى لبيك ديو تلبيه ايدر وكمال انقياد واجابتدن اوزون اوزادى پك چوق تلبيه ايدر مؤلفك شاهد ايرادى صغانى تكمله‌ده متوقف اولمغله آنى رده مبنيدر وهاء كذلك جاء وزننده اسم فعل امر اولور هانك معناسنه‌كه خذ معناسنه‌در وكاهى كاف خطابله ذكر اولنوب تصرف ايدرلر خذانت معناسنه وكاهى كافدن مستغنى اولوب آخرنده اولان همزه‌دن تصرف

ايدرلر مفردنده هاء ديرلر تثنيه مذكرنده هاؤما ديرلر وجمع مذكرنده هاؤم ديرلر ومفرد مؤنثنده هاء ديرلر بلاياء همزه‌نك كسريله وتثنيه مؤنثنده هاؤما ديرلر وجمع مؤنثنده هاؤن ديرلر نون مشدده ايله وبونده برلغت دخى واردركه هأيارجل ديرلر همزه ساكنه ايله هع وزننده بونك اصلى هاء ايدى هاع وزننده اجتماع ساكنينه مبنى الف ساقط اولمشدر مؤنثنده هائى دينور هأعى وزننده وتثنيه‌لرنده هاءا دينور هاعا كي وجمع مؤنثنده هأن دينور هعن وزننده ظاهرا جمع مذكرى يته هاؤم اولمقدر (هاء) همزه‌نك كسريله هات معناسنه‌دركه اسم فعل امردر بكاويرويكا كتور ديمكدر تثنيه مذكرنده هاءيا دينور وجمع مذكرنده هاؤا دينور ومفرد مؤنثنده هاءى وتثنيهٔ مؤنثنده هأيا وجمع مؤنثنده هائين دينور هاتين كي مترجم ديركه لبابه بووجه اوزره مرسومدركه هاء كلمه‌سى‌كه اسم فعل امردر خذ معناسنه‌در بونده بش لغت واردر اول آخرينه كاف الحاق اولنوب جميع احواله مخاطب ايله متصرف اولور يقال هاك هاكما هاكمهاك هاكما هاكن ثانى كاف موضعنده همزه وضع اولوريقال هاء بفتح الهمزة وهاؤما وهاؤم وهاء بكسر الهمزة وهاؤما وهاؤن ثالث همزه ايله كاف مجتمع اولور يقال هاءك هاء كماهاءكم هاءك هاءكما هاءكن رابع همزه مكسور اولور يقال هاءهاءيا هاؤا هاءى خامس همزه ساكن اولور يقال هأعلى وزن هب ومصباحده مسطوردركه كاه اولوركه هأ كلمه‌سنه تالحاق ايدوب هات ديرلركه اسم فعل امردر اعطنى معناسنه يقال هات للمذكر وهات للمؤنث وهاتا وهاتوا وهاتن پس هاك وهات كلمه‌سى مناوله ايچون اولور اول آل وثانى ويرمعناسنه انتهى (المهومن) ميك ضمى وهانك سكونى وواوك وهمزه‌نك فتحى ونونك تشديديله وهمزه‌نك كسريله لغتدر صحراء واسعه‌يه دينور ودأب وعادت معناسنه‌در وكيجه‌دن برمقداره دينور واشبو مهومن كلمه‌سنى جوهرى وهمنه مبنى بومقامده ذكر ايلمشدر زيرا وزنى مفعول اولغله واوى زائده‌در زيرا بنات اربعه اولان كلمه‌ده واواصل اولماز مؤلف نونك اصالتنه بناء هون ماده‌سنده ثبت ايلديكى اهوينادن اسم مفعولدرلكن بوراده وزننده اضطراب ايلمشدر زيرا مجموز اولديغنه كوره وزنى مفعلن اولوركه نون زائده در ونونك اصالتنه كوره مفعأل اولمق لازمدر انتهى (لاهاء الله‌ذا) الفك مدياله لاوالله معناسنه مستعملدركه خدا حقيچون اول اوياه دكلدر ديمكدر وعلى قول افصح اولان لاها الله‌ذا عنوانيله اولمقدركه قصر ايله‌در ياخود مدى لحن وخطادر زيرا اصلى لاوالله هذا ماقسم به اولوب اسم جلال‌هايله ذابينده ادخال اولنمشدر بوماده‌ده اوج قول حاصل اولمشدر تفصيلى مغنى اللبيب وتسهيلده مشروحدر (الهينة) هائك فتحى وكسرى ويائك سكونيله برشيئك وضع جبليسى اوزره رسم اولنان حال وشان وكيفيته دينور كرك محسوس اولسون كه شكل وصورتيدر وكرك معقول اولسون كه

طبع وسرشت ونهاديدر پس هيئتك مفهومى عرضك مفهومنه متقاربدر نهايت عرض مقولات اعراض جملەسنه اطلاق اولنور هربرينه عروضى اعتباريله وهيئت موضوعاتنده حصولى اعتباريله اطلاق اولنور يقال له هيئة حسنة اى حال وكيفية (الهيئ) كيس وزننده (والهيئ) ظريف وزننده هيئت وقيافتى خوب وخوشنما اولان كسيه دينور يقال رجل هيئ وهيئ اى حسن الهيئة وهيئه هانك فتحيله وهياءه كرامه وزننده بركسه يابرنسنه خوب هيئت اولمق معناسنه در يقال هاء الرجل بهاء كخاف يخاف وهاء يهيئ كجاء يجيء هيئة وهيؤ هياءة ككرم كرامة اذا صار حسن الهيئة وبرخصوص ايچون كندى هيئتنى اخذ ايلك يعنى اقتضا ايدن لوازم وتدارکاتنى كوروب حاضر وآماده اولمق معناسنه در يقال هاء للامر يهاء ويهيئ اذا اخذله هيئته (التهايؤ) تفاعل وزننده توافق معناسنه در يقال تهايؤا على ذلك اذا توافقوا (الهيئة) هانك كسريله مشتاق وآرزومند اولمق معناسنه در يقال هاء اليه يهاء هيئة اى اشتاق (التهيؤ) تفعل وزننده هيئتلمك يعنى برماده ايچون اقتضا ايدن صورت لازمه يى تكميل ايدوب حاضرلمق معناسنه در يقال تهيأ للامر اذا اخذله هيئته (التهيئه) تكمله وزننده (والتهيئ) تفعيل وزننده برنسنه يه هيئت وقيافت وبروب اصلاح ايلك معناسنه دركه حاضرلمق اكالازم كلور يقال هيأه تهيئة وتهييئا اذا اصلحه (المهايأة) مفاعله وزننده برخصوصده برى برينه موافقت ايلك معناسنه در هيئت معناسندن مأخوذدر يقال هايأه فى الامر مهايأة اذا وافقه وعرف فقهاده بالتوافق والتراضى مقاسمة منافعدن عبارتدركه اسحسانا جائزدر [لهاشرب ولكم شرب يوم معلوم] نص مبينه مبنى در مثلا برخانه ده مشترك اولان زيد وعمرودن هربرى حصەسنه مقابل برسنة مخصوصه اقامت ايلك ونهر واحددن هركس بركون ترلا وباغچه لرينى سقى ايلك وعبد مشتركى برروقت مخصوصده استخدام ايلك كبى نتەكه كتب فقهيه ده مبسوطدر مؤلف والمهايأة الامر المتهيأ عليه عنوانيله رسم ايلمكله عادتى اوزه مساعده ارتكاب ايلشدر تاء تأنيث اسم مفعوله حملدن آيدر مكر تكلف ارتكاب اولنه ياخود هاء طغيان قلم اوله (الهيئ) هانك فتحيله (والهيئ) هانك كسريله انسان قسمنى يمكه وايچمكه دعوت ايليه جك صوتدن حكايه در وخاصة دوه يى صو ايچمكه چاغره جق صوتدن حكايه در (المتهيئة) متحمله وزننده شول ناقه يه اطلاق اولنوركه صوبى پك پاك وولود اولمغله چكدكده حملدن تخلفى نادر اوله يعنى هربار دوله قالور اوله (هئ) هانك فتحى ويانك سكونيله كلمة تعجبدر تقول ياهئ مالى يعنى عجبا بكا نولدى وعندالبعض اسم فعل امردر تنبه وتبصر معناسنه كه غفلتى ترك ايدوب متبصر وآگاه اول ديمكدر نتەكه صه كلمەسى اسكت معناسنه اسم فعل امردر واشبو هئ كلمەسى اجتماع ساكنين محذوريچون حركه اوزره وخفت

ايجون فتحه اوزره مبنى اولمشدر شارح ديركه عند البعض كلمهٔ تاسفدركه تغير حال قديمه‌دن نشئت ايدن حاله آجيوب حيف ايلمكدن عبارتدر معلوم اولدكه بين العرب تعجبه و تاسفه دال اولان براز تعبيرات واردر ياسىٰ مالى ويافىٰ مالى وياهىٰ مالى كبى بونلرده اصل تعجب اداتى ماء كلمهسيدر ياء حرف ندادر منادای نكره اوزره داخل اولمشدر اشبو منادانڭ الفاظ مهملهدر يعنى اصوات قبيلندندر كويا كه على الابهام بركسيه نداء اولنور پس تركيب مذكور تعجبى مشتمل اولمغله كلمهٔ واحده حكمنده قلنوب مقام تعجبده استعمال اولنمدى ولزوم علاقهسيله مقام تأسفده دخى استعمال ايلديلر منادانڭ آخرلرى كلمهٔ واحدهنڭ وسطى منزلنده قالمشدر ونداء ومنادى جهتلرى مضمحل اولمشدر زيرا مجموعى كلمهٔ واحده منزلنده اولمشدر ﴿ فصل الباء التحتية ﴾ (اليأيأة) زلزله وزننده (واليأياء) سلسال وزننده بركسيه لطف و نوازش وبشاشت اظهار ايلك معناسندهدركه اوخشامق تعبير اولنور يقال يأياء يأيأة ويأياء اذا اظهر الظافه وبركسهيى يانه چاغرمق معناسنهدر يقال يأيأ بالقوم اذا دعاهم ودوهيى طوردرمق ايجون اى دمك معناسنه در على قول ناسى بركدرمك ايجون يأيأ ديو چاغرمق معناسنهدر يقال يأيأ بالابل اذا قال لها اى ليسكنها اوقال للقوم يأيأ ليجتمعوا واى همزهنك فتحيله دوهيى طوردرمه جق صوتدن حكايهدر ويأيأ فدفد وزننده ناسى بركمك ايجون چاغرمه جق صوتدن حكايهدر (اليؤيؤ) هدهد وزننده برنجى قوشلردن آتماجه كبى برقوش آديدر تركيده موبول ديرلر بعضلر دلوجه طغان ايله وبعضلر زاغنوس ايله بيان ايتمشلر (اليأياء) سلسال وزننده ذكر اولنان قوشك اوتمسندن حكايهدر (اليرنا) يانك ضمى وقصحى ورای مفتوحه ونون مشدده وقصر ايله (واليرناء) يانك ضمى والفك مدايله قنديه دينور حناً معناسنه (اليرناة) دحرجه وزننده صاح وصقاله قنه يافق معناسنهدر يقال يرنأ لحيته اى صبغها باليرنا كما يقال حنأ رأسه وبوغرائب افعالندندر زيرا ماضى اولهرق مضارع صيغهسنده وارد اولمشدر ابن برى مرحومدن منقولدركه اكر يانك فتحيله يرناء دينورسه همزه ايله قرأت اولنور واكر يانك ضميله يرنا دينورسه همزهنك الياى واسقاطى جائزدر لسان العربده رنأ مادهسى ذيلنده مرسومدر تم ما يتعلق بترجمة باب الهمزة بعون الله وتيسيره فالحمدلله على التوفيق والصلوة على الهادى الى سواء الطريق اولا وآخرا

باب الباء * فصل الهمزة

(الأب) همزهنك فتحى ويانك تشديديله مطلقا اوتهٔ دينور كلا معناسنه كه فارسيده

كياه دينور وعلى قول رعى اولنه‌جق چايرلغه واوتلاغه دينور ياخود من غير بذر وزرع حاصل اولان هر نباته دينوركه فارسى ادا ايله خودر وتعبير اولنور معناى آتيدن مأخوذدر ومنه قوله تعالى [وفاكهة وابا] الاية وهو الكلأ اوالمرعى اوما انبتت الارض وانسانك بلنه دينور خصر معناسنه شارح ديركه اكثر نسخه‌لرده خضر عنوانيله مرسوم‌دركه خاى معجمه‌نك ضمى وضاد معجمه‌نك فتحيله‌در لكن غلطدر صواب اولان خصر اولمقدر وبويالكز هذيل لغتيدر نته‌كه عبايده وتكمله‌ده وسائر امهاتده بومنوال اوزره‌در انتهى و صاحب مصباحك وراغبك بيانه كوره اب كلمه‌سى استعداد وتهيؤ معناسنه موضوع اولمغله سفر وشتا ايچون اعداده وجز ورعيه قابل ومتهيء اولان سبزه وكياهه اطلاق آندن متفرعدر انتهى واب كلمه‌سى مصدر اولور سير و سفره متعلق لوازم واسبابى تدارك ايدوب حاضرلمق معناسنه كاسيذكر (الايب) ديب وزننده (والاباب) سحاب وزننده (والابابه) سحابه وزننده بونلرده اب معناسنه‌در يقال اب فلان للسير ينب بكسر العين على القياس فى اللازم المضعف ويؤب بالضم على خلاف القياس ابا وايبا وابا وابابة اذا تهيأ واب وابابه كتابه وزننده وابابه سحابه وزننده غريب الديار اولان كسه وطننى ارزو ايدوب اوزلمك معناسنه‌در يقال اب الرجل الى وطنه ابا وابابة واوابة اى اشتاق اليه وقيندن چكوب صيرمق ايچون الى قلج قبضه‌سنه صالمق معناسنه‌در يقال اب يده الى سيفه اذا ردها ليسله وقصد معناسنه در يقال اب ابه اى قصد قصده مترجم ديركه زمخشرى كشافده مرعايه اب اطلاق قصد معناسندن مأخوذ اولمق اوزره امضا ايلشدركه مأبوب ديمكدر مقصود معناسنه و يول طوغرى ومستقيم اولمق معناسنه‌در يقال ابت ابابته اى استقامت طريقته و دشمنى بر حمله ايله بوزمق معناسنه در يقال اب العدو اذا هزمهم بحملة لامكذوبة فيها مكذوبه لفظى مصدردر كذب كبى يعنى برحمله صادقه ايله دشمنى منهزم ايلدى ودپرتمك تحريك معناسنه‌در يقال اب الشيء اذا حركه (اب) همزه‌نك كسريله يمنده برقريه آديدر (الاباب) كتاب وزننده سير وسفره متعلق لوازم و اسبابه دينور يقال هوفى ابابه اى فى جهازه وصويه اطلاق اولنور وسراب معناسنه‌دركه نصف نهار اسيلكنده ايراقدن چوللرده صو هيئتنده نمايان اولان پوصارقدر (الاباب) غراب وزننده سيل عظيمه وموج عظيم اطلاق اولنور (ابه) همزه‌نك وباى مشدده‌نك فتحيله بر رجل اسميدر [ابة العليا وابة السفلى] يمنده عدن مضافاتندن لحج نام بلده قضاسنده ايكى قريه‌لردر مرقوم ابه نام كسه‌نك اسميله مسمالردر (ابه) همزه‌نك ضميله مغربده افريقيه ايالتنده بربلده‌در (التأبيب) تفعيل وزننده حيقرمق معناسنه‌در يقال ابب الرجل اذا صاح (التأبب) تفعل وزننده تعجب معناسنه‌در

يقال

يقال تأيب الرجل به اى تعجب به وصفالنوب منبسط وشادان اولمق معناسنه در يقال تأيب به اى تعجب (الاباية) سحابه وزنده (والاباية) كتابه وزنده يوله دينور طريقه معناسنه كرك حقيق وكرك معنوى اولسون (ابى) حتى وزنده كوفه ايله قصر بنى مقاتل بينده برنهرك اسميدر ملوك نبطيه دن ابى بن الصا مغان نام ملك حفر ايتدرمكله اكا منسوب واسميله مسمادر وبينه عراقده واسط نام بلده ترابنده برنهرك اسميدر ومدينة منوره ده بر قويى آديدر على قول بونده صواب اولان انا اولمقدر نون مخففه ايله هنا وزنده (الايتاب) اكتساب وزنده حاضرلمق تهيؤ معناسنه در يقال ائتب الرجل اذا تهيأ (الاتب) همزه نك كسرى وتاى فوقيه نك سكونيله (والمتئبة) مكنسه وزنده يقاسز ويكسز اولان كوملكه دينور كه عرب نسوانى كيرلر بز وبورونجك مقوله سى جارى وسطندن پرتوب بعض مرتبه عمل ايله بيونلرينه چكروب كوملك طرزنده كيرلر اكا بقيره دخى ديرلر مشقوق اولديغيجون مؤنثدر والبقيرة قولى عطف تفسيريدر واتب نسوانك اوستلك تعبير ايتدكلرى لباسه دينور فراجه كى ومطلقا همان بالدرك وبجاغك نصفنه بالغ لباسه دينور زيرا كى على قول پاچه سز طونه دينور بوطلق تعبير اولنور ياخود يكلرى اولمان كوملكه دينور جمعى آتاب كلور همزه نك مديله واتاب كلور همزه نك كسريله و اتوب كلور همزه نك ضميله واتب همزه نك كسريله اريه نك قبوغنه دينور قشر الشعير معناسنه (التأتيب) تفعيل وزننده ذكر اولنان اتب ديدكلرى لباس ترتيب اولمق معناسنه در يقال اتب الثوب على بناء المجهول تأتيبا اى صير اتبا بونك استعمالى مجهول اوزره در وتأتيب بركسيه اتب مزبورى كيدرمك معناسنه در يقال اتبه اياه اى البسه اياه يعنى الاتب (التأتب) تفعل وزننده ذكر اولنان اتب ديدكلرى لباسى كيمك معناسنه در يقال تأتب بالاتب اذا لبسه ويات ويراغنى كوروب حاضرلمق معناسنه در يقال تأتب للامر اذا استعده وبرنسنه يكشوب صلابت بولمق تصلب معناسنه در يقال تأتب الشئ اذا تصلب وبابك باغنى كوكسه كتوروب اموزلرى آتك ايجنده چقارمغله يابى ارقه يه آلمق معناسنه در يقال تأتب القوس اذا جعل حمالها فى صدره واخرج منكبيه منها (الائتاب) اكتساب وزننده بودخى ذكر اولنان اتب ديدكلرى لباسى كيمك معناسنه در يقال ائتب ائتيابا اذا لبس الاتب (المؤتب) معظم وزننده طرنقلرى برطرفه طوغرى اكريجه وقاچق اولان كشى يه دينور يقال رجل مؤتب الظفر اى معوجه (المتئب) تاى مثلثه ايله منبر وزننده مشمل معناسنه در كه ولنسه واحرام طرزنده يوكدن ياپلش بركونه لباسدر كه عربلر برنس كى اكا صاريلوب بورينورلر بتون بدنلرنى احاطه ايدر ودوز وملايم يره دينور ونهر صغيره دينور جدول معناسنه وارض مرتفعه يه دينور جمعى مآتب كلور مكاسب وزننده ومآتب جمع

جمع صيغه‌سى اوزره برموضع آديدر على قول مدينهٔ منوره قربنده برطاغ آديدركه آنده سلطان الانبياء عليه افضل التحايا حضرتلرينك صدقاتلرى واقع اولمشدر (الاثب) فتحتينله برشجر آديدر وبو اثأب مخففيدركه احمر وزننده‌در (الادب) فتحتينله ظرافت واوصلولق‌كه ناسله قولا وفعلا لطف معامله وحسن مناوله ايلمكدن عبارتدر فارسيده فرهنك دينور يقال به ادب اى ظرف وحسن تناول مترجم ديركه تعريفاتده ادب جميع انواع خطادن مابه الاحتراز اولان نسنه‌يى يتملكدن عبارتدر ديو معرفدر وبعض اعلام اخلاق حسنهٔ ظاهره ايله تفسير ايلمشدر ودولت اسلاميه‌دن بر مدت مرورنده علوم عربيه واشعاره ادب اطلاق ايلديلر باعث تأديب اولديغيچون وملكهٔ تعصم من قامت به عمايشينه عبارتيله تعريف ايلديلر يعنى ادب برقوت راسخهٔ نفسيه‌دركه متصف اولان كسنه‌يى موجب شين وعيب اولان نسنه‌لردن حفظ ايدر وادب ايكى نوعدر برى ادب النفس وبريسى ادب الدرس‌در ديدكلرى تعريف مذكورك فقرهٔ اخيره‌سنه ناظر اولمش اولور وفقرهٔ اولاسى اصطلاح عرفاده حفظ حدود شرعيه وسلوك طريقت مرعيه‌دركه اخلاق حسنهٔ باطنه‌دن عبارتدر ★ طرق الحق كلها آداب ★ وعند الفقهاء سنته مبنى اولان حركات ديمكدركه ادب خيره وادب عشره كلاملرى اكا ناظردر واشبو ادب كلمه‌سى ادب لفظندن اسمدر ادب همزه‌نك فتحى ودالك سكونيله بركسه‌يى طعام وضيافته دعوت ايلمك معناسنه اولمغله اخلاق مذكوره صاحبنى خيرات وحسناته داعى اولمق مناسبتيله ادب اطلاق اولنمشدر وبين العلماء ادب البحث دخى واردركه علم مناظره‌يى مشتملدر خلاصه ادبك تحتنده اخلاق مرضيهٔ ظاهره‌دن ماعدا بالجمله شرعك استيجاب وعقلك استحسان ايلديكى اطوار واقوال مندرجدر عفت وظرافت ونزاكت واظهار عدل ولطف معامله و انصاف وسائر مكارم اخلاق و محاسن اوصاف كى انتهى وادب كلمه‌سى مصدر اولور بركسه ادبلو اولمق معناسنه يقال ادب الرجل ادبا من الباب الخامس اذا ظرف وحسن تناوله ومأدبه ترتيب ايلمك معناسنه‌در يقال ادب فلان ادبا من الباب الثانى اذا عمل مأدبه كما سيذكر (الاديب) امير وزننده ادبلو كشى‌يه دينور جمعى ادباء كلور علماء وزننده (التأديب) تفعيل وزننده تعليم ايلمك معناسنه‌دركه مراد آداب شرعيه وعرفيه وعلم اوكرتمك معناسنه دركه ادب اكا لازم كلور يقال ادبه تأديبا اذا علمه مصباحده علمه رياضة النفس ومحاسن الاخلاق عبارتيله مفسردر (التأدب) تفعل وزننده مطاوعيدر ادبلنمك وادب اوكرنمك معناسنه در يقال ادبه تأديبا فتأدب (الاستئداب) تأدب معناسنه‌در يقال استأدب بمعنى تأدب (الادبة) جرعه وزننده (والمأدبة) مسعده وزننده (والمأدبة) دالك ضميله مكرمه وزننده ضيافت طعامنه ياخود وليمه طعامنه دينور

تقول شهدنا الادبة والمأدبة والمادبة هى طعام صنع لد عوة اوعرس وادبه عجب وتعجب معناسنه در (الايداب) همزه‌نك كسريله پادشاه ووالى قلمر وسلطنت وايالتنده اولان اولكه‌يى برعدل وداد ايلمك معناسنه‌در يقال آدب السلطان البلاد ايدابا اذا ملأها قسطاوعدلا وبركسه‌يى ضيافته دعوت ايلمك معناسنه‌در يقال آدبه اى دعاه الى طعامه (الادب) همزه‌نك فتحى ودالك سكونيله عجب معناسنه‌در كه تعجب ايلمكدر وبركسه‌يى ضيافته دعوت ايلمك معناسنه‌در يقال ادبه ادبا من الباب الثانى اذا دعاه الى طعامه (ادب البحر) بعض امهاتده همزه‌نك فتحى ودالك سكونيله بعضنده فتحتينله مضبوطدر دريانك كثرت آبنه اطلاق اولنور ضيافت معناسندن مأخوذدر يقال جاش ادب البحر اذا كثر ماؤه (ادبى) عربى وزننده طى قبيله‌سى ديارنده برطاغك اسميدر (الارب) همزه‌نك كسرى ورانك سكونيله زيركلك دهاة معناسنه‌در ونكر وخبث وشروغائله معنالرينه‌در يقال به ارب اى نكر وخبث وغائلة وعضو واندام معناسنه در تقول قطعته اربا اربا اى عضوا عضوا شارح ديركه جمى ارآب كلور احزاب كبى ومنه حديث الصلوة [كان يسجد على سبعة آراب] اى اعضاء راغبك تحققنه كوره ارب لفظى دفعى خصوصنده احتيالى مقتضى اولان فرط حاجت معناسنه موضوعدر پس مطلقا حاجتدن اخص اولور بعده كاه حاجت مفرده‌ده وكاه بلا حاجة همان مكر واحتياله استعمال ايلديلر بوصورتله دهاء ومكر وخبث وغائله معنالرى بوندن متفرع اولور وكاه اولوركه پك حاجتلو اولان عضوه اطلاق اولنور زيرا اعضاء مطلقه ايكى قسمدر برى مدار حاجت اولان عضودر يدو رجل وعين كبى وبريسى مدار زينت اولان عضودر حاجب ولحيه كبى وعقده واحكام وسائر معانيسى دخى معناى اولدن مأخوذدر انتهى وارب عقل وذكاء ودين وملت معنالرينه‌در وفرج معناسنه‌دركه عضونا محرمدر وارب حاجت معناسنه‌در (الاربة) همزه‌نك كسريله وضميله لغتدر بودخى زيركلك دهاء معناسنه‌در وحاجت معناسنه‌در ارب كبى واربه همزه‌نك كسريله مكر وحيله معناسنه‌در (الارب) فتحتينله (والمأربة) ميمك فتحى ورانك حركات ثلاثيله بودخى حاجت معناسنه‌در تقول مالى فيه ارب واربة وارب ومأربة اى حاجة (الارب) همزه‌نك كسرى ورانك فتحيله (والارابه) كرامه وزننده عاقل وزيرك اولمق معناسنه‌در يقال ارب الرجل اربا كصفر صفرا واربابة من الباب الخامس اذا عقل (الاريب) امير وزننده (والارب) كتف وزننده عاقل وزيرك وهشيار اولان كشى‌يه دينور (الارب) فتحتينله برنسنه‌يه ادمان ايلمك معناسنه‌دركه مراد ادمان واعتياد ايله استاذ وحاذق اولمقدر يقال ارب بالشئ اربا من الباب الرابع اذا درب به يعنى وصارفيه ماهرا وبرنسنه‌يه محتاج اولمق معناسنه‌در يقال ارب اليه اذا احتاج اليه

وزمان سخت ومشتد اولمق معناسنه در يقال ارب الدهر اذا اشتد وبرنسنه به بغايت عشق وعلاقه ايلمك معناسنه در يقال ارب به اذا كلف ومعده فاسد اولمق معناسنه در يقال اربت معدته اى فسدت واعضاء بدن برعارضه سببيله فصله فصله آريلوب دوكلمك معناسنه در يقال ارب الرجل اذا تساقطت اعضاؤه وقطع اربه ويقال اربت ايها الرجل من يدك اى سقطت اربك من اليدين خاصة يعنى اللريكه مخصوص اولان عضولرك لحم مهراكى صاپر صاپر دوشوب دوكلسون ابن اثيرك بيانه كوره بين الناس مذموم ومعيوب وخجيل وشرمسار اولمسن ديمكدن كنايه در وارب بركسه نك الى كسلمك ياخود فقير اولوب ايدى ناس عطيه سنه محتاج اولمق معناسنه در يقال اربت يده اى قطعت اوافتقر فاحتاج مابايدى الناس وبو اكثرى بددعا موقعنده ايراد اولنور (الاربة) همزه نك ضميله دوكومه دينور عقده معناسنه على قول شول دوكومه دينوركه چوزمدكجه چوزلميه يعنى سخت وشديد اوله واربه بيونه چكرمجك قلاديه دينور وآت طوار بغليه جق طاوله اينمك واورك وكوكن وكوسنك مقوله سنك اياغه چكه جك خلقه سنه دينور (الاربية) همزه نك ضميله احجيه وزننده اويلمق دينه دينوركه قالچه تعبير اولنور يقال اشتكى اربيته اى اصل فخذه (الارب) ضرب وزننده شهادت پرمغيله اورمق پرمغمك آرالغنه دينور وارب مصدر اولور دوكومى پك بغليوب محكم ايلمك معناسنه در يقال ارب العقد اربا من الباب الثانى اذا احكمه وبركسه نك برعضونه اورمق معناسنه در يقال ارب فلانا اذاضرب على ارب له (الارب) همزه نك ضميله قوزينك وواوغلاغك هنوز تولد ايلمش تازه سنه دينوركه كوربه تعبير اولنور (الاربيان) همزه نك وبانك كسريله برنوع بالق آديدر تركيده تكه وكرويت ديدكلريدر وبرنوع بقل ونبات آديدر مفرداتده پاپاديه نوعندن بهار ديدكلريله مفسردر (اراب) همزه نك حركات ثلاثيله برموضع آديدر على قول برصو اسميدر (مأرب) منزل وزننده يمنده برموضع آديدر سمحه در يعنى ترابنده طوزله لر واردر كتب جغرافياده مأرب يمنده بربلده در كه سبأ دخى ديرلر ديو مرسومدر ومصباحده دخى مرقومدر كه مأرب يمنده ازد بلادندن بربلده در كه حضر موت طاغلرينك نهايتنده واقعدر وبلقيسك مقرى ايدى واكا سبأ دخى ديرلر كه بانيسى اولان سبأ بن يشجب بن يعرب بن قحطان ايله مسمادر وبو تأنيث وعليتله غير منصرفدر (الاپراب) همزه نك كسريله ظفرياب اولمق معناسنه در يقال آرب عليهم ايرابا اذا فاز وفلج (الاربى) همزه نك ضمى ورانك فتحى وقصريله آفت وداهيه معناسنه در (التأريب) تفعيل وزننده برنسنه يى متين ومحكم قلمق معناسنه در يقال ارب الشئ تأريبا اذا احكمه ويحاق وقلج مقوله سنى بيليوب كسكين قلمق معناسنه در يقال ارب السكين اذا حدده وبرنسنه يى چوغالتمق وتوفير وتكميل

ایلك معناسنه در یقال ارب الشیء اذا وفره وکمله (المؤرب) معظم وزننده وافر وکامل اولان شیئه دینور یقال شیء مؤرب ای موفر (التأرب) تفعل وزننده بر نسنه ضمننده سرد لشوب تعصب وامتناعله کر دنکشلك ایلك معناسنه در یقال تأرب فی الامر اذا تأبی وتشدد وتصنع وتکلفله زیر کلمك وصورت دها کوستورمك معناسنه در یقال تأرب فلان اذا تکلف الدهاء (المستأرب) اسم مفعول بنیه سیله بورجلویه دینور مدیون معناسنه (المؤارب) مجاهد وزننده مداهی یعنی مکار وعیار وقلاش کسیه دینور یقال رجل مؤارب ای مداه (الاربان) همزه‌نك ضمیله عربان لفظنده لغت اولمغله عرب ماده‌سنده مرسومدر که مدار انعقاد بیع وشرا اولان پیشین اجقدیه دینور (الاربة) کتیبه وزننده بیوك وبول تنجره‌یه دینور یقال قدر اربة ای واسعة (الازب) همزه‌نك وزای معجمه‌نك فتحیله دوه کویش کتورمز اولمق معناسنه در که علتدن یاخود پك زبونلقدن اولور یقال ازبت الابل ازبا من الباب الرابع اذا لم تجتر (الازب) همزه‌نك کسریله بودور کشیه دینور وغلیظ اجثه کسه‌یه دینور وآفت وداهیه معناسنه در ولئیم وناکس شخصه دینور ویاقشقسز بد اندام وعبوس ودمیم کسیه دینور وشول کسه‌یه دینورکه اعضاء ومفاصلی انجه وخرده اولوب قطعا کمکلری ولوحه‌لری ارتیوب وایریلمیوب همان زیاده‌سی قارنی واشاغیسی طرفنه اوله‌که یوقاریسی قاوال واشاغیسی ششخانی اعجوبه شکل اولور یقال هوازب ای الدقیق المفاصل الضاوی لاتزید عظامه وانما زیادته فی بطنه وسفلیه (ازب العقبه) همزه‌نك وزانك فتحیله بر یلان اسمیدر بونك موقع ذکری زیب ماده‌سی اولمغله اوراده مرسومدر بوراده ذکر ایدنلر وهم ایلشدر زیرا همزه‌سی اصلیه دکلدر (الازب) کتف وزننده (والازیب) امیر وزننده اوزون کسیه دینور (الازبة) ازمه وزننده قیتلق شدت وقحط معناسنه در یقال اخذته الازبة ای الشدة والقحط (ازاب) کتاب وزننده بنوتمیم شعبه‌سی اولان بنی العنبر جماعتنه مخصوص برصو آدیدر (الازب) ضرب وزننده صو آغمق معناسنه در یقال ازب الماء ازبا من الباب الثانی اذا جری (المزاب) محراب وزننده وکاه اولورکه همزه‌یی یایه قلب ایدرلر اولوغه دینور ناودان معناسنه وبو اسم آلتدر ذکر اولنان ازب لفظندن مأخوذدر علی قول بولفظ فارسیدن معربدر بل الماء معناسنه که بل کله‌سی بول لفظندن امرحاضر اولمغله صویی بول ایله اساله ایله دیمکدر زیرا میز لفظلری فارسیده بول ایلك معناسنه اولان میزیدن کله‌سندن امر حاضردر کویا که آلت مرقومه‌یه خطاب اولور مترجم دیر که قول اخیر تصرف عجیب اولدیغی غیر ستیردر (الازبة) عازمه وزننده شول دوه‌لره دینورکه آریق اولملریله کویش کتورمز اوله‌لر یقال ابل آزبة ای ضامرة لاتجتر

(التأزب) تفعل وزننده بولوشمك اقتسام معناسنه‌در يقال تازبوا المال بينهم اذا اقتسموه (الاسب) همزه‌نك كسرى وسينك سكونيله قاسيقده بتن قيلاره دينور على قول اود يرنده وعلى رأى خاصة مقعدده بتن قيله دينور يقال حلق اسبه اى شعر ركبه اوهو شعر الفرج اوالاست شارح ديركه بونك اصلى وسب ايدى‌كه نباته دينور همزه واودن مبدله‌در (المؤسب) معظم وزننده توبى و يوكى چوق طواره اطلاق اولنور مادة مرقومه‌دن مأخوذدر يقال كبش مؤسب اى كثير الصوف (الايساب) همزه‌نك كسريله برك نباتى چوق اولمق معناسنه‌در يقال آسبت الارض ايسابا اذا اعشبت (الاشب) همزه‌نك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله برشيئه شئ آخر قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در يقال اشبه اشبا من الباب الثانى اذا خلطه وبركسيه لوم وتعييب وسرزنش ايتمك معناسنه‌در يقال اشب فلانا اشبا من الباب الثانى والاول اذا عابه ولامه (الاشب) فتحتينله اغاجلر كور وصيق اولغله دالارى برى برينه كيريشوب صارمشق وچتلق اولمق معناسنه در يقال اشب الشجر اشبا من الباب الرابع اذا التف ووصف مذكور اوزره اولان اغاجلره اطلاق اولنور مبالغة تسميه بالمصدر در [ومنه حديث عبدالله اوعمرو بن ام مكتوم رضى الله عنه انه قال للنبى صلى الله عليه وسلم انى رجل ضرير بينى وبينك اشب فرخص لى فى العشاء والفجر قال هل تسمع النداء قال نعم فلم يرخص له] يريد بذلك النخيل الملتفة (التأشب) تفعل وزننده بودخى اغاجلرى برى برينه قارشوب كيرشمك معناسنه‌در يقال تأشب الشجر بمعنى اشب وناس برى برينه مختلط اولمق على قول مجتمع اولمق معناسنه‌در يقال تأشب القوم اذا اختلطوا واجتمعوا وتأشبوا اليه ديرلر انضموا اليه معناسنه يعنى خلقى اطرافدن كلوب آكا منضم و ملحق اولديلر (التأشيب) تفعيل وزننده اغاجلرى صيق و چتلق ايتمك معناسنه‌در تقول اشبت الشجر تأشيبا اى جعلته ملتفا وناسى برى برينه دوشوروب شوريده قيلمق معناسنه‌در يقال اشب القوم اذا حرش بعضهم على بعض (الاشابة) همزه‌نك ضميله اجناس مختلفه‌دن مجتمع اولان جماعته دينور اخلاط واوباش معناسنه وحرامله مختلط اولان قزانجه دينور جمعى اشايب كلور اصابع وزننده يقال عنده اشابة من الناس اى اخلاط و يقال له اشابة من الكسب اى ماخالطه الحرام (الاشبانى) فتحاتله بغايت قرمزى اولان شيئه دينور يقال رجل اشبانى اى شديد الحمرة (الانتشاب) اكتساب وزننده بودخى ناس برى برينه مختلط ياخود مجتمع اولمق معناسنه‌در يقال انتشب القوم انتشابا اذا اختلطوا واجتمعوا (المؤتشب) ميمك ضمى وتاء وشينك فتحيله نسبنده اختلاط والتباس اولان يعنى مضبوط النسب وصريح الاصل اولميان كشيه اطلاق اولنور يقال هو مؤتشب اى غير صريح

فى نسبه

فی نسبه (اشبه) جرعه وزننده سباعدن قوردك اسامیسندندر (الالب) همزه‌نك فتحی ولامك سكونیله ناس هر طرفدن آقشوب كلمك معناسنه‌در یقال الب الیه القوم البا من الباب الاول اذا اتوه من كل جانب وطوارلری طوپلیوب سورمك معناسنه‌در یقال الب الابل البا من الباب الاول والثانی اذا ساقها یعنی منضما وطوار طوپلنوب سوریلوب كتمك معناسنه‌در یقال البت الابل ای انساقت وانضم بعضها الی بعض واركك اشك دیشی‌یی اوكونه قاتوب قوغوب كتمك معناسنه‌در یقال الب الحمار طریدته اذا طردها طردا شدیدا شارح دیركه بو معناده حماردن غیریسی مسموع دكلدر پس خصایصدن اولور والب بركدرمك معناسنه‌در یقال الب الجیش اذا جمعهم وبركك معناسنه‌در یقال الب القوم اذا اجتمعوا وسرعت ایلمك معناسنه‌در یقال الب الرجل اذا اسرع وعودت ایلمك معناسنه‌در یقال الب الیه ای عاد ویغمور متصل یاغمق معناسنه‌در یقال البت السماء اذا دام مطرها والب ساقی بزم عشرتك جنبش ونشاطنه دینور ونفس انسانیه‌نك هوا وهوسه میل وانجذابی حالتنه دینور وصوسزلغه دینور ودشمنك حس و ادراك ایلیوب ذهن وخیاللرینه خطور ایلین جهتدن شبخونلرینه متعلق ترتیب اولنان رأی وتدبیره دینور و كوربه قوزی دریسنه دینور وزهر قاتله دینور و طرد شدید معناسنه‌در وشدت حما وحرارته دینور وچبانك هنوز صاغالمغه بشلامسی حالتنه دینور وظلم وعداوت اوزره مجتمع اولان ناسه دینور بونده همزه‌نك كسریله لغتدر یقال هم علیه الب والب واحدای مجتمعون علیه بالظلم والعداوة (التألب) ثعلب وزننده كوده‌سی طوپاج غلیظ الجثه كمسیه دینور واول هیئت اوزره اولان یبان اشكنه وطاغ تكه‌سنه دینور مؤنثنده تألبه دینور هایله یقال رجل تألب ای الغلیظ المجتمع وكذا من حمر الوحش والوعل وتألب بادیه اشجارندن بر شجر آدیدر (الالب) همزه‌نك كسریله فتر معناسنه‌در كه باش پرمغله شهادت پرمغی آچلدقده مابینلرینك حاوی اولدیغی مقداردن عبارتدر تركیده سره تعبیر اولنور والب بر شجر آدیدركه اغاج قاونی شجرینه شبیه اولور جمیع حیواناته سم قاتلدر (الالباب) همزه‌نك كسریله بودخی حمار دیشیسنی اوكنه قاتوب شدتله قوغوب كوترمك معناسنه‌در یقال الب الحمار طریدتها البابا اذا طردها شدیدا (الالوب) صبور وزننده توز طپراق صاوران ریح بارده‌یه دینور یقال ریح الوب ای باردة تسفی التراب وقوییدن قوغه‌یی چابك چقارر اولان كمسیه دینور علی قول جنبش ونشاطله صو چكن كمسیه دینور یقال رجل الوب ای سریع اخراج الدلوا ونشیط یعنی فی ذلك (الالبة) همزه‌نك ضمیله آجلق مجاعه معناسنه‌در (الالبة) فتحاتله یلبه معناسنه‌دركه دریدن اولان قلقانه دینور (التألیب) تفعیل وزننده ناسی

بری برینه قشقردوب میانه‌لرنی افساد ایلمك معناسنه‌در یقال الب بین القوم تألیبا اذا حرضهم علی الفساد وافسد بینهم (المثلب) منبر وزننده سریع وچابك آدمه دینور یقال رجل مثلب ای سریع (البان) سحبان وزننده بر بلده آدیدر شارح دیرکه غزنین نام شهره ایکی مرحله مسافه‌ده واقعدر (الاب) سحاب وزننده مدینهٔ منوره قربنده برموضعدر (التأنیب) تونله تأدیب وزننده برکسیه عتاب وسرزنش ایلمك علی قول ادله وبراهینله اسکات وتبکیت ایلمك یاخود سائله اقبح رد ایله جواب ویرمك معناسنه‌در یقال انبه تأنیبا اذا لامه اوبکته اوسأله فنجهه ای رده اقبح رد (الانب) فتحتینله سبزوات قسمندن بادنجانه دینور تقول اکلنا الانب ای الباذنجان شارح دیرکه انب عند الاکثر طلب وزننده فارسیده دنی بادنجانه دیکله ظاهر الغت متواردهدر وبعض مولدین تغییر ایله اندیخ تعبیر ایلدیلر (الاناب) سحاب وزننده مسك علی قول مسکه مشابه برنوع عطر آدیدر (الأتتاب) اکتساب وزننده شیع یاخود غیری عارضه سببیله طعامه اشتهاسزاولمق معناسنه‌در (المؤتنب) ایتنابدن اسم فاعلدر طعامی اشتهاسی اولمیان کسیه دینور یقال هو مؤتنب ای لایشتهی الطعام (الاوب) همزه‌نك فتحی و واوك سکونیله (والایاب) همزه‌نك کسری ویانك تخفیفیله وتشدیدیله لغتدر (والاوبة) همزه‌نك فتحیله (والایبة) واوی یایه قلبله کیرو دونمك رجوع معناسنه‌در یقال آب الرجل یؤوب اوبا وایابا واوبة وایبة اذا رجع واوب بولوده دینور سحاب کبی ویله دینور ریح معناسنه وسرعت معناسنه‌در و طوار یورکن اللرنی و ایاقلرنی چابك دوندرمك یعنی چابك آلمق معناسنه در یقال ما اعجب اوب قوائمه ای رجعها فی السیر و قصد و عزم ایلمك معناسنه‌در یقال آبه اوبا اذا قصد و دأب وعادت معناسنه‌در یقال هذا اوبه ای عادته و طوغریلق استقامت معناسنه در وبال آریسنه دینور نحل معناسنه و یوله دینور طریق معناسنه و جهت و سمت معناسنه‌در تقول کنت علی اوبه ای جهته وکیجه ایچره صویه کلمکه دینور یقال آب الماء اوبا اذا جاء لیلا واوب آیب لفظنه‌دن جمع اولور صحب وصاحب کبی راجع معناسنه واوب کذلك مصدر اولور ابعاد ایلمك معناسنه یقال آبه الله اوبا ای ابعده وبو بددعادر ویقولون آبك وآب لك مثل و یلك یعنی وای سکا شارح دیرکه یونك اصلی آبك ماتکره ایدی عاودك ماتکره معناسنه بعده فاعل اضمار اولندی (التأویب) تفعیل وزننده (والتأیب) واوی یایه قلبله یونلرده رجوع ایلمك معناسنه‌در یقال اوب عنه وایب اذا رجع وبتون کوندز یولده سیر ایلمك معناسنه در کیجه‌یه قدر طورمیوب کتمکدن عبارتدر یقال اوبوا اذا ساروا النهار کله ومرکوب اولان دوه‌لر بری برینه قیرشوب معارضه و مبارات

ایدرك كتمك معناسنه در يقال اوبت الركاب اذا تبارت فى السير (التأوب) تفعل وزننده بودخى رجوع ايلك معناسنه‌در (الاواب والاياب) همزه‌لرك ضمى و واو وياك تشديدلريله آيب كلمه‌سندن كه راجع معناسنه‌در جمعلردر (الاياب) كتاب وزننده (والايوب) قعود وزننده كونش باتوب غائب اولمق معناسنه‌در يقال آبت الشمس ايابا وايوبا اذا غابت (المتأوب والمتأيب) ميملرك ضمى و واو مشدده و ياى مشدده‌نك فتحيله تأوب وتأيب كلمه‌لرندن مصدرلردر كيجه ايله كلك معناسنه يقال تأوبه وتأيبه متأوبا ومتأيبا اذا اتاه ليلا (الانتياب) افتعال‌وزننده كيجه ايچره صوبه كلك معناسنه‌در تقول انتبت الماء انتيابا اى وردته ليلا (الاوب) فتحتينله طارلمق معناسنه‌در يقال اوب الرجل اوبا من الباب الرابع اذا غضب (الايئاب) ايجاب وزننده بركسه‌يى طارلتمق معناسنه‌در تقول اوبته اى اغضبته (المأوبة) مفاعله وزننده مركوب اولان دوه‌لر برى برينه قيرنشوب معارضه ايله يورويشمك معناسنه‌در يقال آبت الركاب اذا تبارت فى السير (المأوبه) ميمك ضمى و واو مشدده‌نك كسريله بتون كوندز هبوب ايدن روزكاره دينور يقال ريح مأوبة اى تهب النهار كله (الايبة) تأبه وزننده نصف نهار وقتنده ايچيلان مشروبه دينور شربة قائله معناسنه (آبه) غابه وزننده ايرانده ساوه شهرينه قريب برشهر آديدر ومغربده افريقيه قربنده برشهر آديدر (مأب) سحاب وزننده ارض شامدن بلقا قضاسنده بربلده در ومأب اوب لفظندن اسم مكاندر دونوب واره‌جق يره دينور مرجع ومنقلب معناسنه ويقال بينهما ثلاث مأوب على وزن مثالب اى بينهما ثلاث رحلات بالنهار يعنى مياه‌لرنده كوندز كتمسيله اوج قوناق مسافه واردر بوراده مأوب مأب لفظندن جعدر كوندز يوريوب واره‌جق يره دينور (المأوب) معظم وزننده قاريوزك تپه‌سى دليى و ياقه اويونتوسى كبى بغايت دكرمى ومدور قطع اولنان شيئه دينور ومنه المثل قال الحباب بن المنذر انا جبيرها المأوب وعذيقها المرجب جبير جرمنك مصغريدركه بوراده مغاره مراد در وعذيق عذقك مصغريدركه خرما صاقلمنك چوپنه دينور يعنى بن آنلرك مدور نقب اولنمش غاريم كه بكا التجا ايدرلر و خرماسى چوق دالىيم كه بندن اجتناء ايدرلر مثل مزبور انا جذيلها المحكك عنوانيله‌ده منقولدر (آب) ناب وزننده برمعروف آديدر عجميدن معربدر شهور روميه‌دن آغستوس ديدكلرى آى اوله‌جقدر (الاوبات) همزه‌نك فتحى و واوك سكونيله اوبه‌نك جمعيدر طوار اياقلرينه دينور قوائم معناسنه (بنو اواب) تواب وزننده بر قبيله‌در محيش الاوابى كه تابعيندندر اول قبيله‌يه منسوبدر (الاهبة) همزه‌نك ضمى يات و يراغه دينوركه سير وسفر وحرب مقوله‌سى حالات مهماتيدر ساز وعده معناسنه (الهبة)

هانك ضميله اهبه معناسنه‌در يقال اخذ للسفر اهبته اى عدته (التأهيب) تفعيل وزننده يراقلنوب حاضر و آماده اولمق معناسنه‌در يقال اهب للامر تأهبا اذا استعد (التأهب) تفعل وزننده تأهيب معناسنه‌در يقال تأهب للحرب اذا استعد (الاهاب) كتاب وزننده دريه دينور جلد معناسنه على قول دباغت اولنمامش خام دريه دينور جمعى آهبه كلور همزه‌نك مديله افعله وزننده وأهب كلور ضمتينله وأهب كلور فتحتينله مصباحك بيانه كوره جمع اخير غير قياس اوزره‌در وعند البعض اسم جمعدر واهاب اسمادندر اهاب بن عمير معروف راجزدر و ابو اهاب بن عزيز اصحابدندر (اهاب) سحاب وزننده مدينهٔ منوره قريننده برموضعدر (اهبان) عثمان وزننده اصحابدندر (ايهب) زيتب وزننده بر موضعدر (الاياب) كتاب وزننده سقاء معناسنه‌در وفى الحديث [كان طالوت ايابا اى سقاء] (الاية) عيبه وزننده اوبه لفظنده لغتدر كه رجوع معناسنه‌در واوى يايه منقلب اولمشدر نته‌كه ذكر اولندى

﴿ فصل الباء ﴾ (البؤب) زفر وزننده شول آنه دينور كه قصه كوده‌لو وقالين اتلو وسيرك آديملو اشكين وبوريسى وسكرتمسى پك ميدانلو اوله (بية) دبه وزننده هنوز ديلمكه بشليان معصومك صوتندن حكايه‌در كه بيه بيه ديه‌رك سويلكه بشلر وبيه بر رجل قرشى لقبيدر جوهرينك بيه بر جاريه آديدر ديوب رجز ايله استشهادى غلطدر انجق بيه ذكر اولنان قرشى لقبيدر كه عبدالله بن الحارث بن نوفل‌در كذلك جوهرينك استشهاد محلنده راجزدن حكايه ايله قال الراجز قولى دخى غلطدر بلكه اول ارجوزه‌يى ذكر اولنان عبدالله هنوز طفل صغير ايكن والده‌سى هند بنت ابى سفيان ترقيص ايده‌رك ترجيز وانشاد ايلمشدر وارجوزه بودر ★ لا نكحن بيه جارية خدبه مكرمة محبه نجب اهل كعبه يعنى بيه‌يه بن بر تنومند محبوبه دختر نكاح ايدوب آلورم كه حسن وجماله قريش نسوانه غالبه اولور شارح يدخل فيها زيه فقرة لطيفه‌سنى دخى الحاق ايلشدر وبيه آنه طلو نازك بدن ترو تازه جوانه دينور وبيه لفظى احمق كسيه صفت اولور كويا كه حكايهٔ صوت صبى كبى بيهوده ديمك اولور دار بيه مكهٔ مكرمه‌ده بر خانه‌در (البب) بانك فتحيله بأج مرادفيدر كه ضرب وكونه واسلوب معناسنه‌در لسانمزده بابت وچشيد تعبير اولور وتنومند وسمين جوانه دينور يقال رأيت بيا اى شابا سمينا (البيان) قبان وزننده وبانك تخفيفله جائزدر بو دخى اسلوب وطريقه معناسنه‌در يقال هم بيان واحد وعلى بيان واحد ويخفف اى على طريقة يعنى جمله‌سى يكرنك ويكطرز ويكوشلردر قال الشارح ومنه قول عمر رضى‌الله عنه [ان عشت فسأ جعل الناس بيانا واحدا] يريد التسوية فى القسم وكان يفضل

المهاجرين

المهاجرين واهل بدر فى العطاء (البأببة) قبقبه وزننده اركك دوه كوكره‌مك هدير
فحل معناسنه‌در (بر دزبه) دال مهمله وزاى معجمه ايله در خدمه وزننده امام
بخارى عليه الرحمه حضرتلرينك جدى اسميدر وبو كلمهٔ فارسيه‌در اكنجى زراع
معناسنه‌در (بسبه) رسمه وزننده بخارا قضاسنده بر قريه‌در (بشبه) شين معجمه
ايله ايرانده مرو نام بلده مضافاتندن بر قريه‌در (بأنب) زينب وزننده بخارا
قضاسنده بر قريه آديدر محدثيندن جلوان بن سمره وابراهيم بن احمد ووكيع بن
احمد واحمد بن سهل البأنبيون آندندر (البوباة) بانك فتحى وواوك سكونيله بريه
وبيابانه دينور فلاة كبى وبو باة يمن طريقنده بر صرب عقبه آديدر (الباب)
قپويه دينور جمعى ابواب كلور وبيبان كلور تيجان وزننده ونادر اوله‌رق ابوبه كلور زيرا
فعل كه فانك فتحيله‌در افعله اوزره جمعلنمز مؤلف بصائرده ايتديكه باب لفظى مدخل امكنه
معناسنه موضوعدر كه قپو تعبير اولنور باب دار وباب بلده كبى ومجازا بر شيئه
وسيلهٔ وصول اوله‌جق نسنه‌ده استعمال اولنور ومنه يقال فى العلم باب كذا وهذا
العلم باب الى علم كذا اى به يتوصل اليه ومعانىٔ سائره بوندن متفرعدر ومصباحده
بو وجه اوزره مرسومدر كه باب كلمه‌سنك اصلى بوب اولمق اوزره مقدردر كه
فتحتينله‌در بناء عليه واوالفه قلب اولنمشدر بعضا بالتخصيص مضاف اولور باب الدار
كبى كذلك بغدادده بر محله اسمى اولان باب الشام كبى واكر متضايفينه نسبت
اولنورسه يالكزجه اوله نسبت اولنوب البابى دينور وايكيسنه بردن نسبتله البابى
الشامى دخى دينور ويالكزجه اخيره‌ده نسبت اولنور وكاهجه اول ايكى اسم تركيب
اولنوب اسم واحد حكمنده قلندقدنصكره ايكيسنه بردن نسبت اولنوب مثلا البا
بشامى دينور الدار قطنى ديدكلرى كبى انتهى وباب حلب ايالتنده بر بلده آديدر
وهجر قربنده بر طاغ اسميدر (البواب) تواب وزننده قپوجى‌يه دينور دربان
معناسنه وبواب زياد بن ابيه نام كمسه‌نك قرسى اسميدر (البوابة) كتابه وزننده
قپوجيلق حرفتنه دينور (البوب) بانك فتحى وواوك سكونيله قپوجى اولمق
معناسنه‌در يقال باب له يبوب بوبا اى صاربو اباله وديواره باجه وحجره آچمق
معناسنه‌در يقال باب الرجل اذا حفر كوة (التبوب) تفعل وزننده قپوجى
طوتمق معناسنه‌در يقال تبوب بوابا اذا اتخذه (الباب والبابه) هايله حساب
وحدود مقوله‌سنك غايت ونهايتنه اطلاق اولنور (بابات الكتاب) نامه ونسخه‌نك
سطورندن عبارتدر بونك مفردى يوقدر شارح ديركه كرچه مؤلف مفردنى انكار
ايلدى لكن مفردى بابه‌در كه نوع معناسنه‌در هر شيئك نوعى اشخاصنى بيلكه
مدخل اولديغيچون لكن كتابه مضاف اولدقده سطور ووجوهى اراده اولنور
وبونده مفرد اوله‌رق مستعمل اولمز زيرا مراد مجموع وجوه وسطوريدر پس مؤلفك

واحدی یوقدر دیمکدن مرادی بو ماده‌ده مستعمل واحدی یوقدر دیمك اولـور حتی اساسده بو وجهله مرسومدر مانصه یقال فلان من اهون بابائه الکذب وهی انواع خبثه وقال ابن مقبل ★ بنی عامر ما تأمرون بشاعر ★ تخیر بابات الکتاب هجائیا ★ ای اختار من وجوه الکتاب هجائی وبابه بر شیئه صالح وجسبان اولان نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال هذا بابته ای یصلح له ویقال لیس هذا من بابتی یعنی بو بنم خرجم دکلدر وبابه روم اولکه‌سنده بر سرحد آدیدر وبخارا اعمالندن بر قریه آدیدر ابراهیم بن محمد بن اسحق المحدث اول قریه‌دندر وبابه وجه یعنی صنف ونوع معناسنه‌در جمعی بابات کلور وشرط معناسنه استعمال اولنورکه بر شیئك وقوعنه خارجدن یعنی آنك ماهیتندن خارج اوله‌رق موقوف علیه اولان نسنه‌دن عبارتدر یقال هذا بابته ای شرطه (البویب) زبیر وزننده مصر قریه‌سنده بر قریه‌در وبویب محدثیندن عیسی بن خلادك جدی اسمیدر (البوب) بانك ضمیله مصر دیارنده بر قریه‌در (باب الابواب) خزر اولکه‌سنده بر سرحد دربندینك اسمیدرکه حالا دمور قاپو دیدکلریدر (باب وبوبه) بانك ضمیله (وبویب) زبیر وزننده اسامی رجالدندر (بابا) حضرت عباسك عبد معتق اسمیدر کذلك حضرت عایشه‌نك کوله‌سی آدیدر وعبدالرحمن بن بابا او باباه بالهاء وعبدالله بن بابا او بابی بالیاء او بابه بزیادة الهاء تابعیندندر (بابویه) ضم باء وفتح یای تحتیه ایله علی بن محمد الاسواری نام محدثك جدیدر واحمد بن الحسن بن الخنائی بدرینك جدی اسمیدر حنا ماده‌سنده بیان اولندی (بوبه) کذلك اسم عجمیدر ابراهیم بن بوبه وعبدالله بن احمد بن بوبه وحسن بن محمد بن بوبه محدثلردر (البابیه) تشدید یا ایله العجوبه معناسنه‌درکه تعجب اولنه‌جق عجیب نسنه‌یه دینور یقال اتی بالبابیة ای بالاعجوبة (بابین) تثنیه بنیه‌سیله بحرین ایالتنده برموضعدر (بابان) مروشهرنده برمحله‌در (البیب) زیب وزننده حوضه صو آقه‌جق مصلغه دینورکه قویبدن چکیلن صویی بوشالتدقده اورادن حوضه آقوب دوکیلور وحوضك باجه‌سنه دینورکه حوضه صو کلمجك وحوضدن طشره آقه‌جق دلیکدر (البیاب) شداد وزننده ارقه واسواقده صو کزدیرن سقایه دینور یقال هو البیاب ای الساقی یطوف بالماء (بیبه) عیبه وزننده اسمادندر حارث بن بیبه قبیلهٔ مجاشع اعیانیدر

﴿ فصل التاء ﴾ (تبأب) فعلل وزننده یعنی حروفی اصلیه اوله‌رق بر موضع آدیدر (التوتبانیان) تابی زائده اولمغله موضع ذکری وأب ماده‌سیدر جوهری وهمنه مبنی بوراده ایراد ایلدی شارح دیر که مجیبدر که مؤلف محل مزبوره احاله ایدوب واوراده ذکرندن ساکت اولمشدر صحاحده مملرك باشلریله بیان اولنمشدر (تؤبه) تانك ضمیله همزه وزننده وأب ماده‌سنده مرسومدر (التألب) فعلل وزننده بر

نوع شجر در عربستانده آندن عربی یای دوزرلر وبونك موضع ذکری بو مقامدر زیرا ریاعیدر جوهری الب مادەسنده ذکر ایلمکله مؤلف اکا تعریض ایلمشدر (التب) تاءك فتحی وبانك تشدیدیله (والتبب) فرح وزننده (والتباب) سحاب وزننده (والتبیب) حبیب وزننده نقص وخسار وزیان معناسنەدر مؤلفك اطلاقنه کوره یونلر مصدرلردر لکن امهات سائرەنك بیانینه کوره تب کلەسی مصدردر وتباب وتبیب اسملردر زیان وخسار معناسنه وراغبك بیانه کوره تب وتباب مادەسی زیان وخسراندە استمرار معناسنه موضوعدر ومنه قوله تعالی [تبت یدی ابی لهب] ای استمرت فی خسرانه حتی استمرار معناسنی متضمن اولدیغندن استتاب استمرار معناسنه استعمال اولنمشدر وتب وتباب خسران علاقەسیله مطلقا هلاك معناسنەدە استعمال اولنور واساسك بیانه کوره استتباب تمام معناسنەدە استعمال اولنور زیرا خسران وهلاك بر نسنەنك تمامنه تابعدر کما قیل * اذا تم امر دنا نقصه توقع زوالا اذا قیل تم * انتهی ویقال تبالە علی الدعاء نصب لانه مصدر محمول علی فعله ویقال تبالە تبیبا علی المبالغة ای الزمه الله خسرانا وهلاکا یعنی حق تعالی خسران وهلاکی اکا لازم قلسون که دائما خسران وهلاك آندن دور اولسون دیمکدر ویقال تبت یداه ای ضلتا وخسرتا کما فی التنزیل [تبت یدی ابی لهب] الایة وتب هلاك ایلمك معناسنه در یقال تب فلانا ای اهلکه وکسمك معناسنه استعمال اولنور یقال تب الشیء اذا قطعه (التنبیب) تفعیل وزننده بودخی نقص وخسار یعنی زیان وخسارت ایرشدرمك معناسنەدر ومؤلفك ترتیبنه کوره اسم اولور نقص وخسار معناسنه وتبیب برکسه حقنده تبالە دیو بد دعا ایلمك معناسنەدر یقال تبه تبیبا اذا قال له تبالە (التاب) تشدید با ایله پیر وساقط خورده کشیيه اطلاق اولنور وجود وقوتنده نقص وخلل طاری اولمق ملابسه سیله وبو اسم فاعل نسبیدر نقول کنت شابا فصرت تابا وضعیف وزبون کسمه اطلاق اولنور وارقەلری یاغر اولان ارکك دوەیه و ارکك اشکه اطلاق اولنور جمعی اتباب کلور (التوب) تنور وزننده مهلکه وخطرناك معناسنه در یقال وقع فی التبوب ای المهلکة و بدنده ایکولرك هرطرفدن محیط ومشتمل اولدیغی عضوه دینور صدر وقلب کبی یقال اشتکی تبوبه ای ما انطوت علیه الاضلاع (التبه) تاءك کسری وبانك تشدیدیله حالت شدیدە معناسنه در یقال هو فی تبة ای حالة شدیدة (الاتباب) همزەنك کسریله ضعیف قاری معناسنەدر یقال اتب الله قوته ای اضعفها (التبتبة) زلزله وزننده قوجامق معناسنەدر یقال تبتب الرجل اذا شاخ (التبی) تاءك فتحی وکسری وبانك تشدیدیله بر نوع خرما آدیدر بصرەیه مخصوص شهر یز نام خرما کبی (التجاب) کتاب وزننده معدندن چقمش شول

كومش فلزينه دينوركه بردفعه ذوب اولنوب لكن هنوز آنده كومش جوهرينك بقيه‌سى قالمش اوله (التجابة) هايله نجابدن بر قطعه‌در يقال اتى بالنجاب والنجابة وهو ما اذيب مرة من حجارة الفضة وقد بقى فيه منها (النجباب) بايله تمثال وزننده كومش معدننده كائن فلزك جرم و جسدنده مركوز اولان جابجا كومش طبرلره وجوهرلو خطوطه دينور (تجيب) تانك ضمى وفتحيله كنده قبيله‌سندن بر بطن در كنانة بن بشر التجيبى كه حضرت عثمان رضى الله عنه آنك يديله شهادت بولمشدر آندندر (تجوب) تانك فتحيله بنده جبر قومندن بر قبيله‌در امام على كرم الله وجهه حضرتلرينك قتلنه جسارت ايدن شقى عبد الرحمن ابن ملجم التجوبى آندندر جوهرى غلط ايدوب وليد بن عقبه‌نك اشبو * الا ان خير الناس بعد ثلاثة قتيل * التجيبى الذى جاء من مضر * يبتنى تحريفله التجيبى يرينه التجوبى عبارتيله ايراد ايلمشدر يعنى آكاه اولكزكه اوج ذاتدن نصكره ناسك خيرلوسى تجيبى اولان شخصك قتل ايلديكى ذاتدركه مضر قبيله‌سندن نشئات ايلمشدر جوهرى ذوات ثلاثى خلفاى ثلاثه ظن ايلمكله كويا كه امام على بى اراده ايلمشدر لكن اصل ذوات ثلاثدن مراد صاحب سعادت عليه الصلوة والسلام حضرتلريله شيخين مكرمين اولمغله مقتول تجيبى حضرت عثماندر وشاعرك مرادى اولدر وبيت مزبورى كميت نام شاعره نسبتى دخى وهمدر شارح ديركه جوهرى بوماده‌لرده ابن فارسه تابع اولمغله وهم وغلطدن مصوندر وابوعبيد البكرى فضل المقال فى شرح الامثال نام كتابنده بيت مزبورى نائله بنت قرافصه عزو ايلمشدركه زوجهٔ حضرت عثمان‌در وبيت ثانى بودر * ومالى لاابكى وتبكى قرابتى * وقدجبت عنا فضول ابى عمرو * پس اشبو قافيه دلالتيله بيت اولده مضر ضادمعجمه ايله غلطدر صواب اولان بمصر اولمقدر صادمهمله ايله (التخريوت) تانك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله بغايت صوى وكزيده واشكين وبوكرك ناقه‌يه دينور بوماده‌نك موضع ذكرى بومقامدر جوهرى تابى زياده‌يه حمل ايله خرب ماده‌سنده ثبت ايلدى تأييسه كلمنك اولنه زياده قلنمق جائز دكلدر (النخاريب) نونله نخرب ماده‌سنده مرسومدر (الترب والتراب والتربة) تالرك ضميله (والتراب) صحراء وزننده (والترباء) نفساء وزننده (والتيرب) صيقل وزننده (والتيراب) الف زياده‌سيله (والتورب) جوهر وزننده (والتوراب) الف زياده‌سيله (والتريب) عنبر وزننده (والتريب) امير وزننده طبراغه دينور خاك معناسنه وترابك جمعى اتربه كلور اشربه وزننده وتربان كلور تانك كسريله وسائر لغات مذكوره‌نك جملرى مسموع دكلدر (الترباء) صحراء وزننده يره دينور ارض معناسنه (الترب) فتحتينله برمكان پك طبراقلو اولمق معناسنه‌در يقال ترب المكان تربا من الباب الرابع اذا كثر ترابه وبركسه‌نك انه طبراق كيرمك

معناسنه‌در كه

معناسنه درکه فی الحقیقه الی طپراغه بولانوب طپراقلو اولمقدن عبارت یاخود املندن خائب وناومید اولمقدن کنایتدر یقال ترب الرجل اذا صار فی یده التراب وطپراغه یاشمق معناسنه در بودخی کرك حقیق اولسون وکرك شدت فقر ومسکنتدن طپراغه متصل اولوب آنك اوزرنده یاتوب اوتورمقدن کنایه اولسون یقال ترب الرجل اذالزق بالتراب کذلك ترب الشیء دیرلر برنسنه طپراغه بولانوب طپراقلو خاك آلود اولسه وترب ومترب مقعد وزننده امید واملدن خائب وخاسر اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ترب الرجل ترباومترباً اذا خسر وفقیروبی نوا اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ترب الرجل اذا افتقر وفلان کمسه اصلا خیر ومنفعت کورمیوب دائما خائب وخاسر اولسون دیوبددعا مقامنده تربت یداه دیرلر لااصاب خیرا معناسنه نهایه ده مرسومدرکه اشبو تربت یداه قولنی عربلر ایراد ایدوب لکن آنکله دعای حقیق مراد ایلیوب همان لفظی اوزره اجرا ایدرلر نته که قاتله الله دخی بومنوال اوزره در وبعضا حث وتحریض موقعنده ایراد ایدرلر (الاتراب) همزه نك کسریله برکسه نك مالی قلت بولوب فقیر اولمق معناسنه در فرط فقر ومسکنتدن ناشی ترابه ملاصق اولمق ملاحظه سیله در یقال اترب الرجل اذاقل ماله و برکسه نك مالی کثرت بولوب غنی اولمق معناسنه درکه طپراق قدر مالی چوغالمق ملابسه سیله در پس اضدادددن اولور یقال اترب الرجل اذا کثر ماله واوج دفعه آلنوب صاتلمش قوله مالك اولمق معناسنه در یقال اترب الرجل اذا ملك عبدا وقدملك بصیغة المجهول ثلاث مرات شارحك بیانه کوره بوذلت معناسندن مأخوذدر زیرا عادتا ایکی دفعه آلنوب صاتیلان قول کثیر اولور لکن اوچ دفعه معامله دن بقیه قلان البته ذلیل وحقیر اولور وعددمزبوراقل درجه دن عبارتدر وبرنسنه اوزره طپراق دوکمك وطپراق سرپمك وطپراقلمق معناسنه در یقال اترب الشیء اذا جعل علیه التراب (والتتریب) تفعیل وزننده بودخی برکسه فقیر اولمق وغنی اولمق معنالرینه در اتراب کبی وبرنسنه اوزره طپراق دوکمك وطپراقلمق معناسنه در یقال تربه بمعنی اتربه (التربوت) ملکوت وزننده چوق قوللنلمغله رام ومنقاد اولان دوه یه دینور یقال جمل تربوت ای ذلول و یقال ناقة تربوت شارح دیرکه بوترابدن مأخوذدر ذلتدن ناشی یاخود تاء دالدن مبدله درکه دربه دن مأخوذ اولور وبوسیبوبه قولیدر انتهی (التربة) فرحه وزننده برمقلرك اوچلرینه دینور انمله معناسنه وبرنوع نبات اسمیدرکه ترباء دخی دیرلر صحراء وزننده وتربه دخی دیرلر فتحاتله (التراتب) تانك فتحیله جمع تربه در کوکس کمکلرینه دینورکه کوکس تخته سی تعبیر اولنور علی قول کوکسدن ایکی بیون حلقه سنك کمکلری طرفنه دینور یاخود ایکی همه ایله بیون حلقه سی کمکلرینك ارالغنه دینور وعلی رأی کوکسك صاغ طرفندن درت

وصول طرفندن درت دانه قبورغه‌لره اطلاق اولنور یاخود ایکی ال وایکی ایاق وایکی کوزدن عبارتدر یاخود کوکسده قلاده کچه‌جك موضعنه دینور (التزب) تانك کسریله یاشداشه دینور لده وهمزاد معناسنه یقال هذا تربه ای لدته وسنه تماثل وتساوی جهتنده عظم صدره تشبیه اولنمشدر یاخود ترابه وقوعده بالمعیه اولمق مناسبتله مبنیدر و اکثری مؤنثده استعمال اولنور تقول هو تربی وهی تربی ای لدتی (المتاربة) مفاعله وزننده برآدمه یاشداش اولمق معناسنه‌در یقال تاربتها ای صارت تربها ویاشداش اولنلر بری برینه یاروهمدم اولمق معناسنه‌در یقال تاربت الجاریة الجاریة اذا خادنتها وصاحبتها (التربة) تمره وزننده ضعیفلق وناتوانلق ضعفه معناسنه‌در (تربه) تانك ضعیله همزه وزننده مکه مکرمه‌یه ایکی مرحله قریب پرده پرده‌درکه بستان ابن عامره جریان ایدر (تریه) جهینه وزننده یمنده برموضعدر (ترابه) قمامه وزننده ینه یمنده برموضعدر (تربان) عثمان وزننده مدینة منوره ایله حفیرنام محل بینده پرده در (ابوتراب) امام علی رضی الله عنه جنابلرینك کنیه‌سیدرکه حضرت رسول الله علیه السلام وضع ایلشدر ورسالة قشیریه رجالندن زاهد نخشبی کنیه‌سیدرکه عارف معروفدر اسمی عسکر بن حصین‌در (الترابیون) محمد ان ابنا احمد المرزبان که تثنیه‌در وعبد الکریم بن عبد الرحمن ونصر بن یوسف ومحمد بن ابی الهیثم نام محدثلردر (اتریب) ازمیل وزننده مصرده برناحیه‌در (التراب) کتاب وزننده قیون قسمنك قالچه‌سنه دینور اصل ذراع الشاة معناسنه ومنه التراب الوذمة یعنی ومنه حدیث علی رضی الله عنه [لئن ولیت بنی امیة لانفضنهم نفض القصاب التراب الوذمة] انتهی تراب ذکر اولنان عضولردر ووذمه فرحه وزننده اوذامی منقطع اولمش قوغه‌یه دینور واوذام قوغه‌نك قولبلرنی بند ایتدکلری قایشلره دینور پس معنا بند وبیوندلری سوکلمش قیون قالچه‌لرنی قصاب نه کونه سلکرسه بنده اول طائفه‌یی اویلجه سلکرم یعنی خبث ودنسدن انلری تطهیر وتمییز ایدرم دیمکدر مؤلف دیرکه عند البعض بوراده تراب ترب لفظندن که ضرب وزننده در جمعدر وترب ترب مخففیدر که کتف وزننده‌در یاخود بوروایت غلط راوی اولمغله صواب اولان الوذام التربه عبارتیله اولمقدر وذام وذمه‌نك جمعیدر که اشکنبه‌یه دینمکله معنای حدیث طبراغه دوشمکله توز وطبراق اولمش اشکنبه‌یی قصاب نه کونه قالدروب سلکرسه بنده آنلری اویلجه سلکوب تطهیر ایدرم دیمك اولور قالدیکه ایکنجی احتماله کوره کتف وزننده تربه‌دن مرادینه اشکنبه‌در نته‌که نهایة ابن اثیرده مشروحدر (ماتیرب) تانك کسری ورانك فتحیله سمر قند شهرنده برمحله‌در (التریبه) اجیه وزننده بغدای انواعندن قزل بغدایه دینور (یترب) یمنع وزننده یمامه قربنده برموضعدر اشجعی

على قول شماخ نام شاعرك اشبو * وعدت وكان الخلف منك سجية * مواعيد عرقوب اخاه يثرب * بيتده يثرب لفظندن مراد موضع مزبوردر وعرقوب زنبور وزننده خلف وعد ايله مشهور بركسه در برادرينه خرما وعد ايدوب خلف ايلديكنه اشارتدر مؤلفك استشهادى بعضلر ثاى مثلثه ايله يثرب رسم ايلريله انلرك غلطلرنى مبيندر (الترب) قرشى وزننده حسين بن مقبل نام كسه نسبتيدر مشاهير امرادن قيران نام اميرك بغداددده كائن تربه سنده مقيم اولديغيچون اكانسبت اولنمشدر ومزبور حسين تحديث حديث ايلمشدر (ترعب) ثعلب وزننده (تبرع) تمنع وزننده ايكى موضعلردر بوكلمارى نحويونك منصرف قلمارى تالرينك اصليه اولديغنى مبيندر (التعب) عجب وزننده رنج وزحمت چكوب يورلمق معناسنه در يقال تعب الرجل تعبا من الباب الرابع ضدا ستراح (الاتعاب) همزه نك كسريله بركسيه زحمت ويروب يورمق معناسنه در يقال اتعبه اتعابا وبدنده شكست اولمش كيمسى اوكولد قدنصكره تكرار شكست ايتمك معناسنه در يقال اتعب العظم اى اعنته بعد الجبر بوراده اعنته نون وتا ايله در اعتبه نسخه لرى غلطدر واتعاب طولدرمق معناسنه در يقال اتعب الاناء اذاملاه وبركسه نك دواب ومواشيسى تعب چكوب طورغون ودرمانده اولمق معناسنه در يقال اتعب القوم اى اتعبت ماشيتهم (التعب) كتف وزننده (والمتعب) مكرم وزننده يورغون وطورغون تعبناك آدمه دينور يقال هوتعب ومتعب ولاتقل متعوب لمخالفة السماع والقياس وقيل هوالحن لان الثلاثى لازم واللازم لايبنى منه المفعول (التغب) تانك فتحى وغين معجمه نك سكونيله چركين وقبيح شيئه دينور وربه معناسنه در كه سوء ظنى مستلزم حالتدن عبارتدر (التغب) فتحتينله فساد وهلاك معنالرينه در وكيروپاس ووسخ ودرن معنالرينه در وقيتلق خط معناسنه در وآجلق جوع معناسنه در وعيب ونقيصه معناسنه در وعيبلو اولمق معناسنه در يقال تغب الشئ تغبا من الباب الرابع يعنى ذكر اولنان معنالرك جلهسندن وجه مذكور اوزره منصرفدر (الاتغاب) همزه نك كسريله عيبلك ومعيوب ايتمك معناسنه در يقال اتغبه غيره اى عابه (التلب) تانك فتحى ولامك سكونيله زيان وخسار معناسنه در يقال تبله وتلبا اى الزمه الله خسارا وخسارا (تلب) كتف وزننده (وتلب) فلز وزننده اصحاب كرامدن ابن سفيان اليقظان ابن ابى ثعلبه اسيدر بنى العنبر قبيله سندندر وتلب فلز وزننده برموضع آديدر وشعرآء جاهليه دن يه عنبرى برشاعر آديدر على قول شاعر مرقومك اسمى كتف وزننده در اسم صحابى كى ياخود ايكيسى برذاتدر (التولب) جوهر وزننده مركب صيه سنه دينور جنس معناسنه (الاتلئباب) اطمئنان وزننده برايش بولنه كيروب راست ومستقيم اولمق معناسنه در كه من بعد تمتد ومستمر اولوب كيدر يقال اتلأب الامر اتلئبابا اذا

استقام وبرنسنه میل کبی دیکیلوب طورمق معناسنه در یقال اتلأب الشیء اذا انتصب واشك باشنی وکوکسنی هوایه دیکوب اوری طوتمق معناسنه در یقال اتلأب الحمار اذا اقام صدره ورأسه ویول خط مستقیم کبی اوزانوب طوغرلمق معناسنه در یقال اتلأب الطریق اذا استقام وامتد (التلاییة) طمانینه وزننده معنای اولدن اسمدر طوغریلق حالتنه دینور یقال بالامر تلاییة ای استقامة (تنب) قنب وزننده شام دیارنده بر قریه در محدثیندن مشهور کاتب فائق محمد بن عقیل التنبی اورایه منسوبدر وصالح التنبی که کذلك روایت حدیث ایلمشدر اورادندر (التنوب) تنور وزننده روم دیارینه مخصوص بر بیوك شجر آدیدر اندن قطران حاصل اولور بوشجرچام اغاجنك دیشی نوعیدر ترکیده کوکنار اغاجی وقطران اغاجی تعبیر ایدرلر (التوب) ثوب وزننده (والتوبة) توبه وزننده (والمتاب) مأب وزننده (والتابة) غابه وزننده (والتوبة) تبصره وزننده کناهدن رجوع ایدوب حضرت حقه توجه ایتمك معناسنه در اصل ماده رجوع معناسنه در لکن رجوع عن الذنب معناسنه غالب اولمشدر یقال تاب الی الله یتوب توبا وتوبة ومتابا وتابة وتتوبة اذا رجع عن المعصیة صیغة اخیره خلاف قیاس اوزره واقع اولمشدر ویقال تاب الله علیه ای وفقه للتوبة اورجع به من التشدید الی التخفیف ومن الخطر الی الاباحة اورجع علیه بفضله وقبوله وهوای الله تعالی تواب علی عباده مؤلفك بصائرده بیانه کوره توبه اجمل وجوه اوزره کناه ومعصیتی ترك ایتمکدن عبارتدر که انواع اعتذارك ابلغی بودر زیرا اعتذار اوچ وجه اوزره در اول برکناه وجنحه دن معتذر اولان کسه بن آنی ایشلدم دیو انکار ایتمکدر ثانی شومادیه مبنی ایشلدم دیو بسط اعتذار ایدر ثالث اکرچه ایشلدم و فی الحقیقه اسأت ایلدم لکن من بعد ترکنه عزم وقصد ایلدم دیو اعتذار ایدر ایشته توبه بوندن عبارتدر انتهی (التائب) اسم فاعلدر (التواب) صیغة مبالغه در و تائب القابندر احمد بن یعقوب التائب الانطاکی مقرئ کبیردر متقد میندندر و عبدالله ابن ابی التائب محدثدر متأخریندندر توبه اسامیدندر (تل توبه) شهر موصل قربنده بر قریه در (الاستتابة) استعانه وزننده برکسه دن توبه ایلمسنی طلب ایتمك معناسنه در یقال استتابه ای سأله ان یتوب ومنه قولهم ان المرتد یستتاب (التابوت) معلومدر که ایچنه جنازه وضع ونقل اولنان ظرف خشبیدر اصلی تابوه ایدی ترقوه وزننده واو اسکان اولنوب هاء تأنیث تابه قلب اولندی و لغت انصار کرام هاء اصلیه ایله تابوهدر شارح دیر که تابوت فعلوت وزننده در توبدن مأخوذ در دائما کندوسیله اعادة جنازه اولندیغیچون تسمیه اولنمشدر وزمخشریك مختاری اصلی توبوت در واو مفتوحه ایله علی القاعده واو الفه قلب اولنوب تابوت اولدی

وبو وجهله لغت قريشي ترجيح ايلشدر ومعلوم اولهكه قرآن كريمده ذكر اولنان تابوتدن مراد توراة كتابي وضع اولنان صندوقه‌در كه چشير اغاجندن ايدى حضرت موسانك انتقالندنصكره بنى اسرائيله غضب ربانى ظهوريله رفع اولندى بعد زمان طالوتك پادشاه اولمسنده ارادة الهيه‌به علامت اولمق ايجون آشكاره‌جه ملائكة كرام آسمانلدن انزال ايلديلر اهل خبر ديرلركه جملة انبيانك تمائيلى آنده موجود اولوب حضرت آدم صفى يه كنورمشلر ايدى عرضى طولنك ثلثانى قدر ايدى يعقوب‌اسرائيل حضرتلرينه قدر توارث جهتيله تداول ايدوب بنى اسرائيل يدنده ايكن تكرار رفع اولندى اثناى جهاد و غزاده پيشكاهلرينه تقديم اولنوب آندن سكينت واطمينان قلوب حاصل اولور ايدى انتهى (يثوب) يغيب وزننده مدينه‌ده برطاغدر (الثابة) غايه وزننده توبه معناسنه‌در نته‌كه قريبا ذكر اولندى شارح يانى اولديغنى انكار ايلشدر پس مؤلفه كوره اصلى ثيه‌در ياء همزه‌يه وهمزه الفه قلب اولنمشدر

﴿ فصل الثاء المثلثة ﴾ (الثأب) ثانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله وجوده مقدمة نوم فتورى كي كسل وفتور عارض اولوب اسفك معناسنه‌در يقال ثئب الرجل على المجهول ثأبا اذا اصابه كسل وفترة كفترة النعاس فهو مثؤب امهات سائره‌ده فيفتح عندها فه عبارتى زياده اولدرق مرسومدر (الثوباء) نفساء وزننده اسمدر اسمكه دينور يقال اخذته الثوباء وهى فترة تعترى الشخص فيفتح عندها فه (الثئاب) تفاعل وزننده اسفك معناسنه‌در و خبر آراشدرمق معناسنه‌در يقال ثئاب الخبر اى تجسسه (الثأب) تفعل وزننده بودخى اسفك معناسنه‌در (الثأب) قصتينه بودخى اسمدر اسفك حالتنه دينور (الاثأب) اعجب وزننده باديه اشجارندن برنوع شجردر مفردى اثأبه‌در هايله (الثباب) ثباب وزننده كركى كي پرلشوب اوتورمق معناسنه‌در يقال ثب الرجل ثبابا اذا جلس متمكنا وتمام اولمق معناسنه‌در يقال ثب الامر اذا تم (الثبثبة) زلزله وزننده بودخى كركى كي پرلشوب اوتورمق معناسنه‌در يقال ثئب الرجل بمعنى ثب (الثابة) شابه وزننده و مرادفيدر كه تازه وكنج عورته دينور يقال جارية ثابة اى شابة (ثخب) ثانك فتحى و خانك سكونيله بنى كلاب ديارنده برطاغدركه آنده آلتون وجزع ايچون معدنلرى واردر (الثرب) ضرب وزننده شول زار كي يوفقه ايچ يافيدركه اشكنبه‌يى وبغرسقلرى احاطه ايدر تركيده چوز تعبير اولنور جمعى ثروب كلور نجوم كي واثرب كلور اكلب كي وجمع الجمى اثارب كلور و ثرب مصدر اولور بركسيه جرم وجثه‌سى مقابلنده لوم وتعيير ايتمك و قنه‌مق معناسنه‌در يقال ثربه ثربا من الباب الثانى اذا لامه وعيره بذنبه و خسته‌نك لباسنى صويوب چقرمق معناسنه‌در يقال ثرب

المريض اذا نزع عنه توبه (الثربات) فتحاتله پرمقله دينور اصابع معناسنه ظاهرا ثرب مفردیدر (التثريب) ترتيب وزننده بودخی برکسیه کناهی سببیله لوم وسرزنش ایلمك وقنه‌مق معناسنه‌در يقال ثربه وثرب عليه تثريبا اذا الامه وعيره بذنبه وثوب وكاغد مقوله‌سنی دوروب بوكمك معناسنه‌در يقال ثرب الثوب اذا طواه (الاثراب) همزه‌نك كسريله بودخی لوم وتعيير ايلمك معناسنه‌در يقال اثربه بمعنی ثربه وحيوانك ثرب ديدكلری ذكر اولنان ياغی چوق اولمق معناسنه‌در يقال اثرب الكبش اذا زاد ثربه يعنی شحمه (المثرب) مفسد وزننده قليل العطا اولان كسيه دينور (المثرب) مزور وزننده دائما ميانهٔ ناسی تخليط وافساد ايدن فتنه كاره دينور تثريبدن اسم فاعلدر كه افساد و تخليط معناسنه‌در يقال رجل مثرب ای مخلط مفسد (ثرب) كتف وزننده باديه‌ده محارب قبيله‌سی يوردنده برقوبی آديدر (ثربان) فتحاتله يمنده برحصار آديدر (الثرباء) حمراء وزننده سموز وايح ياغی چوق قيونه دينور يقال شاة ثرباء ای سمينة ذات الثرب (اثارب) اجانب وزننده حلب قضاسنده برقريه‌در (يثرب) يضرب وزننده (واثرب) يابی همزه‌يه ابدالله مدينة النبی عليه الصلوة والسلام اسميدر نسبتنده يثربی واثربی دينور رالرك فتحی وكسريله شارح ديركه سام بن نوح اولادندن ابتدا ارض مزبوره‌ده ساكن اولان يثرب اسميله مسمادر رسول اكرم صلی الله عليه وسلم حضرتلری لفظ مرقومك معناسی تباه وفسادی متضمن اولمغله استهجان بيورملريله رفع و طيبه و طابه ايله تسميه بيورديلر انتهی ويثربی اصحابدن ابو رمثة البلوی اسميدر علی قول رفاعة بن يثربی‌در كه بودخی اصحابدندر وعمر بن يثربی اصحابدندر وعميرة بن يثربی تابعيندندر (الثرقبية) ثانك وقافك ضميله مصر كتانندن بر نوع بياض بزه دينور (الثطب) قنفذ وزننده مجواب قفاس اسميدر يعنی قفص پيانلرك اغاج وقامش كسوب يوناجق آلتلرينه دينور كه دموردن اولور (الثعب) ثانك فتحی وعينك سكونيله آقمق معناسنه‌در لكن پيكار وآيازمه مقوله‌سندن واولوق وحوض ايلغی كبی يردن قينايوب جوشقون چيقارق آقمغه مخصوصدر يقال ثعب الماء والدم ثعبا من الباب الثالث اذا جره وثعب مبالغة وصف اولور آقيجی سائل معناسنه كما سيذكر ودره‌نك صو آقه‌جق پرينه دينور مسيل الوادی معناسنه جمعی ثعبان كلور بطنان وزننده (الانثعاب) انفعال وزننده معنای اولدن مطاوعدر يقال ثعب الماء فانثعب ای جره فانفجر (الثعب) فتحتينله (والاثعوب) اسلوب وزننده (والاثعبان) همزه‌نك وعينك ضميله بونلرده ثعب كبی آقيجی سائل نسنه‌يه دينور يقال ماء ثعب كما ذكر وثعب واثعوب واثعبان ای سائل (المثاعب) ميمك فتحيله مثعب لفظندن جمعدر صو جريان ايده‌جك آقندی يره وصو يولنه دينور مسيل

الماء معناسنه و منه مثاعب المدينة اى مسائل مائها حوضك اولوغنه و مصلغنه مثعب اطلاق بوجهتله در شارح ديركه حوضه صو دوكلجك اولوغه كذلك سطح اوزره وضع اولنان اولوغه ده مثعب اطلاق اولنور (الثعبة) جرعه وزنده على قول همزه وزنده اولغله جوهرى وهم اطلشدر برنوع كرتكله در كه باشى يشل اولور وبغايت خيشدر تركيده يلانه آغو ويرن تعبير اولنور و ثعبه قاره به دينور وبرنوع شجر آديدر (الثعبان) عثمان وزنده بغايت ايرى و اوزون اولان يلانه دينوركه ازدها تعبير اولنور على قول خاصة يلانك اركككنه دينور و على رأى عموم اوزره مطلقا يلانه دينور جرى وسيلان معناسندندر (الاثعبى) اجنبى وزنده (والاثعبان والاثعبانى) همزه‌لرك وعينلرك ضميله شول دائره‌لو ايرى يوزه اطلاق اولنوركه بغايت كوزل وبياض اوله (الثعايب) سعايب وزنده آغزدن آقان يشك صافى صوبه دينوركه تل كبى سونوب اوزانور سالبا تعبير اولنور يقال فوه يجرى ثعايب اى يجرى منه ماء صافى متمدد (الثعوب) صبور وزنده اخلاط اربعه‌دن صفرايه دينور مره كبى (الثعلب) جعفر وزنده تلكيه دينوركه معروف جانوردر اركككنه و ديشيسنه اطلاق اولنور على قول ديشيسنه ثعلبه واركككنه ثعلب دينور و ثعلبان دينور ثانك و لامك ضميله قالديكه جوهرينك ثعلبان اركك تلكيه اطلاق اولنديغنه استشهاد ايلديكى شاعرك اشبو * ارب يبول الثعلبان برأسه * لقد ذل من بالت عليه الثعالب * بيتنده واقع ثعلبان لفظنى ضمله انشاد و مراد اركك تلكودر ديو تفسير ابلسى غلط صريحدر و غلطده مسبوقدر يعنى بعض سلف دخى بو وجه اوزره غلط ايلديلر مراد كسائى در بلكه صواب اولان ثانك فتحيله‌در كه ثعلب لفظندن تثنيه در زيرا منشأ بيت بودر كه غاوى بن عبد العزى نام كسه بنى سليمه مخصوص سواع نام صنمك خادمى ايدى بركون صنم مرسوم قربنده اوتوررکن سكرده‌رك ايكى تلكى كلوب اول صنم اوزره صعود و اياقلرنى قالدروب اوزرينه تبول ايلديلر غاوى بوحالى مشاهده ايلدكده بويله تكرى‌مى اولور ديو بيت مزبورى انشاد ايدوب يامعشر سليم خدا حق اشبو صنم ضر و نفع ومنع و اعطايه قادر دكلدر ديدى و صنمى شكست ايدوب دركاه حضرت رسول الله عزيمت و بعد التشرف عرض شهادت ايلدى حضرت رسول عليه السلام اسمندن پرسان اولدقده غاوى بن عبد العزى اولديغنى افاده ايتكله حضرت رسول الله استحجان ايدوب بلكه راشد بن عبد ربه‌در ديو بيورملريله من بعد راشد ايله نامدار اولشدر وثعلب لفظنك جمعى ثعالب كلور وثعالى كلور بابى بابه ابدالله شارح ديركه وزن اخير ضرورت شعره مخصوصدر واكثر اهل لغت ثعلبان ثانك ضميله اركك تلكيه

اطلاق اولنديغنى بيت مزبور ايله استشهادا ايدرلر نته‌كه افعوان اركك افعيه وعقربان اركك عقربه اطلاق اولنور وزمخشرى و حافظ شرف الدين الدمياطى بوبابده متفقلردر انتهى وثعلب حوضدن طشره‌به صو چقه‌جق مخرجه واولوغه دينور نسخهٔ صحيحه مخرج الماء من الحوض عبارتيله‌در وثعلب خرما سرد كرى پردن يغمور صوبى آقوب كيده‌جك دليكه وآرقه دينور ومزراغك ثمرن قوغه‌سنه كيرديكى اوجنه دينور وخرما دبيلرندن سوروب چقان فدانلركه كل تعبير اولنور كسلدكده پرلنده قلان كوكنه دينور على قول بدندن سوروب چقان فدانلر كسلدكده بدنده قلان دبيلرينه و اوجه‌لرينه دينور (المثعلة) ميمك ولامك فتحيله (والمثعلبة) ميمك ضمى ولامك كسريله تلكى‌سى چوق يره دينور يقال ارض مثعلة ومثعلبة اى كثيرة الثعالب شارح ديركه وزن اول عقرب ماده‌سنده معقر • قبيلندندر (الثعلبة) هايله عصعص معناسنه‌درکه انسانك وحيوانك مقعدنه وقويرق دبنده پوچ وقويرق صوقمى واوجه تعبير اولنور مرجمك قدر برككدركه فاتحة خلقت بنى آدم وخاتمهٔ فنا وعدم اول ككدر بعض ديارده اكا بزدم كبى تعبير ايدرلر وثعلبه است ومقعده دينور وثعلبه عربدن نيچه كسه‌لرك ونيچه قبيله‌لرك اسميدر وآندندركه ثعلبتان ايكى قبيله پدرلريدر برى ثعلبة بن جدعاء و بريسى ثعلبة بن روماندر وثعلبة يكرمى ايكى صحابى اسميدر وثعلبة بن عباد وثعلبة بن سهيل و ثعلبة بن مسلم وثعلبة بن يزيد محدثيندندر وابو ثعلبة الخشنى‌كه جدى خشينه منسوبدر اسمنده اختلاف اولنمشدر بعضلر جرثوم ابن ياسر وبعضلر ناشب وبعضلر لابس وبعضلر ناشم وبعضلر جرهم ديو بيان ايلديلر وكنديسى اصحاب كرامدندر (داء الثعلب) معروف علتدر تلكى قسمنه عارض اولوب تويلرى دوكلمكله داء الثعلب اطلاق ايلديلر بعض كسيه عارض اولوب صاچ و صقال بالجمله دوكيلوب نته‌كه داء الحيه نام علت سببيله دريسى قاوليوب صويلور سببى حدتلى فاسدياخود محترق خلط و طوزلو ياخود متعفن بلغمدر (عنب الثعلب) معروف نباتدركه تركيده ايت اوزمى ديرلر طبيعتى مبرد ورادع وقابضدر يدى دانه‌سنى يوتمق يرقان علتنه نافعدر و حبلى قاطعدر مجربدر (خوص الثعلب) خاى مجمهٔ مفتوحه ايله عمان نام بلده وراسنده برموضعدر (ذوثعلبان) ثانك و لامك ضميله ملوك يمندن اذواء اطلاق اولنان يعنى ذولفظيله مصدر اللقب اولان ملوكلردن بريدر (ثعيلبات) ثانك ضميله ياخود ثعالبات برموضع آديدر (قرن الثعالب) قرن المنازل ايله مشتهر اولان موضعدركه اهل نجدك ميقاتيدر (دير الثعالب) بغداد قربنده بر موضعدر (الثعلبيه) ياى مشدده ايله آت قسمنك كوپك كى سكرتمسنه دينور يقال يعدو والفرس الثعلبية وهى عدوه كالكلب وبورسمه سكرتمك مكارهدندر وثعلبة مكه

يولنده برموضعدر (الثغب) ثانك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله دورتمك طعن
معناسنه‌در يقال ثغبه بالرمح ثغبا من الباب الثالث اذا طعنه به وبوغزلمق ذبح معناسنه‌در
يقال ثغب الشاة اذا ذبحها ودره‌نك بطننده قلان چوق صويه دينور وبومعناده
فتحتينله‌ده لغتدر جمعى ثغاب كلور وثانك كسريله و اثغاب كلور و ثغبان كلور ثانك
كسرى وضميله (التثغب) تفعل وزننده ديش اتى قانايوب قانى آقمق معناسنه‌در
يقال تثغبت لثته بالدم اى سالت (الثغب) فتحتينله بوزارييوب آقمق معناسنه‌در
يقال ثغب الجمد ثغبا من الباب الرابع اذا ذاب وثغب طاغ قويتسنده اولان صو
كولنه دينور كونش اصابت ايلامكله صويى صوغوق اولور يقال رضابه كالثغب
اى الغدير فى ظل جبل (الثغرب) زبرج وزننده صارارمش ديشلره دينور (الثقب)
ثانك فتحى وقافك سكونيله اوته‌سى آچق اولان دليكه دينور خرق نافذ معناسنه
جمعى اثقب كلور وثقوب كلور وثقب مصدر اولور دليك دلمك معناسنه يقال ثقبه
ثقبا من الباب الاول اذا خرقه (التثقيب) تفعيل وزننده ثقب معناسنه‌در تشديدى
تكثير ايچوندر يقال ثقبه تثقيبا بمعنى ثقبه وآتشى طوتشدروب يالكلندرمق
معناسنه در يقال ثقب النار اذا اوقدها وصاچ وصقاله جابجا ييرلك نشانه‌سى
دوشوب قيرسيمك معناسنه‌دركه مجازدر يقال ثقبه الشيب وثقب فيه تثقيبا اذا
ظهر الشيب عليه (الانثقاب) انفعال وزننده دليك دلنمك معناسنه در (التثقب)
تفعل وزننده انثقاب معناسنه‌در يقال ثقبه فانثقب وتثقب وبو معناده متعدى اولور
تقول تثقبته بمعنى ثقبته وآتشى طوتشدروب علولندرمك معناسنه‌در يقال تثقب النار اى
اوقدها (المثقب) منبر وزننده دليك دله‌جك آلته دينوركه بورغو و تحريفله
ماثقب تعبير ايدرلر ومثقب شام ايله كوفه بيننده اولان يولك اسميدر كذلك كوفه‌دن
مكه‌يه واره‌جق يولك آديدر ومثقب رأى وتدبيرى نافذ وكاركر آدمه اطلاق اولنور
يقال هو مثقب اى نافذ الرأى (المثقب) محدث وزننده شعرادن عائذ بن محصن
لقبيدر (المثقب) مقعد وزننده اولو يوله دينور شهراه معناسنه يقال سلكوا
المثقب اى الطريق العظيم (الثقوب) قعود وزننده آتش طوتشوب يانمق
معناسنه‌در يقال ثقبت النار ثقوبا اذا اتقدت ويلدز پارلدامق معناسنه در يقال
ثقب الكوكب اذا اضاء وبر نسنه‌نك رايحه‌سى اطرافه يايلمق معناسنه در يقال
ثقبت الرايحة اذا سطعت وهاجت وناقه‌نك سودى چوق اولمق معناسنه‌در يقال
ثقبت الناقة اذا غرزلبنها وبركسه‌نك رأى وتدبيرى نافذ اولمق معناسنه در يقال
ثقب رأيه اذا نفذ اساسك بياننه كوره بومعنالر مجازدر (الاثقاب) همزه‌نك
كسريله آتشى طوتشدروب ياقمق معناسنه‌در يقال اثقب النار اى اوقدها (الثقوب)
صبور وزننده (والثقاب) كتاب وزننده آتش طوتشديره‌جق نسنه‌يه دينور چرا

وفونده واوطون خرده‌لری کبی که طوترق تعبیر اولنور (الاثقوب) اسلوب وزننده شول کارکذار کسه‌در که پوفور کبی امور ومصالح ناسه دخول ونفوذ ورؤیت ایدر اوله دخال الامور معناسنه‌در یقال هو الثقوب ای دخال فی الامور (الثقیب) امیر وزننده پك قزل چهره‌لو کشی‌یه دینور شدت حرتدن کویا که علو آتش کبی لمعان ایدر وثقیب پك سودلو ناقه‌یه دینور (الثقابه) کرامه وزننده برکسه‌نك چهره‌سی زیاده‌سیله قزل اوملق معناسنه‌در یقال ثقب الرجل ثقابة اذا صار ثقیبا شدید الحمرة (الثاقب) بودخی سودی چوق ناقه‌یه دینور [والنجم الثاقب] که قرآن کریمده واقعه‌در جمیع کواکبدن مرتفع کوکب دیمکدر یاخود کوکب زحل مراددر که سماء سابعه‌ده‌در کویا که افلاکه یاخود ظلمته نافذ اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر قال الشارح والمعنی الاول مأخوذ من قول العرب للطائر اذا لحق ببطن السماء قد ثقب الطائر (ثقب) ثانك فتحی وقافك سکونیله یمامه ده برقریه‌در وثقب بن قروء اصحابدندر علی قول ثقیب‌در زبیر وزننده (ثقبان) صحبان وزننده یمنده جند قضاسنده بر قریه‌در (یثقب) ینصر وزننده بادیه‌ده برموضعدر (ثقیب) زبیر وزننده مکه یولنده ثعلبیه نام موضعك یوقاری طرفندن شامه موصل برطریق آدیدر (الثلب) قلب وزننده لوم وتعییب وتعیر ایلك معناسنه‌درکه قلمق تعبیر اولنور یقال ثلبه ثلبا من الباب الثانی اذا لامه وعابه ودرکاهدن سوروب قوغمق معناسنه‌در یقال ثلبه اذا طرده وبر نسنه‌یی ترس چویرمك معناسنه‌در ایجنی طشره‌سنه یاخود آلتنی اوستنه دوندرمك کبی یقال ثلبه ای قلبه وبرنسنه‌یه کدك کدمك ورخنه ایلك معناسنه‌در یقال ثلبه ای ثلمه (المثلبه) میمك فتحی ولامك فتح وضمیله اسمدر برکشینك کندی حقنده شیوعندن احتراز ایلدیکی عیب ونقیصه‌یه دینورکه مراد عیب ونقیصه‌سنه باعث اولان خصلتدر تقول ماعرفت فی فلان مثلبة ای مسبة یلام بها ویعاب (الثلب) ثانك کسریله شول ارکك دوه‌یه دینورکه زیاده‌سیله پیر اولمغله دیشلری اوفانوب و قویرغنك تویلری دوکلمش اوله جمعی اثلاب کلوروثلبه کلور ثانك کسریله قرده وزننده مؤنثنده سلب دینور هایله وثلب پیر وسالخورده آدمه دینور شیخ کبی ودیشیسنی دول طوتدرمین دوه‌یه دینور وثلب برصحابی اسمیدر یاخود بوتای فوقیه ایله‌در نته‌که ذکر اولندی وثلب عیبلو کشی‌یه دینور کاسیذکر (الثلب) کتف وزننده رخنه‌دار اولان مزراغه دینور یقال رمح ثلب ای مثلم وعیبلوکسه‌یه دینور یقال رجل ثلب بالکسر وثلب ای معیب (الثلب) تعب وزننده برنسنه بورشوب بوزلمك تقبض معناسنه‌در وکیرلنمك وسخ معناسنه‌در یقال ثلب الشیء ثلبا من الباب الرابع اذا تقبض ویقال ثلب الثوب اذا وسخ (الاثلب) همزه‌نك فتحی وکسری ولامك فتحیله طپراغله قارشق

طاشلره على قول خرده مولوزه دينسور (الثليب) امير وزننده شول اوتلغه وجايره دينوركه قديم اولوب اوزرندن زمان كچمكله قرارمش اوله على قول ايكى بالق اوتلغه دينور وثليب چوراق يرلرده بتن آيرق اوتندن برنوعك اسميدر (المثالب) ميمك ضميله ذكر اولنان ثليب نام اوت اوتليان حيوانه دينور يقال برذون مثالب اى يأكل الثليب (الثلبوت) حلزون وزننده طپى قبيله‌سيله ذبيان قبيله‌سى ارالغنده بردره ياخود برارضك اسميدر (الثالبة) اسم فاعل نسبيدر رخنه دار اولان شيئه دينور تأنيثى موصوف اعتباريله‌در ومنه يقال امرأة ثالبة الشوى اى متشققه القدمين يعنى ايقلرى چتلامش خاتوندر شوى شينك قحبى والفك قصريله آتك ايقلرينه دينمكله مركوبيت مناسبتيله نسوانه ملايم اولمشدر (الثوب) صوب وزننده (والثؤب) قعود وزننده كبرو دونمك رجوع معناسنه‌در يقال ثاب الرجل يثوب ثوبا وثؤبا اذا رجع وطولمق معناسنه‌در على قول طولغه بقلاشمق معناسنه‌در يقال ثاب الحوض اذا امتلأ اوقارب الامتلاء مؤلفك بصائرده بيانه كوره ثوب ماده‌سى برنسنه حالت اولاسنه عودت ياخود اول الفكر آخر العمل مقتضاسنجه فكر واندیشه ايله مقدره ومقصوده اولان حالته رجعت ايتمك معناسنه موضوعدر فمن الرجوع الى الحالة الاولى قولهم ثاب فلان الى داره وثابت نفسى اى رجعت يعنى جانم يرينه كلدى ومن الرجوع الى الحالة المقدرة المقصودة بالفكر الثوب يعنى منسوج اولان بزه ثوب اطلاق تساجك متخيله‌سنده تقدير وتصوير اولنان حالته مدار نسج اولان رشته‌نك عودت ايلديكى ملاحظه‌سنى مبنى‌در وصاحب مغربك توجيهنه كوره كويا كه لباس ايله لابس بينده معاودت اولديغنه مبنيدر كذلك امتلاء معناسى دخى آندن متفرعدر كويا كه حوض مقوله‌سى حى اولدقدنصكره يته طولغه عودت ايتمسى ملاحظه‌سيله‌در وجزاء دخى عاملنه عائد اولديغى ملابسه‌سيله‌در وثيب زوجدن عودت ايليوب وتثويب تكرير وترجيع نداء اولمق حسيله‌در خلاصه بالجمله معانى سائره‌نك ضمنده عودت معناسى ملحوظدر انتهى (التثويب) تفعيل وزننده بودخى رجوع وعودت ايتمك معناسنه‌در يقال ثوب الرجل تثويبا اذا رجع وبركسه على مقابلنده اجر وجزاء ويرمك معناسنه در يقال ثوبه مثوبته اى اعطاه ايا‌ها وعوض ويرمك معناسنه در يقال ثوبه اى عوضه وجماعتى نماز قيلغه چاغرمق ياخود ايكى كره چاغرمق على قول صباح اذانده مؤذنلر ايكى دفعه [الصلوة خير من النوم] ديمك معناسنه دركه حضرت بلالدن ابتدا مسموع همايون اولدقده تقرير پيورلمغله سنت اولمشدر يقال ثوب المؤذن اذا دعا الجماعة الى الصلوة بقوله [حى على الصلوة] اوثنى الدعاء اوقال فى اذان الفجر [الصلوة خير من النوم] مرتين عودا على بدء وتثويب نماز ايچون اقامت كتورمك معناسنه‌در يقال ثوب للصلوة اذا اقام وفرض نمازندنصكره نافله

قلمق معناسنه در که جلهسی عورتی متضمندو وبونلر حقیقت شرعیه‌لردر یقال ثوب برکعتین اذا تطوع بهما بعد الفریضة (الثوبان) فتحاتله خسته‌نك بدنی صحته یوز طوتمق معناسنه در که جانی یرینه کلوب مزاجی صاغلق حالتنه عودت ایلمکدن عبارتدر یقال ثاب جسم المریض ثوبانا اذا اقبل (الثواب) سحاب وزننده باله دینور عسل معناسنه آرینك ترددیله حاصل اولدیغی ملاحظه سیله‌در وبال آریسنه دینور ترددی وقوانمه تراجعی حسبیله واجر وجزاء معناسنه‌درکه اعمال مقابلنده اعطا اولنان پاداشدن عبارتدر مجزی اولان کسیه عائددر کرچه خیر وشرده مستعملدر لکن خیرده اشهردر (المثوبة) میمك فتحی وثانك ضمیله (والمثوبة) مثلثه وزننده بونلرده اجر وجزاء معناسنه در که یقال له الثواب والمثوبة والمثوبة ای الجزاء (الاثابة والاثواب) همزه‌لرك کسریله برکسیه علی مقابلنده اجر وثواب ویرمك معناسنه‌در که یقال اثابه الله واثوبه مثوبته ای اعطاه ایاها وطولدرمق معناسنه‌در تقول اثبت الحوض ای املأته (المثاب) میمك فتحیله اسم مکاندر دواب ومواشی یی سق ایچون قویدن صو چکن کسه‌نك طوردیغی یره دینور علی قول قوینك وسطنه دینور بونلرده دخی عودت معناسی ملحوظدر وناسك بعد التفرق مجتمع اولهجقلری جمعیتکاهه دینور (المثابة) هابله قوینك صوبی مجتمع ووافر اولان برینه دینورکه اوردن آلندقجه یه‌اطرافدن آقوب یغیلور قوینك خزینه‌سی تعبیر اولنور وقوینك آغزینه دائرا مادار چوپرلان بلازك طاشنه دینور یاخود موضع طینه یعنی دیوارك طاشله اوریلمك برینه دینور وناسك بعد التفرق مرة بعد اخری مراجعت ایده‌جکلری جمعیتکاهلرینه دینور امور پری ومشورتکاه کبی وکعبهٔ مکرمه‌یه مثابه اطلاق هرسال اکا ایاب ورجوع اولندیغنه مبنیدر (الثوب) تفعل وزننده فریضه دنصکره نافله نماز قیلمق معناسنه در که صلوة نافله‌یه عودت ایدر یقال ثوب المصلی اذا تنفل بعد الفریضة وکسب ثواب ایتمك معناسنه‌در یقال ثوب الرجل اذا کسب الثواب (الثوب) ثانك فتحیله انسانك اکثنه کیه‌جکی لباسه دینور اصل منسوج اولان یزوکتان وحریر وصوف مقوله‌سنه دینور لباسه اطلاق مایؤل اعتباریله‌در نتکه ذکر اولندی جمعی اثوب کلور افلس وزننده واثوب کلور همزه ایله ادوکبی که ضمه‌نك استثقالنه مبنیدر واثواب کلور وثیاب کلور ثانك کسریله وعربلر استحسانه مقارن دعا مقامنده لله ثوباه دیرلر لله‌دره معناسنه یعنی انك بوبابده جزا ومکافاتی یزم وسعیزده دکلدرخدای متعال خیر ایله مکافات ایلسون دیمکدر عادتا تشریف خصوصی خلعته مبنی اولوب ولباس متعینان عرب رداء وازاردن عبارت اولمغله تثنیه ایله ایراد ایدرلر کویا ایکی قات مکافات ایلسون دیمك اولور واساسدن منفهم اولان بورادہ ثوبله نفس لابس مراددر

اذ يقال لله ثوباه كما يقال لله بلاده يريد نفسه وعربلر فى ثوبى ابى ان افيه ديرلر فى ذمتى وذمة ابى ان افيه معناسنه يعنى وعد مزبوره وفا ايلك بنم وپدرمك ذمتنه دين ولازم اولسون بوراده ثوبله نفسدن كنايه اولنمشدر تأكيدا پدرينه مضاف ايلمشدر وتثنيه‌نك نكته‌سى ظاهردر وكاه اولوركه ثوب ايله انسانك عملى اراده اولنور مجاورت علاقه‌سيله ومنه الحديث [ان الميت ليبعث فى ثيابه التى يموت فيها] اى فى اعماله شارح ديركه بعضلر ظاهرينه حمل ايدوب اكفان ايله تفسير ايلديلر وبعضلر موته مقارن عمل وحالت ايله تأويل ايلديلر لكن ابن اثير اكفان ايله تفسيرى تزييف ايلمشدر زيرا انسانك اكفان بعد الموت لباسيدر ظرف موت اولان لباسى دكلدر وقوله تعالى [وثيابك فطهر] قيل قلبك وقيل عملك فاصلح قال الشارح ومنه يقال فلان طاهر الثياب اذا وصفوه بطهارة النفس والطهارة من العيب ويقال فلان دنس الثياب اذا كان خبيث الفعل والمذهب (ثوب المأ) سلا وغرس معناسنه‌دركه ولد آيله وولددنصكره چقان چركابله مملو درى يه دينور اش وصوك تعبير اولنور انسانده وحيوانده اولور (الثواب) بواب وزننده ثوب صتان كمسيه دينور وثوب صاحبنه دينور ومحمد بن عمر الثيابى محدثيندندر حمامده ناسك اثوابنى حفظ ايلديكيچون نسبت اولنمشدر (ثوب) صوب وزننده اسامئ رجالدندر ثوب بن شحمه حاتم طائى‌يى اسير ايدن كمسه‌در وثوب بن النار شعراى جاهليه‌دندر وثوب بن تلده معمريندندر قادسيه وقعه‌سنه متعلق اشعارى واردر (ثويب) زبير وزننده (وثواب) سحاب وزننده اساميدندر (اطوع من ثواب) مثلنك منشأيدر سببى بودركه مرقوم غزايه كيدوب على قول بشقه برسفر ايدوب مفقود وخبرى منقطع اولمغله زوجه‌سى نذر ايلديكه اكر مزبور ثواب صاغ واسن كلور ايسه برونني دلوب ويرنسنه كچردكدنصكره يدمرك مكهٔ مكرمه‌يه كتوره بعد زمان ثواب وطننه عودت وزوجه‌سيله ملاقات ايلدكده زوجه‌سى نذر واقعى كندوسنه خبر ويرمكله اولدخى قبول واجابت ايلمشدر بناء عليه بغايت مطيع ومنقاد حقنده ضرب مثل اولمشدر وثواب محدثيندن برجماعت اسملريدر (ثوب) زفر وزننده بودخى اسمادندر ثوب بن معز الطائى قدماء جاهليه‌دندر وزرعة بن ثوب المقرئ دمشق قاضيسيدر وعبدالله بن ثوب ابو مسلم الخولانى الزاهددر وجميح حا ايله على قول عين ايله مصغرا ابن ثوب وزيد بن ثوب محدثيندندر جميحدن يحيى الوحاظى وزيددن يوسف بن ابى الحكيم روايت احاديث ايلديلر وحارث بن ثوب تابعيندندر عبد الغنى المقدسى بونى وهمندنناشى همزه ايله اثوب عنوانده ثبت ايلمشدر (ثوابه) سحابه وزننده بودخى اسمادندر (مثوب) مقعد وزننده يمنده بربلده‌در (اثوب) احمد وزننده ابن عتبه دركه خروس ابيض حقنده وارد اولان حديث شريف رواتندندر قال الدميرى فى حياة

الحيوان مانصه روى ان ثوب بن عتبة ان النبي عليه الصلوة والسلام [قال الديك الابيض خليلي] ورواه غيره بلفظ [الديك الابيض صديق وعد والشيطان يحرس دار صاحبه وسبع دور خلفه] (الثائب) ثائب وزننده يغمور مقدمه‌سى اولان شديد روزكاره دينورکه بوره وقای تعبير اولنور (وثائب البحر) دريابعدالجزرمد ايلدكده طولغونلغله طاشوب فيضان ايدن صويه اطلاق اولنورکه چكلديكى يرى و بلكه ساحلى باصوب طولدورور يقال غطاه ثائب البحر اى ماؤه القائض بعد الجزر (ثواب) كتان وزننده ابن عتبه‌درکه محدثيندندر وثواب بن حزابه عند المحدثين ذكر ومنقبه صاحبيدر (الاستثابه) ثواب و جزأ طلب ايلك معناسنه در يقال استثابه اى سأله ان يثيبه وبرشيئك رجعتى ايستمك معناسنه‌در يقال استثاب مالا اى استرجعه (ثويب) زبير وزننده تابعيندن محدث ايكى ذاتدر برى كلابى وبريسى بكالى‌در وزياد بن ثويب وعبد الرحمن بن ثويب تابعيندندر (ثيبان) كيزان وزننده بر ايالت آديدر (الثيب) سيد وزننده زوجندن مفارقت ايلش طول خاتونه دينور كرك موت وكرك طلاق سببيله اولسون على قول مدخول بها اولان خاتونه دينورکه اركورمش صورت اوله‌جقدر بكر مقابليدر ومتزوج اولمش اركك دخى اطلاق اولنورکه عزب مقابلى اولور پس مذكر ومؤنثه اطلاق مساوى اولور يقال امرأة ثيب اى فارقت زوجها اودخل بها و رجل ثيب اى دخل به يعنى تزوج بامرأة و على رأى رجل قسمنه ثيب اطلاق اولنمز الاولد الثيبين قوللرنده تغليبا اطلاق اولنور مصباحك بيانه كوره ثيب كلمه‌سى فيعل وزننده‌در ثوبدن‌اسم فاعلدر متزوج اولان انسانه دينور نهايت خاتون قسمنه اطلاق اشهردر وجه اوله مغاير وجهله اهلنه عودت ورجوع ايلدكلريجون و بونده مذكر و مؤنث مساويدر نتهكه ايم وبكر كلمه‌لرى دخى بورسمه‌در جمع مذكرى ثيبون و جمع مؤنثى ثيبات كلور ومغربده مرسومدركه ثيب ارذن مفارقت ايلش خاتونه دينور رجال قسمنه اطلاق اولنمز لكن كسائيدن مرويدركه ثيب داخل اولان اره و مدخول بها اولان خاتونه اطلاق اولنور غالب احواله تزوجه عودت ايتدكلرينه مبنيدر نته كه اركن اولان اره واره وارمامش خاتونه بكر اطلاق اولنور وابن اثير بكر اوليان رجل ومرأة ايله بيان و تذكير و تأنيثى تسويه ايلمشدر قال الثيب من ليس ببكر ويقع على الذكر والانثى ويقال رجل ثيب وامرأة ثيب وقديطلق على المرأة البالغة وان كانت بكرا مجازا قالديكى مؤلفك اودخل بها والرجل دخل به قوللرى بنيهٔ مجهول اوزره در فقرهٔ ثانيه مشاكلهيى متضمندر انتهى (المثيب) معظم وزننده ثيب اولمش خاتونه دينور (التثيب) تفعل وزننده خاتون ثيب اولمق معناسنه‌در يقال تثيبت المرأة اذا صارت ثيبا و اشبو ثيب لفظنك موضع ذكرى بو مقامدر

توب مادەسی ذیلنده ایرادی وهمدر شارح دیرکه اصلی واوی اولمغله وهم دکلدر رجوع معناسندن مأخوذدر

﴿ فصل الجیم ﴾ (الجأب) جیمك فتحی وهمزەنك سکونیله غلیظ الجثه اشکه دینور علی قول بیان اشکنه مخصوصدر یقال حمار جأب ای غلیظ اومن وحشیة وبدنده کوبکه دینور سره معناسنه وارسلانه دینور ومطلقا غلیظ وکنده و تصلق شیئه دینور وجأب برموضع آدیدر وآشی تعبیر اولنان قرمزی چامورە دینور مغره کبی وجأب مصدر اولور مال قزانمق معناسنەدر یقال جأب الرجل جأبا من الباب الثالث اذا کسب المال وآشی صاتمق معناسنەدر یقال جأب الرجل اذا باع المغرة (الجوؤبة) جیمك وهمزەنك ضمیله ترش رو اولمق کلوح الوجه معناسنەدرکه غضب وانفعال یاستقبال ایچون یوز بورتروب بد چهره کوسترمکدن عبارتدر وبعض کسەده خلق اولور (جأبة البطن) مأنه معناسنەدر که کوبکله قاسق ارالغیدر سپتلك تعبیر اولنور (جأبة المدری) میمك کسری والفك قصریله هنوز بوینوزلری بلورمش کیکه اطلاق اولنور زیرا بوینوز ابتدا ظهورنده غلیظ اولوب بعده انجلور (الجأبان) اطیبان وزننده برموضعدر (دارة الجأب) بودخی برموضعدر (الجأنب) نونله جعفر وزننده قدی قصیر وجثەسی حقیر یاقشقسز آدمه وآته دینور مؤنثنده جأنبه دینورهایله وهامز جأنب دخی جائزدر (الجب) جیمك فتحی وبائك تشدیدیله (والجباب) کتاب وزننده کسمك قطع معناسنەدر یقال جب الشیء جبا و جبابا اذا قطعه و خایلری دیمدن کسوب خادم و طواشی قلمق معناسنەدر یقال جب خصیه اذا استأصله وخرما اغاجنه آشی اورمق معناسنەدر یقال جب النخلة اذا لقحها وغلبه لئك معناسنەدر یقال جب القوم اذا غلبهم (الاجتباب) اکتساب وزننده بودخی کسمك معناسنەدر مؤلفك بصارده بیانله کوره مادۀ مذکوره برشیء استیصال وجهیله قطع لئك معناسنه موضوعدر سائر معانی آندن متفرعدر (الجب) فتحتینه دومك اورکجی کسمك علی قول اورکجی هاود بمکله اورکج یاصق وبودور قلمق معناسنەدر (الاجب) فتحتینه وبائك تشدیدیله اورکجی وصف مذکور اوزره اولان ارکك دومه دینور (الجباء) زباء وزننده مؤنثیدر یقال بعیرا جب و ناقة جباء ای بین الجب و جباء قیاقلریك آی اولیان صغریلسز خاتونه دینور یاخود صدر وثدیلری بیومیوب یاتق اولان خاتونه یاخود اویلق اتلری آز وخیره اولمغله بوطمز اولان خاتونه دینور یقال امرأة جباء ای لاالیتین لها اوالتی لم یعظم صدرها وثدیاها اوالتی لاتختذین لها (الجبة) جیمك ضمیله لباس معروفدرکه ترکیده دخی جبه دینور مقطوع الکم و قصیر الذیل اولور جمعی جبب کلور قبب کبی وجباب کلور قباب کبی وجبه برموضع آدیدر وجاج العین

يعنى كوزك اوستنده اولان كيكه دينوركه قاش آنك اوزرنده بتر وجبه درع يعنى زره تعبير اولنان جنك لباسنه دينوركه جبه وجوشن دخى دير لر وطوار طرنغنك حشوينه يعنى ايچنه ياخود كنارينه ياخود طوارك انجك كيكيله اويلنى قاووشه جق اك واويناق يرينه دينور وجبة السنان مزراق تمرننك قوغانه دينوركه اكا كوندرك اوجى داخل اولور وجبه بغداد اعمالندن نهروان قضاسنده بر قريه آديدر وبنه بغداد اعمالندن يعقوبا قربنده بر قريه آديدر محمد بن المبارك الجبائى وعوان بن على الجبائى اورايه منسوبلردر شارح ديركه صواب اولان جبى اولمقدر وجبه مصرده بر موضعدر ودمشق ايله بعلبك بينده بر موضعدر وبادیده عالج نام محل قوملغنده بر صو اسميدر وطرابلس قضاسنده بر قريه در محدثيندن عبد الله بن ابى الحسن الجبائى اورادندر (التجبيب) ترتيب وزننده آتك اياغنك سكيل تعبير اولنان بياضى انجكله اويلق يعنى موصل اولان يره قدر وارمقدركه اوك اياقلرنده ديزلرنى وآرد اياقلرنده سكيرلرنى تجاوز ايتمكدن عبارتدر يقال فرس مجبب اذا ارتفع البياض يعنى التحجيل منه الى الجبب واوركك نفار معناسنه در وقاچمق فرار معناسنه در ودواب ومواشيى صويه قاندرمق معناسنه در يقال جبب المال اذا ارواها (الجب) جيمك ضميله قويى يه دينور بتر معناسنه على قول ديى درين صويى چوق اولانه ياخود اوتلاغك وچايرلغك پك اعلا والطف يرنده واقع اولانه ياخود ايچر ودیوارى طاشله اوريلوب يابلمامش اولانه ياخود ناس حفر ايتليوب اويلجه على حالها موجود اولان قويى يه دينور كه عادى اولور جمعى اجباب كلور وجباب كلور جيمك كسريله وجبيه كلور قرده وزننده وجب شول صو طلومنه ودغارجغه دينوركه ايكى درين ديكلوب واسع اولق ايچون ارالغنه بردرى دخى ضم اولنمش وعربلر آنى ايكى قات ديكوب ايچنه نبيذ وضع ايدرلر وجب بر بر زمينده بر موضع آديدركه آندن زرافه ديدكلرى حيوان كتورلر زرافه تحريفله زورنايه ديدكلرى جانوردركه فارسيده اشتر وكاوو پلنك ديرلر وجب طئ قبيله سنه مخصوص بر محضر يعنى مشهد آديدر وبنو عامر قبيله سى وضبه بن غنى جماعتى يوردلرنده بر صو اسملريدر وقاهرة مصر ايله بلبيس قصبه سى بينده بر موضعدر وحلب قضاسنده بر قريه درکه كلب لفظنه اضافتله جب الكلب ديرلر آنده بر چشمه واردر قدوز كلب اصردينى كسه اوزرندن قرق كون مرور ايتلزدن اقدم آنك صويندن ايچسه مرضندن شفايابب اولور (جب يوسف) بلاد شامدن طبريه شهرينه اون ايكى ميل مسافه ده على قول سجل ايله نابلس ميانده واقعدركه اخوانلرى اول قويى يه براقوب كتمشلر ايدى (ديرالجب) موصل قضاسنده بر موضعدر (جب الطلعه) خرمانك ابتدا چقان چچكنك قبجوغى چقدقدنصكره ايچنه اطلاق اولنور (الجباب)

سحاب وزننده خط شديد معناسنه در يقال اصابهم الجباب اى القحط الشديد (الجباب) جيمك كسريله مفاعلهدن مصدر ثانيدر باب مغالبه‌دندركه حسن ياخود حسب ونسب ومال مقوله‌سى اسباب مفاخر ايله مفاخره ايتمك معناسنه‌در تقول جابنى جبابا فجبيته اى فاخرنى فغلبته (الجباب) غراب وزننده قيتلق خط معناسنه‌در وبر وجهله طلب ورغبت تعلق ايتمز اولان هدر و بيهوده و بى خير نسنه‌يه دينور ودوه سودينك يوزنده كپوك طرزنده پيدا اولان شيئه دينوركه دوه سودى قايمق طوتمديغنى بتلياتلر آنى قايمق‌ظن ايدرلر (الاجباب) همزه‌نك كسريله دوه سودينك يوزى ذكر اولنان جباب طوتمق معناسنه‌در يقال اجب ابن الناقة اجبا اذا صار ذاجباب (الجبوب) صبور وزننده يره دينور ارض معناسنه على‌قول يرك يوزينه ياخود پك وغليظ اولان يره دينور ياخود طپراغه دينور وجبوب يمن اولكه سنده برحصار آديدر ومدينه قضاسنده برموضع آديدر وبدر ترابنده برموضعدر (الجبوبة) جيمك فتحيله كسك تعبير اولنان قتى طپراق پارچه‌سنه‌دينور مدره معناسنه (الاجب) همزه‌نك وجيمك فتحيله عورت يرينه دينور فرج معناسنه (جبابة السعدى) تميمه وزننده سعد قبيله‌سندن بر خرسز شاعر آديدر (جبيب) زبير وزننده اصحابندندر وابو جعفة الانصارى اسميدر ياخود بوجنيب‌در نونله وجبيب اجأ نام جبل يانده بروادى اسميدر وباديه ده كله نام صو قربنده بردره آديدر (جبى) جيمك ضمى و الفك قصريله ايرانده خوزستان اولكه‌سنده بر ايالت آديدر شيخ المعتزله ابو على الجبائى واوغلو ابو هاشم الجبائى اورايه منسوبلردر و نهروان قضاسنده برقريه آديدر ابو محمد بن على بن حماد المقرى اورايه منسوبدر وعراقده هيت نام بلده قربنده برقريه در محمد بن ابى العز اورادندر و بغداد قضاسنده يعقوبا قربنده برقريه‌در نسبتله جبائى دينور (جبى) حتى وزننده يمنده برقريه‌در شعيب بن الاسود الجبائى المحدث اورايه منسوبدر واحمد بن عبدالله الجبى جيمك ضميله محدثيندندر دائما جبه صاتديغيچون اكا جبانى دخى ديرلر (جبويه) جيمك فتحى وبائى مشدده‌نك ضمى وياى تحتيه‌نك فتحيله اساميدندر محمد وعثمان ابنا محمود بن ابى بكر بن جبويه الاصبهانيان ومحمد بن جبوية الهمدانى محدثيندندر (الجباب) كتان وزننده جبه صتان كسيه دينور عبدالقوى بن الجباب المصرى محدثيندندر جدى سوق الجبابده جبه فروش اولديغيچون جباب اطلاق اولندى و حافظ احمد بن خالد بن الجباب محدثدر (الجبابات) جيمك ضميله كوفه ايله واسط بينده ذى‌قار نام محله قريب برموضعدر (الجبجبه) جيملرك فتحيله صو ايچره اولان شول ايرى قيايه دينوركه صو آنى باصوب اورتامكله اويلجه طوماوب طورر اوله اتان الضحل دخى ديرلر (الجبجبة) جيملرك ضميله طپراق چكدجك ميشين زنبيله دينور

وجبجبه جيملرك فتحى وضميله شول اشكنبه‌يه دينوركه اعراب آنى تطهير ايدوب قورتدقدنصكره دغارجق كبى ايچنه ات قاورمه‌سى وپصدرمه طولدروب حفظ ايدرلر على قول شول چرويش ياغنه دينور كه اريدوب اشكنبه ايچره قورلر ياخود شول دريه دينوركه بوغزلمش دومك يانندن دكرميجه كسوب بعض علدنصكره ايچنه قيمه وقاورمه مقوله‌سى قويه‌جق ظرف ايدرلر (جبجب) هدهد وزننده مدينه قربنده برصودر (الجبجاب) طبطاب وزننده (والجباجب) جيمك ضميله چوق صويه دينور يقال ماء جبجاب وجباجب اى كثير (الجبجب) فدفد وزننده دوز وهموارىره دينور ارض مستويه معناسنه (بقيع الجبجب) مدينه‌ده برموضعدر ياخود بو خاى معجمه ايله در (الجباجب) جيمك فتحيله طبل وكوس معناسنه در شارحك بيانه كوره مفردى جبجبه ياخود جبجاب در صوتى باعث تسميه در دبدبه ودبداب كبى جباجب مكهٔ مكرمه‌نك طاغلرينه ياخود اسواقنه دينور ياخود منادە واقع سلخانه‌در كه اورايه قربان اشكنبه‌لرى آتيلور وجباجب ابرى كوده‌لو ديزمان ناقه‌لره دينور (الجبابه) ميمك ضمى وبانك تشديديله مفاعله وزننده باب مغالبه‌دندر وبعض اسباب مفاخر ايله مفاخره ايتمك معناسنه‌در نته‌كه مصدر ثانيسى اولان جباب ذيلنده ذكر اولندى (التجاب) تشديد بايله تفاعل وزننده احدهما آخرك قز قرنداشلرنى تزوج ايدشمك معناسنه‌در يقال تجابا اذا تنا كحا اختيهما (جبان) كتان وزننده عجمده اهواز قضاسنده برقريه‌در (الجبجبه) زلزله وزننده ديار بديار سيرو سياحت ايدوب كزمك معناسنه‌در يقال جبجب الرجل اذا ساح فى الارض (جناوب) جيمك ضميله مكه قربنده برموضعدر (الجحجبة) جيملرك فتحيله وبينهما حاى مهمله ايله هلاك ايتمك معناسنه در يقال جحجب العدو اى اهلكه وبرنسنه‌ده تردد ايتمك معناسنه‌در يقال جحجب فى الشئ اذا تردد فيه وبرى اوته كيدوب كلمك واولطه چالمق معناسنه‌در يقال جحجب الرجل اذا جاء و ذهب (جحجب) جعفر وزننده برجل اسميدر (جحجبى) مرحبا وزننده انصاردن برجاعتدر (الجحدب) جعفر وزننده قصه بويلو بودور كسيه دينور (الجحرب) جيمك فتحى وضميله ابرى كوده‌لو طوپاج بودوره دينور (وجحرب وجحارب) علابط وزننده جثه‌سى ابرى عظيم الهيكل آته دينور يقال فرس جحرب وجحارب اى عظيم الخلق (الجحربان) افعوان وزننده شول ايكى طمرلره دينور كه آتك ايكى لهزمه‌لرنده اولور لهزمه شول سيورى كه‌كدر كه قولق آلتنده چكه نهايت بولديغى يره قدر اولور بر اوجى كوچك دلك آلتنه وارر ايكى طرفنه لهزمتان دينور اشبو جحربان لفظى تثنيه اولەرق مستعملدر لهزمتان كبى (الجحنب) نونله جعفر وزننده (والجحنب) جهنم وزننده قصه بويلو بودور كشى يه على قول قصه وكوده‌سى

انسز خیره وزبون کسیه دینور وقوی وشدیدکسیه دینور وبیوك تجره یه دینور (الجحانب) علابط وزننده بو دخی اتی آز چلمسز قصه بویلو آدمه دینور (الجخابة) خای معجمه ایله سحابه وزننده (والجخابة) کتابه وزننده (والجخابة) جبانه وزننده احمق ونادان کسیه دینور وششمان ثقیل وناتراش کشی یه دینور (الجخب) ضرب وزننده خسته لکدن وجودی پك زبون ونحیف اولوب وایچریسی قاوق اغاج کبی یوم یوش قالوب اجوف اولان کشی یه دینور (الجخب) تشدید بایله هجف وزننده عظیم الجثه دیزمان دوه یه دینور وقدر ومنزلت صاحبی بهادر آدمه دینور وضعیف وزبون انسان وحیوانه دینور (الجخدب) قنفذ وزننده (والجخادب) علابط وزننده (والجخادبه) هایله (والجخادباه) الفك مدی وقصریله (وابوجخادب) علابط وزننده (وابوجخادبی) الفك قصریله بنیه سی ایری قالین کوده لی دیزمان انسان وحیوانه دینور وبرنوع جندب یعنی اوجاق چکرکه سنه دینورکه یشل واياقلری اوزون اولور بعض امهاتده جندب ارکك چکرکه ایله مفسردر ومطلقا ایری چکرکه یه ده جخدب وجخادب دینور وایری اوصورغان بوجکنه دینور وجخدب قنفذ وزننده وجخدب جندب وزننده ارسلانه دینور (جخدب) جعفر وزننده شاعر وعلم انسابه ماهرایی اصلت الکوفی اسمیدر (الجدب) جیمك فتحی ودالك سکونیله قیتلق محل وقحط معناسنه در یقال بدافی بلدهم الجدب ای المحل شارح دیرکه بومعنادن فعل باب خامسدن متصرفدر یقال جدبت الارض جدوبة اذامحلت وعجلك معناسنه در یقال جدبه جدبا من الباب الاول والثانی اذا عابه (الجادب) یلانجی یه دینور کاذب معناسنه شارح جادب لفظنك فعلی نامسموع اولدیغنی امام خلیلدن نقل ایدر لکن ابن زید تصرفنی روایت ایلمشدر یقال جدب الرجل اذا کذب (الجندب) قنفذ وزننده (والجندب) جیمك ضمی ودالك فتحیله (والجندب) درهم وزننده برنوع معروف چکرکه اسمیدر بعض امهاتده ارکك چکرکه ایله وبعضنده اوجاق چکرکه سی وکیجه چکرکه سی دیدکلری چکرکه ایله مفسردر وجندب برجل آدیدر (ام جندب) داهیه یه اطلاق اولنور وغدر وظلم وسته اطلاق اولنور یقال وقعوافی ام جندب ای ظلموا علی بناء المجهول (الاجداب) همزه نك کسریله بربری قیتلق اوزره بولمق معناسنه در یقال اجدب الارض اذا وجدها جدبة وقیتلق کلمك معناسنه دز یقال اجدب القوم اذا اصابهم الجدب وبریده قیتلق واقع اولمق معناسنه در یقال اجدب المکان اذا صارذا جدب (الجدب) ضرب وزننده (والجدوب) صبور وزننده (والمجدوب) معیوب وزننده (والجدیب) امیر وزننده بغایت قحط وغلا اوزره اولان قوراق یره دینور یقال مکان جدب وجدوب ومجدوب وجدیب ای بین الجدوبة ویقال ارض جدبة وارضون جدوب کانهم

جعلوا كل جزء منها جدباء جمعوه على هذا ويقال ارض جدب وصف للمصدر ويقال كانت فيه اجادب قيل هى جمع اجدب الذى هو جمع جدب (الجدوبة) جيمك ضميله قيتلق اولمق معناسنه در يقال جدب المكان جدوبة من الباب الخامس بمعنى اجدب (الجدباء) حمراء وزننده جنس نباتدن عارى اولان قير صحرايه دينور يقال فلاة جدباء اى مجدبة ليس فيها مرتع ولا كلاء (المجداب) محراب وزننده اوزان مبالغه دندر شول يره دينوركه دائما قحط وقلت اوزره اولوب خصب ورخامى نادر واقع اوله مخصاب مقابليدر (جدب) هجف وزننده حرف تعريفدن مجرد اولهرق جدب اسميدركه قيتلق ديمكدر (التجدب) تفعل وزننده عيب وعار معناسنه اولان جدب لفظندن مأخوذ در برنسنه يى عيبسمك وآنى كندى نفسنه عار ونقيصه ونامناسب عد ايلمك معناسنه در ومنه تقول ماتجدب ان اصحبك اى ماستوخم (اجدابه) همزه نك فتحيله مغربده شهر برقه قريبنده بربلده در (الجذب) جيمك فتحى وذال معجمه نك سكونيله برنسنه يى چكوب اوزاتمق وسوندرمك معناسنه در صورى ومعنويده شايعدر يقال جذبه جذبا من الباب الثانى اذا مده وبرنسنه يى آخريره نقل ايدوب يرنى دكشدرمك معناسنه مستعملدر يقال جذب الشئ اى حوله عن موضعه وناقه نك سودى چكيلوب آزالمق معناسنه استعمال اولنور يقال جذبت الناقة اذا قل لبنها وآى آخر اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال جذب الشهر اذا مضى عامنه اى اكثره وولدى سوددن كسمك معناسنه استعمال اولنور يقال جذب المهر اى فطمه وباب مغالبه ده استعمال اولنور يعنى برنسنه يى چكشمك بابنده آخره غالب اولمق معناسنه اولور يقال جذب فلان فلانا من الباب الاول اذا غلبه فى المجاذبة لكن بونده مناسب اولان جاذبه جذبه عنوانيله اولمقدر وعربلر سير جذب ديرلر سريع معناسنه بوراده وصف بالمصدردر وجذب خرما بينسيني كسمك معناسنه در يقال جذب النخلة جذبا من الباب الثانى اذا قطع جذبها وقابده اولان صوبى آغزيله برصولوقده چكوب ايچمك معناسنه استعمال اولنور يقال جذب من الماء نفسا اذا كرع فيه (الاجتذاب) افتعال وزننده بودخى برنسنه يى چكوب اوزاتمق معناسنه در يقال اجتذبه بمعنى جذبه وبرنسنه يى سلب واختلاس ايلمك معناسنه در يقال اجتذبه اى سلبه (المجاذبة) مفاعله وزننده چكشمك معناسنه در يقال جاذبا الرجلان اذا تنازعا وبرنسنه نك يرنى دكشمك معناسنه در يقال جاذب الشئ اذا حوله عن موضعه (الانجذاب) انفعال وزننده چكلوب اوزاتمق معناسنه در يقال جذبه فانجذب (التجاذب) تفاعل وزننده انجذاب معناسنه در وچكشمك تنازع معناسنه در يقال تجاذبا اى تنازعا (الجاذب والجاذبة والجذوب) صبور وزننده سودى چكيلوب آزالمش ناقه يه دينور جاذبك جمى جواذب كلور وجذاب كلور

جيمك كسريله نانم ونيام كبي (جذاب) كسر اوزره مبنى اولهرق قطام وزننده اولومك اسمیدر منیه معناسنه جذب نفوس ایلدیکنه مبنیدر (الجذبة) تمره وزننده اسمدر برنسنهیی چکوب اوزاتمغه وچکیلوب اوزامغه دینور وچکیلوب اوزادیلان شیئه دینور ایپلك تلی کبی وارضدن قطعهٔ بعیدهیه اطلاق اولنور کویاکه چکیلوب اوزامش کیدر ومنه یقال بینه وبین المزل جذبة ای قطعة بعیدة (الجذب) فتحیله خرما بینسنه دینور جمارالنخل معناسنه علی قول سرت ودرشت اولانه دینور (الجذاب) کتاب وزننده بودنی خرما بینسنه دینور مفردلری جذبه وجذابه در تقول اکلنا الجذب والجذاب ای جمارالنخل اواخشن منه (الجوذاب) جیمك ضمیله برنوع طعامدرکه شکر وپرنج واتدن ترتیب اولنور شارحك بیانه کوره کوداب معربیدر برهانده کوداب کاف فارسی مضمومله بردرلو طعامدرکه ات وپرنج ونخود وجوز ایله پشروب اوزرینه سرکهلی پکمز شربتی دوکرلر واکا آش حبشی دنی دیرلر وعند البعض پریان پلاویدرکه اکا کوج پلاوی دنی دیرلر دیو مرسومدر (الجذابه) جیمك فتحی وذالك تشدیدیله قیلدن دوزلمش طوزاقدرکه آنکله طویغار قوشی صیدایدرلر (الجذبان) جیمك وذالك کسری وبانك تشدیدیله عفتان وزننده نعلین یعنی ایاق قابنك تصمهسنه دینور زمام النعل معناسنه (التجذب) تفعل وزننده ایچمك معناسنه استعمال اولنور یقال تجذب اللبن اذا شربه (الجذبات) فتحاتله جذبهنك جمعیدرکه ارضدن قطعهٔ بعیدهیه دینور بومعنادندرکه عربلر اخذفی وادی جذبات دیرلر فلان سلوکنده یافعلنده وقولنده اصابت ایلیوب خطا ایلدی دیمك یرده ووجع صیغهسیله مستعمل اولان تعبیراتدندر (الجرب) فتحتینله اویوز وکیك تعبیر اولنان علته دینور وبومعناده مصدر اولور یقال جرب البعیر جربا من الباب الرابع وجرب عیب ونقیصه معناسنه استعمال اولنور یقال به جرب ای عیب وقبح یاسنه اطلاق اولنور یقال جرب السیف جربا اذا صدیٔ ویقال بالسیف جرب ای صده وقبح یاسی شکنده شول عارضهیه دینورکه بعض کوزقپاغنك ایچ یوزینه عارض اولور دانا کچشوب طورر بورعلندرکه کوزقپاقلرینك ایچ طرفنه برقزللق وکچشمك وخرده داری کبی اوفهجق بترملر عارض اولور سببی یانمش اخلاطدر مفردات طبیهده جرب العین دیدکاری بودر یقال باجفانه جرب وهو کالصداء یعلوباطن الجفن وجرب برکمسنك ترلاسی خیر ومنفعتدن قالوب تباه اولمق معناسنهدر یقال جرب الرجل اذا هلکت ارضه وبرکمهنك دوهسی اویوز اولمق معناسنهدر یقال جرب الرجل اذا جربت ابله (الجرب) کتف وزننده (والجربان) عطشان وزننده (والاجرب) احمر وزننده اویوز وکیك اولان انسان وحیوانه دینور (الجرب) جیمك ضمیله اجربك جمعیدر (والجربی) قتلی

وزننده اجربك وجربانك جمعيدر (الجراب) جمعك كسريله اجربك جمعيدر (الاجارب) اجربك جمعيدر (الاجراب) همزمنك كسريله بركسه‌نك دوه‌سى اويوز اولمق معناسنه‌در يقال اجرب القوم اذا جربت ابلهم (الجرباء) حرآء وزننده كوكه دينور سماء معناسنه تحتنده مركوز اولان كواكب سببيله اجرب اصابت ايدن بدنه تشبيه اولنمشدر عالى قول فلك شمسك وفلك قمرك دائر اولدقلرى سمت وناحيه‌يه اطلاق اولنورکه مرادشمسك خارج المركزوقمرك فلك تدويرى مدارلرى اولهجقدر وجرباء قوراق يره دينور ارض مقحوطه معناسنه وكوزل ودلبر قيزه دينور وجرباء ديار شاميده اذرح نام قصبه يانده برقريه آديدر مابينى اوج كونلك مسافه‌در دينلر غلط ايلديلر لكن اصل وهم حوض نبوى حقنده وارد اولان اشبو [مابين ناحيتى حوضى كمابين المدينة وجرباء واذرح] حديثنده واقع زياده‌بى يعنى المدينة لفظنى اسقاط ايدن راويلردن نشأت ايلمشدر ولفظ مزبورى امام دار قطنى كندى كتابنده ثبت ايلمشدر (الجريب) امير وزننده برنوع اولچك اسميدرکه درت قفيز مقدارى نسنه آلور وقفيز براولچكدرکه سكز مكوك آلور وهر مكوك اوج كيله‌در وهر كيله برمن ايله برمنك يدى ثمنيدر وجريب لفظنك جمعى اجربه كلورجمعك ضميله ارغفه ورغفان كبى وجريب‌ترلايه‌دينور مزرعه معناسنه شارح ديركه مؤلفك مزرعه ايله تفسيرى تقييد محلنده اطلاقدر زيرا جريب ترلادن مقدار معلوم المساحه‌درکه طولا وعرضا التمش ارشون بردن عبارتدر فارسيده كرى وتركيده دونم ديرلر مصباحده بورسمه‌مرسومدركه جريب اصل درميه‌دينور وادى‌معناسنه بعده بالاستعاره ارضدن قطعهٔ متميزه به اطلاق اولندى ومقدارى بحسب اصطلاح اهل الاقاليم مختلفدر لكن سموءل كتاب المساحه ده بوكونه بيان ايلديكه التى دانه معتدل شعيرك مجموع مقدار عرضنه اصبع دينور ودرت اصبعه قبضه والتى قبضه‌يه ذراع واون ذراعه قصبه واون قصبه يه اشل ديرلر واشلى كندى نفسنه ضربدن حاصل اولان مقداره جريب كذلك اشلى قبضه‌يه ضربدن اولانه قفيزوينه اشلى ذراعه ضربدن حاصل اولانه عشير ديرلر پس بوتقريره كوره جريب اون بيك ذراع مقدار اولور وقدامة الكاتب بيانه كوره اشل التمش ذراعدن عبارت اولوب ونفسنه ضربدن حاصل اولانه جريب اطلاق اولنمغله اكا كوره جريب اوچبيك التيوز ذراع ايدر وجريب الطعام يعنى حبوبات اولچوسنده درت قفيز استيعاب ايدن اولچكه دينور ومطرزى بيانه كوره طولا وعرضا التمش ذراع مقدارى ترلايه دينور اصل درت قفيزى مستوعب مكيال اسمى اولوب بعده اول مقدار تحمى مستوعب ترلايه اطلاق اولنمشدر نتهكه بريد فى‌الاصل بريده‌دم معربى اولهرق منزل باركيرينه دينور بعده اكا راكب اولان اولاغه اطلاق اولندقد نصكره آنك

سير ايلديكى مسافه‌ده استعمال اولندى وشارحك بيانه كوره كبرى وكريب معربيدر
انمى وجريب دره‌يه دينور وادى معناسنه وقيس بلادنده خاصة بردره‌نك اسميدر
(الجربة) جيمك كسريله ترلايه على قول طبراغى خالص وتمير اولوب اشجار
وبنا اثرى اولميان ترلايه ياخود ذرع وغرس ايچون كركى كبى نطس واصلاح
اولنمش ترلايه دينور وشول پوستكى ودرى ياحصير مقوله‌سنه دينوركه قويينك
كنارنه كبريلوب چكيلور برويه دوكيلن صو قويى‌يه صچرامق ايچون پرده ايدرلر
على قول شول درى ونخته مقوله‌سنه دينوركه جدولك وآرقك اوكنه پرده وارى
كروب جكرلر تاكه صو آنك اوزرندن طاشوب جريان ايليه (جربه) حزه
وزننده مغربده برقريه‌در (الجراب) جيمك كسريله داغارجغه دينوركه ايچنه زاد
مقوله‌سى وضع اولنور على قول مطلقا قابه دينور وعاء معناسنه واشبو جراب لفظى
جيمك كسريله در فتحى جائز دكلدر ياخود قاضى عياض وسائرك فتحله حكايه ايتدكلرى
لغت ضعيفه‌در جمى جرب كلور ضمتينله وجرب كلور سكون رايله واجربه كلور
وجراب خايه طورباسنه اطلاق اولنور وجراب البئر قويينك محل اتساعى اولان
ايچ داره‌سندن عبارتدر وجراب محدثيندن يعقوب بن ابراهيم البزاز لقبيدر وابو
جراب محدثيندن عبدالله بن محمد القرشى كنيه سيدر (الجراب) غراب وزننده
بوش كى‌يه دينور ومكة مكرمه‌ده برصو آديدر (الجربة) جيمك ورائك وبای
مشدده‌نك فتحيله خركله‌يه دينور جماعة الحر معناسنه على قول غلاظ وشداد وتوانا
اولان حاره وانسانه اطلاق اولنور وچوق نسنه‌يه دينور وباديه‌ده بوطاغ آديدر
ياخود بونده ضمتينه‌در خرقه كبى وجربه شول عيال ومتعلقاته دينوركه همان زاد
ونفقه‌كى اكل وتناول ايليوب وجها من الوجوه سكا خير ومنفعتلرى اوليه وبر
مصلحتكه پرامير يك اقربه نفوس زائده اولمجقلر در (الجربة) كلنبه وزننده
چوق نسنه‌يه دينور (الجرب) فتحتينله وتشديد بايله محيل وفتنه‌كار ودوباره‌جى
بودوره دينور يقال هو جرب اى قصير خب (الجربانة) كسرتينله وتشديد بايله
عفتانه وزننده يوزه چاغريجى دلى زفير سليطة وبدزبان قاريه دينور (الجرياء)
كبياء وزننده پويراز تعبير اولنان يله دينور ياخود آنك سرينكنه وصوغوقلغنه
دينور ياخود جنوب ايله صباينندن هبوب ايدن يله دينور وجرياء ضعيف وزبون
وناتوان كسيه دينور (الجربان) جيمك ورائك كسرى وضمى وبائك شده‌سيله كوملك
يقاسنه دينور وجربان السيف قلجك آغزينه دينوركه چالم پريدر على قول شول
غلافه وقبوره دينوركه ايچنه قين وباغلرى وسائر طاقيله حفظ ايچون قلج وضع
اولنور واكا جربان دخى دينور عثمان وزننده يقال جربان السيف وجربانه اى
حده اوشئ يجعل فيه السيف وغمده وحمائله (التجربه) تكمله وزننده صنعتمق اختبار

معناسنه‌در يقال جربه تجربة اذا اختبره مصباحده جربه تجربيا اى اختبره مرة بعد اخرى يعنى بر شيئ تكرار بتكرار صنه‌مق معناسيله مرسوم وتجربه آلدن اسمدر جمعى تجارب كلور مساجد وزننده ديو مبين‌در (المجرب) معظم وزننده شول كسه‌در كه بالجمله احوال واطوارى بالدفعات تجربه ايله هر كسك معلومى اوله كويا كه اويوز دوه كبى مستورى خارجه اخراج اولنمش اولور يقال رجل مجرب اى بلى ماعنده ومجرب ارسلانه اطلاق اولنور (المجرب) محدث وزننده احوال روزكارى كثرت تجربه ايله حقايق ودقايق امور وشئوناته عارف وواقف اولان اهل بصيرته دينور يقال رجل مجرب اذا كان يعرف الامور (المجربة) معظمه وزننده نام الوزن اقچه‌لره اطلاق اولنور يقال دراهم مجربة اى موزونة (الاجربان) احران وزننده بنوعبس ايله ذبيان قبيله‌سنه اطلاق اولنور (الاجارب) بنى سعيد قبيله‌سندن برجماعتدر (جريب) زبير وزننده يمنده بر وادى وهجر قضاسنده بر قريه آديدر وجريب بن سعد هذيل قبيله‌سنك سلسلهٔ نسبى رجالدندر ومحدثيندن محمد بن اسمعيل بن ابراهيم بن اسمعيل الزاهد البلخى جدينك جدى اسميدر وجربه هايله ابن الاثيم دركه شاعر مشهوردر (ابو الجرباء) عاصم بن دلف دركه جمل وقعه‌سنده عائشه رضى الله عنها جنابنك دوه‌سنى چكن ذاتدر (الجورب) جوهر وزننده معروفدركه اياغه كيلور تحريفله چوراب تعبير اولنور جمعى جواربه وجوارب كلور شارحك بيانه كوره كورب معربيدر يقال لبس الجورب اى لفافة الرجل (التجورب) تدحرج وزننده اياغه چوراب كيمك معناسنه‌در يقال تجورب زيد اذا لبس الجورب (الجوربة) دحرجه وزننده بركسيه چوراب كيدرمك معناسنه‌در تقول جوربته اى البسته الجورب (الجواربى) چوراب ايشلين وچوراب صتان كسيه‌دينور على بن احمد وبرادر زاده‌سى احمد بن محمد ومحمد بن خلف الجوار بيون محدثلردر (الاجرياب) اشريباب وزننده ومرادفيدركه برنسنه‌يه بيون اوزادوب باقمق معناسنه‌در يقال اجرأب الرجل اى اشرأب (الاجرنباء) اسلنقاء وزننده يصدقسز اويومق معناسنه در يقال اجرنبى الرجل اذا نام بلا وسادة بورداده مواد ختام بولمشدر وبعض نسخه‌ده اشبو اعتراض آتى الذكر مسطور در مؤلف ديركه جوهرينك عمر بن الحباب نام شاعرك اشبو ★ وفينا وان قيل اصطلحنا تضاغن كما طر اوبار الجراب على النشر ★ بيتنده واقع جراب كلمه‌سى جرب لفظندن جعدر رح ورماح كبى ديو تقريرى سهودر زيرا جراب انجق جرب جعيدركه كتف وزننده در معناى بيت بودركه هر نقدر صورت ظاهرده ميانه‌مز مصالحه پذير اولوب وبين الناس صلح وصلاحمز مشتهر اولديسه‌ده لكن درونلرمزده بنه حقد وكينه وعداوات مضمر درلنه‌كه اويوز دوه‌لرك دوكيلن تويلرى كرچه قوريدقدنصكره

رشحات امطار ایله یکیدن تاب وطراوت بولان مضر وموذی نبات کبی نابت اولوب لکن تحتانده ینه علت جرب مستکن ودرکاردر نشر شول اوته دینورکه قوریدقدنصکره عقب صیغده یغمور تأثیریله یشروب تازه‌لنور مواشی‌یی مضر اولمغله چوبانلر اجتناب ایدرلر (جرثب) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده یاخود قنفذ وزننده برموضع آدیدر (الجرجبة) دحرجه وزننده اکل ایلمك معناسنه‌در یقال جرجب الطعام اذا اکله وقابده اولان طعامی تماما تناول ایدوب سومورمك ودیب کوستورمك معناسنه در یقال جرجب الاناء اذا اتی علی مافیه یعنی اکل جمیع مافیه (الجرجب) طرطب وزننده (والجرجبان) افعوان وزننده بطن وجوف معناسنه‌در یقال ملأ جرجبة وجرجبانه ای جوفه وبطنه (الجراجب) زلازل وزننده جثه‌لری ایری دیزمان دوه‌لره دینور (الجردبة) دحرجه وزننده طعامی حرص وشره تام ایله اکل ایلمك معناسنه‌درکه صوغومسزلق ایلمك تعبیر اولنور کویاکه سفره‌ده اولان طعامی بجملته کندی باشنه اکل ایلمك داعیه‌سنده اولورکه بغایت ذمیمه‌دندر یقال جردب الرجل اذا اکل ونهم وسائر کسه اکل ایلسون دیو طعام اوزره الی قیامق معناسنه‌در علی قول صاغ الیله طعام اکل ایدوب صولیله غیریلری منع ایلمك معناسنه‌در یقال جردب الرجل اذا وضع یده علی الطعام لئلا یتناوله غیره او اکل بیمینه ومنع بشماله (الجردبان) جیمك ودالك فتحیله (والجردبان) جیمك ودالك ضمیله (والجردبی) جعفری وزننده (والمجردب) اسم فاعل بنیه‌سیله وصف مذکور اوزره اولان کسیه دینور وجردبان جیمك ودالك فتحیله کردبان معربیدرکه لفظ فارسیدر حافظ الرغیف معناسنه در زیرا کرده کافك کسریله پیده تعبیر اولنان انکدر وبان صاحب معناسنه اولمغله کرده‌بان پیده‌جی دیمك اولور (الجردبان والجردبی) جیمك کسریله طال قاوغه دینور طفیلی وکاسه لیس کبی یقال هو جردبان وجردبی ای طفیلی (الجرداب) جیمك کسریله کرداب فارسی معربیدر وسط البحر معناسنه مترجم دیرکه کرداب کاف فارسیه‌نك کسریله دریاده شول چورنتی‌یه دینورکه اکا دوشن سفینه بروجهله خلاص اولمز نته‌که اوقیانوسه سفر ایدنلر حکایت ایدرلر وبعض کوچك بحر ونهرلرده دخی اولورکه قتال تعبیر اولنور پس مؤلفك وسط البحر ایله تفسیری تاملایدر (الجرشبة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده برکسه‌نك وجودی آرقلیوب مهزول اولمق علی قول خسته ایکن ایوجه اولمق معناسنه‌در یقال جرشب الرجل ای هزل اومرض ثم اندمل وخاتون یاشنی بولوب اکسه‌لمك ودولمك یاخود زیاده سیله قوجامق یاخود اللی یاشنه وارمق معناسنه‌در یقال جرشبت المرأة اذا ولت اوبلغت الهرم اوخمسین (الجرشب) قنفذ وزننده قصه بویلو بودور کسیه دینور (الجرعب) جعفر

وزننده تصلق وبد اندام وناتراش نسنه‌یه دینور وقالین وغلیظ نسنه‌یه دینور وداهیهٔ شدیده‌یه دینور وجرعب ذکری سبق ایدن خجدب نام نسابه‌نك پدری اسمیدر (الجرعیب) قندیل وزننده بودنی تصلق ویاقشقسز وبد اندام شیئه دینور (الجرعبه) دحرجه وزننده صوبی ابوجه وخوشجه ایچمك معناسنه‌در یقال جرعب الماء اذا شربه شربا جیدا (الجرعوب) جهور وزننده صوبی شدتله ایچن ایری وناتراش کسیه دینور (الاجرعباب) اجلعباب وزننده پره یقیلوب دوشمك معناسنه‌در مصروع کبی یقال اجرعب الرجل اذا صرع (الجزب) زای معجمه ایله خرب وزننده نصیب وحصه معناسنه‌در (الجزب) جمك ضمیله قوللره دینور عبید معناسنه‌که عبدك جعیدر شارحك بیانه کوره اسم جعدر یقال له جزب کثیر ای عبید (بنو جزیه) جهینه وزننده برقبیله‌در جزب لفظندن فعیله‌در (الجزب) منبر وزننده خوش سیرت وپاکیزه طینت آدمه دینور یقال رجل جزب ای الحسن السیرة الطاهرة (الجسرب) سینله جعفر وزننده اوزون شیئه دینور انسان اولسون سائری اولسون شارح دیرکه بو جسر ایله سرب کلمه‌لرندن منحوتدر (الجشب) جیمك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله طعام غلیظ اولمق علی قول قاتقسز اولمق معناسنه‌در یقال جشب الطعام وجشب جشبا من الباب الاول والرابع اذا غلظ اوصار بلا ادم واونی یابلغوری ایری اوکوتمك معناسنه در یقال جشبه اذا طحنه جریشا وعربلر جشب الله شبابه دیرلر اذهبه معناسنه یعنی حق تعالی آندن جوانلق رونقینی ازاله ایدوب پیر آدم کبی وجودنی یابس وبی تاب وطراوت ایلسون وبعضلر ردأه لفظیله تفسیر ایتدیلر یعنی جشبه الله دیرلر آنی دون وردی وکثر ایلسون معناسنه وعلی قول اقماه معناسنه‌در که صوری ومعنوی خوار وحقیر ایلسون دیمکدر وجشب معنای اولده وصف بالمصدر اولورکه غلیظ طعامه یاخود قاتقسز طعامه دینور (الجشب) کتف وزننده (والمجشاب) محراب وزننده (والجشیب) امیر وزننده (والمجشوب) مجذوب وزننده بونلرده غلیظ یاخود قاتقسز طعامه دینور یقال طعام جشب وجشب ومجشاب وجشیب ومجشوب ای غلیظ او بلا ادم (الجشوب) صبور وزننده وجودی قوری وخشونتلو بودور عورته دینور (الجشیب) امیر وزننده مطلقا خشن وغلیظ وبشیع ونازیبا شیئه دینور ودائما بلغور کبی غلظت وخشونتلی طعام اکل ایدن کسیه دینور (الجشوبة) جیمك ضمیله غلظت وخشونتلی طعام اکل ایدر اولمق معناسنه‌در یقال جشب الرجل جشوبة من الباب الخامس اذا کان سیئ المأکل (بنو جشیب) امیر وزننده عربدن بر بطن در (المجشب) منبر وزننده بنیه‌سی ایری تنومند بهادره دینور (المجشب) معظم وزننده معیشتی درشت وخشن اولان کسیه دینور (الجشب)

جيم ضميله نار قبوقلرينه دينور قشور الرمان معناسنه مفردی جشيب در (الجعبة) تمره وزننده اوق قبورينه دينور وبرنوعنه قنديل ديرلر وترکش دخی دينور جمعی جعاب کلور جيم کسريله يقال نکب جعبته ای کنانته (الجعب) صعب وزننده ترکش يايمق معناسنه در يقال جعب الجعبة جعبا من الباب الثانی اذا صنعها وبرنسنه يی ترس دوندرمك معناسنه در ايچنی طشره چويرمك کبی يقال جعبه ای قلبه وبرکدرمك معناسنه در يقال جعبه ای جمعه وبره چالمق معناسنه در يقال جعبه اذا صرعه وجعب دوه قيغنك کومه لنمش کوچکجه يغينه دينور (الجعاب) شداد وزننده ترکش دوزن کسيه دينور (الجعابة) کتابه وزننده ترکشجيلك حرفتنه دينور محدثيندن ابوبکر بن الجعابی پدری اکا منسوبدر (التجعيب) تفعيل وزننده (والجعباة) سلقيه وزننده (والجعباء) سلقاء وزننده يره چالمق معناسنه در (الانجعاب) انفعال وزننده (والتجعب) تفعل وزننده (والتجعي) تسلق وزننده مطاوعلريدر يره چالمق معناسنه يقال جعبه تجعيبا وجعباه وجعباة وجعباء فانجعب وتجعب وتجعي ای صرعه فانصرع (الجعب) جيم ضميله بدنده کوبکك آلتندن مقعدی احاطه ايدن پوچ کيکنه وارنجه يومشق اولان عضوه دينور يقال اشتکی جعبه وهو ما تدال من تحت السرة الی الفحقح (الجعبی) غربی وزننده قرمزی قرنجده دينور جمعی جعبيات کلور ولغت مزبوره بعضلرك خطيله جعبی عنوانندهکه جيم ضمی والفك قصريله اردی وزننده مرسوم اولمغله جمعی جعبيات اولور (الجعبی) زمکی وزننده والفك مديله جائزدر دبره دينور است معناسنه (الجعباة) بودخی کسرتين وبالك تشديديله (والجعباء) صحراء وزننده است و مقعده دينور (التجعب) متر وزننده شول کورشجی پهلوانه دينور که فننده بغايت ماهر وبهادر اولمغله کندوسيله کورش طوتانلری دائما باصوب اصلا کندی باصمز اوله يقال هو تجعب ای صريع علی وزن سکيت يصرع ولا يصرع (الاجعب) احمر وزننده شول کسه در شتمان وقارنی يوك اولمغله ايشده کوجده چابك حرکت ايده ميوب ضعيف العمل اوله يقال رجل اجعب ای بطين ضعيف العمل (المتجعب) متقرب وزننده ميت معناسنه در که اولومجل ديمکدر يقال هو متجعب ای ميت بتشديد الياء (الجعبوب) عصفور وزننده شول ضعيف وزبون کشيه دينور که اصلا برايشه يرامیه علی قول دنی وفرومايه ياخود بودور کسيه دينور (التجعبی) تسلق وزننده عسکر پك چوق اولمغله بری بری اوزره مجتمع ومزدحم اولمق معناسنه در يقال جيش يتجعبی ای يرکب بعضه بعضا (الجعباء) حرأ وزننده جثه سی ايری وبيوك عورته وسائر حيوانه دينور يقال مرأة جعباء ونملة وشاة جعباء ای ضخمة کبيرة (جعثب) ثای مثلثه ايله قنفذ وزننده بررجل اسمدر

(الجعثبة) دحرجه وزننده صوغومسزلق حرص وشره معناسنه در يقال ماهذه الجعثبة اى الحرص والشره (الجعدبة) قنفذه وزننده صويوزنده پيدا اولان قبر جقلره دينور كه يغمور ياغاركن حاصل اولور و اورمجك اوينه دينور بيت العنكبوت معناسنه واوغلاق هنوز طوغدقده ايكى چكه‌سى اراسنده آغوز كبى لزوجتلو نسنه‌يه دينور و جعدبه بر رجل مدنى اسميدر و هاسز جعدب دخى اسمادندر (الجعشب) شين معجمه ايله جعفر وزننده اوزون بويلوجثه‌سى قالين تنومندكشى‌يه دينور (الجعنب) نونله قصير القامة كسيه دينور (جغب) غين معجمه ايله كتف وزننده بر لفظدركه شغب كلمسنه اتباعا ذكر اولنور مفرد اولدرق برأسه ذكر اولنمز يقال رجل شغب جغب يعنى پك مفسد وفتنه‌كار كسه‌در (الجلب) ضرب وزننده (والجلب) تعب وزننده دوه وقيون وجاريه مقوله‌سنى بيع ايچون بربردن آخر يره سوروب ايلتمك معناسنه‌در كه سورك كوترمك تعبير اولنور يقال جلبه جلبا من الباب الاول والثانى اذا سافه من موضع الى آخر وبو معناده لازم اولور يقال جلبه جلب هو اى انساق وناس غريو وفرياد وچغلتى ايلمك معناسنه‌در يقال جلب القوم اذا صاحوا وصوتوا وكسب وكار طريقنه دورشمك معناسنه‌در يقال جلب لاهله اذا كسب وطلب واحتال وآت قوشارکن دخى زياده خواهش وغيرت كلوب اقدام ايتمكله رفيقلرنى سبق ايلسون ديو راكبى ياخود آردنده اولان كسه آته حيقرمق معناسنه‌در يقال جلب على الفرس اذا زجره مؤلف بونى تكرار ايلشدر وقان قوريمق معناسنه‌در يقال جلب الدم اذا يبس وبركسيه شرومضرت ايصالنه دائر وعيد ايله تخويف وتهديد ايلمك معناسنه‌در يقال جلب فلانا اذا توعده بشر وجماعت جمع ايلمك معناسنه در يقال جلب الجمع اى جمعه و يار اوكولمق معناسنه‌در يقال جلب الجرح اذا برأ وبركمك اجتماع معناسنه در يقال جلب الشئ جلبا من الباب الرابع اذا اجتمع و جنايت ايلمك معناسنه‌در يقال جلب عليه جلبا من الباب الاول اذا جنى عليه (الاجتلاب) افتعال وزننده بودخى سورك سوروب كتورمك معناسنه‌در يقال اجتلبه بمعنى جلبه (الانجلاب) انفعال وزننده مطاوعيدر يقال جلبه فانجلب (الاستجلاب) بركسه كندى طرفنه سورك سوريلوب كلسنى طلب ايلمك معناسنه‌در يقال استجلبه اذا طلب ان يجلب له (الجلب) فتحتينله بر محلدن سوريلوب كتوريلن مواشى وسبايا مقوله‌سنه دينوركه سورك تعبير اولنور مجلوب معناسنه‌در يقال اشترى من الجلب و هو ماجلب من الخيل وغيرها جمعى اجلاب كلور و جلب غريو وفرياد وچغلتى يه دينور يقال ماهذا الجلب اى اختلاط الصوت وشول جلب كه اشبو * لاجلب و لاجنب * حديثيله نهى شرعى وارد اولمشدر محدثين معناسنده اختلاف ايلشدر بعضلر ديديكه

جلب قوشو میدانده برینك آتی قوشوب کیدرکن برنیچه کسه‌لر خیانتله آتی شاشروب یوزنی دوندرمك ایچون غریو وفریاد ایلمکدن عبارتدر و بعضلر عندنده ویوده‌لر زکات سوایمنی کندی قریلرنده اولان میاه سمته یاخود شهرلرینه جلب ایچون مال اصحابنه تکلیف ایلمکدر پس بومعنی اولمغله بولندقلری مرعاده واروب زکاتلرنی اخذ ایلك لازمدر علی قول ویوده کندیسی سورونك اوزرینه وارمیوب برمحله نزول واوراده‌ن آدم ارسال وسوری یی طرفنه جلب ایدوب مکث ایلدیکی یردن زکات المقدر یاخود قوشو ویارش میدانده برکسه‌یه آرقه‌سندن کلك ضمنده سپارش ایلمکله اول کسه آرقه‌سندن آت ایله سوروب جایجا حیقره‌رق تشویق وتهیج ایلمکدن عبارتدر بورسمه وضع وحرکت آتك جرینده معونت اولمغله انواع حیله‌دن اولدیغنه مبنی نهی وارد اولمشدر وجنب لفظی محلنده ذکر اولنور ان‌شاء الله تعالی (الجلبة) فتحاتله بودخی غریو وفریاد و اختلاط اصوات معناسنه‌در (الجلیبة) حبیبه وزننده (والجلوبة) صبوره وزننده بونلرده برمحلدن جلب اولنان سورکه دینور جلب کبی و جلوبه ارکك دوه‌لره دینور علی قول شول دوه‌لره دینورکه آنلره متاع یعنی اثاث البیت حمیل اولنور اوله مفردی و جمعی مساویدر (الاجلاب) همزه‌نك کسریله ناس غریو وفریاد وشماطه ایلك معناسنه‌در یقال اجلب القوم بمعنی جلبوا و وجوه کسب وکاره دورشمك و فازنج طریقنه چالمق معناسنه‌در یقال اجلب الرجل لاهله اذا کسب وطلب واحتال وآنه زجر وآزار ایله حیقرمق معناسنه‌در یقال اجلب علی الفرس اذا زجره و فان قورمق معناسنه‌در یقال اجلب الدم اذا یبس وبرکسه‌یی شر ومضرت وعیدیله تخویف ایلك معناسنه‌در یقال اجلب فلانا اذا توعده بشر وجماعت جمع ایلك معناسنه‌در یقال اجلب الرجل اذا جمع الجمع و دوه هاویدینك حطبنه یاش دری قاپلایوب اوزرنده قورتمق معناسنه‌در یقال اجلب قتبه ای غشاه بالجلد الرطب حتی یبس و یاردم ایلك معناسنه در یقال اجلب فلانا ای اعانه و برکمك معناسنه‌در یقال اجلب القوم اذا تجمعوا و هیکل و یازوبند مقوله‌سنی میشین ایچره وضع ایلك معناسنه‌در که مراد اوزرینه میشین قاپلامقدر تمه که بعض آت کردانه طاقیلان نسخه‌لره میشین قاپلایوب دیکرلر واجلاب برکسه‌نك ناقه‌لری ارکك کوشك طوغورمق معناسنه در یقال اجلب فلان ای ولدت ابله ذکورا (التجلیب) تفعیل وزننده بودخی غریو و فریاد ایلك معناسنه‌در وآنه زجر و آزار ایله حیقرمق معناسنه‌درکه مراد مسابقه آتلری کلوب چکرکن برینك آردندن تشویق ایچون چاغرمقدن عبارتدر ومنع ایلك معناسنه‌در یقال جلبه اذا منعه و برمقدار یوك وچکه مقوله‌سنی چامور کبی نسنه ایله طلا ایدوب ناقه‌نك مه‌سنه بند ایلك

معناسنه در تاکه یاوریسی باشیله ناقه‌نك مه‌سنه اورمیه تقول جلب ضرع حلوبتك (الجليب) امير وزنده بريردن آخر يره نقل وجلب اولنان نسنه‌يه دينور يقال عبد جليب اى مجلوب جمى جلبى كلور قتلى كبى و جلباء كلور قتلاء كبى و يقال امرأة جليب من نسوة جلبى وجلائب (المجلب) محدث وزنده زياده‌سيله كورلده‌ين طراقه‌لو كوك كورلديسنه دينور يقال رعد مجلب اى مصوت (الجلابة) جيمك فتحى و لامك تشديديله (والمجلبة) محدثه وزنده (والجلبانة) كسرتين وتشديد بايله (والجلنبانة) كسرتينله (والجلبانة) ضمتينله كلب كبى يوزه چاغريجى شلتاق وسليطه و ياوه كوى وبد خوى عورته دينور يقال امرأة جلابة و مجلبة وجلبانة وجلبنانة و جلبنانة اى مصوتة صخابة مهذارة سيئة الخلق (الجلبان) ضمتين و تشديد بايله (والجلبان) فتحتين وتشديد بايله شماطه‌جى شلتاق وچاغرغان كشى‌يه دينور يقال رجل جلبان و جلبان اى ذو جلبة (الجلبة) جرعه وزنده اوكولغه بشليان يارمك مهره‌سنه دينوركه يارمك اوزرنده قبوق طرزنده تكون ايدن دريجكدن عبارتدر وجلبه سحاب قطعه‌سنه دينور ومولوز وچاقل يغنه دينوركه برى برى اوزره متراكم اولغله دوابك مرورينه مانع اولور و بلوك بلوك بتمش اوتلق پارچه‌لرينه دينور وقحط وغلا وشدت اوزره اولان سنه‌يه دينور يقال وقعوا فى الجلبة اى السنة الشديدة وسبر ومطرا ميشه اغاجلرينه دينور وزمانك شدت و محنتنه دينور يقال اصابتنا جلبة الزمان اى شدته وآجلق جوع معناسنه‌در ودوه هاودينك حطبنه چكيلن دريه و ميشينه دينور و دوه سمرينه استوار ايتدكلرى دمور آلته دينور سمرك قاشلرى كبى وشول حلقه وچپراز مقوله‌سى كوچك دمور پارچه‌سنه دينوركه آنكله قربق چناق مقوله‌سى كندلنور و شول نسخه وهيكل وبازو بند مقوله‌سنه دينوركه اوزرينه ميشين قابلانوب ديكلمش اوله مؤلف والعودة تخرز عليها جلدة عبارتيله ايراد ايتكله اول كونه ترجمه اولندى لكن مقدمجه ويقال اجلب الرجل اذا جعل العوذة فى جلبة عباره‌سى قرينه‌سيله صواب اولان والجلدة تخرز على العوذة عنوانده اولمقدركه جلبه نسخه وبازوبند مقوله‌سنه قابلنان درى وميشين ديمك اولور انتهى وجلبة السكين بچاغك زيوانه‌سنه دينوركه بچاغك صاپنى دمورينه قاوشديرن نسنه‌در و شول طاموزلغه و مايه‌يه دينوركه يوغرد اولمق ايچون سوده چالنور وجلبه بقعه معناسنه‌دركه اطرافنك هيئتدن خارج ارض قطعه‌سنه دينور وجلبه برنوع اوتلق آيدر بونلرك مجموعنده جعلرى جلب‌در هامسز (الجلب) جيمك كسريله دوه پالانه دينور جميع ادوات و حشويتيله على قول پالانك اورتوسنه دينور ياخود قولانسز وايپسز وسائر ادواتسز يالكز اغاجنه دينوركه حطب تعبير اولنور (الجلب) جيمك ضمى

وكسريله يغمورسز سحابه دينور على قول افقدن طاغ كبي آرقوري كريلوب قالقان
سحابه دينور وجلب جيمك ضميله كيجه‌نك سواد وظلمتنه دينور وبر موضع آديدر
(الجلباب) جيمك كسريله (والجلباب) سنمار وزننده كوملكه دينور قميص
معناسنه يقال لبس جلبابه وجلبابه اى قميصه وجلباب نسوان طائفه‌سنه مخصوص
برنوع ثوب واسعه دينوركه چاردن صغير اولور اوستلك ديدكلريدر على قول
بورندكلرى چاره دينوركه عربستانده نسوان اكا جلابى تعبير ايدرلر بو ديارلرده
فراجه آنك بدليدر وعند البعض نسوانك باش اورتولرينه دينور خمار معناسنه
وجلباب ملك ومملكت معناسنه مستعملدر يقال نزعوا جلبابه اى عزلوا عن ملكه
نته‌كه قميص ايله دخى ملك وولايتدن كنايه اولنور (الجلببة) دحرجه وزننده
جلباب كيدرمك معناسنه‌در (التجلبب) تدحرج وزننده جلباب كيمك معناسنه‌در
يقال جلببه فتجلبب (الجلنباة) فتحتينله ششمان خاتونه دينور (الجلاب) زنار
وزننده كلاب فارسى معربيدركه كل صوينه دينور وجلاب رقه ايالتندن شهر رها
قربنده برقريه آديدر واوراده برنهرك اسميدر مورخيندن على بن محمد الجلابى اول
قريه‌دندر (جليب) سكيت وزننده برموضعدر (الجلبان) ضمتينله وبانك تشديديله
(والجلبان) عثمان وزننده بورچق تعبير اولنان غله‌يه دينور وشول قبوره دينوركه
كوندن وسختياندن طغارجق شكلنده ديكوب ايچنه قلج وقامچى مقوله‌سى آلات
وادوات وضع ايدرلر ياخود قراب غمد يعنى قلجى قنبله وباغيله ايچنه وضع
ايتدكلرى ظرفه دينور (التجلب) يتجذب وزننده‌كى مضارع بنيه‌سيله در شول
بونجغه دينوركه افسونكارلر بعض كسه‌يى جذب وتسخير ايچون ياخود فرار ايدنى
ارجاع ايچون اكا افسون ايدوب اعمال ايدرلر يقولون اعيذه بالتجلب ان يقم وان
يغب فى الاصل بوفعل مضارعدر يتجلب يتحلب ديه‌رك افسون ايدرلر ايدى بعده
كيده‌رك تنكير ايله اسم اولندى (الدائرة المجتلبة) كه دائرة المجتلب دخى درلر
علم عروض دائره‌لرندن بردائره‌در بالاشاره حاوى اولديغى بحورك كثرت واجتماعى
باعث تسميه‌در زيرا سريع ومقتضب وخفيف ومنسرح ومضارع ومجتث بحرلرنى
مشتملدر ياخود بحرلرينك دائرة اخرادن مجتلب اولمسى سبب تسميه‌در مثلا مفاعيلن
بحر طويلدن وفاعلات مديددن ومستفعلن بسيطدن اجتلاب اولنمشدر (جليبيب)
مصغر بنيه‌سيله قنديل وزننده اصحابدن برذاتدر (الجلحاب) حاى مهمله ايله سرداب
وزننده (والجلحابة) هايله پك پير وسالخورده كسيه دينور وكوده‌سى ضخامتلو
اولديغى حالده اجلح يعنى باشنك ايكى طرفنده قيل اولمامق وجهيله كل اولان كسيه
دينور (الجلحب) جعفر وزننده (والجلاحب) جيمك فتحيله جلحاب معناسنه در
(الجلحب) تشديد بايله قرشب وزننده اوزون كسيه دينور (المجلحبة) مطمئنه وزننده

بريره طوپلنوب بركش دوه‌لره دينور يقال ابل مجلحبة اى مجتمعة (جلحب) جعفر وزننده بررجل اسميدر (الاجلحباب) خاى مجمعه ايله اعشيشاب وزننده دوشمك معناسنه‌در يقال ضربه فاجلحب اى سقط (الجلدب) جعفر وزننده صلب وشديد اولان شيئه دينور (الجلعب والجلعابة) جيملرك قبحيله (والجلعبى) حبنطى وزننده والفك مديله جائزدر غليظ وناتراش وجافى وشريركسيه دينور وشول دوه‌يه دينوركه شاشقين واغوز آدم‌كبى سرسم وسيكمغز اولغله يورىمكده شتاب وسرعتله بيهوده چباليوب اقدام ايدر اوله اكا عجز فيه دخى دينور مؤننده جلعباة دينور هايله (الجلعبى) قرنى وزننده كوزى يتى شديد البصر كوره كن كشيه دينور يقال رجل جلعبى العين اى شديد البصر (الجلعباة) حبنطاة وزننده يوك كوتورمكده ويوله كتمكده قوى وشديد اولان ناقه‌يه دينور وزياده پيرلكدن بلى كان كبى اكيلوب دوشكون اولان ناقه‌يه دينور (الجلعبانة) جلبانه وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى (الاجلعباب) اجلحباب وزننده اوزانوب ياتمق معناسنه‌در يقال اجلعب الرجل اذا اضطجع وامتد وكتمك معناسنه‌در يقال اجلعب فلان اى ذهب وچوغالمق معناسنه‌در يقال اجلعب الشئ اذا كثر ويورىمكده چباليوب جدوجهد ايتمك معناسنه‌در يقال اجلعب الرجل اذا جد فى السير (المجلعب) مطمئن وزننده بغايت شرير وشرنده نافذ وماضى اولان كسيه دينور وكثير القمش يعنى چوق سيلندى كتورن سيل صوينه دينور يقال سيل مجلعب اى كثير القمش (جلعب) جعفر وزننده مدينه‌ده برطاغك اسميدر (دارة الجلعب ودارة الجلعب) كه سبحل وزننده برموضع آديدر (الجلهوب) جمهور وزننده فرجى بيوك عورته دينور يقال امرأة جلهوب اى العظيمة الركب (الجلهاب) جلباب وزننده دره‌يه دينور (الجنب) جيمك فتحى و نونك سكونيله (والجانب) نونك كسريله (والجنبة) فتحاتله يانه‌دينورشق معناسنه انسانك وسائر نسنه‌نك اولسون جملرى جنوب كلورجيمك ضميله وجوانب وجنائب كلور مؤلفك بصائرده بيانه كوره اصل جنب ماده‌سى جارحه‌يه يعنى انسان وحيوانك شقنه موضوعدركه يان تعبير اولنور وبالاستعاره اول ياندن يكا اولان سمت وناحيه‌ده دخى استعمال اولنور نته‌كه يمين و شمال دخى بويلجه‌در وجانب كلمه‌سى اسم فاعل نسبيدر سمت وناحيه معناسنه‌در ويان وجنب معناسنه اولور انتهى وجنب كلمه‌سى مصدر اولور بركسه‌نك يانى آغريمق معناسنه‌در يقال جنب الرجل مبنيا للمفعول كعنى اذا شكى جنبه واشتبو ★ اتق الله فى جنبه ولا تقدح فى ساقه ★ مثلنى بعضلر لاتغتله ولاتفتنه عبارتيله تفسير ايلديلركه آنى كورمز ياندن كلوب اخذ واهلاك واياغنى برفتنه‌يه القا ايتمكدن تحذيردر وبعضلر بوراده جنب كلمه‌سنى وتيره يعنى فصل ومذمت وشتم ايله تفسير ايلديلركه بودخى

مجازدر یعنی آنك حقنده ناسزا سویله دیمکدر وفقرهٔ ثانیهٔ ساق شجره قوادح یعنی اغاج قوردی ایقاعندن مستعاردر مترجم دیرکه بیضاوی [یاحسرتا علی ما فرطت فی جنب الله] الایة کریمه‌سنی فی جانبه ای فی حقه وهو طاعته وهو کنایة فیها مبالغة وقیل فی ذاته علی تقدیر مضاف کالطاعة وقیل فی قربه عبارتیله تفسیر ایلشدر پس هر حالده مجاز اولور لزوم یاخود مجاورت علاقه‌سیله وذات اراده اولندقده کنایه اولور نته‌که صاحب کشاف بیان ایلشدر لکن کنایه‌ده معنای حقیقی دخی اراده ایلك جائز اولمغله کنایه اولمسی مبهمدر زیرا حق تعالی جارحه‌دن منزهدر انتهی وجنب مصدر اولور اوته قاقق ودفع ایلك معناسنه یقال جنبه جنبا اذا دفعه وبرکسه‌نك بریاننی شکست ایلك معناسنه‌در یقال جنبه ای کسر جنبه وابعاد ایلك معناسنه‌در یقال جنبه ای ابعده ومشتاق اولمق معناسنه‌در یقال جنب الیه ای اشتاق وبریره غریب اوله‌رق نزیل اولمق معناسنه‌در یقال جنب فی بنی فلان اذا نزل غریبا مؤلف بو معنایی تکرار ایلشدر وبر نسنه‌یه کمال خواهش و آرزو سببیله مضطرب وبیقرار اولمق معناسنه‌در یقال جنب الیه وجنب جنبا من الباب الاول والرابع اذا قلق وجنب هر شیئك کوم ومعظم و اکثر اولان یرینه دینور مثلا جنب البحر دریانك انکین یریدر وجنب یمنده بر قبیله‌در یاخود اهل قبیله‌نك لقبیدر منسوب اوله‌جق پدرلری دکلدر وجنب بن عبد الله الکوفی محدثیندندر (الجنیب) امیر وزننده شول کسه‌درکه متعقفا یعنی یوررکن ینکح کبی بریانی اوزره یانج یانج یورر اوله یقال رجل جنیب ای کأنه یمشی فی جانب متعقفا وجنیب یدك آتنه دینور یانده چکیلوب کتدیکیچون یقال فرس جنیب وخیل جنائب وجنب شارح دیرکه بوراده جنب که فتحتینله‌در اسم جمعدر انتهی وجنیب برنوع اعلا خرما آدیدر (المجانبة) مفاعله وزننده (والجناب) جیمك کسریله برکسه‌نك یاننه وارمق معناسنه‌در یقال جانبه مجانبة وجنابا اذا صار الی جنبه وبرکسه‌دن یانلیوب مباعدت ایلك معناسنه‌در بوصورتده اضداددن اولور یقال جانبه ای باعده (جار الجنب) جیمك فتحی ونونك سکونیله شول قومشودرکه خانه‌سی سنك خانه‌که بنشك اولمغله یانکده اوله یقال هو له جار الجنب ای اللازق به الی جنبه (الصاحب بالجنب) سفر یولداشنه دینورکه سفرده دائما یانکده اوله یقال هو الصاحب بالجنب ای صاحبك فی السفر (الجار الجنب) ضمتینله کندی قوم و عشیرتکدن اولمیان یعنی یبانجی طائفه‌دن اولان قومشودرکه بعد معناسندندر یقال هو الجار الجنب وهو جارك من غیر قومك (الجنابة) جیمك فتحیله (والجنبة) تمره وزننده وفتحاتله لغتدر یانده اولان نسنه‌یه دینور ومنه جنابتا الانف و جنبتاه ویحرك ای جنباه یعنی برونی ایکی طرفلو احاطه ایدن قنادلریدر (المجنبة) معظمه وزننده عسکرك

مقدمه‌سنه دینورکه چرقه‌جی تعبیر اولنور یقال هم المجنبة للجیش ای المقدمة (المجنبتان) تثنیه واسم فاعل بنیه‌سیله عسکرك صاغ وصول قوللرینه اطلاق اولنور میمنه ومیسره معناسنه یقال کان فی احدی المجنبتین وهما المیمنة والمیسرة (الجنب) فتحتینله (والمجنب) مقعدوزننده بر نسنه‌یی یدوب یاننه طوغری چکمك معناسنه‌در یدك چکمك کبی یقال جنبه جنبا ومجنبا اذا قاده الی جنبه وجنب فتحتینله طوار قسمنه عارض اولان آغسقلق کبی یورویش حالتنه دینورکه یانلرنی چکرك یان یان یوریمکدن عبارتدر بعضا پك صوسزلقدن وبعضا فتوردن ناشی اولور وجنب زیاده‌سیله صوسزلقدن دوه‌نك اویکنی یاننه یاپشمق معناسنه‌در وقصیر نسنه‌یه دینور وشول جنب که لاجلب ولا جنب حدیثنده وارد اولمشدر اوکدول میداننده یانجه بریدك آت آلوب آلتنده اولان آت یورلدقده اول یدکه بنوب بو وجهله آخرلری سبق ایلمکدن عبارتدر وزکات خصوصنده جنب زکات اموال آلان ویوده محل زکات اولان یردن بعید موضعه واروب اموالك یاننه کلمسنی امر ایلمك یاخود مال صاحبی مالنی موضعندن تبعید ایلمکله ویوده طلب زکات ایچون دور ودراز تکلفله وارمغه محتاج اولمقدن عبارتدر خلاصه جلب وجنب ایکی ماده‌ده اوله‌جقلردر بری سباق وبری زکات خصوصنده‌در ایکیسندن دخی نهی شرعی صادر اولمشدر نته که جلب ماده‌سنده بیان اولندی (المجنوب والمجنب) معظم وزننده یدکده چکیلان نسنه‌در یدك آتی کبی (الجناب) رمان وزننده برکمسه‌نك یاننده برابر کزن کشی‌یه دینور یقال هو جنابك ای مسائرك الی جنبك (الجنیبان) جیمك فتحی وتثنیه بنیه‌سیله دوه‌نك ایکی یانلرینه محمول اولان یوك دنکلرینه دینور مفردی جنیبه‌در وجنیبه اوچ یاشنه کیرمش قیونك یوکنه دینور صوف الثنی معناسنه (الجانب والجنب) ضمتینله (والاجنبی والاجنب) احمر وزننده سردوسرکش حیوانه دینور وغریب وبیکانه‌یه دینور وجانب مقارنتندن اجتناب اولنان ذلیل ومحقر کمسیه دینور وایکی آرد ایاقلرینك مابینی میدانلو صتانی آچق اولان آته دینورکه مدیحه‌سندندر (الجنبة) تمره وزننده (والجنابة) کتابه وزننده اسملردر غریبلکه وبیکانه‌لکه دینور وجنبه ناسدن چکیلوب عزلت ایلمکه دینور یقال رجل ذو جنبة ای اعتزال من الناس وناحیه معناسنه‌در ودوه‌نك ایکو دریسنه دینورکه آندن علبه دوزیلور ایچنه سود صاغیلور وشول خرده اغاجلره دینورکه یاز موسمنده تازه‌لنوب یپراقلنور علی قول سبزه ایله شجر بیننده بر زخ اولان نباته دینور وجنبه اسامی رجالدندر جنبه بن طارق زمان خلافت صدیق اکبرده ادعای نبوت ایدن سجاح نام عورتك مؤذنی اسمیدر وعبدالله بن جنبه امام نحو اولان مبردك استاذیدر (التجنیب) تفعیل ...نده بر نسنه‌دن یانلیوب بعید اولمق معناسنه‌در یقال جنبه تجنیبا اذا بعد عنه

وبعید ایلك معناسنه در یقال جنبه ایاه ای ابعده عنه وسوروبه ارکك صالیورمامك معناسنه در یقال جنب الرجل اذا لم یرسل الفحل فی ابله وغنمه وبر کسه نك مواشیلرینك سودی چکیلوب کسلك معناسنه در یقال جنب القوم اذا انقطعت البانهم وتجنیب اسم اولور آتك آرد ایاقلرنده اولان توتیرو انحناء حالتنه دینور که ایاقلرینك سکرلری دیك وطوغری اولیوب نوعا مقوس اولمقدن عبارتدر وبو آت قسمنده صفت مدیحه در یقال فی رجل الفرس تجنیب ای انحناء وتوتیر وبو معناده تجنیب توتیر وتمتین کبی اسمدر کرچه فی الاصل مصدردر (التجنب) تفعل وزننده (والاجتناب) افتعال وزننده (والمجانبة والتجانب) بونلرده برنسنه دن یانلیوب بعید اولمق معناسنه در یقال تجنبه واجتنبه وجانبه وتجانبه ای بعد عنه (الجنب) کتف وزننده بدوی وخیمه نشین اعرابدن شول کسه در که مهمان کلك خوفندن ناشی یول اغزی اولان سمتدن بر طرفه چکیلوب آلارغده اقامت ایدر اوله یقال رجل جنب ای یجنب قارعة الطریق مخافة طروق الاضیاف (الجنابة) جمیك فتحیله انزال منی سببیله غسل فرض اولمق معناسنه در که بعد معناسندن مأخوذدر زیرا قبل الغسل قربات الهیه دن بعید اولور لفظ مرقوم اطلاقات شرعیه دندر یقال جنب الرجل وجنب جنابة من الباب الرابع والخامس (الجنب) ضمتیله جنابتلو اولان کسیه دینور مفردی وتثنیه وجمعی ومذکر ومؤنثی برابردر یقال هو وهما وهم وهی جنب زیرا مصدر مجراسنه جاری اولان اسمادندر وعند البعض صفت اولمغله متصرف اولوب تثنیه سنده جنبان وجمعنده اجناب دینور لکن مؤنثنده هایله جنبه مسموع دکلدر (الاجناب) همزمك کسریله بعید ایلك معناسنه در یقال اجنبه ای ابعده وجنب اولوب غسل اقتضا ایلك معناسنه در یقال اجنب الرجل اذا صار جنبا ویقال اجنب علی البناء للمفعول (الاستجناب) بو دخی جنب اولمق معناسنه در یقال استجنب الرجل بمعنی اجنب (الجناب) سحاب وزننده فناء معناسنه در که سرایك وخانه نك چوره سی وحولوسی وبنادن خالی اولان یری وشهر وقلعه نك یوره سندن عبارتدر یقال رحب الجناب ای الفناء ورحل ومنزل معناسنه در وسمت وناحیه معناسنه در وبر طاغك اسمیدر واعلام رجالدندر محمد بن علی بن عمران الجنابی محدثدر وابو جناب التمیمی وابو جناب القصاب وابو جناب بن ابی حیه وجناب بن الصمحاس وجناب بن نسطاس وجناب بن مرثد وجناب بن ابراهیم محدثلردر وجناب بن مسعود وجناب بن عمرو شعرادندر وجناب بر موضع آدیدر (الجناب) غراب وزننده ذات الجنب علتنه دینور که کوکس ایچره بالق اتلرنده یاخود دیافر غما دیدکلری جاب حاجزده یعنی آلات نفس ایله غدانك بینی آیران پرده لرده یاخود کوکسك ایچ طرفنده اولان جابده اولور بر اسی شیشدر (الجناب) کتاب وزننده

آت يد كه كلوب يدلك معناسنه در يقال فرس طوع الجناب اى سلس القياد يعنى يدلسى آسان آمدر وجناب مجانبه ومباعده معناسنه در نته كه ذكر اولندى ومنه يقال ج زيد فى جناب قبيح اى فى مجانبة اهله (الجنابة) سحابه وزننده شول ناقه در كه اوزرنده صاحبنه زادو ذخيره جلب ايتلك ايچون ذخيره بهاسيله ذخيره كش اولان اهل قافله يه سپارش وتسليم اولنه (المجنب) منبر وزننده (والمجنب) مقعد وزننده چوق شيئه دينور خيردن وكرك شردن اولسون تقول ان عندنا لخير امجنبا وشر امجنبا اى كثيرا ومجنب منبر وزننده پرده يه اطلاق اولنور ستر معناسنه وشول قاپو تخته سى طرزنده نسنه يه دينور كه بال صاغان كسه اورادە سيكوب آرينك قوغانى اورادن آچوب سپرلنه رك بال صاغار ومجنب اراضى عجمك عرب سرحدينه منتهى اولان نهايتنه دينور وقلقانه دينور ترس معناسنه وبو معناده ميمك ضميله جانزدر وكورك وصيرقى تعبير اولنان آلته دينور كه دموردن وتخته دن ديشسز طراق شكلنده واشاغيسى يوفقه وكسكين اولور آنكله ترلالرده وباغچه لرده دولاب وحوضلك يوقاريلرى كبى يوكسكجه يرلره طيراق چكيلور (الجنوب) صبور وزننده شمال مقابلى اسن يله دينور كه حالا قبله يلى تعبير اولنور مهبى قطب جنوبى قربنده كوكب سهيل مطلعيله ثريا مطلعنك آرالغيدر يقال هبت الجنوب وهى ريح تخالف الشمال مهبه من مطلع سهيل الى مطلع الثريا مؤلفك بصاؤرده بيانه كوره جنب كعبه دن هبوبى باعث تسميه در لكن بو شمال طرفنه نسبتله صحيح اولور ماوراء كعبه ده اولان ديارە كوره مقتضى اولمز وجنوب لفظنك جمعى جنايب كلور (الجنوب) قعود وزننده جنوب يلى اسمك معناسنه در يقال جنبت الريح جنوبا اذا هبت جنوبا ويقال جنبوا على بناء المجهول اذا اصابتهم الجنوب ويقال اجنبوا اى دخلو فى الجنوب (جنوب) صبور وزننده بر خاتون آديدر (الجناباء) جيمك فتحى ومد ايله (والجنابا) شمانى وزننده صبيان لعبلرندن بر كونه لعب آديدر (الجوانب) بر نيچه بلاده اطلاق اولنور (جنب) قبر وزننده بصره قضاسنده بر ناحيه در (الجنبة) جيمك ضميله همزه وزننده دائما كنديدن اجتناب اولنه جق شيئه دينور شارح دير كه اشبو فعله وزنى كه فالك ضمى وعينك فتحيله در مبالغهٔ فاعل معناسنه موضوعدر وعينك سكونيله مفعول معناسنه در ونادرا احدهما آخر معناسنه مستعملدر اشبو جنبه ماده سى كه وزن اولدندر مؤلفك تفسيرينه كوره كرچه معناى مفعولدر لكن كويا كه نامى كنديدن اجتناب وابعاد ايتلكله معناى فاعله راجعدر (جنابه) جيمك فتحى ونونك تشديديله فارس ساحلنده خارك حصينه مقابل بر بلده در كه قرامطه طائفه سى اورادن نشأت ايلديلر ومحدثيندن على بن عبدالواحد الجنابى اورادندر (المجنوبة) ميمك فتحيله شول سحابه دينور كه

آتی جنوب یلی احداث وسوق ایلیه (جنباء) صحرا وزننده تمیم بلادنده بر موضعدر (الجناب) کتان وزننده اسامیدندر ابوالجناب الخیوق الخوارزمی که نجم الکبری ایله ملقبدر کبار مشایخدندر (جنیب) زبیر وزننده ابو جمعة الانصاری اسمیدر علی قول با ایله جبیب درنته که ذکر اولندی (الجحاب) حای مهمله ایله سنجاب وزننده طقناز کودهلو طوپاج بودوره دینور یقال رجل جحاب ای قصیر ملزز (الجوب) جیمك فتحی وواوك سکونیله یرتمق خرق معناسنهدر یقال جابه یجوبه جوبا اذا خرقه وکسمك معناسنهدر یقال جابه اذا قطعه اصل ترکیب بو معنایه موضوعدر وبیوك قوغدیه جوب دینور دلو عظیمه معناسنه وخاتونلرك فراجهلرنه دینور وقلقانه دینور واوجاغه دینور کانون کبی وجوب بر رجل اسمیدر وبر موضع آدیدر وجوب قطع مسافه ایلك معناسنه مستعملدر تقول جبت الارض اذا قطعتها وکوملکه یاقه آچمق معناسنهدر نته که یاپیدن دخی کلور تقول جبت القمیص اجوبه واجیبه ای عملت له جیبا (الاجتیاب) افتعال وزننده بو دخی یرتمق معناسنهدر یقال اجتابه ای خرقه وکوملك کیمك معناسنهدر یقال اجتاب القمیص اذا لبسه وقویی قازمق معناسنهدر یقال اجتاب البئر اذا احتفرها (المجوب) منبر وزننده قلقانه دینور (الجواب) صواب وزننده اسمدر سائلك صوردیغی مادهیه مقابله واسکات ایلدیکی کلامه دینور فارسیده پاسخ دیرلر وبو قطع معناسندن مأخوذدر (الاجاب والاجابة) همزهلرك کسریله (والجابة) طاعه وزننده (والمجوبة) مثوبه وزننده (والجیبة) جیمك کسریله جملهسی جواب معناسنهدر وبونلرده اجاب واجابه ومجوبه که مصدر مییدر افعالدن مصدرلردر سائله جواب ویرمك معناسنهدر یقال اجابه واجاب عنه وجابه وجیبه جواب کبی اسملردر کما سیذکر ومنه الامثال ★ اساء سمعا فاساء جابة ★ بعض محلده ثلاثی اولهرق ساء سمعا عنوانندہ مرسوم اولمغله مؤلف آنی نفی ایلشدر فالدیکه مؤلف اشبو اجابه وجابه واخوانی تشویش ایلشدر امهات سائرهده اجاب واجابه افعالدن مصدر وجابه وجیبه اسم مصدر اولمق اوزره مرسومدر حقی میدانی مجمعنده مثل مزبور ضمنده دیدیکه جابه اجابه معناسنه در یقال اجاب اجابة وجابة وجوابا وجیبة بونلر مصدر دکل ایکن مصدر موضعنه وضع اولنور ودره ده جابه اسم مصدردر واجابه مصدر اولدیغی تصریحکرده در ومستقصاده مثل مزبور بورسمه مسطوردرکه سهیل بن عمرو کندی اوغلوانس ایله کیدر ایکن ناکاه اخنس نقفیه مصادفه ایتدیلر اخنس حال وخاطر استفسارندنصکره سهیله اشبو معینکده اولان غلام کیمدر دیو سؤال ایلدکده اولدخی اوغلو اولدیغنی افاده ایلدی پس اخنس انسه توجه ایدوب این امك یاابنی یعنی اوغلم قصد وعزیمتك

نه سمته در دیدی انس ام کلمه‌سنی قصد معناسنه المیوب والده معناسنه فهم ایلمکله والدم حنظله‌نك خانه‌سنه اون اوکونمکه کندی دیو جواب ویرمکله سهیل اسماء سمعا فاسماء جابة دیوب بعده ضرب مثل اولمشدر یعنی یکلش دیکلدی ویکلش جواب وبردی مضرب مثل معلومدر انتهی (الجوبة) نوبه وزننده چقوره دینور حفره معناسنه وطپراغی درشت ومحکم پرارالغنده واقع دوز وملایم مکانه دینور وبیوت ارالغنده اولان آچق یره دینور یاخود ایکی ارض ارالغنده اولان دوز وآچق ویصی میدانه دینور جمعی جوب کلور صرد وزننده شذوذ اوزره (الاجوب) اقرب وزننده افعل تفضیلدر ومنه الحدیث [ان رجلا قال یارسول الله ای اللیل اجوب دعوة فقال جوف اللیل الغابر] فانه اما من جبت الارض اذا قطعتها بالسیر علی معنی امضی دعوة وانفذ الی مظان الاجابة اوانه من باب اعطی لفارهة وارسلنا الریاح لواقح یعنی حدیث مرقومده اجوب کلمه‌سی یاقطع مسافه معناسنه اولان جوبدن مأخوذ افعلدر قیاس اوزره بوصورتده حاصل معنا آیاقنق کیجه جوفنده عرض درکاه الهی قلنان دعا موقع قبوله ایقاع ومظنهٔ اجابته ابلاغ وانفاذ بابنده سائر کیجه‌لره نسبتله شدید التأثیر دیمك اولور یاخود اعطی لفارهة قولنده اعطی کلمه‌سی اعطاء لفظندن شذوذ اوزره افعل اولدیغی کبی بودخی اجابه‌دن تصرف اولنمشدر که اسرع فی الاجابة دیمك اولور وبوکونه مزیددن افعل تصرفی سیبویه عندنده مقیس‌در نته‌که تعجب دخی تصرف اولنور یقال ماأعطاهم للدراهم واولاهم للمعروف کذلك وارسلنا الریاح لواقح بوصورتده واقع لواقح که لاحقك جمعیدر حوامل معناسنه‌در ریح کندی حامل ماء اولمیوب بلکه سحابه ملقح اولمغله مفعل معناسی اراده اولنمغین بودخی اول قبیلدن اولور شارح دیرکه ملقحاته لواقح اطلاق یااسناد مجازی قبیلندندر یاخود حقیقت اولورکه اسم فاعل نسبی اولور لابن وتامر کبی ذات اللقاح دیمك اولور یاخود مجازفی المفرد اولور سببیت اعتباریله زیرالقح ریاح القاحه سببدر یاخود ماکان اعتباریله‌در یاخود حذف زوائد قبیلندندر کما یقال ابقل فهوباقل واعشب فهوعاشب وزمخشرینك بیانته کوره مادهٔ مرقومه کویاکه تقدیر اجابت الدعوة ماده‌سندن متصرفدرکه باب خامسدندر طالت کبی پس صارت الدعوة مستجابة معناسنه اولور انتهی (الجوائب) جوانب وزننده نوظهور اخبار وحوادثه اطلاق اولنور اخبار طارئه معناسنه ویقال هل من جأبة خبر ای طریفة خارقة بلاد ودیاری قطع ایدوب کلدیکیجون اطلاق اولنمشدر (جابة المدری) جأبة المدری معناسنه‌در یعنی مجموز العین اولان جأبه لفظنده لغتدرکه بوینوزی بلورمش آهویه دینور (الانجیاب) انفعال وزننده ناقه سودی صاغیلورکن بیونی اوزادوب رام اولمق معناسنه‌در یقال انجابت الناقة اذا مدت

عنقها

عنها للحلب (الاستجواب والاستجابة) جواب ويرمك اجابه معناسنه‌در يقال استجوبه واستجابه واستجاب له ای اجابه (التجاوب) تفاعل وزننده جوابلشمق معناسنه‌در يقال تجاوبوا ای جاوب بعضهم بعضا (الجابتان) ايكی موضعدر (جابان) برجل آديدر وواسط قضاسنده برقريه‌در ويمنده برايالت آديدر (تجوب) تقول وزننده حيّر قبائلندن برقبيله‌در (تجيب) تصيب وزننده ابن كنده‌در كه اسميله كنده قبيله‌سندن بربطن مسمادر مؤلف بونلری تجاب ماده‌سنده ذكر ايلشدر وتجيب توبان بن سليم نام كسه‌نك قيرنی اسميدر (الجيب) غيب وزننده ياقه‌يه دينور كريبان معناسنه ومصدر اولور لباسه ياقه آچق معناسنه تقول جبت القميص اجوبه جوبا واجيبه جيبا ای قورت جيبه (التجويب) تفعيل وزننده بودخی جيب معناسنه‌در تقول جوبت القميص ای عملت له جيبا (المجوبة) معظمه وزننده شول يره دينوركه بعضنه يغمور اصابت ايدوب وبعضنه اصابت ايلامش اوله يقال ارض مجوبة اذا اصاب المطر بعضها (الجانب العين) ارسلانه اطلاق اولنور (جواب) كتان وزننده مالك بن كعبك لقبيدر (جوبان) طوقان وزننده مرونام بلده قضاسنده برقريه‌در كوبان معريدر (الجهب) جمك فتحی وهانك سكونيله چركين ورشت وثقيل يوزه دينور يقال له وجه جهب ای سمج ثقيل (المجهب) منبر وزننده بی‌حيا اولان كسيه دينور (الجاهب) جانب وزننده آشكاره معناسنه‌در جاهی كبی يقال اتاه جاهيا وجاهيا ای علانية (جهب) زيب وزننده قدس ونابلس اراسنده ايكی حصار آديدر (الجيب) عيب وزننده ياقه‌يه دينور كريبان معناسنه جمعی جيوب كلور عندالبعض بونك موضع ذكری بومقامدر جوب ماده‌سی دكلدر شارح ديركه حالا لباسك يانلرنده جيب اطلاق اولنان پرلرکه لباسك كيسه‌سی منزلنده‌در بولغت عاميه‌در ياقه‌يه تشبيه اطلاق اولنمشدر وجيب ياقه آچق معناسنه‌در تقول جبت القميص اجيبه كاجوبه مؤلف بونی جوب ذيلنده ذكر ايلشدر وجيب صدر وقلب معناسنه استعمال اولنور يقال هو ناصح الجيب ای القلب والصدر يعنی امينهما وجيب الارض ديرلر مدخل الارض معناسنه وحمزة بن حسين الجباب‌كه شداد وزننده در محدثيندندر ومحمد بن مجيب الكوفی محدثدر

﴿ فصل الحاء ﴾ (الحوب) كوكب وزننده واسع درميه دينور وواسع قوغه‌يه دينور وقواطه كبی بيوك وايجی چقور طوار طرنغه دينور وصواده وچشمه‌يه وايازمه‌يه دينوركه اندن دواب ومواشی صولانور ياخود برمخصوص چشمه‌نك اسميدر وبصره قربنده برموضع آديدر شارح ديركه اشبو موضع مكه ايله بصره بينده واقع منزل اوله‌جقدركه جمل وقعه‌سنده حضرت عائشه اورايه نزول وكلابلری نبح ايلدی وبعضلر بونی سحاب وزننده وبعضلر سكر وزننده تقييد

ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری برکون ازواج مطهره یه [ایتکن تنحها کلاب الحواب] بیورملریله نبح کلاب اکا اشارتدر وکلب بن وبره نام کسه نك قیزی اسمیدر (الحوبة) هایله پك پیوك قطویه وصوصاغه وپك پیوك قوغدیه دینور (الحب) حانك ضمی وبانك تشدیدیله دوستلق سوکی معناسنه اسمدر وداد کبی (الحباب والحب) حالرك کسریله (والمحبة) میمك وحانك فتحیله (والحباب) حانك ضمیله حب معناسنه در یقال بینهما حب وحباب وحب ومحبة وحباب ای وداد وحب حانك ضمی وکسریله مصدر اولور سومك معناسنه تقول حببته احبه حبا وحبا من الباب الثانی وبوشاذدر زیرا مضاعف متعدی باب ثانیدن وارد اولمز مؤلف بصائرده بورسمه تحقیق ایلشدرکه معلوم اوله که اشبو حب مادهسی لغنده بش معنا اوزره دائردر ١ صفا وبیاض معناسیدر فلهذا حبة الاسنان دیرلر بیاض ونضارتنه بناء ٢ علو وظهور معناسیدر حباب الماء اول جهتدندر ٣ لزوم وثبوت معناسیدر ومنه حب البعیر واحب اذا برك فلم یقم ٤ خلوص ولباب معناسیدر ومنه حبة القلب ای لبه وداخله ومنه ایضا الحبة لواحد الحبوب اذ هی اصل الشیء ومادة قوامه ٥ حفظ وامساك معناسیدر ومنه حب الماء للوعاء الذی یحفظ فیه الماء ویمسکه وفیه معنی الثبوت ایضاپس امر ظاهردرکه اشبو معانی خمسه محبت ووداد لوازمندندر زیرا صفاء مودت وارادهٔ قلب وتعلق درونك محبوب طرفنه کمال اوزره علو وظهوری وثبوت لزومی ومحبك لب قلبی محبوبه احاله اولمسی ودرونده علاقه سنك محفوظ اولمسی باب محبتده درکاردر بووجهله خصوص محبتده معانی خمسهٔ مرقومه بالجمله متحقق اولمشدر پس بومعنالری جامع اولان مفهومه دال اولمق ایچون ازاسنه حب ماده سنی وضع ایلدیلر که اقصای حلقدن اولان حأحرفیله شفوی اولان باء حرفندن مرکب اولمغله کویاکه محبك ابتدأ وانتهاء حال وشانی سراسر محبوبنه منحصر اولوب میانه ده اشیاء سائره نك تخللی اولمدیغنی تلمیح واشعاره مبنیدر اصل محبتك دخی شانی بویلجه اولمق لازمدر پس بوندن نقصان اولور ایسه اکا محبت اطلاق صحیح وروا دکلدر انتهی وعربلر تعجب مقامنده حب بفلان دیرلر ماأحبه معناسنه یعنی تعجب محبوب اولدی شارح دیرکه بونك اصلی حبب ایدی کرم وزننده بعد الاسکان ادغام اولندی وتقول حببت الیه ای صرت حبیباله یعنی بن اکا سوکیلی محبوب اولدم وبونك باب خامسدن اوله رق مضاعفده شررت ولبیت کلمه لرنده غیری نظیری یوقدر وحب برنسنه یی برکسیه سودرمك وسوکیلی قلق معناسنه در یقال حب الی هذا الشیء حبا ای جعلنی احبه وحب دستی به دینور جره معناسنه علی قول ایری وبیوك دستی به دینورکه کوپ اوله جقدر یاخود شول اوتوراغه دینورکه درت دانه تختهدن ترتیب ایدوب اورتاسی دلیك اولمغله اکا

ایکی قولیلو یوك دستی اوتور درلر عربلرك حبا و کرامة قوللری بوکه مبنیدرکه حب کوبه وکرامه کوبك قپاغنه دینور لکن صحیح اولان احبك حبا واکرمك اکر اماتأویلنده‌در وحب کله‌سنك جمی احباب کلور وحبه کلور فتحاتله وحباب کلور حانك کسریله وحب طورمق وقوف معناسنه‌در یقال حب الرجل اذا وقف وتعب چکوب رنجیده اولمق معناسنه‌در یقال حب زید علی المجهول اذا اتعب (الحباب) کتاب وزننده سوکی یه دینور نته‌که ذکر اولندی وحباب اسامی رجالدندر وبرحبه‌دن اولان کوپه‌یه دینور ومفاعله بابندن مصدر اولور سوشمك معناسنه تقول حابته حبابا (الحب) حانك کسریله سوکی ومحبت معناسنه‌درکه ذکر اولندی ومحبوب معناسنه در مؤنثی حبه در هایله جمی احباب کلور وحبان کلور حانك کسری وبانك تشدیدیله وحبوب کلور حانك ضمیله وحبیه کلور فتحاتله وحب کلور حانك ضمیله ندرت اوزره علی قول بواسم جمعدر وحب سویجی محب معناسنه‌در تقول هوحبی ای محبوبی وتقول انا احبه ای محبه وبرحبه‌دن اولان کوپه‌یه دینور شارح دیرکه اصمعیدن منقولدرکه جندل بن عبید الراعیدن اشبو ★ تبیت الحبة النضناض منه‌مکان الحب تسمع السرارا ★ بیتنده واقع حب لفظنك معناسندن سؤال ایلدم حبهٔ واحده‌دن اولان کوپه‌در دیو جواب ویرمشدر انتهی (الحباب) حانك ضمیله محبت معناسنه‌درکه ذکر اولندی ومحبوب معناسنه‌در وپیلانه دینور حیه کلبی وبنوسلیم قبیله‌سندن برجماعت آدیدر وانصاردن برذات اسمیدر وحباب بن المنذر وحباب ابن قیظی وحباب بن زید وحباب بن جزء وحباب بن جبیر و حباب بن عمیر و حباب بن عبدالله اصحابدندر وحباب حبابه لفظندن جمع جنسی اولورکه صو بوجکلرندن برسیاه بوجك آدیدر قوربغه یاوریسی دیدکلریدر وحباب اسم شیطان در (الاحباب) همزه‌نك کسریله محبت ایتك معناسنه‌در یقال احبه احبابا فهو محب وذاك محبوب علی غیر قیاس ومحب بالفتح وهو قلیل نادر وتقول احببته واحبیته بحذف الباء الثانیة واحباب دوه حرون اولدیغندن چوکوب یوریمکدن امتناع ایتك علی قول وجودینه شکستلك عارض اولوب یاخود برمرض وعلت اصابت ایتمکله حرکته بیحجال اولوب چوکوب قالمق معناسنه‌در تاکه افاقت بولوب یاخود هلاك اولنجه قدر یقال احب البعیر اذا برك فلم یثر اواصابه کسر اومرض فلم یبرح مکانه حتی یبرأ او یموت واحباب خسته صاغالوب افاقت بولمق معناسنه‌در یقال احب فلان اذا برأ من مرضه واکین دانه طوتمق معناسنه‌در یقال احب الزرع اذا صار ذاحب (الاستحباب) دوست ایدنمك معناسنه‌در تقول حببته واحببته واستحببته شارح دیرکه استحباب مستحب اولمق معناسنه‌ده کلور استحسان مستحسن اولمق معناسنه کلدیکی کبی واستحباب مواشینك

اشكنبه‌لرنده صو خيلى مدت افراغ اولنميوب اويلجه طورمغله صوسزلغه تحمللرى
ممند اولمق معناسنه‌در وبو حالت منازل قردن طرفه وجبهه‌نك التقاسى وسهيل
يلدزينك معاطلوعى هنكامنده اولور يقال استحبت كرش المال اذا امسكت الماء
وطال ظمؤها وبرنسنه‌يى شئ آخر اوزره ترجيح واختيار ايتمك معناسنه مستعملدر
يقال استحبه عليه اى آثره مترجم ديركه ظاهرا استحباب فقهى بوندن مأخوذدر
(الحبيب) امير وزننده محبوب معناسنه‌در ومحب معناسنه كلور تقول انا حبيبكم
اى محبكم وحبيب حرف تعريفسز اوتوز بش نفر صحابى اسميدر حبيب بن اسلم
حبيب بن الاسود كبى ومحدثيندن برجماعت آديدر (الحبة) حانك ضميله محبوب
معناسنه‌در حب وحباب كبى وشول نسنه‌يه دينوركه آنك سكا ويرلمسنى ياخود
كندى مال وملكك اولمسنى سووب خوشلنور اولەسن وحبه محبت معناسنه‌در
واوزم چكردكنه دينور تخفيفله حبه دخى دينور وحبيبه معناسنه در جمع حبيب
كلور صرد وزننده (حبيب) مصغرايلى مشدده ايله اسميدندر حبيب بن حبيب كه
حمزة الزيات المقرى برادريدر وحبيب بن بجر وحبيب بن على محدثيندندر وزبير
وزننده حبيب بن النعمان تابعيندندر وبو حبيب بن نعمان اسدينك غيريدر اولكى
حضرت انسدن ايكنجى خريم بن فاتكدن روايت حديث ايلشدر (حبذا) حانك
وبلى مشدده‌نك فتحيله خوشا ونه‌كوزل ونه مودتلو ونه‌محبت اولنه حق نسنه‌در
ديمكدر يقال حبذا الامر اى‌هو حبيب وبو افعال مدحدندر نم كبى فى‌الاصل حب
فعل ماضيدر اصلى حبب‌در كرم وزننده صار محبوبا معناسنه در وذا كلمه سى
فاعليدركه اسماء اشارتدن براسم مبهمدر مجموعى اسم واحد منزلنه تنزيل اولنوب
محلا ابتدائيت اوزره ومابعدى خبريت اوزره مرفوعلريدر مابعدى ذا كلمه‌سندن بدل
اولەمز زيرا ذكر اولندبنى اوزره حب كلمه‌سنه ملازم ومتزج اولغله كلهٔ واحده
قلنوب مثل مجراسنه جارى اولمشدر پس حبذا زيد وحبذا هند دينور حبذه هند
ديمك جائز دكلدر (الحباب) سحاب وزننده نهايت محبت معناسنه‌در على قول
مبلغ جهد وطاقت معناسنه در يقال حبابك ان تفعل كذا اى غاية محبتك او مبلغ
جهدك يعنى سنك نهايت طاقت محبوبه‌ك شويلجه ايلكدر ديمك اولور نته‌كه حماداك
ان تفعل كذا ديرلر غايتك المحموده معناسنه‌در بونلر تراكيب مخصوصه‌در وحباب
الماء صويك عظيم وكثير اولان برينه دينور ياخود ماء جارى يوزنده پول پول سلسله
طرزنده حادث اولان طريقه‌لره دينوركه پواشجه روزكار طوقمسنك اثرى اولور
ياخود صويك يوزنده حادث اولان قبرجقلره دينوركه يغمور ياغدقده حادث اولور
كذالك حباب الرمل قوملغك معظم وكثير اولان برينه دينور وحباب اسميدندر
وچه وشبنم تعبير اولنان رطوبته دينور طل معناسنه وحباب بن صالح الواسطى

واحد

واحد بن ابراهيم ابن حباب الحبابى محدثيندندر (التحاب) تفاعل وزننده اصلى تحابب ايدى سوشمك معناسنه در يقال تحابوا اى احب بعضهم بعضا (التحبب) تفعل وزننده بركسيه دوستلق ومحبت كوستورمك معناسنه در وبو تكلفى متضمندر يقال تحبب اليه اى اظهر المحبة وصويه اول قانمق معناسنه در شارح ديركه امهات سائره ده اول قيدى يوقدر بلكه تحبب الحمار وغيره اذا امتلأ من الماء عبارتيله مرسوم اولمغله مجاز اولور كوپ كى صو ايله طپطلو اولدى ديمك اولور زيرا حب كوپه دينور نته كه ذكر اولندى انتهى (حبيب) امير وزننده وحبيب مصغر وتشديد يا ايله وحبيب كيت وزننده وحبيبه سفينه وزننده وحبيبه جهينه وزننده وحبابه سحابه وزننده وحباب سحاب وزننده وحباب كتاب وزننده وحبه ضبه وزننده وحباحب علابط وزننده اسامى اشخاصدندر نته كه بعضسى ذكر اولندى (حبان) كتان وزننده يمنده بردده آديدر واساميدندر حبان بن منقذ اصحابيدندر وحبان بن هلال وحبان بن واسع بن حبان وسلة بن حبان محدثلردر (حبان) حائك كسرى وبانك تشديديله شهر نيسا بورده برمحلهدر واساميدندر حبان بن الحكم السلمى كه بنو سليم قبيلهسندندر اصحابيدندر وحبان بن بح الصدائى على قول بوقتح حا ايلهدر وحبان ابن قيس على رأى يای تحتيه ايلهدر اصحابيدندرلر وحبان بن موسى وحبان بن عطيه وحبان بن على العنزى وحبان ابن يسار محدثلردر (حبان) حائك ضميله بودنى اساميدندر حبان بن محمود البغدادى ومحمد بن حبان بن بكر روايت حديث ايلديلر (المحبه) اسم مفعول بنيهسيله (والمحبوبة والمحبية) معظمه وزننده (والحبية) سفينه وزننده مدينة منوره اسملريدر على ساكنها الصلوات (محب) مقعد وزننده برجل اسميدر (الحبة) حائك وباى مشددهنك فتحيله حب كلهسنك واحديدر بغداى واريه وسائر غلائك دانه سنه دينور وحب اسم جنسدر جمعى حبات كلور وحبوب كلور حائك ضميله وحبان كلور تمران كبى كه تمرك جعيدر وحبه حاجت معناسنه در تقول مالى فيه حبة اى حاجة وبرخاتون اسميدركه منظور نام جنى اكا تعشق ايدوب دائما ملاقات وآنك تعليمى اوزره اول خاتون طبابت ايدر ايدى وحبه برنسنه نك برقطعهسنه دينور وحبه وزن معروفدر مكك مادهسنده مرسومدر اوراده بيانه كوره بردرهمك ثمنك سدسى مقداريدركه بردرهمك قرق سكز جزئندن برجزء اولور وحبه حرفى تعريفسر اساميدندر وحبه بن بعكك وحبه بن حابس اصحابيدندر وحبه بن ابى حبه وحبه بن مسلم وحبه بن جوين العرنى وحبه بن سله تابعيندندر وابو حبة البدرى على قول صواب اولان تونهدر وابو حبة المازنى وابو حبة بن عبد بن عمرو وابو حبة بن غزيه وعبد السلام بن احمد بن حبه وعبد الوهاب بن هبة الله بن ابى حبه محدثيندندر (حبة القلب) سويدا دركه

يوركده اولان سياه دانه جكدر محل ادراك وبصيرتدر بعضلر مهجة القلب ايله تفسير ايتديلركه يورك قايدر اصل يوركك اورته سنده اولان نقطه كبي قان اوله جقدر وبعضلر ثمرة القلب ايله تفسير ايلديلر صاحب ديوان بيانه كوره سويدا ايله بر اوله جقدر وعند البعض حبة القلب يوركده برسياه خرده نسنه در كه يوركك وسطنده اولور بودخي يته دانهٔ دل اوله جقدركه سويداء ديدكلريدر شارح ديركه ازهرينك بيانه كوره حبة القلب يوركك داخلي اولان علقه دن عبارتدر مؤلفك حرف ترديدايله بياني اختلاف تعبير قبيلندندر مترجم ديركه ثمرة القلب آنده مودوع اولان قواى بصيرتدن عبارت اولمق ملحوظ غالبدر كوزده اولان قوت بصرمنزلنده در قلب كوزى ديدكلرى اوله جقدر بعينه كوزك بيكى كبي برمعنادر وبعض محققين قلب ايچون يدى طبقه ترتيب ايلشدر ١ صدردركه محل اسلام وموقع وسواس در ٢ قلب دركه محل ايماندر ٣ شغافدركه يورك پرده سيدر محل محبة الخلق در ٤ فؤاددركه محل رؤية الخلق در ٥ محبة القلب دركه محل محبة الحق در ٦ سويداء دركه محل علوم دينيه در ٧ مهجة القلب دركه محل تجلّي صفات الهيه در انتهى (الحبة الخضراء) ساقزلق اغاجنك يمشيدركه بطم دخي ديرلر چتلنبك تعبير اولنور (الحبة السوداء) شونيز دركه چورك اوتيدر (الحبة) حانك كسريله سبزوات وريا حبن يعني چيچكلرك تخملرينه دينور على قول برخرده نباتدركه اوتلقلر ارالغنده نابت اولور ياخود هرنوعدن حبوب مختلفه يه دينور مثلا بغداى واريه ومرجمك مقوله سي حبوب مجتمع اولدقده اكا حبه اطلاق اولنور على قول صحراده بتن اوتلرك تخمينه دينور ياخود جميع نباتك تخملرينه دينور مفردى حبه در حانك فتحيله ياخود تخمسز بتن نباتك تخمينه حبه دينور كسر ايله وتخمله بتن نباتك تخمنه حبه فتحيله وبرى برى اوزريه يغلوب متكسر اولان اوتلغه دينور على قول سبزواتك قوريسنه دينور وحبه اسميدندر يعقوب بن حبه امام احمد حضرتلرندن روايت احاديث ايلشدر (الحب) حانك فتحيله ذكر اولنديغى اوزره حبه نك جمع جنسيدر وحب يمنده شهر سبا مضافاتندن برقلعه در وحضر موت ترابنده بر طاغ آديدر (الحبب) فتحتينله (والحبب) عنب وزنده صويك وقوملغك كوم وفراوان اولان يرينه دينور وآغزده اولان دوشلرك انجو ديزيسى كبي حسن وضع ولطف نظام اوزره اوله رق بللور كبي صاف وبراق وآبدار اولمسى حالتنه دينور (ام حباب) غراب وزننده دنيانك كنيه سيدر (حبابه) حانك ضميله اسميدندر حبابة السعدى برخرسز شاعر در وعبيد الله بن حبابه محدثدر امام بغويدن استماع حديث ايلشدر (حبابه) سحابه وزننده اسمادندر حبابة الوالبيه كه بنو والبدن بر كسه در وام حبابه ايكيسيده تابعيندندر (حبابه) حانك فتحي وبانك

تشديد يله ابو سلمة التبوذكى نام محدثك شيخه‌سى اولان عالمه خاتوندر وحبابه نسوان اسامیلرندندر (الحجبة) كبكبه وزننده صويك آز آز وآهسته آهسته آقمسنه دينوركه صوتيله معبردر بومعناده مصدر واسم اولور يقال حجب الماء حجبة اذا جرى قليلا وتقول سمعت حجبة الماء اى جريه قليلا ومعانى آتيه‌ده‌دخى كذلك مصدر واسم اولور وضعف ونحافت معناسنه‌در ودوه سورمك معناسنه‌در وحجبة النار آتشك طوتشوب علولنمسنه دينور وحجبه قاربوزه دينور بطيخ شامى معناسنه اكا اهل عراق رق واهل فرس هندى ديرلر زيرا ابتدا عراقه رقه ايالتندن و عجمه هندستاندن كلمشدر جمى حجب كلور و حجبه آريق و مهزول دوه‌لره دينور و منه المثل * اهلكت من عشر ثمانيا وجئت بها حجبة * يعنى اون دوه‌نك سكزنى هلاك ايلدك وايكيسنى نحيف و ناتوان كتوردك (الحجب) كبكب وزننده بودخى صويك آزجه آزجه آقمسنه دينور وجثه‌سى كوچك زبون و جوره دوه‌يه دينور (الحجاب) طبطاب وزننده اصحابدن بر ذاتدر و قصه وبودور كسيه حجاب دينور وقبيح الهيكل عبوس ودميم كسيه دينور و بدخوى وبد مشرب كسيه دينور وحجاب عمرو بن الحلى نام كسه‌نك قلجى آديدر و حجاب جوره وزبون و ضئيل كشيه ياخود اوبلجه اولان اركك دوه‌يه دينور و حجاب شعيب البصرى التابعى پدرينك اسميدر (الحجبى) يای مشدده ايله بودخى زبون وجوره وضئيل اركك دوه‌يه دينور (المحجب) اسم فاعل بنيه‌سيله بد غدا اولان كسيه دينور (الحباحب) كواكب وزننده حجاب لفظندن جمعدر اياغى سريع وچابك دوه‌لره دينور وخرده وجثه‌سز دوه‌لره دينور وبربلده آديدر (الحباحب) علابط وزننده برنوع سكك آديدركه كيجه وقتى اوچار وقنادلرى شمع كبى لمعان ايدر تركيده آتش بوجكى ويلدز بوجكى ديدكلريدر نار الحباحب بوندندر على قول نار الحباحب چقمق طاشلرينك برى برينه طوقنلرندن هوايه منطاير اولان شراره‌سندن عبارتدر (ابو حباحب) محارب قبيله سندن برخيل كسه ايدى مهمان خوفندن خيمه‌سنده آتشى خرده و انجه اوطونلر ايله يقار ايدى تاكه بك يارلامغله اياب وذهاب ايدنلر كوروب كليه‌لر على قول بوحجبه‌دن مأخوذدركه ضعف معناسنه‌در آتشى ضعيف اولديغنه مبنيدر ياخود وجه مذكور اوزره چقماقدن چقان شراره‌يه محمولدر (ام حباحب) يشل‌چكركه‌يه شبيه بربوجكدر اوچار وصارى ويشل آلاجه وقنادلرى قرمزى وصارى رنكلر ايله مزين‌در (ذرى حباء) ذال معجمه ايله املا وزننده برکسه‌نك لقبيدر (الحاب) تشديد يايله شول آتيلان اوقه دينوركه نشانه طوقنيوب اطرافنه دوشه يقال سهم حاب اذا وقع حول القرطاس جمى حواب كلور (حبى) ربى وزننده برخاتون اديدر وتهامه‌ده برموضعدر (امحبوب)

حیه‌نك یعنی یپلانك کنیه‌سیدر (الحبیبه) مصغرا ویانك تشدیدیله یامه‌ده برقربه‌در و اسامیدندر ابراهیم بن حبیبه و ابراهیم بن محمد بن یوسف بن حبیبه محدثلردر (حبیبه) جهینه وزننده عراقده بطیحه نواحیسنده برموضعدر (المحب) احبابدن اسم فاعلدر مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور یقال رجل محب و امرأة محب ای محبة یعنی سویجی خاتوندر شارح دیرکه بوامام فرأ قولیدر ومحب زیاده‌سیله یوریلوب فر وماده وبی تاب اولان دوه‌یه دینورکه ماده‌سی بیان اولندی یقال بعیر محب ای حسیر (احباب) همزه‌نك فتحیله بنی سلیم دیارنده برموضعدر (الحبابیه) حائك ضمیله مصر اولکه‌سنده ایکی قریه‌در (بطنان حبیب) فرقان کریم وزننده شام اولکه سنده بر بلده‌در (حبوبه) حائك فتحی و یای مشدده‌نك ضمیله اسمعیل بن اسحق الرازی لقبیدر وحافظ حسن بن محمد الیونارتی الاصبهانی جدینك اسمیدر (الحترب)تای فوقیه ایله جعفر وزننده قصه بویلی بودورکشی یه دینور(الحثربة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده صو بولانمق معناسنه‌در یقال حثرب الماء اذا کدر ویقال حثربت البئر اذا کدر ماؤها واختلط بالحمأة یعنی قویینك صویی چامور و قارشمغه بولاندی (الحثربة) عکرمه وزننده حثرمه معناسنه‌درکه اوست دوداغك وسطنده اولان دائره‌جکه دینور (حثرب) برقع وزننده برنباتدرکه یومشق پرلرده بتر علی قول درشت و خشن پرلرده بتر و حثرب بولانق غلیظ صویه دینور وتجره دینده قلان غلیظ بیلاشغه ووسخه دینورکه قازیغه محتاج اولور (الحثلب) زبرج وزننده حبوباتدن چقان یاغك یاخود صافی یاغك دینده قلان عکرینه وبوصه‌سنه دینور (الحجب) ضرب وزننده (والحجاب) کتاب وزننده ستر ونهان ایتك معناسنه‌در یقال حجبه حجبا وحجابا من الباب الاول اذا ستره وحجاب اسم اولور کندوسیله ستر اولنه‌جق پرده‌یه دینور جمعی حجب کلور ضمنینه یقال دونه حجاب وهو ما احتجب به و حجاب بادیه‌ده حره تعبیر اولنان قاره طاشلق تپه‌نك منقطع اولدیغی یره دینور ومطردا اوزون اوزادی راست وهموار اولان قوملغه دینور وتپه‌سی یوکسك طاغه دینور یقال قعد فی ظل الحجاب ای الجبل المشرف وحجاب الشمس کونشك ضیا وپرتوینه یاخود ناحیه وجانبنه اطلاق اولنور ومطلقا ایکی‌نسنه بینه پرده وحائل اولان شیئه‌حجاب اطلاق اولنور وحجاب زارکی انجه ویوقله‌انجکزه دینورکه انسانك ایکی یانلری بینده معترض وآق‌جکر ایله نفس بجراسی‌اولان بوغورتلاغك اراسنه‌حائل اولنور بوصورتده حجاب الجوف دیدکلری پرده‌دنکه پورکله بطن بینده حائل اولان انجه دریدن بشقه اولور وحجاب دنیایی محیط اولان جبل قافدن اوته‌ده برجبل آدیدر قال الشارح وبه فسر قوله تعالی [حتی توارت بالحجاب] الایه وهو جبل دون قاف کانت الشمس تغیب من ورائه

وجاب

وحجاب معاذ الله تعالی برکسه مشرك اولهرق فوت اولمق معناسنه استعمال اولنور که شرف ایماندن محجوب اولور و منه حدیث ابی ذر رضی الله عنه ان النبی علیه الصلوة والسلام قال [ان الله یغفر للعبد مالم یقع الحجاب قیل یارسول الله وما الحجاب قال ان تموت النفس وهی مشرکة] (التحجیب) تفعیل وزننده برنسنه یی یك ستر ونهان ایتمك معناسنه در یقال حجبه تحجیبا ای ستره (الاحتجاب) افتعال وزننده (والتحجب) تفعل وزننده کیرلنوب صقلانمق معناسنه در یقال احتجب الرجل وتحجب اذا تستر واحتجاب کبه خاتونك مدت حملدن زیاده کون کچمك معناسنه استعمال اولنور یقال احجبت المرأة یوم اویومین اذا مضی یوم اویومین من تاسعها یعنی طقوز آیندن برکون یا ایکی کون زیاده کچدی (الحاجب) قاپوجی یه اطلاق اولنور وکبار خصوصا شیخ الاسلام پرده جیسنه اطلاق اولنور جمعی حجبه کلور کتبه وزننده وحجاب کلور کتاب وزننده یقال فلان حاجب الامیر ای بوابه (الحجابة) کتابه وزننده قاپوجیلق و پرده دارلق خدمتنه دینور (الحاجبان) تثنیه بنیه سبله کوزلرك اوستنده اولان کمکلره دینور اتیله و قیلی ایله که ترکیده قاش تعبیر اولنور علی قول حاجب اول کمك اوزره بتن ساده جه قیله دینور کویا که کوزك دربانیدر جمعی حواجب کلور وحاجب هر نسنه نك اوجنه وکنارینه اطلاق اولنور مثلا حاجب الشمس کونش طلوعندن اول ظهور ایدن کنارلرندن عبارتدر نته که قرن الشمس دخی دیرلرکه ابتدا ظهور ایدن جزئندن عبارتدر یقال بدا حاجب الشمس ای ناحیة منها (حاجب الفیل) بر شاعر لقبیدر و حاجب بن یزید وحاجب بن زید وعطارد بن حاجب اصحابلردر (ذوالحاجبین) برسپهسالار فارسی لقبیدرکه ایکی یوانی وار ایدی (الحجب) فتحتینله بوغازده صولق آله جق بوغورتلغه دینور (الحجب) کتف وزننده کوچك تپه یه دینور انکه معناسنه (المحجوب) اعمی و ضریر اولان کسیه اطلاق اولنور یقال رجل محجوب ای ضریر (الحجبتان) فتحاتله اوجه وسکردن تعبیر اولنان کمکلرك بوکوره طوغری مشرف اولان اوجلرینه دینور علی قول صاغلو صولو قاسیقلرك اوزرلرنده قارن یومشغنه طوغری مشرف اولان ایکی کمکه دینور وآت قسمنده حجبتان اویلقلرینك اوزرلرنده اولان اوجه لرندن بطننك صفاق اوزره مشرف اولان اوجلرینه دینور وصفاق صادك کسریله قیل بتن درینك آلتنده اولان یوفقه دریدرکه خصه لرینه قریب اولان محلدر (الحجیب) امیر وزننده بر موضعدر (الاستحجاب) برکسه یی قاپوجی یاپرده جی ایتمك معناسنه در یقال استحجبه ای ولاه الحجابة (الحدب) تعب وزننده ارقه چقوب کوکس وقارن ایچرو کیرمك وجهیله قنبور اولمق معناسنه در یقال حدب الرجل حدبا من الباب الرابع اذا خرج ظهره و دخل

صدره وبطنه و آقندی وانکیه باپر مقوله‌سی یردن اشاغی یه طوغری تدریجی انوب کتمك معناسنه در طالغه‌نك وقوملغك تدریجی انمری کبی و ارضك غلیظ و مرتفع اولان یرینه دینورکه احدب کسه‌نك حدبی شکلنده اولور و بو تشبیه جهتیله‌در یقال نزلوا فی حدب من الارض و هو الغلظ المرتفع منها و حدب الماء صو آقندیلرینك بری بری اوزرینه بوریلوب بنکشمسندن عبارتدر که بوکریلك حالتی پیدا اولور ودرینك یوزنده اولان جابجا اره دینور چبان و چچك بوزوغی کبی که چوپور تعبیر اولنور وحدب برنوع نبات آدیدر علی قول نصی اسمیدرکه بغدایجق یاخود اشك کنکری دیدکلری اوتلقدر وحدب بهمی یعنی چوجقلرك پسی پسی وابه پسکی تعبیر ایتدکلری اوتلغك توزاقلری طاغلدقدنصکره بری بری اوزره بنکشیوب طورطوب یغین اولمسنه دینور و حدب الشتاء قیشك شدید صووغنه اطلاق اولنور یقال اصابنا حدب الشتاء ای شدة برده و حدب مصدر اولور برکسیه امرکیوب مهربانلق ایتمك معناسنه یقال حدب علیه حدبا من الباب الرابع اذا تعطف علیه وطول خاتونلر اطفالنه مهر و شفقتله اره وارمیوب علی حالها طول اوتورمق معناسنه‌در یقال حدبت المرأة ای لم تزوج و اشبلت علی ولدها (الاحداب) همزه‌نك کسریله بودنی وجه مذکور اوزره قنبور اولمق معناسنه‌در یقال احدب الرجل بمعنی حدب (الاحدیداب) اعشیشاب وزننده و جه مذکور اوزره پك قنبور اولمق معناسنه‌در یقال احدودب الرجل بمعنی احدب واحدودب الرمل دیرلر بڭن قوملق قنبور کبی بوکری اولدقده (التحادب) تفاعل وزننده احداب معناسنه‌در (الاحدب) احمر وزننده (والحدب) کتف وزننده ارقه‌سی چیقوب صدر وبطنی ایچری کیرمش قنبوره دینور یقال رجل احدب وحدب اذا خرج ظهره ودخل صدره و احدب قول کیکنك ایچنده برطمرك اسمیدر و مکه قریسنده فزاره قبیله‌سی یوردنده بر طاغك اسمیدر وشدت معناسنه‌در لکن ملایم اولان شدید معناسنه اولمقدر اذقال فی الأساس امر احدب ای شاق المرکب (الحدبة) فرحه وزننده ذکر اولنان حدب دیدکلری نبات چوق اولان یره دینور یقال ارض حدبة ای کثیرة الحدب (الحدب) حانك ضمیله حدباء کله‌سندن جمعدر زحملو و مشقتلو امور و احواله دینور یقال اتعبه حدب الامور ای شواقها جمع شاقة و یقال سنة حدباء ای شدیدة و حدباء قنبور کبی بوکری اغاجه دینور یقال شجرة حدباء و شول دابه‌یه دینور که آرقلغندن قالچه‌لرینك اوستنده اولان اوجه‌کیکلری سیپ سیوری طشره چقق اوله یقال دابة حدباء اذا بدت حراقفها شارح دیرکه کعب بن زهیرك اشبو ★ کل ابن انثی وان طالت سلامته ★ یوماعلی آلة حدباء محمول ★ بیتنده واقع الله حدباء نعش اوله‌جقدر

لکن

لكن مطلق نعش اولميوب غرباء وفقراء تحميل ايتدكلرى خريشته اولمق يك ملايمدر
انثى (الاحيدب) مصغر بنيه سيله روم اولكه سنده برطاغدر (حداب) قطام
وزننده كه كسر اوزره مبنيدر يك خط وشدت اوزره اولان سنه يه دينور وبر موضع
آديدر ومعربا استعمال اولنور نته كه جريك اشبو * لقد جردت يوم الحداب نساؤكم
فسأت مجاليها وقلت مهورها * بيتنده واقع اولمشدر (حداب) كتاب وزننده بنى
يربوع يوردنده واقع كنديلره مخصوص برصرب ودرشت يرده بر موضعدر آنده
بروقعه اولمغله يوم الحداب معروفدر وحداب سراة ديارنده برنيجه جبل آديدر
(الحديبية) تخفيفله دويهيه وزننده وقليلا مشدد اولور مكة مكرمه قريبنده برقويى
آديدر على قول اوراده نابت برشجرة حدباء اسميدركه موضع مزبور آنلر ايله
متعارف اولمشدر شارح ديركه بيعة الرضوان اول شجره تحتنده منعقد اولمشدر
(الحدباء) مصغر بنيه سى والفك مديله جذيمه قبيله سى يوردنده بر صويك اسميدر
(النحدب) ترتب وزننده بركسيه يابرنسنه يه ايليشوب مرتبط ومتعلق اولمق معناسنه در
يقال تحدب به اذا تعلق وبركسه يى اسركيوب مهربانلق ايتمك معناسنه در يقال
تحدب عليه اذا تعطف وطول خاتون اولادينه مهر وشفقتدن اره وارميوب
طول اوتورمق معناسنه در يقال تحدبت المرأة اذا لم تتزوج واشبلت على ولدها
بونلر بالجمله معناى مجازيدر مثلا بركسيه قنبورلق كبى ياپشوب تعلق ايتمك واسركديكى
كسه اوزره قنبورلق كبى آوريلوب دوشمك دقيقه لرينى ملاحظه يه مبنيدر (حدبدبى)
عجب سكاوزننده بيط قومنه مخصوص برنوع اويون اسميدر (الحرب) ضرب وزننده
معروفدركه جنك وقتال وكارزار معناسنه در وبو مؤنثدر مقاتله اعتباريله وبعضا مذكر
اولور قتال اعتباريله جمعى حروب كلور يقال وقعت بينهم الحرب اى المقاتلة وحرب
جنكاور بهادره اطلاق اولنوركه مبالغة وصف بالمصدر اولور يقال رجل حرب اى
شديد الحرب شجاع ويقال رجل حرب اى عدو محارب يعنى حرب لفظى عدو محاربه ده
اطلاق اولنور هرنقدر جنكاور محارب دكل ايسه ده زيرا محاربه اوزره در بوندە
مذكر ومؤنثى ومفرد وجمعى برابردر زيرا فى الاصل مصدردر وحرب اسامى رجالدندر
حرب بن اميه بن عبد شمس قرشى اموى در وحرب بن عبد الله الراوندى منصور عباسى
سر عسكريدر ووحشى بن حرب اصحابندندر وحرب بن الحارث تابعيندندر وعلى
واحمد ومعاويدكه اولاد حربدر وحرب بن عبد الله وحرب بن قيس وحرب بن خالد
وحرب بن شداد وحرب بن شريح وحرب بن زهير وحرب بن ابى العاليه وحرب
بن صبيح وحرب بن ميمون كه صاحب الاعميه دركه متروك الحديثدر وحرب بن
ميمون كه ابو الخطابدر جملەسى محدثلردر اعميه ملبسات معناسنه در بناء عليه روايت
ايلديكى احاديث معمول بها دكلدر وذكر اولنان حرب بن ميمون ايله ابو الخطاب

حرب بن ميمونى امام بخارى و مسلم شخص واحد ظن ايلديلر (دار الحرب) اهل اسلامله بينلرنده صلح وصلاح اولميان مشركين بلادينه اطلاق اولنور يقال دخلوا دار الحرب اى بلاد المشركين الذين لاصلح بيننا وبينهم (المحرب) منبر وزننده شديد الحرب اولان جنكاور بهادره دينور (المحراب) ميمك كسريله محرب معناسنه دريقال رجل محرب ومحراب اى شديد الحرب شجاع اوله كوره كويا كه آلت حرب اولور ومحراب چلدراغه دينور غرفه وبالا خانه معناسنه ومجلسك صدرينه واكرم مواضعنه دينور ومسجدده امام طوردينى مقامه دينور كويا كه شيطان وهوا ايله محاربه ايدوجك موقعدر مؤلفك بصائرده بيانته كوره اصح اولان محراب مسجده خاصدركه اطلاق شرعى اولور مبالغة آلت حربه تشبيه اولنمشدر بعده صدر مجلسه وغرفه يه وسائر فوقانى محلره تشبيه طريقيله اطلاق اولندى واورمان كويا كه آلت حرب ودفع ياخود موقع حرب جانوران اولديغندن اكا دخى اطلاق اولندى وطوارك يونته دخى تشبيه طريقيله اطلاق اولندى وبعضلر محراب لفظنى مبالغة فاعل اعتبار ايدوب محراب مسجده اطلاق وصف المكان بصفة صاحبه باپندن عد ايلدى امكنة سائرة مذكوريه ده اطلاق شرف وقدرلرندن ناشى موقع منافسه و موضع محاربه ومدافعه اولدقلرى ملاحظه سنه مبنى اولور ومقام مخصوص ملوكه دينوركه شهنشين تعبير اولنور آنده بنفسه شاه اكلنوب آرام ايدر وميشه لكه واورمانه دينور وطوارك يونته دينور عنق دابه معناسنه جمعى محاريب كلور ومحاريب بنى اسرائيل آنلرك مسجدلرندن عبارتدر كه آنده جلوس واقامت ايدرلر ايدى ظاهرا اشبو [يعملون له مايشاء من محاريب وتماثيل] الايه كريمه سنده واقع اولان محاريه اشارتدر لكن تفسير بيضاويده قصور حصينه ومساكن شريفه ايله مفسردر (المحربه) مكنسه وزننده جنكاور وبهادر اولان عسكره دينور يقال رجل محرب و قوم محربة اى شديدة الحرب شجاع (المحاربة والحراب) حانك كسريله (والتحارب) تفاعل وزننده (والاحتراب) افتعال وزننده كه بودخى اشتراك ايچوندر برى بريله جنك وقتال ايدوب صواشمق معناسنه در يقال حاربه محاربة وحرابا وتحاربوا واحتربوا يعنى (الحربة) تمره وزننده آلت يعنى معروف آلت حربه دينوركه قصه مزراق اوله جقدر جمعى حراب كلور حانك كسريله دين وحربه وملته اولان فساد و تباهلغه دينور محروب فاسد الدين اولان كسه در وحربه طعنه وسلب مال وتاراج معنالرينه در ومنه حديث الحديبية [والاتركناهم محروبين] اى مسلوبين منهوبين وحربه هذيل بلادنده بر موضع آديدر ياخود شام اولكه سنده واقعدر وحربه يوم جمعه نك اسميدر جمعى حربات كلور حركات وزننده وحربات كلور سكون رايله (الحربة) حانك كسريله بناء نوعدر هيئت حرب

يعنى

يعنى بردرلو حرب ايلك معناسنه‌در يقال وقعت بينهم حربة شديدة وهى هيئة الحرب (الحرب) طلب وزننده برکسه‌نك تمام مالنى سلب ونهب ايلك معناسنه‌در يقال حربه حربا كطلبه طلبا اذا سلب ماله وبك خشم و غضبه كلمك معناسنه در يقال حرب الرجل حربا من الباب الرابع اذا كلب و اشتد غضبه فهو حرب بكسر الراء من قوم حربى و حرب طلع معناسنه دركه خرمانك اك اول چقان يمشيدر كه هنوز قيجوغنده اولور مفردى حربه‌در هايله (المحروب والحريب) امير وزننده مالى مسلوب اولان كشيه دينور حريب لفظنك جمعى حربى كلور الفك قصريله مريض ومرضى كبى وحرباء كلور كريم وكرماء كبى (الحربية) عجيبه وزننده مسلوب اولان ماله دينور على قول مدار معاش اولان ماله دينور يقال اخذت حربته اى ماله الذى سلبه او الذى يعيش به (واحربا) حانك و رانك فتحيله بركله‌دركه عربلر آنكله ميت حقنده ندبه ايدرلر اصلى بودركه ذكر اولنان حرب بن اميه‌وفات ايلدكده اهل مكه واحربا ديوندبه ايلديلر بعده سكونى ثقيل كوروب و احربا ديديلر فتحتينله ياخود سلب مال معناسنه اولان حرب اولمق ملحوظدر شارح ديركه آندنصكره بين العرب كلمهٔ ندبه اولمغله مطلقا ميت حقنده حزن وتأسفله واحربا ديو ندبه ايدر اولديلر انتهى (التحريب) تفعيل وزننده برکسه‌يى پك اغضاب ايلك معناسنه در تقول حربته تحريبا اى اغضبته وبركسيه حرب يعنى خرمانك اول چقان يمشى بدرمك معناسنه در يقال حربه اى اطعمه الحرب و مزراق تمرنى پيليوب كسكين ايلك معناسنه در يقال حرب السنان اذا حدده وقشقرتمق معناسنه‌در يقال حربه اذا حرشه (الاحراب) همزه‌نك كسريله خرما اغاجى ابتدا يمشى چقارمق معناسنه در يقال احرب النخل اذا اطلع وبركسه‌يى دشمندن مال غنيمت آلمغه دلالت ايلك معناسنه‌در يقال احربه اذا دله على مايغنمه من عدو وجنك قوپارمق معناسنه‌در يقال احرب الحرب اى هيجها (الحربه) جرعه وزننده چوال كبى برظرف اسمدر وغراره‌يه‌دينوركه خرار تعبير ايتدكلريدر ياخود چوبانلرك آزيق قويه‌جق چانطه‌لرينه دينور (الحرباء) حانك كسرى والفك مديله زره تعبير اولنان لباس آهنين اوزره اولان مسماره دينوركه برچين تعبير اولنور على قول زره حلقه‌لرنده اولان برچينلرك اوجلرينه دينور و حرباً ارقه‌يه دينور ظهر معناسنه ياخود ارقه اتنه على قول قبورغه كمكلرينك ارقه طرفنه اولان اوجلرينه وكوكس كمكلرينك اوجلرينه دينوركه ككرك تعبير اولنور وحرباء ام حبين ايله معروف جانورك اركككنه دينور على قول كرتكله مثالو برجانوردر دائما باشيله كونشه توجه و استقبال ايدر مؤلفك ذكر ايلديكى ام حبين مصغر بنيه‌سيله مذكور جانورك كنيه‌سيدر تركيده قيا كلرى وفارسيده آفتاب پرستك

دیرلر کرنکله‌دن بیوك اولور کونشه مقابل طوروب دورایتدکجه بیله‌جه دورایدر وسخونتك تأثیری ترقی بولدقجه کونا کون رنکلر ایله متلون اولور (المحربة) اسم فاعل بنیه‌سیله معربده وزننده شول یره دینورکه انده حرباً دیدکلری جانور مزبور چوق اوله یقال ارض محربة ای کثیرة الحرباء و طیراغی قالین وغلیظ یره دینور (حربی) سکری وزننده بغداد ایالتنده برقریه وبربلده اسملربدر (الحربیه) غربیه وزننده بغداددده برمحله‌در ذکر اولنان حرب بن عبد الله الزاوندی که سر عسکر منصوردر اول بنا ایتدکله اکا نسبت اولنمشدر (حارب) جانب وزننده حوران شامده برموضعدر (المحرب) معظم وزننده (والمتحرب) متجرب وزننده ارسلانه دینور (محارب) مجانب وزننده برقبیله‌در (الحراب) شداد وزننده اسمادندر الحارث الحراب یمنده امیر قبیلهٔ کنده‌در وعتیبة بن الحراب شعرادندر (حرب) زفر وزننده مذحج قبیله‌سنك سلسلهٔ نسبلری رجالندن ابن مظه‌دروفرددر یعنی همنامی یوقدر (الاحرنباء) اسلنقاء وزننده مهموز ده لغتدر خشم و فساد وشره یاپنوب آماده اولمق معناسنه‌در یقال احربنی الرجل یعنی احرنباً پس بوماده دخی حربدن مأخوذ اولور (الحردب) جعفر وزننده عشرق یعنی یارپوز انواعندن مرماحور دیدکلری نباتك تخمنه دینور فارسیده تخم مرو دیرلر وحردب برجل اسمیدر (الحردبه) دحرجه وزننده‌خفیفلکه‌وتمکین ووقارسزلغه دینور یقال به حردبة ای خفة ونزق وحردبه برجل آدیدر (ابو حردبه) اعراب اوغریلرندن برمعروف اوغریدر (الحزب) حانك کسری و زای معجمه‌نك سکونیله آدمك هرکون معتاد اوزره قرأتنه مداومت ایلدیکی ورد معینه اطلاق اولنور معنای آتیدن مأخوذدر که نفسنه توظیف ایلدیکی طائفهٔ دعا اوله‌جقدر شارح دیرکه ورد کله‌سی واوك کسریله صویه کلمکده اولان نوبته‌دینور مجازا هرکس اوقات مخصوصه‌ده کندی‌نفسنه التزام قرأت ایلدیکی آیات وصلوات واذکار وادعیه‌یه اطلاق اولنور انتهی یقال قرأ حزبه من القرآن ای ورده الذی اعتاده و حزب مطلقا طائفه معناسنه‌در که معنای موضوعی بودر یقال عنده حزب منه ای طائفة وسلاحه وآلت حربه دینور وخاصة جماعت انسانیه‌یه اطلاق اولنور یقال جاء حزب من الناس ای جماعة (الاحزاب) همزه‌نك فتحیله جمعیدر وشول احزابکه اشیو [لما رأی المؤمنون الاحزاب] الایه کریمه‌سنده واقعدر شول طوائف مختلفهٔ مشرکیندن عبارتدرکه خندق وقعه‌سنده هر قبیله‌دن مجتمع اولوب همدست تعاون واتحاد اوله‌رق شصت واحددن سلطان الانبیا علیه افضل التحایا حضرتلریله حرب و قتال ایچون کلوب مدینه‌یی محاصره ایلدیلر غزوهٔ خندق آنك ثمره‌سیدر اکا غزوهٔ احزاب دخی دینور و حزب برکمه‌نك عسکر

مخصوصنه واصحاب معينه دينور كه جملهسى آنك رأى و امرينه متابعت اوزره اولهلر وبه فسر قوله تعالى [اولئك حزب الشيطان] الايه اى جنده وقوله تعالى [انى اخاف عليكم مثل يوم الاحزاب] الاية هم قوم نوح و عاد و ثمود و من اهلكهم الله من بعدهم مثل فرعون وحزب طيراغى قتى وغليظ اولان يره اطلاق اولنور (المحازبه) مفاعله وزننده (والتحزب) تفعل وزننده كروه كروه جمع اولمق معناسنه در يقال حازبوا و تحزبوا اى صاروا احزابا و تجمعوا و محازبه بركسه نك حزب وكروهندن اولمق معناسنه در تقول حازبته اى كنت من حزبه (التحزيب) تفعيل وزننده ناسى بولك بولك جمع ايلك معناسنه در تقول حزبتهم تحزيبا اى جعلتهم احزابا (الحزب) حانك فتحى وزانك سكونيله بركسيه بر شديد وعظيم ايش اصابت ايلك على قول بغأة بر امر شديد اصابت ايدوب بغايت تضييق وتنكيل ايلك معناسنه در يقال حزبه الامر حزبا من الباب الاول اذا نابه واشتد عليه اوضغطه بغأة (الحزابه) ثمامه وزننده (والحزب) كذلك ضرب وزننده معناى مزبوردن اسمدر يعنى مصدر واسمى مساويدر (الحازب والحزيب) امير وزننده امر عظيم وشديده دينور كه انسانه عروض و اصابت ايدوب مغموم وبى راحت ايدر وحزيمك جمعى حزب كلور حانك ضميله يقال اصابه امر حازب و حزيب اى شديد (الحزابى والحزابيه) حانك فتحى و زانك تخفيفيله كوده سى قالين وطقناز قصه حق انسان وحيوانه دينور (الخزاب) حانك كسرى ونونك سكونيله حزابى معناسنه در وخروسه دينور ديك معناسنه در وپيان هاوبجى ديدكارى نباته دينور جزربرى معناسنه وبوغرتلق قوشندن برنوع اسمدر (الحزبأة) حانك كسرى و زانك سكونيله طيراغى قتى اولان يره دينور جمعى حزبأ كلور حانك كسرى وزانك سكونيله وحزابى كلور حانك فتحيله وبو اصلده يای مشدده ايله اولوب بعده تخفيف اولنمشدر (ابوحزابه) ثمامه وزننده بنو ربيعه دن وليد بن نهيك نام كسه نك كنيه سيدر وثواب بن حزابه بين المحدثين صاحب ذكردر (حزابه) سلامه وزننده اسامیدندر محمد بن محمد بن احمد بن حزابه محدثدر (حزوب) تنور وزننده برجل آديدر (ذات الحزاب) حانك كسريله برموضع اسمدر (الحزوب) حانك ضميله برنوع نبات آديدر (الحسب) حانك فتحى وسينك سكونيله (والحسبان) حانك ضميله (والحسبان والحساب) حانك كسريله (والحسبه) حانك كسرى وسينك سكونيله (والحسابه) كتابه وزننده صايمق تعداد معناسنه در يقال حسبه حسبا وحسبانا وحسبانا وحسابا وحسبة وحسابة من الباب الاول اذاعده وحسب وحساب كافى معناسنه اولور كما سيذكر وحسبان ضمله صيغة جمع اولور كاسبين (المحسوب) صايلمش نسنه يه دينور معدود معناسنه (الحسب) فتحتينله محسوب معناسنه در كه

فعل بمعنی مفعولدر ومنه قولهم هذا بحسب ذا ای بعدده وقدره وقدیسکن السین و حسب برکیسنك آباء و اجدادی جهتندن فخر و مباهات طریقیله ذکر وتعداد ایلدیکی محاسن و مفاخره اطلاق اولنور علی قول مال و منال دینور یاخود دین وملتدر یاخود کرم یاخود فعل و عمله اولان علو و شرف یاخود فعل حسن وعمل صالح یاخود آباء واجداد جهتندن ثابت ودرکار اولان شرف واصالت یاخود شان وبال وقدر وحیثیتدر وبعضلر عندنده حسب وکرم برکسه نك ذاتنه مخصوصدر هرنقدر صویندہ شرافت واصالت یوق ایسه ده لکن مجد وشرف صویندہ وعرقنه مخصوصدرکه علو نسبی اولیان کسیه مجد وشرف صفت اولمق صحیح دکلدر (الحسابة) صحابه وزننده (والحسب) فتحتینله صاحب حسب اولمق معناسنه در یقال حسب الرجل حسابة وحسبا من الباب الخامس اذا صار ذا حسب (الحسیب) امیر وزننده حسب صاحبی کسیه دینور جمعی حسباء کلور کرماء وزننده وحسیب کافی معناسنه استعمال اولنور فی الاصل مکافی بالحساب معناسنه اولوب بعده مطلق کافی معناسنده استعمال اولنمشدر و منه یقال حسیبك الله ای انتقم الله منك وبو باب کنایه دندر و محاسب معناسنه کلور قال تعالی [کفی بالله حسیبا] ای محاسبا اوکافیا (حسبك) حانك فتحی وسینك سکونی وبانك ضم اوزره بناسیله کفاك معناسنه استعمال اولنورکه کفایتدن فعل ماضیدر یقال حسبك درهم ای کفاك یعنی سکا بردرهم یتشور وکافی معناسنه اولور یقال حسبك من رجل ای کافیك من غیره وبونلر عد وحساب معناسندن متفرعلردر شارح دیرکه اشبو حسب کلمه‌سی فی الاصل مصدردر فعل معناسنی متضمندر محسب لك معناسنه که کاف لك من غیره دیمکدر بوجهتله معرفه یه مضاف ایکن نکره یه صفت اولور زیرا اضافتی غیر حقیقیه در کویاکه اسم فاعل معمولنه مضاف اولمشدر ومنه یقال هذا رجل حسبك وبو جهات ست مجراسنه اجرا اولنمشدر زیرا مضاف الیهی حذف اولنوب ضم اوزره بنا ایله حسب دخی دیرلر وحسبك الله دیرلر انتقم الله منك معناسنه که کنایه دندر وحسبنا الله دیرلر اعتمدنا الی الله معناسندن کنایه در نته‌که نعم الوکیل قولی وکلنا امورنا الی الله معناسندن کنایه در انتهی وبونده مفرد وتثنیه وجمع مساویدر زیرا فی الاصل مصدردر (الحساب) کتاب وزننده کذلك کافی معناسنه استعمال اولنور یقال شیء حساب ای کاف ومنه قوله تعالی [عطاء حسابا] ای کافیا وانسانلر جمع کثیره اطلاق اولنور یقال اتانی حساب من الناس ای جمع کثیر (حسیب) زبیر وزننده اسمدندر عباد بن حسیب که ابو الخشنا ایله مکنادر مورخیندندر (الحسبان) حانك ضمیله مصدردر که ذکر اولندی وحساب لفظلرنك جمع اولور وعذاب معناسنه در وبلاء و شر و شور

معنالرینه در

معنالرینه‌در وهوایه آغوب چقان غباره دینور وچکرکه‌یه دینور وخرده وصغیر اوقلره دینـور مفردی حسبانه‌در وحسبانه کوچك یصدغه دینور قولتق یصدغی ویوز یصدغی کبی وخرده قرنجه‌یه‌دینور وصاعقه‌یه دینور وسحابه دینور وکوکدن یاغان طلویه دینور (المحسبة) مکنسه وزننده کوچك یصدغه دینور و مصـدر اولور کاسیذکر (الحساب) شداد وزنـنـده مبالغهٔ اسم فاعلدر ومحمد بن ابراهیم بن حمدویه الحساب محدثیندندر وزیاد بن یحیی الحسابی کذلك محدثیندندر (الحسبه) حاتك کسریله اجر وثواب معناسنه‌در که احتسابدن اسمدر جمعی حسب کلور عنب وزننده یقال فعل ذلك حسبة ای اجرا وحسبه رأی وتدبیر معناسنه استعمال اولنور یقال هو حسن الحسبة ای حسن التدبیر ومصدر اولور کا سیذکر (ابو حسبه) حاتك فتحیله تابعیندن مسلم الشامی کنیه‌سیدر وحسبه برجل اسمیدر (الاحسب) احمر وزننده شول دوه‌یه دینورکه توبی آق وقرمزی آلاجه اوله وشـول کسیه دینورکه صاچی اشقر و قومرال اوله وبشره‌سی برعلت وعارضه سـببیله جابجا آغاروب وقیلاری فاسد وتباه اولوب آق وقرمزی آلاجـه اولانه دینور وبرص علتنه اوغرامش کشی‌یه دینورابرص کبی‌که تحریفله ابرش تعبیر اولنور (الحسبة) جرعه وزننده ذکر اولنان احسب کلمه‌سنك معنالرندن اسمدر حالت مذکوره‌یه دینور (المحسبة) مشغله وزننده (والمحسبة) مکنسه وزننده (والحسبان) عرفان وزننده ظن وکمان ایلك معناسـنه‌در یقال حسبه کذا کنعم فی لغتیه محسبة ومحسبة وحسبانا یعنی من الباب الرابع والسـادس ای ظنه و تقول ماکان فی حسبانی کذا ولاتقل فی حسابی شارح دیرکه مضارعك عینی مکسور اولمق شذوذه مبنیدر زیرا هر فعل ماضی که مکسور العین اوله آنك مسـتقبلی البته مفتوح العین اولور علم یعلم کبی الا اون ایکی کلمه‌که نوادردندر حسب یحسب وینس ینس و نعم ینعم و یبس ییبس وومق یمق ووفق یفق ووثق یثق وورع یرع وورم یرم وورث یرث ووری الزندبری و ولی یلی کلمه‌لریدر انتهی (التحسیب) میتی طاشـلغه دفن ایلك علی قول کفنه صاروب دفن ایلك معناسـنه‌در یقال حسب المیت تحسیبا اذا دفنه فی الحجارة اودفنه مکفنا و برکسه‌یی یصدغه طیاندرمق معناسـنه‌در یقال حسبه اذا وسـده وبرکسیه طویجه طعام یدرمك وقاتمجه صو ایچورمك معناسـنه‌در یقال حسبه اذا اطعمه وسقاه حتی شبع وروی (الاحساب) همزه‌نك کسریله بودخی برکسه‌یی طویوروب قاندرمق معناسنه‌در یقال احسبه بمعنی حسبه وراضی وخشنود ایلك معناسنه‌در یقال احسبه ای ارضاه (التحسب) تفعل وزننده یصدغه طیامق معناسـنه‌در یقال تحسب الرجل اذا توسد وبرکسه‌نك اسرار واحوالنی طلب وتحری ایله اراشدروب وقوف واطلاع قیدنده اولمق معناسـنه در یقال

تحسب فلانا اذا تعرفه و توخاه و استخبار معناسنه‌در يقال تحسبه اى استخبره
(الاحتساب) اثماب وزننده بركسه‌نك طوتديغى فعل قبيحى بكنميوب نهى وانكار
ايلمك معناسنه‌در كه مراد شو ايشى نيجون شويله ايتدك ديو مؤاخذه ايلمكدن
عبارتدر يقال احتسب فلان عليه اى انكر محتسب بلده بومعنادندر و احتساب
بركسه‌نك بيوك اولادى وفات ايلمك معناسنه‌در كه خداى متعالدن اجر وثواب
اميد ايدر يقال احتسب فلان ابنا اوبنتا اذا مات كبيرا و كوچك اولادى وفات
ايلسه افترطه افتراطا دينور وبر خير على عداد اخلاصه ادخالله مقابلنده انجق
خداى متعالدن اجر وثواب ورضا و نيازايلمك معناسنه‌در جامع بنا ايلمك كبى يقال
احتسب بكذا اجرا عند الله اى اعتده ينوى به وجه الله وبركسه‌نك حالنى يامشرب ووضع
وطورنى امتحان واختبار ايله وقوف قيدنده اولمق معناسنه‌در يقال احتسب فلانا اذا
اختبر ماعنده و منهى وممنوع اولديغى نسنه‌دن نهى قبول ايدوب آلمدن كيرو طورمق
معناسنه‌در يقال احتسب الرجل اى انتهى (الحسابى) كتابى وزننده اهل حساب ديمكدر
محمود بن اسمعيل الحسابى محدثدر (الحشيب) شين معجمه ايله اميروزننده قالين بزه وقالين
لباسه دينور (الحوشب) جوهر وزننده طوشانه دينور ارنب كبى و بوزاغى يه
دينور عجل كبى وارمك تلكى يه دينور وانجه بللى آريق طواره دينور وايكى يانلرى
طولوب قبارمش طواره دينمكله ضداولور وطوارك بلكجه‌سنده اولان اك واوبناق
يرينه دينوركه كوسنك كلديكى برده بالدريله بلكجه‌سنك پيوندير على قول طوارك
طرنغنك ايچ يوزنده اولان كيكه دينوركه سكير ايله بالدرى بينده اولور ياخود
پرمق كيكه دينوركه بالدرك كيكى كبى شول انجه وخرده كيكه دينوركه بالدرك
بوقاغيلق طرفنه طوغرى كلان اوجيله طرنغك قرار كاهى بينده اولور ياخود
طوارك بلكجه‌سى كيكنه دينور وحوشب برجل آديدر جماعت معناسنه‌در ويمنده
برمخلاف يعنى برناحيه وايالت اسميدر وشهر بن حوشب وخلف بن حوشب وعوام
بن حوشب محدثلردر (الحوشبة) هايله بو دخى جماعت معناسنه‌در (الاحتشاب)
افتعال وزننده بركمك معناسنه‌در يقال احتشب القوم اذا تجمعوا (الاحشاب)
همزه‌نك كسريله طارلتمق معناسنه‌در يقال احشبه اى اغضبه (الحصبة) حائك
فتحى وصادك سكونيله (والحصبة) فتحاتله (والحصبة) فرحه وزننده برنوع خرده
سيوجه‌لردركه بدنده ظهور ايدر تركيده قيزامق تعبير اولنور فارسيده سرخجه
دينور وبونك برنوعى واردركه بعض فنا خسته‌لرده ظهور ايدر پول پول قرمزى
وسياه اولور بياضى اسلمدر (المحصوب) قيزامق چقارمش كسه‌در يقال حصب
الرجل على المجهول فهو محصوب ويقال حصب فلان حصبا كسمع سمعا (الحصب)
فتحتينله (والحصبة) تمره وزننده طاشلره دينور حجاره معناسنه مفردى حصبه‌در

قصبه وزننده شذوذ اوزره وحصب اوطونه دینور حطب معناسنه و آتش طوتشوب یانمق ایچون آتشه القا اولنان نسنه یه دینورکه طوترق تعبیر اولنور اوطون اولسون سائر نسنه اولسون علی قول حطب حصب اولمز الا کندوسیله آتش طوتشوب یانمدیچه و حصب کریشك یایدن دونمسنه دینور (الحصباء) خرده چقل طاشلرینه دینور حصی کبی مفردی حصبه در قصبه کبی (الحصبة) فرحه وزننده (والمحصبة) معصره وزننده چقل طاشلق یره دینور یقال ارض حصبة ومحصبة ای کثیرة الحصباء (الحصب) حانك فتحی وصادك سکونیله چقل طاشی آتمق معناسنه در یقال حصبه حصبا من الباب الاول اذا رماه بالحصباء ویره چقل دوشه‌مك معناسنه در یقال حصب المکان اذا بسط الحصباء فیه وبرکسه دن روکردان اولوب اعراض ایتمك معناسنه در یقال حصب عن صاحبه اذا تولی عنه (التحصیب) تفعیل وزننده یره چقل دوشه‌مك معناسنه در یقال حصب المکان بمعنی حصبه ومحصب نام محلده یاتوب اویومق معناسنه در یقال حصب الحاج اذا نام بالمحصب ومحصب معظم وزننده مکهٔ مکرمه ایله منا بینده بر دره یولیدرکه بر اوجی ابطحه چقار آنده حجاج برساعت مقداری اقامت واستراحت ایلدکدنصکره مکهٔ مکرمه یه متوجه اولورلر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اول محله نازل اولوب لکن امتنه سنت ایتمدیلر بناء علیه حالا حجاج اورایه نازل اولمزلر علی قول محصب منادی جمرات آتیله حق محلدن عبارتدر شارح دیرکه مؤلف کرچه بونی حرف تردید ایله رسم ایلدی لکن فی الحقیقه محل مزبوره دخی محصب دینور پس حرف تردید واو معناسنه محمول اولمق لازمدر ایکی محل دخی حصباء لفظندندر (الاحصاب) همزه‌سك کسریله برکسه‌دن یوز دوندروب اعراض ایتمك معناسنه در یقال احصب عن صاحبه اذا تولی وقوشوب کیدرکن ایاغیله کیروسنه یا اطرافنه خرده طاشلر توزیدوب صاورمق معناسنه در یقال احصب الفرس وغیره اذا اثار الحصی فی جریه (لیلة الحصبه) تمره وزننده ایام تشریق عقبنده اولان کیجه یه اطلاق اولنور (الحاصب) شول شدیدیله دینورکه اسدکه طبراقلری قالدروب هوایه صاوره یاخود خرده قار وطلو طوزتوزلرینه دینورکه دنی تعبیر اولنور وشول سحابه دینورکه قاروطلو دوکوب طوزتدیره (حصبه) قصبه وزننده برجل اسمیدر (الحصب) کتف وزننده شول سوده دینورکه صوغوقلغندن یاغی چقمیه (حصیب) زبیر وزننده یمنده بر موضع آدیدر نسوانلری حسن و جمالده اطراف بلاده فائقه‌لردر بناء علیه بین الظرفاء ★ اذا دخلت ارض الحصیب فهرول ★ کلامی مثل دائردر یعنی حصیب فضاسنه دخول ایتدکده همان شتاب تام ایله هروله ایدرك مشی ایدوب برطرفه خروجه باق که نسوانلرینك کرفتهٔ پنجهٔ سختکیر جاللری

اولميه‌سن وحصيب اسمادندر بريدة بن الحصيب اصحابدندر ومحمد بن الحصيب آنك حفيديدر (يحصب) يانك فتحى و صادك حركات ثلاثيله يمنده بر قبيله آديدر نسبتنده يحصبى دينور يمنه صادك حركات ثلاثيله يوخسه جوهريك زعمى كبى نسبتى صادك فتحيله اولمغه منحصر دكلدر شارح ديركه جوهرى صحيحى ملتزم اولمغله عندنده فتحى مصححدر نتهكه مبرد وسائرلرى تنصيص ايلديلر بوندن بشقه عرب حسب الامكان تخفيفه مائل اولمليله البته فتحه اخفدر انتهى و يحصب يضرب وزننده اندلس اولكه‌سنده برقلعه‌در محدثيندن سعيد بن مقرور والنابغة بن ابراهيم اورادندر (التحصب) تفعل وزننده كوكرجين قوشى يم طلبيله بيانه چقمق معناسنه‌در يقال تحصب الحمام اذا خرج الى الصحراء لطلب الحب (التحاصب) چغل طاشى آتشمق معناسنه‌در يقال تحاصبوا اى تراموا بالحصباء (الحصربة) دحرجه وزننده زياده‌سيله بخيل و لئيم اولمق معناسنه در يقال به حصربة اى ضيق وبخل (الحصلب) زبرج وزننده طيراغه دينور (الحضب) حانك كسرى وضاد معجمه‌نك سكونيله يائى آوازينه دينوركه اوق چقدقدنصكره ظهور ايدر چكردى تعبير اولنور حانك ضميله ده جائزدر جمعى احضاب كلور و حضب طاغلك برطرفندن يوره‌سنه دينور (الحضب) حانك فتحى وكسريله برنوع بيلانه ياخود اركككنه دينوركه ايرى وعظيم اوله على قول آق بيلانه ياخود انجه بيلانه دينور وحضب حانك فتحيله قويى چرخنك ومقاره‌نك ايپى دوشونجه قدر ترسنه‌چويرلمسنه دينور وايپك تكرلك ايله ايكى طرفلو چرخ يامقاره دونجك اغاجلرك ارالغنه كيروب ايلشمسنه دينور يقال حضبت البكرة حضبا من الباب الرابع اذا مرست ودوزاق رهدن ديدكارى قوشى چابك طوتمق معناسنه‌در يقال حضب الطرق الرهدن اى اخذه سريعا اذا نفر الحبة يعنى دوزقده‌كى دانه‌يى آلوركن درساعت قاپوب طوتدى رهدن مكه‌يه مخصوص وقزل قوشنه شبيه برقوشدر وحضب آتشى طوتشدروب علولندرمك ياخود آتشه اوطون آتمق معناسنه‌در يقال حضب النار حضبا من الباب الثانى اذا رفعها و القى فيها الحطب (الحضب) فتحتينله و قليلا ضادى اسكان اولنور حصب معناسنه لغتدر كه اوطونه وطو تروغه دينور (الاحضاب) همزه‌نك كسريله بو دخى آتش ياقوب علولندرمك ياخود آتشه اوطون آتمق معناسنه‌در يقال احضب النار اذا رفعها او القى فيها الحطب وقويى چرخنك ايپى تكرلك ايله اغاجلرك ارالغنه دوشوب دونمكدن قالمغله ايپى اورادن قورتاروب مجراسنه رد ايتمك يقال احضب الرجل اذا رد الحبل من البكرة الى مجراه (المحضب) منبر وزننده آتش اولچرمجك كوسكيه دينور مسعر معناسنه و ات قاويره‌جق تاوه‌يه دينور مقلى معناسنه (التحضب) تفعل وزننده

ایراق اولان دوز یولی بوشلیوب قریب اولمق حسبیله ضرب ودرشت یوله کتمك معناسنه‌در یقال تحضب الرجل اذا اخذ فی طریق حزن قریب (الحضربة) دحرجه وزننده ایپ وکریش مقوله‌سنی کرکی کبی چکوب محکم بغلق یاخود محکم بوکمك معناسنه‌در یقال حضربت حبله ووتره اذا شده اوشد فتله (المحضرب) مدحرج وزننده مطلقا طلو ولبریز شیئه دینور یقال حوض محضرب ای مملو (الحطب) حاتك وطای مهملهنك فتحیله آتش یافق ایچون تهیئه قلنان اغاجه دینورکه اوطون تعبیر اولنور (الحطب) ضرب وزننده اوطون برکدرمك معناسنه‌در یقال حطب الرجل حطبا من الباب الثانی اذا جمع الحطب وآخر کسه ایچون اوطون برکدرمك یاخود اکا اوطون کتورمك معناسنه‌در یقال حطب فلانا اذا جمع الحطب له اواتاه به وبریر اوطونلق اولمق معناسنه‌در یقال حطب المکان اذا صار حطبیا وبرکسه‌یی نمیمه وسعایت ایتمك معناسنه استعمال اولنور کویاکه ایقادنار ایچون سعایت ایلدیکی مثلاوالیه اوطون دیوشوروب کتورمشدر یقال حطب بفلان ای سعی به شارح دیرکه [حمالة الحطب] قول شریق ساعیه ونمامه‌لکدن کنایه‌در استعاره وجهیله نمیمه‌یه حطب اطلاق اولنمشدر وبرکسیه مدد و نصرت ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال حطب فی حبلهم اذا نصرهم کویاکه انلر اوطون دیوشورمکدن عاجز اولمریله کندی دیوشوردیکی اوطونلری انلرك ایپلرینه بند ایتمکله مدد واعانت ایتمشدر (الاحتطاب) افتعال وزننده اوطون برکدرمك معناسنه‌در یقال احتطب الرجل اذا جمع الحطب وطوار اوطون خرده‌لری رعی ایتمك معناسنه‌در یقال احتطب البعیر اذا رعی دق الحطب وبرماده ضمننده جرم ووبال یوکلنمك معناسنه استعمال اولنور یقال احتطب علیه فی الامرای احتقب ویغمور اغاجی کوکندن قوپارمق معناسنه در یقال احتطب المطر اذا قلع اصول الشجر (الحطیبة) مجیبه وزننده اوطونلق یره دینور یقال ارض حطیبة ومکان حطیب ای کثیرة الحطب (الاحطاب) همزنك کسریله بر اوطونلق اولمق معناسنه‌در یقال احطب المکان اذا کان حطیبا (الحاطب) اوطون جمع ایدن اوطونجیه دینور وعربلر هو حاطب لیل دیرلر مخلط فی کلامه معناسنه یعنی کیجه قراکوسنده اوطون دیوشورن کسه النه نه راست کلورسه الدینی کبی بو دخی خلط کلام ایدوب لسانه رطب ویابس نه کلورسه آنی تفوه ایدر وحاطب اسمادندر حاطب بن ابی بلتعه اصحابدندر (الحطاب) شداد وزننده دائما اوطون خرده‌لری رعی ایدن دوه‌یه دینور یقال بعیر حطاب ای یرعی دق الحطب و حطاب اسامیدندر حطاب بن حنش بین العرب فارس مشهوردر و حطاب ابن الحارث اصحابدندر علی قول بوخای معجمه ایله در و یوسف بن

حطاب المدنی رجال صحیحیندن شیبة کوفی شیخیدر وعبد السید بن عتاب الحطاب عراق مقریلرندندر وعبد الله بن میمون الحطاب امام احمد بن حنبل شیخیدر وابو عبد الله الحطاب الرازی الفقیه الشافعی صاحب المشیخه‌در ومشیخه میمك فتحیله مشربه وزننده بر نسخه درکه حدیث استماع ایلدیکی فرق التی نفر مشایخك احوال واوطان وکیفیاتلرنی مشتملدر وصاحب السداسیاتدر بودخی اسانید سداسیاتی مشتمل بر نسخه‌در ذکر اولنان ذوات محدثلردر (الحطاب) کتاب وزننده اصمعه چبوغی صوبی آقه‌جق پرینه قدرکه کوز تعبیر اولنور بودانمق معناسنه‌در وبو علی قول اسم وعلی رأی مصدر در لکن اساسدن منفهم اولان بومعناده مصدر حطب در ضرب وزننده وحطاب کتاب وزننده وحطب طلب وزننده ذکر اولنان کوزه قدر بودانجق چبوغه اطلاق اولنور یقال حطب الکرم حطبا ویقال قطع حطب کرمه وحطابه پس مؤلفك والحطاب ان یقطع الکرم قولی الکرم المقطوع حتی ینتهی الی حدما جری فیه الماء تأویلنده اولور زیرا ان حرف مصدر به اولمغله یقطع کلمه‌سی مصدر وحسب المقام مبنی للمفعول ایله مأول اضافة الصفة الی الموصوف بابندن اولور (الاستحطاب) اوزوم اصمه‌سی وتکاکی اوزایان قوللرندن بودانمغه محتاج اولمق معناسنه‌در یقال استحطب العنب اذا احتاج ان تقطع اعالیه (المحطب) منبر وزننده اوطون کسه‌جك دهره‌یه‌دینور (الاحطب) اقرب وزننده بغایت آریق ومهزول کسیه دینور علی قول اوغورسز مشئوم ونا مبارك کسیه دینور مؤنثنده حطباء دینور (الحطب) کتف وزننده بودخی بغایت آریق ومهزول اولان کشی یه دینور (الحطوبة) حائك فتحیله برقوجاق اوطونه دینور حویطب حویطب مصغر بنیه سیله اسمادندر حویطب بن عبد العزی القرشی اصحابدندر (المحاطب) مناسب وزننده قوری تیکنلك اوتلیان دوه‌یه دینور یقال جمل محاطب وناقة محاطبة ای تأکل الشوك الیابس بنو حاطبه عربدن بر بطن‌در (حطیب) امیر وزننده یمنده بر دره‌در حیطوب قیصوم وزننده بر موضع آدیدر (الحطربة) دحرجه وزننده معاش طار اولمق معناسنه‌در نته‌که خطربه دخی بومعنایه‌در خای معجمه ایله (الحظوب) ظای معجمه ایله قعود وزننده (والحظب) فتحتینله کرکی کبی سموروب قارین قاسیق بغلق معناسنه‌در یقال حظب الرجل حظوبا من الباب الثانی وحظب حظبا من الباب الرابع اذا سمن وامتلأ بطنه (الحاظب والمحظئب) مطمئن وزننده سموروب قارن قاسیق بغلامش کسیه دینور (الحظب) کتف وزننده قارنی بیوك بودوره دینور مؤنثی حظبه‌در (الحظب) عتل وزننده حظب معناسنه‌در یقال رجل حظب وحظب ای قصیر بطین ویقال امرأة حظبة وحظبة وکنده وناتراش وغلیظ وشدید کشی یه دینور وبخیل

وناکسه دینور وتنکحو وبی حوصله وبی تحمل کشی یه دینور (الحظب) حانك کسریله هیجف وزننده چابك طاریلان سریع الغضب کمسیه دینور (الحظبه) ضمتین وتشدید بایله (والمحظب) مطمئن وزننده (والمحظنی) محزنی وزننده بونلرده سریع الغضب کمسیه دینور (الحظی) ضمتینله کفری وزننده ارقه یه دینور ظهر معناسنه علی قول جسم وبدنه دینور (الحظنی) حانك وطانك ضمیله ونونك سکونیله حظی معناسنه در (الحنظب) قنفذ وزننده ارکك چکرکه یه دینور واوصورغان بوجکنك ارککنه دینور علی قول آنك اوزون اولان نوعنه دینور یاخود اکاشبیه بربوجکدر (الحنظب) حانك ضمی وظانك فتحیله (والحنظباء) حانك وظانك ضمی والفك مدیله (والحنظباء) ظانك فتحیله خنطب معناسنه در (الحنظوب) زیتون وزننده شول خاتونه دینور که کوده سی ایری وششمان اولوب واصلا ایشه کوجه یرامز والندن برنسنه کلز کنده وقابران اوله (الحنظاب) سنجاب وزننده متمردوبد اخلاق وبی امتزاج اولان بودوره دینور وحنظاب بن عمر والفقعسی خارجیلرك سرکرده سی برحریف أیدی وفقعس احد وزننده ابن طریف درکه شخص مزبور اکامنسوبدر (الحظربة) دحرجه وزننده یابك کریشنی کرکی کبی چکوب محکم بنده ایلمك معناسنه درکه قورمق تعبیر اولنور یقال حظرب قوسه اذا شد توتیرها وطولدرمق معناسنه در یقال حظرب السقاء اذا ملأه (التحظرب) تدحرج وزننده طولمق معناسنه در یقال حظربه فتحظرب ای ملأه فامتلأ وعربلر تحظرب الرجل دیرلر فلانك درونی عداوتله یاخود طعام وشرابله طولدی دیمك یرده (الحظرب) محضرم وزننده محکم بوکلش أیه واورغانه دینور وقوی البنیه شدید الخلقه کمسیه اطلاق اولنور وخلق طار بی حوصله کشی یه دینور (الحظلبة) دحرجه وزننده سرعتله یلمك معناسنه در یقال حظلب الرجل اذا عدا سریعا (الحقب) حانك وقافك فتحیله شول قولانه دینورکه دومك اصل قولان چکمك یرندن برویه یعنی ذکریله اصل قولانك ارالغندن چکیلور علی قول شول قولانه دینورکه بالان آنکله دومك قارننه بندا ولنور یعنی اصل قولاندن بشقه برایپ دخی دومك بالانه بغلنوب قیچ اياقلری طرفندن طولاشدررلر تاکه دومك سینه بندی بالانی ایلرویه چکمیه وحقب مصدر اولور ذکر اولنان قولان دومك ذکرنی یاصوب قاشامسی کوجلمك معناسنه یقال حقب البعیر حقبا من الباب الرابع اذا تعسر علیه البول من وقوع الحقب علی ثیله و یضم وسائر نسنه محتبس اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال حقب المطر وغیره ای احتبس ومعدن فلزاتدن خالی اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال حقب المعدن اذا لم یوجد فیه شیء وحقب حقاب دیدکاری نسوان قوشاغنه دینورکاسیدکر (الاحقاب) همزه نك کسریله بودخی یضم

و وظیفه و عطیه مقوله‌سی کسیلوب محتبس اولمق معناسنه‌در یقال احقب المطر و غیره اذا احتبس (الحقاب) کتاب وزننده عرب نسوانه مخصوص بر نوع قوشاقدرکه بللرینه قوشانوب حلیاتلرنی اکابند وتعلیق ایدرلر جمعی حقب کلور کتب وزننده وحقاب طرنغك دینده پیدا اولان بیاضه دینور وشول اپه واپلکه دینورکه نظردفعی ایچون معصوملرك بلنه بند ایدرلر وحقاب عمان ولایتنده برطاغ آدیدر (الاحقب) اقرب وزننده شول بیان اشکنه دینورکه قارنی بیاض اوله یاخود حقب دیدکلری ذکر اولنان بری بیاض اوله واحقب نصیبین جنلرندن که کلوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن قرآن کریم استماع ایلدیلر برجنی اسمیدر مترجم دیرکه اول جنیلر بش نفر اولدقلری مرویدر اسملری بودر خس‌خای مجمعه‌نك فتحی وسینك تشدیدیله مس‌خس وزننده شاصه باصه احقب‌در (الحقیبة) کتیبه وزننده اکریم دیدکلری نسنه درکه قوناق طرزنده ایچینی طولدروب دوه حطبنك اکسه طرفنه وضع ایدرلر ومطلقا پالان وهاود اکسه سنه بند اولنان نسنه یه دینور هکبه وخرج وسائر نسنه اولسون (الاحتقاب) افتعال وزننده هاود وپالان اکسه‌سنه حقیبه باغلایوب کوتورمك معناسنه‌در یقال احتقب الشیء اذا شده فی مؤخر رحل اوقتب احتمله وبرنسنه‌یی هکبه کبی یوکلنوب کوتورمك معناسنه‌در ومنه یقال احتقب الاثم اذا احتمله و ادخار ایلمك معناسنه مستعملدر یقال احتقبه ای ادخره (المحقب) محسن وزننده اکسه سنه آدم وسائر نسنه آلان راکبه دینور مردف معناسنه (المحقب) مکرم وزننده تلکی یه دینور ثعلب معناسنه بادیه‌ده کوچ اکسه سنه دوشدیکیچون اطلاق اولندی (الاستحقاب) ادخار ایلمك معناسنه‌در یقال استحقبه ای ادخره (الحقبة) حانك کسریله زماندن غیر محدود وموقت مدته دینور ویبل وسنه معناسنه‌در جمعی حقب کلور عنب وزننده وحقوب کلور حبوب وزننده (الحقبة) حانك ضمیله اسن یلك ساکن اولمسنه دینور (الحقب) حانك ضمیله (والحقب) ضمتینله سکسان یله دینور یاخود سکسان یلدن اکثره دینور ومطلق دهروزمان معناسنه‌در ویبل وسنه معناسنه‌در علی قول یللره دینور سنون معناسنه جمعی احقاب کلور واحقب کلور افلس وزننده یقال مضی علیه حقب وحقب ای ثمانون سنة او اکثر وکذا الدهر والسنة اوالسنون ویقال مضت علیه احقاب واحقب (الحقباء) صحراء وزننده سراقة بن مرداسك فرسی اسمیدر وشول ایری‌سیاه قیابه دینورکه تپه‌سی‌هوایه‌طوغری مناره کبی سیویریلوب چقمش اولوب وایکی بوکورلرنده دائما سراب لمعان ایلیه یعنی ایکی طرفلری یالیجین اولمغله کیرودن سراب کبی لمعان ایدر اوله علی قول وسطنده آق وبراق طوپراق اولمغله کیرودن اول طوپراق وسائر یرلری لمعان ایلیه (الحقطبة)

دحرجه وزننده حیقطان اوتمه سنه دینور وحیقطان حانك فتحی وقافك ضمیله تراج قوشنك ارککنه دینور (الحلب) حانك فتحی ولامك سکونیله وفتحتینله جائزدر (والحلاب) کتاب وزننده سود صاغمق معناسنه در یقال حلب الراعی حلبا وحلابا من الباب الاول اذا استخرج مافی الضرع من اللبن وبرکسیه سودیله انتفاع ایلك ایچون صاغمال طوار تعیین ایلك معناسنه در یقال حلبه الشاة اوالناقة اذا جعلتماله یحلبهما و دیز چوکوب اوطورمق معناسنه استعمال اولنورکه حالبك هیئتیدر یقال حلب الرجل اذا جلس علی رکبتیه وحلب و حلوب قعود وزننده ناس اطرافدن کلوب برکمك معناسنه در صاغیلان سود کبی یقال حلب القوم حلبا وحلوبا اذا اجتمعوا من کل وجه (الحلب) طلب وزننده سود صاغمق معناسنه در نته که ذکر اولندی وصاغلمش سوده دینور بمعنی مفعولدر تقول شربت حلبا ای لبنا محلوبا وحلب وظائف دیوانیه دن وظیفهٔ معینه وعلوفهٔ مقرره اولیوب جبایت میری وسالیانه مقوله سی وسیله سیله برکسیه حواله واعطا اولنان ویرکیه اطلاق اولنورکه اصطلاحزده صاغلق تعبیر اولنور ومنه قولهم هذاق المسلین وحلب اسیافهم وحلب بلادشامیه دن برشهر معروف اسمیدر شارح دیرکه عالقه دن مهربن خیض بن عمیق نام کسه نك حلب وبردعه وحمص نام اوچ اوغلی وارایدی هربری برشهر بنا واسملریله مسما ایلدیلر وحلب ینه شهر مزبور اعمالندن ایکی موضع آدیدر وشامه برناحیه وبرقریه وقاهرهٔ مصرده برمحله اسمیدر وحلب مصدراولور صاچ سیاه اولمق معناسنه یقال حلب الشعر حلبا من الباب الرابع اذا اسود (الحلاب) کتاب وزننده مصدر در نته که ذکر اولندی وسود صاغه جق قابه دینورکه کولك وصوصاق تعبیر اولنور محدثیندن علی بن احمد الحلابی اکامنسوبدر (الاحتلاب) افتعال وزننده سود صاغمق معناسنه در (المحلب) منبر وزننده بودنی سود صاغه جق کولکه دینور (الحلیب) امیر وزننده صاغلمش سوده دینور علی قول تازه صاغلمش سوده دینورکه هنوز طعمی متغیر اولمامش اوله وخرما شرابنه اطلاق اولنور وتازه قانه اطلاق اولنور یقال دم حلیب ای طری (الاحلابة) همزه نك کسریله برکسه مرعاده سود صاغوب اهل عیالینه کوندرمك معناسنه درکه مصدر بناء مره در کاسیذکر واحلابه اولوجهله کوندیریلان سودك دنی اسمیدر علی قول سود طلومه وضع اولندقدنصکره آرتوب قلان بقیه یه دینور (الاحلاب) همزه نك کسریله بودنی مرعاده سود صاغوب اهل وعیالنه کوندرمك معناسنه در احلابه کبی یقال احلب لاهله احلابا واحلابة وهوان یحلب لاهله وهو فی المرعی ثم یبعث به الیهم وسودیله انتفاع ایلك ایچون برکسه صاغمال طوار تعیین ایلك معناسنه در یقال احلبه الناقة والشاة ای جعلهماله لیحلبه وسود صاغان کسه

یاردم ایتمك معناسنه‌در یقال احلبه ای اعانه علی الحلب وبرکسه‌نك ناقه‌لری دیشی کوشك طوغورمق معناسنه‌در نته‌که جمیله اجلاب ارکك کوشك طوغرمق معناسنه‌در یقال احلب الرجل اذا ولدت ابله اناثا کما یقال اجلب اذا ولدت ابله ذکورا و منه قولهم احلبت ام احلبت یعنی دوه‌لرك بوسنه دیشمی یوخسه ارککمی طوغوردی وقولهم ماله لاحلب ولاجلب بعضلر عندنده بد دعادر ناقه‌سنك دیشی وارکك دوللری اولیوب عقیم وبی خیر اولسون دیمکدر و بعضلر عندنده کلام مزبور بیوجه وبی معنادر شارح دیرکه قول اوله کوره اولکی لاء کلمه‌سی ماء نافیه‌یی تأکید اولور قول ثانی‌یه کوره نافیهٔ مستقله اولمغله ترکیب مزبور مهمل اولور وماء لفظنی تعجبیه حمل ایله عجبدرکه فلانك نه حلبی ونه جلبی واردر دیو حکایه اولمق‌دخی ممکندر بووجهله کلام مزبور اهداردن محفوظ اولور (الحلوبة والحلوب) حالرك فتحیله صاغمال ناقه‌یه دینور یقال ناقة حلوبة وحلوب ای محلوبة وحلوب حالب معناسنه اولور یقال رجل حلوب ای حالب وحلوبه‌که صاغمال حیوانه‌دینور کرك ناقه وکرك غنم اولسون واحدینه مخصوص دکلدر واحد وجمعنه اطلاق اولنور وجمعی حلائب کلور وحلب کلور حالك ضمیله ومصباحك بیانه کوره اسم قلندیفی صورتده آخرینه هاء الحاقیله هذه حلوبة فلان دیرلر رکوب ورکوبه کبی انتهی وحلوب بدندن ترچقاران حرارته دینور یقال‌هاجرة حلوب ای تحلب العرق (الحلبانة) سکرانه وزننده (والحلباة) رکباة وزننده (والحلبوت) ملکوت وزننده سودی چوق صاغمال ناقه‌یه دینور یقال ناقة حلبانة وحلباة وحلبوت ای ذات لبن مترجم دیرکه مزهرده مرسومدرکه مقصور اولان فعلی وزنی صفتده هاء ایله وارد اولمشدر حلباة ورکباة کبی وحلبانه کلمه‌سنده ورکبانه کلمه‌سنده الف ونون مبالغه ایچون زیاده قلنمشدر یقال ناقة حلبانة رکبانة یعنی کرکی کبی صاغمال وکرکی کبی بنکه یرار ناقه‌در (التحلابة) تانك کسریله (والتحلبة) تانك ولامك ضمیله (والتحلبة) تانك ولامك فتحیله (والتحلبة) تانك ولامك کسریله (والتحلبة) تانك ضمی ولامك کسریله (والتحلبة) تانك ضمی ولامك فتحیله قوج یوکورمزدن اولجه ممه‌سنده براز سود ظهور ایدن قیونه دینور (الحلبتان) کلبتان وزننده صباح واخشامه اطلاق اولنورکه عادتا طوارلر اول وقتلرده صاغیلور (الحلاب) شداد وزننده رطوبتلو ویغمورلو کونه اطلاق اولنورکه مراد فورتنه دیدیکمز اوله‌جقدر یقال یوم حلاب اذا کان فیه ندی وحلاب بنو تغلبه مخصوص برفرسك اسمیدر واحمد بن محمد الحلابی فقیهدندر (التحلب) تفعل وزننده تروصو مقوله‌سی صزمق معناسنه‌در یقال تحلب العرق اذا سال ویقال تحلب بدنه عرقا ای سال عرقه ویقال تحلب عینه وفوه ای سالا (الانحلاب) تحلب معناسنه‌در

(الحلبة) حائك فتحى ولامك سكونيله براوغوردن يارشه كيدن قوشو آتلرينه دينور ويارش ايچون هر طرفدن مجتمع اولان آتلره دينور جمعى حلائب كلور دردست اولان نسخه‌لرده وخيل مجتمع للسباق من كل اوب للنصرة عبارتيله مرسوم اولمغله عباره مضطربدر شارحك بيانه كوره اصل عباره‌دن كما يقال للقوم اذا جاؤا من كل اوب للنصرة قداجلبوا بالجيم كلامى ساقط اولمشدر واقعا امهات سائره‌ده عنوان مرقوم اوزر مثبتدر لكن حلب ناس بركمك واحلاب حالبه اعانت معناسنه اولوب بعده اساسك بيانه كوره مطلق اعانتده مستعمل اولمغله حلبه بونلردن مأخوذ اسم يعنى صاغم معناسندن بيغن معناسنه منتقل اولوب بعده يارش ايچون كذلك نصرت واعانت ايچون صاغيلان سودكى قوشوب كلان ومجتمع اولان آتلرده وسواريلرده مستعمل اولمق اصلا بعيد دكلدر كما قال فى النهاية احلب القوم واستحلبوا اى اجتمعوا للنصرة والاعانة بوصورتده للسباق قولى معناى اول تمه‌سى اولوب قم ناسخ تأخير ايتمش اولور واولكى خيل ات وثانى سواريه مصروف اولور ياخود من كل اوب عباره‌سندن واو ساقط اولمشدر اصل حق عباره وخيل مجتمع للسباق ومن كل اوب اولمغله حلبه يارش ايچون كذلك برقوم وقبيله‌يه ياردم ايچون هر طرفدن قوششوب كلان سواريلره دينور ديمك اولور ومصباحده خيل تجمع للسباق من كل اوب ولاتخرج من وجه واحد يقال جاء الفرس فى آخر الحلبة اى فى آخر الخيل وهى بمعنى حلبية ولهذا جمعت على حلائب عبارتيله مرسومدر واساسده حلبه قوشى ميدانىده دينور ديو مرسوم اولمغله حال ومحل علاقه‌سيله مجاز اولور وحلبه تهامه‌ده بردره اسميدر وبغداده برمحله آديدر محدثيندن عبد المنعم بن محمد الحلبى اورايه منسوبدر (الحلبة) جرعه وزننده تركيده بوى ونخمه بوى نخمى اطلاق اولنان غله اسميدر امراض صدريه‌يه وسعال وبلغمدن متكون ربو وبواسير علتلرنه وارقه وجكر ومثانه اوجاغنه نافع وتقويت جماعده عجيب الاثردر وحلبه يمنده برقلعه آديدر وخالص سياه رنكه دخى حلبه دينور وفريقه‌يه دينوركه نسوان عربك لوخسه‌لرينه مخصوص برطعامدركه خرمايى سود ايله طبخ ايدرلر وحلبه شجر عرفج اسميدر وعرفج عوسج وزننده سدلوكن انواعندن فارسيده بكمون ديرلر سماق اغاجنه شبيه ودالارى بش عددن زياده اولمز بوسبدن تركيده بش يرمق اطلاق ايدرلر وحلبه شجر قناد اسميدركه تركيده كون ديدكلرى چاليلقدر (الحلبة) ضمنيله بودخى فريقه‌يه دينوركه آنفا ذكر اولنان لوخسه طعاميدر (الحلائب) كتائب وزننده حلبه‌لك جمعيدركه ذكر اولندى وجماعات معناسنه‌در وعموجه زاده‌لره اطلاق اولنور اولاد العم معناسنه ظاهرا مفردى مسموع دكلدر (الحوالب) حائك فتحيله قوينك وآيازمه‌لك ويكارك

صو قینایوب چیقان منبعلرینه دینورکه کوز تعبیر اولنور مفردی حالبه‌در شارح دیرکه باشده اولان کوزك دخی باش منبعنه ومطلقا هرشیئك ماده‌سنه حالبه اطلاق اولنور (الحلب) سکر وزننده برنوع نباتدر ایام حاره‌ده بادیه‌ده بتوب آهو وقیون قسمی اوتلار ویپراغیله دری دباغت اولور یقال سقاء حلبی ومحلوب اذا کان قددبغ بالحلب (الحلب) ضمتینله لونی سیاه اولان حیوانه دینور یاغز آت کبی وفهیم وفطن اولان آدملره دینور حلیب مفردیدر (حلیب) شریب وزننده برنبات میوه‌سیدر (حلبان) فتحاتله یمنده برقریه‌در وبنو قشیر یوردنده برصو آدیدر (حلبی) رکبی‌وزننده (وحلبوتی) رکبوتی وزننده (وحلبانه) رکبانه وزننده نتهکه ذکر اولندی وبونلر وزنلریله برابرجه ذکراولنور بمکه یرار سودلو صاغمال ناقه دیمکدر یقال ناقة حلبی رکبی وحلبوتی رکبوتی وحلبانة رکبانة ای نجلب وترکب یعنی بنلکه جسیان صاغمال ناقه‌در (المحلبیة) مرعشیه وزننده مدینة موصل قریبنده بربلده‌در (الحلبوب) عصفور وزننده مطلقا سیاه اولان نسنه‌یه دینور (الحلباب) جلباب وزننده برنباتدر عند البعض بولاغیه‌درکه صاری سود لکن دیدکلریدر (المحلب) محسن وزننده معین وناصر معناسنه‌درکه احلابدن اسم فاعلدر فی‌الاصل حلب لبن ایدنه اعانت معناسنه اولوب بعده تقیید واطلاق علاقه‌سیله مطلق اعانتده استعمال اولنمشدر ومحلب برموضع آدیدر (المحلب) مقعد وزننده باله دینور عسل کبی (المحلبه) مشربه وزننده برموضع آدیدر (الحلبلات) حامك ولامك کسریله لبلاب اسمیدرکه صرمشق‌اوتیدر (المحالبة) مفاعله وزننده برکسه ایله برابرجه سود صاغمق معناسنه‌در یقال حالبه اذا حلب معه (الاستحلاب) مهبی چکوب صغیه رق سود صاغمق معناسنه‌در یقال استحلب اللبن ای استدره (المحالب) میمك فتحیله یمنده بربلده‌در (الحلیبة) جهینه وزننده بغدادده دار الخلافه داخلنده برموضعدر (الحلبان) جلنار وزننده برنبات آدیدر بواغاج سودلکنی دیدکلریدر (حلتب) تاء فوقیه ایله حترب وزننده براسمدرکه انکله بخیل وناکس صفتلنور یقال هو حلتب ای بخیل (التحنیب) نونله تفعیل وزننده آت قسمنك اوك اللرینك یالدرلرنده وصرتنده‌اولان نوعا بوکریلك ومقوسلك اولمق معناسنه‌در نتهکه جمهله تجنیب قج ایاقلرینك سکیرلی صفت مزبوره‌ده اولمقدن عبارتدر علی قول تحنیب حایله آتك ایکی ایاغنك ارالغی آپشیق اولمیه‌رق آچق ومیدانلو اولمغه دینورکه صتانی اچق تعبیر اولنور آت قسمنك اوصاف حمیده‌سندن وعند البعض تجنیب ایکی انجك کمکلرنده اولان نوعا اکریلکه دینور مؤلفك مثالدن سکوتی بودخی تجنیب کبی مصدر واسم‌اولدیغنه مبنیدر وتحنیب باش اشاغی سرنکون ایلك معناسنه‌در یقال حنبه الکبر تحنیبا ای نکسه وکر وقنطره وغرفه مقوله‌سی

بنالری محکم واوستی مقوس اولهرق یاپمق معناسنه‌در چاتی بنا کبی یقال حنب فلان ازجا ای بناه محکما لخناه (الحنب) فتحتینله تحنیب ایله معنای اولده مرادفدر یقال بهذا الفرس تحنیب وحنب وهو محنب وهـو احدیداب فی وظیفی الفرس وصلبها او بعد مابین الرجلین بلا فحج او اعو جاج فی الساقین (المحنب) معظم وزننـده ذکر اولنان تحنیب صفتی اولان آته دینـور ومحنب پیرلکدن قدی کمان کبی دوتا اولمش آدمه دینور (محنب) محدث وزننـده مدینده بر قویی یاخود بر ارضك اسمیدر (التحنب) تفعل وزننده یای کبی اکیلوب ایکی قات اولمق معناسنه‌در یقال تحنب الشیخ اذا تقوس وبر کسه‌یی امر کیوب مهربانلق ایتمك معناسنه مستعملدر یقال تحنب علیه اذا تحنن وبو معنا مجازدر (الحنبوب) ظنبوب وزننـده پك سیاه اولان نسنه‌یه دینور یقال اسود حنبوب ای حلکوك (الحنجب) جیمله قنفذ وزننده مطلقا قوری ویابس شیئه دینور (الحنطب) طای مهمله ایله جعفر وزننده حجاز دیارینه مخصوص اولان کچی‌یه دینور وحنطب اسامیدندر المطلب بن حنطب وحنطب بن الحارث اصحابندندر (الحنطبه) دحرجه وزننده بهادرلق شجاعت معناسنه‌در وحنطبه حشرات ارضدن بر جنس جانور آدیدر حیاة الحیوانده حنطب ارکك چکرکه ایله مفسر وعندالخلیل خنفساء ایله معرفدر (الحنزاب) زای معجمه ایله قرطاس وزننده بنیه‌سی قوی قوند مقتدر الخلقه حماره دینور وبوبی قصه وجودی قوی ومتین یاخود کوده‌سی قالین ویصی انداملو آدمه دینور وبغرتلق قوشنك سوروسنه دینور وخروسه دینور وبیان هاویجنه دینـور (الحنزوب) عصفور وزننده بودنی بغرتلق قوشنك سوروسنه‌دینور وبومادهلرك موضع ذکری بو محلدرکه‌نونی اصلیه‌درلکن مؤلف حزب ذیلنده دنی ذکرایلشدر (الحوب والحوبة) حالرك فتحی وواولرك سکونیله پدر ومادردن هر برینه دینور ابوان معناسنه شارح دیرکه زمخشرینك بیانه کوره بو ماده کناه معناسنه موضوع اولوب بعده سائر معانیده برر مناسبتله استعمال اولندی از جمله عدم مراعاتی اثم و کناه اولان حق وحرمتده استعمال اولنوب بعـده حق وحرمتی لازم اولان ابوینده وسائر اقربانه وقرابتده استعمال اولندی وحوب وحوبه قز قرنداشه دینور اخت معناسنه وبر کسه‌نك کندی قیزینه دینور بنت معناسنه وحوب کناه واثم معناسـنه‌در حانك ضمیمله‌ده جائزدر یقال فیه حوب ای اثم وحوب مصدر اولور کنهکار اولمق معناسنه وبونده دنی حانك ضمیمله جائزدر یقال حاب الرجل یحوب حوبا بکذا ای اثم وحزن واندوه ووحشت معنالرینه‌در بو معنالرده حانك ضمیمله‌ده لغتدر وفن وضرب وصنف معناسـنه‌در وجهد ومشقت وفقر ومسکنت معنالرینه‌در ونوع وکونه ودرلو معناسـنه‌در وآغری ودرد ووجع معناسـنه‌در ودیار ربیعه‌ده بر موضع آدیدر

وارکك دوه‌یه دینور جمل کبی بعده کثرت استعمالله دوه‌یی زجر ایده‌جك یعنی اقامه واناخه وسیر وتوقیفده توبیخ و آزار ایلیه‌جك اداتدن اولغله اصواتدن اولور وبوندە بانك حرکات ثلاثیله جائزدر وحاب دخی دیرلر بانك کسریله (الحوبة) حانك فتحیله حوب ایله معنای اولده مرادفدر که ذکر اولندی وحوبه والده طرفندن اولان قرابته دینور حانك ضمیله‌ده لغتدر تقول لی فیهم حوبة وحوبة ای قرابة من الام و والده‌نك اولادی جهتنه اولان رقت قلبی حالتنه دینور وهم وتاسه وحاجت وضروری معنالرینه‌در وحالت معناسنه‌در یقال فلان بحوبة سوء ای بحالة سوء وحوبه ضعیف وزبون وناتوان کسیه دینور حانك ضمیله‌ده لغتدر ووالده‌یه دینور شارح دیرکه بو تکرارلردر وزوجه‌یه یاخود اوطه‌لق اتخاذ اولنان سریه‌یه دینور وطواره دینور دابه معناسنه ووسط داره دینور واثم وکناه معناسنه‌در وحوب کبی مصدر اولور کنهکار اولمق معناسنه کلمیذکر (الحیبة) حانك کسریله بو دخی والده طرفندن اولان خصملغه دینور تقول لی فیهم حوبه وحوبة وحیبة ای قرابة من الام وحاجت وحالت معنالرینه‌در (الحابة والحاب) طابه وطاب وزنلرنده اثم ووبال معناسنه‌در (الحبابة) کتابه وزننده بو دخی کنهکار اولمق ووباله کیرمك معناسنه‌در یقال حاب الرجل یحوب بکذا حوبا وحوبة وحبابة ای اثم (الحوب) حانك ضمیله کناه وحزن ووحشت معنالرینه‌درکه ذکر اولندی وهلاك ودمار معناسنه‌در وبلاء ومحنت ومرض وعلت معنالرینه‌در ونفس وذات معناسنه‌در (التحوب) تفعل وزننده دردناك اولوب صزلمق توجع معناسنه‌در یقال تحوب منه اذا توجع وکناهدن پرهیز واجتناب ایلك معناسنه‌در نته که تأثم دخی بو معنایه‌در که بنامی سلب ایچوندر یقال تحوب الرجل وتأثم اذا اجتنب الحوب والاثم (المحوب والمحوب) اسم فاعل بنیه‌لریله مالی کیدوب ینه اول ماله ظفریاب اولان کسیه دینور (الحوباء) صحراء وزننده نفس وذاته دینور جمی حوباوات کلور شارح دیرکه حوب کناه ارتکاب ایدن نفس اولوب بعده اطلاق اوزره استعمال اولنمشدر یقال حرس الله حوباءك ای نفسك (حوبان)صحبان وزننده یمنده برموضعدر (الاحواب) همزه‌نك کسریله کناهه وارمق یعنی بر نعل وسیله‌سیله انجامنده کناه ووباله کیرمك معناسنه‌در یقال احوب الرجل اذا صار الی الحوب (التحویب) تفعیل وزننده ارکك دوه‌یه حوب حوب دیو زجر وسوق ایلك معناسنه‌در یقال حوب الرجل تحویبا اذا زجر بالجمل فقال له حوب حوب (الحوب) کوکب وزننده که همزه ایله درحاب ماده‌سنده ذکر اولندی مؤلف بونکله جوهریه تعریض ایلشدر

﴿ فصل الخاء المعجمة ﴾ (الخب) خانك فتحی وبانك تشدیدیله اویناق ودوباره‌جی

محيل وخبيث ومكار كسيه دينور خداع جربز معناسنه خائك كسريله‌ده جائزدر يقال رجل خب اى خداع جربز شارحك بيانه كوره خائك كسريله مصدردر مبالغة وصف اولور واوزون اوزادى يره ياپشق قوملغه دينور وايكى درشت وغليظ ارض ارالغنده واقع دوز وبومشق يره دينـور كه آنده منتار نابت اولور وخب مصدر اولور خبب وخبيب كى كا سيذكر (الخب) خائك ضميله اغاجك صويولمش قبوغنه دينـور وپك چقور ودرين يره دينور (الخب) خائك كسريله بر موضع آديدر وخب دريا تلاعب ايدوب جوش وخروشه كلك هيجان البحر معناسنه كا سيذكر خدعه معناسندن مأخوذدر وحيله وفند وخداع وخبث وغش معنالرينه‌در تقول خبيت يافلان خبا من الباب الرابع ونبات بويلنوب اوزامق معناسنه‌در يقال خب النبات خبا من الباب الاول اذا طال وارتفع وبخل وضنت ايلك معناسنه‌در يقال خب الرجل اذا منع ما عنده وباديه‌ده بدوى ناكسلكندن ناشى آينده ورونده‌يه مرئى ومعلوم اولمامق ايچون اشاغى وچقور يره قونمق معناسنه‌در يقال خب الرجل اذا انزل المنهبط من الارض ليجهل موضعه بخلاو دريا اوبناپوب جوش وخروشه كلك معناسنه‌در يقال خب البحر اذا اضطرب مؤلف بونى تكرار ايلشدر مكر اولكى اسميته محمول اوله نته كه نهايه‌ده ركب البحر فاخذه خب شديد عبارتيله مرسومدر اشبو خب وخباب آتى فورتنه ديديكمز اوله‌جقدر وبركسه خداع وقلاش ودوباره‌جى اولمق معناسنه‌در يقال خب الرجل اذا صار خداعا (الخباب) كتاب وزننده بو دخى دريا جوشه كلوب فورتنه اولمق معناسنه‌در يقال خب البحر خبا وخبابا اذا هاج واضطرب (التخبيب) تفعيل وزننده بركسه‌يى آلدادوب مكرو آلله خبائث وافساد ايلك معناسنه‌در يقال خبيه تخبيبا اذا خدعه وغشه وافسده (الخبب) فتحتينله آت قسمنه مخصوص بر كونه يلك على قول آت صاغلرنى بردن وصولرنى بردن آلوب نقل ايلك وجهيله‌در كه نقللق تعبير اولنور ياخود يورغه‌لمق معناسنه‌در وسرعت معناسنه‌در (الخبيب) خائك فتحيله خبب معناسندر يقال خب الفرس خبا وخبيبا وخببا وبعضلر عندنده خبب رمل كبيدر كه لنك يوريمكدر قورديلسى تعبير اولنور منزل باركيرلرينك لنكرى كى وخبيب امير وزننده پرده اولان اوزون خندكه ويارغه دينور (الاختباب) افتعال وزننده آت وجه مذكور اوزره يلك يانقللق معناسنه‌در (الاخباب) همزه‌لك كسريله آتى يلدرمك يانقللتمق معناسنه‌در يقال اخب الفرس اذا حمله على الخبب (الخبة) خائك حركات ثلاثيله قوملرده اولان يول يول اوزون طريقه‌يه دينـور على قول سحابه اولان طريقه‌يه دينور ياخود عصابه وقاش بصدى كى اوزون خرقه‌يه دينور (الخبيبة) حبيبه وزننده خبه معناسنه‌در

وخبيبه شرحه تفتش ات دليمه دينور يوك وصوف معناسنه دكلدر نته كه جوهرى غلط ايدوب صوف معناسنه در ديدى صوف معناسنه اولان جنيبه در جيم ونونله شارح دير كه لسان العرب صاحبى دخى صوف معناسيله رسم ايلمشدر وخبيبه درمنك اورته سنه دينور (الاخباب) همزه نك فتحيله (والخبب) عنب وزننده (والخبائب) خانك فتحيله پاره پاره اولمش اسكى لباسه دينور يقال ثوب اخباب وخبب وخبائب اى متقطع وبونلر ثوب اخلاق قبيلندندر اجزاسى اعتباريله (الخبة) قبه وزننده صو يغله جق يره دينور وير موضع آديدر ودرمنك بطنه دينور نته كه خبيبه دخى دينور (الخواب) خصملقلر قرابات معناسنه در خاب مفرديدر بعض نسخه ده خابه مرسومدر (الخبخبة) زلزله وزننده غدر وحيف ايلمك معناسنه در يقال خبخب الرجل فلانا اذا غدره وقارين كوشيوب سلپو كلمك معناسنه در يقال خبخب الرجل اذا استرخى بطنه ووقت ظهرك تف وتاب حرارتى سرينلمك يعنى اولوقتده يوله كتيوب ياخود نماز كبى بر فعله شروع ايليوب بر مقدار تأخير ايله سرينلديكى وقته توقيف ايلمك معناسنه در امهات سائره دن مستفاد اولديغى اوزره بوده خصائصندندر مطلقا صوغتمق ايراد معناسنه دكلدر يقال خبخب من الظهيرة اذا ابرد نته كه انرده [ابردوا بالظهر فان شدة الحر من فيح جهنم] وارد اولمشدر شارح دير كه اشبو خبخب كلمه سى اصلده خبيب ايدى او ج بابله فعلل وزننده تفعيل بابندن امتياز ايچون وسطده اولان بابى خابه ابدال ايلديلر وحروف سائره دن خابى اختيار ايتدكلرى كلمه ده خاء حرفى اولديغنه مبنى در (الخبخاب) خانك فتحيله مضطرب اولان شيئك رخاوتى حالتنه دينور (التخبخب) تزلزل وزننده مضطرب اولان نسنه صالق وسلپوك اولمق معناسنه در وبدن سموز ايكن آريقليوب دريلرى كوشمك وصالق اولمق معناسنه در يقال تخبخب بدنه اذا هزل بعد السمن حتى يسترخى جلده وتف وتاب حرارت ساكن اولمق معناسنه در يقال تخبخب الحر اذا سكن فورته (المخبخبة) ميمك ضمى وخالك فتحيله چوق دوه لره دينور على قول سموز وبغايت لطيف وخوش اندام دوه لره دينور كه هر كورن حسن ولطافته تعجب وتحسين ايده لر مترجم ديركه اصول سائره دن استنباط اولنديغى اوزره قول ثانى مخبخبه دن مقلوب اولمغه مبنى دركه مخبخبه دن اسم مفعولدر ومخبخبه بر كوزل نسنه يه تحسين ايدوب په په وپوه پوه ديمك معناسنه اولمغله مخبخبه حقلرنده په په ديو تحسين اولنان دوه لر ديمك اولورانتهى (اخباب الفحث) همزه نك فتحيله حوايا اسميدر كه ياغلو بغرسقلره وبغرسغك وقرق بايز ديد كلرى نسنه نك كه اشكنبه نك باشنده اولور ياغلرينه دينور (خب) خانك كسريله (وخبيب) زبير وزننده بر موضع آدلريدر وخبيب اسامى دندر خبيب بن يساف وخبيب بن اسود وابن الحارث وابن مالك وابو عبدالله خبيب الجهنى

اصحابدندر

اصحابندر وخبيب بن سليمان بن سمره وخبيب بن عبدالله بن الزبير وابن ثابت الجواد الفصيح وابن الزبير بن عبدالله وخبيب بن عبدالرحمن كه امام مالك شيخيدر ومعاذ ابن خبيب وابوخبيب العباس البرنى محدثلردر (الخبيبان) مصغرا تثنيه بنيه‌سيله ابو خبيب عبدالله بن الزبير ايله اوغلى على قول برادرى مصعب‌در (الخباب) شداد وزننده مكهٔ مكرمه‌ده بر حداد اسميدر اعلا قلجلرى آلوب دق وتغيير ايله بر مصنع قلج ايدوب خلقه كويا كنديسى اعمال ايلش صورتنده عرض وابراز ايدر ايدى بناء عليه خروس اوغلى ايشى ديدكلرى كبى السنه‌ده ضرب مثل اولمشيدى حتى حضرت عثمان وزبير عليهما الرضوان بر كون اثناى محاوره‌ده زبير مطايبه جهتيله مقاذفه مراد ايلدكده حضرت عثمان ابا البعريا ابا عبدالله ديو فتح باب مزاح ايلكله زبير دخى بل يضرب خباب وريش المقعد ديو مقابله ايلديلر بل يضرب خباب السيف وبريش المقعد النبل تقديرنده‌در ومقعد مكرم وزننده كذلك بركسه ايدى كه اوق يلكى دوزر ايدى اولدخى خباب كبى بر يادكار اولغله يلكى مثل اولوب السنه‌ده طيران ايدر ايدى كويا كه سنك ايشك انلرك ايشلرى كبيدر دينكى تلميح ايلشدر وخباب بن ابراهيم وعبد الرحمن بن خباب اصحابندر وعبد الله وصالح وهلال ويونس الرافضى ومحمد اولاد خبابين‌در وابوخباب الوليد بن بكير وصالح بن عطأ بن خباب محدثلردر (الخبجبة) جيمله ديديه وزننده برنوع شجر آديدر ابو القاسم السهيلى روض نام كتابنده بويلجه ثبت ايلشدر وشجر مزبور مدينهٔ منوره‌يه مخصوصدر حتى منبته بقيع الخبجبه ديرلر بقيع الغرقد كبى على قول بوجيمله جبجبه‌در (خترب) تاى فوقيه ايله قنفذ وزننده برموضعدر (الخترية) دحرجه وزننده برنسنه‌يى دليم دليم وتكه تكه كسمك وقيمه قيمق معناسنه‌در يقال خترته اى قطعه وعضاه (الخثعبة) خاتك حركات ثلاثى و نونك سكونى وثاى مثلثه‌يك فتحيله (والخثعبة) خاتك وثانك ضميله سودى بك چوق اولان ناقه‌يه دينور (الخدب) خاتك فتحى ودالك سكونيله قلج ايله چالمق على قول كيكه وارمقسزين اتى كسمك معناسنه‌در يقال خدبه بالسيف خدبا من الباب الاول اذا ضربه اوقطع اللحم دون العظم على رأى بوقلجله باشه اورمغه مخصوصدر واصرمق عض معناسنه‌در يقال خدبه اذا عضه ويلان سويلك معناسنه‌در يقال خدب الرجل اذا كذب وخدب چوق سود صاغمق معناسنه‌در حلب كثير معناسنه بعض نسخه‌ده لامك فتحيله مضبوط اولمغله اسم اولمق دخى محتملدر يقال خدب الرجل اذا حلب كثيرا (الخدباء) حمراء وزننده اخدب لفظندن مؤنثدر شول ضربه‌يه صفت اولوركه اوريلان كسه‌نك ايچريسنه ايشليه يقال ضربة خدباء اذا هجمت على الجوف وشول حربه‌يه صفت اولوركه يارەسى بالق اغزى كبى واسع اوله

فرحه وزننده خدبه دخی بومعنایه‌در یقال حربة خدباء وخدبة ای واسعة الجرح وخدباء واسع علی قول یومشق وملایم زرهه دینور یقال درع خدباء ای واسعة اولینة (الخدب) فتحتینله خوریادلق و شاشقنلق هوج معناسنه در واوزونلق طول معناسنه‌در (الخدب) کتف وزننده (والمخدب) متجنب وزننده (والاخدب) اغرب وزننده خوریاد وشاشقن وسبکمغز آدمه دینور وبك اوزون کسیه دینورکه اکثری وصف مزبور ایله متصف اولورلر واخدب بر خصوصی برکسیه قطعا طانشمیوب دائما کندی باشنه وکندی رأیله عامل اولان خود سر وخود رأی کشیه دینورکه بیوك شاشقنلق بودر یقال رجل اخدب اذا کان برکب رأسه (الخدب) خانك کسریله هجف وزننده پیر واختیار آدمه دینور و عظیم الهیکل آدمه دینور ومطلقا ایری ودیزمان دوه قوشنه وسائر حیوانه دینور وقوی البنیه وشدید الصلب یعنی بلی متین آغر یوکه طیانقان ارکك دوه‌یه دینور (الخیدب) صیقل وزننده آچق یوله دینور شاهراه معناسنه یقال اخذ الخیدب ای الطریق الواضح وبنی سعد قوملغنده بر موضع آدیدر (الخیدبة) رأی سابق و امر اول معناسنه‌در طریق واضح معناسندن مأخوذدر یقال اقبل علی خیدبته ای علی امره و رأیه الاول (الخدب) کتف وزننده زیاده‌سیله کسیجی قاطع معناسنه‌در یقال سیف خدب ای قاطع (التخدب) تفعل وزننده سیر وسط معناسنه درکه نه یك ونه یاوجه یورییکدر یقال هو یتخدب ای یسیر وسطا (وادی خدبات) خانك فتحی و دالك کسریله امثالدندر هلاك یاخود ره راستدن چقوب صاپمق معناسنه‌در یقال وقعوا فی وادی خدبات ای الهلاك او الخروج عن القصد مترجم دیرکه بو ماده جذب ماده‌سی ذیلنده دخی ذکر اولنمدی وامثال میدانیده بورسمه مرسومدرکه اشبو ★ وقعوا فی وادی خدبات ★ مثلی برقاچ کونه روایت اولنمشدر بعضلر جیم ودال مهمله ایله روایت ایلمشدرکه جدبه‌دن جعدر آب وکیاهدن معرا یره دوشدیلر دیمکدرکه هلاکی مستلزمدر وبعضلر جیم وذال معجمه ایله روایت ایلدیلرکه جذب ماده‌سنده بیان اولندیغی اوزره فطم صبی معناسنه‌در احیانا مؤدی هلاك اولور وبعضلر خای معجمه ودال مهمله مفتوحه ایله روایت ایلدیلرکه خدبه لفظندن جمع اولورکه یللان صوقمق معناسنه اولان خدبدن مأخوذدر یقال خدبته الحیة اذا نهشته ومستقصاده بوکونه مرسومدرکه خدبات شدائد منکرة عظیمه معناسنه‌درکه خدب کلمه‌سندن مأخوذدر ضرب بالسیف معناسنه وبوجیم وذال معجمه ایله‌ده مرویدرکه جذبدنك جعیدر ایراقلق بعد معناسنه‌در یاخود ایکی طرفه چکشدرمك معناسنه‌در قالدیکه مؤلفك کسرالله روایتی ارض اعتباریله‌در وهلاك ایله تفسیری ضرب بالسیف معناسندن مأخوذدر وخروج عن القصد ایله تفسیری

كذب معناسندن ماخوذدر (خدرب) جعفر وزننده برر جل اسميدر (الخذعبة) ذال معجمه ايله دحرجه وزننده كسمك معناسنه در يقال خذعبه اى قطعه (الخذعوبة) خانك ضميله قباقدن ياخود خيارين ياخود ايچ ياغندن برپاره يه دينور (خذعرب) سفرجل وزننده برر جل اسميدر (الخذلب) زبرج وزننده ياشلو اولوب اعضالرى كوشك وسست اولان ناقه يه دينور (الخذلبه) دحرجه وزننده برنوع بوريمكه دينور كه آنده ضعف وفتور اولور يعنى ضعف وفتور ايله بوريمكه دينور يقال يمشى الخذلبة وهى مشية فيها ضعف (الخراب) خانك فتحيله ويران معناسنه در كه عمران مقابليدر جمعى اخربه كلور اجوبه وزننده وخرب كلور عنب وزننده وصيغة اخيره ابو سليمان الخطابى روايتيدر يقال بلد خراب ضد العمران بضم العين شارح ديركه بونك مصدرى واسم فاعلى وزن واحد اوزره در وخراب محدثيندن زكريا بن يحيى الواسطى لقبيدركه لقى كبى بناى روايتى خرابدر وخراب مصدر اولور يقيلوب ويران اولمق معناسنه در يقال خرب البيت خرابا من الباب الرابع ضد عمر (الاخراب) همومنك كسريله (والتخريب) تفعيل وزننده خراب ايلمك معناسنه در يقال اخرب الجدار وخربه اى جعله خرابا (الخربة) فرحه وزننده خراب اولان يره دينور تأنيثى موصوف اعتباريله در يقال دار خربة جمعى خربات كلور رانك كسريله وخرب كلور كتف وزننده وخرائب كلور كتائب وزننده (الخربة) خانك كسريله بودخى مخربه معناسنه دركه خراب اولان يره دينور وبو ليث روايتيدر جمعى خرب كلور عنب وزننده وخربه مصر ديارنده برنيچه قريه آديدر بش قريه شرقيه ده واقعدر وبنه مصرده منو فيه ترابنده برقريه آديدر وخربه بناء نوع اولور تقول ابجبنى خربته وهى هيئة الخارب (الخربة) تمره وزننده قلبوره دينور غربال معناسنه وعيب ونقيصه معناسنه در وعورت يرينه دينوركه ستردى واجبه دندر وذل وفضيحت معناسنه در جمعى خربات كلور فتحاتله (الخربة) فتحاتله غسان قبيله سنه مخصوص برارض اسميدر وبنو عجل بوردنده برموضعدر ويمامه شهرنده برپازار آديدر (الخربة) جرعه وزننده مطلقا مدور اولان دليكه دينور يقال فى اديمه خربة اى ثقبة مستديرة ونسوان قولقلرنده كوپه كجره جك وسعتلو دليكه دينور يقال فى اذنها خربة اى ثقبة واسعة وخربة الابره ايكنه يوردبسنه دينور وخربة الاست مقعد دليكيدر وخربه آزق چانطه سنك ودغارجغك قولپنه ياخود قولغنه دينور جمعى خرب كلور صرد وزننده وخروب كلور شذوذ اوزره واخراب كلور وخربه چوبانلرك آزق چانطه لرينه دينور ودين و مذهبه متعلق فساده دينور يقال هو صاحب خربة اى فساد فى امر الدين (الاخرب) اقرب وزننده نسوانك قولقلرنده كوپه كجره جك وسعتلو دليكه دينور

شارح دیرکه بوافکل کلمه‌سی کبی اسمدر بوندن فعل بنا اولنمز واخرب قولغی یاریق کشی یه دینور بو معناده مصدری خرب‌در فتحتینله یقال خرب الرجل خربا من الباب الرابع اذا صار اخرب (الخرب) خانك فتحی و رانك سکونیله بودخی ایکنه یوردوسنه و مقعد دلیکنه دینور و خرب مصدر اولور برکسه‌نك قولغی دلیکنه اورمق معناسنه یقال خربه خربا من الباب الثانی اذاضرب خربته وبرنسنه‌یی دلمك یاخود یارمق معناسنه‌در یقال خرب الشیء اذا ثقبه اوشقه واوغری اولمق معناسنه‌در یقال خرب فلان اذا صار لصا وخراب ایلمك معناسنه‌در یقال خرب الدار یعنی خربها وخرب برنسنه‌یی خرسزلمق معناسنه‌در کما سیذکر (الخرب) خانك ضمیله (والخرابة) خانك فتحی و ضمی و رانك تشدیدیله بونلرده ایکنه یوردوسنه ومقعد دلیکنه دینور وخرب خانك ضمی وفتحیله امر دینه متعلق ریبه و فساده دینور (الخرابة) کتابه وزننده (والخرابة) خانك فتحیله (والخرب) ضرب وزننده (والخروب) قعود وزننده خرسزلق ایدوب نسنه اوغورلمق معناسنه‌در یقال خرب بابل فلان خرابة وخرابة وخربا و خروبا اذا سرقها (الخرب) فتحتینله طوی قوشنك ارککنه دینور وآنك بوکورنده اورپروب قباران تویلره وقبلاره دینور علی قول دیرسکنك اورته‌سنده بری برینه قارشمش تویلره دینور جمعی اخراب کلور وخراب وخربان کلور خالرك کسریله (اخرب) همزه‌نك فتحی ورانك ضمیله بر موضع آدیدر (خروب) کون وزننده برموضعدر و نعمان بن قریعك فرسی اسمیدر وخروب برشجر آدیدر خرنوب دخی دیرلر خانك ضمیله و قلیلا مفتوح اولور شجر مزبور ایکی نوعدر بری وشامی اولور بری قسمی دیکنلی اولور میوه‌سی تفاحه شبیه لکن بی طم اولور و شامی قسمنك میوه‌سی خیار شنبره شبیه لکن آندن عریض اولور وآندن رب وسویق ترتیب ایدرلر بو شجر ترکیده چکی بوینوزی دیدکلریدر لکن مفردات صاحبلرینك بیانه کوره یستانیسی و بیانیسی اولور بستانی ایکی قسمدر برینه خرنوب شامی دیرلرکه ثمری بر قارش مقدار اولور وبر قسمنك ثمری بقله غلافنه شبیه اولور وبیانیسی دخی ایکی قسم اولور برقسمنك ثمری اصغر وبی طم اولور مؤلفك دیدیکی بودر لکن تفاحه شبیه اولور دیمسی نا ملایمدر شارح دیرکه بوراده تفاح لفظی تفاخ مصحفیدرکه نون مضمومه وفای مشدده ایله‌در لکن نه اولدیغندن سکوت ایلشدر (الخرباء) حراء وزننده شول قولغه دینورکه یومشغی یاریق اوله اذنك صفتیدرکه مؤنثدر یقال اذن خرباء ای المشقوقة الشحمة و شول چکی‌یه دینورکه قولغی دکرمیجه یاریق یاخود دلیك اوله (خرب) جبل وزننده بر موضعدر (الخربان) کسرتینله عفتان وزننده قورقق بی زهره و جبان کمسیه دینور یقال

رجل خربان ای جبان (خربة) مصغرا جنینه وزننده بصرده بر موضعدر که بصیرة الصغری دیمکله معروفدر (خرب) کتف وزننده بنوسلیم معدنی قزینده دمار نام محله قریب برطاغدر وهیت نام قصبه ایله شام بینده برارضك اسمیدر وفیدایله مدینه بینده بر موضعدر وخرب طاغك بر جانبه طوغری سیوریلوب چقان اوجنه دینور و یوقه و بیاض طاشلق یره دینور لحف معناسنه که حای مهمله ایله کتف وزننده در (اخراب) همزه‌نك فتحیله نجد اولکه سنده بر موضعدر (ذوالخرب) کتف وزننده سرمن رأی نام بلده‌که حالا سامره دیرلر آنك قضاسنده برقریه‌در (خربی) سکری وزننده برموضعدر (خربة الملك) فرحه وزننده ومیمك ضمیله صعید اعلای مصریده قفط نام بلده قریبنده برموضعدر آنده زمرد معدنی واردر (خروبه) تنوره وزننده سواحل شامدن عکا قصبه‌سنه مشرف بر قلعه آدیدر (الاستخراب) برآدمك بر مصیبت سببیله احوالی شکسته و تباه وخاکسار اولمق معناسنه‌در یقال استخرب الرجل اذا انکسر من مصیبة و مشتاق اولمق معناسنه‌در یقال استخرب الیه ای اشتاق (مخربه) مرحله وزننده ابن عدی الجذامی اسمیدر (مخربه) محدثه وزننده مدرك بن خوطا الصحابی لقبیدر واسماء بنت مخربه برخاتوندر وسلامة بن مخربة بن جندل والمثنی ابن مخربة العبدی ایکیکسه‌در (الخرابة) ثمامه وزننده لیفدن اورلمش ایپه دینور وشول بسیطه کبی یصی طاشه دینور که دلوب اکا ایپ یکورلر واول ایپ ایله مواشی ایاقلرنی بند ایدرلر وخرابه ایکنه یوردوسنه وسار اولمقوله‌نسنه‌لرك دلکلرینه دینور (المخربة) محسنه وزننده بوش اولان آری قوانته دینور یقال خلیة مخربة ای فارغة من العسل (التخاریب) تانك فتحیله تخروب کلمه‌سندن جمعدر که عصفور وزننده‌در قیالرده واغاجلرده اولان آری یومرلرینه شبیه یارقلره و دلیکلره دینور و کوجمده اولان دلیکلره دینور مسدس خانه اولور آنده آریلر بال یاپارلر (التخربة) دحرجه وزننده اغاج قوردی اغاجی اویوب دلمك معناسنه‌در یقال تخرب القادح الشجرة (الخرابتان) خانك کسری ورانك تشدیدیله (والخرنابتان) خانك کسریله خنابتان معناسنه‌در که برونك ایکی طرفنده اولان قنادلریدر (التخربوت) تانك فتحیله تخرب ماده‌سنده ذکر اولندی (الخرخوب) خای معجمه ایله عصفور وزننده شول ناقه‌در که بغایت سودلو اولوب لکن چابك چکیلوب منقطع اولور اوله (خردب) جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (الخرشبة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده برایشی سست وکوشك طوتمق معناسنه‌در یقال خرشب الرجل عمله اذالم یحکمه (الخرشب) برقع وزننده وجودی تصلق بی ادام وناتراش وغلیظ الطبع کسیه دینور یقال رجل خرشب ای ضاغط جاف وبویی اوزون کوده‌سی سموز

كشي يه دينور وخرشب برجل اسميدر (الخرعب) كوكب وزننده (والخرعوب) عصفور وزننده (والخرعوبة) هايله برسنه‌لك تروتازه اغاج دالنه دينور نهال يكساله معناسنه على قول شول نهاله دينورکه تر وتازه وبلند وموزون ونرم ونازك اوله و شول كنج وتازه محبوبه دينورکه خوش اندام و موزون و نرم تن ونازك بدن اوله ياخود اتنه طولو سمين وپالوذه بدن اولوب وكيكلرى انجه و لطيف ونازك اوله يقال امرأة خرعب وخرعوب وخرعوبة اى شابة حسنة الخلق رخصة اوالبيضاء اللينة الجسمية اللحيمة الرقيقة العظم و خرعب قدى طويل و كوده‌سى لحيم كشي يه دينور وخرعوب اوزون واپرى وديزمان دوه‌يه دينور وسودى چوق ناقه‌يه دينور (الخزب) زاى معجمه ايله تعب وزننده كوده شيشوب قبارمق على قول شيشكين طلوم كبى سمورمك معناسنه‌در يقال خزب الرجل خزبا من الباب الرابع اذا ورم اوسمن حتى كانه وارم ويقال خزب الجلد اذا تهيج كهيئة ورم بلا الم وخزب ناقه‌نك مه‌سى شيشوب دلكلرى كوچلك معناسنه‌در على قول مه‌سى قوريوب سودى چكلمك معناسنه‌در يقال خزبت الناقة اذا ورم ضرعها وضاق احليلها اويس و قل لبنها وخزب خزف مرادفيدركه صقسى يه دينور و يمامه ده برطاغك اسميدر على قول برارضك آديدر ياخود ارض مرقومه خزبه‌در هايله (التخزب) تفعل وزننده خزب ايله معناى اولده مرادفدر يقال تخزب الرجل بمعنى خزب ودوه‌نك مه‌سى ششمك معناسنه‌در يقال تخزب ضرع الناقة اذا تورم (الخزبة) فرحه وزننده (والخزباء) حراء وزننده مه‌سى شيشوب قبارمش ناقه‌يه دينور على قول شول ناقه‌يه دينورکه رحمنده سكيل تعبير اولنان عارضه‌لر پيدا اولمغله آندن رنجور ودردناك اوله يقال ناقة خزبة وخزباء اى وارمة الضرع اوفى رحمها ثآليل تتأذى بها (الخوزب) كوكب وزننده ذكر اولنان شيشه دينور (الخيزبان) خانك و زانك فتحيله كوده‌ده اولان شول اته دينورکه بغايت تر وملايم ونازك اوله ودوه قوشى ياوريسنك اركككنه دينور (الخيزب) صيقل وزننده بودخى تر وملايم ونازك اته دينور برقطعه‌سى خيزبه‌در (الخزبة) جهينه وزننده التون معدنه دينور يقال وجدوا خزبة اى معدن الذهب (خزبى) حبلى وزننده سلفده مدينه‌ده مسجد قبلتين ايله مرعى بينده بنو سلمه‌يه مخصوص برمنزل آديدر بعده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى تغيير و تفألا صالحه ايله تسميه بيوردیلر (الخزربة) دحرجه وزننده كلامك فارشق و بى انتظام وياوه وهرزه‌نك اولمسنه دينور (الخزلبة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى چاپك چالوب كسمك معناسنه‌در يقال خزلب الشئ خزلبة اذا قطعه قطعا سريعا (الخشب) خانك وشين معجمه‌نك فتحيله قالين قورى اغاج پاره‌سنه دينورکه كراسته ايدرلر

جمعی خشب کلور مفردی کی وخشب کلور ضمتینله وخشب کلور خانك ضمی وشینك سکونیله وخشبان کلور بلدان وزننده یقال قطع الخشب وهو ماغلظ من العیدان (الخشب) ضرب وزننده قارشدرمق خلط معناسنه‌در یقال خشب الشیء خشبا من الباب الثانی اذا خلطه وبرنسنه‌یی اوکورتمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال خشبه ای انتقاه وقلجك پاسنی آچوب کسکین و مصیقل قیلق و زاغلمق معناسنه‌در یقال خشب السیف اذا صقله وشحذه وحداد بیضه‌دن یکی قیلج چکمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال خشب السیف اذا طبعه شارح دیرکه قیلجه جلا و صیقل ویرمك هر خدمتك خاتمه‌سی اولمغله معنیین بینده ضدیت متحقق اولور لکن طبع مادەسی پك پاسلولق سببیله و سخنك اولمق معناسنه‌ده کلمکله بومعنایه حمل ایله ضدیت ثابت اولور ومؤلفك مرادی بومعنا اولمق اغلبدر وخشب دقت وامعان واعمال رویت ایلیه‌رك کلیشی کوزل اشعار سویلمك معناسنه استعمال اولنور که خلط کلامه مقاربدر یقال خشب الشعر اذا قاله من غیر تنوق و تعمل له قال فی الاساس کان الفرزدق ینقح الشعر والجریر یخشب وکان خشب الجریر خیرا من تنقیح الفرزدق مترجم دیرکه بومناسبتله ذکره لایقدرکه دعبل نام شاعرك برمتشاعر آشنامسی وار ایدیکه دائما سر قیلدن بالبداهه اشعار انشاد ایدوب وهر بیتی مجموعهٔ غلط اولمقدن خالی دکل ایدی ازانجمله ینه برکون علی العاده اشبو ★ ان ذا الحب شدید لیس یجیبه الفرار ونجا من کان لایعشق من ذل المخازی ★ بیتنی انشاد ایدوب دعبله عرض ایلدکده دعبل دیدیکه ای برادر بیتك روی حرفلری بری برینه مخالفدر زیرا برنده راء مهمله وبرنده زای معجمه‌در مرقوم جواب ایتدیکه نقطه وضع ایله تا که یکدیکره موافق اوله دعبل بوتدبیری کوش ایلدکده احسنت ای عزیز اهمالله بونك چاره‌سی بولندی لکن بیت اولك آخری مرفوع وثانینك مجرور اولمغله بوکه نه چاره ایدەم دیدکده دعبله دیدیکه بنه احمق آدم سن که بن سکا انجام ایله دیورم سن اعراب وضع ایلك قیدنده اولورسن پس دعبل ناچار خموش اولمشدر انتهی وخشب اغاجدن یکی یای یونوب دوزمك معناسنه‌در یقال خشب القوس اذا عملها عمل الاول (الاختشاب) افتعال وزننده بودخی من غیر رویة کلدیکی اوزره شعر سویلمك معناسنه‌در که تهذیب وتنقیحدن معرا اولور یقال اختشب الشعر اذا قاله من غیر تنوق وتعمل له (الخشیب) امیر وزننده بیضه‌دن یکی چکلمش قیلجه دینور یاخود پاسلنمش قیلجه دینور نته‌که ذکر اولندی سیف طبیع معناسنه و خشیب جلا ویرلمش قیلجه دینور و ردی وکثر نسنه‌یه دینور واوکورتلمش منتق نسنه‌یه دینور واغاجدن یکی یونلش پایه واوقه دینور که هنوز خوشجه پرداخت اولمیه عباره‌ده والاقداح کلمسی قدحك جمعیدرکه قافك کسریله در

وخشيب شول كسيه دينور كه اوزون وتصلق ونازيبا اولەرق كوده‌سنك سكيرلرى وكيكلرى اوقلاغو كبى ايرى وظاهر وبنيه‌سى صلب و شديد اوله و خشيب لفظنك جمعى خشب كلور كتب كبى وخشائب كلور كتائب كبى (الخشب) كتف وزننده (والخشبى) يايى مشدده ايله بونلرده وصف مذكور اوزره اولان كسيه دينور وخشب سرد ودرشت وخشن اولان شيئه دينور وتأنق وتكلفسز اولان ديرلكه دينور بلغور بولماج نه اولورسه اولسون وآريق ومهزول مواشى يه دينور يقال مال خشب اى هزلى (المخشوب) بيضه‌دن يكى چكلمش ياخود ياسلمش قلجه وجلا و پرلمش قلجه ومخشوب ايكى كونه طعامه وصف اولور اكر لحمدن ايسه نضج بولمامش چيك ديمكدر واكر لحمدن دكل ايسه قفاردركه قاتقسز ديمكدر يقال طعام مخشوب ان كان لحما فنىّ والافقفار (الخشب) خانك كسريله قشب لفظنه اتباع اولورکه دون وفرومايه وبى خير وفائده شخصه دينور يقال رجل قشب خشب اى لاخير فيه (الاخشباب) بركسه خشيب اولمق معناسنه‌در كه ذكر اولندى يقال اخشوشب الرجل اذا كان خشيبا وديرلك و معاش خصوصنده ضيق ومحنه صبر وتحمل ايلمك يعنى ضيق ومجاهده ايله يكنمك على قول عن‌قصد ترفه و تنعم اوزره اولميوب محنت و خشونت وكلفت ارتكاب ايلمكدن عبارتدر تا كه تن پرور ونازنده اولميوب متجلد و احداث روزكاره متحمل اوله يقال اخشوشب الرجل فى عيشه اذا صبر على الجهد اوتكلف فى ذلك ليكون اجلد (الاخشب) اغرب وزننده درشت وخشن شيئه دينور وخشن وعظيم اولان طاغه دينور (الاخشبان) تثنيه بنيه‌سيله مكده ايكى طاغدر برى جبل ابى قبيس وبرى جبل احمردركه جبل قيقعانه مشرفدر كذلك مناده ايكى طاغه دينور(الخشباء) حمراء وزننده قتى و شديد اولان شيئه دينور تأنيثى موصوفى اعتباريله‌در يقال ارض خشباء واكمة خشباء اى شديدة وكريه ويابس وبدلقا و بى طراوت اولان شيئه دينوريقال جبهة خشباء اى كريهة يابسة (الخشبيه) عربيه وزننده جبريه‌دن جهميه طائفه‌سنك برشعبه‌سيدر وجهميه جيمك ضمى وهائك فتحيله جهم بن صفوان نام كسه‌نك اصحابيدر بنو اميه‌نك اواخر ملكنده مروه نام مكانده قتل اولندى صفات ازليه‌يى نفى خصوصنده معتزليه موافقت وبعض هذيان دخى زياده ايلدى وقرآن قديمك مخلوقيتنه ذاهب اولمشدر (الخشبان) عثمان وزننده شول خشونتلى طاغلره دينوركه نه عظيم ونه صغير اولەلر ظاهرا مفردى خشيب‌در وخشبان برجل آديدر وبرموضع اسميدر (التخشب) تفعل وزننده دوه خشب يعنى قورى قالين اغاج پارەلرى يمك ياخود قورى اوت اوتلامق معناسنه‌در يقال تخشبت الابل اذا اكلت الخشب اوالبيبس (الاخاشب) اجانب وزننده بنوتميم قبيله‌سنه مخصوص صمان نام محلده

برنجیه طاغه اطلاق اولنور (الخشاب) سحاب وزننده شول پره دینورکه آزجه یغمورون طیراغی آقوب کیدر اوله (ذوخشب) فتحتینله یمنده برموضعدر (الخشبی) عربی وزننده فسطاطك یعنی اسکی مصرك وراسنده برموضعدر (خشبه) فتحاتله ابن الخفیف درکه تابعی وفارسدر (خشب) جنب وزننده یمامه ده بردره در ومدینه ده بردره در (خشبات) حرکات وزننده عراقده عبادان نام قریه وراسنده برموضعدر (المخیشبة) بنیهٔ تصغیر ایله یمنده برقریه در (المخیشب) هامز یمنده برموضعدر (خشاب) کتاب وزننده بنو تمیم قبیله سندن برنجیه بطن در (الخشربه) دحرجه وزننده برایشده احکام واتقان ایلامك معناسنه درکه کوشك طوتمق وکوشك یاپمق تعبیر اولنور یقال خشرب فی العمل اذا لم یحکمه (الخصب) خاك کسری وصادك سکونیله اوجوزلق بوللق کثرت عشب ورفاغت عیش معناسنه درکه افاضهٔ سماوی سببیله اکینلر وباغ وبانجه لر ریان وچایرلر وچنلر فراوان اولمقدن عبارتدر جمعی اخصاب کلور یقال بلدبه خصب ای کثرة العشب ورفاغة العیش ومبالغة وصف اولور یقال بلد خصب واخصاب کما یقال بلدسبسب وسباسب ورمح اقصاد اجزاء اعتبار ینه مبنیلردر ویقال ارض خصب و ارضون خصب وخصبة وخصب مصدراولور اوجوزلق اولمق معناسنه یقال خصب المکان وخصب خصبا من الباب الرابع والثانی اذا صار ذا خصب پس خصب لفظی اسم ومصدر ووصف اولور (المخصب) محسن وزننده (والخصیب) امیر وزننده (والمخصاب) مقدام وزننده بونلرده اوجوزلق وبوللق یره دینور یقال بلد مخصب وخصیب ومخصاب ای ذوخصب (الخصب) خاك فتحی وصادك سکونیله خرمانك اك اول چقان یمشه دینور طلع معناسنه وخرما اغاجنه دینور نخل معناسنه علی قول میوه سی چوق اولان خرما اغاجنه دینور مفردی خصبه در هایله وخصبه اوجوزلق یره دینور یقال ارض وارضون خصبة بویامصدردر مبالغة وصف اولمشدر یاخود خصبه دن که فرحه وزننده در مخفف اولمشدر (الاخصاب) همزه نك کسریله اوجوزلق اولمق معناسنه در یقال اخصب المکان اذا صار ذا خصب واوجوزلغه یتشمك معناسنه در یقال اخصب القوم اذا نالوا الخصب واغاجه صوبورپوب عروقنه قدر ایشلمك معناسنه در یقال اخصبت العضاة اذا جری الماء فیها حتی اتصل بالعروق وعضاة عینك کسریله ایری ودیکنلی میشه اغاجنه دینور (الخصاب) کتاب وزننده چوق میوه طوتان خرما اغاجنه دینور (الخصب) خاك ضمیله جانب معناسنه در جمعی اخصاب کلور وخصب طاغلره مخصوص آق یبلانه دینور (الخصیب) امیر وزننده اوجوزلق وبوللق یره دینور بوعلاقه ایله خاندان ومکرم ومضیاف وکثیر الخیر آدمه اطلاق اولنور یقال رجل خصیب ای بین الخصب رحب الجناب کثیر

اخير وخصيب برجل آديدر (ديراخصيب) بابل عراقده برموضعدر (الاخصاب) همزه‌نك فتحيله بين العرب ثياب معروفه‌در (الخضب) خانك فتحى وضاد معجمه‌نك سكونيله بويامق تلوين معناسنه‌در يقال خضبه خضبا من الباب الثانى اذا لونه بوصورتده خضب صبغ ايله مرادفدر نهايت وسمه وحنا ايله رنكين ايلمكده مشتهر اولمشدر وخرما اغاجنك ابتدا چقان يمشى يشللمك معناسنه‌در يقال خضب النخل اذا اخضر طلعه وخضب اول كونه يشللمك حالتنه دينورکه اسم اولور جمعى خضوب كلور وخضب برك نباتى ظهور ايلك معناسنه استعمال اولنور كه روى زمين يم يشيل رنكين اولور يقال خضبت الارض اذا طلع نباتها وخضب شول نباته دينورکه صولوب صارارمشيكن اوزرينه يغمور ياغمغله يشروب تازه‌لنمش اوله على قول اغاجك شول يشللمسنه دينورکه هنوز پيراق آچمغه بشلدقده ظاهر اوله (التخضيب) تفعيل وزننده پك بويامق معناسنه‌در يقال خضبه تخضيبا اذا لونه (الخضيب) امير وزننده (والمخضوب والمخضب) معظم وزننده بويانمش نسنه‌يه دينور يقال كف خضيب وامرأة خضيب وبنان مخضوب وخضيب ومخضب يعنى قنه ياقنوب صاچى رنكين اولمش خاتونه وقنه‌لنمش رنكين ال وبرمق اوجلرى (الكف الخضيب) بركوكب آديدر مترجم ديركه اهل فن عندنده معتادر مخصوص سيرنى تقويم ايدرلر كال حركتدن آنكله كنايه اولنمشدر خواصندندركه بركسه آنى بيلوب برآدمه كوسترسه ايكيسى من بعدالفت ايلك محالدر وحاق وسط سمايه كلديكى درجه‌ده دعا مقبولدر (الخضاب) كتاب وزننده نسنه بويايجق بويايه دينور يقال خضب شعره بالخضاب وهو مايختضب به (الاختضاب) افتعال وزننده بويانمق معناسنه‌در يقال اختضب بالحناء ونحوه (الخضبة) خانك ضميله همزه وزننده شول خاتونه دينورکه چوق اختضاب ايدر يعنى اللرينه واياقلرينه دائما قنه ياقنوب وقاشلرينه وسمه چكنور اوله يقال امرأة خضبة اى الكثيرة الاختضاب (الخاضب) شول اركك دوه قوشنه دينورکه ديشيه پك قيزمش اولغله بالدرلى قبقزل اوله على قول بهار موسمنده اوت اوتلامغه قورى انجكلرى قزارمش ياخود يشللمش ياخود صرارمش اوله وبوحالت ديشيسنه عارض اولمز على رأى خاضب مرسومك مأخذى اولان خضب شول قزللغه دينورکه اركك دوه قوشنك ديزلرى مفصللرينه عارض اولور خرمانك قوروغى ظهور ايلديكى وقتده اولور وقوروق كالنى بولديغى هنگامده اول قزللق زائل اولور شارح ديركه بوكيفيت آنده غريزيه‌در (الخضوب) قعود وزننده اغاج يشرمك معناسنه‌در يقال خضب الشجر وخضب خضوبا من الباب الثانى والرابع وخضب على المجهول اذا اخضر (الاخضيضاب) اغاج يم يشل يشرمك معناسنه‌در يقال اخضوضب الشجر اخضيضابا (الاخضاب)

همزه‌نك كسريله يرك نباتى ظهور ايلمكله روى زمين يشل كمخا دوشنمش كبى يم يشل اولمق معناسنه‌در يقال اخضبت الارض اذا ظهر نباتها (الخضوب) صبور وزننده شول نباته دينوركه پژمرده اولمشيكن اوزرينه يغمور ياغمغله تازه‌لنمش اوله (المخضب) منبر وزننده شول تغاره ولكنه دينوركه ايچنده نسنه بويارلر ونسنه يايقارلر يقال غسل ثوبه فى المخضب اى المركن (خضاب) غراب وزننده يمنده برموضع آديدر (الخضربة) دحرجه وزننده صوبرى اوته چالقنمق معناسنه‌در يقال خضرب الماء اذا اضطرب (الخضارب) علابط وزننده برى اوته چالقنوب مضطرب اولان صويه دينور وبوحالت كوللرده ودره‌لرده اولان صوده واقع اولور (المخضرب) مخضرم وزننده فصيح وبليغ وناطقه پرداز آدمه دينور يقال رجل مخضرب اى فصيح وبليغ (الخضعبة) عين مهمله ايله دحرجه وزننده ضعيف وزبون اولمق معناسنه‌در يقال فيه خضعبة اى ضعف وخضعبه سموز خاتونه دينور يقال امرأة خضعبة اى سمينة وضعيفه ونحيفه خاتونه دينور بوصورتده اضداددن اولور لكن مؤلف تعرض ايلمامشدر (التخضعب) تدحرج وزننده بركمسه‌نك ايشى شوريده ومختلط ومختل اولمق معناسنه‌در يقال تخضعب امرهم اى اختلط (التخضلب) تدحرج وزننده برايش سست وضعيف اولمق على قول قارشق شوريده اولمق معناسنه‌در يقال تخضلب امره اذا ضعف اواختلط (الخطب) خانك فتحى وطانك سكونيله مطلقا ايشه دينور شان وامر وكار معناسنه‌در كرك صغير وكرك عظيم اولسون جمعى خطوب كلور خانك ضميله لكن راغبك بيانه كوره خطب شول امر عظيمه دينوركه آنك حقنده تخاطب ناس كثير اوله بوصورتده اخص اولور وخطب مصدر اولور تزوج ايچون خاتونه دوكورلك ايلمك معناسنه (الخطبه) خانك كسريله (والخطيبى) دليلى وزننده خطب معناسنه‌دركه مصدر در يقال خطب المرأة خطبا وخطبة وخطيبى من الباب الاول اذا دعاها الى التزوج (الاختطاب) افتعال وزننده خطب معناسنه‌در يقال اختطب المرأة بمعنى خطبها وبركمسه‌يى كنديسنه خاتون تزويج اولنمغه دعوت ايلمك معناسنه‌در يقال اختطبوه اذا دعوه الى تزويج صاحبتهم (الخطب) خانك كسريله تزوج ايچون طلب اولنان يعنى دوكورلكه واريلان قادينه دينور وخاتونه طالب يعنى دوكور اولان اركشى يه‌ده دينور بومعناده خانك ضميله‌ده جائزدر جمعى اخطاب كلور يقال هذه خطبه وهذا خطبه وخطب جاهليتده عقد وتزوج اداتندن ايدى بركمسه برخاتون تزوج ايده‌جك اولدقده كنديسى ياخود طرفندن كيدن كمسه اول خاتونه ياخود طرفندن اولان كمسيه خطب ديرايدى خانك كسرى وضميله ومخطوب نكح ديرايدى نونك كسرى وضميله بوتعبير ايله همان بينلرنده نكاح منعقد اولور ايدى (الخطبة)

خاتك كسريله (والخطيبي) خاتك وطاى مشددەنك كسريله كه فى الاصل مصدردر (والخطيبة) كذلك خاتك وطاى مشددەنك كسريله بونلرده تزوج ايچون طلب اولنان خاتونه دينور يقال هى خطبه وخطبته وخطيباه وخطيبته (الخطيب) سكيت وزننده خاتون آلەجق كشيیه دينور جمعى خطيبون كلور مصباحده خاتك كسريله خطبه اسم اولمق اوزره مرسومدركه دوكورلك ديمك اولور (الخطاب) شداد وزننده خطبه يعنى دوكورلك يابنده متصرف وكار كذار واول خصوصده پك خبير وعارف واكامشتغل اولان كسيه دينور يقال رجل خطاب اى متصرف فى الخطبة (الخطبة) خاتك ضميله كلام معروفدركه خطيب افندى منبرده قرأت ايدر بعضلرديكه خطبه منثور ومسجع اولان كلامه اطلاق اولنور كتاب ديباجەلرى كبى ومقامه وموعظه كبى مصباحك بيانه كوره اصل خطاب متكلم ايله سامع بينده واقع اولان كلامدر خطبه وخطبه كه خاتك ضمى وكسريله در آلدن مأخوذ در موعظەده ضمەدركه فعله بمعنى مفعولدر نسخه بمعنى منسوخ اولديغى كبى جمعى خطب كلور صرد وزننده وخطبه كه خاتك كسريله در اسمدر دوكورلك خصوصنده ماهر اولانه خطاب دينور انتهى وخطبه خاتك ضميله مصدر اولور خطيب منبرده خطبه اوقومق معناسنه (الخطابة) فتحيله خطبه معناسنەدر يقال خطب الخاطب على المنبر خطابة وخطبة (الخطيب) امير وزننده خوش ادا وخوب ندا ايله كوزل خطبه قرأت ايدن افندىيه دينور ريحان زاده مرحوم كبى يقال رجل خطيب اى حسن الخطبة ومحدثيندن ابوالقاسم عبدالله بن محمد الخطيبى كه ابن جوزى شيخيدر وينه محدثيندن ابوحنيفه محمد بن عبدالله محمد الخطيبى حسن الخطبه اولمليله اكا نسبت اولنديلر وخطبه خاتك ضميله شول بوزمتق وبولانق رنكدركه صارمتق قرمزىيه مائل اوله تازه بغداى لونى كبى وبعض بيان اشكى لونى كبى على قول شول بوزلغه دينوركه اكا يشلك غالب اولەكه كبريتى ديدكلرى يقال به خطبة اى لون كدر مشرب حمرة فى صفرة اوغبرة ترهقها خضرة (الخطب) فتحتينله ذكر اولنان رنكده اولمق معناسنەدر يقال خطب الشئ خطبا من الباب الرابع اذا كان به خطبة (الاخطب) احمر وزننده ذكر اولنان خطبه رنكنده اولان شيئه دينور واخطب آرى قوشنه دينور شقراق كبى على قول صرد اسميدركه كوچكن ديدكلرى قوشدر وچقر طغانه دخى اخطب ديرلر وشول حماره دينوركه لونه حضرت غالب اوله ياخود صرتنده قويرغنه قدر سياه خطى اوله واخطب يشيل يشيل مخطط اولان ابوجهل قربوزينه دينور (الخطباء) حمراء وزننده (والخطبانة) خاتك ضميله مؤنثيدر يقال اتان اوخطلة خطباء وخطبانه جمعى خطبان كلور خاتك ضميله وخطبان كلور خاتك كسريله

شذوذ اوزره وخطباء شول قنه یاقمش خاتون الله دینورکه بویه‌سی زائل اولوب وهنوز اثری باقی اوله یقال ید خطباء ای نصل سواد خضابها (الاخطاب) همزنك کسریله ابو جهل قر پوزینك یشل یشل خطلری ظهور ایتمك معناسنه‌در یقال اخطب الحنظل اذا صار اخطب (الخطبان) عثمان وزننده قوش قونمز اوتنه شبیه برنوع نبات آدیدر ومغیلان اغاجنك یشل یپراغنه دینور عربلرك اورق خطبانی قوللری مبالغه‌یه مبنی در اورق احمق وزننده یپراغی چوق دیمکدر (اخطبان) همزنك فتحیله مزهرك بیانه کوره افعلان وزننده اسم مفرددر برقوش آدیدر (الخطابی) طانك تشدیدیله خطابه منسوب دیمکدر ابوسلیمان الخطابی الامام معروفدر یعنی ائمه‌دندر تصانیف کثیره صاحبی خولدندر (الخطابیه) بغداد قضاسنده برقریه‌در وروافضدن برطائفه‌در رئیسلری ابن‌الخطاب الاسدی درعقائده کندویه مخالفت ایدن کسه‌لر اوزره شهادت زور ایتمك ضمننده جماعتنه امر ایدرایدی وجعفر صادق حضرتلرینك حاشا الوهیتنه ذاهب ایدی (خیطوب) قیصوم وزننده بر موضع آدیدر (فصل الخطاب) قاضی بینه ایله یاخود یمین ایله حکم ایتمکدن عبارتدر که خطاب فاصل‌در علی قول حکم و قضاده فقاهتدن عبارتدر علی رأی کلامی امابعد کلمه‌سیله نطق وتکلم ایتمکدن یعنی حمدله وتصلیه ایله ابتدا ایلدکدنصکره مقصوده اما بعد کلمه‌سیله شروع ایتمکدن عبارتدر تقول سمعت منه فصل الخطاب وهو الحکم بالبینة اوالیمین اوالفقه فی القضاء اوالنطق بامابعد شارح دیرکه فی الاصل خطاب مفاعله‌دن مصدردر مخاطبه کبی بر آدمه سوز سویلمك معناسنه یقال خاطبه اذا کلمه وبعضا خطاب کلام معناسنه مستعمل اولور بوراده کلام معناسنه‌در وفصل فاصل معناسنه‌در و ترکیب مزبور صفتنك موصوفه اضافتی بایندن اولمغله الخطاب الفاصل دیمکدر وعند البعض فصل الخطاب اختصار مخل و اشباع ممل شائبه‌سندن عاری خطاب معتدلدن عبارتدر کما جاء فی وصف کلامه علیه الصلوة والسلام [فصل لاهزرولاهذر] ای لاقلیل ولا کثیر (اخطب) اقرب وزننده نجد اولکه‌سنده برطاغك اسمیدر و برجل آدیدر (الخطربة) دحرجه وزننده حظربه لفظنده لغتدرکه معاش طار اولمق معناسنه‌در (الخطرب) قطرب وزننده (والخطارب) علابط وزننده دائما بیهوده وبی اصل کلمات ایدن هرزه‌جانه کسیه دینور یقال رجل خطرب وخطارب ای منقول یعنی یقول مالم یکن (الخطربه) دحرجه وزننده (والتخطرب) تدحرج وزننده مادهٔ مذکوره‌دن مصدرلردر اصلی یوق یعنی کلمات ایدر اولمق معناسنه یقال خطرب الرجل وتخطرب (الخطلبة) دحرجه وزننده مجلسده سوز چوغالوب شوریده و مختلط اولمق معناسنه‌در قاریلر حامی کبی تقول ماهذه الخطلبة ای کثرة الکلام واختلاطه

(الخنعابة) خانك كسرى و نونك سكونيله نامرد ودنى و ناكس و كم مايه كمسيه دينوركه آدم مولوزى تعبير اولنور يقال هو خنعابة اى ردئ دنئ (الخلب) خانك كسرى ولامك سكونيله طرنغه دينور ظفر معناسنه وشول كوچك وانجه جك انجكزه دينوركه ايكو كميكلرنى برى برينه و صل ايدوب ياپشدرمشدر على قول جكره دينور كبد معناسنه ياخود جكرك زياده سنه دينوركه جكردن بشقه جه ويانده اولور جكر كوشه ديدكلريدر ياخود جكرك پرده سنه دينور حجاب كبد معناسنه ياخود شول بياض ويوفقه زاره دينوركه جكره ياپشيق اولور و خلب سبزواتدن طورب ديدكلرى سبزه يه دينور فجل معناسنه بعض نسخه ده حاى مهمله ايله فحل مرسوم اولمغله اركك وآيغر حيوان ديمك اولور مناوى شرحنده بونى ترجيح ايدر و خلب آصمه يپراغنه دينور و شول زنپاره چلبى يه دينوركه صحبت و فجور ايچون كندى نسوانى ونسوان كندوسنى سورلر اوله يقال هو خلب نساء اذا كان يحبهن للحديث و الفجور ويحببنه جمعى اخلاب كلور وخلباء كلور كرماء وزننده ويقال هم اخلاب نساء وخلباء نساء (الخلب) ضرب وزننده طرنقله يارملق على قول طرملامق ياخود طرنقله كسمك معناسنه در يقال خلبه بظفره خلبا من الباب الثانى والاول اذا جرحه اوخدشه اوقطعه و برنسنه يى يارمق معناسنه در يقال خلبه اذا شقه ويرتجى جانور ويرتجى قوش طعمه وشكارنى پنجه سيله وچيناغيله قاپوب آلمق معناسنه در يقال خلب الفريسة اذا اخذها بمخلبه و دلربا محبوب ومحبوبه لر حسن وجمال وشيوة ودلال ايله بر بيچاره يى آشفته حال ايدوب كوكلنى قاپوب و عقلنى اوغورلمق معناسنه استعمال اولنور يقال خلبت المرأة فلانا عقله اذا سلبه اتاها وبو معناى سابقدن مأخوذدر و خلب اصرمق معناسنه در يقال خلبه اى عضه وخلب و خلاب كتاب وزننده و خلابه كتابه وزننده آلدامق وفريفته ايلمك معناسنه در يقال خلب فلانا خلبا وخلابا وخلابة من الباب الاول اذا خدعه (الاستخلاب) خلب ايله معناى اولده مرادفدر يقال استخلبه بظفره بمعنى خلبه (الاختلاب والمخالبة) بونلرده الدامق معناسنه در يقال اختلبه وخالبه اذا خدعه (الخليبى) خليفى وزننده معناى مزبوردن اسمدر آلدامغه و مكروآله دينور (الخالب والخلاب) كذاب وزننده (والخلبوت) جبروت وزننده (والخلبوب) ايكى باى موحده ايله ناسى دائما آلدايوب دوباره ايدن خداع ومكار كمسيه دينور اولدن ماعدا صيغه لر مبالغه ايچوندر (الخالبة والخلبة) فرحه وزننده (والخلوب) كذوب وزننده (والخلابة) كذابه وزننده (والخلبوت) رهبوت وزننده دائما ناسى آلداديجى خداعه و محتاله قارى يه دينور (المخلب) منبر وزننده اكين بچه جك اوراغه دينور منجل كبى و يرتجى

جانورك پنجه‌سنه ويرتجى قوشك چنكلنه دينوركه قيناق و چيناق تعبير اولنور على قول مخلب صياد اولان قوشك وظفر صياد اولمياتك چيناغنه اطلاق اولنور جمعى مخالب در يقال انشب فيه مخالبه وهى اظفار كل سبع من الماشى والطائر اوهى لما يصيد من الطير والظفر لما لايصيد (الخلب) خاتك ضميله و ضمتينله خرما اغاجنك اوزينه دينور لب النخله معناسنه على قول خرما يبنيسنه دينور قلب النخله كبى وخرما ليفنه دينور وليفدن اورلمش محكم وانجه سجيمه دينور وچامورە دينور على قول اوزلو يابشقان چامورە ياخود سياه چامورە دينور (المخلب) محسن وزننده ذكر اولنان چامورلى صويه دينور يقال ماء مخلب اى ذوخلب (الخلب) خاتك ضميله قبر وزننده يغمورسز سحابه دينور كويا كه مطر شكلنده كورينوب صكره افاضه ايلامكله خلقه خدعه ايدر اولور كذلك يغمورسز شمشكه برق خلب والبرق الخلب اطلاق اولنور بومناسبتله وعد ايدوب خلق طمع وامنيه‌يه دوشوردكدنصكره وفا وانجاز ايلين يادكار حقنده كذلك البرق الخلب و اضافتله برق الخلب و برق خلب ديرلر يقال هو البرق الخلب و برق الخلب وبرق خلب اى مطمع مخلف محدثيندن حسن بن قطبة الخلبى اكا منسوبدر (الخلباء) حراء وزننده (والخلبن) خاتك و بانك فتحيله شاشقين وچولپه و همج عورتله دينور خرقاء معناسنه وخلبن كله‌سنده نون الحاق ايچوندر و خلبن آريق و مهزوله عورتله دينور (الخلب) فتحتينله قارى خلباء اولمق معناسنه‌در يقال خلبت المرأة خلبا من الباب الرابع اذا كانت خلباء (المخلب) معظم وزننده شول جامه ولباسه دينوركه نقش ونكارى كثير اوله يقال ثوب مخلب اى كثير الوشى (الخنب) قنب وزننده (والخناب) خاتك كسرى ونونك تشديديله جنان وزننده كه شوادندر (والخناب) سحاب وزننده شول طويل و احمق كشى يه دينوركه روش و اطوارى نسق واحد اوزره اولميوب دائما مختلج و مضطرب اوله‌مز اوله كاه شويله ايده‌جك وكاه بويله ايده‌جك اولوب حاصلى تميمى مرة وشرقى اخرى تلوينى اوزره برحالده ثابت اوله‌مز اوله يقال رجل خنب و خناب وخناب اى طويل احمق مختلج وخناب جنان وزننده ايرى برونلى كشى يه دينور (الخنابتان) خاتك كسرى وضمى ونونك تشديديله كه تثنيه‌در برونك ايكى جانبنده اولان قنادلرينه دينور بعضلر ديديكه خنابه بيوك اولان برون اوجنه دينور ارنبة عظيمه معناسنه ياخود برونك اوست طرفندن اوجنه دينور مترجم ديركه نهايه‌ده اشبو وفى حديث زيد بن ثابت [فى الخنابتين اذا خرمتا قال فى كل واحدة ثلث دية الانف]حديثنده معناى اول ايله بيان اولنمشدر قالديكه معنيين اخيرينه كوره يته هرطرفنه اطلاق اولنمش اولوركه ايكى طرفى خنابتان اولور انتهى و خنابه

كبر ونخوت معناسنه استعمال اولنور وخنابه لفظى قليلا مهموز اولوب خنابه عنوانيده استعمال اولنور و خنابه اسامیدندر خنابة بن كعب العبشمى كه شاعر معمر در تابعیدندر وعبشم عبد الشمس لفظندن مخوتدر (الخنب) خالك كسريله دیزك ایچ طرفنه دینور على قول اویلقلرك اشاغیلریله بالدرلك یوقاری اوجلرینك قاوشدقلری یرلره دینور یاخود ایکو کمکلرینك كذلك پرمقلرك ارالقلرنده اولان فرجه‌لره دینور جمعی اخناب كلور (الخنب) فتحتینله سوزی ككزدن سویلر اولمغه دینور خنان معناسنه اول كسیه ككزك تعبیر اولنور واول برونه عارض اولور برعلتدن نشأت ایدر یقال خنب الرجل خنبا من الباب الرابع اذا كان به خنان وایاق سست وضعیف اولمق معناسنه‌در یقال خنبت رجله اذا وهنت وآغسق اولمق معناسنه‌در یقال خنب فلان اذا عرج وهلاك اولمق معناسنه‌در یقال خنب الرجل اذا هلك (الاخناب) همزه‌نك كسریله بودخی هلاك اولمق معناسنه در یقال اخنب الرجل اذا هلك و كسمك معناسنه‌در یقال اخنبه اذا قطعه وبر نسنه‌یی سست و ضعیف ایتمك معناسنه‌در یقال اخنبه ای اوهنه وهلاك ایتمك معناسنه در یقال اخنبه اذا اهلكه (الخنبة) فرحه وزننده نازنده وشیوه‌كار اولان تروتازه محبوبه‌یه دینور یقال جارية خنبة ای غنجة وخیمة وشول آهویه دینورکه بیونی صمصق ایچنه چكوب طوتارق پرندن قلدامیوب نازنین محبوبه كبی نكاه ایدوب طوره یقال ظبية خنبة ای عاقدة عنقها رابضة لاتبرح مكانها (الخنابة) سحابه وزننده اثر قبیح معناسنه‌در وشر وشور معناسنه‌در (ذوخنبات) ضمتینله وفتحتینله لغتدر غدروكذب ایله متصف اولان على قول كاه صالح وبرهیز كار وكاه فاسد و تبهكار اولان كسیه دینور پس خنبات و خنبات خنبه وخنبه‌دن جمع اولمغله غدر وكذب یاخود كاه صالح وكاه فاسد اولمق معناسنه اولور وجمیعی اطوار مستمره اعتبارینه مبنی‌در یقال هو ذوخنبات وخنبات ای ذوغدر وكذب اویصلح مرة ویفسد اخری شارحك بیانه‌كوره بوراده بصلح ویفسدكلمه‌لری ثلاثیدر افعال بابندن اولهرق ضبطلری غلطدر (الخنبة) ثمره وزننده فساد معناسنه‌در یقال به خنبة ای فساد (المخنبة) مشربه وزننده سوروبه دینور قطیعه معناسنه (خنب) خالك فتحی ونونك سكونیله محدثیندن نیجه ذوات اسملریدر (التخنب) تجنب وزننده كبر ونخوت ایتمك معناسنه‌در یقال تخنب فلان اذا تكبر (الخنتب) نون وتای فوقیه ایله برقع وزننده (والخنتب) جندب وزننده خاتون سنت اولمزدن اقدم سنت اوله‌جق لحم زائدینه دینورکه حد اعتدالی متجاوز اوزون اوله وهبر و مخنث كسیه دینورکه مذكر سماعی تعبیر اولنور یقال هو خنتب وخنتب ای مخنث وقصیر القامه بودور كسیه دینور (الخنتبة) خالك كسری ونونك سكونی

وثای مثلثه‌نك فتحیله یك سودلو ناقه‌یه دینور (الخنثعبة) خثعب ماده‌سنده ذکر اولندی (الخندب) قنفذ وزننده بدخوی وبد مشرب کشی‌یه دینور (الخندبان) عنقوان وزننده ششمان ولحیم کمسیه دینور (الخنزوب) خانك ضمیله (والخنزاب) خانك کسریله زناء وبخور خصوصنده جری ومقدام اولان فاسقه دینور (خنزب) خانك وزانك فتحیله بر شیطان آدیدر شارحك بیانه کوره مصلی یه مستولی اولان شیطان آدیدر قال فی النهایة فی حدیث الصلوة [ذاك شیطان یقال له خنزب] قال ابو عمرو وهو لقب له ویروی بالکسر والضم (الخنصاب) صاد مهمله ایله خنزاب وزننده شجر مقل اسمیدرکه اکثری بلاد عربده و یمنده نابت اولور ومقل آنك صمغیدرکه ترکیده کورن دیرلر (الخنصبة) خانك و صادك ضمیله یك سموز خاتونه دینور یقال امرأة خنصبة ای سمینة ظاهرا بو خصب ماده‌سندن فنعله‌در فانك وعینك ضمیله (الخنظبة) خانك وظای معجمه‌نك ضمیله بربوجك آدیدر (الخنعب) جعفر وزننده اوزون صاچه دینور (الخنعبة) قنفذه وزننده چکه‌ده اولان یوه دینور نونه معناسنه علی‌قول اوست دوداغك آغزه کلان وسطنده آغزه طوغری صارقق انجکزه دینور یاخود اوست دوداقده ایکی طرفلو یغك ارالغنده برون دیرکنه طوغری چکیلن اوزونجه یوه دینور (الخوب) خانك فتحی وواوك سکونیله فقیر ومحتاج اولمق معناسنه در یقال خاب الرجل یخوب خوبا اذا افتقر (الخوبة) نوبه وزننده آجلق جوع معناسنه در یقال اصابته خوبة ای جوعة وشول یره دینورکه یغمور یاغمش ایکی یرلرك بینده اولوب واکا یغمور اصابت ایلامش اوله وچایری واوتلاغی اولمیان قیر یره دینور (الخیبة) خانك فتحی ویای تحتیه‌نك سکونیله نا امید ومحروم وبی بهره قالمق معناسنه‌در یقال خاب الرجل یخیب خیبة اذا حرم وخسارت وزیانه اوغرامق معناسنه‌در یقال خاب الرجل اذا خسر وکافر اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال خاب فلان ای کفر ومطلوبه نائل اولمیوب سعیی هبا اولمق معناسنه‌درکه معنای اولدن اخص‌در یقال خاب الرجل اذالم ینل مطلوبه وفی المثل * الهیبة خیبة * یعنی موقع طلب امل اولان کمسه‌دن یاخود مطلوب اولان ماده‌مهول اولمق حسبیله خوف وانديشه ایتك خیبت‌وحرمانی مورثدر زیرا اقدامه مانعدر نته‌که * الحیاء یمنع الرزق * دخی بوقبیلدندر وبد دعا موقعنده مثلا خیبة لزید دیرلر رفعله ونصبله رفعی ابتدائیت اوزره‌درکه خیبة عظیمة تقدیرنده‌در ونصبی اضمار فعله مبنی‌درکه اسئل خیبة تقدیرنده‌در ویقولون سعیه فی خیاب بن هیاب ای خسار یعنی فلان کمسه‌نك سعیی هیبتلو اولان امردن متولد خیبتلو ماده‌یه اوغرامشدر و خیاب کذلك شداد وزننده آتشی چقمیان چقماغه اطلاق اولنور (التخییب) تفعیل وزننده محروم وبی بهره قالمق معناسنه‌در

يقال خيبه الله تخييبا اى جعله خائبا (وادى تخيب) تانك و خانك ضمى ويای مشددەنك كسريله وخانك فتحيله‌ده جائزدر وبومثللر لغو وباطل معناسنه استعمال اولنور وبوشبه فعل وتعريف سببيله غير منصرفدر يقول وقعوا فى وادى تخيب اى بالباطل نته‌كه تضلل وتهلك دخى بومعنايه مستعملدروبونلر تعبيرات مخصوصه‌دندر فى الاصل فعلار در

﴿ فصل الدال المهملة ﴾ (الدأب) دالك فتحى وهمزەنك سكونيله وفتحتينله لغتدر (والدؤوب) قعودوزننده برايشده دوام والتزامله امك‌چكوب چالشمق معناسنه‌در يقال دأب فى عمله دأبا ودؤوبا من الباب الثالث اذا جد وتعب ودأب دالك فتحى وهمزەنك سكونيله وفتحتينله جائزدر شان وامر وكار معناسنه‌در يقال هذا دأبه اى شانه وبونلر معنای اولدن مأخوذلردر وعادت معناسنه‌در تقول هذا دأبك اى عادتك وطوارى عنف وشدتله سورمك معناسنه‌در يقال دأب دابته اذا ساقها شديدا و طرد ايتمك معناسنه‌در صيدى ارقه سندن اوزون اوزادى قوغوب كوترمك كبى يقال دأبه اذا طرده (الادآب) اتعاب وزننده يوروب زحمت ويرمك معناسنه‌در يقال ادأبه ادآبا اى اتعبه (الدأبان) تثنيه بنيه‌سيله ليل ونهاره اطلاق اولنور جديدان كبى برى برنى اعتقاب خصوصنده جد واقدامارى ملاحظه‌سيله‌در (دوأب) جوهر وزننده بنى العنبر جماعتنه مخصوص برفرس اسميدر بنو دوأب برقبيله‌در (دأب) نهب وزننده اساميدندر عبد الرحمن بن دأب عرب بينده بر معروف كسه‌در ومحمد بن دأب محدثيندندر لكن كذابدر وعيسى بن يزيد بن دأب هالكدر شارح ديركه مرقوم شاعر ومورخ ايدى لكن اكثر اشعار و اخبارى تصحيف وتصنيع ايله انتحال ايتكله اعتباردن ساقط اولوب روايتى متوارى اولدى و بعضا وضع احاديث ايدردى هلاكى بوجهتلردندر (الدب) دالك فتحى وبانك تشديديله (والدبيب) دالك فتحيله قرار و اعتدال اوزره ياب ياب آهسته‌جه ملايمتله يوريمك معناسنه‌دركه بوندن تركيده ايمكلمك ايله تعبير اولنور يقال دب الرجل دبا ودبيبا من الباب الثانى اذا مشى على هينته شارح ديركه بومادەيك خفيف و يابجه يوريمكه مخصوصدر اطفالك ايمكليه‌رك يوريملرى كبى واكثرى حيوان وحشراته مستعملدر وحركت حاسه‌سى ادراك اولنميان نسنه‌لرده مستعملدر شراب وسقمك سرايتى كبى انتهى و عربلر دب الشراب فى الجسم ديرلر ايجديكم مشروب بتون بدنه سرايت ايلدى ديمك يرده كذلك دب السقم ديرلردر دووجع بتون بدنه يوريدى معناسنه ودب البلى فى الثوب ديرلر اسكيوب يپريمك حالتى يابجه يابجه جامەنك هريرينه ساری اولدى معناسنه و دبت عقارب فلان ديرلر سرت نمائمه واذاه معناسنه يعنى قوغيلغى سببيله شورش وفسادى ميانهٔ ناسه سرايت

ايلدى ديمك يرده ويقال اكذب من دب ودرج يعنى فلان كسه ديرى اولوب روى زمينده يورين وفوت اولوب مقبور ومنقرض اولان ناسدن ازيد كاذبدر اولوده ديريده كندى قدر كاذب بوقدر (الدبة) دالك كسريله بناى نوعدر بوندن لسانمزده يوريش ايله تعبير اولنور يقال هو خفى الدبة (الدبوب) صبور وزننده (والديبوب) ديموم وزننده قونجى ونمام وساعى بالفسادكسيه دينور على قول ديبوب عورت پزه‌ونكنه دينوركه دائما رجال ونسوان بينى زنا ايجون جمع ايلكله سعى ايدر يقال هو دبوب وديبوب اى نمام اوالديبوب الجامع بين الرجال والنساء (الدابه) شابه وزننده مطلقا پر اوزره يورين حيوانه دينورلكن استعمال مركوب اولان حيواندهكه فارسيده ستور وتركيده طوار تعبير اولنور غالب اولمشدر مؤنثدر مذكره دخى اطلاق اولنوركه هاء اسميته محمول اولور شارح ديركه مصغرى دويبه‌در يانك تشديدى واشمام كسريله ومصباحك بيانه‌كوره مصغرنده دوابه دخى مسموعدركه ياء غير قياس اوزره الفه مقلوبدر وبعضلر دابه مصداقندن طيرى استثنا ايلشدر لكن سماعله مردوددر وهو قوله تعالى [والله خلق كل دابة من ماء] الايه بعض مفسرين بوراده ماء لفظى جزء مادته عبارتيله تفسير ايلكله تنكيرلرى افراد نوعى اولوركه مراد حق سبحانه وتعالى دابه جنسندن هر نوعى اول نوعه مختص آبدن خلق ايلدى ديمك اولور وبو آب عناصر اربعه جملەسندن اولاندر و بعضلر من ماء مخصوص ايله تفسير ايلكله تنكيرلرى افراد شخصى ايجون اولور پس معنا جنس دوابدن هر فردى كنديسنه مخصوص اولان آبدن خلق ايلدى ديمك اولوركه مراد نطفه‌در بو صورتده غالب كل مزلنه تنزيل اولنمشدر پس بوكه كوره‌ده دوب جملەسندن طير داخلدر ودابه‌يى مركوب اولان حيوانه تخصيص عرفيدر و هاء نقليه ايجون اولغله مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور انتهى (دابة الارض) بر نوع حيواندركه ظهورى اشراط ساعتدندر على قول اشراطك اوليدر مكة مكرمه‌ده خاج منايه كيدر ايكن جبل صفا منشق اولوب ايچندن ظهور وخروج ايدر على رواية ارض طائفدن ياخود اوج محلدن اوچ دفعه خروج ايدر يدنده عصاى موسى وخاتم سليمان عليهما السلام اولغله مؤمنه عصا ايله آهسته‌جه ضرب وكافرك يوزينه خاتمله طبع ايدر كافرك يوزنده هذا كافر عبارتى منتقش اولور مؤلف مكان ثالثدن سكوت ايلشدر على رواية جرو على رواية اقصاى يمنده برمكاندر (الاديب) همزه‌نك كسريله آهسته‌جه يورتمدرمك معناسنه‌در تقول اديبت الصبي اى حملته على الديب وپادشاه ووالى حكومتكاهى اولان مملكتى عدل وداد ايله طولدرمق معناسنه استعمال اولنور تاكه هركس امن و امان اوزره اولمغله راحت و سهولتله دلخواهلرى اوزره هرطرفه روان

اولهلر تقول ادبت البلاد ای ملأتها عدلا فدب اهلها یه بومعنا دخی یورتدرمکه راجعدر (الدبی) دالك ضمی و کسری وبای مشددهنك کسری و یای مشدده ایله احد وفرد معناسنه مستعملدر فی الاصل ذکر اولنان دبیت مادهسندن مأخوذ اسم منسوب اولمغله بر اوزره مشی ایدن حیوان دیمکدر یقال ما بالدار دبی ای احد شارحك بیانه کوره کلام منفیه مخصوصدر ما بالدار دعوی کی (المدب) فتحتینله ودالك کسریله جائزدر اسم مکاندر سیل صویی آقدیغی یره وقرنجه کزوب کندیکی یوله اطلاق اولنمشدر اضافتله متعین اولور یقال مدب السیل ای مجراه و مدب النمل ای مسراه و عند البعض مدب کلهسی اکر اسم مکان اولور ایسه مکسور العین اولور واکر مصدر مراد اولور ایسه مفتوح العین اولور و باب ثالثیدن اولان بالجمله مفعل وزننك حالی بورسمهدر شارح دیرکه مؤلف بو بابده جوهری یه تابع اولمشدر لکن صواب اولان بودر که اول صیغه که مضارعی یفعل وزنی اولهکه عینك کسریله در ماضیسی کرك مفتوح العین و کرك مکسور العین اولسون آکدن مفعل وزنی اکر مصدر اراده اولنورسه مفتوح العین واکر اسم زمان واسم مکان قصد اولنورسه مکسور العین اولور مکرکه شاذ اوله انتهی (دب) صیغهٔ فعل ماضیٔ مجهولدر لکن معنای مصدری مراد اولنور تقول اعییتنی من شب الی دب بضم الشین والدال وینونان ای من الشباب الی ان دب بالعصا یعنی سن بنی کنجلکم وجوانلغ هنکامنده چاق پیر اولوب عصا ایله بویلجه یاب یاب یورییك زمانه کلنجه عاجز و فرومانده ایدوب اصلا بر آن آسوده ایلدك ومنون اولدقلری صورتده اسم اولورلر (الدبوب) صبور وزننده بمعنی فاعل وبمعنی مفعول اولور فمن الاول یقال طعنة دبوب ای تدب بالدم ومن الثانی یقال جراحة دبوب ای یدب الدم منها سیلانا ودبوب ایجریسی درین مغاره یه اطلاق اولنور و مطلقا سموز انسان و حیوانه اطلاق اولنورکه سموزلکندن سرعت ایدهمیوب آهسته جه یورر اولور ودبوب هذیل قبیلهسی بلادنده برموضع آدیدر (الادب) فتحتینله وبانك تشدیدیله پك تویلو ارکك دوه یه دینور واشبو [ان النبی علیه الصلوة والسلام قال لنسائه لیت شعری ایتکن صاحبة الجمل الادبب تخرج فتنبحها کلاب الحوءب] نهایه ده حوءب کلهسنه مشاکله ایجون فك ادغام اولنمشدر دیو مرسومدر (الدبابة) دالك فتحی وبانك تشدیدیله سلفده جنك آلاتندن بر آلتدر صغر کوننden چوال طرزنده دوزوب ایچنه بر نیچه نقابلر کیررلر و یانیچه یانیچه سوره رك قلعهنك دینه کلوب حصاری نقب ایدرلر قالین اولمق حسبیله قلعهدن آیلان اوق وطاش تأثیر ایلز حالا متروکدر (الدبدب) غبغب وزننده آتلو قرنجهسی تعبیر اولنان اپاقلری اوزون قرنجهنك یورویشنه دینور (الدبه)

قبه وزننده حال وروش وطریقه‌یه اطلاق اولنورکه برآدمك سلوك معنویسندن عبارتدر تقول دعنی ودبتی ای حالی وطریقتی ودبه بدر قربنده بر موضع آدیدر (الدب) دالك ضمیله بودخی حال وروش وطریقه معناسنه‌در وآیو تعبیر اولنان جانوره دینور مؤنثی دبه‌در هایله جمعی ادباب کلور و دبه کلور عنبه وزننده وبو دبیب معناسندندر زیرا آیو قسمی پایچه پایچه یورویوب و انسان کبی اغاجلره طرمانوب چقار ودب بر رجل اسمیدر ودب قطب شمالی جنبنده بنات نعش کبری یعنی ترکیده یدیکر ویدی پارلر تعبیر اولنان یدی کوکبی مشتمل آیو صورتنه اطلاق اولنورکه دب اکبر دیدکلریدر وبنات نعش صغری صورتنه‌ده اطلاق منقولدرنهایت فصل وتمییز ایچون بیوکنه دب اکبر وکوچکنه دب اصغر تعبیراولنور بنات نعش صغری دخی یدی کوکبدن مرکبدر فرقدان اینك کوکبلرندندر وجدی آنلرك نهایتنده واقع اولان کوکبدر و مبارك بن نصرالله الدبی‌که دبه منسوبدر فقهاء حنفیه‌دندر (الدبة) دالك و بای مشدده‌نك فتحیله شول ظرفدر که ایچنه بزر وزیت مقوله‌سی قورلر ترکیده دخی دبه دیرلر یاغ دبه‌سی بال دبه‌سی معروفدر ودبه قوم یغنه دینور علی‌قول قرمزی‌قوملغه یاخود دوز وهمواراولان قوملغه‌یاخودوز وهموار یره دینور ودبه دیبدن بناء مره اولور برکره آهسته‌جه یورمك معناسنه جمعی دباب کلور کتاب وزننده ودبه یوزده بتن صاری تویه دینور جمعی دب کلور هامز ودبه خاصة صرچه‌دن اولان بیوك ظرفه دینورکه ایری قاروره‌یه شبیه اولور قطرمیز تعبیر اولنور عربستان بقالری قوللنورلر واستنبولده شکرچیلر دخی قوللنورلر و دبه قباغه دینور قرع کبی (الدبة) دالك کسریله دیبب معناسنه‌درکه ذکر اولندی ظاهرا بناء نوعدر پایچه یورویش دیمك اولور (الدباء) دالك ضمی وبالك تشدیدی ومدیله قباغه دینور قرع کبی واحدی دباءه‌در هایله مترجم دیرکه جوهری بونی معتل یاینده ثبت ایلشدر و زمخشری اساسده دیدیکه دباء کلمه‌سی مهموز عد اولنورسه دباءدن مأخوذ اولورکه هدأ معناسنه‌در یقال دبأ بالمکان اذا هدأ ای سکن نتهکه یقطین کلمه‌سی قطن‌دن مأخوذدرکه سکون معناسنه‌در زمین اوزره انسداح وانبساطی هدو وسکونه تشبیه اولنمش اولور و اکر آخری یاء عد اولنوب معتلدر دینورسه دباء ماده‌سندن مأخوذ اولورکه قنادلنمامش چکرکه کروهیدر بودخی سکونی متضمن‌در ومحتملدرکه دبب ماده‌سندن مأخوذ اولهکه وجه مذکور اوزره اینکلیه‌رك یورمك معناسنه‌در پس زمین اوزره انبساطی دیبه تشبیه اولنمش اولور مؤلف بوکه ذاهب اولمشدر واساسده احتمال ثانثی مزآه کلمه‌سیله تمثیل ایلشدرکه خوش چاشنی اولان خمره دینور اصلی مززآه ایدی بعده ادغام اولنمشدر بوصورتده دباء کلمه‌سنکده اصلی دباء اولور ومصباحده

دخی معتل بابنده مرسومدر ونهایه‌ده وزنی فعال اولمق اوزره متبتدر و هرویدن همزه‌نك زائد اولدیغی مرویدر انتهی (الدبب) فتحتینله (والدببان) فتحاتله آدمك یوزنده صاری وخرده توی بتك زغب معناسنه‌در علی قول بدنده قیللر کثیر اولمق معناسنه‌در (الادب) فتحتینله وتشدید با ایله بدننده قیللری کثیر اولان کسیه دینور (الدباء) زباء وزننده (والدببة) فرحه وزننده بدنی پك قیللو اولان خاتونه دینور یقال دبب الرجل دببا ودببانا من الباب الرابع اذا زغب اوکثر شعره فهو ادب وهی دباء ودببة (الدبدبة) کبکبه وزننده آتك ایاغی پك یره طوقنقدن پیدا اولان صوت کبی صوته دینور که کوترتی وباطرتی تعبیر اولنور تقول سمعت دبدبة وهی کل صوت کوقع الحافر علی الارض الصلبة وبو معناده مصدر اولور یقال دبدب الحافر دبدبة وشول بوغورده وآیرانه دینورکه اوزرینه سود صاغلمش اوله علی قول پك قویو و اغلظ اولان سوده دینورکه یوغرد کبی اولور (الدبدبی) جعجعی وزننده دبدبه ایله معنای اخیرده مرادفدر (الدبداب) جبجاب وزننده طبل وکوسه دینور که تحریفله طاول تعبیر اولنور یقال ضرب الدبداب ای الطبل وبوصوتله تسمیه قیلندنر (الدبادب) علابط وزننده ایری و دیزمان کشی یه دینور و چاغرغان وشماطه‌بی کثیر الصماح کشی یه دینور (دباب) سحاب وزننده طی قبیله‌سی بلادنده برجبل آدیدر (دباب) کتاب جمازده برقومسال موضع آدیدر (دباب) قطام وزننده که کسر اوزره مبنیدر اسم فعل امر مؤنثدر عربلر بونکله صرتلان دیدکلری جانورك دیشیسنی چاغرلر دبی مرادفیدرکه امر حاضر مؤنثدر دالك وبای مشدده‌نك کسریله (دباب) شداد وزننده بر موضع وبر رجل وبر قوملق آدیدر (دبی) ربی وزننده بصره ده بر موضعدر (الدبب) سبب وزننده اینکك هنوز طوغوردیغی بوزاغویه دینور (دبی جمل) دالك کسری وحای مهمله ایله اما مجل وزننده اطفال عربه مخصوص براویون آدیدر (الدجوب) جیهله صبور وزننده مطلقا ایچنه نسنه قویمجق قابه دینور وعاء معناسنه چوال وسائرلری کبی علی قول فراره‌یه دینورکه تحریفله خرار تعبیر اتدکلریدر یاخود شول طوربه طرزنده کوچك جواله دینورکه خاتونلر بربوله کندکلرنده اکا طعام و سائر اشیالرنی وضع ایدرلر (الدجاب) دالك کسری وحانك سکونیله (والدجبان) عنفوان وزننده یغن یغن قاره‌طاشلق کبی بعض یرده اولان تومسکه وطوماج یره دینور چاقلاق و سائر یغنلر کبی (الدحب) دالك فتحی و حانك سکونیله دفع ایتمك معناسنه‌در یقال دحبه دحبا من الباب الثانی اذا دفعه ودحب و دحاب غراب وزننده جاع ایتمك معناسنه‌در یقال دحب جاریته دحبا ودحابا اذا جامعها نتهکه دحباء دخی بو معنایه‌در یقال

دحباها یه حبثها دحبأة ای جامعها لکن بو ماده‌یی مؤلف نه مجموزده و نه معتلده ذکر ایتمشدر عادتی اوزره الحاق ایچون اولسه دخی اجمالا ذکر ایدر ایدی (الدحبة) دالك ضمیله همزه وزننده چوق قیونه وکچی یه دینور (دحیبه) جهینه وزننده برخاتون اسمیدر (الدحقبة) قافله دحرجه وزننده برکسه‌یی زور وشدتله ارقه‌سندن قاقیوپرمك معناسنه‌در یقال دحقب فلانا اذا دفعه من ورائه دفعا عنیفا (الدخدبة) دالرك فتحی وکسریله اتنه طلو وکوده‌سی صمصقی طقناز قیرنه دینور یقال جاریة دخدبة‌ای مکتنزة (الدیدب) دالرك فتحی ویای تحتیه‌نك سکونیله یبان اشکنه دینور ورقیب وطلیعه معناسنه‌درکه کوزجی ودیدبان تعبیر اولنور ودیدبان دالك کسریله فارسیدر معربی دیدبان‌در دالك فتحیله (الدیدبون) دالك فتحیله لهو و لعب معناسنه‌در نونی زائد اولمغله موضع ذکری بو مقامدر جوهری نونی اصلیه وهم ایتمکله نون بابنده ذکر ایتمشدر شارح دیرکه ابوحیان وابن عصفوردن دیدبون زیزفون وزننده اولدیغی منقولدر وزیزفون فیعلول یاخود فیفعول وزننده اولمغله بهرحال نونی اصلیه‌در بوجهتله جوهری وهمدن مصون‌در پس مؤلفه کوره وزنی فیعلون اولور (الدرب) دالك فتحی و رانك سکونیله دروازه‌یه دینورکه بیوك صوقاق ومحله وحصار قپولریدر یقال دخلوا من درب الکعبة ای بابها الواسع ومطلق بیوك قپویه دینور سرای و خان قپولری کبی جمعی دراب کلور دالك کسریله یقال سدد الدرب ای الباب الکبیر ودرب روم ولایتنه یعنی دار الحربه کبیرجك مدخله دینور که دربند تعبیر اولنور علی قول نافذ اولوب اوتمه‌سی آچق اولانه درب دینور فتحتینله واوتمه‌سی مسدود اولانه درب دینور رانك سکونیله سلفده روم اولکه‌سی‌که اناطولیدن وروم ایلیدن عبارتدر بالجمله اعداء عرب اولمغله سنور وسرحدلرده اولان دربندلره محافظلر نصب وتعیین ایدرلر ایدی اول دربندلر کویاکه حوزهٔ ملکت رومك قپولریدر وامهات سائره‌ده مطلقا دربند ایله مرسومدر مؤلفك وجه تخصیصی معلوم دکلدر و درب خرما سروب قوریده جق یره دینور و درب پنبه بر قریه آدیدر و ایرانده نهاوند شهرنده بر موضع آدیدر (الدرب) تعب وزننده (والدربه) دالك ضمی و رانك سکونیله بر نسه‌یی خوی وعادت ایدنمك معناسنه درکه دادانمق تعبیر اولنور یقال درب الشیء دربا و دربة من الباب الرابع اذا ضری به ودربه دالك ضمیله جنك وجداله وسائر اموره جرأت و اقدامله عادت ایدوب آلشمغه دینور شارح دیرکه بوتکرار قبیلندندر زیرا معنای اولك مفادیدر و دربه هیجین اولان اوکوزك اوریکنه دینور وهیجین بابای جنس و آنای نا جنس اولانه دینور (التدرب) تفعل وزننده بودخی بر نسه‌یی خوی وعادت ایدوب

دادانمق معناسنه‌در یقال تدرب الشیء بمعنی درب (الدردبة) زلزله وزننده تدرب معناسنه‌در ومعنای آخرلری عنقریب ذکر اولنور ان شاء الله تعالی (التدریب) تفعیل وزننده برکسه‌یی برنسنه‌یه داداندرمق معناسنه‌در یقال دربه به ودرب علیه وفیه تدریبا ای ضراه به وتقول دربت البازی علی الصید یعنی طغانی شکاره آلشدروب داداندردم وتدریب جنکده انهزام حالتنده فرار ایلیوب صبروثبات ایلك معناسنه‌در یقال درب فلان فی الحرب اذا صبروقت الفرار (المدرب) معظم وزننده منجد ومجرب یعنی کراتله شجاعت وجرأتی آزموده دلیر وماضی وکار کذار منقاله آدمه دینورکه جمیع اموری کویا که کندیسنه ملك ایدوب مسخر قلمش اوله یقال رجل مدرب ای منجد مجرب ودفعاتله بلایا وحوادثه اوغرامش وباشندن شدائد ومحن کذران ایلمش آدمه دینور یقال هو مدرب ای مصاب بالبلایا وارسلانه دینور وبنکه ویوکه ودربندات کبی صعب پرلردن بی توقف وبی محابا مرور وعبوره اوکرنمش آلشق اکدی ومعلم دوه‌یه دینور مؤنثی مدربه‌در هایله وقاعدة مطرده دندرکه هربر ماده‌که اشبو مدرب معناسنده مفعل بنیه‌سی اوزره وارد اوله عین فعلنك فتحی وکسری جائزدر مجرب ومخرج ومجرس ومضرس کبی لکن مدرب کلمه‌سنده همان عینك فتحیله‌در کسری جائز دکلدر (الدرابة) دالك ضمیله‌در به کبی عادت وجرأت معنالرینه‌در (الدارب) شکاره اوکرنوب داداناق آلیجی قوشه دینور یقال عقاب دارب علی الصید ای متعود کذلك شکاره باولیمش تازی یه‌ده دینور یقال کلب دارب علی الصید ای ضار (الدربه) فرحه وزننده دارب معناسنه‌در یقال عقاب دارب ودربة بونده تأنیث موصوفی اولان عقاب اعتباریله درکه مؤنث سماعیدر ودارب کلمه‌سی لفظی اعتباریله در یوخسه صفت خاصه دکلدر (الدروب) صبور وزننده (والدربوت) رکبوت وزننده زیاده‌سیله رام وقوللنمش اولمغله هرشیئه آلشق دوه‌یه دینور علی قول شول دوه‌یه دینورکه صاحبی دوداغندن قاوره‌یوب چهره‌سنه وکوزینه ضرب وتحریك ایلدکده سرکشلك ایلیوب تابع ومطاوع اولور اوله یقال جمل وناقة دروب ودربوت ای ذلول اوهی التی اذا اخذت بمشفرها ونهزت عینها تبعتك (الدربانیة) دالك فتحیله برجنس اوکوزه دینور که طرنقلری ودریسی یوفقه اولوب وصرتنده اوربکی اولور (الدرابة) رانك تشدیدیله علامه وزننده شول خاتونه دینورکه عاقله ورشیده اولوب عمل وصناعتنده پیشکار وحاذقه وکار کذار اوله مذکری درابدر ودرابه طباله معناسنه‌درکه طبل وکوس چالمقده استاد اولان مهتره دینور (الدربیة) سلقیه وزننده برکسه‌یی برنسنه‌یه القا ایلمك معناسنه‌در یقال دربی فلانا اذا القاه شارح دیرکه براس کریمه القا ایلمکه مخصوصدر (الدرب) عتل

وزننده

وزننده برنوع بالقدر که التون کبی صاری اولور (دربی) سکری وزننده عراقده برموضعدر (بنودریب) زبیر وزننده برجماعتدر محدثیندن احمد بن عبد الله الدربی انلره منسوبدر (الدربان) دالك فتحیله وکسریله جائزدر قاپوجی یه دینور بواب معناسنه وبولفظ فارسیدر عربلر دخی استعمال ایلدیلر ظاهرا کسری تعریبه محمولدر (الدرجبة) جیمله دحرجه وزننده ناقه یاوریسنی اوزلیوب حنین ایلك معناسنه‌در یقال درجبت الناقة ولدها اذا رمته (الدرحابه) دال مکسوره وحای مهمله ایله بودورکسیه دینور (الدردبة) زلزله وزننده برنسنه‌یه دادانمق معناسنه‌در نته که درب ذیلنده ذکر اولندی ودردبه خوفندن فرار ایدن کسه‌نك سکرتمسی کبی سکرتمکه دینورکه ارقه‌سندن کلور وار وهیله هم چقارهم جابجا دونوب ارقه‌سنه نظر والتفات ایدر یقال دردب زید دردبة ای عداعدو الخائف کانه یتوقع من ورائه شیئا فیعدو ویلتفت ورام ومطیع اولمق خضوع وانقیاد معناسنه‌در ومنه المثل ★ دردب لماعضه الثقاف ★ عض اصرمق معناسنه‌در وثقاف کتاب وزننده منکنه یه وجندره یه وقصاجه دینور یعنی منکنه کندوسنی صقدیغیچون روی امثال کوستوروب مطیع ومنقاد اولدی ابتدا برخصوصده سرکشلك وتمرد ایدوب بعده تضییق اولندقده اطاعت وانقیاد ایدن کسه حقنده ضرب اولنور (الدرداب) جبجاب وزننده طبل آوازنه دینور (الدردبی) یای نسبتله دبلك چالان کسیه دینور (الدردب) کبکب وزننده شول باشی طشره صوقاق سپورکسی عورته دینورکه خانه‌سندن کیمسه‌لر نابحل یرلره تردد ایدر اوله معنای اولدن مأخوذدر یقال امرأة دردب اذا کانت تذهب وتجیء بالليل (الادرعباب) ادرعفاف وزننده ومرادفیدرکه بردوزه‌یه سرعتله کتمك معناسنه‌در یقال ادرعبت الابل ای ادرعفت (الدعب) دالك فتحی وعینك سکونیله برکسه‌یی یابرنسنه‌یی اونه قاقق معناسنه‌در یقال دعبه دعبا من الباب الثالث اذا دفعه وجماع ایلك معناسنه‌در یقال دعبها اذا جامعها ولطیفه ومزاح ایلك معناسنه‌درکه ارشمك تعبیر اولنور بومعنای موضوعیدر یقال دعبه اذا مازحه (الدعابة) دالك ضمیله اویونه دینور لعب معناسنه‌که مراد کولوب اوینایجق اویوندر خوراطه تعبیر اولنور یقال فیه دعابة ای لعب ودعابه سیاه قرنجه‌یه دینور ودعابه ادعب لفظندن که احمق معناسنه‌در اسم اولور بونلك واوغوزلق حمق معناسنه یقال به دعابة ای حمق (الدعبب) قنفذ وزننده بودخی لعب ولطیفه معناسنه‌در وصفت مبالغه اولور زیاده‌سیله لعب ولطیفه‌جی کشی یه دینور کاسیذ کر وخوش دلکش نغمات ایدن خواننده یه دینور ونازك بدن ونازنین محبوب جوانه دینور یقال رأیت دعبیا ای غلاماشابابضا وبرنوع نبات یمشنه دینور علی قول ایت اوزمنه

دینور عنب الثعلب معناسنه (المداعبة) ملاعبه وزننده بربریله ملاطفه ومزاح ایلمك معناسنه‌در یقال داعبه اذا مازحه (الدعابة) علامه وزننده (والدعب) کتف وزننده (والدعبب) قنفذ وزننده نته‌که ذکر اولندی والداعب بالطبع لطیفه‌جی وکولوب اوینایجی شطار وشوخ مشرب آدمه دینور اولکی صیغه‌لر مبالغه ایچوندر یقال رجل دعابة ودعب ودعبب وداعب ای لاعب وداعب شول صویه اطلاق اولنورکه نشاطندن صاغنه وصولنه صچرایرق کیدن آت کبی بری اوته اوبنایرق جریان ایلیه یقال ماء داعب اذا کان یستن فی سیله (الدعبوب) عصفور وزننده سیاه قرنجه‌یه دینور وبرنوع سیاه دانه‌یه دینورکه مأکولدر علی قول برنوع سبزه کوکنه دینورکه اهل بادیه صویوب اکل ایدرلر وزیاده سیله مظلم کیجه‌یه دینور وایشلك وآچق یوله دینورکه شاهراه تعبیر اولنور وبودور وبدهیکل وبی اندام کشی‌یه دینور وشول ضعیف وناتوان کسیه دینورکه ضعف ونحافتی جهتیله خلق کندیسنی هزل ایدوب اریشورلر اوله وشوخ وشنکل وخوشطبع ونشیط آدمه دینور وهیز ومخنثه دینورکه مذکر سماعی تعبیر اولنور واغوز واحق کشی‌یه دینور وقوریمی اوزون کریلو آته دینور (التدعب) تفعل دینور ناز وشیوه ایلمك وناز لتمق معناسنه‌در یقال تدعب علیه ای تدلل (التداعب) تلاعب وزننده بری بریله لطیفه ومزاح ایدشمك معناسنه‌در یقال تداعبوا ای تمازحوا (الادعب) احمق وزننده ومرادفیدر (الدعیبه) دالك ضمیله پك شدید اولان یله دینور یقال ریح دعیبة ای شدیدة (دعثب) تای فوقیه ایله جعفر وزننده برموضع آدیدر (الدعربة) دحرجه وزننده بدخوی وتیز مشرب اولمق عرامه معناسنه‌در (الدعسبة) سین مهمله ایله دعربه وزننده برکونه بیلکه دینور (دعشب) جعفر وزننده بررجل اسمیدر (المدکوبة) منکوبه وزننده بغایت سخت ومشتد اولان جنك وقتاله دینور حرب معضوضه معناسنه (الدلب) دالك ضمی ولامك سکونیله چنار اغاجنه دینور شجر الصنار معناسنه واحدی دلبه‌در هایله ودلبه قاره‌لق سواد معناسنه‌در (المدلبة) میمك ولامك فتحیله چنارلق اولان یره دینور یقال ارض مدلبة ای کثیرة الدلب (الدالب) حالب وزننده شول آتش کوزینه دینورکه وافرمدت سویمیوب قاله ظاهرا چنارا غاجنك طبعی آتشین اولمغله آندن اخذ اولنمشدر حتی قدیم چنارلرك جوفلرنده بالطبع حرقت پید اولور نته‌که صنار وچنار لفظلرنده دخی نارمستکن ومندرجدر (دلب) دالك ضمیله برصنف زنکی طائفه‌سنك اسمیدر (الدولاب) دالك ضمی وفتحیله ناعوره‌یه شبیه برکونه قویی چرخیدرکه انکله قویدن صوچکرلر وبوفارسیدن معربدر ظاهرا فحه‌سی تعریبه محمولدر ترکیده دخی دولاب دینور مؤلف ناعوره‌یی

دخی دولاب ایله تفسیر ایلمشدر لکن ناعوره بیوك دولابه مخصوصدرکه سسلی اولور حتا دولابی و حلبده واقع دولاب کبی ایکیسده باشجه دولابیدر ودولاب دالك ضمیله برموضع آدیدر (الدلعب) دالك کسری ولامك فتحیله سبحل وزننده ایری ودیزمان دوه‌یه دینور (الدنب) قنب وزننده (والدنبه) هایله (والدنابة) دالك کسری ونونك تشدیدیله (والدنبات)دالك کسری ونونك تشدیدیله قصیر القامه بودور کسیه دینور واحد بن محمد ابن علی بن ثابت الدنابی که دالك ضمی ونونك تشدیدیله در محدثیندندر ظاهرا دالك ضمی تغییر نسب قبیلندندر (الدنحبة) حای مهمله ایله دحرجه وزننده خیانت ایلك معناسنه‌در یقال دنحب علیه اذا خان (الدوب) توب وزننده دأب معنالرینه‌درکه مهموز العین در ماده‌سنده بیان اولندی یقال داب یدوب دوبا بمعنی دأب (دوبان) خوبان وزننده شام دیارنده صور قلعه‌سنه قریب برقریه‌در (الدهب) نهب وزننده شکست ومنهزم اولمش بوزغون عسکره دینور یقال عسکر دهب ای منهزم (الدهلب) جعفر وزننده ثقیل کسیه دینور وبرشاعر اسمیدر

﴿ فصل الذال المعجمة ﴾ (الذئب) ذالك کسری وهمزه‌نك سکونیله وهمزه‌نك ترکیله یعنی حرف مده ابدالله جائزدر کلب البر یعنی یبان کوپکی که سباعدن قورد تعبیر اولنان جانورك اسمیدر جمعی اذؤب کلور اکلب وزننده وذئاب کلور کلاب وزننده وذؤبان کلور ذالك ضمیله مؤنثی ذئبه‌در هایله (المذئبة) معصره وزننده قورد چوق اولان یره دینور یقال ارض مذئبة ای کثیرة الذئب (المذؤب) مکروب وزننده شول کسیه دینورکه قیونلرینه قورد کیرمش اوله یقال رجل مذؤب ای وقع الذئب فی غنمه وقدذئب علی بناء المجهول ومطلقا برنسه‌دن وخاصة قورددن قورقش کسیه دینور یقال ذئب الرجل علی المجهول اذا فزع من ای شیء کان ویقال ذئب اذا فزع من الذئب فهو مذؤب ومذؤب ذئبه نام مرض آتی الذکر اوغرامش حیوانه دینور یقال برذون مذؤب ای اصابه داء الذئبة (الذؤبان) ذالك ضمیله ذئبك جمعیدرکه ذکر اولندی وذؤبان قورد کبی خبیث ودلیر اولان خرسزاره وحرامیلره اطلاق اولنور ومنه ذؤبان العرب ای لصوصهم وصعالیکهم (ذئاب الغضا) بنوکعب بن مالك بن حنظله قبیله‌سنك لقبیدر غضاغینك فتحیله بادیه اثمجارندن مشهور شجردرکه قورد قسمی آتك اولدیغی برلرده ایوا ایدوب واورادە پرورش بولان قورد قسمی پك اخبث اولور قبیله مزبوره اهلی بغایت شریر واخبث اولمریله آنکله ملقب اولدیلر (الذآبة) ظرافه وزننده (والذآب) فتحتینله برکسه قورد کبی مضر وخبیث ومکار اولمق معناسنه‌در یقال ذؤب الرجل ذأبة وذئب ذأبا من الباب الخامس والرابع اذا خبث وصار کالذئب

وقورددن قورقق معناسنه‌در يقال ذؤب الرجل وذئب من البابين المذكورين وذئب على المجهول اذا فزع من الذئب (التذؤب) تفعل وزننده قوردلنمق يعنى قورد كبى خبيث وزيانكار اولمق معناسنه‌در يقال تذأب الرجل اذا خبث وصار كالذئب وقورده تشبيه كيرلنوب دفعة قورد هيئتنده چقمق سببيله ناقه‌يى قورقيدوب بو تقريله ولدينك غيريسنه ياقوب امزرتمك معناسنه‌در صورتى بودر كه بر ناقه‌نك ولدى هلاك اولوب ياخود بر كوشكك اناسى هلاك اولوب بر آخر ناقه‌يى اكا يافق مراد ايلسه‌لر بر كسه ارقه‌سنه قورد پوستى كبى بر لباس كيوب بر پرده استخفا ايدر اول اثناده اول ولدى ناقه‌نك يانينه تقريب ايدوب امزرتمك صددينه دوشمليله همان اول استخفا ايدن كسه بغتة قورد هيئتنده ظهور وهجوم ايتكله ناقه قورقوب رام اولور واول ولدى بى محابا امزرر يقال تذأب الرجل للناقة اذا استخفى لها متشبها بالذئب ليعطفها على غير ولدها (الذئبان) سرحان وزننده دوه‌نك كردنده ودوداغنده اولان قيللره دينور ودوه‌نك توبى قاوليوب دوكلد كدنصكره كوده‌سنده قلان توى بقيه‌سنه دينور وبو لفظ مفرددر وتثنيه اولمق اوزره ذئبان عوائد ايله فرقدان بينده ايكى دانه بياض كوكبه اطلاق اولنور عوائد قطب شمالى قريبنده درت كوكبدركه مختلف التربعدر وسطلرنده ربع اطلاق اولنور بركوكب دخى واردر وفرقدان بنه قطب شمالى قريبنده بنات نعش صغرى نهايتنده ايكى كوكبدركه دوبرادران تعبير ايدرلر (اظفار الذئب) ذكر اولنان عوائد و فرقدان اوكلرنده بر نجمه خرده كواكبه اطلاق اولنور (الذئبان) مصغر بنيه‌سيله عرب ديارنده ايكى صويه اطلاق اولنور (التذاءب) تفاعل وزننده تذءب معناسنه‌درکه وجه مذكور ايله ناقه‌يى قورقيدوب غيرى كوشكه يافقدن عبارتدر يقال تذأب الرجل للناقة بمعنى تذءب و ضعيف روزكار درلو درلو يعنى باشلو اوليوب آهسته‌جه كاه بوطرفدن وكاه اوطرفدن اسمك معناسنه‌دردر يقال تذاءبت الريح اذا جأت فى ضعف من هنا وهنا شارح ديركه سيبويه قولى اوزره بو فعل ذئبدن مأخوذدر زيرا ذئب قويون سوريسنه بركره برجانبدن هجوم ايدر چوبان يا كلب اوراردن ممانعت ايلدكده قاچوب بونلر بوطرفه مشغول ايكن ناكاه اوبر جانبدن ظهور ايدر و برنسنه‌يى الدن اله كزدرمك معناسنه‌در يقال تذأب القوم الشئ اذا تداولوه (الذأب) ذالك فتحى وهمزه‌نك كسريله اشاغى يوقارى چوق انوب چيقان قوغه‌يه دينورکه قوبى پك ايشلك اوله قوغه اصلا بوش طورميه يقال غرب ذأب اى كثير الحركة بالصعود والنزول وذأب مصدر اولور بركدرمك معناسنه يقال ذأب الشئ ذأبا من الباب الثالث اذا جمعه و قورقمق معناسنه‌در يقال ذأبه اذا خوفه وطوار سورمك

معناسنه‌در يقال ذأب الحمار اذا ساقه وبركسه‌يى خوارلمق معناسنه‌در يقال
ذأبه اى حفره وطرد وابعاد ايلمك معناسنه‌در يقال ذأبه اى طرده و دوه‌نك
حطب ديدكلرى پالان اغاجلرنى دوزمك معناسنه در يقال ذأب القتب اى صنعه
وجبهه‌يه كاكل قومق معناسنه در يقال ذأب الغلام اذا عمل له ذؤآبة وسرعتله
يوريمك معناسنه‌در يقال ذأب فى السير اذا اسرع و بركسه‌يى ذم و قدح ايلمك
معناسنه در يقال ذأبه اذا ذمه و ذأب صوت شديد معناسنه در يقال ذأب
الرجل اذا صات شديدا (الاذءاب) اكرام وزننده برنسنه‌دن بلكليوب قورقمق
معناسنه‌در يقال اذأب منه اذا فزع و جبهه‌يه كاكل قومق معناسنه‌در يقال
اذأب الغلام اذا عمل له ذؤابة (التذئيب) تفعيل وزننده بو دخى جبهه‌يه كاكل
ويرجم قومق معناسنه‌در يقال ذأبه تذئيبا بمعنى اذأبه (داء الذئب) آجلق لقبيدر
زيرا قوردك آجلقدن غيرى مرضى يوقدر يقال اصابه داء الذئب اى الجوع
(بنو الذئب) ازدقبيله‌سندن بربطندر (ابو ذؤيبه) تصغير بنيه‌سيله (وابن الذئبه)
(وابو ذؤيب القطيل) خويلد بن خالد الهذلى (وابو ذؤيب الايادى) شاعرلردر
(دارة الذئب) نجد اولكه‌سنده بنى كلاب قومنه مخصوص برموضعدر ابن ابى
ذؤيب محمد بن عبدالرحمن محدثيندندر (الذؤآبة) ذالك ضميله ثمامه وزننده ناصيه
معناسنه‌دركه فى الاصل باشك اوك طرفندن جبهه‌يه ملاصق اولان يرينه دينوركه
بنقلديق ايله جبهه‌نك آرالغيدر بعده اوراده بتن زلف وكاكله اطلاق اولنمشدر
على قول ذؤابه اول ناصيه‌نك منبتنه دينور مترجم ديركه اساسده ذؤابه وسط
رأسندن ارقه‌يه طوغرى صارى صارقان كيسو ايله مبين‌در انتهى و ذوأبه آتك
يرجمه اطلاق اولنور و ذؤابة النعل آياق قابنك طباندن يره كلان يرينه دينور
وذؤابه عزو شرف وسائر نسنه جهتلرندن بالاتر واعلاسنه اطلاق اولنور نته‌كه
ناصيه دخى بو معنايه استعمال اولنور يقال هم ذؤابة قومهم اى اشرافهم وپالان
اكه‌سنه آصلمش اولان مينيه دينور جمعى ذوائب كلور و بونك اصلى ذءائب
ايدى زيرا ذؤابه‌ده اولان الف رساله‌ده اولان الف كبيدر الف جمعك همزتين
بيننده بولنمسى استثقال ايلمزيله همزة اولايى واوه قلب ايلديلر (الذئبة) ذالك
كسريله ربيعه نام شاعرك والده‌سى اسميدر والف ولامسز ذئبه حاجز الازدى
نام كمسه‌نك فرسى اسميدر و ذئبه بر مرضدركه طوارك بوغازنده حادث اولور
قولغنك دبنى دمور چوالدز كبى نسنه ايله دلوب خرده دارى دانه‌سى كبى برشئ
استخراج ايلمكله اول مرضدن خلاص اولور مرض مزبوره اوغرامش طواره
مذؤب ديرلر وذئبه آت اكرينك وسمرك ايكى دفه‌سنك ارالغنده اولان فرجه‌يه
دينوركه اوك قاشيله آرد قاشنك آرالغى اوله‌جقدر وقلطاغك وسمرك و هاويدك

ایکی طرفندن قاوشدیغی یرك ایلروسنك ماتحتنه دینورکه ایکی طرفدن کورك کمکلرنی صقدیغی یر اوله‌جقدر (التذئیب) تفعیل وزننده جبهه اوزره کاکل قومق معناسنه‌درکه ذکر اولندی وپالانه واکره ذکر اولنان ذئبه یاپمق معناسنه‌در یقال ذأب الرجل تذئیبا اذا عمل له الذئبة (المذأب) معظم وزننده جبهه‌سی اوزره پرچمی اولان اوغلانه دینور یقال غلام مذأب ای له ذؤآبة بوکونه پرچم عربستانده واحشام طائفه‌سنك اطفاللرنده اولور بوطرفلرده معروف دکلدر (دارة الذؤیب) مصغر بنیه‌سیله بنو الاضبط جماعتنه مخصوص ایکی موضعدر (الاستذءاب) استغراب وزننده قوردلنمق یعنی صکره‌دن قورد کبی جریٔ اولمق معناسنه‌در ومنه المثل * استذأب النقد اذا صار کالذئب * نقد فتحتینله برجنس قیوندرکه ایاقلری قصه اولور بحرین ولایتنه مخصوصدر واستذأب کلمه‌سنك سینی صیرورت ایچوندر * البغاث بارضنا یستنسر * مثلی کبیدر و مثل مزبور مقدم ذلیل و حقیر اولوب صکره‌دن علو ورفعت بولان کمسه حقنده ضرب اولنور (الذب) ذالك فتحی وبانك تشدیدیله دفع ومنع ایلمك معناسنه‌در یقال ذب عنه ذبا اذا دفع عنه ومنع وبریرده قرار ایلیوب بری اوته کلوب کتمك معناسنه‌درکه ذباب بوندن مأخوذدر یقال ذب الرجل اذا اختلف ولم یستقم فی مکان و یاز اواخرنده صو کولی چکیلوب قوریمق معناسنه‌در یقال ذب الغدیر اذا جف فی آخر الحر و ذب و ذبب تعب وزننده و ذبوب قعود وزننده انسانك دوداغی صوسزلقدن یاغیری عارضه‌دن ناشی قوریوب تپسرمك معناسنه‌در یقال ذبت شفته ذبا وذببا وذبوبا اذا جفت عطشا اولغیره وبدن آرقلیوب مهزول اولمق معناسنه‌در یقال ذب جسمه اذا هزل ونبات صولمق معناسنه‌در یقال ذب النبات اذا ذوی ونهار منقضی اولوب همان برلمعه وبقیه قالمق معناسنه استعمال اولنور یقال ذب النهار اذا لم یبق منه الا بقیة و برکمسه‌نك بکزی بوزولمق معناسنه‌در یقال ذب فلان اذا شحب لونه وذب یبان اوکوزینه دینور ثور وحشی معناسنه واکا ذب الریاد دخی دیرلر بریرده استقرار ایلیوب بری اوته چوق کلوب کتدیکندن ناشی و ریاد کتاب وزننده رود معناسنه‌درکه بری اوته کیدوب کلمکه دینور وذب دخی اول معنایه اولمغله اضافتی مبالغه‌یه محمول وصف بالمصدردر وذب الریاد نسوان زواری اولان زندوسته اطلاق اولنور یقال رجل ذب الریاد ای زوار للنساء (التذبیب) تفعیل وزننده صوسزلقدن یاغیری عارضه‌دن دوداق تپسرمك معناسنه‌در یقال ذببت شفته تذبیبا اذا جفت عطشا اولغیره و یوریمکده پك جد واقدام ایدوب تعب وزحمت چکمك معناسنه‌در یقال ذببنا لیلتنا ای اتعبنا فی السیر اساسك بیاننه کوره بوکیجه اول رتبه یوریمکده جد و سعی ایلدك که

يوريمكدن ذبابه يعنى بقيه ترك ايليوب حوصله وسعمزده اولان سيرى بالجمله افراغ ايلدك ديمكدر (المذبب) محدث وزننده شول يوليجى يه دينور كه يالكز باشنه اولوب عجله وشتاب اوزره اوله يقال جاءنا راكب مذبب اى عجل منفرد ودوه‌يه مخصوص دور ودراز صوسزلغه اطلاق اولنور كه بعيد پردن صو طلبيله تعجيل وشتابه باعث اوله يقال ظمأ مذبب اى طويل يسار الى الماء من بعد فيعجل بالسير (الذاب) تشديد بايله كه اسم فاعلدر شول حيوانه دينوركه اصلا بريرده قرار وآرام ايليوب برى اوته جولان وحركت ايدر اوله يقال بعير ذاب اى لايتقار فى مكان (المذب) ميمك كسرى وذالك فتحيله (والذباب) شداد وزننده حريمدن بيكانه‌نك دفعى بابنده پك غيرت واهتمام ايدن حيتلو آدمه دينور يقال رجل مذب وذباب اى دفاع عن الحريم وذباب القابدندر (الاذب) فتحتينله بيان اوكوزينه دينور واوزون نسنه‌يه دينور ودوه‌نك آزى ديشنه دينور (الذنب) قنفذ وزننده بودنى بيان اوكوزينه دينور (الذبانة) ريانة وزننده صوسزلقدن ياخود حرارتدن بسرمش دوداغه دينور يقال شفة ذبانة اى ذابلة (الذباب) غراب وزننده شيئكه دينور كه قارسيده مكس ديرلر مؤلفك بصائرده بيانه كوره بريرده قرار ايليوب برى اوته تردد وحركتى سبب تسميه‌در بعضلر بونى محوت يعنى ذب آب كلمه‌سندن مركبدر ديديلركه سورلدكجه بنه عودت ايدر ديمكدر وذباب بال آريسنه‌ده اطلاق اولنور واحدى ذبابه‌در هابله جمعى اذبه‌در همزه‌نك فتحى وذالك كسريله و ذبان كلور ذالك كسريله وذب كلور ذالك ضميله وذباب آت قسمنك كوزلرى سياهنك درونده خال طرزنده كورينن نكتهٔ سودايه اطلاق اولنور و ذباب السيف قلجك اغزينه اطلاق اولنور كه چالم پريدر على قول قلجك يلانه دينور كه اوبجى اوله‌جقدر يقال ضربه بذباب السيف اى حده اوطرفه المتطرف مؤلفك بصائرده بيانه كوره ايناء خصوصنده ذبابه تشبيه اولنمشدر وذباب الاذن قولق كرتلكنك كناريه اطلاق اولنور كه رقيق وحديد اولور ذباب سيف كبى وذباب الحناء قنه چيچكنك هنوز تازه آچيلان شكوفه‌سنه اطلاق اولنور وذباب العين كوز يكنه اطلاق اولنور مردم چشم معناسنه ذباب هيئته ياخود طيران شعاعى طيران ذبابه تشبيه اولنمشدر وذباب دليلكه دينور يقال به ذباب اى جنون واوغورسزلغه دينور يقال به ذباب اى شؤم ومدينه‌ده برطاغك آديدر وشر دائم معناسنه‌در يقال اصابه ذباب اى شر دائم وذباب اساميدندر (المذبة) ميمك وذالك فتحيله (والمذبوبة) سينكى چوق يره دينور يقال ارض مذبة ومذبوبة اى كثيرة الذباب (المذبة) ميمك كسرى وذالك فتحيله سينكلكه دينور مكسران معناسنه (المذبوب) مجنون كسيه دينور يقال ذب الرجل على المجهول فهو مذبوب

(الذبى) ذالك فتحى و یای مشدده ایله شحنه وضابط آدملرینه دینور جلواز معناسنه بوبلده‌ده قوللق چورباجیسی و قوللق نفرلری کبی ناسی یولسز افعال واطواردن منع ایلدکلریچون (الذبذبة) زلزله وزننده هواده آویزه ومعلق اولان نسنه بری اوته حرکت ایلك و صالنمق معناسنه‌در یقال تذبذب ذباذب الهودج ای تنوس فی الهواء و اهل ومتعلقات ومستجیرانی حمایت ایلك معناسنه در یقال ذبذب جواره و اهله اذا حاماهم وخلق رنجیده ایلك معناسنه‌در یقال هو یذبذب الناس ای یوذیهم وبر نسنه‌یی تحریك ایلك معناسنه در وذبذبه اسم اولور لسانه اطلاق اولنور وآلت تناسله اطلاق اولنور وخایه‌یه اطلاق اولنور ومحفه‌لره زینت ایچون آصدقلری آویزه وپوسکول مقوله‌سنه دینور تحرکلری ایچون اطلاق اولنمشدر (الذبذب) قدقد وزننده (والذباذب) جمع بنیه‌سنده مفرد اوله‌رق آلت تناسله اطلاق اولنور وذبذب بادیه‌ده برقویی آدیدر (الذبابة) ثمامه وزننده مدیون ذمتنده قلان بورج بقیه‌سنه دینور یقال علی فلان ذبابة من دین ای بقیة واجأ نام جبل قربنده بر موضع آدیدر ویمنده عدن ابین نام جزیره‌ده بر موضع آدیدر (المذبذب) اسم فاعل واسم مفعول بنیه‌لریله ایکی امرك بیننده متردد اولوب برطرفه قرار داده اولمیان کشی‌یه دینور یقال رجل مذبذب ویفتح ای متردد بین امرین (الذرب) فتحتینله (والذرابة) سلامه وزننده قلج وبچاق مقوله‌سی نسنه کسکین وزاغلو اولمق معناسنه‌در یقال ذرب السیف ذربا وذرابة من الباب الرابع اذا حد و ذرب اسم اولور لسان تیز وفاسد اولوب دائما فحش وخاطر شکن سوز سویلمسی حالتنه دینور جمعی اذراب کلور انصاب کبی یقال فی لسانه ذدب ای فساد وبذاء ویاره فاسد وتباه اولمغله ایچریسی اویولوب وسعتلنمکه دینور علی قول یاره‌دن صاری صو آقمغه دینور یقال ذرب الجرح اذا فسد واتسع اوسال منه الصدید وذرب وذرابه سلامه وزننده وذروبه عمومه وزننده معده فاسد اولمق معناسنه‌در ومعده ایو و درست اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال ذربت معدته ذربا وذرابة وذروبة اذا فسدت ویقال ذربت معدته اذا صلحت وبر درلو دوا قبول ایلیوب اوکولمیان مرض علتنه دینور شارحك بیاننه کوره بومعنالرده مصدردر وذرب قلج وآیینه مقوله‌سنك پاسنه دینور صدء معناسنه وفحش وهذیان وناسزا کلماته دینور (الذرب) کتف وزننده کسکین و حدید نسنه‌یه دینور وپاپوشجی بچقیسنه دینور وحدید اللسان اولوب سوزی جکر دوز اولان کمسیه دینور یقال رجل ذرب اللسان ای حدیده (الذرب) ضرب وزننده بر نسنه‌یی بیلیوب کسکین ایلك وزاغ ویرمك معناسنه در یقال ذرب السیف ذربا اذا احده مؤلف وزننده منع لفظنی ایراد ایلمکله قاعده‌سنه مبنی باب ثالثدن اولورکه

قیاسه

قیاسه مخالفدر لکن امهات سائره ده کتب لفظی میزان اولمغله باب اولدن اولور (التذریب) تفعیل وزننده بو دخی بر نسنه‌یی بیلیوب پك کسکین ایتمك معناسنه‌در یقال ذربه تذریبا ای احده وخاتون چوجغنی قضای حاجته کوتورمك معناسنه‌در یقال ذربت المرأة طفلها ای حملته حتی یقضی حاجته (الذرب) ذالك ضمیله ذرب لفظندن که کتف وزننده در جمعدر سیف قاطع کبی کسکین آدملره دینور یقال قوم ذرب ای احداء (الذربة) ذالك کسریله سلیطه وبد زبان دلی زفیر قاری‌یه دینور یقال امرأة ذربة ای السلیطة اللسان و بوغازده چقان اور دیدکلری یومری‌یه دینور جمعی ذرب کلور ذالك کسری و رانك فتحیله قربه وقرب کبی (الذرب) ذالك کسری ورانك سکونیله بدزبان وحدید اللسان کشی‌یه دینور و ذرب یومری کبی بر عارضه‌درکه انسانك یاخود دابه‌نك بیونسنده ظهور ایدر کوچك طاش قدر اولور شارح بونی دخی ذکر اولنان غده ایله بیان ایلشدرکه کوچکنه بز وبیوکنه اور تعبیر اولنور علی‌قول ذرب برعلت اسمیدرکه جکرده ظهور ایدر (الذراب) تراب وزننده آغویه دینور سم معناسنه (المذرب) معظم وزننده زهر ایله صوارلمش قلجه دینور یقال سیف مذرب ای مسموم (الذربین) ذالك فتحی ورانك سکونی وتثنیه بنیه‌سیله شر ومخالفته اطلاق اولنور یقال رماه بالذربین ای بالشر والخلاف (تذرب) تمنع وزننده برموضعدر (المذرب) منبر وزننده لسانه اطلاق اولنور (الذربی) جزی وزننده (والذربیا) فتحتینله ویانك تشدیدیله عیب ونقیصه معناسنه‌در وذربیا داهیه وآفته دینور (الذربی) فتحاتله ویانك تشدیدیله که جیرکی وجعلنی کبی فعلی وزننده‌در بودخی آفت وداهیه معناسنه‌در (الذریب) ذالك کسریله طریم وزننده صاری چیچکه دینور (الاذربی) شارحك تقییدی اوزره ازهری وزننده در ایراده اذربیجان ایالتنك منسوبیدر شارح دیرکه بونده قیاس اولان اذری دیمکدر بلاء نتکه رامهرمزده رامی دینور وبالجمله مرکباتده شطر اوله نسبت اولنور لکن باب ماده‌سنده تفصیل اولندیغی اوزره قیاس مرقوم مطرد دکلدر وبو منحوت جمله‌سندن اولور واشبو اذربیجان کلمه‌سنده موانع صرفدن بش مانع مجتمع اولمشدر[1] عجمه و تعریف وتأنیث وترکیب والف ونون مزید تان‌در ومعلوم اولهکه اصل اذربیجان کلمه‌سی الفك مدیله‌در برهان قاطعك بیانی اوزره لفظ فارسیدر فی الاصل آذربایکان‌درکه ایرانده بر ولایت آدیدر تبریز آنك قاعدة الملکی‌در منقولدرکه وقتا که اوغوز نام امیر کلوب اول ملکتی نزع وتسخیر ایلدکده اوجان نام مرغزاری پك پسند ایدوب امر ایلدی هر آدم بررانك طپراق کتوروب برمحلده یغدیلر.حتی کندیسی دخی کنوردی بووجهله برعظیم وعالی تپه حاصل اولمغله اول تپه آذربایکان دیدیلرکه آذر لغت ترکیده

یوکسك ویایکان عظما معنالرینه اولمغله معنای ترکیبی کبار تپه‌سی دیمك اولور بعده اول اولکه آنکله مشهر اولمشدر و معربنده آذربایجان وتخفیفله آذر بیجان وبلا مد اذربیجان دیرلر (التذعب) تفعل وزننده برکسه‌یی پری قورقتمق معناسنه‌در یقال تذعبته الجن ای افزعته (الاذعاب) انفعال وزننده صو متصل آقق معناسنه‌در یقال اذعب الماء اذا سال واتصل جریانه (الذعبان) ثعبان وزننده کنج قورده دینور (المذعاب) میمك ضمیله مدهام وزننده اذعیبابدن اسم فاعلدرکه برکسیه متابع وپیرو اولمق معناسنه‌در مذعاب متابع وپیرو اولانه دینور تقول رأیتهم مذعابین ای کأنهم عرف ضبعان یتلو بعضهم بعضا یعنی بن اول کروهی کوردم که صرتلان یلیسی کبی بری بری اردنجه متتابعا ومتعاقبا کیدرلر ایدی (الذعلبة) ذالك ولامك کسری (والذعلب) زبرج وزننده جست وچابك ناقه‌یه دینور وذعلبه دوه قوشنه دینور وحاجت خفیفه معناسنه‌در ولباسك اتکی اوجنه علی قول پاره‌لنمش اسکی ویرتق لباسك صالقم صاچاق صالقن پارچه‌سنه دینور (الذعلوب) اسلوب وزننده ذعلبه ایله معنای اخیرده مرادفدر جمعی ذعالیب کلور و ذعالیب لباسه دخی صفت اولور یقال ثوب ذعالیب ای خلق جمعیتی اجزاسی اعتباریله‌در کویا که هر صالقم پاره‌سی بر ثوب اعتبار اولنمشدر (المتذعلب) متجورب وزننده خفیف الثیاب اولان کسیه دینور وکیرلنه‌رك کیرلوجه کیدن کسیه دینور وسویکنوب یانی اوزره یتان کسیه دینور (المذکوبة) محجوبه وزننده متدینه وصالحه خاتونه دینور ظاهرا سلفده اولور ایمش یقال امرأة مذکوبة ای صالحة (الاذلعباب) اقشعرار وزننده یایدن چقمش اوق کبی حدت وسرعتله کیتمك معناسنه در یقال اذلعب الرجل اذا انطلق فی حد واسراع ویان اوزره سویکنوب یاتمق معناسنه‌در یقال اذلعب الرجل اذا اضطجع (المذلعب) آندن اسم فاعلدر یانی اوزره یتان کسیه دینور بو ماده‌یی جوهرینك ذکر اولنان ذعلب ذیلنده ایرادی وهمنه مبنیدر (الذنب) ذالك فتحی ونونك سکونیله کناه وائم معناسنه‌در جمعی ذنوب کلور جمع الجمعی ذنوبات کلور مؤلفك بصائرده بیانه کوره اصل ذنب فتحتینله قوبرغه دینور وبو علاقه ایله هر متأخر ورذل وسفلی اولان شیئه اطلاق اولنور مثلا اذناب القوم دیرلر اسافل ناس معناسنه ومذانب تلاع دخی آندن مستعاردر وقوبرغنك قیللری فراوان اولان آته ذنوب اطلاق ایدرلر و قوبرقلی یعنی بیوك اولان قوغه‌یه‌ده اطلاق ایدرلر و آندن حظ ونصیب معناسی استعاره اولنور نته‌که سجل دخی اول‌معناده مستعملدر وذنب‌ضرب وزننده مادة مزبوره‌دن مصدردر برنسنه‌نك قوبرغندن طوتمق وقوبرغنه طوقمق واورمق معنالرینه بودخی مطلقا وخیم العاقبه اولان فعلده اسم اولهرق استعمال اولندی

مصدر اولور برکسه‌نك اردینه دوشوب ایزندن آیرلیه‌رق کتمك معناسنه که قویرغنی صالیویرمیه‌رك کتمك تعبیر اولنور یقال ذنبه ذنبا من الباب الاول والثانی اذا تلاه فلم یفارق اثره (الاذناب) همزه‌نك کسریله کنهکار اولمق معناسنه‌در یقال اذنب الرجل اذا صار ذا ذنب (الذنب) فتحتینله قویرغه دینور جمعی اذناب کلور وعربلر ضرب فلان بذنبه دیرلر اقامو ثبت معناسنه یعنی کتمکدن فارغ اولوب اقامت وآرام ایلدی دیمکدر یرده وفلان کسه جلهٔ سبق و تقدم ایدوب فرد واحد کندوسنه یتشمدی دیمکدر یرده رکب ذنب الزیح دیرلر ونصیب ناقصه راضی وقانع اولدی دیمکدر یرده رکب ذنب البعیر دیرلر (ذنب الفرس) برنیجه کوکلر درکه آت قویرغی شکلنده منتظملردر (ذنب الثعلب) ترکیده دخی تلکی قویرغی دیدکلری بیاتدر (ذنب الخیل) ترکیده اولامه یونجه دیرلر تکه صقالی دیدکلر نباتدن برنوعدر (ذنب الحلیف) بنوعقیل پوردنده برصو آدیدر (الذنابا) خرامی وزننده (والذنبی) ضمتین وبای مشدده والف مقصوره ایله (والذنبی) کسرتین وبای مشدده وقصر ایله یونلرده قویرغه دینور ذنب معناسنه (الاذناب) انصاب وزننده ذنبك جمیدرکه ذکر اولندی واذناب الناس وذنبات الناس خلقك اتباعنه وسفله وارذالنه اطلاق اولنور یقال هم من اذناب الناس و ذنباتهم ای اتباعهم و سفلتهم (الاستذناب) برکسه‌نك قویرغنی صالیویرمیوب ایزنی بصه‌رق کتمك معناسنه‌در یقال استذنبه یعنی ذنبه وبر ایش تمام اولوب سرانجام بولمق معناسنه استعمال اولنور یقال استذنب الامر اذا استتب (الذنوب) صبور وزننده قویرغنك قیهری فراوان اولان آته اطلاق اولنور وشر وفتنه وکدری دور و دراز اولان کونه اطلاق اولنور یقال یوم ذنوب ای طویل الشر یعنی لاینقضی کانه طویل الذنب‌وذنوب قوغه‌یه دینور علی قول همان ایچنده صو اولان قوغه‌یه مخصوصدر وعلی رأی طلو اولان یاخود طولغه قریب اولانه اطلاق اولنور و حظ و نصیب معناسنه استعمال اولنور جمعی اذنبه کلور وجمع کثرتی ذنائب کلور وذناب کلور ذالك کسریله وذنوب قیر و مزاره اطلاق اولنور وارقه‌نك ایکی طرفنك آتنه علی قول قیچه و قیاغه دینور (الذنوبان) تثنیه بنیه‌سیله ارقه‌نك ایکی طرفنه دینور متنان معناسنه (الذناب) کتاب وزننده شول ایپه دینورکه آتکله دوه‌نك قویرغنی پالانه بند ایدرلر تاکه قویرغنی اوروب قالدرمجه اوزرنده اولان کسه‌یه رشاشهٔ بولی صچرایوب تلویث ایلیه وذناب الشیٔ اول نسنه‌نك عقب ومؤخرینه اطلاق اولنورکه اك کبروسی اولهجقدر و هر ایکی تلعه بینده اولان صو یولنه دینور وتلعه یوکسکدن اولان صو اقندیسنه دینور واختلاف ماده‌سنده مشروحدر وذناب کلمه‌سنك جمعی ذنائب کلور (ذنبة الوادی وذنبة الدهر) فتحاتله (وذنابة

الوادی وذنابة الدهر) ذالك ضمی وکسریله درهنك ایاغنه وزمانك آخر وانجامنه اطلاق اولنور (الذنابة) ذالك ضمیله تابع و پیرو معناسنه‌در یقال هو ذنابة القوم ای تابعهم (وذنابة النعل) ایاق قابنك برونته اطلاق اولنور وبر پاچه‌دن بر پاچه‌یه اقان جدوله دینور (الذانب) بودخی تابع معناسنه‌در (الذنابه) ذالك کسریله یولك طوغری یوزینه اطلاق اولنور که قویرق طرزنده چکیلوب کیدر یقال اخذ ذنابة الطریق ای وجهه وذنابه خصملغه دینور رحم وقرابت معناسنه‌در یقال بینهما ذنابة ای رحم وقرابة و برموضع آدیدر وبرمرغزاردن آخر مرغزاره جاری اولان جدوله دینور وذنابة العیص برموضعدر (التذنیب) تفعیل وزننده خرما قوریغی دیبندن بکلنوب اولمغه بشلق معناسنه‌در یقال ذنبت البصرة تذنیبا اذا وکنت من قبل ذنبها وعمامه‌نك اوجنی اشاغی صارقمق معناسنه‌در که طیلسان قومق تعبیر اولنور یقال ذنب عمامته اذا افضل منها شیئا وارخاه (التذنوب) تانك فتحی وضمیله شول خرما قوروغنه دینورکه دیبندن بکلنوب اولمغه بشلامش اوله مفردی تذنوبه‌در هابله (المذنب) منبر وزننده چوجه‌یه دینورکه طعام قوتارلر مغرفه کبی و بر پره اقان صو یولنه دینور و اچمغه جاری صو اقندیسنه دینور وبر پاچه‌دن یابر مرغزاردن غیریلرینه جاری اولان جدوله دینور و اوزون قویرغه دینور (الذنبان) فتحاتله برنوع اوتدر علی قول مصر بغدایه شبیه‌برنباتدر مفردی ذنبانه‌در هابله شارحك بیانه کوره ذنب الثعلب دیدکلریدر وذنبان نواحیٔ مدینه‌دن عیص ناحیه‌سنده برصو آدیدر (الذنباء) ذالك ضمیله غیبر آه وزننده برنوع دانه‌درکه بغدای ایچنده اولمغله آنی آیرتلیوب آتارلر فارسیده دیو کندم وترکیده دلوجه دیدکلریدر (الذنائب) ذالك فتحیله (والمذانب) میمك فتحیله (والذنابه) ثمامه وزننده برر موضع اسملریدر (الذنبی) زبیری وزننده برنوع قماش آدیدر (الذأنبة) دحرجه وزننده طوغورمق اوزره اولان قصراغك قولونی ایچرودن ایکی اویلغك ارالغنه قدر چقوب باشنده قابلو اولان انجه پرده چقوب کورتمك اوزره اولمق معناسنه‌در یقال ذأنبت الفرس اذا وقع ولدها فی القحقح ودنا خروج السقی وقحقح هدهد وزننده دبری احاطه ایدن کیمکه دینورکه ایچ طرفندن ایکی اویلق اوراده قاوشور و یقال فرس مذأنب اذا صارت کذلك (الذنبه) فتحاتله بادیه‌ده امره واضاخ نام محلرك بینده برصو آدیدر (التذنب) تفعل وزننده یول آلمق معناسنه‌درکه یولك نهایتنه وارمقدن عبارتدر وسائر موادده دخی استعمال اولنور یقال تذنب الطریق اذا اخذه و صارغه طیلسان صالیورمك معناسنه‌در یقال تذنب المعتم ای ذنب عمامته (المذانب) مجانب وزننده شول دومیه دینورکه دائما سورونك یاقطارك آخرنده کیدر اوله (المذنب) محدث

وزننده

وزنده شول ناقه‌یه دینورکه طوغوررکن بوری تعبیر اولنان زجتك شدتندن ناشی قویرغنی اوزادر اوله (الذوب) ذالك فتحی و واوك سکونیله (والذوبان) فتحاتله اریمك معناسنه‌درکه طوکمق مقابلیدر یقال ذاب السمن یذوب ذوبا وذوبانا ضد جد وکونشك حرارتی اشتداد بولمق معناسنه استعمال اولنور کویا که شدت حرارتدن جرم شمس اریوب سیلان ایدر یقال ذابت الشمس اذا اشتد حرها ودائما بال یمك معناسنه‌در یقال ذاب الرجل اذادام علی اکل العسل وبرکسه عاقل ورشید ایکن حماقت پیدا ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال ذاب الرجل اذا حمق بعد عقل وبرکسه اوزره حقوق ثابت ولازم اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ذاب لی علیه حق ای وجب وثبت و برنسنه حاصل وپیدا اولمق معناسنه استعمال اولنور تقول ماذاب فی یدی منه خیر ای ماحصل وذوب باله دینور عسل معناسنه علی قول کوجده وبوه‌لرده اولانلر یاخود اریدیلوب مومدن صاف ورواق اولانه دینور (الاذابه) همزه‌نك کسریله ارتمك معناسنه‌در یقال اذاب السمن اذابة وشحون ایتمك نهب واغاره معناسنه استعمال اولنور یقال اذا بوا علیهم ای اغاروا وشنوا وبرنسنه‌یی اصلاح ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال اذا بوا امرهم ای اصلحوه (التذویب) تفعیل وزننده بودنی ارتمك معناسنه‌در یقال ذوب الشحم یعنی اذابه واوغلامك جبهه‌سنه کا کل قومق معناسنه‌در یقال ذوب الغلام اذا عمل له ذؤابة بوندہ اصل اولان همزه ایله اولمقدر زیرا ذؤابه کلمه‌سنك عینی مهموزدر نه‌که ماده‌سنده ذکر اولندی لکن بوخلاف قیاس اوزره واو ایله وارد اولمشدر (الاستذابة) ذوب طلب ایتمك معناسنه‌در تقول استذبته ای طلبت منه الذوب علی عامة مایدل هذا البناء (المذوب) منبر وزننده نسنه اریدیلمك قابه دینور کویا که آلت ذوبدر طاوه وبوطه کبی (المذوبة) مغرفه وزننده ومرادفیدر که چوجه‌یه وکچه‌یه دینورکه طعام قوتارلر (الاذواب والاذوابة) همزه‌نك کسریله شول کره یاغنه دینورکه اریوب سمن صافی اولمق ایچون چوملکه وضع اولنه حالا چوملکده اولدیغه اکا اذواب واذوابه دینور اریوب طلومه چکلدکده اطلاق اولنمز و بونلر اصلردر اعصار و امخاض کبی (الذوبان) ذالك ضمیله (والذیبان) ذالك کسریله آلتك یادوه‌نك یونلرنده قلان توی وقیل بقیه‌سنه دینور (الذاب) ناب وزننده عیب ونقیصه معناسنه‌در یقال مافیه ذاب ای عیب (الذووب) صبور وزننده سموز وطاولی ناقه‌یه اطلاق اولنور ذوب اولمق شاشندن اولان شحم صاحبی اولمق ملاحظه‌سنه مبنیدر یقال ناقة ذووب ای سمینة (الذواب) شداد وزننده اصحابدن برذاتدر (الذهاب) صواب وزننده (والذهوب) رکوب وزننده (والمذهب) مقعد وزننده یوریوب

كتمك سير معناسنه در على قول يكوب كتمك مرور معناسنه در يقال ذهب الرجل ذهابا وذهوبا ومذهبا من الباب الثالث اذا سارا ومروبا ايله تعديه اولندقده كيدرمك وايلتمك معناسنه اولور يقال ذهب به اى ازاله (الذاهب والذهوب) صبور وزننده اسم فاعللردر (الاذهاب) همزه‌نك كسريله كيدرمك وايلتمك معناسنه در يقال اذهبه واذهب به اى ازاله وبرنسنه‌يه آلتون سوروب يالدزلمق معناسنه در يقال اذهبه اى طلاه بالذهب (المذهب) مطلب وزننده مصدر ميمىدر نته كه ذكر اولندى واسم مكان اولور كيده‌جك يره دينور بومناسبتله ادبخانه‌يه اطلاق اولنمشدر ممشى كبى وكيده‌جك يوله دينور طريقه ومسلك معناسنه يقال ذهب فلان مذهبا حسنا اى طريقا ومسلكا بو علاقه ايله معتقد اولان طريقهٔ مجتهدينه اطلاق اولنوركه اسلامده اولان مجتهدلردن مقتدا اتخاذ اولنان امامله‌رك مسلك مختارلريدر فروعده حنفى و شافعى كبى وعقائده ماتريدى واشعرى كبى رضى الله عنهم يقال مذهبه حنفى اى معتقده الذى ذهب اليه ومذهب اصل واساس معناسنه مستعملدر يقال مايدرى‌له اين مذهبه اى اصله (المذهب) مكرم وزننده كعبهٔ معظمه‌نك اسميدر و ابرهة بن عير و غنى بن اعصر نام كمسه‌لرك فرسلرى اسميدر و آبدست اتناسنده وسوسه القا ايدن شيطانك اسميدر و بونده صواب اولان هانك كسريله اولمقدر جوهرى وهمنه مبنى فتحله تقييد ايلشدر شارح ديركه قرطبى ومحدثيندن برجماعت هانك فتحيله جزم ايلديلر (الذهب) فتحتينله جنس معدنيدن التونه دينور تبر معناسنه مؤلف تبر ماده‌سنده على الاختلاف بيان ايلشدر مشهورى هنوز معدندن چقوب سكه وصياغت كورمش التونه تبر اطلاق اولنور و ذهب مذكردر مؤنث دخى اولور واحدى ذهبه‌در هايله جمعى اذهاب كلور و ذهوب وذهبان كلور ذالك ضمه‌لريله وبو صاحب نهايه‌دن منقولدر وذهب مصدر اولور بركسه ناكهانى معدنه يا ضربخانه‌يه كيروب خرمن خرمن التون كومه‌لرنى كوردكده كوزلرى قاشوب آشفته ودنك وحيران قالمق معناسنه در يقال ذهب الرجل ذهبا من الباب الرابع اذا هجم فى المعدن على ذهب كثير فزال عقله وبرق بصره وبو ماده‌نك فعلنده بنى تميم لغتى اوزره ذهب دخى جائزدر ذالك و هانك كسره‌لريله شارح ديركه ابو منصوردن بورسم مطرد اولديغى منقولدر فعلك عينى حروف حلقى مكسور اولورسه وذهب يمورطه‌نك صاريسنه اطلاق اولنور وبمن اهلنه مخصوص بركونه اولچك آديدر جمعى ذهاب كلور ذالك كسريله واذهاب كلور اسباب كبى و جمع الجمعى اذاهب كلور اقارب وزننده و اذاهيب كلور مراكيب وزننده (التذهيب) تفعيل وزننده برنسنه‌يه آلتون سورمك ويالدزلمق معناسنه‌در يقال ذهبه تذهيبا اى طلاه بالذهب (المذهب) مكرم‌وزننده

والذهيب

(والذهيب) غريب وزننده (والمذهب) معظم وزننده آلتون سورلمش ويالدزلنمش نسنه‌يه دينور (الذهبيون) عربيون وزننده محدثيندن برجماعتدر (الذهبة) ذروه وزننده ضعيف يغموره دينور چسنتى كبى على قول جود معناسنه‌در كه بك شديد وكثير اولان يغمور در جمعى ذهاب كلور ذالك كسريله (ذهوب) صبور وزننده برخاتون اسميدر (ذهاب) غراب وزننده بر موضعدر (ذهبان) سحبان وزننده يمنده بر موضعدر (الذهاب) شداد وزننده عمرو بن مالك على قول مالك بن جندل الشاعر لقبيدر (ذهاب) كتاب وزننده وغراب وزننده جائزدر برجبل آديدر (ذهاب) سحاب وزننده ايام عربدن بريوم معروفدر كه بروقعه‌يى مشتملدر وبرقبيله آديدر (الاذيب) ياى تحتيه ايله احمر وزننده چوق صويه دينور وقورقو فزع معناسنه‌در يقال اخذه الاذيب اى الفزع وبوافكل قبيلندندر كه اسمدر وجنبش ونشاط معناسنه‌در يقال به اذيب اى نشاط (الذيب) عيب وزننده ومرادفيدر

﴿ فصل الراء ﴾ (الرأب) رانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله قيريق وچتلاق ظرفلرى كناد ايلك معناسنه‌در كه برى برينه قاوشدروب اصلاح ايلمكدن عبارتدر يقال رأب الصدع رأبا من الباب الثالث اذا اصلحه وشعبه ومفترق اولمش جماعتى بارشدروب بينلرنى اصلاح ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال رأب بينهم اى اصلح ويرك بونجه‌سى ياچايرى بچلدكدنصكره يكيدن تازه‌لنوب بتمك معناسنه‌در كه صلاح معناسندن مأخوذدر يقال رأبت الارض اذانبتت رطبتها بعدالجز ورأب يتمش مهار دوه‌يه اطلاق اولنور وصف بالمصدردر بورسمه جمعيتى صاحبنك صلاح حال وغناسنه مداردر وبرقومك عظيم الشان اولان سيد ومهتر وسركارلرينه اطلاق اولنور امور ومصالحلرينك مدار صلاح ومادة انتظاملرى اولديغنه بناء يقال هورأب القوم اى سيدهم الضخم (الارءاب) اكرام وزننده بودخى قيريق وچتلاق مقوله‌سنى كناد ايلك معناسنه‌در يقال ارأب الصدع اذا اصلحه وشعبه (المرأب) منبر وزننده (والرءاب) شداد وزننده كنادجى‌يه دينور (الرؤبة) جرعه وزننده شول اغاج ياخود دمور پاره‌سنه دينوركه آنكله قيريق وچتلاق نسنه‌لر كنادلنوب اصلاح اولور مشاهير شعرادن رؤبة بن العجاج بن رؤبة التميمى بونكله مسما اولديغى منقولدر وعند البعض روبدن مأخوذ در ماده‌سنده مذكور در (المرتأب) مرتجل وزننده مغتفر معناسنه‌دركه غفردن مأخوذدر افتعالدن اسم مفعولدر وجه لايق اوزره اصلاح اولنمش نسنه‌يه دينور يقال شئ مرتأب اى مغتفر (رئاب) كتاب وزننده اساميدندر هرون بن رئاب اصحاب بدردندر ورئاب بن عبدالله محدثيندندر ورئاب بن النعمان اصحابدن جابر ابن عبداللهك جديدر ورئاب

ام المؤمنين زينب بنت جحش جنابلرينك جديدر رضى الله عنها وعنهم (الرب) رانك فتحيله وبانك تشديديله ومعرف باللام اولهرق جمله مخلوقاتى بسليوب تربيه ايدن حضرت پروردكارك اسماء حسناسندندر عزوجل اسمه وبعضا بايى تخفيف اولنور ضرورتله مبنى مؤلف بصائرده بورسمه بيان ايلشدركه رب كلمه‌سى فى الاصل مصدردر بسلمك وپرورده ايلمك معناسنه بعده آندن مبالغه‌يه مبنى اسم فاعل استعاره اولنمشدر كه بسليجى پروردكار معناسنه اولور ومعرف باللام اولهرق همان پروردكار عالم ومتكفل مصالح عامة انام اولان ذات اجل واعظمه اطلاق اولنور كذلك اضافتله‌ده اطلاق اولنور رب العالمين كبى وماسوايه همان اضافتله اطلاق اولنور انتهى ورب مضاف اولديغى شيئك مالك ومستحقنه ياخود خداوند وصاحبنه اطلاق اولنور يقال رب الشئ اى مالكه ومستحقه اوصاحبه جمعى ارباب كلور وربوب كلور رانك ضميله وكاهجه رب كلمه‌سنك باء ثانيه‌سى تخفيف ايچون ياى تحتيه‌يه ابدال اولنور يقال لاوربك اى لا و ربك يعنى ربك حقيچون اويله دكلدر ياخود اويله ايتم (الربابة) رانك كسريله (والربوبية) رانك ضميله رب وپروردكار معناسندن اسملردر بسليجيلك معناسنه كذلك مالكيت وصاحبيت معنالرينه لكن راغبك واساسك بيانلرينه كوره ربوبيه حق تعالايه مخصوصدر وربابه غيريده استعمال اولنور تقول والله عزوجل رب الارباب وله الربوبية وفلان رب الدار والعبد بين الربابة ورب كلمه‌سى مصدر اولور جمع ايلمك معناسنه‌در يقال رب الشئ ربا من الباب الاول اذا جمعه وآرتزمق وزياده قلمق معناسنه‌در يقال رب النعمة اى زادها وبرمكانده دائما اقامت ايلمك معناسنه‌در يقال رب بالمكان اذا لزم واقام واصلاح ايلمك معناسنه‌در يقال رب الامر اى اصلحه ودهن وعطر مقوله‌سنى بعض خوشبوى نسنه‌لر قاتمغله تطييب ايلمك معناسنه‌در يقال رب الدهن اذا طيبه وبرنسنه يه مالك اولمق معناسنه‌در يقال رب الشئ اذاملكه وطلومى بعض طلالر ايله تربيه واصلاح ايلمك معناسنه‌در رابحه‌سنى ازاله ايچون يقال رب الزق اذارباه بالرب وبونده‌رانك ضميله‌ده لغتدر چوجغى بسليوب يتشدرمك معناسنه‌در يقال رب الصبى اذارباه حتى ادرك وبو معناده باب رابعدن دخى لغتدر تقول ربيته كسمعته بابنى تعيين ايچون ادغام اولنمامشدر ورب قيون قسمى طوغورمق معناسنه‌در يقال ربت الشاة اذا وضعت (الربوبى) رانك فتحيله ربه منسوب ديمكدر خدايى معناسنه يقال علم ربوبى اى منسوب الى الرب على غير قياس نتهكه علم لدنى دخى ديرلر من غير كسب محض الهام الهيله حاصل اولديغيچون (الربانى) رانك فتحى وبانك تشديديله متأله ومتعبد وعارف بالله اولان آدمه دينور [قال محمد بن الحنفية لمامات عبدالله بن عباس اليوم مات ربانى هذه الامة] وهو المتأله المتعبد العارف بالله عز وجل وربانى يعلبك قصبه‌سنده مشايخ

صوفیه‌دن محمد بن ابی العلاء لقبیدر وربانی حبر یعنی عالم وداناکسیه اطلاق اولنور معلوم اوکه لفظ مزبور ربان لفظنه منسوبدرکه فعلان وزننده صفتدر وفعلان وزنی اکثری مکسورالعین اولان فعل بنیه‌سندن مصوغ اولور عطشان وسکران کبی وبعضا مفتوح العین اولان فعل بنیه‌سندن بنا اولنور نعسان کبی مانحن فیه شق ثانیدندر وعند البعض ربانی ربه منسوب دیمکدر الهی کبی الف ونونی لحیانی وشعرانی قبیلندندرکه تغییر نسب ایچوندر مبالغه‌یی متضمندر علی قول ربانی کلمه‌سی لفظ سریانیدر مترجم دیرکه راغب مفرداتده بوکونه بیان ایلشدرکه ربانی کلمه‌سی ربان لفظنه منسوبدرکه صفتدر یاخود رب کلمه‌سنه منسوبدرکه مصدردر زیرا عالم اولان کسه دائما علمنی تربیه وترویج ایلك اوزره اولور یاخود منسوب الیه اولور زیرا عالم البته علمله نفسنی تربیه ایلمکله تربیه کندیسنه منسوب اولور وبونلر بری برینه فی الحقیقه متلازملردر زیرا نفسنی علمله تربیه ایدن علمی تربیه ایلش اولور صورت عکسی دخی بویلجه در وعند البعض ربانی رب حقیق اولان حضرت پروردکاره منسوب دیمکدر الف ونون مبالغهٔ نسبت ایچوندر جمیع احوال واطواردہ مستغرق فی‌الله اولان انسان کامله اطلاق اولنور انتهی (المربه) محبه وزننده (والربابه) کتابه وزننده مملکت یعنی مالکیت معناسنه‌در یقال طالت مربته وربابته ای مملکته وربابه کتابه وزننده عهد ومیثاق معناسنه‌در یقال بینهما ربابة ای عهد وبرکومه اوقلره دینور علی قول شول ایپه دینورکه آنکله اوق دسته‌لری صاریلوب بغلنور یاخود اوق صاردقلری بزپارچه‌سنه دینور یاخود شول یوفقه میشین پاره‌سنه دینورکه قار اوقلری چقاران کسه‌نك النه صارارلر تاکه النی صالدقده سودیکی کسه‌نك اوقنی نشانیله بولوب چقرمیه (المربوب) قوله اطلاق اولنور مملوك معناسنه یقال هومربوب ای بین الربوبة مملوك والعباد مربوبون‌لله عزوجل ای مملوکون (التربب) تفعل وزننده برکسه ایچون یابرارض ایچون صاحبیت ومالکیت اظهار ایلك یعنی اول کسه یاخود اول برکندینك مملوکی اولدیغنی ادعا ایلك معناسنه‌در یقال تربب زیدالرجل والارض اذا ادعی انه ربهما وچوجغی بسلیوب یتشدرمك معناسنه‌در یقال تربب الصبی ای رباه حتی ادرك (الارباب) همزه‌نك کسریله بریرده دائمی آرام واقامت ایلمك معناسنه‌در یقال ارب بالمکان اذا لزم واقام به وبك یقین اولمق معناسنه‌در یقال ارب منه اذا دنا (التربیب) تفعیل وزننده دهن وعطر مقوله‌سنی بعض خوشبو نسنه‌لر ایله تطییب واصلاح ایلمك معناسنه‌در یقال ربب الدهن تربیبا اذا طیبه وچوجغی بلوغنه قدر بسلمك معناسنه‌در یقال ربب الصبی ای رباه حتی ادرك (التربه) محله وزننده بودخی مصدر در تربیب کبی یقال ربب الصبی تربیبا وتربة (الارتباب) افتعال

وزننده ترتيب معناسنه در يقال ارتب الصبي يعني ربيه (الربيب) امير وزننده فعيل يعني مفعول در پرورده ومربوب معناسنه در مملوكه ده اطلاق اولنور ومعاهد معناسنه در كه اسم مفعولدر كندوسيله برخصوصده عقد عهد وميثاق اولنمش كسه در وملك معناسنه در كه فعيل يعني فاعل اولور پادشاه ديمكدر وبركسه نك زوجه سنك زوج اولدن اولان اوغلنه دينور كه اوكى اوغل تعبير اولنور زوج ثانينك زير تربيه سنده اولديغنه بناء واوكى بابايه دينور بونده يعني فاعلدر وربيب اساميدندر محدثيندن حسين بن ابراهيم جديدر (الربوب) صبور وزننده يعني مفعولدر اوكى اوغوله دينوركه زير تربيه ده اوله (الراب) تشديد بابله اوكى بابايه دينوركه اوكى اوغلنك تربيه سنده قائم اوله (الرباب) كتاب وزننده عهد وميثاق معناسنه در (الربية) غريبه وزننده يعني فاعل اولور حاضنه يه اطلاق اولنوركه دايه تعبير اولنور واوكى قيزنه دينوركه زوجه سنك زوج اولدن قالوب وتحت تربيه سنده اوله بونده يعني مفعولدر وخانه ده سودى ايچون بسلتن قيونه دينور (الربه) حبه وزننده مدحج قبيله سنه مخصوص بريت آديدركه كعبه يه تقليدا بنا ايدوب آنده اصنامليرينه عبادت ايدرلر ايدى شرفياب اسلام اولدقلرنده هدم ايلديلر وربه طائفه نقيف قبيله سنه مخصوص لات نام صنمك اسميدركه طاشدن تراشيده ايدى نتهكه اشبو حديثده وارد اولمشدر [لما اسلم عروة بن مسعود وعادالى قومه دخل منزله فانكر قومه دخوله قبل ان يأتى الربة] يعنى اللات وربه سراى عظيمه وخانهٔ كبيره يه دينور (الربة) رانك كسريله برنوع نبات آديدر وبرشجر اسميدر على قول خرنوب اغاجنه دينور وربه جماعت كثيره يه دينور جمعى اربه كلور اجله كبى على قول ربه اون بك نفره اطلاق اولنور بومعناده رانك ضمياله ده جائزدر (الربه) قبه وزننده ديرلك ومعاش خصوصنك وسعتنه وفراوانلغنه دينور يقال فى عيشه ربة اى كثيرة وطثرة وربة شهوردن ماضى القعده نك اسم قديميدر (المرب) ميمك كسرى ورانك فتحيله كثيرة النبات اولان يره دينور ومحل ومكان اقامت معناسنه در وناسى جمع ايدن كشى يه دينور (المرباب) محراب وزننده نباتى چوق اولان يره دينور (الربى) حبلى وزننده هنوز طوغورمش اولان قيونه دينور وقوزيسى هلاك اولمش قيونه دينور وطوغورمسى يك قريب اولان قيونه دينور شارح ديركه عندالبعض طوغورمسنه ايكى آى قالدرق اطلاق اولنور وربى احسان ونعمت معناسنه در وحاجت وضرورت معناسنه در ومتين ومحكم اولان دوكومه دينور جمعى رباب كلور ضم رابله شذوذ اوزره زيرا جموع صيغه سنده فعال وزنى نادردر رخال كبى دخى بونك كبيدر وربى كلمه سنك معانى مزبوره دن مصدرى رباب در كتاب وزننده وربى ورب جميعا جمادى الاولى آينك اسم قديميدر نتهكه ربى وربه جميعا

جمادی الاخره‌نك اسمیدر (الرباب) سحاب وزننده بیاض بولوده دینور سحاب ابیض معناسنه واحدی ربابه‌در هایله ورباب مكهٔ مكرمه‌ده برموضعدر ومدینهٔ منوره ایله فید ینده برطاغدر ومحدثیندن برذات اسمیدر وكانجه تعبیر اولنان سازه دینور نسبتنده ربابی دینور ممدود بن عبدالله الواسطی الربابی كانجه جامقده بك ماهر اولمغله اكا نسبت اولنمشدر اول بابده مزبور ضرب مثل اولمشدر (رباب) غراب وزننده برموضعدر (ابوالرباب) برمحدثدركه معقل بن یسارددن روایت ایلمشدر (الرباب) كتاب وزننده عهد وپیمان معناسنه‌دركه ذكر اولندی وربه كلمسندن جمع اولور كه اونریك اونریك جماعتلره اطلاق اولنور شارح معاهدینه تخصیص ایلمشدر مؤلفك یورادهٔ وجمع ربة قولی العشور لفظنی عطف تفسیردر وجماعات كثیره‌یه دینور واصحاب ویاراند دینور ورباب ضبه قبیله‌سی جماعتنه اطلاق اولنوركه برماده ضمننده جمله‌سی همدست اتحاد اولمق ایچون رسم اعراب اوزره اللرنی ربه باتروب عقد عهد وپیمان ایلدیلر (الربب) فتحتینله چوق صویه دینور (الربان) رانك ضمی وبانك تشدیدیله هر نسنه‌نك اولنه وتازه لكی هنكامنه علی قول تجموعنه دینور یقال اخذه بربابه ای باوله اوجیعه بونده رانك فتحیله‌ده جائزدر وربان كمی ملاحلرینك رئیسنه دینور ربانی دخی دینور یای نسبتله لكن مؤلف نون یابنده ربن ماده‌سی ذیلنده ربان اجانام جبل اركاندن بركن اسمیدر وكمی‌یی اجرا ایدن كسیه دینور دیورسم ایلمشدركه ارتفاع معناسندن مأخوذ در وبورادهٔ الف ونون مزید اولمق اوزره ثبت ایلمكله تناقضی مشتملدر قالدیكه بحرقلزمده مشهود ومعلومز اولدیغی اوزره بحر مزبوردهٔ جایجاشاب دیدكلری طاشلر اولمغله اول خصوصده عارف وماهر اولان كسیه ربان اطلاق ایدرلر داو دیدكلری اورایه مخصوص سفینه‌یه البته بربان استصحاب اولنوب دومجی‌یی آنك دلالتیله عمل ایدرك كیدرلر اول ربان دائما سفینه‌نك قیجنده اوتوروب بحره نظر ایدر شاب ظهورنده دومجی‌یی آكاه ایدوب دومنی نه طرفه قوشمق مقتضی اولدیغنی اعلان ایلر واساسده قعد علی ربان السفینة ای سكانها وذنبها عبارتیله مرسوم اولمغله اكا كوره كینك دومنی اولور انتهی وربان اجانام جبل اركاندن بركن عظیم دینور وجماعت وكروه معناسنه‌در (رب) رانك ضمی وبای مشدده‌نك فتح اوزره بناسیله حرف جردر نكره‌دن غیری یه داخل اولمز وعندالبعض اسمدركه كوفیون مذهبیدر وعلی رأی كلهٔ تقلیل‌در دائما وعلی قول كلهٔ تكثیردر دائما وعند البعض تقلیل وتكثیره ده دلالت ایدر وبعضلر دیدیكه همان مباهات وافتخار موقعنده تكثیره دال اولور وعلی رأی تقلیل وتكثیردن برینه موضوع دكلدر بلكه تقلیل وتكثیر سیاق كلامدن مستفاد اولور واشبو رب كلمه‌سی لغات عدیده‌یی مشتملدر مشدد ومخفف اولور

وربت دينور تايله وربما وربتما دينور ماء الحاقيله كه دخول فعله وسيله اولور
وبونلر مشدد ومخفف اولور ورالرك فتحيله رب وربت وربما وربتما دينور تشديد
وتخفيفله ورب دينور رانك وبای مخففه‌نك ضميله ورب دينور مذكر مؤلفك
بيانه كوره اون سكز لغتدر مصباحده تاء تأنيث ايجون دكلدرزيرا تأنيث ايجون اولسه
ساكن اولور ايدى لكن مؤنثه مختص اولمق اوزره مرسومدر شارح ديركه شيخ الاسلام
زكريا الانصاری قدس سره منفرجه شرحنده رب ايجون يتمش لغت تعداد ايلمشدر تانك
احوالنى دخى درج ايتمشدر انتهى (الربابة) دابه وزننده پدرك زوجه‌سنه دينوركه
اوكى آنا اوله جقدر زير تربيه‌سنده اولمق شرطيله اطلاق اولنور يقال هى ربابة له
اى امرأة ابيه (المربيات) معظمات وزننده مربالردركه انيجات دخى دينور پرورده
معناسنه‌كه شيره ايله تربيه اولان نسنه‌لردر ليرلرك انواعى وكلبشكر وخميره‌لر
والما وزنجبيل مربالرى كبى يقال زنجبيل مربى ومربب اى معمول بالرب كما يقال
معسل اى معمول بالعسل (الرب) رانك ضمى وبانك تشديديله هر ميوه‌نك
صقلدقدنصكره چقان قوبى وقواملى شيره‌سنه دينور بين الاطباء طريق علی
بودركه مراد اولنان ميوه‌لرك ياخود حشيشه‌لرك عصاره‌لرى ياخود مطبوخلرى اخذ
اولنوب برمقدار شكر ياخود عسل ايله ياخود ساده‌جه قيولوب قوامه كلنجه
خفيف آتشده طبخ اولنمقدركه فاسد اولمقدن امين اولوب وقت حاجتده استعمال
اولنه ورب قوبى وقواملى طلايه اطلاق اولنور طلومه سوريلن قيرطلاسى كبى
وياغ بوصه‌سنه وطورطوسنه‌ده رب اطلاق اولنور (الربان) شداد وزننده كروه
وجماعت معناسنه‌در (الرباب) شداد وزننده اسامیدندر احمد بن موسى الفقيه بن
الرباب وابوالحسن ابن عبدالله الصيرفى ابن الرباب المحدث مشاهيردندر (الربانية)
رانك فتحى وبانك تشديديله يمامه‌ده برصو آديدر (المرتب) ارتبابدن اسم فاعل
اولور انعام ايدن آدمه دينور منع معناسنه واسم مفعول اولور انعام اولنان كسيه
دينور منع عليه معناسنه (الربه) رانك وبای مشدده‌نك كسريله ربيون كلمه‌سنك
مفرديدركه نيچه بيك نفر آدملره دينور بوراده ربى كلمه‌سى ربه‌يه منسوبدركه
جماعت كثيره‌يه دينور نته‌كه ذكر اولندى مترجم ديركه بونده وجوه عديده
واردر تفصيلى بيضاويده اشبو [وكاين من نبي قاتل معه ربيون] الايه كريمه‌سى
تفسيرنده مشروحدر انتهى (الربرب) فدفد وزننده بيان صغرينك سوريسنه دينور
(الاربه) اجله وزننده اهل عهد وميثاق اولان جماعاته دينور ربيك جعيدر
نته‌كه ذكر اولندى (الرتوب) تای فوقيه ايله قعود وزننده بريده قطعا قلدامق
وجه اوزره ثابت وپايدار اولوب طورمق معناسنه‌در يقال رتب الشئ رتوبا
من الباب الاول اذا ثبت ولم يتحرك (الترتب) تفعل وزننده رتوب معناسنه‌در

يقال

يقال ترتب الشئ بمعنى رتب (الترتيب) تفعيل وزننده برنسنه‌يى برپرده ثابت وپايدار ايتمك معناسنه‌در تقول رتبته ترتيبا اى اثبته وترتيب اصطلاحى كه هر نسنه‌يى يرلويرينه وضع واثبات ايتمكدن عبارتدر بوندن مأخوذدر (الترتب) قنفذ وزننده برنده ثابت وپايدار اولان شيئه دينور وجمله وجميع معناسنه‌در يقال جاؤاترتبا اى جميعا بومعنا تركيده طورطوپ تعبيرينه اقرب وآندن محرف اولمق اغلبدر (الترتب) جندب وزننده بودخى يرنده ثابت وپايدار اولان شيئه دينور وهر دائم وابد معناسنه‌در وبدخوى كوله‌يه دينور وطپراغه دينور بونده قنفذ وزننده دخى لغتدر (الترتبة) طرطبه وزننده بالفعل پول اولميوب لكن پول شكلنده اولان طريقه‌يه دينور بعض طاغ صرتنده ومسلوك اولان چمزارده اولديغى كبى يقال اتخذ فلان ترتبة اى شبه طريق يطاؤه حتى پول پول آلاجه‌سى اولان انواعه مراتب دينور (الرتبة) رانك ضميله (والمرتبة) مشربه وزننده پايه ومنزلت معناسنه‌در كه معناى مزبوردن مأخوذدر يقال رقى رتبة علية ومرتبة اى منزلة (الرتب) فتحتينله شدت معناسنه‌در كه سهولت مقابليدر يقال مافى هذا الامر رتب اى شدة وديك طورمق وديكلمك انتصاب معناسنه‌در امهات سائره‌دن منفهم اولديغى اوزره انصباب نسخه‌سى غلطدر يقال رتب الشئ رتبا من الباب الرابع اذا انتصب ورتب زمينك تومسك ويوكسك يرينه دينور وشول قياره دينوركه برى برينه قريب وبعضى بعضندن مرتفع اوله ومعاش خصوصنك شديد وغليظ اولنسنه دينور وسرچه پرمغله يانندكى پرمغك كذلك آنكله اورتمه پرمغك ارالقلرنده اولان قرجه‌يه دينور وباش پرمقدن ماعدا درت پرمغى برى برينه يناشدروب تخته پارمسى كبى طوتمغه دينور (الارتاب) اكرام وزننده نسخه‌لرك مقتضاسى اوزره منصب اولمق معناسنه‌در لكن امهات سائرمك بيانه كوره انتصاب معناسنه‌در وبومعناده متعدى ولازم اولور برنسنه‌يى ديكوب طوردرمق وديكيلوب طورمق معناسنه يقال ارتب القلام الكعب اى نصبه كعبدن مراد آشيق تعبير اولنان كمكدركه جوحقلر انكله اويارلر ويقال ارتب الرجل اذا انتصب قائما وبركسه مالدارايكن تقلبات دهريه ايله پريشان حال اولوب سائل وكدا اولمق معناسنه‌در يقال ارتب الرجل اذا سئل بعدغنى (الرتبة) جراء وزننده شول ناقه‌در كه باشنى يوقرى ديكوب صورودارق يورر اوله (الرجب) رانك وجيمك فتحيله برنسنه‌دن بلكليوب قورتمق معناسنه‌در يقال رجب منه رجبا من الباب الرابع اذا فزع واوتانمق معناسنه‌در يقال رجب منه اى استحيى وبركسه‌دن هيبتلنوب يعنى كوزينه پك يوك ومهيب كورنمكله اكا تعظيم وتبجيل ايتمك معناسنه‌در يقال رجب فلانا اذا هابه وعظمه ورجب اشهر ائنى عشردن شهر معروف اسميدركه معناى مزبوردن

مأخوذدر زيرا جاهليتده اكابك تعظيم ايدرلر ايدى جمعى ارجاب كلور اسباب كبى ورجاب كلور رانك كسريله ورجبات كلور فتحاتله مصباحده منصرف اولمق اوزره مرسومدر وعندالبعض غير منصرفدر معرف باللام اولان الرجب كلمه‌سندن معدولدر (الرجب) ضرب وزننده (والرجوب) قعود وزننده بودنى بركسه كوزه بيوك كورنكله هيبتلنوب تعظيم ايلمك معناسنه‌در يقال رجبه رجبا ورجوبا من الباب الاول اذاهابه وعظمه ورجب اوتانمق معناسنه‌در يقال رجب منه رجبا اذا استحيى واغاج ياخود بداغى چتال چقميوب يالكزجه بتمك معناسنه‌در يقال رجب العود اذاخرج منفردا وبركسيه تصريح وياكنايه ايله بدسوزاورمق معناسنه‌در يقال رجب فلانا بقول سيء اذا رجه به (الترجيب) تفعيل وزننده بودنى بركسه‌دن مهابتلنوب تعظيم ايلمك معناسنه‌در يقال رجب فلانا ترجيبا اذاهابه وعظمه ورجب آينده قربان كسمك معناسنه‌در كه جاهليتده شهر مزبوراده اصنامليچون ذبح قرابين ايدرلر ايدى وترجيب خرما اغاجنك ميوه‌سى فراوان اولمغله دال باصيلوب قيرلمسون ايچون آلتنه دسنك طرزنده سدوسكى بنا ايلمك معناسنه‌در على قول خرمانك ميوه‌دار اولان شاخلرنى سايرشاخلره قاوشدروب پيراقلريله صاروب بغلمق معناسنه‌در تاكه روزكار سلكوب ميوه‌لرنى دوكسون ايچون وعلى رأى اوغرى يدندن محافظه ايچون اول ميوه‌دار بداقلر اطرافنه چاليلر وديكنلكلر وضع ايلمكدن عبارتدر ومنه المثل ★ اناجذيلها المحكك وعذيقها المرجب ★ وراده جذيل كلمه‌سى جذل مصغريدركه جمك كسريله‌در شول طومرق كبى قالين اغاجه دينورکه دوه آغيلنه ديكرلر دوه آكا سورتوب قاشمق ايچون ومحكك تحكيكدن اسم مفعولدر محكك به معناسنه‌در وعذيق عذقك مصغريدركه ميوه‌دار اولان خرما دالنه دينور وبونلرده تصغير تعظيم ايچوندر يعنى بن انلرك كلوب قاشنوب كسب راحت ايليه‌جك طياغى وانتفاع ايليه‌جك ميوه‌دار بداغيم در دلرى اولدقده كلوب بكامراجعت ايدرلر ورأى وتدبيرواعانتمله شفاى صدر حاصل ايدرلر مثل مزبورى يوم سقيفه‌ده حباب بن منذر ايراد ايلشدر وترجيب الكرم تكلك واصمه‌چبوقلرنى وقوللرنى طوغرلدوب ودوزلدوب هربرنى برلو برنجه‌هر كلوكرويدلر اوزره وضع ايلمكدن عبارتدر يقال رجب الكرم اذا سوى سروغه ووضع مواضعه (الرجبة) جرعه وزننده شول سدوسكى طرزنده بنايه دينورکه ذكر اولنديغى اوزره دسنك اولمق ايچون خرمانك ميوه‌دار اولان دالرى آلتنه ياپيلور ورجبه شول بنايه دينورکه جانور صيدى ايچون ياپيلور ايچنه ايبه بغلو بر پاره ات وضع ايدرلر جانور كلوب اتى چكدكده اول بنای مصنع يقيلوب آلتنده قالور (الرجبيه) غريه وزننده وجمك تشديديله لغتدر شول خرما اغاجنه دينورکه

میوه‌سنك کثرتندن بروجه مذکور آلتنه دستك‌یابلش اوله مزبور رجبه‌یه‌منسوب اولمغله بونسبتلر خلاف قیاس اوزره در (الارجاب) همزه‌نك کسریله بودخی هیبتلنوب تعظیم ایتمك معناسنه‌در یقال ارجبه ای هابه وعظمه (الرجب) رانك ضمیله بدن انسانیده ایکو کمکلریله دوش تعبیر اولنان عضوك که کوکس باشیدر آرالغنه دینور (الارجاب) همزه‌نك فتحیله بغرسقلره دینور امعاء معناسنه مفردی یوقدر علی قول مفردی رجبدر فتحتینله یاخود رجبدر قفل وزننده (الرواجب) راجبه‌نك ورجبه‌نك جمعیدرکه جرعه وزننده در اصول اصابعده اولان مفاصله دینور بوکه کوره دیب بوغوملرینك اك و اویناق یرلری اولور هر برینه راجبه ورجبه دینور علی قول رواجب اول اکلرك ایچ یوزلرینه دینور یاخود پرمقلرك دیبدن اوجلرینه وارنجه قدنه دینور یاخود پرمقلرك مطلقا مفاصلنه دینور یاخود سلامیاتك یعنی پرمق کمکلرینك ارقه‌لرینه دینور یاخود پرمق کمکلرندن بوغوملرك آرالغنه دینور یاخود پرمق اوجلرینه قریب یعنی باش بوغوملرده اولان مفاصله دینور ورواجب الحمار اشك قسمنك مخرج صوتنده یعنی خجره‌سنده اولان طبرلره اطلاق اولنور (الرحب) رانك ضمی وحای مهملهنك سکونیله هذیل قبیله‌سی یوردنده برموضعدر (الرحاب) غراب وزننده حوراندہ برموضعدر ورحب رانك ضمیله ورحابه کرامه وزننده مصدرلردر واسع اولمق معناسنه یقال رحب المکان ورحب رحبا ورحابة من الباب الخامس والرابع اذا اتسع بابلرك ترتیبی نشرمشوش اوزره‌در ورحابه فعلی متعدی اولور شذوذ اوزره زیرا باب خامسدن متعدی وارد اولمز لکن ابو علی الفارسی هذیل قبیله‌سندن مادهٔ مزبوره‌نك تعدیه‌سنی نقل ایتمشدر * ومنه ان نصر بن سیار لما قتل جدیع بن علی الکرمانی وصلبه قال لقومه رحبکم الدخول فی طاعته ای وسعکم * یس بو تقریره کوره هذیل لغتنده مطرده اولور وسائره کوره مرادفی اولان وسع مادهسنه محمول ومقیس اولور ومصباحك بیانه کوره باء حرفیله متعدی اولوب بعده کثرت استعمالدن ناشی بابی اسقاط ایله تلفظ ایلدیلر (الرحب) رانك فتحی وحانك سکونیله که شکس وزننده در (والرحیب) امیر وزننده (والرحاب) عجاب وزننده بول و واسع شیئه دینور یقال مکان رحب ورحیب ورحاب ای واسع ویقال امرأة رحاب ای واسعة یعنی الفرج ورحیب امیر وزننده اکول وپرخور کسیه اطلاق اولنور رحیب الجوف اولمق ملاحظه‌سیله (الارحاب) اکرام وزننده لازم ومتعدی اولور بول اولمق وبولانمق معنالرینه یقال ارحب المکان اذا اتسع ویقال ارحبه ای وسعه (ارحب وارحبی) اکرم واکرمی وزنلرنده که امر حاضرلردر آت قسمنی زجر وآزار موقعنده تکلم اولنور اولکی ارککه ایکنجی قسراغه مخصوصدر اوته کیت کیك یرده طور

آلارغه مقامنده در (المرحب) مطلب وزننده مصدر میمی اولور وسعت معناسنه واسم مکان اولور ومحل واسع معناسنه ومنه قولهم مرحبا وسهلا ای صادفت سعة یعنی عربلر ورود ایدن مهمانه مرحبا وسهلا دیرلر مضایقه‌سز شائبهٔ استثقالدن عاری شین وآبادان یره کلدیکز وسعت قلبله انس والفت اوزره اولوب قطعا دلکیر ومنوحش اولمامکز مأمولدر ویقولون مرحبك الله ومسهلك ومرحبابك الله ومسهلا شارح دیرکه رحبك الله ورحب بك الله معناسنه در کویا که مرحبا کلمه‌سی ترحیبا لفظنك موضعنه وضع اولنمشدر و مسهلا قولی دخی بویلجه در پس ایکنجی کلامله دعائیه اولور (الترحیب) تفعیل وزننده بولانمق توسیع معناسنه‌در وبوللغه یابول مکانه دعوت ایتك معناسنه‌در یقال رحب به اذا دعاه الی الرحب (الرحبة) فتحاتله وحاتك سکونیله لغتدر بر مکانك فضا ومیدانته دینور حولو وساحه‌سی کی که آچق وعرصه‌سی وسعتلو یری اوله‌جقدر رحبة المسجد و رحبة الدار حولولریدر ورحبة الوادی چایك ودره‌نك صولری آقدیغی یرلریدر که ایکی طرفلو یارلردن کلان صولر اورایه جریان ایدوب واوراده آقوب کیدر ورحبة التمام اول نباتك اویومنه اطلاق اولنورکه کلیتلو بتدیکی محلدر وثمام غراب وزننده بر نبات معروفدر ورحبه اوزوم سره‌جك یره دینور نته‌که خرما سره‌جك یره جرین دیرلر و وسعتلو چمنزار اولان یره دینورکه آینده وروده‌نك بی اختیار نزولکاهلری اوله جمعی رحاب کلور رانك کسریله ورحب کلور فتحتینله که جمع جنسیدر ورحبات کلور فتحاتله وحارك سکونلریله‌ده جائزدر (الرحبی) حبلی وزننده کوکسده اولان قبورغه‌لرك کورك کبی زیاده‌سیله عریض اولانته دینور وبر کونه داغ وتمغا اسمیدرکه دوه‌نك یان طرفنه باصیلور (الرحبیان) رانك ضمی وحانك سکونیله که تثنیه بنیه‌سیله‌در بدنك ایکی طرفنده قولتقلره ملاصق ایکی قبورغه‌درکه بالجمله قبورغه‌لرك اوستنده اولورلر علی قول دیرسکلرك مرجع ومدخللری اولان اویناق یرلرینه دینورکه قوللر بوکلدکدنصکره آچلدقده اول اویناغه رجوع ایدرلر وعند البعض یورکك ایکی طرفلو اوینایوب طوقندیغی یرلردن عبارتدر (الرحبة) جرعه وزننده اجأ نام جبلده بر صو آدیدر و ارض مکه‌ده ذی ذروان نام محلده بر قویی آدیدر و هذیل قبیله‌سی بلادنده شمنصیر نام جبله ملاصق دره‌ده بر قویی آدیدر وعراقده قادسیه قرشوسنده برقریه‌در ویمنده شهر صنعا قربنده بر دره در ومدینه ایله‌شام اراسنده‌وادی‌القری قربنده برناحیه‌در وبلاة ناحیه‌سنده برموضعدر (الرحبه) خبه وزننده فرات اوزرنده بربلده آدیدر بانیسی اولان رحبة بن مالك بن طوق اسمیله مسمادر ودمشق قضاسنده برقریه ودمشقده برمحله و کوفه‌ده برمحله وبغداد قضاسنده برموضع اسملریدر وطئ ودیبان قبیله‌لری میانده ثلبوت نام محلده

بردره در وادیده بر موضعدر ویمامه قضاسنده بر قریه وبر صحراء آدیدر که قرای کثیره ومیاه وفیره‌یی مشتملدر ورحبه‌نك نسبتنده رحبی دینور فتحتینله (بنورحبه) یمنده جبر قبیله‌سندن بربطن‌در (رحابه) قامه وزننده مدینه‌ده بر موضعدر(رحاب) کتاب وزننده ایرانده آذربیجان ایالتنك ودربند نام شهر قضاسنك و ارمینیه ولایتنك اکثر برلرینه شامل بر ناحیه آدیدر (بنو رحب) فتحتینله یمنده همدان قبیله‌سندن بربطن‌در (ارحب) اغرب وزننده عربدن بر قبیله‌در علی قول بربغور اسمیدر یاخود برمکان آدیدر نجائب ارحبیات علی الاختلاف اکا منسوبلردر نجایب کریمه اولان دوه‌لره دینور (رحایب النخوم) نای فوقیهٔ مضمومه و خای معجمه ایله اقطار ارضك نواحیٔ وسیعه وجوانب فسیحه‌سنه اطلاق اولنورکه هر ملکتك مخصوص نخوم واقطار آنلری مشتملدر بوراده رحایب رحیبه‌نك جمعیدر و نخوم دخی جمعدر سنورلره وقطرلره دینور رحایب النخوم قولی النخوم الرحائب سبکنده‌در ومؤلفك سعة اقطار الارض قولی الاقطار الواسعة تأویلنده در (رحب) رانك فتحیله (ومرحب) معظم وزننده (ومرحب) مقعد وزننده اسامیٔ رجالدر ومرحب که مقعد وزننده در عبد الله بن عبد الخنق نام کسه‌نك قرمی اسمیدر وجاهلیتده حضرموت شهرنده بر صنم آدیدر (ذومرحب) صنم مزبورك خادمی اولان ربیعهٔ بن معدی کربك لقبیدر (الردب) رانك فتحی ودالك سکونیله اوته‌سی چقمز دیمکدر صوقاغه ویوله دینور طریق غیر نافذه معناسنه طریق کذب و حیله کبی (الاردب) همزه‌نك کسریله قرشب وزننده مصر ولایتنه مخصوص برنوع یوك اولچك اسمیدر حالا همزه‌نك فتحیله اردب دیدکلریدر بعضلر دیدیلرکه یکرمی درت صاع مقداری نسنه و علی قول التی ویبه استیعاب ایدن اولچکه دینور مؤلفه کوره صاع درت مد اوله‌جقدر وهر مد بر رطل ایله برربطلك تلثیدر ورطل اون ایکی اوقیه‌در وهر اوقیه قرق درهمدر وزمخشریه کوره صاع درت من مقداری نسنه آلان اولچکدر ومن بر بطمان‌در که ایکی رطل مقداریدر ورطل تقریبا یوز اوتوز وتحقیقا یوز یکرمی سکزبحق درهم ونصف سبع درهمدر وشامی وعراقی وحجازی اصطلاحلرنده رطل متخالفدر وویبه یکرمی ایکی مد اولان‌مقداردن عبارتدر انتهی واردب صو یولنه دوشه‌دکلری کنکاره دینور (الاردبة) هایله طوغله ایله یاپلش یوك وواسع کاریزه دینور یقال رمم الاردبة ای البالوعة الواسعة من الخزف وایری طوغله‌یه وکرمیده دینور (التردب) تفعل وزننده برکسه‌یی امرکیوب رحم ولطف ونوازشله معامله ایتمك معناسنه‌در یقال تردبه اذا رفقه وتلطفه (الزرب) رانك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله بربره یابرکسیه یابر عمله ایرلامق وجه اوزره ملازمت ومداومت ایتمك معناسنه‌در یقال رزبه رزبا من الباب

الاول اذا لزمه فلم يبرح (الارزب) همزه‌نك كسريله قرشب وزننده بودور كسيه دينور وكبير الجثه كسيه دينور و قالين ويومرى كوده‌لى ديزمان كسيه دينور وعورتك فرجنه على قول يومرى وايرى اولانه دينور (المرزاب) محراب وزننده اولوغه دينور ميراب معناسنه يقال سال المرزاب اى الميزاب شارحك بيانه كوره لزوم معناسندندر وبيوك كيى‌يه دينور قليون كى على قولى چكدرى و فرقته كيى اوزون كيى‌يه دينور يقال ركب المرزاب اى السفينة العظيمة او الطويلة (الارزبة والمرزبة) همزه‌نك وميمك كسرى وبالرك تشديديله على قول يالكز ارزبه تشديد ايله‌در دمور چوماغه دينور يقال ضربه بالارزبة والمرزبة اى العصية من حديد (المرزبة) مرحله وزننده اهل فرسك يعنى عجم طائفه‌سنك رئيس وسركار اولمسيدركه مرزبان لفظندن تصرفله مصدر قلنمشدر نته‌كه دهقاندن دهقنه مصدر اعتبار اولنمشدر يقال فلان على مرزبة كذا اوله مرزبة كذا كما يقال له دهقنة كذا (المرزبان) ميمك فتحى وزائك ضميله عجم طائفه‌سنك رئيس و سركرده‌لرينه دينور جمعى مرازبه كلور هياطله كى يقال هو مرزبانهم اى رئيسهم معلوم اولهكه مؤلفك اهل فرسدن مرادى فرس قديم اهليدر كه مجوسيلردر واشبو مرزبان كلمه‌سى لفظ فارسيدر مرز ايله بادن مركبدر مرز فارسيده سرحد و سنوره دينور وبان كوزه ديمكى حافظ معناسنه اولمغله مرزبان سرحد محافظى و سرحد بكى ديمك اولور بعده مطلقا رئيس و سركرده‌ده استعمال اولنمشدر وعربلر دخى اخذ ايدوب دهقان ودهقنه كى تصرف ايلديلر (المرزبانيه) بغداد قضاسنده بر قريه آديدر (مرزبان الزارة) ارسلانه اطلاق اولنور بوك بكجسى اولديغيچون (رأس المرزبان) شهرشحر قريننده برموضعدر (الرسوب) قعود وزننده بر نسنه صويك دبنه چوكمك معناسنه‌در يقال رسب الشئ فى الماء ورسب رسوبا من الباب الاول والخامس اذا ذهب سفلا (الرسوب) صبور وزننده آلت تناسلك باشنه اطلاق اولنور كره معناسنه حين جماعده ياتوب كتديكيچون وقلجه اطلاق اولنور ضربه‌ده غائب وغائر اولديغيچون وخاصة رسول اكرم صلى‌الله عليه وسلم حضرتلرينك بر قلجلرى اسميدر على قول سيف مزبور بلقيس جنابلرينك سليمان نبى عليه‌السلام حضرتلرينه اهدا ايلدكلرى سيوف سبعه‌نك بريسيدر ورسوب حارث بن ابى شمر الغسانى نام اميرك قلجى آديدر ورسوب حليم ونرمخو وملايم مشرب آدمه اطلاق اولنور (الرسب) فتحتينله (والرسب) صرد وزننده (والمرسب) منبر وزننده بونلرده قلجه اطلاق اولنور (الراسب) رسوبدن اسم فاعلدر ديه چوكوب كيدن شيئه دينور خفى اولميه‌كه صولو نسنه ايچره متميز اولوب يوزنده يا دبنده يا اورتەسنده كورينن جزء غليظ اكر يوزنده اولورسه

طاق واكر اورته‌سنده اولورسه معلق واكر دبنده اولورسه راسب دينور وراسب حليم وملايم مشرب آدمه اطلاق اولنور وثابت وراسخ معناسنه استعمال اولنور كويا كه يرندن قلدامیوب كتدكجه يره ياتوب كيدر يقال جبل راسب اى راسخ (بنوراسب) بر جماعتدر وراسب بر ارض مخصوصه اسميدر مترجم ديركه لطايفدن اولمق اوزره عربك نصرالدين خواجه‌سى اولان حجى نام كمسه بر كون كيدركن بر جمعيته مصادف اولديكه ميانلرنده مباحثه كونه قيل وقال جريان ايدر سببنى استفسار ايلدكده اشبو شخص مشار بنو راسب جماعتندنمى يوخسه بنو طفاوه دنميدر اشتباهمز اولمغله تمييزى ضمننده قرعه انداز مقال اولمقده‌يز ديديلر حجى ديديكه آنك وجه اسهلى واردر بو شخصى دريايه القا ايده‌لم اكر دبنه چوكوب كيدر ايسه بنو راسبدندر واكر يوزينه چقارسه بنو طفاوه‌دندر ديو تعليم طريق ايلديكى باعث خندهٔ جماعت اولمشدر انتهى (الارساب) همزه‌نك كسريله آجلغك شدتندن كوز ايچنه باتوب كتمك معناسنه‌دركه مجازدر يقال ارسب القوم اذا ذهبت اعينهم فى رؤسهم جوعا (الروسب) جوهر وزننده آفت وداهيه‌يه اطلاق اولنور (المراسب) مراتب وزننده اواسى معناسنه‌دركه متين ومحكم اسطوانه وستونلره اطلاق اولنور يقال بناء له المراسب اى الاواسى مراسب مرسبك واواسى آسيه‌نك جمعلريدر (الرستبى) رستمى وزننده محدثيندن ابو شعيب صالح بن زياد الرستبى‌در لكن مؤلف نسبتنى بياندن سكوت ايلمشدر (الرشبة) رانك ضمى وشين معجمه‌نك سكونيله ايچى بوش هندستان جوزنه دينور كه آنكله قبق كبى صو آلنوب ايچيلور وحالا تاركيله دخى ايدرلر (المراشب) مراتب وزننده كوپلرك آغزلرنى صوادقلرى چامورلره دينور مفردنى بيان ايلمامشدر (الرصب) رانك وصادك فتحيله اورته يرمغله شهادت يرمغنك دبندن اولان ارالغنه دينور (الرضب) رانك فتحى وضاد معجمه‌نك سكونيله آغز يارنى اموب صورمق معناسنه‌در كرك كندى اغزينك يارنى ايچنه چكوب صورسون وكرك محبوبه‌نك يارنى امسون كه آبدار امرود كبى صوريلوب اميلور يقال رضب الرجل ريق المرأة رضبا من الباب الاول اذا رشفه ويغمور شدت وفرتله دوكلمك معناسنه‌در يقال رضب المطر اذا سح وهطل وقيون يتاغنه كيروب ياتمق ربوض معناسنه‌در يقال رضبت الشاة اى ربضت (الترضب) تفعل وزننده بودخى آغز يارنى اموب صورمق معناسنه‌در يقال ترضب ريق المرأة بمعنى رضبه (الرضاب) غراب وزننده صوريلان ياخود صورلمق شانندن اولان آغز يارينه دينور على قول آغزيارينك آغز ايچره اولان پاره‌لرينه دينور وبوبساقك غيريدر يقال رشف رضابها وهوالريق المرشوف اوقطع الريق فى الفم ورضاب قورى مسك اوفانتيلرينه دينور وقار وشكر وطلو بارچه‌لرينه دينور

و لعاب العسل معناسنه درکه بال یوزنده حادث اولان کپوك طرزنده نسنه در وچه وشبنم دیدکاری رطوبتك شجر اوزره دوشن پارهلرینه دینور که بلوك بلوك دوشدکده هر بلوکی اوله جقدر (الراضب) سدر اغاجندنکه عربستان کراسی تعبیر اولنور بر نوع اسمیدر طرابزون خرماسی دیدکاری دخی اول نوعدندر واحدی راضبه ورضبه در فتحاتله لکن رضبه راضبك مفردی اولمق ناملایمدر ظاهرا علی العکس اولمقدر بوراده خدشه واردر وراضب شدت و وفرتله یاغان یغموره دینور یقال مطر راضب ای سخ (المراضیب) میمك فتحیله محبوب ومحبوبهلرك شیرین وشکرین اولان آغزی یارلرینه دینور ارباق عذبه معناسنه که امیلوب صورلمق شانلرندندر (الرطب) رانك فتحی وطانك سکونیله یاش معناسنه درکه قوری مقابلیدر یقال شیء رطب ای ضدیا بس وتر وتازه وملایم نسنهیه اطلاق اولنور یقال غصن رطب وریش رطب ای ناعم ویقال غلام رطب ای فیه لین النساء یعنی محبوبهلرك یالوذه تنلری کبی تر ونرم وتازك بدنلو محبوب اوغلاندر (الرطوبة) رانك ضمیله (والرطابة) کرامه وزننده یاش اولمق معناسنه در یقال رطب الشیء ورطب رطوبة ورطابة من الباب الخامس والرابع اذا ندی و هو خلاف الیابس ورطابه اغاجده خرما رطب اولمق معناسنه در کما سیذکر یقال رطب البسر ورطب رطابة من الباب الاول والخامس اذا صار رطبا بوراده رطب الرطب نسخهلرنی شارح تغلیط ایلمشدر (الرطیب) امیر وزننده یاش نسنهیه دینور وتر وتازه وملایم شیئه دینور وتازه خرمایه دینور یقال تمر رطیب ای مرطب (الرطب) رانك ضمیله (والرطب) ضمتینله تازه ویشل چایرلغه وچمنزاره وسبزوات بستانه دینور وتازه یشل شجره دینور علی قول تازه ویشل چایر وچمن بلوکنه دینور (المرطبة) محسنه وزننده تازه ویشل چایرلق یره دینور یقال ارض مرطبة ای کثیرة الرطب (الرطب) صرد وزننده نضیج بولمش تازه خرمایه دینور مفردی رطبه در هایله جمعی ارطاب کلور یقال کثر رطب النخل ورطبه وارطابه وهو نضیج البسر وتازه خرما بیع ایدنه رطبی دینور احمد بن سلامة الرطبی کبار شافعیه دن فقیه مشهوردر وحفیدی قاضی ابو اسحق ابراهیم بن عبدالله بن احمد وبرادر زادهسی محمد بن عبید الله الرطبی محدثیندندر ابو القاسم بن البسری راویسیدر (الترطیب) تفعیل وزننده خرما قوروغی کالن بولوب رطب اولمق معناسنه در یقال رطب البسر ترطیبا اذا صار رطبا وبرکسیه تازه خرما یدرمك معناسنه در یقال رطب القوم اذا اطعمهم الرطب وبر نسنهیی اصلادوب یاشارتمق معناسنه در یقال رطب الثوب اذا بله (الارطاب) همزهنك کسریله خرما قوروغنك رطب اولمسی زمانی کلوب چاتمق معناسنه در یقال ارطب النخل اذا

حان اوان رطبه وبركسه‌نك خرماسی كالن يولوب رطب اولمق معناسنه‌در يقال ارطب القوم اذا ارطب نخلهم وبرنسنه‌يی اصلادوب ياشارتمق معناسنه‌در يقال ارطب الثوب اذا بله (الرطبة) تمره وزننده يونجه تعبير اولنان نباته دينور فصفصه كبی جمعی رطاب كلور رانك كسريله ورطبه نرم تن تر وتازه نازنين محبوبه‌يه دينور يقال جارية رطبة ای رخصة (الرطب) رانك فتحی وطانك سكونيله (والرطوب) قعود وزننده طواره يونجه يدرمك معناسنه‌در يقال رطب الدابة رطبا ورطوبا اذا علفها رطبة وبركسيه تازه خرما يدرمك معناسنه‌در يقال رطب القوم اذا اطعمهم الرطب (الرطب) فتحتينله لسانه صواب و خطانه كلورسه سويلك معناسنه‌در يقال رطب الرجل رطبا من الباب الرابع اذا تكلم بماعنده من الصواب والخطأ (يارطاب) حرف ندا ايله قطام وزننده كه كسر اوزره مبنيدر نسوانه مخصوص كلمه سب ودشنامدر دائما مرطوب الفرج اولمق حسبيله زنا وجورندن كنايه‌در (المرطوب) رطوبتلو كشی‌يه دينور كرك حسی وكرك معنوی اولسون (المرطبه) مرحله وزننده صوبی شور قويولر ارالغنده صوبی طتلو اولان قويی‌يه واشمه‌يه دينور يقال ركية مرطبة ای عذبة بين املاح (الرعب) رانك ضمی وعينك سكونيله اسمدر قورقويه ديتوركه درونه عارض اولور فزع معناسنه وضمتينله لغتدر مؤلفك بصائرده بيانه كوره رعب درون انسانی امتلاء خوف وفزعدن ناشی عمل و حركت واقدامدن منقطع اولمق حالتنه موضوعدر پس امتلاء معناسنی ملاحظه ايله رعب رانك فتحی وضميله طولدرمق معناسنه استعمال اولنور تقول رعبت الحوض ای ملأته وانقطاع معناسنی تصور ايله قطع معناسی اخذ و استعمال اولنور تقول رعبت السنام ای قطعته انتهی ورعب رانك ضمی وفتحيله قورقمق معناسنه‌در يقال رعبه رعبا من الباب الثالث اذا خوفه و رعب رانك ضميله قورقق معناسنه كلور يقال رعب الرجل رعبا اذا فزع ورعب اوقك تيرن كيرمجك يرينه دينور رعظ معناسنه جمعی رعبه كلور قرده كبی ورعب رانك فتحيله طولدرمق معناسنه استعمال اولنور يقال رعب الحوض رعبا من الباب الثالث اذا ملأه وكوكرجين بلند آواز ايله نغمه وتطريب ايدرك اوتمك معناسنه‌در كويا كه اول شديد آوازه وآهنكله سائر كوكرجينلری قورقودر ياخود مجاری صوتنی اول هنكامه ايله طولدرر يقال رعبت الحمامة اذا رفعت هديلها وشدته وكسمك معناسنه‌در يقال رعب السنام وغيره اذا قطعه ورعب سحر وبوكی و سيميايه متعلق رقيه و افسونه اطلاق اولنور كه كوزی طولدروب قلبی مرعوب ايدر وصف بالمصدردر و وعيد معناسنه‌در كه برامر مضر وقبيح ايصالنی وعد ايله تخويف ايلك حالتندن عبارتدر و عربلرك تعجيج و تقفيه

ایله ایراد ایلدکلری کلامه اطلاق اولنور بوندن مراد سلفده کهنهٔ عربك تعبیرات کاهنه‌لری اولان غریب الالفاظ طمطراقلو مسجع ومقفی کلاملری اولهجقدرنته‌که سطیح نام کاهنك بورسمه بعض کلاملری تاریخ ابن خلکان و سائر کتب سیر وتواریخده مسطوردرورعب اشبو معانیٔ ثلاثه‌دن مصدر اولور باب ثالثدن اولهرق ورعب برکسه‌نك درونه عارض اولان قورقویی تسلیت و تطمین یاخود تقویت قلبله کسر و ازاله ایتمك معناسنه کلور یقال رعبه اذا کسر رعبه (المرعوب) برنسنه‌دن قورقش کسیه دینور (الرعیب) امیر وزننده مرعوب معناسنه‌در وشول سموز انسان وحیوانه اطلاق اولنورکه بدنندن کویا که یاغ تقاطر ایدر اوله طولمق معناسندن مأخوذدر یقال هو رعیب ای سمین یقطر دسما (الترعیب) تفعیل وزننده (والترعاب) تذکار وزننده قورقمق معناسنه‌در یقال رعبه ترعیبا وترعابا اذاخوفه وکوکرجین آواز بلند ایله تطریب ایدرك اوتمك معناسنه‌در یقال رعبت الحمامة بمعنی رعبت وکسمك معناسنه‌در یقال رعبه اذا قطعه وبرکسه‌نك قورقوسنی کیدروب قلبنی تأمین وتطمین ایتمك معناسنه‌درکه بابی ازاله ایچوندر یقال رعبه ای اصلح رعبه (الارتعاب) قورقمق معناسنه‌در یقال رعبه فارتعب (الترعابة) تانك کسریله یك قورقمق کسیه دینور فروقه معناسنه (الترعیبه) تانك کسریله کسیلن اورکج مقوله‌سی نسنه‌دن برپاره‌یه دینور جمعی ترعیب‌در بعض نسخه‌ده تراعیب مرسومدر (الرعبوبة) رانك ضمیله ترعیبه معناسنه‌در واتنه طولو بالا بلند اندامله محبوبه‌یه دینور علی قول تازه وخوب چهره وسیمتن وشیرین ونازنین اولانه یاخود یالوذه کبی نرم تن محبوبه‌یه دینور ویك جنبشلو طیاشه و سبکپا ناقه‌یه دینور و خرما چیچکنك دبنه دینور (الرعبوب) بودنی رانك ضمیله (والرعیب) رانك کسریله رعبوبه معناسنه‌درکه علی الاختلاف وصف مذکور اوزره اولان محبوبه‌یه دینور یقال جاریة رعبوبة ورعبوب ورعیب ای شطبة تارة اوبیضاء حسنة رطبة حلوة اوناعمة ورعبوب ضعیف وجبان کسیه دینور (الراعب والرعاب) شداد وزننده رعب مرقومدن اسم فاعلدر افسونکاره دینورکه کوزبایجی تعبیر اولنور و وعید ایله خلقی تخویف ایدن کسیه دینور وتسجیع وتقفیه ایله کلام تکلم ایدن کاهنه دینور وراعبة برارض مخصوصه‌در که راعبیه دیدکلری کوکرجینلر اورایه منسوبدر شارح دیرکه ذکر اولنان رعب حمامه معناسندن مأخوذ اولدیغی دخی منقولدر انتهی (المرعب) اسم فاعل بنیه‌سیله بو دخی کوده‌سی لحم و شحم ایله مملو اولان انسان وحیوانه دینور رعیب کبی وبونلر عضوه دخی صفت اولورلر (المرعبه) مرحله وزننده شنلکسز تك وتنها یره دینورکه البته انسانه اورادن وهم و رعب عارض و مستولی اولور فقرة مخیفه معناسنه و مرعبه مصدر میمی

اولورسن غافل كندى عائلكده ايكن بركسه ناكهانى صچرايوب يانكه يا اوزرينه دوشمكله سنى بكلمك معناسنه يقال رعبه مرعبة و هى ان يثب احد فيقعد عندك وانت غافل (الرغيب) جندب وزننده بودخى خرما چكرنك دبنه دينور (الرغباء) صحراء وزننده برموضعدر (الرغبليب) زنجبيل وزننده دائما ملاطفه ومطايبه‌ايدن مزاحه خاتونه دينور وقادر اولديغى اثوابى وسائر نسنه‌يى پرتوب پاره‌لين انسانه وسائر جانوره دينور (الرغب) رانك فتحى وضمى وغين معجمه‌نك سكونيله (والرغبة) رانك فتحيله برنسنه‌يى ديليوب خواهش ايتمك معناسنه‌در يقال رغب فيه رغبا ورغبة من الباب الرابع اذا اراده وعن كلمه‌سيله صلهلنسه‌قده اعراض ايتمك معناسنه اولور يقال رغب عنه اى لم يرده و يقال رغب بنفسه عنه اى رأى لنفسه عليه فضلا يعنى كندى نفسنده فلانه ياشيء آخره نسبت فضل ومزيت مشاهده ايتمكله آندن اعراض ايدوب كندى نفسنه مشغول ومقيد اولدى مؤلفك بصاردە بيانه كوره اصل رغب ورغبه برنسنه متوسع اولمق معناسنه موضوعدر يقال رغب الشيء اذا اتسع بعده بومناسبتله اراده وخواهشك وسعتلو يعنى برنسنه‌يى پك آرزومند و طلبكار اولمق معناسنه استعمال اولنمشدر ومادة مزبوره فى والى ايله معنای مذكوردە مستعملدر وعن ايله تولى واعراض معناسنده استعمال اولنور كويا كه آندن روكردان اولوب غيرى شيئه راغب اولمش اولور ومصباحك بيانه كوره بنفسه دخى متعدى اولور يقال رغبته رغبا (الارتغاب) افتعال وزننده بودخى رغبت وازاده معناسنه‌در يقال ارتغب فيه اذا اراده (الرغب) فتحتينله (والرغبى) رانك فتحى وضمى وغينك سكونى والفك قصريله (والرغباء) صحراء وزننده (والرغبوت) رهبوت وزننده (والرغبوتى) فتحتين و الفك قصريله (والرغبان) فتحاتله (والرغبه) رانك ضمى وفتحيله تذلل و اخلاصله دعا ايتمك ياخود يلوارووب زارى و نياز ايتمك معناسنه‌در يقال رغب اليه رغبا و رغبى ورغباء ورغبوتا ورغبوتى ورغبانا ورغبة وبحركة اى ابتهل اوهو الضراعة والمسألة (الارغاب) همزنك كسريله (والترغيب) تفعيل وزننده رغبت ايتدرمك معناسنه‌در يقال ارغبة اليه ورغبه ترغيبا (الرغيبة) حبيبه وزننده رغبت اولنان شيئه دينور وچوق ويركى يه اطلاق اولنور جمعى رغايب كلور شارح ديركه ليله رغائب بوندندركه عطايای جزيله و مواهب جليله كيجه‌سيدر مادر نبى عليه السلام اولان آمنه جنابلرى پدر والا كهر نبوى اولان عبد الله ايله اول كيجه زفاف و رحم مومى اليها صدف درهٔ نبالت اتصاف اولمشدركه اولين شب جمعهٔ رجب شريفدر (الرغب) رانك ضمى وضمتينله كثرت اكل وشدت شره وحرص معناسنه‌دركه صوغمزلق تعبير اولنور يقال رغب الرجل رغبا من الباب الخامس

اذا كان كثير الاكل و شديد النهم ورغب ضمتينه شول يك ومتين يره دينوركه طبراغنك آقوب كتمسى مطر كثيره موقوف اوله ياخود واسع و طبراغى ملايم وسهل اوله وشول دره‌يه دينوركه بيوك وايجريسى واسع اولمغله چوق صواستيعاب ايليه ورغب رانك ضميله ورغب ضمتينه معناى مزبورلردن مصدر اولورلر يقال رغب رغبا ورغبا من الباب الخامس (الرغيب) امير وزننده اكول و حريص كشى يه دينوركه صوغمسز تعبير اولنور وشول دره‌يه و سائر نسنه‌يه دينوركه ايجريسى كنكيش اولوب چوق صو وچوق شئ آله يقال وادرغيب اى ضخم كثير الاخذ واسع (الرغاب) سحاب وزننده رغيب معناسنه‌در يقال ارض رغاب اى رغيب (المرغب) محسن وزننده زنكين ومالدار كشى يه دينور يقال رجل مرغب اى موسر (المراغب) ميمك فتحيله معاش خصوصنده مضطرب اولان كمسه‌لره دينور (المرغاب) ميمك فتحيله برموضع آديدر ومر و شاهجان قضاسنده برنهر اسميدر وخراسانده شهر هراة اعمالندن برقريه آديدر (المرغاب) ميمك كسريله مالك بن حمار نام كمسه‌نك قلجى اسميدر (مرغابين) ميمك فتحى وتثنيه بنيه‌سيله بصره قضاسنده برموضعدر (الرغابى) رغامى وزننده جكرده اولان زياده درك جكر كوشه تعبير اولنور (رغباء) صحراء وزننده بر قوبى آديدر (رغبان) عطشان وزننده اسامئ رجالدندر عبد العظيم بن حبيب بن رغبان محدثيندندر امام ابو حنيفه عليه الرحمه حضرتلرندن روايت حديث ايتمشدر ثقه‌دن اولمامغله متروك الروايه‌در (مرغبون) ميمك وعينك فتحيله بخارا قضاسنده‌برقريه‌در (الرغبانه) رانك ضميله نعلين تعمه‌سنك پردن طرفه كلن‌عقده‌سنه دينوركه عرب نعلينده اولور (الرقيب) رانك فتحيله اسماء حسنادندر جل اسمه حافظ ونكهبان معناسنه در وبر نسنه‌نك ظهور و وقوعنى كوزه‌ديجى منتظر معناسنه در يقال هو رقيب له اى منتظر وبكجى حارس وپاسبان معناسنه‌در يقال هو رقيب القوم اى حارسهم راغبك مفرداتده بيانه كوره رقيب لفظى رقبه‌دن مأخوذدركه بيونه دينور حافظ ونكهبان اولان كمسه شئ محفوظك رقبه‌سنى حفظ ورعايت ياخود محافظه‌سى جهته كندى رقبه‌سنى رفع ايتمك مناسبتيله اشتقاق صورت بولمشدر انتهى و رقيب قاربازلرك امين ومعتمدلرى اولان كمسيه دينور على قول ضريب يعنى قمار اوقلرى اوزره ناظر ومؤكل تعيين اولنان امينلرينه دينور وقمار اوقلرندن اوچنجى اوقه دينور ونوء كوكبلرندن يعنى يغموره دلالت ايدن كوكبلردن شول كوكبه دينوركه مقابلنده اولان كوكبه منتظر اولور يعنى اول طلوع ايتدكده بوغروب ياخود اول غروب ايتدكده بوطلوع ايدر مثلا اكليل ثريانك رقيبيدر نتهكه نوء ماده‌سنده بيان اولندى وشول كوكبه دينوركه طالعده اولوب غاربه مراقب اوله بونك مفهومى اولكيدن

اعم در علی قول منازل قردن احدهما آخره مراقب اولان منزله اطلاق اولنورکه بربسی طلوع ایتدکده مقابلنده واقع اولان غروب ایدر قول اوله کوره مثلا عشا وقتنده ثریا طلوع ایتدکده اکلیل غروب ایدر علی العکس دخی بویلجه در وقول ثانی یه کوره مثلا منزل غفر شرطین رقیبیدر ورقیب زبرقان ابن بدرك فرسی اسمیدر ورقیب عموجه زاده یه اطلاق اولنور وبو محافظ معناسندندر یاخود میرانی ایجون انتظار معناسندندر یقال هو رقیبه ای ابن عمه وبر کونه خبیث و موذی حیه یه دینورکه عاشق رقیبی کبی مضر وملعون اولور جمعی رقیبات کلور ورقب کلور ضمتینله ورقیب برکسه نك اولاد واقربا وعشیرتندن کندیدنصکره یرنده قلان خلفنه اطلاق اولنور و بو رقیب کوکب معناسندن مأخوذدر یقال هو رقیبه ای خلفه (الرقبة) رانك کسریله (والرقبان) حرمان وزننده (والرقوب) قعود وزننده (والرقابه) کرامه وزننده (والرقوب) قبول وزننده (والرقبة) فتحاتله کوزتمك انتظار معناسنه در یقال رقبه رقبة ورقبانا ورقوبا ورقابة ورقوبا ورقبة من الباب الاول اذا انتظر وبرنسنه یی حفظ و حراست ایتمك معناسنه در یقال رقبه اذا حرسه وبرکسه نك کردنه ایپ یاپالهنك طاقق معناسنه در یقال رقب فلانا اذا جعل الحبل فی رقبته (الترقب) تفعل وزننده برنسنه یی کوزتمك ومنتظر اولمق معناسنه در یقال ترقبه ای انتظره (الارتقاب) افتعال وزننده ترقب معناسنه در یقال ارتقبه ای انتظره ویوکسك یره چقمق معناسنه در یقال ارتقب الرجل اذا اشرف وعلا ای ارتفع علی مکان عال (المرقبة والمرقب) میملرك و قافلرك فتحیله اسم مکان در یوکسك یره دینورکه دیدبان اورایه چقوب اطرافی کوزه در (المراقبة) مفاعله وزننده (والرقاب) رانك کسریله بودخی برنسنه یی حفظ وحراست ایتمك معناسنه در یقال راقبه مراقبة ورقابا اذا حرسه مراقبهٔ صوفیه دخی بومعنادندرکه هر امرده رضای باری طرفنی محافظه ایدوب کذلك جمیع احوالنه دائما علم الهی محیط اولدیغنی ملاحظه ایله نفسنی محارسه ایتمکدن عبارتدر ومراقبه اهل عروض اصطلاحنده درکه بحر مضارعك وبحر مقتضبك عروضی برکره مفاعیل و برکره مفاعیلن اولمقدن عبارتدر شارح دیرکه ظفریاب اولدیغمز نسخه لرك مجموعنده بورسمه مرسومدر کذلك مؤلف خطیله اولان نسخه ده مفاعیلن جزؤنده یاء ثابتدر صواب اولان یانك سقوطیله مفاعلن اولمقدر زیرا یا ونوندن هربری آخره مراقبدر وجه تسمیه دخی بودرکه مفاعیلن جزؤنده آخر سبب اولان نون کندیدن مقدم اولان آخر سبب ایله که یادر جمیعا ثابت اولمز علی العکس دخی بویلجه در کویا که احدهما آخرك سقوطنه مراقبدر پس یاء ثابت اولورسه نون ساقط و نون ثابت اولورسه یاء ساقط اولور بوصورتده مفاعیلن عنوانی زیغ قمله دوچار اولمشدر ومؤلف همان

بحر مضارعه مثال ايراد ايلدى قالديكه بحر مقتضبده مراقبه مفعولات جزؤنده جاريدركه واوى فايه وفايى واوه مراقبدر بردفعه معولات اولوب مفاعيل جزؤنه نقل اولنور وبردفعه مفعلات اولوب فاعلات جزؤنه نقل اولور انتهى (الرقبه) رانك كسريله اسمدر تحفظ معناسنه‌درکه خوف و انديشه اولنان نسنه‌دن غافل اولميوب تبصر ايله آندن صاقنوب قورنمق حالنه دينور وقورقويه اطلاق اولنور ورقبه برماله آباء واجداد ارثيله مالك اولميوب كلاله جهتيله وارث اولمغه اطلاق اولنور خفى النسب اولمغله ميراث كندوسنه تسليم اولنمامق خصوصنده خوف وانديشه ايلديكنه بناء يقال ورث فلان مالا عن رقبة اى ورثه عن كلالة لم يرثه عن آبائه ويقال ورث مجدا عن رقبة اذا لم تكن آباؤه امجادا و عربلر لم يرثه عن كلالة ديرلر اكا خارجدن مالك ومتصرف اولدى بلكه قرب واستحقاقله متصرف اولدى معناسنه خلاصه‌سى كندى استحقاقيله مالك اولمق موقعنده استعمال اولنور (الرقبى) بشرى وزننده ارقاب ماده‌سندن اسمدر برملكى برکسيه شول شرطله ويرمكدركه كرك واهب و كرك موهوب له قنقسى مقدم وفات ايدرسه ملك مزبور واهبك ورثه‌سنه رجوع وانتقال ايليه على‌قول مثلا برمنزلى برکسيه شول شرطله تفويض ايلمكدركه اول كسنه مدة العمر آنده ساكن اولوب بعد وفاته آنده ديكر فلان كسنه ساكن اوله كلا التقديرين ملكيت همان رقبه‌يه تعلق ايدوب ملك مستقر اولمزكه وارثلره انتقال ايليه يقال هذه الدار لك رقبى وهى ان يعطى انسانا ملكا فايهما مات رجع الملك لورثته اوان يجعله لفلان يسكنه فان مات ففلان شارح ديركه اشبو مسئله رقبى كتب فقهيه‌ده مسئله مخصوصه‌در وصحاح عبارتى اوزره مشروحدركه برکسيه بو وجه اوزره ملكنى هبه ايلمكه دينورکه واهب ايله موهوب له قنقسى مقدم وفات ايدرسه ملك مزبور باقى فلان كسه‌نك اوله پس هرحالده كويا كه احدهما آخرك وفاتنه مترقب اولمغله بو معنادن مأخوذ اولور انتهى (الارقاب) همزه‌نك كسرى ايله برکسيه ملكنى ذكر اولنان رقبى جهتيله هبه وتفويض ايلمك معناسنه‌در يقال ارقبه الرقبى ويقال ارقبه الدار اى جعلها له رقبى (الرقوب) صبور وزننده شول عورتدركه زوجنك قوتنه منتظره اولمكله يارثنه مظهر ياخود زوج آخر ايله بهره‌ور اوله يقال امرأة رقوب اذا كانت تراقب موت بعلها وشول ناقه‌يه دينورکه مزاحمه وقتنده حوضه قريب اولميوب اندفاع مزاحمه‌يه ترقب ايدر اوله بوخصلت محموده‌در ورقوب اولادى طورمين خاتونه دينور على قول ولدى فوت اولمش خاتونه دينور شارحك بيانه كوره معناى اخيرده رقوب رجل ومرأه‌ده مشتركدر اولادى طورمين كسه‌نك بر ولدى ظهور ايلدكده معمر اوليه‌جغنى بالتجربه تيقنى سببيله آنكدخى و فاتنه مترقب اولور

وشق ثانی یه کوره ولد جدیده یاخود صواب اخروی یه منتظر اولور (ام الرقوب) بلا وداهیه‌نك کنیه‌سیدر (الرقبة) فتحاتله بیونه دینور عنق معناسنه علی قول بیونك اکسه طرفندن کوکنه دینور جمعی رقاب کلور رانك کسریله و رقب کلور فتحتینله وارقب کلور افلس وزننده ورقبات کلور حرکات وزننده ورقبه کوله یه وجاریه یه اطلاق اولنور مرکوبه رأس وظهر اطلاق اولندیغی کبی عادتا اسیر ومملوك بیونه پالهنك طاقوب ویوندن اخذ اولنمق ملابسه‌سیله ذاتدن کنایه اولنمشدر تسمیة الکل باسم البعض المقدم قیلندندر اذا قیل اعتق رقبة فکأنه قال اعتق عبدا اوامة ورقبه اسامیدندر رقبه‌که جعدة صحابی عبدیدر تابعیندندر ورقبة بن مصقله تبع تابعیندندر و ملیح بن رقبه محدثیندندر (الارقب) اقرب وزننده ارسلانه دینور وقالین بیونلو کسیه دینور (الرقبانی والرقبان) فتحاتله بونلرده قالین بیونلو کسیه دینور (الرقب) تعب وزننده آندن اسمدر قالین بیونلو غه دینور (ذوالرقیبة) جهینه وزننده القابدندر ذوالرقیبه مالك القشیری شعرادندر وذوالرقیبة بن مالك بن عبد الرحمن بن کعب بن زهیر محدثدر (رقبان) فتحاتله برموضعدر (الاشعر الرقبان) برشاعردر (الرقابة) کذابه وزننده وغدمعناسنه درکه برقومك خدمتکاریدر بارخانه‌ده قالوب آنلرك امتعه و اشیالرنی کوزه‌دوب حفظ وحراست ایدر (المرقب) معظم وزننده شول دری یه دینور که مذبوحك باشی ویونی طرفندن یوزلمش اوله (الرقبة) جرعه وزننده قبلان شکار ایتمك ایچون قازیلان چقوره دینور نته‌که ارسلان صیدی ایچون قازیلن چقوره زبیه دینور (الرکوب) قعود وزننده (والمرکب) مقعد وزننده بنمك وسوار اولمق معناسنه‌در یقال رکب الفرس رکوبا ومرکبا من الباب الرابع اذا علاه وکناه یاخود برناسزا فعل ایشلمك معناسنه استعمال اولنور کویاکه فعل مزبوره رکوب ایتمش اولور یقال رکب الذنب اذا اقترفه (الرکبة) رانك کسریله رکوبدن اسمدر بنمك حالتنه دینورکه بنمه و بنش تعبیر اولنور (الارتکاب) اکتساب وزننده بودخی بنمك معناسنه‌در یقال ارتکبه بمعنی رکبه وکناه یاخود ناسزا فعل ایشلمك معناسنه‌در کویاکه اکا بنوب یاخود کندی اوزرینه بندرمش اولور یقال ارتکب الذنب بمعنی رکبه (الراکب) اسم فاعل‌در سوار معناسنه‌در که پیاده مقابلیدر بعضلر بونی دوه یه رکوب ایدنه تخصیص ایلدیلر نته‌که اسب سوار اولانه فارس وخرسوار اولانه حمار اطلاق اولنور وراکبك جمعی رکاب کلور رانك ضمی وکافك تشدیدیله ورکبان ورکوب کلور رالرك ضمیله ورکبه کلور قبله وزننده وراکب خرما اغاجنك یوقریسنده اولان شول داله دینورکه اشاغی یه صارقش اولوب لکن پره یتشمامش اوله شارح دیرکه بعض امهاتده راکب خرما اغاجی دیبدن چقان شول فدان

ایله مفسر در که آنك بشقه کوکی اولمیه نته‌که صحاحده دخی بوکونه در انتهی وراکب طاغمق تیه‌سنه اطلاق اولنور (الرکوب) صبور وزننده (والرکاب) شداد وزننده کثیر الرکوب اولان کشی یه دینور یقال رجل رکوب و رکاب ای کثیر الرکوب ورکوب ورکوبه هایله بنیت دوه‌سنه دینورکه یوك اورلیوب خاصة بنك اتخاذ اولنان دوه‌در علی قول رکوب خاصة بنیت طوارینه دینور که بنلکه تخصیص اولنمشدر دوه وسائر حیواندن دابهٔ مرکوبه معناسنه ورکوبه هایله شول دابه‌یه اطلاق اولنورکه هم رکوب وهم اعمال اولنمغه تعیین اولنه یعنی هم بنیت وهم ایش‌طواری اوله بودخی کرك دوه وکرك سائر طوار اولسون ورکوبه‌قوللنلمش اکدی ناقه‌یه دینور کاسیذکر و رکوبه حرمین ینده برثنیه یعنی پربیلك آدیدر ورکاب‌که شداد وزننده‌در علی بن عمر نام محدثك جدی اسمیدر (الرکب) رانك فتحی وکافك سکونیله اسم جعدر خاصة اشتر سوار اولان کروه وقافله‌یه دینورکه اون نفر دخی زیاده اوله علی قول بو راکبك جعیدر و بعضا اسب سوارانه دخی اطلاق اولنور قول اوله کوره جمعی ارکب کلور افلس وزننده و رکوب کلور ورکب مصدر اولور برکسه‌نك دیزینه اورمق معناسنه علی قول صاچندن طوتوب دیزیله آلنه اورمق معناسنه‌در یقال رکبه رکبا من الباب الاول اذا ضرب رکبته اواخذ بشعره فضرب جبهته برکبته وعلی رأی مطلقا دیز ایله اورمق معناسنه در یقال رکبه اذا ضربه برکبته ورکب اسامیدندر رکب المصری اصحابدندر علی قول تابعیندندر ورکب اشعریوندن برقبیله پدرینك اسمیدر (الارکوب) همزه‌نك ضمیله ذکر اولنان رکبدن اکثره اطلاق اولنورکه دوه راکبلریدر (الرکبة) فتحاتله عدد جهتندن رکبدن اقل اولان اشتر سوارانه اطلاق اولنورکه اون نفردن‌اقل اولور (الرکاب) رانك کسریله بینك دوه‌لرینه دینور جمازه کبی مفردی راحله‌در لفظندن مفردی یوقدر جمعی رکب کلور کتب وزننده ورکابات کلور رانك کسریله ورکایب کلور ورکاب اوزنکی یه دینورکه آت اکرنده اولور نته‌که پالانه طاقیلن ایپ وقایش اوزنکی یه غرز دینور جمعی رکب کلور کتب وزننده وزیتون یاغنك وصفنده زیت رکابی دیدکلری رکاب دوه‌لرینه تحمیل ایدوب شامدن جلب اولندیغنه مبنیدر ورکاب اسمادندر محدثیندن ابراهیم بن خبازك جدی اسمیدر رکاب السحاب ایله اطلاق اولنور کویاکه سحابك مرکوبیدر (المرکب) مقعد وزننده مرکب بر وبحره شاملدر یعنی طواره وکمیه اطلاق اولنور جمعی مراکب کلور وبو اسم مکاندر (المرکب) معظم وزننده اصل ومنبت معناسنه استعمال اولنور یقال فلان کریم المرکب ای الاصل والمنبت و شول کسیه اطلاق اولنور که اوزرنده غزا ایدوب نصف غنیمت کندیسنه عائد ونصفی صاحبنه ویرمك شرطیله

آت استعاره ایلیه (التركيب) تفعيل وزننده برکسیه اوزرنده غزا ایدوب اغتنام ایلدیکی غنایمك نصفنی کندوسنه ویرمك قولیله آت اعاره ایتمك معناسنه‌در یقال ركبه الفرس اذا اعاره ليغزو عليه فيكون له نصف الغنيمة وبر شیئی شیئ آخره مقتضاسنجه یناشدرمق وضم والصاق ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال ركبه تركيبا اذا وضع بعضه على بعض ومنه ركب الفص فى الخاتم والسنان فى القناة ترکیب نحوی بوندن مأخوذدر (الاركاب) همزه‌نك کسریله طایك بنلکه صلاحیتی وقتی کلمك معناسنه‌در یقال اركب المهر ای حان ان يركب (الركبانة) رانك فتحی وکافك سکونیله (والركابة) کذلك رانك فتحی وکافك سکونیله (والركوب) حلبوت وزننده بنلکه صلاحیتی اولان یعنی بینك ناقه‌سنه دینور على قول چوق یتلوب وقوللنلمغله اکدی وآلشق اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة ركوبة کا ذکر وركبانة وركابة و ركبوت ای ترکب اومذللة (الراكبة والراكوب والركابة) کنایه وزننده راکب مذکور کبی خرما اغاجنك بالاسنده اولان شول شاخه دینورکه اشاغی‌یه صارقق اولوب لکن یره طوقنمیه (التركب) تفعل وزننده (والتراكب) تفاعل‌وزننده ترکیدن مطاوعدر مرکب اولمق معناسنه یقال ركبه تركيبا فتركب وتراكيب (الركب) امیر وزننده شیئ آخره ترکیب یعنی وضع والصاق اولنان شیئه دینور یوزکه وضع اولنان قاش کبی وتمرنه چکورلمش اوق کبی ویرکسه ایله برابرجه طواره بنن کسیه دینورکه همرکاب اولهجقدر وترلارده اولك تعبیر اولنان قطعه‌یه دینور مشاره معناسنه‌که بستانلرده تخته تعبیر اولنور على قول مزرعه وبساتینده واقع ایکی دیرمك یعنی ایکی مشاره‌نك وایکی تخته‌نك اراسنده جریان ایدن جدوله دینورکه آندن تخته‌لره صو افراز واجرا اولنور یاخود ایکی خرماتلك یاایکی باغك مابینه دینور یاخود ترلایه دینور مزرعه معناسنه جمعی رکب کلور کتب وزننده اساسك بیانه کوره ایکی نهر بینده اولان آطه طرزنده تپه‌یه دینور ورکب شول خرما اغاجلرینه دینورکه آرقك کنارنده یاخود غیری یرده مسطواری صره صره دیکلمش اولهٔ یقال نخل ركيب اذا كان قد غرس سطرا على جدول اوغير جدول سائر اشجاره دخی استعمال اولنور کاغدخانه‌جدولی کنارنده آراسته‌اولان قاره اغاجلر کبی (الركبان) رانك ضمیله راکبك جمعیدرکه ذکر اولندی رکبان السفیل بو معناندر که بغدای سنبله سنك قبوقدن ابتدا چقان دانه‌لرینه اطلاق اولنور رواكب الشحم دوه اورکجنك ایلروسنده بری بری اوزره متراکب بول بول انجه طریقلره اطلاق اولنورکه یاغندن اوزون اوزون تل شکلنده طریقلردر نتدکه کیروسنده اولانه روادف اطلاق اولنور (الركبة) جرعه وزننده صلیبان

دیدکاری اوت بچلدکدنصکره یرده قلان کوکنه دینور وبدنده اویلغك اشاغیسیله بالدرك یوقریسی قاوشدیغی یره دینورکه دیز تعبیر اولنور علی قول حیوانك اوك ایاقلرنده وظیف ایله یعنی بالدر ایله ذراعك یعنی قوللك قاوشدیغی یره دینور نته که قیچ ایاغنده کی موصله عرقوب دیرلر قالدیکه بونکله معنای اوللك بینده فرق یوقدر نهایت اولکی انسانله ایکنجی سائر حیوانله تمثیلدر تخصیص دکلدر یاخود رکبه انسان وحیوانك مرفق ذراعنه دینور بوکه کوره اعم اولور جمعی رکب کلور صرد وزننده ورکبه طاقنده بروادی اسمیدر (ذوالرکبه) بر شاعر لقبیدر (بنت رکبه)که اسمی رقاش درقطام وزننده کعب بن لوی بن غالبك والدهسیدر (الرکب) صرد وزننده رکبه‌نك جمعیدرکه ذکر اولندی ومحمد بن مسعود بن ابی رکب الخشنی کبار نحاة مغربدندر کذلك اوغلوابوذر مصعب دخی کبار نحاتدندر شارح مقامات اولان شریشی شیخیدر ورکب یمنده برناحیه‌در (الارکب) اقرب وزننده دیزلری بیوك اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل ارکب ای عظیم الرکبة ودیزینك بری آخرندن بیوك اولانه دینور یقال بعیر ارکب ای احدی رکبتیه اعظم من الاخری (الرکب) فتحتینله دیز بیوك اولمق معناسنه‌در یقال رکب الرجل رکبا من الباب الرابع اذا عظمت رکبته ورکب قاسیق قیلنه دینور علی قول قاسیق قیلنك بتدیکی یره دینور یاخود عورتك وارککك فرجلرینه یعنی اودیرلرینه دینور یاخود اودیرینك طشره یوزلرینه دینور یاخود قالچه‌نك ایچ یوزینه دینورکه اوزرنده اودیرلرینك اتلری واقع اولور تثنیه‌سنده رکبان دینور علی قول رکب نسوانه مخصوصدر جمعی ارکاب کلور اعراب کبی واراکیب کلور اعاریب کبی راغبك مفرداندہ بیانله کوره رکب فرج مرأه‌دن کنایه‌درکه مرکوب معناسندن اولور نته‌که مطیه وقعیده دخی آنلدن کنایه‌در مرکوب جازده برموضع آدیدر (الرکابة) مدینه قربنده برموضعدر (رکبان) سحبان وزننده جازده برموضعدر (الارنب) نونله انسب وزننده طوشانه دینور فارسیده خرکوش دیرلر اسم جنسدر ارککنه ودیشیسنه شاملدر علی قول ارککنه خرزودیشیسنه ارنب دیرلر وخرز ایکی زای معجمه ایله صرد وزننده در جمعی ارانب کلور وارانی کلور بابی بایه ابدالله شارح دیرکه سیبویه جمع ثانیی ضرورت شعره تخصیص ایلشدر ثعالب وثعالی کبی وارنب برنوع ایری صچانه دینورکه قویرغی قصه اولور اکا ارنب دخی دیرلرایای تحتیه ایله وارنب نسوان زینت وحلیاتلرندن برنوع زینت اسمیدر وبرخاتون آدیدر (المرنبانی) مرتبانی وزننده طوشان توینك رنکنده اولان کلیم وچوقه مقوله‌سنه دینور یقال کساء مرنبانی ای بلون الارنب (المؤرنب) مدحرج وزننده (والمرنب) مقعد وزننده شول کلیمه دینورکه اینه طوشان توبی مخلوط اوله یقال کساء مؤرنب

ومرنب اذا كان قدخلط بغزله وبرالارنب (المرنبة) محسنه وزننده (والمؤرنبة) مدحرجه وزننده (والمؤرنبة) اسم فاعل بنيه سيله طوشانى چوق اولان يره دينور يقال ارض مرنبة ومؤرنبة ومؤرنبة اى كثيرة الارنب (الارنبة) هايله برونك اوجنه دينوركه برون يومشغيدر (الارينبة) مصغر بنيه سيله اشك كنكرينه شبيه برنوع اوتلقدر (الارنبانى) عسقلانى وزننده شول صوف واپيك وشال مقوله سنه دينوركه رنكى قرامتق اوله قهوه رنكى كبى يقال خزارنبانى اى ادكن (رنبوبه) طنبوره وزننده ياخود ارنبوبه در همزه ايله رى شهرينك قضاسنده برقريه در امام كسائى اوراده تبديل كسوة حيات ايلمشدر شارح ديركه امام محمد ايله بركونده وفات ايدوب ايكيسنك نمازنى هارون رشيد ادا واول خزينة فقهيه وعربيه لرى آنده دفن وايوا ايلديلر رحمهم الله تعالى (ذات الارانب) برموضعدر (المرنب) مقعد وزننده برنوع ايرى فاره دينور شارحك بيانه كوره ذكر اولنان ارنب اوله جقدر (الرهبة) رانك فتحى وهانك سكونيله (والرهب) رانك ضميله (والرهب) ضرب وزننده (والرهب) تعب وزننده (والرهبان) رانك ضميله (والرهبان) فتحاتله قورقمق معناسنه در يقال رهب الرجل رهبة ورهبا ورهبا ورهبا ورهبانا ورهبانا من الباب الرابع اذاخاف مؤلفك بصائرده بيانه كوره تحرز واضطرابه مقرون خوف ايتمكه موضوعدركه يطق وچكمك تعبير اولنور (الرهبى) رانك فتحى وضمى والفك قصرى ومديله (والرهبوتى) فتحتين وقصر ايله (والرهبوت) ملكوت وزننده آخذن اسملردر قورقغه دينور ومنه رهبوت خير من رحموت اى لان ترهب خير من ان ترحم يعنى سكا دائما مظهر خوف وخشيت اولمق حالتى موقع رحم وشفقت اولمق حالتدن خيرلودر زيرا سنك ذاتكده مايهٔ شر وفساد مركوز اولغله رحم ومسامحه اولديغك صورتده ابراز واجراسنه مجبور اولور سن لكن دائما خوف وخشيت اوزره اولمجه سربكريبان كندى حالكه مشغول اولوب طوررسين * مارسر مادیده یه مولا كونش كوستورمسون * (الارهاب) همزه نك كسريله (والاسترهاب) قورقتمق معناسنه در يقال ارهبه واسترهبه اى خوفه وارهاب رهب اولان دوميه تمك معناسنه در كاسيذكر يقال ارهب الرجل اذا ركب الرهب ولباسك يكى كه رهب دينور اوزون اولمق معناسنه در يقال ارهب الرجل اذا طال كه ودومنى حوضه تقريدن شتم وآزار ايدرك كبر وتوسكورمك معناسنه در يقال ارهب البعير اذا قذعه عن الحوض (الترهب) تفعل وزننده بركسه يى وعيدايله يعنى كندينسنه شر ومضرت ايصالنى مشعر كلماتله تخويف ايتمك معناسنه در يقال ترهبه اذا توعده وخداى متعاله كال اوزره قوللق ايتمك معناسنه استعمال اولنوركه خوفك لازميدر يقال ترهب الرجل اذاتعبد (المرهوب) ارسلانه

اطلاق اولنور مرهوب منه اولديغيچون ومرهوب جبح ابن الطماح نام كسه‌نك فرسى اسميدر وبررجل آديدر (الراهب) ارسلانه اطلاق اولنور آتشدن وصيحه‌دن وبعض ناچيز نسنه‌لردن خوف ايدر اولديغيچون نته‌كه خروسك سسندن وطشت ولكن مقوله‌سنك چانقر ديسندن وهره‌دن دخى خوف ايدر شجاعتله متصف اولديغى كبى جبانلغه‌ده متصفدر وراهب نصارى طائفه‌سنك پاپاسلرينه اطلاق اولنور سلفده ناسدن انقطاع وانزوابرله تعبد وتنسكه سعى ومجاهده وملازمت ايدرلر ايدى جمعى رهبان كلور رانك ضميله وكاه اولوركه رهبان جمع اولديغى كبى ثعبان كلمسى وفقعجه مفرد اولور فى الاصل مصدر اولمق حسبيله بوصورتده جمعى رهابين ورهابنه كلور رانك فتحيله ورهبانون كلوركه جمع سالمدر (الرهبة والرهبانية) رالزك فتحيله آتدن مصدرلردر راهب اولمق وراهبلق معناسنه لكن نهايه‌دن منفهم اولان مصدرى رهبنه اولمقدركه رهبه‌دن مأخوذدر وزنى فعلنه ياخود فعاله‌در نونك اصليت وزياده‌سى تقديرى اوزره ورهبانيه تغيير نسبله رهبنه‌يه منسوب اولمقدركه لسانمزده حاصل بالمصدر اولەرق راهبلق ايله تعبير اولنور ومنه الحديث [لارهبانية فى الاسلام] اشبوحديثده منهى اولان رهبانيتدن مرادسلف رهبانلرينك اخلاقلريله متخلق اولمقدر اختصاء كبى كه كندى مادهٔ رجوليتنى ازاله ايتمك وريضت ايچون ونفسنه اذا ايچون كردنه زنجير چكورمك وپوست كيمك واصلات قسمنى اكل ايتمامك وصوم وصال ايتمك كبى ايمدى ملت اسلاميه ملت سمحاء اولوب تشديد وتغليظدن پاكيزه اولمغله بوكونه حالات شديده‌دن نهى شرعى صادر اولمشدر وراهب بررجل اسميدر مترجم ديركه برهان قاطعده رهبان لفظى فارسى اولمق اوزره مرسومدر اصلى روهبان ايدى روه‌زهد وصلاح وبان صاحب معناسنه اولمغله روهبان زاهد وصالح ديمكدر بعده تخفيفله واوحذف اولنوب رهبان ديديلر ظاهرا مؤلفك افرادى بوكه مبنيدر انتهى (الرهب) رانك فتحى وهانك سكونيله آريق ومهزول ناقه‌يه دينورعلى قول يوكسك وبلندار كك دوه‌يه دينور ويوفقه تمرنه دينور نصل رقيق معناسنه جمعى رهاب كلور رانك كسريله (الرهب) فتحتينله لباس يكنه دينوركم معناسنه تقول اعطنى ممافى رهبك اى مافى كمك شارحك بيانه كوره بوحيرلغتيدر (الرهابه) سحابه وزنده ورانك ضميله لغتدر لغويوندن حرمازى ايكيسنده دخى هانك شده‌سيله روايت ايتمشدر كوكسده بطن اوزره مشرف بركك كيكنه دينوركه كو يك لسانى شكلنده اولمغله لسان الكلب دخى ديرلر خوف وقتنده يورك اوينامغله اولدخى مضطرب اولور جمعى رهاب كلور سحاب وزنده‌كه بولغت اولايه كوه‌در (الارهاب) همزه‌نك فتحيله صياد اولميان قوشلره اطلاق اولنور (رهى) سكرى وزنده برموضعدر (مرهب) محسن وزنده اسامىدندر (الترهيب)

تفعيل وزنده ناقه فوق المطاقه يوريمكدن ناشى در مانده وبى تاب اولمغله صاحبى
يانه اوتوروب آهسته آهسته يمليوب تيمار ايدەرك جانى بدننه كلوب تنفس ايلك
معناسنەدر وبوذكر اولنان رهب مادەسندن مأخوذدر وبابى ازاله ايچون اولمق
دخى محتملدر يقال رهبت الناقة بالضم ترهيبا فقعدبحايبها اى جهدها السير فعلفها
حتى ثابت اليها نفسها (الروب) ثوب وزنده (والرؤب) قعود وزنده سود
اويوبوب يوغرد اولمق معناسنەدر يقال راب اللبن يروب روبا ورؤبا اذا خثر
وروب يوغورده دينورنتەكەرائب دخى دينورعلى قول روب ورائب يايقده ياپيلوب
ياغى چقمش سوده دينوركه قويسنه ينه يوغرد وصويغنه آيران تعبير اولنوركه
ياغسز ساده اولور وروب ورؤب متحير وآشفته اولمق معناسنه استعمال اولنور
يقال راب الرجل روبا ورؤبا اذا تحير وچوق يمكدن ياخود اويقو بصوب
اويوقلامق كبى عارضەدن ناشى وجود آيران كبى سست وفاتر اولمق معناسنەدر
على قول اويقودن بدن ودماغى ممتلى وغليظ وسركران قالقمق معناسنەدركه مخمور
قلقمسى كبى اولور ياخود اويقوسر خوشى اولمق معناسنه استعمال اولنوركه
زيادەسيله اويقو بصوب اويومامغله ياخود هنوز اويقويه وارمشيكن قالقمغله شوريده
دماغ اولمقدن عبارتدر يقال راب الرجل اذا فترت نفسه من شبع اونعاس اوقام
خاثر البدن والنفس اوسكر من النوم وبك يوريلوب فرومانده وطورغون اولمق
معناسنه استعمال اولنور يقال راب الرجل اذا اعيى ويلان سويلك معناسنەدر
يقال راب فلان اذا كذب وعقل وذهن شوريده ومخلط اولمق معناسنەدر يقال
راب الرجل اذا اختلط عقله وعربلر فلان كسەيى بوشليوب كندى حالنه ترك ايلەكه
هلاكى بك يقلشدى ديمجك پرده دعه فقدراب دمه ديرلر نتەكه يقوردمه دخى
بومعناده استعمال اولنور (الترويب) تفعيل وزننده سودى يوغرد چالمق معناسنەدر
يقال روب اللبن ترويبا اذا جعله رائبا وبك يوريلوب فرومانده اولمق معناسنەدر
يقال روبت مطيتى اذا اعيت (الاراية) اناية وزننده بودخى سودى يوغرد
چالمق معناسنەدر يقال اراب اللبن اراية اذاجعله رائبا (المروب) منبر وزننده
شول طلومه دينوركه آنده سودى چالقەرق ياغنى چقروب يوغرد ايدرلر كه
يايق تعبير اولنور بعض محلده ديكده چلارلر (المروب) معظم وزننده شول طلومه
دينوركه ايچنده سود اويودىلوب يوغرد چالنمش اوله يقال سقاء مروب اى روب
فيه اللبن (الروبة) رانك فتحى وضمى وواوك سكونيله يوغرد مايەسنه دينوركه
بعض ديارده دامير لق تعبير اولنور سوده چالمغله اويوبوب يوغرد اولور على
قول يوغرد چالنان سودك بقيەسنه دينور ويغور دومنك كندى صلبنده مجتمع اولان
نطفەسنه دينور ياخود يغور دومنك ناقەيه آشدقدنصكره رحمنده واقع اولان

نطقه‌سنه دینور یوغرد مایه‌سنه تشبیها وروبه حاجت وضروریه معناسنه استعمال اولنور ومدار معاش وقوام زندگانی اولان نسنه‌یه اطلاق اولنور نتهکه فارسیده مایه دخی بومعنایه‌در وروبة الامر برماده‌نك جماعته یعنی طوپنه وکلیسنه اطلاق اولنورکه بالجمله اصول واجزاسی مجتمع اولهرق هیئتدن عبارتدر وروبه کیجه‌دن بربلوکه وبرمقداره دینورمشاهیر شعرادن روبة بن العجاج بو معنا جهتدن مسمادر یعنی کیجه‌دن برمقدار چکدکده تولد ایلك ملابسه‌سیله روبه ایله تسمیه اولنمشدر لکن بعضلر رؤبه مهموز اولدیغنه ذاهب اولدیلر نتهکه ماده‌سنده کذران ایلدی ورؤبه ات پاره‌سنه‌ده اطلاق اولنور وشول قصاجه دینورکه آنکله ایندن جانور طتوب طشره چقاررلر وروبه فقر وفاقه معناسنه‌در وآج اغاجنه دینور واوشنکلك واویوشقلق کسل وفتور وتوانی معناسنه‌در ونبات واشجاری کثیر طپراغی صوی ومنبت اولان مقبول ومعتبر یره دینور (الرائب) یوغرده دینور نتهکه ذکر اولندی وشول کشیه اطلاق اولنورکه کثرت اکلدن یاخود اویقو بصمقدن یاچوق اویومقدن یااویقوسر خوشلغندن بدن ودماغی مخمور صباحی کبی شیشکن وطولقون وسرکران اولغله یوغرد کبی سست وفاتر اوله روب لفظندن مأخوذدر (الاروب) اقرب وزننده (والروبان) رائك ضمیله رائب معناسنه‌در (روب) طوب وزننده بلخ قضاسنده برقریه‌در (روبی) طوبی وزننده بغداد اعمالندن برقریه‌در (الراب) ناب وزننده قدر ومقدار معناسنه‌در یقال هذاراب کذا ای قدره (الریب) عیب وزننده حادثهٔ روزکاره دینور صرف الدهر معناسنه مؤلفك بصائرده بیانله کوره ریب اصل برنسنه‌ده برحالت توهمیله واقع اولان شك وشبهه معناسنه موضوعدر وصرف روزکاره اطلاق کون وحصولی جهتنده شك وکان اولمیوب بلکه وقت حصولی مشکوك اولق ملابسه سیله‌در وامهات سائرمنك بیانلرینه کوره ریب وریبه مصدرلردر نفس برماده سببیله مضطرب ومتخدش اولق معناسنه موضوعدر تقول رابنی الشیء اذا حصل فیك ریبة وهی قلق النفس واضطرابها بعده آنکله شك وشبهه تسمیه اولنمشدر اضطراب نفس وخدشهٔ‌در ونه سبب اولق علاقه‌سیله وحوادث دهره اطلاق کذلك سببیت علاقه‌سنه مبنی‌در وحاجت معناسی دخی بوبابدندر وامام جوینی تحقیق اوزره شکك مفهومی طرفینك تساوی واعتدالنی متضمندر وریب یقین درجه‌سنه بالغ اولغه مشروطدر کما یقال شك مریب ولا یقال ریب مشکك پس شك مبدأ ریب اولور نتهکه علم مبدأ یقین‌در خلاصه‌سی ریب لسانمزده سوء ظن ومظنه وتهمت تعبیر ایلدیکمز مفهوملر اوله‌جقدر مثلا بر کسنه‌یی میخانه‌دن خروج ایدرکن کوردکده عیاش اولمسی ضمننده خاطره خطور ایدوب دلنشین اولان مظنه کبی انتهی وریب حاجت معناسنه استعمال

اولنور

اولنور موجب اضطراب درون اولديغيچون وظنه وشك وشبهه معناسنه‌در وتهمت معناسنه‌درکه تعيب وتعييری موجب اولان حالتدر شارح ديرکه کرچه مؤلف والظنة والتهمة عبارتيله ظاهرا تفکيک ايتمکله هربری بشقه‌جه معنا اولور لکن بعض اصولده الشك مع التهمة عنوانده مثبت اولمغله اکا کوره تهمته مقرون شك وشبهه ديمك اولورکه مثلا برکسه حقنده برشد وناسزا فعل ايله ظن وکمان ايتمك کبی انتهی وريبه رانك کسريله مصدر اولورلر برکسه‌يه برنسنه شك وشبهه ايراث ايتمك معناسنه‌درکه بدکمان ايتمك تعبير اولنور تقول رابنی الامر يريب ريبا وريبة ای شککنی وبرکسه‌يی شك وشبهه‌يه وسوء ظنه دوشورمك معناسنه‌در تقول ريبته ای اوصلت الريبة اليه (الارابة) همزه‌نك کسريله بودخی برکسه برنسنه مظنه وکمان ايراث ايتمك معناسنه‌در تقول ارابنی الامر ارابة بمعنی شککنی وبرکسه‌يی سوء ظنه القا ايتمك معناسنه‌در تقول اريته ای جعلت فيه ريبة ويقال ارابنی ای ظننت ذلك به وجعل فی الريبة يعنی فلان کسه فلانك حقنده بکاشبهه ايراث ايتمکله برابر اويلجه ظن ايدوب آنی متهم قلدم وقيل معناه اوهمنی الريبة يعنی بکاشبه وکمان ايراث ايتمکله بنی آدمك حقنده بدکمان ايلدی وبعضلر ديديلرکه اکر کنايه ايدرلر ايسه الف الحاقيله مزيد اولهرق استعمال ايدرلر واکر کنايه ايتمزلر ايسه رابنی امره ريبا وريبة عنوانده ثلاثی اولهرق استعمال ايدرلر علی قول عدم کنايه‌ده دخی مزيد اولهرق استعمال اولنور تقول ارابنی الامر ارابة شارحك بيانه کوره کنايه‌دن مراد عدم تيقندرکه شبهه‌يه مورث براماره احساسيله کانه دوشمکدر وعدم کنايه‌دن مراد يقينا سوءظنی مورث تهمت مشاهده ايتمکله وجه تحقيق اوزره آنده مظنه بلکه اول تهمتله متصفدر ديمکدن عبارتدر نته‌که مصباحده تقول رابنی الشیء اذا استيقنت منه الريبة فاذا اسأت به الظن ولم تستيقن منه الريبة قلت ارابنی منه امرهوقيه عنوانيله مرسومدر وصاحب نهايه دخی يقال رابنی الشیء وارابنی يعنی شککنی وقيل ارابنی فکذا ای شککنی واوهمنی الريبة فيه فاذا استيقنته قلت رابنی بغير الف عبارتيله ايراد ايتمکله بيان مزبورو موافقدر فالديکه شارح طيبی توجيهنه کوره کنايه‌دن عندالکوفيين ضمير مراد اولمغله اذا کنوا کلمه‌سی اکرفعله ضمير الخاق ايدرلرايسه مزيد اولهرق والاثلاثی اولهرق استعمال اولنور ديمکدر بوکه کوره اراب الامر جائز اولیوب ارابنی الامر وارابنی امره عنوانده اولمق لازمدر انتهی وارابه شك وشبهه‌لو اولمق معناسنه کلورکه همزه‌سی صيرورت ايچون اولور يقال اراب الامر اذاصار ذاريب (الاسترابه) برکسه‌ده سوء ظنی وتهمتی مورث حالت کورمکله شك وشبهه‌يه دوشمك معناسنه‌در يقال استراب به اذارأی منه مايريبه (الرياب) شداد وزننده شول نسنه‌يه اطلاق

اولنورکه ذاتنده شبهه‌لو وتهمتلو اولمغله فعل وتقریبی تخویف ایدر اوله یعنی آنی ایشلمکدن آدم متهم اولورم دیو احتراز ایدر اوله یقال امر ریاب ای مفزع (الارتیاب) افتعال وزننده شك وشبهه ایلك معناسنه در یقال ارتاب من الشیء اذا شك فیه وبرکسه‌یی برنسنه ایله متهم قیلق معناسنه‌در یقال ارتاب به ای اتهمه به (الریب) عیب وزننده برموضع آدیدر (بیت ریب) یمنده برحصار آدیدر

﴿ فصل الزای المعجمة ﴾ (الزأب) زایك فتحی وهمزه‌نك سکونیله برآغر نسنه‌یی یوکلنوب سرعتله ایلتمك معناسنه در یقال زأب القربة زأبا من الباب الثالث اذا حملها ثم اقبل بها سریعا وصوبی شدتله ایچمك معناسنه‌در یقال زأب الرجل اذا شرب شربا شدیدا وطوار سورمك معناسنه‌در یقال زأب الابل اذا ساقها (الازدیاب) افتعال وزننده‌که تاپی داله قلب اولنمشدر بودخی برآغر نسنه‌یی یوکلنوب سرعتله آلوب کتمك معناسنه‌در یقال ازدأب القربة اذا حملها ثم اقبل بها سریعا (الزؤاب) غراب وزننده تبدل وانقلاب معناسنه‌در یقال الدهر ذوزؤاب ای انقلاب وقدزأبه الدهر ای غیره وقلبه علی قول اشبو زوأب کلمه‌سی زوءات لفظندن‌که سوءات وزننده‌در مصحفدر وزوءات زوءه لفظنك جمعدرکه موت سببیله حادث اولان حادثه یه دینور وزأبه الدهر کلمه‌سی دخی مصحفدر صواب اولان زآه اولمقدرکه جاه وزننده وبه کلمه‌سی باء وضمیر ایله بشقه‌جه صله‌سیدر نته‌که زوءه مادمسنده بیان اولندی (الزءانب) زرانب وزننده قوارير معناسنه‌درکه قارورهنك جمعیدر شیشه‌لر دیمکدر بوکلمه‌نك مفردی مسموع دکلدر شارح دیرکه بعضلردن مفردی زأناب اولدیغی مسموعدر (الزبب) زغب وزننده ومرادفیدرکه موی مادر زادیدر کرك سائر حیواندہ وکرك طیورده اولسون‌که ابتدا چقان خرده صاریجه تویلردر وزبب انسان قسمنده قیلار کثیر اولمغه دینور ودوه قسمنده چهره‌سنك وچکه‌سی التنك تویلری فراوان اولمغه دینور یقال زب یزب زبا من الباب الرابع اصلی زبب اولمغله ادغام اولنمشدر مل یمل کبی وکونش باتمغه یك یقالشمق معناسنه‌در یقال زبت الشمس اذادنت للغروب وزب طولدرمق معناسنه‌در یقال زب القربة زبا من الباب الاول اذا ملأها (الازب) فتحتینله وبانك تشدیدیله قیلاری کور اولان کشی یه دینور یقال رجل ازب ای کثیر الشعر وچهره‌سی وچکه‌سی آلتی یك تویلو اولان دوه یه دینور واوجوزلق وبوللق یيله اطلاق اولنورکه یغمورلو اولمغله اکینلر وچایرلر وچنلر فراوان اولور یقال عام ازب ای مخصب وازب اسماء شیاطیندندر ومنه حدیث [عبدالله بن الزبیر رضی‌الله عنهما مختصرا انه وجد رجلا طوله شبران فاخذ السوط فاتاه فقال من انت فقال ازب قال وما ازب قال رجل من الجن فقلب السوط فوضعه فی رأس ازب حتی باص وفی حدیث العقبة

وشق ثانی یه کوره ولد جدیده یاخود صواب اخروی یه منتظر اولور (ام الرقوب)
بلا وداهیه نك کنیه سیدر (الرقبة) فتحاتله بیونه دینور عنق معناسنه علی قول
بیونك اکسه طرفندن کوکنه دینور جمعی رقاب کلور رانك کسریله و رقب کلور
فتحتینله وارقب کلور افلس وزننده ورقبات کلور حرکات وزننده ورقبه کوله یه
وجاریه یه اطلاق اولنور مرکوبه رأس وظهر اطلاق اولندیغی کبی عادتا اسیر
ومملوکك بیوننه پالهنك طاقوب وبیوندن اخذ اولنمق ملابسه سیله ذاتندن کنایه
اولنمشدر تسمیة الکل باسم البعض المقدم قبیلندندر اذا قیل اعتق رقبة فکأنه قال
اعتق عبدا اوامة ورقبه اسامیدندر رقبه که جعدة صحابی عبدیدر تابعیندندر ورقبة
بن مصقله تبع تابعیندندر و ملیح بن رقبه محدثیندندر (الارقب) اقرب وزننده
ارسلانه دینور وفالین بیونلو کمسیه دینور (الرقبانی والرقبان) فتحاتله بونلرده
فالین بیونلو کمسیه دینور (الرقب) تعب وزننده آندن اسمدر فالین بیونلولغه
دینور (ذوالرقیبة) جهینه وزننده القابدندر ذوالرقیبه مالك القشیری شعرادندر
وذوالرقیبة بن مالك بن عبد الرحمن بن کعب بن زهیر محدثدر (رقبان) فتحاتله
برموضعدر (الاشعر الرقبان) برشاعردر (الرقابة) کذابه وزننده وغدمعناسنه درکه
برقومك خدمتکاریدر بارخانه ده قالوب آنلرك امتعه و اشیالرنی کوزه دوب حفظ
وحراست ایدر (المرقب) معظم وزننده شول دری یه دینور که مذبوحك باشی
وبیونی طرفندن یوزلمش اوله (الرقبة) جرعه وزننده قبلان شکار ایلك ایچون
قازیلان چقوره دینور نته که ارسلان صیدی ایچون قازیلن چقوره زبیه دینور
(الرکوب) قعود وزننده (والمرکب) مقعد وزننده بنمك وسوار اولمق معناسنه در
یقال رکب الفرس رکوبا ومرکبا من الباب الرابع اذا علاه وکناه یاخود برناسزا
فعل ایشلمك معناسنه استعمال اولنور کویا که فعل مزبوره رکوب ایتمش اولور
یقال رکب الذنب اذا اقترفه (الرکبة) رانك کسریله رکوبدن اسمدر بنمك حالتنه
دینورکه بنمه و بنش تعبیر اولنور (الارتکاب) اکتساب وزننده بودخی بنمك
معناسنه در یقال ارتکبه بمعنی رکبه و کناه یاخود ناسزا فعل ایشلمك معناسنه در
کویا که اکا بنوب یاخود کندی اوزرینه بندرمش اولور یقال ارتکب الذنب
بمعنی رکبه (الراکب) اسم فاعلدر سوار معناسنه درکه پیاده مقابلیدر بعضلر
بونی دوه یه رکوب ایدنه تخصیص ایلدیلر نته که اسب سوار اولانه فارس وخرسوار
اولانه حمار اطلاق اولنور وراکبك جمعی رکاب کلور رانك ضمی وکافك تشدیدیله
ورکبان ورکوب کلور رانك ضمیله ورکبه کلور قبله وزننده وراکب خرما
اغاجنك یوقریسنده اولان شول داله دینورکه اشاغی یه صارقمش اولوب لکن بره
یتشمامش اوله شارح دیرکه بعض امهاتده راکب خرما اغاجی دیبندن چقان شول فدان

وبرونه دینور انف معناسنه (الزیب) امیر وزننده قوری اوزمه وقوری انجیره دینور محدثیندن ابراهیم بن عبد الله العسکری وعبد الله بن ابراهیم بن جعفر وابو نعیم که محمد بن شریك روایتیدر وعلی بن عمر السمر قندی الزیبیون زیب بیع ایتدکاریچون اکا نسبت اولندیلر وزیب صویك کپوکنه دینور ویلانك اغزنده اولان زهره دینور (الزیبة) هایله برنوع یاره اسمیدرکه انسانك اللرنده تحدث ایدر وچوق سویلین مکثار کمسه‌نك آوردنده ظهور ایدن کپوکه دینور (الزیبتان) تثنیه بنیه‌سیله تکلم ایدرکن اوردلرك ایکی طرفنده مجتمع اولان کپوکاره دینور ویلانك وکلبك ایکی کوزلری اوزره اولان ایکی سیاه نقطه‌لره دینور (التزیب) تفعل وزننده سویلرکن آغز کپورمك معناسنه‌در یقال تزیب الرجل اذا تزید فی الکلام (الزباب) سحاب وزننده برنوع ایری فاره‌یه دینورکه قولقلری صاغر اولور علی قول توبی قزل‌اولان یاخود تویسز اولان فاره‌یه دینور وزباب اسمادندر زباب بن رمیلة الشاعر اشهبك برادریدر (زیب) زبیر وزننده ابن ثعلبه‌در که بنو العنبر قبیله‌سندندر وعبد الله بن زیب تابعیندندر یمنده جند نام قریه‌دندر (الزباب) شداد وزننده زیب صتان کمسیه دینور نته‌که زبیی دخی دیرلر وزباب اسامیدندر جبیر بن زباب بنو عامر بن صعصعه نسبی رجالندندر وعلی بن ابراهیم الزباب محدثیندندر (الزبیبه) زایك فتحیله بغداده بر محله‌در محدثیندن ابو بکر عبد الله بن طالب الزبیبی اورادندر (الزبیبی) یای نسبتله قوری اوزم صتانه دینور کذلك قوری انجیر صتانه دینور وقوری اوزم وانجیر خوشابنه دینور (زبیبا) زایك وبانك فتحیله اسامیدندر محمد بن علی ابن ابی طالب بن زبیبا الزبیبی محدثیندندر (الزبزب) غبغب وزننده ترکیده پورصوق تعبیر اولنان جانوره دینور فارسیده شغار دیرلر باغلرده اوزمك عدوسیدر اوردجه شیشوب قبارر وزبزب برکونه کمی‌یه دینور چکدری دیدکاری اوزون کی اوله‌جقدر (الزبزبه) کبکبه وزننده دارلمق غضب معناسنه در علی قول جنکده بوزولوب قاچمق معناسنه در یقال زبزب الرجل اذا غضب اوانهزم فی الحرب (المزبب) محدث وزننده (والمزب) مکب وزننده مالی‌چوق زنکین کمسیه دینور یقال رجل مزبب ومزب ای الکثیر المال (زبیبه) حبیبه وزننده اسمادندر عبد الرحمن بن زبیبه اصحاب حدیثدندر (الزباوان) زانك فتحی وبانك تشدیدیله آل عبد الله بن عامر بن کریزه مخصوص ایکی باغچه‌در (الزجبة) زایك ضمی وجیمك سکونیله کلمه وسخن معناسنه‌در تقول ماسمعت زجبة ای کلمة (الزحب) زانك فتحی وحای مهملك سکونیله برنسنه‌یه پك یقین واروب چاتمق معناسنه‌در یقال زحب الیه زحبا من الباب الثالث اذا دنا (الزحباء) خای معجمه ایله صحراء وزننده یوریمك ابنده طیانقان وصلب ومتین

اولان ناقه‌یه دینور (الزخزب) زالك ضمی وخای معجمه‌نك سکونی وبانك تشدیدیله وجودی غلیظ و قوی و شدید اللحم اولان انسان و حیوانه دینور (المزخلب) اسم فاعل بنیه‌سیله دائما نامی هزل واستهزا ایدن کسیه دینور یقال رجل مزخلب اذا کان یهزء بالناس (الزدب) زالك کسریله حصه و نصیب معناسنه‌در جمعی ازداب کلور (الزذابیه) ذال معجمه ایله ثمانیه وزننده یمامه‌ده برخانمان آدیدر که اهلی خلدانلردر (الزرب) ضرب وزننده مدخل ودخولکاه معناسنه‌در وخاصة قیون وکچی آغیلنه دینور زالك کسریله‌ده لغتدر جمعی زروب کلور و زرب آوجی کوملتیسنه دینور و مصدر اولور قیون وکچی قسمنه آغیل یاپمق معناسنه یقال زرب الغنم زربا من الباب الاول اذا بنی الزرب لها وآلتی معناسنه‌در یقال زرب الماء زربا من الباب الرابع اذا سال (الزریبة) غریبه وزننده بودخی قیون و کچی آغیلنه‌وآوجی کوملتیسنه دینور (الزرب) زالك کسریله صویولنه دینور (الزرباب) یای تحتیه ایله جلباب وزننده الثونه دینور ذهب معناسنه علی قول الثون صوینه دینور که نسنه تذهیب ایدرلر ومطلقا صاری نسنه‌یه اطلاق اولنور و بو زرآب فارسی معربدرکه الثون صویی دیمك اولور زابی کسر ایله والفك برنی یایه قلبله تعریب ایلدیلر (الزرابی) شرابی وزننده زربی کلمه‌سندن جعدر زالك کسر وضمی ویای مکسوره ایله کوچك یصدیغه دینورقولتق یصدیغی کبی مرقه معناسنه ودوشمه‌یه دینور قانیجه وزیلو وکلیم کبی یاخود مطلقا دوشنلوب و اتکا اولنه‌جق نسنه‌یه دینور امهات سائره‌ده فاخر ونفیس قالیجه ونهالی ایله مفسردرکه فارسیده‌شادروان دینور ویضاویده [ونمارق مصفوفة وزرابی مبثوثة] الایه کریمه‌سنده فاخر ونفیس بساط ایله مفسردر و زرابی صارارمش اوتلره دینور علی قول قزاروب لکن هنوز کندیده خضرت اثری اولان اوتلره دینورکه بعض نبات قورمغه یوز طوتدقده اول کونه اولور (الازرباب) احمرار وزننده اوت وجه مذکوراوزره زرابی اولمق معناسنه‌در یقال ازرب النبات ازربابا اذا اصفرا واحمر وفیه خضرة (المزراب) مرزاب وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (عین زربه) ثمره وزننده یاخود عین زربی‌که سکری وزننده‌در نغور شامیه‌دن مصیصه نام قصبه قریبنده بردربند آدیدر (ذات الزراب) زالك کسریله حرمین محترمین بینده پیغمبر ذیشان علیه‌الصلوة والسلام مساجدندن بر مسجد اسمیدر (زریبة السبع) برنجی جانورلرك اینلرینه دینور (یوم الزریب) بین العرب بریوم معروفدر (زربی) سکری وزننده برمحدث اسمیدرکه روایت ایلدیکی احادیث اکثری منکر اولمغله معمول به دکلدر مؤلفك بورادہ وزربی له مناکیر قولی وزربی محدث له احادیث مناکیر سبکنده‌در (الزردبة) دحرجه وزننده بوغمق معناسنه در یقال زردب فلانا اذا خنقه

(الزغب) غین معجمه ایله جعفر وزننده کیمخت اسمیدرکه صاغری تعبیر اولنان دری‌یه دینور وکیمخت کلمه‌سی فارسیدر عرب دخی استعمال ایلدیلر (الزغب) نوله جعفر وزننده برنوع خوشبوطیب آدیدر علی قول خوشبو بر شجر اسمیدر مفردات طبیبه‌ده برنباتك‌ورقیدرکه پك خوشبو اولمغله‌عطریات ومفرحاتدن‌معدوددر فارسیده اول نباته سمرو ترکستانی وعربیده رجل الجراد دخی دیرلر آنکچون ترکیده چکرکه ایاغی تعبیر اولنور دیو مرسومدر وزرنب زعفرانه دینور وبیان صغرینك مایسنه دینور وعورت فرجنه دینور علی قول بیوکنه دینور یاخود طشره یوزینه یاخود کینه‌نك اکسه‌سنده اولان یومریجه انجکزه دینور وکینه تمره وزننده فرجك داخلنده غده طرزنده برشحمدر (الزعب) زانك فتحی وعینك سکونیله طولدرمق معناسنه‌در یقال زعب الاناء زعبا من الباب الثالث اذا ملأه وکسمك معناسنه‌در یقال زعبه اذا قطعه ودره وچای صو ایله طولمق معناسنه‌در یقال زعب الوادی اذا تملأ وطلو قربه‌یی کوتورمك معناسنه‌در یقال زعب القربة اذا احتملها ممتلئة وجماع ایدوب عورتك فرجنی نطفه ایله لبریز ایلمك معناسنه‌در یقال زعب المرأة اذا جامعها فلأ هامنیا ویوك آغر اولمغله دوه کوجله آغر آغر کوتروب کتمك علی قول بری برنی تدافع ایدرك کتمك معناسنه‌درکه بودخی یوکك آغرلغندن نشئت ایدر زیرا طوغری کیده‌میوب بری برینه طوقنوب قاقشدیره‌رق کیدرلر یقال زعب البعیر بحمله اذا مربه مثقلا اوتدافع وبرکسیه بر مقدار مال ویرمك معناسنه‌در یقال زعب له من المال زعبة وزعبة وزعبا بالکسر کما سیذکر اذا دفع له قطعة منه (الازدعاب) افتعال وزننده کسمك معناسنه‌در یقال ازدعبه اذا قطعه ویوك آغر اولمغله دوه کوجله اغرلنه‌رق کوتروب کتمك یاخود بری‌برنی تدافع ایدرك کتمك معناسنه‌در زعب کبی یقال ازدعب البعیر بحمله اذا مربه مثقلا اوتدافع (الزعبة) زایك فتحی وضمی وعینك سکونیله (والزعب) زایك کسریله بربلوك مالله دینور وبین العرب مال مواشیدن عبارتدر یقال زعب له من المال زعبة وزعبة وزعبا ای قطعة منه کما مر (الزعیب) نعیب وزننده و مرادفیدرکه قرغه اوتمك معناسنه‌در یقال زعب الغراب زعیبا اذا نعب (زاعب) صاحب‌وزننده بربلده یاخود برکسه آدیدرکه مزراق تمرلری دوزر ایدی رماح زاعبیه اکا منسوبدر علی قول زاعبیه‌شول قارغی‌یه دینورکه‌پك نرم وسهل اولمغله اوبناتدقده بغوملرینك بعضی بعضنه طوقنور اوله وبعضا اولورکه اوبی باشنه طوقنوراولور وبو تدافع معناسندن مأخوذدر وزاعب شول کسیه دینورکه هرطرفی کزوب سیر وسیاحت ایلکله هرممتی وهر جانبی کرکی کبی بیلدیکندن سائره دخی دلالت وهدایت ایدر اوله (الزعیب) امیر وزننده قرغه اوتمك معناسنه‌در که ذکر

اولندی وزعیب النحل آریلرك ویزردیسنه اطلاق اولنور (زعابه) سحابه وزننده یامغه بر قریه در (زعاب) غراب وزننده مدینه ده بر موضع آدیدر علی قول صواب اولان غین معجمه ایله در (زعیب) زبیر و زننده اسامیدندر (زعب) زایك کسریله جلد وزننده برقبیله پدریدر معن بن یزید بن زعب آنلردندر مرقوم معن وپدری اصحابدن اولدقلری مرویدر (التزعب) تفعل وزننده نشاطلنوب شادان اولمق معناسنه در یقال تزعب الرجل اذا نشط و حرارتلنوب غضبه کلمك معناسنه در یقال تزعب الرجل اذا تغیظ و اکل وشرب خصوصنده چوغه کتمك معناسنه در یقال تزعب فی اکله وشربه اذا اکثر وبرنسنه یی بولشمك معناسنه در یقال تزعب القوم المال اذا اقتسموه (الزعبوب) زایك ضمیله ذاتنده لئیم وناکس اولان بودوره دینور جمعی شاذ اولهرق زعب کلور زایك ضمیله (الازعب) اعجب وزننده زعبوب معناسنه در وقالین و غلیظ اولان شیئه دینور (زعبب) قنفذ وزننده اسمادندر (زعبه) جرعه وزننده برحمار آدیدر (زعبان) سحبان وزننده اسمادندر محمد بن نعمه بن محمود بن زعبان متأخریندن بر شاعردر (الزغب) زایك وغین معجمه نك فتحیله خرده و یومشق قیللره وتویلره دینور انسانك یوزنده و قولغنده اولان تویلر کبی کذلك قوشك یلکلرنده و کوده سنده اولان خرده و یومشق تویلره دینور علی قول معصومك و یاورینك ابتدا ظهور ایدن صاری تویلرینه دینورکه معصومده موی مادر زاد تعبیراولنور وپیر واختیار آدمك قیللرینه ضعف ورقت کلدیکی هنکامده باشنده قلان قیللره دینور وزغب بومعنالردن مصدر اولور معصوم یاخود یاوری یاخود پیر آدم اول کونه صاری و خرده تویلمك معناسنه یقال زغب الصبی زغبا من الباب الرابع اذا نبت زغبه و یقال زغب الفرخ اذا صغر ریشه و زغب هر نسنه نك هنوز تازه و مطرا وطرفنده سنه دینور یقال اخذه بزغبه ای بحداثانه (التزغیب) تفعیل وزننده بودنی معصوم وقوش یاوریسی یکی تویلمك معناسنه در یقال زغب الصبی والفرخ بمعنی زغب (الازغیباب) احمیرار وزننده معنای مزبوردن مبالغه در یقال ازغاب الصبی والفرخ ازغیبابا (الزغابة) ذوأبه وزننده (والزغابی) جمادی وزننده زغبدن اصغر اولان تویه دینورکه قرنجه ایاغی کبی پك خرده اولور وزغابه پك آز نسنه یه اطلاق اولنور تقول ما اصبت منه زغابة ای شیئا یعنی قدر الزغابة وزغابه مدینه قربنده برموضعدر (الزغبة) جرعه وزننده فاره یه شبیه بر حیوان اسمیدر و جریر نام شاعرك حماری اسمیدر وبرموضع آدیدر بونده زایك فتحیله ده جائزدر وامام مسلمك شیخی عیسی ابن حمادك لقبیدر ومحدثیندن احمد بن عیسی بن احمد بن خلفك پدرینك جدی اسمیدر (الازغب) اقرب وزننده برنوع ابجیره

دینورکه کبیر اولور و آلاجه وابلق آته دینور و آقلو قاره‌لو آلاجه ایپه دینور (الزغب) قنفذ وزننده بخیل ونامرد اولان بودوره دینور (الزغب) صرد وزننده آقلو قاره‌لو آلاجه ایپه دینور (الزغباء) صحراء وزننده فرع نواجیسندن قبلیه ناحیه‌سنده برطاغك اسمیدر وبرکسه‌نك آدیدر (زغیبه) جهینه وزننده مکه ایله بصره بینده سمیراء نام موضعك شرقیسنده برصو آدیدر (زغب) زایك ضمیله اسمادندر عبدالله بن زغب الصحابیدر (الازغاب) همزه‌نك کسریله باغ و اصمه چبوقلرینه صو یوریمکله خرده خرده پیراقلری بلورمك معناسنه درکه مادهٔ مزبوره‌دن مأخوذدر یقال ازغب الکرم اذا جری فیه الماء وبدابورق (الزغدب) جعفر وزننده دوه‌نك شدتلو کوکرمسنه دینور وچوق کپوکه دینور زبد کثیر معناسنه وچرویش یاغنه دینور (الزغادب) علابط وزننده بودنی چوق کپوکه دینور وایری چهره‌لو چرکین یوزلو بد منظر وباطلجان کبی دوداقلری ایری چرکین یوزلو کمسیه دینور (الزغدبة) دحرجه وزننده دارلق معناسنه‌در یقال زغدب فلان اذا غضب وبرکسه‌دن الحاح وابرامله نسنه دیلمك معناسنه‌در یقال زغدب السائل اذا الح فی المسألة (الزغرب) جعفر وزننده صویه دینور و چوق سدکه دینور بول کثیر معناسنه وکاه اولورکه صو محلنه وصف اولور یقال بحر زغرب وزغربی کاجر واحری للتأکید وبئر زغرب وزغربة ای کثیرة الماء وکثیر الفیض والاحسان اولان کمسیه اطلاق اولنور یقال رجل زغرب المعروف ای کثیرة (الزغربة) دحرجه وزننده کولمك ضحك معناسنه در یقال زغرب الرجل اذا ضحك (الزقب) زایك فتحی وقافك سکونیله برنسنه‌یی طاره‌جق یره صوقمق معناسنه‌در یقال زقب الجرذ فی الحجر زقبا من الباب الاول اذا ادخله فیه وصوقلمق معناسنه لازم اولور یقال زقبه فزقب هو ای ادخله فدخل (الانزقاب) انفعال وزننده بودنی صوقلمق معناسنه‌در یقال زقبه فانزقب (الزقب) فتحتینله طاره‌جق یولره دینور مفردی زقبه‌در هایله علی قول مفرد وجمعی مساویدر وقرب معناسنه‌در تقول رمیته من زقب ای من قرب (ازقبان) همزه‌نك وقافك فتحیله برموضع آدیدر (التزقیب) تفعیل وزننده چوبان آلدنقچی دیدکلری قوش اوتمك معناسنه خصائصدندر یقال زقب المکاء تزقیبا اذا صوت (زقلاب) سربال وزننده ابن حکمه‌درکه امویه‌دن ولید بن عبد الملك بن مروانك هازل ومضحکی اولان کسه‌در (الزکب) زایك فتحی وکافك سکونیله خاتون حین ولادتده معصومی برصقندی ایله دفعة القا ایلمك معناسنه‌در یقال زکبت المرأة زکبا من الباب الاول اذا القت ولدها بدفعة وزحرة واحدة وجماع ایلمك معناسنه در یقال زکب المرأة اذا نکحها ای جامعها وطولدرمق معناسنه در یقال زکب الاناء اذا ملأها

(الزكبة) جرعه وزننده منيه دينور نطفه معناسنه ويكى طوغان ولده دينور
(الزكية) حقيبه وزننده چواله شبيه بر ظرف اسميدر وبو لغت مصريه در
(المزكوبة) ميمك فتحيله صبيه ايكن پياندن قالدرلمش عورته دينور كه مراد صويسز
وفرومايه ديمكدر يقال امرأة مزكوبة اى ملقوطة (الزكبة) تمره وزننده حقارت
وكمترلكندن ناشى بى اعتبار اولمغله بكنلميوب طرح والقا اولنان شيئه دينور يقال
هوالأم زكبة اى الأم شئ لفظه شئ والأم لأمتدن افعل تفضيلدر (الانزكاب)
انفعال وزننده برچقور يره ياخود زير زمين مقوله سى نفمه ودليكه بى محابا بلارويه
صالديروب كيرمك معناسنه در يقال انزكب الرجل اذا انقحم فى وهدة او سرب
(الزلب) زايك ولامك فتحيله چوجق اناسندن آيرلميوب دائما يانندە اولمق
معناسنه در يقال زلب الصبى بامه زلبا من الباب الرابع اذا لزمها ولم يفارقها
(الزلابية) شارحك تقييدى اوزره علانيه وزننده معروف حلوادر تركيده تحريفله
زليبه حلواسى تعبير اولنور فارسيده زليبيا ديرلر (الزلبة) عليه وزننده عربى
اوقه دينور نبله معناسنه (زولاب) دولاب وزننده خراسانده بر موضعدر
(الازدلاب) افتعال وزننده برنسنه يى قاپوب آلمق معناسنه در يقال ازدلب ثوبه
اى استلبه (التزلخب) حاى مهمله ايله تدحرج وزننده بر آدمك اياغى قايمق
معناسنه در يقال تزلخب عنه اذا زل (الزلخب) جعفر وزننده اياغى قاپوب
دوشن كسيه دينور (الزلدبة) دحرجه وزننده بوتمق معناسنه در يقال زلدب
النعمة اذا ابتلعها (الازلعباب) اقشعرار وزننده بولود صيقلشوب قاتلنمق وقالين
وكثيف اولمق معناسنه در يقال ازلعب السحاب اذا كثف وسيل صوبى پك
جوغالوب تدافع ايله آقوب كتمك معناسنه در يقال ازلعب السيل اذا كثر وتدافع
ويقال سيل مزلعب اى كثير متدافع جوهرى بو ماده نك لامنى زائد وهم ايلكله
زعب ماده سى زيلنده ايراد ايلدى لكن لامى اصليه اولمغله موضع ذكرى بومقامدر
شارح ديركه ابو حيان لامك زياده سنى تصريح ايلشدر (الازلغباب) غين معجمه
ايله ازلعباب وزننده تراش اولدقدنصكره قيل يمك معناسنه در يقال ازلغب الشعر
اذا ثبت بعد الحلق وقوش ياوريسى تويلنوب بلكلمك معناسنه در يقال ازلغب
القرح اذا طلع ريشه جوهرى ازلعباب كى بونكده لامنى زائد وهم ايلشدر اصليه
اولمغله موضع ذكرى بومحلدر شارح ديركه ابن قطاع لامك زائد اولديغنى تصريح
ايلشدر (الزلهب) جعفر وزننده خفيف اللحيه كسيه دينور كذلك خفيف اللحم
كسيه دينور (الزنب) فتحتينله ثمورمك معناسنه در يقال زنب الرجل زنبا من
الباب الرابع اذا سمن (الازنب) احمر وزننده سموز كسيه دينور زينب لفظى كه
اسماء نسوانندن بو معنادن مأخوذدر اك اول تسميه اولنان خاتون سموز اولمغله

آنكله تسميه اولنمشدر على قول زناب عقربدن مأخوذ دركه عقربك قويرغنده اولان تيكنه دينور زبانى دخى ديرلر ايكى چتال اولمغله آنكله لدغ ايدر وعلى رأى منظرى لطيف ورايحه‌سى خوش برشجر اسمى اولان زينب ايله مسمادر ياخود زين اب كلمه‌سندن منحوتدر كه اتانك زينتى ديمكدر وزينب قورقق وجبان كشيه دينور يقال هو زينب اى جبان وام المؤمنين ام سلمه جنابلرينك دخترلرى اسميدر فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى زناب تعبيريله چاغرلر ايدى زايك ضميمه (الزينابة) زايك كسريله آتريه و طرهوز كبى بر نوع خرده بالق اسميدر (ابو زينبه) جهينه وزننده عرب كنيه‌لرندندر (زنبه) تمره وزننده بر خاتون اسميدر (زنيب) زبير وزننده اسمادندر عمر بن زنيب تابعيندندر (الزانبي) قهقرى وزننده اوپالنه‌رق آهسته‌جه يورويشه دينور يقال يمشى الزانبي وهومشى فى بطء (الزنجب) جيمله قنفذ وزننده (والزنجبان) زايك فتحى وجيمك ضميمه قوشاغه دينور منطقه معناسنه (الزنجبة) زايك وجيمك فتحيله عظامه معناسنه‌دركه كوچك يصدق كبى برقوندقدر نسوان عرب صغيرلرينه بند ايدرلر پيوجك كورنمك ايچون زيرا بين العرب صغيرلى قيحى پيوك عورت يك مقبوله‌در (زنقب) قافله قنفذ وزننده عبس قبيله‌سى پوردنده برصو آديدر (الزوب) ثوب وزننده بر نسنه‌دن قورقغله برتقريب آندن صيرياوب قورقه‌رق قاچمق معناسنه‌در يقال زاب الرجل يزوب زوبا اذا انسل هربا وصو آقمق معناسنه در يقال زاب الماء اذا جرى (الزاب) ناب وزننده اندلس اولكه‌سنده بربلده‌در ياخود بر ايالتدر شعرادن محمد بن الحسن التميمى و محدثيندن جعفر بن عبد الله الصباح اورايه منسوبلردر على قول جعفر عراقده اولان زابه منسوبدر وزاب موصل ترابنده بر ايرمق آديدر زاب صوبى تعبير اولنور كذلك اربل ترابنده وسورا ايله واسط بينده كذلك آنك قريبنده برر ايرمقلرك اسميدر و بونلرك اوزرلرنده نيجه ناحيه‌لر واردركه انلره زابان اطلاق ايدرلر على قول اصل زابيان اولوب عامه زابان ديرلر محدثيندن عبد المحسن بن احمد البزاز انلرك بريسندندر و اطرافلرندن آقوب كلن صولره زوابى ديرلر جمع بنيه‌سيله و زاب ايران شاهلرندن برشاهك اسميدركه ذكر اولنان ايرمقلرى اول حفر ايتدرمكله اسميله تسميه اولنديلر و اول زاب بن بوزك بن منوچهردر (الزهبة) اهبه وزننده (والزهب) زايك كسريله بر مقدار ماله دينور (الازدهاب) افتعال وزننده بر مقدار مال كوتروب كتمك معناسنه‌در يقال ازدهب الرجل اذا احتمل قطعة من المال (زهدب) جعفر وزننده اسماء رجالدندر (الزهلب) جعفر وزننده خفيف اللحيه كسيه‌يه دينور يقال رجل زهلب اى خفيف اللحية (الازيب) يای

تحتیه ایله احمر وزننده جنوب اسمیدرکه قطب جنوبی جهتندن اسن یله دینورکه بودیارلرده قبله یلی تعبیر اولنور علی قول جنوب ایله صبا میانندن اسن اکری یله دینور که کشتله تعبیر ایتدکلریدر و ازیب عداوت و خصومت معناسنه‌در وبوافکل قبیلندندر یقال بینهما ازیب ای عداوة وکرپی تعبیر اولنان جانوره‌دینور و نشاط وشطارت معناسنه‌در و نشاطمند وشادان کسیه دینور و خرده آدیملو بودوره دینور ولئیم وفرومایه وناکسه دینور واوغلاغه ویکانه ایکن برعشیرته منتسب اولان شخصه دینور دعی معناسنه بعضلر بونی صویسز پیچ و حرامزاده ایله بیان ایلدیلر ومنکر اولوب عقل وطبعك قبول ایلیه‌جکی ایشه دینور و ازیب شیطان اسماسندندر وقورقو وفزع معناسنه‌در وآفت و داهیه‌یه دینور (الازیب) همزه‌نك کسریله قرشب وزننده بیوك و ایری عورت فرجنه دینور یقال رکب ازیب ای عظیم وشدید معناسنه‌در یقال انه لازیب البطش ای شدیده (الازیبة) قرشبة وزننده بخیله وخسیسه اولان قاریه دینور (التزیب) تفعل وزننده کودمنك انی دیرنکلی صمصق اولمق معناسنه‌در یقال تزیب لحمه اذا تکتل واجتمع (الزیب) عیب وزننده بحر روم ساحلنده برقریه آدیدر قصبهٔ عکا قربنده‌در

﴿ فصل السین المهملة ﴾ (السأب) سینك فتحی وهمزه‌نك سکونیله بوغمق و بوکانمق معناسنه‌در علی قول اولدرنجه‌یه قدر بوغمق معناسنه‌در که اولکیدن اخص در یقال سأب فلانا سأبا من الباب الثالث اذا خنقه اوحتی قتله و قانمق معناسنه‌در یقال سأب من الشراب اذا روی وطلومی بوکانمق معناسنه‌در یقال سأب السقاء اذا وسعه وسأب طلومه علی قول بیوکنه دینور یاخود شول ظرفه دینورکه میشیندن اولور ایچنه طلوم وضع ایدرلر غلاف کبی جمعی سؤوب کلور ضمتیله (السأب) تعب وزننده بودنی قانمق معناسنه‌در یقال سئب من الشراب سأبا من الباب الرابع اذا روی (المأب) منبر وزننده سأب ایله معنای اخیرده مرادفدر علی قول مأب خاصة بال طلومنه دینور ابوذؤیب نام شاعرك شعرنده مأب عنوانده وارد اولمشدرکه کتاب وزننده در شعر مزبوردن مراد مشتار عسل وصفنده اشبو مصراعیدر * نابط خافة فیها مأب * همزه تخفیف اولنمشدر ومأب صوبی چوق ایچن کسیه دینور یقال هو مأب ای الکثیر الشرب للماء (السؤبان) ثعبان وزننده مالك یعنی دواب ومواشینك تیمار ورعایتی بابنده تقید و حسن اهتمام ایدن کسیه دینور یقال انه لسؤبان مال ای ازاؤه (السب) سینك فتحی وبانك تشدیدیله کسمك معناسنه‌در یقال سبه سبا من الباب الاول اذا قطعه وبرکسه‌نك مقعدینه دورتمك معناسنه‌در یقال سب فلانا اذا طعنه فی السبة و سب وسبیی خلیفی وزننده سوکمك شتم معناسنه‌در یقال سب فلانا سبا وسبیی اذا شتمه

وطواری سکیرمك معناسنه‌در یقال سب الفرس اذا عقره (التسبیب) تفعیل وزننده بودخی سوکمك معناسنه‌در بنامی تکثیر ایجوندر یقال سببه تسبیبا اذا شتمه ای اکثر (السبابه) کذابه وزننده شهادت پرمغنه اطلاق اولنور کویا که لسانا سبنه وقلبا غضبنه علامت اولور زیرا سب وتهدید و قتنده استرفا اولنور اکا مسبحه دخی دینور (التساب) تفاعل وزننده بری برندن اوزیلوب کسلمك معناسنه‌در یقال تسابا الرجلان اذا تقاطعا شارح دیرکه شتم معناسی قطع معناسندن مأخوذدر لکن سبه‌یه دورتمك معناسندن مأخوذ اولمق پك ملایمدر (السبه) قبه وزننده دبره دینور است معناسنه وبو مجازدر مدار سب اولدیغیچون نتکه سوء دخی اطلاق اولنور وسبه عار وناموس معناسنه‌در یعنی باعث سب ودشنام اولمغله مستوجب عار اولان شیئه وحالته دینور وشول کسیه دینورکه ناس اکا چوق شتم ودشنام ایدر اوله یقال رجل سبة اذا کان یکثر الناس سبه (السبه) سینك سینك کسریله بودخی سبابه کبی شهادت پرمغنه اطلاق اولنور و سبه محدثیندن محمد بن اسمعیل القرشی جدینك لقبیدر (السبة) حبه وزننده خیلی مدت منقضی اولمیوب علی حاله ثابت و برقرار اولان شیئه دینور یقال اصابتنا سبة من الحر اوالبردا والصحو وذلك ان یدوم ایاما ودهر وزماندن برمقداره دینور یقال مضت سبة من الدهر ای زمن منه و سبه اسامیدندر سبة بن ثوبان حضر موت نسبنك رجالندندر (السباب) کتاب وزننده سوکمك سب معناسنه‌در ومفاعله‌دن مصدر اولور سوکشمك معناسنه (المسب) میمك کسریله مکر وزننده خلقه شتمی عادت ایدن کثیر السباب کسیه دینور (السب) سینك کسریله مسب معناسنه‌در مصباحك بیانه کوره سب اسم فاعلدر و سب ایبه دینور حبل معناسنه و خاتونلرك باش اورتوسنه دینور خمار کبی وصارغه ودلبنده دینور وقازیغه دینور وتد معناسنه وانجه کتان بزندن برجنس پارچه‌یه دینور دلبند کبی اولور جمعی سبوب کلور ضمتینله وسبائب کلور وسب برکسه‌نك اقراندن اولوب انکله سوکشن کشی یه دینور کاسیذکر (المسبة) میمك وسینك فتحیله (والسبة) سینك ضمیله همزه وزننده ناسه دائما شتم ودشنام ایدن بد زبان ودلازارکسیه دینور یقال رجل مسبة وسبة اذا کان یسب الناس (السبیبة) حبیبه وزننده سب معناسنه‌درکه برنوع دلبندلکدر انجه کتان بزندن اولور و بربلوك صاچه دینور و برمحلده قورولق اولان ایری میشه اغاجلرینه دینور وسبیبه بر موضع آدیدر و افریقیه اعمالندن بر ناحیه آدیدر (السبیب) حبیب وزننده برکسه‌نك اقراندن اولوب آنکله مشاتمه ایدن کشی‌یه دینور تقول هو سبك کاذکر و سبیبك ای من یسابك (المسبة) معظمه وزننده کزیده ومنتخب دوه‌لره دینور یقال ابل مسبة ای خیار عربلر استعجاب واستحسان

موقعنده بی قصد دعا ایدوب قاتلها الله مااجدرها دیملریله کویا که سب اولنمش اولورلر (الاسبوبة) همزه‌نك ضمیله شول نسنه‌درکه آنکله سب ودشنام اولنور مابه‌السب معناسنه یقال بینهم اسبوبة یتسابون بها (السبب) فتحتینله ایپه واورغانه دینور حبل معناسنه وبرنسنه‌یه توصل ایلمکه وسیله وآلت اولان شیئه اطلاق اولنور تقول جعلت فلانالی سببا الی فلان ای وصلة وذریعة وعلاقهٔ رحم وقرابته اطلاق اولنور مثلا ازدواج حالتی که آنك علاقه‌سیله قرابت حاصل اولور نته که نسب ولادتله حاصل اولور وسبب عروضیون اصطلاحنده مقطعات شعردن ایکی نوع اوزره‌در سبب خفیف وسبب ثقیل‌در سبب خفیف بر متحرك ایله برساکندن عبارتدر وسبب ثقیل ایکی حرف متحرکدن عبارتدر وسبب حیات معناسنه استعمال اولنور یقال قطع الله السبب ای الحیاة (الاسباب) احباب وزننده سببك جمعیدر واسباب السماء فلکك عروج ایلیه‌جك یرلرندن عبارتدر مراقی معناسنه علی قول اطراف ونواحیسنه اطلاق اولنور یاخود ابوابندن عبارتدر ومنه قوله تعالی [لعلی ابلغ الاسباب اسباب السموات] الایة ای مراقیها اونواحیها اوابوابها (السبیب) امیر وزننده مشاتم معناسنه‌درکه ذکر اولندی وآت قسمنك قویرغنك ویلیسنك قیللرینه دینور وآلننده اولان پرچمه دینور وصاچ بلوکنه دینور (ذوالاسباب) اذواء تعبیر اولنان ملوك حمیردن ملطاط بن عمروك لقبیدر (سبی) حتی وزننده بنوسلیم یوردنده برصوآدیدر (التسبسب) تزلزل وزننده صوآقمق معناسنه‌در یقال تسبسب الماء اذاجری (السبسبة) زلزله وزننده صویی اقتمق معناسنه‌در یقال سبسب الماء اذااساله و بولی صالیویروب چوکدرمك معناسنه استعمال اولنور یقال سبسب بوله اذا ارسله (السبسب) غبغب وزننده چول بیابانه دینور مفازه معناسنه علی قول بعیدة الغور اولان دوزاوه‌یه دینور دشت قبچاق وصحرای هیهات کبی یقال بلد سبسب وسباسب کانهم جعلوا کل جزء منه سبسبا ثم جمعوه وسباسب ایام السعانین معناسنه‌درکه طائفهٔ نصارانك پصقلیه کونلرینه دینور (سباب العراقیب) قلجك لقبیدر عرقوبلری قطع ایلدیکیچون (سبوبه) سینك فتحی وبای مشدده‌نك ضمی وآخرده بای موحده ایله اسماء والقابدندر محمد بن اسحق بن سبوبة المجاور محدثیندندر علی قول بوشین معجمه ایله‌در وسبوبه محدثیندن عبد الرحمن بن عبد العزیزك لقبیدر (السنب) سینك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله دوه وسائر دابه قسمنه مخصوص برنوع یورویش اسمیدرکه عنق دیدکلری یورویشدن زیاده اولور وعنق فتحتینله آدیملری سیرك سیرك آتارق اشکین یوریمکدر (السحب) سینك فتحی وحای مهمله‌نك سکونیله برنسنه‌یی یریوزنده چکوب سوریمك معناسنه‌در یقال سحبه سحبا من الباب الثالث اذا جره علی وجه الارض و شدتله پك پك طعام یمك وپك پك صو ایچمك معناسنه‌در یقال سحب الرجل اذا اکل

وشرب اكلا و شربا شديدا (الانسحاب) انفعال وزننده چكيلوب سورنمك معناسنه در يقال سحبه فانسحب (الاسحوب) اسلوب وزننده شدتله پك پك يوب ايجن كسيه دينور (السحابة) سينك فتحيله بلوده دينور هوا يوزننده منجر اولديغيچون جمى سحاب كلور وسحب كلور ضمتينله وسحايب كلور عجايب وزننده وعربلر سحابه ايله طول مدتدن و مدت طويلهدن كنايه ايدرلر چكيلوب كتديكى ايچون مثلا مافعله سحابة يومى ديرلر طول يومى معناسنى اراده ايدرلر واقعت عنده سحابة نهارى ديرلر يتون كوندز ياننده اقامت ايلدم معناسنه وسحاب ضرار بن الخطاب نام كسهنك قلجى اسميدر (السحبان) سلمان وزننده شول كسيه دينور كه اوغرادينى نسنهيى سيلاب كبى بالكليه صيروب كيدرر اوله يقال رجل سحبان اى جراف يجرف مامربه وسحبان وئل قبيلهسندن برمشهور فصيح و بليغ وسخنور اسميدر كه فصاحت و بلاغتى ضرب مثلدر اشبو * لقد علم الحى اليمانون انى * اذا قلت امابعدانى خطيبها * بنى جملهٔ اشعارندندر جاهليتى ادراك ايدوب وشرفياب اسلام اولمشدر (السحبان) ثعبان وزننده برآيغر آتك اسميدر (السحبة) جرعه وزننده اورتويه و پوشيدهيه دينور كه برنسهنك اوزرينه چكيلور وكول چكلدكدنصكره ايچنده باقى قلان صو بقيهسنه دينور (السحابة) ثمامه وزننده صحبه ايله معناى اخيرده مرادفدر (السحتيت) ثانى فوقيه ايله جعفر وزننده جرئ ومقدم اولان كسيه دينور يقال رجل سحتيت اى جرئ مقدم و بررجلك اسميدر (السخب) خاى معجمه ايله تعب وزننده بانك وفرياد وشماطه معناسنهدر صخب كبى (السخاب) كتاب وزننده نسوان عربه مخصوص برنوع قلاده دركه سك تعبير اولنان تركيب طيلهه قرنفلدن ومحلب دن دوزرلر آنده جواهره متعلق نسنه بولنماز جمى سخب كلور كتب وزننده (السنداب) جردحل وزننده طيانقلو صلب وشديد اولان اركك دوهيه دينور يقال جمل سنداب اى صلب شديد (السذاب) ذال معجمه ايله سراب وزننده سدف تعبير اولنان چچكه دينور فيجن كبى عمر بن محمد السذابى كهمحدثدراكا منسوبدر (السذبة) جرعه وزننده برنوع ظرف اسميدر (السرب) ضرب وزننده بالجمله ماشيه قسمنه دينور دوه و قيون و كچى وبقر كبى مصباحك بيانه كوره سرب فى الاصل مصدردر مواشى كوندز چوبانسز كندى باشنه اوتلامق معناسنه اول حيوانه سارب دينور وسرب دينور كه تسميه بالمصدر قبيلندندر ومؤلفك بصارده بيانه كوره سرب ساربك جمعيدر ركب راكبك جمعى اولديغى كبى وسرب كرچه بالجمله مواشيهيه اطلاق اولنور لكن دوه قسمنده متعارفدر حتى اذهبى فلا انده سربك قولى جاهليتده اطلاق كنايهلرندن ايدى لا اردا بلك بل اتركها ترعى وتذهب حيث شاءت معناسنه كه لا حاجة فيك

معناسندن کنایه‌در انتهی وسرب یوله اطلاق اولنور طریق معناسنه مسروب فیه اولمق حسبیله ویون ووجهه معناسنه‌در یقال خل له سربه ای وجهه وکوکسه دینور صدر معناسنه ومیشین وسختیان مقوله‌سی نسنه دیکمك معناسنه مصدر اولور تقول سربت القربة سربا ای خرزته وکومش وقورشون اریدن کسه‌نك اغزینه بورنته تتون طولمغله نفسی بوکالمق معناسنه‌در کما سیذکر (السرب) سینك کسریله سوری‌یه دینور قطیع معناسنه تقول مربی سرب من الظباء والنساء والطیر وغیرها ای قطیع منها ویوله دینور طریق معناسنه وکوکل بال وقلب معناسنه‌در شارح دیرکه ظاهرا صواب اولان مال اولمقدر زیرا قلب لفظی تکرار اولور لسان العرب وسائر امهاتده میمله مال عنوانندہ مرسومدر مکر بال ایله خاطر مراد اولوب قلب ایله یورك اراده اولنه وسرب نفس وروح معناسنه در وبر بلوك خرما اغاجلرینك طوبنه ویجموعنه دینور جماعة النخل معناسنه شارح تحریر حای مهمله ایله نحل نسخه‌سنی تخطئه ایلشدر (السرب) فتحتینله وحشی جانور اینه دینور وزیر زمینده قازلمش لغم وایزبه مقوله‌سی یره دینور وخانه وباغچه ایچلرینه صو آقه‌جق کنکه دینور وشول جدید قربه اوزره دوکیلن صویه دینور که قایشی وصریمی اصلنوب دیکش یرلری منتفخ اولمغله درزلرندن صو نشف ایلامك ایچون دوکرلر وآقان صویه دینور اساسك بیانته کوره قربه‌نك درزلرندن اقان صویه مخصوص‌در یقال سال سرب القربة وهو الماء الذی یقطر من خرزها ومحمود بن عبدالله بن احمد الاصبهانی الزاهد الواعظ ومرقومك قز قرنداشی ضوء بنت عبدالله ومبشر بن سعد بن محمود السر بیون محدثلردر وسرب مصدر اولور قربه ومطهره مقوله‌سنك درزلرندن صو صزوب آقمق معناسنه یقال سربت المزادة سربا من الباب الرابع اذا سالت (السربة) فرحه وزننده اقان قربه‌یه ومطهره‌یه دینور (السربة) تربه وزننده کیده‌جك یره دینور مذهب معناسنه ویوله دینور طریقه معناسنه ویکرمیدن آتوزه وارنجه آت سوروسنه دینور وباغده اوزم تکاکنك صره‌سنه دینورکه بزم دیارلرده یاران تعبیر اولنور وسربه کوکسك اورتاسندن قارنه وارنجه بتن قلاره دینور وبر بلوك خرما اغاجلرینه دینور جمعی سرب کلور هامز (المسربة) میمك فتحی ورانك فتحی وضمیله جائزدر بو دخی کوکسك وسطندن بطنه وارنجه بتن قلاره دینور (السربة) حربه وزننده قربه ومطهره وسائر میشیندن وسختیاندن دیکلمش نسنه‌لرك دیکش یرلرینه ودرزلرینه دینور خرزه کبی وسربه سفر قریب معناسنه‌در (المسربة) مشربه وزننده اوتلاغه دینور مرعی معناسنه جمعی مسارب کلور (السراب) شراب وزننده شول پوصارقدر که امی کونلرده نصف نهار وقتنده ایراق صحرالرده صو کبی کورینور

تركيده انم سالم تعبير اولنور چوراق يرلره كونشك شعشعه‌سى اورمقله ايراقدن صوكى لمعان ايدر مترجم ديركه سراب وجه مذكور اوزره نصف نهار وقتنده صوكى يره ملاصق كورينور و آل طرف نهارده كه كرك صباح و كرك بعدالزوال اولسون يردن مرتفع و كويا كه بين الارض والسماء لمعان ايدر شكلنده كورينن بوصارقدر انتهى وسراب لفظى معرفه اولەرق وسراب قطام وزننده بسوس نام عورتك ناقه‌سى اسميدر ★ اشأم من سراب ★ مثلى آندندر بانك نصبى و كسر اوزره بناسيله اجمال مثل بودر كه مزبوره‌نك ناقهٔ مذكوره‌سى بركون متعينان اعرابدن كليب نام كسه‌نك قوروسنه دخول و آنده ايوا ايدن بر طويغار قوشنك يورطه‌سنى پايمال ايتلكله كليب غيرت جاهليه ايله بنم زير جوارمده اولان قوشك يورطه‌سنى بويلجه شكست ايتلك بكا ناموسدر ديو اوق ايله ناقه‌نك مه‌سندن اوروب هلاك ايلدى بسوس مزبوره‌نك يكنى جساس نام كسه دخى اوروب كليبى هلاك ايتلكله ايكى طرفك قبيله‌لرى برى بريله جنكه قيام ايدوب ميانه‌لرنده آتش حرب وقتال قرق سنه مدت اشتعال بولمشدر بناء عليه ناقهٔ مرسومه شأمت خصوصنده مثل اولمشدر (المسروب) مضروب وزننده شول كسه در كه معدنده قورشون وكومش ذوب ايدر اولغله اغزينه برونته ثتون طولوب نفسى بوكالمش اوله يقال سرب الرجل على بناء المجهول فهو مسروب اذا دخل فى خياشيمه ومنافذه دخان الفضة فاخذه حصر (السارب) پر يوزنده كندى قولاينه بر دوزه‌يه كيدن انسان وحيوانه دينور تقول رأيته ساربا اى ذاهبا على وجهه فى الارض شارحك بيانينه كوره سروبدن مأخوذدر (السروب) قعود وزننده طوار اوتلاغه يوز طتوب كتمك معناسنه‌در يقال سرب البعير سروبا من الباب الاول اذا توجه للمرعى قال الشارح ويقال سرب فى الارض سروبا اذا ذهب ومضى فيها (الانسراب) انفعال وزننده (والتسرب) تفعل وزننده جانور زير زمينده اولان اينه وايزبه‌يه كيرمك معناسنه‌در يقال انسرب الوحش فى جحره وتسرب اذا دخل (التسريب) تفعيل وزننده طوار خركله‌سنى سورى سورى وبولك بولك يوللامق معناسنه‌در تقول سرب على الابل اى ارسلها قطعة قطعة وقوبى مقوله‌سى يرحفر ايدن كسه صاغنه ياخود صولنه طوغرى لغم طرزنده زياده‌جه حفر ايتلك معناسنه‌در كه اين وايزبه معناسنه اولان سربدن مأخوذدر يقال سرب الحافر اذا اخذ فى الحفر يمنة او يسرة وديكش يرلرى شيشوب سد اولسون ديو يكى قربه‌يه صو دوكمك معناسنه‌در يقال سرب القربة اذا صب فيها الماء لتبتل عيون الخرز فتنسد (سربى) سكرى وزننده جزيره نواحيسنده بر موضعدر (سوراب) سينك ضميله مازندران اعمالندن بر قريه‌در (المنسرب)

منجذب وزننده بغایت اوزون بویلی اولان آدمه دینور کویا که یوقری طوغری چکیلوب کتمشدر (الاسرب) قنفذ وزننده وتشدید بایله اسقف وزننده لغتدر قورشونه دینور آنك دخی دیرلر (السرحوب) حای مهمله ایله اسلوب وزننده اوزون وکریلو اولان آته دینور یقال فرس سرحوب ای طویلة وسائر امهاتده بویی اوزون کریلو ویره یقین اولان آت ایله مفسردر وسرحوب اوزون بویلو آدمه اطلاق اولنور یقال رجل سرحوب ای طویل شارح دیر که معنای اولده بعضلر قصراغه تخصیص ایلمکله مؤلف آنلره تابع اولمشدر لکن سائرلری تعمیم ایلدیلر ومعنای ثانیده یالکز اوزون آدمه دینیوب بلکه اوزون بویلو حسن الجسم ومتناسب الاعضاء اولان آدمه دینور انتهی وسرحوب چقال دیدکلری جانوره دینور ابن آوی دخی دیرلر وسرحوب بر شیطان اسمیدر که کوزلری کور اولوب ودریاده ساکن اولور وسرحوب جارودیه طائفه‌سنك اماملری اولان ابوالجارود لقبیدر امام محمد الباقر رضی‌الله عنه وعن آبائه حضرتلری تلقیب ایلمشدر وطائفهٔ مزبوره غلاة زیدیه‌دندر شیخین مکرمین حضرتلرینك سبیله مجاهرلردر حالا یمنده صنعا دیارنده موجودلردر وسرحوب سرحوب مکررا بر کلمه‌در که انکله دیشی قیونی صاغق ایچون چاغرلر (السرداب) سینك کسریله بر آلتنده یاز کونی اسی وقتلرده آرام ایچون اتخاذ اولنان مخزن کبی بره دینور وبو فارسیدن معربدر شارحك بیانه کوره زیر زمین وایزبه تعبیر اولنور حالا بغداد شهرنده متعارفدر مردابهٔ فارسیدن معربدر که سینك فتحیله‌در صو تبرید ایلیه‌جك پر دیمکدر فی‌الاصل تبرید ایچون اورایه صو کوپی وضع اولنور ایدی حالا بو دیارلرده بودروم ومخزن تعبیر اولنور بعده شدت حرارت صیفده کندیلر دخی آرام ایتلریله تکلفلو بنا اولنور اولمشدر بونده علامت تعریب سینك کسریدر که قرطاس مقوله‌سنه ملحق اولمشدر جمعی سرادیب کلور (السرعوب) عین مهمله ایله سرحوب وزننده کلمجك تعبیر اولنان جانوره دینور ابن عرس کبی (سرندیب) سینك ورانك فتحیله هندستانده بر بلده آدیدر شارح دیر که سرندیب اقصای هندستانده جزیرهٔ کثیره‌در حضرت آدم علیه‌السلام نازل اولدیغی جبل راهون انده‌در ذروه‌سنه عروج مرحلهٔ امکاندن دوردر (السرهبة) سلهبه وزننده اوزون بویلی انلو جانلو تنومند خاتونه دینور یقال امرأة سرهبة ای جسیمة طویلة (السرهب) ثعلب وزننده شول نادان وسبکمغزه دینور که اکول وشروب اولوب دائما بوغازیله اوغراشور واندن غیری‌نسنه بیلز اوله یقال رجل‌سرهب ای مائق اکول‌شروب (السیسبان) سینلرك فتحیله (والسیسبی) الفك قصریله بر نوع شجر آدیدر رؤبة بن عجاج شعرنده بونی ضرورت ایچون سیساب عنوانیله ایراد ایلمشدر شجر مزبور مفردات

طبیه‌ده‌بو کونه مرسومدر که ایکی قسم اولور بری وبستانی اولور بحسب الاماکن ایکی ذراعدن درت ذراعه قدر اولور اوراق عریض وانجه وبری بری اوزره صقشمش وچچکی صاری وبغایت خوشمنظر وسالقمده اولان دانه‌لری بوی تخمی قدر وسواد ایله صفرت بینده در خوشمنظر اولدیغیچون مصر باغچه‌لرنده دیکرلر بعضلر اکا آید اغاجی ودانه‌لرینه آید تخمی دیدیلر (الساسب) سینك فتحیله (والسیسب) زینب وزننده بو دخی بر نوع شجردر که آندن اوق دوزرلر بو شجر آزاد درخت ایله مفسردر که تسبیح اغاجنك کبیر نوعیدر (المساطب) میمك فتحیله مسطبه لفظندن جمعدر میمك فتحی وکسری وطانك فتحیله دمورجی اورسنه دینور سندان معناسنه وشول صوبه دینور که مدت مدیده طورمغله متغیر اولوب اوزری یوصونلنوب وطبراق ومولوز مقوله‌سی بصمغله اصلا ایشه یرایوب استعماله صلاحیتی قالمامش اوله ماسدم معناسنه که جعنده سدم دینور سینك ضمیله ومسطبه حالا مصطبه تعبیر اولنان پره دینور که قهوه ارالقلرنده وقهوه ودکان اوکلرنده اوتورمق ایچون بنا ایدرلر سد وسکی وصفه دخی درلر تخته پوشه دخی دینور (الاسطبه) طرطبه وزننده کتان مشاقه‌سنه یعنی طرانتیسنه دینور که تحریفله اصطوپه تعبیر اولنور (السعایب) عین مهمله ایله غرایب وزننده بال ویکمن وخطمی کبی زوجتلو یاشك نسنه‌لردن برمق ایله آلدقلرنده ایپلك کبی سونوب اوزایان تلاره دینور که قوامدن اقتضا ایدر یقال امتدت سعایب العسل والخطمی وهی خیوطه واغزدن اقان سالیارده دخی اول حالت اولمغله دخی استعمال ایدرلر یقال سال فه سعایب ای امتد لعابه کالخیوط مفردی سعبوبدر زنبور وزننده (التسعب) تفعل وزننده اوزانوب سونمك معناسنه در یقال تسعب الشیء اذا تمطط (السعب) سینك فتحی وعینك سکونیله مطلقا سونوب اوزایان شیئه دینور قواملو اشربه‌دن وسائر زوجتلو نسنه‌دن اولسون (الانسعاب) انفعال وزننده صو آهسته‌جه آقمق معناسنه در یقال انسعب الماء اذا سال (المسعب) معظم وزننده تسعیب لفظندن اسم مفعولدر آقمق معناسنه در بومناسبتله تسویغ معناسنده استعمال اولنمشدر که برنسنه‌یی برکسه‌یه روا کوروب تجویز ایتمکدن عبارتدر ومنه یقال هو مسعب له کذا ای مسوغ یعنی اول اکا بویله روا وجائز وکوارادر (السغب) سینك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله (والسغب) فتحتینله (والسغابة) سلامه وزننده (والسغوب) قعود وزننده (والمسغبة) مشربه وزننده آجقمق معناسنه‌در علی قول رنج وتعبه مقرون آجقمغه مخصوصدر یقال سغب الرجل وسغب سغبا وسغبا وسغابة وسغوبا ومسغبة من الباب الرابع والاول اذا جاع اولا یکون الامع تعب وسغب فتحتینله صوصه‌مق عطش معناسنه‌در لکن مستعمل

ومستفيض دكلدر (الساغب والسغبان) عطشان وزننده (والسغب) كتف وزننده آج كسيه دينور جايع وجوعان معناسنه مؤنثنده سغبى دينور سكرى وزننده جمعى سغاب كلور سينك كسريله (الاسغاب) همزه‌نك كسريله آجلغه داخل اولمق معناسنه‌در يقال اسغب الرجل اذا دخل فى المجاعة (المسغب) مسعب وزننده ومرادفيدركه مسوغ معناسنه‌در يقال هو مسغب له كذا ومسغب اى مسوغ وبو تسغيبدن اسم مفعولدركه آجقدرمق معناسنه‌در كويا كه اول كسه اول نسنه ايچون آجقدرلغله اكا موافق طعمه كبى كنديسنه روا وجسبان وكوارا اولمشدر (السقب) سينك فتحى وقافك سكونيله ناقه‌نك ياوريسنه دينوركه كوشك تعبير اولنور على قول هنوز طوغديغى ساعتده اطلاق اولنور ياخود اركككنه مخصوصدر ديشيسنه سقبه دينز ياخود سقبه اطلاق اولنور جمعى اسقب كلور وسقاب كلور كلاب كبى وسقوب كلور سيوب كبى وسقبان كلور عقبان كبى وسقب اوزون نسنه‌يه دينور وقيل چادر وآلاجق واوبه ديركنه دينور جمعى سقبان كلور سينك كسريله غربان وزننده وسقبان غوطهٔ دمشقده برموضع آديدر محدثيندن احمد بن عبيدبن احمد السقبانى اورادندر (المسقب) منبر وزننده (والمسقاب) محراب وزننده ذكر اولنان ولدك آنامى اولان ناقه‌يه دينوركه اول كونه ولد طوغورمق عادتى اوله وبو قول اخيره ملايمدر (السقب) فتحتينله يقينلق قرب معناسنه‌در يقال بينهما سقب اى قرب ويقين اولمق معناسنه مصدر اولور يقال سقبت داره سقبا من الباب الرابع اذا قرب وقريب معناسنه كلور يقال منزل سقب اى قريب (السقوب) قعود وزننده يقين اولمق معناسنه‌در يقال سقبت الدار سقوبا من الباب الاول اذا قربت وسقوب سقب لفظندن جمع اولورکه چادر ديركنه دينور وسقوب الابل كه دوه‌نك اياقلرينه اطلاق اولنور تشبيه جهتيله‌در (الاسقاب) همزه‌نك كسريله يقين اولمق معناسنه‌در يقال اسقبت الدار اذا قربت ويقين ايلمك معناسنه‌در يقال اسقبه اى قربه (التساقب) تقارب وزننده ومرادفيدركه برى برينه يقين اولمق معناسنه در ومنه يقال ايامهم متساقبة اى متقاربة (المسقب) محسن وزننده قريب معناسنه‌در (الساقب) بودخى قريب معناسنه‌در وبعيد معناسنه اولمغله اضداددندر يقال منزل ساقب اى قريب ويقال ساقب اى بعيد (السقبة) تمره وزننده ديشى مركب صوپاسنه دينور (السقاب) كتاب وزننده جاهليت توره‌سندن اولمق اوزره شول پوق پارچه‌سنه دينوركه زوجى فوت اولان ياخود سائر برمصيبته دوچار اولان خاتون كندى باشنك ساچلرنى تراش وچهره‌سنى چاچاك ايدوب قانيله اول پوغى آلوده ايلدكدنصكره باشنه وضع وبرطرفنى باشنده اولان اورتونك برجانبندن اخراج ايدر تاكه كورنلر مصيبت زده اولديغنى بيلەلر

(السقلبة) دحرجه وزننده یره چالمق صرع معناسنه در یقال سقلب فلانا اذا صرعه (السقلب) ثعلب وزننده برر جل اسمیدر وناسدن برجنس طائفه‌در ترکی وعربی کبی نسبتنده سقلبی دینور جمعی سقالبه کلور بونك مشهوری صقالبه‌درکه صاد مهمله ایله‌درکه روس ایله متاخملردر نته‌که صقلب ماده‌سنده مرسومدر (السکب) سینك فتحی وکافك سکونیله (والتسکاب) تذکار وزننده صویی دوکمك معناسنه‌در یقال سکب الماء سکبا وتسکابا من الباب الاول اذا صبه وسکب مبالغة وصف اولور یقال ماء سکب کا سیذکر وسکب اوزون آدمه اطلاق اولنور ومتتابعا دائمی یاغان یغموره اطلاق اولنور وبرنوع ثوبه دینور بغایت رقیق ونازك اولمغله ماء مسکوبه تشبیه اولنمشدر وآب روان کبی اشکنلی صوی آنه علی قول آدیملری سیرك اولانه دینور وخفیف الروح جنبش ونشاطلو شوخ وشنکل آدمه دینور وامر لازم ومحتوم معناسنه‌در یقال هذا امر سکب ای لازم وسکب شول فرسك اسمیدرکه شاه خطهٔ رسالت علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك اك اول داخل طویله تملکاری اولمشدر یلیسی وقویرغی سیاه طوری اولوب وآلنده صباح الخیر تعبیر اولنان غرمسی وار ایدی ومجمل مطلق الیمنی ایدی که صول الیله صول ایاغنك بوقاغیلقلری سکیل ایدی واکا سکب دنی دیرلر ایدی فتحتینله وسکب شبیب بن معاویه نام کسه‌نك دنی فرسی اسمیدر وسکب باقره دینور نحاس معناسنه علی قول قورشونه دینور رصاص معناسنه وفتحتینله‌ده لغتدر (السکوب) قعود وزننده صو دوکمك معناسنه‌در یقال سکب الماء سکبا فسکب هو سکوبا اذا انصب (الانسکاب) انفعال وزننده بودنی صو دوکمك معناسنه‌در یقال انسکب الماء اذا انصب (الساکب والسکوب) صبور وزننده (والسیکب) صیقل وزننده (والاسکوب) اسلوب وزننده دوکیلن ودوکیلجی صویه دینورکه فاعل صورتنده متصوردر یاخود اسم مفعول معناسنه‌درکه دوکلش دیمك اولور یقال ماء سکب کا ذکر وساکب وسکوب وسیکب واسکوب ای منسکب اومسکوب واسکوب اسلوب وزننده متتابعا دوکیلن دائمی یغموره دینور وبابوشجی‌یه دینور اسکاف کبی کفشکر معناسنه علی‌قول دموربجی‌یه دینور قین معناسنه ویره طوغری اوزانوب ممتد اولان شمشکه دینور وایکی جانبلو صف صف مسطر اوزره اولان خرما اغاجلرینه دینور (السکب) فتحتینله برنوع شجر حجازی اسمیدر وکلنجك چیکنه دینور شقایق النعمان معناسنه (السکبة) تمره وزننده شول تقیه وعرجینه دینورکه بالق آغی کبی دکرمی بزدن کوزه‌نکلی دیکلمش اوله شارح دیرکه اهل فرس اکا سستقه دیرلر لکن سستقه سستجه معربیدرکه مقرمه‌یه وهاولی‌یه دینور وسکبه ولد ایله برابر چقان اش وصوك تعبیر ایتدکاری یوفقه دری‌یه دینورکه کاهجه یوزنده

صاریلی ظهور ایدر (السکبة) فتحاتله باشده حاصل اولان کپك کبی نسنه‌یه دینورکه قوکاق تعبیر اولنور هبریه دخی دیرلر وسکبة بن الحارث اصحابندر (الاسکاب) اسکاف وزننده ومرادفیدرکه پابوشجی‌یه دینور (الاسکبه)اسکفه وزننده ومرادفیدرکه قپونك آلت ایشکنه دینور (الاسکابه) همزه‌نك کسریله شول آغر شغه دینورکه برقابه یاغ مقوله‌سی نسنه قوبجق خونیلرك آغزلرینه قورلر علی قول پول طرزنده شول تخته پاره‌سنه دینورکه طلومك پرتغنه ودلیکنه چروب بعده اوزرندن قایشله صیریوب دیکرلر (الاسکوبه) همزه‌نك ضمیله اسکابه معناسنه‌در (سکاب) سحاب وزننده اجدع بن مالکك فرسی آدیدر (سکاب) قطام وزننده‌که کسر اوزره مبنی‌در تیم یاخود بنو کلاب قبیله‌سندن برکسه‌نك یاخود عبیدة بن ربیعة بن قحطانك قصراغی اسمیدر (سکاب) کتان وزننده بودخی برفرس آدیدر (السلب) سینك فتحی ولامك سکونیله (والسلب) فتحتینله برنسنه‌یی برکسه‌دن قاپوب آلمق وچالوب قاپمق معناسنه‌در یقال سلبه سلبا وسلبا من الباب الاول اذا اختلسه مؤلفك بصائرده بیانه کوره سلب برکسه‌دن قهر وجبر ایله برنسنه‌یی چکوب آلمق معناسنه موضوعدر الندن برنسنه‌یی قاپوب آلمق وحرامینك یاخود جنکده مغلوب ومقتولنك لباسنی صویوب آلمق کبی وکرچه اختلاس ایله تفسیر واختلاسی دخی دور طریقیله سلب ایله تبیین ایتمشدر لکن مصباحده اختلاس برکسه‌دن برنسنه‌یی علی غفلة سرعتله قاپوب آلمق معناسنه‌در دیو مشروحدر وسلبته ثوبه عنوانیله مرسوم واصلی سلبت ثوب زید اولوب لکن فعل مبالغة زیده استاد اولنمغله ثوب لفظی تأخیر وتمییز یت اوزره منصوب اولمشدر وانفهام معنایه مبنی حذفی جائزدر دیو مرقومدر لکن کتب نحویده بدل اشتماله مثال اولمق اوزره مثبتدر ومحکمده ایکی مفعوله تعدیه ایتلکله سلبته ایاه عنوانیله مرسومدر انتهی وعربلر سبکپا وسریع النقل آته سلب القوایم اطلاق ایدرلرکه اسم فاعل معناسنه‌در یقال فرس سلب القوایم ای خفیفها وسلب تیز وچابك یوریکه اطلاق اولنور (الاسلاب) افتعال وزننده بودخی برنسنه‌یی برکسه‌دن قاپوب آلمق معناسنه در یقال استلبه ای اختلسه (السلبوت) ملکوت وزننده (والسلابه) کذابه وزننده‌که اوزان مبالغه‌دندرلر دائما ناسدن نسنه قاپوب آلمغه معتاد اولان کسه‌یه دینور رجل ومرأه‌یه وصف اولور یقال رجل وامرأة سلبوت وسلابة (السلیب) امیر وزننده عقلی قاپلمش آشفته کسیه دینور هوش ربوده معناسنه کرك رجل وکرك مرأة اولسون جمیع سلبی کلور سکری وزننده وسلیب شول خاتونه وسائر دیشی حیوانه دینورکه ولدی وفات ایتمش اوله علی قول هنوز خلقتی تمام ایکن ولدنی دوشورمش اوله کماسیذکر ودالری وبداقلری وبیراقلری کتمش جبلاق اغاجه دینور (السالب)

لامك كسريله (والسلوب) صبور وزننده (والسليب) امير وزننده نته‌كه ذكر اولندى (والمسلب) محدث وزننده (والسلب) ضمتينله شول خاتونه وسائر ديشى حيوانه دينور كه ولدى وفات ايتمش اوله ياخود اكسك دوشو رمش اوله يقال امرأة وناقة سالب وسلوب وسليب ومسلب وسلب اذا مات ولدها او القته لغير تمام وسليب كله سنك جمعى سلب كلور ضمتينله وسلائب كلور نجائب كبى (المسلب) محسن وزننده سليب معناسنه در (الاسلاب) همزه‌نك كسريله خاتون وسائر ديشى حيوانك ولدى وفات ايتمك ياخود اكسك دوشورمك معناسنه‌در يقال اسلبت المرأة والناقة فهى مسلب واغاجك يمشارى قالميوب ويپراقلرى خزان اولوب دوكلمكله جبلاق اولمق معناسنه‌در يقال سلبت الشجرة اذا ذهب حملها وسقط ورقها (السلب) سينك كسريله چفتجى آلتلرنده يك اوزون اولانه دينور على قول شول اغاج پاره‌سنه دينوركه لؤمه‌نك دبنه يناشدروب براوجنى لؤمه‌نك دليكنه ادخال ايدرلر ولؤمه همزه وزننده چفتجى آلتلرينك برلو يرلرينه وضع اولنمش اوله‌رق درطوب مجموعنه دينوركه صبان دموري دخى داخلدر مؤلفك كلامنده مسامحه واردر (السلب) كتف وزننده اوزون شيئه دينور وسريع وچابك وسبكپا انسان وحيوانه دينور (السلب) فتحتينله سلب اولنان نسنه‌يه دينور فعل بمعنى مفعولدر برينك ارقه‌سندن صويلوب آلنان اثواب وادوات كبى‌جمعى اسلاب كلور قال الشارح ومنه الحديث [من قتل قتيلا فله سلبه] اى من ثياب وسلاح ودابة وسلب برنوع شجر اسميدركه بغايت اوزون اولور وبر نبات آديدر وسلب الذبيحه ذبح اولنان حيوانك يوزيلن دريسنه وياچه‌سنه واشكنبه‌سنه اطلاق اولنور وسلب القصبه قامشك قبوغندن عبارتدر وسلب مقل اغاجندن حاصل اولان ليفه دينور ويمنه مخصوص بر شجرك قبوغنه دينوركه آندن ايپ واورغان اتخاذ اولنور مدينة منوره‌ده اولان سوق السلابين بوندندر وسلب مصدر اولور سلاب كيمك معناسنه‌در يقال سلب الرجل سلبا من الباب الرابع اذا لبس السلاب كما سيذكر (الاسلوب) همزه‌نك ضميله مسلوك اولان طريقه دينور كرك حسى اولسون وكرك معنوى اولسونكه فن وطرز وطور تعبير اولنور اسلوب حكيم حكيمانه يعنى طور حكمت اوزره جواب ويرمكدر يقال سلك اسلوبه اى طريقته ويقال اخذ فلان فى اساليب من القول اى فى فنون منه واسلوب ارسلانك كردنه دينور وبرون يوقرى اولمق حالتنه دينوركه كبر ونخوتدن كنايه‌در شموخ انف معناسنه ايكى طرفه ميل والتفات آيلز اولور (الانسلاب) انفعال وزننده يوريمكده يك سرعت ايتمك معناسنه در شويله‌كه كال جد وسرعتدن ناشى دريسندن صويلوب چقار حدنده اوله يقال

انسلب

انسلب الرجل اذا اسرع فى السير جدا (التسلب) تفعل وزننده خاتون زوجى وفات ايلك حسبيله ياس طتوب ترك زينتله ماتم لباسى كيمك معناسنه در يقال تسلبت المرأة اذا احدت على زوجها (السلبة) جرعه وزننده صويقنلق حالتنه دينور جرده معناسنه تقول ماأحسن سلبتها اى جردتها يعنى اول محبوبه‌نك نه كوزل صويقونلغى واردر (مسلب) معظم وزننده يمنده شهر زبيده قريب بر موضع آديدر (السلاب) كتاب وزننده سياه لباسه دينور كه ماتم لباسى اولهجقدر جمعى سلب كلور كتب كبى (المستلب) اسم فاعل بنيه‌سيله عمرو بن كلثومك قلجى آديدر وابو دهبل نام كسه‌نك قلجى آديدر (المسلئب) همزه ايله مشمعل وزننده چوق يغموره دينور (المسلحب) حاى مجمله ايله مشمعل وزننده طوغرى ومستقيم نسنه‌يه دينور وخط مستقيم كبى طوغرى چكيلوب كيدن اوزون شاهراهه دينور يقال طريق مسلحب اى واضح بين ممتد (الاسلحباب) اقشعرار وزننده يول وصف مذكور اوزره اولمق معناسنه‌در يقال اسلحب الطريق اذا كان بينا ممتدا (السلخب) خاى مجمه ايله جعفر وزننده ثقيل وغليظ و نادان كسيه دينور بودياردە ترك جالارى كبى على قول بوشين مجمه ايله‌در (السلهب) جعفر وزننده اوزون نسنه‌يه دينور طويل معناسنه على قول رجاله مخصوصدركه اوزون كشى‌يه دينور جمعى سلاهبه كلور وسلهب بركلب آديدر وايرى جثه‌لو كريملو و كمكارى اوزون آته دينور (السلهبة) هايله بودخى اول كونه كوزل اولان آته دينور يقال فرس سلهب وسلهبة اذا عظم وطال عظامه وتنومند وجسيمه عورته دينور (السلهابة والسلهاب) سينلرك كسريله جريمه ومقدمه خاتونه دينور كه پيشكر تعبير اولنور (الاسلغباب) غين مجمه ايله اقشعرار وزننده قوش ياورىسنك تويلرى هنوز قرارمزدن اقدمجه تيكن تيكن اولوب بتمك معناسنه‌در يقال اسلغب الطائر اذا شوك ريشه قبل ان يسود (السنبة) سينك فتحى و نونك سكونيله زماندن برمدته دينور يقال عشنا بذلك سنبة اى دهرا وحقبة يعنى آنكله برمدت يكنوب كندك وتيز مشرب و سريع الانفعال والغضب اولمق جهتيله اولان بد خويلغه دينور بو معناده سينك كسريله‌ده جائزدر (السنبة) زيادة تايله بودخى زماندن مدت غير محدوده‌يه دينور (السنبات) سينك فتحى و نونك سكونيله جابك طارغنلق جهتيله اولان بد خويلغه دينور سينك كسريله‌ده جائزدر وكسر ايله بالطبع شرير وكثير المضره كسيه دينور وفتحه‌له است ومقعد معناسنه‌در (السناء) صحرا موزننده بودخى است ومقعد معناسنه‌در (السنوب) جنوب وزننده (والسنبوت) جبروت وزننده بالطبع طارغين وسريع الانفعال و تيز مشرب كشى‌يه دينور يقال رجل سنوب وسنبوت اى متغضب يعنى كثير الغضب سريعه و سنوب يلانجى

كذاب كسيه دينور وبر موضع آديدر (السناب) سحاب وزننده شر شديده دينور فتنه و قتال كبي يقال وقعوا فى سناب اى شر شديد (السناب) كتاب وزننده (السنابة) هايله ارقه‌سى و قارنى اوزون وسوپو اولان انسان و حيوانه دينور (المسنبة) مشربه وزننده شرت معناسنه‌در كه شر قضالق تعبير اولنور يقال الق اليه مسنبته اى شرته (السنب) كنف وزننده چوق سكردن پوكرك وميدانلو آته دينور (السنبة) حنطه وزننده محكم و متين اولان هكبه و جامدانه دينور عبية محكمه معناسنه (السنتب) قنفذ وزننده بد خوى و بد مشرب كسيه دينور يقال رجل سنتب اى السئ الخلق (السندأب) جردحل وزننده طيانقان وصلب ومتين اولان اركك دوميه دينور نته‌كه سدب ماده‌سنده دخى ذكر اولندى نونك اصليه وزائده‌در دينن مذهبلره مبنى ايكى محلده ذكر اولنمشدر (السنطبة) طاى مهمله ايله سنتبه وزننده ياقشقسز سلكى ومضطرب اولان اوزونلق حالته دينوركه قامت انسانى وصفيدر يقال به سنطبة اى طول مضطرب (السنطاب) سينك كسريله دموربجى چكجنه دينور (السنعبة) قنفذه وزننده كلنجك تعبير اولنان جانوره دينور ابن عرس كبي واوست دوداغك اورته‌سنده آغزه طوغرى توموب صارقان مرجك مقدارنده اتجكزه دينور (سنهب) جعفر وزننده بر رجل اسميدر (السوبة) سينك ضميله (والسباة) سينك ضمى و بانك سكونيله سفر بعيد معناسنه‌در يقال بدت له السوبة والسباة اى السفر البعيد (سوبان) طوفان وزننده بر دره ياخود برطاغ ياخود برارض اسميدر (السهب) نهب وزننده اوه‌يه دينوردشت وبيابان معناسنه‌فلاة كبي وياوز وبوكرك وميدانلو آته‌دينور وسهب مصدر اولور المق اخذ معناسنه يقال سهب الشئ سهبا من الباب الثالث اذا اخذه وبر معروف چوراق برك اسميدر (المسهب) ميمك ضمى وهانك فتحيله وهانك كسريله‌ده جائزدر بودنى ياوز وبوكرك آته دينور و مسهب هانك كسرى و فتحيله چوق سوزلو مكثار واوزان كسيه دينور وبونلر اسهابدندر يقال رجل مسهب و مسهب اى مكثير شارح ديركه اصول سائرمنك بيانينه كوره بوندن اسم فاعل هانك فتحيله‌در كه نوادردندر هانك كسريله وارد دكلدر لكن مؤلف ايكى شقى دخى ثبت ايتمشدر ظاهرا ايكيسيده وارد اولمشدر (السهب) سينك ضميله شول يره دينوركه هموار وسهل اوله‌جمى سهوب كلور وعند البعض سهوب الفلاة اومنك اطرافى ونواحيسنه دينوركه آنلرده كيده‌جك مسلك وطريق اولميه (الاسهاب) همزه‌نك كسريله چوق سويلمك معناسنه‌در يقال اسهب الرجل اذا اكثر الكلام فهو مسهب ومسهب وعند البعض اسهاب اصلا برنسنه‌دن استغناء قلب و استيفاى حظ ايله نفس حريصه‌يى اخذ وامساك ايلمك درجه‌سنده حرص وطمعده افراط ايتمك معناسنه‌در

يقال اسهب فلان اذا شره وطمع حتى لاتثنى نفسه عن شئ و اسهاب يلان صوقق سببيله يخود اولمق على قول عشق ياخوف ومرض مقوله‌سى عارضه‌دن ناشى لون متغير اولمق معناسنه‌در يقال اسهب الرجل على المجهول اذا ذهب عقله من لدغ الحية اوتغير لونه من حب اوفزع اومرض و قويى قازوب قومساله ايرشمك على قول ايجنده دليك آچلغه روزكار بولمق ياخود قويى قازوب صو بولمامغه خائب اولمق معناسنه‌در يقال اسهب القوم اذا حفروا بئرا فتجمعوا على الرمل اوالريح اوحفروا فلم يصيبوا خيرا و طوارى كندى باشنه مسيب صالبويرمك معناسنه‌در يقال اسهبوا الدابة اى اهملوها و قوزى اناسنى ايمك معناسنه‌در يقال اسهب الشاة بالنصب ولدها اذا رغثها و چوق ويركى ويرمك معناسنه در يقال اسهب الرجل اذا اكثر من العطاء (السهبة) تمره وزننده ديبى بك درين اولان قويى‌يه دينور يقال بئر سهبة اى بعيدة الغور (المسهبة) مكرمه وزننده شول قويى‌يه دينوركه صويى بغايت دربنده اولوب ياخود طبراغى چوق اولمغه صو اخراجنه اقتدار اولنميه يقال بئر مسهبة اذا غلبتك سهبتها حتى لاتقدر على الماء (الاستهاب) افتعال وزننده چوق عطيه ويرمك معناسنه‌در يقال استهب الرجل اذا اكثر من العطاء (السهبى) سكرى وزننده بر صحرا آديدر (السهباء) صحراء وزننده بنو سعد قبيله‌سنه مخصوص بر قويى آديدر و بر معروف مرغزار آديدر (سهاب) كتاب وزننده اسمادندر راشد بن سهاب شاعر مشهوردر وبوندن غيرى سين مهمله ايله سهاب نام كسه يوقدر (السيب) غيب وزننده ويركى عطا وبخشش معناسنه‌در كه اسمدر يقال فاض سيبه على الناس اى عطاؤه وكمى صيغ يره اوتوردقده ياخود كناره چاتدقده دفع ايليه‌جك سريغه دينوركه كوندر تعبير اولنور مردى دخى دپرلر وسيب آت قسمنك قويرغى قلارينه دينور و سيب مصدر اولور آقمق معناسنه يقال‌ساب الماء يسيب سيبااذا جرى‌وآب روان كبى چابك يورىمك معناسنه‌در يقال ساب الرجل اذا مشى‌مسرعا (الانسياب) انفعال وزننده بودخى سيب معناسنه در يقال انساب اذا مشى مسرعا اكثرى حيه مشيده استعمال ايدرلر (السيوب) سينك ضميمه‌دفينه‌لره دينوركه پرآلتدن بولنوب چقان اموالدن عبارتدر ركاز كبى شارح ديركه عطية الهيه اولديغيچون اطلاق اولنمشدرسيب‌مفرديدر انتهى (ذات السيب) اضم نام ارض رحابندن بررحبه يعنى برقضاء واسع آديدر (السيب) سينك كسريله صو بولنه دينور و خوارزم اولكه‌سنده برايرمق آديدر و بصره ترابنده ونهر فرات نهايتنده برر ايرمق آديدر اوچيجى ايرمق اوزره بربلده واردر اول نهر اسميله مسمادر صباح بن‌هارون ويحيى بن احمد المقرى و مقتدر بالله خليفه‌نك معلمى اولان هبة الله بن عبد الله

و مقتفی لامر الله خلیفه‌نك معلمی اولان احمد بن عبد الوهاب السیبی اورادندر
بعضلر مقتفی لامر الله خلیفه‌نك مؤدبی احمدك پدریدر دیملریله مؤلف رد ایلشدر
و سیب فارسیده المایه دینور تفاح معناسنه سیبویه کلمه‌سی بوندن مأخوذ در که
امام نحاة اولان عمرو بن عثمان الشیرازی لقبیدر رایحة التفاح دیمکدر مؤلف
هاء بابنده ویه لفظی اصواتدن کلمهٔ اغرا اولمق اوزره بیان ایلمکله سیبویه عمرویه
ونفطویه وخالویه کلمه‌لری کبی الفاظ مذکوره ایله صوتدن مرکب حکمی اولمش
اولور وحتی اوراده سیبویه کلمه‌سیله‌ده تمثیل ایلشدر کذلك کتب نحویه‌ده دخی بو
کونه مرسومدر حتی جامی علیه الرحمه مرکبات بابنده سیبویه کلمه‌سنك سیب ایله
اصواتدن اولان ویه لفظندن مرکب حکمی اولدیغنی تصریح ایلشدر پس بوراده
مؤلفك ای رایحة التفاح ایله تفسیری مبهمدر مؤلفدن بشقه بعض اعلام دخی بو
کونه تفسیر ایلشلردر وتفتازانی علیه الرحمه دخی کشاف شرحنده سیبویه لفظ
فارسیدر سیب ایله ویه کلمه‌سندن مرکبدر رایحة التفاح معناسنه‌در دیو ثبت
ایلشدر فالدیکه مفردات فارسیه‌ده بورسمه مشروحدر که سیبویه کلمه‌سی سیب‌بویه
کلمه‌لرندن مخففدر سیب المایه دینور و بویه دخی رایحه معناسنه اولان بوی ایله
هاء تخصیصیه‌دن مرکب اولمغله سیبویه المأ قفولی دیمك اولور لقب مزبوری مومی
الیه هنوز طفل شیرخواره ایکن والده‌سی تلقیب ایلشدر آنکله سووب اوخشار
ایدی ومؤلف تحفة الادیبه فیمن نسب الی غیر ابیه نام رساله‌سنده اسحق بن راهویه
ماده‌سنده دیمشدر که راهویه هانك وواوك فتحیله‌در وضم هاء وسکون واو وفتح یا
ایله‌ده ملفوظ اولور لکن بوقلیلدر ومطلقا ویه لفظیله مختوم اولان اسملرده بوایکی
وجه لغتدر سیبویه وعمرویه ومحرویه کبی وبونده بناء واعراب جائزدر پس بوکه
کوره ویه صوت اولوب سیب لفظنه الحاق اولمش اولور وثانیه کوره سیب‌بویه
فارسیدن مرکب ومخفف اولور الحاصل ایکی وجه دخی سائغدر واکثر نحاة بو
مقوله ترکیباتك اواخرنی کسر اوزره مبنی قلدیلر وبعضلری بعلبك کلمه‌سنك آخری
کبی معرب ایلدیلر شارح دیرکه بعضلر عندنده سیبویه‌سی کلمه‌سیله‌که فارسیده اتوز
عدده دینور بویه کلمه‌سندن مرکبدرکه بوی ایله هاء نسبتدن مرکب اولمغله اتوز
رایحهٔ لطیفه صاحبی دیمك اولورکه کثرتدن کنایه‌در ومحدثین بانك ضم ومدی
وبانك فتحی وهانك وقفیله تکلم ایدرلر پس بو قول مفردات فارسیه‌یه موافقدر
انتهی وسیبویه فقهاء مصریه‌دن محمد بن موسی لقبیدر (السائبة) باشی بوش یانه
صالیویرلمش طواره دینور دابهٔ مهمله معناسنه که کندی باشنه ایستدیکی یرده
کزوب یورر وشول قوله دینورکه ولاسی مولاسنه عائد اولمیوب کلیا اجنبی کبی
منقطع اولمق اوزره آزاده اوله بوکه کوره تاء تأنیث رقبه اعتباریله یاخود نقلیه

اولور شارح دیرکه بونك حقنده نهی شرعی وارد اولمشدر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ولایی لجهٔ نسب کبی منقطع اولمیان لجه قلمشدر وسائبه جاهلیتده شول دوه‌یه اطلاق اولنور ایدی‌که ولدینك ولدینه یتشدکده تسییب واهمال اولنوب رکوب واستعمالدن آزاد ایدرلر ایدی کذلك شول ناقه‌یه اطلاق اولنور ایدی‌که نذر مقوله‌سی حالت سببیله یمانه صالیویریلوب بردخی استعمال ایتلرایدی علی قول شول ناقه‌درکه اون بطن یعنی اون ولد طوغوروب مجموعی دیشی اولسه انی کندی باشنه صالیویروب رکوب وتحمیلدن آزاد ایدرلر ایدی وعلی رأی سائبه شول دابه‌درکی بر کمسه بر ایراق سفردن وطننه صاغ وسالم کلوب یاخود دابه‌سی کندوسنی برمخاطره‌دن یا محاربه‌دن خلاصه سبب اولسه تشکرا صالیویریلور ایدی وعند البعض شول ناقه‌درکه ارقه‌سنك قبورغه‌لرندن برقبورغه یاخود بر مقدارکیك اخراج ایدوب صالیویریله اصلا بر صودن وبر اوتلاقدن ممنوع اولمیوب وبرکسه اکا بنوب ویوك تحمیل ایتلرایدی عندلرنده آنی استعمال حرام ایدی شارح دیرکه اعرابدن برنی اعداسی نهب وغارت ایتمکله بنه‌جك دابه‌سی قالمدیغندن ناچار برسائبه‌یه بمشیدی برعرب استهجان شیوه‌سیله حرامه‌می بینیورسن دیولوم ایلدکده برکب الحرام من لاحلال‌له دیمکله من بعد کلام مزبور ضرب مثل اولمشدر (السیاب) سحاب وزننده (والسیاب) کتان وزننده (والسیاب) رمان وزننده بلح علی قول بسر معناسنه‌در خرمانك کاله رسید اولنجه قدر بش مرتبه‌سی واردر ابتدا چیچکنه طلع دیرلر بعده یکی قورق اولدقده خلال بعده بلح بعده بسر بعده رطب آندن نصکره تمر اطلاق اولنور (السیابه) سحابه وزننده باده‌یه دینور خرمعناسنه وسیابه تابعیه‌دن برخاتون اسمیدر (سیبان) سینك فتحیله وکسری قلیل الاستعمالدر ابن الغوث اسمیدرکه بر قبیله پدریدر محدثیندن ابو النجماء عمر وبن عبد الله ویحیی ابن ابی عمرو وایوب بن سوید السیبانی اول قبیله‌دندر وسیبان سینك فتحیله وادی القری وراسنده بر طاغك اسمیدر (دیر السابان) حلب ایله انطاکیه بینده بر موضعدر (المسیب) میمك فتحیله مسیل وزننده بر دره آدیدر (المسیب) معظم وزننده ابن علس درکه شعرادندر (سیابه) کتابه وزننده ابن عاصم درکه اصحابدندر (المسیب) محدث وزننده تابعیندن امام جلیل سعید حضرتلرینك پدرلری اسمیدر یانك فتحیله ده منقولدر سعید مومی الیه مدینه‌ده اولان فقهاء سبعه‌نك بریدر کبار تابعیندندر فقه وحدیث وزهد وعبادتی جمع ایلشدر رحمه الله تعالی

﴿ فصل الشین المعجمة ﴾ (الشؤبوب) شینك ضمی وهمزه‌نك سکونیله طلومدن بوشانور کبی سرعتله بردن یاغان صاغانغلی یغموره دینور یقال جاء شؤبوب

من المطر ای دفعة و مطلقا حدتلو وشدتلو نسنه‌یه دینور ودفعة شدتله ظهور ایدن شیئه دینور وناظرك نظرینه منظورك حسن وجمالندن ابتدا ظاهر اولان اثره دینورکه طلعت تعبیر اولنور وکونشك شدت حرارتنه دینور وکونشك طریقه ومدارینه دینور نتهکه نجوم سائره‌نك طریقه ومدارلرینه حبك دینور شارح دیرکه لسان العربده غفر ماده‌سنده مرسومدرکه اغاج اوزره اولان پوصدن آقوب اغاجله یر بینده تل کبی صالنان طریقه‌یه شؤبوب الصمغ اطلاق اولنور پس بو جهتله خیط الشعاع تعبیر اولنان خطوط شمسیه‌یه دخی اطلاق اولنور انتهی وشؤبوب لفظنك جمعی شآبیب کلور اسالیب کبی (الشباب) سحاب وزننده (والشبیبه) حبیبه وزننده مصدرلردر یتشوب یکیت اولمق فتاء معناسنه یقال شب الغلام شبابا وشبیبة من الباب الثانی اذا صار فتیا وشباب شاب کلمه‌سندن جمع اولور کنجلر جوانان معناسنه وشابك جمعی شبان دخی کلور شینك ضمی وبانك تشدیدیله وشباب هر شینك اولنه وتازه‌لکی هنکامنه اطلاق اولنور تقول جئتك فی شباب النهار ای فی اوله وشباب حفاظدن خلیفه بن الخیاط لقبیدر (الشباب) کتاب وزننده آتش طوتشدیرمق طوتروغه دینور وشباب مصدر اولور آت ایکی اللرنی یوقری قالدروب شاحلمق معناسنه‌که حرکات نشاطیه‌دن عبارتدر مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (الشبیب) شینك فتحیله (والشبوب) قعود وزننده شباب معناسنه‌در یقال شب الفرس شبابا وشبیبا وشبوبا من الباب الثانی والاول اذا رفع یدیه وبرنسنه‌نك حسن و رونق ولطافتنی آرتیرمق معناسنه استعمال اولنور یقال شب الخمار والشعر لون المرأة ای زادا فی حسنها واظهرا جمالها یعنی نقاب وزلف اول محبوبه‌نك حسن ولطافتنی افزون و جمالنی کرکی کبی اظهار ایلدی ایکیسیده سیاه اولمغه ★ الاشیاء تنکشف باضدادها ★ کاشفه‌سی رونق جمال آنلر ایله وفق الکمال نمایان ومتجلی اولمشدر (الشبوب) صبور وزننده آتش طوتشدیرمق طوتروغه دینور وبرنسنه‌یه حسن ورونق ولطافت ویرن شیئه دینور یقال هوشبوب له ای محسن وشول آته دینورکه اياقلری اللرنی صاوشور اوله یعنی اياقلرینك آدیمی اللرینك بصدیغی یری صاوشور اوله‌که محاسندندر یقال فرس شبوب اذا کان تجوز رجلاه یدیه وکنجی صغره وکنجی قیوند وکجی‌یه دینور علی قول یاشلو ومسن اولنلرینه دینور (الشب) شینك فتحی وبانك تشدیدیله (والشبوب) قعود وزننده آتش طوتشدیرمق معناسنه‌در یقال شب النار شبا وشبوبا من الباب الاول اذا اوقدها وآتش کندی یانوب طوتشمق معناسنه لازم اولور یقال شبت النار علی بناء المعلوم وشبت علی المجهول اذا اتقدت وطوتشوب علولغش آتشه مشبوبه دینور شابه دیمز یقال نار مشبوبة ولا یقال شابة وشب مطلقا برنسنه یوکسلوب

بلند اولمق معناسنه‌در يقال شب الشئ شبا اذا ارتفع وشب حجارة زاج اسميدر يعنى برنوع طاشدركه آندن زاج دوزيلور وشب بردواى معروف آديدر شارح ديركه بعض نسخه‌ده دأه عنوانيده مرسوم اولمغله خطادر فالديكه مؤلفك شبى حجارة زاجله تفسيرى ناملايمدر زيرا جميع مفرداتده زاج معادندن وكثير الاصناف وشبك غيرى اولمق اوزره مرقومدر وشب ايله برمعدندن ظهور ايدرلر وشب‌كه تركيده تحريفله شاب تعبير اولنور صورتى كامل اولميان معادن اربعه‌دندركه آنلر زاجلر وطوزلر ونشادرلر وشابلردر واول زاجه شبيه وبر مقدار اكثى اولور اما زاج زياده اكثى اولور واول اكثر افعاليده زاجه قريبدر ارمنيه وكورجستان ويمن وبلاد سائره‌دن ظهور ايدر واون يدى قسمى عد اولنور اما موجود ومتداول اولانك برى ابيض وشفاف وصفرته مائل لكن صارى دكلدر اكا يمانى ديرلر بلاد يمنده تقاطر ايدوب منجمد اولور برصودر وبرقسمى يومشق وسريع الانكسار وكريه الرايحه اولور بو قسمى مداواتده استعمال اولنور مؤلفك دواء ديديكى بو اوله‌جقدر وشب يمنده برموضع آديدر محدثيندن محمد بن هلال بن بلال واحمد بن القاسم وحسن بن ابى ذر الشبيون اورايه منسوبلردر وشب كذلك مصدر اولور برنسنه تهيئه وتيسير اولمق معناسنه يقال شب له الشئ على المجهول اى اتيح وبرنسنه زياده وفضل ايله رفعتلمك معناسنه‌در يقال شب الشئ على المجهول اذا زيد ورفع (الشبب) فتحتينله (والمشب) ميمك كسريله كنج صغره وكنج قيونه وكجى‌يه دينور على قول مسن اولانه دينور (الشبة) حبه وزننده كنج وتازه قيزه وصورته دينور يقال امرأة شبة اى شابة (بنوشبابه) شينك فتحيله طائفه بر جماعتدر (الاشباب) همزه‌نك كسريله بركسه‌نك ولدى يتشوب جوان اولمق يعنى يكت وجوان اولاد يتشدرمك معناسنه‌در يقال اشب الرجل اذا شب ولده وتقدير وتيسير وتهيئه معناسنه استعمال اولنور يقال اشب له على بناء المجهول اى اتيح كما يقال شب له من الثلاثى على المجهول ايضا امهات سائره‌دن منفهم اولديغى اوزره بوراده سقطة قلم ناسخ واردر اصل نسخه واشب اى رفع وزيد عباره‌سيله‌ده اولمقدركه بنه صيغة مجهول اوزره‌در يعنى اشباب برنسنه زياده‌لنوب رفعت بولمق معناسنه‌ده مستعملدر حتى مؤلفك كتب بالضم فيهما قولنده فيهما عنوانى سقطة مذكوره‌يه قرينه‌در واشباب آتى اوينادوب جلوه ونشاطه كوترمك معناسنه‌در تقول اشبت الفرس اى هيجته وصغر ياشنى بولمق معناسنه‌در يقال اشب الثور اذا اسن (المشب) اسم فاعل بنيه‌سيله (والمشب) اسم مفعول بنيه‌سيله ياشنى بولمش صغره دينور ومشب اسم فاعل بنيه‌سيله ارسلانه دينور (شب) ماضى مجهول بنيه‌سيله يكتلك معناسنه‌درکه معناى مصدرى مراد اولنور نته‌كه دبب ماده‌سنده

ذكر

ذكر اولنمش قول اعيتنى من شب الى دب يعنى بنى كنجلك ويكتلكم زمانندن اشبو پير اولوب ايكليه‌رك يوريمك هنكامنه كلنجه قدر عاجز وفرومانده ايلدك وكاه اولوركه تنوين ادخاليله اسم مفرلنده قلنور ومنون اولمدقلرى صورتده على طريق الحكايه دخى اولور نبى النبى عليه السلام عن قيل و قال عبارتى كبى (التشبيب) تفعيل وزننده برنسنه‌نك حسن ورونقنى زياده وافزون ايتمك معناسنه در بومناسبتله اصطلاح بديعياتده نسيب بالنساء معناسنه استعمال اولنمشدركه شاعر مطلع قصيده‌سنده محبوبهٔ معشوقه‌سيله تغزل ايتمكدن عبارتدر ابتدا محبوبه‌سنى وشعراى عجم و رومه كوره محبوبنى مدح و وصف ايدوب و ميانه‌لرنده درکار اولان بعض مواد و احوال و ماجرايى ياد ايتمكله كويا كه محبوبه‌سنك ذكريله قصيده‌سنى تزيين وتحسين ايدر مثلا كعب حضرتلرينك نعت شريفى متضمن برده‌سى اولنده * بانت سعاد فقلبى اليوم متبول * بيتلرى كبى يقال شبب الشاعر قصيدته بفلانة اذا اتى بنسيب النساء اى قال فيها الغزل و عرض بحبها (الشبائب) شينك فتحيله شواب معناسنه‌دركه شابه‌نك جمعيدر كنج وتازه خواتينه دينور يقال نسوة شبائب اى شواب شارحك بيانه كوره شبائب شبه‌نك جمعيدر كه ذكر اولندى (الشبشبة) كبكبه وزننده برنسنه‌يى كماله ايرشديروب تمام ايتمك معناسنه‌در يقال شبشب الشئ اذا تممه (الشوشب) كوكب وزننده عقربه دينور و بته دينور قل معناسنه (الشبان) رمان وزننده شين ماده‌سنده مرسومدركه جعفر بن جسرك لقبيدر (شبان) كتان وزننده عبد العزيز بن محمد العطار نام محدثك لقبيدر (شبه) حبه وزننده (وشباب) شداد وزننده (وشبيب) حبيب وزننده (وشبابه) سحابه وزننده اسميدندر وشبابة بن المغمر وشبابة بن سوار معروف محدثلردر وشبابه بنو فهم جماعتندن بربطن‌در سراة نام محله ياخود طائفه نازل اولديلر ايدى (ابن شبابه) برجماعتدر (شبوبة) شينك فتحى وبانك تشديديله بر جماعت اسملريدر محمد بن عمر بن شبوبة الشبوى كه جدنه منسوبدر فوبرى حضرتلرندن جامع الصحيح روايت ايتمشدر ويعلى بن سعيد الشيبى محدثيندندر (شبيب) زبير وزننده ابن الحكم بن ميناء اسميدركه روايت صاحبيدر وفرددر يعنى بواسمله آندن غيرى يوقدر (الشجوب) جمله قعود وزننده (والشجب) فتحتينله هلاك اولمق معناسنه‌در يقال شجب الرجل وشجب شجوبا وشجبا من الباب الاول والرابع اذا هلك وشجب حزن واندوه وغصه‌يه دينور وشول محنت ومشقته دينورکه انسانه مرض و قتال مقوله‌سى حالات شديده‌دن عارض اولور (الشاجب والشجب) كتف وزننده هلاك اولمجى هلاك معناسنه‌در وشاجب عرمه نام محلده بر دره آديدر وچوق سوزلو هرزه‌كوى وياوه كفتار كشى يه دينور يقال هو شاجب

ای هذآء مکثار وپك چاغرغان قرغه‌یه دینور (الشجب) شینك فتحی و جیمك سکونیله حاجت ومهمه معناسنه‌در وهم وغصه معناسنه‌در وخیمه وخانه دیرکلرینك برینه دینور جمی شجوب‌در وشول قوری طلومه دینورکه ایچنه خرده چقل طاشلری قوپوب دوه‌یی قورقتمق ایچون چالقیوب ارغلارلر و شجب برقبیله پدرینك اسمیدر و شجب اوزون نسنه‌یه دینور طویل معناسنه و شول قربه‌یه دینورکه نصفندن قطع ایدوب اشاغیسنی صو قوغه‌سی ایدرلر و شجب مصدر اولور هلاك ایملك معناسنه یقال شجبه شجبا من الباب الاول اذا اهلکه ومحزون وغمناك ایملك معناسنه‌در یقال شجبه ای حزنه وبر نسنه ایله مشغول قلمق معناسنه‌در یقال شجبه ای شغله وبرنسنه‌یی چکمك معناسنه‌در یقال شجبه اذا جذبه وشکاری اوق ایله اوروب بعض مفاصلنی آیرمغله حرکته عجال ایملك معناسنه‌در یقال شجب الظبی اذا رماه بسهم فابان بعض قوائمه فلم یستطع ان یبرح (الشجب) ضمتیله سه‌پای تعبیر اولنان نسنه‌یه دینورکه چوبان اکا قوغه‌سنی و چانطه‌سنی آصار شهرلرده وجامعلرده دخی قوللندقلری سه‌پایه اطلاق اولنور (الشجاب) کتاب وزننده جامه شویلرك وحمام ناطورلرینك قفص تعبیر ایتدکلری نسنه‌درکه برقاچ اخشابی بری برینه چاتوب یره نصب ایدرلرواوزینه اثواب سررلر (المشجب) منبر وزننده شجاب معناسنه‌در (التشاجب) تفاعل وزننده بر نسنه‌نك اجزاسی شبکه وقفص کبی بری برینه صوقشوب مختلط و متداخل اولمق معناسنه‌در یقال تشاجب الشیء اذا اختلط ودخل بعضه فی بعض شارح دیرکه ذکر اولنان شجاب ومشجب بوندن مأخوذدر (الشجوب) صبور وزننده شول خاتونه دینورکه درونده براندیشه واندوهی اولمغله قلبی همیشه اکا پیوند و متعلق اوله برکسه طرفنه اولان عشق و علاقهٔ قلبیه کبی یقال امرأة شجوب ای ذات هم قلبها متعلق به (التشجب) تفعل وزننده غصه‌لمق معناسنه‌در یقال تشجب ای تحزن (یشجب) ینصر وزننده ابن یعرب بن قحطان‌در (الشحوب) حای مهمله ایله قعود وزننده (الشحوبة) هایله خسته‌لك چکمکله آرقلمقدن یاخود آجلق یاخود سفر بعید مقوله‌سی عارضه‌دن ناشی رنك روی متغیر اولمق معناسنه‌در یقال شحب لونه و شحب وشحب علی البناء للمجهول شحوبا وشحوبة من الباب الثالث والاول والخامس اذا تغیر من هزال اوجوع اوسفر (الشحب) ضرب وزننده چپا وبل مقوله‌سی آلت ایله یرك یوزنی وطپراغنی صیرمق معناسنه‌در یقال شحب الارض شحبا من الباب الثالث اذا قشرها بمسحاة (الشخب) شینك فتحی و ضمی وخای معجمه‌نك سکونیله صاغیلورکن مه‌دن تل کبی سونوب چقان سوده دینور وشخب شینك فتحیله قانه دینور دم معناسنه ومصدر اولور مه‌دن سودی ذکری

آتی شخبه وجهیله صاغمق معناسنه‌در یقال شخب اللبن شخبا من الباب الثالث والاول اذا حلبه شخبة (الشخب) فتحتینله یمنده بر حصار آدیدر (الشخاب) کتاب وزننده صاغیلورکن همدن چقان سوده ذینور (الشخبه) نخبه وزننده صاغیلورکن کثرتندن ناشی بردن فشقروب اینن سوده دینور جمعی شخاب کلور کتاب وزننده علی قول شخبه صاغیلورکن همدن تل کبی سونوب اوزانان سوده دینور که قابدن همه‌یه قدر رشته کبی ممتد اولور (الاشخاب) افتعال وزننده سود همدن ذکر اولنان شخبه وجهیله صاغمق معناسنه یقال شخب اللبن فانشخب وطمر آچلوب فان فشقروب آتمق معناسنه‌در یقال انشخب عرقه دما ای انفجر (الاشخوب) اسلوب وزننده سود صاغیلورکن پیدا اولان آواز دینورکه فشردی تعبیر اولنور (الشخوب والشخوبة) شینك ضمه‌ایله طاغ باشنه دینور رأس الجبل معناسنه جمعی شناخیب کلور (الشخذب) قنفذ وزننده حشرات ارضدن بر بوجك آدیدر (الشخزب) زای معجمه ایله جعفر وزننده (والشخازب) علابط وزننده غلیظ وشدید نسنه‌یه دینور (المشخلبة) میمك وخاء ولامك فتحی و شینك سکونیله انجویه شبیه بر بونجق آدیدر دریادن چقار یلانجی انجو دیدکلری اوله‌جقدر علی قول نسوان حلیاتندن برنوع زینتدرکه لیفدن وبونجقلردن اتخاذ ایدرلر وکاه اولورکه اوزرنده بولنان قبرلره مشخلبه اطلاق ایدرلر وبوکله عراقیه‌در بناء عربیه اوزره دکلدر شارح دیرکه اهل عراق یپنده یومتد اوله‌در یقول یامشخلبه ماذ الجلبة تزوج حرمله بعجوزارمله مترجم دیرکه کلمهٔ مزبوره متنبی مرحومك اشبو * بیاض وجه یریك الشمس حالکة * ودر لفظ یریك الذرمشخلبا * بیتنده واقع اولمغله شارح دیوان واحدی بیانه کوره مشخلب و مخشلب که مقلوبدر لغت نبطیه‌در یلانجی انجو دیدکلری یونجغه دینور انتهی (الشذب) شینك و ذال معجمه‌نك فتحیله اغاجدن نابجا بتمکله بودایوب کسدکلری بداقلره دینور آصمه بوداندیسی کبی علی قول اغاجك قبوغنه دینور و شذب صو بندینه دینور مسناة کبی ومرعاده قلان اوتلق بقیه‌سنه دینور واو اسبابنه دینور متاع البیت واثاث البیت کبی هرنه اولورسه اولسون و پراکنده و متفرق قوری اغاج پارچه‌لرینه دینورکه اوطون وکراسته ایدرلر جمعی اشذاب کلور (الشذب) ضرب وزننده اغاجك قبوغنی صویمق معناسنه‌در یقال شذب اللحاء شذبا من الباب الاول والثانی اذا قشره واغاجك نابجا داللرنی بودامق معناسنه‌در یقال شذب الشجر اذا القی ماعلیه من الاغصان حتی یبد ویعنی اغاجك نابجا شاخلرنی بودایوب ازاله ایتمکله اغاج میدانه چقوب کندوبی کوستوردی ورنسنه‌یی دفع ایتمك معناسنه‌در یقال شذب عنه ای ذب عنه وکتمك معناسنه‌در یقال شذب الشیء اذا قطعه

التشذیب

(التشذيب) تفعيل وزننده بودخى اغاجك قبوغنى صويمق معناسنه‌در يقال شذب اللحاء تشذيبا اذا قشره و طرد و تبعيد ايلك معناسنه‌در يقال شذبه اذا طرده واغاجك زائد اولان دالرنى قطع واصلاح ايلك معناسنه‌در واوق ايله اوينادقلرى قارك عمل اولنه تشذيب ديرلر نته‌كه عمل ثانيسنه تهذيب ديرلر وبونلر مصدر واسم اوله‌رق استعمال اولنورلر و تشذيب مالى برى برندن آيروب بلوك بلوك ايلك معناسنه‌در يقال شذب المال اذا فرقه ومزقه (المشذب) منبر وزننده اوراغه ودهره‌يه دينوركه آنكله اكين بچيلور و اغاجك بداقلرى كسيلور (المشذب) معظم وزننده اعتدال اوزره اوزون اولوب خلقت واندامى خوب ولطيف‌اولان آدمه وآته دينور (الشوذب) كوكب وزننده اول معنايه‌در يقال رجل مشذب وشوذب اى طويل حسن الخلق (الشاذب) وطنلدن دور و متخلى كسيه دينور وشول بالكز تك وتنها كسيه دينوركه من بعد خير وفلاحندن نوميد ومأيوس‌اوله اغاجندن منقطع اولان شاخه تشبيه اولنمشدر يقال هو شاذب اى مفرد مأيوس من فلاحه (ذوالشوذب) اذوآه اطلاق اولنان ملوك حميردن برينك لقبيدر (التشذب) تفعل وزننده پراكنده اولمق معناسنه‌در يقال تشذب القوم اذا تفرقوا (شذب العروق) كتف وزننده كوده‌سنده طمرلرى اغاج دالرى كبى ظاهر وآشكاره اولان كسيه دينور يقال‌رجل‌شذب العروق اى ظاهرها (الشرب) شينك حركات ثلاثى و رائك سكونيله (والمشرب) مقعد وزننده (والتشراب) تذكار وزننده ايچمك معناسنه‌در يقال شرب الماء شربا بالتثليث ومشربا وتشرابا من الباب الرابع اذا جرعه على قول شينك فتحيله شرب مصدردر وضميله وكسريله اسملردر ايچمكه دينور و شرب شينك فتحيله شارب اولان قومه اطلاق اولنور يعنى اسم جمع اولور ركب و رحل كبى ياخود جمع اولور صحب وصاحب كبى نته‌كه شروب دخى شاربك جمعيدر شهود وشاهد كبى و شرب باء حرفيله متعدى اولور ايچورمك معناسنه وبو مناسبتله بركسه حقنده دروغ آميز افترا ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال شرب به اذا كذب عليه و فهم ايلك معناسنه مستعملدر يقال‌شرب الكلام شربا من الباب الاول اذا فهمه (الشرب) شينك كسريله صويه اطلاق اولنور وصودن عائد اولان حصه و نصيبه دينور يقال له شرب من الماء اى حظ منه و صويه ورود ايده‌جك موضعه دينور صو باشى و صواد كبى يقال هذا شرب القوم اى موردهم و صو ايچه‌جك وقته دينور (المشرب) مقعد وزننده مصدردر نته‌كه ذكر اولندى و صويه اطلاق اولنور (الشراب) كتاب وزننده ايچلك شاننده اولوب و ايچلمكه صالح اولان نسنه‌يه دينور جمعى اشربه كلور (الشريب) امير وزننده (والشروب) صبوروزننده

بونلرده ایچیلمك نسنه‌یه دینور شراب معناسنه علی قول بونلر دون العذب اولان صویه دینور ایچمه صوبی و قویی صولری کبی‌که بر مقدارجه شوراب اولوب حسب الضروره نوش اولنور وشروب کثیر الشرب اولانه دینور وارکك طلب ایدن قزغین دیشی یه اطلاق اولنورکه کوسنك تعبیر اولنور وشریب حیوان صوارمق ایچون برکسه ایله بیله‌جه قوییدن صو چکن کسیه دینور علی قول حیوانی برکسه‌نك حیوانیله برابرجه صوارملن کشی یه دینور وبرکسه ایله برابرجه نسنه شرب ایدن کسیه دینور همشراب معناسنه (الاشراب) همزه‌نك کسریله ایچورمك معناسنه‌در تقول اشربته انا اشرابا وصوارمق معناسنه‌در یقال اشربه اذا سقاه و صوصه‌مق معناسنه در یقال اشرب الرجل اذا عطش وبرکسه‌نك دوه‌سی صویه قانمق معناسنه‌در یقال اشرب الرجل اذا رویت ابله و برکسه‌نك دوه‌سی صوصه‌مق معناسنه اولمغله ضد اولور لکن شبه تضاد اولدیغی لدی‌الامعان معلوم اولور یقال اشرب الرجل اذا عطشت ابله و برکسه‌نك دوه‌لرینك صو ایچه‌جك وقتی کلوب چانمق معناسنه‌در یقال اشرب الرجل اذا حان لابله ان تشرب وثوبه بویایی یاخود بررنکه آخر رنکی کرکی کبی ایچوروب اشباع ایتمك معناسنه مستعملدر یقال اشرب اللون اذا اشبه وبو معنادندر که عربلر اشرب فلان‌حب‌فلان دیرلر مجهول بنیه‌سیله فلانك درونه فلانك‌عشق ومحبتی ایچوریلوب آمیخته ومتزج اولدی معناسنه و منه قوله تعالی [و اشربوا فی قلوبهم العجل] ای حب العجل واشراب برکسه حقنده یلاندن افترا ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال اشرب به اذا کذب علیه ویقولون اشربتنی مالم اشرب ای ادعیت علی‌مالم افعل واشراب برحیوانه آخر بر حیوان قوشمق معناسنه استعمال اولنور چفت اکوزی کبی یقال اشرب ابله اذا جعل لکل جمل قرینا و برکسه‌نك یاخود طوارك کردنه ایپ یکورمك معناسنه‌در یقال اشرب الخیل اذاجعل الحبال فی اعناقها ویقال اشرب فلانا الحبل بالمفعولین اذا جعله فی عنقه (الشریب) سکیت وزننده شرابه پك حریص ومولع اولان کسیه دینور نه کونه شراب اولورسه اولسون نته‌که خیر خمر ایچمکه دوشکون اولان بکری یه دینور (الشاربة) شول قوم وجماعته دینورکه ایرمق کنارنده سا کن اولهلر (الشربه) تمره وزننده چکردکدن یتشمش خرما اغاجنه دینور (الشربة) جرعه وزننده چهرة انسانیدم اولان قرمزیلغه دینور کویاکه بشره‌سنه اشراب اولنمشدر یقال فی وجهه شربة ای حمرة وشربه برموضع آدیدرشینك فتحیله‌ده مسموعدر وشربه برایچم صویه‌دینورکه قانه‌جق مقداریدر حسوه کبی نته‌که غرفه براوج صویه دینور (الشربة) شینك ضمیله همزه وزننده کثیر الشرب اولانه دینور (الشراب) کتان وزننده اول

معنایه در

معنایه‌در (الشربه) فتحاتله کثرت شرب معناسنه‌در یقال انه لذ وشربة ای کثرة شرب وشربه خرما اغاجنك چوره‌سنه حفر اولنان یاخود طپراقدن چوریلان کوچك حوضه دینورکه صوبی اغاجی سیراب ایده‌جك قدر اولور باغچه‌لرده سائر اغاجلر دبنه دخی‌ایدرلر وترلاره وباغ وبستانلره جدولدن یانهردن صوصالیوبره‌جك کدکه دینور مسقاة دخی دیرلر بعض دیارده کور تعبیر اولنور کاف عجمی و واوك فتحیله نته که باغچوانلر طرح و تخته‌لره دخی ایدرلر و شربه صو سزلق عطش معناسنه‌در وشدت حرارت‌معناسنه‌در یقال یوم ذوشربةای شدید الحر(الشوارب) شاربك جمعیدر وشوارب بوغازده اولان طمرلره اطلاق اولنور که حلقومه‌ملاصق اولوب بر اوجلری آق جکره متصل اولور و بوغاز ایچره اولان صو مجرالرینه دینورکه مری اوله‌جقدر و شارب رجالك اوست دوداغندن آغزه طوغری صارقان قیللر ایله سبلدنك ایکی طرفندن چکه‌یه طوغری اوزایان قللره دینور علی قول سبلدنك مجموعنه شارب اطلاق اولنور ترکیده بیق تعبیر اولنور فارسیده بروت دینور و سبله مؤلفك تفسیرنه کوره مختلفدر زمخشری بیانه کوره بیغك اوجلرینه دینورکه یناغه طوغری اوزون قیللردن عبارتدر وامهات سائره‌ده آغزه صارقان قیللر ایله مفسردر کویا که آغزدن شرب ایدر هیئتنده اولدیغی باعث تسمیه‌در وبنی کلاب لغتنده طرفین اعتباریله تثنیه اولوروشارب حیوانك وجودنده اولان ضعف وزبونلق حالتنه اطلاق اولنور کویا که اول حالت اول حیوانك قانعی وقوتنی‌شرب وجذب ایدر یقال فی بعیرك شارب ای خوروضعف (الشاربان) تثنیه بنیه‌سیله قلج قبضه‌سنك اشاغیسنده اولان ایکی طرفلو اوزون برونلرینه اطلاق اولنور که دموردن و کومشدن ایدرلر قینك کوسنکی آنره چکوریلور ترکیده بالچاق تعبیر اولنور (التشرب) تفعل وزننده برشیٔ آخره سرایت ایلك معناسنه‌در یقال تشرب الصبغ فی الثوب اذا سری وثوب وارض مقوله‌سی نسنه بویایی یاخود صوبی کندیسنه چکوب ایچمك معناسنه‌در یقال تشرب الثوب العرق اذا نشفه (الاستشراب) برشیئك بویاسی یاخود رنکی زیاده‌سیله قویو اولمق معناسنه‌در کویا که رنکی یاتمام ایچمش اولور یقال استشرب لونه ای اشتد (المشربه) میمك ورانك فتحیله (والمشربة) رانك ضمیله شول طپراغی ملایم یره اطلاق اولنورکه یغموری وصوبی جذب ایدر اولدیغندن آنده نبات اکسك‌اولمیه و مشربه یوکسك کوشکه و شهنشینه وصفه وایوانه اطلاق اولنور عادتا محل شرب وعشرت اولدیغنه مبنی‌در ونهردن صو آله‌جق و حیوان صواره‌جق یره دینور مشرعه معناسنه (المشربه) مکنسه وزننده صو ایچه‌جك قابه دینور (التشریب) تفعیل وزننده جدید قربه‌نك رایحه‌سنی تطییب ایچون ایچنی چامورلق

معناسنه‌درکه صو ایچمکه صالح ایلمکدن عبارتدر یقال شرب القربة تشریبا اذا طیبها بالطین وذلك اذا کانت جدیدة (الاشریاب) اقشعرار وزننده بر نسنه‌یه بیون اوزادوب باقق علی قول یوقری قالقوب باقق معناسنه‌درکه صوبی باشنه قالدروب ایچن کسه‌نك صفتیدر یقال اشراب الیه اذا مدعنقه لینظر اوارتفع (الشرابیة) طمانینه وزننده آندن اسمدر برنسنه‌یه بیون اوزادوب باقق حالتنه دینور (الشربة) فتحتینله وبانك تشدیدیله جربه وزننده شول چایرلق و اوتلق مرغزاره دینورکه آنده اصلا اشجاره دائر نسنه اولمیه واشبو شربه و جربه‌دن ماعدا بووزننده برکله‌دخی مسموع دکلدر وشربه بر موضع آدیدر و شربه طریقه وروش ومسلك معناسنه‌در یقال مازال فلان علی شربة واحدة ای علی طریقة واحدة وعلی نهج واحد (الشرب) فتحتینله صوصه‌مق معناسنه‌در یقال شرب الرجل شربا من الباب الرابع اذا عطش وبرکسه‌نك دوه‌سی ضعیف و زبون اولمق معناسنه‌در یقال شرب الرجل اذا ضعف بعیره وبرکسه‌نك دوه‌سی صوسزاولمق معناسنه‌در یقال شرب الرجل اذا عطشت ابله وبرکسه‌نك دوه‌سی صویه قانمق معناسنه‌در یقال شرب الرجل اذا رویت ابله بوجهتله اضداددن اولور (شرب) شینك کسریله برموضع آدیدر (شرب) شینك فتحیله مکة مکرمه قریندهبرموضعدر (شریب) غریب وزننده مکه ایله مدین بینده بربلده آدیدر و نجد اولکه‌سنده بر طاغك اسمیدر (شوربان) شینك ضمی ورانك فتحیله سمرقند قریندہ کش نام بلده‌قضاسنده برقریه‌در (شرب) کتف‌وزننده (وشریب) زبیر وزننده (وشریب) قنفذ وزننده (وشربوب) جهور وزننده (وشربه) تربه وزننده برر موضع آدلیدر (وشربب) قنفذ وزننده شول نباته دینورکه بری برینه صارلمش صیق وکور اوله (ذوالشویرب) مصغر بنیه‌سیله برشاعر لقبیدر (الشرجب) جیمله جعفر وزننده اوزون آدمه دینور وصوی وکریم آته دینور (الشرجبان) شینك فتحی و جیمك فتحی و ضمیله برنوع اغاجدر نباتی و میوه‌سی بادنجانه شبیه اولور ومیوه‌سیله دری دباغت اولنور (الشرحب) حای مهمله ایله جعفر وزننده اوزون بویلوکسیه دینور وشرحب اسامیدندر (الشرخوب) خای معجمه ایله عصفور وزننده اوکورغه کیکلرینه دینور عظم الفقارمعناسنه (الشرعب) عین مهمله ایله جعفر وزننده اوزون آدمو دینور (الشرعبة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی اوزنلغنه دیلوب کسمك معناسنه‌در یقال شرعب الادیم اذا قطعه طولا (الشرعبی) یای نسبتله برود یمایه‌دن برنوع قماش آدیدر و شرعبی تن وآندامی خوب و یاقشقلو اوزون‌بویلو آدمه دینور وتابعیندن عبیدة الحمصی لقبیدرکه محدثیندندر(الشرعوب) زنبور وزننده برنبات یاخود برمیوه آدیدر(الشرعبیه) هایله برموضعدر(الشازب)

زای معجمه ایله سرت ودرشت وخشن اولان شیئه دینور یقال مکان شازب ای خشن وبدنی قوری و انجه آرق اولان انسان و حیوانه دینور جمعی شزب کلور رکع وزننده وشوازب کلور (الشزب) شینك فتحی وزانك سکونیله (والشزوب) قعود وزننده شازب اولمق معناسنه‌در یقال شزب المکان اوالرجل و شزب شزبا وشزوبا من الباب الاول والخامس اذا صار شازبا (الشزیب) غریب وزننده شول چبوغه دینورکه هنوز اصلاح اولنمامش اوله جمعی شزوب کلور و شزیب شول قوللنلمش یایه دینورکه نه جدید ونه عتیق اوله (الشزبة) تمره وزننده شزیب معناسنه‌در واریق وزبون اولان دیشی مرکبه دینور (الشزبة) جرعه وزننده فرصت معناسنه‌در یقال مضی شزبته ای فرصته (الشوزب) چورب وزننده علامت و نشان معناسنه‌در (التشزیب) تفعیل وزننده آتی آرقلندرمق معناسنه‌در یقال شزب الفرس تشزیبا اذا ذبله ای ضمره (التشازب) تفاعل وزننده حصه‌دارلر حصه‌لرینه منتظر اولمق معناسنه‌در ومنه یقال هم متشازبون علی الماء مثلا ای لکل واحد منهم حظ منه ینتظره (الشاسب) سینك کسریله بنیه‌سی انجه آرق اولوب وجودی یابس اولان انسان و حیوانه دینور علی قول صکره‌دن آرق وزبون اولمشه دینور مهزول معناسنه وعلی رأی شازب لفظنده لغتدر لکن قول اول ایله بونك فرقی چندان معلوم دکلدر جمعی شسب کلور سینك ضمیله (الشسب) کسب وزننده (والشسوب) قعود وزننده شاسب اولمق معناسنه‌در یقال شسب الرجل وشسب شسبا وشسوبا من الباب الرابع والخامس اذا صار شاسبا (الشسیب) امیر وزننده شول یایه دینورکه چوق قوللنلمقدن اغاجنك قبوقلری کیدوب اویلجه قوبقوری دکنك هیئتنده افسرده قالمش اوله وشول ناقه‌یه دینورکه یاوروسنی امزیروب کندوسی شائله اولدیغی هنکامده یاوروسی هلاك اولور اوله وشائله وضعندن یدی آی مرور ایدوب سودی چکیلن ناقه‌یه دینوز (الشسب) شینك کسریله بودنی چوق قوللنلمقدن پیریوب قوری دکنك کبی قلان یایه دینور (الشسوب) صبور وزننده شول ناقه‌درکه قیش ایجره ولدی هلاك اولوب وکندیسی من بعد صاغلمز اوله (الشوشب) شین معجمه ایله کوکب وزننده عقربه دینور وکهله یه دینور قل معناسنه نته‌که شب ماده‌سنده دخی ذکر اولندی مؤلفك بوراده اعاده‌سی بنیه‌سی جهتندن اولان اختلافه مبنی‌در (الشصب) شینك کسری وصادك سکونیله شدت وخط وقلت معناسنه‌درجمعی اشصاب کلور وحظ ونصیب معناسنه‌در (الشصیبه) عجیبه وزننده بودنی شدت وبخط وجدب معناسنه‌در وقوبینك دینه دینور (الشصیب) غریب وزننده حظ ونصیب معناسنه‌در وغریب الدیار کشی یه دینور (الشصب) غصب وزننده ذبح اولنمش حیوانی اسی صوایله

خشلیوب تویی کیدرمك سمط معناسنه‌در یقال شصب الشاة شصبا من الباب الاول اذا سمطها ودری بی یوزوب صویمق سلخ معناسنه‌در یقال شصب الشاة اذا سلخها وقوریمق یاس معناسنه‌در بونده فتحینله‌ده جائزدر (الشصاب) قصاب وزننده ومرادفیدرکه جزاردر (الشصب) عنق وزننده دریسی یوزیلوب صویلش قیون کوده‌سنه دینور (الشاصب) غاصب وزننده زحمتلو مشقتلو دیرلکه دینور وبواسناد مجازی یاخود نسبت اوزره‌در یقال عیش شاصب ای شاق (الشصوب) قعود وزننده چکمك خصوصی کوج اولمق معناسنه‌در یقال شصب العیش شصوبا من الباب الاول اذا صار شاصبا وناقه‌یه یغور چوق آشوب لکن طوتمیوب قسیر قالمق معناسنه‌در یقال شصبت الناقة علی الفحل اذا کثر ضرابها ولم تلقح (الاشصاب) همزه‌نك کسریله وجه معاشی تنك وشدید ایلك معناسنه‌در یقال اشصب الله عیشه ای شدده (الشیصبان) سیسبان وزننده ارکك قرنجه یه دینور علی قول قرنجه اینه دینور وشیصبان جن طائفه‌سندن برقبیله آدیدر وشیطان اسمیدر شارح دیرکه شیطان رجیم اسمیدر (الشصائب) کتائب وزننده دوه سمرینك اغاجلرینه دینور شارحك بیانه کوره مفردی مسموع دکلدر (الشصلب) جعفر وزننده قوی وشدید اولان انسان وحیوانه دینور (الشطب) شینك فتحی وطانك سکونیله بنیه وترکیبی خوب واندامی لطیف اولان بالابلند کسیه دینور یقال غلام شطب ای طویل حسن الخلق وتازه یشل خرما دالنه دینور وشطب مصدر اولور کسمك معناسنه یقال شطب الشیء شطبا من الباب الاول اذا قطعه وبرطرفه اکیلوب میل ایلك معناسنه‌در یقال شطب اذا مال وبرنسنه‌دن عدول وانحراف ایلك معناسنه‌در یقال شطب عنه اذا عدل عنه وبعید اولمق معناسنه‌در یقال شطب الرجل اذا بعد (الشطب) کتف وزننده برطاغ آدیدر (الشطبة) تمره وزننده تازه ویشل خرما دالنه دینور ذکر اولنان شطب کلمه‌سی جرید اعتباریله وبوسعفه اعتباریله در وشطبه قلمجه اطلاق اولنور (الشطبة) شینك کسریله نهال سروسمی کبی بلندومؤزون قامت اولان تازه وتازکیدن ونازنین محبوبه‌یه دینور یقال جاریة شطبة ای الحسنة الغضة الطویلة وشول اتنه طولوقسراغه دینورکه قالیدن دوکلش کبی هریری اویغون واتی واندامی دوزکون اوله شویله‌که بالق کبی اوله بونده شینك فتحیله‌ده جائزدر وشطبه زاغلو قلمجك یوزنده اولان اوزون اوزون طریقه یه دینورکه صوبی وجوهری اوله‌جقدر جمعی شطوب کلور وشطب کلور غرف وزننده وشطب کلور کتب وزننده وشطبه دوه‌نك اورکندن اوزونلغنه کسیلن قطعه‌یه دینور (الشطبة) جرعه وزننده (والشطبة) همزه وزننده بونلرده قلمجك یوزنده اولان اوزون اوزون طریقه‌یه دینور بعض قلمجك صرتنده ویوزلرنده

زه کی اوزون اوزون طریقه‌لر ایدرلر وزاغلو وجوهرلو قلجك یوزلرنده دخی اوزون اوزون طریقه‌لر اولورکه صوبی وجوهری اوله‌جقدر شطبه بوایکی وجهله اولان زهلره وطریقه‌لره دینور حتی کتاب الفصیح شرحنده شطب السیف خطوط وطرائق یلمع فی متنه من شدة جریان مائه وصفاء فرنده عباره‌سیله مبین اولمغله محضا قلجك صرنده اوزون اوزون جوهر تعبیر ایتدکلری صوبی اولمش اولور (المشطب) معظم وزننده (والمشطوب) ارقه‌سنده اوزون اوزون طریقه‌سی اولان جوهرلو قلجه دینور یقال سیف مشطب ومشطوب ای فیه شطب (الشطبة) حبیبه وزننده دوه اورکدن اوزنلغنه کسلش پارچه‌یه دینور وکوده‌سی قوری وبی لحم اولان ناقه‌یه دینور (الشطیبة) اجأ نام جبلده برصو آدیدر (الشطائب) کتائب وزننده اطراف وقبائلدن مجتمع اولمش مختلف فرقه‌لره دینور ظاهرا مفردی شطیبه‌در وشطائب شدائد معناسنه‌در (شاطبه) مغرب زمینده بربلده آدیدر شاطبی مرحوم اورادندر (شطیب) امیر وزننده برطاغ آدیدر (المشطبة) معظمه وزننده شول یره دینورکه یوزنی سیل صوبی آزجه اوزون اوزادی یاروب کتمش اوله یقال ارض مشطبة اذا کانت قدخط فیهاالسیل قلیلا ومشطبه هرطرفی نکنده‌لو نقش اولمش منقش یالان چولنه دینور (الشطاب) کتاب وزننده کندوسیله یالان چولتاری نکنده‌لنوب نقش اولنه‌جق آلتدر (شطاب) غراب وزننده بنویشکر جاعته مخصوص برخرمالق آدیدر (الشطبان) تمرتان وزننده یامامده بردره آدیدر (المشطوب) شول آته دینورکه زیاده‌سیله طاولو اولدیغندن صرتی وصغریسی قیاروب قالمش اوله یقال فرس مشطوب المتن والکفل اذا انتبر متناه وکفله معا (الانشطاب) انفعال وزننده آقق معناسنه‌در یقال انشطب الماء وغیره اذا سال (الشواطب) شول خاتونلره دینورکه میشینی اولچوملدکدنصکره اوزون اوزون تصمه کی دیلر اوله‌لر تاهرا نسوان عرب صنعتلرندندر اویله دیلدکدنصکره برحاجت ایدرلر اوله‌لر (الشعب) شینك قحی وعینك سکونیله برکدرمك معناسنه‌در یقال شعب الشیء شعبا من الباب الثالث اذا جمعه وطاغتق معناسنه‌در یقال شعبه اذا فرقه مؤلف بصائرده اضدادندن اولدیغنی تصریح ایدوب بوراده سکوت ایلشدر ومصباحده ابن درید برقومك لغتی اولدیغنه ذاهب اولمغله بوصورتده یتلرنده ضدیت تقابلی اولمز وشعب برنسنه‌یی اصلاح ایلك معناسنه‌در صنق وچتلاق ظرفلری کناد ایلك کبی یقال شعبه ای اصلحه وفاسد وتباه ایلك معناسنه‌در یقال شعبه ای افسده ویارمق معناسنه‌در یقال شعبه اذا صدعه وطاغلق وبری برندن آیرلمق معناسنه‌در یقال شعب الشیء اذا تفرق وشعب قبیله عظیمه‌یه دینور وطاغه دینور جبل معناسنه وباش کمکلرینك بری برینه قاوشوب بتشدیکی اکه دینور موصل

قبائل الرأس معناسنه معلوم اولهكه قبائل قبيلهنك جعيدركه باش كبكنه دينور برى برينه متصل اولمغله جملهسى يكپاره اولمشدركه هيئت مجموعهسنه كاسهسر اطلاق اولنور پدر واحد صلبندن منشعب اولان جماعت كثيره يه قبيله اطلاق آندن مأخوذدر وعرب آنى خلقت انسانى اوزره ترتيب ايلشدر ابتدا رأس در ورأس درت قبيلهدن عبارتدر آنلرى جامع اولانه شعب مزبوره تشبيها پس شعب جملهسنك مبدأى واعظمى اولورکه قبائل رأسى محتوى در وآندن منشعب اولانه قبيله دينورکه آندن انساب شعب منقسم اولور بعده عماره درکه صدر اولهجقدر آنده انساب قبيله منقسم اولوب بعده بطندركه آنده انساب عماره منقسم اولور بعده فخذدر بعده فصيلهدر پس مجموعى التى طبقه اولمشدر بعضلر يدنجى عشيره اولمق اوزره زياده ايلديلر انتهى وشعب ايراق بعد معناسنه دروايراق وبعيدمعناسنه در يقال بلدشعب اى بعيد وهمدان قبيلهسندن بر بطن آديدر وشعب مصدراولور ظاهر وعيان اولمق معناسنه يقال شعب الشئ اذا ظهر ودوه اغاجى يوقريسندن آيروب قوبرمق معناسنه در يقال شعب البعير اذا اهتضم الشجر من اعلاه وبركسه بى مشغول ايلك معناسنه در يقال شعب فلانا اذا شغله وبريره انچى كوندرمك معناسنه در يقال شعب رسولا اليه اى ارسله وكم آتى ضبط ايدوب قصد وتوجه ايلديكى جهتدن آليقومق معناسنه در يقال شعب اللجام الفرس اذا كفه عن جهة قصده وبرسمته صرف وتحويل ايلك معناسنه در يقال شعبه اذا صرفه وبركسه كندى يارانندن مفارقت ايدوب فرقهٔ اخرايه آرزو والتيام ايلك معناسنه در يقال شعب اليهم اذا نزع اليهم وفارق صحبه (الشعب) شينك كسريله طاغ يولنه دينور يقال اخذ شعب الجبل اى طريقه وبطن ارضده اولان صو يولنه دينور على قول ايكى طاغ آرالغنده اولان آپچق يره دينورکه ايكى طاغك اراسى اولهجقدر ودومبهمخصوص برنوع داغ وتمغا اسميدر وشعب برموضع آديدر (المشعوب) ذكر اولنان شعب ديدكلرى تمغا باصلمش دومبه دينور (الشعب) تعب وزننده ايكى اموزك آرالغى ميدانلو اولمق معناسنه دركه صاحبنه يصى يغرنيلو تعبير اولنور كذلك حيواندە بوينوزلرك آرالغى كشاده وميدانلو اولمق معناسنه در يقال شعب الرجل والغنم شعبا من الباب الرابع اذا كان مابين منكبيه اوقرنيه بعيدا (الشاعبان) ايكى اموزه اطلاق اولنور (الشعب) صرد وزننده شعبهدن جعدر پرمقلره دينور اصابع معناسنه كذلك شعبه لفظندن جمع اولور كماسيذكر وشعب الفرس آتك كودهسنك باجمله نواحى واطرافنه اطلاق اولنور على قول مرتفع اولان اعضاسندن عبارتدر يونى وكورك باشلرى وآلماجقلرى كبى كويا كه هربرى كودهسندن برشعبهدر وفى الحديث [اذا قعد الرجل من المرأة بين شعبها الاربع وجب عليه الغسل] بوراده شعب اربعدن مراد خانونك اللرى واياقلريدر ياخود

ایکی ایاقلریله فرجنك ایکی دوداقلریدر محل مزبوره جلوس ایله تغییب حشفه دن کنایه اولنمشدر (الشعیب) امیر وزننده آزق قوبه‌جق طغارجغه دینور مزاده وتوشه‌دان معناسنه علی قول ایکی قطعه میشیندن دیکلمش یاخود ایکی یوزدن یعنی ایکی یوزینه ایکی میشین قبلانمق وجهیله دیکلمش اولانه دینور وشعیب اسکی وپیریمش قربه‌یه دینور جمعی شعب کلور کتب وزننده (الشعبه) جرعه وزننده ایکی بوینوزك مابینه دینور واغاجده ایکی چتال بداغك ارالغنه دینور وبرنسنه‌دن بر بلوکه وبر طائفه‌یه دینورکه آندن بشقه‌جه اولور یقال هذه شعبة منه ای طائفة واغاج دالنك اوجنه دینور وقومثالده اولان صو یولنه دینور وشول کوچك صو آقندیسنه دینورکه بوکسکدن نزول ایدر اوله ودره‌لرده اولان بیوك آرقه و جدوله دینور وطاغلرده اولان شول یاریغه وچتلاغه دینورکه آنده قوشلر ایوا ایده‌لر جمعی شعب کلور صرد وزننده وشعاب کلور قراب وزننده بعض نسخه‌ده یأوی الیه النظر عنوانده مرسوم اولغله شارح آنی تخطئه ایتمشدر وشعبه ضغراً نام محله قریب بلیل نام موضع قریبنده برموضع آدیدر وشعبه اسامیدندر معاویة بن حفص الشعبی کندی جدی اولان شعبه‌یه منسوبدر (شعوب) رسول وزننده برقبیله اسمیدر وموتومنیه‌ك اسمیدر غیر منصرفدر نته‌که حرف تعریفله الشعوب دخی موت ومنیه‌نك اسمیدر فی الاصل آریحی مفرق معناسنه صفت اولمغله الحارث والعباس قبیلندندر حرف تعریفك دخولی لحن دکلدر یقال شعبته المنیة ونشطته ای عضته شعوب والشعوب وشعوب بنده بر موضع آدیدر (شعبان) سلمان وزننده بر قبیله آدیدر وشامده برموضع اسمیدر ویر معروف آیك اسمیدرکه رجب ایله رمضان بینده در عرب شهر مزبوره صو طلبی ایچون یاخود نهب وغارت ایچون متشعب و متفرق اولمغله شعبان ایله تسمیه ایتمشلر جمعی شعبانات وشعابین کلور (التشعب) تفعل وزننده پراکنده اولق معناسنه‌در یقال تشعب القوم اذا تفرق و بلوکلر صاحبی اولق معناسنه‌در یقال تشعب فلان اذا صار ذا شعب ای فرق و ایراقلشمق معناسنه‌در یقال تشعب عنه اذا تباعد وفسد یامنصدع اولان نسنه صلاحیذیر اولق معناسنه‌در شکسته کاسه کنارلنمك کبی یقال تشعب الشیء ای انصلح (الانشعاب) انفعال وزننده بودخی پراکنده اولق معناسنه‌در یقال انشعب القوم اذا تفرق و اولمك معناسنه‌در یقال انشعب الرجل وانشعبت نفسه اذا مات و ایراقلشمق معناسنه‌در یقال انشعب عنه اذا تباعد وفاسد یامنصدع اولنش نسنه صلاحیذیر اولوب ملتئم اولق معناسنه‌در یقال انشعب الشیء ای انصلح (الاشعاب) همزه‌نك کسریله اولمك معناسنه‌در یقال اشعب الرجل اذا مات وفراق ابدی ایله آیرلمق معناسنه‌در یقال اشعب عنه اذا فارق فرا قالا یرجع (التشعیب) تفعیل وزننده بودخی فرقت

ابديه ايله مفارقت ايتمك معناسنه در يقال شعب عنه تشعيبا اذا فارق فراقا لايرجع (المشعب) مذهب وزننده يولة دينور طريق معناسنه (المشعب) منبر وزننده بورغويه دينور منقب معناسنه كه مراد كنادجى بورغوسى اولهجقدر (المشاعبة) مقاربه وزننده ايراقلشمق معناسنه در يقال شاعبه اى باعده واولمك معناسنه در يقال شاعبت نفسه اذا مات (الشعوبى) شينك فتحيله يننده برقريه آديدر (الشعوبى) شينك ضميله شول كسه در كه امر عربى احتقار ايدر اوله يعنى عجمى عرب اوزره ترجيح وتفضيل ايليه اول طائفه يه شعوبيه ديرلر شارح ديركه برطائفه واردر كه عجمى عرب اوزره ترجيح ايدرلر زيرا اشبو [وجعلنا كم شعوبا و قبائل] الايه نظم كريمنده شعوبدن مراد عجم و قبائلدن مراد عرب اولمغله عجم عرب اوزره تقديم اولنمشدر بوجهنله اول طائفه يه شعوبيه اطلاق اولنور لكن تقدم ذكرى تقدم رتبى مستلزم دكلدر نته كه [وجعل الظلمات و النور] الايه كريمه سنده ظلمت نور اوزره تقديم اولنمشدر وعجمدن مراد ماعدا العرب در وعجمك خلقنلرى عربدن مقدم اولمغله تقديمنه بودخى نكته اولور (شعبان) شينك كسريله بنوبكر ابن كلاب يوردنده برصو آديدر (شعب) قفل وزننده بين الحرمين بر دره آديدر (ذات الشعبين) شينك فتحيله يامه قضاسنده بر قريه آديدر (الشعبتان) شينك ضميله بر تپه نك اسميدر ايكى بوينوز شكلنده يوكسك ركنلرى اولمغله شعبتان ايله تسميه اولنمشدر ومؤلف بونى تكرار ايلمشدر (اشعب) اعجب وزننده بر معروف طمعكار كسه نك اسميدر ومنه المثل * لاتكن اشعب فتتعب * ويقال اطمع من اشعب داستانندن برى بودركه مرقوم طمعنه موازن ظريف ومزاح اولمغله اطفال شهر دائما كندوسيله ملاطفه و ملاعبه ايدرلر ايدى بر كون يننه على العاده اطفالله اوغراشوب لكن بودفعه اطفال كندوسنه پك استيلا ايتلريله آنلرى دفع ايچون فلان محله ده فلان خانه ده دوكون واردر مأكولات ومشروبات فراواندر واروب تنم ايلسكز اولمزمى ديو اطفالى فريفته و بو تقريبله باشندن دفع ايلدكدنصكره كندوسنه ده شبهه وخلجان عارض اولمغله ارقه لرندن خانهٔ مزبوره ورود ايلدكده يننه افتادهٔ ايدى اطفال اولمشدر واشعب يامه ده برقريه آديدر (الشعبة) جهينه وزننده بردره آديدر (غزال شعبان) حشراتدن بربوجك آديدر (شعيب) زبير وزننده برپيغمبر ذيشان اسميدر كه حضرت موسايه كريمه لرنى تزويج ايلديلر شارحك بيانى اوزره اسمى يثرون بن ضعون بن عقا ايدى شعيب اطلاق مبارك الشعب اولديغنه مبنيدر و شعيب بر موضعدر ومحمد بن احمد بن شعيب وجعفر بن محمد بن ابراهيم بن شعيب وصاعد بن ابى الفضل شعيب وعبد الاول ابن عيسى بن شعيب الشعيبيون محدثلردر (شعبعب) سفرجل وزننده برموضعدر (شعبى) شينك ضميله

ارى وزننده بر موضع آيدر (المشعب) ميمك فتحيله يوله دينوركه ذكر اولندى ومنه مشعب الحق اى طريقة الفارق بينه وبين الباطل (الشعبي) شينك فتحيله كه مراد تابعيندن امام معروف عامر الشعبي در همدان قبيله‌سى شعبه كه بر بطندر منسوبدر (الشعبى) شينك ضميله معاويه بن حفص الشعبي اولهجقدر جدنه منسوبدر (الشعبي) شينك كسريله عبد الله ابن المظفر الشعبيدر كه شعيب نام موضعه منسوبدر اوچى دخى محدثلردر (الشعصب) صاد مهمله ايله جعفر وزننده زياده‌سيله بيرلكدن وجودى قوريوب قديد اولمش كسيه دينور عاسى معناسنه (الشعصبة) دحرجه وزننده وصف مذكور اوزره اولمق معناسنه‌در يقال شعصب الشيخ اذا عسى (الشعنبة) نونله دحرجه وزننده قوچك بوينوزلرى ابتدا طوغرى چقوب بعده قولقلرى طرفنه طوغرى باشى اوزره قيورلمق معناسنه‌در اول قوچه مشعنب القرن ديرلر نونك فتحى وكسريله كه شعنبه‌دن اسم مفعول واسم فاعلدر (الشغب) شينك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله وفتحتينله لغتدر على قول لغت ثانيه لحندر ناس بينده شروفتنه پيدا ايتمك تهييج الشر معناسنه‌در يقال شغبهم وشغبهم وبهم وعليهم شغبا وشغبا من الباب الثالث والرابع اذا هيج الشرعليهم وشغب برموضع آيدر (الشغب) تفعيل وزننده بودخى شروفتنه تحريك و پيدا ايتمك معناسنه‌در (الشغب) كتف وزننده (والمشغب) منبر وزننده (والشغاب) شداد وزننده (والشغب) شينك كسريله هجف وزننده (والمشاغب) ميمك ضمى وغينك كسريله (وذومشاغب) ميمك فتحيله دائما ايقاظ فتنه وتحريك شر و فساد ايدن پيك شر فتنه‌كاره دينور (الشغب) منع وزننده بولدن صاپمق معناسنه‌در يقال شغب عن الطريق شغبا من الباب الثالث اذا مال (المشاغبة) مفاعله وزننده شرايدشمك مشاره معناسنه‌در كه برى برينه ايصال شر وشور ايتمكدن عبارتدر يقال شاغبه اذا شاره (شغبه) فتحاتله اسميدر عبد الملك بن على بن شغبة الشغبي بصره اهاليسندن برمحدثدر (شغب) فتحتينله برخاتون اسميدر وبو غير منصرفدر (شغب) شينك فتحى وغينك سكونيله مصر ايله شام بينده برمثل يعنى بر صواد اسميدر انك اطرافنده خشم نشين اقامت ايدرلر محدثيندن زكريا بن عيسى الشغبي اورايه منسوبدر (الشغربه) شينك ورانك فتحيله كورشحيك منصوه‌لرندن اياغنى خصمك اياغنه طولاشدروب يقمغه دينوركه صارميه كتورمك تعبير اولنور يقال صرعه بالشغربة و هو اعتقال المضارع رجله برجل آخر وصرعه اياه (الشغزبه) زاى معجمه ايله شغربه معناسنه‌در (الشغزبى) هامز شغربه معناسنه‌در (الشغزبة) دحرجه وزننده كورشده صارميه كتوروب يقمق معناسنه‌در يقال شغزبه شغزبة اذا صرعه باعتقال رجل برجل آخر وعنف وشدته طوتمق معناسنه‌در يقال

شغزبه اذا اخذه بالعنف (الشغزبى) كذلك يای نسبتله كوج و صعب نسنه به دينور وشول ايازمه به وصواده دينورکه يولی طولاشق اوله (التشغزب) تدحرج وزننده يل طولاشق اسمك معناسنه در يقال تشغزبت الريح اذا التوت فی هبوبها (الشغنوب) عصفور وزننده شول اغاج شاخنه و چبوغنه دينورکه تر وتازه و نرم ونازك اوله و شغنوب بر رجل اسميدر (الشغنب) قنفذ وزننده شغنوب معناسنه در (شغنب) جعفر وزننده اسميدندر ابن شغنب بر شاعر معروفدر (المشغنب) ميمك ضمی و شينك و نونك فتحيله و نونك كسريله جائزدر مشغنب معناسنه درکه ذکر اولندی يقال تيس مشغنب ای مشغنب (الشقب) شينك فتحی وكسری و قافك سكونيله ايكی طاغك ارالغنده اولان بوش يره دينور علی قول طاغك وباپرلرك ودره‌لرك ضرب يرلرنده اولان يريغه وقووغه وچتلاغه دينورکه مغاره‌دن كوچك اولور ايچنده قوشلر يوه ايدينورلر جمعی شقاب كلور كلاب وزننده وشقوب كلور شينك ضميله وشقبه كلورعنبه وزننده اكثری اويله‌يرلرده قره قوش وطغان مقوله‌سی ايوا ايدر (الشقب) فتحتينله علی قول شينك كسريله برنوع شجر آديدر ثمری سدر اغاجی ثمرينه شبيه اولور مفردی شقبه‌در شارح ديركه شجر مزبور عربستان جباللرنده نابت اولور يمنده بعض دره اغزلرنده كوردم يمن اهاليسی شقب اطلاق ايدرلر شينك كسريله (الشوقب) جوهر وزننده اوزون بويلو كشيه دينوروككيش وپاپوان آت وقاطر ومركب طرنغنه دينور (الشوقبان) تثنيه بنيه‌سيله دوه سمرينك اوكنده و اكسه‌سنده اولان ايكی اغاجدر كه اكا ايپ صاريلور (الشقبان) فتحاتله برقوش آديدر وبرقريه اسميدر (الاشقاب) احباب وزننده مكهٔ مكرمه قربنده بر موضعدر (شقحب) حای مهمله ايله جعفر وزننده دمشق شام قربنده بر موضع آديدر (الشقحطب) سفرجل وزننده شول قوچه دينورکه بوينوزلری اوطون يارمسی كبی ايری وعظيم اوله علی قول درت بوينوزلی اولوب وهر بوينوزی كذلك عظيم اوله بوكله شق حطب كلمه‌لرندن منحوته‌در جمعی شقاحط وشقاطب كلور (الشكب) شينك ضميله ويركی به دينور عطا وبخشش معناسنه وجزأ وعوض معناسنه‌در (الشكبان) عثمان وزننده بالق آغی طرزنده برظرفدركه ليفدن وخرما قبوغندن اوروب و ايكی طرفلرينه برر قولپ ايدرلر عشابلر دوشوردكلری اوتلری آنك ايچنه قيوب كوتررلر (اشكاب) همزه‌نك كسريله اسمادندر احمد بن اشكاب محدثيندندر و بو غير منصرفدر ظاهرا عجمه‌در (اشكرب) اصطخر وزننده اندلس شرقيسنده بر بلده آديدر (شلب) شينك كسريله اندلس غربيسنده بربلده‌در (الشلحب) حای مهمله ايله جعفر وزننده غليظ و نادان وثقيل وناتراش كشيه دينور اتراك سواحل بحر سياه كی يقال

رجل شلحب ای فدم (الشلحب) خای معجمه ایله شلحب معناسنه در واصح اولان بودر (الشنب) شینك ونونك فتحیله دیشلرك انجو کبی آبدرا وتابدار وانجه وصافی ولطیف وهموارلغنه دینور علی قول دیشلرده اولان بیاض بیاض پارلاق نقطه‌لره دینور یاخود دیشلرك کسکنلکنه دینورکه بحق اغزی کبی کورینور صاحبنك کنج اولمسندن اولور که هنوز فرسوده اولمامشدر نته که غرب دخی بومعنایه در یقال فی ثغره شنب ای ماء ورقة وبرد وعذوبه اونقط بیض فیها اوحدة الانیاب کالغرب تراها کالمنشار وشنب بو معناده مصدر اولور یقال شنب الرجل شنبا من الباب الرابع اذا کان فی ثغره شنب (الشانب والشنیب) امیر وزننده (والاشنب) احمر وزننده دیشلری وصف مرسوم اوزره اولان کشیه دینور (الشنباء) حمراء وزننده (والشمباء) نوتی میمه ابدالله وبو امام سیبویه روایتیدر مؤنثلریدر وشنباء املیسیة دیدکلری نادره دینورکه اصلا چکردکی اولیوب کویاکه قشری ایچره همان رنکین آب شیرین ایداع اولنمش اولور و شنب فتحتینله کذلك مصدر اولور هوا سرین اولمق معناسنه یقال شنب یومنا شنبا من الباب المزبور ای برد (الشنب) کتف وزننده (والشانب) سرین کونه وسرین هوایه دینور (الشنبة) جرعه وزننده آندن امدر سرینلك حالنه دینور (المشانب) مشارب وزننده طیب ولطیف و شیرین اولان اغزاره دینور افواه طیبه معناسنه محایب آغزلری کبی مفردی مشنب در مشرب کبی (شنبویه) عمرویه وزننده بر محدث معرف آدیدر حجاج بن ارطاه‌دن روایت احادیث ایلشدر ومحمد بن حسین بن یوسف بن شنبویة الاصفهانی و ابو جعفر محمد بن شنبویه وعلی بن القاسم بن ابراهیم بن شنبویه ومحمد بن عبدالله بن نصر بن شنبویه که تلك الاربعین نام کتابك صاحبیدر و ابو عبد الرحمن بن شنبویه که بوشینك ضمیله در محدثلردر (الشخوب) خای معجمه ایله زنبور وزننده طاغك چاق تپه‌سنه دینور وارقه‌ده یغرینك ایکی طرفلو یوکسك یرلرینه دینورکه اموز باشی تعبیر اولنور وارقه‌نك ایکی جانبندن کلن اوکورغه کمکلرینك بری برینه متصل اولدیغی موضعده اولان یومری کبکه دینورکه مهره تعبیر اولنور (الشخوبه) هایله (والشخاب) شینك کسریله یونلرده طاغك تپه‌سنه دینور (الشخب) شرخب وزننده اوزون کمیه دینور (الشخرب) زای معجمه ایله جعفر وزننده صلب وشدید اولان شیئه دینور (شخروب) عصفور وزننده بر موضع آدیدر (الشنظب) ظای معجمه ایله شنزب وزننده وقنفذ وزننده لغتدر بادیه‌ده برموضع آدیدر وشنظب شینك فتحیله بنیه واندامی خوب یاقشقلی اوزون بویلو آدمه دینور وبعض یرده وبایر دوروقلرنده اولان یار تعبیر ایتدکلری چقوره دینورکه ایچنده صو اوله (شنعب) عین مهمله ایله جعفر وزننده برجل اسمیدر (الشنعاب)

شينك كسريله اوزون كشي‌يه دينور (الشغاب) غين معجمه ايله شغاب وزننده و مرادفيدر وانجه اوزون اپيه و اورغانه و اول كونه اولان اغاج دالنه دينور (الشنغب) قنفذ وزننده (والشنغوب) زنبور وزننده شغاب معناسنه در وعند البعض شنغب انجه اوزون ياپولى حيوانه دينور و شنغوب پرده اولان انجه اوزون طمره دينور (الشنقب) قافله قنفذ وزننده (والشنقاب) شينك كسريله قنطار وزننده برنوع قوش اسميدر (الشوب) شينك فتحى و واوك سكونيله بر نسنه‌يى شئ آخره قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در (الشياب) كتاب وزننده شوب معناسنه‌در يقال شاب الشئ يشوب شيبا وشيابا اذا خلطه وشوب چوربايه اطلاق اولنور تسميه بالمصدردر برنج وسائر نسنه مخلط اولديغيچون ومنه المثل ★ ماله شوب ولا روب ★ اى لامرق ولالبن وشوب خير قطعه‌سنه دينوركه يومق تعبيراولنور وبرنسنه ايچره قاتيلوب قارشديريلن شيئه دينور صو وسودكي و باله اطلاق اولنور عسل معناسنه اشربه‌يه مزج اولنمق ياخود شمعله ممزوج اولمق ملاحظه‌سنه مبنيدر يقال سقاه الشوب بالروب اى العسل باللبن وشوب بر نسنه‌يى ياخود بركسه‌يى كنديدن وجه يسير ايله دفع ايدوب صاومق معناسنه‌در يقال شاب عنه اذا دافع و نصح عنه فلم يبالغ (الاشتياب) افتعال وزننده (والانشياب) انفعال وزننده قاتيلوب قارشمق معناسنه در يقال اشتاب الشئ وانشاب اى اختلط (المشاوب) ميمك ضمى و واوك فتحيله شيشه غلافنه دينوركه حصيردن نسج ايدوب ايچنه قاروره و بلور بردق مقوله‌سى وضع ايدرلر مشبك اولديغنه مبنى اطلاق اولنمشدر جمعى مشاوب كلور ميمك فتحى وواوك كسريله (الشوبة) توبه وزننده مكر وخديعه معناسنه‌در كه غش وتخليطى متضمن حالتدن عبارتدر يقال به شوبة اى خديعة (التشويب) تفعيل وزننده بودخى برنسنه‌يى يابر كسه‌يى وجه يسير ايله صاومق معناسنه در يقال شوب عنه تشويبا اذا دافع ونصح عنه فلم يبالغ (شابه) تابه وزننده مكه مكرمه‌ده على قول نجد بلادنده برطاغك آديدر (شيبان) ريحان وزننده عربدن برقبيله آديدر شارحك بيانه كوره اصلى شيوباندر فيعلان وزننده كه واوى العين‌در واو ياپه قلب اولنمدقدنصكره تخفيفا برياسى حذف اولنمشدر (الشيباء) حمراء وزننده مصطلحات عربدندر عروسك بكرى ازاله اولنديغى كيجه‌يه وصف ايدرلر نتكه بكرى ازاله اولنمين كيجه‌يه ليلة حره ديرلر يقولون باتت بليلة شيباء بالاضافة وبليلة الشيباء معرفة باللام اذا غلبت على نفسها ليلة هدائها يعنى عروس اوزره زوجى زفاف كيجه‌سى غالب اولوب بكارتنى ازاله ايدرسه واكر بكارتنى ازاله ايليه‌مز ايسه باتت بليلة حرة ديرلر جوهرى بو ماده‌يى شيب ذيلنده ايراد ايلمشدركه فى الاصل شيباء صاچى اغارمش

قوجه قاری یه دیمکله اول مناسبتله لیلهٔ مرقومه یه اطلاق اولندیغنه ذاهب اولمشدر و مؤلف اصلی واوی یعنی شوباه اولدیغنه ذاهب اولمشدرکه کویاکه اول کیجه زوجك نطفه‌سی عروسك نطفه‌سنه شائب ومختلط اولمق مناسبتله مبنیدر واساسده شیب ماده‌سنده مرسوم اولمغله کویاکه اول کیجه شب داهیه اولدیغندن ناشی شدتدن صاچلری اغاروب عروس فی الحال شیباء اولمق ملاحظه‌سنه مبنیدر لکن عروسه اول کیجه‌دن الطف کیجه اولمدیغی درکاردر و مترجم دیرکه شیباء یائی اولدیغی صورتده شهرك آخر کیجه‌سنه اطلاق اولنمغله مجاز بمرتبتین اولهرق لیلهٔ مزبوره‌ده اطلاق اولنمق حتملدرکه عروسك آخر شب بکارتیدر انتهی (الشوائب) شینك فتحیله شائبه‌نك جمعیدر چرك ولکه وکیر پاسه دینور ثوب مقوله‌سی نسنه‌یه بلاشوب مخلط اولدیغیچون یقال ازال الشوائب عنه ای الاقذار والادناس (الشهب) فتحتینله (والشهبه) جرعه وزننده جانجا قرامتق اولان آقلغه دینور قیر آتك لونی کبی ویقال شهب وشهب شهبة وشهبا من الباب الخامس والرابع وهو بیاض یصدعه سواد یعنی آرالغنه سیاه تخلل ایدن آقلقدر لون مزبور کبی ترکیده اکا قیر وقیر جل تعبیر اولنور لکن مصباحده شهب مصدر وشهبه اسم اولمق اوزره مرسومدر (الاشهب) احمر وزننده (والشاهب) لون مزبورده اولان شیئه دینور نته‌که یاضنه براز سواد مخلط اولان قیر آته اشهب دیرلر وسود قیر تعبیراولنان آته‌که هیچ سوادی اولمیه اشهب قرطاسی دیرلر فارسیده نقره‌خنك دیدکلریدر ودموری قیر آته ازرق دینور فارسیده چرمه دیرلر وعنبره دخی وصف ایدوب عنبر اشهب دیرلر واشهب صوغوق کونه اطلاق اولنور عادتا قار وطلو یاغوب روی زمین بیاض اولمق ملاحظه‌سیله یقال یوم اشهب ای بارد واشهب ارسلانه اطلاق اولنور و بغایت کوچ ودشوار اولان ایشه اطلاق اولنور عام اشهبه تشبیهه ور رجل اشهدر ولونی بیاضه مائل اولان یعنی بوز منق اولان اولان عنبره اطلاق اولنور لکن بونده وصف اولدیغی ذکر اولنمشدر (الاشهبان) تثنیه بنیه‌سیله شول ایکی قوراق سنه‌یه اطلاق اولنورکه آرالغنه رطوبتلووخضرتلو برسنه کیرمش اوله (الشهباء) حراء وزننده اشهبك مؤنثیدر وشول قیتلق وقوراق سنه‌یه اطلاق اولنورکه آنده مطر ونباتدن اثر اولمیه بیضاء دخی اطلاق اولنور نضارتی اولیوب روی زمین یوستدن ناشی بیاض اولمسندن کنایه‌در یقال سنة شهباء ای لاخضرة فیها ولامطر وشهباء رنکی قیرجل اولان دیشی یکیه دینور نته‌که لون مزبورده اولان دیشی قیونه ملحاء دینور وشهباء شول عسکر آلاینه دینورکه ذاتنده عظیم و فراوان اولوب وجله‌سی سرتاپا سلاحه مستغرق اوله سیاه وبیاض آلات واسلحه‌لری نمایان اولمق حسبیله یقال کتیبة شهباء ای عظیمة

کثیرة السلاح و شهباء قتال بجلی که اسمی قیس بن حارثدر قسراغنك آدیدر
(الشهاب) سحاب وزننده شول سوده اطلاق اولنورکه ایکی ثلثی صو اوله
(الشهابه) شینك ضمیله شهاب معناسنه در تقول سقانی شهابا وشهابة ای اللبن
الذی ثلثاه ماء (الشهاب) کتاب وزننده ساطع ورخشان اولان آتش شعلهسنه
دینور شارح دیرکه شیاطین استراق اخبار ایچون آسمانه صعود ایتدکلرنده منع
ایچون ملائکهنك رمی ایتدکلری شعله لوآتش پارچهسنده غالب اولمشدر خلق اکایلدز
آقه تعبیر ایدرلر قال الله تعالی [فاتبعه شهاب ثاقب] الایه وشهاب امورومصالحده
شعلهٔ آتش کبی جریٔ ونافذ وکارکذار وجست وماضی کسیه اطلاق اولنور جمعی
شهب کلور کتاب وکتب کبی وشهبان کلور شینك ضمی وکسریله واشهب کلور
اکلب وزننده (الاشهاب) احرار وزننده اشهب اولمق معناسنه درکه چابجا
قرامتق آق اولمقدر نتهکه ذکر اولندی یقال اشهب الفرس اشهبابا اذا کان اشهب
(الشهب) ضمتینله کتب وزننده شهابك جمعیدرکه ذکر اولندی وشهب دراری
معناسنهدرکه زیادهسیله براق اولان کوکبلردر مراد سبعهٔ سیارهدر وهر آیدن
اوچ کیجهیه شهب اطلاق اولنورکه مراد لیالی بیضدر (شهب) قفل وزننده
برموضع آدیدر (الاشاهب) اقارب وزننده بنو المنذر جماعتیدرکه نعمان بن
منذر نام امیرك اقرباسیدر چهرهلری بیاض وخوب ودلبر اولمغله اطلاق اولنمشدر
(الشهبان) فتحاتله تمام نام شجره شبیه بر شجر آدیدر مفرداتده ینبوت ایله
مفسردرکه خرنوب نبطیدر (الشوهب) جوهر وزننده کربی تعبیر اولنان
جانوره دینور قنفذ کبی (الشهب) ضرب وزننده برنسنهیی اسی یا صوغوق
چالمغله رنکنی تغییر ایلمك معناسنه در یقال شهبه الحرا والبرد شهبا من الباب
الثالث اذا لوحه وغیر لونه وقیتلق و قوراق اولان سنه ناسك دواب
و مواشیلرنی آجلقدن قیروب یکورمك معناسنهدر یقال شهبت السنة القوم
اذا جردت اموالهم لشدة الجدب فیها بوراده تجرید استیصال معناسنهدر یقال
جردتهم السنة ای استأصلهم و شهب شول طاغه اطلاق اولنور که اوزرنی
قار باصوب یوریکله قبهٔ سیمین کبی کورینه (التشهیب) تفعیل وزننده بودنی
برنسنهیی اسی یاخود صوغوق اورمقله لونینی تغییر ایلمك یقال شهبه الحرا والبرد
تشهیبا بمعنی شهبه (الاشهاب) همزهنك کسریله آیغر آتك صلبندن قیردول ظهور
ایلمك معناسنهدرکه همزه صیرورت ایچوندر یقال اشهب الفحل اذا ولدله الشهب
(الشهجبة) جیمله دحرجه وزننده بر ماده قارشق وشوریده ومشوش اولمق
معناسنهدر یقال بالامر شهجبة ای اختلاط (التشهجب) تدحرج وزننده بودنی
بر خصوص چپارز ومختلط ومتداخل اولمق معناسنهدرکه حل وتنظیمی دشوار

اوله يقال تشجب الامر اذا دخل بعضه فى بعض (الشهربة) راى مهمله ايله مصطبه وزننده پك مسنه وسالخورده اولان قوجه قاريه دينور وخرما اغاجنك دبنه چويردكلرى كوچك حوضه دينور (الشهرب) عقرب وزننده پير وسالخورده كشيه دينور (شهربان) شينك فتحيله بغداد شرقيسنده خالص نام قصبه نواحيسنده بر قريه آديدر (الشيب) عيب وزننده (والمشيب) ميمك فتحيله صاچ وصقال اغارمق معناسنه در كه قوجامقدن كنايه در يقال شاب الرجل وشاب برأسه يشيب شيبا ومشيبا اذا بيض شعره مؤلفك الشيب الشعر وبياضه قولنده الشعر وبياضه عبارتى اعجبنى زيد ووجهه قبيلندندر كه عطف مخصوصدر بعض نسخه ده حرف ترديد ايله اوبياضه عنوانندە مرسوم اولمغله اكا التفات اولنميه مؤلفك بصائرده بيانه كوره شيب ومشيب وجه مذكور اوزره مصدرلر در صاچ وصقال آغارمق معناسنه واصمعى ايديكه شيب صاچ وصقال اغارمق معناسنه در ومشيب پيرلك واختيارلق حد وكرتهسنه وارمقدن عبارتدر كما قال الشاعر ★ والرأس قد شابه المشيب ★ اى يخلطه المشيب واشيب [واشتعل الرأس شيبا] الايه كريمهسنده شيبا لفظى تميزدر وعند الاخفش مفعول مطلق در شاب الرأس شيبا سبكندهدر وشيب ومشيب كبى مصدرى شيبه دخى كلور هايله انتهى (الا شيب) احمر وزننده صاچ وصقالى اغارمش كشيه دينور بو صفتدن فعلاء وزنى بوقدر يعنى مؤنثنده شيباء وارد اولمامشدر فلا يقال امرأة شيباء شارح دير كه مؤنثنده شمطاء ايله اكتفا ايلديلر انتهى وليلة الشيباء كه عروسك دوخته اولديغى ليلهٔ زفافدن عبارتدر واوى الاصل اولغله شوب مادهسنده ايراد اولندى وليلة الشيباء هر آيك آخر كيجهسنده اطلاق اولنور كرچه مؤلف بونى اطلاق اوزره ثبت ايلمشدر لكن نفى فعلاء اوزره بو دخى شوبدن مأخوذ اولور كه تورك طلنه ياخود شهر سابقك شهر آتيه اختلاطى كبى بر جهت اختلاطه مبنى اولور وشارح ديركه باب مزيوردن اشيب ورودى خلاف قياس اوزرهدر زيرا بو رسمه صفت مشبهه باب رابعدن مصوغ اولور كه الوان وعيوبه دلالت ايتمكه مشروطدر لكن شينى عيوب قبيلندن عد ايتمكله صفتنده اشيب ديديلر انتهى واشيب صوغوق وبوزلى كونه اطلاق اولنور كماسيذكر (التشييب) تفعيل وزننده صاچ وصقالى اغارتمق معناسنه در يقال شيب الحزن رأسه ورأسه تشييبا اى بيضه (الا شابة) همزهنك كسريله (والشيب) شينك كسريله (والشيب) شينك ضمى وياى مشددهنك فتحيله (والشيب) كتب وزننده اشيب لفظندن جعلردر يقال رجل اشيب وقوم شيب وشيب وشيب (الشيبان) شينك فتحى وياك سكونيله بولنلو صوغوق كونه اطلاق اولنور اشيب كبى عادتا قراغو وقار مقولهسى ياغوب روى

زمین بیاض اولدیغنه مبنی در یقال یوم اشیب وشیبان ای فیه برد وغیم وصراد
(وشیبان) شینك فتحی وکسریله وطخان میمك کسریله ایکی آیك اسمیدر که شتالك
شدتی آنده اولور مراد کانون اول وکانون ثانیدر اول آیلرده ثلج وشبنمدن روی
زمین پیر واختیار شکلنه کیرمکله اطلاق اولنمشدر وشیبان ایکی قبیله آدیدر بریسی
شیبان بن ثعلبه ودیکری شیبان بن ذهل در شارح دیر که امام محمد وامام احمد
ایکیسی قبیله‌لرنك رجالندندر (الشیاب) شداد وزننده اسامیدندر عبدالله بن الشیاب
اصحابندندر (الشیب) شینك کسریله قامچینك اوجنده اورلمش وبوکلمش تصمیه
دیتور وشیب بر طاغك آدیدر وشیب دوه صو ایچرکن دوداغندن ظاهر اولان
صوتدن حکایه در (شیبه) شینك کسریله اندلس دیارنده بر طاغك آدیدر (شیبین)
سینین وزننده قاهرهٔ مصر قربنده بر قریه آدیدر (شیبه) تمره وزننده اسمادندر
شیبة بن عثمان الحجبی شول کسه در که مفتاح باب کعبه آنك اولادینه تسلیم اولنمشدر
حجبی حرکاتله حجابت بیت شریفه منسوبدر وشیبه مکهٔ مکرمه ده بر طاغك اسمیدر که
مروه اوزره حواله در وابو شیبة الخدری اصحابندن شارح دیر که شیبة الحمد جد
النبی علیه‌الصلوة والسلام اولان عبدالمطلب لقبیدر حین ولادتنده کیسولرنده جابجا
موی سپید اولوب واخلاق حمیده صاحبی اولمغله جد لفظنه اضافتله شیبة الحمد
برله ملقب اولدیلر انتهی (الشایب) شارب وزننده اسمادندر ابو بکر بن الشایب
محدثیندندر مؤلف دیر که انك اصحابندن بزل احادیث شریفه تلقی وروایت ایلمشدر
﴿ فصل الصاد المهمله ﴾ (الصأب) صادك وهمزه‌نك فتحیله صودن یا شربتدن پك
چوق ایچمکله کرکی کبی قانوب طولم کبی طولمق معناسنه در یقال صئب من
الشراب صأبا من الباب الرابع اذا روی وامتلاء وباش سرکه‌نك معناسنه در یقال
صئب رأسه اذا کثر صوأبه (المصاب) منبر وزننده صوبی پك چوق ایچن کمسه
دینور (الصوابة) غرابه وزننده پره‌وبت یورطه‌سنه دینور که سرکه تعبیر اولنور
جمعی صوأب کلور غراب وزننده وصئبان کلور غربان وزننده (الاصأب) همزه‌نك
کسریله باش سرکه‌نك معناسنه در یقال اصأب رأسه اذا کثر صوأبه (الصؤبة)
جرعه وزننده انباره دینور که ایچنه غلال قورلر (صوأب) غراب وزننده
اسامیدندر نبیة بن صوأب تابعیندندر (الصب) صادك فتحی وبانك تشدیدیله
صیویق نسنه‌یی دوکمك معناسنه در یقال صب الماء ونحوه صبا من الباب الاول اذا
اراقه ودوکمك معناسنه لازم اولور یقال صبه فصب شارح دیر که متعدیسی باب
اولدن ولازمی باب ثانیدندر وراغب تفسیرنده بو رسمه بیان ایلمشدر که صب وسفك
وسکب وسفخ وسن جمله‌سی دوکمك معناسنه در لکن صب جمله‌سندن اعمدر کرك
صو وکرك سائر مسته‌یی یوقریدن اشاغیه دوکمك وکرك دوز یردن آقمق کبی

انتهی

انتهى وصب انكبه يردن اشاغى به طوغرى صو كبى انمك معناسنه استعمال اولنور يقال صب الرجل فى الوادى اذا انحدر ومحو ومضمحل ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال صب الشئ على بناء المجهول اذا محق (الانصباب) انفعال وزننده (والاصطباب) افتعال وزننده (والتصبب) تفعل وزننده دوكلك معناسنه در يقال صبه فانصب واصطب وتصبب كرك مطاوع وكرك بنفسه اولسون (الصبة) قبه وزننده (والصب) هاسز دوكيلن نسنه يه دينور طعام اولسون سائر نسنه اولسون مصبوب معناسنه وصبه سفره يه دينور كه اوزرينه طعام قورلر ياخود سفره مقوله سى نسنه يه دينور طبله ويصى سپت وكلاتيرو وتبسى كبى مصوب فيه معناسنه وآت ودوه وقيون مقوله سى حيوان سوروسنه اطلاق اولنور على قول اون رأسدن قرق رأسه قدر ياخود خاصة دوه جنسندن يوزدن ناقص اولان بلوكه اطلاق اولنور وانساندن بر جماعته ده اطلاق اولنور وبر مقدارجه ماله اطلاق اولنور وحوض واناده باقى قلان صو وسود مقوله سى نسنه بقيه سنه دينور (الصبابة) صادك ضميله بو دخى قابده قلان صو وسود مقوله سنك بقيه سنه دينوركه بر دوكملك تعبير اولنور يقال ما بقى فى الاناء صبة وصبابة اى بقية (التصابب) تفاعل وزننده قابده قلان بقيه يى ايچمك معناسنه در تقول تصاببت الناء اى شربت صبابته (الصبب) فتحتينله نهرك ياخود يولك انكبه يردن اشاغى به طوغرى آمسى حالنه دينور وتپه دن اشاغى به طوغرى آقوب اينن قومه وطپراغه دينور وايش وانكبه يره دينور صوآقندرمسى وبايرولى كبى جمعى اصباب كلور احباب وزننده يقال مشى فى صبب وهو ما انحدر من الارض (الاصباب) همزه نك كسريه ايش وانكبه دن يردن اشاغى به طوغرى آقندى كبى انمك معناسنه در يقال اصب القوم اذا اخذوا فى (الصبيب) حبيب وزننده عصفر اسميدر كه تحريفله اصبور تعبير ايدركرى نبات معروفدر وقيراغو تعبير اولنان رطوبته دينور كه قيش كونلرنده خصوصا تيرناهده ياغار وصبيب قانه اطلاق اولنور دم كبى وكوده دن چقان تره اطلاق اولنور عرق معناسنه وسدفه شبيه بر شجر آيدر وسنا اسميدر كه معروف نبات مسهلدر سنا مكى مشهوردر وصوصم پيراغنك صوينه دينور كه صقندسيدر ووسمه يه شبيه بر نسنه در كه نسوان آنكله ده احتضاب ايدرلر وعندم يعنى بقم پيراغنك صقندسنه دينور كه معروف قرمزى بويه در وبر نوع قرمزى بويه اسميدر ودوكمش صويه دينور ماء مصبوب معناسنه وخالص وجيد واعلا باله اطلاق اولنور وقلجك اوجنه ومقابله دينور يقال ضربه بصبيب السيف اى بطرفه وصبيب بر موضع آيدر على قول بونده زبير وزننده در (الصبابة) صادك فتحيله شوق وآرزو ايلك على قول رقت شوق يعنى رقت وحرارت

وجهیله آرزو ایلك یاخود رقت هوا یعنی رقت وسوزش وحرارت قلبیله عشق ومحبت ایلك معناسنه در که ازدل وجان عاشق وشیفته اولمقدن عبارتدر یقال صببت الیه یا رجل صبابة من الباب الرابع وهو الشوق او رقته او رقة الهوی (الصب) صادك فتحی وبانك تشدیدیله عاشق آشفته دل اولان کشیه دینور مؤنثی صبه در هایله (صبیب) زبیر وزننده بر فرس آدیدر (صباب) تشدید ایله خباب وزننده بنو کلاب قبیله سنه مخصوص بر جفر یعنی بر ارض واسعه اسمیدر (الصبصبة) زلزله وزننده پراکنده ایلك معناسنه در یقال صبصب الشیء اذا فرقه ویقال صبصب الرجل اذا فرق جیشا او مالا ومحو ومضمحل ایلك معناسنه در یقال صبصبه اذا محقه (التصبصب) تزلزل وزننده پراکنده اولمق معناسنه در یقال تصبصب القوم اذا تفرقوا ومحو ومضمحل اولمق معناسنه در یقال صبصبه فتصبصب ای محقه فانمحق وکیجه نك اکثر ساعتی کذران ایلك معناسنه در یقال تصبصب اللیل اذا ذهب اکثره وبر خصوصده بر آدمك برکسه اوزره جرأت واقدام واستیلاسی شدت بولمق یعنی متصل اکا جرأت واستیلا قیلمق معناسنه در تقول تصبصب علینا فلان ای اشتد علینا جرأته وخلافه وحرارت مشتد اولمق معناسنه در یقال تصبصب الحر اذا اشتد (الصبصاب) طبطاب وزننده غلیظ وشدید اولان شیئه دینور وبر نسنه نك بقیه سنه علی قول بر نسنه دن دوکیلن دوکنتی یه دینور وقوی ومجد ومقدام اولان دومیه دینورکه سعی وسیرنده اصلا فتور ورخاوتی اولمیه یقال خمس صبصاب ای بصباص وخمس خانك کسریله دور دنجی کون صو ایچن دوه یه دینور (الصبصب) غبغب وزننده (والصباصب) علابط وزننده بونلرده کنده وغلیظ وشدید اولان شیئه دینور طومرق کبی (الصحابة) صادك فتحی وکسری (والصحبة) صادك ضمیله برکسه ایله حسن الفت ایدوب یار وهمدم اولمق معناسنه در یقال صحبه صحابة وصحبة من الباب الرابع اذا عاشره وهم اصحاب واصاحیب وصحبان بضم الصاد وصحاب بالکسر وصحابة بالفتح وصحابة بالکسر وصحب بالفتح مؤلف بوراده بنه افراط ایجاز ایلشدر بصانرده بیانته کوره اصحاب صحبك جمعیدر فرخ وافراخ کبی واصاحیب اصحابك جمعیدر وصحبان صاحبك جمعیدر شاب وشبان کبی وصحاب صادك کسریله بنه صاحبك جمعیدر جایع وجیاع کبی وصحابه صادك فتحی وکسریله فی الاصل مصدرلردر اصحاب معناسنه استعمال اولنمشدر ونهایه ده صحابه صادك فتحیله صاحبك جمعیدر وبوندن غیری فاعلك جمعی فعاله اولدیغی یوقدر دیو مرسومدر وصحب صاحبك جمعیدر رکب وراکب کبی انتهی (الاستصحاب) برکسه نك کندیسنه همدم ومصاحب اولمسنی ایستمك معناسنه در یقال استصحبه ای دعاه الی الصحبة وبرکسه یی یاخود

برنسنه‌یی کندیسنه همدم وقرین ایدوب اکا ملازمت ایلك معناسنه‌در یقال استصحبه
ای لازمه (المصحب) محسن وزننده سرکش و متعصب ایکن ذلیل ومطیع ومنقاد
اولان انسان وحیوانه اطلاق اولنور کاسیذکر وشول سالك ورهروه دینورکه
طوغری بولنه کیدوب اصلا بریرده توقف وآرام ایلیه ویوزی یوصون طوتمش
صویه دینور واوغلونشو ونما بولوب کندی کبی آدم اولان کشی‌یه دینور یقال
هو مصحب اذا کان بلغ ابنه فصار مثله ودائما کندی کندیسیله مجنون کبی تکلم
ایدن کمسیه دینور بو معناده حانك فتحیله‌ده جائزده یقال رجل مصحب ومصحب ای
یحدث نفسه واشبو مصحب کلمه‌سی اصحابدن اسم فاعلدر هربرنده معنای مصدری
تسبیك اولنور (المصحب) مکرم وزننده مجنونه دینور وشول کونه طلومه دینورکه
اوزرنده جابجا توی وقیل و یوك باقی قاله ومنه یقال قربة مصحبة کویا که توبی
بالکلیه کیدرلمیوب ابقا اولنمغله اکا صاحب قلنمشدر (المصاحب) همدم و همصحبت
اولان کشی‌یه دینور وسرکش ومعصب ایکن منقاد اولان انسان وحیوانه دینور
یقال رجل مصحب و مصاحب ای الذلیل المنقاد صعوبة (الصحب) صادك فتحی
وحانك سکونیله مذبوحك دریسنی یوزمك معناسنه‌در یقال صحب المذبوح صحبا
من الباب الثالث اذا سلخه (الاصحاب) همزه‌نك کسریله برکمسه‌یی برنسنه‌یه صاحب
قلمق معناسنه‌در تقول اصحبته الشیء ای جعلته له صاحبا وحفظ ونکاه ایلمك
معناسنه‌در یقال اصحب فلانا اذا احفظه ومنع ایلمك معناسنه‌درکه همزه‌سی سلب
ایچون اولور یقال اصحبه ای منعه ویار وهمدم صاحبی اولمق معناسنه‌درکه همزه‌سی
صیرورت ایچون اولور یقال اصحب الرجل اذا صارذ اصاحب (الاصطحاب)
افتعال وزننده حفظ ایلمك معناسنه‌در یقال اصطحبه ای حفظه وبری بریله یار
وهمدم اولمق معناسنه‌درکه مشارکت ایچوندر یقال اصطحب القوم اذا صحب
بعضهم بعضا (صحب) صادك فتحی وحانك سکونیله اسامیدندر صحب بن سعد برقبیله
پدریدرکه قبیله‌سی کندی اسمیله مشتهردر شعرادن اشعث الصحبی اول قبیله رجالندندر
(بنو صحب) صادك ضمیله ایکی بطن‌در بری باهله قبیله‌سندن ودیکری کلب
قبیله‌سندن منشعبدر (صحبان) سلمان وزننده بررجل اسمیدر (الاصحب) اصحر
وزننده ومرادفیدرکه قرمزی‌یه پك مائل اولان اشقره دینورکه چیل تعبیر اولنور
یقال فرس اصحب ای اصحر (التصحب) تفعل وزننده اوتانمق استحیا معناسنه‌در
تقول هو یتصحب منا ای یستحی (الصاحب) یار وهمدم معناسنه‌در وحرون نام
فرس نسلندن بر آتك اسمیدر (المصحبیة) میمك وحانك فتحیله قشیر قبیله‌سی یوردنده
برصو آدیدر (المصحاب) محراب وزننده مطیع ومنقاد معناسنه‌در تقول هو مصحاب
لنابما نحب ای منقاد (الصخب) صادك وخای معجمه‌نك فتحیله پك حیقروب فریاد

ايلك معناسنه در يقال صخب الرجل صخبا من الباب الرابع اذا صات شديدا (الصخاب) شداد وزننده (والصخب) كتف وزننده (والصخوب) صبور وزننده (والصخبان) سكران وزننده پك حيقروب صيحه وفرياد ايدن كسنه يه دينور وصخبان لفظنك جمعى صخبان كلور صادك ضميله بونلرك مؤنثى صخبه در فرحه وزننده وصخابه در وصخبه در عتله وزننده وصخوب در صبور وزننده (الصخبه) تمره وزننده شول پيكاره دينوركه بردن قينايوب چقركن چاغل چاغل سسلنور اوله چاغلغان تعبير اولنور يقال عين صخبة اى مصطفقة عند الجيشان ويقال ماء صخب الاذى ككتف وصطخبة الاذى اى له صوت عند تلاطم امواجه وآذى همزه نك مدى وذال معجمه نك كسرى وياك تشديديله طالغه يه دينور موج وخروش معناسنه در وصخبه برنوع بونجق اسميدركه افسونكاران وارباب نير نجات محبت وعداوت خصوصلرنده استعمال ايدرلر (التصاخب) تفاعل وزننده حيقرشمق معناسنه در يقال تصاخبوا اى تصايحوا واورشمق معناسنه در كه معناى لازميدر يقال تصاخبوا اى تضاربوا (اصطخاب) افتعال وزننده قوشلرك بردن اوتوب انواع الحانله جغلدى ايتلرندن عبارتدر تقول سمعت اصطخاب الطير وهو اختلاط اصواتها (صخب الشوراب) كتف وزننده شول اشكه دينوركه اكبرركن آوازنى بوغازنده اولان طمرلرده ومجرالرده تردد ايدر اوله يقال حمار صخب الشوراب اذا كان يردد نهاقه فى شواربه (الصرب) صادك فتحى ورانك سكونيله وفتحتينله لغتدر طلومده چوق طورمغله پك اكشيمش سوده دينور تقول سقانا الصرب اى اللبن الحقين الحامض وصمغ احمر اسميدركه مراد صمغ الدامبا ديدكلرى آجى وقرمزى صمغدر بعضلر مغيلان صمغيدر ديديلر بوراده والصبغ نسخه لرنى شارح تخطئه ايلشدر وصرب حسب الاقتضاء تزود ايچون يعنى زاد وتوشه اتخاذ ايلك ايچون طلومه وضع اولنان سوده دينور وصرب مصدر اولور كسمك معناسنه يقال صرب الشئ صربا من الباب الثانى اذا قطعه وكسب ايلك معناسنه در يقال صرب الرجل اذا كسب وسودى طلومده چوق طوردرمغله اكشمك معناسنه در يقال صرب الرجل اذا عمل الصرب وحبس بول ايلك معناسنه در يقال صرب الرجل اذا حقن البول ومعصوم سمورمك ايچون حبس حدث ايتدرمك معناسنه در يقال صرب فلان اذا عقد بطن الصبى ليسمن شارح ديركه اعراب عادتندركه نحيف معصومى قوتلنوب سمورمك ايچون چوق دفع طبيعى ايتدر ميوب قابض نسنه ايله بعضا بطنى عقد وقبض ايدرلر انتهى وصرب برك نباتى صربه اولمق معناسنه در كه كاسيذكر يقال صربت الارض اذا صار نبته صربة (الصرب) صادك كسريله ضعفاى اعرابدن برمقدارجه حقير اوبه يه دينور (الصرب) صادك ضميله صريب

غطست جمیدرکه اکثی سوده دینور (الصربة) فتحاتله یحیلوب یاخود قوریوب
یخدکدنصکره نوعا تازه‌لنوب یکیدن نشو ونما بولان نباته دینـور بعض نسخه‌ده
مایخیر من العشب عبارتیله‌که خای معجمه ویای تحتیه ایله‌در واقع اولمغله غلطدر
صحیح اولان مایتجبر اولمقدر جیم وبای موحده ایله ویقال صربت الارض کاذکر
وصربه برنوع نسنه‌درکه کدی باشی قدر اولوب ایچنده یکمزه شبیه برلذیذ وشیرین
نسنه اولمغله شکر قامشی کبی صوروب اکل ایدرلر اعراب بادیه حلویاتندندر بونی
برکونه اغاجك صمغیله بیان ایدرلرکه قاتی اولوب ایچنده اولان‌لذتلو اوزنی صوروب
واکل ایدرلر (الاصربیاب) اعشیشاب وزننده برنسـنه مهره تخته‌سی کبی دوز
وطایجق اولمق معناسنه‌در یقال اصراب الشیء اصربابا اذا املأس (التصریب)
تفعیل وزننـده ذکر اولنان صمغی اکل ایلمك معناسـنه‌در واکثی سود ایچمك
معناسنه‌در (المصرب) منبر وزننده شول طلوم مقوله‌سی قابه دینورکه آنده سود
اکثیریلور (الصربی) سـکری وزننده بحیره‌یه اطلاق اولنورکه سابقه کبی
جاهلیت اوضاعندن ایدی واولی شول ناقه یاخود قیوندن عبارتدرکه اون بطن
طوغوردقده قولغنی شق ایدوب آزاد وتسییب ایدرلر ایدی وهلاك اولدقده انی
نسوان طائفه‌سنه حرام اولوب همان رجال قسمی اکل ایدرلر ایدی مؤلف بحر
ماده‌سنده برایکی قول مختلف دخی ذکر ایتمشدر اول حیوانك سودی همان مهمانه
منحصر اولمغله ممدوحه مجتمع اولوب قالدیغندن صربی اطلاق اولنمشدر (الاصراب)
همزه‌نك کسریله ویرمك معناسـنه‌در یقال اصرب الرجل الیه مالا اذا اعطاه
(الصراب) کتاب وزننده شـول اکینه دینورکه کوز موسمنده اکین دیریلوب
قالدرلدقده‌نصکره زرع اولنه (الصرب) فتحتینله برکمك معناسـنه‌در یقال صرب
الشیء صربا من الباب الرابع اذا اجتمع (الصرخبة) خای معجمه ایله دحرجه
وزننده خفیف‌الطبع وسبك مشرب اولمق معناسنه‌درکه وقار وتمکین مقابلیدر اول
مشربده اولان‌کسیه یل قوان وشلفه تعبیر اولنور یقال به صرخبة ای خفة وزق
(الاصطبة) همزه‌نك وطائك ضمی ویائك تشـدیدیله کتان طرانتیسنه دینورکه
اسطبه دخی دیرلر ترکیده تحریفله اوسطبو تعبیر اولنور (المصطبة) میمك کسریله
سـدوسکی تعبیر اولنان نشیمنه دینور بعض یوك قیوارالغـده قهوه خانه کبی
محلاردہ اولور میمك فتحیله مصطبه ایله معروفدر (الصعب) صادك فتحی وعینك
سکونیله کوج وچتین شیئه دینور عسر معناسنه‌که قولای وآسان مقابلیدر وبو
صفت مشـبهه‌در یقال امر صعب ای عسر وصعب سرکش وابی النفس انسان
وحیوانه اطلاق اولنور ذلول ورام مقابلیدر یقال رجل وفرس صعب ای ابی
وارسلانه اطلاق اولنور وصعب بررجل اسمیدر وامرای عربدن منذر بن ماءالسماء

لقبيدر وابن جسامة الصحابي لقبيدر ويمنده برموضع آديدر (الصعبوب) عصفور وزننده بودخي كوج ودشوار معناسنه در (الاستصعاب) كوجلنوب دشوار اولمق معناسنه در يقال استصعب الامر اذا صار صعبا وبرنسنه‌يي كوج بولوب كوجسنمك معناسنه اولمغله لازم ومتعدى اولور يقال استصعب الشئ اذا وجده صعبا (الصعوبة) صادك ضميله برنسنه كوج ودشوار اولمق معناسنه در يقال صعب الامر صعوبة من الباب الخامس اذا صار صعبا (الاصعاب) همزه‌نك كسريله برنسنه كوج ودشوار اولمق معناسنه در يقال اصعب الامر اذا صار صعبا وبرنسنه‌يي مشكل بولمق معناسنه در يقال اصعب الشئ اذا وجده صعبا وبرطوارى بوشليوب اهمال ايلكله سركش قلمق معناسنه در يقال اصعب البعل اذا تركه فهو يركبه فاصعب اى صار صعبا (التصعيب) تفعيل وزننده برنسنه‌يي كوج ودشوار قلمق معناسنه در يقال صعبه تصعيبا اذا جعله صعبا (التصعب) تفعل وزننده تصعيب معناسنه در يقال تصعبه بمعنى صعبه (المصعب) مكرم وزننده آيغره اطلاق اولنور خيل معناسنه ركوب واستعمالدن مهمل اولمق حسبيله (المصعبان) تثنيه بنيه سبيله ايكى مصعب در بريسى مصعب بن الزبير ايله اوغلو عيسادر على قول برادرى عبدالله بن الزبير در تغليب اولنمشدر (الصعبه) تمره وزننده بنت جبل دركه اصحابدن معاذ بن جبل حضرتلرينك همشيره‌سيدركه صحابيه در وصعبة بنت سهل كذلك صحابيه در وصعبه وصعيبه بشقه برخاتون اسملريدر (الصاعب) صاحب وزننده شول يره دينوركه چاقلاق ومولوزلق اولمغله چتين اولوب لكن زراعته قابل اوله (الصعبية) صادك فتحى وعينك سكونيله بنى خفاف بوردنده برصو آديدر (الصعاب) كتاب وزننده يمامه ايله بحرين اراسنده برصو آديدر (يوم الصعاب) بين العرب بريوم معروفدركه آنده بروقعهٔ عظيمه اولمشدر (الصعروب) عصفور وزننده باشى كوچك اولان انسان وحيوانه دينور (الصعنب) نونله جعفر وزننده صعروب معناسنه در (الصعنبة) دحرجه وزننده قاب اچره اولان تريدك اورتاسنى درطوب بوكسلدوب تپه‌سنى مدور ايلمك معناسنه در كه كويا چوجق باشى كبى اولور يقال صعنب الثريدة اذا جمع وسطها وقور رأسها وبورتيلوب منقبض اولمق معناسنه در بخيل كسه‌نك سائلدن منقبض اولديغى كبى يقال صعنب الرجل اذا انقبض (صعنبى) الف مقصوره ايله يمامه ده برموضع آديدر (الصغاب) غين معجمه ايله غراب وزننده كهله يمورطه‌سنه دينوركه سركه تعبير اولنور (المصغبة) مسغبه وزننده ومرادفيدركه آجلق معناسنه در (الصقب) صادك فتحى وقافك سكونيله انثه طلو وصيغى كوده‌لو اولوب اوزون اولان انسانه وحيوانه وسائر نسنه‌يه دينور طويل وريان اولان غصن كبى وصقب الناقة ناقه‌نك ياوريسنه دينوركه كوشك تعبير

اولور جمعی صقاب کلور صادك کسریله وصقبان کلور صادك ضمیله وصقب خانه‌یه وچادره وضع ونصب اولنان دیرکه دینور علی قول شول دیرکه دینورکه خانه‌نك وبیوك خیمه وسایبانلرك وسطنه وضع ونصب اولنوب وسائر دیرکلردن اوزون اوله جمعی صقوب کلور وصقب مصدر اولور یومرقله اورمق معناسنه یقال صقبه صقبا من الباب الاول اذا ضربه بمجمع کفه وبرنسنه‌یی یوکسلتمك معناسنه‌در یقال صقب البناء وغیره اذا رفعه وبرکدرمك معناسنه‌در یقال صقب الشیء اذا جمعه وقوش اوتمك معناسنه‌در یقال صقب الطائر اذا صوت (الصقب) فتحتینله یقین وقریب معناسنه‌در یقال مکان صقب ای قریب ومصدر اولور یقین اولمق معناسنه یقال صقبت داره صقبا من الباب الرابع اذا قربت وبعید اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال صقب المکان اذا بعد فمن المعنی الاول الحدیث [الجار احق بصقبه] ای بمایلیه ویقرب منه مراد شفعه‌درکه جارملاصقه ثابتدر (الاصقاب) همزه‌نك کسریله قریب قلق معناسنه‌در تقول اصقبته ای قربته وقریب اولمق معناسنه‌در یقال اصقبت دارهم اذادنت وشکار صیاده پك یقین اولوب تولکینه کلدکده اصقبك الصید دیرلر دنامنك وامکنك رمیه معناسنه (المصاقبة والصقاب) صادك کسریله برکسه ایله یوزیوزه اولمق معناسنه‌درکه معنای لازمیدر یقال صاقبهم مصاقبة وصقابا اذا واجههم وصقاب سقاب معناسنه‌درکه ذکر اولندی (الصیقبانی) صیدلانی وزننده عطاره دینور یقال هو صیقبانی ای عطار ظاهرا بوجمع معناسندن مأخوذدر (الصقعب) جعفر وزننده اوزون نسنه‌یه دینور طویل معناسنه وصقعب برجل آدیدر وخرداینجی نسنه‌یه دینور آزی دیشی وقاپو کی (صقلب) جعفر وزننده صقلیه قضاسنده بربلده آدیدر وصقلیه صادوقاف ولام مشدده‌نك کسری ویای تحتیه مخففه ایله چیلیا معریدرکه آق دکزده اتالیا حذاسنده بربیوك اطه‌در نیجه بلادی مشتملدر مالطه آطه‌سی آنك ارقه‌سنده واقعدر (الصقلاب) صادك کسریله اکول وپرخور انسان وحیوانه دینور وبیاض چهره‌لو آدمه دینور وقزل بکزلو آدمه دخی دینور وسخت وشدید اولان باشه دینور یقال رأس صقلاب ای شدید وشدید الاکل اولان ارکك دوه‌یه دینور (الصقالبة) صادك فتحیله برقوم مخصوص آدیدر دیارلری بلغار مملکتی ایله قسطنطنیه بینده بلاد خزر ایله همسنورلردر کتب جغرافیاده صقالبه‌له وچه وانکروس بلادیله مبین درکه حالا افلاق وبغدان دخی اول اولکه داخلندندر وبعض کتب جغرافیاده بلغار طائفه‌سی اولمق اوزره مبین وثفالیای یونانی معربی اولدیغی مشروحدر (الصلب) صادك ضمی ولامك سکونیله (والصلب) سکر وزننده (والصلیب) امیر وزننده قنی وسخت وشدید اولان نسنه‌یه دینور وصلب صادك ضمیله وفتحتینله لغتدر یغرنیدن

قويرق صوقنه كلجه قدر ارقه كيكنه دينوركه اوكورغه تعبير اولنور جمي اصلب كلور افلس كي واصلاب كلور وصلبه كلور عنبه وزننده يقال قصم صلبه وهو عظم من لدن الكاهل الى العجب وصلب طيراغي طاش كي بغايت قتي وبك وشديد اولان يره دينوركه پور تعبير اولنور جمي صلبه كلور عنبه وزننده وصلب حسب وقوت معنالرينه استعمال اولنور يقال هو كريم الصلب اى الحسب ويقال له صلب اى قوة ورمل عالج قريبنده صمان نام ارضده بر موضع آديدر وشاعرك اشيو ★ سقنابه الصلبين والصمانا ★ مصراعنده واقع صلبين لفظي ياذاتنده مفرد اولوب ضرورت وزن ايچون تثنيه بنيه سيله ايراد اولندى رامه لفظنده رامتين دينديكي كي ياخود مراد ايكي موضع اولوب صفت صلابت هر برنده غالب اولديغندن هر برينه صلب اطلاق اولنمشدر (الصلابة) كرامه وزننده برنسنه بك وسخت وشديد اولمق معناسنه در يقال صلب الشيء وصلب صلابة من الباب الخامس والرابع اذا كان صلبا (التصليب) تفعيل وزننده صلابه معناسنه در يقال صلب الشيء تصليبا بمعنى صلب ومتعدى اولور برنسنه يى بك وقاتى قلمق معناسنه تقول صلبته اى جعلته صلبا وآصمق وبردار ايلمك معناسنه در يقال صلب اللص اذا جعله مصلوبا شارح ديركه بومعنا مصلوبك صلبنى اغاجه بند ايلمك معناسندن ياخود استخراج ودك من العظم معناسندن مأخوذدر ونصارى طائفه سى صليب اتخاذ ايلمك معناسنه در يقال صلب الرهبان اذا اتخذ واصليا وتصليب نسوانه مخصوص برنوع جار اسميدركه نقش صليب ايله منقوش اولور فى الاصل مصدر اولوب بعده آلنده اسم اولمشدر وتصليب تازه خرما قوريمق معناسنه در كه معناى ملزوميدر يقال صلب الرطب اذا يبس (الصلب) فتحتينله وجه مذكور اوزره صلب لفظنده لغتدركه ارقه ده اولان اوكورغه كمكرينه دينور فارسيده پشتمازه ديرلر وصلب چرويش ياغنه دينور ودك معناسنه (الصالب) لامك كسريله بودخى ارقه كمكنه دينور وصالب دترسى اولان جا عارضه سنه دينوركه استعه تعبير اولنور يقال اخذته حما صالب وهى التى فيها رعدة شارح ديركه اضافتله واضافتسز وبرأسه استعمال اولنور وامهات سازده حرارت زائده سى اولان ايله كه فارسيده تب كرم ديرلر مفسردر مؤلف نافض ايله مرادف رسم ايلمشدر نهايت تعبيرلرندن منفهم اولان صالبده حرارت شديد ودترسه آزجه اولوب نافضده دترسه شديد اولمقدر ومادەلرك دخى مقتضالرى بويلجه اولمقدر انتهى (الصلب) صادك فتحى ولامك سكونيله آصمق وبردار ايلمك معناسنه در يقال صلب اللص صلبا من الباب الثانى اذا جعله مصلوبا ومحمومك حمامى شديد ودائمى اولمق معناسنه در يقال صلبت عليه حماه اى دامت واشتدت واتى كباب وبريان ايلمك معناسنه در يقال صلب اللحم

اذا شواه وكمكلرك ياغنى چقرمق معناسنه در يقال صلب العظام اذا استخرج ودكها ويافق احراق معناسنه در يقال صلب الشئ صلبا من الباب الثانى والاول اذا احرقه وقوغه يه صليب دوزمك معناسنه در كه مراد قوغه لك اغزنده اولان صليبه شبيه ايكى اغاجدر يقال صلب الدلو اذا جعل عليها صليبين (الاصطلاب) افتعال وزننده بودنى كمكلرى طمخ ايله ياغنى چقرمق معناسنه در يقال اصطلب العظام اى استخرج ودكها (الصليب) امير وزننده يك شديد شيئه دينوركه ذكر اولندى وصليب چرويش ياغنه دينور وآصلمش كسيه دينور مصلوب معناسنه جمعى صلب كلور كتب وزننده فمن المعنى الاول الحديث [لماقدم مكة اتاه اصحاب الصلب] اى الذين يجمعون العظام ويستخرجون ودكها ويأتدمون به يعنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى مكه يه تشريفلرنده خاكپاى همايونلرينه اصحاب صلب كلديلر مراد شول طائفه در كه كمكلرى جمع ايدوب صوايله قيناتدقدنصكره ياغلرنى چقروب آنكله تغذى ايدرلر ايدى وصليب شجاعه دينور علم معناسنه وقطب شمالى قربنده نسرطائر نام عقاب صورتنك خلفنده واقع درت كوكبه اطلاق اولنور جوهرى نسر واقع خلفنده ديديكى وهمدر وصليب نصارى طائفه سنك خاچ تعبير اتدكلرى نسنه يه دينوركه فارسيده چليپا دينور زعملرنجه حضرت عيسانك هيئت مصلوبه سيدر شارحك بيانه كوره چليپا معربيدر ودوميه مخصوص بركونه داغ وتمغا اسميدر (الصليب) زبير وزننده برموضعدر وكاظمه قربنده برطاغك اسميدر (صلب) صرد وزننده برقوش آديدر (الصولب) جوهر وزننده (والصولب) يه زياده سيله شول تخم غلاله دينوركه ترلايه اكيلدكدنصكره اوزرينه نطس اولنوب طيراق دويرلمش اوله (ذوالصليب) امير وزننده تغلب قبيله سندن اخطل نام شاعرك لقبيدر (الصلبوب) عصفور وزننده دودكه ونايه دينور مزمار معناسنه (ديرصليا) دمشق شامده برمحل آيدر (ديرصلوبا) موصل قضاسنده برقريه در (الصلوب) صبور وزننده برموضعدر (تصلب) تنصر وزننده نجد ديارنده برصو آيدر (الاصلاب) همزه لك كسريله ناقه ياوروسنى امزدركن كركى كبى سودنى ادرار ايچون كريه رك كردنى بوقرى اوزادوب قدرتى مرتبه دبك طورمق معناسنه در يقال اصلبت الناقة اذاقامت ومدت عنقها نحو السماء لتدر لولدها جهدها (الصلب) سكر وزننده (والصلبة والصلبى) يلكى طاشنه دينور وصلبى يلكى ايله يلنوب كسكين اولان نسنه يه دينور تمرن وسائر ناملو ودمور كبى (المصلب) محدث وزننده قوريمش خرمايه دينور (الصلقاب) صادك كسريله شول كسيه دينوركه دائما ديشلرنى برى برينه سورر اوله يقال رجل صلقاب اذا كان يسن بعض اسنانه ببعض (الصلهب) جعفر وزننده اوزون آدمه دينور وبيوك

خانه‌یه دینور بیت کبیر معناسنه ویاوزوقوی وشدید دومیه دینور (الصلهبی) الف مقصوره ایله بودخی قوی و شدید دومیه دینور یاء الحاق ایجوندر مؤنثنده صلهباة دینور هایله (المصلهب) بدحرج وزننده بودخی اوزون وبالا بلند کشی‌یه دینور (الاصلهاب) اقشعرار وزننده برنسنه طوغریلغنه اوزایوب کتمك معناسنه در یقال اصلهبت الاشیاء اذا امتدت علی جهتها (الصناب) نوناه کتاب وزننده ارقه‌سی و قارنی اوزون اولان انسان و حیوانه دینور ور نوع قاتیق اسمیدرکه خردل ایله قوری‌اوزمدن اتخاذ اولنور بوبلده‌ده ینه خردل دیومعروفدر رمضانده صتارلر منبار ایله اکل اولنور (الصنابة) کتابه وزننده بودخی قارنی و ارقه‌سی اوزون اولان انسان وحیوانه دینور (المصنب) منبر وزننده ذکر اولنان صناب دیدکلری قاتیغی پك سووب اکلنه دوشکون اولان کسیه دینور (الصنابی) یای مشدده ایله یلیسی وقویریغی سیاه اولان طوری آته دینورکیت کبی علی قول آل اولان آته دینور یقال فرس صنابی ای الکمیت اوالاشقر (صنیب) زبیر وزننده شیبان الهندی نام کسه‌نك فرسی آدیدر (الصنخاب) خای معجمه ایله سحاب وزننده ایری و دیزمان ارکك دومیه دینور (الصنعبه) ملعبه وزننده طیانقلی صلب وقوی اولان ناقه‌یه دینور (الصوب) اوب وزننده دوکولمك انصباب معناسنه‌در یقال صاب المطر یصوب صوبا اذا انصب وصیب معناسنه‌درکه یغمورلو بلوده وشدتله دوکیلن یغموره دینور تسمیه بالمصدردر یقال سقاهم صوب السماء وصیبها وطوغریلق ودرستلك معناسنه‌درکه خطأ مقابلیدر صواب کبی تقول دعنی وعلی خطائی و صوبی یعنی بنی بوشله خطأ و صواب کندیمکدر اری بکا مترتبدر وبر نسنه‌یی حق اوزره طوغریلغنه واروب ایرشمك معناسنه‌در یقال صاب السهم نحو الرمیة صوبا اذا قصدها ولم یجر وهوادن یاخود بربوکسك محلدن اشاغی‌یه طوغری آغوب انمك معناسنه در یقال صاب الشیء اذا جاء من عل وصوب بر رجل آدیدرکه ابو قبیله‌در وصیویق نسنه‌یی دوکوب آقتمق اراقه معناسنه‌در یقال صاب الماء ونحوه ای اراقه وسحاب یغمور انزال ایلك معناسنه‌در یقال صابت السماء الارض ای جادتها بالمطر (الانصیاب) انصباب وزننده و مرادفیدرکه دوکلمك معناسنه در یقال انصاب الماء اذا انصب (الصیوب) تنور وزننده صیب معناسنه‌درکه یغمورلو بلوده وشدتله دوکیلن یغموره‌دینور (الصواب) سحاب وزننده راست ودرست معناسنه اسمدرکه خطأ مقابلیدر نته‌که حق باطل مقابلیدر یقال اصاب الصواب وهو ضد الخطأ (الاصابة) همزه‌نك کسریله بر نسنه‌یه کرکی کبی طوغریلغنه واروب ایرشمك معناسنه‌در یقال اصاب السهم الرمیة اذا قصدها ولم یجر وبر نسنه‌یی اشاغی‌یه طوغری اندرمك معناسنه‌درکه

اصعاد مقابلیدر یقال اصابه ضد اصعده وبر صواب ایش ایشلمك یابر صواب سوز سویلمك معناسنه در یقال اصاب الرجل اذا اتی بالصواب وصواب مراد ایلمك معناسنه در یقال اصاب الرجل اذا اراد الصواب لکن مصاحده مطلق اراده ایله مفسردر یقال اصاب الرجل الشیء اذا اراده ومنه قولهم اصاب الصواب فاخطأ الجواب ظاهرا مجاز اولور وبولمق وجدان معناسنه در یقال اصاب الشیء اذا وجده واستیصال ایلمك معناسنه درکه برنسنه یی تمامه اهلاك ایلمکدن عبارتدر یقال اصابه اذا اجتاحه وبرکسه یی برآفت ومصیبته آزرده ایلمك معناسنه در یقال اصاب الدهر بنفوسهم و اموالهم ای بجمعهم (التصوب) تفعل وزننده یوکسك وانکبه ویوقش محلدن اشاغی یه طوغری انوب کلمك معناسنه در یقال تصوب الشیء اذا جاء من عل (المصابة) میمك ضمیله اصابه معناسنه درکه برکسه یی بر مصیبت یابر درد ایله تفجیع ایلمکدن عبارتدر مصدر میمیدر ومصیبت معناسنه درکه اصابت ایدن حادثهٔ شدیده در ماتم کبی (الصابة) غابه وزننده بودخی مصیبت معناسنه در وعقل وشعوردہ ضعف و نقصان اولمق حالتنه دینورکه جنونه قریب اولور یقال فی عقله صابة ای ضعف وفترة وصابه بر نوع آجی شجر آدیدر جمع جنسی صاب در هاینز جوهری برآجی شجرك عصاره سیدر دیدیکی وهمدر مفردات طبیة بیانلرینه کوره صاب سود لکن انواعنه شاملدر وخاصة ابوجهل قارپوزینه دینور حنظل کبی وقرغه دولکی دیدکلریله ده مفسردر (المصوبة) میمك فتحی وصادك سکونیله بودخی مصیبت معناسنه در (الصیوب) صبور وزننده (والصویب) امیر وزننده صائب معناسنه درکه مخطی مقابلیدر یقال سهم صیوب وصویب ای صائب لکن یونتر مبالغه یی متضمنلردر شارح دیرکه ابن جنی دیدیکه فاء ولامی صحیح وعینی واو اولان فعیل وزنی اوج کلمه یه منحصردرکه طویل وقویم وصویب کلمه لریدر اما عویص کلمه سی صفت غالبه در و اسم مجراسنه جاری اولمشدر انتهی (الصوابة) صادك ضمی و واوك تشدیدیله خالص وصمیم وکزیده معناسنه در نتدکه یایه اولان صیابه وصیاب دخی بومعنایه درلر یقال هو فی صوابة القوم وصیابتهم وصیابهم ای فی لبابهم وصمیمهم (الاستصابة والاستصواب) اصلی اوزره برنسنه یی صواب ومعقول کورمك معناسنه در یقال استصاب رأیه واستصوبه ای رأه صوابا (التصویب) تفعیل وزننده برکسیه صواب سویلمك یاخود صواب ایشلمك دیو صوابه نسبت ایلمك معناسنه در که مخطئه مقابلیدر یقال صوب فلانا اذا قال له اصبت و باشی اشاغی اکمك معناسنه در یقال صوب رأسه اذا خفضه فقهالك تصویب الرأس فی الرکوع منهی دیدکلری بوندندرکه رکوعده باشی پك اکمك منهیدر (المصوب) منبر وزننده کیجه یه وچومچه یه دینورکه طعام قوتاررلر مغرفه

معناسنه (الصوبه) صادك ضميله هرنسنه‌نك يغنه وكومه‌سنه دينور على قول بغداى يغنه مخصوصدر يقال صوبة منه وهى كل مجتمع اومن الطعام (صوبه) توبه وزننده ايكى فرس اسميدر برى حيان ابن مرمنك وبريسى عباس بن مرداسك ايدى (الصهب) فتحتينله بدنك وباشك قيللرى قزل ياخود اشقر يعنى آل اولمق‌كه شراب رنكنده اولور قومرال تعبير اولنور (الصهبة) صادك ضمى وهانك سكونيله (والصهوبة) صادك ضميله صهب معناسنه‌در يقال صهب شعره صهبا وصهبة وصهوبة من الباب الرابع وهى حمرة اوشقرة فيه ويقال فى شعره صهبة (الاصهب) اشهب وزننده وصف مرقوم اوزره اولان كشى يه دينور وپك بياض اولميان دوميه دينور يعنى تويلرى قرمزى يه مائل قومرال اوله و ارسلانه اطلاق اولنور و بحرين ترابنده بر چشمه آديدر ذو الرمه نام شاعر شعرنده جمى اصهبيات اوله‌رق كتوردى‌كه مراد اشبو بيتيدر ★ دعاهن من‌ناح فازمعن ورده ★ او الاصهبيات العيون السوانح ★ واصهب صوغوق‌كونه اطلاق اولنور اشهب‌كبى يقال يوم اصهب اى بارد و شول قيللره و توبلره دينوركه بياضنه قرمزيلق قارشمش اوله مراد اوجلرى قرمزى وجوفلرى آق اوله (الصهابى) غرابى‌وزننده بو دخى پك بياض اولميان يعنى تويلرى قزيله مائل اولان قومرال دوميه دينور وشول وافر وفراوان اولان شيئه دينوركه اصلا نقصان بولميه وديوانى اولميان يعنى طرف مبريدن جهت ووظيفه مقوله‌سى وارداتى اولامغله دفتر ديوانده نامى اولمديغندن علوفه خوار اولميان كشيه دينور كه نحن قسمنا معيشتهم تعيش ايدر اوله يقال رجل صهابى اى لاديوان له وهنوز زكاتى آلنمامش دوه سوريسنه دينور و صهابى سخت و شديد اولان شيئه دينور يقال موت صهابى اى شديد كالموت الاحمر (صهب السبال) صادك ضمى وهانك سكونيله‌كه اصهبك جمعيدر وسبال سبلك جمعيدر كه بيغه دينور پس صهب السبال قومرال و قزيل يقلو ديمكدر عربلر بو تعبيرى اعدايه اطلاق ايدرلر هر ندكلو يقلرى اصهب اولمز ايسه‌ده يقولون صهب السبال كما يقولون سود الاكباد شارح ديركه سلفده عرب طائفه‌سنك عداوتلرى اكثر روم طائفه‌سيله اولوب وروميلرك صهوبتى غالب اولمغله صهب السبال آنلره اطلاق اولنور ايكن كيدرك مطلقا اعدايه اطلاق اولنمشدر (الصهباء) حمراء وزننده بادميه اطلاق اولنور خمر معناسنه على قول شيرمى بياض اوزمدن صقيلن بادميه مخصوصدر لونك صهوبتى باعث تسميه‌در فى الاصل صفت اولمغله صكره‌دن علم كبى آنده اسم اولمشدر الف ولامسز دخى ذكر اولنور يقال شربوا الصهباء وصهباء اى الخمرا والمعصورة من‌عنب ابيض وصهباء خيبر قريبنده بر موضع آديدر (الصيهب) صيقل وزننده حرارتك شدتنه دينور شارح ديركه بونى ابن

اعرابی نقل ایلدی سائر لغویون وصف اولهرق یعنی حر شدید ایله تفسیر ایلدیلر و صیهب پك امی و حار اولان کونه دینور یقال یوم صیهب ای حار واوزن کشی یه دینور وبغایت پك وصلابتلو اولان یالچین قیایه دینور و شدتلو وصلابتلو پك یره دینور و دوز و هموار یره دینور وطاشلق یره دینور وشول یره دینورکه اورایه حرارت شمسك بر درجه ده اصابت وتأثیری اولهکه چیك ات وضع اولنسه قاوریلوب بریان اوله اویلسی بریرده اولور یقال موضع صیهب اذا کان تحمی علیه الشمس حتی ینشوی اللحم علیه (صهاب) غراب وزننده برموضع علی قول بریغور اسمیدرکه جبل صیهابی اکا نسبت اولنور (المصهب) معظم وزننده صفیف الشواء معناسنه درکه بصدرمه کبی کونشده امی طاش اوزره پشمش کباب وبریانه دینور ووحش مختلط معناسنه در اساسده مصعب اللحم المختلط بالشحم ایله مفسر اولمغله ظاهرا بوراده طغیان قلم نساخله تشویش وسقطه اولمق ملحوظ غالبدر زیرا وحش مختلط بعیده ووحشی در (الاصهاب) همزه‌نك کسریله آیغرك یایغورك اصهب اللون اولهرق دولی طوغمق معناسنه در همزه‌سی صیرورت ایجوندر یقال اصهب الفحل اذا ولد له الصهب (اصهب صاهب) ایکیسیده فعل امر بنیه‌سیله مجزوملردر عربلر بونکله دیشی قیونی صاغمغه چاغرلر اصوات قبیلندندر (عین الاصهب) بصره ایله بحرین اراسنده بریکار آدیدر (الصیاب) زنار وزننده (والصیابة) هایله وبانك تخفیفلریله جائزدر خالص وصمیم واصل وکزیده معناسنه‌در نته‌که صواب دخی بو معنایه‌در یقال هو من صیاب القوم و صیابته ای من خالصهم واصلهم وخیارهم و صیابه قومی بینده سید وذیشان و عظیم القدر اولانه دینور یقال هو صیابة قومه ای سیدهم (الصیب) عیب وزننده صوب لفظنده لغتدرکه بر نسنه‌یه طوغری واروب ایرشمك معناسنه در یقال صاب یصیب صیبا ای اصاب (الصیوب) غیور وزننده صائب معناسنه‌در نته‌که واویه‌ده ذکر اولندی یقال سهم صیوب ای صائب جمعی صیب کلور کتب وزننده

﴿ فصل الضاد المعجمه ﴾ (الضئب) ضادك کسری و همزه‌نك سکونیله دریا جانورلرندن بر جانور آدیدر علی قول انجو دانه‌سنه دینور (الضؤبان) ثعبان وزننده سموز و یاوز وقوی وشدید اولان ارکك دوه‌یه دینور (الضباب) صیقل وزننده صعب وخطرناك اولان اموره بی‌محابا و بی باك وبروا کریشوب اقدام و اقتحام ایدن کشی یه دینور علی قول بو ضباز کلمه‌سندن‌که زای معجمه ایله‌در مصحفدر ومؤلف کلهٔ مزبوره‌یی مادهٔ‌سنده ایراد ایتمامشدر (الضب) ضادك فتحی وبانك تشدیدیله حشراتدن کلر دیدکلری جانوره دینور جمعی اضب کلور اکف

كبي وضباب كلور ضادك كسريله وضبان كلور شبان وزننده ومضبه كلور فتحاتله وتشديد بايله شيخ ومشيخه كبي مؤنثي ضبه‌در هايله وضب مصدر اولور يابجه آقمق سيلان معناسنه على قول قانك وآغزدن ساليارك وتوكركك آقسنه مخصوصدر يقال ضب فمه ضبا من الباب الثاني اذا سال الدم والريق من فيه وضب برمرض اسميدركه دوه قسمنك ديرسكنه عارض اولور وبشقه برورم اسميدركه دوه‌نك كوكسنده تحدث ايدر وينه ديكر برورم آديدركه دوه‌نك طباننده ظهور ايدر وضب بومعنالرده مصدر اولور يقال ضب البعير ضبا من الباب الرابع اذا صار اضب كما سيذكر وضب آوجله ممه‌يي قاورايوب صاغمق على قول باش پرمغي ممه‌نك امزكنه قويوب سائر پرمقلري آكا طوغري صغايوب كتورمك وجهيله صاغمق ياخود ممه‌نك ايكي امزكلرني بردن طوتوب آوجه المق وجهيله صاغمق معناسنه‌در يقال ضب ناقته ضبا من الباب الثاني اذا حلبها بالكف كلها اوان تجعل ابهامك على الخلف فترد اصابعك على الابهام اوهو جمع الخلفين في الكف للحلب وطنمايوب سكوت ايلمك معناسنه‌در يقال ضب الرجل اذا سكت وبر نسنه اوزره آوريلوب مجموعني كنديسنه چويروب آلمق معناسنه‌در يقال ضب على الشيء اذا احتوى وضب برطاغ آديدركه مناده مسجد خيف آنك دبنده واقعدر وبر رجل آديدر وضب غيظ وكينه وعداوت معناسنه‌در بونده ضادك كسريله‌ده لغتدر ودوداغه مخصوص برعلت آديدركه شيشوب چتلامغله دائما اندن قان سيلان ايدر وبومعناده مصدر اولور ضبوب كبي يقال ضبت شفته ضبا وضبوبا من الباب الثاني اذا اصابها الضب وضب يره ياپشمق معناسنه‌در كاره ضب اطلاقي بومعنادن مأخوذ اولديغي بعض امهاتده مرسومدر يقال ضب الشيء ضبا اذا لصق بالارض (المضبة) ميمك و ضادك وباي مشدده‌نك فتحيله (والضببة) فرحه وزننده كلري چوق اولان يره دينور يقال ارض مضبة وضببة اي كثيرة الضب (الضبابة) كرامه وزننده بربرك كلري چوق اولمق معناسنه‌در يقال ضببت الارض وضببت ضبابة من الباب الرابع والخامس اذا صارت مضبة (الاضباب) همزه‌نك كسريله ضبابه معناسنه‌در يقال اضبت الارض بمعنى ضبت وطنميوب سكوت ايلمك معناسنه‌در يقال اضب الرجل اذا سكت وبرشيء اوزره آوريلوب تمامني قباليوب آلمق معناسنه‌در يقال اضب على الشيء اذا احتوى وحيقرمق معناسنه‌در يقال اضب الرجل اذا صاح وتكلم ايلمك معناسنه‌در يقال اضب الرجل اذا تكلم وباصقنه كتمك معناسنه‌در يقال اضب القوم اذا استغاروا وكيرلمك معناسنه‌در يقال اضب الشيء اذا اخفاه ودوه سوروسي براكنده جه كلمك معناسنه‌در يقال اضب النعم اذا اقبل وفيه تفرق وبدنده قيللر چوق اولمق معناسنه‌در يقال اضب الشعر اذا كثر كذلك يرك نباتي كثير اولمق معناسنه‌در يقال

اضبت الارض اذا كثر نباتها وبر كمسيه مفارقت ايلامك وجهيله ملازم اولمق معناسنه در يقال اضب فلانا اذا لزمه فلم يفارقه وبر نسنه يي الده پك طتوب صاليوبرمك امساك معناسنه در يقال اضب على الشيء اذا امسكه ومطلوبه ظفرياب اولمغه قريب ومشرف اولمق معناسنه دركه همان ظفرياب اولمق اوزره اولمقدن عبارتدر يقال اضب على المطلوب اذا اشرف ان يظفر به وقربه نك وطلومك ديكش يرلزندن صو ترشح ايدوب اقق معناسنه در يقال اضب السقاء اذا هريق ماؤه من خرزة فيه وكون وهوا پوصلق وطمانلق اولمق معناسنه در يقال اضب اليوم اذا صار ذا ضباب وبر نسنه يي اصلا طفيوب قلبنده اضمار ايدوب اچازده قومق معناسنه در بوصورتده ضد اولور زيرا تكلم معناسنه ده كلشدر وبونى مؤلف تكرار ايلشدر يقال اضب على مافى نفسه اذا سكت عليه وبر كروه وجماعت برمصلحت ضمنده جملة حركت وقيام ايدوب اكا متوجه اولمق معناسنه در يقال اضب القوم اذا نهضوا فى الامر جميعا (المضبب) محدث وزننده حارش ضب اولان يعنى كلر صيادينه دينوركه كلر صيد ايده جك اولدقده ابتدا كلرك يواسنه صو دوكر ياخود طشره دن دليكلك اغزنده اللرنى اويندر ايجرودن كلر يلان ظن ايلكله اورمق ايچون قويرغنى طشره چقاردقده همان قويرغندن طتوب اخراج ايدر (الاضب) فتحتينله ذكر اولنان ضب نام علمله اوغرامش اركك دوه يه دينور مؤنثى ضباء در يقال جمل اضب وناقة ضباء اى بينة الضبب (التضبيب) تفعيل وزننده برنسنه اوزره آوريلوب مجموعى احتوا ايلمك معناسنه در يقال ضبب على الشيء تضبيبا اذا احتوى عليه وچوجغه ضبيبه پدرمك معناسنه در يقال ضبب الصبي اذا اطعمه وقابويه قول دمورى يابمق ياخود وضع ايلمك معناسنه در يقال ضبب الباب اذا جعل فيه الضبة (الضبة) حبه وزننده خرمانك هنوز يارليوب قبجوغنده اولان يمشه دينور وكلر دريسنه دينوركه دباغت اولوب ايچنه ياغ قورلر وشول يصى وقالين دموره دينوركه قاپونك اراسنه وضع اولنوب انكله قپو سد اولنور تركيده قول دمورى تعبير اولنور نسخه‌لرده يضبب بها عنوانده واقع اولوب اصل نسخه يضبب بها الباب اولمغله الباب كلمسى سقطة قلم نساخ اولمشدر وضبه ترامه ده برقربه آديدر واجلش بن قلع العنبرى نام كسه نك ناقه سى اسميدر وضبه اسامیدندر ضبة بن ادتيم بن مره نك عموجه سيدر (الضباب) سحاب وزننده شول رطوبتلو پوصه وطمانه دينوركه زمينه قدر هوايى احاطه واستيعاب ايدر اكثرى كوز موسمنده صباح وقتنده تكون ايدر على قول آنك حقيقتى دخان كبى انجه سحابدر يقال احاط الارض ضباب اى ندى كالغيم اوهو سحاب رقيق كالدخان (الضبيبة) حبيبه وزننده برنوع چوحق حلواسيدركه ياغله پكمز وبعض لجر مقوله سيله ترتيب ايدوب

برقابه قورلر واستدیکه چوجغه یدررلر (الضبوب) صبور وزننده شول طواره دینور که سکر درکن تبول ایدر اوله سدك آنان تعبیر اولنور آت قسمنده بك عیدر وشول قیونه دینور که ممه سنك دلیکی طارجه اوله وضبوب جانهٔ الحارثی نام کسنك فرسی اسمیدر (ضبیب) زبیر وزننده ایکی فرس آدیدر بری حسان ابن حنظله نك ودیکری حضرمی بن عامر کدر وبر صو ور دره آدیدر (الضبضب) ضادلرك کسریله سموز انسان وحیوانه دینور وخاش وجری وکستاخ وزباندراز کسیه دینور (الضباضب) علابط وزننده بودنی خاش ولا ابالی فضول وکستاخ کسیه دینور وقوی وتوانا علی قول خاش وبدزبان وکستاخ بودوره دینور وشدید ودلیر وشیرمرد آدمه دینور یقال رجل ضباضب ای قوی اوقصیر خاش اوجلد شدید (الضبیب) حبیب وزننده قلجك اغزنه دینور که چالم یریدر یقال ضربه بضبیب سیفه ای حده (مضب) فتحتینله برموضع آدیدر (ضب) ضادك فتحیله (وضباب) سحاب وزننده (وضباب) کتاب وزننده (ومضب) محب وزننده اسامی ناسدندر (قلعة الضباب) کتاب وزننده کوفه ایالتنده برقلعه در (الضرب) ضادك فتحی ورانك سکونیله اورمق معناسنه در یقال ضربه ضربا من الباب الثانی مترجم دیرکه راغبك مفرداتده بیانه کوره اصل ضرب برنسنه یی آخر نسنه به ایقاع ایتمك یعنی اورمق معناسنه موضوعدر معنای مرقومك حال ومحل اعتباریله انواعنك اختلافی تصورینه مبنی بیان وتفسیرلری بینده دخی تخالف واقع اولمشدر مثلا برشیئه ال ایله وسیف وعصا مقوله سیله اورمق کبی پس معانی سائره بالجمله بومعنادن متفرع اولورکه هر برینك ضمنده معنای مزبور مندرج وملحوظدر مثلا ذهاب حالتی البته ضرب رجلك لازمیدر و اقامت معناسی ضرب النفس بالارض مفهومیدر وقس علیه البواقی کذلك اساسدن دخی منفهم اولان بودر انتهی وضرب قوش قسمی بیانه یم آرامغه کتمك معناسنه در یقال ضربت الطیر اذا ذهبت تبتغی الرزق اول قوشلره ضوارب دینور وبرکسه نك صالیورمیه رك الندن طوتمق معناسنه در یقال ضرب علی یده ای امسك وضرب وضربان فتحاتله تجارت یاخود جنك وغزا ایتمك ایچون دیارندن چقوب سیر وسفر ایتمك علی قول سرعت ایتمك علی رأی کتمك معناسنه در یقال ضرب الرجل ضربا وضربانا اذا خرج تاجرا اوغازیا اواسرع اوذهب وعربلر فلان کسه سفردن فراغت ایدوب مقیم اولدی دیمکله یرده ضرب بنفسه الارض دیرلر بو صورتده اضدادن اولور وضرب ناقه قویرغنی یوقری قالدروب فرجنه اورهرق یوریوب کتمك معناسنه درکه ضرابه طالب اولدیغی هنکامده ایدر یقال ضربت الناقة اذا شالت بذنبها فضربت فرجها فشت بعض نسخه ده باذنابها واقع اولمغله ثوب اخلاق قیلندن اولور وبر

نسنه‌یی شیٔ آخره قاتمق معناسنه‌در یقال ضرب الشیٔ بالشیٔ اذا خلطه وصوده یوزمك معناسنه‌در یقال ضرب فی الماء اذا سبح وعقرب صوفق معناسنه‌در یقال ضرب العقرب اذا لدغ ودیرنوب اوینامق معناسنه‌در یقال ضرب الشیٔ اذا تحرك واوزامق معناسنه‌در یقال ضرب اللیل اذا طال وبرنسنه‌دن یوز دوندورمك اعراض معناسنه‌در یقال ضرب عنه ای اعرض واشارت ایلمك معناسنه‌در یقال ضرب بیده اذا اشار وبعید ایلمك معناسنه در یقال ضرب الدهر بینا ای بعد وعربلر ضرب بذقنه الارض دیرلر برنسنه‌دن اظهار جبانلك خوف ایلدی دیمجك پرده خوفندن یره یاتوب سورینه‌رك کتمك ملاحظه‌سنه مبنی در وضرب زمان صاوشوب کچمك معناسنه‌در یقال ضرب الزمان اذا مضی وضرب مثل وشبیه معناسنه‌در وجست وشیر مرد وکارکذار ونافذ اولان آدمه دینور وخفیف اللحم کسیه دینورکه چلیمسز تعبیر اولنور بونده ضرب مضروب معناسندن متصوردر وصنف وکونه ودرلو معناسنه‌در یقال هذا من ضرب ذلك ای من صنفه ونوعه مصنفلرك الضرب الاول قوللری بوندندر وضرب مضروب معناسنه اولور وخفیف یغموره دینور یقال مطر ضرب ای خفیف وبیاض قواملو باله دینور بومعناده فتحتینله اشهر در تقول اکلنا الضرب ای العسل الابیض وضرب اهل عروض اصطلاحنده بیتك آخر جزوٴنه دینور نته که مصراعك آخر جزوٴنه عروض اطلاق ایدرلر وضرب مجد وقدر ورفعت طلب وکسب ایلمك معناسنه‌در یقال هو یضرب المجد ای یکسبه ویطلبه وعربلر ضرب اذن ایله منع سماعدن کنایه ایدرلر ومنه قوله تعالی [فضربنا علی آذانهم] ای منعناهم ان یسمعوا (الضریب) تفعیل وزننده چوق اورمق معناسنه‌در بناسی تکثیر ایچوندر یقال ضربه تضریبا وبرنسنه‌یی شیٔ آخره قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در یقال ضرب الشیٔ بالشیٔ اذا خلطه وقاره طوتلق معناسنه‌در یقال ضرب فلان اذا تعرض للثلج وضریب دیدکلری سود ایچمك معناسنه درکا سیذکر یقال ضرب الرجل اذا شرب الضریب وکوز چقورلنوب ایچری باتمق معناسنه‌در یقال ضربت عینه اذا غارت (الضارب والضریب) امیر وزننده (والمضروب) صبور وزننده (والمضرب) کتف وزننده (والمضرب) منبر وزننده چوق اور یجی کثیر الضرب معناسنه‌در شارح دیرکه مؤلف صیغ مبروده بیلرك تخلیط ایلمشدر زیرا اسم فاعل ایله صفت مشبهه واسم مبالغه‌یی برعد ایلمشدر انتهی اسم مفعولی مضروب وضریب درکه بمعنی مفعولدر وضارب وضاربه قویرغنی قالدروب فرجنه اوره‌رق یوریوب کیدن ناقه‌یه دینور ضرب مذکوردن مأخوذدر اولکی نسبت اوزره درکه ذات ضرب دیمکدر وضارب قار اوقلرنی ضرب ایدن کسیه دینور ودره ایچی کی اوتوراقلو یا صتم ومطمئن اولان مکانه

دینورکه اغاجلق اوله و دوز و یومشق یرده واقع اولان اوزون اوزادی غلیظ قطعه‌یه اطلاق اولنور وبك قراکو کیجه‌یه دینور یقال لیل ضارب ای مظلم وشول ناقه‌یه دینورکه سودنی صاغان کمسیه دائما تیمه ایله اورر اوله ودره ایچره اولان حولوی ومیدان طرزنده وسعتلو عرصه‌یه دینور جمعی ضوارب کلور (الضریب) امیر وزننده ضارب ومضروب معناسنه‌درکه ذکر اولندی وصنف ونوع وکونه معناسنه در یقال هو من ضریبه ای صنفه و باشه اطلاق اولنور رأس معناسنه کثرت تحرك مناسبتیله و قمار اوقلری اوزره مؤکل اولان کمسیه علی قول قمار اوقلرنی ضرب ایدن کمسیه دینور وقمار اوقلرینك اوچنجیسنه دینور وبر قابه بر قاچ ناقه‌دن بری بری اوزره صاغیلن سوده دینور وحصه و نصیب معناسنه‌در وقارنی بیوك کشی‌یه دینور بطین معناسنه شارحك بیاننه کوره بوراده بطن نسخه‌لری غلطدر کویا که بطننه بر بطن دخی ضرب ووصل اولنمش اولور مترجم دیرکه کتف وزننده بطن اولمقده محتملدرکه طویمق بیلمز اولان واسع الجوف اکال آدمه دینور علاقهٔ مذکوره مناسبتیله اطلاقی بعید دکلدر بلکه بو اصوبدر وقاره دینور ثلج معناسنه وقراغویه ودپی تعبیر اولنان رطوبتلره دینورکه قیش وبهار ایاملرنده کیجه‌لر یاغار وحمض یعنی دوه فاکهه‌سی اولان شور اوتلرك کمترینه علی قول منکسر اولمشنه دینورکه یرنده کوکلری قاله (المضرب) منبر وزننده کثیر الضرب معناسنه‌درکه ذکر اولندی ومضرب اوره‌جق آلته دینور واوبه و سایوان تعبیر اولنان بیوك چادره دینور کویا که ضرب اوتاده آلت اولمشدر یقال نصب المضرب ای الفسطاط العظیم (المضراب) محراب وزننده بو دخی اوره‌جق آلته دینور دکنك وقامچی کبی تازیانهٔ طنبوره مضراب اطلاقی بوندندندر (الضرابه) کرامه وزننده اورمسی کوزلجه اولمق معناسنه‌در یقال ضربت یده ضرابة من الباب الخامس اذا جاد ضربها (الاضراب) همزه‌نك کسریله مقیم اولمق معناسنه‌در یقال اضرب الرجل فی بیته اذا اقام وبرکمسه اوزره قراغو یاغمق معناسنه‌در یقال اضرب القوم اذا وقع علیهم الصقع وسموم دیدکلری اسی یل اسمکله صویی یره کچوروب یرك یوزنی قورتمق معناسنه‌در یقال اضرب السموم الماء اذا نشفه الارض و اتمك پشمك معناسنه در یقال اضرب الخبز اذا نضج (الضراب) کتاب وزننده ارکك حیوان دیشی‌یه آشمق معناسنه در یقال ضرب الفحل الانثی ضرابا اذا نکح (ضریب) زبیر وزننده ابن نفیل اسمیدرکه زور ماده‌سنده مرسومدر (المضرب) مقعد وزننده ایلکلی کمیکه دینور ومضرب ومضربه هایله قلجك آغزنه دینورکه چالم یریدر رالرك کسریله‌ده جائزدر ومضرب رانك کسریله اسم مکاندر نسنه ضرب اولنه‌جق محله دینور مثلا مضرب العسل

بال چاله‌جق قاب دیمکدر و بال الذ اشیاء اولمغله عربلر جماعی اکا تشبیه ایدرلر وعسله که هایله‌در برمقدار باله دینور و عسله‌که مصغریدر بونلردن طرفینه مظنهٔ التذاذ اولمزیله ذکر وفرجی استعاره ایدوب ومضروبلر پدر ومادر طرفلرنی اراده ایدرلرکه صوی ونسب وقرابت اوله‌جقدر اکا مبنی فلان کسه فرومایه وبی اصل و مجهول النسب در دیمجك یرده مایعرف له مضرب عسلة دیرلر مایعرف له اصل ولاقوم ولا اب ولاشرف معناسنه بورادہ مترجم صحاحك تأویلنه نظر اولنه (الاضطراب) افتعال وزننده چالقمق معناسنه در دریانك چالقمسی کبی یقال اضطرب الشیء اذا تحرك وماج وسلسکی وسلپوك اوله‌رق اوزایوب کتمك معناسنه‌در یقال اضطرب الرجل اذا طال مع رخاوة ویقال رجل مضطرب الخلق ای طویل غیر شدید الاسر وبر امرك نظام ورابطه‌سی منعدم اولوب مختل ومشوش اولمق معناسنه مستعملدر یقال اضطرب امره اذا اختل وقرائج طریقنه دورشمك اکتساب معناسنه مستعملدر یقال اضطرب الرجل اذا اکتسب وبرکسنه کندی ایچون برنسنه ضرب اولنمق ایستمك معناسنه در یقال اضطرب الرجل اذا سال ان یضرب له ومنه الحدیث انه علیه السلام [اضطرب خاتما من حدید] ای سال ان یضرب له ویصاغ وعربلر اضطراب حبل ایله اختلاف کلمه‌دن کنایه ایدرلر یقولون اضطرب حبلهم ای اختلفت کلمتهم و اضطراب مشارکت ایچون اولور اورشمق معناسنه یقال اضطرب القوم ای ضاربوا و عربلر اضطراب عنان ایله جنکدن بوزیلوب یالکز باشنه قاچمقدن کنایه ایدرلر یقال جاء فلان مضطرب العنان ای منهزما منفردا (التضرب) تفعل وزننده چالقمق معناسنه‌در یقال تضرب الشیء اذا تحرك وماج (المضاربة) مفاعله وزننده اورشمق معناسنه‌در وبر کسه‌دن تجارت ایچون مال آلوب بعد الاکتساب ربحنه شریك ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال ضارب له اذا اتجر فی ماله وهی القراض وقراض ومقارضه مضاربه معناسنه‌درکه قرض مادەسنده صورتی مشروحه‌در و اشبو مضاربه رزق طلبی ایچون سیر وسفر معناسنه اولان ضربدن مأخوذدر ومضاربه باب مبالغه‌ده استعمال اولنور یقال ضاربه فضربه ای غلبه فی الضرب بورادہ ضرب کلمه‌سی باب اولدندر زیرا افعال صحیحهٔ مبالغه باب اوله مخصوصدر (التضارب) تفاعل وزننده اورشمق معناسنه‌در یقال تضارب القوم ای ضاربوا (الضریبة) حبیبه وزننده طبیعت ونهاد معناسنه‌در یقال هوکریم الضریبة ای الطبیعة وقلجك اغزینه دینورکه چالم پرمدر یقال ضربه بضریبة السیف ای حده بورادہ مؤلفك والسیف وحدهٔ قولی نحو یونك اعجبنی زید ووجهه قوللری قبیلندندرو بر پاره یوغه دینور حلاجلندیغی اعتباریله و قلجله ضرب اولنان کشیه دینور هاء اسمیته مبنیدر

نطيحه كبي وضربه ميقات حجاج عراق اولان ذات عرق نام محله قريب بر دره آيدركه صوبي محل مزبوره مندفع اولور وضربه خراج وجزيه واحكار ارضيه وكرك كبي معين كسيمه كسيلن وظيفهٔ معينه‌يه دينور يقال ضرب عليهم الضرائب وهي التي تؤخذ في الجزية ونحوها وغلهٔ عبده اطلاق اولنوركه نه كسب وادخار ايدرسه ياخود نيه كسيلوب متعهد اولمش ايسه افنديسنه ويره‌جك اولديغي مبلغ معهوددن عبارتدر كويا كه عهده‌سنه ضرب اولنمشدر جمعي ضرائب كلور (الضرب) فتحتينله صووغه طوقمق وصووقلمق معناسنه‌در يقال ضرب الثياب ضربا من الباب الرابع اذا ضربه البرد (الاستضراب) بال پك بياض و قواملو اولمق معناسنه‌در يقال استضرب العسل اذا ابيض وغلظ ودبشي حيوان اركك ايستمك معناسنه‌در يقال استضربت الناقة اذا اشتهت الفحل للضراب (ضرابيه) ضادك ضميله فراسيه وزننده مصر قضاسنده بليس حذاسنده واقع خوف نام محلده برقضا اسميدر (ضارب السلم) سينك ولامك فتحيله يامه‌ده برموضع آديدر شارح ديركه تضريب ثوبي يمقليوب چاتمق كذلك ديكمك و پرده ونهالي مقوله‌سني نقشلق وبصمه بصمق معنالرينه مستعمل اولور مؤلف قصر واكتفا ايلشدر كذلك سكه بصمق معناسنه‌ده مستعمل اولور (الضاغب) راغب وزننده شول كسيه دينوركه بريرده كيرلنوب وحوش كبي سلنمكله آدمي قورقودر اوله (الضغيب) امير وزننده طوشان وقورد سسنه دينور و آتك وباركيرك يوركن ذكري قابندن ظهور ايدن سسه دينور اكثري منزل باركيرلرنده اولور (الضغاب) غراب وزننده بودني طوشانك وقوردك سسلرينه دينور (الضغبة) تمره وزننده تحقيق شارح اوزره خرده خياره دينوركه شخيار تعبير اولنور اصلي ضغبسه‌در مؤلف اكتفا ايلشدر (المضغبة) ميمك ضمي وغينك فتحيله شخياري چوق يره دينور يقال ارض مضغبة اى كثيرة الضغابيس (الضغب) ضادك فتحي و غينك سكونيله شول كشي‌يه دينوركه ذكر اولنان خرده خيار اكلنه‌مشهي على‌قول دوشكون وحريص اوله مؤنثي ضغبه‌در هايله يقال رجل ضغب اى مشته للضغابيس اومولع بحبها وامرأة ضغبة و ضغب مصدر اولور طوشان ياخود قورد كبي سسلنوب آدم قورقتمق معناسنه يقال ضغب الرجل ضغبا من الباب الثالث اذا صوت كالارانب والذياب وفزع وجاع ايلك معناسنه‌در يقال ضغب المرأة اذا نكحها (الضنب) ضادك فتحي و نونك سكونيله يره اورمق معناسنه در يقال ضنب به الارض ضنبا من الباب الثاني اذا ضرب وبر نسنه‌يي آوجله قبض ايلك معناسنه‌در يقال ضنب بالشيء اذا قبض (الضوبان) ضادك فتحي و ضميله مجموز اولان ضوبان معناسنه‌در كه قوي وتوانا دوميه دينور مفردي وجمعي برابردر وضوبان ضادك

ضميله دوه‌نك ايكى كوره كنك اورته‌سنه يعنى يغرنيسنه دينور (الضوب) صوب وزننده كيرلنمك استخفاً معناسنه در يقال ضاب الرجل يضوب ضوبا اذا استخفى ودشمنى رنك وخدعه ايدوب فريفته واغفال ايلك معناسنه‌در يقال ضاب الرجل اذا ختل عدوا (الضهب) نهب وزننده بر نسنه‌نك رنكنى آتشله تغيير ايلك معناسنه‌در يقال ضهبه بالنار ضهبا من الباب الثالث اذا غيره وضهب اخلاط ناسه دينور اوباش واجناس مختلفه كبى (الضهوب) قعود وزننده بركسه اصلا بر ايشه يرامز بى‌خير وچولپه اولمغله عورتجه‌سنه بريادكار اولمق معناسنه‌در يقال ضهب الرجل ضهوبا اذا اخلف وضعف ولم يشبه الرجال (التضهيب) تفعيل وزننده اتى پصدرمه كبى قزغين طاش اوزره كباب وبريان ايلك على قول كركى كبى نضج بولميه‌رق تاتارى كباب ايلك معناسنه‌در يقال ضهب اللحم تضهيبا اذا شواه على حجارة محماة او شواه ولم يبالغ فى نضجه و يابى طوغرلتمق ايچون آتشه طوتمق معناسنه در يقال ضهب القوس اذا عرضها على النار للتثقيف (الضهباء) حمراء وزننده شول بايه دينوركه طوغرلمق ايچون آتشه طوتلمغله اكا آتش تأثير ايلمش اوله (الضيهب) صيهب وزننده ومرادفيدركه شول اسى مكانه دينوركه حرارت شمس تأثيريله اول مرتبه‌ده قزغين اوله‌كه چيك ات پصدرمه كبى پخته اوله (المضهب) معظم وزننده تكه تكه پارچه‌لنمش اته دينور يقال لحم مضهب اى مقطع (الضهضبة) دحرجه وزننده آتش بركدرمك معناسنه‌در يقال ضهضب النار اذا جمعها (المضاهبة) مكالبه وزننده مقابحه معناسنه‌دركه برى برينك عيب وقبحنى كشف وبيان ايله بد وناسزا معامله‌دن عبارتدر يقال ضاهبه اذا قابحه (الضيب) عيب وزننده ضئب لفظنده لغتدركه همزه ايله‌در نته‌كه ذكر اولندى

﴿ فصل الطاء المهملة ﴾ (الطب) طانك حركات ثلاثى وبانك تشديديله حكيملك ايلك معناسنه‌دركه حسب الاقتضاء جسم ونفس حيوانى‌يه علاج وتيمار ايلمكدن عبارتدر پس كرك جسمانى وكرك روحانى اولسون كه ادعيه ورقيه كبى مصباحده طانك كسريله اسم اولمق اوزره مرسومدركه طبيبلك معناسنه‌در يقال طب الرجل طبا من الباب الاول والثانى اذا عالج الجسم والنفس باب اول قياس اوزره‌در زيرا مضاعف متعدى باب اولده قياسيدر وفى المثل * ان كنت ذا طب فطب لعينيك * ايكيسنده‌ده طانك حركات ثلاثيله‌در وثانى امر حاضردر يعنى سن اهل طب ايسك ابتدا كوزلركه تيمار قيل مضرب مثلى معلومدر وعربلر قريب الحصول اولان بر نسنه‌دن سؤال اولندقده قرب طب وقرب طبا ديرلر فقرهٔ اولاده طب فاعل وثانيه‌ده تمييزدر منشأ مثل بودركه بر كسه برخاتون تزوج ايدوب ليلهٔ

زفافده مباشرت ایجون یاچه‌لری ارالغنه چوکدکده خاتونه هنو زبکر میسن یوخسه ثیبی سن دیو سؤال ایلکله خاتون قد قرب طب علی روایة طبا دیو جواب ایلدی کیده‌رك السنه‌ده مثل سائر اولدی فقرة ثانیه نم رجلا قبیلندندر زمخشری بوراده طب لفظنی علم وشعور ایله تفسیر ایلشدر وطب رفق وسهولت وملایمت معناسنه‌در یقال طبه اذا رفقه وجادولق وسحر معناسنه‌در مطبوب مسحور دیمکدر ویقال اصابه طب ای سحر شارح دیر که سحره طب اطلاق اولنمق اقاقته تفأله مبنیدر نته که لدیغ سلیم ومهلکه اولان بیابان مفازه ایله تسمیه اولنمشدر وطب طانك کسریله شهوت واراده وشان وحال وعادت معنالرینه‌در وطب طانك فتحیله صفت اولور مطلقا عمل وکارنده استاذ وحاذق وماهر اولان کشیه دینور طبیب کبی کا سیذکر وشول ادراك واذعانلو دوه‌یه اطلاق اولنور که ایاغنی کوزه‌درك نقل ایدوب علی العمیاء باصمز اوله وشول یغوره دینور که ضراب خصوصنده حذاقتی اولوب چالق اولمیه وطب مصدر اولور قربه‌نك درزلرنی صو ترشح ایلامك ایجون طباله ایله بوریوب قپامق معناسنه یقال طب خرز القربة اذا غطاها بالطبابة وطب اموره رفق وتأنی ایدوب مصالحی حسن وجه ولطف وسهولتله تمشیت پذیر ایلمك معناسنه‌در ومنه المثل ★ من احب طب ★ ای تأنی الامور وتلطف یعنی امورینك تمشیتنی سووب ایستین کسیه رفق وتأنی وسهولتله مباشرت ایدر (الطبیب) امیر وزننده مطلقا عمل وکارنده استاذ وحاذق وماهر اولان کسیه دینور شارح دیر که کیده‌رك معالجة امراض ایلکده حاذق اولان کسیه اطلاق اولنمشدر جمعی اطبه واطباء کلور یقال هو طب وطبیب ای ماهر حاذق فی عمله (الطبابة) کتابه وزننده یردن اوزون اوزادی قطعه‌یه دینور و ثوبدن وسحابدن ودریدن اوزون شقه‌یه وقطعه‌یه دینور جمع جنسی طبابدر وشول دل کبی اوزون میشین پارچه‌سنه دینور که قربه‌نك اشاغیسندن ایکی درزك ارالغنه وضع ایدوب اوزرندن دیکرلر تاکه درزلر قپانوب صو ترشح ایلیه (الطبه) طانك کسریله (والطبیبة) حبیبه وزننده بونلرده ارضدن اوزون اوزادی قطعه‌یه وثوبدن وسحابدن ودریدن اوزون شقه‌یه وقطعه‌یه دینور طبه‌نك جمعی طبب کلور عنب وزننده (التطبیب) تفعیل وزننده صوبی صزمسون دیو مشکك درزلری بینه طبابه قومق معناسنه‌در وسود طلومنی بر اغاجه آصوب یاغی چقمق ایجون چالقیوب یاپمق معناسنه‌در ودیا وسائر جامه‌نك توسیع ایجون قولتقلری آلتنه ویانلرینه تیریز وخشتك تعبیر اولنان پارچه ضم وادخال ایلمك معناسنه‌در یقال طب الدیباج اذا ادخل فیه بنیقة یوسعه بها (الطبابة) کرامه وزننده طبیب اولمق معناسنه‌در تقول ما کنت طبیبا ولقد طبیت بالکسر والفتح طبابة (المتطبب) متعلم وزننده فن طبابته متعاطی اولان کسیه دینور

یعنی

یعنی ذاننده استاذ اولمامغله هنوز تحصیل فن طبابته سعی ایدوب دورشور اولان کسه‌یه دینور یقال هو متطبب ای متعاطی علم الطب ونهایه‌ده والمتطبب الذی یعانی الطب ولا یعرفه معرفة جیدة عبارتیله مرسوم اولمغله مفهوم مذکور ایله مخصدر (الاستطباب) برکسه دردی ایچون قنق دوا صالحدر دیو طبیبدن یا اهل تجربه‌دن صورشدروب دوای نافع اخبارنی ایستمك معناسنه‌در یقال هو یستطب لوجعه ای یستوصفه یعنی یستوصف منه الدواء ایما تصلح لدائه (الطبابة) کتابه وزننده آنفا ذکر اولندی وطبابه وطباب سحابك صاچاق کبی صالنان طره‌سنه وصالقمنه دینور که افقه طوغری اوزون اوزون صالنور (الطبطبة) دحرجه وزننده صو اقار کن یبدا اولان جاغلدیه دینور وخاصة تلاطم سیلابدن حاصل اولان جاغلدی یه دینور وطبطبه مصدر اولور سسلمك معناسنه یقال طبطب الشیء اذا صوت (الطبطابه) طانك فتحیله کجه طرزنده بر یصی اغاجه دینور که آنکله طوب اویناریلر چوکان تعبیر اولنور طوب وچوکان اویونی ایرانده وبغدادده معروفدر (المطابة) تشدید بایله مفاعله وزننده مداوره یعنی معالجه معناسنه‌در یقال طابّه اذا داوره (الطبطبیه) یای مشدده ایله طوره‌یه وقرباجه دینور که آنکله قامچی کبی آدم دوکیلور دره معناسنه وطوره دره محرفیدر اوردیقه طب‌طب دیو صوتندن ناشی تسمیه اولنمشدر (طبا طبا) قبا قبا وزننده شریف اسمعیل بن ابراهیم بن الحسن بن الحسن بن علی المرتضی کرم‌الله وجهه لقبیدر لسانی یلنك اولمغله قاف حرفنی طاء عنوانده تکلم ایدوب علی قول کندیلرینه بر قبا یعنی قفتان و برلکله قبا قبا دیمك یرده طبا طبا دیمکله آنکله تلقیب اولنمشدر مترجم دیر که ابن خلکان تاریخنده طبا طبا اسمعیل مرقومك پدری اولان ابراهیمك لقبی اولمق اوزره مرسومدر برکون غلامنه جامه کتور دیو امر ایلدکده دراعه‌می کتوردیم دیدکده یوق قبا قبا دیمك یرده یلنك اولمغین طبا طبا دیمکله کلام مزبور شهرت بولوب شریف مزبوره لقب اولدی انتهی (الطبطاب) طانك فتحیله بر نوع قوش اسمیدر که بهایم کبی ایکی بیوك قولقلری واردر (طحاب) حای مهمله ایله کتاب وزننده بر موضع آدیدر آنده بر وقعه واقع اولمشدر (الطحربه) طانك ورانك فتحیله وکسره‌لریله وضمه‌لریله لغتدر سحاب پاره‌سنه دینور ویز وجامه پارچه‌سنه دینور علی قول مادة مزبوره جد ونق موقعنه مخصوصدر مثلا ما علیه طحربة دیرلر اکنده لباسدن بر پاره یوقدر وما فی‌السماء طحربة دیرلر هواده سحابدن بر پاره یوقدر دیمکدر (الطحرب) زبرج وزننده خار وخاشاك وقازنتی وسیلندی مقوله‌سنه دینور غثاء معناسنه (الطحربة) دحرجه وزننده طولدرمق معناسنه‌در یقال طحرب القربة اذا ملأها وضرطه‌لمق معناسنه‌در یقال طحرب اذا

قصع ويلانه‌رك قاچوب كتمك معناسنه‌در يقال طحرب الرجل اذا عدا فارّا وفسا (الطحلب) طانك ولامك ضميله ولامك فتحيله لغتدر (والطحلب) زبرج وزننده بوصون ديدكارى يشلمكه دينور كه مزمن صو يوزنده پيدا اولور (الطحلبة) دحرجه وزننده صويك يوزى يوصون طوتمق معناسنه‌در يقال طحلب الماء اذا علاه الطحلب ودوه‌نك تويني قرمق معناسنه‌در يقال طحلب الابل اذا جزها وقتل ايلك معناسنه‌در يقال طحلب فلانا اذا قتله ويرك يوزى نبات ايله يشللمك معناسنه‌در يقال طحلبت الارض اذا اخضرت بالنبات (المطحلب) ميمك ضمى ولامك كسرى وفتحيله يوصون طوتمش صويه دينور ويوصونى چوق اولان صويه دينور (الطحلبة) قيله دينور شعر معناسنه يقال ما عليه طحلبة اى شعرة (الطخربة) خاى معجمه ايله طحربه وزننده ومرادفيدر كه آنفا ذكر اولندى لكن بو ماده‌ده طخربه لفظنى زياده ايتديلر طانك ورانك ضمه‌لرى ويای مشدده ايله (الطرب) فتحتينله فرح وسرور معناسنه‌در وحزن واندوه معناسنه اولمغله ضد اولور وعند البعض طرب شول طيش وخفتدن عبارتدر كه انسانه كمال سرور وفرحدن ياخود غم واندوه وكدردن عارض اولور شويله كه درونى اصلا آرام وقرار ايده‌ميوب قوش كبى پرواز ايدر پس بالكز فرح وسروره تخصيص وهمدر وطرب حركت معناسنه‌در وشوق وخواهش معناسنه‌در وطرب بو معنالردن مصدر اولور يقال طرب الرجل طربا من الباب الرابع اذا فرح وحزن ضد ويقال به طرب اى حركة وشوق (المطراب) محراب وزننده (والمطرابة) هايله كثير الطرب اولان كشيه دينور يقال رجل مطراب ومطرابة اى طروب يعنى كثير الطرب (الاستطراب) طرب وسرور طلب ايلك معناسنه‌در يقال استطرب الرجل اذا طلب الطرب ودوه‌يى نغمات ايله تشويق وتحريك ايلك معناسنه‌در يقال استطرب الابل اذا حركها بالحداء (الاطراب) همزه‌نك كسريله شوق وطربه كتورمك معناسنه‌در يقال اطربه اطرابا (التطريب) تفعيل وزننده اطراب معناسنه‌در ونغمه ايلك تغنى معناسنه‌در يقال طرب المطرب اذا تغنى (التطرب) تفعل وزننده اطراب معناسنه‌در يقال تطربه بمعنى اطربه (الاطراب) همزه‌نك فتحيله كزيده ومنتخب اولان خوشبو چچكلره دينور نقاوة الرياحين معناسنه (المطرب) مقعد وزننده (والمطربه) هايله طار يوله دينور طريق ضيق معناسنه شارحك بيانه كوره جعلرى مطاربدر نهايه‌ده مرسومدر كه مطارب طرق كباره نافذ طرق صغاره دينور وعند البعض طرق ضيقة متفرقه‌دن عبارتدر يقال طربت عن الطريق اى عدلت عنه پس مؤلفك عباره‌سى قاصردر (الطرب) كنف وزننده پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اسب مكرملرى اسميدر

(المطارب) میمك فتحیله یمنده برقضا وایالت آدیدر (طیروب) طیفور وزننده بر رجل آدیدر (طاراب) فاراب وزننده بخارا قضاسنده بر قریه آدیدر (طرابیه) فراسیه وزننده مصر اولکه‌سنده بر قضا آدیدر علی قول ضرابیه‌در ضاد معجمه ایله (الطرطبة) دحرجه وزننده چکی صاغان کسه چکی‌یی طوردرمق ایچون دوداقلرنی صیصلق کبی سسلندرمك معناسنه‌در یقال طرطب الحالب بالمعز اذا صاحت لها بشفتیه وصو قارنده یا قربده چالقلمق معناسنه‌در یقال یطرطب الماء فی الجوف ای یضطرب وقیون وکچی قسمنی صاغمغه چاغرمق معناسنه‌در یقال طرطب بالغنم اذا اشلاها (الطرطب) قنفذ وزننده (والطرطب) اسقف وزننده قوغه کبی ایری و سلپوك اولان عورت مه‌سنه دینور ندی کلمه‌سنی مؤنث عد ایدنلره کوره مفردنده طرطبی دینور الفك قصریله وطرطب آلت تناسله دینور (الطرطبانیه) یای مشدده ایله (والطرطبة) تقیید شارح اوزره بانك تخفیفیله مه‌سی اوزون وصارقق اولان خاتونه وسائر حیوانه دینور (الطرطبین) بانك تشدیدی وتثنیه بنیه‌سیله برکمه‌درکه دهدرین کله سیله هزل واستهزا موقعنده ایراد اولنور یعنی برکسه‌یی هزل واستهزا ایتدکده دهدرین وطرطبین دیرلر باطل وبی‌خیر ومنفعت نسنه مراد ایدوب وتثنیه ایله تأکید ایدرلر ودهدرین راه بابنده مشروحدر (الطرعب) جعفر وزننده بدنما ومضطرب اندام وقبیح الطول اولان اوزون کسیه دینور (المطاسب) میمك فتحیله یرنده چوق طورمغله بغایت متغیر اولوب بروجهله استعماله صلاحیتی قالمیان صوله دینور میاه سدم معناسنه ظاهرا مفردی مطسب‌در (الطعب) صعب وزننده خوشلق ولذت وطیب معناسنه‌در یقال مابه من الطعب شیء ای مابه من اللذة والطیب (الطعزبة) عین مهمله وزای معجمه ایله دحرجه وزننده برکسه‌یی مسخره‌لغه آلوب هزل واستهزا ایتمك معناسنه‌در یقال طعزبه اذا هزء به وسخر (الطعسبة) سین مهمله ایله دحرجه وزننده بولنن وهدایتسز متعسفا یلوب کتمك معناسنه‌در کرك صوری وکرك معنوی اولسون یقال طعسب الرجل اذا عدا فی تعسف (طعشب) شین معجمه ایله جعفر وزننده برر جل آدیدر (طوغاب) طای مضمومه وغین معجمه ایله ارزن الروم ایالتنده بربلده آدیدر (الطلب) فتحتیله ایستمك معناسنه‌در یقال طلبه طلبا من الباب الاول اذا حاول وجوده واخذه یعنی اول نسنه‌نك بولنمسنی وآلماسنی ایستدی ومیل ورغبت ایتمك معناسنه‌در تقول طلب فلان الی ای رغب وایراقلشمق تباعد معناسنه‌در یقال طلب الرجل طلبا من الباب الرابع اذا تباعد (الطالب) اسم فاعلدر استیجی خواهنده معناسنه جمعی طلب کلور رکع وزننده وطلاب کلور کتاب وزننده وطلبه کلور کتبه وزننده وطلب کلور عرب وزننده

شارحك بيانه كوره وزن اخير اسم جمعدر صفت مشبهه طلوب‌در صبور وزننده جمعی طلب كلور كتب وزننده ومبالغة اسم فاعل طلاب در شداد وزننده جمعی طلابون‌در كذلك صفت مشبهه طليب كلور امير وزننده جمعی طلباء كلور كرماء وزننده (التطلب) تفعل وزننده (والاطلاب) همزه‌نك وطای مشدده‌نك كسريله افتعال وزننده بونلرده طلب ايتمك معناسنه‌در يقال تطلبه واطلبه بمعنی طلبه لكن تطلبك مفهومی متكلف اولمغله مرة بعداخری طلب ايتمك اولور (التطليب) تفعيل وزننده برنسنه‌يی مهلتله ايستمك معناسنه‌دركه مراد آراسنی آچارق طلب ايتمكدر يقال طلبه تطليا اذا طلبه فی‌مهلة (المطالبة والطلاب) طانك كسريله بركسه‌نك ذمتنده اولان حق وآلاجغی طلب ايتمك معناسنه‌در يقال طالبه مطالبة وطلابا اذا طلبه بحق (الطلب) فتحتينله (والطلبة) طانك كسری ولامك سكونيله معنای مزبوردن اسمدركه مطلوب اولان حقه دينور تقول لی عنده طلب وطلبة ای يطالب (الاطلاب) همزه‌نك كسريله بركسه‌نك مطلوبنی ويروب حاجتنی روا قلمق معناسنه‌در يقال اطلب فلانا اذا اعطاه ماطلبه وبركسه‌نك مطلوبنی قبل الطلب ويرميوب طلبكار اولمغه مضطر ومحتاج ايتمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اطلبه ای الجأه الی الطلب (المطلب) محسن وزننده بعيد اولان مرعايه دينور يقال كلأ مطلب ای بعيد كذلك مرعادن بعيد اولان صويه دينور علی قول مرعی ايله مابينی ايكی ميل مسافه ياخود برمرحله ياخود ايكی مرحله اولان صويه دينور يقال ماء مطلب ای بعيد عن المنكلأ اوبينهما ميلان اويوم اويومان ومطلب اسامیدندر علی بن مطلب البرقی محدثيندندر (الطلب) طانك كسريله خاصة طالب نسوان اولان كشيیه دينور يقال هو طلب نساء ای طالبهن جمعی اطلاب وطلبه كلور عنبه وزننده وطلب طانك كسريله وطلبه هايله مطلوبه ومعشوقه اولان خاتونه دينور يقال هی طلبه وطلبته اذا كان يهواها (الطلبة) فرحه وزننده مطلوب اولان شيئه دينور يقال اعطی طلبته ای ماطلبته (الطلبه) جرعه وزننده ايراق سفره دينور يقال بدت له طلبة ای سفرة بعيدة (ام طلبه) طانك كسريله طوشنجيل قوشنك كنيه‌سيدر (المطلب) ميمك ضمی وطای مشدده‌نك فتحيله اسامیدندر مطلب بن عبدالله بن خنطب كه مخزوم قبيله‌سندندر طريق عراقده واقع بئر مطلب ديدكلری قويی اكا منسوبدر وعبد المطلب بن هاشم جد پيغمبر ذيشاندر عليه الصلوة والسلام اسم اصليسی عامردر مترجم ديركه وقتاكه هاشم غزه ده وفات ايدوب اوغلو عامر مدينه ده والده‌سی يانده يتيم قالمغله بی پدر اولان اولادك حالی معلومدر عسرت معيشت ورثاثت وپريشانيله امرار اوقات ايدرلر ايدی قرينة حال بركسه مكه‌ده عامرك عوجه‌سی اولان مطلبه عامرك

پریشانلغی اخبار وافاده ایلدکده بنجهٔ عصبیت رحم وقرابت عنایاتی تاب وطاقت اولوب همان مدینه طرفنه پویان اولدی بعد الوصول عامری اخذ واسبنه اردافی ایلیه‌رك مکه‌یه عود وقفول ایلدی حین دخولده ماهذا الصبی دیو سؤال ایدنلره رفاقت لباس عامردن مرعا ایله برادر زاده‌مدر دیمیوب هوعبدی دیو جواب ایلکله السنهٔ ناسده عبد المطلب ایله شهرتیاب اولمشدر انتهی (طلوب) صبور وزننده سمیراء قربنده برقوبی آدیدر (طلوبه) هایله برطاغك اسمیدر (مطلوب) برموضع آدیدر (طلیب) زبیر وزننده (و طالب وطلاب) شداد وزننده (وطلبه) فتحاتله اسامیٔ ناسدندر (المطلب) مصلحب وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (الطنب) طاق ونونك ضمیله چادر ایپینه دینور چادرك سراپرده‌لرنی بند ایتدکلری اوزون ایپدن عبارتدر علی قول چادرك قازغنه چکوروب بغلدقلری ایپدن عبارتدر جمعی اطناب وطنبه کلور عنبه وزننده یقال شد البیت بالطنب وهو حبل طویل یشدبه سرادق البیت اوالوتد بوراده اوالوتد قولی سرادق اوزره معطوفدرکه مؤلف طنب کلمه‌سنی عنق کبی مفرد اولمق اوزره رسم ایلشدر لکن مقدمة الادبه ومهذبده طناب کسر طایله مفرد وطنب ضمتینله واطناب جمع اولمق اوزره مرسومدر (وطنب) شول تصمیمه دینورکه یایك کیریشنك اوجنه بند ایدوب بعده یایك قولغنه چکورلر تاکه کیریش کسلیه وکوکسنك اوستنده اولان سکیره دینورکه مراد بوغازك چقورنی ایکی طرفلو احاطه ایدن سکیرلردر ایکیسنه طنبان دیرلر بیون برطرفه چویرلدکده برمق کبی ظاهر ومتد اولور وطنب ماویه ایله ذات العشر نام محاربك بیننده برموضع آدیدر بصره حجاجنك منازلندندر وطنب اغاجك کوکنده اولان طمر وریشه‌یه دینورکه هر طرفه سوروب کیدر وبدنده اولان سکیره اطلاق اولنور یقال شد الله المفاصل بالاطناب ای الاعصاب (الاطنابة) همزه‌نك کسریله بودخی کوشهٔ کاه بند اولنان سکیره دینور طنب کبی واطنابه سایبانه دینور مطلقا معناسنه و برخاتون آدیدرکه اوغلو عمر وشعرادندر (الطنب) فتحتینله مزراق اکری اولمق معناسنه‌در یقال طنب الرمح طنبا من الباب الرابع اذا اعوج وآتك اياقلری اوزون اولەرق سلیوك اولمق معناسنه‌در کذلك آتك بلی اوزون اولمق معناسنه‌درکه جندیلر بیننده عیوبدندر یقال طنب الفرس طنبا من الباب الرابع ایضا اذا طال ظهره (الاطنب) اشهب وزننده وصف مذکوز اوزره اولان ارکك آته دینور (طنباء) شهباء وزننده مؤنثیدر (التطنیب) تفعیل وزننده چادری ایپلریله چکوب بغلمق معناسنه‌درکه مراد چادری قورمقدر یقال طنب البیت تطنیبا اذا مده باطنابه وشده وقورد اورومك معناسنه‌در یقال طنب الذئب اذا عوی واقامت المثلث معناسنه‌در یقال طنب بالمکان اذا اقام وتطبیب معناسنه‌درکه طلومی

عموده اصوب چاتمقله سود چقرمقدن عبارتدر يقال طنب السقاء اذا طنبه (الاطناب) همزه‌نك كسريله يل شدتله اسوب توز وطلاز قوبرمق معناسنه‌در يقال اطنبت الريح اذا اشتدت فى غبار ودومان پيدرپى قطار اوزره يوريوب كتمك معناسنه‌در يقال اطنبت الابل اذا تبع بعضها فى السير وايرمغك صوبى اوزون اوزادى ايراغه كتمك معناسنه‌در يقال اطنب النهر اذا بلد ذهابه وبرنسنه‌يى بلاغت يعنى مبالغه وجهيله وصف ايلمك معناسنه‌در كرك مدح وكرك ذم وقدح اولسون تطويل كلام بونك لازميدر يقال اطنب الرجل اذا اتى بالبلاغة فى الوصف مدحاكان اوذما (المطنب) مقعد وزننده اموزه دينور منكب معناسنه واموز باشيله بيونك اراسنه دينور عاتق معناسنه (المطناب) محراب وزننده كنيز وعظيم عسكره اطلاق اولنور شويله كه ايكى طرفنك مابينى بعيد ومتمد اوله يقال جيش مطناب اى عظيم (المطانب) ميمك ضميله چادرى طناب طنابه مقارن وملاصق اولان قومشويه دينور تقول هو جارى مطانبى اى طنب بيته الى طنب بيتى (الطهب) فتحتينله خرده وكوچك اغاجلرك اسماسيدر (الطهلبة) دحرجه وزننده پريوزنده كتمك سير وسياحت معناسنه‌در يقال طهلب الرجل اذا ذهب فى الارض (الطهنى) طانك فتحى والفك قصريله ياوز وشديد وتوانا اولان دوميه دينور يقال بعير طهنى اى شديد (الطاب) ناب وزننده (والطيب) طانك كسريله (والطيبة) هايله (والتطياب) تسيار وزننده برنسنه پاكيزه ولذيذ وخوش اولمق معناسنه‌در يقال طاب الشئ يطيب طابا وطيبا وطيبة وتطيابا اذا لذ وزكا مؤلفك بصائرده بيانته كوره اصل طيب حواسك استلذاذ ايلديكى نسنه‌دن عبارتدر اطعمه واشربه وسائر نسنه‌لردن كرك طعم وريح وكرك پاكيزلك وخوشمنظرلق جهتيله اولسون وكرك معنوى اولسون مال حلال كبى انتهى وتقول طبت به نفسا اى طابت به نفسى زيرا تميز معناده فاعلدر وطاب وطيب وطيبه وتطياب پر اوتلو وچايرلو اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال طابت الارض اذا اكلأت ومتعدى اولور پر نسنه‌يى خوش وپاكيزه وكوجك ايلمك معناسنه در يقال طابه اى طيبه وطاب طيب معناسنه‌در كه خوش وپاكيزه اولان نسنه‌يه دينور وصف بالمصدردر خبيث مقابليدر وطاب بحرين قضاسنده برقريه آديدر وفارس اولكه‌سنده برايرمق آديدر (الطياب) زنار وزننده بغايت خوش وپاكيزه وكوجك اولان شيئه دينور شئ طاب كاذكر وطياب اى طيب (الطوبى) بشرى وزننده طيب معناسنه‌در يعنى مصدردر اصلى طيبى ايدى ياء واوه قلب اولندى وطوبى طيبه لفظندن جمع اولور كه طانك فتحى وبانك تشديديله‌در وبونلردر واطيب كلمه‌سندن مؤنث اولور وايولك وكوزللك

حسن معناسنه در وبخت وعیش خوش وخیر وراحت و دولت معناسنه در وخیره وکزیده‌کی معناسنه‌در که مختارلق وکزیده‌لك معناسنه‌در وطوبی جنّده برشجرك اسمیدر علی قول لغت هندیده طوبی جنّك اسمیدر ویقال طوبی لك وطوباك بالاضافة علی قول طوباك تعبیری لحن وخطادر (طیبی) طانك کسری وانفك قصریله طوبی لفظنده لغت‌درکه جنّده برشجر آدیدر (الاطابة) همزه‌لك کسریله برنسنه‌یی خوش وپاکیزه قلق معناسنه‌در یقال اطابه اطابة بمعنی طیبه واستنجاء معناسنه‌درکه موضع نجاستی غسل ویامسح ایله تطهیر ایلمکدن عبارتدر یقال اطاب الرجل اذا استنجی یعنی نفسنی مردارلدن پاك ایلدی وخوش ومنقح ودلکش کلام سویلمك معناسنه‌در یقال اطاب الرجل اذا تکلم بکلام طیب ومهمانه خوش ولذیذ وپاکیزه طعام چکمك معناسنه‌در یقال اطاب الرجل للضیف اذا قدم طعاما طیبا وخوش ودلیر وپاکیزه تراوغلانلری اولمق معناسنه‌در یقال اطاب فلان اذا ولدبنین طیبین وحلال تزوج ایلمك معناسنه‌در یقال اطاب الرجل اذا تزوج حلالا (التطییب) تفعیل وزننده برنسنه‌یی خوش وطیب ایلمك معناسنه‌در یقال طیبه تطییبا بمعنی اطابه وبرنسنه‌یی خوش وپاکیزه بولمق معناسنه‌در یقال طیب الشیء اذا وجده طیبا(الطیب)طانك کسریله خوشبو نسنه‌یه دینورکه آنکله تطیب وتعطراولنورمسك وعنبر ودهن کبی وحلال شیئه دینور یقال هوطیب ای حل ومطلقا هرنسنه‌نك افضل وانفسنه دینور یقال یطلب الطیب ای الافضل وطیب واسط ایله شهر تستر بینده بربلده آدیدر (الطیبة) هایله بودخی حلال ومباح اولان شیئه دینور وبغایت صاف وبراق اولان بادیه‌یه اطلاق اولنورمی ناب معناسنه وطیبه مصر اولکه‌سنده ایکی قریه آدیدر وزمزم صوینك اسمیدر وزرودیاننده برقریه آدیدر (الطیبة) عینه وزننده غدروحیله‌سز ونقض عهدسز دسترس اولنان اسیره اطلاق اولنور یقال سی طیبة ای بلاغدر ونقض عهد (الاطیبان) تثنیه بنیه‌سیله اکل وجماعه اطلاق اولنور علی قول فم وفرج وعندالبعض شحم وشبابدن عبارتدر ومنه یقال ذهب الاطیبان الاکل والجماع اوالفم والفرج اوالشحم والشباب بوراده شحمدن مراد قوت بدنیه‌در وبقی الاخبثان ای الضراط والسعال (المطایب) میمك فتحیله (والاطایب) کزیده ومختار اولان نسنه‌لره دینور مطایب کلمه‌سنك لفظندن مفردی یوقدر بعضلر دیدیکه اشبو مطایب کلمه‌لری عربلردن مطایب الرطب واطایب الجزور عنوانیله مسموعدر یعنی مفردلری مسکوت اولوب همان جمع اولهرق بویلجه مسموع اولمشدر یقولون اطعمنا من مطایب الرطب واطایب الجزور وعلی قول مطایبك مفردی مطیب یاخود مطاب ومطابه‌در واطایبك مفردی اطیبدر (الاستطابة) استنجاء معناسنه استعمال اولنور یقال استطاب

الرجل اذا استنجى وقاسيق قيللرنى تراش ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال استطاب الرجل اذا حلق العانة وبرنسنه‌يى خوش وطيب بولمق معناسنه‌در يقال استطاب الشئ اذا وجده طيبا ويقال استطيبه على الاصل وطتلو وخوشكوار صو ايستمك معناسنه‌در يقال استطاب القوم اذا سألهم ماء عذبا (الاطياب) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى خوش وپاكيزه وطيب بولمق معناسنه‌در يقال اطيب الشئ اذا وجده طيبا وبواصلى اوزره استعمال اولنمشدر (الطابة) غابه وزننده باده‌يه دينور خمر كبى (طيبه) طانك فتحيله مدينهٔ منوره اسماسندندر طابه وطيبه سيده وزننده ومطيبه مكرمه وزننده بونلرده مدينهٔ منوره‌نك اسملريدر نام اصليسى يثرب اولوب مأخذى اولان ثرب فساد معناسنه اولمغله استهجان اولنوب الفاظ مذكوره ايله تسميه بيورلمشدر (عذق بن طاب) عينك كسرى وذال معجمه‌نك سكونيله مدينه‌ده برخرمالق آديدر (ابن طاب) برنوع خرمايه اطلاق اولنوركه حالا مدينه خرماسى تعبير ايلدكلرى خرمادر (الطياب) كتاب وزننده بصره‌ده برخرمالق آديدر (الطيب) سيد وزننده بغايت خوش وپاكيزه وكوكجك اولان نسنه‌يه دينور خبيث مقابليدر وحلال اولان شيئه اطلاق اولنور يقال مال طيب اى حلال وطيب ومطيب مكرم وزننده پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ايكى فرزندارجمندلرى اسملريدر (ابوطيبة) طانك فتحيله پيغمبر عاليشان عليه السلام حضرتلرينك حجاملرى اولان ذاتك كنيه‌سيدر اسمى ديناردر (طابان) خابور قضاسنده برقريه‌در (الايطبه) همزه‌نك فتحى ويانك سكونى وطانك ضمى وبانك تشديد وتخفيفيله ديشى كچينك وآهونك تكه طلب ايدوب اركككه قيزمسى حالتنه دينوركه تكه سيمك تعبير اولنور يقال دنت ايطبة العنز اى استحرامها (الطوب) طانك ضميله طوغله‌يه وكيرميده دينور (المطايبة) مفاعله وزننده لطيفه ومزاح ايلك معناسنه‌در يقال طايبه اى مازحه (حلف المطيبين) حانك كسريله مطيبلرك عهد وميثاقى ديمكدر پيغمبرانام عليه السلام حضرتلرى يكرمى بش ياشنده ايكن بعض قبائل عرب بينلرنده منعقد اولان عهد ويمين اوله‌جقدر صورتى بودركه بنوعبد مناف بالاتفاق بنو عبدالدارك ضبط وتوليتلرنده اولان كعبهٔ مكرمه‌نك حجابت ورفادت ولوأ وسقايه منصبلرنى آلمق مراد ايلدكلرنده بنو عبدالدار امتناع ايلملريله من بعد هرقوم ايفاى حق عصبيتله برى برلرينه يارى ومعاونت ايلك اوزره عهد ويمين ايلديلر بنو عبد مناف اجناس طيبى جمع وتخمير ايدوب بربيوك چناق ايچره وضع وطرافدارلريله‌كه بش قبيله اهليدر اللرنى آكا غمس ايده‌رك عقد عهد يمين ايلدكدنصكره لاجل التأكيد اللرنى ديوار كعبه‌يه مسح ايلديلر بناء عليه مطيبين ايله تسميه اولنديلر بنو عبدالدار دخى كندى خلفالريله‌كه التى قبيله‌دن عبارتدر

آخر كونه مؤكد عقد قسم ايلديلر بوسبله اخلاف تسميه اولنديلر رسول اكرم عليه السلام حضرتلرى مطيبين طرفنده بولنمشلر ايدى جهاتدن مراد كعبه‌نك قاپوجيلغيدر ورفاده قريش اهاليسى ميساندلرندن برمقدار مال افراز ايدوب انكله زيب وبغداى اخذ ايدرلر ايدى تاكه حجاج ايچون حاضر بولنه ولوا كعبه‌نك سجاغنى ترتيب ايلكدر وسقايه حاجه صو ويرمكدر

﴿ فصل الظاء المعجمة ﴾ (الظأب) دأب وزننده بانك وفرياد ايلمك زجل وصوت معناسنه در يقال ظأب الرجل ظأبا من الباب الثالث اذا زجل وصات واولمك تزوج معناسنه در يقال ظأب الرجل ظأبا من الباب المزبور اذا تزوج وجغلتى وغريو وجلبه معناسنه در يقال ماهذا الظأب اى الجلبة وظلم وستم وبيداد معناسنه در وتكه باغرمق معناسنه در يقال ظأب التيس اذا صاح وسلف وهمداماد معناسنه در كه زوجه‌نك انشته‌سيدر بجانق تعبير اولنور جمى اظؤب كلور اكلب وزننده وظؤوب كلور عروق وزننده (المظائبة) مفاعله وزننده ايكى كسه ايكى همشيره تزوج ايدوب برى برينه بجانق اولمق معناسنه در يقال تزوجا بالمظائبة وهى ان يتزوج انسان امراة ويتزوج آخر اختها (الظبظاب) طبطاب وزننده رنج ودردوتعب ومحنت كبى عارضة شديده‌يه دينور كه موجب تقلب واضطراب اولور يقال مابه ظبظاب اى قلبة ووجع وعيب ونقيصه معناسنه در وبرنوع سيوجله اسميدر كه كوزقپاغنده چقار جدجد دنى ديرلر ودلبر دلوقانلو اوغلانلرك چهره‌لرنده چقان سيوجله‌لره دينور وجغلتى وشماطه وغريو وجلبه معناسنه در وبركسيه شرومضرت ايقاعيله تهديد ايدن كسه‌نك مؤثر كلام وعيدينه دينور تقول سمعت ظبظابه وهو كلام الموعد بشروظبظاب ملوك يندن برينك اسميدر (الظبظبه) زلزله وزننده مجموم اولمق معناسنه در يقال ظبظب الرجل على البناء للمجهول اذاجم (التظبظب) تزلزل وزننده برنسنه آهسته‌جه سيوشمك دوشمك معناسنه در يقال تظبظب الشئ اذا كان له وقع يسير (الظرب) كتف وزننده پرده‌سوه‌لوب طوملان ايرى طاشه وقياسه دينور كه اوجى يلان كبى سيورى وكسكين اوله على قول يوكسك وسيورى اولميوب دوشكلى ياصتم طاغه دينور ياخود كوچك طاغه دينور جمى ظراب كلور سهام كبى شارح ديركه بوجمع عزيز در سكونله تخفيف توهمنه مبنى در وظرب برجل آديدر ونبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك قرسلرى اسميدر وباديه‌ده قرعايله واقصه نام محلر بينده برصو بركه‌سى اسميدر (ظرب لبن) لامك ضمى وبانك سكونيله برموضع آديدر (الظرب) عتل وزننده غليظ الخلقه طوباج بودوره دينور يقال رجل ظرب اى قصير غليظ (الظربان) قطران وزننده كه مراد ظانك قهى ورانك كسريله در كدى جثه‌سنده بدرايحه‌لو برجانور در تركيده كوجن تعبير

اولنور بغايت ضرطه‌جى وضرطه‌سى زياده‌سيله منتن اولور برجامه‌يه اوصورصه جامه اسكيوب كيدر هنوز رايحة خبيثه‌سى آندن زائل اولمز اكثرى كارك يواسنك آغزينه دبرنى وضع ايدوب ايچروبه طوغرى ضرطه ايتلكله بدرايحه سندن كار مضطرب اولوب محمللدن قالمغله ناچار طشره‌يه پرتاب ايدوب چقدقده صيد واكل ايدر ملعونك ضرطه‌سى اولطه‌سيدر وفى المثل * فسابنهم الظربان تقاطعوا * يعنى برمفسد ومكار نيچه احباب ميانلرينه القاى فساد ايله برى برندن كسيلوب جدا اولسه‌لر مثل مزبورى ضرب ايدرلر مترجم ديركه اول جانوره عربلر مفرق النعم اطلاق ايدرلر زيرادوه سوروسنك ارالغنه كيروب جابجا ضرطه چكدكده رايحة كريهه سندن دوه‌لر پريشان اولور انتهى جمعى ظرابين كلور وظرابى كلور يايى مشدده ايله كويا كه آتى الذكر ظرباء كلمه‌سندن جمعدر وظربى ظائك كسرى والفك قصريله وظرباء ظائك كسرى والفك مديله اسم جمعلردر (الظرباء) ظائك فتحى ورائك كسرى وبائك تشديديله بودخى ظربان كبى جانور مرسومك اسميدر (التظريب) تفعيل وزننده طوارك طرنغى بغايت پك ومتين اولمق معناسنه‌در يقال ظربت الحوافر تظريبا على المجهول اذا صلبت واشتدت (المظربة) معظمه وزننده بغايت صلب ومتين اولان طوار طرنقلرينه‌دينور (الاظراب) احباب وزننده نواجذ آردنده اولان درت ديشلره دينور ونواجذ عندالمؤلف مختلفدر على قول اظراب ديشلرك كوكلرينه دينور (ظريب) امير وزننده برموضع آديدر (الظرب) طرب وزننده ياپشمق معناسنه‌در يقال ظرب به ظربا من الباب الرابع اذا لصق به (ظربه) جهينه وزننده برموضع آديدر (الظنب) ظائك كسرى ونونك سكونيله آغاجك كوكنه دينور (الظنبة) جرعه وزننده شول سكيره دينوركه اوق يلكينك كز طرفندن اولان اوجنه صاريلور (الظنبوب) زنبور وزننده اياقده انجك تعبير اولنان عضوك اوك طرفده يعنى طشره طرفندن اوجنه دينور ياخود انجك كيكنه دينوركه قورى انجك وقلم ودودك تعبير اولنور على قول قورى انجكك اوجنه دينور يقال ضرب ظنبوبه وهو حرف الساق من قدم اوعظمها اوحرف عظمها بوراده قدم لفظى ضمتيله‌در وحق عباره هاء تأنيثله عظمها اولمقدر زيرا ساق مؤنثدر وظنبوب مزراق تمرنك قوغانسنده اولان مبخه يعنى پرچينه دينور جمعى ظنابيب كلور كه انجكلر ديمك اولور ومنه المثل * قرع ظنابيب الامر * اى ذلله بركسه بر دشوار ماده‌يه بغايت سعى واقدام ايليه‌رك تذليل وتسهيل ايلدكده ضرب اولنور زيرا چوكيوب سركشلك ايدن دوه‌نك انجكنه اورمقله رام ايدوب چوكردرلر (الظباب) ناب وزننده سوزه دينور كلام معناسنه ومادة مزبوره واويه‌در و چغلتى و غريو وهنكامه معناسنه‌در وتكه ديشى پكيه واره‌جق وقتده باغرمق معناسنه‌در شارح

ديركه

دیرکه بونك اصلی ظوب ایدیکه مصدردر مهموزده لغتدر نته‌که ذکر اولندی
﴿ فصل العین ﴾ (العب) عینك فتحی وبانك تشدیدیله مطلقا صو ایچمك معناسنه‌در
علی قول بر صولقده ایچیوب یودم یودم یوده‌رق ایچمکدر جرع معناسنه
یاخود ارالقلرنی بك آچیوب تیر تیر بری بری آردنجه متتابعا ایچمك یاخود السز
وقابسز صویه اکیلوب دابه وحمامه کبی ایچمك کرع معناسنه‌در یقال عب الماء
عبا من الباب الاول اذا شربه اوجرعه اوتابعه اوکرعه شارح دیرکه عندالبعض
عب صولق آلمیه‌رق بر نفسده ایچمك معناسنه‌در و اغلبی بودر حتی [الکباد
من العب] حدیثنده شراح بونکله تفسیر ایتمشدر یعنی جکر آغریسی صویی
برنفسده ایچمکدن عارض اولور کذلك [مصوا الماء مصاولا تعبواعبا] حدیثنده‌دخی
العب شرب الماء بلا تنفس عبارتیله مفسردر ظاهرا مؤلفك اوتابعه اوکرعه
عبارەلرنده صولق آلمقسزین ایچمك مفهوملرنده داخل یاخود لازمدر انتهی وعب
الشمس کونشك پرتو وضیاسنه دینور بونده بانك تخفیفیله‌ده جائزدر زیرا عبو
تفتدن منقوص اولوردم ویدکی وعبو ضیا معناسنه‌در وعب قوغه انوب صویه
طالدقده سلمك معناسنه‌در یقال عبت الدلو عبا اذا صوتت عند غرف الماء
(العب) عینك ضمیله ردن معناسنه‌در که لباس یکنك دبنه دینور که قولتق
طرفنه کلن اوجیدر (العباب) غراب وزننده خرما پیراغنه دینور خوصه
معناسنه وسیل صوینك پك چوق وطاشقین یرینه کذلك کثرت وارتفاعنه یاخود
طالغه‌سنه دینور شارح دیرکه پك عظیم وطاشقین وپوسکوریجی سیل صوینه ده
دینور واساسده بو معنا مصدر اولمق اوزره‌ده مرسومدر یقال البحر عبابا و هر
شیئك اوته دینورکه کثرت موقعیدر یقال عبابه ای اوله وعباب مالك بن نویره‌نك
فرسی آدیدر یاخود صوابی عناب‌در نوله (العنبب) جندب وزننده چوق صویه
دینور مؤلفك کثرة الماء قولی الماء الکثیر سبکنده در یقال ماء عنبب ای کثیر
وعنب بردره آدیدر وبر نوع نبات اسمیدر (بنو العباب) کنان وزننده عربدن
بر جماعتدر اهل فرسه محافظت ایدوب آتلری تیز قراندن عب ایدر اولمغله
اطلاق ایلدیلر (الیعبوب) یعقوب وزننده شول آته دینور که اندامی اوزون
کریملو و بغایت یوکرك اوله علی قول جثسی پك واشکین اولوب یوریسنده
وسکرتمسنده آب روان کبی سهولت اوله راکبی سلکوب مضطرب ایتمیه یاخود
سکرتمسی پك میدانلو اوله اصلا فتور بولمیه ایلغار آتی کبی یقال فرس یعبوب
ای طویل سریع اوجواد سهل فی عدوه اوالبعید القدر فی الجری ویعبوب صویی
چوق اولان جدوله دینور وصحابه دینور ویعبوب ربیع بن زیادك و نعمان بن
منذرك واجلح بن قاسطك فرسلری اسمیدر (العبیبة) حبیبه وزننده عرفط نام

شجردن اتخاذ اولنور بر نوع طتلو طعام وشراب اسمیدر علی قول عیبه عرفط صمغنك عرقیدر شارح دیرکه اعراب بادیه سویق دوکلك طوقفه آنی دوکرك نضج بولدقده شربت ایدوب ایچرلر میان شربتی کبی اولور وعیبه چقورجه پرده بتن رمث نام اونك آدیدر (العبیه) عینك ضمی وکسری و بای مشددهنك کسری ویانك تشدیدیله کبر وفخر ونخوت معناسنهدر یقال فیه عبیة ای کبر وفخر ونخوة (العبعب) غبغب وزننده جوانلق هنکامنك ثاب وطراوت ولطافتی حالتنه دینور ویال ویال صاحبی تنومند تازه دلو قنلویه دینور وبول جامهیه دینور یقال ثوب عبعب ای واسع ودوه توبندن ایشلنمش خاص ویومشق و نازك کلیمه دینور وبر صمنك اسمیدر وبر رجل آدیدر و مشرکلرك صنم وضع ایتدکلری محله دینور بتخانه معناسنه و اوزون کشی یه دینور (العبعاب) طبطاب وزننده بودخی اوزون آدمه دینور و واسع الخلق والجوف اولان کشی یه دینورکه صوت وکلامی ایچروسنده طوب کبی صدور ایدر وتام الوجود و حسن الخلقه خوش اندام جوانه دینور یقال شاب عبعاب ای التام الحسن الخلق (الاعب) فتحتینله وبانك شدهسیله فقیر وبی نوا کشی یه دینور وغلیظ الانف اولان کسیه یه دینور (ذوعبب) صرد وزننده بردره اسمیدر (العبب) صرد وزننده حب الکاکنج اسمیدر کاکنج عشابلرك قبل اوتی دیدکلری نباتدر فارسیده عروس دربرده دیرلر کتب طبیهده قنبل دیدکلری بودکلدر بریسی وبستانیسی اولور نباتی ایت اوزمنه شبیه وحبی که ثمری اولهجقدر قرمزی غلاف ایچره ودانهلری فندق قدر وبعد الکمال قرمزی اولور وعلی قول عبب عنب الثعلب اسمیدرکه ایت اوزمی دیدکلری نباتدر وعند البعض عبب شجر الرآء اسمیدرکه مادهسنده بیان اولندی یاخود اغلاث قسمندن بر نوع شجر آدیدر واغلاث آجی وبعضی سمیتلو اولان اشجاردن عبارتدر عکرش وحلفاء وینبوب واصف وعشرق وبردی واسل کبی (العبب) ضمتینله بردن فشقروب فوران ایدن وپوسکورهرك جریان ایدن صولره دینورمیاه متدفقه معناسنه (العبعبة) زلزله وزننده منهزم اولمق معناسنهدر یقال عبعب الجیش اذا انهزموا وعبعبه اسم اولور قرمزی پوك پارهسنه دینور صوفهٔ حمراء معناسنه وعبعبه درنی نام کسهنك والدهسی اسمیدرکه شاعره ایدی ودرنی ظورنا وزننده در (التعبعب) تزلزل وزننده برنسنهیی تمامه سیلوب آلمق یاخود بالتمام اکل ایلمك معناسنهدر تقول تعبعبت الشیء ای اتیت علیه کله (عباعب) علابط وزننده قیس بن ثعلبه قبیلهسی یوردنده برصو آدیدر (العبی) عینك ضمی والفك قصریله ربی وزننده شول خاتونه دینورکه چوجغی یاشامز اوله (التعبب) تفعل وزننده بر نسنهیی کثرت واصرار اوزره ایچمك معناسنهدر یقال تعبب النبیذ اذا الح فی شربه واساسده

ترکنه

ترکته یتعب النبیذ ای یتجرعه بکثرة عبارتیله مرسومدر (العباب) سحاب وزننده صو ایچمك معناسنه در ومنه قولهم ★ اذا اصابت الظباء الماء فلاعباب و انلم تصبه فلا اباب ★ یعنی آهولر صویی بولدقده ایچرلر وبولمدقلری صورتده تجسس ایتزلر مثل مزبور کیدرك اختصاراولنوب لاعباب ولا اباب عنوانندہ سائراولمشدر امثال میدانیده بوکونه مرسومدر که آهو ودوه قوشی و صغر قسمی اصلا صو طلبنده اولمزلر واراقدن کورسهلر صویه قصد و ورود ایتزلر مکر که پك یقینلرنده اولور ایسه واروب ایچرلر پس مثل مزبورده اصابتدن مراد صویه ایراقدن اصابت ایتمك اولور ومثل مرقوم داخل عهدهٔ ظفر اولان نسنه‌دن استغنا ایله اعراض ایتمك موقعنده ایراد اولنور (العبرب) جعفر وزننده (والعربب) سفرجل وزننده سماقه دینورکه معروف اکشی دانه‌لردر و یقال قدر عبربیة وعربیة ای سماقیة یعنی سماقلو طعام تجره‌سی (العتبه) فتحاتله قاپونك آلت ایشکنه دینور اسکفة الباب معناسنه علی قول اوست ایشکنه دینور و عتبه شدت وسختی معناسنه‌در یقال بالامر عتبة ای شدة وکریه و ناخوش و مستهجن ایشه دینور وکتبنك خاتونه اطلاق اولنور پس بوکه کوره آلت ایشیکه دینمك اقتضا ایدر وبو کنایه‌در نته‌که نعل وقاروره وبیت وقید و شاة ایله‌ده کنایه ایدرلر و منه حدیث ابراهیم لاسمعیل علیهما السلام [غیر عتبة بابك] (العتّب) تعب وزننده بودخی کریه ونا مطبوع ایشه دینور وسبابه پرمقله اورته پرمغك ارالغنه علی‌قول اورته پرمقله آدمز پرمغك آرالغنه دینور وفساد وتباهی معناسنه‌در یقال مافیه عتب ای فساد وطنبوره خرکنه دینورکه طنبورەنك یوزنده اولان خرده اغاجلردر تلاری طنبوره‌یه آندن چکرلر طنبوره اشکی تعبیر اولنور وطیراغی غلیظ وسخت اولان پره دینور وعتب عتبه لفظندن جمع جنسی اولور (العتب) عینك فتحی وتانك سکونیله (والعتبان) فتحاتله (والمعتب) مقعد وزننده (والمعتبة) مشربه وزننده (والمعتبة) منزله وزننده برآدمك دوستی کندیسنه کوجنوب انفعالله طارلمق معناسنه‌در موجده کی یقال عتب علیه عتبا و عتبانا و معتبا ومعتبة ومعتبة من الباب الاول والثانی اذا وجد علیه موجدة و عتب برآدمه لوم وتوبیخ ایتمك معناسنه‌در یقال عتبه عتبا اذا لامه وعتب وعتبان و تعتاب بر آدم برایاغنی یوقری چکوب یالکز بر ایاغله سکه‌رك یورمك معناسنه در یقال عتب الرجل عتبا وعتبانا وتعتابا اذا وثب برجل ورفع الاخری وعتب اباقده اولان جزوجه اغسقلغه ویکه‌لکه دینور یقال فی رجله عتب ای ظلع ودوه‌نك برایاغی سکیرلمکله اوج ایاق اوزره سکه‌رك یورمك معناسنه‌در یقال عتب البعیر اذا مشی علی ثلاث قوائم من العقر وقاپونك ایشکنه ایاق یصمق معناسنه‌در تقول ماعتبت بابه

ای لم اطاعتبته یعنی قاپوسنك ایشکنه اياغی بصمدم (العتاب) قتال وزننده (والمعاتبة) مقاتله وزننده برآدمه لوم وتوبیخ وآزار ایلمك معناسنه در یقال عاتبه اذا لامه (العتبی) خلیفی وزننده بودخی ثلاثیدن مصدردر یقال عتبه عتبا وعتابا وعتبی اذا لامه (التعتاب) تذکار وزننده بودخی مصدردر لوم و توبیخ ایلمك وبر ایاقله سکه‌رك کمك معناسنه در (التعتب) تفعل وزننده (والتعاتب) تفاعل وزننده (والمعاتبه) مفاعله وزننده میانه‌ده حادث اولان کدورت وانفعالی مذاکره و مواصفه ایلمك معناسنه درکه برماده ضمننده یکدیکردن منفعل اولان احباب واصدقا بیلنرنده جریان ایدر یقال تعتبا وتعاتبا وعاتبا اذا تواصفا الموجدة وناز و شیوه و استغنا ایله ایکی دوست برى برینه منفعلانه سویلشوب ادا ایلمك معناسنه درکه عاشق ومعشوق ادالریدر دعوای محبت کبی یقال تعتبه وتعاتبه وعاتبه اذا خاطبه الادلال وتعتب برنسنه ایله معیوب اولمق معناسنه استعمال اولنورکه عتابك ملزومیدر یقال فلان لایتعتب بشیٔ علی بناء المجهول ای لایعاب (العتب) عینك کسریله چوق عتاب ایدن کشیيه دینورکه صداقتدن و استقامتدن ناشی دوستنه نصح وشفقت جهتیله‌ناروا اولان فعالنده‌دائما لوم وعتاب ایدر (الاعتوبة) اعجوبه وزننده مادهٔ عتاب‌اولان شیئه دینور یقال بینهم اعتوبة یتعاتبون بها (العتبی) قصوی وزننده اسمدر رضا وخوشنودی معناسنه (الاعتاب) همزه‌نك کسریله برکسیه عتبی ویرمك یعنی آنك شکایت وانفعالنی ازاله ایله آنی کندیدن راضی و خوشنود ایلمك معناسنه‌در یقال اعتب فلانا اذا اعطاه العتبی یعنی رجع الی مسرته همزه‌سی سلب ایچون اولمغله آنك قلبنده اولان کدورت وانفعالنی ازاله ایلمکدن عبارت اولور ذکر اولنان عتبی لفظی بوندن اسمدر واعتاب برنسنه‌دن منصرف اولمق معناسنه‌در یقال اعتب عنه ای انصرف (الاستعتاب) بودخی برکسه‌یی کندیدن راضی و خوشنود ایلمك معناسنه‌در یقال استعتبه ای اعطاه العتبی ومنفعل اولان متکلم مخاطبدن کندوسنی ارضا وخوشنود ایلمکی طلب ایلمك معناسنه اولمغله اضدادن اولور یقال استعتبه ای طلب الیه یعنی الی نفسه العتبی وتقول استعتبته فاعتبنی ای استرضیته فارضانی یعنی بن آندن قلبمك راضی‌وخوشنود ایلمسنی طلب ایتدم اولدخی وفق الطلب بنی راضی ایلدی وقوله‌تعالی [وان‌یستعتبوا فماهم من المعتبین] ای ان یستقیلوا ربهم لم یقلهم ای لم یردهم الی الدنیا البتة یعنی فرقهٔ کفار حضرت جباردن عندلزنده مرضی و محبوب اولان عالم دنیایه ارجاع اولنمرنی استدعا ایلسه‌لر وفق الاستدعاء ارجاعله حق تعالی آنلری ارضا ایلز قال البیضاوی علیه الرحمة‌قوله تعالی [وان یستعتبوا] ای یسألوا العتبی وهی الرجوع الی‌مایحبون [فماهم من‌المعتبین] ای المجابین الیها ونظیره قوله تعالی حکایة [اجزعنا

ام صبرنا مالنا من محيص] وقرئ وان يستعتبوا على المجهول اى ان سئلوا ان يرضوا ربهم فماهم فاعلون لفوات المكنة وقال عبيد عمرو [وان يستعتبوا] على المجهول ايضا اى ان اقالهم الله و ردهم الى الدنيا لم يعملوا بطاعته لما سبق لهم فى علمه من الشقاء [و لورد والعادوا لمانهوا] پس بوقرائته كوره من المعتبين قولى اسم فاعل اولور و قال البيضاوى ايضافى قوله تعالى فى سورة الجاثية [ولاهم يستعتبون] اى يطلب منهم ان يعتبوا ربهم اى ان يرضوه لفوات اوانه و قال الشارح يقال اعتبنى فلان اى ترك ماكنت اجد عليه من اجله ورجع الى مارضانى عنه بعد استخاطه اياى عليه (الاعتتاب) افتعال وزننده برنسنه دن فارغ ومنصرف اولمق معناسنه در يقال اعتتب عنه اى انصرف وبولندبغى امر و حالتدن بر آخر امر وحالته رجوع وتحول قيلق معناسنه در يقال اعتتب فلان اذا رجع عن امر كان فيه الى غيره ويولده طاغى صالبوبرميوب طاغدن آيرلميه رق كتمك معناسنه در يولدن صاپمق انديشه سنه مبنى ايدرلر يقال اعتتب من الجبل اذا ركبه و لم ينب عنه ويولك آسان وسهل اولانى بوشليوب صرب ويوقش اولانه سلوك ايتمك معناسنه در يقال اعتتب الطريق اذا ترك سهله واخذ فى وعره وبر ايشده معتدلانه وسط الحاله رعايت ايتمك معناسنه در كه افراط وتفريطدن اجتنابله اولمغله راست ودرست عمل ايدر يقال اعتتب فلان اذا قصد فى الامر (ام عتاب) كتاب وزننده (وام عتبان) سرحان وزننده صرتلان ديدكلرى جانورك ديشيسنك كنيه سيدر (عتيب) امير وزننده برقبيله در عتيب ابن اسلم اسمبله مشتهر در * اودى عتيب * مثلنك منشأيدر اصلى بودر كه بعض ملوك عرب قبيله مزبوره يى شيخون ايدوب اموال واشيالرنى نهب وغارت ورجالرنى اسير ايلدكده اذا كبر صبياننا لم يتركونا حتى يفتكونا يعنى اطفالمزيتشوب بيودكلرنده بزى اهمال ايتيوب البته خلاص ايدرلر ديرلر ايدى لكن بوآرزويه نائل اولبوب جملهسى اسير اولدقلرى حالده هلاك اولمزيله حقلرنده كلام مزبور مثل اولمشدر مغلوب اولدبغى حالده هلاك اولان كسه حقنده ضرب اولنور (عتبان) سرحان وزننده (ومعتب) محدث وزننده (وعتبه) جرعه وزننده (وعتيبه) جهينه وزننده اسامى رجالدندر (جفرة عتيب) حفرة حبيب وزننده بصره ده برمحله آديدر (العتوب) صبور وزننده شول كسه در كه كندوسنه اصلا لوم و سرزنش و عتاب عمل وتأثير ايتيه يقال رجل عتوب اى لايعمل فيه العتاب (العتيبة) عجيبه وزننده خير وحاصلاتى آز اولان يره دينور تأنيثى موصوف اعتباريله در يقال قرية عتيبة اى قليلة الخير ويقال بلد عتيب (التعتيب) ترتيب وزننده كمتش طونك وشلوارك اوچقورلغنى ديوشوروب اوك طرفندن قيويروب قاوشدرمق معناسنه در كه تشمير ايچون ايدرلر يقال عتب سراويله تعتيبا و هوان

تجمع الحجرة وتطويها من قدام وقاپويه ايشك اتخاذ ايلك معناسنه در يقال عتب الباب اذا اتخذله عتبة (عتابه) كذابه وزننده اسامى نسواندندر (العترب) عينك ضمى وتانك سكونيله سماقه دينوركه معروف اكشى دانلردر واشبوعترب كلمه‌سى عنزب لفظندن كه نون وزاى مجمه ايله‌در وعبرب لفظندن قطعا مصحف دكلدر اوچيده برمعنايه‌در (المعتلب) معصفر وزننده كوشك و سست نسنه‌يه دينور يقال حبل معتلب اى رخو (العثرب) ثاى مثلثه ايله قنفذ وزننده برنوع شجردر نار اغاجنه شبيه وريباسه مشابه قرمزى فليزلرى اولور قيوغنى صويوب تناول ايدرلر مفردى عثربه‌در هايله (عثلب) جعفر وزننده‌برصو آديدر (العثلبة) دحرجه وزننده آتشى چقوب چقمديغى معلوم اولميان اغاجدن چقمق ايدنمك معناسنه‌در عربلر چقمغى اغاجدن اتخاذ ايدرلر اكثرى مرخ نام اغاجدن ايدرلر برى برينه سورمكله آتش چقاررلر يقال عثلب زنده اذا اخذه من شجر لايدرى ايورى ام لا وبغدايى كوله كوموب پشورمك على قول ناكهانى مهمان كلك ياخود كوچمك اوزره اولمق كبى بر ضرورت عارضه سببيله ايريجه اوكتمك معناسنه در يقال عثلب الطعام اذا رمده فى الرماد اوطحنه بغشه لضرورة عرضت و صوبى شدتله قوند قوند ايچمك معناسنه‌در يقال عثلب الماء اذا جرعه شديدا و بحثره معناسنه‌دركه آيرمق و تفريق ايلكدر يقال عثلب الشئ اذا بحثره (المعثلب) اسم فاعل بنيه‌سيله سست وكوشك نسنه‌يه دينور يقال امر معثلب اى غير محكم ويقلش نسنه‌يه دينور يقال نوى معثلب اى مهدوم ونوى نونك ضميله چادراطرافنه قازيلان خرقه دينور و معثلب زياده‌سيله پير فانى اولكوب متساقط الوجود اولان كشى‌يه دينور يقال شيخ معثلب اذا ادبر كبرا (التعثلب) تدحرج وزننده بركسه پيرلكدن ياخود خسته‌لكدن مهزول وبدحال وبيحال اولمق معناسنه‌دركه همان افتادهٔ حفرهٔ هلاك اولمق حالتنده اوله يقال تعثلب الرجل اذا ساءت حاله و هزل (العجب) عينك فتحى وجيمك سكونيله قويرق دينه دينوركه قويرق صوقى تعبير اولنور شارحك بيانه كوره عصعص ديدكارى خرده كيك اوله‌جقدركه فاتحهٔ خلقت وخاتمهٔ فناء ومعدوميتدر دواب قسمنده عسيب ديرلر واشبو [كل ابن آدم يبلى الا العجب] حديثى اوزره جميع اعضاء انسانى‌چوريوب خاكسار اوله‌جقدر الااول كيك‌على حاله قالور انبى وعجب هر نسنه‌نك قويرق ديبى كبى چاق‌مؤخر ومنتهاسنه اطلاق اولنور وبر قبيله آديدر (العجب) عينك ضميله اخلاق منيه‌دن زهو وكبر معناسنه‌دركه كندويى كوروب و كندوسنى بكنمكدن عبارتدر فارسيده پندار دينور يقال به عجب اى زهو و كبر و شول كسيه دينوركه نسوان طائفه‌سيله مجالست و مؤانست ايلكدن خوشلنوب پك محظوظ اوله على قول زنباره اولمغله

مطلقا

مطلقا نسوادن خوشلنوب حظ ايدر اوله بومعناده عينك حركات ثلاثيله لغتدر يقال هو عجب النساء مثلثة اى يعجبه القعود مع النساء اوتعجب النساء به وعجب برنسنه‌يى طلكمق حالتنه دينور كه اسمدر فارسيده شكفت ديرلر بر نسنه‌يه الف و اعتياد اولديغندن ناشى طبعه نكره وغريب كورنديكندن ياخود فى ذاته بك خوش والطف ونادر الوجود اولديغندن طبعك بويله شيء اولورمى ديو انكار واستغرابى حالتندن عبارتدر (العجب) فتحتينله عجب كبى بودخى اسمدر طلكمق حالتنه دينور عجبك وعجبك جمعى اعجاب كلور قفل واقفال وسبب واسباب كبى ماهذا العجب منه والعجب وهو انكار ماريد عليك و عجب فتحتينله مصدر اولور طلكمق معناسنه تقول عجبت منه عجبا من الباب الرابع وعجب تعجب اولنه‌جق شيئه دينور يقال امر عجب كاسيذكر و عجب حق جل و علا طرفندن رضا معناسنه محمولدر زيرا عجبك مفهومنده خفى السبب اولان و مألوف و معلوم اولميان شيء غريبى كوردكده استعظام و استغراب و استحسان ايلك اولغله بارىء ذوالجلاله اسنادى غير ممكن اولغين محبت كبى غايتى اعتبار ايله رضايه محمول اولور قال الشارح ومنه الحديث [عجب ربكم من شاب ليس له صبوة] اى رضى منه وبعض محلده عظم ذلك وكبر لديه تعالى ايله مفسردر و بعض محلده انكار ايله و بعض يرده يقال له عجبت منه تأويلا ايله مأول اولور و عجب اسماء رجالدندر احمد بن سعيد البكرى شهربا بن عجب وسعيد بن عجب محدثلردر (منية عجب) زمرة عرب وزننده مغرب اقصاده بر بلده‌در (العجيب) غريب وزننده بك تعجب اولنه‌جق شيئه دينور نادر وكياب اولديغندن ياخود فى ذاته احسن والطف اولديغندن ناشى وجمعى عجايب كلور على قول مرقوم عجب ايله كه عينك ضميله تعجب معناسنه اسمدر عجيب كلمه‌سنك جعلرى مسموع دكلدر وبعضلر عندنده عجيب مبالغه‌يى متضمن اولميوب عجب لفظيله كه فتحتينه‌در مرادفدر يعنى مطلقا تعجب اولنه‌جق شيئه دينور يقال امر عجب و عجيب و عجاب عينك ضميله حد عجبدن بيرون اولان شيئه دينوركه مبالغه ايچوندر (العجاب) عينك ضمى وجيمك تخفيفيله (والعجاب) جيمك تشديديله مبالغه‌در زياده‌سيله تعجب اولنه‌جق شيئه دينور يقال امر عجب وعجيب وعجاب وعجاب ويقال عجب عاجب وعجب عجاب على المبالغة كقولهم شعر شاعر وظل ظليل (العجيبة) غريبه وزننده (والاعجوبة) اضحوكه وزننده اسملردر سبب تعجب اولان شيئه دينور مابه التعجب معناسنه‌در (التعجب) تفعل وزننده (والاستعجاب) طلكمق وعجبه كلمك معناسنه‌در تقول تعجبت منه واستعجبت منه بمعنى عجبت وتعجب بركسه‌يى خدعه ايله مفتون ايلمك معناسنه‌در تقول تعجبنى فلان اى تصبانى (التعجيب) تفعيل وزننده بركسه‌يى عجبه كتورمك معناسنه‌در

تقول عجبته تعجيبا اى جعلته متعجبا (التعاجيب) ثانك فتحيله عجائب معناسنه در شارح دير كه بو مفردى اولميان جوعدندر تعاشيب كبى (الاعجاب) همزه‌نك كسريله برکسه‌يى برعجيب نسنه عجبه كتوروب متعجب اولمسنه باعث اولمق معناسنه‌در يقال اعجبه الامر اذا حمله على التعجب منه وبر نسنه‌يى پك بكنمكله عجبه كلوب آندن محظوظ وفرحناك اولمق معناسنه‌در يقال اعجبه اذا عجب منه و سر ويقال اعجب به على بناء المجهول اذا عجب منه وسروقولهم ماأعجبه برأيه شاذيعنى فعل تعجب البته ثلاثيدن مبنى اولوب بوراده رباعيدن مبنى اولمغله قياسدن خارجدر فلان تعجب كندى رأيني بكنوب خوشلنمشدر ديمكدر (التعجباء) حمراء وزننده شول خاتونه دينوركه بغايت دلبر وخوب منظر اولمغله حسنندن ناشى تعجب اولنور اوله وشول عورته‌ده دينوركه نهايت درجه‌ده چركين وبدلقا اولمغله چركينلكندن تعجب اولنور اوله بوصورتده اضداددن اولور شارح ديركه حسن و قبح حالتلرنده تعجبك متعلقلرى وصف نهايت ومبالغه اولمغله متحد اولديغندن ناشى ضديتلرى تام دكلدر انتهى وعجباء شول ناقه‌يه دينوركه اكسه‌سى انجه‌رك اولوب ايكى يانجقلرى اوزره اولان الماجقلرى يوقرى طوغرى چقق اوله وقويرق صوقى غليظ اولان ناقه‌يه دينور (الاعجب) اقرب وزننده خلقت مزبوره‌ده اولان ارکك دوه‌يه دينور (التعجابة) ثانك كسريله صاحب اعاجيب اولان كسيه دينوركه شعبده باز كبى دائما امور عجيبه پيدا ايدراوله يقال رجل تعجابة اى ذو اعاجيب (عجيبه) جهينه وزننده بر رجل آديدر (اعجب جاهلا) فعل ماضى بنيه‌سيله بر رجلك لقبيدر تأبط شرا و برق نحره كبى (العرقب) قافله سفرجل وزننده سوء ظنه مبتلا بد درون و خبيث كسيه دينور فارسيده بدسكال ديرلر جزئيجه نسنه ايله ناسه القاء تهمت ايدر يقال هوعجرقب اى مريب خبيث (العداب) دال مهمله ايله سحاب وزننده بوفقه قومساله دينور على قول قوملغك اشاغى طرفنده دوز يره كلن بوفقه طرفنه دينور مفرد وجمعى برابردر وعداب برموضع آديدر (العدابة) سحابه وزننده رحم معناسنه‌در كه خاتونلرده و حيوانلرده چوجق ودول يتاغيدر وعورتك فرجنه دينور ركب معناسنه (العدوب) صبور وزننده چوق قومه دينور رمل كثير معناسنه (العدبى) عينك ضميله عربى وزننده كريم الاخلاق اولان كشى يه دينور على قول بى عيب و نقيصه اولان پاك كوهر آدمه دينور يقال رجل عدبى اى الكريم الاخلاق او من لاعيب فيه (العذب) عينك فتحى وذال معجمه‌نك سكونيله مطلقا طيب وخوشكوار اولان طعام و شرابه دينور يقال طعام و ماء عذب اى طيب ومستساغ ويقال ركبة عذب يعنى فى الاصل مصدر اولمغله تذكير وتأنيثى مساويدر وعذب مصدر اولور

زیاده‌سیله صوسزلقدن ناشی ترك اكل ایلمك معناسنه‌در یقال عذب الرجل عذبا من الباب الثانی اذا ترك الاكل من شدة العطش وهو عاذب وعذوب والجمع عذب بضمتین وعذب منع ایلمك معناسنه‌در یقال عذبه عنه اذا منعه وبرنسنه‌دن امتناعله كبیرو طوروب آندن فراغت ایلمك معناسنه‌در یقال عذب عنه اذا كف وترك وعذب برنوع شجر آدیدر مفردات سائره‌ده ثمرائل ایله مبین‌درکه ایلغون اغاجنك نوع كبیری ثمریدر (الاعذاب) همزه‌نك كسریله منع ایلمك معناسنه‌در یقال اعذبه عنه اذا منعه وبرنسنه‌دن كبیرو طوروب فراغت ایلمك معناسنه‌در یقال اعذب عنه اذا كف وترك وصویك یوصونتی چقاروب صاف وپاكیزه قیلق معناسنه‌در یقال اعذب الماء اذا نزع طحلبه بونده همزه سلب ایچوندر زیرا عذبه یوصونه دینور كاسیذكر وبركسه‌نك صوبی لطیف وخوشكوار اولمق معناسنه‌در یقال اعذب القوم ای عذب ماؤهم (العذوبة) عینك ضمیله طعام وشراب طیب وخوشكوار اولمق معناسنه‌در یقال عذب الطعام والماء عذوبة من الباب الخامس اذا صار عذبا (التعذیب) تفعیل وزننده منع ایلمك معناسنه‌در یقال عذبه عنه تعذیبا اذا منعه واشكنجه وعذاب ایلمك‌معناسنه‌در یقال عذبه تعذیبا (الاستعذاب) برنسنه‌دن واز كلوب فراغت قیلق معناسنه‌در یقال استعذب عنه اذا كف وترك وقوبودن طنلو صو چكوب چقرمق معناسنه‌در یقال استعذب الرجل اذا استقی عذبا (العذب) فتحتینله چرك وخارو خاشاك مقوله‌سنه دینور قذی معناسنه ومولود عقیبنده ظهور ایدن مردار ونایاك شیئه دینور مردار صو وصوك واش دیدكاری نسنه كبی وعذب برشجر آدیدر ومآلی النوابح معناسنه‌درکه عربستان تورەسی اوزر میت اوزره توحه ایدن قاریلرك اولوقته مخصوص اتخاذ ایتدكاری پجاوره‌یه دینور وشول ایپه وتصمیه دینورکه ترازو قوللرینه بند ایدوب آنكله ترازوی چكوب قالدررلر وعذب هرشیئك اوجنه دینور یقال ماارق عذب لسانه ای طرفه وعذب البعیر دوه‌نك آلت تناسلك اوجنه دینور وآت كوتلكی كبی دوه یالانك اكسه‌سنه دیكیلن میشنه دینور وبونلرك مجموعنده مفردی عذبه‌در هایله وعذبه یوصونه دینور طحلب معناسنه (المعذاب) میك قحیه یودقی توحه‌كار قاریلرك پجاوره‌لرینه دینور عذب كه ذكر اولندی شارح دیرکه مفردی معذبه‌در علی قول غیر قیاس اوزره مفردی عذبه‌در انتهی (العذوب) صبور وزننده (والعاذب) تحت السماء اولان نسنه‌درکه اوستنده آسمانه‌دك سترە وحائل اولمیه (العذبة) ثمره وزننده یوصونه‌دینور طحلب معناسنه وبرشجر آدیدرکه تناولی‌دوه قسمنی‌إهلاك ایدر وعذبه برمرض معروف آدیدر بعض نسخه‌ده ودواء معروف عنوانندە مرسومدر (العذبة) فرحه وزننده یوصونه دینور وبغدای ایچندن آیرتلنوب آتیلان

نسنه‌یه دینور دلوجه وقراموق کبی وچرك ومرداره دینور ودره‌یی یعنی طوره وقیریاج دیدکلری نسنه‌یی احاطه ایدن شیئه دینورکه آنلره قابلو اولان میشین مقوله‌سی اولورکه طوره قایشی دیدکلریدر نسخه‌لرده ماالحاط من الدرة عبارتیله واقع اولمغله شارح دیرکه صواب اولان ماالحاط بالدبرة عنوانندہ اولمقدر نتهکه لسان العربده دخی بویلجه‌در ودبره تمره وزننده ترلاده دونم تعبیر اولنان یره دینور وآنی احاطه ایدن نسنه آنك اطرافنه سنور ایچون چویریلن مرتفعه طبراقدن عبارت اولور (العذب) کتف وزننده یوصونلو صویه دینور یقال ماء عذب ای مطحلب (الاعذبان) تثنیه بنیدسیله طعام ایله جماعه علی قول محبوبك اغزی یاریله بادمیه اطلاق اولنور (العذاب) سحاب وزننده اسمدر اشکنجه ونکال وعقوبت معناسنه‌در جمعی اعذبه کلور اشربه وزننده وتقول العرب اصابه عذاب عذبین کبلغین یعنی بکسر الغین وفتح الذال ای لایرفع عنه العذاب یعنی انکا عذاب مؤبد اصابت ایلدیکه اول عذاب آندن قطعا برطرف اولمز معلوم اولهکه بلغ کلمه‌سی‌که بانك کسری وضمی ولامك فتحیله‌در بلیغ معناسنه‌در برشیئك نهایتنه واصل اولان کسیه دینور بعده جمع سلامت صیغه‌سیله جمع قیلوب دواهی شدیده‌یه اطلاق ایلدیلر کویاکه شدت نکایتنده قصد وتعمد صاحبی اولان عقلاء منزله‌سنده اعتبار ایلدیلر ومنه قول عائشه یوم الجمل [لعلی قدبلغت منا البلغین ارادت قدبلغت منا کل مبلغ] یعنی بزم ایچون هرزحمت ومحنتك نهایتنه بالغ اولوب چکمدیکك انواع مشاق ومحن قالمدی ومثله قولهم لقیت منه البرحین بوراده برح کلمه‌سی دخی مبرح معناسنه‌درکه شدت ویریجی نسنه‌در بلغین کبی دواهی شدیده‌ده استعمال ایلدیلر وبونلرده مفرد وجمع اعرابلری جائزدر نتهکه مؤلف بلغ ماده‌سنده بیان ایلشدر قالدیکه بوقیاس اوزره عذب کلمه‌سی دخی معذب معناسنه اولمغله مبالغة عذاب ابدیده استعمال اولنمشدر وجمعیتی کویا هر لحظه وهر آن برمعذبدن خالی اولمدیغنه مبنی اولور (عذاب) کتان وزننده بدآء بن قیس نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (العذیب والعذیبه) مصغر بنیه‌لریله ایکی صو آیدیر عذیب کوفه‌یه برمرحله یرده وعذیبه ینبع قریننده واقعدر (العذابه) عدابه وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (العذبی) عدبی وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (عیذاب) میدان وزننده صعید مصر قضاسنده بر بلده‌در شارح دیرکه قطب ربانی ابوالحسن الشاذلی قدس سره آنده مدفوندر (ذات العذبه) تمره وزننده برموضعدر (الاعتذاب) افتعال وزننده باشده صارغه اکسه طرفدن ایکی اوچ صالندرمق معناسنه‌در یقال اعتذب الرجل اذا اسبل لعمامته عذبتین من خلفها (العذبات) حرکات وزننده یزید بن سبیع نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (یوم العذبات) فتحاتله

ايام عربدن بربوم معروفدر (العرب) عينك ضمى ورانك سكونيله (والعرب) فتحتينه عجمك خلافى اولان طائفهٔ انسانيدر بوراده عجمدن مراد ماعداى عربدركه ترك وفرس وروم وهندى وسائر طوائفدر وعرب كلمه‌سى مؤنثدر طائفه تأويليله يقال العرب العاربة والعرب العرباء وعرب سكان امصار يعنى بلده‌لرده ساكن اولنلرينه مخصوصدر على قول بلدى وبدوى‌يه شاملدر واعراب‌كه همزه‌نك فتحيله جمع صورتنده ياخود فى الاصل جمعدر باديه نشين اولنلرينه اطلاق اولنوركه بدوى تعبير اولنور بونك‌مفردى يوقدر اعاريب اوزره جمعلنور مؤلفك بصائرده بيانته كوره اعرابه نسبتده اعرابى دينور زيرا اعراب كلمه سنك مفردى يوقدر يعنى عرب لفظندن جمع دكلدر عرب اسم جنسدر لكن راغبك بيانته كوره اعراب فى الاصل عربك جمعى اولوب بعده بدوى صنفنه اسم اولمشدر نسبتى انصارى كبى اولنور ومصباحك بيانته كوره عرب اعرب اوزره جمعلنور زمن وازمن كبى وعرب اوزره جمعلنور ضمتينله اسد واسد كبى انتهى (العاربة والعرباء) حمراء وزننده (والعربة) فرحه وزننده عرب لفظندن مأخوذدر تأكيد ايچوندر خلوص وصراحت وحقيقت معناسنى مفيدلردر يقال عرب عاربة وعرباء وعربة اى صرحاء جمع صريح وهو الخالص (المتعربه) متقربه وزننده (والمستعربة) مستوجبه وزننده خالص وحقيقى اولميوب صكره‌دن عربه دخيل ومختلط اولمغله تعرب ايدن كسه‌لره اطلاق اولنور يقال عرب متعربة ومستعربة اى دخلاء جمع دخيل شارح عرب عرباء يعرب بن قحطان لسانى اوزره تكلم ايدنلردر ويعرب لسان سريانى‌يى اك اول عربى‌يه نقل ايدن كسه‌در ومستعربه لسان حضرت اسمعيل اوزره تكلم ايدنلردر وعرب ماده‌سى بيان وفصاحت معناسنه موضوعدر (العربى) عجمى وزننده عربلكى ظاهر وثابت ومتحقق اولان كسيه كذلك عربلكى متبين اولان لسانه دينور يقال رجل ولسان عربى اى بين العروبة والعروبية شارح ديركه عروبه وعروبيه عينك ضمه‌لريله افعالى اولميان مصادردندر انتهى وعربى برنوع اربه‌يه دينوركه بغايت بياض اولوب وسنبله‌سنك اوجى چنال ودانه‌لرى ايرى اولوز انواعنك اجود وافضليدر وفى الحديث [لاتنقشوا فى خواتيمكم عربيا] اى لاتنقشوا فيها محمد رسول الله لانه كان نقش خاتمه عليه الصلوة والسلام كانه قال نبيا عربيا يعنى نفسه عليه السلام (الاعراب) همزه‌نك كسريله برشيئك كنه وحقيقتنى اظهار وعيان ايلك معناسنه‌در يقال اعرب الشئ اذا ابانه وافصحه وآت سكرتدرمك معناسنه‌در يقال اعرب فرسه اذا اجراه واحضره وآتك كشنيوب حيقرمسيله‌عربى آتى هيجيندن يعنى بوز آتدن فرق وتميز ايدوب تبلك معناسنه‌در عربى ايكى طرفى‌صوى وكحيل اولان آته دينور فارسيده اسب تازى ديرلر وهيجين

باباسی عربی وآناسی مخالف جنس اولان آته دینورکه ترکانی وبوز آت تعبیر اولنور وعربی آت برقاج نوعدرکه عربلر کحیل تعبیر ایدرلر نجدی وطریفه وجلفه ومعنك کبی هربرینك نشانلری بشقه اولور وهربرینك خاصه‌لری بشقه‌در یقال هو یعرب الفرس ای یعرفه من النجبین اذا صهل وآت کشنمکله صوی اولدیغنی کندی بیلدرمك معناسنه‌در یقال اعرب الفرس عنقه اذا صهل وابان عنقه وسلامته من النجنة واعراب کلامده لحن وخطا ایلیوب فصاحت اوزره قواعد نحویه‌یه رعایتله سویلمك معناسنه‌در کلامدن مراد عربیدر یقال اعرب کلامه ای افصح ولم یلحن فیه وبرکسه‌نك عرب سیماسنده اولادی طوغمق معناسنه‌درکه مراد سیاه چرده اولمقدر یقال اعرب الرجل اذاولدله ولدعربی اللون وخش وناسزا سوز سویلمك معناسنه‌در یقال اعرب الرجل اذا تکلم بالفحش والقبیح وبرکسه‌یی فحش وناسزا سویلمکدن رد ومنع ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اعرب فلانا اذا رده عن القبیح والفحش وجماع ایلمك علی قول عورتی جماعه دائر تعریض وکنایه ایلمك معناسنه‌در یقال اعرب الرجل المرأة اذا جامعها اوعرضها بالجماع وبیع وشراده عربون یعنی پیشین اچه ویرمك معناسنه‌در یقال اعرب المشتری اذا اعطی العربون وعروب اولان خاتون تزوج ایلمك معناسنه‌در کاسیذکر یقال اعرب الرجل اذا تزوج العروب (العراب) کتاب وزننده (والاعرب) انجم وزننده (والمعربه) محسنه وزننده عرقنده هجنت اولیوب خالص عربی وکحیل اولان آتلره دینورکه مقابلنه ترکی وترکانی دیرلر لسانمزده بوزآت تعبیر اولنور یقال خیل عراب واعرب ومعربة ای کرایم سالمة عن النجنة ویقال ابل عراب شارح دیرکه کذلك اعرب ومعربه دخی دوه قسمنه صفت اولور مؤلف اکتفا ایلشدر واول بختی مقابلیدرکه عربی وعجمیدن تولد ایدن دوه‌در انسان ایله آتك ودوه‌نك بینلرنی فرق ایچون انسانه عرب وآته ودوه‌یه عراب واعرب ومعربه اطلاق ایلدیلر پس مفردلری ینه عربی اولور عرب ملاحظه سیله (التعریب) تفعیل وزننده فاحش وناسزا سوز سویلمك معناسنه‌در یقال عرب الرجل تعریبا اذا تکلم بالفحش والقبیح وبرنسنه اشتراسنده عربون ویرمك معناسنه‌در یقال عرب المشتری اذا اعطی العربون وکلامنی لحن وخطادن پاك وتنقیح ایلمك معناسنه‌در یقال نقطه اذا هذبه من اللحن خفی اولیه‌که مؤلف اسم اعجمی یی تعریب ایلمك ماده‌سندن سکوت ایلشدر مزهر ده سیوطینك تلخیص بیانی بودرکه تعریب اسم اعجمی یی عرب کندی طریقلری اوزره استعمال ایلمکدن عبارتدر واشبو تعریب خصوصنده لاسیما قرأن کریمده الفاظ معربه وقوعی امرنده علماء اختلاف وتردد ایلدیلر برفرقه عدم وقوعنه ذاهب اولدیلر واشبو [قرآنا عربیا] کلام شریفیله

استدلال ایلدیلر والفاظ عجمیه صورتنده اولنلر بالجمله تواردلغات قبیلندندر دیدیلر مثلا دیباج غلیظ معناسنه اولان استبرق که عربیدر فارسیده استبرق دیرلر کذلك اهل مکه مسمح تعبیر اولنان کسایه بلاس دیرلر مع هذا فارسیده پلاس دینورکه ادنی تغییر ایله لفظ ومعنا متحد اولور ودخی قنجر لفظی که مصلح القوس معناسنه عربیدر فارسیده کمانکر دیرلر ودسب ودشت وسخت وکیخث لفظلری دخی جلهسی عربیدر کرچه فارسیده دخی مستعملدر امام رازی دیدیکه قرآنده واقع اولان مشکات وقسطاس واستبرق وسجیل مثلو الفاظ عربی اولمدیغی مسلم دکلدر بلکه عربیدر نهایت لغت عرب لغت اخری ایله توافق ایلشدر صابون وتنور کبی وبرفرقه تعریبك وقوعنه ذاهب اولدیلر ابوحیان ارتشاف نام کتابنده دیدیکه اسماء اعجمیهٔ معربه اوچ قسم اوزره در قسم اول اولدرکه اسم مذکوری عرب تغییر ایدوب کندی کلاملرینه الحاق ایدرلر بوقسمك حکمی اصلی وزوائد وزن اعتباریله اسم عربی صحیح حکمی کبیدر درهم وبهرج کلرلری کبی قسم ثانی اولدرکه اسم مذکوری عرب تغییر ایدرلر لکن کندی کلاملرینه الحاق ایتمامکله قسم اولده اعتبار اولنان احوال بوقسمده معتبر اولمز سیسنبر کلهلری کبی قسم ثالث اولدرکه اسم مذکوری عرب تغییر ایتیوب کندی کلاملری ابنیهسنه الحاق ایتمزلر ایسه عرب ابنیهسندن معدود اولمز خراسان کبی که عربده فعالان وزنی یوقدر اکر الحاق ایدرلر ایسه معدود اولور خرم کبی که سم لفظنه وکرکم کبی که قمقم لفظنه ملحقدر وبراسمك عجمیتی برفاج وجهله معلوم اولور تفصیلی مزهرده مشروحدر انتهی وتعریب خرمانك زائد ونامناسب شاخلرنی بودایوب اغابی میدانه چقرمق معناسنهدر یقال عرب الرجل اذا قطع سعف النخلة واظهرها وبیطار طوارك طرنغی اطرافنده قیل بتن یری نیشتر ایله یاردقدنصکره اوزرنی داغلمق معناسنهدر یقال عرب الفرس مثلا اذا بزغ علی اشاعره ثم کواها شارح دیرکه بوعمل ایله دابهنك صحت وسقامتی متین اولور وتعریب متکلمك قولنی تقبیح وانکار ایله رد ایتمك معناسنهدر یقال عرب قوله اذا قبحه ورد علیه وبرکسه طرفندن سوزسویلمك معناسنهدرکه اکابدل کویا آنك لسانندن یاخود بالوکاله سویلکدن عبارتدر ایلچی وخطیب عرب کبی یقال عرب عن القوم اذا تکلم عنه بوتقریبله آنلرك مراملرنی بیان ایدر وصافی وخالص وخوشکوار صوبی چوق ایچمك معناسنهدر یقال عرب الرجل اذا اکثر شرب الماء الصافی وقوس عربی اتخاذ ایتمك معناسنهدر یقال عرب اذا اتخذ القوس العربیة مترجم دیرکه قوس ایکی قسمدر بری عربیه وبری فارسیهدر وعربیهده ایکی قسمدر بری حجازیه وبری واسطیهدر وفارسیهده ایکی قسمدر بری قوس یددرکه ال ایله قوللنلور وبریسی قوس پایدرکه ایاقله قوللنلور

اقسام مذکوره‌دن هربری اختلاف ازمنه وامکنه حسبیله اشکال متنوعه‌یه مقسومدر انتهی وتعریب معده فسادی صاحبنی خسته قلمق معناسنه‌در اکاذرب المعده دخی دیرلر نته‌که ذکر اولندی یقال عربه العرب ای مرضه الذرب وارکك صغر که بوغه تعبیر اولنور اینکه سورنمکله اینکی‌شهوته کتورمك معناسنه‌در یقال عرب الثور البقرة اذا شهاها (العرابة) کتابه وزننده (والعرابة) سحابه وزننده فحش وقبیح وناسزا سوزسویلمك معناسنه‌در قال الشارح ومنه حدیث ابن الزبیر [لاتحل العرابة للمحرم] ای الا لفحاش وقبیح الکلام وعرابه سحابه وزننده قیونك ممه‌سنی وضع ایتدکاری کیسه‌یه دینورکه سودلو اولدیغندن نظر طوقنمسون یاخود قوزی امسون دیو کیسه ایدوب ممه‌سنی وضع وبند ایدرلر جمعی عرابات کلور وعرابه اسامیدندر عرابه بن اوس بن قیطی کرمادن برمردمعروفدر (الاستعراب) خالص عربی اولمیوب صکره‌دن عربه دخیل اولمق معناسنه‌در ومنه یقال قوم مستعربة ای دخلاء وفحش وناسزا سویلمك معناسنه‌در یقال استعرب فلان اذا تکلم بالفحش والقبیح وایتك بوغه ایستمك‌معناسنه‌در یقال استعربت البقرة اذا اشتهت الفحل (العروب) صبور وزننده زوجنه پك محبت ایدن خاتونه دینور وزوجنه عصیان وخیانت ایدن نمك بحرام قاری یه دینور وعند البعض عروب زوجنه عشق وعلاقه‌سی اولان یاخود زوجنه محبت ادعاسنده اولوب ومحبتنی اظهار ایدن عورته دینور علی قول زیاده‌سیله کولیجی ضحاکه اولانه دینورکه معایبدندر جمعی عرب کلور ضمتینله ورانك سکونیله (العروبه) هایله (والعربه) فرحه وزننده بونلرده عروب معناسنه‌در وعربه‌نك جمعی عربات کلور یقال امرأة عروب وعروبة وعربة ای محببة الی زوجها وکذلك عاصیة له اوهی العاشقة له اوالمحببة الیه المظهرة له ذلك اوالضحاکة بونلرده تذکیر فعول وزننك بمعنی فاعل اولمجه تذکیر وتأنیثی مساوی اولدیغنه مبنی‌در وعروبه حرف تعریفسز جمعه کونمك اسم قدیمیدر شارح دیرکه سلفده هفته کونلرندن هربرینك برراسمی وار ایدی اشبو قطعه‌ده جمله‌سی مندرجدر ★ اؤمل ان اعیش وان یومی ★ باول اوباهون اوجبار ★ اوالتالی دبار فان افته ★ فمونس اوعروبة اوشیار ★ احد کونندن بده اولنمشدرکه اسمی اولدر جمعه کونی ابتدا جمعه ایله تسمیه ایدن اهل مدینه اولدیغی مرویدر انتهی (ابن ابی العروبه) حرف تعریفله برمعروف کمسه‌در حرف تعریفسز استعمالی لحن‌در یاخود نادردر وعربه فرحه وزننده صوبی پك چوق اولان قویی‌یه دینور (العرب) عینك فتحی ورانك سکونیله وفتحتینله جانزدر جنبش وشوق ونشاط معناسنه‌در یقال به عرب ای نشاط وعرب رانك سکونیله یمك اکل ایلك معناسنه‌در یقال عرب الطعام عربا من الباب الثانی اذا اکله (العرب) عینك

کسریله بهمی یعنی کدی اوتی وابه پسکی دیدکلری اوتك قوریسنه دینور (العرب)
فتحتینله معده فاسد اولمق معناسنه‌در یقال عربت المعدة عربا من الباب الرابع اذا
فسدت وعرب صافی اولان ماء کثیره دینورکه اسمدر وبونده رانك کسریله جائزدر
وعرب نواحیٔ مدینه‌دن برناحیه آدیدر وعرب یاره اوکولدقدنصکره اثر ونشانی
بدنده قالمق معناسنه‌در یقال عرب الجرح عربا من الباب المزبور اذابقی اثره
بعدالبرء مؤلف بونی تکرارایلشدر ونشاطلنوب جنبشه کلمك معناسنه‌در یقال عرب
الرجل اذا نشط ویاره ارینلنوب ششمك معناسنه‌در یقال عرب الجرح اذا تورم
وتقیح وبرکسه‌نك معده‌سی فاسد اولمق معناسنه‌در وبوتکرار دکلدر سابقده معده‌یه
اسناد اولنمشدر یقال عرب الرجل اذا فسدت معدته وایرمغك صویی چوغالوب
طاشقن اولمق معناسنه‌در یقال عرب النهر اذا غمر وقویینك صویی کثیر اولمق
معناسنه‌در یقال عربت البئر اذا کثر ماؤها (العربب) قنفذ وزننده صافی اولان
چوق صویه دینور (العراب) شداد وزننده قیونك وکچینك ممه‌لرنی قویجق طوربه
یپان کشی‌یه دینور (العارب والعاربة) صویی پك چوق اولوب طاشقن اولان
ایرمغه دینور (العربة) فتحاتله شول ایرمغه دینورکه جریانی تند وشدید اوله
نهرزاب کبی وعربه نفس وذات معناسنه‌در تقول طابت به عربتی ای نفسی وعربه
مدینهٔ منوره قربنده برناحیه آدیدر شارحك بیاننه کوره بوتکراردر وعربه اصل
باحة العرب اسمیدرکه باحة دارابی الفصاحة اسمعیل علیه السلام در قریش
قبیله‌سی آنده اقامت ایتملریله طائفهٔ عرب اکانسبت اولندیلر مؤلفك مقتضای سیاق
کلامی عربه‌دن مراد ساحهٔ مکهٔ مکرمه‌درکه ارض حرام لازم الاحترامدر لکن
شارحك عبابدن نقلنه کوره عربه ارض تهامه‌نك اسمیدرکه ابتدا اسمعیل علیه
السلام نازل اولوب واولادی اوراده نشأت ایلدیلر بعده جرهم وعمالیق دخی
ساکن اولدیلر متکثر اولدقلرنده ارض مرقومه‌یه کنجیده اولمیوب سائرلری اطرافه
منتشر وهمان قبیلهٔ قریش اوراده متمکن اولدیلر خلاصه‌سی بودرکه چون حلیلهٔ
حضرت ابراهیم یعنی ساره جنابلرینك غیرتنه مبنی باامر الهی حضرت ابراهیم
هاجر ایله فرزند سعادت پرورلری اولان حضرت اسمعیلی آلوب ارض مکه‌یه
کتوردی ارض مکه اول هنکامده بالجمله میشه زار اولوب وموضع بیت شریف
برقزل تپه ایدی اسمعیل ایله هاجری اورایه انزال ایدوب انلره اغاجدن برسایبان
ترتیب ایلدکدنصکره عودت بیوردیلر بعده جبریل امین نازل اولوب جناحنی
ضرب ایلدکده چشمهٔ زمزم نبوع ایلدی برمدت مادر وفرزند آنده اقامت ایدوب
ناکاه جرهم قبیله‌سندن اورایه برطائفه مرور وبالاستیذان ارض مرقومه‌ده
متمکن اولدیلر حضرت اسمعیل آنلردن تزوج ایدوب لسانلری عربی اولمغله آنلرك

لسانلرنجه تكلم ايلديلر وحضرت ابراهيمك لسانى عبرانى ايدى من بعد اولاد اسمعيل عربى اولديلر ووجه مذكور اوزره جرهم و قحطان مقدما عربه على قول عربات تام محلده ساكن اولمليله اكا نسبتله عربى اطلاق اولنديلر وعند البعض سبب تسميه السنهٔ سائرمه نسبتله ايضاح وبيان وفصاحتى مشتمل اولمسيدر وبر موجب حديث شريف بش نفر پيغمبر ذيشان جنس عربدن نشئت ايلديلر حضرت محمد و اسمعيل وشعيب وصالح وهود عليهم الصلوة والسلام در انتهى وشاعر اشبو * وعربة ارض مايحل حرامها * من الناس الا اللوذعى الحلاحل * بيتنده ضرورت وزن ايچون عربه لفظنك راسنى اسكان ايلشدر يعنى ارض عربه بر زمين كزيندر كه حرمتنى بركسه تحليل ايليه مز مكر اول اصيل ونجيب ونبيل وفطن و اديب اولان ذات شريف تحليل ايدركه مراد حضرت پيغمبر عالى كهردر عليه الصوة والسلام زيرا فتح مكه كونى بامر الهى نهاردن بر ساعت مقدارى تحليل ايلمكله قريش ايله محاربه اولنوب بعده حرمت سابقه سى الى يوم القيام ابقا اولندى پس عربه دن مراد حرم محترم اولور (العربات) حركات وزننده مصدر يولنده بر طاغده واقع بر طريق آديدر وبغداد قريبنده نهر دجله ده ثابت نجه سفينه لره دينور مفردى عربه در مراد بركونه سفينه اولمجقدر (العريب) امير وزننده (والمعرب) محسن وزننده كس واحد معناسندن كنايه اولور ظهور معناسى ملاحظتيله وبو مقام نفيه مخصوصدر يقال مابالدار عريب و معرب اى احد (العربان) عثمان وزننده (والعربون) عرجون وزننده (والعربون) جبروت وزننده شول اچقيه دينور كه آنكله بيع وشرا منعقد اولور مراد پيشين ويريلان برمقدار اچقه در كه عامه بيع تعبير ايدرلر مثلا يوز غروشه برنسنه پازار اهلدكده عقد معامله ايچون مشترينك ويرديكى اون غروش كبى ومواد مذكوره نك عينلرنى همزه ايدالله اربان واربون واربون دخى ديرلر مؤلف بومادهلرى عرن ذيلنده دخى ايراد ايلشدر شارح ديركه بنه بيان معناسنه اولان اعرابدن مأخوذدر زيرا بيعك وضوحنه باعثدر و اربون عقده معناسنه اولان اربه دن مأخوذدر پس نونلرى زائد اولور انتهى (عربان) فتحاتله خابور قصاسنده بربلده در مترجم ديركه عربان عينتاب ايله بهسنى مياننده برقضادر حالا عربان اوه سى تعبير اولنور مؤلفك خابورده ديديكى محرفدر انتهى (يعرب) ينصر وزننده ابن قحطان در كه مجموع قبائل يمنك پدريدر لغت عربيه يى ابتدا تكلم ايدن مزبور يعرب اولديغى منقولدر شارح ديركه عرب تسميه سى بونك اسمندن مأخوذ اولديغى دخى مرويدر (عراب) غراب وزننده اسامىدندر بشير بن محمد بن جابر بن عراب اصحابدندر وعرابى بن معاوية بن عرابى اتباع تابعيندندر (عرابى) عينك فتحيله محدثيندن محمد بن الحسين بن المبارك لقبيدر (عريب) غريب وزننده

برجل وبر فرس آديدر (عراب) سحاب وزننده خزم نام شجرك ثمری اسميدر وخزم خا وزای معجمتين ايله عربستانده دوم اغاجنه شبيه بر شجر درکه قبوغندن اورغان وايپ بوکيلور (العربون) عينك ورانك فتحيله غائط معناسنه استعمال اولنور يقال القى عربونه اى ذابطنه يعنى احدث (التعرب) تفعل وزننده اعراب کبى بادیه نشين اولمق معناسنه در يقال تعرب الرجل اذا اقام بالبادية (عروبا) جلولا وزننده سماء سابعه نك اسميدر (ابن العربى) الف ولامله ذکر اولنورسه مراد قاضى ابو بکر المالکى الاندلسى درکه مؤلفات کثيره صاحبيدر والف ولامسز ذکر اولنورسه مراد عارف محقق محيى الدين محمد بن عبد الله الحاتمى الطائى درکه شيخ اکبر حضرتلريدر رحمهما الله تعالى شارح ديرکه مؤلف نسبلرنده انحراف ايلمشدر زيرا قاضى ابو بکرك اسمى محمد ويدرى عبد اللهدر وحضرت شيخك پدری علىدر واقعا ملا جامى نفحاته دخى محيى الدين محمد بن على الطائى عنوانيله ثبت ايلمشدر وقطب مکيدن منقولدرکه دست خط مؤلفله محرر اولان فتوحات نسخه سنك آخرنده محلى باللام اولهرق مشهودم اولمشدر (العربية) عربه وزننده برونه دينور الف کى على قول برونك بومشق يرينه ياخود برونك آلتنده اوست دوداغك اورته سنده اولان داڑه يه دينور ياخود برون ديرکنك اوجنه دينور (العرزب) زای معجمه ايله جعفر وزننده واردب وزننده لغتدر صلب وشديد وغليظ اولان شيئه دينور (وعرزب) جعفر وزننده اسامیدندر ضحاك بن عرزب تابعيندندر (العرطبة) مصطبه وزننده عود اسميدرکه لاغوته تعبير اولنان سازه دينور فارسيده بربط وترکى قديمده قوپوز تعبير اولنور على قول عرطبه طنبوره دينور ياخود طبل على رأى حبش اهاليسنه مخصوص طبلك اسميدر وعينك وطانك ضمه ايله جائزدر (العرقوب) قافه زبور وزننده شول قالين سکيره دينور که انسانك اوجه سندن بوقری يعنى باشرندن اوجه لری اوزره چکيلوب متصل اولور وچارپا طوارك عرقوبى ارد اياقلرينك ارقه لرنده اولورکه اوك اياقلرنده اولان ديز قپاقلری منزله سنده در ترکيده مطلق سکير واکريجه تعبير اولنور يقال قطع عرقوبه وهو عصب غليظ فوق عقب الانسان و من الدابة فى رجلها بمنزلة الركبة فى يدها وعرقوب القطاة بغرتلق قوشنك بجاغيدر که بغايت قصه اولور حتى پك قصه نسنه حقنده ★ اقصر من عرقوب القطاة ★ ضرب مثلدر وعرقوب درمك بورغاج يرينه اطلاق اولنور وطار اولان طاغ يولنه دينورکه اکرى بوکرى اولور وحيله وخدعه معناسنه در وبرشيئك دليل وجهتى بيلكه اطلاق اولنور کويا که سکيرندن قاورامش اولور يقال اخذ عرقوبه اى عرف جهته وبرفرس آديدر وعمالقه قومندن برکسه آديدرکه عرقوب بن صخر ياخود ابن معبد بن اسددر عصرنده بکذب

ودروغه متعارف وخلف وعد ایله مثل ایدی مواعد عرقوبیه مشهوردر منقولدرکه برکون برکسه که کندی برادری اولهجقدر کلوب کندیدن بر مقدار خرما طلب ایلدکده عرقوب باش اوستنه اشبو خرما اغاجلرم چچکلندکده ویره‌یم دیو وعد ایلدی خرما چچکلندکده قورق اولمسنه تعلیق ایدوب وقورق اولدقده قزارمسنه وقزاردقده رطب اولمسنه ورطب اولدقده کامله رسیده اولوب تمر اولمسنه احاله ایلدی وقتاکه تمر اولدقده برکیجه مخفیجه کسوب درانبار ایلدی وبرادرینه بردانه ویرمدی بوکونه کذب وخلفلری سببیله السنهٔ انامده ضرب مثل اولمشدر نتهکه قصهٔ مرقومه‌یی جبیهاء الاشجعی نام شاعر اشبو بیتده اشراب ایلشدر ★ وعدت وکان الخلف منك سجیة ★ مواعید عرقوب اخاه بیثرب ★ بوراده یثرب نای فوقیه ایله یعنی وزننده یامه قریسنده برموضعدر ومن الامثال ★ شر ما اجاءك الی مخهٔ عرقوب★ یعنی شر عظیم اول حالتدرکه سنی اوکجه سکیرینك ایلیکنه مضطرب ومحتاج ایلیه ضرورت شدیده سببیله برلئیم وناکسدن نسنه طلبنه مضطر اولدقده ضرب اولنور زیرا اوکجه سکیرنده ایلیك اولماز (العراقیب) عرقوبك جمعیدر وعراقیب‌طاغك برونلرینه یعنی برونکی برجانبه طوغری چقان سیوری اوجلرینه دینور علی قول طاغلرك صرتلرنده اولان طاره‌ق یوللره اطلاق اولنوکه هر برینه عرقوب دینور وعراقیب الامور مصالح واموردك مشکل وعظیم وصعب اولانه اطلاق اولنور یقال اعیته عراقیك الامور ای عصاویدها و عراقیب حی ضربه قربنده برقریه آیدر (طیر العراقیب) شقراق اسمیدرکه مؤلفه‌کوره بیون بوران قوشی وسائره کوره آری قوشیدر عربلر آنکله تشأم ایدرلر ★ اشأم من طیر العراقیب ★ ضرب مثلدر (التعرقب) تدحرج وزننده طاغك صرتنده اولان طار یوله سلوك ایلمك معناسنه‌در یقال تعرقب الرجل اذا سلك العراقیب و عدول ایلمك معناسنه در یقال تعرقب عن الامر اذا عدل عنه (العرقبة) دحرجه وزننده طوارك سکیرنی کسمك معناسنه‌درکه سکیرلمك تعبیر اولنور یقال عرقب الدابة اذا قطع عرقوبها ویتان طواری قانقمق ایچون سکیرلندن طوتوب قالدرمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال عرقب الدابة اذا رفع بعر قوبیه لیقوم و احتیال معناسنه‌در یقال عرقب الرجل اذا احتال (العزب) عینك وزای معجمه‌نك فتحیله اهلی یعنی زوجه‌سی اولمیان کشی یه دینورکه ارکن تعبیر اولنور سلطانلقدر جمعی اعزاب کلور مؤنثنده عزبه دینور هایله و عزب ذکی دینور مذکری کبی (المعزابة) میمك کسریله (والعزیب) امیر وزننده بونلرده ارکن کسیه دینور ولاتقل اعزب اوهو قلیل شارح دیرکه مفعال وزنی که مبالغهٔ اسم فاعلدر تذکیر وتأنیثی مساویدر یعنی مذکر ومؤنثنه تاتك دخولی و عدمی برابردر

بوراده تجريد قيلندن فاعل اولهرق استعمال اولندى وعزيب دخى اسم فاعلدر مصباحك بيانه كوره اسم فاعلى عازبدر و مؤلف اعزب اطلاقندن كرچه نهى ايلدى لكن بو ابوحاتم قوليدر سائرى تجويز ايلديلر (العزبة) جرعه وزننده (والعزوبة) ضمتيله اسملردر اركنلك حالتنه دينور وعزوبه مصدر اولور اركن اولمق معناسنه يقال عزب الرجل عزوبة من الباب الاول اذا كان عزبا (التعزب) تفعل وزننده اركن طورمق معناسنهدر يقال تعزب الرجل اذا ترك النكاح (العزوب) غروب وزننده غائب و نابديد اولمق معناسنهدر يقال عزب الشئ عزوبا من الباب الاول والثانى اذا غاب ومنه قوله تعالى [عالم الغيب لايعزب عنه] اى لايغيب وعزوب كتمك معناسنهدر يقال عزب الرجل اذا ذهب وعربلر فلان خاتونك زوجى غائب اولدى ديمك پرده عزب طهر المرأة ديرلر وفلان پرده شتلك اولميوب خالى وتنها قالدى ديمك پرده عزبت الارض ديرلر كرك مياه ونباتاتله اول پر آبادان وكرك قفروبى عمران اولسون (المعزابة) مطواعه وزننده اركن كشيه دينوركه ذكر اولندى وارکنلكى مدت مديده اوزايوب ممتد اولان كسيه دينور يقال هو معزابة اذا كان قد طالت عزوبته ومواشيلريله مرعاده اوبهدن بعيد اولان كسيه دينور اكا معزاب دخى ديرلر هاسز (العزيب) امير وزننده اركن كشيه دينوركه ذكر اولندى وشول كسيه دينوركه اهلندن ومالندن بعيد اوله وشول دوهلره وقيونلره اطلاق اولنور مرعاده صاحبندن بعيد اولهلر واخشام اوبهيه عودت ايليوب مرعاده قلان دوهلره دخى اطلاق اولنور يقال ابل عزيب وشاه عزيب اى تعزب عن اهلها فى المرعى ويقال ابل عزيب اى لاتروح على اخى وعزيب عازب لفظندن جمع اولور نتهكه غزى كلمسى غازى لفظندن جمعدر (الاعزاب) همزهسك كسريله ايراغ اولمق معناسنهدر يقال اعزب الرجل اذابعد وايراغ ايلك معناسنهدر يقال اعزبه اى ابعده وبركسهنك دوهلرى مرعاده يوردلرنده ايراغ اولهرق كيجهلرده دخى مرعاده قالمق معناسنهدر يقال اعزب القوم اذا عزبت ابلهم فى المرعى لاتروح (المعزبة) مغرفه وزننده جاريهيه اطلاق اولنور امه معناسنه كويا كه صاحبنى زوجدن عوق ومنع ايدر وبركشينك زوجهسنه اطلاق اولنور (العازبة) بودخى زوجهيه اطلاق اولنور نسوان سائره ده منع ايلديكيچون مترجم ديركه عنقريب وقائرى ملاحظه سيله تفأل قيلندن اولسه يك اوجه ايدى لديغه سليم اطلاقى كبى ودوهيه اطلاق اولنور ومنه المثل * انما اشتريت الغنم حذار العازبة * اصلى بودركه بركسهنك پراز دوهلرى وار ايدى فرار ايدر ديو انديشه ايلمكله صاتوب پرلرينه قيونلر آلدى. بركون قيونلرفرار ايدوب نابديد اولمغله سبحان الله انما اشتريت الغنم حذار العازبة

یعنی بن فرار ایلمك شانندن اولان دوه‌لرك فراری خوفندن ناشی انلری صانوب
یرلرینه غنم اشترا ایلدم ایدی شمدی بونلر فرار ایلدیلر دیمکله ضرب مثل اولمشدر
مؤنت جهتیله اهون اموری اختیار ایتمشیکن آنده ملاحظه ایلدیکی مشقته دوچار
اولان کمسه حقنده ضرب اولنور (المعزبه) محدثه وزننده بودخی کشینك زوجه‌سنه
اطلاق اولنور مترجم دیرکه تعزیبدن مأخوذ درکه بناسی سلب ایچوندر تقشیر
کبی ارکنلکی کیدریجی دیمکدر معذبه اطلاق اولنسه دخی ملایمدر (العازب)
اوبه‌دن بعید اولان مرعایه دینور و عازب بر طاغك آدیدر (المعزب) معظم
وزننده اوبه‌دن ابعاد اولنان طواره دینور (العزوبة) عروبه وزننده مرعایه
پك بعیداولان یره دینور یقال ارض عزوبة ای بعیدة عن الکلاء (هراوة الاعزاب)
حمایة الاحباب وزننده‌که ارکنلر دکنکی دیمکدر بعده ریان بن حویص نام کمسه‌نك
فرسنه علم ایلدیلر وقتنده بغایت یوکرك وسرامد برفرس ایدی صاحبی ارکنلره
وقف ایلمشیدی تاکه اوزرنده غزا ایدوب اغتنام ایتملریله تحصیل یسار ایدوب
تزوج ایده‌لر بو جهتله ارکنك بریسی نائل مرام اولدقده برغیریسی آلوب استعمال
ایدر ایدی بناء علیه بغایت عزیز اولمغله زیاده‌سیله عزیز اولان نسنه حقنده * اعز
من هراوة الاعزاب * ضرب مثل اولمشدر (العزلبة) دحرجه وزننده جماع
ایلمك معناسنه‌در یقال عزلب المرأة اذا نکحها (العسب) کسب وزننده ارکك
حیوان دیشی‌یه آشمق ضراب معناسنه‌در علی قول ارکك حیوانك نطفه‌سنه دینور
یاخود نسلنه دینورکه دول تعبیر اولنور یقال اعیی الفحل من العسب ای الضراب
اوهو ماؤه اونسله ویقال عسب الفحل الناقة عسبا من الباب الثانی اذا ضربها
وولد معناسنه‌در وضراب ایدن ارکك ایچون دیشی صاحبی کرا واجرت ویرمك
معناسنه درکه تخملق ایچون تخصیص اولنان آیغری اجرتله چکرلر یقال عسب
الرجل عسبا من الباب الثانی اذا اعطی الکراء علی الضراب شارح دیرکه آیغری
کرایه ویرمك معناسنه‌در یقال عسب فحله اذا اکراه (العسیب) حسیب وزننده
دابه قسمنك قویرق صوقنك کمکنه دینور عسیبه دخی دینور هایله انسانده عجب
دیرلر علی قول عسیب قویرغك قیل بتن یرینه دینورکه انجه اوجیدر وایاغك
وقوش یلکنك اوزونلغنه اولان ظاهرلرینه یعنی طشره یوزلرینه دینور وشول
خرما شاخنه دینورکه طوغری وانجه وبالجمله یپراقلری صیریلوب قوپارلمش اوله
وینه شول شاخنه دینورکه اوزرنده یپراق بتمامش اوله یپراق بتن شاخنه سعب
دیرلر وعسیب طاغده اولان یاریغه وچتلاغه دینور شکاف کوه معناسنه وبرطاغك
اسمیدر (العسبة) تمره وزننده بودخی طاغده اولان چتلاغه دینور (الیعسوب)
یعقوب وزننده آریلرك بکنه دینورکه جمله‌سندن بیوك اولوب واکا تابع اولورلر

امیر النحل معناسنه یقال هذ الطائر یعسوب النحل ای امیرها وذکرها بوراده ذکر کمالیت وتعین وتعظیمدن کنایه در معلوم اولهکه اشبو نحل قسمی جای اعتباری اولان آیات الهیه دندر یعسوب که ترکیبده آری بکی تعبیر اولنور شخصی جملهدن اکبر اولور امیر انسان کبی اول طائفهیه وضع وسیاست ایدر از جمله عودتلری وقتنده باب مدخلده طوروب قاذورانله ملوث کلنلری درساعت قتل ایدر وایچریده هرکسی برعمل مخصوصه تعیین ایدر وایچریده هلاك اولنلری طشرهیه نقل والقا ایتدیرر کذلك قاپوده طوروب تزاحمله دخول وخروجلرنی منع ایدوب کویاکه آلایه ترتیب ایدر و ایکی امیر برقوانده مجتمع اولمزلر البته احدهما آخری قتل ایدر وعسکر دخی ایکی امیره انقیاد ایتزلر و یعسوب ذکر اولنان عسب مادهسندن مأخوذدرکه ضراب معناسنه در وبر قوم وجماعتك رئیس کبیرینه یعسوب اطلاق اولنور یقال هو یعسوب القوم ای الرئیس الکبیر وکذلك قوشلرندن بر نوعك اسمیدر وبر نوع قوش آدیدرکه چکرکهدن کوچك یاخود بیوك اولور شارحك بیانه کوره فراشهٔ مخضره درکه کلبك نوعندن کودهسی وقنادلری یشل اولانیدر ویعسوب آت قسمنك چهرهسنده اولان غرهیه دینورکه صباح الخیر تعبیر اولنور وآتك مرکضنده اولان دائرهیه دینور ومرکض آتك ایکی طرفندن اوزنکی ایله تپوب تحریك ایلیهجك پرلربدر و دائره دیدیکی تویدن دائره شکلنده نشاندرکه بعض آتلرده اولور اربابی عندنده ادلهدندر بعض مترجین بوراده مرکضی جولانکاه ایله تفسیر ایتلکله دائرهٔ معناده جولان ایتمامشدر ویعسوب پیغمبر ذیشان علیه الصلوة فی کل الآن حضرتلرینك برفرس انصاری اسمیدر و زبیر بن العوام حضرتلرینك وبرآخر کسهنك دخی فرسلری آدیدر وبر ظاغك اسمیدر (العسوب) صبور وزننده قومك رئیس وعظیم الشانه دینور یعسوب کبی (الاستعساب) برنسنهدن ایکرنمك معناسنهدر یقال استعسب منه اذا کرهه (الاعساب) همزهنك کسریله قورد قسمی لنك ایله قاچوب کتمك معناسنه در یقال اعسب الذئب اذا عدا (العسب) کتف وزننده یوبوب طرامق مدتی اوزامش اولان باشه دینور یقال رأس عسب ای بعید العهد بالترجیل (عساب) کتاب وزننده مکه قریبنده بر موضع آدیدر (العسرب) جعفر وزننده ارسلانه دینور (العسقبة) قافله عرطبه وزننده آغملق هنکامنده کوز قوریوب طوکمق معناسنه درکه قطعا یاش چقمز اولور یقال عسقبت عینه اذا جدت فی وقت البکاء (العسقبة) عینك وقافك کسریله شول بشقهجه کوچك اوزم سالقمنه دینورکه بیوك سالقمك دبنه متصل اولور چینکل تعبیر اولنور جمعی عسقب کلور هاسزکه جمع جنسیدر وعساقب کلورکه جمع حقیقی در (العسکبة) عینك وکافك کسریله عسقبه وزننده

و مرادفیدرکه کوچك اوزم چینکلیدر و آنده همان اون دانه اولور (العشب) عینك ضمی وشین معجمهنك سکونیله تازه اوته و چایره دینور یقال بالارض عشب کثیر ای الکلأ الرطب (العاشبة والعشبة) فرحه وزننده (والعشیبة) عجیبه وزننده تازه اوتی وچایری چوق اولان یره دینور یقال ارض عاشبة و عشبة و عشیبة ای بینة العشابة کثیرة العشب کرچه صحاحدن منفهم اولان بونك فعلی ثلاثیدن مصوغ اولمیوب بلکه مزیددن یعنی افعال بابندن مصوغ اولمقدر لکن مؤلفك بینة العشابة عبارتندن باب خامسدن مصوغ اولدیغی مستفاددر نتهکه کتب صرفیه امثلهسنده دخی بورسمهدر وقال فی المصباح عشب الموضع من باب تعب نبت عشبه واعشب بالالف کذلك فهو عاشب علی تداخل اللغتین وعشبت الارض و اعشبت فهی عشیبة ومعشبة (المعشاب) محراب وزننده صیغهٔ مبالغهدر تازه اوتی وچایری پك چوق اولان منبت یره دینور یقال ارض معشاب وارضون معاشیب (التعاشیب) تای قوقیهنك فتحیله متفرق ویراکنده تازه اوت وچایر قطعهلرینه دینور یقال ارض فیها تعاشیب ای القطع المتفرق من العشب شارحك بیانه کوره بونك مفردی یوقدر (الاعشاب) همزهنك کسریله رتازه اوت وچایر بتورمك معناسنهدر یقال اعشبت الارض اذا انبتت العشب وچایر بولمق معناسنهدر یقال اعشب القوم اذا اصابوا عشبا وحیوان چایری چوق اوتلامغله سموروب و تاولنمق معناسنهدر یقال اعشبت الابل اذا سمنت من العشب وبرکسهیه یاشلو ناقه ویرمك معناسنهدر یقال اعشبه ای اعطاه ناقة مسنة (التعشیب) تفعیل وزننده رتازه اوت وچایر بتورمك معناسنهدر بنامی تکثیر ایچوندر یقال عشبت الارض تعشیبا اذا انبتت العشب (الاعشیشاب) اعشاب معناسنه در یقال اعشوشبت الارض بمعنی اعشبت شارح دیرکه وزن مزبور مبالغه ابنیهسندن ولازم اولمغله یرك چایری پك چوق اولمق معناسنهدر مؤلف مسامحه ایلشدر واعشیشاب چوق چایرلق بولمق معناسنهدر یقال اعشوشب القوم اذا اصابوا عشبا (التعشب) تفعل وزننده طوار چایری چوق اوتلامغله سموروب تاولنمق معناسنهدر یقال تعشبت الابل اذا رعت العشب وسمنت (العشبة) فتحهاله یاشلو قوجه ناقهیه دینور وقصیر القامه کشییه دینور وبودور وبی اندام و نازیبا عورته دینور و پیرلکدن بلی بولکش پك قوجه و اختیار آدمه دینور ویاشلو دیشی قیونه واینکه دینور (العشیب) امیر وزننده بودخی بودور کشییه دینور (العشب) فتحتینله قوریمق پیوست معناسنه در یقال عشب الخبز عشبا من الباب الرابع اذا یبس وعشب بیومش وکالنی بولمش آدملره دینور یقال عیال عشب ای لیس فیهم صغیر (العشجب) جعفر وزننده سلپوك وچولیه ولوش کشیبی دینور (العشرب) جعفر

وزننده

وزننده (والعشرب) هملع وزننده شهامتلو جرئ ونافذ وقوی القلب اولان
کمسیه دینورکه اصلا بر نسنه‌دن باك وپروا ایلیوب دلخواه اوزره کلامنی انفاذ
ومرامنی اجرا ایدر اوله وارسلانه دینور وبغایت یوکرك وشدید الجری آته دینور
(العشارب) عطارد وزننده بودخی ارسلانه دینور (العشزب) زای معجمه
ایله جعفر وزننده (والعشزب) هملع وزننده تند وشدید ارسلانه دینور شیر
غرنده معناسنه (العصب) فتحتینله کوده‌ده اولان سکیرلره دینورکه مفاصلك
اطنابی منزله‌سنده‌درلر مفردی عصبه‌در یقال هوقوی العصب ای اطناب المفاصل
وشجر لبلاب اسمیدرکه صرمشق تعبیر اولنان نباتدر وقومك اشراف وخیارنه
عصب اطلاق اولنور یقال هم عصب القوم ای خیارهم وعصب مصدر اولور
کوده‌نك سکیری چوق اولمق معناسنه یقال عصب اللحم عصبا من الباب الرابع
اذا کثر عصبه (العصب) عینك فتحی وضمی وصادك سکونیله بو دخی صرمشق
اغاجنه دینور وعصب عینك فتحیله بر نسنه‌یی دوروب بوکمك طی ولی معناسنه‌در
یقال عصب الشئ عصبا اذا طواه ولواه وصاروب بغلمق معناسنه‌در یقال عصبه
ای شده واغاجك شاخلرنی یپراق سلکمك ایچون بر ارایه طوپلمق معناسنه‌در
یقال عصب الشجرة اذا ضم ما تفرق من اغصانها الیها وحبطها وتکه‌نك وقوجك
خایه‌لرنی بند ایلمك معناسنه در تاکه یمورطه‌لری چقارمقسزین اول عمل ایله
ساقط اوله یقول عصب خصیتی التیس و الکبش اذا شدهما حتی تسقطا من غیر
نزع وعصب یمن قماشلرندن بردرلو قماشك آدیدر و شول قزل بلوده دینورکه
قوراق یللرده افق غربیده نمایان اولور وعصب کمال اوزره سودی ادرار ایلمك
ایچون ناقه‌نك بوطلرنی چکوب بغلمق معناسنه‌در وآغزده دیشلر غباردن
یاخوف وعطش مقوله‌سی عارضه‌دن ناشی وسخناك اولمق معناسنه‌در وایپلك اکیرمك
غزل معناسنه‌در وبرنسنه‌یی آوجله طوتوب آلمق قبض معناسنه‌در وآغزده توکرك
قوریمق معناسنه‌در وبرنسنه‌یه ملازم ومداوم اولمق معناسنه‌در وبرنسنه‌نك چوره‌سنی
طواف و دوران ایلمك معناسنه‌در یقال عصبت الابل بالماء اذا دارت و طافت
حوله وعصب اهل عروض اصطلاحنده بحر وافرك عروضنده واقع مفاعلتن
جزؤنك لامنی اسکان ایلمکدن عبارتدرکه مفاعیلن وزننه نقل اولنور قبض معناسندن
مأخوذدرکه حرکهٔ لامی اخذ وقبض اولنور ومادهٔ مزبوره‌نك مجموعی باب ثانیدن
مصوغدر وعصب برکمك معناسنه‌در یقال عصب القوم به وعصب عصبا من الباب
الرابع اذا اجتمعوا (العصابة) عینك کسریله شول قزل بلوده دینورکه قوراق
یللرده افق غربیده نمایان اولور و باشه و جبهه‌یه بغلدقلری صارقی‌یه دینور چنبر
ودلداده وقاش بصدی وباش باغی کبی وخاصة صارغه دینور عمامه کبی یقال شد

رأسه بعصابة وهي ماعصب به وكذا العمامة وعصابه ناسدن وآت وقوش مقوله سندن اون نفردن قرقه وارنجه جماعته دينور عصبه دخي دينور يقال عصابة من الرجال والخيل والطير اى مابين العشرة الى الاربعين (العصوب) قعود وزننده آغزده ديشلر توز مقوله سى عارضه دن كيرلمك معناسنه در يقال عصبت الاسنان عصبا وعصوبا اذا اتسخت من غبار ونحوه كشدة عطش اوخوف (العصاب) كتاب وزننده بودخي برنسنه يي قبض ايلمك معناسنه در يقال عصب على الشيء عصبا وعصابا اذا قبض وعصابه معناسنه در كه باشه صاروب بغليه جق نسنه يه دينور (المعصوب) زياده سيله آج اولان كشي يه اطلاق اولنور آجلقدن بطني صاروب بغلمق ملاحظه سنه مبنيدر ولطيف ونازك وفاخر قماشه دينور (التعصب) تفعل وزننده باشه عصابه بغلمق معناسنه در يقال تعصب الرجل اذا شد العصابة وعصبيت اجرا قلق معناسنه در كه قوم واقرباسنه ياخود بر مظلوم وستمديده يه يار وياورلك قيدنده اولمقدن عبارتدر يقال تعصب الرجل اذا اتى بالعصبية وبر شيئه قناعت واكتفا ايدوب اكا راضى وخوشنود اولمق معناسنه در يقال تعصب بالشيء اذا تقنع به ورضى به (الاعتصاب) افتعال وزننده بودخي برنسنه يه قناعت ايدوب اكا راضى اولمق معناسنه در يقال اعتصب بالشيء اذا تقنع به وقوم وجماعت عصبه عصبه اولمق معناسنه در يقال اعتصب القوم اذا صاروا عصبة وناقه نك ادرار لبن ايچون بوطلرنى چكوب بغلمق معناسنه در يقال اعتصب الناقة اذا شد فخذ يهالتدر (التعصيب) تفعيل وزننده آجقدرمق معناسنه در يقال عصبه تعصيبا اذا جوعه وهلاك ايلمك معناسنه در يقال عصبه اى اهلكه وبر كمسه يي سيد وسركرده قيلمق معناسنه در يقال عصبوه اى سودوه يعنى صيروه سيدا عربلر بر كمسه يي سيد ورئيس ايلدكده آنك باشنه مخصوص عمامه صاردقلرى حسبيله تصرف اولنمشدر ومنه * العمايم تيجان العرب * ياخود امور عامه كنديسنه رد واداره اولنديغنه مبنيدر (العصبة) قحطانه شول كمسه لردركه عن كلالة يعنى والد وولدى اولميان ميته وارث اولمله اقربادن اولدقلرى حسبيله وفن فرائضده عصبه شول كمسه اطلاق اولنوركه كتاب اللهده سهام مفروضه سى اولميوب اصحاب فرائض حصه لرنى آلدقدنصكره باقى قلانى اول اخذ ايدر اوله يقال هم عصبته وهى كل من لم يكن له فريضة مسماة ان بقى شيء بعد الفرض اخذ شارح ديركه مغربك بيانه كوره اصل عصبه لغتده بركشينك پدرى طرفندن اولان اقرباسنه دينوربعده شرع ذكر اولنان كمسه ده استعمال ايلدى وباقى قلان حصه نك مجموعنى احراز ايلديكيچون جمع صيغه سيله اطلاق اولنمشدر وعصبه ايكى نوعدر عصبة نسبيه وعصبة سببيه در وعصبه نك مصدرى عصوبه در كويا كه مفردى عاصبدر انتهى

وعصبه برکمسه‌نك نصرت وتقويتنده اولان اقرباسنه دينور يقال هم عصبته اى الذين يعصبون له (العصبة) جرعه وزننده بودخى اوندن قرقه وارنجه انسان وآت وقوش طائفه‌سنه دينور وشول شيئه دينور كه قتاده‌يه يعنى كون اغاجنه صاريلور وچوق زحمتله آندن اپريلوب قوپاريلور بوندن مراد شجر قتاده انواعندن نوارس ديدكارى نوعى اوزرنده يوك كبى تويلر اولور و اول شجرك صمغى سكيرلرده اولان جراحاته بغايت نافع اولغله اطباء اكا شجرة العصب دخى ديرلر (العصوب) صبور وزننده شول ناقه‌يه دينوركه بوطلرنى چكوب بغلديقه سودنى ادرار ايلر اوله وعصوب اوتوراق يرلرينك واويلقلرينك اتى آزجه‌اولان عورته دينور يقال امرأة عصوب اى رسحاء وزلاء مؤلفه كوره رسحاء اوتوراق يرلرينك و اويلقلرينك اتى آزجه اولان وزلاء يالكز قيناقلرينك اتى آزجه اولان عورته دينور وسائرلره كوره ايكيسى بر معنايه‌در انكچون مجموع نسخه‌ده حرف ترديد ايله اوزلاء عنوانندن مرسومدر (الاعصيصاب) اعشيشاب وزننده دوه يوريمكده چاليوب جد بليغ ايتمك معناسنه‌در يقال اعصوصبت الابل اذا جدت فى السير و بركمك معناسنه‌در يقال اعصوصبت الابل اذا اجتمعت و شر وفتنه قزيشوب مشتد اولمق معناسنه‌در يقال اعصوصب الشر اذا اشتد (الاعصاب) هرزمك كريله بودخى دوه يوريمكده چيالمق معناسنه‌در يقال اعصبت الابل اذا جدت فى السير (العصبصب) سفرجل وزننده زياده‌سيله اسى كونه ياخود شدتلو كونه دينور يقال يوم عصبصب اى شديد الحرا وشديد (العصيب) امير وزننده عصبصب معناسنه‌در وعصيب مومبار طوله‌سنه دينوركه عربلر جكرى ريزه ريزه ايدوب بغرسقره طولدروب بريان ايدرلر حالا شهرزده قيمه وبرنجله ترتيب اولنور وجكر صمجوغنه دخى دينور كه عربلرك ياديغى بو اوله‌جقدر جمعى اعصبه كلور وعصب كلور ضمتيله (العصب) محدث وزننده برقومك سيد وذيشانه اطلاق اولنور وشول كشيه دينوركه زياده‌سيله آجلغندن ناشى بلنى خرقه ايله‌وصارقيلر ايله صاروب بغلش اوله وقفير وبى نوا كشيه دينور (الانعصاب) انفعال وزننده بر نسنه زياده‌سيله سخت و شديد اولمق معناسنه‌در يقال انعصب الشئ اذا اشتد (عصيب) زبير وزننده بلاد مزيده‌ده برموضعدر (العصاب) شداد وزننده القابدندر حسن بن عبد الله العصاب محدثيندندر (العصلب) عينك‌ولامك ضمى وفتحيله (والعصلى) يای نسبتله‌كه مبالغه‌يى متضمندر (والعصلوب) اسلوب وزننده بنيه وتركيبى قوى وشديد وعظيم اولان انسان وحيوانه دينور وعصلب قنفذ وزننده اوزون اولوب اندام واسلوبى مضطرب وياقشقسز و نازيبا اولان كسيه دينور (العصلبة) دحرجه وزننده بدنك سكيرلرى محكم وقوى اولمق شدت

عصب معناسنه در شارح دیرکه بوکلمه عصب صلب کلمه‌لرندن منحوته در (العضب) عینك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله کسمك قطع معناسنه در یقال عضبه عضبا من الباب الثانی اذا قطعه وبر کسیه سوکمك معناسنه استعمال اولنور یقال عضبه ای شتمه وبرکسه‌نك مساویسنی قاله کتوروب دیللمك معناسنه در یقال عضبه اذا تناوله بلسانه واورمق معناسنه استعمال اولنور یقال عضبه اذا ضربه وبرنسنه ایله دورتوب سانجمق معناسنه استعمال اولنور یقال عضبه بالرمح اذا طعنه به ودونمك رجوع معناسنه استعمال اولنور قطع عزیمت ملاحظه‌سیله یقال عضب عنه اذا رجع وکوترم ومقعد ایلك معناسنه در قطع حرکت ملاحظه‌سیله یقال عضبه المرض ای ازمنه وناقه‌یی وقیونی عضباء قیلق معناسنه در یقال عضب الناقة والشاة اذا جعلهما عضباء وعضب قیلمه اطلاق اولنور وصف بالمصدر در وحدیدالکلام اولان کسیه اطلاق اولنور وسبکسر جوانه اطلاق اولنور وشول بوزاغی یه دینورکه هنوز بوینوزلری ظهور ایلیه (الاعضاب) همزه‌نك کسریله ناقه‌یی یاخود قیونی عضباء قیلق معناسنه در یقال اعضب الناقة والشاة اذا جعلهما عضباء (العضوب) قعود وزننده (والعضوبة) هایله برکسه حدید الکلام اولمق معناسنه در یقال عضب الرجل عضوبا وعضوبة من الباب الخامس اذا صار عضبا (العضباء) جرآء وزننده قولغی یاریق ناقه‌یه اطلاق اولنور یقال ناقة عضباء ای المشقوقة الاذن وآت قسمندن ربعدن زیاده‌سی مقطوع اولان قولغه دینور وعضباء رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ناقهٔ انیقه‌لری اسمیدر کرچه قولغی مشقوق دکل ایدی بلکه نجیبه وکریمه اولوب قلج کبی کسکین اولدیغندن اطلاق اولنمشدر وشول دیشی قیونه دینورکه قرن داخلی یعنی بوینوزینك ایچنده اولان مشاش دیدکاری قطر داق کبی یومشق کیکی مکسور اوله‌که کسر اکا بالغ اولمش اولور همان خارجی مکسور اولانه عضباء اطلاق اولنمز مذکرنده اعضب دینور یقال شاة عضباء وکبش اعضب ای بین العضب بونلرك مصدری عضب در فتحتینله یقال عضب الکبش عضبا من الباب الرابع اذا صار اعضب واعضب ناصر ومددکاری اولمیان یکس کسیه اطلاق اولنور یقال رجل اعضب ای لاناصرله واللری قصه اولان انسان وحیوانه اطلاق اولنور وبرادری وفات ایدن علی قول برادری وقطعا اقرباسی اولمیان متوحد کشی‌یه اطلاق اولنور واعضب فن عروضده عضب زحافی جاری اولان جزوه دینور وعضب بحر وافرك عروضی اولان مفاعلتن جزوی بعد الحرم مفتعلن وزننه رد اولنمق یعنی مفاعلتن جزوینك ابتدای وتد مجموعی اولان میم اسقاط اولندقدنصکره فاعلتن قالمغله مفتعلن وزننه رد ونقل اولنمقدن عبارتدر بر بوینوزی منکسر اولان قیونه تشبیه اولنمشدر مؤلف عضبی وافرك

عروضنه تخصیص ایلشدر لکن صدرك ابتداسنده دخی جاری اولور نته که خزرجیه ده
اشبو * ان نزل الشتاء بدار قوم * تجنب جار بیتهم الشتاء * بیتله استشهاد اولنمشدر
ومحل استشهاد مصراع اولك ابتداسیدرکه مفتعلن وزنیدر وشارح مخروما کلمه سنی
باطاء والزای المعجمتین ایله تقیید ایلمکله تصحیف ایلشدر زیرا خزم زای معجمه ایله
شطر اولك صدرنده بش حرفه قدر زیاده ایلمکه دینورکه تقطیعنده معتبر اولمز
مثلا بحر طویلدن * واذا انت جازیت امرءا السوء فعله * مصراعنده اولدیغی کبی
بلکه مانحن فیهده خرمدر رای مهمله ایله انتهی (المغضوب) مغضوب وزننده
ضعیف وزبون وناتوان کسیه اطلاق اولنور وکوترم ومقعد اولان کسیه دینور
(المعاضبة) مفاعله وزننده مراده ومنانعه معناسنه در تقول هو یعاضبنی ای
یرادنی (العطب) عینك ضمی وطائك سکونیله وضمتینله لغتدر یموغه دینور قطن
معناسنه (العطب) ضرب وزننده (والعطوب) قعود وزننده یوق یومشق
اولمق معناسنه در یقال عطب القطن عطبا و عطوبا من الباب الاول اذا لان
(العطب) فتحتینله هلاك اولمق معناسنه در یقال عطب الرجل عطبا من الباب
الرابع اذا هلك وعاجزو درمانده اولمق معناسنه در یقال عطب البعیر والفرس
اذا انکسر وزیاده سیله خشم وغضبه کلمك معناسنه در یقال عطب علیه اذا غضب
اشد الغضب (الاعطاب) همزه نك کسریله هلاك ایتمك معناسنه در یقال اعطبه
اعطابا اذا اهلکه (العطبة) جرعه وزننده شول یجاوره یه دینورکه آنکله
آتش اخذ اولنور مراد یرآخر یرده آتش یاقمق مراد ایلدکده ایجنه آتش قوری
قویوب اوفلیه رك کوتردکلری یجاوره در (الاعتطاب) افتعال وزننده ذکر اولنان
یجاوره ایله آتش آلوب کوترمك معناسنه در یقال اعتطب الرجل اذا اخذ النار
بالعطبة (العوطب) جوهر وزننده اولو بلایه دینور داهیه معناسنه ودریانك
انکین یرینه دینور وایکی طائفه ارالغنده اولان ساکن ومطمئن لیمانلق میدانه دینور
وبادیه اشجارندن برشجر آدیدر (المعطب) محسن وزننده ضیق معاشه مبتلا
فقیر وبی نوایه دینور مقتر معناسنه یقال رجل معطب ای مقتر شارح بوراده
مقتری رایحه سی سطوع وهیجان ایدن نسنه ایله بیان ایلشدر ماده نك معنای اوله
ملایمتی اقربدر (التعطیب) تفعیل وزننده رایحه سی طیب اولمق ایچون شرابه
خوشبو نسنه قاتمق معناسنه در یقال عطب الشراب تعطیبا اذا عالجه لتطیب ریحه
واوزوم اصمه سنك سالقم بته جك یری عقده لنمك معناسنه درکه چوق کوز ویرمك
تعبیر اولنور یقال عطب الکرم اذا بدت زمعاته (العظب) عینك فتحی وظای
معجمه نك سکونیله قوش قویرغنك دبنی سرعتله اویناتمق معناسنه در یقال عظب
الطائر عظبا من الباب الثانی اذا حرك زمکاه بسرعة وعظب وعظوب قعود وزننده

برنسنه یه صبر وتباتله مداومت ایدوب پایدار اولمق معناسنه‌در یقال عظب علیه عظبا وعظوبا اذا الزمه وصبر علیه ویقال انه لحسن العظوب علی المصیبة ای انه حسن التصبی جمیل العزاء وعظب دواب ومواشی اوزره قائم ومقید اولوب رعایت وتیمارلری خصوصنده دائما اهتمام ایتمك معناسنه‌در یقال عظب فلان علی ماله اذا اقام علیه وکوده‌نك دریسنك رطوبتی چکیلوب قوبقوری اولمق معناسنه‌در یقال عظب جلده اذا یبس وال کثرت عملدن غلظتلنوب ناسور بغلمق معناسنه‌در یقال عظبت یده اذا غلظت علی العمل (العظب) فتحتینله بودنی برنسنه یه صبر وتباتله ملازم اولمق معناسنه‌در یقال عظب علیه عظبا من الباب الرابع اذالزمه وصبر علیه وسمورمك معناسنه در یقال عظب الرجل عظبا اذا سمن (العظب) کتف وزننده (والعاظب) اوتسز وصوسز قیر یرله نازل اولان کسیه دینورکه حشم نشین طائفه‌سندن اولەجقدر (التعظیب) تفعیل وزننده تأخیر وتسویف ایدوب فردایه صالمق معناسنه‌در یقال عظبه عن بغیته اذا سوفه عنها (العظیب) اردب وزننده عظیم الخلقه ودیزمان انسان وحیوانه دینور یقال رجل عظیب الخلق ای عظیمه یوست وغلظت معناسندن مأخوذدر وعظیب الخلق خلك ضمیله بدخوی دیمکدر یقال رجل عظیب الخلق ای سیئه (العنظب) قنفذ وزننده (والعنظب) جندب وزننده (والعنظاب) قنطار وزننده (والعنظاب) قسطاس وزننده (والعنظوب) زنبور وزننده ایری چکرکه یه علی قول ارکك صاری چکرکه یه دینور بعض نسخه‌ده اصغر عنوانده مرسوم اولغله کوچك چکرکه دیمك اولور (العنظبان) عنفوان وزننده (والعنظابة) عینك ضمیله (والعنظباء) عینك وظائك ضمی ومد ایله عنظب معناسنه‌در وعنظبه قنفذه وزننده برموضعدر (العظرب) زبرج وزننده انکرك یلانتك کوچکنه دینور (العقب) عینك فتحی وقافك سکونیله آت بردفعه سکرتدکدنصکره بردنی سکرتمك معناسنه‌در یقال للفرس الجواد هوذو عقو وعقب فعفوه اول جریه وعقبه ثانیه وعقب ولده وولد ولده اطلاق اولنور راغبك بیانه کوره اصل عقبکه کتف وزننده ایاغك اوکجه‌سنه دینور معانیٔ سائره آندن متصرفدر جمعی اعقاب کلور وولده وولد ولده اطلاق بالاستعاره‌در پدرینه خلف اولدیغیچون لکن قیرنه اطلاق اولنمز واکر آنك ذریتی وار ایسه آنلره اطلاق اولنور انتهی وعقب مصدر اولور بابه عقب یعنی سکیر صارمق معناسنه کاسیذکر یقال عقب القوس عقبا من الباب الاول اذالوی شیئا من العقب علیها واوکجه‌یه اورمق معناسنه‌در یقال عقبه اذا ضرب عقبه وبرکسیه خلف اولمق معناسنه‌در کرك قائم مقام وکرك بعدالوفاة ولد اولسون یقال عقبه ای خلفه ویقال عقب مکان ابید ای خلف وشروعداوت جهتیله برکسه‌نك

ارقه‌سنه دوشوب کیفیت حالتی تفقد ایلمك معناسنه‌در یقال عقبه اذا بغاه بشر (العقب) کتف وزننده بودخی کشینك ولدینه وولد ولدینه اطلاق اولنور یقال بقیله عقب وعقب ای الوالد وکذ ولد الولد وایاغك اوکجه‌سنه دینور فارسیده پاشنه دیرلر یقال ضرب عقبه ای مؤخر قدمه شارحك بیانه کور عقب لفظی مؤنثدر سکون قاف ایله تخفیفی دخی جائزدر جمعی اعقاب وعقب برموضع آدیدر (العقب) عینك ضمی وضمتینله صوك وانجام وعاقبه معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [هو خیر ثوابا وخیر عقبا] ای عاقبة (العقب) فتحتینله شول آق سکیره دینورکه آندن کبریش ایشلنور (العاقبة) ولده اطلاق اولنور وهرشیئك صوکنه دینور آخر وانجام معناسنه یقال عاقبة الشیء ای اخره (العاقب) ثاقب وزننده برقومك سید وسرکارلرینه خلف اولان کشیيه دینورکه امور ومصالح ایکنجی درجه‌ده اکا راجع اولور مثلا شیخ البلد ورئیس الاعیان اولانك ایکنجیسیدرکه رتبه‌سی آندن دوندر وسید بولنمدیغی حینده تمشیت مصلحت اکا مراجعت ایدر کتخدا وناثب کبی ومنه حدیث نصاری [نجران جاء السید والعاقب هما من رؤسائهم والعاقب یتلو السید] وعاقب اسلافنه خیر وفضیلت جهتیله خلف اولان آدمه دینورکه آتك کدکنی بوش قومز (العقوب) صبور وزننده بودخی اسلافنه خیر الخلف اولان کسیه دینور (الاعقاب) همزه‌نك کسریله برکسه یرینه خلف اولمق معناسنه‌در یقال اعقبه اعقابا اذا خلفه وطواره بمکده نوبتلشمك معناسنه‌در یقال اعقب زید عمرا اذا رکبا بالنوبة مؤلفك سیاق تعبیرندن وجه مذکوراوزره کرچه خصائصدن اولمق منفهم اولوب لکن عقبه مطلقا نوبت معناسنه اولدیغندن علی الاطلاق متاوبه معناسنه اولمق ملایمدر زیرا برنسنه‌ده احد هما آخری معاقب اولور واعقاب برکسیه عوض وجزا ویرمك معناسنه استعمال اولنور یقال اعقبه ای جازاه وبرکشی وفات ایدوب اولادنی ترك ایلمك معناسنه‌در یقال اعقب الرجل اذا مات وخلف عقبا ای ولدا وعاریت چولمك آلان کسه ایچنده برمقدار طعام بقیه‌سیله صاحبنه رد ایلمك معناسنه‌در یقال اعقب مستعیر القدر اذا ردها وفیها العقبة (العقبة) جرعه وزننده نوبت معناسنه‌در تقول تمت عقبتك ای نوبتك وبدل معناسنه‌در تقول اخذت من اسیری عقبة ای بدلا وکیجه ایله کوندزك هر برینه اطلاق اولنور یکدیکری متعاقب اولدیغیچون وعقبة الطائر پرواز ایدن قوشك هوایه ارتفاعیله انحطاطی بینده اولان مسافه‌یه اطلاق اولنور لکن راغب عقبة الطائر صعوده وانحداره عبارتیله ثبت ایتمکله برمقتضای ماده صعودینه معاقب اولان انحدارندن عبارت اولور وعقبه شول چوربا مقوله‌سی طعام بقیه‌سنه دینورکه عاریت چولمك آلان کسه صاحبنه آنی چولمك ایچره برابرجه رد

وتسليم ايدر وعقبة الجبال حسن وجمالك اثر وهيئتدن عبارتدر بو معناده عينك كسريله‌ده جائزدر يقال ما احسن عقبة جباله اى اثره وهيئته (العقبة) فتحاتله طاغده وبايرده اولان صرپ يوقشه دينور عقوبتدن مأخوذدر جمعى عقاب كلور عينك كسريله يقال صعدنا عقبة اى مرقا صعبا من الجبال (يعقوب) يانك فتحيله انبياى عظامدن ابو يوسف الصديق حضرتلريدركه اسم شريفلرى اسرائيل در برادرلرى اولان عيصو ايله توأم اولوب عيصو نك عقبنه ياپشمش اولديغى حالده تولد ايلمكله يعقوب اطلاق اولنمشدر مؤلف بصائرده اعجمى اولوب و عجمه ومعرفه علتلريله غير منصرف اولديغنى ترجيح وبورادە ثبت ايلديكى قولى امام ليثه عزو ايلمشدر و مترجم ديركه مزهرده بورسمه مشروحدر كه بعض الفاظ عربيه والفاظ عجميه من حيث المادە متوافق واقع اولسه‌لر احدهما آخردن مأخوذدر ديمك خطادر بلكه هر لسانك بعض الفاظى بنه اول لسانك الفاظى جنسندن مأخوذ ومشتق اولور يقال الامة لاتلد الابشر اوالناقة لاتنتج الا بعيرا بوجهتله ادريس عجمى اولمغله عربى اولان درس لفظندن مأخوذدر و يعقوب دخى عجمى اولمغله تركيده ارکك ككلك ديدكلرى قوش معناسنه اولان يعقوبدن مأخوذ در ديو زعم ايدنلرى علماء لغت تكذيب ايلديلر حتى ابو بكر محمد ابن السرى رساله‌سنده اشتقاقده ديدى كه بر لفظ اعجمى معرب لفظ عربيدن مشتق ومأخوذدر ديو ادعا ايلك بعيده قوش بالقدن تولد ايلدى ديو ادعا ايلمكله ممائلدر انتهى ويعقوب ارکك ككلك قوشنه دينور بونده منصرفدر زيرا عربى غيرمغير در و يحيى بن سعيد و عبد الرحمن بن محمد بن على ومحمد بن عبد الرحمن بن محمد بن يعقوب ومحمد بن اسمعيل ابن سيد اليعقوبيون كه محدثلردر جد اعلالرى اولان يعقوبه منسوبلردر (المعاقبة) ميمك ضمى وقافك كسريله شول دوه‌لردركه بركون شور وبركون طتلو اوت اوتلار اوله يقال ابل معاقبة اذا كانت ترعى مرة فى حمض ومرة فى خلة (العواقب) عينك فتحيله شول دوه‌لردركه صوبى ايچوب يتاغنه كلدكدنصكره ينه صويه عودت ايليه‌لر يقال ابل عواقب اذا كانت تشرب الماء ثم تعود الى المعطن ثم الى الماء (المعاقبة) مفاعله وزننده بركسمك عقبجه يعنى اوچكه‌سنى باصه‌رق كلمك معناسنه‌در يقال عاقبه اذا جاء بعقبه (التعقيب) تفعيل وزننده معاقبه معناسنه‌در يقال عقبه تعقيبا بمعنى عاقبه و عرفج نام شجرك يمشى صرارمق معناسنه‌در و عرفج سود لكن نوعندن سادج برى و تركيده بش پرمق تعبير اولنان نباتدر يقال عقب العرفج اذا اصفرت ثمرته و بركسه دوشمن اوزره سفر ايدوب اول سنه ظرفنده تكرار سفر ايلمك معناسنه‌در يقال عقب الرجل اذا غزى على العدو ثم ثنى من سنته ومجد طلبنده برى اوته تردد ايلمك

معناسنه‌در

معناسنه‌در يقال عقب فلان اذا تردد فى طلب المجد شارح ديركه يدمرده اولان نسخه‌لرده كرچه فى طلب المجد عبارتيله مرسومدر لكن صواب اولان تردد فى طلب الامر مجدا عنوانيله اولمقدركه بر خصوصك طلبنده جد و اهتمام ايليه‌رك تردد ايتمك ديمكدر نتهكه امهات سائره‌ده يقال عقب فى الامر اذا تردد فى طلبه مجدا عبارتيله مثبتدر انتهى و تعقيب نمازدن صكره دعا ايچون اوتوروب قالمق معناسنه‌در كه اطلاقات شرعيه‌دندر ومنه الحديث [من عقب صلوة فهو فى الصلوة] وتراويح نمازندصكره نافله قيلمق معناسنه در يقال عقب التراويح اذا صلى بعدها يعنى نافلة قال فى النهاية ومنه حديث انس [انه عليه السلام سئل عن التعقيب فى رمضان اى صلاة النافلة بعد التراويح فامرهم ان يصلوا فى البيوت] وبربرده مكث وآرام ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال عقب فلان فى الصلوة اذا صلى فمكث فى موضعه ينتظر صلاة اخرى وبر سمته التفات ايتمك معناسنه‌در و منه قوله تعالى [ولى مدبرا ولم يعقب] الايه قيل ولم يلتفت (المعقبات) محدثات وزننده‌كه اشبو [له معقبات من بين يديه و من خلفه] الايه كريمه‌سنده واقعدر مراد ملائكة ليل ونهاردر كه برى برنى معاقبلردر و شول معقبات كه اشبو [الدعاء معقبات لايخيب قائلهن] حديثنده واقعدر مراد تسبيحاتدر كه برى برنى معاقبلردر و بونلر حقايق شرعيه‌دندر نهايه ده اوتوز اوچ تسبيحه و اوتوز اوچ تحميده و اوتوز اوچ تكبيره ايله مفسر در كه بعد الصلوة قرأت اولنور مرة بعد آخرى عودت ابتدكلريچون ياخود عقب صلاتده قرأت اولندقلريچون اطلاق اولنمشدر ومعقبات شول ناقه‌لره دينورکه برى برينك عقبنده حوض اوزره طوزرلر ايلرودن بريسى صو ايچوب دوندكده آنك برينه بريسى داخل اولور (العقبى) حسنى وزننده برايش ضمننده ترتب ايدن جزا وياداشه دينور كه اسمدر امر مزبورى معاقب اولديغيچون يقال له العقبى اى جزاء الامر (التعقب) تفعل وزننده‌بركسه‌يى ارتكاب ايلديكى جرم وجنحه ايچون مواخذه ايتمك معناسنه‌در يقال تعقبه اذا اخذه بذنب كان منه وبر خبرده شك وشبهه ايتمكله تكرار كيرو دونوب صورمق معناسنه‌در يقال تعقب عن الخبر اذا شك فيه وعاد للسؤال عنه وبركسه‌نك عارلتوب خجل ومتهوم اولمه‌جنى خصوصنى ياخود خطا وزله‌سنى آردندن جستجو ايتمك معناسنه‌در يقال تعقبه اذا طلب عورته اوعثرته (الاعتقاب) افتعال وزننده تاجر متاعنى بعد انعقاد البيع مشترى يه تسليم ايتيوب بهاسنى تماما قبض ايچون تأخير ايدوب كندى يانده آليقومق معناسنه‌در يقال اعتقب السلعة اذا حبسها عن المشترى حتى يقبض الثمن شارح ديركه بوحالده متاع ضايع اولسه تعديسنه بناء ضامن اولور (العقاب) خراب وزننده طوشنجل قوشنه دينور قره‌قوش

نوعندندر وبر نوعنه یلانجل تعبیر اولنورکه بیلانلری قاپوب هلاك واکل ایدر جمعی اعقب کلور اکلب وزننده وعقبان کلور غلمان وزننده مترجم دیرکه عقاب سید جوارح طیوردر ونسرکه قره قوش دیدکاری آلیجی قوشدر عریف ونقیبلریدر فارسیده طوشنجله آله دینسور ونسر دیدیکنه کرکس دینور ترکیده قاره قوش دیرلر آلیجی قوشدر طغان و شاهین مقوله‌سی جوارحه هجوم ایدوب آلور ولسانمزده کرچه آق بابا دیدکارینه کرکس اطلاق مشهوردر لکن صحیح دکلدر جمیع صیدیه و سائر کتب لغتدن منفهم اولدیغی اوزره آق بابا فارسیده کرکس سبید وعربیده مضرحی دینور کرچه مؤلف مضرحیی صقر ایله تفسیر ایلشدر لکن وجه مذکور اوزره اکثرینك قولی ذکر ایلدیکمز اوزره در وعقاب مؤنث سماعیدر وزن ثانی جمع کثرتیدر وجمع الجمعی عقابین کلور بر شکاری آلدقدنصکره شکار آخری تعاقب ایلسی باعث تسمیه‌در انتهی وعقاب بعض قویی ایچره اولان شول تومسك سیوری طاشه دینورکه دوقنان قوغه‌یی خرق ایدر وبعض طاغك صرتنده وبوکورنده نردبان شکلنده سوه‌لوب طوران یالچین قیایه دینور وشول بادام شکلنده مهره‌یه دینورکه طوارك اياقلرینك برنده ظهور ایدر وکوپه خلقه‌سنك دلکرنده اولان کوچك ایپلکه دینور وحوضه صو آقه‌جق صو یولنه دینور وقویی کنارنده واقع شول طاشه دینورکه اکا باصوب صو چکرلر وعقاب برنجه فرس اسمیدر وسلطان الانبیاء علیه افضل التحایا حضرتلرینك سنجاقلری آدیدر ایری وبیوك اولدیغیچون تسمیه اولندی و یوکسك تپه‌یه و باییره دینور ومطلقا یوکسك اولوب پك طولانی اولمیان یره دینور وبر دیشی کلبك وبر عورتك اسمیدر (ابو عقاب) تابعیندندر (ابن عقاب‌که) اسمی جعفر بن عبداللهدر شاعر مشهوردرعقاب والده‌سی اسمیدر (عقیب) زبیر وزننده اصحابدندر (العقیب) قافك تشدیدیله قبیط وزننده بر قوش آدیدر وبر موضع اسمیدر (المعقب) منبر وزننده خاتونلرك باش اورتوسنه دینور وکوپه‌یه دینسور وطوار سورمکده حاذق وماهر اولان سوربجی‌یه دینور وشول کسیه دینورکه امامدنصکره یعنی پادشاه انقضاسندنصکره خلافته مترشح وآماده اوله وارث سلطنت وولی عهد کبی یقال هو معقب للامام و هو الذی ترشح للخلافة بعد الامام (المعقب) معظم وزننده میکده‌یه کندودن بیوك شانلوکسه کلکله کندوسی احترازندن یاخود حجابندن ناشی طوره‌میوب چیقوب کیده یقال خرج معقبا وهو من یخرج من حانة الخمار اذا دخلها من هو اعظم منه (المعقاب) محراب وزننده شول اوطه‌یه و اوه دینورکه عربلر اکا قوری اوزم مقوله‌سی وضع ایدرلر کیلارلری مثابه ده اولور (الاستعقاب) تعقب معناسنه درکه برکسه‌نك اوتانوب عارلنه‌جق یرنی یاخود

خطا وجنحه‌سنی آردندن جستجو ایتمکدن عبارتدر یقال استعقبه اذا طلب عورته اوعثرته (کفر تعقاب) حفر تلعاب وزننده برموضع آدیدر (یعقوبا) یای تحتیه‌نك فتحیله بغداددده اون فرسخ مسافه ده بر یوك قریه آدیدر شارح دیرکه صواب اولان بای موحده ایله بعقوبا اولمقدر (ثنیة العقاب) وفیة الحساب وزننده دمشق شام ترابنده برصرب بلاك آدیدر (نیق العقاب) نونك کسریله جفه‌ده برموضعدر (تعقاب) تانك کسریله برجل آدیدر (العقبة) ثمره وزننده و عینك کسریله جانزدر خاتونلرك هودج و محفه اورتولرندن برنوع آلاجه و منقش اورتو اسمیدر (العقنباة) عینك و قافك فتحیله (والعنقاة) عینك وبای موحده‌نك فتحیله (والبعنقاة) بانك وعینك فتحیله عقاب یعنی طوشنجل قوشنه لفظندن متصرف صفتلردر کسکین پنجه‌لو دیمکدر یقال عقاب عقنباة وعبنقاة وبعنقاة ای ذات مخالب حداد (المعقب) محسن وزننده شول یلدزه دینورکه برآخر یلدز عقبندن طلوع ایلیه (عقاب) کتان وزننده اسامیدندر عبد الملك بن عقاب محدثیندندر مترجم دیرکه معاقبة عروضیه مهمه‌دن اولمغله مؤلفه استدراك اولنمشدر معلوم اوله که معاقبه فن عروضده برجزؤده یاخود ایکی جزؤده مجتمع اولان ایکی سببك ایکیسیده حذفدن سالم یاخود بریسی و جوبا سالم اولمقدن عبارتدر مثلا مفاعلن جزؤنده واقع عی ولن سببلرینك ایکیسیده حذفدن سالم اولوب مفاعیلن دینور یاخود یاء حرفی حذف اولنوب نون باقی یاخود نون حذف اولنوب یاء باقی قالور اوله کوره مفاعلن ثانی‌یه کوره مفاعیل اولور جزؤینده اولدیغی مثلا بحر رمله فاعلاتن جزؤینك ثانی جزؤ ثانیده اولان فاعلاتن الفنه معاقب اولور واشبو معاقبه طفوز بحرده جاری اولور انتهی (العقرب) جعفر وزننده هوامدن معروف موذی جانور آدیدر فارسیده کردم دینور ترکیسی اولیان اسمادندر و براتراکدن قوبرغی اوری دیو مسموعز اولدی اوری دیمك قالقق ویوقری دیمکدر و عقرب لفظی مذکر ومؤنث اولور شارح دیرکه تأنیثی غالبدروعقرب عربلرك پایوشنده برقایشه دینورکه عقرب هیئتنده اولور وشول دوانه دینورکه برطرفنده طوقه اولوب کندوسیله آلك قوسقونتی ایره بند ایدرلر ترکیده دخی عقرب دیرلر وعقرب فلکده اون ایکی برجدن بر برجك اسمیدر کواکبلری عقرب شکلنده اولمغله آنکله تسمیه اولنمشدر منازل قمردن شوله و قلب وزبانایی مشتملدر وعقرب عتبه بن رحضة الغفاری نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (عقرباء) مد ایله یامه‌ده بر ارضك اسمیدر وعقرباء دیشی عقربه دینورکه عقربك مؤنثی اولور و بو غیر منصرفدر مؤلفك بوراده کالعقربة قولی عقرباء لفظنك تأنیثه تمثیلدر عدم انصرافنه تمثیل دکلدر پس مؤنثنده عقربه دخی دنیلکله مصغرنده قیاس اوزره عقیر به دینور نته‌که

شهاب دره شرحنده بودقیقه‌یی تلمیح ایلمشدر (العقربة) هایله کذلك عقرب مؤنثیدر (العقربان) عنفوان وزننده وبانك تشدیدیله جائزدر دخال الاذن اسمیدرکه قولغه چغان تعبیر اتدکاری بوجك اوله‌جقدر اوزونجه صارمترق و اياقلری چوق برموذی بوجکدر وعقربان عقربه علی قول ارککنه دینور مصباحك بیانینه کوره عقرب ذکر وانثایه اطلاق اولنور تأکید تذکیر مراد اولورسه عقربان دینور ازهری دیدیکه عقرب ذکر وانثایه اطلاق اولنور وآنده تأنیث غالبدر وارککنه عقربان وبعضا مؤنثنده عقربه دینور (المعقربة) اسم فاعل بنیه‌سیله (والمعقرة) مسخره وزننده عقربی چوق اولان یره دینور یقال ارض معقربة و معقرة ای کثیرة العقرب معقره لفظنده عقرب کلمه‌سی کویا که ثلاثی‌یه رد اولنوب آندن اسم مکان صیغه‌سی بنا اولنمشدر (المعقرب) اسم مفعول بنیه‌سیله اکلمش خمیده دیمکدر تشبیه اوزره یقال صدغ معقرب ای معوج معطوف وکوده‌سی صیق ودیرنکلی شدید البنیه انسان و حیوانه دینور وشوکت و شهامت ومناعت صاحبی آدمه دینورکه زیر حمایه‌سنده اولنلری دائما حمایت ومظلوم ویکسانه مدد ونصرت ایلیه یقال رجل معقرب‌ای نصور منیع (العقربانه) عینك ورانك‌ضمیله نصرت وشهامت ومناعت معناسنه‌در یقال هو ذو عقربانة ای نصور منیع (العقارب) عقربك جمعیدر و تمایم معناسنه استعمال اولنور موجب رنج و آزار اولدیغیچون و تمایم نمیه‌لك جمعیدر که قوغ تعبیر اولنور تمام قوغجی وسحن چین دیمکدر ومنه المثل * انه لتدب عقاربه * ای یقترض اعراض الناس یعنی قوغجیلقله ناسك عرض وناموسنی هتك وشکست ایدر وعقارب شدائد ومحن معناسنه استعمال اولنور وعقارب الشتاء قیش ایامنك شدت برودتندن عبارتدر (العقربة) ها ایله یك اهل خدمت وعاقله ویشکار اولان جاریه‌یه اطلاق اولنور یقال امة عقربة ای خدوم عاقلة وکلپتان شکلنده شول دموه دینورکه آت اکرینه یکوررلر ترکیده عقرب تعبیر اولنور (العکب) فتحتینله دوداق وچکه کیکی قالین وبومری اولمق معناسنه‌در یقال عکب الرجل عکبا من الباب الرابع اذا غلظ شفته و لحیاه و آیاق پرمقلری سیرك اولمیوب بری برینه بتشك کبی یك یقین اولمق معناسنه‌در یقال عکب الرجل اذا تدانت اصابع رجله (العکباء) حمراء وزننده بومری کوده‌لو تصلق وبی‌اندام عورته دینور یقال امرأة عکباء ای الجافیة الخلق (العکوب) غروب وزننده مزدحم اولمق معناسنه در یقال للابل عکوب ای ازدحام و طورمق و قوف معناسنه‌در یقال عکب الرجل عکوبا من الباب الاول اذا وقف و تنجره قینامق معناسنه‌در یقال عکبت القدر اذا غلت وعاکب لفظنده جمع اولو که واقف ومزدحم معناسنه‌در (العکوب) صبور وزننده طوزه دینور غبار معناسنه(العکب)

عينك فتحى وكافك سكونيله بو دخى توزه دينور وجست ونشاطمند وخفيف الروح كسيه دينور وشر وشور ومضرت جهتدن اولان شدته دينور (العكاب) غراب وزننده بو دخى توزه دينور غبار معناسنه وتتونه دينور دخان معناسنه (العاكوب) حالوب وزننده (والعكوب) تنور وزننده بونلرده توزه وغباره دينور (العاكب) جمع كثير معناسنه‌در كه ازدحامى مشتملدر (العكب) همجف وزننده يومرى كوده‌لو طوپاج بودوره دينور وانس وجن طائفه‌سندن ماردو باغى ومتعند شخصه دينور وشول كسيه دينور كه والده‌سنك زوجى اوله كرك پدرى تطليق ايلسون وكرك وفاتندنصكره وارسون وعكب امراى عربدن نعمان بن منذرك زند انبانى اسميدر (التعكيب) تفعيل وزننده توتمك معناسنه‌در يقال عكبت النار تعكيبا اذا دخنت (التعكب) تفعل وزننده بر كسيه تتون كبى غم وغصه استيلا ايلك معناسنه‌در يقال تعكبته الهموم اذا ركبته (الاعتكاب) افتعال وزننده توز توزتمق معناسنه‌در يقال اعتكب الرجل اذا اثار الغبار وتوز كندوسى توزمق معناسنه اولمغله متعدى ولازم اولور يقال اعتكب الغبار اذا ثار (عكابه) دجانه وزننده ابن صعب در كه بنو بكر قبيله‌سندن بر جماعتك پدريدر (العلب) قلب وزننده بر نسنه بر پرده اثر ونشان ايلك معناسنه‌در حيوانك وجودنده شريت وقولان وبالدم مقوله‌سنك يرايلسى كبى وكرتمك وجزمق معناسنه‌در يقال علب الشئ علبا من الباب الاول والثانى اذا اثر فيه ويقال علبه اذا جزه وعلب غليظ وخشن يره دينور بو معناده عينك كسريله‌ده جائزدر وعلب قلج وبجاق مقوله‌سنك قبضه‌سنه دوه‌نك بيونى سكيرنى صارمق معناسنه‌در يقال علب السيف ونحوه اذا حزم مقبضه بعلباء البعير وعلب پك وصلب نسنه‌يه دينور طاش كبى (التعليب) تفعيل وزننده بو دخى بر پرده اثر ونشان ايلك معناسنه‌در وجزمق وكرتمك معناسنه‌در وقلج وبجاق قبضه‌سنه دوه‌نك بيونى سكيرنى صارمق معناسنه‌در (العلب) كتف وزننده پك نسنه‌يه دينور شئ صلب معناسنه وصغن نوعندن وعل ديدكارى حيوانك ايرى ويومرى اولانه دينور صغن بر قاج كونه اولور وعل ديدكارى تركيده جوپر تعبير اولنور جثه‌سى كيكدن اكبر وتوپى شتاده سياهه مائل وصيفده قزل اولور وقويرغى اولمز وعلب ايرى كره دينور بونده عينك ضميله‌ده لغتدر (العلب) عينك كسريله شول كسيه دينور كه زياده‌سيله ناكس وبى خير اولمغله آندن قطعا بر نسنه طمع وامید اولميه يقال رجل علب اذا كان لا يطمع فيما عنده وشول بى خير ومنفعت غليظ يره دينور كه دائم‌الدهر يغمور ياغسه آنده اصلا نبات اثرى اولميه بو معناده عينك فتحيله‌ده جائزدر وسدر اغاجى بتديكى يره دينور وسدر سينك كسريله عربستان كرامى ديدكارى شجردر جمعى

علوب کلور (العلب) فتحتینله برنسنه پك وصلب اولمق معناسنه در یقال علب الشیء وعلب علبا من الباب الرابع والاول اذا صلب وشدید وسردو درشت اولمق معناسنه در یقال علب الشیء اذا جسی واشتدوات چوق طورمقله رطوبتی چکیلوب قدید اولدقدنصکره قوتمق معناسنه در یقال علب اللحم اذا تغیرت رایحته بعد اشتداده وعلب فتحتینله بر مرض اسمیدر که دوه‌نك بیونی سکیرینك ایکی طرفنده حادث اولور وقلبجك اغزی رخنه‌لنوب کدکلمك معناسنه در یقال علب السیف علبا من الباب الرابع اذا ثلم حده (الاستعلاب) ات چوق طورمقله پکشوب رایحه‌سی متغیر اولمق معناسنه در یقال استعلب اللحم اذا تغیرت رایحته بعد اشتداده ومواشی اوتلغی استغلاظ ایتکله یکمیوب اوتلامقدن استنکاف ایتك معناسنه در یقال استعلبت الماشیة البقل اذا اجتنه و استغلظته (العلابی) عینك فتحی و بانك تشدیدیله قلایه دینور رصاص کبی وعلباء لفظندن جمع اولور وعلباء عینك کسری والفك مدیله دوه‌نك بیوننده اولان سکیره دینور مؤلف علباء کلمه‌سنی کاه بعیره اضافتله تخصیص وکاه علی الاطلاق ذکر ایتکله تشویش ایتمشدر امهات سازه‌ده مطلقا انسان وحیوانك بیونلرنده اولان صاری سکیر ایله مفسردرکه ایکی دانه اولور شارح دیرکه رصاص معناسنه اولان علابی صیغهٔ جمع اوزره وارد اولان مفرداتدن اولمسنی یاخود مفردی مسموع اولمیان جموعدن اولمسنی اقتضا ایدر وعلباء جمعی اولان علابی لفظنك یای ثانیه‌سی مفردینك آخرنده اولان همزهٔ ممدوده‌دن مبدله در تثنیه‌سنده علباء ان وعلباوان دخی دینور انتهی وعلباء برجل آدیدر (العلبیة) سلقیه وزننده بیون سکیرنی دلمك علی قول کسمك معناسنه در یقال علبی عبده علبیة اذا ثقب علباه اوقطعها وبیرلکدن بیونك سکیرلری میدانه چقوب آشکار اولمق معناسنه در یقال علبی الرجل اذا ظهرت علابیه کبرا (العلبة) جرعه وزننده اوزون خرما اغاجنه دینور وسود صاغمق بیوك چناغه دینور که دوه دریسندن یاخود تختەدن اولور ترکیده کولك تعبیر اولنور قوطویه دخی علبه اطلاق اولنور جمعی علاب کلور عینك کسریله و علب کلور صرد وزننده وعلبه اسامیٔ رجالدندر علبة بن زید ومحمد بن علبه اصحابیدندر (العلبة) عینك کسریله ایری اغاج بدنلرنده اولان شول عقده‌یه دینور که اوبجه وکنوك تعبیر اولنور آندن مقطره یعنی طومرق اتخاذ اولنور که محبوس اياغنه چکوریلور (الاعلنباء) اسلنقاء وزننده شر وقتاله یاپنوب حاضرلنمق معناسنه در یقال اعلنبی الدیك اوالکلب اعلنباء اذا تهیأ للشر و القتال وبرکسه اوزره شیشوب قباروب کردن درازلق ایتمك معناسنه در که خروسلنمق تعبیر اولنور نته که برکسه ایله مخاصمه ومنازعه‌یه مباشرت هنکامنده ایدرلر یقال اعلنبی الرجل اذا اشرف واشخص

نفسه كما يفعل عند الخصومة و منه اعلنبي الديك واقعا خروس جنكه مبادرت ايلدكده تويلرنى قباردوب بوينى اوزاتديغى كبى (عليب) عينك ضمى و لامك سكونى وياى تحتيه‌نك فتحيله (وعليب) عينك كسريله حذيم وزننده يمن طريقنده بردره آديدر كلام عربده فعيل وزننده كه فانك ضمى وياتك فتحيله‌در بوندن غيرى كلام يوقدر (العلبب) باى موحده ايله قنفذ وزننده برموضع آديدر (العلبوبة) جرثومه وزننده برقوم وجماعتك كزيده وخيار وذيشانلرينه دينور يقال هؤلاء علبوبة القوم اى خيارهم (المعلوب) معلوم وزننده حارث بن ظالمك قلجى اسميدر ومعلوب ايشلك يوله دينور يقال طريق معلوب اى لاحب (العلاب) كتاب وزننده برنوع داغ و تغادركه دومنك بيونلك اوزونلغنه باصيلور علباء ديدكلرى سكير اوزره اولور (المعلبة) معظمه وزننده (والمعلبة) محسنه وزننده شول ناقه‌يه دينوركه كردننه علاب ديدكلرى ذكر اولنان تمغا باصلمش اوله يقال ناقة معلبة ومعلبة اذا كانت وسمت بالعلاب (علبية) هبريه وزننده دأث نام محلده بركوچك صويك آديدر (علب الكرمه) شبه الغرفه وزننده يمامه ولايتنك بصره طرفندن نهايت حد و سنورى اولان برك اسميدر (العلهب) جعفر وزننده بوينوزلرى اوزون تكه‌يه ويبان اوكوزينه دينور واوزون كشى‌يه دينور مؤنثى علهبه‌در هايله (العنب) عينك كسرى ونونك فتحيله ياش اوزمه دينور فارسيده انكور ديرلر مفردى عنبه‌در هايله جوهرى صحاحده ديمشدركه مفرداتده بناى مزبور نادردر زيرا بناى مرقوم غالبا جمع صيغه‌سيدر قرد وقرده و فيل وفيله كبى لكن ندرت وقلت وجهيله مفرد ايچون دخى كلور عنبه وتوله وحبره وطيبه وخيره كبى بونلردن ماعدا بو صيغه اوزره كلديكى معلوم دكلدر وجه مذكور اوزره جوهرينك ذكر اولنان صيغه‌لردن ماعدابى نفى ايتلسى قصورندن و لغت عربه قلت اطلاعندن ناشيدر بوخصه بناء مزبوردن اشبو آتية الذكر كلمات دخى وارد اولمشدركه بونلردر الزمخه زاى وخاى معجمتين ايله والمنه نونيله والثومة ثاى مثلثه ايله والحداة حاى مهمله ايله والطحنة ظاى معجمه ايله والذبحة ذال معجمه وحاى مهمله ايله وطيرة طاى مهمله ايله و الهنه نونيله وغير ذلك شارح دير كه جوهرينك سلب على كندى شرطنه موافق اولەرق الفاظ صحيحه‌يه متعلقدر بوخصه مؤلفك ذكر ايلديكى كلمه‌لرك اكثرنى ماده‌لرنده كنديسى دخى ايراد ايلمشدر انتهى وعنب شرابه اطلاق اولنور خمر معناسنه مايؤل اليه اعتباريله يقال سقاه عنبا اى خمرا وعنب سلفده برسودلو كنج ناقه‌نك اسميدركه آندن ناشى قريش ايله بنى عامر ميانندە بروقعه اولمشدر (يوم العنب) بين العرب مشهوردر (حصن عنب) فلسطين قضاسنده برقلعه‌در (العنباء) عينك كسرى ونونك فتحيله

بودخی یاش اوزمه دینور عنب کله‌سنده لغتدر (التعنیب) تفعیل وزننده آصمه و تکاك اوزم و یرمك معناسنه‌در یقال عنب الکرم تعنیبا اذا صار ذا عنب (العنبة) هایله عنبك مفردیدرکه ذکر اولندی وبرنوع سیوجله اسمیدرکه بدن اه نسانه‌چقار کوزده واطرافنده چقر اوزم دانه‌سی شکلنده اولور وعنبه اعلام اشخاصدندر (عنبة الاکبر) عراقده اشرافدن بر قبیله جدیدر (بنزابی عنبه) مدینه‌ده برقویی اسمیدر (العناب) رمان وزننده بواسمله معروف میوه‌در و اراك یعنی مسواك اغاجنك یمشنه دینور که بطم قدر وکالیله اولدقده سیاه وبر مقدار حلاوتلو اولور ادویه‌دندر (العناب) غراب وزننده بورنی بیوك اولان کسیه دینور یقال رجل عناب ای کبیر الانف ومکه یولنده برطاغك وبردرمنك اسمیدر وعناب غفل یعنی بعض خاتونلرك فرجنده دیدلك کبی حادث اولان شیشه دینور علی قول بظر یعنی فرجك وسطنده اولان لحم زائده دینورکه یلاق تعبیر اولنور وعناب مالك بن نویره‌نك فرسی آدیدر وعناب کوچك قاره طاغه دینور واوزون دکرمی طاغه دینکله اضدادن اولور (الاعنب) اقرب وزننده برونی بیوك کسیه دینور (عنبب) جندب وزننده یمنده برموضع یاخود بردره آدیدر وعنبب السیل اضافتله سیل صوینك اوکنه و مقدمنه دینور (العنبان) فتحاتله جست ونشیط وچالاك آهویه دینور ودبرنشی ثقیل اولان آهویه دینکله ضد اولورعلی قول یاشلو قوجه آهویه دینور شارح دیرکه عنبان کله‌سی صفتدر و مقرردر که وزن مزبور اوزره صفات بنا اولمز انجق وزن مرقوم مصدره مخصوصدر پس لفظ مزبور شواذدن اولور مترجم دیرکه مبالغة وصف بالمصدر اولمق محتملدر انتهی (العنابة) ثمامه وزننده مکه ایله مدینه بینده برموضعدر وبر صو آدیدر (المعنب) معظم وزننده قالین وغلیظ اولان شیئه دینور یقال شیء معنب ای غلیظ واوزون کشیه دینور (العناب) شداد وزننده اوزم صتان کسیه دینور وعناب حریث النبهانی نام کسه‌نك پدری اسمیدر جوهرینك عناب بن ابی حارثه تعبیری غلطدر زیرا اول ثای فوقیه ایله عتاب‌در شارح دیرکه جوهری آنده ارباب لغتدن چوق ذواته موافقت ایتمشدر (المعذب) اسم فاعل بنیه‌سیله بغایت طارغین وخشمناك آدمه دینور یقال رجل معذب ای غضبان (العندلیب) زنجبیل وزننده بلبل قوشنه دینورکه هزاردستی دیرلر کوناکون نغمات والحان صاحبیدر جمعی عنادل کلورباعی‌یه رد اولندقدنصکره جمع بنا قلنمشدروهزار لفظی فارسیدر هزار دستان اولدیغندن اطلاق اولنمشدر (العنزب) زای معجمه ایله قنفذ وزننده سماق دیدکلری اکشی دانه‌یه دینور وبوذکر اولنان عبرب وعنزب مصحفی دکلدر لغت مخصوصه‌در (العنکبوت) عنزروت وزننده اورمجکه دینورکه معروف بوجکدر غالبا مؤنث

استعمال اولنور شارح دیرکه مؤلفه کوره وزنی فعلوت‌در فنعلوت دکلدر وغریبه‌درکه اورمجك سکز ایاغی والتی کوزی اولور افلاطوندن منقولدرکه سینك قسمی پك حریص اولور واورمجك پك قانع اولور بحکمته تعالی پك حریص اولان مخلوق پك قانعه بلا کلفة رزق مسوق اولمشدر (العنکباة) عینك وکافك فتحیله (والعنکباة) عینك فتحی ونونك سکونیله (والعنکبوه) هایله (والعنکباء) عینك ونونك سکونی و الفك مدیله عنکبوتك مؤنثیدر ومذکرنده عنکب و مؤنثنده عنکبه دخی دینور جمعی عنکبوتات وعناکب کلور (العکاب) عینك کسریله (والعکب) ضمتینله (والاعکب) اکلب وزننده آندن اسم جعلدر (العیهب) حیدر وزننده قاتلدن انتقام طلبنه قدرتی اولمیان عاجز وضعیف کسیه دینور یقال رجل عیهب ای ضعیف عن طلب وتره وثقیل وناساز وناتراش کسیه دینور یقال هو عیهب ای ثقیل وخم وبوکی چوق اولان کلیه دینور (العهی) جرشی وزننده و الفك مدیله جائزدر یکنتلك و جوانلق حالتنك اول هنکامنه دینور یقال فعله فی عهی شبابه وعهیائه ای اوله و ملك وسلطنت وایالتك زمانیه دینور یقال امتد عهی ملکه ای زمنه (العوهبه) دحرجه وزننده تضلیل ایتمك معناسنه‌در یقال عوهبه عوهبة اذا ضلله (العیهاب) عینك کسریله ناسی دائما تضلیل ایدن کسیه دینور (العهب) عیب وزننده بیلمامك جهالت معناسنه‌در یقال عهب الشیء عهبا من الباب الرابع اذا جهله (العیب) غیب وزننده (والعاب) نقیصه و وصمه معناسنه‌درکه معلومدر (المعاب والمعابة والمعیب) میملرك فتحیله عیب معناسنه‌در مؤلفك ترتیبی اوزره ذکر اولنان الفاظ خمسه اسملردر یقال به عیب وعاب ومعاب ومعابة ومعیب ای وصمة وعیب کلمسی مصدر اولور وفعلی متعدی اولورپرنسنه‌یی عیبلك وعیبلو قیلق معناسنه یقال عابه ای جعله ذاعیب ولازم اولور عیبلو اولق معناسنه یقال عاب المتاع اذا صارذا عیب (المعیب) میمك فتحیله اسمدر نه‌که ذکر اولندی واسم مفعول اولور مکیل کی عیبلو دیمك اولور (المعیوب) اصلی اوزره بودخی عیبلو دیمکدر مؤلف تعیب مادەسندن سکوت ایلشدرکه تفعیلدندر پرنسنه‌یی عیبه نسبت ایتمك معناسنه‌در که عیبلك تعییر اولنور (العیبة) عینك ضمیله همزه وزننده (والعیاب) شداد وزننده (والعیابة) علامه وزننده دائما ناسی عیبلیوب یعنی هرکسه پرعیب عزو واسناد ایدن کسیه دینور یقال رجل عیبة وعیاب وعیابة ای کثیر العیب للناس (العیبة) تمره وزننده شول کوچك زنبیله دینورکه میشیندن وکوندن ایدرلر وجامدانه دینورکه ایچنه اثواب وضع ایدرلر ترکیده هکبه تعبیر اولنور ظاهرا آندن محرفدر وعیبة الرجل کشینك محل اسراری اولان همرازه اطلاق اولنور ومنه الحدیث [الانصار کرشی و عیبتی]

يعنى انصار يتم خاصة جماعتم ومحل اسرارمدر عيبه‌نك جمعى عيب كلور عنب وزنده وعياب كلور ثياب وزننده وعيبات كلور عينك كسرى و يانك فتحيله وعياب صدور وقلوبه اطلاق اولنور پس مفردى اولان عيبه صدر ودرونه اطلاق اولنور ضمائر خفيه و اسرار خبيه‌يى محتوى اولديغيچون وبو كنايتدندر و عياب مفرد اولەرق حلاج طوقغنه دينور مندف معناسنه (العايب) عيبدن اسم فاعلدر وپك قوى وغليظ اولان سوده دينور و يقال عاب السقاء عيبا اذا خثرما فيه من اللبن (اعيب) جندب وزننده يمنده برموضع آديدر وزنى فعيل‌در ياخود افعل‌در شارح ديركه مؤلف علب ماده‌سنده عليب كلمه‌سندن غيرى وزن مزبورده بركله يوقدر ديو نفى ايلمشدى پس اشبو اعيب كلمه‌سى دخى فعيل اولسه تناقض اولوب وهمزه بابنده ذكر ايتمك لازم ايدى

﴿ فصل الغين المعجمه ﴾ (الغب) غينك كسرى وبانك تشديديله برنسنه‌نك عاقبة وانجامنه دينور يقال غب الامر اى عاقبته وغب مصدر اولور دوه كون آشورى صويه كلمك معناسنه يقال غبت الابل غبا من الباب الثانى اذا وردت يوما وظمئت يوما وهفته‌ده بركره احباب زيارتنه كلمك معناسنه‌در شارح ديركه بو معنا حقايق شرعيه‌دندر لكن كون آشورى زيارت معناسنه مستعملدر وبه فسر الحديث [زرغبا تزدد حبا] مؤلف بوراده زيغ ايلمشدر لكن نهايه‌ده قول مؤلف قول حسن بصرى اولديغى مثبتدر يقال غب الرجل اذا جاء زايرا بعد ايام وقال الحسن فى كل اسبوع كرچه معناى مزبوردن مأخوذدر لكن توسعه اولنمشدر انتهى وغب كون آشورى استمه طوتمق معناسنه‌در حماى غب بوندندر يقال غبت عليه الحمى غبا اذا اخذته يوما وتركته يوما (المغبة) ميمك وغينك فتحيله بودخى برنسنه‌نك عاقبت وانجامنه دينوريقال ان لهذا الامر لمغبة طيبة اى عاقبة (الغب) غينك فتحيله (والغبوب) قعود وزننده بودخى طوار صوبى كون آشورى ايحمك معناسنه‌در يقال غب الماشية غبا وغبو من الباب الثانى اذا شربت يوما و تركت يوما و احباب زيارتنه كون آشورى كلمك معناسنه‌در يقال غب الزائر عن القوم اذا جاءهم يوما و ترك يوما وات چوق طورمقله بوزولوب قوقق معناسنه‌در يقال غب اللحم اذا انتن وبريده كيجه‌لمك معناسنه‌در يقال غب فلان عندنا اذا بات ومنه المثل ★ رويد الشعر يغب ★ بالنصب يعنى نظم ايلديكك اشعارده تمهل و تأنى ايله بردن عجله ايدوب آشكاره ايله تا كه اوزرندن زمان مرور ايدوب سندخى كركى كبى تهذيب وتنقيح ايليه سن برماده‌ده استعمال تأنى وترك عجله ايلمك معرضنده ضرب اولنور (الاغباب) همزه‌نك كسريله اسمه كون آشورى طوتمق معناسنه‌در يقال اغبته الحمى واغبت عليه اذا اخذته يوما وتركته يوما وزيارته كون آشورى كلمك معناسنه‌در

يقال

يقال اغب الزائر القوم اذا جاءهم يوما وترك يوما بومعنادندر كه فلان آدمك بزه عطيه واحسانى بركون كلور بركون كلز دكلدر بلكه هركون كلور ديمجك يرده فلان لايغبنا عطاؤه ديرلر واغباب ات طورمغله بوزولوب قوشق معناسنه در يقال اغب اللحم اذا انتن وبربرده كيجه‌لمك معناسنه در يقال اغب عندنا فلان اذا بات (الغابة) تشديد بايله (والغواب) غينك فتحيله كه جعيدر كون آشورى صو ايچن طوارلره دينور يقال ابل غابة وغواب اذا شربت يوما وتركت يوما (الغب) غينك ضميله دكرك شول طاشقين طالغه‌سنه وطلاز ينه دينور كه قاره‌دن وافرجه ايراق يره‌دك مد ايليه ودره ايچى كبى درين وچقور يره دينور جمعى اغباب كلور وغبب كلور ضمله (التغبيب) تفعيل وزننده مبالغه‌يى ترك ايتمك يعنى بر خصوصده مبالغه وافراط ايتيوب همان اولدقجه طوتمق معناسنه در يقال غبب فى الحاجة اذا لم يبالغ فيهاوقورد قيونك بوغازندن قاوره‌يوب قاپمق معناسنه در يقال غبب الذئب اذا اخذ بحلق الشاة ودفع ايتمك معناسنه در يقال غبب عن القوم اذا دفع عنهم (المغب) مكب وزننده ارسلانه دينور (الغبغب) كبكب وزننده جاهليتده بر صنم آديدر وآلت چكدنك آلتنده اولان صارقق اته دينورکه سموز كسه‌لر ده صقاق تعبير اولنور ومناده بركوچك طاغك آديدر (الغبب) فتحتينله غبغب ايله معنای ثانيده مرادفدر (ابو غباب) سحاب وزننده جران العود نام شاعرك كنيه‌سيدر (غباب) غراب وزننده ثعلبة بن الحارث لقبيدر (غبيب) زبير وزننده مدينده برموضع آديدر ويامه‌ده برناحيه اسميدر (الغبة) قبه وزننده كفايت ايليه‌جك ديرلكه دينور بلغة عيش معناسنه والف ولامسز غبه بنو يشكر قبيله‌سنه مخصوص برطوشنجل قوشنك يوريسى اسميدر (الغبيبة) حبيبه وزننده شول سوده دينورکه صباحدن صاغيلوب بعده اخشام دخى اوزرينه سود صاغيلوب يايقده يايلش اوله (المغبة) معظمه وزننده شول قيونه دينورکه بركون صاغيلوب ترك اولنه (الاغباب) احباب وزننده بعيد اولان صولره دينور يقال مياه اغباب اى بعيدة (الغبة) ثالث فتحى وغينك كسريله يلان شهادتنه دينور شهادت زور معناسنه قال الشارح وفى النهاية فى حديث الزهرى [لايقبل شهادة ذى غبة] وهى تفعلة من غبب الذئب فى الغنم اومن غبب مبالغة فى غب الشئ اذا فسد پس غبه تفعيل يابندن مصدر اولور يلان يره شهادت ايتمك معناسنه بعده اسم اوله‌رق دخى استعمال اولندى (الغدبة) جرعه وزننده شول قتى اتجكره دينورکه انسانك لهازمنده يعنى قولق آلتنده چكدنك نهايت بولديغى يرده اولان سيورى كيكده اولور (الغدب) عنل وزننده شول تومندكسيه دينورکه يومرى وقالين كوده‌لو وبالق اتلرى چوق اوله (غدباء) صحراء وزننده برموضع آديدر (الغدبة) غينك فتحيله غدب

ماده‌سنده مرسومدر (الغرب) حرب وزننده مغرب معناسنه‌در که کونش باتدیغی جهتدر وشرق مقابلیدر اصل شرق شمسك اسمی اولمغله ذکر الحال وارادة المحل علاقه‌سیله اسم مکان تسمیه اولنمشدر مقابلی دخی اکا مبنیدر فی الاصل مصدرلردر یقال هو من اهل الغرب ای المغرب و یقال هی غربیة ای مغربیة وغرب کتمك ذهاب معناسنه‌در یقال غرب القوم غربا اذا ذهبوا و آلارغه اولمق معناسنه در یقال غرب فلان عنا اذا تنحی و هر شیئك اولنه اطلاق اولنور معنای آتیدن مأخوذدرکه عادتا حدتلو اولور یقال غرب الشباب ای اوله وحده و برنسنه‌نك کسکین وسیوری طرفنه دینور قلجك اغزی وتمره‌نك یلمانی کبی مصدر بمعنی فاعلدر ضریبه‌ده غارب اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر و کسکینلك حدت معناسنه‌در یقال کف من غربك ای من حدتك ویقال فی لسانه غرب ای حدة وغرب طرب ونشاط معناسنه‌در یقال به غرب ای نشاط وپك ایراق یره دور ودراز کتمك برخصوصده پك اوزامق معناسنه‌در تمادی کبی یقال غرب فی سفره غربا اذا تمادی و صو طلومنه دینور راویه معناسنه و بیوك قوغه‌یه دینور و کوزده اولان شول طمره دینورکه بعض علت وعارضه سببیله دائما صولنوب یاش اقار اولور ناسور کبی اول کوزه شیرلغانلو تعبیر اولنور وغرب کوز یاشنه دینور و کوز یاشی آقه‌جق یره دینور مجرای دمع معناسنه علی قول یاشك کوزدن قینایوب دوکلسنه دینور وقینایوب طشان شرابه و کوز یاشنه دینور و برنوع سیولجه اسمیدر که انسانك کوزنده حادث اولور وبرورم اسمیدرکه کوزك پیکارنده ظهور ایدر معلوم اوله‌که کتب طبیه‌ده غرب لفظی یالکز برعلت ایله مبین‌درکه اکثریا کوزك پیکارنده تحدث ایدر برچباندر آنده ماده مجتمع اولدقده یاخارجدن دشیلوب اقار یاخود داخلدن دشیلوب بروندن اقار وآقوب برشیٔ قالمدقجه ینه عودت ایدر وکاهجه بوعلت بیویوب اوزانور حتی پردهٔ چشمی خرق ایدر بوعلتك کوزده حالی مقعدده ناسورك حالی کبیدر عربلر بوکه فرغ و ملائن اطلاق ایدرلر دائما طلوب بوشالدیغیچون انتهی وغرب آغزده توکرك چوغالمق معناسنه‌در وتوکروکك رطوبت وبللنه‌دینور وآغزده توکرك اکلنه‌جك یره دینور وحجازده برایری وتیکنلی شجرك اسمیدر اندن قطران اتخاذ ایدرلر بعضلر [لایزال اهل الغرب ظاهرین علی الحق] حدیثنده غربدن مراد شجر مزبوردرکه اهل حجاز دیمکدر دیدیلر شارح دیرکه بعضلرعندنده مراد اهل شامدرکه غرب حجازده واقعدر و عند البعض اهل حدت و شوکت دیمکدرکه مراد ارباب جهاد وغزادر وعلی قول اهل دلو دیمکدرکه مراد عرب طائفه‌سیدر انتهی وغرب مشترك اولان قوییدن و صواددن حصه‌یه عائد اولان سقی کوننه دینور ویوکرك وصولقلو سکردن آته دینور و کوزك قویرغنه دینور

وکوزك

وكوزك پيكارينه‌ده دينور و آريلق نوى معناسنه‌در وايراقلق بعد معناسنه‌در وشول اوقه دينورکه آثانى معلوم اولميه بونده فتحتينله‌ده جائزدر يقال اصابه سهم غرب بالاضافة وسهم غرب على النعت اى لايدرى رامیه (الغراب) غينك ضميله هر شيئك كسكين يرينه دينور قلجك اغزى كبى مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وغراب قرغه قوشنه دينور جمعى اغرب كلور واغربه كلور هايله وغربان كلور غينك كسريله وغرب كلور غينك ضميله وجمع الجمعى غرابين كلور وغراب غنى قبيله‌سنه مخصوص برفرسك اسميدر وغراب الفاس بالتەنك اغزنه دينور وكوكدن ياغان طلويه‌وقاره دينور ومحدثيندن احمد بن محمد الاصفهانى لقبيدر وبر طاغك اسميدر و دمشقده برموضع ومدينه ترابنده بريوكسك طاغك آديدر وباشك اكسه كمكنك هر طرفنه غراب دينور وغراب البرير مسواك اغاجى يمشنك سالقمنه دينور وغراب الابل كه تثنيه بنيه‌سيله غرابان دينور دوەنك ايكى اوجه كمكلرينك اشاغى اوجلريدر كه اويلغك يوقرى جانبنه طوغرى كلشلردر كسكين اولديغيچون اطلاق اولنمشدر ياخود فراشه ديدكلرى يوفقه كمكلك اشاغى طرفنده اولان ايكى يوفقه‌جه كمكدن عبارتدر كه ايكى اويلغك قاوشديغى يرده اولورکه ايكى طرفلو سيوريجه كمكلردن عبارتدر (رجل الغراب) برنوع صارقيدركه دوەنك همسنى صارارلركه ياوريسى امكه قادر اولهمز بومعنادندر كه عربلر بركسيه معاش يا سائر بر ماده ضمنده پك شدت ومضايقه ومحنت عارض اولسه صر عليه رجل الغراب ديرلر ورجل الغراب برجنس نبات آديدر كه لسان بربريده آطريلال ديرلر ساق وقطعه‌سى وكوكى دره اوتنه شبيه اولور تركيده قوزغون اياغى وهلال اوتى تعبير اولنور لكن بونك چچكى بياض اولوب ومقدونس نخمنه شبيه نخملرى طوتار برص علتنه مبتلا اولنلر بو نخمدن كل يوم بردرهم سحق وغسل ايله خلط ايلدكدنصكره تناول ايدوب وشمسك قرشوسنده اوتروب برص اولان موضعلرى آفتابه كشف ايدەلر وبعضا اكا ربع درهم عاقر قرحا دخى اضافه ايدرلر و اوخالده صو ايچميوب درليلر همان اول كون نهايتى اوچنجى كونەدك برص اولان موضعلر قبارووب صارى صولردفع ايلدكدنصكره بالكليه‌مندفع اولور (الغربة) غينك فتحى ورانك سكونيله ايراقلق بعدونوى معناسنه‌در (الغرب والغربة) غينلرك ضميله‌وطندن دور اولمق معناسنه‌در يقال غرب الرجل غربا وغربة من الباب الاول اذا نزح عن وطنه (الاغتراب) افتعال وزننده وطندن چكيلوب دور اولمق معناسنه در يقال اغترب الرجل اذا نزح عن الوطن و اقربادن غيرى يى تزوج ايلمك معناسنه‌در يقال اغترب الرجل اذا تزوج فى غير الاقارب (التغرب) تفعل وزننده برنسنه‌دن جدا اولوب بعيد اولمق معناسنه‌در يقال تغرب عنه اذا بعد ووطندن چكيلوب دور اولمق

معناسنه در یقال تغرب الرجل اذا نزح عن الوطن ومغرب طرفندن کلمك معناسنه در یقال تغرب الرجل اذا اتی من قبل المغرب (الغرب) فتحتینله بر شجر آدیدر ترکیده آجمه قواق دیدکلریدر که فارسیده سپیددار دیرلر و شرابه دینور خمر معناسنه و کومشه دینور فضه معناسنه وعلی قول کومشدن مصنوع جام و پیاله یه دینور و کاسه وقدحه دینور وغرب قیون قسمنه مخصوص برمرض آدیدر که یوزینك و کوزینك تویلری وقیللری دوکیلور دوه قسمنده سعف کبیدر و آلتونه دینور وقوغه دن حوض ایله قویی ارالغنه تقاطر ایدن صویه دینور و قوقش صویك وچامورك رایحه سنه دینور وبعض آتك کوزنده اولان کوچکلك حالتنه دینور وشول اوقه دینورکه کیم آتدیغی معلوم اولمیه یقال اصابه سهم غرب بالاضافة و سهم غرب نعتا ای سهم لایدری رامیه وغرب قرارمق اسوداد معناسنه در یقال غرب الشیء غربا من الباب الرابع اذا اسود (الغرابی) غینك ضمی ویانك تشدیدیله برنوع خرما اسمیدر ویمنده برقلعه آدیدر ومصر یولنده برموضع اسمیدر (الغراب) شداد وزننده القابدندر محمد بن موسی الغراب ابو علی الغسانی شیخیدر (اغربة العرب) اشربة الطرب وزننده عربك سودانه دینورکه زنکی و قاره لر تعبیر اولنور لونده غرابه تشبیه اولنمشدر واغربه جاهلیتده برقاچ کسیه اطلاق اولنور ایدی که بونلردن عنترة بن شداد خفاف بن ندبه ابو عمیر بن الحباب سلیك بن السلکه هشام بن عقبة بن ابی معیط نام کسنه لردر لکن اشبو هشام مخضرمیندندرکه اسلام زمانینی ادراك ایلمشدر واغربه اهل اسلامدن عبد الله بن خازم وعمیر بن ابی عمیر و همام بن مطرف و منتشر بن وهب ومطر بن اوفی و تأبط شرا لقبیله ملقب اولان ثابت بن جابر وشنفری وحاجز نام کسه لردر حاجزك قطعا آباء وقبایل وامکنه یه نسبتی یوقدر سائرلری کیمی آباء و قبایله وکیمی امکنه یه منسوبلردر (الاغراب) همزه نك کسریله مغرب سمتنه کلمك معناسنه در یقال اغرب القوم اذا اتوا الغرب وبرغریب ونادر نسنه پیدا ایلمك معناسنه در کرك کلام وکرك اشیاء سائره اولسون یقال اغرب الرجل اذا اتی بشیء غریب و طولدرمق معناسنه در یقال اغرب الحوض اذا ملأه و ساز و سامان و نظام حال صاحبی اولمق معناسنه در یقال اغرب فلان اذا کثر ماله وحسن حاله وآت چوق سکرتمك یعنی صولقلو اولمغله دور و دراز سکرتمك معناسنه در یقال اغرب الفرس اذا اکثر جریه و راکب آلتنده کی آتی چتلایوب هلاك اولنجه قدر الغار ایلمك معناسنه در یقال اغرب فرسه اذا اجراه الی ان یموت وپك چوق کولمك معناسنه در یقال اغرب الرجل اذا بالغ فی الضحك ودیار بعیده یه سفر ایلمك معناسنه در یقال اغرب فلان اذا امعن فی البلاد و همان قولنق وقصق یرلری اغارمق معناسنه در ظاهرا قیللری

اغارمقدن عبارتدر سائر اعضانك قيلارى سياه اولەرق يقال اغرب الرجل اذا ابيضت ارفاغه وخسته و مجروحك درد ووجعى مشتد اولمق معناسنەدر يقال اغرب المريض على بناء المجهول اذا اشتد و جعه وبركسيه قبيح و ناسزا ايش ايشلمك معناسنەدر يقال اغرب عليه على المجهول ايضا اذا صنع به صنيع قبيح وآتك آلنده اولان غرەسى چهرەسنه يابلق معناسنەدر يقال اغرب الفرس على المجهول ايضا اذا فشت غرته (التغريب) تفعيل وزننده ديار بعيدەيه سير وسفر قيلق معناسنەدر يقال غرب الرجل تغريبا اذا امعن فى البلاد و يقال غربت الكلاب اذا امعنت فى طلب الصيد وغائب ونابديد اولمق معناسنەدر يقال غرب الوحش اذا غاب وخاتون بياض چهرەلو اوغلانلر طوغورمق معناسنەدر يقال غربت فلانة اذا اتت ببنين بيض و سياه چهرەلو اوغلانلر طوغورمق معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال غربت المرأة اذا اتت ببنين سود شارح دير كه اصل تغريب ايكى نوعى بردن توليد ايلمك معناسنەدر يوخسه هر نوعى على الانفراد توليد ايلمك معناسنه دكلدر بوجهتله معناى واحد اولمغله ضديته محل قالمديغى دركاردر لكن معناى اولده بناسى ازاله ايجون اولدقده مقاله قالمز انتهى وتغريب كوكدن ياغان قارى وقراغيبى بركدروب اكل ايلمك معناسنەدر يقال غرب الرجل اذا جمع الثلج والصقيع فاكله (المغربان) ميمك فتحى و رانك كسريله كه تثنيەدر كونش غروب ايلديكى جهتدر كه مراد مغرب صيفى و مغرب شتوى اولەجقدر (المغرب) مشرق وزننده اسم مكاندر كونش غروب ايليەجك جهتدر كه باطنى تعبير اولنور زمان اولوركه كونش غروب ايدەجك وقته دينور (المغيربان) ميمك ضمى ورانك كسريله بودخى كونش غروب ايدەجك وقته دينور جمعنده مغيربانات دينور يقال لقيته مغرب الشمس و مغيربانها و مغيربانتها اى عند غروبها مؤلفك بصائرده بيانته كوره مغرب ومشرق مفرد اولەرق ذكر اولنورسه مراد شرق وغرب جهتلريدر واكر تثنيه بنيەسيله ايراد اولنورسه مراد شتوى وصيفى مشرق ومغربدر كه مشرق شتوى ايله مشرق صيفى بينلرنده يوز سكسان مشرق واردر مغرب دخى يومنوال اوزەدر واكر جمع بنيەسيله ذكر اولنورسه هركونك مشرق ومغربى مراد اولور ومغيربان كلەسى مكبرينك غيرندن مصغردر زيرا اسم زمان مغرب لفظنك مصغريدر كويا كه مغربان لفظندن تصغير قلنمشدر جمعنده مغيربانات دينور دقايق وثوانى وثوالث اعتباريله وحريرى يكرمى بدنجى مقامەده الف ونون الحاقى شواذدن عد ايلمشدر (الغربى) يای نسبتله شول شجره دينوركه كونش افول ايلديكى زمانده اكا شعاع وحرارتى اصابت ايليه و برنوع خرما اسميدر وبرجنس قرمزى بويايه دينور وشول شرابه دينوركه آتشه كوستورمكسزين تازه

خرمادن ترتیب ایدرلر (الغروب) قعود وزننده غائب و نابدید اولمق معناسنه در یقال غرب النجم غروبا من الباب الاول اذا غاب وبعید اولمق معناسنه در یقال غرب الرجل اذا بعد (غرب) سکر وزننده شام ترابنده برطاغك اسمیدر وغربه که ها ایله دراول طاغك یانده واقع برصو آدیدر تخفیفدرا ایله ده جائزدر (الاستغراب) شدت ومبالغه وجهیله کولمك معناسنه در یقال استغرب الرجل واستغرب علی بناء المجهول اذا بالغ فی الضحك (العنقاء المغرب) محسن وزننده معلوم الاسم مجهول الجسم برقوشك اسمیدر وعنقاء مغرب وعنقاء مغربه دخی جائزدر صفت اولهرق وعنقاء مغرب دخی جائزدر اضافتله وعندالبعض اول برقوشدرکه طیرانده اغراب وابعاد ایدرکه پك دور ودراز طیران ایدر یاخود کلهٔ مزبوره برمعنایه دال اولمیان الفاظ قبیلندندر تعبیرات واهیه کبی شارح دیرکه ابن کلبی روایتی اوزره طائر مزبور پیغمبر اهل رس اولان حنظلة بن صفوان الخیری علی نبینا وعلیه السلام زمانده پیدا اولمشدر کردنی بغایت اوزون و رنك و خلقتی خوب وعظیم برقوش ایدی ومخ نام طاغده ایوا ایدوب جایجا اطرافه طیران وتصادف ایلدیکی طیور و وحوشی صید ایدر ایدی برکون علی العاده یینه پرواز ایدوب لکن اصلا برشکاره دسترس اولمامغله حرارت جوع وشرهندن بر طفل صغیری اختطاف ایلکله اصحابی کلوب پیغمبر مشار الیه حضرتلرینه اشتکا ایتدکلرنده بد دعا ایتمکله آفت سماویه دوچار اولوب هلاك ونسلی منقطع اولوب وجودی نا موجود اولمشدر غائب ونابدید حقنده طارت به العنقاء ★ ضرب مثل اولمشدر مترجم درکه ربیع الابراردہ ذکر اولندیغی اوزره مرغ مزبور حضرت موسی زمانده پیدا اولوب کندیسی دیشی ایدی بعده حضرت حق جل وعلا آکابر ارکك دخی خلق ایدوب چفت اولمغله تناسل پیدا وکندیکه منتشر اولوب حضرت موسی وفاتندنصکره نجد وحجازه انتقال وصبیانه تعرض ایلکله اشتغال ایلکله پیغمبر وقت اولان خالد بن سنان العبسی حضرتلرینك نشانهٔ نشانهٔ دعاری اولمغین آشیانهٔ عدمه پرواز ایلمشدر کردنی دراز اولدیغندن عنقاء دینوب طیرانده اغراب یاخود شکاری نابدید ایلدیکندن مغرب ایله توصیف اولنمشدر وعندالبعض حقایق اولمیان الفاظ قبیلندندر غول بیابانی ووفاء نسوان ومروّت ابناء زمان کبی واول قوشه فارسیده سیمرغ وسیرنك دخی دیرلر اتوز قوشك رنکنده اولدیغیچون شهنامه ده فردوسی رستمك پدری اولان زال مرغ مزبورك پرورده سیدر دیو تحریر وعکرمه حضرتلری [طیرا ابابیل] کریمه سنده ابابیل عنقاء مغرب ایله تفسیر ایلمشدر انتهی وعنقاء مغرب اولو داهیه یه اطلاق اولنور وتهنك باشنه اطلاق اولنور وشول طائفه یه یاخود شول عورته اطلاق

اولنورکه بلاد بعیده‌یه کیدوب نام ونشانی بلورسز نادید اوله اصلا اثر وخبری مرئی ومسموع اولمیه (المغرب) مکرم وزننده صباح وقتنه دینور ومطلق بیاض نسنه‌یه دینور یاخود شول آچیلی نسنه‌یه دینورکه هر بر بیاض اولان شیٔ کندودن ابیض اوله که بیاضك اقبحی اولمش اولور یاخود کربکلرینك دبی آق اولمغله چپار اولان حیوانه دینور (الغریب)غینك کسریله بر نوع اوزم اسمیدر که سیاه اولور انواعنك اعلا والطفیدر طائفه مخصوصدر وصقالنی سیاهله خضاب ایدن پیر آدمه دینور وبك سیاه اولان ریشه وصف اولور تأکید ایچون یقال اسود غربیب ای حالك ای شدید السواد جمی غرابیب کلور واما قوله تعالی [غرابیب سود] فالسود بدل لان توکید الا لو ان لا یتقدم شار ح دیر که مؤلفك ظاهر کلامندن الوانك غیرینك تأکیدی تقدم ایتمك منفهم اولور لکن اهل عربیه‌دن اکا قائل یوقدر مترجم دیرکه بیضاوی غرابیب کلمه‌سی مضمر اولان سود کلمه‌سنه صفت‌مؤکده اولوب وظاهر اولان سود لفظی مضمری مفسر اولمق اوزره بیان ایلشدر اظهار واضمار اعتباریله متکرر اولمقله زیادهٔ تأکیدی مشتمل اولور (الغرب) ضمنینله غریب معناسنه‌در یقال رجل غرب ای غریب‌وغرب برموضع آدیدر (الغربات والغرابی) غینلرك فتحیله(والغربات) قربات وزننده (والغرب) قنفذ وزننده (ونهی‌غراب) نونك کسریله بر موضع آدیدر (الغربیة) عجیبه وزننده ال دکرمانه دینور قومشولر بینده تداول ایدوب صاحبی عندنده قرار ایلدیکچون (الغارب) رانك کسریله دوه‌نك ایکی کورکنك مابینه دینورکه یغرنی تعبیر اولنور کاهل معناسنه علی قول دوه‌نك اورکچیله یبونی ارالغنه دینورکه رعی وقتنده یولارنی راکی اورایه القا ایدر جمی غوراب کلور اسم اولدیغیچون و قولهم حبلك علی غاربك ای اذهبی‌حیث شئت یعنی ای خاتون دیلدیکك یره کیت‌قال فی النهایة وفی کنایات الطلاق حبلك علی غاربك ای انت مرسلة مطلقة غیر ممسوکة و لا ممسکة بعقد النکاح لکن تعبیر مزبور کنایه‌لك قسم ثانیسندن اولمغله نیته موقوفدر نته‌که کتب فقهیه‌ده مبسوطدر وغوارب الماء اعالیٔ امواج بحردن عبارتدر غوارب آیله تشبیه اولنمشدر (الغرابة) کرامه وزننده کلام غامض اولوب معنای مرادی خفی اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال غرب الکلام غرابة من الباب الخامس اذا غمض وخفی (المغربون) محدثون وزننده مغرب کلمه‌سنك جمعیدر [ان فیکم مغربین] حدیث شریفنده واقع مغربین لفظندن خواجهٔ اعظم نبی اکرم صلی الله علیه‌وسلم حضرتلرینه اصحاب کرام سؤال ایلدکلرنده [الذین تشرك فیهم الجن] عبارتیله بیان بیوردیلر وجه تسمیه آنلره عرق غریب داخل اولدیغیدر یاخود بعید نسبدن کلدکلرینه مبنیدر شار ح دیر که مشارکت جنیدن مراد آنلره زنا ایله امر وتسویل

واغرا ایتملریله اولادلری ناخلف اولدقلریدر (الغسلبة) سین مهمله ایله دحرجه وزننده برکسه‌نك الندن برنسنه‌یی غصب ایدر کبی چکوب آلمق معناسنه‌در کرك جدا وکرك هزلا اولسون یقال غسلب الشیء منه اذا انتزعه منه کالمغتصب له (الغسنبة) نونله دحرجه وزننده صویی صاوروب توزتمق معناسنه‌در یقال غسنب الماء غسنبة اذا ثوره (الغشب) غشم وزننده ومرادفیدرکه ظلم وستم وبیداد معناسنه‌در وبرموضع آدیدر (الغشبی) اسماء رجالدندر کویا که غشبه منسوبدر (الغشرب) عملس وزننده ارسلانه دینور (الغشارب) علابط وزننده ایشلك جریء وماضی ومقدام کشی‌یه دینور (الغصب) غینك فتحی وصاد مهمله‌نك سکونیله برنسنه‌یی برکسه‌دن من غیر حق زور وظلم ایله آلمق معناسنه‌در یقال غصب الشیء غصبا من الباب الثانی اذا اخذه ظلما وبرکسه اوزره برنسنه ضمننده قهر وغلبه ایلمك معناسنه‌درکه اول کسیه مقهورا ومجبورا اول نسنه‌یی ایشلتمکدن عبارتدر یقال غصب فلانا علی الشیء اذا قهره ودرینك تویلرنی وقیللرنی دباغته وضع ایتمکسزین وکرچه اوروب نمناك یره دفن ایتمکسزین زور ایله یولوب دتمك معناسنه‌در یقال غصب الجلد اذا ازال عنه شعره ووبره نتفا وقشرا بلا عطن فی دباغ ولا اغمال فی ندی اغمال غین معجمه ایله‌در (الغصلب) قطلب وزننده سلکی ومضطرب اندام اولان اوزون کسیه دینور (الغصب) غینك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله اکوزه دینور وارسلانه دینور وپك قرمزی نسنه‌یه دینور شدید الحمرة معناسنه یاخود پك قویی قرمزی نسنه‌یه دینور وزیاده‌سیله پك یالچین قیایه دینور وغضب صفت اولور غضبان معناسنه کما سیذکر (الغضوب) صبور وزننده بودخی اکوزه وارسلانه اطلاق اولنور وطارغین وخشمناك اولان کسیه دینور مذکر ومؤنثه وصف اولور یقال رجل غضوب وامرأة غضوب وپك مضر وخبیث اولان ییلانه دینور وچرکین یوزلو بد چهره‌لو ناقه‌یه اطلاق اولنور کذلك وصف مذکور اوزره اولان عورته دینور (الغضبة) تمره وزننده بودخی صلب وسخت اولان یالچین قیایه دینور ویاشلو کیك وطاغ کچیسنك دریسنه دینور وعربلرك دوه دریسندن دوزدکلری قلقانه دینور وبعض کوزك اوست قپاغنده اولان خلق یومریجه اتجکزه دینور که قپاقلری شیش هیئتنده کورینور وبالق دریسنه وباشك دریسنه دینور واکوزك بوینوزلری ارالغنده اولان دری‌یه دینور (الغضب) فتحتینله (والمغضبة) میمك وضادك فتحیله طارلمق وخشمه کلمك معناسنه‌در یقال غضب علیه وغضب له ای غضب علی غیره من اجله غضبا ومغضبة من الباب الرابع اذا کان حیا ویقال غضب به اذا کان میتا مؤلف کرچه کسمع عنوانیله تمثیل ایلمشدر لکن بصائرده وامهات سائره‌ده فرح وزنندن مصوغ اولمغله آنلره اقتدا اولندی وغضب اسم اولور طارغنلق معناسنه

(الغضب) كتف وزننده (والغضوب) صبور وزننده (والغضب) شكس وزننده (والغضب) عتل وزننده (والغضبة) عتله وزننده (والغضبة) غينك فتحى وضادك ضميله (والغضبة) فتحاتله واشبودرت اخيرده دخى باى موحده‌نك تشديديله (والغضبان) سكران وزننده بالطبع طارغين خشمناك آدمه دينور وذكر اولنان صيغه‌لرك مؤنثنده غضبى دينور سكرى وزننده و غضوب دينور مذكرى كبى وغضبانه دينور هايله قلت اوزره وجمعلرنده غضاب دينور غينك كسريله وغضابى دينور ندامى وزننده وبونده غينك ضميله‌ده جائزدر شارحك بيانى اوزره بلكه غينك ضمى اكثردر و غضبان سكران وزننده شامده بر طاغك آديدر و غضبى سكرى وزننده خيبرى بن الحصين نام كسه‌نك فرسى اسميدر جوهرى صحاحده غضبى سكرى وزننده دوه سوريسندن يوز عددك اسميدر و علميله معرفه اولمغله حرف تعريف وتنوين داخل اولماز ديو ثبت ايلشيدى بوكونه تحريرى وهم محض در زيرا ذكر ايلديكى غضبى شجر غضا منبته اطلاق اولنان غضبا لفظندن كه باى تحتيه ايله در مصحفدر شارح ديركه تقرير مزبور جوهرينك كلام خودى دكلدر بلكه اعلامدن صغانى وابن سيده وزجاجى قوللريدر انتهى وغضاب غينك كسرى وضميله لغتدر كوزه دوشن شيئه دينور توزوخار وخاشاك مقوله‌سى كه كوزى آزرده ايدر وغضاب كوزه مخصوص برعلت آديدركه كوزك دريسنده حادث اولور على قول كوزده چقان چچك عارضه‌سنه دينور ومنه يقال غضبت عينه كسمع وغضبت كعنى مجهولا والثانى الاكثر و غضاب كتاب وزننده مجازده بر موضع آديدر (المغضبة) مجلبه وزننده بودخى خشم وغضب معناسنه‌در كه مصدر ميمى اولور شارح ديركه مغضبه كلمسى باعث غضب اوله‌جق نسنه‌يه‌ده اطلاق اولنور مبخله ومجبنه كبى كه بخل وجبنه باعث اوله‌جق نسنه‌لردن عبارتدر (الاغضاب) همزه‌نك كسريله بركسه‌يى غضبه كتورمك معناسنه‌در (التغضب) تفعل وزننده غضب پيدا ايلمك معناسنه‌در يقال اغضبه غيره فتغضب (المغاضبة) مقاربه وزننده مراغمه معناسنه‌در كه برى برينه رغم ايلمكدن عبارتدركه عوام تركيده كورلك ايلمك تعبير اولنور يكديكرى اغضاب ايده‌جك معامله‌دن عبارتدر تقول غاضبته اى راغمته ومغاضبه برى برينه خشم وغضب ايلمك معناسنه‌در تقول غاضبت فلانا اى اغضبته واغضبنى (الاغضب) اقرب وزننده آلت تناسل ايله اويلغك مابينى اولان عضوه دينور (الغضابى) غرابى وزننده شول كسنه‌يه دينوركه الفت ومعاشرتنده هم خلاف ومنا كرتنده كدر والم اوله كويا كه كوزه دوشن خار وخاشاك مقوله‌سنه منسوبدر خفى اولميه‌كه مؤلف بصائرده غضب ايله غيظى بر وجهله فرق ايلشدركه غضب انتقام اراده‌سنه مبنى دم قلبك ثوران ايلسندن عبارتدر وغيظ على قول

غضبك اشديله وعلى رأى سورت و حدتله اطلاق اولنوركه ثوران دم قلبدن نشأت ايدن حرارتدن عبارتدر (الغضرب) جعفر وزنده (والغضارب) عشارب وزنده اوتلو صولو مرغزار وچمنزار يره دينور يقال مكان غضرب وغضارب اى كثير النبت والماء (الغطرب) غينك فتحى وكسرى و طاى مهملەنك سكونيله ائمة لغتدن كراع روايتى اوزره انكرك يلانه دينور افعى كبى وبنم عندمده اشبو غطرب لفظى عظربدنكه عين مهمله و ظاى معجمه ايله در صحيفدر نته كه ذكر اولندى شارح ديركه عنديه ايله لغت ثابت اولماز على الخصوص كه اعلام موثوقه دن اولان كراع روايتنه ائمة لغتك برندن نقل و بيانله مصادمه دن لازمدر (الغلب) غينك فتحى و لامك سكونيله (والغلب) فتحتينله (والغلبة) فتحاتله (والمغلبة والمغلب) ميملك ولاملك فتحيله (والغلبى) كسرى وزنده (والغلبى) زمكى وزنده (والغلبة) ضمتينله وبائك تشديديله (والغلبة) غينك فتحى ولامك ضمى و بائك تشديديله (والغلابيه) زلابيه وزنده مصدرلردر بركسه اوزرينه يكين اولمق معناسنه دركه زور وقوتله وتاب وقدرتله آنى مقهور ايلمكدن عبارتدر يقال غلبه وغاب عليه من الباب الثانى اذا قهره وبوندن اسم غلب وغلبه كلمليدر نته كه مصدر دخى اولورلر يكيتمك حالتنه دينور (المغلب) معظم وزننده كرات ومراتله مغلوب اولان يعنى مغلوب اولمق عادتى كبى برمغنا اولان كشيه دينور وشول كسنه يه دينوركه مجادلى اولان قدن وهمتلرى اوزره غلبه سيله حكم اولنمش اوله بوجهتله اضداددن اولور يقال رجل مغلب اى مغلوب مرارا ويقال شاعر مغلب اى محكوم له بالغلبة على قرنه ومغلب عجل قبيلەسندن برشاعرك لقبيدر (الغلب) فتحتينله بركسه يوغون بيونلى اولمق معناسنه در يقال غلب الرجل غلبا من الباب الرابع اذا غلظ عنقه (الغلباء) صحراء وزننده اشجارى كور و صيق و قوريلق اولان باغچه يه اطلاق اولنور يقال حديقة غلباء اى متكاثفة وبك بلند وعظيم اولان تپه وبار مقوله سنه اطلاق اولنور كويا كه بلند وعظيم اولوب اطرافنه مشرف ومستعلى اولمغله غالبيت صفتيله متصف اولمش اولور مثلا يقال هضبة غلباء اى مشرفة عظيمة وعزت ومناعت صاحبى قبيله يه اطلاق اولنور وغلباء خاصة برجماعت پدريدركه حاليا تغلب دينمكله معروفدر ثانك فتحى و لامك كسريله تغلب بن وائل بن قاسط اولەجقدر نسبتده تغلبى دينور يای نسبتله كسرتينك تتابعندن استحجاشه مبنى لامى مفتوح قلنمشدر و غلباء اطلاق قبيله سنه نظر ايله در شارح ديركه قبيلهٔ مزبوره خلق مشرك اولمغله فاروق اعظم رضى الله عنه حضرتلرى مرسوملر اوزره ضرب جزيه ايتمك مراد ايلدكده جزيه ناميله نسنه ويرمكدن عار ايتلريله زكات اسميله مضروبك ضعفنى ادا ايتمك بابنده نياز و اولوجهله مصالحه

پرداز اولنمشدر انتهی وعربلرك مؤنث عبارتیله تغلب بنت وائل قوللری قبیله اولمق تأویل واعتبارینه مبنیدر نته‌که تمیم بنت مرّ دیدکلری دخی قبیله معناسنه منظوردر (المغلولبة) اسم فاعل عنوانیله بودخی قوریلق باغچه‌یه اطلاق اولنور یقال حدیقة مغلولبة ای متکاثفة (التغلب) تفعل وزننده یکیتلك وجهیله تسلط واستیلا ایلمك معناسنه‌درکه استیلاء وجه حق اوزره اولمیه یقال تغلب علی بلد کذا ای استولی علیه قهرا (الاغلب) اغرب وزننده ارسلانه اطلاق اولنور واغلب ازد وکلب وعجل قبیله‌لرندن اوچ نفر شاعر مشهور لقبلریدر (یغلب) یضرب وزننده اسامیدندر یغلب بن کلیب مخضرمیندندر (غلبون) حمدون وزننده (وغالب وغلاب) سحاب وزننده (وغلاب) کتان وزننده (وغلیب) زبیر وزننده اسامیٔ رجالدندر (غلاب) قطام وزننده برخاتون آدیدر (غالب) سالب وزننده مصردن اوته‌جه‌ده برموضع آدیدر (المغلنبی) مسلنقی وزننده که اغلنباء کلمه‌سندن اسم فاعلدر دائما سکا شرکیر اولوب غالب وعالی ومستولی اولان کشی‌یه دینور (الغنب) نونله صرد وزننده تازه ودلبر نوجوانلرك آوردلری اورتاسنده اولان دائره‌جکلره دینورکه شعراء چاه زنخدان تعبیر ایدرلر آشفته کوکللر حفره‌سیدر مفردی غنبه‌در غینك ضمی ونونك سکونیله * یارچاه ذقنم عین وفادر دیر ایسه * صقن ای عاشق بیچاره اینانمه چکه‌در * (الغنب) غینك فتحی ونونك سکونیله غنیمت کثیره‌یه دینور یقال نال غنبا ای غنیمة کثیرة (الغندوب) اسلوب وزننده (والغندبة) غینك ودالك ضمیله حلقومك اطرافنده اولان پکچه بالق اتجکزینه دینور (الغندبتان) تثنیه بنیه‌سیله بوغازده دیلك دبنده واقع ایکی طرفلو عقده‌یه یعنی یومریجه اتجکزلره دینور علی قول کوچك دیکی احاطه ایدن ایکی اتجکزه یاخود نکفتینده یعنی یوزك ایکی طرفنده صقال نهایت بولدیغی یردن قولاغه وارنجه کمکلرك اوزرنده اولان بزکی ایکی یومریجه اتجکزه دینور وغندبه‌نك جمعی غنادب کلور (الغیهب) یای تحتیه ایله صیقل وزننده قراکولق ظلمت معناسنه‌در وپك سیاه آته وبغایت مظلم وقراکو اولان کیجه‌یه اطلاق اولنور یقال فرس غیهب ولیل غیهب اذا اشتد سواد هما وهرنسنه‌دن بیخبر وغافل کمسنه‌یه علی قول ثقیل وناتراش وپرورش وادراك واذعاندن بی بهره‌یه یاخود کند ذهن وبلید ونادان وبی‌وایهٔ اثر عرفان اولان)شخصه اطلاق اولنور یقال وجدت فلانا غیهبا ای غافلا اوثقیلا وخما بلیدا وپك یوکلو کثیرالصوف اولان کچه‌یه وکلیمه اطلاق اولنور (الغیهبان) الف ونونله بودخی ظلمت معناسنه‌در وبوتثنیه دکلدر وغیهبان قارنه دینور بطن معناسنه (الاغتهاب افتعال وزننده قراکولقده کزوب یوریمك یابر یره کتمك معناسنه‌در یقال اغتهب الرجل اذا سار فی الغیهب (الغیهبه) هایله حین

محاربه‌ده عسكرك نعره وخروش وغريو وفريادلرينه دينور (الغهبى) زمكى‌وزننده والفك مديله غهباء دخى لغتدر يكتلك وجوانلق اولنه اطلاق اولنور عنفوان شباب معناسنه احوال عالمدن غافل و بيخبر اولديغيچون تقول رأيته فى غهبى الشباب وغهبائه اى اوله (الغهب) تعب وزننده غفلت ونسيان معناسنه‌در يقال غهب عنه غهبا من الباب الرابع اذا غفل عنه و نسيه و يقال اصاب صيدا غهبا اى اصابه غفلة بلا تعمد (الغيب) ريب وزننده شك وكمان معناسنه اسمدركه برخصوصده‌ايكى طرف شبهه‌ده مساوى اولمقدن عبارتدرجمعى غياب كلور وغيوب كلور تقول اخذنى منه غيب اى شك وغيب بلورسز غائب وناپديد اولان شيئه دينور يقال سمعت صوتا من ورآء الغيب وهو كل ماغاب عنك شارح ديركه كويا مصدر بمعنى فاعلدر ياخود اصلى غيب‌در فيعل وزننده بعده تخفيف اولنمشدر ميت وقيل كلمه‌لرنده اولديغى كبى و غيب يوكسك تپه‌لر و باير لر ارالغنده اولان اوتوراقلى دوزجه يره اطلاق اولنور وغيب مصدر اولور بلورسز غائب‌وناپديد اولمق معناسنه (الغيبة) غينك فتحيله (والغياب) كتاب وزننده (والغيبوبة) شيعوعه وزننده (والغيوب والغيوبة) غينلرك ضميله (والمغاب والمغيب) ميملرك فتحيله بونلرده مصدرلردر غائب وناپديد اولمق معناسنه يقال غاب الشئ يغيب اذا بطن (الغيابة) غينك كسريله برنسنه‌آخر برنسنه ايچره غائب اولمق‌معناسنه‌در فرجده ذكرك غائب اولمسى كبى يقال غاب الشئ فى الشئ غيابة وغيوبة و غيابا وغيابا و غيبة اذا بطن فيه و غيبه غينك فتحيله بركسه‌يى اكسه‌سندن استماع ايلدكده مغموم و منفعل اوله‌جغى مساوى ايله ذكر ايتمك وجهى اوزره تعييب وتعيير ايتمك معناسنه‌در اكر سويلديكى سوز واقع ايسه غيبت اولور والابهتان اولور يقال غابه غيبة اذا عابه وذكره بمافيه من السوء (الغيبة) غينك كسريله ذكر اولنان معنادن فعله‌در يعنى بناء نوعدر حسنه وقبيحه‌دن اعمدر لكن مصباحده غيبه كسريله اسم اولمق اوزره مرسومدر وآنفا بيان اولنديغى اوزره قبحيات ومساويه مخصوصدركه عن غيب ذكر بالسوء اوله‌جقدر (الغيب) سكر وزننده (والغياب) رمان وزننده (والغيب) فتحتينله جمع اسم فاعللردر غائبون معناسنه‌كه غائبك جمعيدر يقال قوم غيب وغياب وغيب اى غائبون شارح ديركه صيغة اخبره اسم جمعدر ياء متحرك اولوب ماقبلى مفتوح ايكن الفه قلب اولنمديغى اصله دلالت ايتمسى ايچوندر صيد كلمه‌سنه تشبيه اولنمشدركه مصدر در بعيرا صيد دن مأخوذدر ومصدرده قلب اولنمديغى اصله دلالت ايتمك ايچوندر وكرچه غيب جمع وصيد مصدردر لكن جائزدركه غيب ايله‌ده مصدر نيت اولنه لكن نهايه‌ده غيب جمع غائب اولمق اوزره مرسومدر خدم وخادم كبى واصيد شول دوميه دينوركه

برعلت

برعلت سببیله باشنی یوطرفه تحریکه مقتدر اولمیه انتهی (الغابة) طابه وزننده چقور واوبرق وایسك یره دینور وهده معناسنه محل غیب اولدیغیچون وجماعت انسانیه اطلاق اولنور و یونلرك اصطلاری غیبه ایله مقدردر فتحاته و اوزون مزراغه علی قول قارغیسی خیرزان کی لطیف ونازك اولغله روز کار طوقندیقجه میلان واضطراب اوزره اولانه اطلاق اولنور اساسك بیانه کوره غابه رماح کثیرمیه اطلاق اولنورکه شجرة ملتفه یه تشبیه اولنمشدو تقول انونا فی غابة ای فی رماح کثیرة کا شجرة الملتفة و غابه یوك تعبیر اولنان صیق اورمانه اطلاق اولنور اکثری ارسلان یاغی اولور عربلر یاوز ارسلانی غابه یه مضاف ایدوب لیث غابه دیرلر آنده نشئت ایدن ارسلانلرچول ارسلانلرندن تند وشدید اولدیغیچون یقال کانه لیث غابة ولیوث غاب ای اجمة وغابه مجازده برموضع آدیدر(الغابة) سحابه وزننده مطلقا برشیئی ستر ونهان ایدن شیئه دینور یقال غیابة الشیء ای ماستره منه انکیچون قویینك دینه غیابه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی [والقوه فی غیابة الجب] ای قعره (غیاب الشجر) سحاب السحر وزننده ویانك تشدیدیله جانزدر اغاجك کوکندن یرآلتنده نفوذ ایدن طرلره اطلاق اولنور (الاغتیاب) افتعال وزننده برکمسه نك اکسه سندن مساوی وقبحیاتنه دائر فصل ایتلك معناسنه درکه غیبت ایتلك تعبیر اولنور یقال اغتابه اغتیابا بمعنی غابه (المغیب) مجیب وزننده (والمغیبة) هایله (والمغیب) محسن وزننده قوجه سی غائب ونابدید اولمش خاتونه دینور یقال امرأة مغیب ومغیبة ومغیب ای غاب زوجها (التغیب) تفعل وزننده برکمسنه کندی اعمال فعلیله غائب و نابدید اولمق معناسنه در تقول فلان تغیب عنی اذا غاب و لایجوز تغیبنی الا فی ضرورة شعر (الغائب) حاضر وزننده بلورسز نهان و نابدید اولان نسنه ده اسمدر کاهل کلمه سی کیکه یغزنینك اسمیدر یقال وجد غائبه ای ماغاب عنه شارح دیرکه فی الاصل اسم فاعل اولوب بعده مطلق غائب اولان نسنه ده اسم اولمشدر

﴿ فصل الفاء ﴾ (فب) فانك ضمیله جب وزننده کوفه ده بر موضع آدیدر وبو یاقوت نسبه دن منقولدر علی قول همدان قبیله سندن بربطن اسمیدر محدثیندن سعدان الفی اکا منسوبدر علی قول مرقومك اسمی سعیددر وعند البعض صواب اولان فافله قب اولمقدر (التقریب) تفعیل وزننده عورت بعض ادویه ایله فرجنی تضییق ایتلك معناسنه در شاب وقوری اوزم چکردکی نسنه لر ایله تضییق ایدرلر یقال فربت المرأة تفریبا اذا ضیقت فرجها بالادویة (فراب) سحاب وزننده سمر قند قریبنده برقریه در (فراب) زنار وزننده اصفهان قضاسنده بر قریه در (فریاب) جریال وزننده بلخ مضافاتندن بر قریه در علی قول فیریاب در کیمیاء

وزننده یاخود فاریاب در قاصعاء وزننده (فاراب) ساباط وزننده ترکستان سنورنده نهر سیحون وراسنده برناحیه آدیدر یاخود اترار اولکه‌سنك قاعده سی اولان بر بلده‌در و اترار همزه‌نك ضمیله ترکستانده بر ایالتدر خریطه‌ده وجهانماده اترار ترکستانده تاشکند جانبنده بربلده وفاراب ترك اولکه‌سنده بر مملکت اولمق اوزره مرسومدر (الفراقب) فایله کواکب وزننده برنوع شجردرکه آندن دوه سمرلری دوزیلور (الفرقب) ثانیده قافله قنفذ وزننده برموضع آدیدر ثیاب فرقبیه اورایه منسوبدر کتاندن نسج اولنور نهایه‌ده ثیاب مصریه ایله مرسومدر ومشهور مقری ونحوی زهیر فرقبی همدانی اورایه منسوبدر یاخود بوفرقبی‌در قافله(الفرنب) نونله زبرج وزننده فاره‌یه دینور علی قول عرب طوشانیله چفت اولان فاره‌دن متولد یاوریسنه دینور

﴿ فصل القاف ﴾ (القأب) قافك فتحی و همزه‌نك سکونیله طعام اکل ایتمك معناسنه‌در یقال قأب الطعام قأبا من الباب الثالث اذا اکله وصو ایچمك معناسنه‌در علی قول قابده اولان صویك مجموعنی ایچمك معناسنه‌در یقال قأب الماء اذا شربه اوشرب کل مافی الاناء وقأب مشروبی چوق ایچمکله ایچرسی طلوم کبی طولوب قبارمق معناسنه‌در کما سیذکر (القأب) فتحتینله بودخی ایچمك معناسنه‌در یقال قئب الماء قأبا من الباب الرابع اذا شربه و صویی وسائر مشروبی پك چوق ایچمکله طلوم کبی طولوب قبارمق معناسنه در قاب مذکور کبی یقال قئب من الشراب قأبا کما ذکر وقأبا من الباب المزبور اذا تملاء (المقئب) منبر وزننده (والقؤوب) صبور وزننده کثیر الشرب اولان کشی‌یه دینور یقال هو مقئب و قؤوب ای کثیر الشرب (القوب) جعفر وزننده (والقوبی) یای مشدده ایله‌که نفسنه منسوبدر چوق صو آلان واسع قابه دینور یقال اناء قوب وقوبی ای کثیر الاخذ للماء (القبوب) قافك وبانك ضمیله جنك یامنازعه‌هنکامنده عسکر حیقریشوب غریو وفریاد ایتمك معناسنه‌در یقال قب القوم قبوبا من الباب الثانی اذا صخبوا فی الخصومة وات چوق طورمقله آب وتابی چکیلوب صولمق معناسنه‌در یقال قب اللحم قبوبا اذا ذهب طراؤه وذوی (القب) قافك فتحی وبانك تشدیدیله (والقبیب) حبیب وزننده آزی دیشلرنی بری برینه سوروب قجردامق معناسنه‌در یقال قب الاسد والفحل قبا وقبیبا من الباب المزبور اذا سمع قعقعة انیابه وآزی دیشلر بری برینه سورمکله قجردامق معناسنه‌در یقال قبت نابه اذا صوتت وقعقعت وقب نبات صولوب قوریمق معناسنه‌در یقال قب النبت قبا من الباب الثانی والاول اذا یبس وقب وقبب فتحتینله بل و قارن انجه وآرق اولمق معناسنه‌در یقال قب خصره وبطنه قبا وقبب قبیا من الباب الرابع اذا دق

وضمر

وضمر وقبب بوندن اسم اولور انجه و آرق بلاولك حالتنه دينور وقب كسمك معناسنه در يقال قبه قبا من الباب الثانى اذا قطعه وقب آيغر و حشارى اولان انسانه ودوميه دينور نخل معناسنه و جامه‌نك يقاسنه ديكيلان پارچه‌يه دينوركه اكندرك تعبير اولنور وبكره‌نك وچرخك اوق پكوريلان دليكه دينوركه اوق ايكى طرفلو اول دليكلرنده جريان و دوران ايدر على قول بكره تكرلكنك اورته‌سنده اولان كرتكه دينوركه ايپك مجراسيدر و على رأى تكرلك ديشلرينك اوستنده اولان اغاجه دينور وقب برقومك رئيس و سركارينه اطلاق اولنور وبدنده ايكى اوماجه كمكلرينك على قول ايكى قيناغك ما بينه اطلاق اولنور وقب اللحم بيوك وصرب اولان لحامه دينوركه هر نقدر باشى سرد آت اولسه ضبط ايدر اوله (الاقتياب) افتعال وزننده بو دخى كسمك معناسنه در قب كبى يقال اقتبه اقتيابا اذا قطعه (القب) قافك كسريله بدنده شول بومريجه كيكه دينوركه ارقه جانبندن ايكى قيناغك آرا يرنده اولور آدم اوتوردقده آنك اوزرينه اوتورور وبو قويرق صوقى كيكى اوله‌جقدر نته‌كه اساسده الزق قبك بالارض اى عجبك عبارتيله مرسومدر وقب برقومك شيخ كبيرينه اطلاق اولنوركه مدار امورلرى اوله يقال هو قب القوم اى شيخهم (القب) قافك ضميله قباء كلمه‌سنك جعيدركه يلى انجه‌اولان خاتونه دينور يقال امرأة قباء ونسوة قب اى الدقيقة الخصر(القبة) قافك ضمى وبانك شده‌سيله تپه‌سى مدور بنايه دينوركه كنبد تعبير اولنور يقال ضرب قبة وهى بناء وبيت مدور شارح دير كه اشبو قبه كلمه‌سى قب الخصرياخود قب الظهر وقب البكره ماده‌لرندر ياخود معتل اولان قبو ماده‌سندندر واو يايه مبدلدر فى الاصل بيوت عربدن صغير ومستدير خيمه‌يه دينوب بعده على الاطلاق استعمال اولندى وقبه كوفده برموضع آديدر ابو جعفر القبى وعمران بن سليم القبى كه محدثلردر اورايه منسوبلردر (قبة جالينوس) مصرده بر موضعدر حالا قبة الغورى دينمكله متعارفدر (قبة الزحمة) اسكندريه‌ده بر موضعدر (قبة الحمار) دار الخلافه‌ده يعنى بغداده بر موضعدر خليفه اورايه بر حمار لطيف اوزره راكبا صعود ايدر اولمغله اويله مضاف وسما اولمشدر (قبة الفرك) بغداد قريه‌لرندن كلو اذا تم قريه‌ده برموضعدر ومحدثيندن ايوب بن يحيى القبى قافك فتحيله‌در كه قبه منسوبدر صغريسنده قب ديدكلرى ذكر اولنان كيك بيوك اولمغله آنكله منسوب اولمشدر (القابة) بانك تشديديله كوك كورلتيسنه دينور رعد معناسنه ويغمور قطره‌سنه دينور (القبقبة) زلزله وزننده دوه وارسلان كوكره‌يوب حيقرمق معناسنه در يقال قبقب الاسد والفحل قبقبة اذا هدر وصوت و احمق وبيغز اولمق معناسنه در يقال قبقب الرجل اذا حمق

وقبقبه مصدرواسم اولور آزی دیشلری بری برینه سورلدکده ظاهر اولان قجردی‌یه دینورکه حکایه اولور قبقاب کبی (القبقاب) ثرثار وزننده یلانجی‌یه دینورکذاب معناسنه وزیاده‌سیله کوکره‌یوب حیقریجی ارکك دوه‌یه دینور و نسوان فرجنه دینور علی قول بول وصولو اولان فرجه دینورکه ذکر ادخال اولندقچه قبقب دیو سسلنور اوله یقال فرج قبقاب ای واسع کثیر الماء اذا اولج الرجل فیه ذکره قبقب ای صوت وقبقاب اغاجدن وتخته‌دن اولان ایاق قابنه دینورکه حالا نالین تعبیر اولناندرکه نعلین محرفیدر عربستانده قبقاب و بزم دیارلرده تحریفله خنجاب تعبیر ایدرلر وقبقاب اثوابه صیقل و پرداخت ویره‌جك مهره‌یه دینور وچوق سوزلو اوزان وپرکو کمسیه دینور ویاوه‌کو وهرزه سخن کمسیه دینور مهذار معناسنه وآزی دیشلرنی بری برینه سورمکدن حاصل اولان قجردی‌یه‌دینور وبومعناده مصدر اولور تقول قبقب الفحل قبقبة وقبقابا اذا صوت انیابه وتقول سمعت قبققة الفحل وقبقابه (القباقب) علابط وزننده بودخی چوق سوزلو مکثار کمسیه دینور وسنهٔ آتیه عقبنده کلجك سنه‌یه دینور عام مقبل معناسنه زیرا عام قابل سنهٔ آتیه‌یه ومقبل آندنصکره کلجك سنه‌یه دینور مثلا اشبو سنه‌که ایکیوز یکرمی اوچنجی سنه‌در عام قابل دردنجی ومقبل بشنجی سنه‌اولورکه قباقب دخی دینور کذلك سنهٔ مزبوره‌یه قاب ومقبقب دخی دیرلر اسم فاعل بنیه‌سیله مثلا تقول انك لن تفلح العام ولا قابل ولا قاب ولاقباقب ولا مقبقب کل منها اسم لسنة بعد سنة یعنی آتیة شارح دیرکه ابن بری روایتی اوزره قباقب مؤلفك دیدیکی کبی سنهٔ ثالثه‌در لکن مقبقب سنهٔ رابعه‌در وقباقب تصلق وناتراش وغلیظ وجافی کمسیه دینور وقباقب بحر هند ساحلنده شهر کرمان قربنده ثغرنام بلده ترابنده برموضع وبرنهرك اسمیدر وجزیره ابن عمرده بنوتغلب قبیله‌سنه‌مخصوص برصویك آدیدر (القبقب) غبغب وزننده قارنه دینور بطن معناسنه یقال وفی قبقبه من الحرام ای بطنه (القبقب) قافلرك کسریله دکز صدفلرندن برنوع صدف آدیدر حلزون ودلنیس کبی (القباب) قافك ضمیله اطم معناسنه‌درکه قله دیدیکمز حصن‌در سلفده مدینه‌ده مسکنلرینك سطحنه آدم بویی قدر شرانپولر وبارولر چویروب وجابجا مازغال ومترسلر ایدرلر ایدی حالا مکه‌ده شریف حضرتلرینك خانه‌لری دخی اویلجه مشهودمز اولمشدر وقباب بغایت کسکین وقاطع اولان خنجر وقلج و غداره مقوله‌سنه دینور و ایری و بیوك برونه دینور انف ضخم وعظیم معناسنه (قباب) کتاب وزننده سمرقند ترابنده برموضعدر ونیسابور شهرنده برمحله‌در ونجد اولکه‌سنده بصره حجاجنك یولنده بر موضع و مصرك طرف اسفلنده برقریه آدیدر وبغداد نواحیسندن یعقوبا قربنده بر قریه آدیدر وبرنوع

بالق اسمیدر وقباب قبه‌نك جمعیدر کنبدلر معناسنه وبیوت عربدن‌که حشم‌نشین اوله‌جقلردر مدور اولان الاچقلره وخرکاهلره دینور (القبب) قافك کسریله کذلك قبه‌نك جمعیدر (القباب) کتاب وزننده ارسلانه اطلاق اولنور وقباب ایرانده آذربیجان اولکه‌سنده بر موضع آدیدر (المقبقب) اسم فاعل بنیه‌سیله ارسلانه اطلاق اولنور (المقبوبة) محبوبه وزننده (والمقببة) معظمه وزننده نحیف ونازك اولان کوبکه اطلاق اولنور یقال سرة مقبوبة ومقببة ای ضامرة بوراده مقبقبة نسخه‌سی غلطدر (التقبیب) تفعیل وزننده یاش نسنه‌نك طراوتی چکیلوب قوریمق معناسنه‌در یقال قببت الرطبة تقبیبا اذا جفت و قبه یاپمق معناسنه‌در یقال قبب الرجل اذا عمل فوقه قبة (المقبب) معظم وزننده تپه‌سی قبه‌لو اولان اوه و اوطه‌یه دینور یقال بیت مقبب اذا عمل فوقه قبة (ذوالقبه) حنظلة بن ثعلبة العجلی لقبیدر ذی قار صحراسنده قبه نصب ایلدیکیچون تلقیب اولندی (التقبب) تفعل وزننده قبه‌یه کیرمك معناسنه‌در یقال تقبب الرجل اذا دخل القبة (قبة الاسلام) بصره شهرینه اطلاق اولنور (حمارقبان وعیرقبان) کتان وزننده بربوجك آدیدر فارسیده خرك زمین وترکیده یراشجکی ودوه‌جك واولیا دوه‌سی تعبیر ایتدکلری بوجکدرکه چکرکه‌کبی اوزون اوزون ایاقلری اولور واکا اشك قوردی دخی دیرلر وقبان لفظی قب کلمه‌سندن فعلان وزننده‌در شارح دیرکه غیر منصرفدر عند العرب معرفه اولدیغیچون واکر فعال وزننده اولیدی منصرف اولور ایدی وتقول رأیت قطعیا من حمر قبان (القبیون) قافك ضمی وبای مشدده‌نك کسریله‌که اشبو [خیر الناس القبیون] حدیثنده واقعدر مراد شول کسنه‌لردرکه سرد صوم ایدوب یعنی متصلا ومتوالیا صائم اولمریله بهری وقارنلری انجه وآرق اولمش اوله‌لر ذکر اولنان قبب لفظندن مأخوذدر (قبین) قافك ضمی وبانك تشدیدیله قین وزننده عراقده برموضعك وبرنوك آدیدر (القبه) قافك کسری وبانك تشدیدی وتخفیفیله حقث معناسنه‌درکه اشکنبه‌ده قرق بایروشیردان دیدکلری نسنه‌در فارسیده هزارتو دینور (قبیبات) مصغر بنیه‌سیله قادسیه‌ده مغنیه نام قویی قربنده برقویی آدیدر وبنو تغلب قبیله‌سنه مخصوص برصو آدیدر ودمشق ظاهرنده برموضعدر وبغداد ایچره برمحله وبنوتمیم قبیله‌سنه مخصوص برصو وحجازده برموضع آدیدر (قب) قافك فتحیله ضربه‌یه اوریلان قلج ضربنك آوازندن حکایه‌در لسانمزده چات کبی (القبیب) حبیب وزننده یاشی قوریسنه قاتلمش یوغردکشنه دینور (القتب) قافك کسری وتای فوقیه‌نك سکونیله (والقتبه) هایله بغرسغه دینور معی معناسنه ظاهرا تاء وحدت ایچوندر وقتب هاسز صوچکن دوه‌نك جمیع آلات وادواتنه

دینور وبدنده بطنك دكرمی دائره‌سنه دینور وخاصة دومنك سرینه دینور وبونده اكثری مستعمل اولان فتحتینله قتبدر علی قول قتب كسرایله دومنك اورتكی مقدارنده اولان كوچك سمره دینور جعلری اقتاب كلور (القتب) قافك فتحی وتانك سكونیله قزاردرلمش وقاورلمش مومبار وسجوق یدرمك معناسنه در یقال قتبه قتبا اذا اطعمه الاقتاب المشویة (الاقتاب) همزه‌نك كسریله دوه‌یه سمر اورمق معناسنه در یقال اقتب البعیر اذا شدالقتب علیه وبركسیه یمین مغلظه ویرمك معناسنه استعمال اولنور كویاكه ارقه‌سنه كوچك وطاره‌جق سمر اورمغله تضییق ایدر تقول ارقق ولاتقتب علیه فالیمین ای لاتغلظ ویقال اقتب زیدا یمینا ای غلظها علیه (القتوبة) ركوبه وزننده ارقه‌لرینه سمر اورلمش دوه‌لره دینور فعوله بمعنی مفعوله در ركوبه وحلوبه كبی وآخرنده اولان تاء مبالغه ایچون دكلدر مفردی قتوب در قال فی النهایة لاصدقة فی الابل القتوبة ای الابل التی توضع الاقتاب علی ظهورها ارادلیس فی الابل العوامل صدقة پس قتوبه سمره كلوب یوك چكمكه صلاحیت پیدا ایدن دوه‌لر اولوركه تجارت ایچون اولیوب صاحبنك اقتضا ایدن یوكلرنی چكر اوله‌لر (ذوقتاب) قافك فتحی وكسریله ملوك حیردن حقل بن ملك لقبیدركه اذوآء تعبیر اولنان ملوكدندر (القتب) كتف وزننده خلقی طار اولوب سریع الغضب ودفعی الانفعال اولان تنك مشرب آدمه دینور (القتیبة) قافك ضمیله قتبه‌نك مصغریدركه بغرسغه دینور نته‌كه ذكر اولندی وقتیبة اسامی رجال عربدندر نسبتنده قتبی دینور جهنی كبی‌كه جهینه‌یه منسوبدر (قتبان) قافك كسریله یمن بلادندن عدن قضاسنده برموضعدر (المقاتب) ثای مثلثه ایله مراتب وزننده بخششلره دینور عطایا معناسنه یقال هو كثیر المقاتب ای العطایا شارحك بیانه كوره مفردی یوقدر علی قول مفردی مقتبدر مجلس وزننده (القحب) قافك فتحی وحای مهمله‌نك سكونیله بك یاشلومسن وسالخورده اولان كشی‌یه دینور مؤنثی قحبه‌در حایله كه عجوز وپیرزن معناسنه كاسیذكر وقحب اوكسركلو انسانه وسائر حیوانه دینور شكس كبی صفت یاخود وصف بالمصدردر یقال رجل وفرس قحب اذا اخذه السعال وقحب وقحاب قافك ضمیله مصدرلردر اوكسرمك معناسنه در یقال قحب الرجل قحبا وقحابا اذاسعل شارحك بیانه كوره اوكسرك علته اوغرامق معناسنه در نته‌كه قحاب عنوانی آنی مفیددر (القحبة) نكبه وزننده قوجه قاری‌یه دینورکه ذكر اولندی وبرعلت سببیله ایچریسی فاسد وتباه اولمش عورته دینور واوكسركه دینور یقال به قحبة ای سعال وفاجره وزناكار روسپی یه دینور زندوستی كوردكده واسطهٔ وصال اولمق ایچون اوكسوروب یاخود تحنح ایله رمز واشارت ایلدیكنه مبنیدر علی قول بومعناده لغت مولده در

یقال

يقال هى خبة اى فاجرة اساسك بيانه كوره اهل يمن اطلاقاتندندر وفاسدة الخوق معناسندن اخذى دخى ممكندر (التقحيب) تفعيل وزننده چوق اوكسورمك معناسنه‌در يقال خب تقحيبا بمعنى خب (القاحب) سعال كلمه‌سنى تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال سعال قاحب اى شديد (القحطبة) طاى مهمله ايله دحرجه وزننده پره چالمق معناسنه‌در يقال خطبه اذا صرعه وبركسه اوزره قلج چكوب حواله اولمق معناسنه‌در يقال خطبه بالسيف اذاعلاه وخطبه اسامیدندر حسن بن خطبة الحلبى محدثيندندر وخلب سكر وزننده‌در (القرب) قافك ضمى ورانك سكونيله (والقربان) قافك ضميله (والقربان) قافك كسريله يقين اولمق معناسنه‌در يقال قرب منه ككرم و يقال قربه كسمعه قربا وقربانا وقربانا من الباب الخامس والرابع اذادنا شارح بعض اهل تحقيقدن نقل ايدركه قرب فعلى باب رابعدن هرحالده فاعلك صفتيدر بغيرصلة متعدى اولور يقال قربه ومنه قوله تعالى [ولا تقربوا الزنا] الايه وباب خامسدن اولدقده آنكله مسافه وصف اولنور بوصورتده اى معناسنه اولان من حرفيله تعدى ايلر ومسافه متصف اولمديغى صورتده من كلمه‌سيله والى كلمه‌سيله صلهلنور يقال قرب منه واليه وبومادەدن افعل تفضيل ابتاأ الى كلمه‌سيله استعمالى مطرددر تاكه اول وهلهده صله ايچون اولان من كلمه‌سى تفضيليه يه التباسى توهم اولنميه و [اعدلواهو اقرب للتقوى] كريمه‌سنده لام اختصاص صلهٔ مذكوره دن مغنى اولمشدر وقرب مادەسى زمان ومكان ونسبت وخطوه ورعايت وقدرتده استعمال اولنور انتهى (القريب) يقين اولان شيئه دينور يقال قرب الشئ فهو قريب وبونك مفردى وجمعى مساويدر يقال هوقريب وهم قريب مؤنثك بصارده بيانه كوره وصف اولمبوب بلكه بعيدك ضدى اولان قريبده تذكير وتأنيث ومفرد وجمع برابردر زيرا نسيق وزفير كبى مصادر وزننده اولغله آنلره حمل واعتبار اولنور كقوله تعالى [ان رحمة الله قريب من المحسنين] وامام فراء روايتى اوزره اكر قريب مسافه معناسنده اولور ايسه حسب الاقتضاء مذكرا ومؤنثا استعمال اولنور يقال مكان قريب ومسافة قريبة واكررحم ونسب معناسندن اولور ايسه بلا اختلاف تأنيثه استعمال اولنور تقول هذه المرأة قريبتى اى ذات قرابتى وتقول هذا الرجل قريبتى انتهى وقريب انسانك رحم ونسب جهتيله اولان يقينه دينوركه خصم تعبير اولنور فارسيده خويش دينور (القربة) ميمك فتحى ورانك حركات ثلاثيله (والقربة) قافك ضميله (والقربة) ضمتينله (والقربى) بشرى وزننده (والقرابة) كرامه وزننده رحم جهتيله اولان يقينلغه مخصوصلردر شارحك بيانه كوره بونلر فى الاصل مصدرلر در بعده اسم اولەرق استعمال اولنديلر تقول بينى وبينه مقربة وقربة وقربة وقربى وقرابة فهو قريبى

وذوقربتی وذوقرابتی ولاتقل قرابتی ای بدون ذوپس مؤلفك فهو قریبی عنوانه کوره‌ده شارحك دیدیکی کبی بونلر فی‌الاصل مصدر اولورلر قالدیکه مؤلف ذو کلمه‌سندن مجرد اولهرق هوقرابتی تعبیرندن نهی ایلشدر یعنی فصیح کلامده ورودنی انکار ایلشدر حریری علیه الرحمه دخی دره‌ده تخطئه ایلشدر لکن شهاب شرحنده تعبیر مذکورك فصیح اولوب وکلام فصحاده وارد اولدیغنی بیان ایلشدر ازجمله اشبو [هل بقی احد من قرابتها] حدیثنده وارد اولمشدر وابن اثیر نهایه‌ده ای اقاربها فسموا بالمصدر کالصحابة والوصف بالمصدر مطرد عبارتیله تفسیر وترویج ایلشدر دیو اثبات مدعی ایلدکدنصکره اساسدن هو قریبی وقرابتی وتسهیلدن القرابة یکون اسم جمع لقریب وفعالة یکون اسم جمع لنحو صاحب وقریب عبارتیله تنویر سند ایلشدر واقعامطرزی مغربده وقولهم فی‌الوقف لوقال علی قرابتی یتناول الواحد والجمع صحیح لانها فی الاصل مصدر عبارتیله بعدالتصحیح یقال هو قرابتی وهم قرابتی علی ان الفصیح ذوقرابتی للواحد وذوقرابتی للاثنین وذو وقرابتی للجمع عنوانیله مضافا ورودنی ترجیح قلمشدر پس مجردا ورودنده ینه ذو کلمه‌سی ملحوظ اولوب تجریدی مبالغه نکته‌سنه محمول اولور یاخود اسم جمع اولور پس مؤلفك نهی قرابه کلمه‌سی قریب معناسنه موضوع اولدیغنه محمول اولور انتهی (الاقرباء) انصباء وزننده‌که قریبك جمعیدر (والاقارب) اقربك جمعیدر (والاقاربون) جمع الجمعدر برکسه‌نك پك یقین اولان خصملرینه وخویشان وعشیرتنه دینور تقول هم اقرباؤك واقاربك واقاربوك ای عشیرتك الاقربون (القرب) قافك فتحی ورانك سکونیله قلجی قراب تعبیر اولنان غلافه قومق معناسنه‌در کماسیذکر علی قول قلجه قراب ایدنمك معناسنه‌در یقال قرب السیف قربا من الباب الاول اذا ادخله فی القراب اواتخذله قرابا ومهمانه قیون ودوه مقوله‌سنك بوکور تعبیر اولنسان عضولرنی یدرمك معناسنه‌در یقال قرب الضیف اذا اطعمه الاقراب (القراب) کتاب وزننده قلجك قننه دینور غد معناسنه علی قول قلجك شول غلافنه دینورکه قنیله وباغیله آنك ایچنه وضع ایدرلر طنبوره غلافی کبی اولور عربلر دریدن یاپارلر وآکاجفن الغمد دخی دیرلر وقراب برنسنه‌نك مقدارنه قریب اولان شیئه دینور یقال هوقرابه او ماقارب قدره وتقول معه الف درهم اوقرابه وقراب جماع ایلك ایچون خاتونك ایاقلرینی یوقری قالدرمغه دینور مقاربه کبی کماسیذکر (القرب) قافك ضمی ورانك سکونیله (والقرب) ضمتینله بدنده بوش بوکور تعبیر اولنان عضوه دینور خاصره معناسنه علی قول شاکلدن یعنی بوکوردن مراق بطنه یعنی قارنك یومشق یرینه قدر اولان عضوه دینور جمعی اقراب کلور (القرب) فتحتینله برکسه‌نك بوکوری یاخود بوکوردن قارن یومشغنه

قدر عضوی آغریمق معناسنه در اختلاف مذکور اوزره یقال قرب الرجل قربا من الباب الرابع اذا اشتکا قربه وقرب ارکن صویه ایرشمك ایچون کیجه وقتنده کتمك معناسنه در قرابه کی کماسیذکر وصویی یقین اولان قوبی به دینور وکیجه وقتنده صو آراشدرمغه دینور علی قول صو ایله طالب بیننده برکیجه‌لك مسافه قالمغه یعنی صویه وارمغه آراده برکیجه قالمغه دینور یاخود صو ایله آراده ایکی کیجه‌لك مسافه قالمغه دینور بوقوله کوره صوآراندیغی کونك اولنه قرب وایکیجی کونه طلق دینور فتحتینله شارح دیرکه اصمعیدن منقولدرکه براعرابیدن ماالقرب دیو سؤال ایلدیکمده صباح وقتی صویه وارمق ایچون کیجه یوریوب کتمکدر دیدی وماالطلق دیو سؤال ایتدیکمده کون آشوری صویه وارمق ایچون کتمکدر دیو جواب ایلدی انتهی وقرب قراب کی برشیئك مقدارینه قریب اولان شیئه دینور (القرابة) کتابه وزننده بودنی قرب کی صباح وقتی صویه واصل اولمق ایچون کیجه کتمك معناسنه در یقال قربت الابل قربا وقرابة من الباب الاول اذا سارت لیلا لوردالغد وعربلر ذکر اولنان قرب لفظنی مبالغة دوه‌یه ده وصف ایدوب ابل قرب دیرلر (القربان) قافك ضمیله شول نسنه‌یه دینورکه آنکله بارکاه اقدس کبریایه تقرب معنوی حاصل اولور مترجم دیرکه قربان کلمه‌سی فی الاصل مصدردر نته‌که ذکر اولندی بعده مایتقرب به الی الله اولان نسنه‌ده اسم اولمشدر حلوان کلمه‌سی کبی اعطا اولنان نسنه‌ده اسم اولمشدر پس قربان مطلق وسیلهٔ تقرب اولان نسنه‌ده اسم اولمغله ذبیحه‌یه وسائر اعمالهٔ شاملدر وفی الاصل مصدر اولدیغندن تثنیه وجمعلغز بعده نسیکه‌ده یعنی ذبیحهٔ معروفه‌ده متعارف اولمشدر قال فی النهایة صفة هذه الامة فی التوراة قربانهم وماؤهم بوراده قربان مصدردر حق تعالی تقربلری غزا وجهاددده اراقهٔ دماء وجهیله اولور دیمکدر واما فی حدیث [الصلوة قربان کل تقی] فهو الاسم ای ان الاتقیاء من الناس یتقربون بها الی الله تعالی وقربان پادشاهك جلیس خاصنه یعنی خدمات پسندیده ایله پادشاهه مقرب اولان همدم وهمنشینه اطلاق اولنور یاخود پادشاهك مقبول ومقربی اولدیغندن ناشی پادشاهه تقربه وسیله اتخاذ اولندیغی ملاحظه‌سیله در کذلك فی الاصل مصدر اولدیغیچون مفرد وجمعی برابردر ملاحظهٔ اوله کوره وصف اولور وبومعناده قافك فتحیله جائزدرکه وصف اولور بوصورتده جمعی قرابین کلور وقرابین نجد ترابنده بروادی اسمیدر (التقریب) تفعیل وزننده ذکر اولنان قرب لفظندندرکه بوش بوکوره دینور قرب مذکور کبی برکسه‌نك بوکوری آغریمق معناسنه در یقال قرب الرجل تقریبا اذا اشتکی قربه وتقریب آت قسمنك برکونه یلسنه دینور علی قول ایکی الربنی یردن قالدیروب بردن یره قومق وجهیله اولان یلسنه دینورکه

دورتله تعبير اولنور واسم مجراسنده استعمال اولنور يقال بعد والفرس التقريب وهو ضرب من العدو اوان يرفع يديه معاويضعهما معا وتقريب عربلر اسنلشدكلرى وقتده حياك الله وقرب دارك عبارتيله ترحيب ايلك معناسنه استعمال اولنور تقول دخلت عليه فاهل ورحب وحيا وقرب (قرب) قفل وزننده برموضع آديدر (الاقراب) همزه‌نك كسريله دوه‌يى اركن صوبه ايرشمك ايچون كيجه سوروب يورتمك معناسنه‌در تقول اقربت الابل اى اسريت به ليلا لورد الغد وحا ملك طوغورمسى قريب اولمق معناسنه‌در يقال اقربت الحامل اذا قرب ولادها وطابك ودوه كوشكنك اوك ديشلرى چقمغه يقلشمق معناسنه‌در يقال اقرب المهر والفصيل اذا دنا للاثناء وبرقابه طولمغه يقلشدرمق معناسنه‌در يقال اقرب الاناء اذا قربه للامتلاء (التقرب) تفعل وزننده (والتقراب) كسرتين وتشديد رايله تفعال وزننده كه مصدر ثانيدركه بركسيه بروسيله ايله قرب طلب ايلك واول قيده دورشمك معناسنه‌در يقال تقرب به تقربا وتقرابا اذا طلب القربة به وبركسه بوكور تعبير اولنان عضو مذكورينه اللرنى قومق معناسنه‌دد يقال تقرب الرجل اذا وضع يديه على قربه وعربلر بركسه‌يى تعجيل ايلكه حث واغرا ايلدكده تقرب تقرب ديرلر امر حاضر بنيه‌سيله اعجل واسرع معناسنه شارحك بيانه كوره صيغهٔ مزبوره متصرف دكلدر امر بنيه‌سنه مخصوصدر (الاقتراب) افتعال وزننده يقلشمق تقارب معناسنه‌در واحد ايچون واشتراك ايچون اولور يقال اقترب الشئ اذا تقارب (التقارب) تفاعل وزننده برى برينه يقين كلمك معناسنه‌در يقال تقاربا ضد تباعدا وبر نسنه قلت واضمحلاله يوز طوتمق معناسنه استعمال اولنوركه كالى يقلشمقدن عبارتدر يقال تقاربت ايله اذا قلت وادبرت واكينك بتشوب كماله رسيده اولمسى زمانى كلوب چاتمق معناسنه استعمال اولنور يقال تقارب الزرع اذا دنا ادراكه و اشبو حديث شريف بو معناله مبنى در وهو [اذا تقارب الزمان لم تكد رؤيا المؤمن تكذب] فالمراد آخر الزمان واقتراب الساعة لان الشئ اذا قل تقاصرت اطرافه او المراد استوآء الليل و النهار اى اعتداله و يزعم العابرون ان اصدق الازمان لوقوع العبارة انفتاق لانوار ووقت ادراك الثمار وحينئذ يستوى الليل والنهار اوالمراد زمن خروج المهدى حين تكون السنة كالشهر و الشهر كالجمعة و الجمعة كاليوم يستقصر لاستلذاذه خلاصه ذكر اولنان حديث شريفده‌كه زمان متقارب اولدقده مؤمنك رؤياسى لامحاله صحيح وصادق اولور ديمكدر مؤلف تقارب معناسنده اوج وجه بيان ايلشدر اولا تقارب زمانلرى مراد زمان دنيوينك انقراضه بشليوب قيامنك قيامى تقرب ايلديكى وقتدركه اول ايامده مؤمنلرك رؤياسى صادق اولوب مشاهده‌لرى

تخلف ايلز اولور وبو قلت وادبار معناسنه مستعمل اولان تقاربدن مأخوذدركه برنسنه قلب وتفانيه يوز طوتدقده لواحق واطرافى دخى البته قلته متوجه اولور پس زمان دنيوى انقراض وانقضايه بشلدقده اطرافى يعنى لواحق ومقتضيات ومنسوباتى دخى تقاصر وتفانيه يوز طوتمغله ازانجمله ادمغهٔ اهل ايمانده علاقهٔ دنيوى وهواوهوس مقولهسى كدورات بشريه دخى منقضى اولمغه بشلامق ملابسهسى مرأت متخيلهلرى مصفا اولمغله عالم مثالده مشاهده ايلدكلرى صور غيبيه عالم شهادتده اولان صورتلرك عينلرى اولمغين بووجهله رؤيالر صادق وراست اولهجغى درکاردر ثانيا تقارب زماندن مراد ليل ونهارك استواسى يعنى نيز اعظمك حمل وميزان برجلرنده دورانى هنكاملريدركه اول وقتلرده هوالر معتدل اولمغله مزاج انسانى دخى كسب اعتدال ايلكله دماغلر دخى آسوده ومعتدل اولديغندن مشاهده اولنان رؤيالر اضغاث احلام اولميوب باعيانها راست ودرست اولهجغى جهاردر حتى رؤيا معبرلرى شكوفهلر آچلوب ميوهلر پشديكى وقتلرده‌كه استواء ليل ونهار هنكامىدرمشاهده اولنان رؤيالر صادق اولمغله تعبيره اصلح واوفق اولديغنه متفقلردر ثالثا تقارب زماندن مراد اواخر زمان دنيويده مهدى حضرتلرينك خروج وعدل وداد ايله عالمى آسوده ونقوش جور ويبدادى صحيفهٔ جهاندن زدوده ايلديكى هنكامدركه طبايع انسانى كمال استطابه واستلذاذندن ناشى قطعا استطاله ايليوب بلكه ايام سرور وعافيت * نه‌عجب تير پكر ذوق وسرور ايامى * ايرمدين نصف نهارى ايريشور اخشامى * لايحه‌سنجه وجدانه قصير كلمكله استقصار ايلديكى ايامدر اولوقتلرده دخى قيامتك پك تقربى بلكه نمونه‌سنك نمايشى اولمغله مؤمنلرك دماغلرندن محبت دنيوى بالكليه زائل وجانب اطلاقه مائل اولمغين صفحهٔ متخيلهلرى صاف وساده اعيان صور مثاليه‌يه قابل وآماده اولهجغى هويدادر اول ايامده زمانك كمال طيب وصفاسندن ناشى سنه شهر وشهر هفته وهفته بركون كلور حتى نهايه‌ده ومنه‌حديث [المهدى يتقارب الزمان حتى تكون السنة كالشهر] حديثنك تفسيرنده اراد يطيب الزمان حتى لايستطال وايام السرور والعافية قصيرة عبارتيله تبيين مراد ايلشدر ومشارق شريفده بروجه دخى محرردركه مراد مؤمنك كهولته تقرب ايلديكى زمانلردركه صحيفهٔ متخيله‌سنده نقوش ظنون فاسده وتوزع شهوات وتشعب افكار وتخيلات كاسد قالمامغله صور غيبيه مشاهده سى بابنده مرأت نفسى بغايت مصفا وصفحهٔ دل ودماغى زياده‌سيله پاكيزه‌وجلا اولديغى ايامدر مترجم ديركه خلال تحريرده خاطره بونكته دخى خطور ايلشدركه برمدت كاله رسيده اولهجغى وقتلردركه اول مدتك مخالفى اولهجق بربليه ومصيبت وتبدلات وتغيرات مقولهسى حادثه ونائبه‌ظهور ايليه‌جكلردر اول انثالرده مقدمه اولمق اوزره ظهور ايليه‌جك

وقعه‌یه دائر رؤیالر منکثر واکثر واقعه مطابق اولدیغی مجربات ومشهوداتدن اولمغله حدیث مذکوره بودخی معنا ونکته اولمق ملاحظه‌دن بعید دکلدر انتهی
(المقارب) میملك ضمی ورانك کسریله ایو وکثر بینده متوسط الحال اولان نسنه‌یه اطلاق اولنورکه اورته حالو تعبیر اولنور یقال شیٌ مقارب ای بین الجید والردی اویقال دین مقارب بکسر الرآء ومتاع مقارب بفتحها یعنی دین وملت ومذهب خصوصنده وسط الحال دیمکدر پرده مقارب دیرلر کسر ایله ومتاع وسائر اشیاده مقارب دیرلر فتح ایله محدثینك تعدیل وتجریح بابنده فلان مقارب الحدیث دیدکلری بومعنادندر رانك کسری وقتحیله ضبط ایدرلر لکن قول ثانی‌یه کوره مکسور اولمق لازمدر وبو آتی الذکر مقاربه معناسندن مأخوذدر (المقرب) محسن وزننده طوغرمسی قریب اولان حامله دینور ذکر اولنان اقرابدن مأخوذدر وصف مخصوصدر یقال اقربت الحامل فهی مقرب جمعی مقارب کلور (القراب) سحاب وزننده یقنلق قرب معناسنه اسمدر تقول افعل ذلك بقراب ای بقرب (القراب) غراب وزننده (والقرابة) ذکر اولنان قراب کبی برشیئك اندازه‌سنه ومقدارینه قریب اولان نسنه‌یه دینور یقال هذا قرابه بالکسر وقرابه وقرابته ای قارب قدره وقراب غراب وزننده یمنده برطاغك آدیدر وقراب هایله قریب معناسنه‌در تقول ماهو بشبیهك ولابقرابة منك ای بقریب معنای مذکوردن فرق اخفادر وقراب قرابة المؤمن فراسلرندن عبارتدر مؤلف بونکله اشبوا [اتقوا قراب المؤمن وروی قرابة المؤمن فانه ینظر بنور الله] حدیثنه اشارت ایلشدرکه مراد مؤمنك فراسیدرکه علم وتحقیقنه قریب ظن مصیبلرندن عبارتدر (القربان) سکران زننده طولغه قریب اولان قابه دینور مؤنثنده قربی دینور سکری وزننده یقال اناء قربان وصحفة قربی اذا قاربها بالامتلاء ویقال اقربه اذا قربه للامتلاء وفیه قربه وقرابه کما ذکر (المقربة) مکرمه وزننده شول صوی وکریم قصراغه دینورکه کمال عزتندن ناشی صاحبی اصلا یانندن آیرمیوب دائما تقریب ورعایت وتکریم ایدر اوله مذکرنده مقرب دینور مکرم وزننده علی قول مذکره اطلاق اولنمیوب همان مؤنثه مخصوصدرکه صوی وکیل اولدیغیچون فرومایه اولان ارکك آشمسون دیو صاحبی اصلا یانندن آیرمدیغی قصراغه اطلاق اولنور ومقربة الابل شول دوه‌درکه رکوب ایچون قولانلری چکیلوب آماده قلنمش اوله ومنه حدیث عمر [ماهذه الابل المقربة] نهایه‌ده رانك کسری وقتحیله‌ده مروی اولدیغی مرسومدر (المتقارب) اسم فاعل بنیه‌سیله عندالعروضیین بحر مخصوص اسمیدرکه وزنی فعولن‌در سکز کره وفعولن فعولن فعل‌در ایکی کره وتدلری سببلرینه قریب اولدیغیچون متقارب ایله تسمیه اولنمشدر معلوم اولهکه بحر مزبور دائرة

متفقـدندر واون بشنجی بحر در ایکی عروضی مشتملدر بری صحیحه و بریسی مجزوءٔ محذوفه در و عروض اولانك درت ضربی واردر ضرب اول صحیحدر وضرب ثانی مقصوردر وضرب ثالث محذوف ورابع ابتردر وعروض ثانیه‌نك ایکی ضربی واردر ضرب اولی کندیسـنه مماثلدرکه مجزو محذوفدر فعل قالور و ضرب ثانی ابتردر و بحر مذکورده زحاف و زحاف مجراسـنه جاری اولان علت درتدر قبض وثلم وثرم وحذف در (المقاربة) مفاعله وزننده برشیٔ شیٔ آخره قریب ایلك معناسـنه‌در یقال قارب الفرس الخطو اذا داناه ومقاربه وقراب که مصدر ثانیدر جماع ایچون خاتونك ایاقلرینی یوقری قالدرمق معناسـنه در یقـال قارب الرجل المرأة مقـاربة و قرابا اذا رفع رجلیها للجماع وبری بریله مزاجه موافق معجب ودلکشـا و آمیزش و معاشرتی موجب کلام سویلشمك معناسـنه استعمال اولنورکه مقاربت والتیامی مستلزمدر یقال قاربه اذا ناغاه بکلام حسن ای حادثه ومقاربه بر خصوصده افراط و تفریط ایلیوب عدالت و اقتصاده قصد وسـلوك ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال قارب فی الامر اذا ترك الغلو وقصد السداد ومنه فی النهایة * سددوا وقاربوا * ای اقتصدوا فی الامور کلها واترکوا الغلو فیها والتقصیر پس فعل مزبور حق و حکمته قریب اولمق ملاحظه‌سـیله استعمال اولنمشـدر (القربة) قافك کسریله سود طلومنه دینـور و بعضا صو طلومنه‌ده اطلاق اولنور علی قول یالکز برطرفندن دیکلمش اولان طلومه دینور جمعی قربات کلور قافك کسری و رانك سـکونیله و قربات کلور کسرتینله که کسره اتبـاع اولنمشدر وقربات کلور قافك کسری ورانك فتحیـله وقرب کلور عنب وزننـده کذلك هر اسمکه فعله وزننده اوله فقره وسدره کبی جمعلری صیغهٔ مرقومه اوزره مطرده‌در محدثیندن حکم بن سنان واحمد بن داود وابوبکر بن ابی عون وعبـدالله بن ایوب القربیون قربه صنعتنه منسوبلردر (ابوقربه) عبید بن ازهر نام کمسه‌نك فرسی اسمیدر و ابن ابی قربه احمد بن علی بن الحسین العجلی کنیه‌سیدر (القارب) غارب وزننده سفینهٔ صغیره‌یه دینور شارح دیرکه بیوك کیلر ارقه‌سنده یدك کبی چکیلان صندله دینور وقارب کیجه وقتنده صحراده صو طلب ایدوب آراشدیرن آدمه دینـور ذکر اولنان قربدن اسم فاعلدر (القریب) امیر وزننـده وبعض امهاتده سکیت وزننده مضبوطدر طوزلنوب صلاموره اولمش بالغه دینورکه هنوز تاب وطراوتی باقی اوله وقریب اسـامیدندر قریب بن ظفر کوفه خلقنك فاروق اعظم رضی الله عنه طرفنه کوندردکلری ایلچی اسمیـدر وقریب عبدی یعنی عبد القیس قبیله‌سنه منسـوبدر محدثینـدندر (قریب) زبیر وزننـده اصمعی معروفك پدری لقبیدر و خوارج طائفه‌سـنك رئیسلری اسمیدر وقریب بن یعقوب الکاتب

امام مبردك راويسيدر (قريبه) حبيبه وزننده اسامى نسواندندر قريبه بنت زيد وقريبه بنت الحارث اصحابدندر وقريبه بنت عبد الله بن وهب وديكر قريبه كه برقبيله‌يه وبرمحله نسبتى يوقدر تابعيه‌دندر (قريبه) جهينه وزننده بودخى اسامى نسادندر قريبه بنت الحارث و قريبه بنت ابى خفافه و قريبه بنت ابى اميه بونده قافك فتحيله‌ده زبانزددر اوچى دخى صحابيه‌در امام ذهبى ميزان نام كتابنده ضم قافله قريب وقريبه اسمنده بر كسنه يه ظفرياب اولمدم ديكله قولنه التفات مناسب دكلدر زيرا وجه مذكور اوزره اشخاص عديده كذران ايلشدر (القرابى) فرادى وزننده برى برينه متعاقبا تقارب اوزره ورود ايدن كسنه‌لره دينور وبو خلاف قياس اوزره قريبك جمعيدر كويا كه سكران وزننده قربان لفظندن جمع اولمشدر يقال جاؤا قرابى اى متقاربين (القورب) جورب وزننده شول چوق صويه دينوركه كثرتندن ناشى نه چكيت ويره ونه اوكنده بر نسنه حائل وپايدار اولمغه طاقت كتوره (ذات قرب) قافك ضميله بر موضع اسميدركه بين العرب آنده بر وقعه اولمشدر (المقرب والمقربه) مملوك ورالزك فتحيله شول مختصرطريقه دينوركه منزل مقصوده شاهراهدن مقدم ايصال ايدر اوله اوغرين يول تعبير اولنور يقال اخذوا المقرب والمقربة من الطريق اى المختصر منه (قربى) بشرى وزننده يمن مضافاتندن تباله شهرينه قريب بر صو آديدر وقربى قرآء قرأن زمره‌سندن بعضك يعنى بر كسه‌نك لقبيدر (قراب) شداد وزننده ابوعلى محمد بن محمد الهروى المقرى ومحدثيندن برجماعتك لقبلريدر (قرتب) تاى فوقيه ايله قنفذ وزننده يمنده شهر زبيد اعمالندن بر قريه آديدر (المقرتب) اسم مفعول بنيه‌سيله سيئ الغدا اولان كسيه دينوركه يبوب ايچديكى دائما غليظ وناكوار مقوله‌سى اولور (القرشب) شين معجمه ايله اردب وزننده مسن وسالخورده كسيه دينوركه وجودى قغشايوب متخلخل اولمش اوله وفقر وفاقه‌سى كالده اولان بدحال و پريشان وپژمرده قيافت كسيه دينور واكول و اينهان كسيه دينور وكوده‌سى ايرى و ديزمان اوله‌رق اوزون آدمه دينور وارسلانه دينور وبد خوى وبد مشرب كسيه دينور وقارنى ككيش كسيه دينوركه كثرت اكلى موجبدر رغيب البطن معناسنه جمى قراشب كلور (القرصبة) صاد مهمله ايله دحرجه وزننده كسمك معناسنه در يقال قرصبه اذا قطعه (القرضبة) ضاد معجمه ايله قرصبه وزننده ومرادفيدر يقال قرضبه اذا قطعه شارح ديركه مقتضاى انجام اوزره قرضبه‌نك مفهومنده شدت معتبردر وقرضبه بركدرمك معناسنه‌در يقال قرضب اللحم فى البرمة اذا جمعها و طاغتمق معناسنه اولمغله اضدادندن اولور يقال قرضب الشئ اذا فرقه وبرشيئك مجموعنى اكل ايلمك معناسنه‌در يقال قرضب اللحم اذا اكل جميعه ويلك

معناسنه در

معناسنه در یقال قرضب فلان اذا عدا وقارت قارت قوری نسنه اکل ایلمك معناسنه در یقال قرضب الرجل اذا اکل شیئا یابسا (القرضاب) قافك کسریله دائما قوری نسنه اکل ایدن کسیه دینور و ارسلانه دینور و اوغریه دینور لص معناسنه وپك کچکین قلجه دینور ومالك بن نویره‌نك قلجی آیدی وناچیز نسنه‌یه دینور تقول مارزأته قرضابا ای شیئا یعنی بن آنك بر نسنه‌سنی زیاندیده ایلدم وقرضاب فقیر وکدایه دینور وشول اکال کسیه دینورکه قابده اولان طعامك جمله‌سنی اکل ایدوب اصلا بقیه ترك ایلیه قرضابه دخی دینور یقال رجل قرضاب وقرضابة ای لایدع شیئا الا اکله (القرضوب) قافك ضمیله بو دخی زیاده‌سیله کچکین وکسیجی قلجه دینور واوغریه دینور و شول اکول وپرخور کسیه دینورکه قابده اولان طعامی یالکز خوره چکروب بقیه نامنه برنسنه ترك ایلیه وفقیر ویتوایه دینور (القراضبة) قرامطه وزننده قرضوبك وقرضابك جمعیدر خصوص وفقرآء معنالرینه‌در (المقرضب) اسم فاعل بنیه‌سیله بو دخی قابده نسنه ترك ایلر اولان اکول واینهانه دینور (قراضبه) علابطه وزننده برموضع آیدیر (القرضب) درهم وزننده غله قلبورلندقدنصکره قلبور دینده قلان آتیله‌جق کتر نسنه‌یه دینور (القرطبة) طای مهمله ایله دحرجه وزننده برکسه‌یی یره چالمق علی قول قفاسی اوزره یقمق معناسنه در یقال قرطبه اذا صرعه اوعلی قفاه وذبح اولنان حیوانك کمکلرنی کسوب پارملق معناسنه‌در یقال قرطب الجزور اذا قطع عظامه وپك سکردوب کتمك معناسنه‌در یقال قرطب الرجل اذا عدا شدیدا وقورقوب یا اورکوب قاچمق معناسنه‌در یقال قرطب الرجل اذا هرب وطارلمق معناسنه‌در یقال قرطب علیه اذا غضب (القرطبی) قافك وطائك ضمی وبائك تخفیف والفك قصریله قلجه دینور معنای مذکوردن مأخوذدر وخاصة خالد بن الولید رضی الله عنه وابن الصامت بن جشم نام کسه‌نك قلجلری اسمیدر (القرطبی) قافك وطائك کسری وبائك تشدیدی والفك قصریله بین‌العرب برنوع اوبون آیدیر وکورشجی منصوبه‌لرینه برمنصوبه اسمیدرکه آنکله خصمنی قفاسی اوزره زمینه نقش ایدر (القراطب) علابط وزننده بغایت کسیجی قلچ وخنجر مقوله‌سنه دینور (قرطبه) قنفذه وزننده مغرب اولکه‌سنده برشهر عظیم اسمیدر مقدما اندلس مملکتنك تختکاهی ایدی حالیا اول اولکه اسپانیا کفره‌سنك ضبطنده‌در (القرطبان) کلتبان وزننده دیوث وقورماق شخصه دینور وغیرت وحمیتی اولمیان بیعاروبی ناموسه دینور ویزونکه دینور قواد معناسنه یقال هو قرطبان ای دیوث ویقال هو قرطبان ای الذی لاغیرة له ویقال للقواد مترجم دیرکه برهان قاطعده قرطبان لفظی قلتبان معربی اولمق‌اوزره مرسومدرومصباحده

بو وجه اوزره درکه قرطبان کلمه‌سی که بی‌غیرت و بی عار وبی ناموسه دینور عند الاصمعی اصلی کلتبان ایدی‌که قیادت معناسنه اولان کلب لفظندندر تاء ونون صکره‌دن زیاده قلمشدر وبو الفاظ قدیمه‌دن اولمغله عامهٔ عرب اسلاف تغییر ایدوب قلطبان دیدیلر بعده عامهٔ اخلاف عرب آنیده تغییر ایدوب قرطبان دیدیلر (القرطعبة) جردحله وزننده (والقرطعبة) کذبذبه وزننده (والقرطعبة) زرحرحه وزننده آزچوق‌نسنه دیمکدر علی‌قول شیٔ معناسنه‌در یقال‌ماعنده قرطعبة قرطعبة وقرطعبة ای لاقلیل ولا کثیر او شیٔ مقتضای مثال نفی مقامنده مستعملدر (الاقرعباب) اقشعرار وزننده برکسه طورطوب کرپی کبی بوزیلوب بورتلق معناسنه‌در کرك صوغوقدن وکرك سائر عارضه‌دن اولسون یقال اقرعب الرجل اقرعبابا اذا انقبض من بردا وغیره (المقرعب) اسم فاعل بنیه‌سیله کمال غضبدن ناشی سکوت ایده‌رك باشنی پره دیکوب طوران کشی‌یه دینورکه حین غضبده بر کمسیه برسوز سویلیوب وجه مذکور اوزره طورمق عادتی اوله پس مصدری اولان اقرعباب اول معنایه‌ده کلور (القرقب) قنفذ وزننده (والقرقب) جعفر وزننده (والقرقب) زخرب وزننده قارنه دینور بطن معناسنه وقرقب قنفذ وزننده برکوچك قوش اسمیدر (قرقوب) اسلوب وزننده بصره واهواز وواسط بینلرنده واقع کشکر اعمالندن بربلده آدیدر (القرقبة) زخربه وزننده آو اتنه دینور لحة الصید معناسنه (القرنب) نوله قنفذ وزننده بوکوره دینور خاصره معناسنه (القرنب) جعفر وزننده عرب طوشانه دینور بربوع معناسنه علی قول فاره‌یه دینور وعلی رأی فاره‌نك شول یاوریسنه دینورکه فاره عرب طوشانیله چفت اولمقدن حاصل اوله (القرهب) جعفر وزننده یاشلو قوجه اکوزه دینور علی قول ایری وبیوك اولانه دینور وبغایت تویلو اولان کچی‌یه دینور وبر قومك سید و ذیشانه دینور وبیر ومسن آدمه دینور (المقزب) قافك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله چوق جماع ایتمك معناسنه در یقال قزبها قزبا من الباب الاول اذا نکحها کثیرا (القزب) قافك کسریله لقب معناسنه‌درکه شعراده مخلص تعبیر اولنور (القزب) فتحتینله برنسنه پك وقاتی اولمق شدت وصلابت معناسنه‌در یقال قزب الشیٔ قزبا من الباب الرابع اذا صلب واشتد (القازب) غارب وزننده شول بازرکانه دینورکه بغایت حریص وطمعکار اولمغله کاه بره وکاه بحره سفر ایدوب اصلا وهن وفتور عارض اولمزاوله یقال تاجر قازب ای حریص مرة فی البر ومرة فی البحر شیخ سعدی مرحوم کلستانده بوکونه بربازرکان حکایه‌سی سرد ایلشدر (القسب) قافك فتحی وسین مهمله‌نك سکونیله بغایت پك وقاتی اولان سنکین‌شیئه دینور قلب بخیل کبی یقال شیٔ قسب ای صلب شدید وقوری خرمایه دینور تمر یابس معناسنه (القسوبة

والقسوب) قافلرك ضميله برنسنه بك وقاق اولمق معناسنه در يقال قسب الشيء قسوبة وقسوبا من الباب الخامس اذا صلب واشتد (القسابة) قافك ضميله خرمانك ايشه يرامز اولان كمترينه دينور (القيسبان) قرطبان وزننده يوغون و سخت وشديد اولان نسنه يه دينور يقال ذكر قيسبان اى مشتد غليظ (القسيب) اردب وزننده اوزون اولهرق سخت وشديد اولان شيئه دينور (القسوب) صبور وزننده جزمه ومست وچيك وطوماق مقوله سنه دينور خف معناسنه وتشديد سينله قسوب جزمه لره ومستلره دينور خفاف معناسنه وبونك لفظندن مفردى مسموع دكلدر يقال جاء وفى رجله قسوب اى خف ويقال جاؤا وفى ارجلهم قسوب اى خفاف (القيسب) حيدر وزننده حمض انواعندن برشجر آديدر وحمض اكشى ايله آجى ميانده اولان نباته دينور كه دوه قسمنك فاكهه سيدر وقيسب اسامى رجالدندر (القسب) كسب وزننده صوآقق معناسنه در يقال قسب الماء قسبا من الباب الثانى اذاجرى وكونش غروبه يوزطوتمق معناسنه استعمال اولنور يقال قسبت الشمس اذا اخذت فى المغيب يعنى شرعت للغروب (القسيب) امير وزننده اسمدر صويك سسلنه رك جغلدى ايله آقمسى حالنه دينور تقول مررت بنهر وله قسيب اى جرى وصوت قال فى الاساس سمعت قسيب الماء اى خريره بوكه كوره آقان صويك جغلتيسنك اسمى اولور (القاسب) كاسب وزننده قازق كبى سخت وشديد اولان آلت ناسله دينور غرمول متمثل معناسنه (قيسبه) قافك وسينك فتحيله اسامى عربدندر (القسحب) حاى مهمله ايله طرطب وزننده ايرى ويومرى نسنه يه دينور (القسقب) قافله قسحب وزننده ومرادفيدر (القشب) قافك فتحى وشين معجمه نك سكونيله برشيئه شئ آخر قاتوب فارشدرمق معناسنه در يقال قشب السم بالطعام اذا خلطه به وبركسيه زهر ايجورمك وقلج ويجاق مقوله سنى زهر ايله صوارمق معناسنه در يقال قشبه السم اذا سقاه به وبركسه يى برمكروه ومستهجن شيئه ياخود برمرداره اوغراتمق معناسنه در يقال قشبه اذا اصابه بالمكروه اوالمستقذر شارح ديركه بعض نسخه ده المستقذر قولى بالمكروه قولى اوزره معطوفيله مجرورا وبعضنده اوكمه سيله مصدرا مرسوم اولوب لكن صحيح اولان معناى مخصوص يعنى اسم اولمق اوزره مرفوع اولمقدر كه مردار ومستقذر نسنه ديمك اولور انتهى وقشيب افترا وبهتان ايلك معناسنه در يقال قشب عليه اى افترى عليه وثناومحمدت ياخود قدح ومذمت كسب ايلك معناسنه در يقال قشب فلان اذا اكتسب الحمد اوالذم وبرشيئ فساده وبروب تباه ايلك معناسنه در يقال قشبه اى افسده وبركسيه يابرنسنه يه مردار بيلاشدرمق معناسنه در يقال قشبه بسوء اذا نطخه به وبركسه يى تعيير وتعييب ايلك معناسنه در يقال قشبه اذا عيره وعابه

اساسك بيانه كوره بو معنا مجازيدر وعقلى كيدرمك معناسنه در تقول قشبك المال
اى ذهب بعقلك وقلجه جلا وصيقل وزاغ وبرمك معناسنه در يقال قشب السيف
اذا صقله وبونلرك مجموعى باب ثالثيدن متصرفدر (الاقتشاب) افتعال وزننده بودخى
مدح ومحمدت ياقدح ومذمت اكتساب ايلمك معناسنه در يقال اقتشب الرجل اذا
اكتسب الحمد اوالذم (التقشيب) تفعيل وزننده برشيئه برنسنه بيلاشدرمق
معناسنه دركه تكثيرى متضمن در يقال قشبه به تقشيبا اذا لطخه به وبدرايحه بركسه يى
آزرده ودلكير ايلمك معناسنه در تقول قشبتنى ريحه اى آذانى وبو بعض نسخه ده
ثلاثى عنوانيله مرسومدر ومؤلف مثال مذكور ايله اشبو [ان رجلا يمر على جسر
جهنم فيقول يارب قشبتنى ريحها] حديثنه تلميح ايلمشدر قال فى النهاية اى سمنى
وكل مسموم قشيب ومقشب يقال قشبتنى الريح و قشبتنى بوكه كوره معناى اولدن
مأخوذ اولور (القشب) قافك كسريله نفس وذات معناسنه در يقال هو كريم
القشب اى النفس وقشب مالك بن بحينه نام كسه نك پدرى اسميدر وبادنجانه شبيه
برنبات آديدر شارح ديركه نبات مزبورك وسطندن برچبوق ظهور ايدر اوزايوب
كالنى بونجه رطوبتى سببيله اكيلور وتپه سنده يشى ظهور ايدر سباع طيوره سم
قاتلدر پس سم معناسنه اولان قشب ايله تسميه اولنمش اولور وقشب دمور وآبينه
مقوله سنك يوزلرنده اولان پاسه دينور صده معناسنه وبى خير وبى منفعت اولان
تبهكار كسيه دينور وآغويه دينور سم معناسنه وبونده فتحتينله ده لغتدر (القشيب)
امير وزننده پاسى آچيلوب جلاويرلمش قلجه وپاسلو قلجه ديمكله اضداددن
اولور يقال سيف قشيب اى مجلو وصدى ضد (وقشيب) يمنده بركوشكك آديدر
ويكى نسنه يه دينور واسكى ويبره مش نسنه يه ديمكله اضداددن اولور يقال ثوب
قشيب اى جديد وخلق ضدوآق شيئه دينور وپاك ونظيف نسنه يه دينور يقال
ثوب قشيب اى نظيف جمعى قشب كلور ضمتينله (القشابة) كرامه وزننده ذكر
اولنان معنالردن مصدردر يقال قشب الشئ قشابة من الباب الخامس (القشبة)
قافك كسريله خسيس ودنى وناكس شخصه دينور وميمون ياوريسنه دينور (قشاب)
غراب وزننده برموضع آديدر (القشبانية) عثمانيه وزننده كه اشبو [مرالنبى عليه
السلام وعليه قشبانيتان] حديثنده وارد اولمشدر مراد اسكى برده ديمكدر قشبا
نيتان ذكر اولنان قشبانيه نك تثنيه سيدر بعض زاعمك بوراده قشبان كلمه سى قشيب
لفظنك جمعيدر وقشبانيه اكامنسوبدر قولى ملتفت ومعول عليه دكلدر نهايه ده
بووجه اوزره مرسومدركه قشيب كلمه سى اضداددن يعنى جديد وعتيق معنالرينه
اولمغله بوراده ايكى معنا دخى ملحوظدر وكويا كه قشبان قشيب كلمه سندن جعدر
خلاف قياس اوزره زيرا جمعه نسبت اولنمشدر وزمخشرى عندنده نسبت مزبوره

مرضی دکلدر بلکه بو بناء مستطرفدر انجانی کلمه‌سی کبی (القاشب) کاشف وزننده درزی‌یه دینور خیاط کبی وضعیف النفس اولان یعنی جلادت وشهامتدن عاری کسیه دینور (المقشب) معظم وزننده خالص وپاکیزه اولمیان حسب ونسبه اطلاق اولنور خلط معناسندن مأخوذدر یقال حسب مقشب ای غیر خالص قال فی الاساس ومن المجاز رجل مقشب النسب ای معیوب (القشلب) قنفذ وزننده (والقشلب) زبرج وزننده برنوع نبات آدیدر (القصب) قمحتینله ساقنده بوغوملری اولان هرنباته اطلاق اولنور که قامش تعبیر اولنور مفردی قصبه در هابله وقصباةدر صادك سکونی والف الحاقیله وجماعته ومنبته قصباء دینور قامشلق نیستان معناسنه شارح دیرکه سیبویه عندنده قصباء اسم جنسدر مفرد وجمعه اطلاق اولنور حلفاء وطرفاء کبی مترجم دیرکه قم دخی قصب نوعندندر پرنده نابت اولدیغه بعدالقلم یعنی کسلدکدنصکره قم اطلاق اولنور وقصب پرمق کمکلرینه اطلاق اولنور مفردی قصبه‌در اساسده دیرکه هربرمقده اوچ دانه قصبه واردر لکن باش برمقده ایکی دانه اولور یقال امرأة تامة القصب وهی عظام الیدین والرجلین لسانمزده دخی اول کمکلره قم تعبیر اولنور وقصب بوغازلرده اولان مجاری انفاسه وشعبه‌لره اطلاق اولنور هربرینه قصبه دینور معلوم اوله‌که بوغازك فضاسنده ایکی مجرا واردرکه بری هوا کیروب نفس آله‌جق مجرادر بوکه حنجره وقصبه وریه‌یه اضافتله قصبة الریه دخی دیرلر ترکیده بوغور تلاق وخرتلاق تعبیر اولنور وبو رقیه‌نك اوکنده وضع اولنمشدر حساظاهر در فارسیده نای کلو دیرلر وبریسی تناول اولنان نسنه معدیه واصل اوله‌جق مجرادر بوکه مری دیرلر ترکیده قزل اویکن تعبیر اولنور قصبه‌نك آردنده وضع اولنوب براوجی فم معدیه متصلدر وقصبه‌نك براوجی آق جکره متصل اولور وآنده اولان طمرلره صولوق طمری تعبیر اولنورکه آنلره عروق الریه اطلاق ایدرلر انتهی وقصب جوهردن مستطیل اولان یعنی التوندن ویاخود کومشدن ایچی بوش امامه زیوانه‌سی طرزنده مصنوع اولان لوله وبوری مقوله‌سنه دینور وانجه ونرم ولطیف کتان بزینه دینورکه سلفده مصره مخصوص اولمغله قصب مصری اطلاق اولنور ترکیده نسوان اکا اسکوتی بزی تعبیر ایدرلر بونك مفردنده قصبی دینور عرب وعربی کبی وقصب یاقوتله مرصع وحزین اولان آبدار انجو وآبدار زبرجده دینورکه مراد وجه مذکور اوزره اولان دیزیلریدر ومنه الحدیث [انجبریل علیه السلام قال للنبی علیه الصلوة والسلام بشر خدیجة ببیت فی الجنة من قصب] شارح دیرکه کرمانی دیمشدرکه قصب وقصبه جوهریون اصطلاحنده بردیزی اعلا انجویه اطلاق اولنور بیت مزبور اعلا انجو دیزیلمدن طرح وبنا اولنمشدر ونهایه‌ده حدیث مذکوره‌ده قصبدن مراد کوشك طرزنده واسع

وبجوف انجو دانه سیدر که تمام براوطه اولهجقدر ظاهرا رسمی طولانی اولور انتهی وقصب چشمه لردن منشعب اولان صوبجرالرینه اطلاق اولنور (الاقصاب) همزه‌نك کسریله برمحل قامشلق اولمق معناسنه‌در یقال اقصب المکان اذا صارذا قصب وچوبان دوه‌نك رعیی خصوصنده تکاسل واسائت ایلدیکندن یعنی کرکی کبی اشباع ایلدیکندن ناشی دوه‌نك صو ایچمیوب استکافنه باعث اولمق معناسنه در یقال اقصب الراعی اذا عافت ابله الماء ومنه المثل ★ رعی فاقصب ★ بومثل چوبانك اداره سزلکندن ورعی خصوصنده اهمال وتکاسلندن ناشیدر زیرا رعینده اهتمام ایدوب اشباع ایلدیکجه صویه میل ورغبت ایبلزلر مترجم دیرکه میدانیده بوعبارتله مرسومدرکه رعی فاقصب یقال قصب البعیر یقصب اذا امتنع من الشرب واقصب الراعی اذا فعلت ابله ذلك ای اساء رعیها فامتنعت من الشرب ومثل مزبور متعهد اولدیغی ماده‌ده کاهو حقه تقید واهتمام ایلیوب تباه وافساد ایدن کسنه حقنده ضرب اولنور (القصبة) فرحه وزننده (والمقصبه) مصطبه وزننده قامشلغه دینور یقال ارض قصبة ومقصبة ای کثیرة القصب (القصب) غصب وزننده کسمك معناسنه‌در یقال قصبه قصبا من الباب الثانی اذا قطعه قیون قصابی یومعنادن مأخوذ در وقصب قصاب ذبح ایلدیکی حیوانك قصبنی بند بند آیروب پارمق معناسنه‌در یقال قصب القصاب الشاة اذا فصل قصبها وقصب وقصوب دوه صو ایچمکدن امتناعله باشنی یوقری قالدرمق معناسنه‌در یقال قصب البعیر قصبا وقصوبا اذا امتنع من شرب الماء فرفع رأسه عنه وبرکسه‌یی صویه هنوز قاتمقسزین صو ایچمکدن منع ایتك معناسنه‌در یقال قصب فلانا اذا منعه من الشرب قبل ان یروی و برکسه‌یی عیبلك معناسنه در یقال قصبه اذا عابه وبرکسیه سوکمك معناسنه‌در یقال قصبه اذا شتمه وبونلر مجازدر (الاقتصاب) افتعال وزننده کسمك معناسنه‌در یقال اقتصبه اقتصابا اذا قطعه (القصیب) امیر وزننده (والقاصب) کاسب وزننده صو ایچمکدن امتناع ایدن دوه‌یه دینور مذکر ومؤنثه وصف اولور یقال بعیر و ناقة قصیب وقاصب ای ممتنع من شرب الماء (التقصیب) تفعیل وزننده سوکمك معناسنه‌در یقال قصبه تقصیبا اذا شتمه وباشك صاچنی بولمك بولمك بورمه ایتمك معناسنه‌درکه هر بولکی اوزون قامش طرزنده اولور یقال قصبت المرأة شعرها اذا جعلته قصابة کاسیذکر اساسك بیانه کوره بولمك بولمك اوروب صالیورمك معناسنه در و تقصیب صاچی قیورجق ایتمك معناسنه‌در یقال قصب شعره ای جعده عربلر صاچلرنی قامش ابله قیورجق ایدرلر واللری بیونه چکروب بغلق معناسنه‌در یقال قصب یدیه اذا شده الی العنق (القصب) قافك ضمی وصادك سکونیله ارقه‌یه دینور ظهر معناسنه وبغرسغه

دینور معی معناسنه جمعی اقصاب کلور (القصاب) شداد وزننده دودك و نای
وقوال چلان کشی‌یه دینور زمار کبی وحیوان بوغزلیجی‌یه دینور جزار معناسنه‌که
لسانمزده دخی قصاب تعبیر اولنور ذکر اولنان قصبدن مأخوذ در (القاصب)
قصاب معنالرینه‌در وزیاده‌سیله طراقه لوکوك کورلتیسنه اطلاق اولنور(القصبة)
فتحاتله قصب کلمه‌سنك مفردیدرنته‌که ذکر اولندی وقصبه یکی قازلمش قویی‌یه دینور
وکوشکه دینور قصر معناسنه علی قول قصرك جوفنه یعنی ایچریسنه دینور
وشهره دینور مدینه معناسنه‌که برولایتك شهری اوله‌جقدر علی قول شهر عظیمه
یعنی بر اولکه‌نك یاخود بر ولایتك جمله‌دن اعظم اولان شهرینه دینور شام
ایالتنده دمشق ومصر اولکه‌سنده قاهره کبی‌که قاعدة الملك و تختکاه تعبیر اولنور
وقصبه وقریه‌یه دینور حالا بینمزده متعارف اولدیغی اوزره شعر صغیره اطلاقی
ظاهرا قریه معناسندن مأخوذدر اساسك بیاننه کوره مدینه معناسنه جوف قصر
معناسندن مأخوذدر وسط ولایتده وقوعی ملاحظه‌سنه مبنی‌در و قصبه عراقده
مخصوص بر قریه آدیدر وقصبه بورلمش صاج بلوکنه اطلاق اولنور و ایلکلی
کیکه اطلاق اولنور (القصابة) رمانه وزننده (والقصیبه) حبیبه وزننده
(والتقصیبة والتقصبه) تفعله وزننده‌که اسملردر بونلرده بورلمش صاج بلوکنه
دینور وقصابه قامش وقارغی بغومنه دینور انبوبه معناسنه ونایه ودودکه وقواله
دینور مزمار معناسنه وخلق دائما فصل وقدح و غیبت ایدن بد زبان کمسه‌یه
دینور وقصیبه بوغومه دینور انبوبه معناسنه (القصاب) کتاب وزننده شول
صو بندینه دینورکه باغچه دیوارینك یاخود باغچه‌یه مشرف اولان بایرك وتپه‌نك
دیبلرینه بایلور سیل صوینی بر طرفه صاومق ایچون زیرا اویلجه صاولمدیغی
صورتده صو اوراده بر کوب حوالیٔ باغچه‌یی تباه و برباد ایدر و قصاب دیار
معناسنه‌درکه بلاد دیمکدر مفردی قصبه‌در نته‌که ذکر اولندی (ذوقصاب) مالك
بن نویره‌نك فرسی آدیدر (القصبات) حرکات وزننده مغرب زمینده بر بلده آدیدر
ویمامه‌ده بر قریه‌در (القصیبة) جهینه وزننده یمامه ترابنده تیم وعدی وثور بنی
عبدمناة قبیله‌لرینه مخصوص بر موضع آدیدر و ینبع ایله خیبر میاننده بر موضعدر
وبحرین قضاسنده بر موضعدر (المقصب) محدث وزننده قوشی و یارش میداننده
قصب السبق اخذ و احراز ایدن کمسه‌یه دینور عرب خیاللری قوشی میداننك
نهایتنده بعض اشیاء فاخره ایله مزین بر قارغی نصب ایدوب بعده قوشی اصحابی
بردن یکعنان آتلرنی قوشدیروب جمله‌یی سبق ایدن جندی اول قارغی‌یی یرندن قلع
واوزرنده اولان اوکدلی بلا نزاع اخذ واحراز ایدر ایشته قصب السبق بوندن
عبارتدر بعده بر خصوصده سائره تفوق وتقدم ایدن اهل فضل وصاحب مزیتده

استعمال اولندی یقال هو مقصب ای الذی یحرز قصب السباق و مقصب یوزنده قویو کیوکی اولان سوده دینور (القصوب) صبور وزننده یوکی قرقلمش قیونه دینور (قصب قصب) فتحتینله دیشی قیونی صاغمق ایچون چاغرمجق اصواتدندرکه قصب قصب دیو چاغررلر مؤلفك وتدعی النجمة قولی جملهٔ مستانفه‌در (القصلب) قنفذ وزننده قوی وصلب وشدید اولان شیئه دینور (القضب) قافك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله کسمك معناسنه‌در یقال قضبه قضبا من الباب الثانی اذا قطعه وچبوق ایله اورمق معناسنه‌در یقال قضب فلانا اذا ضربه بالقضیب وقضب بالابلند اولوب واطرافنه شاخلری یاپلمش هر سمته دال بداق صالمش اغاجه دینور واوق یاخود یای دوزمك ایچون قطع اولنمش اغاج شاخنه دینور مقضوب معناسنه وقضب برنوع شجر اسمیدرکه آندن یای اتخاذ اولنور شارحك بیانه کوره نبع دیدکلری شجر نوعندندرکه ترکیده قین اغاجی دیدکلریدر و قضب تازه یونجه یه دینور اسفست معناسنه وقضب کذلك مصدر اولوز هنوز تعلیم اولنمامش عجمی طور ناقه‌یه بنمك معناسنه یقال قضب الناقة قضبا من الباب المزبور اذا رکبها قبل ان تراض (الاقتضاب) افتعال وزننده بودنی کسمك معناسنه‌در یقال اقتضبه بمعنی قضبه مصباحك بیانه کوره اقتضاب اقتطاع معناسنه‌درکه برنسنه‌یی کندی نفسی ایچون کسمکدن عبارتدر واقتضاب هنوز معلم اولمیان طور وعجمی ناقه‌یه بنمك معناسنه‌در قضب کبی یقال اقتضب الناقة بمعنی قضبها اساسك بیانه کوره بو معناده مجازدر ظاهرا چبوق ایله تعلیم اولندیغنه مبنی‌در طور طای کبی یاخود سوریدن هنوز آیروب رکوب ایلدیکی ملاحظه سیله‌در وامهات سائره‌ده ناقه‌یه تخصیص اولنمامشدر واساسده اقتضاب ارتجال معناسنه‌ده مستعمل اولمق اوزره مرسومدرکه تفکر وملاحظه ایلکسزین بالبداهه سوز سویلکدن عبارتدر یقال اقتضب الکلام ای ارتجله ضربة واحده ایله قطع قضیب معناسی علاقه‌سنه مبنی در وابحر عروضیه‌دن بحر مقتضب دخی بوندن مأخوذ در بحر منسرحدن منقطع اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر واقتضاب بدیعی دخی بوندن مأخوذدر که شاعر قصیده‌سندن تشبیبی قطع ایدوب مقصوده یعنی ممدوحنك مدحنه انتقال ایلکدن عبارتدر وحسن تخلص ایله اولان انتقال اوفق والطف اولور ومؤلفینك اما بعد کلمه‌سنه اقتضاب اطلاق دخی جمله‌دن انقطاعنه مبنی‌در (التقضیب) تفعیل وزننده پك کسمك معناسنه‌در کرك کیت وکرك کیفیت جهتیله اولسون یقال قضبه تقضیبا اذا قطعه و کونشك پرتو وشعاعی اغصان شجر کبی چبوق چکیلوب اوزامق معناسنه استعمال اولنور یقال قضبت الشمس اذا امتد شعاعها (الانقضاب) انفعال وزننده (والتقضب) تفعل وزننده کسلك معناسنه‌در یقال

قضب الغصن تقضيبا فانقضب وتقضب اى انقطع وتقضب تقضيب كبى كونشك
شعاعى چبوق چبوق چكيلوب اوزامق معناسنه استعمال اولنور يقال تقضبت
الشمس بمعنى قضبت (القضابة) قافك ضميله اغاجدن كسيلن وبودانيلن كسنتى يه
وبودانتى يه دينور على قول شاخلرى كسيلن اغاج اوزرندن دوكيلن يوفقه
پارەلرينه دينور (المقضبه) مصطبه وزننده ذكر اولنان قضب نام شجرك ويونجەنك
منبت وموضعلرينه دينور (القضابه) تشديد ايله علامه وزننده امور ومصالحى
سيف قاطع كبى كسوب بچن رتق وفتق صاحبى دانا وكار كذار آدمه اطلاق اولنور
يقال رجل قضابة اى قطاع للامور (القضيب) امير وزننده چبوغه دينور كه
اغاجك انجه داليدر شاخ باريك معناسنه وهنوز باش اوكرنمامش طور وعجمى
ناقەيه اطلاق اولنور نته كه ذكر اولندى وآلت تناسله اطلاق اولنور كه غصن
بدندر جمعى قضبان كلور قافك ضميله وقضبان كلور قافك كسريله وقضيب انجه
ولطيف ونازك قلجه اطلاق اولنور كه يوزى پك يصى اولميه قامچى تعبير ايتدكلرى
قلج اولەجقدر وبتمامه بر قضيبدن يعنى بردالدن دوزلمش يايه دينور كه اكلى اولماز
على قول يارلمامش برشاخدن مصنوع اولانه دينور كه يايك حسنياتندندر وزيادەسيله
كسكين قلجه دينور تيغ بران معناسنه وقضيب يمنده على قول تهامەده بروادى آديدر
وضبه قبيلەسندن بررجل اسميدركه بين العرب سائر اولان * اصبر من قضيب *
مثلنك منشأيدر ذل ومحنته بغايت صابر ومتحمل كمسه ايدى وقضيب بحرين شهرنده
برتيمار يعنى برخرماجى اسميدركه * الهف من قضيب * مثلنك منشأيدر اصلى بودركه
مزبور وجه مذكور اوزره بحرينده خرما فروش اولوب دائما مخصوص برخرما
تاجرندن خرما آلوب وكنديسى سائره بيع ايدر ايدى بركون ينه على العاده كلوب
تاجر مرقومدن خرما طلب ايلدكده اولدخى عندنده مجتمع اولان فنا وكمتر خرمادن
برقوصره اخراج واعلا بهاسيله بيع واعطا ايلمكله قضيب دخى قوصرەيى اخذ
وكلديكى سمته عود وعزيمت ايلدى مكر تاجر اول قوصره ايچره بركيسه التون
حفظ ايلمشيدى قضيب كتدكدنصكره تذكر ايلمكله قضيبه ادراك وكيسەيى استخلاص
ايليەمز ايسه كندى نفسنى قتل ايلمك ايچون النه برخنجر آلوب همان شتابان
قضيبك عقبندن پويان اولدى خلال راهده قضيبه يتشوب لطف ايله بودفعه
جنابكه ويرديكم خطا ايله فنا وكمتر خرما ايمش قوصرەيى بكا اعاده قيل كه على العاده
ينه اعلا خرما ويرەيم ديەرك قوصرەيى استرداد وقضيبك منظرەسنده كيسهٔ
معهودى ابراز واحراز ايلمكله قضيب قضيەيه واقف وخنجر استصحابنك سببنه
بالاستفسار مطلع اولدقده كيسەنك تأسف وتلهفيله همان دست تاجردن خنجرى
اخذ وكندى جكركاهنه طعن ايله ذهب ذهب ديەرك سمت بقايه ذاهب اولمشدر

(القاضب) بودخی کسکین قلجه دینور (القضاب) شداد وزننده (والقضابة) هایله (والمقضب) منبر وزننده بونلرده زیاده‌سیله کسیجی کسکین قلجه دینور ومقضب دهره تعبیر اولنان آلته کذلك اکنجیلرك اوراق تعبیر ایتدکلری آلته دینور (القضبة) تمره وزننده قضیب معناسنه‌درکه ذکر اولنان یایدر علی قول تبع یعنی قین اغاجندن کسیلش اوقلغه دینورکه آندن اوق دوزیلور جمعی قضبات کلور فتحاتله وطوار اکل ایلك ایچون تازه یچیلن چایره ویونجه‌یه دینور جمعی قضب کلور هاسز (المقضاب) محراب وزننده ذکر اولنان یونجه‌یی چوق انبات ایدن یره دینوریقال ارض مقضاب اذا کانت تنبت القضبة کثیرا ومقضاب اوراغه دینور منجل کبی (الاقضاب) همزه‌نك کسریله بر یونجه‌لق اوامق معناسنه‌در یقال اقضبت الارض اذا صارت ذاقضبة (القضبة) قافك کسریله بر بلوك دوه‌یه و بر سوری یکی‌یه وقیونه دینور وجست وخفیف ولطیف اولان آدمه وناقه‌یه اطلاق اولنور (القطب) ضرب وزننده (والقطوب) قعودوزننده‌چین‌جبین‌کوستورمك معناسنه‌درکه قاشلرنی چاتوب کوزلرینك ارالغنی بورشدیروب یوزنی کوزنی اکمکدن عبارتدر یقال قطب الرجل قطبا وقطوبا من الباب الثانی اذا زوی مابین عینیه وکلح وکسمك معناسنه‌در یقال قطب الشیء اذا قطه وبرکدرمك معناسنه‌در یقال قطب الشیء اذا جمعه وشربت وشرابه صو قاتمق معناسنه‌در یقال قطب الشراب اذا مزجه یعنی بالماء وبرکسه‌یی طارتمق معناسنه‌در یقال قطب فلانا اذا اغضبه وطولدرمق معناسنه‌در یقال قطب الاناء اذا ملأه وچوالك قولپلرنی بری برینه یکوردکدنصکره ایکی طرفنی بوکوب قاوشدرمق معناسنه‌در یقال قطب الجوالق اذا ادخل عروته فی الاخری ثم ثنی وجمع بینهما وبرکمك معناسنه‌دریقال قطب القوم اذا اجتمعوا (القاطب والقطوب) صبور وزننده دائما چین جبین اوزره اولوب یوزنی کوزنی اکوب بورتوریجی کشی‌یه دینور وقاطب وقطوب ارسلانه اطلاق اولنور (التقطیب) تفعیل وزننده بودخی یوزنی کوزنی اکوب چین جبین و بد چهره کوسترمك معناسنه‌در ثلاثیدن ابلغدر یقال قطب الرجل تقطیبا بمعنی قطب وشرابه صو قاتمق معناسنه‌در یقال قطب الشراب اذا مزجه (الاقطاب) همزه‌نك کسریله بودخی شرابه صو قاتمق معناسنه‌در یقال اقطب الشراب اذا مزجه وبرکمك معناسنه‌در یقال اقطب القوم اذا اجتمعوا (القطیب) امیر وزننده (والمقطوب) صو ایله ممزوج اولان شرابه دینور و قطیب صرد بن حمزة الیربوعی نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (القطب) قافك حرکات ثلاثی وطانك سکونیله (والقطب) عنق وزننده (والقطبة) زمره وزننده دکرمنك دلیکنه صوقدقلری اوزون دموره دینورکه دکرمن آنك اوزرینه دوران ایدر قاپو

زیوانه‌سی کبی فارسیده میخ آسیا وترکیده دکرمن ایکی تعبیر اولنور دکرمنك آلت طاشنده اولور یقال دارت الرحی علی قطبها وقطبها وقطبتها وهی حدیدة تدور علیها وقطب قافك ضمیله فلکده برکوچك یلدزه اطلاق اولنور قبله آنك اوزرینه یاقلنور یعنی محراب اکا نظر ایله وضع وقبله انکله ادراك اولنور مراد قطب شمالی اولەجقدرکه جدی ایله فرقدان میانندەدر ترکیده دمور قازق تعبیر اولنور مقابلی قطب جنوبی اولەجقدر مؤلف اکتفا ایلشدر کرهٔ فلکك محورینك که تعبیر اولنان خطـدن عبارتدر ایکی جانبی اولان نقطهٔ تجمیەدر که کره آنلرك اوزرینه دوران ایدر وعرضلر آنلر ایله ادراك اولنور جوامعده محراب وضعنده ودریالرده یوصله ابره‌سیله قطب شمالیه اعتبار ایدرلر شمال طرفنده اولنلر آنی تمام ارقەیه آلدقده جنوب حقیقیه متوجه اولور وبعضلر عندنده قطب نقطهٔ موهومەدر هر اخشام قطب شمالیه نظر ایلك لدغ عقربدن امین اولمقده مجربدر وقطب بر قومك مدار اموری اولان سید و سرکارنه اطـلاق اولنور یقال هو قطب قومه ای سیدهم ومطلقا برنسنەنك مدار قوامی اولان شیئه اطلاق اولنور پادشاه قطب عسـکر اولدیغی کبی یقال هو قطب ذلك الامر ای ملاکه و مداره وسالکلرك امور صوریه ومعنویه‌لری کندیسـنه مفوض اولان مرشد کبی جمعی اقطاب کلور وقطب کلور و قطبه کلور قبله وزننـده و قطب مدینهٔ منوره ده عقیق نام وادیده بر موضـع آدیدر علی قول ذوالقطبه ایله مسمادر (القطبه) قافك ضمیله دکرمن میلنه دینور نتەکه ذکر اولندی ونشـانه آیلان اوق تمرینه دینور نصل الهدف معناسـنه لکن اساسك بیانه کوره سهم النضال اولەجقدر وقطبه برنوع نبات آدیدر جمعی قطب کلور زفر وزننده وقطبه اسامیدندر هرم بن قطبهٔ الفزاری اصحابندن برماده ضمننده عامر بن الطفیل ایله علقمة بن علاثه اکا تحاکم ایلدیلر (القطابه) ثمامه وزننده کسیلن ات پارچەسنه دینور وقطابه مصر دیارنده برقریه آدیدر (القطاب) کتاب وزننده باعث ترکیب اولان یعنی برشیئه قایلان نسنەیه دینور مزاج معناسنه وجامه یاقەسنك قاوشدیغی یرەدینور مجمع الجیب معناسنه شارح دیر که عند البعض یاقەنك اسفلنه دینور بودخی قاوشدیغی یر اولەجقدر وبو مجازدر ذکر اولنان مزاج معناسندن مأخوذدر نتەکه اساسده مرسومدر وعبابده قطاب الجیب مقور ایله که یاقەنك اوبونتی یریله مفسردر که بیونه چکن اوبومیـدر و قطبیه یاقەنك اوبونتیسی اولان پاره ایله مبیندر انتهی (قطیب) زبیر وزننده سابق بن صرد نام کسەنك فرسی آدیدر (القطیبة) قافك ضمی وطائك فتحیله عربیه وزننده بنو زنباع جماعتنه مخصـوص برصوبك آدیدر عبید بن الابرص نام شاعرك اشبو * اقفر من اهله ملحوب * فالقطیبات فالذنوب *

بیتده واقع قطبیات کلمه‌سی اطرافنده کائن صولر اعتباریله صیغهٔ جمع اوزره ایراد اولنمشدر علی قول قطبیات برجبل آدیدر بنه جمیتی اطراف ولواحق اعتباریله در (القطبان) عثمان وزننده برنبات آدیدر (القطی) زمکی وزننده بودخی برنباتدرکه آندن متین ومستحکم ایپ و اورغان دوزیلور نارجیل اغاجی لیفندن دوزیلان ایپدن و هلاطه‌دن قوی اولور (القطب) فتحتینله برکسه مکیل و موزوناته دائر برنسنه اشترا ایلدکده ابتدای امرده برمقدارنی کیل ایله یاخود وزن ایله آلوب بقیه‌سنی کیل و وزن ایلکسزین مقبوضه قیاس واعتبار ایله بروجه تخمین کوتوری آلمق معناسنه‌درکه بوندن نهی شرعی وارد اولمشدر یقال اخذه قطبا وهوان یأخذ الشیء ثم یأخذ مابقی علی حسب ذلك جزافا بغیر وزن یعتبر فیه بالاول (قاطبة) نصب ایله‌که مثلا جاء القوم قاطبة قولنده واقعدر جمیعاً معناسنه‌در وبو همان حال اولهرق استعمال اولنور جمع معناسنه اولان قطب کلمه‌سندن مأخوذدر خفی اولمیه‌که حریری درده بو وجه اوزره بیان ایلشدرکه قاطبة کلمه‌سی همیشه منکر وحالیت اوزره منصوب وذوالحال دائما عقلادن اولور وشرحنده شهاب دیمشدرکه بعض اسماء واردرکه دائما حالیت اوزره منصوب اولهرق استعمال اولنور کافة وقاطبة کلمه‌لری کبی بوجهتدن شارح لباب زمخشریتك مفصل خطبه‌سنده محیطا بکافة الابواب قولنی استعجان ایلشدر قالدیکه سعد الدین مقاصد شرحنده بورسمه تحقیق ایلشدرکه بلغای عرب کافة کلمه‌سنی اضافتله‌ده استعمال ایلدیلر و قاطبه کلمه‌سی قطب لفظندن اسم فاعلدر جامع معناسنه آخرنده هاء مبالغه ایچوندر راویه وعلامه کبی علی قول تأنیثیه‌در افراد اعتباریله جماعة کبی و عند البعض قاطبة مصدردر عافیه وعاقبه کبی اسم فاعل قولنه کوره جاء القوم قاطبة قولی قوم جملة افرادنی جامع اولهرق یعنی مجموعی بردن کلدیلر دیمك اولور ومصدر اولدیغنه کوره بمعنی مفعول اولوب مجموع معناسنه اولور (القطیبة) حبیبه وزننده جماعت وکروه معناسنه‌در یقال جاؤا بقطبتهم ای بجماعتهم و قطیبه فارشق پکی و قیون سودینه دینور علی قول فارشق ناقه وقیون سودینه دینور (القطرب) قنفذ وزننده اوغریه دینور لص معناسنه وفاره‌یه دینور وتوپی دوکمش قورده دینور ذئب امعط معناسنه و غول بیابانیتك که قونجلوز تعبیر اولنور ارککنه دینور وجاهل ونادان کسیه دینور وقورقق جبان کسیه دینور وسفیه و سبکسر کسیه دینور وصرع مرضنه اوغرامش کسیه دینور وقطرب اصطلاح اطباده مالیخولیا علتندن برنوع عارضه‌نك اسمیدر معلوم اولهکه مالیخولیا لفظ یونانی وبو اسمله معروف برمرض آدیدر سودادن نشئت ایدر اوچ قسم اولور برینك ماده‌سی جمیع بدنه شاملدر وبری دماغده اولور و بری مراقلیلرده اولور علامتی سهردر ویرامز

واقعه‌لر

واقعه‌لر کورمکدر وادنی سببدن محزون اولمق وتیز طارلمق وقورقیه‌جق نسنه‌لردن قورقمقدر شارحك وصفنه کوره قطرب قسم اولدرکه معاذ الله تعالی قاره سودا اوله‌جقدر وقطرب کوچك کوپکه دینور ماصتی وزغر وفنو کبی وکوچك خرده جنیلره دینور صغار الجن معناسنه وقطرب خفیف و سبك مشرب کسیه دینور که شلغه ویل قوان تعبیر اولنور بردقیقه برمحلده آرام ایتمیوب دائما بری اوته حرکت اوزره اولور و قطرب برقوش آدیدر وبر بوجك آدیدر که بتون کوندوز بری اوته کزوب اصلا بریرده آرام وقرار ایتماز نهایه‌ده [لااعرفن احدکم جیفة لیل قطرب نهار] حدیثنده قطرب بربوجکدرکه بتون کوندز کزوب یورر تمامی نهارنده حوایج دنیویه‌سنه پویان اولوب کیجه اولدقده بی تابلقدن صباحه قدر جیفه کبی یاتان کسه اکا تشبیه اولنمشدر وقطرب سیبویه حضرتلرینك تلمیذی اولان محمد بن المستنیر النحوی لقبیدر هرکون حین سحردن باب سیبویهه ملازم اولمغله سیبویه نه‌وقتکه قاپوسنی کشاد ایلسه پیشکاهنده موجود بولنغین کندیسنه ما انت الاقطرب لیل دیمکله قطرب ایله ملقب و مشهور اولمشدر (القطربة) دحرجه وزننده عجله وسرعت ایتمك معناسنه‌در یقال قطرب الرجل اذا اسرع ویره چالمق معناسنه در یقال قطربه اذا صرعه (التقطرب) تدحرج وزننده بری اوته باشنی صالوب اویناتمق معناسنه‌در یقال تقطرب الرجل اذا حرك رأسه وقطرب دیدکلری بوجك کبی اصلا بردقیقه آرام ایتیوب متحرك بالضروره اولمق معناسنه‌در یقال تقطرب الرجل اذا تشبه بالقطرب (القعب) قافك فتحی وعینك سکونیله اغاجدن دوزلمش ایری وقالین وقارنلی چناغه وقواطه‌یه دینور علی قول چکه‌جه واورتاجه اولانه یاخود برآدم قاندیره‌جق مقدار صو آلان چناغه دینور جمعی اقعب کلور اقلس کبی وقعاب کلور کتاب وزننده وقعبه عنبه وزننده‌که جمع کثرتلریدر وقعب الکلام لاقرینك غور وقعرینه وکنهه اطلاق اولنور یقال هذا کلام له قعب ای غور وقعر (التقعیب) تفعیل وزننده طوارك طرفی چناق هینتنده دکرمی وایجریسی چقورجه اولمق معناسنه‌در که قعب لفظندن منصرفدر یقال قعب حافر الفرس اذا کان مقیا کالقعب ومتشدق ومتکلم کچنن کسه کلامی ورزشه چناق کبی اغزنی آچه‌رق اقصای حلقندن تکلم ایتمك معناسنه مستعملدر یقال قعب فی الکلام اذا قعر قال فی الاساس حافر مقعب ای مدور کالقعب وفلان مقعب ای مقعر للمتشدق الذی یتکلم باقصی حلقه ویفتح فاه کالقعب (المقعبة) عینك شده‌سیله معظمه وزننده قعب کبی دکرمی وایجریسی چقورجه اولان کوپکه وصف اولور یقال سرة مقعبة اذا کانت کالقعب (القاعب) پك اولویوب حیقریجی اولان قورده دینور ذئب صیاح معناسنه (القعبة) قبه

وزننده قطويه شبيه برظرفدركه نسوان استعمال ايدرلر على قول برنوع فپاقلو قطودركه عربلر ايچنه سويق قورلر (قعبة العلم) جعبة الحلم وزننده بادية شامده بسيطه نام موضعك قبله جانبنده برارضك آديدر (القعبة) شعبه وزننده طاغلرده وقيالرده اولان خدابى اويمه چقوره دينوركه آنده صو ايركيلور بعض ديارلرده فاق تعبير اولنور (القعيب) قريب وزننده عدد كثيره دينور نه اولور ايسه اولسون (القعنبات) عقنبات وزننده ومرادفيدركه ماده‌سنده ذكر اولندى يقال عقاب قعنبات اى عقنبات (القعثب) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده چوق شيئه دينور كثير معناسنه (القعثبان) زعفران وزننده قعثب معناسنه‌در (القعثبان) قافك و ثانك ضميله اوصورغان بوجكنه شبيه بر بوجك آديدر اوتلق ارالغنده اولور يينه اول نوعدندر (القعسبة) سين مهمله ايله دحرجه وزننده بر قورقو سبيله يلوب كتمك معناسنه‌در يقال قعسب الرجل اذا عدا سريعا بفزع (القعاسب) علابط وزننده اوزون شيئه دينور طويل معناسنه (القعضب) ضاد معجمه ايله جعفر وزننده جثه‌سى ايرى ويومرى اولوب جرى و تند و شديد اولان انسان و حيوانه دينور وقعضب سلفده بر رجل اسميدركه مزراق يلانلرى پيار ايدى (القعضبة) قحطبه وزننده قهر وشدتله استيصال ايلمك معناسنه‌در يقال قعضبه اذا استأصله بشدة (القعضبى) احرى وزننده ياوز وشديد اولان دوميه دينوركه نفسنه منسوبدر يقال قرب قعضبى اى شديد وقرب فتحتينله خمس كى مسافة ظمى بلكه اول مسافه‌يى طى ايلمكه دينوب على وجه الاستعاره دوه‌لرينه اطلاق اولنمشدر (القعطبة) دحرجه وزننده كسمك معناسنه‌در يقال قعطبه اذا قطعه (القعطبى) قعضبى وزننده ومرادفيدر يقال قرب قعطبى اى شديد (القعقبة) قافله دحرجه وزننده يارملق معناسنه‌در يقال قعقبه اذا جرحه (القعنب) نونله جعفر وزننده صلب وشديد اولان شيئه دينور وارسلانه اطلاق اولنور وارمك تلكويه دينور وقعنب امام مالك موطأسنى رواتندن محمد بن مسلمه‌نك جدى اسميدر (القعانب) علابط وزننده قعنب ايله ايكى اولكى معنالرده مرادفدر (القعنبة) قحطبه وزننده بعض برونده اولان اكريلك حالتنه دينور و بودور كوتاه قد خاتونه دينور يقال امرأة قعنبة اى قصيرة (القعنب) قنفذ وزننده اكرى اولان برونه دينور يقال انف قعنب اى معوج و فيه قعنبة اى اعوجاج (القعنباة) عقنبات وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى يقال عقاب قعنباة اى عقنباة مؤلف بونى آنفا قعب ماده‌سنى ذيلنده دخى ثبت ايلمكله ظاهرا نونك زياده‌سنه ذاهب اولان قوله دخى رعايت واشارت ايچون بوراده دخى رسم ايلشدر (القيقب) حيدر وزننده آتك اكرينه دينور سرج معناسنه وبرنوع اغاج كراسته‌سنه دينوركه آندن قلناق

اتخاذ اولنور شارحك بيانه كوره فارسيده آزاد درخت ديدكلرى شجر در كه
جنلبك اغاجيدر كذلك تسبيح اغاجنك كبير نوعيدر ايكيسنكده كراسته‌سى بغايت
صلب ومتين اولور وقيقب اكرك ايكى قاشلرينه طولادقلرى قايشه وصربه دينور
وآت كنده اولان شول دموره دينورکه كم طماغى تعبير اولنان چتال دمور كه
آتك اغزينه كيرر آتك اورتاسنده اولور (القيقبان) خيرزان وزننده قيقب ايله
ايكى اولكى معنالرده مرادفدر (القيقاب) ريحان وزننده يزه صيقل اورەجق
مهرەيه دينور حالا كاغد مهره‌سنه دينور (القلب) قافك فتحى و لامك سكونيله
برنسنه‌يى كيرويه دوندرمك وچويرمك معناسنه‌در يقال قلب الشيء قلبا من الباب
الثانى اذا حوله عن وجهه وبركسه‌نك يوركنه اورمق ياخود طوقنمق معناسنه‌در
كرك حقيقى اولسون وكرك معنوى اولسونكه كوكله طوقنمق تعبير اولنور يقال
قلب فلانا قلبا من الباب الاول والثانى اذا اصاب فؤاده وبرنسنه‌يى ترسنه چويرمك
وايچريسنى طشره دوندرمك معناسنه‌در يقال قلب الشيء اذا حول ظهر البطن
بورادە لام على معناسنه‌در بصارده مستفاد اولديغى اوزره قلب برنسنه‌يى خلقى
باطنيسى ياجعلى جهتندن چويروب دوندرمك عكس وتحويل معناسنه‌در وبونك بش
صورتى واردر زيرى بالايه و ظهرى بطنه دوندرمك كه ترسنه چويرمك تعبير
اولنور وشمالى يمينه ياخود يمينى شماله ويوزى ارقه‌يه دوندرمكدن عبارتدر وقلب
اصطلاحى * داماد * ربك فكبر * و * دام علا العماد * و * سر فلا كبابك
الفرس * كلامى كبى قلب مستوى در عربلر قلب الله فلانا اليه ديرلر توفاء معناسنه‌كه
مجازدر نته‌كه اقابه اليه دنى ديرلر مبدأ ومعاد اولمق ملاحظه‌سيله‌در وقلب اغاجندن
خرما يينيسى چقرمق معناسنه‌در يقال قلب النخلة اذا نزع قلبها و خرما قورغى
قزارمق معناسنه‌در يقال قلبت البسرة اذا احمرت و قلب يوركه دينور فؤاد
معناسنه فارسيده دل دينور على قول استعماللره فؤاددن اخص‌در كه لسانمزده
اكا كوكل تعبير اولنور مترجم ديركه نهايه‌ده اشبو * انا كم اهل اليمن هم ارق
قلوبا والين افئدة] حديثنده ديمشدركه معروف اولان قلب وفؤاد بردركه تقلب
اعتباريله قلب وتفأد وتوقد اعتباريله فؤاد اطلاق اولنمشدر و عند البعض فؤاد
يوركك وسطنه‌دينور وعلى قول يوركك پرده‌سنه دينوب وقلب حبه وسويداسندن
عبارتدر واهل تحقيق عندنده قلب يورك تعبير اولنان لحم جسمانى صنوبرى يه
تعلق ايدن لطيفة ربانيه‌دن عبارتدركه جميع قوتك مبدئيدر نته‌كه دماغ جميع حواسك
مبدئيدر حكماء عندنده بو حقيقت انسانيه‌در كه نفس ناطقه وروح باطنه تعبير
ايدرلر ويورك نفس ناطقه‌نك تخت سلطنتيدر واشبو [ان فى ابن آدم مضغة اذا
صلحت صلح الجسد كله] حديثنده قلبدن مراد لطيفة مذكوره دركه منبع فيض

وحیاندر وبعض محققین دیدیلرکه قلب یدی طبقه‌یی مشتملدر ۱ صدردر که محل اسلام ومحل وسواس در ۲ قلب درکه محل ایماندر ۳ شغاف درکه محل محبة الخلق در ٤ فواد درکه محل رؤیة الحق در ٥ حبة القلب درکه محل محبة الحق در ٦ سویدآء درکه محل علوم دینیه‌در ۷ مهجة القلب درکه محل تجلی صفات الهیه‌در و قلب اطلاق تقلبدن یاخود لب وخالص معناسندن مأخوذدر وارادة المحل اعتباریله قلبدن عقل وفهم وشجاعت مقوله‌سی اراده اولنور قالدیکه لسانمزده یورك دیدیکمز جانب ایسرده معلق اولان مضغهٔ معهوده‌در لکن برکوکلمز دخی واردر که سکون وحرکت و میل واستکراه مقوله‌سی حالتك مداریدر مؤلفك قول ثانیسی بوکه ملایم اولیورکه فواد بورکه وقلب کوکله دینورکه هر قوتك مبدأی اولهجقدر انتهی وقلب عقل وهوش معناسنه‌ده استعمال اولنور و هر شیئك لبنه و محض وخالصنه دینور یقال هو قلبه ای محضه وخالصه وقلب بنی سلیم جماعتنه مخصوص سنکستانده برصو آیدر وقلب خرما بنیسی تعبیر اولنان شیئه دینور کا سیذکر وصوبی پاك وخالص اولان کسیه دینور یقال رجل قلب ای محض النسب (الاقلاب) همزه‌نك کسریله قلب کبی بودخی برنسنه‌یی کیرو چویرمك معناسنه‌در یقال اقلبه اذا حوله عن وجهه وعربلر اقلب الله فلانا الیه دیرلر توفاه معناسنه نتهکه آنفا ثلاثیده ذکر اولندی وبرنسنه‌نك طشره یوزی قوریمق معناسنه استعمال اولنور یقال اقلب العنب اذا یبس ظاهره وبرشیئك دونوب چویرلمسی وقتی یقلشمق معناسنه‌در یقال اقلب الخبز اذا حان له ان یقلب وبواحصد الزرع قبیلندندر وبرکسه‌نك دوه‌سنه قلاب مرضی اوغرامق معناسنه‌در یقال اقلب القوم اذا اصاب ابلهم القلاب (التقلیب) تفعیل وزننده بودخی برنسنه‌یی جهتندن کیرو دوندرمك معناسنه در یقال قلبه تقلیبا اذا حوله عن وجهه وبرشیئك ترسنی چویرمك معناسنه‌در یقال قلبه اذا حوله ظهر البطن بوراده ظهرا کلمه‌سی بدلدر حول ظهره علی بطنه سبکنده در (القلب) قافك ضمیله بلازکه دینور سوار معناسنه اساسك بیانه کوره بیاضلقده قلب نخلیه تشبیهه مبنی‌در وقلب آق یلانه اطلاق اولنور حیهٔ بیضاء معناسنه‌که بو دخی تشبیه مزبوره مبنی‌در و قلب قافك حرکات ثلاثیله خرما بنیسی تعبیر اولنان نسنه‌یه دینور شحمة النخل معناسنه وبو خرما اغاجنك تپه‌سنده اولور آق ولذیذ اولور فارسیده اکا پیه خرماوکتب طبیه‌ده جمار النخل دیرلر و عند البعض قلب النخل خرما اغاجنك اجود وابیض والطف اولان پیراغنه دینور جمعی اقلاب کلور وقلوب کلور وقلبه کلور عنبه وزننده وقلب قافك ضمیله قلب کبی اصل ونسبی پاك وخالص اولان کشی یه‌دینور پاك نژاد معناسنه یقال رجل قلب وقلب ای محض النسب (القلبة) علبه وزننده

قرمزیلق حرت معناسنه‌در یقال فی لونه قلبة ای حمرة وصوبی پاك وخالص اولان خاتونه دینورکه ذکر اولنان قلب لفظنك مؤنثیدر یقال هی قلبة ای خالصة النسب (القلیب) امیر وزننده مطلقا قویی‌یه دینور علی قول اسکی وقدیم اولانله دینور که بئر عادیه تعبیر اولنور صحرالرده اولوب رب و حافری معلوم اولماز کویا که عاد قومندن قالمشدر وقلیب لفظی مذکر ومؤنث اولور جمعی اقلبه کلور ارغفه کبی وقلب کلور ضمتینله وقلب کلور لامك سکونیله شارح دیرکه اساسك بیانه کوره قلیب طاشله ایچریسی اورلمزدن مقدم قویی‌یه اطلاق اولنور ترابی قلب اولندیغنه مبنی‌در (القالب) لامك کسریله قزارمش خرما قورغنه دینور ذکر اولنان حرت معناسندنر وقالب قیومجیلرك جوهر ذائب افراغ ایلدکلری مثال طرزنده ظرفه دینور وبونده لامك فتحیله استعمالی اکثردرکه مایقلب به دیمك اولور ترکیده دخی قالب تعبیر اولنور بعده پابوشجی وسائر کونه قالبلرده دخی شایع اولمشدر شهابك تحریرنه کوره کالب فارسی معربیدر واقعا برهانده دخی اویله مرسومدر لکن مادەنك مقتضاسی اوزره معرب اطلاقنه حاجت اولمدیغی قلب سلیم اربابنه پوشیده دکلدر (قالب اللون) طالب العون وزننده شول یاورویه دینورکه آتاسی لونله مغایر اوله کویاکه لونی قلب ایلمشدر یقال شاة قالب لون اذا کانت علی غیر لون امها (القلیب) لامك تشدیدیله سکیت وزننده (والقلوب) تنور وزننده (والقلوب) سنور وزننده (والقلوب) قبول وزننده (والقلاب) کتاب وزننده قورده اطلاق اولنور چوبانلری وقیونلری فریل فریل دوندردیکیجون (القلبة) غلبه وزننده تعب و محنت و مرضه اطلاق اولنور قراشدره ومکانده آسوده اولیوب درد ومشقتله تقلبه باعث اولدیغیجون یقال مابه قلبة ای داء وتعب شارحك بیانه کوره بونك استعمالی نفی مقامنه مخصوصدر (التقلب) تفعل وزننده بری اوته دونشدرمك معناسنه‌در بومناسبتله امور ومصالحنده مرام ودلخواه اوزره تصرف ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال تقلب فی الامور اذا تصرف بما کیف شاء (التقلب) قافك ضمی ولام مشددەنك فتحیله کثیر التقلب اولان کشی‌یه دینور بعده ذهن وکیاست ورشد و فطانت یاخود کثرت تجربه سببیله امورك هرطرفنه تقلیب فکر ایدرك ادراك واطلاع صاحبی عاقبت اندیش وکار آزموده و متبصر وکار کذار آدمه اطلاق اولنمشدر نتەکه بو وزنده حول دخی بومعناده مستعملدر واکثری قلب کلمه‌سی اکا تأکید کونه ایراد اولنور ونفسلرینه دخی نسبت اولنور یقال رجل حول قلب و حولی قلبی وحولی قلب ای محتال بصیر بتقلیب الامور ذاتنده رشد ودرایت صاحبی اولمغله اعمال فکر وتقلیب ذهن ایلیه‌رك یاخود ازقدیم امور ومصالحده کثرت تقلب ایله

هر امرك عرفنه واقف وجهت سهولتنی عارف داهیه اولمغله اموری ملك ایدنمش کبی اولوب هر نقدر امر دشوار ایسه برتقریب طمرنی بولوب سهولتله انی انتاج ایلیکه مقتدر آدم اوله جقدر (الملقب) منبر وزننده اکنجیلرك چپاد مورینه دینور که آنکله زراعت اولنه جق تراك طبراغنی طشره دوندروب دویررلر وقولغی دورك اولان انسان وحیوانه دینور مقلوبة الاذن معناسنه (القلب) فتحتینله طوداق طشره دونوب دورك اولق معناسنه در یقال قلب الرجل قلبا من الباب الرابع اذا کانت شفته منقلبة ویقال قلبت الشفة قلبا اذا کانت منقلبة (الاقلب) احمر وزننده دوداغی دورك اولان آدمه دینور (القلباء) حمراء وزننده دورك دوداغه دینور یقال رجل اقلب وشفة قلباء (القلوب) صبور وزننده کثیر التقلب اولان کسیه دینور کرك ظاهری وکرك معنوی اولسون که کثیر التلون دیمك اولور (قلب) ضمتینله بنی عامر قبیله‌سی یوردنده برنجه صویك آدیدر (قلیب) زبیر وزننده نجد اولکه‌سنده ربیعه قبیله‌سنه مخصوص برصو آدیدر وبنی عامر دیارنده بر طاغك آدیدر بونده امیر وزننده دخی زبازددر و تیم قبیله‌سندن بر بطنك آدیدر وقلیب برنوع بونجق آدیدر که آنکله تسخیر قلوب ایچون افسون ایدرلر (ذوالقلبین) فهر قبیله‌سندن جمیل بن معمر نام کسه‌نك لقبیدر بغایت قوت حافظه صاحبی اولدیغندن قریش اکا ذو القلبین ایله تلقیب ایلدیلر اشبو [ماجعل الله لرجل من قلبین] الایه کریمه‌سی آنك حقنده نازل اولمشدر مرویدرکه مزبور بغایت زیرك وقوت حافظه‌یه مالك اولمغله بنم ایکی قلبم واردر هربریله تعقل ایدرم وهربری حاشا حضرت محمدك قلب وعقلندن افضل واکملدر دیو لاف وکذاف ایدر ابدی وقتا که بدر غزاسنده منهزم اولان مشرکون ایله برابر مرسوم دخی منهزم اولمغله پابوشنك برتکی النده وبر تکی ایاغنده فرار ایدر ایکن ابو سفیان تصادف ایدوب بو نه حالدر دیو سؤال ایلدکده عسکرلرینك انهزامنی اخبار ایدوب تکرار یا بویلجه پابوشکك بری الکده وبریسی ایاغکده اولمق نه اولسون دیو استفسار ایلدکده عجیبدرکه حالا ایکیسیده ایاغنده در اله الدیغمی هیچ ادراك ایده‌میورم دیمکله قلب واحدنده دخی خالی اولدیغی نمایان اولمشدر (ابوقلابه) کتابه وزننده تابعیندن عبدالله ابن زید الجرمی لقبیدر (المنقلب) میمك ضمی ولامك فتحیله مصدر میمی در انقلاب بابندن که دونمك معناسنه در واسم مکان اولورکه دونجك یره دینور یقال انقلب فلان سوء منقلب ویقال کل احد یصیر الی منقلبه (القلاب) غراب وزننده اسد قبیله‌سی دیارنده بر طاغك آدیدر وقلاب یورکه عارض اولان مرضه یعنی یورك آغریسنه دینور ودوه قسمنه مخصوص بر علت آدیدرکه یورکنده ظهور وکونشده اهلاك ایدر (المقلوب) ذکر اولنان قلاب مرضنه اوغرامش کسیه کذلك دوه‌یه دینور یقال

قلب الرجل والبعير على المجهول فهو مقلوب (قلبن) قافت ضمی وبانك فتحی وكسریله دمشق ترابنده بر قریه آدیدر (القلطبان) قرطبان وزننده ومرادفیدرکه تفصیل اولندی (القلهب) جعفر وزننده شول كسیه دینورکه كمی ارسلانی كبی ایری و دیزمان والندن خیر وشر كلمز عاجز و نادان وكر انجان اوله (القلهبة) سلهبه وزننده آق بلوده دینور صحابهٔ یضا معناسنه (القلهبان) قلطبان وزننده یك اوزون آدمه دینور (القنب) قافك ضمی ونونك سكونیله مطلقا دابه ذكرینك قابی اولان دریه دینورکه چكوب آنده ستر ایدر علی قول آت وقاتر واشك مقوله‌سی بتون طرنقلی اولنلره مخصوصدر وقنب نسا طائفه‌سنك فرجلری اورتاسنده اولان لحم زائده دینورکه دیلاق تعبیر اولنور وكینك بیوك اولان یلكسنه دینور قابه كبی شراع عظیم معناسنه (القنیب) قریب وزننده بلوده دینور صحاب معناسنه وجماعات انسانیه‌یه دینور بعض نسخه‌ده جماعات یرینه جماعت مرسوم اولمغله صواب اولان دخی بودر (القنب) دنم وزننده (والقنب) خرم وزننده كتاندن برنوع اسمیدر ترکیده كندر وكنویر دیدكلریدرکه قبوغندن ایپ واورغان بوكیلور حالا قنب تعبیر ایلدیكمز انجه سجیم آنكله مسمادر (القنابة) رمانه وزننده خوشه وسنبله مجتمع اولهجق اكین پیراقلرینه دینورکه ایچلرنده سنبله تكون ایلدیكی پیراقلر اولهجقدر عصیفه دخی دینور (التقنیب) تفعیل وزننده اكین قسمی ایچنده سنبله تكون و اجتماع ایده‌جك پیراق ویرمك معناسنه در یقال قنب الزرع تقنیبا اذا اعصف وسواری طائفه‌سی مقنب اولمق معناسنه در كما سیذكر یقال قنب الخیل اذا صاروا مقنبا (المقنب) منبر وزننده ارسلانك بچه‌سنه دینور وآوجی چانطه‌سنه دینورکه ایچنه شكار قورلر واوتوزدن قرقه وارنجه اولان سواری كروهنه دینور علی قول اوچیوز قدر اولانه دینور قال فی النهایة وفی حدیث عمر [و اهتمامه للخلافة فذكرله سعد فقال ذاك انما یكون فی مقنب فی مقانبكم] (المقنب) جماعة الخیل والفرسان وقیل هی دون المائة یرید انه صاحب حرب وجیوش ولیس بصاحب هذا الامر (القناب) كتاب وزننده (والقنب) قفل وزننده (والمقناب) محراب وزننده بونلرده ارسلانك بچه‌سنه دینور (الاقناب) همزه‌نك كسریله سواریلر جمع اولوب ذكر اولنان مقنب قدر اولمق معناسنه در یقال اقنب الخیل اذا صار مقنبا وبركسنه‌دن صاقنوب كیرلنمك معناسنه در یقال اقنب الرجل اذا استخفی من غریم او ذی سلطان (التقنب) تفعل وزننده اقناب ایله معنای اولده مرادفدر یقال تقنب الخیل بمعنی اقنب (القنابة) ثمامه وزننده مدینهٔ منوره‌ده برقله آدیدر ونونك تشدیدیله‌ده زبازددر (القنب) قافك فتحی ونونك سكونیله كبرمك معناسنه‌در یقال قنب فیه قنبا من

الباب الاول اذا دخل و آصمه‌دن اوزمه ضرر وبره‌جك شيئى كسمك معناسنه‌در يقال قنب العنب اذا قطع عنه ما يؤذى حمله و اغاجك چچكى قيجوغندن ياروب چقمق معناسنه‌در يقال قنب الزهر اذا خرج عن اكمامه (القنوب) غروب وزننده كونش باتمق معناسنه‌در يقال قنبت الشمس قنوبا اذا غابت (القانب) بك اوريوب اولويجى اولان قورده دينور ذئب عواء معناسنه و جست و چالاك پيك وساعى‌يه دينوركه پياده اولاق اولەجقدر (القنياب) قافك كسريله بو دخى پيك چالاكه دينور (القناب) كتاب وزننده ياپك كريشنه دينور يقال شد قناب القوس اى وترها وقناب الزرع اكين ابتدا خوشه وبرمكه باشلادقده تپه‌سنده تكون و اجتماع ايدن دكمى بيراقلره دينور قافك ضميله‌ده لغتدر مؤلف بونى قنابه ذيلنده ذكر ايلسيدى منتظم وملتئم اولور ايدى (المقانب) ميمك فتحيله سوريدن قيون و چكى شكارينه دادانوب اوكرنمش قوردلره دينور ذئاب ضاريه معناسنه شارحك بيانيله كوره مفردى يوقدر ياخود غير قياس اوزره قانبك جمعيدر (القنوب) قافك ضميله نبات يا اغاج چچكلرينك قيجوقلرينه دينور براعيم النبات معناسنه‌در مؤلفك واكه زهره قولى عطف تفسيريدر براعيمك معناسى مختلف فيه اولمق حسبيله بونك مفردى ظاهرا قنبدر (قنبه) حمزه وزننده حمص قضاسنده و اندلس اولكه‌سنده برقريه آدلريدر (قنبه) ضمتينله يمنده بر قريه‌در (القنعب) سبطر وزننده انبار كبى واسع الجوف اولان صوغمسز اكال آدمه دينور يقال رجل قنعب اى رغيب‌نهم (القوب) صوب وزننده يرى قازمق معناسنه‌در شارحك بيانه كوره دكرمجه قازمغه مخصوصدر يقال قاب الارض يقوب قوبا اذا حفر وقوش ياورى چقرمق ايچون يورطه‌سنى يارمق معناسنه‌در يقال قاب الطائر بيضته اذا فلقها وقورقوب قاچمق معناسنه‌در يقال قاب الرجل اذا هرب ويقين اولمق معناسنه اولمغله اضدادن اولور يقال قاب اليه اذا قربه مؤلف كرچه بونى اضدادن عد ايلدى لكن فى الحقيقه بينلرنده شبه تضاد واردر (التقويب) تفعيل وزننده بودخى يرى قازمق معناسنه‌در چوق قازمق ياخود يك قازمق معناسنه‌در يقال قوب الارض تقويبا يعنى قابها وبرنسنه‌يى يرندن چكوب قوبارمق معناسنه‌در يقال قوب الشئ اذا قلعه وبره بر نسنه ايله اثر و نشان ايلمك معناسنه در چقور واوجاق قازمق كبى تقول قوبت الارض اى اثرت فيها و يقال قوب النازلون الارض اذا اثروا فيها (القوب) قافك ضميله قوشك يورطه‌دن چيقان ياوريسنه دينور فرخ كبى جمعى اقواب كلور (القائبة) قائبه وزننده (والقابة) بونلرده قوشك يورطه‌دن چقان ياوريسنه دينور و قابه لفظى قائبه‌دن مخففدر حاجه كلمسى كبى وقائبه وقابه يورطه‌يه اطلاق اولنور

وبو عيشة راضية قبيلندن ياخود ذات قوب يعنى ذات فرخ اولديغى اعتباريله اولور ومنه المثل * تخلصت قائبة من قوب * اوقابة من قوبة اى بيضة من فرخ مثل مزبور صاحبندن يعنى همدم ورفيقندن منفصل و منقطع اولان كمسنه حقنده ضرب اولنور ظاهرا ثقلتلو اولان همدمندن انفصال اولمق ملايمدر وميدانيده برئت عنوانيله مرسومدر (المتقوب) متقوم وزننده قبوغندن صويلوب چقمش نسنه‌يه دينوركه قاولامش تعبير اولنور يقال شئ متقوب اى متقشر وقاولامش يلانه دينور و شول انسان وحيوانه اطلاق اولنوركه اويوز علتنه اوغرامش اولمغله دريسى قاوليوب بالجمله قيللرى وتويلرى دوكلمش اوله يقال رجل وبعير متقوب اى تقلع عن جلده الجرب و انحلق شعره (القوبة) قافك ضم ومديله (والقوبة) قافك ضمى وهمزه‌نك فتحيله (والقوباء) قافك ضمى والفك مديله (والقوباء) قافك ضمى وواوك فتحيله درى‌يى قاولدان ايوز علتنه دينور مؤلفك بوراده وهى القوبة قولنده كى ضمير مؤنث خبرى اعتباريله‌در (التقوب) تفعل وزننده برنسنه يرندن قوپمق معناسنه‌در يقال قوبه تقويبا فتقوب اى قلعه فتقلع وقوشك يمورطه‌سى ياورى چقاركن يارلمق معناسنه‌در نته كه انقياب دخى بو معنايه‌در يقال تقوبت البيضة اذا انقابت وذلك اذا انفلقت عن فرخها (القوباء) قافك ضمى و واوك مديله (والقوباء) واوك فتحيله ايوز علتنه اطلاق اولندقلرى كبى تمره‌كى علتنه اطلاق اولنورلر مادهٔ مذكوره‌دن مأخوذدر يقال فى جلده قوباء وقوباء وهو الذى يظهر فى الجسد ويخرج عليه فارسيده بوعلته بريون ديرلر حفر وتقشير معناسندن مأخوذدر وكلام عربده مضمومة الفاء وساكنة العين اولان فعلاء وزننده بوندن وخشاء كلمه‌سندن غيرى وارد اولمامشدر شارح جوهريدن مزاء كلمه‌سنى دخى نقل ايلمشدر (القوبى) قافك ضمى وبانك تشديديله قوش يلجى يمكه دوشكون اولان كمسيه دينور يقال هو قوبى اى مولع ياكل الفراخ (ام قوب) قافك ضميله آفت وداهيه‌نك كنيه‌سيدر (القوب) صرد وزننده يمورطه قبوقلرينه دينور قوبه مفرديدر (القوبة) قافك ضميله همزه وزننده دائما مسكننده مقيم وثابت اولوب بريره چقماز اولان كشى‌يه دينور (القاب) ناب وزننده يايك قبضه‌سيله چله محلى اولان ايكى كوشه‌نك آرالغنه دينور هريايده ايكى قاب اولور وقاب مقدار معناسنه در (القيب) قافك كسريله بودخى مقدار معناسنه‌در يقال بينهما قاب قوس وقيب قوس اى قدر قوس قال الله تعالى [فكان قاب قوسين اوادنى] اى مقدارهما وبعض مفسرين قلبه حمل ايله قابى قوس ايله تفسير ايلديلركه طرفيندن اعتبار اولنمشدر كمال قربيت معنويدن عبارتدر وقيب لفظنك اصلى واويدر (الاقتياب) افتعال وزننده اختيار ايلمك معناسنه‌در يقال اقتابه اى اختاره (القهب) قافك فتحى وهانك سكونيله قرامتق

اولان آجل شيئه دينوركه آجل بوز وكول رنكى وشكرى اولهجقدر يقال شئ قهب اى ابيض علته كدرة وقهب اولو طاغه دينور و ياشلو اركك دوميه دينور (القهبة) حمزه وزننده الواندن شكرى بوز رنكه دينور (القهب) فتحتينله بوز وشكر رنكلو اولمق معناسنه در يقال قهب الشئ قهبا من الباب الرابع اذا كان قهبا اى ابيض علته كدرة (القهبة) قافك فتحى وهائك سكونيله ذكر اولنان قهب كلمه سندن مؤنثدر (الاقهبان) تثنيه بنيه سيله فيل ايله جاموسه اطلاق اولنور جبل عظيم معناسندن مأخوذدر (القهاب) غراب وزننده (والقهابى) نفسنه نسبتله آق اولان شيئه دينور ابيض معناسنه (القهى) قافك فتحى وهائك سكونيله اركك ككلك قوشنه دينور يعقوب معناسنه بوز رنكلو اولديغيچون (القهيبة) جهينه وزننده برنوع قوش آديدر شارح ديركه تمامه ديارنده اولور بنه ككلك نوعندندر (القهوبة والقهوباة) قافلرك وهالرك فتحه لريله برنوع اوق تمرنته دينوركه اوج چنال اولور على قول قصه نشان اوقنه دينور وكلام عربده بوندن غيرى فعولى وزننده وارد اولمامشدر لكن تسهيلده عدولى كلمه سى فعولى وزننده اولمق اوزره مرسوم اولديغندن بشقه مؤلف دخى عدل ماده سنده ثبت ايلمشدر (الاقهاب) همزه نك كسريله طعامدن طويمقله اشتها ايلبوب چكلمك معناسنه در يقال اقهب عن الطعام اذا امسك عنه ولم يشته (القهزب) زاى معجمه ايله جعفر وزننده يردن يايمه قصه تكميه دينور تيس قصير معناسنه (القهقب) قافله جعفر وزننده (والقهقب) بانك تشديديله قهقر وزننده ايرى جثه لو اولوب ياشلو اولان انسان وحيوانه دينور وقهقب جعفر وزننده اوزون بويلو اولوب اكول وواسع الجوف اولان آدمه دينور وبادنجانه دينوركه سبز واتدندر (القهنب) نون مشدده ايله شمردل وزننده اموزلى كوكسنه دوشمش اوزون ومضطرب القيافه كسيه يه دينور على قول همان يك اوزون اولان كسيه دينور (القهنبان) زعفران وزننده بودخى قهنب معناسنه در يقال رجل قهنب وقهنبان اى طويل اجنأ اوالطويل (المقهنب) اسم فاعل بنيه سيله دائما صو اوزره طوران شيئه دينوركه كرك انسان اولسون كه دائما صويى بكليوب اوتورر وكرك سائر نسنه اولسون يقال هو مقهنب اى دائم على الماء

﴿ فصل الكاف ﴾ (الكأب) كافك فتحى وهمزه نك سكونيله (والكأبة) ضربه وزننده (والكآبة) كرامه وزننده حزن واندوه سبيله غمكين وشكسته دل ومتغير البشره ومضطرب الحال اولمق معناسنه در كه تاسه لو اولمق تعبير اولنور يقال كئب الرجل كأبا وكأبة وكآبة من الباب الرابع اذا صار سيئ الحال مغموما ومنكسرا من حزن (الاكتئاب) افتعال وزننده برحزن واندوه سبيله تاسه لنمق معناسنه در

يقال

يقال اكتأب الرجل بمعنى كئب (الكئب) كتف وزننده (والكئيب) غريب وزننده والمكتئب مضطرب وزننده وجه مذكور اوزره تاسه‌لو اولان كشيه دينور ومكتئب قرامتق نسنه‌يه دينوركه تاسه‌لو كمسه‌نك چهره‌سى كبى اولور يقال رماد مكتئب اى ضارب الى السواد (الاكأب) همزه‌نك كسريله محزون وتاسه‌لو اولمق معناسنه‌در يقال اكأب الرجل اذا حزن وبرخطر ومهلكه‌يه اوغرامق معناسنه‌در يقال اكأب الرجل اذا وقع فى هلكة وبرسبيله برآدمى تاسه‌لو وغمكين والمناك ايلمك معناسنه‌در يقال اكأب فلانا اى احزنه (الكأباء) صحراء وزننده تاسه‌يه دينور حزن واندوه معناسنه يقال وجهه اثر الكأباء اى الحزن (الكبوبة) كافك ضميله تؤبه وزننده و مرادفيدركه خزى و عار وخجالته سبب اولان شيئه دينور يقال مابه كبوبة اى تؤبة (الكب) كافك وبانك تشديديله بركمه‌يى يوزى اوزره يره يقوب قيامق معناسنه‌در يقال كبه كبا من الباب الاول اذا قلبه وصرعه يعنى على وجهه وبرنسنه آغر وثقيل اولمق معناسنه‌در يقال كب الشئ اذا ثقل وكب ديدكلرى شجرى طوترق ايدوب ياقمق معناسنه‌در كاسيذكر يقال كب الرجل اذا اوقد الكب واكبرلمش ايپلكى وايپى يومق يومق ايلمك معناسنه‌در يقال كب الغزل اذا جعله كبا (الاكباب) همزه‌نك كسريله بو دخى يوز اوزره يقوب قيامق معناسنه‌در يقال اكب فلانا اذا قلبه وصرعه ويوز اوزره يقلوب دوشمك معناسنه اولمغله متعدى ولازم اولور يقال كبه فاكب لكن يومؤلفك بصأرده بيانه منافيدر زيرا بصأرده اكباب فعلنى همان لازمه حصر ايدوب واكب على وجهه اى سقط وهذا من النوادر ان يقال افعلت انا وفعل غيره عبارتيله ايراد ايلدكدنصكره اشبو [اكبوا رواحلهم على الطريق] حديثنده واقع اكبوا فعلنى حذف وايصال بايدن قيلوب جعلوها مكبة على قطع الطريق اى لازمة له غير عادلة عنه عنوانيله تأويل وبيان ايلشدر امهات سأره‌ده دخى تعديه‌سنه تعرض اولنيوب همان لازميته امضا اولنمشدر واكباب رايشه اصلا منفك اولمق وجه اوزره نصب نفس ايله مداومت ايدرك دورشمك معناسنه استعمال اولنوركه اوزرينه دوشمك ومكب اولمق تعبير اولنور يقال اكب عليه اذا اقبل ولزم وبرنسنه اوزره قپانور كبى يوزى قوبى اكيلوب آورلمق معناسنه استعمال اولنور انارك ولد اوزره وسوختدرك مطالعه ايچون كتاب اوزره قپانوب آورلدقلرى كبى يقال اكب له اذا نجانا بعض نسخه‌ده حاى مهمله وبايله نحاى عنوانيله مرسوم اولمغله شارح آنى تصويب ايلامشدر (الكبكبة) دبدبه وزننده بودخى يوز اوزره چوروب يقلمق معناسنه‌در يقال كبكبه بمعنى كبه وبرنسنه‌يى دره وقويى كبى بردرين چقوره براقوب آتمق معناسنه‌در يقال كبكبه اذا رماه

فالهوة وكبكبه كلمه‌سى كب لفظندن مكرر اولمغله درين چقوره براقلدقده كويا كه مرة بعد اخرى منكب اولور وكبكبه برى برينه منضم ومزدحم كروه وجماعته دينورکه طورطوب يومق كبى اولور (الانكباب) انفعال وزننده يوز اوزره قپانوب دوشمك معناسنه‌در يقال كبه فاكب وبر ايشه نصب نفس ايله همیشه دورشمك معناسنه استعمال اولنور يقال انكب عليه اذا اقبل عليه ولزمه (الكب) كافك ضمى وبانك تشديديله دوه فاكهه سندن حمض نوعندن برشجر آديدر بغايت چابك يانوب طوتشور مفردى كبه‌در (الكبة) كافك فتحى وضميله جنكده ياخود سكرتمكده وآت قوشمقده عسكرك براوغوردن قوشوب يورويش ايتلرى حالتنه دينور يقال لهم كبة اى دفعة فى القتال والجرى كذلك دشمن اوزره يردن حمله وهجوم ايتلرى حالتنه دينور وزحام وكثرت معناسنه‌در تقول لقيته فى الكبة اى الزحام وسواريلر آتلرى يردن قوپاروب يكعنان سورمك حالتنه دينورکه بوندن مراد يارش ميدانده مقوس اوزرى آتلرى احضار ايلدكدنصكره براوغوردن قوپاروب قوشمق اولهجقدر ومقوس قوشى آتلرينك اوكنه چكيلان ايپدركه قبل الافلات تسويه وتعبيه ايچون چكرلر خلاصه بومعنالرك مجموعنده مجازدر وجنكده ايكى عسكرك برى برينه چاتوب چارپملرى وطوقشملرى حالتنه دينور بوراده جيم ايله بين الجليين نسخه‌سى غلطدر صواب اولان خاى معجمه وياى تحتيه ايله‌در قال فى الاساس كانت لهم كبة فى الحرب اى صدمة وكبة النار صدمتها وكبة الشتاء قيشك شدتله بردن باصوب كلمسى حالتنه دينور يقال جاءت كبة الشتاء اى شدته وبركسه‌يى يا بر نسنه‌يى برعميق چقور ايچره آتمغه دينور وبو معناده مصدر اولور (الكبة) كافك ضميله كروه وجماعته دينور وكبه قيس بن غوث نام كسه‌نك فرسى اسميدر واكرلمش ايپلك وايپ يوماغنه دينور جمعى كبب كلور صرد وزننده وعظيم اولان دوه سوريسنه دينور وآغر وثقيل نسنه‌يه دينور (الكبكبة) زلزله وزننده برشيئ بردرين چقوره آتمق معناسنه‌در نته‌كه ذكر اولندى وبونده كافلرك ضميله‌ده لغتدر ظاهر اضمله اسمدر (والكبكبة) كافلرك كسريله (والكبكب) غبغب وزننده بونلرده اول معنايه‌درکه اسملردر (الكباب) غراب وزننده چوق دوه‌لر وچوق قيونلره وچكيلره دينور وطبراق كومه‌سنه دينور واوزلو ياپشقان چامورە دينور ويرك آلتنده اولان نمناك طبراغه دينور ثرى معناسنه وكباب برطاغك وبر صوبك آديدر ورطوبتدن ناشى برى برينه ياپشوب طوپلنمش قوملغه دينور (الكباب) سحاب وزننده شرحه‌لنمش يعنى اوزون اوزون ديلنمش اته دينور اساسده قزارتمق وطبخ ايتمك ايچون آتش قورى اوزره كب والقا اولنان ات ايله مفسردر وموضع ماده‌يه دخى بواوفقدر يقال كبوا اللحم تكبيبا وهو من الكباب وهو اللحم يكب على الجمر

ای یلق علیه پس مؤلفك تفسیری مایؤول اعتباریله اولنور وحالا یزم طبخ اولنمش معهود کبابه کباب اطلاقز دخی ایکی تفسیره کوره‌ده مجاز اولنور شارح دیرکه بعض اصولده اللحم المشرح المشوی عبارتیله مرسوم اولغله اطلاقز حقیقت اولنور (التکبیب) تفعیل وزننده اتی کباب یاپمق معناسنه‌در یقال کب اللحم اذا عمل الکباب (المکب) میمك کسریله مسن وزننده (والمکباب) محراب وزننده یره چوق نظر ایدن یعنی سکوت وتکلمی حینده باشنی اکوب یره بقار اولان کسیه دینورکه بعض آدمك خوی وعادتی اویله اولنور آکا یره بقان تعبیر اولنور اکثری بددرون مکار وعیار کسه‌نك صفتیدر یقال رجل مکب ومکباب ای الکثیر النظر الی الارض (المکبة) معظمه وزننده برنوع بغدای اسمیدرکه بوز بکزلو اولوب وسنبله‌سلری غلیظ وصیق وطوب اولنور (الکبکب) کافلرك ضمیله کوده‌سی دیرنکلو یومری جثه‌لو طوپاچ آدمه (الکباکب) علابط وزننده اول معنایه‌در وکبکب کله‌سنك وکاکب کله‌سنك جمعلری کباکب کلور کافلك فتحیله شارح دیرکه واحده صفت اولان هر فعالل وزننك جمعی قاعك فتحیله اولق مطرده‌دندر جوالق وجوالق کبی وکباکب برطاغك آدیدر (التکبیب) تفعل وزننده برعلت عارضه‌سیله یوز اوزره قپانوب دوشمك معناسنه‌در یقال تکبیت الابل اذا صرعت من داء (الکبکاب) جبجاب وزننده برنوع ایری واعلا خرما اسمیدر (الکبکابة) هایله اتنه طلو شموز خاتونه دینور (الکبکب) کافلرك کسری وفتحیله عربه مخصوص برنوع اویون آدیدر وجهازده صفراء نام محلده برموضع اسمیدر (کبکب) غبغب وزننده عرقاده بر طاغدرکه وقوفده امامك ارقه‌سنده قالور (الکبابة) سحابه وزننده بردوای صینی آدیدر یعنی چین دیارندن کلور بردار واسمیدر لسانعزده دخی کبابه ایله وکبابیه ایله متعارفدر قویرقلو بوبردخی دیرلر وعربیده حب الغروس دخی دینور (الکبکوب والکبکوبة والکبکبة) کافلرك ضمیله بری برینه صقشوب درطوپ اولان کروه وجماعته دینور نه اولورسه اولسون (قیس کبه) کافك ضمیله بجیله قبیله‌سندن منشعب بر قبیله آدیدر (الکتب) کافك فتحی وتانك سکونیله (والکتاب) کافك کسریله یازمق معناسنه‌در یقال کتبه کتبا وکتابا من الباب الاول اذا خطه وکتب قربه مقوله‌سنی ایکی صرم ایله دیکمك معناسنه‌در یقال کتب السقاء کتبا اذا خرزه بسیرین راغبدن مستفاد اولان بودر که اصل کتب وکتاب ایکی میشین وسختیان مقوله‌سنی ایکی صرم ایله بری برینه چاتمق معناسنه موضوع اولوب بعده عرفده یازو ایله حروفی بری برینه ضم وجمع ایتمك معناسنه استعمال اولندی کذلك الفاظ وکلماتی نظم والصاق ایتمکده استعمال اولندی واثبات وتقدیر وایجاب وفرض

بالكتابه مقاملرنده دخی استعمال اولنمشدر نته که آیات قرآنیه‌ده وارد اولمشدر زیرا بر نسنه‌یه ابتدار اراده بعده قول وبعده کتابت تعلق ایلمکله اراده مبدأ و کتابت منتهی اولور بعده مبدأ اولان مرادك تو کیدی قصد اولندقده آندن منتهی اولان کتابت ایله تعبیر اولنور کما فی التنزیل [کتب الله لا غلبن انا ورسلی] الایه پس معانیٔ مزبوره مایؤول الیه اعتباریله اولور وکتاب لفظی که مصدردر آنکله کاه مکتوب اولان و کاهجه مکتوب فیه اولان یعنی صحیفهٔ مکتوبه اراده اولنور ومؤلفك بصائرده بیانی راغبك بیانته موافقدر وبوراده یازمق معناسی کرچه حقیقت لغویه اولمق اوزره مثبت کیدر لکن مؤلف کاه ابتداء حقیقتی و کاه مجازی ذکر ایلمك عادتیدر تشویش اذهان ایتمك طبیعتیدر بو صورتده یازمق معناسی حقیقت اولمق لازم کلمز ابن کمال علیه الرحمة دأب مؤلفه امعان ایلمك حسبیله صاحب قاموس یازمق معناسنی حقیقت لغویه اولمق اوزره ثبت ایلمشدر دیو شیخ زاده‌یه اعتراض ایلمشدر الحاصل کتاب کلمه‌سی مصدردر آنکله مکتوب تسمیه‌سی مبالغه ایچوندر ضرب الامیر مضروب الامیر معناسنه‌در یاخود معنای مزبورده کتاب اسمدر لباس ملبوسك اسمی اولدیغی کبی و کتاب بالفعل مکتوب اولمق لازم دکلدر علاقهٔ اولیه ایله قبیل النظم کلامه‌ده اطلاق اولنور انتهی وکتب دیشی آت ودوه مقوله‌سی حیوانك فرجنی ارکك آتمسون دیو بغلیوب مهرلمك یاخود کوپه طرزنده دمور یاباقر حلقه ایله کیدلمك معناسنه‌در عربلر کحیل اولان قصراغی ناجنسدن محافظه ایچون فرجلرنی کیدلدکلری مشهودمز اولمشدر یقال کتب الناقة کتبا من الباب الاول و الثانی اذا ختم فرجها او خزم بحلقة من حدید ونحوه پك مقبول قصراغی آلتون کاید ایله کیدلدکلری منقولدر وکتب ولدی هلاك اولمش ناقه‌یی بو دیدکلری صورت مصنوعه‌یه باقدقده بوی قوقلامغله سود ویرمکدن امتناع ایلمك ایچون بورنینك دلکلرنی بر نسنه‌ایله حلقه‌لیوب بغلق معناسنه‌در وبو یاوریسی هلاك اولان ناقه‌یه یاوریسی شکلنده دوزدکلری صورت مصنوعه‌در نته که مادمسنده مفصلدر یقال کتب الناقة اذا ظأرها فخزم منخر یها بشیٔ لئلا تشم البو بوراده البو یرینه البول نسخه‌سی غلط مکروهدراحتراز اولنه (الکتاب) خطاب وزننده مصدردر نته‌که ذکر اولندی وکتاب مایکتب فیه یعنی کندوسنه یاز ویازیلمق شیئه دینور کاغد ودری ولوح کبی ویازو یازمجق دوانه وحقه‌یه اطلاق اولنورکه آلت کتابتدر وخاصة حضرت موسایه نازل اولان توراة کتابنه اطلاق اولنور ویازو یازلمش صحیفه‌یه اطلاق اولنورکه مکتوب تعبیر اولنور فارسیده نامه دینور وکتاب فرض وایجاب وقدر یعنی تقدیر وحکم وقضا معنالرینه استعمال اولنور نته‌که ذکر اولندی قرآن کریمده اون بر معنایه ورودی بعض

مفسرینڈن منقولدر قال الله تعالی [کتب علیکم الصیام] ای فرض [ولولا کتاب من الله سبق] ای حکم قال فی الاساس وهذا کتاب الله ای قدره وسألنی بعض المغاربة و نحن فی الطواف عن القدر فقلت هو فی السماء مکتوب و فی الارض مکسوب (التکتیب) تفعیل وزننده بودخی یازو یازمق معناسنه‌در لکن تکثیری متضمندر یقال کتبه تکتیبا بمعنی کتبه وبرکسیه یازو تعلیم ایلمك معناسنه‌در یقال کتب فلانا اذا علمه الکتابة وآلاتی وعسکری برلو برنده یصابوب ترتیب وتنظیم ایلمك معناسنه‌در یقال کتب الکتیبة اذا هیأها (الاکتتاب) افتعال وزننده بودخی یازو یازمق معناسنه‌در یقال اکتتبه اذا خطه علی قول کتب وکتابت یازو یازمق واکتتاب استملاء معناسنه‌درکه برکسیه یازو یازدرمق معناسنه‌در یعنی کندی قرأت یاخود تقریر ایدوب آخرك املا ایلدیکی طلبکار اولمق معناسنه‌درکه استکتاب ایله مرادفدر یقال اکتتبه ای استملاه مترجم دیرکه بیضاوی اشبو [وقالوا اساطیر الاولین اکتتبها فهی تملی علیه] الایه کریمه‌سنی کتبها لنفسه اواستکتبها کلمه‌لریله تفسیر ایلمشدر بوکه کوره اکتتاب یازو یازمق یاخود کندی ایچون آخرکسه یازو یازمسنی طلب ایلمك معناسنه اولور اوله کوره واقعامقتضای بایدرکه کتابت تکلفنی در عهده ایلمش اولمقدر پس مؤلفك خطه قولی ماده‌یه اعتماد ایله اکتفاء قیلمندن اولورکه خطه لنفسه سبکنده اولور وثانی‌یه کوره احتجام وافتصاد باینده اولورکه حجام وفصادك کندیسنی حجامت وفصد ایلمسی طلبکار اولمق معناریندر ومؤلف دخی عنقریب کتبه لفظنك تفسیرنده اکتتابك کتابا قولیله اکتتاب برکسه کندی نفسی ایچون بریازو یازمق معناسنه اولدیغنی اشعار ایلمشدرکه اتساخ معناسنه اولور واکتتاب کتب کبی قربه مقوله‌سنی ایکی صرم ایله قاوشدیروب دیکمك معناسنه در یقال اکتتب السقاء بمعنی کتبه وبرکسه کندی اسمنی دفتر دیوان سلطانی‌یه قید ایتدرمك معناسنه‌در یقال اکتتب فلان اذا کتب نفسه فی دیوان السلطان دفتر سلطانی‌یه مقید اولمغه شایان خدمت وعمل اظهار ایلکله کویاکه اسمنی کندی یدیله قید ایلش اولور وبرآدمك ایجریسی قبض اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال اکتتب بطنه اذا امسك یعنی حصر (الاستکتاب) استفعال وزننده برکسه کندی ایچون برکاتبك یازو یازمسنی طلب ایلمك معناسنه‌درکه مراد اکا یازو یازدرمقدر یقال استکتبه ای استملاه کرچه املاء واستملاء عرفده طریقهٔ معهوده ایله یازمق و یازدرمق معناسنه در لکن بوراده حقیقتلری مراددر نته‌که قریبا ذکر اولنور (الکتبة) عده وزننده شول صرمه وترشیه دینورکه آنکله طلوم وقربه مقوله‌سی دیکیلور وقصراغك وناقدنك ناجنس ارکك آتمامق ایچون فرجلرنی بند ایلیه‌جك کلیده دینور وطلوم

وقريه مقوله‌سنده اولان ديكش درزينه دينور (الكتبة) كافك كسريله نسخه‌سى آلنه‌جق كتاب ومكتوبى يازنمق حالتنه دينوركه اسمدر (الكاتب) كتابتدن اسم فاعلدركه يازيجى به دينـور فارسيده دبير دينـور وكاتب عالم ودانا اولان ذاته اطلاق اولنور سـلفده كاتب اولان علم ومعرفتله متصف اولدقلرينه مبنى در قال فى النهاية [وفى كتابه عليه السلام الى اهل اليمن قد بعثت اليكم كاتبا من اصحابى] اراد عالما سمى به لان الغالب على من كان يعرف الكتابة ان عنـده العلم والمعرفة وكان عندهم عزيزا واقعا كاتب اولان آدم البته اهل علم اولمق لازمدر نته‌كه فارسيده دبير دينـوركه اصـلى دوويز ايدى ايكى قوتلو ديمكدركه برى قوت علم وبرى قوت كتابت اولەجقـدر (الاكتاب) همزەنك كسريله يازو تعليم ايتمك معناسـنه در يقال اكتب صبيا اذا علمه الكتابة وبركسيه كندى ايچون بر يازو يازدرمق معناسـنه‌در تقول اكتبنى هذه القصيدة اى املها على واملاء كرچه يازمق معناسنه‌دركه اصلى املال ايدى بعده طرف قدماده براستاد يازيلجق ماده‌يى كندى تقرير ايدوب شاكردى تحرير ايتمكدە استعمال اولنمشـدر نته‌كه مبسـوط وبعض كتب متقدمه بو وجه اوزره تأليف اولنمشـدر واول مؤلفه دخى املاء اطلاق ايدرلر ايدى امالى ابن حاجب كبى املاء كلمسـنك جمعيدر مثال مزبوره لغـوى وعرفيسى اراده اولنمق محالدر واكتاب قربەنك وطـلومك اغزنى بغلمق معناسنه‌در يقال اكتب القربة اذا شد رأسها (الكتاب) رمان وزننـده كاتب كلمسندن جمعدر يقال هم كتاب اى كاتبون (المكتب) مقعد وزننـده اسم مكاندر كتابت تعليم اولنان محله دينور حاليا مكتب صبيان علم وكتابت تعليمكاهلريدركه فارسيده دبيرستان دينور يالكز علم تعليمكاهنه مدرسه اطلاق اولنور پس صبيان مكتبى توسع اوزره‌در ومكتب اطلاقى موضع كتابت ياخود مجمع اولمق اعتباريله‌در وجوهرينك كتاب ومكتب برمعنايه‌در يعنى مكتبه كتاب دخى دينور جمعى كتائيب كلور قولى غلطدر مترجم ديركه جوهرى قول مزبورى ليث وسائر بعض ائمه‌دن تلقى ايلديكنى شارح تصريح ايتمشدر واقعا اساسده دخى سـلم ولده فى المكتب والكتاب وذهب الصبيان الى المكاتب والكتائيب وقيل الكتاب الصبيان لاالمكان عبارتيله مرسـوم اولديغندن بشقه شـهاب عليه الرحمه كتابك مكتب معناسـنه ورودنى غرر الخصائص نام كتابدن ابو العيناء نام شاعرك اشبوقطعه‌سيله استشهاد ايلمشدر ★ تعس الزمان لقد اتى بعجاب ★ ومحى رسـوم الظرف والاداب ★ واتى بكتاب لوانبسطت يدى ★ فيهم رددتهم الى الكتاب ★ اولكى كتابدن مراد كاتبون وثانيدن مراد مكتب ديمكدر الحاصل مكتبـه كتاب اطلاقى وارد اولوب لكن ظاهرا حاليت و محليت علاقه‌سيله مجازدر مؤلفك نفيى حقيقته محمولدر و كتاب

اطفالك تعليم اوق تعبير ايتدكلرى تمرنسز وباشى طو پاق كوچك اوقه اطلاق اولنور طوقندينى نشانه تأثير ايتليوب همان يازو كبى چزديغى ايچون (المكتوب) مستوعب وزننده طلوم كبى شيشكن و طولغن شيئه دينور اكتيتابدن اسم فاعلدر يقال شئ مكتوتب اى منتفخ ممتلئ (الكتيبة) غريبه وزننده عسكره و آلايه اطلاق اولنور جمعيتلرى حسبيله على قول عسكر عظيمدن آلارغه اولهرق برسمته چكلمش طوپ آلايه دينور ياخود دشمن اوزره چاپل ايدن بر بلوك سوارى عسكره دينوركه يوزدن بيك نفره قدر اوله يقال جاءت كتيبة اى الجيش اوالجماعة المجتمعة من الخيل او جماعة الخيل اذا غارت من المائة الى الالف (التكتب) تفعل وزننده هر طرفدن كلوب برمكك معناسنه در يقال تكتب القوم اذا تجمعوا (بنو كتب) كافك فتحى و تانك سكونيله عربدن بر بطن در (المكتب) معظم وزننده شول اوزم صالقمنه دينوركه اوزمنك بعضيسى اكل اولنمش اوله تكتيبدن اسم مفعولدركه بنامى ازاله ايچون اولمغله جمعيتى مزال اولديغنه مبنى اطلاق اولنمشدر يقال عنقود مكتب اذا كان قد اكل بعض مافيه (المكاتبة) مفاعله وزننده يازو يازشمق و مكتوبلشمك معناسنه در يقال كاتبا اى تكاتبا و مكاتبه قول جنسى كنديسنى كتابته كسدرمك معناسنه در يعنى كندى نفسى اوزره افنديسنه بهاسنى يازدرمق تاكه نه زمان ادا ايدر ايسه آزاد اوله يس يازمق ايكى طرفدن حاصلدركه افنديسى شرط مزبور وجودنده وفاء وقبول دخى بهاسنى قزانوب ادا ايلك اوزره يازملرندن عبارتدر يقال كاتبه عبده مكاتبة وهى ان يكاتبه على نفسه بمنه فاذا اداه عتق شارح ديركه قوله اسم فاعل واسم مفعول عنوانى دخى صحيح اولور لكن ابتدا كتابه افنديدن ظهور ايتمكله اسم فاعل عنوانى آنده اوقدر وكتاب دخى بومعنايه دركه مفاعلهدن مصدر تايدر ومعناى مزبوره متداول اولان كتابه ثلاثيدن مصدردر (الكتب) كافك فتحى و ثانى مثلثمك سكونيله بركسدرمك معناسنه در يقال كتب الشئ كتبا من الباب الاول والثانى اذا جمعه وبركمك معناسنه اولمغله متعدى و لازم اولور يقال كتب القوم اذا اجتمعوا وصو مقوله سنى دوكمك معناسنه در يقال كتب الماء اذا صبه وكيرمك معناسنه در يقال كتب فيه اذا دخل وكتب طئ قيله سنه مخصوص بر دره آيدر وكتب صيدك كاتبه سى رامينك تولكنه كمق معناسنه دركه كاتبه دن مأخوذ اولور تقول كتبك الصيد فارمه اى امكنك من كاتبته شارحك بيانه كوره كتب قرب معناسنه در كتب كبى كه فتحتينله در قالديكه صواب اولان بوماده افعال بابندن اولمقدر جميع امهاتده افعالدن اولهرق مرسومدر حتى اساسده واكتبك الصيد فارمه اى امكنك من كاتبته كما يقال افقرك اى امكنك من فقاره

عبارتیله متبتدر و برنسنه‌یی باش اشاغی چویرمك معناسنه‌در یقال کثب کثانته ای نکبها و برکسه اوزره حمله و هجوم ایتمك معناسنه‌در یقال کثب علیه اذا حمل وکر علیه و حیوانك سودی چکیلوب ازالمق معناسنه در یقال کثب لبن الشاة اذا قل (الکثب) فتحتینله یقینلق معناسنه‌در یقال رماه من کثب ای من قرب وکثب طوغ قبیله‌سی دیارنده برموضع آدیدر (الکثیب) امیر وزننده قوم یغندن اولان تپه‌یه دینور جمع معناسندندر جمعی اکثبه کلورکه جمع قلتیدر وکثب کلور ضمتینله وکثبان کلور کافك ضمیله وکثیب یمن دکزی ساحلنده برموضع وبحرین قضاسنده ایکی قریه آدیدر (الکثبة) زمره وزننده آزجه صویه وآزجه سوده دینور علی قول قاب دینده قلان بر یودملق مقدارجه سنه دینور یاخود کاسه طلوسنه دینور وکثبه برموضع آدیدر وبرکومه و بریغن شیئه دینور غلال وخرما وطبراق وسائر نسنه اولسون ومطلق آزجه آزجه مجتمع اولمش نسنه‌یه دینور وطاغلر ارالغنده اولان چقورجه اوتوراقلو یره دینورکه الاك تعبیراولنور (الاکثاب) همزه‌نك کسریله برکسه‌یه کثبه یعنی ذکر اولنان صو یاخود سود ایچورمك معناسنه‌در یقال اکثبه اذا سقاه کثبة وقریب اولمق معناسنه‌در یقال اکثبه واکثب له واکثب منه ای دنامنه ویقال اکثبك الصید فارمه کما ذکر (الکثاب) غراب وزننده چوق نسنه‌یه دینور وکثاب نجد اولکه‌سنده برموضع آدیدر (الکثاب) رمان وزننده یلکی وتمرنی اولمیان اوقه دینور نته‌که تای فوقیه ایله کتاب دخی دینور وبونده شداد وزننده دخی لغتدر (الکثابة) راتبه وزننده آتك اموزی باشنه دینور اکر قاشنك دبنه کلور راکبك بزکن الی اورایه باصیلور جمعی اکثاب کلور (الکاثب) ثانك کسریله برموضع یاخود برجبل آدیدر(الکثیاء) کافك فتحیله طبراغه دینور (التکثیب) تفعیل وزننده برنسنه آزالمق معناسنه‌در یقال کثب الشیء تکثیبا اذا قل (الکتاب) کتاب وزننده اوق کبی آتیله‌جق نسنه‌یه دینور یقال مارماه بکتاب ای شیء سهم وغیره وبو نفی مقامنه مختصدر نته‌که سیوطی مزهره تصریح وسهم صغیر ایله تفسیر ایتمشدر مؤلف تعمیم اوزره تفسیر ایتمشدر (المکاثبة) مفاعله وزننده برکسیه یك قریب اولمق معناسنه در تقول کاثبتهم ای دنوت منهم (الکثعب) جعفر وزننده فرجی ایری وبومری اولان خاتونه دینور وبو فرجه دخی وصف اولور یقال امرأة کثعب ای ضخمة الرکب ویقال رکب کثعب ای ضخم (الکثنب) تونله جعفر وزننده طاش کبی صلب وشدید اولان شیئه دینور تونك تقدیمیله کثنب دخی لغتدر (الکحب) کافك فتحی وحای مهملهنك سکونیله قورغه دینور حصرم معناسنه مفردی کحبه‌در هایله وکحب در ومقعده دینور ومصدر اولور برآدمك مقعدینه اورمق معناسنه یقال کحبه کحبا

من الباب الثالث اذا ضرب دبره (التكحيب) تفعيل وزننده آصمه قورقلمق على قول دانه‌سی یعنی قورغی چوق اولمق معناسنه‌در یقال كحب الكرم تكحيبا اذا كثر كحبه اوكثر حبه (الكاحبة) چوق نسنه‌لره دینور تأنیثی موصوف اعتباریله‌در یقال دراهم كاحبة ای كثيرة وبوكسك علولی آتشه دینور یقال نار كاحبة اذا ارتفع لهبها (كوحب) جوهر وزننده برموضع آدیدر (كحكب) كافله جعفر وزننده بر موضعدر (كحلب) جعفر وزننده اسامیٔ ناسدندر (الكدب) كافك فتحی ودال مهملەنك سكونیله (والكدب) كتف وزننده (والكدب) فتحتینله (والكدب) كافك ضمی ودالك سكونیله وبونلرده ذال معجمه ایله‌ده لغتدر كنج وتازه جوانلرك طرنقلرنده یعنی طرنقلری دیبلرنده اولان بیاضه دینور مفردلری هایله‌در (الكدیباء) بنیهٔ تصغیر ایله كدب معناسنه‌در وقرأ ابن عباس رضی الله عنهما [و جاؤا على قميصه بدم كدب] الاية بالدال المهملة ای ضارب الى البياض كأنه دم قدائر فی قمیصه فلحقته اعراض كالنقش علیه یعنی حضرت یوسفك كوملكی اخوانلری اوزرنده بیاض چالار قان ایله كتوردیلر كویاكه قان كوملكه طوقنمغه آثار واعراضی كوملك اوسننده نقش كبی كورینور ایدی كدب لفظی یوندہ ذكر اولنان كدب ظفردن مأخوذدر (المكدوبة) محبوبه وزننده شول دلبر خاتونه دینور كه بدنی سیم صافی كبی خالص بیاض اوله یقال امرأة مكدوبة ای النقية البياض (الكذب) ذال معجمه ایله كتف وزننده (والكذب) كافك كسریله (والكذبه) كافك فتحی وآخرده هایله (والكذبة) كافك كسریله (والكذاب) كتاب وزننده (والكذاب) جنان وزننده یلان سویلمك معناسنه‌در یقال كذب الرجل كذبا وكذبة وكذبة وكذابا وكذابا من الباب الثانی اذا اخبر بخلاف ماهو ویقال كذب الرجل على بناء المجهول اذا اخبر بالكذب یعنی یلان سوزایله آلدانلدقده مصاحده دیرکه كذب خصوصنده عمد وخطا ساویدر زیرا اهل سنت عندنده صدق ایله كذب بیننده واسطه بوقدر نهایت كناه عمد ایله سویلنان كذبه تعلق ایدر ومؤلف بصائرده تفعیلدن مصدر اولفرق كذاب كه كافك كسری وذالك شدەسیله در واكذوبه‌كه همزمك ضمیله‌در وكاذبه ومكذوب ومكذوبه ومكذبه وكذبان‌كه غفران وزننده در وكذبی لفظی كه بشری وزننده در زیاده قلشدر وعربلر ناقه یغور آشدقدنصكره كبه‌لك علامتی اولمق اوزره قویرغنی قالدروب كزدكدنصكره كبه چقمدیغی حینده كذبت الناقة دیرلر وبوندن اسم تصرف ایدرلر كاسیجیٔ واشبو كذب ماده‌سی ایكی مفعوله‌ده تعدیه ایدر یقال كذبه الحديث وكذب كلمه‌سی كه فعل ماضیدر بعضا وجب معناسنه استعمال اولنور ومنه حدیث عمر رضی الله عنه [كذب عليكم الحج كذب عليكم العمرة كذب عليكم الجهاد ثلاثة اسفار كذبن عليكم]

قیل ان معناه وجب علیکم وعند البعض بوندن مراد بعث واغرا وترغیدر عربلرك کذبته نفسه قولندن مأخوذدرکه برکسه‌نك نفسی کندیسنه آمال عمیقه و مطالب بعیده‌لری تخییل وتمنیه ایله دور ودراز امل وامنیه ایله خلیازه القا ایلدکده عربلر کذبته نفسه دیرلر پس بو مقامده دنیوی واخروی آمال واجور امنیه‌سنی متخیله کزده تصویر و تحقیق ایله ذکر اولنان اسفار ثلاثه سزلری اعمالی جهتلرینه تشویق وترغیب وتنشیط ایلسون دیمك اولور رضی ورحم کلمه‌لری کبی اخبار بمعنی انشا اولور وقالدیکه حدیث مرقومده واقع الحج کلمه‌سی مرفوع اولمغله وجه مذکور اوزره تأویل اولندی و بعض محدثین منصوبا قرأت ایلدیلر بوکه کوره علیکم لفظنی اسم فعل اعتبار اولنورکه ملازمت ومداومت قیله‌سز دیمك اولور وکذب کلمه‌سنده حج لفظنه راجع ضمیر غائب اعتبار اولنورکه حج ظاهر مفسر اولدیغندن ناشی محذوف اولمش اولور وعلیکم الحج فقره‌سی جمله اخری اعتبار اولنغله کذب الحج ای وجب الحج وعلیکم الحج ای لازموه سبکنده اولور یاخود معنا حج اکر سزه لسان حاله بن سزك مسبوق اولان ذنوبکزی هادم واول خصوصه کافی دکلم دیر ایسه کذب ایلش اولور دیمك اوله بوصورتده کذب کندی معناسنده مستعمل اولور عمره وجهاد فقره‌لری دخی بوکا قیاس اولنور مترجم دیرکه معنای اوله اشبو ★ اکذب النفس اذا حدثتها ★ مثلی موافقدر یعنی نفسکه‌سن امل ومرامکه ظفریاب اوله‌مزسن دیو تحدیث ایلهکه فتور وکلال کلمکله سعیکه مانع اولور بلکه مقصوده فوز ونیل وبلوغی ترویج ایده‌رك تحدیث وتخییل وتهییج ایله که سعی و اقدامه مدار تنشیط اولور که همت دیدکلری بو اوله‌جقدر مثل مزبور جسارت واقدامه حث واغرا محلنده ضرب اولنور و بشاردن سؤال ایلدیلر که اشعار عربدن پك معنیدار اولان قنی شعردر جوابنده لبیدك اشبو ★ واکذب النفس اذا حدثتها ★ ان صدق النفس یزری بالامل ★ بیتی وجدانمده پك اشعردر دیدی واقعا جمله امور وآمالك حصولنه اساس و مداردر و بونك مقابلنده عربلر صدقته نفسه دیرلر یعنی برنسنه‌نك طلبنده نفسی محنت وعجز تخییل ایلمکله تباطی وتکاسل ایتدی دیمکدر بناء علیه نفسه کذوب اطلاق ایدرلر وزمخشریدنك فائقده وابن اثیرك نهایه‌ده خلاصهٔ بیانلری اوزره مؤلفك تحقیق کبی الحج کلمه‌سی کذب فعلنك فاعلی اولمق اوزره اضمار اولنمشدر ثانی دلالت ایلدیکیچون و علیکم اسم فعلدر وجب الحج وعلیکم الحج تقدیرنده‌در وعند البعض مرادینه حث واغرادر یعنی حج سزك طرفدن کندیسنه کمال میل ورغبت واهتمام ظن ایلشیدی لکن ظنی کاذب اولدی دیمکدرواخفش‌دیدی که الحج لفظی صورتا مرفوع وبالمعنی منصوبدر زیرا مراد حج ایله امردر نته‌که امکنك الصید دیرلرکه مراد ارمه دیمکدر وبوندن

ماعدا

ماعدا احاديث شريفهٔ عديده ده كذب كلمه‌سى عليكم معناسنه وارد اولمشدر كذلك كلام عربده كثير در و مثل مجراسنه جارى اولمشدر و على القارى شيخ نور الدين العسبلى نام فاضل موثوقدن روايت ايدركه شجرهٔ نسب نبوى نسخه‌سنده [كذب النسابون] حديثى شرحنده مشروحدركه كذب صدق معناسنه دخى وارد اولور شمل كلمه‌سى كبى كه جمع و تفريق معناسنه اضداددندر پس احاديث مرقومه بومعنادن تصرف اولنمق اهون واقربدر وقالديكه كذبك وجوب معناسنده استعمالى توسعاتى مشتملدر زيرا مرتبهٔ ثانيه ده كذب نفس و ضمير ده تخييل امنيه معناسنه اولوب وعادتا تحقق ولزوم اكا لازم اولمغله وجوب ولزوم معناسنده استعمال اولنمشدر وفعلنده استعارهٔ تبعيه ايله تصوير اولنور و شهابك بياننه كوره كذب عليكم الحج قولى ليكذبك سبكنده اولمغله لينشطك و يبعثك على اتيان الحج ديمك اولوركه مجاز بنوعين اولور وبونده ايكى وجه جائزدر برى كذب فعلنى حرف استعلا ايله متعدى اولان برفعل ايله تضمين ايلمكدر وجب ولزم فعللرى كبى وبريسى ايكى كلامى متضمن اولمقدر كويا كه كذب اى وجب الحج ليرغب الحج هو واجب عليك ديمك اولور ومفردات راغبده وجب عليكم عبارتيله مفسر اولوب وبونك حقيقتى حجك وقتى كيجكديكندن وسزك بطائت اوزره حركتكزدن ناشى فائت حكمنده اولدى ديمكدركه كذب عليكم الحج كاد يكذب اى يفوت الحج سبكنده اولوب ينه مجاز بمرتبتين اولور وابو على الفارسى ديديكه كذب قولدن برنوع اولمغله قول ماده‌سنده جارى اولان اتساع كه غير نطق معناسنه اولان استعمالدن عبارتدر كذب ماده‌سنده دخى جائزدر ازجمله قول ضرب وغلبه معنالرنده مستعمل اولديغى كبى كذب دخى سلب وانتفاء مقوله‌سى معنالرده مستعمل اولور وزمخشرى فائقده زياده بسط واغنا ايلمشدر لكن خلاصه‌سى وجه مشروحدر (الكاذب والكذاب) شداد وزننده (والتكذاب) تانك وكافك كسرى وتشديد ذالله تفعال وزننده‌كه فى الاصل تفعلدن مصدردر مبالغة وصف مراد اولنمشدر زيرا تفعال وصف اولەرق يوقدر بلكه مصدر واسم اولەرق وارددر (والكذوب) صبور وزننده (والكذوبة) هايله (والكذبان) سكران وزننده (والكيذبان) فيعلان وزننده (والكيذبان) ذالك ضميله (والكذبذب) كافك وذاللرك ضميله) والكذبذب) ذال اولانك تشديديله‌كه فعلعل وزننده در عينك ماقبلنه جنسى زياده قلنمشدر مبالغه ايچون واولكنده ايكى زياده وبونده جوهرى اوزره اوچ زياده واردر (والكذبة) كافك ضميله همزه وزننده (والمكذبان) ميمك وذالك فتحيله‌كه مفعلان وزننده‌در (والمكذبانة) هايله (والكذبذبان) كافك وذالك ضميله‌كه فعلعلان وزننده‌در درت زائدى واردر بونلر مجموعى صفتدر يلانجى‌يه دينوركه

دروغی تعبیر اولنور تفاوتلری صیغه‌لرینه کوره در (الاکذوبة) همزه‌لك ضمیله (والکذبی) بشری وزننده (والمکذوب) میسور وزننده (والمکذوبه) آخرده هایله (والمکذوبة) مشربه وزننده (والکاذبة والکذبان) غفران وزننده (والکذاب) غراب وزننده اسملردر یلان سوزه دینور لکن مؤلف بصاره بونلری دخی مصدر اولمق اوزره ثبت ایلشدر نته‌که ذکر اولندی (الاکذاب) همزه‌لك کسریله برکسه‌یی یلانجی بولمق معناسنه‌در که همزه‌سی وجدان ایچوندر یقال اکذب فلانا اذا الفاه کاذبا وبرکسه‌یی یلان سوز سویلتمك معناسنه‌در یقال اکذبه اذا حمله علی التکذب وبرکسه‌نك یلانی میدانه چقارمق معناسنه‌در یقال اکذبه اذا بین کذبه وبرکسه چاغرلدقده کندیسنی نائم صورتنه قویوب ساکت اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال اکذب الرجل اذا صیح به وهو ساکت یری انه نائم (الکذوب والکذوبة) هایله نفس انسانیه اطلاق اولنور نته‌که ذکر اولندی (الکذابان) تثنیه بنیه سیله ایکی یلانجی دیمکدرکه بریسی بنوحنیفه قبیله‌سندن مسیله وبری بنو عبس قبیله‌سندن اسودنام کذابلردر زمان سعادت اواخرنده نبوت ادعا ایلشلردر (المکذب) محدث وزننده (والکاذب) شول ناقه‌یه اطلاق اولنورکه ارکك آشوب بروقت قوبروغنی قالدیره‌رق کندوسنی کبه صورتنده کوستردنصکره کبه ظهور ایلیه کویاکه بونلر اکا صفت خاصه اولمشلردر یقال ناقة مکذب وکاذب وهی التی یضربها الفحل فتشول ثم ترجع حائلا وقد کذبت تکذیبا وکذبت کذبا (التکذیب) تفعیل وزننده چوق یلان سویلمك معناسنه‌در یقال کذب تکذیبا بمعنی کذب وناقه ارکك چکلدکدنصکره برمدت قویرغنی قالدیروب کندوسنی کبه صورتنده کوستردکدنصکره بوش چقمق معناسنده استعمال اولنور یقال کذبت الناقة وکذبت کاذکر وعربلر فلان اوزره قطعا خوف واندیشه ایلیه‌رك حمله وهجوم ایلدی دیمك یرده حمل علیه فاکذب دیرلرکه لسانمزده کرچکدن حمله ایلدی تعبیر اولنور کویاکه حمله‌سنی کاذب ایلدی دیمك اولور نته‌که صدق دخی بوموقعده مستعمل اولور واصلا توقف وتردد ایلیوب فلان ایشی ایشلدی دیمك یرده ماکذب ان فعل کذا دیرلر وتکذیب وکذاب برایشی اینانمیوب انکار ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال کذب بالامر تکذیبا وکذابا اذا انکره شارح دیرکه تفعیل بابنك بناسی کاه تفعیل وکاه فعال کلور کذاب کبی وکاه تفعله کلور توصیه کبی وکاه مفعل کلور ممزق کبی وتکذیب برکسه‌یی کلامی یلاندر دیو یلانجلقله وصف ایلمك وکاذب چقرمق معناسنه‌در یقال کذب فلانا اذا جعله کاذبا یان وصفه بالکذب وعربلر برکسه مراد ومباشرت ایلدیکی عمله اقدام ایلیوب آندن فراغتله کیرو طورسه کذب عن امر قد اراده

دیرلر

دیرلر اجم معناسنه وبرکسیه تسلط واستیلا قیدنده اولان برحادثه‌یی یاخود برآخر کسه‌یی آندن رد ومنع ایلسه کذب عن فلان دیرلر رد عنه معناسنه کویا که اول مسلط اولدیغی تسلطی دعواسنده تکذیب ایلشدر وآهو کبی بروحشی جانور نفرتله قاچوب کیدرکن کلور وارمی دیو اکسه‌سنه باقوب طوردقده کذب الوحشی دیرلر و اساسده جری الوحشی ثم کذب عبارتیله مرسومدر کویا که بردوزمیه سکرتمسنك ادعاسنی تکذیب ایلدی یاخود کندیسی سکرتمك ادعاسنده کذب ایلش اولور (المکذوبه) مجذوبه وزننده ضعیف وزبون اولان خاتونه اطلاق اولنور (الکذاب) شداد وزننده پك یلانجی‌یه دینور نته‌که ذکر اولندی وکذاب برقاچ قبیله‌ده برنجه شاعرك لقبیدر کذاب بنی کلب جناب بن منفذدر وکذاب بنی طابخه کلب نام شاعردر غریبدرکه اسمی کلب ومخلصی کذاب‌در وکذاب بنی الحرماز عبد الله بن الاعوردر (کیذبان) ذالك ضمیله بنو محارب جماعتندن عدی بن نصر نام شاعرك لقبیدر (التکذب) تفعل وزننده تکلفله یعنی قصدا خلاف سوزلر یدا ایدرك یلان سویملك معناسنه‌در یقال تکذب الرجل اذا تکلف الکذب وبرکسه‌یی یلانجی اولمق اوزره زعم ایلك یعنی یلانجی صانمق معناسنه‌در یقال تکذب فلانا اذا زعم انه کاذب (المکاذبه) مفاعله وزننده (والکذاب) قتال وزننده برکسیه یلان سوز سویملك وبری برینه یلان سویلشمك معنالرینه‌در تقول کاذبته مکاذبة وکذابا (الکرب) کافك فتحی ورانك سکونیله غم وتاسه‌یه دینورکه عارض اولدیغی نفس انسانیه‌یی شدتی سببیله دمبسته ایدر جمعی کروب کلور وبو فی الاصل مصدردر اثارة ارض معناسندن مأخوذدر یقال اخذه الکرب وهو الحزن یأخذ بالنفس وکرب مصدر اولور برکسه‌یی غم وتاسه شدتی سببیله دمبسته ایلك معناسنه‌در یقال کربه الغم کربا من الباب الاول اذا اخذ نفسه وکرب بوکمك معناسنه‌در یقال کرب الخیل اذا قنله وبوقاغویی اياغه پك صقشدرمق معناسنه‌در یقال کرب القید علی المقید اذا ضیقه وزراعت ایچون ترلایی سوروب نطس ایلمك معناسنه‌در یقال کرب الارض اذا اثارها للزرع یونك مصدری کراب دخی کلور کاسیدکر وکرب قوغه‌یه کرب دیدکاری ایپی یغلق معناسنه‌در یقال کرب الدلو اذا جعل بها الکرب وبرکسه‌نك قوغه‌سندن کرب دیدکاری ایپ کسملك معناسنه‌در یقال کرب الرجل کربا من الباب الاول اذا انقطع کرب دلوه وخرما اغاجندن کرب دیدکاری بداق اوجه‌سی اخذ ایلمك معناسنه‌در یقال کرب الرجل کربا من الباب الاول اذا اخذ الکرب من النخل وکریب اولان ترلایه اکین اکمك معناسنه‌در یقال کرب الزارع اذا زرع فی الکریب وکرب برنسه‌نك مقدارینه تمائل ویاخود مقارب اولان شیئه اطلاق اولنور یقال هذه ابل مائة اوکربها ای

نحوها وقرابها یعنی شودوملر یوز مهاردر یاخود یوز قدر ویوزه اقربدر (الکربة) غربه وزننده بودخی قلبه تأثیر ایدن تاسه واندوهه دینورکه اسمدر کرب کبی (الاکتراب) افتعال وزننده غمکین واندوهناك اولمق معناسنه در یقال کربه الغم فاکترب (المکروب والکریب) امیر وزننده تاسه‌لو غمکین ومحزون کشیه دینور وکریب خبر آچدقلری اوقلاغویه دینور شوبق دخی دینور وغرس وزراعت ایچون سوریلوب اصلاح اولمش تارلایه دینور وقامشك وقارغینك بغومنه دینور (الکراب) کتاب وزننده بودخی کرب کبی مصدردر زراعت ایچون ترلایی سوروب نطس ایلمك معناسنه در یقال کرب الارض کربا وکرابا اذا اثارها للزرع ومنه المثل ★ الکراب علی البقر ★ مؤلف بونی کلب ماده سنده ذکر ایلشدر زیرا اکثری الکلاب علی البقر عنوانیله مثد اولدر وکراب درملرده اولان صو آقندیرینه دینور بونك مفردی کربه‌در جمره وزننده (الکرب) فتحتینله خرما اغاجنك قالین شاخلری کسلدکدنصکره اموز باشی کبی پرنده قلان اومچه کنتوکلرینه دینور مفردی کربه‌در هما ایله وکرب شول ایپه دینورکه ایکی اوچ قات ایدوب قویلرده قوغه اغاجلرینك اورته لرینه بند ایدرلر که براوجی دخی بیوك ایپه بغلو اولور تاکه صویه واصل اولان بوایپ اولوب بیوك ایپ صویه طوقنمامغله چوریمکدن محفوظ اوله شهرلرده آتك پرینه زنجیر بند ایدرلر (الاکراب) همزه‌نك کسریله کرب کبی قوغه‌یه ذکر اولنان کرب دیدکلرنی چکورمك معناسنه در یقال اکرب الدلو بمعنی کربها وبرقابی کرکی کبی طولدرمق معناسنه استعمال اولنور کویاکه تضییقله مغموم ودمبسته ایلمکدر یقال اکرب السقاء اذا ملاه ویوریمکده وبرایشی طوتمقده شتاب وسرعت ایلمك معناسنه استعمال اولور یقال اکرب الرجل اذا اسرع (التکریب) تفعیل وزننده بودخی قوغه‌یه کرب چکورمك معناسنه در یقال کرب الدلو تکریبا بمعنی اکربها وکرابه اکل ایلمك معناسنه در یقال کرب الرجل اذا اکل الکرابة واتمکجی اتمك آچارکن اوقلاغویی طاقردقمق معناسنه در یقال کرب الخباز اذا طقطق الکریب (المکرب) مکرم وزننده سکیرلری طولغون وقوندا اولان مفاصل اعضادن برینه اطلاق اولنور ومطلقا قورومی وبنیه‌سی قوندوقوی وشدید اولان ایپ واورغان وبنا ومفاصل اعضا وآت وسائر حیوان مقوله‌سنه اطلاق اولنور (الکرابة) کافك ضمی وفتحیله خرمادیوشورلدکدنصکره دالرك دیلرنده قلان بشاغه دینورکه بشاقجیلر دیوشورر جمعی اکربه کلور افعله وزننده کویاکه زائد اولان الفی مطروح اعتبار ایلدیلر زیرا فعال وزنی افعله اوزره جعلنمز شارح دیرکه علی القاری بیانه کوره کافك فتحیله‌ده لغت اولغله جمعیت مرقومه اوزره جعلندیکی صحیح وغراب کلمه‌سنك جمعی اغربه کلمکله فعال وزنی دخی افعله اوزره جعلندیکی صحیح

اولور انتهى على المقدسى بيانته كوره بوراده فعال نسخه‌لرى غلطدر صواب اولان فعاله اولمقدر تمامه كبى (التكرب) تفعل وزننده خرما اغاجندن كرابه ديوشورمك معناسنه‌در يقال تكرب الكرابة اذا التقطها (الكروب) قعود وزننده برنسنه پك يقين اولمق معناسنه‌درکه بوندن كلوب چاتمق ايله تعبير اولنور يقال كرب الامر كروبا من الباب الاول اذا دنا وبركسه بر ايشى همان ايشلمك اوزره اولمق معناسنه‌درکه معناى مزبوردن مأخوذدر يقال كرب الرجل ان يفعل كذا اى كاد ان يفعل كذا وبو افعال مقاربه جمله‌سندندر وكروب كرابه اكل ايلك معناسنه‌در يقال كرب الرجل اذا اكل الكرابة وكونش باتمق اوزره اولمق معناسنه‌درکه معناى اولدن مأخوذدر يقال كربت الشمس اذا دنت للغيب و يقال كربت حياة النار اذا قرب انطفاؤها وطواره آغر يوك يوكلتمك معناسنه استعمال اولنورکه غم وتاسه معناسندن مأخوذدر يقال كرب الناقة اذا اوقرها واتمكجى اتمك اچارکن اوقلاغوبى طقرداتمق معناسنه‌در يقال كرب الخباز اذا طقطق الكريب (الكروبيون) كافك فتحى ورانك تخفيفيله صبوريون وزننده كروبى كلمه‌سنك جمعيدرکه كروبه منسوب ديمكدر قرب معناسنه اولان كربدن صفتدر مبالغة نفسنه نسبت اولنمشدر ملائكة كرامك اشراف وساداتلرينه اطلاق اولنور ومنه ومن الملائكة الكروبيون وهم سادة الملائكة شارح ديركه مراد مقرب درگاه الهى اولان ملائكه در جبرائيل و ميكائيل و اسرافيل عليهم السلام كبى وبعضلر حملهٔ عرش اولان ملائكه‌يه اقرب اولانلردر ديديلر وبعضلر شدت وقوت معناسنه اولان كربدن مأخوذ اولمغله ملائكهٔ عذاب ايله بيان ايلديلر وبعضلر حزن واندوه معناسنه اولان كربدن اخذ ايدوب حضرت خدادن شدت خوف وخشيتلرى اولان ملائكه ايله تفسير ايلديلر لكن اكثرى قرب معناسندن اخذ ايلمشلر در وبونده اوج مبالغه واردر اولا كرب ماده‌سى قرب ماده‌سندن ابلغدر ثانيا فعول بنيه‌سنده‌در ثالثا مبالغة نفسلرينه نسبت اولنمشدر انتهى (المكاربة) مقاربه وزننده ومرادفيدر يقال كاربه اى قاربه (المكربات) معظمات وزننده شول دوملره اطلاق اولنور كه زياده‌سيله بارد اولان وقتلرده خيمه‌لرنه قاپولرى اوكنه كتوروب چوكردرلر تاكه ايچريدن چقان تتونلر ايله اصنوب راحت اولهلر (الكراب) شداد وزننده بركسه ديمكدر احد وقرد معناسنه مستعملدر ديار كلمه‌سى كبى مقام نفى عامه‌مخصوصدر يقال مابالدار كراب اى احد (ابوكرب اليمانى) كنف وزننده تبابعه‌دن يعنى ملوك يمندن بر ملكك كنيه‌سيدر اسمى اسعد بن مالك الحميرى در (الكربة) فجاءته خيمه‌در كنك تپه‌سنى چكوردكلرى تكمه‌دينورکه تركيده آغرشق تعبير اولنور (كربه) زمره وزننده سلفده قاضى بلخ اولان محمود بن سليمانك لقبيدرکه محدثيندندر

(كريب) زبير وزنده تابعيندن برذاتك ومحدثيندن برجماعتك اسملريدر (ابو كريب) يه زبيروزنده محمد بن العلاء بن كريب كنيه سيدر كه امام بخارى شيخيدر (ذوكريب) برموضعدر (معدى كرب) فتحتينله رجل معروفدر وبشقه برآدمك اسميدر وبونده اوج لغت واردر ١ بائك رفعيدر غير منصرف اولەرق ٢ اضافتله در منصرف اولەرق ٣ اضافتله در غير منصرف اولەرق شارح ديركه صورت ثالثه ده كرب مؤنث ومعرفه اعتبار اولنور وهر حالده يای معدى ساكنه در ونسبتنده جزؤاوله نسبتله معدى دينور كذلك تصغيرنده معيدى دينور وبونلر مطرده دندر (الكريبة) غريبه وزنده داهيهٔ شديده يه اطلاق اولنور يقال رماه الله بالكريبة اى الداهية الشديدة (كرب) زفر وزنده اسـاميدندر عمرو بن عثمان بن كرب معروف متكلم مكى در علم كلامده صاحب تصانيفدر (التكرتب) تدحرج وزنده دونمك معناسنه در يقال تكرتب علينا اى تقلب (الكرشب) قرشـب وزنده و مرادفيدركه ذكر اولندى (الكركب) كافلرك ضميله كركم وزنده برخوشبو نبات آديدر (الكرنب) نونله قنفذ وزنـده (والكرنب) سمند وزنده سلق اسميدر على قول پك لذتلو نوعنه دينور على قول قنبيط يعنى تحريفله قرنبيط تعبير اولنان سبزەنك تازەسنه دينور بستانى وبرى اولور برى نوعى مرارتلو اولور قورىدلمش كوكنك مسحوقندن ايكى درهمى شرابله مزج واستعمال افعى لدغنه تريافك مجربدر معلوم اولەكه جميع مفرداتده سلق سينك كسريله تركيده پازى ديدكلرى سبزه ايله مفسردر وكرنب لاهنه ايله مبين در كه فارسيده كلم ديرلر بستانى وبرى وبحرى نوعى اولور كه مرارتندن بحرى اطلاق ايتشلردر وبرى قسمنه تركيده آله باش تعبير اولنور شارح دخى مؤلفك بورسمه بيانى تخطئه ايتشدر (الكرنيب) كافك فتحى وكسريله سود ايله يوغرلمش خرمايه دينوركه اطعمه دندر مجيع دخى ديرلر (الكرنبة) دحرجه وزنده مهمانه كرنيب يدرمك معناسنه در يقال كرنب فلان اذا اطعمه للضيف وسود ايله خرما اكل ايتمك معناسـنه در كرك ايچنه خرما مزج ايلسون وكرك ساده جه اكل ايلسون يقال كرنب الرجـل اذا اكل التمر مع اللبن (الكزب) كافك ضمى وزاى معجمه نك سكونيله كسب وزنده ومرادفيدركه شيرلغان پوصه سنه دينـور وبرمتين وصلابتلو شجرك آديدر (الكزب) فتحتينله اياقده طراقلق تعبير اولنان كمكك كوچك و بوزلمش كهنه طور طوپ اولمسـنه دينور كه معايب خلقتندندر (المكزوبة) محبوبه وزنده الواندن خلاسيه يعنى بشره سى بياضله سياه مابينده اولان خاتونه دينوركه بعض عرب جاريه سى لونيدر حرمين نسوانندە دخى بولون اولور اصطلاحزده حبشى تعبير اولنور اسمردن سياهجه اولور عرب جاريه لرنده لون مطبوعـدر وابوينك برى بياض وبريسى سياه اولوب انلردن متولد اولان

ولدك

ولدك دخی لونی اویلجه‌در اول ولده خلاسی دینور (الکوزب) جوهر وزننده بغایت تنك مشرب اولان بخیل وناکسه دینور یقال رجل کوزب ای بخیل ضیق الخلق (الکسب) کافك فتحی وسینك سکونیله (والکسب) کافك کسریله قزانجه درشمك معناسنه‌در که مراد سعی و عمل ایله قزانج ایلمکدر کتابتله اقچه قزانمق کبی یقال کسب الرزق کسبا وکسبا من الباب الثانی اذا طلبه نته‌که اکتساب دخی بومعنایه‌در علی قول کسب عمل و زحمتسز قزانمق واکتساب امك چکوب سعی واجتهاد ایله قزانمقدر یقال کسب الرجل المال اذا اصابه ویقال اکتسب اذا تصرف واجتهد مؤلفك بصائرده بیانندن مستفاد اولدیغی اوزره کسب جمع ایلمك معناسنه موضوع اولوب بعده سعی وعمل ایله رزق طلب ایلمکده شایع اولمشدر و لفظ کسبك مفهومی اعمدر یعنی کندی نفسی ایچون وسائر ایچون قزانج ایلمکده استعمال اولنور لکن اکتساب همان کندو نفسیچون چالشوب استفاده ایلمکه مخصوصدر وبعضلر کسب لفظنی خیره واکتسابی شره تخصیص ایلدیلر قال الله تعالی [لها ماکسبت و علیها مااکتسبت] زیرا اکتسابده تصرف واجتهاد ملحوظدر و شر نفسك مشتهاسی واکا بغایت میل وانجذابی اولمغله تحصیلنه کرکی کبی چالشوب سعی واهتمام ایدر هر نقدر صعب ودشوار ایسه‌ده لکن خیرده بوحالت یوقدر انتهی وکسب جمع ایلمك معناسنه‌درکه معنای اصلیسیدر یقال کسب المال اذاجمعه وکسب ایکی مفعوله تعدیه ایدر بر آخر آدمه مال قزاندرمق معناسنه‌درکه کندی سعی وهمتیله اول آدم قزانمش اولور یقال کسب فلانا مالا ای اکسبه ایاه فکسبه هو وبو فعلته ففعل طریق اوزره کلان افعالدندر (التکسب) تفعل وزننده کلفتله قزانج ایلمك معناسنه‌در یقال تکسب الرجل اذا طلب الرزق یعنی تکلف فیه (الاکتساب) افتعال وزننده کسب معناسنه‌در نته‌که آنفا بیان اولندی (الاکساب) همزه‌نك کسریله کندی سعی وهمتیله یا ارائتیله برآخر آدمه قزانج ایتدرمك معناسنه‌در یقال اکسبه ایاه فکسبه هو (المکسب) مشرب وزننده (والمکسب) مجلس وزننده (والمکسبة) مغفره وزننده (والکسبة) کسوه وزننده بونلرده مصدرلردر کسب معناسنه یقال فلان طیب المکسب والمکسب والمکسبة والکسبة ای طیب الکسب شارح دیرکه جمع بنیه‌سیله مکاسب کلدیکی انواع اعتباریله‌در وبونلر اسم موقعنده استعمالی شایع اولمشدرکه قزانجه اطلاق اولنور پس طیب المکسب فلانك قزانجی پاکدر دیمك اولور اسم مکان دخی اولور (الکسوب) صبور وزننده (والکساب) شداد وزننده مبالغه‌لردر دائما کسب وکار اوزره اولان کشی‌یه دینور (الکسوب) تنور وزننده بر نبات آدیدر وکسوب شیء ونسنه معناسنه استعمال اولنور ومقام نفیه مخصوصدر یقال ماله

كسوب ای شیء (کساب) کسر اوزره مبنی اولهرق قطعام وزننده قورده اطلاق اولنور ذئب معناسنه (کسبة) حمزه وزننده قاپجق کوپك اسماسندندر وشهر نسف قضاسنده برقریه آدیدر (کسیب) زبیر وزننده ارکك کوپك اسماسندندر و اسماء رجالدندر (ابن الکسیب) حرامزادهیه یعنی ولد زنایه اطلاق اولنور (الکسب) کافك ضمی وسینك سکونیله یاغ صقندیسنه دینورکه یاغك کبرو قلان یوصهسیدر اکثری شیرلغان یوصهسنده مستعملدر (کیسب) حیدر وزننده اسامیء رجالدندر وایرانده ری شهریله خوار نام قریهسی بینده برقریه آدیدر (الاکسب) اقرب وزننده اسامیدندر کیسب بن منبع الاکسب برشاعردر (الکواسب) کواکب وزننده انسانده آلات کسب اولان اعضایه اطلاق اولنور جوارح معناسنه (ابو کاسب) قوردك کنیهسیدر (کاسب وکیسبه) کافك فتحیله اسامیدندر (الکسحبة) حای مهمله ایله دحرجه وزننده برکسه دن خوف و احتراز ایلکله سینوب گزلنهرك یوریمك معناسنهدر یقال یمشی الکسحبة ای مشی الخائف المخفی نفسه (الکشب) شین معجمه ایله ضرب وزننده ات مقولهسی سردجه نسنهیی شدتله قاورایوب سسلندیرمك اکل ایتمك معناسنهدر یقال کشب اللحم ونحوه کشبا من الباب الثانی اذا اکله بشدة وکشب بر موضع یاخود بر جبل اسمیدر (التکشیب) تفعیل وزننده کشب معناسنهدر یقال کشب اللحم ونحوه بمعنی کشبه (کشبی) جزی وزننده پادیهده برطاغك اسمیدر (کشب) کنب وزننده بر طاغ آدیدر (کشیب) امیر وزننده بشقه برطاغك آدیدر (الکطوب) ظای معجمه ایله وجوب وزننده وجود سموزلکدن طلوم کبی طولوب قبارمق معناسنهدر یقال کظب الرجل کظوبا من الباب الاول اذا امتلأ سمنا (الکعب) کافك فتحی وعینك سکونیله اعضا کمکلرینك هر مفصلنه یعنی اك و اوبناق پرینه دینور که یومری اولور فارسیده پیوندگاه دینور یقال هو موهن الکعب وهو کل مفصل للعظام وفوق القدم یعنی ایاق طبانمق آرقهسنده اولان یومریجه کمیکه دینورکه انجك مفصلیله برمقلرك مابینده اولان طراقلق کمکنك اورتهسی اولهجق یومری کمیکدر یقال ضرب کعبه وهو العظم الناشیء فوق القدم شارح دیرکه بوشیعه قولیدر ائمهٔ لغت عندنده منکردر وکعب ایاغك ایکی طرفنده اولان ایکی یومری کمیکك هربرینه دینورکه طپوق تعبیر اولنور هر ایاقده ایکی دانه اولور جمعی اکعب کلور افلس کبی وکعوب کلور وکعاب کلور کافك کسریله یقال غسل رجله الی الکعبین وهما العظمان الناشزان من جانبیها وکعب آشیق تعبیر اولنان کمیکه دینورکه صبیان آنکله ملاعبه ایدرلر کذلك نرد اویونندهکه طاوله تعبیر اولنان اویون آندن بر نوعدر زار دیدکاری مهرهیه دینور وبونلره کعبه دنی دینور هایله ایکی دانه اولمغله

كعبتين ديرلر وكعب ذكر اولنان كعبه‌نك جمع جنسيدر وبونك جمعى كعاب كلور
وكعبات كلور حركات وزننده وبو كعبه‌نك جمعيدر مؤلف تخليط ايلمشدر وبعض
نسخه‌ده ضمتينله كعب وكعاب عنواننده مرسوم اولمغله شارح بو نسخه‌يى تصويب
وضمتينله كعب وفتحاتله كعبات كعبه‌نك وكعاب كعبك جمعى اولمق اوزره ترتيب
ايلمشدر وكعب قارغينك وقامشك انبوبتينى ماييننه دينور غرائبدندركه مؤلف
انبوبه‌يى كعب ايله تفسير ايدوب بوراده كعبى مابين الانبوبتين ايله بيان ايلمشدر
جميع امهاتك بياننه كوره انبوبه بوغومه دينور وكعب ايكى بوغوم ارالغنده اولان
يومرى عقده‌يه دينوركه بوغوم باشى تعبير اولنور كذلك صاحب مصباح دخى تشويش
ايلمشدر وكعب برطوپاق ياغه اطلاق اولنور يقال عنده كعب من السمن اى كتلة
وبرجرعه مقدارى سوده اطلاق اولنور كرچه مؤلف من اللبن تعبير ايدوب لكن بر
مقتضاى ماده قويى يوغرد اولمقدر نته‌كه اساسده اذا كان جامدا عبارتى آنى مشعردر
وكعب اهل حساب اصطلاحندن برحساب آديدر معلوم اوله‌كه جذر وكعب
مصطلحات اهل حسابدندر جذر شول عدده دينوركه كندى نفسنه ضربدن عدد
آخر حاصل اوله مثلا اوجى كندى نفسنه ضرب ايلدكده طقوز حاصل اولورزيرا
اوچ كره اوچ طقوز ايدر پس اول اوچ عدده جذر وطقوزه مجذور ديرلر وكعب
مجذورى بردفعه دخى جذره ضرب ايلمكدر مثالمزده حاصل اولان طقوزى بر كره
دخى اوچه ضرب ايلديكمزده يكرمى يدى حاصل اولور اول اوچه كعب ويكرمى
يدى‌يه مكعب دينور واهل مساحه اول اوچ عددظلع وطقوزه مربع ديرلر واهل
جبر ومقابله اوچه شئ وطقوزه مال ديرلر وكعب مجد وشرف وشان معناسنه
استعمال اولنور يقال اعلى الله كعبه اى مجده وشرفه وبو كعب قناتدن مأخوذدر
كما يقال رفع الله اعلام مجده ياخود كعب ساقدن مأخوذدر زيرا انسان قائم اولديغى
حينده كعبى البته عالى اولوب وجالس اولدقده مستور ومنزوى اولور وكعب
مصدر اولور قابى طولدرمق معناسنه‌كه مادة مذكوره‌دن مأخوذدر يقال كعب
الاناء كعبا من الباب الثالث اذا ملأه وتازه قيزك ممه‌سى توموب يومريلنمق
معناسنه‌دركه آغرشقلنمق تعبير اولنور اول قيزه نار پستان اطلاق اولنور
يقال كعب الثدى اذا نهد (الكعب) كافك ضميله ممه‌يه اطلاق اولنور ثدى معناسنه
(التكعيب) تفعيل وزننده برنسنه‌يى چار كوشه قلمق معناسنه‌در كعب ماده‌سندن
مأخوذدر ايكى اياقده درت دانه اولمق حسبيله تقول كعبته تكعيبا اى ربعته وقيزك
ممه‌سى آغرشقلنمق معناسنه در يقال كعب ثديها اذا نهد (الكعبة) حمزه وزننده
بيت الحرام اسميدركه قبلهٔ اهل اسلامدر زاده الله تشريفا شارح ديركه مربع
الشكل اولديغيچون ياخود مجد ورفعت وشرفنه مبنيدر ياخود ساحهٔ مكهٔ مكرمه‌ده

اك اول مبنی اولمغله تپه کبی اطرافندن عالی اولدیغی ملاحظه‌سیله درکعبه وچارداغه اطلاق اولنور غرفه معناسنه اکثری چار کوشه اولور وهر مربع الشکل بنا اولنمش خانه‌یه اطلاق اولنور (الکعبة) کافك ضمی وعینك سکونیله قیرك بکارتنه دینور یقال فضت کعبتها ای عذرتها وبو اسمدر (الکعوب) قعودوزننده (والکعاب) کتاب وزننده (والکعوبة) کافك ضمیله کعب کبی قیرك ممه‌سی آغرشقلمق معناسنه در یقال کعب الندی کعوبا وکعبا وکعابا وکعوبة من الباب الثانی والاول اذا نهد (الکعاب) سحاب وزننده (والمکعب) محدث وزننده (والکاعب) ممه‌سی اغرشقلمش قیزه دینور ومکعب ومکعب معظم وزننده ومتعکب وکاعب ممه‌یه دنی وصف اولور یقال جاریة کعاب ومکعب وکاعب ای فلك ثدیها ویقال ثدی مکعب ومکعب ومتکعب وکاعب ای ناهد ومکعب معظم وزننده نقش ونکاری اولان الاجه قماشه وبز ومندیل مقوله‌سنه دینور شارحك بیانینه کوره مربع النقش یاخود کعاب نقشیله منقوش اولانه اطلاق اولنور ومکعب زیاده‌سیله محکم دوریلوب بوکلمش ثوبه اطلاق اولنورکه طورطوب اوله (الاکعاب) همزه‌نك کسریله سرعتله یورمك معناسنه در یقال اکعب الرجل اذا اسرع یعنی فی مشیه مترجم دیرکه شرح مفصلده مرسومدرکه اکعاب آدیملری صیق صیق آتارق سرعتله یورمك معناسنه در وبعضلر یالکز مشی یاسراع عبارتیله وبعضلر مشی علی بطؤ عبارتیله تفسیر ایلدیلرکه ایکیسی دخی معنای ابتردر فریقینك وهمی اسرع وقارب الخطو عنوانندن نشئت ایلشدر خلاصه‌سی آدیملری صیق صیق آتارق تپرتپر یورمك اوله‌جقدرکه تقریب کعبك لازمیدر (الکعکبة) طرطبه وزننده نونه معناسنه درکه صاچی درت بلوك اوردکدنصکره بری برینك ایچنه کچوروب یصیجه چارکوشه اوله‌رق اکسه‌دن صالیوبریلور اول کونه صاچه نونه وکعکبه دخی دینور مؤلف نون ماده‌سنده بوندن ساکت اولمشدر وکعکبه وکعکبیه یای مشدده زیاده‌سیله برنوع طراغه دینور (الکعبان) تثنیه بنیه‌سیله ایکی کعب دیمکدرکه بری کعب بن کلاب وبری کعب ربیعه‌در (الکعبات) حرکات وزننده علی قول ذو الکعبات ربیعه قبیله‌سنه مخصوص برخانه ایدیکه جاهلیتده آنی طواف ایدرلر ایدی (ذو الکعب) نعیم بن سویدا الشیبانی لقبیدر (کعب الحبر) حانك فتحی وکسریله تابعی معروفدرکه کعب الاحبار دیمکله شهیردر مؤلف حبر ماده‌سنده کعب الاحبار دیمکدن منع ایلشدر (الکعثب) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده ایری ویومری فرجه دینور کعب ماده‌سندن مأخوذدر ویومری فرجلی خاتونه دینور (التکعثب) تدحرج وزننده یرنسنه طورطوب دکرمجه یوارلق اولمق معناسنه در یقال تکعثبت العرارة اذا تجمعت واستدارت وعراره صغر کوزی دیدکلری شکوفه‌در (الکعدب) جعفر

وزننده

وزنده (والكعدبه) هايله دنى وناكس وفرومايه كشيه دينور فسل كبى (الكعدبة) قنفذه وزنده صويك يوزنده اولان قبارجغه دينور حباب كبى نسخه‌لرده نفاخات الماء عنوانيله مرسومدر لكن نهايه‌ده مفرد صيغه‌سيله نفاخة الماء اوبيت العنكبوت عبارتيله مفسردر پس جمع جنسى هامز اولور (الكعسبة) سينله‌د حرجه‌وزنده قاچوب كتمك على قول سرعتله يوريمك ياخود آهسته‌جه يلك ياخود سرخوش يورويشى كبى بوجاليه‌رق يوريمك معناسنه‌در يقال كعسب الرجل كعسبة اذاعدا وهرب او مشى سريعا اوعدا بطيئا اومشى مشية السكران (كعسب) جعفر وزنده برجل آديدر (الكعنب) نونله جعفر وزننده قصير القامه بودور كسيه دينور تونى زائده‌در وارسلانه دينوروكعنب باشنده كعانب اولان آدمه دينور يقال رجل كعنب اى ذوكعانب (الكعانب) علابط وزننده بودخى ارسلانه دينور (الكعانب) كافك فتحيله بعض باشك بشره‌سنده اولان جابجا بزكبى دوكولمش عقده‌لره دينوركه استره دوزجه يورويه‌مز اولور (المكعنب) اسم مفعول عنوانيله شول بوينوزه دينوركه حلقه كبى قيورلمش اوله يقال تيس مكعنب القرن اى ملتوى القرن كانه حلقة (الكوكب) جوهر وزننده (والمكوكبة) هايله يلدزه دينور نجم كبى شارح ديركه بياض وبياضه وعجوز وعجوزه كبى كوكب وكوكبه دخى ديرلر وفى المثل * ذهبوا تحت كل كوكب * اى تفرقوا يعنى هر برى بر پراكنده وتارمار اولدوب كتديلر وكوكب بعض كوزه عارض اولان آق نقطه‌يه دينور انواعى واردر آق دوشمك وآق صو وپرده امثالى اصطلاحات كحاليه‌سى واردر وكوكب اوزون اولان نباته دينور وبر قومك سيد و سردارينه اطلاق اولنور يقال هو كوكب القوم اى سيدهم كذلك فارس وجندى وخيالته اطلاق اولنور وشدت حرارته دينور وقلجه وصويه وزندانه دينور ودمور اكسيره دينور مستعار معناسنه كواكبى حلبى اكا منسوبدر وشول خطه‌يه يعنى افراز وتعيين اولنمش ارضه‌دينوركه تونى مفرز اولديغى ارضك لونه مخالف اوله وكوكب طلق ديدكلرى دارويه دينور تركيده اورن يونى تعبير اولنور مفرداتده تعيين ايجون كوكب الارض تعبير ايدرلر وكوكب سلاحيوش آدمه اطلاق اولنور وطاغه‌دينور جبل معناسنه بعض نسخه‌ده خاى معجمه ايله خيل عنوانيله مرسوم اولمغله سوارى سپاه كروهى ديمك اولور ايكيسيده ملايمدر وكوكب وقت بلوغى متقرب اولان اوغلانه دينور غلام مراهق معناسنه وفطر يعنى منتار اقساماندن دلوجه منتار ديدكلرى نباته دينوزكه آق اولور قتالدر وكوكب الشئ بر نسنه‌نك كثير ومعظم ومجتمع اولانه دينور وكوكب الروضة باغچه‌نك ومرغزارك شكوفه‌سنه اطلاق اولنور تقول ما ازهر كوكب الروضة اى نورها وكوكب الحديد مجلا پولادك ودمورك پارلدايوب يلدرامسنه اطلاق اولنور تقول اعجبنى كوكب هذا الحديد اى

بريقه وتوقد وكوكب البئر كوز قويينك صونبع ايدن منبعنه وچشمه‌سنه اطلاق اولنور يقال غار كوكب البئر اى عينها وكوكب طبريه اوزره مشرف برقلعه آديدر وبرخاتونك اسميدر وكيجه اوتلقلر اوزره دوشن قراغو قطره‌لرينه دينور (الكوكبة) هايله يلدزه دينور نتدكه ذكر اولندى وكوكبه جماعت انسانيه دينوركه آلاى تعبير اولنور يقال جاء فى كوكبة عظيمة اى جماعة وكوكبه مصدر اولور مجلا ومصيقل پولادو دمور مقوله‌سى پارلدامق معناسنه يقال كوكب الحديد كوكبة اذا برق وتوقد كوكبان يمنده برحصار آديدر سلفده آنده برقصر پادشاهى وار ايدىكه درونى ياقوتله مرصع ومزين اولمغله كوكب كبى لمعان ايدر ايدى قصر مزبور شهر صنعا قربنده ايدى وخارجى زرو سيم وسائر اجناس جواهر ايله پرزيب وزيور ايدى (كواكب) علابط وزننده برطاغ آديدركه آندن دكرمن طاشى قطع وجلب ايدرلر (الكوكبة) يايى مشدده ايله برقريه اسميددكه ويوده‌سى اهل قريه‌يه بغايت جور وظلم ايتكله انلرده اكا بددعا ايتلريله على الفور تأثير ايدوب هلاك اولمشدر بين العرب * دعوا دعوة كوكبية * مثلى آندن قالمشدر شارحك بيانه كوره قرية مزبوره ارض حجازده‌درکه اهالیسى آل زبير ايدى (كوكبى) الفك قصريله خوزلى وزننده برموضع آديدر (كويكب) مصغر بنيه‌سيله مدينه ايله تبوك بينده برمسجد نبوى اسميدر عليه الصلوة والسلام (الكواكب) كوكب لفظندن جمعيدر بومعنادندركه عربلر يوم ذوكواكب ديرلر زو شدائد معناسنى اراده ايدرلر كويا كه فرط محنت و شدتدن ناشى هوا بوزى پك قراكولق اولمغله كسوف كونى كبى كواكبلر نمايان اولمشدر (الكلب) كافك فتحى ولامك سكونيله هر پرتجى جانوره دينورکه انسان وحيوانى طلايوب اصروب ويارە ايجى اولور كوپك وارسلان و قبلان وقورد كبى سبع عقور معناسنه‌در بعده كوپك تعبير انسان جانورده غالب اولمشدر شويلهكه لدى الاطلاق سائره محتمل اولمامغله حقيقت لغويه منزلنده اولمشدر جمعى اكلب كلور اقلس كبى وكلاب كلور اولك جمع الجمعى اكالب وثانينك كلابات كلور مؤلف بصائرده كليب لفظنى دخى زياده قلمشدر عبد وعبيد كبى وكلب ارسلانه دينور لكن تعميده داخل اولمغله تخصيصى ظاهرا اكا دخى اطلاق كوپك كبى غالب ومتداول اولديغنه مبنى‌در زيرا بادیه‌ده كوپك قسمندن اكثر اولور وكلب دوه‌ده صويك ابتداءا يعنى هنوز آتمغه بشلديغى وقتده اولنه دينور بعضلر بونى مصدر اولهرق تقييد ايتمشدر وكلب دكرمن چرخنده زيوانه ديدكلرى دمورك تپه‌سنده اولان كوچك دموره دينور و متخلخل اولان ديواره اوردقلرى طياغه دينورکه پايندان ودسنك تعبير اولنور وكلب برنوع بالق آديدركه كوپك بالغى ديدكلريدر كلب الماء بشقه‌درکه اول قندز اولهجقدر وكلب بر كوكب

آديدر

آیدر وبوکوکب دکلدر بلکه نیجه کواکبدن منتظم اولمش برکلب صورتیدر
سرطان برجنك جنوبیسنده شجاع جبار اراسنده و سفینهٔ نوحك قیچ قاره‌سنك
اوست طرفنده واقع اولمشدر باشسنده والری اوکنده وبطنده وقالچه‌سی اوزره
بر کوکب براق واردر عربلر بطنده اولان پك براق کوکبه کلب اطلاق ایتلریله
مؤلفك مرادی اول کوکب اوله‌جقدر و کلب خام کوندن کسلش قایشه دینور
قد معناسنه ویوکسك تپه‌نك واویوکك باشلرینك اوجنه دینور و قلچ قبضه‌سنده
اولان دمور میخه دینورکه پرازوانه‌نك اوزرنده اولور علاقه آکا چکریلور وکلب
شول قرمزی صریمه وترشه‌یه دینورکه بری برینه دیکیلمك سختیانك وکونك ارالغنه
وضع ایدوب ایکی طرفلو اوزرندن دیکش چکرلر وکلب ری ایله قومس بینده
برموضع آیدرویمامه ترابنده برطاغك اسمیدر وکلب القرس آتك ارقه‌سنده یلیسندن
قویرغنه قدر چکلمش اولان خلقی خطه دینورکه لونه مخالف اولور مثلا طوری
آتده سیاه اولور وکلب طوار سمرینك اکسه سنده اولان اکری چنکله دینورکه
قرشولقلی ایکی دانه اولور اکا طوربه و مطهره مقوله‌سی نسنه چکروب آصارلر
وقلچك قبضه‌سنه صاردقلری قایشه دینور ومطلقا کندوسیله صاریلوب وبغلنوب
متین ومحکم اوله‌جق شیئه دینور وکلب برقبیله آیدر وکلب مصدر اولور کلوب
ایله یعنی مهماز ایله راکب آلتنده اولان حیوانه اوروب دورتمك معناسنه یقال
کلب الراکب الفرس کلبا من الباب الاول اذاضربه بالکلوب وبرکسنه تنها بادیه‌ده
قالمغله یقین برلرده شنلك وار ایسه البته کوپکلری کندینك صوتنی ایشتدکارنده
آنلرده اورمکه یوجهندن شنلك اولدیغنی استدلال ایچون کوپك کبی اورمك
معناسنه‌در یقال کلب الرجل کلبا من الباب الثانی اذا نبح لتسمعه الکلاب فتنبح
فیستدل بها علیه وذلك اذا صار فی قفر متزحم دیرکه لطائفدن اولمق اوزره جاحظ
نقل ایدرکه برکون برویرانه عرصه‌ده برمکتب خواجه‌سی کوردم که بعینه کوپك
کبی اوریوب طوره‌یور سببندن سؤال ایلدیکمده بو عرصه‌نك حداسنده اولان
خانه صاحبنك برکوچك اوغلو واردر بنم شاکردمدر لکن مکتبه چوقلق خیری
یوقدر دائما کوپکلر ایله اوغراشوب ملاعبه ایدر بندنی مکتبه کلدیکی کون بورایه
کلوب بو رسمه اورورم اولدنی بنی کوپك ظنیله طلو دیزکین قاپویی آچوب
طشره‌یه اوغرامقله بندنی یقاسنی دیوشوروب مکتبه کوتردم پس وضع مزبور
بالکز بادیه‌ده قلانه مخصوص دکل ایمش انتهی (الکلاب) سحاب وزننده بودنی
کلب کبی سمرك اکسه‌سنده اولان اکری دموره دینور (الکلب) فتحتینله
صوصه‌مق عطش معناسنه‌در یقال کلب الرجل کلبا من الباب الرابع اذا عطش
وبزونسکلك ایلك قیادت معناسنه‌در مکلبه دنی بومعنایه‌در یقال کلب فلان کلبا

ومكلبة اذا قاد و منه الكلتبان و كلب مقارەنك ايپى تكرلكه اوق كچن اغاجك
ارالغنه دوشوب ايلشمك معناسنه دركه تكرلك دونمكدن قالور يقال كلب الحبل
اذا وقع بين العقو والبكرة وكلب برنسنه‌يه پك حرص وطمع ايلمك معناسنه‌در
وبرنسنه شدت بولمق معناسنه‌در وبلاشبع اكل كثير معناسنه‌در وكلب الشتاء
قيشك حدت و شدتى هنكامنه اطلاق اولنور انف الشتاء كبى وقودوز كوپك
اصرمش كمسه كوپك كبى فرياد ايلمك معناسنه‌در وكوپك قودوروب قودوز اولمق
معناسنه‌در انسان اتنى يمكدن عارض اولور يقال كلب الكلب كلبا من الباب الرابع
اذا جن وهو يعترى من اكل لحم الانسان وبركمسه‌يى قودوز كوپك طلامقله كوپك
كبى قودرمق معناسنه‌در يقال كلب الرجل كلبا اذا اصابه الكلب من عض الكلب
الكلب شارح ديركه عربلرك اتفاقكرده‌سيدركه قودوز طلامش كمسيه پادشاهك
بر ايكى قطره قاننى صو ايله مزج و اسقا ايلسه‌لر علت مزبوره‌يه بغايت شفادر
كذلك اول كمسه‌يى قرقنجى كيجه تابصباح اصلا اويوتميه‌لر باذن خدا علت مزبوره
حادث اولمز واكر اول كيجه اويور ايسه البته اول علته مبتلا اولور كذلك
اول كلبى ايكى پاره ايدوب اول آدمى ارالغندن كچورمك دخى نافعدر واول كوپك
اصلا بريرده قرار ايلمز برمرتفع محلده طوروب قلبور ايله اوزرينه كول الەسه‌لر
همان هلاك اولور انتهى وكلب طارلمق معناسنه‌در يقال كلب الرجل اذا غضب
وسفيه اولمق يعنى سبكسر وخفيف وبى تمكين اولمق معناسنه‌در يقال كلب الغلام
اذا سفه واغاج صويه خوشجه قانوب تاب وطراوتى حق اوزره كلمامكله يپراقلرى
خشونتلو و سرد اولمغين طوقنان آدمك اثوابنه ايلشور اولمق معناسنه دركه هب
بونلر مجازدر يقال كلب الشجر اذا لم يجدريه فخشن ورقه فعلق من مربه وقيش
مشتد اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال كلب الشتاء اذا اشتد وكوپك آدم
اتنه دادانوب اوكرنمكله آدمجل اولمق معناسنه در يقال كلب الكلب اذا ضرى
وتعود اكل الناس (المكلبة) مرتبه وزننده كلب كبى پزونكلك ايلمك معناسنه‌در
(الكلتبان) تاى فوقيه‌نك تقديميله قلتبان وزننده پزونكه دينور قواد معناسنه
كلب ومكلبه‌دن مأخوذدركه پزونكلك معناسنه در صاحب مصباح قرطبانك
اصلى كلتبان اولمق اوزره تصريح ايلمشدر لكن مؤلف قرطبانى ديوث وبى ناموس
ايله و كلتبانى پزونك ايله تفسير ايلمشدر هربرى بشقه يادكاردر زيرا قرطبان
بوينوزلودركه قورمساقدر و پزونك واروب كلن و آرا دوزندر وبرهان صاحبى
قرطبان وقلتبان كلتباندن معرب اولديغنه ذاهب اولمشدر وبونك وزنى فعتلان در
(الكلب) كتف وزننده قدوز كوپكه دينور اساسك بياننه كوره قدوز طلامش
كمسيه دخى كلب دينور جمعلرنده كلبى دينور عطشى وزننده يقال كلب كلب وكلاب

كلبي ورجل كلب وقوم كلبي ومنه * في دماء الملوك شفاء للكلب * (الاكلاب) برکسه نك طواری قودورمق معناسنه در که قدوز کوپك طلامسیله اولور ومخصوص علتدن ناشی اولور مانده نك قودردیغی مشهودمز اولمشدر یقال اكلب القوم اذا كلبت ابلهم (الكلبة) علبه وزننده قاتیلق شدت معناسنه در تقول نحن فی كلبة الشتاء ای فی شدته وضیق معاش وقحط وغلا معنالرینه در وكلبه میكده به دینور تقول رأیته فی الكلبة ای حانوت الخمار وكوپكلك وكدینك برونلرینك ایكی طرفنده بیق طرزنده اولان اوزون قیلاره دینور قیلانده دخی اولور وكلبه دیاربكر ترابنده برموضع آدیدر وصووغك شدتنه دینور وصرم تعبیر اولنان انجه اوزون قایشه علی قول برطوتام لیفه دینورکه آنکله قربه مقوله سی دیکیلور (الكلبة) كافك فتحیله میشه اغاجی نوعندن بردیکنلو آغاجك آدیدر اكا كلبه دخی دیرلر فرحه وزننده وشاخلردن عاری اولان دیکنلکه دینورکه چالی تعبیر اولنور وعمان نام بلده قضاسنده برموضع آدیدر (الكلبتان) كافك فتحیله دموربی قصاجنه دینورکه آنکله قزغین دموری قصدروب قوللنورلر دولکرلرك دخی اولور (الكلوب) تنور وزننده (والكلاب) رمان وزننده مهمازه دینورکه تحریفله ماهمیز دیدکاری سیودی دموردر بندکاری دابه یی دورتمك ایچون جزمدلرك اوكجه لرینه استوار ایدرلر آت جانبازلرینك مهمازلری اولمغله بیچاره حیوانی یلدرم کبی یوریدرلر (المكلب) محدث وزننده شكار ایچون تازی وزغر مقوله سنی تعلیم ایدن كشیه دینور (المكلب) معظم وزننده بوقاغو ایله یاخود سائر باغله بند اولنمش كسیه دینور یقال اسیر مكلب ای مقید (الكليب) امیر وزننده (والكالب) سالب وزننده كوپك كروهنه دینور جماعة الكلاب معناسنه بوكه كوره ایكیسیده اسم جمع اولهجقدر لكن مؤلف بصائرده كليب لفظنی جمع اولمق اوزره ثبت ایلمشدر واسم فاعل وزننده اسم جمع غریدر نهایت سیوطی مزهرده خاشن لفظنی رسم ایلمشدر لكن امهات سائرده ظفر یاب اولنمامشدر (المكالبة) مفاعله ورننده كوپكلر بری بریله خرلداشوب قاوراشمق معناسنه در بعده انسان بری برنی خصومت ونزاعله صقشدیره رق غوغا ایدوب بری برینه شركیر اولمقده استعمال اولندی یقال كالبه مكالبة اذا شاره وضایقه وبو واحد وفصاعد ایچون كلور ومكالبه دوه اغاجك تیكنلرنی اوتلامق معناسنه در یقال كالبت الابل اذا رعت كلاليب الشجر (التكالب) تفاعل وزننده بری برینك اوزرینه كوپك كبی صچرایوب آتیلق معناسنه استعمال اولنور یقال تكالبا ای توائبا (بنو كلب وبنو اكلب وبنو كلبه وبنو كلاب) بر قبیله در (كف الكلب) برنوع عشبة منتشره اسمیدر بونبات بدسقان دیدکاری در که ترکیده كوپك آیاسی تعبیر اولنور (ام كلب) بر تیكنلو كوچكجه اغاجك آدیدر

بوشجر برزراع قدر اولور و مصرده کشیردر بین الاطباء بو اسمله معروفدر ومصریلر اکا یتوع دیرلر (الکلبات) حرکات وزننده یمامه‌ده بر نیجه معروف باپرلرك اسمیدر (کلاب) غراب وزننده برموضع وبر صویك آدیدر اول موضعده بین العرب بر وقعه اولمغله یوم الکلاب یدلرنده معروفدر (الکلاب) سحاب وزننده برکسه‌یی قدوز کوبك طلامغله دلوروب بیهوش اولمق معناسنه‌در یقال کلب الرجل کلابا علی بناء المجهول اذا ذهب عقله من الکلب (لسان الکلب) تبع یمانینك قیلجی آدیدر اوچ ذراع طولنده ولونی تازه سبزه کبی یم یشل ایدی وتبعدن مراد ابو کرب اوله‌جقدر وآندن بشقه بر نیجه قیلج آدیدر وبر نبات آدیدر بو نبات حالا فرنك اطبالرینك سنا و لوزا دیدکلریدر ورقی سکیرلو یپراغنه شبیه و آندن اطول وبر مقدار مقعر وغایتده ملاستلی و اطرافی کسکین اولور (ذوالکلب) عمرو بن النجلان نام کسه‌نك لقبیدر (نهر الکلب) سواحل شامده بیروت ایله صیدا بینده برایرمق آدیدر (کلب الجربة) جیمك ورانك وبای مشدده‌نك فتحیله برموضعدر (کلاب) کنان وزننده اسامیدندر کلاب العقیلی وابو الهیدام کلاب بن حزره شاعرلردر (الکالب والکلاب) شداد وزننده صاحب الکلام دیمکدر بو مناسبتله زغربی باشیه اطلاق اولنور (دیرالکلب) موصل ناحیه‌سنده برموضعدر (جب الکلب) جب ماده‌سنده ذکر اولندی (کلاب) رمان وزننده اسامیدندر عبد الله بن کلاب متکلم معروفدر (الکلاب). کافك کسریله کلبك جمعیدرکه ذکر اولندی ومنه المثل ★ الکلاب علی البقر ★ و یروی الکراب علی البقر ★ پس کلاب روایتنه کوره کلبلری بقر وحشی اوزره قشقردوب صالیور دیمکدر مثل مزبور هرکسی کندی حالی ووضع وصنعتیله ترك و تخلیه ایله دیمکدر یرده ایراد اولنورکه صنعتندن والفتندن اولمدیغی ایشی تکلیف ایله هرکسه بیلدیکی کاری تکلیف وتفویض قیل دیمك اولور مثلا اهل قبلی جنك وقتاله کوندرمك کبی قالدیکه الکلاب یاخود الکراب کلمه‌سی ابتدائیت اوزره مرفوع اولورکه الکلاب اوالکراب مفوضة علی البقر سبکنده اولور و مقدر ارسل کلمه‌سیله منصوب اولمسی دخی جائزدر میدانینك بیانه کوره الکراب علی البقر روایتنه کوره کراب ترلایی نطس ایتمکه دیمکله بقردن مراد چفت اکوزی اولور هرکسی کندی صنعتیله ترك ایله معرضنده ضرب اولنور والکلاب روایتنه کوره بقردن مراد پیان اکوزی اولوب قوم مزبوری بری برینه اغرا و تحریش وتسلیط ایله مقامنده ایراد اولنور (ام کلبة) حمی علتنك کنیه‌سیدر ام ملدم کبی (الاستکلاب) ذکر اولنان کلب لفظی کبی برآدم بادیده تنها قالمغله کوبك کبی اورمك معناسنه‌در تاکه اوبه‌لر قریب ایسه کوبکلری ایشیدوب اورمکله شنلکه

استدلال ایله یقال استکلب الرجل یعنی کلب کبی ذکر (الکلالیب) کلوب کلمه‌سنك جمعیدرکه مهماز ده دینور و تشبیه طریقیله طوغانك و شاهینك پنجه‌لرینه اطلاق اولنور یقال انشب البازی الیه کلالیبه ای مخالبه وکلالیب الشجر میشه ومغیلان اغاجلرینك تیکنلرینه اطلاق اولنور (الکلتب) ثای فوقیه ایله جعفر وزننده (والکلتب) قنفذ وزننده ترویج مصلحتی ضمننده مداهنه ایدر اولان یلپاق کسیه دینور نسخه‌لرده المداهنة عنوانیله که مصدر در مرسوم اولمغله غلطدر صواب اولان المداهن عنوانیله اولمقدر تهکه امهات سائره‌ده یکتب فی امره ای یداهن عبارتیله مثبت اولمغله مصدری کلتبه اولور (الکلتبان) قلتبان وزننده پزونکه دینور قواد معناسنه‌مؤلف بونی کلب ماده‌سنده دخی ذکر ایلمشیدی که کلب ومکلبه‌دن مأخوذ ایدی وبوراده اعاده‌سی کلتبه‌دن مأخوذ اولدیغنه ذاهب اولان قوله‌مبنی‌در (الکلثب) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده (والکلاثب) علابط وزننده بخیل وجری ومنقبض الید اولان ناکسه دینور (الکلحبة) حای مهمله ایله دحرجه وزننده مشتعل وعلوکبیر اولان آتشك کورلتیسنه دینور تقول سمعت کلحبة النار ای صوتها ولهبها وکلحبه برشاعرك اسمیدر وهبیرة بن عبد الله بن عبد مناف بن عربن العرنی لقبیدر ودیکر هبیرة بن الکلحبه عراده نام فرسك فارسیدر وکلحبه مصدر اولور قلجله چالمق معناسنه یقال کلحبه بالسیف اذا ضربه به (الکنوب) نونله قعود وزننده بر نسنه درشت و غلیظ اولمق معناسنه‌در یقال کنب الشیء کنوبا من الباب الاول اذا غلظ وبرکسه غنایه نائل اولمغله سائردن مستغنی وبی نیاز اولمق معناسنه‌در یقال کنب الرجل اذا استغنی یعنی بعد فقر (الاکناب) همزه‌نك کسریله بو دخی درشت وغلیظ اولمق معناسنه‌در یقال اکنب الشیء اذا غلظ وال کثرت عملدن ناسور لمق معناسنه استعمال اولنور یقال اکنبت یده اذا غلظت من العمل وبرکسه‌نك ایچروسی قبض اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال اکنب علیه بطنه اذا اشتد بوندہ علی ایله استعمالی قبضك ثقلی منقبض اوزره مستولی اولدیغنه مبنی‌در ودل طوتمق معناسنه استعمال اولنور یقال اکنب لسانه اذا احتبس (الکنب) فتحتینله کثرت استعمالدن انسانك ایاغی والی کذلك دوه وآت وقاطر مقوله‌سی دوابك ایاغی غلظتلنوب ناسور بغلمق معناسنه‌در علی قول انسانك الینه مخصوصدر چفتجی الی کبی یقال کنبت یده کنبا من الباب الرابع اذا غلظت من العمل (المکنب) محسن وزننده (والمکنب) منبر وزننده اختلاف مذکور اوزره ناسورلنمش عضوه دینور یقال حافر مکنب و مکنب ای غلیظ (الکنب) ضرب وزننده بر نسنه‌یی بر ظرف ایچره آلیقومق معناسنه‌در یقال کنب الشیء فی جرابه کنبا من الباب الثانی اذا کبسه فیه وحبسه (الکانب)

جانب وزنده کثرت اکلدن طلوم کبی ممتلی اولان انسان وحیوانه دینور (الکنب) کثف وزنده برنبات آدیدر بونبات کنور وکندر دیدکلریدرکه آندن ایپ و سجیم بوکیلور (الکنیب) امیر وزننده قوریمش اغاجه علی قول تیکنلری قبریلوب اوقانمش اولان میشه اغاجنه دینور (کنیب) زبیر وزنده برموضع آدیدر (کنب) جنب وزنده ماوراء النهرده بربلده درکه اشروسنه ایله ملقبدر حالا لقبیله مشتهردر (المکنب) مکفهر وزنده جثه سی غلیظ وشدید اولان طوپاج بودور کسیه دینور (الکناب) کتاب وزنده خرما سالقمنه دینور (الکنتب) تای فوقیه ایله قنفذ وزنده (والکنائب) علابط وزنده قصیر القامه بودور کسیه دینور (الکنثب) ثای مثلثه ایله جعفر وزنده (والکنثب) قنفذ وزنده (والکنائث) علابط وزنده مطلقا فاقی وصلب وشدید اولان شیئه دینور (الکنثاب) کافک کسریله دائما اشاغی طوغری آقوب دوکیلوراولان قوملغه دینورکه بعض اوچورم پرلرده اولور (الکنحب) حای مهمله ایله جعفر وزننده برنبات آدیدر لکن بوثابت یعنی اهل لغت عندنده متفق علیه دکلدر (الکنخبة) خای مهمله ایله غلط وخطادن ناشی کلامك عرب صاحبی کبی شوریده و مخلط اولمسنه دینور تقول ماهذا الکنخبه ترید الکلام المختلط من الخطاء (الکوب) کافک ضمیله قولپی اولیان کوزمیه یعنی دستی یه دینور علی قول خرطومی یعنی ابریق کبی امزکی اولیان دستی یه دینور ترکیده دخی کوب دینور جمعی اکواب کلور یقال لایزال معه کوب احمر وهو کوز لاعروة له اولا خرطوم له (الکوب) صوب وزننده کوبله صو ایچمك معناسنه در یقال کاب الرجل کوبا من الباب الاول اذا شرب بالکوب (الاکتیاب) افتعال وزننده کوب معناسنه در نهایت بونده تکلف اولمغله کوپی زور ایله باشنه قالدروب ایچمك اولور یقال اکتاب بمعنی کاب (الکوب) فتحتینله برآدمك باشی بیوك اولوب بیونی انجه اولمغه دینور (الکوبة) نوبه وزننده فوت اولان شیئه تأسف و تحسر ایتمکه دینور تقول ماهذه الکوبة ای الحسرة علی مافات (الکوبة) کافک ضمیله نرد اوبونته دینورکه حالاطاوله دیدیکمز آندن برنوعدر علی قول شطرنج اوبونته دینور وکوبه کوچك طاوله دینور طبل صغیر معناسنه که دبلك تعبیر اولنور محله بکجیلرینك وچنکلرك چالدقلری اوله جقدرکه بلی انجه اولور وکوبه فهر معناسنه درکه دسته سنك اوله جقدر آنکله سماق اوزره نسنه ازرلر و لاغوته و ترکی قدیمده قوبوز تعبیر اولنان سازه کوبه دینور بربط کبی (التکویب) تفعیل وزننده برنسنه یی دسته سنك ایله دوکوب خرد ایتمك یاخود ازمك معناسنه در یقال کوب الشیء اذا دقه بالکوبة ای الفهر (کابه) غابه وزننده تمیم قبیله سی بلادنده بر موضع یاخود برصو آدیدر (کوبان) کافک ضمیله شهر مرو قضاسنده برقریه در (کوبانان)

اصفهان قضاسنده برقریه‌در (کوبنان) بربلده معروفه‌در (الکهب) کافك فتحی وهانك سکونیله قوجه صو صغرینه دینور (الکهبة) کافك ضمیله قهبه وزننده و مرادفیدر که الوانلدن بوز تعبیر اولنان لونه دینور علی قول کهبه دهمه یعنی یاغزلغه یاخود قرامتق بوزه دینورکه مائی‌به قریب کوجکل اولهجقدر و علی رأی لون مزبور دوه قسمنه مخصوصدرکه کوجکل بوز دوه‌نك لونیدر (الکهوب) قعود وزننده (والکهب) تعب وزننده بر نسنه یاخود خاصة دوه لون مزبور اوزره اولمق معناسنه‌در یقال کهب وکهب کهوبا وکهبا من الباب الخامس والرابع وهوا کهب وکاهب (الکهدب) جعفر وزننده ثقیل وترك وتاتراش کسیه دینور (الکهکب) جعفر وزننده سبزواتدن بادنجانه دینور

﴿ فصل اللام ﴾ (الالباب) همزمنك کسریله بریرده اکلنوب مقیم اولمق معناسنه‌در یقال الب بالمکان البابا اذا اقام‌مؤلف بصاریرده ثلاثی‌یی تقدیم ایلشدر والباب‌طوارك کوکسنه لب یعنی سینه بند یکورمك معناسنه‌در تقول البت الدابة ای جعلت لها لببا وبرکسیه یابرنسنه‌یه صکره‌دن برشیء عارض اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال الب له الشیء اذا عرض (اللب) لامك فتحی وبانك تشدیدیله بودخی بریرده اکلنوب مقیم اولمق معناسنه‌در یقال لب بالمکان لبا من الباب الاول اذا اقام ومنه قولهم لبیك عدد اراده‌سیله تثنیه قلنوب کاف خطابه مضاف قلنمشدر و بونك معناسنده اقوال اربعه واردر اول ذکر اولنان اقامت معناسنه اولمغله انا مقیم علی طاعتك‌البابا بعد الباب واجابة بعد اجابة سبکنده‌درکه بن سنك امر وفرمانکه اطاعت واجابت مرکزنده مرة بعد اخری ثابت وپایدارم دیمکدر نته‌که حنانیك کلمه‌سی رحمة بعد رحمة دیمکدر ثانی لب کلمه‌سی مواجهه معناسنده‌ده کلمکله اول معنادن مثنی اولور کما یقال داری تلب داره ای تواجهها بوکه کوره اتجاهی وقصدی لك مرة بعد اخری سبکنده اولورکه بنم قصد و توجهم هربار سنك طرفکه‌در دیمك اولو ثالث لب کلمه‌سی محبت معناسنده‌ده کلمکله اول معنادن مأخوذ اولور نته‌که امرأة لبة دیرلرمحبة لزوجها معناسنه‌یس لبیك بنم دائما محبت وانجذابم سکادر غیره دکلدر دیمك‌اولور رابع خالص معناسنه اولان لب ولبابدن مأخوذدر کما یقال لب الشیء ولبابه ای خالصه بوکه کوره اخلاصم یعنی صدق عبودیتم همیشه سکادر دیمك اولور و بونك اصلی الب لبین لك ایدی فعلی حذف و نون تثنیه اسقاط اولندقدنصکره کافه مضاف قلندی ومذهب مختار بودر وتلبیه کلمه‌سی قومه‌دن اخذ اولندقدنصکره آندن فعل تصرف اولنمشدر تهلیل وتسبیح وتشهد کبی نهایه‌ده ومنه حدیث علقمة [انه قال للاسود یاابا عمرو قال لبیك قال لبی یدیك] حدیثنی سلمت یداك وصحتا عبارتیله تفسیر ایلشدرکه معنای لازمی اولور وبو لبت یداك لبین

سبکنده‌در لبیك لفظنه ازدواج ایچون یدیك دینلمشدر وزمخشری لبی یدیك کلامنی
اطیعك واتصرف بارادتك واکون کالشیء الذی تصرفه بیدیك کیف شئت عبارتیله
تفسیر ایلمشدر وصاحب مصباح اضافتله لبی زید ورودنی نقل ایلمکله بودخی یدیك کلمه‌سنه
مضاف اولمش اولمغله ازدواج تکلفنه حاجت قالمز وزمخشریتك تفسیرندن دخی اضافت
صورتی منفهمدر ایکی الریکه‌ده هربار اطاعت واجابتم واردر یعنی ویسار کله
تصرفی ایله دیمکدرکه کمال انقیاد اظهار ایلمکدر انتهی ولب کلمه‌سی مبالغة وصف
اولور برمحلده یاخود برخصوصده اصلا منفك اولمیوب همیشه مقیم وملازم اولان
کشیی به اطلاق اولنور یقال هو لب علیه ای لازم مقیم لایفارقه ولب دابه‌یه سینه
بند چکورمك معناسنه‌در تقول لببت الدابة لبا ای جعلت لها لببا فهی ملبوب
وبرکسه‌نك لبه‌سنه یعنی کردنی دینه اورمق معناسنه‌در یقال لبه اذا ضرب لبّه
ومواجهه ومحبت معنالرینه کلور نته‌که مؤلف ضمنا بیان ایلدی لکن بومعنالر مجازدر
اقامت معناسندن متفرعدر (اللب) لامك ضمیله آغویه دینور سم معناسنه وهرشیئك
محض وخالصنه دینور یقال هو لبه ای خالصه وایچلو نسنه‌نك ایچنه واوزینه دینور
مثلا لب النخل خرما بینیسیدر ولب الجوز ولب اللوز جوزك وبادمك ایچلریدر
ولب عقل وهوشه اطلاق اولنور جمی الباب کلور والب کلور همزه‌نك فتحی
ولامك ضمیله مؤلف بصارده بیانه کوره لب شوابدن صافی وخالص اولان عقله
اطلاق اولنور بوکه کوره ایکی معنادن منحوت اولور علی قول لب عقل زکیه
اطلاق اولنمغله بینلرنده عموم وخصوص مطلق اولور زیرا هرلب عقل اولور
لکن هرعقل لب اولماز کذلك لب لفظنك جمی البب کلور فك ادغامله (لبابة)
کرامه وزننده برکسه صاحب لب یعنی عاقل وهشیار اولمق معناسنه‌در تقول لببت
یارجل تلب من الباب الرابع ویقال لببت یارجل بضم العین تلب بفتح العین لبابة
ای صرت لبیبا واشبو ماده‌دن غیری کلام عربده ماضی مضموم العین ومضارع
مفتوح العین اولهرق وارد اولمامشدر شارحك بیانه کوره دم وشر صیغه‌لری
دخی بورسمه وارد اولمشدر یقال دم یدم وشرر یشرر بالفك والادغام لکن
بوصیغه‌لر رکن برکن ماده‌سی کبی تداخل اللغتین باعتبار اولمق اغلبدر نته‌که شافیه‌ده
مثبتدر وابن اثیر وصاحب مصباح صیغهٔ مزبوره‌یی باب خامسدن اولمق اوزره
تقیید وباب مزبوردن مضاعفدن اولهرق بوندن غیری وارد اولمامشدر دیو تصریح
ایلمشلردر قال فی المصباح وفی لغة من باب قرب ولانظیرله فی المضاعف وقال فی النهایة
یقال لب یلب مثل عض یعض ای صار لبیبا هذه لغة الحجاز واهل نجد یقولون
لب یلب بوزن فریفر ویقال لبب الرجل بالکسر یلب بالفتح ای صار ذالب وحکی
لبب بالضم وهو نادر لانظیرله فی المضاعف (اللبب) فتحتینله دوه‌نك بیونینك دبنه

دینورکه کوکسنه بشك یردر اورادن ذبح اولنور منحر معناسنه وآتلرده اورایه سینه بند چکوریلور ولبب انسانده کردانیه تعبیر اولنان قلاده تعلیق اولندقده طوران یردرکه بوغازك چقوری وایکی طرفی اوله جقدر وبوفقه‌جه قوملغه دینورکه زمینه یقین اولور وطوارك سینه بند وکلدرك تعبیر اولنان کوکسلکنه دینورکه یالان واکر کیروکتمسون دیو کوکسنه یکرلر جمی الباب کلور ولبب برموضع آدیدر (اللبة) حبه وزننده لبب ایله معنای اولده مرادفدر ولبه لطیفه وظریفه خاتونه دینور لکن مؤلف آنفا زوجته محبتی اولان خاتون ایله بالمناسبه بیان ایتشیدی ظاهرا معنای لازمیدر زوجته محبت وحسن معاشرت لطافت خلق وخلقیه لازم کلور (الملبب) مکرم وزننده (والملب) بانك ادغامیله البابدن اسم مفعولدر (والملبوبة) لب کلمه‌سندن اسم مفعولدر کوکسنه سینه بند چکورلمش دابه‌یه دینور (اللبلاب) لامك فتحیله صرمشق اوتنه دینور کبیر نوعنه قسوس وصغیرینه همیل دیرلر (اللبلبة) زلزله وزننده ولدی امرکیوب رقت ومهر بانلق ایتمك معناسنه‌در وبوحیوانه دخی شاملدر یقال لبلبت المرأة بولدها اذارق علیه قال فی الاساس ولبلبت الشاة بولدها اذا لحسته والطفته بشفتیها وتعطفت علیه ولبلبه طاغملق معناسنه‌در یقال لبلبوا اذا تفرقوا ولبلبه تکه‌نك دیشی کچی‌یه اشارکن ظهور ایدن صوتندن حکایه‌در وقویون قوزوسنی وضع ایلدکدنصکره مهر وتعطفندن ناشی یلامق معناسنه‌در نته‌که آنفا بیان اولندی ظاهرا بومثالدر (اللبیبة) حبیبه وزننده بقیره طرزنده برلباسدر بقیره یکی ویقاسی اولمیان عرب کوملکیدر بودخی اویله برثوب اولغله همان کوکسلرینه چکوریلور (اللباب) سحاب وزننده برمقدارجه چایره دینور (لباب) غراب وزننده بنوجذیمه دیارنده برجبل آدیدر (التلبیب) تفعیل وزننده برکسه ایله مخاصمه حالنده ایکی طرفدن جامه‌سنی الیله قاوره‌یوب برکدردکدنصکره کندی طرفنه چکمك معناسنه‌در یقال لبه تلبیبا اذا جمع ثیابه عند نحره فی الخصومة ثم جره واکثر ذلك فی اورلنوب ایچ بغلق معناسنه‌در یقال لبب الحب اذا صار له لب وبرنسنه خصوصنده تردد ایتمك معناسنه‌در یقال لبب فی الشیء اذا تردد فیه وتلبیب یلك وایجلك وتیمن وعجم کوملکی تعبیر اولنان کوکسلك ثوبك اسمیدر نته‌که تمیین خیمه‌نك اینك اسمیدر (التلبب) تفعل وزننده صغانوب چرتمك معناسنه‌در یقال تلبب الرجل اذا تشمر (اللبلب) سنبب وزننده (واللبلب) بلبل وزننده دائما اهل ومتعلقاتنه وهمسایه‌لرینه بر واحسان ایدن خیرلو آدمه دینور (الالبوب) اسلوب وزننده نبق دیدکاری یمشك چکردکی دانه‌سنه دینور ونبق عربستان کرامی دیدکاری‌که سدر اغاجنك یمشیدر (بنات البب) بنات بای موحده‌نك فتحیله‌در والبب اکلب وزننده‌در امام مبرد بانك فتحیله اکرم وزننده

روايت ايلشدر بوركده برنيجه طمرلره اطلاق اولنوركه شفقت ومهر ورقتك منبعلريدر امركك وبورك آجيمق آنلردن نشئت ايدر لب الجوز معناسنه اولان لب كلمسنك جعيدر لسانمزده دخى ايجم قوميورکه اكا شويله ايدهيم تعبيري واردر وبين العرب * تأبى ذاك بنات النبي * مثل سائردر وبونك اصلى بودركه برکسهنك برعجوز والدهسى وار ايدى زوجهسى آنك دفعى بابنده الحاح ايتكله كوتروب صحراده بر معطل قويى يه القا ايلدى درعقب برقاچ كسه اول قويى سمنلدن كذر ايدركن عجوز مزبورهنك ناله سى سامعه كذارلرى اولغله اخراج و سركذشتلندن استنتاج ايتدكلرنده اولدخى كندى اوغلو القا ايلديكنى اخبار ايلدى اول آدملر چون اوغلك حقكه رعايت ايليوب سنى بو مهلكهيه القا ايلدى سندخى كنديسنه بد دعا ايله ديدكلرنده لاتطاوعنى بنات النبي ديدى يعنى بوركده اولان رقت وشفقت طمرلرى بكا اويميور مانع اولیور ديو جواب ايلدى (اللبالب) سباسب وزنده قيون وكچى سوريسنك بردن ملشوب چاغرشملرينه دينور (اللبيب) امير وزنده ذكر اولنان لب كلمسى كبى برخصوصه هميشه مجد وملازم اولوب آندن اصلا فاتر وفارغ اولميان كشيبه دينور اقامت معناسندن مأخوذدر يقال رجل لب ولبيب اى لازم للامر لايفتر عنه ولبيب عاقل وهو شمند اولان كشيبه دينورکه عقل معناسندن فعيل در يقال رجل لبيب اى عاقل جمعى الباء كلور احباء وزنده (الملبوب) عقل ورشد وادراكله موصوف اولان كشيبه دينور يقال رجل ملبوب اى موصوف بالعقل (لباب لباب) مكررا قطام وزنده لابأس مقامنده ايراد اولنور تقول لباب لباب اى لابأس شارح ديركه بو لغت حميريه در عند البعض لباب كلا قليل معناسنه اولمغله آندن مأخوذدر (ديرلى) لامك حركات ثلاثى والفك قصريله موصلده برموضعدر (اللولب) جوهر وزنده حوضه صوكلان اولوغلك كبرو آغزنده دائره لنوب امزكلنن صويه دينور كلان صو يك چوق اولمغله اولوغه صغميوب مقدار سائرى كبرمجك دليكك آغزندن شدتله كبرو تپوب آنافور ايتكله طولانيجه دكرميلنوب كوپاكه قالين ابريق امزكى شكلنده اولور لسانمزده قارنتى تعبير اولنور يقال للماء الكثير الذى يحمل منه لفتح مايسعه فيضيق صنبوره عنه من كثرته فيستدير الماء عند فه ويصير كانه بلبل آنية لولب مؤلفك لولب قولى مقول قولدر شارحك بيانه كوره بولغت عراقيه در (اللتب) لامك فتحى وتاى فوقيهنك سكونيله (واللتوب) قعود وزنده برشيئه انفكاك ايتامك وجه اوزره ملازم ومداوم اولمق معناسنه در يقال لتب عليه لتبا ولتوبا من الباب الاول اذا لازم وبرنسنه يه پاپشمق معناسنه در يقال لتب به اى لصق وثابت وبايدار اولمق معناسنه در يقال لتب فيه اذا ثبت ودورتمك وسانجمق

معناسنه‌در يقال لتب فى منحر الناقة اذا طعن وبرنسنه‌يى چكوب پك بغلمق معناسنه‌در يقال لتب عليه ثيابه اذا شدها ولباس كيمك معناسنه‌در يقال لتب ثوبه اذا لبسه وآتك آرقه‌سنى چوللامق معناسنه‌دركه معناى مذكورددن مأخوذدر يقال لتب على الفرس جله اذا شده بس بوتكرار كيبدر (الالتتاب) افتعال وزننده بودخى اثواب كيمك معناسنه‌در يقال التتب الثوب اذا لبسه شارح ديركه التتاب لباسى بردخى چقرمق نيتيله كيمكدر (التلتيب) تفعيل وزننده آتك آرقه‌سنه چول اورتوب بغلمق معناسنه‌در يقال لتب على الفرس جله اى شده عليه (الالتاب) همزه‌نك كسريله برخصوصى بركسه اوزره واجب ولازم قلمق معناسنه‌در يقال التب الامر عليه التابا اذا اوجبه عليه (الملتب) منبر وزننده فتنه هنكاملرنده دائما فتنه واختلال واختلاطدن قاچوب كندى خانه‌سنده مقيم ومنزوى اولان كمسيه دينور (الملاتب) مراتب وزننده اسكى جبه‌لره دينور جباب خلقان معناسنه (بنولتب) لامك ضميله برقبيله‌در اصحابدن عبدالله بن اللتبيه آنلردندر (اللجب) لامك وجيمك فتحيله ناس جغلتى وغريو وشماطه ايلمك معناسنه‌در يقال لجبوا لجبا من الباب الرابع اذا صاحوا ودكزك موجلرى مضطرب اولمغله كورلتى پيدا ايلمك معناسنه‌در يقال لجب البحر اذا هاج واضطرب (اللجب) كتف وزننده كورلتولى عسكره دينور يقال جيش لجب اى ذولجب (اللجبة) لامك حركات ثلاثى وجيمك سكونيله (واللجبة) فتحاتله (واللجبة) فرحه وزننده (واللجبة) عنبه وزننده سودى چكيلوب آزالمش قيونه دينور و سودى چوق اولان قيونه ديمكله ضد اولور على قول بوكچى قسمنه مخصوصدر قيونه اطلاق اولنمز جمعى لجاب كلور لامك كسريله ولجبات كلور فتحاتله (اللجوبة) لامك ضميله قيونك سودى چكيلوب آزالمق كذلك سودى كثير اولمق معنالرينه‌در يقال لجبت الشاة لجوبة من الباب الخامس اذا قل لبنها اوغزر (التلجيب) تفعيل وزننده لجوبه معناسنه‌در يقال لجبت الشاة تلجيبا بمعنى لجبت (الملجاب) محرب وزننده شول اوقه دينور يلكلنمش اولوب لكن هنوز تمران كچورلمامش اوله (اللحب) لامك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله اولور وآچق يوله دينور شاهراه معناسنه (اللاحب والملحب) معظم وزننده بونلرده اول معنايه‌در لاحب بمعنى ملحوبدر يقال طريق لحب ولاحب وملحب اى واضح ولحب مصدر اولور شاهراهده كتمك معناسنه يقال لحب الرجل لحبا من الباب الثالث اذا وطئ اللاحب وسلكه يعنى مرفيه وقلجله اورمق معناسنه‌در يقال لحبه بالسيف اذا ضربه به وبرشيئه تأثير ايدوب آنده اثر ايلمك معناسنه‌در يقال لحب الشئ اذا اثر فيه واتى اوزنلغنه كسوب ديلمك معناسنه‌در يقال لحب اللحم اذا

قطعه طولا ودابه‌نك صرتی یاغر اولوب صاغالدقدنصکره یاخود اکر و یالان یاصغله توبی یولنوب پیرنکدن ناشی یری چقورجه ال آیاسی کبی دوز و هموار قالمق معناسنه‌در یقال لحب متن الفرس اذا املاس فی حدور وکندن ات صویق معناسنه‌در یقال لحب اللحم عن العظم اذا قشره ویولی آچق‌وواضح قلمق‌معناسنه‌در یقال لحب الطریق اذا بینه وجماع ایلمك معناسنه‌در یقال لحب المرأة اذا جامعها ویره چالمق معناسنه‌در یقال لحب به الارض اذا صرعه ویرکسه بر یره صاپمیه‌رق طوغریلغنه یورویوب کتمك علی قول سرعتله یورویوب کتمك معناسنه‌در یقال لحب الرجل اذا مرّ مستقیما او اسرع فی مشیه (الالتحاب) افتعال وزننده‌بودخی شاهراهده کتمك معناسنه‌در یقال التحب اللحب بمعنی لحب (التلحیب) تفعیل وزننده بودخی قلجله اورمق معناسنه‌در یقال لحبه بالسیف تلحیبا اذا ضربه به وبرنسه‌یه تأثیر ایله آنده اثر ونشان ایلمك معناسنه‌در یقال لحب الشیء اذا اثر فیه (اللحوب) قعود وزننده یول آچق وواضح اولمق معناسنه‌در یقال لحب الطریق لحوبا اذا وضح (اللحب) فتحتینله پیرلکدن وجود نحیف و زبون اولمق معناسنه‌در یقال لحب الرجل لحبا من الباب الرابع اذا نحله الکبر (المحب) منبر وزننده دلی زفیر اولوب دائما هرکسه سب ودشنام ایدر اولان کسنه‌یه دینورکه بذی اللسان تعبیر اولنور یقال رجل محب ای سباب بذیّ اللسان وبرنسنه کسه‌جك و صویه‌جق آلته دینور ساطور وبچاق ودهره واوراق کبی (اللحیب) امیر وزننده ارقه‌سنك اتی آزجه اولان چلمز ناقه‌یه دینور وصف خاصدر (ملحوب) میمك فتحیله برموضعدر (اللحب) لامك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله جماع ایلمك معناسنه‌در یقال لحب المرأة لحبا من الباب الثالث والاول اذا نکحها یعنی جامعها ویوزه شمار اورمق معناسنه‌در یقال لحب فلانا اذا لطمه (اللحب) فتحتینله‌مقل اغاجنه دینورکه بلاد عربده ویندہ اولور واکا خرمای هندی دخی دیرلر و مقل که آنك صمغیدر ترکیده کورن دیرلر (لحبه) عقبه وزننده یمنده عدن ابین خارجنده برقریه آدیدر (المحب) مکرم وزننده دائما مخاصمه هنکامنده آدمه‌سنه شمارلنور اولان کسیه دینور یقال هو محب ای ملطم فی الخصومات (الملاحبة) مفاعله وزننده شمارلشمق معناسنه‌در یقال لاحبه ملاحبة اذا لاطمه (اللذوب) ذال معجمه ایله قعود وزننده بریرده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال لذب بالمکان لذوبا من الباب الاول اذا اقام (الملاذبة) مفاعله وزننده لذوب معناسنه در یقال لاذب بالمکان بمعنی لذب (اللزوب) زای معجمه ایله قعود وزننده صیواشوب یاپشمق معناسنه‌در یقال لزب به لزوبا من الباب الاول اذا لصق به وثابت وبایدار اولمق معناسنه‌در یقال لزب الشیء اذا ثبت وخط وغلا اولمق معناسنه‌در یقال‌لزبت السنة اذا جدبت (اللازب)

اسم فاعلدر یاپشیجی ویاپشقان نسنه‌یه دینور وثابت و پایدار اولان شیئه دینور ومنه قولهم صار الامر ضربة لازب ای لازما ثابتا ویقال هذا الامر ضربة لازب ای لازم شدید قال الشارح قال ابو بکر معنی قولهم ماهذا بضربة لازب ای ماهذا بلازم و لا واجب وهو مثل (اللزب) لامك کسریله طار یوله دینور (اللزب) کتف وزننده آز نسنه‌یه دینور یقال شیٔ لزب ای قلیل جمی لزاب کلور (اللزبة) تمره وزننده قاتیلق شدت معناسنه‌در یقال اصابتهم لزبة ای شدة جمی لزب کلور عنب وزننده ولزبات کلور لامك فتحی وزانك سکونیله (اللزب) ضرب وزننده (واللزوب) قعود وزننده برنسنه‌نك اجزاسی قفس کبی بری برینه صوقشوب کیرشمك معناسنه‌در یقال لزب الشیٔ لزبا ولزوبا من الباب الخامس اذا دخل بعضه فی بعض وچامور اوزلنمکله صیواشق ویاپشقان اولمق معناسنه‌در یقال لزب الطین اذا لزق وصلب ولزب یلان و عقرب مقوله‌سی موزی جانور صوقمق معناسنه‌در یقال لزبته العقرب لزبا من الباب الثانی اذا لسبته ای لدغته (اللزب) فتحتینله بودنی چامور اوزلنمکله یاپشقان اولمق معناسنه‌در یقال لزب الطین لزبا من الباب الرابع اذا لزق وصلب ولزب عزب لفظنه اتباع ومزاوجه اولور یقال رجل عزب لزب وعزب ارکن آدمه دینور (الملزاب) محراب وزننده غایة الغایه بخیل وجری وناکس شخصه دینور یقال رجل ملزاب ای بخیل جدا (اللسب) کسب وزننده یلان وعقرب مقوله‌سی موزی جانور صوقمق معناسنه‌در یقال لسبته الحیة وغیرها لسبا من الباب الثالث والثانی اذا لدغته باب ثالثدن ورودی لسع ولدغ ماده‌لری اعتبارینه مبنی‌در و قامچی ایله اورمق معناسنه‌در یقال لسب فلانا اذا ضربه بالسوط (اللسب) فتحتینله صیواشوب یاپشمق معناسنه‌در یقال لسب به لسبا من الباب الرابع اذا لصق به وبال وبکمز مقوله‌سی نسنه‌یی یلامق معناسنه در یقال لسب العسل ونحوه اذا لعقه (اللسوب) صبور وزننده (واللسوب) تنور وزننده شیٔ معناسنه استعمال اولنور معنای اخیردن مأخوذ ونق مقامنه مخصوصدر یقال مارك لموبا و لسوبا ای شیئا (اللوشب) شین معجمه ایله جوهر وزننده قورده دینور ذئب کبی (اللصب) فتحتینله کال ضعف و هزالدن ناشی کوده‌نك دریسی آله یاپشمق معناسنه‌در لکن کمکه یاپشمقدر یقال لصب الجلد باللحم لصبا من الباب الرابع اذا لزق هزالا بوماده لصوق معناسنه موضوعدر و لصب یاسدن یاطارلقدن ناشی قلج قین ایچره ایلشوب طوتلق معناسنه‌در یقال لصب السیف فی الغمد اذا نشب وبوزك پرمغه طار کلمکله پرمقده کلیدلنوب قالمق معناسنه‌در یقال لصب الخاتم فی الاصبع ضدقلق (اللصب) لامك کسریله ایکی طاغ ارالغنده اولان درینه یوله دینورکه لهب دیدکلری یولدن طار وشعب دیدکلری یولدن

ککش اولور علی قول درمنك طار وصیق اولان یرینه دینور جمعی لصاب کلور لامك کسریله ولصوب کلور (اللصب) کتف وزننده سلت انواعدن بر نوعك اسمیدر وسلت پیغمبر ارپه‌سنه دینورکه فارسیده جوبرهنه دینور ولصب چتین خویلو چیرشك مشربلو بخیل وناکسه دینور (اللواصب) نواصب وزننده ایجروسی طار اولوب دیبی بغایت درین اولان قویولره دینور مفردی لاصبه‌در (الملصاب) محراب وزننده شول قلجه دینورکه اکثری قینه ایلشوب چقمزاوله یقال سیف ملصاب اذا کان ینشب فی الغمد کثیرا (الملتصب) اسم فاعل بنیه‌سیله طارمجق بوله دینور یقال طریق ملتصب ای ضیق (اللعب) لامك فتحی وعینك سکونیله (واللعب) لامك کسریله (واللعب) کتف وزننده (والتلعاب) تذکار وزننده اوینامق معناسنه‌درکه مقصد صحیحه دال اولمیان ایش ایشلمکدن عبارتدر جدك مقابلیدر یقال لعب الرجل لعبا ولعبا ولعبا وتلعابا من الباب الرابع ضد جد لکن مؤلف جدی هزله مقابل تفسیر ایتمکله بوراده لعبی اکا مقابل قلمی ملایم اولماز نهایت هزل لعبدن برقسم اولمغله بوراده تفسیری تفسیر بالاعم اولور (التلعیب) تفعیل وزننده (والتلعب) تفعل وزننده (والتلاعب) تفاعل وزننده بونلرده اوینامق معناسنه‌در یقال لعب الرجل وتلعب وتلاعب بمعنی لعب (اللعب) کتف وزننده که وصفدر (واللعب) کسرتینه (والالعبان) عنفوان وزننده (واللعبة) لامك ضمیله همزه وزننده (والتلعاب) تانك کسریله (والتلعابة) هایله بوایکیده لامك فتحیله‌ده لغتدر (والتلعاب) کسرتینه وعینك تشدیدیله (والتلعابة) هایله (والتلعیبة) تانك کسریله کثیر اللعب اولان کشیيه دینور کرك اوبون اوینامق وکرك لطیفه ومزاح ایتمك اولسون (الالعوبة) اضحوکه وزننده اوبونه دینورکه اسمدر یقال بینهم العوبة ای لعب (الملعب) مکتب وزننده اسم مکاندر اوبون اویناینجق یره دینور (الملاعبة) مفاعله وزننده برکسه ایله اوبون اویناشمق معناسنه‌در یقال لاعب المرأة اذا لعب معها (الالعاب) همزه‌نك کسریله اوبون اویناتمق علی قول برکسیه اوبونجاق کتورمك معناسنه‌در یقال العب الجاریة اذا جعلها تلعب اوجاه بما تلعب به (اللعوب) صبور وزننده شیوه وعشوه ودلالی خوب ودلکش اولان محبوبه‌یه اطلاق اولنور یقال جاریة لعوب ای حسنة الدل و لعوب بلاحرف تعریف اسماء نسوانندر (الملعبة) ملعقه وزننده اطفالك اوبون لباسیدرکه یکسز اولور اوینادقلری وقتده آنی کیرلر (اللعبة) زمره وزننده کاغده و دیواره رسم ونقش اولنان مجسم صورته اطلاق اولنور تمثال کبی واوینجغه دینورکه کندوسیله اوبون اویناریلر نرد وشطرنج کبی وشول احمق و سبکمغزه دینورکه دائما صقالنه کولوب کندوسنی هزل و تمسخر ایدرلر واوبون نوبتنه دینورکه حریفنه یکن

نوبت اوله جقدر و اوبونجق کی دائما اوبنادیلن کسیه دینور وبو تکرار کیدر یقال رجل لعبة ای یلعب به (الملاعب) مراتب وزننده ملعبك جمعیدرکه اوبون اوینایجق برلره دینور بو معنادندرکه عربلر مدارج ومداخل روزکاره ملاعب اطلاق ایدرلرکه کیروب جولان ایلیه جکی محللردر (ملاعب ظله) میمك ضمیله کولکه سیله اوینایجی دیمکدر بر نوع قوشده علم اولمشدرکه اکثری قاره ده کولکه سیله و صو اوزرنده عکسیله بری اوته قاپوب اورمق شیوه سنده ملاعبه ایدر بادیه قوشلرندندر واکا خاطف ظله دخی دیرلر (ملاعب الاسنة) یلانلر ایله اوینایجی دیمکدر عربدن اوچ کسه نك لقبیدر بری عامر بن مالك وبری عبد الله بن الحصین الحارثی وبری اوس بن مالك الجرمی در (اللعاب) کذاب وزننده برفرس معروف آدیدر (اللعاب) غراب وزننده آغزدن اقان سالیاره دینور (لعاب النحل) آرینك بالنه اطلاق اولنور اطبانك لعاب تعبیر اتدکاری بوندندرکه بالی یاخود شکری مفرحاتك بریله طبخ ایدوب قوامه کلدکده سوزرلر مثلا وشنه لعابی دینور (لعاب الشمس) حرارت هاجره ده اور مجك آغنی کی سمادن اشاغی طوغری خرده خرده آنجق نسنه لره اطلاق اولنورکه اوبنار شکلنده مرئی اولورلر و اکا محاط الشیطان دخی دیرلر چونکه شیطان اورمجکی تعبیر ایدرلر (اللعب) ضرب وزننده آغزدن سالیار اقمق معناسنه در یقال لعب الصبی ولعب لعبا من الباب الثالث والرابع اذا سال لعابه (الالعاب) همزه نك کسریله لعب معناسنه در یقال العب الصبی بمعنی لعب (اللعباء) صحراء وزننده بنی عویل قبیله سی حزمنده بر سنکستان موضع آدیدر و حزم حائك فتحی وزای معجمه نك سکونیله طبراغی قاتی یره دینور ولعباء بحرین ناحیه سنده بر معروف شوره زارك اسمیدرکه کلاب لعبانیه اورایه منسوبلردر ولعبانیه نوعدر غیر قیاس اوزره ولعباء بنده بر ارضك اسمیدر (الاستلعاب) خرما اغاجندن خرمالر کسلدکدنصکره بعض قوروق یتمك معناسنه استعمال اولنور یقال استلعبت النخلة اذا نبت فیها شیء من البسر بعدالصرام (الملعوب) معیوب وزننده سالیارلو آغزه دینورکه دائما سالیاری آقار یقال ثغر ملعوب ای ذو لعاب (اللعبة البربریه) سورمجانه شبیه دوابی برتیاندر تناولی سمن ایراث ایدر مصرده اکا ترياق وترکیده اوکسوز اوغلان چکدمی دیرلر (اللغب) لامك فتحی وغین معجمه نك سکونیله (واللغوب) قبول وزننده (واللغوب) قعود وزننده زیاده سیله یورولوب درمانده وبی تاب اولمق معناسنه درکه طاقتی طاق اولمق تعبیر اولنور یقال لغب الرجل ولغب ولغب لغبا ولغوبا ولغوبا من الباب الثالث والرابع والخامس اذا اعیی اشد الاعیاء بونك باب خامسدن ورودی ائمه لغتدن ابو جعفر احمد بن یوسف

الفهری اللیلی روایتیدر اندلس قرالرندن لیله نام قریه‌یه منسوبدر ولغب ضرب وزننده اوك دیشلرك ارالغنده اولان اته دینور و فاسد وتباه اولمش اوق یلکنه دینورکه اوق یلکنك ایچریده قالان طرفلری اوله‌جقدرکه اوزونجه وغیرمقبولدر اکا بطنان دخی دیرلر نتهکه طشره‌ده قالان طرفنه ظهران دیرلر ولغب فاسد وقبیح وباطل کلامه اطلاق اولنور وضعیف الرأی وسست تدبیر اولان احمق وسبکمغز کمسیه اطلاق اولنور وخوشجه یونیلوب ایوجه دوزلنمامکله استعماله صلاحیتی اولمیان فاسد اوقه اطلاق اولنور ولغب مصدر اولور برشیئه فساد القاسیله تباه ایلمك معناسنه یقال لغب علی القوم لغبا من الباب الثالث اذا افسد وبرکمسیه برفاسد کلام ویاخود فاسد خبر سویلمك معناسنه در یقال لغب القوم اذا حدثهم حدیثا خلفا وکوپك اغزنی قابه قاچاغه صوقوب یلامق معناسنه‌در یقال لغب الکلب الاناء اذا ولغ (الالغاب) همزمك کسریله برکسه‌یی یاخود دابه‌یی یوروب درمانده قلمق معناسنه در یقال الغبه السیر اذا اتعبه واوقه فاسدیلمك یکورمك معناسنه‌درکه منزله وارمیوب برولرده قالور اولور یقال الغب السهم اذا جعل ریشه لغابا وبرکسیه زحمت ویروب رنجیده وآزرده ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال الغب فلانا اذا انصبه (التلغب) تفعل وزننده (والتلغیب) تفعیل وزننده بونلرده یوروب بی تاب وطاقت ایلمك معناسنه‌در یقال تلغبه السیر ولغبه اذا اعیاه اشد الاعیاء وتلغب برکسه‌یی یابرحیوانی اوزون اوزادی قوغوب کوتورمك معناسنه در یقال تلغبه اذا طرده طول الطرد (اللغیب) امیر وزننده فاسد اوق یلکنه دینور لغب کبی (اللغوب) صبور وزننده بودخی ضعیف الرأی احمق کمسیه دینور شارح دیرکه ابو عمرو بن العلاء دیدیکه براعرابی‌یی ایشتدم دیر ایدیکه فلان لغوب جائه کتابی فاحتقرها بن اکا کتاب مذکردر نیجون فعلی مؤنث ایراد ایلدك دیو سؤال ایلدیکمده کتاب صحیفه دکلیدر دیدی ولغوبك معناسندن سؤال ایتدیکمده احمق دیمکدر دیوجواب ایلدی انتهی (اللغاب)غراب وزننده بودخی خوشجه یونلامش ناهموار اوقه دینور (اللغابة واللغوبة) لاملرك ضمیله حمق وبلاهت وضعف عقل‌معناسنه اسملردر (ریش بلغب) بنیهٔ مجهول ایله مرکب اوله‌رق لغب دیدکلری فاسد یلکله یلکلندی معناسنه‌در بعده برکسیه‌ایلدیلر تابط شرا کبی شارحك بیانه کوره تابط شرا دیدکلری کسنه‌نك برادریدر تلقیب کمیت نام شاعر شعرنده عینی تحریك ایدوب تعب وزننده ایراد ایلمشدر حرف حلق اولغله سکون وفتحی جائزدر نهر ونهر کبی و جوهری ریش لغب عنوانیله بعنی مضاف اوله‌رق رسم ایلمکله وهم ایلمشدر (اللغب) فتحتینله لغب لفظنده لغتدرکه فاسد یلکه دینور بو معنادندرکه عربلر فلانك اکسه‌سندن یتشدی دیمجك پرده

اخذ بلغب رقبه دیرلر ادرکه معناسنه کویاکه بیونلك یلکندن طوتمش اولور (اللقب) لامك وقافك فتحیله برآدم اسم اصلیسندن غیری مسما اولدیغی اسمدر نیز معناسنه جمی القاب کلور لقبده جانب معنی مرعی اولوب واعلامده مرعی اولمز ولقب اوج کونه اولور لقب تشریف ولقب تعریف ولقب تسخیف در مخلص شعرا نوع ثانیدندر ومنهی اولان نوع ثالثدر (التلقیب) تفعیل وزننده برکسه یه لقب وضع ایلك معناسنه در (التلقب) تفعل وزننده لقبلنمك معناسنه در یقال لقبه تلقیبا فتلقب (الملکبة) ملعبه وزننده کوده‌سی صیق وطقناز اولان ناقه یه دینور (اللوب) ثوب وزننده (واللوب) لامك ضمیله (واللؤوب) قعود وزننده (واللواب) غراب وزننده صوسزلق عطش معناسنه در علی قول صوصه‌مش انسان وحیوانك صو اطرافنی دونوب طولاشمسی حالتنه دینور حال بوکه صویه وصوله مقتدر اولیه و یونلر اسملردر (اللواب) غراب وزننده (واللوبان) فتحاتله مصدرلردر صوصه‌مق یاخود صوسز انسان یاخود حیوان صو اطرافنی دونوب طولاشمق معناسنه‌در یقال لاب الرجل والبعیر یلوب لوابا ولو بانا اذا عطش او حام حول الماء وهو لا یصل الیه قال فی الاساس الابل تلوب حول الماء ای تحوم عطشا (اللوبة) لامك ضمیله شول جماعته دینورکه دائما بر قوم قوم آخر ایله قونوب چکوب لکن امورلرنده آنلر ایله مذاکره ومشاوره ایلر اولهلر و لوبه حره معناسنه درکه قره طاشلق یوکسکجه یره دینور جمی لوب کلورکه جمع جنسیدر (اللابة) غابه وزننده بودنی قره طاشلق تپه‌یه دینور جمع جنسی لاب کلور ومنه الحدیث [حرم النبی علیه الصلوة والسلام ما بین لابتی المدینة] ایکی طرفلو ایکی عظیم قاره طاشلق بینده اولغله اول حوزهٔ مبارکه‌یی حرم مکه کبی تحرم بیوردیلر حرمین اطلاق بوجهتدندر ولابه برآرایه برکش بالجمله سیاه تویلو دوه کومه‌سنه اطلاق اولنور و لابه بر موضع آدیدر (اللوباء) لامك ضمیله لوبیاء اسمیدرکه بوکرلجه دیدکلری غله‌در فارسیه مقسردر (الملاب) میمك فتحیله برنوع طیب علی قول زعفران اسمیدر (التلویب) تفعیل وزننده برشیئه ذکر اولنان ملاب قاتق یاخود ملاب سورمك معناسنه‌در یقال لوبه تلویبا اذا خلطه بالملاب اونطخه‌به (الملوب) معظم وزننده بوکلش وبورلمش دموره دینور بونکله جنك لباسندن زره موصوف اولور (اللاب) نوبه مملکتنده بربلده آدیدر وقدمادن برکسه اسمیدرکه اسطرلاب تعبیر اولنان معروف آلت ارتفاعك مخترعیدر ارتفاع حسابی اصولندن بر قاچ سطر یازو یازوب ارتفاعه متعلق حسابی آنك اوزرینه بنا قیلغله نفسنه اضافتله اسطرلاب دیدیلر اسطرافلس وزننده سطرك جمعیدر بعده ترکیب مزجی ایله مرکب اولوب اضافتی نزع اولنغله معرف باللام اولهرق

الاسطرلاب دیدیلر واصطرلاب دخی جائزدر سینك طاء اوزره تقدیم ایجون یعنی مطرده‌درکه هرسین حرفی‌که حروف اطباقدن طای مهمله اوزره مقدم واقع اوله صاد مهمله‌یه تبدیلی جائزدر کرك طایه متصل وکرك منفصل اولسون سراط وصراط کبی کرچه مؤلف اشبو اسطرلاب کلمه‌سنی بورسمه عربی اولمق اوزره قید وبیان ایلدی واکا کوره همزه‌نك ضمی لحن یاخود طائك ضمه‌سنه تبعیت ایجوندر لکن جمیع کتب حکمیه واساطیر قدماده‌اسطرلاب لفظی یونانی اولمق‌اوزره مرسومدر اسطر کلمه‌سی همزه‌نك ضمیله میزانه ولاب کونشه دیمکله کونش ترازوسی دیمکدر وادریس نبی علیه السلامك لاب نام ولد امجدلری اختراع ایلدیکی دخی منقولدر بوندن بشقه شارح نهایت الادب مؤلفنده نقل ایدرکه مدار معرفت اوقات اولان جمیع آلات کرك حسابیه وکرك مائیه وکرك رملیه اولسون لفظلری عربی دکلدر تداول وتکلمله عرب کلامنه خلط و تولید اولنمشدر و مترجم حقایق ودقایق یونانیه‌یه علی الکمال واقف اولان برذات عارفدن بروقتده اشبواسطرلاب ایله ایساغوجی لفظلرندن استکشاف ایلدیکمده دلائل مقنعه‌سیله بوکونه بیان ایلمشیدی‌که اسطر کلمه‌سی همزه‌نك فتحیله یونانیده یلدز دینور ولاب کلمه‌سی المق معناسنه مصدر اولمغله معنای ترکیبی یلدز المق‌که مراد یلدزك اوضاع و احکامنی آلمقدر بو علاقه ایله آلت معهودهٔ ارتفاعیه‌ده علم اولمشدر و ایساغوجی سزلك ایساغوجی شرحلرنده اوج کلمه‌دن مرکب یاخود پنج برك اولان کل اسمیدر دیو کوناکون واهی معنالرکز غلط صریحدر بلکه ایساغوجی لفظ مفرددر مبادی مفردی اولان مبدأ معناسنه‌درکه مقاصد مقابلیدر کلیات خمس مبادیٔ منطق اولمغله هربرینه یاخود مجموع اعتباریله جمله‌سنه فلاسفهٔ یونانی ایساغوجی اطلاق ایلدیلر بعده علماء اسلام اخذ وکتابلرینه درج ایلدیلر نته‌که جغرافیا وموسیقی وارثما طبق مقوله‌سنی دخی اخذ ودرج ایلدیلر نته‌که اخوان الصفاء نام کتابده مرسوملردر دیو جواب ابلشدر انتهی (کفرلاب) فتحتینله شام دیارنده بر بلده‌در هشام اموی بنا قلمشدر (اللوب) لامك ضمیله شول ات پارچه‌سنه دینورکه تنجره ایچره برو اوته دونوب طورر اوله ولوب بال آروسنه وصودن بعید اولان صوسز حیوانلره دینور مفردی لوبه‌در (اللوائب) توائب وزننده بودخی صودن دور اولان صوسز حیوانلره دینور یقال ابل لوب ونحل لوب ولوائب ای عطاش بعیدة عن الماء (اللواب) لعاب وزننده ومرادفیدرکه آغز سالیارینه دینور (اللوبی) لامك ضمیله قاره طاشلق معناسنه اولان لوبه‌یه منسوبدرکه سیاه تسمیه‌یی تأکید ایچون ایراد اولنور یقال اسود لوبی (الالابة) همزه‌نك کسریله برکسنه‌نك طواری صوسز اولمق معناسنه‌در یقال الاب الرجل

اذا عطشت ابله (الملولب) میمك ضمیله مفوعل وزننده سرمه میلنه دینور مرود معناسنه (اللولب) جوهر وزننده لبب ماده‌سنده ذکر اولندی (اللهب) ضرب وزننده (واللهب) تعب وزننده (واللهیب) امیر وزننده (واللهاب) غراب وزننده (واللهبان) فتحاتله آتش تتوندن قورتلوب علولمك معناسنه‌در علی قول لهب آتشك چقان سیوری علوینه دینور لسان النار معناسنه که فارسیده زبانه دیرلر ولهیب آتشك اسیلکنه دینور حر النار معناسنه پس اوله کوره مجموعی مصدر اولورکه باب رابعدندر یقال لهبت النار اذا اشتعلت خالصة من الدخان وثانی یه کوره بو ایکی اسم اولور سارلری مصدر اواور و لهب فتحتینله یك صوصه‌مق معناسنه استعمال اولنورلهب لهبا من الباب المزبور اذا عطش ولهب هوایه آغوب چقان غباره دینور (الالهاب) همزه‌نك کسریله آتشی علولندرمك معناسنه‌در یقال الهب النار اذا اشعلها و آت هوایه توزیده‌رق وتوز قوپاره‌رق جد وشدتله سکرتمك معناسنه استعمال اولنور یقال الهب الفرس اذا اجتهد فی عدوه حتی اثار الغبار وبیدربی شمشك چاقق معناسنه استعمال اولنور یقال الهب البرق اذا تتابع (الالتهاب) افتعال وزننده آتش علولمك معناسنه‌در یقال الهب النار فالتهبت ای اشتعلت (التلهیب) تفعیل وزننده آتشی علولندرمك معناسنه‌در (التلهب) تفعل وزننده آتش علولمك معناسنه‌در یقال لهب النار فتلهبت ای اشتعلت پس التهاب الهابك وتلهب تلهیبك مطاوعی اولور (اللهبان) فتحاتله آتش خالص علولمك معناسنه‌در نته که ذکر اولندی وحرارت هوا یك شدید اولق معناسنه استعمال اولنور ومبالغة یك اسی کونه اطلاق اولنور یوم حار معناسنه وصوصه‌مق معناسنه استعمال اولنور (اللهاب) غراب وزننده (واللهبة) زمره وزننده بونلرده صوصزلق معناسنه‌درکه بو ایکی اسملردر مؤلف مسامحه ایلشدر یقال لهب الرجل لهبانا اذا عطش وبه لهاب ولهبة ای عطش ولهبه بغایت خالص وصافی وپاکیزه اقلغه اطلاق اولنورکه نورکی لغان ایدر اوله (اللهبان) عطشان وزننده بغایت صوصز انسان وحیوانه دینورکه یاتوب یاقیلور اوله مؤنثنده لهبی دینور عطشی وزننده وجعلری لهاب کلور عطاش وزننده (اللهبة) فتحاتله بر قبیله آدیدر (اللهب) لامك کسریله ایکی طاغك آرالغنده اولان بوش فرجه‌یه دینور علی قول طاغلرده اولان چتلاغه دینور شکاف کوره معناسنه یاخود طاغ ارالغنده اولان کوچك وطاره‌جق طاغ یولنه دینور شعب صغیر معناسنه یاخود طاغك شول یوزینه دینورکه دیوار طرزنده یالچین وصرپ وبو کسك اولغله اورادن یوقری چقمق ممکن اولمیه جعی الهاب کلور ولهوب کلور لامك ضمیله ولهاب کلور لامك کسریله ولهابه کلور هابله ولهب یمنده ازد قبیله‌سندن منشعب

بر قبیله آدیدر (ابو لهب) فتحتینله وهاك سکونیله‌ده جائزدر اعمام حضرت مصطفویدن عبدالعزی بن عبدالمطلبك کنیه‌سیدر بغایت حسن وجمالدن ناشی یاخود مآل ومصیری نار جحیم اوله‌جغنی اشعار ایچون تکنیه قلنمشدر (اللهاب) لامك کسری یاخود ضمیله بر موضع آدیدر (الالهوب) اسلوب وزننده بری توزیدوب وتوز قوپاره‌رق جد وشدتله آتك سکرتمسی حالتنه دینور که اسمدر علی قول سکرتمسنك ابتداسنه یعنی ابتدا یرندن قوپوب علو کبی سرعت وشدتله چقمسی حالتنه دینور یقال فرس له الهوب وهو اجتهاد الفرس فی عدوه حتی یثیر الغبار اوابتداء عدوه (اللهابة) کتابه وزننده بادیه‌ده شواجن ناحیه‌سنده بر وادی اسمیدر (اللهباء) صحراء وزننده هذیل قبیله‌سی یوردنده بر موضع آدیدر (اللهیب) غریب وزننده بر موضع آدیدر (الملهب) منبر وزننده بدیع الحسن ورایع الجمال وآتشین رخسار اولان محبوبه اطلاق اولنور یقال غلام ملهب ای الرائع الجمال (الملهب) معظم وزننده شول آل وپنبه بویالو جامه‌یه دینور که بویه‌یه خوشجه طویمامش اوله کویا که بویه‌سنی آتمش کبی اوله یقال ثوب ملهب اذا کان لم تشبع حمرته (اللهذب) ذال معجمه ایله جعفر وزننده لازم وثابت اولان شیئه دینور یقال ازمه لهذوبا واحدا ای لزازا ولزاما (اللیاب) یای تحتیه ایله سحاب وزننده آغر طلوسدن آز اولان طعامه دینور علی قول بریلامتق وبر چیفتك مقدارینه دینور تقول ما وجدت لیابا ای اقل من ملء الفم او قدر لعقة منه یلاك

﴿ فصل المیم ﴾ (مأرب) منزل وزننده یمنده ازد قبیله‌سی بلادیدر که سیل العرم آنلری اول دیاردن ازعاج ایلدی (الملاب) سحاب وزننده بر نوع عطر یاخود زعفرانه دینور نته که لوب ماده‌سنده ذکر اولندی وبوراده تکراری میمك اصالتی قولنه مبنیدر (المیة) میمك فتحی وبانك سکونیله ادویه‌دن بر نسنه‌در وبو معربدر معلوم اوله که لفظ مزبور فارسیدرمی ایله به کله‌سندن مرکبدر که ایوا شرابی دیمکدر بعده تعریب اولنمغله بانی مفتوح قلندی بو صورتده هاء ملفوظ اولمغله هاء ماده‌سنده ثبت اولنمق ملایمدر وشربت وصفت علی ومنافعی کتب طبیه‌ده مشروحدر

﴿ فصل النون ﴾ (النب) نونك فتحی وبانك تشدیدیله (والنبیب) امیر وزننده (والنبأب) غراب وزننده تکه قسمی یکی اوزره تکه‌لنوب آشارکن باغرمق معناسنه‌در یقال نب النیس نبا ونبیبا ونبابا من الباب الثانی اذا صاح عندالهیاج کرچه نعیق‌لرده النیس لفظی مطروحدر لکن شارحك وجمیع امهاتك وشروح کتب احادیثك بیانی اوزره تکه‌یه مخصوصدر قال فی النهایة فی حدیث [الجدود

يعمد احدهم اذا غزا الناس فينب كنبيب النيس] النبيب صوت النيس عندالسفاد وچيش تعبير اولنان بر ياشنده كى كچى ياوريسى بويوب ايريلمك معناسنه در يقال نب عنود فلان اذا تكبر وتعاظم (النبنبة) زلزله وزننده بو دخى تكه ديشيه آشار كن باغرمق معناسنه در يقال نبنب النيس نبنبة يعنى نب ور ايشى كركى كبى رونقلى وخوب وزيبا ايدمك اوزاتمق معناسنه در يقال نبنب الرجل اذا طول عمله فى تحسين وجماع هنكامنده حرص وتلاشندن سرخوش كبى سرسمانه وضع ايله صاچه صيان هرزه وهذيان سويلمك معناسنه استعمال اولنور يقال نبنب الرجل اذا هذى عندالجماع (الانبوب) اسلوب وزننده قارغينك وقامشك بوغومنه دينور مؤلف كعبى ما بين الانبوبين ايله ويوراده انبوبى كعب ايله تفسيرى مضطربدر جميع امهاتده انبوب بوغوم ايله وكعب بوغوم باشى ايله مفسردر وانبوب الجبل طاغلرده اولان انجه يوله اطلاق اولنوركه چيغر وچوبان يولى تعبير اولنور وانبوب مسطر وارى برصره اوزره نابت اشجار ديز يسنه اطلاق اولنور يقال له انبوب من النخل اى سطر منها واطرافنه مشرف بوكسك يره اطلاق اولنور ويوله اطلاق اولنور طريق معناسنه (الانبوبة) هايله بو دخى بوغومه دينور ظاهرا واحديدر (الانبب) قنفذ وزننده انبوب معناسنه در انبوب لفظندن مقصور اولمق كركدر وانبوبك جمعى انابيب كلور بومعنادندركه آق جكره متصل اولان صولوق طمرلرينه انابيب الرئه اطلاق ايدرلر (النبة) دبه وزننده رايحة كريهه يه دينور غريبدركه بانك تقديمله ينه رايحة لطيفه يه دينور يقال له بنة اى رايحة كريهة ويقال له بنة اى رايحة لطيفة (التنبب) تفعل وزننده صو كنديلكندن آزمه آقوب كتمك معناسنه دركه انبو بدن مأخوذ در يقال تنبب الماء اذا تسيل (التنبيب) تفعيل وزننده نباتك صاپلرى بوغومدمق معناسنه دركه قامشلو نباتده اولور يقال تنبب النبات اذا صارت له انابيب (انابه) همزه نك فتحيله ايرانده رى ناحيه سنده بر قريه در ومصر اولكه سنده بر قريه در (التوب) تاى فوقيه ايله قعود وزننده بر نسنه توموب طوماملق وقباروب قالقمق معناسنه در بر الماسى وقبر ممسى كبى يقال تنب الشئ نتوبا من الباب الاول اذا نهدونتأ (النجيب) جميله امير وزننده صوبى پاك حسيب وكريم واصيل اولان انسان وحيوانه دينور جمعى انجاب كلور اشراف كبى ونجباء كلور كرماء كبى ونجب كلور نذير ونذر كبى ويقال ناقة نجيب ونجيبة بونك جمعى نجايب كلور ونجيب اسامىدرندن نجيب بن ميمون وابو النجيب الزاهد السهروردى محدثلردندر (النجبة) نونك ضميله همزه وزننده بو دخى نجيب معناسنه در (النجابة) كرامه وزننده نجيب وعريق اولمق معناسنه در يقال نجب الولد نجابة من الباب الخامس اذا صار نجيبا (الانجاب) همزه نك كسريله بو دخى

نجابه معناسنه در يقال انجب بمعنى نجب و نجيب و كريم اولاد صاحبى اولمق معناسنه در يقال انجب الرجل اذا ولد النجباء وقورقق اولاد صاحبى اولمق معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال انجب الرجل اذا ولد ولدا جبانا شارح دركه متضاد اولديغى مسلم دكلدر زيرا احيانا نجيب جبان و جبان نجيب اولور نجابت شجاعتى مستلزم دكلدر (المنجب) محسن وزننده نجيب اولاد صاحبى كشى يه دينور (المنجبة) محسنه وزننده (و المنجاب) محراب وزننده نجيب ولد طوغورمق عادتى اولان خاتونه دينور يقال رجل منجب وامرأة منجبة ومنجاب اذا كانت ولدت النجباء بورادە ولد نجيب كزيده ديكدر ومنجاب سست وضعيف آدمه دينور ويلكسز وتمرتسز اوقه دينوركه كز اوق تعبير اولنور وآتش محريك اولنه‌جق دموره دينور ماشه و كورك ديدكلريدر (المنجب) منتخب وزننده و مرادفيدركه كزيده و مختار اولان شيئه دينور انجاب انتخاب معناسنه‌در يقال شئ منجب اى مختار (المجوب) مندوب وزننده ايجريسى واسع اولان قابه قاچاغه دينور و نجب ايله دباغلنمش درى يه دينور كما سيذكر (النجب) فتحتينله اعاجك صويلمش قبوغنه دينور على قول كوكلرينك پر آلتنه سورمش طمرلرى قبوغنه دينور ياخود صلا بتلو اولان طمرلرينك قبوغنه دينور ونجب محارب ديارنده ماوان نام موضع وراسنده ايكى وادى آديدر (النجب) تونك فتحى وجيمك سكونيله اعاجك صويلمش قبوغنى ياخود كوكلرى طمرلرينك قبوغنى آلمق معناسنه‌در اختلاف مذكور اوزره يقال نجب الشجر نجبا من الباب الاول اذا اخذ قشره ونجب سخى وجوانمرد وكريم اولان آدمه دينور ونجب بنى كلب ديارنده برموضع آديدر (التنجيب) تفعيل وزننده (و الانتجاب) افتعال وزننده نجب ايله معناى اولده مرادفلردر يقال نجب الشجر و نجبه و انتجبه اذا اخذ قشره (المنجوب) مندوب وزننده (و المنجب) منبر وزننده (و النجبى) عربى وزننده ذكر اولنان نجب ايله يعنى اعاج قبوغيله على قول طلح ديدكلرى اعاجك اوزدكلرى قبوغيله دباغت اولنمش درى يه دينور و طلح موز اعاجنه و مغيلان اعاجنه دينور يقال سقاء منجوب ومنجب ونجبى اى مدبوغ بالنجب او بقشور سوق الطلح (نجائب القرآن) فرقان مبينده اولان سوره‌لردن وآيتلردن برى برينه نسبتله محض وافضل اولان سوره يه و آيته اطلاق اولنور سورة انعام و اخلاص و بقره و فاتحه و آية الكرسى كبى توحيد وصفات عليه كبى جلائل محتوى اولمغله سائره نسبتله فضل و ثوابى ازيد اولور و بو كيفيت سائرك مفصوليتله نقصانى موجب دكلدر (نواجب القرآن) لباب القرآندركه نظم والفاظدن متمحض اولان معنا ومنطوق و مدلول صرفدن عبارتدركه [لكل آية منها ظهر و بطن] حديثنك منطوق

اولان بطنی اوله‌جقدر کویا که نجب و قشردن که مراد الفاظدر معرادر علی قول نواجب عتاق یعنی مکهٔ مکرمه ده نازل اولان سوره و آیاتدن عبارتدر کما قال فی النهایة و منه حدیث ابن مسعود [انهن ای آل حامیم من العتاق الاول و انهن من تلادی] اراد بالعتال السور التی انزلت اولا بمکة و انها من اول ماتعلم من القرآن و قال فیه و فی حدیث ابن مسعود [الانعام من نجایب القرآن] ای من افاضل سوره و النجایب جمع نجیبة تأنیث النجیب و اما النواجب فعتاقه من قولهم نجبته ای قشرت نجبه وهو لحاؤه وقشره وترکت لبابه وخالصه پس نجایب یاکال فصاحت وابجاز جهتیله اولور [باارض ابلعی ماءک] آیتی کبی ویاخود جمعیت احکام ایله یاخود بالنسبه حلاوت وطلاوت یاخود خاصه جهتیله اولور (النجبة) نجبه وزننده بنوسلول جماعتنه مخصوص برصو آیدر (ذونجب) فحتینله محارب قبیله‌سنه مخصوص بردره‌در که آنده عربلرك بریوم یعنی بروقعه‌لری اولمشدر (النحب) نونك فتحی وحای مهملهنك سکونیله (والنحیب) امیر وزننده فریاد وزاری ایله بکا ایلمك معناسنه‌در یقال نحب الرجل نحبا ونحیبا من الباب الثالث اذابکی اشدالبکاء لکن مصباحده نحیب اسم اولمق اوزره مرسومدرکه شدتله یعنی زاری وفریاد ایله اولان بکایه دینور واساسده بومعنا مجاز اولمق اوزره مثبتدرنذر ووجوب معناسندن منفرعدر ونحب بحث اولنان ماده ضمننده وضع وتعیین قلنان کرانبها اوکدله دینور خطر عظیم معناسنه اسمدر وبرماده ضمننده بحث ایدوب اوکدلی قومق معناسنه‌در یقال نحب به نحبا من الباب الثالث اذا راهن اساسده مفاعله بایندن اولمق اوزره مرسومدر ونحب همت وعزم معناسنه‌در وبرهان وحجت معناسنه‌در وحاجت ومهمه‌یه دینور واوکسیرکه دینور سعال معناسنه وبومعناده مصدر اولور یقال نحب البعیر نحبا من الباب الثانی اذا اخذه السعال ونحب اولومه دینور موت معناسنه ومدت محدوده‌نك غایتنه دینور اجل معناسنه‌که مراد غایت مدت حیاتدر ونحب نفس ناطقه‌یه ونفس حیوانی‌یه دینور ونذر معناسنه‌درکه کشینك کندی نفسنه واجب قلدیغی شیئه‌دن عبارتدر یقال هونحب علیه ای نذر وبومعناده مصدر اولور نحب فلان نحبا من الباب الاول اذانذر ای اوجب علی نفسه مرا ونحب سرعتله یورمك علی قول آهسته وخفیف یورمك معناسنه‌در واوزامق طول معناسنه‌در ومدت ووقت وهنکام معنالرینه در وقاتیلق شدت معناسنه‌در وقار معناسنه‌درکه لعب معروفدر واویونمق نوم معناسنه‌در وسمورمك سمن معناسنه‌در وعظیم الجثه دیزمان دومه‌یه دینور مؤلف بصارده نحب لفظنك اشبو ابیات ثلاثه‌ده معنالرنی درج ونظم ایلمشدر * طول ونوم وبرهان مراهنة * وحاجة مدة والسیر والخطر * نذر اشدبکاء شدة اجل والنفس والموت واذکر

فعل من قربوا ★ والوقت تم سعال همة سمن ★ ضخم ابجمال معانی انحب فاختبروا ★
(الانتحاب) افتعال وزننده بودخی شدتله یعنی زاریلقله آغلمق معناسنه در یقال
انتحب الرجل بمعنی نحب وشدتله تنفس ایلك معناسنه در که شدت بکادن یاخود
ضیق نفسدن حادث اولور یقال انتحب الرجل اذا تنفس شدیدا (التنحیب)
تفعیل وزننده برایشده جدوجهد ایلك علی قول صویه یتشمك ایچون کیجه صباحه
قدر طورمیوب کتمك معناسنه در یقال نحب القوم تنحیبا اذاجدوافی عملهم اوساروا
حتی قربوا من الماء قربوا کلمه سی مضموم العین درماده سنده بیان اولندی وتنحیب
سیر وسفر برکسه بی بغایت یی تاب وتوان ایلك معناسنه در یقال نحب السفر فلانا
اذا اجهده (المنحب) محدث وزننده سرعتلو یورویشه دینورکه معنای مزبوردن
مبالغة مجازدر یقال سیر منحب ای سریع (النحبة) نحبه وزننده قرعه معناسنه درکه
برنزاعی فصل ایچون استعمال ایدرلر معروفدر (المناحبة) مفاعله وزننده برکسه
خصمنی فصل مادهٔ مدعی ایچون حاکمه کوتورمك محاکمه ومرافعه معناسنه در یقال
ناحبه اذا حاکمه ومفاخره معناسنه درکه برکسه ایله فخر ایله یعنی کرم وجود وفضل
وهنر وفضائل نسب کبی مزیت تعدادیله منازعه ومجادله ایلمکدن عبارتدر یقال
ناحبه اذا فاخره واوکدل ایله بحث ایلك ومبانیه یه اوکدل قومق معناسنه در یقال
ناحبه اذاراهنه (التناحب) تفاعل وزننده ایکی عسکر جنك ایچون بروقت
معهود تعیینیله وعدلشمك معناسنه در یقال تناحبوا اذا تواعدوا للقتال الی وقت ما
وبوجنکه مخصوص دکلدر کاهجه غیری خصوص ایچون دخی استعمال اولنور
(النخبة) نونك ضمی وخای معجمه نك سکونیله (والنخبة) نونك ضمیله همزه وزننده
اورندولمش کزیده ومختار اولان شیئه دینور یقال هونخبة الشیء ونخبته ای مختاره
(الانتخاب) افتعال وزننده اورندولمك معناسنه در یقال انتخبه ای اختاره (النخب)
نونك فتحی وخانك سکونیله جاع ایلك علی قول جاع انواعندن بردرلو جماع
ایلك معناسنه در یقال نخب المرأة نخبا من الباب الثالث والاول اذا نکحها ای جامعها
اوهونوع منه ونخب اصرمق معناسنه در یقال نخبت النملة نخبا من الباب الاول
اذا عضت وبرنسنه بی چکوب طشره چقارمق معناسنه در یقال نخب الشیء اذا
نزعه اساسك بیانله کوره نخب ماده سی بومعنایه موضوع ومعانی سائره بوندن
متفرعدر مثلا نخبه کزیده ومختار اولان شیئه دینور کویاکه امثالی بینده انتزاع
اولنمشدر ونخب ومنخوب که قورقق آدمه دینور کویاکه زهره سی نزع اولنمغله بی
زهره قالمشدر سائر لرنده دخی برر مناسبت ملحوظدر انثی ونخب دبره ومقعده دینور
است معناسنه وشربت عظیمه معناسنه درکه یاران بزم عشرتك بری بری یاخود
معشوق عشقنه نوش ایلدیکی طلودن عبارتدر فارسیده دوستکانی دینور یقال

سقاه النخب اى الشربة العظيمة وهى بالفارسية دوستكانى (المنخبة) مرتبه وزننده بودخى دبره دينور است معناسنه (النخب) كتف وزننده (والنخب) صعب وزننده (والنخبة) هايله (والنخبة) زمره وزننده (والنخب) هجف وزننده (والمنتخب) ميمك ضمى وخانك فتحيله (والمنخوب) مندوب وزننده (والنخب) نونك فتحى وخانك كسرى وبانك تشديديله (والينخوب) يعقوب وزننده (والنخيب) امير وزننده (والتنخاب) تذكار وزننده يوركسز قورقق كشى‌يه دينور جبان معناسنه ونخيب لفظنك جمعى نخب كلور ضمتينله (نخب) كتف وزننده طائفده بردره آديدر (المنخوب) ميمك فتحيله وجودنده لحم وشحم اثرى قالمامش زبون ومهزول انسان وحيوانه دينور (المنخاب) محراب وزننده شول ضعيف ونحيفه دينوركه كنديدن اصلا خير يعنى عمل واستعمال ملحوظ اولميه (الاستنخاب) خاتون قيزوب جماع طلب ايلك معناسنه‌در يقال استنخبت المرأة اذا طلبت ان تجامع (الانخاب) همزه‌نك كسريله قورقاق ولد صاحبى اولمق معناسنه‌در يقال انخب الرجل اذا جاء بولدجبان ويوركلو بهادر ولد صاحبى اولمق معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال انخب اذا جاء بولد شجاع بريسى منخوبدن وبرى نخبه‌دن مأخوذدر (النخروب) نونك ضميله طاشلرده وقيالرده اولان چتلاغه ويارغه دينور شكاف معناسنه وهرنسنه‌ده اولان دليكه دينور جمعى نخاريب كلور ونخاريب بال كومجنده اولان دلكلره دينوركه ششخانه اولور آنده آريلر بال يپارلر (النخربة) دحرجه وزننده اغاج قوردى اغاجى دلمك معناسنه‌در يقال نخرب القادح الشجرة اذا ثقبها (المنخربة والمنخربة) اسم فاعل واسم مفعول بنيه‌لريله شول اغاجه دينوركه چوريمكله دليك دليك اولمش اوله يقال شجرة منخربة ومنخربة اذا بليت وصارت فيها نخاريب (نخشب) شين معجمه ايله جعفر وزننده بربلده آديدر نسبتنده نخشبى دينور ونسفى دينور تغيير نسب اوزره‌كه مراد معربى ديمكدر بوبلده ماوراء النهرده واقعدر ابن مقنع ديدكلرى حكيم ماه مزورى اوراده برچاهدن ارأت ايلشدر (الندبة) فتحاتله بدنده درى اوزره قلان يارەنك وچبان مقوله‌سنك اثر ونشانه دينوركه يارەيرى تعبير اولنور جمع جنسى ندب كلور هاسز وجمع كثرتى انداب وندوب كلور (الندب) فتحتينله اوكولمش يارەنك وچبانك يرى قاتيلنوب پكشمك معناسنه‌در يقال ندب الجرح ندبا من الباب الرابع اذا صلبت ندبته وندب فتحتينله وندوب وندوبه نونك ضمه‌لريله مجروح اولان عضوده يارەنك وچبانك بعدالبرء اثرى ويرى قالمق معناسنه‌در يقال ندب الظهر ندبا وندوبة وندوبا من الباب المزبور اذا صارت فيه الندبة وندب رشق معناسنه‌دركه تيراندازلر برسمته اسلوب واحد اوزره تيرباران ايلك حالتندن عبارتدر تقول رمينا ندبا اى رشقا وندب اوكدله دينوركه

فخار کبی وبحث کبی ماده‌لرده میدانه وضع وتعیین ایلدکاری نسنه‌دن عبارتدر خطر دخی دینور یقال بینهم ندب ای خطر وندب برقبیله آدیدر محدثیندن بشر بن جریر ومحمد بن عبدالرحمن الندبی اول قبیله‌دندر وندب بحثله اوق آتشمق معناسنه‌در یقول اهل الفضال ندبنا یوم کذا ای یوم ابتدابنا للرمی ابتدائنا نسخه‌لری غلطدر وبوذکر اولنان رشق ماده‌سی اولمق اغلبدر (الانداب) همزه‌نك کسریله بودخی یاره‌نك یری اوکولدقدنصکره صره‌لنوب یکشمك معناسنه‌در یقال اندب الجرح اذا صلبت ندبته ویاره مضروبك بدننه تاثیر ایلمك معناسنه‌در یقال اندبه الکلم ای الجرح اذا اثرفیه وبرکسه برامنیه یاخود ابراز شجاعت ضمننده نفسنی خطر ومهلکه‌یه القا ایلمك معناسنه‌درکه جانیله اوینامق تعبیر اولنور کویاکه نفسنی میدانه ندب یعنی اوکدل وضع ایتمش اولور یقال اندب نفسه واندب بنفسه اذاخاطربها (الندیب) امیر وزننده کندیده یاره اوکولدقدنصکره اثری ویری قالمش عضوه دینور یقال ظهرندیب اذا صارت فیه ندوب (الندب) ضرب وزننده برکسه‌یی برخصوص ایچون حث واغرا ایده‌رك چاغرمق معناسنه‌در یقال ندب فلانا الی الامر ندبا من الباب الاول اذادعاه وحثه وبرکسه‌یی برماده‌یه توجیه ایلمك اکامباشرقلمق معناسنه‌در یقال ندبه الی الامر اذا وجهه ومیت اوزره محاسن ومحامدنی ذکر وتعداد ایده‌رك بکا ایلمك معناسنه‌در یقال ندب المیت اذا بکاه وعدد محاسنه (الندبة) غرفه وزننده معنای اخیرده‌دن اسمدر میت اوزره اول کونه آغلمغه دینور وندب هرخصوصده جست وچیره وظریف ونجیب وکارکذار آدمه دینور جمعی ندوب کلور ضروب کبی وندباء کلورکه ظریف وزننه محمولدر یقال رجل ندب ای خفیف فی الحاجة ظریف نجیب (الندابة) نونك فتحیله برکسه ندب اولمق یعنی جست وچیره وظریف اولمق معناسنه‌در یقال ندب الرجل ندابة من الباب الخامس اذاصار ندبا (المندوب) محبوب وزننده مستحب دیمکدرکه احکام فقهیه‌دن حکم معروفدر حقایق شرعیه‌دندر یقال عمل مندوب ای مستحب وبوحث واغرا ایله دعوت ایلمك معناسندندر مصباحك بیانه کوره اصل مندوب الیه درکه ایشلمسنه حث واغرا ایله دعوت اولنان امردن عبارتدر بعده معنا منفهم اولمق حسیله صله حذف اولنوب مندوب قالمشدر ومندوب ابوطلحه زیدبن سهل انصاریك فرسی اسمیدر سرور اکرم صلی الله علیه وسلم اکاسوار اولوب وحقنده [ان وجدناه لبحرا] بیوردیلر ان کلمه‌سی ماء نافیه ولام الا معناسنه اولمغله ماوجدناه الابحرا سبکنده در ومندوب کذلك مسلم بن ربیعة الباهلی فرسنك آدیدر و برموضع آدیدر (ندبه) حمزه وزننده اسامی نسواندندر ازواج مطهره‌دن میمونه بنت الحارثك جاریه‌لری اسمیدرکه صحابیه‌در ومحدثیندن حسن بن ندبه‌نك والده‌سی اسمیدر پدری

حبیب در وندبه آت وقاطر و دوه مقوله‌سی دابه‌لردن حالت واحده یعنی سیرت واحده اوزره ثابت اولمیان دابه‌یه دینورکه کاه ملایم وکاه سرکش اولوب وکاه کوزل اشوب وکاه کاهلك ایدن حیوان اوله‌جقدر (الندبة) غربه وزننده ندب میت معناسندن اسمدرکه ذکر اولندی وندبه فصیح وبلیغ کسیه وفصیح وبلیغ کلامه دینور یقال عربی ندبة ای فصیح وندبه اصحابدن خفاف نام ذاتك والده‌سی اسمیدر ونونك فتحیله زبانزددر (باب المندب) مطلب وزننده بحر یمنده برلیمان آدیدر بولیمان بحر قلزمدن بحر محیطه چقاجق بوغازده واقعدر (الانتداب) افتعال وزننده ذکر اولنان ندب کلمه‌سندن افتعالدر حث واغرا ایله بر ایشه دعوت اولنان کسه دعوتی قبوللە اجابت ایلمك معناسنه‌در یقال ندبه الی الامر فانتدب ای دعاه الیه فاجاب ومنه الحدیث [انتدب الله لمن خرج فی سبیله] الحدیث معناه اجابه الی غفرانه اوضمن وتکفل له اوسارع بثوابه و حسن جزائه اوا وجب تفضلا ای حقق واحکم ان یجزله ذلك مفهوم حدیث بودرکه حضرت باری عز شانه فی سبیل الله غزا وجهاده خروج وعزیمت ایدن مجاهد حقنده مغفرتله اجابت ایدر زیرا لسان حاللە مجاهد مرقوم غفران الهیی دعوت ایلمشدر یاخود مغفوراولمسنه ضامن وکفیل اولور یاخود مقابلنده حسن عوض ومثوباتنی ایفایه مسارعت ایدر اجرو غنیمت جهتیله یاخود آخرتده حسن جزا وادخال جنت کبی عوض و مکافات احسان ایلمکی تحقیق وایجاب ایدر بونلرك مجموعی تأثر واجابت معنالرندن مأخوذدر مترجم دیرکه حدیث مرقومی اشبو حدیث مفسردر [وهو مافی البخاری روی ابو هریرة رضی الله عنه تکفل الله لمن جاهد فی سبیل الله لایخرجه من بیته الا الجهاد فی سبیل الله و تصدیق کلمته ان یدخله الجنة اویرده الی مسکنه بما نال من اجر اوغنیمة] تکفل الهی تمثیل جهتیله‌در وجهله منفیه حالدر وکلمتدن مراد مجاهدین قاعدین اوزره تفضیل ایله حقلرنده موعود اولان مثوبات و رفع درجات کبی تفضلاتدر انتهی و انتداب متکیلك کلامنه معارضه ایلمك معناسنه‌در یقال انتدب فلان لفلان اذا عارضه فی کلامه وعریلر خذما انتدب دیرلر خذمانض وتیسر معناسنه یعنی آزجه آزجه و قولایه کلدیکه آل دیمکدرکه ذکر اولنان اجابت معناسندن مأخوذدر (المندبا) قصر ایله هندبا وزننده کار وعمله جست و چالاك اولان کشی‌یه دینور یقال رجل مندبا بالقصر ای خفیف فی الحاجة (النیرب) دجرجه وزننده قوبخیلق وغمازلق ایلمك معناسنه‌در یقال نیرب الرجل اذا سعی ونم وخلط کلام ایلمك معناسنه‌درکه کلامی صدق و کذبله شوربده قیلمقدن عبارتدر یقال نیرب الرجل اذا خلط الکلام و نمیج مقال ایلمك معناسنه‌در که کلام کاذبی تزیین وتنظیم وترتیب ایلیه‌رك صورت صدقده افراغ ایتمکدن عبارتدر یقال نیرب

الرجل القول اذا نسجه ای زوره وزینه ویل ایکی طرفدن قرشولقلی طولاشق اسمکله طیراغی صاوروب طلازی هواده بری برینه چارپوب کیر شدرمك معناسنه در یقال الریح تنیرب التراب فوقه اذا نسجته (النیرب) صیقل وزننده شر و نمیمه معناسنه اسمدر که قوغجیلق و غمازلقله شر و مضرت پیدا ایتمك حالتندن عبارتدر ونیرب جلادتلو چالاك ودلیر آدمه دینور ونیرب دمشق قضاسنده بر قریه آدیدر کذلك حلب قضاسنده برقریه آدیدر وبرموضع آدیدر ونیرب شریر و مضر اولان کشیيه دینور مونثی نیربه در هابله یقال رجل نیرب وذونیرب ای شریر و یقال امرأة نیربة (المنربه) مشربه وزننده بو دخی شر ونمیمه معناسنه اسمدر نیرب کبی یقال افسد فلان بیننا بالنیرب والمنربة ای بالشر والنمیمة (النیربی) نونك فتحی والفك قصریله آفت و داهیه یه دینور (النزب) نونك فتحی وزای معجمه نك سکونیله (والنزیب) نجیب وزننده (والنزاب) غراب وزننده آهو وکیك قسمی سسلنوب ملامك معناسنه در علی قول ارککنه مخصوصدر یقال نزب الظبی نزبا ونزیبا ونزابا من الباب الثانی اذا صوت اوخاص بالذکور (النیزب) حیدر وزننده ارکك کیکه و ارکك اکوزه دینور که بوغه تعبیر اولنور (النزب) فتحتینله لقب معناسنه درکه اسم اصلیسندن زیاده اولان اسمدر (التنازب) تفاعل وزننده بری برینه لقب وضع ایتمك معناسنه در یقال تنازبوا ای تنابزوا (النسب) فتحتینله (والنسبة) نونك کسری وضمیله خصملغه دینور قرابت معناسنه در علی قول پدر طرفندن اولان قرابته مخصوصدر یقال نسب فی بنی فلان و نسبة ای قرابة اوفی الاباء خاصة مؤلفك بصارده بیانه کوره نسب ونسبه ایکی جهتلرندن اولان اشتراك واتصاله دینور اول دخی ایکی نوعدر بری نسب بالطول درکه آباء و ابناء بینلرنده اولان اشتراك و اتصالدر وبری نسب بالعرض درکه اخوه و بنی الاخوة وبنی الاعمام بینلرنده اولان قرابت کبی وکاه اولورکه نسبت بعض تجانسله بری برینه متجانس اولان مقدارینده دخی استعمال اولنور نسیب شعر بومعنادندر که قصیده ده عشق وهواسنی یاد ایدرك محبوبه یه کویا که انتساب ایلمکدن عبارتدر ومصباحك بیانه کوره اصل نسب ونسبت برقبیله یه یاخود بربلده یه اعتزا واضافه معناسنه بوضع اولوب بعده وصلت قرابتده استعمال اولندی و اکر نسبتده عام وخاصك ایکیسیده مذکور ایسه عام خاص اوزره تقدیم اولنور یقال قرشی هاشمی زیرا خاص تقدیم اولنسه عام همان تأکیدی مفید اولور لکن عامك تقدیمی تأسیس اولور کذلك قبیله بلده اوزره تقدیم اولنق انسبدر زیرا آنك نسبتی ذاتیه در یقال قرشی مکی ونسبك جمعی انسابدر سبب و اسباب کبی و نونك کسریله نسبتك جمعی نسبدر عنب وزننده و نونك ضمیله نسبتك جمعی نسبدر غرفه و غرف کبی

ومناسبت مادەسی دخی بوندندرکه مقاربه معناسنەدر انتهی و نسب و نسبه مصدر اولور برکسه برآخره کندی صویدی ونسبدی ذکر ویان ایلمك معناسنه یقال نسبه نسبا ونسبة من الباب الاول والثانی اذا ذکر نسبه وبرکسه آخرك کندویه انتساب ایلسنی ایستمك معناسنەدر یقال نسبه ای سأله ان ینتسب بان قال له انتسب لنا ونسب ونسیب نحیب وزننده ومنسبه مشربه وزننده شاعر قصیدەسنده محبوبه‌سنی واکا اولان عشق وهواسنی ذکر ایله تغزل ایلمك معناسنەدر یقال نسب الشاعر نسبا ونسیبا ومنسبة اذا شبب بها فی الشعر ادبای عربك زندوسته نسیبی اطلاقی بوندندر (الاستنساب) برکسه منتسب اولدیغی نسبنی ذکر وبیان ایلمك معناسنەدر یقال استنسب الرجل اذا ذکر نسبه مؤلفك آنفا ثلاثی بی سؤال انتساب ایله وبومادەدن ذکر نسب ایله تفسیری طبعه ملایمجه دکلدر زیرا مقتضای ماده بومادە سؤال ایله وثلاثی ذکر نسبت ایله مفسر اولمقدر (النسیب) امیر وزننده مصدردر نته‌که ذکر اولندی ونسیب برنسنه‌یه مناسب و جسبان اولان شیئه دینور یقال هو نسیب ای مناسب و صوی و نسب صاحبی آدمه دینور یقال هو نسیب ای ذونسب (المنسوب) بودخی صاحب نسب کسیه دینور ونسیبی مشتمل اولان شعره دینور یقال شعر منسوب ای فیه نسیب (النساب) شداد وزننده (والنسابة) هایله علم انسابه بغایت آشنا ودانا اولان کشی یه دینور یقال هو نساب و نسابة ای عالم بالانساب ونسابدنك هابی مبالغه ایچوندر علامه کبی کویاکه آنکله داهیه یاخود غایت ونهایت مراد اولنور (الانسب) اقرب وزننده نسیب وتغزلی بغایت رقیق ونازك والطف ورنکین اولان شعر وقصیدەیه دینور یقال هذا الشعر انسب ای ارق نسیبا بونده افعل تفضیل قاصردر (الناسب) نسیب کلمه‌سنی تأکید ایچون ایراد اولنور یقال نسیب ناسب کشعر شاعر علی وجه المبالغة ای ارق والطف (الانساب) همزه‌نك کسریله یل یك شدید اسمکله طاشی طبرلغی توزیدوب هوایه صاورمق معناسنەدر یقال انسبت الریح اذا اشتدت و استافت التراب والحصی (النیسب) حیدر وزننده آچق و طوغری یوله دینور جاده و شاهراه معناسنه علی قول بولنان یول اثرینه وعلامتنه دینور ویولدن پدری کلان قرنجه قطارینه دینور وقرنجه یولنه دینور ونیسب برجل آدیدر (نسیبه) حبیبه وزننده اسامیدن نسواندندر نسیبه بنت کعب ونسیبه بنت سماك صحابیه‌لردر (نسیبه) مصغر بنیه‌سیله بودخی اسامیدن نسواندندر نسیبه بنت نیار ونسیبه بنت ام عطیه ونسیبه بنت شداد صحابیه‌لردر وقیس بن نسیبه اصحابدندر وعاصم بن نسیب شعبه‌نك شیخیدر (النیسبان) نونك وسینك فتحیله بودخی آچق وطوغری جاده‌یه دینور (انسب) احمد وزننده یمنده برحصن اسمیدر (التنسب) تفعل وزننده برکسه سنك صویکدنم

دیو ادعا ایلك معناسنه‌در یقال نسب فلان اذا ادعی انه نسیبك و منه المثل * القریب من تقرب لامن تنسب * (المناسبه) مشاکله وزننده و مرادفیدر که برنسنه آخره یا ایکی نسنه بری برینه شبیه و مثیل اولمق معناسنه‌در که قرابت معناسندن مأخوذدر یقال ناسبه اذا شاکله ومائله (النیسبة) دحرجه وزننده برکسه ایکی آدم اراسنده بری اوته یعنی کاه برینه وکاه دیکرینه تردد ایله کیدوب کلمك معناسنه‌در کرك قوغیلق ایله وکرك بزونکلك ایله وکرك مصلحت کذارلغله اولسون یقال نسب بینهما نسبة اذا اقبل وادبر بالنمیمه وغیرها (النشب) تونك وشین معجمه‌نك فتحیله (والنشوب) قعود وزننده (والنشبة) غربه‌وزننده برنسنه‌یه ایلشوب طوتیلوب قالمق معناسنه‌در یقال نشب العظم فی حلقه نشبا و نشوبا ونشبة من الباب الرابع اذا لم ینفذ ونشب نشبه معناسنه‌در کما سیذکر (الانشاب) همزمنك کسریله برشیئ برنسنه‌یه ایلشدروب طوتدرمق معناسنه‌در یقال انشب الشئ فیه اذا اعلقه وانساب معناسنه‌درکه ذکر اولندی یقال انشبت الریح بمعنی انسبت و صیاد شکاری آغه ایلشدروب کرفتار ایلمك معناسنه‌در یقال انشب الصائد اذا اعلق الصید بحبالته (التنشیب) تفعیل وزننده انشاب ایله معنای اولده مرادفدر یقول نشبه فیه بمعنی انشبه وشر وفسادی متضمن برایشه مداخله ایدوب مباشر و مشغول اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال نشب فی الشئ اذا نشم (النشبة) زمره وزننده مصدردر نتهکه ذکر اولندی ونشبه شول ایلشکن کسیه دینورکه برایشه یاخود برکسیه ایلشدکده پوتراق تیکنی کبی آندن دکه‌حالله منحل ومنفك اولمزاوله ومنه‌المثل * کنت نشبة فصرت عقبة * یعنی مقدمان نشبه‌ایدم‌که برکسیه اصیلوب ایلشدکده البته بندن شر ومضرت مشاهده ایدر ایدی لکن شمدی بن اول خصلت وکیفیتدن عاجز وفرمانده قالدم میدانیمك بیانه کوره نشبه کلمه‌سی همزه وزننده نشبه اولوب لکن عقبه کلمه‌سنه ازدواج ایچون تخفیف اولنمشدر وعقبة ذاعقبة تقدیرنده‌در قالدیکه نشبه کلمه‌سی فی الاصل مصدر اولمغله مبالغة اطلاق اولنمسی دخی محتملدر ومثل مزبور عز ومناعتدنصکره ذلیل وبیچاره اولان کسه حقنده ضرب اولنور ونشبه سباعدن قوردك اسمیدر وقیس قبیله سندن برشعبه‌نك پدری اسمیدر نسبتده نشبی دینور سلمی وزننده محدثیندن علی بن المظفر الدمشقی النشبی آنلردندر (الناشبة) برنسنه‌یه ایلشیجی شیئه دینور بومناسبتله ناشبة المحال بکرمیه دینورکه مراد تکرلکی اوله‌جقدر (النشبان) رمان وزننده عربلرك قوللندقلری اوقه دینور نبل معناسنه مفردی نشابه‌در هابله مؤلف شهرتنه مبنی وزنیله تقیید ایلامشدر یقال تراموا بالنشاب ای النبل (النشاب) شداد وزننده نشاب اتخاذ ایدن کسیه دینورکه نشاب دوزن آدم اوله‌جقدر کذلك نشاب قوللنن کسیه دینور

(النشابة) هايله نشاب قوللرن جماعته دينور يقال قوم نشابة اى يرمون بالنشاب (الناشب) نشاب صاحبنه دينور (النشب) فتحتينله (والنشبة) هايله (والمنشبة) مرتبه وزننده ناطق وصامتدن بركسه‌نك اصيل وقديم اولان مالنه دينور ناطقدن مراد اغنام وانعام وصامتدن مراد سيم وزرمقوله سيدر ومنه المثل ★ لكم نسب ومالكم نشب ما انتم الاخشب ★ ونشب باديه اشجارندن برنوع شجر اسميدركه عربلر آندن يای اتخاذ ايدرلر ونشب محدثيندن على بن عثمان دمياطينك جدى لقبيدر (المنشب) منبر وزننده كبتر خرما قورغنه دينوركه بوغازه طورر جمعى مناشب كلور (المنشب) مطلب وزننده اسم مكاندر شول يره دينوركه اكا ايلشوب ياخود قصيلان بروجهله خلاص اولمه وبو امر كريهه مخصوصدر يقال نشب فلان منشب سوء اذا وقع فيمالامخلص عنه (المنشب) معظم وزننده شول آلاجه قماشه وبرده‌يه دينوركه آنده نشاب ديدكلرى اوق صورتلرى منقوش اوله يقال بردمنشب اى موشى على صورة النشاب (الانتشاب) افتعال وزننده برنسنه كنديلكندن برشيئه ايلشوب طوتملق معناسنه‌در يقال انتشب فيه اذا اعتلق واوطون بركدرمك معناسنه‌در يقال انتشب الحطب اذا جمعه واورادن بورادن غلال جمع ايدوب آندن مال اتخاذ ايلك معناسنه‌در يقال انتشب فلان الطعام اذا لمه واتخذ منه نشبا (التناشب) تفاعل وزننده ناس مجتمع وبرى برينه منضم ومتراكب اولوب صقشمغله شكه طرزنده برى برينه ايلشوب قصملق معناسنه‌در يقال تناشب القوم اذا تضاموا وتعلق بعضهم ببعض (النشوب) لزوم وزننده ومرادفيدر يقال نشبه الامر نشوبا من الباب الرابع اذا لزمه وعربلر مانشبت افعل كذا ديرلر مازلت معناسنه اولمق حقيقى معناى اولمدن برشيئه ايلشوب طوتليه‌رق اشلدم ديمكدر قال الشارح وفى البخارى [ثم لم ينشب ان مات] اى لم يلبث وهذا اللفظ عند العرب عبارة عن السرعة واصل النشوب التعلق يعنى لم يتعلق بشئ (النصب) فتحتينله رنج وتعبدن ناشى عاجز وقرومانده اولمق معناسنه‌در يقال نصب الرجل نصبا من الباب الرابع اذا اعيى وبرايشه رنج وزحمت چكه‌رك چاليوب جد وجهد ايلك معناسنه‌در يقال نصب فلان فى الامر اذا جد واجتهد (الانصاب) همزه‌لك كسريله بر كسه‌يى رنج وتعب ايراتيله درمانده قيلق معناسنه‌در يقال انصبه انصابا اذا اتعبه واعياه وبركسه‌يى برمرض وعلت رنجور ودردناك ايلك معناسنه‌در يقال انصبه المرض اذا اوجعه وبركسيه برنسنه‌دن حصه ونصيب افراز ايلك معناسنه‌در يقال انصبه اذا جعل له نصيبا وبجاغه‌صاب چكورمك معناسنه‌در يقال انصب السكين اذا جعل له نصابا (الناصب) صادك كسريله منصب معناسنه‌در كه ذونصب ديمكدر نسب اوزره يعنى تعب ومحنت صاحبى كه تعبلو وزحمت ومحنتلو ديمكدر طاهر

ولابن كي اسم فاعل نسبي در ياخود ثلاثي مزيد معناسنه وارد اولان امثلهدندر يقال هم ناصب اى منصب يعنى ذونصب اوفاعل النصب اوسمع نصبه الهم اذا اتعبه يعنى بووجه مذكور اوزره اسم فاعلدر ياخود بعض عربدن نصب الهم اتعاب معناسنه ورودى مسموع اولغله اكا حاجت اولميوب شاهراهدن ناصب اندن اسمفاعل ومتعب معناسنه وارد اولور شارح ديركه مادهٔ مذكورهنك ورودى عربدن مسموع اولديغى منقولدر وجه اوله كوره فاعل بمعنى مفعل اولور نتهكه مكان باقل ديرلر مبقل معناسنهكه ذوبقل ديمكدر ياخود فاعل بمعنى مفعول فيه اولور نتهكه ليل نائم ديرلر منوم فيه معناسنه ويوم عاصف دخى بوقبيلدندر انتهى وناصب رنج ومحنتله كسب وتحصيل اولنان ديرلكه وصف اولور يقال عيش ناصب اى فيه كدوجهد شارح ديركه بعضلر بونلرى ايقع فهو يافع واصبح فهو صابح قبيلندن اعتبار ايلشلردر لكن وجه اول موجهدر انتهى وناصب حويس بن بجير نام كسهنك فرسى اسميدر (النصب) ضرب وزننده وجه مذكور اوزره بعض عربدن مسموع اولهرق برخصوصك هم وقصدى صاحبنه تعب ويرمك معناسنهدر يقال نصبه الهم نصبا من الباب الاول اذا اتعبه ونصب مرض وعلته وبلاء وآفته اطلاق اولنور يقال اصابه نصب اى داء وبلاء وبركسهيى برمرض رنجوروددناك ايلمك معناسنهدر يقال نصب المرض نصبا من الباب الثانى اذا اوجعه وبرنسنهيى يره وضع ايلمك معناسنهدر يقال نصب الشئ اذا وضعه ويوقرى قالدرمق معناسنه اولغله ضد اولور يقال نصبه أذا رفعه بوراده وضعه وفرقعه نسخهلرى غلطدر وجدواقدام ايلهبوريمكعلى قول آهسته جهنرم وملايمله بتون كوندز يوريمك معناسنهدر يقال نصب السير اذا رفعه اوهوان يسير طول يومه وهو سيرلين فيقال نصب القوم اذا صاروا يومهم بسيرلين وبركسه ايله دشمنلك ايلمك معناسنهدر يقال نصب لفلان اذا عاداه وعربلرك دوهلرى تشويق وتطريب ايچون ترنم ايلدكلرى نغماتدن برنوع ايله ترنم وتغنى ايلمك معناسنهدركه نغمات مزبورهدن يوبلند آواز اولور يقال نصب الحادى اذا حدىضربا من الحداء وميانهيه جنك القا ايلمك معناسنهدركه مراد جنك پيدا ايلمكدر يقال نصب له الحرب اذا وضعها وبرنسنهيى قرشوسنه ديكوب ديكنه طوردرمق معناسنهدر يقال نصب العلم اذا رفعه واقامه مستقيلايه وكل مارفع واستقبل بهشئ فقد نصب على بناء المجهول ونصبه هو مؤلف بصارده نصبت الشئ اى اقمته عبارتيله رسم ايلمكله بوندن جامع ومفيددر ونصب يولدرده نشان ايچون ديكيلان ميله دينور علم منصوب معناسنه وبونده فتحتينله جائزدر ونصب غايت وسرانجام معناسنهدر وعروضيون اصطلاحنده نصب قافيهٔ شعرك فسادندن سالم وبناسى تام اولمقدن عبارتدر ونحويون اصطلاحنده نسب معربه

مخصوص براعرابدركه مبنی اولان كلمهنك فتحهسی منزلدهدر رفع وجر مقابليدر لسان اطفال مكتبده ايكی اوستون تعبير اولنور علو ورفعت معناسندن مأخوذدر (نصب العرب) ذكر اولنان نغمهدركه حدآء ديدكلرندن ارق اولور اصول جازده برمؤثر نغمهدر نصب بونده مصدر اولديغی كبی اسم دخی اولور ونصب شر وفتنه پيدا ايتمك معناسنهدر يقال نصب الشر اذا اظهره (المنصبة) مرتبه وزننده رنج وزحمت ومشقت معناسنهدر يقال عيش ناصب كامر وذومنصبة ای فيه كد وجهد (النصب) نونك ضمی وصادك سكونيله (والنصب) ضمتينله درد وعلته وبلاء وآفته دينور يقال اصابه نصب ونصب ای دآء وبلاء ونصب ضمتينله يوللرده نشان ايچون ديكيلن ميللره دينور وبت پرستلرك معبود اتخاذ ايلدكلری نسنهلره دينوركه طاشدن واغاجدن تراش ايدوب يره نصب واكا پرستش ايدرلر وبونده صادك سكونيلهده لغتدر يسر ويسر كبی ونصب صادك سكونيله كوز اوكنده ديكيلوب طوران شيئه دينور تقول هذا نصب عينی ای القائم فی نظری وبونده نونك فتحيلهده لغتدر على قول فتحی لحندر (النصب) كتف وزننده رنجور وخسته دردمنه كسيه دينور يقال هو نصب ای مريض وجع (التنصيب) تفعيل وزننده بودخی برنسنهيی يوقری قالدرمق معناسنهدر (الانتصاب) افتعال وزننده برنسنه يوكسكه قالدرلمق وديكيلوب طورمق معناسنهدر يقال نصبه تنصيبا فانتصب (التنصب) تفعل وزننده انتصاب معناسنهدر وتوز هوايه آغوب يوكسلمك معناسنهدركه ديرك كبی اوج هوايه ديكلمك صورتنده اولور يقال تنصب الغبار اذا ارتفع وديكيلوب طورمق معناسنهدر يقال تنصبت الاتن حول الحمار اذا وقفت (النصيبة) حبيبه وزننده يوللرده نشان ايچون ديكيلان ميله دينور (الانصاب) احباب وزننده كه اشبو [انما الخمر والميسر والانصاب] الايه كريمهسنده واقعدر مراد شول طاشدن مصنوع بتلردركه زمان جاهليتده كعبهٔ مكرمهنك اطرافنه نصب اولنوب آنلره مناسك حجی كبی تلبيه وآنلر ايچون ذبح قرابين ايدرلر ايدی بونك مفردی نصبدر عنق واعناق كبی واول بتلری اهل جاهليت اول قربانلرك قانيله رنگين ايدرلر ايدی وانصاب حرم شريف حدودنده اولان ميللره ونشانلره اطلاق اولنور (النصبة) غرفه وزننده ديكلمش ديركه دينور ساريه معناسنه (النصايب) نجايب وزننده شول طاشلره دينوركه حوضك اطرافنه نصب اولنوب وآرالقلری يوغورلمش چامور ايله ولوكون ايله سد وبند اولنور واحدی نصيبهدر (المناصبه) مفاعله وزننده بركسه ايچون جنك وقتال كبی شر وفتنه اقامه واظهار ايتمك معناسنهدر يقال ناصبه الشر اذا اظهره له (الانصب) احمر وزننده بوينوزلری ديك وطوغری اولان حيوانه دينوركه اوق كبی اولور يقال تيس انصب ای

منتصب القرنين مؤنثنده نصباء دينور ونصباء كوكسى يوقريده طوغرى بوكسك اولان ناقه‌يه دينوركه كوكسلو تعبير اولنور يقال ناقة نصباء اى مرتفعة الصدر (المنصب) منبر وزننده دموردن اولان ساج ايغنه دينوركه اوزرينه تجره وضع اولنورسه پايهٔ آهنين معناسنه نته كه اثفيه طاشدن اولان سه پايه‌در كه ايكى طاش وضع ايدوب برطرفنى برمرتفع يره طيارلر واكا ثالثة الاثافى ديرلر (النصيب) امير وزننده پاى وحصه معناسنه‌در كه حظ منصوب ومشخصدر جمعى انصباء كلور وانصبه كلوركه جمع قلتيدر يقال ماله فيه نصيب اى حظ ونصيب حوضه اطلاق اولنور اطرافى نصائب ايله منصوب اولديغيچون وقورلمش آغه ودوزاغه دينور شرك منصوب معناسنه (النصب) نونك كسريله بودخى حصه ونصيب معناسنه‌در تقول لى منه نصب ونصيب اى حظ منصوب (نصيب) زبير وزننده برشاعر آديدر (النصاب)كتاب‌وزننده هرشيئك اصل واساس‌ومرجعنه‌دينوريقال هونصابه‌اى اصله و مرجعه وكونشك غروب ايلديكى يره اطلاق اولنور يقال جأت الشمس الى نصابها اى مغيبها و يجاغك صاپنه اطلاق اولنور جمعى نصب كلور كتب كبى ونصاب عرف شرعده مالدن شول مقداره اطلاق اولنوركه مال اكا بالغ اولدقده زكاتى واجب اولور مثلا كومش ايكيوز درهمه ودوه بش عدده‌ايرتشدكده زكاتلرى واجب اولور بس كومشك نصابى ايكيوز درهم اولور ونصاب مالك بن نويره‌نك فرسى اسميدر (المنصب) مجلس وزننده بودخى اصل وبنياد ومرجع معناسنه‌در يقال منصب الشئ اى اصله ومرجعه يعنى الذى نصب فيه جاه معناسنه اولان منصب شارحك بيانه كوره مولددر (النواصب والناصبية واهل النصب) نونك ضميله خوارجدن شول طائفه‌يه اطلاق اولنور كه امير المؤمنين و يعسوب الدين امام على المرتضى كرم الله وجهه حضرتلرينك طرف اشرفلرينه بغض و عداوتله متدين اولمشلردر اظهار عداوت معناسندن مأخوذ در (الاناصيب والتناصيب) ثانى فوقيه ايله يوللرده نشان ايچون نصب اولنان ميللره ومنارەلره دينور واناصيب برموضع آديدر (نصيبون و نصيبين) نونك فتحه‌لريله بلاد ربيعه‌نك قاعدة الملكى اولان بربلدهٔ معروفه اسميدر نسبتنده نصيبينى دينور و نصيبى دينور نونك اسقاطيله شارح ديركه بوكلمه‌ده ايكى مذهب واردر برى بودركه اسم واحد قلوب اسماء مفردهٔ غير منصرفه اعرابى كبى اعراب ويررلر يقولون هذه نصيبين و رأيت نصيبين ومررت بنصيبين وكذلك القول فى بيرين وفلسطين وقنسرين ومذهب ثانى بودركه آنى جمع مجراسنه اجرا ايدررلر فيقولون هذه نصيبون و رأيت نصيبين ومررت بنصيبين ونسبتنده مثال اول مذهب اوله ومثال ثانى ثانى‌يه ناظردر زيرا قاعده‌دركه نسبتنده تثنيه وجمع علامتلرى اسقاط اولنور انتهى (المنصب) مكرم‌وزننده

قیورجق نسنه‌یه دینور یقال ثری منصب ای مجعد ودوز و همواز اولان منتظم دیشلره اطلاق اولنور یقال ثغر منصب ای مستوی النبتة کویا که ال ایله دوز وبرابر نصب اولنمشدر (ذات النصب) نونك ضمیله مدینه قریندہ بر موضع آدیدر (النضب) نونك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله صو آقمق معناسنه‌در یقال نضب الماء نضبا من الباب الاول اذا سال وجری (النضوب) قعود وزننده صو یره چکوب باتمق معناسنه‌در یقال نضب الماء نضوبا اذا غار واولمك معناسنه استعمال اولنور یقال نضب فلان اذا مات وخصب ورخا وخیر وبرکت چکلوب آزالمق معناسنه استعمال اولنور یقال نضب الخصب اذا قل و دابه‌نك یاغری و جداوی یکشوب مشتد اولمق معناسنه استعمال اولنور که رطوبتی کتمکله یکشور یقال نضبت الدبرة اذا اشتدت وبعید اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال نضبت المفازة اذا بعدت و کوز چقورلنوب ایچری باتمق معناسنه استعمال اولنور علی قول ناقه‌نك کوزینه مخصوصدر یقال نضبت عینه اذا غارت و خاص بعین الناقة (التنضیب) تفعیل وزننده بودخی صو یره سیکشوب باتمق معناسنه‌در یقال نضب الماء اذا غار و طوارك سودی چکیلوب آزالمغله صاغدقده کیچ حاصل اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال نضبت الناقة اذا قل لبنها وبطؤد رتها (الانضاب) همزه‌نك کسریله یایك آوازی چقوب طنقردامق ایچون سهلجه کیریشنی چکوب صالیوبرمك معناسنه‌در انباض کبی یقال انضب القوس اذا جذب وترها لتصوت کانضها شارح دیرکه انضب انبض لفظنده لغتدر کرچه بعضلر مقلوبیتنه ذاهب اولدیلر لکن اکر مقلوب اولسه کندی صیغه‌سندن مصدری ورود ایلز ایدی پس صواب اولان لغت مستقله‌در انتهی (النضب) تنصر وزننده بر نوع شجر جوازی اسمیدر تیکنلری عوسجك یعنی سنجان تیکنی وموسی اغاجی دیدکلری شجرك تیکنه شبیه اولور ونضب مکة مکرمه قریندہ برقریه آدیدر بو نضب کلمه‌سی علیت ووزن فعل ایله غیر منصرفدر لکن مؤلفك حرف تعریف ادخالی بعض محلده جوهری‌یی توهیم ایدرکن کندوسنی ایقاع ایلمشدر (النطاب) خطاب وزننده باشه دینور رأس معناسنه یقال ضرب نطابه ای رأسه ویون طمرینه دینور خیل العنق معناسنه (المنطب) منبر وزننده (والمنطبة) هایله (والناطب) طالك کسریله سوزکوبه دینور مصفاة معناسنه (المنطبة) مصطبه وزننده اوغوز واحمق کشی‌یه دینور (النطب) ضرب وزننده پرمقله برکسه‌نك قولغنه اورمق معناسنه یقال نطبه نطبا من الباب الاول اذا ضرب اذنه باصبعه (النواطب) نونك فتحیله سوزکوده اولان دلکلره دینورکه آنلردن نسنه سوزیلور اسم اولمغله مفردی ناطب در (المناطبة) مفاعله وزننده نامی بری برینه قشقردوب میانه‌لرنده شر

وفتنه وفساد پیدا ایلك معناسینه‌در تقول ناطبتهم ای هارشتهم (النعب) نونك فتحی و عینك سکونیله (والنعیب) نحیب وزننده (والنعاب) غراب وزننده (والنغاب) تذکار وزننده قرغه وقوزغون وطاوس وخروس مقوله‌سی قوش اوتمك معناسنه‌در علی قول یونانی اوزادوب باشنی اوینادەرق اوتمك معناسنه‌در یقال نعب الغراب وغیره نعبا ونعیبا ونعابا وتنعابا من الباب الثالث اذا صوت اومد عنقه و حرك رأسه فی صیاحه وکذا المؤذن شارحك بیانه کوره اصل ماده قرغه‌یه مخصوصدر سائرنده مستعاردر ونعب دوه قسمی سرعتله اشوب یوریمك علی قول برکونه یوریمك معناسنه‌درکه مراد باشنی اوینادەرق شوق و سرعتله اشوب یوریمسیدر یقال نعب البعیر اذا اسرع فی السیر اوهو ضرب من سیره یعنی حرك رأسه فی السیر بالسرعة ونعب بغایت سرعتله مرور ایدن یله اطلاق اولنور یقال ریح نعب ای سریعة المر بوراده فی الاصل مصدر اولمغله تذکیر وتأنیثی مساویدر (المنعب) منبر وزننده شول یوکرك واشکین وخوب یورویشلو آته دینورکه قرغه کبی یونانی سوندروب اوزادەرق اشوب وقوشوب کیدر اوله وشول آته دینورکه یوررکن باشیله حمله و سطوت ایدر اوله یقال فرس منعب ای یسطو برأسه وچاغرغان چلتاق احق وبیغز کسیه دینور و چاپك ناقه‌یه دینور کاسیذکر (الناعبة) کاعبه وزننده (والنعوب) صبور وزننده (والنعابة) کذابه وزننده (والمنعب) منبر وزننده چاپك وچالاك اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة ناعبة ونعوب ونعابة ومنعب ای سریعه جمعی نعب کلور ضمنینله مؤلف بیان جمعده ابهام ایلمشدر زیرا نعب نعوبك جمعیدر صبور وصبر کبی وناعبه‌نك جمعی نواعبدر ونعب‌در رکع وزننده (بنو ناعب) برقبیله آدیدر (بنو ناعبه) اول قبیله‌دن بربطن‌در (ناعب) کاعب وزننده برموضعدر (ذونعب) کعب وزننده اذواء تعبیر اولنان ملوك حیردن برینك لقبیدرکه الهان بن مالك شعبه‌سندندر. (النغب) نونك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله یوتمق معناسنه‌در یقال نغب الریق نغبامن الباب الثالث والاول والثانی اذا ابتلعه و قوش صو ایچمك معناسنه در یقال نغب الطائر اذا حسیا من الماء وبو خصائصدندر یعنی قوشه مخصوصدر آز اولوب تیز منقضی اولدیغیچون وقوشك ایچمسنده شرب ماده‌سی استعمال اولنمز زیرا شرب کثیر اوله‌رق مص ایله ایچمکه مخصوصدر و نغب انسان قوش کبی یودم یودم یوده‌رق ایچمك معناسنه استعمال اولنور یقال نغب الرجل فی الشرب اذا جرع (النغبة) نونك فتحی وضمی وغینك سکونیله براچیم صویه دینور جرعه معناسنه علی قول نونك فتحیله بناء مره‌در وضمیله اسمدر نته‌که جرعه دنی بو رسمه‌در ونغبه نونك فتحیله آجلغه دینور وقوم وقبیله‌نك زاد وذخیره‌سی قالمیوب بوش

انبار کبی بی توشه و قوت اولدقلری حائله دینور یقال بالحی نغبة ای اقفار (النغبة) جرعه وزننده یرامز وناسزا ایشه دینور فعلهٔ قبیحه معناسنه (النقب) نونك فتحی وقافك سکونیله دلیکه دینور ثقب معناسنه که فارسیده سوراخ دینور وبو اسمدر و مصدر اولور دلیك دلمك معناسنه نته که مؤلف بصائر ده تصریح ایلشدر یقال نقب الحائط نقبا من الباب الاول اذا خرقه مترجم دیرکه امهاتدن استنباط اولدیغی اوزره ثقب ثای مثلثه ایله نافذ و صغیر اولان دلیك دلمکدر مثقب ایله دلدکاری دلیك کبی و نقب نونله عمیق و نافذ وعظیم اولهرق دلیك دلمکدر دیوارلرده وطاغلرده دلدکاری دلیك ولغم کبی وخرق بر نسنه یی من غیر تفکر ولاتدبر فساد وتباه ایتمك اوزره دلوب یرتمغه دینور نته که راغب دخی النقب فی الحائط وغیره کالثقب فی الخشب عبارتیله بیان ایلشدر انتهی و نقب بر نوع قرحه اسمیدرکه انسانك جنبنده ظهور ایدر بویاره جوفه طوغری اویولوب دلنور ترکیده قبارجق ویانی قره دیدکاری اولهجقدرکه ارقده ظهور ایدرسه شیر پنجه اطلاق ایدرلر ونقب اویوز علتنه اطلاق اولنور نقب جلد ایلدیکی ایچون نونك ضمیله‌ده لغتدر علی قول بلوك بلوك ظهور ایدن اویوزلغه اطلاق اولنورآرالقلرینه نسبتله دلیك دلیك اولمق حسبیله ونقب آت قسمی اللرنی وایاقلرنی آچوب دوشمه‌یرك وکریملیه‌رك سکرتمیوب بلکه هر آلتنه طوپلوب پرتاو ایلیه‌رك سکرتمسنه اطلاق اولنور آتك اوستنده طورمق خیلی مشکلدر کویاکه وثبه‌لری ارالقلرنی نقب ایدر یقال الفرس ینقب ای یجمع قوائمه فی حضره ونقب طاغده اولان یوله دینور جمعی انقاب کلور نونك کسریله مؤلف الطریق فی الجبل عبارتیله تفسیر ایتکله طاغ یولی اولمق متفهم اولور لکن نهایه ده الطریق بین الجبلین عنوانیله مفسر اولمغله ایکی طاغ ارالغنده اولان طار درین یولی دیمك اولور که بودخی مجاز در و نقب کزوب یورمك معناسنه‌در یقال نقب فی الارض اذا ذهب فی الاصل نقب دیدکاری طاغ یولنه کثرت معناسنه اولوب بعده توسعا عمومده استعمال اولنور ونقب خبر تفتیش ایتمك معناسنه استعمال اولنور کویاکه نقب اخبار ایتمش اولور علی قول اخبار خبر ایتمك معناسنه‌در یقال نقب عن الاخبار اذا بحث عنها واخبر بها و یرتق جزمه‌یه و یپریمش دوه طبانه یامه اورمق معناسنه‌در یقال نقب الخف اذا رقعه وبرکسیه نکبت وادبار اصابت ایتمك معناسنه‌در یقال نقبته النکبة فلانا اذا اصابته (النقب) صمرد وزننده بودخی اویوز علتنه علی قول بدنده بلوك بلوك اولان اویوزلغه دینور (المنقب) مقعد وزننده (والمنقبة) هایله (والنقب) نونك ضمیله بونلرده طاغ یولنه دینور و منقب کوبکه دینور سره معناسنه‌د علی قول کوبکك اوك طرفنه دینور ودرشت وخشن اولان صرب یوله

دینور (نقب) نونك فتحی وقافك سكونیله یامده برقریه آدیدر (المنقب) منبر وزننده شول دمور نیشتره دینورکه بیطار آنکله طوارك بحسب الاقتضاء کوبکنی دلوب جوفنده اولان صاری صویی اخراج ایدرلر (النقبة) نخبه وزننده رنك ولون معناسنه در وپاسه دینورکه قلچ وآینه مقوله‌سنك یوزینه چوکش اوله وفستان تعبیر اولنان اپاق طونه دینورکه همان اوجقورلنی اولور آغی وچاپوغی اولماز اکر آغی وپاچه‌سی اولورسه سراویل اولورونقبه اویوز علتنه دینورنقب لفظنك مفردیدر ونقبه یوزه دینور وجه معناسنه (النقبة) نونك کسریله خاتونلرك نقاب طوتملری هیئته دینورکه بناء نوعدر یقال انها لحسن النقبة ای هیئة انتقابها (النقیبة) حبیبه وزننده نفس ناطقه‌یه دینور یقال هو میمون النقیبة ای النفس وعقل وهوش معناسنه در شارح دیرکه کرچه نسخه‌لرده والعقل عنوانیله مرسومدر لکن غلطدر صواب اولان وبمن الفعل اولمقدرکه برکسه‌نك کار وعملی میمنتلو اولمق دیمکدر هرنه مطلوبه مباشرت وهرنه عمله مبادرت ایدر ایسه موجب نیل وظفر اولمقدن عبارتدر کما قال فی النهایة میمون النقیبة ای منجح الفعال مظفر المطالب ونقیبه طانشغه دینور مشوره معناسنه ونفاذ رأی یعنی رأی نافذ وتدبیر منیع معناسنه استعمال اولنور یقال مالهم من نقیبة ای نفاذ رأی ونقیبه طبیعت وخلیقت معناسنه در یقال هو کریم النقیبة ای الطبیعة وممسی بیوك اولان ناقه‌یه دینورکه سودی چوق ادرار ایدر (النقیب) امیر وزننده دودکه وناید وقواله دینور مزمار معناسنه وتراز ودلجکنه دینور لسان المیزان معناسنه وبوغازی دلنمش کوپکه دینورکه مرادیدیه نشین طائفه‌سندن بعض ناکس وادانی کوپکلرینك بوغازلرنی نقب ایدرلرکه پك چقمغله خانه‌یه مهمان جلبنه داعی اولمیه‌لر ایشته اول کوپکه نقیب دیرلر ونقیب برجماعتك شاهد وناظری واحوالرینك ضمین وکفیلی وعریفی اولان کسیه دینورکه دائما امور واحوالرینه نظارت وکیفیتلرنی بحث وتنقیر ایدوب اقتضا ایدن مصالحلرینك رؤیت وتسویه وتمشیتنده تقید واهتمام ایدر اوله بوریسدن بشقه در حتی کاربانك نقیبی اولورکه لیل ونهار قافله‌نك امور ومصالحلرنده وحرکات وسکناتلرنده نظارت وترتیب وتسویه ونقصانلرنی تکمیل مقوله‌سی مهماتلرنده سعی ودقت ایدر وبوکاربان باشیدن بشقه اولور وحالا نقیب الاشراف افندی بوندندر یقال هو نقیبهم ای شاهدهم وضمینهم وعریفهم (النقابة) نونك کسریله برکسه برجماعتك نقیبلك ایتلك معناسنه در یقال نقب علی القوم نقابة من الباب الاول اذا فعل ذلك یعنی الشهود والضمان والعرافة (النقابة) کرامه وزننده برکسه مقدم نقیب دکل ایکن صکره‌دن نقیب اولمق معناسنه در یقال نقب فلان ونقب نقابة من الباب الخامس والرابع اذالم یکن نقیبا فصار علی قول کسرنوله نقابه اسعدر

وفتحه مصدردر ولاية وولايه كبي (النقاب) كتاب وزننده زياده‌سيله عالم ودانا وهرفنون واشيايه آشنا اولان كشي‌يه اطلاق اولنور جميع اشيايي نقب وبحثله ادراك ايلديكيجون يقال رجل نقاب اى علامة وخاونلرك يوزاورتولرينه دينور صاحب نهايه بيانه كوره آنده ايكى كوزيرى اولمغله يوزينك مجموعنى احاطه ايدوب اول ايكى دليكدن كوزلرى آچق قالوب خارجه نظر ايدرلر واقعا بلاد عربده مشهودمز اولمشدر آنكله يوزلرى وچكه‌لرى مستوراولوب فقط اول ايكى دليكدن كوزلك كبي كوزلرى لمعان ايدر ونقاب درشت وغليظ اولان سرد يوله دينور ومدينه قريننده برموضع آديدر ونقاب قارنه دينور بطن معناسنه ومنه المثل ★ همافرخان فى نقاب ★ يعنى برقارنده نشئت ايتمش ايكى ياوريلردر ايكى آدم برى برينه بك شبيه ومانند اولدقده ضرب اولنور ونقاب ايكى كسه روبرو بولشمق على قول من غير ميعاد يعنى خبرسزنا كهانى بولشمق معناسنه‌در كه اسمدر تقول لقيته نقابا اى مواجهة اومن غيرميعاد وتقول وردت الماء نقابا اى هجمت عليه بلاطلب يعنى جستجو ايتمكسزين همان بغتة صويك اوزرينه چقه كلدم ومعناى اولده نقاب مفاعله‌دن مصدر اولور تقول ناقيته نقابا اى لقيته مواجهة اومن غير ميعاد (الانقاب) همزه‌نك كسريله بريوزنده سير وسفر ايتمك معناسنه‌در يقال انقب الرجل فى الارض اذاذهب بصائرده اذاسار عنوانده مرسومدر دوه‌نك اياغى آشمق معناسنه‌در يقال انقب البعير اذارقب اخفافه وبركسه عظمادن برينه پرده‌بجى وقيوجى اولمق على قول برجماعته نقيب اولمق معناسنه‌در يقال انقب الرجل اذا صار حاجبا اونقيبا وركسه‌نك دوه‌سنك طبانلرى آشمش اولمق معناسنه‌در يقال انقب الرجل اذا نقب بعيره (التنقيب) تفعيل وزننده نقب و انقاب كبي بودخى هريرى طولاشوب كزمك معناسنه‌در يقال نقب فى الارض اذا ذهب وبومجاز اولديغى نقب ماده‌سنده آنفاذكر اولندى ياخود معناى لازميله‌كه غايتدر مفسردر (النقب) فتحتينله جزمه وسائر ايق قابى دلمك ويرتمق معناسنه‌در يقال نقب الخف اى الملبوس اذاتخرق ودوه‌نك طبانى طاشرمق ياخود آشمق معناسنه‌در يقال نقب البعير اذا خفى اورقت اخفافه (المنقبة) ميمك وقافك فتحيله مفتخر معناسنه‌دركه باعث افتخار اولهجق فضل وهنر ومزيت مقوله‌سنه دينور موقع بحث اولهجق مخابر ومآثر مفاخردن عبارتدركه مثلبه‌نك ضديدر يقال هو ذومنقبة اى مفخرة ومنقبه ايكى خانه ارالغنده اولان طاره‌جق صوقاغه دينوركه دهليز كبي اولور وخانه وبستان مقوله‌سنك چوره‌سنده اولان ديواره دينور (الانقاب) همزه‌نك فتحيله قولقره دينور آذان معناسنه بونك مفردى مسموع دكلدر (الناقب والناقبة) قافلرك كسريله برعلتدركه انسان يانى اوزره اوزون اوزادى يانمقدن

ناشی یانلرنده حادث اولور مرادمدت مدیده اسیر فراش اولان خسته‌نك یانلری
بره‌لنوب دلمك عارضه‌سیدر (نقیب) زبیر وزننده تبوك ایله معان بینده برموضعدر
(نقبانه) فتحاتله اجانام جبل یانندہ برصو آدیدر (المناقب) میمك فتحیله برطاغ
آدیدر که آندہ بیچه ضرب بلا کار ویمامه‌یه وسائر ممتلره یوللر واردر ومناقب طانفدن
مکه‌یه موصل بریول آدیدر (النکب) ضرب وزننده (والنکب) تعب وزننده
(والنکوب) قعود وزننده یولدن صاپمق معناسنه‌در یقال نکب عن الطریق ونکب
نکبا ونکبا ونکوبا من الباب الاول والرابع اذا عدل عنه ونکب ضرب وزننده
برنسنه‌یی الدن آتوب یره براقمق معناسنه‌در یقال نکب به نکبا من الباب الاول
اذا طرحه مؤلف بونی تکرار ایلشدر وبرقابی باش اشاغی چویروب ایچنده اولان
نسنه‌یی بوشالتمق معناسنه‌در یقال نکب الاناء اذا هراق مافیه ویقال نکب الکنانة
اذانثر مافیها یعنی اوق قبورنی سرنکون ایدوب ایچنده اولان اوقلری پریشان
ایلدی وایاغی طاش یارملق علی قول طاش طوقنمغله طاشرمق معناسنه‌در یقال
نکبت الحجارة رجله اذالتمتها اواصابتهاونکب مصیبته دینور نکبه‌کی ونکب ونکب
نونك ضمیله زمان برکسه‌یی فرط محنت ومشقته اوغراتمق یاخود برمصیبته دوچار
ایلمك معناسنه‌در یقال نکبه‌الدهر نکبا ونکبا اذابلغ منه‌اواصابه بنکبة (النکب)
تعب وزننده برطرفه طوغری میل ایدوب اکیلمکه شبیه اولان حالته دینورکه وضع
خلقیسندن صاپلمق حالتیدر ترکیده‌ورب وقاچلق تعبیر اولنور یقال فیه نکب ای
شبه میل ودومنك ایاغنه عارض اولان آغسقلغه دینورکه طپوق چالمقدن یاخود
طاشرمقدن برطرفه یکدیره‌رك یورر علی قول نکب برعلت آدیدرکه دومنك
اموزنده ظهور ایدوب اول سببله دوه آغسیه‌رق برطرفه منحرف یورر عند البعض
نکب همان دومنك کتفنه یعنی کورکنه مخصوصدر (التنکیب) تفعیل وزننده
بودخی یولدن صاپمق معناسنه‌در یقال نکب عن الطریق اذا عدل وبرکسه‌یی
صاپدروب آلارغه ایلمك معناسنه اولمغله متعدی ولازم اولور یقال نکبه اذانحاه
واشبو تنکیب ماده‌سی وجه مذکور اوزره مفعول واحده تعدیه ایدر ومفعولینه
دخی تعدیه ایدر وباء حرفیله صلهلنور یقال نکبه‌الطریق ونکب به عنه اذاعدل ای
عدله عنه کما قال فی الاساس نکب عنه ونکبه ونکبته عنه ونکبته ایاه (النکب)
تفعل وزننده بودخی یولدن صاپمق معناسنه‌در یقال تنکب عن الطریق اذا عدل
عنه وبرنسنه‌یی اموزه آلمق معناسنه‌در یقال تنکب قوسه اذا القاه علی منکبه
(الینکوب) یعفور وزننده طوغری اولیوب هرطرفه صاپق اولان یوله دینور
یقال طریق ینکوب ای علی غیرقصد (النکباء) حراء وزننده اکری یل دیمکدرکه
مراد شول یلدرکه مهب اصلیدن صاپوب اصولدن اولان ایکی یلك آرالغنده

اولان

اولان کرتەدن هبوب ایلیه علی قول نکباء صبا ایله شمال بینلدن هبوب ایدن یله دینور وبعضلر عندنده نکب ریاح یعنی اکری اولان یلار درتدر بری ازیب درکه صبا ایله جنوب نکباسیدر یعنی آنلرك بینده اولان کرتەدن هبوب ایدر ثانی صابیه درکه نکباء دخی دینور مصغر بنیه سیله که تکبیری متضمن در وبو صبا ایله شمال بینده هبوب ایدر ثالث جربیاء درکه شمال ایله دبور میانده هبوب ایدر وبو ازیب مقابلیدر رابع هیف درکه جنوب ودبور اراسنده هبوب ایدر وبو نکباء مقابلیدر معلوم اولهکه اصول ریاح عندالعرب درتدر اولا جنوب درکه قطب سهیل جانبندن هبوب ایدر بودیارده اکا قبله یلی تعبیر اولنور ثانیا مشرق درکه مطلع اصل در کون طوغیسی تعبیر اولنور ثالثا شمالدرکه قطب جاه جانبندن هبوب ایدر یلدز تعبیر اولنور رابعا مغربدرکه مغرب اصلدر باطنی تعبیر اولنور بونلرك هربرینك ارالقلرنده بررکرتە واردرکه نکباء اوله جقدر وهربرینك وجه مذکور اوزره اسمی واردر بری ازیب درکه ترکیده کششلیه دیرلر ثانی صابیه درکه پوپراز تعبیر اولنور ثالث جربیاء درکه قره یل دینور رابع هیف درکه لدوس تعبیر اولنور وصباء استواء لیل ونهار هنکامنده مشرق حقیقی طرفندن هبوب ایدر اوقات سائره ده مشرقك شمال جانبنده اولان کرتەلرندن ثریا مطلعندن بنات نعش مطلعنه قدردر بوصورتده پوپراز صبادن برقسم اولور ولاتینی ورومانیلر مطلقا مهب ریاح دائره سنی اون التی اعتبار ایدرلر وجرمانیلر اوتوز ایکی یه تقسیم ایدرلر واهل اسلام سفانظری اون ایکی اعتبار ایدرلر تفصیلی کتب جغرافیاده مبسوطدر انتهی (المنکب) مسجد وزننده بدنده کورك دیدکلری کتکك اوجیله قول باشنك قاوشدیغی عضوه دینورکه اموز تعبیر اولنور فارسیده دوش دیرلر واشبو منکب لفظی مذکر در ومنکب هر نسنه نك الارغه جه برمحله دینور یولك برطرفی کبی اموزه منکب اطلاق بو معنادندر ومنکب برجماعتك عریفنه اطلاق اولنورکه امور ومصالحلرنی متعهد اولان کسه در ایکنجی رئیس اوله جقدر علی قول منکب برجماعتك ظهیر ومعاونی اولان کسیه اطلاق اولنورکه معتمد ومستند اولمقده اموز مثابه سنده اولور نه که رأس رئیس ویدناصر ایچون مستعار اولور مفردات راغبده رأس العرفاء ایله مفسردر یقال هومنکبهم ای عریفهم اوعونهم (النکوب) قعود وزننده یل اصل مهبندن عدوله اکری اسمك معناسنه در یقال نکبت الریح نکوبا من الباب الاول اذا مالت عن مهبها ونکوب نکابه معناسنه در (النکابة) نقابه وزننده برجماعتك وزمرهنك عریفی اولمق علی قول یاور وظهیری ومعتمد ومستندی اولمق معناسنه در یقال نکب فلان علی قومه نکابة ونکوبا من الباب الرابع اذا کان منکبالهم ای عریفا اوعونا (المناکب) مناصب وزننده

منكب لفظنك جمعيدر ومناكب جمع بنيه‌سيله قوشك قناديده قوادم اطلاق اولنان يلكلردن صكره اولان يلكلره اطلاق اولنور وبونك مفردى يوقدر خفى اولمله كه قوشك قنادلرنده يكرمى يلك اولور هر دردرينك برر اسمى واردر اوك طرفنده اولان درت يلكه قوادم ديرلر بعده مناكب واباهر وخوافى وذنابى در (المنكوب والنكب) كتف وزننده اياغى طاشدن يارەلمش ياخود طاشرقش اولان انسانه وحيوانه دينور فعلارى ذكر اولنمشدر (النكبة) جرعه وزننده يغلمش بغداى خرمنه دينور صبره كبى طاش يغنەده اطلاق اولنور (النكبة) نزله وزننده مصيبت معناسنه در كه حادثهٔ شديده ونائبهٔ مؤثره دن عبارتدر نكباء ريحدن مأخوذدر نكب دخى دينور مبالغة وجمعى نكوب كلور بصانرده نكبات ايله مرسومدر حركاتله يقال اصابه نكب ونكبة اى مصيبة (الانكب) احمر وزننده اوزرنده ياپى اولميان كشيه دينور بى كمان معناسنه كه مراد سلاحسز كسه اولەجقدر يقال رجل انكب اى لاقوس معه (الانتكاب) افتعال وزننده بركسه اوق قيورتى ياخود ياپمى اموزينه الوب كتورمك معناسنه در يقال انتكب كانته اوقوسه اذا القاه على منكب (المنتكب) اسم فاعل بنيه سيله ايكى شاعر لقبدر برى خزاعى و ديكرى سلمى در (النكيب) آت وقاطر واشك طرنغنك دائره سنه دينور (النوب) نونك فتحى وواوك سكونيله (والنوبة) هايله بركسيه برامر مشكل نازل وحادث اولمق معناسنه در بلا ومصيبت كبى يقال نابه الامر ينوب نوبا ونوبة اذا نزل عليه ونوب كلمه سى نائب لفظندن جمع اولور كه قائم مقام معناسنه در ونوب برآدمك بولندينى يردن بركون بركيجه‌لك مسافه‌يره دينور وزور وقوت معناسنه در ويقينلمى قرب معناسنه در ونوب ومناب ميمك فتحيله بركسيه نائب يعنى قائم مقام اولمق معناسنه در يقال ناب عنه نوبا ومنابا اذا قام مقامه ونوب مرة بعده اخرى رجوع ايتمك معناسنه در حادثه معناسنه اولان نائبه بوندندر زيرا بالدفعات رجوع ايتمك شاندندر يقال ناب اليه نوبا اذا رجع مرة بعده اخرى ومنه يقال ناب الى الله تعالى يعنى تاب وحق تعالى دركاهنه رجوع وتوجه ايله طاعت وعبادته دورشمك معناسنه استعمال اولنور كه معناى لازميدر يقال ناب الرجل اذا الزم الطاعة (النوبة) هايله مصدردر نتەكه ذكر اولندى ونوبه فرصت معناسنه در ودولت معناسنه در وانسان كروهنه دينور يقال جاءت نوبة من الناس اى جماعة ونوب لفظندن كه صرف وزننده در مفرد اولورکه منا وبه‌دن اسمدر لسانمزده دخى نوبت تعبير اولنور كه دكرمنه كلان نوبتى بكلر تقول جاءت نوبتك ونيابتك (النوب) نونك ضميله زنكى طائفه‌سندن بر فرقه اسميدر نوبى مفرديدر روم و رومى كبى و نوب بال آر يسنه اطلاق اولنور مكانته رجعت ايدر اولديغيجون مفردى نائبدر ونوب يمنده شهر

صنعاء قضاسنده برقریه آدیدر (النیابة) کتابه وزننده نوبت معناسنه‌در تقول جاءت نوبتك ونیابتك مصباحده نیابه قائم مقام اولمقله‌ده مفسردر لکن مؤلف سکوت ایلشدر (النوبة) نونك ضمیله صعید مصرك جنوب طرفنده واقع بر اولکه‌نك آدیدر قره‌لر ولایتی تعبیر اولنور خلق زنکیلردر بلال حبشی اورادندر ونوبه برصحابه اسمیدر وعبدالله بن احمد النوبی وهبة الله بن محمدبن نوبی النوبی محدثلردر (المناب) میمك فتحیله مصدر درنته‌که ذکر اولندی ومناب صویه‌ورود ایده‌جك یوله اطلاق اولنور مرجع اولدیغیچون (الانابة) اقامه وزننده برکسه‌یی آخر کسیه قائم مقام ایتمك معناسنه‌در تقول انبته‌عنه فی‌کذا ای اقمته فیه مقامه ومرة بعد اخری رجوع ایتمك معناسنه‌در یقال اناب الیه اذا رجع مرة بعده اخری وترك معاصی ایله درکاه الهیه بالاخلاص رجوع وتوجه ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال اناب الی الله تعالی اذا تاب (المناوبه) معاقبه وزننده ومراد فیه‌درکه مرکوب اولان دابه‌نك اکسه‌سنه بنمکده نوبتلشمك معناسنه‌در یقال ناوبه ای عاقبه یعنی صار یرکب هذا عقبه وذاك عقبه شارح کرچه بویله بسط ایلشدر لکن تقییده حاجت یوقدر زیرا عقبه نوبت معناسنه اولمغله معاقبه ومناوبه مطلقا برایشده نوبتلشمك معناسنه صحیحدر (المنیب) مجیب وزننده انابه‌دن اسم فاعلدر ومنیب کوزل یاغشلو چوق ونافع یغموره اطلاق اولنور مطر جود معناسنه ظاهرا مرة بعده اخری رجوعی متفأل اولمق علاقه‌سیله‌در یقال مطر منیب ای جود وبغایت لطیف وخوشتر وفیض وطراوت وآب وتابی فراوان اولان بهار موسمنه اطلاق اولنور یقال ربیع منیب ای حسن و منیب بر رجل آدیدر وضبه قبیله سنه مخصوص برصویك آدیدر (التناوب) تفاعل وزننده عربلر حصاة قسم ایله صویی نوبته‌بولشمك معناسنه‌درکه فی‌الاصل مطلقا نوبتلشمك معناسنه‌در یقال تناوبو علی الماء اذا تقاسموه علی حصاة القسم وحصاة القسم که مقله دخی دیرلر شول خرده طاشلردرکه بریده صوآز اولدیغی وقتده یتلرنده صویی تقسیم ایلکه مجبور اولدقلریله اول طاشلری بر کاسه ایچره وضع ایدوب آنلری اورتوب قابلیه‌جق مقداری اوزرلرینه صودوکرلر وهرکسه اولقدرجه تقسیم ایدرلر (بیت نوبی) طوبی وزننده فلسطین ایالتنده بربلده آدیدر (النائب) نوب ونیابه‌دن اسم فاعلدر ونائب کثیر اولان مال ومنالله دینور عود ورجوعی ملتمس اولدیغنه مبنی یقال خیر نائب ای کثیر (الانتیاب) افتعال وزننده برکسه‌یه یاخود بربره مرة بعده اخری کلمك معناسنه‌در یقال انتابهم انتیابا اذا اتاهم مرة بعد اخری (منتاب) میمك ضمیله اسامیدندر (النهب) نونك فتحی وهائك سکونیله غارت وتالان جهتیله النان غنیمت مالنه دینور مصدر ایله مسماردر جمعی نهاب کلور نونك کسریله یقال اخذوا النهب ای الغنیمة ونهب مصدر

اولور مالی غارت وتالان ایدوب غنیمت آلمق معناسنه در یقال نهب النهب ونهبا من الباب الثالث والرابع والاول اذا اخذه ونهب برکونه آت اویناتدوب سکرتدرمکه دینور فرسان عرب بیننده معروفدر ظاهرا غارتد هجوم ایدرکی کسکین اوزنکیله چقوب سکرتدرمك اولهجقدر وتاراج وتالان ایتدکلری مالله دینور کرچه غنیمت دخی بومعنایه در لکن غنیمتی تعمیم ایلمکه محتاجدرکه تکراردن تقصی اولنه ونهب برکسه یی سوء ذکر ایله لسانه آلوب دیملك معناسنه استعمال اولنورکه ناموسنی تاراج ایتمش اولنور یقال نهبوه ای تناولوه بلسانهم وکوپك پرآدمك ایاغی سکیرندن قاوریوب قاپمق معناسنه استعمال اولنور یقال نهب الکلب اذا اخذه بعرقوب الانسان (الانتهاب) افتعال وزننده بو دخی غارت وتاراجله مال غنیمت المق معناسنه درکه قاپشمق تعبیر اولنور یقال انتهب النهب اذا اخذه وعربلر آت قسمی سکرتمکده نهایت میدان ومسافه یه بردیزکنده مستولی اولسه انتهب الفرس الشوط دیرلر استولی علیه معناسنه کویاکه سکرتمك بجموعنی یاخود غایت مجالی کندیسی اغتنام ایلشدر (النهبة) نخبه وزننده (والنهبی) حبلی وزننده (والنهیبی) تصغیر بنیه سیله (والنهیبی) یای مشدده ایله اسملردر نهب ویغمایه دینور کذلك نهب ویغما اولنان مالله دینور آنفانهب کلمه سی تسمیه بالمصدر اولدیغی ذکر اولنمشدر (نهبان) تثنیه بنیه سیله تهامه ده ایکی طاغدر (التناهب) تفاعل وزننده مالی غارت وتالان ایدوب قاپشمق معناسنه در ودوه لر جد وسرعتله اشوب یوریمکله چوق یرالدقلرنده تناهبت الابل الارض دیرلر اخذت منها بقوائمها کثیرا معناسنه (المناهبة) مفاعله وزننده بو دخی قاپشمق معناسنه در بوندندرکه عربلر برآت همپاسی اولان آتله یارشوب تفاوتسز برابرجه سکرتسه ناهب الفرس الفرس دیرلر باراه فی حضره معناسنه بریسی مغلوب اولمامغله کویاکه یکدیکری نهب ایلشدر ومناهبه نهب کبی برکسه یی مقاله کتوروب دیملك معناسنه استعمال اولنور یقال ناهبوه ای تناولوه بکلام (منهب) منذر وزننده برقبیله پدرینك آدیدر وزید الخیل بن منهب علی قول ابن مهلهل التهابی صحابی شاعردر (منهب) منبر وزننده عویه بن سلمی نام کسه نك فرسی اسمیدر ومنهب بغایت یوکرك آته اطلاق اولنور یقال فرس ومنهب ای فایق فی العدو (نهیب) امیر وزننده برموضع آدیدر (مناهب) میمك فتحیله حرون نام فرسك نسلندن بنی ثعلبه یه مخصوص برفرس آدیدر (المنتهب) منتخب وزننده وادی القری قربنده بربلده در (المنهوب) مجملا مطلوب اولان شیئه اطلاق اولنورکه ادا واعطا اولنمز ایسه نهب ایده جکدر یقال هومنهوب ای مطلوب مجمل وبو مجاز اولی قبیلندندر (الناب) باب وزننده آغزده رباعیه نك اکسه لرنده اولان درت دیشه دینورکه آزی دیشی وکوپك دیشی تعبیر اولنور ورباعیه اوك

دیشلرك وراسنده اولان درت دیش اولهجقدر وناب لفظی مؤنثدر جمعی انیب کلور افلس وزننده وانیاب کلور اقوال وزننده ونیوب کلور عیوب وزننده وجمع الجمعی انابیب کلور اعاجیب وزننده لکن مصباحده دیرکه ناب انسان مذکردر مادام بواسمله ذکر اولندیغه پس بولفظنه نظر ایدوب ومؤلف سن معناسنه اعتبار ایتمش اولور وابن سیدادن نقل ایدرکه برحیواندهناب ایله قرن مجتمع اولمز انتهی وناب پاشلو قوجه ناقهیه دینور بونك جمعی انیاب کلور ونیوب کلور ونیب کلور نونك کسریله وناب اسامیدندر ناب بن طنیفکه اصحابدنعتبان بن مالکك والدهسی اولان لیلی خاتونك پدریدر وناب برقوم وجماعتك اولوسنه واعیان ومهترینه اطلاق اولنور یقال هذا ناب القوم ای سیدهم (نهرناب) بغدادده اوانی نام ناحیه قریبنده برایرمقدر (النیوب) تنور وزننده بودنی پاشلو ناقهیه دینور (الانیب) احمر وزننده آزی دیشی یوغون وغلیظ اولان حیوانه دینور یقال کلب انیب ای غلیظ الناب (النیب) عیب وزننده برکسهنك آزی دیشنه اورمق یاطوقونمق معناسنهدر تقول نبته نیبا ای اصبت نابه (التنییب) تفعیل وزننده برنسنهنك خشونت وملایمتنی ادارك ایچون آزی دیشیله اصروب یوقلامق معناسنهدر یقال نیب السهم اذا عجم عوده واثرفیه بنابه وناقه قوجه مق معناسنهدر یقال نیبت الناقة اذا هرمت ونبات کوکلنمك معناسنه استعمال اولنورکه آزی دیشلری کی کوك صالمقدن عبارتدر یقال نیب النبت اذا خرجتنه اورمته (التنیب) تفعل وزننده بودنی نبات کوکلنوب اوبوملمق معناسنه در یقال نیبت النبت یعنی نیب (ذوالانیاب) قیس بن معدی کرب سهیل بن عمرو بن عبد الشمس حضراتنك لقبلریدر رضی الله عنهما

﴿ فصل الواو ﴾ (الوأب) واوك فتحی وهمزهنك سکونیله ایجریسی واسع بیوك چناغه وقواطهیه دینور وقوند وصیق اولدیغی حالده جست وخفیف اولان ات وفاطر واشك طرنغنهدینور علی قول چناق کی اورتهسی چقورجه وجرمی دائرهلو وعظیم اولمغله بصدیغی یری طبانلیوب خیلیجه پر طوتار اوله یاخود جید القدر اولان طرنغه دینورکه نه واسع وعریض ونه ضیق وصغیر اوله یعنی معتدل ویاقشقلی اوله ووأب برکسهدن بك اوتانوب شرمسار اولمق معناسنه در یقال وأب منه ایة من الباب الثانی اذا استحیی منه وانقبض اشبه ابه کلمهسنك اصلی وأب ابدی وعد وعده کی آخرنده هاء واودن بدلدر ووأب ایری و دیزمان دوهیه دینور (الوأبة) حمزه وزننده بعض قیالزده اولان خلق اویه چقوره دینورکه ایچنده یغمور صویی ایرکیلور ودرین وایجریسی واسع اولان قویویه دینور علی قول همان درین اولان قویویه دینور (الموئبات) میمك ضمیله موعبات وزننده فضاحت

ورسوايلغى وذل وعارى موجب اولان اعمال وحالاته دينور مخزيات معناسنه وبو ايثاب كلمه‌سندن اسم فاعلدر يقال اتى بالموثبات اى المخزيات (الايثاب) ايجاب وزننده بركسيه شرم وحيا اولنه‌جق برايش ايتمك معناسنه‌در على قول طارلمق وعلى رأى برحاجتمندى ذل وحقارته رد ايلمك معناسنه‌در يقال اوأبه ايثابا اذافعل به فعلا يستحيي منه او اغضبه اورده عن حاجته بخزى ويقال فيه اتأبه بالتاء شارحك بيانه كوره بونك اصلى اوأب ايدى واو ثايه قلب اولندى (الابة) عده وزننده (والتؤبة) تؤده وزننده (والموئبة) موهبه وزننده اسملردر رسوايلق وخزى وذل وعار وحيا معناسنه‌در يقال مافيه ابة وتؤبة و موئبة اى خزى وعار وحياء قال فى الاساس ماطعامك بطعام تؤبة اى لايستحيي منه پس ابه كلمه‌سى مصدر واسم اولور (الاتأب) ثانى مشدده ايله افتعال وزننده بركسه‌دن اوتانوب خوار وخجل اولمق معناسنه‌در يقال اتأب منه اذا خزى واستحيي بونك اصلى اوتأب ايدى (الوأب) فتحتينله طارلمق معناسنه‌در يقال وئب الرجل وابا من الباب الرابع اذا غضب ويقال اوأبه غيره اى اغضبه كما ذكر (الوئيبة) حبيبه وزننده ديبى درين و چقور اولان تجره يه دينور يقال قدر وئيبة اى قعيرة (الوب) واوك فتحى وبانك تشديديله جنك هنكامنده دشمن اوزره حمله وهجوم ايلمكه ياپمق معناسنه‌در يقال وب الرجل وبا من الباب الاول اذاتهيأ للحملة فى الحرب (الوبوبة) زلزله وزننده وب معناسنه‌در يقال وبوب بمعنى وب (الوتب) واوك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله بريرده منفك اولمامق وجم اوزره ثابت وپايدار اولمق معناسنه‌در يقال وتب بالمكان وتبا من الباب الثانى اذا ثبت به فلم يزل (الوثب) واوك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله (والوثبان) فتحاتله (والوثوب) قعود وزننده (والوثاب) كتاب وزننده (والوثيب) نجيب وزننده صچرامق واتلامق پرتاو معناسنه‌در يقال وثب الرجل وثبا ووثبانا ووثوبا ووثابا ووثيبا من الباب الثانى اذا طفر ووثب ووثوب حير قبيله‌سى لغتنده اوتورمق قعود معناسنه‌در يقال وثب اذا قعد مترجم ديركه رجال عربدن بركسه ملوك حيردن برينه سفارتله وفود ايدوب اتفاق اول هنكامده ملك مزبور برجبل شاهق ذروه‌سنده واقع بربلند پالچين قيا اوزره خواص وندماسيله آرام اوزره اولمغله مرقومى مكان مزبوردە حضورينه احضار ولغتلرى اوزره ثب ديو قعودينه امر واشارت ايلدكده مرقوم لغت حيرى يه واقف اولمامغله طفره معناسنه حمل ايدوب لتجدنى ايها الملك مطواعا ديوب همان اول سربقلك قيادن اشاغيه صچرامغله خرد خشخاش اولمشدر ملك بوحالى مشاهده ايلدكده حضارىدن استفسار ايدوب آنلرده سببنى بيان ايتمكله ليس عندنا عربية كعر يتهم من دخل ظفار حمر يعنى بزم لغتمز انلرك لغتنه موافق اولمامغله من بعد بزم

پای تحمتز اولان ظفارنام بلده‌یه کلنلر حبر لسانی اوزره تکلم ایلسونلر دیدی ذکر اولنان ثب کلمه‌سی ثالث کسریله وثوبدن فعل امردر انثی (الوثاب) کتاب وزننده تخت وسریر معناسنه‌در ودوشکه دینور فراش معناسنه علی قول مقاعد معناسنه‌درکه نشیمنگاهلردر بوصورتده وثاب کلمه‌سی جمع اولور (الموثبان) مرتبان وزننده شول پادشاهه وامیره دینورکه پرنده اوتوروب غزا وجنك وجهاده کتمز اوله یقال لهم موثبان ای ملك یقعد ولم یغز (المیثب) منبر وزننده دوز وبومشق یره دینور ارض سهله معناسنه وصحرا انغان آدمه دینور رجل قافز معناسنه اکثری آتلره وصف اولور ودائما اوتورمغه ملازمت ایدن کشی یه دینور وتپه کبی یوکسکجه یره دینور ومیثب هجازده عباده قبیله‌سنه مخصوص یرصو آدیدر ونجد اولکه‌سنده عقیل قبیله‌سنه مخصوص یرصو آدیدر ومدینهٔ منوره‌ده سرورا صفیاء علیه الصلوة والسلام حضرتلری صدقاتندن یرمال آدیدر شارحك بیانه کوره مدینه‌ده مخیریق نام یهودی شرفیاب اسلام اولدقده نصکره طرفی حضرت مصطفوی یه یدی قطعه بستان وصیت ایلشیدی که بونلردر ۱ اعراف ۲ صافیه ۳ زلال ٤ برقه ٥ میثب ٦ حسنا ۷ مشربة ام ابراهیم در بعدا لضبط وقف پیوردیلر ومیثب مکهٔ مکرمه‌ده غدیرخم یانده یرموضع آدیدر ومیثب کوچك نهره دینور جدول معناسنه (موثب) مجلس وزننده ومقعد وزننده یرموضع آدیدر (التوثیب) تفعیل وزننده برکسه‌یی مندر یاخود یصدق اوزره اوتورتمق معناسنه‌در یقال وثبه توثیبا اذا اقعده علی وسادة وبرکسه اوتورمق ایچون پیشکاهنه مندر یاخود یصدق برافق معناسنه‌در یقال وثبه وسادة اذا طرحها له یعنی لیقعد علیها (المواثبه) مقاعد وزننده کدی کبی بری برینك اوزرینه آتیلوب صچرامق معناسنه‌درکه نزاع وغوغا هنکامنده اولور یقال واثبه اذا ساوره (التوثب) تفعل وزننده برکسه‌نك مالنه بغیرحق استیلا ایتك معناسنه استعمال اولنور تقول توثب فلان فی ضیعتی ای استولی علیها ظلما (الثبة) ثالث ضمیله جمه وزننده کروه وجماعت معناسنه‌در یقال ثبة من الناس ای جماعة غریبدرکه شافیه‌ده ثبه کلمه‌سنك اصلی ثبیه اولمق اوزره مثبتدرکه ثبی ماده‌سندندر جمع معناسنه‌در مؤلف دخی معتل یاننده مادهٔ مذکوره‌ده رسم ایلشیکن اشبو وثب ماده‌سنده دخی ثبت ایلشدر فلینظر اصل جمع معناسنه تثبیه موضوع اولمغله ثبه آلدن اشتقاق کبیر جهتیله مأخوذ اولور وبونك اصلی ثبی ایدی وجوهری بونی ثوب ماده‌سنده دخی رسم وجمع ماء اولان وسط حوض معناسندن مأخوذ اولدیغنی اشراب واصلی ثوب اولوب آخرنده‌کی هاء واوحذوفه‌دن عوض اولدیغنی تصریح ایلشدر (الوثبی) جزی وزننده پك صچرایجی وپرتاوایدیجی حیوانه دینور یقال فرس وثاقة وثبی ای

وثابة (الوجوب) قعود وزننده (والجبة) عده وزننده كه اصلى وجب در وعدوعده كبى لازم اولمق معناسنه‌در كه مرادثبوت وتمكن وجهيله لازم اولمقدن عبارتدر يقال وجب الشئ وجوبا وجبة من الباب الثانى اذالزم مؤلفك بصائرده بيانى اوزره وجوب ماده‌سى سقوط ووقوع معناسنه موضوعدر (الوجبة) واوك فتحى وجيمك سكونيله دوشمك معناسنه‌در يقال وجب الشئ يجب وجبة اذا سقط ووجبه اسم اولور كورلتى ايله يقلوب دوشمكه على قول يقلوب دوشن شيئك كورلتوسنه وآوازينه دينور منهدم اولان بنا كورلتوسى كبى تقول سمعت للحائط وجبة اى سقطة مع الهدة اوصوت الساقط ووجبه ليل ونهارده همان براويون طعام اكل ايلمكه دينور على قول يكرمى درت ساعتده بر وقتى مخصوص اويون ايدوب ايرتسى وقت مزبورده اكل طعام ايلمكه دينور مثلا هر كون قوشلق وقتنه تخصيص ايدوب قوشلقدن قوشلغه اويون ايلمك كبى يقال هويأكل الوجبة اى الاكلة فى اليوم و الليلة مرة او اكلة فى اليوم الى مثلها من الغد (الوجب) ضرب وزننده (والوجوب) قعود وزننده كونش غروب ايلمك معناسنه‌در يقال وجبت الشمس وجبا ووجوبا اذا غابت وكوز چقورلنوب ايچرى باتمق معناسنه‌در يقال وجبت العين اذا غارت وبرنسنه‌يى يابركسه‌يى برنسنه‌دن رد ايلمك معناسنه‌در يقال وجبه عنه اذا رده وهر كون براويون طعام ايلمك معناسنه‌در يقال وجب فلان اذا اكل اكلة واحدة فى النهار واولمك معناسنه استعمال اولنور يقال وجب فلان اذامات ووجب شول ناقه‌يه دينور كه ممه‌سنده آغوز منعقد اولوب نزول وادرارايلميه وتكه دريسندن ياپلمش بيوك طلومه دينور جمعى وجاب كلور واوك كسريله ووجب احمق وسبكمغز كمسيه دينور وقورقق جبان كشى يه دينور واوق يارشمقده ميانه‌يه وضع وتعيين اولنان اوكدوله دينور (الايجاب) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى واجب ولازم قلمق معناسنه‌در يقال اوجبه اى الزمه ويقال اوجب لك البيع اى الزمه‌لك بوراده نسخه‌لرك مجموعى اوجب لك البيع مواجبة ووجابا عبارتيله مرسوم اولوب شارحلر دخى تصدى ايلمامشدر بعده لسان العرب وسائر مأخذلره مراجعت اولندقده جمله‌سنده اوجبه ايجابا وواجبه مواجبة ووجابا عبارتيله مثبوت اولمغله قاموس نسخه‌لرنده سقطه واقع اولديغى متبين اولدى پس مفاعله وزنندن مواجبه ووجاب دخى ايجاب معناسنه اولور وايجاب بركسه جنته ياخود جهنمه مستحق اوله‌جق عمل ايشلمك معناسنه‌در يقال اوجب الرجل اذا اتى بالموجبة من الحسنات اوالسيئات له الجنة اوالنار وبركسه‌نك خوف واندیشه كبى حالت القاسيله يوركنى اوبناتمق معناسنه‌در يقال اوجب الله قلبه اى اخفقه وهر كون براويون طعام ايلمك معناسنه‌در يقال اوجب الرجل اذا اكل اكلة واحدة فى النهار (التوجيب) تفعيل وزننده بودخى

لازم وواجب قلمق معناسنه در يقال وجبه عليه توجيبا اذا الزمه وكونده براويون طعام ايلك معناسنه در يقال وجب الرجل اذا اكل اكلة واحدة فى النهار وبركيمسه اولاد وعيالنى ياخود آتنى كوندە براويون طعام وعلف اكلنه آلشدرمق معناسنه در يقال وجب عياله وفرسه اذا عودهم اكلة واحدة فى النهار وقيون وناقه مقوله سنى يكرمى درت ساعتده بركره صاغمق معناسنه در يقال وجب الناقة اذا لم يحلبها فى اليوم والليلة الامرة واحدة ويوريلوب درماندە قالمق معناسنه در يقال وجبت الابل اذا اعيت وناقه نك يمەسنده آغوز منعقد اولمق معناسنه در كه ادرار ونزول ايلز اولور يقال وجب اللبأ فى ضرع الناقة اذاانعقد (الاستيجاب) استحقاق معناسنه در يقال استوجبه اى استحقه (الوجيبة) وظيفه وزننده ومرادفيدر يقال هى وجيبته اى وظيفته وبركسه نك بالاشتراء مستحق اولديغى شئ مشترايه اطلاق اولنور كه مثلا بركسه يوز كيل مقدارى بغداى اشترا ايدوب جسته جسته جمله مشتراسنى قبض ايله تماما اخذ واستيفا ايلدكده قد استوفيت وجيبتك ديرلر (الموجبة) ميمك ضمى وجيمك كسريله اعمال سيئه دن اعمال حسنه دن شول كبيره وعظيمه يه اطلاق اولنوركه جهنمه ياخود جنته دخولى موجب ومستلزم اولەيقال هذه موجبة وهى الكبيرة من الذنوب ومن الحسنات التى توجب النار اوالجنة (الوجب) ضرب وزننده (والوجيب) نحيب وزننده (والوجبان) حركاتله يورك اوينامق معناسنه در يقال وجب القلب وجبا ووجيبا و وجبانا اذا خفق (الموجب) محدث وزننده بودخى يمەسنده آغوز منعقد اولمغله ادرار ايلين ناقه يه دينور (الوجاب) تشديد جيمله شداد وزننده (والوجابة) كذلك تشديد جيمله علامه وزننده قورفق وجبان كشى يه دينور (الوجوبة) واوك ضميله قورفق اولمق معناسنه در يقال وجب الرجل وجوبة من الباب الخامس اذا كان وجابا اى جبانا (موجب) موسر وزننده قدس شريف ايله يلقاء ميانده بر بلده آديدر وشهر محرم الحرامك اسم قديميدر (الوجاب) كتاب وزننده صو ايركيلوب اكلمجك يرلره دينور منافع الماء معناسنه مؤلف مفردندن سكوت ايلشدر (الوحاب) حاى مهمله ايله غراب وزننده دوه قسمنه مخصوص برعلت آديدركه مهلكدر (الودب) واوك ودالك فتحيله سوء حال معناسنه دركه بركسه نك حالى مضطرب وپريشان اولمقدن عبارتدر يقال هو على ودب اى سوء الحال (الوذاب) ذال معجمه ايله جراب وزننده شول اشكنبه لره دينور كه اعراب طائفه سى ايچلرينه سود وضع ايدوب بعد وقت پاره پاره طوغرايوب اكل ايدرلر واشبو و ذاب كلمه سنك مفردى مسموع دكلدر و ذاب آزيق چانطه سنك قولپلرينه دينور (الورب) ضرب وزننده وحشى جانورلرينه دينور وبدنده ايكى ايكوكلرينك ارالغنه دينور وعضو و اندام معناسنه در و فتر

معناسنه‌درکه باش پرمقله سبابه پرمق آچلدقده حاوی اولدیغی مقداردر که سره
تعبیر اولنور ودبره دینور است معناسنه وفاره وعقرب یوه‌لرینك آغزینه دینور
جمعی اوراب کلور (الوربة) حربه وزنند بودخی کوته دینور است کبی (الورب)
واوك کسریله ارب کلمه‌سنده لغتدرکه عضو و اندامه دینور (الورب) کتف
وزننده فاسد وتباه اولمش نسنه‌یه دینور یقال شیٔ ورب ای فاسد وکوشك وصالقی
بلوده دینورکه فیض ومطری مأمول اولمیه یقال سحاب ورب ای مسترخ لایمطر
وفاسد طمره دینور (التوریب) تفعیل وزننده مغلق اولمیان معاریض وکنایاتله
برنسنه‌دن توریه وایهام ایلمك معناسنه‌در یقال ورب عن الشیٔ اذا وری عنه
بالمعارضات المباحات بوراده مباحات کلمه‌سی کشف واظهار معناسنه اولان بوحدندر
بوماده وسائری فساد معناسندندر (الورب) فتحتینله برنسنه فاسد وتباه اولمق
معناسنه‌در یقال ورب الشیٔ وربا من الباب الرابع اذا فسد حالا لسانمزده برطرفه
طوغری قاچق ومائل اولان شیئه ورب تعبیرمز اشبو فساد معناسندندر (المواربة)
مفاعله وزننده برکمسیه رنك وحیله ودوباره ایلمك معناسنه‌در یقال واربه ای داهاه
وخاتله وبو مشارکت ایچون اولور (الوزوب) زای معجمه ایله آقق معناسنه‌در
یقال وزب الماء وزوبا من الباب الثانی اذا سال (المیزاب) محراب وزننده وزوب
لفظندن اسم آلتدر اولوغه دینور ناودان معناسنه بعضلر عندنده بوفارسیدن معربدر
یعنی میمدنصکره همزه ایله تعریب اولنمشدر فارسیده میزاب بل الماء ترجمه‌سیدر که
صویی تبول ایله دیمکدر زیرا میز کلمه‌سی ایشه‌مك معناسنه اولان میزیدن لفظندن
امر حاضردر بعده مزج ایدوب مئیزاب دیدیلر بوجهتدن جمعنده مأزیب دیدیلر
همزه ایله شارح دیرکه جمعنده میازیب دخی وارددر قالدیکه وزوب جریان معناسنه
اولدقدنصکره برقاچ قات تکلفه نه حاجتدر مؤلف بونی ازب ماده‌سنده دخی ذکر
ایلدی (الوزاب) تشدید زایله کتان وزننده اوز اوغری‌یه دینور لص حاذق
معناسنه‌که صو کبی اقار یقال لص وزاب ای حاذق (الایزاب) ایجاب وزننده
کزوب یوریمك معناسنه‌درکه وزوبدن مأخوذدر یقال اوزب فی الارض اذا ذهب
فیها (الوسب) واوك کسری وسینك سکونیله اوته دینور کیاه ونبات معناسنه
(الوسب) وعد وزننده یرك نباتی چوق اولمق معناسنه‌در یقال وسبت الاض وسبا
من الباب الثانی اذا کثر عشبها ووسب شول تخته‌لره دینورکه قویینك اشاغیسنك
طپراغی کوشك ودوکلکن اولمغله دیبنه چاتیلور تاکه طپراغی ضبط ایدوب دوکلمسنه
مانع اوله بوکه مصر خلقی خریزه دیرلر بزم دیارلرده خرزه دیرلر نهایت اول
دیارلرده طاشدن ایدرلر وبوکوز قوییلرده اولماز ووسب لفظنك جمعی وسوب
کلور (الوسب) فتحتینله برنسنه کیرلنمك معناسنه‌در یقال وسب الثوب وسبا

من الباب

من الباب الرابع اذا وسخ (الايساب) همزه‌نك كسريله بر اوتلو اولمق معناسنه‌در يقال اوسبت الارض بمعنى وسبت (الموسب) موسر وزننده يوكى چوق اولان قوچه اطلاق اولنور يقال كبش موسب اى كثير الصوف (المياب) ميراب وزننده ايكى ثلثى مقدارى رطب اولمش خرمه قوروغنه دينور مجزع الرطب معناسنه (وسبى) سكرى وزننده بنو سليم قبيله‌سنه مخصوص بر صو آديدر (الوشب) واوك فتحى و شين معجمه‌نك سكونيله قبوغى قالين اولان ميوه‌يه دينور وبوعربلرك تمرة وشبة قوللرندن مأخوذدركه غليظ اللحا معناسنه‌در (الاوشاب) همزه‌نك فتحيله اجناس مختلفه‌دن مجتمع فرومايه لوند مقوله‌سى ناسه دينور اوباش و اخلاط معناسنه وشب مفرديدر واوك كسريله يقال هم الاوشاب بل الاخشاب او الاوباش والاخلاط (الوصب) واوك وصادك فتحيله درد ومرضه دينور جمعى اوصاب كلور يقال به وصب اى مرض و وصب مصدر اولور خسته و دردناك اولمق معناسنه يقال وصب الرجل وصبا من الباب الرابع اذا مرض (التوصيب) تفعيل وزننده (والتوصب) تفعل وزننده يونلرده خسته‌لنوب رنجور و دردناك اولمق معناسنه‌در يقال وصب الرجل وتوصب بمعنى وصب (الايصاب) ايجاب وزننده وصب معناسنه‌در يقال اوصب بمعنى وصب وخسته قلمق معناسنه متعدى اولور يقال اوصبه الله تعالى اى امرضه وبرنسنه اوزره مداومت ايتمك معناسنه‌در يقال اوصب القوم على الشئ اذا ثابره و بركسه‌نك علتلو ومرضلو اولادى اولمق معناسنه‌در يقال اوصب الرجل اذا ولد له اولاد وصابى وناقه‌نك شحم بدننه يعنى قوتنه عوارض سبيله خلل كليوب على حاله ثابت وبرقرار اولمق معناسنه‌در يقال اوصبت الناقة الشحم اذا ثبت شحمها كرچه نحفه‌لرده بورسمه مرسومدر لكن امهات سائره‌ده و اساسده وصب شحم الناقة و لبنها اى دام و اوصبت الناقة وواصبت فهى موصبة عنوانده مرقوم اولغله مداومت معناسندن مأخوذ اولمش اولور نحفه‌لرده متعدى عنوانيله اولديغندن مضطرب اولمق غالبدر و ايصاب مطلقا برنسنه دائم وپايدار اولمق معناسنه‌در يقال اوصب الشئ اذا دام وثبت (الوصب) كتف وزننده خسته ومريض اولان كشيه دينور جمعى وصابى كلور وجع ووجاعى كى ووصاب كلور وجاع كى (الوصوب) وجوب وزننده دائم وثابت اولمق معناسنه‌در يقال وصب الشئ و صوبا من الباب الثانى اذا دام وثبت وبرايشك اوزرينه اولوب اكا كوزلجه تقيد واهتمام ايتمك معناسنه‌در يقال وصب على الامر اذا واظب واحسن القيام عليه (الواصبة) واجبه وزننده بغايت بعيد اولان مفازه‌يه اطلاق اولنوركه كتمكله منتهى اوليه دوام معناسندن مأخوذدر يقال مفازة واصبة اى بعيدة جدا (الوصب) نصب وزننده سرچه بارمق يانندهكى

آدسز پرمقدن سبابه یه کلنجه آرالغه دینور اورته پرمق وآرالقلری داخلدر (الموصب) معظم وزننده کثیر الاوجاع اولان انسان وحیوانه دینور (الوطب) واوك فتحی وطانك سکونیله سود طلومنه دینورکه ایکی یاشنده وآندن زیاده‌جه اولان قیونك دریسندن یاپدقلریدر نته‌که قوزی دریسندن اولان شکوه دینور و طب لفظنك جمعی اوطب کلور و وطاب کلور واوك کسریله و اوطاب کلور و جمع الجمعی اواطب کلور ووطب کنده ودرشت اندام وناتراش کمسیه اطلاق اولنور وایری ممه‌یه اطلاق اولنورکه طلوم کبی اولور (الوطباء) حمراء وزننده وایری ممه‌لو خاتونه دینورکه طلوم ممه‌لو تعبیر اولنور یقال امرأة وطباء ای العظیمة الثدی (الوطاب) واوك کسریله وطبك جمعیدر نته‌که ذکر اولندی وعربلر برکمسه وفات ایلدکده یاخود قتل اولندقده صفرت وطابه دیرلر طلوملری بوشالدی معناسنه‌که اعضاسندن مادهٔ روح اولان دملری خروج ایلدی یاخود ارواح اعضاسی چکیلوب کتدی دیمکدر (الوظوب) ظای معجمه ایله قعود وزننده منفك اولمامق اوزره همیشه برایشك اوزرنده اولمق یاخود برایشی تعهد والتزام ایلمکله دائما اکا ملازمت ومداومت ایلمك معناسنه‌در برکمسه‌نك خدمتنه ملازمت ومداومت کبی یقال وظب علی الامر وظوبا من الباب الثانی اذا دام اوداومه ولزمه (المواظبة) مفاعله وزننده وظوب معناسنه‌در یقال واظب علیه بمعنی وظب (الموظوبة) موهوبه وزننده شول یره دینورکه بالدفعات رعی اولنمغله آنده اصلا چایر اثری قالمامش اوله یقال ارض موظوبة ای تدوولت بالرعی فلم یبق فیها کلاء و بومعنای مرقومه‌دن یاخود آتیه‌دن مأخوذدر (الموظوب) شول کمسیه اطلاق اولنورکه پیدرپی نوائب زمان صدماتیله جملهٔ مالی هلاك اولمش اوله یقال رجل موظوب اذا کان قد تداولت النوائب ماله (موظب) مقعد وزننده مکهٔ مکرمه قربنده بر موضعدر و اشبو موظب کلمه‌سی مورق لفظی کبی شاذدر زیرا قیاس اولان موعد کبی اولمقدر (الوظبة) جمره وزننده بتون طرنقلو اولان حیوانك فرجنه دینور (المیظب) میزر وزننده برطرفی بچاق کبی کسکین اولان یومری ومدور چقماق طاشنه دینور ظرر معناسنه (الوظب) ضرب وزننده ایاقله چکنمك وطئ معناسنه‌در یقال وظبه وظبا من الباب الثانی اذا وطئه (الوعب) وعد وزننده برشیئك مجموعنی آوجلیوب آلمق معناسنه‌در یقال وعب الشیء وعبا من الباب الثانی اذا اخذه اجمع ووعب طریق واسعه دینورکه تسمیه بالمصدر در اهل سبیلی احاطه ایلدیکی ملاحظه سیله‌در (الایعاب) همزه‌نك کسریله بودخی برشیئك مجموعنی آوجلیوب آلمق معناسنه‌در یقال اوعبه بمعنی وعبه وبر کدرمك معناسنه استعمال اولنور یقال اوعب الشیء اذا جمعه و برنسنه‌یی بتمامه کسمك وقوپرمق معناسنه استعمال اولنور یقال اوعب الجذع ای استاصله یعنی برونی بالتمام قطع ایلدی

وبونده دیت لازم کلور وبرنسنه ایچره برنسنه یی تمامه ادخال ایتمك معناسنه در یقال اوعب الشیء فی الشیء اذا ادخله فیه کله (الموعب) موسر وزننده ایعابدن اسم فاعلدر و منه یقال جاؤا موعبین ای اذا جمعوا ما استطاعوا من جمع و منه الحدیث [اوعب الانصار مع علی الی صفین] ای لم یتخلف منهم احد عنه (الاستیعاب) بودخی برشیئك جمله سنی آوجلیوب آلمق معناسنه در یقال استوعبه بمعنی وعبه شمول واحاطه معناسی بوندن مأخوذدرکه قاپلامق تعبیر اولنور (الوعاب) وطاب وزننده ارضدن مواضع واسعه یه اطلاق اولنور مفردی وعب در کعب کبی (الوعیب) امیر وزننده واسع نسنه یه دینورکه ایچنه وضع اولنان شیئ وعب ایدر اوله یقال بیت وعیب واناء وعیب ای واسع وعربلر آت عهدهٔ قدرتندن اولان سکرتمك مایه سنك مجموعنی استیفا ایدرك کلدی دیمجك پرده ساء الفرس برکض وعیب دیرلر (الاوعب) اقرب وزننده افعل تفضیلدر برشیئك مجموعنی استیعاب ایدن شیئه وصف اولور ومنه یقال هذا اوعب لکذا ای احری لاستیفائه قال الشارح وفی الحدیث [نومة بعد الجماع اوعب للماء] ای احری ان یخرج کل مابقی منه فی الذکر ویستقصیه (الوغب) واوك فتحی وغین معجمه نك سکونیله خرارمه دینورکه خرار تعبیر اولنان ظرف معهوددر واواسبابنك خرت ومرت واوفق تفك مقوله سنه دینور واحق وبیغز کسیه دینور وضعیف البدن کسیه دینور وفرومایه ولئیم ورذل شخصه دینور وایری ودیزمان ارکك دوه یه دینکله ضد اولور ضدیتی ضعیف مقابله سنه مبنیدر لکن حقیقتده شبه تضاد واردر جمعی اوغاب کلور ووغاب کلور وطاب کبی مؤنثی وغبه در هایله (الوغبة) فتحاتله بودخی احمق وساده دل کشی یه دینور (الوغوبة) واوك ضمیله دوه ایری وعظیم الهیکل اولمق معناسنه در یقال وغب الجمل وغوبة من الباب الخامس اذا ضخم (الوقب) واوك فتحی وقافك سکونیله بعض قیالرده اولان خلق اویمه چقوره دینورکه آنده یغمور صویی ایرکیلور علی قول بعض یالچین قیالرده برقامت یاخود ایکی قامت مقداری اولان قویو طرزنده خلق اویمه چقوره دینورکه مصنعه کبی آنده صو جمع اولور ووقب بدنده اولان چقورلره دینور کوزك واموز باشنك چقورلری کبی ووقب الفرس آت قسمنك کوزلری اوستنده اولان چقورلردرکه یاشلو اولان آنده بك چقورلنور ووقب المحاله چرخك ومقارهنك ایك واوق کره جك دلکلرینه دینور ووقب ووقوب مصدر اولور برنسنه غائب ونابدید اولمق معناسنه یقال وقب الشیء وقبا ووقوبا من الباب الثانی اذا غاب ووقب احمق وابله کشی یه دینور یقال رجل وقب ای احمق وفرومایه ونذل ودنی کسیه دینور یقال هو وقب ای نذل دنیء وکذلك مصدر اولور برچقوره کیرمك معناسنه یقال وقب الرجل وقبا اذا دخل فی الوقب وبرویه

طوغری توجه واقبال ایدوب کلمك معناسنه‌در یقال وقب الرجل اذا اقبل وجاء وقرا کولق بصمق معناسنه‌در یقال وقب الظلام علی الناس اذا دخل ووقب ووقوب کونش باتمق معناسنه‌در یقال وقبت الشمس وقبا ووقوبا اذا غابت وآی کسوفه کیرمك معناسنه درکه ای طوتلمقدر یقال وقب القمر اذا دخل فی السکوف ومنه قوله تعالی [ومن شر غاسق اذاوقب] الایه اومعناه من شر ایر اذا قام حکاه الغزالی وغیره عن ابن عباس معنای اوله کوره غاسقدن مراد قمردر ووقوبی کسوفه داخل اولمقدر ومعنای ثانی‌یه کوره غاسقدن مراد ذکردر ووقوبدن مراد قیام وانتشاریدرکه دخول فرجه باعثدر مترجم دیرکه قمره غاسق اطلاقی کسوفیله عالمی مظلم ایلمسنه مبنی‌در وذکره غاسق اطلاقی سیلان معناسنه اولان غسقاندن مأخوذدر قوامنه کلمش آلت نه‌کونه فرجه سیلان ایلدیکی تذکر اولنه ومفسرین معانیٔ سائره دخی ایراد ایلمشلردر (الوقبة) تمره وزننده وقب کلمه‌سنك مفردیدرکه ذکر اولنان چقوره ودلیکه دینور وبعض خانه‌لرده اولان بیوك باجه‌یه دینورکه آندن ایچرویه کونش پرتوی کیرمیوب کولکه‌لك اوله بوشمال طرفنه طوغری یاخود اشاغی قاتلرده اولان باجه اولور ووقبة الثرید ووقبة الدهن ترید ویاغ وضع اولنان قابدن یاغ ایرکیملك ایچون اورته‌سنه ایتدکلری چقوردن عبارتدر (الایقاب) ایجاب وزننده آجقمق معناسنه‌در یقال اوقب الرجل اذا جاع وبرنسنه‌یی وقبه‌یه ادخال ایلمك معناسنه‌در یقال اوقب الشیٔ اذا ادخله فی الوقبة (المیقب) میزر وزننده قاطر بونجغنه دینور ودعه معناسنه (الوقبی) کردی وزننده احمقلر ایله دائما صحبت وانس والفته دوشکون اولان کمسیه دینور یقال هو وقبی ای مولع بصحبة الاوقاب ای الحمق (المیقاب) محراب وزننده صویی چوق ایچر اولان کمسیه دینور واحمق وبیمغز خاتونه علی قول دائما احمق ولدلر طوغورر اولان خاتونه دینور وواسع الفرج اولان خاتونه دینور (سیر المیقاب) کوندزی کیجه‌یه قاته‌رق یوریمکه دینور یقال ساروا سیر المیقاب ای واصلوا بین یوم ولیلة (بنو المیقاب) میان عربده سب ودشنام تعبیراتندندرکه والده‌سنه نسبتدر ذکر اولنان میقاب معناسندندرکه پوسطال اوغلو دیمك اولور (القبة) عده وزننده قیون قسمنك بیوك اولان پنیرمایه‌سنه دینور پك کوچك قوزینك پنیرمایه‌سنه انفحه دینور بیودکده شیردان وقرق‌بایر دیرلر (الوقیب) نجیب وزننده آت قسمی بوررکن خایه‌سی قابندن ظهور ایدن آوازه دینور شارحك بیاننه کوره بومعناده مصدر دخی اولور (الاوقاب) همزه‌نك فتحیله ایله واحمق کمسه‌لره دینورکه وقب لفظندن جمعدر واوقاب قماش البیت معناسنه‌درکه خرت ومرت مقوله‌سی اواسبابیدر تکنه وچوملك وال دکرمنی کبی (الوقباء) صحراء وزننده وقصر ایله

جائزدر برموضع آديدر (الوقبي) جزى وزننده بنومازن قبيله‌سنه مخصوص برصو آديدر (الاوقب) دخول معناسندن افعل در فروج نسابه آدمجه‌سنه دخول ايدن الت تناسله اطلاق اولنورکه کرکی کبی قوت وقوامندن ناشی اولور يقال ذکر اوقب ای ولاج فی الهنات (الوکوب) قعود وزننده (والوکبان) فتحاتله آهسته آهسته يوريمك معناسنه‌در يقال وکب الرجل وکوبا ووکبانا من الباب الثانی اذا مشی فی درجان ومنه الموکب کاسيذکر وهميشه برايشك اوزرينه اولمق معناسنه‌در يقال وکب علی الامر اذا واظب (الموکب) مسجد وزننده بربلوك کروه انسانی يه دينور کرك سواری وکرك پياده اولسون علی قول دوه‌لره بمش کروهنه دينورکه دوه‌لری وکنديلری مزين وآراسته اولهلر ترکيده آلای تعبير اولنور عادتا آهسته وسکونتله سيرلری باعث تسميه‌در حالا آلای پادشاهی يه موکب اطلاق بولندر يقال مر فی موکب ای جماعة رکبانا اومشاة اوهو رکاب الابل للزينة (الايکاب) ايجاب وزننده موکبه قوشيلوب آنلر ايله بيله‌جك کمك معناسنه‌در يقال اوکب فلان اذا لزم الموکب وقوش قالقوب اوچمغه باشمق معناسنه‌در علی قول قونمغه يوز طوتدقده ايکی قنادلرنی برينه چارپمق معناسنه‌در يقال اوکب الطائر اذا تهيأ للطيران اوضرب بجناحيه وهو واقع وبرکسه‌يی طارلتمق معناسنه‌در يقال اوکب فلانا اذا اغضبه (المواکبه) مفاعله وزننده موکب ايله برابرجه کمك علی قول موکبه مبادرت ايتمك يعنی آنلره قوشلمغه شتاب ايتمك ياخود موکب ايله برابر بمك معناسنه‌در يقال واکب الرجل الموکب اذا سايرهم اوبادرهم اورکب معهم ودائما برايشك اوزرينه اولمق معناسنه‌در يقال واکب علی الامر اذا واظب (الوکب) رکب وزننده ايلق اوزره ديکيلوب طورمق معناسنه‌در يقال وکب الرجل وکبا اذا قام وانتصب (الوکب) فتحتينله کبر نلمك معناسنه‌در يقال وکب الثوب وکبا من الباب الرابع اذا وسخ وخرما کاله رسيده اولمغله قرارمق معناسنه‌در يقال وکب التمر اذا اسود لونه حين نضج (التوکيب) تفعيل وزننده بودخی خرما نضج بولديغی وقتده سياهلمق معناسنه‌در يقال وکب التمر بمعنی وکب وناقه‌نك ممسی باغلرنی برينه قريب صمجه بند ايتمك معناسنه‌در يقال وکب الناقة اذا قارب فی الصرار (الموکب) تشديد کافله محدث وزننده شول خرمايه دينورکه کاله رسيده اولمغله لونی سياهلمش اوله (الوکاب) تشديد کافله کتان وزننده بنم کبی کثير الحزن اولان کشی يه دينور يقال رجل وکاب ای الکثير الحزن ووکاب هذيل قبيله‌سندن برشاعردر (الواکبة) ذکر اولنان وکبدن اسم فاعلدر قائمه معناسنه تأنيثی موصوف اعتباريله‌در ياخود مبالغه‌يه محمولدرکه دائما ديکيلوب طوربجی نسنه‌دن عبارتدر (المواکبة) اسم فاعل بنيه‌سيله دائما موکب ايله برابر

يورر اولان ناقه‌يه دينوركه اصلا كيرو قالمز اوله على قول يونى اوزادوب يره دوشنوب كريليه‌رك يورر اولان ناقه‌يه دينوركه دوه قسمنك شوق ونشاطله چايغين يوريمسيدر يقال ناقة مواكبة اذا كانت تساير الموكب اومعنق فى سيرها (الولوب) قعود وزننده كيرمك معناسنه‌در يقال ولب فى البيت ولوبا من الباب الثانى اذا دخل فيه وسرعت ايلك معناسنه‌در يقال ولب اذا اسرع وبرنسنه‌يه يتشوب واصل اولمق معناسنه‌در وبونفسه والى ايله متعدى اولور وصل ماده‌سى كبى يقال ولب الشئ واليه اذا وصله كائنا ماكان (الوالبة) غالبه وزننده اكين فليزلرينه دينوركه اول نابت اولنلرك كوكلرندن تولد ايدر فراخ الزرع معناسنه اصول امهاتنه دخولرى باعث تسميه‌در ووالبة القوم ووالبه البقر والغنم بونلرك دوللرى ونسل واولادلريدر ووالبه بر موضع آديدر (اولب) احمد وزننده اندلس ديارنده بر بلده‌در (وانبه) جانبه وزننده اندلس اولكه‌سنده بر بلده آديدر (التونيب) تفعيل وزننده لوم وتوبيخ ايلك معناسنه‌در يقال ونبه تونيبا اذا وبخه (الونب) فتحتينله مراد قبيله‌سندن بربطن اسميدر تابعين ومحدثيندن ثابت بن ظريف الونبى اكا منسوبدر (الوهب) نهب وزننده (والوهب) تعب وزننده (والهبة) عده وزننده باغشلق معناسنه‌در يقال وهب الشئ له كودعه وهبا وهبة اذا اعطاه بلاعوض ولا تقل وُهبكه اوحكاه ابو عمر وعن اعرابى مؤلف ابتدا كودعه مثاليله وهب ماده‌سى دخى باب ثالثدن اولديغنى اشعار ايلشدر صاحب مصباحك بيانيله كوره ودع ماده‌سى فى الاصل باب ثانيدن اولمغله مضارعنده واو بين ياء وكسرة واقع اولمغله واو ساقط اولمشدر بعده حرف حلق ايجون عين الفعلى مفتوح قلمشدر پس وهب ماده‌سى دخى اول كوندر ثانيا وهب ماده‌سى مفعول اوله لام واسطه‌سيله متعدى اولمغله صله‌سز مفعولينه تعديه ايله وهبكه ديمكدن منع ايلشدر وبعضلر ابوعمر بن العلا براعرابيدن انطلق معى اهبك نيلا عبارتى روايت ايلديكنى نقل ايلشدر شارح ديركه قول اول سيبويه مذهبيدر ومصباحده جعل كلمه‌سنه تضمينله تعديه ايلديكى مرسومدر كايقال وهبنى الله فداءك اى جعلنى لكن لم يسمع فى كلام فصيح ووهب فعلى باب مغالبه‌ده يعنى بخشش خصوصنده تفاضل ايله مباحثه‌ده استعمال اولنور يقال واهبه فوهبه يهبه كيدعه اى بفتح الهاء ويهبه كيرثه اى بكسر الهاء اذا غلبه فى الهبة بونده عينك فتحى وجه مذكور اوزره حرف حلق اولان هايه مبنيدر وكسرى اصلنه مبنيدر ومعتل اولمغله باب اوله منقول دكلدر وعربلر وهبنى الله فداءك ديرلر جعلنى معناسنه دركه مضمندر تتمه‌كه ذكر اولندى شارح ديركه بوتضمين اولمغله همان ماضى صيغه سيله

استعمال

استعمال اولنور (الواهب) اسم فاعلدر بغشلايجى بخشنده معناسنه (الوهاب) تشديد هايله كتان وزننده (والوهوب) صبور وزننده (والوهابة) تشديد ايله وهاى مبالغه ايله اندن مبالغه‌لردر كثير الهبه معناسنه‌در (الموهب) مجلس وزننده (والموهبة) هايله اسملردر بخششه دينور يقال كثير الموهب والموهبة اى العطاء (الانتهاب) همزه‌نك وتاى مشدده‌نك كسريله هبه‌يى قبول ايتمك معناسنه‌در يقال وهبه له فانتهبه اى قبله بونك اصلى اوتهب ايدى واو تايه قلب وادغام اولندى اتزن واتعد كبى زيرا فاء الفعلارى واودر (التواهب) تفاعل وزننده برى برينه نسنه باغشلمق معناسنه‌در يقال تواهبوا اذا وهب بعضهم لبعض (الموهبة) مرتبه وزننده بخش اولنان نسنه‌يه دينور عطيه معناسنه يقال هذه موهبته اى عطيته وشول يغمورلى سحابه‌يه دينوركه طولغون اولمغله همان اوزرنده واقع اولديغى يره افاضهٔ مطر ايليه وموهبه يمنده شهر صنعاً ناحيه‌سنده برحصار آديدر وبررجل آديدر وكوچكجه صو كولنه دينوركه كوللك تعبير اولنور وبونده هانك كسريله لغتدر (هب) هانك فتحى وبانك سكون اوزره بناسيله مادهٔ مرقومه‌دن فعل امردر بغشله وهبه ايله معناسنه واحسب واعدد معناسنه استعمال اولنور وبو معناده منصرف دكلدر همان فعل امر اولدرق استعمال اولنور تقول هبنى فعلت كذا اى احسبنى واعددنى يعنى بنى حساب ايله كه شويله ايتدم لسانمزده بنى فلان ايشى ايشلدى صاى تعبير اولنور مترجم ديركه كتب نحويه‌ده بوماده‌نك خلاصه‌سى بودركه هب كلمه‌سى افعال قلوبه الحاق وآنده حقيقت عرفيه اولمشدر احسب واعدد معناسنه وبونك نقلى مجاز بمرتبتين جهتيله‌در ومتصرف دكلدر وغالبا ايكى مفعوله تعديه ايدر وبونده صواب اولان ضمير متصل الحاق اولنمقدر تقول هبنى فعلت وهبه فعل وبلا ضمير استعمالنى بعضلر تجويز ايلديلر يقال هبنى وهبونى وهبينى يعنى همان اشبو وجوه ثلاثه ايله مستعملدر وبعضلر هب انى فعلت كذا عبارتنى تلحين ايلديلر لكن نحاته مخالفدر زيرا بوافعال قلوبدن اولوب وافعال مرقومه‌دن ان وان مفعولين مقامنه قائم اولدقلرى عند النحويين اتفاقكر ده‌در وعليه ماوردهب ان ابانا كان جارا واساسده‌هبه رجلا قد اخطأ وهبه قدمات عنوايله مرسوم واجعله كلمه‌سيله مفسردركه ذكر اولنان وهبنى الله فداءك اى جعلنى قولندن مأخوذدركه وجه مسرود اوزره مجاز بمرتبتين اولور وقال فيه سمعت خادمالى من اليمامة يقول وقد وكف السقف ياسيدى هل اهب عليه التراب يعنى هل اجعل عليه ويقال للبخيل هبى اى اقبلى وبوهيب ماده‌سنده مرسوم ومشروحدر (الايهاب) ايجاب وزننده برايشك لوازمنى تهيئه وترتيب ايدوب حاضر وآماده قيلمق معناسنه دركه مجازدر يقال اوهبه لك ايهابا اذا اعده وبرنسه‌نك طريق اخذى سهولت بولوب

قابل اولمق معناسنه اولمغله متعدی ولازم اولور یقال اوهب لك الشیء ای امکنك ان تأخذه ویرکسنه ایچون برنسنه دائمی اولمق معناسنه در یقال اوهب الشیء له اذا دام بونلرك مجموعی مجازدر (وهب) نهب وزننده (وهیب) زبیر وزننده (وهبان) سحبان وعثمان وزنلرنده (واهب) صاحب وزننده (موهب) مقعد وزننده اسامی رجالدندر (وهبین) یقطین وزننده برموضعدر (وهبان) بن بقیة سحبان وزننده محدثیندندر (وهبان بن القلوص) عثمان وزننده شعرادندر (وهب بن منبه) نهب وزننده تابعی مشهوردر هانك فتحیله‌ده جائزدر (واهب) بنوسلیم دیارنده برطاغ آدیدر (ویب) ویل وزننده ومرادفیدرکه یازق وحیف ووای معناسنه درلکن رقت ومرحمت محلنده اولیوب لوم وشماتت وبددعاموقعنه مخصوصدر حیف وویلدن قورتلسون وبلاسنی بولسون دیمك اولور نته‌که ویح وویس کلمه‌لری بونك مخالفیدرکه اکا یازق اولدی واه واه معناسنه در تقول ویبك بفتح الموحدة وویب بك برفعها وویب لزید برفعها ایضا وویباله بالنصب وویب له بالجر وویبه بالکسر والاضافة الی الضمیر وویب غیره بالکسر والاضافة الی الظاهر وویب زید بالکسر والفتح وویب فلان بکسر الباء ورفع فلان واشبو وجه اخیر ابن اعرابیدن منقولدر بونلرك مجموعی الزمه الله ویلا ای عذابا وخسارا معناسنه درکه حق تعالی آنی دائما معذب وآه واه ایچره قلسون دیمکدر وبونلرك اعرابلری مغنی اللبیب شروحنده مبسوطدر وویب تعجب مقامنده استعمال اولنور نته‌که ویح کلمه‌سی دخی بویلجه‌در یقال ویبا لهذا ای عجبا (الویبه) عیبه وزننده اکیاندن یکرمی درت مد مقداره دینور ومد میمك ضمیله مکك ماده‌سنده مشروحدر

﴿ فصل الهاء ﴾ (انهب)هانك فتحی وبانك شده‌سیله (والهبوب) قعود وزننده (والهیب) نحیب وزننده یل اسمك معناسنه‌در یقال هبت الریح هبا وهبوبا وهیبا من الباب الاول اذا ثارت وهاجت واویقودن اویانمق معناسنه استعمال اولنور یقال هب من النوم اذا انتبه وشوق ونشاط وسرعته اشوب کتمك معناسنه استعمال اولنور یقال هب السائر من الانسان والدواب اذا نشط واسرع (الهباب) کتاب وزننده بودخی نشاط وسرعته یورتمك معناسنه‌در یقال هب السائر هبا وهبابا اذا نشط واسرع وهب وهبوب وهباب کلمك معناسنه استعمال اولنور تقول من این هبیت هبابا من الباب الاول ای من این جئت وغائب وناپود اولمق معناسنه استعمال اولنور تقول این هبیت حناهبابا من الباب الرابع ای این غبت عنا وبعض نسخه‌ده هبیت عنا عنوانیله یعنی عن کلمه‌سیله مرسومدر وحای مهمله ایله سعد قبیله‌سی لغتیدرکه آنلر عینی حایه تبدیل ایدرلر مثلا عن بدلی حن ومع ونم بدلی ح ونحم درلر حروف حلقدن اولمغله تبدیل ایدرلر نته‌که هذیل قبیله‌سی حایی

عینه تبدیل ایدوب مثلا حتی لفظنده عتی تلفظ ایدرلر واساسده من این هبیت یافلان ای من این جئت وهب فلان حینا ثم قدم ای سافر عبارتیله مجاز اولهرق ومثال ثانیده حینا بعد الحاء یای تحتیه ایله مرسوم اولمغله بوراده دخی حینا عبارتیله اولوب تغییر ناسخله حنا اولمقده محتملدر لکن تفسیرنده عنا عنوانی آلندن آبی اولمغله وجه مذکور اوزره سعد لغتنه محمول اولمق اوجهدر زیرا بعض محاللرده دخی مؤلفك بوکونه تلویناتی واقع اولمشدر وبر نسنه یه شروع وابتدا ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال هب فلان یفعل کذا ای طفق وتکه یی یکی یه یوکورمك ایچون چاغرمق معناسنه در تقول هببت بالتیس ای دعوته لینزو وجوهرینك هببته عنوانیله یعنی بنفسه متعدی اولمق اوزره ثبت وایراد ایلمسی خطادر وهب وهبوب قلج اوورکن دره مك معناسنه در یقال هب السیف اذا اهتز وبرکسه مدت مدیده غائب ونابود اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال هب الرجل اذا غاب دهرا وجنکده یوزلمق معناسنه استعمال اولنور یقال هب فی الحرب اذا انهزم (الهبة) هائك کسریله حال وشان معناسنه در یقال انه لحسن الهبة ای الحال ویز ومندیل پاره سنه دینور جمعی هبب کلور عنب وزننده وقلجك ضربیه یه ایشلیوب نافذ وکارکر اولمسی حالتنه دینور یقال هو سیف ذوهبة ای ذومضاء ونفوذ وسحر هنکامندن باقی قلان برساعت زمانی یه دینور وزماندن بر مدت غیر محدوده یه دینور تقول عشنا هبة من الدهر ای حقبة واشبو ایکی معنای اخیر ده هائك فتحله ده جائزدر (الهب) هائك فتحیله (والهبة) هایله (والهبة) هائك کسریله ویجو عنده تشدید ایله کسمك معناسنه در یقال هبه السیف هبا وهبة اذا اقطعه وهبه هائك فتحیله برکره دیمکدر تقول رأیته هبة ای مرة واحدة (الهبیب) نحیب وزننده (والهباب) کتاب وزننده (والهبة) هائك کسری وبائك تشدیدیله تکه دیشی یکی یه یورکن شوقندن هیجانه کلوب باغرمق معناسنه در یقال هب التیس هبیا وهبابا وهبة من الباب الثانی والاول اذا نب للصفاد (الاهتاب) افتعال وزننده بودخی تکه سفاد هنکامنده شوقندن باغرمق معناسنه در یقال اهب التیس بمعنی هب وکسمك معناسنه در یقال اهتبه اذا قطعه (الهبهبة) زلزله وزننده اهتباب ایله معنای اولده مرادفدر یقال هبهب التیس بمعنی اهتب وسرعتله یورمك معناسنه در یقال هبهب الرجل اذا اسرع وچوللوده سراب لمعان ایلمك معناسنه در یقال هبهب السراب اذا ترقرق وزجر ومنع ایلمك معناسنه در یقال هبهبه اذا زجره واویقودن اویانمق معناسنه در یقال هبهب من النوم اذا انتبه وبوغزلمق معناسنه در یقال هبهب الکبش اذا ذبحه (الهبهی) یای مشدده ایله

دوه سورمکده خوش نوا وخوب نغمه اولان سوریجی یه وعکامه دینور یقال هوهبی ای حسن الحدآء وکوزل خدمتلو جست وپیشکار خدمتکاره دینور عجبا اویله خدمتکار وارمیدر یقال خادم هبهی ای الحسن الخدمة وقصابه دینور وچابك وچالاك انسان وحیوانه دینور وخاصة جست وسبکپا ارکك دوه‌یه دینور مؤنثی هبهیه‌در هایله یقال جمل هبهی او خفیف سریع وناقة هبهیه ای سریعة وهبهی قیون وکچی چوبانله دینور علی قول سورینك قوچنه دینور (الهبهب) غبغب وزننده بودخی‌سریع وچالاك انسانه وحیوانه دینور پس هبهی نفسنه نسبت اولنش‌اولور وهبهب جست وچابك قورده دینور ذئب خفیف معناسنه (الهبهاب) جیجاب وزننده بودخی جست وچابك انسان وحیوانه دینور وچاغرغان صیاح کمسیه دینور وسرابه دینورکه اسی وقتلرده چوللرده صو کبی لمعان ایدن پوصارقدر وعرب صبیانله مخصوص براویون‌آدیدر (الهباب) سحاب وزننده هبامعناسنه درکه کونشك شعاعندن هیجان ایدن خرده خرده توزدر خلق اکا ذره تعبیر ایدرلر اوطه ایچره پنجره‌یه طوغری چکیلوب کیدر یقال صار هبابا ای هباء (التهبهب) تزلزل وزننده ارغلانمق معناسنه‌در یقال تهبهب الشیء اذا تزعزع (التهبب) تفعل وزننده اثواب اسکیوب پیرامق معناسنه‌در یقال تهبب الثوب اذا بلی (الهبائب) هالك فتحیله (والاهباب) احباب وزننده (والهبب) عنب وزننده اسکیوب پاره‌لنمش ثوبه دینور یقال ثوب هبائب واهباب وهبب ای منقطع وبونلر ثیاب اخلاق قبیلندندر (هبیب) زبیر وزننده اسامیدندر هبیب بن معقل اصحابدندر اسکندریه طریقنده واقع وادیء هبیب اکا مضافدر (المهباب) محراب وزننده شول تکمه‌یه دینورکه سفادوقتنده حرص وشوقندن دائما باغرراوله یقال تیس مهباب ای کثیر التبیب للسفاد (الهبیب) حبیب‌وزننده (والهبوب) صبورو‌زننده(والهبوب) هایله شول یله دینورکه اسدکده توز وطبراق صاورراوله (التهبیب) تفعیل وزننده اثوابی پك پرتمق معناسنه‌در یقال هبب الثوب تهبیبا اذا خرقه (الهجب) هالك فتحی وجیمك سکونیله طوارسورمك معناسنه‌در یقال هجب الدابة هجبا من الباب الثانی اذا ساقها وسرعتله یورمك معناسنه‌در یقال هجب الرجل اذا اسرع و دکنکله اورمق معناسنه‌در یقال هجبه اذا ضربه بالعصا (الهدب) هالك ضمی ودالك سکونیله وضمتینله کوزك کیرکنه دینور فارسیده مژکان دیرلر یقال هو طویل الهدب والهدب ای شعر اشفار العین وثوب ومقعد مقوله‌سنك کنارلرنده اولان صچاغه وپوسکوله دینور مفردی هایله هدبه‌در مؤلف هدبی خمل ایله وخملی هدب ایله تفسیر ایلشدر لکن اصول سائره‌ده صچاق ایله وپوسکول ایله مفسردر یقال طال هدب الثوب ای خمله (الاهدب) احدب وزننده کوزینك کیرکی

چوق کشی یه دینور یقال رجل اهدب ای کثیر الهدوب واوزون کپرکلو کشی یه دینور یقال رجل اهدب ای طول الهدب (الهدب) فتحتینله کوزك کپرکلری اوزون اولمق معناسنه‌در یقال هدبت العین هدبا من الباب الرابع اذا طال هدبها وهدب ارطی مقوله‌سی اغاجك دالارینه دینور وارطی عند البعض آق قواق اغاجی وعلی قول غضا دیدکلری شجرك آجی نوعیدر شارح دیرکه هدب یپراغی اولمیان شجرك دالارینه مخصوصدر وهدب هر دم تازه اولان شجرك یپراغنه دینور سرو وچام وایلغون یپراغی کبی مفردی هدبه‌در هابله وهدب النبات یپراقلری اولیوب لکن یپراق مقامنه قائم اولان چوبلرینه ودالارینه دینور علی قول عریض اولمیان یپراغه دینور سرو وسکود وایلغین یپراغی کبی مفردی هدبه‌در هابله جمعی اهداب‌در وهداب‌در کتاب وزننده قدح وقداح کبی وهدب مصدر اولور اغاجك دالاری اوزایوب صاچاق کبی یره صارقق معناسنه‌در یقال هدبت الشجر هدبا من الباب الرابع اذا طالت اغصانها و تدلت (الهیدب) صیقل و زننده زمینه طوغری صاچاق صاچاق صارقق اولان یغمورلی بولوده دینور علی قول صاچاق صاچاق اولان اتکلرینه دینورکه یاغارکن اوهینده کورینور وهدب کبی اثوابك صاچاغنه ویوسکولنه دینور وسلیوك وصارقق اولان عورت فرجنه دینور وزنجیرلنوب آقان کوزیاشنه اطلاق اولنورکه خطوط وخیوط شکلنده نزول وجریان ایدر وهیدب عبد عمرو بن راشدك فرسی اسمیدر وعمل مانده کند وثقیل کشی یه اطلاق اولنورکه منبعده ایشدن کوجدن قالمش برایشه یرامز اولمش کسه‌در یقال فلان صار هیدیا ای عیا ثقیلا (الهدب) عنل وزننده بودنی عاجز ومانده وثقیل کسیه دینور (الهداب) تشدید دالله رمان وزننده هدب معناسنه‌در ویپراغی اولمیان نبات دالارینه یاخود عریض اولمیان یپراقلره دینور هدب کبی قال فی الاساس قطع هدب الشجر وهدابها ای اغصانها مفردی هدابه‌در هابله (الهدب) ضرب وزننده کتمك معناسنه در یقال هدب الشیء هدبا من الباب الثانی اذا قطعه وحیوانك سودنی صاغق معناسنه‌در یقال هدب الناقة اذا احتلبها واغاجدن میوه دیرمك معناسنه‌در یقال هدب الثمرة اذا اجتناها (الاهداب) همزه‌نك کسریله بودنی اغاجلك دالری اوزایوب صاچاق کبی یره صارقق اولمق معناسنه‌در یقال اهدبت الشجرة اذا طالت اغصانها وتدلت (الهداب) حمراء وزننده شاخلری یره صارقق اولان اغاجه دینور یقال شجر اهدب ای متدلی الاغصان وشجرة هداب (الهدب) کنف وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (الهیدبی) سیسی وزننده آت یوریشندن برجنس یوریش اسمیدرکه آنده جد وجهد وکوشش اولور جبالیه‌رق باشنی ایکی طرفه تحریك ایده‌رك یوریشی

اولهجقدرکه ایکی طرفه صالنوب صارقه‌رق یورر (ابن الهیدی) برشاعر مشهوردر (الهیدبی) حیدری وزننده چوق سوزلو مکثاره وبرکوکشی به دینور یقال رجل هیدبد الکلام ای کثیره (الهدبیة) عربیه وزننده اعمال مدینه‌دن سوارقیه قریه‌سی قرینده برصو آدیدر (هدبه) هانك ضمیله همزه وزننده برقوش آدیدر برهانده وتحفه ده خرخدا ایله یعنی تکری دوه جکی وبراشجکی دیدکلری بوجك ایله مفسردر (هدبه) جرعه وزننده اسامیدندر هدبة بن خالد القیسی که کتان وزننده هداب ایله معروفدر محدثیندندر وهدبة بن الحشرم شعرا دندر (الهذب) جذب وزننده اغاج وسائره نسنه‌نك زوائدنی قطع وازاله ایله اصلاح ایدوب پاکیزه وخالص ومنقح ایتمك معناسنه‌درکه رونق ولطافت وحسن قیافته افراغ اولنور کارسیده بومعنابیراستن لفظیله تعبیر اولنور یقال هذب الشجره وغیره هذبا من الباب الثانی اذا قطعه ونقاه واخلصه واصلحه وخرما اغاجندن لیفلری ازاله ایله پاکیزه ورونقدار ایتمك معناسنه‌درکه بوخاص اولور یقال هذب النخله اذا نقی عنها اللیف واقق معناسنه‌در یقال هذب الشیء اذا سال وهذب وهذابه سحابه وزننده یوریکده وسائر ایشده سرعت ایتمك معناسنه‌در یقال هذب الرجل وغیره هذبا وهذابة اذا اسرع وقوم وجماعت بیننده کفتکو وجغلتی چوغالمق معناسنه‌در یقال هذب القوم اذا اکثر لغطهم (التهذیب) تفعیل وزننده هذب ایله معنای اولده مرادفدر لکن بوکثرتی متضمن‌در یقال هذب الشیء تهذیبا یعنی هذبه وبرایشده سرعت ایتمك معناسنه‌در یقال‌هذب الرجل‌اذا اسرع (الاهذاب) همزه‌نك کسریله بودخی‌سرعت ایتمك معناسنه در یقال اهذب الرجل اذا اسرع وسحاب یغموری سرعتله یاغدرمق معناسنه‌در یقال اهذبت السحابة ماء ها اذا اسالته بسرعة (المهاذبة) مفاعله وزننده بودخی سرعت ایتمك معناسنه در یقال هاذب الرجل اذا اسرع (المهاذیب) محاریب وزننده چایلك وچالاك اولان دوه‌لره دینور مهذاب مفردیدر یقال ابل مهاذیب ای سراع (الهذب) فتحتیله برنسنه‌نك صافی وخالص وناب اولمسنه دینور یقال مافی مودته هذب ای صفاء وخلوص (الهیذبی) هیدبی وزننده ومراد فیدرکه ذکر اولندی (المهذب) معظم وزننده تهذیبدن اسم مفعولدرکه زوائدی ازاله اولنمغله پاکیزه ومنقح اولمش نسنه‌یه دینور بومناسبتله خلق وطبیعتی مثالب ومعایبدن پاکیزه وکرد کدورتدن صافی ومنقح اولان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مهذب ای مطهر الاخلاق (الهذربة) دحرجه وزننده چایلك چابك چوق سوز سویلمك معناسنه‌در یقال هذرب الرجل الکلام اذا اکثر فی سرعة (الهذیربی) مصغر بنیه‌سی وقصریله دأب وعادت معناسنه‌در یقال هذه هذیرباه ای عادته (الهذربان) عنفوان وزننده شول کشی‌یه دینورکه تکلمده وخدمتنده

جست

جست وچالاك اوله (الهذلبة) دحرجه وزننده سريع وخفيف وچالاك اولمق معناسنه در يقال به هذلبة اى خفة وسرعة (الهرب) فتحتيله (والمهرب) مطلب وزننده (والهربان) فتحاتله قاچق معناسنه در شارحك بيانه كوره اوركوب ياخود قورقوب قاچمقدر فرار لازم اولسون وكرك اولمسون يقال هرب الرجل هربا ومهربا وهربانا من الباب الاول اذا فر وعربلر قازغك نصفى يره چكوب نابديد اولسه هرب من الوتد نصفه ديرلر غاب معناسنه وهرب پك قوجايوب بيرقانى اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال هرب الرجل هربا من الباب الرابع اذا هرم (التهريب) تفعيل وزننده قاچرمق معناسنه در تقول هربته اناتهريبا اى افررته (الاهراب) همزه نك كسريله برابشده حدى تجاوز ايتمك درجه سنده مبالغه وامعان ايتمك معناسنه در يقال اهرب فلان اذا اغرق فى الامر وبرنسنه دن خائف اوله رق جد وجهد ايله كتمك معناسنه در يقال اهرب الرجل اذا جد فى الذهاب مذعورا ويل طوبراق صاورمق معناسنه در يقال اهربت الريح اذا اسفت التراب وبركسه يى فراره مضطر وناچار ايتمك معناسنه در يقال اهرب فلانا اذا اضطره الى الهرب (الهارب) اسم فاعلدر فرار ايدنجى ديمكدر بومناسبتله صودن كلان طواره اطلاق اولنور عادتا اوبه يه ياخود مرعايه طوغرى سرعت ايلدكارينه مبنى نتهكه صويه وارانه قارب اطلاق اولنور ومنه يقولون ماله هارب ولاقارب اى صادر عن الماء ولاوارد يعنى فلانك صويه واروب كلان حيوانى يوقدركه برنسنه يه مالك دكلدر ديمكدر وقال بعضهم معناه ليس احد يهرب منه ولا احد يقرب اليه يعنى كنديدن خوف ايدوب تباعد ايدن ونفعنى مأموللة طرفنه متقرب اولان كسه سى يوقدركه النده خير وشر كلز قطعا آدملكدن علاقه سى يوقدر ديمكدر وبونى مقامنه مخصوص اولان تعبير آلدندر (الهرب) هانك ضميله اشكنبه يى وبغرسقلرى وبوكركلرى احاطه ايدن يوفقه ياغه دينوركه جوز تعبير اولنوب ترب البطن معناسنه (المهرب) منبر وزننده اكنجيلر آلاتندن شول اغاجه دينوركه جفت سوردكلرى وقتده برى اوته تحريك ايدرلر بونى بعضلر اوكندره ايله بيان ايلديلر (الهاربة) يايى مشدده ايله بنى هاربه بن ذبيان قبيله سنه مخصوص بركوچك صويك آديدر (الهراب) شداد دوزننده (والمهرب) محسن وزننده اسامى رجالدندر (الهرجاب) هانك كسريله هرجال وزننده (والهرجب) قرشب وزننده اوزون اولان انسان وحيوانه وسائر نسنه يه دينور وهرجاب برموضع آديدر (الهردبة) دحرجه وزننده آغر آغر يلك عدو ثقيل معناسنه در يقال هردب الرجل اذا عدا ثقيلا (الهردبة) تشديد با ايله قرشبه وزننده قوجه قارى يه دينور مجوزه معناسنه وبوركسز قورقق جبان كسيه دينوركه درونى جوهر شجاعتدن خالى اولغله وجودى اوفورلمش بوش

طلوم کی برقیافت اوله (الهرشبة) تشدید بایله قرشبه وزننده پك یاشلو قوجه قاری یه دینور (الهوزب) زای معجمه ایله جوهر وزننده قوی وتوانا اولوب پوریشی تند و شدید اولان دوه‌یه دینور وکرکس تعبیر اولنان قوشه دینور (الهیزب) حیدر وزننده حدتلو شیئه دینور ومنه لیث هیزب ای حدید (الهازبی) زانك کسری والفك قصری ومدیله برنوع بالق آیدر (الهذربة) دحرجه وزننده خفت وسرعت معناسنه‌در یقال به‌هزربة ای خفة وسرعة (الهسب) حسب وزننده ومرافیدرکه یتشمك کفایت معناسنه‌در تقول هسبك بمعنی حسبك شارحك بیانه کوره هاء حادن مبدله‌در (الهصب) عصب وزننده قاچق معناسنه‌در یقال هصب الرجل هصبا من الباب الثانی اذا فر (الهضب) ضاد معجمه ایله ضرب وزننده بولود یغمور یاغدرمق معناسنه‌در یقال هضبت السماء هضبا من الباب الثانی اذا مطرت وکندو کاهل کودن دابه کبی آغر آغر یوریمك معناسنه‌در یقال هضب الرجل اذا مشی مشی البلید وسوزه کیریشوب طالمق معناسنه استعمال اولنور یقال هضب فی الحدیث اذا افاض (الاهتضاب) افتعال وزننده (والاهضاب) اکرام وزننده بونلرده سوزه کیریشوب لاقردیه طالمق معناسنه‌در یقال اهتضب فی الحدیث واهضب اذا افاض (الهضبة) حمزه وزننده یر یوزینه منبسط اولان یالمی آنچق یاصتم طاغه وباره دینور علی قول یکپاره برقیادن خلق اولمش یالچین طاغه دینور یاخود سیوری وتپه‌لو صرب اولوب اطرافندن منفرد اولان طاغه دینور وبو همان قرمزی طیراقلو اولان طاغلر ارالغنده اولمغه مخصوصدر وهضبه یغموره دینور جمعی هضب کلور عنب وزننده بدره وبدر کبی و هضاب کلور کتاب وزننده وجمع الجمعی اهاضیب کلور (الهضب) هجف وزننده پك ترلکن اولان آته دینور کثیر العرق معناسنه وصلب و شدید اولان آته دینور (الهضیب) امیر وزننده سودی آزجه اولان قیونلره وکچیلره دینور یقال غنم هضیب ای قلیلة اللبن (الاستهضاب) طاغ هضبه اولمق معناسنه‌در یقال استهضب الجبل اذا صار هضبة قال فی الاساس علوت هضبة و هضابا و استهضب صار هضبا قال رؤبة ★ تمنعت ارکانه واستهضبا ★ (الاهضوبة) همزه‌نك ضمیله یغموردن برصاغالغه وبر بوره‌یه دینور یقال اصابتهم اهضوبة من المطر ای دفعة (الهقب) هانك فتحی وقافك سکونیله بوللق سعه معناسنه‌در (الهقب) هجف وزننده واسع الحلق اولان انسان وحیوانه دینورکه نار کبی لقمه‌یی یاغ کبی التقام ایدر و دوه قوشی وسائر حیواندن عظیم الجثه وطویل اولانه دینور (الهقبقب) سفرجل وزننده صلب وشدید اولان انسان وحیوانه دینور (هقب) عنب وزننده برکلمه‌درکه آنکله آت قسمی طورمق یاپوریمك ایچون زجر وآزار اولنور (الهکب) هانك

فتحی وکافك سکونی وفتحیله استهزا ایلك معناسنه در یقال هکبه هکبا من الباب الثانی اذا استهزأه (الهلب) هانك ضمیله مطلقا قیله دینور شعر معناسنه علی قول قالین قیله یاخود آت مقوله‌سی دابه‌نك قویرقلری قیلنه یاخود خنزیرك قیلنه دینورکه آنکله خرازلر بعض نسنه دیکرلر ترکیده فرچی تعبیر اولنور (الهلب) تعب وزننده برکسه‌نك کوده‌سی پك قیللو اولمق معناسنه در یقال هلب الرجل هلبا من الباب الرابع اذا کثر شعره (الاهلب) احمر وزننده کوده‌سی پك قیللو اولان کشی یه دینور مؤنثنده هلباء دینور وچوق یغمورلی یله دینور یقال عام اهلت ای کثیر المطر وآت وبارکیر مقوله‌سنك کسلش قویرغنه دینور ذنب منقطع معناسنه وکوده‌سنده اصلا قیل اولمیان تویسزه دینورکه معنای آتیدن مأخوذ در وذکر اولندیغی اوزره پك قیللو اولانه ده دینمکله ضد اولور وبو قویرغه ده وصف اولور (الهلب) جلب وزننده کوده‌دن قیللری یولمق معناسنه در یقال هلبه هلبا من الباب الثانی اذا نتف هلبه وسحاب قراغو ودبی مقوله‌سی رطوبتله خلقی اصلاتمق علی قول پیدر پی یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال هلبت السماء القوم اذا بلتهم بالندی اومطرتهم مطرا متتابعا وآت اراسنی کسمیوب پیدرپی سکرتمك معناسنه در یقال هلب الفرس اذا تابع الجری وبرکسه‌یی مقاله کتوروب هجو وشتم ایلك معناسنه استعمال اولنورکه معنای اولدن مأخوذ در یقال هلبهم بلسانه اذا هجاهم وشتمهم (التهلیب) تفعیل وزننده بودنی بدندن قیل یولمق معناسنه در یقال هلبه ای نتف هلبة وبرکسه‌یی هجو وذم وشتم ایلك معناسنه در یقال هلبهم اذا هجاهم وشتمهم مشهور شعرادن ابو المهالبه مهلب ابن ابی صفره بو معنادن ناشی مهلب ایله ملقب اولمشدر زیرا شعر ای عصری کندیسنی هجوم ایلمشلردر یاخود متوف الشعر اولمسی باعث تلقیبدر (التهلب) تفعل وزننده (والانهلاب) انفعال وزننده بدندن قیللر یولنمق معناسنه در یقال هلبه تهلیبا فتهلب و انهلب (الاهلاب) همزه‌نك کسریله آت متتابعا سکرتمك معناسنه در یقال اهلب الفرس اذا تابع الجری (الهلوب) صبور وزننده زوجنه محبه و متقربه اولان خاتوندینور وزوجندن تجنب وتباعد اوزره اولان نامتزوجه دینمکله ضد اولور یقال امرأة هلوب ای متقربة من زوجها ویقال امرأة هلوب ای متجنبة من زوجها قال فی النهایة قال عمر رضی الله عنه [رحم الله الهلوب و لعن الله الهلوب] فقره اولاده هلوب یکانه‌دن متباعد اولوب زوجنه تقرب و محبت اوزره اولان خاتوندر ونائیده آشنادار اولمغله اشناسنه مودت والفت اوزره اولوب زوجندن تباعد اوزره اولان ملعوندر وبو هجو وذم معناسنه اولان هلبدن مأخوذ در که هربری طرف آخردن ذم وقدحه صلاحیتلو اولور (اهلوب) اسلوب وزننده

دهر بن عمرو یاخود ربیعة بن عمروك فرسی اسمیدر واهلوب فن و صنف وکونه معناسنه‌در جمی اهالیب کلورکه فنون واصناف دیمکدر (الهلاب) تشدید لامله شداد وزننده یغموردلی صوغوق روزکاره دینورکه فورتنه تعبیر اولنور دفعی اولانه بوره تعبیر اولنور هلابه دخی دینور هایله تقول اخذتنا الهلاب والهلابة ای الریح الباردة مع مطر وچوق یغموردلی یله دینور یقال عام هلاب ای کثیر المطر (الهلبة) جرعه وزننده (والهلبة) تشدید بایله عنله وزننده شدت شتاء معناسنه در تقول اتیته فی هلبة الشتاء وهلبته ای فی شدته (الهلاب) شداد وزننده (والمهلب) محدث وزننده (والهلیب) زبیر وزننده شهور رومیه دن کانون ثانیده معهود کونلردرکه بغایت بارد اولور یاخود هلبهٔ شتاده یعنی قیشك پك شدتی هنکامنده معدود کونلردر اوله کوره ریح بارده‌دن مأخوذ اولور ومراد کانون ثانینك یکرمی درت یکرمی بش یکرمی التی کونلریدر وثانی یه کوره کانون اولك یکرمی سکز یکرمی طقوز واوتوزنجی کونلریدر (هالب الشعر) توی وقبل یونیجی دیمکدر بومناسبتله قیش کونلرندن برکونه اطلاق اولنمشدر نته‌که مدحرج البعر دخی آندن بر یوم معهود لقبیدر دوه قیغنی کله کی طوکدروب یوارلدیغی باعث تلقیدر (الهلباء) حمراء وزننده اهلب کلمسندن مؤنثدر کوده‌می قیلو خاتونه دینور و دبره اطلاق اولنور است معناسنه و مکه ایله یمامه بینده برموضع آدیدر که آنده عربلرك بر وقعه‌سی اولمشدر وهلباء هلبه کلمسنه تأکید اولورکه آفت عظمی دیمك اولور یقال هلبة هلباء ای داهیة دهیاء (الهلابة) ثمامه وزننده تولد ایدن ولد عقیده ایش وصوك تعبیر ایتدکلری درینك یاپقندیسنه دینور غسالة السلی معناسنه لکن شارحك بیانه کوره آنکله برابر ظهور ایدر چرکاب اوله‌جقدر (الهالبة) غالبه وزننده بغایت یغموردلی کیجه‌یه دینور یقال لیلة هالبة ای مطیرة (الهلب) کتف وزننده اصحابدن ابو قبیصة یزید بن قنافة الطائی لقبیدر کرچه محدثون هانك ضمیله تقیید ایدرلر لکن صواب اولان کتف وزننده اولمقدر مومی الیه مقدما اقرع اولمغله باشنده قیل‌اثری اولمیوب بعده صاحب‌المعجزات علیه‌افضل الصلوات حضرتلری ید مؤیدلریله مسح بیورملریله قیللری ثابت اولدیغندن هلب ایله ملقب اولمشدر (الهلجاب) هرجاب وزننده بیوك قزغانه دینور قدر عظیمه معناسنه (الهنباء) نون مشدده ایله جلنار وزننده بلهاء و ورهاء معناسنه‌درکه بلاهت وحماقتی اولان بون واغوز خاتونه دینور جوهری تخفیفله تقییدنده و استشهاد ایلدیکی شعرده وهم ابلشدر مراد نابغه‌نك مجنونة هنباء بنت مجنون مصراعیدر وهنباء احمق ونادان کشی‌یه دینور (الهنی) قصر ایله ممدوده‌ده لغتدر (المهنب) منبر وزننده هبنقه کی فائق الحمق اولان کشی‌یه دینور یقال هو مهنب ای فائق

الحمق (الهنباء) فتحتينله و مد ايله (والهنبي) قصر ايله اوغوز و حمقاء عورته دينور بوايكى لغت ابن دريد روايتيدر يقال امرأة هنباء وهنبي اى حمقاء (هنب) هانك كسريله برجل آديدر وبر محدث اسميدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنى مدينه‌دن نفى واجلا بيوردبلر وهنب جندل بن والق نام محدثك جدى اسميدر (الهنقبة) تاى فوقيه ايله دحرجه وزننده برايشده كوشك ديره‌نوب سستلك وكاهلك ايتمك معناسنه در يقال هنقب فى امره اذا استرخى وتوانا (الهندب والهندبا) هالك كسرى و دالك فتحى و بعضا دال مكسور اولور والفك قصريله ومديله سبزه معروف اسميدر مفردى هندباءدر هايله بونباتك طبيعتى معتدلدر وتناولى معدهيه وجكره وطحاله نافع و كوكنى ضماد عقرب صوقديغنه باهر المنافعدر ونبات مزبورك طابخى غاسلنه نسبت خطا جهتندن اكثردر يعنى آنك مطبوخى منقوعنه نسبت خطا جهتندن اكثر و كيفيت وكميت و تعاطى واستعمالنده هيچنى ادراك ايتيلره ضررى نفعندن اوفردر مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلشدر ★ قال فى الاحكام النبوية فى الصناعة الطبية و فى الحديث [كلوا الهندباء ولا تنقضوه فانه ليس يوم من الايام الا وقطرات من الجنة يقطرن عليه] وكذا روى جعفر بن محمد عن ابيه عن جده الحسين بن على سمعت النبي عليه الصلوة والسلام يقول [مامن ورقة من ورق الهندباء الا وعليها قطرة من الجنة] بس اشبو حديثلردن و مؤلفك كلامندن مستنبط اولديكه هندبايى غسل ونقض ايلدكارنده مودع اولان خاصه زائل اولور طبخ اولنورسه اثرى بيله باقى اولمز بوجهتله غاسلى طابخندن ازيد مخطى اولور حتى ابن سينا ديديكه صو ايله هندبايى غسل ياخود نقض ايلدكده قوت نافعه‌سنك كلى ياخود اكثرى مفارقت ايدر وقالديكه بعض امهاتده هندباء ماده‌سنى هدب ذيلنده رسم ايلديلر مؤلف بوراده ذكر ايلدى ظاهرا تونك زياده واصالتى مختلف فيه اولديغنه مبنىدر وبعضلر رومى ياخود سريانى اولمسنه ذاهب اولديلر وبونباتك فارسيده كاسنى وتركيده آجى ماروله وكونيك ديرلر (هندابه) هانك كسريله برخاتون آديدركه شعرادن ابو هندابة الكندى والده‌سيدر وشاعر مرقومك اسمى زياددر (الهنقب) قافله جعفر وزننده بودوركسيه دينور (الهوب) صوب‌وزننده ايراقلق بعدمعناسنه‌در وبو معنادندركه عربلر فلان كسه‌يى قنده اولديغى بيلمز بريرده براقوب كلدم ديمجك يرده تركنه فى هوب دابر ديرلر وبونده هانك ضميله ده زبانزددر على قول بونده صواب اولان تاى فوقيه ايله اولمغله جوهرى بابى موحده ايله ثبت ايتمش وهم‌در هوت ارض منخفضه‌يه دينور شارح ديركه قيل كلاميله جوهرى‌يى توهيم ايتمك ملايمجه دكلدر وهوب چوق سوزلو احمق وياوه‌كو كنيه دينور وهوب

آتشك علويه دينور زبانهٔ آتش معناسنه شارح ديركه آتشك دخى اسمدر (الاهوب) اقرب وزننده يمن ساحلنده برموضع آدىدر (الهويب) كيت وزننده يمنده شهر زبيد قضاسنده برموضعدر (الهيبة) غيبه وزننده (والمهابة) مخافه وزننده برنسنه‌دن يابر كسه‌دن صقنوب قورقمق معناسنه‌در عظمت و جلالندن ياخود فى ذاته قورقنج وهيبتلو اولديغندن ناشى اولور وبونلر اسملردر (الهيب) عيب وزننده (والمهابة) كذلك مخافه وزننده مصدرلردر يقال هابه يهابه هيبا ومهابة مثل خافه يخافه يعنى من الباب الرابع اذا خافه واتقاه (الاهتياب) افتعال وزننده هيب معناسنه‌در يقال اهتابه بمعنى هابه (الهائب والهيوب) صبور وزننده (والهياب) شداد وزننده (والهيب) سيد وزننده (والهيبان) سلمان وزننده (والهيبان) يای مشدده‌نك كسرى وفتحيله (والهيابة) تشديد بايله علامه وزننده شول كشى‌يه دينوركه جبان وضعيف النفس اولمغله دائما ناسدن خوف وحذر ايدر اوله (المهوب) مقول وزننده (والمهيب) مكيل وزننده (والهيوب) كذلك صبور وزننده (والهيبان) كذلك سلمان وزننده شول هيبتلو وعظمتلو آدمه دينوركه ناس كندىدن خوف وحذر ايدر اوله يقال رجل هائب وهيوب وهياب وهيب وهيبان وهيبان وهيابة اى يخاف الناس ويقال رجل مهوب ومهيب وهيوب وهيبان اى يخافه الناس (المتهيب) تفعل وزننده هيبت اظهاريله بر كسه‌يى قورقتمق وصاقندرمق معناسنه‌در تقول تهيبنى فلان اى افزعنى واخافنى وهيبت الوب قورقمق معناسنه‌در تقول تهيبته اى خفته (المهيبان) يای مشدده ايله ناسدن خوف وحذر اوزره اولان كشى‌يه دينوركه ذكر اولندى وفى ذاته قورقمق جبان وهرنسنه‌دن خوف ووهم ايدن كسيه دينور وكچى تكه‌سنه دينور تيس كبى وجست وخفيف وچالاك اولان انسان وحيوانه دينور وچوبانه دينور وطبراغه دينور ودوه‌نك اغزنده مجتمع اولان كوكه دينور وهيبان اصحابدن اسلمى القبيله بر ذات اسمدر يانك تخفيفله‌ده زبازدر وكاهى هيفان عنوانيده تكلم ايدرلر (المهيب) مكيل وزننده (والمهوب) مقول وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (المتهيب) متيب وزننده بو دخى ارسلانه اطلاق اولنور (الهياب) غاب وزننده يلانه دينور حيه معناسنه وهاب بر كلمه‌در كه دوه‌جى دوه‌يى هوب هوب ديه‌رك سوروب كوتر ايكن بر طرفه صاپدقده صاپمقدن زجر ايچون ايراد ايدرلر (الاهابة) همزه‌نك كسريله دوه‌يى يولدن صاپمقدن منع ايچون هاب ديمك معناسنه‌در يقال اهاب بالابل اذا زجرها بهاب و آت قسمنى چاغرمق على قول طور مقدن يايورىمكدن زجر ومنع ايچون هاب ديو ياخود هب ديو آزار ايتمك معناسنه‌در يقال اهاب بالخيل اذا دعاها او زجرها بهاب او بهب (هيى) فعل امر مؤنث بنيه‌سيله

بر كلمه‌ررکه آت وبار کیر کروهنی صاپدقلری سمتدن یوله کتوروب طوغری وعجله کتملری ضمننده زجر وآزار ایچون ایراد اولنور یقال هبی یعنی یا خیل ای اقبلی واقدمی آت بر دانه قصراق اولور ایسه‌ده صالحه‌در (المهاب) مناب وزننده (والمهوب) مقول وزننده قورقنج ودهشتلو محله دینور یقال مکان مهاب ومهوب ای مخوف یهاب فیه واشبو مهاب ومهوب کلمه‌لری کویا که هوب الرجل قولی اوزره که مجهولدر بنا قلنمشلردر یالری واوه نقل اولندقدنصکره (التهییب) تفعیل وزننده بر نسنه‌یی بر کمسیه مهابتلو کوستورمك ومهابتلو بیلدرمك معناسنه‌در تقول هیبته الیه ای جعلته مهیبا عنده

﴿ فصل الیاء التحتیة ﴾ (الیباب) خراب وزننده ومرادفیدر که ویرانه معناسنه‌در یقال ارض یباب ای خراب (الیشب) یانك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله حجر معروف اسمیدر یشم فارسیدن معربدر ترکیده دخی یشم دیرلر بعض بچاق قبضه‌سی یپارلر شارح دیر که اعلاسی خطایی قسمیدر که آتشده یانمز بر آدمك اوزرنده بولنسه صاعقه اصابت ایلمز (یاطب) یاسر وزننده اجاء نام طاغده بر نیچه صو آدیدر (ما ایطبه) فعل تعجب اوله‌رق مستعملدر ما اطیبه معناسنه شارحك بیاننه کوره مقلوب اولمغله متصرف دکلدر (الا یطبة) موهبه وزننده بانك شده‌سیله لغتدر قیون قسمنك ارککه پك قیزوب کوسنمسی حالتنه دینور یقال اقبلت الشاة تهدی فی ایطبتها ای شدة استحرامها مؤلف بونی طیب ماده‌سنده دخی رسم ایلمشیدی (الیلب) فتحتینله قلقانلره دینور ترسه معناسنه‌در مفردی یلبه‌در هایله علی قول دریدن اولان زرهلره وکیملره دینور یاخود بر قاچ دریدن دیکلمش باش کیمنه دینور که جنکده مغفر کبی خاصة باشه کیرلر ویلب فولاده دینور که پولاد دمور اوله‌جقدر وخالص دمشقی دموره دینور وشول قلقانلره دینورکه کچه‌لردن دوزوب حشوینه قوم وعسل تعبیه ایدرلر اعراب قلقانلرندندر و مطلقا عظیم اولان شیئه دینور وپوسته دینور جلد کبی (یوبب) بائین موحدتینله مهدد وجندب وزنلرنده حضرت شعیب پیغمبرك علی نبینا وعلیه‌السلام پدرلری اسمیدر (یوب) یانك ضمیله محمد بن عبدالله بن عیاض نام محدثك جدی اسمیدر تجزت الباء بعون ذی الالا

﴿ باب التاء الفوقیه * فصل الالف ﴾

(الابت) نبت وزننده (والابوت) قعود وزننده کون بغایت اسی اولمق معناسنه‌در یقال ابت الیوم وابت ابتا وابوتا من الباب الرابع والاول والثانی اذا اشتد حره وبر کمسه صویی یاخود غیری نسنه‌یی پك چوق ایچمکله طلوم کبی ششوب قبارمق

معناسنه‌در يقال ابت الرجل من الشراب اذا انتفخ وابت وصف اولور كاسيذكر (الابت) نابت وزننده (والابت) كتف وزننده (والابت) سبت وزننده كه فى الاصل مصدردر يك امى وكرميتلو كونه دينور يقال يوم آبت وابت وابت اى شديد الحر ويقال ليلة آبتة وابتة وابتة اى شديدة الحر (المأبوت) محرور وزننده ومرادفيدر كه امى طوقنمش وحرارته اوغرامش كشيه دينور يقال رجل مأبوت اى محرور يعنى اصابه الحر (الابتة) جرعه وزننده شدت غضبه اطلاق اولنور يقال اخذته ابتة الغضب اى شدته وسورته (التأبت) تفعل وزننده اتش يلكلنوب يك قزغين وكرمناك اولمق معناسنه‌در يقال تأبت الجر اذا احتدم (الأت) همزه‌نك فتحى وتاى فوقيه‌نك تشديديله خصمه دليل وبرهان وبينه وشاهد ايله غالب اولمق معناسنه‌در يقال اته اتا من الباب الاول اذا غلبه بالحجة و بر كسه‌نك باشنى يارمق معناسنه‌در يقال ات رأسه اذا شدخه (الارتة) جرعه وزننده حرباء يعنى قيا كلرينك باشنده اولان تويلره دينور (الارتان) همزه‌نك ضمى ورانك فتحيله بر موضع آديدر (الاست) همزه‌نك كسرى وسينك سكونيله تمل واصل واساس معناسنه‌در بو مناسبتله است الدهر زمان قديمه اطلاق اولنور نته‌كه اس الدهر دخى بو معناده استعمال اولنور يقال مازال فلان مجنونا على است الدهر واس الدهر اى على قدمه و وجهه يعنى لم يزل يعرف بالجنون يعنى اوندن بر و مجنوندر وتقول فعلت ذلك على است الدهر اى على وجه الدهر يعنى از قديم آنى بن ايده‌رم وايده‌رك كلدم شارح ديركه مؤلف بوبابده جوهرى‌يه تابع اولوب است كلمه‌سنك اصلى اس اولغله سينك بريمى تايه مقلوب اولديغنه ذاهب اولمشدر لكن بوغلطدر صواب اولان بونك اصلى سته اولمقدركه هاء حذف اولنوب اولنه همزه عوض اولمشدر زيرا همزه‌سى موصوله اولغله زائده‌در نته كه مؤلف سته ماده‌سى ذيلنده دخى بونلرى ثبت ايلمشدر انتهى واست الكلبة كريهه‌يه وداهيه‌يه اطلاق اولنور تقول لقيت منه است الكلبة اى ماكرهت ويقال وقع فى است الكلبة اى فى داهية واست المنى قعره ومجراه اطلاق اولنور ودبر ومقعد معناسنه اولان است كلمه‌سى سته ماده‌سنده مرسومدر واساسده بونلرك مجموعى سته ماده‌سنده واست كلمه‌سندن مجاز ومتفرع اولمق اوزره مثبتدر (اسيوت) همزه‌نك ضمى وياى تحتيه ايله حضر موت قريبنده بر طاغ آديدر (الاسيتى) تركى وزننده بزك وقاشك ارشنه دينور سدى معناسنه وبونك وزنى افعول اولغله معتل بابى مقام ذكريدر بوراده رسمى وهمدر شارحك بيانه كوره واهم معلوم دكلدر (استواء) دستواء وزننده نيسابور اعمالندن برقضا آديدر محدثيندن عمر بن عقبة الاستوائى اورايه منسوبدر (اشته) همزه‌نك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله اهل

اصفهاندن برجماعت محدثین لقبلریدر (الاصت) همزه‌نك فتحی وصادك سكونیله یرجنس نباتدن خالی اولمق معناسنه‌در یقال اصتت الارض اصتا من الباب الثانی اذالم یکن فیها بقل ولا کلأ (الافت) همزه‌نك فتحی وفانك سكونیله شول ناقه‌یه دینور که هر بابده صبر وتحملی وبقا ودوامی سائرلردن ازید واوفر اوله وشول جست وچالاك دوه‌یه دینور که اشوب یوریمکده سائرلره غالب اوله و جنسی پاك صوی و کریم اولان دوه‌یه دینور وبونده همزه‌نك کسریله‌ده لغتدر وافت داهیه‌وآفته دینور وعجب یعنی عجیب معناسنه اسمدر غریبدر که فارسیده همزه‌نك مدیله آفت داهیه وافتد مسجد وزننده عجب وعجیب معناسنه‌دردر وافت هذیل قبیله‌سندن بر جماعت اسمیدر ومصدر اولور صرف وتحویل ایلمك معناسنه یقال افت فلاناعن کذا افتا من الباب الاول اذا صرفه عنه (الافت) همزه‌نك کسریله افك وافتراء معناسنه اسمدر یقال مابین افته ای افکه (الافت) همزه‌نك فتحیله (والتأفیت) تفعیل وزننده وقت وتوقیت معنالرینه‌در که برنسنه ایجون وقت وزمان تعیین ایلمکدن عبارتدر یقال اقته اقتا واقته تأقیتا بمعنی وقته وقوله‌تعالی [واذا الرسل اقتت] قرأ اهل البصرة وقتت بتشدید القاف وقرأ ابوجعفر بالواو وتخفیف القاف وقرأ الباقون بالالف وتشدید القاف (الالت) همزه‌نك فتحی ولامك سكونیله اکسلتمك معناسنه‌در یقال الته حقه التا من الباب الثانی اذا نقصه وبرکسه‌یی ایشندن یاخود یولندن صرف ایدوب آلیقومق معناسنه‌در یقال الته اذا حبسه وصرفه یعنی عن وجهد وبرکسیه آند ویرمك علی قول آنك یمین ایلسنی طلب ایتمك یاخود مدعاسنه آندن شهادت ایتمسنی ایستمك معناسنه‌در یقال الت فلانا اذاحلفه اوطلب منه حلفا اوشهادة یقوم له بها والت بهتان ایلمك معناسنه‌در یقال الته اذا بهته (الایلات) ایجاب وزننده بودخی اکسلتمك معناسنه‌در یقال آلته حقه ایلاتا اذا نقصه کما یقال الأته الأتا وهو من الأت کما سیذکر (الألته) جرعه وزننده آزوپرکی‌یه دینور عطیهٔ قلیله معناسنه ویمین غموس معناسنه‌در که صاحبنی بحر کناهه طالدیران یمینه دینور مراد علمی لاحق اولەرق یلان یره اولان یمین‌در (الئی) حبلی وزننده تفلیس قربنده برقلعه آدیدر (البت) همزه‌نك فتحی ولام مشدده‌نك کسریله برموضع آدیدروبونك دری کلمه‌سندن غیری نظیری یوقدر که کوکب صفتیدر وابوزید سکینة کلمه‌سنی دخی روایت ایلمشدر که طمانینت ووقار معناسنه‌در فقالوا علیه سکینة مصاحده یونی نوادردن شاذ اولەرق حکایت ایلمشدر (الامت) همزه‌نك فتحی ومیمك سکونیله خرز وتقدیر معناسنه‌در که برنسنه‌یی اعمال شروع ایلزدن مقدم تخمین واندازه ایلمکدن عبارتدر اولچومك وکسیلمك واورانلق تعبیراولنور یقال امت الشیء امتا من الباب الثانی اذا قدره وخرزه وقصد ایلمك معناسنه‌در یقال امته اذاقصده

وامت مرتفع محله دینور جای بلند معناسنه وکوچك تپه‌لره واوبوکلره دینورتلال صغار معناسنه وبعض یرده اولان اینشلك ویوقشلق والچقلق ویوکسکلکه دینورکه بوکری وناهموار اولور یقال بالمکان امت ای انخفاض وارتفاع ومطلقا برنسنه‌نك ذات وخلیقه‌سنده اولان اختلافه دینورکه بعض یری بعضنه مخالف اولمقدن عبارتدر بعض یری یوکسك وبعض یری انچق یاخود طول وقصر مقوله‌سی اختلاف کبی جمعی امات کلور همزه‌نك کسریله و اموت کلور همزه‌نك ضمیله و امت ضعف ووهن معناسنه در تقول سرنا سیرا لا امت فیه ای لاضعف ولا وهن وطریقهٔ حسنه معناسنه‌در و امت برنسنه‌نك صورتنده اولان اکریلك وقاچقلق مقوله‌سی عیب و نقیصه‌یه دینور کرك آغزده وکرك ثوب وحجر مقوله‌سی نسنه‌لرده اولسون یقال به امت ای عوج وامت بر یرك بعض محلنك طپراغی قالین وبعض یرینك یوفقه وانجه اولمسی حالتنه دینور وامت شك وشبهه معناسنه استعمال اولنور یقال الخُر حرمت لا امت فیها ای لاشك فی حرمتها مؤلف مثال مزبور ایله اشبو [ان الله حرم الخُر فلا امت فیها] حدیثنه تلمیح ایلشدر وبو معنای اول فرعیدر (التأمیت) تفعیل وزننده بو دخی برنسنه یی قبل العمل اولچملیوب تقدیر ایلك معناسنه در یقال امته تأمیتا اذا قدره (المأموت) موقوت وزننده موقت معناسنه‌درکه نهایت وقتی تعیین اولنمش نسنه‌در مقدر معناسندن مأخوذدر یقال اجل مأموت ای موقت (المؤمت) تشدید میمله معظم وزننده طلو نسنه‌یه اطلاق اولنور قاب طلو اولغله خارج وداخلنده امت وعوج حالتی قالمز پس تفعیل ازاله ایچوندر یقال سقاء مؤمت ای مملوومؤمت شر وفتنه وعناد مقوله‌سی احوالله متهم اولان کسیه اطلاق اولنور عیب وعوج معناسندن مأخوذدر یقال هو مؤمت ای متهم بالشر ونحوه (الانیت) همزه‌نك فتحیله ایکلمك انین معناسنه در یقال انت المریض انینا من الباب الثانی اذا ان وحسد ایلك معناسنه‌در یقال انت فلانا اذاحسده وبرنسنه‌یی قبل العمل اولچملیوب اورانلق معناسنه‌در یقال انت الشیء اذاقدره وانیت صفت اولور محسود معناسنه (المانوت) بودخی محسود معناسنه‌در یقال رجل مأنوت وانیت ای محسود

﴿ فصل الباء الموحدة ﴾ (البت) بانك فتحی وتانك تشدیدیله شول طیلسانه یعنی بیوك ردا کبی بیون وارقه شالنه دینورکه خز دیدکلری تفتکدن وغیریدن منسوج اوله وخز مصباحك وسائر اصولك بیانه کوره فی الاصل برجانورك یعنی دکز قیونك اسمیدر بعده آنك یوکندن یعنی تفتکندن مصنوع شاله و صوفه اطلاق اولنمشدر وارشی وارغایی ایپك اولان قاشه‌ده خز اطلاق اولنور وبعضلرخزی خلالی ایله بیان ایلدیلرکه ارشی ایپك وارغایی ایپلیك یاپوق اوله یقال جاء وعلیه بت ای طیلسان من خز ونحوه وبت ایکی فرس اسمیدر و عراقده زاذان قربنده

بر قریه آدیدر احمد بن علی الکاتب البتی و عثمان الفقیه البصری البتی اورادندر وبت بغداد قضاسنده یعقوبا ایله ابو هرز نام قریه میانسده برقریه آدیدر وبت مصدر اولور کسمك معناسنه در یقال بت الشیء بتا من الباب الاول والثانی اذا قطعه وکسلك انقطاع معناسنه‌در بومعنا شارحك بیانه کوره غریبدر ویقال السکران لا یبت بضم الباء ولا یبت بکسرها ولا یبت من الافعال ای صار بحیث لایقطع امرا وبت دکرمنی صول طرفه چویرمك معناسنه‌در نته‌که شزر صاغ طرفه چویرمکه دینور یقال طحن بتا ای ابتدا فی الادارة بالیسار (البتی) یای مشدده ایله (والبتات) تای مشدده ایله شداد وزننده ذکر اولنان بت دیدکلری شال صنفان کشی‌یه دینور محدثیندن عثمان البتی حرفت مزبوره‌یه منسوبدر وبتی صوف وتفتك مقوله‌سندن‌مصنوع مندیله ویشکیره اطلاق‌اولنور کویاکه شال‌مزبور نوعندن معدوددر و منه الحدیث [فانی بثلاثة اقرصة علی بتی] ای مندیل من صوف ونحوه اوالصواب بنی بالضم والنون ای طبق ای نبی بتقدیم النون ای‌مائدة من خوص (بته) بائك فتحیله مفربده بلنسیه نام بلده اعمالندن برقریه‌در ادبادن ابوجعفر البتی اورادندر وبته مصدر اولور کما سیذکر (الابتات) همزه‌نك کسریله کسمك معناسنه‌در یقال ابت الشیء اذا قطعه (الانبتات) انفعال وزننده کسلك معناسنه‌در یقال ابته فانبت ای‌قطعه فانقطع وپیرلکدن ناشی کشینك مادەرجولیتی اولان نطفه منقطع اولسه انبت الرجل دیرلر انقطع ماء ظهره معناسنه (البتة) بائك فتحی وتانك شده‌سیله (والبتات) نبات وزننده بونلرده قطع معناسنه‌مصدرلردر بمعنی فاعل وبمعنی مفعول اولورلر موصوفی تأکید ایچون ایراد اولنور یقال طلقها بتة وبتاتا یعنی طلقة بتة ای بتلة بائنة بوراده بتات مصدردر وبته یالکز ذکر اولندقده مصدر ووصف بالمصدر ووصف اولمق محتملدر قطع وانقطاع معنالرندن پس طلقة بتة قاطعة و مقطوعه سیکنده اولور (البتة) همزه‌نك قطعیله معرف ومجرد اولەرق قطعی المفاد اولوب تردد ورجعت احتمالی اولمیان مادەیی تأکید ایچون ایراد اولنور تقول لا افعله البتة وبتة لکل امرلا رجعة فیه یعنی اوزکس آنی بن ایتم اشبوبته‌کلمه‌سی وجه مذکوراوزره مصدردر وقطع معناسنه‌بومقاملرده مفعول مطلق اولمغله وجوبا محذوف اولان فعل ایله منصوبدر اقطع القطع الذی لاتردد ولا رجعة فیه دیمکدر وبو حرف تعریفله ومجرد اولەرق استعمال اولنور وسیبویه نقلی اوزره حرف تعریف لازم اولمغله همزه‌سی مقطوعدر ومعرفا استعمالی اکثردر (البتات) سحاب وزننده مصدردر نته‌که ذکر اولندی وبتات زاد وتوشه‌یه دینور وجهاز معناسنه‌درکه مهمات و لوازمدر واو اسبابنه دینور متاع البیت معناسنه جمعی ابته کلور اعزة وزننده وبتات برایشك اوزرنده مباشراولوب

آنك تنظيمه تقيد واهتمام ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال هو على بنات امر اى مشرف عليه (البات) تشديد تايله آريق ومهزول معناسنه در واحمق وسبكمغز كشيه دينور وسرخوشه دينور (البتوت) قعود وزننده اريق ومهزول اولمق معناسنه در يقال بت الرجل بتوتا من الباب الثانى اذا صار مهزولا (التبتيت) تفعيل وزننده بركسه بى آرقه لندرمق معناسنه در يقال بتتوه تبتيتا اذا زودوه (التبتت) تفعل وزننده آزق طوتمق معناسنه در يقال تبتت الرجل اذا تزود وتمتع ايلك يعنى متاع بيت ايدنمك معناسنه در كه بتات مرقومدن مأخوذدر يقال تبتت الرجل اذا تمتع (بتى) حتى وزننده نهر وان اعمالندن حولايا نام قريه وراسنده بر قريه آديدر (بتان) تشديد تايله كتان وزننده حران نواحيسندن برناحيه آديدر (البتى) بانك ضميله عرفى وزننده ابو الحسن على بن عبد الله بن شادان ابن البتى دركه مقرى مشهوردر بركونده تلاوت شريفه بى افهام ايليه رك درت كره ختم شريف ايدوب لكن دردنجيده تمنى باقى قالمشدر (البحت) بانك فتحى وحاى مهملەنك سكونيله مطلقا محض وخالص وصرف معناسنه دركه اوز تعبير اولنور فارسيده بيغش دينور يقال شراب بحت اى صرف خالص ويقال عربى بحت اى خالص مؤنثى بحتەدر هايله يقال عربة بحتة اى خالصة وعند البعض بونك تثنيه وجمع وتصغيرى بوقدر (البحوته) بانك ضميله برنسنه خالص وبيغش اولمق معناسنه در يقال بحت الشئ بحوتة من الباب الخامس اذا صار بحتا (المباحته) مفاعله وزننده بركسيه محبت ومودتى خالص قلق معناسنه در كه خلوص اوزره سومكدن عبارتدر يقال باحته الود اذا خالصه وبركسيه برامر مستورى كشف واظهار ايلك معناسنه در يقال باحت فلانا اذا كاشفه ودابه يه برنوع اولمق اوزره خالص اوت يدرمك معناسنه استعمال اولنور يقال باحت دابته بالضريع اذا اطعمها اياه بحتا اى خالصا وضريع شبرق ديدكلرى تيكنك قوريسنه دينور (بحت) بانك فتحى وحانك سكونيله اسامىدندر محمد بن على بن بحت محدثيدندر (البحريت) كبريت وزننده شول خالص وغش وشائبەدن مجرد وپاكيزه شيئه دينوركه آلى برنسنه ستر ايليه يعنى خلوصى عيان اوله يقال كذب بحريت اى خالص لايشوبه شئ من آثار الصدق (البخت) بانك فتحى وخاى معجمەنك سكونيله جد وحظ معناسنه دركه اقبالدن وموافق طالعدن عبارتدر وبوفارسيدن معربدر يعنى فى الاصل فارسى اولوب عرب دخى تكلم ايلشلردر يقال بخت قوى اى جد وبخت مصدر اولور اورمق معناسنه يقال بخته بخنا من الباب الاول اذا ضربه (البخت) بانك ضميله (والبختية) يای مشدده ايله خراسانى ديدكلرى دوەلره دينوركه عربيله عجميدن يعنى ايكى اوركجلو دوه ايله عربى بينده متولد اولان دوەلردر بيونلرى اوزون اولور بودياردە اكا

بسرك تعبير ايدرلر يقال بعير بخت وابل بختية بونك جمعى بخاتى كلور تشديد يا ايله وبخاتى كلور صحارى وزننده وبخات كلور حذف يا ايله شارح ديركه بخت جمع جنسيدر مفردى بختىدر روم وروميكبى وجعلر مفرديكدر واشبو بختى بخت نصره منسوبدركه سلفده برشاه مشهوردر قدسده يتمش بيك يهودى قتل ايلشدر ذكر اولنان دوه آنك تصرفكردهسيدر انتهى وبخت اسامىدندر عطأ بن بخت تابعىندندر وعبد الوهاب بن بخت وسلمة بن بخت محدثلردر (البخات) تشدد خايله شداد وزننده ذكر اولنان بخت دوه ايله اقتنا واكتساب ايدن كشيىه دينور (البختية) امير وزننده (والمبخوت) بخت واقبالدن وصفدر طالعى ياور اولان مقبل ودولتمند آدمه دينور يقال رجل بختية ومبخوت اى مجدود شارح ديركه كرچه مؤلف بخت كلمهسنك معرب اولمسنه ذاهب اولمشدر لكن ابن دريد عربيتنه قائلدر ووصف مذكور دخى آنى مؤيددر بخت نصر بانك ضمى ونصر سكر وزننده برشاه معروف اسميدر نتهكه نصر مادهسنده مرسومدر (بختيشوع) زبير وزننده بر جماعتك اسملريدركه اعلامدندر ومحمد بن عبد الله بن خلف بن بختيشوع البختيشى محدثيندندر فن حديثده جزؤ مؤلف صاحبيدر وبختى بن عمر الكوفى كه كردى وزننده در عباد عباددندر (البرت) بانك ضميله طبرزد ديدكلرى معروف نبات شكرينك اسميدركه طبخ ثالثده عشرى قدر تازه سود اضافه اولنوب منعقد اولنجه قيناديلن شكردر واطبا بغايت پك وقتى اولان قند مكرره اطلاق ايدرلركه نبات شكرى اولهجقدر وطبرزد كلهسى تبرزد فارسيدن معربدر سكر مزبورك كمال صلابتندن كنايه اولمشدر وبرت بالتهيه دينور فاس كبى بوندە بانك فتحيلهده لغتدر وبرت استاذ قولاغوزه دينور دليل ماهر معناسنه وبوندە بانك حركات ثلاثيله لغتدر (المبرت) منبر وزننده بودخى طبرزد شكرينه دينور (البرت) ضرب وزننده كسمك معناسنهدر يقال برت الشئ برتا من الباب الثانى اذا قطعه وتحبير اولمق معناسنه در يقال برت الرجل برتا من الباب الرابع اذا تحير (البرتى) حنطى وزننده بدخوى وبد مشرب كشيىه دينور (المبرتى) مسلق وزننده محيل ومكار اولان بودور كشيىه دينور وشول غضوب مشرب كشيىه دينوركه دائما چهرهسى خشمناك ومتعبس اولوب كسهنك يوزينه نظر ايلز اوله يقال رجل مبرتى اى غضبان لا ينظر الى احد وبر خصوص ايچون حاضر وآماده اولمش كشيىه دينور يقال هو مبرتى له اى مستعد متهى شارحك بيانه كوره ابرتناه كلهسندن اسم فاعلدر افعنلال بابى ملحقاتندندر (بيروت) حيدود وزننده شام اولكهسنده برشهر معروف آديدر (البريت) رانك شدهسيله سكيت وزننده خريت معناسنهدركه اوز واستاد فولاغوزه دينور رهبر حاذق معناسنه ودوز وهموار

بیابانه دینور شارحك بیاننه کوره اصلی بریه‌در و بریت بصره‌ده ایکی موضع آدیدر
(البریت) بانك فتحی ورانك تشدیدیله برفرس اسمیدر علی قول بوزبیر وزننده‌در
(البرتة) بانك ضمیله برایشده اوزلق مهارت وحذاقت معناسنه اسم مصدر اولور
یقال برت الرجل برتة من الباب الرابع اذا حذق ویقال به برتة فی الامر ای حذاقة
(الابرات) همزه‌نك کسریله بودخی برایشده حاذق اولمق معناسنه‌در یقال ابرت
الرجل اذا حذق فی صناعته (برت) بانك کسریله اسامیدندر عبدالله بن برت
محدثیندندر (البرتبان) یای نسبتله برتی کلمه‌سندن تثنیه‌در واسط ایله بغداد میاننده
برت نام قریه‌یه منسوب دیمکدر مراد قاضی ابوالعباس احمد بن محمد واحمد بن القاسم
البرتیان درکه محدثلردر (برهوت) جملون وزننده یمنده حضر موت ترابنده بر
وادی یاخود برقویینك آدیدر مترجم دیرکه نهایه‌ده [شر بئر فی الارض برهوت]
حدیثنك شرحنده بووجهله مرسومدرکه برهوت بانك ورانك فتحیله حضر موت
دیارنده بربئر عمیقه‌درکه قعرینه نزول ممکن دکلدر وبونده بانك ضمیله‌ده لغتدر لغت
اوله کوره باء زائده اولورکه ارض منخفضه یاخود منبع ماء معناسنه اولان رهو
اولور وثانی‌یه کوره باء اصلیه اولور (بست) بانك فتحی وسینك سکونیله اربل نام
بلده ترابنده بروادی اسمیدر وبست مصدر اولور مطلقا یوریمك سیر معناسنه علی قول
طوره مخصوص عنق دیدکلری اشکین یورویشندن زیاده‌جه اولان یورویشه دینور
یاخود سکرتمکده سائرلری سبق ایلمکه دینور یقال بست البعیر بستا من الباب
الثانی اذا سار اوهو فوق العنق اوالسبق فی العدو (بست) بانك ضمیله سیستان
اعمالندن بربلده آدیدر اعلامدن ابو حاتم محمد بن حبان واسحق بن ابراهیم القاضی
وحمد بن محمد الخطابی وابوالفتح علی بن محمد ویحیی بن الحسن والخلیلان ابنا احمد
القاضی والفقیه البستیون اورایه منسوبلردر (البستان) بانك ضمیله باغچه‌یه دینور
حدیقه معناسنه بستان کلمه‌سی بو یستان معربیدر قوقولق معناسنه (بشت) بانك
ضمی وشین معجمه‌نك سکونیله خراسان اولکه‌سنده بربلده‌در محدثیندن صاحب المسند
اسحق بن ابراهیم الحافظ وحسن بن علی العلاء ومحمد بن مؤمل واحمد بن اللغوی
الخارزنجی البشتیون اورایه منسوبلردر (بشیت) امیر وزننده فلسطین قضاسنده
برقریه‌در (بشتان) بانك کسریله شهر نسف قضاسنده برقریه‌در (المبعوث)
مبعوث وزننده وآنده لغتدرکه بعثدن اسم مفعولدر کوندرلمش فرستاده معناسنه
پس بعت بعث معناسنه‌در یقال هو مبعوث ای مبعوث (البغت والبغتة) بالرك
فتحی وغین معجمه‌لرك سکونیله (والبغتة) فتحاتله آنسزین فجأه وناکهانی معناسنه
اسملردر شارحك بیاننه کوره بونلر فی الاصل مصدرلردر اسم موقعنده استعمال
اولندیلر یقال جاء بغتا وبغتة وبغتة ای فجأة وبغت مصدر اولور آنسزین علی

الغفله كلمك وناكهانى ايرشمك معناسنه يقال بغته بغتا من الباب الثالث اذا فجئه (المباغتة) مفاعله وزننده بركسيه آنسزين صتاشمق معناسنه در ومشاركت ايجون اولور يقال باغته اذا فاجأه (الباغوت) طاغوت وزننده نصارى طائفه‌سنك بيرامنه دينوركه يصقليه تعبير اولنور مراد بيوك يصقليه‌لرى اوله‌جق در شارحك بيانه كوره سريانيدر وباغوت خيره قضاسنده برموضع آديدر (البقت) بانك فتحى وقافك سكونيله قارشدرمق معناسنه در يقال بقت الاقط بقتا من الباب الاول اذا خلطه (المبقت) معطم وزننده احمق وشوريده عقل اولان كشيه دينور وعبدالله بن معاويه‌نك وبكار بن عبد الملك بن مروانك لقبلريدر (البكت) بانك فتحى وكافك سكونيله اورمق معناسنه در يقال بكته بكتا من الباب الاول اذا ضربه بالسيف والعصا وغيره وبركسه‌يى ذم وتعيير ودشنام وتكدير مقوله‌سى ناخوش ادا ايله قرشولمق معناسنه در مثلا بى خبيث اوتانمدكى تكريدن قوقزميسن كلماتى كبى يقال بكته اذا استقبله بما يكره (التبكيت) تفعيل وزننده بودخى بكت معناسنه در يقال بكته تبكيتا بمعنى بكته وباشه قاقق سرزنش وتقريع معناسنه استعمال اولنور يقال بكته اذا قرعه وبركسيه دليل وبرهانله غلبه ايدوب الخام واسكات ايتمك معناسنه در يقال بكته اذا غلبه بالحجة حتى اسكته (المبكت) محدث وزننده شول خاتونه دينوركه بركره اوغلان وبركره قيز طوغرمق عادتى اوله معقاب معناسنه (البلت) بانك فتحى ولامك سكونيله كسمك معناسنه در يقال بلته بلتا من الباب الثانى اذا قطعه وكسلك معناسنه در يقال بلت الشئ بلتا من الباب الاول اذا انقطع وبلت بررجل آديدر (البلت) فتحتينله بودخى كسلك معناسنه در يقال بلت الشئ بلتا من الباب الرابع اذا انقطع (الابلات) انفعال وزننده كسلك معناسنه در يقال بلت الشئ فانبلت اى قطعه فانقطع (البليت) سكيت وزننده ومرادفيدركه اكثرى ايسم وخموش اولان كسه در يقال رجل بليت اى سكيت وعاقل واريب وهوشمند اولان آدمه دينور يقال هو بليت اى عاقل لبيب (البلاتة) كرامه وزننده عاقل وهوشمند اولمق معناسنه در يقال بلت الرجل بلاتة من الباب الخامس اذا صار بليتا (الابلات) همزه‌نك كسريله يمين ويرمك معناسنه در يقال ابلته يمينا اذا حلفه (بلت) صرد وزننده برنوع قوش آديدركه خلقى قنادلرى محترق اولمغله يلكنك وتوينك بريسى برقوشه طوقنسه آنيده احراق ايدر قال فى النهاية فى حديث سليمان على نبينا وعليه السلام [احشروا الطير الاالشنقاء والرنقاء و البلت] فالشنقاء الطير التى تزق فراخها والرنقاء القاعدة على البيض والبلت طائر محترق الريش ان وقعت ريشة منه فى الطير احرقته بوراده بعض نسخه تكرار واقع اولمغله التفات اولنمه (مبلت) مقعد وزننده برموضع آديدر

(المبلت) تشديد لامله معظم وزننده مزين ومهذب ومنقح كلامه دينور يقال كلام مبلت اى مزين مهذب ومهر مضمون معناسنه‌درکه برکسه‌نك ضامن اولوب درعهده ايلديكى بدل نكاح اولان مبلغدن عبارتدر يقال مهر مبلت اى مضمون (البلتاه) قلسأه وزننده كسمك معناسنه‌در تقول بلتيته بلتاة اى قطعته (البلختة) بانك ولامك كسريله بر نوع نبات آديدركه زمينه منبسط اولوب يپراقلرى يردن بوكسك اولماز عصاره‌سيله ياخود مطبوخيله غرغره ايلك بوغازدن سلوكى اخراج واسقاط ايدر بونباته تركيده سكل اوتى ديرلر دالارى انجه وقرمزى اولور (بنت) بانك ضمى ونونك سكونيله مغربده بلنسيه شهرى قربنده برقريه آديدر (التبنيت) تفعيل وزننده برکسه‌دن برماده‌يى تكرار بتكرار صوروب استخبار ايلك معناسنه‌در يقال بنت عنه تبنيتا اذا استخبر واكثر السؤال عنه وخصمى تبكيت ايلك معناسنه‌در يقال بنته بكذا اى بكته وبركسيه مافى الضميرى اولان خبر وكلامك مجموعنى آخره سويلك معناسنه‌در يقال بنته الحديث اذا حدثه بكل مافى نفسه (البوت) توت وزننده برشجر درکه آغ اغاجنه شبيه اولور بوشجر مفرداتدن كندس طبرى اسميله مرسومدر بعض ديارده تركجه ازكيل تعبير ايدرلر (بونه) هايله بلدة مرو قضاسنده برقريه‌در نسبتنده بوتقى ديرلر قافله محدثيندن اسلم بن البوتقى اورايه منسوبدر (بونت) بانك ضمى وواوك فتحى ونونك سكونيله (والبهت) فتحتينله (والبهتان) بانك ضميله برکسيه ايشلديكى يا سويلديكى سوزى اسناد ايله افك وافترا ايلك معناسنه‌در يقال بهته بهتا وبهتا وبهتانا من الباب الثالث اذا قال عليه مالم يفعل اصول سائرده بهتان اسم اوزره مرسومدر وبوماده ومدهوش ومتحير اولمق معناسندن مأخوذدركه اولمقوله افترا صدمه‌سندن حيران مدهوش اولور وجوهريك بهتاندن مأخوذ اولان بهت ماده‌سى على كله سيله موصوله اولمامغله بهت عليه دينمديكندن ناشى شاعرك اشبو * سبى الحماة فانهتى عليها * مصراعنده واقع فانهتى عليها كلامنى فابهتيها ايله تفسيرى تصحيف وتحريفدر زيرا صواب اولان فانهتى عليها اولمقدر نونله‌كه نهيتدن فعل امردر حيقرمق معناسنه شارح ديركه جوهرى‌يه بونده ابن برى وصاغانى سابقلردر وبهت بانك فتحيله برجر معروف آديدر اكا جر البهت وجر الضحك دخى ديرلر فارسيده باهت وتركيده آدم كولديرن طاشى ديرلر اكا نظر ايدن بى اختيار خنده ناك اولور وبهت مصدر اولور برکسه‌يى آنسزين على الغفله طوتمق معناسنه يقال بهته بهتا اذا اخذه بغتة وقول وفعلدن كسيلوب بهت كبى اولنجه مدهوش ودنك ومتحير قالمق معناسنه‌در يقال بهت الرجل وبهت وبهت من الباب الرابع والاول والخامس ويقال بهت على بناء المجهول اذا انقطع وتحير شارحك بيانه كوره مجهول صيغه سيله افتعدر (المبهوت) مسكوت

وزننده

وزننده متحير ومنقطع ومدهوش كشى‌يه دينور بونده اسم فاعل بنيه‌سيله باهت وبهيت دينمك جائز دكلدر شارح ديركه بناء مجهول ذكر اولنديغى اوزره افصح واشهر اولمغله آندن مبهوت متصرف اولمشدر لكن معلومدن دخى تصريفى واقع اولمغله قياس اوزره باهت و بهيت متصرف اولور (البهيتة) بانك فتحيله شول باطل ولغو وبيهوده‌يه دينوركه بطلانى انسانه موجب حيرت اوله يقال اتى بالبهيتة اى بالباطل الذى يتحير من بطلانه ويلان سوزه دينور كذب معناسنه كه مراد لاعن اصل بركمسيه اسناد وافترا اولنان مفترياتدن عبارتدر هاء نقليه‌در (البهت) بانك ضميله بهيته معناسنه‌در يقال جاء بالبهيتة والبهت اى الكذب (البهوت) صبور وزننده مباهت معناسنه‌دركه سامعى افك وافترا ايله مبهوت وحيران ايدن كمسيه دينور جمعى بهت كلور ضمتينله وبهوت كلور (بهتة) طلحه وزننده اساميدندر عمر بن حميد بهته محدثيندندر وهانك فتحيله زبانزددر (البيت) زيت وزننده اوه دينور خانه معناسنه كرك قلدن يعنى چادر وآلاچق وهوع اولسون وكرك طاشدن وكريچدن ياپلمش اولسون جمعى ابيات وبيوت كلور وجمع الجمعى ابابيت كلور اقوال واقاويل كبى وبيوتات كلور وابياتات كلور مصغرنده بييت دينور وبييت دينور بانك كسريله يايه مجاورت ايچون بويت ديمك جائز دكلدر واوايله معلوم اوله‌كه بيت طاشدن وكريچدن ايسه لسانمزده اكا اوواوطه تعبير اولنور قيل چادر ايسه قره او تعبير اولنور ومطبخلو وقوييلو ياخود بيوت عديده‌يى مشتمل ايسه عربيده دار ومنزل ولسانمزده قوناق تعبير اولنور واكر خوش نشين ايسه اوبه تعبير اولنور وفى الاصل بيت انسانك كيجه‌يه مخصوص مأواسنه موضوعدر بعده توسع اولنوب كيجه اعتبارى ساقط اولمشدر وجمعى اولان بيوت مساكنده وابيات منظومه بيتلرنده عرف اولمشدر وبيت شرف وشان معناسنه استعمال اولنور فارسيده خانمان ودودمان ايله تعبير اولنور يقال بيت بنى تميم فى بنى حنظلة اى شرفها ويقال هو من اهل البيوتات وبيت شريف وذيشان آدمه اطلاق اولنور يقال فلان بيت قومه اى شريفهم وبيت مصدر اولور اولنمك معناسنه يقال بات الرجل يبيت بيتا اذا تزوج وبيت كوشكه اطلاق اولنور قصر معناسنه وبركمسه‌نك اهل وعيالنه اطلاق اولنور باعث سكونتى اولديغيچون وكعبهٔ مكرمه‌يه اطلاق اولنوركه بيت الحرامدر وقبر ومزاره اطلاق اولنور وخانه‌نك كليم وكچه ومقعد ودوشك مقوله‌سى دوشمه‌لرينه اطلاق اولنور يقال تزوجها على بيت اى فرش بيت وايكى مصراعدن مركب منظومه‌يه اطلاق اولنور كوياكه سقف وعمادو سائر ادواتدن جمع وبنا قلنمش وبيته تشبيه اولنمشدر ياخود چادره تشبيه اولنمشدر نته كه اجزاسنه اسباب واوتاد اطلاقى بونى مؤيددر ومنه يقال ان الشاعر يرضى بهدم بيته لاباخلال بيته

(البيوت) تشديد بايله خروب وزننده صوغوق صويه اطلاق اولنور عادتا اوزرندن كيجه چكمش صو بارد اولديغى ملاحظه سيله كه حشم نشينه مخصوصدر تقول سقانى بيوتا اى ماء باردا و كيجه دن قالمش اتمكه وسائر طعامه دينور كه بيات تعبير اولنور وشول ايشه دينور كه صاحبى كال اهتمامندن ناشى كيجه لرده دخى آنك اوزرينه اوله يقال لهامر بيوت اى يبيت له صاحبه مهتما (البائت) فائت وزننده بودخى كيجه دن قالمش طعام وشرابه دينور فارسيده يخنى دينور يقال خبز بائت اى غاب (البيت) بالك فتحيله (والبيات) ثبات وزننده (والمبيت) مقيل وزننده (والبيتوته) شيخوخه وزننده كيجه وقتى برايش ايله چكورمك معناسنه در يقال بات يفعل كذا يبيت وبيات بيتا وبياتا ومبيتا وبيتوتة من الباب الثانى والرابع اى يفعله ليلا وليس من النوم يعنى كيجه اويومق يونك وضع معناسنده داخل دكلدر زيرا بالمباشره اولان فعله مخصوصدر پس بات فلان ينام ديمك جائز دكلدر ومن ادرك الليل فقدبات مصباحك بيانته كوره بات مادەسى ايكى معناده مستعملدر اشهرى مدلولى اولان فعلك ليله اختصاصيدر نته كه ظل كلمەسى نهاره مخصوصدر پس بات يفعل كذا فعله بالليل معناسنه در وظل يفعل كذا فعله بالنهار معناسنه در وبيتوته انجق سهر ليل ايله اولان فعل وعمله مختصدر وعليه قوله تعالى [والذين يبيتون لربهم سجدا وقياما] وازهرى امام فراءدن نقل ايدر كه بات الرجل قولى سهر الليل كله فى طاعة اومعصية معناسنه در وبات كلمەسنى تام لفظيله تفسير ايدنلر مخطيلردر زيرا عربلر بات يرعى النجوم ديرلر تائم اولان كسەنك مراقبة نجوم ايلەسى ممكن دكلدر خلاصه مدلولى اولان فعلده نوم داخل دكلدر ومعناى ثانى صار معناسنه استعمال اولنور مثلا بات بموضع كذا ديرلر صاربه معناسنه كرك ليلده وكرك نهارده اولسون فقهانك بات عند امرأته ليله قوللرى بومعنايه مبنيدر كه صار عندها ديمكدر كرك نوم بولنسون وكرك بولنمسون انتهى وتقول بت القوم وبهم وعندهم اى صرت پس بومعناى ثانى مذكوردندر (البيتة) بالك كسريله بناء نوع وحالتدر كه آندن كيجه ليش ايله تعبير اولنور يقال اباته الله احسن بيته اى ابانه بونده تنوين تنويع ايجوندر وبيته وبيت هامز سدرمق ايده جك قوت وغدايه دينور كه مراد اخشام طعمه سيدركه كيجه آنكله كذران ايدر تأكيد ايجون ليله مضاف قلنور يقال ماله بيت ليلة اى قوت ليلة وتوسع اوزره مطلقا قوت وغدايه دخى اطلاق اولنور (الاباتة) همزەنك كسريله كيجه لتمك وكيجه يى چكورتمك معناسنه در يقال اباته الله احسن بيتة اى اباتة كما ذكر بومثالده بديعيه دن صنعت احتباك اولمق دخى محتملدر كه اباته الله اباتة حسنه فبات احسن بيتة سبكنده در اخباريه ودعائيه اولور[ابتسها نباتا حسنا] نظم شريفى كبى (التبييت) تفعيل وزننده بر

خصوصی کیجه وقتی تدبیر ایلك معناسنه در یقال بیت الامر تبییتا اذا دبره لیلاوخرما اغاجنك زائد ونابجا اولان شاخلرنی ازاله ایله حسن قیافت ویرمك معناسنه استعمال اولنور وبومعنای آتیدن مأخوذدرکه دشمنی شبخونله اهبه واشیالرنی سلب ایلمکدن عبارتدر یقال بیت النخل اذا شذبها وکیجه اعدایی شبخون ایدوب بصمق معناسنه در یقال بیت العدو اذا اوقع بهم لیلا (الاستباتة) قوت لیل طلب ایلك وقوت ایدنمك معنازینه در بومناسبتله فقر واحتیاج معناسنده استعمال اولنمشدر زیرا اغنیا قوت لیل قیدندن مستغنی اولور (المستبیت) مستریب وزننده آتدن اسم فاعلدر فقیر وکدایه اطلاق اولنور یقال فلان مستبیت ای فقیر ویقال فلان لایستبیت لیلة ای ماله بیت لیلة (المتبیتة) منسیده وزننده که تبیت کلمه سندن اسم فاعلدر بیت وزوجه نائله اولان خاتوندر یقال امرأة متبیتة ای اصابت بیتا وبعلا وبونده بیت زوج معناسنه اولوب وبعل کلمه سی عطف تفسیر اولمق دخی محتملدر (التبیت) تفعل وزننده برکسه یی ایشندن آلیقومق معناسنه استعمال اولنور یقال تبیته عن حاجته اذاحبسه عنها (البیوتة) تشدید یاایله تنوره وزننده سقوط واحتمالی اولمیان ثابت و محکم دیشه اطلاق اولنور یقال سن بیوتة ای لاتسقط یعنی لثاتها وقوتها کویاکه یرنده اخشامليوب قالمشدر (بیات) سحاب وزننده واسط قر بنده برسنجاق آیدر اعلامدن حسن ابن ابی العشائر البیاتی اورایه منسوبدر

﴿فصل الناء الفوقیة﴾ (تبت) تشدید بایله سکر وزننده مشرقده نیجه بلادی مشتمل برمملکت آیدر مسك ازفر اورایه نسبت اولنور جغرافیا یائی اوزره برواسع واطیف ولایتدر بونده آهوی مسك اولور کرچه غزال کبیدر لکن باشی خنزیر باشنه واغزنده فیل کبی ایکی دیشلری اولور وطشره چقار بونلری سوری ایله بسلرلر هرسنه کوبکلرنده بر ورم پیدا اولوب نضج بولدقده بغایت یکشمکله بعض طاشلره سورینه رك کوبکی دوشر بونلری سنبل هندی اوتلامغله مسکی غایت فایق اولور (التبوت) بالك شده سیله تنور وزننده تابوت لفظنده لغتدر (تحت) تالك فتحی وحای مهمله سکونیله جهات ست اقسامندندر الت دیمکدر که فوق معناسی اولان اوست مقابلیدر فارسیده زیر دینور ووظرف اولور یعنی ظرف مبهم اولورکه معناسی انجق اضافتله متبین اولور یقال هذا تحت هذا واسم اولور بوصورتده ضم اوزره مبنی اوزره مبنی اولور فیقال من تحت (التحوت) تالك ضمیله اسم اولان تحت مذکورك جمعیدر ارذال و سفله ناسه اطلاق اولنور اعالی واشراف مقابلیدر ومنه الحدیث [لاتقوم الساعة حتی تهلك الوعول وتظهر التحوت] وهم الذین کانوا تحت اقدام الناس لایعلم بهم لحقارتهم (النخت) بخت وزننده شول ظرفه دینورکه آنده اثواب وضع وحفظ اولنور جامدان تعبیر

اولنور (الترتة) تانك ضميله لسانده اولان شول قبيح وفاحش يه يبلك حالتنه دينوركه افراط اوزره اولمغله حرفلرى پك چوق ترديد ايدرك كوجله ادا ايده يلور اوله يقال بلسانه ترتة اى ردة قبيحة فيه من العيب (التمت) سمت وزننده بر نوع نباتدر كه يمشى مأكولدر بوراده لايؤكل نسخه لرى غلطدر (تنى) تانك فتحى ونون مشددەنك كسريله فعل امر مؤنثدر بزى كوزل نسج ايله معناسنه دركه ايوجه طوقى ديمكدر يقال تنى اى جودى نسجك وبونمية مذكوره اوزره مسموعدر مترجم ديركه ظاهرا بوتنة فارسيدن مأخوذدر تنه فارسيده اورمجك آغنه دينور وتنيدن طوقومق نسج معناسنه در (التوت)تانك ضميله فرصاد اسميدركه تركيده دخى توت ايله معروف ميوەدر شارح ديركه فرصاد عربى وتوت عربى صحيح دكلدر لكن ادب الكاتب شرحنده مشروحدركه توت كلمەسى لفظ اعجمى معربدر اصلى توث در آخرده ثاى مثلثه ايله كذلك توذدر ذال معجمه ايله وبعضا اصلى اوزره اشعاردە وارد اولمشدر وبرهانده ثاى مثلثه ايله معرب اولمق اوزره مرسومدر مؤلف ثاى مثلثه ايلەده رسم ايلمشدر وفرصادى تردد اوزره تفسير ايلمشدر ومصباحك بيانه كوره اهل بصره شجرينه فرصاد ويمشنه توت اطلاق ايدرلر وبعضا ثاى مثلثه ايلەده تفوه ايدرلر وبعضلر فرصادى قرمزى توت ايله بيان ايدرلركه توت اعم اولور ومقدمة الادبده قاره توت ايله مفسردر والحاصل توت كه تاء فوقيه ايله وتوثكه ثاى مثلثه ايله در فارسيدن يانخود سريانيدن معربدر اعمدر وفرصاد اخص دركه سياه توعنه ديرلر (التوتياء) لوبياء وزننده جر معروف اسميدركه سحق ايدوب كوزه چكرلر شارحك بيانه كوره فارسيدن معربدر (تويت) زبير وزننده اسامىدندر حولاء بنت تويت بن حبيب صحابيه دندر (التوبتات) مصغر بنيه سيله بنو تويت قبيلەسى اشخاصنه اطلاق اولنور (تيت) ميت وزننده (وتيت) تشديد ايله ميت وزننده مدينه قربنده بر طاغك آديدر وادباذن محمد بن الصاحب شرف الدين بن التيتى تانك كسريله در كذلك تيتى كه فقيهلەدر محدثيندن منصور بن ابى جعفر الكشميهنى لقبيدر مؤلف بونلرك نسبت و معناسى بيانندن ساكت اولمشدر

﴿ فصل الثاء المثلثة ﴾ (الثبات) نبات وزننده(والثبوت) قعود وزننده پايدار وبرقرار اولوب طورمق معناسنه در يقال ثبت الشئ ثباتا وثبوتا من الباب الاول اذا دام واستقر (الثابت والثبيت) امير وزننده (والثبت) شكس وزننده صفتلردر ثابت وپايدار اولان شيئه دينور وثابت اسامى رجالندندر وفقهادن احمد بن عبدالله بن احمد الثابتى پدرينك جدى اولان ثابته منسوبدر (الاثبات) همزەنك كسريله ثابت وپايدار ايتمك معناسنه در يقال اثبته اذا جعله ثابتا وبر نسنه يه كنه وحقيقتى اوزره مطلع اولوب بيتمك معناسنه استعمال اولنور يقال اثبته الشئ اذا عرفه

حق المعرفة و برکسه‌یی حرکته بیمجال ایلمك وجهیله ضرب ایلمك یاخود جرح ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال ضربه حتی اثبته ای لاحراك به ولا براع ومنه قوله تعالی [لیثبتوك او یقتلوك] ای لیجرحوك جراحة لاتقوم معها او لیحبسوك و بوندہ حبس معناسی دخی مجازدر قال فی البیضاوی لیثبتوك بالوثاق اوالحبس او الاثخان بالجرح وقری لیثبّوك بالتشدید (التثبیت) تفعیل وزننده بودخی برشیئی برنده ثابت و بر قرار قلمق معناسنه‌در یقال ثبت الشیء بمعنی اثبته (الثبیت) امیر وزننده ثابت وپایداره دینور نته‌که ذکر اولندی ودلیر و بهادر شهسواره اطلاق اولنور فارس شجاع معناسنه جنکده فرار ایلیوب پایدار اولدیغیچون سائر امهاتده یالکز شجاع ایله مفسر وفارسه صفت واقع اولمشدر و ثبیت عقل ورشد و تدبیری ثابت و محکم اولان آدمه اطلاق اولنورکه افعال و اقوالنده ذلات وسقطات اثری اولمیه یقال رجل ثبیت ای الثابت العقل و سکرتمك خصوصنده اوزحاذق اولان آدمه اطلاق اولنورکه حذاقتی سببیله توکزیبوب سورچمزاولور یقال فرس ثبیت ای‌تقف فی‌عدوه وثبیت اسامی رجالدندر (الثبت) شکس وزننده ثابت معناسنه‌درکه ذکر اولندی وثبیت کبی دلیر وبهادر شهواره اطلاق اولنور وسکرتمکده حاذق اولان آته اطلاق اولنور (الثباتة) کرامه وزننده (والثبوتة) خصومه وزننده جنکده عدودن روکردان اولمیوب محل معرکه‌ده ثابت و استوار اولمق وجهیله دلیر وبهادر اولمق معناسنه‌در یقال ثبت الرجل ثباتة وثبوتة من الباب الخامس اذا صار ثبتا شجاعا (الثبات) کتاب وزننده خاتونلرك یخه‌باغلرینه دینور شبام البرقع معناسنه و دابه‌لرك پالانلری صاریلوب بند ایلیه‌جك قایشه وصریمه دینور (المثبت) مکرم وزننده ذکر اولنان باغلر ایله بغلنمش پالانه دینور و خسته‌لکدن حرکته بیمجال اولان علیله دینور تقول رأیته مثبتا ای لاحرکة به من المرض (المثبت) محسن وزننده فراشندن حرکته قدرتی اولمیان آغر خسته‌یه دینور اولکی بوندن اشددر یقال مریض مثبت اذا ثقل فلم یبرح الفراش (الثبات) ثالث ضمیله شول علته دینورکه مثلا اولدیغی مریضی حرکتدن عاجز ایلیه یقال داء ثبات ای معجز عن الحرکة (المثابتة) مفاعله وزننده اثبات کبی برنسنه‌یی کما هو حقه ادراك ایلمك معناسنه‌در یقال ثابت الشیء اذا عرفه حق المعرفة (اثبیت) ازمیل وزننده بنی یربوع دیارنده بریرك یاخود برصویك آدیدر علی قول بنی المحل بن المحل بن جعفر جماعتی دیارنده‌در (ابوثبیت) زبیر وزننده که یزید بن مسهر کنیه‌سیدر وابو ثبیت الحذاری وثبیت بن کثیر و هانی بن ثبیت وعقبة بن ابی ثبیت محدثلردر (الاثبات) همزه‌نك فتحیله ثقات معناسنه‌درکه موثوق به ومعتمد علیه اولان کسه‌لردر بونك مفردی ثبت‌در فتحتینله اصل ثبت

ثبات فى الحرب معناسنه اسمدر بعده دليل وجته اطلاق اولنمشدر بعده مجاز مرتبتين علاقه‌سيله نقه ومعتمد عليه آدمه اطلاق اولنمشدر يقال هو ثبت اى ثقة والاعلام اثبات اى ثقات كما يقال فلان حجة اذا كان ثقة وعرف محدثينده ثبت سند سلسله‌لرى قيد واثبات اولنمش سلسله نامه‌يه اطلاق اولنور حالا مترجم فقيرك ايكى قولدن مظهر اولديغ خاتمة المحدثين عبد الله بن سالم البصرى المكى ثبتيدركه فى زماننا سند على اكا منحصردر امام قربرى طريقندندر بوفقير ايله امام بخارى بينده اون ايكى شيخ كزين واردر رحمهم الله تعالى والحمد لله حمدا كثيرا (الاستثبات) اموردە عجله ايليوب تأنى ايتمك معناسنه‌در يقال استثبت فى امره اذا تأنى فيه (ثبيته) جهينه وزننده اسماء نسواندندر ثبيته بنت ضحاك صحابيه‌در على قول بوثبينه در نونله وثبيته بنت يعار صحابيه‌در وثبيته بنت حنظلة الاسلمية تابعيه‌در (الثنت) ثانك فتحى وتانك تشديديله جماع ايدركن يستهلين كشى يه دينور عذيوط دخى ديرلر وبوصفتدر يقال رجل ثنت اى عذيوط وقيالرده اولان ياريغه وچتلاغه دخى دينور (المثرنتى) اسم فاعل بنيه‌سيله مغرندى وزننده رطوبتلو لحيم وشحيم كوده‌يه دينور يقال بدن مثرنت اى مخصب (الاثرناء) اسرنداء وزننده‌بركسه‌نك كوكسى اتلو اولمق معناسنه‌در كه سموز دوشلو تعبير اولنور يقال اثرنتى الرجل اذا كثر لحم صدره ذكر اولنان مثرنتى كلمه‌سى بوندن اسم فاعلدر مؤلف نظم‌طبيعى اوزره رسم ايلامشدر (الثموت) قبول وزننده بودخى عذيوط معناسنه‌در كه جماع ايدركن حدتلين كشى‌يه دينور (الثنت) ثانك و نونك فتحيله ات تعفن ايدوب قوقمق معناسنه‌در يقال ثنت اللحم ثنتا من الباب الرابع اذا انتن ودوداق ودىش اتلرى سليوكلنوب دائما قنار اولمق معناسنه‌در يقال ثنتت الشفة و اللثة اذا استرخت ودميت (الثنتة) فرحه وزننده دائما قنار اولان دىش اتنه دينور (الثنثاية) ثانك كسريله بد زبان وبد كوى وبد خوى كشى‌يه دينور يقال رجل ثنثاية اى خاش سيء الخلق (ثات) كات وزننده يمن مخالفلرندن يعنى ناحيه‌لرندن كه مراد ايالت اوله‌جقدر برمخلاق آديدر تركيده آندن ايل ايله تعبير اولنور اقيال يمندن ذوثات الجيرى اورايه منسوبدر وثات اسميدندر خول فضلادن ابو خزيمه ابراهيم بن يزيد الثاتى اجدادندن ثات بن رعين نام كسيه منسوبدر (الثهت) فتحتينله (والثهات) ثانك ضميله بركسه‌يى آواز ايله چاغرمق معناسنه‌در يقال ثهت فلانا ثهتا وثهاتا من الباب الرابع اذا دعاه وصوته (الثاهت) ثابت وزننده يوغاز دليكنه على قول كوكسك اوستنه دينور ياخود شول يوفقه دريه دينوركه يورك آتك ايچنده حركت ايدر يوركك قابى واورتوسيدر فارسيده اكا پوشش دل دينور

﴿ فصل الجيم ﴾ (الجبت) جيمك كسرى وبانك سكونيله بته دينور صنم معناسنه وكاهنه دينور كه كهانتى اولان كسه در مغيباتدن خبر ويرمك قيدنده اولوراسلافده استراق سمع ايله شياطين كاهنلره حوادث آتيه‌دن اخبار ايتلريله آنلر دخى ناسه خبر ويررلر ايدى وجبت ساحر وجادويه دينور وسحره دينوركه سحر ساحردر وبى خير ومنفعت اولان خسيس وكمتر شيئه دينور اصل بو معنای موضوعيدر ومطلقا معبود بالحق اولان خدای متعالدن غيرى معبود اتخاذ اولنان شيئه دينور وبومعنای اولدن اعم در زيرا عورت فرجنه دخى برستش ايدن اشخاص دخى واردر شارح ديركه اشبو جبت كلمه‌سى عربى دكلدر لكن عرب استعمال ايتشلردر زيرا حرف ذولقى اولميه‌رق بركلمه‌ده جيم وتاء جمع اولمامشدر بعضلر اصلى جبس اولديغنه ذاهب اولديلر (الجت) جيمك فتحى وتانك تشديديله تكه‌نك سموزلكنى وآرقلغنى بيتلك ايچون بدنى ال ايله يوقلشدرمق معناسنه‌در يقال جت الكبش جتا من الباب الاول اذا جسه ليعرف سمنه من هزاله (جرت) جيمك ضميله يمنده صنعا قضاسنده برقريه آديدر محدثيندن يزيد بن مسلم الجرتى اورادندر واسمعيل بن ابراهيم الجرت‌كه جيمك كسريله‌در بودخى محدثدر (جبرفت) جيمك كسرى ورانك فتحيله ايرانده كرمان اعمالندن بر قصبه‌در فاروق اعظم رضى الله عنه خلافتى وقتنده فتح اولنمشدر (الاجتفات) التفات وزننده بر نسنه‌يى تماميله سپوروب كوترمك معناسنه‌در يقال اجتفت المال اجتفانا اذا اجترفه اجع (الجلت) جلب وزننده اورمق معناسنه‌در يقال جلته جلتا من الباب الثانى اذا ضربه (الاجتلات) افتعال وزننده اول معنايه‌در يقال اجتلته بمعنى جلته و برنسنه‌يى بالتمام ايچمك ياخود يمك معناسنه‌درکه سومورمك تعبير اولنور يقال اجتلته اذا شربه اواكله اجع (المجلوت الالية) شول قيونه دينوركه قويرغى آزچه وچويك اوله خفيف الاليه معناسنه شارح ديركه بوجلت كلمه‌سندن اسم مفعولدر وجلت قيونك قويرغى آزچه وسويوجه اولغله اويلغنه طوغرى منحدر اولمق معناسنه‌در يقال جلتت اليته اذا انحدرت فى فخذه و قيناقلرى چلمز آدمه دخى وصف اولور (الجليت) جليد وزننده ومرادفيدر كه قيراغويه دينور شيخ معناسنه (جالوت) طالوت وزننده اسم اعجمى‌در عجمه وتعريف سببيله غير منصرفدر معلوم اولهكه جالوت عمالقه‌دن برجبار پادشاه ايدى مصر ايله فلسطين بينده ساكن وبنى اسرائيل اوزره مستولى ايدى پيغمبر وقت بولنان يوشع يا اشمويل واسطه‌سيله امر ربانى وارد اولوب دباغان ياسقايان عسكردن آنك يرينه عليم وجسيم وبالا بلند طالوت نام بركدا پادشاه اولوب عسكر قليل ايله جبار مرقوم ايله جنك وقتال و حضرت داود بن ايشى اول هنكامده راعى ناباليغ اولوب پيغمبر وقت وحى ايله مشار اليه

حضرتلرینك جبار مرسومی قتل ایده‌جکنه عارف اولمغله مشار الیه حضرتلرنی جلب ایلیوب اثناء راهده اوچ دانه حجر یاداود سن بزمله اول جباری قتل ایلیه‌جکسن دیو تکلم ایتلریله اول حجرلری استصحاب وفی الحقیقه انلر ایله‌مرسومك خانهٔ حیاتنی خراب ایلدی بعده حسب الوعد طالوت مشار الیه حضرتلرنی داماد ایتمشدر تفصیلی سورهٔ بقره تفسیرنده مشروحدر (جلانا) جیمك ضمی ولام اولانك فتحی وضمیله نهروان قضاسنده برقریه‌در (جوت‌جوت) جیملرك فتحی و واولرك سکونیله وتالرك مبنی اولهرق حرکات ثلاثیله دوه قسمنی صو ایچمکه چاغره‌جق اسواتلرعلی قول دوه‌یی‌طورمقدن یا کتمکدن زجروآزاره‌مخصوصدر (الجوات) غراب وزننده آخر اسمدر (المجاوتة) مفاعله وزننده (والمجایتة) یا ایله دوه قسمنی جوت جوت دیه‌رك صویه چاغرمق یاخود زجر وآزار ایتمك معناسنه در یقال جاوت الابل وجایتها اذا دعاها للماء بجوت جوت اوزجرها ومجایته یا ایله واوی معاقبدر صیاح و صواع کبی (جوتی) طوبی وزننده اسامیدندر اسحق بن ابراهیم بن جوتی محدثیندندر (جیت) جیمك کسریله نابلس اعمالندن برحصن اسمیدر

﴿ فصل الحاء المهملة ﴾ (حبتة) حانك فتحی وبانك سکونیله اسماء نسواندندر حبتة بنت الحباب انصار کرامك سلسلهٔ نسبلرندن برخاتوندر وحبتة بنت مالك صحابیه‌در امام اعظم تلامذه‌سندن امام ابو یوسف القاضی آنك نسلندندر (حتون) حانك کسریله موصل ترابنده برطاغك آدیدر (الحبریت) بحریت وزننده شوانیدن یاکیره وعاری اولان شیئه دینور بحریت دخی بومعنایه‌در یقال کذب حبریت ای بحریت (الحت) حانك فتحی وتانك تشدیدیله توب مقوله‌سی نسنه‌دن لکه مثلو بیلاشنی اوغوشدروب کیدرمك معناسنه‌در یقال حت المنی عن الثوب حتا من الباب الاول اذا فرکه وقشره کذلك اغاجدن پیراغی و قبوغی صیرمق معناسنه در یقال حت الشجر اذا قشره و اغاجدن پیراق دوکیلوب دوشمك معناسنه‌در یقال حت الورق اذا سقط من الغصن وبرنسنه‌یی اشاغی یه اندروب دوشورمك معناسنه‌در یقال حت الشیء اذ حطه و حت و صف اولور یوکرك وصوی آته اطلاق اولنور کویاکه سکرتمکی حت ایدوب طیران ایدر کذلك جست وچابك دوه‌یه اطلاق اولنور وارکك دوه قوشنه اطلاق اولنور ومطلقا صوی وکریم وعتیق اولان آته ودوه‌یه اطلاق اولنور کویاکه شوائب نامرضیه‌یی کندیلرندن ازاله ایلدکلری ملاحظه‌سنه مبنی‌در واولمش چکرکه‌یه اطلاق اولنور جمعی احنات کلور وحت بری برینه یاپشق اولیان دانه دانه خرمایه اطلاق اولنور وحت اصحابدن ابو دجانه‌نك وکثیر بن الصلت نام کسه‌نك قبلری اسمیدر

وحت شیٔ ناچیز معناسنه استعمال اولنور کویا که قازنتی مقوله‌سی ملحوظدر تقول مافی یدی حت ای شیٔ (الانحتات) انفعال وزننده لکه مقوله‌سی ثوبدن اوغوشدرلمغه ویپراق وقبوق اغاجندن صیرلمغه زائل اولمق معناسنه‌در یقال حته حتا فانحت انحتاتا (التحات) تضاد وزنندهکه فی الاصل تفاعلدر انحتات معناسنه‌در (التحتحت) تزلزل وزننده بودخی اول معنایه‌در و انحتات و تحات و تحتحت اغاجدن یپراق دوکلمك معناسنه در یقال انحتت الورق و تحاتت وتحتحت ای سقطت (الحت) حاتك ضمیله اصلنمش فاوده دینور یقال سویق حت ای ملتوت و حت کنده قبیله سندن منشعب بر قبیله‌جك آدیدر نسبتنده حتی دینور وبو حت اول قبیله‌نك پدری و والده‌سی اسمی دکلدر بلکه بر بلده اسمی اولمغله آنکله تسمیه اولنمشدر وحت قبیله‌دن بر طاغك آدیدر و قبلیه فتحتینله رساتیق مدینه‌دن قبله نام رستاقه منسوبدر (حت) حاتك فتحی وتای مشدده‌نك کسریله قوش اوتمکه مخصوص اصواتدندر کیش کی (حتی) نشتی وزننده بر حرفدرکه غایت معناسنه دلالت ایدر وتعلیل ایچون اولور والا کی استثنا معناسنه اولور ومدخولنی جر ورفع و نصب ایدر بناء علیه اوضاعی مختلف اولمغله امام فرأ علیه الرحمة بن لباس حیاتدن عاری اولیورم هنوز درونمده حتی کلمه‌سنك اوضاع مختلفه‌سندن برشبهه واشکال باقیدر یعنی وفات ایدنجه قدر آنك خدشه سندن خلاص اوله مدم آخرته اول شبهه ایله کیدرم دیدیکی مرویدر وحتی عمان نام بلده ترابنده برطاغك آدیدر (حتاوة) حاتك فتحی وتانك تشدیدیله عسقلان قضاسنده برقریه‌در (الحتوت) صبور وزننده خرمانی هنور قوروق ایکن دوکر اولان اغاجه دینور (المحتات) مفتاح وزننده بودخی اول معنایه در مؤلفك تفسیری معنای لازمیدر یقال نخلة حتوت ومحتات ای منثار (الحتات) سحاب وزننده غریو وفریاد و هنکامه یه دینور یقال ماهذا الحتات ای الجلبة (حتات) غراب وزننده بصره ایالتنده برقطیعه یعنی مالکانه اسمیدرکه سلفده برکسیه مقطوع اولمشدر وحتات اسمادندر حتات بن عمرو وحتات بن یزید المحاشعی المحابدندرلر علی قول اولکی باتین موحدیله حباب در وجوهری وهمندن ناشی ثانی حتات بن زید عنوانده رسم ایلمشدر وحتات بن یحیی محدثیندندر (رمدة حتان) رمد ماده‌سنده مرسومدر (الحتحتة) زلزله وزننده تیز تیز یوریمك معناسنه در ومنه المثل ★ شر السیر الحتحتة ★ ای السرعة (الحتحات) حتحات وزننده و مرادفیدرکه جست و چالاك معناسنه‌در (الاحتات) همزه‌نك کسریله اغاج قوریمق معناسنه درکه یپراغی دوکلمك لازمیدر یقال احت الارطی اذا یبس وارطی مثالدر (الحذر فوت) ذال معجمه وفایله عنکبوت وزننده نسنه معناسنه در یقال مایملك حذر فوتا ای شیئا وبومقام نفیه

مخصوصدر (الحرت) ضرب وزننده برنسنه‌یی ال‌ایله یك اوغوشدرمق معناسنه‌در یقال حرت الشیء حرتا من الباب الاول اذا دلکه شدیدا وبرنسنه‌یی آغرشق کبی دکر میلکنه کسمك معناسنه‌در یقال حرته اذا قطعه مستدبرا وحرت دابه قسمی اریه وعلف اکل‌ایدر ایکن ظهورایدن صوتندن حکایه اولورکه خارت خارت یمك تعبیر اولنور وحرت برکسه بدخوی وبدمشرب اولمق معناسنه‌در یقال حرت الرجل حرتا من الباب الرابع اذا ساء خلقه (المحروت) مسکون وزننده بالدرغان وحلتیت آغاجی دیدکلری نباتك کوکنه دینور اصل انجدان معناسنه (الحرتة) حانك ضمیله خردل برونه طوتیلوب استشمام اولندقده دماغه تأثیریله تبرلکنی طویمق حالتنه دینور (الحرتة) حانك ضمیله همزه وزننده اکول و پرخور اولان انسانه وحیوانه دینور یقال رجل حرتة ای اکول (الحرات) سحاب وزننده آتش علوبنك کورلتوسنه دینور (حوریت) تکریت وزننده بر موضع آدیدر وبونك کلام عربده نظیری یوقدر شارح دیرکه ابو حیاندن صولیت کله سی منقولدر (الحفت) حانك فتحی وفانك سکونیله برکسه‌نك بوینی قیروب اوقامق وجهیله هلاك ایتمك معناسنه‌در یقال حفته حفتا من الباب الاول اذا اهلکه ودق عنقه وبرنسنه‌یی دوکوب اوقامق معناسنه‌در بیر وقرنفل کبی یقال حفت الشیء اذا دقه (الحفت) کتف وزننده حفث لفظنده لغتدرکه شیردانه وقرق بایره دینور (الحفیثاء) حانك فتحیله همزه بابنده ذکر اولندی مؤلف بونی کرچه اورایه احاله ایلشدر لکن باب مذکورده ذکر ایتمامکله ظاهرا نسیان ایلشدر فالدیکی اصول سائره ششمان اولان بودورکسه ایله مبین‌در و اصمعی بیانله کوره بومهموز مقصوردر (الحلیت) حانك فتحیله قراغو تعبیر اولنان رطوبته دینور جلیده وصقیع کبی وطلویه دینور برد معناسنه (الحلیت) تشدید لامله سکیت وزننده انجدان یعنی بالدرغان وحلتیت اغاجی دیدکلری نباتك صمغنه دینورکه ادویه دندر وحلیت نجد اولکه سنده بر موضع آدیدر یاخود بوقبیط وزننده درقافك ضمی وبای مشددەنك فتحیله (الحلتیت) کبریت وزننده حلیت کبی بودنی صمغ مذکوره دینور بین الاطباء بواسمله معروفدر (الحلت) ضرب وزننده تراش ایتمك معناسنه‌در یقال حلت رأسه حلتا من الباب الثانی اذا حلقه و اسهال ایله چقرمق معناسنه‌در یقال حلت بسلحه اذا رماه وبورج اودەمك معناسنه‌در یقال حلت دینه اذا قضاه وپوستدن یوك یولمق معناسنه‌در یقال حلت الصوف اذا مرقه وبرکسیه برنسنه ویرمك معناسنه‌در یقال حلت فلانا اذا اعطاه وبرکسه‌یی دکنکله یا آخر نسنه ایله اوروب دوکمك معناسنه‌در یقال حلته کذا سوطا اذا جلده ودائما آته بنوب ارقه‌سندن اینمك وجهیله ملازم اولمق معناسنه‌در یقال حلت ظهر الخیل اذ الزمه (حلیت)

زبير وزننده جهينه قبيله‌سي بلادنده برموضع آديدر (المحلات) محراب وزننده شول دويه دينور كه دائما يوكسني كيرو براغور اوله يقال جمل محلات اذا كان يؤخر جله (الحلاتة) حاتك ضميله يوك يولنسيسنه دينور نتافة الصوف معناسنه وحيوانك طوغورمسي ايامنده رحمتك طشره قذف ايتديكي نسنه يه دينور كه مقدمة ولادتيدر (الحمت) حاتك فتحي وميمك سكونيله بك اسي كونه دينور يقال يوم حمت اى شديد أخر ويقال ليلة حمتة اى شديدة الحر وحمت بك لذيذ خرمايه دينور كما سيذكر وحمت بركسه‌يي بركسه اوزره مسلط قملق معناسنه استعمال اولنور شدت معناسي علاقه‌سيله تقول حمتك الله عليه حمتا من الباب الثانى اى صبك عليه (الحموتة) حاتك ضميله كون وياكيجه بك اسي ويانق اولمق معناسنه‌در تقول حمت يومنا حموتة من الباب الخامس اذا اشتد حره (الحميت) امير وزننده مطلقا متين ومحكم اولان شيئه دينور وشول ياغ طلومنه دينور كه طلا ايله اصلاح اولنمش اولغله متين ومحكم اولمش اوله وكوچك طلومه ياخود توبى وقيلى كيدرلمش ساده كوچك طلومه دينور وحميت بك طتلو خرمايه دينور (الحموت) تاتك فتحيله بودنى طلا ايله متانت بولمش ياغ طلومنه دينور وبك طتلو خرمايه دينور (الحامت) بودنى بك طتلو خرمايه دينور يقال تمر حمت وحامت وحميت وتحموت اى شديد الحلاوة (الحمت) فتحتينله جوز وفستق مقوله‌سي بوزولوب طعمى تباه اولمق معناسنه‌در يقال حمت الجوز وغيره حمتا من الباب الرابع اذا تغير وفسد (التحمت) تفعل وزننده برشيئك رنكى خالص اولمق معناسنه‌در كه شدت معناسندن مأخوذدر يقال تحمت لونه اذا صار خالصا (الحنبريت)شنبليد وزننده خالص وبغش معناسنه‌در يقال كذب وماء حنبريت اى خالص ظاهرا بوحبريت كلمه‌سندن مأخوذدر كه نونى زائددر زيادة لفظ مناسبتيله بك خالص ديمك اولور ومنه يقال ضا وحنبريت اى ضعيف ضاوى آريق ومهزول معناسنه اولمغله كويا كه خالص مهزولدر قوت وطاقت اثرى بوقدر ديمك اولور (الحانوت) تونله جالوت وزننده ميخانه يه دينور دكان اصطار معناسنه وبومؤنثدر مذكر دنى اولور خماره دنى دينور يعنى باده صتانه كه ميخانه‌جى تعبير اولنور وبونك موضوع ذكرى بومحله نسبتنده حانى دينور وحانوى دينور تونك فتحيله مؤلف بونكله تون بايندره رسم ايدنلره تعريض ايلمشدر مصباحده مرسومدر كه حانوت كلمه‌سنك وزننده اختلاف اولنمشدر بعضلر عندنده فعلوت درملكوت كبي واوى الفه قلب اولندى وعند البعض اصلى حانوه‌در فعلوه وزننده كه عينك سكونى ولامك ضميله عرقوه وترقوه كلمه‌لرى كبي استعمالى كثير اولديغندن واوى اسكان و هابى تايه ابدال اولندى تابوت كبي كه اصلى تابوه‌در و فارابى عندنده حانوت فاعولدر واصلى هاءدر ماقبلنك سكونيله بناء تايه

قلب اولنمشدر جمعی حوانیت‌در وحانوت مؤنثدر بیت ودکان تأویلیله مذکر اولور وبونده خانه دخی لغتدر نسبتنده حانی دینور قیاس اوزره وحانوی دینور وحانوی دینورکه حانوت ونسبتیدر ومطرزی بیاننه کوره حین ماده‌سنده مأخوذدرکه هلاك معناسنه‌در زیرا خمر اعراض و اموالك مهلکیدر اکا بناء خمر حانیه دیرلر (الحوت) حانك ضمیله بالغه دینور سمك معناسنه جمعی احوات کلور وحوته کلور عنبه وزننده وحیتان کلور وحوت بروج فلکیه‌دن برج آدیدرکه اندہ کواکبدن حوت صورتی باعث تسمیه‌در وحوت اسامیدندر حوت بن الحارث الاصغر کنده قبیله‌سنده بربطن پدریدر وحوت بن سبع بن صعب رجال عربدندر وابو بکر عثمان بن محمد المعافری کهابن الحوت ایله متعارفدر محدثیندندر (الحوتا) حراء وزننده یومری وایری بوکورلی خاتونه دینور یقال امرأة حوتاء ای الضخمة الخاصرة (الحائث) فائت وزننده دائما ناسه لوم وتوبیخ وتعییر وتعییب ایدن کشی یه دینور (المحاوتة) مفاعله وزننده برکسه‌یی قهر وعنف وتذلیل ایتمك معناسنه‌در یقال حاوته اذا رغمه شارح دیرکه کرچه نسخه‌لرده راغمه عنوانندہ مرسومدر لکن غلطدر صحیح اولان راوغه عبارتیله اولمقدرکه مراوغه دندر ومراوغه تلکوکی برکسیه مکر ورنك و دستان ایتمك معناسنه‌درکه بروانه اویون ایدوب قورتارلق ایتمکدن عبارتدر تلکوك ایتمك تعبیر اولنور واقعا یدیمزده اصوللرده دخی راوغه عنوانندہ‌در حتی اساسده ومن المجاز حاوتنی فلان عن کذا اذا خادعك عنه وراوغك ویقال ظل فلان یحاوتنی بخدعة ای یداورنی فعل الحوت فی الماء عبارتیله مرسومدر ومحاوته مدافعه معناسنه‌در یقال حاوته ای دافعه ومشاوره معناسنه‌در یقال حاوته اذا شاوره ومشاوره وجهیله یاخود بیع ونکاح مقوله‌سی معاملات ضمننده مواعده ایله مکالمه ایتمك معناسنه‌در یقال حاوته اذا کالمه بمشاورة او بمواعدة فی البیع ونحوه (الحوت) صوت وزننده (والحوتان) دوران وزننده قوش وسائر جانور صو وصید مقوله‌سی نسنه‌نك اطرافنی دونوب طولاشمق معناسنه‌در یقال حات الطائر والوحش حوله یحوت حوتا و حوتانا اذا حام

﴿ فصل الخاء المعجمة ﴾ (الخبت) نبت وزننده بطون ارضدن دائره‌سی واسع یره دینورکه اطرافی طاغ وبایر مقوله‌سی یوکسکلك اولوب کندوسی دهز واوتوراقلی وککیش اوله جمعی اخبات کلور و جمع کثرتی خبوت کلور و خبت دیار شامده برموضع وینده شهر زبید اعمالندن بر قریه وکلب قبیله‌سنه مخصوص بر صو آدیدر (الاخبات) اثبات وزننده صوری ومعنوی تذلل وتواضع ایتمك معناسنه‌در یقال اخبت الرجل اذا خشع وتواضع مؤلفك بصائرده بیاننه کوره اخبات فی الاصل خبت دیدکلری ارض مذکوره‌یه قصد ونزول ایتمك معناسنه در یقال اخبت الرجل اذا قصد

الخبت ونزله نحو اسهل وانجد بعده تذلل ومسكنت وتواضع معناسنده استعمال اولندى قال الله تعالى [واخبتوا الى ربهم] الاية وقال فى الاساس ومن المجاز اخبتوا الى ربهم اى اطمأنوا اليه وهو يصلى بخشوع واخبات وخضوع وانصات (الخبيث) امير وزننده حقير وكمتر نسنه‌يه اطلاق اولنور يقال شئ خبيث اى حقير وخبيث خبيث لفظنده لغتدر (خبث الجيش) خاك فتحى واضافتله (وخبث الجيش) وصفيله حزبين شريفين بينده بر صحرا آديدر (الخت) خاك فتحى وتاك تشديديله مزراق مقوله‌سنى بر كسيه پدرپى دورتوب سانجمق معناسنه در يقال خت السنان اليه ختا من الباب الاول اذا طعنه مدار كا وخت بر موضع آديدر واساميدندر ابن خت كه يحيى بن موسى در امام بخارى شيخيدر (الحتت) فتحتينله احيانا بدنه عارض اولان كوشكلك وقبرقلق وفتور حالتنه دينور تقول اخذنى الحتت اى الفتور فى البدن (الخبيث) امير وزننده خسيس وكمتر و كمقدر اولان شيئه دينور واكسك نسنه‌يه دينور يقال شهر ختيت اى ناقص (الاختات) همزه‌لك كسريله اوتانمق معناسنه در يقال اخت منه اذا استحيى وبر كسه‌نك حصه ونصيبنى لايقندن كمتر ويرمك معناسنه در يقال اخت فلانا اذا اخس حظه (خبى) خاك ضميله ربى وزننده باب الابواب اعمالندن بر بلده آديدر (خبسته) خاك ضمى وجيم فتحى وسينك سكونيله اصفهان خلقندن بر نجه خاتون اسميدر كه هر برى راوية احاديثدر واشبو خبسته كلمه‌سى اعجميه يعنى فارسيه‌در قوتلو ومسعود ومبارك معناسنه‌در (الخرت) خاك فتحى وضمى ورانك سكونيله قولغك وسائر نسنه‌نك دليكنه دينور ايكنه وبالته دليكلرى كبى وخرت كوكسك يانده بر كوچك ايكو كيكنك اسميدر كه كوكسك ايكى طرفنده بر قاچ دانه اولور اوكسوزجه ايكو تعبير اولنور وخرت لفظنك جمعى خروت واخرات كلور وخرت مصدر اولور دلك معناسنه يقال خرت الاذن خرتا من الباب الاول اذا ثقبها (المخروت) برونى ياخود دوداغى يريق انسان وحيوانه دينور يقال هو مخروت اى المشقوق الانف او الشفة (الخريت) تشديد را ايله سكيت وزننده قولاغوزلقده حاذق وماهر اولان كسيه اطلاق اولنور ايكنه يورديسى كبى كيرلو وطارمجق يوللرى بيلوب ايشلديكى مناسبتله مينيدر (اخراتان) خاك فتحيله اسد برجنده ايكى كوكبه اطلاق اولنور كه منازل قمردن زبرة الاسد نام منزلده واقعلردر اسد صورتنك اموزلرى منزله‌سنده ديرلر كويا كه اسدك جوفنه ايكى دليك وضعنده‌لردر (المخرت) مقعد وزننده طوغرى يوله اطلاق اولنور طريق مستقيم معناسنه كويا كه منفذ مستقيمى اولغله سالكه اصلا منسد اولماز همان طوغرى لغم كبى مرور ايدر تقول اخذنا مخرتا اى طريقا مستقيما (الاخرات) همزه‌نك فتحيله قولاغك اوجلرنده اولان

حلقه‌لره دینور ویو ذکر اولنان خرتك جمعیدر مؤلف مسامحه ایلشدر (الخرت) خانك ضمیله (والخرت) صرد وزننده اخرات معناسنه‌در ویونلرك مفردی خرته‌در جرعه وزننده وخرت جمع جنسیدر (خرت برت) خانك وبانك کسری ورالرك سکونی وتای اولانك فتحیله بر بلده آدیدر فی‌الاصل اسمین اولوب بعد التر کیب اسم واحد قلنمشدر بو بلده دیار بکر ایالتندن حالا خربوت اطلاق ایتدکلری بلده‌در که اکا حصن زیاده دخی دیرلر (الخرت) خانك ضمیله جست وچالاك اولان قورده و کوپکه دینور یقال ذئب خرت ای سریع وکذا الکلاب (خرته) خانك فتحیله همان نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (خست) دست وزننده فارس ایالتنده بر بلده آدیدر (الخفوت) فعود وزننده ساکن واسم اولمق معناسنه‌در یقال خفت صوته خفوتا من الباب الاول اذا سکن وسکوت ایلك معناسنه‌در یقال خفت الرجل اذا سکت (الخفات) خانك ضمیله آنسزین اولمك معناسنه‌در که سویلرکن یا حرکت ایدرکن ناکهانی ساکت وساکن اولور یقال خفت الرجل خفاتا اذا مات بغته (الخفت) ضرب وزننده سوزی کیزلو و آهسته سویلمك معناسنه‌درکه جهر مقابلیدر یقال خفت بکلامه خفتا اذا اسره ویقال خفت بصوته اذا لم یرفعه وخفت خبت معناسنه‌در که ذکر اولندی (المخافتة) مفاعله وزننده (والتخافت) تفاعل وزننده بونلرده کیزلو وپایجه سویلمك وپایجه سسلنمك معناسنه‌در یقال خافت بکلامه وبقرأته وبصوته وتخافت بمعنی خفت (الخفت) خانك ضمیله سذاب اسمیدر که سدف تعبیر اولنان نباتدر (الخافت) فانك کسریله یغمورسز بلوده اطلاق اولنور وبویسز اکینه اطلاق اولنور یقال زرع خافت اذا لم یطل (الخفوت) صبور وزننده آریق ومهزوله خاتونه دینور علی قول شول خاتونه دینور که یالکزجه اولدقده استحسان اولنوب نسوان ایچره اولورسه نظر قبول ایلیه مراد ضرورت کوزلی اولمجقدر یقال امرأة خفوت ای التی تستحسن وحدها لابین النساء (الاخفات) همزه‌نك کسریله ناقه کبه قالدیغی کونده طوغورمق معناسنه‌در که سنه‌سی بر کون تفاوت ایلامش اولور یقال اخفتت الناقة اذا نتجت لیوم ملقحها (خفتبان) خانك ضمیله اربل ایالتنده ایکی قلعه آدیدر (الخلیت) لامك شده‌سیله سکیت وزننده حجاج مصر طریقنده قصبهٔ تیماء قضاسنده ابلق فرد اسمیله مشتهر بر حصن آدیدر (الخیت) سمین وزننده و مرادفیدر که سمتوزه دینور (الخنوت) تشدید نونله سنور وزننده شول جلادتلو بهادره دینورکه عدوسندن انتقام آلمدنجه خواب راحت وآرام واستراحت نفسندن مسلوب اوله یقال هو خنوت ای جلد منکمش لا ینام علی وتر وخنوت ابله وعاجز وچولیه کشی‌یه دینور وبر بحری جانور آدیدر وتوبه بن مضرس نام شاعرك لقبیدر (الخوت) فوت

وزننده (والخوتان) دوران وزننده شكارى قوش هوادن شكارى اوزره سوزيلوب
انمك معناسنه‌در يقال خات البازى يخوت خوتا وخوتانا اذا انقض على الصيد
و برشيئه نقصان ايرشدرمك معناسنه‌در يقال خات الرجل ماله اذا تنقصه وعهد
وپيمانى بوزمق معناسنه‌در يقال خات الرجل الرجل اذا نقض عهده وخلف وعد
ايلمك معناسنه‌در يقال خات الرجل اذا اخلف وعده وذخيره‌يى نقصان طوتمق
معناسنه‌در يقال خات فلان اذا نقص ميرته وقوجايوب پير اولمق معناسنه‌در يقال
خات الرجل اذا اسن وطرد ايلمك معناسنه‌در يقال خاته اذا طرده وقاپمق معناسنه‌در
يقال خاتته العقاب اذا اختطفته (الاختيات) افتعال وزننده بو دخى شكارى قوش
شكار اوزره سوزيلوب انمك معناسنه‌در يقال اختات البازى اذا انقض على الصيد
ومكر وخدعه ايله بر نسنه‌يى اوغورلمق معناسنه‌در يقال اختات الذئب الشاة اذا
ختلها فسرقها وبر كمسه‌دن بر تقريبله بر سوز يا بر خبر قاپوب المق معناسنه استعمال
اولنور يقال اختات منه الحديث اذا اخذ منه فتخطفه (الانخيات) انفعال وزننده
اختيات ايله معناى اولده مرادفدر يقال انخات البازى بمعنى اختات (التخوت)
تفعل وزننده بر نسنه‌يه تدريجى نقصان ايرشدرمك معناسنه‌در يقال تخوت ماله
اذا تنقصه وقاپمق معناسنه‌در يقال تخوته اذا اختطفه وبر كمسه‌دن منفعل ياخود
شرمنده اولمغله الفتنى ترك ايلمك معناسنه‌در يقال تخوت عنه اذا انكسر وتركه
(الخائتة) فائته وزننده طوشنجل قوشنه اطلاق اولنور شكار اوزره سوزيلوب
انديكى وقتده (الخوات) فوات وزننده طوشنجل قوشنك قنادلرى آوازينه دينور
ومطلقا صوت و آوازه على قول رعد و سيل صويى كورلتولرينه دينور (الخوات)
شداد وزننده جرئ ودلير اولان كشى‌يه اطلاق اولنور يقال رجل خوات اى
جرئ وشول كشى‌يه دينور كه ساعت باشنه اكل طعام ايدوب لكن چوق اكل
ايلمز اوله يقال هو خوات اذا كان يأكل كل ساعة ولايكثر وخوات اسماء رجالدندر
خوات بن جبير اصحابدندر وخوات بن صالح مشار اليهك فرزند زاده‌سيدر
وخوات محدثيندن عمرو بن رفاعه‌نك جدى اسميدر (المخاوتة) مفاعله وزننده
اوغرلين باقق معناسنه‌در كه دزديده نكاه تعبير اولنور آنك نظرندن منظورك
خبرى اولمز تقول خاوت طرفه دونى اى سارقه (الخيت) خانك فتحى ويانك
سكونيله (والخيوت) قعود وزننده سلنمك وسس ويرمك معناسنه‌در يقال خات
الرجل يخيت خيتا وخيوتا اذا صوت وخيت خوت لفظنده لغتدر كه بر نسنه‌يه
نقصان ايرشدرمك معناسنه‌در يقال خات ماله يخيته بمعنى يخوته (خيت) خانك
كسريله بلخ قضاسنده بر قريه آديدر ﴿ فصل الدال المهملة ﴾ (درست) ضمتينله
اسماء رجالدندر درست بن رباط الفقيمى شعرادندر ودرست بن زياد وفرزندى يحيى

وفرزند زاده‌سی زکریا ودرست بن حمزه ودرست بن حکیم ودرست بن سهل ودرست بن نصرالزاهد وابراهیم بن جعفر بن درست وجعفر بن درستویه محدثلردر اشبو درست کلمه‌سی لفظ فارسیدر صاغ وصحیح معناسنه‌در (الدست) دالك فتحی وسینك سکونیله دشت معناسنه‌در که اومیه دینور وبو دشت معربیدر ودست بر طونلق ثوبه وبر قات لباسه دینور ودست الورق بر دسته کاغده دینور ودست مجلسك صدرینه دینور وبو معنالرده دست کلمه‌سی فارسیدن معربدر یعنی فی الاصل فارسی اولوب عرب دخی اخذ وتصرف ایلدیلر جعنده دسوت دیدیلر اشبو دست لفظنك فارسیده اون بش معناسی واردر نته که برهان قاطع ترجمه‌سنده مشروحدر ومقامات حریریده مثالاری مسطوردر (دستوا) دالك فتحی وتای فوقیه‌نك ضمی والفك قصریله شهر اهواز قصبه‌سنده بر قریه آدیدر نسبتله دستوانی دیرلر نونله ودستوآنی دینور همزه ایله (دوست) دالك ضمیله که بو دخی لفظ فارسیدر القابدندر اعلام وافاضلدن قاسم بن نصر بن العابدك لقی وعبدالکریم بن عثمان بن محمد بن یوسف العلافك جدینك جدی وبونك اصحابنك لقبیدر (دستویه) تانك و واوك فتحی ویانك سکونیله اسمادندر ابو زرعه محمد بن محمد بن دستویه محدثیندندر (الدشت) دالك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله دوز اومیه دینور ذکر اولنان دست بوندن معربدر بونلرك حالی تعریب ماده‌سنده بیان اولندی ودشت اربل ایله تبریز بینده بر بلده آدیدر واصفهان قضاسنده بر قریه‌در (دشت الارزن) شیرازده برموضعدر (الدعت) ضرب وزننده عنف وشدتله اونه قالمق معناسنه‌در یقال دعته دعتا من الباب الثالث اذا دفعه عنیفا (الدغت) دالك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله اولدرنجه قدر بوغازنی صقوب بوغمق معناسنه‌در یقال دغته دغتا من الباب الثالث اذا خنقه حتی قتله ﴿ فصل الذال المعجمة ﴾ (الذأت) ذالك فتحی وهمزه‌نك سکونیله پك شدتله بوغمق معناسنه‌در یقال ذأته ذأتا من الباب الثالث اذا خنقه اشد الخنق (الذعت) عین مهمله ایله ذأت وزننده ومرادفیدر یقال ذعته ذعتا من الباب الثالث بمعنی ذأته وطپراغه بیله‌مك معناسنه‌در یقال ذعته اذا معکه فی التراب وشدتله دفع ایتمك معناسنه‌در یقال ذعته اذا دفعه عنیفا (الذمت) سمت وزننده برکسه‌نك مزاجی ووجودی صحتی حالندن متغیر اولوب آرقلمق معناسنه‌در یقال ذمت الرجل ذمتا من الباب الثانی اذا تغیر وهزل (ذیت وذیت) ذالك فتحی ویانك سکونی وابن القطاع روایتی اوزره تانك حرکات ثلاثیله (وذیة وذیة) ذالك فتحی ویانك تشدیدیله (وذیا وذیا) قصر ایله کیت وکیت معناسنه‌در که مبهم وقصه وخبردن کنایه‌در شویله شویله دیمکدر مثلا شویله شویله دیدیلر دیمجك پرده قالوا کیت

وكيت وذيت وذيت وذية وذية وذيا وذيا ديرلر مؤلفك كيت ماده‌سنده بياننه كوره بونلرك اصللرى هاءدر كه كيه وذيه ايدى وشارحك بياننه كوره ذيت كلمه‌سنك اصلى ذيو ايدى واو حذف اولنوب حرفين اوزره قالدقده يايه شده ويرلدى اسم اولديغيچون بعده شده‌دن تاء عوض قلندى واكر تايى ازاله ايله ينه هاء اتيان اولنورسه ياخود الف ايراد اولنورسه شده اعاده اولنوب ذية وذية و ذيا وذيا دينور (ذات) اسمادندر عبد الرحمن بن احمد بن علك بن ذات فقيه ومحدثدر

﴿ فصل الراء ﴾ (الربت) فتحتينله برنسنه قپانوب بغلنمق استغلاق معناسنه‌در يقال ربت الشئ ربتا من الباب الرابع اذا استغلق (الربت) نبت وزننده بسلمك تربيه معناسنه‌در يقال ربت الصبى ربتا من الباب الثانى اذا رباه (التربيت) تفعيل وزننده بو دخى بسلمك معناسنه‌در يقال ربت الربيب تربيتا اذا رباه و چوجق اويومق ايچون يانلرينه آهسته آهسته اورمق معناسنه‌دركه طاپيله‌مق تعبير اولنور يقال ربت الصبى اذا ضرب بيده على جنبه قليلا لينام (الرت) رانك فتحى و تانك تشديديله صفتدر برقومك رئيس وسركرده‌سنه دينور جمعى رتان كلور رانك ضمى وتانك تشديديله ورتوت كلور رانك ضميله ورتوت خنازيره دينوركه خنزيرك جمعيدر بونكده رت مفرديدر اساسك بياننه كوره رت شديد وجرئ اولان اركك خنزيره دينور جمعى رتوت كلور يقولون كانهم الرتوت وهى ذكورة الخنازير وفحولها التى فيها شدة وجرأة بعده رئيس ومهتر قوم معناسنده استعمال اولنمشدر يقال هورت من الرتوت اى من عليتهم وسادتهم (الرتة) رانك ضمى وتانك تشديديله لسانده اولان عجمه و حكله حالتنه دينوركه لسانده طوتقونلق اولمغله طلاقت وفصاحتله تكلم ايده‌ميوب اداى مرامده عسرت چكر يقال فى لسانه رتة اى عجمة وحكلة (الرتت) فتحتينله بركسه‌نك لساننده رته اولمق معناسنه‌در يقال رت الرجل رتتا من الباب الرابع اذا كانت فى لسانه رتة بونك وصفنده ارت ومؤنثنده رتاء وجمعنده رت دينور رانك ضميله احمر وحمرأ وحمر كبى (الارتات) همزه‌نك كسريله حق تعالى برآدمى ارت قلمق معناسنه در يقال ارته الله ارتاتا فرت هو (الرترتة) زلزله وزننده تاء حرفنده يه‌يى اولمغله تت تت ديه‌رك تكلم ايتمك معناسنه‌در يقال رترت الرجل اذا تعتع فى التاء (الرتى) رانك ضمى و تانك تشديديله ربى وزننده يه‌يى خاتونه دينور لثغاء معناسنه (الارت) فتحتينله وصفدر نته‌كه ذكر اولندى وارت اسمادندر خباب بن الارت اصحابدندر واياس بن الارت كرماء و شعرادندر (رسته) رانك ضمى و سينك سكونيله حفاظدن عبد الرحمن بن عمر بن ابى الحسن الزهرى الاصبهانى لقبيدر

اشبو رسته کلمه‌سی فارسیدر معانی کثیره‌سی‌واردر نته‌که ترجمهٔ برهانده مشروحدر (الزفت) قایله ضرب وزننده برنسنه‌یی ریزه ریزه ایدوب اوفاتمق معناسنه‌در یقال رفت الشیء رفتا من الباب الثانی اذا کسره ودقه و بومعناده لازم اولور قیریلوب ریزه ریزه اولمق معناسنه یقال رفت العظم اذا انکسر واندق وکسلك معناسنه‌در یقال رفت الحبل اذا انقطع (الارفتات) افتعال وزننده رفت معنالرینه‌در یقال ارفت العظم اذا انکسر واندق ویقال ارفت الحبل اذا انقطع (الرفات) غراب وزننده چوریوب ریزه ریزه اوفاتمش نسنه‌یه دینور خطام معناسنه یقال عظم رفات ای حطام (الزفت) صرد وزننده صمانه اطلاق اولنور تین کبی وهر نسنه‌یی ریزه ریزه خرد خشخاش ایدن شیئه دینور یقال فلان رفت طحن اولده بمعنی مفعول وتائیده بمعنی فاعلدر (الرات) کات وزننده یمن لغتنده صمانه دینور تین معناسنه جمعی روات کلور رانك ضمی و واوك شدەسیله

﴿ فصل الزای المعجمة ﴾ (الزأت) زانك فتحی وهمزەنك سکونیله برکسه‌نك درونی غیظ وغضبله طولدرمق معناسنه خصائصندندر یقال زأته غیظا من الباب الثالث اذا ملأه به (الزت) زانك فتحی وتانك تشدیدیله بزەمك تزیین معناسنه‌در یقال زتت الماشطة العروس زتا من الباب الاول اذا زینتها (التزتیت) تفعیل وزننده زت معناسنه‌در (التزتت) تفعل وزننده بزمك معناسنه‌در یقال زتتها تزتیتا فتزتت ای تزینت (الزرت) ضرب وزننده بوغمق معناسنه‌در یقال زرته زرتا من الباب الثالث اذا خنقه وبونك باب ثالثدن اولمسی ظاهرا شواذدندر یاخود زعت مثلا کلمه‌سنه مبنیدر (الزعت) زانك فتحی وعین مهملهنك سکونیله بوغمق معناسنه‌در یقال زعته زعتا من الباب الثالث اذا خنقه (الزفت) زانك فتحی وفانك سکونیله طولدرمق معناسنه‌در یقال زفت الاناء زفتا من الباب الاول اذا ملأه وبرکسه غیظ ایتمك معناسنه‌در یقال زفت فلانا اذا غاظه و قوومق معناسنه‌در یقال زفته اذا طرده ودابه سورمك سوق معناسنه‌در و دفع و منع معنالرینه‌در وبرکسیه محنت وشدت یتشدرمك ارهاق معناسنه‌در و رنج و زحمت ویروب یورمق اتعاب معناسنه در و طولدرمق معناسندن مأخوذدر که زفت الحدیث فی اذنه دیرلر افرغه معناسنه (الزفت) زانك کسریله قار اسمیدر که ترکیده دخی زفت ایله متعارفدر مؤلفك کرچه قاری قیر ایله و قیری اختلاف اوزره تفسیر ایلمشدر لکن مفرداتده قار وقیر قاره ساقز ایله مفسردرکه اصلی عراق دیارنده اسی صولردن قینایوب چقر منعقد اولدقده زفت کبی برنسنه اولور وزفت چام اغاجلرندن حاصل اولور ایکی نوعدر بری رطب وبری یابس‌در یابس اولان دخی یامطبوخدر یابنفسه منجمد اولور اشجاردن بنفسه سیلان ایدنه زفت

دیرلر طبخ وصناعتله اولانه قطران دیرلر وزفت بردواء یعنی بر دارو اسمیدرکه ادویه‌دندر وبو قاره صاقز دیدکلری نسنه اولهجقدرکه مرهملره‌ده ادخال اولنور زفت بحری دخی دیرلر وسائر خواصی دخی واردر بحره نسبتی پردن نفت یاغی کبی قینایوب چقدیغی مناسبتله مبنی‌در (المزفت) تشدید قابله معظم وزننده زفتلمش نسنه‌یه دینور یقال جرة مزفتة ای مطلیة بالزفت (الازدفات) افتعال وزننده برنسنه‌یی بتمامه اخذ وقبض ایتمك معناسنه‌درکه مجموعی زفت کبی استیعاب ایتمکدن عبارتدر یقال ازدفت المال اذا استوعبه (الزکت) زانك فتحی وکافك سکونیله طولدرمق ملی قول خاصة قربه طولدرمق معناسنه‌در یقال زکت القربة زکتا من الباب الاول اذا ملأتها وبو معنادندرکه زکتة الحدیث دیرسن اوحدیثه اپاه معناسنه وزکت برموضع آدیدر (التزکیت) تفعیل وزننده زکت معناسنه‌در یقال زکت القربة تزکیا اذا ملأتها (الازکات) همزه‌نك کسریله اول معنایه در یقال ازکتها بمعنی زکتها وطوغورمق معناسنه‌در یقال ازکنت المرأة اذاولدت (المزکوت) مسکوت وزننده مفهوم وقاسه‌نك آدمه دینور وقارننده یورطه‌سی اولان چکرکه‌یه دینور وشدتلو صوغوقه اوغرایوب اوشومش اولان کسبه دینور (الزماتة) کرامه وزننده تمکینلو صاحب وقار اولمق معناسنه‌در یقال زمت الرجل زماتة من الباب الخامس اذا وقر (الزمیت) امیر وزننده وقور و صاحب تمکین آدمه دینور (الزمیت) سکیت وزننده که مبالغه‌در بغایت وقور و لنکرلو اهل تمکین آدمه دینور یقال رجل زمیت کامیر ای وقور و یقال رجل زمیت کسکیت او اوقرمنه (الزمت) تشدید میمله زیج وزننده برقوش اسمیدرکه کونا کون رنکلر ایله متلون کورینور شارحك بیانه کوره تویلری سیاه و ایاقلری و منقاری قزل برقوشدر کونش طوقنمدیغه کونا کون رنکلر ایله نمایان اولور عامه‌نك بوقلمون دیدکلری بو اولهجقدر لکن مفردات سائره بیانه کوره زمت واقعا اول کونه برقوشدر هندستانده ایلاول نام طاغده اولور وبوقلمون کلر هیئتنده برجانوردرکه اول دخی کونشمده جانمی کبی کونا کون رنکلره ایله کورینور (الازمتات) اضمحلال وزننده مادة مزبورمدن مأخوذدر کونا کون رنکلر کیرمك معناسنه‌در معناسنه‌در یقال ازمأت یزمئت ازمئتا اذا تلون الوانا متغایرة کرك صوری اولسون وکرك معنوی اولسونکه تلون طبیعتدن ناشی اولور (زنانه) نونله کتابه وزننده مغرب ایلنده بربوك قبیله آدیدر مشهور منجم زنانی آنلردندر (الزیت) بیت وزننده معاویة بن سعدك فرسی اسمیدر وزیت برنوع یاغ اسمیدرکه زیتون یاغی دیدیکمزدر وزیت مصدر اولور برنسنه‌یه زیتون یاغی قومق معناسنه تقول زت الطعام ازیته زیتا اذا جعلت فیه الزیت شارحنای مشدده ایله ازته تسخه‌لرنی

تخطئه ایلشدر و برکسیه زیتون یاغی یدرمك معناسنه در یقال زاتهم ای اطعمهم الزیت (الزیتون) شجر معروفدر که زیتون اغاجی تعبیر اولنور شارح دیر که میوه‌سنه وشجرینه زیتون اطلاق اولنور واحدی زیتونه‌در وزیتون دمشق شامده واقع مسجدك اسمیدر علی قول جبال شامه اطلاق اولنور شارحك بیانه کوره طور سیناده مناجاتگاه حضرت موسی اولان مسجد اوله‌جقدر و زیتون چین اولکه‌سنده بربلده آدیدر وصعید قضاسنده برقریه‌در وبررجل آدیدر (الزیتونة) هایله بادیهٔ شامده بر بقعه آدیدر (عین الزیتونه) مغربده افریقیه اولکه سنده برموضعدر (احجار الزیت) مدینهٔ منوره‌ده بر موضعدر (قصر الزیت) بصره ده برموضعدر (المزیت) میت وزننده (والمزیوت) اصلی اوزره اسم مفعوللردر زیتون یاغی قوتمش وآنکله یاغلنمش نسنه‌یه دینور (الازدیات) ازدیات وزننده زیتون یاغی سورتمك معناسنه‌در یقال ازدات الرجل ازدیاتا اذا ادهن بالزیت (الازاتة) همزه‌نك کسریله برکسه‌نك زیتون یاغی چوق اولمق معناسنه‌در یقال ازاتوا اذا کثر عندهم الزیت (الاستزاتة) استزاده وزننده زیتون یاغی ایستمك معناسنه‌در یقال استزات الرجل اذا طلب الزیت (الزیتیة) لبید بن عمر والغسانی فرسنك اسمیدر

﴿ فصل السین ﴾ (السأت) سینك فتحی وهمزه‌نك کسریله بوغمق معناسنه‌در یقال سأته سأتا من الباب الثالث اذا خنقه (السأتان) شغنان وزننده بوغاز دلیکنك ایکی جانبنه دینور که خنق ایدن کسه نك اورازه ایکی بر مقلری کلور سأت مفردیدر فتحتینله (السبت) نبت وزننده سکون وراحت ایتمك معناسنه‌در یقال سبت الرجل سبتا من الباب الاول والثانی اذا استراح وسکن وکسمك معناسنه‌در یقال سبت الشیء اذا قطعه وسبت دهر وزمانه دینور کاسیذکر وباش تراش ایتمك معناسنه‌در یقال سبت رأسه اذا حلقه وباشده بوریلوب طوپ اولان صاچدن برمقدارنی صالیورمك معناسنه‌در یقال سبت شعره اذا ارسله عن العقص وسبت دوه‌یه مخصوص برکونه یورویش اسمیدرکه مراد سیر سریعدر وسبت متحیر اولمق معناسنه‌در یقال سبت الرجل اذا حار وسبت یوکرك صوی آته دینور وصف بالمصدردر قطع مسافه ایلدیکیچون یقال فرس سبت ای جواد وحدتلو حشاری سرکش وکستاخ وجری اوغلانه دینور یقال غلام سبت ای عارم جری وبیون اورمق معناسنه‌در یقال سبت عنقه اذا ضربه وسبت هفته کونلرندن بر کون آدیدر فارسیده شنبه ولسانمزده جمعه ایرتسی تعبیر اولنور جمی قلتی اسبت کلور فلس وافلس کبی وجمع کثرتی سبوت کلور مؤلفك بصارده بیانه کوره قطع معناسندن مأخوذدر زیرا حق جل وعلا ارض وسماواتك خلقنه احد کونی

ابتدا ایدوب التی کون مدتده اتمام ویوم مزبوره خلق وایجاد عملنی قطع ایلمکله سبت ایله مسما اولمشدر وبوراده یومدن مراد مقدار یومدر وتدریجی خلق دلیل اختیار واعتبار نظاردر وعباده تأنی لطفنی تعلیمه مبنیدر وسبت اویقوجی کسیه دینوریقال رجل سبت ای کثیر النوم وبغایت زیرك وداهیه اولان کشیيه دینور وسبت یهود طائفه‌سی سبت کونته متعلق معیشت واکتسابدن منقطع اولمق مقوله‌سی اموره قیام ومراعات ایلمك معناسنه‌در یقال سبت الیهود اذا قاموا بامره (السبات) غراب وزننده بودخی پك زیرك وداهیه وعیار اولان کشیيه دینور واویقویه اطلاق اولنور علی قول غشیه کی خفیجه اویقویه دینور یاخود اوبقونك ابتداسنه دینورکه هنوز دماغه استیلا ایلیه قلبه سرایت ایدمجه قدر پس قلبی دخی بصدقده سبات اطلاق اولنمز شارح دیرکه بعض نسخه‌ده اوخفیفه عنوانندہ مرسوم اولمغله خفیف اویقو دیمك اولورکه امرغنمه اوله‌جقدر ونوسه سبات اطلاق مجازدر موجب راحت اولدیغنه مبنیدر وقوله تعالی [وجعلنا نومکم سباتا] ای قطعا عن الاحساس والحرکه استراحة للقوی الحیوانیة وازاحة لکلالها اوموتا لانه احد التوفیین ومنه المسبوت للمیت وبین الاطباً سبات تعبیر اولنان عارضه بومعتادن مأخوذدر اویقودن کوزنی آچوب باشنی قالدرمز اولور وسبات دهر وزمانه اطلاق اولنور یقال مضی علیه سبت وسبات ای دهر وسبات بلاحرف تعریف ابراهیم بن دبیس نام محدثك لقبیدر (ابناسبات) لیل ونهاره اطلاق اولنور دهر معناسندن مأخوذدر شارح دیرکه ابناسبات فی الاصل ایکی برادر اولوب بری شمسك محل طلوعنه اطلاع ایچون مشرق طرفنه ودیکری مغرب جانبنه عزیمت ایدوب من بعد بری برینه ملاقاتلری میسر اولمامغله بعد الافتراق اجتماعلری وقوع بولمیانلر حقنده ابناسبات ضرب مثل اولمشدر بومناسبتله لیل ونهاره اطلاق ایدرلر (السبت) سینك کسریله صغر دریلرینه دینور جلودالبقر معناسنه که مراد دباغت اولنمش دریلردر جمعیتی انواعی اعتباریله‌در علی قول مطلقا دباغت اولنمش دریيه دینور بقرك وسائرك اولسون یاخود قرظ ایله یعنی یلامود ایله دباغت اولنمش دریيه مخصوصدر ترکیده کون تعبیر ایدکلریدر شارحك بیانه کوره دباغتله تویلرله حلق وازاله اولندیغنه مبنیدر نعال سنیه بوکه منسوبدر واول نعله دخی سبت اطلاق اولنور اتساعله (السبت) سینك ضمیله حاتم چچکنه شبیه برنبات آدیدر سینك فتحیله‌ده زبانزددر (المسبت) محسن وزننده اسباتدن اسم فاعلدر اصلا حرکت ایلین یعنی حرکته بجال اولان کشیيه دینور شدت جراحت ومرض مقوله‌سی عارضه‌دن ناشی یقال اصبح مسبتا ای لایتحرك وسبت کونته داخل اولان کشیيه دینور کما یقال اسبت الرجل اذا دخل فی السبت (السبتة) سینك

فتحیله (والسنبت والسنبتة) بونلرده سبت کبی زماندن برمدته اطلاق اولنور تقول اقت عنده سبتا وسبتة وسنبتا وسنبتة ای برهة (کفر سبت) شام دیارنده برموضع آدیدر (المسبوت) مینه اطلاق اولنور مقطوع الحیاة اولدیغیچون (المنسبت) اسم فاعل بنیه‌سیله شول تازه خرمایه اطلاق اولنورکه هریری نضیج بولوب اولمش اوله‌که قوروقلق حالتی منقطع اولور یقال رطب منسبت اذا عمه الارطاب (السبتی) حبنطی وزننده جری ودلیر اولان انسان و حیوانه دینور یایی الحاق ایچوندر زیرا سبتناة دخی دیرلر وسبتی قبلانه اطلاق اولنور جرأتنه بناء جعی سبانت کلور تونك کسریله (السبتة) سینك فتحله کچی‌یه دینور معزی معناسنه (السبتان) سینك کسریله احمق وبیغز کشی‌یه دینور (الانسبات) انفعال وزننده برنسنه سونوب اوزانمق معناسنه‌در یقال انسبت الشیء اذا امتد ویقال فی‌وجهه انسبات ای طول وامتداد یعنی یوزنده سو بولك واردر (السبتاء) حراء وزننده شول قیون وکچی مقوله‌سنه دینورکه قولقلری اوزون اوله‌رق یاخود قصه اوله‌رق یایغین اوله اول کونه قولاق آنده اولورسه کوکج تعبیر اولنورکه دیکنه طورمزاولور یقال شاة سبتاء ای منتشرة الاذن فی‌طول اوقصر وسبتاء اوه‌یه دینور صحراء معناسنه (سبته) بلده وزننده مغربده بربلده آدیدر اندلس مقابلنه دوشر آق دکزدن بحر محیطه چقه‌جق بوغاز آنك قربنده اولمغله سبته بوغازی تعبیر اولنوراندن‌سلفده اعلام وفیره ظهورایلشدر (السبت) فلز وزننده شبت معناسنه‌در ایکیسیده شود معربیدر وشود کسرتیله فارسیده ترکیده دره اوتی دیدکاری نبات اسمیدر (سبخت) سینك ویای مشدده‌نك ضمیله ابو عبیده‌نك لقبیدر مترجم دیرکه ابوعبیده‌که معمر بن‌المثنی‌البصری النحویدر علوم‌عربیه وفنون ادبیه‌دن ناقد وبصیری وواقف وخبیری ایدی یوزدن متجاوز تألیفاتی خصوصا کتاب المجاز نام اثر فضائل آیاتی واردر وسبخت سپوخت فارسی معربیدرکه سپوختن‌دن‌ماضیدر سپوختن دورتمك وسانجمق معناسنه‌در مرحوم بغایت دلازار اولمغله لساندن صغیر وکبیر خلاص بولمیوب هرکسك حقنده طعن وطنزی مقرر ایدی عامهٔ ناس لساندن خوف ایدرلر ایدی برآدمه حرف انداز اولدقده حضار بری برینه ابوعبیده نیز سپوخت یعنی یه صوقدی ودورتدی دیمکدر حتی اصمعی دخی مرقومك لساندن احتراز ایدر ایدی وسبخت زموخت فارسی معربی اولمق دخی ممکندرکه عقده معناسنه‌در مرقومك وزن طبع اشعارده وایه‌سی کمایه اولمغله بربیتی انشاده قادر اوله‌میوب وتلاوت قرآنده لحن وانعقادی وار ایدی ایمدی اشبو ابوعبیده وجه مذکور اوزره هایله‌در وینه فن‌لغت وادبیه‌ده یکتا قاسم بن سلام‌که لغتده غریب المصنف مؤلفیدر هاسز ابوعبیددر رحمهما الله تعالی (السبروت) زنبور وزننده اصلا

نبات اثری اولمیان قیر یره دینور ارض قفر معناسنه یقال ارض سبروت ای قفر
لانبات قیه وقولهم ارض سباریت من باب ثوب اخلاق کویا که اول یردن هر
جزؤ اعتبار اولنمشدر وپك آز وکمتر نسنه‌یه دینورکه برایشه یرایوب وبریر طوتمز
اولور یقال مال سبروت ای قلیل تافه وفقیر وکدایه دینور یقال رجل سبروت ای
فقیر وساده رو اوغلانه دینور جمعی سباریت کلور وسباری کلور وبو نوادردندر
(السبریت) کبریت وزننده (والسبرات) نیراس وزننده (والسبرت) قنفذ
وزننده بونلرده فقیر وکدایه دینور بونلرکده جمعلری سباریت کلور (السبرتة)
دحرجه وزننده قانع وخرسند اولمق معناسنه‌در یقال سبرت الرجل اذا قنع
(المسبرت) مدحرج وزننده یوزنده وکوده‌سنده قیلی وتویی اولمیان کشی‌یه دینور
آق اغالر کبی یقال رجل مسبرت ای لاشعر علیه (السنبریت) شنبلید وزننده
بدخوی آدمه دینور (سبرت) جعفر وزننده طرابلس مغربده برچارشو آدیدر
(الست) سینك کسری وتانك تشدیدیله اعداد جمله‌سندن التی عدده دینور فارسیده
شش مرادفیدرکه بونك اصلی سدس ایدی سین تایه ابدال اولندقدنصکره دال تایه
ادغام اولندی صاحب مصباحك بیاننه کوره ست کلمه‌سنك مصغرنده سدیس
وسدیسه وجمعنده اسداس دینور وابن السکیت نقلی اوزره عندی ستة رجال
وست نسوة دینور کذلك عندی ستة رجال ونسوة دینورکه نسوه کلمه‌سی رجال
اوزره معطوفیتله مجروردر بنم یانمده اوچ رجل واوچ خاتون واردر دیمکدرکه
عندی ثلاثة من الرجال وثلاث من النساء سبکنده‌در وعندی ستة رجال ونسوة
دینورکه نسوه سته اوزره معطوفیتله مرفوعدر عندی سته من الرجل ونسوة
سوی هذه الستة سبکنده‌در بنم یانمده التی نفر رجال وبرقاچ خاتون واردر دیمکدر
کذلك هر عددلرده‌که آندن ایکی جمع افراد اولنمق قابل اوله حال بومنوال اوزره‌در
وصمنا ستة من شوال دینور هایله اکر معدود اراده اولنور ایسه زیرا مذکردر
وستا دینور هاسز اکر عدد اراده اولنورسه وبوماده‌دن فاعل صیغه‌سی مراد
اولندقده‌که التنجی دیمك سدس لفظی اصلیسی اعتباریله سادس وسته کلمه‌سنه نظر
ایله سات دینورکه اصلی ساتت اولوب ادغام اولنمشدر وحرف مکرر آخر کلمه‌ده
واقع اولندقده اولك دلالتنه اعتمادا یایه قلب اولنمق مطرده‌سنه مبنی سادسده
سادی دخی دینور تسنن وتسرر کلمه‌لرنده تسنی وتسری دیندیکی کبی وقاعده‌درکه
اسماء اعداد ماده‌لرنده مذکر ومؤنث جمع اولوب اکر مذکر سابق ایسه اسم عدد
مذکر قلنورکه ها ایله ایراد اولنور یقال عندی ستة رجال ونساء واکر مؤنث
سابق ایسه مؤنث قلنور یقال عندی ست نساء ورجال نته‌که قام زید وهند وقامت
هند وزید دیرلر سابق اعتبار اولنوب لفظ آنك اوزرینه مبنی اولور انتهی (الست)

سینك فتحیله بد وناسزا کلامه دینور وعیب ونقصه‌یه دینور غریبدرکه دالله سد دخی بومعنایه اولمغله تاء دالدن مبدله اولمق محتملدر (ستی) سینك کسریله برکلمه در قول وجاریه قسمی انکله قادینلرینه ندا وخطاب ایدرلر یاست جهاتی تأویلنده‌در تملك کلیدن کنایه‌در یاخود بولندر صواب اولان سیدتی دیمکدر پس سیدتی لفظندن مخفف اولور بنم افندم دیمك اولور وستی بنت ابی عثمان الصابونی محدثه‌در (ستیته) جهینه وزننده برنیجه خاتون اسملریدرکه جملهسی محدثه‌لردر واحمد بن محمد بن سلامة الستیتی محدثدر (حصن بن ستین) ملاطیه مقابلنده برحصن آدیدر طاهرا شمدی خرابه‌در یاخود اسم دیکر ایله مشتهردر زیرا اوراده حصن بطریق وحصن منصور واردر لکن حصن ابن ستین ایله متعارف نسنه یوقدر (ستیك) سینك و تای مشددهنك کسریله که فارسی اوزره متصرفدرکه ستی مصغری اولهجقدر زیرا فارسیده کاف اداة تصغیردر تعریبنده یاء مفتوح قلنمشدر بنت معبر آنکله تعمیه اولنمشدر که محدثه‌در واحمد بن محمد بن سته که سینك فتحیله‌در محدثیندندر (سجستان) سینك وجیمك کسریله وسینك فتحیله زبانزددر مشرق دیارنده برایالت آدیدر ایرانك شرقیسنده برایالت جسیمه‌در که حالا سیستان تعبیر اولنور وسجستان معربیدر (السحت) سینك ضمی وحاك سکونیله وضمتینله لغتدر حرام معناسنه‌در که کسبی واکلی محظور اولان نسنه‌دن عبارتدر علی قول سحت شول کسب خبیثه دینورکه صاحبنه عار ونقیصه‌یی مستلزم اوله جمعی اسحات کلور یقال هو یأکل السحت ای الحرام اوما خبث من المکاسب فلزم عنه العار مؤلفك بصارده بیانه کوره اصل سحت برنسنهنك استیصال اوزره صویلش قبوعنه‌دینور بعده صاحبنه عار ونقیصه‌یی مستلزم اولان حرام ومحظورده استعمال اولنمشدر کویا صاحبنك دینی ومروتنی اهلاك واستیصال ایدوب یاخود برکتی ازاله ایلدیکنه مبنی در وکسب خبیث مزبور نمن کلب وخمر وخنزیر مقولهسی مکاسبدر (الاسحات) اسکات وزننده حرام کسب ایتمك معناسنه‌در یقال اسحت الرجل اذا اکتسب السحت وبرشیئ استیصال ایتمك یعنی تمامه کیدرمك یاکوکندن قوپرمق معناسنه‌در یقال اسحت الشئ اذا استأصله وبرکسهنك قزانجی حرام یاخود خبیث اولمق معناسنه‌در یقال اسحتت تجارته ای خبثت وحرمت بوراده واو او معناسنه‌در (السحت) ضرب وزننده اسحات ایله ایکی معنای اولده مرادفدر یقال سحت الرجل سحتا من الباب الثالث اذا اکتسب السحت ویقال سحت الشئ اذا استأصله وسحت قبوق ودری مقولهسنی صویوب کیدرمك معناسنه‌در یقال سحت الشحم عن اللحم اذا قشره وسحت خالص وبیغش معناسنه استعمال اولنور کویا که شوائبی استیصال اولنمشدر ومنه یقال بردسحت ای صادق وهدر وتلف معناسنه استعمال

اولنور يقال ماله ودمه سحت اى لاشئ على من اعدمهما بل يهدران وهو من الاهلاك والاستيصال وسحت پپريمش اسكى ثوبه اطلاق اولنور يقال ثوب سحت اى خلق (المسحوت) اذهاب واستيصال اولنمش نسنه‌يه دينور يقال مال مسحوت اى مذهب بومعنادندر كه هر نقدر اكل ايلسه اصلا شبع كلمين كشى‌يه مسحوت الجوف اطلاق اولنور واكثرى تخمه وامتلايه مبتلا اولان كشى‌يه‌ده اطلاق اولنمغله ضد اولور زيرا هضم ايلامكدن نشئت ايدر لكن فى الحقيقه بينلرنده شبه تضاد واردر ومسحوت الجوف معده وبطنى واسع اولان كشى‌يه اطلاق اولنور (المسحت) مكرم وزننده بودخى استيصال وجهله ازاله واذهاب اولنمش نسنه‌يه دينور مسحوت كبى (السحت) ضمتينله (والسحيت) امير وزننده بونلرده مسحت معناسنه‌در يقال مال مسحوت ومسحت وسحت وسحيت اى مذهب (الاسحت) احمر وزننده شول سنه‌يه دينور كه آنده اصلااوت واوتلاق اثرى ظهور ايلميه اجدب كبى يقال عام اسحت اى لارعى فيه (سحتاء) جدباء وزننده ومردافيدركه اوتلاقدن خالى يره دينور يقال ارض سحتاء اى لارعى فيها (السحتوت) سينك ضميله ياغى آزجه اولان سويقه يعنى قاوده دينور وپك اسكى ثوبه دينور وبومشق طيراقلى چول صحرايه دينور (السحتيت) كبريت وزننده بودخى ياغى آزجه اولان قاوده دينور (السحتى) سينك فتحيله اسكى ثوبه دينوركه مبالغة نفسنه منسوبدر (سحيت) زبير وزننده طرف اشرف حضرت رسالتپناهى‌يه رعين قبيله‌سندن وارد اولان ايلچيلردن مبرح بن شهاب الرعينى نام كمسه‌نك جدى اسميدر (السحلوت) زنبور وزننده بى‌باك ولا ابالیانه طور اولان عورته دينور مرأة ماجنه معناسنه ذكر اولنان سحت لفظندن مأخوذدر (السخت) سينك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله قاتى وشديد معناسنه‌در شارح ديركه بولفظ فارسيدر عرب دخى استعمال ايلشدر (السخيت) امير وزننده بودخى قاتى وشديد اولان شيئه دينور مؤلف مسامحه اوزره بيان ايلشدر يقال شئ سخت وسخيت اى شديد (السخت) سينك ضميله آت وقاطر كبى ذات الحوافر اولان حيوانك عقب تولدده ياوريلرينك قارنلرندن ابتدا چقان مردار شيئه دينور نته‌كه قوزينك قارنندن چقانه ردج ومعصومدن چقانه عقى دينور (السختيت) سينك كسريله سحتيت وزننده ومردافيدر كه ذكر اولندى وشديد الارتفاع اولان غباره دينور وبياض وخاص اونه دينور ومطلقا پك قاتى وشديد اولان شيئه دينور (المسخوت) صماقى كبى دوز واملس اولان شيئه دينور (السختيان) سينك كسرى وفتحيله دباغت اولنمش كچى دريسنه دينور وبوفارسيدن معربدر تركيده دخى سختيان دينور اعلام سلفدن ايوب السختيانى اكا منسوبدر كه سختيان فروش ايدى (سختان)

سلمان وزننده (وسخيت) زبير وزننده ايكى محدث اسميدر (سرت) سينك ضميله مغربده بربلده آديدر (سرته) جرعه وزننده اندلس اولكه‌سنك جوفنده يعنى وسطنده بربلده‌در قاسم بن ابى شجاع السرتى المحدث اورايه منسوبدر (السفت) سينك فتحى وفائك سكونيله برنسنه‌يى چوق ايچوب لكن قاميوب صوسيزلغى كبتمز اولمق معناسنه‌در يقال سفت الرجل سفتا من الباب الرابع اذا اكثر من الشراب ولم يرو (السفت) زفت وزننده ومرادفيدر (السفت) كتف وزننده بركتمز طعامه دينور يقال طعام سفت اى لابركة فيه (السقت) سينك فتحى وقافك سكونيله (والسقت) فتحتينله برنسنه بركتسز اولمق معناسنه‌در يقال سقت الشيء سقتا وسقتا من الباب الرابع اذا لم تكن فيه بركة (السقت) كتف وزننده بركتسز شيئه دينود (السكت) سينك فتحى وكافك سكونيله (السكوت) قعودوزننده (السكات) سؤال وزننده خاموش اولمق معناسنه‌در كه ترك كلام ايلكدن عبارتدر تركيده صوصمق تعبير اولنور يقال سكت الرجل سكتا وسكوتا وسكاتا من الباب الاول اذا صمت وسكت كثير السكوت اولان كسيه دينور اطلاق بالمصدردر ومطرب نغمات ايدر ايكن ايكى نغمه‌نك مبانى صولق المقسزين فصل ايلكه دينور مجودلرك سكته تعبيرلرى بوندن مأخوذدر وسكت وسكوت اولمك معناسنه استعمال اولنور يقال سكت الرجل اذامات (الساكوتة) سكوت معناسنه‌در مؤلف سكات اوزره عطف ايلكله بودخى مصدر اولمق اقتضا ايدر لكن اسم اولمق اغلبدر وساكوتة كثير السكوت اولان كشيه دينود (السكتيت) حلتيت وزننده (والسكيت) سكين وزننده (والسكيت) مصغر بنيه‌سيله كه تكبير ايجوندر (والسكيت) كافك تشديديله قبيص وزننده (والساكوت والساكوتة) كاذكر جمله‌سى كثير السكوت اولان كشيه دينور (السكات) سينك ضميله مصدردر نته كه ذكر اولندى وسكات وسكاته هايله موجب سكوت اولان شيئه دينور يقال رماه بسكات وسكاتة اى بما يسكته وبركسه بر مصلحتى بتورمك اوزره اولمق معناسنه استعمال اولنور كه سكوت وسكونى مستلزمدر يقال هو على سكات الامر اى مشرف على قضائه وسكات شول پيلانه اطلاق اولنور كه صوقمدقجه پيلان اولديغى بيلنمز اوله يعنى پك آهسته وكيزلنه‌رك كلوب صوقاراوله (الاسكات) همزه‌نك كسريله متكلمك سوزى قاميوب منقطع اولمغله خاموش اولمق معناسنه در يقال اسكت الرجل اذا انقطع كلامه فلم يتكلم قال الشارح يقال تكلم فلان ثم سكت فاذا افحم قيل اسكت ويقال اسكته اذا جعله ساكتا (السكتة) سينك فتحيله برمرض آديدر بوبرمرضدر كه بطون دماغده ومجراى ارواحده روحك نفوذنى مانع سدة كامله سببيله اعضا حس وحركتدن معطل اولور

السكتة

(السكتة) جرعه وزننده شول شيئه دينور كه آنكله چوجق وسائر كسنه‌لر آوينوب اسكات اولنور يقال ماله سكتة لعياله اى مايسكتهم به وسكته قابده قلان بقيه‌به دينور (السكيت) كميت وزننده وكافك شده‌سيله لغتدر يارش آتلرندن اك صكره كلان آته دينور كه اونجيسى اولور صاحبى افتخاردن ساكت اولديغى ملاحظه‌سيله‌در (الاسكات) همزه‌نك فتحيله اجناس مختلفه‌دن مجتمع ناسه دينوركه ديرلرتى تعبير اولنور اوباش معناسنه وبقايا معناسنه‌در كه هر شيئك بقيه‌لريدر وفصل صيف اواخرنده كلان ايام معتدله‌يه دينوركه خريفه مجاور اولان ايامدر شارحك بيانه كوره اسكات لفظنك معناى اولده مفردى يوقدر سائرلرده مفردى سكته در وبونلر بقيه معناسندندر (السكت) كتف وزننده شول كسيه دينور كه سويلز سويلز امادر مكنون سويلر ناطقه‌سنجه آز سويليوب وسويلدكده كوزل ومضبوط ومعنيدار سويلر اوله اصطلا حزده آز سويلر اوزسويلر تعبير اولنور يقال رجل سكت اى قليل الكلام اذا تكلم احسن (المسكت) معظم وزننده قار اوقلرندن الكصكره‌يه قلان اوقه دينور كه بهره ونصيبدن اسكات اولنمشدر (السلت) سينك فتحى ولامك سكونيله كوده‌دن بغر سنى صيروب چقارمق معناسنه‌در يقال سلت المعى سلتا من الباب الثانى والاول اذا اخرجه بيده شارحك بيانه كوره بوماده پرنسنه‌يى آخردن صيروب ياصويوب چقرمق معناسنه موضوعدر پس بغر سنى ال ايله صيقوب ايچنده كى صيروب چقرمق معناسنه‌ده اولور بو كه كوره اخرجه قولى اخرج مافيه تأويلنده اولور وسلت برون كسمك معناسنه‌در يقال سلت الانف اذا جدعه وتراش ايلك معناسنه‌در يقال سلت الشعر اذا حلقه ومطلقا كسمك معناسنه‌در يقال سلت الشئ اذا قطعه وهدى دوه‌سنك فان چقنجه قدر دريسنى يحاق ايله صويق معناسنه‌در كه علامت ايجون ايدرلر يقال سلت دم البدنة اذا قشره حتى اظهر دمها بعض نسخده دم الندبة واقع اولغله بدنه اولان جراحت آثرى ديمك اولور وسلت برمغه قايدن طعام يلاشغنى سيلوب صيرمق معناسنه‌در يقال سلت القصعة اذا مسحها باصبعه وقنه‌لى خاتون الرندن قنه بقيه‌سنى صيروب آتمق معناسنه‌در يقال سلت المرأة الخضاب عن يدها اذا القت عن يدها العصم وبركسه‌يه اورمق معناسنه‌در كه دريسنى صيرمغى مستلزمدر يقال سلت فلانا اذا ضربه واسهال اوزره چقرمق معناسنه‌در يقال سلت بسلحة اذا رمى (الاسلات) افتعال وزننده يودغى قايدن طعام بقيه‌سنى برمغه سيلوب صيرمق معناسنه‌در يقال اسلت القصعة اذا مسحها باصبعه (السلانة) ثمامه وزننده كاسه‌نك اطرافندن برمغله صيروب جمع ايتدكلرى طعام بقيه‌سنه ويلاشغنه دينور (الانسلات) انفعال وزننده بركسه آنسزين برآدمك الندن يابركروه ايچندن صيريلوب قورتلمق معناسنه‌در

يقال انسلت عنا اذا انسل من غير ان يعلم به (المسلوت) مسكوت وزننده شول كيمكه دينور كه اوزرنده اولان ات صيريلوب آلنمش اوله (السلت) سينك ضميمه اريه دينور على قول برنوع اريه اسميدر ياخود طمنده اكثيلك اولان اريه دينور بوآريه روميده طراغيس وفارسيده جوبرهنه وتركيده يغمبر اريه‌سى ديدكلريدر خرمندن چقدقده بعينه بغداى كبى قابسز چقر اول نظرده كورنلر بغداى ظن ايدرلر اريه ايله بغداى بينده متوسط اولور (السلتاء) حمراء وزننده شول خاتونه دينوركه اصلا خضاب وحنا استعمال ايتز اوله يقال امرأة سلتاء اى لاتختضب (السلتة) فلته وزننده ومراد فيدركه ذكر اولنان سلت وانسلاتدن اسميدر صيريلوب قورتلمق حالتنه دينور بومعنايه مبنيدركه عربلر فلان بنى پكوب كيرويه براقدى كنندى ديمك يرده ذهب منى فلتة وسلتة ديرلر سبقنى وفاتنى معناسنه وبو بتمز لكله ياغفلت سببيله يااهمالدن ناشى ايش المدن چقدى كنندى مقامنده دخى ضرب اولنور (الاسلت) احمر وزننده برونى بتون قطع اولنمش كشى يه دينور يقال هواسلت اذا كان قداوعب جدع انفه واسلت ابوقيس نام شاعرك پدرى لقبيدر (السلحوت) زنبور وزننده محلوت معناسنه دركه بى باك وماجنه اولان عورته دينور (السلكوت) زنبور وزننده برقوش آديدر مؤلف بونى سلك مادەسنده جيروت وزنيله ثبت ايلشدر (السمت) سينك فتحى وميمك سكونيله يوله دينور طريق معناسنه يقال الزم هذا السمت اى الطريق واهل خير اولان ذاتك امر دينده اولان هيئتنه وحسن سيرتنه اطلاق اولنور ومنه حديث عمر [فينظرون الى سمته وهديه] اى الى هيئته ومنظره فى الدين وحدس وظن وتخمينله بريولى طوتوب كتمك معناسنه در يقال سمت فلان سمتا من الباب الثانى والاول اذا سار على الطريق بالظن وسمت كذلك مصدر اولور اقوال وافعاله ومذهب وسيرتده كوزل سلوك ايلمك معناسنه يقال سمت الرجل سمتا من الباب الثانى و الاول اذا نحى حسن النحو وبرنسنه يه قصد وآهنك ايلمك معناسنه در يقال سمت الشئ وسمت نحوه اذا قصده وبركسيه بركلامك ياخود برتدبير ورأيك وجه وطريقنى تهيئه وتسهيل ايلمك معناسنه دركه آنى تزكاهلق تعبير اولنور يقال سمت لهم سمتا من الباب الثانى اذا هيالهم وجه الكلام والرأى ومحدثيندن يونس بن خالد السمتى كه سمته منسوبدر هيئتى وامر دينده حسن سيرتى باعث نسبتيدر (التسميت) تفعيل وزننده برنسنه اوزره حضرت حق جل وعلانك اسم شريفنى ياد ايلمك معناسنه در يقال سمت على الطعام اذا ذكر اسم الله تعالى آنك اوزرينه ذكر ايله بركتلنوب كويا كه اصلا نقص طارى اولميوب هيئت اولاسنه ارجاع ايچون دعا ايلمك اولور وتسميت آغسران آدمه يرحمك الله ديو دعا ايلمك معناسنه در يقال سمت للعاطس اذا دعوله

فقال

فقال يرحمك الله عاطس عطسه سببيله هيئتدن مزعج اولمغله كويا كه جعلك الله على سمت حسن سبكنده اولور ويونده شين مجمعه ايله ده لغتدركه بلكه اكثر در مترجم ديركه آدم صفى على نبينا وعليه السلام الوفى حضرتلرينك دماغلرينه روحك وصولنده عطسه ريز اولمغله الحمد لله ديو حمد ايلدى جدينه مجازات ومقابله ايچون ملائكه على قول حضرت مولى يرحمك الله ياآدم بيورمغله الى الآن سنت اولمشدر واول عطسه لحكمة صدور ايدوب اوحينده مسدود ومنقعد اولان اك واويناق آچلوب روح لسانه بالغ اولمغله حمد الهى قيلشدر ويرحمك الله عنوانيله مقابله شايستة رحمت ايديكنى وكنديلرندن دله صدور ايده جكنى تلميح اولديغى كتب تفاسيرده مسطوردر وتسميت طريق مستقيمه ملازمت ايلك معناسنه در يقال سمت فلان اذا لزم السمت اى الطريق المستقيم (مسمت النعل) اياق قابنك بلندن اشاغى اوجنه وارنجه يره اطلاق اولنور يوله ابتدا اول متوجه اولديغنه مبنى در (سمت) سمند وزننده صعيد اعمالندن برقريه آديدر (السموت) زنبور وزننده اوزون شيئه دينور (الاسنات) اسناد وزننده قيتلغه مبتلا اولمق معناسنه در يقال اسنت القوم اذا اجدبوا شارح ديركه بوسنه لفظدن مأخوذدركه قيتلغه اطلاق اولنور اصلى واو اولمغله تايه قلب اولنمشدر اسنت القوم ايله اسنى القوم كلامنى فرق ايچون واسنى القوم ديمك قوم بربرده برسنه مقيم اولدى معناسنه در فرادن منقولدركه سنه لفظنك آخرنده اولان هاء ثالثه ده واقع اولمغله اصليه ظنيله تايه قلب ايلديلر ومنه يقال اصابتهم السنت بالتاء لكن مؤلف اصلى هائى وواوى اولديغنه ده ذاهب اولمشدر نته كه ماده لرنده ثبت ايلشدر ومصباحك بيانى دخى اول كونه دركه سنه كلمه سى محذوفة اللام در بوغته كوره اصلى سنهدركه هائيه در جمعى سنهات در سجده ومسجدات كبى ولغت اخريه كوره واويه در اصلى سنوه در جمعى سنوات در وجمع مذكر سالم كبى سنون اوزره جعلنور (السنت) كتف وزننده بركسيه خير ومنفعتى اولميان كشيه دينور جمعى سنون كلور يقال رجل سنت اى قليل الخير بوراده اقليت عدمدن كنايه در (السته) قرحه وزننده (والمستة) محمنه وزننده نبات انبات ايلر اولان خير ومنفعتسز يره دينور يقال ارض سنة ومستة اى لم تنبت ويقال عام سنت ومستت اى جدب (المسانه) مفاعله وزننده يرده اوتلق اراشدروب كزمك معناسنه در يقال سانوا الارض اذا تتبعوا نباتها (السنوت) تنور وزننده (والسنوت) سنور وزننده كره ياغنه دينور وبنيره دينور جبن معناسنه وبالله دينور وبرنوع خرما اسميدر وطبخه قوام ويرلمش قويى شيره يه دينور لجر شيره سى كبى ودره اوتنه دينور سبت كبى وراز پاپخ اسميدركه رزنه تعبير اولنان تخمدر وكون اسميدركه كيون ديدكارى تخمدر (التسنيت) تفعيل وزننده طعام طبخ اولنان

تجربه کیون قومق وطعامی کیوتلی قیلق معناسنه در یقال سنت القدر اذا جعل السنوت فیها (المسنوت) مسکوت وزننده شول کشی یه دینورکه سنکله همدم ومصاحب ایکن اصلسز وسببسز یره سکا طاریلوب انفعال ایدر اوله که بدخویلقدن نشئت ایدر یقال رجل مسنوت وهو من یصاحبك فیغضب من غیر سبب

﴿فصل الشین المعجمة﴾ (الشئیت) همزه ایله امیر وزننده چوق توکزیوب سورچن آته دینورکه قوللرنده متانت اولمامقدن نشئت ایدر یقال فرس شئیت اذا کان ای عثور وشول آته دینورکه قبیح ایاقلرنی اوك ایاقلرینن کیرویه بصار اوله که معایبدندر یقال فرس شئیت اذا کان یقصر حافرا رجلیه (الشبث) طمر وزننده دره اوتنه دینورکه معروفدر (شبرت) قنفذ وزننده اندلسده بر قلعه در (الشت) شینك فتحی وتانك تشدیدیله (والشتات والشتیت) شینلرك فتحیله طاغمق وتارمار ایتمك معناسنه در یقال شت الشئ شتا وشتاتا وشتیتا من الباب الثانی اذا فرقه وطاغلمق معناسنه لازم اولور یقال شت الشمل اذا تفرق (الانشتات) انفعال وزننده (والتشتت) تفعل وزننده (والاستشاتة) بونلرده طاغلمق معناسنه در یقال انشت الشئ وتشتت واستشت اذا افترق (والتشتیت) تفعیل وزننده (والاشتات) افعال وزننده طاغتمق معناسنه در یقال شتت الله جمعهم واشته ای فرقهم (الشتیت) امیر وزننده مصدر نته که ذکر اولندی وصفت اولور طاغلمش نسنه یه دینور وسیرك سیرك اولان دیشه دینور جمعی شتی کلورکه فعلی وزننده در ومنه یقال قوم شتی ای فرقا من غیر قبیلة یعنی بشقه بشقه قبیله دن اولان فرقه لردر (الشتات) سحاب وزننده مصدردر نته که ذکر اولندی واسم اولور طاغنق وپراکنده معناسنه ومنه یقال جاء القوم شتات شتات ای اشتاتا متفرقین بوراده شتات کلمه لری حالیت اوزره منصوبلردر صفت ایله مأوللردر (شتان) شینك فتحی وتانك تشدیدی ونونك فتحیله ولغت قلیله ده کسری امام فراءدن منقولدر اسم فعل ماضیدر شتت فعلندن مصروفه درکه باب خامسدن در آیریلوب بعید اولدی معناسنه در شتان کلمسنك مفهومنده تأکید اولمغله پك بعید اولدی دیمك اولور یقال شتان بینهما برفع نون الین وینصب ویقال شتان ماهما وشتان مابینهما وشتان ماعمرو واخوه ای بعدما بینهما وجه مذکور اوزره شتان کلمه سی فتح اوزره مبنیدر زیرا شتت فعلندن مصروف اولمغله ماضی مقامنه قائمدر وبعضلر مصدر یتنه ذاهب اولمغله نونی مکسور ایلدیلر وسرعان و وشکان کلمه لرنده دخی فتحه بورسمه در وشك وسرع کلمه لرندن مصروفلردر وابن السکیت دیدیکه اصمعی مابالله شتان مابینهما قولنی انکار ایلشدر شتان بینهما وشتان عمرو واخوه دیمك کرکدر لکن ابن بری رد ایلشدر تفصیلی واقاویل سائره کتب نحویه ده مشروحدر (شتی) رمی وزننده اسمائدن محمود بن

شتی محدثیندندر (الشخت) شینك فتحی وخای معجمه نك سکونیله ذاتی وخلقی اوله رق
بنیه و ترکیبی انجه وآریق اولان چلیمسز انسانه وحیوانه دینور صکره دن مهزول
اولانه اطلاق اولنمز خانك فتحیله ده لغتدرکه حروف حلق اولدیغنه مبنی در جمعی شخات
کلور شینك کسریله (الشخوتة) شینك ضمیله برکسه خلقی چلیمسز انجه وآریق اولمق
معناسنه یقال شخت الرجل شخوتة من الباب الخامس اذا کان شختا (الشخیت) امیر
وزننده بودخی شخت معناسنه در یقال رجل شخت وشخیت ای دقیق ضامر لاهزالا
و شخیت و شخیت سکیت وزننده و شخیت حلتیت وزننده هوایه آغان توزه
وطلازه دینورکه هوایه طوغری دیرکلنوب چقمش اوله (التشخیت) تفعیل وزننده
برنسنه یی یتشدرمك معناسنه در یقال شخته الیه اذا ابلغه (الشرنتی) سبنتی وزننده
بر قوش آدیدر (الشمات والشماتة) شینلرك فتحیله دشمنك کدر و مصیبتیله خرم
ومسرور اولمق معناسنه در یقال شمت الرجل شماته وشماتة من الباب الرابع اذا
فرح ببلیة العدو اصول سائره ده شماته اسم اوله رق مرسومدر (الاشمات) همزه نك
کسریله برکسه یی دشمننك غم ومصیبتی سببیله مسرور قلمق معناسنه در یقال اشمته الله
به ای جعله فرحا ببلیة عدوه (الشماتی) صحاری وزننده (والشمات) شینك کسریله
نومید وتهی دست کمسه لره دینور کرك غنیمتدن وکرك آمال سائره دن اولسون یقال
رجعو اشماتی وشماتا ای خائبین وبونلرك مفردلری مسموع دکلدر (الشوامت) شینك
فتحیله دابه نك ایاقلرینه دینور قوائم معناسنه شارحك بیاننه کوره مفردی شامته در
(التشمیت) تسمیت وزننده ومرادفیدرکه آغسران آدمه یرحمك الله دیو دعا ایلمکدر
یقال شمت العاطس اذا دعا له فقال یرحمك الله بومعناده معجمه ایله اکثردر
نته که سمت مادهسنده بیان اولندی شارحك بیاننه کوره بناسی ازاله ایچوندر
ابعدك الله عن الشماتة سبکندهدر یاخود قوائم مادهسندن مأخوذ درکه ثبات
علی طاعة الله ایله دعایه صائر وراجعدر یاخود جمع معناسندن مأخوذ در
و تشمیت جمع ایلمك معناسنه در یقال شمت بینهما ای جمعه یاخود تخییب
معناسندندرکه کلنك بابی ازاله ایچوندر وخائب ونومید قلمق معناسنه در یقال
شمته اذا خیبه (الاشتمات) افتعال وزننده هنوز سمورمکه بشلمق معناسنه در
یقال اشتمت بعیره اذا بدی سمنه (التشمت) تفعل وزننده غنیمتدن تهی دست عودت
ایلمك معناسنه در یقال تشمتوا اذا رجعوا خائبین من الغنیمة (المشمت) معظم وزننده
دائما السنة انامده ذکر بالخیر ایله یاد و مظهر دعاء و ثناء وتحیت عباد اولان
پادشاهه وامیر ووالی مقوله سنه اطلاق اولنور بناسی سلب ایچوندر یقال ملك
مشمت ای محیا من حیاه اذا دعاله بالتحیة (شنکات) شینك کسریله بر بلده اسمی
اولمق کرکدر محدثیندن احمد بن عبد الخالق بن الشنکاتی وکامل بن عبد الجلیل

الشنكاتی اورادندر برهان قاطعده بو نونله شنكان اوله‌رق مرسومدر (الشيتان) شيطان وزننده چكركه‌دن و سائر اولمقوله جانوردن جماعت قليله‌يه دينور

﴿ فصل الصاد ﴾ (الصت) صادك فتحی وتانك تشديديله بركسه‌يی عنف وقهر ايله اوته قاقق على قول ال ايله اورمق معناسنه‌در يقال صته صتا من الباب الاول اذا دفعه بقهر اوضربه بيده و پك حيقرمق معناسنه در يقال صت الرجل اذا صر و صت كروه و جماعت معناسنه‌در تقول رأيت صتا من الناس ای جماعة و بركسه‌يی برداهيه‌يه اوغراتمق ياخود آزرده ومكدر اوله‌جق بر كلامله ياخود افك وافترا ايله رنجيده ايلمك معناسنه استعمال اولنور يقال صته بداهية اوبكلام اذا رماه به (الصتيت) صادك فتحيله سسه دينور صوت معناسنه و جغلتی‌يه وغريو وفرياده دينور جلبه معناسنه و كروه و جماعته دينور صت كبی جوهرينك بو مقامده و فی الحديث [قامو اصتيتين] ای جماعتين عبارتيله ذكری خطادر صواب اولان وفی اثرا بن عباس عنوانيله اولمقدر شارح ديركه مؤلف كرچه اثر ايله حديث بيننی فرق ايلمشدر لكن امام نووی و سائر بعض اصحاب اصول تراد فنه ذاهب اولمشلردر نته‌كه صاحب نهايه دخی وفی حديث ابن عباس عنوانيله ثبت ايلمشدر وحديث مرقومك تمامی [ان بنی اسرائيل لما امروا ان يقتل بعضهم بعضا قاموا صتيتين ای جماعتين] وصتين عبارتيله مرويدر نته‌كه ذكر اولندی (المصاتة) مضاده وزننده (والصتات) صادك كسريله مخاصمه ومنازعه ايلمك معناسنه‌در يقال صاته مصاتة و صتاتا اذا نازعه (المصتيت) مسكين وزننده امور ومصالحده ايشلك وجست وچيره آدمه دينور يقال رجل مصتيت ای ماض (الصت) صادك كسريله ضد معناسنه‌دركه بر نسنه‌نك مخالفيدر قيام و قعود كبی وفرقه وجماعته دينور (الصته) صادك ضميله بو دخی ضد و مخالف معناسنه‌در (الصتية) صادك ضمی و يای مشدده ايله يورغانه دينور على قول بر نوع ثوب يمنی اسميدر (الصنتيت) صنديد وزننده جمع اولمش عسكر آلاينه دينور كتيبه معناسنه وبرقومك قدر وشان ومنزلت صاحبی اولان سيد و مهترينه دينوركه صنديد لفظنده لغتدر (التصات) فی الاصل تفاعل وزننده بری بريله حرب وقتال ايلمك معناسنه‌در يقال تصات القوم اذا تحاربو (الصنتوت) زنبور وزننده يالكز ويكتا اولان آدمه دينوركه قوم وقبيله واقرباسی اولميه (الصتت) فتحتينله صدد لفظنده لغتدركه حذا ومقابل وبرابر معناسنه‌در يقال هو بصتته ای بصدده (التصحت) حای مهمله ايله تفعل وزننده اوتانمق معناسنه‌در يقال تصحت منه اذا استحيی (الاصخيتات) خای معجمه ايله اطمينان وزننده يارەنك شيشی انوب ساكن اولمق معناسنه‌در يقال اصخأت الجرح اذا سكن ورمه وخسته صاغالمق

معناسنه‌در يقال اصخأت المريض اذا برأ (الصعت) صادك فتحى وعينك سكونيله اورته بويلو آدمه دينور مربوع القامه معناسنه (صعت الربه) رانك ضمى وبانك تخفيفيله كوكسنك ايچريسى كه مراد وسطيدر ياخود ايكى يانلريله قارننك قاويشمجق يرى لطيف ومتناسب اولان كسيه دينور لطيف الجفره معناسنه حاصل معنا كوكسنك آينه‌سى مرطبانى قركبى خوشنما ياخود هريانى اويغون اندامى لطيف و دلاراندر ديمكدر يقال هو صعت الربة اى لطيف الجفرة بوراده ربه كلمه‌سنك اصلى ورب ايدى كه مابين الضلعين معناسنه‌در جفره كلمه‌سنه مشاكلة راء مضموم اولدى بعده جفره معناسنده استعمال اولندى وتركيب مذكورده واقع صعت كلمه‌سى معنای مذكوردن مأخوذدر كه لطافت واعتدالى مستلزمدر (الصفتيت) فايله حلتيت وزننده (والصفتأت) صادك كسرى وفانك سكونيله (والصفت) فلز وزننده (والسفتان) طرماح وزننده (والصفتان) فانك تشديديله صلبان وزننده ديزمان و جسيم وشديد اولان كشى يه دينور على قول انه طلو صيق و طقناز ياخود وجودى قوى اولوب لكن اندامى ياقشمز كنده بدن كسيه دينور وعلى رأى فلز وزننده قوت وشجاعتى سببيله هركسه غالب اولان آدمه دينور (الصفتة) سكنه وزننده غلبه و فيروزى معناسنه‌در (التصفت) تفعل وزننده قوت و جلادت اظهاريله بهادرلغق معناسنه‌در يقال تصفت الرجل اذا تقوى وتجلد (التصفتت) تدحرج وزننده تصفت معناسنه‌در يقال تصفتت الرجل بمعنى تصفت (الصلت) صادك فتحى ولامك سكونيله وجود انسانيده شول آلنه دينوركه غره كبى آچق وروشن وتابدار اوله يقال جبين صلت اى واضح براق على قول دوز و بارز وكشاده اولانه دينوركه يومرى مقابليدر صفات مدايحدندر وصلت مجلا ومصيقل و آبدار اولان ايشلك زاغلو قلجه دينور ووارسق و يتاغان مقوله‌سى بيوك بچاغه دينور بونده صادك ضمى‌يله لغتدر يقال ضربه بالصلت اى السكين الكبيرة وامور ومصالحده اقداملو چيره وكار كذار آدمه اطلاق اولنور وصلتمر رجل آبدار ومصدر اولور آت اويناتمق معناسنه يقال صلت الفرس صلتا من الباب الاول اذا ركضه (الصلوتة) صادك ضمى‌يله بركسه آچق وروشن جبهه‌لو اولق معناسنه‌در يقال صلت الرجل صلوتة من الباب الخامس اذا كان صلت الجبين (المتصلت) اسم فاعل بنيه‌سيله (والاصليت) ازميل وزننده بونلرده زاغلو ايشلك و آبدار قلجه دينور و متصلت امور و مصالحده قلج كبى ايشلك چيره و نافذ آدمه دينور بوراده اصليت افعيل وزننده صفتدر (الاصلتى) المعى وزننده (والاصلات) همزه‌نك كسريله اسكاف وزننده‌كه صفتدر (والمصلات) محراب وزننده (والمصلت) منبر وزننده بونلرده امور ومصالحده ايشلك ونافذ وكاركذار آدمه دينور (الصلت)

صادك كسريله اوغرى يه دينور لص معناسنه (الصلتان) فتحاتله نشاطلو واستكلو ويورگلو حديد الفواد آته دينور وبوفعلان وزننده وصفدر وصلتان اوج نفر شاعر آديدر برى عبديدركه عبد القيس قبيله سندن وبرى ضبه قبيله سندن وبرى فهم بن مالك قبيله سندندر (الانصلات) انفعال وزننده يوريمكده يا سكرتمكده سائره سبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال انصلت فى سيره اوعدوه اذا مضى وسبق الغير (الصمت) صادك فتحى وميمك سكونيله (والصموت) قعود وزننده (والصمات) غراب وزننده خاموش اولمق سكوت معناسنه در يقال صمت المتكلم صمتا و صموتا و صماتا من الباب الاول اذا سكت و عربلر لاصمت يوما الى الليل ديرلر نصبله ولاصمت يوم ديرلر رفعله ولاصمت يوم ديرلر جر ايله لايصمت يوم تام الى الليل معناسنه يعنى تماما بر كون كيجه يه قدر سكوت يوقدر شارح ديركه نصب حالنه كوره لايصمت يوما الى الليل سبكنده در وجر حالنده اشكال يوقدر ورفع حالنده لايصمت يوم ديمك اولورکه ذكر المحل ارادة حال اولور ومنه حديث على رضى الله عنه انه عليه السلام [قال لارضاع بعد فصال ولايتم بعد حلم ولا صمت يوما الى الليل] (الاصمات) همزه نك كسريله بودخى سكوت ايلمك معناسنه در يقال اصمت الرجل اذا سكت وسكوت ايتدرمك معناسنه متعدى اولور يقال اصمته اى اسكته وبرنسنه نك ايچنى مجوف ايليوب مصمت قيلمق معناسنه دركه تركيده صوم قيلق تعبير اولنور كرك اول امردن ايلسون طوب يوارلغى كبى وكرك صكره دن صمصق طولديروب صوم ايلسون تقول اصمته انا اى جعلته مصمتا وترلا ايكى سنه متواليا زراعت اولنمامغله يكشوب پور كبى قاتى وغليظ اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال اصمتت الارض اذا احالت آخر حولين (التصميت) تفعيل وزننده بودخى سكوت ايلمك وسكوت ايتدرمك معنالرينه لازم ومتعدى اولور يقال صمت الرجل اذا سكت ويقال صمته اى اسكته (الصمات) غراب وزننده مصدردر نتهكه ذكر اولندى وصمات باعث صمت و سكوت اولان شيئه دينور يقال رماه بصماته اى بما صمت منه وتير تير صوصه مق سرعت عطش معناسنه در يقال يأخذه الصمات اى سرعة العطش (الصامت) اسم فاعلدر ساكت معناسنه در و يك قوى سوده ويوغورده اطلاق اولنور و يكرمى مهار دوه يه اطلاق اولنور و مال جنسندن آلتونه وكومشه اطلاق اولنورکه صداسنجه اولان مال اوله جقدر نتهكه حيواندن ماله ناطق اطلاق اولنور مراد بى روح وذى روح اولان مالدر يقال ماله صامت ولا ناطق اى حيوان ولا غيره من المال (الصموت) صبور وزننده آغر زرهه دينور درع ثقيل معناسنه كه لابس اولدقلرى حينده قاغشديسى اولماز وضربه يه كوميلوب كيدن ايشلك قلجه اطلاق اولنور سيف رسوب معناسنه

وشول موملی بال کومجنه اطلاق اولنورکه مجموع دلیکلری بال ایله طلو اولوب
اصلا بوش دلیکی اولمیه و صموت اصحابدن عباس بن مرداسك علی قول خفاف
بن ندبه‌نك فرسی اسمیدر وعربلر قلج وبچاق کمیکدن دونمیوب کمیکدن اوته ایشلدکده
ضربة صموت دیرلر و صفیتله که صوتی ظهور ایلامکله صموت اولور و عربلر
قیزك بالدری وطپوغی اتلی وطلو اولدیغندن خلخال کرکی کبی یرلشوب پکشمك
سببیله یوریدکده جغشدیسی اولمسه جاریة صموت الخلخالین دیرلر یقال جاریة صموت
الخلخالین ای غلیظة الساقین لایسمع لهما حس (اصمت) اربل وزننده برکلمه‌درکه
عربلر اسسز تنها بیابانه وصف ایدرلر یقولون ترکته ببلدة اصمت وبصحراء اصمت
وبوحش اصمت ویقولون ترکته ببلدة اصمتة بالهاء بقطع الهمزة ووصلها مکسورة
غیر منصرف فی الکل ای ترکته بالفلاة اوبحیث لایدری هو یعنی آنی تنها بیابانده
یاخود قنده اولدیغی بیلنمز یرده ترك ایدوب کلدم شارحك بیاننه کوره عدم
انصرافی علمیت ووزن فعل یاخود تأنیث سببلرینه مبنی‌در واول مقوله محل موحش
اولمغله هرکس رفیقنه اصمت اصمت دیو صوت وتکلمدن منع ایلمسی باعث اطلاقدر
وقالدیکه همزه‌نك قطعی افعالدن مأخوذ اولدیغنه مبنی‌در لکن صمت ماده‌سی
باب اولدن متصرف اولمغله امر حاضر همزه‌نك ضمیله اولمق مطرده‌در مکرکه تخفیفله
یاخود مقطوع الهمزه‌یه اطراده مبنی اوله وتاء تأنیث موصوفنك ظاهرینه نظرا
اسم مجراسنه جاری اولدیغنه مبنی‌در (المصمت) مکرم وزننده ایچی بوش ومجوف
اولمیان شیئه دینور کره وطوب کله‌سی کبی که صوم تعبیر اولنور یقال شیء
مصمت لاجوف له وشول قابویه وکلیدلنمش کلیده دینورکه نه طریقله بنداولدیغی
مبهم ونامعلوم اوله یقال باب وقفل مصمت ای مبهم یعنی قدابهم اغلاقه وعربلر الف
مصمت دیرلر متمم معناسنه نته‌که الف کامل دیدکلری کبی وبونده تفعیل بابندن
اوله‌رق الف مصمت دخی دیرلر ویکزنك اولان شیئه دخی مصمت اطلاق ایدرلر یقال
ثوب مصمت اذا کان لایخالط لونه لون (الحروف المصمتة) مربنفل کلمه‌سنده واقع
التی حرفدن ماعدا حرفلره اطلاق اولنور بوراده نسخه‌لرده ماعدا لفظی ساقط
درکه طغیان قلم نساخدر والحروف المصمتة مربنفل عبارتیله مرسومدر صواب اولان
ماعدا مربنفل اولمقدرکه میم و راء وباء ونون وفاء ولامدن ماعدا حرفدر دیمکدر
پس بونلردن ماعدایه حروف مصمته اطلاق اولنور واشبو آلتی حرفه حروف
ذلاقه اطلاق اولنور نته‌که شافیه شرحی چارپردی تفصیل اوزره تعریف وتمییز
ووجه تسمیه‌لرنی بیان ایلمشدر (الصمتة) صادك ضمی و کسریله لغتدر شول شیئه
دینورکه آنکله صبیان قسمی آو یدیلوب اسکات اولنه طعام وسائر اوینجق کبی
(المصمت) محسن وزننده شیبان النهدی نام کمسه‌نك قلجی آدیدر (الصمیت) میمك

شده‌سیله سکیت وزننده ومرادفیدرکه کثیر السکوت اولان کسه‌یه دینور (الصمات) سحاب وزننده شیٔ معناسنه استعمال اولنور فی الاصل باعث سکوت اولهجق نسنه معناسنه اولوب بعده مطلقا نسنه‌ده استعمال اولندی تقول ما ذقت صماتا ای شیئا (الصمعیوت) عین مهمله دنصکره یای تحتیه ایله عنکبوت وزننده باشی سرد اولان آته دینورکه بروجهله ضبطی قابل اولمیه بونك وزنی فعلیوت درظاهرا صمع ماده‌سندندرکه کندی هواسنه تابع اولان خود سر و خود رأی اولمق معناسنه‌در (الصنوت) نونك شده سیله سفود وزننده کوچك شیشه دینورکه ایچنه خرما مقوله‌سی قورلر علی قول قارورهنك غلافنه و قپاغنه دینور جمعی صنانیت-کلور (الاصنات) همزه نك کسریله متین ومحکم قلمق معناسنه در یقال اصنت الشیٔ اذا اتر صه واحکمه (الصنتیت) صندید وزننده ومرادفیدرکه ذیشان ومتعین اولان مهتر قومه دینور مؤلف بونی صنت ماده‌سنده دخی ذکر ایلمشدر نونك زیاده‌سنده اختلاف اولدیغنه مبنی وصنتیت آلایه دینور کتیبه معناسنه (الصنبوت) صادك ضمیله فرد وجرید اولان کشیه دینور بودخی صنت ماده‌سنده بیان اولندی (الصوت) صادك فتحی وواوك سکونیله سسلنمك معناسنه‌در یقال صات الرجل یصوت وصات یصات کخاف یخاف صوتا اذا نادی و صوت اسم اولورکه سسه دینور بانك و آواز معناسنه وذکر جمیل و نام نیکو معناسنه استعمال اولنور کماسیذکر (الاصاتة) اصابه وزننده (والتصویت) تفعیل وزننده بونلرده سسلنمك معناسنه در یقال اصات الرجل وصوت بمعنی صات (الصیت) یانك شده‌سیله سید وزننده پك سسلو بلند آواز شخصه دینور یقال رجل صیت ای شدید الصوت (الصات) مال وزننده صیت معناسنه در یقال رجل صات وحمار صات ای صیت شارحك بیانه کوره بونك اصلی صائت اولوب عینی ساقط اولمشدر یاخود اصلی صوت اولوب واوی الفه قلب اولنمشدر ذوصوت دیمکدر رجل مال ورجل نال کبی که ذومال وذو نوال تقدیرنده‌در وصیت کلمسنك اصلی صیوت ایدی واو یایه قلب وادغام اولنمشدر وصات صوت کبی ذکر جمیل معناسنه استعمال اولنور (الصیت) صادك کسریله بودخی صوت وصات کلمه‌لری کبی بین الناس ذکر جمیل و نیکنام معناسنه استعمال اولنور بونك اصلی صوت ایدی که صادك کسریله واو یایه قلب اولنمشدر صوت مسموع ایله ذکر جمیل معناسنی فرق ایچون کویاکه فعل وزننده بنای مخصوصه وضع اولنمشدر وصیته دخی بومعنایه‌در هایله یقال صوت فی الناس وصات وصیت وصیتة ای ذکرحسن وصیت دموربجی چکجنه دینور مطرقه معناسنه وقیومجی‌یه دینور صایغ معناسنه وقلج و یحاق مقوله‌سنه جلا وبروب زاغلین کسیه دینور (المصوات) محراب

وزننده

وزننده پك حيقريجى مصوت معناسنه در واحد و فرد معناسنه استعمال اولنور يقال ما بالدار مصوات اى احد (الانصيات) انفعال وزننده ندا ايدن كمسيه اجابت ايلك معناسنه‌در يقال دعى فلان فانصات اى اجاب واقبل و كيزلنه‌رك وسپرلنه‌رك كتمك معناسنه در يقال انصات الرجل اذا ذهب فى توار وبلى بوكلمش كمسه‌نك قامتى طوغرلمق معناسنه‌در يقال انصات المنحنى اذا استوى قامته مترجم ديركه كتب امثالده * اعمر من نصر * مثلنك منشأى اولان نصر يوز طقسان سنه معمر اولوب بالجمله اركان وقرالرى خلل ياب ومويلرى سفيد وديشلرى ريزان اولدقدنصكره تجدد بولوب يكيدن تازه جوانلق درجه‌سنه عودتله بالجمله ديشلرى بتوب ومويلرى سياه وقوت وجود وتاب وطراوتله ايكى باشدن شاب يافع اولمغله ينه مدت مديده بر وجه كامرانى خرامندة كلشنسراى زندكانى اولمشدر مرقومك بو حالنى شعرادن برى اشبو منظومه ايله اشعار ايلمشدر * ونصر بن دهمان الهنيدة عاشها * وتسعين حولا ثم قوم فانصاتا * وعاد سواد الرأس بعد بياضه * وراجعه شرخ الشباب الذى فاتا * فعاش بخير فى نعيم وغبطة * ولكنه من بعد ذا كله ماتا * بوراده هنيده كلمه‌سى كه تصغير بنيه‌سيله‌در يوز عدده اطلاق اولنور وانصيات بين الناس مشهور و نامدار اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال انصات به الزمان اذا صار مشهورا

﴿ فصل الضاد المعجمة ﴾ (الضغت) ضادك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله برنسنه‌يى انياب ونواجذ ايله يعنى آزى ديشلر ايله واوته‌لرنده اولان درت ديشلر ايله آغزده چويره‌رك چينمك معناسنه‌در يقال ضغتة ضغتا من الباب الثالث اذا لاكه بالانياب والنواجذ (ضوت) صوت وزننده بر موضع آديدر (الضهت) ضادك فتحى وهانك سكونيله برنسنه‌يى شدتله باصوب چكنمك معناسنه در يقال ضهته ضهتا من الباب الثالث اذا وطئه وطأ شديدا

﴿ فصل الطاء ﴾ (الطست) طانك فتحى و سينك سكونيله لكن تعبير اولنان قايه دينوركه ايچنده ال ونسنه يايقانور بونك اصلى طس اولمغله سين ثانيه تايه قلب اولنمشدر شارح ديركه جمع وتصغيرنده طساس وطسيس دينور وبو طى قبيله‌سى لغتيدر لكن مفردات سائره‌ده تشت فارسى معربى اولمق اوزره مرسومدر (طالوت) جالوت وزننده بر ملك اعجمى اسميدر علم عبرى‌در نته‌كه جالوت ماده‌سنده بيان اولندى

﴿ فصل الظاء المعجمة ﴾ (الظأت) ظانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله بوغمق معناسنه‌در يقال ظأته ظأتا من الباب الثالث اذا خنقه

﴿ فصل العين ﴾ (العبت) سبت وزننده برنسنه‌يى بورمق معناسنه‌در يقال عبت

یده عبتا من الباب الاول اذا لواها (العت) عینك فتحی وتانك تشدیدیله متکلم مخاطبه خطاب ایلدیکی کلامی تکرار بتکرار ایراد ایلك معناسنه در یقال عته عنا من الباب الاول اذا ردد علیه الکلام مرة بعد مرة والحاح وابرام ایلك معناسنه در یقال عته بالمسئلة اذا الح علیه ولوم وتوبیخ ایلك معناسنه در یقال عته بالکلام اذا وبخه (المعاته) مضاده وزننده (والعتات) عناد وزننده برکسه ایله مخاصمه ایلك معناسنه در یقال عاته معاتة وعتاتا اذا خاصمه (العتعت) بلبل وزننده (والعتعت) دیرب وزننده اوغلاغه دینور جدی کبی وقوی وشدید اولان انسان وحیوانه دینور وتام الخلقه طویل القامه آدمه دینور علی قول مضطرب الخلقه یاقشقسز طویل القد آدمه دینور (العتت) قحتینله غلظت و خشونتله سوز سویلکه دینور یقال ماهذا العتت ای الغلظ فی الکلام (عت عت) عینلرك قحله اوغلاق چاغره جق صوتدن حکایه در (العتعتة) زلزله وزننده دلورمك جنون معناسنه در وعت عت دیه رك اوغلاغی چاغرمق معناسنه در یقال عتعت الراعی اذا دعی الجدی بعت عت (التعتت) تفعل وزننده کلامی طلاقت وسلاسته ادا ایده میوب حروف و کلماتنی تردید و تکرار ایلیه رك تکلم ایلك معناسنه در یقال تعتت فی کلامه اذا لم یستمر فیه بل اکثر التردد (عتی) حتی وزننده وآنده لغتدر شارحك بیانه کوره هذیل وثقیف وسعد لغتیدر (العرت) ضرب وزننده مزراق صلب وسخت اولمق علی قول دتره یوب مضطرب اولمق معناسنه در یقال عرت الرمح عرتا من الباب الاول والثانی اذا صلب اواضطرب ویلایمق معناسنه در یقال عرت البرق وغیره اذا لمع وبرق وبرنسنه یی ال ایله اوغمق معناسنه در یقال عرت انفه اذا دلکه (العرات) شداد وزننده پك دتره یمجی شدید الاضطراب نسنه یه دینور یقال برق عرات ورمح عرات ای شدید الاضطراب (العفت) عینك فتحی وقافك سکونیله برنسنه یی بوروب قیرمق علی قول اجزاسی طاغیلوب صاچیله رق قیرمق معناسنه در یقال عفت الشیء عفتا من الباب الثانی اذا لواه وکسره اوکسرا بلا ارفضاض و عجمی کسه تکلفله عربی کلمات ایتمك یاخود لکنتدن ناشی کلامی تام ووافی اد ایده میوب شکسته خردمرد تکلم ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال عفت فی کلامه اذا تکلف فی عربیته اوکسره لکنة (الاعفت) احمر وزننده بون واحمق کشی یه دینور وصولاق آدمه دینوراعسر معناسنه (العفتان) تانك شده سیله صفتیان وزننده ومرادفیدرکه ماده سنده ذکر اولندی ومبالغة نفسنه نسبتله عفتانی دخی دیرلر (العفیتة) عصیده وزننده ومرادفیدرکه بولماج آشنه دینور (العلفوت) جردحل وزننده (والعلفوت) زنبور وزننده (والعلفتانی) اندرانی وزننده شول جسیم الجثه احمق و یمغز

كسيه دينوركه قوهٔ مفكره‌سى اولمامغله لساننه صواب وخطا ورطب ويابس هرنه
كلورايسه صاورراوله يقال رجل علفوت وعلفوت وعلفتانى اى جسيم احمق يرمى
بالكلام على عواهنه (العمت) سمت وزننده يوكى الده اكيرمك ايچون حلقه كبى
دكرميجه دورمك معناسنه در يقال عمت الصوف عمتا من الباب الثانى اذا لفه
مستديرا ليجعل فى اليد فيغزل وقهر ايلمك معناسنه در يقال عمت فلانا اذا قهره
وبركسه‌يى حاجتندن كف ومنع ايلمك على قول اصلا قايرميه‌رق كور اوروشى
كبى نيره‌سى كلورسه كلسون دكنكله اوروب چالمق معناسنه در يقال عمت فلانا اذا
كفه يعنى عن مرامه اوضربه بالعصا غير مبال (التعميت) تفعيل وزننده عمت ايله
معناى اولده مرادفدر يقال عمت الصوف بمعنى عمته (العميتة) عينك فتحيله اكيرلمك
ايچون الده دكرمى دورلمش يوك دسته‌سنه دينور نته كه قيلدن اولورسه سليله
ويلبه‌دن اولورسه سبيخه دينور جمعى اعمته كلور وعمت كلور ضمتينله وجمع جنسى
عميت كلور هاسز (العميت) سكيت وزننده ظريف وحاذق اولان كوزجى‌يه دينور
يقال رجل عميت اى رقيب ظريف وسرخوشه دينور وضعيف الرأى اولان جاهل
ونادانه دينور واعما كبى برجهته سلوكه رهياب اولميان كمسيه دينور كرك حسى
وكرك معنوى اولسون يعنى نيره‌يه و نه سمته كيده‌جكنى بيلمز اولان آدمه دينوركه
حيرتده اولور يقال رجل عميت اى لايهتدى الى جهة (العنت) فتحتينله بر نسنه
فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در يقال عنت الشئ عنتا من الباب الرابع اذا فسد
وعنت اثم وكناه معناسنه اسمدر يقال فيه عنت اى اثم و هلاك معناسنه‌در يقال
وقع فى العنت اى الهلاك وانسانه برزحمت ومشقت اوغرامق معناسنه‌در يقال
عنت فلان عنتا اذا دخل عليه المشقة وبركسه برشدت ومحنته صتاشمق معناسنه‌در
يقال عنت الرجل اذا لقى الشدة وزنا ايلمك معناسنه‌در ومنه قوله تعالى [لمن خشى
العنت منكم] اى الفجور والزنا وبرنسنه‌يه وهن وضعف كلوب قيرلمق معناسنه‌در
يقال عنت العظم اذا وهى وانكسر وكناه قزانمق معناسنه‌در يقال عنت الرجل
اذا اكتسب مأثما وقيريق كيك صاريلوب اوكولدقدنصكره تكرار برسببله قيرلمق
معناسنه‌در يقال عنت العظم اذا انهاض بعد الجبر (الاعنات) همزه‌نك كسريله
بركسه‌يى برمحنت ومشقته اوغرانمق معناسنه‌در يقال اعنته اذا اوقعه فى العنت
اى المشقة وصاريلوب اوكولمش كيكى تكرار شكست ايلمك معناسنه‌در يقال اعنت
الشئ العظم المجبور اذا اصابه وهاضه (التعنيت) تفعيل وزننده بركمسيه قسر
وتشديد ايله اداسى وعهده‌سندن خروجى بغايت دشوار اولان برماده تحميل والزام
ايلمك معناسنه‌در يقال عنت فلانا اذا شدد عليه والزمه بما يصعب عليه اداؤه
(العنتوت) عينك ضميله حلى ديدكلرى يعنى اشك كنكرى وبغدايجق اوتى ديدكلرى

اوتك قوريشنه دينور كه مرعادندر ودوز صحراده واقع يالكز انجه اوزون طاغه دينور و هر شيئك اولنه و ابتداسنه دينور و اوزرينه صعودى بغايت مشقتلو دشوار اولان ضرب تپه‌يه وياپره دينور (العنوت) صبور وزننده بودخى صعودى زحمتلو اولان ضرب تپه‌يه وياپره دينور يقال اكمة عنوت و عنوت اى شاقة المصعد (العنتنة) دحرجه وزننده برنسنه‌دن اعراض ايلمك معناسنه در يقال عنتت عنه اذا اعرض وچيش تعبير اولنان برياشنده اوغلاغك بوينوزى بويلنوب يوكسلمك معناسنه در يقال عنتت قرن العنود اذا ارتفع (العانت) عانس وزننده ومرادفيدركه قوجه‌يه وارميوب اوده قلان قارى قيزنه دينور يقال امرأة عانت اى عانس (المتعنت) متعند وزننده برکسه‌نك خطاسنى طوتمق قيدنده اولان كشى‌يه دينور تعنت برکسه‌نك خطا وزلله‌سنى طوتمق قيدنده اولمق معناسنه در يقال جاء متعنتا اى طالبا زلته (العنت) كتف وزننده (والمعنت) محسن وزننده (والمعنت) معظم وزننده صاريلوب اوكولدقدنصكره تكرار شكست اولان كيمكه دينور (المتعهت) متعهد وزننده عنه وحق وبلاهت صاحبى كسيه دينور شارح ديركه كويا كه متعنه مقلوبيدر يقال رجل متعهت اى ذونيقة وتعنه بوراده نيقه حق معناسنه در تزيين لباس معناسنه دكلدر

﴿ فصل الغين المعجمة ﴾ (الغت) غينك فتحى وتانك تشديديله برکسيه بر ماده ايله زحمت ويروب رنجيده قلمق معناسنه در يقال غته بالامر غتا من الباب الاول اذا كده وبرکسه‌يى صويه طالدرمق معناسنه در غته فى الماء اذا غطه و الفى ياخود يكنى آغزه طوتمق مقوله‌سى حالاتله كولمكى اخفا ايلمك معناسنه در يقال غت الضحك اذا اخفاه وسوز ايله برکسه‌يى افحام واسكات ايلمك معناسنه در يقال غته بالكلام اذا بكته وقابى آغزدن آيرميه‌رق صويى پيدرپى يودم يودم ايچمك معناسنه در يقال غت الماء اذا شرب جرعا بعد جرع من غير ابانة الاناء عن فيه وبرکسه‌يى مغموم وغصه‌ناك ايلمك معناسنه در يقال غته اذا غمه واكربه و برآدمى بوكالدوب بوغمق معناسنه در يقال غته اذا خنقه و دابه‌يى برى اوته يى فاصله سكرتمكله يوروب درمانده ايلمك معناسنه در يقال غت الدابة شوطا اوشوطين اذا اتعبها فى ركضها وبعض شيئى بعض شيئه تابع وتالى قلمق معناسنه در يقال غت الشئ الشئ اذا اتبع بعضه بعضا (الغلت) غينك فتحى ولامك سكونيله عقد اولنان پازارلغى بوزمق اقاله معناسنه در يقال غلت البيع والشرى غلتا من الباب الاول اذا اقاله (الغلت) فتحتينله يكلش حساب ايلمك غلط معناسنه در على قول غلت حسابه وغلط سوزده اولان يكلشلغه مخصوصدر يقال غلت فى الحساب غلتا من الباب الرابع و غلط فى القول شارح ديركه اوجه اولان غلط طابله اعم در و تابله غلت

حسابه مخصوصدر (الاغلنتاء) اسرنداء وزننده برکسیه شتم و ضرب و قهر ایله حواله وشرکیر ومستولی اولمق معناسنه‌در یقال اغلنتی فلان علیه اذا علاه بالشتم والضرب والقهر (الغلتة) فلته وزننده کیجه‌نك اولنه دینور (الغلتة) جرعه وزننده غلت لفظندن اسمدر یکلشلق معناسنه‌در یقال به غلتة ای غلت (الاغتلات) افتعال وزننده (والتغلت) تفعل وزننده برکسه‌یی غفلتله طوتمق معناسنه‌در یقال اغتلته وتغلته اذا اخذه علی غرة (الغمت) سمت وزننده طعام ثقیل اولوب یورکی بصمقله معده‌یی بولندروب صاحبنی سرخوش کبی شوریده دماغ ایلمك معناسنه‌در یقال غمته الطعام غمتا من الباب الثانی اذا ثقل علی قلبه فصیره کالسکران و صویه طالدرمق معناسنه‌در یقال غمته فی الماء اذا غطه و برنسنه‌یی اورتوب بوریمك معناسنه‌در یقال غمت الشیء اذا غطاه وصو ایچرکن تنفس ایچون باشنی یوقری طوتمق معناسنه‌در یقال غمت نفسا اذا رفع رأسه عند الشرب وبو مجازدر کویاکه صولوغنی صو ایله تغطئه ایدر (الغمت) فتحتینله ثقیل طعام یورکی بصمقله صاحبی سرخوش کبی بولانمق معناسنه‌در یقال غمت الرجل غمتا من الباب الرابع اذا ثقل الطعام علی قلبه فصار کالسکران

﴿ فصل الفاء ﴾ (الافتات) افتعال وزننده برکسیه عندی اصلسز باطل سوز اسناد ایلمك معناسنه‌درکه یلان آتمق تعبیر اولنور تقول افتأت علی الباطل ای اختلقه وخود رأی اولمق معناسنه‌در یقال افتأت الرجل برأیه اذا استبد و فجأة وفات ایلمك معناسنه‌در یقال افتئت الرجل علی بناء المفعول اذا مات فجاءة شارح دیرکه بوماده‌نك همزه‌سی ازهری نقلی اوزره صحیحدر یعنی مهموزدر و ابن شمیل نقلی اوزره نامعلومدر یعنی مهموزمیدر یاخود فوت ماده‌سندنمیدر معین دکلدر وابوزید روایتی اوزره کرچه مهموزیت اوزره مسموعدر لکن غیر مهموزی مهموزا استعمال واقعدر نته‌که حلأت السویق دیرلر بن سویقه حلو قاتدم محلنده کذلك رثأت المیت دیرلر وبودخی محتملدرکه اصلی فوتدن اولمیوب مهموز اوله و جامع اللغه‌ده فأت وافتأت برأیه عبارتیله مهموزا مرسومدر (الفت) فانك فتحی وتانك تشدیدیله برنسنه‌یی پرمقلر ایله ریزه ریزه خردمرد ایلمك معناسنه‌در ترید اتمکی کبی یقال فت الشیء فتا من الباب الاول اذا دقه وکسره بالاصابع وفت اسم اولور قیالرده اولان چتلاغه دینور جمعی فتوت کلور کذلك مصدر اولور بر شیئك قوتنی ازاله ایله ضعیف قلمق معناسنه‌در یقال فت فی ساعده ای اضعفه وبو مجازدر کویاکه اعوانی کسر ایلمشدر (الفتیت والفتوت) فالرك فتحیله پرمقلر ایله ریزه ریزه طوغرانمش واوفانمش نسنه‌یه دینور یقال خبز فتیت وفتوت ای مفتوت (الفتات) غراب وزننده برشیئك اوفانتیسنه دینور یقال فتات الخبز ای ماتفتت (الفته)

فانك فتحى وضميله فشق طوتروغنه دينور كه اوفالدقدنصكره ايجنه فاو قويوب طوتوق ايدرلر وبرمقدارجه خرما كومه‌سنه دينور كتله تمر معناسنه (التفتت) تفعل وزننده ريزه ريزه اولمق معناسنه‌در (الفتفتة) زلزله وزننده دوه صوبى قاتمق مرتبه‌سندن آز ايچمك معناسنه‌در يقال فتفت البعير اذا شرب دون الرى (الفتافت) فانك فتحيله ايكى اوچ كسه بينده اولان فسلدى به دينوركه سائر اهل مجلس نه استماع ونه فهم ايدەلر يقال بينهم فتافت اى سرار لاتسمع ولاتفهم لسانزده فت فت نه سويلشورلر تعبيرى بوندن مأخوذ اولمق كركدركه فتا فتك مفرديدر (الفت) فانك حركات ثلاثيله طاغنق وپراكنده معناسنه‌در يقال اهل بيت فت متلثة الفاء اى منتشرون (الفخت) فانك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله آى آيدنده دينور ضوء القمر معناسنه تقول جلسنا فى الفخت اى فى ضوء القمر وآشجى تجره‌دن ات پارچه‌سى چقرمق معناسنه‌در يقال فخت الطباخ اذا نشل القدرة من القدرة وفخت قپانه وفاقه دينور فخ كبى و اولك تاوانلرنده اولان دكرى دكرمى دليكلره دينوركه عرب اولرينه مخصوصدر مراد طاملرنده اولان باجەلردر كه آنلردن ايچروبه شعله نفوذ ايدر حمام قبەلرينك باجەلرى كبى وفخت مصدر اولور كسمك معناسنه يقال فخت الشئ فختا من الباب الثالث اذا قطعه وقابك قپاغنى قالدروب آچمق معناسنه‌در يقال فخت الاناء اذا كشفه وبركسمك باشنه قبجله چالمق معناسنه‌در يقال فخت رأسه بالسيف اذا ضربه وفاخته ديدكلرى قوش اوتمك معناسنه در يقال فخخت الفاختة اذا صوتت (الفاخته) اوكيك قوشنه دينور شارحك بيانه كوره مهتاب لوننده اولديغى باعث تسميه‌در و فاخته اسماء نسواندندر فاخته بنت ابى طالبكه خواهر حضرت مرتضادر وفاخته بنت عمرو و فاخته بنت الوليد صحابيه‌لردر (التفخت) تفعل وزننده اوكيك قوشنك پورويشى كبى يوريمك معناسنه‌در يقال تفخت الرجل اذا مشى مشى الفاختة و تعجب ايلك يعنى عجب وپندار ايله خود بينلك ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال تفخت فلان اذا تعجب (الانفخات) انفعال وزننده تاوان دلنمك معناسنه‌در يقال انفخت السقف اذا انثقب (الفرات) فانك ضميله بغايت طتلو وخوشكوار صويه دينور يقال ماء فرات اى عذب جدا مؤلف فرات ايله عذب بينى مبالغه وجهيله فرق ايلدى زيرا بيانه كوره عذب ايچمى خوش طتلو وسكيجى صو اولوب وفرات بغايت عذب اولان صو اوله‌جقدر وذيل ماده‌ده ومياه فرتان وفرات اى عذب عبارتيله فرات لفظنك جمعى فرتان اولديغنى تصريح ايلمشدركه فانك كسريله‌در غراب وغربان كبى كذلك مثال مزبوره فرات لفظى واحد وجمعه مقول اولديغنى اشعار ايلمشدر لكن جميع تفاسيرده يكسر العطش لفرط عذوبته عبارتيله مرسوم

اولغله لاجاله مفهومنده کسر وازاله فعلی معتبر اولمق مقرردر اکا بناء تتبع اولنوب بالاخره کشاف حاشیه‌سی طیبی اشبو سمی بالفرات لانه یرفت العطش ای یکسره علی القلب یعنی یکسق فی اعتبار معنی الکسر اشتقاق الفرات منه بالاشتقاق الکبیر کجبذ من الجذب عبارتیله ثبت ایلدیکنه ظفریاب اولندی یعنی فرات لفظی مقلوب اولان رفت ماده‌سندن مأخوذدر دیمکدر وفرات وصفدر شجاع کبی مصباحك بیانه کوره نادرا فرتان اوزره جعلنور غراب لفظنه حمل ایله ومرادفی اولان عذب لفظنه محمول اولغله مفرد وجمعه مقول اولور یقال ماء فرات ومیاه فرات ومؤلفك سیاق رسمندن فروته عذب مفرط معناسنه اولوب فرات اندن مشتق اولمسی منفهم اولور وفرات کوفه نهرینك اسمیدر مراد نهر مشهوردرکه قالیقلا جبالندن شوغنی دره‌سندن حاصل اولوب بعده ترجان وارزنجان سمتلرندن مرور ونهر مراد ایله جمع اولوب ملاطیه طرفندن روم قلعه وبیرة الفرات التدن هیت وحدیثه‌دن کربلایه روان وآنده دجله ایله مجتمع اولوب بصره شرقیسندن کوفه قربنده بحر هرمزه منصب اولور مؤلف مسامحه ایلمشدر تثنیه بنیه‌سیله فراتان فرات ایله دجیل تعبیر وفرات دکزه اطلاق اولنور بحر کبی وفرات اعلام رجالدندر (الفروتة) فاتك ضمیله صویك طاتلو وخوشکوار اولمق معناسنه‌در یقال فرت الماء فروتة من الباب الخامس اذا عذب (الفرت) فتحتینله برکسه یك خوشمند وصاحب رشد ورویت ایکن عقل وادراکی صکره‌دن مختل وضعیف اولمق معناسنه‌در یقال فرت الرجل فرتا من الباب الرابع اذا ضعف عقله بعد مسکة (الفرت) ضرب وزننده زنا ایلمك معناسنه‌در یقال فرت الرجل فرتا من الباب الاول اذا فجره (الفرتا) فاتك فتحی والفك قصریله زناکار عورته دینسور مادة مرقومه‌دن مأخوذدر شارح دیرکه مؤلف تونك زیاده‌سنه ذاهب اولمشدر وسیبویه عندنده زاعیدر لکن معروف اولان فرتا یرمغیه عورت اسمیدر (الفرت) فاتك کسریله سره تعبیر اولنان مقداره دینورکه قارشدن کوچکدر فتر معناسنه (الفتات) قسطاط وزننده ومرادفیدرکه بیوك قاره چادره دینور بعده پادشاهلر بیوك سایبان واوجه تعبیر اولنان چادرلرینه دخی اطلاق اولنمشدر قارسیده‌خرکاه دینور وایکیسیده دخی فارك کسریله تعتدر (الفلتة) فاتك فتحی ولامك سکونیله هر آیك آخر کیجه‌سنه دینور علی قول شول آیك آخر کونته دینورکه آندنصکره کلان آی شهر حرام اوله مثلا جادی الاخرمك آخر کونی کبی وفلته برایش ویرنسنه خیال وخاطرده یوغیکن آنسزین ظهور ایلمك معناسنه اسمدر یقال کان الامر فلتة ای بغتة من غیر تردد وتدبر وبو معنای آنیدن مأخوذدر (الافلات) همزه‌نك کسریله برکسه‌نك التدن یاخود حیوان یاخود آنسزین

قاچوب قورتلق وبوشنوب كتمك معناسنه‌در دوزاقدن والدن قوشك قاچوب قورتلسی كبی يقال افلتنی الشیء ای افلت منی يعنی انفلت وتخلص وبومعناده متعدی اولور يقال افلته غيره ای اطلقه وخلصه (التفلت) تفعل وزننده بودخی بروطه‌دن ناكهانی صيريلوب خلاص اولمق معناسنه‌در تقول تفلت الطائر منی ای تخلص ومشتاق وآرزومند اولمق معناسنه‌در يقال تفلت اليه اذا نازع اليه ويقال اراه يتفلت الی صحبتك ای ينازع اليها ويشتاق وبركسه اوزره ناكهانی آتيلوب صچرامق معناسنه‌در يقال تفلت عليه اذا توثب (الافتلات) افتعال وزننده تفكرسز بالبداهه شعر وامثالی كلام سويلمك معناسنه‌در يقال افتلت الكلام اذا ارتجله وآنسزين اولمك معناسنه‌در يقال افتلت فلان علی بناء المفعول اذا مات بغاءة وبرايشه هنوز تهيئة اسباب ايلمكسزين ناكهانی اكا صتاشمق معناسنه‌در يقال افتلت بامر كذا ای فوجئ به قبل ان يستعدله (الفلتان) فعلتان سرطان وزننده جنبشلو نشاطلو اويناق آته دينور وياوز وصلب وشديد ودلير اولان آته دينور وفلتان اصحابدن برينك اسميدركه فلتان بن عاصم‌در وبرقوش آديدركه ميمون شكار ايدر شارح بونی زعم ايله بيان ايلشدركه فارسيده دوبرادران وتركيده سكسك قوشی واوتلكو قوشی ديدكاری شكاری قوشدر (الفلوت) صبور وزننده شول احرام تعبير اولنان كسوة عربه دينوركه كوجك اولمغله لابس اولانك اكتنده ايكی اوجی برارايه كلوب قاوشمامغله بدنی احاطه ايليه يقال كساه فلوت اذا كان لاينضم طرفاه من صغره (الفلات) فانك كسريله مفاعله‌دن مصدر ثانيدر بركسيه آنسزين صتاشمق معناسنه‌در يقال فالته فلانا اذا فاجأه (افلت) احمد وزننده (وفليت) زبير وزننده (وفليته) سفينه وزننده اسامی رجالدندر (الفلتان) فانك كسريله وفتحاتله لغتدر (والفلت) صرد وزننده (والفلت) لام مشدده ايله قبر وزننده يوكرك آته دينور يقال فرس فلتان وفلت وفلت ای سريع (الفلت) فتحتينله بركسه‌نك الندن قاچوب قورتلق معناسنه اسمدر تقول مالك منه فلت ای لاتفلت منه (الفلتات) حركاتله‌ذكر اولنان فلته كله‌سنك جعيدركه برنسنه آنسزك ظهور ايلمكه دينور بومناسبتله من غير روية ظهور ايدن بادره وهفوه وزله‌ده استعمال اولنمشدر ومنه يقال كثرت فلتات المجلس ای هفواته وزلاته ومنه فی صفة مجلس النبی عليه السلام [لاتثنی فلتاته] ای زلاته ای لم يكن فی مجلسه زلات فتحفظ وتحكی (المفهوت) مبهوت وزننده ومرادفيدركه دم معارضه جوابی قالميوب متحيرا خاموش قلان كشيه دينور (الفوت) فانك فتحی وواوك سكونيله (والفوات) فانك فتحيله برنسنه الدن كتمك وچكوب صاوشمق معناسنه‌در شويله‌كه بردخی ادراكی متعذر اوله اصل فوت بردخی وصول وادراكی ممكن

اولمامق وجهله برشيئك انسانلدن چكوب دور اولمسى معناسنه موضوعدر يقال فاته الامر يفوت فوتا وفواتا اذا ذهب عنه وعربلر هو فوت فه وفوت رحمه وفوت يده ديرلر اول نسنه آنك كوزى كوروب الى ينشمديكى يرده در ديمجك محلده مثلا بددعا مقامنده جعل الله رزقه فوت فه اوفوت رحمه اوفوت يده ديرلر يعنى حق تعالى رزقنى شو وجهله قلسون كه كوزى كورسون اغزى ياخود مزراغى ياخود الى ايرشمسون و يقال هو منى فوت الريح اى بحيث لاتدركه الريح وورالرده فوت لفظى ظرف مجراسنده در مكان فوت فه تقديرنده وفوت هرايكى برمعنك ارالغنه اطلاق اولنور وفوات موت خاصه معناسنه استعمال اولنور سبق معناسندن مأخوذدركه فاتنى فلان بكذا ديرلر سبقنى معناسنه كه بودخى مجازدر ومنه الحديث [مربحائط مائل فاسرع فقيل يارسول الله اسرعت المشى فقال اخاف موت الفوات] اى موت نجاة (الافتيات) افتعال وزننده بركسه دن برنسنه فوت اولمق اولوب چكمك معناسنه در يقال افتاته الامر يعنى فاته وبركسه ايله مشورت واستيذان ايلكسزين خود بخود بركار وعمله مباشرت ايتمك معناسنه استعمال اولنوركه سبق معناسنه اولان فوتدن افتعالدر ومنه يقال فلان لايفتات عليه على بناء المفعول اى لايعمل دون امره يعنى فلان كسه كندى خبرى وامر واذنى اولمدجه امورندن برايش عمله كمك جهتيله مسبوق اولمز خلاصه سى بلا اذن خود بخود بركسه برخصوصله سابق اولمق ممكن دكلدر والحاصل يقال لكل من احدث شيئا فى امرك دونك قد افتات عليك فيه كذلك وبركسه دن معاونت طلب ايلكسزين برايشه مباشرت ايلسه افتات على الامر ديرلر وبونلر تغلب معناسنى متضمن اولمغله على كلمه سيله متعدى اولديلر وافتيات بركسه كنديلكندن برنسنه يدا ايتمك معناسنه استعمال اولنوركه بودخى سبق معناسندن مأخوذدر يقال افتات الكلام اذا ابتدعه وبركسه اوزره برماده ايله حكومت ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال افتات عليه فى الامر اذا حكم عليه (الافاتة) افاده وزننده بركسه دن برنسنه يى فوت ايتدرمك معناسنه در يقال افاته اياه اى ذهب به عنه (التفاوت) تفاعل وزننده ايكى نسنه نك بينى ايراقلشمق يعنى اوصاف جهتيله برى برينه مختلف وغير متناسب اولمق معناسنه در كويا كه احد هماك وصفى آخرى فوت وسبق ايلش اولور يقال تفاوت الشيئان اذا تباعد ما بينهما واشبو تفاوت ماده سنك مصدرى اولان تفاوت لفظنده واوك حركات ثلاثيله لغتدر كلايبون واو مفتوح ايدرلر وعنبرى مكسور ايدرلر وبوقياسدن خارجدر وباب مزبوره منحصردركه كويا كه واو اوزره ضمه يه استثقال ايتلريله مفتوح ايدرلر وتوالى وتوانى كبى بعض مصادر معتله يه قياسله مكسور ايدرلر (الفويت) زبير وزننده خودراى

ومستبد بالفعل اولان کسه‌یه اطلاق اولنور تصغیری تعظیمه مبنی در مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور یقال رجل فویت وامرأة فویت ای منفر دبرأیه ولایشاور (التفوت) تفعل وزننده برنسنه‌دن بعض محاسن فوت اولمغله عیب ونقیصه‌لو اولمق معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [ماتری فی‌خلق الرحمن من تفاوت] ای اختلاف واضطراب وقرأ حمزة والکسائی من تفوت قال السدی ای من عیب یقول الناظر لوکان کذالکان احسن یعنی ما ابدع اولان خلق الهیده وضع انکشت اعتراض ایده‌جك شونه‌در بری یوقدر وقال الفراء التفات والتفوت هما بمعنی واحد کانتعا هد والتعهد وهو الاختلاف وعدم التناسب فان کلا من المتفوتین فات عنه بعض مافی الاخر وتفوت افتیات کبی برکسه‌نك مالی مقوله‌سی نسنه‌لرده امر واذنی اولمقسزین خود بخود تصرف واعمال ایلمك معناسنه‌در که کندیلکندن اکا سابق اولمقدر یقال تفوت علیه فی ماله اذا فاته‌به بودخی غلبه معناسنی متضمن اولمغله علی ایله صله‌لنمشدر

﴿ فصل القاف ﴾ (القت) قافك فتحی وتانك تشدیدیله قوغجیلق ایلمك معناسنه‌در یقال فلان یقت الاحادیث قتا من الباب الاولی ای یخها وقت اسم اولور یونجه دیدکاری نباته دینور اسفست کبی علی قول قوریسنه دینور فصفص کبی وقت یلان سویلمك معناسنه‌در یقال قول مقتوت ای مکذوب وبرکسه‌نك عمل وارادهسی فهم ودرك ایلمك ایچون تهانیجه اکسه‌سنه دوروب دربی اولمق معناسنه‌در یقال قت انی فلان اذا اتبعه سرا لیعلم مایرید وچبان هیام علتنه اوغرامش دومنك استدلال ایچون بولنی قوقلمق معناسنه‌در یقال قت الراعی اذاشم بول البعیر المهیوب لیستدل وهیام صوصه‌لنی تعبیر ایتدکاری علتدر وقت برنسنه‌یی طولانی کسمك معناسنه‌در یقال قت الشیء اذا قده و آزالتق تقلیل معناسنه‌در یقال قت الشیء اذا قلله و حاضر و آماده قیلمق معناسنه‌در یقال قته اذا هیأه و آزجه آزجه برکدرمك معناسنه‌در یقال قت الشیء اذا جمعه قلیلا قلیلا و برکسه‌نك ایزینه دوشوب ایزلمك معناسنه‌در یقال قت اثره اذا قصه (التقتیت) تفعیل وزننده بودخی قوغجیلق ایلمك معناسنه‌در یقال قتت الحدیث اذا نمه وطیب مقوله‌سی متفرق اجزایی جمع وطبخله مجمون ومرکب ایلمك معناسنه‌در یقال قتت الاقاویه اذا جمعها وطبخها (القتقتة) زلزله وزننده که مکرردر بری اوته سوز ایلتوب کتورمکله قوغجیلق ایلمك معناسنه‌در یقال قتقت الرجل اذا نم (القتیتی) خصیصی وزننده بودخی مصدردر قوغجیلق ایلمك معناسنه‌در ومبالغة وصف اولور قتان معناسنه کما سیذکر (القتات) شداد وزننده (والقتوت) صبور وزننده بونلرده قوغجی وسخن‌چین اولان مقصده دینور قتیتی کبی علی قول اوچی دخی شول کسیه دینور که کورونمز

وبیلنمز یردن دائما ناسك سورلرنی دیکلر اوله کرك قوغجیلق ایلسون کرك ایلسون
ترکیده اکا دیکیجی تعبیر ایدرلر اخلاق سیئه‌دندر یقال رجل قتات وقتوت وقتیتی
ای نمام اویسمع احادیث الناس من حیث لایعلمون سواء نمها اولم ینمها بوراده مؤلفك
یسمع قولی سینك ومیمك شده‌لریله‌در (المقتت) موقت وزننده شول زیتون یاغنه
دینور که ایچنه خوشبو ریاحین مزج وطبخ اولنمش اوله علی قول سائر ادهان
طیبه مزج اولنمش اوله ومنه الحدیث انه علیه السلام [ادهن بزیت غیر مقتت
وهو محرم] ای بحت لایخالطه ریاحین اوادهان طیبه (قته) ضبه وزننده تابعیندن
ابن قته دیمکله معروف سلیمان ابن حبیب المحاربی والده‌سنك اسمیدر (الاقتتات)
افتعال وزننده برشیئ بتمامه استیصال ایلمك معناسنه‌در یقال اقتت الشیء اذا
استأصله (قتات) غراب وزننده یمنده برموضع آدیدر (القروت) قعود وزننده
سیلان ایدن قان بری بری اوزره جمع اولوب قوریمق علی قول ضرب اثرندن
بدنده درینك التنده کوکروب قالمق معناسنه‌در که قان اوتورمق تعبیر اولنور
یقال قرت الدم وقرت قروتا من الباب الاول والرابع اذا یبس بعضه علی بعض
اواخضر تحت الجلد من الضرب (القرت) فتحتینله برکسه‌نك چهره‌سی حزن وکدر
یاخود غیظ وغضب سببیله متغیر اولمق معناسنه در یقال قرت الرجل قرتا من الباب
الرابع اذا تغیر وجهه من حزن اوغیظ وقرت اسم اولور بوزه دینور جمد معناسنه
(القارت) رانك کسریله مسکك بغایت اخف واعلاسنه دینور مغشوش اولان
مسك ثقیل اولور وقارت هرکوروب بولدیغی نسنه‌یه اخذ ایدر اولان کشی‌یه
دینور یقال رجل قارت ای یأخذ کل شیء وجده بعض نسخه‌ده یأخذ یرنده یأکل
عنوانیله مرسومدر (المقترت) اقتراتدن اسم فاعلدر قارت ایله معنای ثانیده
مرادفدر (قرتیا) فتحاتله ویای مشدده ایله فلسطین سنجاغنده بر بلده‌در (قرتان)
فتحاتله برموضعدر (قاروت) هاروت وزننده بر حصن آدیدر (القریت) قریس
وزننده ومرادفیدر که بردشدیده دینور (قرات) غراب وزننده تهامه ایله شام
بیننده بر وادی اسمیدر (القربوت) قربوس وزننده ومرادفیدر که اکرك اوك
قاشنه دینور قربوت السرج ای قربوسه (القلت) قافك فتحی ولامك سکونیله
طاغلرده خلق اویمه چقوره دینور که آنده صوایر کیلور وقلیل اللحم اولان
کمسیه دینور که انجه کسیم وچلیمز تعبیر اولنور (القلت) کتف وزننده بودخی
قلیل اللحم اولان خلق آریق آدمه دینور (القلت) تعب وزننده هلاك اولمق
معناسنه‌در یقال قلت الرجل قلتا من الباب الرابع اذا هلك (المقلتة) مهلکه
وزننده ومرادفیدر که محل خطر وهلاکدر یقال وقع فی المقلتة ای المهلکة
(المقلات) محراب وزننده همان برباوری طوغوروب بردخی منقطع اولان ناقه‌یه

دینور واولادی طورمز خاتونه دینور یقال امرأة مقلات اذا کانت لایعیش لها ولد (الاقلات) همزه‌نك کسریله ناقه وخاتون مقلات اولمق معناسنه در یقال اقلتت الناقة والمرأة اذا صارت مقلاتا واقلات هلاك ایلمك علی قول عرضة هلاك ایلمك معناسنه در یقال اقلته اذا اهلکه اوعرضه للهلاك (القلنة) فلته وزننده سودی حلاوتلی اولمیان حیوانه دینور که عائدن ناشی اولور یقال شاة قلنة ای لیست بحلوة اللبن (القلتین) بحرین وزننده یامه‌ده برقریه آدیدر (دارة القلتین) بر موضعدر (قلته) جرعه وزننده مصره‌ده برقریه‌در (الاقلعتات) اسبطرار وزننده صاحبك قیور جقلمق معناسنه‌در یقال اقلعت الشعر ای اقلعه (قلهت) جعفر وزننده (وقلهات) صقلاب وزننده ایکی موضعلردر حضرموت دیارینك یوقری طرفنده بربلده اوله‌جقدر که قلهت وقلهات دخی دیرلر (القنوت) قعود وزننده طاعت وعبادت ایلمك معناسنه در وبه فسر قوله تعالی [وقوموا لله قانتین] ای طایعین وسکوت ایلمك معناسنه‌در ودعا ایلمك معناسنه‌در وقیام فی الصلوة معناسنه‌در ونمازده کلام دنیویدن امساك ایلمك معناسنه‌در بونلرك جمله‌سی باب اولدن مصوغدر شارحك بیانته کوره بونلر اطلاقات شرعیه‌دن اصل معنایی لزوم طاعتدر وامساك عن الکلام دخی نمازه مخصوصدر اذجاء فی النهایة فی حدیث زید بن ارقم [کنا نتکلم فی الصلوة حتی نزلت وقوموا لله قانتین فامسکنا عن الکلام] مترجم دیر که صلوة وتر قنوت اطلاق سائر نمازدن زیاده دعایی مشتمل اولدیغیچون یاخود طول قیامی یاخود ایاك نعبد ولك نصلی ونسجد کلمه‌لرنی حاوی اولدیغیچون واول کلمه‌لری متضمن اولدیغیچون اول دعایه‌ده قنوت اطلاق ایلدیلر بروایتده وسورة الخلع وسورة الحفد اسملریله ایکی سورة قرأتیه‌در امام سیوطی‌در منثوره بعد المعوذتین آنلری تفسیر ایلمشدر (الاقنات) همزه‌نك کسریله بددعا ایلمك معناسنه‌در یقال اقنت الرجل اذا دعا علی عدوه لکن سائر محلده مطلقا دعا ایله مفسردر وبعض نسخه‌ده وبعض امهاتده برماده مابعدلریله ثلاثی عنوانده مرسومدر وبصاره‌ده مزید ایله مثبتدر واقنات نمازده قیامی اوزاتمق معناسنه‌در یقال اقنت المصلی اذا طال القیام فی الصلوة وحج شریفه مداومت قیلمق معناسنه‌در یقال اقنت الرجل اذا ادام الحج وچوق چوق غزا وجهاد ایلمك معناسنه‌در یقال اقنت فلان اذا اطال الغزو ودرکاه الهیه تذلل وتواضع ایلمك معناسنه‌در یقال اقنت الرجل اذا تواضع لله تعالی (القناتة) کرامه وزننده قلیل الطعام اولمق معناسنه‌درکه اکول اولمیوب کمخوار اولمقدن عبارتدر یقال قنت الرجل قناتة من الباب الخامس اذا کان قلیل الطعم ای الاکل (القنیت) امیر وزننده قلیلة الاکل اولان خاتونه دینور یقال امرأة قنیت ای قلیلة الطعم رجاله دخی اطلاق اولنور یقال رجل قنیت ای

بين القناتة وقنيت شول قربه‌يه دينور كه ضيق ومتين ديكشلى اولغله صويى كركى كى طوتوب برقطره‌سنى آقديمه يقال سقاء قنيت اى مسيك بوراده مسيل نسخه‌لرى غلطدر زيرا امساك عن الكلام معناسندن مأخوذدر ومسيك سكين وزنده‌در (القنعات) قافك كسريله يوزى قيلاو كشى‌يه دينور هوبذى كردى كى يقال رجل قنعات اى كثير شعر الوجه (القوت) قافك ضميله (والقيت) قافك كسريله (والقيتة والقائت والقوات) سحاب وزنده بدنى طوتجق مقدار يعنى بدنانسانى انكله سدرمق ايليه‌جك غداو توشه‌يه دينور قونك جمعى اقوات كلور وقائت فى الاصل اسم فاعلدر (القوت) قافك فتحيله (والقوت) قافك ضميله (والقياتة) قافك كسريله بركسه‌يى قوتلندرمك معناسنه‌در يقال قائهم يقوتهم قوتا وقوتا وقياتة اذا عالهم قيانه‌نك اصلى قواندر كذلك قيت وقيته دخى واويلردر (الاقتيات) افتعال وزنده قوت وغدانلمك معناسنه‌در يقال قات عياله فاقتاتوا (القائت)قوت وغدايه دينور كه ذكر اولندى وقائت ارسلانه اطلاق اولنور وكفايت مقدارى ديرلكه اطلاق اولنور يقال هوفى قائت من العيش اى فى كفاية (المقيت) مبين وزننده اسماء حسنادندر حافظ ونكهبان معناسنه‌در ومقتدر معناسنه‌درکه هرشيئه قادردر هركسه قوت وغدا اعطاسنه قدرتى اولديغى كبى مؤلفك بصائرده بيانيله كوره اقاته‌دن مأخوذدر كه معناى لازمى اولان حافظ وشاهد ديمكدركه هر كس قوت وغداسى اوزرينه لازم اولان كسلرى البته محافظه واقامه ايله وجودلرنى حمايت ايلرو دائما اوزرلرنده قائم اولور كذلك اقتدار معناسى دخى معناى لزوميدر ومنه قوله تعالى [وكان الله على كل شئ مقيتا] اى حافظا وشاهدا وقيل مقتدرا (القيته) قافك كسريله قوت معناسنه‌در كه ذكر اولندى بومعنادندر كه عربلر اقتت لنارك قيته ديرلر اطعمها الحطب معناسنه (الاستقاتة) قوت وغدا استمك معناسنه‌در يقال استقاته اى سأله القوت (الاقاتة) همزه‌نك كسريله بركسه‌يه قوت وغدا ويرمك معناسنه‌در يقال استقاته فاقاته وبرنسنه‌يه كوچ يتمك معناسنه استعمال اولنور تمه كه ذكر اولندى يقال اقات على الشئ اذااطاقه

﴿ فصل الكاف ﴾ (الكبت) سبت وزننده بركسه‌يى يره چالمق معناسنه‌در يقال كبته كبتا من الباب الثانى اذا صرعه وبركسه‌يى خجل ورسوا ايتمك معناسنه‌در يقال كبته اذا اخزاه وبرنسنه‌دن صرف ومنع ايتمك معناسنه‌در يقال كبته اذا صرفه وكسر ايتمك معناسنه‌در يقال كبته اذا كسره ودشمنى غيظ وكينه رد ايتمك معناسنه‌در يقال كبت العدو اذاردده بغيظه وذليل وامهان ايتمك معناسنه‌در يقال كبته اذاذله (المكتبت) اكتاندن اسم فاعلدر يرغم واندوه اولان كشى‌يه دينور يقال هو مكتبت اى ممتلئ غما (الكبريت) كافك كسريله فعليل وزننده جنس احجاردن جر

معروف اسمیدر که آتش کبی یانار ویقار ویاقوت احمره والتونده اطلاق اولنور بعضلر عندنده کبریت جواهر ارضیه‌دن برنوع جوهردرکه معدنی بلاد شرقیه‌دن تبت اولکه‌سنك وراسنده وادی نمل دیدکلری محلده در معلوم اولهکه کبریت دیدیکی فارسیده وترکیده کوکرد تعبیر ایتدکلر یدرکه درت قسم اولور بیاض وصاری وقرمزی وسیاه اولور افضلی قرمزی نوعیدرکه کبریت احمر دیدکلریدر جواهر ارضیه‌دندر وادی نمله اولور آنده پکی قدر قرنجه‌لر اولور سباع کبی انسانه هجوم ایدوب پاره پاره ایدرلر کیجه‌لر بر فاچ فرسخ مسافه‌دن لمعان ایدن والا آن موجود اولان کوکردك ایوسی صاری اولاندرکه چبوق کوکردی تعبیر اولنور بین الاطباء اصابعی دیرلر وآچل اولانه بز کوکردی دیرلر وبعض امکنه‌ده عیون حاره اولدیغی حالده جریان ایدن طبخ ایله کبریت اولور بوقسمی سیاهه مائل اولور وایلیجه وبانه تعبیر اولنان اسی چشمه‌لرك منبعنده کوکرد طبری اولمغله صو اسی نبع ایدر وکیمیاکران اکسیر ذهبه کبریت احمر اطلاق ایدرلر وکبریته اصل حار اطلاق ایدرلر نته‌که زیبقه اصل بارد دیرلر و بعض ارضلك ترابنده کبریتیت اولمغله کاه بکاه دخان و شعله کبی آثاری ظهور ایدر حتی ایتالیا جوارنده آق دکزده سچلیاتین ارضنده واقع بر جبلدن اکثر یا کثیف دخان ظهور و بعضا کاه شدت و حدتله بر طرفدن چاتلیوب ایچندن شعله فشان آتش ظهور ایدوب اطراف و اکنافی خاکسار ایدر (الکبرتة) دحرجه وزننده دوه‌نك کوده‌سنه کوکرد سورمك معناسنه‌درکه بعض اجزا ایله خلط ایدوب سوررلر یقال کبریت بعیره کبرتة اذا طلاه بالکبریت (الکبتیت) شتیت وزننده تجره قینارکن ظهور ایدن صوتنه دینورکه کت کت دیو ظهور ایدر کذلك قینایان خر ونبیذك صوتنه دینور وکنج دوه‌نك ابتدا بوکرمسنده ظاهر اولان صوتنه دینور وخشمناك آدمك شدت غیظ وکینه‌سی هنکامنده کنج دوه بوکورمسنه شبیه صدرنده جولان ایدن کومولتی یه دینور تقول سمعت منه کتیناء ای صوتا فی صدره کصوت الکبر من شدة الغیظ وکتیت بخل وناکسه دینور ومصدر اولور آهسته‌جه تأیله یورمك علی قول آدیلری ضیق ضیق آثارق تیز تیز یورمك معناسنه یقال کت الرجل کتیتا من الباب الثانی اذا مشی رویدا وقارب خطوه فی سرعة وکت کافك فتحی وتامك تشدیده وکتیت دوه یابجه بوکورمك معناسنه‌در یقال کت البعیر کتا وکتیتا من الباب الثانی اذا صاح صیاحا لینا وبرکسه بی مفهوم وتاسه تاك ایلك معناسنه‌در یقال کت فلانا اذا ساءه وبرکسه بی تذلیل وخاکسار ایلك معناسنه‌در یقال کت فلانا اذا ارغمه وتجره قینامق معناسنه‌در یقال کنت القدر اذا غلت وبرکسه نك قولغنه برسوز فسلده‌سك

معناسنه‌در يقال كت الكلام فى اذنه كتا وكتيتا من الباب الاول اذا قره وساره وكت كوده‌سنده اتى آزجه اولان چليمسز آدمه دينور اره وعورته اطلاق اولنور يقال رجل كت اى قليل اللحم وكت صايمق معناسنه مصدر اولور ومنه المثل * لاتكته اوتكت النجوم * اى لاتعده ولاتحصيه ويقال جاء فى جيش مايكت اى لايحصى (الكتكته) زلزله وزننده بودخى يابجه يابجه ياخود آديملرى صيق صيق آنارق تيز تيز يوريمك معناسنه‌در يقال كتكت الرجل اذا مشى رويد اوقاروب الخطو فى سرعة وآهسته‌جه كولمك معناسنه‌دركه قهقهه‌دن دون اوله كت كت كولمك تعبير اولنور يقال كتكت الرجل اذا ضحك دونا يعنى من القهقهة (التكتكت) تزلزل وزننده كتكته ايله معناى اولده مرادفدر (الاكتات) همزه‌نك كسريله (والاكتتات) افتعال وزننده بونلرده قولغه فسلده مك معناسنه‌در يقال اكت الكلام فى اذنه اكتاتا واكتته اكتتاتا اذا قره وساره واكتتات ايشتمك معناسنه‌در يقال اكتت الحديث اذا استمعه (الكتة) كافك ضميله مالك كمتر ورذالنه دينور كرك صامت وكرك ناطق اولسون وكته بركمتر كچينك علميدر بوجهتله مطلقا كمتر وسودسز كچى قسمنه علم اوله‌رق اطلاق اولنور (الكتة) كافك فتحيله برده اولان آزجه يشللكه دينوركه مراد برمقدارجه اوتلق اوله‌جقدر (كتكت) هد هد وزننده (وكتكتى) كافلرك ضمى وتاى ثانيه‌نك فتحى واشباعله ايكيسيده غير منصرف اوله‌رق صبيان عربه مخصوص برنوع لعبه يعنى اويون آديدر عدم انصرافه علت علميت ولعبه تأويليله تأنيثدر بوراده مؤلفك غير مجراتين تعبير غير منصرفين ديمكدر اعراب ثلاثه مجرى دكلدر (الكتكت) كافلرك فتحيله طوى قوشنك اوتمسندن حكايه‌در (الكتكات) كافك فتحيله چوق سوزلو اوزان كمسيه دينور يقال رجل كتكات اى كثير الكلام (الكتيتة) عصيده وزننده ومراد فيدركه بولماج آشنه دينور (الاكحت) حاى مهمله ايله احمد وزننده قصه بويلو بودور كشى يه دينور (الكريت) امير وزننده برسنة تامه‌يه دينور يقال سنة كريت اى تامة شارح ديركه اشبو كريت كلمه‌سى مطلقا تام اولان ذات العده‌يه وصف اولوركه تام وكامل معناسنه‌در يقال سنة كريت وحول كريت وشهر كريت اى تام (تكريت) تانك فتحيله بربلده آديدر بوبلده بغداد ايله موصل بيننده‌در بانيه‌سى اولان تكريت بنت وائل ايله مسمادر واول بكر بن وائلك كه ديار بكر اكا مضافدر خواهريدر وبونك تايى زائده اولمغله وزنى تفعيل‌در (الكست) كافك ضميله قسط لفظنده لغتدركه قسط هندى ديدكلرى دارو اوله‌جقدر (الكعت) كافك فتحى وعينك سكونيله قصير القامه كشى يه دينور مؤنثنده كعته دينور هايله (الكعيت) زبير وزننده بلبل قوشنه دينور جمعى كعتان كلور كافك كسريله تقول ما اطيب صوت الكعيت اى البلبل

وبوكيت كبى بنية تصغير اوزره موضوعدر (الاكعات) همزه نك كسريله شتاب وسرعتله كتمك معناسنه در يقال اكعت الرجل اذا انطلق مسرعا واوتورمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اكعت الرجل اذا قعد وپرغضب اوله رق سوار اولمق معناسنه در يقال اكعت فلان اذا ركب منتفخا من الغضب (ابومكعت) محسن وزننده برشاعر كنيه سيدر (الكعتة) جرعه وزننده قاروره قپاغنه دينور (الكفت) كافك فتحى وفانك سكونيله بركسه بى سالك اولديغى جهتدن جهت اخرايه چويروب دوندرمك معناسنه در كرك ظاهرى وكرك معنوى اولسون يقال كفته كفتا من الباب الثانى اذا صرفه عن وجهه وبرنسنه نك اجزاسنى دوشوروب برى برينه ضم والحاق ايلمك كذلك برآدم برنسنه يى كنديسنه ضم والحاق ايلمك معناسنه در يقال كفت الشئ اليه اذا ضمه وقبضه قال فى الاساس كفت المتاع اذا جمعه وضم بعضه الى بعض وكفت الفراش ومنه حديث [اكفتوا صبيانكم بالليل فان للشيطان خطفة وانتشارا] اى ضموهم اليكم وكفت وكفات كافك كسريله وكفيت كافك فتحيله وكفتان فتحاتله قوش قسمى قنادلرنى ديوشوروب وقيصوب سرعتله اوچمق كذلك انسان وسائر حيوان كركى ديوشورنوب سرعتله سكرتمك معناسنه در كه معناى مذكوردن مأخوذدر ضم وقبض بولنديغيچون يقال كفت الطائر وغيره كفتا وكفاتا وكفيتا وكفتاتا اذا اسرع فى الطيران والعدو وتقبض فيه وكفت وكفيت امير وزننده بنيه سى خرده ديوشورملى جست وچالاك انسان وحيوانه دينور يقال رجل وفرس كفت وكفيت اى سريع خفيف دقيق وكفت كوچك تنجره يه دينور بونده كافك كسريله ده لغتدر وبرنسنه نك ايچريسى طشره سنه دونمك معناسنه در كه ترسنه دونمك تعبير اولنور يقال اصلحه بالكفت وهو تقلب الشئ ظهر البطن وكفت اولمك موت معناسنه استعمال اولنور قبره ضم اولنمق ملاحظه سيله يقال وقع فى الناس كفت اى موت ويقال كفت الله فلانا اذا مات وكفت فاتقسز اتمكه اطلاق اولنور يقال اكلوا خبزا كفتا اى بلا ادم دائما معيشته ضم اولنمسى باعث اطلاقدر (الانكفات) انفعال وزننده بولنديغى جهتدن جهت اخرايه منصرف اولمق معناسنه در يقال كفته فانكفت اى صرفه عن وجهه فانصرف وكنديلكندن منصرف اولمق معناسنه در كه مطاوع اولمز يقال انكفت الرجل اذا انصرف عن وجهه وديوشورلمك انقباض معناسنه در يقال انكفت الشئ اذا انقبض وآت قسمى يمى وصويى تقليل ايله اندامى وقارنى چكيلوب ضامر اولمق معناسنه در كه يرانمق تعبير اولنور يقال انكفت الفرس اذا ضمر واندام واعضا ديوشورملى وديرنكلى اولمق معناسنه در اعضاسى اوكونه ملزز الخلق اولانه منكفت ديرلر يقال رجل منكفت مجتمع الخلق (التكفيت) تفعيل وزننده بودخى

برنسنه‌نك اجزاسنی دیوشوروب بری برینه یاخود کندیسنه یناشدرمق معناسنه‌در
یقال کفت الشیء اذا ضمه وقبضه (الکفات) کافك کسریله مصدردر نته‌که
ذکر اولندی وکفات شول موضعه دینورکه آنده نسنه جمع وبری برینه ضم اولنور
اوله ومنه یقال الارض کفأت لبنا وقال تعالی [الم نجعل الارض کفاتا احیا وامواتا]
ای ذات کفت ای ضم و جمع یضمهم احیاء علی ظهورها وامواتا فی بطونها قال
البیضاوی کفاتای کافتة اسم لما یکفت ای یضم ویجمع اومصدر نعت به اوجمع
کافت کصائم وصیام اوجمع کفت وهو الوعاء اجری علی الارض باعتبار اقطارها
وقال الراغب نجمع الناس احیاء هم وامواتهم وقیل تضم الاحیاء التی هی الانسان
والحیوانات والنبات والاموات التی هی الجمادات من الارض والماء وغیر ذلك
مترجم دیرکه بیضاوی تعبیرات مرقومه ایله کشافه وارد اولان مناقشه‌دن تفصی
ایلمشدر زیرا کفات اسم موضع اولدیغی صورتده عمل ایده‌مز زیرا اسماء امکنه
وازمنه وآلات هرنقدر مشتق وافعال اوزره جاری ایسه‌لرده عامل اولمزلر وکفات
ومکافته مفاعله وزننده آنسزین اولمك معناسنه استعمال اولنور یقال مات کفاتا
ومکافتة ای فجاءة ومکافتة برکسه‌یه سکرتمکده یاآت قوشمقده مسابقه ایلمك
معناسنه‌در یقال کافته اذا سابقه (الاکتفات) افتعال وزننده برنسنه‌یی بتمامه
دیوشوروب اخذ ایلمك معناسندر یقال اکفت المال اذا استوعبه اجمع (الکفات)
کتان وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (الکفیت) کافك فتحیله مصدر درنته‌که
ذکر اولندی وکفیت حیان بن قتادة السدوسی فرسنك اسمیدر وکفیت شول
دغارجغه وچانطه مقوله سنه دینورکه قطعا دلیکی ویرتغی اولمامغله ایچنه قونان
شیء ضایع ایلمز اوله وبلا فاصله بری برینه ضمیمه ومجموع اولان مدار معاشه
دینورکه مراد چوق اولمیوب لکن آردی کسلمز اولان مدار معاش اوله‌جقدر ومنه
الحدیث [حبب الی النساء والطیب ورزقت الکفیت] ای ما اکفت به معیشتی
یعنی اضمها واصلحها (الکفت) کافك کسریله بودخی ایچنه قونان نسنه‌یی ضایع
ایلمین دغارجق مقوله‌سنه دینور (الکافت) قانك کسریله برمغاره‌نك اسمیدرکه سلفده
مأوای لصوص ایدی نهب ایتدکلری امتعه واشیایی اوراده جمع وضم ایدلر ایدی
(الکفت) صرد وزننده (والکفتة) کافك ضمیله همزه وزننده شول آته دینورکه
درت ایاغنی بریره کتوروب طوب کبی جمیع اندامیله پیدرپی بردن صچرایوب
آتیلور اولمغله اوزرنده استقرار ودیزکین ایله ضبط ممکن اولمیه یقال فرس کفت
وکفتة اذا کان یثبت جمیعا فلا یستمکن منه لاجتماع وثبه (المکفت) محسن وزننده
شول کمسه درکه ایکی زره کیوب ارالغنده بر جامه دخی کیمش اوله (کفته) هفته
وزننده مقبرهٔ مدینه اولان بقیع الغرقد نام محلك اسمیدرناسی قبض ایلدیکیچون

یاخود ترای شوره اولغله مدفونی سریعا اکل وافنا ایلدیکیچون اطلاق اولنمدی (الکلت) کافك فتحی ولامك سکونیله برکدرمك معناسنه در یقال کلت الشیء کلتا من الباب الثانی اذا جمعه ودوکمك معناسنه در یقال کلته فی الاناء اذا صبه وآت اویناتمق معناسنه در یقال کلت الفرس اذا رکضه وآتمق معناسنه در یقال کلت الشیء اذا رماه (الکلت) سکروزننده فلت کلمه سنه اتباع اولور بونلرده صرد وزننده دخی لغتدر نته که قلت مادهسنده ذکر اولندی یقال فرس فلت کلت ای سریع (الکلتة) کافك ضمیله همزه وزننده کفته معناسنه درکه جمیع اندامیله بردن صچرایان آته دینور مؤلف بونیده فلته کلمهسنه اتباع کونه رسم ایلشدر لکن فلته مادهسنده بومعنایه تصدی ایلهمشدر نهایت ترکیبدن تفرع اولنور وبو اتباع دکلدر یقال فرس فلتة کلتة ای کفتة (الاکتلات) افتعال وزننده ایچمك معناسنه در یقال اکتلت الماء اذا شرب (الکلیت) امیر وزننده (والکلایت) لامك شدهسیله سکین وزننده شول ایری واوزون طاشه دینورکه آنکله صرتلاتك اینی سد اولنور صیاد اینك اغزنی آنکله سد ایلدکدنصکره موضع دیکردن حفر ایدوب اخذ ایدر (الکلتة) جرعه وزننده یغدای مقولهسی غلال خرمندن برحصهیه دینورکه برینك نصیبنه عائد اولور وهر نسنه دن برمقدار وبرییغن وبرکومه شیئه دینور لسانمزده دخی مستعملدر مثلا برکلته اوطون تعبیر اولنور یقال کلتة من الطعام ای بذة (الانکلات) انفعال وزننده دوکمك معناسنه در یقال انکلت الشیء اذا انصب وبرنسنهنك اجزامی دیوشوریلوب بورشمق وبوزلمك معناسنه در یقال انکلت الشیء اذا انقبض (الکمیت) زبیر وزننده شول قرمزی آته دینورکه قرمزیلغنه قنوه یعنی خالص اولمیان سیاهلغی که قرامتق تعبیر اولنور قارشمش اوله لسانمزده اکا خرمایی طوری تعبیر اولنورکه رنکی قرامتق قرمزی اولور اثواب مقولهسنده اکا کووز وآندن قویو اولورسه مورتعبیر اولنور واول آنك یلیسی وقویرغی سیاه اولور ورد ایله واشقر ایله فرقی بودرکه رنك مذکور اولورسه که خرمایی طوری اوله جقدر کمیت دینور آندن آچق اولورسه ورد دینورکه فارسیده کلکون وترکیده آچق طوری تعبیر اولنور ویلیسی وقویرغی قرمزی اولورسه اشقر دینورکه ترکیده آل تعبیر اولنور مؤلف من الخیل عنوانیله تصریح ایلدیکی شهرته مبنیدر وبونك بنیهٔ تصغیر اوزره وضعی سرخ وسیاه بینده متوسط وهر برینه قریب اولدیغیچوندر وبونك مذکر ومؤنثی برابردر فیقال مهرة کمیت بلاهاء وکمیت لونده سواد وحمرت اولان یعنی قرامتق قرمزی اولان بادمیه اطلاق اولنور خوره اوزمندن اولان باده کی یقال سقاه الکمیت وهو علی فرس کمیت ای الخمر التی فیها سواد وحمرة علی الفرس الذی خالط حمرته قنوه وکمیت بن

معروف وكيت بن تغلبه وكيت بن زيد شعرادندر وكيت عربده برنجه فرسك اسميدر (الكيتة) جرعه وزنده ذكر اولنان كيت رنكنه دينوركه خرمابى طوريلقدر اتوايده كووزى تعبير اولنور (الكمت والكمتة) كافلرك فتحيله (والكماتة) كرامه وزنده آت كميت اولمق معناسنه در يقال كمت الفرس كمتا وكمتة وكماتة من الباب الخامس اذا كان كميتا وكمت درونده غيظ وكينه كيرلمك معناسنه در يقال كمت الغيظ كمتا من الباب الاول اذا اكنه (التكميت) تفعيل وزننده خز و درى و ثوب وآت مقوله سنى صبغ و صنعتله كميت قلق معناسنه در يقال كمتت الخز والفرس وغيره على بناء المفعول اى صبرت بالصنعة كميتا (الكميتة) حبيبه وزننده برشيئك اصل واساسنه دينور يقال اخذ الشئ بكميتته اى باصله (الكماتى) زرابى وزننده ذكر اولنان خرمابى طورى آتلره دينور يقال خيل كماتى اى كمت و بوكانه به منسوبدر وكمت كافك ضميله كويا كه اكمت لفظنه دن جمعدر احمر و اشقر كلمه لرينه محولدر (الاكمات) همزه نك كسريله (والاكمتات) احمرار وزننده (والاكميتات) احميرار وزننده آت قسمى خرمابى طورى اولمق معناسنه در بنية اخيرلرده شدت معتبردر يقال اكمت الفرس اكمأنا واكمت اكمتانا واكمأت اكميتانا اذا صار كميتا (الكنت) كافك فتحى ونونك سكونيله قوى الخلقه ومتين البنيه اولمق معناسنه در يقال كنت الرجل فى الخلقه كنتا من الباب الاول اذا قوى (الكنتى) كرسى وزننده قوى وشديد اولان انسان و حيوانه دينور و كبير يعنى ياشلو آدمه دينور (الكنتنى) نون زياده سيله كنتى معناسنه در يقال رجل كنتى وكنتنى اى كبير مؤلف بونلرى كون ماده سنده دخى رسم ايلشكن ظاهرى اعتباريله بوراده دخى ثبت ايلدى وبونلر كون ماده سندن مأخوذلردر نته كه نهاية ابن اثيرده بورسمه مسطوردركه وفى الحديث [انه دخل المسجد وعامة اهله الكنتيون] اى الشيوخ الذين يقولون كنا كذا وكان كذ اوكنت كذا فكأنه منسوب الى كنت يعنى وتعبير كويا كه كنت ماده سنه منسوبدر عرب آندن تصرف ايلديلر ياشلو پير آدملر اى جامع بروقتده بن شويله اولمشيدم شمدى بويله اولدم ديرلريله قول مزبوره نسبتله پير آدمه كنتى ومبالغة نون زياده سيله كنتنى اطلاق ايلديلر وبونلرك نسبتلرى خطابله كنت ماده سنه ده اولمق جائزدركه يابانق سن اول شويله ايدك شمدى بويلجه مثلا خريف ومعتوه كبى برمعنا اولدك قولنه منسوب اولور (الاكتئات) افتعال وزننده خضوع ورضا كوستورمك معناسنه در يقال اكتنت اليه اذا خضع اليه ورضى منه (الكنيت) امير وزننده شول مشكه دينوركه ديكشلرى ضيق ومتين اولمغله صويى امساك ايدر اوله يقال سقاء كنيت اى مسيك نته كه قنيت دخى بومعنايه در (الكنت) فتحتينله سود طلومى چوق استعمال اولنور جابجا غسل

وتنظيف اولنامغله و سخناك ومتعفن اولمق معناسنه‌در يقال كنت السقاء كنثا من الباب الرابع اذا خشن شارح اشبو خشن كلمه‌سنى حاء مهمله ايله تقييد ايلشدر لكن مقتضاى مادهٔ خاى معجمه ايله اولمق اغلبدر (الكنعت) جعفر وزننده برنوع بالق آديدر وبو اوسقوريت ديدكلرى تيكنلو بالق اولهجقدر كنعد دخى ديرلر (الكوتى) روى وزننده بودور كشيه دينور وكوتى عدى بن الرعلاء نام شاعرك لقبيدر (التكييت) تفعيل وزننده چوال و يصدق مفوله‌سنك ايچنى طولدرمق معناسنه‌در يقال كيت الوعاء تكييتا اذا حشاه وبول اسباب و مهماتنى قولايليوب آراسته ايلمك معناسنه‌در يقال كيت الجهاز اذا يسره (الاكيات) اكياس وزننده ومرادفيدركه بغايت رشد وفطانت صاحبى كسه‌لره دينور شارح ديركه تاء سيندن مقلوبه‌در واكياس كيس لفظنك جمعيدر (كيت وكيت) ذيت وذيت وزننده وآخرلرينك كسر اوزره بنالريله لغتدر كذا وكذا معناسنه‌دركه قصهٔ مهمه‌دن كنايه‌در لسانمزده شويلجه ايله تعبير اولنور بونلرك تابى هادن مقلوبه‌در مترجم ديركه ذيت وذيت دخى بومعرضده‌در وبونلر جمله‌دن كنايه اولوب جمله ايسه فى ذاتها مستحق اعراب اولمامغله مبنى اولديلر قالديكه حريرى مرحومك دره‌ده بيانى اوزره كيت وكيت كلمه‌سى افعالدن و ذيت و ذيت اقوالدن كنايه‌در پس قال فلان كيت وكيت وفعل فلان ذيت وذيت ديمك جائز دكلدر لكن مؤلفك تفسيرينه كوره اعم اولور وشهاب دخى شرحنده بوقولى تأييد ايلشدر

﴿ فصل اللام ﴾ (اللبت) سبت وزننده بورمق معناسنه‌در يقال لبت يده لبتا من الباب الاول اذا لواها وخاصة بركسه‌مك كوكسنه وقارنه ويانلرينه دكنكله‌اوروب چالمق معناسنه‌در يقال لبت فلانا اذا ضرب صدره وبطنه واقرابه بالعصى (اللات) لامك فتحى وتانك تشديديله برنسنه‌يى دوكمك معناسنه‌در چربيجينك بز واسپنجيارك اجزا دوكلرى كبى يقال لت الشئ لتا من الباب الاول اذا دقه و برنسنه‌يى محكم چكوب بغلق معناسنه‌در يقال لته اذا شده واوثقه وبرشيئى ديزه ديزه اوقامق معناسنه‌در يقال لته اذا فته وبرشيئى ازمك معناسنه‌در يقال لت الشئ اذا سحقه وقاودى‌صو ايله ياخود ياغله اصلادوب بولامق معناسنه‌در يقال لت السويق اذا جدحه وبركسه برآدمه انتساب ايدوب اكاقرين و ملازم اولمق معناسنه‌در يقال لت فلان بفلان على بناء المفعول اذا لزبه وقرن معه وبو معناى اخيردن مأخوذدر (اللتات) لامك ضميله اغاج قبوغنك اوقانيسنه دينور وكنديسيله برنسنه لت اولنه‌جق شيئه دينور چربيجى طوقمغى وهاون الى كبى وسائر معانيسنه كوره (اللات) تانك تشديديله برصنم آديدر ابن عباس وعكرمه ومجاهد وابن المعتمر كبى برجماعت وجه مذكور اوزره تشديد ايله قرأت ايلديلر قال الله تعالى [افرايتم اللات والعزى] الايه ذكر

اولنان لات لت سویقدن اسم فاعلدر جاهلیتده برکشی وار ایدیکه دائما موسم حجده اول بتك یانده یاغله سویق کشکك ایدوب حجاجه اطعام ایدر ایدی بعده آنك اسمیله اول بتی تسمیه ایلدیلر مترجم دیرکه اصل اول بت رجل مرقومك صورتیدرکه محل مزبوره لت سویق ایدوب اطعام ایدر ایدی لات ثقیف قبیله‌سنك وعزی غطفان قبیله‌سنك بتلری ایدی بعده کثرت استعمالله تابی تخفیف اولندی و بعض مفسرین عندنده لوی ماده‌سندن فعله‌در واوی الفه قلب اولنمشدر اکا طواف ایتدکلری باعث تسمیه‌در وعند البعض اصلی لاه ایدی هایله‌که اله و معبود معناسنه‌در هایی حذف اولندقدنصکره اله حقیقی عز شانه حضرتلرندن قصورینه بناء علامت تأنیث اولان تاء الحاق ایدوب زعملرنجه وسیله قرب الهی اوله‌جق صنم مزبوره اطلاق ایلدیلر یاخود تاء هادن مبدله‌در کیت کله‌سنك تابی کبی وبعض اعلام قول اخیری ترجیح ایلدیلر پس لفظهٔ جلاله‌نك اشتقاقنه ذاهب اولنلره کوره اصلی لاه اولمق ارجحدر زیرا عربلر صنملرینه لاه اطلاق ایلدیلرکه معبود دیمکدر احتجاب یاخود ارتفاع معناسندن اولور و مؤلف یونی لیه ولوی ماده‌لرنده دخی رسم ایلشدر (اللتلتة) زلزله وزننده یمین غموس معناسنه‌در که صاحبنی بحر کناهه طالدیران یمین کاذبه‌در مؤلف یونی اسم صورتنده ثبت ایلشدر لکن مقتضای مصدر اولمقدر (اللحت) لامك فتحی و حای مهملهنك سکونیله دکنکله اورمق معناسنه‌در یقال لحته بالعصا لحتا من الباب الثالث اذا ضربه بها واغاجك قبوغنی صویمق معناسنه‌در یقال لحت العصا اذا قشرها ولحت خاص وغیر مغشوش معناسنه استعمال اولنور یقال برد بحت لحت ای صادق و اتباع دکلدر (اللخت) لامك فتحی و خای معجمه‌نك سکونیله ایری جثه‌لو تنومند کشیيه دینور یقال رجل لخت ای عظیم الجسم و ایکی سیلی بر اولمش خاتونه دینور مرأة مفضاة معناسنه و لخت سخت کله‌سنه اتباع اولورکه یك شدید دیمك اولور یقال حر سخت لخت ای شدید (لزت) لامك ضمی وزای معجمه‌نك سکونیله اندلسده بر موضع یاخود بر قبیله آدیدر (اللصت) لامك حرکات ثلاثی و صادك سکونیله خرمزه دینور لص معناسنه جمی لصوص کلور لصوص کبی شارح دیرکه وطنی لغتیدر نته‌که طس لفظنده طست دیرلر (اللفت) لامك فتحی و فاك سکونیله بر نسنه‌یی بوروب چویرمك معناسنه‌در یقال لفت الشیء لفتا من الباب الثانی اذا لواه وبرکسه‌یی تصمیم ایلدیکی رأی وتدبیردن صرف وتحویل ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال لفت فلانا اذا صرفه عن رأیه و اغاجدن قبوق صویمق معناسنه‌در یقال لفت اللحاء عن الشجر اذا قشره واوقه اویغون ومتلائم اولمیه‌رق همان اولدیغنه کوره یلك یکورمك معناسنه استعمال اولنور یقال لفت الریش علی السهم اذا وضعه

غير متلائم بل كيف ما اتفق وچوبان مواشی یه قنقسی اولورسه اولسون مبالات ایتمیه‌رك کور اوروشی کبی اوروب چالمق معناسنه استعمال اولنور یقال هوای الراعی یلفت الماشیة ای یضربها لایبالی ایها اصاب (الالتفات) افتعال وزننده (والتلفت) تفعل وزننده برنسنه‌یه طوغری یبون چویروب یوز دوندرمکله توجه ایتمك معناسنه‌در یقال التفت الیه و تلفت اذا صرف وجهه الیه لی وصرف معناسنه اولان لفت کلمه‌سندن مأخوذدر (اللفت) لامك کسریله شلغم دیدکاری سبزه‌یه دینور وبرنسنه‌نك برشقنه وبریانه دینور ومنه قولهم فلان لفته معك ای شقه و صغوه یعنی فلانك دائما بریانی سندن یکادرکه همیشه میل و اقبالی سنك طرفکه‌در دیمکدر و صغره دینور بقره معناسنه و شاشقین حقاء عورته دینور ودیشی ارسلانك فرجنه دینور ولفت حرمین بینده قدیم نام موضعده واقع طاغده کائن برصرپ یوقشلو بیلاك آدیدر وبوندہ لامك فتحیله‌ده زبانزددر (الالفت) احمر وزننده بوینوزلری بری برینه بورلمش اولان تکه‌یه دینور یقال تیس الفت ای ملتواحد قرنیه علی الاخر وصولاق آدمه دینور اعسر کبی وبون واحمق‌کسیه دینور (اللفات) سحاب وزننده بودخی احمق کشی یه دینور (اللفوت) صبور وزننده شول خاتونه دینورکه برکسه‌نك تحت نکاحنده اولوب زوج اولدن یاننده ولدی اوله همیشه توجهی ولد مزبوره اولمغله لفوت اطلاق اولنمشدر یقال امرأة لفوت ای لها زوج وولد من غیره و چیره‌شك خویلو بد زندکانی کسیه دینور وصاغلورکن رام اولمیوب چپارزلق ایدن ناقه‌یه دینورکه صاغان کسه‌یی ایصمر والیله اياغیله تپه‌لر وشول هوادار قاری‌یه دینورکه مجلسده نظری بریرده ثابت اولمیوب اورایه بورایه اماله و صرف ایدر تاکه سنی اغفال ایتکله آخر کسیه برتقریب غمز واشارتله ترکیم ویره یقال هی لفوت ای لاتثبت عینها فی‌موضع واحد انماهمها ان تغفل عنها فتغمز غیرك (اللتغاء) حولاء وزننده و مرادفیدرکه کوزی شاشی خاتونه دینور وکوزه‌ده وصف اولور وبوینوزلری بری برینه بوروق وطولاشق اولان دیشی کچی‌یه دینور (اللفیتة) لامك فتحیله قوامی قویو بولماج آشنه دینور علی قول حیس دیدکاری خرما وکشك وسمن ایله ترتیب اولنان اوماج آشنه شبیه چوربایه دینور تقول اطعمنی اللفیتة ای العصیدة المغلظة اوهی مرقة تشبه الحیس (اللفتة) لامك ضمیله همزه وزننده شول چوبانه دینورکه دائماموا شی‌یه مبالات ایتمیه‌رك اوروب چالار اوله (اللوت) صوت وزننده برکسه کندیدن سؤال اولنان شیئك غیرنی خبر ویرمك یعنی سائلك مطلوبی اولان جوابی ترك ایدوب غیری سیاق اوزره جواب ویرمك معناسنه در کرك اسلوب حکیم و کرك سائر کونه‌لرده اولسون یقال لات الرجل یلوت لوتا اذا اخبر بغیر مایسأل عنه وبرخبری

کتم

كتم ايلك معناسنه‌در يقال لات الخبر اذا كتمه (لواته) سحابه وزننده اندلسده برموضع وبربرستانده برقبيله آديدر (ليت) لامك فتحى وياءك سكونى وآخرينك فتح اوزره بناسيله كلمهٔ تمنى‌در يعنى برنسنه‌يى اومق معناسنه حرفدر فارسيده كاشكى وتركيده نوليدى وشوبله اوليدى ديمك مفهومنده مستعملدر وحروف مشبهه بالفعل جمله‌سندندر اسمنى نصب و خبرنى رفع ايدر اكثرى ممتنع و محال اولان موادك تمنيسنه تعلق ايدر ممكن اولان محلده استعمالى قليلدر وكاهى وجدت كلمه‌سى منزلنه تنزيل اولنور يعنى ايكى مفعوله تعديه ايلديكى كبى بودخى اسم و خبرنى نصب ايدر يقال ليت زيد اشاخصا و انى و لعلى كبى بالذات ياى متكلمه داخل اولوب ليتى دينور ونون وقايه ايله ليتنى دينور اننى كبى (الليت) لامك كسريله يونك بريوزينه دينور صفحة العنق معناسنه يقال لفت ليته اى صفحة عنقه (الليت) بيت وزننده (واللوت) صوت وزننده بركمسه‌يى توجه ايلديكى جهتدن منع وصرف ايلك معناسنه‌در يقال لاته يليته ليتا ويلوته لوتا اذا حبسه عن‌وجهه وصرفه (الالاتة) اقامه وزننده ليت معناسنه‌در يقال الاته عن وجهه بمعنى لاته واكسلتمك معناسنه‌در يقال ماالاته شيئا اى مانقصه نته‌كه همزه ايله التدن مأخوذ ايلات دخى بومعنايه‌در يقال الاته وآلته اى نقصه (لات) تاءك فتحيله نته‌كه اشبو [ولات حين مناص] كريمه‌سنده واقعدر لاء نافيه‌در تاءى زائده‌در تمت كلمه‌سنده اولديغى كبى ياخود ليس كلمه‌سنه تشبيه اولنمغله آنده اسم فاعل اضمار اولنمشدر واشبو لات كلمه‌سى همان حين لفظنه مقرونا استعمال اولنور وكاهى مراد ومنوى اولمرق حذف اولنور نته‌كه مازن بن مالك اشبو * حنت ولات هنت * واى لك مقروع * قولنده واقع اولمشدر مترجم ديركه كلام مزبور امثالدندر مقروع عبد شمس نام برآدمك لقبيدر هيجمانه نام محبوبه‌نك معشوقى ايدى امثال ميدانيده مذكور اولان ايكى وجهك اخصرى بودركه مزبوره هيجمانه مقروع مرقومك عاشقه‌سى ايدى بوكون مقروع قبيله هيجمانه اوزره هجوم وشيخون ايتمك مراد ايتمكله هيجمانه بر تقريبله واقفه اولمغله پدرى اولان عنبره خبر ويردكده رجال قبيله‌دن مازن بن مالك بطريق الهزل كلام مزبورى تفوه ايلدى يعنى هيجمانه كرچه مقروعه مشتاقه اولوب ديدارى شوقيله كمالى تخيل وتجسيم ايدر لكن اى هيجمانه سن مقروعه تقريب وصال اولمق ممكن دكلدر حنت كلمه‌سى حنين لفظندن ماضى مؤنثدر آرزو واشتياق معناسنه‌در ضمير هيجمانه‌به راجعدر وهنت هنين لفظندن ماضيدر اتين وناله معناسنه در يومثل قبل اوانه مطلوبه آرزومند اولان كسه حقنده ايراد اولنور مؤلفك بصائرده مغنى اللبيب خلاصه‌سى اولمرق بيانى اوزره يونك حقيقتنده و عملنده اختلاف اولنمشدر بعضلر

لات كلمسى فعل ماضيدر ديديلر نقص معناسنه بعده نفى ايچون استعمال اولنمشدر قل كلمسى كبى وعند البعض اصلى ليس ايدى عم وزننده ياء الفه قلب اولنوب وسين تايه ابدال اولنمشدر نات وناس كبى وعند البعض لاء نافيه‌در وتاء تأنيث لفظ ايچون زياده قلنمشدر ثم ورب كلملرنده زياده قلنديغى كبى ياخود معناى نفيى تأكيد ايچون زياده قلنمشدر ياخود ساعت يامدت ماده‌سنه تنبيه ايچون زياده قلندى كه ليست الساعة اوالمدة حين مناص سبكنده اولور و بونده تحريكى التقاء ساكنين محذورينه مبنيدر و هلى قول لاء كذلك نافيه‌در و تاء حين كلمه‌سنك اولنه زياده قلنمشدر نتكه مصحف عثمانيده اويلجه مشهود اولمشدر وعلى خصوصنده دخى اوچ مذهب واردر اول اصلا عامل دكلدر اكر كندينى مرفوع ولى ايدرسه اول مرفوع محذوف‌الخبر مبتدا اولور ولاحين مناص كائن لهم تقديرنده اولور وبورفعله قرأت اولنديغنه كوره‌در ونصبله اولنديغنه كوره فعل محذوفك مفعولى اولمغله ولاارى حين مناص لهم تقديرنده اولور مذهب ثانى ان كلمسى كبى عمل ايدر يعنى اسمى نصب وخبرى رفع ايدر ثالث ليس كبى عمل ايدر وآنده اسم فاعل اولەرق خبر تقدير اولنمغله ليس حين مناص حاصلا لهم تأويلنده اولور و معمولنى بعضلر حين لفظنه تخصيص ايلديلر و بعضلر مطلقا اسم زمانه تنصيص ايلديلر و بونك تفصيلى مغنى اللبيب شروحنده مبسوطدر

﴿ فصل الميم ﴾ (مؤنه) ميمك ضمى و همزه‌نك سكونيله مشارق شامده برموضع آديدر آنده جعفر ابن ابى طالب رضى الله عنه شربت شهادت نوش ايلديلر قيصر روم اولان هرقل عسكريله اصحاب كرام بينده برملحمهٔ كبرى واقع اولمشدر عسكر اسلام بش بيك ولشكر كفار ايكيوز بيك ايدى زيد بن حارثه وعبد الله بن رواحه وجعفر شهيد اولدقدنصكره سنجاغى خالد بن الوليد آلوب نأرة قتالى تهييج وبازار داد وستادى ترويج ايلديلربعونه تعالى اشد فضاحتله كفارى شكست وتارمار وقتى وافرنى طعمهٔ شير شمشير تبار ايلديلر ومؤته‌ده اعلا قلج پاپيلورسيوف مؤتيه معروفدر (المت) ميمك فتحى و تانك تشديديله بر نسنه‌يى چكوب ياخود سوندوروب اوزاتمق معناسنه‌در مدّ لفظنده لغتدر يقال مت الحبل متا من الباب الاول بمعنى مده مدا وايپى قويى چرخنه ومقاره‌به صارميوب قوغه‌يى همان آنكله چكمك معناسنه‌در يقال مت الحبل اذا نزعه على غير بكرة وبركسيه قرابتله توسل ايتمك معناسنه‌در يقال فلان يمت اليك اى يتوسل اليك بقرابة ومت وافرمحدثين اسملريدر (المتمتة) زلزله وزننده بودخى ركسيه حرمت و قرابتله توسل ايتمك معناسنه‌در يقال متمت الرجل اليه متمتة اذا توسل اليه بقرابة بومعناده مت ومتمته مجازلردر كويا كه متوسل اولان كسنه نفسنى اكا مد ونزع ايدر (المائة)

تشديد ايله آدن اسمدر برکسيه قرابت ومحرميت جهتيله اولان حرمت وسيلهيه دينور يقال بينهما ماتة اى حرمة و وسيلة (متى) حتى وزننده على قول فلك ادغامله متى يونس پيغمبر على نبينا وعليه السلام حضرتلرينك پدرلرى اسميدر شارح ديركه جمهور محدثين عندنده متى حضرت يونسك والدهلرى اسميدر ومتى محدثينـدن محمد بن يحيى المدنى جدينك اسميدر و متى مخفف اولان متى كلمسـنده لغتدر كه اسم استفهام و اسم شرط اولور (المتات) سحاب وزننده بر كسيه مدار تقرب اولهجق شـيئه دينور حرمت و قرابت كبى يقال ماله متات اى ماينت به اليه (المتى) تمطى وزننـده و مرادفيدر كه كرنمك معناسـنهدر يقال تمتى الرجل اذا تمطى و كسمك ايچون ايپى زور و قوتله كريلهلرك چكمك معناسنهدر يقال تمتى فى الحبل اذا اعتمد فيـه ليقطعه و يونك اصلى تمتت ايدى تاء ثانيه يايه منقلب اولدى وتمتت استعمالى مسموع اولمامشدر مؤلف يونى معتل بابنـده دخى ذكر ايتمشدر (المحت) ميمك فتحى و هاى مهملهنك سكونيله سخت و شـديد اولان نسـنهيه دينور يقال شئ محت اى شـديد ويك اسى كونه دينور يقال يوم محت اى حار وعاقل و هوشمنـد على قول ذكا وفطنت صاحبى زبرك آدمه دينور جمعى محوت كلور ومحتاء كلور كويا كه محيت لفظندن جمعدر ومحت محض وخالص معناسـنهدر يقال عربى محت اى خالص (المحاتة) كرامه وزننـده كون يك اسى اولمق معناسنهدر يقال محت اليوم محاتة من الباب الخامس اذا كان محتا (الامحات) همزهنك كسريله برآدمى برغضب ايتمك معناسـنهدركه شدت معناسـندن مأخوذدر تقول لاتحتك اى لاتملأنك غضبا بعض نسخه ده ثلاثى عنوانده مضبوط اولمغله اكا كوره محت لفظندن وباب ثالثدن اولور (المرت) ميمك فتحى ورانك سكونيله اوت اثرى اولبان چول و قير بيابانه دينور على قول شـول چيل ومرج ونمناك ارضه دينوركه آتشده اولان طيراغى اصلا قوريمبوب وقطعا اوتلاق اثرى ثابت اولميـه جمعى امرات كلور وجمع كثرتى مروت كلور و مرت قاشى قيلمز اولان كسيه اطلاق اولنور يقال رجل مرت اى لاشعر بجاجيه ومرت بر نسـنهيى آچمه تخته‌سى كبى دوز واملس ايتمك معناسـنهدر يقال مرت الشئ مرتا من الباب الثانى اذا ملسـه ودوه‌لرى بر طرفه آلارغه ايتمك معناسـنهدر يقال مرت الابل اذا نحاها (المروت) صبور وزننـده مرت ايله معناى اولنده مرادفدر يقال مكان وارض مرت ومروت (المروتة) بو دخى اول معنايهدر يقـال ارض مروتة اى مروت (المرونة) ميمك ضميله معناى مزبوردن اسمدر (المرون) سفود وزننده بنـو جان بن عبدالعزى يوردنده بر وادى اسميدر وباهله ياخود كلب قبيلهسـنه مخصوص بر بلده آديدر (مرت) جبل وزننده آذربيجان اولكهسنده بر قريه‌در

(ماروت) هاروت وزننده اسم اعجمی در علی قول ذکر اولنان مروته لفظندن مأخوذ عربیدر مؤلف بونی وهاروتی بیاندن سکوت ایلمشدر بونلر قرآن کریمدن مسموعلردر کما قال الله تعالی [وما انزل علی الملکین ببابل هاروت وماروت] الایة بونلر فی الاصل ایکی فرشته‌لردر که عباده فتنهٔ ربانیه واقع اولدیلر علی قول ایکی صالح کمسه‌لردرکه ملکیت خصلتلرینه مبنی ملك ایله تعبیر اولندیلر وعلی قول ایکی شیطان آدیدر وبونلر کویاکه فرشته اولوب صورت بشره تمثل وبرای امتحان کندیلرده شهوت انسانی طبع وترکیب اولندقده زهره نام بر خاتونه تعلق ایدوب اکا تعلیم سحر واولدخی کندیلری معاصی واشراکه اغرا وایقاع ایلدکدنصکره زهره تعلم ایلدیکی سحر وآفسون سببیله آسمانه صعود ایدوب وحالا زهره تعبیر اولنان کوکب اول خاتون اولمق اوزره منقول اولان کلام یهود طائفه‌سندن محکیدر وبو رموز اوائلدن اولمق ملحوظدر یعنی عقل وروح ایکی فرشته‌یه ونفس زهره‌یه تشبیه اولنوب وعقل وروحك نفس اماره‌یه مغلوب وداعیه اولدیغی شهواته مائل ومشغوف اولدقلری حسبیله مقتضای ذاتلرندن خروجلری رجالك نسوانه تعلق وتعشقلری حالتنه واول سببله ذاتلرینه مترتب ومتوقع اولان کماله عدم بلوغله درجهٔ اصلیه‌لرندن انحطاطلری زندانده حبس وجود حالتنه تشبیه اولنمشدر کویاکه بر کشی هر نقدر خیر وطاعتی کثیر اولوب واخلاق ملکیه ایله متصف ایسه‌ده نفس اماره‌یه اطاعت وانقیاد ایلدکده سماء سعادتدن حضیض بهیمیته نزول ایدوب بو جهتله زلال انسی متکدر ونار شوق ومحبتی خموده متحول وبینه وبین المحبوب الحقیقی حجب ظلمات هجر وانقطاع حائل اولوب وبحر شهواتده غوطه خوار اولان مرأة ناقصه حقنده نور توفیق الهی پرتوریز اولمغله حبل عنایت الهیه‌یه تمسك واعتصام ایلدکده حضیض عالم طبیعتدن اوج سماء صفاء روحانیته ترقی ومنازل سنیه‌یه ومقامات ملکیه‌یه ارتفاع شرفنه مظهر اوله‌جغنه اشارت ایلمشلر اوله نته که شیخ ابن سینا اشاراتنده ثبت ایلدیکی اشبو * سلامان منی غدوة وعشیة * علی ماجد درالمکارم ابسالی * بیتنده سلامان وابسال ایله مضمون مذکورده رمز اولدیغنه اشارت ایلمشدر انتهی (المرمریت) سلسبیل وزننده آفت وداهیه معناسنه‌در یقال اصابه مرمریت ای داهیة (المصت) میمك فتحی وصادك سکونیله جماع ایلمك معناسنه‌در یقال مصت الجاریة مصتا من الباب الاول اذا نکحها وناقه‌نك یا قصراغك فرجنه ال صوقوب رحمندن منی‌یی چکوب چقرمق معناسنه‌در صوی ناقه‌یه وقصراغه نا جنس آشدقده صاحبی اویلجه ایدر یقال مصت الناقة اذا قبض علی رحمها فادخل یده فاستخرج ماءه (المعت) میمك فتحی وعینك سکونیله اوغمق معناسنه‌در یقال معته معتا من الباب الثالث اذا دلکه (المقت) میمك فتحی وقافك

سكونيله (والمقاتة) ميمك فتحيله بر كمسه‌دن بر امر قبيح كورمكله آكا بغض ايلمك معناسنه‌در يقال مقته مقتا ومقاتة من الباب الاول اذا ابغضه ونكاح المقت كه جاهليه نكاحندندر بر كشى پدرينك خاتوننى نكاح ايلمكدن عبارتدر واول كشى‌يه على قول آندن حاصل اولانه مقتى دينور ياى نسبتله قال الله تعالى [ولا تنكحوا ما نكح اباؤكم من النساء الا ما قد سلف انه كان فاحشة ومقتا وساء سبيلا] بغض معناسندن مأخوذدر وعربلر تعجب بنيه‌سيله فلان ما امقته عندى ديرلر اول كمسه‌نك ممقوت ومبغوض اولديغنى اخبار مقامنده كه فلان بنم يانمده عجب مبغوضدر ديمك اولور وما امقتنى له ديرلر فلان كمسنه بكا عجب ماقت ومبغض اولدى ديمك مقامنده (التمقيت) تفعيل وزننده بو دخى بر كمسيه بغض ايلمك معناسنه‌در يقال مقت فلانا اذا ابغضه (المقيت) امير وزننده (والممقوت) مفعول وزننده مبغوض كمسيه دينور يقال مقته فهو مقيت وممقوت اى مبغوض (المكت) ميمك فتحى وكافك سكونيله مقيم اولمق معناسنه‌در يقال مكت بالمكان مكتا من الباب الاول اذا اقام (الاستمكات) بدنده چقان سيولجه وچبان مقوله‌سى ارينلمك معناسنه‌در يقال استمكتت البثرة اذا امتلأت قيحا (الملت) ميمك فتحى ولامك سكونيله بر شيئ ايرغليوب برى اوته دپرتمك معناسنه‌در يقال ملت الشئ ملتا من الباب الثانى اذا زعزعه وحركه (الا ماليت) اساليب وزننده جست وچابك دوه‌لره دينور شارحك بيانى اوزره مفردى مسموع دكلدر (المليت) سكيت وزننده مرخ نام شجرك يپراغنه دينور سنف المرخ معناسنه وسنف سينك كسريله خاصة شجر مرقومك يپراغنه دينور (الموت) ميمك فتحى وواوك سكونيله اولمك معناسنه‌در يقال مات الرجل يموت ويمات ويميت موتا من الباب الاول والرابع والثانى ضدحيى مؤلفك بصائرده بيانه كوره لغت ثالثه يونسدن منقولدر ومصباحك بيانه كوره بوباب مخصوص اولميوب بلكه تداخل لغتين قبيلندندر تقول مت بكسر الميم اموت ومثله من المعتل دمت تدوم وزاد ابن القطاع كدت وتكود وتكاد وجدت تجود وتجاد وموت اسم اولوركه اولومه دينور وفارسيده مرك دينور اسم جنسدر واحدى تايله‌در وموت ساكن وايسم اولمق معناسنه استعمال اولنوركه يقال ماتت الريح اذا سكنت واويومق معناسنه استعمال اولنور يقال مات الرجل اذا نام واثواب مقوله‌سى نسنه يپريوب چوريمك معناسنه استعمال اولنور يقال مات الثوب اذا بلى مؤلفك بصائرده بيانه كوره حيات انواع عديده ايله متنوع اولديغى كبى موت دخى متنوعدر اولا موت انسان وحيوان ونباتدن قوة ناميه‌نك زوالنه اطلاق اولنور ثانى قوة حساسه‌نك زوالنه اطلاق اولنور ثالث قوة عاقله‌نك زوالنه اطلاق اولنوركه جهالت اوله‌جقدر واياه قصد بقوله عزوجل [انك لاتسمع

الموتى] رابع حياتى تكدير ايدن حزن واندوهه اطلاق اولنور خامس اويقويه اطلاق اولنور وسكون معناسنه استعمال اولنور وچوريمك معناسنه استعمال اولنور (الميت) سيدوزننده (والميت) يانك سكونيله اولمش كشى يه دينوركه اولو تعبير اولنور فارسيده مرده دينور على قول ميت تخفيفله بالفعل اولمش كشى يه دينور وميت تشديد ايله ومائت هنوز اولميوب لكن اولمك صددنده اولان كشى يه دينوركه اولو محل تعبير اولنور جمعى اموات وموتى كلور جرحى كبى وميتون وميتون كلور تشديد وتخفيفله مؤنثلرنده ميته وميته دينور تشديد وتخفيفله كذلك ميت دينور هاسز اشبو ميت كلمه سنك اصلى ميوت ايدى فيعل وزننده واو يايه قلب وادغام اولندى بعده تخفيفله ميت دخى ديديلر تخفيفى ياتخفيف ياخود فرق مذكور ايچوندر ومصباحك بياننه كوره اموات ميتك جمعيدركه مخففدر بيت وابيات كبى وموتى مرضى وجرحى بنيه سنه محمولدر من يعقل جمعيدر وميتون ذكور عقلايه مخصوصدر وميتات تشديد ايله اناث عقلاً ايچوندر وتخفيفله حيوان سائره ايچوندر (الميتة) ميمك فتحى ويانك سكونيله حيواندن شول مرده يه دينوركه اكا ذكاة يعنى ذبح لاحق اولمامش اوله كه ذبح آنك مظهرى اولمغله مردة مردار تعبير اولنور مثلا حتف انفه اولمش قيون كبى وبو اطلاقات شرعيه دندر وبونك اصلى ميته در تشديد ايله هاء اسميه در (الميتة) ميمك كسريله بناء نوعدركه حالت هيئته دالدر لسانمزده آندن اولوش ايله تعبير اولنور يقال مات ميتة حسنة (ماأموته) فعل تعجبدر ماأموت قلبه تأويلنده دركه نه عجب مرده دلدر ديمك اولور زيرا معناسنده زياده وتفاضله قابليت اولميان فعلدن فعل تعجب تصرف اولنماز يقال ما اموته اى ما اموت قلبه (الموات) غراب وزننده اسمدر اولومه دينور موت معناسنه شارح ديركه علل صيغه سندن اولمغله عموم موتده استعمال اولنور (الموات) سحاب وزننده جانسز نسنه يه دينور بى روح معناسنه جماد كبى وبونك اصلى مصدردر وموات شول ارضه دينوركه آنك مالكى اولميه يعنى بركمسه نك زراعت وحراثت كبى تحت تملكنده اولميوب خرابه اوله ومنه الحديث [من احيا مواتا فهو احق به] قال فى النهاية الموات الارض التى لم تزرع ولم تعمر ولاجرى عليها ملك احد (الموتان) فتحاتله حيوانك مخالفيدركه جانسز ديمكدر ومنه المثل * اشتر الموتان ولاتشتر الحيوان * اى اشتر الارضين والدور ولاتشتر الرقيق والدواب پس مراد عقارات اوله جقدر وعند البعض موتان شول ارضه دينوركه هنوز حراثت وزراعت مقوله سيله احيا واعمار اولنمامش اوله موات كبى و منه الحديث [موتان الارض لله ولرسوله] وهى الارض التى لم تحى بعد يعنى ارض مذكوره بيت الماله عائد در وبوموات كبى تسميه بالمصدردر مترجم ديركه اشبو موتان كلمه سنده اعلالك فقدانى نقيضى اولان حيوان كلمه سنه محمول اولديغنه مبنى در وحيوان اضطرابه دال اولمغله

اعلا اولنامشدر (الموتان) میمك ضمیله بعضلان وزننده مواشی قسمنه واقع اولان موت عامه دینورکه قرغین تعبیر اولنور میمك فتحیله‌ده لغتدر یقال وقع فی المواشی موتان لکن تهایه‌ده علی الاطلاق بیان اولنمشدر مجاز اولمق محتملدر (الاماتة) اقامه وزننده انسانك یاحیوانك ولدی اولمك معناسنه‌در یقال اماتت المرأة والناقة اذا مات ولدها وبرکسه‌نك دواب ومواشیلری هلاك اولمق معناسنه‌در یقال امات القوم اذا وقع الموت فی ابلهم وکذا فی غنمهم واولدرمك معناسنه‌در یقال امات الشیء اذا موته وبرنسنه‌نك قینادوب بشرمسی خصوصنده مبالغه وامعان ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال امات اللحم اذا بالغ فی نضجه واغلائه (المتماوت) متفاوت وزننده تماوتدن اسم فاعلدرکه تفاعل بابندندر کندی نفسنی اولو مجلس کوستورمك معناسنه‌در بومناسبتله مرایی صوفیه اطلاق اولنمشدر ظاهر اکثرت عبادت وریاضتدن امارة موت اولان کال ضعف وتحافت اظهار ایلدیکی کذلك قولا وفعلا دنیادن یکمش صورتی ارائت ایلدیکی ملاحظه‌سنه مبنی در ومنه حدیث ابی سلمة [لم یکن اصحاب محمد متحرقین ولامتماوتین] فالمتماوت الناسك المرآئی (الموتان) سکران وزننده ذکری آتی موته‌دن وصفدر بایغین کشی یه ومجنون کشی یه دینور بومناسبتله بغایت غبی وکندذهن وبلیدکشی موتان الفؤاد اطلاق اولنور مؤنثنده موتانه دینور هایله یقال رجل موتان الفؤاد ای بلید وامرأة موتانة الفؤاد (الموتة) میمك ضمیله بایغلغه دینور غشی معناسنه‌که صرع مرضی کبی بعض عارضه‌دن نشئت ایدر اصل ترکیده اوغمق تعبیر اولنور یقال اخذه الموتة ای الغشی ودلیلکه دینور جنون معناسنه وموته ارض شامده برموضع آدیدر نتدکه مات فصلنده ذکر اولندی بعضلر بلا همز روایت ایلدیکنه مبنی مؤلف بوراده تکرار ایلمشدر (ذوالموتة) میمك ضمیله بنی اسده مخصوص برفرس اسمیدر (المستمیت) مستفید وزننده شول بهادره اطلاق اولنورکه جنك وقتال هنکامنده موتدن قطعا مبالات ایلیه کویاکه موته طالب ومتعرض اوله یقال هومستمیت ای شجاع طالب للموت وبرخصوص ایچون کال تهالکندن ناشی طلبنده کرکی کبی دوشنوب نصب نفس واقراغ حوصله سعی واقدام ایلین کشیه دینورکه کویا اکا تقریب اولدیغی صورتده حیاتدن بی نصیب اولور یقال هو مستمیت للامر ای مسترسل له ومستمیت یورطه قبوغنك ایچنده اولان انجه زاره اطلاق اولنور وبواسترخاً معناسندن مأخوذدرکه استمات الشیء دیرلر استرخی معناسنه (المماوتة) مفاعله وزننده جنکده دشمنه قرشو صبر وثبات ایله مقاومت ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال ماوت قرنه اذا صابره وثابته (الاستمات) شارح دیرکه کرچه نسخه‌لرده بوعنوانده مرسومدر لکن صواب اولان استماته اولمقدر هاء تعویضله اولوم ایستمك معناسنه‌در بو مناسبتله

برنسنه‌نك طلبى ضمنده بى پروا هر سمته وهر طريقه سلوك ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال استمات الرجل اذا ذهب فى طلب الشئ كل مذهب و مهزول اولدقدنصكره يته سمورمك معناسنه استعمال اولنور يقال استمات الرجل اذا سمن بعد هزال بو دخى استرخاء معناسندن مأخوذ در زيرا استرخت حاله ديرلر سهلت وحسنت بعد الضيق والشدة معناسنه مؤلف عادت غالبه‌سنه مخالف والمصدر الاستمات عبارتيله رسم ايتمكله البته بر نكته‌يه مبنى اولمق منفهمدر كرچه قياس اولان شارحك بيانى اوزره استماتة اولمقدر لكن مؤلفك بروجه مذكور ايرادى البته بردقيقه‌يى متضمن اولمغله ظاهرا بوخلاف قياس اوزره بلا تعويق وارداولمق كركدر والبته طلب موت خلاف طبع بلكه خلاف شرع اولمغله لفظنك وضعه مخالفتى طبعه موافقت نكته‌سنه‌ده اشارت اولمق بعيد دكلدر

﴿ فصل النون ﴾ (النأت) نونك فتحى وهمزه‌نك سكونيله (والنئيت) نهيب وزنده نهيت معناسنه‌درکه صقندى ايله ايكلمك معناسنه در على قول اينمدن آوازلوجه ايكلمكه مخصوصدر وبوخسته ايكلديسى دكلدر بلكه ارسلان وقپلان مقوله‌سنك ياتدقلرى حالده صدرلرندن خرلدى كبى سسلوجه ظهور ايدن ايكلدى اولهجقدر كدى قسمنده دخى اولور كومولتى‌يه قريبدر پك دردناك آدمده دخى ظهورايدر يقال نأت ينئت نأتا من الباب الثانى على غير القياس وينات نأتا من الباب الثالث ونئيتا بمعنى نهت اوهو اجهر من الانين ونأت حسد ايتمك معناسنه‌در يقال نأت فلانا اذا حسده (النئات) شداد وزنده ارسلانه اطلاق اولنور (النبت) سبت وزنده نبات معناسنه‌درکه اسم‌جنس‌در برده بتن هرنسنه‌يه دينور بعده ساقى اولميانده بلكه حيوانات مأكولى اولانده عرف اولمشدرکه اوت تعبير اولنور فارسيده كياه دينور ونبت ونبات مصدر اولورلر براوتلو اولمق معناسنه يقال نبتت الارض نبتا ونباتا من الباب الاول واوت بتمك معناسنه‌در يقال نبت البقل (الانبات) همزه‌نك كسريله بودخى براوتلو اولمق معناسنه در واوت بتمك معناسنه لازم اولور يقال انبتت الارض انباتا و انبت البقل وبتورمك معناسنه در يقال انبته الله فهو منبوت بوراده منبوت خلاف قياس اوزره در احبه فهو محبوب كبى مترجم ديركه اشبو [والله انبتكم من الارض نباتا] الايه كريمه‌سنده بعضلر مصدر ثلاثى مصدر مزيد موضعنه وضع اولندى ديديلر تدريجى نشو ونما بولدقلرينه مبنى ياخود قدرت الهيه‌يه نسبت همان نبات كبى برمعنا اولدقلرينه اشارت ايچون وبعضلر نباتا لفظى حالدر ديديلر و اهل بيان عندنده صنعت احتباكى متضمندرکه انبتكم انباتا فنبتم نباتا سبكنده در وتازه اوغلانك قاسيغى قيلى بتمك معناسنه استعمال اولنور يقال انبت الغلام اذا نبتت عانته (المنبت) مجلس وزننده اسم مكاندر وبوشاذدر زيرا

باب اولدن اولمغله قياس مقعد وزننده اولمقدر (النبوت) قعود وزننده تازه قيرمك معناسى يومريلنوب آغرشقلمق معناسنه در يقال نبت ثدى الجارية نبوتا اذا نهد (المنبوت) مزيد اولان اثبات صيغه‌سندن غير قياس اوزره اسم مفعولدر بتمش وبتورلمش نسنه‌يه دينور بونده قياس اولان منبت اولمقدر مكرم وزننده يقال انبته الله فهو منبوت (التنبيت) تفعيل وزننده بسلمك وپرورده ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال نبت الصبي اذا رباه وشجر ياخود نبات ديكمك معناسنه‌در يقال نبت الشجر والحب اذا غرسه وتنبيت اسم اولور پرده بتن مطلقا كوچك و بيوك شجره دينور ثانك كسريله‌ده جائزدر (النابت) بتمك شاننده اولان اوت وسبزه و شجر مقوله‌سنه دينور وثابت اسمادندر ثابت بن زيد واحمد بن ثابت الاندلسى و على بن ثابت الواعظ محدثلردر (النبيت) امير وزننده خبيث كلمه‌سنه اتباعا ذكر اولنوركه بك حقير ودنى وكمتر ديمك اولور يقال شئ خبيث نبيت اى خسيس ونبيت يمنده برجماعت پدرينك لقبيدر اسمى عمرو بن مالك ايدى (النابتة) پرقبيله ودودمانده تازه ظهور ايدن اولاد صغاره اطلاق اولنور يقال نبتت لهم نابتة اى نشأ لهم نشأ صغار (النوابت) ثوابت وزننده هنوز امور و احوالدن غافل دهره بصر وتجربه‌سى سبق ايلامش ناپخته تازه وجوانلره اطلاق اولنور اعمار احداث معناسنه وبو نابته‌نك جمعيدر يقال هم نوابت اى الاعمار من الاحداث شارح ديركه حشويه طائفه‌سنه نابته ونوابت اطلاق اسلامده مذهبلرينك حدوثنه مبنى‌در (النبوت) يعفور وزننده خشخاش اغاجنه دينور وبشقه پريوك شجر على قول شجر خروب اسميدركه يكى بوينوزى اغاجيدر مفرداتده بيانى نوعيله بيان اولنمشدر (النباثث) نبيثه‌نك جمعيدر اعضاد قلجان معناسنه‌دركه ترلا وبستان كنارلرنده وايچلرنده جارى اولان كوچك خرقلرك طاشمسون ديو ايكى يانلرينه ايتدكارى يازوبه دينوركه فارسيده مرز تعبير اولنور ترلا وبستان سنورلرى كى اولور كويا كه بودخى بالهيثه نبات قبيلندن بوراده غين معجمه وصاد ونونله اغصان القلجان تسخيرى غلطدر صحيح اولان اعضاد اولمقدركه عضدك جمعيدر قال فى الاساس اعضاد الدرة وهى جذورها التى تمسك الماء وامهات سائره دخى اعضاد عنوانده مرسومدر وقلجان فائك ضمه‌سواق زرعه دينوركه ساقيه‌نك جمعيدر نته‌كه تكمله‌ده مصرحامسطوردر (نابت) بصره‌ده برموضعدر محدثيندن على بن عبد العزيز المؤدب البصرى النابتى اورادندر (ذات النابت) عرفانده برموضعدر (نباتى) سكارى وزننده بصره‌ده بر موضعدر (نبات) سحاب وزننده (ونباته) سحابه وزننده (و نباته) نونك ضمه‌يله (ونبيت) زبير وزننده (ونبت) سبت وزننده (ونبيته) جهينه وزننده اساميدندر نبيتة بنت الضحاك صحابيه‌در على قول بوثاى مثلثه ايله‌در نته‌كه ثبت

مادەسنده ذكر اولندى ومحدثيندن محمد بن سعيد بن نبات النباتى جدينه منسوبدركه كذلك محدثيندن احمد بن محمد النباتى نباتات وحشايش خواصنى بيلديكندن منسوب اولمشدر وشعرادن حسين بن عبد الرحمن النباتى كه نونك ضميله در ابو نصر عبد العزيز بن عمر بن نباته‌دن تلذ ايتمكله اكا نسبت اولنمشدر وعبدالرحيم بن محمد بن اسمعيل بن نباته كه خطيب ايله معروفدر بونك نونك فتح وضمى بابنده اختلاف اولنمشدر وضمى اكثر واثبتدر وعبدان بن نبيت المروزى كه زبير وزننده‌در محدثيندندر (النتيت) كتيت وزننده ومرادفيدركه تنجره كتكت قينامق معناسنه‌در نفيت دخى بومعنايه‌در يقال نتت القدر نتيتا اى كنت ونفتت كرچه مؤلف نفت مادەسنده نفيتدن سكوت ايتمشدر لكن شارح قيد ايتمشدر (النت) نونك فتحى وتانك تشديديله (والنتيت) كتيت وزننده افراط غضبدن ناشى برون دليكلرى شيشوب قباروب پوفلامق معناسنه در يقال نت منخره غضبا اذا نفخ (النتنة) زلزله وزننده بركسه عن اصل نظيف وباكيزه مشرب ايكن صكره‌دن كيرلولك ومردارلق پيدا ايتمك معناسنه‌در يقال نتنت الرجل اذاتقذر بعد نظافة (التنتيت) تفعيل وزننده بركلام وخبرى بيان وتفسير ايتمك معناسنه در يقال نتت الخبر اذا فسره (النتة) نونك ضمى وتانك تشديديله بعض قيالرده اولان خدابى اويمه دليكه دينوركه يغمور صوبى ايركيلور (النتت) نونك وثانى مثلثه‌نك فتحيله ثنت لفظندن مقلوبدر يقال نثت اللحم نثا من الباب الرابع وهو قلب ثنت اذا تغير كما تقدم (النحت) نونك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله اغاج يونمق معناسنه‌در يقال نحت العود ونحته نحتا من الباب الثانى والاول والرابع اذا براه مترجم ديركه كلام عربده كلمهٔ مخصوصه اولوركه اشبو نحت مادەسندندر وبعضا خلال تراجده بو فقير دخى تعيين ايتمشدر اصطلاحلرنده نحت ايكى كلمه‌دن بر كلمه تصوير ايتمكدن عبارتدر دولكرك ايكى اغاجى نحت ايدوب بر اغاج ترتيب ايلديكى كبى مثلا عبد الشمس قبيله‌سنه نسبتده عيشمى وعبد الداره نسبتده عبدرى وامرء القيسه نسبتده مرقسى وتيم اللهه نسبتده تيملى ديدكلرى كبى كذلك صهصلق قولى صهل وصلق كلمه‌لرندن وشقحطب شق حطب لفظلرندن مخوتدر وحولقه وبسمله وحمدله وسبحله وحيعله وجعفله‌كه جعلت فداك كلمه‌لرندن مخوتدر بوبابدندر سيوطى مزهرده تفصيل ايتمشدر ونحت طاش يونمقده دخى استعمال اولنور ومنه قوله تعالى [وتنحتون من الجبال بيوتا] وقرأ الحسن وتنحاتون يعنى باشباع الفتحة وهو بمعنى تنحتون قال فى البصائر وقرأ الحسن وتنحتون بفتح الحاء وزاد تنحاتون باشباع الفتحة وسيروسفر انسان وحيوانى زبون ومهزول ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال نحت السفر البعير اذا انضاه ويره چالمق ويقمق معناسنه استعمال اولنور يقال نحت فلانا اذا

صرعه وجماع ایلك معناسنه‌در یقال نحت الجاریة اذا نکحها ونحت محض وخالص معناسنه در یقال برد نحت ای خالص ونحت طبیعت وسرشت معناسنه درکه تسمیه بالمصدر در (النحات) غراب وزننده (والنحیتة) نونك فتحیله بونلرده طبیعت معناسنه در کویاکه انسان آنك اوزرینه تراشیده اولمشدر یقال هو کریم النحت والنحات والنحیتة ای الطبیعة ونحیته نثیت معناسنه‌درکه کومولتی یه شبیه ایکلدی یه دینور (النحیت) نونك فتحیله بو دخی نثیت معناسنه در تقول سمعت نحیته ونحیثا ای نثیثا ونحیت طراغه اطلاق اولنور مشط معناسنه و کنارلری آشمش کتمش دابه طرنغنه اطلاق اولنور یقال حافر نحیت ای ذاهب حروفه وبر جماعته صکره‌دن دخیل اولان کسیه اطلاق اولنور یقال هو نحیت القوم ای الدخیل فیه و سیر و سفردن زبون و ناتوان اولمش دومیه اطلاق اولنور یقال بعیر نحیت ای منضی (النحاتة) نونك ضمیله اغاج یونقه‌سنه وطلاشنه دینور برایه وتراشه معناسنه (المنحت) منبر وزننده اغاج یونجق آلته دینوررنده تعبیر اولنور وطاش یونجق آلته دخی اطلاق اولنور (النحایت) جمع بنیه سیله برموضع آدیدر (نحیت) زبیر وزننده اسمادندر ولید بن نحیت جبلة ابن زحر نام کسه‌نك قاتلیدر (النخت) نونك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله نفر معناسنه‌درکه برنسنه‌یی اویق وقوش منقاریله دانه دیوشورمکدن عبارتدر یقال نخت الشیء نخثا من الباب الاول اذا نقره ویقال نخت الطائر الحب اذا نقره ونخ معناسنه‌درکه برتجی قوش منقاریله ات دیمکدن عبارتدر یقال نخت الشیء ونخت الطائر بمعنی نقر ونخ وسپتدن برقاچ خرما المق معناسنه استعمال اولنور یقال نخت من الوعاء اذا اخذ منه تمرة اوتمرتین وبرکسه‌نك سویلدیکی سوزی کرکی کبی اراشدیروب اوته‌سنه واصل اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال نخت القول لاحد اذا استقصاه (النصت) نونك فتحی وصادك سکونیله خاموش اولمق معناسنه‌درکه مراد متکلم بر کلام آخری استماع ایچون سکوت ایلکدر یقال نصت المتکلم نصتا من الباب الثانی اذا سکت (النصتة) جرعه وزننده اسمدر سکوت حالته دینورکه صوصمه تعبیر اولنور (الانصات) همزه‌نك کسریله بودخی خاموش اولمق معناسنه‌در یقال انصت الرجل بمعنی نصت وخاموش اولوب سویلین آدمك سوزینه قولق طوتمق معناسنه‌درکه خاص اولنور یقال انصته وانصت له‌ای سکت له واستمع لحدیثه ومتکلمی اسکات ایلك معناسنه‌در یقال انصته اذا اسکته وچالق مقوله‌سی لهوه میل معناسنه استعمال اولنورکه سبب سکوتدر یقال انصت للهو اذا مال الیه (الانتصات) افتعال وزننده بودخی ساکت اولمق معناسنه‌در یقال انتصت بمعنی نصت (الاستنصات) متکلمك سکوتنی استمك

ایستمك معناسنه‌در یقال استنصته اذا طلب ان ینصت (النعت) نونك فتحی وعینك سکونیله برشیئ وصف ایلمك یعنی متصف اولدیغی صفتنی ایراد ایله نشان ویرمك معناسنه‌در یقال نعته نعتا من الباب الثالث اذا وصفه مؤلف مرادف اولهرق کرچه رسم ایلشدر لکن ابن اثیر نعتی وصف حسنه تخصیص ایلشدر کما قال النعت وصف الشیء بما فیه من حسن ولا یقال فی القبیح الا ان یتکلف متکلف فیقول نعت سوء والوصف فی الحسن والقبیح مکرکه ابن اثیرك قولی عرف استعماله محمول اولهرق ونعت یك صوی اولوب زیاده‌سیله یوکرك واقرانی سابق انه اطلاق اولنور وبوتسمیه بالمصدردر یقال فرس نعت ای عتیق سباق (الانتعات) افتعال وزننده بودخی وصف ایلمك معناسنه‌در یقال انتعته اذا وصفه (المنتعت) اسم فاعل بنیه‌سیله (والنعتة) نونك فتحی وعینك سکونیله (والنعیت والنعیتة) نونلرك فتحیله بونلرده صوی وسباق آنه اطلاق اولنورکه السنه‌ده منعوت وممدوح اولور (النعاتة) کرامه وزننده آت بغایت جنس وبوکرك اولمق معناسنه‌در یقال نعت الفرس نعاتة من الباب الخامس اذا کان نعتا وبومعناده دردنجی بابدن تصرف متکلمك تکلفنه محمولدر زیرا باب خامس افعال غریزیه‌یه مخصوص اولوب وحالت مزبوره خلقی وطبیعی اولور (الاستنعات) برکسه‌دن برشیئك وصفنی ایستمك معناسنه‌در یقال استنعته الشیء اذا استوصفه له (الانعات) همزه‌نك کسریله برکسه نعت ومدحی موجب حسن وجمالله متصف اولمق معناسنه‌در همزه صیرورت ایچوندر یقال انعت الغلام اذا حسن وجهه حتی ینعت (النعیت) امیر وزننده ایکی شاعر لقبیدر وبنی سامه بن لوی جماعتندن بررجلك لقبیدر (النعتة) جرعه وزننده حسن وجمال جهتیله بغایت رفیع القدر اولان دلبره اطلاق اولنور که هرکسك ممدوحی اولور تقول عبدك اوامتك نعتة ای غایة فی الرفعة یعنی بالحسن والجمال (ناعتون) یاخود ناعتین جمع بنیه‌لریله برموضع آدیدر (النغت) نونك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله بدندن قیل چکمك معناسنه‌در یقال نغت الشعر نغتا من الباب الثالث اذا جذبه (النفت) نونك فتحی وفانك سکونیله (والنفتان) فتحاتله طارلمق یاخود طارغنلقدن شیشوب قبارمق معناسنه‌درکه معنای آتیدن مأخوذدر یقال نفت الرجل نفتا ونفتا من الباب الثانی اذا غضب اونفخ غضبا امهات سائره‌ده نفیت کلمه‌سی دخی مرسومدر نته‌که مؤلف قریبا نتیت ماده‌سنده دخی اشارت ایلشدر ونفت ونفتان ونفیت تجره شدتله قینامق یاخود چوربا تجره‌نك اطرافنه یاپشمق معناسنه‌درکه چوق قینامقدن اولور یقال نفثت القدر اذا غلت اولزق المرق بجوانبها ونفت اون ونشاسته مقوله‌سنه صو قونمغله قباروب قالقمق معناسنه‌در یقال نفت الدقیق ونحوه اذا صب علیه الماء فنفخ (النفیثة) عصیده وزننده برنوع

طعامدرکه

طعامدرکه سخینه یعنی اوماج تعبیر اولنان طعامدن قویو اولور (النقت) نونك فتحی وقافك سکونیله کلکدن ایلك چیقارمق معناسنه‌در یقال نقت المخ من العظم نقتا من الباب الاول اذا استخرجه منه (النکت) نونك فتحی وکافك سکونیله چبوق ایله یره اوروب اندہ اثر ایتلك معناسنه‌درکه مراد اندیشه وتفکر هنکامنده الده اولان چوب و چبوق یاخود پرمقله بلا قصد یره دورتوب آنده اثر ونشان ایتلکدر یقال نکت الارض بقضیب اوباصبع نکتا من الباب الاول اذا ضربها به فاثرفیها وآت یردن یوقری پرتاو ایده‌رك سکرتمك معناسنه‌در یقال مر الفرس ینکت ای ینبو عن الارض فی‌عدوه وبرکسه‌یی قفاسی اوزره یره چالمق معناسنه‌در یقال نکت‌فلانا اذا القاه علی‌راسه (الناکت) ساکت‌وزننده بعض‌دونمك دیرسکنده اولان انحراف حالتنه دینورکه یوررکن اول منحرف اولان دیرسك کبکی کوکسی مهره‌سنك یانلرینه چالوب طوقنمغله اورایی جایجا یاره‌لیوب یره‌لندرر نته‌کم کوکسنده اولان مهره‌نك اکریلکی حالتنه ناخر دینورکه دیرسکنه طوقنور اولمغله دیرسکنه یاره ایدر مؤلف وجوهری بونی مسامحه اوزره بیان ایتمشلردر اصل بونلر وجه مذکور اوزره اول انحراف حالتنه دینور قال فی‌الاساس وبالبعیر ناکت حازینکت بمرفقه حدکر کرته (النکتة) نقطه وزننده ومرادفیدر جمعی نکات کلور نونك کسریله برمه وبرام کبی اشیو نکته ونقطه برنسنه‌ده لونه مخالف واقع اولان خرده بنکدن ونشاندن عبارتدر خال کبی وضمن عباره‌ده اولان نکتهٔ علمیه یوندن مأخوذدرکه منطوقدن زائد لطیفه ومعنادر ونکته بعض آینه وقلج مقوله‌سنك یوزنده اولان کیر وپاسه شبیه اثر ونشانه دینورکه جایجا نقطه شکلنده اولور یقال فی‌المرأة نکتة کثیرة وهی شبه الوسخ فیها (النکات) شداد وزننده دائما اعراض ناسه زبانلر ازلقه طعن ایدن‌کسیه اطلاق اولنور یقال هو نکات ای طعان فی‌اعراض الناس (الانتکات) افتعال وزننده برکسه قفاسی اوزره یره دوشمك معناسنه‌دریقال نکه فانتکت ای القاه علی رأسه فسقط (المنکتة) محدثه وزننده شول خرما قورغنه دینورکه جایجایك دوشوب اولیه بشلیه آلاجه‌لغنی تعبیر اولنور یقال رطبة منکتة اذا بدا فیها الارطاب مؤلف بسر ایله تمثیل ایلمسیدی تکلفدن ازاده اولور ایدی (النمت) نمت وزننده برنبات آدیدرکه مأکول یمشی اولور (النواتی) دواتی وزننده کمیجی طایفه‌لرینه دینور ملاحون معناسنه مفردی نوتی‌در لوطی وزننده وملاح انشاء الله تعالی ماده‌سنده الماح اولنور ونوتی معنای آیدن مأخوذدر (النات) تخفیفله ناس وزننده ومرادفیدر شارحك بیانه کوره تاء سیندن مقلوبدر مزهرده مرسومدرکه یمن لغتنده سینی تایه تبدیل ایدرلر ناس لفظنده ثات دیرلر (النوت) فوت وزننده کمال ضعفدن ناشی ایکی

طرفه یوچالیه‌رق تمایل ایله یوریمك معناسنه‌در یقال نات الرجل نوتا اذا تمایل من ضعف کبی ملاحنه نوتی اطلاق یوندن مأخوذدر زیرا کبی بی دومنه یایلکن اقدرمغله برطرفدن برطرفه امایله ایدرلر (النهیت) نونك فتحیله (والنهات) نونك ضمیله زئیر وزحیر معناسنه‌درکه ارسلان وقبلان مقوله‌سی کومورد‌یکدن عبارتدر بوخشم‌وکینه حالتنده بعض آدمدن دخی ظهور ایدر یقال نهت نهیتا ونهاتا من الباب الثانی اذا زأر وزحر شارح دیرکه نهیت زئیردن دون اولور (النهات) شداد وزننده شدتله آکیرر اولان اشکه‌دینور یقال حمار نهات ای نهاق وبك‌کومورد‌نجی انسانه وحیوانه دینور یقال رجل واسد نهات ای زحار بوراده زحار شدتله تنفس ایده‌نه دخی اطلاق محتملدر ونهات ارسلانه اطلاق اولنور ولاحق بن النجار نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (المنهت) محسن وزننده (والمنهت) منبر وزننده بونلرده ارسلانه اطلاق اولنور (الناهت) ناحق وزننده بوغازه اطلاق اولنور حلق معناسنه (النبیت) بیت وزننده نوت معناسنه‌درکه ضعف ونحافتدن تمایل ایلمکدر واوی ویائیدر یقال نات ینوت وینیت نوتا ونیتا اذا تمایل من ضعف وعلی بن عبد العزیز النابتی البصری المؤدب محدثیندندر مؤلف بونی نبت ماده‌سنده نابتی عنوانده رسم ایلمشیدی لکن اوراده بعض نسخه‌ده اسحق بن ابراهیم النابتی واقع اولمغله بوصورتده نسخهٔ مذکوره صواب اولور وشارحك بیانه کوره نایت یای تحتیه ایله بصره‌ده برموضعدر

﴿ فصل الواو ﴾ (النوبت) واوك فتحی وبای موحده‌نك سکونیله بریرده طوروب اقامت ایتمك معناسنه‌در یقال وبت بالمکان وبتا من الباب الثانی اذا اقام (الوتد) واوك فتحی وضمی وتای فوقیه‌نك تشدیدیله (والوتد) واوك ضمیله ورشان اوتمه‌سنه دینورکه اسملردر وورشان مؤلفه‌کوره ساق‌حر یعنی ارکك قری‌یه‌دینور وسائردن تحقیقمزه کوره بیانی کوکرجندن بیوجك ومطوق برکوزل قوشدرکه بعض میشه مقوله‌سی یرلرده ایوا ایدرلر اکا آلا فاخته وبزم دیارلرده قوسقووق وبو سمتلرده قوقوق تعبیر ایدرلرکه اوتمسندن حکایه‌در وعربلر صوتندن ساق حر ایله حکایه ایدرلر (الوتاوت) وساوس وزننده‌ومرادفیدروسوسه‌نك‌جمعیدر یقال اخذته الوتاوت ای الوساوس شارحك بیانه کوره تاء سیندن بدل اولان لغته مبنیدر (الوقت) واوك فتحی وقافك سکونیله زماندن برمقدار مفروضه دینور فارسیده هنکام وترکیده چاغ دینور وبو اکثری زمان ماضیده استعمال اولنور یقال مضی وقته وهو مقدار من الدهر مؤلف بصائرده نهایة الزمان المفروض العمل عبارتیله تفسیر ایلمشدرکه برعمل مخصوص ایچون فرض وتقدیر اولنان زمانك غایتندن عبارت اولور آنکچون دائما اول عمله مضاف ومقید اولدیرق استعمال اولنوروقت الفجر ووقت العصر

كى ووقت مصدر اولور برنسنه ايچون زمان مخصوص تعيين وتحديد ايتمك معناسنه
تقول وقت كذا كوجدت اذا جعلت له وقتا يفعل فيه ومنه قوله تعالى [ان الصلوة
كانت على المؤمنين كتابا موقوتا] اى مفروضا فى الاوقات يعنى محدود الاوقات
فرض اولدى كه فى شئ من الاحوال وقتندن اخرايى جائز دكلدر (الميقات) ميمك
كسريله بودخى وقت معناسنه در كه مراد عمل مخصوص ايچون تعيين اولنان وقتدر
قال الراغب الميقات الوقت المضروب للشئ والوعد الذى جعل له وقت وقد يقال
للمكان الذى يجعل وقتا للشئ پس مكان موقوته اطلاق اتساعه مبنى اولور وميقاتك
اصلى موقات ايدى وميقات اسم زمان اولور وقت موعد معناسنه ومقداريت
علاقه سيله اسم مكان اولهرق استعمال اولنور ميقات الحج بومعنادندر كه حجاجك
احرام قوشندقلرى محللدن عبارتدر اهل مدينه ذو الحليفه دن واهل عراق ذات
عرق واهل شام جحفه واهل نجد قرن واهل يمن يلملم نام موضعدن وبحريلر رابغدن
احرامبند اولورلر (التوقيت) تفعيل وزننده بودخى برنسنه ايچون وقت تحديد
وتعيين ايتمك معناسنه در يقال وقته كذا توقيتا اذا قدرله حينا ومنه قوله تعالى
[واذا الرسل وقتت] وقرئ اقتت والعرب تعاقب بين الهمزة والوا وكقولهم
وكدت واكدت وقرأ ابو جعفر بالواو وتخفيف القاف وفى راويه عنه ووقتت على
زنة فوعلت من المواقة قال البيضاوى فى تفسيره اى عين لها وقتها الذى يحضرون
فيه للشهادة على الامم بحصوله فانه لايتعين لهم قبله اوبلغت ميقاتها الذى كانت
تنتظره بوراده توقيت ايكى كونه تفسير اولمقدر شق اوله كوره تحديد وتعيين وقت
ايله وشق ثانيه كوره برشئ وقت محدودينه منتهى قلمق ايله مفسردر اوله كوره
ذوات اوزره بدون الاضمار واقع اولور وجه اولده جعل الشئ ظرفا لنفسه
شائبه سى اولمغله ثانيدن ارجحدر (الموقوت والموقت) معظم وزننده اسم مفعول در
محدود ومعين اولمش وقت ديكدر يقال وقت موقوت وموقت اى محدود ومحدود
الوقت اولان شيئه وصف اولور نته كه آنفا كتاب موقوته ذكر اولندى
قاضيعكرلك توجيه موقتى بوبابدندر (الوقت) مجلس وزننده وقت ماده سندن
مفعل در يعنى مصدر ميمى واسم مكاندر معلوم اوله كه مصباحدن ملخصا مرسومدر كه
فعلى ثلاثى سالم اكر باب ثالثدن ايسه مصدر ميمى مفعل وزننده كلور كه عينك فتحيله
واسم زمان واسم مكان عينك كسريله كلور ومرجع ومعذره مقوله سى شاذدر واكر
مضاعف اولورسه مصدرنده فتح وكسر جائزدر مقر كلمه سى كى اسم زمان واسم
مكان قياس اوزره مكسور اولور واكر معتل الفاء بالواو ايسه مصدر اسم زمان
واسم مكان عينك كسريله اولور موعد كى مانحن فيه بوبابدندر واكر معتل العين
بالياء ايسه سالم كى مصدر مفتوح واسملر مكسور اولور وبعضا احدهما آخر

موضعنده مستعمل اولور واكر معتل اللام بالياء ايسه مصدر واسملر مفتوح اولور بوكه مخالف اولنلر شاذدر واكر باب اولدن وثالثدن اولورسه كرك صحيح وكرك غير صحيح اولسون مصدر واسملر عينك فتحيله‌در نحو قعد مقعدا وهذا مقعده وقلع مقلعا وهذا مقلعه وقام مقاما وهذا مقامه وبوندن ماعداسى شاذدر واكر باب رابع وسادس سالم الفاء اولورسه مصدر واسملرعينك فتحيله‌در واكر معتل الفاء بالواو اولوب مستقبلنده ساقط اولورسه مطلقا عينك كسريله‌در واكر مستقبلنده ثابت اولورسه يوجل كبى عند البعض مصدر مفتوح واسملر مكسور وعند البعض مطلقا مكسور اولور واكر باب خامسدن ايسه مطلقا مفتوح اولور (الوكنة) سكنه وزننده برنسنه اوزرنده اولان لونه مخالف بنكه ونقطه‌يه دينور يقال فى عينه وكنة اى نقطة (الوكنة) جرعه وزننده چقماقده كثرت استعماللە پيدا اولان كدكه ورخنه‌يه دينور كرك طاش وكرك اغاج اولسون كه عربلر چقماغى مرخ اغاجندن اتخاذ ايدرلر شارح من البعير كلمسيله تقييد ايتمكله اكا كوره زند بيلكجه معناسنه اولغين دوه‌نك برسبيله بيلكجه‌سنده حادث اولان رخنه ديمك اولور فرضة الزند معناسنه‌در (الوكت) وعد وزننده پك آزجه نسنه‌يه دينور شئ يسير معناسنه ومصدر اولور برنسنه‌ده اثر ايتمك تأثير معناسنه يقال وكت الشئ وكتا من الباب الثانى اذا اثر فيه وطولدرمق معناسنه‌در يقال وكت القدح اذاملأه وآديمى خرده خرده وصيق صيق آتارق يوريمك معناسنه در يقال وكت الرجل اذا قرمط فى المشى (التوكيت) تفعيل وزننده بودخى طولدرمق معناسنه‌در يقال وكت القربة توكيتا اذاملأها وخرما قورغى اولماغه بشلامقله جابجا بكلشوب آلاجه لتمق معناسنه‌در يقال وكنت البسرة اذا بدت فيها نقط الارطاب (الوكيت) واوك فتحيله غمازلغه‌دينور سعايه ووشايه معناسنه (الواكت) ناكت وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى (الموكنة) محدثه وزننده (والموكت) هاسز توكيت مذكوردن اسم فاعلدر بكلمش خرما قورغنه وصف اولورلر يقال بسرة موكتة وموكت اى منكتة تذكيرى وصف خاص ادعاسنه محمولدر (الموكوت) شدت غم وتاسه‌دن ناشى بشره‌نى متغير اولمش كشيه‌يه دينور يقال رجل موكوت اى كدهما (الولت) واوك فتحى ولامك سكونيله برنسنه‌يى اكسلتمك معناسنه‌در يقال ولته حقه ولتا من الباب الثانى اذا نقصه (الايلات) ايلاج وزننده ولت معناسنه‌در يقال اولت حقه يولت ايلاتا اذا نقصه (المومات) موقوت وزننده اندازه‌لنمش معروف ومقدر معناسنه‌در يقال شئ مومات اى معروف مقدر (الوهت) واوك فتحى وهانك سكونيله برطاريره قصدرمق وصقشدرمق معناسنه‌در يقال وهته يهته وهتا من الباب الثانى اذاضغطه (الوهتة) وهده وزننده انيش اشاغى انكيه يره دينور هبطه

معناسنه (الايهات) ايلات وزننده ات تعفن ايدوب قوقق معناسنه‌در يقال اوهت اللحم اذا انتن

﴿ فصل الهاء ﴾ (الهبيت) نبيت وزننده شول قورقق كشيه دينور كه برنسنه‌دن قورقوسندن عقلى كتمش اوله (المهبوت) هبيت معناسنه در يقال هبت الرجل على بناء المفعول فهو هبيت ومهبوت اى الجبان الذاهب العقل (الهبت) سبت وزننده اورمق معناسنه‌در يقال هبته هبتا من الباب الثانى اذا ضربه واشاغى اندرمك معناسنه‌در يقال هبته اذا هبطه وبركسه‌يى قدر ومنزلتدن ساقط ومنحط ايلك معناسنه إستعمال اولنور يقال هبت فلانا اذا طأطأه وحطه يعنى من قدره ومنه حديث عمر [لمامات عثمن بن مظعون على فراشه هبته الموت عندى منزلة حيث لم يمت شهيدا] اى حط من قدره فى قلبى (الهبتة) سبته وزننده ضعف معناسنه‌در يقال فى عقله هبتة اى ضعف (الهت) هانك فتحى وتانك تشديد يله سوزى طلاقت وانتظام اوزره متسلسل سويلك معناسنه‌در مسطره ديزلمش كلمات كبى يقال هت الكلام هنا من الباب الاول اذا سرده واثوابى برتوب پاره‌لمق معناسنه‌در يقال هت الثوب اذا مزقه وبر آدمك عرض وناموسنه تعرضله قولا يافعلا خلل ويرمك معناسنه استعمال اولنور يقال هت عرضه اذا مزقه بوراده الاعراض قولى الثياب اوزره معطوفدر ودوكمك معناسنه‌در يقال هت الماء اذا صبه وبر آدمك قدر ورتبه‌سنه كوره احترام ايليوب اكرام واعزازده دونمجه معامله ايلك معناسنه‌در يقال هت فلانا اذا حط مرتبته فى الاكرام وخاتون بلا فاصله پيدرپى ايپلك اكيرمك معناسنه‌در يقال هتت المرأة اذا تابع الغزل واغاجك پيراقلرنى صيرمق معناسنه‌در يقال هت ورق الشجر يعنى حته وقيروب اوفاتمق معناسنه‌در يقال هت الشئ اذا كسره وفته (الهتهتة) زلزله وزننده بودخى برنسنه‌يى قيروب اوفاتمق معناسنه‌در يقال هتهت الشئ اذا كسره وفته وسوزى تيز تيز سويلك معناسنه در يقال هتهت فى كلامه اذا اسرع ودوميه صو ايچركن اقدامى خصوصنده هت هت ديوز جر وآزار ايلك معناسنه‌در يقال هتهت البعير اذا زجره عند الشرب بيت هت (الهت) ميلك كسرى وهانك فتحيله (والهنات) شداد وزننده چوق سوزلو خفيف الطبع كشيه دينور يقال رجل مهت وهنات اى خفيف كثير الكلام (هت هت) قدقد وزننده دوه قصمى صو ايچمكه سوق ايچون ايراد اولنان صوتدن حكايه‌در نته‌كه حماره سأسأ ديرلر قال الشارح ومنه المثل * اذا وقف البعير على الردهة فلا تقل له هت هت * ردهه رانك فتحيله حوض مقوله‌سنه دينور مثل مزبور بر آدمه اثر رشد وفطانت مشهودك اولدقده اكا نصيحت خصوصنده پك الحاح وابرام ايلله ديمجك برده ضرب اولنور (الهرت) هانك فتحى ورانك سكونيله دورتمك

وسانجمق معناسنه در يقال هرت فلانا بالرمح هرتا من الباب الثانى والاول اذا طعنه برآدمك عرضنه طوقنمق معناسى بوندن ياخود تمزيق معناسندن مأخوذدر نته كه اصول سائره ده مسطوردر وهرت اتى مهرا اولنجه قدر طبخ ايلك معناسنه در يقال هرت اللحم اذا بالغ فى طبخه حتى تهرأ وانواعى پرتوب پاره لمك معناسنه در يقال هرت الثوب اذا مزقه (الهريت) امير وزننده بول وواسع نسنه يه دينور سائر امهاتده واسع الشدقين عنوانيله مرسوم اولمغله آوردلرى بول وبيوك كسه ديمك اولور ظاهرا نسخه لردن ساقطدر حتى نهايه ده وفى حديث رجاء حيوة [لاتحدثنا عن متهارت] اى متشدق مكثار من هرت الشدق وهو سعته عبارتيله مثبتدر وهريت ايكى سبيلى بر اولمش خاتونه دينور يقال امرأة هرت اى مفضاة وارسلانه دينور وقطعا كتم اسرار ايلين كسه دينور يقال رجل هريت اذا كان لايكتم سرا وشول كسيه دينور كه بدزبان اولوب دائما قبيح وناسزا سويلر اوله يقال رجل هريت اذا كان يتكلم بالقبيح شارح بوايكى معنايى متحد اعتبار ايلشدر لكن اظهر اولان هرىرى مستقلدر (الهرت) فتحتينله برنسنه واسع وسائر اصوله كوره بركسه بيوك آوردلو اولمق معناسنه در يقال هرت هرتا من الباب الرابع اذا صار هريتا (الهرت) كتف وزننده (والهروت) صبور وزننده (والهرات) شداد وزننده بونلردە ارسلانه دينور واسع الشدق اولديغيچون (الهراميت) هانك فتحيله ركايا معناسنه در كه ديوارمز واسع ودبى يقين قويلره دينور ركايا ركيه نك جمعيدر وبو ذكر اولنان هرت كلمه سندن مأخوذ اولمق ملحوظدر مترجم ديركه كتاب مزهرده مفردى مسموع اولميان جوع فصلنده بو وجه اوزره مرسوم در كه هر اميت دهناء ناحيه سنده برنجه آبار مجتمعه يه اطلاق اولنور كه نعمان بن عاد محفورلرى اولمق اوزره مشهوردر واصمعى ضريه نك يسارنده اولدقلرنى تصريح ايلشدر پس مؤلفك تفسيرى مخالف اولور (الهفت) هانك فتحى وفانك سكونيله (والهفات) هانك ضميله بر نسنه خفتندن ناشى طاغيلوب اوچمق معناسنه در قوش تويلرى كبى يقال هفت الشئ هفتا وهفاتا من الباب الثانى اذا تطاير خفته واديشه وتفكرسز لسانه نه كلورسه كثرت اوزره سوز سويلمك معناسنه استعمال اولنور دكرمن جغجغه سى كبى ياخود قوله باغچه سندن بوشانمش آبو كبى يقال هفت الرجل اذا تكلم كثيرا بلا روية وريزه ريزه وخرده خرده اولوب اشاغى يه طوغرى دوكيلوب دوشمك معناسنه در طاغدن طاشلر پاره لنوب دوشديكى كبى يقال هفت الشئ اذا انخفض واتضع ودق وهفت اسم اولور اطرافنه نسبت دوز واوتورا قلى ارضه دينور وسرعتله آتوب دوكيلن صاغانقلى يغموره اطلاق اولنور وحمق وافر معناسنه در يقال فيه هفت اى حمق وافر (المهفوت) مبهوت وزننده

متحير آدمه دينور (التهافت) تفاعل وزننده بر نسنه اوزره بالاختيار پدرپی دوشمك معناسنه در يقال تهافت على الشيء اذا تساقط وتتابع شارحك بيانه كوره اكثريا شر خصوصنده مستعملدر پروانه‌نك چراغه تهافتی كبي (الهفات) سحاب وزننده احمق وبيغز آدمه دينور (الهلت) هانك فتحی و لامك سكونيله بر نسنه‌نك قبوغنی كيدرمك معناسنه‌در يقال هلت الشيء هلتا من الباب الاول اذا قشره (الانهلات) انسلات وزننده و مرادفيدر كه ذكر اولندی يقال انهلت يعدو بمعنی انسلت (الهلتی) سكری وزننده برنبات آديدر (الهلاتة) ثمامه وزننده هنوز طوغمش قوزينك ايش وصوك تعبير ايتدكلری درينك سياه ومردار يا قنتيسنه دينور (الهلتاة) هانك فتحيله يوردن پورده قونوب كوچر اولان طائفهٔ انسانی يه دينور كوچر اولی تعبير اولنور تركانلر اولوس تعبير ايدرلر يقال مرت علينا هلتاة وهی جماعة يقيمون ويظعنون (الهلقت) قافله ولامك شده‌سيله جردحل وزننده بك آجلغه دينور يقال جوع هلقت ای شديد (الهمت) سمت وزننده ترديد ياغ ايجره اورتيلوب غائب اولمق معناسنه‌در يقال همت النزيد همتا من الباب الاول اذا توارى فی الدسم (الاهمات) همزه‌نك كسريله كولمكی ياخود سوزی اخفا ايتمك معناسنه‌در كه بك يايجه وكيرلوجه كولمكدن يا سويلكدن عبارتدر يقال اهمت الكلام وانضحك اذا اخفاه (الهنبتة) هانك فتحی و نونك سكونيله بر ايشده سولپكلك وكوشكلك ايتمك معناسنه‌در يقال هنبت الرجل فی امره اذا استرخی فيه وتوانی (الهوتة) هانك ضمی وفتحيله الچق وچقور يره دينور دره ايچی كبي جمع جنسی هوت در هامز (التهويت) تفعيل وزننده بركسيه صوت بلند ايله چاغرمق معناسنه‌در كه طورمسنی يا كلمسنی اراده‌يه مبنی اولور يقال هوت به تهويتا اذا صاح به (التهيت) يای تحتيه ايله تفعيل وزننده بركسيه صوت اعلا ايله يانمه كل ديو چاغرمق معناسنه‌در يقال هيت به تهيتا اذا صاح به و دعاه و بومادهٔ آتيه‌دن مأخوذ در (هيتلك) هانك فتحی و آخرينك حركات ثلاثيه ولغت قليله‌ده هاء مكسور اولور اسم فعل امردر هم معناسنه‌در كه بروكل ديمكدر كرچه هم كلمه‌سی لازم ومتعدی اولور لكن بوراده لازم اراده اولنور مؤلفك بصائرده بيانه كوره يونده مفرد وتثنيه وجمع برابردر وعدد كتديدنصكره ذكر اولنمغله لام تبيين ايچوندر سقيالك ماده‌سنده اولديغی كبي تقول هيت لك و هيت لكما ولكم ولكن وبونك اسم فعل اولمسنده ومتصرف اولمسنده وآخرينك حركاتنده اختلافات عديده واردر بيضاوی سورهٔ يوسفده بسط ايلشدر ومزهرده‌مرسومدر كه هيت لك قبطيجه‌ده يا سريانيه ويا عبرانيه‌ده تعال معناسنه اصلی هيتلج ايدی (هيت) هانك كسريله عراقده بر بلده آديدر (هات) ثانك كسريله امم فعل امردر اعطنی

معناسنه که بکا ویر وبکا کتور دیمکدر یقال هات یارجل وهاتیا وهاتوا وهاتین مثل عاطین شارح دیرکه امام خلیل دیدیکه اشبو هات کلمه‌سی آتی یوءتی ایتاء ماده‌سندن امردر همزهٔ ثانیه الفه قلب اولنوب و هاء همزه‌یه معاقب اولمشدر ایاوهیا واراق وهراق کبی وعربلرك مااهاتیك قوللری بونی مؤیددر (الهیت) هانك کسریله بغایت درین یره دینور بئر غیا کبی ارض غامضه معناسنه و هیت بر مخنث یعنی مذکر سماعی اسمیدر که نبی اکرم علیه السلام حضرتلری آنی نفی واجلا بیوردیلر علی قول بونون وبای موحده ایله هنب‌در نته‌که ماده‌سنده بیان اولندی

﴿ فصل الیاء ﴾ (یرت) یانك فتحی و رانك سکونیله عوف بن عیسی الفرغانی الفقیه الشافعی جدینك اسمیدر (الیاقوت) اقسام جواهردن جوهر معروف اسمیدر وبوفارسیدن معربدر اصناف کثیره‌سی واردر احمر رمانی قسمی جمله‌دن اجود واعلادر شربی وسوسه وخفقان وضعف قلبه نافع و تعلیق جمود دمه مانعدر (الایهات) همزه‌نك کسریله ات قوقق معناسنه‌در یقال ایهت اللحم اذا انتن هذا آخر حرف التاء والحمد لله تعالی فی الاخرة والاولی وصلی الله علی رسوله محمد وآله و صحبه اجمعین

﴿ باب الثاء * فصل الالف ﴾

(الابث) همزه‌نك فتحی و بانك سکونیله برکسه‌یی سلطان و والی حضورنده فصل وسعایت کونه قاله کتورمك معناسنه‌در یقال ابثه و ابث علیه ابثا من الباب الثانی اذا سبعه عند السلطان (الابث) کتف وزننده اشر معناسنه‌درکه شدت فرح وفرط نشاط کندیسنه مستولی اولمغله مست وسربهوا اولان کشی‌یه دینور مست می اقبال اولنلر کبی یقال رجل ابث ای اشر (الابث) فتحتینله دوه‌سودی ایچمکله یورك شیشوب وکوکل سرخوش کبی بولانمق معناسنه‌در اول سودك معتاد اولمینه کیفیتی بویلجه در یقال ابث الرجل ابثا من الباب الرابع اذا شرب لبن الابل حتی انتفخ واخذ فیه کالسکر (الاباثی) سکاری وزننده شول دوه‌لره‌دینورکه قارنلری طوق اولمغله چوکوب اوتورمش اوله‌لر یقال ابل اباثی ای بروك شباع شارح دیرکه مفردی ابیث وابیثه‌در (المؤتبثة) مؤتفکه وزننده شول طلومه دینورکه سود ایله طلوب علی حاله شیشکن‌وطولغون قالمش اوله (الاثاثة والاثاث) همزه‌لرك فتحیله (والاثوث) قعود وزننده اوت کور و صیق اولمغله بری برینه صارمشق اولمق معناسنه‌در یقال اث النبات اثاثة واثاثا واثوثا من الباب الاول والثانی والرابع اذا کثر والتف و عورتك صغریسی که قبیح تعبیر اولنور بیوك

اولمق

اولمق معناسنه در يقال اثت المرأة اذا عظمت عجيزتها (التأثيث) تفعيل وزننده بريرى ياخود دوشك مقوله‌سى نسنه‌يى چكنيه‌رك دوزلمك معناسنه‌در يقال اثث الفراش وغيره تأثيثا اذا وطاه ووثره (الاث) همزه‌نك فتحى و ثانك تشديديله (والاثيث) امير وزننده عظيم وفراوان اولان نباته وسائر نسنه‌يه دينور يقال نبت اث واثيث اى كثير عظيم جمى اثاث كلور كرام وزننده واثايث كلور مؤنثى اثيثه‌در هايله وجمع مؤنثى مذكر كيدر يقال امرأة اثيثة اى عظيمة العجيزة واثايث تومند على قول اوزون بويلو طولغون وتامة الاعضاء اولان خاتونلره دينور كه مفردى اثيثه‌در (الاثاث) سحاب وزننده خانه متاعنه دينوركه مطلقا خانه‌نك لوازم ومهماتى اولان اسبابدن عبارتدر فرش واوانى وسائر لوازمى كبى و بونك مفردى يوقدر على قول اثاث كوترى ماله اطلاق اولنور غنم وابل وعبيد ومتاع بيت كبى مفردى اثاثه‌در هايله يقال نقل الاثاث اى متاع البيت ولا واحدله اوالمال اجمع والواحدة اثاثة (الاثاثى) اثاثى وزننده ومرادفيدركه ساج اياغنه دينورسه يا تعبير اولنور شارحك بيانه كوره ثاء فادن مبدلدر واثاثى بنى حبطات قبيله‌سنه مخصوص برفرس آديدر (اثاثه) همزه‌نك ضمى و فتحيله بر رجل آديدر و اصحابدن مسطح نام ذاتك پدرى اسميدر (الارث) همزه‌نك كسريله ميراث معناسنه‌دركه وارثك شرعا الديغى تركه ومخلفاتدن عبارتدر همزه واودن بدلدر يقال حاز الارث اى الميراث اى المنتقل عن الميت شارح ديركه بونلرك اصلارى واويدر ورائه‌دن مأخوذدركه غيردن برآدمه من غير عقد مال انتقالندن عبارتدر بعده ميتدن انتقال ايلكده تخصيص اولندى واول منتقل اولان ماله ارث وميراث و تراث اطلاق ايلديلر تراثك دخى اصلى وراث ايدى وميراثك اصلى موراث ايدى مال منتقلى آلت مفتعله تنزيل ايلديلر كويا كه ميتدن وارثه آلت نقل اعتبار ايلديلر وارث اصل ومبنا عليه معناسنه‌در يقال هو من ارث صدق اى فى اصل صدق ومتأخرينك متقدمينك وارث واخذ وضبط و حفظه عامل اولدقلرى امر قديمه يعنى حالات قوليه وفعليه وشرعيه وعرفيه اطلاق اولنور ومنه الحديث [انكم على ارث من ارث ابيكم ابراهيم] يريد به ميراثهم ملته وارث آتش كولنه اطلاق اولنور رماد معناسنه وبرشيئك بقيه‌سنه اطلاق اولنور (التأريث) تفعيل وزننده برجماعت بينه فتنه اولجروب فساد وشورش اتفا ايتك معناسنه استعمال اولنور كه معناى آتيدن مأخوذدر يقال ارث بين القوم اذا اغرى وافسد وآتش يافق معناسنه‌در يقال ارث النار اذا اوقدها (الارث) حرث وزننده بودخى آتش يافق معناسنه در يقال ارث النار ارثا من الباب الاول اذا اوقدها (التأرث) تفعل وزننده آتش يانمق معناسنه‌در يقال تأرثت النار اذا اتقدت (الارث) همزه‌نك ضميله

برنوع تیکنلو اوت اسمیذر وبو دوه تیکنی نوعندندر ودوه‌یه بغایت پرایوب لکن صوکنده اویوز ایدر (الارث) صرد وزننده ایکی زمین میانده اولان سنوره وفاصله نشانلرینه دینور ارف معناسنه وبو ارثه‌نك جمعیدر نته که ارف ارفه‌نك جمعیدر (الارثة) جرعه وزننده قزل تپه‌یه دینور انکه جراء معناسنه و شول فشقیه دینورکه اوجاغك کولی یانده احضار ایدرلر تاکه وقت حاجنده طوتوق ایدوب آنکله آتش یاقرلر وارث کبی ایکی ارض ارالغنده اولان مرز و سنوره دینور مؤلف ارث کلمه‌سی یونك جمعی اولدیغنی بیاندن مشتغل اولمشدر نته که آنفا ذکر اولندی وطپراغی یومشق ودوز مکانه دینور وقیون رنکلرندن رقطه کبی آقلو قره‌لو آلاجه رنکه دینور (الارث) هاجر وزننده آقلو قره‌لوالاجه ارکك قیونه دینور ارثاء مؤنثیدر رقطاء وزننده (الاراث) کتاب وزننده آتشه دینور وآتش یافق ایچون احضار اولنان قاو مقوله‌سی طوتوغه دینور (الاینات) همزه‌نك کسریله دیشی طوغورمق معناسنه‌در یقال آنثت المرأة اینانا اذا ولدت انثی (المؤنث) محدث وزننده دیشی طوغوران خاتونه وسائر حیوانه دینور (المئنات) محراب وزننده هربار دیشی طوغورمق عادتی اولان خاتونه وسائر حیوانه دینور شارح دیرکه مذکرینه‌ده مئناث دینور زیرا مفعال بنیه‌سنده مذکر ومؤنث مساویدر ومئناث مخنث کسیه اطلاق اولنورکه مذکر سماعی تعبیر اولنور ویومشق طپراقلو ارضه اطلاق اولنورکه منبت اوله کاسیذکر ومئناث ومئنانة هایله کسمز وکسند قلجه اطلاق اولنور یقال سیف مئناث و مئنانة ای کهام (الانیث) امیر وزننده دیشی دموره دینورکه ملایم اولور ارککنه‌که پولادود مشق تعبیر اولنور ذکر اطلاق اولنور (المؤنث) مخنث وزننده دیشیه دینورکه حق تعالی آنی دیشی خلق ایلشدر و مؤنث مخنث کسیه اطلاق اولنورکه مذکر سماعی تعبیر اولنور تقول تذکر فی امر هذا المذکر المؤنث ای المخنث (الانثیان) انثی کلمه‌سندن تثنیه‌در بدن انسانیدن خایه‌لره و قولقلره اطلاق اولنور و بجیله و قضاعه قبیله‌لرینه اطلاق اولنور (الانیثة) خبیثه وزننده مئناث کبی طپراغی یومشق و منبت یره اطلاق اولنور یقال ارض انیثة ومئناث ای سهلة منبات (التانیث) تفعیل وزننده (والتأنث) تفعل وزننده مؤنث کبی سهولت و ملایمتله معامله قبلق معناسنه در تقول انّثت له تأنیثا و تأنّثت له ای لنت له جمیع حیوانك مؤنثلرنده ضعف وسهولت اولمق علاقه‌سیله سهل وضعیف اولان نسنه‌لر اکا تشبیه اولنمشدر (الانثی) همزه‌نك ضمیله فعلی وزننده دیشی‌یه دینور ارکك مقابلیدر وبوحیلی کبی مخصوصه‌در وعربلر برخاتونی کالله وصف ایلسه‌لر امرأة انثی دیرلر کامله دیمکدر نته‌که رجل ذکر دیرلرکه کامل دیمکدر (الاناث) همزه‌نك کسریله انثی لفظنك جمعیدر نته که اناثی

دخی جمعیدر همزه نك فتحیله که نوادردندر واناث جاداته اطلاق اولنور موات معناسنه شجر وحجر کبی مترجم دیرکه مؤلف بو معنا ایله اشبو [ان یدعون من دونه الاناثا] الایه کریمه‌سنه اشارت ایلشدر بونده بعض مفسرین حکم لفظی اعتبار ایلدیلر زیرا معبود اتخاذ ایلدکلری صنملرك مؤنث اسملری اید لات وعزی ومنات کبی وبعضلر حکم معنایی اعتبار ایلدیلرکه ارجح اولان بودر زیرا صنملری جادات اولوب و جادات منفعل اولملریله مؤنث حکمنده اولورلر بونك ملخصا بسطی بودرکه مطلقا موجودات قسمی بری برینه اضافتله اوچ ضرب اوزره‌در * اول * فاعل غیر منفعل درکه همان باری تعالی حضرتلریدر * ثانی * منفعل غیر فاعل درکه جاداتدن عبارتدر * ثالث * من وجه منفعل ومن وجه فاعل در ملائکه وانس وجن کبی زیرا بونلر حق تعالیه نسبتله منفعل وکندیلرینك مصنوعات ومعمولاتلرینه نسبتله فاعللردر پس ذکر اولنان معبودلری جمله جاداتدن منفعل وغیر فاعل اولملریله حق جل وعلا انلره اناث تسمیه‌سیله تبکیت وکمال جهل و غفلتلرینه تنبیه ایلدی بو صورتده جاداته اناث اطلاق حقیقی اولیوب اطلاقات شرعیه‌یه مقارب برمعنا اولور وفلکده اولان خرده کواکبه اطلاق اولنور نته‌که کیرلرینه ذکور اطلاق اولنور

﴿ فصل الباء ﴾ (البث) بانك فتحی و ثانك تشدیدیله بر نسنه‌یی یایوب طاغتمق معناسنه در یقال بثت الریح التراب بثا من الباب الاول والثانی اذا اثارته وفرقته وبرخبری فاش وشایع ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال بث الخبر اذا نشره وفرقه ودرونده اولان رازی برکسیه اظهار ایلمك معناسنه استعمال اولنور تقول بثك السر ای اظهرته لك وبث منثور ومتفرق اولان خرمالره اطلاق اولنور مراد چوال یاخود سبت ایچره خوشجه وصقیجه کبی اولنامغله بری برینه یاپشق اولیوب طاغنق اولان خرمالردر وکنز خرمایی برقابه طولدروب اوزرینه بر مقدار صورش ایلدکدنصکره کرکی کبی یاصوب صقیلامغه دینور بوکونه اولان خرما کومدن مأمون ولنق اوزره باقی اولور یقال تمر بث ای متفرق منثور یعنی لم یجد کنزه واصحی یونی قابده اولیوب طشره‌ده پرا کنده طوران خرمالر ایله تفسیر ایلشدر مصدر یعنی مفعولدر وبث توز وطپراق مقوله‌سنی توزیدوب صاورمق معناسنه‌در یقال بث الغبار اذا هیجه وبث حال وشان معناسنه استعمال اولنورعادتا اظهار اولندیغنه مبنیدر یقال هو حسن البث ای الحال وشدت اوزره اولان حزن واندوهه اطلاق اولنورکه صاحبی صبر وتحمل ایده‌میوب تشکیه ناچار اوله ومنه قوله تعالی [انما اشکوبثی وحزنی الی الله] بورادہ مال اعتباریله بمعنی مفعولدر یاخود شدتندن عقل وصبر وآرامی تفریق ایلمك ملاحظه‌سیله بمعنی

فاعل اولور (الانبثاث) انفعال وزننده مطاوعدر یایلوب طاغلمق معناسنه یقال بث الشیء فانبث (الابثاث) همزه‌نك كسریله بودنی برنسنه‌یی یایوب طاغتمق وبر خبری فاش وشایع ایتمك معناسنه‌در یقال بثه وابثه بمعنی وراز مكتومی برکسیه إظهار ایتمك معناسنه در تقول ابثتك السر ای اظهرته لك (التبثیث) تفعیل وزننده بودنی ابثاث معناسنه‌در لكن مبالغه‌یی متضمندر یقال بثت الخبر تبثیثا اذا بثه (البثبثة) زلزله وزننده برخبری هر طرفه فاش وشایع قیلق معناسنه‌در یقال بثبث الخبر اذا نشره وفرقه وغبار مقوله‌سنی توزیدوب صاورمق معناسنه‌در یقال بثبث الغبار اذا هیجه (المنبث) انبثاثدن اسم مفعولدر طاغلمش نسنه‌یه دینور بو مناسبتله یایلمش كشی‌یه اطلاق اولنور مغشی علیه معناسنه عقلی طاغلمق ملاحظه سیله‌در تقول ضربته فوقع منبثا ای مغشیا علیه یاخود بایلوب زمینه یایلدیغی ملاحظه‌سنه مبنیدر (الاستبثاث) برکسه آخردن برخبرك یاخود برسر نهانك كندیسنه اظهار ایلسنی ایستمك معناسنه‌در یقال استبث الخبر ایاه اذا طلب الیه ان یبثه ایاه (البحث) بانك فتحی و حای مهملەنك سكونیله بر نسنه‌نك غور و حقیقتنه اطلاع ایچون صوروب آراشدرمق معناسنه در یقال بحث عنه بحثا من الباب الثالث اذا فتش عنه اصل بحث طپراق ایچندن بر نسنه‌یی اراشدرمق معناسنه موضوعدر وبحث معدنه اطلاق اولنورکه آنده فلزات طلب اولنور بمعنی مفعولدر و ایری یلانه اطلاق اولنور طپراغی بحث ایلدیكیچون (الاستبحاث والابتحاث) افتعال وزننده (والتبحث) تفعل وزننده بر نسنه‌یی كرکی كبی تفتیش ایتمك معناسنه‌در یقال استبحث عنه وابتحث وتبحث بمعنی بحث عنه وابتحاث بحثه دیدكلری لعب آتی بی اوینامق معناسنه در یقال ابتحث الصبی اذا لعب بالبحثة (مباحث البقر) یمان صغری اراشدیره‌جق محلر دیمكدركه انسان وعمارت قسمندن خالی یاخود نامعلوم اولان بیابان اوله‌جقدر ومنه المثل * تركته بمباحث البقر * ای بمكان فقرا ومجهول یعنی بحیث لایدری این‌هو (البحثة) نبذه وزننده (والبحیثی) بانك ضمی وحانك تشدیدیله سیمیی وزننده اطفاله مخصوص برلعب آدیدركه بحاثه ایله یعنی طپراغله اوینارلر طپراغی كومه كومه ایدوب برینك ایچنه بر نسنه صقلارلر دیكری مظنه ایله بولمغه سعی ایدرلر ترکیده طپراغه كومه اویونی تعبیر اولنور (البحاثة) بانك ضمیله طپراغه اطلاق اولنور آنده كبرلو اراشدرلدیغی حسبیله (البحوث) صبور وزننده سور قرآنیه‌دن سورة توبه‌نك اسم آخریدر مترجم دیرکه سورة مزبوره‌نك اون بش اسمی واردر سورة برأه وتوبه مقشقشه ومبعثره وبحوث كبی و بحوث اطلاق منافقین احوالندن بحث و آثاره‌یی مشتمل اولدیغنه مبنیدر نهایه‌ده باء مضمومه ایله بحوث عنوانده بحثك جمعی اوله‌رق مرسومدر وفائقدن

باء مفتوحه ایله نقل ایلمشدر وبحوث شول دوه‌یه اطلاق اولنورکه یورركن
الریله طپراغی کیروسنه صاوروب آثار اوله (الباحثاء) نافقاء وزننده کوستبك
وعرب طوشانی دیدکاری جانورك دلیکی اغزنده اولان طپراق ییغنه شبیه طپراق
کومه‌سنه دینور اول جانورك یوه‌سنه نافقاء وقاصعاء دیرلر لکن بواول یوه
اولمیوب اکا شبیه اولانه دینور (بحاث) کتان وزننده بررجل اسمیدرکه بحاث
بن ثعلبة بن خزیمة الانصاری اوله‌جقدر و علی بن محمد البحاثی راوی ابن حبان
اولان زوزنی مرحومدن ابن حبانك مؤلفی کتاب التقاسیم والانواع روایت ایلمشدر
وابن حبان بای مهمله ایله‌در (البرث) بانك فتحی ورانك سکونیله یومشق طپراقلو
یره دینور ارض سهله معناسنه علی قول یومشق قومدن اولان طاغه و عند
البعض زیاده‌سیله یومشق ودوز کوزل اولان ارضه دینورکه بغایت منبت وصوی
اوله جمعی براث کلور بانك کسریله وابراث کلور وبروث کلور وبرارث کلور علی
قول وزن اخیر خطادر وبرث حاذق وماهر دلیل ورهبره دینور خریت معناسنه
(البرث) فتحتینله برکسه صاحب ثروت وسامان اولمغله کونا کون نعمت فراوانله
متنعم ومتمتع اولمق معناسنه‌در یقال برث الرجل برثا من الباب الرابع اذا تنعم
تنعما واسعا (براثا) بانك فتحیله بغداد قضاسنده نهر الملك ناحیه‌سنده بر قریه
علی قول بغدادك جانب غربیسنده براسکی محله آدیدر احمد بن محمد بن خالد وجعفر
بن محمد وابو شعیب البراثیون‌که محدثلردر اورایه منسوبلردر وجامع براثی بغدادده
برموضعدر (برعث) عین مهمله ایله جعفر وزننده بادیه‌ده برموضعدر (البرعث)
قنفذ وزننده کوته دینور کون واست کبی جمعی براعث کلور (البرغوث) غین
معجمه ایله زنبور وزننده معروفدرکه پیره دیدکاری سیاه وخرده حیوانه دینور
فارسیده کیك دینور وبرغوث روم اولکه‌سنده بربلده آدیدر ظاهرا روم ایلیده
برغوس محرفی بورغاز دیدکلریدر (البرغثة) دحرجه وزننده طحله‌یه شبیه
بررنك اسمیدرکه بوز ایله قرامتق آق بیننده اولور لسانمزده نفتی دیدکلریدر
برغوثك لونیدر یقال به برغثة ای لون کالطحلة (البعث) بحث وزننده کوندرمك
معناسنه‌در یقال بعثه بعثا من الباب الثالث اذا ارسله مؤلفك بصائرده بیاننه کوره
اصل بعث برنسنه‌یی برسمته اثاره و توجیه ایلمك معناسنه موضوعدر معانی سائره
بوندن متفرعدر تعلق ایلدیکی نسنه‌نك اختلافی حسبیله مختلف اولور بو ایکی نوع
اولور بری بشری‌در دوه‌یی اثاره کبی کذلك برآدمی برخصوصه ارسال کبی وثانی
الهیدر بودخی ایکی کونه‌در بری عدمدن اعیان واجناس وانواع ایجاد ایلمك کبی
بو جناب خالق بیچون حضرتلرینه مخصوصدر و دیکری موتی احیا ایلمکدرکه
بونده اقدار الهی ایله بعض انبیاء و اولیاء دخی مظهردر عیسی علیه السلام

وحضرت محمد علیه الصلوة و السلام کبی و قرآن کریمده سکز معنایه وارد اولمشدرکه الهام واحیاء موتی و ایقاظ وتسلیط ونصب حاکم وتعیین واخراج من القبور وارسال معنالریدر و مصباحك بیانه کوره اول نسنه که بنفسه منبعث اوله فعل اکا بنفسه متعدی اولورکه بعثه دینور واکر بنفسه منبعث اولمز ایسه فعل اکا باء واسطه‌سیله متعدی اولورکه بعثت به دینور پس رسول ارسالنده بعثه وکتاب وهدیه ارسالنده بعثت به دیرسن انتهی وبعث دوه‌نك باغنی چوزوب صالیویرمك معناسنه استعمال اولنور یقال بعث الناقة اذا اثارها یعنی حل عقالها فارسلها واویقودن اویاندرمق معناسنه استعمال اولنور یقال بعث فلانا من منامه اذا اهبه و بعث عسکره اطلاق اولنور تسمیه بالمصدردر مبعوث اولمق ملاحظه‌سنه مبنیدر عینك فتحیله‌ده جائزدر حرف حلق اولدیغیچون نهر ونهر کبی جمعی بعوث کلور اهل سیر بعث ایله سریه بینی فرق ایدرلر آنلرك عندنده حضرت رسول اکرم علیه السلام بولندیغی جهاده غزوه وجهاد ایچون اوچدن مادون اوله‌رق ارسال بیوردقلری عسکره بعث واوچدن زیاده‌یه سریه اطلاق اولنور وبعث قبوردن موتایی دیرلدوب قالدرمق معناسنه استعمال اولنور ومنه یبعث الله الموتی ای ینشره (الابتعاث) انفعال وزننده بودخی کوندرمك معناسنه‌در یقال ابتعثه بمعنی بعثه (الابعاث) انفعال وزننده کوندرلمك معناسنه‌در یقال بعثه فانبعث (البعث) کتف وزننده کیجه‌لر اویومیوب تهجد اوزره اولان کشیه دینور یقال رجل بعث ای متهجد سهران (البعث) فتحتینله اویانق اولمق معناسنه‌در یقال بعث الرجل بعثا من الباب الرابع اذا ارق (التبعث) تفعل وزننده انبعاث معناسنه‌در بومعنادندرکه شعرای عرب تبعث منی الشعر دیرلر بندن آب روان کبی شعر منبعث اولدی دیمکله پرده (البعیث) امیر وزننده عمرو بن معدی کربك فرسی اسمیدر وبعیث بن حریث بن رزام وبعیث بن بشر شاعرلردر (المنبعث) اسم فاعل بنیه‌سیله اصحابدندر اصل اسمی مضطجع اولمغله رسول اکرم علیه السلام حضرتلری تغییر بیورمشلردر (بعاث) غراب وزننده وبانك حرکات ثلاثیله منقولدر مدینه قربنده برموضع آدیدر وآنده برملحمه واقع اولمشدر یوم البعاث معروفدر (الباعوث) باغوث وزننده نصاری طائفه‌سنه مخصوص استسقاء یعنی انقطاع مطرسنه لرنده استمطار ایلدکلری حالتنه دینور وبو اسم سریانیدر (البغاث) بانك حرکات ثلاثی وغین معجمه ایله برنوع قوش اسمیدرکه بوز رنکنده اولور یعنی بوز اولور جمعی بغثان کلور بانك کسریله غزلان وزننده بوقوشی مردار خوار ایله بیان ایدرلرکه ترکیده لوری قوشی تعبیر اولنور صیاد دکلدر بطی الطیران‌در وبغاث مطلقا قوشلرك شریر اولنلرینه دینور شرار الطیر معناسنه‌که قوشلرك لئیم والحق وصوت

وصید مقوله‌سی خیر ومنفعتدن عاری بلکه شر وضرر صاحبی اولان قسمندندر قرغه وقرتال وچیلق ودلوجه طوغان قوشلری کبی که خرسزلق شرتیله چکنورلر پس بومعناده جمع اولور مفردی بغاثه‌در نعام ونعامه کبی وفی‌المثل * البغاث بارضنا یستنسر * ای من جاورنا عزبنا یعنی شکاره مقتدر اولمیان ادنی قوشلر بزه مجاورت سببیله جلادت پیدا ایدوب نسر وکرکس دیدکلری صیاد قوش کبی صولت وسطوتله متصف عزیز اولورلر زمخشری بغاثی جمع اوله‌رق اوفق قوشلر ایله تفسیر ایدوب مثل مزبوری مؤنث اوله‌رق تستنسر عنوانده ایراد ایلمشلردر قالدیکه مولفه کوره تذکیر وتأنیث عنوانلریله‌ده ملایمدر اوله کوره تذکیر اقتضا ایدر وثانی‌یه کوره تأنیث اقتضا ایدر ونسردن مراد فارسیده کرکس وترکیده قاره قوش دیدکلری صیاد قوشدر آق بابا دیدکلری ذکر اولنان مردارخوار نوعندندر شارح دیرکه بعضلر مثل مزبوری بزبر آلای عجزه وناتوان کروهی یزکه ضعفاء دخی بزه اظهار قوتله حقارت واهانت ایدرلر دیمك معرضنده بیان ایلدیلر لکن صواب اولان وجه اولدر وبغاث برموضع آدیدر (البغثاء) حمراء وزننده بنك بنك آقلو قره‌لو دیشی قیونه دینور مذکرنده ابغث دینور واجناس مختلفه‌دن مجتمع اخلاط ناسه اطلاق اولنور (البغث) فتحتینله قیون بنك بنك آلاجه اولمق معناسنه‌در یقال بغث البغثان بغثا من الباب الرابع اذا صار ابغث وبغثت النعجة اذا صارت بغثاء (البغثة) جرعه وزننده آنده اسمدرامهات سائره‌ده بغث فتحتینله برنسنه بوزرتکلی اولمق معناسنه وبغثه آندن اسم یعنی بوزلق معناسنه اولمق اوزره مرسوم اولمغله مؤلفك عباره‌سنده قصور اولمق غالبدر (الابغث) احمر وزننده ارسلانه اطلاق اولنور لوننه بناء وابغث برموضع آدیدر وبرقوش اسمیدر قره‌تاق دیدکلری صو قوشی اوله‌جقدر (البغیث) امیر وزننده اربه ایله قارشق بغدایه دینور مؤلفك والطعام قولی زائددر زیرا طعام عرف عربده بغدایه اطلاق اولنور شارح دخی تصحیح ایلمشدر (البغیثاء) تصغیر بنیه‌سیله دوه‌نك ترکی یرینه دینورکه هکبه وخرج آتیلان یریدر (البقث) مکث وزننده برنسنه‌یی قارش مورش ایلمك معناسنه‌در یقال بقث امره وطعامه وکلامه بقثا من الباب الاول اذا خلطه (البلیث) امیر وزننده مرعاده ایکی یلق قرارمش چایره دینورکه آندن دواب ومواشی منتفع اولمازلر درین کبی‌که اولدخی حمض وسائر اوتلغك قوریمشنه دینور آندن دخی انتفاع اولنمز شارح دیرکه ثلیب دخی بومعنایه اولمغله مغلوب اولمق غالبدر وبلیث دمیث لفظنه اتباع اولورکه نرم وملایم دیمکدر یقال شیء دمیث بلیث (بلث) بحث وزننده سماك بن مخرمه نام کمسه‌نك جدی اسمیدر وسماك عندالبعض اصحابدندر (البلعثة) عینله بلکفه وزننده بدن انسانی غلیظ وششمان

اولەرق صالق وسولپك اولمق حالتنه دينور يقال به بلعثة اى رخاوة فى غلظ جسم وسمن وبلعثه ششمان اولوب سولپك وصالق اولان خاتونه دينور شارح ديركه مذكرنده بلعث دينور (بلكوث) زنبور وزننده بررجل آديدر (بلاكث) جمع بنيه سيله برموضع آديدر (البلكثة) بلعثه وزننده پك ايرى سياه ويكپاره قيايه دينور (البينيث) فيعيل وزننده برنوع سمك بحرى آديدر (البوث) لوث وزننده بحث وتفتيش معناسنه در يقال باث عنه يبوث بوثا اذا بحث وبراكنده ايتمك معناسنه در يقال باث متاعه اذا بدده وبوث حوث لفظنه ردف اولەرق استعمال اولنور پراكنده وتارمار ديمك اولور ومنه المثل * تركهم حات باث * مكسورتين وحوث بوث مفتوحتين وحوثا بوثا بالتنوين اى متفرقين بونك تفصيلى بودركه بوث كلمه سى حوث لفظنه كه ظرف مكان اولان حيث كلمه سنده دخى لغتدر رديفا استعمال اولنور غايانه تشبيها آخرلرى ضم اوزره مبنى اولور وكاهجه استثقالا للضمة فتح اوزره منونا وبلا تنوين استعمال اولنور وكاهى تخفيف ايچون مكسور اولور وكاهجه واولرى الفه قلب اولنور نتيجه حيص بيص كلمه لرى دخى بومنوال اوزره در ونتيجه پاى تحتيه ايله بيث كلمه سى حيث كلمه سنه رديف اولورکه اصلى واودر وبونلر تفريق وتبديد معناسنه فى الاصل مصدر اولور بعده غايات كبى اسم وظرف اولەرق استعمال اولنمشدركه پراكنده وتارمار ديمكدر كتب نحويه ده بومقوله تراكيب باب مخصوصدر ازجمله وقعوا فى حيص بيص ولقيته كفة كفة وصحرة بحرة وجارى بيث بيث وآتيك يوم يوم وصباح مساء وتفرقوا شغر بغر وشذر مذر وتركهم حوث بوث وحيث بيث تركيبلريدركه جزؤ اول ثانيدن جزؤ منزلنده اولوب وثانى حرف عطفى متضمن اولديغيچون مبنى اولديلر وبونلر موقعلرينه كوره حال ايله وظرف ايله مأوللردر (الابائة) اقامه وزننده بودخى بحث وتفتيش ايتمك معناسنه در يقال ابات عنه اذا بحث (الابتياث) افتعال وزننده ابائه معناسنه در يقال ابتاث بمعنى اباث (الاستبائة) برنسنه يى استخراج ايتمك معناسنه در يقال استبات الشئ اذا استخرجه (البهثة) جرعه وزننده پيان صغرينه دينور وبهثة بنوسليم قبيله سندن بررجل آديدر كذلك بنوضبيعه دن بررجل آديدر (البهث) بحث وزننده بركسه يه بشر وبشاشتله يعنى كولر يوز ايله وشوق ونشاطله قرشولمق معناسنه در يقال بهث اليه بهثا من الباب الثالث اذا تلقاه بالبشر وحسن اللقاء (التباهث) تفاعل وزننده بهث معناسنه در يقال تباهث اليه بمعنى بهث (البهكثة) دحرجه وزننده ايشى جست وچابك طوتمق معناسنه در يقال بهكث فى العمل اذا اسرع (بيث) حيث لفظنه رديف اولور نتيجه آنفا ذكر اولندى يقال تركهم حيث بيث اى متفرقين مؤلفك اى فرقهم عبارتيله تفسيرى مسامحه يه محمولدر

﴿ فصل التاء ﴾ (التفث) تانك وفانك فتحيله مؤلف فى المناسك الشعث وماكان من نحو قص الاظفار والشارب وحلق العانة وغير ذلك عبارتيله تفسير ايلمكله مسامحه به مقرون اطلاقات شرعيه‌دن اولديغنى ايما ايلشدر مرادى حاجك احرامدن خروجلرنده قبل الاحرام وبعد الاحرام محظور مباح اولان صاچه وبدنه ياغ سورنمك و طرنق و بيق كسمك و اوسترە طوتمق مقوله‌سى اعماله مباشرت ايلمكدر پس الشعث قولى ازالة الشعث تقديرنده اولور زيرا شعث فتحتينله صاچ و صقال مدت مديده ياغلنيوب و طرانمديغندن برى برينه يابشوب چدلنمك وتوز وطبراقله آلوده وسخنماك وپژمرده اولمق معناسنه در قالديكه اشبو [ثم ليقضوا تفثهم] الايه كريمه‌سنده بعض مفسرين تفثى وسخ ايله تفسير ايلديلر نه‌كه اعرابينك برى آخره ماالتفثك وادرنك ديمشدر بوكه كوره مضاف تقدير اولنوركه ليقضوا ازالة تفثهم سبكنده اولور وبعضلر تفثى ازالهٔ وسخ ايله تفسير ايلمكله تقديره حاجت اولمز ومصباح صاحبى تفث الرجل اذا ترك الادهان والاستحداد فعلاه الوسخ عبارتيله تفسير ايلشدر كرچه ابو عبيده اشتباه ايلشدر لكن وجه مذكور اوزره اعرابينك كلامى وقوعنه حجتدر پس آيت مرقومه‌ده منصوص اولان قضا وتفث افعال عشرهٔ محللاتى اتياندن عبارتدر وقضاء عنوانى بغايت ملايمدر وهرحالده مصدر وباب رابعدندر وصاحب نهايه بوعباره ايله بيان ايلشدر (التفث) مايفعله المحرم بالحج اذا حل كقص الشارب والاظفار ونتف الابط وقيل هو اذهاب الشعث والدرن مطلقا والرجل تفث وبيضاويده ثم ليزيلوا وسخهم بقص الشارب و الاظفار ونتف الابط والاستحداد عند الاحلال عبارتيله مرسوم اولمغله سعدى چلبى ديمشدر علماء لغت اشبو تفث ماده‌سنده اختلاف ايلديلر بعضلر نفس وسخ معناسنه در ديدى وبعضلر ازالهٔ وسخ ايله تفسير ايلدى پس اوله كوره مضاف تقدير اولنوركه ليقضوا ازالة تفثهم تأويلنده اولور وقضاء ايله تعبيرى ازالهسنه مضروب ومعين اولان زمان كچمش اولمغله بعد ذلك ازاله قضاء مافات اولمش اولور وابو السعود ليؤدوا ازالة وسخهم او ليحكموها بقص الشارب وغير ذلك عبارتيله تفسير ايلمكله وجه اولى ترجيح ايدوب لكن قضايى اداء معناسنه حمل ايلدى وشق تأييده دخى كذلك تأويل ايلدى پس مؤلفك الشعث وماكان قولى وجه مذكور اوزره ازالة الشعث تقديرنده اولور وماكان قولى ازاله اوزره معطوف اولور سيوطى مزهرده ديديكه بعض الفاظ عربيه واردركه صدر اسلامده حادث اولوب اهل جاهليت آنى بيلزلر ايدى ازانجمله تفث لفظى كبى ابوعبيده‌نك روايتى اوزره اصلا برشعرده واقع اولمديكه آنكله معناى مذكوره استدلال اولنه بلكه اهل لغت انى تقدير قرآندن ادراك ايلديلر (التفث) كنف

وزننده یاشی توز وطبراقله آلوده اولوب ومشط وادهانی ترك سبیله صاچی یکه نقش کشی یه دینور یقال رجل تفث ای شعث مغبرة (التلیث) ثانك فتحیله چوراق پرده بتن خرما اغاجنه دینور (التوث) ثانك ضمیله فرصاد اسمیدرکه توت تعبیر اولنان میوه‌در وابن فارس روایتی اوزره ثای فوقیه ایله توت لفظنده لغتدر وتوث مرو قضاسنده برقریه آدیدر ادبادن بحر بن عبد الله بحر التوثی اورادندر وتوث اسفر این وفوشنج قضالرنده برر قریه آدلیدر (التوثة) هایله توث لفظنك مفردیدر وبغداد ده برمحله آدیدر محدثیندن محمد ابن احمد ابن قیداس ومسعود بن علی ومحمد بن احمد بن علی الزاهد التوثیون اورایه منسوبلردر (کفرتوثا) جزیره‌ده برموضعدر

﴿ فصل الثاء ﴾ (الثلث) ثانك ضمی ولامك سکونیله وضمتینله اوج جزؤدن برجزؤه دینور که اوچده بر تعبیر اولنور تثنیه‌سنده ثلثان وجمعنده اثلاث دینور (الثلیث) امیر وزننده بودخی ثلث معناسنه‌در (الثلث) ثانك کسریله اغاجی واکینی اوچ کونده برکره صوارمغه دینور که بوکه مخصوصدر یقال سق نخله اوزرعه الثلث ای بعد الثنیا یعنی مرة فی ثلثة ایام وثلث ناقه‌نك اوچنجی یاوریسنه دینور پس جوهرینك ولا یستعمل الا فی الاول قولی منظور فیه‌در لکن جوهری معنای اوله حصر ایلیوب بلکه بوصوارمق اغاج واکین قسمنه مخصوصدر دواب صوارمقده استعمال اولنمز دیمکله اعتراض مذکور نابجادر وبواعتراض بعض نسخه لرندن ساقطدر (ثلاث) ثای اولك ضمیله (ومثلث) میمك فتحیله ثلاثة ثلاثة کلمه‌لرندن معدوللردر مترجم دیرکه سیبویه کوره عدل و وصفیتله وسائره کوره باعتبار الصیغة عدلك تکرری سببیله غیر منصرفلردر اوچر اوچر دیمکدر ایکی ثلاثه لفظندن بدل ثلاث کذلك مثلث دیدیلر مثلا ایکی لباسی بوزوب برقاچنجه نیمتن یاپدیلر قالدیکه اشبو [فانکحوا ماطاب لکم من النساء مثنی وثلاث ورباع] الایه کریمه‌سنده خطاب جلهیه وارد اولمغله توزیعی اقتضا ایلدیکندن هر بریکزه نسوان مطیبه‌دن ایکی یاخود اوچ یاخود درت نفرنی تزوج ایلمکده مرخص ومخیرلر سز دیمکدر نته‌که اقتصموا هذه الدراهم ثنتین ثنتین و ثلاثة وثلاثة قولندن منفهم اولان هر بری ایکی یاخود اوچ درهم آلمقدر وواو بدلی اوکله سی ایراد اولنسه ناکوندن هر بری اعداد مذکوره‌نك برینه اقتصار ایلك منفهم اولور مقصود ایسه مشیتلرینه تعلیقله بلا تجاوز درت نفره قدر تزویجی ترخیصدر وقالدیکه عصامك بیانته کوره ثلاث وزننده معدولیت همان اعداده بلکه اعداد دن بعض کلمانه منحصردر لکن شهاب تخصیص مذکوری رد ایله فراد کلمه‌سنك دخی فرد و فرد معدولی اولدیغنی تنصیص ایلشدر لکن فراد کلمه‌سی دخی اعداد قبیلندن اولدیغی پوشیده دکلدر انتهی (الثلث)

مكث وزننده برکسه‌نك مالنك اوچده برنی المق معناسنه‌در تقول ثلثت القوم ثلثا من الباب الاول ای اخذت ثلث اموالهم وبرکروهك اوچنجسی اولمق یاخود کندی نفسیله اوچ نفره یاخود اوتوز نفره تکمیل ایتمك معناسنه‌در تقول ثلثتهم ثلثا من الباب الثانی ای کنت ثالثهم اوکملتهم ثلاثة اوثلاثین بنفسی شارح دیرکه معنای اخیر کانوا تسعة وعشرین فثلثتهم عنوانیله اعدادلرنی تصریحه محتاجدر (الثالث) اوچنجی دیمکدر وعربلرك ثالثة الاثافی قوللرنده ثالثه‌دن مراد طاغمك کنارندن بوینوز کبی تومبوب چقمش طاش اوله‌جقدر که یانه ایکی ایریجه طاش چاتوب اوجاق ایتمکله اول اوچنجسی اولوب اوزرلرینه تنجره وضع ایدرلر واول طاشلره اثفیه دینور جمعی اثافی کلور بعده ثالثة الاثافی داهیهٔ عظیمه‌ده استعمال اولنمشدر یقال رماه الله بثالثة الاثافی او بالداهیة العظیمة وبونك خلاف عاده عدده مخصوص تأنیثی مذکر اولان جر اعتباریله‌در (الاثلاث) همزه‌نك کسریله برنسنه اوچ دانه اولمق معناسنه‌در یقال اثلث القوم اذا صاروا ثلاثة (الثلوث) صبور وزننده شول ناقه‌یه اطلاق اولنورکه برصاغمده سودی اوچ قاب طولدرر اوله یقال ناقة ثلوث ای تملأ ثلاثة اواني اذا حلبت وشول ناقه‌یه‌ده دینورکه همسنك اوچ امزکی قوریمش یاخود بریسنك سودی منقطع اولمش یاخود بری ذاتنده کور اولمغله اوچندن صاغیلور اوله یقال ناقة ثلوث اذا کانت قدیس ثلاثة من اخلافها او صرم خلف من اخلافها اوتحلب من ثلاثة اخلاف (المثلوثة) هایله شول مزاده‌یه یعنی صوطاشیدقلری طلومه وآزق طغارجغنه دینورکه اوچ دربدن دیکلمش اوله (المثلوث) هاسز ثلثی اخذ اولنمش نسنه‌یه دینور ویقال مال مثلوث ای اخذ منه ثلثه واوچ قاتدن بوکلمش ایپ مقوله‌سنه دینور یقال حبل مثلوث ای فتل علی ثلاث قوی فارسیده اکاسه توی دیرلر (المثلث) تثلیثدن اسم مفعولدر طبخله ایکی ثلثی کیدوب برثلثی قالمش شرابه دینور اهل عشرت بینده مثلث ایله متعارفدر کتب فقهیه‌ده حکم مخصوصی واردر دماغ ایدنلر مراجعته نشئه باب اولهلر ومثلث اوچ کوشه نوشینه دینور شکل مثلث معلومدر (مثلث) یضرب علی قول یتع وزننده (ومثلیث) یقطین وزننده و(ثلاث) محاب وزننده (وثلاثان) ثالث ضمیله برموضع آدیدر (الثلثان) ظربان وزننده ولامك فتحیله جانوردر عنب الثعلب اسمیدرکه ایت اوزمی دیدکاری نباتدر (ذوثلاث) ثالث ضمیله وضبع البعیر اسمیدرکه قایشدن اورلمش یصی قولانه دینور استحکام ایچون اوچ قاتدن ایدرلر آنکله دوه‌یه محفه بند ایدرلر (یوم الثلاثاء) ثالث فتحی وضمی والفك مدیله سه‌شنبه کونیدرکه هفته‌نك اوچنجی کونیدر شارح دیرکه بونك مقتضای ثلاثه اولمقدر لکن امتیازه مبنی هاء الفه قلب اولنمشدر اربعاء دخی بویلجه‌در جمعی ثلاثا أت واثالث کلور (التثلیث) تفعیل وزننده

خرما قورغنك ثلثی مقداری اولمق معناسنه در یقال ثلث البسر تثلیثا اذا ارطب ثلثه وقوشی آتی یارش میدانده اوچنجی مرتبه ده کلمك معناسنه درکه مصلی دیدکلری ایکنجی آتدنصکره کلمکدر یقال ثلث الفرس اذا جاء بعد المصلی (المثلث) محدث ومحسن وزنلرنده شول کسیه اطلاق اولنورکه سلطان ووالی وحاکم عندنده خلقی غمز وسعایت ایدر اوله کندی نفسنی واول آدمی وسلطان ووالیی عرضهٔ هلاك ایلدیکیچون تقول تجنب عن فلان فانه مثلث اومثلث ای الساعی باخیه عند السلطان لانه یهلك ثلاثة نفسه واخاه والسلطان

﴿ فصل الجیم ﴾ (الجأث) جیمك و همزه نك فتحیله برکسه یرندن قالقارکن نقلتله دیرنمك معناسنه در پیر آدمك وحالك قیامی کبی علی قول آرقه سنده آغر یوك اولمغله آغر نشمق وآغر دیرنمك معناسنه در یقال جئث الرجل جئثا من الباب الرابع اذا ثقل عند القیام اوعند حمل شیء ثقیل (الاجأثة) اقامه وزننده برکسه یی یاردابه یی آغر یوك آغر لشدرمق معناسنه در که یوك بصمق تعبیر اولنور یقال اجأته الحمل اجأثة اذا اثقله (الجأث) مکث وزننده دابه نك یوکی آغر اولمغله ثقلتله یاصق یوریوب کتمك معناسنه در یقال جأث البعیر جأثا من الباب الثالث اذا مر متثاقلا وبرکسه اخبار وحوادث نقل وبیان ایلمك معناسنه در یقال جأث الرجل اذا نقل الاخبار (الجؤوث) قعود وزننده برنسنه دن خوف ایلمك معناسنه در یقال جئث الرجل علی بناء المفعول جؤوثا اذا افزع (الجأث) شداد وزننده بدخوی وبدمزاج کشیه دینور یقال رجل جأث ای سیء الخلق (الانجأث) انفعال وزننده اغاج دوریلوب یقلمق معناسنه در یقال انجأث النخل اذا انصرع (جؤثه) جرعه وزننده برقبیله آدیدر (جؤاثی) کسالی وزننده مدینة الخط اسمیدرکه هجر مملکتنده خط ایالتنك قصبه سیدر علی قول بحرین اعمالندن برحصن آدیدر (الجث) جیمك فتحی وثانك تشدیدیله کسمك معناسنه در علی قول اغاجی کوکندن چکوب قوپرمق معناسنه در یقال جث الشجر جثامن الباب الاول اذا قطعه اوانتزعه واقتلعه من اصله وبرنسنه دن بلکلیوب قورقق معناسنه در یقال جث الرجل اذا فزع واورمق معناسنه در یقال جث فلانا اذا ضربه وآری پك وزردامق معناسنه در یقال جثت النحل اذا رفعت دوبها (الجث) جیمك ضمیله یوکسکجه بره دینورکه کوچك تپه کبی اوله هوبك تعبیر اولنور وخرشاء العسل معناسنه درکه بال اوزرنده بیلاشوب قلان آری یاوریلری وقنادلری مقوله سی تطهیری لازم اولان چرکدن عبارتدر وچکرکه اولوسنه دینور میت الجراد معناسنه ومیوه غلافنه دینورکه قابیجق تعبیر اولنور وبال مومنه علی قول آریلرك یاوریلری وقنادلری مقوله سندن باله قارشمش چرکه دینورکه آنفا ذکر اولندی یاخود اوراده خرشادن مراد مروق بال اوزره سود یوزی

كبي چوكن انجه زار ديمك اوله (الجثيث) امير وزننده خرما فدانندن اخذ وغرس اولنمش فدانه دينور چكردكدن يتشنه اطلاق اولنمز (المجثة) ميمك كسرى وجيمك فتحيله (والمجثاث) مفتاح وزننده شول آلته دينور كه آنكله ذكر اولنان جثيث قطع وقلع اولنور اوله اصول سائره‌ده مطلقا دهره تعبير اولنان آلتله مبين در (الجثة) جيمك ضميله انسانك شخص وقالبنه دينور كوچك تپه معناسنه اولان جث لفظندن مأخوذدر يقال جثة الانسان اى شخصه مصباحده جثه ياتان ياخود اوتوران انسانك قالبيله مفسردر قائما اولور ايسه طلل دينور وشخص بونلردن اعم اوله‌رق مرسومدر ومفردات راغبده شخصه الناتى عنوانيله مفسردركه آدمك طوماج قرالتيسى ديمكدر كوچك تپه معناسندن مأخوذدر لكن قطع معناسندن مأخوذ اولمقده محتملدركه آدمك كسمى اولان قرالتيسى ديمك اولور (الجث) جيمك كسريله بلاء ومحنت معناسنه‌در (التجثجث) تزلزل وزننده صاچ كور وفراوان اولمق معناسنه‌در يقال تجثجث الشعر اذا اكثر وقوش سلكنمك معناسنه‌در يقال تجثجث الطائر اذا انتقض (الجثجاث) جيمك فتحيله بر نبات آديدر بعض مفراتده يبان فسلكنى ايله مبين‌در وجثجاث كور وفراوان اولان صاچه دينور (الجثاجث) علابط وزننده بودخى كور وفراوان صاچه دينور (الجثجثة) زلزله وزننده پيدرپى شمشك چاقق معناسنه‌در يقال جثجث البرق اذا سلسل (بحر المجتث) مفعول بنيه‌سيله بحور شعريه‌دن اون دردنجى بحردركه مستفعلن فاعلاتن فاعلاتن وزننده‌در بحر خفيفدن مقطوع اولديغيچون تسميه اولنمشدر (الجدث) حدث وزننده قبر ومزاره دينوركه فارسيده كور وتركيده سين تعبير اولنور جمعى اجدث كلور افلس وزننده واجداث كلور (الجدثه) فتحاتله آت وقاتر واشك ودوه مقوله‌سنك يوررکن اياقلرى پاطرديسنه دينور وآغزده اتى چينر ايكن ظهور ايدن صوتنه دينور (الاجتداث) افتعال وزننده برمحلده قبر اتخاذ ايلمك معناسنه در يقال اجتدث الرجل اذا اتخذ جدثا (الجريث) سكيت وزننده بر نوع بالق آديدر بو بالغك حقيقتنده اختلافات كثيره واقعدر بعضلر مار ماهى ايله بيان ايتديلر كه ييلان بالغى اوله‌جقدر وبعضلر يوارلق بربالقدر ديديلر وبعضلر ياين بالغى ايله وبعضلر سازان بالغى ايله تفسير ايلديلر (الجرثى) قرشى وزننده بر كونه اوزوم آديدر (الجرثئة) جيمك وثانك كسريله بوغازك بوغرتلغنه دينوركه فارسيده ناى كلوديرلر حنجره معناسنه (التجرثى) تسلق وزننده كه الحاق ايچوندر بركمسه‌نك بوغازينك بوغرتلغى برعارضه سببيله قباروب قالقمق معناسنه‌در يقال تجرثى الرجل تجرثيا اذا انتأت جرثئته اى حنجرته (جربث) قنفذ وزننده برموضع آديدر (الجنث) جنس وزننده اصل وبنياد معناسنه‌در يقال هو كريم الجنث اى الاصل (الجنثى)

خنثی وزننده قلجه دینور سیف معناسنه وزره وجوشن پیان آدمه دینور زراد معناسنه واعلا واجود دموره دینور بونده جیمك کسریله‌ده جائزدر (التجنث) تفعل وزننده برکسه اصل ونسبنك غیری نسبه نسبتی ادعا ایتمك معناسنه‌در یقال تجنث الرجل اذا ادعی الی غیر اصله وولدینك غیری‌یی اوزلیوب اکا رقتله مهر بانلق ایتمك معناسندندر یقال تجنث علیه اذارثمه واحبه وکیرلنمك ایچون ثوب مقوله‌سنه بورینوب صارلمق معناسنه‌در یقال تجنث الرجل اذا تلفف علی الشیء یواریه وقوش قنادلرنی سره‌رك کوکسنی یره ویروب یاتمق معناسنه‌در یقال تجنث الطائر اذا بسط جناحیه وجثم (الجثیثة) جیمك ضمی ونونك سکونی وبای موحده‌نك فتحیله برکلمه‌در که آنکله یرامز وتاشنه عورت صفتلنور علی قول سیاه عورته دینور دب البحری کبی (الجوث) فتحتینله بطنك کوکسه طوغری اوست طرفی ایری وعظیم اولمق معناسنه‌در که کبه عورت بطنی کبی کورینور علی قول بطنك قاسغه طوغری اشاغیسی صالق وسولیك اولمق معناسنه در که ششمان حالتیدر (الاجوث) احمر وزننده صفت مذکوره اوزره اولان کشی‌یه دینور (الجوناء) حمرآء وزننده مؤنثیدر وجوناء اشکنبه باشنده شیردان وفرق بایر دیدکلری نسنه‌یه دینور قبه معناسنه (الجوث) روث وزننده بودنی قرق بایره دینور (جوانی) کسانی وزننده که بحرینده برحصار آدیدر مهموز اولمغله جأث ماده‌سنده ذکر اولندی جوهری وهمنه مبنی بوراده ثبت ایتمشدر شاح دیر که جوهری ابن اثیر کبی بعض اعلامه اقتفا ایتمشدر (جویث) زبیر وزننده بغداد قضاسنده برقریه آدیدر (جویث) جیمك فتحی وواوك تشدیدیله بصره اعمالندن بربلده آدیدر فقهادن نصر بن بشر القاضی الجویثی اورادندر (جوثه) جیمك ضمیله برموضع بایر قبیله آدیدر (الجهث) مکث وزننده برکسه خوف یاغضب یاشوق وطرب مقوله‌سی عارضه سببیله ترك وقار ایدوب خفت ایتمك معناسنه‌در یقال جهث الرجل جهثا من الباب الثالث اذا استخفه الفزع اوالطرب

﴿ فصل الحاء ﴾ (الحبث) کتف وزننده برنوع بیلان اسمیدر که قویرقسز اولور (التحبیث) تای فوقیه ایله تحدیث وزننده وجود برعارضه سببیله شکسته وفاتر وضعیف اولمق معناسنه‌در یقال حبث بدنه وفیه تحبیث ای تکسر وضعف (الحث) حاك فتحی وثانك تشدیدیله برکسه‌یی برایشه ترغیب وتشویق ایدوب قندرمق معناسنه‌در یقال حثه علی الامر حثا من الباب الاول اذا حضه (الاستحثاث) (والاحثاث) همزه‌نك کسریله (والتحثیث) تفعیل وزننده بونلرده قندرمق معناسنه‌در یقال استحثه واحثه وحثه بمعنی حثه (الحثحثة) زلزله وزننده بودنی قندرمق معناسنه‌در که مراد تکرار بتکرار قندرمقدر یقال حثحثه علیه اذاحضه

وبرنسنه‌یی بری اوته دیرتمك معناسنه‌در یقال حثحث المیل فی العین اذا حرکه وبولنده شمشك جابجا اوینایوب یلدرامق معناسنه‌در یقال حثحث البرق اذا اضطرب فی السحاب (الاحثاث) افتعال وزننده بودخی قندرمق معناسنه‌در وقندرلمق معناسنه اولمغله متعدی ولازم اولور یقال احثه علی الامر فاحث (الحثحوث) حانك ضمیله چوق نسنه‌یه دینور وچابك وسریع معناسنه‌در ووحشی یاخود چرکین یگیه دینور وقندرمق حض معناسنه‌در وعسکر آلاینه دینور کتیبه کبی (الحثیثی) خلیفی وزننده مصدردر بك قندرمق معناسنه‌در یقال حثه حثا وحثیثی (الحثوث) صبور وزننده (والحثیث) جست وچابك معناسنه‌در کویا که برشیئه قندرلمغله اکا سعی وسرعت ایدر (الحثحاث) حانك فتحیله بودخی سریع وچابك معناسنه‌دریقال رجل حثوث وحثیث وحثحاث ای سریع (النحاث) نحاب وزننده که فی الاصل تفاعل‌در برایشه بری برنی تشویق وترغیب ایدوب قندرشمق معناسنه‌در یقال نحاثوا علیه ای تحاضوا (الحثاث) حانك فتحی وکسریله فی الاصل سرعت معناسنه‌در نته که حثوث وحثیث آندن مأخوذدر بومناسبتله پنه کی تعبیر اولنان نوم قلیله که سریع الذهاب اولور اطلاق ایلدیلر ومنه یقال ما اکتحل فلان حثاثا وحثاثا ای مانام کا یقال ما اکتحل غماضا وعند البعض حثاث برفعله وسیله حث وترغیب اولان شیئه دینور بعده اویقویه سائق وباعث اولان شیٔ منومده استعمال ایلدیلر بناء علیه ضرب مثل اولهرق ما اکتحلت عینی حثاثا دیرلر مانمت معناسنه یعنی اویقویه وسیله وسائق اولهجق منوم نسنه‌یه کوزم نائل اولمدی که اویومدم دیمکدن کنایه‌در (الحث) حانك ضمیله صمان اوفانتیسنه دینور ویلدرایجی قومه وطیراغه دینور علی قول درشت ویابس قوملغه دینور وقاقنمز اتمکه دینور واصلانمش قوریمجه قاوده دینور (الاحث) فتحتینله یادیه برموضعدر (الحدوث) قعود وزننده (والحداثة) حانك فتحیله برنسنه مقدم یوغیکن صکره‌دن پیدا اولمق معناسنه‌در که قدمك نقیضیدر یقال حدث الشیٔ حدوثا وحداثة من الباب الاول نقیض قدم واشبو حدث فعلی اکر قدم فعلنه که دالث ضمیله‌در مقارنا ذکر اولنورسه اتباعا دالی مضموم اولورکه مشاکله بابندندر تقول اخذنی ماقدم ای حدث ومنفردا ذکر اولندقده اصل حرکه‌سنه یعنی فتحه‌یه رد اولنمق واجبدر مترجم دیر که حریری درمده بووجه اوزره بیان ایلدکدنصکره دیمشدر که بین العرب ازدواجه رعایت ایجون بعض مبانیٔ الفاظی تغییر ایدوب وعند الانفراد اینه اصوللریله رد ایلك استعمالاتندندر وبونلر سماعه موقوفدر که عند البعض بشرط حقیقت اولمش اولور ازجمله غداوة کلمه‌سی دخی بوبابدندر که جمعی غدوات درعشایا لفظنه مقارن اولورسه غدایا وعشایا دیرلر کرچه شهابك بوندہ مقاله‌سی واردر

لكن انشاء الله تعالى محلنده بسط اولنور كذلك هنانى ومرانى قوللرى كبى كه لدى الانفراد امرانى ديرلر نته كه ذكر اولندى كذلك فعلت به ماساء وناءه قوللرى كبى (الحدثان) جانك كسريله برنسنه نك اول وابتداسنه يعنى هنوز تازه لكى حالتنه وهنكامنه دينور يقال كان ذلك فى حدثان امره اى فى اوله وابتدائه وحدثان الدهر زمانك نوبنو پيدا اولان نوائب ونوازلنسه اطلاق اولنور (الحداثة) جانك فتحيله مصدردر نته كه ذكر اولندى وحدثان كبى برشيئك اول وابتداسنه اطلاق اولنور تسميه بالمصدردر (الحوادث) حادثه نك جمعيدر كه نوبنو پيدا اولان وقايع ونوائب دهر بوقيلمونه اطلاق اولنور (الاحداث) همزه نك فتحيله حدثك جمعيدر كه فتحتينله امور حادثه معناسنه در بومناسبتله دهرك نوبنو تكون ايدن نوب ووقايعنه اطلاق اولنمشدر يقال نزلت به حوادث الدهر واحداثه اى نوبه واحداث اوائل سنده يا غان يغمورلره اطلاق اولنور (حدث السن) كتف وزننده (وحديث السن) امير وزننده تازه نوجوانه اطلاق اولنور يقال رجل حدث السن وحديث السن اى بين الحداثة والحدوثة فتى شارح ديركه لحيانى وابن در ستويه قولى اوزره كتف وزننده حدث سن ايله وحديث بلا سن استعمال اولنمق قول عاميدر يعنى رجل حدث السن وحديث ديمك جائز دكلدر وحديث يكى شيئه دينور يقال ثوب حديث اى جديد وخبر وپيام معناسنه در يعنى انسانه يقظه ومنامنده سمع ياخود وحى جهتندن بالغ اولان هر كلامه اطلاق اولنور بوندن تركيده لاقردى ايله تعبير اولنور غير قياس اوزره جمعى احاديث كلور كويا كه احدوثه نك جمعى اولوب بعده حديثدن جمع اولنمشدر نته كه قطيع واقاطيع دخى بويله در وجمعى حدثان دخى كلور جانك كسرى وضميله (الحديثى) خليفى وزننده بودخى خبر وداستان معناسنه در مصدر بمعنى مفعولدر (الحدوث) صبور وزننده (والحدث) ندس وزننده (والحدث) كتف وزننده (والحدث) بشر وزننده (والحديث) سكيت وزننده مبالغه لردر كيثر الحديث اولان كشيه دينور (الحدث) فتحتينله برنسنه يكى پيدا اولمق حالتنه دينور ويكى پيدا اولان شيئه دينور فقهانك ناقض طهارت اولان حالته حدث اطلاق بوندن مأخوذدر جمعى احداث كلور نته كه ذكر اولندى وحدث روم اولكه سنده بربلده آديدر (الاحداث) همزه نك كسريله برنسنه يى يكيدن پيدا ايتمك معناسنه در يقال احدث الشئ اذا ابداه ودمورك ياسنى سيلوب جلا وصيقل ويرمك معناسنه در يقال احدث السيف اذا جلاه وزنا ايتمك معناسنه در كه بونلر مجازدر يقال احدث الرجل اذازنى (المحادثة) مفاعله وزننده برى بريله سوز ياداستان سويلشمك معناسنه در كه لاقردى ايتمك تعبير اولنور يقال حادثوا اى تحادثوا وقلمجه جلا ويرمك معناسنه استعمال اولنور يقال حادث سيفه اذا جلاه (المحدث) محمد

وزننده

وزننده صادق الحدس اولان كشيه اطلاق اولنور كه همیشه ظن وتخمين وفراستی مصيب اولور ومنه الحديث [قدكان فی الامم محدثون فان يكن فی امتی احد فعمر ابن الخطاب] قال فی النهاية ای الملهمون كانهم حدثوا بشیء فقالوه بولفظك اصل معناسی كنديسنه خبر ويرلمش ديمكدر نته كه اهل اسلام ميانده اولان مجذوبلرك حقنده وارد اولان اشيو [ذروا العارفين المحدثين من امتی] حديثنده بيورلمشدركه بنم امتمك مجذوبلری كه اكثری صورت ديوانه ده عاقل عارف بالله اولوب بعض ملائكه مأمورا كنديلره واقعات امور واحوالدن خبر ويرملريله انلر دخی وتيرة مذكوره اوزره بعضا احوال غيبيه دن خبر ويررلر انلرك امورنی مولايه تفويضله حاللری اوزره ترك ايليه‌سز ديمكدر ظاهرا مخالف اولان بعض اطوارلرندن كف لسان اولمق لازمدر وبعض خارج كسه‌لردن دخی اتفاق اموره راست وموافق اولمرق بی اختيار كلمات صدور ايدركه انطاق حق تعبير اولنور پس متقدمين ومتشبهينك وجه محرر اوزره اتفاق چند كلمات متطابقه‌سنه فريفته اولمغله كرامته حمل ايدوب شمع بی فروغنه پروانه اولمق روش عاقلانه‌دن دوردر (المحدث)مكرم وزننده باديه‌ده ايكی صو وواسط وبغداد قضالرنده ايكی قريه آديدر (المحدثة)هابله برموضعدر (الاحدوثه) اضحوكه وزننده بين الناس حوادث اولان خبر عجيبه وكلام وداستان غريبه دينور جمعی احاديث كلور ومنه قوله تعالى [فجعلناهم احاديث] ای اخبارا يتحدثون بها (الحدث) حالك كسريله همیشه قصه وداستان مقوله‌سی كلام سويلين كسيه دينور سلاطينك مصاحب وقصه خوانه حدث الملوك اطلاق بوندندر يقال هو حدث الملك ای صاحب حديثه (الحادث والحديثة) حالك فتحيله (واحدث) اجبل وزننده برر موضع آديدر (الحدثان) فتحاتله اصحابدن اوس نام ذاتك پدری اسميدر (الحرث) حالك فتحی ورانك سكونيله كسب وكار ايدوب مال جمع ايلك معناسنه‌در يقال حرث الرجل حرثا من الباب الاول والثانی اذا كسب وجمع المال وبر كشی درث خاتون آلمق معناسنه استعمال اولنور يقال حرث الرجل اذا جمع بين اربع زوجات وافراط ومبالغه اوزره جماع ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال حرث امرأته اذا بالغ فی جماعها وحرث اسم اولنور شول شاهراهه اطلاق اولنور كه بر دواب اولمغله طرنقلريله دوكيلوب كوفته اولمش واشك قسمنك ذكرلرينك دبنه وكوكنه دينور وحرث كذلك مصدر اولور چوق يمكله واوستنه چوق وارمقله دابه‌يی زبونلدوب مهزل ايلك معناسنه كه مجازدر يقال حرث البعير اذا سار على ظهرها حتى اهزلها وترلايه تخم اكمك معناسنه‌در يقال حرث الرجل اذا زرع شارح ديركه حرث تخم اكمك وترلا سورمك معنالرينه اولمغله زرعدن اعمدر وبو معنای موضوعيدر وحرث آتش

اولچرمك معناسنه استعمال اولنور يقال حرث النار اذا حركها وخبر وضايع
مقوله‌سنى تفتيش ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال حرث الخبر اذا فتشه وبر
نسنه‌يى آكلايوب بيلمكه چبالمق معناسنه مستعملدر يقال حرث الشئ اذا تفقه فيه
وحراث تهيئه ايلك معناسنه‌در كما سيذكر يقال حرث الرجل اذا هيأ الحراث
(الحرثة) جرعه وزننده (والحراث) سحاب وزننده يايك ايكى باشلرنده كيريش
كچوره‌جك كرتكه دينور وحرثه ذكرك باشنده اولان كرتكه‌ده اطلاق اولنور
(بنو حارثه) بر قبيله‌در حارثيون ايله معروفه جماعت كثيره انلردندر (ذوحرث)
زفر وزننده ملوك حميردن كه اذواء تعبير اولنور ابن حجر ياخود ابن الحارث
الرعينى لقبيدر كه جاهليه‌دندر مؤلف بونى تكرار ايلشدر (حريث) زبير وزننده
اساميدندر (حريث) امير وزننده اساميدندر محمد بن احمد بن حريث البخارى
محدثدر (حرثان) عثمان وزننده بر رجل آديدر (الحارث) ارسلانه اطلاق
اولنور ابوالحارث دخى ديرلر وحارث حوران ترابنده بر طاغك قله‌سنك اسميدر
(الحارثان) حارث بن ظالم بن جذيمه ايله حارث بن عوف بن ابى حارثه‌يه اطلاق
اولنور كذلك باهله قبيله‌سندن حارث بن قتيبه ايله حارث بن سهم نام كمسه‌لره اطلاق
اولنور (حارثه وحويرثا) تصغير بنيه‌سى والفله (وحراث) كتان وزننده
(والمحرث) معظم وزننده اساميدندر (الحراث) كتاب وزننده تمام بونولمامش
اولان اوقه دينور كه بر مقدارجه الدن كچوب تصارلنمش لكن تكميل اولمامش
اولور واوق تمره‌ننك دبنه دينور جمعى احرثه كلور (الحرايث) حريثه‌نك جمعيدر
مكاسب معناسنه كه موقع كسب وكاردر يقال خرجوا الى حرايثهم اى مكاسبهم
وزبون ومهزول اولمش دوه‌لره اطلاق اولنور (حرث) صرد وزننده بر ارضك
اسميدر (الحارثة) غربى بغدادده بر موضع معروفدر قاضى القضاة سعدالدين
مسعود الحارثى كه ابن الحارث بن مالك بن عبداندر اورادندر (بلحارث) بانك
فتحيله بنو الحارث بن كعب جماعتيدر كه شواذ تخفيفدندر كذلك هر قبيله‌ده كه
لام تعريف اظهار اولنه بو رسمه تخفيف ايدرلر بلعنبر وبلهجيم كبى مترجم ديركه
بو منحوت قبيلندندر نته‌كه تحت ماده‌سنده بيان اولندى (ابوالحويرث) كه ابوالحويرثه
دخى ديرلر محدثيندن عبدالرحمن بن معاويه‌نك كنيه‌سيدر (المحرث) منبر وزننده
(والمحراث) محراب وزننده آتش اولچره‌جك كوسكى‌يه دينور (الحربث) باى
موحده ايله قنفذ وزننده بر نبات آديدر (الحركثة) دحرجه وزننده ارغلامق
معناسنه‌در يقال حركث الشئ اذا زعزعه (الخفث) كتف وزننده قبه معناسنه‌دركه
قرق باير وشيردان ديدكلرى شيئه دينور اشكنبه‌نك باشنده اولور جمعى احفاث
كلور وبر نوع ييلانه دينور كه بعينه طغارجق شكلنده اولور باباكوش تعبير

اولنور (الحفثة) فرحه وزننده (والحفث) حانك كسريله بونلرده قرق بابر ديدكلرى شيئه دينور (الحفات) رمان وزننده بر نوع پيلاندر كه حفث ديدكلرى مذكور پيلاندن ايرى اولور (الحفائية) كراهيه وزننده ايرى وضخامتلو اولان شيئه دينود (الحلتيث) حلتيت وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى (الحنث) حانك كسريله كناهه دينور ائم معناسنه معناى موضوعى بودر يقال وقع فى الحنث اى الائم وحلف يمين معناسنه در كه بر كسه ايلديكى يمينك عهده سندن خروج ايليوب آنده كرفتار قالمقدن عبارتدر يقال حنث فى يمينه حنثا من الباب الرابع اذا لم يف بموجبها بونك خلافنه براطلاق اولنور واول كسنه لره حانث وباردينور وباطلدن حقه كذلك حقدن باطله ميل ايتمك معناسنه در يقال حنث الرجل اذا مال من باطل الى حق وعكسه (الاحناث) همزه نك كسريله بر كسه يى يمينده حانث قلمق معناسنه در تقول احنثته احنانا فحنث ((المحانث) ميمك فتحيله كناه ومعصيت موقعلرينه دينور محنث مفرديدر على قول مفردى غير مسموعدر (التحنيث) تفعيل وزننده حق تعالى يه قولنغه دورشمك ياخود اصنامدن عزلت ايتمك معناسنه در ومنه انه صلى الله تعالى عليه وسلم [يأتى غار حرا فيحنث فيه] اى يتعبد الليالى ذوات العدد او معناه يعتزل الاصنام شارح ديركه محدثينك الليالى ذوات العدد قيدى همان بيان واقع ايچون اولمغله قيد اتفاقيدر اجزاء تفسيردن دكلدر پس بو ميل عن الباطل الى الحق معناسندن مأخوذ ياخود معناى آتيدن مأخوذدر مترجم ديركه تعبد واعتزال اصنام معنالرى معناى آتيدن مأخوذدر كه معناى لازميدر زيرا سلب كناهه عبوديت واعتزال اصنام لازم كلور قالديكه مؤلفك الليالى ذوات العدد قولى حقيقت تعريفدن خارجدر صحيح بخاريده [انه عليه السلام كان يتحنث] وهو التعبد الليالى ذوات العدد عبارتيله مرسوم اولمغله قيد مذكورى اجزاى تفسيردن وهم ايلشدر اول ايسه تحنث كلمسنك ظرفيدر وليالىدن مراد ايام وليالىدر كه تغليب اولنمشدر ليل خلوته انسب اولديغيچون نته كه طيبى وسائر شراح بو رسمه بيان ايلديلر وتحنث ائم معناسنه در كه بناسى سلب ايچوندر كناهدن پرهيز ايتمك معناسنه در يقال تحنث من كذا اذا تائم منه (حنبث) جعفر وزننده بررجل اسميدر (الحوث) روث وزننده عرق الحوثاء اسميدر وحوثاء صحراء وزننده جكره واطرافنده اولان يورك واويكن واود مقوله سى اعضايه دينمكله حوث آنلرده اولان طمرلره اطلاق اولنور وحوثاء سموز خاتونه دينور وحوث متفرق وتار مار معناسنه استعمال اولنور وبوث كلمه سى اكا رديف اولور نته كه ماده سنده بيان اولندى ومنه المثل ★ تركهم حوث بوث ★ وحيث بيث بفتح الحاء والثاء وحيث بيث بكسر الحاء للياء وحاث باث بقلب الواو الفا وبكسر الثاء وحوثا بوثا بالتنوين اى فرقهم وبددهم

مؤلفك تفسيرى مسامحه يه مبنيدر صواب اولان متفرقين اولمقدر وحوث ضم اوزره بنا ايله حيث كلمه سنده لغت طائيه‌در (الا حائة) همزه‌نك تكسريله (والاستحائة) يردن طبراغى طاغيدوب ايچنده اولان شيئ ارامق معناسنه‌در يقال احاث الارض واستحاثها اذا اثارها وطلب ما فيها وبر نسنه‌يى تحريك ايدوب طاغتمق معناسنه‌در يقال احاث الشئ اذا حركه وفرقه (الحوثة) حائك ضميله بر رجل آديدر (حيث) حائك فتحى و آخرينك ضم اوزره بناسيله بر كلمه‌در كه مكانه دلالت ايدر يعنى ظرف مكاندر حين كلمه‌سى ظرف زمان اولديغى كبى واخرنده حركات ثلاثه ايله لغتدر كلمة مزبوره اسم مبنيدر تحريكى التقاء ساكنينه مبنيدر بعضلر غايانه تشبيهله ضم اوزره بنا قلديلر وبعضلر استثقالا للضمة مع الياء فتح اوزره وبعضلر خفت ايچون كسر اوزره بنا ايلديلر شارح ديركه حوث دخى حيث لفظنده لغت اولمغله يدى لغتى مشتملدر

﴿ فصل الخاء ﴾ (الخبيث) امير وزننده پليد ومردار وناخوش نسنه‌يه دينور كه طيب مقابليدر كرك محسوس وكرك معقول اولسون يقال شئ خبيث ضد طيب والحق ودوباره‌جى خداع ومكار كسيه اطلاق اولنور يقال رجل خبيث اى ردى خب و آلوده وناتمير يارانله الفت ايدن كسيه دينور يقال رجل خبيث اى يتخذ اصحابا خبثاء (الخبث) خائك ضميله (والخبائه) حدائه وزننده (والخبائة) كراهيه وزننده بر نسنه خبيث اولمق معناسنه‌در يقال خبث الشئ خبثا وخباثة وخبائة من الباب الاول اذا كان خبيثا وخبث خائك ضميله بركسه فرومايه ودوباره‌جى وشيطان ومكار اولمق معناسنه‌در يقال خبث الرجل خبثا من الباب المزبور اذا كان رديئا خبا (الخابث) خبيث ومحيل وبدكار كشى‌يه دينور مترجم ديركه سعدى چلبى سورهٔ هوددە ضايق مادەسنده ديديكه كشافك بيانى اوزره بومقوله‌ده ثبوت معناسى مراد اولورسه صفت وزننده اولوب واكر حدوث وعروض معناسى مراد اولورسه فاعل وزننده ايراد اولنور ضيق وضايق وسيد وسايد كبى وابو حيان ديديكه بو حكم الفاظ مذكوره‌يه مختص دكلدر بلكه عموم اوزره‌در مطلقا ثلاثيدن ثبوت واستقرار ايچون بناء فاعل صوغ اولنورسه صفت وزننده اولور حسن وقبيح وثقيل وفرح وسمين كبى واكر حدوث معناسى اراده اولنورسه فاعل وزننده اولور حاسن وقابح وثاقل وفارح وسامن كبى پس مانحن فيهده خابث وخبيث دخى بو بابدندركه خابث خباثتى عارض اولان شخصه وخبيث جبلتنده خباثت اولان پليد مادر زاده دينور (الخبثاء) كرماء وزننده خبيثك جمعيدر (المخبث) محسن وزننده دائما فرومايه وخبيث وناتمير يارانله الفت ايدن كشى‌يه دينور (المخبثان) ميمك وبائك فتحيله مخبث معناسنه‌در على قول مخبثان اسم معرفه‌در بلا حرف تعريف استعمال اولنور وندايه مخصوصدر تقول يا مخبثان وللمرأة

مخبثانة (الاخباث) همزه‌نك كسريله بر كسه مخبث اولق معناسنه‌در يقال اخبث الرجل اذا صار مخبثا (خبث) لكع وزننده كه خبثدن معدولدر قمقر خبيث ديمكدر وبو ندايه مخصوصدر يقال للذكر ياخبث اى ياخبيث (خباث) قطام وزننده كه بو دخى معدولدر ندا ايله نساده استعمال اولنور يقال يا خباث اى ياخبيثة (الاخبثان) تثنيه بنيه‌سيله بول وتجسه اطلاق اولنور على قول بحر ايله سهره يعنى آغز قوقوسيله اويقوسزلغه ياخود اويقوسزلغله قلب صقندبسنه اطلاق اولنور (الخبث) خانك ضميله زنا ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال خبث الرجل بالمرأه خبثا من الباب الخامس اذا زنى مصباحده باب اولدن مصوغدر (الخابثة) فاعله وزننده مصدردر خبائث معناسنه‌در (الخبثة) خانك كسريله مصدر نوعيدر كرك قول وكرك جاريه‌سى واسترقاق حلال اولميان طائفه‌دن اسير اولمغله طيب ومباح اولميوب حرام وخبيث اولق معناسنه‌در بو ماده‌يه مخصوصدر نتهكه طيبة بونك مقابليدر يقال هذا سبى خبثة وولدت خبثة و هذا العبد لاخبثة فيه وهى فى الرقيق ان لايكون طيبة اى سبى من قوم لايحل استرقاقهم و بونك حرمتى عهد ياخود امان ويرلمش ياخود احراردن اولق مقوله‌سى احوالدن ناشى اولور (الخبيث) سكيت وزننده مبالغه‌در كثير الخبث اولان كشيه دينور يقال رجل خبيث اى كثير الخبث جمعى خبيثون كلور (الخبيثى) خطيبى وزننده مصدر در مبالغه ايچوندر خبث وخبائث معناسنه در (وادى تخبث) ثالث وخانك ضمى وياى مشدده‌نك كسريله وادى تخبيب معناسنه‌در كه ضرر وبدندر باطل ماده‌سندن كنايه‌در وادى تضلل و تهلك دخى بويلجه‌در يقال وقعوا فى وادى تخبث اى فى الباطل وبونلر غير منصرفلردر شبه وزن فعل وتعريف سببلرينه مبنى كه باطل وبيهوده‌ده عام اولمشلردر وبعضلر بونلرده خانك وضاد وهانك فتحيله روايت ايلديلر لكن صحيح اولان مضموم اولمقدر (الخبث) ضمتينله (والخبائث) خانك فتحيله‌كه اشبو [اعوذ بك من الخبث والخبائث] حديثنده وارد اولديلر مراد شياطين طائفه‌سنك ذكور و اناثلريدر خبث خبيثك و خبائث خبيثه‌نك جمعلريدر شارح ديركه خبث لفظى تخفيف ايچون بانك سكونيله ده‌مرويدر وبعضلر معناى مصدرى مراد ايله فجور وزنا مقوله‌سى خباثتدن استعاذه يورلديغنه ذاهب اولمشدر بوكه كوره خباثتدن مراد سائر افعال مذمومه وخصال رديه اولور (الشجرة الخبيثة) كه اشبو [ومثل كلمة خبيثة كشجرة خبيثة] الايه كريمه‌سنده واقعدر مراد حنظل‌در يعنى ابوجهل قارپوزى ديدكلرى آجى نباتدر ياخود كشوت دركه باغ صارمشغى ديدكلريدر كوكى وييراغى وكولكه‌سى و يمشى اولماز بى خير ومنفعت برنباتدر پس بونلره شجره اطلاقى مشاكله ايچوندر وشجرة طيبه‌دن مراد

خرما اغاجیدر (الخبثة) میمك وبانك فتحیله مفسده معناسنه درکه خبث و فساده باعث وداعی اولان نسنه‌در یقال الکفر خبثة (الاخبعثات) اقشعرار وزننده ارسلان یوروبشی کبی رفتار دلیرانه ایله یوریمك معناسنه در یقال اخبعث فی مشیه اخبعثانا اذا مشی مشیة الاسد (الخبنقة) خانك وبانك وقافك فتحیله کوتك اسمیدر است و دبر معناسنه (الخث) خانك ضمی وثانك تشدیدیله شول خار وخاشاکه وسیلندی یه دینورکه سیل صویی کتوروب صویره باتوب چکلدکدنصکره یرنده قالمش اوله وپك اسکی قوری یوصونه دینور (الخثه) غصه وزننده یومشق دوه قیغنه دینور بعرة لینه معناسنه وشول چاموره دینورکه دوه قیغیله یاخود صغر تزکیله یوغرلمش اولهکه آنکله ناقه‌نك بمه‌لری امرکلرنی طلا ایدرلر تاکه کیسه‌یه قونوب صارلدقده صارقی آزرده ایلیه واغاج قرنتیسندن بر آوچ وبر دسته قرنتی‌یه دینورکه آتش طوترغی ایدرلر بونده خانك فتحیله‌ده جائزدر (التخثیث) تفعیل وزننده برکدرمك معناسنه‌در یقال خثث الشیء تخثیثا اذا جمعه وبرنسه‌یی مرمت واصلاح ایلك معناسنه‌در یقال خثثه اذا رممه (الاختثاث) افتعال وزننده محتشم اولمق معناسنه‌در یقال اختث الرجل اذا احتشم (الخرثی) خانك ضمی ورانك سکونیله کردی وزننده او اسبابنه دینور اثاث البیت معناسنه علی قول متاع بیتك وغنایمك ایشه یرامز اولان کمترلرینه دینور (الخرثاء) خانك کسریله بر نوع قرنجه‌درکه رنکنده قزللق اولور صافی قزل قرنجه دکلدر بلکه قزل چلار برنوع قرنجه‌در (الخرثاء) خانك فتحیله شول خاتونه دینورکه ایکی بوکورلری ایری اولوب کوده‌سنك اتلری صالق وسولیك اوله (الخنث) کتف وزننده شول کسیه دینورکه ذاتنده وجودی ملایم وصالق سولیك اولمغله بوررکن قیریلوب بوکیلور اوله یقال هو خنث وهو من فیه انخناث ای تکسر وتثن امهات سائره‌ده مافیه عنوانیله مرسوم اولمغله مطلقا وصف مذکور اوزره اولان نسنه دیمك اولور (الخنث) فتحتینله برکسه خنث اولمق معناسنه‌در یقال خنث الرجل خنثا من الباب الرابع اذا صار خنثا (التخنث) تفعل وزننده بو دخی صالق و ملایم کوده‌لو اولمغله قیریلوب بوکیلور اولمق معناسنه در یقال تخنث بمعنی خنث وبرنسنه اکیلوب ایکی بوکلم اولمق معناسنه‌در یقال خنثه فتخنث کا سیذکر (الانخناث) انفعال وزننده تخنث ایله معنای اولده مرادفدر یقال انخنث الرجل بمعنی تخنث (الخنث) خانك کسریله جماعت متفرقه‌یه دینور تقول رأیت خنثا من الناس ای جماعة متفرقین وآزی دیشلرینه مجاور اولان آوردك یوقریلی اشاغلی ایچ یوزینه دینورکه بوکلم یریدر (التخنیث) تفعیل وزننده برنسه‌یی اکوب ایکی بوکلم ایلك معناسنه‌در یقال خنث الشیء تخنیثا فتخنث اذا عطفه فتعطف

(التخنث) مؤنث وزننده معروفدركه زن خصلت اولان نامرد يادكاره دينورکه اصطلاح ظرفاده مذكر سماعى تعبير اولنور ذكر اولنان تخنيثدن مأخوذدر بونده اسم فاعل عنوانيله لغتدر نفسنى تخنيث ايلديكيجون واسم مفعول عنوانيله جائزدر يشت قحبه لوطيلره بلنى بوكدردكيجون ديار مغرب اصطلاحنده انلره مظهر ديرلر طاى معجمه ايله واصل ترك لسانده ككز تعبير ايدرلر فتحتينله (الخنانة) خانك ضميله (والخنيثة) بنية تصغير ايله بونلرده مخنث شخصه دينور (الخنث) خانك فتحى ونونك سكونيله برکسه يى سخريه ايدوب هزل واستهزا ايلك معناسنه در يقال خنثه خنثا من الباب الثانى اذا هزئ به و طلومك اغزنى طشره قيويروب آندن آغزيله صو ايچمك معناسنه در يقال خنث السقاء اذا كسره الى خارج فشرب منه (الاختناث) افتعال وزننده خنث ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال اختنث السقاء يعنى خنثه (الخنثى) حبلى وزننده شول كسيه دينوركه كندنده آلت ذكورت وهم آلت انوثت ايكيسى معا موجود اوله بونده حكم غالبكدر بولك جريانى وبرينك اشتهاء وقوامى وحم كبى واكر طرفين برابر ايسه اكا خنثاى مشكل ديرلر كتب فقهيه ده احكام مخصوصه سى مشروحدر جمع خنثى كلور حبالى كبى وخنث كلور اناث كبى و خنثى عمر و بن عدس نام كسه نك فرسى اسميدر مترجم ديركه خنثى اوله رق برفرس مشهودمز اولمشدر كذلك مراهق برجوان وبرقوجه قارى مشهود ومنظورمز اولمشدر (الاختناث) همزه نك فتحيله (والخناث) خانك كسريله خنثك جمعيدركه فتحتينله در قيورم معناسنه اسمدر ومنه اختنات الثوب وخنائه اى مطاويه و يقال اطو الثوب على اختنائه و خنائه اى على مطاويه يعنى ثوبى بوكلرينه قيويو واختنات الدلو وخنات الدلو قوغه نك اغزلرنده اولان اغاج ارالرندن صو دوكولمك برلرينه اطلاق اولنور يقال افرغ الماء من اختنات الدلو ومن خنائه اى من فروغه مؤلف لفظى اعتباريله دلوه تذكير ضميرى ارجاع ايلمشدر ولغت قليله ده مذكر اولور (ذوخناثى) خانك فتحى والفك قصريله بر موضعدر (خنث) خانك ضمى ونونك سكونيله برخاتون آديدر وبوعمليت وتأنيثه غير متصرفدر (المخنات) مثلث وزننده شيوه وادا وناز ايله قيريلوب بوكيلمجى يشت مشرب نكاره دينور يقال امرأة مخنات اى متكسرة (خناث) قطام وزننده معدولدر دائما وصف مزبور اوزره اولان نكاره دينور وبوندايه مخصوصدر (خنث) زفر وزننده بو دخى معدولدر اول اداده اولان مذكره ندا اولنور و بونلر نقائص تعبيراتندر يقال للمرأة ياخناث وللذكر ياخنث (الخنبث) قنفذ وزننده پك خبيث وبدكار اولان كسيه دينور خبث لفظنه نون زياده قلنمشدر (الخنابث) علابط وزننده خائن ومذموم اولان كسيه دينور بوخنث لفظندندر يقال امرأة

خبائث ای مذموم خائن (الخنطئة) دحرجه وزننده صالنه‌رق رفتار ایله یورمك معناسنه‌در یقال خنطئت الرجل اذامشی متبختزا (الخنفئة) قنفذه وزننده برکوچك بوجك آدیدر (الخوث) فتحتینله برکسه‌نك قارنی سولیك وصالق اولمق معناسنه‌در یقال خوث بطنه خوثا من الباب الرابع اذا استرخی وقارن ومعده طعام وشرابدن طولمق معناسنه در یقال خوث بطنه اذا امتلأ یعنی من الطعام والشراب والفت وانسیت ایتلك معناسنه‌در یقال خوث به ای الفه وانس به وبرکسه اخوث اولمق معناسنه‌در یقال خوث الرجل اذا صار اخوث (الاخوث) احمر وزننده قارنی صالق وسولیك اولان کشیيه دینور (الخوثاء) حمراء وزننده مؤنثیدر وخوثاء بدنی نرم ونازك اولان تازه قیزه دینور یقال جاریة خوثاء ای حدثة ناعمة (خویث) زبیر وزننده دبار بکر اعمالندن بر بلده‌در (التخبیث) تفعیل وزننده قارن بیوك وصالق اولمق معناسنه‌در لسان العربده بو تفعل وزننده مرسومدر

﴿ فصل الدال ﴾ (الدأث) دالك فتحی و همزه‌نك سکونیله نسنه یمك اکل معناسنه در یقال دأث الطعام دأثا اذا اکله مؤلفك اطلاقنه کوره باب اولدن اولمقدر ومقتضای همزه باب ثالثدندر وآغزلشمق معناسنه‌در یقال دأث الشیء اذا ثقل وکیرلتمك معناسنه‌در یقال دأث الثوب اذا دنس وکیرلتمك معناسنه متعدی اولور یقال دأث ثوبه اذا دنسه (الدأث) دالك کسریله قلبده جایکیر اولمش شول حقد وکینه‌یه دینور دکه حالله زائل ومنحل اولمیه یقال فی قلبه له دأث ای حقد لایتحل (الدأثاء) حمراء وزننده وهمزه‌نك فتحیله جائزدر جاریه‌یه دینور امه معناسنه فارسیده کنیزك و ترکی قدیمده قرنق دیرلر جمعی دءاث کلور مخففة دالك فتحیله مترجم دیرکه مزهرده دأثاء اسن اولمق اوزره مرسومدر وهمزه‌نك تحریکی حرف حلق اولدیغنه مبنیدر وثاداء دخی جاریه‌یه دیمکله مقلوب ظن اولور لکن دکلدر وعربلر احمق و نادان کسیه ابن داثاء اطلاق ایدرلر (الدءاث) خبائث وزننده اصول معناسنه‌درکه اصلك جمیعدر ظاهرا مفردی مشکلدر (الادأث) احمدوزننده برقوملق آدیدر (الدثان) دالك کسریله جاتوم معناسنه‌درکه یرندن آیرلمیان تنبل آدمه‌دینور یقال رجل دثان ای جاثوم (الدؤثی) کردی وزننده دیوث معناسنه‌درکه قورمساقدر (دیثی) تصغیر بنیه‌سی والفك قصریله واسط قضاسنده بر قریه‌در (الدث) دالك فتحی وثانك تشدیدیله اوفق قطره‌لو ضعیف یغموره دینورکه چیسنتی تعبیر اولنور ودث مصدر اولور صیاد صیده قریب اولدقده اتوابه سپرلنوب اکسه سندن اوق یاخود قورشون آتمق معناسنه یقال دث الصیاد به دثا من الباب الاول اذا رمی به متقاربا من ورآء الشباب وشدید ومولم ضربه ایله ضرب ایتلك معناسنه‌در یقال دث فلانا اذا ضربه فالمه و دث یانه دینور

جنب معناسنه واوته فاقق معناسنه در يقال دئه اذا دفعه وعن علم اولميوبه ظن وتخمينله سويلنن خبره دينور يقال هذا دث من خبر اى رجم منه وجسد انسانى وجع بطن حالنده اولديغى كبى قيوريلوب بورلمق معناسنه در يقال دث الرجل على بناء المفعول دثا وهو الثواء فى الجسد شارح ديركه جنب انسانيده اولان الثوابه مخصوصدر واقعا نهايه ده دخى اويلجه در واندن مأخوذ اولهرق دثائيه كلمه سنى لسانده اولان بورقلق حالتيله تفسير ايلمشدر (الدثاث) كتاب وزننده دث كبى بودخى ضعيف يغموره دينور تقول مطرنا دثا ودثاثا اى مطرا ضعيفا (الدثاث) رمان وزننده صپان طاشيله قوش اوروب صيد ايدن صيادلره دينور دات مفرديدر (الدثة) دالك ضميله آزجه زكام عارضه سنه دينور يقال اخذته الدثة اى الزكام القليل (الدحث) حاى مهمله ايله ندس وزننده بر كلام و خبرى رابطه لو حسن نسق وانتظام اوزره تكلم ايدن آدمه دينور يقال رجل دحث اى الجيد السياق للحديث (الدرعث) جعفر وزننده ياشلو اولغله حركتنده ثقيل وكران اولان انسان وحيوانه دينور (الدعث) بعث وزننده وجوده علت ومرض يكيجه عارض اولمق معناسنه در يقال دعث الرجل دعثا على بناء المفعول اذا ابتدأبه المرض مؤلف اول المرض عنوانيله تفسير ايلمكله مساعده ايلشدر واول صداع وارتعاش وفتور وانشعرار مقوله سى مقدمات مرض پيدا اولمقدن عبارتدر مؤلف بوراده اسم وقريبا مصدر اولمق اوزره رسم ايلمكله تشويش ايلشدر ودعث اياقله ياخود ال ايله يرك يوزينه طپراق آتمق معناسنه در يقال دعث الرجل دعثا من الباب الثالث اذا دفق التراب على وجه الارض بالقدم اوباليد (الدعث) دالك كسريله بريرده يابر قابده قلان صو بقيه سنه دينور وقلبده مضمر اولان كين و حقد وعداوت معناسنه در جمعى ادعاث كلور و دعاث كلور دالك كسريله (الادعاث) همزه نك كسريله يوريمكده افراط ومبالغه ايلك معناسنه در كه بك اوزون اوزادى كتمكدن عبارتدر يقال ادعث فلان اذا امعن فى السير شارح ديركه صواب اولان فى الشئ عنوانيده اولمقدركه مطلق اولور وادعاث ابقا ايلك معناسنه در تقول ماادعثت عنه شيئا اى ماابقيت وبرنسنه اوغورلمق معناسنه در يقال ادعثه اذا سرقه (الدعث) تفعل وزننده بركسه درونده آخره كين وعداوت بغلمق معناسنه در يقال تدعثت صدورهم اذا احنت (بنو دعثه) دالك فتحيله عربده بر بطن در (الدعبوث) زنبور وزننده حيز و مأبون شخصه دينور ظرفاى مغرب مظهر تعبير ايدرلر كه مطهرك لكه منزله سنده اولان نقطه لوسيدر يقال هو دعبوث اى مأبون غريدركه اينه علته ابتدا فرعون مبتلا اولمشدر ارغام انف و تذليل ايچون چهره عونى خاكسار اولمشدر (الدلاث) كتاب وزننده جست وچالاك انسان وحيوانه دينور

مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور يقال رجل وبعير دلاث اى سريع وامرأة وناقة دلاث اى سريعة جمعى دلث در دالك ضمى ولامك سكونيله (الاندلاث) انفعال وزننده برکسه اوزره کال خشم وغضبله شتم ودشنام ايدمك حواله اولوب هجوم واستيلا ايتمك معناسنه در که اوپوب اولاشمق تعبير اولنور تقول اندلث فلان علينا اى انخرق وانصب بوترکيب دفع واندفاع معناسنه موضوع اولمغله معانئ سائره اندن متفرعدر مؤلف بومادهيى قاصرا ثبت ايتمشدر وبوراده انخراق دخى مجازدر اصل پرتلمق معناسنه در کال غضبدن چاچقاق اولمق درجه سنه وارمق معناسنه مستعملدر (الدليث) دالك فتحيله آديملرى ضيق ضيق اتارق يوريمك معناسنه در يقال دلث الرجل دليثا من الباب الثانى اذا قارب خطوه (الادلاث) همزه نك و دال مشدده نك کسريله افتعال وزننده بر نسنه يى اورتوب بوريمك تغطيه معناسنه در يقال ادلث جسده اذا غطاه (التدلث) تفعل وزننده برخطرناك ايشه من غير روية صالدرمق معناسنه در يقال تدلث اليه اذا تقحم (الدلثاء) حمراء وزننده شول ناقه يه دينورکه ضعفندن ناشى کردنى سوندروب اوزادر اوله يقال ناقة دلثاء اذا کانت تمدها دبها من ضعفها (الدلثه) زمره وزننده سورى يه دينور تله معناسنه (المدالث) ميمك فتحيله جنکاهلره دينور مواضع قتال معناسنه ظاهرا مفردى مدلثدر (الدلبوث) فتحتينله قربوس وزننده برنبات آديدر بونبات سوسن برى نوعندن عريضه سيف الغراب وترکيده قوزغون قلجى ديدکلريدر (الدلعث) دالك کسريله جردق وزننده (والدلعاث) قسبار وزننده (والدلعث) سبطر وزننده شول ارکك دوميه دينورکه ذاتنده قوى البنيه وتوانا وتنومند اولوب کثرت استعماللله ذلول ورام اولمش اوله (الدلعوث) جردحل وزننده (والدلغث) سبتى وزننده يك ايرى وضخم الهيکل دوميه دينور (الدلث) علبط وزننده جست وسريع اولان انسان وحيوانه دينور (الدلهث) جعفر وزننده (والدلاهث) علابط وزننده (والدلهاث) جلباب وزننده ارسلانه دينور (الدلهثه) دحرجه وزننده سرعتله سائره سبق وتقدم ايتمك معناسنه در يقال دلهث الرجل اذا اسرع وتقدم (الدمث) فتحتينله برنسنه نرم وسهل وملايم اولمق معناسنه در يقال دمث المكان وغيره دمثا من الباب الرابع اذا سهل ولان (الدماثة) حدائه وزننده برکسه ملايم مشرب اولمق معناسنه درکه مجازدر فرق ايچون تفريق مصدر ايلديلر يقال دمث الرجل دماثة اذا سهل خلقه (الادموث) همزه نك ضميله اوجاقده اتمك کومه جك يره دينور که ساده اسى کول اولمغله يومشق اولور (التدميث) تفعيل وزننده يومشتمق معناسنه در يقال دمث المضجع اذا ليه و پر خبر وقصه ذکر ايتمك معناسنه در تقول دمث لى الحديث اى اذکره لى مؤلف

همان ذكر الحديث ايله اكتفا ايلمشدر لكن اساسده مجاز اولهرق وتقول دمث لى ذلك الحديث حتى اطمن فى خوضه اى اذكرلى اوله حتى اعرف وجهه فاعلم كيف اخذ فيه عبارتيله مرسوم اولمغله كويا كه اول خبر وكلامك متكلم اولنى فتح واشعار ايلكله تليين وفهم مخاطبه تسهيل وتقريب ايلمش اولورکه تمهيد مفهومنه مقاربدر (الدهكث) جعفر وزننده قصير القامه بودورکسيه دينور (الدوثة) روثه وزننده عسكر بوزلمق هزيمت معناسنه‌در يقال وقع عليهم الدوثة اى الهزيمة (الدهث) مكث وزننده اوته قاقق معناسنه‌در يقال دهثه دهثا من الباب الثالث اذا دفعه (دهثه) دالك فتحيله برجل اسميدر (الدهلاث) دلهاث وزننده ومرادفيدر (الدهموث) دالك ضميله كريم اولان كشيیه دينور يقال هود هموث اى كريم (التديث) تفعيل وزننده ذلول ورام ومنقاد ايلمك معناسنه‌در يقال دثه تديثا اذا ذلله (التديث) تفعل وزننده پژونكلك ايلمك معناسنه‌در شارحك بيانه كوره عيالنه پژونكلك ايلمكه مخصوصدر كه قتمر پژونك اولور و پژونك پيشاونك فارسى محرفيدر يقال يتديث فلان اذا فعل القيادة (الديوث) دالك فتحى وياءك تشديديله معلومدركه بى غيرت وناموس قلتبان و قورمساغه دينور يقال رجل ديوث اى لاغيرة له مادة مزبوره‌دن مأخوذ در نهايه‌ده [يحرم الجنة على الديوث] حديثنده عند البعض سريانى و معرب اولمق اوزره مرسومدر (الديثانى) فتحاتله كابوس معناسنه‌در كه اويقوده انسانه عارض اولان آغرلقدر آغر بصمه تعبير اولنور (الديث) دالك كسريله برجل آديدر (الاديثان) تثنيه بنيه‌سيله بروادى اسميدر (الاديثون) اخبثون وزننده بر موضعدر

﴿ فصل الراء ﴾ (الربث) مكث وزننده بركسه‌يى ايشندن آليقومق معناسنه در يقال ربثه عن حاجته ربثا من الباب الاول اذا حبسه عنها (التربيث) تفعيل وزننده ربث معناسنه‌در (الربيث) امير وزننده (والمربوث) ايشندن آليقونمش كشيیه دينور (الاربيثات) افعيلال وزننده بركسه ايشندن آليقونوب قالمق معناسنه‌در يقال اربث الرجل اربيثا اذا احتبس وبرقومك مصلحتلرى ضعف سببيله صورتياب اولمسى بطئ اولديغندن هر كس براقوب محلرينه طاغلمق معناسنه‌در يقال اربث امرهم اذا ضعف و ابطأ حتى تفرقوا اساسده بو مجاز اولمق اوزره مرسومدر (الربثة) كيبه وزننده (والربثى) خطيبى وزننده كه فى الاصل مصدر در بركسه‌يى مصلحتندن حبس وتوقيفه سبب اولان شيئه دينور شارح ديركه ربيثه‌نك جمعى ربائث كلور ومنه الحديث [اذا كان يوم الجمعة بعث ابليس جنوده فى الناس فاخذوا عليهم بالربائث] اى ذكروهم الحوائج التى تربثهم (التربث) تفعل وزننده اويالنوب قالمق معناسنه‌در يقال تربث فلان اذا تمكث

(الارتباث) افتعال وزننده (والاربثاث) احرار وزننده طاغلق معناسنه در يقال ارتبث القوم ارتباثا واربث اربثاثا اذا تفرقوا (ربث) زفر وزننده ابن قاسطدركه قضاعه قبيله‌سي سلسله‌سندندر (الرث) رانك فتحي و ثانك تشديديله اسكيمش وچوريمش نسنه‌يه دينور و او اسبابندن ايشه يرامز اسكي پوسكي نسنه‌يه دينور جمعي رثث كلور عنب وزننده ورثاث كلور سهام وزننده بو جعلر مؤلفك تنسيق اوزره رسم اولنمشدر لكن شارح ذكري آتي رثه‌دن جمع اولمق اوزره قيد ايلمشدر قربه وقرب ورهمه ورهام كبي (الارث) همزه‌نك ورانك فتحيله (والرثيث) خبيث وزننده بونلرده اسكيمش چوريمش نسنه‌يه دينور يقال حبل رث وارث ورثيث اى بال (الرثة) رانك كسريله بودخي ايشه يرامز اسكي پوسكي او اسبابنه دينور وبرايشه صلاحيتلرى اولميان احمق وضعيف وچولپه كسه‌لره اطلاق اولنوركه اصطلاحزده نفوس زائده تعبير اولنور (الرثاثة) حداثه وزننده (والرثوثة) سفوله وزننده اسكيوب پيريمكله ايشه يرامز اولمق معناسنه‌در يقال رث الشئ رثاثة ورثوثة من الباب الثانى اذا بذ ويقال رث الهيئة اى باذها خلقها ويقال فى هيئته رثاثة اى بذاذة يعنى اوستى باشى كهنه پژمرده قيافت ديمكدر (الارثاث) همزه‌نك كسريله بودخي اسكيوب پيريمكله بدحال اولمق معناسنه‌در يقال ارث الشئ بمعنى رث وبو معناده متعدى اولور يقال ارثه غيره اذا جعله رثا (الارتثاث) افتعال وزننده يارەلو كسه‌يي معركه‌دن هنوز جانى وار ايكن جاى امانه قالدرمق معناسنه‌در يقال ارتث فلان على بناء المجهول اذا حمل من المعر كة رثيثا اى جريحا و به‌رمق اساسده رثه معناسندن مأخوذ اولمق اوزره مرسومدر كه ايشه يرامز ضعفاء ناس معناسنه‌در و مرتث ايچون حكم حيات اولمغله احكام لازمه‌سى كتب فقهيه‌ده مشروحدر ويقال ارتث فلانا على بناء الفاعل وبركسه طوارئى آرقلغندن ناشى بوغازلمق معناسنه‌در يقال ارتث فلان ناقة له اذا نحرها من الهزال (المرث) ميمك ضمى و رانك كسريله چادرينك ياخود سائر مصلحت ايچون قوللنديغى ايپى چورك اولان كسيه دينور وبو معنويده دخي استعمال اولنور كه لسانمزده عهدوقولى سست اولان كسيه ايپى چورك تعبير اولنور يقال هو مرث وهو من رث حبله (الرعثة) رانك فتحي و عينك سكونى وفتحيله جانزدر كوپه‌يه دينور كه قولغه چكوريلور قرط معناسنه جمعى رعاث كلور رانك كسريله و خروسك منقارى آلتندن صارقان قرمزى ايپكه اطلاق اولنور عثنون الديك معناسنه و خرمانك چچكى قيجوغندن دوزدكلرى مشربه‌يه دينوركه تلتله دخي دير (الترعث) تفعل وزننده قولغه كوپه طاقمق معناسنه‌در يقال ترعثت المرأة اذا تقرطت (الارتعاث) افتعال وزننده ترعث معناسنه‌در يقال ارتعثت المرأة بمعنى ترعثت (الرعث)

فتحتینله وعینك سكونیله جائزدر بعض كچینك زنمه‌لری یعنی قولقلرینك آلتلرنده صالنان دریلرك اوجلری بیاض اولمق معناسنه‌درکه كوپه طرزنده اولورکه مراد خدایی كوپه‌لو اولمق اولور مؤلفك تفسیری مسامحه اوزره در یقال رعثت العنز ورعثت رعثا من الباب الرابع والثالث وهو ابیضاض اطراف زنمتی العنز ورعث اسم اولور زینت ایچون محفه اطرافنه آویزه ایلدكلری رنكین یوك پاره‌سنه دینور (الرعثه) جرعه وزننده بودخی ذكر اولنان محفه آویزه‌سنه دینور (الراعوثة) راعونه وزننده قوییلرك آغزنده اولان بیوك طاشه دینورکه صو چكنلر آنك اوزرنده طوررلر (الارعوثة) همزه‌نك ضمیله راعوثه معناسنه در (الرعثاء) حمراء وزننده برنوع اوزمه دینورکه اوزون چكردكلی اولور و شول قیونه دینورکه قولقلرینك آلتلرنده دریدن خدایی كوپه‌لری اوله یقال شاة رعثاء اذا كانت لها تحت اذنیها زنمتان (الرعث) مكث وزننده بركمسه‌یی ییلان جزؤیجه صوقمق معناسنه‌در یقال رعثته الحیة رعثا من الباب الثالث اذا قرمته ونالت منه قلیلا (الرغوث) غین معجمه ایله صبور وزننده هرامزكلو اولان حیوانه دینور مرضعه معناسنه (المرغث) محسن وزننده رغوث معناسنه‌در یقال برذونة رغوث ومرغث ای مرضعة شارحك بیاننه كوره رغوث بمعنی مفعولدركه مرغوثة دیمكدر یاخود بمعنی مفعل‌درکه مرضع دیمكدر الیم مولم معناسنه اولدیغی كبی (الارغاث) همزه‌نك كسریله خاتون یا حیوان مرضعه اولمق معناسنه‌در یقال ارغثت ای صارت مرضعة وامزرمك معناسنه‌در یقال ارغثت ولدها ای ارضعته وبركمسه‌نك رغثاسنه مزراق سانجمق معناسنه‌در یقال ارغثه اذا طعن فی رغثائه وبركمسیه ییدریی مزراق دورتمك معناسنه استعمال اولنور یقال ارغثه اذا طعنه بالرمح مرة بعد اخری (الرغث) مكث وزننده ولد اناسنی اممك معناسنه‌در یقال رغث الولد امه رغثا من الباب الثالث اذا رضعها و بركمسه‌نك رغثاسی آغریمق معناسنه‌در یقال رغث فلان علی بناء المجهول اذا اشتكی رغثاؤه وسائلره كثرت اعطا سببیله مال توكتمك معناسنه‌در یقال رغث فلان علی بناء المجهول اذا كثر علیه السؤال حتی نفد ماعنده وبركمسیه ییدریی مزراق سانجمق معناسنه‌در یقال رغثه اذا طعنه مرة بعد مرة (الارتغاث) افتعال وزننده سود اممك ارتضاع معناسنه‌در یقال ارتغث امه اذا رضعها (الرغثاء) رانك ضمی و غینك فتحیله عشراء وزننده ممه‌ده اولان سود طمرینه دینورکه آندن سود ادرار ایدر علی قول ممه‌نك آلتنده اولان سكیره دینور (الرغاث) غراب وزننده شول یره دینورکه طپراغی پك یومشق اولمغله صویی چكوب ایچر اولدیغندن پك چوق یغموره محتاجدركه اوزرندن صو آقوب كیدر اوله یقال ارض رغاث اذا كانت لاتسیل الا من مطر

كثير (المرغث) معظم وزننده پرمقده خاتم پكوره‌جك پره دينور (الرفث) رانك وفانك فتحيله (والرفوث) قعود وزننده جماع ايلك معناسنه‌در و خش كلام سويلك معناسنه‌در وخاتونلره جماعه متعلق سوز سويلك على‌قول يوزلرينه قرشو خشياته متعلق سوز سويلك معناسنه‌در يقال رفث الى امرأته و رفث ورفث رفثا ورفوثا من الباب الاول والرابع والخامس اذا جامعها و يقال رفث ورفث ورفث اذا تكلم بالفحش شارح ديركه بعضلر عندنده رفث فرجله اولورسه جماع ولسانله اولورسه وصاله مواعده وكوز ايله اولورسه غمز للجماع معناسنه مستعملدر مفردات راغبده بو وجهله مشروحدر كه رفث جماع ودواعي جماع مقوله‌سي بي ادبانه تعبيراتدن ذكري مستقبح اولان تعبيري متضمن كلامدن عبارتدر وجماعدن كنايه اولور وافضاء معناسني متضمن اولديغيچون الى حرفيله‌ده تعديه يقال رفث الى امرأة ويقال ارفث الرجل كما يقال رفث اى صارذا رفث پس ايكي بابدن متعدى وباب خامسدن لازم اولور ورفث وارفث متلازمين قبيلندن اولمغله احدهما آخر موضعنده استعمال اولنور (الارفاث) همزه‌لك كسريله رفث معناسنه‌در يقال ارفث الرجل يعنى رفث (الرمث) رانك كسريله شور اوتلاغه دينوركه دوه قسمنه مخصوصدر ورمث شجر غضايه شبيه بر نوع شجر آديدر تركيده آجي ايلغين ديدكلري شجردر وكهنه لباسلو پرمرده قيافت كشي‌يه دينور يقال رجل رمث اى خلق الثياب وبلى كوشك وضعيف اولان كشي‌يه دينور كه مراد جماعده بلى كوشك اولاندر يقال رجل رمث اى ضعيف المتن (الرمث) مكث وزننده برنسنه‌يي ال‌ايله صغايوب اصلاح ايلك معناسنه‌در يقال رمث الشئ رمثا من الباب الاول اذا اصلحه ومسحه بيده (الرمث) فتحتينله صال تعبير اولنان شيئه دينوركه اغاجلرى برى برينه محكم چاتوب ايرمقلرده اوزرينه ركوبله عبور ايدرلر نته كه طلوملردن اولانه كلك تعبير اولنور يقال عبر الماء بالرمث وهو خشب يضم بعضه الى بعض ويركب فى البحر حالا پيوك كيلر ارقه‌سنده بعض كرسته تحميل ايله چكوب كتوردكلرى صاله دخى اطلاق اولنور و رمث مصدر اولور دوه ذكر اولنان رمث ديدكلرى نبات اكل ايتلكله اسهالله دردناك اولمق معناسنه‌در يقال رمثت الابل رمثا من الباب الرابع اذا اكلت الرمث فاشتكت عنه و رمث حيوانك همسنده قلان سود بقيه‌سنه دينور وفضيلت و مزيت معناسنه‌در يقال لفلان على فلان رمث اى مزية و باغ و بوغورد چاله‌جق پايق طلومنى آصمق ايچون بغلدقلرى باغه دينور ورمث كذلك مصدر اولور قارشق اولمق معناسنه‌در يقال رمث امرهم رمثا من الباب المزبور اذا اختلط (الرمثة) فرحه وزننده (والرمثى) سكرى وزننده (والرماثى) سكارى وزننده شول دوه‌لره دينور كه

شوراوت اوتلامغله خسته اولمش اولهلر (الترميث) تفعيل وزننده سودی صاغوب
همده برمقدار آليقومق معناسنه در يقال رمث الحالب فی الضرع ترميثا اذا
ابقی فيها شيئا وبرنسنه اوزره زائد اولمق معناسنه در يقال رمث علی الجسين ای
زادشارح ديركه بوكونه محاورده اكثری خسيني استعمال ايتدكلری وسط عمر اولديغنه
مبنی در (الارماث) همزه نك فتحيله چورك ايپه دينور يقال حبل ارماث ای ارمام
اجزامی اعتباريله جمع بنيه سيله ايراد اولنمشدر ثوب اخلاق كی (المرمثة) ميملرك
فتحيله رمث نام نبات مذكورك منبتی اولان يره دينور يقال ارض مرمثة ای تنبت
الرمث (الارماث) همزه نك كسريله بودنی سودی صاغوب همده بقيه آليقومق
معناسنه در يقال ارمث الحالب فی الضرع اذا ابقی فيها شيئا و مطلقا ابقا ايلمك
معناسنه در يقال ارمث فلان فی ماله ای ابقی وزائد وفاضل اولمق معناسنه در يقال
ارمث عليه فی المنطق اذا ارب عليه ويومشتق معناسنه در يقال ارمث الشیء
اذا لينه (الاسترماث) بودنی بقيه آليقومق معناسنه در يقال استرمث فی ماله
اذا ابقی (المرموثة) ميملك فتحيله شول قوپيه دينوركه آنده آغاجدن صال
طرنده برطوره جق پر اوله يقال بئر مرموثة اذا كان لها مقام من خشب
(الرماثة) رانك فتحی وميملك تشديديله پيان اكوزينك اينكنه دينور (المرموثاء)
ميملك فتحيله قارشقلق معناسنه اسمدر يقال هم فی مرموثاء ای فی اختلاط (رمثه)
رانك كسريله برجل آديدر (الرميثه) مصغر بنيه سيله برموضع وبررجل اسملريدر
(الروثة) رانك فتحی و واك سكونيله روث كلمسنك وارواث كلمسنك مفرديدركه
فشقيه وزنه دينور وروثه بغدای قلبورلندقدنصكره كبرو قلان خرده صاپلرينه
دينوركه مراد چورتی و چالقنتی اولهجقدر و انسانك برونی اوجنه دينور طرف
الاثيه معناسنه (الروث) لوث وزننده دابه ترسلك معناسنه در يقال راث الفرس
يروث روثا اذا جعص بس اقصی الارب مقدمه سنده روث اول حيوانات نجسيدركه
اشكنبه ده ويغرسقده اولهطشره چقدقده روث ديرلر ديوخصايصدن عدی معدود
دكلدر زيرا آدمدن فعل دنی تصرف اولنمشدر حتی مصباحده واخارج روث تسميه
بالمصدر عنوانيله مصرحدر (الراث) ميملك فتحيله ميال وزننده دابه قسمنك دبرينه
دينوركه ترسليجك موضعيدر خوران معناسنه مؤلفك فرسه تخصيصی تاملايمدر
واصلی اوزره مروث دنی دينور مقعد وزننده (روثه) جهينه وزننده بين الحرمين
برموضعدر (الريث) ليث وزننده اكلنوب كيجكمك معناسنه در يقال راث الرجل
يريث ريثا اذا ابطأ وريث مقدار معناسنه در يقال ماقعد عندی الاريثما قال كذا
ای قدر ماقال وبعضا ماه ياخود ان مصدريه مقدر اولهرق استعمال اولنور تقول
مايستمع لموعظتی الاريث اتكلم ای قدر تكلمی وريث ابن غطفان اسمیدركه

بر جماعت پدریدر (التریث) تفعل وزننده بودخی اویالنوب کیجکمك وایاق سوریمك معناسنه در یقال تریث فلان اذا تبطأ (الارائة) اقامه وزننده کیجکدرمك معناسنه در تقول ماارائك ای ماابطاءبك (التریبث) تفعیل وزننده یومشقق معناسنه در یقال ریث الشیء اذا لینه ویوریلوب درمانده اولمق معناسنه در یقال ریث الرجل اوالفرس اذا اعیا (الریث) تشدید یا ایله کیس وزننده بطیء الحرکه اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس ریث ای بطیء (مریث العینین) معظم وزننده که تریثدن اسم مفعولدر بطیء النظر اولان کشیه دینور ضعف بصردن یاخود غیری عارضه دن ناشی (الاستراثة) برامرده واقع اولان حالی کیج عد ایتمك معناسنه درکه کیجکسنمك تعبیر اولنور یقال استراث الخبر ای استبطأه ﴿ فصل الزای ﴾ (الزغبثی) غین معجمه ایله دبیثی وزننده محدثیندن عمرو بن عثمان بن الحمصی الزغبثی نسبتیدر عطیه بن بقیه دن روایت حدیث ایتمشدر ابو الفرج البغدادی راء مهمله ایله ضبط ایتمکله غلط ایتمشدر شارحك بیانه کوره زغبث زبیر وزننده بربطن اسمیدر

﴿ فصل الشین المعجمه ﴾ (الشبث) تفعل وزننده برنسنه یه پنجه ایله یاپشمق معناسنه در یقال تشبث به اذا تعلق ظاهرا بوماده قرق ایاق نام بوجك اسمی اولان ذکری آنی شبث لفظندن مأخوذدر ونهایه ده ثلاثی عنوانده دخی مرسومدر (الشبث) کتب وزننده یاپشقان طبیعتلو ایتمشکن کشیه دینور (الشبثة) شینك ضمیله همزه وزننده قرن وهمتاسنه دائما ملازم اولوب اصلا منفك اولمیان کسیه دینور ظاهر ایوندن مرادجنکده خصمنه صاریلوب دکه حالله آیرتلشمز اولان کسه اوله جقدر یقال رجل شبثة ای ملازم لقرنه لایفارقه (الشبث) شینك کسریله دره اوتی دیدکاری نباته دینور (الشبث) فتحتینله اورمجکه دینور عنکبوت کی وقرق ایاق وچیان تعبیر اولنان ایاقلری چوق بوجکه دینورجمعی شیثان کلور شینك کسریله وشبث بلاحرف تعریف اسمادندر شبث بن سعد اصحابدندر وشبث بن ربعی تابعیندر شبث بن منصور وشبث ایله ملقب اولان محمد بن عبدالرحمن محدثلردر (شبیث) زبیر وزننده حلب ترابنده برکوچك طاغ آدیدر عمر بن هلال بن بطاح الشبثی محدثدر وشبیث بر صو آدیدر و شبیث بن الحکم بن مینا که محدثیندندر فردر یعنی آندن غیری شبث ایله مسمی یوقدر (دارة شبیث) زبیر وزننده بنو الاضبط جماعتنه مخصوص برموضع آدیدر (الشبوث) تنور وزننده (و الشباث) رمان وزننده کلوب معناسنه درکه دمورجیلرك قزغین دمور طوتدقلری ماشه یه وقصاجه دینور جمعی شبابیث کلور (شبیثه) جهینه وزننده برقریه آدیدر (شباث) غراب وزننده اسمادندر شباث ابن خدیج اصحابدندر لیله عقبه ده تولد ایتمشدر (الشث) شینك فتحی وثانك

تشدیدیله خوشبو برنبات آدیدرکه آنکله دری دباغت اولنور و شث بال پیان بال آریسنه دینور مؤلف والنحل العسال عنوانیله رسم ایتمکله وجه مذکور اوزره بال پیان آری دیمك اولور حیاة الحیوانده ذکر اولندیغی اوزره بال آریسنك کیمسی بال پیار وکیمی موم پیار وکیمی صو طاشیوب بال اوزره رش ایدر وکیمسی بیوت بنا ایدر وکیمی اوغل چقارر بوصورتده شث مخصوص بال پیان قسمنه دینور ومجازا سائره ده اطلاق اولنور وطاغ تپه‌لرنده جابجا ایریلوب کنکره بار وشکلنده قلان سیوری یه دینور جمی شتات کلور شینك کسریله و شث پیان جوزینه دینورکه شجری قصه وورق سکود ورقنه شبیه اولور ورقیله دباغت وقضبانیله استیاك اولنور (شحیثا) حای مهمله ایله نعیما وزننده کلهٔ سریانیه‌در آنکله انخترسز کلیدلر وقپالو پرلر فتح اولنور یعنی برکلیده شحیثا دیه‌رك یابشلدقده آچلور مؤلف بونی ظاهرا تکثیر سواد ایچون تحریر ایتشدر (الشحاث) شداد وزننده کرچه شحاذ معناسنه استعمال ایدرلر لکن الحان عوامدندر وشحاذمبرم سائله دینور (الشرث) شینك فتحی ورائك سکونیله (والشرثة) هایله اسکی ایاق قابنه دینور پاپوچ ویمنی وقلوره کبی شرثه مفردیدر (الشرث) فتحتینله صوغوق تأثیریله الك صرتی قباروب چتلامق معناسنه‌در یقال شرثت یده شرثا من الباب الرابع اذا غلظ ظهرها من برد فتشقق واوق ایوجه یونلامغله اکری بوکری قالمق معناسنه‌در یقال شرث السهم علی بناء المجهول اذا لم یسو (الانشراث) انفعال وزننده بودنی صوغوقدن الك ارقه‌سی قباروب چتلامق معناسنه‌در یقال انشرثت یده بمعنی شرثت (التشریث) تفعیل وزننده بودنی اوق ایوجه یونلامغله اکری بوکری قالمق معناسنه در یقال شرث السهم علی بناء المجهول اذا لم یسو فی بریه (الشرث) کتف وزننده کرکی کبی یلنوب غزهٔ دلبر کبی سرتیز اولمش زاغلو قلجه دینور یقال سیف شرث ای محدد (الشرنبث) بای موحده ایله غضنفر وزننده الری واياقلری قالین اولان کسیه دینور یقال رجل شرنبث ای الغلیظ الکفین والرجلین وارسلانه دینور واسمادندر (الشرابث) علابط وزننده شرنبث معناسنه‌در (شربث) عصفر وزننده یامه ایله بصره بنده بر وادی اسمیدر (الشرفث) فایه جعفر وزننده برکوچك شجر اسمیدرکه سودی اولور (الشعث) فتحتینله برنسنه وبرماده طاغنق پراکنده وبی نظام اولمق معناسنه‌در بونی مصدر واسم اولهرق رسم ایتمشلردر یقال شعث امره شعثا من الباب الرابع اذا انتشر ویقال لم الله شعثکم ای جمع امرکم المنتشر وشعث اشعث لفظندن مصدر اولور صاچ مدت مدیده یاغلنوب طرانمامق سببیله توز وطبراقله آلوده اولوب کچه‌لنمك معناسنه یقال شعث الشعر شعثا من الباب المزبور اذا اغبر وتغیر وتلبدلقلة تعهده

بالدون والاستحداد (الاشعث) احمر وزننده شول كسيه دينور كه صاچى مدت مديده ياغلنوب طرانمامغله توز وطپراقله آلوده اولوب چكه لنمش اوله يقال رجل اشعث المغبر الرأس واشعث فازيغه اطلاق اولنور وتد معناسنه باشى طاغنق اولمق حسبيله وكدى اوتى ديدكلرى نباتك قوريسنه اطلاق اولنور طاغنق اولديغجون واشعث اسامىدندر اشعث بن قيس بن معدى كرب و اشعث بن عبد الملك كبى اشاعثه و اشاعث اطلاق اولنان جماعت اشعثه منسوبلردر (التشعث) تفعل وزننده پراكنده اولمق معناسنه در يقال تشعث القوم اذا تفرقوا و اخذ ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال تشعثه الدهر اذا اخذه ويقال تشعث ماله اذا اخذه وطعامى آزجه يمك معناسنه در يقال تشعث من الطعام اذا اكل منه قليلا وصاچ دهن وتنظيف مقوله سيله تعهد اولنديغندن توزلنوب چكه لنمك معناسنه در يقال تشعث شعره اذا تلبد (شعث) شينك ضميله بر موضع آديدر (الشعيثة) بنية تصغير ايله برصو آديدر (الشعثان) عطشان وزننده اشعث معناسنه در كه باشى توزلو وپژمرده اولان كشى يه دينور يقال هو شعثان الرأس اى اشعثه (التشعيث) تفعيل وزننده بر كسه دن دفع شر و ازالهٔ موذى ايلك معناسنه در يقال شعث منه تشعيثا اذا نصح عنه و ذب اساسده بو مجاز اولمق اوزره مرسومدر تقول شعثت من فلان شيئا اذا نقصت منه (شعيث) زبير وزننده اسمادندر شعيث بن محرر و شعيث بن عبد الله بن الزبيث وشعيث ابن مطير و ابراهيم بن شعيث محدثيندندر وشعيث بن ابى الاشعث كه ينه محدثيندندر بعضلر باى موحده ايله روايت ايلديلر ومحمد بن عبد الله و عبد الرحمن بن حماد الشعيثيان محدثلردر بلعنبر قبيله سندن شعيث نام بطنه منسوبلردر (ابو الشعثاء) بر جماعت كنيه سيدر (المشعث) معظم وزننده عروضيون اصطلاحنده شول عروضه اطلاق اولنور كه وتدينك ايكى متحركنك برى ساقط اوله كوياكه وتدندن محلنك غيريسنده اولان حركه اسقاط اولنمغله جزوّ متشعث اولمغين مشعث ايله تسميه اولندى اشبو تشعيث بحر خفيف ايله بحر مجتث عروضنده جارى اولور مثلا فاعلاتن جزوّينك وتدى كه علادر احد متحركينى كه مثلا عيندر ساقط اولوب فالاتن ياخود لام ساقط اولوب فاعاتن فالمغله مفعولن جزوّنه نقل اولنور (شعثه) جرعه وزننده ابن زهير در كه جاهليه دندر (شفائى) غين معجمه ايله حبالى وزننده عراقده برقريه در موفق الدين حسين بن نصر الضرير النحوى كه تصانيف غريبه صاحبيدر اورادندر (الشكوثا) شينك فتحى و الفك قصرى ومديله كشوثا لفظنده لغتلردر كه باغ صرمشغى تعبير اولنان نباته دينور (شلاثا) حبالى وزننده بصره قضاسنده بر قريه در (الشلثان) سلطان وزننده ومرادفيدر يقال هو شلثان اى سلطان

(الشنبث) جعفر وزننده ارسلانه دينور (الشنابث) علابط وزننده غليظ و يوغون اولان شيئه دينور و ارسلانه دينور (الشنبثة) دحرجه وزننده ايلشمك معناسنه در يقال شنبث الهوى قلبه اذا علق به شارحك بيانه كوره شبث ماده سندندر (الشنكاث) شينك وكافك فتحيله بر رجل ياخود بر موضع آديدر محدثيندن احمد بن الربيع بن نافع الشنكاني واحمد بن محمد الشنكباني اكا منسوبدر (الشنث) فتحتينله ايرى وغليظ اولمق شثن معناسنه در شارحك بيانه كوره مقلوبدر (الشويثى) تصغير بنيه سى وقصر ايله برنوع خرما آديدر

﴿ فصل الصاد ﴾ (الصبث) مكث وزننده پرتق كوملك مقوله سنى يمايوب اصلاح ايتمك معناسنه در يقال صبث القميص صبثا من الباب الاول اذا رقعه ورفاه

﴿ فصل الضاد المعجمة ﴾ (الضبث) مكث وزننده برنسنه يى پنجه ايله قاوره يوب طوتمق وآوجلمق معناسنه در يقال ضبث بالشئ ضبثا من الباب الثانى اذا قبض عليه بكفه و اورمق معناسنه در يقال ضبث فلانا اذا ضربه (الاضطباث) افتعال وزننده كه تاء طابه قلب اولنمشدر بو دخى بر نسنه يى پنجه ايله قاوره يوب طوتمق وآوجلمق معناسنه در يقال اضطبث به بمعنى ضبث (الضبوث) صبور وزننده سموزلكى بيلمك ايچون اوستنه وضع يد اولنوب كوده سى برى اوته يوقلنان ناقه يه دينور يقال ناقة ضبوث اذا كانت يشك فى سمنها فيضبث اى يجس باليد وضبوث ارسلانه دينور (المضابث) ميمك فتحيله ارسلانك پنجه لرينه دينور مخالب معناسنه مفردى مضبثدر مخلب كبى يقال لطمه الاسد بمضابثه اى بمخالبه (الضبثة) قبضة وزننده دوميه مخصوص بر كونه تمغا اسميدركه حلقه شكلنده اولوب ايلروسندن وكبروسندن جزكيلر اولمغله پنجه طرزنده اولور (المضبوث) ذكر اولنان تمغا ايله تمغالنمش اركك دوميه دينور (الاضباث) همزه نك فتحيله قبضات معناسنه دركه قبضه نك جمعيدر آوج معناسنه مفردى ضبثه در قضبه وزننده يقال اخذوه بالاضباث اى القبضات (الضباث) غراب وزننده ارسلانك پنجه لرينه دينور براس الاسد معناسنه وشبات زيد ومحى وعطيه نام كسه لرلكه برادرلرى پدرلرى اسميدر جاهليه دندر وضباث ارسلانه دينور (الضبائية) ضادك ضمى وبانك تشديديله شول يازويه دينوركه ايرى وقولاجى واسع وشديد اولة (الضبث) كتف وزننده (والمضبث) منبر وزننده (والمضطبث) مضطرب وزننده ارسلانه دينور (الضغث) ضادك فتحى وغين معجمه نك سكونيله برى برينه قاتوب قارشدرمق معناسنه در يقال ضغث الحديث ضغثا من الباب الثالث اذا خلطه ودومنك سموزلكنى بيلمك ايچون الى ايله اورمكدن عبارتدر يقال ضغث السام اذا عركه وورك سسلنمك معناسنه در يقال ضغث الورك اذا صوت كرچه جميع

نسخه‌لرده الورك عنوانیله درکه کاف ایله مرسومدرکه پوچ کیکنه دینور آنك سلطنتی بردرلو ملایم دکلدر غالبا الورل عنوانیله که لامله درکار تعبیر اولنان جانوره شبیه بزمجه دیدکاری جانور اولوب اقلام نساخ تغییر ایلشلردر زیرا کار کی اول جانور دخی اوتوب سلنور وثوب مقوله‌سی نسنه‌یی اهتمامسزجه یاپمق معناسنه‌در یقال ضغث الثوب اذا غسله ولم ینقه (الضغوث) ضبوث وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی یقال ناقة ضغوث ای ضبوث (الضغث) ضادك کسریله بردمت اوتلغه دینورکه یاشی قوریسی قارشیق اوله جمعی اضغاث کلور اضغاث احلام دیدکاری رؤیا بوندن مأخوذدرکه قارشیق اولدیغندن تعبیر وتأویله صحت و صلاحیتی اولمیان رؤیادن عبارتدر (الاضطغاث) افتعال وزننده‌که تاء طایه منقلبدر طوتام طوتام ودمت دمت اوتلق دیروب دیوشورمك معناسنه‌در یقال اضطغث الرجل الضغث اذا احطبه (التضغیث) تفعیل وزننده تمتین کی اسمدر همان یرك یوزنی واوتلقلری نمناك ایده‌جك مقدار یغموره دینور یقال اصاب الارض تضغیث من المطر و هو مابل الارض والنبات من المطر (الضاغث) جوهری روایتی اوزره برنسنه‌یه بورینوب وحوش کی سلنمکله صبیانی قورقودر اولان آدمه دینور جوهری بونده غلط ایلشدر صواب اولان بای موحده ایله ضابثدر نته‌که باء یابنده ذکر اولندی شارح دیرکه ازهری وابن فارس ثای مثلثه ایله رسم ایلدیلر

﴿ فصل الطاء ﴾ (الطث) طانك فتحی وثانك تشدیدیله صبیانه مخصوص برلعب اسمیدرکه بیلرنده مطئه دیدکاری بردکرمیجه تخته پارچه‌سیله اویناولر مراد فرلداق دیدکاری اوله‌جقدر ومطئه میمك ضمی وطانك کسریله‌در (الطحث) بحث وزننده برنسنه‌یی ال ایله اوته قاقمق معناسنه‌در یقال طحثه طحثا من الباب الثالث اذا دفعه بالید (طخمورث) طانك فتحی وخای معجمه‌نك سکونی وراء مفتوحه ایله سلفده عظمای ملوك فرسدن بر پادشاه آدیدر بدییوز سنه سر پرآری سلطنت اولمشدر کتب تواریخده هایله طهمورث عنوانیله مرسوم وثالث سلاطین پیشد ادیان وابن نوجهان بن هوسنك بن سیامك بن کیو مرث اولمق اوزره مرقومدر فردوسی شهنامه ده دیو بند وصفیله توصیف ایلشدر (الطرثوث) زنبور وزننده ذکرك باشنه دینور کره معناسنه وبرنبات آدیدرکه مأکولدر ترکیده قولغان تیکنی وبین الاطباء رب الارض ورب الریاح دیدکاری نباتدر قرمزیسی لذیذ ومأکول وبیاضی آجی بونك بر نوعی واردرکه هندیدر بل هندی وهندایواسی تعبیر اولنور (التطرثث) تدحرج وزننده طرثوث دیوشورمك معناسنه‌در یقال تطرثث الرجل اذا اجتنی الطرثوث (الطرث) حرث وزننده مطلقا ترو تازه اولان نباته دینور (الطرث)

طالك كسريله فرج نسوانده يلاق تعبير اولنان لحم زائدك اوجنه دينور طرف البظر معناسنه بوراده البطن نسخه‌سى غلطدر (طريثيث) تصغير بنيه سيله نيشابور قضاسنده برقريه‌در (الطرخثة) خاى معجمه ايله دحرجه وزننده دكمزلك خفت ونزق معناسنه‌در يقال به طرخثة اى خفة ونزق (الطرموث) زنبور وزننده سست وضعيف وناتوان كسيه دينور واسى كولده پشمش اتمكه وبوغاچه يه دينور آتش فورى وقزغين طاش اوزره پشمش اتمك وچقل بده‌سى بونوعدندر (الطلوث) فعود وزننده آقمق معناسنه‌در يقال طلث الماء طلوثا من الباب الاول اذا سال (التطليث) تفعيل وزننده زائد وافزون اولمق معناسنه‌در يقال طلث على كذا تطليثا اذا زاد (الطلثة) جرعه وزننده عقل وبدنى ضعيف اولان جاهل ونادانه دينور كه صورى ومعنوى معطل اولور يقال هوطلثة اى جاهل ضعيف العقل والبدن (الطلخثة) خاى معجمه ايله دحرجه وزننده بركسه‌يى خوشلمديغى امر كريهه يلاشدرمق معناسنه‌در يقال طلخث فلانا اذا لطخه بامريكرهه (الطلخثه) خاى معجمه ايله طلخثه وزننده ومرادفيدر على قول بومطلقا برنسنه‌يه يلاشدرمق معناسنه‌در يقال طلخثه به اى لطخه به (الظمث) مكث وزننده قيرك بكارتنى ازاله ايتمك معناسنه‌در يقال طمثها طمثا من الباب الثانى والاول اذا افتضها شارح ديركه بعضلر تدميه ايله اولان جماعه تخصيص ايتمديلر وعليه قوله تعالى [لم يطمثهن انس قبلهم ولاجان] اى لم يدمهن بالجماع وعن ابن عباس لم يطمث الانسية انسى ولاالجنية جنى وطمث خاتون حيض كورمك معناسنه‌در يقال طمثت المرأة وطمثت طمثا من الباب الاول والرابع اذا حاضت وذلك معناسنه‌در كه مجازدر يقال ماطمث هذا المرتع قبلنا احد اى ماسمه وبه فسر قوله تعالى لم يطمثهن الايه وطمث كبره دينور دنس معناسنه يقال مابفلان طمث ربة اى دنسها وبرنسنه فاسد وتباه اولمق فساد معناسنه‌در يقال مافيه طمث اى فساد (الطامث) نماز سز خاتونه دينور يقال امرأة طامث اى حايض مترجم ديركه لوحة ضميره قيد ايده‌جك تخايدن شافيه شرحى جاريه ديده مرسومدركه اسم منسوب قبيلدن ايكى قسم اسم واردر برقسمى شمول ذواتدركه برشيئه ملابسه سى كثير اوله ياخود اول شئ آنك صنعت ومعاشى اولمغله اكا مداوم اوله بومقوله ذوات فعال اوزره بنا قلنور تشديد عينله زيرا تشديد تكثيرى متضمندر مثلا عامل بتوته وبايع بتوته بتات دينور وعاج صاحبنه عواج ودوه‌جى يه جمال دينور وبرقسمى برشيئه ملابس اولور لكن صفت تكثير اوزره اولمز بومقوله فاعل اوزره صوغ اولنور مثلا تامر كبى كه ذوتمر معناسنه‌در كه خرما صاحبى ديمكدر زيرا خرما جى يه تمار دينور ودراع كبى كه ذودرع يعنى زره صاحبى ديمكدر وبونلره اسم فاعل نسبى ديرلر فعل اوزره جارى دكللردر همان ذوالشئ

معناسنه مبینلردر تمریتمر ودرع یدرع صیغه‌لری وارداولمامشدر آنکچون بومقوله‌اسم فاعللر مؤنث اولمزلر مثلا جمل شائل وناقة شائل دیرلر نته که [السماء منفطر] الایه کریمه‌سی منفطرة عنواننده وارد اولمدی زیرا ذات انفطار معناسنه‌در کذلك [بقرة لافارض] کریمه‌سنده ذات فروض معناسنه اولمغله فارضة وارد اولمدی ورجل کاس وطاعم دخی بوقبیلدندر وامام خلیل دیدیکه عیشة راضیة دخی بوقبیلدندرکه ذات رضادیمکدر آنکچون مرضیه ایله ماولدر آخرنده‌کی هاء مبالغه‌یه محمول اولور علامه وراویه کبی وبونده مجاز محمول اولمقده جائزدر مبالغه نکته‌سنه مبنی وطالق وحایض وطامث دخی بوقبیلدندر ذات طلاق وحیض وطمث معنالرینه‌درکه بوفعللر برزمانده حدوث وعروضلرینه تعرض ایتمکسزین انلره حاصل وثابتدر دیمکدر واکر افعال مذکوره اوزره اجرا اراده اولنورسه تاء اتیانیله طالقة غدا وحایضة الآن دیرسن کویاکه تطلق غدا وتحیض والآن دیرسن وسیبویه دیدیکه بومقوله‌لر شیٔ یاخود انسان لفظنك صفتلریدر زیرا امرأه شیٔ یاخود انساندن عبارت اولمغله امرأة طالق قولی شیٔ او انسان طالق قوه‌سنده‌در ومعانی اوزره حمل جادهٔ مسلوکه‌در وکوفیون عندنده بومقوله‌دن تانك سقوطی مؤنثه مختص اولدیغنه مبنی درکه نسوانه مخصوص صفاتدر لکن کوفیونك بوکلاملرینك طردی امرأة حاملة ومرضعة وعکسی رجل عاشق وامرأة عاشق قولیله ابطال اولنمشدر انتهی (الطمثان) فتحاتله اسمادندر واثلة بن الطمثان ایاد قبیله‌سنك نسبی رجالندندر (الطهثة) جرعه وزننده عقلی سست و ضعیف اولان کمسیه دینور هر نقدر جسیم وتنومند ایسه‌ده

﴿ فصل العین ﴾ (العبث) فتحتینله لعب ولهو ایلمك معناسنه‌درکه بی فائده عملدن عبارتدر یقال عبث الرجل عبثا من الباب الاول اذا لعب شارح دیرکه اصل عبث خلط معناسنه موضوعدر بعده امور واعماله لعب ولهو قارشدرمق معناسنده استعمال اولندی واسم اوله‌رق استعمال اولنورکه ضمننده جلب نفع یاخود دفع ضرر مقوله‌سی فائده اولمیان عمله اطلاق اولنور (العبث) مکث وزننده قاتوب قارشدمق معناسنه‌در یقال عبث الشیٔ بالشیٔ عبثا من الباب الثانی اذا خلطه به وعبیثه اتخاذ ایلمك معناسنه‌در کما سیذکر یقال عبث الرجل اذا اتخذ العبیثة (العبیثة) هریسه وزننده تار خانه تعبیر اولنان طعامه دینورکه کش دیدکلری یوغورد قوریسیله یاغ و بغدایدن اولور علی قول اربه و بغدای وکشی بری برینه قاتوب ایچنه چکرکه وضع و طبخله ترتیب ایلدکلری برنوع طعام اسمیدر وعبیثة الناس اجناس مختلفه‌دن مجتمع اوباش واخلاط ناسه اطلاق اولنور ونسبنده قارشقلق اولان کمسیه دینور یقال هو عبیثة ای موتشب یعنی فی نسبه خلط (العبیث) سکین وزننده مبالغه‌در اکثر اوقاتنی بیهوده لعب ولهو صرفله عبثه اشتغال ایدن کمسیه دینور

(العبث) لطيف وزننده برنوع ريحان اسميدر (العوبث) جوهر وزننده باديه‌ده بردر بند آديدر (عوبثان) عينك فتحيله ابن زاهر بن مراد دركه بداء بن عامر نام كسه‌نك جديدر (العثة) عينك ضمى وثانك تشديديله كوه تعبير اولنان بوجكه دينور كه يوك وكورك مقوله‌سنه اوشوب تباه وبرباد ايدر جمع جنسى عثدر وعثه قوجه‌قاريه اطلاق اولنور ودلى زفير بدزبان عورته‌ده اطلاق اولنور مرأة بذيئه معناسنه شارح بدينه نسخه سنى استحسان ايلشدر يقال امرأة عثة اى بذيئة وبون حمقاء عورته‌ده اطلاق اولنور (العث) عينك فتحى وثانك تشديديله يوك مقوله‌سنه كوه اوشمك معناسنه‌در يقال عثت العثة الصوف عثا من الباب الاول اذا الحسته والحاح وابرام ايلك معناسنه‌در يقال عثه اذا الح عليه ويلان صوفق معناسنه‌در يقال عثه الحية اذا عضته (العثاث) عينك كسريله (والمعاثة) مضاده وزننده كه مفاعله مصدرلريدر بسته وشرق وموال مقوله‌سى سرود وتغنيده ترنم ايلك معناسنه‌در كه مراد ايرلامق اولمه‌جقدر يقال عاث فى غنائه معاثة وعثاثا اذا ترنم وعثاث برنوع انكرك يلانلرينه دينوركه قوراق سنه‌لرده برى برنى اكل ايدرلر شارحك بيانه كوره مفردى عث در عينك كسريله (التعثيث) تفعيل وزننده بودخى تغنيده ترانه وترنم ايلك معناسنه‌در يقال عثث فى غنائه تعثيثا اذا ترنم (العثعث) غبغب وزننده فساد وتباهى معناسنه‌در يقال مافيه عثعث اى فساد وعثعث مدينه‌ده برطاغك آديدر وبر خوانده اسميدر وبوج واوجه تعبير اولنان عضوك يومشق يرينه دينور ويومشق بره دينور وشول قوم يغنينك صرتنه دينوركه آنده نبات اثرى اولميه (العثعثة) زلزله وزننده ارغلامق معناسنه‌در يقال عثعث الشئ عثعثة اذا حركه ومقيم اولمق معناسنه در يقال عثعث بالمكان اذا اقام وميل وركون ايلك معناسنه‌در يقال عثعث اليه اذا ركن (العثاعث) عينك فتحيله محن وشدائد معناسنه‌در يقال هذا زمان العثاعث اى الشدائد (العثاء) غراء وزننده بيلانه دينور حبه معناسنه (التعاثث) تعالل وزننده ومرادفيدركه مواضعه علت اظهار ايلك معناسنه‌در يقال تقول تعاثثه اى تعالثه (الاعتثاث) افتعال وزننده بركسه‌يى خير ومنفعته نائل اولمقدن آليقومق معناسنه‌در يقال اعتثه عرق سوء اى تعقله ان يبلغ الخير (العثيثة) مصغر بذيه‌سيله عث كلمه‌سندن كه ذكر اولندى كوه تعبير ايتدكلرى بوجكه دينور مصغردر كوه جكز ديمكدر ومنه المثل ★ عثيثة تفرم جلدا املسا ★ يعنى كوچك كوه املس درى يى انجق اكل يسير ايله اكل ايده بلوركه تمام تأثير ايده‌مز ديمكدر بومثل بر ايشى ايشلمك بابنده هرچند جهد واقدام وبذل اهتمام ايدوب لكن بر وجهله عهده سندن كلمكه اقتدارى اولميان كسه حقنده ضرب اولنور (عثليث) عينك كسريله شام سواحلنده برحصن آديدركه

حصن احمر دیمکله متعارفدر (العدث) مکث وزننده برکسه‌نك خوبی سهل وملایم اولمق معناسنه‌درکه یواشلق وکوزل خویلولق تعبیر اولنور یقال به عدث ای سهولة الخلق (عدثان) عثمان وزننده برمرجل آدیدر (العرث) حرث وزننده بر نسنه‌یی یرندن چکمك معناسنه‌در یقال عرث الشیء عرثا من الباب الاول اذا انتزعه وال ایله اوغرق معناسنه‌در یقال عرثه اذا دلکه (العرطنیثا) دردبیسا وزننده بخور مریم نباتنك کوکنه دینورکه ترکیده طکوز اغرشغی تعبیر اولنور (الاعفث) اغفث وزننده چوق آچیلان یعنی اوتوروب قالقدیغه عورت یری چوق منکشف اولان دیوشورکسز کشی‌یه دینور یقال رجل اعفث ای کثیر التکشف (العنکث) عینك وکافك فتحیله برنبات وبرمرجل اسملریدر (العکث) مکث وزننده فی‌الاصل اجتماع والتیام معناسنه‌در لکن اصل بناسی السنهٔ عربده ترك واماته اولنغله همین مزید اوله‌رق مستعملدر (التعنکث) تدحرج وزننده هر طرفدن کلوب برکمك معناسنه‌در یقال تعنکث القوم اذا اجتمعوا (العکیث) خبیث وزننده فیل دیدکلری حیوانك سدکنه دینور بول الفیل معناسنه (العلث) عینك فتحی ولامك سکونیله قاتوب قارشدرمق معناسنه‌در یقال علث الشیء بالشیء علثا من الباب الثانی اذا خلطه به وبرکدرمك معناسنه‌در یقال علث الشیء اذا جمعه وارطی دیدکلری میشه اغاجیله دری دباغت ایلمك معناسنه‌در یقال علث السقاء اذا دبغه بالارطی وجقماقدن آتش چقمیوب کور وفرسز اولمق معناسنه‌در یقال علث‌الزند اذالم یور وعلث دجله‌نك شرقیسنده برقریه آدیدرکه علو یونه موقوفه در (العلث) فتحتینله شدت وتمادی اوزره جنك ایلمك معناسنه‌در یقال علث القوم علثا من الباب الرابع اذا تقاتلوا بالشدة واللزوم (العلیث) امیر وزننده قارشیق اریه وبغدای اوتندن یاپلش اتمکه دینور تقول اکلنا علیثا ای خبزا من شعیر وحنطة (العلائة) عینك ضمیله کشك ایله صاغی یری برینه خلط ایلمکله ترتیب اولنان طعامه دینور ومطلقا هر ایکی نسنه‌کی یری برینه قارشمش اوله علائه دینور وعلائه بنی الاحوص جماعتدن بر رجل آدیدر وشورادن بورادن نسنه جمع ایدر اولان کسیه‌ده علائه دیرلر یقال هو علائة ای یجمع من ههنا وههنا (العلثة) جرعه وزننده انسانك کفایت معاشی اولان شیئه دینور علقه معناسنه بورادہ علقه ایلمك معناسنه‌ده اولمق ممکندر زیرا تعلث تعلق معناسنه‌ده کلور یقال له علثة ای علقة (العلث) کتف وزننده شول کسه‌درکه پدرینك غیری به منتسب اوله یعنی نسبنده قارشقلق اوله وبرنسنه‌نك طلبکارینه ملازم اولوب یاتندن آیرلمیان کسیه دینور مؤلف والملازم لمن یطالب عبارتیله رسم ایلمکله شارح دیرکه جمیع امهاتده ملازم ومطالب فی‌قتال وغیره عنوانندہ مرسومدر (المعلث) اسم

فاعل بنیه‌سیله بودخی پدرینك غیریسنه منتسب یعنی نسبنده قارشقلق اولان کشی‌یه دینور یقال هو علث ومعتلث ای منسوب الی غیر ابیه (الاعتلاث) افتعال وزننده آتشی چقوب چقمدیغی نا معلوم اولان اغاجدن چقماق ایدنمك معناسنه‌در زیرا عربلر چقماغی اغاجدن اتخاذ ایدرلر مرخ وعفار کبی یقال اعتلث زندا اذا اخذه من شجر لایدری ایوری ام لا ومنکوحه خصوصنده خبرلوسنی تحری وانتخاب ایلیوب کنفوی یاخود نه کونه اولور ایسه اولسون لا ابالیانه تزوج ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال اعتلث الرجل اذا لم یتخیر منکحه قال فی الاساس یقال فلان غیر معتلث الزناد اذا کان متخیر المنکح (التعلث) تفعل وزننده برکسیه کید ومکر ایله بر جنحه عزو وتحمیل ایلمك معناسنه‌در یقال تعلث فلان لفلان الذنوب اذا تحملها وبرنسنه‌یه ایلیشوب تعلق ایلمك معناسنه‌در یقال تعلث به اذا تعلق وبر نسنه‌یی متین ومحکم قلیوب باشدن صاومه یاپمق معناسنه‌در یقال تعلث السهم اذالم یحکم صنعته (الاعلاث) همزه‌نك فتحیله علث لفظندن جمعدر عینك کسریله اول زاد وتوشه‌یه دینورکه شیٔ مخصوصدن اختیار وترتیب اولنمیوب اشیاء مختلفه‌دن مترتب اوله واعلاث الشجر شول اغاج پاره‌لرینه دینورکه آنلر ایله چقماق ایدینوب آتش چقاررلر تازه‌سی قوریسی قارشیق اوله (العثوه) عینك فتحی وضمی ونونك سکونیله حلی دیدکلری نباتك که بغدایحق اوتی دیدکلریدر خاصة چورپمش قوریسنه دینورکه رعیه صلاحیتی اولمز جمعی عثائی کلور تراق وزننده (العثة) عینك حرکات ثلاثیله عثوه معناسنه‌در (باعینائی) بای موحده وآخرده الفك قصریله بغداد قضاسنده برقریه آدیدر (التعویث) تفعیل وزننده برآدمی برایشدن آلیقومق معناسنه‌در یقال عوثه عن الامر تعویثا اذا ثبطه عنه وشروع ایلیه‌جکی ماده‌دن صرف وتحویل ایلمکله نه کونه حرکت ایلیه‌جکنده متحیر ایلمك معناسنه‌در یقال عوثه عن الامر اذا صرفه حتی تحیر (العوث) غوث وزننده تعویث ایله معنای اخیرده مرادفدر یقال عاثه عوثا یعنی عوثه (المعاث) میمك فتحیله مذهب ومسلك معناسنه‌در یقال اخذ معاثا مستقیما ای مذهبا ومسلکا مستقیما ووسعت ومساحه معناسنه‌در تقول ان لی عن هذا الامر لمعاثا ای مندوحة (التعوث) تفعل وزننده متحیر اولمق معناسنه‌در یقال تعوث الرجل اذا تحیر (العیث) لیث وزننده برنسنه‌یی فساده وبروب تباه ایلمك معناسنه‌در یقال عاث الشیٔ یعیث عیثا اذا افسده (العیثة) عینك فتحیله طبراغی یومشق یره دینور وعیثه شریفده علی قول جزیره‌ده برقریه آدیدر وشریف بلاخود عربده بغایت یوکسك برطاغدر (العایث والعیوث) صبور وزننده (والعیاث) شداد وزننده ارسلانه دینور (التعییث) تفعیل وزننده برایشه شروع ایلمك معناسنه‌در یقال

عيث فلان يفعل كذا اى طفق وقراكولقده ياخود كورله ال يوردامله برنسنه اراشدرمق معناسنه در يقال عيث فلان اذا طلب شيئا باليد من غيران يبصره وبرنسنه مختلط ومشتبه اولمق معناسنه در يقال عيثت طيره اذا اختلطت عليه (التعيث) تفعل وزننده صويى قاتمق كرتهسندن اشاغى ايجمك معناسنه در يقال تعيثت الابل اذا شربت دون الرى (عيثى) عينك فتحى والفك قصريله عجبا معناسنه در كه تعجب كلمهسيدر يقال عيثى له اى عجبا له

﴿ فصل الغين المعجمة ﴾ (الغبث) مكث وزننده كشكى ياغله اصلاتمق معناسنه در يقال غبث الاقط بالسمن غبثا من الباب الاول اذا لته (الغبيثة) غينك فتحيله آندن اسمدر ياغله اصلانمش كشكه دينور وغبيثه عبيثه ايله جمله معنايده مرادفدركه ذكر اولندى (الاغبث) ابغث وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى (الاغبثان) احمرار وزننده توز كى بوزرنكلو اولمق معناسنه در يقال اغبث الشئ اغبثانا اذا كان اغبث (الغث) غينك فتحى وثانك تشديديله صفتدر آريق لاغر ومهزول معناسنه در غث وسمين مقابلدر يقال ضأن غث اى مهزول (الغثاثة) عينك فتحيله (والغثوثة) غينك ضميله آريق وخيره وزبون اولمق معناسنه در يقال غثت الشاة يغث ويغث غثاثة وغثوثة من الباب الثانى والرابع اذا هزلت وعربلر فلان مايغث عليه احد ديرلر مايدع احدا الاسأله معناسنه يعنى هر كورديكى آدمدن جر وسؤال ايتمكه مجبولدر كوياكه اعتقادنده مهزول المال يعنى ثروت و يسارىدن عارى فقير وبى نوا كسنه يوقدر مجموع ناس حيوان سمين كى ذى قوت وذى غنادر كذلك فلان لايغث عليه شئ ديرلر لايقول فى شئ انه ردئ فيتركه معناسنه يعنى فلان كسهلك عندنده اشياء دنيويه دن برشئ اصلا كمتر وبى قيمت دكلدر جملهسى نفيس وفاخر اولمغله هرنه اولورسه اولسون آنى ترك ايتيوب برتقريبله اخذ ودرهميان ايتمكه سعى ايلر مثل مزبورلر بغايت مرتكب ومتنزل وسفله خوى تلكى كسهلر حقلرنده ايراد اولنور و غثاثة وغثوثة كلام فاسد وناخوش اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال غث الحديث اذا فسد ويارهنك چركى آقمق معناسنه در يقال غث الجرح اذا سال غثيثة (الغثيث) امير وزننده بودنى آريق ومهزول معناسنه در غث كى وغثيث يارهده اولان صارى صو وايرين وچوروكات مقولهسى چركه دينور (الاغثاث) همزهنك كسريله غثائه معنالرينه در يقال اغث اللحم واغث الحديث واغث الجرح بمعنى غث (استغثاث) يارهنك ايچنده اولان چركى چقرمق معناسنه در يقال استغث الجرح اذا اخرج الغثيث منه (الغثيثة) خبيثه وزننده عقل وشعورده اولان فساد وخلله دينوركه غثيث جرحدن مأخوذدر تقول لبسته على غثيثة ونفس خبيثة اى على فساد عقل وغثيثه شول خرما اغاجنه اطلاق

اولور که میوه‌دار اولوب لکن لذت وحلاوتی اولمیه یقال نخلة غثیثة اذا کانت ترطب ولا حلاوة لها وبی خیر ومنفعت اولان احمق ونادان کمسیه دینورکه اصلا برایشه یرامیه (الغثة) غصه وزننده کفایت ایلمیه‌جك دیرلکه دینور بلغة عیش معناسنه (الغثغثة) زلزله وزننده آلات واسلحه‌سز جنك ایلمك معناسنه‌درکه ضعیفجه ال دوکوشی اوله‌جقدر یقال غثغث القوم اذا تقاتلوا بلا سلاح وبریرده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال غثغث بالمکان اذا اقام فیه (الاغتثاث) افتعال وزننده طوار برمقدارجه چایرنی آلمق معناسنه‌در یقال اغتثت الخیل اذا اصابت من الربیع ای نالت منه شیئا قلیلا (التغثیث) تفعیل وزننده دوه تدریجله طاولنمغه بشلمق معناسنه‌در بونك بابی ازاله ایچوندر تقشیر وتجلید کبی تقول غث بعیری ثم غثث ای سمن قلیلا قلیلا یعنی ازال غثاثته ببعض السمن (الغثث) کتف وزننده (والغثاغث) علابط وزننده ارسلانه دینور (ذوغثث) صرد وزننده غنی قبیله‌سی بوردنده برصو یاخود ضریه نام قریه قوروسنده برطاغك آدیدر (الغرث) فتحتینله آجقمق معناسنه‌در یقال غرث الرجل غرثا من الباب الرابع اذا جاع (الغرثان) عطشان وزننده آج اولان کشی‌یه دینور جمعی غرثی کلور عطشی وزننده وغرائی کلور صحاری وزننده وغراث کلور عطاش وزننده ومؤنثنده غرثی دینور جمعنده غراث دینور عطاش وزننده پس جمع مذکر ایله مفرد مؤنث وجمع مذکر ایله جمع مؤنث مساویدر وعربلر امرأة غرثی الوشاح دیرلر اول خاتون بلی انجه اولمغله وشاحنی طولدرمیه ووشاح خاتونلره مخصوص حمائل طرزنده مزین قلاده‌در یقال هی غرثی الوشاح ای دقیقة الخصر (التغریث) تفعیل وزننده آجقدرمق وآج قومق معناسنه‌در یقال غرثه تغریثا اذا جوعه (غورث) جوهر وزننده ابن الحارث درکه برغزوه‌ده نبی بالسیف علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك علی الغفله قلجلرنی صیروب جلاد وارطرف نبوی‌یه قصد وهجوم ایلدیکی آنده حضرت باری عزشانه مزبورك کتفینی بیننده شیر پنجه نوعندن زلخه دیدکلری جراحتی احداث ایلمکله متزلزل اولوب زمینه سرنکون اولمشدر وقعهٔ مزبوره‌نك ملخصی بودرکه غزوة ذات الرقاعده فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بر شجر سایه‌سنه نزول وسیفنی شاخ شجره تعلیق ایدوب تنهاجه راحتکزین ایکن مزبور غورث برتقریبله سروقت عالیلرینه رهیاب اولوب همان اغاجدن تیغی اخذ ومن یمنعك منی دیو حواله ایلدکده حضرت رسول الله دخی الله دیجك فی الحاصل جبریل امین مزبورك کتفینی بیننه ضرب ایلمکله شیر پنجه حدوث ویوزی اوزره زمینه مفروش اولدی حضرت رسالتپناه اول تیغ جکر کاهی آلوب ومن یمنعك منی دیو حواله بیوردقده تظلم واسترحام ایلمکله تخلیهٔ سبیل بیوردیلر ترجمه‌مز اولان سیر

معتبرده اسمی دعثور ولقبی غورث اولمق اوزره مرسوم اولوب بعد زمان شرفیاب اسلام اولدیغی مرقومدر (الغاث) علث وزننده ومعنالرنده مرادفیدر که ذکر اولندی (الغاث) فتحتینله بودخی علث کبی شدت اوزره متمادی حرب وقتال ایتمك معناسنه در یقال غاث القوم غلثا من الباب الرابع بمعنی علث وچقماقدن آتش چقمیوب کور وفرسز اولمق معناسنه در یقال غاث الزند اذالم یور (الغاثی) سکری وزننده بادیه اشجارندن برآجی اغاج اسمیدر ثمری سباعی مهلکدر (الغاث) خبیث وزننده اول شیئه دینورکه زهر ایله قارشدروب طعمه ایدرلر وآنکله نسروعقاب صید ایدرلر قرغه بوکن ایله سائر قوش صید ایتمکه کاری کبی وغاث اربه ایله قارشق بغدایه دینور (المغلوث) بودخی اربه ایله قارشق بغدایه دینور شارحك بیانه کوره اربه اونیله قارشق بغدای اتمکنه دینور نته که مجمله ایله علیث دخی بومعنایه در وخرما ایله یاخود خرما قورغیله دیاغلتمش دریه دینور یقال سقاء مغلوث ای مدبوغ بالتمر اوالبسر (الاغلثاء) اغرنداء وزننده برکسه یه ضرب وشتم ایده رك شرکبر اولوب اوزرینه حواله ومستولی اولمق معناسنه در یقال اغلثنی علیهم اذا علاهم بالضرب والشتم (الغاث) کتف وزننده شدید القتال اولان بهادره دینور ومجنونه دینور ونشئه دار طعامدن یاشرابدن مست کبی کیفلنوب نشئه مند اولمش کسیه دینور یقال جاء وهو غاث ای به نشوة عن الطعام والشراب واول کشی یه دینور که اویقو یاصمغله اویوقلیه رق ایکی طرفه تمایل وتکسراوزره اوله (الاغتلاث) اعتلاث وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی یقال اغتلث زندا بمعنی اعتلثه وچقماقدن آتش چقمیوب فرسز اولمق معناسنه در یقال اغتلث الزند اذا لم یور (المغالث) اسم فاعل بنیه سیله بودخی شدید القتال اولان محارب دلاوره دینور (الغنث) فتحتینله صویی ایجوب صولوق آلمق معناسنه در که ظاهرا صویی صولوقلنه رق ایچمك اوله جقدر که عب مقابلیدر یقال غنث الرجل غنثا من الباب الرابع اذاشرب ثم تنفس وبرنسنه سبیله کوکل دونوب معده بولانمق معناسنه در یقال غنثت نفسه اذا خبثت ولقست (التغنث) تفعل وزننده برشیئه ملازمت ومداومت ایتمك معناسنه در یقال تغنث الیه اذا الزمه وثقلت ویرمك معناسنه در یقال تغنثه الشیء اذاثقل علیه (الغناس) رمان وزننده عشرت ومنادمه خصوصنده آداب واطواری خوب ومستحسن اولان یارانه دینور که جعدر ظاهرا مفردی غناث در یقال هم الغناث ای الحسنو الاداب فی المنادمة (غنث) غینك فتحی ونونك سکونیله ابن اقیان بن القحم در که بنی مالك قبیله سندندر (التغویث) تفعیل وزننده واغوثاه دیوفریاد ایدرك مدد خواه اولمق معناسنه در که استغاثه دن اعم در یقال غوث الرجل تغویثا اذا قال واغوثاه (الغوث) غینك فتحی وواوك

سکونیله (والغوات) غینك ضمیله وفتحی شاذدر آندن اسملردر فریاد ایدەرك مدد ایستمکه دینور ومدد ونصرته اطلاق اولنور یقال اجابوا غوثة وغواثة بالضم والفتح ویقال هل عندك غوث وغواث شارح دیر که فتحك شذوذینه باعث اصواتك واصواته دلالت ایدن کلماتك مجموعی ضمله وکسر ایله اولور بکاء ونباح وصراخ ونداء کبی (الاستغاثة) برکسەدن مدد ونصرت استمك معناسنەدر (الاغاثة) همزەنك کسریله (والمغوثة) معونه وزننده فریاده یتشوب مدد ایتمك معناسنەدر تقول استغاثنی فاغثته اغاثة ومغوثة مؤلف مغوثة لفظنی مصدر ثانی صورتنده رسم ایلدی لکن معونه کبی اسم مصدردر مصدر موضعنده استعمال ایلدیلر شارح دیرکه استغاثه بالفعل وباء واسطه سیله تعدیه ایدر ویقال ماغثت به المضطر من طعام اوتجدة ای من قوة (الغیاث) غینك کسریله اسمدر فریاده یتشمك مدد ونصرت معناسنه ماقبلنك کسره سنه مبنی واو یایه منقلب اولمشدر (المغاوث) میمك فتحیله صولره اطلاق اولنور میاه معناسنه بونك مفردی مغوث در منبر وزننده که وسیلهٔ غیاث دیمکدر (الغویث) غینك فتحیله پك سکرتمکه دینور یقال انك لتوغویث ای شدة عدو (غیاث) غینك کسریله (ومغیث) مجیب وزننده اسماء رجالدندر (المغیثة) معینه وزننده ایکی موضع اسمیدر (المغیثیة) یای نسبتله بغدادده برمدرسه اسمیدر (یغوث) یعوق وزننده مذحج قبیله سنه مخصوص بر صنم اسمیدر (الغیث) غینك فتحی ویانك سکونیله یغموره دینور علی قول شول یغموره دینور که مساحة عرضی بربرید یعنی اون ایکی میل مسافه یه شامل اوله یقال نزل الغیث ای المطر اوالذی یکون عرضه بریدا وغیث یغمور ایله نابت اولان چایره وچنه اطلاق اولنور سببیت علاقه سیله یقال وقعت الماشیة علی الغیث وهو الکلا ینبت بماء السماء وغیث مصدر اولور یغمور یاغدرمق معناسنه یقال غاث الله البلاد یغیث غیثا ای انزل بها المطر ویره یغمور نازل اولمق معناسنەدر یقال غاث الغیث الارض اذا اصابها ونزل بها ویقال غیثت الارض تغاث علی بناء المفعول فهی ای الارض مغیثة ومغیوثة واغاثت چیچکلری اچمه بشلامق معناسنه استعمال اولنور یقال غاث النور اذا اضاء وغیث اسماء رجالدندر غیث بن مریطه بنی عبس وغیث بن عامر تمیم قبیله رندندر (المغیثة) میمك فتحیله (والمغوثة) اصلی اوزره یغمور یاغمش یره دینور ومغیثه میمك فتحی وضمیله قادسیه ده برقریی آدیدر وایرانده بیهق ناحیه سنده برقریه آدیدر (الغیث) صیب وزننده صیغة مبالغه در شدتله یاغان مطر کثیره دینور وعربلر فرس ذوغیث دیرلر کندیکه سکرتمه سنی آرتورور اولان صولقلی یوکرك آت دیمکدر یقال فرس ذوغیث اذاکان یزداد جریابعد جری وبئر ذات غیث دیرلر ذات ماده

معناسنه که منبی یاخود مجراسی اولمغله اصلا نقصان بولمیوب آلتدنجه مدایدر اولان قویودیکدر وغیث ابن عمرو الغوث درکه طیء قبیله‌سندندر (مغیث‌ماوان) میمك ضمیله بشقه برقومی آدیدر ومغیث حضرت عائشه معتقدسی اولان بریرەنك زوجی اسمیدرکه اصحابندندر (التغیث) تفعل وزننده سمورمك معناسنه‌در یقال تغیث البعیر اذا سمن

﴿ فصل الفاء ﴾ (الفث) فانك فتحی وثانك تشدیدیله برنبات آدیدرکه قیملق وقتنده آنك دانه‌لرندن اتمك یاپارلر وفث شحم حنظل اسمیدرکه ابو جهل قارپوزینك ایچنده اولان آیدر شجر حنظل نسخه‌لری غلطدر وفث مصدر اولوب طاغمق معناسنه یقال فث الجلة فثا من الباب الاول اذانثرها یعنی مافیها من التمر وفث طاغنق نسنه‌یه دینور یقال تمر فث ای متفرق (الانفثاث) انفعال وزننده قیرلمق معناسنه‌در یقال انفث العود اذا انکسر (المفثة) میمك وفانك فتحیله چوقلق کثرت معناسنه‌در وبما وبرکت معناسنه استعمال اولنور یقال طعام کثیر مفثة ای کثیر نزل ونزل فتحتینه‌در (الافتثاث) افتعال وزننده بقهور اولمق معناسنه‌در یقال ماافتثوا علی بناء المفعول ای ماقهروا (الفحث) بحث وزننده بر نسنه‌یی کرکی کبی تفتیش ایتمك معناسنه‌در یقال فحث عنه فحثا من الباب الثالث اذا فحص (الافتحاث) افتحاص وزننده ومرادفیدرکه برنسنه‌یی صوروب اراشدرمق معناسنه‌در یقال افتحث ماعنده ای افتحص (الفحث) کنف وزننده حفث معناسنه‌درکه اشکنبه اوزرنده قرق بار وشیردان دیدکلری نسنه‌در (الفرس) حرث وزننده هنوز اشکنبه ایچره اولان طوارتسنه دینور جمعی فروث کلور وفرث کوچك رکومیه دینورکه کوندن وسختیاندن اولان مشربه در وفرث مصدر اولور کبه خاتون آش پرمك حالتنده کوکلی بولانمق معناسنه یقال فرثت الحبلی فرثا من الباب الاول اذاغثت وطاغمق وصاچمق معناسنه‌در یقال فرث الجلة فرثا من الباب الاول والثانی اذا نثر مافیها من التمر ودیری انسان وحیوانك بغرینه اوروب بغرنی طاغمق معناسنه‌در یقال فرث کبده فرثا من الباب الثانی اذا ضربها وهو حی (الانفراث) انفعال وزننده بودخی کبه خاتونك کوکلی بولانمق معناسنه‌در یقال انفرثت الحبلی اذا غثت نفسها ویقال انها لمنفرث بها وفرث کلمه‌سنه مطاوع اولورکه بغرینه اورلمغله بغری پاره پاره اولوب طاغملق معناسنه یقال فرث کبده فانفرثت (التفرث) تفعل وزننده بودخی کبه خاتونك کوکلی بولانمق معناسنه در یقال تفرثت الحبلی اذا غثت نفسها (التفریث) تفعیل وزننده بودخی ذی روحك بغرینه اورمغله بغرنی پاره پاره ایدوب طاغمق معناسنه در یقال فرث کبده تفریثا یعنی فرثها (الفرائة) فانك ضمیله پاره‌لنان جکرك ریزه‌لرینه دینور (الافراث) همزه‌نك کسریله

جکری پاره‌لیوب ریزه‌لرنی طشره القا ایتمك معناسنه‌در یقال افرث الکبد اذا شقها والقی الفرائة صحاحده افرث الکرش عبارتیله مرسومدر که اشکنه‌یی یاروب ایچنده کی فضلاتی دوکمك معناسنه اولور وافرات برکسه‌یی دائما ناسی طعن وتشنیع ایتمك عادتی اولان اشخاصه عرضهٔ ملامت ایتمك معناسنه استعمال اولنور که فرث منزلنده قیلی اولور یقال افرث فلان اصحابه اذا عرضهم للائمة الناس (الفرث) فتحتینله طویمق معناسنه‌در یقال فرث الرجل فرثا من الباب الرابع اذا شبع وطاغلمق معناسنه‌در یقال فرث القوم اذا تفرقوا (الفرث) کثف وزننده شول یره دینور که نه‌طاغ ونه‌دوز اوله یقال مکان فرث ای لاجبل ولاسهل

﴿ فصل القاف ﴾ (القبث) مکث وزننده بر شیئی آوجلق و پنجه ایله آلمق معناسنه‌در یقال قبث بالشیء قبثا من الباب الثانی اذا قبض (قبات) سحاب وزننده ابن رزین اللخمی در که محدثینه‌دندر وقبات بن اشیم اصحابه‌دندر مؤلف ترقی وجه اوزره صحابه‌یی تأخیر ایتمشدر (القبعثی) شمردی وزننده طبانی ایری و بیوك اولان آدمه دینور کذلك طبانلری و یغنه قلری ایری اولان ارکك دوه‌یه دینور مؤنثنده قبعثاة دینور هایله و قبعثاة عقل معناسنه‌در که بعض خاتونك فرجنده اولان یومری شیشدر خلقی اولور ذکرك نفوذینه مانعدر وبعضنده کیت اولورکه اکا قرین دیل ترکیبنده اول خاتونه آصلق تعبیر اولنور (القت) قافك فتحی وتاك تشدیدیله چکوب کنورمك معناسنه‌در یقال قث الشیء قثا من الباب الاول اذا جره وطوار سورمك معناسنه‌در یقال قث الابل اذا ساقها وبرنسنه‌یی چکوب دبندن قوبرمق معناسنه‌در یقال قث الشجر اذا قلعه وقث برنجات آدیدر (الاقتثاث) افتعال وزننده بودغی برنسنه یی چکوب قوبرمق معناسنه در یقال اقتثه ای اقتلعه (المقثة) میملك وقافك فتحیله چوقلق کثرت معناسنه‌در فاعله مقثه‌ده لغتدر ومقثة بربصی ودکرمی تخمنه‌درکه صبیان آنکله یتلرنده متعارف براویون اویناردر طشره ترکیبنده چقشاغی تعبیر ایدرلر (القثاث) غراب وزننده متاع معناسنه‌در (القثاث) کتان وزننده قوغجی یه اطلاق اولنورکه جر ونقل کلام ایدر یقال رجل قثاث ای نمام (قثاث) کتاب وزننده ذهبن بن قرضم نام صحابینك جدی اسمیدر محدثون قافك فتحیله تعبیر ایدرلر (القثبی) خصیصی وزننده مصدردر جمع مال ایتمك معناسنه در یقال هو یقث المال قثیثی ای یجمعه (القثیثة) (والقثائة) قافلرك فتحیله کروه وجماعت معناسنه‌در یقال اتتنا القوم بقثیثتهم وقثائتهم ای بجماعتهم (القثقثة) زلزله وزننده اولچکی تام قوللنوب مکیلی حق اوزره اولچمك معناسنه‌در یقال قثقث المکیال اذا وفاه ویردن فازغی چقرمق ایچون ایرغامق

معناسنه‌در يقال قثقث الوتد اذا حركه ليزعه (القحث) بحث وزننده برنسنه‌يى بالتمام سپوروب آلمق معناسنه‌در تقول قحثت الشئ قحثا من الباب الثالث اى اخذته عن آخره (القرث) حرث وزننده كوچك ركوه يه دينور كه كوندن وسختيانلدن ياپدقلرى مطهره كبى صوقايدر طشره تركيسنده قالاز تعبير اولنور وقرث مصدر اولور بركسه‌يى پك غمكين وغصه ناك ايلك معناسنه يقال قرثه الامر قرثا من الباب الاول اذا كربه (القرث) فتحتينله ال امكيله كسب وكار ايلك معناسنه‌در يقال قرث الرجل قرثا من الباب الرابع اذا كد وكسب (القريث) قافك كسريله جريث وزننده ومراد فيدركه برنوع بالقدر نته كه ذكر اولندى (القرائا) قافك فتحى والفك قصريله (والقريثا) نعيما وزننده برنوع خرما اغاجنك اسميدركه خرمامسى تازه قورق ايكن بغايت اطيب اولور (قرعث) جعفر وزننده بر رجل آديدر فى الاصل تقرعث ماده سندن مأخوذدركه پرمك تجمع معناسنه‌در يقال تقرعث القوم اذا تجمعوا (الاقعاث) همزه‌نك كسريله بيهوده اسراف مال ايلك معناسنه‌در يقال اقعث فى ماله اذا اسرف وچوق بخشش وپرمك معناسنه‌در يقال اقعث له العطية اذا اجزلها (القعثة) قافك فتحى وعينك سكونيله آز وپركى وپرمك معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال قعث له قعثة من الباب الاول اذا اعطاه قليلا لكن ضديتى واضح دكلدر زيرا برى ثلاثى وبرى مزيددر (التقعيث) تفعيل وزننده برنسنه‌يى بتمامه استيصال ايلك معناسنه‌در يقال قعثه تقعيثا اذا استأصله (الانقعاث) انفعال وزننده آندن مطاوعدر يقال قعثه فانقعث (القعيث) امير وزننده آزجه وقولايجه اولان شيئه دينور معناى مزبوردن مأخوذدر يقال شئ قعيث اى هين يسير وپك چوق سيل صوينه وپك چوق يغموره دينور (الاقتعاث) افتعال وزننده قازيلان قويدن چوق طپراق چقرمق معناسنه‌در يقال اقتعث الحافر اذا استخرج ترابا كثيرا من البئر (العقاث) غراب وزننده برمرضدركه قيون وكچى قسمنك برونلرنده تحدث ايدر (التقلعث) تدحرج وزننده صولوجه بالچقدن اياغنى چكوب قوپارر طرزنده يورىمك معناسنه‌در يقال تقلعث فى مشيه اذا امر كانه يتقلع من وحل (القمعوث) زنبور وزننده ديوث وقلتبانه دينور (القنطثة) دحرجه وزننده خوف وفزع ايله سكردوب كتمك معناسنه‌در يقال قنطث الرجل اذا عدا بفزع (القنعاث) قنطار وزننده يوزنده وسائر اعضاسنده قيلى چوق اولان كسيه دينور يقال رجل قنعاث اذا كان كثير الشعر فى وجهه وجسده (التقيث) تفعل وزننده جمع ايلك ومنع ايلك معنالرينه‌در

﴿ فصل الكاف ﴾ (الكباث) محاب وزننده اراك اغاجنك كه مسواك اغاجيدر يمشنك اولمشنه دينور (الكبث) فتحتينله ات بوزيلوب قوقمق معناسنه‌در يقال

كبث اللحم كبثا من الباب الرابع اذا تغير واروح (الكبث) مكث وزنده اتك اوزرنى قيايوب اورتمكله قوقمق معناسنه‌در يقال كبث اللحم كبثا من الباب الاول اى غمته فتغير وانتن (الكبيث) امير وزنده (والمكبوث) قوقش اته دينور يقال لحم كبيث ومكبوث اى متغير منتن (الكنبث) قنفذ وزنده صلب و شديد اولان شيئه دينوروبغايت بخيل و ناكسه‌دينور (الكنبوث) زنبور وزنده (والكنابث) علابط وزنده بونلرده زياده‌سيله بخيل وجرى شخصه دينور يقال رجل كنبث وكنبوث وكنابث اى منقبض بخيل (التكبيث) تفعيل وزنده كمى يى يره اكوب ايجنده اولان اشيايى بشقه كى يه نقل ايتمك معناسنه‌در وبو كوچك كيلرده اولور يقال كبث السفينة اذا جنحها الى الارض ليحول مافيها الى اخرى (الكبعثاة) قبعثاة وزنده ومرادفيدركه فرج زنانده اولان شيشدر (الكث) كافك فتحى وثانك تشديديله صيق وكور وقالين اولان شيئه دينور يقال شئ كث اى كثيف (الكثيث) امير وزنده كث معناسنه‌در بوندندركه كور وصيق صقاللو كسيه‌كه تخته صقال تعبير اولنور كث اللحيه وكثيث اللحيه اطلاق اولنور و يقال لحية كثة وكثاء اى كثيفة (الكث) كافك ضميله جمعيدر يقال قوم كث اللحية (الكثكث) كافلرك فتحيله (والكثكث) زبرج وزنده خرده طاشلر ايله قارشيق طبراغه دينوركه مولوس تعبير اولنور (الكثكثى) كافلرك ضمى وفتحى والفك قصريله صبيان‌عربه مخصوص بر لعب آديدركه طبراقله اوينارلر (الكاث) تشديد ثايله حصاد اولان سنبله دانه‌لرينك صچرانيلرندن نابت اولان اكينه دينور (الكثاثاء) كافك فتحى والفك مديله طبراغى چوق يره دينور (الكث) كافك فتحى و ثانك تشديديله مصدر اولور بردن درطوپ حدثلك معناسنه يقال كث الرجل بسلحه كثا من الباب الاول اذا رمى به (الكثاثة) كثافه وزنده (والكثوثة) كافك ضميله (والكثث) كافك فتحيله صقاللك ديبلرى كور و صيق اولەرق قيللرى قصه و قيورجق اولمق معناسنه‌در يقال كثت اللحية كثاثة و كثوثة وكثثا من الباب الرابع اذا كثرت اصولها وكثفت وقصرت وجعدت ويقال رجل كث اللحية كاذكر جمعى كثاث كلور كافك كسريله (الاكثاث) همزه‌نك كسريله (والكنكثة) زنزله وزنده بركسه وجه مذكور اوزره طوب صقاللو اولمق معناسنه‌در يقال اكث الرجل وكنكث اذا صاركث اللحية (الكحث) بحث وزنده بر نسنه‌يى ايكى پنجه‌لى طولدروب طبطلو وبرمك معناسنه‌در يقال كحث له من المال كحثا من الباب الثالث اذا غرف له بيديه منه (الكراث) رمان‌وزنده وكتان وزنده براصه تعبير اولنان سبزه‌يه دينور فارسيده كندنا دينور شارح ديركه مائدة عيسويه ومائدة خضريه‌ده جمله سبزه‌لر بولنوب لكن براصه يوق ايدى (الكراث) سحاب وزنده بر نوع

اولو اغاج اسمیدر طائف جبالنده مشهودم اولمشدر بواغاج پرتجیل آغاجی دیدکلریدر اوزون ویومشق دالاری اولور قیرلسه سودی آقار جازده کثیردر سودنی طعامه اضافه ایلسهلر جذامه نافعدر وکراث بر طاغك آدیدر (الکرث) حرث وزننده برکسه‌یی غم وغصه بصمق معناسنه‌در یقال کرثه الغم کرثا من الباب الاول والثانی اذا اشتد علیه (الاکراث) همزه‌نك کسریله کرث معناسنه‌در یقال اکرثه الغم بمعنی کرثه (الکریث) امیر وزننده شول کسه‌در که برماده‌دن حذر واندیشه ایله عزم ومباشرتندن قچنلیوب رجعت ایلش اوله یقال انه لکریث الامر اذا کع ونکص وکریث کارث معناسنه‌درکه مضطرب ایدیجی شدید دیمکدر یقال امر کریث ای کارث ظاهرا بوماده‌دن باب رابع دخی وارد اولوب لکن مؤلف اکتفا ایلش اوله زیرا کریث که صفتدر باب رابعی مقتضیدر ومقتضای ماده دخی تأثر لزومیدر وبعضا بومقوله‌یه متوهم صیغه تقدیر ایدوب آندن بنا ایدرلر (الانکراث) انفعال وزننده کسلك معناسنه‌در یقال انکرث الحبل اذا انقطع (الاکثراث) ذکر اولنان کرث لفظندن افتعالدر غمکین اولمق معناسنه‌در بومناسبتله بر امر عظیمدن مبالات ایلمك وباك ویروا چکمك معناسنده استعمال اولنمشدر تقول ما اکترث له ای ماابالی به قال فی النهایة وفی حدیث قس [لم یخلنا سدی من بعد عیسی واکترث] یقال ما اکترث له ای ما ابالی و لایستعمل الا فی النفی وقدجاء ههنا فی الاثبات وهو شاذ (الکریثاء) کافك فتحیله برنوع اطیب واعلا خرما قورغی اسمیدر (الکشوث) کافك فتحی وضمیله (والکشوثی) کافك فتحی والفك قصریله ومدیله جائزدر (والاکشوث) همزه‌نك ضمیله واشبو لغت اخیره خلف یعنی ردیه وساقطه درباغ صرمشق تعبیر اولنان نباته دینورکه اغاجلك دالارینه صارمشور پرده کوکی ویپراغی ویشی و کولکه‌سی اولماز بی خیر و منفعت کسه‌یی اکا تشبیه ایدرلر قال الشارح ومنه * هوالکشوث فلا اصل ولاورق * ولانسیم ولاظل ولاثمر * (الانکلاث) انفعال وزننده ایلرو چکمك معناسنه‌در یقال انکلث الرجل اذا تقدم (المکلث) منبر وزننده امور ومصالحده ایشلك نافذ وکار کذار آدمه دینور یقال رجل مکلث ای ماض فی الامور (الکلبث) بای موحده ایله جعفر وزننده (والکلبث) قنفذ وزننده (والکلبث) علبط وزننده (والکلابث) علابط وزننده بغایت بخیل وممسك ومنقبض شخصه دینور (الکنثة) کافك ضمیله شول نوردجه یعنی مرسین وسکود اغاجلرینك تازه چبوقلرندن دائره اولمش نسنه‌یه دینورکه اوزرینه خوشبو چچکار دیزدکدنصکره طومار کبی دوروب قفس طرزنده ایدرلر تازه قیرلر بهار ایامنده اول کونه آرایش ایدوب صفا ایدرلر و نوردجه کله‌سی نوردة فارسی معربدرکه نوردیدن لفظندن اسم مفعولدر دورلمش وبوکلمش

تسته‌یه دینور بعده وجه مذکور اوزره قفس وسپت طرزنده انواع شکوفه‌دن مرتب اول تسته‌یه اطلاق اولندی (الکنبث) قنفذ وزننده (والکنابث) علابط وزننده (والکنبوث) زنبور وزننده طاش کبی پك وقاتی شیئه دینور وزیاده‌سیله بخیل وناکسه دینور (الکنبثة) دحرجه وزننده (والتکنبث) تدحرج وزننده غایت بخیل وناکس اولمق معناسنه‌در یقال کنبث الرجل وتکنبث اذا صار کنبوثا ای بخیلا منقبضا (الکندث) قنفذ وزننده (والکنادث) علابط وزننده صلب وشدید تسته‌یه دینور (الکنفث) فایله قنفذ وزننده (والکنافث) علابط وزننده قصیر القامه بودور کشی‌یه دینور (الکوث) لوث وزننده پابوشه دینور که ایاغه کیلور قفش معناسنه وقفش کفش معربیدر (التکویث) تفعیل وزننده اکین یکیجه درت پش دانه پیراقلمق معناسنه‌در یقال کوث الزرع اذا صار له اربع ورقات او خمس وقضای حاجت ایدن کسه نجاستی طوشان پاشلری قدر یعنی طوپاق طوپاق چقرمق معناسنه‌در یقال کوث الرجل بغائطه اذا اخرجه کرؤس الاراتب بو معنالك مناسبت مأخذی معلوم اولمدی زیرا مادده طوشان بوقدر که حتی پاشنی دخی اخراج ایلیه (کوثی) طوبی وزننده عراقده بر قریه آدیدر شارحك بیانی اوزره بابل قضاسنده اولوب ومولد حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه التسلیم اولمق اوزره مرویدر وکوثی مکه‌ده بر محله درکه بنو عبدالداره مخصوصدر (الکوثة) روثه وزننده اوجوزلغه دینور خصب معناسنه (الکاث) تخفیف ثایله کاث معناسنه‌درکه مشدده‌در کث ماده‌سنده بیان اولندی

﴿ فصل اللام ﴾ (اللبث) لامك فتحی وضمی وبانك سکونیله (واللبث) فتحتینله (واللباث) کتاب وزننده (واللبات واللباثة) لاملرك ضمیله (واللبثة) لامك فتحیله بر پرده اکلنوب طورمق معناسنه‌در یقال لبث الرجل من الباب الرابع اذا مکث وبونك مصدری بانك سکونیله کلمك قیاسه مخالفدر زیرا باب رابعك مصدری لازم اولدیغی صورتده حرکه ایله کلمك قیاسدر تعب کبی (اللابث واللبث) کتف وزننده اسم فاعلدر ماکث معناسنه شارح دیرکه لبث یولده یاغیری محلرده اکثری توقف ایدر اولان کشی‌یه دینور (الالباث) همزه‌نك کسریله (والتلبیث) تفعیل وزننده برکسه‌یی مکث ایتدرمك معناسنه‌در یقال البثه ولبثه اذا امکثه (اللبثة) جرعه وزننده اسمدر اکلنوب طورمق حالتنه دینور یقال طال لبثته ای توقفه (التلبث) تفعل وزننده بو دخی اکلنوب طورمق معناسنه‌در یقال تلبث بالمکان اذا توقف (الاستلباث) کبج عد ایلمك معناسنه‌درکه کیجکسنمك تعبیر اولنور یقال استلبثه ای استبطأه (اللبیث) امیر وزننده نبیث کبی خبیث لفظنه اتباع اولور یقال رجل خبیث لبیث نبیث (اللباث) سحاب وزننده قوروب چکمسی

آغر وكيج اولان يايه دينور يقال قوس لباث اى بطيئة (اللبيثة) لامك فتحيله مصدردر نته كه ذكر اولندى وصفت اولور شول جماعته اطلاق اولنور كه قبائل متفرقه‌دن مجتمع اوله يقال جائت لبيثة من الناس اى جماعة من قبائل شتى (اللث) لامك فتحى وثانك تشديديله الحاح وابرام ايلمك معناسنه‌در يقال لث عليه لثا من الباب الاول اذا الح وبر برده مقيم اولمق معناسنه‌در يقال لث بالمكان اذا اقام ومتصل يغمور ياغمق معناسنه‌در يقال لث المطر اذا دام ايا ما ولث جه وشبنم تعبير اولنان رطوبته دينور ومصدر اولور نباته چه دوشمك معناسنه يقال لث الشجر اذا اصابه الندى (الالثاث) همزه‌نك كسريله بو دخى الحاح ايلمك معناسنه‌در يقال الث عليه اذا الح وبر برده اقامت ايلمك معناسنه‌در ومنه الحديث [لاتلثوا بدار مجزة] اى لا تقيموا بدار يعجز كم فيها الرزق والكسب والثاث بر مدت متصل يغمور ياغمق معناسنه‌در يقال الث المطر اذا دام اياما (اللثلثة) زلزله وزلزله‌نده الثاث معنالرينه‌در وضعيف وزبون اولمق معناسنه‌در يقال لثلث الرجل اذا ضعف وحبس وتوقيف ايلمك معناسنه‌در يقال لثلث فلانا اذا حبسه وبر خصوصده تردد ايلمك معناسنه‌در يقال لثلث فى الامر اذا تردد فيه وكلامى ابانه واظهار ايليوب دلنى چينيه‌رك مبهم سويلمك معناسنه‌در كه عوام تركيده ايمر يامر سويلمك تعبير اولنور يقال لثلث كلامه اذا لم يبينه وطبراغه بيلمك معناسنه‌در يقال لثلثه فى التراب اذا مرغه وطوار سورمك معناسنه‌در تقول لثلثت البعيراى كردته يعنى سقته شارح لدته تسخه‌لرنى تخطئه ايلشدر وبر مقدارجه ديكلندروب آرام وراحت ويرمك معناسنه‌در تقول لثلثوا بنا على صيغة الامراى روحوا قليلا (التلثلث) تزلزل وزلزله بر خصوصده تردد ايلمك معناسنه‌در يقال تلثلث فى الامر اذا تردد وطبراغه بيلنوب آغنه‌مق معناسنه‌در يقال تلثلث فى التراب اذا تمرغ (اللثلاث واللثلاثة) لامك فتحيله شول اوشنكن بطئ الطبع تنبل كسيه دينوركه بر ايش تكليف ايلدكده ابشته فالقدم ووارديم ديه‌رك صورت اجابت كوستوروب ينه كهالتله كيرولنوب تأخر ايدر اوله اصطلاحزده اكا جان دورپوسى واشلك ايكولى تعبير اولنور يقال رجل لثلاث ولثلاثة اى بطئ كما ظننت انه اجابك الى حاجتك تقاعث (اللطث) مكث وزلزله الك عرضيله يعنى ارقوريسيله ياخود بر يصى اغاجله اورمق معناسنه‌در يقال لطئه لطئا من الباب الاول اذا ضربه بعرض الكف اوبعود عريض ويوزه‌سيله اورمق معناسنه‌در يقال لطئه اذا صكه وبر كدرمك معناسنه‌در يقال لطث الشئ اذا جمعه وبر كسيه طاش آتمق معناسنه‌در يقال لطئه بحجر اذا رماه به وبر ايش بر آدمه صيرانوب كوجلك معناسنه‌در يقال لطث الامر فلانا اذا صعب عليه وبر نسنه فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در يقال لطث

الشیٔ اذا فسد (الملاطث) مساجد وزننده شول مواضعه دینور که آنلرده ناس
بری برینه حمله وضرب ایدر اوله‌لر ملطث مفردیدر (الملاطث) میمك ضمیله دائما
نسنه بر کدریجی کشی‌یه دینور جامع معناسنه (التلاطث) تلاطم وزننده ومراد
فیدر که موج دریا چارپشمق معناسنه‌در یقال تلاطث الموج اذا تلاطم وناس
بری برینه اورشمق معناسنه‌در یقال تلاطث القوم اذا تضاربوا بایدیهم (ملطث)
منبر وزننده بر رجل آدیدر (الالعث) همزه‌نك وعینك فتحیله دپرنمسی کیچ
وثقیل اولان کمسیه دینور یقال رجل العث ای ثقیل بطیٔ (اللعث) فتحتینله
بر کمسه العث اولمق معناسنه‌در یقال لعث الرجل لعثا من الباب الرابع اذا صار
العث (اللغیث) غلیث وزننده وایکی معناسنده دخی مرادفدر (الالفث) فایله
العث وزننده شاشقین واحمق آدمه دینور (الاستلفاث) بر مکتوم ومستور
نسنه‌یی استخراج ایلمك معناسنه‌در یقال استلفث ماعنده اذا استنبط وبر نسنه‌یی
کرکی کبی صوروب اراشدرمق معناسنه‌در یقال استلفث الخبر اذا استقصاه
وبر نسنه‌یی کتم ایلمك معناسنه‌در یقا استلفث الخبر اذا کتمه وایش بتورمك
معناسنه‌در یقال استلقث حاجته اذا قضاها واوتلاغك چایرلرنی بالجمله اوتاروب
خالی قومق معناسنه‌در یقال استلفث الراعی اذا لم یدع منه شیئا (اللقث)
قافله مکث وزننده قارشدرمق معناسنه‌در یقال لقث الشیٔ لقثا من الباب الاول
اذا خلطه وسرعتله بر نسنه‌نك مجموعنی اخذ ایلمك معناسنه‌در یقال لقث الشیٔ
لقثا من الباب الرابع اذا اخذه بسرعة واستیعاب (التلقیث) تفعیل وزننده
بو دخی قارشدرمق معناسنه‌در یقال لقثه تلقیثا اذا خاطه (اللکث) مکث وزننده
اورمق معناسنه‌در یقال لکثه لکثا من الباب الاول اذا ضربه وبر کمسه‌یه یاخود
بر دابه‌یه تحمل وطاقتندن زیاده مضایقه ویرمکله زحمته کرفتار ایلمك معناسنه‌در
تقول لکثته ای جهدته وحملت علیه (اللکاث) غراب وزننده دوه قسمنه مخصوص
بر مرض آدیدر که آغزنده سیولجه کبی چیانلر ویاره‌لر پیدا اولور ولکاث کرج
ماده‌سی اولان بر آق طاشه دینور زیرا اوچ قسم اولور بری بیاض وغیر براق
وبری قرمزی وبریسی براق وقات قات اولور که اسفیداج الجصاصین تعبیر ایدرلر
لکاث بو اوله‌جقدر (اللکث) فتحتینله دوه لکاث مرضنه اوغرامق معناسنه‌در
یقال لکث البعیر لکثا من الباب الرابع اذا اصابه اللکاث وبر شیئه کیرو چرك
یاپشمق معناسنه‌در یقال لکث به الوسخ اذا لصق به (اللکاثی) لامك ضمیله بغایت
آق اولان شیئه دینور لکاث مزبوره منسوبدر (اللکاث) رمان وزننده کرچ
پیان کمسیه دینور صناع الجص معناسنه (اللکثة) فرحه وزننده سموز وطاولی
ناقه‌به دینور یقال ناقة لکثة ای سمینة (اللوث) روث وزننده زور وقوت

معناسنه‌در يقال ناقة ذات لوث اى قوة و لوث مصدر اولور باشه صارق صارمق معناسنه يقال لاث العمامة على رأسه لوثا اذا عصبها ولوث شر وشور معناسنه‌در يقال وقع اللوث اى الشر وصغمق لوذ معناسنه‌در يقال لاث بى لوثا اى لاذ ويارەلره دينور جراحات معناسنه مفردى لوثه‌در هايله وحقدوكينه ايله اولان مطالباته دينور يقال بينهم لوث اى مطالبات بالاحقاد وشبه الدلاله معناسنه‌در كه مراد بينة ضعيفة غير كامله‌در نته كه نهايه‌ده حديث قسامه‌ده اذا كان هناك لوث عباره‌سنده لوثدن مراد بينة ضعيفة غير تامه اولمق اوزره مشروحدر مقتول قبل الفوت بنى فلان ضرب وجرح ايلدى ديو اقرارينه شاهد واحدك شهادت ايلسى كبى ياخود بر كسه ايله مقتول بينده واقع خصومت ثابته اولديغنه ايكى شاهدك شهادت ايللرى كبى كه بونلر بينة غير كامله‌در وبونلر تلطيخ معناسندندر ولوث لقمه‌يى چرويش ياعنه بولايوب يانمق معناسنه‌در يقال لاث اللقمة لوثا اذا مرغها فى الاهالة وبر كسه خانه‌سنه ملازم اولوب دائما اوتورمق معناسنه‌در يقال لاث داره اذا لزمها وبر نسنه‌يى اغزده برى اوته چويره‌رك چينمك معناسنه‌در يقال لاث الشئ اذا لاكه فى فيه وبر خصوصده آغزجه اويالنه‌رق دپرنمك معناسنه‌در يقال لاث فى الامر اذا ابطأ وبيلاشدرمق معناسنه‌در يقال لاث ثوبه بالطين اذا لطخه به وقارشدرمق معناسنه‌در يقال لاثه اذا خلطه وبر نسنه‌يى طراوتلنمك ايچون صويه اصلاتمق معناسنه‌در يقال لاث الشئ اذا مرسه (اللوثة) لامك ضميله كوشكلك استرخاء معناسنه‌در وكيجكمك بطؤ معناسنه‌در وحمق وبلاهت معناسنه‌در وحماقتدن ناشى بر ايشده اظهار غيرتله سرعت ايلك هيج معناسنه‌در ومس جنون معناسنه‌در كه قاره سودا كبى شوريده دماغ اولمق حالتدن عبارتدر يقال به لوثة اى مس جنون وبدنده لحم وشحم كثير اولمغله سموزلك حالتنه دينور وضعيف وزبون اولمغه دينور وشول پچاوره‌يه دينور كه صبيان آنلرى بر يره بر كدروب آنكله اويون اوينارلر (الالتياث)افتعال وزننده اختلاط والتباس معناسنه‌در يقال التاث الامر التياثا اذا اختلط والتبس وبر نسنه‌يه صاريلوب بورنمك معناسنه‌در يقال التاث بر دائه اذا التف به والتاث برأس القلم شعرة ديرلر قلمك اوجنه بر قيل صارلدى معناسنه والتياث ايشده اويالنوب آغر آغر دپرنمك معناسنه‌در يقال التاث فى العمل اذا ابطأ وسموروب قوتلنمك معناسنه‌در يقال التاث البعير اذا سمن وتقوى و آليقومق معناسنه‌در يقال التاثه عن كذا اذا حبسه عنه (التلويث) تفعيل وزننده بو دخى آليقومق معناسنه‌در يقال لوثه عن كذا اذا حبسه وبيلاشدرمق و آلوده قلق معناسنه در يقال لوث ثيابه بالطين اذا لطخها به وقاتوب قارشدرمق معناسنه‌در يقال لوث التين بالفت

اذا خلطه به وبرنسنه‌یی طراوتلنمك ایچون صویه اصلاتمق معناسنه‌در یقال لوث الشیء اذا عرسه (الملاث) میم فتحیله برقومك شید وسرکرده‌سنه دینور التجاء معناسندن مفعل‌در امور ومصالح عامه‌ده مرجع وملاذ اولدیغیچون جمعی ملاوث کلور وملاوثه کلور هایله وملاویث کلور شارح دیرکه وزن اخیر اشباع کسره اولمق غالبدر (الملوث) منبر وزننده ملاث معناسنه در یقال هوملاث وملوث ای شریف بلاث به الامور (اللوائة) لامك ضمیله جماعت انسانی‌یه دینور وخیر تخنه‌یه یاپشمامق ایچون آلتنه اکدکلری اونه‌دینورکه اوروه تعبیر اولنور وهرشیئه بیلاشر اولان نسنه‌یه دینورکه بیلاشق تعبیر اولنور ومنه‌یقال‌فلان لوائة ای یتلوث ویتلطخ بکل ناس (اللویثة) لامك‌فتحیله بودخی بربلوك‌ناسه دینوروقبائل مختلفه‌دن مجتمع جماعته دینور لبیثه کبی (اللواث) غراب وزننده بودخی خیر التنه صاچیلن اوته دینور لوائه‌کبی (الالواث) همزه‌نك کسریله برقوریمش نبات ایچره تازه نبات بتورمك معناسنه‌در یقال‌لوثت الارض الوانا اذا انبتت الرطب فی الیابس (الالوث) همزه‌نك‌فتحیله سست وسلیوك وصالق اولان‌کسیه‌دینور یقال رجل الوث ای‌مسترخ وکوجلو قوتلو زورمند کسیه دینکله ضد اولور یقال رجل الوث ای‌قوی وبطیء الحرکه اولان کسیه دینور ولسانی تکلمده آغر اولان‌کسیه دینورکه کلامی طوتغون طوتغون‌تکلم ایدر یقال رجل الوث ای‌البطیء ویقال رجل الوث ای الثقیل‌اللسان بعض نسخه‌ده بلاعاطف البطیء‌الثقیل اللسان وارد اولمغله ایکیسی برمعنا اولور لکن نسخهٔ اولی اولادر (اللیث) لامك کسریله بر نبات آدیدر واو یایه قلب اولنمشدر (اللیثة) کیسه وزننده قرغل صقاله دینور یقال لحیة لیثة اذا کانت قد اختلط شمطها ببیاضها (اللائث) لابس وزننده (واللائی) مقلوب اولةرق (والایث) سید وزننده بری برینه صارمشمش اوتلغه دینور یقال نبات لائث ولاث ولیث اذا کان قد التف بعضه ببعض ولائث ارسلانه دینور (الالائة) اقامه وزننده برکسه‌نك یانه برامانت قومق معناسنه در تقول الثت به مالی ای استودعته ایاه (اللیث) معظم وزننده شجعانلقدن بطیء الحرکه اولان کسیه دینور یقال هو لیث ای بطیء نحته (اللوثاء) لامك فتحیله شول دائمی یغموره اطلاق اولنورکه نباتلری بری برینك اوزرینه یاتروب صارمشدرر اوله یقال دیمة لوثاء اذا کانت تلوث النبات ای تلف بعضه علی بعض (الهثان) عطشان وزننده و مرادفیدرکه صوصمز دیکدر (اللهثان) فتحتینله (واللهث) فتحتینله (واللهاث) سماع وزننده صوصه‌مق معناسنه در یقال لهث الرجل لهثانا ولهثا ولهاثا من الباب الرابع اذا عطش فهولهثان ای عطشان (اللهاث) غراب وزننده صوصزلق حرارتنه‌دینور تقول احرقنی اللهاث ای حر العطش وشدت موت معناسنه در وخرما یپراغنك

ایچنده اولان قرمزی قرمزی نقطه‌لره دینورکه خرده قورتجغز هیئتنده اولور وبو امام فرآءدن منقولدر لکن قیاس اولان لامك کسریله اولمقدر نقاط وبرام کبی که نقطه وبرمه‌نك جمعلریدر بودخی لهثه‌نك جمعیدر نقطه وزننده کما سیذکر (اللهث) مکث وزننده (واللهاث) لامك ضمیله پك صوسزلقدن یاخود تعب ومحنتدن یاخود یورغنلقدن دلی طشره چقروب کهل کهل صولومق معناسنه‌درکه کلاب قسمنده کثیر الوقوعدر یقال لهث الرجل والکلب لهثا ولهاثا من الباب الثالث اذا اخرج لسانه‌عطشا اوتعبا اواعیاء (الالتهاث) افتعال وزننده بودخی لهث معناسنه‌در (اللهثة) جرعه وزننده تعب ومحنت معناسنه اسمدر وصوسزلغه‌دینور یقال به لهثة ای عطش وخرما یپراغنده اولان قزل نقطه‌یه دینور نته‌که ذکر اولندی (اللهانی) غرابی وزننده یوزنده چوق قرمزی خاللری اولان کسه‌یه‌دینور (اللهاث) تشدید هایله اعمال وزننده خرما یپراغندن قوصره سپتی پیان سپنجی‌یه دینور (اللیث) لامك فتحی ویانك سکونیله ارسلانه دینور وبرنوع اورمجکه دینورکه خرده اولور صچرایوب سینك صید ایدر وبغایت فصیح ومتکلم وبلیغ آدمه اطلاق اولنورکه ضرب لسانه مالك اولوب محاوره و مجادله‌ده بی همتا اوله یقال هو لیث ای لسن بلیغ ولیث بر قبیله پدرینك اسمیدرکه ابن بکر بن عبد مناة اوله‌جقدر ولیث عقرین حرف رآء یابنده مذکوردر (اللائث) لایس وزننده بودخی ارسلانه دینور (اللیث) لامك کسریله سرین ایله مکه میانده برموضعدر آنده بروقعه اولمغله یوم اللیث معروفدر ولیث الیث کلمه‌سندن جمع اولور والیث ابیض وزننده دلیر وبهادره دینوراصل لیث ماده‌سی زور وقوت معناسنه‌موضوعدر (التلیث) تفعل وزننده برکسه ارسلان هواسنده یعنی ارسلان کبی شهامتلو وعصبیتلو اولمق معناسنه‌درکه ارسلان کوکللو اولمق تعبیر اولنور یقال تلیث الرجل اذا صار لیثی الهوی (التلییث) تفعیل وزننده تلیث معناسنه‌در یقال لیث الرجل ولیث علی بناء المفعول بمعنی تلیث (المللیث) منبر وزننده یاوز وشدید وزورمند کسیه دینور (المللیث) معظم وزننده سموز اولوب رام و مذلل اولان حیوانه دینور (المللیث) عصفیر وزننده تنومند اولوب تویلری پك چوق اولان دوه‌یه دینور (اللیثة) لامك فتحیله قوی و شدید اولان دوه‌لره دینور یقال ابل لیثة ای شدیدة قویة

﴿ فصل المیم ﴾ (متوث) میمك فتحی وثای فوقیة مشدده‌نك ضمیله سفود وزننده واسط ایله اهواز بینده برقلعه آدیدر (المث) میمك فتحی وثای مثلثه‌نك تشدیدیله طلومدن یاغ صزمق معناسنه‌در یقال مث النحی مثا من الباب الاول اذا رشح مافیه ومندیل ومقرمه مقوله‌سنه ال سیلمك معناسنه‌در یقال مث یده اذا مسحها

بمنديل ونحوه وبيغه ياغلو نسنه بيلاشدرمق معناسنه دركه طعام اكل ايدركن اولور يقال مث الشارب اذا اطعمه دسما مؤلف تفسيرده اشراب نزاكت ايلشدر شاربدن مراد بيقدر ويارەنك چركنى كيدرمك معناسنه در يقال مث الجرح اذا نقى عنه غثيثه (المثثة) زلزله وزننده بودخى طلومدن ياغ صزمق معناسنەدر يقال مثث النحى اذا رشح وفتيلى كرى كى ياغه بولامق معناسنه در يقال مثث الفتيلة اذا اشبعها بالدهن و قارشدرمق معناسنه در يقال مثث امرهم اذا خلطه وبر نسنەيى اوغلامق معناسنه در يقال مثث الشئ اذا تعتعه وحركه وصويه طالدرمق معناسنەدر يقال مثثه اذا غلطه فى الماء وبر مقدارجه ديكلنەدرمك معناسنەدر لثلثه كى تقول مثثوا بنا على صيغة الامر اى لثلثوا (المثاث) ميمك كسريله مثث فعلندن بودخى مصدردر معناى مذكورلرده مشتركدر وميمك فتحيله اول معنالردن اسمدر (المرث) حرث وزننده برنسنەيى بومشيوب ياخود طراوتلمك ايجون صويه اصلاتمق معناسنەدر يقال مرث التمر مرثا من الباب الاول اذامرسه وچوچق پرمغنى آغزنده كوەليوب چيتمك معناسنه در يقال مرث الصبى اصبعه اذا لاكها واورمق معناسنەدر يقال مرث الرجل اذا ضربه وبر نسنەيى بومشيوب آغزده صوروب اتمك معناسنەدر يقال مرث الصبى الودع مرثا من الباب الاول والثانى اذا مصه ودع كوز بونجغنه دينور وبومشتمق معناسنه در يقال مرث الشئ اذا لينه وادويه مقولەسنى صويه اصلاتمق معناسنەدر يقال مرث الدواء فى الماء اذا انقصوا وقوزيى ياغلو ال ايله صغايوب اوخشامق سبيله بدرايجه پيدا ايلديكندن ناشى اناسى اكا ميل و حنين ايليوب متنفر اولمق معناسنه در يقال مرث السخلة اذا نالها بسهك فلم ترأمها امها لذلك اصل معنا قوزيه زفير بيلاشدرمقدراناسنك نفرتى تمەدر (التمريث) تفعيل وزننده مرث ايله معناى اخيرده مرادفدر يقال مرث السخلة تمريثا يعنى مرثها وتمريث برنسنەيى ريزه ريزه ايلمك معناسنەدر يقال مرث الثريد اذا فتته شارح غين معجمه ايله التغيث نسخەسنى استحسان ايلامشدر (المرث) منير وزننده خصومت بابنده صوبر ومثيث ومتين اولان كسيه دينور وحليم ومتأنى آدمه دينور والحليم كمسنده واوساقط اولان نسخه غلطدر (المرث) كتف وزننده مرث معناسنەدر يقال هو مرث ومرث اى الصبور على الخصام ويقال مرث ومرث اى الحليم (المرث) فتحتينله بركسه مرث اولمق معناسنه در يقال مرث الرجل مرثا من الباب الرابع اذا صار مرثا (المرثة) معظمه وزننده چيسنتى كبى ضعيف يغمور اصابت ايلش يره اطلاق اولنور يقال ارض مرثة اذا كانت اصابها مطر ضعيف (المغث) ميمك فتحى وغين معجمەنك سكونيله مرث معناسنه دركه برنسنەيى تازەلتمك ايجون صويه قومق معناسنەدر يقال مغث

التمرة مغثا من الباب الاول اذا مرثه و يابجه اورمق معناسنه‌در يقال مغثه اذا ضربه خفيفا وبركسه‌نك عرض وناموسنى ديلليوب هتك ايلمك معناسنه استعمال اولنور يقال مغث فلانا اذا هتك عرضه ومضغه ومغث شر وقتال معناسنه‌در يقال بينهم مغث اى شر وقتال بونك جمعى مغاث كلور ميمك كسريله ومغث صويه غرق ايلمك معناسنه‌در يقال مغثه فى الماء اذا غرقه وعبث معناسنه‌در كه ذكر اولندى يقال مغثه اذا عبثه اى خلطه (المغث) كتف وزننده كورش طوتمقده پهلوان اولان كمسيه دينور يقال فلان مغث اى مصارع شديد (الممغوث) محموم كمسيه دينور يقال هو ممغوث اى محموم وشدتلو يغمور اصابتيله يره ياتمش اوتلغه دينور پس مغث حما طوتمق وشدتلوريغمور اوتلوغى يره يصلامق معناسنه اولور (المغيث) ميمك فتحيله ممغوث ايله معناى اخيرده مرادفدر (ماغث) وارث وزننده عتيبة بن الحارث نام كمسه‌نك لقبيدر (المغاث) ميمك كسريله (والمماغثه) مفاعله وزننده مخاصمه ومجادله ايلمك معناسنه‌در يقال ماغثه مماغثة ومغاثا اذا حاكه وخاصمه (مغاث) غراب وزننده رشجر آديدر كه كوكندن ايكى قيراطى مقيى ومسهلدر عند البعض مغاث يبان ناري كوكيدر (المكث) ميمك حركات ثلاثى وكافك سكونيله وكافك فتحيله (والمكيثى) خصيصى وزننده (والمكيثاء) الفك مديله (والمكوث والمكثان) ميملرك ضميله بر يرده اكلنوب طورمق معناسنه‌دريقال مكث الرجل ومكث من الباب الاول و الخامس اذا لبث مؤلفك بصائرده بيانه كوره انتظاره مقرون لبث وآرام معناسنه موضوعدر ووجه مسرود اوزره‌سكز مصدر اولور ومزهرده ضمتينله مكث لفظنى زياده ايلمكله طقوز مصدر اولور (التمكث) تفعل وزننده بودخى اكلنوب طورمق معناسنه‌در يقال تمكث الرجل اذا تلبث وبرنسنه‌يه منتظر اولوب بكلمك معناسنه‌در يقال تمكث الرجل اذا تلوم (المكيث) امين وزننده وقار وتمكين صاحبى آدمه دينور يقال رجل مكيث اى رزين ومكيث اصحابدن رافع ايله جندب نام ذاتلرك پدرلرى اسميدر كذلك جناب نام محدثك پدرى وحارث بن رافع نام محدثك جدى اسميدر (الملث) ميمك فتحى ولامك سكونيله بركسه‌يى طبعنه موافق خوش آمدى لطف خطاب وحرب جوابله خوشدل ايلمك معناسنه‌در يقال ملثه ملثا من الباب الاول اذا طيب نفسه بكلام وانجاز ووفاسنه قصد ايليه‌رك دفع كونه ياخود استعمال ايچون بركسيه برنسنه وعد ايلمك معناسنه‌در كبار زمان مواعيدى كبى يقال ملثه اذا وعده بلانيه الوفاء ، كيجه هنوز قراكولنمغه بشلمق معناسنه‌دركه صو قرارمق تعبير اولنور وبونده فتحتينله‌ده لغتدر ومنه تقول اتيته ملث الظلام وملثه اى حين اختلط الظلام ويابجه اورمق معناسنه‌در يقال ملث فلانا اذا ضربه خفيفا وسكرتمكدن ضعيف وفرومانده اولمق معناسنه‌در يقال

ملث الارتب اذا ضعف عن الجرى (الملثة) جرعه وزننده بودنى كيجه هنوز قرارمغه بشلق حالنه دينور (الملث) ميمك كسريله جماعدن طويمز اولان كسيه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور يقال رجل وامرأة ملث اى لايشبع عن الجماع (المماثة) مفاعله وزننده مداهنه ايلك معناسنه در يقال مالثه اذا داهنه وبركسه ايله ملاعبه ايلك معناسنه در يقال مالثه اذا لاعبه (ملث) ميمك ضمى ولام مشددەنك كسريله عراقده برقريه در (الموث) لوث وزننده (والموثان) قحطانله برنسنه يه آخر نسنه قاتمق معناسنه در يقال ماث الشئ بالشئ يموث موثا وموثانا اذا خلطه به وبرنسنه يى صويه اصلاتمق معناسنه در ازمك ايچون ياخود يومشتمق ايچون يقال ماث الشئ اذا دافه فى الماء (الانماث) انفعال وزننده معناى مزبوردن مطاوعدر يقال مائه فانماث انمياثا (الميث) ليث وزننده موث معناسنه دركه آنفا ذكر اولندى يقال ماث الشئ يميث ميثا بمعنى ماث يموث (التميث) تفعيل وزننده ميث معناسنه در يقال ميته تمييثا بمعنى مائه (الامتياث) افتعال وزننده ميث معناسنه در وملايم رفاه ومعيشته نائل اولمق معناسنه در يقال امتاث الرجل اذا اصاب لين المعاش وكشكى صو ايله ازوب ايچمك معناسنه در يقال امتاث الاقط اذا مرسه فى الماء وشربه (الميثاء) ميمك فتحيله دوز وملايم يره دينور جمعى ميث كلور ميمك كسريله هيف وهيفاء كبى وميثاء شام ديارنده برموضع آديدر (ذوالميث) ميمك كسريله مدينه زابنده عقيق نام محلده برموضع آديدر (الميث) كيس وزننده يومشق نسنه يه دينور يقال شئ ميث اى لين (التميث) تفعل وزننده برمحور سببيله يومشتمق معناسنه در يقال تميثت الارض اذا مطرت فلانت (المستميث) مستميل وزننده يمورطه نك قبوغى ايچره اولان انجه زاره دينور غرقى معناسنه تاى فوقيه ايله مستميت دخى يومعنايه در

﴿ فصل النون ﴾ (النأث) نونك فتحى وهمزه نك سكونيله ايراق اولمق معناسنه در يقال نأث عنه نأثا من الباب الثالث اذا بعد ونأث ومنأث كه مقعد وزننده مصدر ميمى در سعى يلك معناسنه در يقال نأث الرجل نأثا ومنأثا اذا سعى (المنأث) مكرم وزننده ايعاد اولنمش نسنه يه دينور مبعد معناسنه پس انأث مصدرى اولور اكرام وزننده (النبث) نبش وزننده ومرادفيدركه يرى ال ايله قازوب نسنه چقرمق معناسنه در يقال نبث الارض نبثا من الباب الاول اذا نبش وطارلمق معناسنه در يقال نبث الرجل اذا غضب (الانتباث) افتعال وزننده نبث ايله معناى اولده مرادفدر يقال انتبث الارض بمعنى نبثها وال صونوب برنسنه يى آلمق معناسنه در يقال انتبث الشئ اذا تناوله واون وفاود ونشاسته مقوله سى نسنه صويه قونمغله چوغالوب آرتمق معناسنه در يقال انتبث السويق ونحوه اذا ربى فى الماء

واير اوزره اوتوررکن اتوابنی صغانوب یوقری جانلق وجرثمك معناسنه در یقال
انثبث الرجل اذا قلص حالة قعوده (النبث) فعیلة اثر ونشانه دینور جمعی اثبات
کلور سبب واسباب کبی (النبیثة) خبیثه وزننده قازیلان قویدن واير مقدن
چقان طبراغه دینور (النبیث) خبیث لفظنه تأکیدا اتباع اولور یقال خبیث
نبیث ای شریر (الانبوثة) اضحوکه وزننده صبیان بینده برلعب آدیدر برچقوره
برنسنه دفن ایدرلر چقارن سائرینه غالب اولور (النث) نونك فتحی وثانك
تشدیدیله برکلام وخبری فاش وشایع قلق معناسنه در یقال نث الخبر نثا من الباب
الاول والثانی اذا افشاه وباره بی یاغلق معناسنه در یقال نث الجروح اذا دهنه ونث
سنم ورطوبت سبیله کوشکلنوب صالقیلمش دیواره دینورکه وصف اولور وغث
کلمسنه اتباع ومزاوجه اولور یقال کلام غث نث (النثاث) کتاب وزننده
باره بی یاغلیجق یاغه دینور یقال نث الجروح بالنثاث ای الدهن (النثنثة) زلزله
وزننده چوق ترلر اولمق معناسنه در یقال نثنث الرجل اذا عرق کثیرا و مقرمه یه
ال سیلك معناسنه در یقال نثنث الید اذا مسحها بعض نسخه ده بونث عنوانده
مرسومدر وطلوم صزمق معناسنه در یقال نثنث الزق اذا رشح (النثیث) نونك
فتحیله بودنی مصدردر طلوم صزمق معناسنه در یقال نث الزق نثیثا من الباب
الثانی اذا رشح (النثاث) نجار وزننده ناسی دائما فصل وغیبت ایدوب مثالب
ومساویلرنی نشر وافشا ایدن کسمدر دینور ناث مفردیدر یقال هم نثاث ای مغتابون
(المنثة) میمك کسریله ونونك فتحیله یاره یاغلدقلری یوك پاره سنه دینور (النثیثه)
سفینه وزننده طلومدن وقربه دن صزان صزندی یه دینور (النجث) جیمله بحث
وزننده ومرادفیدر یقال نجث عن الامر نجثا من الباب الاول اذا بحث وبرکسیه
غیرت ویره رك فریاد ایله مدد خواه اولمق معناسنه در یقال نجث فلان القوم اذا
استعواهم واستغاث بهم (النجث) تفعل وزننده بودنی برنسنه نك حالندن صوروب
اراشدرمق معناسنه در یقال نجث عنه اذا بحث (النجاث) شداد وزننده (والنجث)
کتف وزننده دائما اخبار وحوادث جستجو ایدن کسمیه دینور (الاستنجاث)
استخراج معناسنه در یقال استنجث الشیء اذا استخرجه وبرشیئه تصدی واقبال ایدوب
آنك قیدنده اولمق معناسنه در یقال استنجث الشیء اذا تصدی له (الانتجاث) افتعال
وزننده بودنی استخراج معناسنه در یقال انتجث الشیء اذا استخرجه وسموزلك
ظهوریله بدن قباروب شیشمك معناسنه در یقال انتجث المخ اذا انتفخ وظهر سمنه
(النجیثة) نبیثه وزننده ومرادفیدرکه قویی وخرق ونرمقوله سندن اخراج اولنان
طبراغه دینور وفاش وشایع اولان قبیح وناسزا خبره اطلاق اولنور وبرکسه نك وسع
ومقدرتندن اظهار وافراغ اولنان تاب وطاقته اطلاق اولنور ومنه یقال بلغت

نجيثه على بناء المفعول اى بلغ مجهوده (النجيث) امير وزننده بطئ الحركه اولان انسان وحيوانه دينور وبرنوع سبزه اسميدر بونى سليخه ايله تفسير ايتشلردر وكتم واخفا اولنان رازه دينور وهدف معناسنه دركه نشان نصب اولنه جق طيراق كومه سندن عبارتدر تير اندازلر بيننده سيد تعبير اولنور يقال رموا فى النجيث اى الهدف وهو تراب يجمع (النجث) تونك ضمى وجيمك سكونى وضميله زرهه دينور درع معناسنه ويوركك پرده سنه دينور كه يوركى محيط اولان يوفقه زاراولهجقدر غلاق القلب معناسنه وبركسه نك كندى بيت ومنزلنه دينور جمعى انجاث كلور (التاجث) تفاعل وزننده برى برينك اسرارنى فاش وشايع قيلق معناسنه در يقال تناجثوا اى تباثوا (النعث) بعث وزننده ال ايله المق معناسنه در يقال نعث الشئ نعثا من الباب الثالث اذا اخذه (الانتعاث) افتعال وزننده نعث معناسنه در يقال انتعثه بمعنى نعثه (الانعاث) همزه نك كسريله اسراف ايتمك معناسنه در يقال انعث فى ماله اذا اسرف وبريره كتمك ايجون پول اسبابنى تجهيز وترتيبه بشلمق معناسنه در يقال انعث الرجل اذا اخذ فى الجهاز للسير وبرخصوصده وجهد ايتمك معناسنه در يقال هم فى انعاث اى دأبوا فى امرهم يعنى جدوا واجتهدوا (النغث) تونك فتحى وغين معجمه نك سكونيله دائمى وشديد اولان شره دينور يقال اصابه النغث اى الشر الدائم الشديد (النغث) تونك فتحى وغينك سكونيله ثقل معناسندن اقل اولهرق اوفورمك معناسنه دركه بوندن اوفلمك ايله تعبير اولنور رقيه خوانلرك اوفلسى كى كه توكرسز اولور وثقل آزجه توكر كله توف توف ديو اوفورمكدر كه توفلمك تعبير اولنور يقال نغث الراقى نغثا من الباب الاول والثانى وهو كالنفخ واقل من النفل (نغث الشيطان) اشعار وغزليانه اطلاق اولنور شارح ديركه اشعارا كاذيب قمعندن اولغه شيطانه مضافدر لكن مناجات ونعوت شريفه ادعيه جمله سندن معدوددر تقول اعوذ بالله من نغث الشيطان وهو الشعر (النفاثات فى العقد) ساحرلره اطلاق اولنور ايى دوكوملويوب اكا افسونله اوفلدقلريجون مؤلفك سواحر ايله تفسيرى نفوس يأخوذ يأخوذ نساء اعتباريله مبنيدر زيرا اكثرى جادولق نسوان كاريدر ومنه قوله تعالى [ومن شرالنفاثات فى العقد] (النفاثة) تونك ضميله مصدورك يعنى ضيق نفسى اولان كسه نك اغزندن صولويهرق اخراج ايلديكى اوفورمكه دينور كه انكله استراحت ايدر * لابد للمصدوران ينفث * مثلى يومعنادندر دردناك اولان كسه بث شكوا ايلمك معرضنده ضرب اولنور ونفاثه عربدن برجماعتك پدرلرى اسميدر ومسواكك آغزده قالوب اوفوريلان پارهلرينه دينورمكه اوفورنتى تعبير اولنور (النفيث) خبيث وزننده پارهدن فشقروب چقان قانه اطلاق اولنور يقال دم نفيث اذا كان نفثه الجرح

(انافث) همزه‌نك فتحيله يمنده برموضع آديدر (النفث) نونك فتحى وفانك سكونيله برايشده سرعت ايلك معناسنه‌در يقال نفث الرجل فى الامر اوفى السير نفثا من الباب الاول اذا اسرع وبركسه‌يى سوز ايله رنجيده ايلك معناسنه‌در يقال نفث فلانا بالكلام اى اذاه به وپك خلط كلام ايلك معناسنه‌در يقال نفث حديثه اذا خلطه كخلط الطعام وكمكدن ايلك چقرمق معناسنه‌در يقال نفث العظم اذا استخرج مخه ومدفون اولان شيئ استخراج ايچون طيراغى قازمق معناسنه‌در وبو حقيقى ومعنوى اولورکه برمادهٔ مستوره‌يى خارجه چقروب بتلك ايچون اشه‌ليوب ايچ يوزنى اراشدر مقدن عبارتدر يقال نفث الشئ اذا حفر عنه (التنقيث) تفعيل وزننده (والانتفاث) افتعال وزننده بونلرده سرعت ايلك معناسنه‌در يقال نفث الرجل تنقيثا وانتفث انتفاثا اذا اسرع وانتفاث كمكدن ايلك چقرمق معناسنه‌در يقال انتفث العظم اذا استخرج مخه ومدفونى استخراج ايچون طيراغى قازمق معناسنه‌در كرك حقيقى وكرك معنوى اولسون نته‌كه آنلرا ذكر اولندى يقال انتفث الشئ اذا حفر عنه (نقاث) قطام وزننده ديشى اسماسندندر (النفث) تفعل وزننده برکسه‌دن كندى طرفنه ميل ومهر محبت ايستمك معناسنه‌در يقال نفث الرجل المرأة اذا استمالها واستعطفها مترجم ديركه تفعل بابى استفعال كى طلب ايچون دخى كلور نته‌كه شافيه اوالنده مصر حدر زيرا برنسنه‌نك طلبى البته صورى ومعنوى تكلفى متضمندر (النكث) نونك كسريله تكرار كيروب ايپ ايلك ايچون اسكى كيلرك وبلاسلرك بوزيلوب چوزيلان بوزنتيسنه دينور نته‌كه مصباحك وسائر امهاتك بيانلرينه كوره‌ده نكث اول بوزيلوب چوزيلن كليمك وبلاسك اسميدركه بوزونتى تعبير اولنور پس مؤلفك تفسيرى على العاده مسامحه يه محمولدر نته‌كه دبباجه شرحنده اشارت اولندى پس مؤلفك ان تنقض اخلاق الاكسية قولى الاخلاق المنقوضة سبكنده‌در بونك جمعى انكاث كلور نته‌كه قريبا وحبل انكاث عباره سيله مؤلف دخى رسم ايلشدر ونكث بشير نام شاعرك پدرى اسميدر (النكث) مكث وزننده برنسنه‌يى بوزمك واوزمك معناسنه‌در اپيك قاتلرينى چوزوب بوزمق وتسبيحى اوزمك كبى يقال نكث العهد والحبل نكثا من الباب الاول والثانى اذا نقضه ومسواكك باشى طاغلمق معناسنه‌در يقال نكث السواك اذا تشعث رأسه (الانتكاث) افتعال وزننده اوزمك وبوزلمق معناسنه‌در يقال نكث الحبل فانتكث اى انتقض وبرايشدن فراغتله برآخر ايشه منصرف اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال انتكث فلان من حاجة الى اخرى اذا انصرف (النكيثة) خبيثة وزننده نفس ناطقه‌يه اطلاق اولنور يقال هوشديد النكيثة اى النفس ووعد وكلام وعهد مقوله‌سنده اولان خلف وخلاف حالتنه اطلاق

اولنور يقال قال قولا لانكيثة فيه اى لاخلف وطاقت ومقدور نهايتنه اطلاق اولنور يقال صرف فيه نكيثة اى اقصى مجهوده اصل نكيثة اوزيلوب بوزيلان نسنه‌يه ديمكله معانى مزبوره بولندن مأخوذدر ونكيثه شول خطهٔ صعبه‌يه يعنى امر عظيم ومشكله اطلاق اولنور كه معاهد اولان جماعت اول بابده عهد وپيمانلرنى نكث ونقض ايدەلر اولەلر يقال وقعوا فى النكيثة اى فى الخطة الصعبة التى تناكثوا فيها العهود ونكيثه طبيعت وسجيته اطلاق اولنور وزور وقوت معناسنه استعمال اولنور (الانكاث) همزەنك فتحيله ذكر اولنان نكث لفظندن كه نونك كسريله در جمعدر اوزلمش وچوزيلوب بوزلمش نسنه‌يه دينور ومنه يقال حبل انكاث اى منكوث وبوتوب اخلاق وحبل ارمام قبيلندندر (النكاث) غراب وزننده بركونه سيوجلەلردركه دوه قصمنك آغزلرنده ظهور ايدر (النكاثة) ثمامه وزننده مسواك اغزده قلان پارەلرينه دينور وايپك چوزيلوب بوزلمش قاتنه وتلنه دينور (المنكث) اسم فاعل بنيه سيله سموز ايكن آرقلمش انسان وحيوانه اطلاق اولنور يقال رجل وبعير منكث اى مهزول بعد سمن (التناكث) تفاعل وزننده بينلرنده اولان عهد وپيمانى اوزشمك معناسنه‌در يقال تناكثوا عهودهم اذا تنا قضوها

﴿فصل الواو﴾ (الورث) واوك كسريله (والوراثة) كتابه وزننده (والارث) همزەنك كسريله كه اصلى ورث ايدى (والرثة) عده وزننده وفات ايدن كمسەنك مال متروكنه وارث اولوب آلمق معناسنه‌در يقال ورث اباه يرثه كيعده ورثا ووراثة وارثا ورثة من الباب السادس اصل وراثه بركمسه‌دن آخر كمسيه عقد وعقد مجراسنه جارى اولان معامله‌ىز مال وقنيه انتقالنه موضع اولوب بعده ميتدن انتقال ايلمكده استعمال غالب اولمشدر واول تركهٔ موروثه‌يه ميراث دينوركه اصلى مورات ايدى وارتك وراثته كويا كه آندن وارث دينور همزەنك كسريله مصدر اولديغى كبى وتراث دينور تاك ضمه‌يله اصلى وراث ايدى (الايراث) همزەنك كسريله ميت يركسيه مالنى تركه وارث قيق معناسنه‌در يقال اورثه ابوه اى جعله من ورثته مؤلفك تفسيرنه كوره همزه صيرورت ايچون اولور امهات سازەنك بيانلرينه كوره متعدى اولور يقال اورثه ابوه مالا اذا جعله ميراثا (التوريث) تفعيل وزننده ايراث معناسنه‌در يقال ورثه ابوه توريثا يعنى اورثه وتوريث آتشى اولجرمك معناسنه‌در تأريث كبى يقال ورث النار اذا حركها لتشتعل (الوارث) جميع موجودات فنايه منقلب اولدقدنصكره باقى ودائم اولان مالك الملك عزشانه حضرتلرينك اسماء صفاتيه‌سندندر والله الوارث الباقى بعد فناء الخلق وماجاء فى الدعاء النبوى [اللهم امتعنى بسمعى وبصرى واجعله الوارث منى اى ابقه معى حتى اموت] يعنى الهى بنى سمع وبصرمله متمتع ومنتفع ايدوب وآنلردن هربرنى ياخود امتماعى بن عازم

جانب بقا اولنجه قدر صحیح وسالم اوله‌رق ابقاقیل ونهایه‌ده واجعلهما عبارتیله ده ورودی مرسومدر (الورثه) فتحاتله وارثك جمعیدر (ورثان) سکران وزننده برموضعدر (الورث) حرث وزننده تروتازه اولان شیئه دینور یقال شیٔ ورث ای طریٔ (بنو الورثه) واوك کسریله عربدن بربطن‌در والده‌لرینه منسوبلردر (الوطث) واوك فتحی وطانك سکونیله ایاقله یره محکم اورمق معناسنه‌در یقال وطث علی الارض وطثا من الباب الثانی اذا ضربها بالرجل شدیدا (الوغث) بعث وزننده شول دوز ویومشق یره دینورکه نه صافی قوم ونه طیراق اولوب ایکیسندن مرکب اولمغله ایاق باتوب کومیلور اولدیغندن یوریمك پك دشوار اوله ومشقتلو صرپ یوله دینور وقیریلوب اوفانمش کمیکه دینور آرقلق هزال معناسنه‌در (الوعث) کتف وزننده (والموعث) معظم وزننده بونلرده کوج وصرپ یوله دینور ووعث ووعوثه واوك ضمیله یول صرپ اولمق معناسنه‌در یقال وعث الطریق ووعث وعثا ووعوثة من الباب الرابع والخامس اذا تعسر سلوکه (الایعاث) ایجاب وزننده وعث دیدکلدی ذکر اولنان مکانه یاخود صرپ یوله دوشمك معناسنه‌در یقال اوعث الرجل اذا وقع فی الوعث واسراف ایلمك معناسنه‌در یقال اوعث فلان اذا اسرف فی المال (الوعث) فتحتینله بدندن برعضو شکست اولمق معناسنه‌در یقال وعثت یده وعثا من الباب الرابع اذا انکسرت (التوعیث) تفعیل وزننده برکسه‌یی وجهه سندن صرف ومنع ایلمك معناسنه‌در یقال وعث فلانا اذا صرفه وحبسه (الوعثاء) واوك فتحیله زحمت ومشقت معناسنه‌در فی الاصل رملهٔ وعثاء وطریق وعثاء دیرلرکه شاقه معناسنه‌در بعده مطلقا مشقتده استعمال اولندی ومنه قول النبی علیه السلام [اللهم انی اعوذبك من وعثاء السفر] ای من شدته ومشقته (الموعث) ناقص الحسب اولان کمسیه اطلاق اولنور وعث عضودن مأخوذدر یقال رجل موعوث اذا کان ناقص الحسب (الوعثة) واوك فتحی وعینك سکونیله سموز خاتونه اطلاق اولنور ذکر اولنان یومشق یره تشبیه اولنمشدر یقال امرأة وعثة ای سمیة (الوکاث) کتاب وزننده (والوکاث) غراب وزننده تیز الدن مستعجل وماحضر اولان طعامه دینور یقال اطعمنا الوکاث والوکاث ای مایستعجل به من الغداء (الاستیکاث) طعام مذکوردن اکل ایلمك معناسنه‌در تقول استوکثنا ای اکلنا من الوکاث (الولث) واوك فتحی ولامك سکونیله چسنتی کبی آزجه یغموره دینور ومحکم ومؤکد اولمیان عهد وپیمانه دینور یقال بینهم ولث من عهد ای شیٔ منه لیس باکید وتکنه‌ده قلان خمیر بقیه‌سنه دینور وقربه وچناق مقوله‌سنده قلان صو بقیه‌سنه کذلك قابده قلان نبیذ فضله‌سنه دینور وسست وضعیف وعده دینور وبومعناده مصدر اولور تقول ولثت له ولثا ای وعدته عدة

ضعیفة وکوز اغریسنك کوزده قلان اثر ونشانه‌سنه دینور وتوجیه معناسنه‌در که مالك مملوکنه انت حر بعد موتی دیمك یعنی موتنه معلقا آزاد ایلمکدن عبارتدر تدبیر کبی وبوعتق ضعیف اولمغله واث اطلاق اولنمشدر لکن مؤلف توجیه ماده‌سنده معنای مزبوردن ساکت اولمشدر (الواث) وارث وزننده متصل ودائمی اولان شره اطلاق اولنور بقیه معناسندن مأخوذدر یقال شر واث ای دائم ودین ثقیله اطلاق اولنور یقال دین واث ای مثقل (الوهث) وعد وزننده بر ایشه جد واصرارایله توغل ایلمك معناسنه در یقال وهث فی الشیء وهثا وهثة من الباب الثانی اذا انهمك فیه وبرنسنه‌یی ایاقله محکم چکمك معناسنه‌در یقال وهث الشیء اذا وطئه شدیدا (التوهث) تفعل وزننده برایشده دورادور حرکتله مبالغه وامعان ایلمك معناسنه‌در یقال توهث فی الامر اذا امعن

﴿ فصل الهاء ﴾ (الهنبثة) هانك وبای موحده‌نك فتحیله امر شدیده ومادة صعبه معناسنه‌در اصول سائره‌ده برایش کوجلوب شدت بولمق ایله مفسردر که مصدردر وکلام مخلط اولمغه دینور (هبر اثان) هانك فتحیله ایرانده دهستان قضاسنده برقریه‌در (الهثهثة) زلزله وزننده قارش مورش اولمق معناسنه‌در یقال هثهث الشیء اذا اختلط وظلم وستم ایلمك معناسنه‌در یقال هثهثت السحابة بقطرها اذا ارسلته بسرعة وبرشیی ایاقله یك بصوب چکمك معناسنه‌در یقال هثهثه اذا وطئه شدیدا (الهثهاث) حثحاث وزننده چایك وچالاك انسان وحیوانه دینور یقال رجل وقرب هثهاث ای سریع وقارشیق نسنه‌یه دینور یقال شیء هثهاث ای مخلط وطپراغی چوق اولان فضا ومکانه دینور یقال بلد هثهاث اذا کان کثیر التراب ویلانجی دروغی کسیه دینور یقال رجل هثهاث ای کذاب (الهثاث) شداد وزننده بودنی یلانجی یه دینور (الهث) هانك فتحی وثانك تشدیدیله یلان سویلمك معناسنه‌در یقال هث الرجل هثا من الباب الاول اذا کذب (الهرث) هانك کسریله اسکی جامه‌یه دینور ثوب خلق معناسنه (هرث) هانك ضمیله واسط قضاسنده برقریه آدیدر (الهلثی) سکری وزننده (والهلثاء) صحراء وزننده (والهلثاء) هایله ویوایکی اخیرده هانك کسریله‌ده جائزدر (والهلثة) زمره وزننده شول مجتمع وکروه انسانی‌یه دینورکه برماده ضمنده غریو وفریاد وآوازلری پرده بیرون اوله (الهلاث) غراب وزننده بعض وقتده انسانه عارض اولان سستلك وکوشکلك وقیرقلق حالتنه دینور (الهلاثة) هانك فتحی وکسری وثای مفتوحه ایله هلاث معناسنه‌در یقال اخذنی هلاث وهلثأة ای استرخاء یعتری الانسان (هلثی) سکری وزننده بصره‌ده برموضعدر مؤلف صحاحده مرسوم اولان هلبوث کلمه‌سنی که فردوس وزننده‌در ترك ایلمشدر

چولهه واحق ومغشوش کمسه دینور (الهوثة) روثه وزننده صوصمز لغه دینور عطشه معناسنه در (الهیث) میل وزننده (والهیثان) فتحاتله برکمسه جزوبحه نسنه ویرمك معناسنه در یقال هاث له یهیث هیثا وهیثانا اذا اعطاه شیئا یسیرا ودبرنمك معناسنه در یقال هاث الشیء اذا تحرك وحاجت واقتضا قدر ماله دسترس اولمق معناسنه در یقال هاث من الباب اذا اصاب منه حاجته ومالی افساد ایلمك معناسنه در یقال هاث فی المال اذا افسد فیه وویریلمك نسنه بی وزن وکیل وتقدیر ایلیوب طیراق کبی عن جراف ویرمك معناسنه در یقال هاث له اذا حثی فی الاعطاء (الهیث) تفعل وزننده مطلقا ویرمك معناسنه در یقال تهیث له شیئا اذا اعطاه (الاستهاثة) چوقسمق معناسنه در یقال استهاث ما اعطاه اذا استکثره و برنسنه بی فساده ویرمك معناسنه در یقال استهاث المال اذا افسده (الهیئة) هیئه وزننده جماعت انسانی یه دینور (المهایثة) مفاعله وزننده کثرت خصوصنده برکسه ایله مجادله ایلمك معناسنه در که بری برینه مثلا کثرت مال وکثرت اتباع خصوصنده منازعه ایلمکلدن عبارتدر کرك قالی وکرك حالی اولسون یقال هایثه اذا کاثره (المهایث) اسم فاعل بنیه سیله دائما بر نسنه دن چوق اخذ ایدر اولان کمسه دینور یقال رجل مهایث ای کثیر الاخذ

﴿ فصل الیاء ﴾ (یافث) فایله صاحب وزننده ابن نوح علیه السلام در که ترك طائفه سنك ویأجوج ومأجوج قوملرینك پدرلریدر آنك نسلندن منشعب اولمشلردر (ایافث) اثارب وزننده یمنده بر موضع آدیدر

باب الجیم

معلوم او که کاه اولور که جیم مفرده یای مشدده ومخففه دن بدل اولور مثلا فقیمی وجتی کلمه لرنده فقیمج وجتیج دیرلر مترجم دیر که لغت مزبوره حنظله قبیله سی لغتیدر که یای جیمه ابدال ایدرلر مثلا تمیمی یرنده تمیج دیرلر نته که ابوعمردن منقولدر که حنظله دن برآدمه سن نه قبیله دنسن دیو سئوال ایلدم من فقمیج دیدی که فقیمی اوله جقدر انلرك قنقیسندنسن دیدم من مرج دیدیکه مری اوله جقدر نته که اشبو * یارب ان کنت قبلت حجتج * فلا یزال شاحج یأتیك بج * بیتنده کذلك خالی عویف وابوعلج * المطعمان اللحم بالعشیج * وبالغداة کسر البرنج * مصراعلرنده واقعدر حجتج جتی وج بی وابو علج وبالعشیج بالعشی والبرنج برنی مقامنده در وبرنی برنوع خرما اسمیدر که کذلك قضاعه قبیله سی عینله یاء جمع اولسه یای جیمه ابدال ایدرلر مثلا هذا الراعی خرج معی دیمجك یرده هذا الراعیج خرج معج دیرلر عجمجة قضاعیه بین العرب مثد اولدر نته که عنعنة قیس وتمیم که اولده واقع اولان همزه یی

عنه ابدال ابدوب انك واسلم يرلرنده عنك وعسلم ديرلر كذلك كشكشة ربيعه ومضردر كه كافى خطاب مؤنثدنصكره شين معجمه ايراد ايدوب مثلا رأيتكش ومررت بكش ديرلر

﴿ فصل الهمزه ﴾ (الايج) ابد وزننده ومرادفيدر كه دهر ودائم معنالرينه در تقول لافعله ايجا اى ابدا (الاجيج) همزه نك فتحى وجيمك كسريله آتش علولنمك معناسنه در يقال اجت النار اجيجا من الباب الاول اذاتلهبت (التأجج) تفعل وزننده آتش كندى طوتشوب علولنمك معناسنه در يقال تأججت النار اذا تلهبت وتأجج تأجيج كلمسنه مطاوع اولور كاسيذكر (التأجيج) تفعيل وزننده آتشى علولندرمك معناسنه در تقول اجت النار تأجيجا فتأججت اى الهبتها فتلهبت (الاتجاج) افتعال وزننده تأجج كبى بودخى مطاوعدر وتأجيج وانجاج كوندز بغايت اسى اولمق معناسنه استعمال اولنور (التأج) تحاب وزننده كه تفاعلدر تأجج معناسنه در يقال تأجج النهار وانجج وتأج اذا اشتد حره (الا ج) همزه نك فتحى وجيمك تشديديله دوه قوشى قنادلرى كورليوب خشليه رق سكرتمك معناسنه در كه مجازدر كوباكه آتش علوى كبى كورليه رك سكردوب كتمسى باعث تشبيهدر يقال اج الظليم اجا من الباب الثانى والاول اذا عدا وله خفيف ودشمن اوزره آتش علوى كبى حمله وهجوم ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال اجج الرجل بفك الادغام من الباب الثالث اذا حمل على العدو شارح ديركه تضعيفله ده واردر وغير قياس اوزره باب ثالثدن ورود ايتمشدر (الاجة) همزه نك فتحيله فارسقلق اختلاط معناسنه در كه مراد اختلاط ناسدر كه كورلتوبى موجب اولور يقال وقع القوم فى اجة اى فى اختلاط وتقول سمعت اجة القوم اى خفيف اختلاطهم واضطرابهم واجه زيادەسيله اسلك حالنه دينور شيخ حر معناسنه (الاجاج) همزه نك ضميله طعمنده آجيلقله طوزلوق اولان صويه دينور ذكر صوبى كبى شوراب وتلخاب معناسنه لسانى يقدبغيجون اطلاق اولنمشدر يقال ماء اجاج اى ملح مر (الاجوج) قعود وزننده صو اجاج اولمق معناسنه در يقال اج الماء اجوجا من الباب الاول اذا صار اجاجا (الايجاج) ايجاب وزننده صوبى اجاج ايلمك معناسنه در تقول اجت الماء ايجابا اى جعلته اجاجا (يأجج) يسمع وزننده وينصر ويضرب وزننده مكة مكرمه يه سكز ميل مسافه ده برموضع آديدر (الياجوج) يقعود وزننده آتش علوى كبى ياخود دوه قوشى كبى برى اوته يلوب يوبورر اولان كسه دينور يقال هويأجوج اى يئج هكذا وهكذا ذكر اولنان اج كلمسندن مأخوذدر ويأجوج ومأجوج كه يافث بن نوح عليه السلام اولادندن ايكى قبيله در يعنى ايكى قبيله نك پدرلرى اسملريدر ذكر اولنان اج كلمسندن مأخوذدر يأجوج يفعولدر نته كه ذكر

اولندی ومأجوج مفعولدر کثرت حرکت واضطرابلری باعث تسمیه‌در بونلر وجه مذکور اوزره مهموزدر ومهموز اعتبار ایلیوب الفله تلفظ ایدنلر الفلری زائد اعتبار ایدوب یأجوج یجج ومأجوج مجج کلمه‌لرندن مشتق فاعول اولدیغنه ذاهب اولدیلر ومنه قوله تعالی [ان یأجوج ومأجوج مفسدون فی الارض] الایة ورؤیة بن العجاج بای همزه‌یه وهمزه‌یی الفه ابدالله آجوج وماجوج عنوانیله قرأت ایلدی وابو معاذ الف ثانیه‌یی میمه ابدالله یمجوج قرأت ایلشددر که مج الماء لفظندن مأخوذ اولور مؤلف بونده دخی اقتصار ایلشدر قالدیکه مهموز اعتبار ایلیلر یجج ومجج ماده‌سندن مأخوذدر قولنده مأخذ اولان یجج ماده‌سنك معناسی معلوم اولمامشدر ومجج کلمه‌سی که ظاهرا مسامحه‌در اصل مج اولمقدر که صوبی آغزدن طشره پوسکورمك معناسنه اولمغله قوم مذکورك تفرق وانتشارلرینه مبنی اطلاق اولنمش اولور ویضاوی مرحومك بیانه کوره یأجوج ومأجوج اسم اعجمیلردر غیرمنصرف اولدقلرینه مبنی وعلی‌قول عربیلردر وجه مذکور اوزره اج الظلیم ماده‌سندن یفعول ومفعولدر منع صرفلری هربری قبیله اسمی اولمغله تعریف وتأنیث سببلرینه مبنیدر وراغبك بیانه کوره یأجوج اج یاخود ظلیم اجیج نار ماده‌سندن ومأجوج موج ماده‌سندن مأخوذدر کثرت اضطرابلری حسبیله نار مضطرمه‌یه ومیاه متموجه‌یه تشبیه اولنمشلردر لکن موجدن اولدیغی صورتده‌وزنی تاملایمدر والحاصل بونلرده وجه مذکور اوزره اختلاف ایلدیلر لکن اغلب اولان بلا همزه‌اسم اعجمی اولمقدر طالوت وداود وهاروت کبی بعده عربیلر همزه ایله تلفظ ایلدیلر (الاجوج) صبور وزننده مضیٔ وتابان شیئه اطلاق اولنور اجیج ناردن مأخوذدر یقال جوهر اجوج ای مضیٔ نیر (الاذج) همزه‌نك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله مشروبی پك چوق ایچمك معناسنه‌در یقال اذج الرجل اذجا من الباب الاول اذا اکثر من شرب الشراب بوراده شرابدن مراد مطلق مشروبدر (ابذ ج) احمد وزننده خوزستانده بربلده‌در مؤلف یای تحتیه ایله یذ ج ماده‌سنده ابذ ج اهواز ناحیه‌لرندن بربلده‌در دیو ذکر ایلمکله ظاهرا بوراده سهوه محمولدر (الارج) حرج وزننده (والاریج) امیر وزننده (والاریجة) هایله رایحهٔ طیبه‌یه دینور تقول فعمنی ارج اللطیمة وارجهاواریجها ای رایحتها الطیبة وارج و اریج مصدر اولور رایحهٔ طیبه پك فوقی معناسنه‌در یقال ارج الطیب ارجا واریجا من الباب الرابع اذافاح ویقال ارج المکان اذا فاحت منه رایحة طیبة (التأریج) تفعیل وزننده کسکین رایحه لوطیبك رایحه‌سنی اطرافه نشر ایدوب قوقمق معناسنه‌در بعده اغراوتحریش ایله ناسی بری برینه دوشورمك معناسنده استعمال اولندی یقال ارج بینهم اذااغراه‌وحرشه

وتأریج

وتأريخ اسم اولور عند الكتاب حسابى ديوانه متعلق برنسنه‌در ذكر آتى اوارجه‌دن مأخوذ ومتصرفدركه اوراجه‌يى ترتيب ايلمكدن عبارتدر (الارج) هرج وزننده بودخى اغرا وتحريش معناسنه مستعملدر يقال ارج بينهم ارجا من الباب الاول يعنى ارج تأريجا (الارجان) فتحاتله خلق برى برينه‌دوشوروب اغراو افساد ايدن كسه برى اونه‌يلوب يوبورمق معناسنه‌در يقال ارج المغرى ارجانا اذا سعى (ارجان) هيبان‌وزننده فارس اولكه‌سنده بربلده آديدر (الاراج) شداد وزننده يلانجى كذاب كسيه اطلاق اولنور ودائما ناسى برى برينه دوشورر اولان مفسد ومغرق شخصه دينور يقال هوار اج اى كذاب ويقال هوار اج بين الناس اى مغريهم (المؤرج) معظم‌وزننده ارسلانه دينور (المؤرج) محدث وزننده ابوفيد عمر بن الحارث السدوسى لقبيدربكر وتغلب قبيله‌لرى بينه القاى فساد ايله تأريخ حرب وقتال ايلديكى باعث تلقبيدر مرقوم محاة بصرى بيندندر (الاوارجة) همزه‌نك فتحى ورانك كسريله سلاطين ديوانلرينه متعلق مفردات دفترينه دينور وبوفارسى اواره معربيدر كه ناقل معناسنه در زيرا انجيذ خ تعبير اولنان پراكنده ومتفرق دفترلردن‌كه ناس اوزره ثابت اولان حساب انده ثبت‌وقيد اولنسور مرقوم اوارجه تعبير اولنان دفتر مضبوطه نقل اولنسور بعده جريدهٔ اخراجاته نقل وبر مقتضاى حساب ديوانى اوراجه متعدد اولور مترجم دير كه برهانده اوار لفظى ديوانه متعلق دفتر حساب ايله واواره هايله ديوانه متعلق پراكنده مفردات دفترينه بيان اولنمشدر اوارج اواره معربيدركه حالا دولت عليه روزنامه ديدكلرى اوله‌جقدر وانجيذخ همزه‌نك و ذال معجمه‌نك فتحيله انجيده معربيدر كه فى الاصل متفرق ومنقطع معناسنه‌در بعده پراكنده مفردات دفترينه اطلاق اولنمشدر وذكر اولنان تاريخ تارينك معربيدر كه ابوابى مشتمل مسوده‌يه دينور خلاصه حالا دولت عليه‌ده دفتردار طرفنده ذمت دفترى وعسكرى‌وعلوفه خوار واسهام ووظائف وموقوفات وسائر دفترلر انجيذ خ اوله‌جقدو وروزنامه ودائر محاسبه مقوله‌سنك دفترلرى اوارجه اوله‌جقدر وتأريخ هرفرقه‌سنك اسامى ووظائف مقيد مسوده دفترى اوارجه اوله‌جقدر تفصيلى اهل قرپلور (الازج) همزه‌نك وزاى معجمه‌نك فتحيله بركونه بنا وعمارت اميدر جمعى آزج كلور همزه‌نك مدياله افعل وزننده وآزاج كلور افعال وزننده وازجه كلور افعله وزننده اصول سائرده ازج طولانى يابمش بنا ايله مفسردر خان كبى كه فارسيده اكا اهنك‌ديرلر ومادهٔ آتيه يونى‌مشعردر (باب الازج) فتحتينله بغداده برمحلدر (التأزيج) تفعيل وزننده طولانى بنا وعمارت يابمق معناسنه‌در يقال ازجه تأزيجا اذا بناه وطوله (الازوج) قعود وزننده سرعت ايلك معناسنه‌در يقال ازج الرجل وازج

ازوجا من الباب الاول والرابع اذا اسرع واستعانت ايدن كسيه اعانت خصوصنده بطائت ايدوب آغرجه دیرنمك معناسنه در تقول ازج عنی ای تثاقل حین استعنته (الازج) كتف وزننده مست سرور اولان كسيه دينور كه شاد مرك درجه سنده فرحناك اولاندر طغيانه مؤديدر يقال رجل ازج ای اشر بس مصدری از ج اولور فتحتينله كه باب رابعدندر (الازج) همزه‌نك وسينك ضميله جست وچابك ناقه‌لره دينور بونك اصلی وسيج در واو همزه‌يه ابدال اولنمشدر مفردی وسوج در صبور وزننده (الاشيج) شين معجمه مشدده‌نك فتحيله زيج وزننده كندره يعنی آق كونلكد شبيه بر دارو اسميدر تركيده چادر اوشاغی ديدكلری صمغ اوله‌جقدر اوشهٔ فارسی معربيدر (الايج) فتحتينله اسی اولمق معناسنه در يقال ايج اليوم ايجا من الباب الرابع اذ حر وصوصه‌مق معناسنه در يقال ايج البعير اذا عطش وايج اسم اولور پك اسی وكرميتلو نسنه‌يه دينور يقال صيف ايج ای شديد الحر وبو تسميه بالمصدردر وايج بر موضع آديدر (الايج) همزه‌نك فتحی وميمك سكونيله پك بوريمك معناسنه در يقال ايج الرجل اذا سار شديدا (الاوج) همزه‌نك فتحی وواوك سكونيله يوجه‌يد وبو كسكه دينور هبوط مقابليدر مترجم ديركه اوج كلمه‌سی اوك فارسی معربيدر مجمعين اصطلاحندندر كواكبك زمينه نهايت بعدی اولان درجه‌دن عبارتدر كه فلك جزؤيسنك سطح محدبی فلك حامله مماس اولان نقطه اوله‌جقدر مقابلنه حضيض ديرلر ومفاتيح علومده اوك لفظ هنديدر بعدا بعد معناسنه در بعده مجملر تعريب ايلديلر نته كه يونانيده افنجيون دينور وبعد اقرب معناسنه اولان حضيضه افرنجيون ديرلر (ايج) همزه‌نك كسريله فارس ديارنده بر بلده‌در

﴿ فصل الباء ﴾ (الباج) بانك فتحی وهمزه‌نك سكونيله بركسه‌يی ياخود بر نسنه‌يی جهتندن صرف وتحويل ايلمك معناسنه‌در يقال باجه باجا من الباب الثالث اذا صرفه وحيقرمق معناسنه‌در يقال باج الرجل اذا صاح وباج درلو ولون وكونه معناسنه‌در جمعی باجات كلور تقول اجعل الباجات باجا واحدا ای لونا وضربا واحدا شارح ديركه بو معناده باج با ها لفظندن معربدركه فارسيدر الوان اطعمه معناسنه‌در بعده مطلقا درلو وصنف وكونه معناسنده استعمال اولندی انتهی وبعضا اشبو باج كلمه‌سی مهموز اولمز يعنی بعضلر اصلنی بوج اعتباريله واوی الفه ابدال ايدرلر وباج عديل وبرابر معناسنه كلور يقال هم فی امر باج ای سواء قال الشارح ويقال الناس باج واحدای شیٔ واحدو يقال جعل الكلام باجا واحدا ای وجها واحدا وفی حديث عمر رضی‌الله عنه [لا تجعلن الناس باجا واحدا] ای طريقة واحدة وقياسا واحدا (باباج) باى موحده ايله هامان وزننده

محمد بن الحسن نام محدثك جدی اسمیدر (الابثیجاج) ثای مثلثه وجیمله اشریباب وزننده وجوده یاخود قلبه کسل وفتور عارض اولمغله آغرلشوب کوشکلنمك معناسنه‌در تقول ابثأ جحت ابثیجاجا ای استرخیت وتثا قلت (البج) بانك فتحی وجیمك تشدیدیله یارمق معناسنه‌در یقال بج القرحة بجا من الباب الاول اذا شقها ومزراغله دورتمك معناسنه‌در که مراد نافذ اولمیه‌رق دورتمکدر یقال بج فلانا اذا طعنه بالرمح و عربلر اوتلاق طواری بو کورلری متوسع اولوب چتلامق درجه‌سنده طاولندرسه بج الکلاء الماشیة دیرلر شق معناسندن مأخوذدر که توسعی دخی متضمندر اساسده ومن المجاز قولهم للماشیة قد بجها الکلاء اذا فتق خواصرها سمنا عبارتیله مرسومدر (المبتجة) محتجة وزننده ابتجاجدن اسم مفعول یاخود اسم فاعلدر چوق چایر اوتلامقله بو کورلری یارلمق درجه‌سنده وسعتلنمش ماشیه‌یه دینور یقال ابتجة الماشیة وهی مبتجة (الابج) الج وزننده کوزینك شقی واسع اولان کشی‌یه دینور یقال رجل ابج العین اذا اتسع شقها (البجة) بانك فتحیله بر کونه سیولجه‌در که کوزده عارض اولور وبجه برینك آدیدرکه مشرکلر پرستش ایدرلر ایدی وبجه دم الفصید اشمیدر که جاهلیتده دوه‌نك طمرندن فصد وقانی بغرسقلر ایچره حفظ ایدوب قتلق هنکامنده پشوروب تغدی ومهمانلره اطعام ایدرلر ایدی ذکر اولنان شق معناسندن مأخوذدر ومنه الحدیث [اخرجوا صدقاتکم قدارا حکم‌الله من الجبهة والسجة والبجة] بوراده جبهه‌دن مراد مذلتدر وسجه بر صنم آدیدر (بجانه) رمانه وزننده اندلس اولکه‌سنده بر بلده‌در امام نسأی اصحابندن مسعود بن علی البجانی اورادندر (البج) بانك ضمیله قوش پالازینه دینور فرخ الطائر معناسنه وزهیر بن جناب نام کمسه‌نك قلجی اسمیدر (بج) بانك فتحیله بر رجل اسمیدر (البجباج والبجباجة) بالرك فتحیله شول ملحم کمسیه دینورکه سموزلکندن یورر کن اتلری دتره‌یوب مضطرب اوله وبجباج ایری وبیوك ییغنه وخرمنه دینور یقال رمل بجباج ای مجتمع ضخم وبجباجه الجق ویکشاق وبوش بوغاز آدم مولوزینه دینور یقال رجل بجباجة ای ردیء مهذار (البجبجة) زلزله وزننده بجی بجی دیو چوجغی اوحشایوب آوتمق معناسنه‌در مؤلف بونی شیء یفعل عند مناغاة الصبی عبارتیله بیان ایلکله مسامحه واقتصار ایلشدر زمخشری مقدمة‌الادبده بجبج الصبی بنواخت کودك راعبارتیله رسم ایلکله مصدر اولدیغی مصرحدر (البجبج) ضمتینله یاریلوب چتلامش باغ طلوملرینه دینور زقاق مشققه معناسنه ظاهرا مفردی ابج در (المباجة) مفاعله وزننده قرن وهمتاسیله میدانه چقوب مزراغله اوغراشوب صواشمق معناسنه‌در طعن رمح معناسندن مأخوذدر تقول باججته مباجة فبججته او بارزته فغلبته پس بو باب مغالبه‌دندر (التبجبج)

تزلزل وزننده بر کسه ششمان اولمغله کوده‌سنك اتی صالقی وسولپك اولمق معناسنه‌در
یقال تبجبج لحمه اذا کثر واسترخی (البجابج) علابط وزننده ششمان کسیه دینور
یقال رجل بجابج ای بادن منتفخ (بجبج) هدهد وزننده اسامیدندر بجبج بن
خداش که مغربیدر محدثیندندر (البحزج) حای مهمله وزای معجمه ایله جعفر وزننده
بوزاغی‌یه دینور شارح دیرکه بیان اکوزینك بوزاغیسی اوله‌جقدر دیشیسنه بحزجه
دینور وبحزج قارنی بیوك بودور کشی‌یه دینور وکنج دوه‌یه دینور (المبحزج)
مدحرج وزننده شول قینامش صویه دینورکه نهایت درجه‌ده اسی اوله (البخدجة)
خای معجمه ایله دحرجه وزننده آپشی آچه‌رق یوریمك معناسنه‌در یقال یبخدج
فی المشی ای یتفتح ویفرحج (البخدج) جعفر وزننده ششمان انسان وحیوانه دینور
یقال بکر بخدج ای سمین منتفخ وبخدج بر رجل آدیدر (الابدوج) اسلوب وزننده
اکر قلتاغنك ایکی طرفلو تکلتو کچه‌سنه دینور ابدود فارسی معربیدر (البذج)
بانك وذال معجمه‌نك فتحیله بر یاشنده قوزی‌یه دینورکه طوقلی تعبیر اولنور عتود
معز کبیدرکه بر یللق اوغلاقدر چیش تعبیر اولنور جمعی بذجان کلور بانك کسریله
(البادروج) ذال معجمه‌نك فتحیله بقلهٔ معروفه اسمیدرکه ترهٔ خراسانی دیدکاری
نباتدر فسلکن انواعندندر تقویت قلب خصوصنده بیعدیل وطبیعتی قابض لکن
فضلاته مصادف اولورسه مسهلدر وبوبادروك معربیدر (البرج) بانك ضمیله
رکن معناسنه‌درکه بر نسنه‌نك قوی ومحکم اولان جانبیدر یقال له برج قوی ای
رکن وحصن معناسنه‌رکه طابیه وقله وشانص وپلانقه وحصار مقوله‌سی تحصن
ایده‌جك محللردن عبارتدر یقال التاذ الی برج ای حصن وبروج فلکیه‌نك
مفردیدرکه هر برینه برج تعبیر اولنور مؤلف بصائرده قصر ایله یعنی کوشك
ایله تفسیر ایدوب ومعانیٔ آتیه آندن مأخوذ اولمق اوزره رسم ایلمشدر از جمله
برج که فتحتینله کوزك بیاضی سوادنی احاطه ایلکله سواد برج کبی قالمق ومتسع
اولمق معناسی که برج فلکی کبی اولمق کبی کماسیذکر قالدیکه بروج فلکیه فلك
ثامنده اعتبار اولنان اون ایکی مواقع مخصوصهٔ کواکبدن عبارتدر آنده مجتمع
اولان کواکبك هیئت اجتماعیه‌لرندن متشکل اولدقلری صورته مضاف اولمشلردر
برج حمل وبرج ثور وجوزاء کبی وبرج اسامیدندر برج بن مسهر الطائی شعرادندر
وبرج اصفهان قضاسنده برقریه آدیدر عثمان بن احمد الشاعر وکبار محدثیندن
ابو نعیمك اصحابندن غانم بن محمد اورادندر وشدید البرد بر بلده‌نك دخی اسمیدر
ودمشق شام قضاسنده بر موضعدر محدثیندن عبدالله بن سلمه اورادندر ونواحیٔ
حلبده بر قلعه یاخود بر قضا اسمیدر مترجم دیرکه جوار حلبده مسقط رأسمز
اولان عینتاب قضاسنده واقعدر برج الرصاص دینمکله معروفدر حالا اثر قلعه‌سی

موجوددر ناحیه باشی بر قریه اولمشدر وبرج شام اولکه سنده بانیاس ایله مرقیه بینده برموضع آدیدر (ابو البرج) قاسم بن حنبل الذیبانی لقبیدرکه شاعر اسلامیدر (البرج) فتحتینله کوزك بیاضی سوادنی بالتمام دائره وارمحدق ومحیط اولمق معناسنه در شویله که برجانبه امالهٔ چشم ایلسه سوادندن اصلا برنسنه غائب اولمیه کویا که سوادی برج کبی مسور کذلك بیاضی متسع اولور یقال برجت عینه برجا من الباب الرابع اذاکان بیاضها محدقا بسوادها کله وبرج اسم اولور حسن وجمال صاحبی مهلقا محبوبه دینور وافتاب کبی ظاهر وروشن ومعلوم نسنه یه دینور جمعی ابراج کلور سبب واسباب کبی وبرج کذلك مصدر اولور برکسه نك وسعت معیشت سببیله ترفه وتعیشی واسع وفراوان اولمق معناسنه در یقال برج الرجل برجا من الباب الرابع اذا اتسع امره فی الاکل والشرب وغیرهما (برجان) عثمان وزننده روم طائفه سندن برجنسك اسمیدر مطرزی مغربده ناسدن برطائفه درکه بلادلری قسطنطنیه یه قریب وبلاد صقالبه انلره مقاربدر دیو بیان ایلمشدر وخریده ده ارض برجان ارض عظیمه در اهالیسی بر قوم طاغیه وقاسیه در و دیارلری شمال جانبنه داخلدر دیو مرسومدر قالدیکه بونلردن وسائر کتب جغرافیادن منفهم اولدیغی اوزره برجان بغدان معربیدر که طونه نهرینك وراسنده ارض وطائفهٔ معروفه در کرچه بوجاق معربی اولمقده قابلدر لکن وجه مذکور اوزره بغدان معربی اولمسی اغلبدر وبرمعروف اوغرینك آدیدر (حساب البرجان) کذلك بانك ضمیله اهل حساب بینده برعددك جداوجزرنی استحصالدن عبارتدر جداء دال مهمله ایله غراب وزننده نفسنه ضرب اولنان عددك مبلغنه دینورکه مجذور دخی دیرلر وجذر نفسنه ضرب اولنان عددك اصلیدر مثلا اون عدد کندی نفسنه ضرب اولندقده مبلغی یوز اولور ایشته جذر اون وجداء یوز اولهجقدر پس یوزك جذری سؤال اولندقده اون ایله و اونك جداسی استحصال اولندقده یوز ایله جواب ویریلورحساب البرجان بوندن عبارتدر (ابن برجان) هیبان وزننده صوفیه دن برمفسردر (الابراج) همزهنك کسریله برج یابنق معناسنه دیقال ابرج الرجل اذابنی برجا (التبریج) تفعیل وزننده ابراج معناسنه دیقال برج تبریجا بمعنی ابرج (البارج) خارج وزننده استاد کی قولنلان کمیه دینور یقال هوبارج ای ملاح فاره (البارجة) هایله بیوك جنك کیسنه دینورکه اوسنی آچق اولورکه مراد انبارمزوکوپشته مز اولاندر اوائل کیلری خصوصا عرب کیلری بودیار کیلرینه موافق اولمز و بغایت شریر وشر قضا کسیه دینور هاء مبالغه ایچوندر یقال رجل بارجة ای شریر (التبرج) تفعل وزننده خاتون کندیسنی تزیین ایلدکدنصکره طشره چقوب اندام و آرایشنی رجاله اظهار ایلك معناسنه در یقال تبرجت المرأة اذا اظهرت زینتها و محاسنها

للرجال مؤلفك وجه مسرود اوزره بصاڑده بيانه كوره اشبو تبرج بنيه‌سى برج مذكوردن متصرفدر صور كواكب ايله بروج فلكيه اراسنه اولمغله حسن وزينتله اعتبارا صور بروجيه‌يى نقش وتصوير ايله كونا كون قماش نسج وآندن لباس اتخاذ ايلديلر ومنه قولهم ثوب مبرج اذا صورت عليه بروج و بومعنايه مبنى تبرج لفظى تصريف اولنور حسن وزينتده برج فلكى يه منشبه اولمق معناسنده استعمال اولندى ومنه قولهم تبرجت المرأة اى تشبهت بالبرج فى اظهار المحاسن قيل ظهرت من برجها اى قصرها پس معناى ثانى يه كوره بناسى سلب ايجون اولور ومنه قوله تعالى [ولاتبرجن تبرج الجاهلية الاولى] الايه بيضاوى ولاتبخترن فى مشيكن عبارتيله تفسير ايلشدر (الابريج) ابريق وزننده ياغ چقارمق ايجون سود چالقيه‌جق قابه دينوركه يايق تعبير اولنور (برجه) جرعه وزننده سنان بن ابى حارثه‌نك فرسى اسميدر ومغربده بربلده آديدر على ابن محمد الجذامى المقرى البربجى اورادندر (البرذج) بانك وذال معجمه‌نك فتحيله بردهٔ فارسى معربيدر كه حريدن امر واسترقاق اولنان قول وقراوش جنسنه دينور وشيراز قضاسنده برقريه آديدر (برديج) بلقيس وزننده آذر بيجان اولكه‌سنده بربلده‌در (البرزج) زاى معجمه ايله قرطق وزننده تركيده پروز تعبير اولنان نسنه‌يه دينور كه قطيفه وقماش مقوله‌سنده اولور زئبر معناسنه وبو برزهٔ فارسى معربيدر (البارنج) رانك فتحى ونونك سكونيله نارجيل اسميدركه هندستان جوزيدر(البرنج) هرقل وزننده بردواى معروف آديدر بودوا برنج كابلى وبرنك كابلى ايله معروف دوايى دانه‌دركه دوز ومدور وسياه وبرمقدار آجى وفلفلدن خرده وداخلى بياض اولور شارحك بيانه كوره بارنج وبرنج عجميدن معربلردر (البرنامج) بانك فتحيله حساب مجموعه‌سى اولان دفتره دينور برنامهٔ فارسى معربيدر مترجم ديركه مشارق شريفده زمام برسم فيه متاع التجار وسلعهم عبارتيله مفسر اولمغله كرجكى طرفندن بازركان امتعه‌سى قيد اولنان مفردات دفترى ديمك اولوركه فيناتيله مقيد اولور تاكه يعنى وكركنى اكا كوره تنظيم ايدرلر وبرهانده برنامه سر نامه ايله مفسردركه مكتوبك عنوان والقابندن عبارتدر (البزج) بانك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله اوكونمك مفاخره معناسنه‌در يقال بزج الرجل بزجا من الباب الاول اذا فاخر وبركسه‌يى بركسه اوزره قشقرتمق معناسنه‌در يقال بزج على فلانا اذا حرشه (المبازجة) مفاعله وزننده بودخى مفاخره معناسنه‌در يقال بازج الرجل اذا فاخر(التبازج) تفاعل وزننده برى بريله فخر ومباهات ايدشمك معناسنه‌در يقال تبازج الرجلان اذا تفاخرا (التبزيج) تفعيل وزننده برنسنه‌يى تزيين و تحسين ايتمك معناسنه‌در يقال بزجه تبزيجا اذا زينه وحسنه (البزيج) امير وزننده دائما احسان مقابلنده

حسن مكافات ايدن آدمه دينور يقال رجل بزيج اى مكافئ على الاحسان (بزج) فتحتينله اسامیدندر مبارك بن زيد بن بزج محدثيندندر (بوازيج) بانك فتحيله تكريت نام بلده قريبنده بربلده آديدر اصحاب كرامدن جرير ابن عبد الله البجلى رضى الله عنه يديله فتح اولنمشدر فقهادن منصور بن الحسن البجلى الحريرى ومحمد بن عبدالكريم اليوازيجيان اورادندر (بزرج) بانك وزاى معجمه نك ضميله و بانك فتحيله جاڤردر اعلام اشخاصدندر بزرك فارسى معربيدركه اولو وعظيم ديمكدر ظاهرا بانك فتحى علامت تعريبدندر نتهكه بزر جمهر نوشروانك وزيرى اولان حكيمك اسميدر وعبد الرحمن بن بزرج حفاظ غرائبدندر (بسفايج) بانك فتحيله بواسمله معروف دوايى بركوك اسميدر داخلنده فستغه شبيه يشل برنسنه اولور طعمنده عفوصت وحلاوت واردر ماظوليا و جذام مرضلرينه نافعدر پس پايه معربيدر عقدهلرى صحقلى اولق حسبيله پس پايه اطلاق اولنمشدر (بسفاردانج) بانك و نونك فتحيله مغاث نام نباتك يمشنه دينور بسفاردانه معربيدر ومغاث محلنده ذكر اولندى (بوسنج) بانك ضمى وسين مهملهنك فتحيله بوشنك فارسى معربيدر كه ايرانده شهر هرات ايالتنده بر بلده آديدر محمد بن ابراهيم الامام و اسفنديار بن الموفق و ابو الحسن الداودى اورادندر وبو سنج شهر ترمذ قضاسنده برقريه آديدر محدثيندن ابوحامد احمد بن محمد بن الحسين اورادندر (بطنج) طاى مهمله ايله جعفر وزننده احمد بن محمد المحدث المتكلم الاشعرى جدينك اسميدر (البظماج) بانك كسرى وظاى معجمه نك سكونيله شول ثوبه دينوركه ايكى اوجى قطيفه كبى صچاقلى ياخود اورتهسى قطيفه طرزنده خاولى وايكى طرفى ايكى درلو ارغاجدن منسوج اوله (البعج) بانك فتحى وعينك سكونيله يارمق معناسنهدر يقال بعج الشئ بجعا من الباب الثالث اذا شقه وعشق ومحبت عاشقى بغايت آشفته حال ايدوب كال اوزره محزون و اندوهناك ايتمك معناسنه استعمال اولنور شويلهكه چاكمك اولق درجهسنه ابلاغ ايليه يقال بجعه الحب اذا اوقعه فى الحزن وابلغ اليه الوجد و عربلر فلان كسه سكا افراط اوزره پند ونصيحت قلدى ديمجك پرده بعج بطنه لك دير لر بالغ فى نصحك معناسنه (التبعيج) تفعيل وزننده بودخى يارمق معناسنه دركه كثرتى متضمندر يقال بجعه تبعيجا اذا شقه (المبعوج والبعيج) امير وزننده يارلمش نسنهيه دينور يقال شئ مبعوج وبعيج اى مشقوق وبعيج شول خاتونه دينوركه درونده هرنه وار ايسه زوجنه كشف واظهار ايدر اوله كويا كه كندى قارنى ياروب ايچنده اولانى زوجنه نثر ايدر اولور يقال امرأة بعيج اذا كانت بجعت بطنها لزوجها و نثرت (البعج) كشف وزننده شول ضعيف وناتوان كسيه اطلاق اولنوركه ناتوانلغندن قارنى يارق كسه كبى يورر اوله يقال رجل بعج كانه مبعوج البطن من ضعف مشيه (الابعاج)

انفعال وزننده یارلمق معناسنه در یقال انبعج الشیء اذا انشق و سحاب یدربی بوره انزالیله اجزالری آیریلوب منفرج اولسه انبعج السحاب دیرلر انفرج من الودق معناسنه (التبعج) تفعل وزننده انبعاج ایله معنای حقیقی ومجازیده مرادفدر (الباجة) درمنك آچلوب کشاده ومتسع اولان یرینه دینور (باجة القردان) قافك کسریله بادیه ده بر موضع معروف آدیدر (بجه) حمزه وزننده اسمادندر بجة بن زید اصحابدندر وبجة بن عبد الله تابعیندندر وبجة بن قیس منصور عباسی طرفندن بنو کلبك جهاتك صدقاتی خصوصنه مأمورا والی اولمشیدی (بنو بجه) بانك ضمیله بر قبیله معروفه در (التبعنج) نونله تدحرج وزننده تعنج کلمه سنك مفهومندن اشد وابلغدر محبوب ومعشوق افراط اوزره ناز وشیوه وادا وعشوه ایتمك معناسنه در یقال تبعنجت المرأة وهو اشد من التعنج (البلوج) ولوج وزننده صباح یری اغاروب روشن اولمق معناسنه در یقال بلج الصبح بلوجا من الباب الاول اذا اضاء واشرق (الانبلاج) انفعال وزننده (والتبلج) تفعل وزننده بونلرده بلوج معناسنه در یقال انبلج الصبح وتبلج بمعنی بلج (الابلاج) همزه نك کسریله بلوج معناسنه در یقال ابلج الصبح بمعنی بلج وبرمبهم نسنه یی آچوب ایضاح ایتمك معناسنه در یقال ابلجه اذا اوضحه وفرجه ای کشفه (الابلج) اعرج وزننده پك واضح و بدیدار اولان شیئه دینور ومنه یقال حق ابلج ای متضح وابلج آچق قاشلو کشی یه دینور نته که چاتق قاشلویه اقرن دیرلر یقال رجل ابلج ای بین البلج بین حاجبیه (الابلجاج) اشمیراز وزننده برنسنه زیاده سیله واضح وروشن اولمق معناسنه در یقال ابلاج الشیء ابلجاجا اذا اتضح (البلجة) بانك ضمی وفتحیله آیدنلغه دینور ضوء معناسنه و آچق قاشلولغه دینور که قرن مقابلیدر یقال به بلجة ای نقاوة مابین الحاجبین (البلج) فتحتینله آچق قاشلو اولمق معناسنه در یقال بلج الرجل بلجا من الباب الرابع اذا صار ابلج و شادان اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال بلج الرجل اذا فرح (البلج) ضرب وزننده آچق معناسنه در یقال بلج الباب بلجا من الباب الثانی اذا فتحه و بلج برینك اسمیدر ویر رجل آدیدر و بلج کوچ یوزلو بشاشلو کشاده روی آدمه اطلاق اولنور تسمیه بالمصدر در یقال رجل بلج ای طلق الوجه (ابلوج السکر) اسلوب وزننده (وبلیج السفینه) سکین وزننده ایکسی دخی معربلردر مؤلف عادتی اوزره سکوتندن بشقه شارحلر دخی سکوت ایتمشلردر فالدیکه ابلوج طبخ ناشده مبالغه اولنان شکره دینورکه قندمکرر تعبیر اولنور حالا نبات شکری دیدکلریدر معربی همزه نك ضمیله در وبلیج بیله فارسی معربدرکه کمیجیلرك کوندر و مردی اغاجی دیدکلری اوزون صیریغه دینور آنکله کمی یی وقایغی صیغ یرلرده وقیبلردن دفع ایدرلر وبعضلرنك اوبی کورك کمی یصی اولور

نجه صاحبی بونی دومنجی ایله بیان ایلشدر فانظر (بلجان) سحبان وزننده بصره‌ده برموضع آدیدر ومرو قضاسنده برقریه آدیدر (بلاج) کتان وزننده بررجل اسمیدر (البلج) ضمتینله شول کمسه‌لره دینور که وجودلرنده قسمات یرلرنده قیل اثری اولمیه وقسمات قسم لفظندن جمعدر مؤلف ماده‌سنده اختلاف اوزره تفسیر ایلشدر لکن یوز معناسنه اولمغی تقدیم ایلشدر ابلج مفردیدر (البابونج) فالوذج وزننده بابونهٔ فارسی معربیدرکه پاپادیه تعبیر اولنان شکوفه‌در کثیر المنفعه‌در (البنج) بانك کسریله هرشیئك اصل و بنیادینه دینور یقال رجع الی بنجه ای اصله (بنج) کنج وزننده سمرقند قضاسنده برقریه آدیدر وبر نبات معروف اسمیدرکه مسبت ومخدردر وبو خشیش حرافیشك یعنی عربیده قنب و ترکیده کنور دیدکلری نباتك که اول دخی مسکر ومخدردر غیریدر نبات مزبور ترکیده باك وتخمنه باك تخمی دیدکلری نبات اوله‌جقدر عقل و ادراکی افساد ایدوب سرسم وشوریده دماغ ایدر بنکیلك دیدکلری حالتك محدثیدر اسرار وغنچه وغبا وحشیش وورق الخیال وطلای قلندریه ومدامهٔ حیدریه کبی اسامیلری واردر اورام حاردن عارض اوجاعی مسکن وثبور و اوجاع اذنه نافعدر وبو اوچ نوع اولور اخبثی سیاه بعده قرمزی اولانیدر اسلمی بیاض نوعیدر قانون الادب صاحبنك بیاننه کوره بشیوز اللی تاریخلرنده عربده شیخ حیدر نام کمسه اشاعت ایلدی دیو مقریزی بیان ایدر اصابه‌ده بیرزطن نام هندی زمان کسراده اول دیارده ایجاد ایلدی صکره بلاد اسلامه کلوب بوسببدن یمن طرفلرنده شهرت بولدی دیمشدر (التبنیج) تفعیل وزننده برکمسیه بنج مذکوری یدرمك معناسنه‌در یقال بنج فلانا اذا اطعمه البنج و ککلك قوشی کندی یوه‌سنده اوتمك معناسنه‌در یقال بنجت القبجة اذا صاحت من حجرها (الانباج) همزه‌نك کسریله برکمسه براصل کریمه انتساب ادعا ایلك معناسنه‌در یقال انبج الرجل اذا دعی الی اصل کریم (البنج) ضرب وزننده اصله رجوع ایلك معناسنه‌در یقال بنج الرجل بنجا من الباب الاول اذا رجع الی اصله (البنفسج) بنفشهٔ فارسی معربیدر تازه‌سنی استشمام محرور المزاج اولنلره نافع وشمنه مداومت خواب خوب ایراثنده مفید ومرباسی ذات الجنب وذات الرئه امراضنه وسعال وصداعه بغایت انفعدر مصباحك بیاننه کوره وزنی فعللدرکه لام مکرردر (البهجة) لهجه وزننده کوزللکه دینور حسن وبها معناسنه اسمدر یقال هو ذو بهجة ای حسن (البهاجة) کرامه وزننده کوزل و خوب لقا اولمق معناسنه‌در یقال بهج الغلام بهاجة من الباب الخامس اذا حسن (البهیج) امیر وزننده یك کوزل ودلبر اولان محبوبه دینور وهمیشه مسرور شادان اولان کشی‌یه

دینور (المباهج) میمك کسریله مبالغه‌در زیاده‌سیله خوب وحسندار اولان خاتونه دینور و سموز دوه اورکجنه اطلاق اولنور حسن ولطافتی مستلزم اولدیغیچون تقول رأیت ناقة لها سنام مباهج ای‌سمین بوراده سمینه نسخه‌لری غلطدر (البهج) بهج وزننده برکسه‌یی شاد ومسرور ایتمك معناسنه درکه سرور القاسیله چهره‌سنه حسن وکشایش ایرائتدن عبارتدر یقال بهجه بهجا من الباب الثالث اذا افرحه وسره (الابتهاج) همزه‌نك کسریله بودخی شاد و فرحناك ایتمك معناسنه در یقال ابهجه بمعنی بهجه ویرك اوتی نضارتلنوب خوشمنظر اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ابهجت الارض اذا بهج نباتها (البهج) فتحتیله شادومسرور اولمق معناسنه‌در یقال بهج الرجل بهجا من الباب الرابع اذا فرح فهو بهج وبهج (الابتهاج) افتعال وزننده بودخی شاد وفرحناك اولمق معناسنه در یقال ابتهج به اذا سر به (التباهج) تفاعل وزننده باغه‌نك چیچکلری فراوان اولمق معناسنه‌درکه حسن ونضارت ولطافتی مستلزمدر یقال تباهج الروض اذا کثر نوره (التبهیج) تفعیل وزننده برنسنه‌یی کوزل ایتمك وکوزللندرمك معناسنه‌در یقال بهج الله وجهه ای حسنه (المباهجة) مفاعله وزننده برکسیه حسن وجمال خصوصنده مفاخره معناسنه درکه کوزللك صاتمق تعبیر اولنور یقال باهجه مباهجة اذا باراه وباهاه (الاستبهاج) بر مفرح نسنه سببیله شاد ومسرور اولوب یوزی کوزی کولمك معناسنه‌در یقال استبهج به اذا استبشر (البهرج) جعفر وزننده مطلقا ایشه یرامز کوتو وباطل وکمتر شیئه دینور یقال شیء بهرج ای باطل ردیء و یقال درهم بهرج ومبهرج ای ردیء الفضة زیف شارح دیرکه بو نبهرة فارسی معربی اوزره منقولدر ومغربده مرسومدرکه بهرج نبهرة فارسی معربیدرکه اداة نفی اولان نونی اسقاط و هایی جیمه ابدالله تعریب ایلدیلر فی الاصل بهرمز دیمکدر بعده کومشی آلچق وکمتر اولان علی قول کومشی غشنه غالب اولان درهمده استعمال ایلدیلر و ابن اعرابیدن سکهٔ مبطله‌یه دینديکی منقولدر بعده مطلقا ردیء وکمتر ومبذول وهدر وباطل نسنه‌لره دخی مستعار اولدی وبعضا نونی اسقاط ایلیوب بهرج دخی تلفظ ایدرلر ونهایه‌ده بعضلردن منقول اولدرق فی الاصل نبهلة هندیه اولوب که ردیء وکمتر معناسنه‌در بعده فارسی‌یه نقل نبهره اولوب بعده تعریبله بهرج اولمشدر امهات سائرده همان درهم قیدی اولدرق مرسوم اولوب لکن مؤلف الباطل والردیء عبارتیله علی الاطلاق تفسیر ایتمشدر پس شیء بهرج ودرهم بهرج عنوانی صحیحدر وصرة الفتاواده بو رسمه مرسومدرکه زیف شول اقچه‌درکه کملکندن آنی بیت المال رد ایلیه و نبهرج تجارك رد ایلدیکی اقچه‌در وسنوقه غشی غالب اولان اقچه‌در انتهی وبهرج عامه‌یه مباح و بیدریغ اولان

شيئه دينور ومنه قول اعرابى وقد نظر الى دجلة فقال انها تبهرج لكل احد اى المباح (البهرجة) دحرجه وزننده برکسه‌یی جادة قاصده‌دن کچ طریقه صاپمق معناسنه استعمال اولنور که بطلانه ایقاع ایلش اولور یقال بهرج بهم الدليل اذا عدل بهم عن الجادة القاصدة الى غيرها ويقال بهرج الشيء على بناء المفعول اذا اخذ به على غير الطريق وبرنسنه‌یی هدر ایتمك معناسنه استعمال اولنور ومنه قول ابن محجن لابن ابى وقاص بهرجتنى اى هدرتنى باسقاط الحدعنى مؤلف ایجاز ایلشدر نهایه‌ده وفى حديث ابن محجن لما شرب الخمر قال لابن ابى وقاص اما اذا بهرجتنى فلا اشربها اى الخمر عبارتیله مسطوردر (المبهرج) مدحرج وزننده شول حامى وصاحبسز مهمل صويه وچشمه‌یه اطلاق اولنور که آلدن برکسه منع اولنمیه یقال ماء مبهرج اى مهمل للواردة لايمنع عنه وهدر اولان قانه اطلاق اولنور یقال دم مبهرج اى مهدر (البهرج) بانك ومیمك فتحیله برنوع نبات اسمیدر که ایکی نوع اولور قرمزى ویشل وایکی نوعیده خوشبودر بونبات خلاف بلخى اوله‌جقدر که ترکیده ایلاق تعبیر اولنور بیاض وقرمزى ومور نوعى اولور بهرامهٔ فارسى معربدر (البوج) موج وزننده (والبوجان) موجان وزننده پوریلوب فرومانده اولمق معناسنه‌در یقال باج البعير يبوج بوجا وبوجانا اذا اعيى وشمشك آچلوب چاتلق معناسنه‌در یقال باج البرق اذا تكشف وحيقرمق معناسنه‌در یقال باج الرجل اذا صاح (التبوج) تفعل وزننده (والتبويج) تفعيل وزننده (والابياج) افعال وزننده بونلرده شمشك آچلوب یلدرامق معناسنه‌در یقال تبوج البرق وبوج وابياج بمعنى باج (البائجة) رائحه وزننده آفت وداهیه‌یه اطلاق اولنور جمعى بوائج کلور ومنه یقال اباحت علیهم بوائج اى انفتقت دواه یعنى صاعقه کبى اوزرلرینه داهیه‌لر چنلایوب اندى (البائج) خارج وزننده اویلقده برطمرك اسمیدر نسأ دیدکلرى طمردن منشعب اولور (باجه) حاجه وزننده افریقیه اولکه‌سنده بربلده آدیدر فقیه ومحدث عبدالله بن محمد الباجى وامام ومصنف ابو الوليد سليمان بن خلف الباجى اورادندر وباجه اندلس اولکه‌سنده بربلده آدیدر ومحدثیندن اسمعیل الشیرازى بدرینك اسمیدر که ابن باجه دیکله معروفدر

﴿ فصل الثاء الفوقية ﴾ (الترج) تانك فتحى ورانك سکونیله برنسنه ایله تستر ایدوب کیرلنمك وصقلنمق معناسنه در یقال ترج الرجل ترجا من الباب الاول اذا استتر وترج بر ارسلانى چوق یرك اسمیدر ومنه المثل ★ اجرأ من الماشى بترج ★ (الترج) فتحتینله برکسیه برنسنه مشکل و مشتبه اولمغله اشکال و اشتباهده قالمق معناسنه‌در یقال ترج الرجل ترجا من الباب الرابع اذا اشكل عليه شيء من علم وغيره (الاترج والاترجة) همزه‌نك ورانك ضمى وجیمك تشدیدیله (والترنجة

والترنج) تانك ورانك ضمی ونونك سكونيله معلومدركه تركيده اغاج قاونی تعبير اولنان ميوه‌يه دينور طعمی حامض وشهوت نسوانی مسكن ولونی جالی وبلغمدن حادث اولان كافی مزيل و قشرنی ثياب ايچره وضع كوه طلامسنی مانعدر تركيده ترنج ويورتقال ديديكمزه فارسيده نارنك و عربيده نارنج ديرلر شارح ديركه ترنج لفظنك كلام عربده نظيری عرند كلمه‌سيدر و ليث بونك اصلی اترج اولديغنی روايت ايلشدر و اغاج قاونك خاصهٔ لازمه‌سندندركه بولنديغی خانه‌يه جن طائفه‌سی كيرمز حتی قوريمش قبوغی دخی مانع دخولدر آنكچون طاعون ايامنده خانه‌يه استصحاب ايدرلر (التربجة) تانك فتحيله شديده معناسنه در يقال ريح تربجة ای شديدة (التربج) امير وزننده سكيرلری شديد ومتين اولان كسيه دينور يقال رجل تربج ای شديد الاعصاب (التلج) صرد وزننده طوشنجل قوشنك ياوريسنه دينور اصلی وتج ايدی (الاتلاج) همزه‌نك كسريله ادخال معناسنه در يقال اتلجه فيه اذا ادخله فيه بونك اصلی ايلاج ايدی (التجی) تانك ضمی ونونك سكونيله برنوع قوش آديدر (توج) بقم وزننده برارسلانی چوق يرك آديدر وفارس اولكه‌سنده بربلده آديدر (التاج) اكليل معناسنه‌دركه سلاطين سالفه‌نك باشلرينه كيدكلری مجوهر كسوه‌يه دينور جمعی تيجان كلور تانك كسريله شارح ديركه مؤلفك اكليل تاج ايله تفسير ايلدكدنصكره وشبه عصابة يزين بالجواهر عبارتيله‌ده تذييل ايدوب بوراده همان اكليل ايله بيان ايلشدر قالديكه اصول ساژه‌دن منفهم اولديغی اوزره وشبه عصابة قولی عطف تفسيردر وتاج لفظی فی الاصل فارسيدر وعجمه مخصوص باش كسوتيدر يعنی ملوك عجمك زروز يوايله مزين باشلرينه كيدكلری كسوتدركه سلفده هر اقليمك پادشاهلری بركونه ترتيب ايدرلر ايدی بعده لفظ مزبوری عرب دخی اخذ وعمامه‌لو باش كسوتنده استعمال ايلديلر زيرا معمم باش كسوتی عربلرك امراء وملوكلرينه مخصوص ايدی وحاليا سلاطين عثمانيه حضراتنك سرسعد افسرلرنده سرغوجلر مرصع قلنسوه تاج پادشاهيدر وفارسيده مطلقا تاجه افسرديور ومنه الحديث ★ انعمايم تيجان العرب ★ زيرا اكثری باديه نشين اولمغله مكشوف الرأس اولورلر وتاج خلفای عباسيه‌دن معتضد بالله خليفه‌نك سرايی اسميدر (التتويج) تفعيل وزننده بركسيه تاج كيدرمك معناسنه‌در (التتوج) تفعل وزننده تاج كيمك معناسنه‌در يقال توجه فتتوج ای البسه التاج فلبس (التوج) موج وزننده پرمق واياق مقوله‌سی نسنه بريومشق يره كوميلوب باتمق معناسنه‌در تقول تاجت اصبعی فيه ای ثاخت (تاجه) هايله برخاتون اسميدركه بروقعهٔ غريبه‌سی واردر شفر ماده‌سنده مذكور در (التاجية) بغداد شهرنده برمزارستان‌در تاج الملك ابو الغنايم بنا كرده‌سی اولان مدرسه‌يه منسوبدر وكوفه‌ده

برنجرك اسمیدر (ذوالتاج) رؤسای عربدن التی نفر کسه لقبیدرکه ابواحیحه سعید ابن العاص ومعبد بن عامر وحارثة بن عمرو ولقیط بن مالك وهوذة بن علی ومالك بن خالد نامکسنه‌لردر (التائج) نسب اوزره اسم فاعلدر صاحب تاج دیمکدر تامرولابن کی یقال امام تائج ای ذوتاج (المتاوج) میمك فتحیله متوجك جعیدرکه اسم مکاندر باشده صارق صاریلجق یره دینور زیرا عربلر عمامه‌یه تاج اطلاق ایدرلر نته که جندل نام راعی شاعرك اشبو ★ وهن یعمین من الملاج ★ بقرد مخرنظم المتاوج ★ ارجوزه سنده‌که دوه اوصافنده انشاد ایلشدر واقعدر یعنی اول دوه‌لر اغزلرینك کپوکلرنی باشلرینه آتمغله باشلرنده صارلمش صارق هیئتده ایدرلر

﴿ فصل الثاء المثلثة ﴾ (الثواج) نباج وزننده قیون قصمنك آوازینه دینور (الثأج) ثانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله قیون مله‌مك معناسنه‌در یقال ثأجت الغنم ثأجا من الباب الثالث اذا صاحت (الثائجة) مله‌یجی قیونلره دینور مفردی ثائج‌در جمعی ثوائج وثائجات کلور (ثأج) ثانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله بحرین قضاسنده برقریه آدیدر (الثبج) ثانك وبای موحده‌نك فتحیله اعضاء بدنیه‌دن یغرنی ایله صرتك ارالغنه دینورکه ارقه‌نك اورته‌سی اوله‌جقدر یقال ضربه فکسر ثبجه ای مابین الکاهل الی الظهر وهرنسنه‌نك وسط ومعظمنه دینور دریانك انکین یری کبی وبغرتلق قوشنك کوکسنه دینور وثبج مصدر اولور کلامی سیاق وسباقنه باقیه‌رق نسق واحد اوزره سویلیوب تلوین وتفنن واضطراب اوزره پریشان سویلمك معناسنه‌در یقال ثبج الکلام ثبجا من الباب الاول اذالم یأت به علی وجهه ویازوبی بین وواضح یازمیوب شوریده ومشوش یازمغله فهم واستخراجدن مهمل ایلمك معناسنه‌در مصنفلرك مسوده‌لری کبی یقال ثبج الخط اذا عماه وترك بیانه وثبج برقوش آدیدرکه بتون کیجه ناله ایدر کبی فریاد ایلر وملوك یندن برینك اسمیدرکه ملوك معاصرندن بری کندی اوزرینه سفر ایلکله نامر دلکیندن ناشی فقط کندیسی واهل وعیالنه استیلاء صلحه طالب اولوب سائر زیر دستانی خارج ازصلح قومغله خصمی دخی قول مزبور اوزره کندیسنه واهل وعیالنه قصد ایلیوب قهروحکومتنده واقع بالجمله ناسی نهب وغارت ایلشدر بین العرب ★ عارض فی قومه ثبجا ★ مثلی سائر اولمشدر کندی قومندن ضرر اعدایی دفع ایلین بی‌حمیت حقنده ضرب اولنور (التثبیج) تفعیل وزننده ثبج ایله ایکی معنای اولده مرادفدر یقال ثبج الکلام والخط تثبیجا بمعنی ثبج وتثبیج چوبان ودوه‌جی مقوله‌سی کسه صویاسنی ارقوری صرتنه واللرنی آنك آردینه وضع ایله طیانمق معناسنه‌درکه یورغونلق حالنده اویله‌جه ایدرلر یقال ثبج الراعی بالعصا اذا جعلها علی ظهره وجعل یدیه

من ورائها (التثبيج) تفعل وزننده تثبيج ايله معنای اخیرده مرادفدر یقال ثبج بالعصا بمعنی ثبج (الثبجة) فتحاتله کزیده ایله کمتر بینده اولان ماله دینور هاء تقلیه در ومنه کتابه علیه السلام [لوائل بن حجر انطو الثبجة] ای المتوسطة بین الخیار والرذال (الاثبج) احمر وزننده یصی یغرینلی علی قول یغرینسی چقق طرزنده یومری وطوماغ اولان کشیه دینور یقال رجل اثبج ای عریض الثبج اوناثه (الاثیبج) احمر وزننده که حدیث شریفده وارد اولمشدر اثبج کلمه سنك مصغریدر قال فی النهایة وفی حدیث اللعان حین لاعن هلال بن امیة امرأته قال علیه السلام [ان جائت به اثیبج حمش الساقین فهو لزوجها] به ضمیری حمله راجعدر (الثبج) ضرب وزننده ایاقلرینك اوجلری اوزره چوملوب اوتورمق معناسنه در یقال ثبج الرجل ثبجا من الباب الثانی اذا اقعی علی اطراف قدمیه (الاثبجاج) اطمینان وزننده طبطلو اولمق معناسنه در یقال اثأج السقاء اثیجاجا اذا امتلا وبرکسه نك وجودی ایری اولهرق صالق وسلیوك اولمق معناسنه در یقال اثأج الرجل اذا ضخم واسترخی (الثبجة) معظمه وزننده بایقوشه یاخود قرتال قوشنه دینور (ثباج) کتاب وزننده یمنده برطاغك آدیدر (ثباج) کتان وزننده برموضع اسمیدر (الثج) ثانك فتحی وجیمك تشدیدیله (والثجوج) ثانك ضمیله صو شورلدایه رق آقمق معناسنه در یقال ثج الماء ثجا وثجوجا من الباب الاول اذا سال وثج متعدی اولور یقال ثج الماء اذا ساله مصباحده لازمی باب ثایدن ومتعدیسی باب اولدن اولهرق مرسوم وشورلدایه رق دوکمك ایله مفسردر وثج خاصة عرفانده قربان قانی آقمق معناسنه در ومنه الحدیث [افضل الحج العج والثج] ای سیلان دم الهدی شارح دیرکه مؤلف بوراده سیلان ایله تفسیر ایدوب لکن صواب اولان اساله معناسنه متعدی اولمقدر زیرا عج تلبیه ده رفع صوت ایتمك اولمغله ثج قربان قانی آقمق معناسنه منتظم اولور (الانثجاج) انفعال وزننده (والتثجثج) تزلزل وزننده بونلرده صو شورلدایه رق آقمق معناسنه در یقال انثج الماء وتثجثج بمعنی ثج (انجه) ثانك فتحیله شول باغچه یه ومرغزاره دینورکه ایچنده صو حوضلری وصو یندلری وسائر کونه صوبی بند ایده جك یرلری اولهکه آنلردن زمینه صو دوکیلور اوله جمعی ثجان کلور (المثج) میمك کسریله مسل وزننده متکلم وسخندان خطیبه اطلاق اولنورکه صوکیی سلس القول اوله یقال خطیب مثج ای مفوه (المثجج) امیر وزننده سیل صوینه دینور (المجمجة) عجیبه وزننده هنوز سود ایچره اولان کره باغنه دینورکه اله وطلومه یابشور اوله (المثجج) معظم وزننده طلومده اولان شول سوده دینورکه حرارتدن یاخود تدن یاغی طلومه یابشمغله مجتمع اولمامش اوله یقال رطب مجمج ای لم یجتمع زبده یعنی لزق اللبن فیه من حرارة اوبرودة ولم

يجتمع زبده (الثحج) ثانك فتحى وحاى مهملهنك سكونيله برنسنه‌يى شدتله چكوب كتورمك معناسنه‌در يقال ثحج الشئ ثحجا من الباب الثالث اذا جره جرا شديدا (المثحج) خاى معجمه ايله مدحرج وزننده كوده‌سنك اتى صالقى وسلپوك اولان انسان وحيوانه دينور شويله‌كه يوررکن حركت واضطراب ايدر اوله يقال رجل مثحج اى رهل اللحم (الاثرنباج) افرنباج وزننده ومرادفيدركه قوزى پريان اولور ايكن دريسنك اوجلرى قوريمغه بشلمق معناسنه‌در يقال اثرنبج جلد الحمل اذا شوى فيبس اعاليه (الثعج) فتحتينله سفر اوزره اولان كروه انسانى‌يه دينور پس بواسم جمع اولور تقول رأيت ثعجا اى جماعة فى السفر (الثفج) ثانك فتحى وفانك سكونيله سمه واحمق اولمق معناسنه‌در يقال ثفج الرجل ثفجا من الباب الاول اذا حمق (الثفاجة) سحابه وزننده سمه كمسيه دينوركه ادراكدن بى بهره اوله يقال رجل ثفاجة مفاجة اى احمق مائق ومفاجه كلمه‌سى تأكيددر (الثلج) ثانك فتحى ولامك سكونيله قاره دينوركه فارسيده برف ديرلر وثلج مصدر اولور قار ياغدرمق معناسنه تقول ثلجتنا السماء ثلجا من الباب الاول اى امطرت الثلج علينا واصلاتمق معناسنه استعمال اولنور يقال ثلج الشئ اذا نقعه وبله وثلج اساميدندر ربيع بن ثلج شعرادندر ومحمد بن عبدالله بن ابى الثلج امام بخارى مشايخندندر ومحمد بن شجاع الثلجى فقيه ومبتدعدر بنوثلج برقبيله‌در (جبل الثلجه) دمشق ظاهرنده برطاغدر (الثلاج) حلاج وزننده قارصتان كمسيه دينور وبررجل اسميدر (المثلجة) مرتبه وزننده اسم مكاندر قار باصيلان يره دينوركه قارلق تعبير اولنور كرك يرده اولسون وكرك قارلق تعبير اولنان نسنه اولسون (الاثلاج) همزه‌نك كسريله قار ياغدرمق معناسنه‌در يقال اثلجتنا السماء اى القت علينا الثلج وقارلو اولمق معناسنه‌در تقول اثلج يومنا اذا صار مثلوجا وقلب اضطرابدن مطمئن اولوب آرام و سكونت بولمق معناسنه استعمال اولنوركه يورك صوغومق تعبير اولنور تقول اثلجت نفسى اى اطمأنت وقويى حفر ايدركن رطوبتلو بالچغه ايرمك معناسنه استعمال اولنور يقال حفر الحافر حتى اثلج اى بلغ الطين وبركسه‌يى شاد ومسرور ايدوب يوركنى صوغوتمق معناسنه استعمال اولنور تقول اثلجت فلانا اى قرحته وقاره طوتلمق معناسنه‌در يقال اثلج الرجل اذا اصاب الثلج ومحمومدن حما زائل اولوب حرارتندن خلاص اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال اثلجت عنه الحمى اى اقلعت وچشمه‌نك ياخود قويينك صوبى كسلمك معناسنه استعمال اولنور كوياكه ثلج اولمغله جرياندن قالمش اولور يقال اثلج ماء البئر اى اقلع يعنى انقطع وبركسه‌يى مطلوبنه ظفرياب ايلمك معناسنه‌دركه قلبنى اول دغدغه‌دن مطمئن ومتبرد ايدر يقال اثلجه اى افلجه (الثلوج) قعود وزننده

(والثلج) فتحتينله بونلرده خاطر دغدغه وخلجاندن قورتيلوب آرام واطمينان بولمق معناسنه درکه يورکدن حرارت اضطراب مندفع اولوب يورك صوغومقدن عبارتدر تقول ثلجت نفسي وثلجت ثلوجا وثلجا من الباب الاول والرابع اذا اطمأنت وثلج فتحتينله شاد ومسرور اولمق معناسنه درکه يورکی صوغومغی مستلزمدر يقال ثلج الرجل ثلجا من الباب الرابع اذا فرح (المثلوج الفؤاد) ذهن وضميری کندو بليد اولان نادانه اطلاق اولنور نتهکه ذکی وذهين توقد واشتعال فؤاد ايله موصوف اولنور يقال رجل مثلوج الفؤاد ای بليد (الثلاجی) غرابی وزننده قارکی بغايت آق اولان شيئه اطلاق اولنور يقال نصل ثلاجی ای شديد البياض (الثلج) کتف وزننده صوغوق شيئه اطلاق اولنور يقال ماء ثلج ای بارد (الثمج) دمج وزننده برنسنهيی قارشدرمق معناسنه در يقال ثمج الشیء ثمجا من الباب الثانی اذا خلطه (المثمج) محسن وزننده رنکارنك نقش ونکار ايله آلاجه ايشلين جلاهه دينور تخليط معناسندن مأخوذدر يقال رجل مثمج ای يشی الثياب الوانا (المثمجة) هايله مؤنثيدر نقشجی قادينه دينور (الثوج) موج وزننده چوال طرزنده برظرف اسميدرکه خرما پيراغنـدن اوروب آنکله طپراق وکرج مقولهسی نسنه طاشيرلر

﴿ فصل الجيم ﴾ (الجأج) جيمك فتحی وهمزهنك سکونيله برنسنهدن قورتقمله کيدرکن ايرکيلوب طورمق معناسنهدر يقال جأج الرجل جأجا من الباب الثالث اذا وقف جبنا (الجبج) جيمك فتحی وبانك سکونيله بعد الضعف سموروب تنومند اولمق معناسنهدر يقال جبج الرجل وغيره جبجا من الباب الاول اذاعظم جسمه بعدضعف (جج) جيمك ضميله لج وزننده محدثيندن منصور بن نافع البخاری لقبيدر (الجرج) حرج وزننده يوزك وبلازك مقولهسی نسنه محلنه بول کلمکله برى اوتهدونوب اوينامق معناسنهدر يقال جرج الخاتم فی اصبعه جرجا من الباب الرابع اذا جال وقلق لسعته وجرج غليظ وسنکين يرلره دينور ويولك جادهلرينه دينور مفردی جرجهدر وجرح کذلك مصدر اولور ذکر اولنان يرده ياخود جادهده يوريمك معناسنهدر يقال جرج الرجل جرجا اذا مشی فی الجرج (الجرجه) جرعه وزننده خرجه شبيه برظرفك آديدر جمع جنسی جرجدر بلاهاء کرچه شارح ديرکه مصحف اولديغنی تلميح ايلشدر لکن جرجه کرجهٔ فارسی معربيدرکه کوچك طغارجغه وطوبرهيه دينور جريج که بنية تصغير ايله برجل اسميدر آنکدن مأخوذدر بنو جرجه برجماعت مکيهدر ويحيی بن جرجه محدثدر (جرج) هامز فارس اولکه سنده بربلدهدر وجرج فقهاء اندلسدن محمد بن سعيدك جدی اسميدر (جرجان) عثمان وزننده ايرانده بربلده آديدر (الجرجانية) خوارزم ايالتنده

دار الملكی اولان شهرك اسميدر كركانج معربيدر (جرجه) فتحاتله يرموك وقعه‌سنده روم لشكرينك سر عسكری اسميدر كه شرفياب اسلام اولمشدر (جريج) امير وزننده اساميدندر شبث بن قيس بن جريج الغزازی شاعر حطيئه‌نك ممدوحيدر (التجريج) تفعيل وزننده اياق قايدرمق وطايندرمق معناسنه در يقال جرجه تجريجا اذازلقه (جزماز ج) جيمك فتحيله ايلغين اغاجنك يمشنه دينور كزمازك معربيدر ثمرة الاثل معناسنه‌در مطبوخی ايله مضمضه ديش اتلرنی تقويت وديش آغريسنی تسكينده بيعديلدر (جسميز ج) جيمك فتحی وسين مهمله‌نك سكونيله دوای معروف آديدر كه وجع عينه نافعدر بوچشميزك معربيدركه چشمك وچشمه‌زن تعبير اولنان دارودر كوزادويه سندندر (الجلجة) حجمه معناسنه‌در كه كاسهٔ سر تعبير اولنور باشی كاسه كبی مشتمل اولان كميكدن عبارتدر قفاكميكی تعبير اولنور وباشه دخی دينور رأس معناسنه جلج هاسز جمعيدر مجازا رؤسای ناسه‌ده اطلاق اولنور (الجاجة) حاجه وزننده برنوع بونجغه دينور كه بغايت الچق وبی قيمت اولور (جوازهنج) جيمك وهانك فتحيله بردوای هندی آديدر وبوجبلاهنك معربيدركه جبل هندی تعبير اولنان دوادر (جبج) جيمك كسريله دوه‌سنی صويه كتورن كمسه‌نك دوه‌سنه اداة دعوت اولان جیٔ جیٔ ديمكدن حكايه‌در كه همزه‌سنی تليين ايدنلرك ياخود جئه ومجیٔ كلمه‌سندن مأخوذ عد ايلينلرك قوللرينه مبنی‌در

﴿ فصل الحاء المهملة) (الحبج) حانك فتحی وبانك سكونيله برنسنه ناكهانی ظهور ايلك معناسنه‌در يقال حبج الامر حبجا من الباب الثانی اذا بدا وظهر بغتة وبر نسنه‌يی پك يقلشوب چاتمق معناسنه‌در يقال حبج اليه اذا دنا وقابلايی احاطه ايلك وچوره‌سنی قوشاتمق معناسنه‌در يقال حبجه اذا اكتنفه وپك پك يوريمك معناسنه‌در يقال حبج الرجل اذا سار شديدا وضرطه‌لمق معناسنه‌در يقال حبج ای حبق واورمق معناسنه‌در يقال حبجه اذا ضربه (الحبج) كتف وزننده دائما ضرطه‌لر اولان ضرطه‌زن كمسيه دينور (الاحباج) همزه‌نك كسريله بودخی برنسنه آنسزين ظهور ايلك معناسنه‌در يقال احبج الامر اذابدا وظهر بغتة وكورنمك كرته‌سنه كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال احبج الشیٔ اذاقرب واشرف حتی رویٔ وممه‌نك سود طمرلری قالقوب ادرار ايلك معناسنه‌در يقال احبجت العروق اذا شخصت ودرت (الحبج) حانك كسريله جماعت انسانی‌يه دينور وقبيله‌نك جمعيتكاهلرينه دينور حانك فتحيله‌ده جائزدر (الحبج) فتحتينله دوه عرفج ديدكاری نبات اوتلامغله قارنی ششمك معناسنه‌در عرفج سود لكن نوعندن بش پرمق ديدكلری نباتدر يقال حبج البعير حبجا من الباب الرابع اذا انتفخ بطنه عن اكل العرفج وحبج دوه‌نك بطننده طورطوپ اولان قيغه دينور كه علتدن ناشی اولور حتی بعضا مخرجندن

چقمامغله هلاك اولور وجمع دوه قسمنك بوكورلرينه مخصوص برنوع داغث اسميدر وبرشجر حجازی آديدر (الحبج) ضمتينله مدينه ده برموضعدر (حجاج) سحاب وزننده شجر عنب اسميدر كه ماده‌سنده بيان اولندی (الحبرج) قنفذوزننده برنوع صوقوشنك اسميدر جمعی حبارج كلور وحباريج كلور (الحبارج) علابط وزننده طوی قوشنك اركككنه دينور (الحج) حالك فتحی وجيمك تشديديله قصد وآهنك ايتمك معناسنه‌در يقال جه جمامن الباب الاول اذاقصده وبرنسنه‌دن فراغت ايتمك معناسنه‌در تقول حججت عن الامر ای كففت عنه وبريردن كلمك معناسنه‌در يقال حج فلان اذا قدم وميل ايله يارەيی يوقلمق معناسنه‌در يقال حج الجرح اذاسبره بالمحجاج ومعارضه دليل وبرهانله غالب اولمق معناسنه‌در يقال حج فلانا اذا غلبه بالحجة وبركسيه يابرمحله چوق تردد ايدوب واروب كلمك معناسنه‌در يقال حج بنو فلان فلانا اذا اكثروا الاختلاف والتردد ومبنای اسلام اولان اركان خمسه‌دن بر ركنك ماده‌سی اولان نسك مفروضی ادا ايچون خاصة مكة مكرمه‌يه قصد وتوجه ايتمك معناسنه‌در كه قصد معناسندن مأخوذدر باخود تردد معناسندن مأخوذدر يقال حج البيت اذا قصده اقامة للنسك (الحاج) تشديد ايله (والحاجج) فك ادغامله كعبهٔ معظمه‌يی موسم مخصوصده مع النية زيارت وطواف ونسك جمی ادا ايدن كشی‌يه دينور والحمد لله على ذلك جمعی حجاج كلور زائر وزوار كبی وحجيج كلور غازی وغزو كبی وحج كلور حالك ضميله بازل وبزل كبی مؤنثنده حاجه دينور هايله جمعی حواج كلور يقال امرأة حاجة ونسوة حواج شارح ديركه اول خاتونلركه اداء حج ايتمشلر انلره حواج بيت الله ديرلر اضافتله واكراداء حج صددنده اولوب هنوز اداء حج ايتمديلر ايسه حواج بيت الله ديرلر اضافتسز لفظ حواج غير منصرف اولمغله ظاهر اكرچه منون دكلدر لكن تنوين ملحوظدر معنای مزبوری افاده ايچون نته كه اضافتله زيدضارب عمرو وتنوينله ضارب عمرا تركيلرينك دخی فرقلری بوكونه‌در مترجم ديركه كسائی امام ابويوسفدن ماالفرق بين قوله اناسارق ثوب فلان بالاضافة وقوله اناسارق ثوب فلان ديوسؤال ايلدكده اضافت صورتنده ماضی معناسنه اولمغله مقرسرقت اولديغندن جزاء لازمدر بلا اضافه‌ده مستقبل معناسنه اولمغله سرقت صددنده اولديغندن نسنه لازم دكلدر ديو جواب ويرمشلردر ويايله حاجی كلمه‌سی دخی صحيحدر اصلی حاجج اولوب جيم يايه مبدل اولمشدر حرف مضاعفی يايه ابدال بين العرب جمله استعمالدندر وتظنن وتظنی ودسس ودسا وتلعع وتلعا كبی ودره‌ده حريرينك قدم سايرالحاج قولنك شرحنده حاج بورادە حجاج معناسنه اسم جمعدر آنكچون سايرلفظنك اضافتی صحيح اولدی كذلك حاج مفرد دخی اولور حاضر وسامر كبی

دیو رسم ایلکله حاج لفظی مفرد کبی اسم جمع دخی اولور ایمش انتهی (الحج) حانك کسریله حج معناسندن اسمدر (الحجة) حانك کسریله بناء مره در برکره حج ایلك معناسنه در وبوقیاسه مخالفدر زیرا قیاس اولان فتحله اولمقدر وجمعسنه به اطلاق اولنور حلول علاقه سنه مبنی یقال مضت ثلاث حجج کوامل ایکیسنکده جمعی حجج کاور حانك کسریله ذوالحجه که شهر معروفدر کویا مجموع شهورسنه تمامی اولمغله مسمادر وجمه قولغك یومشغنه دینور حانك فتحیله ده جائزدر یقال ضرب جنبه ای شحمة اذنه (الحجة) حانك فتحیله برنوع بونچق یاخود انجوبه دینور که نسوان کوبه ایدوب قولقلرینه آویزه ایدرلر (الحجة) حانك ضمیله دلیل وبرهانه دینور مقصد مستقیمی مبین اولدیغیچون کرك عقلی ونقلی وکرك اقناعی اولسون حجت قاضی بومعنادندر یقال غلب علیه بالحجة ای البرهان (المحجاج) میمك کسریله دلائل وبراهین سردیله علم جدلده ماهر اولان کسیه دینور یقال رجل محجاج ای جدل ومحجاج جراحك یاره یوقلیه جق دمور میلنه دینور (الاجاج) همزه نك کسریله برکسه یی حج ایچون بدل کوندرمك معناسنه در تقول احججت فلانا ای بعثته لیحج (وحجة الله) واوقسم وحای مفتوحه وآخرینك جریله عربلرك یمینلرندندر یقولون وحجة الله لافعل بوراده حجه مصدردر والذی فرض الحج سبکنده در (الحجحجة) زلزله وزننده بربرده مقیم اولمق معناسنه در یقال حجحج بالمکان اذا اقام به وتوجه ایلدیکی مرامدن رجعت ایلمك معناسنه در یقال حملو علی القوم ثم حجحجوا ای نکصوا وسویلمك مراد ایلدیکی کلامی لسانه المشیکن علی الفور برملاحظه ضمننده دلنی چینه رك فراغت وامساك ایلمك معناسنه در که مجحجه مفهومنده در یقال حجحج الرجل اذا اراد ان یقول مافی نفسه ثم کف وامسك عنه (الحجوج) حانك وجیمك وواو مشده ده نك فتحیله حزوز وزننده شول یوله دینور که بردوزه به راست وهموار اولیوب کاه اکری وکاه طوغری کیده یقال طریق حجوج ای یستقیم مرة ویعوج اخری (الحجیج) ضمتینه چوق تردد اولنوب چکنامکدن ناشی چقورلنمش یوللره دینور یقال طرق حجیج ای محفرة ومیل ایله یوقلمش یارمله دینور یقال جراح حجیج ای مسورة شارحك بیانه کوره حجیج مفرد لریدر (الحجاج) حانك فتحی وکسریله جانب معناسنه در وچهره ده قاش کمکنه دینورکه قاش آلك اوزرنده نابت اولور وحاج الشمس حاجب الشمس کبی کونش طلوع ایدرکن الك اول ظهور ایدن کنار منزلنده جزؤ مرئیسنه اطلاق اولنور یقال بداحاج الشمس ای حاجبها (الحجحج) غبغب وزننده دنی وناکس وبی خیر ومنفعت کسیه دینور (الاحج) از ح وزننده پك وسخت معناسنه در یقال رأس احج ای صلب وصلابت ومتانتدن ناشی اصلا ترلمز اولان

آته دینور یقال فرس احج ای احق (حجاج) شداد وزننده بررجل آیدیر وبیوق ناحیه‌سنده برقریه اسمیدر (یحج) مضارع بنیه‌سیله فقهاء قیر واندن ابوعمران موسی بن ابی‌حاج الفاسی‌لقبیدر (التحاج) تحاب وزننده خصومت ونزاع ایدشمك معناسنه‌در که هربری ابراز حجت ایده‌رك مجادله‌دن عبارتدر یقال تحاجا اذا تخاصما (الحدج) فتحتینله ابوجهل قربوزینه دینور حنظل کبی وقاونك کوچك تازه دولکنه دینور که کلك دخی دیرلر وتازه‌جه اولان قطب وبعض نسخه‌یه کوره عطب نام نباتك تیکنلرینه دینور قطب یموق اغاجنه دینور وعطب چوبان طراغی دیدکلری نباتدرکه ایکیسیده تیکنلو اولور وبونده حانك ضمیله‌ده جائزدر (الحدج) حانك کسریله یوکه دینور حمل معناسنه که فارسیده بار دینور یقال شد علی البعیر الحدج ای الحمل ومحفه طرزنده نسوانه مخصوص برمرکوب آدیدر جمعی حدوج کلور واحداج کلور (الحداجه) حانك کسریله بودخی ذکر اولنان مرکوبه دینور بوظاهرا شبربه دیدکلری اولدیجه‌در که طریق مجازده نسوان وجواری سوار اولورلر بعضلر عماری ایله بیان ایتمکله محفه اولور وحالا رومده قوچو دیدکلریندده اطلاق اولنور وحداجه مرکوب مرقومك ادوات لازمه‌سنه دینور قولان وسائری کبی (الحدج) ضرب وزننده دوه‌یه حدج مزبوری یوکلتمك معناسنه‌در یقال حدج البعیر حدجا من الباب الاول اذا شد علیه الحدج واورمق معناسنه‌در یقال حدجه اذا ضربه وبرکسه‌یه اورمق ایچون اوق آتمق‌معناسنه‌در یقال حدجه بالسهم اذا رماه به وبرکسیه تهمت غیر واقعه اسناد ایتمك معناسنه‌در یقال حدجه بالتهمة اذا حملها علیه ورماه بها ومشتریه غبن وتغریر الزام ایتمك معناسنه‌در یقال حدجه ببیع سوء وبتاع سوء اذا الزمه بیعا غبنه فیه اساسك بیانه کوره حنظل معناسنده اصلدر معانی سائره آلدن متفرعدر مثلا حدج وحداجه که مرکوب مذکوردر دوه‌یه نسبت آجی اولمغله اطلاق اولنمشدر وحدج حانك فتحیله برکسیه حنظل آتمقدر بعده حقیقی ومعنوی نسبة آتمقده استعمال اولنمشدر کذلك اورمق وغبن ایتمك مرارتلری علاقه‌سیله اخذ اولنمشلردر (الاحداج) همزه‌نك کسریله بودخی دوه‌یه حدج یوکلتمك معناسنه‌در یقال احدج البعیر اذا شد علیه الحدج (الحدجة) فتحاتله برقوش آدیدر بغرتلق قوشنه شبیه اولور (ابوحدیج) ربیر وزننده لکلك قوشنك کنیه سیدر وحدیج اسمادندر ابوشیبات حدیج بن سلامه اصحابدندر (التحدیج) تفعیل وزننده حدتله قیه قیه باقمق معناسنه‌در یقال حدجه ببصره ای حدقه (محدوج و حداج) کتان وزننده اسامی رجالدندر (الحدرجة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی محکم یوکلمك معناسنه‌در یقال حدرج الحبل اذا فتله واحکمه (المحدرج) مدحرج وزننده

یوزی دوپدوز واملس نسنه‌یه دینور یقال شیٔ محدرج ای املس وقمچی‌یه دینور
(الحدرجان) حانك کسریله قصیر القامه بودور کمسه‌یه دینور وبررجل آدیدر
(الحدرج) جعفر وزننده کس وکمسه معناسنه‌در یقال مابالدار من حدرج ای احد
(الحرج) فتحتینله اغاجلری صیق وفراوان اولان طاربره دینورکه اوق ایشلمز اورمان
کبی صیقلغندن چوبانلر وارمق ممکن اولمیه یقال دخلوا فی الحرج ای المکان الضیق
الکثیر الشجر وحرج کناهه اطلاق اولنور طارلغی مستلزم اولمق ملاحظه‌سیله‌در
یقال وقع فی الحرج ای الاثم شارح دیرکه کنهکاره حارج دینور نسبت اوزره زیرا
فعلی یوقدر پس حرج اثم معناسنده اسم اولور ایکن مصباحده حرج الرجل حرجا
من الباب الرابع اذا اثم عبارتیله ورودنی تصریح ایلمشدر وحرج بلی انجه ناقه‌یه
دینور ویردن یاپمه کریملو ناقه‌یه دینور واولمش جسدی قالدردقلری تخته‌یه دینورکه
بری برینه بغلیوب تابوت کبی میتی اوزرینه یوکلدوب کوتوررلر تسکره تعبیر
ایلدکلری اوله‌جقدر بعض دیار ترکیه‌ده اکا صلاجه تعبیر ایدرلر یقال نقله بالحرج
وهو خشب یحمل فیه الموتی وحرج حرجه لفظندن جمع اولورکه چتلق اغاج
قورولغنه دینور وحرجه دوه سوروسنه دینور وحراملق جرمه معناسنه‌در یقال به
حرجة ای حرمة وحرج مصدر اولور حرام اولمق معناسنه‌که فعلی ضیق اولور
یقال حرجت الصلوة علی الحایض حرجا من الباب الرابع ای حرمت وحرج شول
ناقه‌یه دینورکه طاولی وسموز بولنمق ایچون کندیسنه بنلیوب وارکك دوه چکلمه‌یه
وحرج کوز قماشوب خیره لنمك معناسنه‌در که منافذ بصرتنك اولور یقال حرجت
العین اذا حارت وهر طرفدن توز وطلاز صیقشوب کیرشمك معناسنه مستعملدر
یقال حرج الغبار اذا انضم (الحرج) کتف وزننده بودخی صیق اغاجلغه دینورکه
طارلغندن چوبان واصل اولمق ممکن اولمیه وشول دلیر وبهادره دینورکه حرب
وقتالدن منفك ومهزوم اولمیه کویاکه جنکدن نکول کندیسنه مضایقه ویرر اوله
یقال هو حرج ای لایکاد یبرح من القتال (الحرج) حانك کسریله بودخی کناهه
دینور اثم معناسنه وشول ایپلره دینورکه شبکه طرزنده ایدوب آنکله یرتجی
جانورلری صید ایدرلر وقوریمق ایچون ایپ اوزره سرلمش توبه دینور جمعی حراج
کلور حبال وزننده وحرج قاطر بونجغنه دینور ودعه کبی وصیادك تازی‌یه
شکاردن تعیین ایلدیکی حصهٔ طعمه‌یه دینور شارح دیرکه کلبك صید ایلدیکی
شکاردن کندیسنه‌ده حصه ویررکه قانقسین دییجك یرده احرج کلبك فانه ادعی
للصید دیرلر (الحرج) حانك ضمیله برموضع آدیدر (الحرجان) حانك کسری وتثنیه
بنیه‌سیله ایکی کمسه‌در بری بنی عمرو بن الحارث قبیله‌سندندر ودیکری غیر مذکوردر
(المحرج) معظم وزننده شول کلبه دینورکه بیوننده قاطر بونجغی دیزلمش خالطه‌سی

اوله يقال كلب محرج اى مقلد بالحرج (الاحراج) همزه‌نك كسريله حرام ايتمك معناسنه در تقول احرجت الصلاة على الحايض اى حرمتها وبركسه‌يى كناهه قومق معناسنه‌در تقول احرجت فلانا اى آثمته وبركسه‌يى برنسنه‌يه مضطر وناچار ايتمك معناسنه‌در تقول احرجته اليه اى الجأته جمله‌سى مضايقه معناسندن مأخوذدر (المحراج) ميمك كسريله پك صوغق كيجه يه اطلاق اولنور كه صيق وطاريرلره صوقلغه باعث اولور يقال ليلة محراج اى شديدة القر (حارج) يمنده برموضعدر (حراج الظلما) حانك كسريله زياده سيله كثيف ومتراكم اولان ظلمته اطلاق اولنور حراج ذكر اولنان حرجك جمعيدركه صيق اغاجلغه دينور يقال طر قوافى حراج الظلماء اى ماكثيف منها (الحرجوج) حانك ضميله سموز اولوب يردن يايه كريملو ناقه‌يه دينور على قول ياوز وشديد اولانته ياخود انجه بللو ويراغمش آتش يوركلو ايشلك ناقه‌يه دينور وبارد وشديد روزكاره دينور (التحريج) تفعيل وزننده صقشدرمق ومضايقه‌يه كرفتار ايتمك معناسنه‌در يقال حرجه تحريجا اذا ضيقه (حريج) امير وزننده سمرة بن جندب بن هلالك جدى اسمدر (الحرجه) جرعه وزننده كوچك قوغه يه اطلاق اولنور شارح ديركه مؤلف تجنب معناسنه دال اولان تفعل بابندن تحرج ماده‌سنى اهمال ايلدىكه مشهور كناهدن پرهيز ايدوب صقنمق معناسنه‌در يقال تحرج زيد اذا تجنب الحرج اى الاثم (الحريج) باى موحده ايله عصفر وزننده (والحرباج) درباس وزننده مطلقا ايرى و ديزمان شيئه دينور (الحرازج) حانك فتحى وزاى معجمه‌نك كسريله جذام قبيله‌سى يوردنده برنجه صويه اطلاق اولنور (الحشرج) شين معجمه ايله جعفر وزننده چاقللو يرده اولان اشمه لره دينور وشول بر داغه دينور كه مكه برداغى كبى يوفقه ونازك ولطيف ونظيف اولمغله صويني سوزراوله تقول سقانى بالحشرج اى بالكوز الرقيق الحارى وبعض طاغلرده اولان خلق اويمه چقوره دينوركه يغمور صويى ايركيلوب طورنه كوزى كبى طورى وصافى اولور وحشرج اعلام ناسدندر وكذان الارض معناسنه دركه كوفه‌كى تعبير اولنان كوشك طاشلره دينور مفردى حشرجه درهايله وحشرجه دحرجه كبى مصدر اولور محتضر خسته موت حالنده غرغرة نفس ايتمك معناسنه يقال حشرج المريض اذا غرغر عند الموت وردد النفس ومركب آوازنى بوغازنده ترديد ايتمك معناسنه در يقال حشرج الحمار اذا ردد صوته فى حلقه مؤلف بونلرى مسامحة اسم صورتنده رسم ايتمشدر لكن مصدرلردر (الحضج) حانك كسرى وضاد معجمه‌نك سكونيله دوه صوارديقلرى حوض ايچره باقى قلان صويه دينور حانك فتحيله‌ده لغتدر وناحيه معناسنه در يقال فى حضج منه اى ناحية (الحضج) ضرب وزننده آتش ياقمق معناسنه‌در يقال حضج النار حضجا

من الباب الاول اذا اوقدها واورمق معناسنه در يقال حضجه اذا ضربه وغرف ايلك معناسنه در يقال حضج الشئ في الماء اذا غرقه ويلك معناسنه در يقال حضج الرجل اذا عد اوقارنه چتلايوب پرتلجق نسنه صوقق معناسنه در يقال حضجه اذا ادخل بطنه ماكاد ينشق منه (المحضج) منبر وزننده آتش اولچرمجك كوسكي به دينور ودائما يولدن صاپوب عدول ايدر اولان كسيه وحيوانه دينوركه يولجه كتمز اولور يقال هو محضج اى حائد عن الطريق (الانحضاج) انفعال وزننده نهايت غضبدن پر آتش اولمق معناسنه در كه چتلايوب پرتلغه مشرف اولور يقال انحضج الرجل اذا التهب غضبا وپريوزينه پايلوب منبسط اولمق معناسنه در يقال المحضج اى المنبسط (الحضاج) كتاب وزننده شول طلومه دينوركه پرنسنه يه طيانمش اوله (الحضاج) غراب وزننده شول تمسيه دينورکه بلى ارقه سنه طوغرى اكيلوب وقارنى طشره چتق اوله يقال رجل حضاج اى المنقوس الظهر الخارج البطن (التحضيج) تفعيل وزننده كلامده تضجيع كبيدر يعنى برسوزى تماميله ادا ايتيوب برطرفه پاتلو وميللو اولدرق اكسك وقاصر سويلك معناسنه در يقال حضج الكلام تحضيجا وهو شبه التضجيع وبوذكر اولنان حضج معناسندندركه ناحيه يه دينور (الحفضجى) علندى وزننده كوشك وچولپه كسيه دينوركه اصلا برايشه يرامز اوله يقال رجل حفضجى اى رخولا غناء عنده يعنى لانفع فيه (الحفضج) زبرج وزننده (والحفضاج) درباس وزننده (والحفاضج) علابط وزننده ششمان اولوب قارنى صالق اولان كسيه دينور (الحفنضاج) حانك وفانك كسريله حفضج معناسنه در (الحفضجه) دحرجه وزننده سمورمك معناسنه در يقال هو معصوب ماحفضج على البناء للمجهول اى ماسمن (الحفلج) عملس وزننده (والحفالج) علابط وزننده ايشى آيرق كسيه دينوركه ايقلرى برى برينه يقين اولوب پاچه سى آيرق اولور الحج معناسنه در (الحفلج) قنديل وزننده بودور كسيه دينور (الحفالج) حانك فتحى ولامك كسريله خرده دوه لره دينور حفلج مقرديدر عملس وزننده (الحفلج) جعفر وزننده وجودنى برى اوته تحريك ايدوب صالمرق يورر اولان كسيه دينور يقال هوحفلج اذا كان يحرك جسده اذا مشى (الحفنج) توله عملس وزننده بودور كشى به دينور (الحلج) حانك فتحى ولامك سكونيله پوغك چكيت تعبير اولنان دانه سنى چقرمق معناسنه در يقال حلج القطن حلجا من الباب الاول والثانى اذا خلص الحب عنه كرچه معنالرى ظاهر اولدبغندن مؤلف تفسيرندن سكوت ايلدى لكن مصباحدن منفهم خصوصا زمخشرى مقدمة الادبده حلج فلخميدن پنبه عبارتيله كه پوغك چكردكنى چقرمق معناسنه در بيان ايلمكله اول كونه ترجمه اولندى وپوق آغنه ندف دينور يزم حلاج ديديكمز ندافه اوله جقدر وبعضا احدهما آخر مقامنده

استعمال اولنور وبتون كيجه ياخود بتون كوندوز طورميوب كتمك معناسنه استعمال اولنور كويا كه زمان مزبوری حلاجلش اولور يقال حلج القوم ليلتهم اذا ساروها وخروس قنادلرنی كروب يايەرق طاوغنه بصمق قصديله اوزرينه يوريمك معناسنه استعمال اولنور يقال حلج الديك اذا نشر جناحيه و مشى الى اثناه للسفاد واتمكی پشوركن اوقلاغو ايله بر طرفه چويرمك معناسنه استعمال اولنور كويا كه محلاج ايله يوغی چويرر يقال حلج الخبزة اذا دورها بالمحلاج واورمق معناسنه استعمال اولنور تقييد و اطلاق علاقه سيله يقال حلجه بالعصا اذا ضربه بها وضرلطه لمق معناسنه استعمال اولنور يقال حلج الرجل اذا حبق وآزجه آزجه يعنی كسيك كسيك يوريوب كتمك معناسنه استعمال اولنور يقال حلج الرجل اذا مشى قليلا قليلا (الحلاج) پوق حلاجلين يعنی چكردكنی چقاران استاده دينور بودياردلرده حلاج ديديكمز ندافی اولەجقدركه پوق آتان كسەدر عربستان سمتلرنده حلاج بشقه وندافبشقەدر واحدهما آخر موقعنده دخی زبانزددر (الحليج والمحلوج) حلاجلغمش پوغه دينور (الحلجة) حائك فتحی ولامك سكونيله مسيره ومسافه معناسنه استعمال اولنور تقول بيننا وبينهم حلجة بعيدة ای مسيرة (المحلاج) معراج وزننده ايافی چايك اشكين اشكه اطلاق اولنور تيز تيز يوريمكله كويا كه پوق حلاجلر ويوفقه آيماجق اوقلاغويه اطلاق اولنور تشبيه طريقيله وحرملة بن معقل نام كسەنك فرسی اسميدر وپوق حلاجليەجق نسنەيه دينور كه مراد پوقدن دانه چقارەجق آلتدر اماطوليده وزم ديارلرده چير چير تعبير اولنور بر طرزه چرخدر دانەلو پنبەيی آنك اغزينه ويروب چويرلر دانەلری بری طرفه دوكيلوب اوته طرفه خالص پنبەسی دوكيلور ايشته محلاج اول چرخ اولەجقدر (المحلج) منبر وزننده بو دخی اشكين اشكه اطلاق اولنور واوزرنده پوق حلاجليەجق نسنەيه دينور تخته وطاش وحصير كبی وبكره وچرخ ايكنه دينور (المحلجه) هايله بو دخی اوزرنده پوق حلاجلنەجق شيئه دينور ما يحلج عليه معناسنه (الحلاجة) حائك كسريله حلاجلق حرفتنه دينور (الحليجة) خديجه وزننده ايچنده خرما اصلادلمش سوده دينور كه اكل ايدرلر علی قول يابقده چالقمش آيران اوزره اولان ياغه دينور ياخود ياغ طلومنك صقنديسنه دينور وقنه صقنديسنه دينور عصارة الخناء معناسنه واوزرينه سود صاغلمش كره ياغنه دينور (الحلوج) صبور وزننده لمعان ايدن سحابه دينور كه شمس اصابتيله التماع ايدر (التحلج) تفعل وزننده هواده سحاب بارقه لمعان ايدەرك اوينايوب حركت ايتمك معناسنەدر يقال تحلج الحلوج اذا تبرق واضطرب و تحلج حلجان ودغدغة قلب معناسنه استعمال اولنور ومنه قول عدی بن حاتم لا يتحلجن فی صدرك طعام ضارعت فيه النصرانية ای لا يدخلن قلبك

منه شئ فانه نظيف شارح ديركه نهايه‌ده وفى حديث عدى قال له النبى عليه السلام عبارتيله مرسوم اولمغله كلام مرقوم حديث اولور ومعناى مزبور ذكر اولنان حركت واضطراب معناسندن مأخوذدر ومنه يقال دع ما تحلج فى صدرك اى ما شككت فيه واختلجت (المحلج) مكرم وزننده تيز الدن حاضر ودرپيش اولان شيئه دينور كوياكه دانه‌سى چكلمش پنبه منزلنده اولور يقال نقد محلج اى وحى حاضر (الحلج) ضمتينله اكول وبرخور كمسه‌لره دينور ظاهرا مفردى حلوج در سحاب بارقه‌يه ياخود پنبه‌دن دانه چكنلره تشبيه اولنمشدر يقال قوم حلج اى كثيروا الاكل (الاحتلاج) افتعال وزننده بركمسه‌نك ذمتنده اولان حقنى تخليص واخذ ايلمك معناسنه‌دركه حلج قطندن مأخوذدر يقال احتلج فلان حقه اذا اخذه (التحميج) تفعيل وزننده بر نسنه‌يه شدت ودقتله ديكه ديكه باقمق معناسنه‌در يقال حمج الرجل اليه اذا نظر اليه بشدة وكوز چقورلنوب ايچرويه باتيق اولمق معناسنه‌در يقال حمجت عينه اذا غارت وخشم وغضبدن ناشى چهره متغير اولمق معناسنه‌در يقال حمج وجهه اذا تغير من الغضب شارح ديركه بعضلر بو معانى ثلاثه‌يى معناى واحد عد ايلمكله تحميج غضبدن ناشى چهره متغير وكوز ايچرويه غائر اوله‌رق شدتله ديكه ديكه باقمق معناسنه اولور مؤلفك حرف ترديد ايله او ادامة النظر عنوانى قول ثانى‌يى تأييد ايدر پس قول اوله كوره عادتى اوزره تشويش وتخليط اولور انتهى وعند البعض تحميج بر نسنه‌دن ياخود بركمسه‌دن خوف وفزع سببيله ياخود بر آدمه تنبيه وتهديد سببيله كوزلرينك سياهنى آقداروب چويره‌رك وكوزلرنى يلردوب آيره‌رق خيلى زمان ديكه ديكه وقيه قبه دقتله باقمق معناسنه‌در يقال مازال يحمج فلان اى يديم النظر مع فتح العينين وادارة الحدقة فزعا او وعيدا وتحميج صكره‌دن آريقليوب مهزول اولمق معناسنه‌در يقال حمج الرجل اذا هزل (الحموج) صبور وزننده كيك وصغن مقوله‌سى حيوانك كوچك ياوريسنه دينور شارحك بيانه كوره جيرانك وآهونك وصغنك ياوريلرينه مخصوصدر وجه مذكور اوزره نظر ايدر اولدقلرى حسبيله (الحملجة) دحرجه وزننده ايپى محكم بوكمك معناسنه‌در يقال حملج الحبل اذا فتله شديدا (الحملاج) حانك كسريله قيومجى كوروكنه دينور منفاخ الصايغ معناسنه اساسك بيانه كوره طلح القطن ماده‌سندن مزيده‌در كما قال وكانما تنفخ فى الحملاج وهو المنفاخ كانه يحلج النار (الحنج) حانك فتحى ونونك سكونيله برنسنه‌يى برطرفه اكمك معناسنه‌در يقال حنج الشئ حنجا من الباب الثانى اذا اماله وايپى محكم بوكمك معناسنه‌در يقال حنج الحبل اذا فتله شديدا وبركمسه‌يه بر حاجت ومهمه عارض وحادث اولمق معناسنه‌در يقال حنجته حاجة اى عرضت له وبو معناى اولدن مأخوذ اولمق غالبدر (الاحناج)

همزه‌نك كسريله بو دخى بر شيئ بر جانبه اكمك معناسنه‌در يقال احنجه اذا اماله وبر طرفه اكلمك معناسنه لازم اولور يقال احنج الشئ اذا مال وسكون بولمق معناسنه‌در يقال احنج الشئ اذا سكن وكيزلمك معناسنه‌در يقال احنج الخبر اذا اخفاه وسرعت ايلمك معناسنه‌در يقال احنج الرجل اذا اسرع وحين تكلمده كلامى مخنثلر اداسى كبى بوزوب قيورمق معناسنه‌در يقال احنج كلامه اذ الواه كما يلويه المخنث (الحنج) حانك كسريله اصل واساس وبنياد معناسنه‌در يقال عاد الى حنجه اى اصله (الحناج) كتان وزننده مخنث كمسيه دينور كه مذكر سماعى تعبير اولنور پشتنى پشت قحبه اماله ايدر اولديغيچون اطلاق اولنمشدر (الاحتناج) افتعال وزننده بو دخى بر طرفه ميل ايلمك معناسنه‌در يقال احتنج الشئ اذا مال (المحنجة) مكنسه وزننده ادواتدن بر نسنه‌نك اسميدر ظاهرا بر شيئ بر طرفه اكه‌جك آلت اوله‌جقدر باغچوانلرك ككه ديدكلرى آلتلرى كبى (الحنبج) زبرج وزننده بته دينور كه پيره‌نك برادريدر قمل كبى (الحنبج) قنفذ وزننده (والحنابج) علابط وزننده يومرى ووجودى طولغون قوند انسان وحيوانه دينور سائر اشيايه‌ده وصف اولور يقال رجل وحمار وشئ حنبج وحنابج اى ضخم ممتلئ (الحنابج) حانك فتحيله خرده قرنجه‌لره دينور صغار النمل معناسنه مفردى مرسوم اولمامغله ظاهرا حنبج در قنفذ وزننده ياخود مفردى نا مسموعدر (الحنيبج) مصغر بنيه‌سيله غنى قبيله‌سى يوردنده برصو آديدر (حندج) قنفذ وزننده بررجل آديدر وحندج شول پاكيزه ومنبت قومساله دينور كه تراب طيب كبى الوان نبات انبات ايدر اوله (الحناديج) سرابيل وزننده طولانى اولان قوم يغينلرينه على قول قصه قصه اولان قوملقلره دينور مفردى حندج وحندوجه‌در حالرك ضميله (الحنادج) حانك فتحيله عظيم الجثه اولان دوه‌لره دينور (الحنضج) ضاد معجمه ايله زبرج وزننده شول كوشك وسست طبيعت چولپه ومهمل كشى‌يه دينور كه اصلا بر ايشه يراميوب والندن خير ومنفعت كلمز اوله يقال رجل حنضج اى رخولا خير عنده (الحوج) حانك فتحى وواوك سكونيله سلامت معناسنه‌در كه آفات ظاهريه وباطنيه‌دن سالم اولمقدن عبارتدر يقولون حوجالك اى سلامة شارحك بياننه كوره بو لغت يمانيه‌در وحوج محتاج اولمق معناسنه‌در يقال حاج اليه يحوج حوجا بمعنى احتاج شارح ديركه بعضلر ما احوجه كلمه‌سنى كه فعل تعجبدر شذوذه حمل ايلديلر كويا كه ثلاثيدن انصياغى اولمامغله وبعضلر بعد حذف الزوائد احتاج ماده‌سندن صوغ تكلفنى ارتكاب ايلديلر ثلاثيدن ايسه وجه مذكور اوزره مصوغ اولديغى واقع اولمغله مرقوملرك كلاملرى استقرآء ناقصدن ناشى اولديغى ظاهردر (الاحتياج) افتعال وزننده محتاج اولمق معناسنه‌در يقال احتاج

اليه

اليه احتياجا اى صار محتاجا له ور نسنه‌يه شوق ورغبتله ميل ومحبت ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال احتاج اليه اى انعاج (الاحواج) همزه‌نك كسريله كه اصلى اوزره‌در بو دخى محتاج اولمق معناسنه‌در يقال احوج اليه بمعنى احتاج ومحتاج ايلك معناسنه متعدى اولور تقول احوجته انا اى جعلته محتاجا (الحوج) حاك ضميله فقر وفاقه معناسنه‌در (الحاجة) جيم فتحيله معلومدر كه كشينك محتاج اولديغى شيئه دينور فارسيده بايسته وتر كيده كركلو تعبير اولنور جمع جنسى حاج كلور هامز وجمع صيغى حاجات وحوج كلور حاك كسرى وواوك فتحيله وحوايج كلور غير قياس اوزره ياخود بو لغت مولده‌در ياخود تقدير مفرد اوزره ياخود كويا كه حائجه‌دن جمع ايلديلر شارح مولده قولنى تخطئه ايلشدر زيرا اشبو [ان لله عبادا خلقهم لحوايج الناس] حديثنده وارد اولمشدر وامام خليل كتابنده راح فصلنده يقال يوم راح على التخفيف من رائح فطرح الهمزة كما خففوا الحاجة من الحائجة الا تراهم جمعوها على حوائج عبارتيله صحتنى اثبات ايلشدر مترجم ديركه حريرى دره‌ده حاجت لفظنك جمعنده حوائج ديدكلرنى توهيم ايليوب لكن شرحنده شهاب حاجتدن ازيد اطاله ايله ديمشدر كه حاجه لفظنك عند الخليل اصلى حائجه اولمغله جمعنده حوايج دينور وحائجه عنوانى عربدن مسموعدر لكن استعمالى نادردر وابن جنى مسموعيتنى انكار ايله حائجه‌يى تقديرا مفرد اعتبار ايلدى وبعضلر حوايج حوجا لفظنك كه حاجه معناسنه‌در جمعى اولمسنه ذاهب اولدى بوكه كوره قياس جمعى حواجى اولوب لكن قلب اولمغله يعنى ياء تقديم اولنوب حوايج اولور الحاصل اقوال ثلاثهٔ مذكوره اوزره حوايج صحيح وفصحاء كلامنده وارد اولمشدر ومنه الحديث [اطلبوا الحوايج عند حسان الوجوه] (الحوجاء) صحر آ. وزننده بو دخى حاجت ولازمه معناسنه‌در ومنه تقول مالى فيه حوجاء ولا لوجاء وتقول مالى فيه حوبجاء ولا لوبجاء بصيغة التصغير اى حاجة بورادە لوجاء كلمه‌سيده حاجت معناسنه مستعملدر نته كه مادەسنده مبينده وعربلر ما فى صدرى حوجاء ولا لوجاء ديرلر لا مرية و لاشك معناسنى مراد ايدرلر زيرا درونه عارض اولان ريبه وكان محتاج الا زاله اولمغله مبالغة اكا اطلاق ايلديلر ويقولون كلمته فارد حوجاء ولا لوجاء اى كلمة قبيحة ولا حسنة كما يقولون كلمته فما رد على بيضاء ولا سوداء مؤلفك بورادە تفسيرى لف ونشر مشوشدر (الحاج) ساج وزننده بر نوع تيكنلك آديدر تركيده دوه تيكنى ديدكلريدر كه اوزرينه قدرت حلواسى ياغار مفردى حاجه‌در هايله (التحوج) تفعل وزننده محتاج اولديغى حاجت ومهمه طلبنده اولمق معناسنه‌در يقال تحوج الرجل اذا طلب الحاجة ويقال خرج فلان يتحوج اى يتطلب ما يحتاجه (التحويج) تفعيل وزننده سائكى سلوك ايلديكى طريقدن صرف

وتحويل ايله صاپدرمق معناسنه‌در يقال حوج به عن الطريق اذا عوجه بو ماده اضطراب الى الشئ معناسنه موضوع اولمغله معانئ مذكوره بالجمله اكا مبتنيدر پس اشبو تحويج طريق آخره محتاج قلمق معناسنى متضمندر ياخود بناسى ازاله ايچون اولمغله محتاج سلوك اولديغى طريقدن حاجتنى سلب ايلك اولور وتقول حوجت له اى لفلان اى تركت طريقى فى هواه (الحويجاء) مصغر بنيه‌سيله حوجاء كلمه‌سندن تصغيردر نته كه ذكر اولندى وحويجاء جاده‌يه مخالف بورعاج يوله اطلاق اولنور كه حين اقتضاده اكا سلوك اولنور تقول خذ حويجاء من الارض اى طريقا مخالفا متلويا (ذوالحاجتين) محمد بن ابراهيم بن منقذ نام كمسه‌نك لقبيدر كه اول خلفاء عباسيه اولان عبدالله السفاح جنابنه اول بيعت ايلمشدر هر كون ايكى حاجتنى روا ايلك بابنده عهد ايلمريله مرقوم آنكله ملقب اولمشدر (الحيج) خانك فتحى و يانك سكونيله حوج لفظنده لغتدركه واوى ويائى اولور يقال حاج الرجل يحيج بمعنى حاج يحوج (الحاج) ساج وزننده دوه تيكننه دينور نته‌كه آنفا ذكر اولدى وبو يائيه‌در شارح ديركه پس واويه‌ده ذكرى متدافع اولمش اولور (الاحياج) همزه‌نك كسريله اصل اوزره‌در (والاحاجه) اقامه وزننده بر ذكر اولنان تيكنلك انبات ايلك معناسنه‌در يقال احيجت الارض و احاجت اذا انبتت الحاج (الحييج) زبير وزننده ذكر اولنان حاج كلمه‌سندن مصغردر

﴿ فصل الخاء المعجمة ﴾ (الخبج) خانك فتحى وبانك سكونيله اورمق معناسنه‌در يقال خبجه خبجا من الباب الاول اذا ضربه و ضرطه‌لمق معناسنه در يقال خبج الرجل اذا حبق و جماع ايلك معناسنه‌در يقال خبجها اذا جامعها (الخباجاء) خانك فتحى والفك مديله كثير الضراب اولان يعنى بك قوتلو ومايه‌لو اولمغله ديشى‌يه چوق آشار اولان آيغره واركك دوه‌يه دينور و احمق وسبكمغز كشى‌يه دينور (الخبج) كتف وزننده بودخى احمق آدمه دينور (الخنبجة) قنفذه وزننده كوپه دينور دن معناسنه وبومعربدر يعنى خمجة فارسيدن ياخود خنب لفظنك مصغرى اولان خنبكدن معربدر پس كوچك كوپه اطلاق اولنمق مقتضاى ماده‌در (الخبرنج) باى موحده وراء مهمله ونونله سفرجل وزننده نرم ونازك بدنه دينور جسم ناعم معناسنه بوراده بيائين نسخه‌لرى غلطدر صواب اولان وجه مذكور اوزره‌در نته‌كه عباب ومحكمده اويلجه مقيددر (الخبرنجة) هايله غدا كوزل اولمق يعنى مأكول ومشروبى دائما خوش ونفيس اولمق معناسنه‌در (الخبعجة) خانك فتحى وبانك سكونيله دحرجه وزننده سلوك ايلديكى طريقده شك و اشتباه ايدن آدمك يورويشى كبى آديملرى صيق صيق آتدرق آهسته‌جه كيدر كتمز يوريمك معناسنه در يقال ذهب فلان

مجبع ای یشی مشیة متقاربة کمشیة المریب (الخجوج) صبور وزننده زیاده سیله سرد وشدید اسن روز کاره دینور که اوغرادیغی نسنه یی شق ویا دفع ایدر اوله علی قول طوغری بر دوزه یه اسمیوب بوریلو بوریلو طولاشق امر اوله یقال تهب الخجوج ای الریح الشدیدة المرا والملتویة فی هبوبها (الخجوجاة) خانك وجیمك فتحیله بودنی خجوج معناسنه در (الخجج) حج وزننده اوته قاقق دفع معناسنه در یقال خج الشیء خجا اذا دفعه ویارمق معناسنه در یقال خج الحطب اذا شقه وبورلمق معناسنه در یقال خج ساعده اذا التوی وجاع ایلك معناسنه در یقال خجها اذا جامعها واسهاله چقرمق معناسنه در یقال خج اذا رمی بسلحه وطپراق صاورمق معناسنه در یقال خج برجلها اذا نسف بها التراب (الخجخجة) زلزله وزننده غم وخوف مقوله سی عارضه سبیله بوزیلوب ملول ومنقبض اولمق معناسنه در یقال خجخج الرجل اذا انقبض وکیرلنمك معناسنه در یقال خجخج فلان اذا استخفی وذکر اولنان ریح خجوج اسمك معناسنه در یقال الریح تخجخج ای تهب خجوجا ودومیی چابك چوکرتمك معناسنه در یقال خججو الابل اذا اناخوها سریعا ودرونده مضمر اولان قول واندیشه یی کتم ایلك معناسنه در یقال خجخج الرجل اذا لم یبد مافی نفسه وجاع ایلك معناسنه در یقال خجخج المرأة اذا جامعها (الخجاجة) خانك فتحی وجیمك تشدیدیله (والخجخاجة) ثرثاره وزننده احمق لایعقل کشی یه دینور که سویلدیکنی وآخرك سوزنی ادراك ایلیز اوله یقال رجل خجاجة وخجخاجة ای احمق لایعقل (الخجوجی) خانك وجیمك فتحیله اپاقلری یك اوزون اولان کسیه دینور که بوقریسی قصه اولمغله تصلق وناز یپا اولور یقال رجل خجوجی ای الطویل الرجلین یعنی المفرط فی الطول (الخداج) کتاب وزننده ناقه کونی تمام اولمزدن مقدم کوشکنی دوشورمك معناسنه در یقال خدجت الناقة خداجا من الباب الاول والثانی اذا القت ولدها قبل تمام الایام شارح دیرکه اشبو خداج ماده سی خصایصدن دکلدر بلکه هرذات ظلف وحافرده عام اولمغله مؤلف القاء الدابة عنوانیله ذکر ایلك اولی ایدی نته که محکمده اویله مرسومدر خداج که ثلاثیدر وجه مذکور اوزره قبل تمام مدة الحمل القاء ولده مخصوصدر کرك تام الخلقه وکرك ناقص الخلقه اولسون اول ناقه یه خادج واول ولده خدیج دینور واخداج که مزید در ناقص الخلقه ولد انباتنه مخصوصدر کرك تمام المدة اولسون نته که مؤلف دخی تصریح ایلشدر اول ناقه یه مخدج واول ولده مخدج دینور ومعتاده اولان ناقه یه مخداج دینور هرحالده خداج واخداج نقصانه دال اولمغله بالاستعاره مطلقا نقصانده استعمال اولنورلر انتهی وخداج نقصان معناسنه استعمال اولنور ومنه صلاته خداج ای نقصان مؤلف مثال مزبور ایله اشبو [کل صلاة

ليس فيها قرأة فهي خداج وكل صلاة لم يقرأ فيها فاتحة الكتاب خداج] حديثلرينه اشارت ايلشدر خداج لفظي وجه مذكور اوزره مصدر اولمغله حذف مضاف ايله ذات خداج تأويلنده اولوب ياخود مبالغة مصدرايله وصف اولمشدر (الخادج) خارج وزننده شول ناقصه دينوركه مدت حملي تمام اولمزدن مقدم كوشكنى القا ايلش اوله وبو اوصاف مختصه دندر ياخود فاعل نسبيدر (الخديج) امير وزننده مدت حملي تمام اولمزدن مقدم ظهور ايدن دوه كوشنكه دينور (الاخداج) همزه نك كسريله ناقه ناقص الخلقه كوشك القا ايلك معناسنه در هرنقدر مدت حملي تمام ايسه ده يقال اخدجت الناقة اذا جأت بولد ناقص وان كانت ايامه تامة كرچه اخداج لفظندن وجه مسرود اوزره بومعنا حقيقي ومعناى آتى مجازى اولوب لكن تشويش اذهان ايچون مجازيه تقديم ايلشدر نتكه اضطراب عادتلريدر و عربلر اشبو موسم صيفك يغموري قليل وناقص اولدى ديچك يرده اخدجت الصيفة ديرلركه معناى مزبوردن مستعاردر بومثالى ابو عبيدة اخدجت الشتوة عنوانيله ذكر ايلشدر واساسده اخدجت الضبعة عبارتيله مرسومدر ضبعه چفتلكه دينور (المخدج) محسن وزننده ناقص الخلقه كوشك طوغورن ناقه يه دينور كرك مدت حملي تمام وكرك نقصان اولسون (المخدج) مكرم وزننده ناقص الخلقه طوغان دوه كوشكنه دينور كرك كوني تام وكرك ناقص اولسون ومخدج ناقص معناسنه استعمال اولنور يقال رجل مخدوج اليد اى ناقصها ومخدج اسامي دندر مخدج بن الحارث كنانه قبيله سندن بربطن بدرينك اسمي در محدثيندن رفيع المخدجى آنلردندر (الخدلجة) خالك ودالك ولام مشدده نك فتحيله قوللرى وبالدرلرى قبق طولمه سى كبى طولغون اولان خاتونه دينور يقال امرأة خدلجة اى ممتلئة الذارعين والساقين (الخروج) دخول وزننده (والمخرج) ميمك و رانك فتحيله كه مصدر ميمى در برمكاندن طشره چقمق معناسنه در يقال خرج من موضعه خروجا ومخرجا من الباب الاول اذا برز منه ومخرج كلمه سى اسم مكان اولور يقال خرج مخرجا لطيفا مؤلفك بصائرده بيانه كوره خروج كه بروز معناسنه در كرك خارج اولان مقرندن وكرك حالندن اولسون ومقرى دخى كرك دار و بلده وكرك ثوب اولسون وحالى دخى كرك فى نفسه وكرك فى اسبابه الخارجه حالى اولسون واخراج كه طشره چقرمق معناسنه در اكثرى جواهر و اعيانده مستعملدر كقوله تعالى [انكم مخرجون] و تكوين موقعنده استعمال اولنوركه صفت فعليه در كقوله تعالى [فاخرجنابه ازواجا من نبات شتى] و تخريج كه تفعيلدر اكثرى علوم وصناعاتده مستعملدر وخرج و خراج كه ثلج وسحاب وزننده در غله ارضدن و استغلال اولنان عبد وغلام غله سندن خارج وحاصل اولان نسنه يه دينوركه خارج اسميله تسميه اولنمشدر بعده ارض خراجيه

اوزره ضرب اولنان ضريبه‌ده يعنى رسم زميندن غالب اولمشدر بو مناسبتله اهل ذمت رؤسنه وضع اولنان جزيه‌يه دخى اطلاق اولنمشدر فيقال ادى خراج ارضه وادى اهل الذمة خراج رأسه انتهى وخروج يوم قيامتك اسميدركه مراد يوم الخروج اولهجقدر كما قال البيضاوى فى تفسير قوله تعالى [ذلك يوم الخروج] اى من القبور وهو من اسماء يوم القيمة وقد يقال للعيد وخروج شعرده يعنى عروضيون اصطلاحنده صله‌دنصكره ملفوظ اولان الف حرفنه اطلاق اولنور مثلا ★ عفت الديار محلها فقامها ★ مصراعنده قافيه ميم وصله هاء وخروج القدر زيرا روى حرفلرندن آنكله خروج اولنور وعند الاخفش خروج حروف لينه‌دركه واو ياء والقدر (المخرج) ميمك ضمى ورانك فتحيله كاء اولورکه افعال باندن مصدر ميمى اولور چقرمق معناسنه يقال اخرجه اخراجا ومخرجا وكاهى اسم مفعول اولور وكاهجه اسم مكان اولنور زيرا فعل ثلاثيدن متجاوز اولسه اسم مكانده ميم مضموم اولمق مطرده‌در كما يقال هذا مدحرجنا (المخرج) خالك فتحى ورانك سكونيله (والخراج) سحاب وزننده وخالك ضميله جائزدر اناوه معناسنه دركه اموال ناسدن جبايت اولنان مبلغدر خراج كلمسنك جمعى اخراج كلور و اخاريج و اخرجه كلور ازمان و ازمنه كبى ظاهرا اخاريج جمع الجمع در عجيبدركه مؤلف خراجى اناوه ايله تفكيسير بالاخفى در و اناوه‌يى خراج ايله‌كه دورى متضمندر و جزيه‌يى خراج ارضله و رسم رؤس اهل ذمتله تفسير ايدوب وجه اقناع اوزره تبيين ايلامشدر اساسده ادى اتاوة ارضه وضربت عليهم الاتاوة اى الجباية عبارتيله مرسوم اولمغله اناوه اتى يأتى ماده‌سندن منشعب اتاء كلمسندنكه ريع وفضل وفيض معناسنه مأخوذ اولمغله فى الاصل ريع وفضل مال معناسنه اولوب بعده حسب المرسوم طرف سلطانه ادا اولنان خراج وجزيه‌ده استعمال اولنمشدر وخرج وخراج وجه مذكور اوزره برمعنايه‌در تول ونوال كبى وعند البعض خرج خراجدن اخص‌دركه خرج رسم رأسه مخصوصدر وخراج رسم ورأس ورسم ارضدن اعمدر وعند البعض على العكس‌در والحاصل خراج فى الاصل غلهٔ ارضدن وغلهٔ عملعبددن خارج وحاصل اولان تسنه‌لك اسميدر بعده مقاسمه‌يا خود وظيفه جهتيله طرف سلطاندن ارض اوزره ضرب اولنوب برسنه جانب ميرى‌يه مأخوذ اولان رسم مرسومه كذلك اهل ذمت رؤسنه وضع اولنان جزيه‌يه اطلاق اولندى فيقال ادى خراج ارضه وادى اهل الذمة خراج رؤسهم وتاتار خايده‌د مشروح اولديغى اوزره اراضى اوچ قسمدر ارض مملكت وارض عشريه وارض خراجيه‌در قسم اول ملك پادشاه‌در ثانى ملك مسلمين‌در ثالث ملك اهل ذمتدر اخير بنده بيع وهبه ووقف و وصيت وارث مقوله‌سى تصرفات بالجمله جائزدر قسم

اولده جائز دکلدر واراضیٔ عشریه ارض عربدر کذلك اهل وسکانی طوعا مسلم اولان یاخود عنوة فتح اولنوب بین الغزاة تقسیم اولنان ارضدر واراضیٔ خراجیه بصره‌دن ماعدا سواد عراقدر کذلك مکه‌دن ماعدافتح اولنوب اهل وسکانی آنده تقریر اولنان یاخود اهالیسیله امامك عقد مصالحه ایلدیکی ارضدر و خراج ایکی نوعدر بری خراج مقاسمه درکه نصف وخمس وسدس کبی بعض خارجدرکه ارضك طاقت و تحملنه کوره‌در وبری خراج وظیفه‌درکه واجب اولان ارض مذکوره‌دن انتفاع تمکننه تعلقله‌در عهدهٔ ذمت اولاندر نته‌که حضرت عمر رضی الله عنه صو بالغ اولان بردونم ترلایه حنطه و شعیردن بر صاع و بردرهم وضع ایلمشدر وجزیه لفظی عند البعض فارسی اولان کزیت معربدر و عند الاکثر عربیدر طائفه معناسنه اولان جزء یاخود قضاً وکفایت معنالرینه اولان جزاء ماده‌سندن مأخوذدر خراج ارضه واهل ذمت رؤسنه ضرب اولنان کسیمه اطلاق اولنمشدر لکن خراج ضریبهٔ ارضده وجزیه ضریبهٔ رؤسده متعارف اولمشدر انتهی وقوله صلی الله علیه وسلم [الخراج بالضمان] ای غلة العبد للمشتری بسبب انه فی ضمانه یعنی عبد مشترانك عنده حاصل اولان غله ومنفعت مشترینك اولور تصویر مسئله بودرکه برکسه آخردن بر عبد اشترا ایدوب برمدت آنی استغلال یعنی اعمالله برمقدار غله ومنفعت استحصال ایلدکدنصکره عبد مزبورك شرعا ردی موجب برعیب قدیمه‌که آنی بایعی ستر واخفا ایدوب یاخود اکا مطلع دکل ایدی مشتری اول عیبه واقف اولدقده عبد مزبوری تمام ثمنیله بایعنه رد و رجوع یعنی کیرو ویروب ویردیکی اچقه‌یی تماما استرداد ایدر وعبد مزبورك وجه مذکور اوزره عنده استحصال اولنان غله بالجمله مشترینك اولور بایع آنی طلبه قادر اولمز زیرا عبد مشتری یدنده اولدیغی مدتده تلف وهلاك اولسه ضمانندە اولمغله کندی مالندن اولمش اولوب بایع اوزره برنسنه ترتب ایلز ایدی وحدیث مرقوم [الغرم بالغنم] حدیثی کبی جوامع الکلم اقسامندندر بالضمان قولنده باء سببیه‌در مقدر مستحق کلمه‌سنه متعلق اولمغله الخراج مستحق بالضمان تقدیرنده‌در یاخود باء مقابله ایچوندر ومضاف محذوفدر بقاء الخراج فی مقابلة الضمان تقدیرنده‌درکه منافع المبیع بعدالقبض تبق للمشتری فی مقابلة الضمان اللازم علیه بتلف المبیع سبکنده‌در وبونده عبدتمثیل طریقله‌در امه و سائر اعیان املاکده جاریدر و فقهاء عظام حکم مزبور اوزره فروع کثیره بنا ایلمشلردر خلاصه کرك خراج اراضیٔ مذکوره وجزیه و سائر مذکورانك محلی کتب فقهیه اولوب تفصیل واحکامی آنده مشروح اولمغله بوراده استطرادا بوقدرجه اجمال اولنمشدر من رام فلیراجع ثمه (الخرج) سراج وزننده خراج معناسنه‌درکه ذکر اولندی و خرج هنوز ظهور و نشئت ایلدیکی

جیده صحابه اطلاق اولنور وکیسه‌دن چقان مصرفه اطلاق اولنورکه دخل وایراد مقابلیدر لسانمزده دخی خرج اطلاق اولنور یقال له خرج کثیر ای خلاف الدخل وخرج یمامه‌ده برموضع آدیدر (الخرج) خانك ضمیله معروف قایدر که فارسیده خرجین وترکیده دخی خرج ایله متعارفدر هکبه‌دن بیوك اولور جمعی خرجه کلور خانك کسری ،ورانك فتحتینله حجر وحجره کبی و خرج دیار تمیمده بر وادی اسمیدر (الخرج) فتحیله بر نسنه آقلو قاره‌لو آلاجه اولمق معناسنه در اکثری حیوانده مستعملدر کویاکه آره‌لقدن لون واحد خارج اولور مؤلف بونی اسم صورتنده رسم ایدوب لکن مصدر اولمق غالبدر (الاخرج) احمر وزننده آقلو قاره‌لو آلاجه اولان حیوانه دینور مؤنثده خرجاء دینور یقال کبش اوظلیم اخرج ای به بیاض وسواد ویقال نعامة خرجاء لسانمزده دخی اول طونده اولان آته اخرج تعبیری شایعدر واخرج چوبان آلدانمجی تعبیر اولنان قوشه‌دینور مکاء کبی (الاخرجاج) احمرار وزننده (والاخریجاج) احمیرار وزننده حیوان آقلو قاره‌لو آلاجه اولمق معناسنه‌در یقال اخرج الظلیم واخراج اذا کان اخرج (المخرجة) منقشه وزننده شول ارضه اطلاق اولنورکه جابجا بعض پرلرنده نبات اولوب وبعض پرلری آچق اوله کویا که آره‌لقلرنده قطعه قطعه اخراج اولنمش اوله یقال ارض مخرجة اذا صار نبتها فی مکان دون مکان (التخریج) تفعیل وزننده بر نسنه‌یی طشره چقرمق معناسنه‌در بعده مجازا بعض افعال واحوالده استعمال اولنمشدر ازجمله آنفاذکر اولنان معناده استعمال اولنمشدر کذلك برسنه ظرفنده هم اوجوزلق وبوللق وهم قیللق اولمقده استعمال اولنور کویا که آره‌لقدن حالتینك بریسی تخریج اولنور یقال عام فیه تخریج ای خصب وجدب ویقال عام مخرج ومواشی مرعانك برمقدارنی ترك وابقا ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال خرجت الراعیة المرعی اذا اکلت بعضا منه وترکت بعضا واستاد کندی شاکردنی حرفنده دستور ویروب بشقه چقرمق کذلك خواجه افندی طالبه بعد تکمیل النسخه اذن واجازت ویروب کندی کبی خواجه ایلك معناسنه استعمال اولنور یونظر هر بری علم وصنعتده استاد کامل اولدقدنصکره اولور یقال خرجة فی الادب اذا دربه وعلمه فجعله خریجا وغلام مکتب یازبوز تعبیر اولنان مشق ودرس لوحنك بعض پرنی یازوب وبعض پرنی ترك ایلك معناسنه استعمال اولنور اطفال مکتب خصوصا عربستانده برر لوحه اتخاذ ایدوب درسلرنی ومشقلرنی اکا یازوب بعد التعلم آنی سیلوب درس آتیلرنی کتب ایدرلر نو آموزلره خواجه‌لری ترقیم ایدرلر یقال خرج الغلام اللوح اذا کتب بعضا وترك بعضا اساسده دیرکه برکتابك فصول و ابوابی قید اولنیوب پرلری آچق قالسه اول کتابه مخرج اطلاق اولنور پس تخریج بومعنایده استعمال

اولنور وتخريج و عمل و صنعتى يكرنك ويك اسلوب ايليوب برى برينه مخالف كونا كون ايشلك معناسنه استعمال اولنور يقال خرج العمل اذا جعله ضروبا والوانا يعنى يخالف بعضه بعضا (الخريج) قتيل وزننده اطفال عرب بينلرنده بر لعب آديدر آنده احدهما آخره قطام وزننده خراج خراج ديرلر وجه تسميه دخى بودر بريسى آنده برنسنه اخذ ايدوب آخره اخراجيله امر ايدر (الخراج) غراب وزننده مطلقا بدنده چقان قرحه‌لره وچبانلره دينور يعنى ورم حارك ماده‌سى متحلل اولايوب ايرين بغلسه اكا خراج اطلاق اولنور بعض تعليقاتده مؤلفك بوراده الخراج القروح عبارتنه مفردى جمع ايله تفسير ايلمكله صحاحك بو مقامده عباره‌سى آندن اولادر ديو حرف اندازلق ايلشدر مصباحده مصرح اولديغى اوزره خراج جمع ومفردى خراجه اولمغله جمعى جمع ايله تفسير اولمش اولور (الخرجة) خالك ضميله همزه وزننده مقرنده آرام ايليوب قپوجيلر كتخداسى كبى اكثرى كيروب چقر اولان كسيه دينور يقال رجل خرجة اى كثير الخروج والولوج دخول خروجك لازميدر لكن سائر امهاتده و لجه كله‌سى دخى منضم وملحقدر ومقتضاى ماده دخى اويلجه اولمقدر (الخارجى) شول كسيه دينور كه اصل وذاتنده شرف وسيادت يوغيكن يعنى فرومايه ايكن بنفسه شان و سيادت پيدا ايلش اوله بذاته احوال اقراندن خروجى باعث تسميه‌در و وصف مذكور كاه اولورکه مدحه اولور اكر كندیدن اعلى كسه‌نك رتبه‌سنه خروج ايلش ايسه وذميمه اولور منزلة ادنايه خروج ايلش ايسه (بنو الخارجية) عربدن بر بطن معروفدر نسبتنده خارجى دينور (ام خارجه) جاهليه‌ده بجيله قبيله‌سندن بر خاتون ايدى كه * اسرع من نكاح ام خارجه * مثلنك منشأى ايدى قتى وافر قبيله آندن تولد ايلشدر نكاحى بغايت اسرع ايدى همان بركسه كلوب كندیسنه اداة نكاح جاهلى اولان خطب ديسه كندیسى دخى نكح ديوب اكا تسليم اولور ايدى اكثنا ايلديكى خارجه مزبوره‌نك صدرى اوغليدر لكن كيمك اثر نطفه‌سى اولديغى معلوم دكلدر على قول پدرى بكر بن يشكر بن عدوان بن عمرون قيس عيلان‌در (الخروج) صبور وزننده شول آته اطلاق اولنورکه بيونى اوزون اولمغله دائما يونتى قوتله كروب اوزاده‌رق ديزكنه سورمكله ديزكى فرسوده ومضمحل ايدر اوله بوتقريله دائما ديزكندن خروجى باعث تسميه‌در و خروج دائما سائر دوملردن بشقه‌جه آلارغه محلده چوكوب يتار اولان ناقه‌يه اطلاق اولنور جمعى خرج كلور ضمتينله وبو فعول بمعنى فاعل اولمغله تذكير و تأنيثى مساويدر (الخوارج) خارجه‌نك جمعيدر كه چقيجى و چقمق شانندن اولان نسنه‌در تأنيثى موصوف اعتباريله در بومعنادندركه عربلر برتازه جوانك ذاتنده مركوز اولان مايهٔ نجابتى و وايهٔ رشد

وروبتی ظهور ایدوب عاقلانه رأی وتدبیره ورتق وفتق اموره شروع وابتدار ایلدکده خرجت خوارجه دیرلر ظهرت نجابته وتوجه لابرام الامور معناسنه وجمیتی خصائل وافعال وآثار اعتباریله در عربلر قسراق آت وجاریه وقانجق اشك مقوله‌سی ماله خوارج المال اطلاق ایدرلر بیع واستعمال ایتاملریله کویا که ملك ومالك‌لرندن خارج عد واعتبار ایدرلر وخوارج اهل اهوآء وبدعتدن قوم معروفدرکه ناسدن یعنی جماعت مسلمیندن خروج ایلدیلر مذهب جهتنده کندیلرینه مخصوص مقاله هذیان امیرلری واردر معلوم اولدکه اوزرینه جماعت اتفاق ایتدکلری امام حقك اوزریه خروج ایدن کسیه خارجی دیرلر کرك اول خروج صحابه وقتنده وکرك تابعین زمانده وکرك هر وقتده اولسون واول طائفه‌یه خارجه وطوایفنه خوارج اطلاق اولنسور وآنلر یدی فرقه‌در فرقهٔ اولی محکمه‌درکه وقت تحکیمده امام علی کرم‌الله وجهه اوزره خروج ایلدیلر وفرقهٔ ثانیه بیهسیه‌درکه یهس بن الهیصم وتوابعیدرجاج آنك دست وبالزنی قطع وقتل ایلشدر بوخصوصده عدلی واقع اولمشدر فرقهٔ ثالثه ازارقه‌در وبونلر نافع بن الازرق نام شخصك اتباعیدر فرقهٔ رابعه نجداندرکه نجدة بن عامر الحنفی توابعیدر وبونلرك بعضنه عاذریه اطلاق ایدرلرکه فروعك جهالتنده ناسی معذور عد ایدرلر فرقهٔ خامسه اصفریه‌درکه زیاد بن الاصفر اتباعیدر فرقهٔ سادسه اباضیه‌درکه عبدالله بن اباض اتباعیدر فرقهٔ سابعه عجارده‌درکه عبدالکریم بن عجرد توابعیدر وبونلردن هر بری نیجه فرقه‌یه منشعب اولمشلردرتفصیلی ملل ونحل نام کتابده مشروحدر (الاخراج) همزه‌نك کسریله طشره چقرمق معناسنه‌در یقال اخرجه ای ابرزه معلوم اولهکه درة الغواصده مشروح اولدیغی اوزره حرف تعدیه اولان باء ایله همزه‌نك فرق خصوصنده نحویون اختلاف ایلدیلر اکثری اتحاده ذاهب اولدیلر مثلا اخرجت زیدا وخرجت بزید قولاری مطلقا زیدی یرندن طشره چقردم معناسنه‌در کرك متکلم برابر چقسون کرك چقسون دیدیلر لکن امام میرد فرقنه ذاهب اولغله اخرجت زیدا قولنی حمله علی الخروج ایله تفسیر ایلدی که بن زیدی طشره چقردم دیمکدر دفع به طرد یاخود سائر عمل ایله اولور متکلمك بالمعیه خروجی مدلول ومفهومدن خارجدر اما خرجت به دیدکده بنم خروجمه مقارن وملابس چقردم معناسنه‌در که بن برابرجه اولهرق چقروب ایلتدم دیمکدر لکن قول اول اصح در زیرا [ذهب الله بنورهم] الایه کریمه‌سنده معنی صحیح اولمز وشهاب بعضلردن همزه‌نك اعمیتی نقل ایلشدر ومنه المثل ★ کل من ذهب بشیء فقد اذهبه ★ ولیس من اذهب شیئا فقد ذهب به وزمخشری وبیضاوی باء ایله تعدیه‌نك همزه‌دن ابلغ اولدیغنه ذاهبلردر استصحاب واستمساك

معناسنی متضمن اولدیغیچون نتهکه آیت مرقومهدك تفسیرنی تصریح ایتمشلردر
انتهی واخراج خراج ویرمك معناسنهدر یقال اخرج فلان اذا ادی خراجه
واقلو قارهلو الاجه دوه قوشی صید ایتمك معناسنهدر یقال اخرج الرجل اذا
اصطاد اخرج من النعام ولونی سیاهه مشرب بیاض اولان خاتون زوج ایتمك
معناسنهدر ابوینك بری بیاض وبری سیاه اولدقده اول کونه اولور وبعضا سیاه
عربلرده دخی واقع اولورکه برصنف مخصوصدر عربیده اکا خلاسیه دینور
کویاکه بیاضدن برمایه اختلاس ایتمشدر اصطلاحزده اکا حبشی تعبیر اولنور
خطابی تعبیر اولنان بکر دائمی انلرده بولنور بغایت مقبولدر یقال اخرج فلان
اذا تزوج بخلاسیة وبرکسه برمقدار اوجوزلق وبرمقداری قیتلق اولان سندیه
اوغرامق معناسنهدر یقال اخرج فلان اذا مربه عام ذوتخریج ومواشی اوتلاغنك
برمقدارنی اکل وبرمقدارنی ترك ایتمك معناسنهدر یقال اخرجت الراعیة اذا اکلت
بعض المرتع وترکت بعضه (الاستخراج والاختراج) افتعال وزننده ایجرودن
برنسنهیی کندویه طوغری چقرمق معناسنهدر محسوس ومعقولده زبانزددر قویدن
صو وطپراق وکتابدن معانی چقرمق کبی یقال استخرجه واخترجه اذا استنبطه
سینی طلب ایجون دخی اولور (التخریج) تفعل وزننده شاکردی استاد بشقه
چقرمق معناسنه اولان تخریج مذکوردن مطاوعدرکه فن وحرفتده تحصیل کمال
ایتمکله استاذی اذن ودستور ویرمکین بشقه چقرمق معناسنهدر یقال خرجه
فی الادب فتخرج (الخریج) عنین وزننده وجه مذکور اوزره بشقه چقرمش
شاکرده دینور وبو بمعنی مفعولدر نتهکه عشیق کلهسی دخی عاشق ومعشوقه
اطلاق اولنور یقال هو خریج فلان ای مخرجه مبالغه ایله تعبیری وصفنده کلهمبنیدر وفن اسناد حدیثده متداول اولان خریج دخی بمعنی مفعولدر (المخترجة)
افتعالدن اسم فاعل بنیهسیله شول ناقهیه اطلاق اولنورکه ارکك دوه خلقنده
ظهور ایتمش اوله یقال ناقة مخترجة اذا خرجت علی خلقة الجمل ومنه الحدیث
[ان ناقة صالح علیه السلام کانت مخترجة] (الاخرجان) تثنیه بنیهسیله بنوعامر
دیارنده ایکی جبل معروفدر (اخرجه) همزهنك ورانك فتحیله برمعروف قوبی
اسمیدرکه برطاغك دبنده محفوردر (خراج) قطام وزننده جریة بن الاشیم
نام کسهنك فرسی مؤنثی اسمیدر (المخارجة) مفاعله وزننده مساهمه بالاصابع
معناسنهدرکه برمق حسابیله برنسنهیی بولنشمکدر مثلا بینلرنده معهود اولان نسنهدن
بریسی برمق حسابیله برمقدارنی کندویه اخراج ایدوب دیکری دخی اول حساب
اوزره افراز ایتمکدر مناهده دخی بومعنایهدر مترجم دیرکه اوائلده عربده خصوصا
علی الدوام طائفهٔ اعرابده کتابت اولمامغله حساب وقسمت مقولهسی نسنهلری

يتلرنده معهود اولان برمق حسابيله محاسبه ايدرلر وحساب مرقوم برقاچ كونه اولور اصابع يمنايى آحاد ويسرايى عشرات اعتبار ووضع معهود اوزره ضرب محازاة طريقيله ضرب ايدوب آندن عدد مطلوب استخراج ايدرلر وبرطريق كتب نحويده ذكر ايتدكلرى دوال اربعك برقسمى اولان عقود جهتيدركه «اسائذة كثيره» بوحقيرسؤال ايدوب بيانده سكوت ايلمشلردر بعد زمان مخصوص رساله سنه تقريب اولنمشدر مجملى بودركه يدينا اصابعندن خنصر وبنصر ووسطى عقد آحاده مخصوصدر سبابه وابهامى عقد عشراته ويد يسرا اصابعندن سبابه وابهام عقد مائه وخنصر وبنصر ووسطى عقد الوفه مخصوصدر پس عدد واحد اراده سنده يدينالك جميع اصابعى بسط ايدوب يالكزجه خنصرى آوجى ايچره ضم ايدر يعنى يومار واثنين اراده سنده بنصرى دخى يوموب وثالث اراده سنده وسطايى دخى يومارك بواوچك ضمى اوج عدده اشارت اولور ورابع اراده سنده بنصر ووسطايى مضموما ترك ايدوب همان خنصرى رفع ايدر وخامسده وسطايى ضم وخنصرى وبنصرى رفع ايدر وسادسده فقط بنصرى ضم وخنصر ووسطايى رفع ايدر وسابعده بنصر ووسطا مرفوع اولوب خنصرك عقد اسفلى يعنى اشاغى مفصلنى ضم واوچنى آوجى ايچره مد ايدر واحد فرق بوجهتله در وثامنده بنصرى دخى وجه مذكور اوزره ايدر وتاسعده وسطايى دخى اويلجه ايدر واول عشرات اولان اوندە سبابه نك طرفنى اوجنى ابهامك اوجنك ايچ طرفنه ايلشدروب حلقه شكلنده كوستورر ويكرميده ابهامك اوجنى سبابه ايله وسطى آرالغنه قصدروب لحم زائد فرج هيئتنده كوستورر واوتوزده سبابه نك اوجنك ايچ طرفنى ابهامك اوجنك ايچ طرفنه ضم ايدوب بردن ايكنه آلور كبى اولور وقرقده ابهامى سبابه اوزره برمقدارجه آشورر شويلهكه سبابه نك اوجى ابهامك يسارى طرفندن كوكنه طوغرى كلور واليده ابهامى باطن سبابه يه طوغرى مد ايدر وانثنشده ابهام وسبابه يى مد ايدوب عقد اولارينك باطنلرنى برى برينه ضم ايدر شويلهكه تير انداز اوق آندينى وقتده اوق طوتديغى شكلده اولور ويتمشده ابهامك طرفنى اوجنى وسط سبابه نك باطندن اورته مفصله صقيجه ضم ايدوب سبابه نك اوجنى اوزرينه آشورى طوتار وسكسانده ابهامى سبابه اوزره كركى كبى آشورر شويلهكه ابهامك اوجنك ايچ طرفى سبابه نك طشره طرفندن چاق دينه طوغرى كلمكله سبابه يومولمش قالور قرقدن فرق بوجهتله در وطقساندە سبابه نك اوجنى دينه طوغرى كركى كبى بوكوب ضم ايدر وبونلره آحاد دخى ضم اولنور مثلا اتوز اوج عدد اراده سنده اتوزده ذكر اولنان وجه اوزره يردن ايكنه آلور كبى باطن طرف ابهامى باطن طرف سبابه يه كوشكجه ضم ايلدكدنصكره اوج اشارتى

اولان خنصر وبنصرو وسطایی آوجی ایچره قبض ایدر آحاد سائره دخی بوقیاس اوزره در وعقد مأت اصابع یسرانك سبابه و ابهامنه مخصوصدر یمناده اون عدد شمالده یوزاولورکه سبابه‌نك طرنغی اوجنی ابهامك اوجنك ایچ طرفنه ایلشدروب حلقه شکلنده ارأت ایدر کذلك یمناده یکرمی یسراده ایکیوز اولور طقوز یوزه قدر اول قیاس اوزره در وعقد الوف یسرانك خنصر و بنصر و وسطاسنه مخصوصدرکه یمناده آحاد محلیدر پس یمناده برعدد یسراده بیك اولوب و یمناده ایکی یسراده ایکی بیك اولور هکذا طقوز بیکه قدر وآندن زیاده اولور ایسه عشرات ومأت عقودندن استعاره واستضمام اولنورایشته نحویونك عقود اطلاق ایتدکلری بواوله‌جقدر فاحفظها وکن من الشاکرین وادع لمن بینها علی الوجه المبین (التخارج) تفاعل وزننده چقشمق معناسنه‌درکه مراد شرکانك بعض خانه وبعض ارض اوزره کذلك ورثه‌نك کیمی نقود وکیمی عروض اوزره صلح وقبض ایله چقشمقدر کتب فقهیه‌ده خصوصا هدایه‌ده فصل مخصوص ایله احکام کثیره‌سی مشروحدر یقال اقتسموا بالتخارج وهوان یأخذ بعض الشرکاء الدار وبعضهم الارض (الخراج) شداد وزننده خروجدن مبالغهٔ فاعلدر عربلر اکا ولاج کلمه‌سنی‌که ولوجدن مبالغه‌در ضم ایدوب متصرف امور واحوال وکثیر الظرف والاحتیال اولان کمسیه اطلاق ایدرلر حیا ومبالات ایلیوب هرمحله دخولك طریقنی بولمغله دخول وخروج ایله امورنی تنظیم ایلدیکیچون یقال رجل خراج ولاج ای کثیر الظرف والاحتیال (الخاروج) ساروج وزننده برمعروف خرمالق آدیدر (خرجه) فتحاتله برصوآدیدر (خرجه) جرعه وزننده اسامیدندر عمربن احمد بن خرجه محدثیندندر (الخرجاء) صحراء وزننده مکه ایله بصره بیننده برمنزل آدیدرکه آق وقاره طاشلقدر باعث تسمیه بودر (خرجان) خانك فتحی وضمیله اصفهانده برمحله آدیدر (خارزنج) رانك سکونیله نیسابور ایالتنده بربلده‌در امام خلیل تألیفکرده‌سی اولان کتاب العین تکمله‌سنك صاحبی احمد بن محمد البشتی الخارزنجی اورادندر (الخرفج والخرافج) خالرك ضمیله (والخرفاج والخرفیج) خالرك کسریله رغدالعیش معناسنه‌درکه وسعت ورفاه اوزره اولان خوش دیرلکه دینور وخرفیج تر وتازه ونرم ونازك اولان شیئه دینور یقال نبت اوجسم خرفیج ای غض ناعم (المخرفج) مدحرج وزننده بول نسنه‌یه دینور یقال وعاء اوعیش مخرفج ای واسع (الخرفج) علبط وزننده سموز انسان وحیوانه دینور یقال خروف خرفج ای سمین (الخرفجة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی کثرت اوزره آلمق معناسنه‌در یقال خرفج الشیء اذا اخذه اخذا کثیرا (الخزج) خانك وزای معجمه‌نك فتحیله زید بن عامر نام کمسنه‌نك لقبیدر مزبور اصحابدن دحیة بن خلیفه‌نك سلسلهٔ نسبی

رجالندندر

رجاندر اصل خزج عظیم الجثه اولمق معناسنه در مرقومك جثه سی پك عظیم اولمغله انکله تلقیب ایلدیلر (الخزاج) محراب وزننده شول ناقه یه دینورکه صموروب طاولندقده دریسی کویا که ورمناك اولمش کبی اوله (الخزرج) جعفر وزننده برنوع یلك علی قول جنوب یلنك اسمیدرکه لدوس اقسامندن بو دیارلرده قبله یلی تعبیر ایتدکلریدر وخزرج ارسلانه دینور وانصار کرامدن برقبیلهنك اسمیدر نتیجه اوس دخی انلردن برقبیله در ایکیسی برادرلر در والدهلری قیلهنام خاتوندر حارثه بن ثعلبهنك اوغللریدر والدهلرینه نسبتله ابنا قیله دیو شهرتیافتهلردر (الخزرجة) دحرجه وزننده آغسمق معناسنه در یقال خزرجت الشاة اذا خمعت (التخزج) لامله تدحرج وزننده سرعتله یورمك معناسنه در یقال تخزج فی مشیه اذا اسرع (الخسیج) سین مهمله ایله امیر وزننده یوك اپندن طوقنمش آلاچغه یاخود آبایه وکلیمه دینورکه قوی ومحکم اولور (الخیسفوج) سین وفا ایله حیزبون وزننده حب القطن یعنی پموق چکردکنه دینورکه چکیت تعبیر اولنور وچورك اغاج کراستهسنه دینور علی قول شجر عشر کراسته سنه مخصوصدر وعشرزفر وزننده جهاز ویمنده نابت برشجر درکه سکرالعشر آندن حاصل اولور (الخیسفوجة) هایله کبی دومنه دینور سکان سفینه معناسنه یقال قعدالملاح عند الخیسفوجة ای سکان السفینة (التخضیج) ضاد معجمه ایله تفعل وزننده آغسمق معناسنه در یقال تخضیجت الشاة اذا عرجت وخمعت (الانخضاج) انفعال وزننده برنسنه برطرفه طوغری چاریك کبی اکیلوب میل ایتمك معناسنه در یقال انخضج خفه اذا زاغ (الاخضاج) همزهنك کسریله بوزمق معناسنه در یقال اخضجوا الامر اذا نقضوه (الخضریج) قندیل وزننده قاون بستانه دینور مبطخه معناسنه بعض نسخه ده مطبخه عنوانده مرسوم اولمغله اولدخی صحیحدر زیرا بطیخ وطبیخ ایکیسیده برمعنایه در (الخفج) خانك وفانك فتحیله دوه قسمنه مخصوص برمرضدر شارحك بیانه کوره قالقارکن ایاقلری لرزه ناك اولورکه ضعفدن ناشیدر وخفج بومعناده مصدر اولور یقال خفج البعیر خفجا من الباب الرابع اذا اصابه الخفج وخفج برنوع آچیل نبات اسمیدرکه ربیع موسمنده نابت اولور مفردی خفجه در مفرداتده بیان خردلی ایله مبین در وخفج جماع ایتمك معناسنه در یقال خفج المرأة اذا جامعها ویورغنلقدن انحکار آغرینمق معناسنه در یقال خفج فلانا اذا اشتکی ساقه تعبا (خفاجه) خانك فتحیله بنی عامر قبیلهسندن بر بطن آدیدر (الخفیج) امیر وزننده شول صویه دینورکه نه طتلو ونه آجی اوله قویی صولری کبی ماء شریب معناسنه وضعیف وزبون آدمه دینور (التخفخ) تفعل وزننده برطرفه طوغری اکیلمك معناسنه در یقال تخفخ الشیء اذا مال (الخنفج) قنفذ وزننده

(والخنافج) علابط وزننده وجودی زیاده‌سیله اتلو تنومند آدمه دینور بقال رجل خنفج وخنافج ای کثیر اللحم (الخفنجی) حبنطی وزننده شول کسیه دینورکه سست وسلپوك وچولپه اولمغله اصلا خیره وشره یرامز اوله (الخفرجة) دحرجه وزننده غداخوب ونفیس اولمق معناسنه‌در (الخفرنج) سفرجل وزننده نرم ونازك شیئه دینور یقال غصن خفرنج ای ناعم (الخلج) خانك فتحی ولامك سکونیله برنسنه‌یی کندویه طوغری چکمك معناسنه‌در یقال خلج الشیء خلجا من الباب الثانی اذا جذبه وکوزنی یاقاشنی اویناده‌رق اشارت ایتمك معناسنه‌در یقال خلجه بعینه اوحاجبه اذا غمزه وبرنسنه‌یی یرندن چکوب قوپارمق معناسنه‌در یقال خلج الشیء اذا انتزعه اساسك بیانه کوره جذب ونزع معناسنده حقیقت اولوب غمز وسائر معانی برر ملاحظه آندن متفرعدر وخلج تحریك ایتمك معناسنه‌در یقال خلج الشیء اذا حرکه وبرنسنه ایله مشغول قلمق معناسنه‌در که مشغله‌یه جذب ایتمکدن عبارتدر یقال خلج فلانا اذا شغله ویقال خلجته امور الدنیا ای شغلته ودورتمك وسائحمق معناسنه‌در یقال خلجه بالرمح اذا طعنه وجماع ایتمك معناسنه‌در یقال خلجها اذاجامعها بوایکی معنا لازم جذب اولمق مناسبتیله‌در وولدنی یاخود ناقه‌سنك کوشکنی سوددن کسمك معناسنه‌در یقال خلج فلان اذا فطم ولده اوولد ناقته اساسده خلجت المرأة ولدها فطمته کما یقال جذبته عبارتیله مرسوم اولمغله کذلك مجازیتی مشعردر (الخلوج) قعود وزننده کوز وسائر اعضا سکریمك معناسنه‌در یقال خلجت عینه خلوجا من الباب الثانی والاول اذا طارت (الاختلاج) افتعال وزننده بودنی اعضا سکریمك معناسنه‌در یقال اختلجت عینه بمعنی خلجت (الخلج) فتحتینله برکسه‌نك وجودی کمکلری چوق ایشلمکدن یاخود اوزون اوزادی یورمکله یورلمقدن ناشی آغر یوب صرلمق معناسنه‌در یقال خلج الرجل خلجا من الباب الرابع اذا اشتکی عظامه من عمل اومن طول مشی وتعب وبرنسنه فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در یقال خلج الشیء اذا فسد (الخلوج) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینورکه کوشکی کندیسندن فطم یاخود ذبح وهلاك سبیله نزع اولنمغله سودی چکلمش اوله یقال ناقة خلوج ای اختلج عنها ولدها فقل لبنها وشول ناقه‌یه دینورکه بغایت جست وروندہ اولمغله یوررکن کویا که یورمکی جذب ونزع ایدر اوله یقال ناقة خلوج اذا کانت تخلج السیر من سرعتها معنسای اولده بمعنی مفعول وثانیده بمعنی فاعلدر وخلوج براکنده علی قول صوبی چوق بلوده دینور یقال سحاب خلوج ای متفرق اوکثیر الماء (الخلیج) امیر وزننده ایرمغه دینور نهر معناسنه اوزون اوزادی چکیلوب کندیکی ایچون اطلاق اولنمشدر ونهر شکلنده دریادن چکیلوب آیرلمش قطعه‌یه دینورکه کورفز تعبیر اولنور خلیج ازمیر وخلیج استانبول

كبي يقال عبر الخليج وهو النهر وكذا شرم من البحر وخليج اغاجدن اولان چناغه
دينور مراد بيوك چناقدركه ماء كثير جذب ايدر وايپه دينور حبل معناسنه جذب
شانندن اولمق حسبيله وخليج عدولى تعبير اولنان كميدن كوچكجه كمى يه دينور
وعدولى فتحتينله بحرينده عدول نام قريه يه منسوب بركونه كوچك كمى يه اطلاق
ايدرلر وخليجك جمعى خلج كلور خانك ضميله وخليج مكه ده برطاغك آديدر (الاخلج)
اعرج وزننده بودخى ايپه اطلاق اولنور (التخلج) تفعل وزننده كاه صاغه وكاه صوله
اكيلهرك وبوجاليه‌رق زحمتله يوريمك معناسنه‌در كويا كه برثقيل نسنه‌يى جذب
ونزع ايدر كبي يقال تخلج المفلوج فى مشيته اى تفكك وتمايل يعنى كانما يجتذب شيئا
مرة يمنة ومرة يسرة وبرى اوته حركت واضطراب ايلمك معناسنه‌در يقال تخلج
الشئ اذا اضطرب وتحرك (الاخليج) همزه‌نك كسريله جست وچابك صوى آته
اطلاق اولنور واخليج برنبات آديدر مرادر اوندك نباتيدركه مخدردر مخلج دخى ديرلر
(الخلج) ضمتينله عربدن برقومدركه عدوان بن قيس عيلان كروهندن ايديلر امير
المؤمنين فاروق اعظم رضى الله عنه آنلرى حارث بن مالك بن النضر بن كنانه‌يه
الحاق ايلدى عدواندن منتزع اولدقلريچون خلج ايله تسميه اولنديلر وخلج بدنلرى
رعشه دار اولان كمسه‌لره دينور خليج مفرديدر واصل ونسبلرى مشكوك ومشتبه
اولان كروه وجماعته دينور نسبلرى خصوصنده منازعه اولديغيچون (التخالج)
تفاعل وزننده چكشدرمك معناسنه‌در بومناسبتله برماده ضمننده شك وشبهه‌يه دوشمك
معناسنده استعمال اولنور كه عجبا بويليدر يوخسه شويليدر ديو قلبى برى اوته
چكشدرمكدن عبارتدر تقول تخالج فى صدرى شئ اى شككت فيه شارح ديركه
بركمسه‌يى غموم وهموم هرطرفدن استيعاب ايتدى ديجك يرده تخالجت الهموم ديرلر
كويا كه غمك برى برطرفه وبرى برطرفه چكر (المختلج) اسم مفعول بنيه‌سيله قليل اللحم
اولان وجهه وصف اولور كويا كه اتى منتزعدر يقال وجه مختلج اى قليل اللحم (الخلج)
فلز وزننده بعيد محله اطلاق اولنور (خلج) دمل وزننده بررجل اسميدر وعبد الملك
بن خلج اتباع تابعيندندر (خلج) كتف وزننده ايكى لغته كوره‌ده زبانزددركه ديكرى
خاى مكسوره ايله اولور برشاعر لقبيدر (الخلج) خانك ضميله قيس بن حارث نام
كمسه‌نك لقبيدر (الخلاج) كتاب وزننده بركونه قلملو قماش آديدر (المخالجة)
مفاعله وزننده خاطرى برنسنه‌نك فكر واندیشه‌سى برى اوته چكشدرمك معناسنه‌در
تقول خالج قلبى امر اى نازعنى منه فكر (ابوالخليج) امير وزننده تابعيندن عائذ
بن شريح الحضرمى كنيه‌سيدر وخليج العقيلى هارون رشيد فصحالرندندر (الخلنج)
سمند وزننده برشجر آديدر وبومعربدر جمعى خلانج كلور بوشجر برنوع چام اغاجيدر
آندن چناق وقواطه مقوله‌سى دوزيلور ايلغين اغاجنه شبيه اولور دمورجيلرك

اكثری كوموری آندن اولور وبو خلنك فارسی معربیدر (المخلوجه) میمك فتحیله صاغه وصوله مزارقله دورتمك معناسنه‌در وبو اسمدر وراست ومصیب اولان رأی وفكر وتدبیره دخی مخلوجه دینور یقال جاء بمخلوجة ای رأی مصیب بونده هاء اسمیه یاخود مبالغه ایچوندر وبو مجازدر كویا كه آراء وافكار جمله‌سندن صحت واحكام واصابتی سببیله خلج ونزع اولنمش رأی وفكر صائبدر دیمكدر یاخود مصلحتك صاغنه وصولنه ضرب اندیشه ایله صورتپذیر ایلدكلری مناسبتنه مبنی‌در (الخمج) فتحتینله مرضدن یاخود تعبدن ناشی سست وفاتر اولمق معناسنه‌در كه فرسز اولمق تعبیر اولنور یقال خمج الرجل خمجا من الباب الرابع اذا فتر یعنی من مرض اوتعب وات قوقق معناسنه‌در یقال خمج اللحم اذا انتن وخرما بوزلمق معناسنه‌در یقال خمج التمر اذا فسد كذلك بركسه‌نك دین وعقیده ومذهبی یاخود خوی ومشربی فاسد وتباه اولمقده استعمال اولنور یقال خمج دینه اوخلقه اذا فسد وبركسه‌یی سوء بالذكر ایله ذم وقدح ایلك معناسنه‌در یقال خمج فلانا اذا اساء ذكره وخمج بر رجلك اسمیدر (خمایجان) خانك ضمیله فارسده كارزین قضاسنده بر قریه وشیراز قربنده بر موضع آدیدر (الخمجة) فرحه وزننده شول ناقه‌یه دینور كه بر علتدن ناشی قطعا صو ایچمز اوله یقال ناقه خمجة ای ماتذوق الماء لعلة (المخمج) معظم وزننده فاسد وتباه اولمش نسنه‌یه دینور یقال رجل مخمج الاخلاق ای فاسدها (خناج) نونله غراب وزننده (خنج) قفل وزننده فارس اولكه‌سنده بر بلده‌در (الخنزجة) زای معجمه ایله دحرجه وزننده كبر ودماغ ایلك تكبر معناسنه‌در یقال خنزج علینا اذا تكبر (خنزج) جعفر وزننده بر موضعدر اكا خیزج دخی دیرلر یای تحتیه ایله (خوجان) خانك ضمیله نیسابور نواحیسندن استوانام ناحیه‌نك قصبه‌سی اسمیدر نیسابورده شیخ الحنفیه اولان ابوعمر والعرانی وصاعد بن محمد الاستوائی الخوجانیان اورادندر

﴿ فصل الدال المهملة ﴾ (الدبج) دالك فتحی وبانك سكونیله نقش وتزیین ایلك معناسنه‌در یقال دبجه دبجا من الباب الاول اذا نقشه (الدیباج) دینار وزننده قماش معروف اسمیدر وبو دیبای فارسی معربیدر كه تركیده دخی دیبا تعبیر اولنور ارش وارغجی ایپك اولور ومعرباتده اصل فارسیسی دیوباف اولوب بعده اختصار ایله دیبا بعده تعریبله دیباج اولمق اوزره مرسومدر وعربلر بعد الاخذ اصلنی بای مشدده ایله دباج تخیل ایدوب بعده كذاب وزننده اولان مصدره عدم التباس ایچون كویا كه بای اولایی یایه قلب ایلدیلر نته كه دینار كلمه‌سنده دخی بورسمه بیان ایدرلر ومصباحك بیاننه كوره دیباج وجه مذكور اوزره معرب اولوب بعده كثرت استعمالله عرب تصرف ایدوب آندن صیغه اتخاذ ونقش وتزیین معناسنه استعمال

ایلدیلر مثلا باب ثالثدن اولهرق دبج الغیث الارض دیجا دیدیلر یغمور بری سقی ایدوب ازهار مختلفه انبات یعنی کوناکون شکوفهلر ایله بری پرنقش ونگار ایلدی معناسنه ووزننده اختلاق اولنمشدر عند البعض وزنی فیعالدرکه یاء زائدهدر وعلی قول اصلی دباج در تضعیفله باى موحدهنك بری یایه ابدال اولنمشدر اوله کوره جمعی دیابیج در یای تحتیه ایله ثانیه کوره دبابیج در باى موحده ایله کذلك اساسك بیانه کوره دیباج مادهسندن متصرف اولان مواد مجازدر مثلا یقولون دبج المطر الارض یدبج بالضم ودبجها تدبیجا اذا زینها بالریاض انتهی ودیباج لفظنك جمعی دیابیج کلور باى تحتیه ایله ودبابیج کلور باى موحده ایله ذکر اولنان اختلافه مبنی درودیباج کنج وتازه ناقهیه اطلاق اولنور تویلری یومشق واندامی لطیف اولغله قماش مذکوره تشبیه اولنمشدر (المدبج) معظم وزننده دیباجلمش یعنی دیباجله تزیین اولنمش نسنهیه دینور یقال طیلسان مدبج ای مزین بالدیباج وباشی وخلقت وبنیهسی چرکین وقبیح اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل وبعیر مدبج ای قبیح الرأس والخلقة ظاهرا بونك بنامی ازاله ایچوندر یاخود ضدیله مسمادر ومدبج بایقوش انواعندن برنوعه اطلاق اولنورکه باشی بیوك اولور ترکیده پیلاق دیدکلریدر وبرنوع صوقوشنه دینورکه یلدکلری منفتح وباشی چرکین اولور (الدبیج) سکین وزننده احد وفرد معناسنهدر وبودیباج لفظندن مأخوذدر زیرا افراد انسانی بلاد ودیارك مدار زینتلریدر وبومقام نفیه مخصوصدر یقال مافی الدار دبیج ای احد شارح دیرکه مؤلف دیباجه لفظندن سکوت ایتمشدر اساسك وشراح مقاماتك بیانلرینه کوره دیباجه دیباج کبی خوب ودلکش اولان خساره اطلاق اولنور دیباجتان دینور بعده کتاب وقصیدهنك رخسار موقعنده اولان محلرینه دیباجه اطلاق اولنمشدر صنایع بدایع ایله محبر ومزین اولدقلریچون اطلاق وتقیید علاقهسیله مطلقا خسارده دخی استعمال ایدرلر یقال فلان یصون دیباجتیه وهما خداه ویقال لهذا الکتاب دیباجة حسنة اذا کانت محبرة (الدجیج) دالك فتحیله یاجه یاجه بوریمك معناسنهدر یقال دج دجیجا من الباب الثانی اذا دب فی السیر شارح دیرکه ابن سکیت روایتی اوزره دجیج جماعه مخصوصدر واحددهه استعمال اولنمز فیقال مر القوم یدجون دجیجا انتهی ودجیج برکسه بازرکانلق ایتمك معناسنهدرکه سیر وسفری مستلزمدر یقال دج فلان اذا تجر ویردهی صالیورمك معناسنه در یقال دج الرجل اذا ارخی الستر (الدج) حج وزننده خانهنك سطحی یغموردن آقق معناسنهدر یقال دج البیت دجا اذا وکف (الدجیج) ضمتیله زیادهسیله قراکولق شدت ظلمت معناسنهدرکه اسمدر ودجیج طاشی وطبراغی سیاه اولان طاغلره دینور بوکه کوره دجوج لفظندن جمع اولور (الدجة)

دالك ضمى وجيمك تشديديله بودخى بغايت قراكولق شدت ظلمت معناسنه در (الدجد ج) هد هد وزننده (والدجاجى) دالك ضميله بغايت سياه اولان شيئه دينور تأكيد سواد ايچون ايراد اولنور يقال اسود دجد ج ودجاجى اى حالك (الديجو ج) دالك فتحيله (والدجداجة والدجوجى) دالك فتحى وياى نسبتله قراكو ومظلم معناسنه در يقال ليلة ديجو ج ودجداجة اى مظلمة ويقال ليل دجوجى اى مظلم ويقال بحر دجدا ج على التشبيه اى مظلم (الدجوجاة) دالك وجيمك فتحيله يردن ياپه كريملو ناقه يه اطلاق اولنور ارخاء ستر معناسنه اولان دجيجدن مأخوذدر يقال ناقة دجوجاة اى منبسطة على الارض (المدجج) محدث وزننده (والمدجج) معظم وزننده سلاحله آراسته اولان كشيه اطلاق اولنور يقال رجل مدجج ومدجج اى شاك فى السلاح قال فى النهاية وفى حديث [وهب خرج جالوت مدججا فى السلاح] اى عليه سلاح تام سمى به لانه يدج اى يمشى رويدا لثقله وقيل لانه يتغطى به من دجيجت السماء اذا تغيمت ومدجج ومدجج كربى تعبير اولنان جانوره اطلاق اولنور (التدجيج) تفعل وزننده سلاحلمك معناسنه در يقال تدجج فى شكته اذا دخل فى سلاحه (التدجدج) زلزل وزننده قراكولمق معناسنه در يقال تدجج الليل اذا اظلم (الدجدجة) زلزله وزننده بودخى قراكولمق معناسنه در يقال دجد ج الليل اذا اظلم ودج ودج ديو دجاجه چاغرمق معناسنه در يقال دجد ج الرجل اذا صاح بالدجاجة بدج دج (الدجاجة) دالك فتحيله ومثلث اولور يعنى دالك حركات ثلاثيله ده لغتدر معروف خانكى قوشه دينور اركككنه وديشيسنه اطلاق اولنور تركيده اركككنه خروس وديشيسنه طاوق تعبير اولنور پس تابى وحدت ايچوندر حمامه وبطه كبى كه مفرد ايله جمع جنسى بى فرق ايچوندر شارحك بيانه كوره جمى دجج كلور عناق وعنق وكتاب وكتب كبى وبعضا دجايج دخى كلور وبوماده آهسته يوريمك معناسندن مأخوذدر ودجاجه بريومق ايپلكه اطلاق اولنور وكثينك عيالنه اطلاق اولنور كه رزق ونفقه لرى وظيفة لازمه سى اولان اشخاصدن عبارتدر يقال لفلان دجاجة اى عيال ودجاجه بركسه نك اسميدر (ذوالدجاج) بنى الحارث جماعتدن بر شاعرك لقبيدر وابو الغنايم ابن الدجاجى وسعدالله بن نصر واوغلارى محمد وحسن وحفيدى عبد الحق بن الحصن وعبد الدائم بن عبدالمحسن الدجاجيون محدثيندندر (الدججان) رمضان وزننده مواشيدن شول سودامر ياورى يه دينور كه آناسنك اكسسنده يانجه يانجه يوريوب كيدر اوله مؤنثى دججانه در هايله (الداج) حاج وزننده اصلى داجج ايدى دجيج لفظندن اسم فاعلدر كه آهسته يوريمك معناسنه در بعده مطلقا يوريمكده استعمال اولنمغله داج سير وسعى ايدن كسيه اطلاق اولنور بعده عربلر بونى حاج كلمه سى

كي جمع معناسنده استعمالله مكارون يعني كراجيلره وحجاج وتجارك خدم واعوانه وسير وسفر اوزره اولان تجاره اطلاق ايلديلر ومنه الحديث يعني حديث ابن عمر انه رأى قوما في الحج لهم هيئة انكرها فقال هؤلاء الداج وليسوا بالحاج قال المؤلف الداج المكارون والاعوان والتجار وقال في النهاية الداج اتباع الحاج كالخدم والاجراء والجمالين لانهم يدجون على الارض اى يدبون ويسعون في السفر واما ماقال لهرجل يارسول الله ماتركت من حاجة ولاداجة الا اتيت فغناء ماتركت شيئا دعتني اليه نفسي من المعاصي الا وقدر كبته وداجة اتباع لحاجة وجاء في رواية بالتشديد قال الخطابي الحاجة القاصدون البيت والداجة الراجعون والمشهور بالتخفيف (دجوجى) هيولا وزننده عربستانده برموضع آديدر (الدجيج) تفعيل وزننده كوك يوزى قابلايى بلوتلمق معناسنه در كه ظلمتى مستلزمدر يقال دججت السماء تدجيجا اذا غيمت (دجوج) صبور وزننده قيس قبيله سى يوردنده برطاغ آديدر (الديدجان) دالك فتحيله يوك دوه سنه دينور حمولة معناسنه (الدحيح) دالك فتحى وحاى مهملة نك سكونيله برنسنه يى يراورده چكوب سوريمك معناسنه در يقال دحج الشيء دحجا من الباب الثالث اذا سحبه وجماع ايلمك معناسنه در يقال دحح الجارية اذا جامعها (الدحرجة) دالك فتحيله (والدحراج) دالك كسريله يوارلمق معناسنه در (التدحرج) تانك فتحيله يوارلمق معناسنه در يقال دحرج الشيء دحرجة ودحراجا فتدحرج اى تتابع في حدور (المدحرج) اسم مفعول بنيه سيله يوالق نسنه يه دينوركه يوارلمق شانندندر طوب يوارلغى كبى يقال شيء مدحرج اى مدور (الدحروجة) دالك ضميله اوصرغان بوجكنك فندق طرزنده يوارليوب كوتر ديكى يوارلغه دينور (الدروج) دالك ضميله (والدرجان) فتحاتله يوريمك معناسنه در يقال درج الرجل دروجا ودرجانا من الباب الاول اذا مشى شارح ديركه اساسك وراغبك بيانه كوره بومادده درجه يه يعنى نردبان پايه سنه صعود ايدر كى آهسته آهسته يوريمكه موضوعدر انكچون صبيان وشيوخك يوريسنه تخصيص ايلديلر كه ايكليه رك يوريمكدن عبارتدر واقعا مصاحده دخى بورسمه مرسومدر انتهى ودروج ودرجان برقوم وجماعت متقرض اولمق يعنى چوب توكمك معناسنه در يقال درج القوم اذا انقرضوا وبركسه كيروده اصلا نسل وذريتى قالميه رق وفات ايلمك معناسنه در وعند البعض بركسه مسلوكى اولان يولنه قطعا توقف وعدول ايليه رك طوغرى صاوشوب كتمك معناسنه در يقال درج فلان اذا لم يخلف نسلا اومضى لسبيله شارح ديركه امهات سائره ده بونلرك هربرى معناى مخصوص اولمق مرسومدر پس بوراده اوكله سنده همزه طغيان قيله محمول اولور وكبه ناقه سنى كذران ايدوب هنوز وضع حمل ايليوب امساك ايلمك معناسنه در يقال درجت

الناقة اذا جازت السنة ولم تنتج وطومار وثوب مقوله‌سی نسنه‌یی دورمك معناسنه‌در یقال درج الكتاب اذا طواه لكن اصولی سائره‌ده بومعنادرج عنوانیله مرسومدر كه دالك فتحی ورانك سكونیله‌در حتی اول دوریلان شیئه دخی درج اطلاق ایلدیلر تسمیه بالمصدردر (الاندراج) انفعال وزننده بودخی انقراض معناسنه‌در كه برقوم وقبیله بالجمله یكوب اصلا اعقاب واخلافلری قالمامقدن عبارتدر خلفاء عباسیه كی یقال اندرج القوم ای انقرضوا (الدرج) دالك فتحی ورانك سكونیله بودخی بركسه طوغری یولنه یكوب كتمك معناسنه‌در یقال درج الرجل درجا من الباب الرابع اذا مضی لسبیله ویوكسك درجه ومرتبه‌لره صعود ایتمك معناسنه‌در كرك حسی اولسون نردبان پایه‌لری كی وكرك معنوی اولسون مراتب علیه كی یقال درج فلان اذا صعد فی المراتب ودین ومذهبدن یاخود كلامدن طریق واضحه ملازمت ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال درج فلان اذا الزم المحجة من الدین اوالكلام ودائما دراج اتی یمك معناسنه‌در یقال درج الرجل اذا دام علی اكل الدراج ویل برنسنه اوزره شدتله اسوب اوغرامق معناسنه‌در شویله كه اول نسنه‌یی هوایه قالدرمیوب اوكنده وجه ارض اوزره یكوب كیدر قبیله یقال درجت الریح بالحصی درجا من الباب الاول اذا جرت علیه جریا شدیدا ودرج خطاطلرك وسائر كاتبلرك یازو یازدقلری طوماره دینور دورلدیكیجون وبونده فتحتینله جائزدر راغبك بیانه كوره درج كتاب وثوب مقوله‌سنی دورمك معناسنه‌در دورلمش نسنه‌یه‌ده اطلاق اولنور نته كه طی دخی بویلجه‌در اسمله مصدر بینی فرق ایچون بعضا تحریك ایدرلر پس حالیا خطاطلرك درج تعبیر ایلدكلری محافظه ایچون آخر كاغد ایچره وضع وطی اولندیغنه مبنی‌در (الادراج) همزه‌نك كسریله بودخی كبه ناقه‌سنه سنی یكروب هنوز طوغورمیوب امساك ایتمك معناسنه‌در یقال ادرجت الناقة اذا جازت السنة ولم تنتج وكاغد وثوب مقوله‌سی نسنه‌یی دورمك معناسنه‌در یقال ادرج الطومار اذاطواه شارحك بیانه كوره درج وادراج دورمك معناسنده مجازدر زیرا برنسنه‌یی دورمك درجه درجه اولور انتهی وادراج قویدن قوغه ایله صوبی آهسته آهسته تأنیله چكمك معناسنه استعمال اولنور یقال ادرج الدلو اذا مشح بها فی‌رفق وناقه‌نك همه‌سی اوجلرنی صاروب بغلق معناسنه استعمال اولنور یقال ادرج بالناقة اذا صرا خلافها (التدریج) تفعیل وزننده بودخی دورمك معناسنه‌در یقال درج الكتاب تدریجا اذا طواه وبركسه‌یی بغایت صقشدرمغله بی تاب وتوان ایتمك معناسنه‌در كویاكه درجه‌درجه نهایت طاقت وغایت محنته ابلاغ ایتمكدر تقول درجنی الطعام اوالامر ای ضقت به ذرعا وبرشیئی یاپر آدمی برنسنه‌یه درجه درجه تأنیله واردرمق معناسنه‌در یقال

درجه الی کذا ای ادناه منه (الدراج) کتان وزننده قونجی‌یه اطلاق اولنور تمام معناسنه مجلس بجلس کزوب نقل مقال ایلدیکیجون وکرپی تعبیر اولنان جانوره اطلاق اولنور ودراج برموضع آدیدر (الدراج) رمان وزننده ترکیده تحریفله تراج تعبیر اولنان قوش اسمیدر جثه‌ده ککلکه قریب و خوشمنظر واتی نازك برقوشدر وبو سوکلون دیدکلری دکلدر سوکلونه مشابهدر فارسیده دراجه تراج وسوکلونه تذرو وعربلر معرب اولهرق تدرج دیرلر ودراجده دراجه دخی لغتدر هایله حمام وحمامه کبی ارککنه ودیشیسنه اطلاق اولنور (الدروج) صبور وزننده بغایت سرعتله اسوب کذران ایدن یله دینور یقال ریح دروج ای سریعة المر (المدرج) مخرج وزننده اسم مکاندر مسلك وطریقه معناسنه‌در (الدرج) برج وزننده نسوانك خردوات وضع ایلدکلری قوتویه دینور حفش النساء معناسنه مفردی درجه‌در هایله جمعی درجه‌در عنبه وزننده وادراج کلور اتراس وزننده (الدرج) فتحتینله یوله دینور طریق معناسنه جمعی ادراج کلور سبب واسباب کبی بومعناندرکه عربلر فلان کلدیکی یولدن یله دونوب کتدی دیمجك یرده رجع ادراجه دیرلر بونده بعضلر همزه‌نك کسریله روایت ابتدیلر فتحه‌یه کوره وجه مذکور اوزره درجك جمعیدر مبالغة یاخود هر جزؤی برطریق اعتباریله مبنی جمع اولمشدر وکسره‌یه کوره حذف مضاف اعتبار اولنوب رجع مثل ادراجه ای مجیئه عنوانیله مأول اولنور لکن فتحه افصحدر یقال رجع ادراجه ویکسر ای فی الطریق الذی جاء منه کذلك عربلر ذهب دمه ادراج الریاح دیرلر دمی هدر وتلف اولوب کتدی دیمجك یرده (الدوارج) خوارج وزننده طوارك قوائمنه یعنی ایاقلرینه اطلاق اولنور مفردی دارجه‌در (الدرجة) دالك ضمیله شول پجاوره‌دن درطوب دورلمش قوندغه دینورکه آنی ناقه‌نك فرجنه ودبرینه ادخال ایدرلر برمدت کوزی وبرونی یغلو اوله‌رق اول حال اوزره ترك ایدرلر تاکه ناقه‌یی ولادت بوریسی کبی بوری طوتمغله اول جیده کوزینك و برونك بندلرنی چوزوب واول پجاوره‌یی اخراج ایتدکدنصکره برآخر ناقه‌نك یاوریسنك کوده‌سنه کرکی کبی سوروب اول ناقه‌یه اشتمام ایدرلر آندن کتدی ولدینك رایحه‌سنی حس ایله کتدی ولدی قیاس ایدوب اکا باقیلور بوعملی ناقه‌نك یاوریسی ضایع اولوب برآخر یاوری‌یه کندیسنی یافق مراد ایلدکده ایدرلر تاکه بوجهتله سودنی چکمیوب کافی الاول ادرار اوزره اولنور آغزینه یغلدقلری باغه غمامه وبرونه یغلدقلرینه صقاع دیرلر وعند البعض درجه شول پجاوره‌در که ناقه‌نك داخل فرجنده درد و وجع ظهور ایلدکده ایچنه ادویهٔ مناسبه وضع ایدوب ناقه‌نك فرجنه ادخال ایدرلر جمعی درج کلور صرد وزننده وماجاء فی الحدیث [کن یبعثن بالدرجة شبهوا

الخرق تحتشى بها الحايض محشوة بالكرسف بدرجة الناقة] يعنى حايضك پنبه ايله محشوه اولهرق طوتندقلرى خرقه‌يى ذكر اولنان درجة ناقه‌يه تشبيه ايلديلر ولفظ مزبور عنبه وزننده درجه عنوانيله‌ده مرويدركه معناسى آنفا ذكر اولندى يعنى نسوانك خردوات قوتولرى اولهجقدر و قاضى ابو الوليد الباجى فتحاتله ضبط ايلشدر لكن وهم ظن اولنور (الدراجة) جبانه وزننده چوجق عربه‌سنه دينوركه يكيجه يورىمكه بشلدقده آنكله تعليم ايدرلر شارح ديركه كرچه نسخه‌لرده الحال عنوانيله مرسومدر لكن محكمده المجلة عبارتيله مرقومدر مترجم ديركه غالبا چوجق عربه‌سنه حال اطلاق اولنديغندن ذهول ايلشدر ودراجه دبابه‌يه دينوركه سلفده حصار جنكده آنك آلتنه كيرلنوب پايجه پايجه سوره‌رك حصار دبنه وارىلر ايدى نته‌كه ماده‌سنده بيان اولندى (الدرجة) دالك ضميله (والدرجة) فتحاتله (والدرجة) دالك ضميله همزه وزننده بونده جيمك تشديدله جائزدر (والادرجة) اسكفه وزننده نردبانه دينور مرقات معناسنه شارح ديركه تسمية الكل باسم البعض قبيلندندر (الدرج) سكر وزننده زحملو مشقتلو امور عظيمه‌يه اطلاق اولنور درجه درجه نهايت جهد وطاقته بلوغ ملاحظه‌سنه مبنى‌در يقال ركب الدرج اى الامور العظيمة الشاقة مؤلف بونى سكر وزنيله تقييد ايلدى لكن ركع ايله تقييد ايلمه انسب ايدى زيرا بودارجك جعيدر (الدريج) سكين وزننده طنبوره شبيه برنوع سازك اسميدر عربلره مخصوصدر (الاستدراج) استفعال وزننده بركسه‌يه رنك وخدعه ايله فريفته ايلك معناسنه‌دركه اول كسه‌يى ترتيب ايلديكى مكر ودامه درج ياخود تقريب ايلمكدن عبارتدر يقال استدرج فلانا اذا خدعه اصل استدراج بركسه‌يى آهسته آهسته بردرجه‌دن درجة اخرايه اصعاد كذلك برشيئه شيئا فشيئا تقريب ايلك معناسنه‌در پس بوراده رنك و مكر ايله تخييل وتسويل ايلديكى رتبة خسار وهلاكه اصعاد ياخود قلبنى آهسته آهسته اختلاسله ورطة مرتبه‌يه تقريبدن عبارت اولور اساسده بعضلردن هلاكنى مراد ايلك معناسنه منقولدركه موت وهلاك معناسنه اولان درجدن مأخوذ اولور واستدراج بركسه‌يى برنسنه‌يه نردبان پايه‌لرى كبى درجه درجه تقريب ايلك معناسنه‌در يقال استدرجه الى كذا اذا ادناه منه و بركسه‌يى مضطرب وبيقرار ايلكله سراسمه اولهرق جابجا كشت وكذاره مضطر قلق معناسنه‌دركه مشى معناسندن مأخوذدر يقال استدرجه اذا اقلقه حتى تركه يدرج على الارض و يكى طوغورمش حيوان ياوريسنى اكسه‌سنه دوشوروب آهسته آهسته يورتمك معناسنه‌در يقال استدرجت الناقة اذا استتبعت ولدها بعدما القته من بطنها واستدراج الله تعالى العبد انه كلما جدد خطيئة جدد له نعمة وانساه الاستغفارا وان يأخذه قليلا قليلا ولا يباغته يعنى

اشبو [سنستدر جهم من حيث لايعلمون] كريمه‌سنده واقع استدراج الهى بربنده جرم وخطيئه‌سنى تجديد ايلدكجه حضرت حق جل وعلا اكا ادامهٔ صحت واقبال ودولت مقوله‌سى نعمت واحسانى تجديد ايدوب شكر وتوبه واستغفارنى اونتدرمقله معاذ الله تعالى غضب وعذابنه درجه درجه تقريب ايلكدن عبارتدر آخرتدن قطع نظر دنياده دخى اثرى مشاهده اولنور وعند البعض اول بنده‌يى قليلا قليلا تدريجله اخذ واهلاك ايدوب بغتة اخذ ايلامكله امهال ايلكدن عبارتدر درجه درجه نردبانه اصعاد ايلك كبى مؤلف بصائرده واستدراج الله المرء جره قليلا قليلا الى العذاب عبارتيله‌ده بيان ايلمشدر مآل بردر وراغب بعضلردن سنطويهم طى الكتاب عبارتيله مفسر اولديغنى نقل ايلمشدركه اغفالارندن عبارت اولور واستدراج يل بركسيه يابر نسنه‌يى شدتله ارقه‌سندن طوقنغله اوكنه قاتوب بده‌رك بنفسه يورر كبى سوريدوب يورتمك معناسنه‌در يقال استدرجته الريح اذا جعلته كانه يدرج بنفسه يعنى على وجه الارض من غيران ترفعه الى الهوآء (درجه) دالك ضميله همزه وزننده برقوش آديدر (حومانة الدراج) حالك فتحى و دراج رمان وزننده‌در بعضا كتان‌وزننده زبانزددر طريق بصره‌ده برموضع آديدر (مدرج) معظم وزننده ذات عرق ايله عرفات بينده برموضعدر (ابودراج) رمان وزننده على بن محمد نام محدث مشهورك كنيه‌سيدر (الدرج) دالك ضميله شول امور عظيمه مشكله‌يه دينوركه تشبث ايدنلرى عاجز وفرومانده ايليه مؤلف بونى تكرار ايلمشدر (الدرج) جبل وزننده شول ايلچيى‌يه اطلاق اولنور كه صلح و صلاح ايچون ايكى آدم ياخود ايكى فرقه بينده متوسط اوله يقال جاء فلان درجا اى سفيرا بين اثنين للصلح (الدرجات) فتحاتله پايه ومرتبه‌لردن طبقاته اطلاق اولنوركه نردبان قدمه‌لرى كبى بعضى بعضندن بلند اولور مؤلفك بصائرده بيانه‌كوره درجات درجه‌نك جمعيدر فتحاتله نردبان پايه‌سنه دينور بعده منزلهٔ رفيعه ومرتبهٔ عاليه‌ده استعمال اولنمشدر نته‌كه فلكده درجات نجوم دخى اكا تشبيه اولنمشدر اهل هيئت مدار نجومى اوچيوز آلتمش قسمه تقسيم وهر برينه درجه اطلاق ايلديلر و انلرى دخى اون ايكى برجه توزيع ايلديلركه هر برج اوتوز درجه و هر درجه آلتمشر دقيقه وهر دقيقه آلتمشر ثانيه وهر ثانيه آلتمشر ثالثه‌دن عبارتدر هكذا الى العاشره مترجم ديركه درجات مذكوره فلك اعظمده كه لسان شرعده عرش اطلاق اولنور معتبردر نته‌كه اهل تحقيق اشبو [رفيع الدرجات ذوالعرش] كريمه‌سنده اكا اشارت اولديغنى تصريح ايلديلر زيرا رفيع حسابده اوچيوز آلتمشدر (الدارج) خارج وزننده شول توزه طيراغه اطلاق اولنوركه شديد روزكار آثار ورسوم خانه اوزره صاوروب تمام بوربوب احاطه ايلدكدنصكره برابرجه اوكنه قاتوب

یوریده یقال تراب دارج اذا صار تغشیه الریاح رسوم الدیار وتثیره وتدرج به (الدربجة) دحرجه وزننده سرکشلکدن وچتینلکدنصکره یواشیوب رفق وملایم اولمق معناسنه در یقال دربج الرجل اوالفرس اذا لان بعد صعوبة وناقه ولدنی اوزلیوب یاقلق معناسنه در یقال دربجت الناقة اذا رئمت ولدها و بطؤ وسرعتسز سکونت اوزره یوریوب کتمك معناسنه در یقال دربجت الناقة اذا دبت دبیبا (الدرابج) علابط وزننده کبر وادا ایله صالنی صالنی یورین کشیه دینور یقال هو درابج ای مختال متبختر فی مشیه (الدردجة) دحرجه وزننده ناقه کندی یاوریسنه یاقلق معناسنه در یقال دردجت الناقة اذا رئمت ولدها وایکی کسه محبت جهتنده بری برینه موافقت ایتمك معناسنه درکه یکدیکری صدق وصفوتله سومکدن عبارتدر فاذا توافقا فی مودتهما یقال قددردجا (الدربجة) میمله دربجه وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی یقال دربجت الناقة یعنی دربجت (الدرابج) درابج وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (الادرماج) همزه‌نك کسری ومیمك شدهسیله بریره اجازتسز کستاخانه کیرمك معناسنه درکه خلاف ادبدر یقال ادرج علیهم اذا دمر بغیر اذن ادرج کلمه‌سنك اصلی ادرنج ایدی که دروج ماده‌سندندر وبرنسنه ایچره اطرافدن کیرلنوب پنهان اولهرق صوقلق معناسنه در یقال ادرج فیه اذا دخل مستترا فیه (الدرواسج) دالك وسینك فتحیله دروازه‌کاه فارسی معربیدرکه آت اپرینك اوك قاشندن بوینه وارنجه بره دینورکه ایکی طرفلو ایرك تفه‌سنك فضله اتکیدر (الدرابج) نونله درابج وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی (الدیزج) دالك و زای معجمه‌نك فتحیله آت انواعندندر و بو دیزهٔ فارسی معربیدرکه دالك کسریله درتعریب اولندقده دالی مفتوح قلدیلر مؤلف خیل مذکور نه رتکله متصف اولدیغنی بیان ایلدی لکن باب میده ادغم شول اتدرکه یوزی و دوداقلری سیاهه مائل اولوب واول سیاهلق سائر جسدنده اولان سیاهلقدن اشد اوله سائر جسدنده اولان سیاهلق قور شونی سیاه اولور واکا فارسیده دیزه دیزلر دیو بیان ایلشدر کذلك لغات فارسیده دیز مطلقا رنك ولون وخاصة یاغز تعبیر اولنان لونله و قرامتق بوز ایله مفسردرکه اولدخی یاغز اوله‌جقدر مؤلفك وجه مذکور اوزره بیانه کوره یاغز اوله‌جقدر وبو آته مخصوص دکلدر بعض ذئب و حماره دخی اولور وفارسیده شبدیز دیدکلری پك سیاه اولانیدرکه اکا قاره یاغز تعبیر اولنور نهایت مؤلفك بیانه کوره سائر اعضاسی قرامتق کوکجل بوز اولوب چهره‌سی قویو اولان یاغز اولور وصاحب مجمع مطلقا سیاه رنك اولان حیوانله تفسیر ایتمشدرکه بنه یاغز اوله‌جقدر (المدسج) محسن وزننده (والمدسج) محدث وزننده بر نوع کوچك بوجك

اسمیدرکه

اسمیدر که اورمجك کبی نسج ایدر (الانساج) انفعال وزننده یوز اوزره قیانوب دوشمك معناسنه در یقال اندسج الرجل اذا انکب علی وجهه (المدسج) میمك ضمی و دالك تشدیدیله منتسج کلمه‌سی کیدر یعنی اول معنایه در بعض نسخه‌ده کالمدسج عنوانیله مرسومدر لفظ مذکور ادساجدن اسم فاعلدر اصلی اندسیج ایدی ثانی افتعال داله قلب و ادغام اولنمشدر وبو منتسج معناسنه در که انساجدن اسم فاعلدر نسج اولمش بز وقماش مقوله‌سنه دینور ذکر اولنان بوجکه بومعنادن اطلاق اولنمشدر (الدستجة) دالك فتحیله دستهٔ فارسی معربیدر حزمه معناسنه در که برباغ وبرقبضه وبردست نسنه‌دن عبارتدر جمعی دسانج کلور مترجم دیرکه فارسیده دسته برنسنه‌نك صاپنه‌ده دیمکله آندن دخی معرب اولور (الدستیج) دالك فتحیله دستی معربیدرکه الده دوران ایدن وال ایله استعمال اولنان قابه دینور صو و یکمز مقوله‌سی وضع ایتدکاری کوچك کوپچکه دستی اطلاق بوکه مبنیدر فارسیده خاصهٔ اکا سبوی دیرلر (الدستینج) دالك ونونك فتحیله دستینه معربیدرکه یارق معناسنه درکه یاره معربیدر یصی بلازکه وقول باغنه دینورکه نسوان عرب بلکجه‌لرینه پکورلر (الدعج) دالك وعینك فتحیله (والدعجة) دالك ضمی وعینك سکونیله کوز واسع اولهرق سیاهی شدید ووافر اولق معناسنه درکه محاسن عیوندندر آهو کوزی کبی امهات سائره‌ده دعج مصدر ودعجه اسم اولق اوزره مرسومدر یقال دعجت العین دعجا من الباب الرابع اذا صار شدید السواد مع سعتها شارح دیرکه بعض اصولده دعج ودعجه کوزك بیاضی و سوادی کمال اوزره اولمقله مبیندر حتی اساسده بووجهله مرسومدر لکن مقدمة الادبده دعج سیاه‌چشم شدن عبارتیله مفسر وهوا دعج وعین دعجاء ایله مذیل اولمغله عینه و صاحبنه وصف اولور (الادعج) احمر وزننده بشره‌سی پك سیاه اولان کشی‌یه دینور اسود معناسنه زمخشریدنك ومصباحك بیانه کوره ادعج دعج مذکوردن وصف اولمغله پك سیاه چشم اولان کشی‌یه دینور مؤنثنده دعجاء دینور وعینه دخی وصف اولور یقال امرأة دعجاء وعین دعجاء ویك سیاه اولان شیئه مجازا ادعج اطلاق ایدرلر یقال لیل ادعج پس مؤلفك اسود ایله تفسیری مجاز اولور ونهایه‌ده فی صفته علیه السلام [فی عینیه دعج] حدیثنده السواد فی العین وغیرها یرید ان سواد عینیه کان شدیدا وقیل الدعج شدة سواد العین فی شدة بیاضها عبارتیله مبین اولمغله قول اوله کوره مطلقا شدت سواد معناسنه اولمغین مؤلفك اسود ایله تفسیری حقیقت اولور لکن نهایه‌ده ومنه حدیث الخوارج [آیتهم رجل ادعج] وقد حمل الخطابی هذا الحدیث علی سواد الجلد جمیعه وقال انما تاولنا علی سواد الجلد لانه قد روی فی خبر آخر آیتهم رجل اسود عبارتیله وارد اولمغله اسود ایله تفسیر تأویل اولمغین مجاز اولور

(الدعجاء) دالك فتحی و عینك سکونیله جنون معناسنه در شارحك بیانه کوره فعلاء وزننده مصدردر نته‌که بعضلر نعماء کلمه‌سنك مصدریته ذاهب اولدیلر عنقریب مدعوج مجنون معناسنه اولمق بونی مؤیددر ودعجاء وصف اولور لیله محاقك اول کیجه‌سنه اطلاق اولنورکه آیك یکرمی سکزنجی کیجه‌سیدر شدت سواده بشلدیغی کیجه‌در دهماء دخی دیرلر یکرمی طقوزنجی‌یه سرار آخر لیاله فلته دیرلر (دعیج) زبیر وزننده بر رجلك علیدر (المدعوج) مفلوج وزننده مجنونه دینورکه نور عقلی زائل اولمشدر یقال رجل مدعوج ای مجنون (الدعسجة) دحرجه وزننده سرعت ایلك معناسنه در یقال دعسج الرجل اذا اسرع (الدعلجة) دحرجه وزننده بری اوته کیدوب کلك تردد و آمد شد معناسنه یقال دعلج الیه اذا تردد الیه بالذهاب والمجیء قال فی النهایة وفی حدیث فتنة ازد [ان فلانا وفلانا یدعلجان باللیل الی دارك] ای یختلفان یعنی یتردد ان بالذهاب والمجیء پس اولطه اورمغه‌ده اطلاق اولنور و دعلجه قراکو اولمق معناسنه‌در یقال دعلج اللیل اذا اظلم وبرنسنه‌یی چوق آلمق معناسنه‌در یقال دعلج الشیء اذا اخذه کثیرا وبوارلمق معناسنه‌در یقال دعلجه ای دحرجه واطرافدن صو جمع ایلك معناسنه‌در یقال دعلج فی حوضه اذا جبی فیه (الدعلج) جعفر وزننده ایچی طلو چواله دینور والوان ثیابه دینورکه رنکارنك ثوب وقماشدن عبارتدر وبیهوده وبیکار سرسری کشت وکذار ایدن کسیه دینور وکثیر الاکل انسان وحیوانه دینور و بری برینه سویکنوب تقویت ویرمکله کور و فراوان اولمش قوتلو اوتلغه وچایره دینور وخوب چهره وخوشلقلا نرم وناز کیدن تازه جوانه دینور وقراکولغه دینور وقورده دینور ذئب کبی وحماره دینور واکه‌سندن سورلدکده مطیع اولیان اونکو وسرکش ناقه‌یه دینور ودعلج عامر بن الطفیل وعمرو بن شریحك فرسلری اسمیدر ودعلج بریولدن یاخود بریردن کلوب کیدن انسان وحیوانك ایزینه دینور ودعلج بر جماعتك اسمیدر (الدغجة) غین معجمه وبای موحده ایله دحرجه وزننده دوه‌لری هرکون صویه کتورمك معناسنه‌در یقال دغبج المال اذا اوردها کل یوم تأنیث ضبیر ابل اعتباریله‌در زیرا عند الاعراب مال دوه قسمندن عبارتدر ودائما نفسنی ناز ونعیم واکل وشرب نفیسله پرورده ایلك معناسنه‌استعمال اولنور یقال هم یدغبجون انفسهم ای هم فی النعیم والاکل یعنی کل یوم (المدغبج) مزعفر وزننده بدنی شیشمان انسان وحیوانه دینور (دغبج) جعفر وزننده مران قربنده برموضعدر (الدغنجة) نونله دحرجه وزننده خاصة عورت قسمی افراط اوزره سموزلکدن وجودی ایری وعظیم اولوب حرکت وقیام خصوصنده آغرلشمق معناسنه‌در یقال دغنجت المرأة اذا عظمت واثقلت وآدملری صیق صیق وخرده خرده

آتارق يوريمك معناسنه‌در يقال دغنج الرجل اذا مشى متقاربة ودوملر براوغوردن صوبه هجوم ايلمك معناسنه‌در يقال دغنجت الابل اذا كرت على الماء وبرى اوته كلوب كتمك معناسنه در يقال دغنج الرجل اذا اقبل وادبر (الدلج) فتحتينله (والدلجة) دالك ضمى وفتحيله كيجه‌لك اولنده قالقوب يوله كتمك يانه دينوركه اسملردر (الادلاج) همزه‌لك كسريله كيجه‌لك اولنده قالقوب يوله كتمك معناسنه‌در يقال ادلج القوم ادلاجا اذا ساروا من اول الليل (الادلاج) همزه‌لك ودال مشدده‌لك كسريله كيجه‌لك آخر وقتنده قالقوب يوله كتمك معناسنه‌در و بوافعال بابندندر ادكار كبى يقال ادلج القوم اذا ساروا من آخر الليل اساسده فتحتينله دلج ودالك فتحيله دلجه اخشامدن قالقوب بتون كيجه كتمك و دلجه دالك ضميله كيجه‌لك آخرنده كتمك معنالرينه اسم اولمق اوزره واولدن فعل افعال بابندن يقال ادلج القوم اذا ساروا الليلة كلها وثلاثيدن فعل افتعال بابندن يقال ادلجوا بالتشديد اذا ساروا فى آخر الليل عبارتيله مرسومدر حتى قنفذه ابومدلج اطلاق بتون كيجه كزوب يوريديكنه مبنى‌در و مصباحده دخى بو وجه اوزره مبين‌در ونهايه‌ده [عليكم بالدلجة فان الارض تطوى بالليل] حديثنده هى سير الليل يقال ادلج بالتخفيف اذا سار من اول الليل وادلج بالتشديد اذا سار من آخره والاسم منهما الدلجة والدلجة بالضم والفتح ومنهم من يجعل الادلاج بالتشديد لليل كله وكانه المراد فى هذا الحديث لانه عقبه بقول فان الارض تطوى وانشدوا * لعلى رضى الله عنه * اصبر على السير والادلاج فى السحر * وفى الرواح على الحاجات والبكر * جعل الادلاج فى السحر * عبارتيله مسطور اولمغله مختلف فيه اولديغنى اشعار ايلمشدر واقعا شهاب دخى بونده اهل لغتك اختلافنى تصريح ايلمشدر حتى ابن درستويه دلجه ودلجه‌كه فتحه وضمه‌در مطلقا كيجه كتمك معناسنه‌در كرك اول ووسط وكرك آخر اولسون ديو تنصيص وبو بابده امام ثعلبى تغليط ايلديكنى بيان ايلمشدر پس مؤلفك بيانى قاصر اولور انتهى (الدالج) خارج وزننده شول كسه‌دركه قوبى باشندن قوغه‌يى آلوب دوكمك ايچون حوضه كتورر اوله و دوملرك صاغيلن سودلرنى اوته‌ده يوك قابلره نقل ايدن كسيه دينور (الدلوج) ولوج وزننده اشبو ايكى معنادن مصدر در قوبى باشندن قوغه‌يى آلوب دوكمك ايچون حوضه كوترمك وصاغيلن سودلرى آلارغه‌ده يوجك قابلره نقل ايلمك معنالرينه‌در يقال دلج الرجل دلوجا من الباب الاول اذا اخذ الدلو و مشى بها من رأس البئر الى الحوض ليفرغها فيه و يقال دلج اذا نقل اللبن اذاحلبت الابل الى الجفان (المدلج والمدلجة) ميملرك ودالمرك فتحيله اسم مكانلردر قوبى ايله صو دوكه‌جك حوض مابينه دينور (المدلج وابو مدلج) كه محسن وزننده‌درلر كربى‌يه اطلاق اولنور بتون كيجه كزوب

یوریدیکی ایجون (بنو مدلج) کنانه‌دن برقبیله‌در (المدلجة) مکسنه وزننده شول بیوك علمیه یعنی کوللك تعبیر اولنان قابه دینورکه صاغیلن سود اکا نقل اولنور لکن بونك بنامی آلت اولمغله معنای مذکور قیاسه مخالف اولور (المدلجة) مرتبه وزننده دلوجه‌دن اسم مکاندر نته‌که ذکر اولندی و مدلجه وحشی جانور اینه اطلاق اولنور کناس الوحشی معناسنه آهو یتاغی کبی (الدوخ) جوهر وزننده بو دخی وحوش اینه دینور وزیر زمین تعبیر اولنان ایزبه‌یه ولغ کبی یره دینور (الدلجان) رمضان وزننده چوق چکرکدلره اطلاق اولنور (مدلج) میملك ضمی و دال مشدده‌نك فتحیله مطلب وزننده ابن المقدام اسمیدرکه محدثیندندر (دلیج) زبیر وزننده (ودلاج) کنتان وزننده اسماء رجالدندر (الدموج) دخول وزننده برنسنه شیٔ آخره کیروب آنده محکم یرلشمك معناسنه در یقال دمج الشیٔ دموجا من الباب الاول اذا دخل فی الشیٔ واستحکم فیه ویقال دمج الوحش فی الکناس وآدملری صیق آثارق سرعتله سکردوب کتمك معناسنه در یقال دمجت الارنب فاسرع تقارب قوائمها فی الارض شارحك بیانه کوره ارنب مثالدر بعیر وسائر حیواناتده دخی مستعملدر وفعلك تأیثی ارنبك مؤنثه تخصیصی قولنه مبنیدر (الادماج) انفعال وزننده (والادماج) همزه‌نك ودال مشدده‌نك کسریله افتعال وزننده (والادرماج) همزه‌نك ورانك کسری ومیملك تشدیدیله که فی الاصل ادرغماج ایدی احر نجام وزننده نون میمه قلب وادغام اولنمشدر بونلردر برنسنه ایچره کیروب آنده کرکی کبی یرلشمك معناسنه در یقال اندمج الشیٔ وادمج وادرمج اذا دخل فی الشیٔ واستحکم فیه (الدمج) دالك فتحی ومیملك سکونیله اورلمش صاچه دینور ضفیره معناسنه شارح دیرکه مادهٔ مزبوره انطوا وستر معناسنه موضوع اولمغله معانیٔ سائره آندن منفرعدر (الدمج) دالك کسریله صیق دوسته دینور یقال هو دمج فلان ای خدنه ومثل ونظیر معناسنه در یقال هو دمجه ای نظیره (المندمج) اسم فاعل بنیه سیله مدور نسنه‌یه دینور یقال نصل مندمج ای مدور (التدامج) تفاعل وزننده برخصوصده یاردملشمق معناسنه در یقال تدامجوا علیه اذا تعاونوا (الدامج) خارج وزننده قراکو مظلم معناسنه در یقال لیل دامج ای مظلم (المدماجة) میملك کسریله باشه صاریلان صارغه اطلاق اولنور عمامه معناسنه اساسده بونلرك مجموعی مجاز اولمق اوزره مرسومدر انطوا معناسندندر (الدمجة) دالك ضمی ومیم مشدده‌نك فتحیله اویقوجی وخانه‌سنه ملازم تنبل کشیبه دینور تغلیط ایجون تضعیف اولنمشدر یقال هو دمجة لاخیر فیه ای توام لازم لمنزله (الدماج) غراب وزننده (والدماج) کتاب وزننده سرا واقع اولان علی قول قوی ومحکم اولان صلح ومصالحه به وصف اولور یقال صلح دماج ودماج ای خفی اومحکم بودخی مجازدر (الادماج)

همزه‌نك

همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى برثوب ايچره دوروب صارمق معناسنه‌در يقال ادمجه اذا لفه فى ثوب بعض شراحك دمج وادماج اطلاق ايتدكلرى طريقه كه متندن جزكى‌يى رفع ايلسه‌لر يكسخن كلام مرصف اولور بومعنادن مأخوذدر نخبهٔ ابن حجر كبى (المدمج) مكرم وزننده قمار اوقنه اطلاق اولنور ومدملج معناسنه‌در كه عنقريب مشروحدر (دماج) غراب وزننده برموضع آديدر (الدملج) جندب وزننده ايكى لغتنه كوره‌ده يعنى دالك ولامك ضمى ودالك ضمى ولامك فتحيله (والدملوج) زنبور وزننده بازو بنده وقولچاغه دينور معضد معناسنه (الدملجة) دحرجه وزننده (والدملاج) دحراج وزننده صانع يدنده ايشلديكى ايشى دوزلدوب هر طرفنى وجه لايقى اوزره راست وهموار ايلمك معناسنه‌در قيومجينك ياپديغى بلازكى تسويه‌سى كبى يقال دملج الشئ دملجة ودملاجا اذا سوى صنعته (الدمالج) دالك فتحيله صلابتلو پك يرلره دينور دملوج مفرديدر (المدملج) مدحرج وزننده بغايت دوز و املس اوله‌رق برى برى ايچره‌در طوپ دورلمش كره شكلنده يوارلق نسنه‌يه دينور مدرج املس معناسنه دوز يوارلق طاشه وكله‌يه وطوپه مدملج اطلاقى بوكه مبنيدر صحاح مترجمنك صيرنجق دوز يول ايله تفسيرى المدرج كلمه‌سنك ميمنى مفتوح وهم ايلديكنه مبنى‌در ميم ايسه مضموم اولمغله مطوى معناسنه‌در (الدملج) عصفر وزننده معاذ بن عمروبن الجموح انصارينك فرسى اسميدر (الدناج) دالك كسرى ونونك تخفيفيله برايشى ياخود برخصوصى قوند ومحكم واستوار ايلمك معناسنه‌در يقال دنج الامر دناجا من الباب الاول اذا احكمه (الدنج) ضمتينله عقلاء معناسنه‌در كه عاقل وهوشيار جماعته دينور كلمهٔ مذكوره داناج آتيدن متصرف اولمق محتملدر يقال هم دنج اى عقلاء (الداناج) داناى فارسى معربيدركه بيليجى عالم معناسنه‌در ومحدثيندن عبد الله بن فيروزى البصرى لقبيدر (الدانج) دارج وزننده ومراد فيدركه ذكر اولندى يقال تراب دانج اى دارج (ادهج) احمد وزننده نعجه‌نك يعنى ديشى قيون قسمنك اسميدركه آنكله تسميه ايدرلر وصاغمق ايچون چاغردقلرنده ادهج ادهج ديو چاغررلر (الدهبرج) دالك وباى موحده‌نك وراى مشدده‌نك فتحيله‌ده پرهٔ فارسى معربيدركه عشر ريشات يعنى اون يلك ديمكدر فارسيده‌ده اون عدد وپر وپره پاى فارسيهٔ مفتوحه ايله يلكه‌دينور بولفظ ابو نواسك صقر وصفنده سويلديكى اشبو * بين خوافيه الى الدهبرج * ينهس سير المقود المحملج * بيتنده واقعدر (الدهرجة) دحرجه وزننده سرعتله يوريوب كتمك سير سريع معناسنه يقال دهرج الرجل اذا سار سريعا (الدهمجة) دحرجه‌وزننده بردوزيه يوريميوب قارشق يوريمك على قول آديملرى صيق صيق آتارق تيز تيز يوريمك معناسنه‌در يقال دهمج البعير اذا مشى مختلطا اوقارب خطوه واسرع وياشلو

سالخورده کسنه بوقاغیله یورر کبی یایجه یایجه وآغر آغر یوریمك معناسنه در یقال دهمج الشیخ اذامشی کانه فی قید وبرکسه برخیر اوزره کندی عندندن براز سوز ضم وزیاده ایلك معناسنه در یقال دهمج الخبر اذازاد فیه یعنی من عنده (الدهمج) جعفر وزننده وسعتلو وسهولتلو اولان شیئه دینور واسع سهل معناسنه ومطلقا قوروی ویاپوسی عظیم اولان نسنه به دینور (الدهاج) علابط وزننده بودخی عظیم الخلقه اولان شیئه دینور وایکی اورکلو دوه یه دینور وآدیملرنی خرده خرده آتارق سرعتله یورین انسان وحیوانه دینور (الدهانج) نونله دهاج وزننده ومراد فیدرکه ذکر اولندی (الدهنجة) دهمجة وزننده وجمله معناسالزندن مرادفدر (الدهنج) جعفر وزننده وفتحاتله لغتدر زمرد کبی برنوع جوهرك اسمیدر اشبو دهنج دهنهٔ فارسی معربیدر ترکیده دهنهٔ فرنکی دیمکله متعارفدر باقر وکوش معدنلرنده وسائر معادنده ایخره دن تکون ایدر برجدر در التون معدننده زبرجدك تکونی کبی وانواعی واردر (الدوج) موج وزننده برکسیه خدمت ایلك معناسنه در یقال داج الرجل دوجا اذا خدم (الداجة) حاجه وزننده عسکرك تابعلرینه دینور خدام ومکار وجمال کبی تأنیثی جماعت اعتباریله در مؤلف بونی دج مادهسنده دخی ایراد ایلشدرکه دجیج معناسندندر بوراده دوج مادهسنده فی الاصل دائمه اولوب بعد القلب اعلال اولنمشدر دیمك آتیدن مأخوذ یائی اولمق احتمال غالبدر وداجه حاجت صغیره معناسنه در یعنی مقتضی اولان شیئك یسیر وصغیرینه دینورکه بك لزومی اولمیوب ناچیز مقوله سی اوله جقدر علی قول داجه حاجه لفظنه اتباع ومزاوجه اوله رق ایراد اولنوب مؤلف بونکله اشبو حدیثه اشارت ایلشدر قال فی النهایة وفی حدیث [انه قال له رجل ماترکت من حاجه ولاداجة الا اتیت] نته که دج مادهسنده بیان اولندی (الدواج) رمان وزننده (والدواج) غراب وزننده اوستلك تعبیر اولنان لباسه دینورکه جله اثواب اوزره کیلور سامینك بیانینه کوره فراجه کبی جمله لباس اوزره کیلوب جمیع اجزاء بدنی ستر ایدن لباسدر یقال ثوب دواج ای سابغ غطی جسده کله وزمخشری مقدمة الادبده جامهٔ زبرین ایله تفسیر ایلشدرکه اوستلك اوله اوله جقدر حالا بنش تعبیر ایلدیکمز لباس دخی آندندر شارحك بیانینه کوره فارسیدن معربدر والحاصل دواجه فراجه یه وسائر اوست لباسنه شاملدر (الدیج) دالك فتحی ویای تحتیه نك سکونیله (والدیجان) فتحاتله آزجه آزجه یوریمك معناسنه در یقال داج الرجل یدیج دیجا ودیجانا اذا مشی قلیلا ودیجان صغیره وخرده دوه لره دینورکه بیوکلرك اکسه لرنده کیدرلر وچکرکه کروهنه اطلاق اولنور وبونلر رمضان کبی اسم اولمشلردر

﴿ فصل الذال معجمة ﴾ (الذأج) ذالك فتحی وهمزه نك سکونیله صوبی شدتله

برصولقده چکوب ایجمك معناسنه‌در علی قول آزجه آزجه ایجمك معناسنه‌اولمغله ضد اولور یقال ذأج الماء وذئج ذأجا من الباب الثالث والرابع اذاجرعه شدیدا اوشربه قلیلا قلیلا ضد مؤلفك بونی اضداددن عدی غیر ملایمدر زیرا اختلاف مزبوره قولینه کوره‌در اصل ضد قره کلمه‌سی کبیدرکه حیض وطهر معناسنه‌در وذأج بوغزلمق معناسنه‌در یقال ذأج العصفور اذا ذبحه وبرتمق معناسنه در یقال ذاج السقاء اذاخرقه وقزارمق معناسنه‌در یقال ذآج الورد اذااحمر (الذوج) صبور وزننده بك قرمزی نسنه‌به دینور قانی کبی احمر کلمه‌سنه اکثری تأکید اولور یقال احمر ذوج ای قانی (الانذئاج) انفعال وزننده برتلمق معناسنه در یقال انذأجت القربة اذا تخرقت (الذج) حج وزننده ایجمك معناسنه‌در یقال ذج الماء اذا شربه وسفردن ودیار غربتدن وطنه کلمك معناسنه‌در یقال ذج فلان اذا قدم من سفر (الذاج) حاج وزننده آندن اسم فاعلدرسفردن کلان کشی‌در (الذحج) ذالك فتحی وحای مهملەنك سکونیله قبوقلی شیئك قبوغنی چقرمق معناسنه‌در صحیح کبی یقال ذحجه ذحجا من الباب الثالث اذا صحجه ای قشره وشدیدیل برآدمی طوردیبنی یردن آخر یره سورکدروب کوترمك معناسنه‌در یقال ذحجت الریح فلانا اذا جرته من موضع الی آخر (مذحج) مجلس وزننده فی‌الاصل یمنده برتپه اسمی اولوب مالك وطی نام برادرلری والده‌لری آنك یانده طوغورمغله شعبه‌لری اولان قبیله‌مذحج ایله تسمیه اولندی‌جوهری بونی اشبوجیم بابنك میم فصلنده ثبت ایلشدر هرنقدر میمك اصالتنی امام سیبویه جانبنه احاله ایلدیسه‌ده غلط ایلشدر (الاذحاج) همزه‌نك کسریله مکث واقامت ایلمك معناسنه‌در تقول اذ حجت بالمکان ای اقمت قال الشارح ویقال اذ حجت المرأة علی ولدها اذا اقامت علیه بعد موت بعلها فقیل منه مذحج اسم قبیلة (الذحیح) ذالك فتحی وعینك سکونیله شدتله اونه‌قاقق معناسنه‌در یقال ذحجه ذحجا من الباب الثالث اذا دفعه شدیدا وجاع ایلمك معناسنه‌در یقال ذحج جاریته اذا جامعها (الذخ) ذالك فتحی ولامك سکونیله صوبی یودم یودم ایجمك معناسنه‌در یقال ذخ الماء ذخا من الباب الاول اذاجرعه (الذوح) موج وزننده ایجمك معناسنه‌در یقال ذاح الماء یذوح ذوحا اذا شربه (الذیح) ذالك فتحی ویائك سکونیله بودتی ایجمك معناسنه‌در بس واوی ویائی اولور یقال ذاج الماء یذیح ذیحا اذا شربه (الذیاح) علاج وزننده یاده مجلسنده همدم اولنق منادمه معناسنه‌در وبومفاعله یابندن مصدردر یقال ذایحه ذیاحا اذا نادمه

﴿ فصل الراء المهملة ﴾ (الربح) رائك فتحی وبای موحده‌نك سکونیله (والروبح) جوهر وزننده کوچك وخفیف اولان درهمه یعنی اچمه‌به دینور شارح دیرکه اهل بصره بیننده متد اولدرولفظ مزبور فارسیدن دخیلدر بوجهتدن مؤلف درهم

صغير خفيف عنوانـده يعنى منكرا ايراد ايلمه انسب ايدى تاكه تنوين تنويعه حمل ايله برنوع اجقه اسمى اولديغى ظاهر اولور ايدى (الرباجة)رانك فتحيله كند ذهن وپلبد ونادان اولق معناسنه‌در وبو مصدردر لكن مؤلف فعلنه تصدى ايلامشدر ظاهرا بلادت ماده سنه اعتباريله باب خامسدن ياخود باب رابعدن مصوغدر (الرابح) خارج وزننده كركى كبى تاب وطراوتى بولوب اوزلمش نباته دينور يقال صليان رابح اى ممتلى ريان (الارباج) همزه‌نك كسريله قصير القامه بودور اولاد بيدا ايتمك معناسنه‌در يقال اربح الرجل اذاجاء بنين قصار مؤلفك بنين ايله تمثيلى تغليطه محمولدر (الترنيح) تفعل وزننده خاتون زوجندنصكره اره وارميوب اولادى اوزره قيام وآنلرك درد ومؤنتلرينه صبر واهتمام ايتمك معناسنه‌در يقال ترنجت المرأة على ولدها اذا اشتملت (الرباجية) تخفيفله كراهيه وزننده حمق وبلاهتى اولان خاتونه دينور وبورباعيه وشناحيه كى اسمدر (الرباجى) رانك فتحى وبانك تخفيفيله شول وجودى ايرى وياقشقسز وغليظ كسيه دينورکه منزلى قريه ايله باديه بينده اوله بعض نسخه‌ده الضخم الجافى وبعضنده الضخم والجافى عنوانـده مرسوم اولمغله نسخهٔ ثانيه‌يه كوره مطلقا ايرى وغليظ ودبزمان كشيه كذلك قبا وغليظ وناتراش اولوب بين القرية والباديه اقامتكزين اولان كشيه دينور والحاصل مؤلف الرباجى الضخم الجافى وفى بعض النسخ والجافى الذى بين القرية والباديه عبارتيله رسم ايتمكله اول كونه ترجمه اولنـدى لكن بوعباره‌ده چندان ذائقه اولمامغله بالضروره استقراء اولنوب لكن شفاءصدر حاصل اولدى ظاهر ابوراده تحريف وسقاطه كبى برغبار واردر اكثر مأخذلرده خصوصا صحاحده رجل رباجى يفخر باكثر من فعله عبارتيله مرسوم اولمغله قولى فعلنه غالب اولان لاجلى كسنه اولمش اولور خلاصه بومقام مشوش وبى نظامدر ولفظ مزبور ظاهرا رباجهٔ مذكوره‌يه منسوبدر پس مؤلفه كوره‌نه شهرى ونه بدوى اولمغله ايكى طرفك توره‌سندن اولمامغين برمجهون ثقيل وبى رابطه ووخيم شخص اولور (الاربحان) همزه‌نك كسريله برنوع نبات آدمدر (الرتح) رانك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله قاپويى بغلق معناسنه‌در كه سوركوومندال وكليد مقوله‌سيله قپايوب بند ايتمكدن عبارتدر يقال رتح الباب رتحا من الباب الاول اذا اغلقه (الارتاح) همزه‌نك كسريله بودنى رتح معناسنه‌در يقال ارتح الباب بمعنى رتحه وتكلم ايدن كسيه سوز بغلمق معناسنه‌در كه حصر اولق تعبير اولنور وبو مجازدر يقال ارتح على المتكلم بضم الهمزة يعنى على بناء المجهول اذا استغلق عليه الكلام فلم يقدر على اتمامه كرچه مؤلف همزه‌نك ضمنى تقييد ايتيوب همان ضبطيله اكتفا ايتمشدر لكن مصباحده وسائر امهاتده وهومبنى للمفعول مخفف

عنوانیله مشروح اولمغله وجه مذکور اوزره تصریح اولنمشدر وارکله چکلمش ناقه رحتی ارککك منیسی اوزره عقد وبند ایلسه ارتجت الناقة دیرلر. اغلقت رحمها علی الماء معناسنه زیرامنی طوتدقده رحمك آغزی منسد اولمغله کویاکه ناقه کندیسی قپامش اولور کذلك ارتجت الدجاجة دیرلر امثلاً بطنها بیضا یعنی طاوغك قارنی یمورطه ایله طولدی معناسنه که یمورطه‌لر ایله طولمغله کویاکه یمورطه محلنی سد ایتش اولور ودریا جوش وخروش ایتکله صویی طاشوب هریری بوریوب ستر واحاطه ایتك معناسنه استعمال اولنور کویاکه وارمجق وچقمجق یرلری بتون سد واغلاق ایدر یقال ارتج البحر اذاهاج وکثر ماؤه فغمر کل شیء وبلیهٔ خط وغلاهر محلهٔعام وشامل اولمق معناسنه استعمال اولنور کویاکه مخرج ومخلص یرلری بالجمله سد ایتلشدر یقال ارتجت السنة اذا اطبقت بالجدب وقار ویغمور مقوله‌سی متصل یاغوب هریره محیط وشامل اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ارتج الثلج اذا دام واطبق وخصب ورخاهریره عام وشامل اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ارتج الخصب اذاعم الارض ودیشی حیوان کبه اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال ارتجت الاتان اذاحملت وبواغلاق رحم مثالیله همان متحددر (الرتجان) فتحاتله چوجق یوریکه بشملق معناسنه‌در یقال رتج الصبی رتجانا من الباب الاول اذا درج (الرتج) فتحتینله بودخی متکلم سوزسویلرکن حصر اولمق معناسنه‌در یقال رتج المتکلم رتجا من الباب الرابع اذا استغلق علیه الکلام ورتج بیوك قاپویه دینور باب عظیم معناسنه رتاج دخی دینور (الارتتاج) افتعال وزننده (والاسترتاج) استفعال وزننده بونلرده سوزسویلرکن حصر اولمق معناسنه‌در یقال ارتج علی المتکلم واسترتج علیه کلاهما علی بناء المفعول اذا استغلق علیه الکلام (الرتاج) کتاب وزننده بیوك قاپویه دینور باب عظیم معناسنه وشول قپالو بیوك قاپویه دینورکه اویه کوچك قاپوسی اولهکه آندن ایشلنه یاوریلی قاپو وقوزیلی قاپو تعبیر اولنور ورتاج مکهٔ مکرمهٔ اسمیدر لکن نهایه‌ده ومنه الحدیث [جعل ماله فی رتاج الکعبة] ای لها فکنی عنها بالباب لان منه یدخل الیها عبارتیله مرسوم اولمغله اضافت بیانیه اوزره رتاج‌له کعبه کنایه اولنمشدر وبوعنوان کمال تعظیمی مشعردر نتهکه درکاه پادشاه وعتبهٔ علیه وسدهٔ سنیه عنوانلری تعظیم ایچون ایراد اولنور کذلك اساسده جعل ماله فی رتاج الکعبة اذا جعله هدیا الی الکعبة قال الشاعر ★ اذا احلفونی فی علیة اجنحت ★ یمینی الی شطر الرتاج المضبب ★ ای حلفت بالکعبة عبارتیله ومصباحده جعل فلان ماله فی رتاج الکعبة ای نذره هدیاولیس المراد نفس الباب عنوانیله مرسوم اولمغله مکه‌یه‌ده رتاج اطلاق مدخل کعبه اولمق علاقه‌سیله مجاز اولمق اغلبدر ورتاج قوندوصمصتی محکم وطقناز اولان

شیئه اطلاق اولنور ومنه یقال ناقة رتاج الصلا ای وثیقة وثیجة یعنی یانجق اتلری صمصق طقناز وبحکمدر (المراتج) میمك فتحیله طاره‌جق یوللره اطلاق اولنور مرتج مفردیدر منهج وزننده (الرتایج) رانك فتحیله قیاره دینور صخور معناسنه مفردی رتاجه‌در رانك کسریله شارح دیرکه بونده هاسز رتاج نسخه‌سی غلطدر زیرافعال فعائل اوزره جمعلنز (المرتجة) مکرمه وزننده‌که ارتاجدن اسم مفعولدر کثیر النبات اولان ارضه وصف اولور یقال ارض مرتجة ای کثیرة النبات (الرویتج) مصغر بنیه‌سیله برموضع آدیدر (الرتج) رانك کسریله حرام وممنوع اولان شیئه اطلاق اولنورکه غیرك تصرفنه وجه وسبیل مسدود اوله نته‌که غلق دخی بومعنایه مستعملدر وحلاله طلق اطلاق اولنور یقال مال رتج وغلق وهو خلاف طلق یعنی حرام ممنوع لاسبیل الیه واوته‌سی چقمز دیمسز صوقاغه وصف اولوریقال سکة رتج ای لامنفذلها (الرج) رانك فتحی وجیمك تشدیدیله برنسنه‌یی بری اوته تحریك ایدوب صرصمق معناسنه‌درکه متعدیدر ولازم اولور صرصلق تحرك واهتزاز معناسنه یقال رج الشیء رجا من الباب الاول فرج ای حرکه وهزه فتحرك واهتز ومنه قوله تعالی [اذا رجت الارض رجا] ای حرکت حرکة شدیدة وآلیقومق معناسنه‌در یقال رجه عن الامر اذا حبسه عنه وخانه‌یه قاپو یابمق معناسنه‌در یقال رج الباب اذا بناه (الرجرجة) زلزله وزننده شدتله بری اوته اویناپوب حرکت واضطراب ایلك معناسنه‌در یقال رجرج الشیء اذا اضطرب لکن اساسده بومتعدی اولمق اوزره مرسومدر ورجرجه یوریلوب فرومانده اولمق معناسنه‌در یقال رجرج الرجل اذا اعیی (الارتجاج) افتعال وزننده (والترجرج) تزلزل وزننده بونلرده بری اوته شدتله حرکت واضطراب ایلك وچالقنمق معناسنه‌در یقال ارتج البحر ارتجاجا وترجرج اذا اضطرب وهاجت امواجه قال الشارح وفی النهایة وفی الحدیث [من رکب البحر اذا ارتج فقد برئت منه الذمة] ای اضطربت امواجه وفی بعض الروایة فلادیةله یعنی دریاتلاطم اوزره ایکن کمی‌یه وقایغه بنوب عزیمت ایدن کسه کندی دمنی هدر ایلش اولور پس نفسنی هلاکه القا ایتلکله دعواسنی کندی ملاحظه ایلسون (الرجرجة) رالرك کسریله حوض دبنده قلان صوبقیه‌سنه دینور امهات سائره‌ده چالقنه‌رق متکدر اولان صوبقیه‌سیله مفسردر ومقتضای ماده دخی بویلجه اولمقدر ورجرجه جنکاهده اولان جماعت کثیره‌یه یعنی چوق عسکره اطلاق اولنور دریا کبی چالقندقلری حسبیله سائر امهاتده بورجراجه عنوانندہ مثبتدر ورجرجه توکرکه اطلاق اولنور بزاق معناسنه وعقل وادراکدن بی بهره اولان کمسیه اطلاق اولنور بیهوده حرکت واضطرابنه مبنی یقال هورجرجة ای لاعقل له (رجرج) فلفل وزننده برنبات آدیدر

(الرجاج) سحاب وزننده آريق ومهزول وزبون قيونلره وچكيلره اطلاق اولنور ضعفلرندن برى اوته صالنوب يقلدقلرى ايچون مقردى رجاجه‌در هايله ورجاج كذلك ضعيف وناتوان اولان انسانلره ودوه‌لره دينور يقال ناس رجاج وابل رجاج اى ضعفاء ويقال ناقة رجاجة اى مهزولة شارح ديركه مؤلف والابل برينه والمواشى ديسه انسب ايدى (الرجاء) رانك فتحى وجيمك تشديديله سموزلكدن اوريكى بيوك اولوب تيرل تيرل دره‌ين ناقه‌يه دينور يقال ناقة رجاء اى عظيمة السنام ومرتجته كرچه بعض نسخه‌ده تأنيث عنوانيله ومرتجتها واقعدر اولدخى صحيحدركه مضاف اليهدن اكتساب تأنيث ايلش اولور (الرجراج) رانك فتحيله بردواء اسميدر (رجراجه) هايله بحرين قضاسنده برقريه آديدر (ارجان) همزه‌نك ورای مشدده‌نك فتحيله على قول رجان‌كه رانك فتحى وجيمك شده‌سيله‌در بر بلده آديدركه فارس اولكه‌سنده‌در ورجان كتان وزننده نجد ترابنده بروادى آديدر (الارجاج) همزه‌نك كسريله قصراغنك طوغرمسى زمانى پك يقلشوب پانجقلرى دره‌يوب اضطرابه بشلق معناسنه‌در يقال ارجت الفرس ارجاجا اذا اقربت واربج صلاهافهى مرج اصله مرجيج وصف خاص جله‌سندن اولمغله بلاهاء وارد اولمشدر (الردجان) فتحاتله درجان معناسنه‌در كه مؤلفه كوره مطلقا يوريمك وسائره كوره پير واختيار ياخود صبى يورويشى كبى اهسته‌جه ايمكليه‌رك يوريمك معناسنه‌در يقال ردج ردجانا من الباب الاول يعنى درج درجانا (الردج) فتحتينله شول مردار نسنه‌يه دينوركه عقب ولادتده هنوز برنسنه اكل ايتمزدن مقدم قوزينك ياخود آت قولونك قارنندن يعنى دبرندن چقرمراد فضله‌سى اولمجقدر نته كه چوجقدن ابتدا چقان فضله‌يه عق ديرلر (الارندج) همزه‌نك وراء ودالك فتحيله وهمزه‌نك كسريله زيانزددرسياهه ومووه بويانمش كونه دينور جلداسود معناسنه كه آندن بعض نسنه اتخاذ اولنور وبورندة فارسى معربدر تركيده دخى رنده وبعض ديارده قارقين تعبير ايتدكلريدر لكن اول صاغرينك كناريكوتوسيدر (الارداج) همزه‌نك فتحيله كه روبه نام شاعرك اشبو * كانما سرولن فى الارداج * مصراعنده واقعدر ذكر اولنا ارندج ديمكدر مترجم ديركه بورادە ارداج ارندج معناسنه كلور ديمك دكلدر بلكه شاعروزن وقافيه ايچون ارندج لفظنه عدول ايلدى پس مرادى ارندج ديمكدر زيراعربك جله‌ٔ استعمالاتندن برى دخى بودركه بعضا اقامت وزن شعرو تسوية قافيه اسماء وافعالك عدد حروفلرنى بسط يعنى زياده وقبض يعنى نقص ايدرلر وبعضا بناى آخره عدول ايدرلرمثلا اشبو * وليلة خامدة خمودا * طخياء تغشى الجدى والفرقودا * بيتنده فرقد كله‌سندن عصفور وزننده فرقود كله‌سنه واو زياده‌سيله وقابى ضم ايله عدول ايتدكلرى كبى ومانحن فيه دخى بو قبيلدندر

ونقص ابتدكارى اشبو ★ غرق الوشاحين صموت الخلخل ★ مصراعنده واقع خلخل كبى كه خلخالدن مختصردر لسان عربده بومقوله استعمالات پك چوقدر اول امردن عرف شايعه استناد اولنمامق واجبدندر (اليرندج) يای تحتيه‌نك فتحيله شول قاره بويايه دينور كه آنكله خف مقوله‌سى نسنه بويانور ياخود زاج تعبير اولنان قاره بويانك اسميدر بودخى معربدر (الزيدجان) رانك و دالك فتحيله بازركان يوكلرنى كوترن يولكدوملرينه دينور (الرعج) رانك فتحى وعينك سكونيله بركسه‌نك مال ومنالى فراوان اولمق معناسنه‌در يقال رعج ماله رعجا من الباب الرابع اذا كثر وبرآدمى مضطرب وبيقرار ايتمك معناسنه‌در يقال رعج فلانا رعجا من الباب الثالث اذا اقلقه وشمشك پيدرپى چاقمق معناسنه‌در يقال رعج البرق اذا تتابع لمعانه وحق تعالى برآدمى صاحب ثروت ويسار قلمق معناسنه‌در يقال رعج الله سبحانه فلانا اى جعله موسرا (الارعاج) همزه‌نك كسريله بودخى بركسه‌يى مضطرب وبيقرار ايتمك معناسنه‌در يقال ارعجه اذا اقلقه وثروتناه ويسار صاحبى اولمق معناسنه‌در يقال رعجه الله تعالى فارعج اى صار موسرا (الارتعاج) افتعال وزننده دترمك معناسنه‌در يقال ارتعج الرجل اذا ارتعد ومال چوغالمق معناسنه‌در يقال ارتعج المال اذا كثر ودره صو ايله طولمق معناسنه‌در يقال ارتعج الوادى اذا امتلأ (الرفوج) فايله صبور وزننده خرما اغاجنك بوداقلرى كسلدكدن صكره آدم اموزى شكلنده يرنده قلان اوجه بداق دينه دينور وبو ازد قبيله‌سى لغتيدر (الرجح) رانك فتحى و ميمك سكونيله قوش نجسنى آتمق معناسنه‌در كه صاغنه‌مق وچقرمق تعبير اولنور شكارى قوشلرك حاليدر يقال رجح الطائر رجحا من الباب الاول اذا القى ذرقه (الزاجح) خارج وزننده شول قوشه دينور كه صيادلر آنى دام ايچره وضع ايدوب آنكله شكارى قوش صيد ايدرلر ملواح دخى ديرلر تركيده موصطره وبرلاق تعبير اولنور (الترميح) تفعيل وزننده يازوبى يازدقدنصكره بر نسنه ايله افساد ايتمك معناسنه‌در هنوز مركبى ياش ايكن طبراق وبرمق سورمك كبى يقال رجح ما كتب ترميحا اذا افسده (الزماح) سحاب وزننده مزراغك بوغوملرينه دينور (الزانج) نونك كسريله و قليلا مفتوح اولنور برنوع املس خرما اسميدر تعضوض ديدكارى خرما كبى مفردى رانجه‌در هايله و هندستان جوزينه دينور (رنجان) سحبان وزننده مغربده بربلده آديدر اعلامدن محمد بن اسمعيل بن عبد الملك الرنجانى اورادندر (الزواج) رانك فتحيله اچمه و متاع مقوله‌سى ميان خلقده رابج اولوب بوريمك معناسنه‌در كه يكمك تعبير اولنوركه كساد مقابليدر يقال راج الشئ يروج رواجا اذا نفق و روزكار برجهته برقرار اوليوب قارشق اسمكله نه سمتدن اسوب كلديكى نا معلوم اولمق

معناسنه‌در يقال راجت الريح اذا اختلطت فلا تدرى من اين تجئ (الترويج)
تفعيل وزننده برنسه‌يه رواج ويرمك معناسنه‌در تقول روجته ترويجا اى نفقته
(الرواج) كتان وزننده شول انسان و حيوانه دينور كه صوسزلقدن ناشى
حوضك اطرافنى كزينوب طولاشور اوله (الرهج) رانك فتحى وهانك سكونيله
وهانك فتحيله جائزدر زيرا حرف حلقدر توزه دينور غبار معناسنه و صوسز
بلوده دينور سحاب بلاماء معناسنه مفردى رهجه‌در هايله وشور وشغب و شر
وفتنه‌يه اطلاق اولنور (الرهجيج) رانك كسريله ضعيف البنيه انسان و حيوانه
اطلاق اولنور ونرم و نازكبدن آدمه اطلاق اولنور (الرهجوج) رانك ضميله
رهجيج معناسنه‌در يقال رجل رهجيج ورهجوج اى ضعيف وكذا ناعم (الارهاج)
همزه‌نك كسريله توز قوپرمق معناسنه‌در يقال ارهج الرجل اذا اثار الغبار وبركسه
خانه‌سنى چوق بخورلمق معناسنه استعمال اولنور يقال ارهج الرجل اذا اكثر
بخور بيته بعض نسخه‌ده ثلاثى اوله‌رق اذا كثر عنواننده مرسومدر و بلوت
چوق يغمور دوكمك معناسنه‌در يقال ارهجت السماء اذا همت بالمطر اشبو همت
كلمه‌سنى شارح تخفيفله تقييد ايلمكله همى يهمى ماده‌سندن اولور وتشديد ايله‌ده
جائزدركه هم حلب لبن معناسنه اولمغله آندن مستعار اولور و يقال نوء مرهج
كمحسن من الارهاج اى كثير المطر ونوء ماده‌سنده شرح اولنمشدر (الرهوجة)
رهوكه وزننده برنوع يوريمك معناسنه‌دركه مراد دابه‌نك يورغه يوريمسيدر
مترجم ديركه زمخشرى مقدمة الادبده رهوج الفرس رهوار رفت اسب يعنى آت
يورغه يوريدى عنوانيله ثبت ايدوب وابن دريد جمهره ده رهوج كلمه‌سنى هملاج
ايله تفسير ورهوار فارسى معربيدر ديو تحرير ايلمكله رهوار فارسيده يورغه
يورويشلى دابه‌يه دينوركه تركيده تحريفله رهوان دخى ديرلر پس رهوجه آندن
متصرف اولور (الرهمج) جعفر وزننده مطلقا واسع نسنه‌يه دينور (الراهنامج)
راهنامهٔ فارسى معربيدركه كتاب الطريق ديمكدر مراد بحريلرك پوصله و قارتى
تعبير ايتدكلريدركه آنكله طريق دريا و ليمانلر بيلنور تقول عليك بالراهنامج
وهو الكتاب يسلك به الربابنة البحر ويهتدون به فى معرفة المراسى وغيرها
﴿ فصل الزاى المعجمة ﴾ (الزأج) زانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله ميانهٔ ناسى افساد
ايله برى برينه قشقرتمق معناسنه‌در يقال زأج بينهم زأجا من الباب الثالث اذا
حرش (الزأبج) جعفر وزننده جمله ومجموع معناسنه‌در نته كه زأبج دخى بومعنايه‌در
يقال اخذ الشئ بزأبجه وزأمجه اى اخذه كله (الزبرج) زانك وبانك كسريله
زينت وآرايشه دينور كرك نقش ووشى ايله وكرك جواهر مقوله‌سيله اولسون
وزبرج آلتونه دينور ذهب معناسنه ويوفقه سحابه دينوركه آنده حمرت اوله

(المزبرج) مدحرج وزننده پك زينتلو ديمكدر زبرجه‌دن اسم مفعولدر يقال زبرج مزبرج اى مزين (الزبردج) زانك وبانك فتحيله زبرجد ديدكلرى جوهره دينور شارحك بيانه كوره مقلوبدر (زبنج) زانك وبانك ونون مشدده‌نك فتحيله سفنج وزننده شعرادن ابن اهيم بن هرمه‌نك راويسى اسميدر مؤلفك راوية قولنده هاء مبالغه ايچوندر (الزج) زانك ضمى وجيمك تشديديله ديرسك اوجنه دينوركه قول بوكلدكده ديرسكك اوجندن طوملان كيكك باشيدر اساسك بيانه كوره معناى ثانيدن مأخوذ در وزج مزراغك اشاغى طرفنده اولان دمور حربه يه دينوركه يره ركز اولنور جمى زجاج كلور زانك كسريله جل و جلال كبى وزججه كلور فيله وزننده وزج بر موضع آديدر وازج كلمه‌سندن جمع اولور كاسيذكر وزج اوق تمرنه دينور بونك جمى كذلك زججه وزجاج كلور (الزج) زانك فتحيله بركسيه مزراغك آشاغى دمورى ايله دورتمك معناسنه‌در يقال زج فلانا اذا طعنه بالزج وآتمق معناسنه‌در يقال زج بالشئ اذا رماه ودوه قوشى يلوب سكرتمك معناسنه‌در يقال زج الظليم اذا عدا (الازجاج) همزه‌نك كسريله مزراغك اشاغى اوجنه دمور حربه چكورمك معناسنه‌در تقول ازججت الرمح اى جعلت له زجا (الزجاج) غراب وزننده وحركات ثلاثه لغتدر صرچه يه دينور فارسيده آبكينه دينور (الزجاج) شداد وزننده صرچه ايشلين كسيه دينوركه شيشه‌جى تعبير اولنور (الزجاجى) تخفيفله وياى نسبتله صرچه صتان كسيه دينور صاحب الاربعين ابوالقاسم بن ابى حرث ويوسف بن عبدالله اللغوى المصنف المحدث وعبد الرحمن بن احمد الطبرى وابو على حسن بن محمد بن العباس وفضل بن احمد بن محمد الزجاجيون محدثلردر وابو القاسم عبد الرحمن بن اسحق النحوى الزجاجى‌كه جل نام كتابك مؤلفيدر زانك فتحى وجيمك تشديديله‌در شيخى واستاذى اولان ابو اسحق ابراهيم الزجاجه منسوبدركه نحويوندن امام مشهوردر (المزج) ميمك كسرى وزانك فتحيله قصه كوندره دينوركه مزراق هيئتنده اولور (الزجج) فتحتينله انسانك قاشى انجه و اوزون اولمق معناسنه‌در يقال زج حاجبه زججا من الباب الرابع اذا دق فى طول (الازج) فتحتينله آدن وصقدر انجه اوله‌رق اوزون قاشلو كشيه دينور كه قم قاشلو تعبير اولنور اجزاى جسندندر مؤنثنده زجاء دينور يقال رجل ازج وامرأة زجاء اى دقيق الحاجبين فى طول وازج سيرك آديملو على قول كوزلرى اوزره بياض يلكى اولان دوه قوشنه دينور جمى زج كلور زانك ضميله (التزجيج) تفعيل وزننده قاشلرى جنبس ايله دوزلدوب انجه و اوزون ياپمق معناسنه‌دركه نسوانك و يولوق يشتلرك كاريدر يقال زجج الحاجب اذا دققه وطوله تطويلى انجلدكده اوزون كورنمك جهتيله‌در (الزجج)

ضمتينله

ضمنينله ايشلمكه آلشمش ذلول وزبون اشكاره اطلاق اولنور جبر مقتله معناسنه و تمرنلمش حربه‌لره وخشت و مزراق مقوله‌لرينه دينور ظاهرا ازج مفرديدر (زج لاوة) زانك ضميله صمان نام محلده برموضع آديدر (زجاج القحل) اركك دومنك آزى ديشلرينه اطلاق اولنور زجاج رماحه تشبيه اولنمشدر شارح ديركه محكمده مطلقا انياب ايله مفسر اولمغله خصيصة فيل دكلدر (احماد الزجاج) همزه‌نك فتحى وزانك كسريله كذالك صمانده برموضع آديدر (الازدجاج) افتعال وزننده قاشلرك اوجلرى كوزلرك قوپرقلرينه قدر كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال ازدج الحاجب اذدجاجا اذا تم الى ذنابى العين (المزجوج) ميمك فتحيله دريدن اولان شول قوغه‌يه دينور كه يك بيوك اولمغله دوندرمسى ممكن اولمامغين ايكى دوداقلرنى برى برينه قاوشدروب بعده ديكرلر (الزرج) درج وزننده مزراغك اشاغى حربه‌سله دورتمك معناسنه‌در يقال زرجه زرجا من الباب الاول بمعنى زجه وزرج بعض لغتده چوق آتلرك كورلتوسنه وجلبه و اصواتنه دينور (الزرجون) زانك ورانك فتحيله قربوس وزننده اوزم آصمه‌سنه على قول چبوقلرينه دينور وباده‌يه دينور خمر كبى وبعض قيالرده واقع خدابى اويمه چقورلرده بركمش طورى وصافى يغمور صوينه دينور جوهرى بولغق وهمنه‌مبنى نون يابنده ذكر ايتمشدر وزننى فعلول ظن ايلمشدر بلكه وزنى فعلون‌در نته‌كه راجزك اشبو * هل تعرف الدار لام الخرزج * منها فظلت اليوم كالمزرج * بيتنده مزرج تزريجدن اسم مفعولدر نشوان يعنى سرخوش معناسنه در كنديدن فعل تصرف اولنغله نونى ساقط اولمشدر پس نونى زائده اولمغله مقامى اشبو جيم بايدر شارح ديركه زرجون زركون فارسى معربى اولمغله بوالفاظ عجميى‌يى تصرفدر وزركون فارسيده آلتون رنكلو ديمكدركه صارى ديمكدر (زرنج) سمند وزننده ايرانده سجستان ايالتك قصبه‌سى اسميدر (زرنوج) زانك فتحى ورانك سكونيله تركستانده اوزجند نام شهرك وراسنده بر بلده آديدر زرنوقى دخى ديرلر (الزعج) زانك فتحى وعينك سكونيله بركمه‌يى مضطرب و بيقرار ايلمك معناسنه‌در يقال زعجه زعجا من الباب الثالث اذا اقلقه وبر نسنه‌يى يرندن قوپرمق معناسنه‌در يقال زعجه اذاقلعه من مكانه وطرد ايلمك معناسنه‌در يقال زعجه اذاطرده وحيقرمق معناسنه‌در يقال زعج الرجل اذاصاح (الازعاج) همزه‌نك كسريله بودخى برنسنه‌يى يرندن قوپرمق معناسنه‌در (الانزعاج) انفعال وزننده آندن مطاوعدر يقال ازعجه فانزعج اى قلعه عن مكانه فاقتلع مصباحده ازاله عن موضعه عبارتيله مفسر اولوب بعضلر مطاوعى كليوب بلكه مطاوعنده ازعجه فشخص دينلديكنه ذاهب اولدقلرنى وخليل وفارابى لفظندن مطاوعى

كلديكنه قائل اولدقلرنى نقل ايلشدر پس اكا كوره ازعاج برنسنه يى يرندن عنفله آيرمق معناسنه اولور (الزعج) فتحتينله قلق واضطراب معناسنه در كه بيقرار اولمقدن عبارتدر يقال زعج الرجل زعجا من الباب الرابع اذا قلق (المزعاج) ميمك كسريله شول خاتوندر كه بريرده آرام وقرار ايتماز اوله (الزعيج) باى مدحده ايله جعفر وزنده (والزعيج) زبرج وزنده آق بلوده على قول بوقله وخفيف بلوده دينور ومطلقا خوب ودلكش اولان شيئه دينور وزعيج زيتون اسميدر (الزعلجة) دحرجه وزنده بدخويلق سوء الخلق معناسنه در (الزغيج) غين معجمه وباى موحده ايله جعفر وزنده عتم يعنى زيتون جبلى يمشنه دينور كه نبق يعنى عربستان كراسى ديدكلرى ميوه‌نك خرده‌لرى شكلنده اولور ابتدا يشل بعده سياه اولور وطعمى دارچين آجيسى كبى آجيمترق طتلو اولور وآندن مربى اتخاذ اولنور (الزغلجة) زعلجة وزنده ومرادفيدر كه آنفا ذكر اولندى لكن مهمله‌سى اصوبدر (الزلج) زانك ولامك فتحيله ولامك سكونيله جائزدر اياق قابوب طاينمق معناسنه در زلق كبى يقال زلج قدمه زلجا من الباب الرابع بمعنى زلق (الزلج) زانك فتحى ولامك سكونيله (والزليج) زانك فتحيله يره اياغنى پك بصميوب ككلك قايار طرزنده خفت وسرعتله يوريوب كتمك معناسنه در يقال مرفلان يزلج زلجا وزليجا من الباب الثانى اذا خف على الارض وزلج مزلاج ايله قابوبى قپايوب بغلق معناسنه در يقال زلج الباب زلجا اذا اغلقه بالمزلاج (الزالج) خارج وزننده شدت ومحتلردن قورتلمش آدمه اطلاق اولنور كويا كه قابوب خلاص اولور وصوبى شدتله ايچر اولان كسيه اطلاق اولنور وبغايت املس وهموار اولمغله همان يايدن قابوب چيقر اولان اوقه دينور يقال سهم زالج اذا كان يتزلج عن القوس (الزلوج) صبور وزننده بودخى ذكر اولنان اوقه اطلاق اولنور لكن اساسده وسهم زالج اى يزلج على وجه الارض ثم يمضى عبارتيله مثبت اولمغله پريوزنده قايارق كيدوب نشانه وارميوب صاوشوب پكر اولان اوق اوله جقدر شارح دخى يزلج على وجه الارض ولم يقصد الرمية عبارتيله بيان ايلشدر (التزلج) تفعل وزننده پرطاينجق اولمغله اياق قايمق معناسنه در يقال تزلج قدمه بمعنى زلج ومشروبى شدت ومبالغه اوزره ايچمك معناسنه استعمال اولنور كويا كه بجوعنى خنجره‌دن تزليج ايدريقال تزلج النبيذ اذا الح فى شربه (المزلج) معظم وزننده آز نسنه‌يه اطلاق اولنور كويا كه الدن قابوب كيدر يقال شئ وعطاء مزلج اى قليل وشول كسيه اطلاق اولنور برقوم وجماعته صكره‌دن ملحق وملصق اولوب فى الاصل اول زمره‌دن اوليه وخلق وخلق جهتنده كامل اوليوب ناقص اولان كشيه اطلاق اولنور وهر شيئك الحاق ودون اولانه اطلاق اولنور وبخيل وناكسه اطلاق اولنور كويا كه زمرة

انسانلدن تزليج اولنمشدر وصاف وخالص اولميان دوستلغه ومحبته اطلاق اولنور يقال حب مزلج اى غير خالص (المزلاج) مفتاح وزننده (والزلاج) كتاب وزننده مغلاق معناسنه در كه كليده دينور لكن مزلاج ال ايله آچيلوب انخترده مختاج اولميان ومغلاق انجق انختر ايله آچيلور اولان كليده مخصوصدر اساسده الغاز طريقيله يقال المزلاج يغلق به الباب ولايغلق عبارتيله قول مزبوره تلميح ايلمشدر فافهم ومزلاج صغريسى اتسزو آريق اولان خاتونه اطلاق اولنور يقال امرأة مزلاج اى رسحاء (الزلوج) صبور وزننده يايدن چابك قايوب كيدر اولان اوقه دينورلنته كه ذكر اولندى وچابك وچالاك انسان وحيوانه اطلاق اولنور يقال رجل وفرس زلوج اى سريع وزلوج عبد الله بن جحش الكنانى نام كسه نك فرسى يا خود ناقه سى اسميدر وبغايت املس اولمغله الدن چابك قايوب كيدن اوقه اطلاق اولنور يقال قدح زلوج اى سريع الانزلاق من اليد مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وزلوج دورودراز يوقشه اطلاق اولنور يقال عقبة زلوج اى بعيدة طويلة (الازلاج) همزه نك كسريله بودخى قايويى مزلاج ايله بند ايلمك معناسنه در يقال ازلج الباب اذا اغلقه بالمزلاج (التزليج) تفعيل وزننده بركسه آغزندن برسوز چيقروب بين الناس فاش وشايع ايلمك معناسنه در كه كويا كه آغزندن ميانه ناسه قايدرمشدر يقال زلج كلامه تزليجا اذا اخرجه وسيره اى افشاه بين الناس وهمان كفايت مقدارى شئ ايله كمك خصوصنى صاوشدرمق معناسنه استعمال اولنور يقال فلان يزلج عيشه اى يدافعه بالبلغة (الزلجى) جرى وزننده (والزليجة) وليجه وزننده جست وچابك ناقه يه اطلاق اولنور يقال ناقة زلجى وزليجة اى سريعة (الزلجان) فحلك سبق وتقدم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال زلجه زلجانا اذا تقدمه (الزلج) ضمتينله صيرنجق اولان يالچين قباره اطلاق اولنور صخور ملس معناسنه ظاهرا زليج مفرديدر (مزلج) مقبل وزننده عبد الله بن مطر نام شاعرك مخلصيدر منظومه سى اولان اشبو ★ تلاقى بها يوم الصباح عدونا ★ اذا اكرهت فيها الاسنة تزلج ★ يعنى تلقينه باعث اولمشدر واقعا بعض شعراء منظومه سى سبيله ملقب اولمق عادت عربدندر نته كه كتاب مزهره ده آنكيون فصل مخصوص مرسومدر (الزمج) زانك فتحى وميمك سكونيله طولدرمق معناسنه در يقال زمج القربة زمجا من الباب الاول اذا ملأها وناس بينى افساد ايدوب برى برينه دوشورمك معناسنه در يقال زمج بين القوم اذا حرش وبربره دستورسز كستاخانه كيرمك معناسنه در يقال زمج عليهم اذا دخل بلا اذن (الزمج) فتحتينله طارلمق معناسنه در يقال زمج الرجل زمجا من الباب الرابع اذا غضب (الزمج) كتف وزننده (والمزمج) ازميجاجدن اسم فاعل اولهرق طارغين وخشمناك آدمه دينور

يقال رجل زمج ومزمئج اى غضوب (الزمجى) زانك وميمك كسريله زمكى وزننده قوشك قويروغى دبنه دينور اصل ذنب الطائر معناسنه نته كه زمكى دخى بومعنايه‌در (الزمج) دمل وزننده برنوع يرتجى قوش اسميدر فارسيده اكادوبرادران ديرلر زيرا بريسى شكاردن عاجز اولنجه اوبرچفتى يتشوب اكا اعانت ايدر جوهرى وهمنه مبنى فارسيده‌ده برادران دينور ديو رسم ايلمشدر دو برادران ايكى برادروده برادران اون برادرلر ديمكدر بوقوشه تركيده اوتلكو وسكسك قوشى تعبير اولنور لونى صارويه مائل وصوتى كوپك انيكى صوتنه شبيهدر كوچك قوزيلرى وچوچقلرى قاپوب كوترر آنكچون بزم ديارلرده اكا اوشق قپان تعبير اولنور اكثرى كيجه كلوب يتاقدن چوچقلرى اختطاف ايدر شارح ديركه بر جنس قوش دخى واردركه زمج الماء ديرلر مصرده اكا نورس ديرلر كوكرجين جثه‌سنده وبياض اولور قاره بطاق كبى صويه طالوب بالق صيد ايدر (الزأمج) زانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله زأبج وزننده ومرادفيدركه جمله ومجموع معناسنه‌در يقال اخذه بزأمجه اى بزأبجه اى كله (الزمجة) زانك وميمك كسريله اركك دوه قوشنك منقارينه دينور (المزمهج) هايله مقشعر وزننده خوشمنظر وتاب وطراوتلو چوق چايره دينور يقال كلأ مزمهج اى انيق ناضر كثير (الزنج) زانك فتحى ونونك سكونيله وزانك كسريله زبانزددر (والمزنجة) ميمك ونونك فتحيله (والزنوج) زانك ضميله قاره‌لردن برطائفه‌در زنجى مفرديدر فارسيده زنكى واولكه‌لرينه زنكبار دينور بوجهتله معرب اولمسى اغلبدر واولكه‌لرى ماوراى صعيدده خط استوا تحتنده‌در (الزنج) فتحتينله بك صوصه‌مق على قول زياده‌سيله صوسزلق چكمكله بغرسقلرى منقبض اولوب مرام اوزره طعام وشرابدن قالمق معناسنه‌در يقال زنج الرجل زنجا من الباب الرابع اذا عطش شديدا اوهوان تقبض امعاؤه ومصارينه من العطش ولا يستطيع اكثار الطعم والشرب (المزنج) معظم وزننده آزنسنه‌يه‌دينور يقال عطاء مزنج اى القليل (زنج) زانك ضميله نيسابورده برقريه آديدر (زنجان) سحبان وزننده اذربيجان اولكه‌سنده بر بلده آديدر محدثيندن محمد بن احمد بن شاكر و شيخ الحرم امام سعيد بن على و ابو القاسم يوسف بن الحسن وابو القاسم يوسف بن على الزنجانيون اورادندر (الزناج) كتاب وزننده عوض ومكافات ايلمك معناسنه‌در يقال زانجه زناجا اذا كافاه (زنيج) زبير وزننده محدثيندن ابوغسان محمد بن عمروك لقبيدر (الزنفيلجة) زانك كسرى ولامك فتحيله (والزنفالجة) يايى الفه قلبله (والزنفليجة) قسطبيله وزننده كنف ديدكلرى ظرفه شبيه برظرف آديدر وكنف كافك كسريله ايچنه خردوات وضع اولنان طوبره ودغارجق مقوله‌سى ظرفدر ولفظ مزبور زين بيلهٔ فارسى معربيدر مفردات

فارسيده

فارسیده زین یله که تخفیفله زنبیله دخی دیرلر محفظه طرزنده اغاجدن دوزلمش برچفت ظرف ایله مفسردر که ایچنه میوه وسبزوات مقوله‌سی قیوب طواره یوکلدرلر وبرنوعی واردر که حصیردن وقیلدن نسج ایدرلر آنی باغچوانلرقوللنورلر بوجهتله حالا اوزمجیلر وباغچوانلرك دابه اوزره نسنه طاشیدقلری چفته سپدلره‌ده اطلاق اولنور وزین یله بای‌عربی وفارسیله وصف ترکیبدر اصلی یله زین ایدی که اکر طوبره‌سی دیکدر اوائلده آت قسمنه تحمیل ایلدکلرندن اکره تخصیص اولنوب بعده دواب سائره‌یه‌ده تحمیل ایلدیلر وزنفیلجه آندن معربدر بعده تصرفله زنفالجه وزنفلیجه دخی دیدیلر مزهرك بیانه کوره وزنلری فنعیلله وفنعالله وفنعلیله‌در (الزنفجه) زانك فتحی ونونك سکونیله افت وداهیه معناسنه‌در (الزوج) زانك فتحی وواوك سکونیله اش معناسنه‌در که چفت اولان شیئك هربرندن عبارتدر بوجهتله بعل وحلیله‌یه یعنی خاتونك ارینه وارك خاتونه اطلاق اولنور وتصریح تأنیث ایچون ارك خاتونه زوجه دخی اطلاق اولنور هایله نته که بعل کلمه‌سی دخی بویلجه‌در یقال هو زوجها وهی زوجه وزوجته وهما زوجان یعنی ایکی اشدر مؤلفك بصائرده بیانه کوره زوج لفظی اش اولان حیواناتده ذکروانثادن هربرینه اطلاق اولنور هو زوجه دیرلر که بوآنك اشیدر دیمکدر کذلك حیواناتده وسائر اشیاده هرایکی قرینه یعنی اشك ایکیسنه بردن زوج اطلاق اولنور مثلاخف ونعل کبی که ترکیده بوندن چفت ایله تعبیر اولنور فرد مقابلیدر که تك دیمکدر کذلك لون وشکل مقوله‌سی اوصافده آخره مماثل یاخود مضاد اولانك هربرینه زوج اطلاق اولنور بوجهتله بعل وبعله‌دن هربرینه زوج دیرلر وهایله زوجه لغتی ردیه‌در زوجك جمعی ازواج وزوجه‌نك جمعی زوجات‌در واشبو [احشروا الذین ظلموا وازواجهم] کریمه‌سنده ازواج ظلمه‌یه افعالارنده مقتدی اولان اقران ایله مفسردر کذلك [ولاتمدن عینیك الی مامتعنابه ازواجا منهم] کریمه‌سنده اشباه واقران ایله مفسردر [ومن کل شیء خلقنا زوجین] کریمه‌سنده زوجین عنوانی بالجمله اشیاء جوهر وعرضدن وماده وصورتدن مرکب اولوب مصنوعیتی مقتضی ترکیدن عاری برنسنه اولمیوب والبته برصانعه محتاج وصانع دخی فرد اولدیغنه تنبیهی متضمندر وقرآن کریمده بعض مجلده ازواجدن مراد انواع متشابهه وبعض مجلده اصناف وفرقه‌لردر [وزوجناهم بحور عین] کریمه‌سی وقرناهم بهن معناسنه‌در هرنقدر تزویج مفعولینه متعدی ایسه ده بلاباء ورودی بیناده متعارف اولان مناکحه طورندن خارج اولدیغنه تلمیح نکته‌سنه مبنی‌در ومصباحك و مغربك خلاصه‌سی بودرکه زوج شکل یعنی برآخر شیئه طبع یاخود اوصافدن بروصفده شبه ونظیر اولان شیئه دینورکه آنکچون نظیر اوله اصناف والوان کبی یاخود

نقیض اوله رطب ویابس وذکر وانثی ولیل ونهار وحلو ومرکبی وهر ایکیسنه ده که چفت تعبیر اولنور زوج اطلاق اولنور زوجان دیندیکی کبی پس زوجان ایله برچفت که ایکیدر وایکی چفت که درتدر اراده اولنور وازهریدن نحویونك اثنینه زوج اطلاقنك انکارلری منقولدر حتی ابن انباری اطلاق مزبوری نخطئه ایلشدر زیرا عربلر مثلا زوج حمام وزوج خفاف دیمیوب انجق زوجان من حمام وزوجان من خفاف عنوانیله تکلم ایلدکلرنی کذلك بر چفت قوشك برینه زوج دیمیوب بلکه ارککنه فرد و دیشیسنه فرده دیدکلرنی معرض احتجاجده نقل ایلشدر ومجستانی دیمشدر که واحده زوج اطلاق جنسندن بر آخرك وجودیله مشروطدر مثلا هو زوجه دیرلرکه بو آنك اشیدر و هما زوجان دیرلرکه بو ایکی بری برینه اشدر وچفتدر دیکدر نته که مؤلفکده مرادی بودر وزوج اروعورتدن هر برینه اطلاق اولنور و بو لغت عالیه‌در نته که قرآن کریمده زوجه عنوانی وارد اولمامشدر وابوحاتم روایتی اوزره زوجه اهل نجد وزوج اهل حجازلغتیدر ابن سکیت نقلی اوزره علی العکس در وفقهانك ها ایله استعمالی ایضاح ایچون وخوف التباس ایچوندر وتزویج که تفعیل در بنفسه مفعولینه متعدی اولور کذلك تزوج که تفعللر ایکی مفعوله تعدیه ایدرتقول زوجت فلانا امرأة وبامرأة فتزوجها وتزوج بها وباء ایله تعدیه‌سی ازدشنوه لغتیدر وفقهانك زوجتها منه قوللری که من کلمه‌سیله متعدیه‌در موجه دکلدر بو تفصیلدن مؤلفك اجمالی شرح وبسط اولنمشدر انتهی وایکی اشك هربرینه اطلاق اولندیغی کبی ایکیسنه بردن زوج اطلاق اولنور نته که زوجان دخی دینور هما زوجان ویقال هما زوج شارح دیرکه بوعربلرك هماسیان وهما سواء دیدکلری کبیدر انتهی وزوج فرد مقابلنه دینورکه چفت تعبیر اولنور شفع کبی یقال زوج اوفرد ای شفع اووتر یعنی چفتیدر تکمیدر وزوج محفه اورتوسنه دینورکه یوك ایبندن نسیج ایدرلر چفت اولمسی یاخودایکی رنك ایبدن ایشلندیکی حسبیله‌در ودیبا مثلو نسنه‌لرك لونته اطلاق اولنور قال فی الاساس خلق الله النبات ازواجا ای اصنافا و الوانا وخلق فیها من کل زوج ای من کل لون (التزویج) تفعیل وزننده چفتلندرمك و بری برینه اش قاتق معناسنه اولمغله بر خاتونی برکسیه نکاحله چفت ایتمك معناسنه مستعملدر تقول زوجته امرأة ویقال زوجته بامرأة ای انکحته امرأة و قوله تعالی [و زوجناهم بحور عین] ای قرناهم بهن یعنی وجه آتی اوزره تزویج و تزوج لغت عالیه‌ده مفعولینه بنفسه متعدی ایکن آیت مرقومه‌ده باء واسطه‌سیله تعدیه ایتمسی تزویج قرن والصاق معناسنی متضمن اولدیغنه مبنی اولمغله زوجناهم قرناهم والصقناهم سیکنده‌در بیضاوی بایی سببیته دخی حمل احتمالنی اشعار ایلشدر و راغبك بیانه

كوره زوجناهم حورا عنوانده وارد اولديغي جشده واقع تزويج حور حالا بيفزده متعارف اولان مناكحه و تيره‌سنده اولديغي تكشه‌سنه مبنى در (التزوج) تفعل وزنده چفتلمك و اش اولمق معناسنه اولمغله بر خاتونى نكاحله آلمق معناسنه مستعملدر تقول تزجت امرأة و بامرأة كرك تزويج و كرك تزوج صيغه‌لرى وجه مذكور اوزره بنفسه ومفعول ثانى يه باء ايله متعدى اولورلر على قول باء ايله تعديه‌لرى لغت قليله‌درکه وجه مرسوم اوزره ازد شنوه لغتيدر مؤلفك وبها قولى زوجت وتزوجت مثاللرينك ايكيسنده ده ناظردر وضمير مؤنث امرأيه راجع اولمغله وبامرأة اى بالباء ديمكدر وتزوج بر نسنه يه كيريشوب قارشمق معناسنه استعمال اولنور يقال تزوجه النوم اى خالطه (المزواج) ميمك كسريله كثيرة التزوج اولان خاتونه دينور يقال امرأة مزواج اى كثيرة التزوج و زوجلرى چوق خاتونه اطلاق اولنورکه ام خارجه ديدكلرى عورت كبى اوچ كونده بربوشانوب غيريسنه واران ملعونه اوله‌جقدر و محتملدرکه برى بربدن خبرسز چوق اره‌ده وارمش اوله هندستانده برعورت اوندن زياده اره واروب نوبتلشدكلرى محكيدر يقال امرأة مزواج اى كثيرة الزوجة اى الازواج پس زوجه عنبه وزننده ازواج كبى زوجك جمعى اولور لكن نوادردندر (الازواج) همزه‌نك فتحيله زوجك جمعيدر نته‌كه ذكر اولندى و قرناء معناسنه استعمال اولنورکه قرينك جمعيدر ومنه قوله تعالى [احشروا الذين ظلموا وازواجهم] اى قرناءهم (الزاج) معروف طوزدرکه فاره بويه تعبير اولنور انواعى واردر وبوزاك فارسى معربيدر وزاج محدثيندن احمد بن منصور الخنطلى لقبيدر (الزيج) زانك كسر ومديله بناء اينه دينورکه جرپى ايى تعبير اولنور معمارلرك كونيه تعبير ايتدكلرى آلته معلق ايدركه اوجنده شاقولى اولور فن هندسه حكمنجه راست وكج ميانتى آنكله وزن وادراك ايدرلر وبو زيك فارسى معربيدر مترجم ديركه زيك لفظى فارسيده ايكى معنايه‌در برى بنا ومعمار تخته‌سنه وصحيفه‌سنه دينورکه آنده رسم صورت بنا طرح اولنور وبرى بنا اينه دينورکه جرپى ايى تعبير اولنور وزيج كلمه‌سى جيم فارسيله آلتى معنايه كلور برى شول ايپلكلره دينورکه استاد نقشكارلر نقشلرى آنكله طرح ايدرلر پس اهل نجومك استخراج ايتدكلرى كتاب علم سير كواكب‌كه زيج تعبير اولنور معانى ثلاثهٔ مذكوره‌نك هربرندن اخذ اولنمق ممكندر وبعضلرديديلركه زيج‌زه معربيدركه وتر معناسنه‌در علم مزبور توتيروتقويسى مشتمل اولمغله بوندن دخى اخذ اولنمق محتملدر (الزوج) موج وزننده معناسى مفصلا بيان اولندى وزوج مصدر اولور ميانهٔ نامى افساد ايدوب برى برينه قشقرتمق معناسنه يقال زاج بينهم يزوج زوجا اذا حرش (المزاوجة) مفاعله

وزننده ازدواج معناسنه‌در که بری برینه اش اولمق وچفت اولمق معناسنه‌در یقال زاوجا مزاوجة ای ازدواجا وازدوج کلمه‌سی افتعالدر اصلی ازتوج ایدی (الزهزج) زای معجمه ایله جعفر وزننده جن طائفه‌سنك سسلرندن و جویلدیلرندن حکایه در جمعی زهازج کلور تقول سمعت زهازج الجن ای غریفهم وجلبتهم مؤلفك وجلبتها عنوانیله ایرادی طائفه اعتبارینه مبنی‌در (التزهلج) تدحرج وزننده مزراغك بوغوملری وسائر یرلری طوغری واویغون اولمق معناسنه‌در یقال تزهلج الرمح اذا اطرد (الزهلجة) دحرجه وزننده مدارا ایلمك معناسنه‌در تقول لم ازل ازهلجه حتی لان ای اداریه

﴿ فصل السین ﴾ (السبجة) جرعه وزننده (والسبیجة) و لبجه وزننده سیاه آبایه وسیاه کلیمه دینور ویکسز ویقاسز اولان عرب کوملکنه دینور بقیره معناسنه شارح دیرکه بعض امهاتده سبیجه وسبیج شی معربی اولمق اوزره مرسومدر که فارسیده کیجه‌لك توبه دینور وسبجة القمیص کوملکك تیرزلرینه وقولتلری آلتنه اوریلان پارچه‌لره دینورکه خشتك تعبیر اولنور (التسبیج) تفعل وزننده سیاه آبا کیمك معناسنه‌در یقال تسبج الرجل اذا لبس السبجة (السبیج) امیر وزننده بودخی یقاسز یکسز عرب کوملکنه دینور (المسبج) معظم وزننده انلو کلیمه دینور یقال کساء مسبج ای عریض (السبرجه) دحرجه وزننده برایشی پوشیده ومستور ایلمك یعنی خلقدن صقلامق معناسنه‌در یقال سبرج علی الامر اذا عماه (سابروج) بانك فتحی ورانك تشدیدیله بغداده بر موضع آیدر (السبجونة) سینك فتحی وبانك سکونیله تلکی دریسندن معمول بر کونه فروه یعنی کورك اسمیدر وبو آسمان کون معربیدر که کوك رنکلی دیمکدر پس کوك یاخود مائی اولور اول رنکده تلکی کورکی نامعروف اولمغله لفظ مزبور شبکونه معربی اولسه یك ملایم اولورکه کیجه رنکلی دیمك اولورکه مراد سیاه‌در زیرا سمور کبی سیاه تلکی موجود در خصوصا مکه اوغلاغی دریسندن یاپدقلری کورك معلومدر اکر تلکی دریسیله مقید اولسه سنجاب وتیون محتمل ایدی بوندن بشقه آسمان کون لفظندن تعریب مذکور محض تکلفدر (الاستاج والاستیج) همزه‌لرك کسریله ماسوره تعبیر اولنان دلیك قامشه دینورکه جولهه‌لر اکا طوقونجق ایپلکی صاروب مکوکه ادخال ایدرلر مترجم دیرکه استیج ستیرهٔ فارسی معربیدر واستاج آندن مشبعدر (استجه) همزه‌نك فتحیله مغربده بربلده آیدر (النسج) حج وزننده فضلهٔ طبیعی صویق اولمق معناسنه‌درکه مراد لینت اوزره حدثلیکدر یقال سج الرجل وغیره من الباب الاول اذا رق غائطه ودیوار صوامق معناسنه در یقال سج الحائط اذا طینه (المسجة) میمك کسریله اسم آلتدر دیوار صوایجق تخته ماله‌یه دینور (النسجة)

سینك فتحیله برصنم آدیدر نه که بچه دخی برغیری صنم آدیدر و سجه و سجاج که سحاب وزننده شول سوده دینور صو چوق قونمغله پك یوقله و طوری اوله (السجیج) ضمتینله اوستی بالچقله صوانمش سطوحه دینور که کارکیر خانه لرده اولور طایات ممدره معناسنه در ونفوس طیبه معناسنه در ظاهرا مفردی السجیج در (السجسیج) غبغب وزننده نه اسی ونه صوغوق اولان کونه دینورکه معتدل اولور یقال یوم سجسیج ای لاحر ولا قر و نه پك ونه ملایم اولان یره دینور یقال ارض سجسیج ای لیست بصلبة ولاسهلة وطلوع فجر ایله طلوع شمس مابینه دینور ومنه حدیث ابن عباس فی صفة الجنة [وهوانها السجسیج] وغلط الجوهری فی قوله الجنة سجسیج شارح دیرکه حدیث آخرده نهار الجنة سجسیج عبارتیله وارد اولوب محدثین ای متعدل لاحر ولاقر اولاظلمة فیه ولاشمس اونوره کالنور الذی بین طلوع الفجر والشمس عبارتلریله تفسیر ایتلکله جوهرینك استشهادی حذف مضافه محمول اولمق محتملدر (السجیج) سینك فتحی وحای مهملهنك سکونیله برنسنه نك دریسنی یاخود قبوغنی صیروب صویمق معناسنه در یقال سجه سجحا من الباب الثالث اذا قشره و یقال اصابه شئ فسجح وجهه یعنی اکابرنسنه طوقنمغله یوزینك دریسنی صیروب صویدی وسجح باشك صاچنی آهسته جه طرامق معناسنه در یقال سجح فروة رأسه اذا سرحه لینا وتیر تیر یورتمك معناسنه در یقال مر یسجح ای یسرع ودابه یه مخصوص برنوع سکرتمك معناسنه در که پك سکرتمکدن دون اولورکه لنك سکرتمسی اوله جقدر یقال سجح الفرس اذا جری دون الشدید (الانسجاج) انفعال وزننده سجح کلمسندن که دری وقبوق صیروب صویمق معناسنه در مطاوع اولور یقال سجح جلده فانسجح (التسجیح) تفعیل وزننده تکثیر ایچوندر چوق صویمق یاپك صویمق معناسنه در (التسجح) تفعل وزننده آلدن مطاوعدر یقال سجح قشره فتسجح (المسجح) معظم وزننده ایصریلوب یاطر ملانمغله کوده سنك دریسی یوزلمش انسان وحیوانه دینور اکثری حمار قسمی برری برنی قاپوب اصرمغله آنلره وصف ایدرلر یقال حمار مسجح ای معضض مکدح (المسحاج) شداد وزننده شول دوه یه دینورکه دائما طبانلرنی یره سوروب طرملامقله طپراغنی صیرر اوله یقال بعیر سحاج اذا کان یسحج الارض بخفه (المسجح والمسحاج) میملرك کسریله ذکر اولنان سجح دیدکلری سکرتمکله سکردر اولان حیوانه دینور یقال حمار مسجح ومسحاج ای یجری دون الشدید ومسجح دولکرلك اغاج یوندقلری کسر وتبر مقوله سی آلته دینور ومسحاج هرکلامده آند ایچون یمین ایدر اولان یمینجی عورته دینورکه برری آردنجه یمینی اسراع ایدر یمینك کثرتی کلامك کذبنه شاهد مصدقدر یقال امرأة مسحاج ای حلوف تسجح الایمان ای تسرعها (سیحوج) سیحون وزننده

برموضعدر (السحوج) صبور وزننده مسحاج کبی بودخی یمنجی قاریه دینور (السخاوج) سینك فتحی وخای معجمه‌نك تخفیفیله شول خالی ارضه دینورکه نه‌یول بوله‌جق اعلام ونشانلری ونه ایچه‌جك صوبی اوله‌که چول تعبیر اولنان بیابان اوله‌جقدر وبوجمع صورتنده مفرددر (السدج) سینك فتحی ودالك سکونیله برکسیه برنسنه ضمنده بدکمان ایتمك معناسنه‌در یقال سدجه بالشیء سدجا من الباب الاول اذا ظنه به (السداج) شداد وزننده یلانجی یه دینور کذاب معناسنه (التسدج) تفعل وزننده قصدا یلان پیدا ایتمك معناسنه‌در یقال تسدج فلان ای تکذب وتخلق (الانسداج) انفعال وزننده یوز اوزره قپانوب دوشمك معناسنه‌در یقال انسدج الرجل اذا انکب علی وجهه (الساذج) ذال معجمه ایله ساده معربیدرکه بی نقش اولان شیئه دینور شارح دیرکه بوندن الفاظ عربیه اخذ ایتمشلردر ازجمله سداجه لفظنی سهولت وحسن خلق معناسنه استعمال ایدرلر حسن الخلق اولان آدم نقوش ردیه‌دن ساده دل اولمق ملابسه‌سیله وکثرت استعمالدن ذالنی اهمال ایلدیلر (سرنج) عرند وزننده اکرادون برقبیله آدیدر محدثیندن ابومنصور محمد بن احمد بن مهدی السرنجی ویدرلری اول قبیله‌دندر (السراج) کتاب وزننده معروفدرکه فتیلی یاقارچراغه دینور قندیل واکا ملحق موم وچراکبی شارحك بیانیه کوره جمعی سرج در ضمنینله یقال اطفأ السراج ای المصباح وکونشه اطلاق اولنورکه سراج نهاردر یقال طلع السراج ای الشمس شارحك بیانیه کوره بومادہ ضیاء معناسنه موضوعدر وسراج اعلام ناسدندر (السرج) سینك فتحی ورانك سکونیله صاج اورمك معناسنه‌در یقال سرجت المرأة شعرها سرجا من الباب الاول اذا ضفرت ویلان سویلك معناسنه‌در اساسدن بومعنا مجاز اولمق منفهم اولور یقال سرج الرجل اذا کذب وسرج آت اکرینه دینور زین اسب معناسنه مؤلف سرج لفظنی ذکر ایدوب تفسیرندن سکوتی معروف اولدیغنه مبنی یاخود نسخه‌لردن ساقط اولمشدر یقال شد علی الفرس سرجه ای رحله (التسریج) تفعیل وزننده بودخی صاج اورمك معناسنه‌در یقال سرجت المرأة شعرها اذا ضفرت وبرنسنه‌یی خوب وکوچك ایتمك معناسنه استعمال اولنورکه سراج کبی تابدار ایتمکدن عبارتدر یقال سرجه تسریجا اذا بهجه وحسنه (السرج) فتحتینله برآدمك چهره‌سی کوزل وتابدار اولمق معناسنه‌در یقال سرج الرجل سرجا من الباب الرابع اذاحسن وجهه وکذب سویلك معناسنه‌در یقال سرج الرجل اذا کذب (الاسراج) همزه‌نك کسریله دابه‌یی اکرلمك معناسنه‌در تقول اسرجتها ای الدابة اسراجا اذا شددت علیها السرج (السراج) شداد وزننده اکرپیان کسیه دینورکه لسانمزده دخی سراج تعبیر اولنور ویلانجی یه

اطلاق

اطلاق اولنور كذاب معناسنه (السراجة) سينك كسريله سراجلق حرفتنه دينور (سريخ) زبير وزننده برمعروف حداد اسميدركه قلج پيار ايدى سيوف سريجية اكا منسوبدر شارح ديركه نته كه * وقاحا ومرسنا مسرجا * مصراعنى بوكوندتصرف ايدرلر وابوسعيد محمد بن القاسم بن سريخ وابوالعباس احمد بن عمر بن سريخ كه عالم وفقيه عراق ايدى وهيثم بن خالد السريجيون علماءندر (سرج) سينك فتحى ورانك سكونيله معنالرى ذكر اولنمدى وسرج اسماء رجالدندر سرج بن ابراهيم الخليل على نبينا وعليه صلوة الجليل در والدهسى قطورا بنت يقطن درساره جنابلرى وفاتندتصكره تزوج ايلديلر ويوسف بن سرج ومحمد بن سنان بن سرج محدثلردر وسرج برموضع آديدر (السرجيج) سينك ضمى وجيمك فتحيله ترتب وزننده دائم وجاودان معناسنه در (السرجوج) سينك ضميله احمق وبيمغز كشى يه دينور (السرجيجة) سينك كسريله (والسرجوجه) سينك ضميله سرشت وطبيعت معناسنه در يقال الكرم من سرجيجته وسرجوجته اى من خلقه وطبيعته (سرجه) جرعه وزننده سميساط نام قلعه قريننده برموضعدر وحلب قضاسنده برقريه در ونصيبين ايله دنيسر نام بلده بينده برحصن آديدر (سروج) صبور وزننده حران قريننده بربلده در (السردجة) دحرجه وزننده برنسنه يى ترك واهمال ايلك معناسنه در يقال سردجه سردجة اذا اهمله (السريخ) سمند وزننده صنعت انواعندن برنوع مصنوعه اسميدر فسيفساء كبى وفسيفساء منقش تپه جاملرينه دينور شارحك بيانه كوره سه رنك معربيدركه اوج دورلو ديمكدر لكن نه اولديغى معلومدر اولمدى وسريخ بردواى معروف آديدركه بعضا سيلقون دخى اطلاق ايدرلر تركيده سلوكن ديدكلرى قرمزى بويه درك يانمش قلايدن وقورشوندن معمول اولور جراحاته نافعدر مترجم ديركه فارسيده اكا سرخ ديرلر برخ وزننده وزيل تعبير اولنان چالقى يه ده ديرلر (السرهجه) دحرجه وزننده اباء وامتناع ايلك معناسنه در يقال سرهج عنه اذا ابى وامتنع وايپ مقوله سى نسنه يى محكم بوكمك معناسنه در يقال سرهج الحبل اذا فتله شديدا (المسرهج) مدحرج وزننده بغايت محكم بوكلمش ايپه دينور يقال حبل مسرهج اى مفتول فتلا شديدا (السفنجة) سينك ضميله قرطقه وزننده برآدمك كندى بلده سنده مالى اولمغله بلدة مزبوره ده كنديسنه ادا واعطا ايلك قوليله برمكسه اول آدمه ديار آخرده مال ويرمكه دينور بوندن غرضى امن طريقيدر بوعمل بزم اصطلا حزده پوليچه تعبير ايلديكمز اولهجقدركه سفنجه اول پوليچه در وبوسفتة فارسى معربيدر قالديكه مؤلف مسامحه ايله قاصر تعريف ايلمشدر امهات سائره برتاجر ياخود بلدة اخرايه كيدن كسه خطر طريقدن ياخود عسرت محافظه دن ناشى بلدة مزبوره ده مالى ياخود شريك وصديق اولان

برکسیه بلدهٔ مذکوره ده کندیسی یاشریکی یاصدیق اذا ایلك قولیله اجقه یاغیری مال ویرمکله مفسردر اصل فارسیده سفته دیار اخرایه کوندریلن نسنه یه دینور هدیه اولسون بضاعه اولسون بعده عمل مزبوره وبووجه اوزره ویریلن مالده استعمال ایلدیلر کتب فقهیه ده نیچه احکامی مشروحدر حالا آینده ورونده بینده مشروحدر (السفتجة) دحرجه وزننده مادهٔ مزبوره دن متصرفدر اجقه یی پولیچه ایلك معناسنه در یقال سفتج فلانا اذا عامله بالسفتجة وهی ان یعطی مالالاحدوللاخذ مال فی بلد المعطی فیوفیه ایاه ثمه فیستفید امن الطریق (السفخ) سینك فتحی وفانك سکونیله یل پك اسمکه دینور یقال ما اشدة سفخ هذه الریح ای شدة هبوبها (الاسفیداج) همزه نك کسریله اسپیداب فارسی معربیدر ترکیده تحریفله استوبح وبعض دیارده آغلق دیدکاری نسنه درکه یاغمش قلای وقورشونك رمادندن حاصل اولور قورشوندن معمول اولانك احراقندن مبالغه اولنسه سلوکن حاصل اولور وداروی مزبور ملطف یعنی حرارت معتدله سیله مادهٔ مرقق وجلاء در یعنی ماده ایله سطح عضوك مابینه کیروب یاغمش وقورمش رطوبتلری مزیل در (السفلج) عملس وزننده اوزون شیئه دینور (السفنج) نونله عملس وزننده جست وچابك اولان ارکك دوه قوشنه دینور وبرقوش اسمیدرکه ککلك کبی پك قایوب کیدر بوراده عباره طائر کثیر الاستنان عنوانیله مرسوم اولمغله بورسمه ترجمه اولندی وحیات الحیوانده کثیر الاسنان عبارتیله مرقوم اولمغله دیشلری چوق برقوش دیمك اولور (السفنجه) دحرجه وزننده پرشینك بهاسنی در ساعت وبرمك طرنغی دینده ویرمك تعبیر اولنور یقال سفنج له سفنجة اذا عجل نقده (الاسفنج) همزه نك کسری وفانك فتحیله برنوع شجرك عروقیدرکه متعفن قروح وجراحاته نافعدر اشبو اسفنج جمیع مفرداته سونکر ایله مفسردرکه معروفدر حقیقتنده اختلاف اولنمشدر بعضلر دکزده برحیواندر هلاك اولدقده امواج دریا یاساحله آتار وبعضلر دریا کچوکیدر وکیمی برنباتدر دریاده نابتدر دیدیلر ومفردات طبیبده توصیفی مؤلفك توصیفنه مطابقدر واکثر اصولده همزه نك کسریله مقیددر (السکباج) سینك کسریله سکبای فارسی معربیدرکه سرکه لوآش دیمکدر اتی سرکه ایله طبخ ایلك وجهیله ترتیب ایدرلر ترکیده اکشی آش دیدکاریدر (السکنجبین) سینك کسریله بردوای معروف آدیدر بوسکینهٔ فارسی معربیدر آت قاضیسی تعبیر اولنان صمغدرکه ادویه دندر (السلج) سینك فتحی ولامك سکونیله (والسلجان) فتحاتله بوتمق معناسنه در یقال سلج اللقمة سلجا وسلجانا من الباب الرابع اذا بلعها شارح دیرکه برکسه دین ایدینوب طلب اولندیکده مطل وامتناع ایلدکده عربلر الاکل سلجان والقضاء لیان دیرلر وسلج وسلجان دوه قسمی سلج دیدکاری نبات اکل ایلکله اسهاله اوغرامق معناسنه در

يقال سلجت الابل سلجا وسلجانا من الباب الرابع والاول اذا استطلقت عن اكل السلج ومنه امك معناسنه در يقال سلج الفصيل الناقه سلجا من الباب الرابع اذا رضعها وسلج ويركى به دينور عطاء معناسنه سجل كبي (السلجان) سينك ولام مشددەنك كسريله صليان وزننده بوغازه دينور (السلجان) سينك ولام مشددەنك ضميله قحان وزننده (والسلج) سينك ضميله قبر وزننده بر اوتدر كه اوتليان دوه يي اسهاله اوغرادر (التسلج) تفعل وزننده (والاستلاج) افتعال وزننده مشروبي افراط ومبالغه اوزره ايچمك معناسنه در كه كويا كه بوغازني لبريز ايلر يقال تسلج الشراب واستلجه اذا الح في شربه كانه ملأ به سلجانه وتسلج برنسنه يي اشتها ايله يوتمق معناسنه در يقال الطعام طيب فيتسلجه اى يتبلعه (السلاليج) سينك فتحيله پك اوزون چنار اغاجلرينه دينور ظاهرا مفردى سلج در سلم وسلاليم كبي (السليجة) وليجه وزننده ساجه معناسنه در كه تركيده بني تعبير ايتدكلري قپولرده دولاب قنادلرنده اولور (السلجن) سينك كسرى ولام مشددەنك وجيمك سكونيله سخف وزننده كمك اسميدر كه تركيده كاك ديدكلريدر معروفدر (السلج) صرد وزننده برنوع اصداف بحريه در كه ايچلرنده مأكول برشيء اولور تركيده استريه ديدكلريدر مفردى سلجه در (السليج) امير وزننده (والسلجلج) سفرجل وزننده (والسلجلج) قذ عمل وزننده پك خوش وسهل المساغ اولغله همان چيتمكسزين يوديلور اولان طعامه دينور يقال طعام سليج وسلجلج وسلجلج اى طيب يتسلج اى يتبلع يعني بلا عسر (سلعوج) قربوس وزننده بربلده آديدر (السلمج) جعفر وزننده اوزن وانجه اولان اوق تمرنه دينورجمي سلامج كلور (السلمج) بودخي جعفر وزننده اوزون شيئه دينور (السماجة) سينك فتحيله چركن وقبيح اولق معناسنه در يقال سمج الشيء سماجة من الباب الخامس اذا قبح (السمج) ضخم وزننده (والسمح) خشن وزننده (والسميج) امير وزننده چركن وبد منظر اولان شيئه دينور جعفرى سماج كلور ضخام وكرام كبي وسمج ضخم وزننده وسميج پك دسومتلو يمزه وخبيث الطعم اولان سوده دينور (التسميج) تفعيل وزننده برنسنه يي چركين قبلق معناسنه در يقال سمجه تسميجا اذا جعله سمجا (سمجان) كسرتينله طخارستانك اولكه سنده بربلده آديدر (السمحج) حاى مهمله ايله جعفر وزننده بلى اوزون اولان قصراغه وديشي اشكه دينور وكثير الشحم وغليظ اللحم اولان قصراغه دينور وبومادە بونلرك ديشيلرينه خاصدر وسمحج اوزون يايه دينور (السمحاج) سينك كسريله بودخي بلارى اوزون اولان قصراغه وديشي اشكه دينور (السمحوج) سينك ضميله كيندار اولان اوزون آدمه دينور طويل بغيض معناسنه (السمحجة) دحرجه وزننده مطلقا اوزونلغه دينور نه اولورسه اولسون يقال به سمحجة اى طول (السمرج) سفرجل وزننده (والسمرجة) هايله اوچ

كره‌ده‌جزيه وخراجى استخراج ايلمك يعنى اوج قسط ايله يااوج دفعه مباشرتله‌مجموع رسم وخراجى استيفا ايلمكه دينور على قول جبايت جزيه وخراج اولنان كونك اسميدرمترجم ديركه‌سمرج كلمه‌سى فارسيدن معربدر ظاهر اسه‌مرمعربدركه‌سه اوج ومرحساب وشمار معناسنه‌در عربلر اخذ وتعريب ايدوب‌معناى مزبورده استعمال ايلديلر وبعض اصولده ثلاث مرات اوج نوعله مبين دركه اعلا وواسط واد نادر لكن بوجزيه‌يه مخصوصدر خراج ارض مقوله‌سنده متمشى اولمز مكر كه آنيده اوج قسم ايده‌لر وبعض امهاتده سمرج سراى كزيت ايله يعنى جزيه‌دار قوناغيله مفسردر كويا كه عادتا اوج طبقه اولوب بالاسى جزيه دار محلى واوسطى خدام واسفلى مجلس اولمق عبارتيله (السمرجة) دحرجه وزننده ويرمك معناسنه‌در تقول سمرج له اى اعطه شارحك بيانيله كوره مادة مرقومه‌دن متصرف اولمغله خراج ويرمكه مخصوصدر (السمعج) جعفر وزننده دسومتلوخوشمزه اولان سوده دينور (السملج) عملس وزننده خفيف وچابك انسان وحيوانه دينور وخوشمزه سوده دينوروبرنوع اوته دينوركه طوار مرعاسندندر ولطيف ونازك اوته دينور واوزون اولوب مدور اولان شيئه دينورمسملج كبى كاسيذكر (السماج) علابط وزننده بودنى خوش طم اولان سوده دينور تقول سقانا السملج والسماج اى اللبن الحلو (السملاج) سمار وزننده نصارا يصقليه‌نك اسميدر (السملجة) دحرجه وزننده مشروبى آزجه آزجه سهولتله ايچمك معناسنه‌در تقول‌سملجته فى‌حلقى اى جرعته جرعا سهلا (المسملج) مدحرج وزننده بودنى اوزون اولوب مدور اولان شيئه دينور سملج كبى يقال رجل سملج الذكر ومسملجه اى مدوره طويله (السمهجة) دحرجه وزننده سوزه يلان قاتمق معناسنه‌در يقال سمهج كلامه اذا كذب فيه وبرنسنه‌يى رايج قيلق معناسنه‌در يقال سمهج الدارهم اذا روجها وكوندرمك معناسنه‌در يقال سمهج الشئ اذا ارسله وسرعت ايلمك معناسنه‌در يقال سمهج الرجل اذا اسرع وايپى محكم بوكمك معناسنه در يقال سمهج الحبل اذا فتله شديدا ومبالغه وشدتله يمين ايلمك معناسنه در يقال سمهج الرجل اذا شده فى الحلف بونده متعدى اولمقده محتملدر (السمهج) جعفر وزننده (والسمهجج) زنجبيل وزننده صوقاتلش على قول دسومتلو خوشمزه سوده دينور يقال لبن سمهج وسمهجج اى خلط بالماء اودسم‌حلو (المسمهج) مدحرج وزننده معتدل الاعضاء اولان آنه‌دينور (سماهج) سينك فتحيله عمان ايله بحرين بينده برموضعدر اشباعله سماهيج دخى ديرلر ياخود سماهيج اكا قريب بشقه برموضعدر (السماهج) علابط وزننده شول‌سوده دينور كه نه‌يك طتلو ونه طعمى متغير اولمش اوله كه ميانه اولمغله ايچمه كلور اوله يقال لبن سماهج عماهج اى ليس بحلو ولااخذ طم لكن مؤلف عماهجى لبن خاثر ايله

تفسیر ایلشدر پس بوراده لبندن مراد یوغورد اولور (السمهاج) سینك کسریله
یلانه دینور کذب معناسنه (السنج) سینك ونونك ضمیله عناب اسمیدرکه معروف
میوه‌در (السناج) کتاب وزننده مومدن وچراغدن دیواره وسائر نسنه‌یه صوانمش
تتون اثرینه دینورکه ایس تعبیر اولنور فارسیده دوده دینور یقال لابد للسراج
من السناج وهو اثر دخان السراج فی الحایط وچراغه دینور سراج کبی بومعنا
ابن سیده‌دن منقولدر (السنج) سینك فتحی ونونك سکونیله برنسنه‌یی لوننه مغایر
اولان آخر رنکه صوامق یابیلاشدرمقله اکا آلوده ایلمك معناسنه‌در یقال سنجه
سنجا من الباب الاول اذا لطخه بلون غیر لونه (السنیج) امیر وزننده بودخی
چراغه دینور (سنج) سینك کسریله مرو ایالتنده برقصبه‌در محدثیندن سلیمان بن سعید
وحافظ ابو علی الحسین بن محمد وحافظ محمد بن ابی بکر ومحمد بن عمر السنجیون
اورادندر (سنج) سینك ضمیله ایرانده بامیان قضاسنده برقریه‌در (سنجان) عمران
وزننده خراسان اولکه‌سنده برقصبه‌در (سنجة المیزان) سینك فتحیله چکی طاشنه
دینورکه ترازو کفه‌سنه مقدار موزوناتی بیلمك ایچون وضع اولنور کرچه اکا
صنجه دخی دینور لکن سین لغتی آندن افصحدر معلوم اوله که اکا فارسیده دخی
سنجه دیرلر طارتمق معناسنه اولان سنجیدن کلمه سندن مأخوذدر یاخور سنکه
معربیدر پس وجه مذکور اوزره ترازونك کفه‌سنه وضع اولنان درهم واوقه
وبطمان مقوله‌سنك مجموعنه اطلاق اولنور وسنجه الزورق قایقده اولان دنك طاشنه
اطلاق اولنور وسنجه قبیلهٔ مضر دیارنده برنهرك اسمیدر (سنجه) سینك کسریله
محدثیندن حفص بن عمر الرقی لقبیدر (السنجة) سینك ضمیله آق وقاره‌دن مرکب
الاجه‌لغه دینور رقطه معناسنه جمعی سنج کلور حجره وحجر کبی (المسنج) معظم
وزننده چبوقلی وقلملی قماشه دینور یقال برد مسنج ای مخطط (السنباذج) سینك
ضمی وذال معجمه‌نك فتحیله برحجردرکه آنکله قلجك پاسی آچیلور واوستره چرخلنور
ودیشلره جلا ویریلور اشبو سنباذج سنبادهٔ فارسی معربیدر ترکیده تحریفله
زونپاره دیدکلریدرکه معدنی چین جزیره‌لرنده‌در (الساج) عاج وزننده برشجر
آدیدر مصباحك بیاننه کوره ساج برشجر عظیمدرکه منبتی هندستاندر بلاد آخره
آندن مجلوب اولور مفردی ساجه وجمعی ساجات‌در وزمخشری نقلنه کوره ساج
برسیاه شجر سنکیندرکه هندستاندن مجلوب اولور جمعی سیجان‌در نار ونیران کبی
وبعضلر آبنوسه شبیه برسیاه اغاجدر لکن سیاهلغی آبنوس درجه سنده دکلدر
دیدیلر وینه مصباح آبنوسی شجر معروفدر هنددن جلب اولنور وبو معربدر عربیده
سأسم دینور جعفر وزننده دیو نقل ایلشدر ومفردات طبیه‌دن تحفه صاحبی تمام
فرق ایدوب دیمشدرکه آبنوس آبانس یونانیدن معربدر عناب اغاجنه شبیه برشجردر

ثمری اوزمه شبیه وصاری وحلاوتلی وپیراغی صنوبر پیراغنه مشابه و هردم تازه اولور هندی نوعنده بیاض چزکیلر اولور وحبشی نوعی سیاه وقتی و دوز اولور وبو معتبردر و ساج هندستانده اولور چنار اغاجنه شبیه قرمزی و سیاهه مائل وقتی وکثیر الورق رایحه‌سی خوش براغاجدر اهل هند ساکوته دیرلر بو دیاردہ زاج اغاجی دیو مشهور اولان اغاج ظن اولنور ثمری فوفل‌قدر ومستطیل اولور وبعض مفرداتده هند چناری وبعضلر هند آردیجی دیرلر دیو مبین در خلاصه‌سی آنوسدن بشقه برشجردر وساج یشل علی قول سیاه طبلسانه دینور و طبلسان باشه واموزه آتیلان ردایه دینور که حالا بزلرده شال بورونلکله طیلسان اکا دخی اطلاق اولنور عربلر اموزلرندن بلرینه قدر بورندکلری ثوبه رداً و باشلریله اموزلرینه بورندکلرینه طیلسان دیرلر (السوج) موج وزننده (والسواج) سینك ضمیله (والسوجان) فتحاتله تأنیله آهسته آهسته یوریمك معناسنه‌در یقال ساج الرجل یسوج سوجا و سواجا وسوجانا اذا سار رویدا و سوجان بری اوتد ایاق اولطه‌سی چالمق معناسنه‌در یقال ساج سوجانا اذا ذهب و جاء (سوح) حور وزننده (وسواح) غراب وزننده ایکی موضعلردر (ابو سواح) غراب وزننده ضبه قبیله‌سندن بنو عبد مناة بن بکرك برادریدرکه بذوه نام فرس مشهورك قارسی ایدی (المسوح) معظم وزننده دکرمی نسیج اولنان کلیه دینور یقال کساه مسوح ای اتخذ مدورا (السمیح) سمح وزننده طیب ازمك معناسنه‌در یقال سمح الطیب سمحا من الباب الثالث اذا سحقه ویل شدتله اسمك معناسنه‌در یقال سمحت الریح اذا اشتدت‌ویل شدید اسمکله برك یوزنی صیروب صوبق معناسنه‌در یقال سمحت الریح الارض اذا قشرتها و بتون کیجه یولله کتمك معناسنه مستعملدر یقال سمح القوم لیلتهم‌اذا ساروها (السمیح) صیقل وزننده (والسموح) طیوح وزننده (والسموح) صبور وزننده (والسموح) جهور وزننده شدید اسن یله دینور (المسمح) مخرج وزننده یل اوغرامغی اولان پره دینور یقال مکان مسمح ای ممر الریح (المسمح) منبر وزننده شول فضول کسیه دینورکه هرحق وباطل خصوصنده قطعا لسانی طورمیوب سویلراوله‌وبلیغ وفصیح وسخندان کسیه‌دینوریقال‌رجل مسمح اذا کان ینطق فی کل حق‌وباطل و یقال هومسمح ای مصقع (الاساهیج) اسالیب‌وزننده انواع مختلف یورویشه‌دینور یقال یمشی‌اساهیج ای ضروبامختلفة (سیج) کتف‌وزننده جزیرة‌العربده شجر ایالتنده‌بربلده آدیدر (السیاج) کتاب وزننده‌باغچه دیواری کبی دائرا مادار اولان دیواره دینور ومطلقا هرنسنه‌نك چوره‌سی کندوسیله احاطه قلنان شیئه دینور خرمالق و باغ وباغچه اطرافنه طاشدن یاخود تکنلی چالیدن چکیلان دیوار کبی بزم دیارلرده سیاج باغ و بستانلره چالیدن چکیلان دیوارده متعارفدر

كذلك ديوارك تپه‌سنه چكيلان چالى ديواره‌ده اطلاق ايدرلر كوپك مقوله‌سى كزوب يوريسون ديو چكرلر (التسييح) تفعيل وزننده بستان وباغه دائرا مادار سياج چكمك معناسنه در يقال سيج الحائط تسييجا اذا سوره بالسياج بوراده حائط بستاندر لكن اساسده سوج على النخل والكرم عنوانيله مرسوم اولمغله واوى و يائى اولديغنه اشارت اولنمشدر (سيجان) سينك كسريله ابن قدوكس دركه بنو جشمدن بركسه‌در ووهب بن منبه بن كامل بن سيج سينك فتحى ياخود كسريله در ياخود فتحتينله در هماملك برادير ايكيسيده يمن اولكه‌سنده شيخ الشيوخ ايديلر

﴿ فصل الشين المعجمة ﴾ (الشأج) شينك فتحى وهمزه‌نك سكونيله محزون و غمناك ايتلك معناسنه‌در يقال شأجه الامر شأجا من الباب الثالث اذا احزنه (الشجيج) فتحتينله بناسى يوكسك قاپويه دينور سراى قاپوسى كبى على قول مطلقا قپوزه دينور ابواب معناسنه مفردى شجيجه‌در هايله (الاشباج) همزه‌نك كسريله كيرو رد ايتلك معناسنه‌در آچق قاپويى كيرو چويرمك كبى يقال اشبجه الشئ اذا رده يعنى الى مكانه (الشبج) حج وزننده باش يارمق معناسنه‌در يقال شبج رأسه شبجا من الباب الاول والثانى اذا كسره وكى كيدركن دكزى يارمق معناسنه استعمال اولنور يقال شبجت السفينة البحر اذاشقته بوراده تذكير ايله شقه نسخه‌لرى غلطدر وقطع مسافه ايله يول آلمق معناسنه استعمال اولنور كويا كه ياروب اوته چكمشدر يقال شبج المفازة اذا قطعها و شرابه صوقاتمق معناسنه استعمال اولنور كويا كه مزجله شرابى شق ايتمشدر يقال شبج الشراب اذا مزجه بالماء (الشبجة) شينك فتحيله باش ياريغنه دينور (الاشبج) همزه‌نك وشينك فتحيله جبهه‌سى يارلمش كشيه دينور يقال رجل اشبج اى بين الشبج فى جبينه اثر الشبجة وبو جبهه‌سى يارلمشه مخصوصدر مقدمة الادبده بو ماده باب رابعدن دخى مصوغ اولديغى مصرحدر مؤلف كرچه آندن سكوت ايدوب لكن اشجك تفسيرنده بين الشجج عنوانيله تلميح ايتمشدر لكن بوعنوان اكثرى مصوغ اولمايانه اشارتدر نته كه شرح ديباجه‌ده اشعار اولندى واشج كلمه‌سنك دخى مقتضاسى باب اربعدن متصرف اولمقدر پس شجج برآدمك باشى يارلمق معناسنه اولور (الشجاج) شينك كسريله مفاعله‌دن مصدردر برى برينك باشلرنى يارمق معناسنه در يقال وقع بينهم شجاج اى شج بعضهم بعضا (شجيجى) جزى وزننده صقصغن ديدكلرى قوشه دينور عقعق كى (الشجيج) تفعيل وزننده برايشه عزيمت صادقه ايله عزم ايتلك تعميم معناسنه‌در يقال شجج على الامر اذاصمم عليه (الاشج) فتحتينله اسمادندر (الاشج العصرى) اصحابندندر واشج برجاعتك اسميدر (الشجوجى) شينك وجيمك فتحى والفك قصريله بغايت اوزون اولان كشيه دينور كويا كه هوايى شق ايدر (الشحيج) حاى مهمله ايله

نعیق وزننده (والشحاج) شینك ضمیله (والشحجان) فتحاتله قاطر اکرمق وقرغه اوتمك معناسنه‌در یقال شحج البغل والغراب شحیجا وشحاجا وشحجانا من الباب الثالث والثانی اذا صوتا و شحیج قرغه قسمی یاشلونغله آوازی بوغوق وغلیظ اولمق معناسنه‌در یقال شحج الغراب اذا اسن وغلظ صوته (بنات شحاج)شداد وزننده قاطرلرك کنیه‌لریدر بنات عنوانی دیشیلرینه مصروف دکلدر علی الاطلاق در نته‌که آنلره بنات صهال تعبیر ایدرلر و بونلرده مفرد ایله تعبیر غیر مسموعدر (المشحج) منبر وزننده (والشحاج) کتان وزننده یمان اشکنه دینور وشحاج اسامیدندر طلحة بن الشحاج محدثدر (بنو شحاج) ازد قبیله‌سنده ایکی بطن‌در (الاستشحاج) قرغه‌دن اوتمك طلب اولنمق معناسنه‌در عربلر قرغه‌نك صوتیله فال ایلدکلرینه مبنی برخصوصه مباشرتدن اول قرغه‌نك اوتمسنه منتظر اولور ومنه یقال الغربان مستشحجات بالبناء للمفعول یستشحجن فتشحجن (الشرح) فتحتینله قوغه وچوال و خرج مقوله‌سنك قولپلرینه دینور عری معناسنه‌که عروه‌نك جمعیدر شارحك بیانه کوره بومفرددر جمعی اشراج کلور پس مؤلفك الشرج العری عبارتیله رسمی جنس اعتبارینه مبنی اولور و کذا فی الاساس عقد شرج العیبة ای عراها وشرج دره‌نك آچلوب وسعتلندیکی یره دینورمنفسح الوادی معناسنه وصمان اوغریسنه دینور مجرة السماء معناسنه فلکده بول شکلنده نمایان اولان بیاضلقدرکه خرره کواکب صحابیه‌نك اجتماعندن پیدا اولورو شرج عورتك فرجنه دینور ویارلمش یایده اولان یاریغه دینور وطوارك خایه‌لرینك بریسی آخرندن بیوك اولمق معناسنه‌در (الشرج) شینك فتحی ورانك سکونیله بلوك وفرقه معناسنه‌در یقال اصبحوا فی الامر شرجین ای فرقتین وقاره طاشلقدن دوز یره جاری اولان صو آقندیسنه دینور جمعی شراج کلور شینك کسریله و شروج کلور و شرج ایکی کسه اورتق اولمق شرکت معناسنه‌در یقال شرجه فی الامر شرجا من الباب الاول اذا شرکه وبرنسنه‌یه شیء آخر قاتمق معناسنه‌در یقال شرج الشراب بالماء اذا مزجه وبرکدرمك معناسنه‌در یقال شرج الشیء اذا جمعه ویلان سویلك معناسنه‌در یقال شرج الرجل اذا کذب وجامدان وطوبره وکیسه مقوله‌سنك قولپلرنی بری برینه چکوروب بند ایلك معناسنه‌در یقال شرج الخریطة اذا داخل بین اشراجها وشدها وشرج مثل ومانند معناسنه‌در یقال هذا شرج هذا ای مثله وکونه ونوع معناسنه‌در یقال هما شرج واحد ای نوع وکربجی بری برینك یانه دیزمك معناسنه‌در یقال شرج اللبن اذا نضد بعضه الی بعض وشرج یمنده بر وادی آدیدر و بنو عبس قبیله‌سنه مخصوص برصو آدیدر (الاشراج) همزه‌نك کسریله بودخی کیسه وطوبره مقوله‌سنك قولپلرنی بری برینه چکوروب بغلق معناسنه‌در تقول اشرجت الخریطة

ای داخلت بین اشراجها وشددتها (التشریج) تفعیل وزننده اشراج معناسنه در یقال شرج الخریطة ای اشرجها و لباسی سیرك دیکمك معناسنه در یقال شرج الثوب اذا خاطه خیاطة متباعدة (الشریج) امیر وزننده مثل ونظیر معناسنه در کویاکه ایکی پارلمش نسنه‌نك برپاره‌سیدر یقال هو شریجه ای مثله (شراج) کتاب وزننده اسمادندر سعد بن شراج محدث مقری در وفردر یعنی بواسمده بوندن غیری وارد اولمامشدر (اشراجه) محابه وزننده بودنی اسمادندر زید بن شراجه عوف الاعرابی نام محدثك شیخیدر (شرج العجوز) برد العجوز وزننده قرب مدینه‌ده بر موضع آدیدر و زرزر بن صهیب الشربی محدثدر موضع مذکوره منسوبدر (الشریجة) ولیجه وزننده خرما دالدرندن نسیج اولنور بر ظرفدرکه قاون وسائر سبزوات طاشرلر وشریجه شریجدن اتخاذ اولنان پایه دینور وشریج اوزونلغنه پارلمش اغاجك بریارمه‌سنه دینور ایکی پاره‌سنه شریجان دینور وشریجه کوکرجین قفسنه دینورکه قامشدن دوزرلر بورالرده طاوق و سائر قوش قفسلرینه‌ده اطلاق اولنور واوقه صارلمش‌شول سکبر صارقیسنه ددینورکه اوقك یلکی اکا یاپشدیریلور (الشریجی) شریجه منسوب دیکدر علی بن محمد الشریجی محدثدر (الشرجة) حزه وزننده ساحل یمنده بربلده‌در وشول چقوره دینورکه اشمه طرزنده قازوب ایچنه دریلر یایدقدنصکره صو قویوب آندن دوه‌لری صوارلر بوعملی قومسال یاخود طپراغی بومشق پرلرده ایدرلر (الانشراج) انفعال وزننده ایکی یارلمق معناسنه‌در یقال انشرج الشیء اذا انشق یعنی نصفین (الشریجان) شینك فتحی وتثنیه بنیه‌سیله بری برینه مخالف اولان ایکی رنکه دینور یقال له شریجان ای لونان مختلفان وقماش ارغاجلرینك بری برینه مخالف اولان ایکی چیوقلرینه دینور یقال لهذه البردة شریجان ای نیرها خطان (المشارجة) ایکی نسنه بری برینه بکزه‌مك معناسنه‌در یقال شارجه ای شابهه و یقال شارجا ای شابها ومنه یقال فتیات مشارجات ای متساویات فی السن (التشرج) تفعل وزننده برنسنه شیء آخره کیریشوب قاتلق معناسنه در یقال تشرج اللحم بالشحم اذا تداخل (الاشرج) احمر وزننده خایه‌سنك بری دیکرندن بیوك اولان حیوانه دینور یقال دابة اشرج ای بینة الشرج ای احدی خصیتیه اعظم من الاخری (الشطرنج) شینك کسریله معروف ایوندر شینك فتحی جائز دکلدر وسین مهمله ایله‌ده لغتدر وبو شطارندن یاخود تشطیردن مأخوذ در علی قول معربدر برهان قاطعده مرسوم اولدیغی اوزره شترنك معربیدرکه فی الاصل یبروج الصنم اسمی اولوب نبات مزبور ایکی شکلی مشتمل اولمغله بومناسبتله لعب مزبوره اطلاق ایلدیلر وآنی حکیم داهر هندی علی قول اوغلی صیصه اختراع ایلشدر بوجهتله اعجمیه‌در واصحی بودر معربنده

شینك کسری جردحل بابنه الحاق ایچوندر (الشیطرج) شینك کسریله برداروی معروف اسمیدر وبوچترك هندی معربیدر داروی مزبور ترکیده سرکله دیرلر بر نباتك کوکیدر وجع مفاصله وبرص وبهق عارضه‌لرینه نافعدر (الشفارج) علابط وزننده شول کوچك تپسیه وطبقه‌یه دینورکه اوزرینه نقل ونواله قونمش صحنلر وخرده طبقلر دیزیلوب مجلسه کلدکه مراد نقل ونواله مقوله‌سی قویبجق کوچك تپسی وطبق اولهجقدر وبو پیشیارج معربیدر مترجم دیرکه مفردات سائره‌ده شفارج غازیلر حلواسی دیدکلری حلوا ایلهده مفسردر (الشافانج) نونك فتحیله شابانك معربیدرکه برنوع ایله متعارف اولان نبات آدیدر بونبات بنفسج الکلاب وبین الاطباء شابانك ایله متعارفدر (شلج) ثلج وزننده ترکستانده برقریه آدیدر محدثیندن یوسف بن یحیی الشلجی اورادندر (الشمج) دمج وزننده قارشدرمق معناسنه‌در یقال شمج الشیء شمجا من الباب الاول اذا خلطه ویدرمك معناسنه‌در یقال شمجه اذا استعجله ودیکشی سیرك سیرك دیکمك معناسنه‌در یقال شمج الثوب اذا خلطه خیاطة متباعدة (الشماج) سحاب وزننده نسنه معناسنه‌در تقول ماذقت شماجا ای شیئا شارح دیرکه شماج فی الارض اوزومك بعد الاکل آندقلری کمترینه دینور ایدی بعده مطلقاناچیر نسنه‌ده استعمال ایلدیلر پس مؤلفك مطلق معناسنه ثبتی قاصردر ومزهرك بیانه کوره مقام نفیه مخصوصدر (الشمجی) فتحتینله والفك قصریله بشکی وزننده‌جست وچالاك ناقه‌یه دینور یقال ناقة شمجی ای سریعة (بنو شمجی) بن جرم قضاعه‌دن برجماعتدر جوهری وهمنه مبنی بنوشمج عنوانیله رسم ایلشدر وبنو شمخ بن فزاره خای معجمه ومیم ساکنه ایله‌در کذلك جوهری غلط ایتمکله ذیاندن برجماعتدر دیو رسم ایلشدر (المشمجة) دخرجه‌وزننده‌دیکشی اهتمامله دیکیوب سیرك وکوشك خرجی دیکمك معناسنه‌در یقال شمرج الثوب اذا با عد بین الغرز و اساء خیاطته وطفل صغیره دایه‌سی کوزل پرورش وکا یذبغی رعایت ایلك معناسنه‌در یقال شمرجت الحاضنة الصبی اذا احسنت حضانته وخلط کلام ایلك معناسنه‌در یقال شمرج کلامه اذا خلطه (المشمرج) حسن حضانه معناسنه اولان شمرجه‌دن اسم مفعولدر یونکله اصحابدن مشمرج بن خالد السعدی ملقب اولمشدر (الشمرج) قنفذ وزننده (والشمروج) زنبور وزننده انجه ویوفقه طوقمش ثوبه وجل وبلاسه دینور (الشمراج) شینك کسریله شمراخ وزننده صدق ایله مخلط اولان یلانه دینور یقال کذب شمراج ای مخلط بالصدق (الشماریج) فتحتینله باطل وبیهوده وساقط اولان نسنه‌لره دینور اباطیل معناسنه شمراج مفردیدر (الشنج) فتحتینله ارکك دوه‌یه دینور جمل معناسنه وشنج مصدر اولور دری بورشمق معناسنه یقال شنج جلده شنجا من الباب الرابع اذا تقبض (الانشناج) انفعال وزننده (والتشنج)

تفعل وزننده بونلرده دری بورش یارش اولمق معناسنه‌در یقال انشنج جلده وتشنج اذا تقبض (التشنیج) تفعیل وزننده بورشدرمق معناسنه‌در تقول شنجته تشنیجا ای قبضته (الشنج) کتف وزننده دریسی بورشق انسان وحیوانه دینوردری یه‌ده وصف اولور یقال فرس شنج النسا ای منقبضه یعنی بوطلرینك دریسی بورشق اولان آت که مدیحه‌دندر زیرا بوطلری بورشق اولنجه بوطلری اتلرنده یومری یومری یرلر اولمغله شلوار هیئتنده اولور آتك ایاقلری سست اولمیوب متین اولور (المشنج) معظم وزننده برر جلك علمیدر شنج شینك کسریله محدثیندن خلاد بن عطاك جدیدر وابوبکر بن عبد الله بن محمد الشنجی بغدادده رباط الشونیزیه شیخیدر ومحدثدر (الشهدانج) شینك فتحیله که شاهدانج دخی دیرلر قنب تخمیدر که ترکیده کندر وکنور تخمی تعبیر اولنور شهدانه وشاهدانهٔ فارسی معربیدر نباتنه بنك واسرار وحشیش وورقنه غنجه تعبیر ایدرلر درت کونده برطوتان ستمه‌یه وبرق وبرص علتلرینه نافع ومعده‌ده متکون حب القرع دیدکلری خرده قورتجغزلرك اهلاك وازاله‌سنه اکلا وخارجدن بطن اوزره وضعا مفیددر (شاهترج) شاهترهٔ فارسی معربیدر که ترکیده شاهتره دیدکلری نباتدر آندن حب دوزرلر بیراغی وتخمی اکلا جرب وحکه‌یه نافع ومطبوخنی شرب حیات عتیقه ومزمنه‌یی دافعدر (شاذنج) ذال معجمه‌نك فتحیله معروفدر اشبو شاذنج شادانه معربیدر که ترکیده فان طاشی دیدکلری حجردر اکتحالی قروح عینه نافعدر (شیج) شینك کسریله میل وزننده برمحدث اسمیدر که طاووس جنابلرندن روایت حدیث ایلشدر

﴿ فصل الصاد المهملة ﴾ (الصوبج) صادك فتحی وضمیله اوقلاغوبه دینور وبومعربدر یعنی چوچهٔ فارسی معربیدر (الصبح) صادك فتحی وجیمك تشدیدیله دموری آخر دموره اورمقله چات دیوسلندرمك معناسنه‌در یقال صبح الرجل صبحا من الباب الاول اذا ضرب حدیدا علی حدید فصوتا (الصبحج) ضمتینله بری برینه اورپلان دمورلردن ظهور ایدن صوته دینور که چاتری تعبیر اولنور (الصاروج) اخلاطیله ممتزج اولهرق نوره‌یه دینور که خرزمه تعبیر اولنور ازالهٔ شعر ایدر کرج وزرنیخله خلط ایدرلر اصل صاروج آلچی‌یه دینور که جامجیلر وسائرلری استعمال ایدرلر کلس دخی دینور بوراده نوره‌یه اطلاق اولنمشدر سار ومعربیدر ومؤلف کلس لفظنی صاروجله تفسیر ایلمکله صاروج آلچی‌یه وخراسانی‌یه اطلاق اولندیغنی اشعار ایلشدر نته که تصریح ماده‌سی دخی یونی مشعردر واکا جبسین دخی دیرلر وصوبوجیلرك لوك تعبیر ایتدکلرینه‌ده اطلاق اولنور (التصریج) تفعیل وزننده بریره آلچی سوزمك معناسنه‌در که آلچیلق تعبیر اولنور یقال صرج الحوض تصریجا اذا طلاه به الصاروج (صرمنجان) صادك فتحیله جرمنکان معربیدر که

ترمد نواحیسندن برناحیه آدیدر (المصنج) اسم مفعول بنیه‌سیله دیکیلوب طوران نسنه‌یه دینور که مدور وصیرنجق وهربری دوز ومصیقل اوله جامع اسطوانه‌سی ومیل کبی یقال ماهذا المصنج بهذا المکان وهو المنصوب المدملك (الصولجان) صادك ولامك فتحیله چوکانه دینور محجن معناسنه جرید بازلر وچاوشلر قوللنورلر وباغچوان ککه‌سنه‌ده اطلاق اولنور که اوجی اکری اغاجدر آنکله دالری چکرلر وبوچوکان فارسی معربیدر که ترکیده اکا قاراغی تعبیر اولنور جمی صوالجه کلور (الصلج) ثلج وزننده کومش ارتمك معناسنه‌در یقال صلج الفضة صلجا من الباب الاول اذا اذا بها واوغمق معناسنه‌در یقال صلج الذکر اذادلکه واورمق معناسنه‌در یقال صلجه بالعصا اذا ضربه بها (الصلج) فتحتینله صاغرلق صمم معناسنه در (الاصلج) احمر وزننده قتی وصیرنجق اولان شیئه دینور مجلا طاش کبی وصاغره دینور اصم معناسنه وبوخای معجمه ایله اصلخ مصحفی دکلدر پس صلج مصدر اولور (التصالج) تفاعل وزننده مواضعة صاغرلق یاپمق معناسنه‌در یقال تصالج فلان اذا تصامم (الصولج) جوهر وزننده (والصولجة) هایله کومشه دینور ومطلقا خالص وصافی وبیغش اولان شیئه دینور (الصلج) ضمتینله تام العیار صحیح وخالص اچمله‌ره دینور (الصلجة) صادك ضمی ولام مشدده‌نك فتحیله زلجه وزننده ایپك قوردینه دینور که بوجك دخی دیرلر فیلجه معناسنه وفیلجه پیله معربیدر (الصلیجة) ولیجه وزننده پوطه‌ده تصفیه اولنمش خالص کومش سیکه‌سنه دینور (صلیجا) زلیخا وزننده بررجلك علیدر (الصلیح) جعفر وزننده ایری قیایه دینور وباوز شدید ناقه‌یه دینور (الصیحة) فتحاتله قندیله دینور جمی صیح در هاسز وبومعربدر شارحك بیانه کوره رومیه‌دن معربدر (صوبج) جوهر وزننده یاخود (صوبجان) برموضع آدیدر یاخود بوحای مهمله ایله‌در (الصملج) عملس وزننده سخت وشدید اولان شیئه دینور (الصنج) صادك فتحی ونونك سکونیله ترکیده زیل تعبیر ایتدکلریدر که پرنجدن دوزرلر کوچك طبق طرزنده ایکی آلتدر وزرا مهترلری نوبت اثناسنده بری بریه چالوب سسلندررلر کذلك صنج فارسیده وترکیده چنك دیدکلری سازه دینورکه تللو اولور حالا عجم دیارنده متعارفدر اوله کوره کذلك سنج وثانیه کوره چنك معربیدر چلان استاد سازنده‌یه صناجه دیرلر وعربلر صنج ایله ناسدن کنایه ایدرلر آوازی مناسبتیله ومنه تقول ماادری ای صنج هوای ای الناس (الصنج) ضمتینله شیرنی دیدکلری اغاجدن مصنوع چناقلره وقواطه‌لره دینور وشیرنی علی قول آنوس اغاجلریدر (الاصنوجة) اضحوکه وزننده یوغوریلور ایکن چکیلن خمیر تلنه دینورکه کتان حلواسنك تلی کبی سونوب اوزانور (الصناجة) صادك فتحی ونونك تشدیدیله اولندن آخرینه قدر مهتاب

اولان كيجه‌يه اطلاق اولنور بوراده صناجه صاحب ريل ديمك معناسندن مستعاردر بدر اولمش قرى زيله تشبيه ايلديلر يقال ليلة قرآء صناجة اى مضيئة وصناجه وجه مذكور اوزره زيل چلان مهتره ياخود چنك چلان استاد سازنده‌يه دينور اعشى بن قيس نام شاعرك جودت شعرى ورفعت طبيعتى سببيله صناجة العرب اطلاق ايتلشلردر مزهرك بيانه كوره دائما كندى اشعاريله تغنى ايدر اولديغى باعث تلقيبدر (ابن الصناج) محدثيندن يوسف بن عبد العظيم در (الصنوج) قعود وزننده برنسنه‌يى اصل ومنشأيته رد وارجاع ايتمك معناسنه‌در يقال صنج فلان الناس صنوجا من الباب الاول اذا رد كلامهم الى اصله ود كنكله اورمق معناسنه‌در يقال صنج بالعصا اذا ضربه بها (التصنيج) تفعيل وزننده پره چالمق معناسنه‌در يقال صنج به تصنيجا اذا صرعه (صنجه) كنجه وزننده ديار مضر ايله ديار بكر بينده برنهرك آديدر وصنجة الميزان كه چكى طاشنه دينور معربدر نته كه شنجه دخى دينور ماده‌سنده بيان اولندى (الصناج والصناجة) صادلرك كسريله شول قوله دينور قوللقده عريق اوله يعنى آباء وامهاتى قول جنسى اوله يقال عبد صناج وصناجة اى عريق فى العبودية وصناجه مغربده برطائفه‌در كه صناجة الجيرى اولادندن منشعبلردر (الصوجان) صادك فتحى وواوك سكونيله ارقده‌دن اكورغه كمكلرى مرطب اولميوب تخته كبى يابس اولان انسان وحيوانه دينور ومنه يقال نخلة صوجانة اى يابسة كزة السعف يعنى داللرى قورى وسرد اولان خرما اغاجى وصوجان ناس معناسنه استعمال اولنوريقال صوجان هواى اى الناس (الصيهج) صلهج وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى (الصيهوج) طيفور وزننده دوز وصيرمجق اولان شيئه دينور كرك يصى وكرك مدور اولسون دمنه يقال بيت صيهوج اى ملس (الصهايج) صادك ضميله قيللرى وتويلرى قومرال اولان انسان وحيوانه دينور يقال وبرصهايج اى صهابى (الصهريج) قنديل وزننده (والصهارج) علابط وزننده تركيده صادك فتحيله صهريج ونونله صهرنج ديدكلرى زير زمينده اولان صو خزينه‌سنه دينور (المصهرج) اسم مفعول بنيه‌سيله خراسانى كرجله صوانمش صهريجه دينور (صهرجه) صادك فتحيله قاهره مصرك شمالى طرزنده ايكى قريه اسملريدر (الصياجة) صناجه وزننده ومرادفيدر كه مهتاب كيجه‌يه دينور يقال ليلة صياجة اى مضيئة ﴿ فصل الضاد المعجمة ﴾ (الضبج) ضادك فتحى وبانك سكونيله برآدم كندى كنديسنى يورغونلقدن ياخود ضربه سببيله همان يره چالمق معناسنه‌در يقال ضبج فلان ضبجا من الباب الاول اذا القى نفسه على الارض من كلال اوضرب (الاضبجاج) همزه‌نك كسريله غريو وفرياد ايتمك معناسنه‌در كرك واحد وكرك

واحد وكرك كثير اولسون يقال اضج القوم اذا صاحوا و جلبوا فاذا جزعوا وغلبوا ضجا فضجوا ضجيجا كما سيذكر (الضجيج) ضادك فتحيله مغلوب صبر وتحمل ايده ميوب فرياد ايلك معناسنه در يقال ضج القوم ضجيجا من الباب الثانى اذا جزعوا و غلبوا فضجوا و يقال اضج فلان وضج فلان (الضجاج) سحاب وزننده بر آدمى بر ايشه جبر وزور ايلك قسر معناسنه در وضجاج فيل كمكنه دينور عاج كبى وبر نوع بونجق آديدر (الضجاج) ضادك كسريله مفاعلدن مصدردر برى بريله غوغا وشر وشور ايدشمك معناسنه در نته كه مضاجه دخى كه مفاعله وزننده در بو معنايه در يقال ضاجه مضاجة وضجاجا اذا شاغبه وشاره وضجاج بر صمغ ماكول آديدر ومطلقا شول شجره دينور كه زهر ناك اولمغله آنكله قوش ويرتجى جانور تسميم اولنور (الضجوج) صبور وزننده صاغيلور كن بو كوروب فرياد ايدن ناقه يه دينور (التضجيج) تفعيل وزننده كتمك على قول بر طرفه ميل ايدوب اكيلك معناسنه در يقال ضجج الرجل تضجيجا اذا ذهب اومال وذكر اولنان شجر ايله كه مراد ورقى يامرى اوله جقدر طيورى ياخود برتجى جانورى زهرلمك معناسنه در يقال ضجج الرجل اذا سم الطائر اوالسبع (الضرج) ضادك فتحى ورانك سكونيله يارمق معناسنه در يقال ضرجه ضرجا من الباب الاول اذا شقه وبلاشدرمق معناسنه در يقال ضرج الثوب بالدم اذا لطخه به وبر نسنه يى يره برافق معناسنه در يقال ضرج الشئ اذا القاه (الانضراج) انفعال وزننده يارلمق معناسنه در يقال ضرجه فانضرج اذا انشق وبولالمق معناسنه در يقال انضرجت لنا الطريق اذا اتسعت وايكى ياخود زياده نسنه لرك آرالرى آچق وايراق اولمق معناسنه در يقال انضرج مابينهم اذا تباعد ويرتجى قوش صيد اوزره سوزيلوب انمك معناسنه در على قول بك رنج ومشقتله اخذ ايلك معناسنه در كه چتلامق درجه سنده اولور يقال انضرجت العقاب اذا انقضت على الصيد او اخذت فى شق (التضرج) تفعل وزننده بيلاشمق معناسنه در يقال ضرج الثوب فتضرج اى لطخه فتلطخ وچتلايوب يارلمق معناسنه در يقال تضرج البرق اى تشقق واغاجك چچكى ياريلوب اچمق معناسنه استعمال اولنور يقال تضرج النور اذا تفتح و آدمك يكاغى يك قزارمق معناسنه در كه اضريج معناسندن مأخوذدر يقال تضرج الخد اذا احمار وخاتون طشره ده كزوب زينتنى ناسه اظهار ايلك معناسنه در يقال تضرجت المرأة اذا تبرجت (المضروجة) ميمك فتحيله شق واسع اولان كوزه وصف اولور يقال عين مضروجة اى واسعة الشق (التضريج) تفعيل وزننده بر نسنه يى اشاغى به صاليورمك معناسنه در يقال ضرج الجيب تضريجا اذا ارخاه ومركوبى غارت ويغما قصديله سكرتدرمك معناسنه در يقال ضرج الابل اذا

ركضها فى الغارة وكلامى تزيين وتحسين ايدوب منقح ومذهب سويلك معناسنه‌در يقال ضرج الكلام اذا حسنه وزوقه وبز مقوله‌سى نسنه‌يى قرمزى‌يه بويامق معناسنه‌در يقال ضرج الثوب اذا صبغه بالحمرة وبرونه اوروب قان ايله آلوده معناسنه‌در يقال ضرج الانف بالدم اذا ادماه (الاضريج) همزه‌نك كسريله بر كونه كليمه دينور كه صارى ايپ ايله طوقنمش اولور وارش وارغاجى قرمزى ايپكدن طوقنمش حرير ثوبه دينور وصوى ويوكرك آته دينور وقرمزى بويايه دينور (المضرج) محدث وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (المضارج) ميمك فتحيله مشاق ومتاعب معناسنه‌در يقال ركب المضارج اى المشاق وكهنه لباسلره دينور مضرج مفرديدر (الضريج) امير وزننده بك سكرتمكه دينور يقال عدو ضريج اى شديد (ضارج) عارج وزننده بر موضعدر (الضربجى) جعفرى وزننده زيوف اقجه‌يه دينور يقال درهم ضربجى اى زائف مؤلف بونى ياء تحتيه‌ده جمى ذيلنده دخى ذكر وجوهرى‌يه تعريض ايلشدر لكن نسبتنه‌و تعريبنه تعرض ايلامشدر (الضوج) جوهر وزننده كومشه دينور لكن صواب اولان صاد مهمله ايله اولمقدر (الضمج) ضادك فتحى وميمك سكونيله تفاطر ايده‌جك درجه‌ده بدنه طيب سورمك معناسنه‌در يقال ضمج جسده ضمجا من الباب الاول اذا لطخه بالطيب حتى كانه يقطر وضمج بر نوع كوچك بوجك اسميدر كه بغايت بدرايحه اولوب وزهرناك اولمغله آرى كبى آدمى صوقار مفردى ضمجه‌در (الضمج) فتحتينله مأبون وحيز كسه ترسنه شهوتلنوب روسپى كبى آلته قيرمق معناسنه‌در يقال ضمج المأبون ضمجا من الباب الرابع اذا هاج وضمج بر آفتدر كه انسانه اصابت ايدر وبره ياصيلوب يابشمق معناسنه‌در يقال ضمج بالارض ضمجا اذا لصق بها (الاضماج) همزه‌نك كسريله بو دخى بره يابشمق معناسنه‌در يقال اضمج بالارض بمعنى ضمج (انضمج) جعفر وزننده يومرى بدنلو بنيه واعضاسى تمام خاتونه دينور كذلك اول شكل اوزره اولان دويه دينور شارح ديركه بونى جوهرى مؤنثه تخصيص ايلشدر واقعا مزهرده صفات نسوانه اولمق اوزره مثبتدر (الضوج) موج وزننده درمنك بورغاج يرينه دينور جمعى اضواج كلور وضوج مصدر اولور بر طرفه ميل ايدوب صاپمق معناسنه يقال ضاج الشئ ضوجا اذا مال وبولالمق معناسنه‌در يقال ضاج الوادى اذا اتسع (التضوج) تفعل وزننده درمنك بورغاجلرى كثير اولمق معناسنه‌در يقال تضوج الوادى اذا كثر اضواجه (الا نضياج) انفعال وزننده بو دخى بولالمق معناسنه‌در يقال انضاج الوادى اذا اتسع (الضوجان والضوجانة) ضادلرك فتحيله صوجان وصوجانه معناسنه‌در كه صاد مهمله‌ده ذكر اولندى (الاضماج) همزه‌نك كسريله كبه حيوان ياوروسنى

دوشورمك معناسنه‌در يقال اضبجت الناقة اذا القت ولدها (الضبوج) قعود قعود وزننده (والضبجان) هيجان وزننده برطرفه ميل وعدول ايلك معناسنه‌در پس بوماده واوى ويائى اولور يقال ضاج يضيج ضيوجا وضيجانا اذا مال

﴿ فصل الطاء ﴾ (الطبج) طانك وبانك فتحيله احمق اولمق معناسنه‌در يقال طبج الرجل طبجا من الباب الرابع اذا حمق و طبج طانك وبانك فتحيله حماقت مستحكم اولمق معناسنه‌در يقال طبج الرجل طبجا من الباب المزبور اذا استحكم حماقته بوراده مؤلف مادهٔ مذكوره‌يى مثال ايله ذكر ايلدكدنصكره والطبج استحكام الحماقة عبارتيله رسم ايلمكله خملجه تشويش وتتبع اولنوب بعده نهايه‌ده الطبج استحكام الحماقة وقد طبج يطبج فهو اطبج عنوانيله بولنغله بنه باب رابعدن اولديغى امضا اولندى وباش وبوش قباق كبى ايچى قووق شيئه اورمق معناسنه‌در يقال طبج رأسه اذا ضربه (التطبج) تفعل وزننده كونا كون انواع واساليب كلام ايراد ايده‌رك تكلم ايلمك معناسنه‌در يقال تطبج فى الكلام اذا تفنن وتنوع (الطبيجه) سكينه وزننده دبرومقعده دينور (الطباهجة) طانك فتحيله لحم مشرحه يعنى شرحه شرحه دبلمش اته دينور مؤلف كبابى دخى لحم مشرح ايله تفسير ايلمكله طباهجه دخى كباب ديمك اولور نته كه بعض مفرادتده مصرحا كباب ايله مفسردر وبو تباهة فارسى معربيدر لكن برهانده نازك ومهرا پشمش ات ايله وتحفه‌ده ياغ ايچون قزاردلمش ات ايله مفسردر ومقدمة الادبده خايكينه يعنى قايغنه ايله مبين در (الطرج) طانك فتحى وتاى مثلثه‌نك سكونيله قرنجبه دينور نمل معناسنه (الطازج) تازه فارسى معربيدر كه قارت مقابليدر يقال شئ طازج اى طرى وراست ودرست وپاكيزه سوزه دينور (الطسوج) سفود وزننده ناحيه معناسنه در واوزاندن بر دانقك كه دنك تعبير اولنور ربعى مقداره دينور تسوى فارسى معربيدر زمخشرى بيانته كوره يكرمى درت حبه بر دينار در ودينارك سدسى كه درت حبه‌در بر دانق در وبر دانقك ربعى كه بر حبه‌در طسوج در لكن مؤلفه كوره ايكى حبه اولور نته كه مكك ماده‌سنده بيان ايلشدر وحبه ايكى اربه‌در كه بر چكردكدر وخردل بر آربه‌نك سدسيدر واوج خردل بر برنجدر (طفسونج) طانك ونونك فتحيله نهر دجله كنارنده بر بلده‌در (الطنوج) طانك ضميله صنوف معناسنه‌در يقال الناس طنوج اى صنوف وكراريس معناسنه‌در كه كراسه‌نك جمعيدر جزء تعبير ايلديكمز اوراق مجتمعه‌در كه عادتا اوتر كاغد اولور وبو معناليده لفظ مزبورك مفردى يوقدر (طنجه) كنجه وزننده بحر مغرب ساحلنده بر بلده آديدر (الطيهوج) طيفور وزننده عربيده سلكان ديدكلرى قوشك اركككنه دينور وبو تيهو معربيدر كه ترکيده چيل قوشى ديدكلريدر مؤلف سلكانى ماده‌سنده

بشقه تفسير ايلشدر لكن جمع مفرداتده طيموج چيل قوشيله مبين در
﴿ فصل الظاء المعجمة ﴾ (الظج) حج وزننده استغاثه واستمداد ايدن كسه‌نك فريادى كبى جنكده فرياد ايلمك معناسنه‌در يقال طج الرجل طجا من الباب الاول اذا صاح فى الحرب صياح المستغيث واكر جنكك غبريده فرياد ايدرسه ضج الرجل ديرلر ضاد معجمه ايله نته كه ذكر اولندى
﴿ فصل العين ﴾ (العجعجة) عينك وبانك فتحيله اراذل واوغاد ناسدن شول شخصه دينور كه بغض وكين ايله مجبول اولمغله ناسه دائما زباندرازلق ايدوب ونه ديديكنى بيلز واصلا بر ايشه يرامز فضول ومذموم اوله يقال هو عجعجة اى بغيض طغام لايعى ما يقول ولا خير فيه (العثج) عينك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله وفتحتينله جائزدر ثعج معناسنه‌در كه سفر بر اولان كروه انسانى‌يه دينور مؤلفك والجماعة من الناس قولى الثعج قولنى عطف تفسيردر وكيجه‌دن بر مقداره دينور يقال مرعثج من الليل اى قطعة وتدريج وتأنى ايده‌رك شرب مشروبه دوام ايلمك معناسنه‌در كه آزجه آزجه ايچمك چوق ايچمكدن عبارتدر يقال عثج الرجل عثجا من الباب الثانى اذا ادام الشرب شيئا بعد شئ (العثجة) جرعه وزننده بو دخى سفرده اولان جماعته دينور (العثجج) عينك فتحى وثانك سكونيله جمع كثير معناسنه‌در (العثونج) سفر جل وزننده عظيم الجثه اولوب جست وچالاك اولان دوميه دينور (العثنجج) تونله (والعثوجج) جيمله بونلرده عثونج معناسنه‌در (الاعثجاج) اعشيشاب وزننده سرعت ايلمك معناسنه‌در يقال اعثوجج الرجل اذا اسرع (العج) حج وزننده (والعجيج) عينك فتحيله بلند آواز ايله حيقرمق معناسنه‌در يقال عج الرجل عجا وعجيجا من الباب الثانى والرابع اذا صاح ورفع صوته دينور قال الشارح ومنه الحديث [افضل الحج العج والثج] فالمراد رفع الصوت التلبية وعج وعجيج ناقه‌يى عاج عاج ديه‌رك زجر وآزار ايلمك معناسنه‌در يقال عج الناقة اذا زجرها فقال عاج عاج وقوم فنون واطوارلرنده ركوبى چوغالتمق يعنى اكثر فنون واوضاعلرى بنوب اتمك اولمق معناسنه‌در وبو توز صاورمق معناسندندر يقال عج القوم اذا اكثروا فى فنونهم الركوب ويل شديد اسمكله توزى هوايه صاورمق معناسنه‌در يقال عجت الريح اذا اشتدت فاثارت الغبار (العجعجة) زلزله وزننده بلند آواز ايله تكرار بتكرار حيقرمق معناسنه‌در يقال عجعج الرجل بمعنى عج تكرر معنا ماده‌نك مقتضاسيدر ودوه ضربدن ياخود حمل ثقيلدن ناشى باغرمق معناسنه‌در يقال عجعج البعير اذا ضرب فرغا او حمل عليه ثقيل فرغا مترجم ديركه عجعجه مناسبتيله اشبو فائده تحريرى مناسب كورلدى سيوطى مزهرده ديديكه افصح لغات لغت قريش اولديغنك وجهى بودركه قبائل

عرب زمان جاهليده حج ايجون هرموسمده جمع اولورلر ايدى قريش آنلرك كلاملرنى استماع ايدوب فصيح اولانى اخذ وقبيح اولانى ترك ايدرلر ايدى لهذا قريشده لغت فصيحه ومجمعه اولوب قبائل سائره لغت قبيحه‌دن خالى اولديلر كشكشه شين معجمه ايله وكسكسه مهمله ايله وعنعنه وفحفحه ووكم ووهم وعجعجه واستنطاء ووتم وشنشنه وطمطمانيه كبى كشكشه ربيعه ومضر قبيله‌سنده دركه كاف خطاب مؤنثدنصكره شين معجمه ذكر ايدرلر مثلا اليكش وبكش ديرلر وكسكسه قبيلتين مذكورتين كاف خطاب مذكردنصكره سين مهمله ايله اليكس وبكس ديرلر وعنعنه قيس وتميم قبيله‌لرنده دركه اولده واقع اولان همزه‌يى عينه تبديل ايدرلر انك لفظنده عنك واسلم كلمه‌سنده عسلم ديرلر وفحفحه هذيل قبيله‌سنده دركه حاى مهمله‌يى عين ايدرلر حتى كلمه‌سنده عتى ديرلر ووكم وهم ايكيسيده بنوكلب لغتنده در كافدن اول ياء تحتيه ياخود كسره اولسه كافى مكسور ايدرلر وهاءدن اول ياء ياخود كسره اولسه هايى مكسور ايدرلر وعجعجه قضاعه قبيله‌سنده دركه يائ مشدده‌يى جيمه تبديل ايدرلر تميمى لفظنده تميم ديرلر بعضلر عين حرفنه مقارنته تخصيص ايدرلر مثلا راع معى يرنده راعج معج ديرلر واستنطاء سعدبن بكر وهذيل وازد وقيس‌وانصارعين ساكنه طاحرفنه مقارن اولورسه نونه تبديل ايدرلر اعطى كلمه‌سنده انطى ديرلر ووتم يمن لغتنده سينى تايه تبديل ايدرلر ناس لفظنده نات ديرلر وشنشنه كذلك يمنده كاف مطلق شينه تبديل ايدرلر لبيك لفظنده لبيش ديرلر وطمطمانيه الفلرى تخفيف ايدرلر مثلا ماشاء الله يرنده ماشا الله ديرلر وطمطمانيه حمير قبيله‌سنده دركه حرف تعريف يرنده ميم تلفظ ايدرلر طاب الهواء يرنده طام هوا ديرلر وبونلرى موقعلرنده مؤلف دخى ذكر ايلشدر (الاعجاج) همزه‌نك كسريله بودخى قومك اكثرى فن واسلوبلرى بنوب انمك ويل مشتد اولمغله توزى صاورمق معنالرينه‌در (المعج) ميمك ضمى وعينك كسريله (والعجاج) شداد وزننده طلازلو كونه وصف اولورکه آنده يل مشتد اولوب توزى طبراغى هوايه صاوره يقال يوم معج وعجاج اى فيه اعجاج وعجاج هر صاحب صوت اولانك بلند آوازايله سسلنور اولانه دينور يقال رجل ونهر وقوس وفحل عجاج اى صياح وعجاج القابدندر عجاج بن روبه شاعر مشهوردر كندوسيله پدرينه تغليبا عجاجان اطلاق اولنور (المعاجيج) ميمك فتحيله شديد اسن يللره دينور يقال رياح معاجيج اى شديدة شارحك بيانه كوره مفردى معج درميمك كسرى وعينك فتحيله (العجة) عينك ضميله قايغنه تعبير اولنان طعامه دينورکه يورطه ايله ترتيب اولنور فارسيده خايكينه دينور وبومولددر عربى صحيح دكلدر (العجاج) سحاب وزننده بون واحق كسيه دينور وتوزه دينور غبار معناسنه مفردى عجاجه‌در عربلر

فلان قبيله اوزره شيخون ايلدى ديمكدر پرده لف عجاجته عليهم ديرلر كذلك بولنديغى عمل ومصلحتندن فراغت ايتدى ديمكدر پرده لبد عجاجته‌در ديرلر وعجاج تتونه دينور دخان معناسنه ولوند وخذله وفرومايه اشخاصه دينور يقال هو من العجاج اى رعاع الناس وعجاجه هايله چوق وعظيم دوه سوريسنه دينور تأنيثى جماعت اعتباريله در يقال ابل عجاجة اى كثيرة عظيمة (العجعاج) عينك فتحيله بودنى بلند آوازلو نسنه‌يه دينور رعجاج كبى وصوى ونجيب اولان ياشلوجه آته دينور (العاج) حاج وزننده يوكليلر ايله طلويوله اطلاق اولنور رفع صوتى ياخود كثرت غبارى موجب اولمق ملاحظه‌سيله يقال طريق عاج اى ممتلئ (التعجيج) تفعيل وزننده بريرى دخانله طولدرمق معناسنه‌در (التعجج) تفعل وزننده آتدن مطاوعدر يقال عجج البيت من الدخان اذا ملأه فتعجج اى ملأمنه (العدرج) عملس وزننده جست وسريع انسان وحيوانه دينور وعدرج برجل اسميدر وكس وكسه معناسنه‌در يقال مابالدار من عدرج اى احد (العذج) عينك فتحى وذال معجمه‌نك سكونيله ايچمك معناسنه‌در يقال عذج الماء عذجا من الباب الاول اذا شربه ويقال عذج عاذج مبالغة كقولهم جهد جاهد (المعذج) منبر وزننده شول كسه‌دركه ذاتنده غيرت وحميتى اولوب لكن بدخوى وبدمزاج اوله ودائما ناسه لوم وتوبيخ ايدر اولان كسيه دينور يقال رجل معذج اى غيورسيئ الخلق وكذا كثير اللوم (العذلجة) دحرجه وزننده طولدرمق معناسنه‌در يقال عذلج السقاء اذاملأه وچوچنى كوزل غدا ايله بسلمك معناسنه‌در يقال عذلج ولده اذا احسن غذائه (العذلوج) عينك ضميله كوزل غدا ايله پرورده ولده دينور يقال ولد عذلوج اى حسن الغذاء (المعذلج) مدحرج وزننده اتنه طلوتر وتازه اولوب شكل واندامى خوب ودلكش اولان جوانه دينور مؤنثنده معذلجه دينور يقال شاب معذلج اى ممتلئ ناعم حسن الخلق ويقال جارية معذلجة (العذلاج) عينك كسريله خوش ونرم ونازك ديرلكه دينور يقال عيش عذلاج اى ناعم (العروج) قعود وزننده (والمعرج) ميمك وراكك فتحيله كه مصدر ميمى در يوقرى چقمق معناسنه‌در يقال عرج الرجل عروجا ومعرجا من الباب الاول اذا ارتقى وبركسه‌نك يابرحيوانك اياغنه برنسنه اصابت ايتملكله آغسيه‌رق يورىمك معناسنه‌در يقال عرج الرجل اذا اصابه شئ فرجله فخمع واكر آغسقلغى خلقى اولور ايسه عرج فلان ديرلر فرح يابندن مصدرى عرج اولور فتحتينله على قول بونده مثلث اولور يعنى اول ورابع وخامس يابندن ايراد اولنور (الاعرج) احمر وزننده ذاتى طوپال وآغسق اولان كشيه دينور مؤنثى عرجاءدر جمعى عرج كلور عينك ضميله وعرجان كلور عينك ضميله يقال رجل اعرج اى بين العرج من عرج

وعرجان واعرج قرغه‌به اطلاق اولنور (الاعراج) همزه‌نك كسريله آغسق ايتمك معناسنه‌در يقال اعرجه الله تعالى اى جعله اعرج وبركسه ايجون عرج دوملر حاصل اولمق معناسنه‌در كه صاحب عرج اولمقدر يقال اعرج فلان اذا حصل له ابل عرج شارح ديركه كرچه عرج كلمه‌سى جميع نسخده عينك ضميله وابل كلمه‌سندن مؤخر اوله‌رق مضبوطدركه اعرجك جعيدر لكن صواب اولان حصل له عرج من الابل عنوانده اولمقدر عينك فتحيله كه سورى وقطيعه معناسنه‌در كاسيذكر واعراج كونش باتديغى وقته داخل اولمق معناسنه‌در يقال اعرج الرجل اذا دخل فى وقت غيوبة الشمس وبرآدمه برسورى دوه ويرمك معناسنه در يقال اعرج فلانا اذا اعطاه عرجا من الابل (العرجان) فتحاتله آغسق آدمك بوريمسنه دينور ظاهرا مصدردر (العريج) امير وزننده محكم واستوار اولميان شيئه اطلاق اولنور يقال امر عريج اذا لم يبرم (التعريج) تفعيل وزننده برنسنه‌يى برجانبه طوغرى مائل قلمق معناسنه در آغسقلق معناسندن مأخوذدر يقال عرج البناء تعريجا اذاميله ومقيم اولمق معناسنه‌در يقال عرج على الشئ اذا اقام عليه وعرج على المنزل ديرلر مطيه‌سنى آنده حبس وتوقيف ايدوب كندى اقامت ايلسه وكون باتديغى وقته كيرمك معناسنه‌در يقال عرج الرجل اذا دخل فى وقت غيوبة الشمس (التعرج) تفعل وزننده بودخى مقيم اولمق معناسنه‌در يقال تعرج على الشئ اذا اقام عليه وحبس المطية على المنزل (الانعراج) انفعال وزننده برطرفه ميل ايدوب اكيلمك معناسنه‌در يقال انعرج الشئ اذا انعطف (المنعرج) اسم مفعول بنيه‌سيله بوكرى وبورغاج يره اطلاق اولنور يقال هذا منعرج الوادى اى منعطفه يمنة ويسرة (المعراج) محراب وزننده (والمعرج) منبر وزننده (والمعرج) مقعد وزننده نردبانه دينورسلم معناسنه وچيقه‌جق يره دينور مصعد معناسنه شارحك بيانيله كوره بونلرك جعلرى معاريج ومعارج كلور ومعراج ومعرجك كه ميمك كسريله‌در اسم مكان اولمرى مجازدر (المعرج) فتحتينله خلق آغسق وطوپال اولمق معناسنه‌در نته‌كه ذكر اولندى وكونش باتمق على قول مغرب سمتنه طوغرى ميل ايتمك معناسنه درك طولنمق تعبير اولنور يقال عرجت الشمس عرجا من الباب الرابع اذا غابت اوانعرجت نحوالمغرب (العرج) كتف وزننده شول دوه‌يه دينوركه طوغرى يول ايتز اوله يقال بعير عرج اى لايبول مستقيما دوه‌نك استقامتى يولى اكسه‌سنه طوغرى اولمقدر لطائفدندركه دوه‌يه ايجون اصل طوغريسنه يول ايتز سزديو سؤال ايتدكلرنده قنق اندامز طوغريدر ديو جواب ويرمشدر (العرج) عينك فتحى ورانك سكونيله يمنده بربلده آديدر وهذيل قبيله‌سى ديارنده برموضع آديدر وطريق مكه‌ده برمنزل آديدر عبدالله بن عمرو بن عثمان بن عفان

العربی الشاعر اوراددر مؤلف بومادهیی وبالفتح عنوانیله رسم ایلمکله عادتی اوزره اولك فتحی وثانینك سکونیله تقیید اولندی زیرا دیباجهده بیان اولندیغی اوزره بالفتح دیدکده مرادرسم مزبوردر وبالکسر دیدکده اولك کسری وثانینك سکونیلهدر وبالضم دیدکده اولك ضمی وثانینك سکونیلهدر وبالتحریك دیدکده فتحتینله یاخود فتحاتلهدر بعض هامشده بیوجه اعتراض نابجادر وعرج دوه سوریسنه دینورکه سکسان قدر علی قول سکساندن طقسانه قدر یاخود یوز اللی وآندن یوقاریجه یاخود بشیوزدن بیکه قدر اوله وبومعناده عینك کسریله لغتدر جمعی اعراج کلور وعروج کلور (العریجاء) مصغر بنیهسیله ومدایله پك ایی اولان نصف نهاروقتنه دینور هاجره معناسنه ودوه قسمی صویه برکون نصف نهارده وبرکون صباح وقتنده کلمکه دینور وآدم کوندہ براویون طعام ایلمکه دینور یقال هویأکل العریجاء ای کل یوم مرة وعریجاء برموضع آدیدر (المعرج) معظم وزننده شول ثوبه وقاشه دینورکه چبوقلی اولوب لکن چبوقلری یلان ایکوسی کبی بربرینه بورلمش وطولانمش اوله یقال ثوب معرج ای مخطط فی التواء (عرج) (وعراج) عینلرك ضعیله معرفه وغیر منصرف اولهرق ضباع یعنی صرتلان ویللی قورد تعبیر اولنان جانورك کروهنه دینور قبیله منزلنه تنزیل ایلشلردر یعنی قبیله منزلنه تنزیل ایلریله معرفه وتأنیث علتلرندن غیر منصرف اولدیلر آغسق صورتنده رفتارلری باعث اطلاقدر (العرجاء) جراء وزننده بو دخی ضبع اسمیدر شراحك بیانی اوزره ذکر اولنان عرج وعراج اسم جنس کبی اولمغله واحد وجمعنه اطلاق اولنور وکاهی تای وحدتله واحدینه اطلاق اولنور وعرجاء کلمهسی که فی الاصل مؤنثدر مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور مذکرنده اعرج دیمز وبوراده مؤنث مذکر اوزره تغلیب اولنمشدر حریری درهده بووجه اوزره بیان ایلمشدرکه اصول مطردهدندرکه دائما مذکر اصالتله بناء مؤنث اوزره تغلیب اولنور الا ایکی مادهده برعکسدر بری تاریخ مادهسندهکه لیالی ایام اوزره مغلبهدر اسبق اولدیغنه مبنی بری ضبع عرجاء مادهسیدر زیرا ضبع مؤنثه مخصوص اولان اسمدرمذکرینه ضبعان دینور ضادك کسریلهنتهکه مؤلف دخی بوقولی ترجیح ایلمشدر لکن اکثر اصولده قول مزبورا رجحدر پس عرجاء مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور وسبب تسمیه سموز اولوب مفاصللری کوشك اولدیغندن ناشی رفتارلرندہ اغسق هیئتنده تمایل اولدیغنه مبنیدر وفی الاصل وصف اولوب کاهی اسم اولهرق بالکز عرجاء دخی اطلاق اولنور غلبهٔ استعمال سببیله (ذو العرجاء) مزینه قبیلهسی ارضنده برتپهنك آدیدر (عراجه) ثمامه وزننده برجلك اسمیدر (عریجه) حنیفه وزننده نهاوند حدودنده نسیر قلعه سنك صاحبی اولان نسیر بن دیسم نام کسهنك

جدی اسمیدر (بنو الاعرج) برمعروف جماعتدر (العرج) عینك ضمیله محدثیندن جماعت کثیره اسمیدر (اعیرج) مصغر بنیه سیله برنوع یلانه دینور که قولقلری صاغر اولوب واکا اصلا افسون تأثیر ایتز وافعی کبی انسان اوزره صچرایوب آتیلور بغایت خبیث بریلاندر ولفظ مزبور امام لیث قولی اوزره مؤنث قلنمز جمعی اعیرجات کلور (العارج) خارج وزننده غائب وناپدید معناسنه در (العرنجج) عینك ورانك فتحیله یمن پادشاهی حمیر بن سبأ اسمیدر پس حمیر لقبی اولور (الاعرنجاج) افعنلال وزننده برایشده چالشوب جد واقدام ایتمك معناسنه در یقال اعرنجج فی الامر اذا جد فیه (العربج) بای موحده ایله قنفذ وزننده ایری کوپکه دینور چوبان کوپکی کبی کلب ضخم معناسنه شارح درکه تهذیبده شکاری کلبله مفسردرکه تازی تعبیر ایتدکلریدر (عرطوج) زنبور وزننده برپادشاه آدیدر (العرفج) جعفر وزننده برشجر آدیدرکه دوز برلرده بتر مفردی عرفجه در هایله مفرداتده عرفج سادج بری ایله مفسردرکه بش یرمق دیدکلری نباتدر سود لکن اقسامندندر وشیخ داود قتاد ایله یعنی کورکن اغاجیله بیان ایتمشدر لهیب آتشی زیاده سیله قرمزی اولور بوسبیله آنکله برجل تسمیه اولنمشدر (العرافج) عینك فتحیله شول قومسالره دینورکه برطریقله مرور ایده جك یولری اولیه مفردی عرجفه در (فی العرجفة) لامك فتحی ویانك تشدیدیله عرب میانده برکونه جماعه اطلاق اولنورکه بینلرنده معروفدر اصل معنا یولسز قوملق بورغاجی دیمکدر فتدبر وتدبر (عرجاء) عینك فتحیله بنو عیسل جماعتی یوردنده برموضع یاخود برصو آدیدر (العزج) مزج وزننده اوته قاقق معناسنه در یقال عزج فلانا عزجا من الباب الاول اذا دفعه وجماع ایتمك معناسنه در یقال عزج الجاریة اذا جامعها وبیل ایله ترلایی سوکوب آقدارمق معناسنه در یقال عزج الارض بالمعجاة اذا قلبها (العسج) نسج وزننده بیوننی ایلری طوغری سوندروب اوزاده رق یورمك معناسنه در یقال عسج الرجل عسجا من الباب الاول اذا مدعنقه فی مشیه (المعساج) محراب وزننده بیوننی سوندروب اوزاده رق یورر اولان انسان وحیوانه دینور یقال بعیر معساج ای یمد عنقه فی السیر (العوسجة) عینك فتحیله یمنده برموضعدر وبلاد باهلده برکوش معدننك اسمیدر وبرتیکنلك آدیدر جمعی عوسج کلور که جمع جنسدر ترکیده سنجان تیکنی وبعض یرده موسی اغاجی دیدکلری تیکنلو شجر اولهجقدر (العسج) فتحتینله دوه قسمی ذکر اولنان عوسجه دیدکلری تیکنلك اوتلامغله خسته اولمق معناسنه در یقال عسجت المال ای الابل عسجا من الباب الرابع اذا مرضت من رعیة العوسجة (عوسج) جوهر وزننده طفل بن شعبنك فرسی اسمیدر (العواسج) جمع بنیه سیله برقبیله معروفه در (الاعسجاج) احرار

وزننده

وزننده برکسه یك پیر وساخورده اولغله یلی بوکمك معناسنه در یقال اعسج الشیخ اعسیجاجا اذا مضی وتعرج کبرا (العسلج) قنفذ وزننده (والعسلوج) عینك ضعیله آغاج وآصمه دالندن هنوز یشرمش تازه یومشق ویشل چبوغه دینور ومنه یقال جاریة عسلوجة النبات ای ناعمة ویقال قوام عسلج ای قدناعم (العسلجة) دحرجه وزننده اغاج تازه ویشل دالر وفلیزلر سورمك معناسنه در یقال عسلجت الشجرة اذا اخرجت العسلوج (العسلج) عملس وزننده خوش ونفیس طعامه دینور علی قول رقیق اولانه دینور که قویو وغلیظ اولمیاندر وعسلج بحرین قضاسنده برقریه آدیدر (العسنج) نونله عملس وزننده ارکك دوه قوشنه دینور ظلیم کبی (العشنج) شین معجمه ایله عملس وزننده دورك یوزلو چهره سی منقبض بدمنظر کسیه دینور یقال رجل عشنج ای منقبض الوجه السیء المنظر (الاعصج) صاد ایله اصلع وزننده ومراد فیدرکه باشنك اوکی طازکل اولان کشیه دینور (العصلج) عملس وزننده انجکلری اکری اولان کسیه دینور یقال رجل عصلج ای المعوج الساق (العضائج) ضادمعجمه وثای مثلثه ایله علابط وزننده (والعضافج) فایله صلب وشدید اولان انسان وحیوانه دینور وایری وسموز انسان وحیوانه دینور (العضمجة) عینك ومیمك فتحیله دیشی تلکیه دینور ثعلبه کبی (العفج) عینك فتحی وکسریله (والعفج) فتحتینله (والعفج) کتف وزننده انسان وحیوانك جوفلرنده شول نسنه یه دینورکه کیوس حالتده نصکره فضله طعام معده دن اکا انتقال ایدر کودن یغرسنی دیدکلری ککیش یغرسق اوله جقدر جمی اعفاج کلور (الاعفج) عفجی بیوك اولانه دینور (العفج) عینك فتحی وفانك سکونیله اورمق معناسنه در یقال عفجه عفجا من الباب الثانی اذا ضربه وجماع ایتك معناسنه در یقال عفج الجاریة اذا جامعها (المعفج) منبر وزننده کلام وعملی ضبط وحفظ ایلز اولان احمق آدمه دینور (المعفاج) مصباح وزننده (والمعفجة) مکنسه وزننده دکنکه دینور عصا معناسنه (العفجه) فرحه وزننده شول مصلق طرزنده کوچك حوضه دینورکه بیوك حوضلرك یانلرنده اتخاذ اولنور حوضلرك صولری چکلدکده آندن شرب واخذ اولنور (العفنجج) عینك وفانك فتحیله کوده سی ایری وکندوسی احمق وفادن اولان کسیه دینور وجست وچابك ناقه یه دینور (التعفج) تفعل وزننده ینکج کبی اکری اکری یورمك معناسنه در یقال تعفج فی مشیه اذا تعوج (الاعفنجاج) افعنلال وزننده سرعت ایتك معناسنه در یقال غفنجج البعیر اذا اسرع (العفشج) شین معجمه ایله جعفر وزننده کوده سی ایری اوزون بویلو کسیه دینور (العفضج) ضاد معجمه ایله جعفر وزننده (والعفضاج) عینك کسریله هلفام وزننده (والعفاضج) علابط وزننده کوده سی سموز وکمی ارسلانی کبی ایری اولوب لکن سلیوك وکوشك اولان

كسيه دينور وعضيج صلب وشديد اولان شيئه دينور (العضنجة) دحرجه وزننده جئه‌لو وسموز اولمق معناسنه در يقال هومعصوب ماعضنج على المجهول اى ماسمن (العج) عينك كسريله اشكه دينور عير معناسنه مؤلف عيرى حمار ايله تفسير وحمار وحشده مغلوب اولمق اوزره بيان ايلمشدر وعلج قوى وسمين اولان بيان اشكنه دينور سائر اصولك مقتضاسى ووضع مادەنك موجبى السمين القوى لفظى العير وحمار الوحش كلمه‌لرينك هربرينه وصف اولمقدر بوصورتده علج قوى وسمين اولان اشكه واويلجه اولان بيان اشكنه دينمش اولور وعلج كنارى قالين وغليظ اولان كرده اتمكنه دينور وكفار عجمدن كه ماعدا العربدر كافر كشيه دينور پس عربدن اولور ايسه اطلاق اولنمز يقال هو من الاعلاج اى من كفار العجم بعض اصولك بيانى اوزره اصلا بردين ايله متدين اولميانه اطلاق اولنور وبعض عرب مطلقا كافره علج اطلاق ايدرلر ومغربده ومصباحده الضخم من كفار العجم عنوانيله مرسومدر جمعى علوج كلور واعلاج ومعلوجاء وعلجه كلور عنبه وزننده و علج قيم مال يعنى دواب ومواشيه حسن تقييد وتيمار وپرورشلرنده دائما اهتمام اوزره اولان كسيه دينور يقال هوعلج مال اى ازاؤه (العلاج) عينك كسريله (والمعالجة) مفاعله وزننده برخصوصه چالشوب دورشمك معناسنه در يقال عالجه علاجا ومعالجة اذا زاوله وخسته تيمار ايلمك معناسنه در يقال عالج المريض اذا داواه ومعناى اولده باب مغالبه ده ايراد اولنور يقال عالجه فعلجه علجا اى غلبه فى المعالجة اى المزاولة (استعلاج) اعضا ياخود بدنك دريسى غليظ اولمق معناسنه در يقال استعلج جلده اذا غلظ (العلج) كتف وزننده (والعلج) صرد وزننده (والعلج) خلدور كم وزننده شول كاركذار شديد وجسور كسيه دينور امور ومصالحه غالب و معترض اولنلرى برر وجهله دافع اولور اوله يقال رجل علج وعلج وعلج اى شديد سريع معالج للامور (العلج) فتحتينله خرما اغاجلرينك ديبلرنده چقان قدانلرينه دينور (العلجان) عينك ضميله ميشه اغاجنك جماعتنه دينور (العلجان) فتحاتله خاصة ناقه‌نك مضطرب اولمسنه دينور وعلجان برموضع آديدر وبرنبات معروف اسميدر بادیه اوتلرندندر (العالج) خارج وزننده علجان اوتى رعى ايدن دوميه دينور وبرموضع آبدركه آنده برعظيم قوملق واردر رمل عالج مشهوردر (العلجن) ضيفن وزننده كه نونى زائددر اتى صمصق طقناز اولان ناقه‌يه دينور ولاابالیانه اولان عورته دينور مرأة ماجنه معناسنه يقال هى علجن اى ماجنة مترجم ديركه بالمناسبة بعض محاله دخى ذكر اولنمشدركه استعمالات عربدن بسط وقبض تعبير اولنان برطريقه دخى واردر بسط زياده وقبض ونقصان ايتكدن عبارتدر مثلا برمعناده مبالغه قصدينه مبنى كلمه‌نك آخرينه ميم ياخود نون حرفلرنى زياده ايدر شدقم و زرقم و رعشن وعلجن كى پس بوراده علجن

بغايت باك ومبالاتسز پرده بيرون عورت دينك اولور فليحفظ (بنوالعلج) زبير وزننده (وبنوالعلاج) عينك كسريله ايكى بطن اسمدر (الاعتلاج) افتعال وزننده ناس برى بريله طوتشوب يكديكرى نقش زمين ايدهرك جنك وقتال ايتمك معناسنه در يقال اعتلج القوم اذا اتخذو واصراعا وقتالا وبرك نباتى بويلنوب اوزامق معناسنه در يقال اعتلجت الارض اذا طال نباتها ودريانك موجلرى برى برينه چاريشمق معناسنه در يقال اعتلجت الامواج اذا التطمت (العلجانة) قهاتله شول طبراغه دينور كه روز كار براغاجك دبنه سوروب يغمش اوله وبرموضع آديدر (العلوج) صبور وزننده دورشه جك وچالشيجق نسنه يه دينور بومناسبتله طعامدن آغزده برى اوته چينيوب دوندبره جك مقداره اطلاق اولنور ومنه يقال هو علوج صدق اى الوك صدق ويقال ماتجملت بعلوج اى ماتأنكت بالوك بوراده فعول بمعنى مفعول در (العلهجة) دحرجه وزننده دريى چينيوب يوتمق ايچون آتشه طوتوب يومشتمق معناسنه در اعرابلر شدت قحط هنكامنده اكا مضطر اولورلر يقال علهج الجلد اذا لينه بالنار ليمضغ ويبلع (العلهج) جعفر وزننده برشجر آديدر (المعلهج) مزعفر وزننده لئيم اولان احمق كسيه دينور وهجين معناسنه در كه ايكى مختلف جنسدن متولد اولاندر انسانده هجنت پدرى شريف ووالده سى وضيعه يعنى جاريه اوله وآنده باباسى عربى واناسى بوز آت اوله جوهرى غلط ايدوب مادة مزبوره ده هانك زياده سيله حكم ايتشدر شارح ديركه عندائمة الصرف هاء زائده در (العمج) دمج وزننده تيز تيز يورىمك معناسنه در يقال عمج الرجل عمجا من الباب الاول اذا اسرع فى السير و صوده يوزمك معناسنه در يقال عمج فلان اذا سبح فى الماء ويولده صاغه وصوله بوريله رق يوريمك معناسنه در يبلان يورويشى كبى يقال عمج الرجل اذا التوى فى الطريق يمنة ويسرة (التعمج) تفعل وزننده بودخى يولده صاغه وصوله بوريله رق اكرى بوكرى چالق يوريوب كتمك معناسنه در يقال تعمج بمعنى عمج فى السير (العمج) جبل وزننده (والعمج) سكر وزننده يبلانه دينور حيه معناسنه يورويشى باعث تسميه در (العوج) جوهر وزننده بودخى يبلانه دينور (العموج) صبور وزننده شول شيئه دينوركه طوغرى كتميوب اكرى بوكرى بوريله رق طولاشق كيدر اوله يقال سهم عوج اى يتلوى فى ذهابه (العمضج) ضاد معجمه ايله جعفر وزننده (والعماضج) علابط وزننده سخت و شديد آته ودوه يه دينور (العمهج) جعفر وزننده (والعماهج) علابط وزننده يك قويو سوده دينور ومدمغ ومتكبر و خودبين كسيه دينور ومطلقا اوزون شيئه دينور وچابك وسريع معناسنه در وكوده سى لحم وشحمله طولغون انسان وحيوانه دينور وبرى برينه صارمشمش تازه ويشل اوتلغه دينور

جمی عاهیج کلور (العمهوج) جهور وزننده بودنی وجودی لحم و شحمه طولمش سموز انسان وحیوانه دینور (العنج) عینك فتحی ونونك سکونیله دوه‌نك راکبی یولارنی قوتله چکوب قیج ایاقلری اوزره رد ایدوب آلیقومق یاخود چکوب کیرو دوندرمك معناسنه‌در تا که یولاره آلشوب کتمکده و طورمقده معلم اولوب باش اوکرنه یقال عنج البعیر عنجا من الباب الاول اذا جذب حطامه فیرده علی رجلیه وذلك عند التعلیم قال الشارح و منه المثل ★ عود یعلم العنج ★ وعود عینك فتحیله قوجه دوه‌یه دینور بوندن اسم عنج‌در فتحتینله کاسیذکر (الاعناج) همزه‌نك کسریله عنج معناسنه در یقال اعنج البعیر بمعنی عنج‌وبرامر ومصلحتك اطراف لازمه‌سنی ضبط وتوثیقله محکم ومتین قیلق معناسنه‌در بوفی‌الاصل قوغه‌یه عناج دیدکلری ایپ یکورمك معناسنه اولمغله معنای مزبور بوندن مستعاردر یقال اعنج الرجل اذا استوثق من اموره واحکمها وبرکسه اوکورغه کمکنده وجع پیدا اولمغله آکدن دردناك اولمق معناسنه‌در عناج اول وجعه دینور کاسیذکر یقال اعنج الرجل اذا اشتکی من صلبه (العنج) فتحتینله دوه‌یه وجه مذکور اوزره باش اوکرتمك معناسندن اسمدر اول حالته اطلاق اولنور و عنج شیخ معناسنه‌در غین معجمه‌ده لغتدر (العناج) کتاب وزننده شول ایپه دینورکه بیوك قوغه‌نك اشاغیسنه بند ایتدکدنصکره براوجنی کتوروب قوغه‌نك اغزنده اولان اغاجه بند ایدرلر تا که قولبلره یك زور کلیوب وقولبلر یاخود آخر ایپ قوپدقده بوقوغه‌یی ضبط ایدر وخفیف اولان قوغه‌نك عناجی شول سببدرکه قوغه‌نك برقولغی آنکله قوغه‌نك اغاجنه بند اولنور بومعناندرکه بی‌فکر ورویت تفوه اولنان نامضبوط سوزه عربلر قول لاعناج له دیرلر و عناج اوکورغه کمکلرینه وبله عارض اولان آغری یه دینور وامر ومصلحته اطلاق اولنور تصرف مناسبتیله یقال عناج فلان الی فلان ای امره الیه یعنی یتصرف به وملاك الامر معناسنه درکه برایشك قوام ودوامنه مدار ومبتنا اولان نسنه‌دن واول ایشك مدیر ومدبری اولان کسه‌دن عبارتدر یقال هذا عناج امرك و فلان عناج امرك ای ملاکه (العناجیج) عناقید وزننده صوی ویوکرك آتلره ودوه‌لره دینور عنجوج مفردیدر عنقود وزننده وعناجیج الشباب جوانلق حالتنك اول هنکامنه اطلاق اولنور اوقات اعتباریله جمع ایراد اولنمشدر یقال مضت عناجیج الشباب ای اوله (العنجج) عینك وجیمك فتحیله مطلقا عظیم اولان شیئه دینور شارح دیرکه بونده صواب اولان عنجنج اولمقدر غصنفر وزننده (العنجج) عینك وجیمك ضمیله فسلکن تعبیر اولنان ریحانه دینور ضمیران کبی (المعنج) منبر وزننده دائما اموروامصالحه متعرض اولوب کیریشن آدمه دینور لکن مقتضای ماده آرقوریدن خلقك امور

ومصالحنه صوقيلور اولان فضولجه كسه اولمقدر يقال هو معنج اى متعرض للامور
(عنج) عينك فتحى ونونك سكونى وفتحيله كبار اتباع تابعيندن محمد بن عبدالرحمن
نام ذاتك جدى اسمدر (العنجة) فتحاتله محفه قپوسنك پانندە اولان سوكه دمورينه
دينوركه ايكى دانه اولور (العنجيج) قنفذ وزننده ثقيل وسلپوك وچولپه اولان احمق
كشيه دينور (العنبوج) عينك ضميله عنبج معناسنه در مؤلف كالعنبوج فيهما
عبارتيله رسم ايليوب لكن معتبين كذران ايلامشدر جميع نسخه لرده الاحمق الرخو
الثقيل عنوانندە مرسومدر مكر كه اصل نسخه الاحمق الرخو والثقيل ياخود
والرخو الثقيل اولوب واو ساقط اولمش اوله بو صورتده عنبج وعنبوج احمقه
ياخود سلپوك اولان احمقه وثقيل آدمه دينمش اولور (العنابج) علابط وزننده
اندامى تصلق وغليظ وناتراش كسيه دينور يقال رجل عنابج اى جاف (العنتج)
ثانى مثلثه ايله جعفر وزننده (والعنائج) علابط وزننده سموز وتنومند اولان
يتشمش جوانه دينوركه كنج ايريسى تعبير اولنور (العنفجيج) زنجبيل وزننده
آبشى آچق اولان ناقه يه على قول ياوز وحدتلو سركش و منكر اولانه ياخود
ياشلو اولوب كوده سى ايرى ويومرى اولانه دينور (العناهج) علابط وزننده
اوزون اولان شيئه دينور (العوج) فتحتينله اكرى اولمق واكرلمك معناسنه در
يقال عوج الشئ عوجا من الباب الرابع ضد استقام (العوج) عنب وزننده
آندن اسمدر اكريلكه دينور على قول هر نسنه كه ديوار و اغاج كبى منتصب
واكرى اوله آنده عوج دينور فتحتينله ومنتصب اولميان نسنه ده كه مثلا ارض
كبدر ودين ومذهب مقوله سنده عوج دينور عنب وزننده مؤلفك بصائرده بيانه
كوره عوج فتحتينله بصر ايله ادراك اولنانده مستعملدر خشب منتصب كبى وعوج
عنب وزننده فكر وبصيرتله ادراك اولنانه مخصوصدر دين و معاش ورأى وتدبير
كبى ومصباحك نقلنه كوره عوج فتحتينله اجسامده اولان خلاف اعتدالده مستعملدر
وعوج معانيه مخصوصدر وبيضاوى تفسيرينه كوره عوج عنب وزننده منتصب
اولميان معانى واعيانده وعوج منتصب اولان اعيانده مستعملدر حائط و رمح كبى
وبو مؤلفك بورادە اولان قول ثانيسنه موافقدر (الاعوجاج) احرار وزننده
برنسنه فى ذاته پك اكرى اولمق معناسنه در يقال اعوج الشئ اعوجاجا اذا انحنى
يعنى من ذاته بو تفسير مصباحدن مأخوذدر آنده بو عبارتله مرسومدركه يقال
اعوج الشئ اعوجاجا اذا انحنى من ذاته فهو معوج بتشديد الجيم وعوجته تعويجا
فهو معوج بتشديد الواو وتعوج هو واما الذى انحنى بذاته فيقال اعوج اعوجاجا
پس تعوج كنديلكندن اكرلمك معناسنه اولوب تعويجدن دخى مطاوع اولور
(التعويج) تفعيل وزننده طوغرى نسنه يى اكمك و اكرلتمك معناسنه در تقول

عوجنه تعويجا فهو معوج فتعوج هو وتعويج چكمجه و سائر ظرف مقوله‌سنه عاج اوتورتمق معناسنه‌در كه عاج آتيدن مأخوذدر يقال عوج فلان الشئ اذا اركب العاج فيه (التعوج) تفعل وزننده مؤلفك تمثيلى اوزره تعويجه مطاوعدر تقول عوجته فتعوج (الاعوج) احمر وزننده اكرى اولان شيئه دينور مؤنثنده عوجاء دينور واعوج بدخوى وكج مشرب اولان كشيه اطلاق اولنور يقال رجل اعوج اى سيئ الخلق واعوج بنى هلال جماعتنده برآيغر آتك اسميدر مقدم كنده قبيله سنده اولوب آنلردن بنو سليم اخذ بعده بنو هلاله انتقال ايلمشيدى اعوجيات ديدكلرى آتلر آتك نسللندندر واعوج غنى بن اعصر نام كسه‌نك آتى اسميدر (العوجاء) اعوجك مؤنثيدر زبون وآريق ناقه‌يه اطلاق اولنور كه سفر وتعب سببيله خميده اولمشدر مؤلف الضامرة من الابل عنوانندە رسم ايلمكله اكا كوره ضامر ونحيف اولان دوه جماعتنه وصف اولور لكن اساسده العوجاء الناقة المجفاء عبارتيله مرسوم اولمغله اكا اقتدا اولندى ايكيسده صوابدر وعوجاء برياصتم طاغك آديدركه طئ قبيله‌سنه مخصوص اولان ايكى طاغك حذاسنده‌در وعامر بن جوين الطائى فرسنك اسميدر وبرنجه موضعلرك اسميدر وعوجاء بابه اطلاق اولنور قوس معناسنه (العوج) موج وزننده (والمعاج) معاد وزننده اقامت ايتمك واقامت ايتدرمك معناسنه لازم اولور ومتعدى اولور يقال عاج بالمكان عوجا اذا اقام به وعاج غيره بالمكان اذا اقامه به وطورمق معناسنه‌در يقال عاج السائر اذا وقف وكيرو دونمك معناسنه‌در يقال عاج عما عزم اذا رجع و دونمك باشنى بولار ايله برسمته چويرمك معناسنه‌در يقال عاج الراكب البعير اذا عطف رأس البعير بالزمام لكن امهات سائره مطلقا عطف واماله ايله مفسردر (عاج) كسر اوزره مبنى اولەرق ناقه‌يه مخصوص زجر وآزار الفاظندندر (العاج) زبل اسميدر كه تركيده باغه تعبير اولنور طراق وقوطو مقوله‌سى اتخاذ ايدر هند قبلوبغه‌سنك ارقه‌سيدر وعاج شول ناقه‌يه دينوركه يانلرى ملايم اولمغله يوريمسى سهل ودونمسى وقوللانمسى لطيف اوله وعاج فيل كيكنه دينور كه بودياردە فيل ديشى تعبير ايتدكلريدر تبخيرى زرع وشجره قورد تقرب واستيلاسنى دافع وهركون برهفته‌يه قدر ايكى درهمنى صو وبال ايله ايچوب هفته تمامنده جماع اولنسه عاقر خاتونك حملى بابنده نافعدر (العواج) شداد وزننده عاج صاحبنه وعاج بابعنه دينور (ذوعاج) بروادى آديدر (عوج بن عوق) عينلرك ضميله سلفده برجل آديدركه آدم عليه السلام حضرتلرينك منزلنده يعنى نزول ايلديكى محلده تولد ايدوب موسى عليه السلام زمانه قدر معمر اولمشدى طول قامتى وعظم خلقتى بابنده بعض قصاص مقوله‌سى مورخلر شناعت مفرطه سرد ايلمشلردر

مترجم

مترجم دیرکه رد وقبولنه خواهشکر اولنلر ابن خلدون مقدمه سنه مراجعت ایلسونلر
(العویج) امیر وزننده عروة بن الورد کك فرسی اسمیدر (العوجان) فتحاتله برنهر اسمیدر
(جبلاعوج) عینك ضمیله یمنده ایکی طاغدر (دارةعویج) زبیر وزننده بین العرب برخاندان
معروفدر (العوهج) جعفر وزننده بیونی اوزون اولان حیوانه دینور کرکدوه قوشی وکرك
دوه وآهو اولسون وکنج ناقه یه دینور واباقلری پك اوزون اولان دوه قوشنه دینور
وشول کیکه دینور که ایکی بوکرلرنده سیاه خطلری اوله و پیلانه دینور ومهره
قبیله سنه مخصوص برارکك دوه یعنی پوغور اسمیدر (العواهج) خوارج وزننده
عربدن بر قوم آدیدر (العیج) عینك فتحی ویانك سکونیله فارسمق معناسنه در
تقول ما اعیج به عیجا ای ما اعیاء و راضی و خشنود اولمق معناسنه در تقول
ماعجت به ای لم ارض به وقانمق معناسنه در تقول ما عجت بالماء ای لم ارو ومنتفع
اولمق معناسنه در تقول ماعجت بالدواء ای لم انتفع شارح دیرکه بعضلر بومادهیی
مقام نفیه تخصیص ایلدیلر لکن اثباتده دخی ورودی مشهود اولمشدر
﴿ فصل الغین المعجمة ﴾ (الغیج) غینك فتحی وبانك سکونیله صوبی بردن ایچمیوب
نفس بنفس ایچمك معناسنه در یقال غیج الماء غیجا من الباب الرابع اذا جرعه
(الغیجة) غینك ضمیله جرعه وزننده ومرادفیدرکه بربودم صوبه دینور (الغسلج)
سینله جعفر وزننده بنج اسود اسمیدرکه باك تخمی دیدکلری دانه نك سیاه نوعیدر
وایکی امر وخصوص بینه متوسط اولان امر وخصوصه دینور ودادسز بیمزه طعام
وشرابه دینور (الغسلج) عملس وزننده بودخی بیمزه ودادسز طعام وشرابه دینور
تقول اطعمنا غسلجا و غسلجا ای مالا طعم له من الطعام والشراب (الغصلجة)
دحرجه وزننده آنی طوزلیوب وطبخنی کرکی کبی خوشجه ایلیه رك تاتاری پشورمکه
دینور یقال غصلج اللحم اذا لم یلحه ولم ینضجه ولم یطیبه (الغلج) غینك فتحی
ولامك سکونیله آت اختلاط واختلافسز یردوزمه صو کبی سکرتمك معناسنه در
یقال غلج الفرس غلجا من الباب الاول اذا جری بلا اختلاط (المغلج) منبر وزننده
صو کبی هموار سکردر اولان آته دینور ونبره ده دیشی اشك کورسه همان
اوزرینه هجوم ایدر اولان حشاری اشکه دینور یقال عیر مغلج ای سلال لعانته
(التغلج) تفعل وزننده بغی وظلم ایلمك معناسنه یقال تغلج فلان علی فلان اذا بغی
علیه وظلم ودابه صوبی ایچدکدنصکره یلانمق معناسنه در یقال تغلج الحمار اذاشرب
وتملظ بلسانه (الاغلوج) اسلوب وزننده تر وتازه اولان نباله دینور (الغلج)
ضمتینله دلبر وخوب منظر جوانلره دینور شباب حسن معناسنه در ظاهرا لفظ
مزبور جعدر مفردی اغلجدر مؤلفك الشباب قولی شابك جمعی اولور یاخود غلج
وشباب مفرددر یکیتلك و جوانلق دیمکدر (الغمیج) دمج وزننده (والغمیج) فرح

وزننده صوبی یودم یودم ایچمك معناسنه‌در یقال غمج الماء غمجا وغمج غمجا من الباب الثانی والرابع اذا جرعه (الغمجة) غینك فتحی وضمی ومیمك ساکونیله بریودم صویه دینور جرعه معناسنه (الغمیج) کتف وزننده شول دوه کوشکنه‌دینورکه اناسنك پاچه‌لری ارالغنه کیروب نمه امراوله وطتلو اولمیان صویه دینور (المغمیج) معظم وزننده بودنی طتلو اولمیان صودر یقال ماء غمج ومغمج ای لیس بعذب (الغملج) جعفر وزننده (والغملج) عملس وزننده (والغملیج) قندیل وزننده (والغملوج) زنبور وزننده (والغملاج) سرداب وزننده (والغماليج) علابط وزننده‌یلکن طبیعتلوکسیه‌دینورکه‌حالت واحده اوزره برقرار اولمز کاه علم قرائته دورشوب قاری وکاه شاطر کاه سخی وکاه بخیل وکاهجه شجیع وکاهجه جبان اولور اوله مؤنثده غملج دینور کذلك جعفر وزننده وغملج دینور عملس وزننده وغملیجه دینور غینك کسریله وغملوجه دینورد غینك ضمیله (الغماهیج) علابط وزننده وجودی ضخامتلو سموزکسیه دینور (الغنج) غینك ضمی ونونك سکونیله (والغنج) ضمتینله (والغناج) غراب وزننده ناز و شیوه‌یه دینور شکل ودلال کبی یقال بها غنج وغنج وغناج ای شکل (الغنج) غینك فتحی و نونك سکونیله ناز وشیوه ایتمك معناسنه‌در یقال غنجت الجاریة غنجا من الباب الرابع اذا دلت (التغنج) تفعل وزننده نازلنمق وشیوه‌کارلق ایتمك معناسنه‌در یقال تغنجت الجاریة اذا تدللت (المغناج) محراب وزننده (والغنجة) فرحه وزننده نازنده و شیوه‌کار محبوبه‌یه دینور (الغنج) فتحتینله هذیل قبیله‌سی لغتنده پیر وسالخورده کشی‌یه دینور شیخ معناسنه مهمله‌ده لغتدر (الغنج) غینك ضمیله (والغناج) کتاب‌وزننده دخان التنور معناسنه‌درکه چوبد وایچ یاغی ایسنه دینور قوللرینه نعل ودوکون ایدنلر آنکله توتسو ایدرلر سیاه اولمق ایچون (غندجان) غینك ودالك فتحیله فارس ایالتنده برصوسوز چولده واقع بر بلده‌در (الغوج) موج وزننده بر نسنه اکیلوب ایکی قات اولمق معناسنه در یقال غاج الغصن غوجا اذا ثنی وتعطف ومنه یقال فرس غوج اللبان ای واسع جلد الصدر کوکسنك دریسی واسع اولدقده دری هرطرفه اکیلوب بوکیلور وبوصفتده اولان آت سهل العطف اولمغله هر جانبه دوندرمسی آسان اولور (انتغوج) تفعل وزننده غوج معناسنه در یقال تغوج الغصن بمعنی غاج

﴿ فصل الفاء ﴾ (الفوتنج) فانك ضمیله پوتنك فارسی معربیدرکه ترکیده یارپوز دیدکلری نباتدر مؤلف اعلامه حرف تعریف ادخالی ضمنده جوهری‌یه تعریض ایدر ایکن محال عدیده‌ده کندیلری دخی بولنمشدر (الفانج) ثای مثلثه ایله خارج وزننده کبه ناقه‌یه دینور وکبه قالمیان سموز ناقه‌یه دینور (الفنج) فانك فتحی

وثانك سكونيله اكسلتمك معناسنه‌در يقال فتح الشئ فتحا من الباب الاول اذانقصه واسى صويه صوغوق صو آلشدرمغه قرغنلغنى كسر ايلمك معناسنه در يقال فتح الماء الحار بالماء البارد اذا كسر حره و آغرلتمق معناسنه در حل ثقيل ياخود سائر عارضه سببيله يقال فتح الرجل اذا ثقل (التفتيح) تفعيل وزننده بو دخى آغرلتمق معناسنه در يقال فتح الرجل تفتيحا اذا اثقل كرچه اثقال حمل ثقيل تحميل ايلمك معناسنه‌ده اولوب لكن شارحك وضع ماده مناسبتى اشعارينه مبنى اول كونه ترجمه اولنمشدر (الافتاح) همزه‌نك كسريله ترك ايلمك معناسنه‌در يقال افتحه اذا تركه وبك يورلمغله هارهار صولومق معناسنه در يقال افتح الرجل اذا اعيا وانبهر و يقال افتح على بناء المجهول (الفج) فانك فتحى و جيمك شده‌سيله ايكى طاغك ارالغنده اولان واسع يوله دينور مؤلف بصائرده ديديكه فج ايكى طاغ ارالغنده اولان آچق يره دينور بعده طريق واسعه استعمال اولندى جمعى فجاج كلور فانك كسريله وفج مصدر اولور يايك كريشنى بغرندن ايراق و ميدانلو قلمق معناسنه تقول فججت القوس فجا من الباب الاول اى رفعت وترها عن كبدها و آپشى آيرمق معناسنه در تقول فججت مابين رجلى اى فتحت (الفجاج) غراب وزننده بو دخى ايكى طاغ ميانده اولان واسع يوله دينور تقول اخذنا فجا وفجاجا اى طريقا واسعا بين الجبلين (الافجاج) همزه‌نك كسريله فجاج ديدكلرى طريق مذكوره كيتمك معناسنه‌در يقال افج الرجل اذا سلك الفجاج وآپشى آيرمق معناسنه‌در تقول افججت مابين رجلى اى فتحت وسرعت ايلمك يعنى چابك يورىمك معناسنه استعمال اولنور يقال افج الرجل اذا اسرع يعنى فى مشيه وقوش چمقرمق معناسنه‌در يقال افجت النعامة اذا رمت بصومها وچفتجى ترلايى صبان ايله بك سوكوب يارمق معناسنه‌در يقال افج الارض بالفدان اذا شقها شقا منكرا (الفج) فانك كسريله (والفجاجة) فانك فتحيله خام ميوه‌يه دينور وفج قاربوزه دينور بطيخ شامى معناسنه (الفجاء) فانك فتحى وجيمك تشديديله‌كه افج كلمه‌سندن مؤنثدر (والمنفجة) منبثه وزننده كريشنى بغرندن آچق وميدانلو اولان يايه وصف اولنور يقال قوس فجاء ومنفجة اذا بان وترها عن كبدها (المفاج) ميمك ضمه‌سيله اصلى مفاجج‌در آپشنى آيره‌رق يوريين كسيه دينور يقال هو يمشى مفاجا اى مباعدا مابين رجليه (التفاج) تشديد جيمله تفاعل وزننده آپشنى آيره‌رق يوريمك معناسنه‌در يقال تفاج الرجل اذا مشى مفرجا بين رجليه بناسى واحد ايجوندر ابن اثيرك بيانه كوره مبالغه‌يى متضمنه‌در (الفجج) فتحتينله آپشى آيرق اولمق معناسنه در مقتضاى تمثيل باب رابعدندر وبو فجج صفتى ذكرى آتى حاى مهمله ايله فحج صفتندن اقبحدركه بوبك اپشاق اولمقدر (الافج) الد وزننده آپشى آيرق كشيه

دینورکه آپشاق تعبیر اولنور مؤنثی بخاء در یقال رجل افج ای بین الفجج (الفجفج) فدفد وزنده (والفجفج) هدهد وزنده (والفجفاج) خلخال وزنده چوق سوزلو لافزن بوش بوغازکسیه دینورکه عهده‌سنده اولمیان شیٔ ایله ییهوده لاف وتفاخر ایدر (الفجیج) ضمتینله تقیل وکرانجان کسه‌لره دینور (الافجیج) کسریله دوه‌یه علی قول واسع اولانه دینور و طاره‌جق درین دره‌یه دیمکله اضدادین اولور شارح دیرکه عامهٔ عرب هر دره‌یه افجیج دیرلر وبعض لغتده واسع اولانه ویمن لغتده ضیق وعمیق اولانه دیمکله ضدیتی غیر مسلمدر (الفجه) فانك ضمیله ایکی نسنه‌نك ارالغنده اولان آچقلغه دینور فرجه معناسنه (المفج) میمك وفانك کسریله جاجدن اسم فاعلدر شول دابه طرنغنه اطلاق اولنوکه مدور وایجریسی بوش اوله‌که مدیحه‌در یقال حافر مفج ای مقبب (المفجج) فانك فتحی وحای مهمله‌نك سکونیله کبر ایتمك معناسنه در یقال فجج الرجل فججا من الباب الثالث اذا تکبر واياقلرك اوچکه‌لری بری برینه‌یقین اولوب اوچکه‌لری ایراق اوله‌رق یورمك معناسنه در یقال فجج فی مشیته اذا تدانی صدور قدمیه وتباعد عقباه (التفجیج) تفعیل وزنده بودخی وجه مذکور اوزره یورمك معناسنه‌در (الفجیج) فتحتینله برکسه ایاقلرینك اوچلری قریب واوچکه‌لری بعید اولمق وجهیله آپشاق اولمق معناسنه درکه باب رابعدندر (الافجج) اعرج وزنده وصف مذکور اوزره اپشاق اولان کشیيه دینور مؤنثی فججاء در یقال رجل افجج ای بین الفجج وهو تدانی صدور قدمیه وتباعد عقباه (التفجج) تفعل وزنده آپشی آیرمق معناسنه‌در یقال تفجج الرجل اذا فرج بین رجلیه شارح دیرکه تفجیج دخی بو معنایه‌در (الافجاج) همزه‌نك کسریله قصد ایلدیکی نسنه‌دن کیرو طورمق وکیرولمك معناسنه‌در یقال افجج عنه اذا احجم وبرنسنه‌دن رجوع واعراض ایلمك معناسنه در یقال افجج عنه اذا انثنی وصاغمال حیوانی صاغارکن الریله پاچه‌لرنی کروب آیرمق معناسنه‌در یقال افجج الحالب حلوبته اذا فرج مابین رجلیها (الفجج) فانك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله کبر ایتمك معناسنه در یقال فجج الرجل فججا من الباب الثالث اذا تکبر (الفجج) فتحتینله ذکر اولنان فجج کبی بودخی برکسه آپشاق اولمق معناسنه‌در لکن بو آخرنداسوء واقبحدرکه بك آپشاق اولمقدن عبارتدر یقال فجج الرجل فججا من الباب الرابع بمعنی فجج لکنه اسوء من الفجج (الفودج) هودج وزنده ومرادفیدرکه محفه‌یه دینور وعروسه یعنی کلینلره مخصوص برنوع مرکب آیدر وبوهودج شکلنده‌اولوب مخصوص کلینلری بندروب محل زفافه ایلتورلرکه قوچو اوله‌جقدر وفودج الناقة ارفاغیدر یعنی ناقه‌نك قصق یرلریدرکه پاچه‌لری دیبلریدر صنتان تعبیر اولنور یقال ناقة واسعة الفودج ای الارفاغ مفردی فودجه‌در (الفودجات) جمع بنیه‌سیله

برموضع آیدر (الفوذنج) فانك ضمی وذال معجمه‌نك فتحیله برنبات آیدر وبو معربدر اشبو فوذنج یودنهٔ فارسی معربیدر که یارپوز دیدکلری فوتنج دخی دیرلر مؤلف کرچه مغایرت صورتنده ایرادایلدی لکن مفرداتلرك بیانه کوره ایکیسی بردر واقسامی واردر (الفرج) فانك فتحی ورانك سکونیله برکسه‌نك غم و غصه‌سنی کشف وازاله ایتمك معناسنه‌در یقال فرج الله الغم فرجا من الباب الثانی ای کشفه بوماده فتح وتفریق معناسنه موضوع اولمغله معنای مزبور مجاز اولور و فرج انسانك عورت یرینه اطلاق اولنور مؤلفك بصارده بیانه کوره فرج پاچه‌نك آرالغنه دینوب بعده قبل ودبره اطلاق اولنمشدر مابین الرجلین اولدقلرینجون حتی کثرت استعمالله معنای موضوع مثابه‌سنده اولمشدر و مصباحك بیانه کوره انفراج وانفتاحلری باعث تسمیه‌در وکیده‌رك خاتونك قبلنده اغلب اولمشدر یاربق مناسبتی اکا پك ملایمدر وفرج دربند تعبیر اولنان کدکه وهرخوف وخطر محلنه اطلاق اولنور وبو معنا مستعاردر یقال فلان یسدبه الفرج ای یحمی به الثغر وآتك پاچه‌لری آرالغنه دینور شارحك بیانه کوره آته تخصیصك وجهی معلوم دکلدر قال فی الاساس ملأ فروج دابته اذا احضرها وهی مابین قوائمه وفرج موصل ایالتنده برقضا آیدر واضاح نام محل یاننده برطریقك اسمیدر (الفرجان) تثنیه بنیه‌سیله خراسان اولکه سیله سجستان اولکه سی یاخود خراسانله سند اولکه‌سیدر سلفده ایکیسیده سرحد اسلامی اولدقلرینجون اطلاق اولنمشدر (التفریج) تفعیل وزننده بودخی غم وغصه‌یی کشف وازاله ایتمك معناسنه‌در یقال فرج الله غمی ای کشفه وبرکسه پك پیرفانی اولمق معناسنه استعمال اولنور بو معنا کدك معناسنه اولان فرجدن مأخوذدر زیرا وجودی وحیاتی خلل یاب اولور یقال فرج الرجل اذا هرم (الفرج) فانك ضمی ورانك سکونیله (والفرج) ضمتینله اصلا سرصاقلز اولان کسیه دینور فانك کسریله‌ده لغتدر یقال لاتفش سرك الیه فانه فرج ای لایکتم سرا وکریشمله بغرینك آرالغی کشاده و میدانلو اولان یایه دینور وهمان برقات ثوب ایچره اولان خاتونه اطلاق اولنور وفرج خرج وزننده فارس اولکه‌سنده بربلده آیدرمحدثیندن حسن بن علی الفرجی اورادندر (الفارج) خارج وزننده (والفریج) امیر وزننده بونلرده قبضه‌دن کریشی میدانلو اولان یایه دینور وفارج شول ناقه‌یه دینورکه ولادتدن یکی منفرج و متخلص اولمغله ارکك دوه‌یه بغض ونفرت ایلیه وفریج پك ظاهر وآشکار اولان شیئه اطلاق اولنور بارز معناسنه شارحك بیانه کوره البارد نسخه‌لری‌که دالله‌در غلطدر واقعا ماده‌نك ملایمی یوقدر وفریج شول ناقه‌یه اطلاق اولنوکه ابتداء حملی اولان ولدی یکیجه وضع ایتمش اوله (الفرجه) فانك حرکات ثلاثیله غم و غصه‌دن

تقصی یعنی خلاصلغه دینور مصباحك بیانه کوره فرجه فانك ضمیله ارالقده اولان آچق موضعه دینور کرك ایکی وکرك زیاده نسنه لرك آرالقلری کبی و فرجة الحائط که دیوارك بناسنه عارض اولان خلل وکدکدر کذلك کافك ضمیله در وفرجه فانك فتحیله مصدردر معانیه مخصوصدر که شدتدن قورتلمق معناسنه در و بونده ضم ایله ده لغتدر وازهریدن فانك کسریله فرجه دخی منقولدر پس مؤلفك حرکات ثلاثیله قولی متفق اولور خلاصه فانك ضمیله هم اسم و هم مصدر اولور کدره کبی وفتحی وکسریله مصدرلردر رجمه ونشده کبی بومناسبتله ابن خلکان تاریخنده منقول اولان قضیه رسم اولندی ابو عمرو بن العلادن محکیدرکه برزمانده حجاج ظالمدن یمن دیارینه فرار وآنده اون سنه مقداری قرار ایلدم بر کون بر صحرایه چقوب کشت کذار ایدرکن کوردم بر عرب برآخر عربه ملاق اولوب ترحیب وتأهیلدنصکره مژده کیم حجاج فوت اولوب عالم شر وشورندن خلاص اولدی دیوب اشبو بیتی انشاد ایلدی ★ ربما تجزع النفوس من الامر ★ له فرجة کحل العقال ★ فرجه‌یی فتح فا ایله قرأت ایلدی ابو عمرو ایدرکه بو کلامی استماع ایلدیکمده قلبیسندن مسرور اولهجغمی بیلدم حجاجك فوتی خبرندنمی یوخسه فرجه‌نك فتح فا ایله اولدیغنی کوش ایلدیکمدنمی زیرا بن فرجه‌یی ضم فا ایله تلفظ ایدر ایدم وغلط اولمق خاطرمه کلور ایدی پس فتح فا ایله کوش ایلدیکمده مشکلم حل اولوب شفای صدر حاصل اولدی لکن قول مؤلف وازهری موجبنجه غلط اولدیغی متعین‌در انتهی وفرجة الحائطکه دیوارده و دیوار مقوله‌سنده اولان رخنه وخللدن عبارتدر فانك ضمیله‌درکه اسمدر جمعی فرج کلور ظلم و ظلمه کبی (الافرج) اعرج وزننده شول کسیه دینورکه قیناقلری بك بیوك اولمغله بری برینه قاوشمز اوله بوصفت اکثری حبشده اولور وافرج اکثری عورت پری منکشف اولور اولان دیوشورمسز پریشانجه آدمه دینور بومعنادن اسم فرج در فتحتینله یقال رجل افرج ای به فرج ای الذی لایزال ینکشف فرجه و افرج الشایا اوك دیشلری سیرك دیمکدر یقال رجل افرج الشایا ای افلجها (المفرج) محسن وزننده پلیچلی طاوغه دینور یقال دجاجة مفرج ای ذات فراریج و شول کسیه دینورکه بك استاد تیر انداز ایکن صکرمه هنزینه وهن وتغیر عارض اولوب تیر اندازلغنه خلل کلمش اوله (بنو مفرج) برقبیله‌در (المفرج) مکرم وزننده شول مقتوله دینورکه قربه‌لردن یعنی شنلکدن بعید اولان خالی صحراده بولنمغله قاتلی نامعلوم اوله کذلك شول کسیه دینورکه اسلامه کلوب و برکسه ایله موالاة ایتمیوب یعنی مولی الموالاة اتخاذ ایتمامش اوله ومنه الحدیث [العقل علی المسلمین عامة ولایترك فی الاسلام مفرج] ای اذا جنی کان علی بیت المال لانه لاعاقلة له نهایه‌نك

بیانته کوره حدیث مرقومده واقع مفرج جمله وحای مهمله ایله‌ده مرویدر اصمعی حای مهمله ایله اولمسنه ذاهبدر نته‌که حاء یاننده مؤلف دخی ذکر ایدر وابوعبیده ایکی روایتی دخی تصحیح ایتمشدر الحاصل شتلمکدن بعید صحراده بولنان مقتولك که قاتلی معلوم دکلدر دمی هدر وباطل اولمیوب بیت المالدن لازم کلور کذلك اسلامه کلوب وموالاة اتخاذ ایتین آدمك عاقله‌سی اولمامغله جنایت ایلدکده جنایتی بیت المال اوزره لازم کلور (المفرج) معظم وزننده طراغه اطلاق اولنور مشط معناسنه ودیرسکیله قولتغی ارالغی کشاده ومیدانلو اولان کسیه دینور (الفروج) صبور وزننده شول پایه دینورکه ایکی کوشه‌سنده اولان اکری یرلری پایه قصبلی طاره‌جق اولمیوب آرالغی آچق ومیدانلو اوله (الفروج) تنور وزننده کوچك چوجق کوملکنه دینور واکسه‌سندن پرتماجی اولان قفتانه دینورکه اوسته کیلور بوحالا فراجه دیدیکمزدرکه فارسیده فرجی دیرلر اوائلده پرتماجی اکسه‌سنده اولور ایدی صکره شمدیکی هیئت معهوده‌یه کیرمشدر قال الشهاب الفروج هو الفرجی بالترکیة وقد لبسه النبی علیه السلام کما فی المشارق وقال فی النهایة انه [علیه الصلوة والسلام صلی وعلیه فروج من حریر] هو القباء الذی فیه شق من خلفه وفروج طاوق بلجنه دینور بومعناده سبوح وزننده دخی لغتدر یورطه‌دن انفرابی باعث تسمیه‌در (التفاریج) تفاریق وزننده تفرجه‌نك جمعیدر تانك و رانك کسریله قفتانك پرتماجنه وطرابزون پرمقلرینك ارالقلقلرینه دینور وتفاریج الاصابع پرمقلرك آرالقلرینه دینور (التفرجة) تانك ورانك کسریله تفاریجك مفردیدر نته‌که ذکر اولندی وتفرجه وتفراجه تالرك کسریله والنفرجاء نون مکسوره ایله قورقق وضعیف القلب کسیه اطلاق اولنورکه همان جنکدن آلارغه‌یه منفرج اولور یقال رجل تفرجة وتفراجة ونفرجاء ای جبان ضعیف (الافراج) همزه‌نك کسریله پرتسنه‌دن آلارغه اولوب یاننده پرسمته آچلوب آیرلمق معناسنه‌در یقال افرج الناس عن الطویق والقتیل اذا انکشفوا حدیث مرقومده واقع مفرج بومعنادن مأخوذدر وافراج پرمکانی ترك ایتك معناسنه استعمال اولنور یقال افرجوا عن المکان اذا ترکوه (فراوجان) فانك فتحیله مرو قضاسنده پر قریه آدیدر (الفرج) فتحتینله محمد بن یعقوب الفرجی نام زاهد مشهورك جدی اسمیدر جدنه منسوبدر (الافرنباج) احرنجام وزننده بریان اولان قوزینك دریسنك کنارلرنده قوریغه بشلق معناسنه‌در یقال افرنبج جلد الحمل اذا شوی فیبس اعالیه (الفرناج) تای فوقیه ایله قرطاس وزننده دوه قسمنه مخصوص پرتغا آدیدر وطی قبیله‌سنه مخصوص پر موضع آدیدر (الفرجه) حای مهمله ایله دحرجه وزننده آپشنی آیره‌رق یورمك معناسنه‌در یقال فرجح فی مشیه اذا تفحج (الفرجی)

فانك فتحى وقصرايله فرشحه حالتنه شبيه پوريكه دينور وفرشحه ناقه صاغيلور كن آپشنى آيرمغه دينور يقال يشى الفرجى وهى شبه الفرشحة (الافرنجة) همزه‌نك كسريله افرنك معربيدركه حالا فرنك تعبير اولنان طائفه‌در مراد فرانسز قومى اوله‌جقدر خذلهم الله تعالى وبونده قياس اولان راء مكسور اولمقدر اسفنط وزننك مخرجنه اخراج ايجون كرچه آنكده فاسنك فتحى لغتدر لكن كسرى اعلادر (الفاسج) فائح وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى وشول ناقه‌يه دينور كه پوغور تجميل ايلكله چكلمه وقتندن مقدم اكا آشمش اوله و جست وچابك كنج ناقه‌يه دينور (التفسيج) تفشيج وزننده‌كه شين معجمه ايله‌در ومرادفيدركه ذكر اولنور (الافساج) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌يى بوشليوب ترك و فراغت ايلمك معناسنه‌در تقول افسج عنى اى تركنى وخلى عنى (التفشيج) فانك فتحى و شين معجمه‌نك سكونيله طوار تبول ايلمك ايجون پاچه‌لرنى كروب آيرمق معناسنه‌در يقال فشج الحمار فشجا من الباب الثانى اذا فرج بين رجليه ليبول (التفشيج) تفعيل وزننده (والتفشيج) تفعل وزننده اول معنايه‌در وتفشيج آپشنى آيرمق پوريمك معناسنه‌در يقال فشيج فى مشيه اذا تفحج (الفشفارج) فانك فتحى وكسريله برنوع طعام آديدر وبوفعفالك وزننده‌در مترجم ديركه ظاهرا بويپشپاره معربيدركه پشمانى حلوا تعبير اولنان حلوادر (التفضيج) ضاد معجمه ايله تفعل وزننده سيلان ايلامك وجهيله قيلارك ديبلرى ترليوب نمناك اولمق معناسنه‌در يقال تفضيج الرجل عرقا اذا عرقت اصول شعره ولم يسل مثال مزبور تصبب الفرس عرقا كبيدر كه عرقا كلمسى تمييز در وپك سمورمكدن ياغى ياريلوب چتلامق معناسنه‌در يقال تفضيج جسده بالشحم اذا اخذ مأخذه فانشقت عروق اللحم فى مداخل الشحم يعنى شول درجه‌ده سموروب طاولنديكه كوده‌سنده كركى كبى باصه‌جق يرلرنى باصوب صقشدرمغله مضغه‌لر ارالرنده ياغلرك مداخلنده اولان اتلرك طمرلرى ياريلوب چتلادى لسانزده سموزلكدن ياغى يارلمق تعبير اولنور وحيوانك كوده‌سنك اتى اكسيلوب مهزول اولمق معناسنه‌در يقال تفضيج بدن الناقة اذا تخدد لحما تخدد لحم كوده‌نك اتى اكسيلوب مهزول اولمق معناسنه‌در كه اول صورتده چقور چقور اولور نته كه مؤلف خد ماده‌سنده بيان ايلشدر يوخسه پك سموزلكدن اولوقلمق معناسنه دكلدر كرچه ماده‌نك اكا دخى مساعده‌سى واردر وتفضيج بولالمق معناسنه‌در يقال تفضيج الشئ اذا توسع (الانفضاج) انفعال وزننده بودخى قيلارك ديبلرى ترليوب نمناك اولمق معناسنه‌در يقال انفضج عرقا بمعنى تفضيج ويارمك وچباك اغزى ياخود ايچريسى آچلوب آيرلمق معناسنه‌در يقال انفضجت القرحة اذا انفرجت وظلمت ياخود سيس وبولود رطرف اولمغله افق اسمان عيان اولمق

معناسنه‌در

معناسنه در يقال انفضج الافق اذا تبين وكوبك چنلايوب آچلق معناسنه در يقال انفضجت السرة اذا انفحت وقوعه وقربه مقوله سنك ايجنده اولان صويك مجموعى آقق معناسنه در يقال انفضجت الدلو اذا سال مافيها وبرايش كوشيوب وهن وضعف بولمق معناسنه در يقال انفضج الامر اذا استرخى وضعف وافراط اوزره صمورمك معناسنه در يقال انفضج البدن اذا سمن جدا (الفضيج) امير وزننده ترء اطلاق اولنور عرق معناسنه (المفضاج) محراب وزننده عضاج معناسنه در كه وجودى ايرى وسموز اولوب سست وسولپك اولان كسنه در (الفلج) فالك فتحى ولامك سكونيله فوز وظفر معناسنه در يقال فلج الرجل على خصمه فلجا من الباب الاول والثانى اذا ظفر عليه وفاز قال الشارح وفى المثل ★ من يأت الحكم وحده يفلج ★ يعنى حاكم حضورينه خصمسز تنهاجه واران آدم فوز بولور زيرا آنى تكذيب ايدر بوقدر فى زماننا عرض رشوت ايلديكنه مبنى در وفلج بولمك معناسنه در يقال فلج الشئ بينهم اذا قسمه وبرنسنه يى نصفندن ياروب ايكى پاره قيلق معناسنه در يقال فلج الشئ اذا شقه نصفين وچفتجى زراعت ايچون ترلايى سوكوب سورمك معناسنه در يقال فلج الاكار الارض اذا شقها للزراعة وجزيه وخراج فرض وتقدير ايتمك معناسنه در يقال فلج الجزية اذا فرضها مؤلفك وفى الجزية قولى والفلج فى الجزية تقدير نده در ونهايه نك بياننه كوره فلج ديدكلرى ذكرى آتى مكيالدن مأخوذ در وبو معنا اشبو [ان عمر رضى الله عنه بعث حذيفة وعثمن بن حنيف الى السواد ففلجا الجزية على اهلها] حديثنده وارد اولمشدر اهل سواد خراجلرنى غلالدن ادا ايدر اولمليه مكيال مزبوردن فرض وتقدير معناسى اخذ اولنمشدر وفلج بصره ايله ضربه بينده برموضع آيدر (الافلاج) همزه نك كسريله بودخى فوز وظفر بولمق معناسنه در يقال افلج الرجل على خصمه اذا ظفر وفاز وظفر ياب ايتمك معناسنه در يقال افلجه الله عليه اى اظفره وخصم اوزره ايراد ايلديكى دليل وبرهانى متين وراست وروشن قيلق معناسنه استعمال اولنور يقال افلج برهانه اذا قومه واظهره (الفلج والفلجة) فالك ضميله فلج وافلاج نك معناى اولمزدن اسمدر فوز وظفر معناسنه در يقال لمن الفلج والفلجة اى الظفر والفوز (التفليج) تفعيل وزننده بودخى بولمك معناسنه در يقال فلج الشئ تفليجا اذا قسمه (الفلج) فالك كسريله برمعروف اولنجك آيدر نهايه ومغربده بووجهله مرسومدر كه فالج لامك فتحيله برنوع اولنجك آيدر سريانى اولان فالفا معربيدر فلج ديدكلرى اولنجكدن كبيردر كر معدلك ايكى خسيدر وتهذيبده فالج كر كبيرك نصفى وفلج سريانيده فالفا ديدكلرى اولنجكدن ديو مبين در وفلج نصف معناسنه در كه ايكى بولنان شيئك ياروسيدر فالك فتحيله ده جائزدر ويقال هما فلجان اى نصفان (الفلج) فتحتينله

ایکی ایاقلرك ارالقلری آچق وکرکی اولمق معناسنه‌در که آیشاق اولمقدن عبارتدر ودیشلر سیرك اولمق معناسنه‌در امهات سائره‌دن بونلر باب رابعدن مصوغ وعضوین مرقومینه وصاحبلرینه وصف اوله‌رق مرسومدر مثلا یقال فلج الرجل وفلج ثغره وفلج ثغر صغیره اطلاق اولنور جوهری لامك سکونیله تقیید ایتمکله غلط ایتشدر (افلج الاسنان) سیرك دیشلی کشی‌یه دینور فلج مرسومدن صفتدر بونده البته اسنان لفظنك ذکری لازمدر دفع التباس ایچون یقال رجل افلج الاسنان ای متباعد مابینها وافلج قوللرینك ارالغی کشاده ومیدانلو اولان کشی‌یه دینور یقال رجل افلج ای البعید مابین یدیه جوهری مابین الثدیین عنوانندہ یعنی مه‌لرینك ارالغی آچق اولانله تفسیر ایتمکله غلط ایتشدر (الفالج) خارج وزننده شول ایکی اورچکلو عظیم الجثه ارکك دوه‌یه دینور سند اولمکه‌سندن مخصوص ضراب ایچون اطراف ممالکه جلب اولنور ترکیده پوغور تعبیر اولنور وفالج نصیبلو غالب وفائز اولان اوقه اطلاق اولنور نهایه‌ده وفی حدیث [سعدفا خذت سهمی الفالج] ای القامر الغالب ویجوز ان یکون السهم الذی سبق به فی النضال عبارتیله مرسوم اولمغله قمار اوقندن ونشان اوقندن اعم اولور وفالج معاذالله تعالی برمرض آدیدرکه اعضا کوشیوب بدنك برپانی طوتمز اولور خلط بلغمینك انصبابی سببیله مسالك روحك قپانمسندن اولور نصف اعضایی شق ایلدیکیچون اطلاق اولنمشدر یقال اصابه الفالج وهواسترخاء لاحدشقی البدن لانصباب خلط بلغمی تسد منه مسالك الروح وفالج اسماء رجالدندر فالج بن خلاوه عربدن برکسه‌در که ★ انامنه فالج بن خلاوة ★ مثلنك منشأیدر اصلی بودر که بین العرب یوم الرقم ایله متعارف اولان یوم ملحمه‌ده انیس نام سرکرده اسیرلرنی قتل ایدرکن مزبور فالجه سندنی انیسه معاونت ایلزمیسن دیدکلرنده انا بری منه دیمکله من بعد برماده‌دن تبری ایدن کسه انامنه فالج بن خلاوة دیمك مثل قالمشدر (المفلوج) ذکر اولنان فالج مرضنه مبتلا کشی‌یه دینور یقال فلج الرجل علی بناء المجهول فهو مفلوج (الفلوجة) سفوده وزننده سواد عراقده واقع قریه‌یه دینور جمعی فلالیجدر فلالیج السواد ای قراها وفلوجه زراعت ایچون نطس اولمش ترلایه اطلاق اولنور وعراقده برموضع آدیدر (الفلیجة) سفینه وزننده چادرك شقه‌لرندن برشقه‌یه دینور (الفلوج) تنور وزننده یازیجی‌یه اطلاق اولنور کاتب معناسنه یقال هو فلوج ای کاتب مترجم دیرکه بوماده البته فلج ماده‌سندن مأخوذدر ظاهرا تقسیم معناسندن اولمق کرکدرهله فوز وظفر معناسی کاتبه کوره بعیددر زیرا کاتب ایله احتیاج همعددر وبرموضع آدیدر (المفلج) معظم وزننده راست ومستقیم اولمیان نسنه‌یه اطلاق اولنور کویاکه صاپدیغی یردن ایکی بولنمشدر یقال امر مفلج ای غیر مستقیم ومفلج الثنایا

اوك ديشلرى سيرك اولان كسيه دينور يقال رجل مفلج الثنايا اى منفرجها (افلج) ازميل وزننده برموضعدر (فلجه) حمزه وزننده مكه ايله بصره بينده برموضعدر (التفلج) تفعل وزننده ياريلوب چتلامق معناسنه‌در يقال تفلجت قدمه اذاتشققت (الفنج) فانك و نونك ضميله فجج معناسنه‌در كه ثقيل وجيزه كسه‌لره دينور (فنج) بقم وزننده تابعيندن برذاتدر كه آندن شيخ اليمن وهب بن منبه روايت ايلشدر و بشقه بر محدث اسميدر (فنج) جبل وزننده فنك معربيدر كه فارسيده ترکيده قارصق تعبير اولنان جانوره دينور كه دريسندن اعلا كورك اولور (الفنزج) فانك وزاى معجمه‌نك فتحيله عجمه مخصوص بركونه رقص اسميدر كه ال اله آلوب رقص ايدرلر بنجه معربيدر ترکيده صره رقصى تعبير اتدكلريدر مترجم ديركه فنزج كذلك بنجه معربيدر كه اهل فرسك مسترقه ديدكارى ايام خمسه‌در وآنلر اهنود اشنودا سفند هست هشتويش‌در اهل تقويم بينده مستعملدر (الفوج) موج وزننده كروه وجماعت معناسنه‌در جمعى فوّج كلور فانك ضميله وافواج كلور وجمع الجمع افاوج وافاويج كلور يقال قداقبل فوج من الناس اى جماعة وفوج مصدر اولور رايحهٔ طيبه يايلوب قوقمق معناسنه فوح معناسنده لغتدر يقال فاج المسك يفوج فوحا اذا فاح اى انتشرت رايحته وكوندز صوغوق ياخود سرين اولمق معناسنه‌در يقال فاج النهار اذابرد (الافاجة) افاده وزننده سرعتله يوريمك معناسنه‌در يقال افاج الرجل اذا اسرع وسكرتمك معناسنه‌در يقال افاج الفرس اذا عدا ودوه‌لرى بلوك بلوك وكروه كروه صويه صالبويرمك معناسنه‌در يقال افاج الرجل اذا ارسل الابل على الحوض قطعة قطعة (الفائجة) ايكى يوكسك يرك ياخود ايكى تپه‌نك ارالغنده اولان ككش يره دينور وجماعت معناسنه‌در (الفيج) فانك فتحى وياك سكونيله پيك فارسى معربيدر كه برمحلدن محل آخره تحريرات كوتُرن پياده‌در اصطلا حزده ساعى تعبير اولنور وجماعت انسانيه دينور واسماء والقاب رجالدندر احمد بن حسن الفيج وهبة الله الفيج وابو رشيد الفيج واحمد بن محمد الاصبهانى ابن الفيج محدثلردر وجماعت معناسنده فيج كلمه‌سنك اصلى فيج ايدى كلمه‌سنك كيس وزننده بعده تخفيف اولندى هين وهين كلمه‌لرى كبى جمعى فيوج كلور على قول فيوج زندان بكجيلر يينه دينور كه دائما زندانه كيروب چيقوب حراست ايدرلر پس جمع صيغه‌سى انلره مخصوص اولمشدر بونلر دخى پيك مقوله‌سى سرهنكلر در حالا ركاب سلطانيده اولان پيكلر سرعتله امر وكلام سلطانيه اجرا ايچون مرتب‌در مؤلفك اصلنى بيانى واوى اولديغنه تلميحه مبنى‌در كه اصلى فويج ايدى كريم وزننده واو اوزره كسره‌نك ثقلتدن ناشى كسره حذف اولنوب كلمه‌ده واوويا مجتمع اولمق قاعدهٔ مشهوره‌سنه مبنى واو يايه

قلب وادغام اولنمشدر نته که جید وسید کلدی دخی بویله‌در ومعلوم اوله که سیوطی علیه الرحمه‌نك اتقانده ومزهرده بیان ایلدیکی اوزره بعض معربات واردرکه عرب انی تملك وآنده اشتقاق وتصریفله تصرف ایدرلر مثلا لجام کلمه‌سی که لکام معربدر جمعنده لجم دیدیلر کتاب وکتب کبی وآنمدن فعل وصیغه تصرف ایدوب الجمه الجاما وتلجم تلجما دیدیلر کذلك دیوان لفظنی دواوین اوزره جمعلندروب وآنمدن فعل اخذ ایدوب دون تدوینا دیدیلر حتی دینار کبی دیوان لفظنی استعمالده تمکنله کویا که معرب دکلدر بلکه عربیدر دیو ادعایه مبنی اصلی دوان اولوب واوینك یری یایه ابدال اولندی دیو ادعائی حکم ایلدیلر پس ذکر اولنان بیك معربی فیج دخی بوقبیلدن اولور. کویا که سرعت معناسندن مأخوذدر بناء علیه جعنده فیوج دیدیلر (التفویج) تفعیل وزننده تبرید معناسنه در بردنبار معناسنه اولان فوجدن مأخوذدر تقول لست بر ایح حتی افوج ای ابرد عن نفسی یعنی کوندز سرینلنوب نفسم برمقدار مستریح اولمدقجه بن کیدیجی دکلم (الاستفاجه) استخفاف واستراح معناسنه‌در یقال استفیج فلان علی بناء المجهول ای استخف (الفیهج) صیقل وزننده بادیه دینور خمر معناسنه وباده اولنجدکاری پیمانه‌یه دینور وسوز کویه دینور مصفاة معناسنه (فهرج) جعفر وزننده فهره معربیدرکه اصطخر ایالتنده چول طرفنده واقع برقضا اسمیدر (الفیج) فانك فتحی ویانك سکونیله چقور اولوب یاطمبلی واوتوراقلی دوز یره دینور

﴿ فصل القاف ﴾ (القیج) قافك فتحی وبانك سکونیله کبکلك قوشنه دینور جمل کبی مفردی قیجه‌درکه ارککنه ودیشیسنه اطلاق اولنور شارحك بیانه کوره کبك فارسی معربدر (القیقبة) زلزله وزننده عربه مخصوص برلعب آدیدرکه اکاعظم وضاح دخی دیرلر (القربج) قرطق وزننده دکانه دینور حانوت معناسنه نته‌که کربج دخی بومعنایه در شارحك بیانه کوره بونلر کلمهٔ فارسی معربدر (المقرعج) مسرهد وزننده اوزون شیشه دینور (القطاج) سحاب وزننده (والقطاج) کتاب وزننده کمی هلاطنه وپلامودینه دینور قلس السفینه معناسنه (القطیج) مزج وزننده کمی هلاطنی محکم بوکمك معناسنه‌در یاخود هلاط ایله قویدیدن صوچکمك معناسنه‌در یقال قطج الرجل قطجا من الباب الاول اذا احکم فتل القطاج اواستق من البئر بالقطاج (القولنج) قافك فتحی وضمی ولامك فتحیله وبعضا مکسور اولور یاخود دائما مکسور در امعایه متعلق برمرضدرکه مولم وموجع وخروج ریحه ودفع طبیعی یه مانعدر لسانمزده دخی قولنج تعبیر اولنور مزهرك بیانه کوره بو معربدر یعنی کولنج معربیدر زیرا الفاظ عربیه ده قاف وجیم مجتمع اولمز وبعض مفردات طبیه‌ده ذکر اولندیغی اوزره مرض مزبور

قولون دیدکاری ایکنجی بغرسغه عارض اولور طبیعتی محتبس ایلمکله ریاح وفضلاتك خروجی متعسر اولور (قنوج) سنور وزننده هندستانده بر بلده در سلطان محمود غزنوی فتح ایلشدر (القنفج) قافك وفاتك کسریله سموز ودوشکلی دیشی اشکه دینور (فاج) اسمادندر احمد بن فاج محدثدر

﴿ فصل الکاف ﴾ (الکاج) کافك فتحی وهمزه‌نك سکونیله برکسه‌نك حاقنی مزداد اولمق معناسنه در یقال کاج الرجل کأجا من الباب الثالث اذا ازداد حمقه (الکتاج) کتاب وزننده بغایت بونلك واحمق ونادانلق معناسنه در یقال به کتاج ای حماقة وفدامة (الکنج) کافك فتحی ونای مثلثه‌نك سکونیله طعامدن کفایت مقداری یمك علی قول اطرافدن جلب ذخائر ایدوب چوغالتمق معناسنه در یقال کنج من الطعام کنجا من الباب الثانی اذا اکل منه مایکفیه اوامتار منه فاکثره مؤلفك تفسیر مذکوری استخدامه محمولدر زیرا قول اولده واقع طعامدن مراد طعام مأکولدر وثانیدن که ضمیر ایله مکنی در مراد بغدای مقوله‌سی ذخیره در زیرا عربلر اولمقوله غله‌یه طعام اطلاق ایدرلر دوه‌یه مال اطلاق ایتدکاری کبی (الکجة) لجه وزننده اطفاله مخصوص برلعبدرکه بچاوره‌یی طوب ایدوب اوینارلر حالا بودیارلرده قایشدن یپارلر (الکج) لج وزننده طوپ اوینامق معناسنه در یقال کج الصبی کجا اذا لعب بالکجة (الکجکجة) زلزله وزننده بودخی برکونه لعبدرکه است الکلبه دخی دیرلر بعض مفرداتده کجه بوکونه مبین درکه برمندیل مقوله‌سنی بوکوب اوتورانلرك ارقه‌لرندن طولاندررلر اکاسیوشدر وکوتنه قویدم اویونی تعبیر ایدرلر (کج) کافك ضمیله اسمادندر قتیبة بن کج بخارالو برمحدثدر ویوسف بن احمد بن کج القاضی که کافك فتحیله در ائمهٔ شافعیه دندر (الکدج) کافك فتحی ودالك سکونیله مشروبی افراطه کتیوب کفایت مقداری ایچمك معناسنه در یقال کدج الرجل کدجا من الباب الاول اذاشرب من الشراب کفایته (الکذج) کافك وذال معجمه‌نك فتحیله کذه فارسی معربیدرکه خانه ومأوی معناسنه در فارسیده میکده میخانه دیمکدر (الکرج) فتحتینله جود وشجاعتله مشهور ابودلف العجلی نام امیرك بنا کرده‌سی بر بلده درکه همدان ایله اصفهان بینده درو دینور قضاسنده برقریه آدیدر وکرج مصدر اولور اتمك مقوله‌سی نسنه کوفلمك وچچکلمك معناسنه یقال کرج الخبز کرجا من الباب الرابع اذا فسد وعلته خضرة (الکرج) کافك ضمیله قبر وزننده کرهٔ فارسی معربیدرکه آتك طاینه دینور مهر معناسنه (الکرجی) یای نسبتله مخنث ومأبون شخصه اطلاق اولنور انسان طایلاقلریله اوغراشدیغنه مبنی اطلاق اولنمشدر یقال هی کرجی ای مخنث (الکرارجة) کافك فتحیله (والکربرج) قزعمل وزننده برنوع یشل وقصه‌جه بالق آدیدر بعضلرك بیانته

كوره اوصقمرى بالغيدر (الاكتراج) افتعال وزننده (والتكريج) تفعيل وزننده (والتكرج) تفعل وزننده بونلرده برنسنه كوفلنوب چيكلمك معناسنه در يقال اكترج الخبز وكرج وتكرج اذا فسد وعلته خضرة مترجم ديركه فارسيده ذكر اولنان كوفه كره دينمكله كرج آندن معرب اولوب بعده متصرف اولمق بعيد دكلدر (الكربج) قرطق وزننده قربج كبي بودنى چارشو دكانته دينور حانوت معناسنه على قول يقال دكانده اولان صاتلق متاع واشياسنه دينور مترجم ديركه فارسيده دكانه كربه دينمكله كربج و قربج آندن معربدر (الكوسج) كافك فتحى وضميله معلومدر كه فارسيده وزكيده كوسه تعبير اولنور صقالى آز كسه در وبو معربدر وكوسج بردرلو بالغك اسميدركه بچق طرزنده خرطومى اولور بوبالق اوقيانوسده اولور عظيم الخلقه وزيانكار وصائل ربالقدر وبواسمله معروفدر وكوسج ديشلرى اكسك اولان كسيه دينور يعنى مادر زاد يكرمى سكز ديشى اولان كسيه دينور شارح ديركه كوسجلرك ديشلرى ناقص اولور وآغزيورويشلو اياغى كندوبطنى اولان بارگيره دينور (الكوسجة) دحرجه وزننده بركسه كوسه اولمق معناسنه در يقال كوسج الرجل اذا صاركوسجا (الكسيج) برقع وزننده كسب فارسى معربيدركه صوصم يوصه سنه دينور تركيده كسبه تعبير اولنور (الكسنيج) كافك ضميله كستى معربيدر شول قالين اپه دينورکه ذمى طائفه سى اوست انوابنك اوزرندن قوشانورلر وبوزنار ديدكلرى ابك غيريدر لكن مؤلفك ذمى يه تخصيصنك وجهى معلوم اولمدى زيرا مطلقا نصارا طائفه سى قوشانورلر صاحب دررك بيانته كوره كستيج برمق غلظتنده ايپدن اولور وزنارابريشمدن اولور وبعضلر بونى مجوس طائفه سنه تخصيص ايلديلر (الكستج) برقع وزننده كستة فارسى معربيدركه بردست مقدارى ليفه دينور (الكشعنج) شين معجمه ونائى مثلثه ايله (والكشعطج) سفرجل وزنلرنده ايكيسيده مولده در عربى صحيح دكلدر غريبدركه مؤلف معنالرندن ساكت اولمشدر بونى بعض مفرداتده عرب طائفه سى بينده متولد اولان رومى كسه ايله بيان ايتشلردر وبعض نسخه لرده فايله وتائى فوقيه ايله مرسوم اولمغله آنلره كوره كشفت معربى اولمق محتملدركه يهود هاوره سنه دينور (الكلج) فتحتينله ذاتنده كريم اولوب وبهادر وشجيع اولان آدمه دينورکه وصفيتى جامعدر لسانمزده كلش تعبيرى بوندن محرف ظن اولنور يقال هو كلج اى كريم شجاع وكلج ضبه قبيله سندن برجوانمرد وكريم آدم آديدر (الكليج) ضمتينله ياوز وشديد آدملره دينور (الكيلجة) كافك ولامك فتحيله برنوع اولچك آديدركه حبوبات اولچيلور جمى كيالجه وكيالج كلور مغربك بيانته كوره التيوز درهم وزننى مستوعب اولان اولچكدر بونى بعض اصوله كيله تعبير اولنان

كوچك اولچك ايله تفسير ايلشلردر وكنجه محمد بن صالح نام محدثك لقبيدر (الكمج) فتحتينله اويلغك صغرى يه طوغرى واران اوجنه دينور (الكندوج) كافك فتحيله كندو معربيدركه مخزن شكلنده يابدقلرى نهاخانه در كه ايچنده متاع واشياء حفظ ايدرلر اصل كندوفارسيده نسنه صاقلق ايچون يابدقلرى ديوارلو بيوك صندوق شكلنده تخته‌دن وچاموردن اولان ظرفه دينوركه تركيده صربون وپتك وقوان تعبير اولنور مانجانه‌يه وفيجويه‌ده اطلاق اولنور وظرف مذكوره طشره‌لره ذخائر مقوله‌سى وضع ايدرلر وآرى قوغانله كندواطلاق تشبيه طريقيله در وكر وديوار بنا ايدن بنالرك السنه‌لرنده زبانزد اولان كندجه تعبيرلرى مولده‌در لفظ مزبورى چاتى معناسنه استعمال ايدرلر واكافندسه دخى ديرلر (الكاكنج) كافك فتحيله خراسان شهرى اولان هراة نام بلده جبالنده نابت برشجر صمغيدر جميع صمغلرك الطفيدر طعمده حلاوت وطبعنده كافورى برودت واردر ملين وقروح مثانه‌يه واورام حاره‌يه نافعدر مؤلف عبب ماده‌سنده اشبو كاكنجك شجر ياخود نبات اولديغنى ايما ايلشيدى بوندن بشقه جميع مفرداتده ايت اوزمى نوعندن قنبل اوتى ديدكلرى نباتله مفسر ومستعمل اولان دانه‌لرينك قرمزى قشريدر ديو محرردر بستانى وجبلى نوعى اولور طائف وسائر محلرده دخى نابتدر (الكنافج) علابط وزننده چوق شيئه دينورنه اولورسه اولسون واتنه طلو سموز انسان وحيوانه دينور ودانه‌لرى كور وضيق خوشه‌يه وسنبله‌يه دينور

﴿ فصل اللام ﴾ (اللبج) لامك فتحى وبانك سكونيله يره چالمق معناسنه در يقال لبج به الارض لبجا من الباب الاول اذا صرعه و يقال لبج به على بناء المجهول اى صرع يعنى كندى كندينه بى اختيار يره يقيلوب دوشدى واورمق معناسنه در يقال لبجه بالعصا اذا ضربه‌بها (اللبج) امير وزننده يره اورلمش ملبوج معناسنه در بومعنادندركه عربلر برك لبج ديرلر اوبه‌نك باطنه دوملرى اوبه‌نك چوره‌سنده يره اورلمش كبى چوكوب اوتورسه‌لر برك باركك جميدر يقال برك لبج اى باركة حول البيوت (اللبجة) جرعه وزننده (واللبجة) ضمتينله (واللبجة) فتحاتله دموردن دوزلمش برقاج چنكللى بركونه يوك اولطه‌در كه بعينه بنجه شكلنده اولور ارالقلرنى آيروب اورته‌سنه ات قويوب صنعتله آنى كريش ايله بندايدرلر قورد صيادلرى آنى قوردك ممرينه وضع ايدرلر قورد كلوب انه صالديغى كبى اول چنكللر چكه‌سنه ويونته سانجلوب قصاج كبى صقوب وكريش دخى يونته صاريلوب درساعت قوردى زبون ايدوب يره چلار جمى لبج كلور فتحتينله ولبج كلور ضرد وزننده (اللباج) كتاب وزننده ضعيف العقل احمق ونادانه دينور (اللجاج واللجاجة) لاملرك فتحيله خصومت معناسنه در مراد خصومتده عنادايلكدر

زیرا مؤلفك بصائرده بیانه کوره مزجور ومنوع اولدیغی خصوصده تمادی وعناد معناسنه موضوعدر ترکیده بوندن اونکولك ایله تعبیر اولنور یقال لججت یافلان تلج لجاجا ولجاجة من الباب الرابع ویقال لججت تلج من الباب الثانی ای تمادیت وعندت فی الخصومة ولجاجه آجلغك شدتندن یورك اوینامغه دینور یقال فی فوأده لجاجة ای خفقان من الجوع (اللجوج) صبور وزننده (واللجوجة) هایله که مبالغه ایچوندر (واللججة) لامك ضمیله همزه وزننده یك عنود ومخاصم کسیه دینورکه اونکو تعبیر اولنور (اللجلجة) زلزله وزننده (واللجلج) تزلزل وزننده کلامی سلاست وطلاقتله ادا ایلیوب آغزنده لقمه چیغز کبی تردید ایدرك صارمشق سوزلك معناسنه‌در متهم آدمك دلنی چینیرك تهمتی سویلدیکی کبی یقال لجلج فی الکلام وتلجلج اذا تردد فیه شارح دیرکه تلجلج کلامه‌ده صفت اولور سوز اغزده یاخود ایچروده تردد ایلك معناسنه ومنه حدیث علی رضی الله عنه [الکلمة من الحکمة یکون فی صدر المنافق فتلجلج حتی تخرج الی صاحبها] ای تحرك فی صدره وتقلق حتی یسمعها المؤمن فیأخذها ویعیها وتلجلج برآدمك یاخود کندینك مغصوب اولان خانه‌سنی التدن آلمق معناسنه‌در یقال تلجلج داره منه اذا اخذها (الج) لامك ضمیله جماعت کثیره‌یه اطلاق اولنور شارح دیرکه بوماده تردد الشیء بعضه علی بعض وتردید الشیء معناسنه موضوع اولمغله معانیٔ سائره آلتدن متفرعدر مثلا خصومت وعناد معناسنی فراغت ایلیوب آنده ثبات اوزره تردد ایلمکی متضمندر وجماعت کثیره البته بری اوته تردد ایدرلر پس بونده لج اسم جمع اولور ومعظم ماء تردد امواجنه مبنی‌در انتهی ولج بحر ونهرك معظمنه یعنی انکین یرینه دینسور ومنه قوله تعالی [بحر لجی] ویکسر اتباعا للجیم تخفیفا ولج قلجه اطلاق اولنور آب وتابنك تموجنه مبنی ودرمنك برطرفنه دینور وطاغلك خشونتلو صرپ یرینه دینور وعمرو بن عاصك قلجی اسمیدر ولج یك سیاه اولان دومنك وصفنده مبالغة ایراد اولنور کویاکه معظم بحر کبی تموج اوزره‌در یقال جمل ادهم لج مبالغة (اللجه) هایله بودخی جماعت کثیره‌یه وبحر ونهرك انکین یرینه اطلاق اولنور وآبینه‌یه وکومشه اطلاق اولنور (اللجة) لامك فتحیله ناسك غریو وفریاد وچغلتیلرته دینور یقال ماهذه اللجة ای الاصوات والجلبة (التلجیج) تفعیل وزننده صویك انکین یرینه طالمق معناسنه‌در یقال لجج الرجل اذا خاض اللجة (الیلنجوج والیلنجج) یانك ولامك فتحیله (والانجج والانجوج) همزه‌نك ولامك فتحیله (والیلنجوج) یانك فتحی ولامك سکونیله (والیلنجوجی) یای نسبتله (والانجیج والتلجیج والتنجیج) لامسز (والینجوج) مجموعی عود اغاجنه دینورکه تبخیر اولنور بخوری سست وضعیف اولان معده‌یی مقویدر (الالتجاج) افتعال وزننده اصوات وسائر نسنه

قارشق وشوريده اولمق اختلاط معناسنه‌در يقال التجت الاصوات اى اختلطت (الملتجة) مخجه وزننده سياهى شديد وقويو اولان كوزه اطلاق اولنور يقال عين ملتجة اى الشديدة السواد وچايرى وچمنى پك قويو اولمغله شديد الخضره اولان يره اطلاق اولنور (الالجاج) همزه‌نك كسريله غريو وفرياد ايتمك معناسنه‌در يقال الجت الابل اذا صوتت ورعت (الاستلجاج) بركسه‌نك ذواليد اولديغى نسنه‌يى خصومتله ادعا ايتمك معناسنه‌در يقال استلج متاع فلان اذا ادعاه ويمينده صدق وصوابنى زعم ايله كفارت ايليوب عناد واصرار ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال استلج بيمينه اذا لج فيها ولم يكفرها زاعما انه صادق قال فى النهاية وفى الحديث [اذا استلج احدكم بيمينه فانه آثم له عند الله من الكفارة] هو استفعل من اللجاج ومعناه ان يحلف على شئ ويرى ان غيره خير منه فيقيم على يمينه ولا يحنث ولا يكفر فذاك آثم له وقيل هو ان يرى انه صادق فيها مصيب فيلج فيها ولايكفرها مؤلف معناى ثانى يه ذاهب اولمشدر معلوم اوله كه يمين اولنان نسنه‌دن خيرلو وافضل اولانه كفارتله انتقال اولنمق لازمدر زيرا اشبو [من حلف على يمين فرأى غيرها خيرا منه فليأت الذى هو خير وليكفر يمينه] حديثيله اولبابده امر صادر اولمشدر (التلجيج) تفعل وزننده استلجاج ايله معناى اولده مرادفدر يقال تلجج متاع فلان اذا ادعاه (اللجج) لامك وحاى مهملەنك فتحيله قلج قنه ايلشوب پاپشمق معناسنه‌در يقال لجج السيف لججا من الباب الرابع اذا نشب فى الغمد ولجج كوزدن اقان چرك وچپاغه دينور غمص معناسنه (اللجج) كتف وزننده طاره‌جق شيئه اطلاق اولنور يقال مكان لجج اى ضيق (الملاجج) ميمك فتحيله ملجج جمعيدر مضايق معناسنه‌كه طار يرلر ديمكدر (الملجج) مقصد وزننده (والملتجج) ملتجأ وزننده صغنه‌جق وبناء كتوره‌جك يره دينور ملجأ معناسنه (اللجج) لامك فتحى وجانك سكونيله اورمق معناسنه‌در يقال لججه لججا من الباب الثالث اذا ضربه وكوز دكورمك معناسنه‌در يقال لججه بعينه اذا اصابه بها وصغنمق معناسنه‌در يقال لجج اليه اذا لجأ ولجج ساحل يمنده عدن ايله قربنده بر بلده‌در بانيسى اولان لجج بن وائل بن قطن اسميله مسمادر (الالجاج) همزه‌نك كسريله التجأ ايتدرمك معناسنه‌در يقال التجه اليه اى الجأه (الالتجاج) افتعال وزننده الحاج معناسنه‌در يقال التجه اليه اى الجأه (اللجج) لامك ضميله خانه‌نك بركوشه‌سنه دينور يقال قعد فى اللجج اى زاوية البيت وكوزك دائره اولان چقورينه دينوركه خانهٔ چشم تعبير اولنور كفة العين معناسنه اكا وقبه دخى دينور تركيده كوزك اويومى تعبير ايدرلر بومعناده لامك فتحيله‌ده جائزدر وطاغ ديبلرنده وبعض دره‌لرده اولان شول دليك طرزنده چقوره دينوركه اغزى

طار اولوب كيروسى واسع اولور جمعى الحاج كلور (اللحوجة) دحرجه وزننده بركسه مافى الضميرى اولان كلام وخبرى تخليط وتشويش ايدرك صورت اخراده اظهار ايلك معناسنه‌در يقال لحوج عليه الخبر اذا خلطه فاظهر غير مافى نفسه (التلحيج) تفعيل وزننده لحوجه معناسنه‌در يقال لحج عليه الخبر بمعنى لحوج (اللحيجاء) تصغير بنيه‌سيله استثناء معناسنه مستعملدر يقال بيع اوبمين مافيها لحيجا اى مشوبة يعنى قطعى المفاددر يمينده استثناء انشاء الله ديمكدن عبارتدر وبو تلحيج مذكورك معناسندن مأخوذ ومقام نفيه مخصوصدر (اللخج) لامك وخاى معجمه‌نك فتحيله كوز پك چوق چرك وچپاق بغلق معناسنه‌در شويله‌كه استقذار اولنه يقال لخجت عينه لخجا من الباب الرابع وهو اسوء الغمص و منه يقال عين لخجة على قول بونده صواب اولان خائين معجمتين ايله اولمقدر (اللذج) لامك فتحى وذال معجمه‌نك سكونيله صوبى آزجه آزجه يودم يودم ايجمك معناسنه‌در يقال لذج الماء لذجا من الباب الاول اذا جرعه وبركسه‌دن ابرام والحاصله نسنه ايستمك معناسنه در يقال لذج فلانا اذا الح عليه فى المسئلة (اللزج) فتحتينله (واللزوج) قعود وزننده برنسنه خام حلوا كبى يلشك اولمغله سونوب اوزانمق معناسنه‌در يقال لزج الشئ لزجا ولزوجا من الباب الرابع اذا تمطط وتمدد ويلشك نسنه طوتمقال كبى برشيئه صوانوب يابشمق معناسنه‌در يقال لزج به اذا غرى به وتقول اكلت عسلا فلزج باصابعى اى علق (التلزج) تفعل وزننده برنسنه صواشق ويابشاق اولوب يلشكلنمك معناسنه‌در يقال تلزج النبات اذا تلجن نتيجه‌كه خاتم چيچكى مقوله‌سنده مشاهده اولور وباشك صاچنى خوشجه كركى كبى غسل ايلمك سبيله بالكليه كيردن پاك اولميوب جابجا كبرلو قالمق معناسنه‌در يقال تلزج الرأس اذا غدا غير نق عن الوسخ وذلك اذا غسله ولم ينق وسخه وبومعنا مجازيدر (اللزجة) لامك فتحى وزاى سكونيله (واللزجة) فرحه وزننده (واللزيجة) سفينه وزننده طوتمقال كبى يابشاق كسيه دينوركه يابشديغندن دكه حالله منفك اولمز يقال رجل لزجة ولزجة ولزيجة اى ملازج لايبرح (اللعج) لامك فتحى وعينك سكونيله برنسنه خاطرده خلجان ايدوب اوينامق معناسنه‌در يقال لعج الشئ فى الصدر لعجا من الباب الثالث اذا خلج ودرى‌يى آتشه طوتاركن يانمق معناسنه‌در كه بويانمقدن تركيده كويندرمك ايله تعبير اولنور نتيجه‌كه آتشه طوتيلان هاولى وكاغد مقوله‌سنده دخى واقع اولور يقال لعج الجلد اذا احرقه وضرب ايله مضروبك بدننى آجمق معناسنه‌در يقال لعج البدن بالضرب اذا آلمه ومنه يقال ضرب لاعج اى مولم (الملاعجة) مفاعله وزننده بركسه حقنده برماده پك مشتد اولمق معناسنه‌در شويله‌كه درونى آزرده والمناك ايليه يقال لاعجه الامر اذا اشتد عليه (الالتعاج)

افتعال وزننده برحادثه یاخود برغم وغصه سببیله یانوب یاقلوب دردناك اولمق معناسنه‌در یقال التمج الرجل اذا ارتمض من‌هم (الالتماج) همزه‌نك کسریله آتش ایله اوطونی طوتشدرمق معناسنه‌در یقال التمج النار فی‌الحطب اذا اوقدها (المتلمجة) متوهجه وزننده شول شهوانی عورته دینورکه آلات دردیله فرجی فرون کبی قزغین اولوب علوی دماغنه چیقر اوله آنجق آتشنك تسکینی کبر طولیه‌سیله ممکن اوله یقال امرأة متلمجة ای شهوانیة متوهجة حارة الفرج (الالتماج) همزه‌نك کسریله مفلس وبی‌مایه اولمق معناسنه‌در یقال التمج الرجل التماجا اذا افلس (الملمج) میمك ضمی وفانك فتحیله آندن اسم فاعلدر مفلس اولان کشیبه دینور وبوقیاسه مخالفدر یقال التمج الرجل فهو ملمج شارح دیرکه مسهب ومحسن ومهتر ومسهم کلمه‌لری دخی بوکونه قیاسه مخالفدر والتماج برآدمی بیکانه ونا اهله مضطر وملتجی قلق معناسنه‌در یقال التجه الیه وهو غیر اهله ای الجأه واحوجه (اللمج) لامك فتحی وفانك سکونیله ذل وحقارت معناسنه‌در یقال به لمج ای ذل (المستلمج) اسم مفعول بنیه‌سیله ملمج معناسنه‌درکه مفلس وباد بدست درسین طلب ایچون دکلدر بودخی اسم فاعلدر ملمج کبی وبونلردن اسم مفعول دخی فانك فتحیله واردر وشدت خوفدن ناشی یورکی یرندن اوینامش کسیه دینور وکال ضعف وهزالدن یره یاپشی قالمش کسیه دینورکه مراد یرندن قلدامغه مجالی اولمیان آدمدر یقال رجل مستلمج ای لاصق بالارض هزالا (اللمج) لامك فتحی ومیمك سکونیله آغزك اطرافیله اکل ایلمك معناسنه‌درکه مراد یه‌جك نسنه آزجه اولمغله آغزی طولدر میوب اوك دیشلریله یاخود آغزك برطرفیله یمکدر حتی ابوزید بونی حار قسمنه تخصیص ایلمشدرکه چابر قصه اولمغله اوك دیشلرینك اوجلریله قوپاروب اکل ایلمسیدر یقال لمج الشیء لمجا من الباب الاول اذا اکله باطراف فمه بوراده اطراف لفظنك جمعیتی اجزامی اعتبارینه مبنی‌در نته‌کم شابت مفارق رأسه ترکیبی دخی بویلجه‌در ولمج جماع ایلمك معناسنه‌در یقال لمج المرأة اذا جامعها (الملامج) میمك فتحیله ملاغم معناسنه‌درکه آغز ایچره دل یتشدیکی اطرافنه دینور مؤلفك وماحول الفم قولی عطف تفسیردر (اللماج) سحاب وزننده پك آزجه وناچیز یه‌جکه دینور جیفتی تعبیر اولنور ذواق کبی تقول ماذقت شماجا ولا لماجا ای شیئا حقیرا (اللمجة) جرعه وزننده صفرالق وقهوه آلتی تعبیر اولنان آزجه یه جکدرکه ارکن آنکله تعلل اولنور تقول اطعمنا لمجة وهی مایتعلل به قبل الغداء (التلمج) تفعل وزننده جزئیجه قهوه التی اکل ایلمك معناسنه‌در یقال تلمج الرجل اذا اکل اللمجة (اللمیج) امیر وزننده کثیرالاکل اولان کسیه وکثیر اجماع اولان کسیه دینور

(اللاج) لمج معناسنه در (اللمج) دمج وزننده (واللمج) كتف وزننده (واللمج) امير وزننده سمج ماده‌سنه اتباعا ذكر اولنور يقال شئ سمج لمج وسمج لمج وسميج لميج اى قبيح جدا (الملمج) معظم وزننده متين ودوز وهموار اولان مزراغه دينور يقال رمح ملمج اى ممرن ملس (اللمهج) سمهج وزننده پك ياغلو واوزلو خوشمزه سوده دينور يقال لبن سمهج لهج اى دسم حلو وبو اتباع دكلدر (اللهج) فتحتينه برنسنه يه پك حريص وآرزو مند اولمغله دائمى اكا دوشكون اولمق معناسنه در يقال لهج بالشئ لهجا من الباب الرابع اذا اغرى به فثابر عليه بوماده ده حث وترغيبه يعنى قندرلمغله حريص اولمق لازم دكلدر زيرا اغرى به تركيبى كه بناء مجهول اوزره در بنفسه دوشكون حريص اولمق معناسنه در نته كه ماده سنده مبين در (الالهاج) همزه‌نك كسريله بركسه‌نك دوملرينك كوشكلرى اتالرنى اممكه پك دوشكون اولمق معناسنه در يقال لهج زيد اذا لهجت فصاله برضاع امهاتها اول اثناده ناقه‌نك ممه‌لرنى بند ايدر (اللهجة) حمزه وزننده وهانك فتحيله لغتدر دله دينور لسان معناسنه يقال فلان وفصيح اللهجة صادق اللهجة اى اللسان شارح ديركه بعضلر لهجه‌يى جايكاه سخن ايله يعنى سوز سويلركن استعمال اولنان يرى ايله تفسير ايلديلركه مراد لساندن مخارج حروف اولان يرلردر وبعضلر سوز سويلديكى حالده لسانه تخصيص ايلديلر (الالهجاج) احمرار وزننده برنسنه پك قارش مورش اولمق معناسنه در يقال الهاج الشئ الهيجاجا اذا اختلط يعنى بعض بوعيوندندر وعربلر الهاجت عينه ديرلر اختلاط بياض النعاس معناسنه يعنى كوزينه اويقو اثرى كيريشوب كوزى اويقو ايله مخلط اولسه كذلك الهاج اللبن ديرلر يوغورد چالنان سود قويبلنوب اجزاسى برى برينه قاريشوب اويومق درجه‌سنه واردقده لكن هنوز ايوجه قويبلنوب يوغورد كرته سنده وارمش اوله (اللهوجة) دحرجه وزننده برايشى محكم ايليوب سست وكوشك ياپمق وبر مصلحتى كوشك طوتمق معناسنه در يقال لهوج الامر اذا لم يبرمه بوراده وانقولى مرحوم ابرام ايلك معناسيله بيان ايلكله وهن ولهوجه‌سى ظاهر دروبريان اتنى كركى نضج بولدرميوب چيكجه پشورمك على قول طبخنده مسامحه ياغفلت ايلكله نرم ونازك ايتميوب قاتى وميزه پشورمك معناسنه در يقال لهوج الشواء اذا لم ينضجه اولم ينم طبخه (اللهجة) جرعه وزننده لجه معناسنه در كه صفرالق وقهوه التى يه دينور تقول أكلنا لهجة اى لجة (التلهيج) تفعيل وزننده بركسيه قهوه التى يدرمك معناسنه در يقال لهج الضيوف اذا اطعمهم اللجة بعض نسخه‌ده اطعمهم اياه واقع اولمغله تذكيرى طعام ياخود مأكول اعتبار يله اولور (الملهج) معظم وزننده شول كسيه دينوركه پك اويقوجى اولمغله كار وعملدن عاجز ومعطل اولور اوله يقال رجل ملهج اى

يمام ويجز عن العمل (التلويح) تفعيل وزننده بولدن صاپدرمق معناسنه در تقول لوج بنا عن الطريق تلويجا ای عوج (اللوجاء) صحراء وزننده (واللويجاء) تصغير بنيه سيله جوج ماده سنده ذكر اولنديلر وبونلر لوج كلمه سندن مأخوذدرلركه آغزده برشئ برنی اوته چويروب دوندرمك معناسنه در بعده ذكر اولنان معانيده استعمال اولنديلر تقول لجت الشئ الوجه لوجا اذا ادرته فيفيك

﴿ فصل الميم ﴾ (المأج) ميمك فتحی وهمزه نك سكونيله احمق ومضطرب اولان كشی يه دينوركه حماقتندن برراده ده مستقر اولميوب دائما اضطراب اوزره اوله يقال هومأج ای احمق ومضطرب وقتال واضطراب معناسنه در يقال رأيت القوم فی مأج ای فی قتال واضطراب وآجی وشورابه صويه دينور (المؤوجة) كدورة وزننده صوآجی وشور اولمق معناسنه در يقال موّج الماء مؤوجة من الباب الخامس اذا كان مأجا ای اجاجا فهو مأج ای اجاج وبوشكس صيغه سندندر (مأجج) فعلل وزننده برموضع آديدر (المتوج) تای فوقيه ايله صبور وزننده اوزون اوزادی ايراق عقبه يه دينور تقول سرنا عقبة متوجا ای بعيدة بونده حای ايله مهمله ايله ده لغتدر (متجه) ميمك كسريله سكينه وزننده افريقيه اولكه سنده بربلده در (المتج) ميمك فتحی وتای مثلثه نك سكونيله قارشدرمق معناسنه در يقال متج الشئ متجا من الباب الاول اذا خلطه ويدرمك معناسنه در يقال متج فلانا اذا أطعمه وقويينك مجموع صويني چكمك معناسنه در يقال متج البئر اذا نزحها ای ماءها وبركسيه جوانمردلك ايدوب عطيه بخش ايتمك معناسنه در يقال متج بالعطية اذا سمح بها (المج) ميمك فتحی وجيمك سكونيله آغزدن صو وشربت مقوله سنی طشره يوسكوروب آتمق معناسنه در كه يوسكورمك تعبير اولنور يقال مج الشراب من فيه مجامن من الباب الاول اذا رماه شارحك بيانه كوره اشبوج ماده سی آغزدن صيويق نسنه آتمغه مخصوصدر نته كه صيويق اولميانی آتمغه لفظ ديرلر بعض ادبانك هذا كلام تجه الاستماع قوللری استعاره يه مبنی در قال فی النهاية ومنه الحديث انه [اخذ حسوه من ماء فمجها فی بئر ففاضت بالماء الرواء] ای صبها وج غلال جسندن ماش تعبير اولنان غله اسمیدر شارحك بيانه كوره ماش معربيدر وماشه لفظنی عرب دخی اخذ وتلفظ ايدرلر (الامجاج) انفعال ور[illegible] نسنا سرپلوب صچرامق معناسنه در يقال امجت نقطة من القلم اذا ترششت (المج[illegible]اج وزننده شول پير وسالخورده يه دينوركه پير لكدن ناشی دائما آغزندن سالياری سيلان ايدر اوله يقال شيخ ماج ای يسيل لعابه كبرا وهرما وقوجه ناقه يه دينور دائما حلقندن صوسيلان ايلديكيچون (المجاج) غراب وزننده آغزدن دفع والقا اولنان توكركه وسالياره دينور وباله اطلاق اولنور وبعضا

اكا مضاف اليهى تصريحله مجاج النحل اطلاق ايدرلر ومجاج المزن يغموره اطلاق
اولنور (المجاج) سحاب وزننده خرما سالقمنك چوبنه دينور عرجون معناسنه
(المجمجة) زلزله وزننده سو يليه جكى سوزى خوشجه بيان ايده ميوب آغزندن متصل
توكرك آتار كبى مش باش ادا ايلمك معناسنه در يقال مجمج الرجل فى خبره اذا لم يبينه
وكاتب كتابتنك حروفلرنى خوشجه بيان ايليوب چپره شك ومشوش يازمق معناسنه در
يقال مجمج الكتاب اذا ثبجه ولم يبين حروفه وبركسه ايله مكالمه ده راست وصواب
اولان مسلكه كتميوب يكلش وخطا وغير واقع سوزلر ايله آنى حالدن حاله رد
وتحويل ايلمك معناسنه در يقال مجمج فلان بفلان اذا ذهب فى الكلام معه مذهبا
غير مستقيم فرده من حال الى حال وقال فى الاساس مجمج فى خبره اذا لم يشف
(الامجاج) همزه نك كسريله آت هنوز هيجان تام پيدا ايدوب قيز مقسزين قوشى
آتى كبى بردن اوزون اوزادى سكرتمكه بشلمق معناسنه در يقال امج الفرس اذا
بدأ بالجرى قبل ان يضطرب وبلاد سائره يه سير وسياحت ايلمك معناسنه در يقال
امج زيد اذا ذهب فى البلاد واغاجلره صويوريمك معناسنه در كه فصل بهارده اولور
يقال امج العود اذا جرى فيه الماء (المجمج) ضمتينله سرخوشلر ديمكدر سكارى
معناسنه وبال اروا سنه دينور (المجمج) فتحتينله آوردلر كوشمك استرخاء الشدقين
معناسنه وبو بير [illegible] اولور وآصمه ده وباغده اوزم قسمى نضج بولوب
كماله ايرمكه دينور كه اوزوم اولمق تعبير اولنور قال فى النهاية وفى الحديث لاتبع
العنب حتى يظهر مججه اى بلوغه ويقال مجج العنب تمجيجا اذا طاب وصار حلوا
مؤلف تمجيجك بو معنايه ورودندن سكوت ايلمشدر (المجماج) ميمك فتحيله سست
ومسترخى شيئه دينور (المجمجج) مسلسل وزننده اتنه طلو طقناز عضوه دينوركه
طولقونلقدن دترر اوله يقال كفل تمجمج اى مرتج (التمجمج) تزلزل وزننده عضو واتنه
طلو اولمغله قرمان قويرغى كبى دتره مك معناسنه در يقال تجمج الكفل اذا ارتج
(التمجيج) تفعيل وزننده بركسه نك معيوب ومتهم اولمسنى قصد [illegible] معناسنه در يقال
مجج فلان بفلان اذا اراده بالعيب (المج) ميمك ضميله صا[illegible] اوركن طاشلر اوزره
صچريان بال نقطه لرينه دينور (آجوج) همزه نك مديله ([illegible]جوج) ميمله يأجوج
ومأجوج كلمه لرنده لغتدر نته كه اجج ماده سنده ذكر اولندى (المجمج) ميمك فتح
وحاى مهمله نك سكونيله ات ودرى واغاج مقوله سنى صويم[illegible] ج
اللحم مجحا من الباب الثالث اذا قشره وكذا العود وبرنسنه [illegible]ون ال ايله
اوغمق معناسنه در يقال مجح الحبل اذا دلكه ليلين وكذا الاديم [illegible]ع ايلمك معناسنه در
يقال مجح المرأة اذا جامعها ويلان سويلك معناسنه در يقال مجح الرجل اذا كذب
وياغ چقرمق ايچون يايق تعبير اولنان طلومده سودى چالقمق معناسنه در يقال

محج اللبن اذا مخضه وبرنسنه‌دن برشيئي سيلوب كيدرمك معناسنه‌در يقال محج شيئا عن شيء اذا مسحه ويل پريوزدن طيراغي صيروب كوترمك معناسنه‌در كه معناى اولدن مأخوذدر يقال ان الريح تمحج الارض اى تذهب بالتراب حتى تتناول من اد منها ترابها (المماجة) مفاعله وزننده (والمحاج) ميمك كسريله بركسه‌نك حقنى ياخود اكا ايلديكى وعدى اوزادوب تسويف وتأخير ايتمك معناسنه‌در يقال ماجه مماجة ومحاجا اذا ماطله (المحوج) مخوف وزننده اوتدسى ايراق اولان عقبه يه دينور يقال عقبة محوج اى بعيدة (محاج) كتاب وزننده مالك بن عوف النصرى نام كسه‌نك فرسى اسميدر وابوجهل ملعونك دخى فرسى اسميدر (المنجح) ميمك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله قوبى ايچره قوغه‌يى طولمق ايچون برى اوته چالوب دپرتمك معناسنه‌در يقال محج الدلو محجا من الباب الثالث اذا جذب بها ونهزها حتى تمتلئ وجماع ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال منجح المرأة اذا جامعها (التمخيج) تفعل وزننده صوبى برى اوته چالقيوب دپرتمك معناسنه‌در يقال تمخيج الماء اذا حركه (مدج) ميمك ضميله قبر وزننده برنوع دكز بالغنك اسميدر اكا مشق دخى ديرلر (المدلوج) دملوج وزننده ومراد فيدر كه ماده‌سنده ذكر اولندى (التمذج) ذال معجمه ايله تفعل وزننده قاون وقارپوس مقوله‌سى نضيج ويولمق معناسنه در يقال تمذج البطيخ اذا نضيج وطولمق معناسنه در يقال تمذج الاناء اذا امتلأ وبرنسنه شيشوب قبارمق معناسنه يقال تمذخ وبولامق معناسنه‌در يقال تمذج الشيء اذا اتسع (التمذيج) تفعيل وزننده طارنسه‌يى بولاتمق معناسنه‌در يقال مذجه تمذيجا اى وسعه (مذجح) مجلس وزننده ذجح ماده‌سنده ذكر اولندى جوهرى وهمنه مبنى بوراده ثبت ايتمشدر هرنقدر سيبويهه اسناد ايتمش ايسه ده (المرج) ميمك فتحى ورائك سكونيله شول اوتلو صولو چايرلغه وچمنزاره دينور كه آنده طوارلر رعى اولنور اوله مثلا اسكدار وراسنده ابراهيم اغا چايرلغى وكاغدخانه جانبنده كائن مرج ديدكلرى محلر بوندن مأخوذدر ومرج مصدراولور ... من مسيب ايدوب مرعايه صالبويرمك معناسنه يقال مرج الدابة اذا ارسلها للرعى ومنه قوله تعالى [مرج البحرين يلتقيان بينهما برزخ لايبغيان] اى خلا هما لايلتبس احدهما بالاخر قال البيضاوى اى ارسلهما من مرجت الدابة اذا ارسلتها والمعنى ارسل البحر الملح والبحر العذب يلتقيان اى يتجاوران يتماس سطوحهما واقعا نهر نيلك بحر سفيده قاوشديغى مترجم حقيرك مشاهده اولمشدركه وافر محله قدر امتزاج و اتحاد ايليوب يول كى نمايان اولهرق كيدر حتى طعمى دخى متغير اولمديغى منقولدر بحر فارسه منصب اولان دجله دخى اول رسمه اولديغى محكيدر نته‌كه حالا اسلامبولده كاغد

خانه صوبنده و بعض سیل صولرنده دخی صورت مزبوره مشهود در و بعضلر بحرینی بحر فارس ایله که هرمز دکزیدر وبحر روم ایله که قلزم دکزیدر تفسیر ایلدیلر اکا کوره النقالری بحر محیطده اولور اسلافده شام ومصر و حبش اولکه لری قیاصرهٔ روم ممالکی اولمغله بحر قلزمه بحر روم اطلاق ایلدیلر ومرج برنسنه یی شیٔ آخره قاتوب قارشدرمق معناسنه در یقال مرج الشیٔ بالشیٔ اذا خلطه به مؤلفك بصائرده وراغبك مفرداتده بیانه کوره مرج بو معنایه موضوعدر مثلا مرغزاره اطلاق اختلاط نباته مبنی در وارسال الدابة وسائر معانی آتدن متفرعدر (مرج الخطباء) خراسانده برمرغزاردر (مرج راهط) شامده برمرغزاردر (مرج القلعه) بادیه ده در مرج الخلیج مصیصه نواحیسنده در مرج الاطراخون کذلك مصیصه ده در مرج الدیباج مصیصه یه قریب برده در مرج الصفر صادك ضمیله قبر وزننده دمشق ترابنده در مرج عذراء ینه دمشق ترابنده در مرج فریش فالك کسری ورانك شده سیله اندلس دیارنده در مرج بنی هیم زبیر وزننده صعید مصرده در مرج ابی عبیده موصل شرقیسنده در مرج الضیازن رقه یه قریبدر مرج عبدالواحد جزیره ده در غربیدرکه اشهر مروج اولان مرج دابقدن که حلب قربنده در مؤلف سکوت ایلشدر (الامراج) همزه نك کسریله بودخی مرج کبی طواری مسیب ایدوب چایره صالیورمك معناسنه در ح الدابة اذا ارسلها للرعی ومنه امرج البحرین قال الشارح قال الاخفش ویقول قوم امرج البحرین مثل مرج البحرین فعل وافعل بمعنی وامراج کبه ناقه ولدنی هنوز صوك تعبیر اولنان دغارجق ایچره هنوز اویوشمش قان اوله رق دوشورمق معناسنه درکه هنوز خلقتی مصور اولمامشدر بونده دخی اختلاط ملاحظه سی واقعدر یقال امرجت الناقة اذا القت الولد غرسا ودما وطواری اوتلاتمق معناسنه در یقال امرج الدابة اذا رعاها وعهد وبیمانه وفا ایتیوب غدر ایتمك معناسنه در یقال امرج العهد اذا لم یف به (المرج) قحتینله چوبانسز کندی باشلرینه اوتلیان صالمه دوه [illegible] وجمعه اطلاق اولنور زیرا فی الاصل مصدردر یقال ابل مرج و کانت ترعی ولا راعی لها وفاسد وتباه اولمق معناسنه مصدر اولور یقال مرج الامر مرجا من الباب الرابع اذا فسد وبرنسنه متمکن اولیوب بری اوته بیقرار اولمق معناسنه در بول یوزکك پرمقده اوینامسی کبی تقول مرج الخاتم فی اصبعی اذا قلق واختلاط واضطراب معناسنه در یقال مرج الامر اذا اختلط واضطرب ومنه الحدیث [کیف انتم اذا مرج الدین] وعربلر بینهم هرج و مرج دیرلرکه بینهم اختلاط وفتنه وتهویش واضطراب معناسنه در بونده رانك سکونی هرج کلمه سنه مشا کله یه مبنی در (المریج) امیر وزننده قارش مورش نسنه یه دینور یقال امر

مريج اى مختلط وشول تازه نهاله دينوركه اغاج بداقلرينك ارالقلرينه كيرشمش اوله يقال خوط مريج اى متداخل فى الاغصان يعنى قد التبست شناغيبه الطويلة وشول آق ويومشق كمكجكزه دينوركه حيوان بوينوزينك وسطنده تومبوب چقر واول بوينوزك مادەسندن دكلدر جمعى امرجه كلور (المارح) خارج وزننده تتونسز آتشه أطلاق اولنور و منه قوله تعالى [وخلق الجان من مارج من نار] اى خلق الجن اوابا الجن من صاف من الدخان وقوله تعالى من نار بيان لمارج قال البيضاوى فان المارج فى الاصل المضطرب من مرج اذا اضطرب بس آتشدن مراد دخاندن خالص لهب ساطع اولوركه فارسيده زبانه تعبير اولنور حركت واضطرابى باعث اطلاقدر بعضلر اختلاط معناسندن مأخوذ اولغله قزل وصارى ويشل علولرى برى برينه مختلط اولان لهبدر ديديلر مؤلف دخى بصاررده لهيب مختلط ايله تفسير ايلشدر وفتوحاتده مرسومدركه مارج هوا ايله ممتزج آتشدركه اكا هواى مشتعل اطلاق اولنور ابو الجن اولان جان آندن مخلوقدركه ايكى عنصردن مركبدر برى هوا و برى آتشدر نتەكه ابو البشر دخى ايكى عنصردن آفريدەدركه برى خاك وبرى آب در چون آب ايله خاك ممتزج اولدقده اكا طين اطلاق اولنور و هوا و آتش مختلط اولدقده اكا مارج اطلاق اولنور وبشر جنسنده تناسل القاء آب ايله اولديغى كبى جن طائفەسنده دخى القاء هوا ايله حاصل اولور وجان ايله حضرت آدمك خلقتى مابينى آلتمش بيك سنه مقداريدر وشرح مفتاحده تعريف المسندالبه بحثنده [وجعلنا من الماء كل شئ حى] الايه كريمەسنى جعلنا مبدأ كل شئ حى جنس الماء عبارتيله تفسير وبو رسمه تحرير ايلشدركه روايتده وارد اولديكه حضرت حق جل وعلا ملائكەيى صودن خلق ايلديكى ريحدن وجنى صودن خلق ايلديكى آتشدن وحضرت آدمى صودن خلق ايلديكى ترابدن خلق ايلمكله هرذى حياتك مبدأى صو اولديغى مقرر اولورائنى (المرجان) ميمك فتحيله خرده انجوزه دينور صغار اللؤلؤ معناسنه مفردى مرجانەدر ومنه قوله تعالى [يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان] قال البيضاوى اى كبار الدر و صغاره وقيل المرجان الخرز الاحمر مصباحده قول اول ازهريدن وثانى طرطوشيدن منقولدركه حالا ميانمزده مرجان تعبير اولنان قرمزى نسنەدر دريادن چقار حجر و شجر ميانندە برزخدر و مؤلفك باب ذالده بسط مرجاندر ديديكى مزبور خرز احمر اولەجقدركه عرفه مبنىدر ومصباحده وزنى فعلان اولمق اوزره مرسومدر مترجم ديركه مرجان ذكر اولنان قرمزى بونجغه اطلاق اولنمق مقتضاى مادەيه نظرا ارجدر زيرا اول حجر وشجردن مختلط نسنەدر ومرجان برنوع نبات ربيعى اسميدركه بقول انواعندندر بونكده مفردى مرجانەدر

ومرجانه اسامی نسواندندر سعید بن مرجانه تابعیندندر پدری اسمی عبد اللهدر
(المزاج) میمك کسریله شول ناقه‌یه دینور که عادتی امزاج اوله یعنی قارننده
یاوریسی هنوز دم ایکن القا ایلمك عادتی اوله یقال ناقة مزاج ای عادتها الامزاج
وامور ومصالحنی منتظم طوتمیوب مختلط و شوریده ومختل ایدر اولان سرسم
کسیه دینور یقال رجل مزاج ای یمزج اموره (المزنج) تای فوقیه ایله جعفر
وزننده مردار سنج اسمیدرکه درعقب ذکر اولنور وبو مزنج لفظندن مصحف
دکلدر خای معجمه ایله سکین وزننده‌در اول دخی بومعنایه‌در وبونده اوجه اولان
میمی مضموم اولمقدر زیرا مردهٔ فارسی معربیدر (المردارسنج) میمك ضمیله مردار
سنك فارسی معربیدر کاهجه رایی اسقاطله مرداسنج دخی دیرلر ترکیده مرده‌سنك
دیدکلریدرکه قلایدن وقورشوندن معمول اولور معروفدر (المزج) میمك فتحی
وزای معجمه‌نك سکونیله برنسنه‌یی شیٔ آخره قاتمق معناسنه‌در یقال مزج الماء
بالشراب مزجا من الباب الاول اذا خلطه به وقشقرتمق معناسنه‌در یقال مزج
فلانا علی فلان اذا حرشه علیه (المزج) میمك کسریله آجی بادامه دینور لوزمز
معناسنه وباله دینور عسل معناسنه جوهری بومعناده میمك فتحیله تقیید ایلمکله
غلط ایلمشدر یاخود اول لغت ضعیفه‌در (المزیج) امیر وزننده بودخی آجی‌بادامه
دینور (المزاج) کتاب وزننده برشیئه قاتیلوب قارشدرلمغله باعث ترکیب
اولان شیئه دینور قائنق تعبیر اولنور صوری و معنویدن اعمدر معنویده کیفیت
تعبیر اولنور مثلا مزاج الشراب مایمزج به یعنی شرابه مزج اولنان نسنه در
صو کبی ومزاج البدن ماترکب علیه من الطبایع یعنی طبایع اربعه‌دن بدنك مدار
ترکیبی اولان طبیعتدر مادهٔ بدنه ممزوج اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر معلوم اوله‌که
عند المحققین مزاج بدن عناصر اربعه‌نك اجزالری برلرینه تماس و متترکب
ومتجانس اولوب بینلرنده فعل و انفعال وقوعندن کیفیات اربع بینده حاصل
برکیفیت متوسطه‌در وایکی کونه در برینه مزاج اول و برینه مزاج ثانی دیرلر
مزاج اول اولدرکه عناصر مرکبه‌دن بلا واسطه حاصل اوله ومزاج ثانی برقاچ
نسنه‌لرك اجتماع وامتزاجلرندن حادث اولورکه اول نسنه‌لر دخی عناصردن مرکب
اولوب هربرنده‌اولان قوت آخرده اولان‌قوتهٔ مخالف اولور مثلا حرارت وبرودت
ورطوبت ویبوست مزاجدر کذلك دموی وصفرا ویلك مزاجدر وسوء مزاج
دیدکلری اشبو مزاجلك متغیر اولمسیدر صوغوقدن یاصیجقدن ویا سائر عارضه‌دن
اولور آنکچون علاجده تعدیل مزاجه محتاجدر وسوء مزاج یاحار یابارد در
یارطب یایابس یامفرد یامرکبدر بونلردن هربری مادی یاغیر مادی‌در ومطلقامرض
اوچ جنس‌در برینه سوء مزاج وبرینه مرض ترکیب وبرینه تفرق اتصال دیرلر

ومادی

ومادی دیدکاری اخـلاط اربعه‌نك برندن اولور و غیر مادی اخلاطدن اولمش دکلدر بونك تفصیلی قانونده مشروحدر ومزاج برناقه‌نك اسمیدر وقادسیه وقرعا میانده واقع مغیثه شرقیسنده علی قول کوفه یولنده قعقاع نام محلك یمینده برموضع آدیدر (الموزج) هودج وزنده خف اسمیدرکه معروف ایاق قابیدر موزه‌معربیدر معلوم اولهکه فارسیده موزه چیلاق ایاغه کیلن خفه دینور قالدیکه مؤلف موزج لفظنی خف ایله وموق لفظنی خف اوزره کیلان خف غلیظ ایله وجرموق لفظنی خف اوزره مطلقا کیلان خف ایله تفسیر ایلمکله مؤلفه کوره بزم مست و سمرقند طرفنك صوقان ونسوانك چـدك ودرویشانك طوماق دیدکاریه خف و موزج دینورکه یونلر جیلاق ایاغه کیلور وخف خفتـدن مأخوذدر وموق مست اوزره کیلان چزمه‌یه وادیکه وپوستاله دینور یونلر غلیظ اولور وموزج و موق موزهٔ فارسی معربیدر وجرموق کذلك مست اوزره کیلان چزمه‌یه و پوسـتاله و سائر مقوله اوست ایاق قابنه دینور وایکی قات اوزره کیلانه‌ده اطلاق اولنور مثلا بزم کیدیکمز ترلکه‌که شرط مسح یولنورسـه مؤلفه کوره خف و موزج دینور اوزرینه مست کیلورسه موق دینور وآنك اوزرندن کیلان چزمه‌یه جرموق دینورکه سرموزه معربیدر اوائلك کیدکاریك اشکالی شمدی معلوم دکلدر لکن نوعی باقیدر اوائلده مسـت وصوقان اوزرندن خارچین وخارکش نام برایاق قابی کیرلر ایدی شمدیکی جزمه یرنده ایدی حالا بزم قالچین دیدیکمز خارچین محرفیدر ومست دیدیکمز مس فارسیدن محرفدرکه ایاق باغنه دینور ونهایه‌ده موزج کذلك خف ایله مفسردر وقاضیخانك ان لبس الجرموق فوق الخفین تعبیرینه بزم دفعهٔ ثانیه تمشلز مطابقدر خلاصـه چیلاق ایاغه کیلانه خف وموق وموزج دینور آنك اوزرندن کیلانه کرك ادیم وکرك سائر نسـنه‌دن اولسون جرموق دینور وبعضا جرموق چیلاق ایاغه کیلورسه حکما اکا دخی خف اطلاق اولنور آنك اوزرندن نسنه کیلورسه اکا جرموق اطلاق اولنور مسح مسئله‌سـنه متعلق اولغله بووجه اوزره اشباع اولنـدی پس جرموق خف ایله بیان ایدن بعض فقهاء جهت مذکوره‌یی اعتبار ایلشدر وموزج کلمه‌سـنك جمعی موازجه کلور های مجمه ایله وموازج کلور (التمزیج) تفعیل وزنده برکسیه نسنه ویرمك معناسـنه استعمال اولنور یقال مزجه ای اعطاه شیئا وبشل سنبله صرارمغه بشلق معناسنه استعمال اولنور یقال مزج السنبل اذا اصفر بعد الخضرة (الممازجة) مفاعله وزنده اوکونمك مفاخره معناسـنه‌درکه مجازدر یقال مازج فلان فلانا اذا فاخره (الموازج) میمك فتحیله برموضع آدیدر (المشیح) میمك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله برنسنه‌یی شیٔ آخره قاتوب قارشدرمق معناسـنه‌در یقال مشجه مشجا من الباب الاول اذا خلطه

(المشيج) قتل وزننده (والمشيج) سبب وزننده (والمشج) كتف وزننده (والمشيج) ميمك كسريله شئ آخر ايله مختلط نسنه يه دينور بونلرك مجموعنك جمعى امشاج كلور ومنه قوله تعالى [انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج] اى مختلطة بماء المرأة ودمها ودمدن مراد دم حيضدر وجمع بنيه سيله ورودى مجموع اعتباريله در وآنلرك هر برى خواص ورقت وقوام جهتيله مختلفة الاجزآ در وامشاج انسانك كوبكنده مجتمع اولان اوساخ مقوله سنه دينور (المعج) ميمك فتحى وعينك سكونيله سرعتله كتمك معناسنه در يقال معج الرجل معجا من الباب الثالث اذا اسرع يعنى فى السير وميلى سرمدانلق ايچره اوينادوب دپرتمك معناسنه در يقال معج الملول فى المكحلة اذا حركه وجماع ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال معج الجارية اذا جامعها ودوه كوشكى ايمك ايچون اناسنك مه سنى باشيله اورارق آغزنى آچوب اطرافندن اراشدرمق معناسنه در يقال معج الفصيل ضرع امه اذا لهزه وفتح فاه فى نواحيه ليستمكن ومعج قتال واضطراب معناسنه در تقول تركت القوم فى معج اى فى قتال واضطراب (المعجة) نعجه وزننده جوانلق هنكامنك اوائلنه دينوركه دلو قانلولق تعبير اولنور يقال فعل فعل فى ذلك فى معجته اى فى عنفوان شبابه (التمعج) تفعل وزننده قيورلمق واكيلوب بوكلمك معناسنه در شارحك بيانه كوره تعمج مقلوبيدر يقال يتعمج السيل والحية فى مرورهما ويتمعجا اى يتلوى ويتثنى (المفج) ميمك فتحى وغين معجمه نك سكونيله يلهرك سرعتله يورويوب كتمك معناسنه در يقال مفج الرجل مفجا من الباب الثالث اذا عدا وسار (المفج) ميمك فتحى وفانك سكونيله احمق اولمق معناسنه در يقال مفج الرجل مفجا من الباب الاول اذا حمق (المفاجة) ثفاجه وزننده ومرادفيدركه دلك وسمه اولان كسيه دينور يقال رجل مفاجة ثفاجة (الملج) ميمك فتحى ولامك سكونيله چوجق آغزينك اوجيله اناسنك مه سنى طوتوب ايمك معناسنه در يقال ملج الصبى امه وملجها ملجا من الباب الاول والرابع اذا تناول ثديها بادنى فمه واملوج ديدكلرى چكرده كى آغزده چيفك ايچون برى اوته دوندرمك معناسنه در يقال ملج الرجل ملجا من الباب الرابع اذا لاك الاملوج فى فيه وناقه نك سودى چكلمكله كيروسنده برطوزلوجه نسنه قالمق معناسنه در كه آنى طادان طوز طعمنى بولور يقال ملجت الناقة اذا ذهب لبنها وبقى شئ يجد من ذاقه طعم الملح (الامتلاج) افتعال وزننده ولد آغزيله مه يى چكوب صورمق معناسنه در يقال امتلج الفصيل اللبن اذا امتصه (الاملاج) همزه نك كسريله امزرمك معناسنه در يقال املجه اذا ارضعه (الملج) امير وزننده رضيع معناسنه در كه سودا من ولددر وجليل القدر آدمه دينور وريف مصر ترابنده برقريه آديدر (الاملج) اعرج وزننده قره ياغز آدمه دينور اسمر معناسنه واوتسز

صوسز خالی قیریره دینور قفر معناسنه وبردوا اسمیدرکه اهله معربیدرکه فارسیدر هندستانده ثابت برشجرك ثمریدر بین الاطباء املج هندی دیکله متعارفدر داخلنده اولان چکردکی ازاله اولنوب قشری استعمال اولنور لبن ایچره اصلانمش اولورسه اول سوره شیر املج دیرلر جماعی مقوی وبلغمی مسهل ویورکه وکوزه ومعده‌یه وبو اسیره بغایت انفعدر (الملجان) سکران وزننده شول کسیه اطلاق اولنور کال لؤم ودناءتندن ناشی ناقه‌یی صاغدیغی صورتده جوارده اولنلر سود طلب ایدرلر دیو صاغمیوب آغزیله ممسندن امر اوله یقال رجل ملجان ای یرضع ابله لؤما (الملج) میمك ضمیله مقل چکردکنه دینور مراد مقل مکی دیدکلری میوه‌نك دوم اغاجنك ثمریدر چکردکی اوله‌جقدر اکا املوج دخی دیرلر وملج عربستانده احساء نواحیسندن برناحیه آدیدر (الملج) ضمتینله سود امرکورپه اوغلاقلره دینور جداء رضیع معناسنه (الماج) آدم وزننده دیوار صوایجق آلته دینورکه ماله تعبیر اولنور وماله فارسی اولمغله ماج معربیدر وماج محدثیندن محمد بن معاویه‌نك جدی لقبیدر (الاملوج) همزه‌نك ضمیله سرو پیراغنه شبیه برنوع پیراق آدیدرکه بادیه اشجارندن برشجرك پیراغیدر جمعی امالیج کلور واملوج ملج کبی مقل مکی چکردکنه دینور (ملنجه) میمك کسری ونونك سکونیله اصفهانده برمحله آدیدر (الاملیجاج) احبرار وزننده (والاملاجاج) ازبزار وزننده چوجق نشو ونما بولمغله سرپلوب میدانه چقمق معناسنه‌در یقال املاج الصبی و املاج اذا طلع (المنج) میمك فتحی ونونك سکونیله شول خرما دانه‌لرینه دینورکه ایکیسی اوچی براراده بتمکله بری برینه یاپشق اوله ومنج منك فارسی معربیدرکه بنك وباك تخمی تعبیر اولنان مسکر ومخدر دانه اسمیدر (المنج) میمك ضمیله ماش تعبیر اولنان غله‌نك یشیل وتازه اولانه دینور (منوجان) میمك فتحیله کرمان ایالتنده بربلده‌در (منجان) مرجان وزننده اصفهان قضاسنده برقریه‌در (الموج) میمك فتحی ووانك سکونیله اسمدر دکزك طالغه‌سنه دینور جمعی امواج کلور شارحك بیانه کوره موجه موجدن اخص‌در وموجه‌نك جمعی موجات کلور و بوماده اضطراب معناسنه موضوع اولمغله معانیٔ سائره آندن متفرعدر و موج مصدر اولور دکز جوش وخروشه کلوب طلغه‌لنمق معناسنه یقال ماج البحر یموج موجا اذا اضطرب وموج برشاعر تغلبی اسمیدر وموج حقدن باطله میل وعدول ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال ماج فلان عن الحق اذا عدل عنه (الموجة) هایله موج واحد معناسنه‌در نته‌که ذکر اولندی بومعنادندر موجة الشباب دیرلر عنفوان شباب معناسنه یقال فعل ذلك فی موجة شبابه ای فی عنفوان شبابه (الموجی) سکری وزننده شول آتشین ناقه‌یه دینورکه سرعت سیر ایچون جد وجهدندن ناشی

حركت قوائمى مختلف اولمغله كوكسلمكى وقولان ايپلرى برى اوته مضطرب اولوب چالقنور اوله يقال ناقة موجى او ناحية قد جالت انساعها لاختلاف يديها ورجليها (المؤوج) قعود وزننده ديز كمكى كه ديز قپاغى تعبير اولنور درى اله انك بيننده مضطرب اولوب اوينامق معناسنه در موج معناسندن مأخوذدر يقال ماجت الداغصة مؤوجا اذا مارت بين الجلد واللحم (ماجه) حاجه وزننده ائمة حديثدن ماجه دينمكله معروف صاحب السنن والتفسير والتاريخ قزوينى حافظ محمد بن يزيدك پدرلرى لقبيدر جدى دكلدر ايكيبوز طقسان اوچ تاريخنده عزم دار السلام اولمشدر معلوم اوله كه بين المحدثين حافظ بوز بيك حديث شريفه متنا واسنادا علمى محيط اولان ذاته دينور وعند البعض كتب سته ازبرنده اولان كسه در وجت اوچيوز بيك حديثى محيط وحاكم جميع احاديث مرويه يه متنا واسنادا محيط اولانه اطلاق اولنور (المهجة) ميمك ضمى وهانك سكونيله قانه على قول خاصة يورك قانه دينور دم القلب معناسنه ومنه يقال دفق الله مهجته اى اهلكه وجانه دينور يقال خرجت مهجته اى روحه (الامهج والامهجان) همزه لرك وهالرك ضميله (والماهج) خارج وزننده يوقفه سوده ويوقفه ايچ ياغنه اطلاق اولنور (المهج) ميمك فتحى وهانك سكونيله مه ايمك معناسنه در يقال مهج الولد امه مهجا من الباب الثالث اذا رضع وجاع ايتك معناسنه در يقال مهج جاريته اذا نكحها وبركبته عليل اولدقدنصكره تندرست اولمغله چهره سى كوزللنمك معناسنه در يقال مهج الرجل اذا حسن وجهه بعد علة (الامتهاج) افتعال وزننده بركسه نك بدنندن جان چقمق معناسنه در يقال امتهج الرجل على بناء المجهول اذا انتزعت مهجته اى روحه (المهوج البطن) قارنى صالق وسلپوك اولان كشى يه اطلاق اولنور يقال رجل مهوج البطن اى مسترخية (المهج) ميمك فتحى ويانك سكونيله قارشق اولمق اختلاط معناسنه در يقال ماج امره يمهج مهجا اذا اختلط (مهجى) ميمك كسريله مينى وزننده اصحابدن نعمان بن مقرنك جدى اسميدر

﴿ فصل النون ﴾ (النؤوج) قعود وزننده سير وذهاب معناسنه در يقال ناج فى الارض نؤوجا من الباب الثالث اذا ذهب (النئيج) نونك فتحيله يل اوينامق معناسنه در يقال نئج الريح نئيجا من الباب المزبور اذا تحركت ويل سسلنه رك سرعتله مرور ايتمكه دينور يقال للريح نئيج اى مرسريع بصوت وبركسه يه اول كونه يل طوقنمق معناسنه در يقال نئج القوم على بناء المجهول اذا اصابتهم ريح ذات نئيج وتضرع ونياز ايتمك معناسنه در يقال ناج الى الله اذا تضرع وبايقوش اوتمك معناسنه در يقال ناج اليوم اذا نأم اى صاح واوكوز بوكورمك معناسنه در يقال نئج الثور اذا خار (النؤوج) صبور وزننده حركت اوزره اولان يله دينور يقال ريح

نؤوج ای متحرکة (النأج) نونك فتحی وهمزه‌نك سکونیله یمکی آهسته وکوشك یمك معناسنه‌در یقال نئج الرجل نأجا من الباب الرابع اذا اکل اکلا ضعیفا (المنؤج) معطوف وزننده ومرادفیدرکه وبو حدیث وکلامه وصف اولنور یقال حدیث منؤوج ای معطوف یعنی بعضه علی بعض (النائجات) نائجه‌نك جمعیدرکه کیجه اوتن قوشه دینور و منه نائجات الهام ای صوایحها (النأج) شداد وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (النباج) بای موحده ایله شداد وزننده شدید الصوت اولان انسان وحیوانه دینور ومنه یقال کلب نباج ونباجی کغرابی ای نباح و سویق قارشدیره‌جق آلته دینور مجدح معناسنه صوتی اعتباریله در (النباجة) هایله دبر ومقعده اطلاق اولنور است معناسنه ضرطه‌سی آوازینه مبنی‌در یقال کذبت نباجته ای استه (نباج) کتاب وزننده بادیه‌ده بر قریه‌در زهاددن یزید بن‌سعید وسعید بن برید النباجی اورادندر وبرید زبیر وزننده‌در ونباج ینه بادیه‌ده برقریهٔ اخرادر (النباج) غراب وزننده ضرطه‌یه دینور دام کپی ونباج ونبیج نونك فتحیله کوپك اوریشنه دینور نباح معناسنه (منبج) مجلس وزننده برموضع آدیدر بلکه فرات ایله حلب میانده بر بلده‌در اکا سره بناسیدر تیمورلنك خراب کرده‌سیدر وحالا ناحیه‌لرنده بعض معمور قریه واردر وبومن به لفظندن معربدر که فارسی‌در بن‌نه ایویم ونه‌خویم دیمکدر واکا نسبتله منبجانی وانبجانی دیرلر بازك فتحیله غیر قیاس اوزره ومنه یقال کساء منبجانی وانبجانی وثرید انبجانی دیرلر آنده سخونت یعنی صیجقلق اولسه یقال ثرید انبجانی ای به سخونة (الانبجان) همزه‌نك وبانك فتحیله شول خمیره دینورکه تمام مایه‌سنی آلوب قباروب کوله‌لنمش اوله یقال عجین انبجان ای مدرك منتفخ واشبو انبجان کلمه‌سنك اروتانی لفظندن غیری نظیری یوقدر مؤلف بونلری خای معجمه‌نك فصلنده دخی ثبت ایدوب لکن افصحنی اشارت ایلامشدر وخای معجمه‌ده مأخذی ملاحظه‌در لکن جمله اولانك مأخذی معلوم دکلدر ونهایه‌ده دخی عجین انبخان وخبزة انبخانیة عنوانیله که خای معجمه ایله‌در مرسومدر وابن حجر بخاری شرحنده بووجه‌اوزره رسم ایلمشدرکه انبجانی برنوع قالین کلیمه دینورکه اوجنده علمی اولمز وثعلبدن روایت ایدر که انبجانی لفظنده همزه‌نك فتح وکسری جائزدر یقال کبش انبجانی ای کثیر الصوف ملتفة وابوموسی المدینی بونی منبج شهرنه منسوب ایلدکلرنی انکار ایلمشدر آنك نسبتده همان منبجانی دیرلر انبجانی قول عامه‌در دیدی لکن مطرزی مؤلفه موافقت ایلمشدرکه غیر قیاس اوزره انبجانی دخی دینور وینه نهایه‌ده همزه بایندہ [ایتونی بانبجانیة ابی جهم] حدیثی تفسیرنده مرسومدرکه انبجانی بانك کسریله وفتحیله‌ده مرویدر منبج نام بلده‌یه منسوبدر میمی همزه‌یه مبدل اولمشدر

وعند البعض انجان اسمنده برموضعه منسوبدر وبوقول اشبه‌در زيرا قول اول تعسفى متضمندر وذكر اولنان انجانيه‌دن مرادبوكدن منسوج برنوع غليظ عبادركه هاولى اولوب وطرازسز اولور (المنبج) منبر وزننده شول فضول ولافزن كسيه دينور كه ايشليه‌جكى شيئى لسانيله اعطا ايدر يعنى بيهوده وعدلر ايدوب وعهده‌سندن كلمز اوله يقال رجل منبج اى المعطى بلسانه مالا يفعله (النبجة) فتحاتله تپه‌يه دينور انكه معناسنه جمى نباج كلور نونك كسريله (النابجة) خارجه وزننده آفت و داهيه معناسنه‌در و جاهليت اهلنه مخصوص بر طعام آديدركه دوه تويني سود ايچره وضع ايدوب تمام اصلنوب يومشدقدنصكره اكل ايدرلر ايدى و اكا نبيج دخى دينور امير وزننده (الانبج) احمد وزننده وبانك كسريله‌ده جائزدر انب فارسى معربيدركه هندستانه مخصوص برشجرك ثمريدر وبواسمله معروفدر (الانباج) همزه‌نك كسريله خلط كلام ايتمك معناسنه در يقال انبج الرجل اذا خلط فى كلامه و دائما تپه‌لر اوزره اوتورر اولمق معناسنه در يقال انبج فلان اذا قعد النباج اى الاكام (النبج) ضمتينله قاره قيلدن اولان غرائره يعنى خرار تعبير اولنان ظرفلره دينور (النبج) نونك فتحى وبانك سكونيله پاره‌دن ارين چقمق معناسنه‌در يقال نبجت القبحة نبجا من الباب الاول اذا خرجت و نبج شول قوغه‌لق و حصير اوتى ديدكلرى اوته دينوركى تخته‌لرينك ارالقلرينه طقايوب قلفات ايدرلر عربستان كيلرنده ايدرلر بو ديارلرده كستان ايله ايتدكلرى كبى (النبج) تفعل وزننده (والانباج) افتعال وزننده عضو ورملنوب شيشمك معناسنه‌در يقال تنبج العظم وانتبج اذا تورم (النبجان) فتحاتله وعيد معناسنه دركه تكدير وتخسير وعديله تخويف ايتمكدن عبارتدر و منه لاتنبجانه خلجان اى لالوعيده اضطراب (ناباج) محدثيندن عبدالله بن خالدك لقبيدر كذلك على بن خلف نام محدثك پدرى لقبيدر (النبريج) قنديل وزننده شول قوچه دينوركه خصيه‌لرى اخراج اولنمغله انعش اولوب واصلا يوكى قرقميه وبونبربدة فارسى معربيدر شارح ديركه مقتضاى تعريب نبربدج اولوب لكن تخفيف ايچون دالى حذف اولنمشدر (النبرج) نونك و بانك فتحيله نبرة فارسى معربيدركه كمرقلب اچمه‌يه دينور وهر شيئك زيوفنه‌ده اطلاق اولنور بوماده برج ذيلنده فى الجمله اشباع اولندى (النتاج) نونك فتحيله حيوان كنديسى ياورى طوغورمق معناسنه‌در كسه معاونت ايتمكسزين يقال نتجت الناقة على بناء المجهول نتاجا من الباب الثانى اذا وضعت ولدها وبوفعل مجهوله مخصوصدر ومصباحك بيانه كوره ناقه‌يه مخصوص دكلدر بلكه جميع بهايم وضعنى مشتملدر ونهايه‌ده دخى بوكونه مرسومدر وآلتدن اسم نتاج در كتاب وزننده ووضع حمل ايدن جميه‌يه منتوجه وولدنه نتيجه ومامليق ايدن كسه‌يه ناتج دينور يقال نتجتها

نتجا من باب ضرب اذا ولدها وبو فعلده اصل اولان ایکی مفعوله تعدیه ایلمکدر یقال نتجها ولدا زیرا ولدها ولدا معناسنه در که وکاه اولورکه بناء مفعول اولوب فاعلی حذف ومفعول اولی فاعل مقامنه اقامه اولنمغله بیمه ایجون تصریف اولنور یقال نتجت الناقة ولدا اذا وضعت وبعضا مفعول ثانی دخی محذوف اولور انفهامه بناء یقال نتجت الشاة ومفعول اول حذف اولنوب مفعول ثانی فاعل مقامنه قائم اولمقده جائزدر فیقال نتج الولد وقد یقال نتجت الناقة ولدا بالبناء للفاعل علی معنی ولدت اوحملت ومزهرده بیان اولندیغی اوزره ابتداء مبنی للمفعول اولهرق وارد اولمشدر ابن قتیبه ادب الکاتب نام کتابنده آنکیچون باب مخصوص عقد ایلمشدر هر برینه امعان ودقت اولندقده برر نکته بولنمکندر مثلا اشبو نتاج ماده سنده عادتا مامی علیله صورتیاب اولمغله حیوانك اولبابده اصلا مدخلی اولمدیغنه اعتبار اولنور انتهی (النتج) تونك فتحی و ثانك سکونیله قیون و ناقه مثلو حیواناتی ابدلك ایدوب طوغورمق معناسنه در یقال نتج الناقة اهلها نتجا من الباب الثانی اذا ولدها فهو ناتج (الانتاج) همزه‌نك کسریله بو دخی بهایم قسمی طوغورمق معناسنه‌در یقال انتجت الناقة علی بناء المجهول اذا وضعت وطوارك طوغورمق زمانی .کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال انتجت الفرس علی البناء للفاعل انتاجا اذا حان نتاجها وبرکسه قتده طوغورمق اوزره اولان ناقه اولمق معناسنه‌در یقال انتج القوم اذا کانت عندهم ابل حوامل نتنج بوراده دومیه تخصیص اکثره مبنی‌در (النتوج) صبور وزننده انتاج اولدن مصوغدر قیاس اوزره همان طوغورمق اوزره اولان قسراغه وسائر بیمیه دینور وبونده قیاس اولان منتج اولمقدر محسن وزننده لکن قیاسه مخالف وارد اولمشدر یقال هی نتوج ولا یقال منتج وقالوا لیس فی الکلام افعل وهی فعول الا هذا (المنتج) مجلس وزننده اسم زمانمدر طوار طوغوروب دول دوکلك وقته دینور یقال حان منتجها ای الوقت الذی تنتج فیه (النتیجة) ونیجه وزننده دوله دینور فارسیده زه وزاد دینور جمعی نتایج کلور منطقیونك صغری وکبری اقترانندن حاصل اولان قضیه‌یه نتیجه اطلاق ایتلری بو معنادندر وعربلر همزاد اولان حیواناته نتایج اطلاق ایدرلر بر نسنه‌نك نتیجه وولیده‌لری اولمق حسبیله تقول غنمی نتایج ای فی سن واحدة (الانتاج) افتعال وزننده کبه حیوان کندی باشنه بر نا معلوم یره واروب طوغورمق معناسنه‌در یقال انتجت الناقة اذا ذهبت علی وجهها فولدت حیث لایعرف موضعها (التنتج) تفعل وزننده طوغران حیوان ولد چقمق ایچون نفسنی قصوب صقندیلمق معناسنه درکه ترکیده ایکنمك تعبیر اولنور کاف عجمیله یقال تنتجت الناقة اذا تزحرت لیخرج ولدها (المنتجة) مکنسه وزننده دیره

اطلاق اولنور اخراج مافى البطن ايلديكيجون (المنجة) ثاى مثلثه ايله مكنسه وزننده دبره اطلاق اولنور نجح ما فى البطن يعنى اخراج فضلات ايلديكيجون پس نجح اخراج معناسنه اولور بو معنادندركه عربلر خرج فلان منجا ديرلر منبر وزننده خرج وهو يسلم سلحا يعنى صحارق چقدى طشره يه معناسنه اساسده بوناى فوقيه ايله قعد منجا اى قاضيا حاجته فمكانه جعل ذلك نتاجاله عنوانيله مرسومدر (النجح) نونك فتحى ونانك سكونيله برآدمك قارنته يجاق ايله اورمق معناسنه در يقال نجح بطنه بالسكين نجحا من الباب الثانى اذا وجأ (النجح) نونك كسريله شول قورقق بى زهره كسيه دينورکه اصلا كنديدن خير ومنفعت وبر ايشه يرامق متصور اولميه (النجح) ضمتينله امات سويده معناسنه درکه دبر ومقعدلردن كنايه در ام سويد مقعدك كنيه سيدر (الاستنجاح) محمول اولان يوك دنكلرينك بريسى كوشيوب صالقميق معناسنه در يقال استنجح احد العدلين اذا استرخى (النجح) نونك فتحى وجيمك تشديديله (والنجيج) نونك فتحيله جبان وياره مقوله سنك ايچنده اولان چرك و ارين سيلان ايلك معناسنه در يقال نجت القرحة نجا ونجيجا من الباب الثانى اذا سالت بما فيها اسأله مجازا قرحه يه اسناد اولنمشدر و سرعتله كتمك معناسنه در يقال نج الرجل اذا اسرع فهو نجوج (النجنجة) زلزله وزننده منع ايلمك معناسنه در يقال نجنج فلانا عنه اذا منعه وتحريك ايدوب چالقمق وصارصمق معناسنه در يقال نجنجه اذا حركه وبرخصوص درونده قصد لكن عزم ومباشرت ايليوب تردد اوزره اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال نجنج فلان الامر اذا هم به ولم يعزم عليه و دوه لرى تكرار بتكرار حوض اوزره چوروب دوندرمك معناسنه در يقال نجنج الابل اذا رددها على الحوض وبرقورقو وقتنده آرام ايليوب برى اوتدكزينوب اولطه ايلك معناسنه در يقال نجنج الرجل اذا جال عند الفزع وبدوى طائفه سى يايلاق مرغزارده يايليوب بعده صولر اوزره قونمغه عزم ايلمك معناسنه در يقال نجنج القوم اذا صافوا فى المرتع ثم عزموا على تحضر المياه (التنجنج) تزلزل وزننده دبرنوب چالقمق معناسنه در يقال تنجنج الشئ اذا تحرك و متحير اولمق معناسنه در يقال تنجنج الرجل اذا تحير جوهرى بونى استرخاء معناسيله تفسير ايلمكله غلط ايلمشدر زيرا اول تبجيج كلمه سندر بائين موحدتينله شارح ديركه ابن فارس دخى جوهرى كى بيان ايلمشدر (النجوج) صبور وزننده سرعت معناسنه اولان نج مذكوردن فعولدر مريع معناسنه در (النخج) نونك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله جماع ايلمك معناسنه در يقال نخج الرجل المرأة نخجا من الباب الثالث اذا باضعها وسيل صويى درمنك كنارلرينه چاربغله كورلده مك معناسنه در يقال نخج السيل فى الوادى اذا اصطدم فى سند الوادى وصوت مؤلف بوراده والسيل

وتصويته

وتصويته فى سند الوادى عبارتيله تفسير ايلكله والسيل و تصويته قولى نحاتك اعجبنى زيد وكرمه قوللرى بابندندر تخصيصى مفيددر انشاء الله تعالى دال بابنده فرند ماده‌سنده بوتركيب تفصيل اولنور وقوبى ايجره قوغه‌يى طوتلق ايچون برى اوته چالوب تحريك ايلك معناسنه‌در يقال نخج الدلو اذا حضحضها فى البئر ومقعد سسلنمك يعنى ضرطه‌لمق معناسنه‌در يقال نخج استه‌اذا صوت (الاستنخاج) پك نسنه ملايمت پيدا ايلك معناسنه‌در يقال استنضج الشئ او المكان اذا لان بعد صلابة (النخيجة) ولبجه وزنده سودك ابتدا كره ياغى آلندقدنصكره طتلوم ايله دوميه تحميل اولنوب محلنه وارنجه حركتندن مجددا تكون ابدن يوفقه‌جه كره ياغنه اطلاق اولنور (النورج) جوهر وزنده صبان دمورينه دينوركه چفنجى آلتيدر نيرج دخى ديرلر واسى وقتده اوده كورينن سرابه دينور و خرمجيلرك دوكن وخرمن عربه‌سى وجرجر تعبير ايتدكلرى آلته دينوركه آنكله خرمن دوكرلر كرك تخته‌دن وكرك دموردن اولسون (النورجة) دحرجه وزنده برى اوته اولطه ايله كلوب كيتمك معناسنه‌در وبو قوغجيلقده دخى استعمال اولنور كه بريه اوته به كلوب كيدوب نقل كلام ايلكدن عبارتدر يقال نورج فلان اذا اختلف اقبالا وادبارا وكذا فى الكلام وهى النميمة والمشى بها (النيرج) نورج وزنده ومرادفيدركه صبان دمورينه وقوغجى يه دينور تمام معناسنه واشكين‌صوى ناقه‌يه دينور وسرعت وتردد ايله يلك معناسنه‌در يعنى بردوزه‌يه يلوب برى اوته سرعتله يلوب يوبورمق معناسنه‌در يقال عدا فلان عدوا نيرجا اى بسرعة وتردد (النيرجة) نورجه وزنده ومرادفيدركه آتها بيان اولندى و جماع ايلك معناسنه‌در يقال نيرج المرأة اذا جامعها (النيرنج) تونك كسرى ورانك فتحيله سحر وافسونه شيبه بركونه اخذ وتلبيسه اسميدر سحر جلدسندن دكلدر اشبو نيرنجه نيرنك فارسى معربيدر وبوسحرك وسيمياك غيريدر بونك ماده‌سى چابكلكدر وبعض ادهان وابخره ايله صور عجيبه اظهار ايلكدر واكا كوز باغجلق تعبير اولنور يقال هو يعرف النيرنج وهو اخذكا سحر وليس به حالا بوديارزده اكا خيالباز وحقه‌باز تعبير اولنور بعض ورای عقلده اعمال اظهار ايدرلر وبوسيمياىدن بشقه‌دره زيرا سيمياء خواصه متعلقدر (النارنج) رانك فتحيله انارنك فارسى معربيدركه ثمر معروفدر تورنج تعبير اولنان ميوه‌در پورتقاله‌ده اطلاق اولنور فارسيده تورنجه وپورتقاله بالنك واغاج قاونه ترنج دينور وعربيده اغاج قاونه اترج دينور (النزج) تونك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله رقص ايلك معناسنه‌در يقال نزج الغلام نزجا من الباب الاول اذا رقص (النيزج) صيقل وزنده لحم زائدى اوزون و سيورى اولان عورت فرجنه دينور يقال لا حلاوة فى النيزج

وهو جهاز المرأة اذا كان تازى البظر طويله (النسيج) نونك فتحى وسينك سكونيله طوقومق معناسنه در اورمك دخى آنده داخلدر يقال نسج الثوب نسجا من الباب الثانى والاول اذا حاكه وكلامه تناسق وتناسبله زينت وحسن نظام وقيافت ويره‌رك دوزوب قوشمق معناسنه استعمال اولنور يقال نسج الكلام اذا لخصه وزوره وبر محل اوزره طولا وعرضا ايكى دورلو يل اسمك معناسنه استعمال اولنور كويا كه لحمه وسدى ايله نسج ثوب ايدر يقال نسجت الريح الربع اذا تعاورته ريحان طولا وعرضا ويقال الريحان تنسجان الربع (النساج) شداد وزننده بز وآلاجه طوقيان چولهايه دينور واوروجى يه دينور كرك زره اورن وكرك سائر نسنه اورن اولسون ويلانجى يه اطلاق اولنور نسج كلام ايلديكجون (النساجة) نونك كسريله طوقويجيلق واوروجيلك صنعتنه دينور (المنسج) مقعد وزننده (والمنسج) مجلس وزننده اسم مكاندر نساج كارخانه‌سنه دينور (المنسج) منبر وزننده شول آلتدركه طوقومق ايجون اوزرينه بز چكيلور تركيده دستكاه محرفى تزكاه تعبير اولنور شارح ديركه منسج جولها طراغنده‌در اطلاق اولنور ومنسج الفرس آتك اموزى باشندن اشاغى يعنى كوركى آلتنه اطلاق اولنور ايكى طرفلو سكيرلر وطمرلر اوراده برى برينه قاوشوب منتسج اولديغيجون (النسيج) امير وزننده فعيل بمعنى مفعولدركه منسوج معناسنه‌در وعربلر فلان آدمك علم ومعرفتده ياخود هنر وصنعتنده نظيرى يوقدر بيهمتادر ديمك يرده هو نسيج وحده ديرلر زيرا بر ثوب زياده فاخر اولسه كسه آتك متوالى اوزره آخرنى نسج ايليه‌مز (النسوج) صبور وزننده شول ناقه‌يه اطلاق اولنوركه بغايت رفق وسهولت اوزره همواركى ايدر اولمغله اوزرنده اولان يوك حركت واضطراب ايتز اوله على قول شول ناقه‌يه دينور كه تند وشديد يورر اولمغله اوزرنده اولان يوكى اموزى باشنه سلكوب آثار اوله يقال ناقه نسوج اذا كانت لايضطرب عليها الحمل اوالتى تقدمه الى كاهلها لشدة سيرها (النسيج) ضمتينله سجاده‌لره اطلاق اولنور نسيج مفرديدر (النشيج) نونك وشين معجمه‌نك فتحيله صو آقديسنه دينور مجراى ماء معناسنه جمعى انشاج كلور (النشيج) نونك فتحيله سسنى چقارميوب من غير نحيب بوغيلارق وبكاء بوغازنده طقانوب قصله‌رق آغلمق معناسنه در يقال نشج الباكى نشيجا من الباب الثانى اذا غص بالبكاء فى حلقه من غير انتحاب واشك آوازنى اظهار ايليوب صدرنده كركر دوندره‌رك اوقراغق معناسنه استعمال اولنور يقال نشج الحمار اذا ردد صوته فى صدره وطلوم وتجره مقوله‌سنك ايچنده اولان نسنه واقر واقر قينامق معناسنه استعمال اولنور يقال نشج القدر والزق اذا غلا ما فيه حتى سمع له صوت وخوانده ايكى آواز سنك

میانی برمقدار فصل ایدوب اولکی آوازه‌یی نغمه ایله اوزاتمق معناسنه‌در یقال نشیج المطرب اذا فصل بین الصوتین ومد یعنی مدصوته بالنغمة وقوربغه قسمی آغزنی آچیوب سسنی بوغازنده تردید ایلیه‌رك ورق ورق اوتمق معناسنه استعمال اولنور یقال نشیج الضفدع اذا ردد نقیقه (النوشجان) تونك ضمیله برقبیله یاخود بربلده آدیدر (التنضیج) تونك ضمی وضاد معجمه‌نك سکونیله (والتضیج) تونك فتحیله میوه وات مقوله‌سی کرکی کبی پخته اولوب نصابنی بولمق معناسنه‌در یقال نضیج التمر واللحم نضجا ونضیجا من الباب الرابع اذا ادرك مصباحده جونلر اسم اولمق ومصدری تعب وزننده اولمق اوزره مرسومدر وکبه ناقه‌نك سنه‌سی یکوب هنوز حامل اوله‌رق قالمق معناسنه استعمال اولنور یقال نضجت الناقة بولدها اذا جاوزت السنة ولم تنج (التضیج والناضیج) اسم فاعلدر کرکی کبی پخته اولوب نصابنی بولمش ات ومیوه مقوله‌سنه دینور ورأی وتدبیری متین وکامل اولان آدمه عربلر نضیج الرأی اطلاق ایدرلر یقال هو نضیج الرأی ای محکمه (الانضاج) همزه‌نك کسریله بر نسنه‌یی کرکی کبی پشوروب نصابنی بولدرمق معناسنه‌در تقول انضجته اذا جعلته نضیجا (التنضیج) تفعیل وزننده بو دخی ناقه‌نك سنة ولادتی یکوب هنوز حامل قالمق معناسنه‌در یقال نضجت الناقة بولدها تنضیجا بمعنی نضجت (المنضج) محدث وزننده ذکر اولنان ناقه‌یه دینور (المنضاج) مفتاح وزننده کباب شیشنه دینور سفود معناسنه (النعج) تونك وعینك فتحیله (والنعوج) ضمتینله آق نسنه‌نك آقلغی قار کبی خالص وصافی اولمق معناسنه‌در یقال نعج اللون نعجا ونعوجا من الباب الاول اذا خلص بیاضه ونعج فتحتینله سمورمك معناسنه در یقال نعج البعیر نعجا من الباب الرابع اذا سمن وقیون اتنی یمکدن بورکه تخمه کبی تقلت عارض اولمق معناسنه در اعراب طائفه‌سی دوه اتنه مألوف اولمایله قیون اتنی استثقال ایدر یقال نعج الرجل اذا اکل لحم الضأن فثقل علی قلبه (الناعجة) دوز وطیراغی یومشق یره دینور وآق تویلو ناقه‌یه دینور وجست وچابك رونده ناقه‌یه دینور وشول ناقه‌یه دینورکه اوزرنده نعاج وحش یعنی کاوکوهی صید اولنور اوله زیاده‌سیله چابك اولدیغندن نشئت ایدر (النجة) جزه وزننده دیشی قیونه دینور جمعی نعاج کلور تونك کسریله ونجاج کلور فتحاتله شارحك بیانه کوره تونك لفظندن مذکری یوقدر مذکری ضأن‌در نته‌که عکرشه دیشی طوشانه ونعوه دیشی عقاب قوشنه مخصوصدر وعربلر بقر وحشی‌یه نعاج الرمل اطلاق ایدرلر مفردی نجدر که نجة الرمل دیرلر وبقر وحشیدن غیری‌یه اطلاق ایتمزلر ونجه اسامیدندر ابو نجه مشاهیر شعرادندر صالح بن شرحبیل کنیه‌سیدر و اخنس بن نجة الکلبی کذلك شعرادندر (الانعاج)

همزه‌نك كسريله بركسه‌نك دوه‌سى سمورمك معناسنه‌در يقال انفج القوم اذا سمنت ابلهم (منفج) مجلس وزننده برموضع آديدر جوهرى وهمنه مبنى فتح عينله ضبط ايلمشدر (النفج) نونك فتحى وفانك سكونيله (والنفجان) فتحاتله طوشان يرندن صچرايوب آتلق معناسنه‌در يقال نفج الارنب نفجا ونفجانا من الباب الاول اذا ثار كرچه اصول موجوده ده وجه مذكور اوزره ارنب ايله تمثيل اولنوب لكن مصباحده نفج الارنب‌وغيره نفوجا عنوانيله مرسومدرونفج ياورى يورطه‌دن چقمق معناسنه‌در يقال نفجت الفروجة اذا خرجت من بيضتها وبرنسنه‌يى يوقرى قالدرمق معناسنه‌در يقال نفج الثدى القميص اذا رفعه بعضلر بونى برنسنه بيومكله وشيشمكله اوزرنده اولان شيئى يوقرى قالدرمغه تخصيص ايلديلر مثال مزبوركبى ونفج يل شدت وقوتله ظهور ايلك معناسنه‌در يقال نفجت الريح اذا جاءت بقوة (النفاج) شداد وزننده (والمنتفج) انتفاجدن اسم فاعل بنيه‌سيله شيشكن متكبر كسيه اطلاق اولنور رفع معناسندن مأخوذدر (النفيج) سكيت وزننده اصلاح ايچون ميانهٔ قومه دخول وتوسط ايدن اجنبى آدمه دينور على قول ميانهٔ قومه داخل اولوب نه اصلاح ونه افساد ايدن آدمه دينور جمعى نفج كلور ضمتيله (الناجة) خارجه وزننده كثير المطر اولان سحابه‌يه دينور عادتا باعث مطر اولان ريح اسميله مسمادر وناجه ايكوكمكلرينك ارقه طرفنه كلن اوجنه دينور نوافج جميدر وقيز اولادينه اطلاق اولنور بنت معناسنه وبو ذكر اولنان رفع معناسندن مأخوذدركه تكبير وتوسيعى متضمن در مهر اچه سيله پدرينك مالنى مرتفع ومعظم ايلمكله اطلاق اولنمشدر زيرا اعراب طائفه‌سى مهرى آلوب قزى عريان تسليم ايدرلر وناجه مسك قابنه دينوركه مسك كوبكى اولمجقدر وبو نافهٔ فارسى معربدر لكن مصباح عربيتنه ذاهب اولمشدر وناجه تند وشديد ظهور ايدن بله دينور (النفيجة) سفينه وزننده يايه دينور (النفاجة) كتابه وزننده جامه‌نك يكرى آلتنده اولان مربع رقعه‌يه دينور كه يك قباغى تعبير اولنور يقال رقع الثوب بنفاجة وهى رقعة مربعة تحت الكم (النفاجة) رمانه وزننده (والنفيجة) نونك ضميله جامه تبريزينه دينور توسيع ثوب ايلديكيچون (النفج) ضمتيله ثقلاء ناسه دينور (التنافيج) تعاشيب وزننده جامه تبريزلرينه دينور خاريص معناسنه ظاهر اشعاريز وتعاشيب كبى مفردى نامسموعدر (الانفاج) همزه‌نك كسريله سود صاغاركن قابى ممه‌دن ايراقجه طوتمق معناسنه‌در كوپوكى قباروب قالقمق ايچون وبوالباد مقابليدركه ممه‌يه اقرب طوتمقدر يقال انفج الحالب اذا ابان الاناء عن الضرع عندالحلب (الانفجانى) انبجانى وزننده حدواندازه‌سندن ومقتضاى صفت وجبلتندن خارج مفرط بالقول اولوب دائما فخر ومباهات

ومواعيد بى غايات ايدر اولان چكه جاقى فضول وبوش بوغاز كسيه دينور رفع معناسندن مأخوذدر يقال هو انفجانى اى مفرط فيما يقول (المنافيح) ميمك فتحيله عظامات معناسنه‌دركه عرب نسوانى بيوك كورنمك ايچون قيچلرينه بغلدقلرى قونداقلره دينور منفيح مفرديدر (نفيح الحقيبة) ضمتينله هكبه‌سى بيوك ديمكدر بومناسبتله قيچى بيوك اولان عورته اطلاق اولنور يقال امرأة نفيح الحقيبة اى ضخمة الارداف والمأكم جمع بنيه‌سى اجزآء واطراف اعتباريله‌در (النافيح) اسم فاعل نسبيدر ايرى وبدسسه اطلاق اولنور صوت جير كى يقال صوت نافيح اى غليظ جاف (التنفيح) تفعل وزننده عهدة وسعنده اولميان مفاخر ايله بيهوده وفضولانه لاف وكزافله تمدح وافتخار ايتمك معناسنه‌در يقال تنفيح الرجل اذا افتخر بماليس عنده (الاستنفاح) برنسنه‌يى اخراج واظهار ايتمك معناسنه دركه رفع معناسندن مأخوذدر تقول ماالذى استنفح غضبك اى اظهره واخرجه (النفرج) زبرج وزننده (والنفراج والنفرجة والنفراجة) تونلرك كسريله (ونفرجاء) بومعرفه اولەرق قورقق بى زهره وجبان كسيه دينور (النفريج) قنديل وزننده چوق سوزلو مكثار كسيه دينور يقال رجل نفريج اى مكثار (النفرجة) دحرجه وزننده چوق سويليوب اوزانلق ايتمك معناسنه‌در يقال نفرج الرجل اذا اكثر الكلام (النيلج) تونك كسريله شول ايچ ياغى تونه دينوركه بدنه نعل كسنلر كوكرمك ايچون آنكله توتسو ايدرلر ظاهرا بونيله فارسى معربيدر (النموذج) تونك وذال معجمه‌نك فتحيله نموده ياخود نمونه معربيدر برنسنه‌نك مثالنه دينوركه اورنك تعبير اولنور آندن اول نسنه‌نك حالى معلوم اولور كذلك برنسنه‌دن برمقداره دخى دينوركه آنكله‌ده اول نسنه‌نك حال وصفتى متعين اولور مثلا چوقه‌نك اورنكى كى‌كه چشيت وموصطره دخى تعبير اولنور وبونده همزه ايله انموذج ديمك لحن‌در (النوج)موج وزننده بركسه عملنده ريا ايتمك معناسنه‌در يقال ناج الرجل نوجا اذارآآى بعمله (النوجة) موجه وزننده زوبعه معناسنه دركه قاصرغه تعبير اولنان يله دينور (ناج) اسامىدندر ناج بن يشكربن عدوان برقبيله‌دركه اكانجه علماء ورواة احاديث منسوبدر (النوبدجان) تونك وبانك ودالك فتحيله ايرانده شابور ولايتنك قصبه‌سى آديدر (النهج) تونك فتحى وهانك سكونيله آچق وواضح يوله دينور يقال اخذ النهج اى الطريق الواضح ومصدر اولور هارهار صولومق معناسنه يقال نهج الرجل نهجا من الباب الثانى اذا بهر وتتابع نفسه واثوابى اسكيتمك معناسنه‌در يقال نهج الثوب نهجا من الباب الثالث اذا اخلقه واثواب كندى اسكيمك معناسنه‌در يقال نهج الثوب مثلثة الهاء اذابلى يعنى هانك حركات ثلاثيله كه باب ثانى وثالث ورابعدن متصرفدر ونهج برنسنه عيان وآشكار اولمق

معناسنه در يقال نهج الطريق والامر نهجا من الباب الثالث اذا وضح وعيان وآشكار ايلمك معناسنه در يقال نهج الامر اذا اوضحه ويوله سلوك ايلمك معناسنه در يقال نهج الطريق اذا سلكه (المنهج) مقعد وزننده (والمنهاج) محراب وزننده بونلرده آچق وبللو يوله دينور طريق واضح معناسنه (النهج) فتحتينله بودخى هارهار صولومق معناسنه در يقال نهج الرجل نهجا من الباب الرابع اذا بهر (الانهاج) همزه‌نك كسريله برنسنه واضح وعيان اولمق معناسنه در يقال انهج الطريق والامر اذا وضح وواضح وعيان قلمق معناسنه در يقال انهج الامر اذا اوضحه ومركوبى اولان دابه‌نك اوزرينه چوق وارمغله يوروب صولوتمق معناسنه در يقال انهج الراكب الدابة اذا سار عليها فانبهرت ولباسى اسكيمك معناسنه در يقال انهج الثوب اذا اخلقه ولباس كندى اسكيمك معناسنه در يقال انهج الثوب اذا بلى كرك نهج وكرك انهاج بومعنالرده مجازدر (الاستنهاج) يول مسلوك اولمرق شاهراه اولمق معناسنه در يقال استنهج الطريق اذا صار نهجا وبركسه‌نك مسلكنه سلوك ايلمك معناسنه در كرك حسى وكرك معنوى اولسون يقال استنهج فلان سبيل فلان اذا سلك مسلكه (النهرج) جعفر وزننده واسع يوله دينور يقال طريق نهرج اى واسع (النهرجة) دحرجه وزننده جماع ايلمك معناسنه در يقال نهرج المرأة اذا جامعها

﴿ فصل الواو ﴾ (الوأج) واوك فتحى وهمزه‌نك سكونيله پك آجلمق جوع شديد معناسنه در (الوئج) ثاى مثلثه ايله يسيج وزننده صمصق قالين وطقناز اولان شيئه دينور كرك وجود وكرك سائر نسنه اولسون يقال شئ وئج اى كثيف ومكتنز (الوئاجة) كرامه وزننده وئج اولمق معناسنه در يقال وئج الشئ وئاجة من الباب الرابع اذا كان وئيجا (الاستيئاج) نبات كالنى بولوب وچوغالوب كورلمكله برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال استوئج النبت اذا علق بعضه ببعض وتم ومال يعنى دواب ومواشى چوغالمق معناسنه در يقال استوئج المال اذا كثر ومالى چوغالمق معناسنه در يقال استوئج الرجل اذا استكثر من المال (الموئجة) ايتاجدن اسم فاعل بنيه‌سيله چايرى چوق وكور اولان ارضه دينور يقال ارض موئجة اذا كانت كثيرة الكلأ (الموئوجة) ايبلكى وطوقمسى كوشك اولان ثيابه دينور يقال ثياب موئوجة اذا كانت رخية الغزل والنسج غريبدركه مقتضاى تركيب ثياب موئوجه صق ومحكم اولانه دينمكدر مؤلف الرخوة الغزل والنسج عبارتيله تفسير ايلمكله وضع ماده‌يه مخالفدر حتى اساسده ثوب وئيج اى محكم النسج عنوانيله مبين در مكر تكلفله كثافت صفتى تحميل اولنه (الوج) واوك فتحى وجيمك تشديديله سرعت ايلمك معناسنه در

يقال

يقال وج الرجل وجا من الباب الاول اذا اسرع ووج بردوا آديدر ترکیده اکبر ديدکلری کوك اوله‌جقدر وبغرتلق قوشنه دينور ودوه قوشنه دينور وطائف ترابنده بروادی اسمیدر که محترق واجیجدین نام ایکی طاغ ارالغنده واقعدر ومنه الحديث [آخر وطأة وطئها الله تعالى بوج] يعنى آخر غزوة واخذة اوقعها الله تعالى بالكفار كانت بوج يريد غزوة حنين لاالطائف جوهری ابتداوج طائفده بربلده آديدر دينكله غلط ايلدی ثانيا مراد طائف غزوه‌سيدر ديمكله غلط ايلدی وحنين وج حذاسنده بروادیدر وغزوة طائفده قتال واقع اولمامشدر مترجم ديركه كتب سيرده غزوة طائف آخر غزوة نبوی اولوب كرچه غزوة تبوك ختام مغازيدر لكن آنده حرب وقتال اولمامق اوزره مرسومدر ووج شهر طائفك زمينی اسمی اولوب عمالقه‌دن وج بن عبدالحی نام امير اورايه نازل اولمغله اسميله مسمی اولديغی مصرحدر شارح ديركه برنجه مصحح وعتيق صحاح نسخه‌لرنده وادبا لطائف عنوانده مثبت اولديغی مشهودمز اولمشدر بوندن‌بشقه اكثر اهل غريب‌غزوة طائفه بيان ايلديلر (الوجيج) ضمتينله جست وچالاك دوه قوشلرينه دينور (الوجيج) واوك وحای مهملەنك فتحيله صغيجق يره دينور ملجأ معناسنه ومصدر اولور يقال وجج الرجل اليه وجا من الباب الرابع اذا التجأ (الايجاج) همزه‌نك كسريله صغندرمق معناسنه‌در تقول اوجته ای الجأته (الوجة) فتحاتله يك درين يره دينور جمعی اوجاج كلور (الودج) واوك ودالك فتحيله بيوند برطمر آديدر يقال قطع‌ودجه وهوعرق فی‌العنق اكثر اصولك بيانه كوره بوطمرشاه طمرينك ايكی طرفنده واقع ايكی‌طمردركه ايكيسنه ودجان ديرلر ابن اثير وابوالهيثم بوغاز چقورينك ايكی طرفنده ايكی‌غليظ‌طمردركه وريدان دخی‌ديرلر وآنلرجان طمرلريدر ديويان ايلديلركه شاه‌طمرلری اوله‌جقدر ومصباحده ديركه ودج اخدع ديدكلری‌طمردركه ذابح آنی قطع ايلمكله وجوددە حيات اثری قالمزوديرلركه جسدده برطمر واردركه انقطاعی باعث مماتدر وآنك هرعضوده براسمی واردر بيونده ودج ووريد ديرلر وآرقه‌ده نياط ديرلر وبلك ايچ يوزنده ابهر ديرلركه يورك اكمتصللدر وبطنده وتين ديرلر واويلقده نسأوآباقده ابجل وقولده اكحل وبالدرده صافن ديرلر ومقدمة الاذنده اخدع ايله وريدرك كردن يعنى بيون‌طمری ايله‌ودجان دورك بوددردوسوی‌وريد يعنى وريدك ايكی طرفنده واقع ايكی طمر ايله مفسردر خلاصه عندالاكثر وريددن بشقه ايكی طمردركه عندالغضب منتفخ اولورلر وودج سبب ووسيله معناسنه استعمال اولنور يقال فلان ودجی الی فلان ای سببی ووسيلتی اليه (الودجان) ودج مرقومك تثنيه‌سيدركه ذكر اولندی وودجان ايكی برادره اطلاق اولنور يقال‌هما ودجان ای اخوان (الوداج) واوك كسريله بودخی ذكر اولنان بيون

طمرینه دینور ودج کبی (الودج) واوك فتحی ودالك سکونیله حیوانك ودج دیدکلری ذکر اولنان طمرنی کسمك معناسنه‌در یقال ودج الدابة و دجا من الباب الثانی اذا قطع ودجها واصلاح ایتمك معناسنه‌در یقال ودج بین القوم اذا اصلح (التودیج) تفعیل وزننده بودخی ودج دیدکلری طمری کسمك معناسنه‌در وتودیج ترمد قربنده بر بلده آدیدر (الاوارجة) همزه‌نك فتحیله دیوان اصحابنك دفترلرینه دینورکه خراج و میری وسائر واردات دیوانیه ثبت اولنور حالا دولت علیه ده دفتردار ویوك روزنامه و محاسبه‌جیان مقوله‌سنك روزنامه‌سی اوله‌جقدر شارح دیرکه مؤلف بونی ارج ماده سنده دخی ذکر ایلدی اکر وزنی افاعله ایسه محل ذکری بورادر واکر فواعله ایسه اورادر پس مؤلف ایکی احتماله رعایت ایلدی لکن اواره معربی اولغله همزه‌سی اصلیه‌درکه افاعله اولور (الوسیج) نسیج وزننده دوه کندیلره مخصوص بر کونه یورویشله یورومك معناسنه‌در یقال وسج البعیر وسیجا من الباب الثانی وهو سیر للابل ووسیج ترکستانده بر موضع آدیدر (الوسوج) عسوج وزننده ومرادفیدرکه رونده اشکین دوه‌لره دینور یقال ابل وسوج ای سریعة (الوساج) عساج وزننده ومرادفیدرکه سریع معناسنه‌در یقال جمل وساج عساج ای سریع ووساج اسامیدندر عقبة بن وساج محدثیندندر وبکیر بن وساج شعرادندر (الایساج) همزه‌نك کسریله دوه‌یی اقدام ایدوب سرعتله یورتدرمك معناسنه‌در تقول او سجت البعیر اذا حملته علی الوسیج (الوشیجة) وسیجه وزننده اغاج کوکنك زیر زمینه سورن طمرنه دینور وشول تسکره شکلنده ظرفه دینور که لیفدن مشبك آغ کبی اوروب ایکی اغاج ارالغنه بند ایلدکدنصکره آنکله خرمن یرینه بجلش اکین دمدلرنی طاشرلر ووشیجه عقیق مدینه‌ده بر موضع آدیدر وعربلر بر قوم وقبیله ایچره صکره‌دن دخیل اولان جماعته وشیجة القوم اطلاق ایدرلر معنای اولدن مأخوذدر یقال هم وشیجة القوم ای حشوهم (الوشیج) وشیج وزننده مزراق اغاجنه دینورکه مراد فارغی کسدکلری سازلقدر واورکی‌یه دینور بو مناسبتله رحم وقرابتك بری برینه اورکی کبی مشتبك اولمسنه اطلاق اولنور (الواشجة) بری برینه اورکی کبی کیریشوب مشتبك اولمش رحم وقرابته دینور یقال بینهم واشجة ای رحم مشتبکة (الوشیج) واوك فتحی وشینك سکونیله قرابت آخره اورکیلمك معناسنه‌در یقال وشجت بك قرابته وشجا من الباب الثانی اذا اشتبکت واورمك معناسنه‌در یقال وشج محمله اذا شبکه بقد ونحوه لئلا یسقط منه شیء (التوشیج) تفعیل وزننده بو دخی اورمك معناسنه اولغله قرابتی بری برینه اورکی طرزنده مشتبك ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال وشج الله قرابته بکم توشیجا ای شبکه (الولوج) قعود وزننده

(واللجة) عده وزننده دخول معناسنه‌در يقال وج البيت يلج ولوجا ولجة اذا دخل شارح ديركه سيبويه ديديكه اشبو وج ماده‌سى متعدى ايكن مصدرى ولوج اولمق ولجت فيه معناسنى اراده‌يه مبنيدر پس سيبويه اسقاط وسطه ذاهب اولمشدر اما محمد بن يزيد بغير وسط تعديه‌سنه ذاهب اولمشدر انتهى (الاتلاج) افتعال وزننده بو دخى دخول ايلك معناسنه در يقال اتلج البيت اتلاجا اذا دخل (الاتلاج) همزه‌نك كسريله (والاتلاج) واوى تايه قلب ايله ادخال ايلك معناسنه‌در تقول اولجته ايلاجا واتلجته اتلاجا اى ادخلته (الوليجة) واوك فتحيله بر كسه‌نك دخيله‌سى وبطانه وخاصه‌سى اولان يعنى امور ومصالحنه دخيل وخاصه وهمرازى اولان كشى‌يه دينور هلى قول بيكانه‌دن اوله‌رق امور ومصالحنده معتمد عليه اتخاذ ايلديكى كشى‌يه اطلاق اولنور كه مراد كتخدا اوله‌جقدر قال الشارح ومنه قوله تعالى [ولم يتخذوا من دون الله ولا رسوله و لا المؤمنين و ليجة] الاية فالوليجة البطانة والدخيلة وخاصتك من الرجال مؤلف بصائرده وليجه بر كشينك اهلندن اولميه‌رق معتمد عليه اتخاذ ايلديكى كشى‌يه دينور ديو ثبت ايلمكله عندنده معناى ثانى مرجح اولور ويقال هو وليجتهم اى لصيق بهم (الولجة) فتحاتله شول كسمه‌لك تعبير اولنان مغاره‌يه دينور كه ابناء سبيل يغمور مقوله‌سى عارضه‌دن اوراده تستر ايدرلر ودره‌نك بورغاج يرنه دينور منعطف الوادى معناسنه جمعى اولاج كلور ووج كلور فتحتينله كه جمع جنسيدر (الواجة) ديله معناسنه‌در كه مؤلفه كوره افت وداهيه‌يه وجوف انسانى‌يه عارض اولور بر نوع علته دينور ظاهرا بوراده مراد علت مزبوره اولمغله ووجع فى الانسان قولى والرجل المولوج قولندن مقدم اوله‌رق عطف تفسير اولمق اقتضا ايدر پس تأخيرى تغيير نساخدر وعند الاطباء ديله بر شيشدر كه ايچنده ماده منصب اوله‌جق يرى اولور وبو اوج كونه اولور تفصيلى كتب طبيه‌ده مشروحدر (المولوج) ذكر اولنان واجه علته مبتلا كشى‌يه دينور يقال وج الرجل على بناء المفعول وهو مولوج اى مصاب بالواجة (التوج) جوهر وزننده وحشى جانور اينه دينور كه اكا ولوج ايدرلر شارح سيبويهدن نقل ايدركه بونك اصلى ووج اولمغله وزنى فوعل درناء واودن مبدلدر زيرا كلام عربده اسم اوله‌رق تفعل يوقدر (الوج) ضمتينله نواحى معناسنه‌دركه ناحيه‌نك جمعيدر وصوقاقلره دينور ازقه معناسنه وبال قوتاره‌جق كيجه‌لره دينور مغارف العسل معناسنه ولوج مفرديدر اولكيلرده بمعنى مفعول وثالثده بمعنى فاعلدر (الولج) فتحتينله قوملقده اولان يوله دينور (التلج) صرد وزننده طوشنجل قوشينك ياوريسنه دينور بونك اصلى وج ايدى واو تايه ابدال اولندى (التوليج) تفعيل وزننده حيل عقوديه‌دن بر حيله‌در صورتى بودركه بر كشى مالنى حال

حیاتنده بعض اولادینه تخصیص واعطا ایدر تا که ناس ایشیدوب من بعد کندیدن قرض یاخود هبه وجهیله بر نسنه طلب وسؤال ایلیه‌لر شارح دیر که بو مواضعه اولمغله بر امری اظهار وامر آخری ابطان اولمغله توليج اطلاق اولنمشدر ومنه ابطل مالك التوليج فی العقود وهو جعل المال فی حیاته لبعض ولده فیتسا مع الناس فیفقد عون عن سؤاله (ولواج) واوك فتحی ولام ثانیه‌نك کسریله بدخشان اولکه‌سنده بر بلده‌در (الوماج) کتان وزننده فرجه دینور که عورت پریدر لکن بوندہ اصح اولان حای مهمله اولمقدر (الونج) واوك ونونك فتحیله ذو الاوتار اولان ساز قسمندن بر نوع سازك اسمیدر علی قول لاغوته تعبیر اولنان سازه دینور یاخود معرف معناسنه مطلقا سازه دینور شارحك بیانه کوره وند معربیدر که زیل تعبیر اولنان سازدر وونج نسف قضاسنده بر قریه آدیدر ونه معربیدر (الوهج) واوك فتحی وهانك سکونیله (والوهجان) فتحاتله آتش یانوب علولنمك معناسنه در یقال وهج النار تهج وهجا ووهجانا من الباب الثانی اذا اتقدت مؤلفك مثالده فعلی مذکر وتفسیرده مؤنث ایرادی نار لفظنك تذکیر وتأنیثی اعتبارینه مبنی‌در (الوهج) فتحتینله معنای مذکوردن اسمدر یالك معناسنه در یقال للنار وهج شدید (التوهج) تفعل وزننده آتش بنفسه علولنوب مشتعل اولمق معناسنه‌در یقال توهجت النار اذا توقدت ومسك مقوله‌سی طیب وعطرك رایحه‌سی کر میتلنمك معناسنه استعمال اولنور یقال توهجت رایحة الطیب اذا توقدت وپارلاق نسنه پارلدامق ویلدرامق معناسنه استعمال اولنور یقال توهج الجوهر اذا تلألأ (الوهیج) واوك فتحیله آتشك یانوب علولنمسی حالتنه دینور یقال للنار وهیج ای توقد (الونج) واوك فتحی ویانك سکونیله چقتجیلرك صبان اوتی دیدکاری اغاجه دینور مؤلف خشبة القدان عبارتیله تفسیر ایلمکله صبان اوتی دیدکاری اولور لکن قانون الادبده فارسیده سمه ترکیده زیوله دیدکاری اغاج ایله مفسردر لکن درست دکلدر

﴿ فصل الهاء ﴾ (الهبج) هانك ویانك فتحیله ورم طرزنده برحالته دینورکه بعض ناقه‌نك مه‌سنده واقع اولور (التأبج) تفعیل وزننده بزعضوی بعض عارضه ایله شیشورمك معناسنه در یقال هبجه تهبیجا اذا ورمه مادة مرقومه‌دن مأخوذدر (التوهج) تفعل وزننده آندن مطاوعدر (المهبج) معظم وزننده ثقیل النفس اولان کسیه اطلاق اولنور (الهبیج) امیر وزننده شول کیکه دینورکه ایکی یانلرنده کی قارنك تویلری ایله ارقه‌سی میانیدر لونده مخالف ایکی اوزون خطلری اوله (الهوبجة) جوهره وزننده بطن ارضه یاخود یوکسك یرلرك وسطنده واقع دوز واوتوراقلی یره دینور ودره‌نك نهایت بولدیغی یره دینورکه دفع واساله ایلدیکی سیلندی طشره‌یه اورادن مندفع

اولور وصو ایرکیلجك یرلرده حفر اولنان کوچك حوض کبی یرلره دینور که یغمورلر یاغوب صوچوغالدقده صوبی اورلره آقیدوب برزمان آنلردن ایچرلر مؤلف وان یحفر عنوانیده ایراد ایلمکله کرچه ظاهرا مصدر صورتنده در لکن عادتی اوزره مسامحه ایلمشدر که وجه مذکور اوزره اول چقورلرك اسمیدر (الهوابج) هانك فتحیله یامامده بر نیجه باغچه لره اطلاق اولنور (الهبج) هانك فتحی وبانك سکونیله اورمق معناسنه در یقال هبجه هبجا من الباب الثالث اذا ضربه بونك باب ثالثدن ورودی شاذدر (الهبج) هانك وبانك ویای مشددهنك فتحیله هبیخ لفظنده لغتدرکه خای معجمه ایله در بی خیر ومنفعت اولان کسه یه دینور (الهبرج) هانك فتحی وبانك سکونیله سریع وخفیف اولان بورویشه دینور ومتکبر ومختال اولان کسیه دینور وقارشق وناهموار یورر اولان کسیه دینور ومنقش الاجه ثوبه دینور ویومری جثه لو سموز تنومند آدمه دینور بو معناده هانك ورانك کسریله ده لغتدر وقوجه او کوزه وقوجه کیکه دینور (الهبرجة) دحرجه وزننده ثیاب مقوله سنه نقش ایلك معناسنه در یقال هبرج الثوب اذا وشی وقارشق ناهموار چالق چالق یورمك معناسنه در یقال هبرج الرجل اذا مشی مختلطا (المهبرج) مسرهد وزننده شول یای کریشنه دینور که کثرت استعمالدن صرتی فرسوده اولوب جابجا پروزلنمکله فاسد وتباه اولمش اوله (الهجیج) اجیج وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی هاء همزه دن مبدله در ودرین دره یه دینور وشول دور ودراز ارضه دینور که آنده سلوك ایدنلر بر آن اقدم شورابی قطع ایده یم دیو استعجال ایدر اوله وکاهنلرك وفالجیلرك یر اوزره جزدکلری جزکیه دینور که احکاملرینه متعلق اولور جمی هجان کلور رمان وزننده وهج وهجیج مصدر اولورلر بنابی یقمق معناسنه یقال هج البیت هجا وهجیجا من الباب الاول اذا هدمه (الاهجیج) اکلیل وزننده بو دخی درین دره یه دینور (هجاج) قطام وزننده وآخرنك فتحیله جانردر ارض طویله معناسنه اولان هجیج مذکوردن مأخوذدر کندی باشنه کتمك معناسنده استعمال اولنمشدر بوندندرکه عربلر برکسه مشورتسز خود بخود کندی رأیله برخصوصه مباشرت یاخود رهبر ورفیقسز بر طریقه عزیمت ایلدکده فلان رکب هجاج دیرلر رکب رأسه معناسنه صحاح مترجمنك بورادہ ترجمه سی اغربدر (هجاجیك) تثنیه بنیه سیله برلفظدرکه برکسه یی برنسنه دن کف ومنع صددنده اولدقده ایراد اولنور وبو دوالیك وحنانیك وهذاذیك کلمه لری کبی بلا واحد تثنیه اوله رق مستعمل اولان الفاظدندر کویاکه مکررا ومؤکدا منع ایدر وبووادی عمیق معناسنه اولان هجیج لفظندن مأخوذدر کویاکه صقن صقن پیشکاهکده مهلکه وار دیمك وادیسنده در (الاستهجاج) استعجال معناسنه در یقال استهجه

ای استعجله وبر کمسه مشورتسز رأی خودیله مستبدا عامل اولمق معناسنه‌در یقال استهج فلان اذا رکب رأیه (الهجاجة) سحابه وزننده شول غباره دینور که اوکنه کلن نسنه‌لری طپراقله اورتوب باصدرر اوله و احمق و نادان کمسیه دینور (الهجهاج والهجهاجة) هالرك فتحیله بونلرده احمق وبیمغز آدمه دینور (هجهج) هالرك فتحی وجیملرك سکونیله قیون وکچی قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر جوهری بونی فتح اوزره مبنیدر دیمکله غلط ایلمشدر استشهاد ایلدیکی اشبو *یفرق بخشیه بهجهج ناعقه * مصراعنده شاعر ضرورت وزن ایچون تحریك ایلمشدر (هجا وهج) هالرك فتحیله کوپك قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر ترکیده اوش یرنده‌در وآخرلرینك تنوینیله‌ده جائزدر (الهجهجة) زلزله وزننده یرتجی جانوری زجر وکف وتخویف ایچون حیقرمق معناسنه‌در یقال هجهج بالسبع اذا صاح به ودوه‌یی هیج هیج دیو زجر وآزار ایلمك معناسنه‌در یقال هجهج بالجمل اذا زجره فقال له هیج وهجهجه خاصة اکراد طائفه‌سنك جنك وقتال اثناسنده غریو وفریاد وغلغله‌لرندن حکایه‌در (الهجهاج) هانك فتحیله اورکك حیوانه دینور وکوکره یوب کورمسی تند وشدید اولان ارکك دوه‌یه دینور واوزون دوه‌یه واوزون آدمه دینور وناتراش کنده واحمق کمسیه دینور وداهیه وآفته دینور (الهجهج) فد فد وزننده اصلا نبات اثری اولمیان طپراغی پك اولان پور یره دینور یقال ارض هجهج ای صلبة جدبة (الهجهج) علبط وزننده قوج قیونه دینور ونه طتلو ونه‌شور اولان صویه دینورکه ایچملو اولور ماء شروب معناسنه (الهجاهج) علابط وزننده ایری وضخامتلو نسنه‌یه دینور (التهجهج) تزلزل وزننده ناقه‌نك طوغورمق وقتی کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال تهجهجت الناقة اذا دنانتاجها (الهج) هانك ضمیله بیوندرغه دینور که چفت اوکوزینك بیوننه کچریلور (الاهتجاج) افتعال وزننده برخصوصده اوزون اوزادی اوزرینه اولوب توغل وتمادی ایلمك معناسنه‌در یقال اهتج فی الامر اذا تمادی فیه (الهدجان) فتحاتله (والهداج) غراب وزننده پیر وسالخورده کمسنه صارصله‌رق آهسته جه یوریمك معناسنه‌در یقال هدج الشیخ هدجانا وهداجا من الباب الثانی اذا مشی رویدا فی ارتعاش (الهداج) شداد وزننده (والهدجدج) سفرجل وزننده صارصله‌رق آهسته‌جه یوریین پیر آدمه دینور (الهدجة) فتحاتله ناقه یاوریسنه حنین وشفقت ایلمك معناسنه‌در شارحك بیاننه کوره مصدردر (المهداج) محراب وزننده ولدنه پك حنین ورقت ایدن ناقه‌یه دینور (الهودج) جوهر وزننده سفرده نسوان طائفه‌سنه مخصوص برکونه مرکوب اسمیدر وبو محفه‌دن بشقه‌در بومدور واوستی قبه‌لو اولورکه حج یولنده‌کی محمل وبور الرده حالا قوچی تعبیر

ایتدیکمز

ایتدیکمز اوله جقدر که کیدهرك زاکت پیدا ایلشدر وهدجان مرقوم معناسندن مأخوذدر (التهدج) تفعل وزننده پیر وضعیف کسهلرك دتره یهرك ظهور ایدن آوازه لری ضعفدن ناشی کسیك کسیك ظهور ایتك معناسنه در یقال تهدج صوته اذا تقطع فی ارتعاش وناقه ولدینه حنین ورقت ایتك معناسنه در یقال تهدجت الناقة اذا تعطفت علی الولد (الهدوج) صبور وزننده شول تخرمیه دینورکه دبی یوفقه اولمغله ایجنده کی تیز قینار اوله یقال قدر هدوج ای سریع الغلیان (هداج) کتاب وزننده ریب بن شریف نام کسهنك فرسی اسمیدر وبرقبیله بدرینك اسمیدر (المستهدج) اسم فاعل بنیه سیله یك مجهول اولان کسیه دینور یقال رجل مستهدج ای عجلان دالك فتحیله مصدر میمی در استعجال معناسنه در (الهرج) هائك فتحی ورائك سکونیله ناس فتنه واختلال وحرب وقتال هنکامه سنه دوشمك معناسنه در یقال هرج الناس هرجا من الباب الثانی اذا وقعوا فی فتنة واختلاط وقتل لسانمزده دخی ناس بری برینه دوشوب هرج ومرج اولدی تعبیری واردر هرج لفظنه مزاوجة مرج رائك سکونیله تلفظ اولنور نهایه نك بیانه کوره اصل هرج برنسنه نك کثیر ومتسع اولمسنه موضوعدر وسائرلرك بیانه کوره خلط معناسنه موضوعدر وهرج قاپوپی آچق براقق معناسنه در یقال هرج الباب اذا ترکه مفتوحا وسوزه طالوب چوغالتمق علی قول خلط کلام ایتك معناسنه در یقال هرج فلان فی الحدیث اذا اخاض فاکثر او خلط فیه وجماع ایتك معناسنه در یقال هرج جاریته هرجا من الباب الاول والثانی اذا جامعها مترجم دیرکه بومعنادندرکه عربلر کثرت جماع ضمننده بات فلان یهرجها لیلة جمعاء دیرلر یعنی کیجه نك جمیع اوقاننده جماع ایلدی که چوق جماع ایلدی دیمکدر جمعاء کلمه سی لیله نك تأکید معنویسیدر وانقولی مرحومك بومحلده نظر اولنه وآت صوکپی بردوزمیه اشوب یاخود سکردوب کتمك معناسنه در یقال هرج الفرس اذا جری (الهرج) فتحتیله دوه حرارت هوائك شدتندن یاخود چوق قطران سورلمکله آنك ثقلتندن ناشی چکزنوب وکوزلری قراروب سرکشته وبایغین اولمق معناسنه در یقال هرج البعیر هرجا من الباب الرابع اذا سدر من شدة الحر اوکثرة الطلاء بالقطران (الهرج) هائك کسریله احمق وبون آدمه دینور ومطلقا ضعیف وزبون اولان شیئه دینور (الهرجة) هائك کسریله ملایم یایه دینورکه کیاده تعبیر اولنور (التهریج) تفعیل وزننده دوه یی امی هواده یك سوروب یورمغله سرکشته قلمق معناسنه در یقال هرج البعیر اذا حمله علی السیر یعنی فی الهاجره حتی سدر ویرتجی جانور اوزره حیقروب اوغراشدیغی نسنه دن کف وزجر ایتك معناسنه در یقال هرج بالسبع اذا صاح به وزجره وخمر یاخود نبیذ شاربنی باشدن قاره ایتك معناسنه در یقال هرج النبیذ فلانا اذا

بلغ منه (الاهراج) همزه‌نك كسريله بودخى دوه‌يى اسمى وقتده پك يورغله سركشته قلق معناسنه‌در يقال اهرج البعير بمعنى هرجه (المهرج) منبر وزننده (والهراج) شداد وزننده صوكى رونده ودونده اولان آته دينور (الهراجة) هانك فتحى ورانك تشديديله لاقردى‌يه طالمش جماعته دينور (الهريجة) دحرجه وزننده برايش محكم ومتين ايشلنمبوب كوشك وكوتى ايشلنمكه دينور (الهردجة) دحرجه وزننده چابك يورمك معناسنه‌در يقال هردج الرجل اذا مشى سريعا (الهزج) هانك وزاى معجمه‌نك فتحيله اسمدر خوش آواز ايله ترنم وترانه‌لى شرقى وبسته مقوله‌سى سرود وغنايه دينور كه سامعى طربناك ايدوب خاطرنى كل كبى كشاده وخندان ايليه وبوغوقليجه اولان آوازه دينور ومطلقا الفاظى متدارك ومتقارب اولەرق منتظم اولان كلامه دينور علم عروض ابحرندن بحر هزج بومعنايه مبنى اطلاق اولنمشدر زيرا اجزاسى متقاربدر وهزج مصدر اولور خواننده وجه مذكور اوزره بسته وكفته سويلك معناسنه‌در يقال هزج المغنى هزجا من الباب الرابع اذا ترنم اى انشد الهزج (الاهزاج) همزه‌نك كسريله شاعر بحرهزج وزننده شعر سويلك معناسنه‌در يقال اهزج الشاعر اذا اتى بالهزج كما يقال ارمل وارجز (التهزج) تفعل وزننده (والتهزيج) تفعيل وزننده بونلرده ترانه‌لى نغمات ايلك معناسنه‌در يقال تهزج المطرب وهزج اذا انشد الهزج وتهزج اوق اتان كسه بابى قوروب كشاد ويردكده كريشى طنقرده‌مق معناسنه استعمال اولنور يقال تهزجت القوس اذا صوتت عند الانباض (الهزيج) امير وزننده كجه‌دن برمقداره دينور يقال مضى هزيج من الليل اى هزيع (الهزاج) علابط وزننده صق صق برى برى اردنجه ظهور ايدن آوازه دينور تقول سمعت صوتا هزاجا اى متداركا وبونك ميمى زائده‌در بوصورتده مؤلف جوهرى كبى هزج ماده سنده ثبت ايلك انسب ايدى (الهزجة) دحرجه وزننده متتابعا سوز سويلك معناسنه‌در و اختلاط صوت معناسنه‌در (الهزلاج) هانك كسريله جست وچابك قورده دينور(الهزلج) عملس وزننده جست وچالاك معناسنه‌در يقال ظليم هزلج اى سريع (الهزلجة) دحرجه وزننده اختلاط صوت معناسنه‌در (هسجان) هانك وسينك كسريله عجم اولكه‌سنده برقريه آديدر (التهضيج) تفعيل وزننده دواب ومواشينك رعى وپرورشنى خوشجه ايتميوب برى بكزرجه ايلك معناسنه‌در يقال هضج ماله تهضيجا اذا لم يجد رعيها تأنيث ضميرى دواب ومواشى اعتباريله‌در (الهضيج) امير وزننده كوچك چوجقلره دينور يقال صبيان هضيج اى صغار ظاهرا بوحسيل كبى مفرد وارد اولان كلمه‌در (الاهليلج) همزه‌نك كسرى ولام ثانيه‌نك فتحى وقليلا كسريله ثمر معروف اسميدر مفردى اهليلجه‌در هايله اشبو ثمر هايله ديمكله معروف دارودر

صاری نوعنه صاری هلیله وسیاهنه قره هلیله دیرلر که تمام نضج بولایدر وبر نوعنه کابلی دیرلر مربایی اولور خناق انواعنی مزیل وحواسی حافظ وصداعی دافع ومعده‌ده وجودی برخانه‌ده مدبره اولان کدبانو وجودنه معادلدر (الهاج) خارج وزننده بیهوده رؤیالر کورر اولان شخصه دینور یقال رجل هاج ای الکثیر الاحلام بلا تحصیل (الهلج) فلج وزننده اینانلیان ماده‌لری خبر وبرمك معناسنه‌در یقال هلج فلان هلجا من الباب الثانی اذا اخبر بمالا یؤمن به وهلج اسمادندرکه محمد بن العباس البلخی نام محدثك جدی اسمیدر (الهلج) هانك ضمیله تأویل وتعبیره صلاحیتی اولمیان رؤیاره دینورکه اضغاث احلام تعبیر اولنور (الاهلاج) همزه‌نك کسریله اخفا ایلك معناسنه‌در یقال اهلج الشیء اذا اخفاه (الهلباجة) هانك کسریله کمی ارسلانی کبی جثه‌سی ایری واحمق وناتراش ونادان وصغر کبی اکول خلاصه ظاهری و باطنی مجموعهٔ مساوی و عیوب وجامع هرشر وقبح اولان کسیه دینور یقال رجل هلباجة ای احمق ضخم قدم اکول جامع کل شر شارح دیرکه خلف احمردن منقولدر که براعرابیدن هلباجه‌یی سؤال ایلدم هلباجه شول احمق کسه‌درکه جثه‌سی پك ایری وایاقلری پیوك وبغایت اکول اوله دیدی بعده اول اعرابی به بر قاچ دفعه دخی تصادف ایلدم هر دفعه سنده تفسیرنه بروصف دخی ضم وزیاده ایلر ایدی دفعهٔ اخراده هلباجه شول کسه‌درکه حسی ومعنوی جمیع اوصاف قبیحه‌یی جامع مجموعهٔ مکروهات اوله دیو ختام ویردی انتهی وهلباجه پك قویو سوده ویوغورده دینور (الهلج) علبط وزننده (والهلابج) علابط وزننده بونلرده پك قویو سوده ویوغورده دینور (الهمج) فتحتینله برنوع اوفق سینکه دینورکه سیوری سینك طرزنده اولور اشك و قیون و یکی قسمنك یوزلرینه کوزلرینه اوشرلر ترکیده یاوسی تعبیر اولنور وزبون ومهزول قیون و یکی قسمنه دینور مفردی همجه‌در هابله وشاشقین وچولیه واحمق کسه‌لره دینور یقال رجل همجة ای احمق ورجال همج ای حمق وقوجه دیشی قیونلره دینور وآجلغه دینور جوع معناسنه ومعاش خصوصنده اولان سوء تدبیره دینور (الهاج) مبالغهٔ همج کلمه‌سنی تأکید ایچون ایراد اولنور یقال همج هاج کما یقال شعر شاعر وهاج بری برینه قاریشوب چالقنوب طوران شیئه دینور سرکرده‌سز اجناس مختلفه انسان کروهی وچوبانسز حیوان سوریسی کبی (الهمج) هانك فتحی و میمك سکونیله دوه صوبی دفعهٔ واحده‌ده ایچوب قانمق معناسنه‌در یقال همجت الابل همجا من الباب الاول اذا شربت منه حتی رویت (الاهماج) همزه‌نك کسریله اخفاً معناسنه‌در یقال اهمجه اذا اخفاه وآت جد واقدامله سکرتمك معناسنه‌در یقال اهمج الفرس اذا جدفی جریه (الهمیج) امیر وزننده کنیج کیکه دینور وچوبك قارنلو علی قول اموزینك

ایکی طرفلرنده اونله مخالف خطلری اولانله یاخود بروجع سببیله چهره‌سی پژمرده اولمش کیمسه دینور (الاهتماج) افتعال وزننده حرارتدن یاخود غیری عارضه‌دن ناشی ضعیف و زبون اولمق معناسنه‌در یقال اهتمج الرجل اذا ضعف من حر اوغیره وبرکسه‌نك چهره‌سی پژمرده اولمق معناسنه‌در یقال اهتمج وجهه اذا ذبل (الهمرجة) دحرجه وزننده برنسنه قارش مورش اولمق معناسنه‌در و خفت وسرعت معناسنه‌در وناسك غریو وغوغا وشماطه‌سنه دینور و باطل و بیهوده معناسنه‌در وبر خبری قارشق شوریده سویلمك معناسنه‌در (الهمرجان) عنفوان وزننده بودنی اخلاط ناسك غوغا وغریونه دینور (الهمرج) عملس وزننده کار کذار وامور مصالحده ماضی اولان ایش اری آدمه دینور (الهملاج) هانك کسریله یورغه بارکیره دینورکه رهوار تعبیر اولنور وشول آریق قیونه دینورکه زبونلغندن کمکلرنده ایلك قسمی اولمیه یقال شاة هملاج ای لاتخ فیها لهزالها (الهملجة) دحرجه وزننده یورغه یورمك معناسنه‌در وبو فارسیدن معربدر لکن مصباحده عربی اولمق اوزره مرسومدر اسم فاعلنده مهملج وغیر قیاس اوزره هملاج دینور (المهملج) مدحرج وزننده صعوبتسز رام و منقاد شیئه دینور یقال امر مهملج ای مذلل منقاد (التهنج) تفعل وزننده ولد اناسنك رحمنده یکیجه جانلنوب حرکته بشلمق معناسنه‌در یقال تهنج الفصیل اذا تحرك و اخذت الحیاة فیه (الهوج) فتحتینله بویی اوزون اوله‌رق احمق و خفیف الطبع و دکسز وسریع الحرکه یل قوان اولمق معناسنه‌در یقال هوج الرجل هوجا من الباب الرابع اذا کان طویلا فی حمق وطیش وتسرع (الاهوج) احمر وزننده اندن صفتدر (الهوجاء) حمراء وزننده مؤنثیدر وهوجاء شول ناقه‌یه اطلاق اولنورکه بنفسه دائما سرعتله یورر اوله کویاکه هوج وحماقتی اولمغله کندوسنی اتعاب ایدر وچادرلری یرندن قوپاروب برهوا ایدر اولان ریح شدیده‌یه دینور جمعی هوج کلور هانك ضمیله (الهیج) هانك فتحی ویانك سکونیله (والهیجان) فتحاتله (والهیاج) هانك کسریله برنسنه توز کپی یرندن قوپوب توزیمق معناسنه در یقال هاج الشیء هیجا وهیجانا وهیاجا من الباب الثانی اذا ثار وتوزتمق معناسنه متعدی اولور یقال هاجه اذا اثاره ودوه قسمی صوصه‌مق معناسنه‌درکه هیجانه سببدر یقال هاجت الابل اذا عطشت ونبات قوریمق معناسنه استعمال اولنور یقال هاج النبت اذا یبس (الاهتیاج) افتعال وزننده (والتهیج) تفعل وزننده بونلرده برنسنه یرندن قوپوب توزیمق معناسنه‌در یقال اهتاج الشیء و تهیج بمعنی هاج (الهایج) خارج وزننده شهوتی حرکت ایتمش آیغره دینور وکبرکین ارکك دوه‌یه دینور وزیاده‌سیله توران اوزره اولان خشم وغضبه اطلاق اولنور (الهیجاء)

صحراء

صحراء وزننده وقصر ابله جائزدر جنك وجداله دينور يقال وقعت بينهم الهيجاء والهيجى اى الحرب (الهياج) علاج وزننده مفاعله‌دن مصدر در قتال و مقاتله معناسنه‌در يقال هايجه هياجا اى قاتله (الهياج) شداد وزننده اسامیدندر هياج بن بسطام وهياج بن عمران محدثلردر (التهايج) تفاعل وزننده اوغراش ايجون برى برى اوزره صچرايوب آتلق معناسنه‌در يقال تهايجوا اذا توائبوا للقتال (المهياج) محراب وزننده وطننه بغايت چكنوب آرزومند اولان ناقه‌يه دينور ودائما سائر دوه‌لردن مقدم صوصار اولان اركك دوه‌يه دينور (الهاجة) ديشى قوربغه‌يه دينور جمعى هاجات كلور ظاهرا مؤنثا وارد اولان الفاظدندر اصلى هائجه‌در (يوم هيج) اضافتله يوم ثوران ديمكدر كه فورتنه و طوفان كونى اوله‌جقدر تقول يومنا يوم هيج اى يوم ريح اوغيم ومطر (الهايجة) شول ارضه اطلاق اولنوركه چايرى وسبزواتى قورىمش ياخود صرارمش اوله يقال ارض هايجة اذا يبس بقلها اواصفر (الاهاجة) افاده وزننده اوتلرى قورتمق معناسنه‌در يقال اهاجت الريح النبت اذا ايبسته (الاهياج) اصلى اوزه برى اوتلرى قورىمش بولمق معناسنه‌در يقال اهيج الارض اذا وجدها هايجة النبات (هيج) هائك كسرى وجيمك كسر اوزره بناسيله (وهيج) هائك كسرى و جيمك سكونيله ناقه قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر

﴿ فصل الياء التحتية ﴾ (ياجج) يمنع ويضرب وزنلرنده بر موضع آديدر و بواجج ماده‌سنده دخى ذكر اولندى سيبويه جعفر وزننه ملحق يعنى ياء زائده اولمامغله رباعيدر ديدى (ايذج) احمد وزننده اهواز ايالتنده بربلده‌در وسمرقند قضاسنده برقريه‌در (اليارج) رائك فتحيله نسوائك بلازك تعبير ايتدكلرى زينته دينور قلب وسواد دخى ديرلر شارحك بيانه كوره يارسى معربيدر ويارج اسمادندر هذيل بن نصر بن يارج محدثيندندر (الايارجة) همزه‌نك كسرى ورائك فتحيله بين الاطباء بركونه معجون مسهل و معروف اسمبدر جمعى ايارج كلور وبو ايارة يونانى معربيدر دواى الهى ديمكدر مترجم ديركه كويا كه قوت مسهلنك سائر افعالدن ازيد قدرت سبحانى‌يه اختصاصى اولديغيجون اطلاق اولنمشدر وابتدا ايارجلرى تأليف ايدن فيلقريوس حكيمدر سائرلرى دخى مؤلفنه اضافتله مشهوردر ايارج جالينوس وايارج بقراط كبى (ياج) جيمك سكونى وبعضا كسريله صقليه‌ده برقلعه آديدر وصقليه صادك وقافك كسريله حالا بحرسفيده سجليا وچچليا ديدكلرى جزيرة كبيره‌در كه اتاليا حذاسنده واقعدر

باب الحاء المهملة فصل الهمزه

(الاجاح) همزه‌نك حركات ثلاثيله پرده‌يه واورتويه دينور ستر معناسنه (الاح) همزه‌نك فتحى وحانك تشديديله اوكسورمك معناسنه‌در يقال اح الرجل احا من الباب الاول اذا سعل (الاحاح) همزه‌نك ضميله صوسزلغه دينور ودرونده مضمر اولان غيظ وعداوت وكينه‌يه دينور وغم وغصه‌دن يوركده عارض اولان درد والم وسوزشه دينور (الاحيحة والاحيح) همزه‌لرك فتحيله بونلرده غم وحزندن يوركده پيدا اولان وجع والم وسوزشه دينور (الاحئاح) همزه‌نك كسريله درد دروندن شكايته دال اولان يااحاح لفظنى چوق سويلمك معناسنه‌در ياويلى ديدكلرى كبى يقال احأح زيد اذا اكثر من قوله يا احاح بونك اصلى يا احاحى ايدى ياء ترخيم اولندى (التأحيح) تفعيل وزننده بوغاز آيرتلمق معناسنه‌در يقال احى الرجل اذا تنحنح وبونك اصلى احح ايدى استثقالا حاء ثانيه يايه مبدل اولدى نته كه تظنن كلمه‌سنده نون ثانيه يايه قلبله تظنى اولمشدر (احيحه) تصغير بنيه‌سيله ابن الجلاح دركه انصاردندر (الازوح) زاى معجمه ايله قعود وزننده برنسنه بوزيلوب ديوشورلمك معناسنه‌در يقال ازح الشئ ازوحا من الباب الثانى اذا تقبض ودنا بعضه من بعض وكيرولنوب اويالنمق وكيجكمك معناسنه در يقال ازح الرجل اذا تباطأ وتخلف واياق سورچوب قايمق معناسنه‌در يقال ازحت القدم اذا زلت وبدنده طمر آتوب اوينامق معناسنه‌در يقال ازح العرق اذا اضطرب ونبض (التأزح) تفعل وزننده بودخى كيرولنمك وكيرو چكلمك معناسنه‌در يقال تأزح الرجل اذا تخلف وتقاعس (الازوح) صبور وزننده مكارم خصال ومحاسن فعالدن متخلف اولان بيمايه شخصه دينور يقال رجل ازوح اى متخلف عن المكارم وحرون آته دينور كه سوردكجه كيروسنه كيدر اولور يقال فرس ازوح اى حرون (الاشح) همزه‌نك وشين معجمه‌نك فتحيله طارلمق معناسنه‌در يقال اشح الرجل اشحا من الباب الرابع اذا غضب (الاشحان) غضبان وزننده ومرادفيدر كه طارغين وخشمناك آدمه دينور مؤنثنده اشحى دينور غضبى كبى (الاشاح) همزه‌نك كسرى وضميله وشاح معناسنه‌دركه نسوان عربه مخصوص حمايل طرزنده اويزه كرداندركه نسوان عربك كردانلغى اوله‌جقدر (افيح) فايله امير وزبير وزنلرنده مذحج قبيله‌سى بلادنه قريب بر موضعدر (الامحان) فتحاتله ياره شدت وجعندن سانجوب زوقولمق وصزلمق معناسنه‌در يقال امح الجرح امحانا من الباب الثانى اذا ضرب بوجع (الانح) همزه‌نك فتحى ونونك سكونيله (والانيح) مديح وزننده (والانوح)

قعود وزننده شدت مرضدن یاخود ضیق نفس اولمقدن ناشی افراط ثقلتمدن صقندی ایله ایکلر کبی ایقیلق معناسنه‌در یقال انخ الرجل انحا و انیحا و انوحا من الباب الثانی اذا زحر من ثقل یجده من مرض اوبهر (الانخ) راکع وزننده اندن اسم فاعلدر جمعی انخ کلور رکع وزننده (الانخ) کتف وزننده (والانوح) صبور وزننده (والانخ) همزه‌نك ضمیله قبر وزننده شول ناکسه دینورکه کندیدن برنسنه طلب اولندقده بردن رد ایده‌میوب بخلی سببیله تنحنح ایدر اوله یقال رجل انخ وانوح وانخ اذا سئل عنه تنحنح بخلا وانوح شول آنه دینور که سکردرکن ایکلر کبی بوغازندن صوتی کیر کیر ایدر اوله یقال فرس انوح اذا جری قر قر (الانحة) جارحه وزننده قصه بویلو بودور خاتونه دینور شارح دیرکه عبابده مذکری دخی مرسومدر (انحه) همزه‌نك ضمیله قبره وزننده یامه‌ده برقریه آدیدر (الاح) باب وزننده یورطه‌نك یاضنه دینورکه مأکولدر وآح اوکسورن شخصك اوکسورمسی صوتندن حکایه‌در (ایحی وایحی) همزه‌نك فتحی وکسری و یانك قصریله خاصة تعجب کله‌لریدرکه اوق اتان تیر انداز نشانه اوردقده پسند واستحسان موقعنده ایراد اولنور (آح) همزه‌نك مدی وحانك کسر وتنوینیله علی قول آح که همزه‌نك مدی و حانك فتحیله بر نسنه‌دن اکراه ایدوب ایکره‌ن کسیه سویلنور برکله‌در کویاکه استکراه ایده‌جك نسنه دکلدر یورطه‌نك یاضی کبی لطیفدر دیو تنفردن تبعید ایدر

﴿ فصل الباء ﴾ (البحح) بانك وحیمك فتحیله فرحناك اولمق معناسنه‌در یقال بحح بالشئ بححا من الباب الرابع اذا فرح به و یقال بحح به بححا من الباب الثالث لکنها ضعیفة (التبحبح) تفعیل وزننده شادان ایتمك معناسنه‌در (التبحح) تفعل وزننده آندن مطاوعدر تقول بححته تبحیحا فتبحح (البحة) بانك ضمی وحانك تشدیدیله سس بوغنقلغی عارضه‌سنه دینورکه سس چتالنوب یاخود بوغوقلنور بعضا یك شدید اولوب بالکلیه چقمقدن قالور حدتلو و یاطوز لوخلطك بوغازه انصبابندن وصوغوقدن وسائر عارضه‌دن تحدث ایدر (البحح) فتحتینیله برکسه‌نك سسی وجه مذکور اوزره بوغلمق معناسنه‌در تقول بححت ابح بححا من الباب الرابع اذا اخذته بحة وخشونة وغلظ فی صوته (البح) بانك فتحی وحانك تشدیدیله (والبحح) کذلك فتحتینیله (والبحاح) کتاب وزننده (والبحوح والبحوحة) بالرك ضمیله (والبحاحة) بانك فتحیله بونلرده اول معنایه در تقول بححت بحا وبححا وبحاحا وبحوحا وبحوحة وبحاحة من الباب الثالث پس فتحتینیله بحح ایکی بابدن دخی مصدر در (الابح) همزه‌نك وبانك فتحیله باب رابعدن صفتدر بوغوق سسلو کشی یه دینور شارح دیرکه کرك خلقی وکرك عارضی اولسون مؤنثنده بحه دینورکه اصلی بححه‌در وبحاء

دينور وابح مسكوك التونه اطلاق اولنور دينار معناسنه وسموزكسيه اطلاق اولنور وعود غليظه اطلاق اولنور مؤلف ومن العيدان الغليظ عبارتيله ثبت ايتمكله عيدان عودك جمعيدر كه كسلش اغاج كراسته سنه دينور كذلك طنبور ولاغوته ديدكلرى سازلره دينور شارحك بيانه كوره مرادساز مذكوردر لكن سبب اطلاق غلظ صوت اولغله كراسته يه وقالين اوازه لوساز مذكورده اطلاق ملايمدر وابح قاراوقنه اطلاق اولنور قدح معناسنه جمعى بح كلور بانك ضميله وابح هذيل قبيله سندن برشاعر لقبيدر (الابحاح) همزه نك كسريله آوازى بوغمق معناسنه در يقال ابحه الصياح اذا جعله ابح (البحبوحة) بانك ضميله برمكانك وسطنه دينور يقال قعد بحبوحة المكان اى وسطه (التبحبح) تزلزل وزننده برمحله كيروب آنده تمكن وقرار ايتمك معناسنه در يقال تبحبح الرجل اذا تمكن فى المقام والحلول فيه وخانه ومنزلك اورته سنه وارمق معناسنه در يقال تبحبح الدار اذا توسطها يعنى صارالى وسطها (البحبحة) زلزله وزننده بودخى برمحله كيروب تمكن وقرار ايتمك معناسنه در يقال بحبح الرجل بمعنى تبحبح وبحبحه جماعت انسانى معناسنه در (الابتحاح) افتعال وزننده اجوزلق وبوللق معناسنه در يقال هم فى ابتحاح اى فى سعة وخصب (البحبحى) يای نسبتله نفقه ومعاشى كذلك قوناغى ومنزلى واسع آدملره دينور بونلر بحبوحه دن مأخوذلر در (بحبح) فدفد وزننده تابعيندن بحبح القصاب ديمكله معروفدر (البحباح) بانك فتحيله طول وعرضى بس برابر اولان شيئه دينور ثياب اولسون غيريسى اولسون يقال شئ بحباح اى مبسوطوله وعرضه (بحباح) بانك فتحى وآخرينك كسر اوزره بناسيله بركلمه در كه برنسنه تمام اولوب توكنديكنى اخبار ايچون تلفظ اولنور يعنى توكندى قالدى ديمكدر يرده بحباح ديرلر قيل لبعض بنى عامرابقى عندكم شئ فقال بحباح اى لم يبق شئ (البحباحة) بانك فتحيله چركين وبدمنظر اولان عورته دينور يقال امرأة بحباحة اى سمجة (البحاه) سحاه وزننده ابح كلمه سنك مؤنثيدر كه ذكر اولندى وبحاه باديه ده بربوكسك تپه نك اسميدر (البحبح) بانك فتحيله شحيح لفظنه اتباع ومزاوجه ايچون ايراد اولنور يقال رجل شحيح بحبح اى بخيل (البدح) مدح وزننده كسمك معناسنه در يقال بدح الشجر بدحا من الباب الثالث اذا قطعه ويارمق معناسنه در يقال بدح العود اذاشقه واورمق معناسنه در يقال بدح فلانا اذاضربه وبرايشى بالبداهه يعنى انسزين ايشلمك معناسنه در يقال بدح فلان بالامر اذابدهه ورازى عيان ايتمك معناسنه در يقال بدح بالسر اذاباح به وخاتون نازوادا ايله نازكانه تونهال كبى اكيلوب بوكيلمك رفتار ايله يورمك معناسنه در يقال بدحت المرأة اذامشت مشية حسنة فيها تفكك ويوك پك آغر اولغله حيوان تحملندن عاجز

وفرومانده اولمق معناسنه در يقال بدح البعير اذا عجز عن الحمل وبرخصوص پك ثقيل اولمغله صاحبنى بصمق معناسنه در يقال بدح الامر اى فدح وتقول بدحنى الامر اى فدحنى يعنى اثقلنى وبدح برنوع بالق آديدر (التبدح) تفعل وزننده بودخى نكارنازنين روش نازكانه ايله يورمك معناسنه در يقال تبدحت المرأة بمعنى بدحت (البداح) سحاب وزننده ارض متسعه يه على قول يومشق طيراقلو اولانه دينور (البدحة) جرعه وزننده حولويه دينور ساحه معناسنه (البدح) بانك كسريله ككيش اوميه دينور (المبدوح والابدح) احمد وزننده بونلرده اول معنايه در وابدح اوزون آدمه دينور ويانلرى عريض اولان دابه يه دينور (البيدح) صيقل وزننده تنومندخاتونه دينور يقال امرأة بيدح اى بادن (ابوالبداح) كنان وزننده تابعيندن ابن عاصم الانصارى كنيه سيدر (بديح) زبير وزننده عبدالله بن جعفر بن ابى طالبك عتقاسندندر وبرخوانندە اسميدركه بغايت خوب آوازاولمغله نغماته دمساز اولدقده سائر خوانندەلر قطع اصواته مجبور اولورلر ابدى (البدحاء) بطحاء وزننده اويلق ديبلرى وچاتيلرى واسع اولان دابه يه دينور يقال دابة بدحاء اى الواسعة الرفغ (التبادح) تفاعل وزننده برى برينه سردوقتى اولميوب كوشك نسنەلر آنشمق معناسنه در ومنه حديث بكر بن عبدالله [كان الصحابة يتمازحون حتى يتبادحون بالبطيخ فاذا احزبهم امر كانوا هم الرجال اصحاب الامر] شارح بالبطيخ لفظنى مقشره كلمه سيله تفسير ايلمشدر يعنى اصحاب كرام برى برينه مزاح ولطيفه ايدرلر ايدى حتى قاوك قارپوز قبوغى آتشرلر ايدى واكر اول اثناده برامر مهم حادث اولسه همان ترك مزاح ايدوب وقاره رجعت وارباب امور ومصالح صورتنه دخول ايله امر مذكورك تنظيم وتمشيتنه مبادرت ايدرلر ايدى (ابدح) احمد وزننده (وبيدح) دال اولانك ضمى وثانيه نك فتحيله باطل وبيهوده نك اسميدر فى الاصل وسعت معناسندن مأخوذدر يقال اكل ماله بابدح وبيدح اى بالباطل ومنه قال الحجاج لجبلة قل لفلان اكلت مال الله بابدح وبيدح فقال له جبلة خواستهٔ ايزد بخوردى بلاش ماش يعنى سن خداى متعالك مالنى اصلسز بيهوده اكل ايلدك ظاهرا جبلهٔ مرقوم اهل فرس اولمق كركدر خواسته واومعدوله ايله فارسيده ماله دينور بلاش ماش بلاشىٔ مقصرلريدر (البذح) بانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله يارمق معناسنه در يقال بذح لسان الفصيل بذحا من الباب الثالث اذاشقه ثلاثير تضع شارحك بيانه كوره ثلاثير تضع كلمه سى حقيقت تفسيردن خارج تكميل اولمغله بذح مطلقا يارمق معناسنه در ودرى وقبوق مقوله سنى صويمق معناسنه در يقال بذح الجلد عن العرق اذا قشره وبذح اسم اولور ياريغه دينور جمعى بذوح كلور شقوق معناسنه (البذح) بانك كسريله

خاصة مقطوع اليد اولان كمسه‌نك يدنه اولان كسكلكه دينور (البذح) فتحتينه يوررکن اويلقلر برى برينه سورتمكله پشوب دريسى يوزلمك معناسنه‌در يقال بذح فخذه بذحا من الباب الرابع اذا سحج وكفايت واغنا ايلمك معناسنه‌در يقال لوسألتهم مابدحوابشيء اى لم يغنواشيئا (التبذح) تفعل وزننده بلوتدن يغمور ياغمق معناسنه دركه تشقق معناسنك لازميدر يقال تبذح السحاب اذا مطر يعنى سحاب ياريلوب يغمور ياغدى (البرح) بانك فتحى ورانك سكونيله شدت وشر واذى معناسنه‌در يقال لقى منه برحا اى شدة وشرا واذى ويقال لقى منه برحابارحا مبالغة مؤلفك بصائرده بيانه كوره بوماده براح لفظندن منشعبدركه سترە وشجر وبنادن خالى اولان بارزمكان منسعه دينور بعضا ظهور معناسى اعتبار اولنور مثلا فعل ذلك براحا ديرلر صراحا معناسنه كذلك برح الخفاء ديرلر ظهر معناسنه كويا كه مرئى اولان مكان واسعده حاصل اولمشدر وبرح ديرلر ذهب فى البراح معناسنه وريح شديده‌يه بارح اطلاق بومعنادندر كذلك صيده بارح اطلاق دخى بوندندر نهايت تعيين ايچون صيادك صاغ طرفندن ظهور ايدوب صول طرفنه مرور ايدن صيده تخصيص اولنمشدركه صياد منحرف اولمديغه رمى ايده‌مز اكابناء انكله تشأم ايدرلر بونك مقابلنه سانح اطلاق اولنور وليله ماضيه‌يه بارحه اطلاق دخى آندندر ومابرح ديرلر ثبت فى البراح معناسنه واصل برح ذهب فى البراح معناسنه اولمغله ماقام فى مكانه معناسنى مستلزم اولمغين مقتضاسى نفى اولديغندن زال معناسنه مستعملدر حرف نفى تصدرنده البته اثبات حاصل اولمغله مابرح مازال معناسنه اولوركه عندالنحويين افعال ناقصه جملەسندندر وذكر اولنان صيدبارحدن معناى تشأم متصور اولمغله آندن شدت ومشقت معناسى اخذ اولندى انتهى (البرحين) بانك حركات ثلاثى ورانك فتحيله دواهى وشدائد معناسنه‌در كويا كه برح لفظندن جمعدر مبالغة جمع سالم صورتنده استعمال اولنمشدر ربح وشدت نكايتنده اهل قصد اولان عقلاء منزلنده اولديغنى ايذان ايچون نتەكه بلغين كلمەسى دخى بويله‌در يقال لقى منه البرحين مثلثة الباء اى الدواهى والشدائد وبوجمع سالم كي معرب اولور (البرحة) جرعه وزننده پك كزيده ناقه‌يه اطلاق اولنور جمعى برح كلور صرد وزننده شدتى ياخود كزيده لكنك ظهورى اعتباريله مبنيدر يقال هذه برحة من البرح اى ناقة من خيارالابل (البارح) يازموسمنده اسن اسى يله دينور جمعى بوارح كلور ربح مرقومەنك ابتداسى ايارك يكرمنجى كونندن اولوب تموز ابتداسنه‌دك ممتد اولور نتەكه تقويملرده اشارت ايدرلر يقال حان هبوب الريح البارح وهوالريح الحارة فى الصيف وبارح سانح مقابليدركه صيادك صاغ طرفندن ظهور وصولنه طوغرى مرور ايدن صيده دينور عربلر بونكله تشأم ايدرلر تقول

لقيت بارحا من الصيد وهو مار من ميامنك الى مياسرك وبورنج وشدت معناسندر ومنه المثل * انماهو كبارح الاروى * يضرب للنادر اروى پيان پكيلرينه دينور صرپ طاغلر باشلرنده ساكن اولمزيله صياد قسمى آنلرى نه بارحة ونه سانحة كورمز انجق مدت مديده‌ده بركره كوره بيلورلر بناء عليه نادر وكياب اولان نسنه حقنده مثل مزبورى ضرب ايدرلر وبارح اسمادندر بارح بن احمد بن بارح الهروى محدثدر (البروح) صبور وزننده (والبريح) امير وزننده بونلرده بارح كبى صيادك صولنه كيدن صيده دينور وبريح ابن خزيمه دركه صاحب قبيله اولان تنوخك سلسلهٔ نسبندندر (البارحة) دون كيجه‌يه دينور فارسيده دوش ديرلر اوتى كيجه‌يه بارحهٔ اولى دينور فارسيده پرندوش دينور (البرحاء) بانك ضمى ورانك فتحيله‌كه جمع وزننده مفرددر مطلقا شدت رنج واذى معناسنه‌در يقال اخذته برحاء الحمى وغيرها اى شدة اذاها (التبريح) تفعيل وزننده برحاء لفظندن متصرفدر رنجيده ايلك وزحمت وبرمك معناسنه‌در يقال برح به الامر تبريحا اذا جهده (التباريح) تانك فتحيله تعاشيب كبى مفردى اولميان كلماتدندر كويا كه اسم استعمال اولنان تبريح لفظندن جعدر شدائد معناسنه مستعملدر ومنه تباريح الشوق اى توهجه وتوقده (البراح) سحاب وزننده آصلا زرع وشجرى وسترء ايده‌جك نسنه‌سى اولميان ارض متسعه‌يه دينور ورأى منكره يعنى پك عظيم اولان رأيه اطلاق اولنوكه اصلا پروزى اوليه وظاهر وآشكار اولان امر ومادّه‌يه دينور وبراح عثوارة بن عامر بن ليثك والده‌سى اسميدر واكا فارة الجبل اطلاق ايدرلر ايدى وبراح مصدر اولور مقامندن زائل اولوب بر ككيش صحرايه وارمق معناسنه‌در يقال برح الرجل مكانه براحا من الباب الرابع اذا زال عنه وصار فى البراح افعال ناقصه‌دن اولان مابرح بوندندر وعربلرك لابراح قولى‌كه لازوال ديمكدر لاريب كلمه‌سى كبيدر نفى جنس ايچون اولان لا ايله منصوبدر ولايس معناسنه اولغله رفعى دخى جائزدر وارسلانه وبهادر كسيه حيبل براح اطلاق كويا كه شجاعت وجلادتلرندن ناشى هربرى كندلر ايله پرلرنده مشدود اولغله برنسه‌دن خوف ايليوب مقاملرنده ثابتقدم اولدقلرى ملاحظه‌سنه مبنيدر وبراح كبرلو ايش آشكار اولمق معناسنه‌در يقال برح الخفاء براحا من الباب المزبور اذا وضح الامر شارحك بيانه كوره بوكلام مثلدركه برايش آشكاره‌يه چقدقده عربلر برح الخفاء ديرلر زال الخفية ووضح الامر معناسنه (البرح) بانك فتحى ورانك سكونيله طارلمق معناسنه‌در يقال برح الرجل برحا من الباب الاول اذا غضب (البروح) قعود وزننده صيد صياده صولنى دوندروب پكمك معناسنه‌دركه مراد صاغدن كلوب صول طرفه كتمكدر يقال برح الظبى بروحا اذا ولاك مياسره ومر (الابراح)

همزه‌نك كسريله بركسه‌يي برنكره ونادر نسنه متعجب قبلق معناسنه‌در يقال ابرحه كذا اى اعجبه وتعظيم واكرام ايتمك معناسنه‌در يقال ابرحه اذا اكرمه وعظمه (البروح) ياء تحتيه‌نك فتحى وباء موحده‌نك سكونيله اصل اللفاح البرى اسميدر يعنى لفاح برى ديدكارى نباتك كوكنه دينوركه انسان صورتنه شبيه اولور بوكوك بين الاطباء يبروح الصنم ونحريفله عبد السلام ديدكارى كوك اوله جقدر برى برينه متعانق ايكى انسان صورتنده‌در طبيعتى مسبت ومخدردر فيل ديشنى آنكله آلتى ساعت مقدارى آتش اوزره قيناتسه‌لر تليين ايدر ويبراغيله برش زحمتى اوغوشدرسه‌لر ياره ايتمكسزين ازاله ايدر اكثر نسخه‌لرده بيروح عنوانده مرسومدركه باى موحده‌نك تقديميله‌در آنى اخراج ايدن كسه هلاك اولديغيچون بو اسمله مسمادر ايكى نسخه‌يه كوره‌ده برح ماده‌سندندركه شدت معناسنه‌در لكن تحفة المؤمنين ترجمه‌سنده يبروح ياى تحتيه‌نك تقديميله لفظ سريانى اولوب ذوالصورتين اولمق اوزره مسطوردر (بيرح) ضيغم وزننده ابن اسددركه تابعيندندر (بيرحى) فيعلى وزننده مدينه ترابده برارضك اسميدر محدثين بونى تصحيف ايدوب بئرحاء ديرلر مؤلف آخر كتابده الفاظينه بابنده دخى ذكر ايلشدر قال فى النهاية وفى حديث ابى طلحة [احب اموالى الى بيرحى] اختلفت فيها الفاظ المحدثين وقال الزمخشرى انها فيعلى من البراح وهى الارض الظاهرة (البرح) عنب وزننده بركسه‌يي رنج ومحنته دوچار ايدن شيئه دينور يقال امر برح اى مبرح مشدد (البرح) بانك ضميله بربطن آديدر محدثيندن سوادة بن زياد البرحى آندندر (البرح) فرح وزننده بودخى كنده قبيله‌سندن بربطن‌در محدثيندن قاسم بن عبدالله البرحى آندندر ابن (برح) امير وزننده طيوردن قرغه‌نك كنيه‌سيدر وآفت وداهيه‌نك كنيه‌سيدر نتيجه‌كه بنت بارح دخى ديرلر (برح) زبير وزننده بربطن آديدر (برح) هند وزننده ابن عسكر دركه اصحابندندر وعسكر برقع وزننده‌در (برحى) جرحى وزننده برلفظدركه اوق آتان كسه نشانه‌دن خطا ايلدكده سويلنور نتيجه‌كه اصابت ايلدكده مرحى ديرلر برحى رنج ومحنت معناسندن ومرحى فرح معناسندن مأخوذدر يقولون للرامى برحى ام مرحى يعنى هل اخطأت فاصابك البرح ام اصبت فاصابك الفرح (برحه) جزه وزننده صرحه ماده‌سنده مذكوردر (برح) ربط وزننده برموضع آديدركه امراى عربدن نعمان بن منذرك عمى عمرون مامه‌نك قبرى آنده‌در (البطح) بانك فتحى وطانك سكونيله بركسه‌يي يوزى اوزره سركى كبى يقوب برآقمق معناسنه در يقال بطحه بطحا من الباب الثالث اذا القاه على وجهه (الانبطاح) انفعال وزننده آندن مطاوعدر يقال بطحه فانبطح ودره آچلوب بولالمق معناسنه در يقال انبطح الوادى اذا استوسع (البطح) كتف وزننده

(والبطيحة والبطحاء والابطح) شول واسع صو اقنديسنه دينوركه آنده خرده چای وچقل طاشلری اوله ابطحك جمعی اباطح كذلك آنك وبطحانك جمعلری غير قياس اوزره كتاب وزننده بطاح وبطيحه‌نك بطايح كلور مؤلف تشويش ايلمشدر ابطح فی الاصل كرچه صفت اولوب لكن اسم منزلنه تنزيل اولنمشدر قريش البطاح كه اضافتله‌در قريش قبيله‌سندن شول فرقه ايدی كه مكهٔ مكرمه‌ده اخشبان ديدكلری طاغلرك ارالغنه قونارلر ايدی وقريش الظواهر خارجه قونارلر ايدی واكرملری قريش البطاح ايدی (التبطح) تفعل وزننده سيل صويی بطحاء مذكوره‌ده يايلوب متسع اولمق معناسنه‌در يقال تبطح السيل اذا اتسع فی البطحاء (البطاح) غراب وزننده برعلت آديدركه حمادن تحدث ايدر برسامه‌شبيه برعلت‌در اول علته اوغرايانه بطاحی ديرلر وبطاح بنی يربوع جماعتنه مخصوص برمنزل آديدر (بطحان) عثمان وزننده مدينه‌ده برموضعدر علی قول بانك فتحی وطانك كسريله‌در (بطحان) فتحاتله بنو تميم ديارنده برموضعدر (البطحة) بانك فتحی وطانك سكونيله انسانك مقدار قامتنه اطلاق اولنور بطح مذكوردن مأخوذ اولمغله يريوزنده سريلوب يتان آدمك بويی قدر ديمك اولور نته‌كه قامت قيامدن مأخوذدر يقال هو بطحة رجل ای قامته (التبطيح) تفعيل وزننده بريره چقل وچای طاشی دوشه‌مك معناسنه‌در كوياكه چقل دوشه‌مكله اول يری بطحاء طرزنده قلمش اولور ومنه الحديث [كان عمر رضی الله عنه اول من بطح المسجد] ای القی الحصی فيه ووثره ای فرشه (البطحة) جرعه وزننده خصلت حسنه وسجيت صادقه معناسنه استعمال اولنور وسعت معناسندن مأخوذدر يقال هذه بطحة صدق ای خصلة صدق (البطح) بانك ضميله ابطح لفظندن جمع آخردركه مؤلف اكا تعرض ايلمامشدر اوسع اولان نسنه‌لره اطلاق اولنور ومنه الحديث [كانت كمام الصحابة بطحا] ای لازقة بالرأس غير ذاهبة فی الهوآ . كمام كافك كسريله كمه‌نك جمعيدر بوراده قلنسوه معناسنه اولمغله اصحاب كرامك باش كسوتلری واسع اولديغندن باشلرينه تمام كيلوب يابشق اولور ايدی باشلرندن يوقری طورمز ايدی (البلح) فتحتينله خرمانك بسر ايله خلال حالتلری بيننده اولان آلاجه خرما قورغنه دينوركه يشل وهنوز صراروب طتلونمش اولور لطافت رايحه‌سيچون طيبلره ادخال ايدرلر خرماده التی مرتبه واردر ابتدا طلع بعده خلال وبلح وبسر ورطب وتمردر زهاددن احمد بن طاهر بن بكران بن البلحی كه تحديث ايلمشدر اكا منسوب در (الابلاح) همزه‌نك كسريله خرما اغاجی بلح ديديكی قورغه كلمك معناسنه‌در يقال ابلح النخل اذا صار ماعليه بلحا (البلح) صرد وزننده پك قوجه كركس قوشنه دينور علی قول آندن بيوك برقوشدركه يلكلری خلقی مخترق اولمغله يلكنك

بریسی برقوش یلکلری ایچره دوشسه احراق ایدر جمی بلحان کلور صردان وزننده اساسده و اسمه بالفارسیه همای ای میمون ویقال مر البلح فصحنی تمثاله ای وقع علی ظله عنوانیله مرسوم اولمغله اکا کوره هما قوشی اولور لکن مترجم فقیر حلبده نجار هندك برنده میتهسنی کوردم باشنی وبالجمله سائر اعضاسی وقنادلری ویلکلری تام ایدی رنکی مائی یه قریب وجثهسی طغان مقدارنده لکن طولا نی ایدی حتی قویر غنده منقش جیغه سی وار ایدی اول جیغه ایچون کباردن بری وافر التونه آنی اشترا وسلطان سلیم مرحوم حضرتلرینه اهدا ایلدی یلکلرنده اصلا احتراق اثری یوغیدی و آنك یانندہ بر قرنجه کلهسی دخی سیر اولندی بیوجك کدی باشی قدر ورنکی مجلا سیاه وکوزلری و اغزی بعینه کدی کوزی و اغزی مقدارنده و ایکی بوینوزی وار ایدی اورته یرمق مقدارنده ایدی انتهی (البلح) بانك فتحی و لامك سکونیله باش طپراق قوریمق معناسنه در یقال بلح الثری بلحا من الباب الثالث اذا یبس (البلوح) قعود وزننده یوریلوب عاجز و فرومانده اولمق معناسنه در یقال بلح الرجل بلوحا اذا عجز و صو چکیلوب زائل اولمق معناسنه در یقال بلح الماء اذا ذهب وعهده غدر ایلمك معناسنه در یقال بلحت خفارته اذا لم تف لسان العرب صاحبی بلح لفظنی کذب وجحد وانکار معنالریله ده تفسیر ایلمکله معنای مذکور بونلردن مأخوذ اولمق محتملدر (التبلیح) تفعیل وزننده بودخی یوریلوب فرومانده اولمق معناسنه در یقال بلح الرجل تبلیحا اذا اعیی (البلوح) صبور وزننده صویی چکیلوب صوغلمش قویی یه دینور وقطع رحم ایدن کسیه دینور (البالح) صالح وزننده شول یره دینورکه طپراغی صوی اولمامغله نسنه انبات ایلیه (البلحلح) بانك ولاملرك فتحیله چقورلغی اولیوب یصتم ویایوان اولان چناغه وقواطه یه دینور (التبالح) تفاعل وزننده برمادہ بی انکار ایدشمك معناسنه در یقال تبالحا اذا تجاحدا (بلیحاء) زلیخاء وزننده اسلیخ نباتنك اسمیدر و بعض نسخه ده نبات کالاسلیخ عنوانیله مرسومدر (البلدحة) دحرجه وزننده برکسه کندوسنی مصروع کبی یره چالمق معناسنه در یقال بلدح الرجل اذا ضرب بنفسه الارض ووعده وفا ایلیوب خلف ایلمك معناسنه در یقال بلدح فلان اذا وعد ولم ینجز العدة (التبلدح) تدحرج وزننده بودخی وعده خلف ایلمك معناسنه در یقال تبلدح الرجل اذا وعد ولم ینجز (البلدح) شردح وزننده تنومند خاتونه دینور یقال امرأة بلدح ای بادنة وبلدح جده یولنده مکهٔ مکرمه طرفنده واقع بروادی یاخود برجبل آدیدر ومنه المثل ★ لکن علی بلدح قوم عجفی ★ اصلی بودرکه نعامه ایله ملقب بیرس نام کسه برقومی خصب وراحتده کوروب کندی قومی که بلدح نام محل مزبوردہ

متمكنلر ايدى شدت وجدب ومحنتده اولغله آنلره تأسف وتحزن جهتيله كلام مزبورى تكلم ايليوب بعده مثل سائر اولمشدر امثال ميدانيده منشأى وجه ديكر ايله مشروحدر (الابلنداح) احرنجام وزننده برمكان بولالوب يايوان اولمق معناسنه در يقال ابلندح المكان اذا اتسع وحوض ـ قلق معناسنه در يقال ابلندح الحوض اذا انهدم (البلندح) بانك ولامك فتحيله سموز بودوره دينور (البلطحة) بلدحه وزننده ومرادفيدر يقال بلطح الرجل بمعنى بلدح (البلاطح) علابط وزننده سلاطح لفظنه اتباعا ذكر اولنور يقال سلاطح بلاطح (البنح) بانك فتحى ونونك سكونيله اتى پاره ليوب بلوك بلوك بولمك معناسنه در يقال بنح اللحم بنحا من الباب الثالث اذا قطعه وقسمه (البنح) ضمتينله عطايا معناسنه در اصلى منح ايدى ميم بايه مبدل اولمشدر (البوح) بانك ضميله اصل وبنياد معناسنه در يقال هو كريم البوح اى الاصل وآلت تناسله وفرجه دينور ونفس وذات معناسنه در يقال هو كريم البوح اى النفس وجماع معناسنه در وشورش واختلاط معناسنه در يقال هم فى بوح اى اختلاط وبوح كونشك اسميدر ظهور معناسندندر يقال انور من بوح اى الشمس مؤلف مجردا عن اللام وبوح اسم الشمس عبارتيله غير منصرف اولهرق رسم ايلشدركه علم ومؤنثدر شارح دركه بعضلر بونى يای تحتيه ايله اولان يوجدن محققدر ديديلر لكن دكلدر بودخى مخصوص اسم شمس در كما قال فى النهاية وفى الحديث [هل طلعت بوح] يعنى الشمس بالباء التحتية وهومن اسمائها كبراح وهما مبنيان على الكسر وقد يقال بالباء الموحدة لظهورها (الباحة) ساحه وزننده صويك بيوك وكوم وانكين يرينه دينور وساحه معناسنه دركه خانه نك حولو تعبير اولنان پوره سى عرصه سيدر اساسك بيانته كوره جمعى بوح كلور بانك ضميله ساحه وسوح كبى ومنه المثل * ابنك ابن بوحك يشرب من صبوحك * اى الذى ولد فى عراصك يعنى اصل ولد زادة صلبك اولان ولددر پوخسه ربيب وحفيد ويا مقر اولان ولد وليد صلبى كبى دكلدر وباحه يك چوق وجمعيتلو اولان خرما اغاجلرينه دينور (الاباحة) افاده وزننده برنسنه يى بركسه يه حلال قلق يعنى تناول واستعمالنده مرخص ومخير ايتمك معناسنه در پس بونك مرجعى برآدم كندى ملكى اولان نسنه يى اخذه اذن ودستور ويرمك اولوركه حظر ومنع مقابليدر زيرا احلال وتحريم شارع طرفنه متعلقدر وبو اظهار معناسندن مأخوذدر نته كه حلال حل عقده دن مأخوذدر تقول ابحتك الشئ اى احللته لك و اباحه اظهار ايتمك معناسنه در يقال اباح سره اذا اظهره (البوح) بانك فتحى و واوك سكونيله (والبؤوح) قعود وزننده (والبؤوحة) هايله كبر لو نسنه عيان اولمق معناسنه در يقال باح الشئ بوحا وبؤوحا وبؤوحة من الباب الاول اذا ظهر و بوباء حرفيله متعدى

اولور يقال باح بسرة اذا اظهره (البؤوح) صبور وزننده مافى الضميرى كتم ايتيوب دائما خلقه اظهار وبيان ايدن كسيه دينور يقال رجل بؤوح اى مظهر بمافى صدره (البحان) سكران وزننده (والبحان) بانك تشديديله بونلرده بؤوح معناسنه در اصلارى بوحان و بيوحان ايدى حرف حلق مجاورتيله واو يايه قلب اولندى (الاستباحة) برنسنه يى مباح و حلال عد ايتمك معناسنه در بو مناسبتله برقومك مجموعنى استيصال وجهيله قتل واهلاك ايتمك معناسنده استعمال اولندى يقال استباحهم اى استأصلهم (باح) راح وزننده بر كاتب معروف لقبيدر كه رساله باحيه نك مؤلفيدر شارحك بيانه كوره اصفهانى الاصل در ديلر امراسندن برينك كاتبى ايدى ادب و اشعارده يكانه زمان ايدى باح بما فى الفؤاد باحا قولى سبب تلقيب اولمشدر (البواح) سحاب وزننده ظاهر و عيان معناسنه در يقال امره بمعصية بواحا اى ظاهرا مكشوفا (المبيح) اسم فاعل بنيه سيله ارسلانه اطلاق اولنور (بوحك) بانك فتحيله وبسك لفظى كبى كلمة رحم ورقتدر بركسه نك حالنه آجيوب مرحمت اندكده تلفظ اولنور سكا يازيق حيف ودريغ ديمكدر و بونفس وذات معناسندن مأخوذدر يقولون بوحك وهى كلمة ترحم كويسك (البياح) كتاب وزننده (والبياح) كتان وزننده بر نوع بالق آديدر (البوحى) صرعى وزننده و مرادفيدر كه يره چالنمش كسه لر ديمكدر بويح لفظندن جمعدر و صريع وصرعى كبى مقتولده استعمال اولنور استباحه كبى مجازدر يقال تركهم بوحى اى صرعى (بيحان) ريحان وزننده برقبيله پدرينك اسميدر ابل بيحانيه اكا منسوبدر وبيحان دائما سرنى اظهار ايدن كسيه دينور نتهكه ذكر اولندى (التبييح) تفعيل وزننده اتى پاره ليوب بلوك بلوك ايتمك معناسنه در يقال بيح اللحم تبييحا اذا قطعه وقسمه وبركسيه بركزلوجه رازى اشعار ايتمك معناسنه در يقال بيح به اذا اشعره سرا پس بومعناده واوى ويائى اولنور ياخود اصلى واوى وجه مذكور اوزره يايه منقلب اولدى (البياحة) بانك تشديديله بالق طوتمجق آغه و طوره دينور شبكة الحوت معناسنه

﴿ فصل التاء الفوقية ﴾ (التحتحة) زلزله وزننده برى اوته قلدايوب حركت ايتمك معناسنه در وحركت سير ومشى صوتندن كه اياق طاوشى تعبير اولنور حكايه اولنور لكن يانجه يانجه اولان صوتندن حكايه در كه طبردى تعبير اولنور تقول سمعت تحتحة سيره اى صوت حركته (التحتح) تزلزل وزننده برندن حركت ايتمك وقلدامق معناسنه در يقال مايتحتح من مكانه اى مايتحرك (الترح) فرح وزننده وضديدر كه غم وهم معناسنه در اسم و مصدر اولور يقال ماالدنيا الافرح وترح اى هم ويقال ترح به ترحا من الباب الرابع اذا غم به و حزن و يوكسك يردن

اشاغی یه انمك معناسنه در تقول مازلنا اللیلة فی ترح ای هبوط وفقر و احتیاج معناسنه در یقال به ترح ای فقر (التترح) تفعل وزننده غملنمك معناسنه در یقال تترح به اذا غم (التتریح) تفعیل وزننده مغموم و مکدر قلمق معناسنه در یقال ترحه تتریحا اذا احزنه واغمه (الترح) کتف وزننده قلیل الخیر اولان کسیه اطلاق اولنور سائلی محزون ایلدیکیچون بوراده قلت عدمدن کنایه در یقال هو ترح ای قلیل الخیر (المترح) معظم وزننده کرکی کبی بویایه طویش بویالو ثوبه دینور یقال ثوب مترح ای مصبوغ صبغا مشبعا وشدت وصعوبتلو اولان وجه معاشه دینور یقال عیش مترح ای ضیق شدیدا و آرالق آرالق کسیلور اولان آزجه سیل صوینه دینور (المترح) محسن وزننده شول کسیه دینورکه دائما مجب ومفرح اولیوب مکدر اولان نسنه لری کوروب ایشیدر اوله (تارح) آدم وزننده ابراهیم الخلیل علی نبینا وعلیه صلوة الجلیل حضرتلرینك پدرلری اسمیدر وآزر عوجه لریدر (التشحة) تانك ضمی و شین معجمه نك سکونیله جد معناسنه درکه حظ ونصیبدر بعض نسخه ده جد لفظی مکسورا مضبوط اولمغله سعی و اهتمام دیمك اولور وغیرت و حمیت معناسنه در قال الطرماح الشاعر ★ ملا بانصائم اعترته حمیة ★ علی تشحة من زائد غیر واهن ★ ای علی حمیة غضب وبونك اصلی وشحه ایدی واو تابه مبدل اولمشدر وتشحه جبن وخوف وفرق علی قول حرد معناسنه درکه خشم وغضب دیمکدر وخبث نفس معناسنه درکه وحرص وطمع معناسنه در بونلرده اسمدر (التشح) فرح وزننده ذکر اولنان معانلرك مجموعندن مصدردر مؤلف مسامحه اوزره سرد ایلمشدر (الاتشح) احمر وزننده آنلردن صفتدر یقال رجل اتشح ای متصف بالتشح (التفاح) رمان وزننده فواکهدن المایه دینور فارسیده سیب دینور ترکیسی المایه همشماردر وبوتفحه دن مأخوذدرکه رایحهٔ طیبه یه دینور (المتفحة) مزرعه وزننده المالق اولان یره دینور (التفاحتان) تثنیه بنیه سیله بدنده ایکی اوجه ده اولان اویلق باشلرینه اطلاق اولنورکه الماجق تعبیر اولنور هربرینه تفاحه دینور (التوح) لوح وزننده متهیئ و آماده اولمق معناسنه در یقال تاح له الشیٔ یتوح توحا اذا تهیأ (التیح) تانك فتحی ویانك سکونیله بودخی متهیئ وآماده اولمق معناسنه در که واوی و یائی اولور یقال تاح له الشیٔ یتیح تیحا اذا تهیأ مصباحده سهل وتیسر عبارتیله مفسر اولمغله مألری بردر وتیح ایکی طرفه میلان ایده رك بوریمك معناسنه در یقال تاح فی مشیته اذا تمایل (الاتاحة) افاده وزننده تهیئه قلمق معناسنه در یقال اتاحه الله فاتیح ای هیاه فتهیأ وتهیئهٔ الهیدن مراد تقدیر اولمغله امهات سائره ده تقدیر ایله مفسردر مؤلف دخی متاح معناسنده تصریح ایدر (المتیح) منبر وزننده

شول فضول كسيه دينوركه اوزرينه لازم اولميان بيهوده ومالا يعني به دائما تعرض ايدر اوله على قول دائما بليدلره واقع اولان كسيه دينور و شول آنه دينوركه شوق ونشاطندن برى اوته جولان وميلان ايدەرك يورر اوله (التياح) شداد وزننده (والتيحان) تانك كسر ومديله (والتيحان) تانك كسرى و يای مشدده نك فتحيله بونلرده متبع معنالرينه در (المتياح) محراب وزننده كثير الحركه اولوب دائما ناسزا ايشلره تعرض ايدن فضول وكستاخه دينور وامر مقدر معناسنه در (المتاح) مباح وزننده بودخى امر مقدر معناسنه در يقال امر متياح ومتاح اى مقدر (ابو التياح) شداد وزننده تابعيندن يزيد الضبعى كنيه سيدر انس بن مالكدن روايت ايلشدر

﴿ فصل الثاء المثلثة ﴾ (الثحثحة) زلزله وزننده شول بوغوق سسه وخرلديه دينور كه بوغازك اوحنده كوچك دلك يانندن ظهور ايدر مؤلفك بيانه كوره اسمدر لكن شارحك تمثيلنه كوره مصدردر اول كونه صوتله سسلنمك معناسنه در يقال فى صوته ثحثحة اى فيه بحة عند اللهاة (الثحثاح) ثانك فتحيله ثحثاح معناسنه در كه ذكر اولندى يقال قرب ثحثاح اى ثحثاث (الاثعجاج) افعنلاج وزننده يغمور متمادى برى برى اوزره ياغمقله سيل اولوب آقمق معناسنه در يقال اثعجم المطر اذا سال و كثر وركب بعضه بعضا

﴿ فصل الجيم ﴾ (الجح) جيمك فتحى وبانك سكونيله قرعه وقار نوعندن آشيق آتمق معناسنه در كه يزم ديارلرده شش اوينامق تعبير اولنور يقال جح القوم بكعابهم جحا من الباب الاول اذا رموابها لينظروا ايها يخرج فائزا و جح جيمك حركات ثلاثيله آرى قسمنك بال يابدقلرى قوغانه دينور جمعى اجح كلور افلس وزننده و اجباح كلور (الجح) جيمك فتحى و حائك تشديديله بر نسنه يى يايوب دوشەمك معناسنه در يقال جح الشئ جحا من الباب الاول اذا بسطه وجح اكل ايلمك معناسنه در كاسيذكر يقال جح الرجل اذا اكل الجح (الجح) جيمك ضميله بورشق كوچك قاونه على قول اول كونه ابوجهل قريوزينه دينور (الاجحاح) همزەنك كسريله حامل قسمنك وضع حملى قريب اولمغله قارنى بيومك معناسنه در يقال اجحت المرأة اذا حملت فاقربت و عظم بطنها وبو ماده فى الاصل برتجى جانورك وجه مذكوراوزره اولسنه مخصوص اولوب بعده تعميم اولنمشدر (الجحج) آندن اسم فاعلدر صفت خاصه در ومنه الحديث [ان كلبة كانت فى بنى اسرائيل نجحا فعوى جراؤها فى بطنها] (الجحجح) غبغب وزننده (والجحجاح) ثحثحات وزننده برقومك سيد و ذيشانه دينور جمعى جحاجح وجحاجحه و جحاجيح كلور و جحجح ناكس وبى مروت شخصه دينور فصل معناسنه (الجحجح) هدهد وزننده ايرى

جثه‌لو قوچ قیونه دینور (الجحجحة) زلزله وزننده بر خصوصك نهایتنه بالغ اولمغه سعی و ابتدار ایلك معناسنه‌در یقال جحجح الرجل الشیء اذا استقصاه وبادر الیه وبرنسنه‌دن فارغ اولوب کیرو طورمق معناسنه‌در یقال جحجح عن الامر اذا کف عنه وبرنسنه‌دن قورقمغه چکلیوب کیرو دونمك معناسنه‌در یقال جحجح عن القرن اذا نکص (جح جح) جیملرك فتحی وضمی وحالك سکونیله قیون قسمنه مخصوص زجر وازار اصواتندندر (الجحدح) منبر وزننده سویق یعنی قاود دیدکاری قاورلمش بغدایی یا اونی ازوب بولایوب قارشدیره‌جق کوچك طوقمغه دینور ومجدح منازل قردن دیران دیدکاری منزله‌یه دینور علی قول برکوچك یلدز اسمیدرکه دیران ایله ثریا میانده اولور وبو معناده میمك ضمیله ده لغتدر شارحك بیانه کوره قول اول ارجحدر وذکر اولنان دیران دیدکاری یلدزلر جمله نجومدنصکره طلوع ایدرلر ولهذا مجدح وحادی النجوم دنی دیرلر حادی سوریجی دیمکدر وآنلر ثور برجنده بش یلدزدرکه سنام الثور دنی دیرلر ایارك یکرمی التیسنده طالع اولوب سقوطی تشرینده اولور انتهی (ومجدح) دومیه مخصوص برنوع تمغا اسمیدرکه اویلقلرینه باصیلور (الاجداح) همزه‌لك کسریله دومك اویلمغه مجدح دیدکاری تمغای مذکوری بصمق معناسنه‌در یقال اجدح الابل اذا وسمها بالمجدح وقاودی صو ایله ازوب بولامق معناسنه‌در یقال اجدح السویق اذا لته (المجادیح) میمك فتحیله انوآء معناسنه‌درکه رقباسی اولان کواکب طلوعنده ساقط اولان کواکبه دینور نتهکه نوء ماده‌سنده بیان اولندی شارح دیرکه مفردی مجدح‌در منبر وزننده یاء اشباع اولنمشدر یقال ارسلت السماء مجادیح الغیث ای الانواء (المجدوح) میمك فتحیله فصد اولنمش دومك قانه دینورکه زمان جاهلیتده صقیلوب خط ایامنده انی بعض مخلوط ایله تناول ایدرلر ایدی (الجدح) مدح وزننده سویق صو ایله قارشدیروب بولامق معناسنه‌در یقال جدح السویق جدحا من الباب الثالث اذا لته (الاجتداح) افتعال وزننده جدح معناسنه‌در یقال اجتدح السویق بمعنی جدحه (التجدیح) تفعیل وزننده برنسنه‌یه برشیء بیلاشدرمق معناسنه‌در یقال جدحه تجدیحا اذا لطخه (المجدح) معظم وزننده صوقاتلمش نسنه‌یه دینور یقال شراب مجدح ای مخوض (جدح) کسرتینله یکی قسمنه مخصوص زجر وآزارکلماتندندر (المجداح) محراب وزننده ساحل بحر معناسنه‌درکه دکز بالیسیدر وبو مجازدر جدح سویق معناسندندر (الجرح) جیمك فتحی ورانك سکونیله یارملق معناسنه‌در یقال جرحه جرحا من الباب الثالث اذا کلمه وکسب وکار ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال جرح الرجل اذا اکتسب اساسك بیانه کوره بو معنا مجازدر تأثیر جارحدن مستعار اولمغله اعمال ید ورجل ایله اولان اکتسابه

مخصوصدرعوامل اولان ایدی وارجل انسانه‌جوارح اطلاق دخی مکسوبده تأثیر ایتدیکی علاقه‌سنه مبنی در وبرکسیه قدح وطعن یاشتم ایله زباندرازلق ایدوب دلازار ایلمك معناسنه استعمال اولنورکه‌جراحات سنادن اشد اولور یقال جرح فلانا اذا سبه وشتمه وحاکم شاهدك کذب یاخود فسق مقوله‌سی تهمتدن ناشی عدالتنی اسقاطله شهادتنی رد ایلمك معناسنه مستعملدر یقال‌جرح القاضی شاهدا اذا اسقط عدالته وجرح یاره‌لمق معناسنه‌در یقال جرح الرجل جرحا من الباب الرابع اذا اصابته جراحة وشاهد مردود الشهاده اولمق معناسنه‌در یقال جرح الشاهد اذا جرحت شهادته (التجریح) تفعیل وزننده بودخی یاره‌لمق معناسنه‌در کثرتی یاخود شدتی متضمندر یقال جرحه تجریحا بمعنی جرحه (الجرح) جیمك ضمیله اسمدر یاره‌یه دینور جمعی جروح کلور وندرت اوزره اجراح کلور (الجراح) کتاب وزننده جراحه‌نك جمعیدرکه بودخی یاره‌یه دینور (الجریح) امیر وزننده یاره‌لو مجروح معناسنه‌در مذکره و مؤنثه وصف اولور زیرا فعیل بمعنی مفعولدر یقال رجل وامرأة جریح ای مجروح جمعی جرحی کلور قتیل وقتلی کبی (الاجتراح) افتعال وزننده بودخی اعمال جوارحله اکتساب ایلمك معناسنه‌در یقال اجترح الرجل اذا اکتسب (الجوارح) جارحه‌نك جمعیدر کواسب معناسنه‌در مکسوبده تأثیری علاقه‌سیله بومناسبتله قصراق آثره اطلاق اولنور نتاجله اصحابنه کسب مال ایلدکاریچون وکسب وکار ایلکده آلت اولان اعضاء انسانیه اطلاق اولنورکه مراد ایدی وارجلدرمترجم دیرکه آغزده داخلدر زیرا بعض‌قوللر سوز صاتوب اچه قزانورلر ندمای کبارکبی وتعینجی پوشتلرك کوتلری دخی داخلدرمدخول اولدیغی کبی وسکاری اولان پرتجی قوشلره وجانورلره دخی جوارح اطلاق اولنور وعربلرهذه الناقة والاتان من‌جوارح المال دیرلر شابة‌مقبلة الرحم معناسنه یعنی کنج اولغله طوغوروب اصحابنه کسب مال ایدن دوابدندر وبومعنای اسبقدن شعبه‌در (الاسجراح) عیب وفساد یعنی معیوب وفاسد اولغله جرح ورده مستحق اولمق معناسنه‌در یقال اسجرح الشیء اذا صار معیوبا وفاسدا (الجراح) شداد وزننده بررجل علمیدر (الجرحة) دجرجه وزننده مؤلف دیرکه ظن ایدرم که یون اوزاتمق معناسنه‌در یقال‌جرد جرح عنقه‌کانه اطاله‌شارح دیرکه بولغتی فراء ذکر ایدوب معناسنی تفسیر ایلامشدر اکا بناء مؤلف ظن ایله تفسیر ایلشدر (الجراح والجراحة) جیملرك کسریله باشی سیوریجه تپه‌لره دینور باشی یومری اولمیوب سوبو وسیوری اولان کسیه مجرد الرأس اطلاق اکا تشبیهله‌در (الجزح) جیمك فتحی و زای معجمه‌نك سکونیله برکسه‌برنسنه‌یه ایلشمیوب طوغری کندی ایشنه کتمك معناسنه‌در یقال جزح الرجل جزحا من الباب الثالث اذا مضی لحاجته وعطیة کثیره وبرمك علی قول

برکسیه طانشمیه‌رق خود بخود ویرمك معناسنه‌در یقال جزح الرجل لفلان اذا اعطاه جزیلا اواعطی ولم یشاور احدا وآهو و جیران قسمی یتاغنه کبرمك معناسنه در یقال جزحت الظباء اذا دخلت کناسها و یبراق سلکمك ایچون اغاجه اورمق معناسنه‌در یقال جزح الشجر اذا ضربه لیحت ورقه وکندی‌مالندن برآخر آدمه برمقدار بولوب ویرمك معناسنه‌در یقال جزح له من ماله جزحة ای قطع له قطعة و جزح ویرکویه اطلاق اولنور عطیه معناسنه که وصف بالمصدردر یقال اعطاه جزحا جزیلا ای عطیة کثیرة (الجزحة) جزه وزننده مالدن برقطعه‌یه دینور (الجزح) جبل وزننده (والجزح) کتف وزننده رأی ورشد و کیاست درجه‌سنه بالغ اولان اوغلانه دینور یقال غلام جزح و جزح اذا نظر وتکایس (جطح) کسرتین وحانك سکون اوزره بناسیله قری معناسنه مستعملدر که قراردن امر حاضر مؤنثدر طور دیمکدر بوکلمه‌یی چقن چکی صاغان کسه چکی مرکشلك ایلدکده تکلم ایدرلر علی قول کوچك دیشی قوزیلره دیرلر چکی‌یه دینمز (الجلح) جیمك فتحی ولامك سکونیله طوار اغاجك یوقری دالارنی کیروب قبوقلرنی صویمق معناسنه‌در یقال جلح المال الشجر جلحا من الباب الثالث اذا رعی اعالیه و قشره (الجوالح) جوارح وزننده قارغی قامشلرك و حصیر اوتلرینك باشلرندن پنبه کبی اوچوب کیدن نسنه‌لره دینور جالحه مفردیدر ترکیده توزاق تعبیر اولنور (المجالحة) مکالحه وزننده ومرادفیدر که ازغشوب بد چهره اظهار ایلمکدرکه مکاشفه معناسندن مأخوذ در یقال جالحه ای کالحه و برایشی آچقلق معناسنه‌در یقال جالح بالامر اذا جاهر وعداوتی عیان ایلمك معناسنه‌درکه آچقدن دشمنلك ایلمکدر تقول جالحنی فلان ای کاشفنی بالعداوة ومکاهره معناسنه‌در یقال جالحه اذا کاهره (المجالح) اسم فاعل بنیه‌سیله ارسلانه اطلاق اولنور وقیش ایامنده سود ویرر اولان ناقه‌یه اطلاق اولنور قوت وغزارتنی کشف ایلدیکچون جمعی مجالیح کلور ومجالیح شول خط و غلاسنه‌لرینه اطلاق اولنورکه طوارلری هلاك ایدر اوله (المجلاح) مفتاح وزننده شول جلادتلو طیانقان ناقه‌یه دینورکه قوراق سنه‌لره تحمل ایدوب سودنی چکمز اوله (الجلح) قحتینله باشك ایکی جانبنده قیل اثری اولامق وجه اوزره کل اولمق معناسنه‌در کرك خلق وکرك عرضی اولسون یقال جلح الرجل جلحا من الباب الرابع اذا صار محسر الشعر من جانبی رأسه اول رجله اجلح دینور زمخشری باشنك اوکنده قیل اولمیان ایله ومنیری باشنك اوکنك ایکی طرفنده قیل اولمایانله تفسیر ایلمشدر (المجلح) محدث وزننده اکول کسیه اطلاق اولنور قابی کل باشه دوندردیکچون یقال رجل مجلح ای اکول (المجلح) معظم وزننده اکل اولنمش نسنه‌یه اطلاق اولنور (الاجلح)

احر وزننده باشی وجه مذکور اوزره کل اولان کشی‌یه دینور و تپه‌سی قبه‌لو اولیوب مسطح اولان قوچی‌یه و محفه‌یه اطلاق اولنور و اطراف‌نده قورقولق تعبیر اولنان دیواری اولیوب کشاده اولان طامه اطلاق اولنورکه کارکیر یوتده اولور یاز موسمنده کیجه طاملرده یتارلر قال الشارح وفی الحدیث [من بات علی سطح اجلح فلا ذمة له] ای علی سطح لم یحجز بجدار (الجلح) جیمك ضمیله سکر وزننده بوینوزسز صغره اطلاق اولنور یقال بقر جلح ای بلاقرون کرچه مؤلف وزن مذکور ایله تقیید ایتمشدر لکن امهات سائره‌ده جیمك ضمی و لامك سکونیله مضبوطدرکه اجلح وجلحاء کلمارندن جمعدر یقال ضأن اجلح و بقرة جلحاء و بقر جلح (الجلاح) غراب وزننده اوکنه ند کلورسه سپرروب کوتر اولان سیل صوینه اطلاق اولنور یقال سیل جلاح ای جراف (التجلیح) تفعیل وزننده برشیئه تصمیم همت ایله اقدام ایتمك معناسنه‌در یقال جلح علی الشیء اذا اقدم علیه وصمم ویرتجی جانور بر نسنه اوزره حمله و هجوم ایتمك معناسنه‌در یقال جلح الاسد علی القوم اذا حمل علیهم (الجلواح) جیمك کسریله ارض واسعه‌یه دینور (جلحاء) صحراء وزننده بغداد قضاسنده برقریه و بصره ترابنده بر موضع آدیدر (الجلحاة) جیمك کسریله قطعا نسنه انبات ایتمین کل یره دینور (الجلیحه) جیمك فتحیله اعراب قسمنه مخصوص برنوع طعامدرکه صافی یاغه سود صاغوب قارشدررلرکوره‌من کبی اولمغله اکل ایدرلر (الجلیحاء) غبیراء وزننده غنی قبیله‌سنه مخصوص برکونه‌شعار وعلامتدرکه شیخونده بری‌برنی آنکله ادراك ایدرلر(الجلمحة) دحرجه وزننده تراش ایتمك معناسنه‌در ممی زائده‌در یقال جلمح رأسه اذا حلقه (الجلیح) زبرج وزننده آفت وداهیه‌یه دینور و زشت ویدلقا قوچه قاری‌یه دینور (الجلادح) علابط وزننده پك اوزون شیئه دینور جمعی جلادح کلور جیمك فتحیله جوالق وجوالق کبی (الجلندح) سمندل وزننده بغایت ثقیل وناتراش وناساز کمسیه دینور (الجلندحة) جیمك ضمیله قوی وشدید وطیانقان اولان ناقه‌یه دینور ارککه اطلاق اولنمز یقال ناقة جلندحة ای صلبة شدیدة (الجمح) جیمك فتحی ومیمك سکونیله (والجوح) قعود وزننده (والجاح) جمال وزننده راکبی ضبطه قادر اولمامق وجهیله آت سرکش وباشی سرد اولوب راکبینی اسلز اولمق معناسنه‌در یقال جمح الفرس جمحا وجوحا وجاحا من الباب الثالث اذا اعتز فارسه وغلبه وخاتون مطلقه دکل ایکن زوجندن اذنسز اقربای خانه سنه کتمك معناسنه استعمال اولنور یقال جمحت المرأة زوجها اذا خرجت من بیته الی اهلها قبل ان یطلقها و شتاب و سرعتله کتمك معناسنه در یقال جمح الرجل اذا اسرع وآشق اوینیان چوجق بر آشقله آخر آشغی اوروب

یرندن آیرمق معناسنه‌در یقال جمح الصبی الکعب بالکعب اذا رماه حتی ازاله عن مکانه (الجموح) صبور وزننده باشی پك سرد یاوز آته دینور یقال فرس جموح اذا کان یعتز فارسه ویغلبه وجموح اسمادندر ومسلم ابن عمر والباهلی فرسنك اسمیدر وجموح کندی هوس وهواسنه تابع اولوب اصلا نصح وتربیه ایله رد ومنعی قابل اولمیان کسیه اطلاق اولنور یقال رجل جموح اذا کان یرکب هواه فلا یمکن رده (الجماح) رمان وزننده جنکدن منهزم اولمش عسکره اطلاق اولنورکه رد و ارجاعلری ممکن اولمز جامح مفردیدر وجماح اسم اولور تعلیم اوقنه دینورکه تمرنسز اولوب و اوجی فندق کبی طوپاق اولور نشاندن کبیرو مردود اولور وملاعب اطفالدن شول ملعبه‌یه دینورکه بر اغاج تپه‌سنه میوه قصدروب آنکله بینلرنده لعب ایدرلر وشول نباته دینورکه حلی وصلیان دیدکلری اوت کبی اطرافنده یومشق قلچقلری وخوشه طرزنده پوسکللری اوله خلاصه‌سی تازه انکنار شکلنده اوله جمی جامیچ کلور و بعض اشعارده ضرورت ایچون جامع کلشدر (جماح) کتان وزننده (جمیح) زبیر وزننده (وجمیح) زفر وزننده اسماء رجالدندر وجمیح زبیر وزننده آلت تناسله دینور و جمیح زفر وزننده بنو نمیر یوردنده بر طاغك آدیدر جمع جمك کسریله اسامیدندر عبد الله بن جمیح برشاعر عبقسی‌در یعنی عبد القیس قبیله‌سندندر (الجنوح) قعود وزننده میل ایلمك معناسنه‌در یقال جنح الیه جنوحا من الباب الثالث والاول والثانی اذا مال الیه ور آدمك قولنه طوقنمق معناسنه در یقال جنح فلانا اذا اصاب جناحه وکیجه ظهور ایلمك معناسنه در یقال جنح اللیل اذا اقبل و دوه‌یی آغر یوك بصمغله کبکری شکست اولمق معناسنه‌در یقال جنح البعیر علی بناء المجهول اذا انکسرت جوانحه لثقل حمله (الاجتناح) افتعال وزننده بو دخی بر شیئه یاخود بر طرفه میل ایلمك معناسنه‌در یقال اجتنح الیه بمعنی جنح واجتناح فی السجود مصلی سجده‌ده ایکی الرینك آیه‌لرینه چوکوب قوللرنی یره فرش ایلیه‌رك یودن یوقریجه دیرسکلرنی رفع ایدوب وبطنك ایکی طرفنه قصدرمیه‌رق قوللرنی قوغوشجه طوتمه‌رق بعینه قناد شکلنده طوتمق معناسنه‌درکه بووضع اوزره امر شرعی صادر اولمشدر یقال اجتنح الساجد اذا اعتمد علی راحتیه مجافیا للذراعین غیر مفترشهما وناقه سرعتله یوریمك علی قول شدت سرعت و اندفاعندن آیاقلری کوکسنه طوقنه‌رق طورطوب دیو شورلمش کبی اکسه‌سی اوکنه طیانمق وجه اوزره یلمك معناسنه‌در یقال اجتنحت الناقة اذا اسرعت اوکان مؤخرها مسندا الی مقدمها لشدة اندفاعها وآنده اجتناح دائما بریانه طوغری میل و اعتماد ایده‌رك سکرتمسندن عبارتدرکه تك دیزکین دیدکلری آت کبی که کیمی صاغنه وکیمی صولنه اعتماد ایده‌رك سکر در

يقال يجنح الفرس اذا كان حضره واحد الاحد شقيه يجنح اى يعتمد عليه فى حضره
(الاجناح) همزه‌نك كسريله بودخى ميل ايلك معناسنه در يقال اجنح اليه اذا
سال وبر نسنه‌يى اماله قلق معناسنه‌در يقال اجنحه اذا اماله (الجوانح) جانحه‌نك
جمعيدر كوكس تخته‌سنك آلتنده اولان ايكى طرفلو كوچك قبورغه كمكلرينه
دينوركه ككرك تعبير اولنور اوجلرى اكريجه اولديغى باعث تسميه‌در ومنه يقال
هذا امر تنقض منه الجوانح وهى الضلوع تحت الترائب مما يلى الصدر (الجناح)
جيمك فتحيله قوشلك قنادنه دينور وانسانك اللرينه اطلاق اولنور جمعى اجنحه
كلور واجنح كلور افلس وزننده كذلك انسانك بازولرينه وقولتلرينه اطلاق اولنور
وبر نسنه‌نك برجانبنه اطلاق اولنور مثلا دره‌نك ايكى جانبنه جناحى الوادى اطلاق
اولنور وبر شيئك نفس وحقيقتنه اطلاق اولنور يقال جناح الشئ اى نفسه وقناد
شكلنده انلو ويصى ديزلمش انجو ديزيسنه دينوركه آويزه ايدرلر على قول مطلقا
نظام واحد اوزره ديزلمش ديزيه دينور وكنف وحمايه وپناه معناسنه استعمال
اولنور يقال فلان فى جناح فلان اى فى ذراه وكنفه وحمايته وبر شيئك سمت
وناحيه‌سنه اطلاق اولنور وبر نسنه‌نك برطائفه‌سنه وبر بلوكنه اطلاق اولنور وبونده
جيمك ضميله‌ده جائزدر وبچريده اطلاق اولنور يقال اشرع فلان جناحا الى الطريق
اى روشنا ومنظرا وجناح حوفران بن شريك نام كسه‌نك فرسى اسميدر كذلك بنو
سليم جماعتنده برفرس ومحمد بن مسلمة الانصارى وعقبة بن ابى معيطك فرسلرى
آديدر وبر رجل اسميدر وجناح سياه چهره عورته اطلاق اولنور وعربلر جناح
كلمه‌سنى بعض كنايه و استعاره وجهيله استعمال ايدرلر مثلا وطنلرندن مفارقت
ايدوب كيتديلر ديمكله پرده ركبوا جناحى الطائر ديرلر فارقوا اوطانهم معناسنه
وبركسه برخصوصده بغايت جد وسعى و اقدام ايلمه ركب جناحى النعامة ديرلر
وسفر اراده‌سنده‌يز ديمكله پرده نحن على جناح السفر ديرلر (جناح جناح)
مكررا يكى قسمنى صاغق ايچون چاغرمقده تكلم اولنور سياه خاتون معناسنه
مأخوذدر (ذوالجناحين) ايكى قناد صاحبى ديمكدر جعفر بن ابى طالب رضى الله
عنه حضرتلرينك لقبلريدر طيار كبى مؤته ملحمه‌سنده كفار روم ايله مقاتله‌ايدوب
ايكى قوللرى بريده اولدقدنصكره شهيدا طائر روح پرفتوحلرى جانب عرش برينه
بريده اولمغله حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حقلرنده [ان الله قدا بدله
بيديه جناحين يطير بهما فى الجنة حيث يشاء] بيورملريله ذوالجناحين ايله ملقب
اولديلر (ذوالجناح) اذوآء تعبير اولنان ملوك يمندن شمر بن لهيعة الجميرى لقبيدر
(الجناح) جيمك ضميله كناه وائم معناسنه‌در طريق حقدن باعث ميل اولديغيچون
يقال لاجناح عليه اى لا ائم شارح ديركه بعضلر جناح كناه لفظندن معربدر

دیدی لکن مرجوحدر (الجنح) جیمك کسریله بودخی جانب وچوره وکنف وحمایه وناحیه معنالرینه در و جنح اللیل کیجه دن بر طائفه ومقداره اطلاق اولنور میل وذهابی ایچون وبونده جیمك ضمیله ده جائزدر یقال مضی جنح من اللیل ای طائفة منه وجنح برجل اسمیدر (الجناح) کتان وزننده بر سرای عظیم آیدرکه ابو مهدیه نام کسه ظاهر بصره ده بنا ایلشیدی (التجنح) تفعل وزننده اجتناح کبی بودخی مصلی سجده ده قوللرینی یاتورمیوب وصقشدرمیوب قناد طرزنده طوتمق معناسنه در نته که تصویر اولندی یقال تجنح الساجد بمعنی اجتنح (جنادح) علابط وزننده ابن میمون درکه اصحابدندر مصر فقهنده بولنمشدر (الجوح) جیمك فتحی و واوك سکونیله قریوزه دینور بطیخ شامی کبی وجوح مصدر اولور استیصال وجهیله هلاك ایتمك معناسنه یقال جاحتهم السنة تجوح جوحا اذا اهلکتهم و استأصلتهم و یولدن صاپمق معناسنه در یقال جاح الرجل اذا عدل عن المحجة (الاجاحة) همزه نك کسریله (والاجتیاح) افتعال وزننده بونلرده استیصال وجهیله هلاك ایتمك معناسنه در یقال اجاحوهم و اجتاحوهم ای اهلکوهم واستأصلوهم (الجایحة) رایحه وزننده دواب ومواشی قسمنی اهلاك و استیصال ایلین آفت وشدته دینور یقال جاحتهم الجایحة (المجوح) منبر وزننده هرشیئی استیصال وجهیله هلاك ایدن نسنه یه دینور (الجاح) پرده یه دینور ستر معناسنه اصلی جابح ایدی مستوری بالتمام ستر ایلدیکیچون اطلاق اولندی (الاجوح) اجوف وزننده مطلقا واسع نسنه یه دینور جمی جوح کلور جیمك ضمیله (التجویح) تفعیل وزننده اباغی طاشرقدوب فرسوده قلمق معناسنه در تقول جوحت رجلی ای احفیتها

﴿ فصل الحاء المهملة ﴾ (الحدحة) عنله وزننده بودور خاتونه دینور یقال امرأة حدحة ای قصیرة (الحر) حانك کسری ورانك تخفیف وتشدیدیله (والحرة) هایله خاتونك فرجنه دینور و بونلرك اصلی حرح ایدی آخرده حا ایله روسی فرجی کبی کثرت استعمالدن تخفیف اولندی جمعنده اصلی اوزره احراح دینور وحرون دینور لدون ومتون کبی ونسبتنده حری دینور وحرحی دینور حانك کسری ورانك فتحیله بدوی وعدوی کبی وحرح دخی دیرلر سنه دیدکلری کبی وسنه بیوك قیچلی دیمك اولمغله حری وحرحی که منسوبلردر فرجی بیوك خاتون دیمکدر وحرحکه کتف وزننده در فرج دوشکونی اولان نابکار کسیه دینور یقال رجل حرح ای حریص علی الحر (الحرح) جرح وزننده خاتونك فرجنه طوقنمق معناسنه در یقال حرح المرأة حرحا من الباب الثالث اذا اصاب حرها (المحروحة) فرجنه طوقنلمش خاتونه دینور (حنح) حانك کسری ونونك سکونیله قیون و کچی قسمنه مخصوص

زجر وآزار اصواتندندر (الحجاء) حانك كسريله بركله دركه كتب صرفده حاحيت حجاء عبارتيله تمثيل اولنوب لكن تفسير معناسنه تعرض ايتديلر واخفش ديديكه بونك عاعيت عيعاء و هاهيت هيهاء كلمه‌لرندن غيرى نظيرى يوقدر شارح ديركه حجاء مفاعله‌دن مصدر ثانيدر عيعاء وهيهاء كبى اصواتدن متصرفدر عيعاء قيون قسمنى عى‌عى ديه‌رك سورمك وهيهاءكه همزه ايله هاهاء دخى دينور دوه‌يى علف يمكه هى‌هى ديو چاغرمق ياخود هأهأ ديو سورمكدن حكايه اولنمله حجاء دخى تكه‌يى ياخود حارى صويه چاغرمقدن حكايه‌در نته‌كه مؤلف ماده‌لرنده بيان ايلشدر ﴿ فصل الدال ﴾ (التدبيج) تفعيل وزننده ركوع هيئتنده ارقه‌يه بسط ايدوب باشى اشاغى يه طوغرى پك اكمك معناسنه در يقال دبح الرجل تدبيحا اذا بسط ظهره وطأطأ رأسه وبو حمار طوروشيدر و منه الحديث [نهى ان يدبح الرجل فى الركوع كما يدبح الحمار] و ذليل اولمق معناسنه در يقال دبح الرجل اذا ذل ومنثار ويرالماسى طبراق آلتنده قبارمغله طبراق طومالوب قالقمق معناسنه‌در يقال دبحت الكمأة اذا انتفخت عنها الارض وما ظهرت بعض نسخه‌ده انتفج عنوانيده اولمغله تذكيرى تراب اعتباريله اولور وتدبيج بركسه دائما خانه‌سنه ملازم اولوب تقاعد سچاهيسى كبى طشره چقمز اولمق معناسنه‌در يقال دبح الرجل فى بيته اذا لزمه فلم يبرح (الانداباح) انفعال وزننده تدبيج ايله معناى اولده مرادفدر (الدبيج) سكين وزننده احد وفرد معناسنه دريقال ماباالدار دبيج اى احد ودبيج دخى بومعنايه‌در ومقام نفيه مخصوصدر (المدبحه) محدثه وزننده ارقه‌سى قنبورلنمش قومله‌غه اطلاق اولنور يقال رملة مدبحة اى حدباء جمعى مدائح كلورکرچه مؤلفك وشارحك ضبط وتقييدلرى اوزره ثبت اولندى لكن وزن مزبورك جمعى قياسه مخالفدر وعربلرك اكل ماله بابدح و دبيدح قوللرى بدح ماده‌سنده بيان اولندى (الدح) دالك فتحى وحانك تشديديله برنسنه‌يى طبراغه كوموب صاقلمق معناسنه‌در يقال دح الشئ فى الارض دحا من الباب الاول اذا دسها وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال دح المرأة اذا نكحها اى جامعها وبركسه‌يى قاقوب قفاسى اوزره يره يقمق معناسنه‌در يقال دح فلانا اذا دعه فى قفاه وبومعنادندركه عربلر دعها معها ديمجك يرده دحا محا ديرلر يعنى اول خاتونى موجودى ودر عهده‌سى اولان اموال واشياسيله ترك وفراغت قيل شارح ديركه اصلى دعها معها اولمق دخى محتملدر لغت سعديه‌ده عين حايه قلب اولنور و بجانست ايجون هاء دخى حايه قلب اولنمش اولور (الاندحاح) انفعال وزننده برنسنه يايوانلنوب بولانمق معناسنه‌در يقال اندح الشئ اذا اتسع (الدحداح والدحداحة) دالك فتحيله (والدحدح) قدقدوزننده (والدحادح) دالك ضميله (والدحبدحة) تصغير بنيه‌سيله (والدودح) جوهر

وزنده (والدحدحة) تخخه وزننده بك قصه بويلو بودور كشي يه دينور (الدحوح) صبور وزنند ايرى جثه‌لو تنومند عورته وناقه‌يه دينور (دحندح) دالك كسريله بركوچك بوجك آديدر وصبيانه مخصوص براعب اسميدر بركوب وضع معهود اوزره دحندح دحندح ديرلر برى خطا آيدرسه براياغى اوزره يدى كره سكرك دولانور (دح دح) دالك كسرى وحالك سكونيله (دح‌دح) حالك تنوينلريله بر كله‌دركه برنسنه‌يى برتقريله اقرار ايدن كسه‌يه سويلنور اقرار ايلدك من بعد ايسم اول چيالمه فائده‌سى يوقدر موقعنده سويلرلر يقال للمقر دح‌دح ودح دح اى اقررت فاسكت (الدودحة) حوقله وزننده سمورمك معناسنه‌در يقال دودح الرجل اذا سمن (الدرح) جرح وزننده دفع ايلك معناسنه‌در يقال درحه درحا من الباب الثالث اذا دفعه (الدرح) فرح وزننده بك قوجه مق معناسنه‌در يقال درح الرجل درحا من الباب الرابع اذا هرم (الدرح) كتف وزننده آلدن صفتدر مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال رجل وناقة درح اى هرمة (الدرحاية) دالك كسريله قارنى بيوك شيشمان بودوره دينور يقال رجل درحاية اى قصير سمين بطين (الدربحة) دحرجه وزننده برقورقو سبيله سكردوب قاچمق معناسنه‌در يقال درع الرجل اذا عدا من فزع وباشى اشاغى به بك اكيكله يلى قنبورلدوب بوكرلتمك معناسنه‌در يقال درع الرجل اذا حنى ظهره وطأطأ رأسه وتذلل ايلك معناسنه‌در يقال درع فلان اذا تذلل (الدردح) زبرج وزننده برشيئه دوشكون حريص اولان كسيه دينور وبك پيرفانى اولان عجوزه كذلك رحله دينور تذكير وتأنيثى مساويدر يقال شيخ ومجوز دردح اى هم (الدردحة) هايله طول وعرضى برابر اولان عورته دينوركه قبلويغه هيئتنده اولور درادح كلور وشول ناقه‌يه دينوركه بك قوجه‌لقدن بالجمله ديشلرى كيدوب چنه‌سى چنه‌سنه يابشمش اوله (الدخ) دالك فتحى ولامك سكونيله انسان وحيوان آغزيوك آلتده آديلرى آچه‌ميوب خرده خرده امكليه‌رك يورمك معناسنه‌در يقال دخ الرجل وغيره دخا من الباب الثالث اذا مشى بحمله منقبض الخطولثقله (الدلوح) صبور وزننده يغموري چوق بلوده دينور يقال سحابة دلوح اى كثيرة الماء جمعى دخ كلور ضمتينله قدوم وقدم كبى (الداخ) بودخى اول معنايه‌در يقال سحاب داخ اى كثير الماء جمعى دخ كلور ركع وزننده ودواخ كلور كواهل كبى (التداخ) تفاعل وزننده ايكى كسه بر آغر شيئه براغاج يكوروب برابرجه كوترمك معناسنه‌در صريق جمالرينك فيچى وياغ يدكى كوتردكلرى كبى يقال تداخاه فيما بينهما اذا حملاه على عود (دوخ) جوهر وزننده برخاتون آديدر (الدخ) صرد وزننده چوق ترلين آته دينور يقال فرس دخ اى الكثير العرق (الدلجة)

دربحه وزننده ومرادفیدرکه باشنی اکوب بلنی قنبورلنمق معناسنه‌در یقال دلج الرجل اذا حنی ظهره وطأطأ یعنی رأسه (الدمیج) تفعیل وزننده باشی اشاغی یه پك اکمك معناسنه‌در یقال دمج الرجل تدمیجا اذا طأطأ رأسه (الدمیج) سفرجل وزننده یوارلق دوز نسنه‌یه دینور طوپ کله‌سی کبی (الدملجة) دحرجه وزننده ومرادفیدرکه یوارلق معناسنه‌در یقال دملج الحجر اذا دحرجه (الدملجة) دالك ومیمك ضمیله ایری جثه‌لو اتنه طلو طقناز طویاج خاتونه دینور (الدنوح) قعود وزننده ذلیل اولمق معناسنه‌در یقال دنح الرجل دنوحا من الباب الثالث اذا ذل (التدنیح) تفعیل وزننده دنوح معناسنه‌در (الدنح) دالك کسریله نصاری طائفه‌سنه مخصوص بر یصقلیه آدیدر شارح دیرکه کرچه یونی عرب تکلم ایدرلر لکن عربیتی مظنوندر مترجم دیرکه لفظ مزبور سریانیدر کانون ثانینك آلتنجی کونه دینورکه آنده نصاری طائفه‌سی خاچلرینی صویه براقورلر واول کون یصقلیه‌لری اولمقله اکا اطلاق اولنور سریانیده طلوع معناسنه‌درکه مراد اردن نهرندن طلوع حضرت عیسادر (الدنخ) سنبل وزننده بدخوی وبد مزاج کمسه دینور (الداح) راح وزننده منقش چوجق اویخاغنه دینورکه آنکله چوجقلری آویدوب اکلندررلر ومنه الدنیا داحة وهو نقش یلوح للصبیان یعللون به وبرقاچ قات قیتان مقوله‌سندن اورلمش بلازکه دینورکه نسوان بلکجه‌لرینه کچورلر وخلوق دیدکاری طیبه دینورکه جهازده متعارفدر واکوز مقوله‌سنك صرتلرنده اولان الاجه‌لغه وخطوط منقشه‌یه دینور (الدوحة) حمزه وزننده اولو اغاجه دینور شجرهٔ عظیمه معناسنه جمع جنسی دوح کلور (الدوح) دالك فتحی وواوك سکونیله انسانك قارنی بیوبوب اشاغی صارقمق معناسنه‌در یقال داح بطنه یدوح دوحا اذا عظم بطنه واسترسل واغاج بیوبوب اولولنمق معناسنه‌در یقال داحت الشجر اذا عظمت (الدایحة) رایحه وزننده بیوبوب اولولنمق اوزره اولان شجره‌یه دینور (الانداح) انفعال وزننده بودنی قارن بیوبوب اشاغی صارقمق معناسنه‌در یقال انداح بطنه بمعنی داح (التدویح) تفعیل وزننده طاغمق معناسنه‌در یقال دوح فلان له اذا فرقه (الدیحان) ریحان وزننده چکرکه‌یه دینور جراد کبی ﴿ فصل الذال المعجمة ﴾ (الذبح) ذالك فتحی وبانك سکونیله (والذباح) ذالك فتحیله یارمق معناسنه‌در یقال ذبح الشیء ذبحا وذباحا من الباب الثالث اذا شقه اصل معنای موضوعی بودر وبرنسنه‌یی یاروب آیرمق معناسنه استعمال اولنور یقال ذبحه اذا فتقه وبوغزلمق معناسنه‌در یقال ذبح الشاة اذا نحرها وبرکسه‌نك صقالی چنه‌لرنده وآلت دوداغك آلتنده بتیوب همان اکنی آلتنده بوغازنه طوغری بتوب صارقق اولورسه ذبحت اللحیة فلانا دیرلر کویا که لحیه بچاق کبی یاخود

اثر ذبح کبی بوغازنده نابت ونمایان اولمشدر اول کسیه قورصاغندن صقاللو تعبیر اولنور مؤلفك بوراده فهو مذبوح بها قولی بومعنایه متعلقدر بها ضمیری لحیه یه راجعدر وذبح بوغمق معناسنه استعمال اولنور یقال ذبحه اذا خنقه وکوپ مقوله سی یاروب دلمك معناسنه مستعملدر یقال ذبح الدن اذا بزله (الذبح) ذالك کسریله بوغازلنه جق حیوانه دینور قربانلق قیون کبی قال الشارح ومنه قوله تعالی [وفدیناه بذبح عظیم] وهو مایذبح (الذبح) صرد وزننده (والذبح) عنب وزننده برنوع منتارلر آدیدر مراد بیاض نوعیدر وذبح صرد وزننده بیان هاوجنه دینور جزر بری معناسنه وبربشقه نبات آدیدر (الذبیح) امیر وزننده بوغزلنمش حیوان مذبوح معناسنه در فعیل بمعنی مفعولدر وغلبة اسمیتی مؤنثنده هاء ادخالنی موجب اولمشدر وحج شریفده وقربان بیرامنده قربان ایلکه صلاحیتی اولان حیوانه دینورکه بجاغه کلور حیوان تعبیر اولنور وذبیح اسمعیل علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك لقبلریدر قصه لری معلومدر [انا ابن الذبیحین] حدیثنده بری مشار الیه وبریسی حضرت رسول اکرمك پدرلری عبدالله بن عبد المطلب جنابلریدر عبد المطلبك اولاد ذکوری اولامغله اون نفره بالغ اولدقده برنی قربان ایلك اوزره نذر وعهد ایلمشیدی بعده اولاد مطلوبیه یه نائل اولوب اونجیسی عبدالله اولمغله نذرینه وفا ایلك جهتیله ذبح مراد ایلدکده بعض عقلاء دلالتیله اونر دوه ایله قرعه ایدوب اونجی دفعه ده دوه اولمق اوزره ظهور ایلکله فدا طریقیله یوز دوه قربان ایلدی بوملابسه ایله اکا دخی ذبیح اطلاق اولندی (الاذباح) همزهنك وذال مشددهنك کسریله قربانلق قیون ایدنمك معناسنه در وبو افتعال بابندندر تاء افتعال ذاله قلب وادغام اولنمشدر یقال اذبح الرجل اذا اتخذ ذبیحا (التذابح) تفاعل وزننده ناس بری برنی ذبح ایلك معناسنه در یقال تذابح القوم اذا ذبح بعضهم بعضا (المذبح) مقتل وزننده اسم مکاندر بسملکاه معناسنه قناره تعبیر اولنور وپرده اولان شول یاریغه اطلاق اولنورکه برقارش مقداری اوله جمعی مذابح کلور (المذبح) منبر وزننده بوغزلیه جق بجاغه دینور (الذباح) رمان وزننده لباق پرمقلرینك ایچ یوزلرنده عارض اولان یارقلره دینورکه بك الم ویرر وبونده غراب وزننده لغتدر (الذباح) غراب وزننده سمیتلو برنبات آدیدر وبروجع اسمیدرکه بوغازده حادث اولورکا سیذکر (المذابح) ممیك فحیله مذبحك جمعیدرکه اسم مکاندر ومذابح محرابلره ومقصوره لره که نصاری معابدلرنده اولور ونصاری کتابخانه لرینه اطلاق اولنور محال قریت اولدقلریچون وبو اطلاق قبل الاسلامدر (الذابح) دومنك بیونك یصیلغندن بوغازی اوزره باصیلور برداغ یاخود برداغلغی اسمیدر وشول قبلره وتویلره اطلاق اولنورکه طماقله حلقومدن

ذبح اولنه‌جق محلك ارالغنده ثابت اولور (سعد الذابح) فلكده ايكى براق كوكبدر منازل قمردندر ميانه‌لرى برذراع مقدارى وبرينك كويا كه بوغازنده بركوچك كوكب واردركه كويا آنى ذبح ايدر شكلنده مرئى در (ذبحان) عثمان وزننده بلده‌در وبرجماعت آديدر واصحابدن عبيد بن عمرو جدى اسميدر (التذبيح) تدبيح وزننده ومرادفيدركه ركوع هيئتنده باشى يك اشاغيه اكمك معناسنه‌در قال الشارح ومنه الحديث انه عليه السلام [نهى عن التذبيح فى الصلوة] والمشهور بالدال المهملة كما ذكر (الذبحة) ذالك ضميله همزه وزننده (والذبحة) عنبه‌وزننده (والذبحة) ذالك كسريله كسره وزننده (والذباح) كتاب وزننده (والذباح) غراب وزننده‌كه بوتكراردر بوغازده حادث اولور بروجع آديدر على قول بعض اسباب عارضه‌سيله ماده‌سى قاندركه بوغازده مجتمع اولمغله بوغاز شيشوب علىلى خنق واهلاك ايدر وبوخناق انواعندن خناق كلبى ديدكلريدر (الذح) ذالك فتحى وحاك تشديديله ال اياسيله اورمق معناسنه‌در يقال ذح فلانا ذحا من الباب الاول اذا ضربه بالكف وجماع ايلك معناسنه‌در يقال ذحها اذا جامعها ويارمق معناسنه‌در يقال ذح الحطب اذا شقه وبرنسنه‌يى دوكوب خرد ايتمك معناسنه‌در يقال ذح الفلفل اذادقه (الذحذحة) زلزله وزننده آديملرى صيق صيق آتارق سرعتله يورمك معناسنه‌در يقال ذحذح الرجل اذاقارب خطوه مع سرعة ويل طبراغى توزيدوب صاورمق معناسنه‌در يقال ذحذحت الريح التراب اذاسفته (الذوذح) كوكب وزننده بلى كوشك آدمه دينوركه قبل الايلاج ازال ايدر اولهعلى قول عنين وبى رجوليت اولانه دينور (الذحذح) هد هد وزننده (والذحذاح) خطاف وزننده قارنى بيوك بودوره دينور (الذراح) زنار وزننده (والذروح) قدوس وزننده (والذريح) سكين وزننده (والذروح) سفود وزننده(والذروح) صبور وزننده (والذراح) غراب وزننده (والذرح) قبر وزننده (والذريحة) كنيسه وزننده (والذرنوح) ذالك ونونك ضميله(والذرحوح) ذرنوح وزننده (والذحرح) ذالك ورالك ضميله ورالك فتحيله فعلعل وزننده وراى ثانيه‌نك تشديديله لغتدر برقرمزى بوجك اسميدر كه سياه سياه نقطه‌لرى واردر ذباب كبى طيران ايدر وسمومدندر تركيده قدوزبوجكى ديدكلريدر جمعى ذرايح كلور(الذرح) جرع وزننده طعامه ذكر اولنان بوجكى قاتمق معناسنه‌در كه تسميم ايجون ايدرلر يقال ذرح الطعام ذرحا من الباب الثانى اذاجعل الذراح فيه وبرنسنه‌يى يله‌طوتوب صاورمق معناسنه‌در يقال ذرح الشئ فى الريح اذا ذراه (التذريح) تفعيل وزننده بودخى طعامه قدوزبوجكى قاتمق معناسنه‌در يقال ذرح الطعام بمعنى ذرح ويكى طلومى رايحه‌سى كيدوب طيب اولمق ايجون چامور ايله صوامق معناسنه‌در

يقال ذرح الاداوة اذا طلاها بالطين لتطيب رايحتها (الذريحى) وزيرى وزننده بك قرمزى ديمكدر احمر لفظنى مؤكددر مادة مذكوره‌دن مأخوذدر يقال احمر ذريحى اى ارجوان (الذريح) امير وزننده الحق طاغلره دينور هضاب معناسنه مفردى ذريحه‌در هايله وذريح براركك دوه آديدر ابل ذريحيات اكا منسوبلردر وبرجماعتك بدرى اسميدر وبرجماعت آديدر (ذرح) زبير وزننده حميرقبيله‌سندن برمحدث آديدر (الذرح) فرح وزننده برشجر آديدر آندن دوه‌يه سمر اتخاذ ايدرلر (ذرح) زفر وزننده يزيد السكونى نام شاعرك پدرى اسميدر (ذوذرارىح) اذواء تعبير اولنان ملوك يمندن برينك لقبيدر وبنوتميم قبيله‌سندن برمتعين سركرده‌نك لقبيدر (المذرح) معظم وزننده صوبى غالب اولان سوده وباله اطلاق اولنورىقال لبن وعسل مذرح اى غلب عليه الماء (الذراح) سحاب وزننده صوقاتلش سوده دينور يقال ابن ذراح اى ضباح (اذرح) افلس وزننده كه رانك ضميله‌درشام اولكه‌سنده اجرياء نام قصبه يانندە بربلده‌در مابينلرى اوچ مرحله‌در دينلر غلط ايلشدر نته كه جرب ماده‌سنده بيان اولندى (التذقح) قافله تفعل وزننده بركسيه بى اصل برجرم وجنحه عزو واسناد ايلك معناسنه‌در يقال تذقح له اذا تجرم وتجنى عليه مالا يذنبه و يقال فلان متذقح للشر اى متلفح اى مفتر بمالم يذنبه (الذقاحة) ذالك ضمى وقافك تشديديله دائما ناسه افترا ايدوب ايشلديكى جرم وجنايت اسناد ايدر اولان كسيه دينور (الذلاح) رمان وزننده صوقاتلش سوده دينور (الذوح) ذالك فتحى وواوك سكونيله عنف وشدتله يورىمك معناسنه‌در يقال ذاح الرجل يذوح ذوحا اذا سار عنيفا وقيون وكچى مقوله‌سى دواب ومواشيى بركدرمك معناسنه‌در يقال ذاح الغنم ونحوها اذا جمعها (التذويح) تفعيل وزننده دوه سوريسنى طاغمق معناسنه‌در يقال ذوح ابله تذويحا اذا بددها وبرنسنه‌يى تفريق ايلك معناسنه‌در يقال ذوح ماله اذا فرقه (المذوح) منبر وزننده عنف وشدتله طوار سورن كسيه دينور

﴿ فصل الراء ﴾ (الرىح) رانك كسرى وبانك سكونيله تجارتده فائده ايتمك معناسنه‌در يقال ربح التاجر فى تجارته ربحا من الباب الرابع اذا استفاد وربح وربح فتحتينله ورباح سحاب وزننده اسملردر نفس فائده‌يه دينور مثلا تجارتدن بش درهم انتفاع ايلسه اكا دينور وربح فتحتينله بيع وتجارت ايچون جلب اولنان آت ودوه سوريسنه دينور كه جلب تعبير اولنور وايچ ياغنه دينور شحم معناسنه ودوه ياوريسنك كوچكلرينه دينور فصلان صغار معناسنه مفردى رابح‌در على قول مفرددر مطلق دوه كوشكنه دينور فسيل معناسنه جمعى رباح‌در رانك كسريله‌جل وجمال كبى (الرابحة) فائده‌لو تجارته وصف اولور يقال تجارته رابحة اى

يربح فيها وبوليل نائم قبيلندن اسناد مجازيدر (المرابحة) مفاعله وزننده برمتاعه آلنديغى بهادن يعنى سرمايه‌دن فضله فائده ويرمك معناسنه‌در تقول رابحته على سلعته اى اعطيته ربحا شارح ديركه دور شرعى ديو فقهانك تعليم ايلدكلرى اوزره استدانه واستقراض ايدن كمسه الديغى نقدى رضاسيله برمقدار ضميمه ايله ادا ايلمكدر اول زياده‌يى ربادن تخليص ايچون اولقدر قيمتلو برمتاعى صاحب نقددن اشترا وبهاسى اولمق اوزره نقده ضم وجمله‌سى دين مشروع اولوب صكره اول متاعى مديون دخى بركمسيه هبه ايدوب اولدخى صاحب اولنه اعطا ايدر وبوصورت تقرر ايدوب تعامل ناس بيك سنه‌يه قريبدركه بويله اوله كلمشدر ناس اجماع منزله‌سنده‌در تعاملده قدم بولنان امرى انكارده خطر مقرردر انتهى (الرباح) تشديد بايله رمان وزننده اوغلاغه دينور واركك ميمونه دينور وصغير وخرده دوه كوشكنه دينور (رب رباح) رانك ضمى واضافتله برنوع خرما اسميدر (الربح) صرد وزننده دوه كوشكنه دينور واوغلاغه دينور وبرنوع قوش آديدر (الرباح) همزه‌نك كسريله مهمانه دوه كوشكلرى ذبح ايلمك معناسنه‌در يقال اربح فلان اذا ذبح لضيفانه الفصلان وناقه‌يى اركن وبردخى نصف نهاروقتنده صاغمق معناسنه‌در يقال اربح الرجل الناقة اذا حلبها غدوة ونصف النهار (رباح) سحاب وزننده برجماعت آديدر واندلس اولكه‌سنده برقلعه آديدر محمدبن سعداللغوى وقاسم بن الشارب الفقيه ومحمد بن يحيى النحوى اورادندر (الرباحى) صباحى وزننده برجنس كافور آديدر جوهرى صحاحده رباح بركوچك جانوردركه كافور آندن صاغيلور ديو بيانى محض خلف يعنى غلط فاسددر وبعض صحاح نسخه‌لرى اصلاح اولنوب دويبه يرينه بلده تحرير اولنمغله اولدخى غلطدر زيرا كافور برشجرك صمغيدركه شجرك جوفنده تكون ايدر شجر ايرغلاندقده يرندن قوپوب برى برينه چارپلوب خشردايه‌رق طشره صاچلوب استخراج اولنور مترجم ديركه مفرداتده بورسمه مرسومدركه كافور برقاچ قسم اولور رباحى وقيصورى وموتى ديرلر اعلاسى رباحى قسميدركه آق وحمرته مائل ومصطكى‌يه شبيه اولور بلاد هنددن سرنديبده نابت برشجرك صمغيدر ابتدا رباح نام پادشاه زماننده بولنمغله اكا نسبتله رباحى اطلاق ايلديلر (التربيح) تفعيل وزننده بركمسه خانه‌سنده ميمون بسلمك معناسنه‌در يقال ربح الرجل اذا اتخذ الرباح اى القرد فى منزله (التربح) تفعل وزننده متحير اولمق معناسنه‌در يقال تربح الرجل اذا تحير (ربيح) زبير وزننده اساميدندر ربيح بن عبد الرحمن بن ابى سعيد الصحابى الخدرى فرددر يعنى همنامى يوقدر ورواة احاديثدندر (الرجوح) قعود وزننده (والرجحان) برهان وزننده ترازونك بركوزنده اولان موزون طرف ديكرندن زياده اولمغله آغر كلوب اشاغى‌يه

میل ایلمك معناسنه‌در كه آغمق تعبیر اولنور یقال رجح المیزان رجوحا ورجحانا من الباب الثالث والاول والثانی اذامال (الارجاح) همزه‌نك كسریله (والترجیح) تفعیل وزننده مشتریه میر اندن آغر وآرتق كلمك برنسنه‌یی برینه دیكرمدن زیاده ویرمك معناسنه‌در یقال ارجح لفلان ورجح له اذا اعطاه راجحا (الراجح والرجاح) سحاب وزننده صغریسی بیوك خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة راجح ورجاح ای عجزآء ورجاحك جمعی رجح كلور ضمتینله (المرجوحة) میمك فتحیله (والارجوحة) اضحوكه وزننده (والرجاحة) رمانه وزننده (والرجاحة) ثمامه وزننده صالنجغه دینور ایدن قوروب صالنورلر (الترجح) تفعل وزننده برنسنه آغر كلمكله بر طرفه میل ایدوب آغمق معناسنه‌در وباء حرفیله متعدی اولور یقال ترجحت الارجوحة بالغلام اذامالت وصالنجق كبی بری اوته كیدوب كلمك وصالنمق معناسنه‌در یقال ترجح الشیء اذا تذبذب ودوه یورغارلركن بری اوته صالنوب ارغالنمق معناسنه استعمال اولنور یقال ترجح البعیر اذا اهتز فی رتكانه (الارتجاح) افتعال وزننده بودنی برطرفه آغمق معناسنه‌در یقال ترجحت بالغلام الارجوحة فارتجح ای مال ودوه یورغارلركن بری اوته ارغالنمق معناسنه‌در یقال ارتجح البعیر اذا اهتز فی رتكانه وصغریسی بیوك خاتونك یوررکن صغریسی بری اوته كیدوب كلمه ارتجحت روادفها دیرلر تذبذبت معناسنه (المراجحة) مفاعله وزننده قنقیمز آغر كلور دیو طارتشمق معناسنه‌در كرك حقیقی وكرك معنوی اولسون وبوباب مغالبه‌ده استعمال اولنور تقول راجحته فرجحته ای كنت ارزن منه (الاراجیح) اراجیف وزننده ارجوحه‌نك جمعیدر واراجیح چول پابانه اطلاق اولنور آنده كیدن كمسه‌لری وحیوانلری یوروب ارجوحه‌كبی صاللدیغیجون ودوه‌لرك یورغالركن بری اوته صاللنوب ارغلنملری حالتنه دینور مفردی ارجوحه‌در (المراجیح) مرجاحك جمعیدر ذات اراجیح اولان دوه‌لره دینور یقال ابل مراجیح ای ذات اراجیح وحمل ورزانت صاحبی آدملره اطلاق اولنور یقال رجال مراجیح ای حلماء ومیوه‌سی پك چوق اولان خرما آغاجلرینه اطلاق اولنور یقال نخل مراجیح ای مواقیر (الرجح) رانك ضمی وجیمك سكونیله وبعض نسخه‌ده ركع وزننده مظبوطدر هرحالده راجك جمعیدر ترید ایله یاخود ات ایله طبطلو اولان كاسه‌لره اطلاق اولنور یقال جفان رجح ای ملؤة ثرید اولمغله وكثرت وازدحاملرندن حركت وسیرلری ثقیل وآهسته اولان عسكرلره اطلاق اولنور یقال كاثب رجح ای جرارة ثقیلة (مرجح) مقعد وزننده (وراجح) اسماء رجالدندر (الرجح) رانك وحای مهملهنك فتحیله آت وقاطر مقوله‌سنك طرنقلرنده برمقدارجه وسعت اولغه دینور كه محامددندر پك زیاده‌سی كه یایوان اولمقدر وطارلغی كه كوچك ومنقبض

اولمسیدر معابیدندر (الرحح) ضمتینله بول ویایوان کاسه‌لره دینور (الارح)
اصبح وزننده طبانلری دوز اولان کشی‌یه دینورکه کمرلی اولمز یقال رجل ارح
ای لااخمص لقدمیه وبقته‌قلری یصی ویایوانجه اولان طاغ کچیسنه وجیرانه دینور
(الترحرح) تزلزل وزننده طوار قسمی تبول ایلك ایچون آپشمق معناسنه‌در یقال
ترحرح الفرس اذا افحج قوائمه لیبول (الرحرح والرحراح والرحرحان) رالرك
فتحیله بول ویایوان اولان نسنه‌یه دینور یقال شیء رحرح ورحراح ورحرحان ای واسع
منبسط عیش رحراح بوندن مأخوذدر ورحرحان عکاظ نام محله قریب بر طاغك آدیدر
بنو تمیمك آنده بر واقعه‌لری اولمغله یوم رحرحان معروفدر (الرحة) رانك وحای
مشدده‌نك فتحیله ییلانه دینور حیه معناسنه بونك اصلی رحیه ایدی یاء حایه قلب
وادغام اولندی (الرحرحة) زلزله وزننده برکسه قصد ایلدیکی خصوصك قعر
ونهایتنی پك اراشدرمیوب کرکی کبی اوزرینه دوشمیه‌رك مسامحه‌لو طوتمق معناسنه‌در
یقال رحرح الرجل اذا لم یبالغ قعر مایریده وبر کلامی تصریح وایضاح ایلمیوب
کنایه وتعریضله سویلمك معناسنه‌در یقال رحرح بالکلا اذا عرض ولم یبین وبر شیئ
برکسه قتنده اچمیوب وطنمیوب ستر ایلمك معناسنه‌درکه آکچره قومق تعبیر اولنور
یقال رحرح فلان عن فلان اذا ستر دونه (الردح) مدح وزننده حشم نشین
طائفه‌سی چادرلرینك اکسه سنه برشقه دخی صوقشدرمق علی قول اوزرینه بالچق
صیوامقله متکاثف قلمق معناسنه‌در یقال ردح البیت ردحا من الباب الثالث اذا
ادخل شقة فی مؤخره اوکاثف علیه الطین وردح وجع خفیفه دینور یقال اخذه
ردح ای وجع خفیف وثابت ومستقر اولمق معناسنه‌در ومنه یقال ماصنعت فلانة
فیقال فی جوابه سدحت وردحت قوله سدحت ای کثرت من الولد وردحت ای
ثبتت وتمکنت یعنی عنده زوجها کذلك سدح الرجل وردح دیرلر حاجت ومرامنه
نائل اولدی معناسنه کذلك سدحت المرأة وردحت دیرلر زوجی عندنده وقع وقدر
وحرمت بولدی دییجك یرده بونلرك جمله‌سی ثبات واطمینان معناسندندر (الارداح)
همزه‌نك کسریله ردح ایله معنای اولده مرادفدر یقال اردح البیت بمعنی ردحه
(الردحه) جرعه وزننده کوچر طائفه سنك چادرلری اکسه‌سنه چکدکلری ستره‌یه
دینور حرم ایچون یاخود کیلار وخزینه ایلك ایچون چکرلر علی قول صکره‌دن
صوقشدریلن پارچه‌یه دینور وبوللق حالتنه دینور یقال لك عنه ردحة ای سعة
(الرداح) سحاب وزننده صغریسی وقیناقلری ملحم وثقیل اولان خاتونه دینور
وبیوك چناغه دینور ولشکر جراره دینورکه کثرت وازدحامندن سیر وحرکتلری
آهسته وآغر اوله ودالری بداقلری واسع ومنبسط اولو اغاجه دینور استانکوی
چناری کبی ویوکی آغر ارکك دوه‌یه دینورکه یوك بصمغله آغرلنمش اوله وایری

قوپرقلی قوچه دینسور واجوزلق وبوللق یره دینور وعظیم وثقیل اولان فتنه‌یه دینور جمعی ردح کلور ضمتینله ومنه قول علی رضی‌الله عنه [ان من ورائکم امورا متماحلة ردحا] ویروی ردحا بالضم والتشدید ای امورا متطاولة وفتنة ثقیله عظیمة (الردحی) کردی وزننده کوی بقالنه دینور یقسال هوردحی ای بقسال القری (المرتدح) مرتجل وزننده مصدر میمی در بوللق معناسنه‌در یقال لك عنه درحة و مرتدح ای سعة (الرداحة) سحابه وزننده صرتلان صیدی ایچون صحرالرده یاپدقلری کوملتی‌یه دینسور (الردح) فتحتینله زمان مدید معناسنه‌در یقال اقام ردحا من الدهر ای زمنا طویلا (ردیح) زبیر وزننده (ردحان) فرحان وزننده اسامیدندر (الزوح) زای معجمه ایله قعود وزننده (والزاح) سحاب وزننده دوه یورغنقلدن یاخود پك زبونلقدن طورغون وفرومانده اولمق معناسنه‌در یقال رزحت الناقة رزوحا ورزاحا من الباب الثالث اذا سقطت اعیاء اوهزالا (الزرح) مدح وزننده مزراغك دیب دمویله سالمجق معناسنه‌در یقال رزح فلانا بالرمح اذا زجه به (الترزیح) تفعیل وزننده دوه‌یی زبونلدوب دوشکون ایلك معناسنه‌در تقول رزحت الناقة اذا هزلتها (الرزحی) مرضی وزننده (والرزاحی) نصاری وزننده (والمرازیح) مصابیح وزننده (والرزح) سکر وزننده زبونلقدن دوشکون اولان دوه‌لره دینور یقال ابل رزحی ورزاحی ومرازیح ورزح ای ساقطة من الهزال (المرزیح) میمك کسریله مطلقا صوت معناسنه‌در جوهری شدید الصوت ایله بیان ایتمکله غلط ایتمشدر (المرزح) مقعد وزننده مقطع بعیدیعنی اوزون اوزادی مقصد ومنزله دینورکه دوه اکا واصل اولنجه زبون وفرومانده اولور وارض مطمئنه‌یه دینور (المرزح) منبر وزننده آصمه‌لق وهرك تعبیر اولنان اغاجه دینورکه آنکله اصمه‌چیوقلری یردن قالدررلر (رزاح) سحاب وزننده ابن عدی بن کعب اسمیدرکه عربدن برقبیله‌نك پدری ایدی (رزاح) کتاب وزننده ابن ربیعة بن حرام بن ضبه‌در (رزاح) خولان قبیله‌سندن منشعب برقبیله پدریدر وعاصم بن رزاح محدثیندندر واحمد بن علی بن رزاح جاهلیدر (الرسح) فتحتینله قیناقلرك واویلقلرك اتلری پك آز وصیریق اولمق معناسنه‌در یقال رسح الرجل رسحا من الباب الرابع اذا قل لحم عجزه وفخذه (الارسح) احمر وزننده اوتوراق یرینك واویلقلرینك اتی پك آز اولان کشی‌یه دینور وقورد قسمنك صغیرلری اتی قلیل وخفیف اولدیغندن ارسح اطلاق اولنور (الرسحاء) حمراء وزننده ارسحك مؤنثیدر ورسحاء چرکین عورته اطلاق اولنور وعند العرب قحبی بیوك عورت معتبره اولمق حسبیله جمعی رسح کلورحمراء وحمر کبی یقال امرأة رسحاء ای قبیحة (الرشح) رانك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله ترلمك معناسنه‌در یقال رشح الجسد رشحا من الباب الثالث اذا

عرق و آهو شوق وشطارتندن بری اوته صچرایوب او ینامق معناسنه‌در یقال رشح الظبي اذا قفز واشر وآزجه نسنه ویرمك معناسنه استعمال اولنورکه معنای اولدن مأخوذ وباء حرفیله متعدیدر یقال لم یرشح له بشیء ای لم یعطه (المرشح) منبر وزننده (والمرشحه) هایله تکلتویه ترچقمسون دیو تکلتی آلتنه قودقلری ترلك تعبیر اولنان کچه‌یه دینورکه تکلتی کچه‌سی اوله‌جقدر فارسیده نمدزین دیرلر وبعضیسنده اولمامغله تکلتی مرشحه اولور بومناسبتله ایاغه کیلان ترلکه‌ده اطلاق اولنور (الرشیح) امیر وزننده تره دینور عرق معناسنه وبرنبات آدیدر امهات سائره‌ده مطلقا نبات ایله مفسردر (الترشیح) تفعیل وزننده بسلمك وتربیه ایلمك معناسنه‌درکه برکسه‌ده امر مخصوصه استعدادك حصولنه سعی ایلمکدن عبارتدر یقال رشح الصبي اذا رباه ومنه یقال هو یرشح للملك علی بناء المجهول ای یربی ویؤهل له وترشیح دواب ومواشی‌یه تقید وحسن رعایت وتیمار ایلمك معناسنه‌در یقال رشح المال اذا احسن القیام علیه وکیك یاوریسنی طوغردیغی ساعتده اوزرنی یلامق معناسنه‌در یقال رشحت الظبیة ولدها اذا لحسته من الندوة ساعة ولده (الترشح) تفعل وزننده یاوری قوتلنوب اناسیله یوریمکه بشلمق معناسنه‌در یقال ترشح الفصیل اذا قوی علی المشی مع امه فهو راشح وامه مرشح زیرا اناسی یورتمکه تربیه ایله آلشدرر (الراشح) وجه مذکور اوزره قوتلنوب اناسیله یوریمکه بشلین یاوری‌یه دینور ومطلقا یریوزنده کزن حشرات و هوامه دینور وشول طاغه اطلاق اولنور دبندن صورشح ایدوب دائما نمناك اوله جمعی رواشح کلور وبعض احجار ارالقلرندن ترکبی صیزوب سیلان ایدن صوصز ندیسنه دینور ورواشح ثعل الشاة معناسنه‌درکه قیون قسمنك ممه‌لری اوجلرنده اولان سکیل طرزنده خرده خرده زائده‌یه دینور (الارشح) ارجح وزننده بغایت حدت ذهن وذکا وفطنت صاحبی آدمه اطلاق اولنور یقال هوارشح فوأدا ای اذکی (الاسترشاح) چایرك بویلنوب اوزامسنه منتظر اولمق معناسنه‌در یقال یسترشحون البقل ای ینتظرون ان یطول فیرعوه وقوزی واوغلاق مقوله‌سنی بیوتمك ایچون تقید ایدوب بسلمك معناسنه‌در یقال یسترشحون البهم ای یربونه لیکبر واوت بویلنوب نشو ونما بولمق معناسنه‌در یقال استرشح البهمی اذا علا وارتفع (المسترشح) شینك فتحیله اسم مکاندر قوزی واوغلاق بسلیه‌جك یره دینور (الرصح) رانك وصادك فتحیله انسان وحیوانك اکسه‌لرنده ایکی اوجه‌نك وقیناقلرك مابینی صیق اولمق معناسنه‌درکه آتده صتانی طار تعبیر اولنور غیر محموددر (الارصح) وصف مذکور اوزره اولان ارککه‌دینور مؤنثنده رصحاء دینور (الرضح) رانك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله چقل وچکردك مقوله‌سی قاتی نسنه‌یی قیروب اوفاتمق معناسنه‌در یقال رضح الحصی والنوی رضحا

من الباب الثالث اذا كسره (الترضخ) تفعل وزنده آندن مطاوعدر يقال رضخه فترضخ (الرضخ) رانك ضميله آندن اسمدر اوقانمش چكردكه دينور مرضوح معناسنه (الرضيخ) امير وزنده بودخى مرضوح معناسنه در مؤلفك بوراده النوى المرضوح قولى عطف تفسيردر (المرضاح) مفتاح وزنده طاش وچكردك مقولهسنى قيره حق طاشه دينور (نوى الرضخ) هوى المدح وزنده قيرمق ايچون اوردقلرنده صچرايان چكردكلره دينور (الارتضاح) افتعال وزنده عذر ديلك معناسنه در يقال ارتضح من كذا اذا اعتذر (الارفح) فايله اصلح وزنده شول بوينوزلو قوچ وتكه مقولهسنه دينوركه بوينوزلرينك ارالغى آچق اولوب وقولقلرينه طوغرى قيوريلوب كتمش اوله (الترفيح) تفعيل وزنده ترق معناسنه در كه تأهل ايدن كسيه بالرفاء والبنين يعنى بري بريكز ايله حسن امتزاج ايدوب دوللو دوشلو اوله سز ديو دعا ايلكدن عبارتدر يقال رخه ترفيحا اذا قال له بالرفاء والبنين ورفح كلهسنك اصلى رفأ ايدى قرب مخرج سببيله همزه حايه مبدل اولدى (الرقاحة) رانك فتحيله كسب وتجارت معناسنه در قال الشارح ومنه تلبية الجاهليه جئناك للنصاحة لم نأت للرقاحة (الترقح) تفعل وزنده امك چكوب كسب وكار ايلك معناسنه در يقال ترقح لعياله اذا تكسب (الترقيح) تفعيل وزنده مالك اوزرينه اولوب رعايت واصلاحنه قيام واهتمام ايلك معناسنه در يقال رقح ماله اذا اصلحه وقام عليه (الرقاحى) صباحى وزنده مالى تقيد ورعايتله كاينجى كوروب كوزه دن آدمه دينور يقال هورقاحى مال ايازاوه (الركح) مدح وزنده نسنه يه سويكنوب طيانمق معناسنه در يقال ركح عليه ركحا من الباب الثالث اذا اعتمد واستند عليه (الاركاح) همزهنك كسر يله ركح معناسنه در يقال اركح عليه يعنى ركح وطيانمق على قول صغندرمق معناسنه در يقال اركحه اليه اى اسنده واجأه (الارتكاح) افتعال وزنده بودخى سويكنوب طيانمق معناسنه در يقال ارتكح عليه اذا اعتمدعليه واستند (الركوح) قعود وزنده برنسنه يه ميل وركون ايلك معناسنه در يقال ركح اليه ركوحا اذا ركن ورجوع واناب ايلك معناسنه در يقال ركح اليه اذا اناب (الركح) رانك ضميله طاغك ركن وناحيه سنه دينور جمعى كوح كلور وارکاح كلور وخانهنك ساحه وحولوسنه دينور وتمله دينور اساس كبى بونك جمعى ارکاح كلور (الركحة) جرعه وزنده بودخى ساحة خانه يه دينور وچناقده باقى قلان تريد قطعه سنه دينور (المركحه) مرتكبه وزنده تريد ايله صمصق طولمش كاسه يه دينور يقال جفنة مركحة مكتنزة بالثريد (المركاح) مصباح وزنده شول ايره وسمره دينوركه آتك ودوهنك ارقهلرنده كيروقايوب قاچار اوله يقال سرج ورحل مركاح اى يتاخر عن ظهر الفرس والبعير (الركحاء) حمراء وزنده غليظ ومرتفع اولان ارضه دينور (الاركاح) ركح لفظندن

جمعدر که ذکر اولندی وارکاح بیوت رهبانه دینورکه مناسترده وکلیساده پاپاسلرك حجره‌لرندن عبارتدر رکاح رانك کسریله بر کلبك آدیدر وبنو ثعلبة بن سعددن بر کمسه‌نك فرسی اسمیدر (رکاح) سحاب وزننده بر موضعدر (التركح) تفعل وزننده بر محلده مضایقه‌سز اوتورمق معناسنه‌در یقال ترکح فی الدار اذا توسع وتصرف ایلك معناسنه‌در یقال ترکح فی المعیشة اذا تصرف ولبث واقامت ایلك معناسنه‌در یقال ترکح فی المکان اذا تلبث (الرمح) رانك ضمیله معروفدرکه مزراغه دینور فارسیده نیزه واصل ترکیده سکو دیرلر جمعی رماح کلور رانك کسریله وارماح کلور ورمح فقر وفاقه‌یه اطلاق اولنور مزراق کبی جکره تأثیری مناسبتیله مؤلف بو معنایی فصل وتشویش ایلشدر یقال به رمح ای فقر وفاقة (الرمح) مدح وزننده مزراقله سانجمق معناسنه‌در یقال رمحه رمحا من الباب الثالث اذا طعنه بالرمح وطوار قیبح ایاغیله تپه اورمق معناسنه استعمال اولنور یقال رمحه الفرس اذا رفسه وچکرکه خرده چقل طاشلرنی ایاغیله کیرو چلك معناسنه استعمال اولنور یقال رمح الجندب اذا ضرب الحصی برجلیه وشمشك چاقق معناسنه استعمال اولنور یقال رمح البرق اذا لمع (الرماح) شداد وزننده مزراق پیان استاده دینور یقال هو رماح ای متخذ الرمح یعنی صانعه ورماح بن میاده بر شاعر مشهوردر (الرماحة) کتابه وزننده مزراقجیلق صنعتنه دینور (الرامح) مزراق صاحبنه دینورکه مزراقلو تعبیر اولنور یقال رجل رامح ای ذو رمح وبو اسم فاعل نسبیدر وایکی اوزون بوینوزی اولان اوکوزه ثور رامح اطلاق اولنور (السماك الرامح) سینك کسریله فکه وقصعة المساکین دیدکاری صورت شمالیه‌نك اوك طرفنده بر کوکب اسمیدر بونك او کنده بر کوکب دخی واردرکه آنك رمحیدر دیرلر اکا بناء سماك رامح اطلاق ایلدیلر وبو منازلدن دکلدر وحذاسنده بر کوکب دخی واردرکه سماك اعزل دیرلر اوکی بوش اولدیغیچون وسماك رامح بغایت جرتلودر (الرماح) رانك کسریله رمحك جمعیدرکه ذکر اولندی وعربلر دوه قسمی پك طاولنوب سمورسه یاخود ناقه پك سودلو اولوب صاغمال اولسه اخذت الابل رماحها دیرلر کویاکه اول حالت سببیله صاحبنی ذمحدن منع ایتمش اولور (الرمیح) زبیر وزننده آلت تناسله اطلاق اولنور وعصایه اطلاق اولنور ومنه یقال اخذ فلان رمیح ابی سعدای اتکأ علی العصاهر ما وابو سعد لقمان حکیمك کنیه‌سیدر که ابتدا عصا استعمال ایدن اودر علی قول پك قوجه لغك کنیه‌سیدر یاخود مرثد بن سعدك کنیه‌سیدرکه طرف رسالتپناهه وفود ایدن وفد عادك بریسیدر پیرلکندن عصا استعمال ایدر ایدی (ذو الرمیح) کذلك زبیر وزننده عرب طوائی انواعندن بر نوعه اطلاق اولنورکه ایاقلری اوزون اولور (ذوالرمحین)

عمرو بن مغیره‌نك لقبیدر ایاقلری اوزون اولدیغیچون کذلك مالك ابن ربیعة بن عمروك لقبیدر جنکلرده هرالنه مزراق آلوب ایکیسی دخی قوللنور ایدی ویزید بن مرداس السلمی وعبد ابن قطن نام کسه‌لرك دخی لقبلریدر (الارماح) همزه‌نك فتحیله رمحك جمعیدر که ذکر اولندی وارماح دهناء نام محلده صرتلری قنبور اوزون اوزادی برنیچه قوم یغنلرینه اطلاق اولنور (رماح الجن) رانك کسریله طاغونه اطلاق اولنور (رماح العقرب) عقربك قویرغنده اولان ایکنه‌لرینه اطلاق اولنور (دارة‌رمح) رانك ضمیله بنوکلاب یوردنده برموضعدر (ذات‌رمح) اول موضعك لقبیدر (رماح) غراب وزننده برموضعدر (عبیدالرماح وبلال‌الرماح) ایکی رجلك لقبلریدر (ملاعب الرماح) شجعان عربدن عامر بن مالك بن جعفرك لقبیدرکه ملاعب الاسنه دیمکله متعارفدر لبید شاعر مرثیه‌سنده یعنی اشیو ★ لوان حیامدرك الفلاح ★ ادرکه ملاعب الرماح ★ بیتنده قافیه ایچون ملاعب الرماح عنوانیله نظم ایلشدر (الرماحة) جمازه وزننده اوق شدتله آتیلان صلب ومتین یایه اطلاق اولنور یقال قوس رماحة ای شدیدة الدفع (ابن‌رمح) هذیل قبیله‌سندن برآدمدر (ذات الرماح) ضبه قبیله‌سنده برقصراق آدیدرکه برنسنه‌دن اورکوب بلکلدیکی وقتده اهل قبیله‌ یری برینه غنایم ظهوریله مژده ایدرلر ایدی (الرنح) رانك فتحی ونونك سکونیله باش دونمك معناسنه‌در تقول اخذنی الرنح ای الدوار وکوچك سرچه قوشی طرزنده شول نسنه‌یه دینورکه باشك دماغنده اولور واول دماغدن آیروجه کبی اولور (المرنحة) مذبحه وزننده کینك کوکسنه دینور صدرالسفینه معناسنه (الترنح) تفعل وزننده مستلکدن یاخود غیری عارضه‌دن یمین وشماله تمایل ایده‌رك یوریمك معناسنه‌در یقال ترنح الرجل اذا تمایل سکرا اوغیره ومشروبی آزجه آزجه صوره‌رق ایچمك معناسنه‌در یقال ترنح الشراب اذاتمزز (الارتناح) افتعال وزننده ترنح ایله معنای اولده مرادفدر (الترنیح) تفعیل وزننده برنسنه اوزره بایغین کبی قپانوب دوشمك یاخود بایلوب یخود اولمق یاخود کمکلرینه وهن وخلل کلمکله سرخوش کبی وجودنی طوتامیوب ایکی طرفه تمایل ایده‌رك یوریمك معناسنه‌در یقال رنح علیه ترنیحا علی بناء المجهول اذا غشی علیه اواعتراه وهن فی عظامه فتمایل (المرنح) معظم وزننده ذکر اولنان عارضة ترنیحه مبتلا کسیه دینور وعود اغاجنك پك اطیب واعلاسنه دینور (الترنجح) تدحرج وزننده آغزنده برسوزی دوندرمك معناسنه‌درکه اظهار ایلیوب آغز ایچره اداره ایلمکدن عبارتدرکه مرلدامق اوله‌جقدر یقال ترنجح الرجل اذا ادارالکلام فیفیه (الروح) رانك ضمیله مابه حیاة الانفس یعنی مادهٔ حیات اولان ودیعهٔ الهیه‌یه دینورکه جان تعبیر اولنور وحکماء اکانفس اطلاق ایدرلر وروح

لفظی مذکر در نفس اعتباریله مؤنث دخی اولور مترجم دیرکه روح معنای آتیدن مأخوذ در عند المتکلمین برجسم لطیف وشفافدرکه بالذات زنده در بدنه سرایتی کلابك کله سرایتی کبیدر دیوب هبوط وعروج وبرزخده تردد اتلسیله احتجاج ایدرلر ونیچه‌لری روح عرضدر واول حیاتدن عبارتدرکه بدن آنك وجودیله حی اولور دیرلر وفلاسفه واکثر صوفیه دیرلرکه روح جسم وعرض دکلدر بنفسه قائم برجوهر مجرددر متحیز دکلدر تدبیر وتحریك کبی تصرفله بدنه تعلق ایدر داخل وخارج دخی دکلدر وعند الاطباء روح دمدن عبارتدر مطالب عالیهٔ امام رازیده خصوصا سیوطی مرحومك روح رساله‌سنده مبسوطدر انتهی وروح قرآن عظیم الشانه اطلاق ووحی الهی یه اطلاق اولنور وجبریل امینه اطلاق اولنور الروح ایله جبریل همشماردر و حضرت عیسایه اطلاق اولنور و نفخ معناسنه درکه نفس ایله اوفورمك و اوفلمکدر و امر نبوته دخی روح اطلاق اولنور باعث حیات روحانی اولدیغیچون وحضرت رب العالمینك حکم وامرینه اطلاق اولنور وروح برملك اسمیدرکه یوزی انسان یوزی وجسدی ملائکه صورتنده‌در مؤلفك بصائرده بیانه کوره روحك حقیقتی بر لطیفهٔ ربانیه وعناصر عالم علویدن برعنصر شریفدرکه مدد الهی ایله عالم سفلی یه متصل و درجات حیوانات وتفاوت حالات حسبیله حیوان قسمنه متعلق اولور و انسان نوعی صورتده و معنا و صفتده اکمل جنس حیوان اولمغله اکا متصل اولان روح افضل ارواح اولور واول لطیفه‌نك حقیقتنه وقوف طور عقول بشریه‌نك ماوراسیدر نهایت عوارض ممیزه سیله ادراك حد امکانده‌در واوچ نوع ایله متنوعدر حیوانی وطبیعی و نفسانی‌در روح حیوانینك مرکزی قلبدر وطبیعتك مرکزی دم ونفسانینك مرکزی دماغ‌در و روح حیوانی جمیع اعضایه شرایین دیدکلری عروق ضوارب واسطه‌سیله واصل اولورونفسانی تپه‌دن قدمه قدر اعصاب واسطه‌سیله منشور اولور و روح حیوانینك ثمره‌سی حیات و راحتدر و طبیعیتك قوت وقدرتدر ونفسانینك حس وحرکتدر انتهی (الروح) رانك فتحی و واوك سکونیله راحت و آسایش معناسنه‌در ورحمت معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [لاتیأسوا من روح الله] ای من رحمته وسرین وملایم اسن روز کارك وجوده طوقندقده وبردیکی سرینلکه وصفا وانبساطه دینور تقول وجدت روح الشمال ای برد نسیمها (الروح) فتحتینله بول اولنق معناسنه‌در یقال روح الشیء روحا من الباب الرابع اذا وسع وخاصة اذا قلك ارالغی بول اولنق که آپشاق اولنق تعبیر اولنور واوچکه‌لر بری برینه قریب اوله لکن بو فحج دیدکلری آپشاقلقدن دوندرکه اول معایبدندر وبو جزئیچه‌در اول آدمه اروح دینورکه وصفدر وکان عمر رضی الله عنه اروح وروح رایح کله‌سندن جمع اولور خادم

وخدم

وخدم كبي و پراكنده اوچان قوشلره على قول اخشام هنكامنده يوملر ينه رجعت ايدن قوشلره اطلاق اولنور (الروحانى) رائك فتحى و واوك سكونيله باد نسيم اوغراغى اولان ياخود راحت و آسايشلو اولان خوش و دلكش مقامه دينور كه روحه منسوبدر الف ونون تغيير نسبدر مبالغه‌يى متضمندر يقال مكان روحانى اى طيب (الروحانى) رائك ضميله كنديده روح و حيات اولان شئ درك جانلو ديمكدر روحه منسوبدر و ملائكه‌يه و جن طائفه‌سنه نسبتده كذلك روحانى دينور بلا جسد روح اولدقلريچون كه جسمانى مقابليدر جمعى روحانيون كلور (الريح) رائك كسريله يله دينوركه هواى متحركه‌دن عبارتدر فارسيده باد وتركيده يل ديرلر جمعى ارواح كلور واو ايله و ارياح كلور و ريح كلور عنب وزننده وجمع الجمعى اراويح وارايح كلور شارح ديركه اصلى روح ايدى واوك ماقبلى مكسور اولمغله ياپه قلب اولندى وقرآن كريمك قواعدندندركه ريح مفرد شدائد وعقوباتده وارياح جمعا لطائف وانعاماتده وارد اولمشدر عادتا ريح واحده مضر ومهلك اولوب رياح متعدده نك هبوبى موجب اعتدال اولديغيچون كذلك هلاك اولان امم سالفه ريح واحده ايله تباه اولديلر و منه الحديث كان عليه السلام [يقول اذا هاجت الريح اللهم اجعلها رياحا ولا تجعلها ريحا] واما قوله‌تعالى [الله الذى يرسل الرياح فتثير سحابا] فالاظهر فيه الرحمة و قرئ بلفظ الجمع وهو الاصح و ريح استعاره وجهيله غلبه وقوت و رحمت ونصرت و دولت معنالرينه استعمال اولنور وخوش و طيب شيئه اطلاق اولنور و ققويه دينور رايحه معناسنه و ريح مصدر اولور كون وكيجه بك روزكارلو اولمق معناسنه يقال راح اليوم يراح ريحا من الباب الرابع اذا اشتدت ريحه لكن مصباحده وسائر امهاتده راح يراح روحا عنوانيده مثبتدر (الراح) روزكارى شديد طوفانلو كونه دينور يقال يوم راح اى شديد الريح بونك اصلى رايح ايدى قلب وابدالله راح ديمشدر نته‌كه هائر كلمه‌سنده هار دينور (الريح) كيس وزننده خوش وملايم روزكارلو كونه دينور يقال يوم ريح اى طيب الريح(الروح) رائك فتحى وواوك سكونيله راحت ورحمت معنالرينه‌دركه ذكر اولندى وروح مصدر اولور برنسنه‌يه يل طوقمق معناسنه يقال راحت الريح الشئ تراحه روحا من الباب الرابع اذا اصابته ويقال ريح الغدير على بناء المفعول اذا اصابته الريح وريح بولمق معناسنه‌در يقال راح الشجر اذا وجد الريح وروزكاره كيرمك يعنى روزكارلو يره وارمق على قول روزكار طوقمغله هلاك اولمق معناسنه‌در يقال ريح القوم على بناء المفعول اذا دخلوا فى الريح اواصابتهم جائحتهم (الاراحة) همزه‌نك كسريله بودخى روزكاره كيرمك معناسنه‌در يقال اراح القوم اذا دخلوا فى الريح وبركسه‌يى راحت و آسوده قيلمق معناسنه‌در يقال اراح الله العبد اذا

إدخله فى الراحة وحق صاحبه حق و مطلوبنى رد وادا ايلك معناسنه در يقال اراح فلان على فلان حقه اذا رده عليه و يقال اروح على الاصل و دوه‌لرى اخشامه قرشو يتاقلرينه چويرمك معناسنه‌در يقال اراح الابل اذا ردها الى المراح بضم الميم وبرنسنه تعفن ايدوب قوقق معناسنه‌در يقال اراح الماء واللحم اذا انتنا واولمك معناسنه استعمال اولنور يقال اراح فلان اذا مات وصولق آلمق معناسنه‌در يقال اراح الرجل اذا تنفس و يوريلوب فروماندە اولدقدنصكره دكلنوب راحت وآسوده اولمق معناسنه در يقال اراح الرجل اذا رجعت اليه نفسه بعد الاعياء و صارذا راحة و برشيئك رايحه‌سنى بولمق معناسنه‌در يقال اراح الشئ اذا وجد ريحه و يقال اراح الصيد اذا وجد ريح الانسى و يقال اروح على الاصل (الرايحة) ققويه دينور وقانه اطلاق اولنور يقال مافى وجهه رايحة اى دم واخشامه قريب يوالرينه ويتاقلرينه رجعت ايدن قوشلره و دوه‌لره اطلاق اولنور وبعد الزوال ياغان يغموره اطلاق اولنور ورايحه مصدر اولور فاعله وزننده دوه قسمى اخشام وقتى يتاغنه دونمك معناسنه در يقال راحت الابل تراح رائحة (الريحان) رانك فخيله فسلكن تعبير اولنان خوشبو نباته دينور على قول مطلقا خوشبوى اولان نباته ياخود اوجلرينه ياخود يپراقلرينه دينور كه محل رايحه‌در وولده اطلاق اولنور ورزق ومعيشته اطلاق اولنور و منه قولهم [سبحان الله وريحانه بالنصب فى كليهما] بورادە ريحان رزق معناسنه در اسبح الله واسئل رزقه سبكنده‌در مؤلفك اى استرزاقه قولى سؤال فعلنك تقديرينه اشارتدر وبورادە مصدر اول غير متصرف و منصوبدر و مصدر ثانى معطوفدر كرچه بعضلر سبحان لفظنك اسم مصدرينه ذاهب اولديلر و ريحانيون بر نيچه محدثين كرامدركه بونلردر محمد بن عبد الوهاب وعبد المحسن بن احمد الغزالى وعلى ابن عبيدة المتكلم المصنف واسحق بن ابراهيم وزكريا بن على وعلى بن عبدالسلام الريحانيون عليهم الرحمة و ريحان استرزاق معناسنه استعمال اولنور يقولون سبحان الله وريحانه نصبوهما على المصدر يريدون تنزيها له تعالى واسترزاقا وهو عند سيبويه من السماء الموضوعة مواضع المصادر (الريحانة) هايله حنوه اسميدركه فارسيده آذريون ديدكلرى شكوفه‌نك يپانى نوعيدر و برطوتام فسلكنه دينور (الراح) بادەيه دينور خمر معناسنه و سرور و شادى معناسنه‌در تقول فقدت راحى فى الشباب اى ارتياحى وراحه‌دن جمع جنسى اولور كه ال آيه‌سنه دينور كف معناسنه نته‌كه جمعنده راحات دينور عربلر فلانى بر نسنه‌يه مالك اولمديغى حالده براقوب كلدم ديمجك يرده تركته على انق من الراحة ديرلر و راح بارز وهموار اولان يرلره اطلاق اولنور كه نباتى چوق انبات ايدر اوله بونكده مفردى

راحه‌در

راحه‌در (الراحة) هایله راحك مفردیدرکه ذکر اولندی وراحه کلینه دینور عرس معناسنه وحولویه دینور ساحه کبی واثواب بوکنه دینور تقول اطوه علی راحته ای طیه الاول وراحه یمنده بر موضع آدیدر و حرض قربنده بر موضع وخزاعه بلادنده برموضع آدیدر آنده بروقعه اولمغله یوم راحه معروفدر و راحه مصدر اولور کریم و سخی آدم آخره احسان ایلدیکیچون صفالنوب شوق ایله جنبش و نشاطلنمق معناسنه یقال راح فلان للمعروف ای الاحسان یراح راحة من الباب الرابع اذا اخذته له خفة واریحیة ای هشة و برایشی خفت ید ایله یعنی جست و چابك طوتمق معناسنه‌در یقال راحت یده لکذا اذا خفت و منه قوله علیه السلام [من راح الی الجمعة فی الساعة الاولی فکانما قرب بدنة و من راح فی الساعة الثانیة] الحدیث لم یرد رواح النهار بل المراد خف الیها و اسرع شارح دیرکه رواح مطلق کتمك معناسنه استعمال اولنمغله بوراده اول معنا دخی بجادر و راحه آت آیغرلنمق معناسنه کلور یقال راح الفرس یراح راحة اذا صار حصانا ای فحلا واغاج یپراق یارمق معناسنه‌درکه یپراقلری کورنمکه بشلمقدن عبارتدر یقال راح الشجر اذا تفطر بورق و برشیئك رایحه‌سنی آلمق معناسنه‌در یقال راح الشیء یریحه ویراحه اذا وجد ریحه وبرکسه‌دن عطیه و احسانه نائل اولمق معناسنه‌در یقال راح منك معروفا اذا ناله و راحه رویحه معناسنه کلور کماسیذکر (المراح) میمك ضمیله اراحه‌دن اسم مکاندر وزنی مفعل‌در دوه و قیون مقوله‌سنك کیجه‌یه مخصوص یتاغنه دینور (الریاح) سحاب وزننده باده‌یه دینور راح کبی یقال شرب الراح و الریاح ای الخمر (التروح) تفعل وزننده نبات نشو ونما بولمق معناسنه‌در یقال تروح النبت اذا طال وصو قریبنده اولان نسنه‌دن رایحه بغلمق معناسنه‌در یقال تروح الماء اذا اخذ ریح غیره لقربه ورواح وقتنده یوله کتمك یاخود برایش ایشلمك معناسنه در تقول تروحنا ای سرنا فی الرواح اوعملنا فیه و تقول تروحتهم ای ذهبت الیهم رواحا (الترویحة) تسلیمه وزننده لیالیٔ رمضانه مخصوص تراویح هر درت رکعتنه اطلاق اولنور وبو راحت کلمه‌سندن تفعیله‌درکه مرهٔ واحده‌در نته‌که تسلیمه سلامدن تفعیله‌در تسلیمتین بیننده برمقدارآرام واستراحت اولنمغله تسمیه اولنمشدر اطلاقات شرعیه‌دندر (الاسترواح) اصلی اوزره (والاستراحة) راحتلنمك معناسنه‌در یقال استروح الرجل واستراح اذا وجد الراحة و استرواح رایحه‌سنی آلمق ایچون بر نسنه‌یی شدتله قوقلمق معناسنه‌در یقال استروح الشیء اذا تشممه و برکسیه یابر نسنه‌یه یاقلوب کمالیله مأنوس اولوب آنکله الفت وآرام ایلمك معناسنه‌در یقال استروح الیه اذا استنام یعنی سکن الیه (الارتیاح) افتعال وزننده سرور ونشاط و انبساط معناسنه‌در

يقال ارتاح به اذا سر ونشط ورحمت معناسنه‌در ويقال ارتاح الله له برحمته اى انقذه من البلية (المرتاح) ميمك ضميله يارش آتلرينك بشنجيسنه دينور كه اون رأس اولور مجلى مصلى مسلى تالى مرتاح عاطف مؤمل حظى لطيم سكيت در ومرتاح قيس الجيوش الجدلى نام كسه‌نك فرسى اسميدر (المراوحة) مفاعله وزننده ايكى ايشى مناوبه ايله يعنى بركره برنى بركره ديكرنى ايشلمك معناسنه‌در كه كويا برينه انتقال ايلدكده اول برنى راحت ايلمش اولور يقال راوح بين العملين اذا عمل هذا مرة وهذا مرة وقيامده كاه برايلق وكاه اوبر ايلق اوزره طيانوب طورمق معناسنه‌در كه هربرنده ديكرنى ترويح ايلمش اولور يقال راوح بين الرجلين اذا قام على كل واحدة منهما مرة ومراوحه بين الجنبين يتاقده كاه برياني وكاه اوبريانى اوزره دونوب ياتمقدن عبارتدر يقال راوح بين الجنبين اذا انقلب من جنب الى جنب (المروحة) مرحه وزننده چول بيابانه اطلاق اولنور مفازه كبى تفاؤله مبنى‌در وشول يره دينوركه آنده هرطرفلو روزكار اسر اوله فارسيده باد خبز وباد غيس دينور (المروحة) مكنسه وزننده اسم آلتدر يلپازه‌يه دينور مروح دخى دينور هاسز (الرواح والرواحة) رالرك فتحيله (والراحة والمراحة) ميمك ضميله (والرويحة) سفينه وزننده شئ مجهوله يقين و اطلاع تحصيلندن ناشى سرور و نشاط بولغه دينور مؤلفك سردى و شارحك بيانى اوزره بونلر اسم مصدرلردر لكن مراحه مفاعله اولمغله ظاهرا اسم اولەرق مستعملدر و رواح وروح قعود وزننده وراح ورياحه كتابه وزننده آتدن مصدرلردر يقال راح لذلك الامر يراح رواحا وروحا وراحا ورياحة من الباب الرابع اذا اشرف له وفرح ورواح اخشام وقتنه على قول زوالدن كيجه‌يه قدر وقته دينور و تقول رحنا رواحا وتروحنا اى سرنا فيه اوعملنا كما ذكر ويقال خرجوا برياح من العشى ورواح وارواح اى باول ورواح روح كبى وقت مزبورده بريره كتمك معناسنه‌در تقول رحت القوم واليهم وعندهم روحا و رواحا اى ذهبت اليهم رواحا و عربلر اول ايشى بن قولايلقله ايشلرم ديمجك يرده افعله فى سراح ورواح ديرلر فى سهولة معناسنه (الترويح) تفعيل وزننده بودخى بعد الزوال بريره كتمك معناسنه‌در يقال روحتهم ترويحا اى ذهبت اليهم رواحا (الروايح) رايحه‌نك جمعيدركه ققويه دينور كرك خوش وكرك ناخوش اولسون ورواح وقتنده يغان يغموره اطلاق اولنور (الريحة) كيسه وزننده (والريحة) حيله وزننده ميشه اغاجلرينك ديبلرنده سنهٔ ماضيه‌دن قالمش نباته ياخود يغمورسز همان برودت هوا ايله نابت اولان نباته دينور (الروحاء) صحراء وزننده بين الحرمين برموضع آديدر كه مدينه‌يه اوتوز ياخود قرق ميل مسافه‌در ورحبهٔ شام قضاسنده برقريه آديدر و بغداد

غريبسنده نهر عيسى اعمالندن بر قريه‌در و روحاء قعرى آزجه يايوان چناغه وقواطه‌يه دينور يقال قصعة روحاء اى قريبة القعر (رواحه) صحابه وزننده اسـاميدندر عبد الله بن رواحه اصحابدندر (بنورواحه) عربدن بر بطن در (ابورويحه) جهينه وزننده بلال حبشى رضى الله عنه حضرتلرينك بالمواخاة قرنداشيدر (روح) مدح وزننده بر رجل آديدر (الروحان) صحبان وزننده بنو سعد بلادنده برموضعدر (روحان) فتحاتله برموضعـدر (الروحة) دوحه وزننده سرين وخوش هواكيجه‌يه دينور يقال ليلة روحة اى طيبة (الاروح) (والاريح) اوسع وزننده بول شيئه اطـلاق اولنور يقال محل اروح واريح اى واسع (الارتواح) افتعال وزننده مناوبه ايله ايشلمك معناسنه‌در يقال همايرتوحان عملا اى يتعاقبانه (روحين) رانك ضميـله شامده جبل لبنان قربنـده بر قريه‌در دينده قس بن ساعده‌نك قبرى واردر (الرياحيه) رانك كسريله واسط قضاسنده برقريه‌در (رياح) كتاب وزننده اسامىدندر رياح بن الحارث تابعيندندر و رياح بن عبيد الباهلى ورياح بن عبيدة الكوفى محدثلردر مشاهير محدثيندن ثابت البنانى معاصرلريدرورياح بن يربوع برقبيله‌يدربدر وفاروق اعظم‌رضى‌الله عنه‌حضرتلرينك جدى اسميدر وبريدة بن الحصيب وجرهدن اسلمى نام كسه‌لرك جدلرى اسميدر مسلم بن رياح اصحابدندر وتابعيندن برذات آديدر واسمعيل بن رياح وعبيـدة بن رياح وعبيد بن رياح وعمر بن عمر رياح البصرى والخيار وموسى ابنا رياح وابو رياح منصور بن عبد الحميد محدثلردر ورياح بن الربيع الاسـدى ورياح بن عمرو العبسى والصواب القيسى وزياد بن رياح التابعى اسملرنده بعض محدثين باى موحده ايله ضبط ايلديلر وامام بخارى ومسلم صحيحلرنده زياد بن رياحدن غيرى مذكور دكلدر وهمان اشراط الساعه حقنده ابوهريره‌دن برحديث روايت ايلشدر وامام بخارى تاريخنده باى موحده ايله حكايت ايلشدر وعمران بن رياح الكوفى و زياد بن رياح البصرى وقاضى بصره احمد بن رياح وامام مالك شيخى رياح بن عثمان وصاحب عكرمة بن عمار اولان عبد الله بن رياح بونلرده دخى اختلاف اولنوب بعضلر باى موحده ايله ضبط ايلديلر وسيار بن سلامه وابن ابى العوام وابو العالية الرياحيون محدثلردر ظن ايدرمكه تميمدن بربطن اولان رياحه منسوبلردر (رويحان) مصغر بنيه‌سيله فارس اولكه‌سنده برموضعدر (المراح) ميمك فتحيله رواحدن اسم‌مكاندر شول موضعه دينوركه قوم آندن ياخود اكا رايح اولورلر مقتضاى ماده ذهاب واياب وقت رواحده اولمقدر نته‌كه نهايه‌ده مغدى كلمه‌سنى تنظير ايلشدر (الاريحى) همزه‌نك فتحيله واسـع الخلق ودريادل اولان آدمه دينور يقال رجل اريحى اى واسع الخلق (الاريحية) هايله سخى وجوانمرد اولان آدم بركسيه عطيه واحسان

ایلدکده کندوسی خرم وپرنشاط اولمق خصلتنه دینور یقال اخذته الاریحیة اذا ارتاح للندی (اریح) احمد وزننده شام دیارنده برقریه در (اریحاء) زلیخاء وکربلاء وزنلرنده شام اولکه سنده بر بلده در

﴿ فصل الزای المعجمة ﴾ (زبح) زانك و بای موحده نك فتحیله جرجان ایالتنده برقریه در محدثیندن ابو الحسن علی بن ابی بکر بن محمد اورادندر (الزجح) سجح وزننده ومرادفیدر کما سیذکر یقال زجحه زجحا من الباب الثالث اذا سجحه (الزحّ) زانك فتحی وحانك تشدیدیله برشیئی یرندن برطرف ایتمك معناسنه در یقال زحّ الشیء زحا اذا نحاه عن موضعه وبرنسنه یی عجله اوته قاقوب بروچکمك معناسنه در یحق کبی یقال زحه اذا دفعه وجذبه فی عجلة (الزحزحة) زلزله وزننده بر نسنه یی ایراقلشدرمق معناسنه در یقال زحزحه عنه اذا باعده عنه (التزحزح) تزلزل وزننده آندن مطاوعدر یقال زحزحه فتزحزح (الزحزح) غبغب وزننده ایراقلق معناسنه در یقال هو یزحزح منه ای یبعد (الزحزاح) زانك فتحیله بعید معناسنه در وبرموضع آیدر (الزرح) جرح وزننده برکسه نك باشنی یاغیری عضوی اوروب یارمق معناسنه در یقال زرحه زرحا من الباب الثالث اذا شجه (الزرح) فتحتینله بربردن آخر یره آیرلمق معناسنه در یقال زرح الرجل زرحا من الباب الرابع اذا زال من مکان الی آخر (الزروح) واو ایله جعفر وزننده (والزروحة) هایله کوچك تپه یه یاخود دوشکلو یصتم تپه یه یاخود اکری اولان قوم یغنه دینور جمعی زراوح کلور (المزرح) مقعد وزننده جابجا آلچقلو وچقورلو اولان ارضه دینور (الزراح) رمان وزننده حرکتلری جست ونشاطلو اولان کسه لره دینور (الزقح) زانك فتحی وقافك سکونیله میمون سنه دینور (الزلح) زانك فتحی ولامك سکونیله باطل وبی اصل شیئه دینور یقال شیء زلح ای باطل وزلح مصدر اولور برشیئك چاشنیسنی بیلك ایچون طاتمق معناسنه یقال زلح الشیء زلحا من الباب الثالث اذا تطعمه (التزلح) تفعل وزننده زلح معناسنه در یقال تزلح الشیء بمعنی زلحه (الزلح) ضمتینله بیوك کاسه لره دینور (الزلحلح) سفرجل وزننده خفیف الجسم اولان آدمه دینور ودرین اولیان دره یه دینور (الزلحلحة) هایله یوفقه آچلش اتمکه دینورکه بازلماج تعبیر اولنور ویایوان چناغه وقواطه یه دینور (الزلنقح) قافله سفرجل وزننده بدخوی کشیه دینور (الزمح) زانك ضمیله قبر وزننده لئیم وناکس شخصه دینور وضعیف وزبون کسیه دینور وبویی قصه اندامی وقیافتی یاقشقسز کسیه دینور وسیاه وزشت وبد چهره کسیه دینور (الزموح) جوهر وزننده زمح معناسنه در (الزمحن) سبحل وزننده (والزمحنة) سبحله وزننده بخیل وبدخوی شخصه دینور (الزماح) رمان وزننده بریوك قوش آیدرکه بشکدن

چوجقلری قاپوب کوتورر شارح دیرکه بوقوش جاهلیت زمانندہ مدینه‌ده بعض یوکسك یرلره کلوب حرب حرب دیو چاغرر ایدی و خرمالره پك تعرض ایدر ایدی برکون برکسه اوق ایله اوروب هلاك ایلدکدن صکره اتنی اطراف قومشولره دخی تقسیم ایلدی هرکیم اکل ایلدیسه هلاك اولدی (التزنیح) تفعیل وزننده ذکر اولنان قوشی اولدرمك معناسنه‌در یقال زنح فلان اذا قتل الزماح (الزاح) راحج وزننده قومه دینور رمل معناسنه اسمدر شارح دمل نسخه‌سنی تحریفه حمل ایلمشدر وبو کاهل وغارب کبی اسمدر (الزنح) زانك فتحی و نونك سکونیله مدح ایلمك معناسنه‌در یقال زنحه زنحا من الباب الثالث اذا مدحه ودفع ایلمك معناسنه‌در یقال زنحه اذا دفعه وبرکسه‌یی برمعامله ضمننده صقشدرمق معناسنه در یقال زنحه اذا ضایقه فی المعاملة (الزنح) ضمتینله ایولکه وکملکه جزا و مکافات ایدن آدملره دینور یقال هم زنح ای مکافئون علی الخیر والشر (التزنح) تفعل وزننده تفتح فی الکلام معناسنه‌درکه چکه‌سی آچلوب بردوزه یه هارل هارل سوز سویلیوب برکویلك ایلکدن عبارتدر یقال تزنح الرجل اذا تفتح فی الکلام وصوبی مرة بعد اخری ایچمك معناسنه در یقال تزنح الماء اذا شربه مرة بعد آخری ولاف وکزافلة نفسنی قدر ودرجه‌سندن عالی کوستورمك معناسنه‌در یقال هو یتزنح ای یرفع نفسه فوق قدره (التزنیح) تفعیل وزننده بودخی صوبی مرة بعد اخری ایچمك معناسنه در یقال زنح الماء بمعنی تزنح (الزنوح) صبور وزننده جست وچالاك ناقه‌یه دینور (المزانحه) ممادحه وزننده و مرادفیدر یقال زانحه اذا مادحه (الزوح) زانك فتحی وواوك سکونیله دوه‌لری براکنده ایلمك معناسنه‌در یقال زاح الابل یزوح زوحا اذا فرقها ودوه‌لری برکدرمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال زاح الابل اذا جمعها و برمحلدن آیریلوب ایراقلشمق معناسنه‌در یقال زاح عن مکانه اذا زال وتباعد (الازاحة) ازاله وزننده برایشی بتورمك معناسنه‌در یقال ازاح الامر اذا قضاه وبرشیئی یرندن آیروب برطرف ایلمك معناسنه‌در یقال ازاح الشیء اذا ازاغه من موضعه ونحاه (الزواح) رواح وزننده کتمك معناسنه‌در یقال زاح زواحا اذا ذهب و زواح بر موضع آدیدر زانك ضمیله‌ده زبانزددر (الزبح) زانك فتحی وبانك سکونیله (والزبوح) قعود وزننده (والزبوح) قبول وزننده (والزبحان) زوان وزننده بر محلدن کیدوب ایراق اولمق معناسنه‌در یقال زاح الرجل یزبح زبحا وزبوحا و زبحانا اذا بعد وذهب (الازباح) انفعال وزننده اول معنایه‌در یقال ازاح بمعنی زاح (الازاحة) همزه‌نك کسریله یرندن کیدروب ایراق ایلمك معناسنه‌در پس واوی و یائی اولور تقول ازحته ای اذهبته وابعدته

﴿ فصل السين ﴾ (السبح) مدح وزننده (والسباحة) كتابه وزننده صوده يوزمك معناسنه در يقال سبح بالنهر وفيه سبحا وسباحة من الباب الثالث اذا عام وسبح برايشدن فارغ اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال سبح عن الامر سبحا اذا فرغ وتحصيل معاش خصوصنده برى اوته دونشدروب تقلب ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال سبح الرجل سبحا اذا تصرف فى معاشه قال الشارح ومنه قوله تعالى [ان لك فى النهار سبحا طويلا] اى فراغا طويلا وقيل منقلبا وتصرفا فى المعاش وبرى قازمق معناسنه استعمال اولنور يقال سبح فى الارض اذا حفر فيها واويومق معناسنه استعمال اولنور يقال سبح الرجل اذا نام وسكون وآرام بولمق معناسنه در يقال سبح اذاسكن وناس هر طرفه طاغيلوب برى اوته دونشدرمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال سبح القوم اذا تقلبوا وانتشروا فى الارض ودور ودراز كتمك معناسنه در يقال سبح الرجل اذا ابعد فى السير وسوزى چوق سويلك معناسنه در يقال سبح الرجل فى الكلام اذا كثر فيه يونلرك مجموعى مجازدر (السابح والسبوح) صبور وزننده اسم فاعلدر يوزكج كشيه دينور جمعى سبحاء كلور كرماء وزننده و بوايكيسنكده جمعيدر شاعر و شعراء و ودود و وددآء كبى (السباح) شداد وزننده مبالغه در بك يوزكج آدمه دينور جمعى سباحون كلور (السابحات) سابحه نك جمعيدر سفينه يه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى [والسابحات سبحا] وهى السفن اوارواح المؤمنين تخرج بسهولة اوالنجوم تسبح اى تمر سريعا فى مجارى الفلك (الاسباح) همزه نك كسريله يوزدرمك معناسنه در يقال اسبحه اذا عومه (السوابح) آتلره اطلاق اولنور الريله يوزر كبى سير ايتدكلرندن ناشى وبونك مفردى سابحدر فارس وفوارس كبى (سبحان الله) تسبيح معناسنه در كه علم مصدردر حق تعالى يى صاحبه دن يعنى زوجه دن و ولدن و سائر نقايصدن تنزيه وتقديس معناسنه دالدر وسبحان كلمه سى معرفه اولمغله غير منونه در زيرا علم تسبحدر ومصدريت اوزره منصوبدر كويا كه ابرئ الله من السوء برآة سبكنده در كه حق تعالى يى بالتأكيد والمبالغة صفات نقايصدن و شان الوهيته منافى اضافاتدن كاليله تنزيه وتقديس ايدرم يعنى بويلجه اعتقاداقرار ايدرم ديمكدر وعندالبعض امثال امر شريفنه سرعت وطاعت وعبادتنه سعى ومبادرت ايدرم ديمكدر مؤلفك بصائرده بيانه كوره تسبيح كه تقديس الهى معناسنه در سباحه دن مأخوذدر عبادت الهيه سرعت ايلك معناسنه استعمال اولنوب بعده قولى وفعلى عباداته تعميم اولنمشدر وسبحان لفظى فى الاصل غفران كبى مصدردر بعده تسبيحده علم اولمشدر ومصدر اوله رق دخى استعمال اولنور انتهى و عربلر برنسنه دن تعجب مقامنده سبحان من كذا ديرلر يعجباله معناسنه اكر مقام استحسان ايسه بونك خالقنى بوخلق

بديع ايجون مخصوص تسبيح ايدرم ديمك اولور واكر مقام استعجبان ايسه بوندن حضرت بارى يى تنزيه ايدرم ديمك اولور ياخود تعجبا تسبيح اكا مسند اولور وسبحان نفس وذاته اطلاق اولنور ومنه يقال انت اعلم بمافى سبحانك اى فى نفسك وسبحان ابن احمد دركه هارون رشيد اولادندندر وسبحان مصدر اولەرق استعمال اولنوركه على الاصل در يقال سبح الرجل سبحانا من الباب الثالث اذا قال سبحان الله (التسبيح) تفعيل وزننده بودنى سبحان الله ديمك يعنى حق تعالى يى تنزيه وتقديس ايلك معناسنه در يقال سبح الرجل اذا قال سبحان الله و نماز قيلق معناسنه استعمال اولنوركه جزؤيله تسمية قبيلندن اولور ومنه قوله تعالى [فلولا انه كان من المسبحين] اى المصلين (السبوح والقدوس) سينك و قافك ضمەلرى وبانك و دالك شدەلريله ابنية مبالغه دندر اسماء صفات الهيەدندر هربار و هر لسانده تسبيح وتقديس اولنديغيچون وبونلرده سين وقافك فتحەلرى دخى جائزدر مصباحده مرسومدركه كلام عربده فاء مضمومه وعين مشددة مضمومه ايله سبوح و قدوس وزروح وستوق وفلوق كلەلرندن غيرى بوقدر واوج اولكيلرده فانك فتحيلەده جائزدر (السبحات) ضمنيله مواضع سجوده اطلاق اولنور مفردى سبحەدر غرفه وغرفات كبى محل تسبيح اولنديغيچون اطلاق اولنمشدر و سبحات وجه الله ايله انوار جمال الهى مراددر مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايتمشدر قال فى النهاية ومنه الحديث [قال جبريل عليه السلام ان لله دون العرش سبعين حجابا لود نونا من احدها لاحرقتنا سبحات وجه ربنا] و فى الحديث [آخر حجابه النور اوالنار لوكشفه لاحرقت سبحات وجهه كل شئ ادركه بصره فسبحات وجهه تعالى جلاله و عظمته] وقيل انوار وجهه تعالى و هى فى الاصل جمع سبحة و قيل سبحات الوجه محاسنه لانك اذا رأيت الوجه الحسن قلت سبحان الله وقيل معناه تنزيهله اى سبحان وجهه وقيل ان سبحات وجهه كلام معترض بين الفعل والمفعول اى لوكشفها لاحرقت كل شئ ادركه بصره فكأنه قال لاحرقت سبحان الله كل شئ كما تقول لودخل الملك البلد لقتل والعياذ بالله كل من فيه واقرب من هذا كله ان المعنى لوانكشف من انوار الله التى تحجب العباد عنه شئ لاهلك كل من وقع عليه ذلك النور كما خر موسى صعقا وتقطع الجبل دكاكلما تجلى الله سبحانه وتعالى (السبحة) جرعه وزننده حالا تسبيح تعبير ايلديكمز ديزى بونجقلره دينوركه مجموعنده علم اولمشدر مدار تسبيح اولديغى باعث تسميه در وسبحه دعاء معناسنه استعمال اولنور كذلك تطوع يعنى نافله نمازه اطلاق اولنور فرض نمازنده تسبيحات نافله اولوب ونافله نماز تسبيحات كبى نافله اولمغله اطلاق اولنمشدر (السبحة) سينك فتحى وبانك سكونيله بوستدن اتخاذ اولنان اتوابه دينور وسبحه رسول اكرم صلى الله

علیه وسلم حضرتلرینك فرسلری اسمیدر کذلك جعفر بن ابی طالبك ودیکر برآدمك فرسلری اسمیدر وسبحة الله ایله جلال وعظمت الهی اراده اولنور شارح دیرکه بوضمنده در که جمیع سبحات در نته که ذکر اولندی بوراده فنحله ذکری اختلالدر (المسبح) معظم وزننده قوی و شدید و متین اولان شیئه اطلاق اولنور عادتا حقنده سبحان الله دیو تعجب اولندیغیچون و منه یقال کساء مسبح ای قوی شدید (السابح) یوزکج آدمه دینور که ذکر اولندی وسابح القابدندر احمد بن خلف السابح محدثیندندر وبرکه بن علی السابح الشروطی و احمد بن خلف بن محمد و محمد بن سعید وعبد الرحمن بن مسلم ومحمد بن عثمان البخاری السججیون که سینك ضمیله در محدثلردر (السباح) کتان وزننده بردوه اسمیدر (سباح) سحاب وزننده بنو سلیم معدنی یاننده برارضك آدیدر (السبوح) صبور وزننده یوزکجه دینور وربیعة بن جشم نام کسه نك فرسی اسمیدر (السبوحة) هایله مکة مکرمه نك اسمیدر علی قول عرفاته بردره نك آدیدر (المسبح) محدث وزننده بررجل آدیدر وامراء مصریه دن امیر مختار محمد بن عبد الله المسبحی صاحب تصانیف کثیره در درتیوز تاریخی رجالندندر (السباح) سینك فتحی ودالك کسریله برکمه درکه قلت طعامده استعمال اولنور یقال اصبحنا سباح ولصبیاننا عجاعیج من الغرث یعنی بو صباح طعامز بك قلیل اولغله چوجقلرمز آجلقدن فریاد ایلدیلر (السجیح) سینك وجیمك فتحیله (والسجاحة) رجاحه وزننده محبوبك رخساری تر وملایم وحسن اعتدال اوزره اوزونجه و اتلی آزجه اولمق معناسنه در که کمال تناسب جالدر یقال سجیح الخد سجحا وسجاحة من الباب الرابع اذا سهل ولان وطال فی اعتدال وقل لحمه (السجیح) ضمتینله سهل وملایم شیئه دینور یقال مشی مشیا سجحا ای لینا وسهل وایشك یوله اطلاق اولنور سهولتنه مبنی وقدر واندازه معناسنه در یقال بیوتهم علی سجح واحد ای علی قدر واحد (السجیح) امیر وزننده بودنی قدر واندازه معناسنه در وخوی و طبیعت معناسنه در یقال الکرم من سجیحته ای طبیعته (السجاح) غراب وزننده عنصر هوایه اطلاق اولنور (السجاج) کتاب وزننده یماج وقرشو تجاه معناسنه در تقول قعدت سجاح وجهه ای تجاهه (الاسجح) ارجح وزننده خوب ومعتدل القبافة اولان کشی یه و نسنه یه دینور یقال غلام وشیء اسجح ای حسن معتدل (السجحة) صفحه وزننده خوی و خلق معناسنه در (المسجوحة والمسجوح) یونلرده خوی وخصلت معناسنه در ومسجوح جهت معناسنه در (السجحاء) حراء وزننده قوروی تام واندامی کامل و ارقه سی اوزونجه ناقه یه دینور (السجیح) سجع وزننده ومرادفیدرکه کوکرجین اوتمك معناسنه در یقال سجحت الحمامة سجحا من الباب الاول اذا سجعت وبرکسیه تعریض

وكنايه ايله سوز سويلمك معناسنه در يقال سجح له بكلام اذا عرض له (التسجيح) تفعيل وزننده بودخى تعريض كلام ايلمك معناسنه در (الانسجاح) انفعال وزننده مسامحه ومساهله ايلمك معناسنه در تقول انسجحلى فلان بكذا اى انسمح (الاسجاح) همزه‌نك كسريله وجه لطيفله عفو وصفح ايلمك معناسنه در و منه اذا ملكت فاسجح اى احسن العفو (المسجح) منبر وزننده برر جل آديدر (سجاح) قطام وزننده بنو يربوعدن برخاتون اسميدركه ادعاى نبوت ايلشيدى اول خاتون اواخر عصر سعادتده ادعاى نبوت ايدن مسيلة الكذاب زمانينده ظهور و عاقبت شرفند اسلام اولدى (السح) سينك فتحى وحانك تشديديله صو مقوله‌سنى دوكمك معناسنه در يقال سح الماء سحا من الباب الاول اذا صبه‌وسح وسحوح صو يوقريدن اشاغى يه آقمق معناسنه در يقال سح الماء سحا و سحوحا اذا سال من فوق و سح قسب اسميدر كه كمتر خرمايه دينور على قول آغزده طاغيلور اولان قورى خرمايه دينور وسح اورمق معناسنه در يقال سح فلانا اذا ضربه ودكنكله دوكمك معناسنه استعمال اولنور يقال سحه اذا جلده و بغايت سموروب طاولتمق معناسنه در يقال سح الرجل اذا سمن غاية السمن (التسحيح) تفعيل وزننده (والتسحسح) تزلزل وزننده (والتسحح) تفعل وزننده بونلرده صو يوقريدن اشاغى يه آقمق معناسنه در يقال سحح الماء وتسحسح وتسحح اذا سال من فوق (السح) سينك ضميله بودخى آغزده طاغيلان قورى خرمايه دينور (الساحة) تشديد حايله (والساح) هامسز (والسحاح) كتاب وزننده (والسحاح) غراب وزننده كه بوشاذدر مطلقا سموز انسان و حيوانه دينور يقال شاة ساحة وساح وغنم سحاح و سحاح اى سمان (المسح) ميمك كسرى وسينك فتحيله پك بوكرك واشكنلو آنه اطلاق اولنور كويا كه سير وجربى صب ايدر يقال فرس مسح اى جواد (التسحيح) غيغب وزننده (والسحسحة) هايله قوناغك عرصه‌سنه دينوركه خالى ميدانيدر ساحه كبى وسحسح صاغانقلى يغموره دينور (السحساح) سينك فتحيله بودخى صاغانقلى يغموردر (السحساحة) هايله پك ياش دوكن كوزه اطلاق اولنور يقال عين سحساحة اى صبابة للدمع (السحاح) سحاب وزننده عنصرهوايه دينور (السدح) مدح وزننده بر نسنه‌يى يرا وزره ياتروب ويايوب اوزاتمق معناسنه در حيوانى بوغزلغه ياتورمق كبى يقال سدح الشئ سدحا من الباب الثالث اذا ذبحه وبسطه على الارض و بر نسنه‌يى يانى اوزره ياتورمق معناسنه در طلو قربه‌يى ياتورمق كبى يقال سدح الشئ اذا اضجعه و بركسه‌يى يوزى اوزره يره چالمق معناسنه در يقال سدحه اذا صرعه على الوجه وصرتى اوزره يره براقمق معناسنه در يقال سدحه اذا القاه على الظهر ودوه‌يى چوكرمك معناسنه در يقال سدح البعير اذا

اذا اناخه وبر محلده اقامت ایلمك معناسنه‌در یقال سدح بالمكان اذا اقام و مشكی طولدرمق معناسنه‌در یقال سدح القربة اذا ملأها وقتل ایلمك معناسنه‌در یقال سدح فلانا اذا قتله و خاتون زوجندن رغبت و اعتبار بولمق معناسنه‌در یقال سدحت المرأة اذا حظیت من زوجها وخاتونك اولادی كثیر اولمق معناسنه‌در یقال سدحت المرأة اذا كثرت ولدها (الانسداح) انفعال وزننده یوز اوزره یقمق وارقه اوزره یره چالمق معنالرندن مطاوعدر یقال سدحه فانسدح و هو مسدوح و سدیح (التسدیح) تفعیل وزننده بودخی قتل ایلمك معناسنه‌در یقال سدحه اذا قتله (السادحة) سحابهٔ شدیده‌یه دینوركه مراد شدتله یاغان یغموری اوله‌جقدر اوزرینه دوشدیكی نبات مقوله‌سنی یره چالوب یاتوردیغی ایچون (السادح) اهل خصب ورخا اولان كشی‌یه دینور یقال فلان سادح ای مخصب وسادح بر قبیله اسمیدر (السرح) سینك فتحی ورانك سكونیله یبانده صالمه اوتلایوب كزن مواشی‌یه دینور مال سائم معناسنه وبو تسمیه بالمصدردر یقال له سرح ای مال سائم وسرح وسروح مواشی مرعایه كیدوب بنفسها اوتلامق معناسنه‌در یقال سرح المال سرحا وسروحا من الباب الثالث اذا سام ای رعی بنفسه وسوم مواشی‌یی اوتلامق ایچون مرعایه صالیورمك معناسنه‌در تقول سرحت المواشی ای اسمتها یعنی ارسلتها للرعی وسرح برنوع شجر عظیم اسمیدر نجد دیارنده نابت وصاری یمشلری اولور مفردی سرحه‌در كماسیذكر ومطلقا تیكنسز شجره دینور علی قول پك اوزون شجره دینور وفناء خانه‌یه ده سرح اطلاق اولنوركه حولو واواوكی تعبیر اولنان میداندر وسرح تغوط ایلمك معناسنه‌در یقال سرح الرجل اذا سلح ومثانه دن بول فشقرمق معناسنه‌در یقال سرح بوله اذا انفجر ودرونده مضمر اولان شیئ اظهار ایلمك معناسنه‌در یقال سرح مافی صدره ای اخرجه وكوندرمك معناسنه‌در یقال سرح فلانا اذا ارسله وسرح اسامیدندر عمربن سواد واحمدبن عمروبن السرح واوغلی عمرو وحفیدی عبدالله‌كه سرحیون ایله متعارفلردر محدثلردر وسرح بشقه بررجلك علمیدر (التسریح) تفعیل وزننده بودخی طواری اوتلامق ایچون مرعایه صالیورمك معناسنه‌در یقال سرح المواشی تسریحا اذا اسامها وزوجه‌یه طلاق و یرمك معناسنه استعمال اولنور یقال سرح زوجته اذا طلقها وتسهیل ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال سرحه اذا سهله وصاجی طرامزدن مقدم چوزوب صالیورمك معناسنه مستعملدر یقال سرح الشعر اذا حله وارسله قبل المشط (السراح) سحاب وزننده تطلیق معناسندن اسمدر طلاق معناسندن تبلیغ وبلاغ وتطلیق وطلاق كبی وسراح حافظ مشهور ابی حفص عمربن شاهینك جدی اسمیدر (المنسرح) اسم فاعل بنیه‌سیله صرتی اوزره یاتوب پاچه‌سنی آیرمش اولان كشی‌یه دینور انسراحدن

اسم فاعلدر يقال انسرح الرجل اذا استلقى على قفاه وفرج رجليه ومنسرح لباسندن
صويونوب عريان اولان كشى يه دينور يقال انسرح الرجل اذا خرج من ثيابه وصار
عريانا ومنسرح عروضدن برجنس يعنى بربحر اسميدركه تفعيلى آلتى كره مستفعلن
مفعولات مستفعلن در لسانده سهولتله جرى وانسراحى سببيله اطلاق اولنمشدر
وجست وچابك انسان وحيوانه اطلاق اولنور يقال رجل وفرس منسرح اى سريع
(السرياح) جريال وزننده پك اوزون شيئه دينور وچكركه يه دينور وبر كلبك
آديدر (ام سرياح) امراء مكه دن دراج بن زرعة الصبابى نام اميرك خاتونى
كنيه سيدر (المسروح) سرابه اطلاق اولنوركه اسى وقتلرده ايراقدن صوهيئتنده
كورينور كوياكه بيابانه صاليورلمش حيواندر (ذوالمسروح) برموضع آديدر
(السريحة) سفينه وزننده شول صريمه وترشه يه دينوركه آنكله طلوم وقربه
واياق قابى مقوله سى ديكيلور وسيلان ايدن قاندن اوزون اوزادى طريقه شكلنده
خطه اطلاق اولنور وفارسيده خيابان ديدكلرى اوزون اوزادى ايكى طرفى صيق
اغاجلو طريقه يه دينور وپاره لنمش لباسدن براوزون دليمنه دينور جمعى سرايح كلور
(المسرح) منبر وزننده طراغه اطلاق اولنور مشط معناسنه ومسرح اساميدندر
سوده بنت مسرح صحابيه در على قول بوشين معجمه ايله در (المسرح) مقعد وزننده
مرعايه دينور (السريح) امير وزننده ايرسز جبلاق آته دينور يقال فرس سريح
اى عرى (السرح) ضمتينله جست وچابك آته دينور يقال فرس سرح اى سريع
وكيجكدر ميوب چابك ويريلان بخشيشه دينور يقال عطاء سرح اى بلامطل ورفق
وسهولتلو يورويشه دينور يقال مشية سرح اى سهلة (السرحة) طلحه وزننده
شول قانجق اشكه دينور كه حمل كرته سنه بالغ اولوب لكن هنوز حامل اولميه
وسرحه بر كلبك آديدر ومحدثيندن عمر بن سعيدك جدى اسميدر جوهرى برموضعك
اسميدر ديمكله غلط ايلشدر زيرا اول شين معجمه ايله در واستشهاد ايلديكى لبيدك
اشبو * فسرحة فالمرانة فالخبال * مصراعنده دخى غلط ايلشدر زيرا خاى معجمه
وياى تحتيه ايله ضبط ايلشدر اصح اولان حاى مهمله وباى موحده ايله اولمقدركه
حبال رمل مراددركه كذلك سرحه برشجر آديدركه اكا اآ. دخى دينور عاع وزننده
ديمكله غلط ايلشدر زيرا سرحه شجرك واآ. آنك ثمرى اسميدركه اوزم طرزنده
اولور نته كه باب همزه اولنده بيان اولندى اشبو سرحه مؤلفك اوائل ماده ده
والسرح شجر عظام ديديكى سرحك مفردى اوله جقدر شارح ديركه سرحه برموضع
اسمى اولديغنى مراصد ولسان العرب صاحبلرى دخى ثبت ايلشدر وخيال خاى معجمه
وياى تحتيه ايله بنوتميم ديارنده برموضعدر وشاعرك مرادى بودر ديوان لبيد شراحى
بومعنا ايله بيان ايلديلر (السرحان) سينك كسريله قورده دينور ذئب كبى سرحال

دخی دینور وارسلانه دینور و برکلبك آدیدر وعمارة بن حرب البحتری ومحرز بن نصله نام کسه لرك فرسلری اسمیدر وسرحان الحوض وسط حوضه اطلاق اولنور جمعی سراح کلور ثمان کبی وسراح کلور ضباع کبی وسراحین کلور خزاعیل کبی (ذنب السرحان) قورد قویرغی دیمکدر تشبیه طریقیله جرکاذبه اطلاق اولنورکه جرصادقدن مقدم ظهور ایدن شفق مستطیلدر (ذوالسرح) شرح وزننده حرمین بیننده بروادی آدیدر (السرح) فرح وزننده برخصوصك تمشیتنه رفق وسهولتله عزیمت ایتمك معناسنه در یقال سرح الرجل سرحا من الباب الرابع اذا خرج فی اموره سهلا (المسرح) معظم وزننده بر رجلك عمایدر (بنو مسرح) محدث وزننده عربدن بر بطندر (سراح) قطام وزننده برقصراق آدیدر (سراح) کتان وزننده محلق بن حنتمك فرسی اسمیدر (سرح) کتب وزننده بنو النجلان یوردنده برصو آدیدر (السرتاح) تای فوقیه ایله قرطاس وزننده صوی وکریم واصیل اولان ناقه‌یه وطبراغی یومشق خالص ومنبت اولان ارضه صفت اولور یقال ناقة سرتاح ای کریمة ویقال ارض سرتاح ای منبات سهلة (السرجوحة) سینك وجیمك ضمیله اسلوب ونسق وتیره معناسنه در یقال هم علی سرجوحة واحدة ای استوت اخلاقهم (السردح) سینك ودالك فتحیله دوز وهموار یره دینور وطبراغی ملایم یره دینور که نصی دیدکاری نبات انبات ایدر اوله (السرداح والسرداحة) سینلرك کسریله طویله یاخود کریمه یاخود عظیمه یاخود سمیله یاخود قورومی تام واندامی کامل قویه وشدیده اولان ناقه‌یه دینور جمعی سرادح کلور وسرداح مغیلان اغاجندن بلوکه وجماعته دینور مفردی سرداحه در هایله که بربلوك دیمکدر (السردحة) دحرجه وزننده اهمال ایتمك معناسنه در یقال سردح الرجل الشیء اذا اهمله (السرفح) سینك وفانك فتحیله برشیطان آدیدر (المسطح) سینك فتحی وطانك سکونیله خانه‌نك طامنه دینور که فارسیده بام دینور وهرشینك اوستنه دینور که فارسیده فراز دینور اصل سطح بابوب دوشه‌مك معناسنه مصدردر طام مقوله‌سی مبسوط اولدیغندن سطح ایله تسمیه اولندی که تسمیه بالمصدردر جمعی سطوح کلور وسطح شامده کسوه وغباغب نام قریه‌لر بیننده برموضع آدیدرکه آنده صاحب الناقه ایله ملقب قرامطه‌دن ابو القاسم نام کسه‌نك بر وقعه‌سی اولمشدر خلفادن مکتفی بالله زمانده واقع اولمشدر وسطح مصدر اولور دویدوز دوشه‌یوب یایمق معناسنه یقال سطح الشیء سطحا من الباب الثالث اذا بسطه ومرکی کبی یره یالمق معناسنه استعمال اولنور یقال سطحه اذا صرعه ویانی اوزره اوزادوب یاتورمق معناسنه استعمال اولنور یقال سطحه اذا اضجعه وطامی سائر شیئ دوزلدوب هموار قیلق معناسنه در یقال سطح سطوحه اذا سواها وکوچك قوزی یی

اناسیله برابرجه صالیورمك معناسنه‌در یقال سطح النخل اذا ارسله مع امه (التسطیح) تفعیل وزننده بودخی طام مقوله‌سنی سیوری ویومری قلیوب دوز یصی قلمق معناسنه‌در یقال سطح سطوحه اذا سواها (السطیح) امیر وزننده یره دوشنمش مقتوله اطلاق اولنور وشول کمسیه اطلاق اولنورکه ارقه‌سی اوزره اوزانمش یاخود دوشوب سرلمش اولوب لکن ضعفندن یامقعد اولدیغندن بطیء القیام اوله وصو طلومنه اطلاق اولنور مزاده معناسنه واکا سطیحه دخی دینور هایله وسطیح بنو ذئب قبیله‌سندن جاهلیتده برکاهن آدیدرکه باشندن غیری جسدنده اصلا کمك قسمی یوق ایدی مزبورك اسمی ربیع ایدی بعثت نبویدن مقدم طلوع آفتاب رسالتی اخبار ایلشیدی اوچیوز سنه معمر اولدی لیلهٔ مولد نبویده نوشروانك سقوط شرفات ایوانی خصوصنی آندن استکشاف ایلدیلر وجودنده اصلا کمیك اولمامغله بریره کوتردکده بوغچه کبی دروب بوکرلر ایدی وغضبناك اولدقده شیشوب قالقار ایدی (المشطوح) بودخی یره سرلمش مقتوله اطلاق اولور (السطاح) رمان وزننده برنبات آدیدر ومطلقا یریوزینه یایلوب منبسط اولان نباته دینور قاون وقارپوز وقباق کبی (المسطح) منبر وزننده خرما سروب قوریده‌جق یره دینور جرین معناسنه کویاکه خرمانك بسطنه آلتدر وچادرك وآلاچغك دیرکنه اطلاق اولنورکه آنلره آلت وسطح اوله‌جقدر وشول دوز یالچین قیایه دینورکه اطرافنه طاشدن دیوار چویروب آنی حوض طرزنده ایدرلر یغمور صویی مجتمع اولمق ایچون وتنکه‌دن یاپلمش برنوع صوبرداغنه دینورکه بریوزی یومریجه وبریوزی یصی اولور اهل سفر استصحاب ایدرلر بوبرداق بعینه قبلوبغه هیئتنده وباشی یصی اغزی واسع اولور فارسیده اکا کشف دیرلر حالا بعض حجاج آنکله ماء زمزم کتوررلر ومسطح دوم اغاجنك قبوغندن اورلمش حصیره دینور وبغدای قاویره‌جق بیوك تاوه‌یه دینور وشول اغاجه دینورکه اصمه‌نك ایکی طیاقلری اوزره ارقوری یاتروب اصمه قوللرنی آنك اوزرندن آتارلر وخمیر آچه‌جق تخته‌یه دینورکه یصدیغاج تعبیر اولنور ومسطح ابن اثاثه درکه اصحابدندر (المسطح) معظم وزننده یك یصی یایوان برونه اطلاق اولنور یقال انف مسطح ای منبسط جدا (السفح) سینك فتحی وفانك سکونیله برموضع آدیدر وسفح طاغك یوره‌سنه دینور یقال سفح الجبل ای عرضه المضطجع علی قول طاغك کوکنه دینور اصل الجبل معناسنه یاخود اسفلنه دینورکه اتکی اوله‌جقدر دامن کوه معناسنه یاخود طاغك دبنه دینور حضیض الجبل معناسنه جمعی سفوح کلور اشبو سفح کلمه‌سی فی الاصل انصباب معناسنه مصدر اولمغله تسمیه بالمصدردر کویاکه موضع مزبور فوق جبلدن مسفوح اولمشدر وسفح مصدر اولور صو وقان مقوله‌سنی دوکوب آقتمق معناسنه یقال سفح الماء والدم سفحا من الباب

الثالث اذا اراقه ويقال سفح الدمع سفحا وسفوحا اذا ارسله وسفح وسفوح وسفحان فتحاتله صو مقوله‌سی کندی بوشانوب دوکمك معناسنه لازم اولور يقال سفح الدمع سفحا وسفوحا وسفحانا اذا انصب (السافح) آندن اسم فاعلدر جمعی سوافح کلور يقال دمع سافح ودموع سوافح وبوفوارس قبیلندندر (التسافح) تفاعل وزننده زنا ایدشمك معناسنه‌در (السفاح) قتال وزننده (والمساخة) مقاتله وزننده بونلرده زنا ایلك معناسنه‌در يقال تساخا وساخا وساخها اذا زنیا وبغرا زنایه سفاح اطلاق نطفه تلف وهدره منصب اولمق ملاحظه‌سنه مبنیدر وبوندن مأخوذ اولهرق عربلر اجرو اسفا حادیرلر یارش اهلی آتلرنی اوکدولسز مجانا یارشه قوشدیلر دیمجك یرده (السفاح) کتان وزننده کثیر العطاء آدمه اطلاق اولنور يقال رجل سفاح ای معطاء وفصیح وسخنور آدمه اطلاق اولنور و سفاح خلفاء عباسیه‌نك اولی اولان عبد الله بن محمدك لقبیدر بغایت خونریز اولمغله ملقب اولمشدر وعرب رؤسالرندن بر ینك لقبیدر وحمید بن بحدل نام کسه‌نك قلجی اسمیدر (السفوح) سینك ضیقله سفحك جعیدر یومشق قیازه اطلاق اولنور (السفیح) امیر وزننده قالین وصیق آبایه وکلیمه اطلاق اولنور که صوبی نشف لطیوب اوزرندن سیلان ایدر وقار اوقلرندن براوقك آدیدرکه نصیبی یوقدر هدرپره مسفوحدر وچواله اطلاق اولنور جوالق معناسنه (المسفوح) شول دومیه اطلاق اولنور که پره اوزادیلوب یاتورلمش اوله وواسع وغلیظ اولان نسنه‌لره اطلاق اولنور صخر ابن عمر بن الحارثك فرسی اسمیدر (المسفح) محدث وزننده شول کسیه اطلاق اولنور که دائما کندی نفسنه فائده‌سی اولمیان بیهوده عمله مشغول اوله (التسفیح) تفعیل وزننده آندن مصدردر يقال هو یسفح تسفیحا ای یعمل عملا لایجدی علیه (المسفوحة) قولتقلری ککیش اولان ناقه‌یه وصف اولور يقال ناقة مسفوحة الابط ای واسعة (الاسفح) اصلع وزننده ومرادفیدرکه باشنك اوك طرفی کل اولان کشی یه دینور (السفحة) سینك وقافك فتحیله صلعه معناسنه درکه باشنك اوکنده قیل اولمامق وجهیله اولان کلمك حالتنه‌دینور (الاسفح) اصلع وزننده وجه مذکوراوزره اولان کل کشی‌یه دینور (السلاح) کتاب وزننده (والسلح) عنب وزننده (والسلحان) سلطان وزننده آلت حربه دینور اسم جامعلردر علی قول دموردن اولان آلت حربه مخصوصدر قلج ومزراق کبی وسلاح لفظی مذکردر آلت تأویلیله مؤنث دخی اولور جمعی اسلحه‌درکه صیغة جمع مذکردر حمار واحره کبی ومؤنثك جمعی سلاحات‌دروخاصة قلجه اطلاق اولنور وکریش‌چکورلمك پایه دینور ودکنکه‌اطلاق اولنورعصا معناسنه (التسلح) تفعل وزننده سلاحپوش اولمق‌معناسنه‌در يقال تسلح الرجل اذا لبس السلاح (المسلحة) ملحمه وزننده‌در بنده و سرحده اطلاق اولنور

ثغر معناسنه اصل مسلحه جبخانه‌یه دینور وبوعلاقه ایله‌در بند وسرحده اطلاق اولنور وسلاحلو عسکره اطلاق اولنور محل سلاح اولدقلرینجون (السالح) صالح وزننده سلاح صاحبی یعنی سلاحلو آدمه دینور نسب اوزره اسم فاعلدر یقال رجل صالح ای ذو سلاح وتازه چابر اوتلامغله اسهاله اوغرامش ناقه‌یه دینور که سلحدن مأخوذدر یقال ناقة سالح اذا کانت قد اسلحت من البقل (السلاح) غراب وزننده انسان ترسنه دینور نحو معناسنه شارح رقیق اولانه تخصیص ایلمشدر (السلح) سینك فتحی ولامك سکونیله حدثلك معناسنه‌در یقال سلح سلحا من الباب الرابع اذا تغوط شارح دیر که مؤلفك مقتضای کلامی سلح تغوط کبی انسانده دخی مستعملدر لکن مصباحك بیانه کوره طیر وبهایمه مخصوصدر بلکه صیویق حدثلرینه مخصوصدر که ترکیده چقرمق وصاغنه‌مق تعبیر اولنور وانسانده اسهال اوزره اولورسه بالتشبیه استعمال اولنور (الاسلاح) همزه‌نك کسریله بودخی یستعملك معناسنه‌در یقال اسلح بمعنی سلح (الاسلیح) ازمیل وزننده براوت آدیدر که اوتلیان حیوانك سودی قراوان اولور بونبات اسلیخ ایله متعارفدر که خای معجمه ایله‌در (السلیح) جریح وزننده یمنده برقبیله‌در (سلیحون) حیربون وزننده یمنده برقریه‌در عامه تحریفله سالحون دیمکله مؤلف منع ایلمشدر (السلح) صرد وزننده ککلك قوشنك یاوریسنه دینور جمعی سلحان کلور سینك کسریله صرد وصردان کبی (السلح) فتحتینله کوللرده یغلان یغمور صوینه دینور (التسلیح) تفعیل وزننده برکسه‌یی سلاحلندرمك وخاصة قلج قوشاتمق معناسنه‌در تقول سلحته السیف ای جعلته سلاحه وباغ طلومنی سلح دیدکلری آتی الذکر طلا ایله سوروب اوغشدرمق معناسنه‌در یقال سلح نحیه اذادلکه بالسلح (سلاح) سحاب وزننده یاخود قطام وزننده خیر قلعه‌سنك طرف اسفلنده برموضعدر وبنوکلاب یوردنده برصو آدیدر که اندن ایچنلر اسهاله مبتلا اولور هدیه‌اشملری کبی (سلحین) سرمین وزننده یمنده برحصن آدیدر که سکسان تاریخنده بنا اولمشدر (السلح) سینك ضمیله دهناء نام محلده بنو سعد یوردنده برصو آدیدر و برطلا آدیدر که آنکله باغ‌طلومرلنی دلك‌ایدرلر دیکش برلری منسد اولمق ایچون (مسلحه) معظمه وزننده برموضع آدیدر (السلطح) قنفذ وزننده طاشسز وقیاسزوچقورسز دوز املس طاغه دینور (السلاطح) علابط وزننده پك یاصی وعریض اولان شیئه دینور یقال شیء سلاطح ای‌عریض ومراد قبیله‌سی دیارنده بروادی آدیدر (السلنطح) سمندل وزننده (والمسلنطح) میمك‌ضمی وطانك کسریله فضای واسعه دینور شارح دیرکه بونلر سطحدن مزید اولمغله مقامی سطح ماده‌سیدر (السلوطح) سین ولامك فتحیله برموضعدر (السلطحة) سینك فتحیله کوده‌سی عریض اولان خانونه دینور

يقال جارية سلطحة اى عريضة (الاسلنطاح) احرنجام وزننده يوز اوزره قيانوب دوشمك معناسنه در يقال اسلنطح الرجل اذا وقع على وجهه وبرنسنه بولالوب يايو انلمق معناسنه در يقال اسلنطح الوادى اذا اتسع (السماح) سينك فتحيله (والسماحة) هايله (والسموح والسموحة) سينلرك ضميله (والسمح) مدح وزننده (والسماح) كتاب وزننده سخى وجوانمرد اولمق معناسنه در يقال سمح الرجل سماحا وسماحة وسموحا وسموحة وسمحا وسماحا من الباب الخامس اذا جاد وكرم مقدمة الادبده حسن وفتح بابلرندن اوله رق مرسومدر ومصباحده همان فتح بابندن مثبت وسمح بكذا اذا جادو اعطى عنوانيله مفسردر وهرحالده باء حرفيله متعديدر (السمح) شكس وزننده آندن صفتدر كريم وجوانمرد آرمه دينور مصغرنده سميح دينور زبير وزننده وسميح دينور يانك تشديديله وجمعنده سمحاء دينور كرماوزننده كويا كه سميحك جمعيدر ومسامح دينور كويا كه مسماحك جمعيدر ومؤنثنده سمحه دينورهايله وجمعنده همين سماح دينور عطاش وزننده يقال رجل سمح وامرأة سمحة ونسوة سماح لاغير پس انشا پردازلق صورتنده بعض كتابك كريمانه تعبيرينه معادل سمحانه تعبيرلرى غلطدر (الاسماح) همزه نك كسريله بودخى جوانمرد اولمق معناسنه در يقال اسمح الرجل بمعنى سمح وسركش انسان وحيوان يواشيوب رام ومنقاد اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال اسمحت قرونته اذا ذلت نفسه ويقال اسمحت الدابة اذا لانت بعد استصعاب (السمحة) سينك فتحى و ميمك سكونيله جومرد خاتونه دينور كه ذكر اولندى وسرد اولميان يايه اطلاق اولنور يقال قوس سمحة اى مواتية وشول ملته اطلاق اولنور كه آنده ضيق وشدت اوليوب احكامى سهل ويسرى مشتمل اوله كه مراد ملت اسلاميه در ومنه الحديث بعثت بالحنيفيه السمحة السهلة وسمحه جعفر طيارك فرسى اسميدر وسمح دوكومى اولميان دوز وهموار اغاج دالنه اطلاق اولنور يقال عود سمح اى لاعقدة فيه (التسميح) تفعيل وزننده رفق وسهولتله يورمك معناسنه در يقال سمح تسميحا اذا سار سهلا ومزراغى طوغرلتمق معناسنه در يقال سمح الرمح اذا ثقفه وسرعت ايلمك معناسنه در يقال سمح اذا اسرع وبرنسنه دن قاچمق معناسنه در يقال سمح اذاهرب وبرخصوصده صعوبت كوستروميوب رفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه در يقال سمح فى الامر اذا ساهل (المسامحة) مفاعله وزننده بودخى برخصوصده عنف و شدت وصعوبت ايليوب رفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه در يقال سامحه فى الامر اذا ساهله (السماح) كتاب وزننده سختيانمدن ومبشيندن اولان چادرلره دينور (المسمح) مقعد وزننده سماحتدن كه سهولت معناسنه در اسم مكاندر بومناسبتله مضايقه سى اولميان محل واسعده استعمال اولنمشدر ومنه يقال ان فى الحق لمسمحا اى منسعا

ومندوحة عن الباطل (سمحه) جرعه وزننده اسمادندر سمحه بن سعد وسمحه بن هلال ایکی کسه در (سمحه) جهینه وزننده مدینه ده صوبی چوق برقوبی آدیدر التسامح) تفاعل وزننده بری برینه صعوبت ومضایقه کوستورمیوب سهولت ومساعده وجهیله معامله ایدشمك معناسنه در یقال تسامح القوم اذا تساهلوا (ابو السمح) مدح وزننده خدام درگاه حضرت مصطفویدن برذاتك کنیه سیدر وبرتابعی کنیه سیدر که اسمی عبد الرحمن ولقبی دراج ایدی (السنح) سینك ضمی ونونك سکونیله اوغورلولق یمن وبرکت معناسنه در یقال به سنح ای یمن وبرکة ومدینه قریبنده برموضع آدیدر که حضرت صدیقك آنده برباب مسکنی وار ایدی موضع مزبوره ممکن بنی حارثدن بروجلری حسبیله ومحدثیندن خبیب بن عبدالرحمن السنحی اورادندر وسنح الطریق یولك اورتهسنه دینور یقال ذهب عن سنح الطریق ای عن وسطه (السنوح) قعود وزننده (والسنح) صلح وزننده (والسنح) ضمتیله برکسه نك خاطرینه برکونه رأی واندیشه یاخود اوکنه برایش عارض وبدیدار اولمق معناسنه در تقول سنح لی رأی سنوحا وسنحا وسنحا من الباب الثالث ای عرض وبرسوزی تصریح وبیان ایلیوب کنایه وتعریضله سویلمك معناسنه در یقال سنح بکذا اذا عرض ولم یصرح وبرکسه یی رأی وتدبیرندن صرف وتحویل ایلمك معناسنه در یقال سنح فلانا عن رأیه اذا صرفه ورده وبرنسنه برکسیه سهل وآسان اولمق معناسنه در تقول سنح الشعر لی ای تیسر وبرآدمی برکوجلکه دوشوروب برشر ومحنته اوغراتمق معناسنه در یقال سنح به وعلیه اذا احرجه واصابه بشر وسنوح صید صیادك صول طرفندن ظهور ایدوب صاغ طرفنه مرور ایلمك معناسنه در صیاده صاغ طرفی کلور بروحك ضدیدر نته که ذکر اولندی وعربلر بونکله تفأل ایدرلر یقال سنح الظبی سنوحا ضد برح (السانح) صیادك صولندن ظهور وصاغنه مرور ایدن صیده دینور که آنکله تیمن ایدرلر بارح مقابلیدر ومنه المثل ★ من لی بالسانح بعد البارح ای بالمبارك بعد الشئوم برصیاد اوزره ظبی بارح مرور ایدوب تطیر ایله متألم اولدقده رفیقنی تسلیه وتطییب ایچون الم چکمه شاید برسانح دخی ظهور ایدر دیدکلرنده مثل مزبوری ایراد ایلدی برکسه دن برنسنه ضمنده آزرده دل اولانه غم چکمه آندن خوشدل دخی اولورسون موقعنده ضرب اولنور (السنیح) امیر وزننده سانح معناسنه در وانجویه علی قول انجو دیزلمزدن مقدم دیزه جك رشته یه دینور دیزلدکدنصکره عقد دینور ومطلقا حلی وزینته دینور که نسوان اتخاذ ایدرلر (سنیح) زبیر وزننده برزجل آدیدر (الاستنساح) برماده یی کرکی کبی جست وجو ایدوب آراشدرمق معناسنه در تقول استنسحته عن کذا ای استخبصته (التسنح) تفعل

وزننده اول معنايه‌در وبرنسنه‌يه اكسه چويروب آرقه ويرمك معناسنه‌در يقال تسنح من الريح على صيغة الامر اى استدبر منها يعنى ولها ظهرك (سنحان) سينك كسريله يمن مخالفلرندن يعنى ايالت عد اولنان ناحيه‌لرندن برناحيه آديدر وبررجلك اسميدر (السنحنح) سينك ونونك فتحيله كيجه‌لر اصلا اويقو اويومز اولان كسيه دينور يقال رجل سنحنح اى لاينام‌الليل (السنطاح) قرطاس وزننده فربجى واسع اولان ناقه‌يه دينور (الساحة) باحه وزننده ناحيه معناسنه‌در كه برشيئك برسمتنده اولان الارغه‌جه محلدن عبارتدر وحشم نشين اوبه‌لرينك ارالقلرنده اولان آچيق ميدانه دينور شهر خانه‌لرينك حواو تعبير اولنان عرصه‌لرينه اطلاق بوندن‌مأخوذدر جمعى ساح كلور كه جنسيدر وسوح كلور سينك ضميله وساحات كلور (السيح) سينك فتحى و يانك سكونيله (والسيحان) فتحاتله صو يرى يوزنده آقوب كتمك معناسنه‌در يقال ساح الماء يسيح سيحا وسيحانا اذا جرى على وجه الماء وكولكه برطرفه دونوب يورمك معناسندندر كه بعد الزوال حالتيدر يقال ساح الظل اذا فاء وسيح خاصة ظاهرده يعنى يرى يوزنده جريان ايدن صويه دينور كه تسميه بالمصدردر ويول يول قللو نسيج اولنمش كلمه وعبايه دينور وسيح بنو حسان بن عوف يوردنده برصو آديدر ويمامه‌ده اوج وادى آديدر (السياحة) كتابه وزننده (والسيوح) قعود وزننده (والسيحان) فتحاتله (والسيح) سير وزننده ترهب وعبادت ايچون يرى يوزنده كزوب يورمك معناسنه‌در سياحت رهبانية قديمه وحالا سياحت درويشان بوندندر يقال ساح الرجل سياحة وسيوحا وسيحانا وسيحا اذا ذهب فى الارض ومنه المسيح بن مريم على نبينا وعليه السلام وذكرت فى اشتقاقه خمسين قولا فى شرحى لصحيح البخارى وغيره واقعا مؤلف بصائرده دخى اللى كونه اقوال سرد ايلشدر لكن اول واثبتى لفظ سريانيده اصلى مشيحادر شين معجمه ايله عربلر تعريب ايدوب مسيح ديديلر وحالا يهود طائفه‌سى دجاله مشيح اطلاق ايدرلر مشيح ظهور ايدوب بزله سركرده اولمجقدر ديو منتظرلردر سريانيده مشيح مبارك معناسنه اولمغله دجال دخى اول طائفه عندنده ميمون اولديغندن اطلاق اولنور (السائح) اهل سياحت اولان كسيه دينور ودائما صائم ومساجد ومعابده ملازم اولان كسيه اطلاق اولنور يقال رجل سائح اى صائم ملازم للمساجد (المسيح) معظم وزننده صرتى چزكيلو مخطط اولان چكركه‌يه دينور وچوقلو الاجه قاشه دينور ومخطط برده كبى متنده انجه انجه يوللرى اولان طريقه اطلاق اولنور ويبان اشكنه اطلاق اولنور قارنيله يانلرى بيننده اوزون اوزون خطلرى اولمق‌حسبيله (سيحان) ريحان وزننده شام ديارنده برنهر آديدر مصبصه قربنده جريان ايدن نهردركه تحريفله جهان صويى تعبير

ایدرلر وبصره ترابنده دخی برنهر درکه ساحین دخی دیرلر وبلقاء قضاسنده برقریه درکه مرقد موسی علیه السلام آندهدر (سیحون) جیحون وزننده ماور آء النهر ده وهندستانده برر نهرك آدیدر (المسیاح) مفتاح وزننده دائما غمازلق وشرشورش وفتنه بازلقلره سیر ودور ایدن مفسده اطلاق اولنور یقال هومسیاح فاجتنبوه ای یسبح بالنمیمة والشر فی الارض (الانسیاح) انفعال وزننده بولانلق معناسنه در یقال انساح باله ای اتسع قلبه وانواب پاره پاره پرتلوب یارلمق معناسنه در یقال انساح الثوب اذا تشقق وسموزلکدن قارن پیوپوب یره یقین صاقیلنوب صارقق معناسنه در یقال انساح بطنه اذا کبر ودنا من السمن الی الارض (الاساحة) اباحه وزننده صوبی آقمق معناسنه در یقال اساح نهرا اذا اجراه وآت قویرغنی اشاغی صالیویرمك معناسنه در یقال اساح الفرس بذنبه اذا ارخاه جوهری بومعناده لفظ مزبوری شین معجمه ایله رسم ایلمکله غلط ایلمشدر شارح دیرکه سائر بعض اهل لغت دخی اعجامله جزم ایلدیلر (جبل سیاح) اضافتله کنان وزننده شام وروم بینی فاصل برطاغدر (السیوح) سینك ضمیله عامه ده برقریه در ومسلم بن علی السیحی که سینك کسریله در محدثیندندر

﴿ فصل الشین المعجمة ﴾ (الشبح) شینك وبانك فتحیله وبانك سکونیله شخص معناسنه درکه انسانك وسائر مرئی اولان قالب وجسدندن عبارتدر سواد دخی دینور فارسیده کالبد وترکیده قرالتی تعبیر اولنور جمعی اشباح و شبوح کلور (الشبحان) شبعان وزننده اوزون شیئه دینور (الشباحة) کرامه وزننده برکسه عریض بازولی اولمق معناسنه در یقال شبح الرجل شباحة من الباب الخامس اذا کان شبح الذراعین ومشبوحهما ای عریضهما قال فی النهایة فی صفته علیه السلام انه کان مشبوح الذراعین ای طویلهما وقیل عریضهما وفی روایة شبح الذراعین (الشبح) مدح وزننده یارمق معناسنه در یقال شبح الشیء شبحا من الباب الثالث اذا شقه ودری وایپ مقوله سنی قازقلر ارالقلرینه اوزادوب جکمك معناسنه در یقال شبح الجلد اذا مده بین اوتاد شارح دیرکه شبح مطلقا برنسنه یی اوزاتمق معناسنه در مؤلف تشویش ایلمشدر وشبح الداعی دیرلر دعا ایدن کسه الرنی کوکه طوغری قالدروب اوزاتدقده برکسه اوکنده ایاق اوزره دیکیلی ویرمك معناسنه در تقول شبح لنا فلان اذا مثل وشبح مرتفع البناء قایوبه دینور وبونده فتحتینله ده جائزدر (اشباح المال) دوه وقیون وسائر مواشیدن معروف ومتعین اولنلرینه اطلاق اولنورکه کوزه کورینور اولنلری اولهجقدر (المشبح) معظم وزننده قبوغی کیدرلمش نسنه یه دینور یقال شیء مشبح ای مقشور وقوی ومحکم کلیمه وعبایه دینور (التشبیح) تفعیل وزننده برآدم یك پیر اولمغله باصره سی خیره ناك

اولديغندن برقرالتي‌يي چنال كورمك معناسنه‌در يقال شحج الرجل اذا كبر فرأى الشحج) شحجين وبرنسنه‌يي انلولتمك معناسنه‌در يقال شحج الشيء اذا جعله عريضا (الشحجان) فتحاتله منقله‌نك يعني كربج وچامور طاشيه‌جق تسكره‌نك ايكي طرفنه چكور يلان ايكي اغاجه دينور (الشبابج) دوه سمرينه ارالرى آچق ارقورى استوار ايتدكلرى اغاجلره دينور (شباح) كتان وزننده اجاً نام جبل يانده بروادیدر (الشح) شينك حركات ثلاثى و حانك تشديديله مصدردر حرصه مقارن بخل معناسنه‌دركه طبيعى اوله تقول شححت يارجل به وعليه تشح من الباب الرابع كبررت تبر وشححت تشح من الباب الاول كمدت تمد وشححت تشح من الباب الثانى كعففت تعف اى بخلت وحرصت (الشحاح) جبان وزننده (والشحيح) امير وزننده (والشحشح) فدفد وزننده (والشحشاح) حنحاث وزننده (والشحشحان) معمعان وزننده حرصه مقارن بخل وامساكله متصف ناكسه دينور وشحاح وشحجمك جعلرى شحاح كلور كبار كبى واشحه كلور اصحه كبى واشحاء كلور اطباء كبى (الشحشح) غبغب وزننده واسع بيابانه دينور وبرنسنه اوزره مداوم ومواظب اولان كسيه دينور وبدخوى وبدمزاج كشيه دينور وضرب لسانه مالك طلاقتلو فصيح وبليغ اولان خطيبه دينور و شجيع وبهادر آدمه دينور وغيرت وحيتلو آدمه دينور وكثير الصوت اولان قرغه‌يه دينور وشول يره دينوركه طپراغى نشاف اولمغله اجراسى مطر كثيره محتاج اوله وآزجه يغموردن صوبى آقوب كيدر اولان يره‌ده دينمكله اضدادن اولور وجست وچالاك حماره دينور بومعناده هدهد وزننده دخى لغتدر وچاپك اوچان بغرتلق قوشنه دينور وپك اوزون آدمه دينور (الشحشاح) رحراح وزننده باشلديغى ايشه مجد ومواظب اولان مقدام آدمه دينور وغيرت وحيت صاحبى آدمه دينور وشول خاتونه دينوركه بغايت كوجلو قوتلو اولمغله مرد مشابه‌سنده اوله يقال امرأة شحشاح كانها رجل فى قوتها (الشحشحان) معمعان وزننده بودخى غيرتلو آدمه دينور واوزون كسيه دينور (الشحشحة) زلزله وزننده صاقمق معناسنه‌در يقال شحشح منه اذا حذر وكوچكن ديدكلرى قوش اوتمك معناسنه‌در يقال شحشح الصرد اذا صوت ودوه صوتنى كوكسنده ترديد ايدرك كوكرمك معناسنه‌در يقال شحشح البعير اذا ردد هديره وقوش سرعتله اوچق معناسنه‌در يقال شحشح الطائر اذا طار سريعا (المشاحة) مفاعله وزننده برنسنه بركسه عندنده پك معتبر اولديغندن آخره ويرميوب ضنت ايتمك معناسنه‌در يقال شاح فلان به على فلان اذا ضن به ومنه قول المؤلفين لامشاحة فى الاصطلاح (التشاح) تفاعل وزننده ايكى كسه برنسنه ضمننده برى برينه بخل وضنت ايدشمك يعنى اول نسنه‌يه هربرى

آخری آلیوب کندوسی آلمق مرادنده اولمق معناسنه‌در یقال تشاحا علی الامر ای لایریدان ان یفوتهما یعنی یرید کل منهما الاستیثار به ویقال تشاح القوم فی الامر اذا شح بعضهم علی بعض حذر فوته (التشحشح) مسلسل وزننده بی خیر ومنفعت اولان مهمل کسیه دینور (الشحة) صحه وزننده فی الاصل مصدردر اسم مفعول معناسنه مستعملدر ومنه قولهم اوصی فلان فی صحته وشحته ای فی حاله التی یشح علیها (الشحایح) صفایح وزننده سودی پك آز اولان ناقه‌لره اطلاق اولنور مفردی شحیحه‌در یقال ابل شحایح ای قلیلة الدر (الشحاح) کتاب وزننده آتشی چقمیان چقماغه دینور یقال زند شحاح اذا کان لابوری وپك آز صویه اطلاق اولنور یقال ماء شحاح ای نکد غیر غزر (الشدح) مدح وزننده سمورمك معناسنه‌در یقال شدح الرجل شدحا من الباب الثالث اذا سمن (الشدحة) جرعه وزننده (والمشتدح) مرتجل وزننده وسعت معناسنه‌در تقول لك عنه شدحة ومشتدح ای سعة ومندوحة (الاشدح) افسح وزننده بول نسنه‌یه دینور (الانشداح) انفعال وزننده ارقه اوزره یاتوب پاچه‌لری آیرمق معناسنه‌در یقال انشدح الرجل اذا استلقی وفرج رجلیه (الشودح) جوهر وزننده کریملو یردن یاپه ناقه‌یه دینور یقال ناقة شودح ای طویلة علی الارض (الشادح) واسع معناسنه‌در یقال کلأ شادح ای واسع (المشدح) مقعد وزننده فرجه دینور حر معناسنه وسعتی ایجون (الشوذح) ذال معجمه ایله جوهر وزننده ذکر اولنان شودح ایله مرادفدر (الشرح) جرح وزننده مشکل ومبهم ومخفی مقوله‌سنی کشف واظهار ایلك معناسنه‌در یقال شرح الغامض شرحا من الباب الثالث اذا کشفه وکسمك معناسنه‌در یقال شرح اللحم اذا قطعه وآچمق معناسنه‌در یقال شرح الباب اذا فتحه وفهم ایلك معناسنه‌در یقال شرح الکلام اذا فهمه وبکر قیرك بکارتنی ازاله ایلك یاخود خاتونی ارقه‌سی اوزره یاتروب جماع ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال شرح البکر اذا افتضها اوجامع المرأة مستلقیة وبر شیئی بولانتق معناسنه استعمال اولنور یقال شرح الشیء اذا وسعه (التشریح) تفعیل وزننده برنسنه‌یی دلیم دلیم کسمك معناسنه‌در یقال شرح الشیء اذا قطعه (الشرحة) حمزه وزننده (والشریحة والشریح) طولانی کیلوب دیلنمش ات دلیمه دینور وشرح آهو مقوله‌سی شکارك اتنه دینورکه کرچه برمقدار قوریوب لکن یصدرمه کرتمه‌سنه وارمیه‌رق کنوریله (المشروح) چوللرده کورینن سرابه اطلاق اولنور (المشرح) مقعد وزننده فرجه اطلاق اولنور (الشریح) زبیر وزننده بودنی فرجه اطلاق اولنور وشریح اسمادندر وابو محمد عبد الرحمن بن احمد بن محمد بن ابی شریح الانصاری الشریحی که امام بغوی اصحابندندر اندن روایت احادیث ایلشدر جدی

اولان شریحه منسوبدر وعبد الله بن محمد وهبة الله بن علی الشریحیان محدثلردر (المشرح) منبر وزننده ابن عاهان درکه تابعیندندر وسوده بنت مشرح صحابیه‌در علی قول بوسینله‌در (الشارح) اکنی قوشلردن حفظ وحراست ایدن بکجی‌یه دینور (شراحیل) شینك فتحیله برر جل اسمیدر شارح دیرکه جبرائیل کبی کویاکه اسم جلاله اولان ایل کلمه‌سنه مضافدر شراحین دخی دینور (شرحه) طلحه وزننده ابن عوه‌درکه بنو اسامة بن لؤی قبیله‌سندن بربطن پدریدر (بنو شرح) جرح وزننده بربطن‌آدیدر (شراحه) سراقه وزننده همدان‌قبیله‌سندن برخاتوندرکه امام علی کرم الله وجهه حضورنده زنا ایلدیکنی اقرار ایلمکله رجم اولنمدی ودیکر برخاتون اسمیدرکه ام سهله دیمکله معروفه‌در محدثه‌در (شراح) کتان وزننده بررجل آدیدر (الشرداح) قرطاس وزننده طبانلری غلیظ وعریض اولان کشی‌یه دینور یقال رجل شرداح القدم ای غلیظها عریضها وششمان اولمغله وجودی صالق وسلیوك اولان آدمه دینور واوزون وجثه‌سی عظیم اولان دوه‌یه وعورته دینور (المشرطح) اسم فاعل بنیه‌سیله دائما ارضدن ارضه سیر وسفر ایدن کسیه دینور (الشرمح) جعفر وزننده (والشرمحی) نفسنه نسبتله کوجلو قوتلو آدمه دینور وبك اوزون آدمه دینور جمعی شرامح وشراحه کلور (الشرمح) عملس وزننده بو دخی بك اوزون آدمه دینور (شرماح) قرطاس وزننده نهاونده قریب بر قلعه آدیدر (الشرمساح) کسرتینله مصرده بر قریه‌در (الشرنفح) فاءله سمندر وزننده ایاغی چاپك رونده آدمه دینور شرمت تعبیر اولنورکه شیر مرد محرفیدر (شطح) شینك وطای مشددەنك کسرله ارکك اوغلاغی زجر وآزاره مخصوص اصواتدندر (المشفح) معظم وزننده شول بد بخت ومحروم کسیه دینور که کسب وکوششنده جزئی وکلی اصلا بر خیر ومنفعته دسترس اولمز اوله (الصفلح) عملس وزننده کنارلری غلیظ وصالق وکوشك اولان فرج نسوانه دینور وبرونك دلکلری واسع و دوداقلری قالین وصالق اولان کسیه دینور بعض زنکی عربلرکی وفرجنك دوداقلری ایری وفرجی بول اولان خاتونه دینور وکبره یمشنه دینور وبرشجر آدیدرکه اوزدکنده درت دانه کسکین بچاق کبی چقمش بداقلری اولورکه هربریله قیون ذبح اولنور ویمشی زنکی عرب کله‌سی قدر اولور وشفلح خرمانك هنوز قورق اولمزدن مقدم یاروب آچان یمشنه دینور (الشقحة) شینك فتحی وقافك سکونیله خاصة کلبك فرجنه دینور (الشقحة) جرعه وزننده دیشی کلبك ممدلری امزکنه دینور طبیة الکلبه معناسنه وقزلانی متغیر یعنی پك قزل اولیوب صاریه مائل اولان خرما قوروغنه دینور شینك فتحیله‌ده جائزدر وشقره معناسنه درکه چهره قومرال اولمقدر آنده آل اولمقدر (الاشقح) آندن

صفتدر

صفتدر اشقر معناسنه در (الشقح) مدح وزننده قیرمق معناسنه در یقال شقح الشیء شقحا من الباب الثالث اذا کسره وکلب تبول ایجون ایاغنی قالدرمق معناسنه در یقال شقح الکلب اذا رفع رجله لیبول (الاشقاح) همزه‌نك کسریله ایراق ایتمك معناسنه در یقال اشقحه اذا بعده وخرما قورغی رنکلنمکه بشلمق معناسنه در یقال اشقح البسر اذا لون واغاجك میوه‌لری رنکلنوب اولمغه یوز طوتمق معناسنه در یقال اشقح النخل اذا ازهی (التشقیح) تفعیل وزننده بودنی خرماقورغی قزارمغه بشلمق معناسنه در یقال شقح البسر اذا لون (الشقحاء) صفرآء وزننده بیاضی خالص اولمیان کیوکه وصف اولور یقال رغوة شقحاء ای غیر خالصة البیاض (الشقح) شینك ضمیله قبح لفظنه اتباعا ذکر اولنور علی قول قبح معناسنه اولمغله تأکید اولور یقولون قبحاله وشقحا اتباع اوبمعنی ویقبحان و یقال شیء قبیح شقیح ویقال جاء بالقباحة والشقاحة ویقال قعد مقبوحا مشقوحا مترجم دیرکه سیوطی مزهرده اتباع ومزاوجه حرف عطفله وارد اولمق عند الاکثر ممنوع وعندالبعض جائزدر دیدی وشقح ککرم ای قبح پس بوذکر اولنانلرده اختلاف مذکوراوزره‌در (الشقاح) رمان وزننده برنبات آدیدر وکوپکك کوتنه دینور است الکلب معناسنه بوراده هایله الکلبة نسخه‌سی غلطدر (الشقیح) امیر وزننده خسته‌لکدن یکیجه افاقت بولمش کمسیه دینور (الاشقاح) همزه‌نك فتحیله کوپکلرك کوتلرینه یاخود اوردلرینه دینور مفردی شقح در شینك کسریله یقال طعن کاشقاح الکلاب ای ادبارها او اشداقها (المشاقحة) مشاتمه وزننده و مرادفیدرکه برکمسیه سوکمك وسوکشمك معنالرینه در یقال شاقحه ای شاتمه وشاقحا ای شاتما (الشقحیة) عربیه وزننده قرمزی کسوید دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در یقال حلة شقحیة ای حمراء نسبة الی الشقحة (الشوکة) جوهره وزننده اویمه قیو طرزنده اولان شیئه دینور جمع جنسی شوکدر (شلح) شینك کسریله عکبرا نام قریه قریبنده بر قریه آدیدر محدثیندن آدم بن محمد الشلحی اورادندر (الشلحاء) حمراء وزننده وقصر ایله جائزدر کسکین قلجه دینور جمعی شلح کلور حمراء وحمر کبی تأنیثی آلت اعتباریله در (التشلیح) تفعیل وزننده لباسدن صوبوب چیلاتمق معناسنه در وبو سواد عراق لغتیدر یقال شلح فلانا اذا عراه (المشلح) معظم وزننده حمام جامکانه دینور مسلخ الحمام معناسنه (الشنح) شینك ونونك ضمیله سرخوشلر سکاری معناسنه در مفردی شناح در رباع وربع کبی (الشناحی والشناح والشناحیة) شینلرك فتحی واخیر کراهیه وزننده جسیم وطویل اولان دوه‌یه دینور وشناح کنج دوه‌یه دینور یقال بکر شناح کثمان ای فتی بونده اجتماع ساکنین ایچون یاء حذف اولنمشدر اصلی شناحی ایدی ویقال بکرة شناحیة (التشنیح) تفعیل وزننده لوم وتشنیع

وتقبيح ايلمك معناسنه در يقال شيح عليه اذا شنع (التشويح) تفعيل وزننده انكار ايلمك معناسنه در يقال شوح الشيء اذا انكره (الشيح) شينك كسر ومديله برنبات آديدر فارسيده درمنه وتركيده ياوشان ديدكارى اوتدر و يمنه مخصوص بر كونه قماش آديدر وامور ومصالحده اوزرينه دوشوب جد وجهد ايدر اولان آدمه دينور وبغايت صقنجى چورك تخته يه بصمز اولان آدمه دينور يقال رجل شيح اى حذر (الاشاحة) همزه نك كسريله يريا وشانلو اولمق معناسنه در يقال اشاحت الارض اذا انبتت الشيح وبرخصوصده جد وسعى واقدام ايلمك معناسنه در يقال اشاح على حاجته اذا جد وجهد جوهرى واشاح الفرس بذنبه اى ارخاه عبارتيله ده ثبت ايلمكله تصحيف ايلمشدر و آنى ليثك كتاب العين تكملهسندن اخذ ايلمشدر آنده صواب اولان سين مهمله ايله اولمقدر غريبدر كه مؤلف منقول عنه اولان كتابى بعد الذكر تصحيفى جوهرى يه اسناد ايلمشدر (الشايح) بودخى امور ومصالحه جد واقدام ايدن آدمه دينور وعار وناموس صاحبى غيور آدمه دينور (المشيح) مبيح وزننده شايح ايله معناى اولده مرادفدر واكسه سنده اولان آدملرى كندو ايله بيله جه كتمكدن منع وتبعيد ايليه رك برآدمه طوغرى توجه واقبال ايدن كسيه دينور اشاحه دن اسم فاعلدر قال ابن الاثير ومنه الحديث انه عليه السلام [قال اتقوا النار ولو بشق تمرة ثم اعرض واشاح] المشيح الحذر والحاد فى الامر وقيل المقبل اليك المانع لما وراء ظهره (الشيح) شينك فتحى و يانك سكونيله برخصوصده چيالمق معناسنه در يقال شاح على حاجته يشيح شيحا اذا جد (المشايحة) مفاعله وزننده (والشياح) شينك كسريله بودخى شيح معناسنه در يقال شايح على حاجته مشايحة وشياحا اذا جد ومقاتله معناسنه در يقال شايح الرجل اذا قاتل (الشيحان) سكران وزننده غيرتلو حيتلو آدمه دينور و پك اوزون آدمه دينور بونده كسر ايله ده جائزدر وجد واقدام سرعتله سكردن آدمه دينور وياوز وشديد النفس اولان آتشلو آته و قدس شريف حواليسنده بر جبل عالى اسميدر (الشياح) كتاب وزننده قيتلغه دينور خط معناسنه وصاقنمق حذر وپرهيز معناسنه در وهر خصوصده جد وجهد ايلمك معناسنه در (الشيحة) شينك كسريله بريده فيد نام قلعه شرقيسنده برصو آديدر وحلب قضاسنده برقريه آديدر محدثيندن يوسف بن اسباط وعبد المحسن بن محمد التاجر و آزاد كرده سى بدر وآنك اوغلو محمد بن بدر واحمد بن سعيد بن حسن واحمد بن محمد بن سهل المحدثون الشيحيون اورادندر (المشيوحاء) الف مدى وقصريله ياوشان ديدكارى نبات مذكورك منبتى اولان ارضه دينور و مشيوحاء مد ايله و مشيحى قصر ايله برجماعت برخصوصده ابتدار واستعجال ياخود اختلاط واختلال اولمغه دينور يقال هم فى مشيوحاء ومشيحى من امرهم اى فى امر يبتدرونه

اوفی اختلاط و یونلر معیو رآه کبی اسم یاخود مشیوخاه ومشیخی کبی جمع اولنق غالبدر کویاکه جد وجهد معناسنه اسم اولان شیخ لفظندن جعلردر (التشیخ) تفعیل وزننده صاقندرمق معناسنه در یقال شیخه اذا حذره و مضایقه وبرمك جهتیله خصمه نظر ایلك معناسنه‌در یقال شیخ خصمه اذا نظر الیه مضایقة (ذو الشیخ) شینك کسریله یمامه وجزیره‌ده برر موضعلردر (ذات الشیخ) بنو یربوع دیارنده برموضعدر (اشیخ) احمد وزننده یمنده برحصن آدیدر

﴿ فصل الصاد ﴾ (الصبح) صادك فتحی وبانك سکونیله فجر وقتنه دینورکه طلك یری اغاروب شفق سوکدیکی وقتدن عبارتدرکه مراد فجر صادقدر فی الاصل طلك برینك اغارمسیله حاصل اولان آیدیندن عبارت اولوب اتساعا اولوقته اطلاق اولنمشدر وعلی قول صبح اول نهاره دینور جمعی اصباح کلور وتقول اتیته لصبح خامسة بالضم ویکسر وهو بالاضافة ای لصباح خمسة ایام یعنی بشنجی کونك صباحنده اکا کلدم (الصبیحة) سفینه وزننده (والصباح) فلاح وزننده (والاصباح) همزه‌نك کسریله‌که فی الاصل مصدردر (والمصبح) مکرم وزننده یونلرده اول نهاره دینورکه فارسیده بامداد دیرلر مؤلفك وهو الصبیحة قولنده ضمیر اول نهاره راجعدر مصباحده صباح اول نهاره کذلك مساء مقابلنه اطلاق اولنوب وثعلبدن صباح عند العرب نصف لیل اخیردن زواله قدر ومساء زوالدن نصف لیل اولك آخرنه قدر وقتدن عبارت اولدیغی منقولدر (الاصباح) همزه‌نك کسریله صباح وقتنه کیرمك معناسنه در یقال اصبح الرجل اذا دخل فی الصباح واصبح صار معناسنه استعمال اولنور یعنی فعل تام اولدیغی کبی فعل ناقص اولورکه وقت صباحه دلالت ایلیوب امسی واضحی کبی همان صار معناسنه اولور ومدخولی جمله اسمیه اولوب اولی اسمیت اوزره مرفوع وثانی خبریت اوزره منصوب اولور یقال اصبح فلان عالما ای صار و عربلر برآدمه غفلتدن بیدار اول کوزکی آچ تیقظ وتبصر قل دیمك یرده اصبح یا فلان دیرلر (التصبیح) تفعیل وزننده بر کسیه عم صباحا یعنی صباحك خیر اولسون دیمك معناسنه‌در یقال صبحهم ای قال لهم عم صباحا اشبو عم کلمه‌سی عینك کسریله امرحاضر اولان انعم کلمه‌سندن مختصردر کن ذانعومة صباحا سبکنده در شارح دیرکه بوتعبیر تحیت جاهلیه‌در و تصبیح برمحله صباح وقتنده کلمك معناسنه‌در یقال صبحهم اذا اتاهم صباحا وبرکسیه صبوح ایجورمك معناسنه در یقال صبحهم اذا سقاهم صبوحا وتصبیح ارکن تناول ایدمجك قوت وغدانك اسمیدرکه تفعیل وزننده بنا قلمشدر تنویر وترغیب وتمتین کبی تقول قرب تصبحنا ای غدانا وبرکسه‌یی کیجه یوریدوب صباح وقتی منزل مقصوده ایصال قلمق معناسنه‌در تقول صبحت القوم الماء ای سریت

بهم حتى اوردتهم اياه صباحا (الصبح) صادك ضميله اسمدر كه ذكر اولندى ومصدر اولور بريره صباح وقتنده كلك معناسنه يقال صبحهم صبحا من الباب الثالث اذا اتاهم صباحا (الصبوح) صبور وزننده اركندن صاغيلان سوده دينور ادبانك صباح وقتى ايچلن باده‌يه صبوح اطلاق بوندندر غبوق مقابليدر وصبوح كيجه‌دن صباحه قلان شرابه دينور وصباح وقتنده صاغيلن ناقه‌يه دينور (يوم الصباح) يوم الغارة معناسنه استعمال اولنور يعنى دشمنه باصقين اولنان كوندر زيرا اكثرى اركن باصقين ايتمليله خصوصا شبخون اولنلر واصباحاه ديو استغاثه و فرياد ايلدكلرى ملابسه‌سيله (الصيحة) جرعه وزننده وصادك فتحيله جائزدر صباح اويقوسنه دينور نوم الغداة معناسنه وصباح وقتنده تناول اولنان جزئيجه قهوه التى‌به اطلاق اولنور يقال احضرنا الصبحة وهى مايتعلل بها غدوة وخمرته ياخود شهبه‌يه ياخود صهبه‌يه مائل سياهلغه اطلاق اولنوركه وقت مزبورك لونيدر وبو كومشى بياض اوله‌جقدر (الاصبح) احر وزننده آخذن صفتدر مؤنثنده صبحاء دينور حمراء وزننده واصبح ارسلانه اطلاق اولنور و مادر زاد اولان قومرال قيللره وتويلره اطلاق اولنور (الاصبحاح) احيرار وزننده قيللر وتويلر خلقى قومرال اولمق معناسنه‌در يقال اصباح الشعر اذا كان اصبح (الصبح) فتحتينله (والصبحة) صادك ضميله بودخى اول معنايه‌در يقال صبح الشعر صبحا و صبحة من الباب الرابع اذا كان اصبح وصبح مجلا دمور پارلدايوب لمعان ايلك معناسنه‌در يقال صبح الحديد اذا برق (التصبح) تفعل وزننده صباح وقتنده اويومق معناسنه‌در يقال تصبح الرجل اذا نام غداة واركندن جزئيجه قهوه التى تناول ايلك معناسنه در يقال تصبح زيد اذا تعلل بشئ غدوة (ذاصباح وذاصبوح) اركن ديمكدر تقول اتيته ذاصباح وذاصبوح اى بكرة وبونلر همين ظرف اوله‌رق استعمال اولنورلركه ظرف غير متمكن اولور وقت صاحب هذا الاسم سبكنده اولور پوشيده اوليه كه عربلر بعض بويله مقاملرده ذات كلمه‌سنى اضافه وبعضا تابى حذف ايدرلر كرمانى تاريخ عتبى شرحنده ديديكه ذات لفظى كاهى وجود ايله مرادف اولور جمى ذوات كلور ولفظ ذات مؤنث‌در زيرا فى الاصل مؤنثه صفت استعمال اولنور يقال امرأة ذات جمال پس اضافتدن قطع اولندقده دخى تأنيثده ابقا ايلديلر و ميدانى هادى للشادى نام تأليفنده ديديكه عربلر لقيته ذات يوم ديرلر آنى كونلردن بركونده كوردم وذات مرة بركره‌ده كوردم وذات سنة برسنه وذات شهر برآيده وذات ليلة بركيجه‌ده وذات غداة برصباحده وتابى اسقاطله ذاصباح وذامساء وذاصبوح وذاغبوق ديرلر وذات الزمين وذات العويم ديرلر مصغر بنيه‌سيله زمانلردن برزمانجق ايچره وميان سنه‌ده ديمكدر وكاهى لفظ ذات طرف و ناحيه معناسنه

استعمال

استعمال اولنور ذات اليمين وذات الشمال كبي وحال وحقيقت معنالرينه استعمال اولور كما قال الله تعالى [واصلحوا ذات بينكم] يعنى الحال التى بينكم انتهى (المصبح) مذهب وزنده كه صبحدن (والمصبح) مكرم وزنده كه اصباحدن اسم مكان وزمانلر در موضع اصباحه يعنى افقده شفق طلوع ايدن موضعه دينور كذلك بخر وقتنه دينور (المصباح) مفتاح وزنده چراغه دينوركه آلت تنوير وضيادر يقال اصبح مصباحا اى سراجا وشول ناقه به دينور كه پك توانا اولغله قوتندن ناشى يتاغنده صباحليوب نهار مرتفع اولدقجه مرعايه كتمز اوله زيرا ضعيف اولنلر همان اركندن مرعايه هجوم ايدرلر واتلو ويصى مزراق يلانينه دينور وبر نوع بيوك كاسه به دينور كه آنكله صبوح ايچرلر واكا مصبح دخى دينلر منبر وزنده (الصبوحة) صبوره وزنده صبوح كبي دائما صباحه صاغيلور اولان ناقه به دينور (الصباحة) ملاحه وزنده حسن وجمال صاحبي اولمق معناسنه در يقال صبح الغلام صباحة من الباب الخامس اذا كان ذا جمال (الصبيح) شريف وزنده (والصباح) غراب وزنده (والصباح) رمان وزنده (والصبحان) سكران وزنده صاحب جمال وخوبلقا محبوبه دينور (الصبحان) فتحاتله صبوح شربنه تعجيل ايدن آدمه دينور يقال رجل صبحان اذا كان يعجل الصبوح (الاصبحى) يايى نسبتله بر نوع قامچيدركه ملوك يمندن ذواصبح نام ملكه منسوبدر ومشار اليه امام مالك بن انسك اجدادندندر (الاصطباح) افتعال وزنده چراغ ياقمق معناسنه در يقال اصطبح الرجل اذا اسرج وصبوح ايچمك معناسنه در يقال اصطبح الرجل اذا اشرب الصبوح (المصطبح والصبحان) سكران وزنده صبوح ايچمكه مداوم اولان آدمه دينور (الاستصباح) چراغ ايدنمك وچراغ اوياندرمق معناسنه در يقال استصبح الرجل اذا استسرج (الصباحية) غرابيه وزنده يصى مزراق يلانلرينه دينور (الصبحاء) حراء وزنده (والمصبح) محدث وزنده ايكى قسماق آديدر (الصباحى) غرابى وزنده پك قرمزى شيئه دينور يقال دم صباحى اى شديد الحمرة (الصباح) غراب وزنده قنديلك شعله سنه دينور (بنو صباح) غراب وزنده بربطن آديدر (ذوصباح) برموضع آديدر واقيال حميردن برملكك لقبيدر (صباح و صبح) صادلرك ضميله مدينه قريبنده نمل نام محل قرشوسنده ايكى صو آديدر و صباح بن طريف جاهليه دندر (صباح) سحاب وزنده ابن هذيل دركه امام زفرك برادريدر وصباح بن خاقان بركريم معروفدر (ام صبح) صادك ضميله مكه مك كنيه سيدر (الصابح) روشن وآشكار معناسنه مستعملدر يقال حق صابح اى بين (صبحه) طلحه وزنده ديار بكر ايالتنده برقلعه آديدر (الصح) صادك ضمى وحائك تشديديله (والصحة) صادك كسريله (والصحاح) صلاح وزنده ذهاب المرض يعنى مدندن

مرض وعلت زائل اولوب صاغ ودرست اولمق معناسنه‌در كذلك هر نسنه كسر ورخنه مقوله‌سى عيب ونقيصه‌دن برى وسالم اولمق معناسنه‌در يقال صح الرجل صحا وصحة وصحاحا من الباب الثانى اذا ذهب مرضه ويقال صح الشئ اذا برئ من كل عيب شارح ديركه صحه اسم مصدر دخى اولور صاغلق معناسنه كرچه مؤلف ذهاب المرض ايله تفسير ايلدى لكن صحت بدنده بر حالت طبيعيه‌در كه موضعلرندن افعال مجراى طبيعيلرى اوزره سليم اولەرق صدور ايدر وبوندن معانى سائره مستعار اولمشدر صحت صلوة وصحت معاملات كبى بوجهتله عن زوال المرض اولديغى كبى عن ابتداء الامر دخى اولور (الصحيح والصحاح) جبان وزننده آندن صفتلردر صحيحك وصحاحك جعلرى صحاح كلور صادك كسريله و صحيحك جمعى اصحاء كلور اطباء كبى وصحايح كلور صفايح كبى (الاصحاح) همزه‌نك كسريله برآدمك اهل وعيالى كذلك دواب ومواشيلرى صاغ اولمق معناسنه‌در يقال اصح الرجل اذا صح اهله وماشيته وصاغالتمق معناسنه‌در يقال اصح الله فلانا اى ازال مرضه (المصحة) ميمك فتحى وصادك فتحى و كسريله جائزدر صحنه سبب ووسيله اولان شيئه دينور ومنه الحديث [الصوم مصحة] اى يصح به (المصحص) عبغب وزننده دوز وهموار يره دينور ارض مستويه معناسنه وبحرين قضاسنده برموضع آديدر وتيم الله بن ثعلبه اولادندن محرز نك پدرى اسميدر وتيم قبيله‌سندن برجاعتك پدرى اسميدر وطئ قبيله‌سندن برجاعتك پدرى آديدر (الصحصاح) (والصحصحان) معمعان وزننده بونلرده دوز وهموار ارضه دينور وصحصحان حلب ايله تدمر بينده برموضع آديدر (صحاح الطريق) فلاح الرفيق وزننده شول يوله اطلاق اولنوركه صرب ودرشت اولوب سهولت بولمامش اوله آنده قطعا سير و سلوك اولنديغندن ناشى صريلغنده باقى اوله تسميه بالتفأل قبيلندن ياخود اياق صدمائيله علتياب اولديغندن ناشى اوله (الصحصحة) زلزله وزننده ظاهر و عيان اولمق معناسنه‌در يقال صحصح الامر اذا تبين (المصحص) اسم فاعل بنيه‌سيله حقوق ومودتى درست وصحيح اولان آدمه دينور ودائما ترهات و اباطيل پيدا ايدر اولان كسيه دينوركه بوصحاصحدندر (الصحيح) امير وزننده اسد بن الرهيص الطائى فرسنك اسميدر (الصحصح والصحصوح) صادلك ضميله شول كسيه‌دينوركه دائما امور واحوالك دقايق وحقايقنى تتبع ايدوب غور و كنهنه اطلاعله ضبط وادراك ايدر اوله يقال رجل صحصح و صحصوح اذا كان يتتبع دقايق الامور فيحصيها ويعلمها (الترهات الصحاصح) وصفتله (وترهات الصحاصح) اضافتله باطل وبيهوده ديمكدر يقال مذهب اهل السنة هو المذهب الصحيح و هو الحق الصريح و سائر المذاهب ترهات صحاصح لاساس لها ولا صحايح اى الاباطيل التى

لااصل له

لااصل له زمخشری تجاوز الله عنه یومثالی مذهب اهل العدل عنوانیله ثبت ایلمکله مترجم عنوان مزبوره تبدیل ایلمشدر کندیلری معتزله اولمغله مذهبلرینه مذهب عدل تسمیه ایلمشدر لکن غریدر که اشبو دقیقه‌یی مطالعه ایلامشدر زیرا بوجهتله مذهبلری فرع واهل سنت مذهبی اصل اولور زیرا عدل وعملیت علتلریله معلولا غیر منصرف اولور (الصدح) مدح وزننده (والصداح) صادك ضمیله بلند آواز ایله نغمه ایتمك معناسنه در کرك انسان کرك طیور اولسون یقال صدح الرجل والطائر صدحا وصداحا من الباب الثالث اذا رفع صوته بغناء (الصیدح) صیقل وزننده (والصدوح) صبور وزننده (والصیداح) صادك فتحیله (والمصدح) منبر وزننده پك سسلی بلند آواز انسان وحیوانه دینور وصیدح ذوالرمه نام شاعرك ناقه‌سی اسمیدر وشدید الصوت اولان آته دینور بونك ذکری تکرار قیلندندر (الصدحة) صادك فتحی وضمیله (والصدحة) فتحاتله تسخیر ایچون افسون ایلدکاری بونجغه دینور (الصدح) فتحتینله بیابانده یول بیلمك ایچون وضع ونصب اولنان نشانه دینور میل کبی واسسز خالی مکانه دینور و شول کوچك تپه‌یه دینورکه بغایت سخت و سنکین قیالق اوله و برنوع میوه اسمیدرکه عنابدن قرمزی اولور وبرنوع حجر عریضه دینور شارحك بیانه کوره مطلقا حجر عریضه دیمکدر وسیاه نسنه‌یه دینور جمعی صدحان کلور صادك کسریله (الاصدح) ارسلانه اطلاق اولنور (الصرح) صادك فتحی ورانك سکونیله کوشکه دینور قصر معناسنه وهر بنای عالیه صرح اطلاق اولنور سائر ابنیه‌دن صریح وخالص اولدیغیچون یقال بنی صرحا ای قصرا وکذا کل بناء عال و صرح بخت نصر نام ملککك شهر بابل قربنده مخصوص برکوشکی اسمیدر وصرح مصدر اولور برایشی آچقلق واظهار وعیان ایتمك معناسنه یقال صرح الامر صرحا اذا بینه واظهره (الصرح) فتحتینله هر شیئك خالصنه دینورکه مغشوش اولمیه (الصریح) امیر وزننده بودنی صاف وخالص اولان شیئه دینور و خالص النسب کسیه اطلاق اولنور جمعی صرحاء کلور کرماء وزننده و صرائح کلور نجایب وزننده و صریح عبدیغوث بن حربك فرسی اسمیدر وبنو نهشل و تمیم قبیله‌لرینه مخصوص برر فرس آدیدر (الصراح) صادك فتحی وضمیله صریح معناسنه‌در یقال لبن صرح وصریح وصراح ای خالص وصراح صادك ضمیله اسم اولور برکسیه روبرو سوکمك وسوز سویلمك حالتنه دینور مصدری قریبا ذکر اولنور وصریح معناسنه اولهرق مجازا ظرفده دخی استعمال اولنور یقال کأس صراح ای لم تشب بمزاج ویقال کلام صراح ای خالص (الصراحة) صادك فتحیله (والصروحة) ضمیله برنسنه خالص وصاف اولمق معناسنه اسملردر وصراحه بومعنادن مصدر اولور یقال صرح نسبه

صراحة من الباب الخامس اذا خلص (المصارحة) مفاعله وزننده (والصراح) صادك ضمى وكسريله بركسيه آشكاره برايش ايلك وآشكاره سوز سويلك وسوكك معناسنه در يقال شمقه مصارحة وصراحا اى مواجهة ومصارحه بركسه قلبنده اولان مضمرى اظهار ايلك معناسنه در يقال صارح بما فى نفسه اذا ابداه (التصريح) تفعيل وزننده بركلامى ظاهر وعيان سويلك معناسنه در كه كنايه وتعريض مقابليدر يقال صرح الكلام خلاف عرض وبرايشى ظاهر وعيان قلمق معناسنه در يقال صرح الامر اذا بينه وبرماده ياخود خاصة حق ظاهر وعيان اولمق معناسنه در بوجهتله متعدى ولازم اولور يقال صرح الحق اذا انكشف وشرابك كپوكى كسيلوب خالص اولمق معناسنه در يقال صرحت الخمر اذا ذهب زبدها وعربلو صرحت كحل اى سماه ديرلر يغمور سز اولوب خط وشدتى خالص اولدقده وتصريح اوق اتان كسه نشاندن مخطى اولمق معناسنه استعمال اولنور كه خطاسى منكشف اولور يقال صرح الرامى اذا رمى ولم يصب وما فى الضميرى اظهار ايلك معناسنه در يقال صرح بما فى نفسه اذا ابداه (الاصراح) همزه نك كسريله بودخى برماده يى ظاهر ونمايان ايلك معناسنه در يقال اصرح الامر اذا بينه (المصراح) مفتاح وزننده شول ناقه يه دينور كه سودى كپوكسز اولهكه خالص اولور يقال ناقة مصراح اى لاترغى (الصراحية) صادك ضمى ويانك تشديديله باده قوللنه جق قابه دينور ياء نسبت مبالغه ايچوندر فارسيده اكا پياله دينور ويانك تخفيفيله صراحيه خالص باده يه دينور وصراحية الكلمات كلمهٔ خالصه ديمكدر نته كه صراح دخى دينور (المصرح) محدث وزننده بولد سز اياز كونه اطلاق اولنور يقال يوم مصرح اى بلا سحاب (الانصراح) انفعال وزننده برماده آچغه چقمق معناسنه در يقال انصرح الحق اذا بان (الصراح) رمان وزننده اوجاق چكر كه سنه شبيه برقوش آديدر كه لحمى مأكولدر (صرواح) واويله قرطاس وزننده يمنده برحصن آديدر كه بلقيس ايچون حضرت سليمان على نبينا وعليه السلام امريله جن طائفه سى بنا ايلديلر (الصمارح) علابط وزننده خالص وصافى معناسنه در ميمى زائده در (الصرحة) صادك فتحيله بارز و آشكاره ديمكدر يقال خرج لهم صرحة برحة اى بارزا لهم ويقال ان خروج صرحة برحة لكثير بالفتح فى اخرهما وبالتنوين معاوبالجر (الصردح) جعفر وزننده (والصرادح) قرطاس وزننده مكان مستويه دينور (الصرداحى) سرادق وزننده صرح لفظندن مزيد اولمغله يك ظاهر وعيان اولان شيئه دينور ومنه يقال ضرب صرادحى اى شديد بين (الصرنفح) فايله سمندل وزننده حيقريجى بلند آوازه دينور صياح معناسنه در كرك انسان وكرك سائرى اولسون (الصرنقح) قافله صرنفح وزننده شول شهامتلو شديد الشكيمه آدمه دينوركه

قطعا رنك وخدعه‌يه مغبون اولميوب وشدت وشهامتدن ناشى يدوعهده‌سنه اولان نسنه‌يه بركسه طرفندن طمع وميد تعلق ايلز اوله يعنى نه حيله ايله ونه جبر وزور ايله برنسنه‌سى آلنمز اوله يقال هوصرنقع اى الشديد الشكيمة الذى لايخدع ولايطمع فيماعنده وظريف آدمه دخى دينور (المصطع) منبر وزننده اوتلاق وچايير قسمندن عارى صحرايه دينور وخرمن دوكمك ايچون تسويه ايتدكلرى مكانه دينور (الصفع) صادك فتحى وقافك سكونيله برنسنه‌نك برجانبنه دينور يقال قعد فى صفح المجلس اى جانبه وصفح الجبل طاغك ياصتم اولان صرتنه ويوره سنه دينوركه آرقاج تعبير اولنور وصفح الانسان آدمك بريانه دينور جنب وپهلو معناسنه يقال ضرب على صفحه اى جنبه وصفح الوجه يوزك ياصتمنه اولان پريدركه اوزونلغنك مقابليدر يقال نظر اليه بصفح وجهه اى عرضه كذلك صفح السيف قلجك ياصتم پريدركه آغزينك واوزونلغنك مقابليدر بونده ضمله‌ده جائزدر جمعى صفاح كلور صادك كسريله وصفح بنو كلب جماعتدن بر رجل آديدر و صفح مصدر اولور ترك واعراض ايلك معناسنه يقال صفح عنه صفحا من الباب الثالث اذا اعرض عنه وتركه وكناهى عفو ايلك معناسنه استعمال اولنور كويا كه كناهندن صفحهٔ وجهيله اعراض ايدر يقال صفح عنه اذا اعفى عنه ودوه‌لرى برر برر حوض اوزره عرض وامرار ايلك معناسنه‌در يقال صفح الابل على الحوض اذا امرها عليه واحدا واحدا وسائلى رد وتخييب ايلك معناسنه استعمال اولنوركه اعراض وجه ايلش اولور يقال صفح السائل اذا رده وقلجك آغزيله اورميوب يصتميله يعنى يوزيله اورمق معناسنه در يقال صفح بالسيف اذا ضربه مصفحا اى بعرضه وبركسيه مشروباتدن برنسنه ايچورمك معناسنه‌در يقال صفح فلانا اذا سقاه اى شراب كان وبرنسنه‌يى يصيلدوب انلو لتمك معناسنه‌در يقال صفح الشئ اذا جعله عريضا ومتعدد نسنه‌لرى برر برر عرض ايلك معناسنه‌در يقال صفح القوم اذا عرضهم واحدا واحدا ويقال صفح ورق المصحف اذا عرضها واحدا واحدا وبرشيئه امعانله نظر ايدو ايدوب انى تأمل ايلك معناسنه‌در كويا كه هرصفحه‌لرينه نظر ودقت ايتمش اولور يقال صفح فى الامر اذا نظر فيه (الاصفاح) همزه‌لك كسريله بودخى سائلى رد ايلك معناسنه‌در يقال اصفح السائل اذا رده وبرشيئك آخر يوزنى چويرمك معناسنه‌در يقال اصفح الشئ اذا قلبه (التصفيح) تفعيل وزننده برنسنه‌يى عريض قلمق معناسنه‌در كرك ابتداء امرده وكرك صكره‌دن ايلسون يقال صفح الشئ اذا جعله عريضا واللرى برى برينه چالمق معناسنه‌در كه صفحهٔ كفى صفحهٔ كف آخره اورمقدر يقال صفح بيديه اى صفق قال فى الاساس التسبيح للرجال والتصفيح للنساء (والتصفح) تفعل وزننده بودخى برشيئه امعان نظر ايله باقوب آنده تأمل ايلك

معناسنه‌در صفح کبی کویا که صفحه صفحه باقوب دقت ایدر یقال تصفح فیه
اذا نظر فیه (الصفوح) قعود وزننده ناقه‌نك سودی چکیلوب سودسز قالمق
معناسنه‌در یقال صفحت الناقة صفوحا اذا ذهب لبنها شارحك بیاننه کوره ناقه مثالدر
غنم و بقر مقوله‌سنده دخی جاریدر (الصافح) سودی چکلمش ناقه‌یه دینور وصف
خاصدر (المصافحة) مصالحه وزننده اسنلشمك ایچون ایکی آدم بری برینك اللرنی
طوتشمق معناسنه‌در که یکدیکرك صفحهٔ کفنی طوتوب وصفحهٔ وجهله مقابله ایدرلر
(التصافح) تصالح وزننده مصافحه معناسنه‌در یقال صافحا وتصافحا ای اخذکل
واحد ید صاحبه (الصفیح) امیر وزننده کوکه اطلاق اولنور سماء معناسنه ومنه
ملائکة الصفیح الاعلی وهریصی نسنه‌نك یوزینه دینور کاغد یوزی کبی (المصفح)
مکرم ومعظم وزنلرنده یصی وانلوشیئه دینور یقال وجه هذا السیف مصفح ومصفح
ای عریض وشول آدمه اطلاق اولنورکه باشنك ایکی یانلری یصیجه وجبینی یومریجه
اوله وبر طرفه طوغری اماله اولنمش نسنه‌یه دینور واخر یوزی چویرلمش نسنه‌یه دینور
وقصبه‌سی یعنی کمکی معتدل اولان برونه اطلاق اولنورکه دوزجه اولوب سمرلی
اولمیه وشول باشه اطلاق اولنورکه صدغینی یعنی طولون تعبیر اولنان که قولقلر
ایله قاشلرك ارالغیدر صقشدیریلوب یصتم اولمغله جبهه‌سیله قفاسی ارالغی اوزون اوله
مراد سیوریجه وایکی طرفی باصق یاصتم اولان باشدر ومصفح شول قلبه دینورکه آنده
ایمان ونفاق مجتمع اوله کویا که مؤمن طرفنه بر یوزیله وکفار جانبنه بو یوزیله اقبال
وتلقی ایدر ومنه الحدیث [القلوب اربعة فقلب اغلف فذاك قلب الکافر وقلب منکوس
فذاك قلب رجع الی الکفر بعد الایمان وقلب اجرد کالسراج یزهر فذاك قلب المؤمن
وقلب مصفح اجتمع فیه الایمان والنفاق] ومصفح قمار اوقلرندن التنجی اوقه دینور
وسهل وحسن اولان یوزه اطلاق اولنور (الصفوح) صبور وزننده کریم وعفو
اولانه دینور یقال هو صفوح ای کریم وعفو وشول خاتونه اطلاق اولنورکه
دائما زوجی دیدارندن بلاسبب اعراض وامتناع ایدوب یان ویرر اوله کویا که یانیله
سماحت ایلمش اولور پس صفوح رجالده مدیحه ونسوانده ذمیمه‌در (الصفایح)
صفیحه‌نك جمعیدر یصی نسنه‌لره دینور وقبائل رأسه اطلاق اولنورکه کاسهٔ سرك
مشتمل اولدیغی کمك قطعه‌لریدرکه بری برینه کویا که صکره‌دن یاپشدرلمشدر
وصفایح برموضع آدیدر وصفایح الباب الواحی یعنی قنادلرینك ماده‌لری اولان
تخته‌لردر بعده قنادلرینه‌ده اطلاق اولندی پس هر قنادینه صفیحه دینور وصفایح
یوزلری انلو قلجلره دینور ویسیطه ومحراب طاشی کبی یوفقه جه یصی طاشلره
دینور (الصفاح) رمان وزننده بودخی یوفقه جه یصی طاشه دینور قویی آغزینه
قونیلان طاش قپاق کبی واورکجی پك بیوك اولان دوه‌یه دینور جمعی صفاحات

كلور وصفايح كلور وصفاح بادیه‌ده ذروه نام محل قرینده برموضع آدیدر (المصفحة) معظمه وزننده شول سودلو طواره دینورکه سودی آز اولغله یمه‌ده یغلق ایچون برقاچ کون صاغلیه یقال ناقة مصفحة ای مصراة وقلچه دینور بونده محدثه وزننده دخی جائزدر جمعی مصفحات کلور (الصفع) فرح وزننده حداعند الدن خارج جبهه‌ده اولان یصیلغه دینور یقال فی جبهة فلان صفع ای عرض فاحش (الاصفع) آندن صفتدر مؤذن مدینه ابراهیم الاصفع آنکله ملقب اولمشدر (الصفاح) کتاب وزننده یکاقلرك عرضی جهتنده سیلنمش وصیرنمش کبی اولان یصیلغه دینورکه اول سببله یکاقلرك اتساعی حدی متجاوز اولور وبو آت قسمنده کریهه‌در وصفاح طائفه مکه بینده واقع جبل نعمان حذاسنده برنیچه طاغلره اطلاق اولنور (المصافح) اسم فاعل بنیه‌سیله شول اسیر شهوته دینورکه النه یکن نسوانله زنا ایدر اوله کرك حره وکرك جاریه اولسون یقال رجل مصافح اذا کان یزنی بکل امرأة حرة اوامة (الصقع) صادك وقافك فتحیله باشك اوکی طاز کل اولق معناسنه‌در صلع معناسنه الاصقع آندن صفتدر مؤنثی صقعاءدر (الصقعة) فتحاتله آندن اسمدر وجه مذکور اوزره اولان طازلغه دینور (الصلاح) فلاح وزننده (والصلوح) قعود وزننده (والصلاحة) کرامه وزننده برنسنه فاسد وتباه اولمیوب ایو اولمق معناسنه درکه اصل ترکیده اوکات اولمق تعبیر اولنور یقال صلح الشیء وصلح صلاحا وصلوحا وصلاحة من الباب الثالث والخامس ضد فسد مصباحده باب اولده دخی مرسومدر مؤلف دخی ذکر ایدر وصلاح برنسنه‌برشیئه یراشق واویغون اولمق معناسنه‌در تقول هذا الشیء یصلح لك صلاحا من الباب الاول ای من بابتك (الصلح) صادك کسری ولامك سکونیله که صغر وزننده اولور (والصالح والصلیح) آندن صفتلردر فاسد وتباه اولمیوب ایو اولان شیئه دینور (الاصلاح) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی ایو وصالح قیلق معناسنه در کرك ابتدای امردن وکرك فسادنی ازاله ایله صکره‌دن قلسون که اوکارمق تعبیر اولنور یقال اصلحه ضد افسده وبرآدمه ایوللك ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال اصلح الیه اذا احسن الیه (الصلح) صادك ضمیله بارشقلق معناسنه اسمدرکه طرفین فساد ونزاعی قالدروب مابینلری ایواولمقدن عبارتدر سلم کبی وبومذکر نقیضی اولان حرب اوزره جملا مؤنث دخی اولور یقال وقع بینهما الصلح ووقعت ای السلم وصلح برجماعتك اسمیدر (صلح) صادك کسریله منسان قرینده برنهر آدیدر (المصالحة) مفاعله وزننده (والصلاح) صادك کسریله طرفین جدال وفسادی ترك ایدوب بارشمق معناسنه در (الاصطلاح) افتعال وزننده تاء طایه قلب اولنمشدر (والاصتلاح) اصلی اوزره‌که قاعده‌نك خلافیدر بونلرده مصالحه معناسنه در افتعال بابی مشارکت ایچون دخی کلور یقال صالحه

وصالحا مصالحة وصلاحا واصطلحا واصتلحا اى توافقا (التصالح) تفاعل وزننده بو دخى صلحلشمك معناسنه در يقال تصالحا تصالحا ويقال اصالحا بونك اصلى تصالح ايدى تدارك وادارك كبى (صلاح) قطام وزننده وبعضا منصرف اولور مكه مكرمه‌نك اسميدر (المصلحة) ميمك ولامك فتحيله برامرك خيريت وصلاحنه باعث وداعى اولان شيئه دينور مفسد مقابليدر جمعى مصالح كلور يقال رأى الامام المصلحة فى ذلك اى مايحمل على الصلاح (الاستصلاح) برنسنه‌نك ايواولمسنى ايستمك كذلك برنسنه‌يى ايو وصالح كورمك معناسنه در يقال استصلح الشئ نقيض استفسد (صلاح) اسمادندر روح بن صلاح بر محدثدر (صالحان) اصفهانده برمحله‌در (الصالحية) شهر رها قريبنده برقريه در وبغدادده برمحله وبرقريه‌اسملريدر ودمشق ظاهرنده ومصر ديارنده بررقريه آديدر (صلح) صادك ضمياه (و صلاح ومصلح) محسن وزننده (وصليح) زبير وزننده اسامى رجالدندر مؤلف صالح اسمندن سكوت ايلشدر بصائرده بيانه كوره ابتدا آنكله مسما اولان صالح عليه السلام‌دركه ابن عبيد بن اسف‌در ثمود قومنه مبعوث اولمشدر (الصلباح) صادك ولامك كسريله سقنطار وزننده برنوع انجه واوزن بالق آديدر (الصلدح) جعفر وزننده يصى طاشه دينور بسيطه كبى ومنه يقال جارية صلدحة اى عريضة (الصلندحة) صادك ولامك فتحيله طيانقان ومتين اولان ناقه‌يه دينور وبو اركككنه اطلاق اولنمز يقال ناقة صلندحة اى صلبة (الصلودح) صادك ولامك فتحيله متين وشديد نسنه‌يه دينور (الصلطح) جعفر وزننده ايرى وضخمامتلو نسنه‌يه دينور (الصلطحة) هايله كودمسى انلو وعريض اولان خاتونه دينور (الاصلنطاح) احرنجام وزننده بولالمق معناسنه‌در يقال اصلنطحت البطحاء اذا اتسعت (المصلطح) مسرهد وزننده (والصلاطح) علابط وزننده پك عريض اولان شيئه دينور يقال نصل مصلطح وصلاطح اى عريض ويقال صلاطح بلاطح اتباعا (الصلوطح) صادك ولامك فتحيله بر موضع آديدر (الصلفحة) دحرجه وزننده اچه‌يى بصبرت اوزره زيوف وصلاحنى بيلك ايچون برى اوته دوندرمك معناسنه در يقال صلفح الدراهم اذا قلبها (الصلافح) صادك فتحيله اچه‌لره دينور دراهم معناسنه وبونك مفردى بوقدر (المصلفح) مدحرج وزننده ياصتم باشه دينور يقال رأس مصلفح اى عريض (الصلنفح) سمندل وزننده چاغرغان كسيه دينور (الصلنقح) قافله سمندل وزننده صرنقح معناسنه دركه ذكر اولندى (الصلمحة) دحرجه وزننده تراش ايلك معناسنه‌در يقال صلمح رأسه اذا حلقه (المصلمحة) مدحرجه وزننده باشنده اصلا قيل اثرى اولميان خاتونه وصف اولور يقال جارية مصلمحة الرأس اى زغرآ كويا كه باشى تراش اولمش كبيدر (الصمح) لمح وزننده

حرارت هوا پك شديد اولمغله باشدن نفوذ ايله دماغى ارتمك درجه‌سنده تأثير ايتمك معناسنه در يقال صمحه الصيف صمحا من الباب الثالث والثانى اذا اذاب دماغه بحره واورمق معناسنه‌در يقال صمحه بالسوط اذا ضربه وبر آدمه برماده ضمننده غلظت وخشونتله معامله ايتمك معناسنه‌در كرك قولى وكرك فعلى اولسون يقال صمحه اذا اغلظ له فى المسئلة وغيرها (الصماح) غراب وزننده متعفن وبد رائحه اولان تره دينور عرق منتن معناسنه وقولتق رائحه‌سنه دينوركه اولدخى منتن اولور و باقيه دينوركى معناسنه واكا صماحى دخى دينور نفسنه نسبتله فارسيده داغ ديرلر وصماح برجانور آديدركه آق طوشاندن وعلى قول تيون ديدكلرى حيواندن كوچرك اولور و اياغك چتلاغنه دوا ايچون اريديلوب مرهم كبى وضع اولنان ايج ياغى پاره‌سنه دينور (الصمحاء) جرباء وزننده طيراغى درشت اولان ارضه دينور (الاصمح) احمر وزننده شول بهادره دينوركه ميدان محاربه‌ده دلاورلرك باشلرينه كر وحمله ايله ضرب ايده‌رك حواله اوله (صوصحان) صولجان وزننده برموضع آديدر الصمحمح) صادك وميمك فتحيله (والصمحمحى) يای نسبتله شول متين وشديد آدمه دينور كه كورك كمكلرى و سائر اعضالرى ضيق ودپوشوركلى ومجتمع اوله وقصير القامة كسيه دينور وباشى كل آدمه دينور وباشى تراش اولمش‌كسيه دينور (الصموح) صبور وزننده سخت وشديد نسنه‌يه دينور يقال حافر صموح اى شديد (الصمدحة) دحرجه وزننده حرارت هوامشتد اولمق معناسنه‌در تقول صمدح يومنا اذا اشتد حره (الصميدح) سميدع وزننده پك اسى كونه دينور و صلب و شديد نسنه‌يه دينور (الصمادحى والصمادح) صادلرك ضميله يونلرده صلب و شديد نسنه‌يه دينور وهر شيئك خالصنه دينور و صمادح ارسلانه دينور وآچق و واضح يوله دينور (الصندح) صندل وزننده بسيطه كبى يصى طاشه دينور (صناع) علابط وزننده بربطن پدرينك اسميدر اصحاب كرامدن صفوان بن عسال آنلردندر وصناع بن الاعسر كذلك اصحابدندر (الصوح) صادك فتحى و ضمى وواوك سكونيله درمنك ايكى طرفنده ديوار مثابه‌سنده اولان ديك قيبسنه دينور حائط الوادى معناسنه وطاغك اتكنه على قول ديوار هيئتنده طوران ديك يوزينه دينور وصوح مصدر اولور يارمق معناسنه تقول صحت الشئ صوحا اى شققته (الانصياح) انفعال وزننده آندن مطاوعدر تقول صحته فانصاح وآى طوغوب قابذار اولمق معناسنه‌در يقال انصاح القمر اذا استنار (النصوح) تفعل وزننده يارلمق وچتلامق معناسنه در يقال تصوح الشئ اذا تشقق وبدنده قيلار دوكلمك معناسنه‌در يقال تصوح الشعر اذا تناثر نتهكه يا ايله تصحيح دخى بومعنايه‌در وسبزه وبقول مقوله‌سنك باشلرى قوريمق

معناسنه در يقال تصوح البقل اذا يبس من اعلاه (التصويح) تفعيل وزنده قورتمق معناسنه در يقال صوحته الشمس اذا جففته اصل سبزه مقوله‌سنى قورتمق معناسنه اولوب بعده تعميم اولنمشدر (الصواح) غراب وزنده كرجه دينور جص معناسنه وخاصة آت قسمنك ترينه دينور عرق الخيل معناسنه وصوبى غالب سوده دينور و مرتفع ارضه دينور نجوه معناسنه بعض نسخه‌ده رخوه عنوانده مرسوم اولمغله طبراغى كوشك بر ديمك اولور وصواح خرمانك چچكنه دينور (الصاحة) ساحه وزننده اصلا نبات انبات ايتمز اولان بى‌خير ومنفعت ارضه دينور ومنه يقال هذه الساحة كانها الصاحة وصاحه برجبل ياخود بر نيجه يصتم كوچك طاغلره اطلاق اولنوركه عقيق مدينه قربنده كائنلردر (الصواحة) رمانه وزننده بدندن ياريلوب دوكيلن قيلره دينور (المنصاح) ميمك ضميمه منعندن ياخود مجراسندن طاشقن اولوب بر يوزنده جارى اولان صويه دينور (صاحات) سزات طبراغنده برنيجه طاغلردر (صاحتان) برموضعدر (الصوحان) صادك ضميمه قورى نسنه‌يه دينور ومنه نخلة صوحانة اى كزة السعف (بنوصوحان) عبد القيس قبيله‌سندن برجماعتدر (الصيح) صادك فتحى ويانك سكونيله (والصيحة) هايله (والصياح) صادك كسريله و ضميمه (والصيحان) فتحاتله نهايت قدرت مرتبه‌ده آواز بلند ايله حيقرمق معناسنه‌در يقال صاح الرجل يصيح صيحا وصيحة وصياحا وصيحانا اذا صوت باقصى الغاية ومنه المثل ★ غضب فلان من غير صيح ولا نفر ★ اى قليل ولاكثير يعنى آزدن چوقدن موجب غضب اولهجق برحالت يوغيكن بيهوده غضبناك اولدى ديمكدر صيخ وجه مذكور اوزره چاغرمق ونفر طاغلمق معناسنه‌در اصل مثل لقيته قبل صيح ونفر عنوانده ايدى‌كه هنوز ناسك سسى وشماطه‌سى وخانه‌لرندن طشره طاغلمسى يوغيكن اكا بولشدم ديمكدر مراد قبل الفجر ملاقات اولهجقدر بعده بوندن انشعابله سائر محلرده دخى بلا شئ ديمكدن كنايه ايله استعمال ايلديلر وعربلر صاحت النخلة ديرلر طالت معناسنه وصاح العنقود ديرلر استتم خروجه من‌كه وطال وهوغض يعنى صالقم قيجوقلرندن تماميله چقوب و هنوز تر وتازه اولديغى حالده اوزامغه بشلق معناسنه كويا كه بونلر انا النخلة وانا العنقود ديوندا ايدرلر وبرقوم بلكليوب خوفه‌دوشديلر ديمجك يرده صيح بهم ديرلر مجهول بنيه‌سيله وهلك اولديلر ديمجك يرده صيح فيهم ديرلر ايچلرنده جابجاندبه وفرياد وفغان ظهورى ملاحظه‌سنه مبنيدر اكا بناء فى حرفيله استعمال اولنمشدر وصيحه عذابه اطلاق اولنور ام سالفه‌دن بعضلرى صيحة جبريل ايله هلاك اولدقلريجون (المصايحة) مفاعله وزننده (والتصايح) تفاعل وزننده برى برينه حيقرمق معناسنه در يقال صايح القوم و تصايحوا اذا صاح

بعضهم

بعضهم ببعض وتصايح جايجا يارلمق معناسنه در يقال تصايح غمد السيف اذا تشقق (الصايحة) رايحه وزننده ميت اوزره نوحه ايدن قاريلرك صيحه سنه دينور (التصيح) تصوح وزننده و مرادفيدركه ذكر اولندى (التصيح) تفعيل وزننده تصويح معناسنه در يقال صيحته الشمس بمعنى صوحته (الصياح) صيحه دن مبالغه اسم فاعلدر و صياح برنوع عطر ياخود طيب انواعندن باشك صاچنى غسل ايده جك بركونه نسنه در و صياح بر رجلك عايلدر (الصياحة) هايله يامده بر خرمالق آديدر (الصيحانى) ريحانى وزننده مدينه يه مخصوص برنوع خرما آديدر صيحان نام قوج قيونه منسوبدر كه دائما آنك اغاجنه ربط اولنور ايدى على قول اول قوجك اسمى صياح ايدى كنان وزننده پس نسبت مزبور تغييرات نسب قبيلندندر نته كه صنعاء شهرينه نسبتده صنعانى ديرلر نونله

﴿ فصل الضاد المعجمة ﴾ (الضبح) ضادك فتحى وبانك سكونيله (والضباح) ضادك ضميله آت قسمى سكردركن كشمكدن واوقره مقدن بشقه آغزندن هارلتى ايله ياخود اح اح ديه رك سسلنمك معناسنه در كه اول سسه هارلتى تعبير اولنور آتك صيق صيق نفسندن پيدا اولور على قول ضبح تقريب ديدكارى سكرتمكدن دون وسهل اولەرق سكرتمك معناسنه در كه دورتلك تعبير اولنور يقال ضبحت الخيل ضبحا وضباحا من الباب الثالث اذا سمعت من افواهها صوتا ليس بصهيل ولاحمحمة اوعدت دون التقريب ومنه قوله تعالى [والعاديات ضبحا] وضبح آتش برنسنه نك ظاهرينه تأثير ايله لونى سهلجه تغيير ايتمك معناسنه در كه كويندرمك تعبير اولنور يقال ضبحت النار الشيء اذا غيرته ولم تبالغ (الانضباح) انفعال وزننده آندن مطاوعدر يقال ضبحته النار فانضبح (الضبح) ضادك كسريله كوله دينور رماد معناسنه (الضباح) غراب وزننده مصدردر نته كه ذكر اولندى وضباح خاصة تلكو سسنه دينور وبرموضع آديدر وبرمحدث اسميدر (المضبوحة) منكوحه وزننده چاقق چاقه جق طاشه دينور (الضبيح) امير وزننده ريب بن شريق وشويعر ايله ملقب محمد بن حران وحازوق الحنفى الخارجى واسعر الجعفى وداود بن متمم نام كسه لرك فرسلرى اسميدر (ضبيح) زبير وزننده حصين بن جام وخوات بن جبيرك فرسلرى اسميدر (ضبيح) مدح وزننده عرفانده برموضعدركه اهل وقوفك اوائلى اورادن بوشانوب كيدرلر (ضباح) شداد وزننده ابن اسمعيل الكوفى وابن محمد بن على دركه محدثلردر (الضبحاء) حمراء وزننده شول پايه دينوركه طوغرلتمق ايچون آتشه كوستورلمكله فى الجمله آتش تأثير وتغيرايلش اوله (المضابحة) مفاعله وزننده روبرو برى برينه قبيح قبيح سوزلر سويلمك مقابحه ومكافحه معناسنه در واحد وزياده ايچون اولور يقال ضابحه اى قابحه وكافحه (الضحضحة) زلزله وزننده ايراقدن سراب يلدرامق معناسنه در يقال ضحضح

السراب اذا ترقرق وضحضحه جرى سراب معناسنه درکه سرابك اقار صو هيئتنده کورنمسندن عبارتدر مؤلفك ترتيبنه کوره بو معناده اسمدر وظاهر ونمايان اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال ضحضح الامر اذا تبين (التضحضح) تزلزل وزننده بودخی سراب يلدرامق معناسنه در يقال تضحضح السراب اذا ترقرق (الضح) ضادك کسری وحائك تشديديله کونشك نور وضياسنه دينورکه زمين اوزره واقع اوله مؤلفك الشمس وضؤها تعبيری اعجبنی زيد وکرمه قبيلندندر قال الشارح ومنه الحديث [لايقعدن احدکم بين الضح والظل فانه مقعد الشيطان] وضح اصلا ستره‌سی اولميوب صحرا کبی آچق وبارزو ظاهر يره دينور ودائما کونش طوقنور اولان يره دينور که کونی تعبير اولنور ومنه المثل جاء بالضح والريح ای بما طلعت عليه الشمس ومأجرة عليه الريح ولاتقل بالضح يعنی فلان اوزرلرينه کونش طوغوب اوزرلرينه يل اسن نسنه‌لری آلوب کلدی که مراد اموال کثيره کتورد کنی اشعاردر وعامه يا ايله بالضيح عنوانيله تفوه ايتملريله مؤلف نهی ايلشدر (الضحضاح) صادك فتحيله آزجه صويه دينور ماء يسير معناسنه علی قول همان طبوغه قدر چقان يابالدرك نصفنه قدر چقانه ياخود آدمی بوئلیان صويه دينور وضحضاح هذيل لغتنده کثير معناسنه در يقال غنم ضحضاح ای کثير (الضحضح) غبغب وزننده بودخی آزجه صويه دينور وضحضح وضحضح که هدهد وزننده سرابك اقار صو هيئتنده کورنمسنه دينورکه اسملردر (الضرح) جرح وزننده برنسنه يی يرندن اوته قاقوب برطرف ايلك معناسنه در يقال ضرح الشئ ضرحا من الباب الثالث اذا دفعه ونحاه وشاهدك شهادتنی جرح والغا ايلك معناسنه استعمال اولنور تقول ضرح شهادة فلان عنی ای جرحها يعنی دفعها عنی وطوار اياقلريله تپه اورمق معناسنه در يقال ضرحت الدابة اذا رمحت وقبر قازمق معناسنه در يقال ضرح للميت ضرحا اذا حفر له ضريحا وضرح دری يه دينور جلد معناسنه (الضراح) کتاب وزننده بودخی طوار اياقلريله تپه اورمق معناسنه در يقال ضرحت الدابة ضراحا من الباب الاول اذا رمحت (الضروح) صبور وزننده تپه‌کن طواره دينور يقال دابة ضروح ای رموح واوق پك سوره‌کن اولان يابه اطلاق اولنور يقال قوس ضروح ای شديدة الدفع للسهم (الضروح) قعود وزننده بازار کاسد اولمق معناسنه در يقال ضرحت السوق ضروحا اذا کسدت (الاضراح) همزه‌لك کسريله بازاری کساده ويرمك معناسنه در تقول اضرحت السوق ای اکسدتها بونی مؤلف تکرار ايلشدر وبرنسنه‌يی افساد ايلك معناسنه در يقال اضرحه اذا افسده وابعاد ايلك معناسنه در يقال اضرحه اذا ابعده (الضرح) فرع وزننده فاسد وتبهکار کشی يه دينور يقال رجل ضرح ای فاسد وبعيد معناسنه در يقال نية ضرح ای بعيدة (ضراح) قطام وزننده اسم فعل امر در

اضرح معناسنه كه ايراق اول ديمكدر نته كه نزال انزل معناسنه‌در (الضريح) امير وزننده بعيد معناسنه در وقبره على قول قبرك وسطنده اولان ياريغه وعلى رأى لحدى اولميوب شق اولان قبره دينور (الضراح) غراب وزننده بيت معمور اسميدر كه سماء رابعه‌ده در قال الشارح فى النهاية الضراح بيت فى السماء حيال الكعبة (المضارحة) مفاعله وزننده برى برينه سب و دشنام ايتمك معناسنه‌در يقال ضارحه اذا سابه و نسنه آتشمق معناسنه‌در يقال ضارحه اذا راماه و بر برينه قريب اولمق معناسنه‌در يقال ضارحه اذا قاربه (المضرحى) ميمك ورانك قحبه قنادلرى اوزون اولان چاقره دينور يقال صقر مضرحى اى طويل الجناح وكريم الاصل وقديمى خاندان اولان مرد ذيشانه دينور ومطلقا آق اولان شيئه دينور واوزون نسنه‌يه دينور وبر رجلك اسمى يعنى لقبيدركه برشاعر مشهوردر (المضرح) ياسز اولەرق بو دخى قنادلرى اوزون چاقره دينور (ضريح) زبير وزننده اسمادندر عرجة بن ضريح اصحابدندر على قول شين معجمه ايله شريح در (المضطرح) اسم مفعول بنيه‌سيله برطرفه آتلش نسنه‌يه دينور يقال شئ مضطرح اى مرمى فى ناحية (ضارح وضراح) شداد وزننده (ومضرح) محدث وزننده اسامى رجالدندر (ضريحة) سفينه وزننده بر موضع آديدر (الضيح) ضادك فتحى وياءك سكونيله باله دينور عسل كبى ونضيج بولمش مقل اسميدركه حجاز ويمنه مخصوص ميوه معروفدر وصوبى چوق يوفقه سوده دينور و ضيح مصدر اولور سوده صو قاتمق معناسنه تقول ضحت اللبن اضيح ضيحا اذا مزجته بالماء وبر محل خالى قالمق معناسنه‌در يقال ضاحت البلاد اذا خلت (الضياح) سحاب وزننده بودخى صوبى چوق يوفقه سوده دينور (التضييح والتضويح) تفعيل وزننده بر آدمه صوبى چوق يوفقه سود ايجورمك معناسنه‌در تقول ضيحت فلانا وضوحته اى سقيته الضياح وسوده صو قاتمق معناسنه در تقول ضيحت اللبن اذا مزجته بالماء (الضيح) ضادك كسريله ضح معناسنه دركه كوني يره دينور وضيح كلمه‌سى ريح لفظنه اتباع و مزاوجه ايله ذكر اولنور نته‌كه ضح ماده‌سنده بيان اولندى مؤلف ضيح لفظنى اورادە عامه‌يه عز وايتلكله بورادە ضح معناسنه ده ذكر ايلدكدنصكره ريح لفظنه‌ده مزاوج ايتشدر مكركه واتباع قريح قولى الضح قولنه عطف تفسير ترتيب اولنه‌كه محض تكلفدر و ارتكاب اولنمديغى صورتده ناقص دركاردر قالديكه ابن اثير اشبو [لومات يومئذ كعب عن الضح والريح لورثه الزبير] حديثنده وبروى عن الضيح عنوانيله‌ده مروى اولديغنى تصريح وبو روايت صحيح اولديغى صورتده ضحى الشمس قولندن مقلوب اولور ديو بيان ايتشدر (التضييح) تفعل وزننده سوده صو قاتمغله ضياح اولمق معناسنه‌در يقال تضيح اللبن اذا صار

ضياحا وبركمسه ضياح ايچمك معناسنه در يقال تضيح الرجل اذا شرب الضياح (الضاحة) ساحه وزننده رؤيت و بصر معناسنه در ياخود كوزه دينور تقول اجود ضاحتك اى بصرك اوعينك (المضيوح) نسنه قاتلمش شيئه دينور ومنه يقال عيش مضيوح اى ممذوق يعنى مغشوش غير خالص (ضياح) شداد وزننده اسمادندر محمد بن ضياح محدثيندر وابو الضياح الانصارى كه اسمى نعمان بن ثابتدر اصحاب بدردندر (المتضيح) اسم فاعل بنيه سيله شول كمسيه دينوركه حوضك صوينك اكثرى ايچيلوب بعض نسنه ايله مختلط بر مقدارجه صويى قالدقدنصكره حوضه ورود ايليه مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر [من لم يقبل العذر ممن تنصل اليه صادقا كان اوكاذ بالم يرد على الحوض الامتضيحا] اى متأخرا عن الواردين يجئ بعد ماشربوا ماء الحوض الا اقله فيبقى كدرا مختلطا بغيره كاللبن المخلوط بالماء

﴿ فصل الطاء المهملة ﴾ (المطبح) باى موحده ايله معظم وزننده سموز آدمه دينور (الطح) طانك فتحى وحانك تشديديله يايمق معناسنه در يقال طح الشئ طحا من الباب الاول اذا بسطه وبرشيئى اوكچه ايله سوريوب كوترمك معناسنه در يقال طح الشئ اذا سجحه بعقبه (الطحطحة) زلزله وزننده (والطحطاح) زلزال وزننده قيرمق معناسنه در يقال طحطح الشئ اذا كثره وبرنسنه يى تلف واهلاك قصديله پريشان و پراكنده قلمق معناسنه در يقال طحطح الشئ اذا فرقه و بدده اهلاكا اساسده طحطحهم الزمان اهلكهم و بددهم وطحطح ماله اذا فرقه عبارتيله مرسومدر وطحطحه آهسته آهسته كولمك معناسنه دركه قص قص كولمك تعبير اولنور يقال طحطح الرجل اذا ضحك ضحكا دونا (الطحطحة) طالرك كسريله شئ معناسنه در على قول قيله دينور يقال ماعليه طحطحة اى شئ او شعر (الاطحاح) همزه نك كسريله دوشورمك معناسنه در يقال اطحه اذا اسقطه وآتمق معناسنه در يقال اطحه اذا رماه (الطحطاح) سلسال وزننده ارسلانه دينور (الطحح) ضمتينله مساحج معناسنه دركه مسحجك جمعيدر دولكرلرك رنده لرينه دينور (الانطحاح) انفعال وزننده يايلمق معناسنه در يقال انطح الشئ اذا انبسط (المطحة) مذبه وزننده قيونك طرنغنك كيروسنه على قول قيونك اياغنده آغرشق طرزنده برنسنه دركه آنكله يرى سوروب كيدر مراد بقنه عنك اردنده اولان يومريجه نسنه در (الطرح) جرح وزننده برنسنه يى يره براقق والندن آتمق معناسنه در يقال طرحه وطرح به طرحا من الباب الثالث اذا رماه وابعاد ايلمك معناسنه در يقال طرحه اذا ابعده (الاطراح) تشديد طايله افتعال وزننده بودخى طرح وابعاد ايلمك معنالرينه در يقال اطرحه بمعنى طرحه (التطريح) تفعيل وزننده طرح معناسنه در تشديدى تكثير ايچوندر

يقال

يقال طرحه بمعنى طرحه وبنايى سمايه طوغرى بلند ومرتفع يابمق معناسنه استعمال اولنور كويا كه زميندن ابعاد ايلشدر يقال طرح البناء اذا طوله اى رفعه الى السماء نتدكه طرحه دخى بومعنايه در (الطرح) طانك كسريله (والطرح) طانك ضميله قبر وزننده (والطريح) امير وزننده ايشه يرامديغندن ناشى بيانه آتلش كمتر شيئه دينور يقال شيء طرح وطرح وطريح اى مطروح يعنى لقلة الاعتداديه (الطرح) فتحتينله مكان بعيده دينور ومنه يقال نية طرح اى بعيدة وطرح مصدر اولور بدخوى اولمق معناسنه يقال طرح الرجل طرحا من الباب الرابع اذا ساء خلقه ورفاه ووسعت اوزره تنم وتعيش ايلمك معناسنه در يقال طرح الرجل اذا تنعم تنعما واسعا (الطروح) صبور وزننده بودخى مكان بعيده دينور واوق ايراق سورن يايه اطلاق اولنور يقال قوس طروح اى ضروح وصالقملرينك صابلرى اوزون اولان خرما اغاجنه دينور يقال نخلة طروح اذا كانت عراجينها طويلة وشول كشيبه دينوركه هرنه وقت جماع ايلسه خاتونى كبه ايدر اوله كه ولد طرح ايدر اولنور يقال رجل طروح اى محبل يعنى اذا جامع احبل (الطراح) سحاب وزننده بودخى مكان بعيده دينور (الاطريح) ازميل وزننده بوكسك اوركجه دينور يقال سنام اطريح اى طويل يعنى الى السماء (المطرح) منبر وزننده حدت بصرى اولان كوزه اطلاق اولنوركه منظورى ايراقدن تشخيص ايدر يقال طرف مطرح اى بعيد النظر واوزون مزراغه اطلاق اولنور يقال رمح مطرح اى طويل وشول آيغره وبوغوره اطلاق اولنوركه بلى يك اوزون اولمغله ضراب حالنده موقع منيسى ديشينك رحندن بعيد اوله يقال فحل مطرح اذا كان بعيد موقع الماء من الرحم (الطرحة) طانك فتحيله رداء وطيلسانه اطلاق اولنوركه باشه واموزه طرح اولنان شال مقوله سندن عبارتدر (المتطرح) اسم فاعل بنيه سيله ضعف وفتور سببيله زمينه دوشوب يقليجى دينكدر ومنه يقال مشى فلان متطرحا اى كمشى ذى الكلال (طراح) سحاب وزننده وشداد وزننده (ومطرح) معظم وزننده (وطريح) زبير وزننده اسامى رجالدندر (الطراحى) صراحى وزننده بعيد معناسنه در يقال سير طراحى اى بعيد (المطارحة) مفاعله وزننده اهل مجلس برى برينه مسائل مشكله القاسيله محاوره ايلمك معناسنه در شعر ونغمانده دخى استعمال اولنور يقال طارح القوم اذا القى بعضهم المسائل على بعض وكذا فى الشعر والغناء (طرحان) سحبان وزننده بصره نواحيسندن صميره نام محلده برموضع آديدر (الطرشحة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده استرخاء معناسنه در سسلنوب سليوك وكوشك اولمقدن عبارتدر ويقال ضربه حتى طرشحه شارح ديركه اكر استرخاء معناسنه ايسه صواب اولان مثالده حتى طرشح عنوانندە

اولمقدر واكر ارخاء معناسنده كلور ايسه مؤنث اشارت ايلك لازم ايدى
(الطرموح) زنبور وزننده اوزون شيشه دينور (الطرماح) سنمار وزننده اصل
ونسبي عالى وبين الناس علو نسبله مشهور ومتعارف اولان آدمه دينور يقال
هو طرماح اى العالى النسب المشهور وامور ومصالحده طامع يعنى صاحب امعان
ونظر اولان دور انديش آدمه دينور وطرماح بن الجهم برشاعر مشهوردر وبشقه
برشاعرك دخى لقبيدر بوجمله صحاح ترجمه‌سنده سقطه واردر (الطرمح) طانك
وميمك فتحيله آديلرنى سيرك سيرك اتان انسان وحيوانه دينور (الطرمحانية) يانك
تخفيفيله بيوكلمك تكبر معناسنه‌در ومنه يقال مشية طرمحانية اذا كان فيها زهو
وكبر (الطرمحة) دحرجه وزننده بنايى هوايه طوغرى مرتفع يايمق معناسنه‌در
يقال طرمح البناء اذا طوله يعنى الى السماء (الطفح) طانك فتحى وفانك سكونيله
(والطفوح) قعود وزننده قاب مقوله‌سى نسنه طاشوب دوكمك درجه‌سنده
باشلو طولمق معناسنه دركه فارسيده سرشار ولبريز مرادفيدر يقال طفح الاناء
طفحا وطفوحا من الباب الثالث اذا امتلأ وارتفع يعنى حتى يفيض وطفح بومعناده
متعدى اولور يقال طفح الرجل الاناء طفحا اذا املأه وكبه خاتون وسائر حيوان
مدتى تمام اولەرق ولد طوغورمق معناسنه استعمال اولنوركه اعضا واندامى كامل
اولمغله كويا كه جثه‌سى طوبطولو اولەرق طوغرمش اولور يقال طفحت المرأة بالولد
طفحا اذا ولدته تمام ويل برنسنه‌يى هوايه آغدروب قالدرمق معناسنه‌دركه باشلو
طولدرمق معناسندن مأخوذدر رفعتى متضمن اولديغيچون يقال طفحت الريح القطنة
اذا سطعت بها وكتمك معناسنه استعمال اولنور تقول اطفح عنى اى اذهب عنى
آنفا ذكر اولنان سطع ريح معناسندن ياخود بندن زائل اولوب آخر مكانى
طولدرر دقيقه‌سندن استعمال اولنه (الطافح) طوبطولو طاشقين قابه‌دينور ومنه
قولهم سكران طافح اى ممتلئ من الشراب (التطفيح) تفعيل وزننده (والاطفاح)
افعال وزننده بونلرده برقابى باشلو طولدرمق معناسنه‌در يقال طفح الاناء واطفحه
يعنى طفحه (الطفاحة) طانك ضميله قينايان تجره‌نك بوزينه كلان كپوكنه دينور
(المطفحة) ميمك كسريله كندوسيله قينايان تجره‌دن كپوك آلنه‌جق كپچه‌يه دينور
(الاطفاح) طانك تشديديله افتعال وزننده تنجره‌نك كپوكنى آلمق معناسنه‌در يقال
اطفح القدر اذا اخذ طفاحتها (الطفحان) سكران وزننده شول طبطولو قابه
دينوركه ايچنده‌كى نسنه كنارلرنده طاشوب دوكيلور اوله يقال اناء طفحان
اى يفيض من جوانبه ويقال قصعة طفحى (الطفاح) شداد وزننده مبالغه اسم
فاعلدر بك طولدروب طاشريجى ديمكدر بو مناسبتله بوكرك ودونه حيوانده
استعمال كويا كه سكرتمكى طاشرر اولور يقال ناقة طفاحة القوايم وفرس طفاح

القوايم

القوايم اى سريعتها يعنى عداء (الطفاح) كتاب وزننده اسمدر طلو قابك طلوسى
ديمكدر يقال طفاح الارض اى ملوها (الطافحة) يابسه ديمكدر تأنيثى موصوف
اعتباريله در كويا كه رطوبتى طاشوب دوكلمكله اصلا رطوبت اثرى قالمامشدر ومنه
قولهم ركية طافحة للتى لايقدر صاحبها اى يقبضها يعنى بركونه قوبقورى فرجدركه
بردرلو اله كلور اولمامغله اوخشيان آدم آوجلمغه قادر اولهمز (الطلح) طانك
فتحى ولامك سكونيله برنوع شجر عظيم اسميدر اكا طلاح دخى دينور كتاب
وزننده مفردى طلحه در هايله بوشجر تيكنلو ميشه اغاجى انواعندندر اساسده
وسائر مفرداتده مغيلان اغاجيله مفسردر وبيضاوى دخى مغيلانله تفسير ايلمشدر
صحاح مترجمنك تيكنلو بيوك اغاجلره دينور ديمسى نابجاردر وطلح طلع لفظنده لغتدركه
خرمانك چچكنه دينوركه ابتدا ظهور ايدر وموز اغاجنه ده طلح دينور قال الشارح
فسر قوله تعالى [وطلح منضود] بشجر الموز وهو شجر عند العرب حسن اللون
لخضرته وصفوته وريح نوره وموز آنك ميوه سيدركه كوجك خيار طرزنده وانجير
لذتنده اولور وطلح معره سى طعامدن خالى آج آدمه اطلاق اولنور وحوض
دبنده قلان بولانق صويه دينور (وطلح وطلاحه) صراحه وزننده مصدر اولور
پك يوريلوب درمانده اولمق معناسنه در يقال طلح البعير طلحا وطلاحة من الباب
الثالث اذا اعيى وبومعناده متعدى اولور يقال طلح زيد بعيره اذا اتعبه وطلح
بوندن صفت اولور يورغون فرومانده انسان وحيوانه دينور وطلح مدينه ايله
بدر بيننده برموضع آديدر (الطلاح) كتاب وزننده بودخى طلح ديدكلرى شجر
مزبوره دينوركه مغيلان اغاجيدر (الطلاحية) طانك كسرى وتغيير نسب
اوزره ضميله طلاح نام شجر مرقوم اوتليان دوه لره دينور يقال ابل طلاحية
اذا كانت ترعى شجرة الطلاح (الطلحة) فرحه وزننده (والطلاحى) سكارى
وزننده طلاح اوتلامغه قارنلرنده وجع پيدا اولان دوه لره دينور يقال ابل طلحة
وطلاحى اذا كانت تشتكى بطونها من رعى شجرة الطلاح وطلحه شجر طلاح منبتى
اولان ارضه دينوركه مغيلانزار تعبير اولنور يقال ارض طلحة اى كثيرة الطلاح
(الطلح) فرح وزننده برآدمك معده سى طعامدن خالى اولمق معناسنه در يقال
طلح الرجل طلحا من الباب الرابع اذا صار طلحا اى خالى الجوف من الطعام
ويقال طلح الرجل كعنى يعنى على بناء المفعول فهو طليح وطلح نعمت معناسنه در
يقال هو فى طلح اى فى نعمت وطلح برموضع آديدر (الطلحية) طانك فتحى ولامك
سكونيله كاغددن بريپراغه دينور وبولغت مولده در عربيه دكلدر حالالسانمزده
طلعه تعبيرى محرفدر (الاطلاح) اصلاح وزننده طوار بغايت يوريلوب درمانده
اولمق معناسنه در يقال اطلح البعير اذا اعيى وبومعناده متعدى اولور يقال اطلح بعيره

اذا اتعبه (التطليح) تفعيل وزننده اطلاح معنالرينه لازم ومتعدى اولور وبر كسيه ابرام والحاح ايلك معناسنه استعمال اولنوركه اتعابى مستلزمدر يقال طلح عليه اذا لح (الطلح) طانك كسريله بودنى صفتدر يورغون وفرومانده طواره دينور مذكر ومؤنثى برابردر يقال جمل طلح وناقة طلح اى معيى ومتعب وطلح كنه تعبير اولنان بوجكه دينوركه طوارلره اوشوب يابشور قراد دنى ديرلر وبو معناندركه دواب ومواشيسنه كركى كبى تفيد وتيمار ورعايت ايدن آدمه طلح مال اطلاق ايدرلر كويا كه كنه‌نك طواره ملازمتى كبى بودنى دواب ومواشيه ملازمتله اهتمام ايدر يقال هو طلح مال اى اذا آوه كذلك بالطبع زندوست اولوب دائما زنانه تبعيت وآنلر ايله انس والفت ايدن ياد كاره طلح نساء اطلاق اولنور يقال هوطلح نساء اى يتبعهن وطلح آيقلنمش مهزول وزبون طواره دينور ومواشى يوريوب اتعاب ايدر اولان چوبانه دينور (الطليح) امير وزننده بودنى صفتدر يورغون درمانده طواره دينور يقال جمل طليح وناقة طليحة اى كلة ويقال راكب الناقة طليحان على بناء التثنية اى هو والناقة يعنى ناقه واوزرنده راكب اولان آدم ايكيسيده يورغونلردر ماقبلى دلالت ايلديكيچون معطوف حذف اولنمشدر وطليح كنه تعبير اولنان بوجكه دينور طلح كبى (الطالح) يورغون ناقه‌يه دينور (الطلح) ركع وزننده (والطلايح) صفايح وزننده جملردر فرومانده دوه‌لره دينور يقال ابل طلح وطلايح اى كلة (الطلايح) طانك فتحيله صلاحك ضديدركه آزغون وفاسد وتبهكار اولمق معناسنه‌در يقال طلح الرجل طلاحا من الباب الاول ضدصلح فهو طالح ومنه قولهم لولا الصالحون لهلك الطالحون (الطليحتان) تثنيه وتصغير بنيه‌سيله طليحة بن خويلد ايله برادرنه اطلاق اولنور (طلحه) حمزه وزننده اساميدندر طلحه بن عبيدالله اصحابندندر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى احد وقعه‌سنده طلحة الخير ايله وذات العشيره غزوه‌سنده طلحة الفياض ايله وحنين محمه‌سنده طلحة الجود ايله تسميه بيوريلر وطلحة بن عبيدالله بن عثمان التيمى كذلك اصحابندندر وطلحة بن عبيد الله بن خلف كه والده‌سى صفية بن الحارث بن طلحة بن ابى طلحة بن عبد مناف اولمغله طلحة الطلحات اطلاق اولنمشدر (طلح الغبارى) غين معجمه‌نك فتحيله بنو سنبس جماعتنه مخصوص بر موضع آديدر (ذو طلح) فتحتينله (ومطلح) مطلع وزننده برر موضعدر (طليح) زبير وزننده جبلزده بر موضعدر (مطلوح) بجيله قبيله‌سنه مخصوص بر قريه‌در (ذو طلوح) قعود وزننده بنو وديعة بن تيم اللهدندر وبر موضع آديدر (الطلافح) طانك فتحيله انلو ويصى نسنه‌لره دينور عراض معناسنه مفردى طلفح در (الطلافح) علابط وزننده يوفقه ايلكه دينور مخ رقيق معناسنه (الطلفحه) دحرجه وزننده بر نسنه‌يى

تنكه كبى يوفقلتمق معناسنه‌در يقال طلفح الشئ اذا ارقه (الطلنفح) غضنفر وزننده آچ كسه‌يه دينور جايع معناسنه وبغايت بورغون وفرومانده كسيه دينور (الطمح) لمح وزننده (والطماح) كتاب وزننده (والطموح) قعود وزننده بر نسنه‌يه كوز ديكه باقمق معناسنه‌در يقال طمح بصره اليه طمحا وطماحا وطموحا من الباب الثالث اذا ارتفع وبوباء حرفيله متعدى اولوركه بر كسه بر نسنه‌يه كوزنى قالدروب ديكه بقمق معناسنه يقال طمح ببصره اليه اذا استشرف له وخاتون زوجنه سر كشلك ايلمك معناسنه‌در يقال طمحت المرأة اذا جمحت على زوجها فهى طامح وبر شيئ آلوب كوترمك وايلتمك معناسنه‌در يقال طمح به اذا ذهب به وبر شيئك طلبى خصوصنده امعان ومبالغه ايلمك معناسنه‌در يقال طمح فى الطلب اذا ابعد فيه (الطامح) زوجنه سر كشلك ايدوب قاچنور اولان خاتونه دينور ومطلقا عالى ومرتفع نسنه‌يه دينور يقال جبل طامح اى مرتفع (الاطماح) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌يه كوزى يوقرى قالدروب ديكه بقمق معناسنه‌در يقال اطمح الرجل بصره اليه اذا رفعه (الطماح) كتاب وزننده سر كشلك ايلمك معناسنه‌در كرك خاتون زوجنه وكرك دابه صاحبنه ايلسون يقال طمحت المرأة والدابة طماحا اذا نشرت وجمحت (التطميح) تفعيل وزننده آت اللرنى هوايه قالدرمق معناسنه‌دركه شاخلنمق تعبير اولنور يقال طمح الفرس اذا رفع يديه وهوايه طوغرى چوكدروب ايشه‌مك معناسنه استعمال اولنور يقال طمح ببوله اذا رماه فى الهواء (الطمح) طانك كسريله كه صاحب بن عباد محيط نام كتابنده بر شجر ايله تفسير ايلمشدر بونده صواب اولان ظاء وخاء معجمتينله اولمقدر (بنو الطمح) فتحتينله بر قبيله‌در (الطمحات) فتحاتله وميمك سكونيله‌ده جائزدر محن وشدائده اطلاق اولنور يقال اصابته طمحات الدهر اى شدائده (ابو الطمحان القينى) فتحاتله بر شاعر معروفدر (الطماح) كتان وزننده پك حرص وشره صاحبى كسيه اطلاق اولنوركه هر شيئه كوز ديكر اولور يقال رجل طماح اى شره واسد قبيله‌سندن بر رجل آديدركه امرء القيس پدرينك قاتللرندن اخذ انتقام ايچون امداد طلبيله قيصر رومه التجا ايلدكده قبيلهٔ مزبوره مرسومى قيصره ارسال وحقنده بعض مكر ودسيسه اعماليله بالاخره امرء القيسى تسميم ايلديلر (الطماحية) شدادية وزننده سميراء نام محل شرقيسنده بر صو اسميدر (الطنح) طانك ونونك فتحيله دوه علفدن بيقمق معناسنه‌در يقال طنحت الابل طنحا من الباب الرابع اذا بشمت وسمورمك معناسنه‌در يقال طنحت الابل اذا سمنت (طناح) سحاب وزننده مصرده بر قريه‌در (الطوح) لوح وزننده هلاك اولمق على قول هلاكه مشرف اولمق معناسنه‌در يقال طاحت المال يطوح طوحا اذا هلكت او اشرفت على الهلاك وبو يائيه‌دن دخى كلور يقال

طاح يطيح طيحا بمعنى طاح يطوح طوحا وطوح دوشمك معناسنه در يقال طاح الشئ من يده اذا سقط وبيابانده يول آزوب سركشته وحيران اولمق معناسنه در يقال طاح فلان اذا تاه فى الارض (التطويح) تفعيل وزننده بر كسه يى يول آزيدوب حيران وسركشته كزدرمك معناسنه در يقال طوحه اذا توهه و يقال طوحته الطوايح اى قذفته القوادف كاسيذكر وبر كسيه دكنكله اورمق معناسنه در يقال طوحه اذا ضربه بالعصا وبر دخى كلمز يره كوندرمك معناسنه استعمال اولنور يقال طوح فلانا اذا بعثه الى الارض لا يحيى منها وبر شيئ هوايه القا ايتمك معناسنه در كه هوايه صالمق تعبير اولنور اهلا كى موجبدر حسى ومعنويدن اعم در يقال طوح به اذا القاه فى الهواء وبر كسه يى مهلكه اولان چول بيابانه حمل وسوق ايتمك معناسنه در يقال طوح يزيد اذا حمله على ركوب مفازه مهلكة (التطوح) تفعل وزننده تطويحدن مطاوعدر بر آدم يولدن آزدرمغه او يكا بو يكا حيران وسركشته كزوب بوريمك معناسنه در يقال طوح فلانا فتطوح اى توهه فرمى هو بنفسه ههنا وههنا (الطوايح) طانك فتحيله مهلكه يه القا ايدىجى حوادثه اطلاق اولنور يقال طوحته الطوايح اى قذفته القوادف ولا يقال المطوحات وهو نادر زيرا مفردى مطوحه در طايحه دكلدر شارح ديركه بو رياح لواقح قبيلندن زمخشرى مطيحات ايله تفسير ايلشدر (المطواح) مصباح وزننده دكنكه دينور عصا معناسنه (الطوح) فتحتينله بعيد معناسنه در يقال نية طوح اى بعيدة (المطاوح) ميمك فتحيله مطاحه نك جمعيدر آنه جق يرلره دينور مقاذف كبى (التطاوح) تفاعل وزننده او يكا بو يكا آتشدرملق معناسنه در يقال تطاوحت بهم النوى اى ترامت (الاطاحة) همزه نك كسريله دوشورمك معناسنه در يقال اطاح شعره اذا اسقطه وبر نسنه يى ازاله وافنا ايتمك معناسنه در يقال اطاحه اذا افناه واذهبه (المطاوحة) مفاعله وزننده بر نسنه يى آتشمق معناسنه در يقال طاوحه به اذا راماه به (الطيح) طانك فتحى وياننك سكونيله طوح معناسنه در كه ذكر اولدى يقال طاح يطيح بمعنى طاح يطوح وطيح صبان اوقنك دينده اولان اغاجه دينور كه صبان اكيكى تعبير اولنور (الطيحة) صيحه وزننده ناسك پراكنده وبريشان اولمرينه باعث اولان امور عظيمه وحوادث جسيمه يه دينور يقال اصابتهم طيحة اى امور فرقت بينهم (التطييح) تطويح وزننده بر نسنه يى تلف وضايع اولمجق يره آتمق معناسنه در يقال طيح بثوبه اذا رمى به فى مضيعة وبر كسه يى يول آزيدوب بيابانده سركشته وحيران كزدرمك معناسنه در يقال طيح فلانا اذا توهه وبر شيئ ضايع ايتمك معناسنه در يقال طيحه اذا ضيعه (الاطاحة) همزه نك كسريله هلاك ايتمك معناسنه در يقال اطاح ماله اذا اهلكه ومادة مزبوره واويه

ویاپه‌در که ذکر اولندی (المطبع) معظم وزننده فاسد وتباه اولمش نسنه‌یه دینور
﴿ فصل الفاء ﴾ (الفتح) فالك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله قپالو نسنه‌یی آچق
معناسنه‌در یقال فتح الباب فتحا من الباب الثالث ضد اغلقه مؤلفك بصائرده بیانله
کوره فتح ازاله اغلاق معناسنه‌در موضوعدر وبو ایکی کونه در بری بصر ایله
ادراك اولنور فتح باب وفتح قفل کبی وبری بصیرتله ادراك اولنور فتح غم وکدر
کبی وبودخی ایکی کونه‌در بری امور دنیویه‌ده اولور القاء مسرتله تفریج غم
واعطاء مال ایله ازاله فقر کبی ثانی علوم مستغلقه‌نك کشف واظهارنده استعمال
اولنور وبو دخی ایکی کونه‌در بری علوم ظاهره‌یی استکشار ومعانیلرنی تحقیق ایله
اولور ثانی علم لدنی سمتنه فتح باب قلب ایله اولور وفتح حکومت وقضاء معناسنه
استعمال اولنور که دعاوی مغلقه‌یی فصل وکشف ایدر وظفر ونصرت معناسنه
استعمال اولنور که فتح باب غنیمت اولور انتهی وفتح ماء جاریه اطلاق اولنور
تسمیه بالمصدردر صو کونکنی یاخود بندی آچوب اجرا ایتك معناسندندر که بمعنی
مفعول اولور ونصر وامداد معناسنه‌در یقال فتح الله علی نبیه ای نصره ومنه
قوله تعال [فقد جاءکم الفتح] ای النصر وکفاردن قهر ایله اولکه ومالك آلمق
معناسنه مستعملدر یقال فتح المسلمون دارالحرب اذا غلب علیها وتملکها قهرا
کویاکه باب مغلق اولمغله فتح ایلدیلر یاخود او سببله باب غنیمتی آچدیلر وفتح نبع
دیدکاری اغاجك یمشنه دینور که چتلنبکه شبیه اولور ونبع قین اغاجیدرکه آندن
اوق دوزیلور وفتح اوائل بهاردە یاغان یغموره اطلاق اولنور بو دخی تسمیه
بالمصدردر فاتح معناسنه‌در وفتح اوقك ثمرن پکوره‌جك پرینه اطلاق اولنور
وحکومت وقضا معناسنه استعمال اولنور مادة مغلقه‌یی یاخود موقع حق کشف
ایلدیکیچون یقال فتح الحاکم بینهما اذا قضی وفصل وناقه‌نك همسی دلیکی بول
اولق معناسنه استعمال اولنور یقال فتحت الناقة اذا صارت فتوحا شارح دیرکه
کرچه نسخه‌لرده کتع عنوانیله مثل اولوب لکن اصل کتاب اولان عبابده بناء
مجهوللە مقیددر (التفتیح) تفعیل وزننده بو دخی آچق فتح معناسنه‌در بنامی
تکثیر ایچوندر یقال فتح الابواب بمعنی فتح (الافتتاح) افتعال وزننده فتح
معناسنه‌در یقال افتتح الباب بمعنی فتح وبر نسنه‌یه آغاز وابتدا ایتك معناسی بوندن
مأخوذدر افتتاح صلوة کبی وناقه‌نك همدلری دلیکی واسع اولق معناسنه‌در یقال
افتتحت الناقة اذا صارت فتوحا (الفتاحة) فالك فتحیله بو دخی نصر وامداد
معناسنه مصدردر یقال فتح الله علیه فتحا وفتاحة ای نصره (الفتاحة) فالك
کسری وضمیله بو دخی حکومت وقضاء معناسنه‌در شارحك بیانله کوره بونلر
اسمدر حکومت معناسنه یقال فلان ولی الفتاحة ای الحکومة بو جهتله قاضیه

فتاح اطلاق اولنور (الافتاح) همزه‌نك كسريله ناقه‌نك يمسى دليكى يول اولمق معناسنه‌در يقال افتحت الناقة اذا صارت فتوحا (الفتح) ضمتيله دائما آچق اولان بيوك قاپويه دينور خاندان قاپوسى كبى يقال باب فتح اى واسع مفتوح وبوغلق مقابليدركه دائما مسدود اولان قاپويه دينور باب بخيل كبى قال فى الاساس فتاه الله فسح وباب الله فتح وفتح آغزى بول شيشه‌يه اطلاق اولنور و آغزينك طقاجى وباغى وغلافى اولميان شيشه‌يه دينور (الاستفتاح) نصرت طلب ايتمك معناسنه‌در ومنه قوله تعالى [ان تستفتحوا فقد جاءكم الفتح] اى ان طلبتم النصر ور نسنه‌يى آچمق معناسنه‌در يقال استفتح الباب بمعنى افتتح (المفتاح) مصباح وزننده (والفتح) منبر وزننده اسم آلتلردر كليد آچه‌جق انخنره دينور شارحك بيانه كوره مفتاحك جمعى مفاتيح ومفتحك جمعى مفاتح كلور ومفتاح دوه قسمنك اويلغنه ويونه ياصيلان انخنر شكلنده تمغايه اطلاق اولنور (المفتح) مقعد وزننده خزينه‌يه دينور كنجينه معناسنه وكنز ود فينه‌يه دينور ومخزنه دينور بو تكرار قبيلندندر جمعى مفاتح كلور ومنه قوله تعالى [ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة] اى خزائنه (المفاتحة) مفاعله وزننده جماع ايتمك معناسنه مستعملدر كشف عورت سبيله يقال فاتح الرجل المرأة اذا جامعها ومرافعه ومحاكمه ايتمك معناسنه‌در يقال فاتح فلان فلانا اذا قاضاه اى حاكمه (التفاتح) تفاعل وزننده حاضر بالمجلس اولنلردن كيرلوجه ايكى آدم برى برينه فسلدى كونه آهسته‌جه مصاحبت ايتمك معناسنه‌در يقال تفاتحا كلاما بينهما اذا تخافتا دون الناس (الحروف المنفتحة) صضطظ حرفلرندن يعنى صاد وضاد وطاء وظاء حرفلرندن ماعدا حروفه اطلاق اولنور بودرت حروفه مطبقه دينور ماعداسنده لسانك طماق بينى منفتح اولمغله منفتحه اطلاق ايلديلر حروف مطبقه‌ده لسان منطبق على الحنك اولمغله صوت منحصر اولور اما منفتحه‌ده صوت منحصر اولمز وبونلرده بين الانحصار والجرى اولان حروف دخى واردر (الفتاح) شداد وزننده قاضى و حاكمه اطلاق اولنور قضاء معناسنه اولان فتح وفتاحه‌دن مأخوذدر يقال هو فتاح بينهما اى حاكم (الفاتحة) برشينك اولنه اطلاق اولنور يقال قرأ فاتحة السورة و خاتمتها (الفتحى) سكرى وزننده معاملەدن حاصل اولان ربح و فائده‌يه اطلاق اولنور (الفتوح) صبور وزننده مطر وسمينك يعنى بهار يغمورينك اولنه اطلاق اولنور ومعه‌سنك دليكى واسع اولان ناقه‌يه دينور (الفتحة) جرعه وزننده برآدم مالك اولديغى مال وملك ايله ياخود متصف اولديغى علم و ادب وهنر ايله خلقه تفاخر ومباهات ايليه‌رك دور ودراز كلامله آچلق حالتنه دينور تقول ماهذه الفتحة التى اظهرتها وهى تفتح الانسان بما عنده من ملك وادب يتطاول به (فتاح) كتان

وزننده .

وزننده برقوش آدیدر شارحك بیانه کوره قویرق صلان دیدکاریدر جمعی فتاتیح کلور بغیر الف ولام (الفتاحیة) غرایبه وزننده بربشقه قوشك اسمیدر (المفاتیح) جمع بنیه‌سیله سموز ناقه‌یه دینور جعنده مفاتیحات دینور یقال ناقة مفاتیح وایق مفاتیحات ای سمان ظاهرا سموز ناقه عند العرب وجوهله وسیله منافع ومفتاح فوائد اولمغله جمع بنیه‌سیله اطلاق ایدوب بعده مفاتیحات اوزره جعلندردیلر (الفواتح) فاتحه‌نك جمعیدرکه بر شیئك اولنه اطلاق اولنور ومنه فواتح القرآن ای اوائل السور (الفتح) فالك فتحی وثای مثلثه‌نك کسریله فتح وزننده‌ومرادفیدرکه اشکنبه باشلرنده قرق یاپر وشیردان دیدکاری نسنه‌در جمعی افتاح کلور (الفتح) فالك ضمی وجیمك سکونیله بر قبیله اسمیدر بدرلرینك اسمی جوح ایدی صبور وزننده (الفتیح) صحیح وزننده (والتفتاح) تذکار وزننده (والفتح) فالك فتحی وحالك تشدیدیله انکرك یلانی آغزیله فشلدامق معناسنه‌در یقال فتح الافعی فتحا وتفتاحا وفتحا من الباب الاول والثانی اذا صاتت من فیها یوندن اسم ینه فتیح درکه انکرك فشلدیسنه دینور وفتح وفتیح اویرکن پوفلق معناسنه‌در یقال فتح النائم اذا نفخ فی نومه (الفتح) ضمتیله قباروب فشلدایان انکرك یلانلرینه دینورکه قزغنلقلری وقنده اولور (الفتحه) زلزله وزننده برآدمه دوستلغی درست وخالص قلق معناسنه‌در یقال فتحف فلان الیه اذا صحح المودة و اخلصها و برآدمك سسی برمقدار بوغلق معناسنه‌در یقال فتحف الرجل اذا احدثه بحة فی صوته واویورکن پوف پوف دیو پوفلق معناسنه‌در یقال فتحف النائم اذا نفخ فی نومه (الفحفاح) سلسال وزننده برمقدارجه سسی بوغلمش کشی‌یه دینور و فحفاح جنده برنهرك اسمیدر (الفحة) فالك ضمیله بهارات قسمندن بوبر و دارچین مقوله‌سنك سطح لسانده احداث ایلدیکی حرارته دینور یقال فحة هذا الفلفل یسیرة ای حرارته (الفدح) مدح وزننده برنسنه برآدمه ثقلت ویروب بصمق معناسنه‌در یقال فدحه الدین فدحا من الباب الثالث اذا اثقله (الفوادح) فادحه‌نك جمعیدرکه آدمی بصوب ثقلت ویریجی امور عظیمه و شدیده‌یه دینور و منه یقال نزل بهم فوادح الدهر ای خطوبه و فادحه نازله و مصیبت و حادثه‌یه اطلاق اولنور (الافداح) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی ثقلت ویریجی کوچ ومشکل بولمق معناسنه‌در یقال افدح الامر اذا وجده فادحا ای مثقلا صعبا (الاستفداح) افداح معناسنه‌در یقال استفدحه بمعنی افدحه (التفدح) ذال معجمه ایله تفعل وزننده (والانفداح) انفعال وزننده دابه تبول ایچون باچه‌لرنی آیروب کرمك معناسنه‌در یقال تفدحت الناقة و انفدحت اذا تفاجت لتبول (الفرح) فتحتیله سونمك سرور و بطر معناسنه‌در یقال فرح به فرحا من الباب الرابع اذا سر وبطر مؤلفك بصارده

بيانه كوره والبطر كلمه‌سى عطف تفسير كبى اولوب لكن مصباحده معناى مخصوص اولمق اوزره مرسومدر اولا مسرور وشادان اولمق معناسنه‌در و منه قوله تعالى [فرحين بما آتاهم الله] ثانيا اشر وبطر معناسنه‌در كه فرط اقبال ومسرتدن مست كبى لاابالیانه حوصله‌يى طاشرمقدن عبارتدر هنوز آخوردن چقمش پرورىده آتك وطايك ومست مى اقبال ودولت اولان شخصك اوضاعى كبى تركيده اكا كورەلك وبوطورلق وطاشقنلق تعبير اولنور وعليه قوله تعالى [ان الله لايحب الفرحين] ثالثا راضى وخوشنود اولمق معناسنه‌در وعليه قوله تعالى [كل حزب بما لديهم فرحون] انتهى (الفرح) كتف وزننده (والفرح) ندس وزننده (والمفروح) (والفارح والفرحان) عطشان وزننده آندن صفتلردر مسرور و شادان كشى‌يه دينور فرحان كلمه‌سنك جمعى فراحى كلور فانك فتحيله سكارى كبى وفرح كلمه‌سنك جمعى فرحى كلور كويا كه مريض اوزره محمولدركه جعنده مرضى دينور مؤنثلرنده فرحه دينور وفرحى دينور عطشى كبى وفرحانه دينور هايله (الافراح) همزه‌لك كسريله برآدمى مسرور وشادان ايتمك معناسنه‌در يقال افرحه اذا سره وهم ودين كبى ثقيل بر نسنه آدمه ثقلت وضجرت ويرمك معناسنه‌در كه نشاطنى ازاله‌يى موجبدر پس بونده همزه سلب ايچون اولور يقال افرحه الدين اى اثقله (التفريح) تفعيل وزننده بودخى فرح ويرمك معناسنه‌در يقال فرحه اذا سره (المفراح) ميمك كسريله دائما شن وشادمان اولان كشى‌يه دينور (الفرحة) فانك ضمى وفتحيله اسمدر مسرت معناسنه‌كه سونج تعبير اولنور وبر نسنه ايله تفريح وتبشير اولنان آدمك ويرديكى مژدكانه جائزه‌يه دينور تقول عندى لك فرحة ان بشرتنى وفرحتنى (المفرح) مكرم وزننده فقير ومغلوب اولان كسيه دينوركه همزه‌سى سلب ايچوندر مسلوب الفرح ديمكدر وقطعا نسب وولاسى معلوم اولميان بى وجود آدمه دينور مؤلف بومعنايى اشبو حديثدن اخذ ايلشدر عن عبد الله بن جعفر قال [ذكرت امنا تيما وجعلت تفرح له] ابن اثير ديمشدركه ابو موسى لفظ مزبورى حاء مهمله ايله بولديغنى نقل ايلشدر لكن طبرانى بوندن اضراب ايدوب خلال احاديثه قيد ايلدى قالديكه اكر فى الحقيقه حاء مهمله ايله ايسه ذكر اولنان افراحدن اولوركه ازاله ايچوندر اول مقوله يكسس آدم واقعا هميشه محزون ومغموم اولور واكر جمله ايسه مفرح لفظندن مستقبل اولوركه قوم وعشيرتى اولميان يكسس وتنها آدمه دينور پس والده‌سنك مرادى بونلرك پدرلرى جعفر شهيد اولوب بويله يكسس قالديلر ديمكدر حتى جوابنده فخر عالم عليه السلام [انا خافين العيلة وانا وليهم] بيوردىلر انتهى ومفرح ايكى قريه ارالغنده بولنان مقتوله دينورکه قاتلى معلوم اوليه مؤلف بونكله‌ده اشبو حديثه اشارت ايلشدر [العقل على المسلمين عامة

ولايترك فى الاسلام مفرح] نهايەنك تحقيقنه كوره عند الاكثر بوجميله در حاليەده مرويدر مسلوب القصاص اولمغله كويا كه دائما مغموم ومزال الفرحدر (الفرحانة) فانك فتحيله آق منناره دينور (المفرح) محدث وزننده دواى معروفدر مراداطبانك معجون مفرح تعبير ايتدكلريدركه انجو وسائر مفرحاتله تركيب ايدرلر (الفرساح) سين مهمله ايله قرطاس وزننده ارض عريضة واسعەيه دينور (الفرشاح)شين معجمه ايله فرساح وزننده ومرادفيدر مؤلف بونى تكرار ايلشدر و زشت و بدلقا قوجه قاريەيه دينور واول صفتده اولان ناقەيه دينور و آت و قاطر مقولەسى دوابك يصى وياپوان اولان طرنغنه دينور ويغمورسز بلوده دينور يقال سحاب فرشاحاى لامطرله (التفرشح) تدحرج وزننده ديشى حيوانسودى صاغيلورکن پاچەلرنى آپروب كرمك معناسنه در يقال تفرشحت الناقة اذا تفحجت للحلب (الفرشحة) دحرجه وزننده(والفرشحى) قصرايله مصدر اولەرقكه نوادردندر صچرامق على قول اويلقلرنى يره بسط والصاق ايدەرك صالق و پاپوان اوتورمق ياخود پاچەلرنى آچوب كرمك معناسنەدر يقال فرشح الرجل فرشحة وفرشحى اذا وثب اوقعد مسترخيا فالصق فخذيه بالارض اوفتح بين رجليه ابن اثير قول اخيرى اختيار ايلشدر (الفرشح) قنديل وزننده آلت تناسله دينور (الفرطحة) فرشحه وزننده بر نسنەيى يصيلتمق معناسنه در يقال فرطح الشئ اذا عرضه (الفرطاح) قرطاس وزننده (والمفرطح) مسرهد وزننده يصى باشه دينوركرچه جوهرى بورسمەثبت ايليوب لكن سهو ايلشدر صواب اولان مفلطح اولمقدر لامله شارح ديركه لامله ورا ايله ورودى دوانلرده مثبتدر (الفرفح) فالرك فتحيله اچمه تختەسى كبى همواروامليس يره دينور (الفركحة) فرشحه وزننده انسانك ايكى قيناقلرى ارالغى آچق ومياندلو اولمق معناسنەدر (الفركاح) قرطاس وزننده (والمفركح) مسرهد وزننده شول آدمه دينور كه مقعدينك ايكى طرفلرى قالقق اولمغله دبرى طشره طومايخ اوله يقال رجل فركاح ومفركح اذا ارتفع فدروا استه وخرج دبره (الفسحة) وسعه وزننده ومرادفيدركه بولغه دينور وبو اسمدر يقال فيه فسحة اى وسعة (الفساحه) كرامه وزننده واسع اولمق معناسنەدر يقال فسح المكان فساحة من الباب الخامس اذا وسع (الفسيح) طويل وزننده (والفساح) فانك ضميله طوال كبى (والفسح) ضمتينله جنب كبى (والفسحم) قنفذ وزننده كه ميم زائدەدر مبالغه ايچوندر آندن صفتلردر واسع نسنەيه دينور وفسح وفسحم واسع الصدر و دريادل آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فسح وفسحم اى واسع الصدر (الافساح) همزەنك كسريله بودخى واسع اولمق معناسنەدر يقال افسح المكان بمعنى فسح (التفسيح) تفعل وزننده (والانفساح) انفعال

وزننده بولانمق معناسنه در يقال تفسح المكان وانفسح اذا اتسع مؤلف مسامحه اوزره ثبت ايلشدر وتفسح مجلسده برى اوته چكيلوب برآدمه اوتوره جق برآچق معناسنه در يقال تفسح له فى المجلس اذا وسع له (الفسح) فتح وزننده بودخى مجلسده برآدم ايچون برى بولانمق معناسنه در يقال فسح له فى المجلس فسحا من الباب الثالث اذا وسع له وفسح سلطان و والى مقوله سنك ابناء سبيله ويردكلرى خط جواز يعنى مرور تذكره سى كبى كاغده دينور كه منزل فرمانى وكرك خلاصى مقوله سى كاغدلردر تضييقدن خلاصه سبيدر وفسح بومعناده مصدر اولور فسح يازوب ويرمك معناسنه يقال فسح له الامير فى السفر اذا كتب له الفسح وآديملرى سيرك سيرك آتمق معناسنه استعمال اولنور يقال فسح الرجل اذا باعد خطوه (الفيسحى) فاعلك وسينك فتحى والفك قصريله اسمدر آديملرى سيرك سيرك آتمغه دينور يقال هو يمشى الفيسحى اى يباعد خطوه (التفاسح) تفاعل وزننده اهل مجلس برو اوته چكيلوب صكره دن كلان آدمه يرٍ بولانمق معناسنه در يقال تفاسح القوم له فى المجلس اذا توسعوا (المنفسح) اسم فاعل بنيه سيله مواشيسى چوق اولان آغيله ومانديره به اطلاق اولنور يقال مراح منفسح اذا كثرت نعمه اى ماشيته (الفشح) فاعلك فتحى وشين معجمه نك سكونيله آپشنى آيرمق معناسنه در يقال فشح الرجل فشحا من الباب الثالث اذا فرج مابين رجليه و برنسنه دن عدول واعراض ايلك معناسنه در يقال فشح عنه اذا عدل (التفشيح) تفعيل وزننده فشح معنالرينه در (التفشح) تفعل وزننده حيوان صاغيلور كن آپشنى آيرمق معناسنه در يقال تفشحت الناقة اذا تفاجت وجاع ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال تفشح جاريته اذا جامعها (الانفشاح) انفعال وزننده تفشح ايله معنای اولده مرادفدر (فشاح) قطام وزننده ديشى صرتلان اسماسندندر (الفصح) فاعلك فتحى وصادك سكونيله (والفصاحة) كرامه وزننده ظهور وبيان معناسنه در كه برنسنه بللو وآشكار اولمقدن عبارتدر اصل ماده سودك كيوكى كيدوب خالص قالمق معناسنه موضوع اولوب بعده مطلقا برنسنه نك شائبه دن خالص اولمسنده استعمال اولنمشدر بوماسبتله متكلم جرى وطليق اللسان اولوب كلامى بين و لحن و خطا ولكنتدن سالم و خالص اولمقده استعمال اولندى كلمة مفرده يه وكلامه ومتكلمه وصف اولور نته كه كتب معانيده مشروحدر يقال فصح الرجل فصاحة من الباب الخامس اذا كان فصيحا وفصاحت اعجمى اولان كسه عربيه تعلم ايلكله لحن وخطادن سالم عبارة عربيه ايله مخاطبك فهم وادراك ايده جكى كلام تكلم ايدر اولمق على قول ذاتنده عربى ايكن قواعد واقيسه يه زياده سيله آشنالق تحصيل ايلكله فصاحتى مزداد اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال فصح الاعجمى فصاحة اذا تكلم

بالعربية وفهم عنه اويقال فصح الرجل اذا كان عربيا فازداد فصاحة (الفصيح) امير وزننده (والفصح) شكس وزننده آدن صفتلردر فصيحك جمعى فصحاء كلور كرماه كبي وايكيسنكده جعلرى فصاح كلور كرام وصعاب كبي وفصح كلور ضمنينه رغيف و رغف وسحيل و سحل كبي مؤنثنده فصيحه دينور جمعى فصاح كلور فالك كسريله وفصايح كلور (التفصح) تفعل وزننده بودخى عربى اولان كسه بك فصاحت پيدا ايتمك معناسنه در يقال تفصح الرجل اذا كان عربيا فازداد فصاحة شارح ديركه تفصح قدرتى يوغيكن فصيحلك اظهار ايدوب تكلفله فصاحت صاتمق معناسنه ده وارد اولور (الافصاح) همزه نك كسريله فصاحت وبلاغتله تكلم ايتمك معناسنه در يقال افصح الرجل اذا تكلم بالفصاحة و سودك كيوكى كيدوب خالص وصافى قالمق معناسنه در كه اصل تركيبك موضوعى بومعنادر على قول يكى طوغورمش حيوانك سودندن آغوزى كسيلوب من بعد سودي خالص اولمق معناسنه در يقال افصح اللبن اذا ذهبت رغوته اوانقطع اللباء عنه و جاء اللبن الخالص بعد و طوارك سودى آغوزى كتمكله خالص كلمك معناسنه در يقال افصحت الشاة اذا خلص لبنها كذلك مثانه دن بول طورى ظهور ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال افصح البول اذا صفا ونصارى طائفه سى بيوك پصقليه ايتمك معناسنه در يقال افصح النصارى اذا جاء فصحهم وبفريرى اغاروب عيان اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال افصح الصبح اذا استبان وكلامى چپارزلوسوبليوب آچق وظاهر ادا ايتمك معناسنه در يقال افصح الرجل اذا بين يعنى كلامه اومراده اظهر ولم يعجم وبرنسنه واضح وآشكار اولمق معناسنه در يقال افصح الشئ اذا وضح (الفصح) فالك كسريله آيازو آچق كونه دينوركه هواده قطعا برد وسحاب وبخار اثرى اولميه يقال يوم فصح اى بلاغيم ولاقر و فصح نصارى بيراملرندن بربيرام اسمدر مصباحك بيانه كوره بيوك پرهيزدن چقوب ماه نيسانده ايتدكلرى پصقليه درکه قزل يورطه تعبير اولنور (المفصح) محسن وزننده فصح ايله معناى اولده مرادفدر (التفصيح) تفعيل وزننده بودخى سودك كيوكى كتمك معناسنه در يقال فصح اللبن اذا ذهبت رغوته (الفصح) فتح وزننده برنسنه بللو وعيان اولمق معناسنه در نته كه اول ماده ده ذكر اولندى بومعنادندر كه فصحك الصبح فصحا ديرلر صباح برى كركى كبي آچلوب ضياسى منتشر اولدقده (الفضح) فالك فتحى و ضاد معجمه نك سكونيله بركسه نك مستور اولان عيوبنى افشا ايله رسواى ايتمك معناسنه در يقال فضحه فضحا من الباب الثالث اذا كشف مساويه وصباح برى كركى كبي اغاروب آچلق معناسنه استعمال اولنور كه كورنمين نسنه لرى آچغه چقارر يقال فضح الصبح اذا بدا ويقال فضحك الصبح بمعنى فصحك (الافتضاح)

افتعال وزننده رسوای اولمق معناسنه‌در یقال فضحه فافتضح ای انکشفت مساویه (الفضیحة) سفینه وزننده (والفضوح) فضول وزننده (والفضوحة) هابله (والفضاحة) سحابه وزننده (والفضاحة) کتابه وزننده آتدن اسملردر رسوایلق معناسنه (الفضح) فرح وزننده برنسنه افضح اولمق یعنی پك آق اولیوب شکر رنك اولمق معناسنه‌در معنای مزبوردن تصرف اولنمشدر یقال فضح الشیء فضحا من الباب الرابع اذا صار افضح (الافضح) احمر وزننده پك بیاض اولمیان آق نسنه‌یه دینورکه شکر رنك تعبیر اولنورکه بوزمتق اولور وافضح ارسلانه ودوه‌یه اطلاق اولنور اکثری لون مزبورده اولدیغیچون (الفضحة) جرعه وزننده‌آتدن اسمدر شکر رنکلك دیمکدر (الافضاح) همزه‌نك کسریله صباح بری اغاروب آچلق معناسنه‌در یقال افضح الصبح اذا بدا وخرمانك قورقلری صراروب قزارمغه بشلق معناسنه‌در یقال افضح النخل اذا احمر واصفر یعنی ثمرته (الصبح الفضح) فتحتینله قول شفق غالب اولان صباح برینه دینور (الفضیح) امیر وزننده دواب ومواشینك تیمار ورعایتنده تقید واهتمام ایلیوب تقصیر وتهاون ایدن کسیه دینور یقال هو فضیح فی المال ای سیء القیام علیه (الفضوح) صبور وزننده پك رسوای کسیه دینور یقولون للمفتضح یافضوح یونده حرف نداء خصیصه دکلدر اساسده بمعنی فاعل اولمق اوزره‌ده مرسومدر یقال انجر فضوح لشاربها (فاضحه) برموضع اسمیدر (فاضح) مکه قریبنده برموضع ونجد اولکه‌سنده شریف نام محلده بروادی اسمیدر (الفطح) فانك فتحی وطانك سکونیله برنسنه‌یی تنکه کبی یصی قلمق ویصیلتمق معناسنه در یقال فطح الشیء فطحا من الباب الثالث اذا جعله عریضا ودکنکلاه اورمق معناسنه‌در یقال فطحه بالعصا اذا ضربه بها وکبه خاتون ولدنی همان بردن طوغوری ویرمك معناسنه‌در یقال فطحت المرأة بالولد اذا رمت به و اغاج وکراسته مقوله‌سنی یونوب یصیلتمق معناسنه‌در یقال فطح العود وغیره اذا براه وعرضه (التفطیح) تفعیل وزننده برنسنه‌یی پك یصیلتمق معناسنه‌در (الفطح) فتحتینله باش وبرون اوجی یصی اولمق معناسنه‌در یقال فطح رأسه وارنبته فطحا من الباب الرابع اذا صار عریضا وخرما اغاجی میوه طوتمق معناسنه‌در یقال فطح النخل اذا لقح (الافطح) احمر وزننده باشی یصی اولان کذلك برونك اوجی یاپوان اولان کشی‌یه دینور یقال رجل افطح ای بین الفطح بوسیله اوکوزه افطح اطلاق اولنور وافطح بلکلری اکری اولان کسیه دینور افدع معناسنه وقیا کلرینه دینور حرباء کبی (الفطوح) صبور وزننده ایری قارنلو ناقه‌یه دینور یقال ناقة فطوح ای ضخمة البطن (النفطح) قافله تقتح وزننده و مرادفیدر که برنسنه کندیلکندن آچلق معناسنه‌در یقال تفطحت الوردة ای تفتحت (الفقح)

فتح وزننده کوبك انیکی هنوز کوزنی آچمق معناسنه‌در یقال فتح الجرو فتحا من الباب الثالث اذا فتح عینیه اول مایفتح وهو صغیر وبرکسه‌نك فتحه‌سنه طوقنمق معناسنه‌در یقال فتح فلانا اذا اصاب فتحته وبرنسنه‌یی ادویه سفوف ایدر کبی سفوف وغبار ایلك معناسنه‌در یقال فتح الشیء اذا سفه کما یسف الدواء و نبات وشجر مقوله‌سی چچك آچمق معناسنه‌در یقال فتح النبات اذا ازهی وازهر (التفتیح) تفعیل وزننده بودخی کوچك انیك ابتدا کوزلرنی آچمق معناسنه‌در یقال فتح الجرو بمعنی فتح (الفقاح) قافك شده‌سیله رمان وزننده برنوع دوایی نبات آدیدر علی قول مکه آیریغنك چچکنه دینور یاخود هرنباتك یکی آچش چچکنه دینور وخلقت والدامی کوزل خوشلقا محبوبه‌یه دینور (الفقحة) حمزه وزننده بودخی هر نباتك یکی آچش چچکنه دینور ودر حلقه‌سنه دینور علی قول واسع اولانه دینور جمعی فقاح کلور فانك کسریله وفقحه ال آیه‌سنه دینور راحه معناسنه وبدنه‌بورنجك احرام مندیلنه و فوطیه دینور که حاجیلر بورنورلر یقال جاء و علیه الفقحة ای مندیل الاحرام (الفقاحة) سحابه وزننده بودخی ال آیه‌سنه دینور (التفاقح) تفاعل وزننده ارقه‌یی ارقه‌یه ویرمك معناسنه‌در که فقحه‌لری بری برینه مقابل اولور یقال تفاقحوا ای جعلوا ظهورهم الی ظهورهم (المتفقح) متهی وزننده شر وفساده یاپنوب آماده اولان کسیه دینور یقال هو متفقح للشر ای متهیء (الفلح) فتحتینله (والفلاح) سحاب وزننده فوز و ظفر معناسنه‌در و نجات و خلاص معناسنه‌در وخیر ونعیمده ورفاه وراحته دائم وباقی اولمغه دینور وسحوره اطلاق اولنور که رمضانده تمجید طعامیدر صومك بقاسنه سبب اولدیغیچون بومعنالزده فلاح افلاحدن اسمدر نجاح انجاحدن اسم اولدیغی کبی وفلح فلاحدن مخففدر مؤلفك بصائرده بیانه کوره فلاح ماده‌سی یارمق معناسنه موضوعدر سائر معانی برر مناسبتله آندن متفرعدر مثلا فوز وظفر فعلی کویاکه مطلبه تأثیر ایله شق ایلمشدر ودوام وبقاء مثلا زمانی شق ایدوب ایچنده قرار ایدر وطعام تمجید بقاء معناسندن متشعبدر وقالدیکه فلاح که فوز وظفر وادراك آمال معناسنه‌در دنیوی واخروی اولور دنیوی حیات دنیویه‌نك مدار تطیبی اولان سعاداته ظفریاب اولمقدن عبارتدر عمر وبقاء وغنا وعزت ودولت کبی واخروی درت نسنه‌در که بقاء وفناء و غنا بلا فقر وعزت بلا ذلت و علم بلا جهل‌در انتهی (الفلح) مدح وزننده یارمق معناسنه‌در یقال فلح الفلاح الارض فلحا من الباب الثالث اذا شقها ومنه المثل ★ الحدید بالحدید یفلح ★ ای یشق ویقطع ومکروحیله ایلك معناسنه‌درکه ممکورینه مکر ایله فائز یاخود مکر ایله خلاص اولور یقال فلح فلانا اذا مکر به وبخش معناسنه‌در که برکسه‌نك متاعنی مرادك دکل ایکن مواضعة مشتری اولولوب آخر

مشتریلر زیاده رغبت ومیل ایله آرتق بهایه السونلر دیو ارتورمقدن عبارتدرکه حقنده نهی شرعی وارد اولمشدر یقال فلح الرجل اذا بخش وفلح یاریغه وچتلاغه دینور جمعی فلوح کلور یقال فی رجله فلوح ای شقوق (الفلاحة) کتابه‌وزننده فلح مذکور ایله بخش معناسنده مرادفدرکه بیان اولندی وفلاحه اکنجیلك صنعتنه دینور (الفلح) فتحتینله آلت دوداق یریق اولمق معناسنه‌در که اکا مخصوصدر یقال فلحت الشفة السفلی فلحا من الباب الخامس اذا صارت مشقوقة صفتنده افلح دینور (الفلاح) شداد وزننده کمجی طائفه‌سنه دینور ملاح معناسنه کی ایله شق بحر ایتدکلریچون واکنجی‌یه دینور اکار معناسنه شق ارض ایتدکلریچون ومکاریه دینور شق مسافه ایتدکلریچون (الافلاح) همزه‌نك کسریله فلاح بولمق یعنی مطلوبه ظفر بولمق وقورقدیغی نسنه‌دن یاخود عقابدن وغم و محنتدن قورتلمق ونعمت وراحتده دائم اولمق معناسنه‌در ومنه قوله تعالی [قد افلح المؤمنون] وبرنسنه ایله تعیش ایتمك معناسنه‌در یقال افلح بالشیء اذا عاش به (التفلیح)تفعیل وزننده‌استهزا ایتمك معناسنه‌در یقال فلح به اذا استهزأ به ومکر ایتمك معناسنه‌دریقال فلح به اذا مکر به (الفلحة) فتحاتله اکین اکمك ایچون نطس اولمش حاضر ترلایه‌دینور (الفلیحة) سفینه وزننده‌مرخ دیدکلری اغاجك یاریق پیراغنه دینور(الاستفلاح) فوز وفلاح بولمق معناسنه‌در یقال استفلح به اذا فازبه بومعنایه مبنی عند العرب استفلحی بامرك تعبیری‌که فوزی بامرك معناسنه‌در الفاظ طلاقدندر قید ازدواجدن خلاصه بالاستقلال کندی امر ومصلحتنکه ظفریاب اول دیمکدر شارح دیرکه بوکنایاتدندر وجاهلیه‌یه مخصوص ایدی (الفلاحة) فانك فتحیله اکنجیلکه دینور حراثت معناسنه شارح دیرکه بونی فتحله تقیید سهودر جمیع امهاتده فانك کسریله مقیددرکه اسمدر اکنجیلك صنعتنه دینور نتهکه ذکر اولندی (مفلح) محسن وزننده (وفلاح) سحاب وزننده (وفلیح) زبیر وزننده (وافلح) احمد وزننده اسامی رجالدندر (الفلندح) غضنفر وزننده یوغون شیئه دینور و حضرمی المشجعی نام شاعرك پدری اسمیدر (الفلطحة) فرطحه وزننده بر نسنه‌یی یایوب یصیلتمق معناسنه‌در یقال فلطح القرص اذا بسطه وعرضه (الفلطاح) قرطاس وزننده (والمفلطح) مسرهد وزننده یصی باشه دینور یقال رأس فلطاح ومفلطح ای عریض وفلطاح برموضع آدیدر (الفلقحة) قافله دحرجه وزننده قابده اولان مشروبك مجموعنی بردن ایچمك یاخود مأکولك جلهسنی سپوری بمك معناسنه‌در یقال فلقح مافی الاناء اذا شربه اواکله اجمع (الفلقعی) جوهری وزننده ناسك یوزینه کولن کسمه دینور یقال رجل فلقعی ای یضحك فی وجوه الناس (التفلقع) تدحرج وزننده یوزه کولوب اظهار بشر وبشاشت ایتمك معناسنه‌در یقال فلان

یتفلقع

يتفلقح الى الناس اى يستبشر اليهم (الفنح) فانك فتحى و نونك سكونيله صويى قانميه‌جق مرتبه‌ده ايچمك معناسنه‌دركه قانمامقدن عبارتدر يقال فنح الفرس فنحا من الباب الثالث اذا شرب دون الرى (فنطح) جعفر وزننده بر رجل آديدر (الفوح) فانك فتحى وواوك سكونيله (والفؤوح) قعود وزننده (والفوحان) فتحاتله (والفيح) فانك فتحى ويانك سكونيله (والفيحان) فتحاتله خوش رايحه قوقوب يايلمق معناسنه‌در يقال فاح المسك يفوح ويفيح فوحا و فؤوحا و فوحانا وفيحا وفيحانا من الباب الاول و الثانى اذا انتشرت رايحته وبو رايحهٔ طيبه‌يه مخصوصدر عند البعض اعمدر وقينامق معناسنه‌در يقال فاحت القدر اذا غلت ويارەدن قان فشقرمق معناسنه‌در يقال فاحت الشجة اذا نفحت بالدم وفيح بوللق سعه معناسنه‌در (الافاحة) همزه‌نك كسريله قيناتمق معناسنه‌در تقول افحت القدر اى اغليتها وبدندن قانى فشقردوب آقتمق معناسنه‌در يقال افاح الدم اذا هراقه (الافيح) افسح وزننده (والفياح) سحاب وزننده واسع معناسنه‌در يقال بحر افيح وفياح اى بين الفيح واسع (فياح) قطام وزننده غارت و شبخونك اسميدر ومنه يقولون فيحى فياح على بناء الامر اى اتسعى ياغارة يعنى ياخيل الغارة على الاعداء وانتشرى (الفيحاء) حمراء وزننده دار واسعه‌يه دينور وحوايج وبهاراتى مكمل چوربايه دينور (الفيح) فانك فتحى ويانك سكونيله واويه‌ده لغتدركه ذكر اولندى وفيح وفيوح قعود وزننده بهار موسمى هر بلاد واراضى يغمورلو و اكين وچاير وسائر نبات چوق اولوب خصب ورخا اولمق معناسنه‌در ومنه يقال فاح الربيع فيحا وفيوحا اذا خصب فى سعة البلاد بوراده ربيعدن مراد بهار يغمورى دخى اولور وبو معنا وسعت معناسندندر (الفياحة) فانك فتحى ويانك تشديديله ممه‌لرى بيوك وسودى فراوان اولان حيوانه دينور يقال ناقة فياحة اذا كانت ضخمة الضرع غزيرة اللبن (فيحان) ريحان وزننده بنى سعد ديارنده برموضعدر (فيحه) صيحه وزننده مزينه قبيله‌سى يوردنده برموضعدر (فيحونه) ميمونه وزننده برخاتون آديدر (الافاحة) اراحه وزننده سرينلتمك معناسنه‌در تقول افح عنك من الظهيرة اى ابرد بوغليان معناسنه اولان فوح لفظندن افعالدر همزه‌سى سلب ايچوندر برمقدار توقف ايدوب اويله اسيلكنى صاوشدروب هوا سرينلدكده كيده‌سن ديمكدر

﴿ فصل القاف ﴾ (القبح) قافك ضمى وبانك سكونيله چركنلك معناسنه اسمدركه حسن مقابليدر قافك فتحيله‌ده لغتدر يقال به قبح ضد الحسن و قبح و قبح مصدر اولورلر چركين اولمق معناسنه (القباح) قافك ضميله (والقبوح) قعود وزننده (والقباحة) فضاحه وزننده (والقبوحة) قافك ضميله بونلرده مصدرلردر چركين اولمق معناسنه يقال قبح الشئ قبحا وقبحا وقباحا وقبوحا وقباحة وقبوحة من الباب

الخامس ضد حسن (القبيح) امير وزننده وصفدر زشت وچركين شيئه دينورجمعى قباح كلور وقباحى كلور سكارى وزننده وقبحى كلور قتلى وزننده مؤنثنده قبيحه دينورجمعى قبايح كلور وقباح كلور قافك كسريله وقبيح بازو كميكنك ديرسك باشنده اولان اوجنه دينور على قول بالدر ايله اويلغك قاوشه‌جق يرينه دينور ايكى طرفنه قبيحان ديرلر وبازوده بركمك دخى واردركه حسن ديرلر يقال ضرب حسنه وقبيحه واول قبيح ديدكلرينه قباح دخى ديرلر سحاب وزننده (القبح) مدح وزننده خيردن وحسن حالدن بعيد ومحروم ايلمك معناسنه‌دركه لعنت مرادفيدر يقال قبحه الله قبحا من الباب الثالث اى نحاه عن الخير فهو مقبوح و منه قوله تعالى [من المقبوحين] اى المبعدين عن الخير والموسومين بحالة منكرة وقبح چبان و سيولجه مقوله‌سنى دشوب ايرينى وچركنى چقرمق معناسنه‌در يقال قبح البثرة اذا قضخها حتى يخرج قيحها وقيرمق معناسنه‌در يقال قبح البيضة اذا كسرها (قبحاله) فعلى محذوف مصدرية اوزره مفعولدر نته‌كه شقحا لفظنى اتباعله قبحاله وشقحاديرلر خدا آنى خيردن بعيد ايلسون ديمكدر شقح ماده‌سنده بيان اولندى (الاقباح) همزه‌نك كسريله برقبيح ايش ايشلمك معناسنه‌دركه قباحت ايتمك تعبير اولنور يقال اقبح الرجل اذا اتى بقبيح (الاستقباح) برنسنه‌يى قبيح كورمك معناسنه‌دركه چركنسيمك و چركين صايمق تعبير اولنور يقال استقبحه ضد استحسنه (التقبيح) تفعيل وزننده برنسنه‌يى ياخود بركسه‌نك عملنى بكنميوب قبحه نسبتله وجه قباحتنى بيان ايلمك معناسنه‌در يقال قبح عليه فعله اذا بين قبحه (القباح) رمان وزننده آيويه اطلاق اولنوردب كبى (المقابحة) مفاعله وزننده سوكشمك معناسنه استعمال اولنور يقال قابحه اذا شاتمه (القبيحة) قبيحك مؤنثيدركه ذكر اولندى و عربلر ممه‌لرينك دلكلرى واسع اولان ناقه‌يه قبيحة الشخب اطلاق ايدرلر وبو قبح البثره معناسندن مأخوذدركه ذكر اولندى (قبحان) سلمان وزننده بصره‌ده برمحله در (القح) قافك ضمى وحانك تشديديله لؤم وكرمدن خالص اولانه دينور يعنى خالص لئيمه دينوركه آنده اصلا كرم اثرى اولميه كذلك خالص كريمه دينور كه آنده لأمتدن اثر اولميه يقال لئيم قح وكريم قح اى خالص و مطلقا خالص اولان شيئه دينور مؤلفك وكل شئ قولى والخالص من كل شئ تقديرنده‌در و بوكونه تطويلى طريقهٔ ايجازينه منافيدر يقال عربى قح اى محض و جافى نسنه‌يه دينوركه ياقشقسز كنده وناتراش وغليظ نسنه‌در كرك انسان وكرك سائرى اولسون صحاح مترجمى بويله محللرده جافى‌يى جفاكار و ستمكار ايله ترجمه‌سى خصوصا بو محلده تعبيراتى نابمحلدر يقال رجل وشئ قح اى جاف بونده قطعا ظرافت ونزاكت اثرى اولمامغله خالص غليظ وناتراش اولمش اولور وقح خام قاونه وقرپوزه دينور (القحاحة)

قضاحه وزننده (والقحوحة) قافك ضمیله اسملر در خالصلق معناسنه وقحوحه مصدر اولور خالص اولمق معناسنه یقال قح الشیء قحوحة من الباب الاول اذا خلص (القحاح) غراب وزننده بودنی محض وخالص معناسنه در یقال اعرابی قح وقحاح ای بین القحاحة والقحوحة خالص ویقال قحاح الامر ای فصه وخالصه واصله شروح وامهاتدن منفهم اولدیغی اوزره اصل قح کلمه سی امصاره دخول واهل بلد ایله مختلط اولمیان اعرابی یه موضوع اولوب بعده خلوص ومحضیتی جهتدن اخذ ایله هر خالص نسنه یه وفظاظت وغلظتی جهتدن هر غلیظ وجافی یه اطلاق ایلدیلر (القحقحة) زلزله وزننده سس بوغازده بری اوته تردد ایدوب دونشمك معناسنه در خرلدی کبی یقال صوته یقحقح ای یتردد فی حلقه و میمون قسمی کولمك معناسنه در که کولر شکلنده صرتمسدن عبارتدر یقال قحقح القرد اذا ضحك (القحقح) هد هد وزننده دبری احاطه ایدن کمکه دینور یقال اشتکی قحقحه وهو العظم المطیف بالدبر وبر موضع آدیدر (القحقاح) سلسال وزننده (والمقحفح) اسم فاعل بنیه سیله شدید معناسنه در یقال قرب قحقاح و مقحقح ای شدید (القحیح) قافك فتحیله صویی عب وجرع جهتلریله ایچمکدن زیاده وجهله ایچمکه دینور شارح دیرکه مؤلف یونی محیط ابن عبادن اخذ ایدوب لکن غافل بولنمشدر ابن عباد کبی زیرا بوالقحقح فوق القب تعبیرندن مصحفدرکه ذکر اولندیغی اوزره سکردن کمکیدر قب دیدکاری کمکدن یوقریجه اولور حتی صغانی دخی یونده ابن عبادی رد ایلشدر (القدح) قافك کسریله هنوز یلك وتمرن چکورلمامش اوقه دینور ابن اسیر بورسمه ترتیب ایلشدرکه اوق قسمی ابتدا کسلدکده قطع دینور بعده یونلدقدن صکره بری دینور طوغرلدقدنصکره قدح وتمرن یلك چکورلدکدنصکره سهم دینور انتهی فار اوقنه قدح دیدکاری بوجهتله در جمعی قداح کلور قافك کسریله و جمع قاتی اقدح کلور واقادیح کلورکه جمع الجمعی اولهجقدر وقدح غنی قبیله سنده برفرس اسمیدر (القدح) فتحتینله شول صو قابنه دینور که استیعاب ایلدیکی صوایکی آدمی قادره علی قول صغیر وکبیرنی جامع اسمیدرکه اسم جنس اولور کرك اغاجدن وکرك طیراقدن وبالوردن اولسون ترکیده کاسه ورداق وچناق تعبیر ایتدکلریدر اسکره دخی دیرلرجمعی اقداح کلور (قداح) شداد وزننده قدح دوزن آدمه دینور مؤلفك ومتخذه قولی وصانعه معناسنه در (القداحة) کتابه وزننده قدجیلك صنعتنه دینور (القدح) مدح وزننده برکسه نك عرضنه یانسبته دخل وطعن ایلمك معناسنه در یقال قدح فی نسبه قدحا من السباب الثالث اذا طعن فیه وتمرن چکورر ایکن اوق تمرنك دبیله یارمق معناسنه در یقال قدح فی القدح اذا خرقه بسخ النصل وچقماق چاقق معناسنه در یقال قدح بالزند اذا رام الایرآبه وقدح

اغاجده ودیشده اولان قورد یکنه دینور که رخنه‌سی اوله‌جقدر وبو تسمیه بالمصدر در قادح دخی دینور کا سیذکر وقدح کوز ایچنه باتوب چقورلتمق معناسنه در که دائره‌سی قدح کبی اولور یقال قدحت عینه اذا غارت (الاقتداح) افتعال وزننده بودخی چقماق معناسنه در یقال اقتدح بالزند یعنی قدح وکچه ایله چولمکدن طعام قوترمق معناسنه در یقال اقتدح المرق اذا غرفه بالمقدحة وبرماده ده اعمال فکر ورویتله رأی وتدبیر ایتمك معناسنه استعمال اولنور که معنای اولدن مأخوذ در یقال اقتدح الامر اذا دبره (المقدح) منبر وزننده (والقداح) شداد وزننده (والمقداح) مصباح وزننده چقماق دمورینه دینور وقداح شداد وزننده وقداحه هایله چقماغك طاشنه دینور ومقدح منبر وزننده کفچه‌یه دینور که آشجیلر قوللنور (القادح) قدح کبی بعض اغاجده ودیشده اولان قورد یکنه دینور که رخنه‌سی اوله‌جقدر یقال وقع فی‌الشجر والسن قدح کما ذکر وقادح ای اکال وقادح بعض اغاجده اولان چتلاغه اطلاق اولنور (القادحة) هایله دیشه واغاجه دوشن قورتجغزه دینور (القدحة) غرفه وزننده کچه ایله برطالدر ملق طعامه دینور تقول اعطنی قدحة من المرق ای غرفة (القدوح) صبور وزننده سینکه دینور ذباب معناسنه وصوبی ال ایله آلتمق قابل اولان قوبی‌یه اطلاق اولنور (الاقدح) احمر وزننده بودخی سینکه دینور ذباب معناسنه (القدیح) امیر وزننده چوربایه دینور علی قول چولمك دبنده قالوب کچه ایله آلتمسی زحمتلوجه اولان بقیه یه دینور (التقدیح) تفعیل وزننده آتی ارقلتمق تضمیر معناسنه در که بوآرقلتمغه یراندرمق وآتی یراق ایتمك تعبیر اولنور مسافهٔ بعیده‌یه یاخود جنکه کیده جك اولدقده چند روز مقدم یمنی تقلیل وهرکون کزدیروب وسکرتدرمکله یراندررلر کویا که آتی قدح کبی یعنی اوق کبی ضامر وحدید ایتمك اولور یقال قدح الفرس تقدیحا اذا ضمره وکوز چقورلنوب ایچنه باتمق معناسنه در که کاسه کبی اولور یقال قدحت عینه اذا غارت (القدحة) قافك کسریله اقتداح ناردن اسمدر یعنی چقماق چاقنه دینور ومنه ماورد فی الحدیث [لوشاء الله لجعل للناس قدحة ظلمة کما جعل لهم قدحة نور] یعنی خدای متعالك ارادهٔ علیه سی تعلق ایلسیدی ناس اوزره برچاقم ظلمت ارسال ایدوب ظلمت ایچره ابقا ایدر ایدی نته که برچاقم نور عنایت ایتمکله بوکونه نور وضیا ایچره ابقا ایلدی وقدحه رأی وتدبیر معناسنه اسمدر (القدحة) قافك فتحی ودالك سکونیله قدح زند معناسندن بناء مره‌در چقماغی برکره چاقق معناسنه در (القداح) کتاب وزننده تروتازه نباتك اوجنه دینور ویونجه دیدکلری نباتك تازه وملایم فلیز لرینه دینور وتیم دیارنده برموضع آدیدر (ذومقیدحان) تصغیر بنیه سیله ابن الهان درکه ملوك یمنده بریدر (المقاذحة) ذال معجمه ایله مفاعله

وزننده

وزننده سوكشمك معناسنه در يقال قاذحه اذا شاتمه (التقذح) تفعل وزننده برآدمه شركير اولوب شر اظهار ايتمك كه شر صاتمق تعبير اولنور يقال تقذح له بشر اذا تشرر (القرح) قافك فتحى وضميله سلاح مقوله سنك طوقنميله بدنه عارض اولان يارەيه دينور مفردى قرحه در على قول قافك فتحيله آثارينه يعنى يارەيه وضميله آندن حاصل اولان دردوالمه دينور وقرح وقرح بدنده چقان يارەلره دينور وقرح قافك فتحيله مصدر اولور يارەلمق معناسنه يقال قرحه قرحا من الباب الثالث اذا جرحه وبدنده يارەلر چقرمق معناسنه در يقال قرح الرجل قرحا من الباب الرابع اذا خرجت به القروح وقرح بدنده چقان شول قبارجغه وسيوجله به دينور كه فساده واروب آزانمش اوله وشول ايوزلق علتنه دينور كه پك شديد اولمغله عارض اولديغى دوه كوشكلرنى هلاك ايدر اوله وقرح لغو وباطلى حقله مقابله وابطال ايتمك معناسنه استعمال اولنور نته كه جرح دخى بو معناده مستعملدر قاضينك ابطال شهادت كاذبه ايلديكى كبى كويا كه سيف حقله آنى زخمدار ايدر يقال قرحه بالحق اذا استقبله به وصو اولميان محلده قوبى قازمق معناسنه استعمال اولنور كه ارضى بيهوده مجروح ايدر يقال قرح بئرا اذا حفرها فى موضع لا يوجد فيه الماء (القريح) جريح وزننده ومرادفيدر كه مجروح معناسنه در وخالص معناسنه در يقال شئ قريح اى خالص مؤلف بونى تكرار ايتمشدر وهنوز پيدا اولوب قالقمغله بشلين بولوده دينور وقريح ابن المخل اسميدر كه سامة بن لوى القرشى نسبتك رجالندندر وقريح الصحابه بلودك صوينه دينور (المقروح) ميمك فتحيله بدننده يارەلرى اولان كسيه دينور وشول بوله اطلاق اولنور كه پك چوق ايشلمكله جكنوب آشمش اوله يقال طريق مقروح اى اثر فيه فصار ملحوبا (الاقراح) همزەنك كسريله بركسەنك دوەلرى قرح علتنه اوغرامق يعنى پك اوبوزلق اولمق معناسنه در يقال اقرح القوم اذا اصاب ابلهم القرح اى الجرب الشديد وقرحه به مثلا ايتمك معناسنه در يقال اقرحه الله اى جعله قريحا وبتون طرنقلى طوار قارح اولمق معناسنه در يقال اقرح الفرس اذا صار قارحا كاسيذكر (القرحة) جرعه وزننده بدنده حادث اولان يارەيه دينور كه ذكر اولندى وقرحه آت قسمنك التنده اولان غرەدن يعنى صباح اخير تعبير اولنان بياضدن آزجه اولان آقلغه اطلاق اولنور وقرحه برشيئك اول وابتداسنه اطلاق اولنور كه هنوز ظهور ايلديكيدر غرە كبى تقول وصلنا قرحة الربيع اوالشتاء اى اوله (القرحاء) حمراء وزننده شول بانجه به اطلاق اولنور كه جابجا اشجارى بياض چيكلر آچمش اوله يقال روضة قرحاء اى فيها نوارة بيضاء (القرحان) عثمان وزننده برنوع منثار اسميدر كه كوچك وبياض اولانيدر آق منثار وبالى منثار تعبير اولنور مفردى اقرح ياخود قرحانه در وقرحان

شول دوه یه دینور که اصلا ایوز اولمامش اوله وشول چوجغه دینور که اصلا چیچك وقزامق چقرمش اوله یقال بعیر قرحان اذا کان لم یجرب قط ویقال صبی قرحان اذا لم یجدر الواحد والجمع سواء واما فی حدیث عمر رضی الله عنه قرحانون فهی لغیة مؤلف بونکله اشبو حدیثه اشارت ایلشدر لما اراد عمران یدخل الشام وهی تسعر طاعونا فقیل له ان من معك من اصحاب محمد قرحان وفی روایت قرحانون وهی لغیة یعنی وجه مذکور اوزره مفرد وجمعی برابر اولمغله جمع صورتی لغت ضعیفهٔ مترو که در وبوراده قرحاندن مراد اصلا وباء چقرمیان آدملر دیمکدر جرب علتی کورمین دوه یه تشبیه اولنمشدر وبوراده قرحان کلمه سی خالص معناسنه اولان قراح وقریحدن مأخوذدر وقرحان برنسنه دن خارج وبری الذمه اولانه اطلاق اولنورکه بو دخی خلوص معناسندندر تقول انت قرحان من هذه الامر خارج وهرکز جنك وجداله حاضر اولمامش آدمه اطلاق اولنور یقال رجل قرحان اذا کان لم یشهد الحرب قط ویا اصابت ایلش کسیه اطلاق اولنمغله معنای اول ایله ضد اولور یقال رجل قرحان اذا مسته القروح بومعناده قرحه دن مأخوذدر وبومعناده مذکر ومؤنث اولور (القراحی) غرابی وزننده قرحان کبی برماده دن خارج وبری اولان آدمه دینور واصلا حرب وقتال کورمین کسیه دینور وبدوی اولیوب قریه وقصبه ده ملازم اولان قروی آدمه دینور (المقارحة) مفاعله وزننده روبرو اولمق معناسنه در غرة الفرس معناسندن مأخوذدر یقال قرحه اذا واجهه (القارح) آزی دیشنی یارمش بتون طرنقلی دابه یه دینورکه دیشلری تمام بتدکدنصکره اولور نته که اول کرتدیه واران دوه یه بازل دینور جمعی قوارح کلور وقرح کلور رکع وزننده وشاذ اوله رق مقاریح کلور ومؤنثده قارح دینور مذکری کبی وقارحه دینور هابله وقارح آزی دیشینه دینورکه بتون طرنقلی حیوان آنکله قارح اولور شارح دیرکه بتون طرنقلی حیوان آزیسنی پردقده یقرح دیرلر ودوه آزیسنی یاردقده یبزل دینور وچتال طرنقلی یاردقده یصلغ دینور وقارح ارسلانه اطلاق اولنور وکریشدن مابینی میدانلو اولان یابه دینور وکبه لیکی بلاو اولان ناقه یه دینور (القروح) قعود وزننده (و القرح) فرح وزننده بتون طرنقلی دابه آزیسنی یاروب قارح اولمق معناسنه در یقال قرح الفرس قروحا وقرح قرحا من الباب الثالث والرابع اذا صار قارحا علی قول قروح وقرح دابهٔ مذکورمنك دیشلری بالجمله بتون تمام اولمق یاخود رباعیه دیدکلری دیشلرك اوته یانسده اولان دیشنی دشورمك معناسنه در ورباعیه اوك دیشلرك اکسه سنده اولان درت دیشدر که آنك اکسه سنده اولان دیش دوشدکدنصکره یرنده آزی دیشی ثابت اولور بونلرك مجموعنك مرجعی بردر معلوم اوله که چتال طرنقلی حیوانه ظلف دینور ودوه وفیل

كبي طرنغي اولميانه خف دينور وبتون طرنقلي‌يه حافر دينور وحافرك برياشنده اولانه حولي دينور ايكي ياشنده اولانه جذع واوچ ياشنده اولانه ثني درت ياشنده اولانه رباعي وبش ياشنه كيرنه قارح دينور كه آزيني ياروب ديشلري تمام اولانيدر وقروح ناقه‌نك حملي بلورمك معناسنه در يقال قرحت الناقة قروحا اذا استبان حملها (القراح) سحاب وزننده صافي صويه دينور آب ناب معناسنه كه اكا برنسنه قارشمامش اوله وهرخالص وبيغش نسنه‌يه دينور وشول ارضه دينوركه آنده قطعا صو و اغاج اثري اولميوب خالص بر اوله جمعي اقرحه كلور اجوبه وزننده وزرع ياخود غرس ايچون نطس اولنوب تميز واصلاح اولنمش حاضر ترلايه دينور وقراح بغداد اولكه‌سنده درت محلك اسميدر (القرواح) قرطاس وزننده (والقرياح) يايله (والقرحياء) قافك كسريله جربياء وزننده بونلرده زرع وغرس ايچون نطسلنوب اصلاح اولنمش ترلايه دينور وقرواح اياقلري اوزون اولان ناقه‌يه دينور واوزون اولوب بدني بغايت دوز املس اولان خرما اغاجنه دينور جمعي قراويح كلور وشول دوه‌يه دينوركه صويي بيوك دوه‌لر ايله ايچمكدن امتناع ايدوب كوچكلري كلدكده آنلر ايله بيله‌جه ايچر اوله وآچق وبارز فضاء وميدانه دينوركه اوزرنده سمايه حائل اولان سقف وشجر مقوله‌سي نسنه اولميه كه تحت السماء تعبير اولنور (القرحان) سلمان وزننده ارسلانه دينور (القريحة) سفينه وزننده قوييدن اك اول استخراج اولنان صويه دينور تقول شربت قريحة البئر اي اول مااستنبط منها وقريحة انسانك مجبول اولديغي طبيعته اطلاق اولنور يقال لفلان قريحة جيدة اي طبيعة مفتاح شرحنده علامة شيرازي ديمشدركه طبيعته قريحه اطلاقي مجاز بمراتب در زيرا اصل قريحه قرح وحفر اولنان قويي‌يه دينور بعده اك اول استنباط اولنان شيئه اطلاق اولنور بعده ابتداع اولنان شعر وخطبه مقوله‌سنه آندن محلي اولان طبيعته اطلاق اولنمشدر لكن ابتداء مردن بئره تشبيه اولنمق اخصر طريقدر وقريحه هر نسنه‌نك اولنه اطلاق اولنور تقول اخذت قريحة الشيء اي اوله وباكورته (القرح) قافك ضميله يارەلره دينوركه ذكر اولندي وقريحه كبي قوييدن ابتدا استنباط اولنان صويه دينور وهر شيئك اولنه وتازه‌سنه اطلاق اولنور وآيك اولندن اوچ كونه دينور (الاقتراح) افتعال وزننده بالبداهه يعني بي توقف وبي تفكر سوز سويلك معناسنه‌در تقول اقترحت خطبة اي ارتجلتها ومن غير سماع برنسنه استنباط ايلك معناسنه‌در كه مراد كنديلكندن استخراج ايلمكدر تقول اقترحت الشيء اذا استنبطته من غير سماع وبرنسنه‌يي اورندوليوب اختيار ايلك معناسنه‌در تقول اقترحت الشيء اذا اجتبيته واخترته وقريحه‌دن برنوظهور نسنه پيدا ايلك معناسنه‌در تقول اقترحت الامر اي ابتدعته وبركسه‌دن برنسنه‌يي تحكم

طريقيله ايستمك معناسنه در ممكن الحصولى دكلى فكر ايلكسزين بك حاجتك ايسه ويررسن ديمك كبى يقال اقترح عليه بكذا اذا تحكم واصلا ركوب اولنمامش دومبه ركوب ايلك معناسنه در كه اك اول كنديسى بنمش اولور يقال اقترح البعير اذا ركبه قبل ان يركب وصو اولميان پرده قويى قازمق معناسنه در كه بوقرحه دن مأخوذ در يقال اقترح بئرا اذا حفرها فى موضع لايجد فيه الماء (ذوالقرح) شعراى جاهليه دن مشهور امرء القيس بن حجرك لقبيدر مرسومك پدرى قتل اولندقده استمداد ايچون قيصر رومه التجا ايدوب اولدخى حسن رعايتله برمدت يانده ابقا ونيازينه مساعده ايله ديارينه ارجاع ايلدى عقبندن بعض حسادك افسادينه مبنى قيصر متغير اولمغله اكسه سندن برمسموم خلعت ارسال والباس ايلكله سمك تأثيرندن وجودنده قرحلر حادث اولوب متاثرا فوت اولمغله علتى خلالنده ذو القروح ايله ملقب اولدى شارح ديركه سيوطى روايتنه كوره امرء القيس ذو الفرج ايله ملقبدر كه فاء وجيمله در اصلا اركك اولادى اولميوب مجوعى قيز اولادى اولديغنه مبنى ملقب اولمشدر (ذوالقروح) ذوالقروح مصحفيدر (ذوالقرح) فتحتينله شعرادن كعب بن خفاجه لقبيدر (القرحاء) حمراء وزننده ايكى فرس اسميدر (قراح) غراب وزننده بحرين ولايتنده قطيف نام بلده لك درياجهتنده اولان ساحلى اسميدر واوراده برقريه آديدر (القريحاء) مصغر بنيه سيله بتيراء وزننده اياغك اوجى كبى برنسنه در كه آت قسمك قارننده اولور وقريحاء البعير دوه نك قورساغنه دينور كه انسانك معدهسى برنده در (المقرحة) محدثه وزننده هنوز ادراك ايدن تازه خرماره دينور وشول دوهره دينور كه آغزلرنده قرحلر پيدا اولمغله دوداقلرى سولپوك وصارقق اوله يقال ابل مقرحة اذا حدثت فى افواهها قروح فتهدلت لذلك مشافرها (اقرح) همزه نك فتحى ورانك ضمىله برموضعدر (قرحياء) جربياء وزننده برموضعدر (ذو القرحى) سكرى وزننده وادى القرى نام محلده برموضعدر (القراحيتان) قافك ضمى وتثنيه بنيه سيله ايكى بوكوره دينور خاصرتان معناسنه (التقرح) تفعل وزننده حاضر لغتى معناسنه در يقال تقرح له اذا تهيأ (القردح) قافك ودالك ضمىله بركونه قاش آديدر وقافك فتحيله زبانزددر واپرى ميونه دينور (القردوح) زنبور وزننده بودخى اپرى ميونه دينور (القردحة) دحرجه وزننده بركسه كنديدن مطلوب اولان شيئى اقرار ايلك معناسنه در يقال قردح الرجل اذا اقر بما يطلب منه وتذلل ايلك معناسنه در يقال قردح الرجل اذا تذلل (القردوحة والقردحة) قافلرك ودالرك ضمىله شول جوز طرزنده يومريجه كبى دينور كه بلوغه مقارب اولان اوغلانك بوغازى چقورنده ظهور ايدر يقال راهق الغلام فبدت قردوحته وقردحته اى العظم كالجوزة تظهر فى حلق المراهق

(المقردح) اسم فاعل بنیه سیله قوشی آتلریك اونجیسندن صکره کلان آته دینور که خارجدر (الاقرنداح) ذال معجمه ایله احرنجام وزننده برآدمه فضولی برجرم وجنایت اسناد ایتمك معناسنه در تقول اقرنذح لی فلان ای تجنی علی (المقرنذح) اسم فاعل بنیه سیله شر وفساده آماده اولان کسیه دینور یقال هو مقرنذح ای مستعد للشر (القرزح) قافك وزای معجمه‌نك ضمیله برنوع شجر آدیدر وبرفرس اسمیدر وعرب نسوانه مخصوص برکونه لباس آدیدر (القرزحة) قنفذه وزننده بودور وزشت وبی‌اندام خاتونه دینور وبرنوع سبزه‌یه وبرکونه کوچك شجر آدیدر (القرشحة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده یقین یقین صچرامق معناسنه در یقال قرشح الرجل اذا وثب وثبا متقاربا (القزح) قافك کسریله صوغان نخمنه دینور وتنجره حوایجنه دینور تابل معناسنه طوز وبوبر ونخود وکون کبی بونده قافك فتحیله ده جائزدر (القزاح) عطار وزننده ذکر اولنان حوایجك صاتیجسنه دینور وقزح قافك کسریله یلانك ترسنه دینور خره الحیه معناسنه (القزح) مدح وزننده تنجره‌یه طعام حوایجی قومق معناسنه در یقال قزح القدر قزحا من الباب الثالث اذا جعل القزح فیها وقزح وقزوح قعود وزننده کوپك قسمی بولنی‌ردن دفع ایدوب ایشه‌مك معناسنه در که سیمك تعبیر اولنور یقال قزح الکلب بوله وقزح قزحا وقزوحا من الباب الثالث والرابع اذا ارسله دفعا وقزح وقزحان فتحاتله چولمك کندیدن چقان طعام مقوله‌سنی طملامق معناسنه در که قپاغی آچلدیغی کبی طاشرمقدن عبارتدر یاخود اسناد مجازیدر هنوز چقارر ایکن طملامق حسبیله یقال قزحت القدر قزحا وقزحانا اذا اقطرت ماخرج منها کرچه نسخه‌لرده القدر کلمه‌سی مرفوعا واقطرت ساکنا مضبوطدر لکن قزحت متکلم واقطرت مخاطب صیغه‌سی اولسه تکلفدن سالم اولور بلکه بوصواب اولمق غالبدر وقزح کوپك قسمنك بولنه دینور تسمیه بالمصدردر ومرتفع اولمق معناسنه در یقال قزح الشیء قزحا اذا ارتفع ومنه سعر قازح (التقزیح) تفعیل وزننده بودخی تنجره‌یه طعام حوایجی قومق معناسنه در یقال قزح القدر اذا جعل القزح فیها وکلامه کذب قانقسزین حسن وزینت ویرمك معناسنه استعمال اولنور یقال قزح الحدیث اذا زینه واغاجك یشی چوق اولمق ایچون دینه بول قومق معناسنه در اکینه وسبزه‌یه اوکلی ایچون کوبره دوکه‌کلری کبی اغاجك دینه‌ده بول وضع ایدرلر یقال قزح اصل الشجرة اذا بوله یعنی جعل فیه بولا لیکثر ثمرها وتقزیح اسم اولور بعض نباتك یاخود اغاجك دالرینك اوجلرنده کوپك پنجه‌سی کبی خرده ومتشعب پیدا اولان شعبه‌یه دینور (القزیح) امیر وزننده ملیح لفظنه اتباعا ذکر اولنور یقال ملیح قزیح (المقزحة) مکنسه وزننده ملحه‌دن یعنی

طوزلق تعبير اولنان ظرفدن بركونه‌يه دينوركه مراد ايچنه بوبر ودارچين امثالى حوايج وضع اولنان ظرفدر طوزلق يانده بوبرلك ديدكلرى اولهجقدر فارسيده افزاردان ديرلر (التقازيح) تانك فتحيله طعام حوايجنه دينور ايا زير معناسنه وبوتعاشيب كبى مفردى نامسموعدر (القزحة) جرعه وزنده صارى وقرمزى ويشل رنكلردن اولان اوزون اوزون خط وطريقه‌يه دينور جمعى قزح كلور غرفه وغرف كبى وقزحه بوكسكلك ارتفاع معناسنه‌در (قوس قزح) زفر وزنده علايم سمايه غلطى الكم صاغه تعبير اولنان دائرهٔ هوائيه‌يه دينوركه اوقات رطبه‌ده حادث اولور ذكر اولنان قزحه‌دن مأخوذدر وجه مذكوراوزره طرايق متلونه‌يى مشتمل اولديغيچون ياخود ارتفاعى سببله تسميه اولنمشدر وعند البعض قزح سحاب اوزره مؤكل اولان فرشته‌نك اسميدر على قول ملوك عجمدن برينك اسميدر قوس بونلرك برينه مضاف اولمشدر شارح ديركه قزح برشيطانك اسمى اولمغله قوس قزح تعبيرندن نهى نبوى واقع اولمشدر روى عن ابن عباس [لاتقولوا قوس قزح فان قزح اسم شيطان ولكن قولوا قوس الله] انتهى وقزح زفر وزننده مزدلفه‌ده برطاغك اسميدر مصباحك بيانينه كوره تقدير اقازحدن كه عالى معناسنه‌در معدول اولمغله عدل وعلميله غير منصرفدر وقوس قزح منصرفدر زيرا قزحه‌نك جمعيدو وعند البعض اسم فرشته ياخود اسم شيطان اولمغله غير منصرفدر (القازح) عالى ومرتفع معناسنه‌در ومنه يقال سعر قازح اى عال وبومجازدر وقازح قازق كبى صلب ومتين اولان ذكره دينور (التقزح) تفعل وزننده نبات چنال چنال چوق دالوبداقلو اولمق معناسنه‌در يقال تقزح النبات اذا تشعب شعبا كثيرة (المقزح) معظم وزننده انجير اغاجنه شبيه بر نوع شجرك اسميدر كه باديه اشجارندندر (القزاح) غراب وزننده قيون وكچى قسمنه مخصوص برمرضك اسميدر (القوازح) قازحه‌نك جمعيدر مرتفعه معناسنه بو مناسبتله صوبوزنده حادث اولان قبارجقلره اطلاق اولنمشدر يقال تكثرت قوازح الماء اى نفاخاته (القساحة) فساحه وزننده (والقسوحة) فسوحه وزننده (والقسوحة) فسوحه وزننده برنسنه پك اولمق معناسنه‌در يقال قسح الشئ قساحة وقسوحة من الباب الثالث اذا صلب وبركسه‌نك ذكرى قوى اولمغله چوق چوق قوامه كلمك معناسنه‌در يقال قسح الرجل اذا كثر انعاظه وبوكك معناسنه‌در يقال قسح الحبل اذا فتله (الاقساح) همزه‌نك كسريله بودخى بركسه قوام ذكرى كثير اولمق معناسنه‌در يقال اقسح الرجل بمعنى قسح (القسح) فتحتينله قوريق يبس معناسنه‌در على قول بعد الانزال ذكرك انيوب قائم طورمسنه دينور (القساح) غراب وزننده مقسوع معناسنه‌در كه صلابتلو شيئه دينور (المقاسحة)

مفاعله وزننده بری برینه پس وشدتله معامله ایلك معناسنه درکه سرتلمك وسرتلشمك تعبیر اولنور یقال قاسحه اذا یابسه ای عامله بالیبس والشدة (القاسح) یوغون شیئه دینور یقال ثوب قاسح ای غلیظ (قشاح) شین معجمه ایله قطام وزننده دیشی صرتلانه دینور (القاشح) قاسح وزننده ومرادفیدرکه غلیظ دیمکدر یقال ثوب قاشح ای قاسح (القشاح) غراب وزننده قوری شیئه دینور یابس معناسنه (القمح) قافك فتحی وقافك سکونیله برنسنه یی کریه کوروب آندن یکرمك معناسنه در یقال قمحه قمحا من الباب الثالث اذا کرهه وطعامی جانی ایستمیوب امتناع ایلك معناسنه در یقال قمح عن الطعام اذا امتنع عنه وبر نسنه یی دوا سفوف ایدر کبی یومشق دوکوب سفوف ایلك معناسنه در یقال قمح الشیء اذا استفه کما یستف الدواء (القمحة) سفینه وزننده اوزرینه قیون سودی صاغلمش تازه کره یاغنه دینور (القمحاء) حرآء وزننده چنال چنال هوایه آغان غباره دینور یقال عجاجة قمحاء وهی ان تری شعوبا ینشعب منها (القلح) قتحینله (والقلاح) غراب وزننده دیشلره عارض اولان صاریلغه دینور قلاح اسمدر قلح مصدردر دیشلر صرارمق معناسنه یقال قلحت الاسنان قلحا من الباب الرابع اذا اصفرت (التقلیح) تفعیل وزننده علاجله دیشلرك صفرتنی کیدرمك معناسنه درکه سلب ایچوندر قردت البعیر کبی ومنه المثل ★ عود یقلح ★ علی بناء المجهول ای تنق اسنانه وتعالج من القلح عود قوجه دوه یه دینورکه دیشلری صرارر مثل مزبور سعی بیفائده ضرب اولنور مترجم دیرکه کتب طبیه ده مشروح اولدیغی اوزره دیشلرك لونی متغیر اولمسی فاسد یخاردن یاخود متعفن اولمش خلطدن نشئت ایدر یانمش کیك بوینوزی و مرجان هربرندن یارمشر درهم وانجو ومصطکی واير ساهر برندن بر درهم ومسك درت بغدای بونلر انجه سحق ایدوب برقاچ دفعه دیشلره سورملر تغیرنی ازاله ایدوب بغایت جلا ویرر (القلح) قافك کسریله کیرلو لباسه دینور ثوب وسخ معناسنه (القلح) قافك فتحیله قوجه حماره دینور (الاقلح) احمر وزننده دیشی صرارمش کشی یه دینور مؤنثی قلحاءدر وبوق بوجکنه دینور و اقلح بن بسام البخاری محدثیندندر وعاصم بن ثابت بن ابی الاقلح اصحابندندر (التقلح) تفعل وزننده خط ایامنده دیار بدیار کزوب رنج و زحمتله کسب وکار ایلك معناسنه درکه محتدن دیشلرنی صرارر یقال تقلح فلان البلاد اذا تکسب فیها فی الجدب (القلحم) اردب وزننده که قوجه یه دینور موضع ذکری میم بابیدر مؤلف بونکله جوهری یه تعریض ایلشدر (القلفحه) فاءیله دحرجه وزننده برنسنه نك مجموعی سپوری یمك معناسنه در یقال قلفح الطعام اذا اکله اجمع (القمح) قافك فتحی و میمك سکونیله حبوباتدن بغدایه دینور بر معناسنه شارح دیرکه زمخشری قافشده دیدیکه قمح اصلنده رفعت

معناسنه در حنطه‌یه اطلاق حبوباتك ارفع و اعلاسی اولدیغیچوندر وقح مصدر اولور برنسنه‌یی سفوف کبی خرد ایدوب آوجیله آغزنه آتمق معناسنه یقال قح السویق قحا من الباب الرابع اذا استفه (الاقتماح) افتعال وزننده قح معناسنه در یقال اقتمحه بمعنی قحه (القمحة) قریحه وزننده جوارشه اطلاق اولنورکه سفوف وجهیله تناول اولنان ادویه‌دن عبارتدر وجوارش کوارش فارسی معربیدرکه هضم ایچون تناول اولنان دارودن عبارتدر تقول اقتمحت القمحة ای الجوارش (القمحة) جرعه وزننده قمحه‌دن آغز طلوسی اولانه دینور وقمحه ورس اسمیدرکه یمن زعفرانی دیدکلری دارو درو عتیق شرابك یوزینه چوکن غبار کبی کوفه دینور وزعفرانه دینور (القمحان) قافك وميم مشددنك ضمیله عنفوان وزننده ومیمك فتحیله لغتدر بودخی یمن زعفرانه علی قول عتیق شراب اوزره چوکن توز کبی کوفه وزعفرانه دینور (القموح) قعود زننده دوه حوض اوزرنده صویی ایچمیوب باشنی یوقری قالدروب طوتمق معناسنه‌در کرك ابتدای امردن وکرك ایچوب قاندقدنصکره اولسون یقال قمح البعیر قموحا اذا رفع رأسه عند الحوض وامتنع من الشرب (التقمح) تفعل وزننده (والانقماح) انفعال وزننده قموح معناسنه‌در (القامح) قموحدن اسم فاعلدر جمعی قمح کلور رکم وزننده وقامح مطلقا صودن کاره اولوب امتناع ایدنه دینور کرك انسان وکرك حیوان اولسون ونه علتدن ناشی اولورسه اولسون و یك صوسیزلقدن بغایت سست وفاتر اولمش دوه‌یه دینور (المقامحة) مفاعله وزننده دوه صویه کلوب برعارضه سببیله صو ایچمیوب اعراض وامتناع ایلمك معناسنه‌در تقول قامحت ابلك اذا وردت ولم تشرب لدآء اوبردوهی ناقة مقامح و ابل مقامحة وبو رائم مربع بلاهاء وارد اولان صفاتندر (الاقماح) همزه‌نك کسریله باشنی یوقری قالدروب کوزی اشاغی‌یه طوغری دیکمك معناسنه در یقال اقمح الرجل اوالبعیر اذا رفع رأسه وغض بصره وبرونی کوکه طوتمق معناسنه استعمال اولنورکه خود بینلکدن کنایه در یقال اقمح بانفه اذا شمخ به و غلال سنبله‌سی اوزلمك معناسنه در یقال اقمح السنبل اذا جری فیه الدقیق وبغدای سنبله‌سی کالنی بولمق معناسنه‌در یقال اقمح البر اذا صار قمحا نضیجا وکردنی بند ایچره اولان اسیرباغمك مضایقه‌سندن باشنی اشاغی‌یه اندرمیوب دائما یوقری طوتدرمق معناسنه در یقال اقمح الغل الاسیر اذا ترك رأسه مرفوعا لضیقه قال المؤلف فی البصائر ومنه قوله تعالی [فهم مقمحون] ومنه حدیث علی کرم الله وجهه قال له النبی علیه السلام [سینقدم علی الله انت وشیعتك راضیین مرضیین و یقدم علیه عدوك غضابا مقمحین ثم جمع یده الی عنقه بریهم کیف الاقماح] وکذا فی النهایة واقماح نبیذ

ایچمك معناسنه درکه رفع رأسی مستلزمدر یقال اقمح النبیذ اذا شربه بوایکی معناده بعض نسخه ده اقتمح عنوانیله که افتعالدندر واقع اولوب لکن شارح استصواب ایلامشدر (القماح) کتاب وزننده (والقماح) غراب وزننده ذکر اولنان مقامحه دن اسملردرکه دوه صودن امتناعله باشنی یوقری قالدرمغه دینور بوجهتله شهور رومیه دن کانون اول وثانیه شهری قماح و قماح اطلاق ایلدیلر زیرا شهرین مرقومیده صوغوق بغایت شدید اولمغله دوه قسمی صو ایچمکدن امتناع ایدرلر قال فی الاساس ومن ذلك قالو الشیبان وملحان وهما من اشد اشهر الشتاء بردا شهرا قماح لمقامحة الابل فیها عن برد الماء وشیبان وملحان کانون اول وثانی اسملریدر صحاح مترجمی شهرا قماحك الفنی تثنیه یه حمل ایلیوب اقماح فهم ایلدیکندن بشقه شدت برد ایله تفسیری پك بارددر (القمحی) ضیرنی وزننده (والقمحاة) هایله ذکرك باشنه دینور فیشه معناسنه (القمحانة) قافك کسریله انسانك باشدن اکسه سیله قفا چقورینك ارالغنه دینور (التقمیح) تفعیل وزننده برکسه کندی ذمتنه اداسی لازم کلان چوق نسنه دن طالبی آزجه نسنه ایله صاومق معناسنه در مثلا برآدمه بیك غروش ویره جکی وار ایکن برتقریله بشیوز غروشله قپادوب صاومق کبی یقال قمح فلان فلانا اذا دفعه بالقلیل عن کثیر یجب له (القمح) قافك فتحی ونونك سکونیله برنسنه یی چوکان کبی بوکوب اکمك معناسنه در یقال قمح الشیء قمحا من الباب الثالث اذا عطفه کالمحجن وصودن قاتمغله چکیلوب باشنی یوقری قالدرمق معناسنه در یقال قمح الشارب اذا روی فرفع رأسه ریا وصودن قاندقدنصکره کوکلمز زورا کی ایچمك معناسنه در یقال قمح الشارب اذا تکاره علی الشرب یعنی بعدالری وبراغاج یونوب آلتندن صوقشدرمغله قیوبی یوقری قاکیروب قالدرمق معناسنه درکه مفتاحسز قپونك اولوجهله اوچکه سنی چقروب آچمقدن عبارتدر یقال قمح الباب اذا نحت خشبة فرفعه بها (الاقماح) همزه نك کسریله قمح ایله معنای اخیرده مرادفدر یقال اقمح الباب بمعنی قمح (التقمح) تفعل وزننده بودخی قاندقدنصکره مع الکراهه ایچمك معناسنه در یقال تقمح الشارب اذا تکاره علی الماء (القماحة) رمانه وزننده برکونه اغتره دینورکه اوزون واکری اولور اکثری باغچه قیولری کلیدلرینه ایدرلر (التقمیح) تفعیل وزننده قناعه دیدکلری اغتری قیوبه اویدرمق معناسنه در تقول قمحت الباب اذا اصلحت القماحة علیه (القوح) قافك فتحی و واوك سکونیله یاره ایرینلشمك معناسنه در یقال قاح الجرح یقوح قوحا اذا صارت فیه المدة وسپورمك معناسنه در یقال قاح البیت اذا کنسه (التقوح) تفعل وزننده بودخی یاره ایرینلشمك معناسنه در یقال تقوح الجرح اذا صارت فیه المدة (التقویح) تفعیل وزننده

سپورمك معناسنه در يقال قوح البيت اذا كنسه (الاقاحة) همزه‌نك كسريله بركسه آخر آدمك طلب وسؤال ايليه‌جكى نسنه‌يى بعد السؤال ويرمك اوزره‌جزم وتصميم ايتمك معناسنه‌در يقال اقاح الرجل اذا صمم على المنع بعد السؤال (القاحة) ساحه وزننده و مرادفيدر جمعى قوح كلور سوح كبى و قاحه مدينه قريبنده برموضع آديدر (القبح) قافك فتحى ويانك سكونيله قان قارشمامش صافى ايرينه دينور مده معناسنه وقبح مصدر اولور ياره ايرين طوتمق معناسنه يقال قاح الجرح يقبح قبحا بمعنى قاح يقوح قوحا پس واوى ويائى اولور (التقبيح) تقويح وزننده ومرادفيدر (التقبح) تقوح وزننده ومرادفيدر (الاقاحة) اقاحة مذكوره ايله مرادفدر پس بومادەلر واويه ويائيه‌در

﴿ فصل الكاف ﴾ (الكبح) كافك فتحى ويانك سكونيله مركوب اولان دابه‌يى طوردرمق ايچون لجامنى كيرو چكوب قاصمق معناسنه‌در يقال كبح الدابة كبحا من الباب الثالث اذا جذب لجامها لتقف قال فى الاساس ليس كبح الصعب الشرس الا باللجام الشكس نسخه‌لردن باب اشارتى ساقط اولمغله امهات سائره‌دن اخذ اولنمشدر وكبح قبجله چالمق معناسنه‌در يقال كبحه بالسيف اذا ضربه به وبركسه‌يى عزم ايلديكى حاجتدن رد ايتمك معناسنه استعمال اولنوركه معناى اولدن مأخوذدر يقال كبح فلانا اذا رده عن الحاجة (الاكباح) همزه‌نك كسريله كبح ايله معناى اولده مرادفدر يقال اكبح الدابة بمعنى كبحها وشائخ وعالى اولمق معناسنه در يقال اكبح البناء على بناء المفعول اذا كان مكبحا اى شامخا (التكبح) كافك ضميله مصدل ديدكارى يوغرد صوبى انواعندن سياه نوعيدركه تركلر قره قروت وچوكلك تعبير ايدرلر على قول رخبين اسميدركه مائيت لبنى طبخله تغليظ ايتكله حاصل اولور تركيده لور تعبير اولنور (المكبح) معظم وزننده شائخ وعالى نسنه‌يه دينور يقال انه لمكبح اى شائخ (الاكبح) احمر وزننده تند وشديد حيوانه دينور يقال بعير اكبح اى شديد (المكابحة) مفاعله وزننده برآدمه سوكمك وسوكشمك معناسنه‌در يقال كابحه اذا شاتمه (الكابح) كافك وزننده شول تطير وتشأم اولنان نسنه‌دركه برآدمك قرشوسنه ظهور ايليه وجهه‌سندن رد ايتديكيچون اطلاق اولنمشدر جمعى كوابح كلور يقال تطير من الكابح وهوما استقبلك مما يطير منه (التكتح) كافك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله طعامى طويجه فدر يمك معناسنه‌در يقال كتح الطعام كتحا من الباب الثالث اذا اكله حتى شبع ويل بركسه‌نك اوزرينه طپراق توزيدوب صاورمق معناسنه‌در يقال كتحت الريح فلانا اذا سفت عليه التراب عند البعض كتح يل بركسه‌نك اوزرندن لباسنى چكوب كوترمك معناسنه‌در يقال كتحت الريح فلانا اذا نازعته ثيابه و چكركه پرده اولان نباتى سپورى پيوب بتورمك معناسنه‌در يقال كتح الدبى الارض اذا

اكل ماعليها وكنح كدحدن دون يعنى طرملامقدن آزجه چقل وجودى برملك معناسنه در يقال كنحه الحمى وهو دون الكدح ووجودك دريسنه اصابتله تأثير ايلك معناسنه در يقال كنح الجلد اذا اصابه فاثرفيه واول مؤثر اولان شيئه ده كنح اطلاق اولنور مؤلف بيانده استقصار ايلشدر (الكنحة) كافك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله نوع انساندن آزجه جماعته دينور يقال جائت كنحة من الناس وهى من الناس جماعة غير كثيرة (التكانح) تكافح وزننده قلج ايله روبروجنك ايلك معناسنه در يقال تكانح الجيش بالسيف اذا تكافحوا به (الكنح) مدح وزننده كون آچمق معناسنه در يقال كنح عن استه اذا كشف يعنى عنه الثوب ويل برکسه اوزره طپراق صاورمق معناسنه در يقال كنحت الريح عليه التراب اذا سفته وبركسه نك مالنى نهب ايدوب مجموعنى سپورى كوتورمك معناسنه در يقال كنح من المال ماشاء اذا كسح اى اخذ كله وبركدرمك معناسنه در يقال كنح الشئ اذا جمعه وطاغمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال كنحه اذا فرقه (التكنيح) تفعيل وزننده بودخى كون آچمق معناسنه در يقال كنح عن استه بمعنى كنح (التكنح) تفعل وزننده برکسه يه چقل طاشلريله اورمق معناسنه در يقال تكنح بالحصى اذا تضرب به (الكح) كافك ضميله قح وزننده ومرادفيدركه خالص ديمكدر يقال عربى كح اى قح وخالص وعربية كحة اى حقة (ام كحه) شول خاتون در كه آيت فرائض آنك حقنده نازل اولمشدر مزبور صحابه در اصحابدن اوس بن ثابت الانصارى زوجه سى ايدى مومى ايله احد غزوه سنده شهيد اواوب مزبوره ايله اوچ قيزنى ترك ايلدى عمزاده لرى جاهليت عادتى اوزره جميع مخلفاتى اخذ وزوجه ايله صغارى محروم ايلدكلرنده اشبو [وللنساء نصيب] الايه كريمه سى نازل اولمشدر فخر عالم عليه السلام حضرتلرى مال مزبوره وضع يد ايتملرى بابنده امر بيورملريله توقف ايدوب بعده [يوصيكم الله] الايه كريمه سى نازل اولمغله ام كحه به نمن وقزلره ثلثان وباقى مزبورلره اعطا اولندى (الكحكح) هدهد وزننده (والكحكح) سمسم وزننده يك قوجه قاريه دينور وقوجه ناقه يه دينور (الكحح) ضميتيله قوجه قاريلره دينور شارحك بيانى اوزره مفردى كحه در (الكدح) مدح وزننده برکسه امك چكوب كندى نفسى ايچون سعى وكوششله برايش ايشلمك معناسنه در يقال كدح فى العمل كدحا من الباب الثالث اذا سعى وعمل نفسه خيرا اوشرا وكدح طرملامق معناسنه در يقال كدح وجهه اذا خدش عند البعض برکسه نك جالنه شين وعيب ويره جك نسنه ايلك على قول ضربه ايله ياخود سائر نسنه ايله افساد ايلمك معناسنه در يقال كدح وجهه اذا عمل به مايشينه او افسده وكسب وكار ايلمك معناسنه در يقال كدح لعياله اذا كسب وطراق ايله صاچى برى برندن

آیرمق معناسنه‌در یقال کدح رأسه بالمشط اذا فرج شعره وکدح طرملامقدن پیدا اولان طرنق یاره‌سنه دینورکه طرمق تعبیر اولنور وبوتسمیه بالمصدردر یقال به کدح ای خدش جمعی کدوح کلور (التکدیح) تفعیل وزننده بودتی یوزی طرملامق یاخود جمالنه عیب ونقیصه ویره‌جك برایش ایتمك معناسنه‌در یقال کدح وجهه اذا خدشه او عمل به مایشینه (الاکتداح) افتعال وزننده امك چکوب کسب وکار ایتمك معناسنه‌در یقال اکتدح لعیاله اذا اکتسب (التکدح) تفعل وزننده طرملاتمقدن ناشی اعضا یره‌نمك معناسنه‌در یقال تکدح الجلد اذا تخدش (المکدح) معظم وزننده طرملانمش دیمکدر و منه یقال حمار مکدح ای معضض (کودح) جوهر وزننده بررجل اسمیدر (کدراح) قرطاس وزننده برموضع آدیدر (الکذح) کافك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله یل طاش وطپراق صاوروب آتمق معناسنه‌در یقال کذحته الریح کذحا من الباب الثالث اذا رمته بالحصی والتراب (الکرح) کافك کسریله یاپاس صومعه‌سنه دینورکه خلوتخانه سیدر جمعی اکراح کلور (الکارح والکارحة) انسانك بوغازینه دینور (الاکیراح) همزه‌نك ضمی وکافك فتحیله نصاری طائفه‌سنك بصقلیه کونلرنده چقوب واره‌جقلری مواضعه دینورکه آیازمه مقوله‌سی یرلر اولهجقدر یقال النصاری خرجوا الی الاکیراح وهی مواضع یخرج الیها النصاری فی اعیادهم مترجم دیرکه لفظ مزبور عبرانی یاخود سریانی اولمق اغلبدر (الکریحة) دحرجه وزننده یره چالمق معناسنه‌در یقال کریحه اذا صرعه وآغر آغر سکرتمکه دینور کردحه دیدکاری سکرتمکدن دون اولور (الکرنحة) تای فوقیه ایله کرنحه وزننده یقمق ویره چالمق معناسنه‌در یقال کرنحه اذا صرعه (التکرنح) تدحرج وزننده سرعتله یوریوب کتمك معناسنه‌در یقال تکرنح فی‌مشیته اذا مرمرا سریعا (الکردح) زبرج وزننده قوجه قاریه دینور وصلب ومتین کشیه دینور (الکرداح) قرطاس وزننده یورك انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس کرداح ای سریع العدو (الکردحة) کرنحه وزننده آندن اسمدر چابك سکرتمکه وچابك سکردشه دینور وکردحه یره چالمق معناسنه‌در یقال کردحه اذا صرعه (الکرداح) کافك ضمیله بودور آدمه دینور (التکردح) تدحرج وزننده ومرادفیدرکه یوارلنمق معناسنه در یقال تکردح الشیء اذا تدحرج وتکرنح معناسنه‌درکه ذکر اولندی (الکردحاء) کافك کسری والفك مدیله وکرچه قیاس اولان فتحیلی وحیرانی کبی مقصور اولمقدر برنوع یورویشه دینورکه آدملری اوفق اوفق آتمرق تیر تیر یورتمك اولهجقدر (المکردح) مدحرج وزننده بغایت متذلل ومتصاغر ومتواضع آدمه دینور (المکرفح) فایله مدحرج وزننده خلقی

زشت وبی اندام ونازیبا کشی به دینور مشوه معناسنه (الکرمحة) کرمحه وزننده ومراد فیدر که آهسته آهسته سکرتمك معناسنه در تقول کرمحنافی آثارهم ای عدونا متثاقلا (الکسح) مسح وزننده سپورمك معناسنه در یقال کسح البیت کسحا من الباب الثالث اذا کنسه ویل یرپوزندن طیراغی صیرمق معناسنه در یقال کسحت الریح الارض اذا قشرت عنها التراب وعاجز اولمق معناسنه در که یك آغسقلق معناسندن مأخوذدر یقال به کسح ای عجز وبك آغسق اولمق معناسنه در یقال فی رجله کسح ای ظلع شدید ویقال جمل مکسوح ای به ظلع شدید (ماکسحه) فعل تعجبدر ماانقله معناسنه که نه عجب آغر یوروبشلی دیمکدر معنای مزبوردن مأخوذدر (الاکتساح) افتعال وزننده برآدمك جمیع مالنی سپوری اخذ ایتمك معناسنه مستعملدر یقال اکتسحوهم ای اخذوا مالهم کله (المسکحة) مکنسه وزننده ومرادفیدرکه سپورگه دینور (الکساحة) کافك ضمیله سپورندی به دینور کناسه معناسنه والرده اولان چولاقلق وایاقلرده اولان کوترملك حالته دینور یقال به کساحة وهی الزمانة فی الیدین والرجلین (الکسح) فتحتینله وکسمك الی چولاق یاخود ایاغی کوترم اولق معناسندر یقال کسح الرجل کسحا من الباب الرابع اذا صار اکسح (الاکسح) اعور وزننده (والکسحان) سکران وزننده (والکسیح) امیر وزننده (والمکسیح) زبیر وزننده الی چولاق یاخود ایاغی کوترم اولان کشی به دینور واکسح طوپاله وآغسقه دینور جمعی کسحان کلور کافك ضمیله وکسیح امیر وزننده عاجز کمسه دینور (الکساح) غراب وزننده دوه قسمنه مخصوص برعلت آدیدرکه ایاقلرنی آغسق ایدر (المکسح) معظم وزننده قبوغی صویلش نسنه به دینور یقال عود مکسح ای مقشر (المکاسحه) مفاعله وزننده مشاربة شدیده معناسنه در یعنی هر بری مشروبی سپوری ایچمك یقال کاسحا مکاسحة اذا شاربا شدیدة (الکسح) کتف وزننده نامرد کمسه دینورکه لدی الاستعانه اعانه ایلز اوله یقال رجل کسح اذا استعنته لایعینك (المکسحة) معظمه وزننده یامه ده برموضع آدیدر وبوسین وشین ایله وفتحه لر وکسره لر ایله ده زبانزددر (الکشح) شین معجمه ایله کسح وزننده بدنده خاصره ایله ضلع خلفك یعنی بوکور ایله اکسه ایکوبك که قصه ایکودر ارانغنه دینورکه بوش بوکور تعبیر اولنور فارسیده تهیگاه دینور بومعنادندرکه فلان کسه شوایشی ستر واضمار ایلدی دیمکدر پرده طوی کشحه علی الامر دیرلر وبندن اعراض ایدوب الفت ومحبتی قطع وترك ایتدی دیمکدر پرده طوی کشحه عنی دیرلر وکشح قاطر بوغنه دینور ودع کی جمعی کشوح کلور وکشح بوکوره عارض اولان کشح علتندن ناشی بوکوره باق ایتمك معناسنه در یقال کشح فلان علی بناء المجهول اذا کوی

من داء الكشح وهو مكشوح وكشح بركسيه دشمنلك ايلك معناسنه در كه ادبار كشح ايله اعراضي مستلزمدر يقال كشح له بالعداوة اذا عاداه وناس طاغمق معناسنه در كه كشحلرني دوندرمكي مستدعيدر يقال كشح القوم اذا فرقهم وطوار قويرغني پاچه‌سي ارانغه صوقمق معناسنه در يقال كشحت الدابة اذا ادخلت ذنبها بين رجليها وسپورمك معناسنه در يقال كشح البيت اذا اكنسه وناس طاغمق معناسنه در يقال كشح القوم عن الماء اذا تفرقوا (الكشح) فحتينه برعلتدر كه بوش بوكوره عارض اولورکه اكا ياقي تدبير ايدرلر على قول ذات الجنب ديدكلري علتدر علت مزبوره به مبتلا كشي به دينور مكشوح المرادى نام كسنه بوسببله ملقب اولمشدر (الكشاح) كتاب وزننده بركونه تمغا اسميدركه دوه‌نك بوش بوكرينه اوريلور (الكاشح) قلبنده كينه وعداوتي اضمار ايدن كسيه دينور كه مبطن وخيرچين تعبير اولنور يقال رجل كاشح اى مضمر العداوة (المكاشحة) مفاعله وزننده معادات معناسنه در يقال كاشحه اذا عاداه (التكشح) تفعل وزننده جماع ايلك معناسنه در يقال تكشح المرأة اذا جامعها (المكشاح) مفتاح وزننده بالته‌يه دينور وقلجلك آغزينه دينور (المكشح) منبر وزننده مكشاح معناسنه در (التكشيح) تفعيل وزننده برشيئك قبوغني كيدرمك معناسنه در يقال كشح الشئ اذا قشره وبوش بوكوره ياقي اورمق معناسنه در يقال كشح الابل اذا كوى كشحه (الكشوح) صبور وزننده ملكة سبا اولان بلقيسك سليمان على نبينا وعليه السلام طرفنه اهدا ايلديكي يدى قبضه قلجدن برينك اسميدر مجوعى بونلردر ذوالفقار صمصامه رسوب مجذوم ضرس الحمار ذوالنون كشوح در برقاچي فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه انتقال ايلشدر (الانكشاح) انفعال وزننده ناس طاغمق معناسنه در يقال انكشحوا عن الماء اذا تفرقوا (المكشحة) معظمه وزننده مكسحه ده لغتدر كه برموضع آديدر (الكفيح) امير وزننده بركسه‌نك كفوومماثلنه دينور وخاتونك زوجنه وهمفراشنه دينور وناكهان ظهور ايدن مهمانه دينور (الاكفح) اسود وزننده و مرادفيدر كه سياه نسنه‌يه دينور (الكفح) مدح وزننده برشيئك اورتوسنى كيدروب آچمق معناسنه در يقال كفحه كفحا من الباب الثالث اذا كشف عنه غطاءه و اورمق معناسنه در يقال كفحه بالعصا اذا ضربه بها وطواري طوردرمق ايچون لجامنى چكمك معناسنه در يقال كفح لجام الدابة اذاجذبه يعنى لتقف وروبرو اولمق معناسنه در يقال كفح فلانا اذا واجهه وبركسه‌يي آنسزين اوپمك معناسنه در يقال كفح المرأة اذا قبلها لجاجة وخجل و شرمسار اولمق معناسنه در يقال كفح الرجل عنه كفحا من الباب الرابع اذا خجل وقورقق اولمق معناسنه در يقال كفح الرجل اذا جبن (الاكفاح) همزه‌نك

كسريله بودخى طوارى طوردرمق ايچون لجامنى كيرو چكمك معناسنه‌در يقال اكفح لجام الدابة اذا جذبه ورد و صرف ايتمك معناسنه‌در تقول اكفحته عنى اى رددته (المكافحة) مفاعله وزننده (والكفاح) قتال وزننده بودخى روبرو اولمق معناسنه‌در يقال كافحه مكافحة وكفاحا اذا واجهه روبرو جنك ايتمك معناسى اطلاق وتقييد علاقه‌سنه مبنى‌در وفى الحديث القدسى [اعطيت محمد اكفاحا] اى اشياء كثيرة من الدنيا والاخرة پس بومعنای لازميله تفسير در كه حق تعالى‌نك معطئ حقيقى اولوب عزت وجلالتنه و حضرت محمدك قدر و منزلتنه مبنى كفاحا بالذات عطا ايتمك اشياء كثيره اعطاسنى مستلزم‌در و قال فى النهاية و فى حديث جابر [ان الله كلم ابالك كفاحا] اى مواجهة ليس بينهما حجاب ولا رسول وكفاح آنسزين اوپمك معناسنه‌در يقال كافح المرأة اذا قبلها فجاءة (الكلوح والكلاح) كافلرك ضميله ترشرولق اراسنده صرتمق معناسنه‌در كه دوه‌اقلرى چكيلوب اوك ديشلرى نمايان اولمقدن عبارتدر كه ترشرولغك بدلكى و پك بيزه‌لكيدر يقال كلح الرجل كلوحا وكلاحا من الباب الثالث اذا تكشر فى عبوس (التكلح) تفعل وزننده كلوح معناسنه‌در يقال تكلح الرجل بمعنى كلح وتبسم ايتمك معناسنه استعمال اولنور يقال تكلح الرجل اذا تبسم وشمشك پيدرپى چاقمق معناسنه استعمال اولنور يقال تكلح البرق اذا تتابع (الاكلاح) همزه‌نك كسريله بو دخى كلوح معناسنه‌در يقال اكلح الرجل بمعنى كلح و بو معناده متعدى اولور تقول اكلحته انا اى جعلته متكلحا (الكلحة) فتحاتله اطرافيله دائرا مادار آغزه اطلاق اولنور يقال ماأقبح كلحته اى فمه وحواليه (الكلاح) غراب وزننده (وكلاح) قطام وزننده سنة مجدبه‌يه يعنى قوراق وقيتلق يپله دينسور (الكوخ) جوهر وزننده جركين وبد چهره كسيه دينور يقال رجل كوخ اى قبيح (الكاخ) يوزنى بورتروب تعبس ايدن ترشرو كشى‌يه دينور وسخت وشديد زمانه اطلاق اولنور يقال دهر كاخ اى شديد (المكافحة) مفاعله وزننده شدت ايتمك معناسنه‌در ومنه يقال كاخ القمر اذا لم يعدل عن المنزل يعنى آى نازل اولديغى منزلدن عدول و انصراف ايتمدى كويا كه شدت وتعصب ايلدى (الكلحة) دحرجه وزننده بركونه بوريمكه دينور (كلح) جعفر وزننده بررجل آدينه دينور (الكلدحة) كلحه وزننده و مرادفيدر (الكلدح) جعفر وزننده پك ومتين آدمه دينور وقوجه قاريه دينور (الكلمح) كافك وميمك كسريله طپراغه دينور (الكمح) كافك فتحى وميمك سكونيله مركوب اولان دابه‌يى توقيف ايچون لجامنى كيرو چكمك معناسنه‌در يقال كمح الدابة كمحا من الباب الثالث اذا كبحها (الاكماح) همزه‌نك كسريله كمح معناسنه در يقال اكمح الدابة بمعنى كبحها وآصمه چبوغى پيراقلمغه بشلمق معناسنه‌در يقال اكمح

الكرم اذا تحرك للايراق وعالى وشامخ اولمق معناسنه‌در يقال اكمح الرجل على بناء المجهول اذا كان مكمحا اى شامخا (الكومح) جوهر وزننده قيناقلرى بيوك اولان آدمه دينور و شول كمسيه دينوركه ديشلرى ايرى و برى برى اوزره اولمغله آغزنى طولدرديغندن كلامى غليظ غليظ تكلم ايدر اوله (الكيموح) كيموس وزننده يارلق نسنه‌يه دينور يقال وجد كيموح اى مشرق و طپراغه دينور (المكمح) مكرم وزننده شامخ و عالى شيئه دينور وقد اكمح كما ذكر (المكامح) مصابيح وزننده ولادتى قريب اولان ناقه‌لره دينور مكماح مفرديدر (الكومحان) كافك فتحيله ايكى قومسال معروف طاغلرك اسميدر (الكنتح) نون و تاى فوقيه ايله جعفر وزننده احمق و بيمغز آدمه دينور (الكنثح) ثاى مثلثه ايله كنتح وزننده و مرادفيدر (الكنسح) كافك و سينك كسريله (والكنسيح) قنديل وزننده برنسنه‌نك اصل وماده‌سنه دينور (الكوح) كافك فتحى وواوك سكونيله خصمنه جنكده غالب اولمق معناسنه‌در يقال كاحه يكوحه كوحا اذا قاتله فغلبه وصويه ياخود طپراغه طالدرمق معناسنه‌در يقال كاحه اذا غطه فى ماء اوتراب (المكاوحة) مفاعله وزننده بودخى خصمنه جنكده غالب اولمق معناسنه‌در يقال كاوحه بمعنى كاحه وآشكاره سوكشمك معناسنه‌در يقال كاوحه اذا شاتمه وجاهره (التكويح) تفعيل وزننده بودخى قتالده غالب اولمق معناسنه‌در يقال كوحه بمعنى كاحه وصعب انسان وحيوانى يواشتمق معناسنه‌در يقال كوحه اذا اذله ورد ايلمك معناسنه‌در يقال كوحه اذا رده (الاكاحة) همزه‌نك كسريله بودخى خصمه غالب اولمق معناسنه‌در يقال اكاحه بمعنى كاحه و ويرمك معناسنه‌در يقال ما اكاحه اى اعطاه (التكاوح) تفاعل وزننده ايكى كمسه برى برينه شر وشور وفساد ايرانه درشمك وبربرينه اويوب اولاشمق معناسنه‌در يقال تكاوحا اذا تمارسا فى الشر بينهما (الكاح والكيح) كافك كسريله طاغك آرغاج يرينه دينوركه يوره تعبير اولنور جمعى اكياح وكيوح كلور (الكواح) كتاب وزننده ماله كمال اوزره تقيد و اهتمام ايدن آدمه دينور مالدن مراد دواب و مواشيدر يقال هو كواح مال اى ازاؤه (الكيح) فتحتينله غلظت وخشونت صاحبى اولمق معناسنه‌در (الكيح) كافك كسريله خشن وغليظ اولان شيئه دينور تذكير وتأنيثى مساويدر ومبالغة بوندن وصفله اكيح دخى دينور يقال اسنان كيح و يقال كيح اكيح اى خشن غليظ كما يقال يوم ايوم (الكيح) كافك فتحى و يانك سكونيله قلح ضريبه‌يه تأثير ايدوب ايشلمك معناسنه‌در يقال ما كاح فيه السيف اى ما حاك (الاكاحة) همزه‌نك كسريله كيح معناسنه‌در يقال ما اكاح اى ما كاح وهلاك ايلمك معناسنه‌در يقال اكاحه اذا اهلكه

﴿ فصل اللام ﴾ (اللح) لامك وبانك فتحيله بهادرلق شجاعت معناسنه‌در وبررجل

اسميدركه

اسمیدرکه حدیث کتابلرنده مذکوردر ومنه تباعدت شعوب من لبح فعاش ایاما
لکن نهایه‌ده جیمله مرسومدر ولبح پیر و سالخورده کشی‌یه دینور (اللبح) مدح
وزننده (والالباح) اکرام وزننده (والتلبیح) تفعیل وزننده برکمسه لبح یعنی
پیرو اختیار اولمق معناسنه‌در یقال لبح الرجل لبحا من الباب الثالث والبح ولبح
اذا شاخ (لباح) غراب وزننده برموضع آدیدر (اللبح) لامك فتحی وتای
فوقیه‌نك سکونیله برکمسه‌نك بدننه یاخود چهره‌سنه چقل طاشلریله اوروب
برهلندرمك یاخود کوزنی چقرمق معناسنه‌در یقال لبحه لبحا من الباب الثالث اذا
ضرب جسده او وجهه بالحصی ارفقاعینه و برآدمه بدنکاه ایله باقق معناسنه
استعمال اولنور یقال لبحه ببصره اذا رماه به کما یقال رماه بعینه و جماع ایلمك
معناسنه‌در یقال لبح جاریته اذا جامعها و برکمسه‌نك مجموع مالنی سپوری غصب
ایلمك معناسنه‌در یقال لبح فلانا ای ماترك عنده شیئا الا اخذ وال ایله اورمق
معناسنه‌در یقال لبحه بیده اذا ضربه بها (اللبح) فتحتینله آجقمق معناسنه‌در یقال
لبح الرجل لبحا من الباب الرابع اذا جاع (اللبحان) سکران وزننده آندن صفتدر
مؤنثی لبحی‌در سکری کبی یقال رجل لبحان وامرأة لبحی ای جایع (اللابح) صالح
وزننده (واللباح) غراب وزننده (واللبحة) لامك ضمیله همزه وزننده (واللبح)
کتف وزننده بغایت زیرك وهوشمند وآتش ذهن اولان آدمه دینور یقال رجل
لابح ولباح ولبحة ولبح ای عاقل داهیة (الالبح) اصلح وزننده معنای مزبوردن
مأخوذدر شول شاعره اطلاق اولنورکه بغایت صاحب دقت اولمغله مضامین
ومعانی‌یه شعرای سالفه‌دن ازید متصرف اوله یقال هوالبح شعرا منه ای اوقع علی
المعانی منه قال الشارح و منه قول الاصمعی کان جریر البح اصحابه هجاء (اللجح)
لامك ضمی وجیمك سکونیله برنسنه‌درکه دحل طرزنده قوییك ودره‌نك دبنده
اولور دحل دره‌لرده اولان آغزی طار و کیروسی یول چقوره دینمکله بوندن
مراد قوییك ودره‌نك دیبلرنده حوض طرزنده اولان چقوردر (اللجح) فتحتینله
کوزك اوست قپاغی پك اتلو ولین اولمغه یاخود چپاقلو وشیرلغانلو اولمغه دینور
لحص یاخود غمص معناسنه یقال فی جفنه اوفی عینه لجح ای لحص اوغمص وکوزك
اوست قپاغنك بوقریسنه دینورکه قاش آنك کناری اوزره نابت اولور عیرالعین
معناسنه (الالحاح) همزه‌نك کسریله پك ابرام ایلمك معناسنه‌در یقال الح السائل
فی السؤال اذا الحف وبلود وفرت اوزره یغمور یاغدرمق معناسنه استعمال اولنور
یقال الح السحاب اذا دام مطره وارکك دوه حرون اولمق معناسنه نته‌که خلأ
ناقه‌ده خاصدر یقال الح الجمل اذا حزن کما یقال خلأت الناقة و بنك طواری
یورلمغله آغرلنوب کیرولنمك معناسنه‌در یقال الحت المطی اذا کلت فابطأت وپالان

دابه‌نك صرتنى سوروب ياغر ايلك معناسنه استعمال اولنور يقال الخ القتب على ظهر الدابة اذا عقر ظهرها (الملحاح) مفتاح وزننده شول بالانه دينور كه دابه‌نك صرتنى ياغر ايدر اوله يك بصديغندن ناشى يقال قتب ملحاح اى عقور لظهور الدواب (اللحلحة) زلزله وزننده بريردن اصلا قلدامیوب دائمى پايدار اولمق معناسنه در مادة مذكوره‌دن مأخوذ ومكرردر يقال لحلح القوم لحلحة اذالم يبرحوا مكانهم ولحلحة قورى شيئه دينور تأنيثى موصوف اعتباريله‌در يقال خبزة لحلحة اى يابسة (التلحلح) تزلزل وزننده لحلحه ايله معناى اولده مرادفدر يقال تلحلح القوم يعنى لحلحوا (اللحح) فتحتينله كوز قپاقلرى چپاقدن برى برينه‌يابشمق معناسنه‌در يقال لححت عينه لححا من الباب الرابع اذا لصقت بالرمص شارح ديركه بوادغامله‌ده لغتدر (اللاح واللتح) كتف وزننده (واللحلح) غبغب وزننده طار و صقشق يره دينور يقال مكان لاح ولحح ولحلح اى ضيق (اللح) لامك فتحيله معناى آتيه‌دن صفتدر بر كپى ياپشق وصقشق اولان شيئه دينور ومنه تقول هوابن عم لح اى لاصق النسب اولده لحا كلمه‌سى حالتيه اوزره منصوبدركه ماقبلى معرفه‌در وثانيده صفتدر وبونك مفردوجمعى ومذكرومؤنثى مساويدر زيرافى الاصل مصدردر واكر اول كسه‌نك قرابتى متصل اولميوب همان اقرباء وعشيرتندن اولورسه هوا بن عم الكلالة وابن عم كلالة ديرسن وخ اصلى اوزره مصدر اولور قرابت متصل اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال لحت القرابة بيننا لحا اذا لصقت (الملحلح] ملم وزننده برقومك سيد وذيشانه دينور يقال هو ملحلح اى سيد (اللحوح) اتمك قطايفنه شبيه برطعامدركه سودايله اكل اولنور يمن اطعمه‌سندندر (اللدح) مدح وزننده ال ايله اورمق معناسنه‌در يقال لدحه لدحا من الباب الثالث اذا ضربه بيده ولطح معناسنه در كماسيذكر (التلزح) تفعل وزننده بركشى نار وارك مقوله‌سى اكل ايدركن يانده اولان آدمك آغزى صولنمق معناسنه‌دركه تشهيدن نشئت ايدر يقال تلزح فوه اذا تحلب من اكل رمانة اواجاصة يعنى حامضة (اللطح) سطح وزننده ال آيه‌سيله اورمق ياخود ملايمله اوخشار كپى ارقه‌يه اورمق معناسنه در يقال لطحه لطحا من الباب الثالث اذا ضربه ببطن كفه اوضربا لينا على الظهر ويره چالمق معناسنه‌در يقال لطح به اذا ضرب به الارض ولطح لطح كبيدر يعنى آتك كپى اسمدركه بيلاشغه دينور لكن بوقوريوب قازنمغله اثرى قالميوب همان يرى بللو اولان بيلاشغه دينور يقال به لطح منه وهو كاللطح اذا جف وحك فلم يبق له اثر (اللفح) سفح وزننده قلجله اورمق معناسنه در يقال لفحه بالسيف لفحا من الباب الثالث اذا ضربه به شارحك بيانه كوره قلجله يابمجه اورمغه مخصوصدر ولفح ولفحان فتحاتله آتشك اسيلكى چالوب ياقق معناسنه‌در يقال لفحته

النار بحرها نفحا ولفحانا اذا احرقت مؤلف بصائرده بيانه كوره معنای اول بوندن مستعاردر (اللفاح) رمان وزننده برنبات معروف آيدركه بادنجانه شبيه اولور و يبروح الصنم ديدكاری نباتك تمرينه دينورد مفردات طبيه ده ايكيسی بر اولمق اوزره مرسومدركه فارسيده شابيرك دينور عطريتلو و حلاوتلو اولور ومؤلف برح ماده‌سنده يبروح لفاح برى كوكنه دينور ديو رسم ايتمكله بوراده مناسبتسزجه‌در انجق بعض مفرداتده لفاح فارسيده دستنبوى ايله مفسر اولديغى رسيدة نظردركه تركيده شمامه ديدكارى اولهجقدر (اللقح) لامك فتحى وقافك سكونيله (واللقح) فتحتينله (واللقاح) سحاب وزننده ناقه كندوسنه چكيلن يغورك نطفه‌سنى قبول ايدوب كبه قالمق معناسنه در يقال لقحت الناقة لقحا ولقحا و لقاحا من الباب الرابع اذا قبلت اللقاح بوراده لقاح كتاب وزننده اسمدر (اللاقح) صالح وزننده كبه قلان ناقه‌يه دينور جمعى لواقح دركه فاسخ وشامذ كبى صفات مختصه‌سندندر وجنك عظيمه حرب لاقح اطلاق ايدرلر يقال بينهم حرب لاقح اى شديدة عظيمة (اللقوح) صبور وزننده بودنى كبه قالمش ناقه‌يه دينور جمعى لقح كلور ضمتينله ولقوح لقاح لفظندن مفرد اولورکه مطلقا دوه‌يه دينورابل معناسنه وصاغمال ناقه‌يه على قول طوغوردقدنصكره ايكى ياخود اوچ آيه قدر لقوح بعده لبون دينور (اللقاح) سحاب وزننده خاصة ديشى خرمايه اوردقلرى آشى يه دينور زمخشرينك بيانينه كوره اركك خرمانك چچكنى سفوف كبى خرد ايدوب ديشى خرمانك چچكى قيجوغنه اكوب ادخال ايدرلر خرما آشيسى بواوله‌جقدر ولقاح اركك خرمانك چچكنه اطلاق اولنوركه آنكله آشى اوريلور وملوك وامرا وضابطلرينه مطيع ومنقاد اولميان جماعت وعسكره على قول جاهليتده سبى وامر اصابت ايلمامش قبيله وجماعته دينور (اللقاح) كتاب وزننده دوه‌لره دينور ابل معناسنه لقوح مفرديدركه ذكر اولندى ولقاح نفوس ناطقه‌يه دينور بونده مفردى لقحه‌در لامك كسريله اساسك بيانه كوره بوجازدر ولقاح ديشى‌يه چكيلان اركلك دوه‌نك نطفه‌سنه دينور (اللقحة) لامك كسرى وقافك سكونيله نفس وذات معناسنه دركه ذكر اولندى ولقوح معناسنه‌دركه صاغمال دوه‌يه دينور بونده لامك فتحيله ده جائزدر جمعى لقح كلور عنب وزننده ولقاح كلور لامك كسريله ولقحه طوشنجل قوشنه دينور وقرغه‌يه دينور وامزكلى خاتونه اطلاق اولنور (اللقح) فتحتينله مطلقا كبه قالمق معناسنه استعمال اولنور تقييد واطلاق علاقه‌سيله يقال لقحت المرأة والنخلة لقحا من الباب الرابع اذا حملت ولقح لقاح كبى اركك خرمادن آلنان آشينك اسميدر (الملاقح) ميمك فتحيله اركك دوه‌لره دينور مفردى ملقح‌در محسن وزننده وقارننده ياوريسى اولان ناقه‌لره دينور بونك مفردى

ملقحه در قافك فتحيله مكرمه وزننده (الملاقيح) مصابيح وزننده ياورى اولرى اولان ناقه‌لره دينور بونكده مفردى ملقحه‌در وملاقيح ناقه‌نك قارننده اولان ياورىلره على قول اركك يغور دومنك صلبنده اولان مايه‌لره دينور بونك مفردى ملقوحه‌در مصباحك بيانه كوره بناء مفعول اولان لقحت بالولد صيغه‌سندن متصرف اولمغله اصل اولان ملقوح به اولمقدر لكن حرف جرى حذف ايدوب اسميت ايچون هاء ادخال ايلمديلر (التاقح) تفعل وزننده كبه اولمان ناقه كندوسنى كبه صورتنده كوستورمك معناسنه در يقال تلقحت الناقة اذا ارت انها لاقح ولم تكن ورآدمه بى اصل برجرم وجنايت اسناد ايتمك معناسنه‌در تقول تلقح زيد على اى تجنى على مالم اذنبه والريله اشارت ايده‌رك تكلم ايتمك معناسنه‌در يقال تلقح يداه اذا اشا ربهما فى التكلم (الالقاح) همزه‌نك كسريله دينى خرمايه آشى اورمق معناسنه‌در يقال القح القوم نخلهم اى لقحها يعنى وضعوا طلع الذكور فى طلع الاناث مؤلفك لقحها عوانيله تفسيرندن بو معناده ثلاثى اولدرق دخى مستعمل اولديغى منفهم اولور والقاح كبه قبق معناسنه‌در ومنه يقال القحت الرياح الشجر اذا احملتها فهى اى الرياح لواقح و ملاقح مؤلف بصائرده [وارسلنا الرياح لواقح] كريمه‌سنى ذوات لقاح ايله تفسير ايتمشدركه وجه مذكور اوزره لاتخك جمعيدر نسب اوزره لابن وتامر كبى رياح رطوبتى حامل اولوب آلدن سحابه مج وايصال ايله سحاب وزننده دخى امطار ايتمكله جلى جهتيله لواقح مج و ايصالى سببيله ملاقح اطلاق اولنمشدركه ملقحه‌نك جمعيدركه اسم فاعلدر شارحديركه عند الزمخشرى ملقوحك و عند الازهرى ملقوحه‌نك جمعيدركه رطوبتله كبدلنمش دينك اولور و طوايح مطيحات معناسنه اولديغى كبى لواقح ملقحات معناسنه‌ده اولمق محتملدر (التلقيح)تفعيل وزننده القاح نخله معناسنه‌در يقال لقح النخلة يعنى القحها (الاستلقاح) دينى خرمالك آشى اورملق وقتى كلوب چاتق معناسنه‌در يقال استلقحت النخلة اذا آن لهاتلقح (المقح) معظم وزننده مجرب ومهذب آدمه اطلاق اولنور كويا كه احوال عالمى كاهى ادرا كله عقل و نفسى ملقح اولمشدر يقال رجل ملقح اى مجرب قال فى الاساس جرب الامور فلقحت عقله ويقال النظر فى العواقب يلقح العقول وفلان ملقح منقح اى مجرب ومهذب (اللقيح) شقيح وزننده و اكا اتباعا ذكر اولنور يقال شقيح لقيح اتباعا كامر (اللكح) لامك فتحى وكافك سكونيله يومرقله ياخود اكا شبيه حائله اورمق معناسنه‌در يقال لكحه لكحا من الباب اتعبه اذا وكزه او ضربه شيبها به (اللمح) لامك فتحى وميمك سكونيله برنسنه يه لمعة برق كبى چالوب آلمه باقق معناسنه‌درکه نظر منظورك كبنه وتمامنه متعلق اولمز يقال لمح اليه لمحا من الباب اتاك اذا اختلس النظر يعنى ابصره بنظر خفيف ولمح ولمحان فتحاتله

وتلماح تانك فتحيله يلدرامق معناسنه‌در يقال لمح البرق والنجم لمحا ولمحانا وتلماحا اذا لمعا (اللامح واللموح) صبور وزننده (واللماح) شداد وزننده آندن صفتلردر يلدرايجى رخشان شيئه دينور صيغهٔ اخيره‌لر مبالغه‌در (الالماح) همزه‌نك كسريله بودخى چالوب آلمه باقمق معناسنه‌در يقال المح اليه بمعنى لمح وبر نسنه‌يى يلدراتمق ويلدرايجى قلمق معناسنه در يقال المحه اذا جعله يلمح اى يلمع وكوزل خاتون كندى چهره‌سنى سمتنده اولان اركككه لمعهٔ برق كبى آچوب كوستورمك معناسنه استعمال اولنوركه بعض خوبلقا نكارلرك فعليدر بر تقريبله يوزنى لمعهٔ برق كبى آچوب جزئيجه عرض جمال ايلدكدنصكره ينه دفعى ستر ايدر يقال المحت المرأة من وجهها اذا امكنت من ان يلمح تفعل ذلك الحسناء ترى محاسنها ثم تخفيها (اللمح الباصر) امر واضح معناسنه مستعملدر تقول لارينك لمحا باصرا اى امرا واضحا وبو اكثرى وعيد وتهديد محلنده سويلنور سكار أى العين كوستوررم كبى (الملامح) ميمك فتحيله غير قياس اوزره لمحه‌نك جمعيدر محاسن ومشابه كبى ولمحه اسمدر لمعه معناسنه بعده بر نسنه‌نك آخر نسنه‌يه مشابهتنده استعمال اولندى كويا كه مشبهده مشبه‌بهدن لمعه واثر موجوددر بعده هر برنده مشابهت اولديغنى اشعار ايچون جمع صيغه‌سيله تعبير ايلديلر يقال فى فلان لمحة من ابيه اى شبه ويقال فيه من ابيه ملامح اى مشابه يعنى خلقى وخلقى پدرينه مشابهدر وملامح انسانك چهره‌سنده نمايان اولان خوبلق وچركنلك آثارينه اطلاق اولنور تقول اعجبتنى ملامح وجهه اى مابدا من محاسنه اومساويه (التماح) رمان وزننده حدت بصرى اولوب شكار قولايينى يك ادراك ايدن جست وچالاك طغان واسير وشاهين مقوله‌سنه دينور (الالمحى) المعى وزننده‌كه نفسنه نسبتدر هر كورديكى نسنه‌دن اغماض ايليوب نظر ايلمكه متصدى اولان كمسيه دينور يقال رجل المحى اذا كان يلمح كثيرا (الالتماح) افتعال وزننده لمح كبى اختلاس نظر ايله باقمق معناسنه‌در ومجهول بنيه‌سيله اختلاس بصرده استعمال اولنوركه نظر قاپلمق تعبير اولنور يك دلبر محبوبه نظر ايتدكده نظرك آنده قالور كويا كه نظرى اول اختلاس ايدر يقال التمح بصره على بناء المفعول اى ذهب به (اللوح) لامك فتحى وواوك سكونيله مطلقا يصى صحيفه‌يه دينور كرك تخته وكرك كمك اولسون جمعى الواح كلور وجمع الجمعى الاويح كلور واوزرينه يازو يازيلان يصى كورك كمكنه دينور شارح ديركه مطلقا اوزرينه يازو يازيلان يصى نسنه‌يه دينور ولوح عناصر اربعه‌دن عنصر هوايه دينور بونده لامك ضمى اعلادر ولوح مصدر اولور لمحه معناسنه كه چالوب المه باقمقدن عبارتدر تقول لحت اليه الوح لوحا اى لمحت اليه (ولوح ولوح) لامك ضميله (ولواح) غراب وزننده (ولووح) قعود وزننده (ولوحان) فتحاتله صوصه‌مق معناسنه در يقال

لاح الرجل لوحا ولوحا ولواحا ولووحا ولوحانا اذا عطش ولوح ظاهر اولمق معناسنه در
يقال لاح الشيء يلوح لوحا اذا بدا وشمشك چاقمق معناسنه در يقال لاح البرق اذا اومض
وسفر ياخود صوسزلق بر آدمك چهره سنى بوزمق معناسنه در يقال لاحه العطش
او السفر اذا غيره و كورمك معناسنه در تقول لحته اى ابصرته (الالتياح)
افتعال وزننده صوصه مق معناسنه در يقال التاح الرجل اذا اعطش (الالاحة)
اقامه وزننده بودخى ظاهر وعيان اولمق معناسنه در يقال الاح الشيء اذا بدا و شمشك
يلدرامق معناسنه در يقال الاح البرق اذا اومض وپارلاق نسنه پارلدامق معناسنه در
يقال الاح سهيل اذا تلألأ وبرنسنه دن قورقوب صاقنمق معناسنه در يقال الاح
منه اذا خاف وحاذر وبرشيئ پارلداتمق معناسنه در يقال الاح بسيفه اذا لمع به
وهلاك ايلمك معناسنه در يقال الاح فلانا اذا اهلكه (التلويح) تفعيل وزننده بودخى
برنسنه يى پارلداتمق معناسنه در يقال لوح بسيفه اذا لمع به وسفر ياخود صوسزلق
بر آدمك چهره سنى بوزمق معناسنه در يقال لوحه السفر والعطش اذا غيره وامساك
بدن ايده جك مقدارى غد ايدرمك معناسنه در تقول لوح الصبى على بناء الامر اى
قته بما يمسكه وبرشيئ آتشده قزدروب قزغين ايلمك معناسنه در يقال لوحه بالنار
اذا احماه وقوجه لق صاچ وصقالى اغارتمق معناسنه استعمال اولنور يقال لوح
الشيب فلانا اذا بيضه (الملواح) ميمك كسريله اوزون شيئه دينور وآريق حيوانه
دينور ضامر معناسنه وتيز آرقليان خاتونه دينور يقال امرأة ملواح اى سريعة
الهزال وكوكس تخته سى وكوركلرى وقبورغه لرى بيوك اولان انسان وحيوانه دينور
يقال رجل وبعير ملواح اى عظيم الالواح وملواح عمرو بن ابى سلمه نك قلجى اسميدر
وشول بايقوشه دينور كه طوغان مقوله سى قوش صيد ايدنلر آنك اياغنه ايپ بغليوب
كوملته دن طشره صاليوررلر وكاهجه برى اوته چكوب تحريك ايدرلر شكارى
قوشلر صيد ظنيله اكا هجوم ايدوب پاكرفتهٔ دام حرص اولورلر وسائر قوش ايله ده
صيد ايدرلر قوشى قوش ايله صيد ايدرلر مثلى معلومدر حالا باغچه لرده اسكته
مقوله سى قوشلرى قفسده كى قوش ايله صيد ايدرلر فارسيده اكا پايدم وتركيده
موصطره وپرلاق تعبير اولنور وملواح تيز تيز صوصر اولان انسان وحيوانه
دينور (الملوح) منبر وزننده (والملياح) ياء تعاقبيله مفتاح وزننده بونلرده تيز تيز
صوصيانه دينور مذكر ومؤنثى مساويدر يقال رجل وبعير ملواح وملوح وملياح
اى سريع العطش (اللوحى) عطشى وزننده صوسز دابه لره دينور يقال ابل لوحى
اى عطشى (لواح السلاح) پارلدامق شاننده اولان اسلحه يه دينور قلج وخنجر
كبى (الملوح) معظم وزننده ثابت بن قيس الانصارى قلجنك اسميدر وبر رجل اسميدر
(الاستلاحة) استقامه وزننده متبصر اولمق معناسنه در يقال استلاح فى الامر اذا

تبصر (الملتاح) میم ضمیله التباحدن اسم فاعلدر لون بشره‌سی کونشدن یاخود سموم کبی عارضه‌دن متغیر اولان آدمه دینور (اللیاح) سحاب وزننده (واللیاح) کتاب وزننده صبح معناسنه استعمال اولنور ظهورینه مبنی وبیان اوکوزینه دینور ثور وحشی معناسنه وحمزه رضی الله عنه حضرتلرینك قلجی اسمیدر وبك آق نسنه‌یه دینور ویقال ابیض لیاح ای ناصع بوراده تأکیددر

﴿ فصل المیم ﴾ (المتح) تای فوقیه ایله مدح وزننده قویمدن قوغه ایله صوچکمك معناسنه‌در یقال متح الماء متحا من الباب الثالث اذا نزعه وقویدن آغزنده طوروب چکمکه مخصوصدر نته‌که میح ایچنه انوب دیمدن آلمغه مخصوصدر قال الشارح سئل الاصمعی عن المتح والمیح فقال الفوق للفوق والمحت للتحت ومتح برکسه‌یی یقمق معناسنه‌در یقال متحه اذا صرعه وبرشیئی کوکندن قوپرمق معناسنه‌در یقال متحه اذا قلعه وکسمك معناسنه‌در یقال متحه اذا قطعه واورمق معناسنه‌در یقال متحه اذا ضربه ویالنمك معناسنه یقال متح بالمرأة اذا حبق وچقرمق معناسنه‌در یقال متح بسلحه اذا رمی به وچکرکه یورطلق ایچون قویرغنی یره کومك معناسنه‌در یقال متح الجراد اذا ارز فی الارض لیبیض وکون اوزامق معناسنه‌در یقال متح النهار اذا ارتفع ای طال وامتد (التمتیح) تفعیل وزننده بودخی چکرکه یورطلق ایچون قویرغنی یره کومك معناسنه‌در یقال امتح الجراد بمعنی متح (الامتاح) همزه‌نك کسریله تمتیح معناسنه‌در یقال امتح الجراد بمعنی متح (المتوح) صبور وزننده بکره وجرخله صویی چکیلور اولان قویی‌یه دینورکه درین اولور ویقین اولوب صویی ال ایله آلنور اولان قویی مقابلیدر یقال بئر متوح اذا کانت یمد منها بالید علی البکرة ومسافة بعیده‌یه اطلاق اولنور یقال عقبة ای مسافة متوح ای بعیدة (المتاح) کتاب وزننده اوزون شیئه دینور یقال لیل متاح ای طویل واوزون اوزادی کیدوب کندیکه یوریمسنی ارتورر اولان آته اطلاق اولنور یقال فرس متاح ای مداد (الامتاح) افتعال وزننده برنسنه‌یی دیمدن چکوب چقرمق معناسنه‌در متح الماء معناسندندر تقول امتحه ای انتزعته یعنی من اصله (التمتح) تفعل وزننده دابه اللریله نقلیه‌رق یوریمك معناسنه‌در ایپ ایله قویدن صو چکن آدمك الری کبی یقال الابل تمتح فی سیرها ای تنزوح بایدیها (المجح) میم فتحی وجیم سکونیله خود بذاتك ایتمك معناسنه یقال مجح الرجل مجحا من الباب الثالث اذا تکبر وشادان اولمق معناسنه‌در تقول مجحت بذکره مجحا من الباب الرابع ای بجحت (المجاح) کتان وزننده خود بین ومتکبر کسیه دینور (التمجح) تفعل وزننده بودخی تکبر معناسنه‌در یقال تمجح اذا تکبر (المجاح) کتاب وزننده مالك بن عوف النضری وابوجهل بن هشامك فرسلری اسمیدر (المح) میم فتحی وحانك سکونیله یبرنمش

لباسه دینور ثوب بالی معناسنه ومح مصدر اولور ثوب پیریوب چوریمك معناسنه (المحح) فتحتینله (والمحوح) قعودوزننده یونلرده مصدرلردر مح معناسنه یقال مح الثوب محا ومححا ومحوحا من ابابالرابع والثانی اذا بلی (المح) میمك ضمیله خالص معناسنه در قح کبی ویمورطمك صاروسنه دینور که محه دخی دینور هابله علی قول یمورطمك مطلق ایچنه دینور (المحاح) غراب وزننده آجلق جوع معناسنه در (المحاح) کتان وزننده کذاب کسیه دینور وشول کسیه دینورکه قولیله سنی ارضا ایدوب فعله کوتورمز اوله یعنی مواعده ایله سنی خوشدل ایدوب انجاز ایلز اوله یقال رجل محاح اذا کان یرضیك بقوله ولا فعل (المحاح) سحاب وزننده دوه رعی ایلیه جك شور اوتلری قلیل اولان ارضه دینور (المحمح) غبغب وزننده (والمحماح) سلسال وزننده خفیف وسبك مشرب وشلغه اولان کسیه دینورکه وقور مقابلیدر ویك بخیل وناکسه دینور (الامح) ایچ وزننده سموزه دینور سمین معناسنه (المحمحة) زلزله وزننده دوستلمی خالص قیق معناسنه در یقال محمح فلانا اذا اخلص مودته (التمحمح) تزلزل وزننده شادان اولمق معناسنه در یقال تمحمح الرجل اذا تبجح وحامل خانونك طوغورمسی یقاشمق معناسنه در یقال تمحمحت المرأة اذا دنا وضعها (محاح) میمك فتحی وحامك کسره اوزره ناسیله بحباح معناسنه درکه برشیئك بتوب قالدیغنی اخبار ایچون سویلنور یقال محاح وبحاح اذا لم یبق شیء (المدح) میمك فتحی ودالك سکونیله (والمدحة) میمك کسریله اوکمك ستایش معناسنه در یقال مدحه مدحا ومدحة من الباب الثالث اذا احسن الثناء علیه مصباحده مرسومدرکه مدح رآدمی خلقیه یاخود اختیاریه اولان صفات جمیله سی سببیله حسن ثنا ایتمك معناسنه اولغله حمد دن اعم در و خطیب تبریزیدن منقولدرکه مدح عربلرك اتمدحت الارض قوللرندن مأخوذدر اتسعت معناسنه پس مدحته کلمه سی وسعت شکره معناسنه اولور انتهی (التمدیح) تفعیل وزننده (والامتداح) افتعال وزننده یونلرده مدح معناسنه در یقال مدحه وامتدحه بمعنی مدحه وامتداح برارض یاخود انسان وحیوانك بوکورلری قباروب بولامق معناسنه در یقال امتدحت الارض والخاصرة اذا اتسعتا ویقال فیها امدحت کاذکرت وبوفی الاصل امتدح ابدی تاء میمه قلب وادغام اولنمشدر (التمدح) تفعل وزننده بودخی مدح معناسنه در یقال تمدحه بمعنی مدحه وممدوح اولمقدن محظوظ اولغله تکلفله مدحه شایان بعض اوضاع و اطوار اظهار ایدوب ممدوح اولمق ایستمك معناسنه در یقال تمدح الرجل اذا تکلف ان یمدح ومالك ومتصف اولمدیغی نسنه لر ایله اوکونمك معناسنه در یقال تمدح الرجل اذا افتخر وتشبع بمالیس عنده ویرياخود انسان وحیوانك بوکورلری بولامق معناسنه در یقال تمدحت الارض والخاصرة

اذا اتسعتا وجوهری امدحت کلمه‌سی اندحت لفظنده لغتدر دیمکله وهم ایلشدر
شارح دیرکه صغانی وابن بری جوهری کبی وضع مزبوری تقریر ایلدیلر (المدیح)
امیر وزننده (والمدحة) میمك کسریله (والامدوحة) اضحوکه وزننده وسیلهٔ
مدح اولان شیئه دینور جمعی مدایح کلور وامدوحه‌نك جمعی امادیحدر (الممدح)
محمد وزننده پك ممدوح اولان آدمه دینور یقال رجل ممدح ای ممدوح جدا (المذح)
میمك وذال معجمه‌نك فتحیله بیان باری چچکندن حاصل اولان عسله یعنی شیره
ولعابه دینور ومذح مصدر اولور یوررکن اویلقلری بر بینه سورنمك علی قول اویلق
دیلرینك یاخود قیناقلرك ارالقلری بری برینه سورنمکله پشوب آجشمق معناسنه‌درکه
سموزلکدن نشئت ایدر یقال مذح الرجل مذحا من الباب الرابع اذا اصطکت
فخذاه اواحترق مابین رفغیه اومابین الیتیه وخایه برنسنه‌یه سورنمکله جابجا چتلامق
معناسنه‌در یقال مذح الرجل اذا تشققت خصیته لاحتکاکها بشیء (الامذح)
احمر وزننده بونلردن صفتدر ومنتن وبدرایحه اولان شیئه دینور یقال شیء امذح
ای منتن ویقال ماامذح ریحه ای اما انتنه وبوفعل تعجبدر (التمذح) تفعل وزننده
برنسنه‌یی آغزده صوروب اممك معناسنه‌در یقال تمذحه اذا امتصه وصویی پك
چوق ایچمکله بوکورلر قباروب قالقمق معناسنه‌در یقال تمذحت خاصرتاه اذا
انتفختاریا (المرح) فرح وزننده کوره وبوطور اولمق معناسنه‌درکه سروری
طاشرمقدن عبارتدر آخوردن چیقمش پروریده آت ومستمی اقبال اولمش استدراجلو
دولتمندان صفتیدر یقال مرح الرجل مرحا من الباب الرابع اذا اشرو بطرو
کبرو ادا ایلك معناسنه‌در یقال مرح الرجل اذا اختال وشوقلی وسرورلی شن
وشوخ ونشاطمند اولمق معناسنه‌در یقال مرح اذا نشط وصالنی صالنی یوریك
معناسنه‌در یقال مرح الرجل اذا تبختر وکوز بولانوب شدت اوزره یاشی سیلان
ایدر اولمق معناسنه‌در یقال مرحت عینه اذا فسدت وسالت شدیدا (المراح)
کتاب وزننده معنای اولدن اسمدر شدت ایله سونج حالتنه دینور (المرح) کتف
وزننده (والمریح) سکین وزننده اندن صفت ومبالغه‌در بغایت شادان آدمه دینور
جمعلری مرحا کلور سکری وزننده ومراحی کلور سکاری وزننده ومریحون کلور
(الممرح) منبر وزننده (والممراح) مفتاح وزننده (والمروح) صبور
وزننده شن وشوق آورو نشاطمند آته دینور یقال فرس ممرح وممراح ومروح
ای نشیط وممراح طیب التراب اولان ارضه دینورکه نباتی تیز انبات ایدر اوله
وشول کوزه دینورکه سقط اولمغله یاشی چوق سیلان ایدر اوله ومروح صبور
وزننده شول یایه دینورکه پك لطیف ونازك اولمغله تماشا ایدنلری فرحناك ایدر
اوله یاخود اوقی حسن وسهولتله ارسال ایلمکله کویاکه کندیسی نشاطلنور اوله

اوله کوره بمعنی فاعل ثانی یه کوره بمعنی مفعولدر یقال قوس مروح ای ترح
رآوُوها لحسنها اوکان بها مرحا لحسن ارسالها السهم (الامراح) همزه‌نك کسریله
جنبش ونشاطه کتورمك معناسنه‌در یقال امرح الکلأ الفرس اذا انشطه
(المرحان) فتحاتله فرح وسرور معناسنه‌در یقال مرح الرجل مرحانا من الباب
الرابع اذا فرح وضعیف وزبون اولمق معناسنه‌در یقال مرح الرجل اذا ضعف
وکوز سقط اولمغله دائما صولنوب یاشی آقار اولمق معناسنه‌در یقال مرحت العین
اذا فسدت وسالت شدیدا (مرحی) میمك فتحی وقصر ایله برح ماده‌سنده ذکر
اولندی که اوق آتان کسنه نشانه اوردقده تحسین ایچون سویلنور ومرحی شعرادن
عبدالله بن الزبیرك ناقه‌سی اسمیدر (الترمیح) تفعیل وزننده بغدای خرمنی سپورکه
ایله طیراق مقوله‌سندن پاك ایتمك معناسنه‌در یقال مرح الطعام ای البر اذ انقاه
من العفا بالمکانس ودری یی یاغلق معناسنه‌در کرك کندی بدنی وکرك آخر دری
اولسون یقال مرح الجلد اذا دهنه وجدید طلوم وقربه ایچره دیکش یرلری رطوبتله
یاپشوب طوتملق ایچون صو طولدرمق معناسنه‌در یقال مرح المزادة الجدیدة اذا
ملأها ماء لیذهب مرحها ای لتفسد عیونها ولا یسیل منها شیء وجنکلهك معظم
ومعرکه کاه اولان برینه وارمق معناسنه‌در یقال مرح الرجل اذا صار الی مرحی
الحرب بو معناده همان مرحی لفظندن اخذ اولنمشدر لکن اشتقاق جهتیله دکلدر
مترجم دیرکه مرحی رحی کلمه‌سندن اسم مکاندر مدار رحی معناسنه بعده معظم
جنکلهه اطلاق اولنمشدر نته‌که رحی ماده‌سنده مرسومدر پس ترمیح آندن مشتق
اولمق ممکن دکلدر بلکه همان مرحی لفظنك جوهرندن اخذ واستعمال اولنمشدر
زیرا دائرة اخذ دائرة اشتقاقدن اوسعدر صرفیون اکا اشتقاق اکبر اطلاق ایدرلر
(مرحیا) میمك وراء وحائك فتحیله مرحی کبی تیر اندازلره ادای تحسیندر نته‌که برح
ماده‌سنده ذکر اولندی وبر موضع آدیدر (المرح) معظم وزننده اوزملی یاخود
کرویتلی وچارداقلی آصمه‌یه اطلاق اولنور یقال کرم ممرح ای مثمر او معرش
(مریح) زبیر وزننده مدینه‌ده بنو قینقاع جماعتنه مخصوص بر اطم یعنی بر قوله
اسمیدر (مراح) کتاب وزننده دره طرزنده اوچ عدد طاغ یوللریدر که بری
برینه ناظرلردر آنلردن سیل صولری سیلان ایدر (المرحة) میمك کسریله اتباره
دینور که زیب مقوله‌سی قورلر (المزح) میمك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله لاغ
ولطیفه وشقا ایتمك معناسنه‌در یقال مزح الرجل مزحا من الباب الثالث اذا دعب
ومزح اکین خوشه‌سنه دینور سنبل معناسنه (المزاح والمزاحة) میملك ضمیله
اسملردر لاغ ولطیفه‌یه دینور (الممازحة) مفاعله وزننده (والمزاح) میمك کسریله
بری بریله لاغ ولطیفه ایتمك معناسنه‌در یقال مازحه ممازحة ومزاحا اذا داعبه

(التمازح) تفاعل وزننده ممازحه معناسنه‌در يقال تمازحا اذا تداعبا (الامزاح) همزه‌نك كسريله اصمعيه كرويت ايلمك معناسنه‌در يقال امزح الكرم اذا عرشه (التمزيح) تفعيل وزننده اوزم رنكلمك معناسنه‌در كه بك دوشمك تعبير اولنور يقال مزح العنب اذا لون واصمه اوزم ويرمك معناسنه در يقال مزح الكرم اذا اثمر لكن بونده صواب اولان جمله اولمقدر (المسح) ميمك فتحى وسينك سكونيله بر صيويق ياخود بيلاشق نسنه‌يى كيدرمك ايچون اوزرينه ال سورمك صغه‌مق معناسنه‌در مؤلف بورادە امرار اليد على الشيء الصائل والمتلطخ لا ذهابه عبارتيله تفسير ايتمكله بو كونه ترجمه اولندى لكن بصاڤرده امرار اليد على الشيء وازالة الاثر عنه وقد يستعمل فى كل واحد منهما عبارتيله بيان ايتمكله مطلقا بر نسنه‌يه ال سورمك صغه‌مق وياش ياخود بيلاشمك اثرنى ال ايله سيلمك معنالرينه‌ده اولور كه هر برى معناى مخصوص اولور ومنه تقول مسحت يدى بالمنديل واساسده مسحه بالماء والدهن ومسح رأسه امريده عليه ومسح يده على رأس اليتيم عنوانيله مرسوم اولمغله ايكى معنايه‌ده اشارت اولنمشدر ومسح بركسه‌يى فريفته ومغبون ايلمك ضمننده خوش آمدى ودلنشين ومطبوع سوز سويلمك معناسنه استعمال اولنور كه كوكلنى صغه‌مق اولور يقال مسحه اى قال له قولا حسنا ليخدعه به وفى الاساس فلان يمسح رأس فلان اى يخدعه وطرامق معناسنه استعمال اولنور يقال مسح ذوائبها اذا مشطها وكسمك معناسنه مستعملدر يقال مسحه بالسيف اذا قطعه به وحضرت خالق بيجون بر نسنه‌يى مبارك وميمون ياخود مشئوم وملعون يراتمق معناسنه اولمغله ضد اولور بونلرده مجازدرديد عنايتيله ياخود يد غضبيله مسح ايلمشدر يقال مسحه الله تعالى اى خلقه مباركا حسنا ويقال مسحه اى خلقه ملعونا قبيحا حضرت عيسى ايله دجال ملعونه مسح اطلاقنك بر مأخذى دخى بونلردر ومسح يلان سويلمك معناسنه استعمال اولنور يقال مسح فلان اذا كذب واورمق معناسنه استعمال اولنور يقال مسحه اذا ضربه وجماع ايلمك معناسنه مستعملدر مس كلمه‌سى كبى يقال مسحها اذا جامعها واوبلمك ذرع معناسنه‌در شارحك بيانه كوره بر اوبلمكده خاصدر يقال مسح المساح الارض اذا ذرعها ودوه يتون كون طورميوب كسمك معناسنه مستعملدر يقال مسحت الابل اذا سارت يومها وفى الاساس مسحت الابل يومها اذا سارت سيرا شديدا و دوه‌يى بغايت يوروب زبون وفرومانده ايلمك معناسنه مستعملدر يقال مسح الابل اذا اتعبها وادبرها اى هزلها (التمسيح) تفعيل وزننده بو دخى مسح معناسنه‌در كه بر نسنه‌يه ال سورمك معناسنه‌در وبركسه‌يى الداتمق جهتيله مزاجنه موافق خوش آمدى سوز سويلمك معناسنه‌در ودوه‌يى بك يورمغله زبون وبيحال ايلمك معناسنه‌در (التمسح) تفعل وزننده بودخى مسح يد

معناسنه‌در وبر نسنه‌یه سورتمك معناسنه‌در وبر نسنه ایله تبرك ایلمك معناسنه‌درکه
معنای مزبوردن مأخوذدر یقال فلان یتمسح به ای یتبرك به لفضله وعربلر فلان
کمسه‌نك اصلا بر نسنه‌سی یوقدر مفلس ومجرددر دیجك یرده فلان یتمسح دیرلر
بمعنی لا شیء معه کانه یمسح ذراعیه (التمساح) تانك فتحیله مصدردر کذب معناسنه
یقال مسح مسحا وتمساحا اذا کذب (المساحة) میمك کسریله بو دخی یری اولچمك
معناسنه‌در یقال مسح الارض مسحا ومساحة اذا ذرعها مصباحك بیاننه کوره
مساحه اسمله اولچویه دینور (المسح) میمك کسریله چوله و پلاسه دینور تقول
رأیته یقعد علی المسح ای البلاس واولو یوله اطلاق اولنور جاده معناسنه جمعی
مسوح کلور (المسح) فتحتینله لباس خشونتلی اولمغله دبزلرك ایچ طرفلری سورینه‌رك
پشوب آچشمق علی قول یوررکن بوطلر بری برینه سورنوب پشمك معناسنه‌در
یقال مسح الرجل مسحا من الباب الرابع اذا احترق باطن رکبته لخشونة الثوب
اواصطکت ریلتاه (الامسح) احمر وزننده آندن صفتدر مؤنثنده مسحاء دینور
(المسیح) امیر وزننده عیسی علی نبینا وعلیه السلامدر یمن وبرکتی سببیله تسمیه
اولنمشدر و بونك اشتقاقی بابنده مشارق الانوار اوزره اولان شرحمده و سائر
مؤلفاتمده اللی کونه وجه ذکر و بیان ایلدم نته‌که سوح ماده‌سنده دخی بیان
اولندی مترجم دیرکه اوجهی عبرانیدر مشیح لفظندن معربدر نته‌که موسی موشی
لفظندن وشام سام لفظندن معربدر انتهی ومسیح دجالك دخی لقبیدر اوغورسزلغندن
ناشی علی قول دجاله مسیح دیرلر سکین وزننده ومسیح کومش قطعه‌سنه اطلاق
اولنور وتره اطلاق اولنور عرق معناسنه و پك طوغری سوزلو آدمه دینور
صدیق معناسنه وسکه ونقشی سیلنمش اقچه‌یه دینور و دهن مقوله‌سیله ممسوح
اولان شیئه دینور ومسیح ممسوح بالبرکة وممسوح بالشؤم معناسنه‌در وکثیر السیاحه
آدمه اطلاق اولنور و کثیر الجماع اولانه‌ده اطلاق اولنور و ممسوح الوجه
معناسنه‌درکه چهره‌سنك برطرفنده کوزی وقاشی سیلك اولان کمسه‌در وپك خشونتلی
مندیله وشمله‌یه دینورکه بغلمقده وصارلمقده خشونتندن ناشی مس ومسح ایدرلر تاکه
یاتوب هموار اوله و مسیح کذاب کمسیه دینور (المسیح) سکین وزننده بودخی
کثیر السیاحه آدمه دینور (الماسح) کثیر الجماع اولان کشی‌یه دینور و کذابه
دینور (الممسح) منبر وزننده (والتمسح) ممسح وزننده بودخی کذاب شخصه
دینور (المسحاء) حمراء وزننده دوز اولوب خرده چقل طاشلق اولان ارضه
دینور یقال ارض مسحاء ای مستویة ذات حصی صغار وقچی آریق اولان خاتونه
دینور مرأة رسحاء معناسنه شارح ارض رسحاء نسخه‌سنی تخطئه ایلمشدر
ودوزطبان اولان خاتونه دینور یقال امرأة رسحاء ای لا اخمص لها بونك مذکرنده

مسح دینور و مسحاء ممدلری بی جم اولان خاتونه دینور که سیلك ممدلی تعبیر اولنور و بر کوزی کور اولان خاتونه دینور عورآء معناسنه و کوزلری بادامی اولیوب سیلك اولان خاتونه دینور وکزه‌کن خاتونه دینور که صوقاغه چقدقده کزوب طولاندیغی یرقالیه یقال امرأة مسحاء ای سیارة فی سباحتها ویلانجی قاری یه دینور کذابه معناسنه (التماسح) تفاعل وزننده بری برنی تصدیق ایتمك علی قول بیع وشرا عقدنده بایع ومشتری ال طوتشمق معناسنه‌در یقال تماسحا اذا تصادقا اوتبایعا فتصافقا (المماسحة) مفاعله وزننده صوری ومنافقانه بری برینه دقیق وملایمتله مکالمه ایتمك معناسنه‌در یقال ماسحا اذا لاینا فی القول غشا (التمسح) تانمك کسریله مارد وخبیث اولان کسیه دینور ومداهنه‌جی یلتاق کسیه دینور (التمساح) تانمك کسریله برایری جانوردرکه قبلو یغه‌یه شبیه اولور نیل مصرده وسند اولکه‌سنده واقع نهر مهرانده اولور بو جانور کار هیئتنده اولوب لکن پك بیوك اولور ودریسی بغایت خشن واللری واياقلری واردر فارسیده اکا نهنك دینور فك اعلانك حرکتی ایکی حیوانه مخصوصدر بری تماح وبری فقنس‌در (المسیحة) سفینه وزننده اکسه طرفنده اولان صارقق صاچه اطلاق اولنور و یایه اطلاق اولنور جمعی مسایح کلور ومشیحه مرالظهران قربنده بروادی آدیدر (المسحة) حمزه وزننده برشیئك اثر ونشانه اطلاق اولنور عادتا ال ایله سیلنن یرده اثر و نشان قالدیغنه مبنیدر ترکیده آدن سیلمك ایله تعبیر اولنور بعده چهره‌ده اولان جال وهزالك اثر ونشانه اطلاق اولنمشدر یقال علیه مسحة من جمال اوهزال ای شیء منه یعنی اثر ظاهر منه (ذوالمسحة) اصحابدن جریر بن عبدالله البجلی لقبیدر نورانی جمال اولدیغندن ملقب اولمشدرکه کویاکه جالنده مسحهٔ ملك واقع اولمشدر قال فی النهایة وفیه یطلع علیکم من هذا الفج من خیر ذی یمن به مسحة ملك فطلع جریر البجلی یقال علی وجهه مسحة ملك اوجمال ای اثر ظاهر منه ولایقال ذلك الا فی المدح لکن مؤلف تعمیم ایلمشدر (المسوح) قعود وزننده بربره کتمك معناسنه‌در یقال مسح فی الارض اذا ذهب فیها (تل ماسح) قنسرین قضاسنده برموضعدر (الامتساح) افتعال وزننده قیدن قلجی صیرمق معناسنه در یقال امتسح السیف اذا اسنه (الامسوح) اسلوب وزننده اخشاب سفینه‌دن هر اوزون تختهیه دینور (المشح) میمك وشین معجمه‌نك فتحیله اویلقلرك ایچ طرفلری بری برینه سورتوب پشمك یاخود دیزك ایچ یوزینه خشونتلی لباس سورتمکله پشوب آچشمق معناسنه‌در نته که مسح دخی بومعنایه‌در باب وصفتی آتمك کبیدر (الامشاح) همزه‌نك کسریله یپل پك قوراق اولمق معناسنه‌در یقال امشحت السنة اذا اجدبت وصعبت وهوادن بولودآچلوب ایازلمق معناسنه در یقال امشحت السماء اذا تقشع السحاب منها (المصوح) قعود

وزنده کیدوب منقطع ونابود اولمق معناسنه در یقال مصح الرجل مصوحا من الباب الثالث اذا ذهب وانقطع قال الشارح و یقال مصحت الدار اذا اندرست وامحی اثرها ومصوح بردن صوصمق معناسنه اولغله ضد اولور یقال مصح الندی اذا رشح لکن ضدیتی منظور فیه در وآتك بوقاغیلری قیللرینك کوکلری متین اولغله یولونمقدن وتوکلمکدن امین وسالم اولمق معناسنه در یقال مصحت اشاعر الفرس اذا رسخت اصولها فامنت ان تنتف و لباس اسکیمك معناسنه در یقال مصح الثوب اذا اخلق ونباتك چچکلرینك رنکی بوزلمغه بشلمق معناسنه در یقال مصح النبات اذا ولی لون زهره و کولکه چکیلوب قصالمق معناسنه در یقال مصح الظل اذا قصر ومعنای اولده باء حرفیله متعدی اولور کیدرمك معناسنه در یقال مصح بالشیء اذا ذهب به وحرف جرسز دخی متعدی اولور یقال مصح الله مرضك ای اذهبه وطوارك سودی چکلمك معناسنه در یقال مصح ابن الناقة اذا ذهب (التمصیح) تفعیل وزننده بودخی کیدرمك معناسنه در یقال مصح الله مرضك ای اذهبه (المصح) فتحتینله کولکه یوفقه لوب قصالمق معناسنه در یقال مصح الظل مصحا من الباب الرابع اذا نقص ورق (الامصح) احمر وزننده آدن صفتدر یقال ظل امصح ای ناقص رقیق (المصاحات) میملك ضمیله غرابات وزننده که مصاحك جمعیدر شول دوه کوشکلرینك دریلرینه دینور که ایچنی قتیق ایله طولدروب یاوری هیئتنده ناقه‌نك یانه وضع ایدرلر تاکه هلاك اولمش یاورینی ظنیله سود ویرمکدن امتناع ایلیه (المضح) ضاد معجمه ایله مدح وزننده بر کسه‌نك عرض وناموسنه شین و نقصه ویرمك معناسنه در یقال مضح عرض فلان مضحا من الباب الثالث اذا شانه وبر کسه اوزرندن برنسنه یی دفع ایلمك معناسنه در یقال مضح عنه اذاذب عنه ودوه سوریسی پیانه پرا کنده اولمق معناسنه در یقال مضحت الابل اذا انتشرت وقربه وطلوم مقوله‌سی صزمق معناسنه در یقال مضحت المزادة اذا رشحت وکونشك یرتوی هریره شامل اولمق معناسنه در یقال مضحت الشمس اذا انتشر شعاعها (الامضاح) همزه‌نك کسریله مضح ایله معنای اولده مرادفدر یقال امضح عرضه اذا شانه (المضرح والمضرحی) میملك وضادك فتحیله چاقر طغانه دینور مؤلف بونی ضرح ماده‌سنده دخی ذکر ایلشدر (المطح) سطح وزننده ال ایله اورمق معناسنه در یقال مطحه مطحا من الباب الثالث اذا ضربه بیده و جاع ایلمك معناسنه در یقال مطح المرأة اذا جامعها (الامتطاح) افتعال وزننده درمك صویی قباروب طاشقین اولمق معناسنه در یقال امتطح الوادی اذا ارتفع وکثر ماؤه (الملح) میملك کسریله معروفدر که طوزه دینور فارسیده نمك دیرلر وملح لفظی مؤنثدر قلیلا مذکر اولور

وملح

وملح مصدر اولنور امر رمك رضاع معناسنه در يقال ملحت فلانة فلانا اذا ارضعته وعم معناسنه استعمال اولنور كه اسمدر مابة اللذه اولديغيچون وعلمايه اطلاق اولنور كه دينك طوزلريدر وكوزلك معناسنه در وابح ياغنه دينور شحم معناسنه اساسك بيانه كوره مجازدر طوزيين طوارك بدننده شحم پيدا اولمق حسبيله وملح سموزلكه اطلاق اولنور سمن معناسنه وحرمت وذمام معناسنه استعمال اولنور يقال بينهما ملح اى حرمة وذمام وعهد وملح شوراق طوزلو صويه دينور دكز صويى كبى عذب مقابليدر قال المؤلف فى البصائر يقال ماء ملح ولا يقال ماء مالح مصباحك بيانه كوره بومعناده ملح ملوحتدن اسم فاعلدر اصلى ملح ايدى كندى وزننده نتهكه خشونتدن خشن تكشدر حتى اصلى اوزره [وهذا ملح اجاج] عنوانده دخى قرأت اولنمشدر بعده كثرت استعمالدن تخفيفله اكا اقتصار اولندى واهل حجاز املح الماء املاحا تركيبنك اسم فاعلنده غير قياس اوزره مالح ديرلر اقل الموضع فهو باقل كلديكى كبى وتهذيبك خلاصه سى بودر كه ملوحه فعلى باب اولدن وثالثدن دخى وارد اولمغله قياس اوزره البته مالح وارددر واهل حجاز بوصيغه اوزره تكلم ايدرلر انتهى وملح لفظنك جمعى ملحه كلور هايله كه تأنيث جمعدر وملاح كلور ميمك كسريله واملاح كلور وملح كلور ميمك كسرى ولامك فتحيله (المَلْح) تفعل وزننده سموزمك معناسنه در يقال تملح البعير اذا شمن (التَّمْلِيح) تفعيل وزننده تملح معناسنه در يقال ملح الرجل بمعنى تملح وطعامه طوزى مقدارندن زياده قوترمق معناسنه در يقال ملح القدر اذا اكثر ملحها وشاعر شعرنده خوش آينده مضمون ياخود برتعبير دلنشين ايراد ايلك معناسنه در يقال ملح الشاعر اذا اتى بشئ ملّيح وتمليح دوه برمقدارجه سموزمك معناسنه در يقال ملح البعير اذا سمن قليلا (المُلْحة) ميمك كسريله ملح كبى حرمت وذمام وبيان معناسنه استعمال اولنور يقال بينهما ملح وملحة اى حرمة وحلف وفى الامثال ★ فلان ملحه على ركبته ★ اى لا وفاء له اوسمين اوحديد فى غضبه شارح ديركه قول اول ديز اوزرنده اولان طوزادنى سببله پريشان وناپود اولمسندن مأخوذدر وقول ثانى به كوره ملح شحم معناسنه اولوب زنجى طائفه سنك اكثرى سموزلكلرى ركبه وفخذلرنده اولمغله آنلره تشبيه اولنمشدر وقول ثالث قول اول شعبه سندندر كه ادنى نفع ايله طوز قسمى طوزوب قالقديغى كبى اولدغى جزئى سببله هيجانه كلوب خشم وحدت ايدر ديمكدر وزمخشرى اساسده كثير الخصومات اولاندن كنايه ايلمشدر يعنى مخاصم ومقاتل اولوب قطعا جراحتدن پاك وپروا سى يوقدر يارەلندقده يارەسنه اكمك ايچون ابتدا طوزنى حاضر ايدوب منظرة ناسده اولان ركبه سى اوزره وضع ايدر وبعضلر بوراده ملح حرمت معناسنه در ديدى پس اكا كوره بى حرمتلكدن كنايه اولور

اکا مجالس اولدقده احترام ورعایت ایدر مجلسدن قالقوب کیدکده نصکره رفض حرمت ایدر دیمکدر که وملحه برجل اسمیدر وبرشاعر آدیدر که ملحة الجرمی ایله متعارفدر (المليح) امیر وزننده شوراق صویه دینور ملح کبی وملاحتدن صفت اولور خوب ودلبر معناسنه وملوحتدن وصف اولور طوزلو وطوزلغش نسنه‌یه دینور یقال سمك ملیح ای ملح یعنی طوزلغش بالق که صلاموره ایدرلر ویقال قلیب ملیح ای ماؤه ملیح (الاملاح) همزه‌نك کسریله شور صویه کلمك معناسنه‌در یقال املح الرجل اذا وردماء ملحا وطنلو صوشور اولمق معناسنه‌در یقال املح الماء اذا صار ملحا وکان عذباودابه‌یه شور صو ایچورمك معناسنه‌در یقال املح الابل اذا سقاها ماء ملحا وطعامه طوزی قدرندن زیاده قوتومق معناسنه‌در یقال املح القدر اذا اکثر ملحها (الملوحة) میمك ضمیله (والملاحة) کرامه وزننده (والملوح) قعود وزننده صوشور اولمق معناسنه‌در یقال ملح الماء وملح ملوحة وملاحة وملوحا من الباب الخامس والثالث والاول اذا صار ملحا وملاحه کوزل وخوب چهره اولمق معناسنه‌در یقال ملح الغلام ملاحة من الباب الخامس اذا حسن (المليح) امیر وزننده بونلردن صفتدر (الملاح) میمك ضمیله کبار وزننده (والملاح) کبار وزننده که آندن ابلغدر یك کوزل آدمه دینور ملحك جمعی ملاح کلور کرام کبی واملاح کلور اشراف کبی وملاحون وملاحون کلور (الملح) میمك فتحی ولامك سکونیله غیبت ایلمك معناسنه‌در که مجازدر یقال ملحه ملحا من الباب الثالث اذا اغتابه وقوش پرواز ایدرکن قنادلرنی تیز تیز اولهرق چوق چوق اویناتمق معناسنه‌در یقال ملح الطائر اذا کثر سرعة خفقانه بجناحیه وقیون مقوله‌سنی بریان ایلمك ایچون اسی صوده خشلیوب دریسندن تویلرنی ازاله ایلمك معناسنه‌در یقال ملح الشاة اذا سمطها وامزرمك معناسنه‌در یقال ملح الزاد اذا ارضعه وبرنسنه‌یی طوزلمق معناسنه‌در یقال ملح السمك والقدر اذا طرح فیه الملح مذکر ضمیری تغلیب ایچوندر ویقال فیه ملح ملحا من الباب الثانی وطواره شوراق طیراق یدرمك معناسنه‌در که اکثری یکی قسمنه یلادرلر یقال ملح الماشیة اذا اطعمها سبخة الملح وهی ملح وتراب (الملح) فتحتینله آتك قصع اياغنده اولان سکیرده که اکریجه تعبیر اولنور حادث اولور برمرض آدیدر وملح برموضع آدیدر وسیاهله مخلط آق اولمق معناسنه‌در که نعتنده املح دینور (الملاحة) میمك فتحی ولامك تشدیدیله (والملحة) میمك ولامك فتحیله طوز تکون ایدن یره دینور که طوزله تعبیر اولنور (الملاح) شداد وزننده طوزصتان کسیه یاخود طوز صاحبنه دینور وکیجی طائفه‌سنه دینور طوزلو دکز صوینه ملازمته مبنی ولیمان و بوغاز رئیسنه دینور که نهر وبحرك بوغازلرنی اصلاح ایلمك درعهده‌لریدر یقال

هو ملاح نوتی ویقال هو من الملاحین ای متعهد النهر لیصلح فوهته (الملاحة)
کتابه وزننده کمجیلك ورئیسلك صنعتنه دینور (الملاحیة) میمك ضمی ولامك
تشدیدیله (والملاح) رمان وزننده برنبات آدیدر که ترکیده یبان نخودی دیدکلریدر
(الملاح) کتاب وزننده سفینه‌یی اجرا ایدن روزکاره دینور وطوربه‌یه دینور
ومزراق یلماننه دینور و ارالقده اولان پرده‌یه دینور ستره معناسنه وپویرازیلی
عقبنده لدوس اسمکه دینور ویغمور یاغارکن یره عارض اولان سرینلکه دینور
ومفاعله بابندن مصدر ثانی اولور برخاتونك ممه‌سنی اممك مراضعه معناسنه وناقه‌نك
فرجی آغردقده علاج وتدبیر ایلمکه دینور وطوزلو صولره دینورکه ملحك جمعی اولور
(الملاحی) غرابی وزننده وبعضا مشدد اولور برنوع بیاض اوزمه دینورکه اوزون
اولور برمق اوزمی تعبیر اولنور وبرنوع نجیره دینور واراکدن یعنی مسواك اغاجنك
یمشندن برکونه‌یه دینورکه آنده بیاض وحمره وشهبه اولور (الملحة) طلحه وزننده دریانك
انکین یرینه دینور لجة البحر معناسنه (الملحة) جرعه وزننده مهابت وبرکت معنالرینه در
ملح لفظندن مفرد اولورکه خوش ودلکش ولطیف کلامه دینور وسیاحله ممتزج
آقلغه دینورکه الاجه‌لقدر وپك کوکجلك معناسنه اسمدر شدت زرق معناسنه (الاملح)
احمر وزننده آقلی قاره‌لو الاجه قوچه دینور ملح وملحه‌دن صفتدر مؤنثنده ملحاء
دینور یقال کبش املح ای مختلط البیاض والسواد ویقال نعجة ملحاء (الاملحاح)
احمرار وزننده قیون آقلو قاره‌لو قیر آلاجه اولمق معناسنه‌در یقال املح الکبش
املحاحا اذا کان املح (ملحان) میمك کسریله سلفده جماذی الاخره آینك اسمیدر
وشهور رومیه‌دن کانون ثانی اسمیدر نته‌که کانون اوله شیبان دیرلر ایکیسیده بیاض
ثلجله ابیض اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر وملحان یمنده برمخلاف یعنی برایالت وناحیه
آدیدر وسلیم قبیله‌سی دیارنده برطاغك آدیدر (الملحاء) حمراء وزننده املحك
مؤنثیدرکه ذکر اولندی وبتون بیراقلری دوکلمش اغاجه اطلاق اولنور وارقه‌ده
یغریندن اشاغی صغری‌یه کلنجه ارقه‌نك آتنه دینور وعظیم عسکره والایه اطلاق
اولنور کتیبهٔ عظیمه معناسنه لمعان سلاح ملاحظه‌سیله وملحاء شامدن آل منذره
مخصوص برمرتب عسکرك اسمیدر ویمامه‌ده بروادی اسمیدر (المملوح والمملح)
معظم وزننده ملیح کبی طوزلنمش نسنه‌یه دینور یقال سمك ملیح ومملوح ومملح
ای جعل فیه ملح (الاستملاح) برنسنه‌یی خوب وملیح عد ایلمك معناسنه‌درکه
کوزلسنمك تعبیر اولنور یقال استملحه اذا عده ملیحا (ذات الملح) برموضع آدیدر
(قصر الملح) خوارالری قربنده برموضع آدیدرکه عجملر اکا ده‌نمك دیرلر (ملیح)
زبیر وزننده هرات قضاسنده برقریه‌در وخزاعه‌دن برجماعت آدیدر (املیح)
مصغر بنیه‌سیله بنو ربیعة الجوع جماعتی یوردنده برصودر وبرموضع آدیدر

(الملوحة) سفوده وزننده حلب قضاسنده برقرية كبيره در (مليحه) جهينه وزننده برموضعدر (الامتلاح) افتعال وزننده طوغرى سوزه يلان قاتمق معناسنه در كه قيون كبى آلاجه ايلش اولور يقال امتلح الرجل اذا خلط كذبا بحق (الاملاح) جمع بنيه سيله برموضع آديدر (ماامليحه) فعل تعجبك مصغر يدر ما احيسنه معناسنه بونه كوزلجه در ديمكدر بوايكى كلمه دن غيرى فعل تعجب مصغر وارد اولمامشدر شارح ديركه بوبصريون مذهبنه مبنيدركه فعل تعجبده افعل كلمه سنك فعليتنه ذاهبلردر اما كوفيون اسميتنه ذاهب اولغله مطلقا تصغيرنى تجويز ايلشلردر (المماحلة) مفاعله وزننده برى برينه طعام اكل ايتمك معناسنه استعمال اولنوركه طوز اتمك يمك تعبير اولنور يقال ماحل فلان فلانا اذا آكله ويقال هو يحفظ حرمة المماحلة وامزرمك معناسنه در يقال ماحلته اذا راضعته وبو مشاركت ايچون اولدقده برى برينك جوجغنى امزرمك معناسنه اولور يقال ماحلنا اذا راضعنا ولدهما (ملحتان) ميمك كسريله اودية قليبه دن برواديدر اسميدر (المنح) منع وزننده ويرمك معناسنه در يقال منحه الشئ منحا من الباب الثالث والثانى اذا اعطاه اياه وبرآدم ماشيه سنك يوك وياغى وسود وولدى مقوله سى منافعنى برآخر آدمه منتفع اولمق ايچون عاريه جهتيله تعيين وتفويض ايتمك معناسنه در يقال منحه الناقة اذا جعل له وبرها ولبنها وولدها (المنحة) ميمك كسريله معنيين مزبوربندن اسميدر ويركيه دينور عطيه معناسنه ووجه مذكور اوزره ويريلان ناقه يه دينور (المنجة) سفينه وزننده بودخى اسميدر ذكر اولنان ناقه يه دينور (الاستمناح) استعطاء معناسنه دركه عطيه ايستمكدن عبارتدر يقال استمحه اذا طلب عطيته (المنيح) اميرر وزننده قار اوقلرندن بر اوقدركه آتك نصيبى يوقدر وينه قار اوقلرندن شول اوقه دينوركه فائز اولمغله تبركا وتفاؤلا استعاره ايدرلر على قول نصيلو اولان اوقه دينور ومنيح بنى تيم برادرى قويمك فرسى اسميدر وقيس بن مسعود الشيبانى فرسنك اسميدر وبررجل آديدر (المنيحة) هايله فقعس نام كسه نك فرسى اسميدر (الامناح) همرهنك كسريله دابه ومواشينك طوغرمق وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال امحت الناقة اذا دنى نتاجها (المنح) محسن وزننده طوغرمسى يقلشمش حيوانه دينوركه وصف خاصدر (المانح) اسم فاعل بنيه سيله شول ناقه يه اطلاق اولنوركه سائرلرك سودى چكلدكدنصكره يه اول سود وبرر اوله ومنقطع اولميان ممتد يغموره اطلاق اولنور (الامتاح) افتعال وزننده عطيه آلمق معناسنه در يقال امتنح الرجل اذا اخذالعطاء ويقال امتنح مالا اذارزقه (التمنح) تفعل وزننده برآدمه مال اطعام ايتمك يعنى تصدق ايتمك معناسنه در تقول تمنحت المال اى اطعمته غيرى ومنه حديث ام زرع

[فاكل واتمنح] (المماتحة) مفاعله وزننده كوز متصل ياش دوكمك معناسنه مستعملدر يقال ماتحت العين اذا اتصلت دموعها (المائح والمتاح) اسامى رجالدندر (المجح) ميمك فتحى وبانك سكونيله (والميجوحة) شيوعه وزننده بركونه خوب ونازك بوريمك معناسنه دركه مراد صالنى صالنى كولكه سنه باقه رق بوريمكدر يقال ماح الغلام مجا وميجوحة اذا مشى يتبختر وينظر فى ظله اساسك بيانه كوره قويدن قوغه يى ال ايله طولدرمق معناسنه موضوع اولوب معانى سائره آندن مأخوذدر ومجح قاز يورويشى كبى نازكانه رفق وسهولتله بوريمك معناسنه در يقال ماح الرجل اذا مشى مشية البطة وقويينك صوبى پك آز اولمغله ايچنه انوب قوغه يى ال ايله طولدرمق معناسنه در يقال ماح الرجل اذا دخل البئر فلا الدلولقلة مائها وفائده لندرمك معناسنه در يقال ماحه اذا انفعه ومسواكلمك معناسنه در يقال ماح فاه بالسواك اذا استاك ومسواكله اغزدن توكرك وسالبار چقرمق معناسنه در يقال ماح من فيه الريق بالمسواك اذا استخرجه به وشفاعت قبلق معناسنه در تقول محنى عند السلطان اى اشفع لى وويرمك معناسنه در يقال ماحه اذا اعطاه (المياحة) كتابه وزننده بودنى ويرمك معناسنه در يقال ماحه يميحه مجا ومياحة اذا اعطاه (الامتياح) افتعال وزننده ويرمك معناسنه در يقال امتاحه اذا اعطاه وحرارت ياخود شدت عمل حيوانى غرق عرق ايلك معناسنه مستعملدر يقال امتاحت الشمس ذفرى البعير اذا استدرت عرقه قال فى الاساس امتاحه الحر والعمل اى عرقه (المماتحة) مفاعله وزننده برى يريله الفت ومخالطت ايلك معناسنه در يقال مايحه اذا خالطه (الماحة) ساحه وزننده ومرادفيدركه حولوبه دينور (الماح) يورطه تك صاريسنه على قول بياضنه دينور (المجح) ميمك كسريله چكردكى يومشق اولان كمتر خرمايه دينور شيص النخل معناسنه (التمجح) تفعل وزننده اينشه از كبى يوزى بره مائل آهسته ونازكانه بوريمك معناسنه در يقال مرفلان يتمجح اى يتكفؤ (المياح) كتان وزننده عقبة بن سالمك فرسى اسميدر (التمايح) تفاعل وزننده هر طرفه تمايل ايدرك بوريمك معناسنه در يقال تمايح السكران اذا تمايل (الاستماحة) عطيه ايستمك ياخود شفاعت رجا ايلك معناسنه در تقول استمحته اى سألته العطاء اوسألته ان يشفع لى (المايح) مرداس بن حوى نام كسه نك فرسى اسميدر

﴿ فصل النون ﴾ (النبح) نونك فتحى وبانك سكونيله (والنبيح) نونك فتحيله (والنباح) نونك ضميله (والنباح) نونك كسريله (والتنباح) تانك فتحيله كويك اورومك وكيك وتكه ويلان سسلنوب ملهمك معناسنه در يقال نبح الكلب والظبى والتيس والحية نبحا ونبيحا ونباحا ونباحا وتنباحا من الباب الثالث والثانى

اذا صات مصباحده نباح غراب وزننده اسم اولمق اوزره مرسومدر كوپك وكيك سسنه دينور (الانباح) همزه‌نك كسريله (والاستنباح) كوپكى اوردرمك معناسنه در تقول انبحته واستبحته اى حملته على النباح (النبوح) نونك ضميله اوبه خلقنك غربو وهنكامه‌سى وكوپكلرينك اصواتنه دينوركه مجموعى بردن مسموع اولور تقول سمعت نبوح الحى اى ضجيتهم بمامعهم من كلاب بورادە نبوح نبحك جمعيدركه اسم اولەرق مستعملدر اساسك بيانه كوره اصل نبح ونباح كلب صوتنه كه اورومك تعبير اولنور موضوعدر بعده كيك مقولەسى حيوان اصواتنده دخى استعمال اولندى ونبوح جماعت كثيره‌يه اطلاق اولنور (النباح) كتان وزننده على المرتضى رضى الله عنه حضرتلرينك مؤذنلرى اولان عامرك پدرى اسميدر ونباح شديد الصوت اولان كشيه طلاق اولنور وكوز بونجغى بونجقلره دينوركه مكەدن جلب اولنوب نسوان قلادەلرى ارالقلرينه ديزرلر مفردى نباحەدر (ابو النباح) محدثيندن محمد بن صالح كنيەسيدر (النباح) رمان وزننده قرقره وترديد ايله اوتمسى چوق اولان چاوش قوشنه اطلاق اولنور (النباح) غراب وزننده مصدر واسمدر نته‌كه ذكر اولندى ونباح اسودك يعنى بابا كوش تعبير اولنان برنوع ايرى سياه يلانك اوازينه اطلاق اولنور (النجاء) حراء وزننده باغرغان كيكه اطلاق اولنور ظبية صياحه معناسنه (ذونباح) غراب وزننده تعين نام تپه قريننده شربه ديدكلرى محلده برياصتم طاغك آديدر (النتح) نونك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله تره دينور عرق معناسنه ونتح ونتوح قعود وزننده مصدرلردر بدندن تر چقمق معناسنه يقال نتح العرق نتحا ونتوحا من الباب الثانى اذا خرج من الجلد وطلومدن ياغ صزمق معناسنه استعمال اولنور يقال نتح الدسم من النحى اذا رشح وكذا الندى من الثرى يعنى نمناك طپراقدن رطوبت صزدى وبومعناده متعدى اولور صزدرمق معناسنه يقال نتحه الحر اذا رشحه ونتوح نتح لفظندنكه اسم اولەرق مستعملدر جمع اولور صموغ الاشجار معناسنه‌كه آغاج يوصلەلرينه دينور اغاجدن ترشح اتديكيجون (المنتحة) مكنسه وزننده كوته اطلاق اولنور است معناسنه (الانتياح) همزه‌نك وتانك كسريله جوهرى كرچه بونتح معناسنه تفسير ايلشدر لكن آنك بومادەيه مناسب معنامى يوقدر بونده اوچ كونه غلط ايلشدر اول تركيب يعنى نتح مادەسى صحيحدر يعنى معتل دكلدر آنكچون انتياحك انده مدخلى ومطاوعتى يوقدر زيرا انتياح نوح ياخود نوحدن افتعال اولور نتحدن انتياح اولمازدر ثانيا انتياحك عريده معنامى يوقدر ثالثا استشهاد ايلديكى اشبو * رقشاء تنتاح اللغام المزبدا * ارجوزەسنده روايت ميمله تمتاح عنوانندەدر نونله دكلدر شارحك بيانه كوره نسخة موثوقة صحاحده الانتاح

عنوانده مشهوردرکه افتعالدر وارجوزه‌ده اصل تنجح اولوب اشباع اولندیغی غالبدر نته‌که سایغدر مترجم صحاح بوهنگامه‌لردن غفلتله افعال بابندن اوله‌رق رسم ایلشدر (الینتوح) یعسوب وزننده برقوش آدیدر (النجاح) نونك فتحیله (والنجح) نونك ضمیله اسمدر ظفر بالشیء معناسنه‌که حاجت و مطلوب اولان ایش یتمك وبرآدم کندی حاجتنه ظفریاب اولمق معنالرینه‌در (النجح) نونك فتحی وجیمك سکونیله ذکر اولنان معنالردن مصدردر ایش کندی یتمك وطالبك ایشی یتمك معناسنه تقول نجحت الحاجة نجحا من الباب الثالث اذا ظفرت بها ویقال انجح الله طلبتك فنجحت هو ای قضیت مؤلف بومادەیی دخی اقتصار و مضایقه اوزره رسم ایلمکله اساسدن ومصباحدن وشارحدن تحقیق اولنه‌رق ترجمه اولنمشدر وبرکوچ مصلحت سهولت یولمق معناسنه در یقال نجح امره اذا تیسر و سهل (الانجاح) همزه‌نك کسریله بودخی برآدمك ایشی یتمك معناسنه‌در یقال انجحت الحاجة اذا قضیت وحاجتی روا قیلق معناسنه‌در یقال انجح الله حاجته اذا قضیها ویرکسه حاجتنه ظفریاب اولمق معناسنه‌در یقال انجح زید اذا صار ذانجح وانجاح غالب اولمق معناسنه مستعملدر یقال انجح بك الباطل ای غلبك فاذا غلبته فانجحت به (المنجح) محسن وزننده ایشی یتن وایش بتورن آدملره دینور جمعی مناجیح ومناجح کلور (التنجح) تفعل وزننده (والاستنجاح) برکسه‌دن کندی حاجتنی روا ایلمسنی ایستمك معناسنه‌در یقال تنجح الحاجة واستنجحها اذا تنجزها قال فی الاساس استنجحنی حاجته وبالله استفتح واياه استنجح وتنجز قضاء حاجتی طلب ایلمك معناسنه اولمغله صحاح مترجمك بوراده وتنجز مادەسنده حاجت بتورمك معناسنه ترجمه‌لری نابجادر حتی بنه زمخشری اساسده استنجحه حاجت روا کردن خواست ازوی یعنی آندن حاجتنی روا ایتمکی ایستدی عنوانیله ومصباحده تنجز الحاجة اذا طلب قضاها ممن وعده ایاها عنوانیله تفسیر ایلشدر (النجیح) امیر وزننده فکر درست و رأی صواب معناسنه مستعملدر یقال رأی نجیح ای صواب و ایش بتوریجی آدمه دینور یقال رجل نجیح ای منجح وسیر شدید وسریع معناسنه استعمال اولنورکه موصل منزل مقصوددر یقال سیر نجیح ای شدید (الناجح) بو دخی سیر سریعه وصف اولور ومتیسر اولان مطلوبه دینور (التناجح) تفاعل وزننده پیدربی صادق رؤیالر کورمك معناسنه مستعملدر یقال تناجحت احلامه اذا تتابعت بصدق (نجیح) امیر وزننده ونجیح زبیر وزننده ونجاح سحاب وزننده و منجح محسن وزننده اسامیدندر عبد الله بن نجیح که امیر وزننده محدثیندندر (النجاحة) نونك فتحیله صبر معناسنه مستعملدرکه ظفر مقصودی مستلزمدر ومنه نفس نجیحة ای صابرة (النجیح) نونك فتحیله بوغاز خرلداملق کبی بوغازك ایچ طرفندن ایچروده

سسی تردید ایلمك معناسنه‌در بوغازه بلغم طیقاندقده اولور یقال نح الرجل نحیحا من الباب الثانی اذا تردد صوته فی جوفه و نحیح شحیح لفظنه اتباع اولور یقال فلان شحیح نحیح ای بخیل جدا (النحنحة) زلزله وزننده (والتنحنح) تزلزل وزننده بونلرده نحیح معناسنه در لکن بونلر مکرر اولمغله ابح ابح دیو بوغازی مکررا خرلدادوب سسلندرمك اولور یقال نحنح الرجل و تنحنح بمعنی نح زمخشری اوکسورمکله تفسیر ایلمشدر کویا که معنای لازمیدر وفقهاء بلا عذر تنحنحی مفسدات صلواتدن عد ایلمشلردر بونلری وانقولی قارن کورلدمکله ترجمه ایلمسی اغربدر و نحنحه برآدمی وجه قبیحله رد ایلمك معناسنه استعمال اولنور یقال نحنح السائل اذا رده ردا قبیحا (النح) نونك فتحی وحانك تشدیدیله دابه‌یی سرعتله یورتمك معناسنه‌در زجر ایله یاسوطله یااغرا ایله یقال نح الجمل نحا من الباب الاول اذا حثه ای اسرعه (النحاحة) نونك فتحیله صبر وثبات معناسنه‌در وجود وسخاء معناسنه‌در وبخل ودنائت معناسنه کلمکله ضد اولور (النحانحة) جحاجحه وزننده بخیل ولئیم اولان جماعته اطلاق اولنور کندیلردن برنسنه طلب اولندقده نحنحة حلق اتدکلریچون مفردی نحنح‌در یقال قوم نحانحة ای بخلاء لئام قال فی الاساس هؤلاء من اقوام غیر اقزام وجحاجحة غیر نحانحة وعربلر ما انا بتنحنح النفس عن کذا دیرلر ماانا بطیب النفس عنه معناسنه کویا که نحنحه ایله بلغمدن پاك اولمش بوغازه تشبیه اولنمشدر (نحیح) زبیر وزننده ابن عبد اللهدرکه بنی دارم جماعتندن برشخص جاهلی‌در (الندح) مدح وزننده (والندح) نونك ضمیله چوقلق کثرت معناسنه‌در وبوللق سعه معناسنه وککیش ومتسع اولان یره دینور وطاغك مقابله‌یه کلن دیوار کبی رکننه دینور سند الجبل معناسنه جمعی انداح کلور و ندح نونك فتحیله مصدر اولور بولالتمق معناسنه یقال ندحه ندحا من الباب الثالث اذا وسعه ومنه قول ام سلمة لعائشة رضی الله عنهما قد جمع القرأن ذیلك فلاتندحیه ای لاتوسعی الذیل بخروجك الی البصرة وارادت قوله تعالی [وقرن فی بیوتکن ولا تبرجن] الایه (الندحة) حمزه وزننده (والندحة) جرعه وزننده (والمندوحة) میمك فتحیله (والمنتدح) میمك ضمی ودالك فتحیله بونلرده بوللق سعه معناسنه‌در وبول یره دینور (مندوحه ومنتدح) اسم مفعوللردر یاخود اسم مفعول معناسنه مصدرلردر تقول من ذلك لك ندحة و ندحة و مندوحة و منتدح ای سعة قال الشارح ومنه حدیث عمران بن الحصین [ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب] یعنی برسوزی توریه وکنایه طریقیله سویلکده کذبدن خلاص و برات واردر که کذبدن عد اولنمز مراد یلان سویلیه‌جککه کنایه و توریه والغاز جهتیله سویله دیمکدر (الندح) نونك کسریله آغرلق ثقل معناسنه‌در و ایراقدن کورینن شیئه

دینور (بنو منادح) جهینه قبیله‌سندن بربطن‌در (التندح) تفعل وزننده توسع معناسنه‌در که بولاملق وناس مجلسده سیرك سیرك ککیش اوتورمق معناسنه در یومناسبتله قیون وکچی قسمی بغایت طوقلقلرندن ناشی صقشیوب سیرك سیرك ککیش یاتمق معناسنده استعمال اولنمتدر یقال تندحت الغنم من مرابضها اذا تبددت واتسعت من البطنة شارح دیرکه مأخذ قاموس اولان عبارده فی مرابضها ومسارحها عنوانیله مثبت اولمغله بوراده من‌فی معناسنه‌در پس تندح مرابضه مخصوص اولیوب مرعاده دخی طوق اولدقلرنده هربری بر طرفه چکیلورلر وآج اولدقلرنده بر دانه اوتلق اوزره مجموعی هجوم ایلدکدن بشقه مجتمعا اوتلامق عادتلریدر واساسده تندحت الغنم فی مرابضها اذا امتدت واتسعت من البطنة عنوانیله مرسومدرکه طوقلقدن بری برندن چکیلوب متسع اولدیلر دیمکدر پس وانقولی وقانون الادب مترجمك ترجمه‌لری عجیبدر (نادح) اسامیدندر (الاندحاح) همزه‌نك کسری ونونك سکونیله بونك موضع ذکری دحح فصلی اولوب لکن جوهری غلط ایتکله بوراده رسم ایلدی فی الحقیقه دحح ماده‌سندن انفعالدر (الاندیاح) بودخی انداح کله‌سندن مصدردر بونکده موضعی دوح ماده‌سیدر جوهری بونده دخی غلط ایدوب بوراده ذکر ایلدی مترجم دیرکه زبیدی مرحومك لحن العوام کتابنده مشروح اولدیغی اوزره ابتدا وهم مزبور ابوعبیده واقع اولمشدر جوهری دخی من غیر ملاحظة آنکن صحاحه نقل و ثبت ایلشدر (النزح) نونك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله (والنزوح) قعود وزننده بعید اولمق معناسنه‌در یقال نزحت الدار نزحا ونزوحا من الباب الثالث والثانی اذا بعد ونزح قوینك مجموع صوینی چکمك یاخود دبنده برمقدارجه صو قالنجه چکمك معناسنه در یقال نزح البئر اذا استقی مائها حتی ینفذ اویقل و بومعناده لازم اولور یقال نزحت البئر فهی نازح و برآدم دیارندن غیبت بعیده ایله غائب اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال نزح به علی بناء المجهول اذا بعد عن دیاره غیبة بعیدة وبرآدمك یار جماعتك هپ قویولرینك صولری چکیلوب بتمك معناسنه‌در یقال نزح القوم اذا نزحت آبارهم (الانزاح) همزه‌نك کسریله بودخی قوینك صویی توکنمجه قدر یاخود آزجه قالنجه قدر چکمك معناسنه در یقال انزح البئر بمعنی نزحها (النازح والنزح) ضمتینله (والنزوح) صبور وزننده ایراق اولان شیئه دینور وصویی چکلمش قویی‌به دینور (النزح) فتحتینله بولانق صویه دینور وصوینك اکثری چکلمش قویی‌به دینور (النزیح) امیر وزننده بعید معناسنه‌در یقال بلد نزیح ای بعید (المنزحة) مکنسه وزننده قوغه‌یه وصو چکمکده قوغه منزلنده اولان شیئه دینور طولمبه بقراجی کبی (المنزح) میمك ضمی وزانك

فتحیله مصدر یاخود اسم مکاندر یقال هو بمنزاح ای ببعد جوهری ابن هرمه نام شاعر کندی اوغلنك مرثیه سنده ★ فانت من الغوائل حین ترمی ★ ومن ذم الرجال بمنزاح ★ بیتنك الفنی اشباعه حمل ایلشدر مرثیه تعبیرنده سهو ایلشدر زیرا شاعر اول قصیده ایله قاضی جعفر بن سلیمانی مدح ایلمکله قصیده مدحیه اولور (المنازیح) مصابیح وزننده دیارندن بعید اولان اشخاصه دینور منزاح مفردیدر یقال قوم منازیح ای بعیدون من اوطانهم (النازح) اسمادندر محمد بن نازح محدثیندندر لیث بن سعیددن روایت ایلشدر (النسح) نونك فتحی وسینك سکونیله (والنساح) غراب وزننده خرما تلاشندن و باشلرنده اولان قبوقلردن زنبیل وسپت دیلرنده قلان خرت مرت مقوله سنه دینور ونسح مصدر اولور صاورمق معناسنه یقال نسح التراب نسحا من الباب الثالث اذا اذراه (النسح) فتحتینله طمع ایلمك معناسندهدر یقال نسح به نسحا من الباب الرابع اذا طمع به (المنساح) مصباح وزننده طپراق آتاجق وطپراق صاوره جق کورکه دینور (نساح) سحاب وکتاب وزنلرنده یامه ده بروادی آدیدر آنده بروقعه اولمغله یوم نساح بین العرب معروفدر (نسیح) نونك ضمی و یای مشددهنك کسریله کویا که نسیج لفظندن مصغردر بنه یماده بروادی آدیدر (النشح) نونك فتحی وشین معجمهنك سکونیله (والنشوح) قعود وزننده قامق مرتبه سندن آز ایچمك علی قول طلوم کبی طولمق درجه سنده ایچمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال نشح الماء نشحا من الباب الثالث اذا شربه دون الری اوشربه حتی امتلأ لکن بواختلافه مبنی اولمغله مؤلفك اضدادده تعدادی منظور فیهدر ودابه یه برمقدارجه صوسزلغنی تسکین ایده جك قدر صو ایچورمك معناسنه در یقال نشح الخیل اذا سقاها مایفثأ غلتها (النشوح) صبور وزننده آزجه صویه دینور (النشح) ضمتینله سرخوشلره اطلاق اولنور نشوح مفردیدر (النشاح) کتان وزننده شول طلومه وقربه یه اطلاق اولنورکه صو ایله طلو اولمغله طشره رشح ایلیه یقال سقاء نشاح ای ممتلئ نضاح (النصح) نونك ضمیله (والنصاحة) فصاحه وزننده (والنصاحیة) کراهیه وزننده اوکوت ویرمك معناسنه در یقال نصحه ونصح له نصحا و نصاحة و نصاحیة من الباب الثالث اذا وعظه مؤلفك بصارده بیانله کوره بوماده ایکی معنایه موضوعدر بری خلوص ونقاء وبری النیام ورفاء معناسیدر ناصح منصوح له اولانه قولنی اخلاص ایلمك مناسبتیله پند و وعظده استعمال اولندی یاخود خیاط ثوب ممزوق رفوو اصلاح ایلدیکی کبی ناصح منصوح لهك حالنی اصلاح ایلمکله پند ونصیحتده استعمال اولندی ونصیحت اوکوتمه دینور اسمدر منصوح لهك دنیوی واخروی بالجمله خیرنی اراده دن عبارتدر وخیر اسمادندر جمیع معانیی متضمن

برکلمه‌در فلاح لفظی کی دنیا واخری خیرنی اجمع اولمغله کلام عربده عدیلی یوقدر نته‌که مدار دین اولان اشبو [الدین النصیحة لله ولرسوله ولکتابه ولائمة المسلمین وعامتهم] حدیثی ناطقدر قالدیکه نصیحت لله حضرت حقك وحدانیتنه صحت اعتقاد وعبادات وطاعاتنده اخلاص ایتدن عبارتدر ونصیحت للرسول فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك رسالت ونبوتنی تصدیق وشرعنی تقبل وامر ونهیله انقیاد ایلمکدن عبارتدر ونصیحت للکتاب قرآن مبینی تصدیق ومنطوق اولدیغی احکامله عمل قلمقدن عبارتدر ونصیحت للائمة امام المسلمین اولنلره شرعه موافق اوامر ونواهیلرنده اطاعت وبغی وخروجدن مجانبت ایلمکدن عبارتدر ونصیحت للعامه هرکسی مصالحلرینه ارشاد وخیره دلالتدن عبارتدر انتهی ونصح برنسنه خالص وبیغش اولمق معناسنه‌در یقال نصح الشیء اذاخلص ولباس دیکمك معناسنه‌در یقال نصح الخیاط الثوب اذا خاطه وعربلر نصح الرجل الری دیرلر صوبی ایجوب کرکی کبی سیراب اولدی معناسنه‌که خلوص معناسندن مأخوذدر نته‌که اساسده نصحت الابل الری ای صدقته عبارتیله مجاز اولمق اوزره مرسومدر ونصح الغیث البلد دیرلر یغمور شمول اوزره یاغمغله قطعا آچیق وارالق قالمامق وجه اوزره هر یرده متصل چایرلر و نباتلر نابت اولدی معناسنه که خیاطت معناسندن مأخوذدر ترزی اصلا ثوبده فتق وخلل ترك ایتمیه‌رك لباسی دیکوب ملتئم ایلدیکی مناسبتله مبنی‌در (الناصح والنصیح) امیر وزننده پند ونصح ایدن آدمه دینور ناصحك جمعی نصح کلور رکع وزننده ونصاح کلور قطاع کبی وناصح الجیب درونی غل و غشدن پاکیزه صافدل آدمه اطلاق اولنور جیدن مراد قلبدر وناصح خالص باله اطلاق‌اولنور وترزیه دینور خیاط معناسنه وناصح حارث بن مراغه یاخود فضالة بن‌هندك فرسی اسمیدر وسوید بن شدادك فرسی آدیدر وناصح ونصیح اسامی رجالدندر (التنصح) تفعل وزننده بودنی جامه دیکمك معناسنه‌در یقال تنصح الثوب اذا خاطه وناصحلمك معناسنه‌در یقال تنصح فلان اذا تشبه بالنصحاء (النصیحة) سفینه وزننده نصح ونصاحتدن اسمدر اوکوته دینور فارسیده پند دیرلر (النصاح) شداد وزننده (والناصحی) مبالغة نفسنه نسبتله ترزیه دینور خیاط کبی (النصاح) کتاب وزننده لباس دیکمجك رشته‌یه دینور جمعی نصح کلور ضمتینله ونصاحه کلور نونك کسریله شارح دیرکه جمعنده اولان کسره والف مفردنده اولنلرك غیریدر دلاص کلمه‌سی کبی وهاء تأنیث جمع ایچوندر ونصاح شیبة القاری پدرینك اسمیدر (المنصحة والمنصح) میلرك کسریله اسم آلتلردر ایکنه‌یه دینور مخیطه کبی (المتنصح) اسم مفعول بنیه‌سیله یمالو لباسه دینور یقال ثوب متنصح ای مترقع وهر یری محکم دیکمش جامه‌یه‌ده دینور یقال

ثوب منضح ای محیط جیدا (والمنضوحة) شول ارضه اطلاق اولنور که هر طرفنه کرکی یغمور یاخمله چایر وچنلری بری برینه متصل اولوب اصلا خالی یری قالمامش اولد یقسال ارض منضوحة ای مجودة متصلة النبات (الانضاح) همزه‌نك کسریله صویه قادرمق معناسنه‌درکه ذکر اولنان نضح ری معناسندن مأخوذدر یقال انضح الابل اذا ارواها (النضاحات) نونك کسریله جمالات وزننده دریلره دینور جلود معناسنه مفردی نضاحه‌در بری برینه دیکلدیکجون اطلاق اولنمشدر ونیمون آغنه اطلاق اولنورکه میمون صیادلری برقاچ ایپلری شبکه طرزنده حلقه حلقه اتدکدنصکره برمحله نصب وآنکله صید ایدرلر ونضاحات سراة قضاسنده برنیجه طاغلرك آدیدر (النضحاء) صحراء وزننده برموضعدر (منضح) منبر وزننده بربلده‌در (المنضحية) میمك وصادك فتحیله تهامه‌ده برصو آدیدر (منضح) مسکن وزننده برموضعدر (الانتضاح) افتعال وزننده نصیحتی قبول ایتك معناسنه‌در یقال انتضح الرجل اذا قبل النصح (التوبة النصوح) صبور وزننده توبة صادقه دیمکدر یاخود رجوع وتوبه ایتدیکی کناهه بردخی رجوع ایتامك یاخود توبه ایلدیکی کناهی بردخی ارتکاب ایتامکه قصد نیتله مقر اولان توبه‌دن عبارتدر مؤلف بونکله اشبو [توبوا الی الله توبة نصوحا] کریمه‌سنه اشارت ایتمشدر بیضاوی دیرکه نصوح اینیهٔ مبالغه‌دندر توبه ایله نفسنه نصح ایدن تائبك صفتیدر بعده مبالغة اسناد مجازی جهتیله توبه‌یه وصف اولنمشدر امام علی رضی الله عنه حضرتلرندن سؤال ایتدکلرنده آلتی نسنه‌دن عبارتدر دیدیدیلرکه ذنوب ماضیه‌یه ندامت وفرائض فائته‌یی قضا ورد مظالم واستحلال خصوم وذنوبه عائد اولمامغه عزیمت وسابقده نفسی معصیتنده ایلدیکی کبی من بعد طاعات الهیه‌ده تربیه ایتمکدر (النضح) نونك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله صو سرپمك وصوله‌مق معناسنه‌در یقال نضح البیت نضحا من الباب الثانی اذا رشه وبرمقدارجه صو ایله صوسزلغنی نوعا تسکین ایتمك معناسنه استعمال اولنور یقال نضح عطشه اذا سکنه وایجوب قائمق علی قول قائلدن دون ایچمك معناسنه‌درکه یونلرده مجازدر جکرینه صو سرپمش اولور یقال نضح الرجل اذا روی اوشرب دون الری ضد لکن اختلافه مبنی اولمغله ضدیتی مسلم دکلدر واکین واشجار مقوله‌سنی سقاوه‌سیله صوارمق معناسنه مستعملدر یقال نضح النخل اذا سقاها بالسانیة وبرآدمه اوق سرپمك معناسنه مستعملدر یقال نضح فلانا بالنبل اذا رماه واغاج بیراقلری ظهورنده یارمق معناسنه‌درکه بیراق یارمق تعبیر اولنور بودخی مجازدر کویاکه اغاج بیراقلری سرپمش اولور یقال نضح الشجر اذا تفطر لیخرج ورقه وتازه اکین سنبله‌سی اوزلنمکه بشلق معناسنه مستعملدر یقال نضح الزرع اذا ابتدأ الدقیق

فی حبه وهو رطب وتبول ایدرکن اویلقره بول طوقندرمق معناسنه مستعملدر یقال نضح بالبول علی فخذیه اذا اصابهما به وسپنده اولان خرمالری یوشالدوب صاچمق معناسنه مستعملدر یقال نضح الجلة اذا نثر مافیها و برمسلط نسنه یی صاووب دفع ایتمك معناسنه مستعملدر یقال نضحه عنه ای ذبه ودفعه ونضح وتنضاح تامك فتحیله قربه دن صو صزمق معناسنه در یقال نضحت القربة نضحا وتنضاحا من الباب الثالث اذا رشحت وکوز پیکار کی یاش فشقرتمق معناسنه درکه بونلرده مجازدر یقال نضحت العین اذا فارت بالدمع (الانضاح) همزه نك کسریله بودنی تازه اکین دانه لری اوزلنمکه بشلمق معناسنه در یقال انضح الزرع یعنی نضح وبرشیئه برنسنه پیلاشدرمق معناسنه مستعملدر کرك حقیقی وکرك معنوی اولسون یقال انضح عرضه اذا نطحه (المناضحة) مفاعله وزننده بودنی برحواله نسنه یی صاوامق معناسنه در یقال ناضحه عنه اذا ذبه ودفعه (الانتضاح) افتعال وزننده بودنی کوز پیکار کی یاش فشقرتمق معناسنه در یقال انتضحت العین یعنی نضحت ومتوضی بعد الوضوء وسوسهٔ شیطانی یی دفع ایچون عورت برینه برمقدار صو سریمك معناسنه مستعملدر یقال انتضح المتوضی اذا نضح ماء علی فرجه بعد الوضوء (التنضح) تفعل وزننده انتضاح ایله معنای اولده مرادفدر یقال تنضحت العین یعنی انتضحت وبرمضایقه لی نسنه دن صیرلوب چقمق معناسنه درکه سریمك معناسندن مأخوذدر یقال تنضح منه اذا اتقی وتنصل (الاستنضاح) بودنی بعدالوضوء عورت برینه برمقدار صو سریمك معناسنه مستعملدر یقال استنضح المتوضی یعنی انتضح (النضوح) صبور وزننده (والنضحیة) جهینه وزننده اوق پك ایراق سورن متین یایه اطلاق اولنور یقال قوس نضوح ونضحیة ای طروح نضاحة بالنبل ونضوح آغز اوتنه دینور وجور معناسنه آغزك نیره سنه وضع اولنورسه اولسون وبرنوع طیب اسمیدر (النضاح) شداد وزننده سقادوه سنی شدله سوروب تیز تیز زرع واشجار صوارر اولان سقایه دینور ونضاح بن اشیم الکلبی بر رجلدر (النضحة) مکنسه وزننده زرافه معناسنه درکه اکین واغاج وباغچه صواره جق آلته دینورکه باقردن وتوجدن اولور باغچوانلرك تنکه دن کوز کوز سطلاری کبی (النطح) سطح وزننده بوینوزلی حیوان بوینوزیله اورمق معناسنه درکه سوسمك تعبیر اولنور یقال نطحه الکبش نطحا من الباب الثالث والثانی اذا ضربه بقرنه ونطح منازل قردن سرطان اسمیدرکه حمل برجنده مصور اولان حمل صورتنك ایکی بوینوزی مشابه سنده در وبو تسمیه بالمصدردر اکا ناطح دنی دیرلر (الانتطاح) افتعال وزننده مشارکت ایچوندر تناطح کی بوینوزلو حیوانلر سوشمك معناسنه در یقال انتطحت الکباش ای تناطحت (النطیحة) فعیله وزننده سوسلمکدن هلاك اولمش دیشی حیوانه

دینور منطوحه معناسنه در مذکرنده نطیح دینور لکن مؤلف بصائرده نطیحه منطوحه معناسنه اولوب آخرنده کی هاء فریسه واکیله کی اسمیت ایچون اولمق اوزره ثبت ایلشدر و نطیح صیادك قرشوسندن ظهور ایدوب کلن شکاره اطلاق اولنور کرك قوش وکرك سائر جانور اولسون کویا که صیادی بوینوزیله استقبال ایدر وبو عند الصیاد مشؤمدر ونطیح اوغورسز مشؤم کشی یه اطلاق اولنورکه مجاز بمرتبین در وجیهه سنده ایکی دائره یعنی چفته سی اولان آته اطلاق اولنورکه کریه ونامبارك عد ایدرلر جندیلر چفته لو تعبیر ایدرلر بردانه اولورسه مسعود اعتبار ایدرلر (الناطح) نطح دیدکلری مذکور قره اطلاقی اولنور وصیادك اوکندن ظهور ایدن صیده اطلاق اولنور نطیح کبی و ناطح بوینوزلو حیوانه دینور ومنه یقال ماله ناطح ولا حایط ای شاة ولابعیر برنسنه یه مانك دکلدر دیمکله برده ضرب اولنور (النواطح) ناطحك جعیدر محن وشدائده اطلاق اولنور بوینوزلوسوسن حیوانه تشبیهله یقال کلاّ ك الله من نواطح الدهر ای حفظك من شدائده (النطحة) فتحه وزننده بناء مره درکه برکره سوسمك معناسنه دروجنك وقتل معناسنده استعمال اولنور ومنه الحدیث [فارس نطحة اونطحتان ثم لافارس بعدها ابدا] ای فارس تنطح مرة او مرتین ثم یزول ملکها یعنی اهل فرس که مجوسیلردر اهل اسلامله برکره یاخود ایکی کره حرب و قتال ایدرلر بعده سامان ملك و دولتلری زائل و جمعیت وسلطنتلری مضمحل اولور شارحك بیانه کوره فارس اهل فارس تقدیرنده در نطحة و نطحتان کلمه لری بعض امهاتده رفعله و بعضده نصبله مضبوطدر رفع روایتنه کوره لهم نطحة تقدیرنده در و نصبه کوره ینتطح نطحة تقدیرنده در بو صورتده نصبلری فعل محذوفدن مصدریت اوزره اولور نطحة ماده سی فعله دال اولدیغیچون حذف اولنمشدر و بوندہ نطحتان کلمسنك الفی احوال ثلاثده تثنیه نك الفله ورودی لغتنه مبنیدر ساحران لفظی کبی انتهی (الانطاح) ظای معجمه ایله انضاح وزننده وآنده لغتدرکه اکین لحوشه سی اوزلمکه بشملق معناسنه در یقال نطح السنبل اذا جری فیه الدقیق (النفح) نونك نونك فتحی وفانك سکونیله (والنفاح) نونك ضمیله (والنفحان) فتحاتله طیب وعطرك رایحه سی یایلق معناسنه در یقال نفح الطیب نفحا ونفاحا ونفحانا من الباب الثالث اذا فاح ویل اسمك معناسنه مستعملدر یقال نفحت الریح اذا هبت واساسده نفحت الریح اذا نسمت و تحرکت اوائلها عنوانیله مرسومدر و طمرك قانی آتیلوب فشقرمق معناسنه مستعملدر یقال نفح العرق اذا نزی منه الدم وبرنسنه یی ایراقدن قلج صالوب چالمق معناسنه مستعملدر کویا که همان رایحه سی وارر یردن چالار یقال نفح الشیء بسیفه اذا تناوله یعنی من بعید وبرکسیه نسنه ویرمك معناسنه

مستعملدر

مستعملدر يقال نفح فلانا بشئ اذا اعطاه وكيسوبى برى اوته صالوب تحريك ايتمك معناسنه مستعملدر مطيب اولمغله كويا كه رايحه‌سنى نشر ايدر يقال نفح اللمة اذا حركها (النفحة) لمحه وزننده تاء وحدتله برقوقام رايحهٔ طيبه‌يه دينور وبر اسيم يله دينوركه نفس آنكله تروح ايدر واستعاره جهتيله شر وكريهه‌ده دخى استعمال اولنور نفحة العذاب آندن بر قطعه ديمكدر مؤلف بونكله اشبو آيت كريمه‌يه اشارت ايلشدر قال الله تعالى [ولئن مستهم نفحة من عذاب ربك] اى قطعة منه ونفحه خالص سوده اطلاق اولنور (النفوح) صبور وزننده سودى فراوان ناقه‌يه اطلاق اولنوركه صاغمقسزين همان سودى ادرار ايدر اوله عطاء معناسندن مأخوذدر واوق يك ايراق سورن يايه اطلاق اولنور (النفيحة) نونك فتحيله نفوح ايله معناى تأييده مرادفدر ونبعك يعنى ايلغين اغاجنك بر بداغنه دينوركه آندن ياى اتخاذ ايدرلر (المناخة) مكاخه وزننده و مرادفيدركه روبرو مخاصمه ايلمك معناسنه‌در كرك لسانله وكرك يد وآلاتله اولسون يقال ناخه اذا كاخه وخاصمه نفح بالسيف معناسندن مأخوذدر (الانفحة) همزه‌نك كسرى وفانك فتحى وحانك تخفيفيله وقليلا حاء مشدد اولور كذلك قليلا فاء مكسور اولور (والمنفحة) ميمك كسريله (والمنفحة) باى موحده‌نك كسريله برنسنه‌در كه كوچك سود امن اوغلاغك قارنندن چقار سود ايله اصلانمش يوك پارچه‌سنه صقلدقده پنير كبى منجمد اولوب قاتيلنور اوغلاق اوتلامغه بشلدقده اول قورصق اولور تركيده اكا پنير مايه‌سى وقورصق مايه‌سى تعبير اولنور جوهرى اشبو انفحه‌يى كرش ايله تفسير ايلكله سهو ايلشدر شارح ديركه جوهرى مطلق كرش ايله بيان ايلامشدركه عزو اولنه بلكه اوغلاق نسنه يدكدنصكره اكا كرش دينور ديمكله مؤلفك كلاميله متحددر انتهى واشبو پنير مايه‌سى هر حيواندە اولور خصوصا طاوشنك پنير مايه‌سنى محمودك ابهامنه تعليق مدار شفادر وانفحه لفظنك جمعى انافح كلور (النفح) فتحتينله بعيد معناسنه‌در يقال نية نفح اى بعيدة (النفيح) سكين وزننده (والمنفح) منبر وزننده برقومك اقربا ومتعلقاتيندن دكل ايكن آنلره صكره‌دن دخيل ومختلط اولانه دينور يقال رجل نفيح ومنفح اى معن (الانتفاح) افتعال وزننده برآدمه مخاصمه وجهيله معترض اولمق معناسنه‌در يقال انتفح به اذا اعترض له و موضع آخره منقلب اولمق معناسنه‌در يقال انتفح الى موضع كذا اى انقلب اليه (النفاح) شداد وزننده هركسه منع وكثير النفع اولان خيرلو آدمه دينور يقال رجل نفاح اى نفاع منع على الخلق وخاتونك زوجنه دينور (الانفحة) همزه‌نك وفانك فتحيله بادنجانه شبيه بر شجر آديدر (النفع) نونك فتحى وفانك سكونيله كمكدن ايلك چقرمق معناسنه‌در يقال نفع العظم نفحا من الباب الثالث اذا استخرج مخه

ورنسنه‌نك قبوغنى كيدرمك معناسنه‌در يقال نقح الشئ اذا قشره واغاج دالنك دوكلرنى يونوب دوزلتمكله اصلاح وهموار قلق معناسنه‌در يقال نقح الجذع اذا شذبه عن ابنه ونقح ياز موسمنده هواده ظهور ايدن آق بلوده دينور (التنقيح) تفعيل وزننده بودخى كمكدن ايلك چيقرمق معناسنه‌در يقال نقح العظم بمعنى نقحه واغاجك دالنى يونوب دوكلرى دوزلتمك وهموار ايلك معناسنه در يقال نقح الجذع بمعنى نقحه و تنقيح الشعر بوندن مأخوذدركه بيكانه الفاظ وحشو ياتدن و تعبيرات بارده و معانئ شارده‌دن پاكيزه و مهذب قلمدن عبارتدر يقال نقح الشاعر شعره اذا هذبه قال الشارح خير الشعر الحولى المنقح غريبدركه و انقولى وقانون الادب مترجمى حولى كلمه‌سنى‌سنه معناسنه حمل ايله شعرك خيرلوسى يبلنده چيقوب الفاظ ثقيله‌دن پاك اوله ديو تفسير ايتمشدر بوراده حول ايسه حذاقت ودقت نظر معناسنه‌در (الانتقاح) افتعال وزننده بودخى كمكدن ايلك چقرمق معناسنه در يقال انتقح العظم بمعنى نقحه (الانقاح) همزه‌نك كسريله تنقيح شعر معناسنه در يقال انقح الشعر بمعنى نقحه وخط و ضروريت ايامنده بيع ايجون قلجك زينتنى صويوب چقرمق معناسنه استعمال اولنور يقال انقح الرجل اذا قلع حلية سيفه فى الجدب والفقر (المناخة) مناخه وزننده و مرادفيدركه مخاصمه معناسنه‌در يقال ناقحه اذا نافحه كويا كه برى برينك قولارنى بودايوب دريلرنى صويارلر (النقح) فتحتينله طاشى طبراغى اولميان خالص قومه دينور (التنقح) تفعل وزننده بر حيوانك ضعف و زبونلغندن وجودنده شحم وقوتى آزالمق معناسنه‌در يقال تنقح شحمه اذا قل (النكاح) نونك كسريله وطئ معناسنه‌دركه جماع ايلكدر و جماعك اباحتى ايجون برخاتونى انشايه موضوع شرعى اولان زوجت وتزوجت قولارينله كندويه زوج يعنى اش ايلك معناسنه‌در وبو طرفيده جارى اولوركه برخاتون برارى كندوسنه وجه مذكوراوزره جفت ايلك معناسنه‌ده اولور يقال نكح الرجل المرأة نكاحا من الباب الثالث والثانى اذا وطئها ويقال نكحها اذا عقدها وزوجها للوطئ و يقال نكحت المرأة اذا تزوجت و هى ناكح وناكحة اى ذات زوج ويقال للمرأة حلت فانكحى اى فتزوجى معلوم اوله‌كه كتب فقهيده‌ده نكاح لفظى فى الاصل ضم وجمع معناسنه اولمق اوزره مرسومدر كما قال الشاعر ★ ان القبور تنكح الايامى ★ النسوة الارامل اليتامى ★ ومغربك بيانه كوره وطئ معناسنده حقيقت اولوب سببيت علاقه‌سيله عقد وتزوجده دخى استعمال اولندى لكن مصباحك بيانه كوره غلبه ومخامره معناسنه اولان نكح دوآء ونكح نعاسدن ياخود انضمام معناسنه اولان تناكح اشجار ماده‌سندن ياخود نكح المطر معناسندن مأخوذ اوله بوصورتلرده عقد وجماعك هربرنده حقيقت اولمز فى الواقع

معنیین مزبوریندن هربری بلا قرینة منفهم اولمز مثلا نکح فی بنی فلان قولی عقدی مشعردر ونکح زوجته قولی جماعی مفیددر وبوکیفیت مجاز علامتلریدر واکر معانی مذکوره‌دن مأخوذ دکلدر دینور ایسه البته اشتراك مترجح اولور زیرا قسمیندن هربری انجق مع القرینه منفهم اولور لکن المجاز خیر من الاشتراك مؤداسنجه برینك مجازیته قائل اولمق اسلمدر وراغبك مفرداتده تقریرینه کوره اصل عقد معناسنه موضوعدر جماع آندن مستعاردر بونك صورت عکسی محالدر زیرا تعاطی جماعی استقباح ایتدکلری کبی ذکر وتصریحنی دخی استقباح ایتلریله اسماء جماعك مجموعنی کنایه ایلشلردر پس غیر مستفظعی مستفظعدن استعاره ایلك محالدر ومؤلف بصائرده الوطی وقدیکون للعقد قولیله عکسنی تلمیح ایلشدر انتهی ونکاح کوزه اویقو غلبه ایدوب پینکی قارشمق معناسنه‌در مؤلفك عادتی اوزره بو مجازدر یقال نکح النعاس عینه اذا غلبها ویره یغمور پك تأثیر ایدوب ثری اطلاق اولنان تمناك طبراغه قدر وارمق معناسنه مستعملدر یقال نکح المطر الارض اذا اعتمد علیها وبوراده اعتماد لفظی عد الثری مادەسندن مأخوذدر که یغمور ثرایه تأثیر ایدوب اصلاتمق معناسنه‌در (الناکح والناکحة) وجه مذکور اوزره ذات زوج اولان خاتونه دینور یقال امرأة ناکح وناکحة ای ذات زوج پس طالق وحایض کبی نسب اوزره مبنیدر ونهایه‌نك بیانته کوره همان فعلدن اسم بنا ایتدکلری صورتده ناکحه دیرلرهایله والابلاهاء ناکح خاصدر فیقولون نکحت وهی ناکحة انتهی (الاستنکاح) بودخی کندوسنه خاتونی عقد ونکاح ایلك معناسنه‌در یقال استنکح المرأة بمعنی نکحها (الانکاح) همزه‌نك کسریله برخاتونی براده تزویج ایلك معناسنه‌در یقال انکح المرأة اذا زوجها یعنی غیره (النکح) نونك ضمی وکسریله اسمدر نکاح معناسنه‌در زمان جاهلیتده کلمهٔ مزبوره الفاظ نکاحدن ایدی برکشی بر خاتونه خطب دیدکده خاتون نکح دیوب بیلدرنده عقد ونکاح متحقق اولور ایدی و زمان مزبوره ام خارجه نام برخاتون وار ایدی که برکشی کندیسنه خطب دیدکده بی توقف نکح دیوب اول آدمه وارر ایدی بوجهتله ضرب مثل اولوب پك سریع نسنه حقنده اسرع من نکاح ام خارجة دیو ضرب ایلدیلر (النکحة) نونك ضمیله همزه وزننده (والنکح) هاسز کثیر النکاح اولان کشیيه دینور یقال رجل نکحة ونکح ای کثیر النکاح (النکیح) مدح وزننده خاصة جماع ایلك معناسنه‌در یقال نکحها نکحا اذا بضعها (المناکح) مقابح وزننده نسوانه اطلاق اولنور بالقوة یاخود منکوح اولدقلری حسیله قال الشارح ومنه المثل ★ ان المناکح خیرها الابکار ★ (التناوح) تفاعل وزننده برینه مقابل اولمق معناسنه در یقال تناوح الجبلان اذا تقابلا (النوح) نونك فتحی وواوك سکونیله (والنواح) نونك

ضميله (والنباح) كتاب وزننده (والنياحة) كتابه وزننده (والمناح) مراح وزننده ميت اوزره فرياد وفغان ايدرك آغلمق معناسنه در كه تركيده صاغمق تعبير اولنور يقال ناحت المرأة زوجها وعلى زوجها تنوح نوحا ونواحا ونياحا ونياحة ومناحا اذا بكت عليه بصياح وعويل وبوندن اسم نياحه در مصدرى كبى كه صاغمق تعبير اولنور ونوح نغماتله كوكرجين اوتمك معناسنه استعمال اولنور يقال ناحت الحمامة اذا سجعت (النوح) كذلك نونك فتحى و واوك سكونيله كه صحب وزننده در (والانواح) اصحاب وزننده (والنوح) ركع وزننده (والنوايح) نوايب وزننده (والنايحات) ميت اوزره صيحه وفرياد ايله آغليان قاريلره دينور وبونلر نايح و نايحه نك جمعيدر كه اولكى تخصيص وصفه مبنيدر نته كه مغيب و مغيبه دخى ديرلر زوجنى غائب ايدن خاتونه فالديكه عربستانده نوايح ديرلر برطاقم قاريلر اولوركه اجرتله ميتك خانه سنده و جنازه ارقه سندن ميتك محاسنى ذكر ايده رك فرياد ايله بكا ايدوب كيدرلر تركيده صاغوجيلر تعبير ايدرلر (المناحة) ميمك فتحيله اسم مكاندر محل نياحته دينور تقول كنافى مناحة فلان اى موضع نياحته (الاستناحة) سين تأكيد ايچون اولمغله نوحه ايتمك معناسنه در يقال استناح اذا ناح وقورد اولومك معناسنه در يقال استناح الذئب اذا عوى واغلمق معناسنه در يقال استناح الرجل اذا بكى وبركسه دن آغلمق ايستمك معناسنه در يقال استناحه اذا استبكاه (التنوح) تفعل وزننده محفه پوسكلى كبى صارقق نسنه يرى اوته اوينايوب دينمك معناسنه در كه تقابل معناسندن مأخوذ در يقال تنوح الشئ اذا تحرك وهو متدل (نوح) نونك ضميله كلمة اعجميه در بريغمبر ذيشان اسميدر خفتى يعنى سكوتى ايكى سببك برينك ثقلتنه مانع منصرف اولمشدر لوط وهود كلمه لرى دخى بويله در وخطيب اسحق بن محمد النوحى وخطيب اسمعيل بن محمد النوحى كه محدثلردر جدلرى اولان نوح نام كسيه منسوبلردر (النوايح) جمع بنيه سيله برموضع آديدر (النيح) نونك فتحى وياننك سكونيله بدنك كمكلرى تازه ورطب ايكن پكشمك معناسنه در كرك صغيرك وكرك كبيرك اولسون يقال ناح العظم ينيح نيحا اذا اشتد بعد الرطوبة من الكبير والصغير ونيح ونيحانا اذا تمايل (النيح) كيس وزننده پك وشديد كمكه دينور يقال عظم نيح اى شديد (التنييح) تفعيل وزننده كمكى پكشدرمك معناسنه در يقال نيح الله عظمه اى شده وكمكى اوفاتمق معناسنه كلمكله ضد اولور يقال نيح الله عظمه اى رضضه وبرنسنه ويرمك معناسنه در تقول مانيحته بخير اى ماأعطيته شيئا ظاهرا بوتشديد عظيم معناسندن مأخوذ در كه مظهر اعطا اولان كسيه عطيه مايه قوت اولور حتى نيحه نونك كسريله زور وقوت معناسنه مستعملدر

﴿ فصل الواو ﴾ (الوتح) مدح وزننده (والوتح) فرح وزننده (والوتح) كتف وزننده يك آزجه وناچيز اولان شيئه دينور يقال شئ وتح ووتح ووتح اى قليل تافه (الوتيح) امير وزننده وتح معناسنه در (الوتح) مدح وزننده مصدر اولور ويركى يى ناچيز ايلك يعنى يك ناچيز نسنه وبرمك معناسنه در يقال وتح عطاء يتح وتحا اذا جعله وتحاوبونده وعدكى واودن آخرنده هاء عوضيله تحه دخى دينور (الايتاح) همزه نك كسريله بودخى وتح معناسنه در يقال اوتح عطاء بمعنى وتحه وبرآدمك مالى آفت اصابتيله آزالمق معناسنه در يقال اوتح فلان اذا قل ماله يعنى من اصابة الافة وبرآدمى فوق الغايه رنج ومشقته اوغراتمق معناسنه در يقال اوتح فلانا اذاجهده وبلغ منه (الوتاحة) واوك فتحيله (والوتوحة) واوك ضميله ويركى يك ناچيز اولمق معناسنه در يقال اوتحه فوتح وتاحة ووتوحة من الباب الخامس اى كان قليلا تافها (الوتحة) فتحاتله ذكر اولنان وتحك واحدبدر شئ حقير وناچيز دينور يقال ماأغنى عنه وتحة اى شيئا (الوجاح) واوك حركات ثلاثى وجيمله پرده يه دينور يقال ليس دونه وجاح اى ستر (الموجح) معظم وزننده شول دريه دينور كه اصلا قيورمى وبورشمى اولميوب اچقه تختهسى كى املس وهموار اوله وبغايت تفهلى صيق ومحكم اولان بزه دينور ومجأ معناسنه در مناوينك تقييدينه كوره ميمك ضميله در كه اسم مفعولدر الجاء واضطرار اولنمش آدمه دينور نسخهلرك ضبطنه كوره فتحيله در كه اسم مكاندر صغنجق پره دينور وكرچه الجاء مادهسندن مجأ اسم مكان دخى اولور لكن ابن اثيرك تقريرندن اسم مفعول اولمق مستبادر (الوجيح) امير وزننده بودخى تفهلى محكم بزه دينور (الموجوح) ارقهسندن رد ايله قپانمش قپويه دينور يقال باب موجوح اى مردود پس مأخذى اولان وجح قپويى ارقهسندن اورتمك معناسنه اولمش اولوركه وجاح مذكوردن مأخوذدر (الوجح) فتحتيله مغاره يه شبيه پره يعنى كسمه لكه دينور كه يغموردن اورايه انجا اولنور (الوجاح) سحاب وزننده يالچين قپايه دينور صفاء املس معناسنه ومرئى اولان شيئك ابتداء امرده نظره تعلق ايدن يرينه دينوركه ظهور معناسندن مأخوذدر ومنه مقول لقيته ادناوجاح وهو اول شئ يرى (الايجاح) همزه نك كسريله برنسنه ظاهر وعيان اولمق معناسنه در يقال اوجح الشئ اذاظهروبدا وقويى قزان كسه يالچين قپايه وارنجه فازمق معناسنه در يقال اوجح الحفار اذا بلغ فى الحفر الوجاح وبول ياخود دفع طبيعى آدمى تقاضا ايدوب صقشدرمق معناسنه در يقال اوجح البول زيدا اذا ضيق عليه وبرآدمى برنسنه يه مضطر ايلك معناسنه در يقال اوجحه اليه اذا الجأه وبرپره پرده چكورمك معناسنه در يقال اوجح البيت اذاستره اى ارخى عليه الستر (التوجيح) تفعيل

وزننده بودخی ظاهر وعیان اولمق معناسنه در یقال وحج الشیء اذا ظهر و بدا (الوحوحة)وعوعه وزننده آوازی بوغوق وطوتقون اولهرق سسلنمك معناسنه در یقال وحوح الرجل وحوحة اذا صات بصوت فیه بحح وشدت بردد ن ال اوشومکله آغز ایله الی هاولمق معناسنه در یقال وحوح الرجل اذا نفح فی یده من شدة البرد اوا نقولی مرحومك وحوحه‌یی ابتدا اسم اولهرق بعده صوغوقدن ششمك ایله ترجمه‌سی غریبه علی الغریبه‌در (الوحوح) واولرك فتحیله جلد وپالاك وحدید النفس وماضی الهمه عزوم وکارکذار آدمه دینور یقال هو وحوح ای منکمش حدید النفس وقوی وزورمند آدمه دینور یقال رجل وحوح ای قوی وبلند آواز اولان کوپکه دینور وخفیف وسبکمشرب آدمه دینور وقور مقابلیدر یقال هو وحوح ای خفیف وبرقوشك اسمیدر (الوحواح) سلسال وزننده وحوح ایله او ح اولکی معنالرده مرادفدر (التوحوح) تزلزل وزننده قوش قسمی یورطه‌سی اوزره کمال دقت ومحافظه‌سندن ناشی چلقنوب آورلمق معناسنه در یقال توحوح الظلیم فوق البیض اذا رثمها واظهر ولوعه بها وظلیم دوه‌قوشنك ارککنه دینور خروسدن ماعدا قوشلرده نوبتله ارککلری یورطه اوزره یتارلر (و ح) واوك فتحی وحالك سکونیله صغر قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندن ترکیده هو وتعبیری پرنده درووح تشدید حایله فازغه دینور وتد معناسنه وبر فقیر آدم اسمیدر ومنه المثل ★ هوافقر من وح ★ ای منه اومن الوتد فازغکده‌برك وباروشاخی اولمامغله فقره مناسبدر ووح برموضع آدیدر (الابداح) همزه‌نك کسریله مطلقا اقرار ایتمك علی قول برامر باطلی اقرار ایتمك وعلی رأی کندوسنی قائد اولان کسیه ذل وانقیادنی اقرار ایتمك معناسنه در مثلا ضابط آدمنه انقیادنی اقرار ایتمك کبی یقال اودح الرجل اذا اقرا وبالباطل اوبالذال والانقیاد لمن یقوده وبرآدمه سرفروقیلوب رام ومنقاد اولمق معناسنه در یقال اودح له اذاذعن وخضع وانقاد وحوضی ترمیم واصلاح ایتمك معناسنه در یقال اودح الحوض اذا اصلحه ودوه طاولنوب خوشحال اولمق معناسنه در یقال اودحت الابل اذا سمنت وحسنت حالها وقوج قسمی قیونلره یوکورمیوب طورمق معناسنه در یقال اودح الکبش اذا توقف ولم ینز (الودحة) فتحاتله وتحه وزننده ومرادفیدر که شیء حقیره دینور تقول ماأغنی عنی ودحة ای وتحة (الوذح) واوك وذال معجمه‌نك فتحیله قیون قسمنك نجسندن وبولندن قویروغی تویلرینه یاپشوب قورویی قلان شیئه دینور که چقلداق تعبیر اولنور مفردی وذحه‌در هایله جمعی وذح در واوك ضمیله بدنه وبدن کبی وبوندن فعل تصرفیله وذح مصدر اولور قیون چقلداق طوتمق معناسنه یقال وذحت الشاة توذح وتیذح کوجل یوجل و یجل وذحا من الباب الرابع اذا

صارت

صارت ذات وذحة ووذح اويلقلرك ايچ طرفی بری برینه سورتمکله پشمك معناسنه در یقال وذح الرجل اذا احترق باطن فخذیه (الوذح) مدح وزننده ذوح معناسنه در که عنف وشدتله یوریوب کتمکدر یقال وذح الرجل یذح وذحا بمعنی ذاح (الوذاح) سحاب وزننده خاصة شول روسپی وفاجره دینور که قول جنسلرینه اویار اوله قیون چقلداغی کبی یقال هی وذاح ای فاجرة تتبع العبید (الوذحة) فتحاتله ودحه وزننده ومرادفیدر تقول ماالغنی عنی وذحة ای ودحة (الاوذح) احمر وزننده لئیم وفرومایه یه دینور یقال عبد اوذح ای لئیم (وذیح) زبیر وزننده بشر تمیمی نام شاعرك پدری اسمیدر (الوشاح) واوك ضمی وکسری وشین معجمه ایله نسوان عرب حلیاتندن شول کردانلغه دینور که انجودن وسائر جواهردن هرایکی دانه‌نك ارالغنه نوع آخردن بر دانه توسیط ایده‌رك ایکی قوردیزدلر واول ایکی قورك بریسنی آخری اوزره منضم ومعطوف ایدرلر کذلك وشاح شول حلیه دینور که برعریض میشین پارچه‌سنی انواع جواهر ایله ترصیع وتزیین ایدوب خاتونلر آنی حمائلی طاقنورلر وواوی همزه به ابدالله اشاح دخی دیرلر جمعی وشح کلور ضمتینله واوشحه کلور ووشایح کلور وکنایه طریقیله انجه بللو خاتونه غرثی الوشاح اطلاق ایدرلر یقال هی غرثی الوشاح ای هیفاء وغرثی آچ خاتونه دینور (التوشح) تفعل وزننده (والاتشاح) افتعال وزننده که اوتایه قلب اولنمشدر خاتون وشاح طاقمق معناسنه در یقال توشحت المرأة واتشحت اذا تلبست الوشاح وقلچ قوشانمق معناسنه مستعملدر یقال توشح بسیفه اذا تقلد ویقال توشح بثوبه مؤلف توشح ثوبی تبیین ایلامشدر مطرزی بیانله کوره آندن عبارتدر که ثوبی وشاح کبی صاغ قولتوغندن آلوب صول اموزینك اوزرینه القا ایدرلر محرم احرامی اویلجه ایتدیکی کبی وقصارلر بزی اویلجه صاردیغی کبی (التوشیح) تفعیل وزننده خاتونه وشاحه طاقمق معناسنه در تقول وشحتها ای قلدتها (الوشاح) کتاب وزننده شیبان النهدی نام کسه‌نك قلجی اسمیدر (ذوالوشاح) عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرینك قلجی اسمیدر وبنوسوم بن عدی جماعتندن برینك لقبیدر (الوشاحة) کتابه وزننده قلجه اطلاق اولنور (واشح) ازد قبیله‌سندن بر بطن در (وشحی) سکری وزننده بنی عمر بن کلاب یوردنده بر صودر (الوشحاء) حمراء وزننده شول سیاه دیشی چکیه دینور که پهلوسنده حمائل طرزی بیاضلق اوله (الوضح) واوك وضاد معجمه‌نك فتحیله صباح برینك وایك آیدنلغنه دینور یقال جاء فی وضح الصبح ای فی بیاضه ویقال رکبت فی وضح القمر ای فی ضوئه شارح دیر که کاهجه مطلقا ضوء وبیاض مراد اولور ومصباحك بیانه کوره بومعنالرده باب رابعدن مصدر دخی اولور انتهی ووضح برص دیدکلری

عارضه‌يه‌ده اطلاق اولنورکه ابرشلق تعبير اولنور بشرده پول پول حادث اولان بياضلقدر وبعض آتك جبهه‌سنده اولان غرّه‌يه اطلاق اولنورکه صباح الخير تعبير اولنان بياضلقدر ترکيده صقر تعبير اولنور کذلك بعض آتك ايافلرنده سکيل تعبير اولنان آقلغه اطلاق اولنور تحجيل معناسنه ووضح بنی عمروبن کلاب يوردنده برصو آديدر وپيرلکدن وصاح صقاله عارض اولان آقلغه اطلاق اولنور شيب معناسنه ومغشوش اولميان درهم صحيحه اطلاق اولنور وآچق ايشلك پوله اطلاق اولنور وسوده اطلاق اولنور وبرنوع نسوان زينتنك اسميدرکه صاقی کومشدن دوزيلور جعنده اوضاح دينور ووضح خلخاله‌ده اطلاق اولنور وبرمقدارجه خرده چاپره اطلاق اولنور نته‌که لمعه لفظی دخی بونده استعمال اولنور (الوضوح) قعود وزننده (والضحة) عده وزننده (والضحة) ضادك فتحيله برنسنه روشن وعيان اولمق معناسنه در يقال وضح الامر يضح وضوحا وضحة وضحة اذا بدأ وظهر وانکشف فهو واضح ووضاح (الواضح) آندن اسم فاعلدر روشن وعيان اولان شيئه دينور وآچق دوميه اطلاق اولنورکه پك بياض اولميه (الوضاح) مبالغة اسم فاعلدر پك روشن وعيان اولان شيئه دينور وبشره‌سی بياض خوب سيما آدمه اطلاق اولنور وکوندزه اطلاق اولنور نهار معناسنه ووضاح جذيمة الابرش نام کسنه‌نك لقبيدر وجودنده برص اولديغيچون وبربری الاصل برکسه‌نك لقبيدرکه بنواميه موالیسندن ايدی وضاحيه نام قريه اکامنسوبدر (عظم وضاح) عينك فتحيله اطفال عربه مخصوص براوبوندر چوجغك بری النه بربياض کمك آلوب کيجه قراکولغنده علی العمياء برطرفه آتار سائرلری هرطرفه پراکنده اولوب جست وجوايدرلر بولان چوجق سائرلره غالب اولور واول کيجی ارارکن عظم وضاح ضحن الليلة ولاتضحن بعدها ديو فرياد ايدرلر (بکر الوضاح) صباح نمازينه اطلاق اولنور نته‌که ثنی دهمان يتسو نمازينه اطلاق اولنور (الاستيضاح) ايراقده‌کی نسنه‌يی کوره بيلورميم ديوالی کوز اوزره قويوب بقمق معناسنه در يقال استوضح الشیء اذا وضع يده علی عينيه لينظر هل يراه مؤلف مسامحه ايله تفسير ايلشدر وبرکسه‌دن برمبهم نسنه‌يی ايضاح وعيان ايلمکی ايستمك معناسنه در يقال استوضح فلانا امرا اذا سأله ان يوضحه له (المتوضح) اسم فاعل بنيه سيله اصلا اختفا ايلميوب دائما آشکاره کزن آدمه دينور ويولك آچغنده يعنی اورتاسنده کيدوب برپره قويتولنمز اولان آدمه دينور وپك بياض اولميان آچق دوميه دينور واکا متوضح الاقراب دخی ديرلر (الواضحة) شول ديشلره اطلاق اولنورکه ضحك حالنده عيان ومرئی اوله ومنه يقال ماترك الله له واضحة ای سنا اواسنانا تبدو عند الضحك (توضح) ايضاحدن مضارع معلوم بنيه‌سيله امره نام موضعله اسود

العين نام قوم تپه بيننده برموضع آديدر (الوضحة) فتحاتله ديشى اشكه دينور
اتان كبى (الموضحة) اسم فاعل بنيه سيله شول باش يارغنه اطلاق اولنور كه باش
كمكنك وضحنى يعنى بياضنى اظهار ايليه كه كمكه قدر تأثير ايلمش اولور شارحك
بياننه كوره بونده قصاص ترتب ايدر وشارحك بياننه كوره باش ياريغى اون بر
مرتبه‌در ١ حارصه‌دركه يرتيلوب قان چيقميه ٢ دامغه‌دركه قان چيقه اما سيلان
ايليه ٣ داميه‌دركه قان سيلان ايليه ٤ متلاحمه دركه دريدنصكره ات دخى ياريله
٥ باضعه‌دركه انجق دريسى يرتلمش اوله ٦ موضحه دركه كموكه دك ياريله ٧ ملطاء
دركه قصرى دخى جائزدر درى واتى تمام يرتيله لكن جلدر قيق يرتليه كه اكا
سمحاق دينور ٨ هاشمه دركه كميك دخى قيريله ٩ منتقله دركه كميك يرندن اوينامش
اوله ١٠ امه دركه كميكدن ايچرو اولان جلدكه ام الدماغدر اكا قدر ياريله ١١
دامغه‌دركه دماغه دك اول درى دخى ياريله بونلرك كتب فقهيه ده احكام
مخصوصه لرى واردر (الاواضح) همزه‌نك فتحيله ايام بيضه اطلاق اولنور كه
هرآيك اون اوچ واون درت واون بشنجى كيجه‌لريدر وبونك اصلى وواضح
ايدى واو همزه‌يه منقلب اولمشدر مفردى واضحه‌در قال فى النهاية امر النبى
عليه السلام بصيام الاواضح اى ايام الليالى الاوضح وهى البيض (الوضيحة) سفينه
وزننده دوه وقيون قسمنه دينور كه نعم دخى دينور مؤلفه كوره نعم دوه وقيون
قسمنه ياخود خاصة دوه‌يه دينور لكن زمخشرى‌يه كوره دوه وصغر وقيون وكچى‌يه
اطلاق اولنور ووضيحه‌نك جمعى وضايح كلور (الوضح) مدح وزننده كبه
حيوانك حملى ظاهر اولمغله ممه‌لرينك باشلرى قراروب سودلنمكه بشلمق معناسنه‌در
يقال وضحت الابل باللبن وضحا اذا المعت (الوطح) سطح وزننده شول چرك
وچامور وچقلداق مقوله‌سنه دينور كه قيون وكچى مقوله سنك بقه نقلرينه ويرتجى
قوشلرك پنجه سينه قصيلمش اوله امهات سائره‌ده بوفتحتينله مضبوطدر ووطح مصدر
اولور بركمسه‌يى ايكى ال ايله زور وعنف ايده‌رك اوته‌قاقوب يتى ويرمك معناسنه
يقال وطحه يطحه وطحا من الباب الثالث اذا دفعه بيديه عنيفا (التواطح) تفاعل
وزننده برى برينه شركير اولمق واويوب اولاشمق ياخود مقاتله ايلمك معناسنه‌در
يقال تواطح القوم اذا تداولوا الشر بينهم اوتقاتلو اودوه‌لر حوض اوزره صقشمق
معناسنه‌در يقال تواطحت الابل الحوض اذا ازدحمت عليه (الوطيح) شريف
وزننده قلاع خيبردن برقلعه آديدر (الوقاحة) قافله فضاحه وزننده (والوقوحه)
واوك ضميله (والقحة) قافك كسريله (والقحة) قافك فتحيله (والوقح) وعد وزننده
برنسنه پك ومحكم ومتين اولمق معناسنه‌در يقال وقح الحافر ووقح وقاحة ووقوحة
وقحة وقحة ووقحا من الباب الخامس والرابع والثانى اذا صلب و بركمسه ادبسز

كستاخ وبى حيا اولمق معناسنه استعمال اولنور كه فاتى يوزلو لكدر يقال وقح الرجل اذا قل حياؤه (الواقح) اسم فاعلدر پك ومحكم شيئه دينور وبومادده اكثرى حافرده استعمال اولنور يقال حافر واقح اى صلب (الاستيقاح والاقاحة) افاده وزننده بونلرده برنسنه صلب ومتين اولمق معناسنه در يقال استوقح الحافر واوقح بعنى وقح (الموقح) معظم وزننده شول آدمه اطلاق اولنور كه قتى چوق حوادث شديده كورمكله پخته وكار آزموده اولوب امور احواله استحكام پيدا ايتمش اوله يقال رجل موقح اى مجرب وفى الاساس كذلك البلا ياحتى استحكم (الوقاح) سحاب وزننده صلابتلو پك شيئه دينور يقال حافر وقاح اى صلب جمى وقح كلور واوك ضميمه يومعنادندركه عربلر اصلار كوبدن فاتر اولميوب طيانقان اولان فارسه وقاح الذنب اطلاق ايدرلركه قويرغى محكم ديمكدر يقال رجل وقاح الذنب اى صبور على الركوب (التوقيح) تفعيل وزننده حوضى كرپجلر ايله وطاشلر ايله اقتضا ايدن برلرنى ترميم واصلاح ايتمك معناسنه دركه صلابت معناسندندر يقال وقح الحوض اذا اصلحه بالمدر والصفايح وطوارك طرنغى ارنمش ايچ ياغيله كركى كبى ياغليوب پكشدرمك معناسنه در يقال وقح الحافر اذا صلبه بالشحم المذاب (الوكح) واوك فتحى وكافك سكونيله برنسنه يى طبانله كركى كبى چكمك معناسنه در يقال وكح الشئ برجله وكحا من الباب الثانى اذا وطئه وطأ شديدا (الوكح) ضمتينله ايرى پليچلره دينورفراخ غليظه معناسنه (الاستيكاح) قوش ياورىلرى ايريلشمك معناسنه در يقال استوكحت الفراخ اذا استغلظت شارحك بيانه كوره وكح كلمه سى نسبت اوزره واكحك ياخود وكوحك جعيدر واستيكاح مسئول اولان شيئه بخل وامساك ايتمك معناسنه دركه غلظتدن نشئت ايدر يقال سأله فاستوكح اى امسك ولم يعط (الاوكح) احمر وزننده طاشه وطيراغه اطلاق اولنور (الايكاح) همزه نك كسريله يوريلسوب فرومانده اولمق معناسنه در يقال اوكح الرجل اذا اعيى وطيراغى طاشه وارنجه قدر قازمق معناسنه در يقال اوكح فى حفره اى بلغ الحجر وعطيه يى كسمك معناسنه در يقال اوكح العطية اذا قطعها وبرايشدن فراغت ايدوب كيرو چكلمك معناسنه در يقال اوكح عن الامر اذا كف عنه (الوكح) واوك فتحى ولامك سكونيله دابه يه طاقتدن ازيد يوك يوكلمك معناسنه در يقال وكح البعير يكح وكحا وكحة من الباب الثانى اذا حمله مالا يطيق (الوكيحة) سفينه وزننده غراره دينور كه قيلدن اوريلور ظرف معروفدر وچوله دينوركه آت صرتنه آتيلور جل معناسنه جمع جنسى ولمح وجمع بنيه سيله ولايح در (الوماح) كتان وزننده خاتون فرجنك يارغنه دينور (الوحه) لحمه وزننده بدنده كونش تأثيرندن حادث اولان اثره دينور كونش يانغى اولهجقدر (الموانحة) مفاعله وزننده برى برينه اويمق معناسنه در يقال وانحه موانحة اذا

وافقه

وافقه (ويح) واوك فتحى ويانك سكونيله كلمهٔ رحم وشفقتدر واى ويازيق وحيف ديمكدر كه برآدمك حالنه آجيوب رحم ورقت ايتدكده سويلنور يقال ويح زيد بالرفع وويحا زيد بالنصب رفع صورتنده ويح مبتدا مابعدنده اولان ظرف خبريدر ومسوغ ابتداء تنويندن يانتكيردن منفهم اولان تعظيم اراده سيدر ياخود بومقوله كلمات امثال قبيلندن اولمغله جهت تركيبى مقطوع النظر در ياخود دعا مقامنه قائمدر ياخود تعجب معناسنى متضمندر ونصبى صورتى اضمار فعله مبنى در تقدير كلام كوياكه حكايه طريقيله الزمه الله ويحا ديمك اولور يقال ويح زيد ويحه بونلر نصب واضافتله درينه اضمار فعل ايله منصوبدر ويقال ويحما زيد بالحاق كلمهٔ ماعند البعض اصلى وى كلمه سيدركه اداء تعجبدر كاهى حايه موصول اولوب ويح دينور كه رحم وشفقت محلنده ايراد اولنور وكاهى لامه موصول اولوب ويل دينوركه كلمهٔ عذاب اولور وكاهى باء موحده يه متصل اولوب ويب دينور كه ويل معناسنه در وتعجب ايچون اولور وكاهى سينه متصل اولوب ويس دينور كه كلمهٔ رأفتدر شارح ديركه هايه وحاى مجمعه يه ده موصول اولور نته كه مؤلف ويخ ماده سنده ذكر ايلشدر

﴿ فصل الياء ﴾ (يوح ويوحى) يالرك ضمى وثانيده الفك قصريله كونشك اسمالرندندر يقال جعلك الله اعمر من يوح وانور من يوح اى شمس

﴿ باب الخاء المعجمة * فصل الهمزة ﴾

(التابخ) توبخ وزننده ومرادفيدركه لوم وسرزنش ايتمك معناسنه در يقال ابخه تأبيخا اى وبخه وعذله شارحك بيانى اوزره همزه واودن مبدلهدر (الاخيخة) سفينه وزننده اون وصافى ياغله ياخود زيتون ياغيله ترتيب اولنان طوربجه بولماجك اسميدركه بوزه كبى ايچيلور (اخ) همزه نك فتحى وخانك تشديديله كلمهٔ تكره وتأوه دركه آه ديمكدر غيظدن ياحزندن ناشى سويلنور يقال ضربه واوجعه فقال اخ بس بواصواتدن اولورواه معربى اولمق اغلبدر زمخشرى مقدمة الادبه چنين مكن عبارتيله تفسير ايلشدركه شوپله ايله ديمكدر مثلا بركسه دن برنا معقول حركت صدور ايتدكده آنى استكراهله نيچون ايده يورسن مقامنده كذلك برماده دن اظهار حزن ايلدكده سويلنور لسانمزده آخ تعبير اولنور همزه نك مديله مثلا آخ آدم نيچون سوز دكلرسن دينور واخ همزه نك فتحى وكسريله نجسه دينور قذر معناسنه واخ كلمه سندن مخفف اولوركه برادره دينور (اخ) همزه نك كسرى وخانك سكونيله دوه يى چوكرمك ايچون تفوه اولنان صوتدن حكايه در وكخ معناسنه در كه الكدن براق ديمكدر اطرح معناسنه وبوايكيده بعضا همزه لرى مفتوح اولور وبونلر اصواتدندر (اخا)

همزه‌نك ضمى و خانك تشديديله بصره‌ده برموضعدركه نيجه نهر و قرايى مشتملدر
(الارخ) همزه‌نك فتحى ورانك سكونيله (والتاريخ) تفعيل وزننده (والمؤارخة)
مفاعله وزننده كتابت مقوله‌سى عمله تعيين وقت ايتمك معناسنه‌در يقال ارخ
الكاتب الكتاب ارخا من الباب الاول وارخه تأريخا وآرخه مؤارخة اذا وقته
(الارخة) جرعه وزننده آندن اسمدر تعيين اولنان وقته دينور حالا لسانمزده
تاريخ تعبير ايتديكمزدر تاريخ ايسه مصدر اولان تاريخدن محرفدر اشبو ماده مؤلفك
اطلاقنه كوره عربى صرف اولور بعضلر اختلاف ايتمشلردر بعضلر مسودة دفتر
ديوان اسمى اولان تاريك فارسيدن معربدر ديديلر هله ماه روزه‌دن مورخ كلمه‌سى
معربدر ديلر غرابت ايتمشدر قالديكه ابتدا وضع تاريخ فاروق اعظم رضى الله
عنه امريله اولمشدركه امام على دلالت ايتمشدر درة الغواصده ومصباحده مثبت
اولان‌درر كرانمايه‌دندركه بيان تاريخى عربلر ليالين اعتبار ايدرلر زيرا امى
اولدقلرى حسبيله تعيين ايامده حساب ايتمكدكلرندن ناشى هلالك ظهورنه تمسك ايدرلر
هلال ايسه كيجه ظهور ايدر بوجهتدن ليل عندلرنده نهاره سابقدر و تاريخ كتابى
تعيينده مثلا لعشرين خلت من الشهر الفلانى وخمس وعشرين خلون عنوانلرنده
تحرير ايتمك اوهامدندر صواب اولان ابتداى ماهدن نصفنه قدر خلت و خلون
عنوانيله ونصف ثانيده بقيت و بقين عبارتيله رسم اولنمقدر و نهايسدندركه مثلا
كتابت ايچون تاريخ وضع ايلسه‌لر ازجمله ماه رجبك اول كونننده وضع ايتسه‌لر
كتبت فى غرة رجب و ايكنجى كونسده كتبت لليلتين خلتا من رجب واوچنجى
كونننده لثلاث ليال خلون ديمك لازمدر تا اونجيده لعشر ليال خلون ديوب بعده
لاحدى عشرليلة خلت من رجب ديمك كركدر تااون بشنجيده لخمسة عشرليال بقين
ويكرمنجيده لعشر ليال بقين كذلك خمس ليال بقين ولليلتين بقينا وليلة بقيت ديمك
كركدر و اكر شهردن مثلا ايكى ساعت باقى قالدقده كتابت تمام اولسه فى عقب
شهر فلان دينور عينك فتحى و قافك سكونيله اكر تمام شهرده ختام بولورسه
فى عقب شهر دينور كتف وزننده ياخود فى عقبان شهر دينور غضبان وزننده
خذها وكن من الشاكرين (الارخ) همزه‌نك فتحى وكسرى ورانك سكونيله اركك
صغره دينور كاوز معناسنه (ارخ) فتحتينله اجأ نام جبل قربنده برموضع آديدر
(الارخى) همزه‌نك ضمى ويانك تشديديله كنج صغره دينور كه طائه تعبير اولنور
(الاراخ) كتاب وزننده عندالبعض بيان اوكوزينه دينور ارخ مفرديدر همزه‌نك
فتحيله (الارخية) كرديه وزننده صغن ياوريسنه دينور (الازخ) همزه‌نك فتحى
وزاى معجمه‌نك سكونيله ارخ لفظنده لغتدر كه اركك اوكوزه دينور (اضاخ)
ضاد معجمه ايله غراب وزننده برموضع آديدر بقعه اعتباريله مونث دخى اولور

(الافخ) همزه‌نك فتحی وفاك سكونیله بر آدمك یافوخنه اورمق معناسنه‌در یقال افخه افخا من الباب الاول اذا ضرب یافوخه (الیافوخ) یاقوت وزننده باشك مقدمیله مؤخرینك كمكلری قاوشدیغی یره دینور كه كوچك چوجقلرك بومشق اولغله حركت ایدر ترکیده بنقلده‌یق وایمك تعبیر اولنور جمعی یوافیخ كلور یقال ضرب یافوخه وهو حیث التقی عظم مقدم رأسه ومؤخره بوصورتده اصلی یفخ یعنی فاء الفعلی یاء اولمغله وزنی یفعول اولور پس موضع ذكری یاء فصلی اولور جوهری وهمنه مبنی بوراده رسم ایلشدر شارح دیركه وزننك یفعول وفاعول اولمسی مختلف اولمغله جوهری وهمدن سالمدر انتهی ویافوخ اللیل كیجه‌نك معظمنه یعنی تمام حكم ظلمتی افراغ ایلدیكی وقته اطلاق اولنور وسطی كرته‌سنه طوغریدر تقول سرینا یافوخ اللیل ای فی معظمه مؤلف باشك اوكیله اكسه كمكلرینك قاوشدیغی یر اعتباریله معظم لیلدر استعمال ایلشدر واساسده ضرب یافوخ اللیل اذا سری فی اوله عبارتیله مرسوم اولمغله اول مطلقا باشی علاقه ایلشدر پس وانقولینك كیجه اوزونته دخی دینور قولی قاصردر (الایتلاخ) افتعال وزننده برنسنه‌شوریده وقارش مورش اولمق معناسندندر یقال ایتلخ العشب اذا عظم وطال مؤلف واو فصلنده وخ كلمه‌سنی التفاف عشب ایله تفسیر ایلمكله ایتلاخ آندن مأخوذ اولمق اغلبدر واختلاط معناسنه التفاف ملایمدر وایتلاخ قارنده ریح بری اوتله دیرنمك معناسنه‌در كه اختلاطی مستلزمدر یقال ایتلخ مافی البطن اذا تحرك قال الشارح وسمع له قراقر وسود اكثیمك معناسنه‌در یقال ایتلخ اللبن اذا حمض (التاوخ) تفعل وزننده قصد وآهنك ایلك معناسنه‌در یقال تأوخه اذا قصده (ایخ) همزه‌نك كسر ومدی وخالك كسر اوزره بناسیله اخ لفظی كبی دوه قسمنی چوكرتمكه مخصوص صوتدر

﴿ فصل الباء ﴾ (بخ) بانك فتحی وخالك جزیله اصواتدندر بر نسنه‌یی استعظام محلنده سویلنور مثلا بوایش پك عظیم اولدی وعظیمدر دیمكدر یرده بخ دیرلر وفخم محلنده‌در كه استعجابی متضمندر وكاه اولور كه مبالغه ایچون تكرار ایدوب بخ بخ دیرلر اول كسر وتنوینله وثانی سكونله‌در ومفردنده قلیلا سكونله تلفظ اولنور وبخ دینورکسر ایله وبخ دینور جر ایله وبخ دینورضم وتنوینله وبخ بخ دینورایكیسیده ساكن اولهرق (بخ بخ) تشدید وجر ایله مكررا رضا واعجاب محلنده یعنی پك قبول واستحسان مقامنده استعمال اولنور یاخود مدح وفخر محلنده سویلنور فارسیده خوشا خوشا ونیكا نیكا وزهی زهی ایله ادا ایدرلر ولسانزده به به دینور كه آندن محرفدر شارح دیركه كاه اولور كه مبالغة وصف ایدرلر كما قال النجاج * فی حسب بخ وعز اقعسا * كما یقال رجل افة لمن یتأفف به وبوندن بخبخه

تصرفیله برنسنه‌یی استحسان موقعنده .بخ بخ دیمك معناسنه استعمال ایدرلر تقول بخبخت فلانا اذا قلت له بخ بخ انتهی (التبخبخ) تزلزل وزننده هوانك اسیلمکی سکون وآرام بولمق معناسنه‌در یقال تبخبخ الحر اذا سکن و قیون و یکی قسمی اولدقلری پرده قرار ایلمك معناسنه‌در یقال تبخبخت الغنم اذا سکنت حیث کانت (البخبخة) زلزله وزننده دوه اسریوب کوکرمك معناسنه‌در که آوازنی حکایه ایلمکدر یقال بخبخ البعیر اذا هدر واویله اسیلمکنی صاوشدروب سرینلتمك معناسنه‌در که اول وقتده یوله کتیوب سرینلکله قدر تحمل ایلمکدن عبارتدر یقال بخبخ الرجل اذا ابرد من الظهیرة وبدنه هزال کلمکله یك آرقلقدن اتلری چترداملق معناسنه‌در یقال بخبخ لحمه اذا صار یسمع له صوت من هزال بعد سمن وایور کن بخ بخ دیوموشلدامق معناسنه‌در یقال بخبخ فی النوم اذا غط (البخ) بانك فتحی وخانك تشدیدیله آدمك دارغنلغی یکمك معناسنه‌در یقال بخ الرجل اذا سکن من غضبه وایقوده موشلدامق معناسنه‌در یقال .بخ فی النوم اذا غط وبخ وصف اولور سری وذبشان اولان آدمه دینور یقال رجل بخ ای سری (المبخبخة) اسم مفعول بنیه‌سیله ایچریلری ککیش اولان قارنلو دوه‌لره دینور یقال ابل مبخبخة ای عظیمة الاجواف (البخی) بانك فتحی وخانك تخفیفی وقلیلا تشدیدیله شول اچقیه دینور که آنده .بخ لفظی مرسوم اوله نته که مع کلمه‌سی منقوش اولانه معمعی دینور یقال درهم بخی ای کتب علیه بخ شارح دیرکه کرچه معمعی‌یه قیاسله بخبخی دیمك لازم ایدی لکن خاء حرفی لسانده ثقیل اولمغله افراده قصر ایلدیلر مترجم دیر که خلاصة الفتا واده ومغربده مشروح اولدیغی اوزره درهم بخی ضاربی اولان بخ نام امیره یاخود کلمهٔ استجاده واستحسان اولان بخ لفظنه منسوب اوله یاخود یك صافی وجید اولدیغندن هرکورن .بخ بخ دیر اوله (البدیخ) دالله امیر وزننده عظیم الشان آدمه دینور جمی بدخاء کلور یقال هو بدیخ ای العظیم الشان (البدخ) بانك فتحی ودالك سکونیله (والبداخة) کرامه وزننده عظیم الشان اولمق معناسنه‌در یقال بدخ الرجل وبدخ بدخا وبداخة من الباب الثالث والرابع والخامس اذاکان بدیخا (التبدخ) تفعل وزننده بیوکلنمك واولولنمق معناسنه‌در یقال تبدخ الرجل اذا تعظم وتکبر (البیدخة) بانك فتحیله انثه طلو طقناز خاتونه دینور یقال امرأة بیدخة ای تارة (بیدخ) بیدق وزننده برخاتون آدیدر (البذخ) بانك وذال معجمه‌نك فتحیله تکبرلك ایلمك معناسنه‌در اصل بذخ علو ورفعت معناسنه موضوع اولمغله معنای مزبور آندن مأخوذدر یقال بذخ الرجل بذخا من الباب الرابع اذا تکبر ویوکسلمك معناسنه‌در یقال بذخ الشیء اذا علا (التبذخ) تفعل وزننده بذخ معناسنه‌در (الباذخ) عالی معناسنه‌در یقال جبل و شرف باذخ ای عال جمی

بو اذخ کلور فوارس کبی یقال جبال بواذخ ای شواخ (البذخ) بیدق وزننده تنومند خاتونه دینور یقال امرأة بیذخ ای بادنة و بیذخ بر معروف خرمالق آیدر (بذخ) فتحتینله (وبذخ) کسرتینله بخ معناسنه درکه ذکر اولندی (البذخ) بانك کسریله (والبذخ) کتف وزننده (والبذاخ) کتان وزننده اغزندن طغارجغنی چیقاره رق اسره یوب کوکرمین دومه دینور یقال بعیر بذخ وبذخ وبذاخ ای هدار مخرج لشقشقته (البذاخی) غرابی وزننده عظیم اولان شیئه دینور یقال شیء ورجل بذاخی ای عظیم (البذخة) دحرجه وزننده (والبذلاخ) دحراج وزننده فعله چقرمیه جغنی سویلك معناسنه درکه لاف وگذافله وعدبی انجاز ایلمکدن عبارتدر یقال بذخ الرجل بذخة و بذخالا اذا قال ولم یفعل (المبذخ) اسم فاعل بنیه سیله (و البذلاخ) بانك کسریله لافزن کسیه دینور یقال رجل مبذخ وبذلاخ اذا کان یقول ولا یفعل (البرنخ) باء موحده ایله فرفخ وزننده صویك منفذ ومجراسنه دینورکه صو یولی اولهجقدر وصو یولنه دوشدکلری کنکه وکنکلر ایله دوشمش کاریزه دینور مفردی بربخه در وبرنخ برموضع آیدر (البرنخ) بانك فتحی ورانك سکونیله نما وبرکت وفضل وزیادت معناسنه در ورخیص نرخ وسعره دینور یقال کیف اسعارهم فیقال برخ ای رخیص شارح درکه ابن دریددن بونك اصلی عبرانی یاخود سریانی اولدیغی منقولدر انتهی و برخ قهر وغلبه معناسنه در یقال برخه برخا من الباب الثالث اذا قهره و برکسه نك یونانی کذلك بلنی شکست ایتمك معناسنه در یقال برخ عنقه اوظهره اذا دقه وقلجله بر آدمه اوروب اتمك بر مقدارنی کسدرمك معناسنه در یقال برخه اذا قطع بعض لحمه بالسیف (البرنخ) امیر وزننده بلی قیرلمش مکسور الظهر معناسنه در (التبرنخ) تفعیل وزننده خضوع و مسکنت ایتمك معناسنه در یقال برنخ الرجل الی فلان اذا خضع (البرزخ) بانك وزای معجمه نك فتحیله ایکی نسنه آراسنده حاجز وحائل اولان فاصله وحجابه دینور بومناسبتله وقت موتدن قیامته قدر یعنی دنیا و آخرت بینده اولان عالمه اطلاق اولنور وبرزخ لفظنك جمعی برازخ کلور شارحك بیانه کوره برزن فارسی معربیدر که کوچه وطریق واسع معنالرینه در و برازخ الایمان اول ایمانله آخری مابینی یاخود شك ایله یقین بینندن عبارتدر مؤلف بونکله اشبو حدیثه اشارت ایلمشدر قال فی النهایة ومنه حدیث عبدالله وقد سئل عن الرجل یجد الوسوسة فقال [تلك برازخ الایمان] یرید بین اوله وآخره فاوله الایمان بالله ورسوله وادناه یعنی آخره اماطة الاذی عن الطریق او ارادا مابین الشك والیقین (البرنخ) بانك وزای معجمه نك فتحیله کوکس چقوب ارقه داخل اولمق وجهیله قنبور اولمق معناسنه در یقال بزخ الرجل بزخا

من الباب الرابع اذا خرج صدره ودخل ظهره (الابزخ) آندن صفتدر مؤنثنده بزخاء دينور احدب وحدباء كبي وبزخاء عوف بن كاهل الاسلمي فرسنك اسميدر (التبزيخ) تفعيل وزننده بركسيه خضوع وسرفرو قلق معناسنه دركه معناى مزبوردن متصرفدر يقال بزخ له اذا استخذى (التبازخ) تفاعل وزننده برنسنه دن چقنليوب كيرولمك معناسنه در يقال تبازخ عن الامر اذا تقاعس وبركسه نك صغريسى طشره يه طوغرى چقق وطوماليج اولمق معناسنه در يقال تبازخت المرأة اذا خرجت عجيزتها (بزاخه) بانك ضميله بر موضع آديدركه آنده صديق اكبر حضرتلرينك بر وقعه لرى اولمشدر يعنى زمان خلافتلرنده تنبي ايدن طليحة بن خويلد ايله اهل اسلام ميانده برجنك عظيم واقع اولمشدر خالد بن الوليد سرعسكر ايدى اهل اسلام غالب اولوب بعده طليحه زمان فاروقيده شرفياب اسلام اولمشدر (البزخ) بانك فتحي و زانك سكونيله جزف معناسنه دركه بر نسنه يي كورومك وسپوري آلوب كوترمكدن عبارتدر شارح مناوى دركه بزخ محيط ابن عباده جزف ايله مقيددركه بر نسنه يي بلا وزن وكيل و حساب كيفما اتفق اخذ ايلمكدن عبارتدر هرحالده مصدردر يقال بزخ الشئ بزخا من الباب الثانى اذا جزفه اوجزفه (البزخة) دحرجه وزننده كبر ايلمك معناسنه در يقال بزخ الرجل اذا تكبر (البطيخ) بانك كسرى وطانك تشديديله قاون تعبير اولنان فاكهه يه دينوركه هوايه اوزاميوب برپوزينه منبسط اولان سبزوات جمله سندندر مفردى بطيخه در وبو قربوزه دخى شامل اولوب فرق ايچون قربوزه بطيخ شامى وبطيخ هندى اطلاق ايدرلر اصل عربيده قربوزه فج دينور نتكه بيان اولندى مصباحك بيانه كوره بانك فتحي عاميه در زيرا اوزان عربيده فعيل يوقدر و اهل حجاز طابى تقديمله طبيخ ديرلر وبطيخ اسمادندر محمد بن بكر بن بطيخ شامى الاصل ومحدثيندندر آنك اصحابندن حديث اخذ وروايت ايتمشدرز (المبطخة) ميمك وطانك فتحيله وطانك ضميله جائزدر قاون بستانه دينوركه قاونلق تعبير اولنور بس طانك ضميله مقبره كبي اولور (الابطاخ) همزه نك كسريله برآدمك قاونى كثير اولمق معناسنه در يقال ابطخ القوم اذا اكثر عندهم البطيخ (البطخ) بانك فتحي وتانك سكونيله يلامق معناسنه در يقال بطخ الشئ بطخا من الباب الاول اذا لعقه (الباطخ) آندن اسم فاعلدركه بوندندركه عربلر لحق ويمغز آدمه باطخ الماء اطلاق ايدرلر صو قيمى يلانق شاندن اولان نسنه لردن اولديغيچون (البطاخى) غرابى وزننده ايرى جثه لو يومرى آدمه اطلاق اولنور بطيخدن متصرفدر يقال رجل بطاخى اى ضخم (البطخة) فرحه وزننده يومرى جثه لو ايرى جماعته اطلاق اولنور انسان اولسون حيوان اولسون يقال ابل ورجال بطخة اى ضخام (البلخ) فتحتينله

بیوکلنمك معناسنه‌در یقال بلخ الرجل بلخا من الباب الرابع اذا تکبر (التبلخ) تفعل وزننده بلخ معناسنه‌در یقال تبلخ بمعنی بلخ (البلخ) بانك کسری وفتحیله‌که جلف و صعب کبی صفتلردر خودبین ومتکبر یادکاره دینور (البلخ) بانك فتحیله شجر سندیان اسمیدرکه بلوط اغاجی نوعندندر عربستان میشه‌سی وبعض دره‌ده تحریفله زندکان اغاجی تعبیر ایدرلر وبلخ اوزونلق طول معناسنه‌در یقال فی قامته بلخ ای طول وبلخ دیار شرقیده بربلدهٔ معروفه آدیدر (البلاخ) غراب وزننده بو دخی شجر سندیانه دینور (البلخ) بانك ضمیله بلیخ لفظنك جمعیدرکه جزیرهٔ ابن عمرده جاری بر نهرك آدیدر واکا بلخ دخی دیرلر ضمتینله واباخ و بلیخات وبلایخ دخی دیرلرکه جمله‌سی جمع بنیه‌سیله‌در انهار کثیره انصبابیله عظیم اولدیغنه مبنی اطلاق اولنمشدر (البلخاء) حمراء وزننده بون خاتونه دینور بلهاء کبی یقال امرأة بلخاء ای حمقاء (البلاخ) بانك کسریله قیچلری بیوك اولان خواتینه اطلاق اولنور یقال نسوة بلاخ ای ذوات اعجاز ظاهرا مفردی بلیخه‌در (البلاخیة) غرابیه وزننده وجودی بیوك یاخود قومی ایچره شرف ومنزلتی اولان خاتونه دینور یقال امرأة بلاخیة ای عظیمة اوشریفة (بلخان) فتحاتله ابیورد قربنده بربلده‌در (البلخیة) فتحاتله برشجر آدیدرکه ایریلنوب نار اغاجنه شبیه اولور وخوشمنظر چیچکلری اولور ترکیده لیلاق دیدکاری شجراوله‌جقدر (البوخ) بانك فتحی وواوك سکونیله مشتعل اولان آتش سکون بولمق معناسنه‌در وسکون غضبده دخی استعمال اولنور یقال باخ النار والغضب یبوخ بوخا اذا سکن وبوریلوب فرومانده اولمق معناسنه مستعملدر یقال باخ الرجل اذا اعیی (البووخ)قعود وزننده ات بوزلمق معناسنه‌در یقال باخ اللحم بؤوخا اذا تغیر (البوخ) بانك ضمیله شورش واختلاط معناسنه‌در یقال هم فی بوخ ای فی اختلاط (الاباخة) اباحه وزننده آتشی سویندمك معناسنه‌در تقول ابخت النار ای اطفأتها

﴿ فصل التاء ﴾ (التخ) تانك فتحی وخانك تشدیدیله صوصم یوصه‌سنه دینورکه کسبه تعبیر اولنور واکشی خمیره دینورکه مایه تعبیر اولنور (التخوخة) تانك ضمیله خمیر اکشیمك ومایه‌لنمق معناسنه‌در یقال تخ العجین تخوخة من الباب الاول اذا حمض (الاتخاخ) همزه‌نك کسریله مایه ایچون خمیری اکشتمك معناسنه‌در یقال اتخ العجین اذااحمض(التختخة) زلزله وزننده پپه ییلك لکنت معناسنه‌در (التختاخ) دخداخ وزننده (والتختخانی) لخلخانی وزننده پپه‌یی آدمه دینور یقال رجل تختاخ وتختخانی ای الکن (التاخ) تشدید خایله طعامه اشتهاسی اولمیان کسیه اطلاق اولنورکه تخوخت خمیردن مأخوذدر معده‌سنه حموضت عروضی سببیله طعامه بی اشتها اولور یقال اصبح تاخا ای لایشتهی الطعام (تخ تخ) تالرك کسری

وخازك سكونيله طاق وخروس قسمنه مخصوص صوت آزاردر كه لسانمزده كش كش ايله ادا اولنور (النرخ) ثالث فتحى و رابك سكونيله جام يواشجه ملايمت اوزره نشتر ايله درى يى آزدن پرتوب قان آلمق معناسنه‌در يقال ترخ الحجام ترخا من الباب الثالث اذا شرطه ولم يبالغ فى التشريط (النوخ) نونله قعود وزننده برمكانده اقامت ايتمك معناسنه‌در يقال نخ بالمكان نوخا من الباب الاول اذا اقام (التنويخ) تفعيل وزننده نوخ معناسنه‌در يقال نخ بالمكان يعنى نخ (نوخ) صبور وزننده بر قبيله‌در مادة مذكوره دن فعولدر موضعلرنده باجمله اجتماع واقامتلرندن ناشى تسميه اولنمشدر جوهرى وهمدن ناشى نوخ ماده‌سنده ذكر ايلمشدر شارح‌ديركه جوهرى بنه اقامت معناسنه اولان اناخه‌دن اخذ ايلمكله وهمى مدفوعدر (التخ) فتحتينله ياغلى طعامى چوق يمكله تخمه و امتلا اولمق معناسنه‌در يقال تخ الرجل تخا من الباب الرابع اذا اتخم (الاتناخ) همزه‌نك كسريله طعامدن امتلا ايتمك معناسنه‌در يقال اتخه الدسم اذا اتخمه (المتناخة) مفاعله وزننده جنكده خصمنه مقاومت ايتمك معناسنه‌در يقال تناخه فى الحرب اذا ثابته (النوخ) ثالث فتحى و واوك سكونيله پرمق ياخود اياق خير كبى برشيشكن يابر كوشك شيئه باتوب كومك معناسنه‌در يقال ناخت الاصبع فى الشئ الوارم اوالرخو توخا اذا خاضت (التيخ) شيخ وزننده متيخه ايله يعنى عصا ايله اورمق معناسنه‌در يقال ناخه يتيخه تيخا بالمتيخة اذا ضربه بالعصا و يقال و تخه وتخا (المتيخة) مكنسه وزننده (والمتخة) يانك تقديميله (والمتيخة) سكينه وزننده عصايه دينور على قول خرما اغاجندن اولان جريده ياخود عرجون اسميدر كه خرما سالقمنك جوبى اولهجقدر كه دينده اولور

﴿ فصل الثاء المثلثة ﴾ (الثلخ) ثالث فتحى و لامك سكونيله اوكوز قسمى بهارده چابر اوتلامغله اسهال اولوب بوركى سورمك معناسنه‌در يقال ثلخ البقر ثلخا من الباب الثالث اذا رمى خثاه ايام الربيع (الثلخ) فتحتينله بر نسنه‌يه بيلاشوب آلوده اولمق معناسنه‌در يقال ثلخ الثوب ثلخا من الباب الرابع اذا تلطخ (التثليخ) تفعيل وزننده بيلاشدرمق معناسنه‌در تقول ثلخته تثليخا اذا التطخته (الثوخ) ثالث فتحى وواوك سكونيله (والثيخ) شيخ وزننده پرمق ياخود اياق بر شيشكين ياخود خير وچامور كبى نسنه‌يه باتوب كومك معناسنه‌در نته‌كه ثاى فوقيه ايله‌ده لغتدر يقال ثاخت الاصبع تثوخ ثوخا وتثيخ ثيخا اذا خاضت فى وارم اورخو

﴿ فصل الجيم ﴾ (الجخ) جيمك فتحى وبابك سكونيله قمار اويناد قلرى آشقلرى مقتضاسى اوزره جولان ايتدرمك معناسنه‌در يقال جخ القامر الكعاب جخا من الباب الثانى اذا اجالها (الاجباخ) همزه‌نك فتحيله بر قاچ امكنه‌يه اطلاق اولنور كه

آنده خرمانقلر واردر نهکه طرفة الحجارة اشبو * ان الجرامق ترجوان ندس لکم * بان الندیخ ضباع بین اجباخ * بیتنده ذکر ایلشدر (الخخ) جیمك فتحی وخاك تشدیدیله بریردن آخر پره نقل ایلك معناسنه‌در یقال خخ الرجل خخا اذا تحول من مکان الی آخر و مصلی سجده‌ده قارنی پره یاتورمیوب یوقری طوتر اولدیغی حالده بازولرنی یانه قصدرمیوب قوغوش طوتمق معناسنه‌در یقال خخ المصلی فی صلاته اذا رفع بطنه وقنح عضدیه عن جنبیه وچوکدیرمك ایشه‌مك معناسنه‌در یقال خخ بوله اذا رمی‌به ویوورکن اياقله طپراق صاچوب صاورمق معناسنه‌در یقال خخ برجله اذا نسف بها التراب ویان اوزره پرلشه‌رك واعضایی صالیویره‌رك اوزانوب یاتمق معناسنه در یقال خخ الرجل اذا اضطجع متمکنا مسترخیا وجماع ایلك معناسنه‌در یقال خخ جاریته اذا مسحها ای جامعها وخخ صفت اولور هلباجه‌معناسنه‌که ماده‌سنده بیان اولندی و ثقیل و ناتراش کسیه دینور یقال رجل خخ ای وخم ثقیل (الخخخة) زلزله وزننده بودخی جماع ایلك معناسنه‌در یقال خخخخ جاریته اذا جامعها وضمیرده منوی اولان ماده‌یی صویلیوب کتم ایلك معناسنه‌در یقال خخخخ الرجل اذا کتم مافی نفسه وبرکسیه حیقروب ندا ایلك معناسنه‌در یقال خخخخ الیه اذا صاح ونادی وبرنسنه‌یی استحسان مقامنده خخ خخ دیمك معناسنه‌در کما سیذکر یقال خخخخ الرجل اذا قال خخ خخ وبرشیئك معظمنه یعنی عظیم ومجتمع اولان یرینه کیرمك معناسنه‌در دکرك انکنی وناسك مجتمع یری کبی یقال خخخخ الرجل اذا دخل فی معظم الشیء و برآدمی یقوب پره چالمق معناسنه‌در یقال خخخخ فلانا اذا صرعه (التخخخخ) تزلزل وزننده بودخی جماع ایلك معناسنه‌در یقال تخخخخ جاریته اذا جامعها وکوشیوب سست ومسترخی اولمق معناسنه‌در یقال تخخخخ الرجل اذا استرخا وکیجه قراکوسی بصمق معناسنه‌در یقال تخخخخ اللیل اذا تراکم ظلامه (خخ) بخ وزننده و مرادفیدرکه کلمهٔ رضا واستحساندن نتهکه ذکر اولندی (الخفخ) جیمك فتحی وفاك سکونیله فخر و کبر ایلك معناسنه‌در یقال خفخ الرجل خفخا من الباب الثالث اذا فخر وتکبر (الخفاخ) شداد وزننده خود بین و متکبر شخصه دینور (الخافخة) مفاخره وزننده ومرادفیدر یقال خافخه ای فاخره (الخلخ) سلخ وزننده سیل صوبی دره‌یی طولدرمق معناسنه‌در یقال خلخ السیل الوادی خلخا من الباب الثالث اذا ملأه ویره چالمق معناسنه‌در یقال خلخ به اذا اسرعه وبرکسه‌یی اصروب وطرملایوب برملق معناسنه‌در یقال خلخ بطنه اذا سمجه و جماع ایلك معناسنه‌در یقال خلخ جاریته اذا نکحها ای جامعها و برشیئی سوندروب اوزاتمق معناسنه‌در یقال خلخ الشیء اذا مده و برکسه‌یی قبلجه اوروب برمقدار اتنی کسدرمك معناسنه‌در یقال

جلخ فلانا بالسيف اذا قطع من لحمه بضعة (الجلاخ) غراب وزننده دره‌بی طولدرن سیل صوینه دینور یقال سیل جلاخ ای جزاف وجلاخ برجل آدیدر (الجلواخ) جیمك کسریله واسع صو ایله ممتلی اولان دره‌یه دینور (مجاخ) مساکن وزننده نهامده بر وادی آدیدر (الاجلخاخ) احرار وزننده بدن ضعیف وزبون اولوب کندکار سست اولمغله حرکتدن قالمق معناسنه‌در یقال اجلخ الشیخ اجلخاخا اذا ضعف وفترت عظامه فلا ینبعث ومصلی سجده‌ده بازولرنی یانلرندن آیرو طوتمق معناسنه‌در یقال اجلخ المصلی فی السجود اذا فتح عضدیه یعنی عن جنبیه (الاجلخاء) اسلنقاء وزننده بناء بند بند سوکیلوب چوکمك معناسنه‌در یقال اجلخی الجدار اذا تقوض وبرق (الجمخ) جیمك فتحی و میمك سکونیله کبر وفخر ایلمك معناسنه‌در یقال جمخ الرجل جمخا من الباب الاول اذا فخر و تکبر (الجامخ) خود بین ومتکبر کسیه دینور جمعی جمخ کلور رکع وزننده (المجامخة) مفاخره وزننده ومرادفیدر یقال جامخه اذا فاخره (الجنبخ) قنفذ وزننده ایری ویومری جثه‌لو آدمه دینور وبك اوزون آدمه وسائر نسنه‌یه‌دینور وبوکسك شیئه دینور وایری کهله‌ره دینور مفردی جنبخه‌در هایله (الجندخ) قنفذ وزننده ایری چکرکه‌یه دینور (الجوخ) جیمك فتحی و واوك سکونیله سیل صویی اوکنه کلن نسنه‌یی سوکوب قویرمق معناسنه‌در یقال جاخ السیل الوادی اذا اقتلع اجرافه یعنی دره‌نك یارلرینی سوکوب قویردی (التجویخ) تفعیل وزننده جوخ معناسنه‌در یقال جوخ السیل الوادی یعنی جاخ وبرکسه‌یی یقمق معناسنه استعمال اولنور یقال جوخه اذا صرعه (التجوخ) تفعل وزننده بناء ویار مقوله‌سی چوکمك معناسنه‌در یقال تجوخت البئر اذا انهارت و یاره دن فان قینامق معناسنه‌در یقال تجوخت القرحة اذا انفجرت (الجوخان) سلطان وزننده خرمایی سروب قوریده‌چق یره دینور جرین معناسنه (الجوخة) جیمك ضمیله چقوره دینور حفره معناسنه (جونی) سکری وزننده جواری واماء اسماسنندرکه محبوبه‌لرینه تسمیه ایدرلر و جونی واسط اعمالندن بر قریه آدیدر خولدن محمد بن عبدالله الجوخانی اورادندر وبو صنعانی کبی نونله‌در وزباله قربنده بر موضع آدیدر و بونده مد ایله‌ده زبانزده در (الجیخ) شیخ وزننده جوح معناسنه‌درکه ذکر اولندی

﴿ فصل الخاء ﴾ (خنوخ) نونله صبور وزننده علی قول اخنوخ همزه مفتوحه ایله ادریس نبی علی نبینا و علیه السلام حضرتلرینك اسمیدر مؤلفك بصائرده بیانه کوره کلمه مزبوره سریانیدر کثیر العبادة معناسنه‌در وادریس دخی عند الاکثر اعجمیه‌در یونانیده اسمی اطرشمین‌در حیاتده اولان درت پیغمبرك بریدرکه ادریس وعیسی وخضر والیاس در ودرت نبی سریانینك بریدرکه اوچی

آدم وشیث ونوح در نبوت وحکمت وسلطنت جهانرانی جامع اولمغله مثلث بالنعمه اطلاق اولنمشدر علوم ریاضیه کندیلرینك اثر معتبرلریدر (الخوخة) خالك فتحی و واوك سکونیله اوطه‌نك دیوارنده اولان باجه‌یه دینورکه آلدن ایچروبه اشیق کیرر وایکی خانه ارالغنده بری برینه کچه‌جك کوچك قپو طرزنده دلیکه دینور اوزرنده تخته قپوسی اولمیوب آچیق اوله قومشو دلیکی تعبیر اولنور و خوخه دره اطلاق اولنورکه بدنك باجه‌سیدر وبرکونه یشیل قماشه دینور وشفتالویه دینور جمع جنسی خوخ در (الخوخاء) صحراء وزننده (و الخوخاة) هایله احمق وبیغز آدمه دینور جمعنده خوخاؤن دینور (الخویخیة) بلهنیه وزننده آفت وداهیه‌یه دینور (روضة خاخ) مکه ایله مدینه بینده برموضع آدیدر وخاخ کلمه‌سی منصرف و ممنوع اولور یعنی بالعلیه مکان وبقعه اعتبارلریله منصرف وغیر منصرف اولور واحمد بن عمر الخاخی القطر بلی محدثینندر فی الاصل موضع مزبوره منسوبدر (الاخاخة) همزه‌نك کسریله چایر قسمی پك آزجه اولدیغندن خفی درجه‌سنده اولمق معناسنه‌در یقال اخاخ العشب اذا خفی و قل یعنی کانه دخل فی الخوخة

﴿ فصل الدال ﴾ (الدبخ) تفعیل وزننده رکوع هیئتنده اوله‌رق باشنی اشاغی‌یه پك اکوب ارقه‌سنی طومالتمق معناسنه‌در نته‌که تدبخ دخی بومعنایه‌در یقال دبخ الرجل تدبیخا اذا قبب ظهره وطأطأ رأسه (الدباخ) رمان وزننده بین اطفال العرب بر اویون آدیدر ترکیده خربنده اویونی دیدکلریدر (الدخ) دالك فتحی وضمی وخالك تشدیدیله تنوند دینور دخان معناسنه (الدخدخة) زلزله وزننده سرکش انسان وحیوانی یواشتمق و رام ومنقاد ایتمك معناسنه‌در یقال دخدخه اذا ذلله وکف ومنع ایتمك معناسنه‌در تقول دخدخ عنی کذا ای کفه وآدیملری صیق صیق آته‌رق یورتمك معناسنه‌در یقال دخدخ الرجل اذا قارب الخطو ویوریلوب فرومانده اولمق معناسنه‌در یقال دخدخ الرجل اذا اعیی قال الشارح ویقال دخدخ البعیر اذا برك من اعیاء بوصورتده وانقولینك اعیا کلمه‌سی متعدی‌یه حمل ایله یورغون ایتمك معناسیله ترجمه‌سی وهمدم و دخدخه سرعتله یورتمك معناسنه‌در یقال دخدخ الرجل اذا اسرع یعنی فالمشی ودخدخه تنوین دفع ایتمك معناسنه‌در تقول دخدخ عنی الدخان ای کفه (الدخداخ) سلسال وزننده بر کوچك یوجك آدیدر و دخداخ بشار بن برد نام شاعرك برادری اسمیدر وامام مالك تلامیذندن خداش نام محدثك پدری اسمیدر (الدخ) النواندن کدورتلی سیاه رنکه دینورکه قرامتق اولور تنون رنکی کبی که قهوه رنکی تعبیر اولنور وبوندن فعل تصرفیله نعتنده ادخ دینور یقال لونه دخ و هو ادخ

ای سواد و کدرة (الدخدخ) هدهد وزننده (والدخادخ) علابط وزننده بودور کشی یه دینور یقال رجل دخدخ ودخادخ ای قصیر (ودخدخ ودخدوخ) واو زیاده سیله اصواتدندر برآدمی ایسم و اسکات ایتمك محلنده آزار ایله ایراد اولنور که صوص دیمك یرنده در سوزنی اغزنده قومق موقعنده سویلنور اذا ارادوا ان یقعدوا الرجل ویردوا کلامه فی فیه قالوا له دخدخ و دخدوخ (التدخدخ) تزلزل وزننده بوزیلوب بورترمق معناسنه در یقال تدخدخ الرجل اذا انقبض (الدربخة) دحرجه وزننده دیشی کوکرجین چفتلشمك ضمننده ارککنه رام اولمق معناسنه در یقال دربخت الحمامة لذکرها اذا طاوعته للفساد ورکوع هیئتنده اولدرق باشنی اکوب ارقه سنی بسط ایتمك معناسنه در یقال دربخ الرجل اذا طأطأ رأسه وبسط ظهره (الدخ) قحتینله سمورمك معناسنه در یقال دخ الرجل دخا من الباب الرابع اذا سمن (الدخ) کتف وزننده (والدلوخ) صبور وزننده آندن وصفلردر (الدخ) رکع وزننده (والدواخ) دوالب وزننده داخلك جمعیدر طاولنوب سمن وقوت صاحبی دوه‌لره دینور یقال ابل دخ ودواخ ای مخصب (الداخ) خصب ورخا صاحبی آدمه دینور جمعنده داخلون دینور (الدخلة) دالك ضمیله همزه وزننده (والدلاخ) غراب وزننده چقی پیوك اولان خاتونه دینور یقال امرأة دخلة و دلاخ ای عجزاء جمعی دلاخ کلور دالك کسریله (الدلوخ) صبور وزننده بك چوق میوه طوتمش خرما اغاجنه دینور (دخ) دالك فتحی و میمك سکونیله بر طاغك آدیدر ودخ مصدر اولور مرتفع اولمق معناسنه یقال دخ الشیء دخا من الباب الثالث اذا ارتفع و برآدمك باشنی یارمق معناسنه در یقال دخ رأسه اذا شدخه (الداخ) نه اسی و نه صوغوق اولان معتدل کیجه‌یه دینور یقال لیل داخ ای لاحار ولا بارد (دماخ) غراب وزننده اعرابه مخصوص بر اویون آدیدر (دماخ) کتاب وزننده نجد اولکه سنده بر نیجه طاغلره دینور (التدنیخ) تفعیل وزننده خضوع ومسکنتله سرفرو قملق معناسنه در یقال دنخ له تدنیخا اذا خضع وذل و طأطأ رأسه و برآدم کندی خانه سنده دوام اوزره اقامتکزین اولمق معناسنه در یقال دنخ فلان اذا اقام فی بیته وقاون وقربوز مقوله سی سبزوات بالجمله اوکوب یمیوب کیمی یاتوب و کیمی چقمق معناسنه در یقال دنخت البطیخة اذا انهزم بعضها و خرج بعضها وقفا کمکی پیوك اولوب قولق توزلرینك اوزرلرینه چوکك اولمغله قولق توزلری ایکی یانلرنده اولان کمکلرك اکسه‌لرینه طوغری صوقیلوب کیرکین وبائق اولمق معناسنه در یقال دنخت ذفزاه اذا اشرفت قحدوته ودخلت هی خلف الخشمشاوین (المدنخ) محدث وزننده دائما خشیاب سویلین بدزبان کسه‌یه دینور یقال رجل مدنخ

ای خاش وباشی دوز اولیوب تضاریسلی یعنی چاقر چقور اولان آدمه دینور یقال رجل مدنخ اذا کان فی رأسه انخفاض و ارتفاع (الدنخان) فتحاتله آغر یوك سببیله ایکلیه‌رك زحمت و ثقلتله یوریمك معناسنه‌در یقال دنخ الرجل دنخانا اذا تثاقل فی المشی بالحمل (الدنفخ) دالك و فانك فتحیله ایری و یومری نسنه‌یه دینور و بر رجل اسمیدر (الدوخ) دالك فتحی و واوك سکونیله خوار و ذلیل اولمق معناسنه در یقال داخ الرجل یدوخ دوخا اذا ذل وشهرلری کزوب قهر وغلبه ایله سکانته استیلا ایلمك معناسنه‌در یقال داخ البلاد اذا قهرها و استولی علی اهلها (التدویخ) تفعیل وزننده وواوی یایه قلبله تدییخ دخی لغتدر دوخ ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال دوخ البلاد ودیخها بمعنی داخها وتدویخ ذلیل ایلمك معناسنه‌در یقال دوخه اذا اذله (الدایخ) اصلی دواخ ایدی پك قراکو کیجه‌یه دینور یقال لیل دایخ ای مظلم (الدیخ) دالك کسریله خرما صالقمنه دینور جمعی دیخه کلور دیك ودیکه کبی

﴿ فصل الذال المعجمة ﴾ (الذوذخ) ذال معجمه ایله کوکب وزننده حین جاعده حدثلین کشی‌یه دینورکه قوهٔ ماسکه‌نك ضعفندن نشئت ایدر عذیوط معناسنه‌وعنین آدمه دینور (الذخذاخ) سلسال وزننده بالطبع مفتش اولان کسیه دینورکه هر شیئ صورشدروب آراشدرر اوله یقال رجل ذخذاخ ای منقب عن کل شئ ای باحث مفتش (الذخذخان) معمعان وزننده چوق سوز بیلور طلاقتلوفصاحت وبیان صاحبی متکلم آدمه‌دینور یقال رجل ذخذخان ای ذو المنطق المعرب (ذاذیخ) تاریخ وزننده حلب اعمالندن برقریه آدیدر (الذیخ) فتحتینله (والذخ) عنب وزننده برنوع آغاجك یمشی اسمیدر (الذیخ) دیك وزننده قورده دینور ذئب کبی وجری ودلیر آدمه دینور وآیغر آته دینور وکبرو نخوت معناسنه‌در وبرقزل کوکب آدیدر وخرما صالقمنه دینور وبك تویلو اولان ارکك صرتلانه دینور دیشیسنه ذیخه‌دینور هایله‌جمعی‌ذیوخ کلور واذیاخ کلور وذیخه کلور عنبه‌وزننده (التذییخ) تفعیل وزننده‌تذلیل معناسنه‌در یقال ذیخه تذییخا اذا ذلله ودیشی‌خرما آشیی‌یی طوتمامقله میوه‌دن بوش قالمق معناسنه‌در یقال ذیخت النخلة اذا لم تقبل الابار (المذیخة) مسبعه وزننده قوردله دینور ذئاب معناسنه وبوذیخ لفظندن جمعدر شیخ ومشیخه کبی (الاذاخة) همزه‌نك کسریله برمحلك چوره‌سنی دور وطواف ایلمك معناسنه‌در یقال اذاخ بالمکان اذا اطاف‌به ودار

﴿ فصل الراء ﴾ (الربخ) امیر وزننده ایری دوه سمرینه دینور قتب ضخم معناسنه جوهری الضخم من الرحال قولنی جمله وهم ایلدیکندن رجل ضخم ومسترخی ایله تفسیر ایلمکله غلط ایلشدر اکر المسترخی قولی اولمسیدی تحریف نامخه حمل اولنور

ایدی (الربوخ) صبور وزننده شول خاتونه دینورکه جماع حالنده بایلوب
بیخود اولور اوله وبوشدت شهوته ممازج وخاوتدن نشئت ایدر یقال امرأة ربوخ
اذا کانت یغشی علیها عند الجماع (الربخ) فتحتینله خاتون ربوخ اولمق معناسنه‌در
یقال ربخت المرأة ربخا من الباب الرابع اذا صارت ربوخا یغشی علیها عند الجماع
ودوه قسمی قومسالده شدت ومحنتله یوریوب زحمت چکمك معناسنه‌در یقال
ربخت الابل فی الرمل اذا اشتد علیها السیر فیه (الرباخ) رانك فتحیله ربخ ایله
معنای اولده مرادفدر یقال ربخت المرأة رباخا من الباب الثانی اذا صارت ربوخا
(الارباخ) همزه‌نك کسریله ربوخ اولان جاریه اشترا ایلمك معناسنه‌در یقال اربخ
الرمل اذا اشتری جاریة ربوخا وقوملق قالین وکثیف اولمق معناسنه‌در یقال
اربخ الرمل اذا تکاثف ومحن وشدائده اوغرامق معناسنه‌در یقال اربخ الرجل
اذا وقع فی الشدائد (التربخ) تفعل وزننده کوشیوب صالقیلنمق معناسنه‌در یقال
تربخ الرجل اذا استرخی (رابخ) نجد اولکه‌سنده برموضع آدیدر (مربخ) محسن
وزننده بادیه‌ده برقوملق آدیدر (الرتوخ) تای فوقیه ایله قعود وزننده چامور وخمیر
مقوله‌سی نسنه صیویق اولمق معناسنه‌در یقال رتخ الطین والعجین رتوخا من الباب
الاول اذا رق وبرمحلده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال رتخ بالمکان اذا اقام به وقصد
ایلدیکی خصوصدن تخلف ایلمك معناسنه‌در یقال رتخ عن الامر اذا تخلف (الارتخ)
احمر وزننده قوری نسنه‌یه دینور یقال جلد ارتخ ای یابس (الرتخ) کتف وزننده
شول کنه‌یه دینورکه طوارك دریسنك اوستلرنی یاروب یاپشور اوله یقال قراد
رتخ اذا کان یشق اعلی الجلد فیلزق به (الرتخ) رانك فتحی وتانك سکونیله ترخ
لفظیله ایکی معنالرنده دخی مرادفدرکه ذکر اولندی (الرتخة) فتحاتله ردغه معناسنه‌درکه
صولو وصیویق بالچغه دینور (الرخاخ) خای معجمه ایله وسعتلو دیرلکه دینور
یقال عیش رخاخ ای واسع وطپراغی کوشك یره دینور یقال ارض رخاخ ای رخوة
نته‌که رخاء دخی بومعنالره‌درکه اول معتلدر ورخاخ ککیش یره دینور ارض متسعه
معناسنه علی قول طپراغی کسکلی شیشکین یره دینورکه ایاقله چکنندکچه ایاق التنده
قیرلوب اوفانور اوله وآنده یوریمك عسیر اولور ورخاخ کلمه‌سنك جمعنده رخاخی
دینور ظاهر ارخایخ مقلوبیدر (الرخ) رانك ضمیله یومشق تر وتازه نباته دینور
ورخ سطرنج مهره‌لرندن برمهره آدیدر جمعنده رخخه دینور قرط وقرطه کبی ورخ
بربیوك قوش آدیدرکه کرکدن دیدکلری بیوك جانوری قاپوب کوترر بونی خطا وهند
اقلیملرنده اولور دیو حکایه ایدرلر وضخامتنه دائر مبالغهٔ عظیمه ذکر ایدرلر ورخ
نیسابور شهرینك ارباع نواحیسندن برربعك آدیدر اعلامدن هارون بن عبدالصمد
الرخی النیسابوری اورادندر (الارخاخ) همزه‌نك کسریله برخصوصده مبالغه ایلمك

معناسنه‌در

معناسنه در يقال ارخ في الامر ارخاخا اذا بالغ فيه (الارتخاخ) افتعال وزننده كوشيوب سلمو كلمك معناسنه در يقال ارتخ الرجل اذا استرخى ورأى وفكر وتدبيرده مضطرب اولمق معناسنه در يقال ارتخ رأيه اى اضطرب (الرخرخ) غبغب وزننده (والرخراخ) سلسال وزننده صيويق چامور ه دينور يقال طين رخرخ ورخراخ اى رقيق (المرتخ) مضطر وزننده چكين سرخوشه اطلاق اولنور يقال سكران مرتخ اى طافح (رخان) رمان وزننده مرو قضاسنده برقريه آديدر (رخه) رانك ضميله برموضعدر (الرخ) رانك فتحيله برنسنه يي اياقله چكمك معناسنه در يقال رخ الشيء رخا من الباب الاول اذا وطئه ومشروبه صو قاتمق معناسنه در يقال رخ الشراب اذا مزجه بالماء (الردخ) رانك فتحي ودالك سكونيله باش يارمق معناسنه در يقال ردخ رأسه بمعنى شدخه (الردخ) فتحتينله اوزلو ياپشقان بالچغه دينور ردغ معناسنه (الزرخ) رانك فتحي وزاى معجمه نك سكونيله مزراغك ديب دموريله دورتمك معناسنه در يقال رزخه رزخا من الباب الاول اذا زجه بالرمح (الرسوخ) قعود وزننده يرنده ثابت واستوار اولمق معناسنه در يقال رسخ الشيء رسوخا اذا ثبت مؤلفك قاعده سنه كوره باب اول اولمق لازمدر لكن امهات سائره ده باب ثالثله مقيددر وكولك صويي چكيلوب يره باتمق معناسنه استعمال اولنور يقال رسخ الغدير اذا نش ماؤه ونضب فذهب ويغمورك رطوبتي قعر زمينه تأثير ايدوب تاكه نمناك اولان طبراغه ايرشمك معناسنه مستعملدر يقال رسخ المطر اذا نضب نداه في الارض فالتقى الثريان وثريان فتحاتله ثرى لفظندن تثنيه در (الارساخ) همزه نك كسريله برنسنه يي يرنده ثابت واستوار قيلمق معناسنه در يقال ارسخه اذا اثبته (الرصوح) رسوخ وزننده ومراد فيدر يقال رصخ في الامر بمعنى رسخ (الرضخ) رانك فتحي وضاد معجمه نك سكونيله يك نسنه يي قيروب اوفاتمق معناسنه در يقال رضخ الحصى رضخا من الباب الثالث والثاني اذا كسرها وآزجه عطيه ويرمك معناسنه در يقال رضخ له اذا اعطاه عطاء غير كثير وبرنسنه يي زور ايله يره چالمق معناسنه در يقال رضخ به الارض اذا جلده بها وبونوز لوحيوانلر سوسشمك معناسنه در يقال رضخت التبوس اذا اخذت في النطاح ورضخ شول خبره دينورکه برنبذه كوشزد اولوب لكن استيقان اولنامغله مجمل ومبهم قاله عطية قليله معناسندن مأخوذدر ومنه يقال هم يرتضخون الخبر (المرضاخ) مفتاح وزننده شول طاشه دينوركه آنكله خرما چكردكنى قيررلر دومه يدرمك ايچون (المراضخة) مفاعله وزننده برنسنه يي مع الكراهه ويرمك معناسنه در يقال راضخ زيد شيئا اذا اعطاه كارها وبرى برينه طاش آتمق معناسنه در يقال راضخ فلان فلانا اذا راماه بالحجارة (الارتضاخ) افتعال وزننده عجمى اصل اولوب بعده عرب ايچره نشئت

ایدن آدمك لسانی هر نقدر عربی‌یه یاقین ایسه‌ده ینه تکلمده عجم لسانی چالق معناسنه‌در اصل ارتضاخ عطیة قلیله‌یه نائل اولمق معناسنه اولمغله معنای مزبور آندن مأخوذدر یقال هو یرتضخ لکنة عجمیة اذانشأ معهم ثم صار الی العرب فهو ینزع الی العجم فی الفاظ ولوا جتهد (التراضخ) تفاعل وزننده آتشمق معناسنه‌در تقول تراضخنا ای ترامینا (الرفوخ) رانك وفانك ضمیله آفات ودواهی‌یه دینور ظاهرا مفردی رافخ‌در (الرافخ) وسعتلو خوش دیرلکه دینور یقال عیش رافخ ای رافغ (الرخ) رانك کسریله طوپ چتلغی اغاجلغه دینور (الرخاء) حراء وزننده رخ مذکوری اوتلامغه دوشکون اولان قیون قسمنه دینور (الرخة) عنبه وزننده (والرخة) بسره وزننده خرمانك بکلمش قورغنه دینور بلح معناسنه جمعی رخ کلور عنب کبی ورخ کلور صرد کی (الارماخ) همزه‌نك کسریله خرما اغاجی رخ ویرمك معناسنه‌در یقال ارخت النخلة اذا اثمرت الرخ وسرکش آدم یواشیوب رام اولمق معناسنه‌در یقال ارخ الرجل اذا لان وذل وطوار قوجالمغه یوز طوتمق علی قول یك طاولنوب ایکلری طوتلقون اولمق معناسنه‌در یقال ارخت الدابة اذااخذت فی السن او انقت (الرنخ) رانك فتحی ونونك سکونیله یك سست وفاتر اولمق معناسنه‌در یقال رنخ الرجل رنخا من الباب الاول اذا فتر فتورا (الترنیخ) تفعیل وزننده سرکش انسان وحیوانی رام ایتمك معناسنه‌در یقال رنخه اذا ذلله (الترنخ) تفعل وزننده ال ایله یاپشوب طوتمق معناسنه در یقال ترنخ به اذا تشبث به (التروخ) تفعل وزننده چامور بتاغنه دوشمك معناسنه‌در یقال تروخ فی الطین اذا وقع فیه (الریخ) شیخ وزننده (والریوخ) قعود وزننده بر کسه کوشیوب صالقیلمق علی قول آپشی آیریلوب قاوشدرمقدن عاجز اولمق معناسنه‌در یقال راخ الرجل یریخ ریخا وریوخا اذا استرخی اوتباعد مابین فخذیه حتی عجزعن ضمهما (الترییخ) تفعیل وزننده سست وزبون قیلق معناسنه‌در یقال ضربو افلانا حتی ریخوه ای وهنوه (المریخ) معظم وزننده مرد اسنج اسمیدر که مرده‌سنك تعبیر اولنان داروی معروفدر وقطرداق کبی شول ملایم کیکه دینورکه بوینوزك دیب طرفنده کی ایچنده اولور بریاض کیبکدر واکا مریخ دخی دینور امیر وزننده جمعی امرخه‌در (ریخ) دیك وزننده خراسانده برموضع یاخود نیسا بورده برناحیه‌در محدثیندن محمد بن القاسم بن حبیب الصفار وذریتلری که هپ محدثلر وریخیون ایله مشتهرلردر اورادندر

﴿ فصل الزای المعجمة ﴾ (الزتوخ) تای فوقیه ایله قعود وزننده کنه دیدکلری بوجك آیرتلق ایچون کندوسنه یاپشان آدمه یاپشمق معناسنه‌در یقال زتخ القراد زتوخا من الباب الاول اذا شبث بمن علق به (الزخ) زانك فتحی و خانك تشدیدیله برکسه‌یی

براوبرق يره قاقوب دوشورمك معناسنه در يقال زخه زخا من الباب الاول اذا اوقعه فوهدة وبركسيه غيظ وغضب ايتمك معناسنه در يقال زخ زيدا اذا اغتاظ وصچرامق معناسنه در يقال زخ الرجل اذا وثب وچوكدير مك ايشه مك معناسنه در يقال زخ بوله اذا رماه ودوه بي عنف وشدتله سوروب كتمك معناسنه در يقال زخ الحادى اذا سار بالابل سير اعنيفا وجماع ايلك معناسنه در يقال زخ المرأة اذا جامعها و زخ و زخيخ آتش كوزى يلدرامق معناسنه در يقال زخ البحر زخا وزخيخا من الباب الثانى اذا برق (المزخة) ميمك كسرى وفتحيله برآدمك خاتونته دينور آلت جماع ومحل جماع اولديغيجون (الزخة) زالك فتحيله مزخه معناسنه در فعله بمعنى مفعولدر (المزخه) ميمك وزالك فتحيله اسم مكاندر خاتونك فرجنه دينور (الزخزخة) زلزله وزنده بودخى جماع ايلك معناسنه در يقال زخزخ المرأة اذا جامعها (الزخاخة) سحاقه وزنده جماع هنكامنده فرجندن صو فشقردان قاريه دينور يقال امرأة زخاخة اذا كانت تزخ بالماء عند الجماع (الزرنيخ) زالك كسريله حجر معروفدركه تركيده زرنيق تعبير اولنور بياض وقرمزى وصارى نوعى اولور وزرنيخ صعيد اولكه سنده بر قريه آديدر (الزخ) زالك فتحى و لامك سكونيله صيرنجق يره دينورکه ياشلغندن ياخود يالچينلغندن اياق طوتمامغله قايوب كيدر اوله مزله ومزلقه كبى وبر اوق آتمى مسافه يه دينور غلوة السهم معناسنه وزخ مصدر اولور مزراغك ديب دمورىله دورتمك معناسنه يقال زخه بالرمح زخا من الباب الثانى اذا زجه (الزخ) كتف وزنده بودخى صيرنجق و طابنجق يره دينور (الزخ) فتحتينله سمورمك معناسنه در يقال زخ الرجل زخا من الباب الرابع اذا سمن (الزخة) زالك ضميله قبره وزنده قيراق تعبير اولنان نسنه در زحلوفه معناسنه باديه ده قيراقلرى ديك اشاغى صيرنجق پر اوله جقدر و زخه بركونه وجع اسميدركه انسانك آرقه سنه عارض اولوب كندنجه يومريلنور غليظ اولور مثلا اولان آدم العياذ بالله تعالى حركتدن قالور (الزخان) زالك فتحى و لامك سكونيله (والزخان) فتحاتله بوريمكده يولداشلره سبق و تقدم ايلك معناسنه در يقال زخ الرجل زخا وزخانا وزخانا من الباب الاول اذا تقدم فى المشى (زايخا) زالك فتحيله صاحبة حضرت يوسف عليه السلام اسميدر (التزايخ) تفعيل وزننده بريرى يالچين صيرنجق ايلك معناسنه در يقال زخه تزايخا اذا ملسه (الزمخ) زالك فتحى وميمك سكونيله كبر ايلك معناسنه در يقال زمخ الرجل زمخا من الباب الثالث اذا تكبر (الزامخ) يك يوكسك شامخ معناسنه در يقال جبل زامخ اى شامخ وباشلو اولچولمش اولچكه اطلاق اولنور يقال كيل زامخ اى وافر (الزموخ) صبور وزننده (والزمخ) فتحتينله ايراق ويك صرب يوقشه دينور

يقال عقبة زموخ وزنخ اى بعيدة شديدة (زمبخ) زانك ضمه قبيط وزننده بيق ايالتنده برقضانك آديدر (الزنخ) زانك و نونك فتحيله ياغ بوزلمق معناسنه در كه رايحه‌سى متعفن اولور يقال زنخ الدهن زنخا من الباب الرابع اذا تغير و تازه قوزى واوغلاق سود امركن بوغازنه سود طورمقدن ياخود بوغازى قوريمقدن ناشى باشنى يوقرى طوتمق معناسنه در يقال زنخ السخل اذا رفع رأسه عندالارتضاع من غصص او يبس حلق (الزنخ) كتف وزننده رايحه‌سى بوزلمش ياغه دينور يقال دهن زنخ اى متغير (الزنوخ) قعود وزننده زنوخ معناسنه در كه ذكر اولندى يقال زنخ القراد زنوخا من الباب الاول و الثانى بمعنى زنخ (التزنخ) تفعل وزننده تكلمده آچلق واولوق كبى بوشلمق معناسنه در يقال تزنخ فى الكلام اذا تفتح كويا كه فارسيده اولان زنخ كلمه‌سندن متصرفدر وتزنخ تكبر معناسنه در يقال تزنخ الرجل اذا تكبر (الزنخة) فرحه وزننده افراط اوزره صوصنزلقدن بغرسقلرى چكيلوب و قارنلرى طار اولوب بوكورلرى برى برينه ياپشمش اولان دومله دينور يقال ابل زنخة اذا ضاقت بطونها عطشا (زواخ) غراب وزننده برموضع آديدر مكان و بقعه اعتباريله منصرف و غير منصرف اولور (الزيخ) شيخ وزننده (والزيخان) فتحاتله جور وظلم ايلمك معناسنه در يقال زاخ الرجل زيخا وزيخانا من الباب الثانى اذا جار وظلم اولديغى محلدن آلارغه اولمق معناسنه در يقال زاخ عن المكان اذا تنحى (الازاخة) همزه‌نك كسريله اولديغى يردن آلارغه ايتمك معناسنه در يقال ازاخه اذا نحاه (التزيخ) تفعل وزننده يرندن آيرلمق معناسنه در يقال تزيخ عن مكانه اذا تزيل

﴿ فصل السين ﴾ (التسبيخ) تفعيل وزننده تخفيف معناسنه در ذكرى آتى سبخ قطندن مأخوذدر يقال سبخ الله عنك الحمى تسبيخا اى خففها و تسكين معناسنه در يقال سبخ الله الحر اى سكنه وحلاجلمش پنبه و يوك مقوله‌سنى اكيرمك ايچون اوزون اوزون دورمك معناسنه در يقال سبخ القطن ونحوه اذا الفه يعنى لتغزله المرأة وطمر وجعدن ناشى شدتله آتمقدن وآغريدن ساكن اولمق معناسنه در كه راحته منقلب اولور يقال سبخ العرق اذا سكن من ضربان و الم قال الشارح سمعت اعرابيا يقول الحمدلله على تسبيخ العرق و اساغة الريق و مشغلدن فارغ وخالى اولمق معناسنه در يقال سبخ الرجل اذا كان فارغا و نوم شديد معناسنه در يقال سبخ الرجل اذا نام شديد او امى ساكن اولمق معناسنه در يقال سبخ الحر اذا سكن وفتر (النسبخ) سينك فتحى وبانك سكونيله بودنى مشاغلدن فارغ اولمق معناسنه در ومنه قرئ قوله تعالى [ان لك فى النهار سبخا طويلا] اى فراغا وسبخ نوم شديد معناسنه در يقال سبخ الرجل سبخا من الباب الاول اذا نام شديدا

وایراقلنمق معناسنه‌در یقال سخ الرجل اذا تباعد (السیخ) امیر وزننده اوزرینه مرهم مقوله‌سی دوا قونمق ایچون یصلنمش یموق پارچه‌سنه دینور مفردی سیخه‌در هایله وحلاجلندقدنصکره اکیرلمك ایچون اوزون اوزون دورلمش یموق سیکه‌لرینه دینورکه طشره ترکیسنده بدرك تعبیر اولنور وقوشلرك توپی توکیلوب هواده اوچان یلکنه دینور جمی سیاخ کلور (السیخة) فتحاتله ویانك سکونیله‌ده لغتدر طپراغی چوراق یره دینور جمی سباخ کلور سینك کسریله و سیخه بصره‌ده بر موضع آدیدر عباد عباددن فرقد بن یعقوب السبخی اورادندر وسیخه چوق طوران صویك یوزینه چوکن یوصون مقوله‌سی نسنه‌یه دینور (اسیاخ) همزه‌نك کسریله یر چوراق اولمق معناسنه‌در یقال اسبخت الارض اذا کانت سبخة و یری سباخه یعنی چوراق طپراغه وارنجه قدر قازمق معناسنه‌در یقال اسبخ فی حفره اذا بلغ السباخ (التسبیخ) تفعل وزننده اسی ساکن اولمق معناسنه‌در یقال تسبخ الحر اذا سکن وفتر (السخاخ) سحاب وزننده طپراغی یومشق وصوی وپاکیزه اولان ارضه دینور که هرنه‌که زرع وغرس اولنسه سریعا نشو ونما بولور غریبدرکه وانقولی صحاحك الارض اللینة الحرة قولنده واقع حره کلمه‌سنی حائك فتحیله وهم ایتمکله حرارتی ملایم اولان یر ایله ترجمه ایلمشدر اول ایسه حای مضمومه ایله‌درکه ارض طیبه دیمکدر و سخاخ ماوراء النهرده بر موضع آدیدر (السخاسخ) سینك فتحیله سخاخ معناسنه‌درکه صوی ومنبت وطپراغی یومشق یره دینور (السخاء) خاك تشدیدیله رخاء وزننده ومرادفیدرکه طپراغی یومشق یره دینور جمی سخاخی کلور رخاخی کبی (السخ) سینك فتحی و خاك تشدیدیله سیر وحفر مقوله‌سی عملرده مبالغه وامعان ایتمك معناسنه‌در یقال سخ فی الحفر والسیر سخا من الباب الاول اذا امعن و چکرکه یورطمق ایچون قویرغنی یره کومك معناسنه‌در یقال سخت الجرادة اذا غرزت ذنبها فی الارض جمیع امهاتده وشروحده بومعنا سخ ایله مقید اولمغله و انقولینك سخاخ ایله ترجمه‌سی وهمدر (السخ) سینك ضمیله کلمه اعجمیه‌ده و عربیده مستعملدر اوزاندن یکرمی درت بطمان مقداره دینور (الانسداخ) انفعال وزننده یاطمق معناسنه‌در یقال انسدخ علی الارض اذا انبسط (السریخ) بای موحده ایله جعفر وزننده ارض واسعه‌یه دینور وشول ارضه دینورکه آنده برطرفه یول بولنمیوب هرطرف اوه اولمغله اکا دوشنلر کراه اولور اوله یقال ارض سریخ ای مضلة (السربخة) دحرجه وزننده بی تمکین وخفیف مشرب اولمق معناسنه‌در یقال سربخ الرجل اذا خف ونزق وتأنی ایله آهسته آهسته یورمك معناسنه‌در یقال سرخ الرجل اذا مشی رویدا واویله اسپلکنده برمحله یوریوب کتمك معناسنه‌در یقال سرخ الرجل اذا مشی

فى الظهيرة (السرباخ) قرطاس وزنده واسع بيابانه دينور يقال مهمة سرباخ اى واسع (المسرخ) مسرهد وزنده بعيد يره دينور يقال مكان مسرخ اى بعيد (السردوخ) سينك ضميله اوزرينه صو دوكيلن يعنى تر وتازه اولمق ايچون صوده اصلديلن خرمايه دينور (الاسفاناخ) همزه‌نك كسريله سبزة معروفدر تركيده ترخيفله اسپناق ديدكلريدر طبيعتى ملين وبرمقدار جالى يعنى ماده ايله سطح عضوك بينه كيروب يابشمش وقورمش رطوبتلرى مزيل وغساله يعنى رطوبت و سيلان سببيله سطح عضودن فضلاتى منقدر وبل وكوكس آغريلرينه نافعدر (السلخ) سينك فتحى ولامك سكونيله مذبوحك دريسنى بوزوب چقرمق معناسنه‌در يقال سلخ الشاة سلخا من الباب الاول والثالث اذا كشط جلدها و انسان آرقه‌سندن لباسنى صويمقده دخى استعمال اولنور يقال سلخت المرأة درعها اذا نزعت و منه سلخ الله النهار من الليل اى اسئله يعنى حق تعالى نهارى ليلدن صيروب چقردى وسلخ آى آخر اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال سلخ الشهر اذا مضى وآيى آخره يتشدرمك يعنى آيك آخرينه واصل اولمق معناسنه مستعملدر يقال سلخ فلان شهره اى امضاه وصار فى آخره ونبات صراروب قوريمغه بشلدقدنصكره بنه يشروب تازه‌لنمك معناسنه مستعملدر يقال سلخ النبات اذا اخضر بعد الهيج ويلان قاوله‌مق معناسنه‌در يقال سلخت الحية اذا انسرى عن سلختها بوراده مؤلف فعلينك برنى مؤنث وبرنى مذكر ايرادى حيه لفظنك تأنيث وتذكيرنه مبنيدر و سلخ آيك آخر كونه اطلاق اولنوركه تسميه بالمصدردر ياخود بمعنى مفعولدر ومذبوحدن يوزيلوب طلوم چيقاردىلن دريه‌يه دينور (المسلوخ) دريسى يوزيلوب چقرلمش قيونه دينور (الانسلاخ) انفعال وزنده ذبيحه‌نك دريسى يوزيلوب چقرلمق معناسنه‌در بوماسبتله سلخ كى آى آخر اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال انسلخ الشهر اذا مضى وكوندز كيجه‌دن صيريلوب چقمق معناسنه مستعملدر يقال سلخ الله النهار من الليل فانسلخ (السلخة) ذكر اولنان سلخك مفرديدر كه طلوم چقاريلن دريه‌يه ويلانك قاو تعبير اولنان صويلش دريسنه دينور (المنسلخ) ميمك ضمى ولامك فتحيله بودخى سلخ كبى آيك آخر كونه اطلاق اولنور (السالخ) شول اويوز علتنه اطلاق اولنوركه اصابت ايلديكى دومنك دريسى صويلوب چقار اوله و سالخ سياه يلانه دينوركه پك ايرى اولور بهر سنه قاولديغيچون اطلاق اولنمشدر مؤنثنده اسوده دينور سالخه ايله صفتلنمز يقال اسود سالخ و اسودان سالخ يعنى لاثنى فى الصفة ويقال اساود سالخة وسوالخ وسلخ كركع وسلخه بالهاء (الاسلخ) احمر وزنده باشنك اوكى كل اولان آدمه اطلاق اولنور اصلع معناسنه وپك قرمزى چهره‌لو آدمه اطلاق اولنور (السلخة) سفينه وزنده بركونه عطر

اسمدركه

اسمیدرکه کویا که صویلش قبوقدر بونك حقیقی هند وعمانده نابت برشجر دالرینك قشربدر بعضا دارچین ایچلرنده دخی بولنور وبو یدی قسم اولور عنبر قبوغی دیدکاری قرمزی نوعیدر واکا قرفة الدار صینی دخی دیرلر (وسلیخه) هنوز طوغمش ولده اطلاق اولنور وبان دیدکاری اغاجك مسك وسائر طیب ایله تربیه اولنمقسزین ساده دهنه دینور وبان ترکیده سورقون اغاجی وبك اغاجی دیدکاری سهی وموزون برشجردر وسلیخة الرمث مرعای دوابدن رمث دیدکاری شجرك مرعی اولمیان یرینه دینور قبوغندن صویلش اولور (المسلاخ) میمك کسریله خاصة پیلانك صویلش دریسنه دینورکه قاو تعبیر اولنور بهر سنه برکره قاولیوب چقردیغی کوملکدن عبارتدر وهنوز یمشی یشل وخام ایکن دوکیلور اولان خرما اغاجنه اطلاق اولنور ویوزلمش دریه دینور اهاب معناسنه (السلیخ) امیر وزننده شول کشیه دینورکه شدید البجاع اولوب لکن کبه ابلز اوله یقال رجل سلیخ ملیخ ای شدید البجاع ولا یلقح ووادی اولمیان بیزه نسبه دینور طبراق وطاش کبی یقال شیء سلیخ ملیخ ای لاطم له بوراده من لاطم نسخه‌لری غلطدر نته‌که ملیخ ماده‌سنده مالیه مثبتدر (السلاخة) سینك فتحیله دادسزلغه دینور یقال فیه سلاخة ملاخة ای لیس له طم (السلخ) فتحتینله ایپلك اکیردکاری ایکده قلان ایپلك بقیه‌سنه دینور (الاسلخاخ) احرار وزننده یان اوزره اوزانوب یاتمق معناسنه‌در صویلش دری کبی یقال اسلخ الرجل اسلخاخا اذا اضطجع(الاسلیخ) ازمیل وزننده برنبات آدیدر (السماخ) سینك کسریله صماخ وزننده ومرادفیدرکه بوراده مرادقولقدر وسماخ شیشه آغزینك باغنه دینور عقاص معناسنه (السمخ) سینك فتحی ومیمك سکونیله برآدمك قولغنه اوروب ایشتمکدن آلیقومق معناسنه‌در یقال سمخه سمخا من الباب الثالث اذا اصاب سماخه فعقره واکین طبراقدن هنوز یاروب کورنمك معناسنه‌در یقال سمخ الزرع اذا طلع اولا (السمخة) سینك کسریله اکینك طبراقدن اوج کوستورمسی هیئته دینورکه بناء نوعدر یقال ان هذا الزرع لحسن السمخة بوکویا که ذکر اولنان سماخدن مأخوذ در شیشه‌نك آغزی باغی شیشه‌نك اوجنده جزؤیجه مرتی اولق مناسبتله مبنی‌در (السملوخ) سینك ضمیله صملوخ معناسنه‌درکه قولق دلیکنك ایچ طرفیدر وبغدایجق اوتی دیدکاری اوتك دالرندن قوپریلان تازه فلیزه دینور (السملاخ) سینك کسریله سملوخ ایله معنای اولده مرادفدر (السماخی) سینك فتحی وپای مشدده ایله دادسز وبیزه اولان سوده وسائر طعامه دینور وشول سوده دینورکه طلومیله یوغرد اولق ایچون چقور ایچره موضوع اوله (السنخ) سینك کسریله برنسنه‌نك اصل ومناسنه دینور یقال فلان لاسنخ له ای لا اصل له وسنخ السن

دیشلرك کوکنه و منبته دینور و سنخ الحمی اسمه عارضه‌سنك سورت وحدته اطلاق اولنور وسنخ خراسانده برقریه آدیدر اعلامدن ذاکر بن ابی بکر السنخی اورادندر (السنوخ) رسوخ وزننده ومرادفیدرکه ثابت واستوار اولمق معناسنه‌در یقال سنخ الشیء سنوخا یعنی رسخ (السنخ) فتحتینله برنسنه بوزلمق تغیر معناسنه‌در یقال سنخ الدهن سنخا من الباب الرابع بمعنی زنخ ای تغیر وطعامی چوغه کتمك معناسنه‌در یقال سنخ من الطعام اذا اکثر (السناخة) سینك فتحیله (والسنخة) فتحاتله بد ومتعفن رایحه‌یه دینور یقال له سناخة وسنخة ای ریح منتنة وسناخة کیر وپاسه دینور وسنخ معناسنه ودباغت اثرلرینه دینورکه متعفن اولور (السنخ) کنف وزننده ستمه‌سی چوق وخیم یره دینور یقال بلد سنخ ای محمة (سانخ) نصر بن احمد نام محدثك جدی اسمیدر علی قول یوحای مهمله ایله‌در (التسنیخ) تفعیل وزننده نسنه ایستمك معناسنه‌در یقال سنخ منه الشیء اذا طلبه (السنخنان) سینك ضمی ونونك سکونیله ایکی آدم بویی مقداری اولان قویی‌یه دینور شارحك عبابدن نقلی اوزره ترجمه اولندی (المسنیخ) مسرهد وزننده مسرخ معناسنه‌درکه ذکر اولندی و اویله اسیلکننده یوله کیدن آدمه دینور (السوخ) سینك فتحی وواوك سکونیله ایاق یوررکن چامورلق کبی یومشق یره باتوب کوملك معناسنه‌در یقال ساخت قوائم الحمار تسوخ سوخا بمعنی ثاخت وبرنسنه صویك دبنه چوکمك معناسنه مستعملدر یقال ساخ الشیء فی الماء اذا رسب (السیوخ والسووخ) قعود وزنلرنده (والسوخان) فتحاتله قعر زمینه باتمق معناسنه‌درکه خسف اولمق تعبیر اولنور یقال ساخت الارض بهم سیوخا و سووخا و سوخانا اذا انخسفت بایله متعدی اولمغله مؤلف لازمیله تفسیر ایلشدر (السواخیة) علابطه وزننده چوق چامورلغه دینور (السواخ) غراب وزننده (والسواخی) سینك ضمی وواوك تشدیدی والفك قصریله شقاری وزننده چامور باتغنه دینور یقال صارت الارض سواخا وسواخی اذا صارت ذات سواخیة وسواخی کلمه‌سنك مصغرنده سوبوخه دینور وجوهری سواخی علی وزن فعالی ای کثیرها زراع المطر قولی یعنی سواخی خیاری کبی فانك فتحیله فعالی وزننده‌در دیمسی غلطدر (التسوخ) تفعل وزننده بتاقلغه دوشمك معناسنه‌در یقال تسوخ الرجل اذا وقع فی السواخ (سوخ) سینك ضمیله برقریه آدیدر (السیخ) شیخ وزننده (والسیخان) فتحاتله رسوخ وثبات معناسنه‌در یقال ساخ الشیء یسیخ سیخا وسیخانا اذا رسخ وبرمق یاخود اباق چامور کبی یومشق یره کوملك معناسنه‌در یقال ساخت قدماه ای ثاخت (السیاخ) کتاب وزننده چاموردن یاپو پیان بنازه دینور بناة الطین

معناسنه شارح مناوی دیرکه سیاخ سائر امهاتك بیانی اوزره مفرددر بناء الطین معناسنه جمعی سیوخ در

﴿ فصل الشین المعجمة ﴾ (الشبخ) شینك فتحی وبانك سکونیله سود صاغیلورکن ظهور ایدن فشردیسندن حکایه در تقول سمعت شبخ اللبن ای صوته عند الحلب (الشخ) شینك فتحی وخای معجمه نك تشدیدیله ایشه مك معناسنه در یقال شخ الصبی شخا اذا بال وسود صاغیلورکن فشردامق معناسنه در یقال شخ اللبن اذا صات عند الشخب واویورکن موشلدامق معناسنه در یقال شخ فی نومه اذا غط (الشخیخ) شینك فتحیله حین تبولده بولی چبوق کبی اوزادی چوکدرمك معناسنه در یقال شخ ببوله شخیخا اذا امتد کالقضیب (الشخشخة) زلزله وزننده شخیخ معناسنه در یقال شخشخ ببوله بمعنی شخ به وشخشخه سلاح وکاغد خاشردیلرینه وقغشدیلرینه دینورکه حکایه در وبونده مصدر دخی اولور خشخشه کبی وشخشخه چوکمش ناقه کوکسنی یوقری طوتمق معناسنه در یقال شخشخت الناقة اذارفع صدرها وهی بارکة (الشخشاخ) سلسال وزننده بولنی چبوق کبی اوزادی چوکدرر اولان کمسیه دینور (الشدخ) شینك فتحی ودالك سکونیله قباق وقاون کبی رطب نسنه یی قیرمق علی قول باش وکمیك مقوله سی یابس نسنه یی قیرمق معناسنه در یقال فی الاول شدخ البطیخ اوالحنظل شدخا من الباب الثانی ویقال فی الثانی شدخ رأسه اوالعظم شدخا اذا کسره وصحاح ونهایه وسائر بعض امهاتده قاون وباش کبی ایچی بوش نسنه یی کسر ایله مقیددر کرك رطب وکرك یابس اولسون واساسده تنویعله شیء اجوفی کسر ویارخص وملایم نسنه یی صقوب اوفاتمغله مقیددرکه اولدخی اجوف اوله نته که حنظل ایله تمثیلی آنی مشعردر وشدخ میل ایلك معناسنه در شارحك بیاننه کوره طریق مستقیمدن میل وانحراف ایلك معناسنه در کرك حسی وکرك معنوی اولسون یقال شدخ الرجل اذا مال عن القصد وآتك آلننده اولان بیاض بروننه قدر ممتد اولوب یایلق معناسنه در یقال شدخت غرة الفرس اذا انتشرت وسالت سفلا وبرکسه نك مشدخنه یعنی بورغاج یرینه اورمق یاطوقنمق معناسنه در یقال شدخ فلانا اذا اصاب مشدخة (التشدخ) تفعل وزننده (والانشداخ) انفعال وزننده شدخك معنای اولنده مطاوعلردر یقال شدخ الحنظل فتشدخ وانشدخ ای انکسر (الشادخة) آتك آلنندن بروننه قدر ممتد اولان غره یه دینور (الاشدخ) احمر وزننده شادخه سی اولان ارکك آته دینور مؤنثنده شدخاء دینور واشدخ ارسلانه دینور (المشدخ) معظم وزننده هنوز رطب اولمامش خرما قورغنه دینور که ال ایله صقلنجه قیریلوب اوفانور اوله وبیونك بورغاج یرینه دینور مقطع العنق معناسنه (الشدخة) نبذه وزننده تر وتازه نباته دینور (الشداخ) شینك ضمیله طوال

وطياب وزننده‌كه مبالغه‌در وشينك فتحيله‌ده بعضا زبانزددر يعمر بن عمرو الكنانى لقبيدر جاهليتده حكام عربدن ايدى كعبهٔ مكرمه‌نك توليتى خصوصنده قصى ايله خزاعه بيننده نزاع واقع اولمغله كيدرك ضرب لسان حرب سنانى مؤدى اولوب بالاخره مرقومه مراجعت اولدخى دماء خزاعه‌يى تحت قدمنه شدخ يعنى هدر وابطال ايله قصى طرفنه حكم ايتمكله شداخ ايله تلقيب اتديلر اساسك بياننه كوره عربلر شدخ دماءهم تحت قدمه ديرلر دملرنى هدر وابطال ايتدى معناسنه‌كه ذكر اولنان غرهٔ شادخه‌دن مأخوذدر (اشداخ) همزه‌نك فتحيله عقيق مدينه‌ده بر وادى اسميدر (الشادخ) تروتازه كنج اوغلانه دينور و شادخ اعتدالدن منحرف اولان شيئه دينور يقال امر شادخ اى مائل عن القصد (الشدخ) فتحتينله خلقتى ناتمام اولان دوشوكه اطلاق اولنور (الشاذياخ) ذال معجمه‌نك كسريله شهر نيسابورك اسم قديميدر و مرو قضاسنده برقريه آديدر (الشرخ) شرخ وزننده هر شيئك اصلنه وعرقنه دينور وبرشيئك سيوريجه توموب چقان اوجنه دينور حرف ناتئ معناسنه مثلا شرخا الفوق ديرلر تثنيه بنيه‌سيله اوق كزينك كرتكنك ايكى جانبنه‌كه تومسكجه اولور و شرخا الرحل ديرلر سمرك اوك واكسه قاشلرينه وشرخ جوانلق حالتنك اول هنكامنه اطلاق اولنور تقول فعلته شرخ شبابى اى فى ريعانه واوله وبهر سنه تولد ايدن دوه ياوريلرينه دينور و انسانك ولدينه دينور يقال هو شرخ فلان اى نجله وهنوز صوارلمامش و اوق كچورلمامش ساده تمرنه دينو وشرخ شارخ لفظندن جمع اولور صحب وصاحب كبى نوجوانلر ديمكدر وشرخ ياشد اشه دينور همزاد معناسنه يقال هوشرخه اى تربه ولدته ومثل ومانند معناسنه‌در يقال هماشرخان اى مثلان جمعى شروخ كلور وشرخ وشروخ قعود وزننده دوه قسمى آزى ديشنى يارمق معناسنه‌در يقال شرخ ناب البعير شرخا وشروخا من الباب الاول اذا شق البضعة (الشارخ) تازه دلو قنلويه دينور شاب معناسنه (الشروخ) شينك ضميله شرخك جمعيدركه ذكر اولندى وشروخ ايرى ميشه اغاجلرينه دينوركه تيكنلو اولور مغيلان كبى وقولهم شروخ شرخ كركع للمبالغة پس بونكده مفردى شرخ‌در (بنوشرح) بربطن اسميدركه (الشرباخ) باى موحده ايله قرطاس وزننده سولپو كلنوب فاسد وتباه اولمش منتاره دينور (الشرداخ) شرباخ وزننده طبانى بيوك وانلو اولان آدمه دينور يقال رجل شرداخ القدم اى عظيمها وعريضها (الشلخ) شينك فتحى ولامك سكونيله اصل وعرق معناسنه‌در يقال انه لكريم الشلخ اى الاصل والعرق وانسانك ولدينه على قول نطفه سنه دينور قال الشارح ومنه قول لبيد * ذهب الذين يعاش فى اكنافهم * وبقيت فى شلخ كجلد الاجرب * وشلخ عورتك فرجنه دينور وشلخ مصدر اولور قلجله بركسه‌يى اوروب اتنى

قوپرمق معناسنه در يقال شلخه بالسيف شلخا من الباب الاول اذا هبره به (شاخ) هاجر وزننده جد ابراهيم على نبينا وعليه التسليم اسميدر (الشمخ) شينك فتحى وميمك سكونيله (والشموخ) قعود وزننده پك يوكسك وبلند اولمق معناسنه در يقال شمخ الجبل شمخا وشموخا من الباب الثالث اذا علا وطال يعنى الى السماء مؤلفك بيانه كوره كرچه باب اولدن اولمق لازمدر لكن اصول سائره باب ثالثه مقيددر وشمخ وشموخ تكبر ايتمك معناسنه استعمال اولنور رفع انف مناسبتيله يقال شمخ الرجل بانفه اذا تكبر وشمخ بن قراره عربدن بر بطن آديدر جوهرى تصحيفله جيم بابنده ذكر ايتشدر (الشمخ) فتحتينله بعيد اولان قصد ونيته اطلاق اولنور يقال نية شمخ اى بعيدة (الشماخ) شداد وزننده اسمادندر شماخ بن حليف وشماخ بن المختار وشماخ بن العلا وشماخ بن عمرو وشماخ بن ضرار وشماخ بن ابى شداد شاعرلردر (شمخ) زبير وزننده برجل اسميدركه ابوعامر ايله مكنى در (الشامخ) يوكسك وعالى نسنه به دينور يقال جبل شامخ اى شاهق وعز وتعظيمله رونى يوقرى طوتمق يادكاره اطلاق اولنور يقال رجل شامخ اى رافع انفه عزا جمعى شمخ كلور ركع وزننده وشامخ برجل اسميدر (الشموخ) صبور وزننده ايراق مسافه به اطلاق اولنور يقال مفازة شموخ اى بعيدة (الشماخ) شينك كسريله (والشموخ) شينك ضميله چوبلو صالقمه دينوركه اوزرنده خرما ياخود اوزوم اوله وشماخ طاغك تپه سنه دينور وپك يوكسك بلوطلره دينور وآت قسمنك آلنده اولان غره به يعنى بياضه دينور كه انجه اوزون اولوب برون دلكلرينك ارالغنه قدر ايوب لكن دوداغنه وارمش اوله تركيده اكا صقر تعبير اولنور وبووجه اوزره اولان آته شماخ اطلاق اولنمز جوهرى اطلاق اولنور ديمكله غلط ايتشدر (ذوالشماخ) مالك بن عوف النضرى نام كسه نك فرسى اسميدر (الشماخية) خوارجدن برطائفه دركه عبدالله بن شماخ اصحابيدر (الشمخة) دحرجه وزننده دائدن صالقم كسمك وصالقم صيرمق معناسنه در تقول شمخ الغذق على بنية الامر اى اخرط شماريخه بالمخلب قطعا (الشناخ) كتاب وزننده طاغك برطرفه طوغرى سيوريلوب چقان برونه دينور (المشخ) معظم وزننده تيكنلرى آيرتلامش خرما اغاجنه دينور (التشنيخ) تفعيل وزننده خرمانك تيكنلرنى آيرتليوب پاك ايتمك معناسنه در يقال شنخ عليه النخلة تشنيخا اذا نقح عنه سلاء (الشندخ) قنفذ وزننده طقناز كوده لى اوزون وشديد اولان انسان وحيوانه دينور وارسلانه دينور وآتشلو ياوز آته دينور وشول طعام وضيافته دينور كه برجديد قوناق بنا ايدن ياخود سفردن كلن ياخود ضايعنى بولان كسه ترتيب ايدر تركيده بقياز تعبير اولنور (الشنداخ) شينك ضميله (والشنداخ) شينك كسريله (والشندخة)

(والشنداخى) شينلرك ضميله بونلرده طعام مذكوره دينور (الشندخه) دحرجه وزننده وجه مذكور اوزره شندخ ديدكلرى طعام ضيافتى ترتيب ايلك معناسنه در يقال شندخ الرجل اذا عمل الشندخ (الشيخ) شينك فتحى ويانك سكونيله (والشيخون) سيحون وزننده سيماسنده پيرلك ظاهر اولان يعنى پير وسالخورده اولان كشى يه دينور على قول اللى ياخود اللى رياشدن آخر عمره قدر ياخود سكسانه قدر شيخ اطلاق اولنور شيخك جمعى شيوخ كلور وشيوخ كلور شينك كسريله كه مجاورت يايه مبنى درواشياخ كلور وشيخه كلور عنبه وزننده وشيخه كلور صبيه وزننده وشيخان كلور ضيفان وزننده ومشيخه كلور ميمك ويانك فتحيله ومشيخة كلور ميمك فتحى وشينك كسريله ومشيوخاء كلور مدايله ومشيخاء كلور ميمك فتحى وشينك كسريله ومشايخ كلور مصباحك بيانه كوره مشيخه ميمك ويانك فتحيله اسم جعدر مشايخ انك جمعيدر وشيخك مصغرنده شيخ دينور وشيخ دينور ياء ايجون شينك كسريله وقليلا شويخ دينور واو ايله جوهرى قليلا ورودنى درك ايلامكله شويخ كلديكنى انكار ايلشدر لكن جوهرى صحاح لغت قيدنده اوانغله نوادره مبالات ايلديكى بيانندن مستفيدر وشيخ لفظنك مؤنثنده شيخه دينور هايله وشيخ برشجر آديدر وخاتونك زوجنه اطلاق اولنور وشيخه هايله اسد وحنظله قبيله لرينك بلادنده برياض قوملق آديدر ذوالخرق الطهوى نام شاعرك قول صحيح اوزره اشبو ★ ومن جعره بالشيخة اليتقصع ★ مصراعنده مذكور شيخه دن مراد ذكر اولنان قوملقدر مترجم ديركه مصراع مزبورك صدرى ★ ويستخرج اليربوع من نافقائه ★ مصراعيدر واستاد ومرشده شيخ اطلاق علم وفضيلتده اكبر اولديغندندر (الشيخيان) يای نسبتله وتثنيله بنيه سيله عبد اللطيف بن نضر وعبدالله بن محمد بن عبدالجليل نام كسه لردركه شيخ ميهنى حضرتلرينه منسوبلردر (الشيخ) فتحتينله (والشيوخة) شينك ضميله (والشيوخية) يای مشدده ايله (والشيخوخة) شينك فتحيله (والشيخوخية) يای مشدده ايله مصدرلردر انسان قوجامق معناسنه در يقال شاخ الرجل شيخا وشيوخة وشيوخية وشيخوخة وشيخوخية اذا صار شيخا (التشيخ) تفعيل وزننده بودخى قوجامق معناسنه در يقال شيخ الرجل بمعنى شاخ وبرآدمى تعظيم قصديله ياشيخ ديو چاغرمق ومحاوره ده ياشيخ ديه رك خطاب ايلمك معناسنه در يقال شيخه اذا دعاه شيخا اوقال له ياشيخ بجيلا وبركسه يى تعييب ايلمك معناسنه در يقال شيخ عليه اذا عابه وبرآدمى رسواى وبدنام ايلمك معناسنه در يقال شيخ به اذا فضحه (التشيخ) تفعل وزننده قوجالمق معناسنه در يقال تشيخ الرجل اذا صار شيخا (الاشياخ) شينك جمعيدر كه ذكر اولنور ومنه قولهم اشياخ النجوم اى اصولها مراد سبعهٔ سياره در قال الشارح وهى الدرارى اى السيارات (رستاق الشيخ) اصفهانده برموضعدر (شيخان) تثنيه بنيه سيله مصعب

بن عبدالله نام محدثك لقبيدر ومدينه‌ده برموضع آديدر كه احد ملحمه‌سنده لشكر كاه حضرت رسول الله ايدى عليه السلام (الشيخة) شينك كسريله برصرب عقبه آديدر طبراغنك بياض اولمى باعث تسميه‌در (الشاخة) قدو اندامى معتدل اولان آدمه دينور

﴿ فصل الصاد ﴾ (الصخة) صادك وبانك فتحيله سيخه معناسنه‌در كه شوراق يره دينور وصيحة القطن سيخه‌دركه محلنده ذكر اولنمدى (الصخ) صادك فتحى وخانك تشديديله برقانى وبك نسنه‌يى برجوف اولميوب مصمت اولان شيئه اورمق معناسنه‌در مثلا طاش ودمور ودكنك مقوله سنى برقيايه اورمق كبى يقال صخ الحديدعلى الصخرة صخا من الباب الاول اذا ضربه بها وصخ وصخخ وجه مذكور اوزره اوريلان قياسلنمك معناسنه‌در يقال صخت الصخرة صخا وصخخا اذا صاتت حين قرعت بالشئ الصلب (صخه) هايله آندن اسمدركه قيانك آوازندن حكايه‌در لسانزده طاقردى تعبير اولنور تقول سمعت للصخرة المقروعة صخة اى صوتا وصخ وصخخ قرغه دومنك ياغرنى برونيله دور تشدرمك معناسنه‌در كه ككمك تعبير اولنور يقال صخ الغراب اذا طعن دبره البعير (الصاخة) خانك تشديديله صيحه وآوازه دينوركه شدتندن قولقلرى صاغر ايدر اوله وصاخه قيامته وداهيه‌يه اطلاق اولنور قيامة اطلاق نفخة صورحسبيله‌در مبالغة قيامته وصف اولور وصاخه اسناد مجازى اوزره مصمه معناسنه‌ده اولور زيرا مصم حقيقتده مسمع اولاندر وبو صخ كلمه‌سندن مأخوذ دركه قولغى صاغر ايلك معناسنه‌در مجازا آواز شديده‌ده استعمال اولنمشدر يقال صخه صخا اذا ضربه اذنه فاصمها ويقال صاح بهم صيخه تصخ الاذان وداهية شديده‌يه اطلاق دخى سماعنه قولقلر طيانمديغنه مبنى‌در مؤلف اقتصار وجهى اوزره ثبت ايلمشدر (الصرخة) صادك فتحى ورانك سكونيله صيحهٔ شديده‌يه دينور قال فى الاساس له عولة كعولة الثكلى وصرخة كصرخة الحبلى وصرخه مؤذنك اذانه اطلاق اولنوركه حقيقت شرعيه‌در تقول سمعت الصرخة الاولى اى الاذان الاول (الصراخ) غراب وزننده حيقرمق ياخود شدتله حيقرمق معناسنه اسمدر ومصدر اولور يقال صرخ الرجل صراخا من الباب الاول اذا صاح اوشديدة (التصرخ) تفعيل وزننده تكلفله حيقرمق معناسنه‌در يقال تصرخ الرجل اذا تكلف الصراخ (الصارخ) مدد وفريادە يتشن آدمه دينور مغيث معناسنه‌در فريادرس تعبير اولنور ومدد استين‌داد خواهه دينور مستغيث معناسنه بوصورتده ضد اولور اساسده صرح صوت مغيث وصوت مستغيث ايله مفسر اولمغله صارخ وصريخ آنلردن مأخوذدر وصارخ خروسه اطلاق اولنور (الصريخ) امير وزننده بودخى صارخ معناسنه‌در كه مغيث ومستغيثه دينور (المصرخ) محسن وزننده

مدد واغاثه ايدن واعانت ايدن آدملره دينور (الاصطراخ) افتعال وزننده مشاركت ايچوندر برى برينه فرياد ايدشمك معناسنه در يقال اصطرخ القوم اذا تصارخوا اى صرخ بعضهم ببعض (الصارخة) فاعله وزننده مصدر در فريادة يتشمك معناسنه در يقال صرخه صارخة اذا اغاثه وصارخه استغاثه صوتنه دينور تقول سمعت صارخة القوم اى صوت استغاثتهم (الصراخ) كتان وزننده طاوس قوشنه اطلاق اولنور چاغرغان اولديغيچون (صرخ) قفل وزننده برطاغك اسميدر (الصرخة) دربخة وزننده خفت ونزق معناسنه در كه بى تمكين وسبكمشرب اولمقدر (الاصلخ) اصلخ وزننده اصلا ايشمز اولان صاغره دينور يقال رجل اصلخ اى اصم جدا لايسمع البته بونك مأخذى صلخ در فتحتينله يقال صلخ الرجل صلخا من الباب الرابع واصلخ اويوز اركك دوميه دينور مؤنثنده صلخاء دينور يقال جمل اصلخ وناقة صلخاء وابل صلخى ويقال جرب صالخ اى ساخ يسلخ جلد البعير (التصالخ) تفاعل وزننده مواضعة صاغرلق كوستورمك معناسنه در يقال تصالخ الرجل اذا تصام (الصلوخ) صبور وزننده مهلك وقتال اولان داهيه به اطلاق اولنور يقال داهية صلوخ اى مهلكة (الاصلخاخ) احمر وزننده يان اوزره اوزانوب ياتمق معناسنه در يقال اصلخ الرجل اصلخاخا اذا اضطجع (الصماخ) كتاب وزننده (والاصموخ) اسلوب وزننده قولغك دليكنه دينور وقولغك كندينه دينور ومنه تقول هذا كلام يولم صماخى واصموخى وهو خرق الاذن والصماخ ايضا الاذن نفسها شارح ديركه كل اذن ولود وكل صماخ بيوض ديرلر يعنى ولدى بطننده حاصل اولان ذى روحده اذن تعبير اولنور ويومرطه سنده بيدا اولانده صماخ دينور حتى صحاحده كل سكاء نبوض وكل شرقاء تلد ديشدر وصماخ آزجه صويه دينور تقول عندى صماخ اى قليل من الماء (صماخ) غراب وزننده برصو آديدر (الصمخ) صادك فتحى وميمك سكونيله برآدمك صماخنه اورمق معناسنه در يقال صمخه صمخا من الباب الاول اذا اصاب صماخه ويومرقله برينك كوزينه اورمق معناسنه در يقال صمخ عينه اذا ضربها بجميع كفه وچهره به كونش طوقمق ياخود كونش چالمق معناسنه در يقال صمخت الشمس وجهه اذا اصابته او اشتد وقعها عليه (الصمخة) فرحه وزننده كوده مى تروتازه ومطرا اولان محوبه به دينور يقال امرأة صمخة اى غضة (الصماخة) جبانه وزننده اشكنبه نك پاشنه شيردان وقرق پاير تعبير اولنان شيئه دينور قطنه معناسنه (الصمخ) صادك كسريله قوريجه برنسنه در كه قيون قسمى طوغوردقدنصكره جه مملرينك امركلنده اولور پواشجه شق ايدرلر آندنصكره خالص سود كلمكه بشلراكامه يوصى تعبير ايدرلر مفردى صمخه در هايله (الصملاخ) صادك كسريله (والصملوخ) صادك ضميله قولق دليكنك

ايچنه

ایچنه دینور وقولق چرکنه دینور (الصماخ) علابط وزننده بك قوبی سوده دینور که یوغرد کبی قاتیلمش اوله (الصماخی) سماخی وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی صماخ النصی بغدایجق اوتنك کوکلرندن ایجه اولان فلیز لرینه دینور (الضمخ) صادك کسریله سخ وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی (الضمخ) کتف وزننده اصناخی یعنی دیشلرینك کوکلری چقمش اغزه دینور یقال فم ضمخ اذا خرجت اصناخه (الصناخیة) غرابیه وزننده ایری ویومری جثه لو کمیه دینور یقال رجل صناخیة ای ضخم (الضخة) فتحاتله کبر وپاسه دینور یقال فی ثوبه ضخة ای درن (الصاخة) تخفیفله اعضاده اولان کمکی جانور اصرمقدن یاخود برنسنه طوقمقدن عارض اولان شیشه دینور که اثری قالمش اوله وداهیه یه دینور جمعی صاخات وجمع جنسی صاخ در (الاصاخة) همزه‌نك کسریله برسوزه قولق طوتوب دکمك معناسنه در یقال اصاخ له اصاخة اذا استمع له (الصواخ) رمان وزننده بتاقلق یره دینور یقال بلد صواخ اذا کان تصوخ فیه الرجل (الصوخ) سوخ وزننده ومرادفیدر که اپاق چامور مقوله‌سی یره یاتمق معناسنه در یقال ساخت الرجل بمعنی ساخت

﴿ فصل الضاد المعجمة ﴾ (الضخ) ضادك فتحی وخاك تشدیدیله کوز یاش دوکمك معناسنه در یقال ضخت العین ضخا من الباب الاول اذا دمعت وبولی چیوق کبی اوزادی چوکدرمك معناسنه در یقال ضخ بوله اذا مده وصوسرمك معناسنه در یقال ضخ الماء اذا نضخه (المضخة) میمك کسریله شول فامشه دینور که ایچنه بر طیقاج اغاج صوقغله ایچندن صوفشقردرلر چوچق ملاعبندندر (الضرداخ) ضادك کسری ودالك فتحیله عظیم اولان شیشه دینور (الضرداخ) قرطاس وزننده بغایت صوی وعالی جنس اولان خرما اغاجنه دینور یقال نخلة ضرداخ ای صفیة کریمة (الضمخ) صمخ وزننده بدنه تقاطر ایدر درجه‌سنده طیب سورمك معناسنه در یقال ضمخ جسده بالطیب ضمخا من الباب الاول اذا لطخه به حتی کانه یقطر (الظمیخ) ضمخ معناسنه در یقال ضمخ بدنه بمعنی ضمخ (الانضماخ) انفعال وزننده (والاضطماخ) افتعال وزننده (والتضمخ) تفعل وزننده طیب سورمك معناسنه در یقال انضمخ بالطیب واضطمخ وتضمخ اذا تلطخ به (الضمخة) ضادك کسریله سموز خاتونه یاخود سموز ناقه‌یه دینور وشیره‌سی تقاطر ایدن تازه خرمایه دینور (ضاخ) بادیه‌ده برموضع آدیدر (الضاخة) خاك تخفیفیله آفت وداهیه یه دینور

﴿ فصل الطاء ﴾ (الطبخ) طانك فتحی وبانك سکونیله پشورمك معناسنه در کرك بریان وکباب وقاورمه جهتیله وکرك تنجره‌ده پشورمك جهتیله اولسون یقال طبخ

اللحم طبخا من الباب الاول والثالث اذا انضجه (الانطباخ) انفعال وزنده (والاطباخ) همزه‌نك وطای مشده‌ده‌نك كسریله افتعال وزنده مطاوعلریدر بشمك معناسنه یقال طبخه فانطبخ واطبخ واطباخ افتعال وزنده طبخ اتخاذ ایتمك معناسنه‌در یقال اطبخ الرجل اذا اتخذ طبیخا (المطبخ) مفعد وزنده‌اسم مكاندر آشخانه‌یه دینور (المطبخ) منبر زونده اسم آلتدر تنجره‌یه دینور (الطباح) كتان وزنده آشجی‌یه دینور (الطباخة) كتابه وزنده آشجیلق حرفتنه دینور (الطباخة) كناسه وزنده طبخ اولنورکن تنجره‌نك فوران ایدوب دوكیلن كوكنه دینور (الطبیخ) امیر وزنده منصفدن یعنی یاریسی قاینجه قینادیلن شرابدن برنوعه دینور یقال هو یشرب الطبیخ وهو ضرب من المنصف وكرچه وطوغلمیه اطلاق اولنور یقال اتلف ماله فی الطبیخ ای الجص والاجر (الطبیخ) طانك ضمیله قبر وزنده عذاب فرشته‌لرینه اطلاق اولنور كه طبخ اجساد عصاة وكفاره مأمورلردر طابخ مفردیدر (الطباخ) سحاب وزنلرنده برنسنه‌نك محكم واستوارلغنه دینور وزور وقوت معناسنه‌در وسموزلك معناسنه‌در یقال مافی فعله طباخ ای احكام ولیس له طباخ ای قوة وفی بدنه طباخ ای سمن (الطبیخ) سكین وزنده قاونه دینور بطیخ كبی شارحك بیانه كوره جهازیون لغتیدر (الطابخ) شدید الحراره اولان حمایه اطلاق اولنور یقال به الحمی الطابخ ای الصائب (الطابخة) اویله اسیسنه اطلاق اولنور هاجره معناسنه وطابخه عامر بن الیاس بن مضرك لقبیدر (طابخ الحر) اسینك سمومنه اطلاق اولنور یقال ظهرت طبایخ الحرای سمائمه (الطباخیة) كراهیه وزنده (والطباخیة) غرابیه وزنده انثه طلوكنج خاتونه علی قول كوزل وعقل ورشد صاحبه‌سی قادینه دینور یقال امرأة طباخیة وطباخیة ای شابة مكتنزة اوعاقلة ملیحة (المطبخ) محدث وزنده كلرقسمنك اك اولكی یاوریسنه دینور شارح دیركه اول لفظی سهودر صواب اولان ثالث اولمقدركه اوچنجی یاشنه كیرن ولدی دیمك اولور انتهی ومطبخ انثه طلوكنج دلوقنلویه دینور (التطبیخ) تفعیل وزنده صبی نشو ونما بولوب یال وبال صاحبی اولمق معناسنه‌در یقال طبخ الصبی اذا ترعرع وكبر (الاطبخ) احمر وزنده (والطبخة) نبذه وزنده حماقته متانت واستحكامی یعنی پك شاشقین احمق اولان آدمه دینور یقال رجل اطبخ وطبخة ای مستحكم الحمق (المطابخ) جمع بنیه‌سیله مكه‌ده برموضع آدیدر (الطبراخ) قرطاس وزنده علی بن ابی هاشم نام محدثك پدری لقبیدر علی قول میمله طمراخ‌در (الطخ) طانك فتحی وخانك تشدیدیله برنسنه‌یی آتوب ایراقلشدرمق معناسنه‌در یقال طخ الشیء طخا من الباب الاول اذا رماه وابعده وجماع ایتمك معناسنه‌در

یقال

یقال طبخ جاریته اذا جامعها (المطبخة) میمك کسریله برتخته پاره‌سیدر که چوجقلر برطرفنی یوفقلدوب آنکله چلیك کبی اوینارلر بوبرال آیه‌سی قدر دکرمی‌ومنقش تخته‌در که دائرا مادار کرتوب کرتکنه ایپ صاروب بری اوته الندن اتارق اوینارلر بزم دیارلرده اکا چقشاغی تعبیر ایدرلر (الطخوخ) قعود وزننده بد خویلق وبدمزاجلق شرس وسوء معاشرت معناسنه‌در مقتضای بنیه یومصدر اولمقدر (الطخطاخ) سلسال وزننده بدخوی وبدمزاج کسیه دینور وطخطاخ الحلی نسوانلرك حلیاتلری آوازنه دینور که جغشدی تعبیر اولنور وبری برینه صقشوب قات قات متکاثف اولان ظلمانی سحابه دینور وبررجل اسمیدر(الطخاطخ) علابط وزننده قرا کولق ظلمت معناسنه‌در (المتطخطخ) اسم فاعل بنیه‌سیله پك سیاه نسنه‌یه دینور وضعیف البصر اولان آدمه دینور (الطخطخة) زلزله‌وزننده طاغنق نسنه‌نك اجزاسنی بری برینه ضم والصاقله دوزلتمك معناسنه‌در یقال طخطخ الشیء اذا سواه وضم بعضه الی بعض وطخطخه خنده ایدن کسه‌نك طبخ طبخ دیه‌رك کولمسندن حکایه‌در قهقهه کبی (الطرخة) شرحه وزننده شول‌بیوك حوض طرزنده مصلقه دینور که حوضك یاغیری صوبك مجرامی یاننده اتخاذ اولنورکه حوضدن یاغیری مجرادن اکا کلوب اقتضاسی اوزره اورادن مزرعه یاخود باغچه‌یه اجرا اولنور ولفظ مزبور دخیلدر یعنی عربی خالص دکلدر (طرخان) سلمان وزننده وبونده طائك ضمی وکسری جائز دکلدر هرنقدر اهل حدیث ضمله وکسریله استعمال ایدرلر ایسه‌ده وبواهل خراسان لغتیدر شریف وذیشان اولان رئیسك اسمیدر یعنی آنلره اطلاق اولنور جمی طراخنه کلور مترجم دیر که لفظ مزبور ترخان فارسی معربی اولق ظن اولنور که سلاطینه خدمات پسندیده‌سی سبق ایتمکله مطلوبات دیوانیه‌دن معاف ومسلم وهر وجهله مرخص تام اولوب رجا وشفاعتلری مقبول اولان آدمه دینور که عندلرنده وزارتدن پایه‌لودر ومؤلف بطریق مادەسنده دیکر کونه بیان ایتمشدر انتهی (الطرخون) طائك فتحیله ترخون معربیدر که کوکی عاقرقرحا دیدکلری دارودر تناولی شهوت جماعیه‌یی قاطعدر بو نباتك لساندره دخی طرخون تعبیر اولنان سبزه در وعاقرقرحا آنك یبانی نوعنك کوکیدر (الطریخ) سکین وزننده طوزلنوب صلاموره باصیلان کوچك بالغلره دینورکه طرهوز دیدکلری اولەجقدر (طرخاباذ) طائك فتحیله جرجان قضاسنده بر قریه‌در طرخ آباد معربیدر (الطرنخة) نای مثلثه ایله درنخه وزننده خفت ونزق معناسنه‌درکه وقار وتمکین ونزاکت مقابلیدر (الطلخ) بلخ وزننده شول سیل صوبی کنوردیکی چامورلر بولانق صویه دینورکه آنده جایجاد غوص یعنی صوجولهاسی

وآيت بالغى ديدكارى سياه و خرده بوجكلر قالمغله ايجمسى ممكن اولميه وطلخ مصدر اولور بر شيئه ياخود بر آدمه ذكر اولنان جاموری بيلاشدرمق معناسنه در يقال طلخ الشيء اذا لطخ الطلخ به وبرنسنه يى قرارتمق معناسنه در يقال طلخ الشيء اذا سوده وكتابتى بوزوب افساد ايلمك معناسنه در يقال طلخ الكتابة اذا افسدها ونجس بيلاشدرمق معناسنه در يقال طلخه بالقذر اذا لطخه به (الطلخاء) جفاء وزننده و مرادفيدر كه بون خاتونه دينور و طلخاء مصدره بر موضع آديدر دمياطه موصل اولان شاخ نيل اوزره واقعدر (الاطلخاخ) احمرار وزننده كوز ياشله طولمق معناسنه در يقال اطلخ دمع عينه اذا تغرق وكوز ياشى آقمق معناسنه در يقال اطلخ دمعه اذا سال (الطمخ) طانمك فتحى وميمك سكونيله كبر ونخوت ايلمك معناسنه در يقال طمخ الرجل طمخا من الباب الاول اذا تكبر (الطمراخ) طانمك فتحيله على بن هاشم نام محدثك پدری اسميدر على قول بای موحده ايله در نته ذكر اولندى (الطنخ) طانمك و نونك فتحيله ياغلى طعامى چوق يمكله تخمه وامتلا اولمق معناسنه در يقال طنخ الرجل طنخا من الباب الرابع اذا بشم وانخم و غلب على قلبه الدسم و سمورمك معناسنه در يقال طنخ الرجل اذا سمن (التطنيخ) تفعيل وزننده (والاطناخ) همزه نك كسريله تخمه وامتلا ايلمك معناسنه در يقال طنخه تطنيخا واطنخه اطناخا اذا انخمه (الطنخة) حركاتله احمق وبيغز كسيه دينور (الطنخ) طانمك كسريله كيجه دن بر بلوكه دينور يقال مر طنخ من الليل اى طائفة (الطمايخ) طانمك فتحيله طاغنق و يوفقه بولودره دينور بو ماده برمقتضاى ترتيب طنخ ماده سندن مقدم ايراد اولنمق لازم ايكن جميع نسخه لرده بو محله و اغلب آنلره اقتفا اولندى (طوخ) طانمك ضميله مصر اولكه سنده اون درت موضع آديدر (الطوخ) طانمك فتحى و واوك سكونيله بر كسيه برقيميج وناسزا سوز سويلمك يا بر كريه ايش ايتمك معناسنه در يقال طاخ فلانا يطوخ طوخا اذا رماه بقبيح من قول اوفعل (الطبخ) شيخ وزننده قبيح نسنه يه بيلاشوب آلوده اولمق معناسنه در كرك حسى و كرك معنوى اولسون يقال طاخ الرجل يطبخ طبخا اذا تلطخ بالقبيح وبو معناده متعدى اولور يقال طاخ فلانا اذا لطخه بالقبيح و بيوكلمك معناسنه در يقال طاخ فلان اذا تكبر وبيهوده و باطل ايشه دورشمك معناسنه در يقال طاخ الرجل اذا انهمك فى الباطل (التطبيخ) تفعيل وزننده بودنى بر كريهه يه بيلاشمق معناسنه در يقال تطبيخ فلان اذا تلطخ بالقبيح (التطبيخ) تفعيل وزننده برفنا وچركين شيئه بيلاشدرمق معناسنه در يقال طبخ فلانا اذا لطخه بالقبيح و سموزلك كوده يى لحم وشحم ايله طلوم كبى طولدرمق معناسنه در يقال طبخه السمن اذا ملأه شحما ولحما وبر كسه يى عذاب ومحنت بصوب

هلاك ايلك معناسنه در يقال طبخ العذاب عليه اذا الح عليه فاهلكه (الطبخه) طانك فتحى و يانك سكونيله بر درلو ايشه يرامز اولان احمق آدمه دينور يقال رجل طبخة اى احمق لاخير فيه وفتنه واختلاله دينور تقول اتانا فلان زمن الطبخة اى الفتنة (المطبخ) معظم وزننده فاسد وتباه اولمش نسنه يه دينور يقال شئ مطبخ اى فاسد واوزرينه قطران سورلمش دوه يه دينور يقال بعير مطبخ اى مطلى بالقطران (الطبخ) طانك كسريله ضحك صوتنى حكايه در تقول قالوا طبخ طبخ مبنيا على الكسر اى قهقهوا

﴿ فصل الظاء المعجمة ﴾ (الظمخ) عنب وزننده چنار اغاجى صورتنده بر اغاجك اسميدر مفردات طبيبده ثمر شجرة حور ايله مبين دركه حور رومى ديدكلريدر كهربا آنك صمغى اولديغى منقولدر وظمخ طبخ قبيله‌سى لغتده انجير اغاجنه دينور مفردى ظمخه در هايله ياخود سكون ميمله در كسره و كسر كى وكاهى جمعنده دخى ميم ساكن اولور تينه وتين كى

﴿ فصل العين المهملة ﴾ (العمخ) عينلرك ضعيفله برنوع شجر دركه كندوسيله وبيراغيله تداوى اولنور بعض لغويون عينله اولديغنى انكار ايدوب خاى معجمه ايله خمخ در ديديلر واهل بيان كتابلرنده خانك تقديمله عمخ عنوانيده مرسومدر لكن غلطدر لفظ مزبورى اهل معانى فصاحت بحثنده تنافر حروفه تمثيل ايتشلردر لكن هاايله عمخ عنوانيده رسم ايتلريله مؤلف عينى تقديمله ايرادى مخالف اولور مكر تحريف نساخه محمول اوله و شراح هانك كسرى و خانك كسر و فتحيله تقييد ايتشلردر وبونى براعرابينك تركت ناقتى ترعى العمخ قولندن اخذ ايلديلر

﴿ فصل الفاء ﴾ (الفخة) فانك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونى وفتحيله برنوع خاتم كبير اسميدركه ال وايلق برمقلرينه چكورلر على قول خاتم كبى كومشدن برحلقه‌در نسوان عرب برمقلرينه طاقنورلر جازده معادن سبعه‌دن ياپيلوب كلن حلقه‌لر كبى اكر قاشى اولورسه خاتم دينور مايختم به اولديغيچون بزم ديارلرده دخى متعارفدر اكا زهكير محرفى زيكير تعبير ايدرلر نسوان باش برمقلرينه طاقنورلر جمعى فتخ كلور كه جمع جنسيدر وفتوح كلور وفتخات كلور فتحاته (الفتخ) فتحتينله مفاصل اعضا ملايم وكوشك اولمق معناسنه‌در على قول ال ايه‌سى وطبان طويل وعريض اولمق معناسنه‌در يقال فتخ الرجل فتخا من الباب الرابع اذا استرخت مفاصلها ولانت اوكان عريض الكف والقدم فى طولهما وفتخ بعض دوه قسمنك خلقى دبزلرنده وانجكلرنده اولان اكريلكه شبيه حالته دينوركه نوعا اكريجه كورينور خلقى اولان اكريلكه طرق دينور وفتخ صداسى اولميان چكراغى به ودف پولنه دينور (الافتخ) احمر وزننده پنجه‌لرى يصى و يوك اولان ارسلانه دينور معناى

مزبوردن مأخوذدر يقال اسد افتخ اى عريض الكف (الفتخ) فتح وزنده الك ياخود اياغك پرمقلرنى آوج وطبان جانبنه ملايمجه وكوشكجه بوكمك معناسنه در مصلى تشهددده رفع مسبحه حالتنده ايتديكى كبى يقال فتح الرجل اصابعه فتخا من الباب الثالث اذاعرضها وارخاها مؤلف كرچه بايندن سكوت ايلشدر لكن مقدمة الادبده باب ثالث فصلنده فتخ سر انكشتان باسوى كف و اشكستن يعنى پرمقلرك آوجلرنى آيه طرفنه كوشكجه بوكمك ايله مرسوم اولمغله اكا اتباع اولندى و بو ذكر اولنان رخاوت مفاصل معناسندن مأخوذدر (التفتيخ) تفعيل وزنده فتخ معناسنه در يقال فتخ اصابعه تفتيخا بمعنى فتخها (الفتخاء) صحراء وزنده سود صاغمق كولك طرزنده اغاجدن دوزلمش پرنسنه دركه بال صاغان كسه اسكمله كبى آنك اوزرينه اوتوروب بال صاغار وفتخاء لينة الجناح اولان طوشجل قوشنه دينور شارح ديركه فى الاصل صفت لازمه سندن اولوب بعده اسم قلمشدر زيرا مرغ مزبور زمينه نزول حالتنده جناحلرنى كوشدوب آهسته جه نازل اولور انتهى ومملرينك امزكارى قارنى طرفنه طوغرى مائل ومرتفع اولان ناقه يه فتخاء الاخلاف اطلاق ايدرلركه ذمايمدندر وبو معنای اولدن منشعبدر وبو حالت نسوان وچنال طرنقلو حيوان حقلرنده مدايحدندر (فتاح) كتاب وزنده برموضعدر (فتوخ الاسد) ارسلان پنجه لرينك اك واوياق پرلرينه اطلاق اولنور وبوفتخك جمعيدركه ذكر اولنان معنادن مأخوذ اسم قلمشدر (الافتاخ) همزه نك كسريله سكرتمك يابر ايراق يردن كمك سبيله بى تاب اولوب هار هار صولومق وخشلق معناسنه در يقال افتخ الرجل اذا اعيى وانبهر (الافاتيخ) اساليب وزنده منتاره شبيه نسنه لردركه منتاردن اوجله ظهور ايدر منتار ظنيله حفر واستخراج اولندقده معلوم اولور (الافتخ) ذكر اولنان لين و رخاوت معناسندن افعل در بو مناسبتله كوزلرى فاتر اولان محبوبه افتخ الطرف اطلاق اولنوركه چشم مخمور وچشم خسته وچشم خواب آلود تعبير اولنور يقال غلام افتخ الطرف اى فاتر (فتيخ) زبير وزنده برموضع آديدر (الفخ) فانك فتحى و خالك تشديديله فق و قيان تعبير ايتدكلريدركه آنكله قوش مقوله سى صيد ايدرلر جمعى فخاخ كلور فانك كسريله وفخوخ كلور وفخ مكه ده برموضع آديدر عبد الله بن عمر الفاروق رضى الله عنهما آنده مدفوندر وفخ مصدر اولور اياقلرك مفاصلى كوشيوب سلكيلمك معناسنه نتهكه فخه هايله وفخخ فتحتينله بومعنايه دريقال فخخت رجلاه فخا وفخة و فخخا اذا استرخت وفخ وفخيخ اوبقوده بك بك موشلدامق معناسنه در يقال فخ النائم فخا وفخخا اذا غط ورايحه هر طرفه يايلق معناسنه در يقال فخت الرايحة اذا فاحت (الفخة) فانك فتحيله مصدردركه ذكر اولندى وفخه جماعدنصكره اولان اوبقويه

دينور ومردار وناپاك عورته دينور وجثه‌سى ايرى عورته دينور وارقه اوزره اولان اوبقويه دينور وصباح اوبقوسنه دينور وكباده يايه دينور (الفخيخ) موشلدامق معناسنه‌در كه ذكر اولندى وانكرك يلانى اغزندن فشيلدامق معناسنه در كه مصدر واسم اولور يقال فخت الافعى فخيخا اذا فخت وتقول سمعت فخيخ الافعى اى فخيخها يعنى فشيلديسنى ايشتدم (الفخفخة) زلزله وزننده باطل وبى اصل نسنه ايله لاف وتفاخر ايتك معناسنه در يقال فخفخ الرجل اذا فاخر بالباطل (الفدخ) شدخ وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى يقال فدخ رأسه بالحجر فدخا من الباب الثالث اذا شدخه وبورطب نسنه‌يى قيروب اوفاتغه مخصوصدر (الفرخ) قانك فتحى ورانك سكونيله قوش يافجنه دينور وهر حيوانك ياورىلرينه اطلاق اولنور كذلك نباتك صغارينه يعنى ديلرنده چقان فلبرلرينه اطلاق اولنور جمعى افرخ كلور افلس كبى وافراخ كلور وفراخ كلور قانك كسريله وفروخ كلور وافرخه كلور وفرخان كلور قانك كسريله وفرخ ذليل ومطرود اولان كشى يه اطلاق اولنور وياريلوب اوج ويرمك اوزره اولان اكينه اطلاق اولنور وفرخ بررجلك عليدر ودماغك اوك طرفنه دينور (الافراخ) همزه‌نك كسريله قوش ياورى صاحبى اولمق يعنى ياورى چقرمق معناسنه‌در يورطه‌يه ده مستد اولور يقال افرخت الطائرة والبيضة اذا صار لها فرخ وهى مفرخ ودروندن خوف واندىشه زائل اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال افرخ الروع اذا ذهب وبو افرخ قلبه الروع سكنده‌دركه ياورى كبى دروندن خوفى اخراج ايلدى ديمكدر وتقول افرخ روعك بالامر اى سكن جأشك واضطرابك ومبهم ومشتبه اولان نسنه بين وعيان اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال افرخ الامر اذا استبان بعد اشتباه اساسك بيانه كوره بيضه‌دن خارج اولان فرخه تشبيهه مبنى‌در وعربلر مستور اولان سرى اظهار ايلدى ديجك پرده افرخ القوم بيضتهم دبرلر ابدوا سرهم معناسنه مؤلف بيضتهم لفظى مفعول اولمق رسم ايدوب لكن اساسده تمير اولمق اوزره مرسومدركه [الا من سفه نفسه] قبيلندندر (التفريخ) تفعيل وزننده بودخى افراخ كبى ياورى چقرمق معناسنه‌در يقال فرخت البيضة والطائرة تفريخا يعنى افرخت ودروندن خوف وخدشه زائل اولمق معناسنه استعمال اولنور نته‌كه ذكر اولندى يقال فرخ الروع اذا ذهب وبرنسنه‌دن بلكليوب قورقمق معناسنه‌در يقال فرخ الرجل اذا فزع ورعب وقوش ياورىسنى كبى ضعيف اولمق معناسنه‌در يقال فرخ القوم اذا ضعفوا وصاروا كالفراخ واكين فلبرلرنك معناسنه در يقال فرخ الزرع اذا نبتت افراخه (المفرخ) محسن وزننده ياورى چقران قوشه كذلك يورطه‌به دينور يقال طائرة مفرخ وبيضة مفرخ وبووصف خاصدر (المفارخ) ميمك فتحيله

مفرخك جعيدر كه اسم مكاندر قوشلرك ياورى چقرمجغى يره دينور كومس وفوللق كى (الاستفراخ) ياورى چقرمق ايچون قوش بسلك معناسنه در يقال استفرخ الحمام اذا اتخذها للفراخ (الفرخ) فرح وزننده درونمدن خوف وخدشه كيدوب امين ومطمئن اولمق معناسنه در يقال فرخ الرجل فرخا من الباب الرابع اذا زال فزعه واطمئن وقوش ياوريسى كبى يره يابشمق معناسنه در كه خوفدن نشئت ايدر يقال فرخ الى الارض اذا لزق بها (فروخ) تنور وزننده حضرت ابراهيمك فرزندى اسمعيل در كه اسمعيل واسحق على نبينا وعليهم السلام حضرتلرينك برادرلريدر وسط بلاده ساكن اولان عجم طائفه سى آنك ذريتندندر (الفرخة) حمزه وزننده يصى مزراق تمرنه دينور (فريخ) زبير وزننده محدثيندن ازهر بن مروانك لقبيدر وفريخ فرخ لفظندن كه مصغر در تعظيم ايچون استعمال اولنور جذيل وعذيق كلمه لرى كبى ومنه يقال هو فريخ قريش قال الشارح يقولون فلان فريخ قومه اذا كانوا يعظمونه ويكرمونه وصغر على وجه المبالغة فى كرامته لسائمزده دخى ياوريجق وقوزيجق تعبيرى مقام مزبوره ايراد اولنور (المفرخ) مسرهد وزننده يدنى كل كبى ترو تازه اولان كنج ايريسى نوجوانه دينور (الفرسخ) فالك وسينك فتحيله جوهرى يونى صحاحده ثبت ايدوب لكن برمعنا ذكر ايلامشدر فرسخ اولا برنسنه ديكمك سكون معناسنه در قال الشارح يقولون اذا احتبس المطر اشتد البرد واذا امطر كان للبرد فرسخ اى سكون وفرسخ ساعت معناسنه در يقال ماله فرسخ اى راحة وبومعنادن مأخوذدر كه اوچ ميل هاشمى على قول اون ايكى بيك ذراع ياخود اون بيك ذراع مسافه يه فرسخ اطلاق اولنور زيرا مسافة مزبوره يى قطع ايدن كسه سكون واستراحت ايلكه محتاجدر مترجم ديركه ميل تعبير اولنان مسافه مختلف فيهدر وعندالاكثر درت بيك آدمى مستوعب مسافه دن عبارتدر كه هر ميل بيك باع وهر باع درت ذراع وهر ذراع يكرمى درت اصبع وهر اصبع التى شعيردر كه قارن قارنه اوله وبر شعير شعردن يعنى قيلدن التى دانه مقداريدر وشعر قاطر قويروغندن بر قيلدر وطريق مكه ده مبنى اولان اميال اول مقداردر بنو هاشم تجديد وتعمير ايتلريله آنلره مضاف اولمشدر ومصباحده فرسخه دحرجه وزننده بوللق سعه معناسنه در اوچ ميل مسافه دن عبارت اولان فرسخ بوندن مأخوذ اولمق اوزره مرسومدر ونهايه نك بيانه كوره دائم وكثير اولوب اصلا منقطع اولميان شيئه فرسخ دينور وساعت ووقت معناسنه در مسافة معلومه اسمى اولان فرسخ بوندن مأخوذدر وجمع مفردات فارسيه ده فرسخ فرسنك معربى اولمق اوزره مبنيدر كه اوچ ميلدن عبارتدر كه اون ايكى بيك آدم مسافه دن عبارتدر انتهى وفرسخ فرجه معناسنه در

ایکی نسنه میانده اولان ارالغه وآچقلغه دینور وفرجه‌سی اولیان شیئه‌ده دیمکله کویا که ضد اولور وفرسخ سکون وحرکت ارالغنده اولان وقت وساعته دینور وزمان طویله دینور تقول انتظرتك فرسخا من النهار ای زمانا طویلامنه واصلا منقطع اولیوب کثیر ودائم اولان شیئه دینور قال فی النهایة وفی حدیث حذیفة [مابینکم وبین ان یصب علیکم الشر فراسخ الاموت رجل] یعنی عمر بن الخطاب (التفرسخ) تدحرج وزننده (والافرنساخ) احرنجام وزننده صووغك سورت وشدتی مندفع اولمق معناسنه‌در که سکون معناسندن مأخوذدر یقال تفرسخ البرد وافرنسخ اذا انکسرت سورته وغصه وکدر زائل اولوب خاطر کشایش بولمق معناسنه‌در یقال تفرسخ عنه الهم وافرنسخ اذا انفرج وبوراحت وفرجه معنالرندن مأخوذدر کذلك جمانك شدت ومحرانه فتور کلك معناسنه‌در یقال تفرسخت الحمی وافرنسخت اذا انکسرت (الفرسخة) دحرجه وزننده بودنی بردك شدتی مندفع اولمق معناسنه‌در یقال فرسخ البرد اذا انکسر (المفرسخة) مدحرجه وزننده واسعه دیمکدر تأنیثی موصوف اعتباریله‌در یقال سراویل مفرسخة ای واسعة وبووسعت معناسنه اولان فرسخدن مأخوذدرکه معنای مزبوری مؤلف بوراده بالا شاره بیان ایلدی (الفرشخة)شین معجمه ایله بوللق سعه معناسنه‌در (الفرشخ) فرشخ وزننده برنسنه دیکمکه دینور سکون وآرام معناسنه‌در ومنه قال ابو زید اذا احتبس المطرا شتد البرد واذا مطر الناس کان للبرد فرشخ ای سکون بومثالی شارح سکون معناسنه اولان فرسخده ایراد ایلشدر مصحف ولغت اولمق محتملدر (الفرضخ) ضاد معجمه ایله زبرج وزننده عقربه دینور (الفرضاخ) قرطاس وزننده یصی کوده‌لو ایری تومنده علی قول پك اوزون کشیه دینور یقال رجل فرضاخ ای ضخم عریض ای طویل مؤننده فرضاخه دینور وفرضاخه وفرضاخیه پای مشده‌ده ایله مملری بیوك اولان خاتونه دینور یقال امرأة فرضاخه وفرضاخیة ای عظیمة الثدیین (المفرضخ) مسرهد وزننده ضعیف وناتوان کسیه دینور یقال رجل مفرضخ ای ضعیف (الفرفخ) قالرك فتحیله پرچین فارسی معربیدر که سموز اوتنه دینور وپرپهن عریض الجناح معناسنه اولمغله نبات مزبورك پیراقلری نوعا عریض اولدیغندن اطلاق ایلدیلر وفرفخ بغدای کسمکلرینه دینور که خرمنده دوکن ایله دوکولدکدنصکره کیرو قلان خرده صاپلریدر مفردی فرفخه‌در (الفرشخة) دحرجه وزننده سرکش ایکن یواشیمق معناسنه‌در یقال فرشخ الرجل والفرس اذالان بعدصعوبة وحیوان اورکوب قاچدقدنصکره سکون وآرام بولمق معناسنه‌در یقال فرشخ الفرس اذا سکن بعد النفار (الفسخ) نسخ وزننده ضعیف اولمق معناسنه‌در یقال فسخ الرجل فسخا من الباب الرابع اذا ضعف وبتلامك جهل

معناسنه‌در يقال فسخ الشيء اذا جهله وبرنسنه‌يى الدن طرح ايلمك معناسنه‌در يقال فسخه اذا طرحه ورأى وتدبيرى افساد ايلمك معناسنه‌در يقال فسخ رأيه اذا افسده وعقد ورأى وعهد مقولەسنى بوزمق معناسنه‌در يقال فسخ البيع والرأى اذا نقضه وبرى برندن آيروب طاغمق معناسنه‌در يقال فسخ الشيء اذا فرقه وفسخ ضعيف العقل كذلك ضعيف البدن اولان آدملره دينور تسميه بالمصدر در مؤلفك والبدن قولنده كى واواو معناسنه‌در وكندى خصوص ومصلحتنه صياخ اوليوب يعنى مقصودى اولان حاجتنه قائم وطريق تحصيلنه يوليه سالك وعازم اوليوب تكاسل ايله ياخود نادانلقله طوتديغندن مرادينه ظفر بولمز اولان كسيمده دينور يقال رجل فسخ اذا كان لايظفر بحاجته ولايصلح لامره وفسخ اعضائك مفاصلنى يعنى اكلرنى برندن آيروب چقرمق معناسنه‌در يقال فسخ يده فسخا من الباب المزبور اذا ازال المفصل عن موضعه شارحك بيانه كوره يد مثالدر مطلقا اعضاده مستعملدر وانقولينك يدى ازاله ايلمك معناسنه‌در قولى نابجادر (الفسخة) جزه وزننده فسخ كبى بودنى عقلى ضعيف اولانه كذلك بدنى ضعيف اولانه اطلاق اولنور (الفسيخ) امير وزننده فسخه معناسنه‌در (الانفساخ) انفعال وزننده منعقد اولان ماده بوزلمق معناسنه‌در يقال انفسخ العزم والبيع والنكاح اذا انتقض (الفسخ) فتحتينله برنسنه فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در يقال فسخ الشيء فسخا من الباب الرابع اذا فسد (التفسخ) تفعل وزننده تويلر دريدن كذلك درى اتدن وات كمكلردن آيريلوب طاغلمق معناسنه‌در وبومعنيه مخصوصدر ذى حياتده استعمال اولنمز يقال تفسخ الشعر عن الجلد اذا ازال وتطاير مؤلف مثالده اقتصار ايلمشدر ومنه قول الفقهاء وتفسخت الفأرة فى البئر وتفسخ انسان وحيوان آخر يوك كوترمكدن بى تاب وتوان اولمق معناسنه‌در يقال تفسخ الربع تحت الحمل اذا ضعف وعجز ربع صرد وزننده بهار وقتنده طوغمش دوه كوشكنه دينور كه اول نتاجدر وانقولينك آلتى ياشنده اولان دوەلر ايله تفسيرى غريبدر (الفشخ) شين معجمه ايله فسخ وزننده ال ايله بركسەنك باشنه اورمق على قول چهره‌يه شمار اورمق معناسنه‌در يقال فشخه فشخا من الباب الثالث اذا ضرب رأسه باليد اوصفعه وظلم ايلمك معناسنه‌در يقال فشخه اذا ظلمه واويونده يلان سويلمك معناسنه‌در يقال فشخ الصبي فى اللعب اذا كذب فيه (التفشيخ) اعضا ومفاصلى كوشدوب صالقيلمق معناسنه‌در يقال فشخ الرجل اذا ارخى مفاصله (الفصخ) صاد مهمله ايله فسخ وزننده صورتا غباوت يعنى بيلزلك اظهار ايتمك معناسنه‌در يقال فصخ عنه فصخا من الباب الثالث اذا تغابى عنه وبرعضوك اكنى برندن آيرمق معناسنه‌در يقال فصخ يده يعنى

فسخها ومعامله‌ده الدائمق معناسنه‌در يقال فصخ فلان على بناء المجهول اذا غبن فى البيع (الفصيخ) امير وزننده (والفصيخة) هايله (والفاصخة) رأينده مصيب اولميان كج ذهن وغلط انديش كسيه دينور معنای مزبوردن مأخوذدر يقال رجل فصيخ وفصيخة وفاصخة ای غير مصيب الرأی وفاصخه‌لك جمعی فواصخ‌در وبونلرده كی هاء راويه وطاغيه وهيوبه كی مبالغه ايچوندر (الفضخ) فالك فتحی وضاد معجمه‌لك سكونيله ايچی بوش نسنه‌يی قيرمق معناسنه‌در كه خصائصندندر قيق وباش وقاون كبی يقال فضخ البطيخ اوالرأس فضخا من الباب الثالث اذا كسره وشدخ معناسنه‌در كه مؤلفه كوره رطب ياخود يابس نسنه‌يی قيروب اوفاتمق معناسنه‌در يقال فضخه بمعنی شدخه وكوز چقارمق معناسنه استعمال اولنور يقال فضخ عينه اذا فقأها وفضخ الماء حين انزاله منينك ديك ديك آتمسندن عبارتدر مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلشدر قال فى النهاية وفى حديث على [قال له اذا رأيت فضخ الماء فاغتسل] ای دفقه يريد به المنی (الافتضاخ) افتعال وزننده فضخ ايله ايكی اولكی معنالرده مرادفدر يقال افتضخه بمعنی فضخه (الافضاخ) همزه‌لك كسريله صالقمك صقيلوب شراب ايچون شيره‌سی آلنه‌جق وقتی كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال افضخ العنقود اذا حان ان يعتصر (الفضيخ) امير وزننده اوزوم شيره‌سنه دينور وبركونه شرابه دينوركه خرد اولمش خرما قورغندن ايدرلر آتشه كوسترمكسزين وصوبی غالب اولان سوده دينور (المفضخة) مكنسه وزننده شول طاشه دينوركه آنكله خرما قورغنی ازوب آندن شيره اتخاذ ايدرلر وواسع قوغه‌يه دينور يقال دلو مفضخة ای واسعة (المفاضخ) ميمك فتحيله فضيخ ديدكلری ذكر اولنان شرابی باصه‌جق قابلره دينور مفردی مفضخ‌در مقعد كبی (الانفضاخ) انفعال وزننده برنسنه بولانوب آچيلمق وميدانلنمق معناسنه‌در يقال انفضخت القرحة وغيرها اذا انفجت واتسعت وشدته آغلمق معناسنه‌در يقال انفضخ زيد اذا بكی شديد اوقوغه صوبی عنف وشدته آتار كبی دوكمك معناسنه مستعملدر وقوغه‌يه اسنادمجازيدر يقال انفضخت الدلو اذا دفقت مافيها من الماء ودومك اوركمكی يارمق معناسنه‌در يقال انفضخ سنام البعير اذا انشدخ (الفضوخ) صبور وزننده شاربنی سرخوش وعقلنی ووجودنی شكسته ومغشوش ايدن شرابه اطلاق اولنور يقال شراب فضوخ اذا كان يفضخ شاربه ای يكسره ويسكره (الفقخ) فالك فتحی وقافك سكونيله (والفقاخ) كتاب وزننده خاصة باشه ياخود مطلقا ايچی بوش نسنه‌يه اورمق معناسنه‌در يقال فقخه فقخا من الباب الثالث اذا ضربه (الفلخ) سلخ وزننده سلع معناسنه‌دركه برشيئ ايكی يارمق معناسنه‌در يقال فلخه فلخا

وفلاخا من الباب الثانى اذا سلعه كرچه مؤلف سلع لفظنى مصدر اولدرق ذكر ايلامشدر لكن مصباحده شق معناسنه تصريح ايلمشدر وبعض نسخه‌ده كسمه عنوانيده مرسوم اولمغله بركسه‌نك دبرينه ال ايله وياخود اياق ايله اورمق معناسنه اولور لكن نسخهٔ اولى اكثرنده مرقومدر وفلخ برمهم ومستور نسنه‌يى واضح وعيان قيلق معناسنه‌در يقال فلخ الامر اذا اوضحه (الفيلخ) صيقل وزننده دكرمنه دينوركه ايكى طاشدن عبارتدر على قول صو دكرمنك برطاشنه دينوركه ايكيسنه فيلخان دينور وخاصة دكرمنك آلت طاشنه دينور (التفليخ) اورمق معناسنه‌در يقال فلخه تفليخا اذا ضربه (الفخ) فانك فتحى ونونك سكونيله قهر وغلبه ايلمك معناسنه‌در يقال فخخه فخا من الباب الثالث اذا قهره وتذليل وتحقير ايلمك معناسنه‌در يقال فخ فلانا اذا ذلله وبركسه‌نك وجودى كمكنى قناتمقسزين ويارمقسزين خرد ايلمك معناسنه‌در يقال فخ عظمه اذا فتته من غير شق ولا ادماء (التفخيخ) تفعيل وزننده فخ ايله ايكى معناى اوللرده مرادفدر يقال فخخه تفخيخا بمعنى فخخه (المفخ) منبر وزننده شول غالب وزبردست آدمه دينوركه دائما اعداسنى قهر وغلبه ايله تذليل ايدوب اكثر اوقاتده باشلرنى كوزلرنى شكست ايدر اوله (الفيخ) امير وزننده كوشك وضعيف وزبون اولان آدمه دينور (الفشخة) شين معجمه ايله‌در دحرجه وزننده يوريلوب فرومانده اولمق معناسنه‌در يقال فشخ الرجل اذا اعيا وبرخصوصدن كيرولمك معناسنه‌در يقال فشخ عن الامر اذا تأخر عنه وتبول ايدركن پاچه‌لرنى كرمك معناسنه‌در يقال فشخ الرجل اذا فحج بين رجله عند البول وبير واختيار اولمق معناسنه‌در يقال فشخ الرجل اذا كبر وشاخ (المفشخ) اسم فاعل بنيه‌سيله شول سلپوك آدمه دينوركه دائما او يوقلايوب يقيلور اوله (التفشخ) تدحرج وزننده پاچه‌لرى كروب آيرمق معناسنه‌در يقال تفشخت المرأة اذا باعدت بين رجليها (فشخ) فانك وشينك فتحيله برشيك عمليدر (الفوخان) فتحاتله يل اسمك على قول سلنه‌رك اسمك معناسنه‌در يقال فاخت الريح تفوخ فوخا اذا سطعت اواذا كان لها صوت ويللمك معناسنه‌در يقال فاخ الرجل اذا خرجت منه ريح (الافاخة) همزه‌نك كسريله فوخان ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال افاخ الرجل بمعنى فاخ وهوابى سريتلندرمك معناسنه مستعملدر تقول افخ عنا من الظهيرة اى ابرد (الفيخة) فانك فتحى ويانك سكونيله سكرجه‌يه دينوركه اسكره تعبير اولنان كوچك چناغه دينور ومثانه بولامغه دينور وفيخة الحر اسيلمك شدت وسورتنه دينور وفيخة النبات اوتلرك چوغالوب برى برينه صارمشيق اولمسنه دينور تقول آذتنى فيخة الحر اى شدته وتقول اعجبتنى فيخة النبات اى كثرة والتفافة (الفيخ) شيخ

وزننده

وزننده (والفيخان) فتحاتله فوخان معناسنه در كه ذكر اولندى يقال فاخت الريح تفيخ فيخا وفيخانا بمعنى فاخت تفوخ وفيخ صاچلوب طاغمق معناسنه در يقال فاخ الشئ اذا انتشر (الافاخة) همزه نك كسريله متاسف وپشيمان اولمق معناسنه در يقال افاخ الرجل اذا سقط فى يده واعراض ايدوب يوز چويرمك معناسنه در يقال افاخ من فلان اذا صدر عنه اى اعرض وواويه مذكوره كبى بودخى يائمك على قول ضرطه ايله برارجه حدتلك معناسنه در يقال افاخ الرجل اذا ضرط واحدث مع خروج الريح قال فى النهاية وفى الحديث [انه خرج يريد حاجة فاتبعه بعض اصحابه فقال تنح عنى فان كل بائلة تفيخ] اى نفس بائلة پس تبول ايدن آدم قرينده طورمق آدابه مخالف اولمغله جائز دكل ايمش

﴿ فصل القاف ﴾ (القفيخ) قافك فتحى وفائك سكونيله (والقفاخ) كتاب وزننده قفخ معناسنه در كه ذكر اولندى (القفخة) حمزه وزننده كوسنيمكله اركككه طالب اولان اينكه دينور كه دوكه سيمش تعبير اولنور يقال بقرة قفخة اى مستحرمة (القفيخة) سفينه وزننده اعرابه مخصوص برنوع طعام اسميدر كه خرما ايله وچرويش ياغيله ترتيب اولنور (الافقاح) همزه نك كسريله اينك كوسنيوب دوكه يه كمك معناسنه در يقال اقفخت البقرة اذا استحرمت كذلك ديشى قورد اركككه قرمق معناسنه در يقال اقفخت الذئبة اذا ارادت السفاد (القفاخ) غراب وزننده اتنه طلو قورومى كوزل خوش اندام خاتونه دينور (القلخ) سلخ وزننده (والقليخ) قافك فتحيله اركك ذوه كوكره مك معناسنه در يقال قلخ البعير قلخا وقليخا من الباب الثالث اذا هدر وقلخ برقورى نسنه بى برآخر قورى شيئه اورمق معناسنه در يقال قلخ الرجل اذا ضرب يابسا على يابس وشجر ونبات مقوله سنى كوكندن قوپاروب چقرمق معناسنه در يقال قلخ الشجرة اذا قلعها وقلخ قوجه اشكه دينور واسرمش دويه دينور وايچى بوش قامشه دينور (التقليخ) تفعيل وزننده قامچى ايله اورمق معناسنه در يقال قلخ فلانا بالسوط اذا ضربه به ونبات پكشمق معناسنه در يقال قلخ النبت اذا اشتد (قلاخ) غراب وزننده يمنده برموضع آديدر وقلاخ اسمادندر قلاخ العنبرى برشاعردر بنو العنبر قبيله سندندر وقلاخ بن زيد كذلك برشاعردر وقلاخ بن حزن سعد قبيله سندن برشاعردر جوهرى استشهاد ايلديكى بيتى قلاخ سعدى يه اسنادى صحيح دكلدر زيرا اول قلاخ عنبريدكدر جوهرينك ايراد ايلديكى بيت بواوله جقدر * انا القلاخ فى بقائى مقسما * اقسمت لااسأم حتى تسأما * وسعدينك بيتى بودر * انا القلاخ بن جناب بن جلا * ابوخناثير اقود الجملا * وجناب قلاخك جديدر (قلخ قلخ) فتحتينله اصواتدندر اركك دويى ديشيه چكدكارى هنكامنده ايراد ايدرلر (الاقاخ) همزه نك كسريله

كبر ونخوتله برونی هوایه طوتمق معناسنه در یقال اقنخ الرجل بانفه اذا تکبر وشمخ ومعتظم ومتکبر کمسه‌لرك اوتورشی کبی اوتورمق معناسنه در یقال اقنخ الرجل اذا جلس کالمتعظم (القنقخ) حنظل وزننده برنبات آدیدر وشدتلو آفت وداهیه به دینور بومعناده قافك کسریله‌ده جائزدر (القوخ) فوخ وزننده برکمسه نك ایجریسی برمرض سببیله فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در یقال قاخ جوفه قوخا اذا فسد من داء (القاخ) یك مظلم وسیاه کیجه‌یه دینور یقال لیلة قاخ ای سوداء

﴿ فصل الکاف) (الکخ) کافك فتحی وخانك تشدیدیله و (الکخیخ) کافك فتحیله اویقوده کخ کخ دیو خبرلدامق معناسنه‌در یقال کخ الناقم فی نومه کخا وکخیخا من الباب الثانی اذا غط (کخ کخ) کافلرك فتحی وکسریله وخانك سکونیله وتشدیدلریله وتنوینلریله لغتدر وبواصواتدندر چوجق قسمی برنسنه یمکدن وبرنسنه آلمقدن وبرمردار شیئه بیلاشمقدن زجر ومنع ایچون تلفظ اولنور قال فی النهایة ومنه الحدیث [اکل الحسن والحسین تمرة من تمر الصدقة فقال له النبی علیه السلام کخ کخ] یعنی حضرت حسن یاخود حسین زکاته محسوب آسنانه سعادتله مجلوب اولان خرمالردن بردانه سنی آلوب اکل مراد ایتدکده اهل بیت اموال صدقاتدن منزه اولدقلرینه بناء رسول اکرم علیه السلام حضرتلری صقین اکل ایله یرینه براق دیوزجر ومنع ایلدی وبونك تکرری تأکید ایچوندر ولفظ مزبور علی قول العجمی معربدرکه اسم‌فعل امر اولور (کرخ) کافك فتحی ورانك سکونیله بغداددده برمحله آدیدر (کرخ باحدا) خای مهملەنك ضمی ودالك تشدیدیله سر من رأی قصبه سنده حالا سامره تعبیر اولنور برقریه‌در (کرخ جدان) جیمك ضمی ودالك تشدیدیله خانقین قرینده برقریه درکه خانقین ایله شهر زور میانسنده‌در امام کرخی اورادندر (کرخ الزقه) جزیرة ابن عمرده برقریه‌در (کرخ میسان) میمك ضمیله سواد عراقده برقریه‌در (کرخ) خوزستان ایراندە بر شهر معروفدرکه کرخه دخی دیرلر (کرخ عبرتا) عینك وبانك فتحیله نهروان قضاسنده برقریه در (کرخیتی) الف مقصوره ایله اربل قرینده بریوکسك تپه اوزره برقلعه آدیدر (الکراخة) سحابه وزننده حصیر پاره سنه دینور وبوسواد عراق لغتیدر (الکارخ) رانك کسریله صوسوق ایدن کمسیه دینور که صوبوجلی تعبیر اولنور یقال هوکارخ ای یسوق الماء (کروخ) صبور وزننده هرات قضاسنده برقریه‌در (اکیراخ) مصغر بنیه سیله برموضعدر یاخود بوحای مهمله ایله‌در (کرخایا) کافك فتحیله برصوحصه‌سنك اسمیدرکه عراقده نهر عیسانك برشاخندن آلوب تخننده اولان اراضی بی سق وافاضه ایدر (الکشخان) قرنان وزننده وکافك کسریله دیوث وقرمساق کمسیه دینور (التکشیخ) تفعیل وزننده (والکشخ) کافك فتحی وشینك

سکونیله برکسه یه کشخان دیمك معناسنه در تقول کشخته تکشیخا وکشخته کشخا اذا قلت له یا کشخان (الکشمخة) کافك ومیمك فتحیله ملاح اسمیدر که بیان نخودی دیدکاری نباتدر بغایت طیب وتر ملایم اولور اکل ایدرلر (الکشملخ) کافك ضمی ومیم ولامك فتحیله بودنی نبات مذکوره دینور (الکفخ) کافك فتحی وفانك سکونیله دکنکله اورمق معناسنه در یقال کفخه بالعصا کفخا من الباب الثالث اذا ضربه و قفخ معناسنه در که ذکر اولندی یقال کفخه بمعنی قفخه (الکفخة) نفخه وزننده طوپلنمش بغایت آق وخالص کره یاغنه دینور (المکفخ) منبر وزننده قوی وشدید اولان شیئه دینوریقال رجل وعود مکفخ ای قوی (الکمخ) کافك فتحی ومیمك سکونیله کبر ونخوت ایلك معناسنه در یقال کمخ بانفه کمخا من الباب الثالث اذا تکبر واسهال اوزره یستعملك معناسنه در یقال کمخ به اذا سلحه وفارس دیزکنی چکوب آتی الیقومق معناسنه در یقال کمخ اللجام اذا کبحه (الکامخ) هاجر وزننده برنوع ادام یعنی قاتیق اسمیدر اشبو کامخ کلمهٔ فارسی معربیدر مری دخی دیرلر که سلفده کوناکون نباتلردن وبغدای واون وسوددن تارخانه کبی ترتیب ایدوب طعامی تشهیه وهضم ایچون برابرجه تناول ایدرلر ایدی حالا بوطرفده ترشی وطراطور وصلاطه مقوله سی وها ویار مثللو آنك مقامنده اولمغله بونلره اطلاق اولنور مفردات طبیه دن تحفة المؤمنین ترجمه سنده مفصلا مشروحدر حالا بدویلر سفره لرینه ترشی مقامنده اولمقوله داد سز برشی کتوروب یمك ارالقلرنده تناول ایدرلر حتی منقولدر که بربدوی یه خبز ایله کامخ کتوردیلر مقدما کامخی کورمش ایدی ماهذا دیو سؤال ایلدکده انه کامخ دیملریله بدوی قدعرفت انه کامخ فایکم کمخ به یعنی کامخ اولدیغنی بیلدم انجق بونی کیم کمخ یعنی تغوط ایلدی دیدی زیرا کمخ تغوط معناسنه کلورنته که ذکر ایلدی پس بدوی کامخ لفظی کمخدن مأخوذ نجس دیمك فهم ایلدی وینه براعرابی یه کامخ ویردکلرنده بونی ندن پیارلر دیو سؤال ایلدی آنلرده بغدای ایله سوددن یاپیلور دیدکلرنده ابوان کریمان فما انجب یعنی پدر ومادری کریم ونجیب اما کندوسی ناخلفدر دیدی (الکماخ) غراب وزننده کبر وتعظم معناسنه اسمدر کامخ سحاب وزننده روم اولکه سنده بربلده آدیدر علی قول کمخ در الفسز بلدهٔ مزبوره ارض روم ایالتنده درار زنجان ایله مابینلری بر مرحله در (الاکامخ) اقماخ وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی (الکوخ) کافك ضمیله (والکاخ) کوجر اولنلرك سازلقدن اوستی اورکیچ طرزنده چاتمه اولرینه دینور که باجه سی بنجره سی اولمز کر دوتر کان طائفه سی هوغ تعبیر ایدرلر جمعی اکواخ وکوخان کلور وکیخان کلور کافك کسریله وکوخه کلور عنبه وزننده

﴿ فصل اللام ﴾ (اللبخ) لامك فتحى وبانك سكونيله اورمق معناسنه در يقال لبخه لبخا من الباب الثالث اذا ضربه وبركسه دن برنسنه يى اخذ ايلمك معناسنه در يقال لبخ الشئ منه اذا اخذه وقتل ايلمك معناسنه در يقال لبخه اذا قتله وبرآدمدن برنسنه يى اخذ ايلمك ضمننده حيله دوزمك معناسنه در يقال لبخ الرجل اذا احتال للاخذ وسوكمك معناسنه در يقال لبخه اذا شتمه (اللبخة) فتحه ناله برشجر عظيم آديدر كه ميوه سى خرمايه شبيه ولذيذ اولور لكن طعمى برمقدار كراهتلودر بركسه نك آتك بجلش كراسته لرينى طاغتسه درحال رعاف عارض اولور وايكى تخمه سى برارايه كتوريلوب برى برينه ضم ووصل اولنسه يكپاره برتخته اولور ابوباقل حضرميدن منقولدركه انبياء بنى اسرائيلدن بر پيغمبر ذيشانك ديشلرينك ديشلرينه چوركلك عارض اولمغله در كاه الهيه اشتكاه ايلرايله ذكر اولنان لبخه تناوليله وحى اولندى واندن تناول ايليوب شفا ياب اولديلر ومنقولدركه مقدما فارس اولكه سنده نشئت ايدوب طعمى سميتلو ايدى بعده مصر ديارينه نقل اولنوب باذنه تعالى سميتى زائل اولدى شجر مزبور حالا صعيد مصرده پك چوقدر چنار اغاجى شكلنده اولور ولبخ اسميله مشتهردر (اللبوخ) قعود وزننده جسد پك اتلو سموز اولمق معناسنه در يقال لبخ جسده لبوخا اذا كسر لحمه (اللبيخ) امير وزننده وجودى ملحم اولان كشى يه دينور يقال رجل لبيخ اى لحيم (اللباخية) غرابيه وزننده لحمه خاتونه دينور (اللبيخة) سفينه وزننده كوبك مسكنه دينور (التلبخ) تفعل وزننده كوبك مسكيله طبيلمق معناسنه در يقال تلبخ الرجل اذا تطيب باللبيخة (اللباخ) كتاب وزننده شمار ايله برى برينه اورشمق معناسنه در يقال لابخه لباخا اذا لاطمه وضاربه (اللخ) لامك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله بيلاشدرمق معناسنه در يقال لخخه بالشئ لخخا من الباب الثالث اذا لطخه ويارمق معناسنه در يقال لخخه اذا شقه وبرآدى قامچى ايله دوكوب دريلرنى پاره پاره صيرمق معناسنه در يقال لخخه بالسوط اذا سحله وشق جلده وفشره (التلخ) تلطخ وزننده ومرادفيدركه بيلاشمق معناسنه در يقال تلخ بالشئ اذا تلطخ (اللخة) فرحه وزننده آفت وداهيه يه دينور (اللخان) عطشان وزننده آچ كسيه دينور جايع معناسنه (اللخ) لامك فتحى وخانك تشديديله برسوزى راست ودرست سويليوب التباس وابهامدن سويلمك معناسنه در يقال لخ فى كلامه لخا من الباب الاول اذا جاءبه ملتبسا مستعجما وكوزك ياشى چوق اولمق معناسنه در يقال لخت عينه اذا كثر دمعها وبرآدمه شمار اورمق معناسنه در يقال لخ فلانا اذا لطمه واتباع ايلمك معناسنه در يقال لخ فى الجبل اذا اتبعها وبرخبرى كركى كبى صورشدروب اوته سنى اراشدرمق معناسنه در يقال لخ الخبر اذا تخبر واستقصاه وبرپرى قازار ايكن اكرى كتمك معناسنه در يقال لخ فى الحفر اذا مال فيه وطيب سورمك معناسنه در

لخ فلانا بالطيب اذا طلابه (الانتخاخ) افتعال وزننده برنسنه قارش مورش اولمق معناسنه در يقال انتخ الامر اذا اختلط واونلقلر برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال انتخ العشب اذا التف (المنتخ) مضطر وزننده كجكين سرخوشه اطلاق اولنور شوريده دماغ اولديغيچون يقال سكران منتخ اى طافغ ولاتقل ملطخ مؤلف بونكله جوهرى يه تعريض ايلشدر لكن جوهرى عامه به عزو ايلشدر (اللخلخانية) نطق وتكلمده اولان عجمه ولكنت حالتنه دينور كه فصاحت وطلاقتله ادا اولنامقدن عبارتدر يقال به لخلخانية اى عجمة فى منطقه (اللخلخانى) يای نسبتله لسانندە عجمه اولان آدمه دينور يقال رجل لخلخانى اى غير فصيح مزهرده مسطور اولديغى اوزره عنعنه قيس وتميم لغتنده اولديغى كبى لخلخانيه شحر وعمان عربلرينك لغتنده در كه مثلا ماشاء الله ديمجك يرده مشيا الله وعجمجه قضاعه قبيله سى لغتنده در كه يای مشددەيى جيم ايدال ايدرلر مثلا تميمى برنده تميج ديرلر انتهى (اللخة) لامك وخای مشددەنك فتحيله مردار وآلوده خاتونه دينور يقال امرأة لخة اى قذرة منتنة (اللاخ) تشديد خايله وخای معجمه ايله ده لغتدر اشجارى صقشمق وبرى برينه صارلمش قوريلق چتلق دره يه دينور يقال وادلاخ اى ملتف المضايق يعنى كثير الشجر مؤنثب وخای معجمەنك تخفيفله الخى كلمەسندن كه افعل در اشتقاق كبير ايله آندن مأخوذ اولور كه اكرى ومعوج معناسنەدر اسمعيل عليه السلام قصەسى ضمنده ابن عباس حضرتلرينك روايت ايلدكلرى حديثده ذكر اولنان اوج لغاتله مرويدر مولفك مرادى اشبو حديثدر قال فى النهاية وفى حديث اسمعيل وامه هاجر والوادى يومئذ لاخ اى ضيق ملتف بالشجر والحجر متضايق وقيل هو لاخ بالتخفيف اى معوج الفم ويروى بالحاء المهملة (اللخوخ) صبور وزننده معيوب اولان شيئه دينور يقال اصل لخوخ اى معيوب (لخلخان) لامك فتحيله برقبيله آديدر (اللطخ) لامك فتحى وطانك سكونيله مردار نسنه بيلاشدرمق معناسنەدر يقال لطخه بكذا لطخا من الباب الثالث اذا لوثه وبرآدمه برشر وكريهه عزو واسناد ايلك معناسنەدر معنوى آلوده قيلمقدر يقال لطخ بشر على المجهول اذا رمى به شارحك بيانه كوره بناء معلوم اوزرەده مستعملدر ولطخ برمقدارجه نسنه يه اطلاق اولنور كويا الله بيلاشجق مقدارى كه بربيلاشم تعبير اولنور فى الاصل مصدر اولوب اسم قلنمشدر يقال فى السماء لطخ من السحاب اى قليل منه وتقول سمعت لطخا من خبر اى يسيرا (اللطخة) لامك ضميله همزه زننده (واللطيخ) سكين وزننده بون واحمق آدمه دينور لطخەنك جمعى لطخات كلور (اللطخ) كتف وزننده طعامى اوستنه باشنه وصاچنه صقالنه دوكوب بيلاشديره رق اكل ايدن كسيه دينور يقال رجل لطخ اى قذر الاكل (اللطوخ) صبور وزننده بيلاشدره جق نسنه يه دينور (اللفخ) لامك فتحى

وفانك سكونيله بركسه‌نك باشنه دكنكله اورمق على قول چهره سنه سله ايله اورمق معناسنه در يقال لفخه على رأسه لفخا من الباب الثالث اذا ضربه بالعصا اولطمه (التلمخ) تفعل وزننده قريحه‌دن برمد سوز پيدا ايدوب سويلمك معناسنه در يقال تلمخ الرجل بكلام قبيح اذا اتى به (الملاخة) مفاعله وزننده (والملاخ) لامك كسريله شمارلشمق معناسنه در يقال لاخه ملاخة ولماخا اذالاطمه (اللوخ) لامك فتحيله وواوك سكونيله قارشدرمق معناسنه‌در يقال لاخه يلوخه لوخا اذا خلطه (الالتياخ) افتعال وزننده قارشمق معناسنه‌در يقال لاخه فالتاخ اى اختلط ويوغورلمش خمير مايه لمق معناسنه‌در يقال التاخ العجين اذا اختمر (اللواخة) (واللياخة) لاملمك كسريله سود ايله بيله‌جه ارنمش كره ياغنه دينور كسره مجاورتله واو ياء ايله ابدال اولندى

﴿ فصل الميم ﴾ (المخ) فتح وزننده برنسنه‌يى برندن چكوب چقرمق معناسنه‌در يقال مخ الشيء مخا من الباب الثالث والاول اذا انتزعه من موضعه وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال مخ المرأة اذا جامعها وكسمك معناسنه‌در يقال مخ الشيء اذا قطعه واورمق معناسنه‌در يقال مخه اذا ضربه وابعاد ايلمك معناسنه‌در يقال مخه اذا بعده ويوكسلمك معناسنه‌در يقال مخ الشيء اذا ارتفع وچكركه يمورطمك ايچون قويرغنى يره كومك معناسنه‌در يقال مخت الجرادة فى الارض اذا غرزت ذنبها لتبيض واسهالله حدثمك معناسنه‌در يقال مخ بسلحه اذا رمى به وبرمحله ثابت واستوار اولمق معناسنه‌در يقال مخ فى الشيء اذا رسخ وبعض نسخه‌ده معناى اول عقيبنده كامتاخه كلمه‌سى مرسوم اولوب لكن امتاخ لفظى موخدن ياخود مخدن افتعال ولغه بومادده ملايم اولمديغى ظاهردر (المتيخة) سكينه‌وزننده دكنكه دينور وانجه‌رك اولان قوللق صوپاسنه وطويقه‌يه دينور (المتيخ) سكين وزننده اوزون ويومشق اغاج كراسته سنه دينور يقال عود متيخ اى طويل لين (المخ) ميمك ضمى وخاى معجمه‌نك تشديديله كمكده اولان ايليكه دينور يقال بالعظم مخ اى نق وبيني يه اطلاق اولنور دماغ معناسنه وكوزك بياض وسياهنى جامع شحمه‌يه اطلاق اولنور وبرفرسك اسميدر ومخ هر شيئك محض وخالصنه دينور جمى مخاخ كلور ميمك كسريله ومخخه كلور عنبه وزننده بقال هومخه اى خالصه ومخ ايليك كبى يومشق نسنه يه اطلاق اولنور لكن بومعناده مناوى ميمك فتحيله تقييد ايلمشدر (التمخيخ) تفعيل وزننده (والتمخخ) تفعل وزننده (والامتخاخ) افتعال وزننده (والمخمخة) زلزله وزننده كمكدن ايليك چقارمق معناسنه‌در يقال مخخ العظم وتمخخه وامتخه ومخمخه اذا اخرج مخه (المخيخ) امير وزننده ايلكلى كمكه دينور بقال عظم مخيخ اى ذومخ و يقال

شاة مخيخة اى ذات مخ (الاخاخ) همزه‌نك كسريله كيك ايلكلمك معناسنه در يقال اخ العظم اذا صار فيه مخ و سمورمك معناسنه مستعملدر يقال اخت الشاة اذا سمنت واغاجه صو يوريوب تاب وطراوتلنمك معناسنه مستعملدر يقال اخ العود اذا ابتل وجرى فيه الماء واكين اوزلنمك معناسنه مستعملدر يقال اخ الزرع اذا جرى فيه الدقيق (المخاخة) ميمك ضميله كسكدن صورلمقله آغزه كان ايليكه دينور (المخايخ) ميمك فتحيله كزيده و توانا دوملره دينور مفردى مخيخ در يقال ابل مخايخ اى خيار (المخ) محب وزننده امر طويل ديمكدر يقال امر مخ اى طويل شارح مناوى ديركه طويل كلمه‌سى تحريف ناسخدر عبابده و سائر امهاتده طائل عنوانندهدركه مفيد معناسنهدر واقعا مقتضاى ماده دخى اويلجه اولمقدر (المدخ) مدح وزننده اولولق عزت وعظمت معناسنه در ومعونت تامه معناسنهدركه كما ينبغى مدد و اعانت ايلمكدر يقال مدخه مدخا من الباب الثالث اذا اعانه تاما (المادخ والمديخ) امير وزننده (والمتمادخ) عزيز و عظيم اولان آدمه دينور (المدوخ) صبور وزننده (والمتمادخ) برايشى تأنيله طوتميوب عجله ايله ايشلر اولان كسيه دينور يقال رجل مدوخ و متمادخ اذا كان يعمل الشئ بعجلة (التمادخ) تفاعل وزننده (والامتداخ) افتعال وزننده بغى و طغيان ايلمك معناسنهدر يقال تمادخ عليه اذا بغى و تمادخ بر خصوصدن آغرلشوب كيرولنمك معناسنهدر يقال تمادخ عنه اذا تثاقل وتقاعس (التمدخ) تفعل وزننده طوغرى يوريميوب ييلان كبى هر طرفه صاپه‌رق يوريمك معناسنهدر يقال تمدخت الناقة اذا تعكست فى سيرها وبيوكلمك معناسنهدر يقال تمدخ الرجل اذا تكبر وبك سموروب طاولنمق معناسنهدر يقال تمدخت الابل اذا امتلأت سمنا (المذخ) ميمك وذال معجمه‌نك فتحيله بيان ناربنك چيكنده اولان زوجتلى شيره‌يه دينوركه آغزه آلوب صورمقله تلذذ ايدرلر (التمذخ) تفعل وزننده ذكر اولنان شيره‌يى اموب صورمق معناسنهدر يقال تمذخ الرجل اذا تمصص المذخ وطوغرى يوريميوب ييلان كبى هر طرفه صاپه‌رق يوريمك معناسنهدر يقال تمذخت الناقة والرجل اذا تعاكسا فى السير بوراده مجمله تماكس نسخه‌لرى غلطدر (المرخ) ميمك فتحى ورانك سكونيله برشجردركه سريع الورىدر يعنى چقماق كبى چابقدقده همان آتش چقار معلوم اولهكه بادية عربده شجر العفار ديرلر براغاج واردر ومرخ ديرلر براغاج دخى واردركه عربلر آنلردن چقماق اتخاذ ايدرلر مرخ چقماق دمورى و عفار طاشى منزلنده در و منه قوله تعالى [الذى جعل لكم من الشجر الاخضر نارا] الاية قال البيضاوى كالمرخ والعفاربان يسحق المرخ على العفار وهما خضرا وان يقطر منهما الماء فتقدح النار فسبحان الملك القادر وآنلردن دوزيلن چقماغه زند

وزنده دیرلر نته‌کم باینده مشروحدر ومنه المثل * فی کل شجرة نار واستجد المرخ والعفار * و مرخ مصدر اولور لطیفه و مزاح ایلك معناسنه‌در یقال مرخه مرخا من الباب الثالث اذا مزحه وبدنی مروخ سوره‌رك اوغشدرمق معناسنه‌در یقال مرخ جسده اذا دهنه بالمروخ ومرخ برموضع آدیدر (المروخ) صبور وزننده بدنه سوریلوب اوغشدیریلجق شیئه دینور کرك دهن و کرك ادویه مقوله سی اولسون (التمریخ) تفعیل وزننده بودنی جسده مروخ سوره رك اوغشدرمق معناسنه‌در یقال مرخ جسده اذا دهنه بالمروخ (الامراخ) همزه‌نك کسریله خبیر مقوله‌سی نسنه‌یی صولوجه ایلیکله یوقه قیلق معناسنه‌در یقال امرخ العجین اذا رققه (ذوالمرواخ) برموضع آدیدر (المریخ) سکین وزننده مرداسنج اسمیدر که مرده‌سنك تعبیر اولنان دارودر ومریخ احمق ویمغز کسیه دینور وبرنوع اوزون اوقه دینورکه درت یلکی اولور ترکیده منزل اوق دیدکلریدرکه فارسیده تیر پرتابی دیرلر و مریخ سبعهٔ سیاره‌دن بر کوکب اسمیدر که فلك خامسده اولور فارسیده بهرام دینور سهم مذکور ایله تسمیه اولنمشدر فوقنده اولان ایکی کوکبه نسبتله سریع السیر اولدیغیچون وعند البعض لونده حمرت وصفرت اولغله مریخه یعنی مرد اسنجه تشبیه اولنمشدر و مریخ حمرت اولیوب ملایم اولان اغاجه دینور (المریخ) قتیل وزننده بوینوزك ایچنده اولان کوچك بوینوزه دینور که قطر داق کبی یومشق وبیاض اولور (المرخ) کتف وزننده یومشق اغاجه دینور ودهن و طبی چوق سورینور اولان آدمه دینور یقال رجل مرخ ای کثیر الادهان (مارخه) ماریه وزننده سلفده برخاتون ایدیکه ناسدن بك حیا وتستر ایدر ایدی برکون آنی برقبر بنش ایدرکن کوردکلرنده هذا حیاء مارخة دیملریله ضرب مثل اولمشدر (المرخة) جرعه وزننده خرما قورغندن بلح یاخود بسر دیدکلری قورغه دینور جمعی مرخ کلور غرفه وغرف کبی (الامرخ) احمر وزننده شول حیوانه دینور که بدننده بنك بنك آق وقرمزی نقطه‌لری اوله یقال ثور امرخ اذا کانت به نقط بیض و حمر (المرخ) سکر وزننده حیوان قریرغنه دینور (مریخ) زبیر وزننده حارث بن دلف نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (المارخ) جاری معناسنه‌در یقال ماء مارخ ای جار ومجری معناسنه‌در یقال رجل مارخ ای مجری الماء (المرخاء) حمراء وزننده نشاط وشطارت وجنبشدن سرعتله اشوب کیدر اولان ناقه‌یه دینور (مرختان) میمك فتحیله (ومرخ) فتحتینله برر موضع آدلریدر (مرخات) عرفات وزننده یمن دکزنده برلیمان آدیدر (ذومرخ) فتحتینله جازده بردره آدیدر (ذومراخ) سحاب وزننده بروادی آدیدر (المسخ) فسخ وزننده بر شیئك صورتنی بر زشت وچرکین صورته تحویل ایلك معناسنه‌در یقال مسخه

مسخا من الباب الثالث اذا حول صورته الى اخرى اقبح و منه بقال مسخه الله قردا وبو دعائيه اولمق و يهود قصه‌سنه اشارت اولمق محتملدر كما قال الله تعالى [وجعل منهم القردة والخنازير] الاية يعنى يهود طائفه‌سندن اهل سبتى حق تعالى ميمون صورتنه وكفار مائدهٔ عيسايى خنزير صورتنه مسخ ايلدى على قول اصحاب سبتك جوانلرنى ميمون و پيرلرنى خنزير صورتنه مسخ ايلدى و مسخ طوارى پك اوستنه واروب يورمقله مهزول وبى تاب ايتمك معناسنه مستعملدر يقال مسخ الناقة اذا هزلها وادبرها اتعابا (المسخ) ميمك كسريله كه صفر وزننده صفتدر (والمسيخ) امير وزننده صورتى صورت قبيحه‌يه محول اولان كسيه دينور ومنه حديث ابن عباس [الجان مسيخ الجن] والجان الحيات الرقاق ومسيخ چركين چهره‌لو انسانه وسائر اشبايه كذلك ملاحت وصباحتى اولميان كسيه دينور و بيزه وبى طعم اولان ات وفاكهه مقوله‌سنه اطلاق اولنور يقال رجل و شئ مسيخ اى مشوه الخلق ورجل مسيخ اى لاملاحة له و لحم اوفاكهة مسيخ اى طعم له وضعيف وزبون كسيه واحمق وبيغز آدمه اطلاق اولنور (الماسخى) يا مشدده ايله يابيجى‌يه دينور قواس معناسنه (الماسخية) يايلره دينور فى الاصل ماسخه نام يابيجينك يابديغى يايلره اطلاق اولنوب بعده اعلا يايلرده دخى استعمال اولندى حتى مطلق يابيجى‌يه‌ده ماسخى ديديلر واول ازد قبيله‌سندن بر استاد يابيجى ايدى (الممسوخ) صغريسنك اتى آزجه وچلميسز اولان آته اطلاق اولنور يقال فرس ممسوخ اى قليل لحم الكفل ويقال امرأة ممسوخة العجز اى رسخاء (المسخية) ميمك كسريله برنوع بساط آديدر (الامساخ) همزه‌نك كسريله اعضاده اولان شيش طاغملق معناسنه‌در يقال امسخ الورم اذا انحل (الامتساخ) افتعال وزننده قلج صيرمق معناسنه‌در يقال امتسخ السيف اذا استله (الانمساخ) انفعال وزننده آريق اولمق معناسنه‌در ومنه قول الخيال يكره انمساخ حماة الفرس اى ضموره وحمات آتك بوط اتنه دينور (الامسوخ) همزه‌نك ضميله برنبات معروف آديدركه تركيده ات قوبرغى وبوغوملجه اوت ديدكلريدر تسمين بدن و تحسين لون وتنقية رحم ايچون نافعدر وطبيعتى يابس وقابض‌در (المصخ) مسخ وزننده وآنده لغتدر يقال مصخه مصخا بمعنى مسخه وبرنسنه‌يى طشره چكوب چقارمق معناسنه‌در يقال مصخ الشئ اذا انتزعه وبر شيئى آلمق معناسنه‌در يقال مصخه اذا اخذه (الامتصاخ) افتعال وزننده (والتمصخ) تفعل وزننده بونلرده اخذ ايتمك معناسنه‌در يقال امتصخه وتمصخه اذا اخذه (الامصوخة) اضحوكه وزننده تمام ديدكلرى نباتك بيراغنه دينور جمع جنسى امصوخ در وجمع بنيه‌سى اماصيخ كلور (الامصاخ) همزه‌نك كسريله ذكر اولنان نبات بيراقلمق معناسنه‌در يقال امصخ الثمام اذا خرجت

اماصیخه (المصوخة) میمك فتحیله همزینك کوکاری صالق وسولیك اولان قیونه دینور (مصاخ) رمان وزننده برنبات آدیدرکه صوغان قشری کبی قشرلری اولور (الامصاخ) همزه‌نك ومیم مشدده‌نك کسریله که فی الاصل افتعال بابندندر ولد اناسی رحمندن صیریلوب منفصل اولمق معناسنه‌در یقال امصخ الولد امصاخا اذا انفصل عن امه ای عن رحم امه (المضخ) میمك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله بدنی سرةیا طیب ایله آلوده ایتمك معناسنه‌در یقال مضخ الرجل جسده مضخا من الباب الثالث اذا لطخه بالطیب وانقولی صاد مهمله ایله اولان مصخ ماده‌سنی ضاد معجمه ایله وهم ایلدیکندن ناشی ضاد معجمه ایله تقییدی خطادر (المطخ) لطخ وزننده طعامی چوق اکل ایتمك معناسنه‌در یقال مطخ الرجل مطخا من الباب الثالث اذا اکل کثیرا ویلامق معناسنه‌در یقال مطخ العسل اذا لعقه وقوییدن قوغه ایله صو چکمك معناسنه‌در یقال مطخ الماء اذا متحه من البئر بالدلو وال ایله اورمق معناسنه‌در یقال مطخ بیده اذا ضربه بها وبرآدمك عرض وناموسنی تلویث ایتمك معناسنه‌در یقال مطخ عرضه اذا دنسه ومطخ حوض دیمکله قلان صولو بالچغه دینورکه آندن صو ایچمك قابل اولمیه (المطخ) کوشك وصالق سکر در اولان آته دینور (المطاخ) کتان وزننده احمق وچمغر آدمه دینور یقال رجل مطاخ ای احمق ومتکبر شخصه دینور (مطخ مطخ) میملرك و طالرك کسری وخالرك سکونیله اصواتدندر یلان سویلینه سوزك کذب وباطلدر مقامنده سویلنور (الملخ) سلخ وزننده شدتله یورپوب کتمك معناسنه‌در یقال ملخ الرجل ملخا من الباب الثالث ادا سار شدیدا واکثری باطل و بیهوده ایشلره سعی و تردد ایتمك معناسنه‌در یقال یملخ فلان فی الباطل ای یتردد فیه ویکثر وبرنسنه‌یی پنجه ایله یاخود دیش ایله طوتوب چکمك معناسنه‌در یقال ملخ الشیء اذا جذبه قبضا اوعضا ویوررکن شیوه ایله اکیلوب قیرلمق معناسنه‌در یقال ملخت المرأة اذا تئنت وتکسرت وجماع ایتمك معناسنه‌در یقال ملخ المرأة اذا جامعها وطعامك دادی بوزلمق معناسنه‌در یقال ملخ الطعام اذا زنخ وآت قسمی شوق و شطارته کلوب اوینامق معناسنه‌در یقال ملخ الفرس اذا لعب وچکی تکه‌سی کندی بولنی ایچمك معناسنه‌در یقال ملخ النیس بوله اذا شربه وارکك حیوان چوق آشمقدن ناشی سست وفاتر اولمق معناسنه‌در یقال ملخ الفحل اذا جفر عن الضراب (الملوخ) قعود وزننده (والملاخة) ملاحه وزننده بونلرده ملخ ایله معنای اخیرده مرادفلردر یقال ملخ الفحل ملخا وملوخا وملاخة اذا جفر عن الضراب (الملیخ) امیر وزننده شول ارکك حیوانه دینورکه آشدیغی دیشیلری کیج کبه ابدر اوله یقال فحل ملیخ ای بطیء الالقاح وفاسد وتباه اولمش نسنه‌یه دینور وضعیف و زبون آدمه دینور

وطعمی

وطعمی اولمیان یمیزه وناخوش نسنه‌یه دینور (الامتلاخ) افتعال وزننده برنسنه‌یی یرندن چکوب چقرمق معناسنه در یقال امتلخ الشیء اذا انتزعه و قیندن قیلجی صیرمق معناسنه در یقال امتلخ سیفه اذا استله و دابه‌نك باشندن لجامی صیروب چقرمق معناسنه‌در یقال امتلخ اللجام اذا اخرجه من رأس الدابة (التملخ) تفعل وزننده بر نسنه فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در یقال تملخ الشیء اذا فسد بومعنادندرکه بلی کوشك اولان آدمه متملخ الصلب اطلاق اولنور یقال رجل متملخ الصلب ای موهونه وتملخ برنسنه‌یی یرندن چکوب قوپرمق معناسنه‌در یقال تملخت العقاب عینه اذا انتزعتها (المماخلة) مفاعله وزننده ارشمك واویناشوب ملاطفه ایلمك معناسنه‌در یقال ماخله اذا لاعبه ومالقه (الملاخ) شداد وزننده قاچق عادتی اولان کوله‌یه دینور یقال غلام ملاخ ای اباق (مستملخ) اسم فاعل بنیه‌سیله ابن عکرمة بن ابی ذؤیب الهذلی در (الموخ) میمك فتحی وواوك سکونیله دارغنلق ساکن اولمق معناسنه‌در یقال ماخ الغضب یموخ موخا اذا سکن (ماخ) بخاراده برمحله آدیدر ومحدثیندن احمد بن خنب البخاری جدینك اسمیدر که ماخك دنی دیرلر (ماخان) بر رجلك علمیدر و مرو قضاسنده بر قریه‌در (ماخوان) واو معدوله ایله بشقه برقریه‌در (المیخ) شیخ وزننده صالنه‌رق یورمك معناسنه‌در یقال ماخ یمیخ میخا اذا تبختر فی المشی (التمیخ) تفعل وزننده میخ معناسنه در یقال تمیخ بمعنی ماخ

﴿ فصل النون ﴾ (النبخ) نونك فتحی وبای موحده‌نك سکونیله قبون وچکی و سائر حیواندہ وانساندہ چقان چچك عارضه‌سنه دینور و کثرت عملدن الده و پرمقلرده چقان قبارجغه دینور وبوندہ فتحتینله لغتدر وقوغه‌لق وحصیر اوتی تعبیر اتدکلری نباتك کوکنه دینورکه خط ایامنده اکل ایدرلر (النابخة) نابغه وزننده سوز بیلور مخنور ومتکلم آدمه دینور هاء مبالغه ایچوندر یقال رجل نابخة ای متکلم وخودبین ومتکبر کمسیه دینور وارض بعیده‌یه دینور یقال ارض نابخة ای بعیدة (النبخاء) حمراء وزننده بوکسك یره دینور ارض مرتفعه معناسنه وشول طپراغی کوشك ارضه دینورکه قومدن اولیوب بلکه پك وطاشلق یردن اوله یعنی اطرافی پك وطاشلق اولوب کندیسی کوشك اوله جمی نباخی کلور حبالی وزننده (الانباخ) همزه‌نك کسریله ارض مذکوره‌ده اکین اکمك معناسنه‌در یقال انبخ الرجل اذا زرع فی النبخاء ونبخ اکل ایلمك معناسنه‌درکه حصیر اوتنك کوکیدر نته که ذکر اولندی یقال انبخ الرجل اذا اکل النبخ و مایه‌سی اکثیوب فاسد اولمش خمیر یوغورمق معناسنه‌در یقال انبخ الخباز اذا عجن عجینا انبخانا (النبوخ) قعود وزننده خمیرك مایه‌سی پك اکثیوب فاسد اولمق معناسنه‌در یقال نبخ العجین نبوخا

من الباب الثانی اذا حمض وفسد (النباخ) کتان وزننده (والانبخان) همزه‌نك
و بانك فتحیله مابه‌سی یك اکشیوب فاسد اواش خمیره دینور مزهر سیوطیده
انبخان صفت اوله‌رق وزنی افعلان اولمق اوزره مرسومدر که همزه‌سی زائده در
مؤلف جمله انبجان کلمه‌سنك اروتان لفظندن غیری نظیری یوقدر دیمکله اشبو
انبخان لفظی آنی هادمدر (الانبخانی) یای مشدده ایله شول تریده دینورکه هنوز
صیجق وبوغلری چقر اوله علی قول کاك ایله وزیتون یاغیله مرتب اوله‌رق اوجاقده
قباروب قالقمغله اوزرینه صوغوق صو دوکیلوب بنه کوشکیوب سنمش اوله
یقال ثرید انبخانی اذا کان له بخار وسخونة اوهو یسوی من الکعك والزیت فینتفخ
فیصب علیه الماء فیسترخی مؤلفك مستقبل بنیه‌لریله ایرادی مسامحه کونه محضا
تعریفه مبنیدر (الانبخانیة) زیادة هایله‌که موصوف اعتباریله‌در ایری اتمکه دینور
یاخود کوچ قرصی کبی قالین ودکرمی اولان اتمکه دینورکه صومون دیدکلریدر
یقال خبزة انبخانیة ای ضخمة اوکانها کور الزنابیر (النبخة) نبذه وزننده نکته
معناسنه‌درکه برمقله یاچبوقله یره ایتدکاری نشانه دینور نونك ضمیله‌ده لغتدرواتش
وچراغ یاقدجق کبریته دینور وکمی تخته‌لریك ارالرینه وضع واستوار ایلدکاری
حصیر اوتی قیتغنه دینورکه آنك اوزرینه قلفات ایدرلر و بونده فتحاتله لغتدر
(الانبخ) احمر وزننده غلیظ وناتراش وبد هیکل قبا آدمه دینور و لونی بغایت
کدورتلو قرامتق چوق طیراغه دینور (النتخ) نونك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله
برنسنه‌یی یرندن چکوب قوپرمق معناسنه‌در یقال نتخ ضرسه نتخا من الباب الثانی
اذا نزعه وقلعه وبرنجی قوش منقاریله اتی دیدوب چکمك معناسنه‌در یقال نتخ
البازی اللحم اذا خطفه بمنسره وطوقومق معناسنه‌در یقال نتخ الثوب اذا نسجه
وبرنسنه‌یه کوز اقداروب التفاتله باقمق معناسنه‌در یقال نتخ الیه ببصره اذا نظر
الیه (المتناخ) منقاش وزننده ومرادفیدرکه جنبسترمیه دینور (المتنخ) متنفس
وزننده متغلی معناسنه‌درکه دائما غالیه دیدکاری طیب سورینور اولان کشی‌یه‌دینور
(النجخ) نونك فتحی وجیمك سکونیله فخر ومباهات ایتمك معناسنه‌در یقال نجخ
الرجل نجخا من الباب الثالث اذا فخر وبر قازمق معناسنه‌در یقال نجخ البئر اذا
حفرها ونوه هیجان ایتمك معناسنه‌در مراد زعم اعراب اوزره نونك سقوطیله
یغمور یاغمقدر نته‌که نوء ماده‌سنده تفصیل اولندی یقال نجخ النوء اذا هاج وسیل
صوبی شدتله کلمکله درمنك دیواری منزلنده اولان کنارلری اوروب صویك
اورته‌سنه آتمق معناسنه‌در یقال نجخ السیل اذا دفع فی سند الوادی فخذفه فی وسط
الماء (النجاخ) غراب وزننده اوکسرن کمسه‌نك اوکسری آوازینه دینور (الناجخ)
(والمنجخ) محدث وزننده سسلو اوکسرن کمسه دینور وناجخ کورلدیجی دکزه

دینور و دکز مدایلدکده صویلك ساحله طوقندیغندن حاصل اولان کورلتویه دینور (النجوخ) صبور وزننده بودخی کورلتولی دکزه دینور (النجاخة) نونك فتحی وجیمك تشدیدیله شول خاتونه دینورکه جماع هنکامنده فرجی سسلنوب اوتر اوله علی قول فرجی پك صولو اولمغله جماع اولنورکن مندیل ایله برطرفدن چقان رشحاتی سیلر اوله یاخود حین جماعده بغرسقلرینك اوجلری اویناپوب ورق ورق ایدهرك سسلنور اوله یقال امرأة نجاخة اذا کان لفرجها صوت عند الجماع اوهی الرشاحة التی تمسح الابتلال اوالتی ینفجخ سرمها کانفجاخ سرم الدابة اذا صوت بوراده نجاخه وانفجاخ ذکر اولنان نجاخدن مأخوذدر (النجخة) سفینه وزننده شول کره یاغنه دینورکه یایغك اطرافنه یاپشوب طوپلنمیه (التناجخ) تفاعل وزننده تفاخر معناسنهدر یقال تناجخا اذا تفاخرا و دکزك و ایرمغك طالغهلری بری اوته چالقنهرق کنارلرده کی یارلری هدم و اسقاط ایتمك معناسنهدر یقال تناجخ الموج اذا اضطرب حتی اثر فی الاجراف (منجخ) محسن وزننده اوزون اوزادی بر قوملق آیدر (النخ) نونك فتحی و خانك تشدیدیله شذتله یورمك معناسنهدر یقال نخ الرجل نخا من الباب الاول اذا سار سیرا عنیفا ونخ شول دوهلره دینورکه زکات آلان کسنهنك یانه چوکرپلور تاکه زکاتلرنی اخذ ایلیه ونخ برنوع اوزون دوشمه آیدر مفرداتده احرام وولنسه دیدکاری تویلو دوشمه اولهجقدرکه فارسیدن معربدر ونخ دوهیی چوکرتمك ایچون اخ اخ دیمك معناسنهدر یقال نخ بالابل ونخنها اذا قال لها اخ اخ لتبرك (النخ) نونك ضمیله (والنخاخة) ثمامه وزننده ایلیکه دینور کرك کوله وکرك جاریه اولسون وایشلین صغرلره دینورکه جفت صغرلری اولهجقدر بقر عوامل معناسنه وبونده نونك ضمیله لغتدر ونخه اشکاره دینور حمر معناسنه و بونده نونك حرکت ثلاثیله لغتدر و اوده بسلنن مطلقا حیواناته دینور و چوبانلره دینور رعاء معناسنه نونك ضمیلهده جائزدر ودوهجیلره دینور جمالون معناسنه وشول خبره دینورکه حق یاخود باطل اولدیغی معلوم اولمیه وخفیف یغموره دینور وزکات دیوشورن کسه زکاتی دیوشوردکدن صکره کندی نفسیچون اجرت بها بر آلنون آماق معناسنهدر و اول التونهده نخه دینور (النخیخة) نونك فتحیله نخیخه معناسنهدرکه ذکر اولندی (النخنخة) زلزله وزننده برنسنهیی آلارغه ایلمك معناسنهدر یقال نخنخ الشیء اذا نحاه و شدتله یوریوب کتمك معناسنهدر یقال نخنخ زید اذا سار شدیدا و دوهیی اخ اخ دیهرك چوکرمك معناسنهدر یقال نخنخ الابل اذا ابرکها (التنخنخ) تزلزل وزننده دوه چوکمك معناسنهدرکه نخنخهدن مطاوعدر یقال نخنخ الابل فتنخنخت ای برکت

(نخيخ) امير وزننده اسمادندر سعد الدين نجيح بزم اصحابمز يعنى شافعى المذهب اولان خراسان فقهالرينك جديدر حديث شريفده روايتى و نظم اشعارده مهارتى وار ايدى (الاندخ) احمر وزننده قليل الكلام اولان احمق و سمه آدمه دينوركه سوز بيلديكندن وادراك ايلديكندن ايسم اولوب طورر (المندخ) منبر وزننده شول بيعار كسيه دينوركه خش و هرزه سويلمكدن وسويلكدن اصلا مبالاتى اولميه يقال رجل مندخ اى لايبالى بما قيل له من الفحش اوقال (التندخ) تفعل وزننده عهدهٔ تملك واقتدارنده اولمديغى نسنه ايله فضولانه فخر وكذاف ايلمك معناسنه‌در يقال تندخ الرجل اذا تشبع بماليس عنده (الندخ) مدح وزننده برنسنه‌يه عنفله چاتوب چارپمق معناسنه‌در دكزده برقايغك آخره چاتوب چارپمسى كبى يقال ندخه ندخا من الباب الثانى اذا صدمه ومنه يقول راكب البحر ندخنا ساحل كذا (الانداخ) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى عنفله آخر نسنه‌يه چاتديروب چارپدرمق معناسنه‌در يقال اندخه به اذا صدمه به وكذا يقول راكب البحر اندخنا المركب الساحل اى صدمناه به (النذخ) نونك فتحى و ذال معجمه‌نك سكونيله شدتله سعى ايدوب كتمك معناسنه‌در يقال نذخ العير نذخا من الباب الثالث اذا سعى شديدا (الانذاخ) همزه‌نك كسريله نذخ معناسنه‌در يقال انذخ بمعنى نذخ (النوذخ) جوهر وزننده قورقق آدمه دينور جبان معناسنه (النسخ) فسخ وزننده نسنه‌يى يرندن زائل قلمق معناسنه‌در يقال نسخه نسخا من الباب الثالث اذا ازاله مؤلفك بصارده بيانه كوره نسخ بر نسنه آخر نسنه‌يى متعقب اولهرق زائل قلمق معناسنه موضوعدر ظلك شمسى و شمسك ظلى وشبيك شبابى ازالهسى كبى بعضا يوندن ازاله منفهم اولوركه بالكليه اولمكنى زائل ايدر وبعضا اثبات منفهم اولور نسخ كتاب كبى كه بر مكتوبك صحيفهٔ اخرايه صورتنك نقلى كبى و بعضا ازاله واثباتدن ايكيسيده منفهم اولور انتهى ونسخ برنسنه‌يى تغيير ايلمك وبوزمق معناسنه‌در يقال نسخت الريح آثار الدار اذا غيرتها وبر نسنه‌يى ابطال ايدوب آخر نسنه‌يى آنك مقامنه قائم قلمق معناسنه در يقال نسخ الشئ اذا ابطله و اقام شيئا مقامه ومسخ معناسنه‌دركه برنسنه‌نك صورتنى بر اقبح صورته تحويل ايلمكدن عبارتدر يقال نسخه بمعنى مسخه وبر كتابى قرشوسنده نسخه ايدوب صورتنى يازمق معناسنه در يقال نسخ الكتاب اذا كتبه عن معارضة وبر نسنه‌يى آخر محله نقل و تحويل ايلمك معناسنه در يقال نسخ ما فى الخلية اذا حوله الى غيرها (الاستاح) افتعال وزننده (والاستنساخ) بونلر دخى بر كتابك نسخه‌سنى آلمق معناسنه‌در يقال انتسخ الكتاب واستنسخه اذا كتبه عن معارضة (النسخة) نونك ضميله منقول منه اولان اصل مكتوبك اسميدر (التناسخ) تفاعل وزننده

والمناسخة

(والمناسخة) مفاعله وزننده برى برنى ازاله ايله متعاقب اولمق معناسنه در ومنه التناسخ والمناسخة فى الميراث يعنى فرضيونك مناسخه اطلاق ايتدكلرى مسئله بو معنادندركه برميتك وارثلرى دخى قبل تقسيم التركه فوت اولمغله مال متروك اخر ورثه‌لره انتقال ايلكدن عبارتدر و تناسخ الازمنه زمانلرك آنافانا حالدن حاله تحول و تداولندن عبارتدر على قول قرنلرك پيدر پى انقراض و انقضاسندن عبارتدركه برى برنى نسخ وازاله ايله متعاقب اولورلر و تناسخيه اطلاق اولنان طائفه دخى بومعنادندر طائفهٔ مرسومه تناسخ اروا حه قائل وحشر ونشرى منكر اولمليله تكفير اولنورلر (النسخة) سفيه وزننده (والنسخية) جهنيه وزننده بعيده معناسنه در تأنيثى موصوف اعتباريله در يقال بلدة نسخة ونسخية اى بعيدة (النسوخ) نونك ضميله قادسيه‌ده برقريه آديدر (النضخ) نونك فتحى و ضادك سكونيله صو سرپمك معناسنه در يقال نضخه نضخا من الباب الثالث اذا رشه بعضلرعندنده بو نضخ ايله مرادفدركه اول دخى صو سرپمك معناسنه در على قول مهملهلك مفهومندن دولدركه مهمله كركى كى صوله‌مق وبو صو سرپمكدر ونضخ صو پيكاردن شدته قينايوب چقمق على قول اشاغيدن يوقريه فشقرتمق معناسنه در يقال نضخ الماء اذا اشتد فورانه من ينبوعه اوماكان من سفل الى علو و دشمن اوزره اوق سرپمك معناسنه مستعملدر يقال نضخ النبل فى العدوا اذا فرقها ونضخ شول عطر وطيب اثرينه دينوركه ثوبده وسائر نسنه‌ده قالمش اولور يقال بق فيه نضخ منه وهو اثر يبق فى الثوب وغيره من الطيب (النضاخ) كتان وزننده فراوان يغموره اطلاق اولنور يقال غيث نضاخ اى غزير (النضخة) نبذه وزننده تابى وحدتله مطره معناسنه در پس نضخ مطر معناسنه در (النضاخ) نونك كسريله مفاعله‌دن مصدردر برى برينه صو سرپمك معناسنه در يقال ناضخه مناضخة ونضاخا اذا نضخ كل واحد منهما (الانتضاخ) افتعال وزننده صو صاچمق معناسنه در يقال انتضخ الماء اذا رشش (المنضخة) مكنسه وزننده اسم آلتدر زراقه‌يه دينوركه عامه نضاخه ديرلر وزراقه زاى مضمومه وراى مشدده ايله بغچوانلرك باغجه صولدقلرى آلته دينوركه تنكه‌دن سوزكى كچورلمش قوغه اوله‌جقدر طشره تركيسنده چقرق تعبير اولنور ونفنجيلر دخى آنكله نفت ياغى قوللنورلر بومناسبتله حريق طوليه‌سنده منضخه اطلاق ملايمدر (النضخ) نونك كسرى وطانك سكونيله شر كلمه‌سنه اضافتله استعمال اولنور صاحب شر ديمكدر يقال هو نطخ شر اى صاحبه (النفخ) نونك فتحى وفانك سكونيله اوفورمك معناسنه در يقال نفخ بضمه نفخا من الباب الاول اذا خرج منه الريح وبالفمك معناسنه استعمال اولنوركه فم اسفل ايله اوفورمكدر يقال نفخ بالمرأة اذا ضرط ونفخ ارتفاع الضحى يعنى

نهار مرتفع اولوب قبا قوشلق وقتنه وارمق معناسنه مستعملدر شارح دیرکه مؤلفك مأخذی اولان محکمده انتفخ النهار اذا علا عبارتیله مرسوم اولوب مؤلف آندن تصرفله ثلاثی اولهرق ثبت ایتمشدر لکن اخلال ایتمشدر انتهی ونفخ فخر وکبر معناسنه استعمال اولنور یقال رجل ذونفخ ای فخر وکبر شارح دیرکه متعظم کسه تعظم ایدرك نفس ونفسنی جعله یوقلدیغی حسبیله نفخ کبر وفخر معناسنه استعمال اولندی یاخود شیطان درونه نفخ یعنی خودبینلك القا ایتمکله لازمی اولان کبر معناسنه استعمال اولندی واساسده نفخ شدقیه تکبر عنوانیله مرسومدر (التنفیخ) تفعیل وزننده بك اوفورمك معناسنهدر یقال نفخ الرجل بفمه یعنی نفخ لکن هی للکثرة (النفیخ) امیر وزننده آتش اوفلیکه مؤکل ومعین اولان کسیه دینور (المنفاخ) میمك کسریله اسم آلتدر کوروکه دینور (الانفخ) احمر وزننده بادخایه کشی یه دینورکه دبه تعبیر اولنور طوربه شیشوب قبارر مادهسی ریح غلیظهدر ترکیده قاوله دینور یقال رجل انفخ ای فی خصیتیه نفخة (النفخة) تونك حرکات ثلاثی وفاك سکونیله اسمدر اوفورکه دینور و قارن شیشکینلکنه اطلاق اولنور یقال به نفخة ای انتفاخ بطن (النفخاء) نخاء وزننده ومرادفیدرکه ذکر اولندی ونفخاء اباقده انجکك یوقریسنه اطلاق اولنور وقبا بالدر اوله جقدر (الانفخان والانفخانی) همزهلرك ضمی وکسریله که فاء همزهلره تابعدر ششمان کشی یه اطلاق اولنور مؤنثی هایلهدر یقال رجل انفخان وانفخانی ای ممتلئ سمنا ویقال امرأة انفخانة وانفخانیة (النفخ) ضمتینله تومند کنج ایریسی دلو قنلوبه دینور (النفاخ) رمان وزننده برعلت حادثهدن ناشی بدنه عارض اولان شیئه دینور یقال به نفاخ ای ورم من داء یحدث (النفاخه) رمانه وزننده نهر وجدول وچشمه مقولهسنده صویك یوزینه چقان خرده چقلره اطلاق اولنور کرچه مؤلف جماره ایله تعبیر ایلدی لکن مقتضای ماده صویك یوزنده پیدا اولان قبرجق اولمق ملایمدر ونفاخه بر شیشکین شیئه دینورکه بالق قمعنك قارننده اولور بالغك اول نصاب وکمالیدرکه آنك سببیله صویه دفع ایدهرك مکث وجریان ایدر یونی بالق قورسغی دیدکلریله بیان ایتمشلردر (المنفوح) بیوك قارنلو کسیه اطلاق اولنور وششمان آدمه اطلاق اولنور (نفاخ) کتان وزننده مغرب زمینده بربلده آدیدر (النقاخ) قافله غراب وزننده بغایت صافی وبارد وخوشکوار اولان صویه دینور یقال شراب النقاخ ای الماء البارد والعذب الصافی ومطلقا خالص وبیغش اولان شیئه دینور یقال هذا نقاخ العربیة ای خالصها وامن وعافیت وآسایشله اولان اویقویه دینورکه خواب راحت تعبیر اولنور (النقخ) تونك فتحی وقافك سکونیله اورمق معناسنهدر یقال نقخه نقخا من الباب الثالث اذا ضربه و باشی دماغه قدر یارمق

معناسنه در يقال نقخ دماغه اذا كسره اول ياريغه دامغه دينور (الانتقاخ) افتعال وزننده كمكدن ايليك چقرمق معناسنه در يقال انتفخ الرجل المخ اذا استخرجه (الانقخ) احمر وزننده بينيسى آز اولان انسان وحيوانه دينور مكتب خواجه‌سى كبى يقال ظليم انقخ اى قليل الدماغ (النقخة) فتحاتله پك سموزلكندن آغر آغر يوريين ناقه‌يه دينور يقال ناقة نقخة اذا كانت تثاقل فى مشيها سمنا (النقاخ) رمان وزننده باشك قولقله قولق طوزلرى بيننده اولان كمك طرفلرندن اوك جانبنه طوغرى اولان يرينه دينور يقال اشتكى نقاخه وهو مقدم القفا من الاذن والحشيشاء (النكخ) نكح وزننده يومرقله بر آدمك بوغازينه اورمق معناسنه در يقال نكخ فى حلقه نكخا من الباب الثالث اذا لهزه (التنوخ) تفعل وزننده اركك دوه ناقه‌يى آشمق ايچون چوكرمك معناسنه در يقال تنوخ الجمل الناقة اذا ابركها للسفاد وبو معناده لازم اولور يقال تنوخت الناقة اذا بركت (الاناخة) همزه‌نك كسريله بودخى دوه‌يى چوكرمك معناسنه در يقال اناخ الناقة اذا ابركها لكن اناخه مطلقا دوه‌يى چوكرمك معناسنه در وجه مذكور اوزره ناقه‌يه مخصوص دكلدر (الاستناخة) دوه چوكمك معناسنه در يقال ناخ الناقة فاستناخت وتنوخت اى بركت ولا يقال ناخت ولا اناخت شارح ديركه چوكمك معناسنه اناخه استعمالى كثيردر (النوخة) نوحه وزننده اقامت معناسنه اسمدر معناى مذكوردن مأخوذدر (المناخ) ميمك ضميله اسم مكاندر دوه‌يى چوكرده‌جك يره دينور مبرك الابل معناسنه (المنيخ) ميمك فتحيله ارسلانه دينور (النأخة) ارض بعيده معناسنه در (ذومناخ) منار وزننده اذواء تعبير اولنان اقيال يمندن لهيعة بن عبد شمس نام ملكك لقبيدر (تنوخ) تانك فتحيله برقبيله آديدركه تنخ ماده‌سنده ذكر اولندى جوهرى وهمندن ناشى بوراده رسم ايلشدر

﴿ فصل الواو ﴾ (التوبيخ) تفعيل وزننده لوم وسرزنش ايلمك معناسنه در (وبخه) نبذه وزننده لوم و سرزنش معناسنه اسمدر يقال وبخه توبيخا اذا لامه وعذله وبر آدمى مرتكب اولديغى كارك و خامتنى عنف و شدتله افاده ايده‌رك تهديد ايلمك معناسنه در يقال وبخ فلانا اذا انبه وهدده (الوتخ) واوك فتحى وتاى فوقيه‌نك سكونيله دكنكه اورمق معناسنه در يقال وتخه بالعصا وتخا من الباب الثانى اذا ضربه بها (الوتخة) فتحاتله صولو صيويق بالچغه دينور وحل معناسنه و شئ معناسنه در يقال ما اغنى عنه وتخة اى شيئا (الميتخة) ميمك كسريله دكنكه دينور عصا معناسنه (الايتاخ) همزه‌نك كسريله پك زحمت ومشقته اوغرايوب رنجيده اولمق معناسنه در تقول اوتخت منى يافلان اى بلغت منى يعنى اجتهدت اصلى ايتاخ ذكر اولنان بالچغه دوشمك معناسنه اولمغله بو معنا آندن مأخوذدر (الوثخة)

واوك وثای مثلثه‌نك فتحیله صودن اولان یاشلغه واصلاقلغه دینور یقال فی الحوض وثخة ای بلة (الوثیخة) وثیقه وزننده هرجنسدن بری برینه مخلوط اولمش تازه چایرلغه دینور ذات یاغنه مخلط اولان یوقه کمکه دینور مؤلف مارق من العظام واختلط بالودك عبارتیله ثبت ایدوب لکن شارح عبایده من العظام عنوانیله مرسوم اولمغله من العظام نسخه‌سی غلط اولدیغنی تنصیص ایلشدر اکا کوره ات یاغیله مخلط اولمش صیویق طعام دیمك اولور چوربا کبی وواقعا مقتضای ماده شارحك قولی اولمق ملایمدر ووثیخه صیویق چامورلی ارضه دینور یقال ارض وثیخة ای ذات وحل ویوغورد کبی پك قویو سوده دینور (الموثوخ) (والموثخ) معظم وزننده ضعیف الخلقه کسیه اطلاق اولنور ذکر اولنان صیویق معناسندن مأخوذدر یقال رجل موثوخ الخلق وموثخه ای ضعیفه (الوخ) واوك فتحی وخالك تشدیدیله ناخوشلق معناسنه‌در وقصد واراده معناسنه‌در (الوخوخة) زلزله وزننده برجنس قوشك اوتمسندن حکایه‌در (الوخواخ) سلسال وزننده قارنی صالق ودریسی ککیش اولان آدمه دینور یقال رجل وخواخ ای مسترخی البطن متسع الجلد وعنین وبی رجولیت کسیه دینور وضعیف وناتوان کشیه دینور واوشنکن آدمه دینور کسلان معناسنه وکوشك خرمایه دینور (الورخ) واوك فتحی ورالك سکونیله برنوع شجر درکه مرخ دیدکلری شجر مذکوره شبیه اولور (الوریخه) سفینه وزننده اصلاق یره دینور یقال ارض وریخة ای مبتله وصیویق خمیره دینور (الاستیراخ) (والتورخ) تفعل وزننده بر اصلاق اولمق معناسنه‌در یقال استورخت الارض وتورخت اذا ابتلت وتورخ خمیر صولو وصیویق اولمق معناسنه‌در یقال تورخ العجین اذا استرخی (الورخ) فتحتینله بودخی خمیر صیویق وکوشك اولمق معناسنه‌در یقال ورخ العجین ورخا من الباب الرابع اذا استرخی (الایراخ) ایراد وزننده خمیری صیویق وکوشمك قبلی معناسنه‌در تقول اورخت العجین اذا ارخیته (الورخة) فرحه وزننده چایرلری کوروبری برینه صارمشق اولان یره دینور یقال ارض ورخة ای ملتفة العشب (التوریخ) تفعیل وزننده تأریخ لفظنده لغتدر که برنسنه‌یه تعیین وقت ایتمك معناسنه‌در یقال ورخ الکتاب بمعنی ارخه (الوسخ) واوك وسینك فتحیله کیرلنمك معناسنه‌در یقال وسخ الثوب یوسخ ویاسخ ویسخ وسخا من الباب الرابع اذا علاه الدرن مصباحك بیانیه کوره وسخ اسم دخی اولور کیره وپاسه دینور (الاستیساخ) (والتوسخ) تفعل وزننده (الاتساخ) افتعال وزننده که فی الاصل اوتساخ ایدی بونلرده کیرلنوب پاسلنمق معناسنه‌در یقال استوسخ الثوب وسخ واتسخ بمعنی وسخ (الایساخ) همزه‌نك کسریله (والتوسیخ) تفعیل وزننده متعدیلردر کیرلتمك معناسنه یقال اوسخ الثوب ووسخه

اذا جعله وسخا (وسخاء) صحراء وزننده برموضعدر (الوشخ) واوك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله كوتو وضعيف وكمتر اولان شيئه دينور نه‌اولورسه اولسون وخرما سپته دينور (الوشخة) فتحاتله خرما پيراغندن اورلمش زنبيل و سپت مقوله‌سى ظرفه دينور (الوصخ) واوك وصاد مهمله‌نك فتحيله وسخ وزننده ومرادفيدركه كير وپاسه دينور (الوضوخ) ضاد معجمه ايله صبور وزننده شول صويه دينوركه همان قوغه‌نك پارچه‌سى مقدارى كبى اولور (الوضخ) مدخ وزننده قوغه‌يه پارچه‌سى مقدارينه طوغرى صوقومق معناسنه‌در يقال وضخ الدلو وضخا من الباب الثانى اذا جعل الماء فيها شيئا بالنصف (الايضاخ) همزه‌نك كسريله وضخ معناسنه‌در يقال اوضخ الدلو يعنى وضخها وقويدن ازجه صو چكمك معناسنه‌در يقال اوضخ له اذا استقى قليلا وقويدن صويى آزالمق معناسنه‌در يقال اوضخت البئر اذا قل ماؤها (المواضخة) مفاعله وزننده (والوضاخ) واوك كسريله (والتواضخ) تفاعل وزننده قويدن صوچكمك وسكرتمك وبوريمك مقوله‌سى حالنلرده پارشمق معناسنه‌در يقال واضخ صاحبه مواضخة ووضاخا اذا باراه فى الاستقاء والعدو والسير ويقال توضخا اذا تبارى فى السقى فى السير شارح ديركه فى الاصل استقاء ماده سنه موضوع اولوب بعده مطلقا معارضه‌ده استعمال اولنمدى (التواطخ) طاى مهمله ايله تفاعل وزننده نيجه كسه‌لر برنسنه‌يى الدن اله دور ايتدرمك معناسنه‌در يقال تواطخ القوم الشئ اذا تداولوه بينهم (الواخ) امير وزننده برنوع كتان بزنه دينور (الوخة) فرحه وزننده (والواخة) وليمه وزننده (والمؤتخة) مؤتفكه وزننده اصلاق وياش يره دينور يقال ارض وخة ووخة وموتخة اى ورخة ووخه يوغورد كبى پك قويى سوده دينور و صويوق چامور ه دينور (الاستياخ) پرياشاروب اصلاق اولمق معناسنه‌در يقال استوخت الارض اذا ابتلت (الوخة) نبذه وزننده آتش كبى جكره تأثير ايدن دلسوزلوم وتوبخه دينور مؤلفك والوخة قولى عذله‌يى مفسردر يقال ماهذه الوخة اى العذلة المحرقة والوخة (وخ) وبخ وزننده ومرادفيدركه ادات رحم ورقتدر نته‌كه محلنده ذكر اولندى ووخ ووخ ووبس ووبه وويل وويب اخواندركه التى كلمه‌دن عبارتدر يدنجيلرى يوقدر شارح دركه عول وبس كلمه‌لرى دخى بونلردندر كه نته‌كه مؤلف جمله‌سنى ماده‌لرنده بيان ايلشدر وكوفيون عندنده ويك ووين كلمه‌لرى دخى بونلردر

﴿ فصل الهاء ﴾ (الهبخة) باى موحده وپاى تحتيه ايله عمله وزننده جاريه‌يه دينور ودايه‌يه وسودآناسنه دينور واتنه‌طلوتروتازه محبوبه‌يه دينور (الهبخ) عمس وزننده چولپه وصالق احمق كشى‌يه دينور واصلا برايشه يرامزاولان كسيه دينور وبيوك

درمیه‌ویوك چایه وایرمغه دینور وبردره اسمیدر وتروتازه نوجوانه دینور (الهیخی) هائك کسری والفك قصریله اسمدر صالنه‌رق یورویشه دینوریقال یمشی الهیخی وهی مشیة فی تبختر (الاهیباخ) اجلواز وزننده صالنه‌رق یوریمك معناسنه‌در یقال اهیخ الرجل اهیاخا اذا مشی فی تبختر (هیخ) هائك کسری وخائك سکونیله مخخ ایله بوغازنی آیرتلیان آدمك صوتندن حکایه‌در (هیخ) هائك کسر ومدی وخائك کسر اوزره بناسیله ایخ کی دوه قسمنی چوکدیرمك صوتندن حکایه‌در که هیخ هیخ وایخ ایخ دیه‌رك چوکردرلر (التهییخ) تفعیل وزننده طعامك ات یاغنی چوق قومقله پك یاغلو یاپمق معناسنه‌در یقال هیخ الهریسة تهییخا اذا اکثر ودکها و تکه‌یی یکی یه آشمغه قندرمق معناسنه‌در یقال هیخ النیس اذا حثه علی السفاد (الهیخ) قنب وزننده شول ارکك دوه‌یه دینور که چوکرمك ایچون کندیسنه هیخ هیخ دیدیکده باغرر اوله

﴿ فصل الیاء ﴾ (یناخ) نای فوقیه ایله سحاب وزننده برموضع یاخود برقبیله آدیدر محدثیندن احمد بن محمد بن یزید الیناخی اورادندر (الینفخ) نفخ وزننده برکسه‌نك یافوخنه یعنی باشده بنقلدمیق تعبیر اولنان یرینه اورمق یاطوقمق معناسنه‌در یقال ینفخه یفخا اذا اصاب یافوخه فهو میفوخ مؤلف یونی افخ ماده سنده تفصیل ایلشدر (الایناخ) همزه‌نك کسریله ناقه‌یی ارکك دوه ایله مجامعت ایچون اینخ اینخ دیه‌رك چاغرمق معناسنه‌در یقال اینخ الناقة اذا دعاها الی الضراب فقال لها اینخ واینخ همزه‌نك کسری ونونك فتحی وخائك کسر اوزره بناسیله‌در (یوخ) یانك فتحی وواوك سکونیله لیث لغوی یونی ذکر ایدوب لکن ند معنایه اولدیغنی تفسیر ایلامشدر ویونك بناسی اوزره یوم کلمه‌سندن غیری وارد اولمدی دیمشدر شارحك بیانه کوره یوح لفظندن مصحفدرکه شمس اسماسندندر نجزت الخاء بعون مفیض الآلاء

﴿ باب الدال المهملة * فصل الالف ﴾

(الابد) همزه‌نك وبای موحده‌نك فتحیله دهر معناسنه‌درکه زمان طویل وامد ممدوددن عبارتدر جمی آباد کلور همزه‌نك مدیله وابود کلور همزه‌نك ضمیله مؤلفك بصائرده بیانه کوره ابده متجزی اولمیان زمان ممتدك مدتلرندن عبارتدر زمان متجزی اولور ابد متجزی اولمز مثلا وقع فی زمان کذا دینور فی ابد کذا دینمز بس ابد آخرك انضمامی قابل اولمامغله تثنیه وجعلنمسی کرچه ممکن اولیوب لکن اسم جنسی بعض

افرادینه تخصیص ایتدکلری کبی بونی دخی بعض مشمولاتنه تخصیصله جمع وتثنیه سنه مساغ بولدیلر حتی بعضلر بونك جمعی مولد عد ایلدیلر وشارح دیرکه ابد ظرف زمانلر وقت بیغایهٔ مستقبلده مستعملدر ضدی ازل ماضیده مستعملدر ودهر معناسنه استعمال اولنور که زمان مدیددن عبارتدر وبونلر جعلرینه مضاف اولوب ابدالا باد وازل الآزال دینور ایکی معنای سرمدی جامع کله لردر وابد لفظندن بعض مشتقات تصریف ایدوب آنلره تأکید ایچون مضاف ایدرلر نتهکه مؤلف دخی سرد ایلشدر انتهی وابد همیشه ودائم معناسنه استعمال اولنور ابدی دائمی دیمکدر ومنه یقال لاآتیه ابدا الابدیه وابدالآبدین کمابدین وابدالابدین کارضین وابدالابد بفتحتین وابدالابید کالعبید وابد الآباد وابدالدهر وابید الابید کلها بمعنی یعنی تأکید لدوام الامر کما یقال دهر الداهرین وعوض العائضین وابد قدیم ازلی معناسنه درکه صفات الهیه دندر (الاوابد) همزه‌نك فتحیله وحوشه یعنی وحشی جانورلره اطلاق اولنور عادتا حتف انفه هلاك اولمدقلری جهتدن کویاکه دائملردر زیرا اکثری ضربهٔ صیاد کبی وبری برینك تسلطی کبی آفات عارضه‌دن هلاك اولور نته که یلانك موت طبیعیسی اولمامغله حالی اوزره ترك اولنسه طول حیاتله زنده اولور بناء علیه اکاحیه اطلاق اولنمشدر شارحك بیانه کوره مفردی آبددر مؤنثنده آبده دینور عابد وعابده کبی پس توحش معناسی اشتقاق کبیر جهتیله بوندن مأخوذدر انتهی واوابد آفات ودواهیه اطلاق اولنور ذکری مدت مدیده السنه‌ده باقی اولدیغی حسیله وقوافی شرده یعنی فصاحت وبلاغتی جهتیله تنظیر وپیرو لکی قابل اولمیان اشعاره اطلاق اولنور بلاد بعیده‌یه منقول ومعنف اولدیغنه مبنی بوراده قافیه دن مراد شعردر جزؤ اصیل ایله کل اراده اولنمشدر قال فی‌الاساس فلان مولع باوابد الکلام وهی غرائبه وباوابد الشعر وهی التی لاتشاکل جودة (الابد) رکع وزننده اوابد کبی وحشی جانورلره اطلاق اولنور (الابد) فتحتینله اسمدر که ذکر اولندی وبریاشنده که ولده دینور وابد مصدر اولور طارلمق معناسنه‌در یقال ابد الرجل ابدا من الباب الرابع اذا غضب وتوحش ایلك معناسنه‌در یقال ابد الرجم اذا توحش (الابد) ابل وزننده (والابد) کتف وزننده (والابد) قنو وزننده طوغورغان حیوان وانسانه دینور یقال اتان وامة ابد وابد ای ولود ویقال ناقه ابدة ای ولود وابد ابل وزننده کسرتیله در جاریه یه دینور کنیرك معناسنه واورکك متوحشه دیشی اشکه دینور (الابدان) همزه نك کسری وتثنیه بنیه‌سیله جاریه ایله قصراق آنه اطلاق اولنور (الابید) امیر وزننده برنوع نبات اسمیدرکه مرعادندر (ابده) همزه نك ضمی وبانك تشدیدیله قبره وزننده اندلس اولکه سنده بربلده در (مأبد) مجلس وزننده برموضعدر

جوهری یای تحتیه وهییله غلط ایدوب مید فصلنده ذکر ولاجل الاستشهاد انشاد ایلدیکی بیتدر آنی تصحیف ایلمشدر (التابد) تفعل وزننده وحشتلنمك معناسنه در یقال تابد الرجل وغیره اذا توحش وبر مکان اسمز خالی وتنها قالمق معناسنه در یقال تابد المنزل اذا اقفر ای خلی من اهله وچهره سسلنمك معناسنه در یقال ابد الوجه اذا کلف وبر آدمك قوت شهوانیه سی قلیل وضعیف اولمغله مدت مدیده تأهل ایلیوب ارکن طورمق معناسنه در یقال تابد الرجل اذا طالت عزبته وقل اربه فی النساء ای فی التمتع بهن (الابود) قعود وزننده توحش ایلمك معناسنه در یقال ابدت البهیمة ابودا من الباب الثانی والاول اذا توحشت وبر محلده مقیم اولمق معناسنه در یقال ابد بالمکان ابودا من الباب الثانی اذا اقام به وشاعر شعرنده مأنوس الاستعمال ومعناسی متعارف اولمیان غریب ووحشی تعبیرات ایراد ایلمك معناسنه در یقال ابد الشاعر اذا اتی بالعویص فی شعره ومالا یعرف معناه (المؤبدة) محسنه وزننده وحشی وسرکش اولان دوه لره دینور یقال ابل مؤبدة ای وحشیة معتاصة (التأبید) تفعیل وزننده باقی ومخلد قلمق معناسنه در یقال ابده تأبیدا اذا خلده ومنه یقال فلان وقف ارضه وقفا مؤبدا اذا جعلها بحیث لاتباع ولاتورث (الابدة) عابده وزننده داهیه وبلیه یه دینورکه مدت مدیده دللرده داستان اولوب قالور اوله مؤلف یونی اوابد ضمنده ایراد ایلمشیدی (الاتاد) ثای فوقیه ایله کتاب وزننده شول ایپه دینورکه سرکش اینکی صاغمق مراد ایلدکده ضبطی ایچون آنکله ایاقلرنی بند ایدرلر (اتیده) جهینه وزننده برموضع آدیدر (الاثیداء) ثای مثلثه ایله رتیلاء وزننده عکاظ نام محلده برمکان آدیدر (الاجاد) جیمله کتاب وزننده کوچك قصه کر طرزنده اولان مقوس نسنه یه دینور امهات سائره ده کوچك کر ایله مفسردر قاپولرك عتبهٔ علیالری کبی (الاجد) ضمتینله عنق وزننده شول ناقه یه دینورکه وجودی قوی وقوروموی وبنیه سی محکم وصیقی اولوب قبورغه لری بری برینه بتشك اولمغله یکپاره کبی اوله که بغایت قوی وتوانا اولور وبو ناقه یه مخصوصدر ارکك دوه یه وصف اولمز یقال ناقة اجد اذا کانت قویة موثقة الخلق متصلة فقار ظهرها (الایجاد) همزه نك کسریله ناقه یی وصف مذکور اوزره قند وقوی قلق معناسنه در یقال آجد الله الناقة اذا قواها بعده برنسنه یی مطلقا قوی ومحکم قلق معناسنده استعمال اولندی یقال آجد الله بعد ضعفه ای قواه واشبو انجاد کلمه سنك همزه سی یایه قلبله ایجاد تلفظ اولنور (الموجد) مکرم وزننده قوی ومحکم اولان شیئه دینور یقال بناء موجد ای محکم (اجد) کسرتینله دوه قسمنه مخصوص زجر وآزار کلماتندندر (الاحد) همزه نك وحای مهملهنك فتحیله واحد معناسنه درکه اول عدد حسابدر فارسیده یك وترکیده بر تعبیر اولنور یقال

احد واثنان واحد عشر واحدى عشر و يوم الاحـدكه هفته كونلرندندر برنجى كوندر خلق سماوات و ارضـينه بدء الهى واقع اولديغى كوندركه برنجى كون ديمكدر بعده آنده عم اولمشـدر وبومك اضافتى اضافة العام الى الخاص قبيلندندر واحد لفظنك جمعى آحاد كلور وواحدان كلورهمزه‌نك ضميله على قول بونك جمعى يوقدر پس آحاد واحدان واحدك جمعى اولور شاهد واشهاد وحاجر وحجران كبى وعند البعض احد اله انجق ذات اجل واعلى وصفلنور زيرا بواسم شريف حق تعالى‌يه خاص وخالصدر مؤلف بونيده ايجاز ايلمشـدر لكن بصائرده بيانه كوره احد لفظى ايكى كونه استعمال اولنور برى نفى وورى اثبات مقامنده‌در نفيه مختص اولان استغراق جنس ناطقين ايچون اولمغله قليل وكثيره شامل اولور على‌طريق الاجتماع و الافتراق پس مافى الدار احد قولى مافيها واحـد ولا اثنان فصاعدا لاجتمعين ولا متفرقين ديمكدر بوسبيله اثباتده استعمالى صحيح دكلدر زيرا متضادينك نفيى صحيح اولوب اثباتى صحيح اولز مثلا فى الدار احد قولنده و احـد منفردك اثباتيله مجتمع ومفترق اولەرق مافوقنك دخى اثباتى لازم كلور بوايسه ظاهر الاحاله‌در وما فوق واحـده شمولى ايچون مامن احد فاضلين قولى صحيح اولور خلاصه‌سى احد اله نفى مقامنده مخاطب اولمغه صالح شخص اراده اولنور وواحد جمع ومذكر ومؤنثى مساوى اولور تركيده آدن كس وكسه اله تعبير اولنور و اثبات مقامنده اوچ كونه استعمال اولنور اولا عشراته مضموم واحدده استعمال اولنور احد عشر واحد وعشرين كبى ثانى اول معناسنه مضاف اليه اولەرق استعمال اولنور كقوله تعالى [اما احد كما فيسقى ربه خمرا] و كقولهم يوم الاحـد اى يوم الاول ويوم الاثنين ثالث وصف مطلق اولەرق استعمال اولنور وبو همين ذات اقدس ربانى وصفنه مخصوصدر كماقال الله تعالى [قل هو الله احد] وبونك اصلى وحد ايدى واو اله لكن وحد غيرده دخى استعمال اولنور واشبو وصف خاص الهى اولان احديتك مألى صفت سـلبيه‌در كه شريك ونظيردن منزه و مبرادر ديمكدر نتەكه بيضاوى عليه الرحمه سورة اخلاص تفسيرنده ديمشدركه احد مجموع صفات جلاله يعنى هرنقدر صفات سلبيه وار ايسه جملەسـنه دلالت ايدر نتەكه لفظة جلاله جميع صفات كماله يعنى بالجمله صفات ثبوتيه و سـلبيه‌يه دلالت ايدر محشى سعدى چلبى ديمشدركه قاضينك تعبيرندن منفهم اولان بودركه بورادە احدكلمەسنك همزه‌سى واودن مقلوبه‌در زيرا اصلية الهمزه اولان احد اثباتده همان كل كلمەسنه مقرونا استعمال اولنور وعلى القارى امام زجاجدن بورسمه نقل ايدركه احد كلمەسنك اصلى وحد ايدى يعنى باب خامسدن وحد يوحد صيغەسندن اسم فاعلدر حسن كلمەسى حسن يحسن بنيەسندن اسم فاعل اولديغى كبى عربلر واو مفتوحه‌يى

استثقال ایلریله واوی همزه‌یه ابدال ایلدیلر وشاح واشاح ووسماً اسماء کبی پس زجاجك قولی علی الاطلاق اولوب وجوه مذکوره استعمالیاتدن اولور و مقالهٔ مرقومه تماتندندرکه احد ایله واحدك فرقی واردر احد نفی موضعنده نفی عامی مقتضی اولور مثلا مارأیت احدا دیدکده متکلم افراد انسانیدن بر فردی کورممش اولور وواحد نفی خاصی اقتضا ایلمکله مارأیت واحدا دیدکده برشخصی کورمیوب مافوقنی کورمش اولور واسم احد عند الاطلاق ذات اقدس الهی‌یه خاصدر حتی رجل احد دینمك جائز دکلدر ونشوان بن ابی سعید الحمیری شمس العلوم نام کتابنده بوزمین اوزره پرتو افشان بیان اولمشدرکه احد کلمه‌سی واحد معناسنه‌در و بونده اوچ قول واردر ابتدا اول معناسنه‌در یوم الاحد کبی ثانی اصلی واحد ایدی واو همزه‌یه مبدله اولدقدنصکره همزهٔ ثانیه حذف اولندی ثالث احد وحد معناسنه ووحد واوحد معناسنه‌در و بونك تفصیلی اوائل متعلقات الفعل بحثنده شرح مفتاح وتقدیم مسند الیه بحثنده مطولده مشروحدر ومصباحده دخی مبسوطدر انتهی واحد کلمه‌سنك مؤنثنده احدی دینور لکن منفردا استعمال اولنمز مثلا احدی عشرة واحدی وعشرون دینور (احدی الاحد) ثانیده همزه‌نك کسری و حانك فتحیله که احدانك جمعی اوله‌جقدر فوق الغایه مشکل وشدید وهائل نسنه‌یه اطلاق اولنور یقال نزلت به احدی الاحد ای امر متفاقم وبونده تأنیث داهیه اعتباریله‌در (احد الاحدین) همزه‌لرك وحالرك فتحیله (وواحد الاحدین وواحد الاحاد واحدی الاحد) بونلرك مجموعیده لامثل له معناسنه‌در یعنی فضیلتله متفرد اولنلر بیننده مثل ونظیری یوقدر دیمکدرکه لسانمزده یکدانه‌لر یکدانه‌سی تعبیر اولنور یقال فلان احد الاحدین وواحد الاحدین و واحد الاحاد و احدی الاحد ای لامثل له وهو ابلغ المدح واحدی الاحد عقل قبول ایتمیه‌جك امر منکر عظیمده استعمال اولنور یقال اتی باحدی الاحد ای بالامر المنکر العظیم (الاحد) همزه‌نك فتحی وحانك سکونیله عهد وپیمان ایلمك معناسنه‌در یقال الرجل احدا من الباب الرابع اذا عهد (احد) ضمتینله مدینهٔ منوره قربنده بر جبل معروف اسمیدر اطراف جبالدن توحدی باعث تسمیه‌در مصباحك بیاننه کوره بقعه توهمیله مؤنث وغیر منصرف اولور لکن ضعیفدر (احد) فتحتینله علی قول دال مشدده ایله نجد اولکه‌سنده برموضعدر وبو حدد ماده‌سنده دخی مذکوردر (الاستیحاد) یالکز اولمق انفراد معناسنه‌در یقال استأحد الرجل اذا انفرد و عربلر مااستأحد به دیرلر لم یشعر به معناسنه‌که اکا شعور وادراکله متفرد اولمدی دیمکدر (الاتحاد) اتفاق وزننده‌که تاء واودن مبدله‌در بودخی منفرد اولمق معناسنه‌در یقال اتحد الرجل اذا انفرد شارح دیرکه اتحاد اشیاء متعدده اجتماعله براولمق معناسنه ده

كلور انتهى (احاد احاد) همزه‌لرك ضمى ودالك فتحيله واحدا واحدا يعنى برر برر ديمكدر وبونلر لفظا ومعنا معدول اولمليله غير منصرفلردر يقال جاء القوم احاد احاد اى واحدا واحدا نته كه ثلاث ورباع دخى بويلجه‌در (التأحيد) تفعيل وزننده برعدده واحد زياده قيلق معناسنه‌در يقال احد العشرة اذا صيرها احد عشرو ايكيى دخى زياده‌يه جعله بر ايلك معناسنه‌در يقال احد الاثنين اذا صيرهما واحدة مؤلف بوراده واحدة لفظنى تأنيثله ايرادى ظاهرا معدوده نظر ايله ممیزه قياس ايلديكندن بشقه امهات سائره‌ده اشبو حديث آتى الذكرده مؤنثا مثبت اولمغله اكا سبق ذهنى ياخود خاصة تلميحنه مبنى‌در [وهو مر عليه السلام بسعد وهو يشير فى التشهد باصبعين فقال احد احد ياسعد] اى اشر باصبع واحدة مؤلف ديركه انه‌دن مرويدر كه واحد لفظنك كندى جنسندن يعنى لفظندن تثنيه‌سى يوقدر كذلك اثنين لفظنك كندى جنسندن واحدى يوقدر (المتأخد) خاى معجمه واسم فاعل بنيه‌سيله برمرضدن ناشى ملول ومتألم اولمرق درد واندوهله باشنى اشاغه اكوب منقبض اولان كسيه دينور ياخود بونده صواب اولان ذال معجمه ايله اولمقدركه مطلقا مستكين وخاضع ورمد ووجعدن سرنزمين اولان آدمه دينور كما سيذكر ان شاء الله تعالى (الاد) همزه‌لك كسرى و دالك تشديديله (والادة) هايله عجب معناسنه‌در كه مراد عجيب اولان نسنه‌در تركيده طكاق تعبير اولنور وحدى متجاوز فظيع وقبيح نسنه‌يه دينور يقال جاء باد وادة اى عجب وكذا امر فظيع وآفت وداهيه‌يه دينور وعقل قبول ايلميه‌جك منكر نسنه‌يه دينور جمعى اداد كلور همزه‌لك كسريله وادد كلور عنب وزننده واد قهر وغلبه و زور وقوت معنالرينه‌در (الاد) همزه‌لك فتحى و دالك تشديديله بودخى شئ منكره دينور وغلبه وقوت معنالرينه‌دركه اسمدر ومصدر اولور دوه بوكورمك معناسنه يقال اد البعير ادا من الباب الاول اذا هدر وناقه ياوريسنه اوزليوب چكمك معناسنه يقال ادت الناقة اذا حنت يعنى الى ولدها وبرنسنه‌يى سوندروب اوزاتمق معناسنه‌در يقال اد الشئ اذا مده وسير وذهاب معناسنه‌در يقال اد فى الارض اذا ذهب فيها وبركسيه برمشكل بلا صناشمق معناسنه‌در يقال ادته الداهية ادا من الباب الاول والثانى والرابع اذا دهته (التأدد) تشدد وزننده ومرادفيدركه برنسنه قاتيلمق وسردلمك معناسنه‌در يقال تأدد الامر اذا تشدد (ادد) عمر وزننده يمنده برقبيله پدرينك اسميدر وبو منصرفدر وضمنيله لغتدر (اد) همزه‌لك ضميله ابن طابخه‌در كه بر بشقه قبيله‌لرك پدريدر (ارد) فرد وزننده خراسان بلادندن بوسنج قضاسنده برقريه آديدر (ارد) همزه‌لك ضميله فارس ايالتنده بر بلده‌در (اردستان) همزه‌لك فتحيله اصفهان قربنده برقريه‌در (اردشير)

همزه‌نك فتحيله ملوك مجوسدن برشاه اسميدر (ازد) همزه‌نك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله ابن الغوث اسميدر كه يمندن برقبيله‌نك پدرى ايدى وبوندد افصح اولان سينه اولمقدر انصار كرام بالجمله آنك نسلندندر وقبيله مزبوره او ج صنفدر ازد شنوءه وازد عمان وازد سراةدر وازدين الفتح الكشى محدثيندندر وكش كافك فتحيله‌در (الاسد) همزه‌نك وسينك معروفدر كه ارسلانه دينور جمعى آساد كلور همزه‌نك مديله واسود كلور همزه‌نك ضميله واسد كلور همزه‌نك ضمى وسينك سكونيله ضمتيندن مخففدر وآسد كلور همزه‌نك مديله كه افلس وزننده‌در واسدان كلور همزه‌نك ضمى وسينك سكونيله ومأسده كلور مشيخه كبى مؤنثنده اسده دينور هايله واسد مصدر اولور ارسلانى كوردكده دهشتلنمك معناسنه يقال اسد الرجل اسدا من الباب الرابع اذا دهش من رؤية الاسد وارسلان كبى جرئ ودلير اولمق معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال اسد الرجل اذا صار كالاسد يعنى فى الجرأة والشجاعة وخشم وغضب ايلك معناسنه مستعملدر يقال اسد الرجل اذا غضب وسفاهت اوزره اولمق معناسنه مستعملدر يقال اسد الرجل اذا سفه واسد ايله نجه كسه‌لر مسمادر اسد بن خزيمه مضردن برقبيله پدريدر واسد بن ربيعة بن نزار بر قبيله اخرى پدريدر (المأسدة) ميم وسينك فتحيله جعدر كه ذكر اولندى ومأسده اسم مكان اولور ارسلان يتاغى يره دينور (الاسد) همزه‌نك فتحى وسينك سكونيله فتنه وشقاق القاسيله ميانة ناسى افساد ايلك معناسنه‌در يقال اسد فلان اسدا من الباب الثانى اذا افسد بين القوم وشتم وآزار ايله برآدمى رنجيده وآزرده ايلك معناسنه‌در يقال اسد فلانا اذا سبعه واسدازد لفظنده لغت فصيحه‌در كه نته‌كه ذكر اولندى (ذوالاسد) فتحتينله بررجل لقبيدر كه لقمان بن عادك برادرى اولهجقدر (الاسده) فرحه وزننده حظيره معناسنه‌در كه آغيله دينور وصيده اوكرنوب باولنمش كلب معله دينور ضاربه معناسنه تركيده قانقمش وبالمش تعبير اولنور (الاستيساد) ارسلانلغى يعنى ارسلان كبى اظهار دليرى وشجاعت ايلك معناسنه‌در يقال استأسد الرجل اذا صار كالاسد وبرمهول نسنه اوزره ارسلان كبى جرأت وصولت ايلك معناسنه‌در يقال استأسد عليه اذا اجترأ عليه ونبات واشجار كورلنوب نشو ونما ايله هرطرفه شاخلر وفليرلر صالمق معناسنه مستعملدر يقال استأسد النبت اذا طال وبلغ اى قوى والتف وذهب كل مذهب وبركسه اوزره برنى قشقرتمق معناسنه استعمال اولنور يقال استؤسد الرجل عليه على بناء المجهول اذا هيج عليه اى اغرى (الايساد) همزه‌نك كسريله برنسنه اوزره انسان وحيوانى قشقرتمق معناسنه‌در يقال آسد الكلب عليه واوسده ايسادا اذا اغراه شارحك بيانه كوره اوسده كلمه‌سنك واوى همزه‌دن منقلبه‌در (التاسيد) تفعيل

وزننده ایساد معناسنه‌در یقال اسده علیه تاسیدا یعنی آسده (الاساده) همزه‌نك کسر وضمیله وساده معناسنه در که یصدیغه دینور (الاسدی) کرسی وزننده بر نوع نبات اسمیدر شارح دیر که صواب اولان ثیاب اولمقدر (اسید) امیروزننده اصحاب کرامدن یدی نفر وتابعیندن بش نفر ذوات اسملریدر (اسید) زبیروزننده بودخی اسامیدندر اسید بن حضیر واسید بن ثعلبه واسید بن یربوع واسید بن ساعده واسید بن ظهیر واسید بن ابی الجد عاه که عبد الله ایله معروفدر واسید بن اخی رافع بن حدیج واسید بن سعیه بالجمله اصحاب کرامدندر علی قول اسید بن سعیه امیر وزننده‌در وعقبة بن اسید تا بعیندندر (اسید) مصغرا یای مشدده ایله سید ماده‌سنده مرسومدر (اسد آباد) همدان قربنده بربلده ونیسابور قضاسنده بر قریه اسمیدر (الاصدة) همزه‌نك ضمی وصادك سکونیله کوچك عرب قیرلرینه مخصوص برکونه کوچك کوملك اسمیدر علی قول بیوك قفقان آلتندن کیلن کوچك زیونه وایچلکه دینور واکا اصیده دخی دینور سفینه وزننده ومؤصده دینور معظمه وزننده (التأصید) تفعیل وزننده ذکر اولنان قیصی یاخود ثوبی کیدرمك معناسنه‌در تقول اصدته تأصیدا ای البسته (الاصدة) همزه‌نك کسریله قوملك جمیتکاهنه دینور یقال هذه اصدة القوم ای مجتمعهم وبونك جمعی اصد کلور کسره وکسر کبی (الاصید) امیر وزننده اواو کنه دینور فناء معناسنه (الاصیدة) سفینه وزننده حیوانات آغیلنه دینور حضیره معناسنه (الایصاد) همزه‌نك کسریله قپویی قپایوب باصرمق معناسنه‌در نته که واو ایله‌ده لغتدر یقال آصد الباب واوصده ایصاد اذا اغلقه (الاصاد) کتاب وزننده طاغ ارالقلرنده اولان چقوره دینور که آنده صوایرکیلوب قالور وچوملك وسائر نسنه‌لرك قپاقلرینه دینور طباق معناسنه ظاهرا مفردی اصده‌در همزه‌نك کسریله (الاصدة) همزه‌نك مدیله بودخی اصاده معناسنه‌در (ذات الاصاد) همزه‌نك کسریله برموضع آدیدر (الأطد) همزه‌نك وطانك فتحیله شجر یعنی موسی اغاجنك قیرلمش کراسته‌لرینه دینور (التأطید) تفعیل وزننده ثابت وپایدار ایتمك معناسنه‌در وتوطید کبی یقال اطد الله ملکه ای ثبته (الافد) همزه‌نك وقانك فتحیله برایشده عجله وسرعت ایتمك یعنی تیز تیز طوتمق معناسنه‌در یقال افد الرجل افدا من الباب الرابع اذا عجل واسرع وبر ایشده اویالنوب آغر دیرنمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال افد الرجل اذا بطأ وبرنسنه یك یقین کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال افد الشیء اذا دنا وازف وانقولینك تخصیصی بلا مخصصدر زیرا الترحل قولی مثالدر وافد اجل وامد معناسنه‌در که برنسنه‌نك غایت مدتندن عبارتدر یقال ضرب له افدا ای اجلا وامدا (الافد) کتف وزننده معانی مزبوره‌دن صفتدر مستعجل ومبطی کسه‌لره دینور (الاستیفاد)

بودخی برنسنه‌نك پك یقین کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال استأفد الشیء اذا دناوازف (الافدة) فتحاتله تأخیر معناسنه‌در (المؤفد) محدث وزننده تأفیددن اسم فاعلدر که تأخیر ایتمك معناسنه‌درمه ومنه یقال خرج مؤفدا ای فی آخر الشهرا والوقت وبوذکر اولنان اجل وامد معناسندن مأخوذ اولمق دخی محتملدر (الاکد)همزه‌نك فتحی وکافك سکونیله خرمن دوکمك معناسنه‌در یقال اکد الحنطة اکدا من الباب الاول اذا داسها (التأکید) تفنیل وزننده توکید لفظنده اغتدرکه تقویت واحکام معناسنه‌در یقال اکد الشیء تأکیدا ای وکده وقواه تأکیدنحویون بوندن مأخوذدر (الاکید) امیر وزنند محکم ومتین شیئه دینور یقال امراکید ای وثیق (الاکد) همزه‌نك فتحیله (والتأکید) تفاعیل وزننده شول تسمه‌لره وصریملره دینورکه آنلر ایله آت ایرینك قاشی ایرك ایکی طرفلرینه صاریلوب بند اولنور اکا یدلفظنك مفردی اکادر کتاب وزننده وتثاکیدك مفردی تأکیددر که تمتین کبی اسم قلنمشدر وبونده وکاید وتواکید دخی لغتدر (الالدة) همزه‌نك کسریله ولده لفظنده‌لغتدرکه یاشداشه دینور وولد لفظندن جمع اولور (التألد) تفعل وزننده مخیر اولمق معناسنه‌در یقال تألد الرجل اذا تحیر (الالادة) ولاده وزننده وآنده لغتدر یقال الد الصبی الادة یعنی ولد ولادة (الامد) همزه‌نك ومیمك فتحیله غایت ومنتهی وانجام معناسنه‌درکه صوك تعبیر اولنور یقال بلغ الشیء امده ای غایته ومنتهاه ویقال امد مأمودای منتهی الیه شارحك بیانه کوره مأمود ضرب وزننده امد لفظندن مفعولدر که غایته رسید اولمق معناسنه‌در وامد طارلمق معناسنه‌در یقال امد علیه امدا من الباب الرابع اذا غضب علیه (الامد) جامد وزننده خیر ومنفعتله یاخود شر ومضرتله مملو اولان کسیه دینور کویاکه هربرنی نهایته ابلاغ ایلشدر یقال رجل آمدای مملوء من خیرا وشر وطلوکمی‌یه اطلاق اولنور سفینه مشحونه معناسنه وآمد ثغوردر یعنی سرحد عراق وعربده بربلده آدیدر که حالا دیار بکر ایالتنك قاعده‌سیدر نهایت حدوده وقوعی باعث تسمیه‌در (التأمید) تفعیل وزننده برنسنه‌یه نهایت مدت بیان وتعین ایتمك معناسنه‌دریقال امده‌له تأمیدا اذا بین له الامد،ثل اجل تأجیلا (المؤمد) معظم وزننده شول قربه‌یه اطلاق اولنورکه ایچنده بربودم بیله صو اولمیه نهایت خلوه بالغ اولمش اولور یقال‌سقاء مؤمد ای مافیه جرعة ماء (الامدة) عمده وزننده هرشیئك بقیه‌سنه اطلاق اولنور (الامدان) همزه‌نك ضمی وکسری ومیمك تشدیدیله که اسحمان واضحیان وزننده‌در بر موضع آدیدر ویربوزنده جاری اولان صویه دینور وبواوج لفظك رابعی یوقدر شارح دیرکه مراد اولی همزه اولدرق وزن مزبورده بواوچدن غیری وارد اولمامشدر پس عنفوان وصلیان مقوله‌سیله اعتراض وارد اولمز مترجم دیرکه

اخوان کلمه‌سیله منقوض اولور نته که مزهرده وافعلان اسما اخوان وصفة اسحمان عنوانیله مرسومدر وغریبدر که مؤلف سحم ماده‌سنده اسحمان کلمه‌سنی زبرقان ایله وزن ایدوب ضمنی تخطئه ایلمشکن بوراده مضمومائبت ایلمشدر (انده) نونله عمده وزننده اندلس اولکه‌سنده بربلده‌در فقهاء وحفاظدن یوسف بن عبدالعزیز الاندی که ابن دباغ ایله مشتهردر اوراداندر (الاندرور دولاندروردیة) همزه‌نك وواوك فتحه‌لریله برکونه آیاق طونیه‌در که ایچ طونك اوزرندن کیلور شلوار وچقشیر کبی که چرکه‌ء اولور علی قول تبانه دینور که اصل ایچ‌طونیدر طومان دخی دینسور که تبان محرفیدر وکلمهٔ مزبوره المجمیه‌در عرب استعمال ایلمشلردر (الاود) همزه‌نك وواوك فتحیله اکری اولمق معناسنه‌در یقال اودالشیء اودا من الباب الرابع اذا اعوج (الاود) آدم وزننده‌که افعل در آلدن صفتدر اکری شیئه دینور مؤنثنده اودآء دینور حمراء کبی (الاود) همزه‌نك فتحی وواولساکنیله برنسنه‌یی اکوب ایکی قات ایلمك معناسنه‌در تقول ادت العود اودا من الباب الاول اذا عطفته واودواود دقعود وزننده‌برآدمی برامر مشکل‌فوق الغایه ثقلته دوشوروب زحمت ومشقته اوغراتمق معناسنه مستعملدر کویا که بلنی ایکی قات ایدر یقال آده الامر یؤده اودا واوودا اذا بلغ منه المجهول وفی البیضاوی قوله تعالی [ولایؤده حفظهما] الایة ای ولایثقله مأخوذ من الاود وهو الاعوجاج بوراده وانقولینك نقیل اولمق قولی ثقیلدر واو در جانبه میل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال آدالشیء اذامال ورجوع ایلمك معناسنه‌مستعملدریقال آدالفیء اذا رجع کویا که ایکی قات اکلمکله ارقه‌سنه رجوع ایلمشدر واود برجل اسمیدر (الانتیاد) انفعال وزننده اود کلمه‌سندن مطاوعدر اکیلوب ایکی قات اولمق معناسنه‌در تقول ادت العود فانقاد ای عطفة فانعطف (التأوید) تفعیل وزننده بودخی برنسنه‌یی اکوب ایکی قات ایلمك معناسنه در (التأود) تفعل وزننده تأویددن مطاوعدر تقول اودته فتأود وبرنسنه بر آدمه ثقلت ویرمك معناسنه‌در یقال تأوده الامر اذا ثقل علیه (التنادی) تفادی وزننده بودخی ثقلت ویرمك معناسنه‌در یقال تناداه الامر اذا ثقل علیه (المأود) مقاعد وزننده آقات ودواهیه اطلاق اولنور ثقلت ومحنتی سببیله یقال رماه باحدی المآود ای الدواهی شارحك محکمدن نقلنه کوره مفردی یوقدر (اود) همزه‌نك ضمیله بادیه‌ده برموضع آدیدر (الاوید) همزه‌نك فتحیله ناسك ثمانه‌سنه وچغلنی وکورلتوسنه دینور تقول سمعت اوید القوم ای ازیزهم وحسهم (ذواود) همزه‌نك فتحی و واوك سکونیله اذواء اطلاق اولنان ملوك یمندن برینك لقبدر اسمی مرثد ایدی التیوز سنه یمنده پادشاهلق ایلمشدر (الاید) کید وزننده قوی ومشتد اولمق معناسنه‌در یقال آد الشیء یئید ایدا اذا اشتد وقوی واید اسم اولور قوت

وصلابت معناسنه يقال ذوايد اى قوة و ايد مدينه‌ده برموضعدر (الآد) همزه‌نك مديله‌كه اصلى ايد ايدى بودخى صلابت وقوت معناسنه‌در (المؤايدة) مفاعله وزننده قوى قلق وتقويت ويرمك معناسنه‌در تقول آيدته موأيدة اذا قويته وبه قرئ قوله تعالى [اذ ايدتك بروح القدس] اى قويتك (التأييد) تفعيل وزننده بودخى تقويت معناسنه‌در تقول ايدته تأييدا اى قويته فهو مؤيد ومأيد اى قوى مؤيد مكرم وزننده‌درکه موأيده‌دن اسم مفعولدر قياس اولان موأيد اولمقدر لكن بويلجه غير قياس اوزره مسموعدر (الاياد) كتاب وزننده آلت تأييد ومدار تقويت اولان شيئه دينور وحصن ومعقل وبرده وكنف وهواء وملجأ معنالرينه استعمال اولنور ومنيع وحصين طاغه اطلاق اولنور وشول طبراغه اطلاق اولنور حوضك وچادرك دائرا مادار چوره‌سنه دوكرلر تاكه قوتيله حوضك صويني طشره جريماندن ويغمورك صويني چادره دخولدن منع ايليه واطرافندن مرتفع اولان قوملغه دينور وعسكرك صاغ قولنه و صول قولنه اطلاق اولنور ايكيسنه ايادان دينور يقال كر على ايادى العسكر وهما جناحاه وايادٍ معد قبيله‌سندن منشعب برجماعت آديدر وبك چوق دومارء اطلاق اولنو مؤلفك وكثرة الابل قولى والابل الكثيرة سبكنده‌در (المؤيد) مؤمن وزننده امر عظيمه دينور يقال امر مؤيد اى عظيم وآفت وداهيه‌يه دينور جمعى موائد كلور (التأيد) تفعل وزننده قوتلنمك معناسنه‌در صورى ومعنوى يه شاملدر يقال تأيد الرجل به اذا تقوى به (الايد) كيس وزننده ذكر اولنان ايد صيغه‌سندن صفتدر قوى وتشديد معناسنه‌در

﴿ فصل الباء ﴾ (البجود) جمله قعود وزننده مقيم اولمق معناسنه‌در يقال بجد بالمكان بجودا من الباب الاول اذا قام به ودواب ومواشى اصلا اوتلاقدن آرلميوب همپشه ملازمت ايتمك معناسنه مستعملدر يقال بجدت الابل اذا لزمت المرتع (التبجيد) تفعيل وزننده بودخى اقامت ايتمك معناسنه‌در يقال بجد بالمكان بمعنى بجد (البجدة) نبذه وزننده اصل واساس معناسنه‌در يقال بجدته اى اصله وصحرا وبيابانه دينور وبرايشك ايچ يوزينه دينور يعنى برفعلك مستور وخفى اولان سمتنه دينورکه هركس اكا محرم اوليه يقال هو عالم ببجدة امرك اى دخلته وباطنه وبومعناده بانك ضميله و ضمتينله لغتدر وبجده علم وشعور معناسنه استعمال اولنورکه برمحلده اقامتك لازميدر ومنه يقال عنده بجدة ذلك اى علمه بومناسبتله برنسنه‌نك حقيقت ثابته‌سنه اتقان وجهيله مطلع وعالم اولان آدمه امثال طريقيله ابن بجده اطلاق اولنور يقال هو ابن بجدتها اى عالم بذلك الامر بوراده ضمير امر مرقومك حقيقتنه عائد ياخود فى الاصل ارضه راجع اولمغله وتيرة مثل اوزره جارى اولمشدر وحاذق وهادى رهبر حقنده دخى ايراد اولنورکه ضمير ارضه ياخود طريقه ارجاع

یاخود من غیر ملاحظة مثل طریقه سیله ایراد اولنور مثلا فلان بویولده یاخود مطلقا رهبرلك ایده بیلورمی دیدکارنده هو ابن بجدتها دیرسن یعنی حاذق واستاذ رهبردر دیمکدر کذلك تفوه ایلدیکی سوزنده ثابت وبرقرار اولان کسه حقنده دخی ایراد اولنور فلان کسه قطعا سوزندن نکول ایلز سویلدیکی سوزده ثبت اوزره در دیمك یرده هو ابن بجدتها دیرلر (البجد) نجد وزننده جماعت انسانیه دینور یقال مر علیه بجد ای جماعة ویوز رأس دخی ازید آت قسمنه دینور (البجاد) کتاب وزننده شول کلیمه وآبایه دینورکه یول یول مخطط نسیج اولمش اوله بعض غزواتده فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك قلاغوزلغی خدمتیله شرفیاب اولان عبد الله ذوالبجادین جنابلرنی آنکله تلقیبی ایکی شقه بجادی ازار وردا اتدکلرینه مبنیدر وشعرادن طفیل البجادی جدی اولان بجاد نام کسیه منسوبدر (بجودات) بانك فتحیله بنو سعد دیارنده برنجه مواضع معروفه اسمیدر (بجدد) قعدد وزننده اسامیدندر ثوبان بن بجدد فخر انام علیه السلام حضرتلرینك موالیسندندر (بجید) زبیر وزننده برجل اسمیدر (ام بجید) حوأ بنت یزید کنیه سیدرکه صحابیه در (ابن بجدان) عثمان وزننده تابعیندندر وعمر بن بجدان اصحابندندر (بجد) بانك وجیم مشدده نك کسریله که جلق وحمص وحلز وزننده در برموضع آدیدر کلمات مذکورمنك خامسی یوقدر (ابجد) همزه نك فتحیله که حروف هجایی جامع کلمانك اولیدر فی الاصل ابجد وهوز وحطی وکلمن وسعفص وقرشت که آلتی نفردر مدینه اولکه سنده شاهلر ایدی کلمن جمله سنك رئیسی یعنی شهنشاهی ایدی وبونلر شعیب علیه السلام قومندن ایدیلر یوم ظلله ده جمله سی هلاك اولدیلر حتی مرسوم کلمن نام شاهك قبری بدرینه مرثیه اولهرق اشبو کفته یی نظم وانشاد ایلشدر * کلمن هدم رکنی * هلکه وسط المحله * سید القوم اتاه * الحتف نار اوسط ظله * جعلت نار علیهم * دارهم کالمضمحله * اسلاف ابتدا کتابت عربیه حروفنی بونلرك اسملرینك حروفی عددنجه وضع ایدوب بعد زمان تحذ وضغط حروفلرینده ظفریاب اولملریله آنلره ردیف ایلمکله بوآلتی حروفه روادف اطلاق ایلدیلر شارح دیرکه اصل ابجدك اسمی ابوجاد ایدی تکرر حروف سببیله قصر ایلدیلر حتی حروف ابجاده تعبیری بوندندر (البخنداة) خای معجمه ایله علنداة وزننده (والبخندی) قصر ایله کمکلری وسکیرلری تام اولوب جثه واندامی برلو برنده اولان خاتونه دینور جمعی بخاند کلور (الابخنداء) اعلنداء وزننده دوه قسمی عظیم الهیکل اولمق معناسنه در یقال ابخندی البعیر اذا عظم ویقال ابخندت الجاریة اذا تم قصبها (التبدید) تفعیل وزننده طاغتمق معناسنه در یقال بدد الشیء تبدیدا اذا فرقه ویوریلوب بی تاب اولمق علی قول اوتوردیغی یرده اویوقلق

معناسنه در يقال بدد زيد اذا اعيي اونعس وهو قاعد لايرقد (التبدد) تفعل وزننده طاغلق معناسنه در يقال بدد الشيء فتبدد اى تفرق وبرنسنه يى حصه حصه بولنمك معناسنه در يقال تبددوا الشيء اذا اقتسموه بددا اى حصصا وتبدد نسوانك زينتى كوكسنك هريرنى احاطه واستيعاب ايلمك معناسنه استعمال اولنور يقال تبدد الحلى صدر الجارية اذا اخذه كله (بداد بداد) بالرك فتحى ودالرك كسر اوزره بناسيله (وبداد بداد) فتح اوزره مبنى اولەرق (وبددبدد) كذلك مفتوح اولەرق (وبددا بددا) منون اولەرق طاغنق طاغنق معناسنه در يقال جاء الخيل بداد بداد وبداد بداد وبدد بدد وبدد ابددا اى متفرقة شارح ديركه بونلر حال موقعنده در متبددة سيكنده در قالديكه شرح تسهيلده مشروح اولديغى اوزره كسر ايله بداد بداد كلەسى عام جنسدر بودخى نكره ايله متأولدر يعنى متبددة تأويليله حالدر انتهى (البد) بانك فتحى ودالك تشديديله آيرمق معناسنه در يقال بد رجليه بدا من الباب الاول اذا فرقهما وبد يورلمق تعب وكلال معناسنه در تقول عرض لى منه بداى تعب وبركسه دن برنسنه دن كف ومنعله بعيد وبرطرف ايلمك معناسنه استعمال اولنور يقال بد فلان صاحبه عنه اذا ابعده وكفه وتجافى به (التبايد والابايد) تانك وهمزه نك فتحله بونلرده طاغنق طاغنق ديمكدر يقال ذهبوا تبايد وابايد اى متبددين ويقال طير ابايد وتبايد اى متفرقة ولفظ مزبورى جوهرى اوزره متصحف اولوب يعنى جوهرى تصحيف ايلمكله يای تحتيه ايله يبايد عنوانندە رسم واشبو * يرونى خارجا طير يبايد * صورتيله استشهاد ايلمشدر بو ايسه طير اليبايددركه نونله واضافتله در وقافيه مكسوره در وبيت مذكور عطارد بن قران نام شاعر كدر شارح ديركه مؤلف بوتعقيبى تكملهٔ صغانيدن اخذ ايدوب لكن صغانى يبايد وتبايدير وآيتلرينى اعتراف ايلمشدر وبونلر جمع اقصالردر عبايد وشعاربر كبى مفردلرى مسموع دكلدر انتهى (الابد) همزه نك وبانك فتحيله ذكرى آتى بدد كلەسندن صفتدر ايكى قوللرى يانلرندن كيكش وميدانلو اولان ياخود عظيم الخلقه اولمغله اعضاسى برى برندن متباعد ياخود اويلقلرينك ارالقلرى كيكش وكشاده اولان كشيىه دينور يقال رجل ابد اى متباعد اليدين اوعظيم الخلق المتباعد بعضه من بعض او المتباعد مابين الفخذين جوهرى لفظ مزبور ضمنده استشهاد ايلديكى اشبو * الديمشى مشية الابد * مصراعنده غلط ايلمشدر زيرا صواب اولان * بداء تمشى مشية الابد * عنوانندە اولمقدر زيرا برخاتون وصفنده نظم اولنمشدر وابد جولهايه اطلاق اولنور حايك معناسنه بزنسج ايدركن ميانهٔ فخذينى آچيق طوتديغيجون واللرينك ارالقلرى آچيق وميدانلو اولان آنه دينور (الابدالزنيم) ارسلانه اطلاق اولنور اللرينك

ارالغی میدانلو اولدیغیچون ابدد لئیم کبی ویالکز کزدیکیچون زنیم ایله توصیف اولندی (البدد) فتحتینله برکسه ابد اولمق معناسنه درکه ذکر اولندی یقال بدد الرجل بددا من الباب الرابع اذا صار ابد وبدد معارضه وجهیله مبایعه ایتلکله دینورکه بری برینه بالمقابله برر نسنه بیعندن عبارتدر یقال بایعه بددا اذا باعه معارضة یعنی عارضه بالبیع وبدد تاب وطاقت معناسنه در کاسیذکر وحاجت معناسنه در یقال ماله بدد ای حاجة (البد) بانك کسریله مثل ونظیر معناسنه در یقال ماله بد ای مثل (البدید والبدیدة) بالرك فتحیله بونلرده مثل وهمتامعناسنه در وبدید شول ایچی طولمش نسنه یه دینورکه اتی وطواری باصمسون دیوقلطاغك وپالانك آلتنه قورلرایرده تکلتو وپالانده تپنکی تعبیر اولنور ایکی طرفنه بدیدان وهربرینه بدید دینور بداد دخی دیرلر کاسیذکر وبدید خرج تعبیر اولنان ظرفه دینور وککیش یابانه دینور مفازة واسعه معناسنه وبدید بلا وداهیه یه دینور (البد) بانك ضمیله سیوری سینکه دینور بعوض معناسنه وصنمه دینورکه فارسی اولان بت لفظندن معربدر جمعی بدده کلور قرده وزننده و ابداد کلور اقراد وزننده و بتخانه یه دینور بیت الصنم معناسنه وحصه ونصیب معناسنه در (البداد) بانك کسریله بودخی حصه ونصیب معناسنه در وبدید معناسنه درکه ایر وپالان آتلرینه قونیلان حشوه دینورکه ذکر اولندی ایکیسنه بدادان دینور وشول چکه پارچه سنه دینورکه طوارك یاغری اوستنه قورلر وبداد مصدر اولور سفرده رفیق اولان آدملر عارفانه طریق اوزره هربری برر مقدار نسنه اخراج ایدوب حوایج ومهماتلرینه صرف ایتلك معناسنه درکه قومانده تعبیر اولنور کاسیذکر (البداد) بانك ضمیله (والبدة) بانك ضمیله بونلرده حصه ونصیب معناسنه در جوهری بانك کسریله تقیید ایتلکله تخطئه اولنمشدر وبده غایت وانجام معناسنه در (لابد) لافراق ولامحاله معناسنه در وبد فراق معناسنه اولوب لاء نفی داخل اولمغله فراق منفی ولزوم لازم اولدیغندن لازمدر والبته دیمك اولور شارحك بیانه کوره یونك استعمالی نفیه مخصوصدر اثباته مولددر مصنفین عبارتلرنده کثیرالوقوعدر ومشوعا ایرادایدرلر مثلا لابدلها من قوانین ولابد منه ولابد وان یکون کبی لابد ثابت اوکائن تقدیرنده در وترکیب اخیرده واقع واومن معناسنه در علی قول زائددر تزیین کلام ایچون یاخود لانك اسمیله خبری بینده کی لصوق تأکید ایچون یاخود تثنیة بد اولان بدان کلمه سنه التباس وهمی ایچون زیاده قلنمشدر وعند البعض واو عاطفه در مقامه مناسب معطوف علیه تقدیر اولنور مثلا لابدان یورد وان یکون کبی و تعبیر مذکوردن فارسیده چاره نیست ایله ادا اولنور انتهی (البدادة) بانك فتحیله اسمدر (والبداد) بانك کسریله که مفاعله دن مصدردر نته که ذکر اولندی (والمبادة) مفاعله وزننده بونك اوچنده رفقاسفردن

هربری عارفانه وجهیله قومانده ایلمك معناسنه‌در یقال باد القوم بدادا ومبادة اذا اخرج کل واحد منهم شیئا ثم جمع فانفقوه بینهم بوندن اسم بداده‌در ووجه مذکور اوزره علی طریق المعارضه مبایعه ایلمك معناسنه‌در یقال باد مبادة و بدادا اذا بایعه معارضة (الباد) تشدید دالله اویلغك ایچ یوزنه دینور که بوط اوله جقدر (البداء) زباء وزننده فرجنك کنارلری ایری ویومری اولان خاتونه دینور یقال امرأة بدآء ای ضخمة الاسکتین (الابتداد) افتعال وزننده ایکی کسه بر نسنه‌یی یاخود برکسه‌یی ایکی طرفندن طوتمق علی قول ایکی طرفندن کلوب حواله اولمق معناسنه‌در یقال ابتداه ابتدادا اذا اخذاه من جانبیه اواتیاه منهما و بوندہ مفرد بنیه‌سیله ابتده دینمك صحیح اولمز زیرا حصه معناسندن مأخوذدر وقال فی الاساس السبعان یبتدان الرجل اذا اتیاه من جانبیه والضاربان یبتدان المضروب والثؤمان یبتدان امهما ای یرتضعان ثدییها (البدة) بانك فتحیله (والبدة) بانك کسریله بدد کبی تاب و طاقت معناسنه‌در یقال ماله به بدد وبدة ای طاقة (بد بد) بالرك فتحیله بخ بخ وزننده ومرادفیدرکه به به دیمکدر تتمه‌که ذکر اولندی (التباد) فی الاصل تفاعل وزننده هرکس جنکاهده قرن وهمتاسنه صناشمق معناسنه در یقال تباد الجیش اذا اخذوا اقرانهم لکل رجل رجل مؤلف لکل رجل قولیله مقابله جمع ضمننده اولان توزیعه اشارت ایلشدر (البداد) سحاب وزننده فی الاصل فرقه معناسندن منشعب حصه معناسنه اولور بعده جنکاهده اولان قرن و همتاده استعمال اولندی ومنه یقال لقی الجیش بدادهم ای اخذوا اقرانهم لکل رجل رجل ومنه یقال لوکان البداد لما اطاقونا ای لوبارزناهم رجل و رجل یعنی پرر برر میداندہ اوغراش ایلمك ایدی آنلر بزه مقاومت ایده‌مزلر ایدی سلفده ایکی عسکر برر برر میداندہ هرکس همتاسیله جنك ایتمك عادتلری ایدی و مناسبت مذکوره حسبیله بداد مبارزه معناسنده استعمال اولندی‌که هرکس همتاسیله محاربه‌دن عبارتدر (بداد) قطام وزننده اسم فعل امردر جنکده هرکس بزه برر قرن وهمتاسیله اوغراش ایلسون دیمکدر یقولون یاقوم بداد بداد ای لیأخذ کل رجل قرنه (الاستبداد) مستقل وباشلو باشنه اولمق معناسنه‌در یقال استبد فلان برأیه اذا تفرد ومنه المثل * من استبد برأیه فقدهلك * (الابداد) همزه‌نك کسریله پره طوغری ال اوزاتمق معناسنه‌در یقال ابدیه ابدادا اذا مدها الی الارض وعطیه‌دن هرکسه حصه‌سنی ویرمك معناسنه‌در یقال ابد العطاء بینهم اذا اعطی کلا منهم بدته ای نصیبه (بدید) فدفد وزننده برموضع آدیدر (بدید) زبیر وزننده جلزة بن مکروه نام شاعرك جدی اسمیدر (البرد) بانك فتحی ورانك سکونیله صوغوقلغه دینورکه اسمدر حر مقابلیدر که اسیلمکدر ومنه قول الشاعر * فاغتم برد الربیع

سیما وقت السحر * واجتنب برد الخریف سیما وقت المطر * وبرد مصدر اولور صوغوق معناسنه یقال برد الماء بالثلج من الباب الاول بردا اذا صار باردا وصوغتمق معناسنه متعدی اولور یقال برده اذا جعله باردا و برد مبالغة وصف اولور صوغوق دیمك اولور یقال ماء برد و برد اویقویه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی [لایذوقون فیها بردا] ای نوما مؤلف بصارده بیانه کوره حرهحرکت واضطراب مختص اولدیغی کبی برده دخی ثبوت و سکون مخصوص اولمغله کاه ثبوت و سکونده و کاهی آنلرك ملایملرنده ومعرضلرنده استعمال اولنور نتهکه ثبوت ونوم و موت و لزوم و ضعف معنالرنده استعمالی بورادہ دخی مثبتدر پس نومه برد اطلاق نائمك ظاهر جلدینه برودت عروضی یاخود نائمه سکون طریانی علاقهسنه مبنیدر وبرد آغزیارینه اطلاق اولنور اعراب هر لطیف نسنهیه برد وبارد اطلاق ایدرلر زیرا بادیهٔ حارهده ماء بارد اعز وکیاب اولور بومناسبتله محبوبك آغزی یارینه برد اطلاق ایلیوب بعده تعمیمله مطلقا توکر کده دخی استعمالی ایلدیلرومنه قوله * برودالثنایاواضح الثغر اشنب * وبرد برکسیهیابرنسنهیه صوغوق طوقنوب اوشتمك معناسنهدر تقول بردنا اللیل وعلینا ای اصابنا برده وموت معناسنه مستعملدر میته فقدان روح سببیله برودت یاخود سکون عارض اولدیغیچون یقال برد الرجل اذا مات ووجوب ولزوم معناسنه استعمال اولنورکه ذکر اولنان ثبوت معناسی اولهجقدر یقال برد حق علی فلان ای وجب ولزم وآرقلنوب مهزول اولمق معناسنه مستعملدر سکون معناسندن مأخوذدر یقال برد محه اذا هزل واکه ایله دموری اکملك معناسنهدر یقال برد الحدید اذا صحله مؤلفك بصارده بیانه کوره برد قتل معناسنه مستعمل اولمغله محل معناسی بوندن مأخوذدر که مجاز بمرتبتین اولور کما تقول بردته ای قتلته وکوزه سرمه چکمك معناسنهدر یقال برد العین اذا کحلها وبومعنا برود لفظندن منصرفدرکه صبور وزننده‌در برنوع سرمه‌یه وتوتیایه اطلاق اولنورکه حرارت عین دفعی ایچون ایچنه بعض مبرددارو مزج ایدوب کوزه چکرلر آندن تصرفله اول کحل وتوتیایی کوزه چکمکه برد اطلاق ایدوب بعده تعمیم ایلدیلر وبرد اتمك وسائر طعام اوزره صو دوکمك معناسنهدرکه مراد امی اولان اتمك وطعامدر صوغتمق ایچون دوکمك اولهجقدر یقال برد الخبز اذا صب علیه الماء وبرد قلج ضربیه ایشلیوب کیرو دونمك معناسنه مستعملدرکه سکون معناسندن مأخوذدر یقال برد السیف اذا نبا وضعیف وزبون اولمق معناسنه مستعملدر یقال برد زید اذا ضعف ویقال برد علی بناء المجهول و برکسیه برید کوندرمك معناسنهدر کما سیذکر یقال برده اذا ارسله البرید وبرد برطاغ وبرصو وبرموضع اسملربدر (البرودة) سهوله وزننده بودخی صوغومق معناسنهدر یقال

برد الماء برودة من الباب الخامس اذا كان باردا (البارد والبرود) صبور وزننده (والبراد) بانك ضميله (والمبرود) برد كبي بونلرده صوغوق ديمكدر يقال ماء برد وبارد وبرود وبراد ومبرود بورادهبرد مبالغةوصفدر نته كه ذكر اولندى وبارد ومبرود باب اولدن وصفدر لكن مبرود صكره دن صوغومش اولاندر وبرد وبراد باب خامسدن در براد برودن ابلغدر وبارد بى تعب حاصل اولان خوش وكوارا ديرلكه اطلاق اولنور بادية حاره ده ماء بارد كياب اولمغله دسترس اولدقده نه كونه صفا بخش اولمق حسبيله اعراب هر خوش ولطيف وعزيز نسنه يه باردا طلاق ايدرلر ومنه عيش بارد اى هنيء وبرود و مبرود صوغومق ايچون اوزرينه صو دوكلمش اتمك وطعام مقوله سنه دينور وبرود خاوى اولميان ثوبه اطلاق اولنور يقال ثوب برود اذا لم يكن له زئير (التبريد) تفعيل وزننده صوبى صوغمق على قول خاصة قار ايله صوغمق معناسنه در يقال برد الماء اذا جعله باردا اوخلطه بالثلج وضعيف وزبون قملق معناسنه استعمال اولنور نته كه مأخذى ذكر اولندى يقال برده المرض اذا اضعفه (الابراد) همزه نك كسريله صوغوق نسنه كتورمك معناسنه در يقال ابرده اذا جاءبه باردا وبرآدمه صوغوق صو ايچورمك معناسنه در يقال ابرد له اذا سقاه باردا وسرينلك وقتى اولان آخر نهار هنكامنه كيرمك معناسنه در يقال ابرد الرجل اذا دخل فى آخر النهار وتقول جئناك مبردين اى فى آخر النهار وضعف وبرمك وضعيف وبيحال ايتمك معناسنه در يقال ابرده المرض اذا اضعفه وبرمحله بريد كوندرمك معناسنه در يقال ابرد فلانا اذا ارسله بريدا (البرد) قحتينله طلويه دينوركه كوكدن يغار حب الغمام دخى ديرلر ويقال برد القوم على بناء المفعول اذا وقع بهم البرد وبرد بر موضع آديدر (البرد) كتف وزننده (والابرد) احمر وزننده طلو ياغديران بلوده دينور يقال سحاب برد وابرد اى ممطر البرد (المبردة) مكرمه وزننده (والمبرودة) طلو ياغمش وطلو اورمش يره دينور يقال ارض مبردة ومبرودة اذا وقع بها البرد (البرد) بانك ضميله برنوع مخطط يعنى چبوقلى قماش آديدر برد يمانى زبانزددر جمعى ابراد كلور وابرد كلور وبرود كلور وبرنوع آبايه دينوركه احرام كبى بدنه بورينورلر وبوجعدر مفردى برده در وحالا بودياركرده خرقه تعبير ايتديكمز لباسه ده برده اطلاق اولنور ومنه المثل ★ هما فى بردة اخماس ★ اى يفعلان فعلا واحدا مؤلفك خمس ماده سنده بيانى اوزره خمس خالك كسريله ملوك يمندن بريدركه برد خمس ديدكلرى معروف قماشى الك اول اول نسج ايتدردى وعند البعض بركونه قماشدركه طولى بش ذراع اولور ايكى آدم برى بريله كمال محبت وصداقتله يكدل ويكجهت اولدقلرنده مثل مزبورى ضرب ايدرلر كويا كه ايكيسى ثوب واحد ايچره يكوجوددر ديمكدر وينه

امثالدندركه ايكى كمسه مخاصمه وشقاق ومعاداتده شدت يكديكروه ايراث شر ومضرت ايلسه‌لر وقع بينهما قدبر وديمنه ديرلر يمنه‌يانك ضمى وميمك فتحيله يمن لفظنك واحديدركه يمن ديارنده منسوج قاشلره دينور بغايت قوى ومستحكم اولمغله بر تلسى بك دشوار وانجق بر حادثهٔ عظيمه اصابتنه موقوف اولور وبرده بر رجل اسميدر (البرادة) جبانه وزننده صو صوغوده‌جق قابه دينور كه بو ديارلرده قارلق تعبير اولنور وصو صوغومق ايچون بردق آصدقلرى چنكاله وآصقى‌يه دينور مؤلف وكوازة يبرد عليها عبارتيله رسم ايلمكله اصول سائره‌دن كوازه كوزه آويز معربى اولوب وتعريف مذكور ايله معرف اولمغله وجه مذكور اوزره ترجمه قلندى حتى اهل طائف اكا طهيان ديرلر ديو مصرحدر ومعرب اولمديغى صورتده كوازه صو صوغتمق ايچون بردق وضع ايتدكلرى سه پا مقوله‌سى بر ديمك اولور جبانه قبيلندن اولور (الابرده) همزه‌نك ورانك كسريله بر عارضه اسميدركه انسانك ايچريسى برودت اوزره اولور (البردة) بانك فتحى ورانك سكونيله وفتحاتله لغندر تخمه وامتلاء علتنه دينور طبيعتى ومعده‌يى تبريد ايلديكيچون وبرده ديشى قيونك علميدر ونسف قضاسنده بر قريه آديدر محدثيندن عزيز بن سليم البردى اورادندر وشيراز اولكه‌سنده بر قريه آديدر (الابتراد) افتعال وزننده بر كمسه سرينلمك ايچون صوغوق صو دوكنمك ياخود يوركنى صوغتمق ايچون صوغوق صو ايچمك معناسنه‌در يقال ابترد فلان الماء اذا صبه عليه باردا او اشربه ليبرد كبده (التبرد) تفعل وزننده صوغوق صويه كيروب طورمقله سرينلنمك معناسنه‌در يقال تبرد فى الماء اذا استنقع فيه (الابردان) تثنيه بنيه‌سيله صباح واخشامه اطلاق اولنور سرين اولدقلريچون نته كه بر دين دخى ديرلر وابردان ظل وفيئه اطلاق اولنور (البراد) بانك ضميله (والبرود) قعود وزننده بر نسنه‌دن فتور كلمك معناسنه‌دركه ايشدن صوغومق تعبير اولنور يقال برد الرجل عنه برادا وبرودا اذا فتر (المبرد) منبر وزننده اكه‌يه دينور سوهان معناسنه قتل معناسنه اولان برددن اسم آلتدر (البرادة) بانك ضميله اكه آغزندن توكيلن اكنتى‌يه دينور (البردى) فردى وزننده قوغه‌لق وحصير اوتى ديدكلرى سازلغه دينوركه آندن حصير نسج اولنور مصباحك بياننه كوره بو برد لفظنه منسوبدر (البردى) كردى وزننده بر جنس اعلا خرما آديدر فارسيده سنك اشكنك ديدكلريدر ومحمد بن احمد بن سعيد الجيانى البردى محدثيندندر لكن بو برده‌يه منسوبدر (البريد) فريد وزننده اولاق ايچون منزلخانه‌لرده مرتب اولان آتلره وقاطرلره دينوركه منزل طوارى تعبير اولنور ورسول معناسنه‌دركه بر محله كوندريلن ايلجى واولاق وساعى مقوله‌سيدر ودرت فرسخ مسافه‌يه دينوركه لون ايكى ميل مسافه‌دن عبارتدر هر فرسخ اوچ ميل مسافه‌در بعض نسخه‌ده

فرسخان عنواننده مرسوم اولمغله شارح دیرکه کتب لغتده برید فرسخان ایله
مفسر اولوب مؤلفك فراسخ اربعه ایله تفسیری حقیقت شرعیه‌در قالدیکه لساندن
ونهایه‌دن وفائقدن وشرحدن مستفاد اولدیغی اوزره برید کلمه‌سی فارسی اولان بریده
دم کلمه‌سندن مخفف ومعربدرکه قویرغی کسلمش دیمکدر سلفده منزل طوارلرینك
علامت ایچون قویرقلرنی قطع ایدرلر ایدی بعده اول بریده راکب اولان ایلچی‌یه
واولاغه‌ده اطلاق اولندی کیده‌رك سکتین بیننه یعنی میانه‌سی ایکی یاخود درت
فرسخ مسافه‌یی مشتمل اولان ایکی منزلخانه‌نك میاننه‌ده اطلاق اولندی سلفده هر ایکی
یاخود درت فرسخ محلده بر منزلخانه مرتب اولور ایدی وبو تعبیر لسانمزده منزل
ایله معبردرکه اصل منزل اسم مکاندر منزل آتنده واولاقده دخی مستعملدر پس
مؤلفك المرتب قولی البغل المرتب تقدیرنده‌در شارح دیرکه سلفده منزل حیوانی
قاطره مخصوص ایدی حتی شارح المرتب قولنی فی ثغرا ورباط ونحو ذلك وکان
یرتب فی کل سکة بغال عبارتیله تقیید ایلمشدر وبعض امهاتدن منفهم اولان بودرکه
برید ذکر اولنان ثبوت ولزوم معناسنه اولان برددن مأخوذدر طریق معلومه‌سنه
ملازم اولان اولاغه وایلچی‌یه اطلاق اولنوب بعده بو مناسبتله هر سریع وروندەیه
واول جمله‌دن اولاغك مرکوبنه اطلاق اولندی حتی قوشنك ایکی جناحنه‌ده بریدان
اطلاق ایلدیلر بعده اولاقلرك مکان مخصوصلرینه‌ده اطلاق ایلدیلر ومؤلفك واثنی
عشر میلا قولی عطف تفسیریدر انتهی ویرید فرانق یعنی دائما ارسلانك اوکنده
کیدن قره قولاق تعبیر ایتدکلری جانوره‌ده اطلاق اولنور ارسلانك اوکنجه پیك
کبی انداز ایچون حیقره‌رق کتدیکیچون زیرا انك سسنی ایشیدن حیوانلر ارسلان
کله‌جکنی حس ایله بر طرف اولورلر کذلك برید منزل آتلری اوزره تعیین اولنان
سوریجیلره اطلاق اولنورکه اولاقلرك اوکلرنجه چپارلر (سکة البرید) خوارزم
شهرنده بر محله‌در محدثیندن ابراهیم بن محمد بن ابراهیم ومنصور بن محمد الکاتب
البریدیان اورادندر (بردی) جمزی وزننده دمشق شامده جاری نهرلرك اعظمی
اولان نهرك اسمیدر مخرجی زبدانی ناحیه‌سنده‌در وحجازده بر جبل وحلب قضاسنده
بر قریه وطرسوس ترابنده بر نهر آدیدر (بردیا) فتحتینله ویای مشدده ایله شامده
بر موضع یاخود بر نهرك اسمیدر (تبرد) زبرج وزننده بر موضع آدیدر (بردون)
فتحتینله ودال مشدده ایله یمنده ذمار قضاسنده بر قریه آدیدر (البردة) فتحاتله
پیکارك اورته‌سنه دینور تقول شربت من بردة العین ای من وسطها وبردة بنت
موسی بن بخیح درکه محدثه‌در (بردة الضأن) بانك ضمیله بر نوع سوده اطلاق
اولنور (البرد آء) کرماء وزننده دتره‌دیجی استمه علتنه اطلاق اولنور اوشتمه
ایله کلدیکیچون مترجم دیرکه مزهرده بیان اولندیغی اوزره رحضاء دخی بو

وزنده در که تر ایله کلن استمه حلته دینور وبونلر صعدآء ونفساء وعشرآء کبی فعلاء وزننده وارد اولان مؤنثدر زیرا حمی مؤنثدر یقال اخذته البردآء ای الحمی بالقرة (ذوالبردین) بانك ضمیله عامر بن احیمرك لقبیدر ومشاهیر امخیادن ربیعة بن ریاحك لقبیدر (الا بیرد) مصغر بنیه سیله حیر قبیله سندن بر آدم ایدی که بنی سلیم قبیله سنه کیدوب واوراده قتل اولندی وابیرد الیربوعی شعراندندر وابیرد بن هر ثمة العذری شاعر آخردر (الباردة) اعلام نسواندندر (برداد) صلصال وزننده اسمادندر ابراهیم بن برداد محدثیندندر (بردان) سلمان وزننده سمرقند قضاسنده بر قریه در (بردان) فتحاتله بر موضعدر وبردان ابراهیم بن سالم القرشی التیمی المدنی لقبیدر پدرندن حدیث روایت ایلشدر صحیح بخاریده مذکوردر وبردان نخله شامیه ده بر پیکار آدیدر وسماوه ده بر صو آدیدر ونجد بلادنده عقیل قبیله سی یوردنده بر صو آدیدر وحجازده بنو نصر قبیله سی یوردنده بر صو آدیدر وبغداد قضاسنده بر قریه در حافظ ابو طاهر السلفی شیخی ابو علی محمد البردانی اورادندر وکوفه قضاسنده بر قریه در وطرسوس ترابنده بر نهر ومرعش جوارنده بر نهر وتبالده دارة جلجل حذاسنده بر قویی ویمنده نهد بلادنده بر موضع ویمامه ده بر موضع وحمی قضاسنده بر چوراق صو آدلیدر (الابرد) احمر وزننده قبلانه اطلاق اولنور قتال اولدیغیچون جمی ابارد کلور مؤنثی ابرده در (برد الخیار) فرد الدیار وزننده محدثیندن برینك لقبیدر (بردانیه) فتحاتله بلد اسکاف نواحیسنده بر قریه در القدوة احمد بن مهلهل البردانی الحنبلی اورادندر (البردی) جهنی وزننده که ایوب بن عبدالرحیم بن البردی البعلی ایله مشتهردر محدثیندندر اصحابندن بزار حدیث روایت ایده رزکه متأخریندندر واوس بن عبدالله البریدی که زبیری وزننده در جدی اولان بریدة بن الحصیب الصحابی حضرتلرینه منسوبدر وسرخاب البریدی رواة حدیثدندر وبریده وبراد شداد وزننده اسامیدندر ابوالابرد تابعیندندر اسمی زیاد ایدی (برد شیر) اردشیر وزننده کرمان ایالتنده بر بلده در بانیسی اسمی اولان اردشیر ایله مسمی اولوب بعده تعریب اولندی (بردرایا) بانك ودالك فتحیله نهر وان بغداد اعمالندن بر موضع اسمیدر (البرجد) جیم قنفذ وزننده قالین کلیمه وآبایه دینور (برجد) ابجد وزننده عربدن بر آدمك لقبیدر (برد جرد) بانك فتحی ورانك ضمی وجیمك کسریله همدان قربنده بر بلدة معروفه در (البرخداة) بانك ضمی ورانك فتحی وخانك سکونیله انته طلو بدنی ترو تازه ونازك اولان خاتونه دینور (برفعید) زنجبیل وزننده موصل قربنده بر بلده در (البرند) فطحل وزننده شول قلجه دینورکه آنده اثر قدیم یعنی دموری چکلور کن بر برنده اثر قالمش اوله علی قول برند فرند وزننده ومراد فیدر که قلجك جوهرینه دینور طبان وخراسانی

قلجلرده اولور ورانك فتحيله‌ده لغتدر كه فطخل وزننده اولور وعرعرة بن البرند وهاشم بن البرند محدثلردر (المبرندة) اسم فاعل بنيه‌سيله وجودى اتلو ششمانجه خاتونه دينور يقال امرأة مبرندة اى الكثيرة اللحم (بزدة) بانك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله نسف اعمالندن بر قريه آديدر نسبتنده بزدى وبزدوى دينور واو زياده‌سيله معمريندن قرية مرقومه دهقانى يعنى سركردة اهاليسى اولان منصور بن محمد بن قربنه ياخود مزينه كه بو صحيحدر اورادندر امام بخاريدن جامع صحيحى تحديث ايدن محدثلرك اك آخريدر (البعد) بانك ضمى وعينك سكونيله ايراقلق معناسنه اسمدر قرب مقابليدر يقال بينهما بعد اى ضد قرب وبعد مصدر اولور ايراق اولمق معناسنه يقال بعد الشئ بعدا من الباب الخامس ضد قرب وموت معناسنه استعمال اولنور يقال ابعد الرجل اذا مات وعربلر يد دعا موقعنده بعداله ديرلر ابعده الله معناسنى اراده ايدرلر كه حق تعالى اول كمسه‌يى بزدن بعيد ايلسون بر دخى آنى كورميه‌لم ديمكدر نته كه سحقاله ديرلر بو معناده وبونلرده مختار اولان مصدريت اوزره منصوب اولمقدر بنو تميم فعله بعدله وسحق له ديرلر وبعد وبعاد كتاب وزننده كه بو دخى مصدردر لعن ونفرين معرضنده استعمال اولنور كه خيردن ياخود حياتدن بعيد اولسون ديمك اولور يقال بعداله وبعادا اى لعنا وبعد وبعده هايله رأى وحزم وفكر درست معناسنه استعمال اولنور كه دورا دور انديشه‌نك لازميدر يقال انه لذو بعد وبعدة اى ذو رأى وحزم وبعده بعد كبى ايراقلق معناسنه اسمدر تقول بيننا بعدة من الارض ومن القرابة (البعد) فتحتينله بو دخى ايراق اولمق معناسنه‌در يقال بعدت الدار بعدا من الباب الرابع ضد قربت وهلاك اولمق معناسنه‌در يقال بعد الرجل بعدا اذ اهلك وبعد ايراق معناسنه اولور كه مبالغة وصف بالمصدردر يقال منزل بعد اى بعيد (البعيد والباعد والبعاد) بانك ضميله صفتلردر ايراق اولان شيئه دينور بعيد كلمه سنك جمعى بعدآء كلور كرماء كبى وبعد كلور ضمتينله رغيف ورغف كبى وبعدان كلور رغفان كبى وكاهجه باعد كلمه‌سى تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال بعد باعد مبالغة ويقال تنح غير بعيد وغير باعد وغير بعد بفتحتين اى كن قريبا يعنى برمقدار آلارغه جه اول اما پك ايراغه كتمه ديمكدر (المبعد) ميمك كسريله منجل وزننده دائما دور ودراز سفر ايدن آدمه دينور يقال رجل مبعد اى بعيد الاسفار (الابعاد) همزه نك كسريله بعيد ايلمك معناسنه‌در يقال ابعد ضد قربه وبددعاء موقعنده استعمال اولنور يقال ابعده الله اى نحاه عن الخير يعنى حق تعالى آنى خير وفلاحدن بعيد ايلدون ويقال ابعده الله اى لعنه يعنى حق تعالى آنى رحمتدن بعيد ايلسون (المباعدة) مفاعله وزننده (والبعاد) قتال وزننده (والتبعيد) تفعيل وزننده بعيد ايلمك معناسنه‌در يقال باعده مباعدة وبعادا وبعده تبعيد ابمعنى

ابعده

ابعده (الابعد) اقرب وزننده (والبعد) صرد وزننده ذم وقدح معرضنده خیر ومنفعت معناسنه استعمال اولنور یقال انه لغیر ابعد وبعد ای لاخیر فیه اصل ابعد وبعد غوروکنه وقعر معناسنده مستعار اولمغله معنای مزبور اکا لازم کلمشدر پس فلان غیر ابعد وبعد قولی فلان ایچون برخصوصده غور یعنی برایشك کنه وحقیقتنه اطلاع ایده‌جك ذهن ونظیری یوقدر اندیشه سی یوقفه ساده دل آدم اولمغله ایشه کوجه صالخ دکلدر دیمکدر ویقال ماعنده ابعد اوبعد ای طائل وفائدة شارح دیرکه بوراده ماکله سی الذی معناسنه اولمغله آنك قتنده اولان نفع ومطلوب سارملرده اولاندن ابعد در دیمك اولور یاخود نافیه یه حمل ایله آنك یانده غور وحقیقتلو برمنفعت یوقدر دیمك اولور (بعد) صکره دیمکدرکه قبل مقابلیدر مفردا ذکر اولنورسه مبنی ومضافا ذکر اولنورسه معرب اولور وحکی من بعد بالجر وافعل بعدا بالنصب ویقال جئت بعد یکما ای بعدکما (الاستبعاد) ایراقلشمق معناسنه در یقال استبعد عنه یعنی تباعد وایراق عد ایلمك معناسنه درکه ایراقسنمق تعبیر اولنور یقال استبعد الشیء اذا عده بعیدا (البعید) زبیر وزننده بعده لفظندن مصغردر بعیدات جمعیدر دویرات کبی ترکیده آندن صکره جه ایله تعبیر اولنور و منه یقال رأیته بعیدات بین ای بعید فراق ومکبر اولهرق بعیدات بین دخی دیرلر شارحك بیانته کوره برآدم برکسه‌یی بردفعه کوروب بعده مفارقت ایلیوب یه کوروب مفارقت ایلدکدنصکره بردخی کوردکده رأیته بعیدات بین دیرکه فراق صکره لزنده کوردم دیمکدرکه حاصلی آرالق آرالق کوردم دیمك اولور بوراده تصغیر تقریبی مفید درکه مابین بك فاصله‌لی اولمز زیرا ظروفك تصغیری تقریبی متضمن در وبونك جمعی غیر قیاس اوزه‌در زیرا مذکردر (امابعد) برکله‌در که خطباء عرب امراء محضرنده انشاد ایلدکلری خطبه‌ده بعد الدعاء ایراد ایدرلر بعد دعائی لك تقدیرنده‌در ابتدا داود علیه السلام علی قول کعب بن لوی تکلم ایلشدر پس مؤلفینك دیباجه لرده اما بعد قولری بعد البسملة والحمدلة والتصلیة تقدیرنده اولور (الاباعد) اقارب مقابلیدرکه نسب جهتندن ایراقدن حصم اولان کسه لره دینور (تعدان) سحاب وزننده یمنده برناحیه آدیدر (بغداد) دالین مهملتین ایله (وبغداذ) ذالك معجمتین ایله وهر برنی آخر اوزره تقدیمله که درت لغت اولور (وبغدان) نونله (وبغدین) تحتیه یه سیله (ومغدان) میمله مجموعی یدی صورتدر مدینة السلام اسمیدر که عراقك دار الملکی اولان شهر بهشت آباد اولهجقدر شارح درکه مشهوری بغداد درکه کلمهٔ فارسیه‌در بغ صنم اسمی اولمغله عطیهٔ صنم دیمکدر وبرهان قاطعده باغ داد مخففی اولمق اوزره مرسومدر وبعضلر ذال معجمه ایله بغذان وبغذین ومغذان وبغدام وبهداد صورتلرنی دخی زیاده ایله

اون ایکی یه ابلاغ ایلشدر سلفده نهر شطك حذاسنده قوشلر قلعه سی دیدکاری محلده ایدی بعده منصورد وانق حالا موجود اولان سوادی بنا واسم دجله وادی السلام اولغله شهر مزبوری دخی مدینة السلام ایله مسما ایلدی (التبغدد) تدحرج وزننده بغداده متنسب اولمق یعنی بن بغداد لویم دیمك یاخود بغداد اهلنه تشبه ایلك یعنی بغداد لولمق معناسنه در یقال تبغدد الرجل اذا انتسب الی بغداد اوتشبه باهلها شارح درکه بوماده دن بغاد ده لفظی بغداده منسوب جماعته اطلاق اولنور هیاطله واحامره قبیلندندر (باغنده) برقریهٔ معروفه در واسط قرالزندندر (بافد) سکون فایله که اجتماع ساکنینله در کرمان ایالتنده بربلده در بافت معربیدر (البلد) فتحتینله (والبلدة) لامك سکونیله مکهٔ مکرمه شرفها الله تعالی اسمیدر شارح دیرکه تفخیما ثریایه النجم اطلاق قبیلندندر مؤلفك بصائرده بیانته کوره بلد وبلد محیطو محدود ومعین اولان شول مکانه دینورکه قطان وسکانك اجتماع واقامتلریله متأثر اوله جمی بلاد وبلدان کلور شهره بلده اطلاق بوجهتله در وآبادان اولیان مفازیه بلده اطلاق وموطن وحوش وترابه موطن حشرات ومقبریه موطن اموات اولدیغنه مبنی در وحاجیین بینده اولان آچقلغه بلده اطلاق محدود اولان مکان مذکوره تشبیهله در کذلك دومك کوکسی مهره سنه بوجهتله در وکاه اولورکه صدر انسانده مستعار اولور وذکر اولنان تأثیر اعتباریله اثر ونشان معناسنه استعمال اولنور واقامت اعتباریله لزوم واقامت والزام معنالرینه استعمال اولنور وموطنه ملازم اولان کسه یه غیر موطننده متحیر اولمق مناسبتیله تحیر ودهشت وانجماد ذهن معنالرینه استعمال اولنور الحاصل هر جزؤ تعریفنده بر وجه اعتباریله بر معناده استعمال اولنور انتهی واطرافندن مسحیر ومتمیر ومتعین اولان هر قطعهٔ ارضه بلد وبلده اطلاق اولنور کرك عامر یعنی ابادان وکرك عامر یعنی شنلکدن وبنادن وزراعت واشجار مقوله سی عمارت اثرندن خالی اولسون وطیراغه اطلاق اولنور وبلد قبر ومزاره ومزارستانه اطلاق اولنور وخانه وسرایه اطلاق اولنور ودوه قوشنك یواسنه دینورکه آنده یموطه چقارر وبلد جزیرهٔ ابن عمرده برشهرك اسمیدر کذلك فارس اولکه سنده بر شهر وبغداد قضاسنده برقریه آدیدر وحمی ضربه ده برطاغك اسمیدر وبلد وجسده وسائر نسنه ده اولان اثر ونشانه دینور یقال فی جلده بلد ای اثر بومعناده جمی ابلاد کلور اثر وآثار کبی وبلدکوکسه اطلاق اولنور صدر معناسنه وال آیه سنه اطلاق اولنور ومنازل قردن برمنزل اسمیدر که نعایم ایله سعد ذابح نام منزللر مابینده کواکبدن ساده برقطعه در وکاهجه آندن منصرف اولوب قلاده یه نزول ایدرکه آلتی عدد کواکب مستدیره دن عبارت وقوس شکلنده وبونلر قوس برجنده در وبلد کمیجیلرك اسقندیل تعبیر ایتدکاری نسنه یه دینورکه

قورشدن

قورشندن مصنوع یوالق شاقول کبی برشی در آنکله دکزك صویی قیاس ایدرلر یقال قاس الملاح الماء بالبلد وهوهنة من رصاص یقیس بها الملاح الماء وبلد مطلقا ارضه اطلاق اولنور جزوك اسمی کله اطلاق ایلدیلر وبلد مصدر اولور قاشلرك ارالغی قیلدن ساده آچق اولمق معناسنه نته که بلده دخی بومعنایه در بانك ضمیله یقال بلد الرجل بلد اوبلدة من الباب الرابع اذا کان ابلج بعض امهاتده ضمله بلده اسم اولهرق مقیددر وبلد برنسنهنك اصل وعنصرینه اطلاق اولنور وشول یره اطلاق اولنور که آنده اصلا برچقوره واوجاق مقوله سی حفر اولنیوب وقطعا آتش یاتوب بریرنی تغییر ایلامش اوله یعنی خلقت اصلیه سی اوزره اوله بوغازلك چقوریله چوره سنه یاخود وسطنه دینور وجنس مکانه دینور عراق وشام کبی که ولایت واولکه اوله جقدر آندن جزوّ مخصصه یعنی مفرز اولان برقطعه یه که معمور ومأهولدر بلده دینورهابله بصره ودمشق کبی پس بلدة دمشق من بلد الشام وبلدة القاهرة من بلد مصر عنوانده تعبیر اولنور وبلده اندلس دیارنده برشهر آدیدر شیوخ معتزلهدن سعید بن محمد البلدی اورادندر وبلد فتحتینله کذلك مصدر اولور ناس برارض ایچون بری بریله قتال ایدهرك اکا ملازمت ایلك معناسنه در که آنده اقامت ضمننده بری بریله مقاتله ایلکدن عبارتدر یقال بلد القوم وبلد وابلدا من الباب الرابع والاول اذا لزموا الارض یقتلون علیها (البلود) قعود وزننده بریرده دوام اوزره مقیم اولمق علی قول اول بری بلده ایدنمك معناسنه در یقال بلد بالمکان بلدامن الباب الاول اذا اقام به ولزمه ای اتخذه بلدا (الابلاد) همزهنك کسریله برآدمی برنسنه یه علی الدوام ملازم قلق معناسنه در یقال ابلده ایاه اذا الزمه وبرکسهنك دابه سی بلید اولمق معناسنه در یقال ابلد القوم اذا صارت دوابهم بلیدة وبره یاپشمق معناسنه در کرك حقیقی اولسون وکرك معنوی اولسون که کمال فقر وفاقه دن کنایه اولور یقال ابلد القوم اذا لصقوا بالارض (المبالدة) مفاعله وزننده بری برینه قلچله یاخود دکنکله اورشمق معناسنه در یقال بالده مبالدة اذا بالطه بالسیف والعصی (التبلد) تفعل وزننده کند وکاهل اولمق معناسنه در که بلادت آتیه دن مأخوذدر تجلد مقابلیدر یقال تبلد الرجل والدابة ضد تجلد وتبلد نه دامتدن ناشی های مدد دیوالری بری برینه چالمق معناسنه در یقال تبلد الرجل اذا صفق بیدیه وسرکشته ومتحیر اولمق معناسنه در یقال تبلد الرجل اذا تحیر وبرنسنه یه تحسر وتأسف وتلهف ایلك معناسنه در یقال تبلد الرجل اذا تلهف وبره دوشمك معناسنه در یقال تبلد الرجل اذا سقط الی الارض واخر کسهنك بلده سنه یاارض محدوده سنه مسلط اولمق معناسنه در یقال تبلد الامیر اذا تسلط علی بلد الغیر وقطعا شنلکی اولیان بلده نزول ایلك معناسنه در یقال تبلد القوم اذا نزلوا ببلد ماله احد

وتأسفدن ناشی ایکی الرنی آرقه سنده دوندرمك معناسنه در یقال تبلد الرجل اذا قلب کفیه (البلاده) جلاده وزننده برکسه فهمسز واذعانسز کسنه وناقص العقل وکوردل اولمق معناسنه در یقال بلد الرجل وبلد وبلادة من الباب الخامس والرابع اذا کان بلیدا (البلید) امیر وزننده (والابلد) کسنه ذهن وکاهل وکوردل اولان کشیه دینور که فطن وذکی مقابلیدر مؤلف تبلدی تجلده مقابل تفسیر ایدوب بونلری آنك مضمونندن احاله ایتمکه بلاده جلادة مقابلی اولمش اولور لکن جمیع امهاتده هم جلادت وهم فطانت مقابلی اولهرق مبین در وبلید اشکنسز قابران دابه به دینور که هرنقدر رکض وتحریك اولنسه نشاطلنوب اشمز اوله یقال جمل وبر ذون بلید ای لا ینشطه تحریك وابلد عظیم الجثه دیزمان کسیه دینور که بلادت آنك لازمه سندندر یقال رجل ابلد ای العظیم الخلق (المبلود) معنوه وفرتوت آدمه دینور (التبلید) تفعیل وزننده بطالیندن اولمق معناسنه درکه امور دنیویه واخرویه دن اصلا برشیئه توجه ایتیوب بیکار اولمقدن عبارتدر یقال بلد الرجل تبلیدا اذا لم یتجه لشیء وجود و سخادن بی بهره اولوب دائما بخل و امساك اوزره اولمق معناسنه در یقال بلد فلان اذا بخل ولم یجد وبرآدم کندیسنی یره چالمق معناسنه در یقال بلد الرجل اذا ضرب بنفسه الارض و بلود امساك مطر ایتمك معناسنه مستعملدر یقال بلدت السحابة اذا لم تمطر ویارش آتی کیرو قالمق معناسنه در یقال بلد الفرس اذا لم یسبق (البلندی) بانك ولامك فتحی وقصر ایله پك عریض اولان شیئه دینور (المبلندی) اسم فاعل بنیه سیله صلب وقوی اولان ارکك دوه یه دینور وکوده سی اتلو کثیر اللحم انسان وحیوانه دینور (المبلد) محسن وزننده اسکیدن قالمش حوضه دینور (البلدة) بانك ضمیله آچق قاشلو اولمق معناسنه درکه ذکر اولندی وبو بلد معناسی اولان ارض محدوده دن مأخوذدر اول مناسبتله یوزك دائره جه مرئی اولان چهره سنه وقلغنه اطلاق اولنور یقال ما املح بلدة وجهه ای هیئته (بلدود) قربوس وزننده مدینه نواحیسنده بر موضع آدیدر (البلد) بانك ضمیله حصاة القسم اسمیدر کرك التوندن وکومشدن وکرك قورشوندن اولسون وحصاة القسم شول خرده طاشلره دینورکه مفرد یاخود صوعزیز اولدیغی برلرده برقاب ایچره وضع واوزرینه آنلری اورتهجك قدر صو دوکرلر وبو طریقله بینلرنده تقسیم ایدرلر واکا مقابله دخی دبرلر شارح دیرکه التوندن و نحاسدن خرده چتل کبی بندقه لر دخی دوزرلر (البلند) سمند وزننده قنه اغاجنك کوکنه دینور (البند) بانك فتحی ونونك سکونیله بیوك سنجاغه دینور علم کبیر معناسنه شارحك بیانی اوزره فارسیدن معربدر جمعنده بنود دینور سنجاغك عربیده لوآء ورایه کبی اسملری واردر لکن لوآء پیراقده

مستعملدر

مستعملدر وكوچك سنجاقده دخى مستعملدر وراية بندكى بيوك سنجاقده مستعملدر وعلم جملهسنه عامدر سر عسكر اولان رايه يه ولوآه سر عسكره تابعدر ور سنجاق بكنه منصب اولغه چسيان حكومتكاهده لوآء اصطلاح اولمشدر لكن هر اولكهده تعبيرلر مختلفدر روم ديارنده بند ولوآء وسنجاق و شامده جند و جازده عرض وعراقده كوره واهوازده طسوج وجبالدهكى اصفهان اولكهسيدر رستاق ويمنده مخلاف تعبير اولنور انتهى وبند مستعمل اولان حيله و منصوبه يه دينوركه فند ودوزن تعبير اولنور و صو سدينه دينوركه صو بندى تعبير اولنور يونلر فارسيدن مأخوذدر وبند برموضع آديدر وشطرنج اويونده فرز ايله منعقد اولان بيدقه دينور (البند) بانك كسريله امم سالفهدن سند نام كسهنك قرنداشلرى اسميدركه برجماعت ايدى مترجم ديركه كتب تواريخده يرفين بن يقطن بن حام بن نوحك هند وسند وبند نام اوج اوغلو وار ايدىكه هند هندستان وسند سندستانى اختيار وآباد ايلديلر ديو مشروحدر (البنودة) سفوده وزننده كوته دينور دير معناسنه (بندويه) نقطويه وزننده اعلام رجالدندر عوف بن بندويه ومحمد بن بندويه محدثلردر (البود) بانك فتحى وواوك سكونيله قويويه دينور بئر معناسنه (بهدى) سكرى وزننده مشاهير عربدن ابن سعد بن الحارث بن ثعلبهدر وبهدى ياخود ذوبهدى برموضع آديدر (ام بهد) بنت ربيعهدركه برمعروفه خاتوندر (البواهد) نواهد وزننده آفات وواهيه دينور (البواد) بانك فتحيله (والبيد) كيد وزننده (والبياد) بانك فتحيله (والبيود) قعود وزننده (والبيدودة) حيدرده وزننده بركسه منقطع اولمق وجه اوزره كتمك معناسنهدركه نام ونشانى نابودونابيدا اولمقدن عبارتدر يقال باد الرجل يبيد بوادا وبيدا وبيادا وبيودا وبيدودة اذاذهب وانقطع واصول سائرهده هلاك ايله مفسر اولوب مؤلفك مأل تفسيرى دخى اودر وبيود كونش باتمق معناسنه استعمال اولنور يقال بادت الشمس بيودا اذا غربت (البيداء) صحراء وزننده چول بيابانه دينور فلاة كبى جمعى بيدكلور عيد وزننده وبونده قياس اولان بيداوات اولمقدر زيرا بيدوزنى تكسير صفاتدر وبيداوات وزنى تكسير اسمادندر وبيدآء بين الحرمين بردوزارضك آديدر (البيدانة) سكرانه وزننده ديشى بيان اشكنه دينوركه اسم اولور على قول بيدآء ده يعنى تنها بيابانده ساكن اولانه دينور پس جوهرى وهمندن ناشى اسم اولهرق رسم ايتشدر جمعى بيدانات كلور (بيد) بانك فتحى وبانك سكونى ودالك فتحيله اوزره بناسيله (وبايد) بانك اشباعيله غير معناسندر يقال فلان كثير المال بيدانه وبايدانه بخيل اى غيرانه وعلى معناسنه اولور يعنى استعلا ايچون اولور لكن اصول سائرهده مع معناسيله مثبتدر ومن اجل معناسنه اولوركه آندن اوتورى تعبير اولنور ومنه

قوله عليه السلام [انا افصح العرب بيدانى من قريش] وبيد كثر طعامه دينور يقال طعام بيداى ردى (بيدان) ميدان وزننده برجل آديدر وبرموضع ياخود بنو جعفر بن كلاب جماعتنه مخصوص برصو آديدر

﴿ فصل التاء ﴾ (تبرد) زبرج وزننده برموضع آديدر (التربدى) فريدى وزننده تربده منسوب ديمكدر كه مراد عمر بن محمد نام شاعر در شارحلرك بيانه كوره بو مصحفدر صواب اولان زاى معجمه ايله اولمقدر كه يمنده بربلده در (ماتريد) تانك ضميمه بخارا قضاسنده برقريه در امام الهدى ابومنصور محمد بن محمد بن محمود المفسر المتكلم الماتريدى اورادندر (التقدة) تانك كسرى وفتحيله كزبره اسميدر كه كشنش ديدكلرى نباتدر وكرويا يعنى قرمان كيونى وطتلوجه اوت ديدكلرى نباته دخى دينور (التقرد) زبرج وزننده بودخى كرويا اسميدر كه قرمان كيونيدر على قول مجموع ابزاره دينور اسم جنسدر (التالد) صاحب وزننده (والتلد) تانك فتحى وضمى ولامك سكونيله وفتحتينله لغتدر (والتلاد) كتاب وزننده (والتليد) امير وزننده (والاتلاد) همزه نك فتحيله (والمتلد) مكرم وزننده بركسه نك خانى زادى اولان قول وجاريه ودواب ومواشى مقوله سنه دينور كه مال قديم تعبير اولنور وبو طارف وطريف مقابليدر كه مال حادث تعبير اولنور (التلود) قعود وزننده مال قديم اولمق معناسنه در يقال تلد المال تلودا من الباب الاول والثانى اذا كان تالدا وبربرده مقيم اولمق معناسنه در يقال تلد بالمكان تلودا من الباب الاول اذا اقام به شارحك بيانى اوزره بونلرده تاء واودن مبدلدر (الاتلاد) همزه نك كسريله مالى تليد ايتك يعنى يانده توليد ايله مال قديم صاحبى اولمق معناسنه در يقال اتلد المال اتلادا اذا انمى عنده وكان ذامال تالد (المتلد) معظم وزننده اسكيدن قالمش نسنه يه اطلاق اولنور كه چوقدنكى تعبير اولنور يقال خلق متلد اى قديم (التليد) امير وزننده (والتلد) فتحتينله شول كسيه دينور كه بلاد عجمده يعنى ديار اسلاميه نك غيريده تولد ايدوب كوچك ايكن دار اسلامه كتورلمكله دار اسلامده نشو ونما بولمش اوله چركس وكورجى غلاملرى وجاريه لرى كى فى الاصل عجمده تولد ايدوب كوچك ايكن عرب اولكه سنه كتوريلوب اوراده نشو ونما بولمش اولانله دينور بعده عربدن دار اسلامه كتايه اولندى كرك عبد وجاريه وكرك سائرى اولسون فى الاصل قول جنسنه مخصوصدر اكر عبد ايسه مذكر بنيه سيله وجاريه ايسه تليده وتلده عنوانيله اولور نته كه مولد ومولده بلاد اسلاميه ده متولد اولان عبد وجاريه يه اطلاق اولنور قال فى النهاية وفى حديث شريح [ان رجلا اشترى جارية وشرط انها مولدة فوجدها تليدة فردها] والمولدة التى ولدت فى بلاد الاسلام فى الواقع اكر مادة مذكوره عرض وقيمته مؤثر اولور ايسه رد

اولنور والا ابقا اولنور واشبو ماده‌لر واوی اولوب معنای مذکوره دولت‌وفرق ایجون تایه قلب اولنمشدر وتلد فتحتینله مصدر اولور بربرده مقیم اولمق معناسنه‌یقال تلد بالمکان تلدا من الباب الرابع اذا اقام به (الاتلاد) اکراد وزننده عبد القیس قبیله‌سندن منشعب برنیجه بطنلره اطلاق اولنور (التلد) تانك ضمیله طوشنجل قوشنك یاوریسنه دینور (التلید) تفعیل وزننده مال جمع ایدوب وبرکسیه بر نسنه ویرمیوب بخل وامساك ایتمك معناسنه‌در یقال تلد فلان تتلیدا اذا جمع‌ومنع یعنی جمع مالاومنع عن‌غیره (تلید) امیر وزننده (وتلید) زبیر وزننده اسامیدندر (التود) تانك ضمیله بادیه اشجارندن برشجر آدیدر (التود) برموضع آدیدر که ذکر اولنان شجرك منبتی اولغله آنکله تسمیه اولنمشدر (التید) زید وزننده رفق وسهولت وتأنی معناسنه‌در یقال تیدك یاهذا ای اتئد یعنی ترفق ولاتعجل اتئدوأد ماده‌سندن اولمغله یونك دخی اصلی واودر یقال تیدك زیدا ای امهله واشبو تیدك کلمه‌سی مصدردر وکاف مجروردر یاخود اسم فعل امردر وکاف خطابیه‌در رویدك کبی وابن مالك اسم فعل اولمغه‌حصر ایتمشدر ویقال تیدزید بجر زید وبومصدر اولمغه منیدر که فضرب الرقاب قیبلندن اولور (تید) تانك ودالك فتحیله برموضعدر

﴿ فصل الثاء المثلثة ﴾ (الثأد) فتحتینله زیر زمینده اولان یاش‌طپراغه دینور ثری معناسنه ویاشلغه دینور رندی معناسنه وصوغوقلغه دینور وثأد مصدر اولور نمناك اولمق معناسنه یقال ثئد الشیء ثأدا من الباب الرابع اذاندی واوشومك‌معناسنه یقال‌ثئد الرجل اذابرد وثأد فتحتینله وهمزه‌نك سکونیله جائزدر امر قبیح معناسنه‌در ویومشق اولان خرما قورغنه دینور وتروتازه وملایم اولان نباته اطلاق اولنور ومزاجه موافق اولمیان ناخوش مکانه اطلاق اولنور یاش یرکبی (الثُّد) کتف وزننده نمناك یره دینور یقال مکان ثئد ای ندو اوشومش وصوغوق یکمش کسیه دینور یقال رجل ثئد ای مقرور (الثُّدة) فرحه وزننده تر ویومشق وطولغون اویلغه وصف اولور یقال فخذ ثئدة ای ریاء ممتلئة (الثاداء) حراء وزننده جاریه‌یه اطلاق اولنور اساسك بیانه کوره عربلر تحقیر محلنده یاابن الثأداء دیرلر یاابن الرطبة دیدکلری کبی که اداة دشنامدر کویاکه فاجره اولمغله قریبی اصلا قوری قالمدیغنی کنایه ایدرلر وبن عاجز دکلم دیمك یرده مالانا ابن ثأداء دیرلر زیرا اولاد جاریه اکثری عجز ایله وضعف رأیله متصف اولور وبورادہ مراد عرب جاریه‌سی اولادیدر وثأداء بون خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة ثأداء ای حمقاء (الثادة) نبذه وزننده کوده‌سی اتلو خاتونه اطلاق اولنور رطبه کبی (الثئاده) جهاله وزننده‌ثموزلك‌سمن معناسنه‌دررطوبت کبی یقال‌فیها ثئادة ای جوالة (الثرد) برد وزننده اتمکی خرده خرده طوغرمق‌معناسنه‌در یقال ثرد الخبز ثردا من الباب

الاول اذا فته شارح دیر که تهذیده ومصباحده اتمکی طوغرمیوب ات صوینده اصلامق ایله مفسردر وثریدا کا دیرلر یوخسه مؤلفك قولنه کوره یالکز طوغرمش اتمك اولمق اولور وبوجهله یه مخالفدر واقعااساسده دخی ثردت الخبز وهوان تفتته تم تبله یمرق عبارتیله مؤسسدر انتهی وثرد ثوبی بویه ایچره طالدرمق معناسنه در یقال ثرد الثوب اذا غمسه فی الصبغ وطشاقلی حیوانی انه مکه سهولت کلمك ایچون طشاقلرنی اوغوشدرمق معناسنه در یقال ثرد الخصیة اذا دلکها مکان الخصاء وذبحه یی یونی طمرلرنی قطع ایتمکسزین یعنی کور بچاغنه چبالیه رق قتل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ثرد الذبیحة اذا قتلها من غیران یفری اوداجها (وثرد) ضعیف یغموره دینور وبرنبات آدیدر (الاثراد) همزه نك وتای فوقیه مشددهنك کسریله (والاثراد) ثای مثلثه ایله که ایکیسیده فی الاصل افتعال وزننده در اتمکی ترید ایلمك معناسنه در یقال اثرد الخبز واثرده اذا جعله ثریدا شارحك بیانی اوزره اشبو اثرد اصلده اثترد ایدی افتعل وزننده مخرجلری متقارب اولان ثاء وتاء حرفلرینك اجتماعی مستوجب ادغام اولوب وتای مثلثه مهموسه وتای فوقیه مجهوره دن اولمغله ادغامك صحتنه مانع اولدیغندن ثای مثلثه تابه وتاء ثای مثلثه یه قلب وادغام اولندیلر (التثرید) تفعیل وزننده بودخی حیوانی بیون طمرلرنی کسمکسزین قتل ایلمك معناسنه در یقال ثرد الذبیحة بمعنی ثردها وتثرید آزجه بیلاشغه دینور تمتین کبی اسمدر یقال اصاب الارض تثرید من مطر ای لطخ خفیف وتثرید مجروحی جنکاهدن زخمدار اولهرق اوردوسنه کوتروب کتمك معناسنه در یقال ثرد فلان علی بناء المجهول من المعرکة اذا حمل مرتثا (الاثردان) عنفوان وزننده (والمثرودة والثرودة) صبوره وزننده ثریده یه دینورکه ترید تعبیر اولنان طعامدر ات صوینه اتمك طوغرمقله ترتیب اولنور ثریده معروف اولدیغندن مؤلف ابتدا اکا تعرض ایلدی ومثروده ومثرده معظمه وزننده برمقدار یغمور یاشاردیسی اصابت ایلش یره دینور یقال ارض مثرودة ومثردة اذا کانت قد اصابها لطخ من مطر (الثرد) فتحتینله ایکی دوداق یاریق اولمغله دینور یقال فی شفتیه ثرد ای تشقق (مثرود) محدث مشهور عیسی بن ابراهیم الغافقی جدینك اسمیدر (المثرد) محدث وزننده شول کسیه دینورکه حیوانی طاشله یاخود کیك ایله ذبح ایلیه که منهیاتدندر علی قول بچاغی کسکین اولمیان قصابه دینورکه بودخی منهیاتدندر (المثراد) مفتاح وزننده ذکر اولنان آلته دینور (الثرید) امیر وزننده غبار کبی شرابك یوزنده تکون ایدن شیئه دینورکه کوبده اسکیدکجه پیدا اولور (الاثرناه) اغرناء وزننده برکسه نك کوکسی انلو اولمق معناسنه در یقال اثرندی الرجل اذا کثر لحم صدره (ابوثراد) سحاب وزننده صلحادن عوذ بن

غالب

غالب المصری کنیه‌سیدر (الثرمدة) دحرجه وزننده اتی چیکجه پشورمك یاخود کوله بوله‌مق معناسنه‌در یقال ثرمد اللحم اذا اساء عمله ولم ینضجه اولطبخه بالرماد وثرمده دوه مرعاسی اولان شوراوت نوعندن براوتك اسمیدر ثرمداء مد ایله برموضع یاخود بنی سعد دیارنده برصو آدیدر (ثرمد) سرمد وزننده اجأ نام طاغده برشعب اسمیدر (الثعد) رعد وزننده تازه خرمایه دینور رطب کبی علی قول ارطاب غالب اولان یعنی اولمق درجه‌سنه بالغ اولان قورغنه دینور و تازه سبزه وتره مقوله‌سنه دینور وبومشق نسنه‌یه دینور یقال ثری ثعد ای لین وعربلر فلان کسه‌نك آزدن چوقدن برنسنه‌سی یوقدر دیمك یرده ماله تعد معد دیرلر ای قلیل ولا کثیر معد دخی ثعد معناسنه‌در (المثعند) مطمئن وزننده وجودی پالوده کبی ترونرم اولان تازه اوغلانه‌دینور یقال غلام مثعند ای ناعم (الثفاید) قائله سراویل وزننده قات قات اولمش بیاض بلودلره دینور ولباسك ایچ یوزنده اولان آستارلرینه دینور علی‌قول اعرابه مخصوص برنوع لباسلره دینور وعندالبعض برشیئك آلتنه صاقلدقلری اشیاء خفیفه‌یه دینور یاخود اشبو ثفاید کلمه‌سی فثافیددر یعنی آندن مقلوبدر پس مقلوب اولدیغی صورتده یاعبادید و شماطیط کبی مفردی مسموع دکلدر یاخود ثفید مقوله‌سی مفرد ایله مقدر ومقلوب اولدیغی صورتده مفردی اصلنك مفردی اولور (المثافید) مصابیح وزننده بودخی جامه‌لرك استارلرینه دینور شارحك قولنه‌کوره مفردی مثفددر میمك کسریله (التثفید) تفعیل وزننده لباسی آستارلمق معناسنه‌در یقال ثفدد رعها تثفیدا اذا بطنه بعض نسخه‌لرده ضمیر تأنیثله بطنها عنوانده مرسوم اولمغله غلطدر زیرا درع الحدید مؤنث ودرع المرأة مذکر در کذلك درعه نسخه‌لری غلطدر (ثکد) ثانك فتحی وکافك سکونیله بنو تمیم یوردنده برصو آدیدر (ثکد) ضمتینله بشقه برصو آدیدر (الثلد) ثانك فتحی ولامك سکونیله فیل قسمی صیویق ترسلك معناسنه‌در یقال ثلد الفیل ثلدا من الباب الثانی اذا سلح رقیقا شارح دیرکه بوفیله مخصوصدر سائر حیوانده استعمال اولنمز (الثمد) ثانك فتحی ومیمك سکونیله وفتحتینله لغتدر (والثماد) کتاب وزننده اصل ومادەسی اولمیان آزجه صویه دینورکه کیروسی کلمز اولور علی‌قول بعض طاشلق مقوله‌سی درشت یرلرده ایرکلوب قلان برمقداجه صویه دینور یاخود قیش موسمنده ظهور ویازهنکامنده زائل اولان صویه دینور وثمد عدموزننده مصدر اولور صوبی ثمداوله‌رق اتخاذ ایتمك معناسنه‌درکه برچقور مقوله‌سی یره برمقدار صوایرکیلدوب حفظ ایتمکدر یقال ثمدالرجل الماء ثمدا من الباب الاول اذا اتخذه ثمدا بان جعل ماء المطر فی الرکایا والاحفار و صوبی آزالتمق معناسنه‌در بومناسبتله ثمدته النساء دیرلر نزفن ماءه معناسنه‌که خاتونلر فلانك ماء صلبنی افنا

ایلدیلر دیمکدر اول آدمه مثمود دینور کا سیذکر وثمد سمورمك معناسنه در یقال ثمد الرجل اذا سمن (الاثماد) همزه‌نك کسریله (والاستثماد) یونلرده ثمد معناسنه در یقال اثمد الرجل الماء واستثمده یعنی ثمده واستثماد برآدمدن عطیه و احسان طلب ایتمك معناسنه استعمال اولنورکه مال کثیرندن شیء قلیل ایستمکدر یقال استثمده اذا طلب معروفه قال فی الاساس استثمدنی فلان فثمدت ای استعطانی فاعطیت (الاثماد) اعتماد وزننده (والاثماد) ثانی مثلثه ایله آزجه صویه کلمك معناسنه در یقال اثمد الرجل واثمد اذا ورد الثماد و اثمد کلمسنك اعلالی اثرد ماده‌سنده بیان اولندی (المثمود) محمود وزننده شول صویه دینورکه کثرت وازدحامدن توکنمکه قریب اولوب همان برمقدارجه قالمش اوله یقال ماء مثمود اذا نفد من الزحام علیه الا اقله وشول کسیه اطلاق اولنورکه کندیدن پك چوق استعطا اولنغله ویرمکدن موجودی توکنمش اوله یقال رجل مثمود اذا کان قدسئل فافنی ماعنده عطاء ای سأله الناس فاعطاهم کثیرا حتی فنی ماله وشول کشیه اطلاق اولنورکه کثرت جماعدن خاتونلر صلبنده اولان نطفه‌سنی قطع وافنا ایلش اوله یقال رجل مثمود اذا کان قد ثمدته النساء ای نزفن ماءه یعنی منیه (الاثمد) همزه‌نك و میمك کسریله سرمه طاشنه دینور حجر الکحل معناسنه بودیارلرده سرمهٔ اصفهانی دیو مشهوردر قلای ایله ممزوج برسیاه طاشدر ایوسی اصفهاندده طاغ اتکلرنده اولور مغرب دیارنده دخی اولور محققه سرمه ایدوب کوزه چکرلر (اثمد) احمد وزننده‌ومیمك ضمیله زبانزده‌در برموضع آدیدر شارح دیرکه امرء القیسك اشبو * تطاول لیلك بالاثمد * ونام الخلی ولم ترقد * بیتنده اثمد موضع مذکوردر (الاثمیداد) اصمعداد وزننده سمورمك معناسنه‌در یقال اثماد الرجل اذا سمن (ثمود) صبور وزننده قدمادن برقبیله آدیدر غیر منصرف در قبیله اعتباریله ومنصرف اولور ابو قبیله اسمی اولمق اعتباریله وثانك ضمیله‌ده زبانزده‌در وقرآن کریمده ضمله‌ده قرأت اولنمشدر و یونلر قوم صالح علیه السلام‌در (المثغد) مضمحل وزننده بشره‌سی ظاهر وکشاده وهیئتی لطیف ونرم ورنکین و نازك اولان چهره‌یه دینورکه شعرانك جانبخش اولدقلری روی دلارادر یقال وجه مثمعد ای ظاهر البشرة الحسن السحنة (المثعد) سرمد وزننده چهره‌سی وصف مذکور اوزره اولان تازه اوغلانه دینور یقال غلام ثمعد اذا کان وجهه مثمعدا (المثغد) غین معجمه ایله مثمعد وزننده کرده‌سی پك یاغلی سموز اوغلاغه دینور یقال جدی مثغد ای ممتلیء شحما (الثندوة) ثانك ضمی و فتحی و دالك ضمیله مهملك اتنه علی قول کوکنه دینور مؤلف بونی همزه یازنده دخی ذکر ایلشیدی وحریری دره‌ده بونی رجال مهسنه وثدیی نسوان مهسنه تخصیص ایدوب لکن شهاب شرحنده شواهد ایله منع ایلشدر (الثوهد) جوهر

وزننده

وزننده شول اوغلانه دينوركه سموز وقوروموى واندامى تام وبلوغه مقارب اوله مؤنثى ثوهده‌در هايله (الثهمد) سرمد وزننده وجودى ايرى وسموز خاتونه دينور وثهمد برموضع آديدر (الثهود) ثوهد وزننده و مرادفيدر ظاهرا مقلوبدر

﴿ فصل الجيم ﴾ (الجحد) جيمك فتحى وحاى مهملەنك سكونيله (والجحود) قعود وزننده برنسنه‌يى بيلوركن انكار ايتمك معناسنه‌در يقال جحده حقه وبحقه جحدا وجحودا من الباب الثالث اذا انكره مع علمه يهود طائفه‌سنه جحود اطلاق نبوت رسالتپناهى بيلەرك انكار ايتدكلرينه مبنى‌در وجحد عن علم وانكار عن جهل اولور (وجحد) وجحود برکسنه‌يى بخيل بولمق معناسنه‌در يقال جحد فلانا اذا صادفه بخيلا وجحد قلت خير معناسنه‌دركه مراد فقر وضيق معاشدر (الجحد) فتحتينله برنسنه يك آز اولمق معناسنه‌در يقال جحد النبت اذا لم يطل وبرکسه فقروضيق معاش اوزره اولمق معناسنه‌در يقال جحد الرجل اذا قل خيره (الجحد) جيمك ضميله بودخى فقر وقلت خير معناسنه‌در (الجحد) كتف وزننده (والجحد) سعد وزننده (والاجحد) اسعد وزننده قليل الخير اولان يعنى فقر وفاقه‌سى اولان كسيه دينور يقال رجل جحد وجحد واجحد اى قليل الخير اساسده قلت خير فقر ايله بخلدن عبارتدر ديو مشروحدر وجحد كتف وزننده كوده‌سى قالين وقصه اولان آته دينور يقال فرس جحد اى غليظ قصير مؤنثنده جحده دينور هايله جمعى جحاد كلور كتاب وزننده (الجحاد) شداد وزننده شول كشيى به دينوركه بلى پك اولمغله كيج انزال ايدر اوله يقال رجل جحاد اى بطئ الانزال (الجحادى) غرابى وزننده ايرى وعظيم الهيكل اولان شيئه دينور (الجحادية) هايله سود ايله طوبطلو اولان قربه‌يه دينور وخرما ايله ياخود بغدايله طلو اولان غراره‌يه يعنى خراره دينور (الجحادى) خاى معجمه ايله غرابى وزننده شول صحن تعبيراولنان يايوان قابه دينوركه اكا سود صاغيلور وايرى وبومرى كوده‌لو دوه‌يه دينورعلى قول مطلقا ايرى‌ودبزمان شيئه‌دينور (ابوجحاد) غراب‌وزننده چكر كەنك كنيه‌سيدر (الجد) جيمك فتحى ودالك تشديديله بابانك باباسنه دينور وآنانك باباسنه دينور تركيده دده وبيوك بابا تعبير اولنور جمعى اجداد كلور وجدود وجدوده كلور عم وعمومه كبى مؤلفك بصائرده بيانه كوره جد ماده‌سى اصل قطع ارض مستويه معناسنه موضوعدر سعى وجهد وقطع خاص وقطع ثوب لازمى اولان يكيلمك وبومناسبتله ليل ونهار و طريقه وقطع مسافه ضمنده اولان اعانه ملابسه‌سى فيض الهى كه غنا وبخت ونصيب وشان معين اولان عظمت وبومناسبتله اب كبيرلره اطلاق آندن متفرعدر انثى وجد بخت وطالع نيك معناسنه‌در يقال فلان ذوجد اى بخت وحظ ونصيب معناسنه‌در تقول جددت به اجد جدا من الباب الرابع

اذا حظظت به وقدره ووقع وحظوه معناسنه‌در قال الشارح ومنه الحديث [قمت على باب الجنة فاذا عامة من يدخلها الفقر آه واذا اصحاب الجد محبوسون] ای ذووا الحظ والحظوة ورزق وقسمت معناسنه‌در يقال هو مجدود ای مرزوق واولولق عظمت معناسنه‌در يقال جد فی عيون الناس جدا من الباب الثانی اذا عظم وجد ايرمق كناريه دينوركه قبي تعبير اولنور نهرك عرضی اوراده منقطع اولور ويرك يوزينه دينوركه سير ايله قطع اولنور وبك نصيبلو قسمتی بول آدمه دينور تسميه بالمصدردر يقال رجل جد ای عظيم الحظ ويغمودن طام آقق معناسنه‌در يقال جد البيت جدا من الباب الثانی اذا وكف عن المطر وبونده جيمك كسريله لغتدر كويا كه سقف پيدربی طاملتغه جهد ايدر وجدكسمك معناسنه‌در يقال جد الشیء جدا من الباب الاول اذا قطعه وخرما كسمنه دينوركه تسميه بالمصدردر جداد دخی دينور كاسيذكر شارح ديركه كرچه صرام نخل ايله مفسردر لكن آنده متعارف اولان جدادر جد اول معناده مصدر اولەرق واردر يقولون جد النخلة جدا اذا صرمه انتهى (الجد) جيمك كسريله بودخی ايرمق قيسنه دينور شاطئ نهر معناسنه ومصدر اولور چالشوب چبالمق معناسنه يقال جد فی الامر جدا من الباب الثانی اذا اجتهد وبرنسنه كرچكدن ايشلمك معناسنه‌دركه هزل ولاغ ولطيفه مقابليدر يقال جد فی الامر جدا من الباب الاول والثانی ضد هزل وعجله ايلمك معناسنه‌در يقال جد فی الامر اذا عجل وتحقيق ايلمك معناسنه‌در يقال جد فلان اذا حقق ومبالغه وامعان اولنان امر محققه اطلاق اولنور يقال عذاب جد ای محقق مبالغ فيه ويقال فلان عالم جد ای عالم متناه بالغ الغاية وعربلرك اجدك لاتفعل قولی همين مضاف اولەرق استعمال اولنور وبوقسمی متضمن‌در جيم مكسور اولورسه مخاطبك حقيقتنه يمين ويرمك اولوركه سنك ذات وحقيقتك ايچون ديمك اولور وفتحی صورتنده بخت واقبالنه استخلاف اولور وواو ايله وجدك لاتفعل ديدكده جيم مفتوح اولور شارح ديركه واو صورتنده قسم ظاهردر وآنده جد كلمه‌سی مجرور اولور لكن اولكی صورتلرده اختلاف اولنمشدر هر حالده همزه استفهاميه‌در اصمعی يه كوره ايجد منك ايدی باء حذف اولنوب جد نزع خافضيت اوزره منصوب اولدی سنك حقيقتكه ياخود بختكه يمين ويرم‌كه يونی ايشلزميسن ديمك اولور ابو عمر ومالك اجدا منك ايله تفسير ايلمكله نصبی مصدريت اوزره اولور بوكه كوره جيم دائما مكسور اولور حاصل معنا يونی كرچكدن اوله رقی ايشلزسن ديمك اولور پس مؤلف اصمعی قولنی اختيار ايلمشدر وتسهيل وارتشافده بونك تفصيلات متنوعه‌سی مبسوطه‌در (الجده) جيمك كسريله بودخی ساحل نهره دينور ويرك يوزينه دينور وكويك بيونه چكردكلری قلاده‌يه

دینورکه خالطه تعبیر اولنور وجده مصدر اولور یکی اولمق معناسنه یقال جد الثوب جدة من الباب الثانی اذا صار جدیدا وخرقه‌یه‌ده جده اطلاق ایدرلر کماسیذکر (الجدة) جیمك ضمیله بودخی نهرك قبیسنه دینور ومکه‌یه مجاور بحرك خاصة ساحلی اسمیدر واوراده بعینه برموضع آدیدرکه حالا کسر ایله جده تعبیر اولنان نبدردر وجد اوزون اوزادی طریقه‌یه دینور شارح دیرکه جمعی جدد کلور صرد وزننده ومنه قوله تعالی [ومن الجبال جدد بیض وحمر] ای طرائق تخالف لون الجبل وعلامت ونشانه دینور تقول عرفت من جدته ای من علامته وبعض حمارك صرتنده اولان شول خلق جزکی‌یه دینورکه لونه مخالف اولور وذکر اولنان طریقه یاخود جزکی معناسندن مأخوذ اولهرق برکسه خود بخود بردأی ایدوب اکا عامل اولسه رکب فلان جدة من الامر دیرلر وبرموضع آدیدر وجده خرقه‌یه اطلاق اولنور کسر ایله جده کبی یقال ماعلیه جدة وجدة ای خرقة (الجدید) امیر وزننده بودخی برك یوزینه اطلاق اولنور ویك نصیبلو آدمه دینور یقال رجل جدید ای عظیم الحظ وتزکاهدن هنوزکسلش یزه دینورکه قطع معناسندن مفعولدر یقال ثوب جدید ای کاجده الحائك بوراده کالفظنك کافی مبادرت ایچوندر بومناسبتله هر یکی نسنه‌یه جدید اطلاق اولنمشدر جمعی جدد کلور سریر وسرر کبی وجدید اولومه اطلاق اولنور مقطوع ومجزوم اولدیغیچون یاخود قاطع اولدیغیچون وجدید یامه‌ده برنهرك اسمیدر (الجدة) فتحتینله بودخی ك یوزینه دینور ویوفقه قوملغه دینور وبرنوع یومری کبی عارضه‌یه دینورکه دوه قسمنك بیونلرنده حادث اولور وطبراغی قالین دوز وهموار ارضه دینسور (الجد) جیمك ضمیله بودخی پك نصیبلو آدمه دینور وکاه اولورکه مبالغة نفسنه نسبتله جدی دخی دیرلر وجد جده کبی مکه‌نك ساحلنه دینور وهرشیئك جانبنه دینور وسموزلکه دینور وتنومندلکه دینور وبرنوع میوه اسمیدرکه طلح میوه‌سنه شبیه اولور مفردنده جده دینور وچابرلقده واقع اولان قویی‌یه دینور وصوبی چوق اولان قویی‌یه وصوبی آز اولان قویی‌یه دینمکله ضد اولور وآزجه صویه دینور وبیابانك براوجنده اولان صویه وقدیم صویه دینور وبرموضع آدیدر (المجدود) بودخی پك نصیبلو آدمه دینور (الجداد) جیمك کسریله خرماکسمنه دینور صرام النخل معناسنه وجداد جدود لفظندن جمع اولورکه ضمله‌در قلاص وقلوص کبی سموز قانجق اشکه دینور (الجناد) جیمك فتحیله بودخی خرماکسمنه دینسور یقال حان جد النخل وجداده وجداده ای صرامه (الاجداد) همزه‌نك کسریله خرماکسمی وقتی کلوب چاتمق معناسنه‌در یقال اجد النخل اذا حان جداده وسعی وکوشش ایتمك معناسنه‌در یقال اجد فی الامر اذا اجتهد وبرنسنه‌یی کرچکدن

عن جزم ایشاك معناسنه‌در جد کبی یقال اجد فی‌الامر ضد هزل وبرنسنه‌یی یکمك ویکیدن یاپمق معناسنه‌در یقال اجد الثوب اذا صیره جدیدا وطپراغی قالین دوز یرده کیمك معناسنه‌در یقال اجد الرجل اذا سلك الجدد ویول غلیظ ومستوی اولمق معناسنه‌در یقال اجد الطریق اذا صار جددا وعربلر فلان نسنه‌دن اعراض ایدوب آنی ترك ایلدم دیمجك یرده اجدت قرونی منه دیرلر ترکنه معناسنه قرون نفس ناطقه‌یه دینور بوراده اجداد تحقیق واحکام معناسنه اولمغله اجدت نفسی الرفض والاعراض منه تقدیرنده‌در یاخود قطع معناسندن مأخوذدر اصمعی اجد فلان امره بذلك عبارتنی احکمه ایله تفسیر ایلمشدر (التجدید) تفعیل وزننده (والاستجداد) بونلرده برنسنه‌یی یکیلمك ویکیدن یاپمق معناسنه‌در یقال جدد الثوب واستجده بمعنی اجده (التجدد) تفعل وزننده یکیلنمك معناسنه‌دریقال جدده فتجدد وطوارك ممه‌سندن سودی چکیلوب توکنمك معناسنه‌در انقطاع معناسندن مأخوذدر یقال تجدد الضرع اذا ذهب لبنه (الجدة) جیمك فتحیله ذکر اولنان جدك مؤنثیدر آنانك آنانسنه وبابانك آنانسنه دینور وبوجد وجده کلمه‌لری وجه مسرود اوزره صفتلردر برکلمه‌سی کبی (الجداد) رمان وزننده کهنه لباسلره دینور شارحك بیانی اوزره کداد فارسی معربیدر وبری برینه بند اولمش نسنه‌یه دینور ایپ واغاج دالاری مقوله‌سی کبی وکوچك طاغلره دینور جبال صغار معناسنه شارح دیرکه صواب اولان جبال اولمقدر حای مهمله ایله (الجداد) کتان وزننده میخانه‌جیه اطلاق اولنور بایع الخز معناسنه عقولی قطع ایلدیکیجون (الجدیدان والاجدان) تثنیه بنیه‌لریله لیل ونهاره اطلاق اولنور (الجدجد) جیملرك فتحیله طپراغی بك اوله‌رق دوز وهموار اولان ارضه دینور (جدجد) هدهد وزننده چکرکه‌یه شبیه برکوچك پرنده آدیدر ترکیده اغستوس بوجکی واوراق بوجکی دیدکلریدر وبرنوع سیوجله اسمیدرکه کوزك سیاهنك کوکنده ظهور ایدر وبوبین الاطباء نقاطات دیدکلری اوله‌جقدرکه طبقهٔ قرنیه‌ده حادث اولور داری کبی اوفه‌جق صولوجه سیوجله‌در وجدجد جندبه شبیه بربوجك آدیدر ترکیده اوجاق چکرکه‌سی دیدکلریدرکه عربیده صرار اللیل دخی دیرلر کیجه‌لر دور ودراز فریاد ایدر وجدجد بك امیی‌یه دینور حرعظیم معناسنه (الجداء) جیمك فتحی ودالك تشدیدیله ممه‌سی کوچك اولان خاتونه دینور یقال امرأة جداء اذا کانت صغیرة الثدی وقولنی کسیك‌دابه وماشیه‌یه دینور وبرعارضه سببیله سودی چکلمش حیوانه دینور یقال شاة جداء اذا کانت ذاهبة اللبن واصلا صو قسمی اولمیان بابانه دینور یقال فلان جداء ی لاماء فیها وجداء جازده برقریه آدیدر (جداء) جیمك کسریله طائف ترابنده ال آیه‌سی کبی دوز واصلا

تستر

تستر ایده‌جك وقویتولنه‌جق شجر وحجر مقوله‌سی نسنه‌سی یوق آچق برموضع اسمیدر واکا جدوجدان دخی دیرلر بو مناسبتله عربلر ملتبس ومشتبة مشکوك اولدقد نصکره واضح ومستبان اولان ماده حقنده مثل طریقیله صرحت جداء وبجداء وبجد انصرافله وبجد عدم انصرافله وبجدان دیرلر وضح بعد الالتباس معناسنه ترکیب اوله کوره تاء تأنیث جداء ضمیریدر تراکیب اخیره‌یه کوره قصه‌دن یاخود خطه‌دن عبارتدر وجد لفظنده انصراف موضع وعدم انصراف بقعه اعتباریله‌در (الجدود) صبور وزننده سودی آزالمش قیونه دینور یقال نججة جدود اذا قل لبنها وبرموضع آدیدر (المجادة) تشدید دالله مفاعله وزننده برکسه ایله حقیقت ادعاسیله خصومت ایتمك معناسنه‌در که هر بری حق بنم طرفده‌در دیو ادعا ایلمکدن عبارتدر یقال جاد فی الامر اذا حاققه (الجادة) یولك اولو یرینه دینورکه وسطندن عبارتدر معظم الطریق معناسنه جمعی جواد کلور بعض امهاتده مطلقا اولو یول ایله مفسردرکه شاهراه تعبیر اولنور یقال اخذ الجادة ای معظم الطریق (جد الاثافی وجدموالی) جیمك ضمیله عقیق مدینه‌ده ایکی موضعدر (جدان) جیمك ضمیله برموضعدر وجدان بن جدیلة بن اسد ربیعة الفرس قبیله‌سندن بربطن کبیرك پدریدر (الجدیدة) جیمك فتحیله مصرده ایکی قریه‌در (الجدیدة) مصغرا حصن کیفی قریبنده برقلعهٔ حصنیه اسمیدر ونجد بلادنده باغلو باغچه‌لو برموضع آدیدر ظاهرا نجد غلطدر که موضع مزبور حجازده‌درکه حالا برقریهٔ عظیمه‌در وجدیده سماوه‌ده برصو آدیدر (اجداد) همزه‌نك فتحیله بادیه‌ده برموضعدر (ذو الجدین) عبدالله بن عمرو بن الحارث ایله فارس الضحیاء دیدکلری عمرو بن ربیعه‌یه اطلاق اولنور بوراده جد نصیب معناسنه‌در (جدید) زبیر وزننده ابن خطاب الکلبی‌در که تابعندندر مصر فتحنده حاضر اولمشدر (الجرد) فتحتینله اصلا نبات اثری اولمیان قیر صحرا وفضایه دینور اساسك بیانه کوره بوماده صویونمق معناسنه موضعدر معانیٔ سائره آندن متفرعدر وقضایی مزبوره جرد اطلاق تسمیه بالمصدردر تقول نزلنا فی‌جردای فی‌فضاء بلا نبات وجرده مصدر اولور عرصه ومکان نباتدن خالی اولمق معناسنه یقال جرد المکان جردا من الباب الرابع اذا کان اجرد وآت اوفق تویلو اولمق معناسنه‌در یقال جرد الفرس اذا کان اجرد وجرد بنو تمیم بلادنده برموضع آدیدر وجرد دوابه مخصوص برعیب اسمیدر علی‌قول بوذال معجمه ایله‌درکه آردسکیری شیشکن اولمقدر وجرد چکرکه‌یی چوق یمکدن قورداشنی دیدکلری کبیکه مبتلا اولمق معناسنه‌در یقال جرد الرجل اذا شری جلده من اکل الجراد (الجرد) فرد وزننده بودنی نبات اثری اولمیان مکانه دینور وصف بالمصدردر یاخود صعب کی صفتدر یقال مکان جردای لانبات به

وبرنسنه‌نك قبوغنی صویوب کیدرمك معناسنه‌در یقال جرد العود جرا من الباب الاول اذا قشره ودرینك تویلرنی یولوب قوپرمق معناسنه‌در یقال جرد الجلد اذا نزع شعره وبرکسه‌دن برنسنه استیوب ممنوع ومحروم اولمق علی قول مسئولی مع الکراهه ویرلمك معناسنه‌در یقال جرد القوم اذا سألهم فمنعوه اواعطوه کارهین وصویوب جبلاتمق معناسنه‌در که معنای اصلیه‌در یقال جرد زیدا من ثوبه اذا عراه وپوغی حلاجلق معناسنه‌در یقال جرد القطن اذا حلجه وجرد اسکی لباسه دینور تسمیه بالمصدر در ثوب اسکیدکده هاولری دوکیلوب املس اولور یقال ثوب جرد وبردة جردای خلق وجرد فرج وذکردن هربرینه اطلاق اولنور وقلقانه اطلاق اولنور وماندن بقیه قلانه اطلاق اولنور وآرقه‌یه دینور(الاجرد) احمر وزننده بودخی اوتسز قبریره دینور یقال مکان اجرد ای لانبات فیه وتویسز آدمه دینور یقال رجل اجرد ای لاشعر علیه واوفق ویوفقه تویلو آته دینورکه حمیده‌در یقال فرس اجرد ای قصیر الشعر ورقیقه ویارشده سائرلری سبق ایدر اولان آته اطلاق اولنور کویاکه سوریدن مجرد اولور یقال فرس اجرد ای سباق واجرد تام وکامل معناسنه استعمال اولنور نقصاندن منجرد اولدیغیچون یقال یوم اجرد ای تام وکذا الشهر والعام ویقال ما رایته مذ اجردان ای یومان او شهران تامان واجرد بترن طرنقلی حیوانك ذکرینه اطلاق اولنور قاپندن صویلوب چقدیغی ایچون وآرقه‌یه دینور جرد کبی یقال رمی فلان علی اجرده ای علی ظهره اکثر اعراب طائفه سنك صرتی آچق اولور (الجرداء) حراء وزننده (والجردة) فرحه وزننده نباب اثری اولمیان ارضه دینور یقال ارض جرداء وجردة ای لانبات فیها وجرداء صافی شرابه اطلاق اولنورکه صودن منجرد اولور یقال خمر جرداء ای صافیة (التجرید) تفعیل وزننده قوراقلق یری نباتدن خالی قلق معناسنه‌در یقال جرد القحط الارض اذا جعلها جرداء وبرنسنه‌نك قشرنی صویمق معناسنه‌در یقال جرد العود اذا قشره ودرینك تویلرنی قوپرمق قاولتمق معناسنه‌در یقال جرد الجلد اذا نزع شعره وایستدیکی نسنه‌دن محروم اولمق یاخود مع الکراهه نائل اولمق معناسنه‌در جرد کبی یقال جرد القوم اذا سألهم فمنعوه اواعطوه کارهین وصویوب چبلاتمق معناسنه‌در یقال جرد زیدا من ثوبه اذا عراه وپوغی حلاجلق معناسنه‌در یقال جرد القطن اذا حلجه وقلجی قندن صیرمق معناسنه‌در یقال جرد السیف اذا سله ویازوبی نقطه واعراب مقوله سی ضابطه‌دن خالی یازمق معناسنه‌در یقال جرد الکتابة اذا لم یضبطه وحج قران ایلیوب حج افراد ایتمك یقال معناسنه‌در یقال جرد الحج اذا افرده ولم یقرن وکهنه اثواب کیمك معناسنه‌در یقال جرد الرجل اذا لبس الجرودی ای الخلقان (الجارود) فاعول وزننده که ابنیه مبالغه‌دندر

بغایت

بغايت قوراق سنه‌يه اطلاق اولنور كه هريرى نبات اثرندن مجرد ايده يقال سنة جارود اى مقحطة يعنى تجرد النبات واوغورسز شوم قدم كسيه اطلاق اولنوركه اوغرادينى برى خيردن خالى ايدر اوله يقال رجل جارود اى مشئوم يعنى يجرد الخير بشئومه وجارود اصحابدن بشر بن عمر والعبدى لقبيدر جرد مرضنه اوغرامش دوه‌لرنى آلوب دايىلرينه فرار ايتلكله مرض مزبور دايىلرينك دوه‌لرينه سرايتله جمله سى هلاك اولمغين جارود ايله تقليب ايلديلر وجرد جميك ضميله برمرضدر كه دوه‌لرك تويلرى ودريلرى قاولوب قبقزل اتى ظاهر اولور واكثرى هلاك اولور (الجارودية) زيديه‌دن برطائفدركه ابو جارود زياد بن ابى زياد نام كسيه منسوبلردر شارح ديركه امام باقر حضرتلرى مرسومه سرحوب تسميه ايلدشيدى كه درياده ساكن برشيطان آديدر وطائفهٔ مسفوره مذاهب زايغه‌يه ذاهبلردر ازا نجمله امامنى امام على حضرتلرينه نص ايله حصر ايتلريله مخالفت ايدنلرى تكفر ايدرلر وحسين حضرتلرندنصكره امامتى شورادر درلر (التجرد) تفعل وزننده صوينوب جبلامق معناسنه‌در يقال جرد زيدا من ثوبه فتجرد وقينايان نسنه‌نك قينامسى ساكن اولمق معناسنه استعمال اولنور يقال تجرد العصير اذا سكن غليانه وسنبله قيجوقلرندن چقمق معناسنه مستعملدر يقال تجردت السنبلة اذا خرجت من لفائفها وبرايشه سعى واقدام ايتلك معناسنه استعمال اولنوركه خفت ايچون صوينوب وتشمير ساق ايتلك لازميدر يقال تجرد زيد لامره اذا جد فيه وجداجه تشبه ايتلك معناسنه مستعملدر احرام ايچون صوينمق مناسبتله يقال تجرد بالحج اذا تشبه بالحاج مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلشدر قال عمر رضى الله عنه [تجردوا بالحج وان لم تحرموا] اى تشبهوا بالحاج (الانجراد) انفعال وزننده بودنى صوينمق معناسنه‌در يقال جرد زيدا فتجرد وانجرد شارح ديركه كرچه مؤلفك تمثيلندن مطاوع اولمق ظاهردر لكن اصمعى ديديكه انجراد مطاوع دكلدر بلكه ابتداء صوينمق تعرى معناسنه‌در پس مطاوع اولدقده صويلمق وبرأسه اولدقده صوينمق ايله تعبير اولور وانجراد آت اوفق ويوفقه تويلى اولمق معناسنه‌در يقال انجرد الفرس يعنى جرد ويول ياخود يوريمك پك اوزايوب ممتد اولمق معناسنه مستعملدر بريره صاپوب ياخود ايلشمكدن مجرد اولديغيچون يقال انجرد به السير اذا امتد شارح ديركه بوراده السيل نسخه سى محرفدر واقعا اساسده انجرد بنا السير اذا امتد وطال من غيرلى على شئ عبارتيله مؤسسدر (الجردة) جميك ضميله (والمجرد) معظم وزننده (والمتجرد) رانك فتحيله اوچى دخى حاصل بالمصدر اولان صويقونلق معناسنه‌در يقال امرأة بضة الجردة والمجرد والمتجرد اى بضة عند التجرد يعنى صويقونلغى پك نازكدر واشبو متجرد كله سى رانك فتحيله مصدردر لكن حاصلى مراد در واكر

راه مکسور اولورسه آندن جسم اراده اولنور (الجريدة) سعيده وزننده اوزون اولان خرما دالنه دينور کرك ياش وکرك قورى اولسون على قول بيراقلرى ازاله اولنمشنه دينـور لكن اغاجندن کسلش اولانيدر وبومفرددر جريد جمع جنسى در ترکيده جريد تعبير اولنان دکنك بوندن مأخوذدر وجريده ايجلرندن اصلا پياده اولميان سوارى آلاينه اطلاق اولنور پياده دن مجرد اولديغيچون ومال بقيه سنه اطلاق اولنور وجريد اجرد کبى زمان تام وکامل معناسنه استعمال اولنور نقصاندن مجرد اولديغيچون يقال يوم جريد اى تام ومارأيتـه مذجريد ان اى مذيومان اوشهران بوراده مذاسم وجريدان خبريدر (الجرد) جيمك ضميله بودخى ايجلرنده پياده اولميان سوارى بلوکنه اطلاق اولنور يقال خيل جريدة وجردای لارجالة فيها (الجرادة) سحابه وزننـده برخاتون آديدر وعبد الله بن شر حبيل وابو قتاده حارث بن ربعى وسلامة بن نهار بن ابى الاسود نام کسه لرك فرسلرى آديدر وعامر بن طفيلك فرسى اسميدر که کنديدنصکره سرح بن مالك آلمشدر (جرداة العيار) برمشهور فرس اسميدر على قول عيار اوك ديشلر کدك برآدم ايدى بر ديرى چکرکه طوتوب اکل ايتکه مبادرت ايلدکده ديشنك کدکندن هزار زحمتله قورتلوب قاچغله جرداة العيار برتقريبله برمضيقدن خلاص اولانك حقنده مثل اولدى (الجرداتان) ايکى چنکى خاتونلر ايدى که مکه ده اولورلر ايدى على قول نعمان بن منذر نام اميرك چنکيلرى ايدى (المجرد) معظم وزننده (والجردان) جيمك ضميله اجرد کبى بتون طرنقلى حيوانك ذکرينه اطلاق اولنور على قول جميع حيواناته شاملدر وجردان لفظنك جمعى جرادين کلور (الجراد) جلاد وزننده توج قابلره جلا وصقيل ويرن وپاسنى آچوب تصفيه ايدن آدمه اطلاق اولنور قانون الادب مترجمنك رويته مال تعبيرنى ضرطه ايله تفسيرى اغربدر (الاجرد) کسرتين ودال مشدده ايله اکبر وزننـده وبعضا تخفيفله ايمد وزننـده زبانزده در برنبات اسميدر که آنکله منتاره استدلال اولنور (الجراد) سحاب وزننده چکرکه يه دينور معروفدر مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور برك يوزنى نباتدن تجريدى باعث تسميه در شارح ديرکه بواسم جنس در مفردى جراده در بقر وبقره کبى تأنيث وتذکيرى يکساندر پس مذکرنده حق لفظ آخردن اولمقدرکه واحد مذکر جمعه ملتبس اولميـه زيرا اسماء کثيره سى واردر انثى وجراد برموضع وبرطاغ آديدر وجراد ناس معناسنه استعمال اولنور يقال ماادرى اى جراد عاره اى اى الناس ذهب به اوغرى بى جراده تشبيـه ايلديلر (المجرودة) چکرکه سى چوق يره دينـور يقـال ارض مجرودة اى کثيرة الجراد (المجرود) چکرکه يمکدن قارنى وجعناك اولان آدمه دينـور يقال جرد الرجل على بناء المجهول اذا شکى بطنه عن اکل الجراد فهو مجرود وچکرکه اصابت ايلش

اکینه دینور یقال جرد الزرع اذا اصابه الجراد فهو مجرود (الجرادی) غرابی وزننده صنعاء یمن قضاسنده برقریه در (الجرادة) جیمك ضمیله بصره ایله یمامه بینده برقومسال آدیدر (جراد) غراب وزننده بنو تمیم دیارنده برصو آدیدر (دار ابجرد) جیمك کسریله ایکی موضع آدیدر بودارابکرد معربیدر (ابن جرده) جیمك فتحیله بغدادمالدارلرندن برمعروف آدم ایدی (جرادی) فرادی وزننده برموضع آدیدر (جردان) عثمان وزننده عقین بینده بر وادی اسمیدر (المتجرده) اسم فاعل بنیه سیله نعمان بن منذرك زوجه سی اسمیدر (جرود) صبور وزننده دمشق ترابنده بر موضعدر (اجارد) همزه نك ضمیله (وجارد) طاردوزننده برموضع اسملریدر (الاجرهداد) اصمداد وزننده سرعت ایلك معناسنه در یقال اجرهد الرجل فی السیر وغیره اجرهدادا اذا اسرع وبرنسنه سونوب اوزامق معناسنه در یقال اجرهد الشیء اذا امتد وطال ومستمر ودائم اولمق معناسنه در یقال اجرهد الشیء اذا استمر ویر نبات اثرندن خالی اولمق معناسنه در یقال اجرهدت الارض اذا لم یوجد فیها نبت ویل بغایت قحط وصعوبت اوزره اولمق معناسنه در یقال اجرهدت السنة اذا اشتدت وصعبت ای غلب علیها القحط (الجرهدة) دحرجه وزننده بوریمکده یك سرعت ایلك معناسنه در شارحك بیانی اوزره مصدردر مجرهد سرعتله یورر اولان روندهیه دینور وجرهده بیوك صو دستیسنه دینور جره معناسنه وجرهده دخی لغتدر مرزیه وزننده (الجرهد) جعفر وزننده (والجرهد) سنبل وزننده نشاطلو جست وچابك روندهیه دینور وجرهد بن خویلد اصحابندر (الجسد) جیمك وسینك فتحیله انسانك وجن ملائکه نك جسم وبدنه دینور مؤلفك بصائره بیانه کوره جسد جسمدن اخص در ذوی العقوله مخصوصدر لکن جسم ابعاد ثلثه یی مشتمل اولغله سائر حیوان وجماداته اطلاق اولنور پس سائره اطلاق تشبیه وجهیله اولور وجسد لون صاحبی اولانه وجسم صو وهوا کبی لونی اولمیانه اطلاق اولنور بوجهتله دم وزعفرانه اطلاق ایلدیلر انتهی وجسد زعفرانه دینور وبنی اسرائیلك بوزاغیسنه اطلاق اولنور که سامری حلیاتدن دوزوب جبریل امین حضرتلرینك آتی ایاغی آلتندن الدیغی طپراق برکتیله مظهر حیات اولوب واکا عبادت ایلدیلر کما قال تعالی [فاخرج لهم عجلا جسد له خوار] پس جسد کلمه سی بدل اولور بعضلر ذاجسد ایله تأویل ایلدیلر وجسد قوریمش قانه اطلاق اولنور ومصدر اولور برنسنه یه قان یاپشمق معناسنه در یقال جسد الدم به جسدا من الباب الرابع اذا لصق به (الجساد) کتاب وزننده بودخی زعفرانه دینور (الجسد) کتف وزننده (والجاسد والجسید) امیر وزننده بونلرده قوریمش قانه دینور (المجسد) مکرم وزننده (والمجسد) معظم وزننده

زعفرانله بویانمش نسنه‌یه دینور یقال ثوب مجسد و مجسد ای مصبوغ بالزعفران ومجسد معظم وزننده شول آوازه‌یه اطلاق اولنورکه نغمات لطیفه وترنمات محسنه اوزره نقش وترکیب اولنمش اوله کویا که نغمات رنکینه تجسید اولنمشدر یقال صوت مجسد ای مرقوم علی نغمات و محسنة (المجسد) منبر وزننده جبلاق بدنه مماس وملتصق اولان لباسه دینور کوملك و ازار کبی (الجساد) غراب وزننده بروح اسمیدرکه انسانك بطنته عارض اولور شارحك بیانه‌کوره یورك‌صیرندیسی اوله‌جقدر (جسداء) صحراء وزننده بطن جلدانده برموضع آدیدر (ذوالجساد) میمك‌فتحیله عامر بن جشمك لقبیدر ابتدا ثیابنی زعفرانله صبغ ایدن اولدر (الجلسد) جوهری بوکلمه‌یی کرچه بوراده ذکر ایلدی لکن سدید وموجه دکلدر لامی اصلیه‌در (الجضد) جیمك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله جلد معناسنه‌درکه جست وبهادر آدمه دینور اصلی جلد ایدی عربلر لامی ضاده ابدال ایدرلر یقال رجل جضد ای جلد (الجعد) رعد وزننده قیورجق صاچه وصقاله دینور سبط مقابلیدر علی قول قصه اولانته دینور یقال شعر جعد وهو خلاف السبط اوالقصیر منه وجعد قیورجق صاچلی کشی‌یه وصف اولنور مؤنثنده جعده دینور یقال رجل جعد وامرأة جعدة اذا کان فی شعره جعودة و جعد نمناك طپراغه اطلاق اولنور لینتی سببیله متراکم اولمق ملاحظه‌سیله‌در یقال ثری جعد ای ند وبك قویی وعلیظ اولان چوربا وبولامج مقوله‌سی طعامه اطلاق اولنور یقال حیس جعد ای غلیظ وحیس خرمایی ویاغی وکشکی خلطله مرتب اولور برطعام آدیدر وجعدکریم وجوانمرد آدمه اطلاق اولنور یقال رجل جعد ای کریم اساسك بیانه کوره عربلر جعودت‌شعر ایله موصوف اولمغله‌عربیتدن‌کنایه ایدرلر وجعد وجعد الیدین بخیل شخصه‌ده اطلاق اولنور یقال رجل جعد کریم و رجل جعد وجعد الیدین ای بخیل و فرومایه ولئیم الحسب اولان کسیه جعد القفا اطلاق اولنور میدان مکارمده سرفراز اولمدیغیچون یقال فلان جعد القفا ای‌لئیم الحسب وبرمقلری قصیر اولانه جعد الاصابع اطلاق اولنور و جعد سوبو اولمیوب دورك اولان یوزه ویکاغه وصف اولور یقال خد جعد ای غیر اسیل وجعد توپی پك چوق اولان دومیه اطلاق اولنور یقال بعیر جعد ای کثیر الوبر واغزنده قات قات کپوك یغلمش دومیه جعد اللغام اطلاق اولنور یقال بعیر جعد اللغام ای متراکم الزبد ومغول وچینی یوزلری کبی دکمی وبی ملاحت اولان یوزه وصف اولور یقال وجه جعد ای مستدیر قلیل الملح وجعد اسامی رجالدندر (الجعودة) ضمتینله (والجعادة) سعاده وزننده صاچ قیورجق اولمق معناسنه‌در یقال جعد الشعر جعودة وجعادة من الباب الخامس ضد سبط (التجعد) تفعل وزننده صاچ

قیورجقلنمق معناسنه در یقال تجعد الشعر اذا صار جعدا و بورشوب بورتلمق معناسنه مستعملدر یقال تجعد الشیء والرجل اذا تقبض (التجعید) تفعیل وزننده صاچنی قیورجق ایتمك معناسنه در یقال جعد شعره اذا جعله جعدا (الجعد) معظم وزننده بك قوی اولان چوربا مقوله‌سنه اطلاق اولنور جعد کبی یقال حیس مجعد ای غلیظ (ابوجعده وابو جعاده) ثمامه وزننده سباعدن قوردك کنیه‌سیدر (بنوجعده) برجاعتدر شاعر مشهور نابغة الجعدی آنلردندر (الجعدة) وعده وزننده دیشی قوزیه دینور رخل معناسنه (الجعادید) صنادید وزننده برصاری و غلیظ وقوری نسنه‌درکه بعینه پنیر کبی رطوبتلو و رخاوتلو اولور هنوز طوغورمش طوارك مه‌سندن اغوز چیقمازدن اقدمجه اول ظهور ایدر (جعید) زبیر وزننده اسماء رجالدندر (الجلد) جیمك کسریله (والجلد) فتحتینله هرحیوانك دریسنه دینور مسك معناسنه جمی اجلاد وجلود کلور وجلد انسانك آلت تناسلنه اطلاق اولنور کنایه وجهیله وبه فسر قوله تعالی [و قالوا لجلودهم لم شهدتم علینا] الایة ای لفروجهم (الاجلاد) جلدك جمعیدر که ذکر اولندی و عربلر اجلاد الانسان وتجالید الانسان دیرلر آدمك وجودینك جماعت شخصنی و جسمنی یعنی مجموع اعضاسنی اراده ایدرلر یقال ماأشبه اجلاد فلان اوتجالیده باجلاد ابیه اوتجالیده و اجلاد جلیدك دخی جمعیدر کاسیذکر (المجلد) معظم وزننده شول کیمکه دینورکه بالکلیه اتی زائل اولوب همان اوزرنده بردری قالمش اوله یقال عظم مجلد اذا لم یبق علیه الا الجلد ومجلد کبلی یاخود وزنی معلوم برمقدار معین حمل یعنی یوکه دینور که ارقه‌ده یاخود دابه‌یه تحمیل اولنور یعنی بین العرب مکیل وموزوندن بر مقداره دینورکه بیلرنده معلوم در شارحك بیانی اوزره آلتیوز رطل مقداریدر ومجلد ضربدن قطعا باك وپرواسی اولمیان آته اطلاق اولنور یقال فرس مجلد اذا کان لایفزع من الضرب (التجلید) تفعیل وزننده یوغازلنمش دومك دریسنی یوزوب چقرمق معناسنه‌در وبوخصائصدندر وبناسی سلب ایچوندر یقال جلد الجزور اذا نزع جلده (الجلد) جیمك فتحی ولامك سکونیله قامچی ایله اورمق معناسنه‌در یقال جلده جلدا من الباب الثانی اذا ضربه بالسوط وبرکسه‌نك دریسنه طوقنمق یااورمق معناسنه‌در یقال جلده اذا اصاب جلده اصل معنا بودر بعده بوندن مجلد تصریف ایلدیلرکه اسم آلتدر قامچیه اطلاق ایلدیلر بعده قامچی ایله اورمق معناسنی بوندن تفریع ایلدیلر و جلد برآدمی بر خصوصه جبر واکراه ایتمك معناسنه مستعملدر یقال جلده علی الامر اذا اکرهه وجماع ایتمك معناسنه مستعملدر یقال جلد جاریته اذا جامعها و یلان صوقمق معناسنه مستعملدر یقال جلدته الحیة اذا لدغت وجلد وصف اولور یاوز وقوی وبهادر آدمه دینور جلید

كبى شارح ديركه اصل جلد مصـدردر آدمك دريسى قوت اكتساب ايلمك معناسنه بعده مبالغه وصف ايدوب واندن جلادت تصرف ايلديلر وجلد يره دوشمك معناسـنه‌دركه ضربك لازمه‌سيدر يقال جلد به على بناء المجهول اذا سقط الى الارض (الجلد) فتحتينله جلد لفظنده لغتدركه ذكر اولندى و جلد هلاك اولمش دوه ياوريسنك يوزلمش دريسنه دينوركه ايچنى تمام ديدكلرى اوتلق قتغيله طولدروب بعينه ياورى شكلنه كيرمكله اناسنه عرض ايدرلر آنى كندى ياوريسى اولمق تخيليله سائر دوه‌نك ياوريسنه حنين ايدوب و سـودنى چكمز اولور على قول جلد مرد اولمش ياورينك ينه شول دريسنه دينوركه سائر ياورى‌يه كيدروب اول ياوريسى هلاك اولان ناقه‌يه عرض ايدرلر آنى استشمامله كندى ياوريسى قياس ايدوب اكا ياقيلور وجلد طپراغى پك وصرتى دوز وهموار اولان ارضه دينور وشول قيونه دينوركه هر طوغوردقجه قوزيسى هلاك اولور اوله وايچلرنده كوچكلرى اولميان بيوك دوه سوريسنه دينور واولاد والبانى اولميان قيون و كچى‌يه و دوه‌يه دينور وجلد شدت وزور وقوت معناسنه اسم اولور وبومعناده مصدر اولور كماسيذكر كذلك مصدر اولور ير قراغيلى اولمق معناسنه يقال جلدت الارض جلدا من الباب الرابع اذا اصابها الجليد (الجلادة) كرامه وزنـنده (والجلودة) جيمك ضميله (والجلد) فتحتينله (والمجلود) محلول ومعقول كبى مصدر اوله‌رق جست و دلير وبهادر اولمق معناسنه‌در يقال جلد الرجل جلادة و جلودة و جلدا و مجلودا من الباب الخامس اذا كان ذاشدة وقوة (الجلد) سعد وزنـنده (والجليد) امير وزننده آندن وصفلردر اول تسميه بالمصـدردر ثانينك جمعى اجلاد كلور وجلداء كلور كرماء كبى وجلاد كلور كبار كبى (التجلد) تفعل وزننده فى ذاته جلادتى يوغيكن تكلفله جلادت كوستورمك معناسنه‌در يقال تجلد فلان اذا تكلف الجلد (الجلاد) كتاب وزننده صلب وكبير خرما اغاجلرينه دينور وپك سودلو ناقه‌لره دينور على قول سودلرى ودوللرى اولميانلرينه دينور شارحك بياننه كوره مفردى جلده‌در بلده وزننده (الجلدة) فتحاتله بودخى طپراغى پك وصرتى دوز يره ودائما ياوريسى هلاك اولان قيونه دينور (المجاليد) محاريب وزنـنده بودخى سودى فراوان اولان دوه‌لره دينور مجلاد مفرديدر (المجلد) منبر وزننده شول درى پارچه‌سنه دينوركه نوحه كار قاريلر آنكله چهره‌لرينه اوره‌رق افغان ايدرلر جمعى مجاليد كلور ظاهرا غير قياس اوزره (المجالدة) مفاعله وزننده آلت حربله آورشمق معناسنه‌در يقال جالدوا بالسيوف اذا تضاربوا (الجليد) امير وزننده جست وبهادره دينوركه ذكر اولندى وجليد قراغى تعبير اولنان رطوبته دينـوركه رطب هوالرده يره ساقط اولور فارسيده شبنم دينور (الاجلاد) همزه‌نك كسريله برقراغيلى اولمق معناسنه‌در يقال اجلدت

الارض اذا اصابها الجليد وقراغی به طوتلق معناسنه در يقال اجلدوا على بناء المجهول اذا اصابهم الجليد وبركسه بی برشيئه مضطر وناچار ايلك معناسنه مستعملدر يقال اجلده اليه اذا الجأه واحوجه (المجالد) اسم فاعل بنيه سيله محدثيندن ابو سعيد مجالدبن سعيد بن عمير الهمدانی الكوفی در كه اتباع تابعيندندر امام شافعی آنك حقنده كان مجالد يجلدبيوردیلر بوراده يجلد مجهول اوزره يكذب معناسنه در كه يرمی بالكذب ديمكدر اورمق معناسندن مستعاردر ياخود ضرب وتعزيرك ملزومی اولان ظن ياخود تهمت معناسنه مستعملدر حتى اساسده فلان ليجلد بخير ای يظن به عنوانيله مرسومدر (الاجتلاد) افتعال وزننده قابده اولان صويك مجموعنی ايچمك معناسنه در كويا كه دريسنی بيله ترك ايلامكدر يقال اجتلد مافی الاناء اذا شربه كله (جلدان وجلداء) جيملرك كسريله جداء وجدان معناسنه در يعنی جلازده برباريز موضع اسملريدر جداء وجدان كبی اكا جلدان وجلداء دخی ديرلر ومنه المثل ★ صرحت بجلدان وجداء ★ كما ذكر فی جدان (بنوجلد) سعد وزننده بر جماعتدر (جلود) قبول وزننده اندلسده برقريه در حفص بن عاصم الجلودی اورادندر اما صحيح مسلم رواتندن احمد بن محمد بن عيسى الجلودی النيسابوری جيمك ضميله در جوهری وهمنه مبنی ولاتقل بالضم قوليله نهی ايلشدر شارح ديركه نيسابوردە سكة الجلود نام محلده منسوبدر (المجلد) محدث وزننده كتاب جلدلين استاده دينور (الجلندی) حبنطی وزننده (والجلندد) دالله فاجر وزنا كاركسيه دينور بونی عاجز ايله تفسير ايدنلر تصحيف ايلشلردر (المجلندی) مغرندی وزننده بغايت صلب ومتين انسان وحيوانه دينور (جلنداء) جيمك ضمی ولامك فتحی ومدايله سلفده عمان اولكه سنك شاهی اسميدر الف مقصور اولەرق لام مضمومه ايله ده زبانزده در جوهری وهمنه مبنی الفك قصری ولامك فتحيله تقييد ايلشدر نته كه اعشی ديمشدر ★ وجلنداء فی عمان مقيما ★ ثم قيسافی حضرموت المنيف ★ (جلده) سعد وزننده (وجليد) زبير وزننده (وجلده) جيمك كسريله (ومجالد) اسماء رجالدندر وعبد الله بن محمد بن ابی الجليد كه امير وزننده در محدثيندندر (الجليدة) عربده وزننده آت كروهنك كورلتولرينه وهنكامه لرينه دينور تقول سمعت جليدة الخيل ای اصواتها (الجلحمد) سفرجل وزننده غليظ نسنه يه دينور يقال شئ ورجل جلحمد ای غليظ (المجلخد) خای مجمعه ايله مسبطر وزننده آرقه سی اوزره اوزانوب يتان كسيه دينور يقال رجل مجلخد ای مستلق پس اجلخداد آرقه اوزره اوزانوب ياتمق معناسنه در (الجلخدی) حبنطی وزننده اصلا برايشه يرامين بی خير ومنفعت شخصه دينور يقال رجل جلخدی ای لاغناء عنده يعنی لاخير ولانفع فيه (جلسد) جعفر وزننده (والجلسه) معروف اولەرق برصنم آديدر (الجلعد)

جعفر وزنده صلب وشديد اولان انسان وحيوانه دينور ويردن يابه اشكه دينور وقوجه فاريه دينور وقيس بلاذنده برموضع آديدر (الجلعدة) دحرجه وزنده سرعتله قاچوب كتمك معناسنه در يقال جلعد الرجل اذا اسرع فى الهرب وبركسه يى يقوب يره اوزاتمق معناسنه در تقول جلعدت فلانا اى صرعته ومددته صريعا (الاجلعداد) اسبطرار وزنده يره چالنغله اوزانوب ياتمق معناسنه در يقال اجلعد الرجل اذا امتد صريعا (الجلاعد) علابط وزنده ياوزوتوانا اولان اركك دوميه دينور جمعى جلاعد كلور جيمك فتحيله (الجلفدة) فايله جلده وزنده منفعتى اولميان يهوده شماطه وغربو وجلبه يه دينور يقال ليس فيه الاجلفدة اى الجلبة التى لاغناء فيها (الجلمد) جعفر وزنده قيايه دينور صخر معناسنه وياوز وشديد آدمه دينور هايله جلده دخى دينور يقال رجل جلد وجلدة اى شديد وصغره دينور بقره معناسنه وضخما متلو دوه سوريسنه ياخود قوجه اولنلرينه دينور وبوز رأسدن متجاوز اولان برسورى قيونه دينور (الجلمود) عنقود وزنده بودخى قيايه وابرى ياخود ياشلو اولان برسورى دوميه دينور (الجلمد) زرج وزنده اثاث المنزل معناسنه در كه آزجه صو ايجره تومليوب چقمش قيايه دينور (الجلمدة) هايله طاشلق يره دينور يقال ارض جلدة اى حجرة (الجلاميد) جلاودك جمعيدر كه قيالره دينور وعربلر فلان اوزره فلان نقلتنى طرح ايلدى ديمجك يرده القى عليه جلاميده ديرلر (ذات الجلاميد) برموضع آديدر (الجلد) جد وزنده (والجلود) قعود وزنده طوكلق معناسنه در يقال جد الماء وكل سائل وجد جدا وجودا من الباب الاول والخامس ضد ذاب وجد وصف اولور كه طوكن شيئه دينور مبالغة تسميه بالمصدر در وجد وجود بخيل اولق معناسنه مستعملدر كه خير واحسانى جارى اولمز يقال جد الرجل وجد جدا وجودا اذا بخل وجد كتمك معناسنه مستعملدر فى الاصل طوكدرمق معناسنه در اولغله جريانى قطع معناسندن متصوردر يقال جد الشئ اذا قطعه وواجب ولازم ومستقر اولق معناسنه مستعملدر طوكلق معناسندن مأخوذدر تقول جد حتى على فلان اى وجب (الجامد) جوددن اسم فاعلدر يقال ماء جامد وجد وعربلر آلتون وكومش مقوله سى ماله كه صامت دخى ديرلر جامد اطلاق ايدرلر نته كه ناطقه كه حيوان مقوله سى مالدر ذائب اطلاق ايدرلر يقال لك جامد هذا المال وذائبه اى صامته وناطقه وسعيد بن ابى سعد الجامدى زاهد مشهوردر وحديثده روايتى دخى واردر (التجميد) تفعيل وزنده برنسنه طوكلق ايسته مك يعنى طوكلق اوزره اولق معناسنه در يقال جد الماء اذا حاول ان يجمد (الجد) فتحتيله قاره اطلاق اولنور ثلج كبى وجامد لفظندن جمع اولور خدم وخادم كبى وجمد طوكمش صويه دينور كه بوز تعبير اولنور وبوكسجه يره

اطلاق اولنور جمعی اجاد وجماد کلور جمیك کبریله وجد ابن معدی کرب در که کنده قبیله‌سی ملوکندندر وجد بغداد قضاسنده برقریه آدیدر (الجماد) سحاب وزننده قوراق یره اطلاق اولنور که اصلا یغمور طوقمامش اوله وقوراق‌سنه‌یه دینور که اصلا یغمور یاغمامش اوله مؤلفك الارض والسنة لم یصبها مطر قولنده لم یصبها قولی ایکیسنك قیدیدر اساسده وسنة جماد وارض جمادلا حیاقیها ای لامطر عنوانیله مرسومدر وجماد کندو کاهل ناقه‌یه اطلاق اولنور وبوحصان کی مؤنث وصفی فعال‌در وجماد سودسز ناقه‌یه اطلاق اولنور یقال ناقة جمادای لالبن فیها وبرنوع ثوب اسمیدر بونده جمیك کبریله‌ده زبانزده‌در وعربلر بخیل کمسیه جماد الکف اطلاق ایدرلر یقال فلان جماد الکف ای بخیل (جماد) قطام وزننده بخیل شخصی ذم وقدح معرضنده ایراد اولنور وبومصدردن معدول فعل امردر جامد الحال اولمقدن خالی اولمسون دیمکدر قال فی الاصل جامدله دعاء علی البخیل بجمود الحال ونقیضه جادله (جمادی) حباری وزننده شهور عربیه اسملرندندر که ایکی آیدر بری جمادی الاولی بری جمادی الاخره‌در وبومعرفه ومؤنثدر که غیر منصرفدر جمعی جمادیات کلور قبل الاسلام جمادی الاولی‌یه جمادی خمسه دیرلر ایدی محرمدن بشنجی آی اولمق حسبیله وجمادی الاخره‌یه جمادی سته دیرلر ایدی وقت اسلامده اولی وآخره‌یه تبدیل اولندی مترجم دیرکه تأنیثی عین اعتباریله‌در سلفده شهور اثنا عشرك برر اسملری وار ایدی نته که جمادی الاولی حنین وآخره ربی ایله مسمی ایدی وسائرلری دخی محاربنده مرسومدر مؤتمر وناحل وولصان کی دفعهٔ ثانیه‌ده اسامی شهور وضعنی مراد ایتلریله اول هنکامده اسماء سماء سببیله انجماد عیون وقوعنما اولمغله شهرین مذکورینه جمادی اطلاق ایلدیلر آندنصکره جریان انهار وسائر اسباب تعظیمه عندلرنده معظم وعالیمقدار اولمق حسبیله رجب دیدیلر وتشعب قبائل یاخود اشعاب عود وقوعنه‌مبنی شعبان وشدت حرارت زمانده رمضان دیدیلر وشوال اذناب ناقه یاخود کوچ وقتنه تصادف ایتکله شوال وترك رحلت وفراغ محاربه ایامنه ذوالقعده وزیارة کعبهٔ معظمه هنکامنه ذوالحجة وترك وتحریم غارت ایامنه محرم وضعف ارکان وصفرت وجوه والوان یاخود بری برنی غارتله دیارلرنی صفر وخالی قویدقلری وقتنه صفر وبهار وقتنه ربیع وتثنیه‌سنده ربیعان دیدیلر وجمادی عملیت وتأنیثله غیر منصرفدر اولده اولی و ثانیده آخره ایله متصف اولور متقدمه ومتأخره معناسنه در ثانیده اخری دیمکدیکی واحده معناسنه اولمغله متقدمه ومتأخره‌یه شامل اولمغین التباسی مشتمل اولور ومعلوم اولهکه رمضان اسماء حسنای الهیه‌دن اولدیغی بعض محققین ثبت ایلدیلر کافی جواهر التفسیر وفی الحدیث [لاتقولوا رمضان ولکن انسبوه کانسبه

الله] وفى الفتوحات لاتقولوا رمضان فان رمضان من اسماء الله تعالى پس اضافت شهر ايله شهر رمضان تعبيرى بونكته‌يه مبنى‌در وربيع آيلرينه دخى شهر مضاف اولورکه موسم بهار معناسنه اولان ربيعدن امتيازه مبنى‌در پس محرم صفر شهر ربيع الاول وشهر ربيع الاخر ورجب وشعبان وشهر رمضان ديه‌رك تعداد اولنور انتهى وجمادى ياشسز کوزه وصف اولورکه صاحبنك قسوت قلبندن ياشدت حزنندن نشئت ايدر يقال عين جادى و ظلت العين جمادى اى جامدة لاتدمع (الجمود) صبور وزننده بودخى معناى مزبوردن وصف اولور يقال عين جود ورجل جامد العين اى قليل الدمع كناية عن قسوة القلب (الجمد) جيمك ضمى وضمتينله بوكسكجه ارضه اطلاق اولنور (اجمد) احمد وزننده ابن عجيان‌درکه اصحابندندر (الجوامد) اراضى بينلرنده اولان حجلره وسنور وفاصله‌لره اطلاق اولور مفردى جامده‌در (جد) جد وزننده اسمادندر جدالكندى اصحابندندر (جماد) كتاب وزننده برمحدثدر (جمد) عنق وزننده نجد ترابنده برجبل آديدر (جمدان) عثمان وزننده مكه يولنده ينبع ايله عيص بينده بر طاغ آديدر وباديه‌ده اج نام موضعله ثنية غزال بينده بر وادى آديدر (الجماد) كتان وزننده كسيجى قلجه دينور قطع معناسندندر يقال سيف جاداى صارم (الاجاد) همزه‌نك كسريله طوكدرمق معناسنه‌در بو مناسبتله الزام وايجاب معناسنده مستعملدر نته‌كه ثلاثيسى لزوم ووجوب معناسنه مستعملدر تقول اجدت حق عليه اى اوجبته والزمته (المجمد) محسن وزننده يك بخيل وممسك شخصه دينور يقال رجل مجمد اى بخيل متشدد يعنى المبالغ فى البخل وقار اويونده امين على قول قوم بينلرنده امين ومعتمد اولان كسبه دينور وجادى آينه داخل اولمش كسبه دينور وبى خير ومنفعت اولان شخصه اطلاق اولنور يقال رجل مجمد اى قليل النفع بوراده قلت عدمدن كنايه‌در (المجامد) مجاور وزننده خانه‌سى بنشك قومشويه اطلاق اولنور ايكيسيده دائما برى برى جوارنده كويا كه منجمد اولوب برقرار اولورلر تقول هو مجامدى اى جارى بيت بيت (الجمعدة) جيمك وعينك فتحيله بر پرده برکش طاش كومه‌سنه دينور ياخود بوابن عباددن تصحيفدر يعنى ابن عباد محيط نام كتابنده بونى آنكله تفسير ايلدى لكن جمعره‌دن تصحيف ايتمشدر (الجند) جيمك ضميله عسكره وبر آدمك اعوان وانصارينه دينورکه حزب وجيش كبى اسم جمعدر جمعى جنود كلور مؤلفك بصائرده بيانه كوره جند فتحتينله ارض غليظه‌يه موضوع اولمغله آندن اخذ ايله غلظت اعتبارينه مبنى عسكره واتباع واعوانه جند اطلاق ايلديلر جيمك ضميله انتهى وجند شهر ومدينه‌يه اطلاق اولنور وخلق دن على حدة يعنى بشقه بشقه صنفه اطلاق اولنور يقال هذا جند قدا قبل وهؤلاء جند قدا قبلوا نته‌كه امت لفظى دخى بو كونه‌درکه

مجموعه ور صنفدن اولان رجل واحده اطلاق اولنور وفی المثل ★ انالله جنودا منها العسل ★ شارح دیرکه اشتر نخعی رضی الله عنه که شجعان اصحابدن وامیر المؤمنین علی المرتضی کرم‌الله وجهه طرفندن اولور صفین وقعه‌سنده شامیلری بغایت تضییق وشیرازهٔ جمعیتلرنی تمزیق درجه‌سنه کلشیدی ناکهان عسل زهرناك تناول ایلمکله وفات ایتمکین معاویه جناپلری حقنده بو مثلی ایراد ایلدی (الجند) فتحتینله طیراغی غلیظ یره دینور ور نوع طاشلره دینورکه رخاوته چاموره شبیه اولور وجند یمنده بر بلده آدیدر وجند بن شهران معافر قبیله‌سندن بر بطن در وعلی بن جند محدثیندندر (جند) نجم وزننده نهر سیحون اوزرنده بر بلده‌در (جنده) عمده وزننده (وجناد) کتان وزننده اسمادندر خلاد بن جنده وهیثم بن جناد محدثلردر (جناده) ثمامه وزننده بر نجمه اصحاب کرام اسملریدر (جنید) زبیر وزننده اسماء والقابدندر جنید بن عبدالرحمن وبرادری حمید اصحابدندر وجنید سلطان طائفهٔ صوفیه اولان ابوالقاسم سعید بن عبید حضرتلرینك لقبیدر (اجنادین) تثنیه بنیه‌سیله دمشق ناحیه‌سنده بر موضعدر (جندنیسابور) موضع آخردرکه اهواز ولایتندندر (الجید) کیس وزننده ایو وبهتر شیئه دینورکه کوتو وکمتر مقابلیدر یقال شیء جید ضدر دی جمی جیاد وجیادات کلورکه بو جمع الجمع در وجیائد کلور فارسیده نیکو دینور مصباحك بیانه کوره عند البصریین بونك اصلی جوید ایدی شریف وزننده وعند الکوفیین جیود ایدی (الجودة) جیمك ضمیله (والجودة) جیمك فتحیله بر نسنه ایو اولمق معناسنه‌در یقال جاد الشیء یجود جودة وجودة اذا صار جیدا وبر آدم ایو ایش ایشلمك معناسنه‌در قول وفعله شاملدر یقال جاد فلان اذا اتی بالجید وآت اشکنی کوزل ودیرنشی خوش وسکرتمسی اعلا اولمق معناسنه‌در یقال جاد الفرس جودة وجودة اذا صار جوادا کما سیذکر وجودة جیمك فتحیله صوصه‌مق علی قول صوسزلقدن هلاکه مشرف اولمق معناسنه‌در یقال جید الرجل یجاد علی بناء المجهول جودة اذا عطش او اشرف علی الهلاك اساسك بیانه کوره عطشه‌یه جوده اطلاق تفأله مبنی در مهلکه‌یه مفازه اطلاق کبی وجوده امزغمق معناسنه‌در یقال جاد الرجل اذا نعس وبر کسه‌یه شوق وآرزو ایله منجذب ومنساق اولمق معناسنه مستعملدر عطش معناسندن مأخوذدر تقول انی لاجاد الیك ای اشتاق الیها کما تقول یظمأ پس مؤلف تشویش اوزره ثبت ایلشدر وجوده ضمله یمنده بر وادی اسمیدر (الاجاده) اراده وزننده (والاجواد) اصلی اوزره بر نسنه‌یی یا بر ایشی ایوقلق وایو کورمك معناسنه‌در یقال اجاد فلان الشیء واجوده اذا جعله جیدا وبر ایو ایش ایشلمك یاخود ایو نسنه بیدا قلق معناسنه‌در یقال اجاد

فلان اذا اتى باجيد وجود وكرم جهتيله بر كسه‌يه نسنه ويرمك معناسنه‌در يقال اجاده‌در هما اى اعطاه اياه وآت جواد اولمق معناسنه‌در يقال اجود الفرس اجوادا على الاصل اذا صار جوادا و فرس جواد صاحبى اولمق معناسنه‌در يقال اجاد فلان واجود اذا صار ذا جواد وبركوزل وبراز يغموره مظهر اولمق معناسنه در يقال اجيدت الارض على المجهول اذا اصابها مطر جود و جواد سخى ولد حاصل ايلمك معناسنه‌در يقال اجاد فلان بالولد اذا ولده جوادا وايو ورايح اچمه ويرمك معناسنه‌در يقال اجاده النقد اذا اعطاه جيادا (المجواد) مفتاح وزننده دائما بر ايشى ايو ايدر اولان كسه‌يه دينور يقال صايغ مجوادای مجيد وخوش آينده ومتين ورنكين شعر نظم ايدن شاعره‌ده وصف اولور يقال شاعر مجواد اى مجيد (الاستجاده) بر نسنه‌يى ايو بولمق ياخود ايو نسنه طلب ايتمك معناسنه‌در يقال استجاد الشئ اذا وجده او طلبه جيد او بر آدمدن جود وكرم ايستمك معناسنه‌در يقال استجاد اى طلب جوده فاجاده وفرس جواد طلب ايلمك معناسنه‌در يقال استجاد الفرس اذا طلبه جوادا (الجواد) سحاب وزننده صفتدر كريم وجوانمرد آدمه دينور مذكر و مؤنثه اطلاق اولنور يقال رجل جوادای سخى و امرأة جوادای سخية جمعى اجواد و اجاود كلور وجود كلور جيمك ضميله قذل و قذال كبى وجوده كلور هايله وجواد اشكنى ودپرنشى كوزل صوى ويوكرك آته اطلاق اولنور جمعى جياد كلور يقال فرس جوادای بين الجودة رابع (الجود) جيمك ضميله جوانمردلك ايلمك معناسنه‌در يقال جاد الرجل جودا اذا تكرم وجود آجلغه اطلاق اولنور ذكر اولنان عطشه كبى تفأل قبيلندن وجود برقلعه آديدر (التجويد) تفعيل وزننده آت جواد اولمق معناسنه‌در يقال جود الفرس اذا صار جواد شارح ديركه تجويد برنسنه‌يى كوزل ايلمك وخوشجه يابمق معناسنه‌ده كلور مثلا تجويد حروف حرفلرك هربرنى مخرجلرندن صفتلريله ادا ايلمكدن عبارتدر انتهى (الجود) جيمك فتحيله چوق يغموره على قول فوقنده يغمور اولميان يعنى عادتا آندن زياده ياغماز اولان يغمورلره دينور بوراده جود جامدك جمعيدر سحب وصاحب كبى وكاه اولور كه جود سحابه وصف اولور تقول هاجت سماء جود وتثنيه بنيه سيلده ابراد اولنور يقال مطرنا جودان وتقول مطرنا مطرتين جودين پس بونلرده جمعيت قطرات اعتباريله‌در وجود وجؤود قعود وزننده كوز بك چوق ياش دوكمك معناسنه‌در يقال جادت العين جواد وجؤود اذا اكثر دمعها وجان ويرمك اوزره اولمق معناسنه‌در يقال جاد بنفسه اذا قارب ان يقضى وبرآدمه عشق ومحبت غالب اولمق معناسنه‌در يقال جاده الهوى اذا شاقه وغلبه وبرآدم برآخر آدمه جود وكرم بابنده غالب اولمق معناسنه‌در يقال جاد فلان فلانا اذا

غلبه

غلبه بالجود (المجودة) مقوله وزننده ایو ونافع یغمور یاغمش یره دینور یقال جیدت الارض واجیدت فهی مجودة (التجاوید) ایو ونافع یغمورلره دینورکه شدتی وضرری وفورتمه‌سی اولمیه اشبو تجاویدك مفردی یوقدر تعاشیب کبی (المجید) مبین وزننده ذکر اولنان جود وجؤود کلمه‌سندن اسم فاعل مزیددر موت حاضر معناسنه‌در یقال حتف مجید ای حاضر کذلك ایو ایتمك معناسنه اولان اجاده‌دن دخی اسم فاعلدر یقال شاعر مجید (الجواد) غراب وزننده اسمدر صوسزلغه یاخود پك شدید اولان صوسزلغه دینور مصدری ذکر اولندی یقال اخذه الجوادی ای العطش اوشدته وامرغمغه‌دینور نعاس معناسنه (المجرد) مقول وزننده پك صوصه‌مش یاخود صوسزلقدن هلاکه مشرف اولمش انسان وحیواند دینور یقال جید الرجل یجاد فهو مجود ای عطش اواشرف علی الهلاك کاذکر (الجودی) جیمك ضمیله جزیرة ابن عمرده موصل قربنده برطاغدرکه طوفانده سفینهٔ نوح علیه السلام اکا یناشوب اوراده مستقر اولدی واحنام جبل یانده برطاغك دخی اسمیدر (ابوالجودی) تابعیندن برذاتدر اسمی غیر معروفدر وشعبة بن جحاجك شیخی اولان حارث بن عمیرك کنیه‌سیدر (الجادی) زعفران اسمیدر (التجاود) تفاعل وزننده بحث وجدال ایدنلر قنغیسنك دلیل وبرهانی اجود واصلحدر دیو هربری نظر ودقت ایلك معناسنه‌در یقال تجاود القوم اذا نظروا ایهم اجود حجة (الجودیاء) جیمك ضمی ومد ایله کلیمه دینور (الجید) جیمك کسریله یایی اولغله عنقریب ذکر اولنور (بجوده) بای موحده‌نك فتحیله تمیم دیارنده بر موضعدر (جوجواده) جیملرك فتحیله طی قبیله‌سی دیارنده برموضعدر (ابجاد) یعنی عبث وباطله اطلاق اولنور کویا که حروف مقطعاتدن معنا ومفهوم مستفاد اولمدیغنه مبنی‌در یقال وقع القوم فی ابجاد اوفی باطل (الجهد) جیمك فتحی وضمی وهمانك سکونیله تاب وطاقت معناسنه‌در یقال افرخ جهده وجهده ای طاقته ورنج ومشقت معناسنه‌در یقال اصابه منه جهدی ای مشقة وجهد غایت ونهایت معناسنه مستعملدر طاقت معناسندن مأخوذدر ومنه یقال اجهد جهدك ای ابلغ غایتك یعنی غایت مقدورکی صرف ایدوب چالیشه بیلدیکك قدر چالش مصباحك بیانه کوره غایت معناسنه اولان جهد انجق فتحه‌در وجهد مصدر اولور چالشمق معناسنه یقال جهد فی الامر جهدا من الباب الثالث اذا جد ورآدمی یادابدی نهایت مرتبه رنج ومشقته اوغراتمق معناسنه‌در یقال جهده ابته اذا ابلغ جهدها ورکسه‌یی امتحان ایلك معناسنه مستعملدر یقال جهد یزید اذا امتحنه ومرض مریضی زبون ومهزول قیلق معناسنه مستعملدر یقال جهد المرض فلانا اذا هزله وسودك بالجمله یاغنی اخراج ایلك معناسنه مستعملدر یقال جهد

اللبن اذا اخرج زبده كله وطعامه اشتها ايلك معناسنه مستعملدر يقال جهد الطعام اذا اشتهاه وطعامى چوغه كتمك معناسنه مستعملدر يقال جهد الطعام اذا اكثر من اكله وقوله تعالى [واقسموا بالله جهده ايمانهم] اى بالغوا فى اليمين واجتهدوا جهد البلاء جيمك فتحيله كه كان النبى عليه السلام [يتعوذ بالله من جهد البلاء ودرك الشقاء وشماتة الاعداء] حديثنده واردو مراد اول حالت شديده دركه اكا مبتلا اولان كسه موتى اكا ترجيح واختيار ايدر ياخود فقر وفاقه ايجره كثرت عيالدن عبارتدر (الاجتهاد) افتعال وزننده چالشوب صرف مقدور ايلك معناسنه در يقال اجتهد فى الامر اذا جد وبذل الوسع (الاجهاد) همزه نك كسريله بودخى نهايت مرتبه رنج ومشقته اوغراتمق معناسنه در يقال اجهدت دابته اذا بلغ جهدها و طعامه اشتها ايلك معناسنه مستعملدر يقال اجهد الطعام اذا اشتهاه وصاچ و صقاله قير چابك يوريوب چوغالمق معناسنه مستعملدر يقال اجهد الشيب اذا كثر واسرع وبر بارزو ظاهر اولمق معناسنه در يقال اجهدت الارض اذا برزت و بر نسنه عيان و آشكار اولمق معناسنه مستعملدر كه جد جهدك لازميدر يقال اجهد الحق اذا ظهر ووضح و بر خصوصده حزم واحتياط ايلك معناسنه در كه مبالغة فكرك لازميدر يقال اجهد فى الامر اذا احتاط وبرنسنه آخر نسنه يه قارشمق معناسنه در كه تفريق متعدر يقال اجهد الشئ اذا اختلط يعنى بغيره وبركسه مالنى طاغيدوب افنا ايلك معناسنه در كه محنتى مورثدر يقال اجهد ماله اذا افناه وفرقه وخصومت وعداوت بابنده بذل وسع ايلك معناسنه در يقال اجهد العدو اذا جد فى العداوة وبك يقين اولمق معناسنه در يقال اجهدنى القوم اذا اشرفوا زيرا قومك قريبتى ثقلنى موجبت در وبرنسنه يابرايش تولكنه كلوب حصولى ممكن وآسان اولمق معناسنه در يقال اجهد لك الامر اى امكنك (الجهد) فتحتينله بركسه نك وجه معاشى پك ضيق وشدت اوزره اولمق معناسنه در يقال جهد عيشه جهدا من الباب الرابع اذا نكد واشتد (الجاهد) جهد لفظنى تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال جهد جاهد مبالغة (الجهاد) سحاب وزننده شول پك يره دينوركه آنده اصلا نبات اثرى اولميه يقال ارض جهاد اى صلبة لانبات بها اول يره تركيده پور تعبير اولنور وجهاد مسواك اغاجنك يمشنه دينور (الجهاد) قتال وزننده (والمجاهدة) مقاتله وزننده دشمن دينله حرب وقتال ايلك معناسنه در كه مراد مقاتله ده افراغ وسع ايلمكدر يقال جاهد الاسلام مجاهدة وجهادا اذا قاتلو امع العدو (الجهادى) قصارى وزننده ومراد فيدركه جهد وسعى وصرف مقدورك نهايته دينور يقال جهداك ان تفعل اى قصاراك (الجهيدى) مصغر بنيه سيله مقصورا جهد معناسنه در عجيلى عجله وعهيدى عهد معناسنه اولديغى كبى تقول لابلغن جهيد

ای فی الامر ای جهـدی یعنی غایة جهدی بوراده تصغیر تعظیم ایچوندر مزهرده بیان اولنـدیغی اوزره عهیدی و عجیلی وجهیـدی و لغیزی و مریطی مقوله‌سی مصغرا ومقصورا وارد اولان الفاظك آخرلرنده واقع یاء ادات تصـغیر دکلدر بلکه بونلر خضاری وشقاری مقوله‌سی اسمایه محمول اولنمشدر (الجهید) سـعید وزننده شول مرعایه اطلاق اولنورکه مجموعی دواب ومواشی اوتلیوب بتورمش اوله یقال مرعی جهید اذا صار قد جهده المال (التجاهد) تفاعل وزننده بر ماده ضمننده بذل مقدور ایتمك معناسنه‌در یقال تجاهد فی الامر اذا بذل وسعه بوراده تفاعل ثلاثی معناسـنه در توانی کبی (الجید) جیمك کسریله بیونه دینور عنق معناسـنه علی قول بیونده قلاده یکرمجك یره یاخود بیونك اوکنه دینور مقدم العنق معناسـنه جمعی اجیاد وجیود کلور وجید خاتونلرك بوکدن اولان کوچك ایش لباسنه دینور (الجید) فتحتینله برکسـه‌نك کردنی اوزون یاخود انجدرك اوزون اولمق معناسـنه‌در یقال جاد الغلام یجاد جیدا من الباب الرابع اذا طال جیده ودق معطول (الاجید) احروزننده آندن صفتدر مؤنثنده جیداء وجیدانه دینور جمعی جود کلور جیمك ضمیله واجید بن عبدالله محدثیندندر (اجیاد) همزه‌نك فتحیله برقیون آدیدر و مکه ترابنده برارض یاخود بر طاغك آدیدر تبع یمنك خیلی یعنی آتلری اوراده آرام ایتلریله اجیاد ایله تسمیه اولندی شارح دیرکه کویا جواد جمعی اولان اجیاد ایله مسما اولمشدر لکن جوادك جمعی جیاد وجیدك اجیاد اولمغله مؤلفك بوتوجیهی سدید دکلدر بلکه امرای عربدن مضاض اوراده عمالقه‌دن یوز نفر کسه‌نك بیونلرنی اورمغله اجیاد ایله تسمیه اولندی ونهایه‌ده جیاد عنونده مرسومدر مؤلفك توجیهی اکا ملایم اولور

﴿ فصل الحاء المهملة ﴾ (الحتود) تای فوقیه ایله قعود وزننـده اقامت ایتمك معناسنه‌در یقال حتد بالمکان حتودا من الباب الثانی اذا اقام وحتود جمع اولور مشارع معناسنه‌درکه نهردن صو آلمجق وصویه کیرمجك یرلردر حتد مفردیدر فتحتینله (الحتد) ضمتینله شول کوزه دینورکه اصلا صوبی منقطع اولمیه‌کمراد شیرلغانلو کوز اولمجقدر یقال عین حتد اذا کانت لاینقطع ماؤها جوهری بوراده عینی بیکاره حمل ایتمکله وهم ایتمشدر شارح دیرکه زبیدی مختصر العینده جوهریه موافق ثبت ایتمشدر وحتد ضمتینله عیون منسلقه‌یه دینورکه سلاق علته اوغرامش کوزلردر وسلاق برعلتدرکه اکثری کوزك بیکارنده ظهور ایدر حدتلو رطوبتدر کیده‌رك یایلوب کوزك فسادینه مؤدی اولور علامتلری کوز قپاقلری قزاروب غلیظ اولمقدر وکاهجه کرپك بتن پرلرك تقرحنه مؤدی اولور اول کوز شـیل تعبیر اولنور وبومعناده حتد جمعدر حتد مفردیدر فتحتینله کذلك حتود

مفرديدر صبور وزننده و حند فتحتينله برشيئك اصل وجوهر و ماده سنه دينور (المحتد) منزل وزننده اصل وبنياد معناسنه‌در كه اقامت معناسندن اسم مكاندر يقال فلان من محتد صدق اى اصل صحيح ومحتد سرشت وطبيعته اطلاق اولنور يقال كريم المحتد اى الطبع (الحتد) كثف وزننده هرشيئك خالص الاصل و پاك جوهر اولانه دينور يقال هو حتد اى خالص الاصل (الحتد) فتحتينله برنسنه‌نك اصل وجوهرى خالص وپاكيزه اولمق معناسنه‌در يقال حتد الشئ حتدا من الباب الرابع اذا كان حتدا (التحتيد) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى خالص الاصل وافضل اولديغيچون اختيار ايتمك معناسنه‌در تقول حتدت الشئ اذا اخترته لخلوصه وفضله (الحد) حائك فتحى ودالك تشديدیله ايكى نسنه بينده حاجز و حائل اولان شيئه دينوركه احدهما آخره مخلط ومتعدى اولمغه مانع اولور تركيده سنور تعبير اولنور مؤلفك بصارده بيانه كوره اصل ماده منع معناسنه موضوعدر و حد برشيئك غايت و منتهاسنه دينور تماديدن مانع اولديغيچون يقال هذا حد الارض اى غايتها ومنتهاها وهر شيئك كسكين اولان يرينه دينور قلجك آغزى كى كه برطرفنك منتهاسيدر يقال ضربه بحد السيف وحدته وبونلر تسميه بالمصدردر وحد الانسان آدمك يأس ونجدت وقوتندن عبارتدركه غيرك تسلطنه مانعدر وحدالشراب باده‌نك سورتندن وتيز لكندن عبارتدركه شربه مانعدر شاعرانه‌سى كسكين شراب غومى چابك دفع ايدر وحد دفع ومنع ايلك معناسنه‌در كه معناى اصليدر يقال حده عنه حدا من الباب الاول اذا دفعه ومنعه وجرم وجنايت ايدن كسيه بردخى اول قباحته كندیسى معاودتدن و ساره بالعبره ارتكابدن مانع اولور شئ ايله تأديب وتعزير ايلك معناسنه‌در كه مراد حدشرعى اورمقدر يقال حد المذنب اذا ادبه بما يمنعه وغيره عن الذنب وبو تأديب دخى حد ايله مسمادر كه تسميه بالمصدردر جمعى حدود كلور ومنه حدود الله تعالى وبوانم فاعل معناسنه‌در كه حلال ايله حرام بينى فاصل و تقرب و تعدیيه مانع اولورلر و انسانه عارض اولان غضب و بطش وتيزلك حالتنه دينور و بومعناده حد و حدت كه شدت وزننده در مصدر اولور تقول حددت عليه حدا وحدة من الباب الثانى اذا غضبت عليه وبرنسنه‌يى آخرنسنه‌دن فصل وتمييز ايلك معناسنه‌در كه اختلاطى منع ايلمكدر يقال حد الشئ عن الشئ اذا ميزه عنه مؤلفك عن الشئ قولى عن الشئ الاخر تقديرنده اولمغله اعادهٔ معرفه خدشه‌يى وارد اولمز و بحاق مقوله‌سى آلتى بيلكيه سورمكله ياخود آغزنى اكه لمكله كسكين ايلك معناسنه‌در يقال حد السكين حدا اذا مسحها بحجر اومبرد فحدت حدة اى شحذها فتشحذت مؤنث ضميرلرى سكين كلمه‌سنه راجعدركه مذكر ومؤنث اولور مؤلف بصارده

حددت السكين ای رققت حده عنوانیله بیان ایتمکله کسکین ایلك معنای لازمی اولور وبو اعتبار ایله من حیث الخلقه یاخود من حیث المعنی کسکینلکده استعمال اولنور دیو ثبت ایلشدر حدت بصر وحدت ذهن کبی وحد وحداد کتاب وزننده خاتون زوجی وفاتحدنصکره عدتی هنکامنده یاس طوتوب زیب وزینتی ترك ایلمك معناسنه درکه نفسنی آرایشدن منع ایدر یقال حدت المرأة حدا و حدادا من الباب الثانی والاول اذا ترکت الزینة للعدة ای لاجل کونها فی عدة زوجها المتوفی (الحدد) فتحتینله دفع ومنع ایتمك معناسنه در حد کبی یقال دون ماسالت عنه حدد ای منع قال فی الاساس مالی عنده حدد ای بد و حدد طارلمق معناسنه مستعملدر یقال حد علیه حددا من الباب الثانی اذا غضب علیه پس حد ادغامله وفك ایله استعمال اولنور و باطل و بیهوده معناسنه استعمال اولنور که اهل رشدی ارتکابدن منع ایدر ومنه یقال دعوة حدد ای باطلة وخبر حدد ای باطل کاذب وحدد ارض عماده بر طاغمك وکلب قبیله‌سی دیارنده برارضك اسمیدر(الحدة) شده وزننده انسانه عارض اولان تیرلك وکسکینلك حالتنه اطلاق اولنور وطارلمق معناسنه استعمال اولنور تقول حددت علیه حدا وحدة کما ذکر وبحاق مقوله‌سی آلت بیلنوب کسکین اولمق معناسنه در تقول حددت السکین حدا فحدت حدة (الحدید) امیر وزننده همحد وهمسنور معناسنه درکه بری برینه متصل ومجاور اولان ارض ومملکك بریدرکه فاصله‌لری مشترك اوله صاحبلری که ایکیسنك برسنوری اولمغله مشترك الحد اولورلر تقول داری حدیدة داره ای حدها کحدها و حدید دموره دینور جمعی حدائد وحدیدات کلور صلابتی جهتیله نفسنی رخنه‌دن منع ایلدیکیچون یاخود غیری منع ودفع ایلدیکیچون یاخود حدت شاندن اولدیغیچون اطلاق اولندی وحدید کسکین شیئه دینور یقال سکین حدید وحدیدة ورجل حدید الطبع واللسان وکویشی کسکین رایحه‌لو اولان حیوانه حدید الجره اطلاق اولنور یقال ناقة حدیدة الجرة اذا کانت توجدفیها رایحة حادة ای ذکیة (المحادة) مشاده وزننده مفاعله بابندن اسم فاعل مؤنثدر حدید معناسنه درکه همسنور اولان ارض یاخود داره دینور تأنیثی موصوف یامسندالیه اعتباریله درتقول داری حدید داره ومحادتهای حدها کحدها ومحاده مصدر اولور مغاضبه معناسنه یقال حاده محادة اذا غاضبه ومخاصمت و مخالفت معناسنه در یقال حاده اذا عاداه و خالفه (الحداد) شداد وزننده دموربجی یه دینور آهنکر معناسنه و زندانجی یه دینور سجان معناسنه محبوسی خروجدن منع ایلدیکیچون یاخود زنجیر وبوقاغی کبی دمورلر ایله اوغراشدیغیچون وقپوجی یه دینور بواب معناسنه که بوندہ دخی منع واردر ودربانه اطلاق اولنور وبرایرمق آدیدر (الاستحداد) استعداد وزننده استوره طوتمق معناسنه در که

كنايه در يقال استحد الرجل اذا احتلق بالحديد وغضبه كلمك معناسنه در يقال استحد عليه اذا غضب (الاحداد) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌يى كسكين ايلك معناسنه در يقال احد السكين بمعنى حدها وحداد كى خاتون عدت ايچره ارايشى ترك ايلك معناسنه در كه ذكر اولندى يقال احدت المرأة بمعنى حدت (التحديد) تفعيل وزننده بودخى كسكين معناسنه در يقال حدد السكين بمعنى احدها و يغمور كيچ ياغمقله اكين وقتدن كيرو قالمق معناسنه در كه خروجنى منع ايدر يقال حدد الزرع اذا تأخر خروجه لتأخر المطر وبرنسنه‌يه قصد ايلك معناسنه در كه عزم وتوجهنى كسكين ايدر يقال حدد اليه وله اذا قصد (الاحتداد) افتعال وزننده كسكينمك معناسنه در تقول حدت السكين فاحتدت وغضبه كلمك معناسنه مستعملدر يقال احتد الرجل اذا غضب (الحداد) غراب وزننده (والحداد) رمان وزننده صيغهٔ مبالغه‌لردر پك كسكين شيئه دينور يقال سيف وسكين حداد وحداد ويقال رجل حديد وحداد من قوم احداء واحدة و حداد بالكسر پس احداء واحده وحداد حديدك جمعيدر وبوراده حدت لسانده وفهم وذكاده وغضبده و طبيعتده اولور (حداد حديه) حداد قطام وزننده در و حديه بنيهٔ تصغير ايله در ايكيسى مركب اولەرق بركسەنك طلعت وديدارنى استكراه موقعنده ايراد اولنور يقولون حداد حدية لمن يكرهون طلعته بوراده حداد اسم فعل امردر ممنوع اول دىمكدر وحديه حدأدن مصغردركه چيلق قوشنه دينور (المحدود) خيردن ممنوع ومحروم اولان كسيه اطلاق اولنور كذلك شردن دخى محروم يعنى حلال و حرامدن بى بهره اولانله مفسر كه مراد افقر فقير دىمكدر جميله مجدودك ضديدر و حد حالك ضميله محدوددن اخص در كه مباحاتدن بى بهره دىمكدر يقال رجل محدود و حد اى محروم وممنوع عن الخير و رجل محدود اى عن الشر (الحاد) كسكين شيئه دينور يقال رايحة حادة اى زكية وحاد زوجندنصكره مائمله زيب وزينتى ترك ايدن خاتونه دينوركه ثلاثيدندر (المحد) احداددن اسم فاعلدر بودخى حاد معناسنه در وبونلر صفات مختصه دندر يقال امرأة حادومحد اذا تركت الزينة للعدة لام توقيتيه در (ابوالحديد) حروريه طائفه‌سندن بركسه‌در (ام الحديد) كهدل نام شاعرك زوجه‌سيدر (حد) حالك ضميله بر موضعدر (الحدة) حالك ضميله كشيه وصبه معناسنه در كه برطوپاق نسنه‌يه وبر صاغم يابر ايچم سود مقوله‌سنه دينور سائل انكله دفع اولور (الحدادة) سحابه وزننده كشينك زوجه‌سنه اطلاق اولنور خلاف رضادن منع ايدر اولديغيچون (الحداد) سحاب وزننده كه عربلرك حدادك ان تفعل كذا قولنده واقعدر غايت وجهد معناسنه مستعملدر يقال حدادك ان تفعل كذا اى قصارك يعنى غاية جهدك معلوم اوله كه جهد و جهاد و جاد و حادى

وحداد وقصار وقصاری مقوله‌سی الفاظ که عربلر برکسیه بر ایشی البته ایشلمسی
بابنده کرکی کبی اقدام ایلمدکلرنده مثلا قصارك یاخود قصار اك یاخود غنامك ان
تفعل کذا دیرلر نهایة النهایه اول ایشی ایتمك کرکسن دیمکدر مجموعندن غایت
مراد ایدرلر لکن هربرنده معنای ماده معتبردر مثلا جهدك ان تفعل کذا غایة
جهدك وحداد اك ان تفعل کذا غایتك وفعلك المحمود وقصارك غایتك المقصورة
دیمکدر وبونلر مثل مجراسنده در وحدادك غایتك الممنوعة عن ان لاتفعل غیره
سبکنده‌در بونلر غایة الغایه معناسنده وضع عرفی ایله مستعملدر در (الحد) میمك
وحائك فتحیله (والمحتد) مشتد وزننده مصدر میمیلردر منع معناسنده‌در تقول مالی
عنه محد ومحتد ای بد ومحید یعنی فراق وانصراف لازمیله مفسردر (بنوحدان)
فدان وزننده ابن قریع‌در که تمیم قبیله‌سندن بر بطن در شعرادن اوس الحدانی
اورادندر (حدان) حائك ضمیله اسامیدندر حسن بن حدان محدثیندندر ذوحدان
بن شراحیل وذوحدان بن شمس وسعید بن ذی حدان تابعیندندر وحدان بن شمس
وذوحدان قبیلهٔ همدان انسابنك رجالندندر (حده) حائك فتحیله مکه ایله جده
بینده بر موضعدر سلفده اکا حداء دیرلر ایدی وصنعاء قربنده برقریه آدیدر
(الحدادة) سحابه وزننده بسطام ایله دامغان بینده بر قریه‌در (الحدادیة)
شدادیه وزننده واسط قضاسنده بر قریه‌در (حدوداء) جلولاء وزننده بلاد
عذره‌ده بر موضعدر (الحدحد) فدفد وزننده بودور کسیه دینور (الحدبد)
علبط وزننده پك قویو سوده دینورکه یوغورد کبی اوله یقال لبن حدبد ای خاثر
(الحدبدی) حائك ودالك فتحی والفك قصریله عجب معناسنه‌درکه تعجب اولنه‌جق
نسنه‌یه دینور یقال حد بدی ای العجب (ابوحدرد) حائك ورائك فتحیله اصحابدن
سلامة بن عمیر بن ابی سلمة الاسلمی کنیه‌سیدر بوندن غیری عینك تکریله فعلع
وزننده وارد اولمامشدر (الحرد) حائك فتحی ورائك سکونیله قصد وآهنك ایتمك
معناسنه‌در یقال حرده حردا من الباب الثانی اذا قصده ومنع ایتمك معناسنه‌در
یقال حرده اذا منعه ودمك معناسنه‌در یقال حرد الخشب اذا ثقبه وحرد وصف
اولور حارد وحرید کبی کما سیذکر وحرد طارلمق معناسنه‌در یقال حرد علیه
وحرد حردا من الباب الثانی والرابع اذا غضب (التحرید) تفعیل وزننده بودنی
منع ایتمك معناسنه‌در یقال حرده اذا منعه وایبك واورغان بوکوملرنی بری بری
ایچره صوقشدرمغله دکرمیلتمك معناسنه‌در یقال حرد الحبل اذا ادرج فتله بخاء
مستدیرا وبرنسنه‌یی اکمك یعنی کر کبی مقوس قیلق معناسنه‌در یقال حرد الشیء
اذا عوجه یعنی جعله کهیئة الطاق وحشم نشین طائفه‌سنك هوغ تعبیر ایتدکاری
اوه نزول واقامت ایتمك معناسنه‌در یقال حرد زید اذا آوی الی کوخ مسنم مؤلفك

مسنم قولی صفت کاشفه در خاء بابنده بیان اولندی (الحرد) قرد وزننده (والحارد والحرد) کتف وزننده (والحرید) امیر وزننده (والمتحرد) متجرد وزننده ناسدن کنارکیر اولان آدمه دینور یقال رجل حرد وحرد وحرید ومتحرد ای معتزل عن الناس ومنخع ویقال حی حرید ای منفرد امالعزته اولقلته یعنی شول جماعتدرکه عزت ومناعتلرندن یاخود قلتلرندن ناشی قبیله دیکره قارشمیوب بشقه‌جه قونوب کوچر اوله وحریدك جمعی حراد کلور و حرداء کلور کرام وکرماء کبی و حرد کتف وزننده وحارد خشمناك آدمه دینور وحرد اسمادندر زیاد بن الحرد عمرو بن العاص موالیسندندر و حرد شول کریشه دینورکه بعض قاتلری بعضندن اوزون اوله یقال وترحرد اذا کان بعض قواه اطول من بعض (الحرود) قعود وزننده قومندن عزلت ایدوب بشقه‌جه قونوب کوچمك معناسنه در یقال حرد الرجل والحی حرودا اذا اعتزل عن قومه وانفرد یعنی نزل منفردا ومتنحیا ولم یخالطهم وحرود ایپلرك اوجلرینه دینور یونك مفردی حرد در حالك کسریله (الحردان) غضبان وزننده و مرادفیدر (الحرد) حالك کسریله دومنك کسلش اورکندن بریارچه‌یه دینور ودوه قسمنك درینه دینور مجر بعیر معناسنه واکا حرده دخی دینور هایله وحرد قوریدلوب صلاموره اولان بالغه دینور (المحاردة) مفاعله وزننده (والحراد) حالك کسریله دوه قسمنك سودی کسلك علی قول آزالمق معناسنه در یقال حاردت الابل محاردة وحرادا اذا انقطعت البانها اوقلت و یل یغمور آزجه اولغله قوراجغه اولمق معناسنه در یقال حاردت السنة اذا قل ماؤها یعنی مطرها (الحرود) صبور وزننده (والمحارد) محارب وزننده (والمحاردة) هایله سودی کسلش یاخود آزالمش ناقه‌یه دینور یقال ناقة حرود ومحارد ومحاردة ای بینة الحراد یعنی منقطعة الدر اوقایله (الحرد) فتحتینله بر علتدرکه دومنك اياقلرینه یاخود الرینه عارض اولور یوررکن اياقلرنی یاالرنی سلکوب یره اورمرق کیدر علی قول الرینك باغ یرنده اولان سکیرینه یبوست کلمکله ضعیف اولدیغندن ایستدیکی یره بصه‌میوب خبط ایدر وحرد زرهلو آدمه اکنده اولان زره ثقلت ویروب بصمقله انبساط اوزره یوریمکه قادر اولمیوب باصقن یوریمك معناسنه در یقال حرد الرجل حردا من الباب الرابع اذا ثقل الدرع علیه فلم یقدر علی الانبساط فی المشی و کریشك بعض قاتلری بعضندن اوزون اولمق معناسنه در یقال حرد الوتر اذا کان بعض قواه اطول من بعض (الحردی) کردی وزننده (والحردیة) هایله سازلقدن اورلمش چیت تعبیر ایتدکلریدرکه ینه سازلقدن چوپرلمش آغیلك دیواری اوزره بند اولنورکه سقف کبی اوزری آنکله اورتیلور غربیدرکه بوراده مؤلف حیاصة الخطیرة التی تشد علی حائط القطب عبارتیله ثبت ایتمکله قامشدن

چوپرلمش آغیل دیواری اوزرینه بند اولنان سازلق دیمك اولور شارحك تفصیلنه کوره ترجمه ایلدیکمز وجه سالف اوزره‌در لکن مؤلف بصائرده الحردی خطیرة من قصب عبارتیله رسم ایلمکله قامشدن وسازلقدن چوپرلمش آغیل دیمك اولور قامشی بری برینه عرضا وصل و احکام ایله دیوار ایدرلر که اکا چیت تعبیر ایدرلر ومصباحده الحری حزمة من قصب تلق علی خشب السقف کلمهٔ نبطیة عنوانیله مرسوم اولمغله اغیلك و هوغ تعبیر ایتدکاری سازلق اوك سقفلرنی اورتدکاری سازلق طوتامی دیمك اولورکه اولکی ترجمه‌یه اقربدر بنده مصباحده وعن اللیث انه یقال هروية قال هی قصبات تضم ملویة بطاقات من الکرم یرسل علیها قضبان الکرم عنوانیله مرقوم اولمغله ینه سازلقدن اورلمش چیت دیدکاریدرکه آصمه‌لره کرویت ایدرلر الحاصل فهم عاجزانمز اوزره سازلقدن یاپیلان چاتی وچارطاق وکرویتدرکه آغیل وهوغ سقفلرینه و آصمه‌لره وضع و استوار یدرلر وحردی لفظنك جمعی حرادیدر (المحرد) معظم وزننده کوچر اولیلرك هوغ تعبیر ایتدکاری اوه دینورکه اوستی حاتله اولمغله اورتکلو اولور مؤلفك المسنم قولی صفت کاشفه‌در واکری یعنی کر طرزنده مقوس نسنه‌یه دینور وشول آلاچق وهوغ مقوله‌سی اوه دینورکه سقفی ذکر اولنان حرادی دیدکاری کرویت ایله اورتلمش اوله (المحرد) تفعل وزننده کونك اوزرنده اولان تویلری کیدرمك معناسنه‌در یقال محرد الادیم اذا القی ماعلیه من الشعر (الحرد) خالك ضمیله پك چابك اوچان بغرتلق قوشلرینه دینور شارحك بیانه کوره خصائصندندر یقال قطاحرد ای سراع (الاحراد) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی یالکز قلق معناسنه‌درکه زمره‌سندن آیروب بشقه‌جه قیلمدن عبارتدر یقال احرده اذا افرده وچابك چابك یورمك معناسنه‌در یقال احرد فی السیر اذا اغذ (الاحرد) همزه‌نك فتحیله بخیل ولئیم شخصه دینور (الحریداء) سویداء وزننده بنو ابی بکر بن کلاب بلادنده برقوملق آدیدر وحریداء برسکیر آدیدرکه طوارك اپاغنك باغ پرنده وبوقاغیلقده حادث اولمغله اپاغنی کوشدوب صالق ایدر (الحرداء) حمراء وزننده علمت مزبوره‌یه اوغرامش دابه‌یه دینورکه یکه‌رك یورر شارحك بیانه کوره بوعنقریب ذکر اولنان حردعلتیدر وحرداء آلدن صفتدر (الحرادید) حالك فتحیله اپلرك اوجلرینه دینور حرودکی حردود مفردیدر (المحارد) میمك فتحیله دوه‌نك دودقلرینه دینور مشافر معناسنه محرد مفردیدر منبر وزننده (الانحراد) انفعال وزننده یلدز آقمق معناسنه‌در یقال انحرد النجم اذا انقض کویاکه زمره‌سندن انفراد ایدر ویلدز آقمق تعبیری تعبیر عامیدر حقیقتی بشقه کونه‌در (حردان) عثمان وزننده دمشق قضاسنده برقریه‌در (المحرد) مجلس وزننده دوه‌نك مفصل عنقنه علی قول صرنده پالان

اوریله‌جق یرینه دینور (حرداء) صحراء وزننده بنی نهشل بن الحارث لقبیدر (الحردة) حانك کسریله ساحل یننده بربلده‌در (الحرافد) حانك فتحی وقافك کسریله کزیده دوه‌لره دینور حرفد مفردیدر جعفر کبی (الحرقده) حانك وقافك فتحیله بوغاز ایچره اولان دوکومه دینورکه خارجده کورینن یومریجه‌در (الحرقد) زبرج وزننده آغزده دلك کوکنه‌دینور اصل اللسان معناسنه (الحراقد) حرافد وزننده ومراد فیدر (الحرمد) جعفر وزننده (والحرمد) زبرج وزننده لون ورایحه‌سی متغیر اولمش سیاه چاموره دینور (المحرمده) اسم فاعل بنیه‌سیله ایچنده سیاه چاموری چوق اولان پیکاره دینور یقال عین محرمدة ای کثیرة الحمأة (الحزد) حانك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله حصد معناسنه‌در کاسیذکر (الحسد) فتحتینله (والحسود) قعود وزننده (والحسادة) صحابه وزننده برفاضل ومتنعم آدمك نعمتی وفضیلتی کندوسنه تحول اولمسنی یاخود آلدن زائل ومسلوب اولمسنی تمنی ایلمك معناسنه‌در یقال حسده الشیء وحسد علیه حسدا وحسودا وحسادة من الباب الاول اذا تمنی ان تحول الیه نعمته وفضیلته اویسلبهما شارح دیرکه غبطه ایله فرقی بوجهتدندر زیرا غبطه برآدمك نائل اولدیغی نعمتك مثلی کندیده دخی اولمغی تمنی ایتمکدر بنه اول آدمده اول نعمت برقرار اولمق اوزره اهل عزیمت بونیده محظوراتدن عد ایدرلر وغبطه‌یه حسد اطلاق عرف اولده شایع ایدی حتی مؤلف غبطه‌یی حسد ایله‌ده تفسیر ایلشدر انتهی وتقول حسدنی الله ان کنت احسدك ای عاقبنی علی الحسد پس جزاء حسد حسد ایله تسمیه اولنمشدر نته‌که جزاء سیئه سیئه ایله مسمادر (التحسید) تفعیل وزننده بودخی حسد معناسنه‌در یقال حسده بمعنی حسده (الحاسد) آلدن اسم فاعلدر جمعی حسد کلور رکع کبی وحساد کلور فساق کبی وحسده کلور فسده کبی (الحسود) صبور وزننده وصفدر حسد جبلیسی اولان شخصه دینور جمعی حسد کلور ضمتینله (التحاسد) تفاعل وزننده بری برینه حسد ایلمك معناسنه‌در یقال تحاسدا اذا حسد بعضهم بعضا (الحشد) حانك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله برکدرمك معناسنه‌در یقال حشد الشیء حشدا من الباب الثانی والاول اذا جمعه واکینك جمله‌سی بمك معناسنه‌در یقال حشد الزرع اذا نبت کله وناس بری برینه تعاون خصوصنده عجله وسرعت ایلمك علی قول چاغرلمریله سرعتله اجابت ایلمك یاخود برخصوص ایچون هرطرفدن کلوب برکمك معناسنه‌در یقال حشد القوم اذا خفوا فی التعاون اودعوا فاجابوا مسرعین اواجتمعوا لامر واحد وناقه محشده سودی یاوری‌یه ویرمیوب وادرار ایلیوب یغمق معناسنه‌در یقال حشدت الناقة اذا حفلت اللبن فی ضرعها وحشد جماعته اطلاق اولنور وشینك فتحیله‌ده جائزدر

(الاحشاد) همزه‌لك كسريله (والاحتشاد) افتعال وزننده (والتحاشد) تفاعل وزننده بونلر دخى ناس بركمك معناسنه‌در يقال احشد القوم واحتشدوا وتحاشدوا اذا اجتمعوا (الحشود) صبور وزننده شول ناقه‌يه دينوركه همسنده سودى تيز بركدرر اوله يقال ناقة حشود اذا كانت تسرع جمع اللبن فى ضرعها وشول ناقه‌يه دينوركه هرچكلدكده كبه قاله اصلا برنده بوش قالميه يقال ناقة حشود اذا كانت لاتخلف فرعا واحدا ان تحمل (الحشد) كتف وزننده شول مروتلو آدمه دينور درعهده‌سى اولان سعى ومدد وعول وبذل مال مقوله‌سى عنايتى قطعا ترك ودريغ ايلمز اوله يقال رجل حشد اذا كان لايدع عند نفسه من الجهد والنصرة والمال وشول درمه‌يه دينوركه آز يغمورون آنده صو آقوب كيدر اوله طپراغك يكلكندن اقتضا ايدر يقال وادحشد اذا كان يسيل من ادنى مطر وهركز صوبى منقطع اولميان چشمه‌يه دينور يقال عين حشد اذا كانت لاينقطع ماؤها (المحتشد) اسم فاعل بنيه‌سيله ذكر اولنان حشد ايله معناى اولده مرادفدر (الحشاد) سحاب وزننده شول بره دينوركه طپراغى پك اولمغله ادنى يغمور ياغسه آقوب كيدر اوله على قول طپراغى كوشك اولمغله پك چوق يغمور ياغدقده آقمز اوله يقال ارض حشاد اذا كانب تسيل من ادنى مطر اولا تسيل الا عن ديمة (الحاشد) شول كسيه دينوركه ناقه‌نك هربار صاغمسى وقيام وتيمارى خصوصنده اهمال وفتور ايلمز اوله وچوق يمش طوتمش خرما دالنه اطلاق اولنور يقال عذق حاشد اى الكثير الحمل وبركوچك قبيله آديدر (حشاد) كتان وزننده بروادى اسميدر (المحشود) شول آدمه اطلاق اولنوركه خلق امرينه مطيع اولمليله هربار خدمتنه سرعت وشتاب ايدوب مجتمع اوله لر يقال رجل محشود اى مطاع يخفون لخدمته اى يسرعون ويجتمعون اليه (الحصد) سعد وزننده (والحصاد) سحاب وزننده (والحصاد) كتاب وزننده اكين وبچلر مقوله‌سنى بچمك معناسنه‌در يقال حصد الزرع والنبات حصدا وحصادا من الباب الثانى والاول اذا قطعه بالمنجل واولمك معناسنه‌در يقال حصد الرجل اذا مات (الاحتصاد) افتعال وزننده حصد معناسنه‌در يقال احتصد الزرع بمعنى حصده (الحاصد) اسم فاعلدر اكين بچن آدمه دينور كه اوراقى تعبير اولنور جمى حصد كلور فسد كبى وحصاد كلور حساد كبى (الحصاد) سحاب وزننده مصدردركه ذكر اولندى واكينك بچم وقتنه دينور حانك كسريله‌ده جائزدر وبرنبات آديدركه قيون وكچى قسمى ايچون بيراقلرى سلكلوب ديوشوريلوب وحصاد بچلش اكينه‌ده دينور (الحصد) فتحتينله بودخى بچلش اكينه دينور وبرنبات آديدر وقوريمش اوتلغه دينور وايپ محكم بوكلمك معناسنه مصدر اولور يقال حصد الحبل حصدا من الباب الرابع اذا

اشتدفتله وكريش وايب وزره مقوله‌سى متانت اوزره اوريلوب قوى ومحكم اولمق معناسنه‌در يقال حصد الوتر والحبل والدرع اذا استحكم صناعته (الحصيد) امير وزننده (والحصيدة) هايله بونلرده بچلش اكينه دينور وحصيده اكينك بچم يرندن اشاغيسنه طوغرى يرلرينه دينور كه ارالرينه اوراق انشلر اولور كوكنه قريب اكزلرى اوله‌جقدر واكينلو ترلايه‌ده دينور مزرعه معناسنه (الاحصاد) همزه‌نك كسريله اكينك بچم وقتى كلوب چاتمق معناسنه‌در همزه حيونت ايچوندر يقال احصد الزرع اذا حان ان يحصد وايپى بوكمك معناسنه‌در يقال احصد الحبل اذا فتله (الاستحصاد) احصاد ايله معناى اولده مرادفدر يقال استحصد الزرع بمعنى احصد وطارلمق معناسنه‌در يقال استحصد الرجل اذا غضب وناس هر طرفدن كلوب برى برينه انضمامله بركمك معناسنه‌در كه معناى آتيدن مأخوذدر يقال استحصد القوم اذا اجتمعو اوتضافروا وايپ محكم بوكلمك معناسنه‌در يقال استحصد الحبل اذا استحكم اى فتل محكما (المحصد) بچمل وزننده شول قوريش اكينه دينوركه هنوز كوكى اوزره يرنده قائم اوله ومحكم بوكلش ايپه دينور يقال حبل محصد اى شديد الفتل بوعلاقه ايله رأى وفكر وتدبيرى متين اولان آدمه محصد الرأى اطلاق اولنور يقال رجل محصد الرأى اى شديده (الاحصد) احمر وزننده (والحصد) كتف وزننده (والمستحصد) اسم فاعل بنيه سيله بونلرده محكم بوكلش ايپه دينور (الحصداء) حمراء وزننده حلقه لرى ضيق وكوزلرى طار وبغايت محكم واستوار اولان زرهه دينور يقال درع حصداء اى ضيقة الحلق ومحكمة وبيراقلرى فراوان اولان اغاجه دينور يقال شجرة حصداء اى كثيرة الورق (المحصد) منبروزننده اوراغه دينور مجمل كبى (الحضد) حالك وضاد معجمه‌نك ضميله (والحضد) صرد وزننده حضض اسميدر كه حولان هندى ديدكلرى دارودر (الحفد) حالك فتحى وفانك سكونيله (والحفدان) فتحاتله ايشده كوجده پك جست وچابك ديرنوب سرعت ايلمك معناسنه‌در يقال حفد الرجل حفد اوحفد انا من الباب الثانى اذا خف فى العمل واسرع وبرآدمه خدمت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال حفد فلانا اذا خدمه وحفدان خبب ديدكلرى يورويشدن دونجه يوريمكه دينور حفد كبى كه فتحتينله‌در كما سيذكر (الاحتفاد) افتعال وزننده بودخى حفد وحفدان معناسنه‌در يقال احتفد الرجل اذا خف فى العمل واسرع (الحفد) فتحتينله حافدك جمعيدر كه بركسه‌نك خدم واعوان وانصارينه دينور يقال هم حفده اى خدمه واعوانه وحفد وحفدان كبى خببدن دون اولان يوريمكه دينور كه مراد سرعتله آدمى ضيق ضيق وتيرنجه تيرنجه آتمدق يوريمكدر يقال حفد الرجل حفد اوحفد انا اذا مشى دون الخبب (الاحفاد) همزه‌نك كسريله بودخى ذكر اولنان يورويشله يوريمك

معناسنه‌در

معناسنه در يقال احفد الظليم بمعنى حفد وبركسه بى سرعت ايتدرمك معناسنه در يقال احفده اذا حمله على الاسراع (الحفدة) فتحاتله كذلك حافدك جعيدر برادمك بناتنه يعنى قيز اولادينه على قول اولاد اولادينه دينور وعلى رأى اصهارينه يعنى دامادلرينه دينور خدمتنده مسرع اولدقلريچون ومنه قوله تعالى [وجعل لكم من ازواجكم بنين وحفدة] الاية وحفده الاجه ونقشكارى ايشلينلره اطلاق اولنور سرعتلريچون (الحفيد) امير وزننده بودخى برآدمك ولدولدينه دينور مؤلف بوراده مساحه ايلشدر تركيده اكا طورون تعبير اولنور (المحفد) مجلس على قول منبر وزننده برطونه ظرفدركه دابه قسمنه آنكله يم ويريلور طوربه كبى ومحفد مجلس وزننده مطلقا اصل وبنياد معناسنه در خاصة دوه اوركنك اصلنه يعنى كوكنه ودينه دينور وآلاجه ومنقش ثوب وقماشك آلاجه سنه ونقشنه دينور مؤلف ووشى الثوب عبارتيله رسم ايتمكله شارح دير كه فى الحقيقه آلاجه مراددر ياخود ثوب موشى تأويلنده در كه آلاجه ثوب ديمك اولور ومحفد يمن اولمكله سنده بر قريه آديدر (المحتفد) معتقد وزننده سريع القطع اولان قلجه اطلاق اولنور يقال سيف محتفد اى سريع القطع (المحفد) منبر وزننده ثوبك اوجنه دينور وبرنوع بيمانه اسميدر كه آنكله نسنه اولچيلور شارحك بيانه كوره قنقل ديدكلرى اولچكدر (محفد) مقعد وزننده يمنده سحول قضاسنده برقريه در (المحفود) مخدوم معناسنه در كه كنديسنه خدمت اولنان آدمدر يقال رجل محفود اى مخدوم (الحفرد) زبرج وزننده جوهر دانه سنه دينور حب الجوهر معناسنه وبرنوع نبات آديدر (الحفندد) سفرجل وزننده شول مال يعنى دواب ومواشى صاحبنه دينور كه اوزرلرينه حسن قيام يعنى تقييد وتيمارى خصوصنده كوزل اهتمام ايدر اوله (الحقد) حانك فتحى وقافك سكونيله (والحقد) فتحتينله (والحقيدة) عقيده وزننده عداوتى قلبنده امساك ايتمك يعنى درونده كين طوتمق معناسنه در يقال حقد عليه وحقد عليه حقدا وحقدا وحقدا وحقيدة من الباب الثانى والرابع اذا امسك عداوته فى قلبه وتربص لفرصتها اى لاجرآء عداوتها وحقد حانك كسريله اسم اولور كين معناسنه جمعى احقاد وحقود كاور وحقايد كلور وحقد فتحتينله يغمور قطعا ياغيوب محتبس اولمق معناسنه در يقال حقد المطر حقدا من الباب الرابع اذا احتبس وبلود يغمور ياغدر ميوب امساك ايتمك معناسنه در يقال حقدت السماء اذا لم تمطر ومعدنده ماده قالميوب برنسنه چقمز اولمق معناسنه در يقال حقد المعدن اذا انقطع فلم يخرج شيئا ودابه پك سموروب لحم وشحمله بدنى طولمق معناسنه در يقال حقدت الناقة اذا امتلأت شحما (التحقد) تفعل وزننده بركسه بى درونده كين طوطوب اجراسنه فرصت كوزتمك معناسنه در يقال تحقد عليه بمعنى حقد عليه (الحقود)

حسود وزننده پك كيندار اولان كسيه دينور يقال رجل حقوادى كثير الحقد (الاحقاد) همزه‌نك كسريله برآدمى آخر حقدنده كيندار ايلك معناسنه‌در يقال احقده اذا صيره حاقدا ومعدندن فلزاته متعلق نسنه آريوب بولمامقله صفراليد اولمق معناسنه‌در يقال احقد القوم اذاطلبوا من المعدن شيئا فلم يجدوه (الاحقاد) اعتقاد وزننده بودخى يفمور قطعا ياغميوب محتبس اولمق معناسنه‌در يقال احقد المطر اذااحتبس (المحقد) محتد وزننده ومرادفيدر كه اصل وبنياد معناسنه‌در (الحقلد) عملس وزننده پك بخيل وناكس ونامرده دينور يقال رجل حقلدای ضيق بخيل مؤلف بصائرده ضيق كلمه‌سى بخل معناسنه‌ده مستعمل اولمغله مثلا ضيق بخيل قوللرنده مبالغه‌يى مفيد اولور ديو بيان ايتمكله وانقولينك حقلدى خلق طاراولان بخيل ايله ترجمه‌سى مضايقه‌لودر وحقلد ضعيف وبيمجال كسيه دينور وزهير نام شاعرك شعرنده واقع اولان حقلد آثم وكناهكار ياخود حقد وعداوت معناسنه‌در كرچه مجموع نسخه‌لرده الاثم لفظيله مدايله مضبوطدر لكن مقتضاى ترديد آثم وكناهكار اولمق اغلب ملحوظدر ومؤلفك قول زهيردن مروى اشبو بيتدر نق تق لم يكثر غنيمة * بنهكة ذى قربى ولابحقلد * نته كه مغنى اللبيب صاحبى باب خامسده بووجه اوزره رسم ايلشدر كه بروقتده ابوحيان ايله برمحلده اجتماعمز اولمغله بيت مزبورده واقع ولابحقلده لفظنك معطوف عليهندن بكا سؤال ايلدى بندخى ابتدا حقلدك معناسنى بيلمديو لغته مراجعت اولندقده حقلد سيئ الخلق معناسنه اولديغى معلوم اولمغله پس ولابحقلد قولى شئ متوهمه معطوفدر زيرا لم يكثر غنيمة قولى ليس بمكثر سبكندردر ديدكده پسند واستعظام ايلدى بوصورتده مؤلفك قولنه ايكى وجهله مخالفدر وبونك وزنى فعلل در (الحقلد) زبرج وزننده بدخوى وثقيل وكرنجان اولان كسيه دينور يقال رجل حقلد اى سيئ الخلق ثقيل الروح (الحكد) حانك فتحى وكافك سكونيله اصلنه رجوع ايلك معناسنه‌در يقال حكد الشئ الى اصله حكدا من الباب الثانى اذا رجع اليه (الاحكاد) همزه‌نك كسريله كبرلنوب برشيئه طيانمق معناسنه‌در يقال احكد الرجل اليه اذا تقاعس واعتمد اليه (المحاكدة) محاكه وزننده احكاد معناسنه‌در يقال خاكد اليه بمعنى احكد (المحلد) محتد وزننده ومرادفيدر كه اصل وبنياد معناسنه‌در وصغنه‌جق يره دينور ملجأ معناسنه (الحلبد) زبرج وزننده يردن ياپمه قصه دوه‌يه دينور مؤنثى حلبده‌در (الحلبدة) علبطه وزننده ايرى كوده‌لو قيونلره دينور يقال ضأن حلبدة اى ضخمة حلبد مفرديدر (الحلقد) قافله زبرج وزننده بدخوى وكرنجان كسيه دينور حقلد كبى (المحاليد) مقاليد وزننده سودلرى چكلمكه بشلامش دوه‌لره دينور يقال ابل محاليد اى ولت البانها مفردى نامذكوردر (الحمد) حانك فتحى

ومیمك سكونیله شكر وسپاس معناسنه در مراد ثناء جلیدر مؤلفك بصائرده بیانه كوره حد ثناء بالفضیله دن عبارتدر مدحدن اخص وشكردن اعمدر زیرا مدح بالاختیار ومسخرا یعنی خلقة جمیله مقابلنده واقع اولور مثلا جود وسخا مقابلنده اولدیغی كبی طول وقامتی وحسن وصباحتی مقابلنده دخی مدح اولنور وحد بوراده همان جود وسخا مقابلنده اولورحسن مقابلی اولماز وشكر همان نعمت واحسان مقابلنه مخصوصدر پس هر شكر حد اولوب هر حد شكر دكلدر وهر حد مدحدروهر مدح حد دكلدر ولغوی وعرفینك متعلق ومدلول ومور جهتلریله فرقلر دیابیچ كتب مصنفینده مبسوط ومشحوندر انتهی وحمد جزاء وعوض ومكافات معناسنه استعمال اولنور ورضا وخوشنودلق معناسنه استعمال اولنور واوزرینه لازم كلان حق ومنت نعمتی ادا ایلك معناسنه استعمال اولنور (الحمد) مجلس وزننده (والحمد) مقعد وزننده (والمحمدة) میم ثانیه نك كسریله (والمحمدة) میم ثانیه نك فتحیله بونلرده حد معناسنه مصدرلردر یقال حمده حمدا ومحمدا ومحمدا ومحمدة ومحمدة من الباب الرابع شارح دیر كه محمده اسم دخی اولور مایحمد به معناسنه كه سبب حمد اولان خصلتدن عبارتدر محامد بونك جمعیدر وحمد برنسنه یی یسندیده بولمق معناسنه اولور یقال حمد الارض اذا صادفها حمیدة وتقول احمد الیك الله ای اشكره عندك معلوم اوله كه كلام مزبورده واقع حمد لفظنی الی ایله صله لنمغله بعضلر مؤلف كبی تأویل ایلدیلر وبعضلر الی مع معناسنه اولمغله احمد معك الله دیمكدر دیدیلر وبعضلر اشكر الیك نعم الله ایله تأویل ایلدی وبعضلر انها فعلنی تضمین ایله انتهی الیك حمد الله دیمكدر دیدیلر انتهی وحمد محمود عناسنه وصف بالمصدر اولور یقال رجل حمد ومنزل حمد ای محمود وامرأة حمدة ای محمودة بونده مصدریت مقطوع النظردر (المحمود) (والحمید) فعیل بمعنی مفعولدر مؤنثی حمیده در وبونده هاء الحاق فاعل معناسنه اولانه تشبیهله وحمید اسماء رجالدندر (الاحماد) همزه نك كسریله برآدمك امری حمده مؤدی اولمق امری محمود اولمق معناسنه در كه همزه صیروب ایچوندر علی قول مدح وثنا اولنه جق ایش ایشلمك معناسنه در یقال احمد الرجل اذا صار امره الی الحمد اوفعل مایحمد علیه وبرنسنه یی دخواه اوزره یسندیده بولمق معناسنه در یقال احمد الارض اذا صادفها حمیدة وبرآدمك فعل ومذهبندن راضی اولوب لكن نشر واشاعه دن ایسم اولمق معناسنه در یقال احمد فلانا اذا رضی فعله ومذهبه ولم ینشره للناس بوراده واو او معناسنه در وبرادمك ایشلدیكی ایش كندی عندنده یسندیده اولمق معناسنه در یقال احمد الرجل امره اذا صار عنده محمودا یعنی ایشنی كوزل ایلكله بكندی (التحمید) تفعیل وزننده كه تكثیر ایچوندر مكرراحمد وثنا ایلك معناسنه در یقال حمد الرجل اذا حمد الله مرة بعد مرة ومنه محمد علیه الصلوة

والسلام كانه حمد مرة بعد مرة (الحماد) مبالغه در يقال انه لحماد الله عزوجل اى كثير الحمد (حماد) قطام وزننده مصدردن معدولدر حمد وشكر ايلمك معناسنه در تقول حامدله اى حمدا وشكرا له كلمة معدوله مبالغه يى متضمن اولمغله مؤلف شكرى دخى ارداف ايلمشدر (حمادى) قصارى وزننده (وحماد) الف مقصوره سز قصار وزننده غايت ومنتها معناسنه در يقال حماداك ان تفعل وحمادى ان افعل كذا اى غايتك وغايتى معلوم اولهكه حداد ماده سنده نوعا بسط اولنديغى اوزره بووزنلرده اولان بعض الفاظ موزونى اولان قصارى وقصار كلمه لرينه حمل ايله غايت ومنتها معناسى اراده وهر ماده نك مدلولى دخى اعتبار اولنور وقصارى دخى بوكونه دركه عاقبت مقصوره ديمكدر وبونلر لازم الاضافه در پس حماداك لفظى عاقبتك المحموده قوه سنده در وبونلر استعمالات عربده شايعدر (احمد) اسعد وزننده (حميد) زبير وزننده (حامد حماد) كتان وزننده (حميد) امير وزننده (حمد) سعد وزننده (حمدون حمدين حمدان) سلمان وزننده (حمدى) سكرى وزننده (حمود) تنور وزننده (حمديه) دالك وواوك فتحى وياناك سكونيله بونلرك مجموعى اسماء رجالدندر شارح ديركه حمديه اهل لغت عندنده وجه مذكور اوزره در لكن محدثين دالك ضم ومدى وياناك فتحيله تلفظ ايدرلر (يحمد) يمنع وزننده (ويحمد) علم لفظنك آتيسى يعنى مستقبلى وزننده برقبيله پدرينك اسميدركه ثلاثى ومزيددن زبانزده درجمعنده يحامد دينور يعنى كيدرك قبيله اسمى اولمغله جماعته يحامد ديرلر بونده هاء تأنيث جمع الحاقيله يحامده دينمك موجه ايدى مهالبه كبى لكن شاذدر ياخود هر فردى يحمد اعتبارينه مبنيدر (الحمدة) فتحاتله آتش علوينك كورلتوسنه دينور تقول سمعت حمدة النار اى صوت التهابها (المحتمد) اسم فاعل بنيه سيله پك امى ديمكدر معناى مزبور بوندن مأخوذدر شارح ديركه احتمد احتدم مقلوبى اولوب بعده تصريف وذكر اولنان حمده دخى بوندن اخذ وغضب معناسى دخى تفريع اولندى يقال يوم محتد اى شديد الحر (حماده) حامه وزننده يمامه ده برناحيه در (المحمدية) نواحى بغداده برقريه در واسكندريه نواحيسندن ارض برقه ده بر بلده در وافريقيه ده زاب ناحيه سنده بر بلده در وكرمان ايالتنده بر بلده در و تونس قربنده بر قريه در وري شهرنده بر محله در ومغربده ايالت مسيله نك مدينه سى اسميدر ويمامه ده برقريه در (التحمد) تفعل وزننده امتنان ايلمك معناسنه در تقول هو يتحمد على اى يمتن (الحمدة) حانك ضميله همزه وزننده چوق حمد ايدن آدمه دينور يقال رجل حمدة اى مكثر الحمد للاشياء (الحمد) فتحتينله طارلق معناسنه در يقال حمد الرجل حمدا من الباب الرابع اذا غضب (الاحمد) اسعد وزننده افعل تفضيلدر و منه المثل * العود احمد * اى اكثر حمدا زيرا اكثرى برنسنه يه كرى كبى تجربه و خبرت

وبقين تحصيل ايلدكجه اكا عودت اولنمز بو وجهله اكا رجوع بغايت محمود وموافق اولمغله مؤدى حمد كثير اولور پس احمد قولى اكثب للجملة تأويلنده اولور ياخود معناسى برادم لطف واحسان ايلسه البته مظهر حمد وثنا اولور واكر بنه احسان ايلمكه عودت ايدرسه اولكيدن ازيد حمد وثنايه مؤدى اولور بوتوجيهلره كوره بمعنى فاعلدر وعند البعض احب كلمه‌سى بوراده بمعنى مفعولدر احسان ابتداء محمود واكر اكا عودت ايدرسه بغايت محمود اولغله احق واليق در ديمك اولورمثل مزبورى ابتداء خداش بن حابس ايراد ايلشدر بنى ذهل قبيله‌سندن رباب نام محبوبه‌نك تزوجنه طالب اولدقده فقرينه مبنى قيرك پدر ومادرى رد وابا ايتلريله مزبور دخى برمدت ترك ايدوب لكن عشق ومحبتى اولغله تحمل ايده‌ميوب بنه كوى دلارا ديه‌رك آرامكاهلرى جانبنه توجه ايتمكله اوبه‌لرينه تقرب ايلدكده نظم ايلديكى ابياتى كه اشبو * الاليت شعرى يارباب متى ارى * لنامنك نحجااوشفاء فاشتفى * بيتى اول جمله‌دندر انشادينه ابتدار ايدوب درون خيمه‌ده رباب شعر مذكورى كوش وحفظ وخداشه مقصودك معلوم اولدى على الصباح پدرمه كلوب بنه بنى خطبه وطلب قيل خبريله برآدم ارسال ايلدكدنصكره والده‌سنه هل انكح الا من اهوى والتحف الا من ارضى يعنى بن محبت ايلديكم وراضى وخشنود اولديغ آدمدن غيرى‌يه مى تزويج اولنه‌جغ ديدكده مادرى لا ديدى پس قضيه بويله ايسه بنى خداشه تزويج ايدك ديدكده مادرى خداش قليل المال اولغله سنى اكا نيجه ويرملم ديدى رباب اذا جمع المال السيء الفعال فقبحا للمال ديمكله مادرنى الزام ايلدى بوجانبدن خداش دخى على الصباح اوبه‌لرينه كلوب اخطاب ايلدكده ربابى تزويج ايتلريله خداش * العود احمد * والمرأة ترشد * وانورد يحمد * ديمكله من بعد كلام مزبور ضرب مثل اولدى (محمود) قرأن كريمده سورة فيلده مذكور اولان فيلك اسميدركه ابرهه ديدكلرى تبعكار آنكله هدم بيت الله الحرام قصديله مكه‌يه اعتزام ايلشيدى مكه‌يه تقرب ايلدكده فيل مزبور بروك ايدوب هرنقدر اقدام ايتديلر ايسه توجهدن روكردان اولوب عاقبت جنود ابابيل ايله مخذول وكعصف مأكول اولديلر (احمد) وجه مذكور اوزره اسمادندر احمد بن محمد بن يعقوب بن حدويه محدثيندندر بوراده حدويه حائك ضمى وميم مشدده‌نك ودالك مدبله‌در ياخود حدوه‌در ياسز (حدونه) زيتونه وزننده هارون الرشيد مرحومك دخترلرى اسميدر وحدون بن ابى ليلى محدثدر (حديه) عربيه وزننده ابو الحصين‌دن راوى مسند امام احمد اولان ابراهيم بن محمدك جدى اسميدر (الجردة) سلسله وزننده حوض دبنده قلان بولانق چامورلى صويه دينور (الخند) عنق وزننده اشمه تعبير اولنان خرده قويولره دينور مفردى حنود در

قبول وزننده (الحجد) قتفذ وزننده اوزون اوزادی قوم یغنه دینور(الحجود) زنبور وزننده بوغازك دلیکنه دینورکه هوا کیروب نفس آله‌جق مجرادر حنجره کبی وبرنوع اوزون شیشه‌یه دینورکه ایچنه کوز اوتی کبی سفوفلر قورلر وکوچك سپت شکلنده برکونه ظرف اسمیدر (الحود) حانك فتحی وواوك سکونیله حید لفظنده لغتدرکه عنقریب مذکوردر پس واوی ویائی اولور (حاود) واوك کسریله حدان قبیله‌سندن منشعب برقبیله آدیدر (المحاودة) مفاعله وزننده برآدمه استعمه علتی اصلا صالیوبرمیوب مستولی اولمق معناسنه‌در یقال فلان تحاوده الحمی ای تتعهده (حود) هود وزننده برموضعدر (الحید) کید وزننده (والحیدان) جولان وزننده (والمحید) مصبر وزننده (والحیود) قعود وزننده (والحیدة) قعده وزننده (والحیدودة) شیخوخه وزننده بر نسنه‌دن میل و عدول ایلمك وصاپمق معناسنه‌در یقال حاد الرجل عنه یحید حیدا وحیدانا و محیدا و حیودا وحیدة وحیدودة اذا مال وحید کید وزننده اسم اولور برشیئك جوانبندن تومسك اولان یرینه دینورکه بادی نظرده دیوار کبی اورلسی مشخص اولورمراد هرشیئك یومری اولان یری اوله‌جقدر مثلا باشده قما چقورندن یوقریجه ایکی طرفلی قناد طرزنده اولان کمکلرك هربری کبی تقول ضربت علی حیدة رأسه وحیدی رأسه وهما النجرتان فی جانبیه کذلك قولغك اطرافندن وجوددن زیاده اولان کمك کبی که سرد وتومسك محلریدر وحید الجبل طاغك کوکسنده یاخود کنارنده قناد کبی برطرفه مرتفع اولان یرینه دینور ومطلقا پك اکری اولان ایکو وقبورغه کمکنه دینور وبونلر تسمیه بالمصدردر محللرندن برطرفه مائل اولدیغیچون اطلاق اولندی وحید یمان چکیسنك بوینوزنده اولان دوکومه وبوغومه اطلاق اولنور ومطلقا بوینوز وطاغ وتپه مقوله‌سنده اولان طومالج تومسکه دینور جمعی حیود و احیاد کلور وحید کلور عنب وزننده وحید مثل و نظیر معناسنه‌در حانك کسریله‌ده لغتدر (الحیدان) سحبان وزننده طوار قسمی پوررکن اياقلرندن بر طرف اولان چقل طاشلرنه دینور و حیدان برجل آدیدر (الحید) فتحتینله طعامه دینور وقیون قسمنك یاوریسی ولادت دمنده قارننده ایلیشوب خروجی دشوار اولمق حالتنه دینور (الحیدی) جمزی وزننده خودبین ومحتال کسه‌نك پورویشنه دینور یقال یمشی حیدی ای مشیة المحتال وحیدی وحید کیس وزننده شول ارکك اشکه دینورکه شطارت و جنبشندن کندی کولکه‌سندن اورکوب بر طرفه صاپوب صچرار اوله یقال حمار حیدی وحید اذا کان یحید عن ظله نشاطا مذکر اوصافنده اشبو حیدی لفظندن غیری فعلی وزننده وارد اولمامشدر شارح دیرکه ولظی ووقری وقفطی وجمزی کلمه‌لری دخی وزن مذکور اوزره‌در ولظی شدید الدفع

كشي يه و وقرى قيون چوبانته وقفطى كثير النكاح اولان كشي يه وجزى سريع حاره دينور (حيده) كيده وزننده (حيد) حالك كسريله (احيد) احمد وزننده (حياده) سعاده وزننده اسمادندر (حيدعور) عينك ضمى و واوك تشديديله ياخود حيد قور ياخود حيد خور يننده برطاغدركه آنده برمغاره واردر ايجنده سحر تعلم اولنور (المحايدة) مفاعله‌وزننده (والحياد) حالك كسريله برنسنه‌دن برطرف اولمق معناسنه‌در يقال حايده محايدة وحيادا اذا جانبه (الحياد) سحاب وزننده شيء معناسنه‌در ياخود برصاغم سوده دينور يقال مالك حيادا اى شيئا اوشخبا من اللبن (الحيده) كيده وزننده بر نسنه‌يه كج نظر ايلمكه دينور تقول مانظر الى الانظر الحيدة اى نظر السوء يعنى فيه حيدودة (حيدى حياد) فيحيى فياح وزننده بورادن برطرف اول برجانبه عدول ايله ديمكدركه حيدوده ايله امردر (وحياد) قطام وزننده فى الاصل داهيه‌يه خطابدر بعده دفع اول ثقلت واستيلايى ترك ايت ديمك يرده مثل اواشدر كرك مذكر وكرك مؤنث اولسون (التحييد) تفعيل وزننده برنسنه‌يى اكرى بوكرى قيلق معناسنه‌در يقال قد السير خيده اذا جعل فيه حبودا

﴿ فصل الخاء المعجمة ﴾ (الاخبنداء) اسرنداء وزننده انسان و سائر حيوان فيل كبى بيوك جثه‌لو وصلب ومتين اولمق معناسنه‌در يقال اخبندى البعير اذا عظم وصلب وكوده‌نك سكيرلرى تام وكامل اولمق معناسنه‌در يقال اخبندى الرجل اذا تم قصبه (الخبنداة) حبنطاة وزننده كوده‌سنك سكيرلرى تام ووافر اولان ياخود اتنه طلو صيق كوده‌لو على قول قيناقلرى قرمان قيونى قويرغى كبى طولغون اولوب آغرلغندن چكه‌مز اولان خاتونه دينور يقال جارية خبنداة اى تامة القصب اوتارة ممتلئة اوثقيلة الوركين وقباق طوملەسى كبى طولغون و دكرمى بالدره دخى وصف اولور يقال ساق خبنداة اى مستديرة ممتلئة بونك مذكرى خبندى در حبنطى وزننده جمعى خباند وخبنديات كلور (الخدان) خالك فتحى ودالك تشديديله وتثنيه بنيه‌سيله (والخدتان) خالك ضميله بوزده كوزلرك قويرقلرندن آوردك نهايتنه قدر يرلره دينور ياخود برونى صاغ وصولدن محيط ومكتنف اولان يرلره ياخود كوزك خانه‌سندن چكه كمكنه قدر يره دينور تركيده يكاق وفارسيده رخسار دينور اختلاف مذكورك مرجعلرى متحددر مفردى اولان خد مذكر در اذن وعينه مقيس دكلدر زيرا تعدد حقيقيسى يوقدر ايكى يكاق بر يوزدر وخد يوله اطلاق اولنور طريق معناسنه خد مذكوردن مستعاردر وجماعت انسانى‌يه اطلاق اولنور جبهه كبى يقال مضى خد من الناس اى جماعة و يرده اولان اوزون اوزادى حفره يه يعنى ياريغه وخندكه اطلاق اولنور وكوچك نهر وجدوله اطلاق اولنور وهودج

ومخففنك صفيحه‌سنه يعنى صاغلو صوللو اخشابنك يوزلرينه اطلاق اولنور جمعى اخده كلور وخداد وخدان كلور خالرك كسريله وخد مصدر اولور برشئ برنسنه‌يه تأثير ايدوب بر ايلك معناسنه‌در يقال خد الدمع فى خده خدا من الباب الاول اذا اثر فيه (الخده) خالك ضمىله ذكر اولنان خدتانك مفرديدركه يكاغه دينور لغت قليله‌ده وخدكبى يرده اولان اوزون اوزادى خندكه ويارىغه دينور(الاخدود) اسلوب وزننده بودخى يرده اولان اوزون يارىغه وخندكه دينور جمعى اخاديد كلور و اخاديد قامچى ايله ضرب اولنان شخصك كوده‌سنده حادث اولان اثرله دينور كه اوزون اوزادى يارىق و چتلاقلر اولور (التخديد) تفعيل وزننده (والتخدد) تفعل وزننده كوده‌نك اتى مهزول اولوب ازالمق معناسنه‌در كويا كه هر برى اخدود كبى اولور يقال خدد لحمه و تخدد اذا هزل ونقص و تخديد بو معناده متعدى اولور يقال خدد السير لحمه اذا هزله ونقصه وتخددات بورشمق معناسنه‌در يقال تخدد اللحم اذا تشنج (خداء) دالك تشديديله بر موضعدر (الخدود)حدود وزننده طائف نواحيسندن بر ناحيه‌در (خدالعذراء) شهركوفه‌نك لقبيدر (خدد) زفر وزننده بنو سليم يوردنده بر موضعدر وهجر ترابنده برصو آديدر (الخداد) كتاب وزننده دوه قصمنك خدينه مخصوص برتمغا آديدر وبر موضع اسميدر (خدخد) هدهد وزننده (وخد خد) علبط وزننده بر بوجك آديدر (المخادة) مفاعله وزننده برآدمه تحيط وكبن حسبيله عملنده معارضه ايلك معناسنه‌در يقال خاده مخادة اذا خنق عليه فعارضه فى عمله (الخريد) فريد وزننده (والخريدة) هايله (والخرود) صبور وزننده اصلا مس اولنمامش يعنى دامنه دست رجال طوقنمامش بكر قيز دينور على قول بغايت اهل حيا وبردكى اولمغله مجلسده اكثرى ساكت واپسم و آوازى نرم و آهسته اولان قيز ديور بنات زمانه كبى تقول رأيت خريد او خريدة وخرودا اى بكرا لم تمس او الخفرة الطويلة السكوت الخافضة الصوت المنسترة جمعى خرائد كلور وخرد كلور ضمتينله وخرد كلور ركع وزننده كويا كه اسم فاعلدن جمعدر وخريد شرم وحيا اثرينه مقرون نرم وملايم واهسته سسه دينوركه قيز سنى تعبير اولنور يقال صوت خريد اى لين عليه اثر الحياء وخريده دلفدك انجويه اطلاق اولنور يقال لؤلؤة خريدة اذا كانت لم تثقب (الخرد) فتحتينله قيز خريد اولمق معناسنه‌در يقال خردت الجارية خردا من الباب الرابع اذا صارت خريدا وخرد اوزون اوزادى خاموش اولمق معناسنه‌دركه خريده معناسندن متفرعدر يقال خرد الرجل اذا طال سكوته (التخرد) تفعل وزننده بو دخى قيزخريده اولمق معناسنه‌در يقال تخردت الجارية يعنى خردت (خرد) فرد وزننده سعد بن زيد مناة نام كسه‌نك لقبيدر (الاخراد) همزه‌نك

كسريله اوزون اوزادى سكوت ايلك معناسنه در يقال اخرد الرجل اذا سكت طويلا واوتانمق معناسنه در يقال اخرد الغلام اذا استحى ولهو ولعبه مائل اولمق معناسنه در يقال اخرد الى اللهو اذا مال اليه وذل وحقارتدن ناشى خموش اولمق معناسنه در يقال اخرد الرجل اذا سكت من ذل لاحياء (الخربد) علبط وزننده اكشى وبغايت قويو يوغرده دينور (المخرمد) اسم فاعل بنيه سيله مقيم يعنى دائما خانه سنه اقامته ملازم آدمه دينور ودائما باشنى پره اكوب خاموش وابسم طوران كسيه دينور (خويز منداد) خانك ضمى وزاى معجمه نك كسرى وميمك فتحى ونونك سكونيله امام ابو بكر المالكى الاصولى پدرينك اسميدر (الخضد) خانك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله اغاجك دالنى يارمقسزين وآير مقسزين قيرمق معناسنه در كرك ياش وكرك قورى اولسون يقال خضد العود رطبا اويابسا خضدا من الباب الثانى اذا كسره ولم يبن مؤلفك بصائرده بيانه كوره اكثر استعمالى رطب وملايم نسنه ده در وخضد كسمك معناسنه در يقال خضد الشئ اذا قطعه ودوه قسمى برآخردوه ايله اوغراشوب يونمق ياصوب اكمك معناسنه مستعملدر يقال خضد البعير عنق آخر اذا ثناه واغاجك تيكنلرنى كسوب كيدرمك معناسنه در يقال خضد الشجر اذا قطع شوكه وبر نسنه يى شدتله سسلندىره رك اكل ايلك على قول خيار وهاويج مقوله سى كورك وياش نسنه اكل ايلك معناسنه در يقال خضد زيد اذا اكل اكلا شديدا او شيئا رطبا كالقثاء والجزر (الانخضاد) انفعال وزننده (والتخضد) تفعل وزننده خضدك معناى اولدن مطاوعلر در يقال خضد العود فانخضد وتخضد اى انكسر بلا ابانة وانخضاد ميوه مقوله سى پاره لنوب طاغلمق معناسنه در يقال انخضدت الثمار اذا تشدخت (الخضد) فتحتينله ميوه قسمى صولوب پز مرده اولمغه دينور وخضد شول درد ووجعه دينور اعضايه عارض اولوب لكن كسر اولمغه بالغ اولمز يعنى وجوده شكستلك ايراث ايده جك درجه ده اولمز وشجردن كسيلش ياش وتازه بداغه على قول قرلمش بداغه دينور وخضد بر نبات آديدر وخضد نبات قسمنده اولان كوشكلكه وضعف وتوانى يه دينور بو جهتله خيار مقوله سى نسنه ده اولان كور كلكه ده دينور كه تكسرى موجبلردر (الخضاد) سحاب وزننده خضد كبى وجع مزبوره دينور وبر شجر آديدر (الخضود) يعفور وزننده بو دخى اغاجدن قيرلمش بداغه دينور (الخضد) كتف وزننده (والمخضود) قيام وحر كتدن عاجز وفرومانده آدمه اطلاق اولنور يقال رجل خضد ومخضود اى عاجز عن النهوض (المخضد) منبر وزننده شديد الاكل اولان كسيه دينور كه پك پك وبدبد سسلندىره رك اكل ايدر يقال رجل مخضد اى شديد الاكل (الاخضد) احمر وزننده (والمخضد) اسم فاعل بنيه سيله اكيلوب بوكيلن شيئه دينور تازه چبوق كبى (الاخضاد) همزه نك كسريله طاى

قسمی جنبشندن وبوطورلغندن اغزنده اولان لجامك طماغنی چکه‌یه چانوب ایکی طرفه چکشدرمك معناسنه‌در یقال اخضد المهر اذا جاذب المرود نشاطا ومرحا (الاختضاد) افتعال وزننده دوه‌یه یواشیمق ایچون بور نسه‌لق چکوروب بنمك معناسنه‌در یقال اختضد البعیر اذا خطمه ورکبه (الخفد) خانك فتحی وفانك سکونیله (والخفد) فتحتینله (والخفدان) فتحاتله یوریمکده سرعت ایلك یعنی تیز تیز یورینك معناسنه‌در یقال خفد الرجل وخفد خفدا وخفدا وخفدانا من الباب الاول والرابع اذا اسرع فی مشیه (الخفید) فعیلل وزننده جست وسریع انسان وحیوانه دینور وارکك دوه قوشنه دینور ظلیم کبی جمعی خفاد دو خفادید وخفید دات کلور وخفید ابوالاسود بن حران نام کسه‌نك فرسی اسمیدر (الخفدود) بهلول وزننده (والخفدد) قنفذ وزننده پراسه قوشنه دینور خفاش کبی وخفدود بر بشقه قوشك دخی اسمیدر (الاخفاد) همزه‌نك کسریله ناقه یاوریسنی ناقص دوشورمك معناسنه‌در یقال اخفدت الناقة اذا اخدجت وکبه اولمیان ناقه کندیسنی کبه صورتنده کوستورمك معناسنه‌در یقال اخفدت الناقة اذا اظهرت انها حامل ولم تکن (الخفود) صبور وزننده ناقص یاوری دوشمز اولان ناقه‌یه دینور (خفدان) سرطان وزننده بر موضعدر (الخلد والخلود) قعود وزننده بقاء ودوام یعنی ابدی ودائمی قالمق معناسنه‌در یقال خلد خلدا وخلودا من الباب الاول اذا دام وبقی مؤلفك بصارده بیانله کوره خلد وخلود بر شیٔ تغیر وفساد اعتراضندن متبری وسالم اولدرق حالت اصلیه‌سی اوزره باقی اولمق معناسنه موضوعدر بو جهتله تغیر وفسادی بك کیچ اولان نسنه‌یی عربلر خلود ایله وصف ایدرلر از جمله ایامه خوالد اطلاق ایدرلر طول مکثی حسبیله یوخسه دوام وبقا اعتبارینه مبنی دکلدر زیرا فانیدر وبو مناسبتله دوام وبقاء معناسنه‌ده استعمال ایدرلر عصاتك خلود فی النار اولمزی طول مکث اعتباریله‌در وخلد جنته اطلاق اولنور وصف بالمصدردر یاخود دارالخلد تأویلنده‌در تقول ادخلنا الله الخلد ای الجنة وخلد بر نوع طویغار قوشنه دینور وکوزسز صیچانه علی قول کوزسز بر کوچك جانوره دینورکه قیرلرده یر آلتنده ساکن اولور صوغانی وپراسه‌یی بك سومکله دلیکی آغزینه وضع ایدرلر رایحه‌سنی آلدقده چقوب صید ایدرلر وبونده خالك فتحیله‌ده لغتدر مؤلف بوجانوری کرچه تردید ایله ذکر ایلدی لکن ایکیسی بردرکه ترکیده کوستبك وکوز صیچان وکوزسز سپل تعبیر ایدرلر ترلاری دلك دلك ایدرلر معروفدر اوست دوداغنی تعلیق حمای ربعه نافع ودماغنی کل یاغیله دوکوب طلا ایلسه‌لر برص وبهق وتراکی واویوز وصراجه وکلف وسائر بشره امراضنه مفیددر واشبو خلد لفظنك جمعنده مناجد دینورکه

لفظنك غيريدر نته كه خلفه لفظنك جمعنده مخاض دينور وخلد بيلاز كه دينور سوار معناسنه وكوپه‌يه دينور قرط معناسنه جمى خلده كاور قرده وزننده وخلد تابعيندن عبدالرحمن الحمصى لقبيدر وبغداددده متصور خليفه‌نك بر كوشكى اسميدركه خراب اولوب يرى بر محله اولدى خلد تسميه‌سى بر فائده‌يى مفيد اولمدى اورايه نيچه كسه‌لر منسوبلردر لكن مشايخ صوفيه‌دن جعفر الخلدى اورايه منسوب دكلدر بلكه آنك لقبيدر (الخلدة) فتحاتله بو دخى كوپه‌يه دينور قرط كبى (الخلد) فتحتينله خاطره دينور بال معناسنه وكوكله دينور قلب معناسنه ونفس ناطقه‌يه دينور بقاء انسانيله باقى اولدقلريجون (الخلود) قعود وزننده خلد كبى دائمى اولمق معناسنه‌در نته كه ذكر اولندى وخلد ضرب وزننده وخلود كيج قوجه‌مق معناسنه استعمال اولنور يقال خلد الرجل خلد او خلودا من الباب المزبور اذا ابطأ عنه الشيب وقد اسن وبر يرده مقيم اولمق معناسنه مستعملدر يقال خلد بالمكان وخلد اليه اذا اقام ركون للبقاء معناسنى متضمن اولغله الى حرفيله صله‌لندى كا سيذكر (الاخلاد) همزه‌نك كسريله بو دخى كيج قوجه‌مق معناسنه‌در يقال اخلد الرجل اذا ابطأ عنه الشيب وبر يرده مقيم اولمق معناسنه‌در يقال اخلد بالمكان واليه اذا اقام مؤلف بصائرده [ولكنه اخلد الى الارض] الايه كريمه‌سنى ركن اليها ظانا انه يخلد فيها عبارتيله تفسير ايتمكله ميل وركون فعلنى تضمين ايتمشدر بو جهتدن الى ايله دخى صله‌لنور واخلاد بر نسنه‌يه على الدوام ملازمت ايتمك معناسنه‌در يقال اخلد بصاحبه اذا لزمه وبر نسنه‌يه ميل ايتمك معناسنه‌در يقال اخلد اليه اذا مال لكن بو معنا تضمينه مبنى اولديغى آنفا ذكر اولندى (التخليد) تفعيل وزننده اخلاد ايله ايكى معناى اولده مرادفدر يقال خلد الرجل وخلد بالمكان بمعنى اخلد (الخوالد) جمع اوله‌رق صاحج آياقلرى تعبير اولنان طاشلره اطلاق اولنور انا فى معناسنه اوبه كوچدكدنصكره يرلرنده قالدقلريجون وطاغلره وطاشلره اطلاق اولنور (المخلد) معظم وزننده تخليددن اسم مفعولدر ومنه قوله تعالى [يطوف عليهم ولدان مخلدون] الايه اى مقرطون او مسورون اولا يهرمون ابدا ولا يجاوزون حد الوصافة خلد وجه مذكور اوزره كوپه‌يه ويلاز كه دينكله تخليد آندن مأخوذ اولمش اولمغين كوپه‌لره ياخود بيلاز كليلر ياخود هر كز يبرلك يوزنى كورميوب وتازه جوانلقله خدمته سزاوارلق هنكامنده بر قرارلردر ديمكدر (خالد وخويلد وخالده ومخلد) مقعد وزننده (وخليد) زبير وزبنده (ويخلد) ينصر وزننده (وخلاد) كتان وزننده (وخلدة) حمزه وزننده (وخليده) جهينه وزننده اسامى ناسدندر ومسيلة بن مخلد كه معظم وزننده‌در اصحابدندر (الخالدان) خالد بن نضلة بن الاشتر ايله خالد بن قيس بن المضلل مراد اولور غريبدر كه مؤلف جزائر

خالدانی دیباجه‌ده یاد ایتمشیکن موقعنده سکوت ایلدی مترجم فقیر اوراده بیان ایلشدر
(الجمد) حمد وزننده (والجمود) قعود وزننده آتشك قوری سونمیه‌رك علوی
ساکن اولمق معناسنه‌در یقال خمدت النار وخمدت خمدا وخمودا من الباب الاول
والرابع اذا سکن لهبها ولم یطفأ جرها وخمد وخمود بایلوب بیخود اولمق معناسنه
مستعملدر یقال خمد المریض اذا اغمی علیه قال الشارح ومنه قوله تعالی [فاذاهم
خامدون] کنایة عن موتهم وحمانك شدت وبحرانی دیکمك معناسنه مستعملدر یقال
خمدت الحمی اذا سکن فورانها (الاخماد) همزه‌نك کسریله آتشك علونی بصدرمق
معناسنه‌در تقول اخمدت النار ای سکن لهبها و ساکن و ساکت اولمق معناسنه
مستعملدر همزه صیرورت ایچوندر یقال اخمد الرجل اذا سکن و سکت (الخمود)
تنور وزننده آتشك علوی ساکن اولوب قوری منطفی اولمامق ایچون دفن
ایتدکلری یره دینور اوجاق ایچی کبی (الخود) خانك فتحی و واوك سکونیله
خلقت واندامی خوب خوشلقلی وبالوذه کبی تروتازه ونرم وناز کبدن محبوبهٔ رعنایه
دینور یقال عنده خودای حسنة اخلق الشابة الناعمة جمعی خودات کاور وخود
کاور خانك ضمیله وحسین بن علی بن خود محدثیندندر (التخوید) تفعیل وزننده
سرعتله یوریوب کتمك معناسنه‌در یقال خود الرجل اذا سار سریعا ودیشی دوه
سوروسنه یغور صالیورمك معناسنه در یقال خود الرجل اذا ارسل الفحل
فی الابل وبرمقدار طعامه یعنی غلال وذخائره نائل اولمق معناسنه‌در یقال خود
الرجل من هذا الطعام اذا نال شیئا منه (التخود) تفعل وزننده اغاجك تازه
دالی برطرفه میلان ایتمك معناسنه‌در یقال تخود الغصن اذا تثنی ای تمیل (خود)
شمر وزننده برموضع آدیدر وزن فعل وعلمیته غیر منصرفدر (الخلید) عید وزننده
رطبه اسمیدرکه یونجه‌یه دینور لکن بوراده مراد هنوز باش وبرمدك تازه اکیندرکه
قصیل تعبیر اولنور وبونك اصلی خوید فارسی ایدی تعریب و تغییر ایدوب خید
دیدیلر

﴿ فصل الدال المهملة ﴾ (الدأداة) زلزله وزننده لهو ولعب ایتمك معناسنه‌در یقال
دأده الغلام یدأده دأدهة اذا لهی ولعب (الدده) دالك فتحی وثانیه‌نك تخفیفیله
لهو و لعب معناسنه‌در یونده اوچ لغت واردر بری مذکوردر و بری دذادر قفا
وزننده وبری ددن‌در فتحتینله ونونله یقال هذا ددودا وددن قال فی النهایة وفی
الحدیث [ماانا من دد ولا الدد منی] ای ماانا فی شیء من اللهو و اللعب ولا ذلك
منی یعنی من اشغالی ودد بر موضع آدیدر و برخاتون اسمیدر و زماندن بر مقداره
دینور یقال مضی دد من الدهر ای حین وبو ددی ماده‌سنده دخی اعاده اولنور
انشاء الله تعالی (الدد) کتف وزننده‌کة طرماح نام شاعرك اشبو ★ واستطرقت

ظعنهم لما احزأل بهم * آل الضحى ناشطا من داعب دد * بيتده واقعدر لاهى ولاعب معناسنه در صفت اوج حرفله تمام اولدجغه متمكن اولمديغيجون كندى جنسندن دال ثالثه ايله اتباع ايلشدر وناشطا ايله مرادى شوق نازعدر شارح ديركه دال ثانيه‌نك ضمى وآخرده نونله‌در بعضلر منقوص و بعضلر مكمل ديملريله معتل بابنده دخى مثبتدر دماميني شرح تسهيلده تفصيل ايلشدر (الدرد) فتحتينله آغزده ديشلر دوكيلوب كتمك معناسنه در يقال درد الرجل دردا من الباب الرابع اذا ذهبت اسنانه ومصباحده وبقيت اصولها عبارتيله مذيل در صفتنده ادرد ومؤنثنده درداء دينور كذلك درداء سنه‌يه دخى وصف اولور (الدرداء) حمراء وزننده وصف مؤنثدركه ذكر اولندى ودرداء ودردم دالله كسرى وميم زياده‌سيله قوجه ناقه‌يه دينور على قول يك قوجه‌لقدن ديشلرى دوكيلوب همان ديبلرنده ازلرى قالمش اوله‌كه يمى كوه‌ليه‌رك بر اولور يقال ناقة درداء و دردم اى مسنة اولحقت اسنانها بدرردرها شارح ديركه دردم لفظنك اصلى درداء ايدى ميمله ابدال وتخفيفا كسر ايله دردم ديديلر وبوتأ كيدى متضمندر انتهى مؤلف تاى فوقيه ايله كتيبة كانت لهم عبارتيله قيد ايلمكله كتيبه عسكر آلاينه دينمكين اول كونه ترجمه اولندى وانقولى غالبا ثاى مثلثه ايله رؤيت ياخود ظن ايلش اولغله قوم يغنى ايله تفسير ايلشدر فلينظر و درداء بين العرب بر كتيبة مخصوصه يعنى برآلاى اسميدر (الدردى) كردى وزننده برنسنه‌نك دبنه چوكن تفله وپوصه‌سنه دينوركه طورطو تعبير اولنور وطورطو دردى محرفيدر تقول لاتشرب دردى الزيت وهو مايبقى فى اسفله (الدريد) زبير وزننده اردد كمه‌سنك مرخما مصغريدر وبونكله بعض كسه‌لر مسمادر (ابوالدرداء) عويمر بن مالك الانصارى وزوجه‌سى ام الدرداء خيرة بنت ابى حدرد الاسلمى صحابى وصحابيه‌در شارح ديركه ابوالدرداء زهاد اصحابندن شامك فتحنده ابتدا بونلر قاضى اولدى اصح اقوال اوزره اوتوز ايكى تاريخنده رحلت ايدوب باب الصغيرده دفن اولندى و بعضلر مدينة منوره‌يه عودت ايلدى ديديلر مترجم ديركه حالا اسكدار قبرستانندە ابو الدرداء مرقدى اولمق حكايتى يابى اصلدر ياخود بشقه اول كنيه‌ده بر ذاتك اولمق كركدر نته كه خاك اسلامبولده نيجه اصحاب مرقدى سويلنور آنلرك حضرت ابوايوبدن غيريسى ثابت دكلدر لكن هر برينك روحانيتلرينه توجهله فاتحه اهداسى مانع دكلدر روحلرى قنده ايسه بهرحال واصل اولور تعصبك عالمى يوقدر (دعد) دالك فتحى وعينك سكونيله ام حبين يعنى قيا كارى ديدكارى كلرك لقيدر و برخاتون اسميدر منصرف وغير منصرف اولور جمى دعود كلور ودعدات كلور دالك فتحيله و ادعد كلور افلس كبى شارح ديركه هند كلمه‌سى دخى لغت فصيحه ده

منصرف وغير فصيحه ده غير منصرفدر ورجالده زيد وعمرو علم جنس مثابه سنده مستعمل اولديغى كبى نسوانده دخى هند ودعد اول مثابه ده مستعملدر نته كه تراجم نقول فتاواده متداولدر (دنباوند) دالك ضميله كرمان ترابنده برطاغك آديدر عامه دماوندديرلر وري نواحيسنده دخى برصرب ويوكسك طاغك آديدر ابوالحنكه نام كسه سحر ونير نجاتله مشتغل اولديغيچون حضرت عثمان آنى اورايه نفى وتغريب ايلدى (الدودة) دالك ضميله معلومدركه كوچك قورتجغزه دينورلركه دانه لرده وميوه لرده حاصل اولور خرده بوجكدر فارسيده كرم ديرلر كاف فارسينك كسريله جمع جنسى دود كلور وجمع بناسى ديدان كلور دالك كسريله (الدود) دالك فتحى و واوك سكونيله كه فى الاصل فتحتينله در برنسنه قورتلنمق و قورد دوشمك معناسنه در يقال داد الطعام يداددودا من الباب الرابع اذا صار فيه الدود (الادادة والتدويد والتديد) ياء معاقبه سيله تفعيل وزننده بونلرده دود معناسنه در يقال اداد الطعام ودود ودود بمعنى داد وتدويد چوجق قيرناق ايله اوينامق معناسنه در يقال دود الصبى اذا لعب بالدوداة كاسيذكر (دودان) دالك ضميله بردره آديدر ودودان بن اسد برقبيله پدريدر (ابو دواد) غراب وزننده اياد قبيله سندن برشاعر در وقاضى احمد بن ابى دواد رجل معروفدر و ابو دواد يزيد الزاسبى وابو دواد جويرية بن الحجاج وابو دواد عدى بن الرقاع شاعرلردر ومحمد بن على بن ابى دواد محدثدر (الدواد) رمان وزننده كوچك قورتجغزلره دينور صغار الدود معناسنه وضرطه يه دينور وجست وچابك آدمه دينور (داود) فالون وزننده اسم اعجميدركه برپيغمبر ذيشان اسميدر (الدوداة) دالك فتحى وواوك سكونيله غريو وفرياد ناسه دينور تقول سمعت دوداة الناس اى جلبتهم وقيرناغه دينور ارجوحه معناسنه (دويد) زبير وزننده اسمادندر دويد بن زيد جاهليه دن برکسه درکه درتيوز اللى سنه معمر اولدى زمان اسلامى معتوه وبى شعور اولديغى وقتده ادراك ايلدى احتضارى حالنده اشبو ارجوزه يى انشاد ايلدى * اليوم يفنى لدويد بيته * لوكان للدهر بلا ابليته * اوكان قرنى واحد اكفيته * يارب نهب صالح حوبته * ورب غيل حسن لوبته * ومعصم مخضب ثنيته * ودويد بن طارق محدثدر

﴿ فصل الذال المعجمة ﴾ (ذزود) درهم وزننده بر طاغ آديدر (الذود) ذالك فتحى و واوك سكونيله (والذياد) كتاب وزننده طوار سورمك معناسنه در يقال ذاد الابل يذود ذودا وذيادا اذا ساقها ودفع وطرد ايتمك معناسنه در يقال ذاده اذا طرده ودفعه وذود اوچ دوه دن اونه قدر على قول اون بشه و على رأى يكرمى يه ياخود اوتوزه وارنجه ياخود ايكى ايله طقوز نفر بينده اولان دوه لره

دينور ذود كلمه‌سى بو معناده مؤنثدر و همان مؤنثره اطلاق اولنور يعنى كروه مذكور مجموعى ناقه اولمغه محتاجدر ومفرد وجمعى برابردر على قول جمعدر مفردى يوقدر ياخود مفرددر جمعى ازوادر و عربلرك الذود الى الذود ابل قولارى كه امثالدندر انده ذود كلمه‌سنك اثنتين موضعنده اولديغنه دلالت ايدر زيرا اثنتين ثنتينه ضم اولندقده جمع اولور شارح ديركه [ليس فيمادون خمس ذود من الابل صدقة] حديثنده ذكور واناثه عام اولمغله اناثه تخصيصلرى موجه دكلدر مؤلف بونده ابو عبيده اتباع ايلشدر سائر اهل لغت تعميم ايلديلر ومثل مزبورك دلالتى دخى منظور فيهدر زيرا آنده الى مع معناسنه‌در ياخود مقدر مضموم لفظنه متعلقدر ومثل مزبور آز نسنه ايله مجتمع اولدقده چوق اولور ديمكله يرده ضرب اولنور (الذائد) اسم فاعلدر سائق ودافع وطارد معنالرينه‌در جمعى ذود كلور ركع كبى وذواد كلور حساد كبى وذاده كلور قاده كبى وذائد حرون ديدكلرى فرس مشهور نسلندن برآتك اسميدر وحبيب بن اسافك قبلجى اسميدر و ذائد حرمت و حقيقتى حامى اولان حيتلو آدمه اطلاق اولنور يقال فلان ذائد اى حامى الحقيقة مثالب شين وعارى دافع اولديغيچون وذائد امرء القيس بن بكر نام شاعرك لقبيدر اشبو اذود القوافى عنى زيادا * ذياد غلام غوى جرادا * بيتنى نظم وانشاد ايلديكيچون تلقيب ايلديلر (الذواد) كتان وزننده بودخى حامى الحقيقه اولان آدمه دينوركه مبالغه‌در وذواد اقيال حميردن ذى مرحب نام امبرك قبلجى آديدر وذواد بن ابى الرقراق برشاعردر و ذواد بن عليه محدثدر وذواد بن المبارك صاحب ذكر ومنقبتدر وابو الذواد برامبردر رواة حديثدندر (المذود) منبر وزننده لسانه اطلاق اولنور يقال هو حديد المذود اى اللسان وطواره يم ويره‌جك يملك واخور ديدكلرى يره دينور ومذود الثور صغرك بوينوزينه اطلاق اولنور ومذود برطاغك آديدر (ذياد) كتاب وزننده اسمادندر محذر بن ذياد اصحابدندر وذياد بن عزيز شعرادندر (ذويد) زبير وزننده اسمادندر عبد الله بن مغفل بن ذويد اصحابدندر وعبد الله بن ذويد وليد بن مسلك شيخيدر وفروة بن مسيك بن ذويد اصحابدندر (المذاد) ميمك فتحيله اسم مكاندر اوتلاغه دينور مرتع معناسنه طوار سوق اولنديغيچون (الاذادة) همزه‌نك كسريله برآدمه حرم ومتعلقاتنك حمايتى ضمنده اعانت ايلمك معناسنه‌در تقول اذدت فلانا اذا اعنته على زياد اهله قال الشارح وهذا كما تقول اطلبته اذا اعنته على طلبته

* فصل الراء المهملة * (الرأد) رانك كسرى وهمزه‌نك سكونيله ياشداشه دينور ترب معناسنه تقول هذا رئدى اى تربى وقرنى فى السن وطارلق معناسنه‌در يقال وقع فى الرئد اى الضيق واغاج دبندن چقان فليزلره دينور (الرأد والرأة) رالرك فتحى

ضمی وهمزه‌لرك سكونیله (والرؤدة) صبوره وزننده (والرأدة) تسهیل همزه ایله تازه ودلبر محبوبه دینور یقال جاریة رأد ورؤد ورأدة ورؤدة ورأدة ای شابة حسنة ورأد سعد وزننده چكه كمكنك دبنه دینور ورؤد رانك ضمیله تؤده معناسنه‌دركه برایشده تانی ورفق سهولتله عمل وحركت ایلمكدن عبارتدر وأد ماده‌سنه مرسومدر یقال علیك بالرؤد ای التؤدة نته‌كه واو ایله رود دخی بومعنایه‌در (الترأد) تفعل وزننده (والارتأد) افتعال وزننده محبوبك بدنی نازكلكندن پالوذه كبی در در دتره‌مك معناسنه‌در یقال ترأد الغلام وارتأد اذا اهتز بدنه نعمة وتراد یل صاغه صوله اوینیارق چپارز اسمك معناسنه‌در یقال ترأدت الریح اذا اضطربت ای تمایلت یمینا وشمالا وپیرلكدن یاخود ضعفدن ناشی یرندن دتره‌یه‌رك قالقمق معناسنه‌در یقال ترأد زیدادا قام فاخذته رعدة وتازه آغاج دالی هر طرفه میلان ایدوب اكیلمك معناسنه‌در یقال ترأد الغصن اذا تفیأ وتذبل وبیون بورلمق معناسنه‌در یقال ترأد العنق اذا التوی (رائد الضحی) عائد وزننده (ورأد الضحی) سعد وزننده وهمزه‌نك تسهیلیله دخی زبانزده در قوشلق وقتنك ارتفاعنه یعنی ارتفاعی وقتنه دینوركه قبا قوشلق تعبیر اولنور تقول لقیته رائدك الضحی ورأده وراده ای وقت ارتفاعد اساسده دیدیكه رأد الضحی نهارك خمس اولنده شمسك ارتفاعی وضوئنك انبساطی وقتندن عبارتدر واكا شاب النهار دخی دیرلر وبوجاریهٔ رأده معناسندن مأخوذدر پس بوكه كوره كنج قوشلق وقتی اولمق غالبدر ورأد الارض یرك نبات مقوله سندن خالی اولمسیدركه كویا بی موی اولان تازه‌یه تشبیه اولنمشدر تقول اعجبنی رأد هذه الارض ای خلاء هما (الربود) قعود وزننده بریرده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال ربد بالمكان ربودا من الباب الاول اذا اقام به وآلیقومق وحبس ایلمك معناسنه‌در یقال ربده اذا حبسه ظاهر ابونده مصدری ربد اولمق كركدر عبد وزننده (المربد) منبر وزننده محبس معناسنه‌دركه حبس اولنه‌جق محلدر كویا كه كندیسی حابس والت حبس اعتبار اولنمغله اسم آلت وزننده كلمشدر ومربد خرمایی سروب قوریده‌جق یره اطلاق اولنور جرین معناسنه وبصره‌ده برموضع آدیدر (الربدة) رانك ضمی وبانك سكونیله بوزه مائل بولانق رنكه دینور مراد قرامتق كول رنكیدركه كدورتلو سحاب لونیدر قرامتق بوز تعبیر اولنور یقال به ربدة ای لون الی الغبرة (الاربداد) احمرار وزننده (والاربیداد) احمیرار وزننده قرامتق بوز رنكلی اولمق معناسنه‌در یقال اربد الشیء واربادا اذا كان لونه ربدة وآقلو قاره‌لو آلاجه اولمق معناسنه‌در یقال اربد الثور وارباد اذا كان مربدا كما سیذكر (الربداء) حمراء وزننده (والاربد) احمر وزننده ربده‌دن وصفلردر قرامتق بوز رنكلو نسنه‌یه دینور مؤلف اشارتله كچمشدر یقال شاة ربداء ومعزا ربد اذا كان فی لونه ربدة وربداء داهیهٔ منكره‌یه

اطلاق اولنور يقال داهية ربداء اى منكرة وشول ديشى كچى يه دينور كه لونى سياه اولوب قرمزى قرمزى بنكلرى اوله يقال عنز ربداء اى سوداء منقطة بحمرة پس مذكر نده اربد دينور بورنكده كچى مقبول دكلدر داهيه معناسى بوندن مأخوذ در واربد برنوع يلانه دينوركه بغايت موذى وخبيث اولور بوز يلان ديدكلرى اوله جقدر واربد ارسلانه اطلاق اولنور واربد بن ضابئ واربد بن شريح واربد بن ربيعه شاعرلردر واربدة ياخود اربد التميمى تابعيندندر (التربد) تفعل وزننده برنسنه نك لونى بوزلمق معناسنه در يقال تربد لونه اذا تغير وكوك بوزى بلوتلفق معناسنه در يقال تربدت السماء اذا تغيمت وبركسه چهره سنى اكوب بوزى اكشمك معناسنه در يقال تربد الرجل اذا تعبس (الربد) صرد وزننده قلج دمورنده اولان جوهره دينور فرند معناسنه (المتربد) اسم فاعل بنيه سيله اربد كبى ارسلانه اطلاق اولنور (الربيد) امير وزننده كوپ ودستى مقوله سنه استف اوزره باصيلوب اوزرينه صوسر پدكلرى خرما ياصقنه دينور (الربيدة) سفينه وزننده ايچنده سجلات حفظ ايلدكلرى طرفه اطلاق اولنور دفتر صندغى كبى (الرابد) خزينه داره اطلاق اولنور خازن معناسنه حابس مال اولديغيچون (المربد) معظم وزننده آقلو قاره لو آلاجه نسنه يه دينور يقال ضأن مربد اى مولع بسواد وبياض (مربد النعم) منبر الحرم وزننده مدينه قربنده برموضع آديدر (الرئد) رانك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله متاعى استف ايلك معناسنه در يقال رئد المتاع رئدا من الباب الاول اذا نضده يعنى وضع بعضه على بعض (الرئيد) امير وزننده (والمرئود) (والرئد) فتحتينله برى برى اوزره ديزيلوب استف اولمش متاعه دينور (الارتئاد) افتعال وزننده رئد معناسنه در يقال ارتئد المتاع بمعنى رئده ومنه يقال تركتهم مرتئدين ماتحملوا بعد اى ناضدين متاعهم يعنى بن آنلرى هنوز متحمل اولدقلرى متاعلرنى استف ايدر اولدقلرى حالده براقوب كلدم ديمكدر (الرئد) رانك كسريله بريرده مقيم اولان جماعته دينور (الرئد) فتحتينله ضعفة ناسه دينور تقول تركنا على الماء رئدا مايطيقون تحملا اى ضعفة ورئد مصدر اولور بولانمق بولانق اولمق معناسنه يقال رئد الماء رئدا من الباب الرابع اذا كدر (الارتاد) همزه نك كسريله بودخى بولانق اولمق معناسنه در يقال ارئد الماء بمعنى رئد وبرجماعت بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال ارئد القوم اذا صاروا رئدا وقويى قازان كسه نمناك طپراغه ايرشمك معناسنه در يقال احتفر فلان حتى ارئد اى بلغ الثرى (المرئد) مقعد وزننده كريم آدمه دينور وارسلانه دينور وبررجل آديدر وملوك يمندن برينك اسميدر كه آلپ اوز سنه سلطنت سورمشدر (برئد) يمنع وزننده بروادى اسميدر (الرجد) رانك فتحى وجيمك سكونيله دتره مك معناسنه در كرك صوغوقدن كرك خوفدن

اولسون يقال رجد الرجل رجد على بناء المجهول اذا ارتعش (الترجيد) تفعيل وزننده رجد معناسنه در يقال رجد ترجيدا على بناء المجهول كذلك بمعنى رجد (الارجاد) همزه‌نك كسريله برآدمى ترتمه طوتمق مغناسنه در يقال ارجد الرجل على المجهول اى ارعد (الرجاد) كتان وزننده خرمن يرينه اكين دمدى طاشيان آدمه دينور يقال هور جاد اى اى نقال السنبل الى البيدر (الرجاد) كتان وزننده بجيلن اكين دمدلرنى خرمن يرينه طاشيمق معناسنه در يقال رجد الرجل رجادا من الباب الاول اذا نقل السنبل الى البيدر (الرخودة) رانك وواوك فتحيله واكثر نسخه‌لرده خاى معجمه‌نك ضميله مضبوطدر يومشاقلق وتازه وترلك لين ونعومت معناسنه در واجوزلق وبوللق خصب ورفاه وسعد عيش معناسنه در (الرخود) اردب وزننده اتلو جانلو كمكلرى نرم وبدنى نازك محبوبه دينور يقال غلام رخود اى لين العظام سمين مؤنثى رخوده در هايله (الرد) رانك فتحى و دالك تشديديله (والمرد) ميمك ورانك فتحيله (والمردود) معقول ومحلوف كبى مصدر اولمق رق (والرديدى) خطيبى و خليفى وزننده كبرو دوندرمك معناسنه در يقال رده ردا ومردا و مردود او رديدى من الباب الاول اذا صرفه يعنى عن وجهه (الرداد) سحاب وزننده (والرداد) كتاب وزننده آندن اسملردر كبرو دوندرمكه دينور وعربلر رد عليه الشئ ديرلر اول نسنه يى آندن قبول ايلمه ورد فلانا ديرلر قولنده ياخود فعلنده تخطئه ايلمه وردكوتو وكثر شيئه اطلاق اولنوركه وصف بالمصدردر يقال شئ رد اى ردئ ولسانده اولان طوتقنلغه دينوركه كلامى سلاست وطلاقتله ادا ايده‌ميوب كويا كه حروفى كبر وچوبوركه تكلم ايدر يقال فى لسانه رد اى حبسة (المردودة) استريه اطلاق اولنوركه باش تراش ايدرلر موسى معناسنه بوكيلوب صاينه رد اولنديغيچون موسى مؤنث اولمغله مردوده عنوانده وارد اولمشدر پس چاقيه‌ده اطلاق اولنور وچاقى چاكى محرفيدر ومردوده طلاق ويرلمش خاتونه اطلاق اولنور پذرى خانه‌سنه ارجاع اولنديغيچون يقال امرأة مردودة اى مطلقة (الردى) حمى وزننده بودخى مطلقه خاتونه دينور (الرد) رانك كسريله برشيئك عمادينه اطلاق اولنوركه اكا اعتماد ايدر اكا ظهرنى رد ايتديكيچون ياخود كنديسنك عوارضنى وحوادثنى اول عماده رد ودفع ايلديكيچون يقال هوردده اى عماده (الردة) دانك فتحيله چركنلك قبح معناسنه در كه مردو ديبتى مستلزمدر يقال فى وجهه ردة اى قبح (الردة) رانك كسريله ارتداد لفظندن اسمدر كه مرتد لكه دينور كما سيذكر يقال قتادا اهل الردة اى الارتداد عن الدين ورده طوارك طوغورمزدن اقدمجه مه سى سود ايله طولمسنه دينوركه مقدما چكيلن سودينك رجعتدن عبارتدر ورده ذقنده يعنى اكككده اولان كيروك يعنى ايچرى طوغرى قاچقلق وباصقلغه

دینور کویاکه اوزایه جق ایکن رجعت ایدوب فالمقدر یقال فی ذقته ردة ای تقاعس وطاغدن کیرو عکس ایدن صدایه اطلاق اولنور تقول سمعت ردة الجبل ای صداه ودوه‌نك ایکنجی مرتبه ده صوایچمسنه اطلاق اولنور یقال شربت الابل ردة ای عللا (الترداد) ثانك فتحیله تردید معناسنه در کثرت رد یعنی تکرار ایلمکدن عبارتدر وبوثلاثیدن یقال رده ترددا ای ردده اشبو ترداد وتجوال حشیق ورمیا وزنلری که ثلاثیدن مصدرلردر تکثیر ایچوندر (المردد) معظم وزننده برخصوصده حیران وسرکردان اولمش آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مردد ای حائر بائر (الارتداد) افتعال وزننده کیرو دونمك معناسنه در یقال ارتد علی اثره اذا رجع رائك کبریله رده بوندن اسمدر نته که ذکر اولندی مؤلف بصائرده دیدیکه رده وارتداد کلدیکی یولدن کیرو دونمك معناسنه در لکن رده کفره رجوع وارتداد اعم اولهرق مستعملدر یقال هو من اهل الردة فاقتلوه ویقال ارتد عن طریقه اذا رجع ویقال ارتد عن دینه (المرادة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی برکسه اوزره کیرو رد وارجاع ایلمك معناسنه در یقال راد الشیء علیه مرادة اذا رده علیه (الارد) فتحتینله که افعل تفضیلدر انفع معناسنه مستعملدر کویاکه پك نافع اولمغله مرة بعد اخری کندوسی کیرو رد ایدوب اخذ ایدر وبواحب کبی محبوبدن متصرفدر یقال شیء اردله ای انفع له (الرادة و المردة) میمك و رائك فتحیله فائده ومنفعت معناسنه مستعملدر یقال لا راد فیه ولا مردة ای لا فائدة قال فی الاساس ما یرد علیك هذا ای لا ینفعك ویقال صیغة کثیرة الرد والمرد ای الربع ورواده عربه وطریقه مقوله‌سنك اوکنده اولان ایکی منحرف اغاجلر بینه ارقوری اوزاندقلری آغاجه دینورکه عربه اوق تعبیر اولنور (المرد) اسم فاعل بنیه‌سیله شهوت پرست آدمه دینور یقال رجل مرد ای شبق وطالغه‌سی چوق دکزه دینور یقال بحر مرد ای مواج و طارغین کسیه دینور یقال رجل مرد ای غضبان وعزوبت یعنی ارکنلکی علی قول غربت وسفری مدت مدیده متمادی اولمش آدمه دینور یقال رجل مرد ای الطویل العزوبة اوالغربة وباش یرده اوتورمقدن متأثر اولمغله فربی ونمه‌سی شیشوب قبارمش اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة مرد اذا کانت قد انتفخ ضرعها و حیاؤها لبروکها علی ندی ویبوك نمه‌لی قیونه دینور یقال شاة مرد ای ضرع وصوبی پك چوق ایچمکله شیشوب آغرلنمش اولان ارکك دومیه دینور یقال جمل مرد اذا اکثر من شرب الماء فثقل جمی مراد کلور (المردود) بودنی عزوبتی یاخود غربتی اوزامش آدمه دینور (الردد) عنق وزننده چرکین آدملره دینور یقال رجال ردد ای قباح مفردی ردیددر صد وصدید کبی (الردید) امیر وزننده یغموری آقش بوش بلوده دینور یقال سحاب ردید ای هریق ماؤه

(الاسترداد) برکسه دن بر نسنه نك کیرو رد اولنمسی ایستمك معناسنه در یقال استرددته الشیء اذا طلبه وسأله رده (رداد) کتان وزننده بر مجبر یعنی قریق چقق صاریجی استادك اسمیدر بعده هر مجبر اکا نسبتله ردادی اطلاق اولنمشدر (الرشد) رانك ضمیله (والرشد) فتحتینله (والرشاد) فساد وزننده طوغری یول بولوب سلوك ایتمك معناسنه در کرك حسی وکرك معنوی اولسون یقال رشد الرجل ورشد رشدا و رشدا ورشادا من الباب الاول والرابع اذا اهتدی ورشد طریق حقده تصلب وتثبت جهتیله مستقیم اولمق معناسنه درکه معنوی جهتیدر اطلاقات شرعیه دندر یقال فلان علی الرشد ای الاستقامة علی طریق الحق مع تصلب فیه (الاسترشاد) رشد و رشاد معناسنه در یقال استرشد الرجل یعنی رشد بوراده استفعال ثلاثی معناسنه در واسترشاد رشد وهدایت طلب ایتمك معناسنه در یقال استرشد الرجل اذا طلب الرشد (الرشدی) جمری وزننده اسمدر رشد ورشاد بولمغه دینور (الارشاد) همزه‌نك کسریله طوغری یول کوستورمك معناسنه در یقال ارشده الله تعالی ای هداه (الرشید) امیر وزننده اسماء صفات الهیه دندر مرشد معناسنه درکه طوغری یوله هادی و امور مقدره سندن حسن التقدیر ایدکدر والله الرشید الهادی الی سواء الصراط والذی حسن تقدیره فیما قدر بوراده مرشد معناسنه اولمغله فعیل یعنی مفعل در ورشید اسکندریه قربنده بر قصبه آدیدر وبر رجل اسمیدر (الرشیدیة) یای نسبتله بر طعام معروفدر هارون رشیده منسوبدر فارسیده اکا رشته دینورکه رشته حلواسی اولهجقدرکه حالا کستان حلواسی دیدکلریدر نته که مأمونیه حلواسی اوغلی مأمونه منسوبدر (المراشد) میمك فتحیله مقاصد طرق معناسنه درکه منزل مطلوبه موصل اولان طوغری یوللردر مفردی مرشد ومقصد وزننده یقال هو یهدی الی المراشد ای مقاصد الطرق (الرشدة) رانك فتحی وکسریله حلالزاده‌لك معناسنه مستعملدر زنیه مقابلیدرکه حرامزاده‌لك دیمکدر یقال ولد لفلان ولد الرشدة ضد زنیة پس ابن رشده حلالزاده دیمکدر (ام راشد) فاره‌نك کنیه‌سیدر (وراشد ورشد) قفل وزننده (ورشید) امیر وزننده (ورشید) زبیر وزننده (ورشد) جبل وزننده (ورشدان) صحبان وزننده (ورشاد) سحاب وزننده (ومرشد) مقعد وزننده (ومرشد) مظهر وزننده اسامی رجالدندر (الرشادة) سحابه وزننده قیایه دینور صخره معناسنه واوجی طولدیرن طاشه دینورکه آیه‌له تعبیر اولنور جمع جنسی رشاددر (حب الرشاد) رانك فتحیله حرف اسمیدرکه ثره تخمیدر وحرف قفل وزننده حرمان معناسنه اولمغله تفأ لاحب الرشاد اطلاق ایلدیلر سلیم و مفازه کبی (الرشدیة) بغداد قضاسنده برقریه در (بنو رشدان) رانك فتحی وکسریله بربطن اسمیدر مقدما بنو

غیان ایله مسمی اولمغله فخر انام علیه الصلوة والسلام حضرتلری تفألا تغیر وغیان لفظنه محاکی و مشاکل اولمق ایچون بنو رشدان اطلاق بیوردیلر (الرصد) قصد وزننده (والرصد) فتحتینله برنسنه یی مطمح نظر ایدوب کوزتمك معناسنه در یقال رصده رصدا و رصدا من الباب الاول اذا رقبه (الترصد) تفعل وزننده رصد معناسنه در یقال ترصده بمعنی رصده (الراصد) اسم فاعلدر و راصد ارسلانه اطلاق اولنور شکار اوزره صبر ایوب قاپمغی کوزتدیکیچون (الرصید) امیروزننده مطلقا پرتجی جانوره اطلاق اولنور علاقة مزبوره به مبنی (الرصود) صبور وزننده شول ناقه یه دینورکه سائر دوه لر صو ایچمجه قدر مکث ایله آنلرك تکمیل اولمسنی کوزه دوب بعده ایچر اوله یقال ناقة رصود اذا کانت ترصد شرب غیرها لتشرب هی (الارصاد) همزه نك کسریله برکسه ایچون برنسنه یی آماده قیلق معناسنه استعمال اولنور کویاکه اول نسنه یی اکا مترقب قیله جق برطریقه وضع ایدر تقول ارصدته له اذا اعددته له وایولکله یاخود کلکله عرض ومکافات ایلك معناسنه استعمال اولنور بودخی علاقهٔ مذکوره قبیلندندر تقول ارصدت له خیرا اوشرا اذا کافأته (المرصاد) مفتاح وزننده شول یوله وشول مکانه دینورکه آنده دیدبان مقوله سی اوتوروب دشمنی کوزه درلر مؤلف بصائرده دیدیکه مرصاد رصده مخصوص مکاندر مبالغة کویاکه آلت رصد اعتباراولنمشدر مضمار ومیقات دخی بوقبیلدندر ومرصاد مبالغه اولور کما قال تعالی [ان ربك لبالمرصاد] ای المکان الذی یترقب فیه الرصد ویجوزان یکون صیغة مبالغة کالمطعان والمعوان (الرصدة) جرعه وزننده ارسلان صید ایلك ایچون قازیلن چقوره اطلاق اولنور زبیه معناسنه وقلح باغنده اولان حلقه یه دینورکه توجدن وکومشدن اولور (الرصدة) حمزه وزننده بردن یاغن صاغانقلی یغموره دینور (الرصد) فتحتینله مصدردر نته که ذکر اولندی ورصد جمع اولور راصدون معناسنه و بوحرس وحارس وخدم وخادم کبیدر یقال قوم رصد ای راصدون ورصد آزجه یغموره وآزجه چایره دینور جمعی ارصاد کلور (المرصدة) محسنه وزننده شول یره دینورکه آنده برمقدارجه چایر اوله یقال ارض مرصدة اذا کان بها شیٔ من رصد ای کلأ وعند البعض مرصده شول یره دینورکه اکا یغمور یاغمغله آنده چایر بتمك مأمول اوله یقال ارض مرصدة اذا کانت مطرت وترجی لان تنبت (رصد) رانك ضمی وصاد مشددنك کسریله یمنده بر قریه آدیدر (الرصد) رانك فتحی وصاد مهملنك سکونیله متاعی بری بری اوزره استف ایلك معناسنه در یقال رصد المتاع رصدا من الباب الاول اذا رئده (الارتصاع) افتعال وزننده آندن مطاوعدر یقال رصده فارتصد (الرعد) رانك فتحی وعینك سکونیله سحابدن مسموع اولان صوته دینورکه کوك کورلتوسی تعبیر

اولنور صوت السحاب معناسنه على قول رعد بر فرشته اسمیدرکه سحابی سوق ایلکه مأموردر کورلدیرك سحابی موضع مأموره سوق ایدر نتکه حادی یعنی نغماتله دوه سورن کسه حداء ونغماتله دوه‌یی سوروب کوتورر شارح دیرکه تعریف اول شرعیه وحکمیه وثانی شرعیهٔ محضه‌در ورعد مصدر اولور کوك کورلدمك معناسنه یقال رعد السحاب رعدا من الباب الثالث والاول اذا صات وعربلر زید فلانی وعید شدید ایله تهدید وتخویف ایلدی دیمك پرده رعدله زید و برق دیرلر تهدده معناسنه نتکه لسانمزده کورلده‌یوب شاقیدی تعبیری واردر وبو برق کلمه‌سنه مقارنا استعمال اولنور و فلان خاتون زیب وزینتله پر آرایش اولدی دیمك پرده رعدت فلانة و برقت دیرلر تحسنت و تزینت معناسنه عادتا شمشك چاقوب کوك کورلده‌دکده هرکس نظر ایدر اولمق ملاحظه‌سنه مبنی‌در (الراعدة) کورلده‌یجی سحابه‌یه‌دینور ومنه المثل ★ ومنه صلف تحت الراعدة ★ مؤلف بونی صلف مادة‌سنده رب صلف عنوانیله ذکر ایلشدر وبو امثالدندر صلف فتحتینله قلت فیض وخیر معناسنه اولمغله مکثار یعنی پك لافزن اولوب اصلا خیر و منفعتی اولمیان بخیل حقنده ضرب اولنور مؤلف موضع مزبوردده ایکی مضرب دخی بیان ایلشدر (الارعاد) همزه‌نك کسریله برکسه‌یی وعید ایله کندی طرفندن قورقتمق علی قول عنف وزجر و تنبیهاتله قورقتمق معناسنه درکه اولده قورقویه دوشورمکدر یقال ارعد زیدا اذا وعده اوتهدده وکوك کورلتوسنه اوغرامق معناسنه‌در یقال ارعد الرجل اذا اصابه رعد وبرآدمی دترتمه طوتمق معناسنه در صوغوقدن یاخود قورقودن یقال ارعد فلان علی المجهول اذا اخذته الرعدة وقوم یغنی اشاغی صیریلوب دوکلمك معناسنه در دترمك معناسندن منشعبدر یقال ارعد الکثیب علی المجهول اذا انهال (الارتعاد) افتعال وزننده مضطرب اولمق معناسنه‌در یقال ارتعد الرجل اذا اضطرب (الرعدة) رانك کسری وفتحیله آندن اسمدر مضطربلغه دینور ودتره‌مکه دینور لرزه معناسنه (المرعد) مکرم وزننده اشاغی‌یه صیریلوب دوکیلور اولان قوم یغننه دینور یقال کثیب مرعد ای منهال (الرعدید) رانك کسریله (والرعدیدة) هایله قورقق کسیه اطلاق اولنور یقال رجل رعدید و رعدیدة ای جبان وبدنی تر وتازه و نازك محبوبه‌یه اطلاق اولنور یقال جاریة رعدید و رعدیدة ای رخصة و پالوذه‌یه اطلاق اولنور تقول اطعمنا الرعدید ای الفالوذ (الرعاد) کتان وزننده بر نوع بالق اسمیدرکه چن برآدم اکا مس ایلسه الی درساعت اویشوب دترمکه بشلر اول بالق دیری اولدیغه وچوق سوزلو برکوکسیه دینور (الرعیداء) مصغر بنیه‌سیله بغدایدن آیرتلنوب آتیلان بیکانه دانه‌لره دینور زوان و قرموق کبی (الرعود) سفر جل وزننده بر ناقه آدیدر

(المرعدد) اسم فاعل بنيه‌سيله مبرم سائله دينور يقال سائل مرعدد اى ملحف فى السؤال (ذات الرعد والصليل) حرب وقتالدن كنايه در صليل قليج آوازيدر يقال جاء بذات الرعد والصليل اى الحرب (ذات الرواعد) آفت و داهيه‌يه اطلاق اولنور (الترعد) تفعل وزننده دتره‌مك معناسنه در يقال ترعدت الالية اذا ترجرجت (الرغد) رانك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله (والرغد) فتحتينله سهولت و رفاه و وسعت اوزره اولان ديرلكه دينور يقال عيشة رغد ورغد اى واسعة طيبة ورغد فتحتينله و رغاده سعاده وزننده مصدرلردر ديرلك رفاه ووسعت اوزره اولمق معناسنه يقال رغد عيشه ورغد رغدا ورغادة من الباب الرابع والخامس اذا طاب واتسع ورغد فتحتينله راغد لفظندن جمع اولور خدم وخادم كبى يقال قوم رغد ونساء رغد اى ذو وعيش رغد (الارغاد) همزه‌نك كسريله مواشى يى اوتلاقده مسيب براقمق معناسنه‌در كه بكنديكى كبى خودسر اوتليوب كزه يقال ارغد وامواشيهم اذا تركوها وسومها وبرآدم خصب ورفاه اوزره اولمق معناسنه‌در يقال ارغد القوم اذا اخصبوا (الرغيدة) عقيده وزننده سود بولماجنه دينوركه سودى قيناديوب اون چالغه مرتب اولور (المرغاد) ميمك ضمى ودالك تشديديله ارغيداد لفظندن اسم فاعلدر شول طارغين آدمه دينوركه غضبندن جواب ويرمز اوله يقال هو مرغاد اى غضبان لايجيبك وشول خسته‌يه دينوركه عاقى هنوز پك مشتد اولميوب لكن وجودنده صارصمله پيدا اوله يقال مريض مرغاد اذا كان لم يجهد وفيه ضعضعة قال الشارح قال النضر يقال ارغاد الرجل فهو مرغاد وهوالذى بدأبه الوجع فانت ترى فيه بسا وفترة وضعضعة ومرغاد كركى كبى اويقوسنى استيفا ايلمكسزين بيدار اولمش كسيه دينوركه هنوز خمياز‌ه‌سى واويوشقلغى باقى اولور يقال نائم مرغاد اذا لم يقض كراه وشول كسيه دينوركه برخصوص ايچون رأى وتدبيرنده شك وتردد اوزره اولوب نه‌كونه رأى ونه درلو حركت ايده‌جكنى بيلز اوله يقال رجل مرغاد اى شاك فى رأيه لايدرى كيف يصدره كذلك هر شوريده ومختلط وپريشان اولان شيئه مرغاد دينور مصدرى ارغيداددركه ذكر اولندى (الرغياء) رعياء وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى (الارغلداد) اقشعرار وزننده رغد مذكوردن افعلال‌در زياده‌سيله رفاه ووسعت معاش اوزره اولمق معناسنه‌در يقال ارغلد الرجل اذا رغد عيشه مبالغة (الرفد) رانك كسرى وفانك سكونيله اسمدر عطأ وبخششه وصله وجائزه‌يه دينور يقال هو عظيم الرفد اى العطاء والصلة (الرفد) رانك فتحى وفانك سكونيله بيوك ووسعتلو كاسه‌يه دينور رانك كسريله‌ده لغتدر وعريلر فلان وفات ايلدى ديمك يرده هريق رفده ديرلر نته‌كه بومعناده صفرت وطابه وكفئت جفنته دنى ديرلر بدنى جاندن

خالی اولدی دیمکدن کنایه‌در ورفد رانك فتحیله مصدر اولور عطیه ویرمك معناسنه یقال رفده رفدا من الباب الثانی اذا اعطاه ورفد طوارك پالانی ایچنه رفاده قومق معناسنه‌در یقال رفد للدابة اذا جعل فی اکافها رفادة (الارفاد) همزه‌نك کسریله یاردم ایتمك معناسنه‌در یقال ارفده اذا اعانه ونسنه ویرمك معناسنه‌در یقال ارفده اذا اعطاه وطوار پالانه رفاده قومق معناسنه‌در یقال ارفد للدابة اذا جعل لها رفادة (الرفادة) رانك کسریله آت ایرنده اولان اکرم دیدکاری چکه کبی شیئه دینورکه سمرك آلتنه وضع ایدرلر طوارك سمر صرتنی سورمسون ایچون ویاره صاردقلری بجاوره‌یه دینور وزمان جاهلیتده قریش بینده واقع اولان عارفانه‌یه دینورکه بورسنه بینلرندن بقدر الوسع برر مقدار مال اخراج ایدوب آنکله غلال وزبیب اشترا وحجاج ایچون مهیا وحجاج‌ورودنده اطعام ایدرلر ایدی (الرافدان) تثنیه بنیه‌سیله دجله ایله فراته اطلاق اولنور کثیر الفیض اولدقلریچون (الارتفاد) افتعال وزننده کسب وکار ایتمك معناسنه‌در جلب رفدی مستلزمدر یقال ارتفد المال اذا اکتسبه (الاسترفاد) یاردم ایستمك معناسنه‌در یقال استرفده اذا استعانه (الترافد) تفاعل وزننده بری بریله یاردملشمق معناسنه‌در یقال ترافدوا اذا تعاونوا (الترفید) تفعیل وزننده برآدمی اولوملق معناسنه‌در یقال رفده اذا سوده وعظمه وترفید هروله‌یه یعنی یلکه شبیه برنوع یورویشه دینور تمتین کبی اسمدر (المرافید) میمك فتحیله سودلی هرکز منقطع اولمیان قیونلره اطلاق اولنور یقال شاة مرافید اذا کانت لاینقطع لبنها (الرفود) صبور وزننده بمعنی فاعلدر برصاغمده سودی بیوك چناغی طولدرر اولان ناقه‌یه اطلاق اولنور یقال ناقة رفود ای تملأ الرفد بحلبة واحدة (بنوارفده) ارفله وزننده حبش طائفه‌سندن برجنس‌در (الرفدة) حمزه وزننده سوارقیه‌ده برصودر (رفیده) جهینه وزننده برکوچك قبیله‌درکه الرفیدات دیرلر نته‌که آل هبیره‌یه الهبیرات دیرلر (رافد ورفید) زبیر وزننده (ومرفد) مظهر وزننده اسامیدن رجالدندر (الروافد) سقف بیته وضع اولنان اخشابه دینور (الرقد) رانك فتحی وقافك سکونیله (والرقاد) رانك ضمیله (والرقود) قعود وزننده اویومق معناسنه‌در یقال رقدالرجل رقدا ورقادا ورقودا من الباب الاول اذا نام لکن رقاد کچه اویقوسنه مخصوصدر ورقد ورقود اعم‌در ورقد سعد وزننده بادیه‌ده بر طاغ آدیدرکه آندن دکرمن طاشلری قطع اولنور (الرقود) رانك ضمیله (والرقد) رکع وزننده راقدك جمیدرکه نائم معناسنه‌در یقال رجل راقد وقوم رقود ورقد ای نیام (البرقود) یعفور وزننده اویقوجی کسیه دینور یقال رجل برقود اذا کان یرقد کثیرا (المرقد) محسن وزننده منوم دارویه دینور

شرب وتناول ايدنى اوبودر اولور يقال ناوله الطبيب مرقدا اى دواء يرقد شاربه وآچق يوله دينور شاهراه معناسندكه دوز ولطيف اولغله دابه راحت كيدوب راكبي استراحتندن اوبور اولور (المرقد) مقعد وزننده اسم مكاندر ياتوب اويويجق يره دينور مضجع معناسنه مزاره اطلاقى بومناسبتله در قال الشارح ومنه قوله تعالى [قالوا ياويلنا من بعثنا من مرقدنا] (الارقاد) همزه نك كسريله اوبوتمق معناسنه در يقال ارقده اذا انامه وبريرده مقيم اولمق معناسنه استعمال اولنور فى الاصل همزه سى صيرورت ايجوندر يقال ارقد بالمكان اذا اقام به (الرقدان) قحطانه جنبش ونشاطدن ناشي شطارته بزى اوته قالقيوب صچرامغه دينور (الارقداد) ارمدادوزننده سرعتله يورمك معناسنه در يقال ارقد الرجل اذا اسرع (المرقدى) مرعزى وزننده امور ومصالحده جست وچالاك اولان آدمه دينور يقال رجل مرقدى اذا كان يسرع فى اموره وبو ارقداد مذكوردن مفعلى وزننده در بوراده وانقولى مرحوم اويقويه وارمشدر (الراقود) ماعون وزننده بيوك كوپه دينوركه خم خسروانى تعبير اولنور على قول ايجى زفتلى اشاغيسى سيورى وسوبو اولان نوعنه دينوركه يوقريسى قارنلو اولور تقول عندى راقود خلا وهودن كبير اوطويل الاسفل يسع داخله بالقار شارح ديركه جوهرى بونى معربدر ديدى لكن اصلنى بيان ايلمدى امهات سائره عربى اولدرق مثبتدر ومبالغه در پك اوبودبجى ديمكدر عن اصل ايجى طلا اولمش بيوك نبيذ كوپنه دينور ايدى كه شار بنى البتده رقدة سكر وسكونه مبتلا ايدر بعده مطلقا بيوك كوپده استعمال ايلديلر وراقود بركوچك بالق آديدر (الرقيدات) تصغير بنيه سيله بنوكلاب يوردنده برصو آديدر (الرقدة) رانك فتحى وقافك سكونيله فى الاصل مصدر بناء مره در بومناسبتله اون كون مقدارى هوانك بك اسى اولمسنده استعمال اولندى كويا كه اول ايامده هوا تحرك ايليوب نائم اولور تقول اصابتنا رقدة من حر اى قدر عشرة ايام (الترقيد) تفعيل وزننده طوار قسمنه مخصوص بركونه يورويشه دينور ظاهرا راحت اشمسى اوله جقدركه راكبنى اوبودر (رقاد) غراب وزننده (وراقد) صاحب وزننده اسامیدندر (الركود) قعود وزننده طورمق سكون وآرام معناسنه در يقال ركد الماء والريح ركودا من الباب الاول اذا سكن ونبت وتراز وكفه لرى بس برابر اولمق معناسنه مستعملدركه حركت ايلن اولور يقال ركد الميزان اذا استوى (الركود) قبول وزننده سودى اصلا كسليوب دائمى اولان ناقه به اطلاق اولنور يقال ناقة ركود اذا دام لبنها ولاينقطع وطوپطولو چناغه اطلاق اولنور يقال جفنة ركود اى ملاى (الرماد) سحاب وزننده (والرمداء) رانك ودالك كسريله (والارمداء) اربعاء وزننده آتش كولنه دينور خاكستر معناسنه (الارمد)

احمر وزننده كول رنكنده اولان شيئه دينور يقال رمد الشيء رمدا من الباب الرابع اذا كان فى لون الرماد فهو ارمد وارمد رماد لفظنه تاكيد اولور كاسيذ كر وكوزى آغريين آدمه دينور رمداتيدن وصفدر (الرمداء) حمراء وزننده ارمدك مؤنثيدر ونعامه يه يعنى دوه قوشنه اطلاق اولنور رمادى اللون اولديغيچون (الرمد) رانك ضميله سبورى سينكه اطلاق اولنور (الرمدد) زبرج وزننده (والرمدد) درهم وزننده (والرميد) حديد وزننده ارمد كبى رماد لفظنه تاكيد اولور ياخود رمادد ن معناى وصفيت اخذ اولنمغله هالك ديمك اولور يقال رماد ارمد ورمدد رميد اى كثير دقيق جدا اوهالك (الارماد) همزه نك كسريله فقير وكدا اولمق معناسنه در وبواتراب كبيدر يقال ارمد الرجل ادا افتقر وقيتلغه دوچار اولمغله طوارلرى هلاك اولمق معناسنه در يقال ارمد القوم اذا امحلوا و هلكت مواشيهم ودينى طوارك قبل النتاج ممسى سودلو اولمق معناسنه در يقال ارمدت الناقة اذا اضرعت وبرنسنه نك كوزنى آغرتمق معناسنه در كه رمد آتيدن مأخوذ در يقال ارمدالله عينه اى جعلها رمداء (الترميد) تفعيل وزننده بودخى طوارك ممسى قبل النتاج سودلى اولمق معناسنه در يقال رمدت الناقة اذا اضرعت (الرمد) كتف وزننده چوق طورمغله متغير اولمش صويه دينور يقال ماء رمد اى آجن (الرمد) فتحتينله كوز آغريمق معناسنه در يقال رمدت عينه رمدا من الباب الرابع اذا هاجت ويقال رمد الرجل اذا هاجت عينه (الارمداد) احمرار وزننده رمد معناسنه در لكن بوابلغدر يقال ارمد الرجل وارمدت عينه ارمدادا (الرمد) سعد وزننده (والارمد والمرمد) محمر وزننده كوز آغريسنه مبتلا كشيه دينور مؤنثى رمداءدر عينه ومرأه يه وصف اولور (بنو الرمد) سعد وزننده (وبنو الرمداء) ايكى بطنلردر ابو الرمداء البلوى اصحابدندر بلى قبيله سندندر (الرمد) سعد وزننده (والرمادة) سعاده وزننده انسان ودواب ومواشى قسمى هلاك اولمق معناسنه در يقال رمدت الغنم رمدا من الباب الثانى اذا هلكت من برد وصقيع كويا كه كول كبى اولديلر ومنه عام الرمادة فى ايام عمر رضى الله عنه هلكت فيه الناس والاموال من القحط (المرمد) مشمر وزننده امور واعمالده ايشلك ونافذ وجارى ادمه دينور يقال رجل مرمد اى ماض جار (الرمادة) سحابه وزننده يمنده وفلسطين ومغرب زمينده بر موضع آديدر ومكه ايله بصره بينده بربلده در وحلبده برمحله وبلخ قضاسنده برقريه ونيسابوردە برقريه ياخود برمحله وبرقه ايله اسكندريه بينده بربلده آديدر (رمادان) رانك فتحيله برموضعدر (رمدة حتان) كسرة فتان وزننده براوفورملك ناچيز شيئه اطلاق اولنور يقال ماتركوا الارمدة حتان اى لم يبق منهم الاماتدلك به يديك ثم تنفخه فى الريح بعد حته (الرند) رانك فتحى

ونونك سكونيله برنوع خوش رايحه‌لو شجر اسميدر وعود اغاجنه دينور ومرسين اغاجنده دينور آس كبي مفردات سائره‌ده دفنه اغاجي ويبان مرسني اغاجيله مفسردر ورند عربستانه مخصوص برنوع ظرفدر كه كوچك چوال طرزنده خرما يپراغندن اوررلر اشاغيسي واسع ويوقريسي مخروطي اولور آنكله خرماطاشورلر (ذورند) حجاج بصره جاده‌سنده برموضع آديدر محدثيندن عمر بن ابراهيم بن شبيب الرندي اورادندر (رنده) زبده وزننده اندلسده تاكرني ولايتنده بر حصن آديدر خطيب اندلس اولان عبد الله بن عاصم وبزم شيخ مشايخمز اولان احمد بن ابي العافية الرندي اورادندر (الرهد) رانك فتحي وهانك سكونيله برنسنه‌يي پك ازمك معناسنه‌در يقال رهد الشيء رهدا من الباب الثالث اذا سحقه شديدا (الرهادة) سعاده وزننده تر ونازكلكه دينور (الرهيدة) عقيده وزننده وجودي كل كبي تروتازه ونرم ونازك اولان كنج محبوبه‌يه دينور يقال امرأة رهيدة اي شابة رخصة ناعمة ورهيده خرده بلغوردن اولان سودلو آتشه دينور تقول اطعمنا رهيدة وهو البريدق ويصب عليه اللبن (الرهودية) رفق و ملايمتله معامله ايلمكه دينور (الترهيد) تفعيل وزننده برحماقت عظيمه اظهار ايلك معناسنه‌در يقال رهد الرجل اذا اتى بالحماقة العظيمة (المرهود) سست وكوشك نسنه‌يه دينوريقال امر مرهوداي لم يحكم وتقول تركتهم مرهودين اي غير عازمين ولاحازمين على امر (الرود) رانك فتحي وواوك سكونيله (والرياد) كتاب وزننده طلب ايلك معناسنه‌در يقال راده يروده رودا وريادا اذاطلبه ورود بري اوته كلوب كتمك تردد معناسنه‌در كه آمد شد ايتمك واولطه ايلك تعبير اولنور يقال راد الرجل اذا ذهب وجاء ورياد الابل دوه قسمنك مرعاده بري اوته كتمسندن عبارتدر يقال رادت الابل ريادا اذا اختلف مقبلة ومدبرة (الارتياد) افتعال وزننده بودخي طلب ايلك معناسنه‌در يقال ارتاد الشيء اذا طلبه (المراودة والرواد) مفاعله بابندن ديلك مشيئت معناسنه‌در يقال راوده مرادودة وروادا اذا شاء مؤلفك بصائرده بياننه كوره رود ورياد برنسنه‌نك طلبنده رفق وسهولتله تردد ايلك معناسنه موضوعدر سائر معاني آندن متفرعدر (الريد) رانك كسريله ديلكه دينور كه اسمدر مشيئت معناسنه (الارادة) اعاده وزننده ديلك معناسنه‌در يقال اراد الشيء اذا شاء (الرائد) دكرمن النه اطلاق اولنور كه ال دكرمننك صابي اوله‌جقدر يد الرحى معناسنه اوته‌يه برويه كيدوب كلديكيچون و اوتلاق آرامق ايچون ايلرويه كوندردكلري آدمه اطلاق اولنور (المراد) ميمك فتحيله (والمستراد) مستراح وزننده اسم مكانلردر اوتلاقده دوه‌لرك تردد ايلدكلري موضعه دينور (الرادة) عاد وزننده كه اصلي رائده‌در (والروادة) ثمامه وزننده

(والرائدة) زائده وزننده شول خاتونه دينور كه دائما قومشولرك اولرنى طولاشور اوله يقال امرأة رادة وروادة ورائدة اى طوافة فى بيوت جاراتها (الرودان) فتحاتله مصدردر خاتون قومشو اولرنى چوق طولشمق معناسنه در يقال رادت المرأة رودانا اذا اكثرت الاختلاف الى بيوت جاراتها (الرأد) تسهيل همزه ايله رائد معناسنه در كه ذكر اولندى وبوراد كلمه سى اصلنده رود ايدى فتحتينله كه فعل بمعنى فاعلدر بعده واو الفه منقلب اولدى يقال رجل رادای رائد (المرود) منبر وزننده سرمه ميلنه دينور سر مداندن سرمه آرايجق آلتدر وآت كمرنده دوران ايدن دموره دينور كه صولوق اوله جقدر وبكره تك دمور ايكنه دينور كه آتك اوزرنده دوران ايدر (الرود) رانك ضميله مهل وتأنى معناسنه در يقال امش على رود اى على مهل رويد كلمه سى بوندن مصغردر (الارواد) همزه تك كسريله (والمرود) مكرم وزننده (والمرود) مخرج وزننده كه مصدرلردر برايشى رفق وتأنيله آهسته جه طوتمق معناسنه در يقال ارود فى السير ارواداومرودا ومرودا اذا رفق (الرويد والرويداء والرويديه) بونلرده رفق وسهولت معناسنه در مؤلف بوراده اقتصار ايلشدر وبو بعضلرك ارواددن مرخم ديملرى ملايم دكلدر زيرا وجه مذكوز اوزره رود كلمه سى كه راء مضمومه ايله مهل وتأنى معناسنه در پس رويد كلمه سى آندن مصغردر يانجه و يواشجه ديمكدر يقال مشى رويدا ورو يداء ورويديه اى على رفق ويقال رويدا اى مهلا ويقال رويدك عمرا اى امهله واشبو رويد كلمه سى افعل يعنى امر معناسنه اولورسه كاف خطاب داخل اولور اسم فعل امر اولورسه كاف خطاب داخل اولور وبو دزت وجه اوزره مستعملدر برى اسم فعل امر اولور تقول رويدك عمرا اى امهله ثانى صفت واقع اولور يقال ساروا سيرا رويدا ثالث حال واقع اولور يقال سار القوم رويدا بوراده معرفه يه متصل اولمغله صفت اولمغه صلاحيتى اولمديغندن حال قلنمشدر رابع مصدر اولور يقال رويد عمر وبالاضافة و يقال رويدكني و للمخاطبة رويدكنى ورويدكاني ورويدكوني ورويدكتني (الرود) رانك فتحى و واوك سكونيله (والرائدة) ملايم اسن يله دينور يقال ريح رودورائدة اى لينة الهبوب رفق معناسندندر رود بوراده وصف بالمصدردر (ماترید) تانك ضميله سمرقنده ده برمحله آديدر (الروند الصينى) سجل وزننده داروى معروفدر اطبا الف زياده سيله راوند اطلاق ايدرلر وحالا راوند ايله متعارفدر چين ديارندن كلمكله راوند چينى دبرلر (راوند) اصفهان نواحيسنده برموضعدر واعلامدن احمد بن يحيى الراوندى مرو الرود شهرينك اهاليسندندر (ابن رواد) شداد وزننده تابعيندندر اسمى عبد العزيزدر (الريد) زيد وزننده طاغك برطرفندن اوزانوب چقان سيورى

وتومسك يرينه دينور جمعى ريود كلور (الريدة) هايله (والرادة) عاده وزننده (والريدانة) رانك فتحيله ملايم اسن يله دينور واويده لغتدر يقال ريح ريدة ورادة وريدانة اى رود وريده يمنده بر بلده در حضر موت اولكه سنده ايكى قريه وقنسرين قضاسنده بر قريه در (ريدان) ميدان وزننده قنسرين قضاسنده بر حصن آديدر

﴿ فصل الزاى المعجمة ﴾ (الزأد) زانك فتحى وهمزه نك سكونيله بر آدمى بر قورقنج نسنه ايله بلكلتمك معناسنه در يقال زأده زأدا من الباب الثالث اذا افزعه (المزؤد) مسعود وزننده بر قورقنج نسنه دن بلكليوب قورقمش ادمه دينور يقال زئد الرجل على بناء المجهول فهو مزؤد اى مذعور (الزأد) زانك ضمى وضمتينله اسمدر قورقنج نسنه دن عارض اولان قورقويه دينور كه تركيده آندن بلك تعبير اولنور فارسيده باك ديرلر (الزبد) زانك وبانك فتحيله كپوكه دينور صويك وسائر شيئك اولسون و زبد يمنده بر طاغ آديدر وقنسرين قضاسنده بر قريه در وحمص شهرينك اسم قديميدر ياخود حمص قضاسنده بر قريه در و بغداد غربيسنده بر موضع آديدر وزبد سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه حضرتلرينك ام ولدى اسميدر (الازباد) همزه نك كسريله بر نسننه كپوكلنمك معناسنه در يقال ازبد البحر اذا صار ذا زبد وآغاج بياض چچكلر ايله چچكلنمك معناسنه مستعملدر يقال ازبد السدر اذا نور يعنى كالزبد على الماء (الزبد) زانك ضميله (والزباد) رمان وزننده كره ياغنه دينور كه قيون وكچى قسمنك سودندن يايقله اخراج اولنور كپوكه مشابه اولديغيچون آندن مأخوذ اولدى كذلك قيمغه ده اطلاق اولنور مصباحك بياننه كوره لبن بقردن استخراج اولنانه ده اطلاق اولنور دوه لبنندن استخراج اولنانه حباب دينور وزبده هايله زبددن اخص در (الزبد) عبد وزننده كره ياغى يدرمك معناسنه در يقال زبده زبدا من الباب الاول اذا اطعمه الزبد وسود طلومنى ياغى چقمق ايچون چالقمق معناسنه در كه ياپمق تعبير اولنور يقال زبد السقاء اذا محضه ليخرج زبده وبركسه يه چوق نسنه بخش ايلمك معناسنه مستعملدر كثرت جهتيله تشبيه اولندى يقال زبدله زبدا من الباب الثانى اذا رضخ له من ماله (المزدبد) افتعالدن اسم فاعلدر كره ياغنك صاحبنه دينور (التزبيد) تفعيل وزننده آورد كپوكلنمك معناسنه در كه مكثارك حاليدر يقال زبد شدقه اذا تزبد (التزبد) تفعل وزننده تزبيد معناسنه در ويوتمق معناسنه استعمال اولنور كه قايمق كبى يوتمق در على قول بر شيئك زبده وخلاصه سنى آلمق معناسنه در يقال تزبد الشئ اذا ابتلعه اواخذ صفوته وآند ايچمكه شتاب وسرعت ايلمك معناسنه مستعملدر كه همان قايمق يودر كبى يوتمغه ايومكدر يقال تزبد اليمين اذا اسرع اليها (زباد) رمان وزننده (وزبادى) حوادى وزننده بر نبات آديدر امهات سائره ده سكيرلى يپراق ايله مبين در وزباد خبرى اولميان

يعنى يوفقه اولوب ياغمز اولغله ايشه پرامیان سوده دینور (مزید) محدث وزننده بر رجل اسمیدر (زبید) زبیر وزننده ابن الحارث درکه محدثیندندر صحیحین رجالندده بوندن غیری زید یوقدر وزید مدحج قبیله سندن بر بطن درکه عمر بن معدی کربك قومیدر امام زهری اصحابندن محمد بن الولید ومحمیة بن جزؤ وصاحب القالی محمد بن الحسین اللغوی وایکی فرزندلری که آنلرده لغویلردر بطن مزبور رجالندندر (زبید) امیر وزننده یمنده بر بلده در محدثیندندر موسی بن طارق ومحمد بن یوسف ومحمد بن شعیب اورادندر (زبیدان) بانك ضمیله فیعلان وزننده برموضع آدیدر (الزباد) سحاب وزننده برموضع آدیدر (الزباد) سحاب وزننده عطر معروف اسمیدر که قلیه مسك تعبیر ایتدکلریدر فقهاء ولغویون زباد بر دابه در که آندن طیب جلب اولنور دیملریله تعریفنده غلط ایلدیلر زیرا دابهٔ مذکوره دیدکلری کدیدر که مراد پیان کدیسیدر زباد آندن حاصل اولان طیبك اسمیدر واول طیب مذکور کدینك قویرغی التنده واویلقلرنده دینه طوغری رشحه یعنی تردر ابتدا آنی طوتوب زیاده سیله تحریك ایله مضطرب ایلدکدنصکره وجودندن عرق ترشح ایلکله اول موضعلرندن ترلزی قامش قبوغیله یاخود بریجاوره ایله صیروب اخذ ایدرلر مترجم دیرکه اول کدی هندو حبشه پیابانده اولور واکا مسك کدیسی تعبیر اولنور مکه یه تجارلر قویرقلرنی کتوروب بیع ایدرلر بعینه مسك کبی قوقارخلق آلوب امتعه ایچره وضع ایدرلر مشهودمز اولمشدر ومنقولدر که آنی تجمیر وتحریکله عرقناك ایدوب آنك دریسندن جمع ایدرلر سنه تمامنه قدر سموروب قوتلنور واکر برسنه ترك ایلسهلر سبب هلاکی اولور اول تعریق اکا دوای موقت معنوی اولور ایمش وزباد مغربده بر بلده آدیدر وزباد اسمادندر زباد بن کعب جاهلیدر وزباد بنت بسطام بن قیس ولید بن عبدالملك زوجه سیدر ومحمد بن احمد بن زباد علی قول ابن زبدا محدثدر وقول ثانی اشهردر (ابوالزبد) زانك ضمیله محمد بن المبارك العامری کنیه سیدر (زبد) کثف وزننده حوفزان نام کسه نك فرسی اسمیدر (زبده) عمده وزننده بنت الحارث درکه بشر حافینك همشیره سیدر وحسن بن محمد بن زبده محدثدر (زبد) عبد وزننده ابن سنان درکه محدثدر (زبیده) جهینه وزننده هارون رشیدك زوجه سیدرکه جعفر بن منصورك دختریدر (الزبیدیة) طریق مکده مغیشه یه قریب بربرکه آدیدر وبلاد جباله برقریه وواسط قضاسنده برقریه وبغدادده برمحله وآندن آشاغیجه ده بر بشقه محله آدیدر (الزبرجد) سفرجل وزننده جوهر معروف اسمیدر یعنی جواهردن بر یشل طاشدر زمرد کبی لکن اچق رنك اولوب فستق تعبیر اولنان لونله ملوندر قیس بن حسان بن ثابت پك حسن وجمال صاحبی اولغله زبرجد ایله ملقب اولمشیدی (الزرد) فرد وزننده یوتمق معناسنددر یقال زرد اللقمة

زردا من الباب الرابع اذا بلعها وبوغازی صیقوب بوغمق معناسنه‌در یقال زرده زردا من الباب الاول اذا خنقه وزره اورمك معناسنه‌در یقال زرد الدرع اذا سردها وزردا سفراین قضاسنده برقریه آدیدر (الازدراد) افتعال وزننده بودخی یوتمق معناسنه‌در لکن تکلفی متضمندر یقال ازدردا للقمة بمعنی زردها مؤلف ابتلعها ایله تفسیر ایلسیدی انسب ایدی (المزرد) مقعد وزننده بوغازه اطلاق اولنور محل زرد اولدیغیچون (المزرد) منبر وزننده (والزراد) کتاب وزننده شول ایپه دینور که آنکله دوه‌نك بوغازنی قصارلر تاکه کوشنی دفع ایدوب راکبنی آلوده ایلیه وزراد مطلقا بوغازی بوغه‌جق ایپ و کریش مقوله‌سنه دینو مخنقه معناسنه (المزرد) محدث وزننده شماخ نام شاعرك برادری لقبیدر (زرده) حمزه وزننده درتنك قضاسنده برقلعه وشیرازده برطاغ آدیدر (الزرد) کتف وزننده لقمه‌یی چابك یودار اولان کشیيه دینور یقال رجل زرد ای سریع الابتلاع (الزردان) فتحاتله نسوان فرجنه دینور کیرلری یوتدیغیچون یاخود طارلغندن کیرلری بوغدیغیچون وجه ثانی عموم اوزره وصف اولهمز مکر اطلاق توسع بالمجازه محمول اوله وظاهرا بوقطوان کبی وصفدر (الزرد) فتحتینله اورلمش زرهه دینور فعل بمعنی مفعولدر (الزراد) شداد وزننده زره اوریجی کمسیه دینور سراد معناسنه (زرند) سمند وزننده کرمان ایالتنده بر بلدهٔ معروفدر واصفهانده برقریه‌در محمد بن العباس النحوی اورادندر ومدینه قربنده برموضعدر (الزراوند) زانك فتحیله دوای معروف آدیدر ایکی نوع اولور ارکك نوعنه زراوند طویل ودیشی نوعنه زراوند مدحرج دیرلر (الزغد) زانك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله دوه زیاده‌سیله کوکره‌یوب بوکورمك معناسنه‌در یقال زغد البعیر زغدا من الباب الثالث اذا هدرشدیدا وطلومی آغزندن یاغ چقمق ایچون صقمق معناسنه‌در یقال زغد سقاءه اذا عصره حتی یخرج الزبد من فیه وبرآدمك بوغازنی صقمق معناسنده استعمال اولنور یقال زغد فلانا اذا عصر حلقه وبرکسه‌یی برآدم اوزره استعوا ایدوك قشقرتمق معناسنه مستعملدر یقال زغده بالکلام علیه اذا حرشه علیه (الزغید) امیر وزننده طلوم صقلدقده آغزندن چقان یاغه دینور (الزغاد) شداد وزننده طاشقین ایرمغه دینور یقال نهر زغاد ای زخار کثیر الماء (الازغاد) همزه‌نك کسریله امزرمك معناسنه‌در یقال ازغدته اذا ارضعته (المزغثد) مشمر وزننده دارغین آدمه دینور یقال رجل مزغثد ای غضبان (الزغد) فتحتینله دیرلکه دینور یقال زغد رغد رغد ای عیش رغد (الزغبد) زانك وبانك فتحیله کره یاغنه دینور زبد معناسنه (الزغردة) دحرجه وزننده دوه‌قسمی کورلتوسنی انچریسنده تردید ایلیه‌رك کوکره‌مك معناسنه‌در یقال زغرد البعیر

اذا هدر مرددافی جوفه (الزفد) زانك فتحی وقانك سكونیله طولدرمق معناسنه‌در یقال زفد الاناء زفدا من الباب الاول اذا ملأه وآنه آربه‌یی چوق و برمك معناسنه‌در یقال زفد فلان فرسه شعیرا اذا اكثر علیه (الزمرد) ضمات ثلاث و تشدید رایله زمرد اسمیدركه ذال معجمه ایله‌در مؤلف زمردی زبرجد ایله تفسیر ایلشدركه بوارسطو قولیدر و سائرلری عندنده زبرجد آلتون معدنده تكون ایدر یشل وصاف اولور كم رنك اولانه مصری و یشله مائل صاری یعنی فستقی رنكنه قبرسی وقرمزی‌یه مائل صاری یه‌كه جله‌دن كمتردر هندی دیرلر و زمرد آلتون وغیری معدنده تكون ایدر برقاچ قسم اولور بری ذبابی‌درکه لونی یشل سینكه شبیه اولور غایتده‌صاف وصوبی كسكیندر كویا تموج ورقص ایدر وبریسنه ریحانی دینور وبریسنه فستقی دینور وبریسنه صابونی دینور بیاضه مائل یشل اولور وبعضلری بوقسمی زبرجد نوعندن عد ایدرلر (الزمرد) زانك وزمیك فتحیله فعلل وزننده رجل مؤنث ومرأة مذكره دینكدر وبو معربدر یعنی زن مرد فارسی معربیدركه عورت صفتنده اولان اركككه وارك شیوه‌سنده اولان عورته اطلاق اولنور (الزماورد) زانك ضمیله ورد ماده‌سنده مرسومدر (الزند) قند وزننده قولك اوجنك ال ایله قاوشدیغی یره دینورکه بیلك كیكی اوله‌جقدر ایكیسنه زندان دینور شارح دیركه سرچه برمق جابندن اولانه كوع وباش برمق طرفندن اولانه كرسوع ویجموعنه زند دیرلر واورایه بلكجه تعبیر اولنور وبیلكه ساعد دینور انتهی وزند مرخ وعفار نام شجرلردن اهل بادیه‌نك دوزدكاری چقماغه دینورکه ایكی دانه اولور اوستنده‌كی كویا ارك وآلتنده‌كی دیشی‌اولور بری برینه سوره‌رك آتش چقررلر اوستنده اولانه زند وآلتنده اولانه زنده دیرلر وایكیسنه زندان دینمز یعنی زندان دینورکه مذكر تغلیب اولنور جمعی زناد كلور زانك كسریله وازند كلور افلس وزننده وازناد كلور و عربلر بر خصوصده كندیسنه یاری ومعاونتله ایشنك حصولپذیر اولمسنه باعث اولان آدمه ورت بك زنادی دیرلر وزند برتیكنلو آغاج اسمیدر مفرداتده شجر غار ایله مبین‌درکه دفنه اغاجی اوله‌جقدر وزند بخارا قضاسنده برقریه‌در محدثیندن احمد بن محمد بن جدان بن‌عازم الزندی اورادندر وثوب زند یعنی دیدكاری بز اورادن چقر وزند نجد بلادنده برطاغك آدیدر واسامی رجالدندر زند بن الجون مشهور ادیب وشاعر ابودلامه‌نك اسمیدر مترجم دیركه مزبور ابودلامه صاحب نوادر حكایات وناظم ابیات پرنكات موردلطائف ومضحكات ظریف و ادیب برذات ایدی عباسیه‌دن سفاح و منصور ومهدینك ندماسندن ایدی جله لطائفندندركه منصور خلیفه‌نك عمی قیرنی وفات ایلدكده حزن و ملال ایله دفنه حاضر اولوبه قبری كنارنده قعود و جنازه

ورودینه منتظرایدی بوائناده ابودلامه کلوب خلیفه‌یه یقین اوتوردقده منصور خطاب ایدوب‌ای‌ابودلامه بورایه نه حاضرلدیوب قبره اشارت ایلدی ابودلامه خلیفه‌نك عمی قبرینی حاضرلدم دیدکده خلیفه بی اختیار خنده‌ناك اولدی انتهی وزند بن اعراق الثری نسب عدنان رجالندندر و زند مصدر اولور طولدرمق معناسنه یقال زند السقاء زندا من الباب الاول اذا ملأه (زندنه) منکنه وزننده بخاری قضاسنده بربشقه قریه‌در (زندرود) اصفهانده برایرمق آدیدر (زندورد) واوك فتحیله واسط قربنده برقریه‌در حالا خرابه‌در (زنده) حمزه وزننده روم اولکه‌سنده بربلده‌در (زند) فتحتینله بر موضع آدیدر وزند درجه‌یه دینورکه ناقه‌نك جوفنه صوقدقلری قونداقدر نته‌که ماده‌سنده بیان اولندی و زند مصدر اولور صوصه‌مق معناسنه یقال زند الرجل زندا من الباب الرابع اذا عطش (المزند) معظم وزننده بغایت بخیل وناکس شخصه دینورکه مجازدر یقال رجل مزند ای بخیل ضیق ونسبی متهوم اولان شخصه اطلاق اولنور یقال هو مزند ای دعی وانسزجه اولان ثوبه دینور یقال ثوب مزند ای قلیل العرض (التزنید) تفعیل وزننده یلان سویلك معناسنه‌در یقال زند الرجل اذا کذب و برآدمه استحقاقندن زیاده اشکنجه ایتلك معناسنه‌در یقال زند فلانا اذا عاقبه فوق حقه و طولدرمق معناسنه‌در یقال زند السقاء اذا ملأه و چقماق چاقق معناسنه در یقال زند الرجل اذا اوری زنده وتزنید ناقه‌نك فرجنی ایکی جانبدن کوچك خلالر ایله خلاللیوب بعده قیللر ایله یغلیوب قاوشدرمغه دینور بونی ناقه طوغوررکن رحمی طشره‌یه چقدقده ایدرلر وتزنید زیاده ایتلك معناسنه مستعملدر تقول مایزندك احد علیه ای مایزیدك (الازناد) همزه‌نك کسریله زیاده اولمق معناسنه‌در یقال ازند الشیء اذا زاد وزیاده قلمق معناسنه‌در تزنید کبی تقول مایزندك احد علیه ومایزندك ای مایزیدك و دردندن افاقت بولمش آدم یته اول دردینه رجوع ایتلك یعنی آغریسی نکس ایتمك معناسنه‌در یقال ازند الرجل فی وجعه اذا رجع الیه (التزند) تفعل وزننده برکسیه جواب ویرمکده اضطرابله تنکدل ودمبسته اولمق معناسنه مستعملدر یقال تزند الرجل اذا ضاق بالجواب ودارلمق معناسنه مستعملدر یقال تزند الرجل اذا غضب (زندینا) زانك فتحیله نسف قضاسنده برقریه‌در (زندان) محبان وزننده هرات اعمالندن مالین قضاسنده برقریه‌در ومروقضاسنده بر قریه و مصیصه قضاسنده بر ناحیه‌در (الزهد) زانك ضمی و هانك سکونیله (والزهادة) سعاده وزننده برنسنه‌یه رغبتسز اولمق معناسنه‌در یقال زهد فیه وزهد وزهد زهدا وزهادة من الباب الثالث والرابع والخامس ضد رغب وأعند البعض زهاده دنیا وزهد امر دینده اولان پرهیزه مخصوصدر (الزهد) زانك

فتحی وهانك كسریله برنسنه‌یی تقدیر وتخمین ایلك معناسنه‌در یقال زهد الشیء زهدا من الباب الثالث اذا خرره و خرصه (الازهاد) همزه‌نك كسریله بودخی تقدیر وتخمین ایلك معناسنه‌در یقال ازهده بمعنی زهده (الزهد) فتحتینله زكات ماله اطلاق اولنور (الزهید) امیر وزننده آز نسنه‌یه دینور یقال شیء زهید ای قلیل وتنك مشرب كسیه دینور یقال رجل زهید ای ضیق الخلق و قلیل الاكل آدمه دینور یقال رجل زهید ای قلیل الاكل و طاره‌جق دره‌یه دینور یقال واد زهید ای ضیق (الزاهد) عابد وزننده زهد لفظندن اسم فاعلدركه پرهیزكار دیمكدر وزهید كبی خلقی طار آدمه دینور واسماء رجالدندر زاهد بن عبد الله وابو الزاهد الموصلی محدثلردر (الازدهاد) افتعال وزننده برنسنه‌یی آز نسیمق معناسنه‌در یقال ازدهد الشیء اذا عده قلیلا (التزهید) تفعیل وزننده بركسه‌یی بر نسنه‌یه رغبتسز قلق یعنی رغبتنی صرف ایله آندن پرهیز ایتدرمك معناسنه‌در یقال زهد فلانا فیه وعنه ضد رغبه وبركسه‌یی بخله سوق یاخود بخله نسبت ایلك معناسنه‌در یقال زهد فلانا اذا بخله (التزاهد) تفاعل وزننده برآدمی هر طرفدن اختقا ایلك معناسنه‌در یقال تزاهدوا فلانا اذا احتقروه (الزاد) عاد وزننده آزیقه دینور توشه معناسنه (الزود) زانك فتحی و واوك سكونیله آزق طوتمق معناسنه‌در یقال زاد الرجل یزود زودا اذا اسس الزاد (المزود) منبر وزننده آزق قویجق طغارجغه دینور توشه‌دان معناسنه جمعی مزاود كلور (الازادة) همزه‌نك كسریله (والتزوید) تفعیل وزننده بركسه‌یی آزقلندرمق معناسنه‌در (التزود) تفعل وزننده آزقلنمق و آزق طوتمق معناسنه‌در تقول ازدت المسافر وزودته فتزود (ركاب المزاود) عرب بینده عجم طائفه‌سنك لقبیدر اكثری مزود قرمزی سختیاندن اولمغله طائفهٔ عجم دخی قزل بكزلو اولدقلرندن اطلاق ایلدیلر یاخود مزود كبی بیونلری اوزون یاخود طلو مزود كبی جثه‌لری غلیظ اولدقلرندن اطلاق اولنه (زویده) جهینه وزننده مهالبه‌دن برخاتون آدیدر (زواد) كتان وزننده اسمادندر زواد بن علوان و زواد بن محفوظ القریعی محدثلردر (ازواد الركب) اوج آدمك لقبی ایدی بری مسافر بن ابی عمرو و بری زمعة بن الاسود و بری ابو امیة بن المغیره‌در بونلر یولده اولدقلرنده اهل قافله قطعا زاد طریق اتخاذ ایلیوب مجموعنی كندیلر اداره و اطعام ایدرلر ایدی (زاد الركب) برفرس اسمیدركه سلیمان نبی علیه السلام درگاهنه ازد قبیله‌سی وفود ایتدكلرنده اول‌آتی آنلره احسان ایلشلر ایدی (ذوزود) ضم زایله حمیرامراسندن سعید نام امیرك لقبیدر حضرت صدیق رضی‌الله عنه مدت خلافتلرنده یمن‌اهالیسنك دفعهٔ ثانیه ردتلری مسموعلری اولدقده مومی الیهه امرنامه تحریر وتسییر ایلشلر

ایدی (الزید) زانك فتحی وكسری ویانك سكونیله (والزید) فتحتینله (والزیادة) زانك كسریله (والمزید) مصدر میمی اولهرق (والزیدان) میدان وزننده كه بو شاذ در شأن لفظی كبی مجموعی آرتمق معناسنهدر یقال زاد الشیء زیدا و زیدا وزیدا وزیادة ومزیدا وزیدانا اذا نمی وفضل جوهری زانك فتحیله زواده لفظنی دخی ذكر ایتمكله تصحیف ایتمشدر زیرا اول راء مهمله ایله زواره وزیاره كلمهلریدر نمو ذكرندن عاری اولهرق شارح دیركه جوهری كسائی راویسی اولان یعقوبدن روایت ایتمكله ناقل مأمون الغوائلدر انتهی ومادهٔ مزبوره متعدی دخی اولور آرتمق معناسنه یقال زاده الله خیرا فزاد (التزید) تفعیل وزننده بودخی آرتمق معناسنهدر یقال زیده فزاد (الازدیاد) افتعال وزننده آرتمق معناسنهدر یقال زیده فازداد لكن بونلر زیادهیی متضمن در اساسده بومتعدی اولهرق دخی مثبتدر قال تقول ازددت مالا ای زدته (الاستزادة) برآدمی عطاسنده مقصر عد ایتمك استقصار معناسنه درکه معنای آتینك ملزومیدر یقال استزاده اذا استقصره اساسده فلان یستزید فلانا ای یستقصره و یشكوه عبارتیله واقع اولمغله ترجمه ده ضمیرآدمه ارجاعا اولندی واستقصرت فلانا دینورسه تقصیردن مأخوذ واستقصرت الثوب دینورسه قصردن مأخوذ اولور واستزاده برکسهدن برنسنهیی آرتمسنی ایستمك معناسنهدر یقال استزاد فلانا اذا طلب منه الزیادة (التزید) تفعل وزننده اسعار غالی بهایه چقمق معناسنهدر یقال تزید السعر اذا غلا ویلان سویلك یعنی سوزینه یلان قاتمق معناسنهدر یقال تزید فی حدیثه اذا كذب و دابه قسمی عنق دیدكلری یورویشدن زیادهجه یوریمك معناسنهدر و عنق فتحتینله دابه بیونلرنی اوزادوب یره دوشنهرك صو كبی روان اولمغه دینورکه اكثری كیجهلرده دوه قسمی اویلجه یوریوب منزل آلورلر یقال تزیدت الناقة اذا سارت فوق العنق وكلام وسائر نسنهلرده تكلفله زیاده ایتمك معناسنهدر یقال تزید فی كلامه و غیره اذا تكلف الزیادة فیه (التزاید) تفاعل وزننده تزید ایله معنای اخیرده مرادفدر (المزادة) میمك فتحیله صو مشكنه وطلومنه دینور راویه معناسنه علی قول ایكی دریدن دیكیلوب ككیش اولمق ایچون ارالغنه بردری دخی ضم وزیاده ابتدكاری مشكه وطلومه دینور جمع جنسی مزاد وبنیهسی مزاید كلور شارح دیركه قول اخیر برمقتضای ماده اصوبدر زیرا اوله كوره واوی اولمق اقتضا ایدر صو دخی زاد جملهسندن اولدیغنه بناء وثانیه كوره زیادة مرقومهیه مبنی یاخود صو فیذاته اعز اولوب خصوصا بادیهده مادهٔ حیات اولمغله زیاده اولمسنه تفألا اطلاق اولنمش اولور (الزوائد) یالانك كیروسنده اولان زمعات یعنی براز یالانك مادهسندن اولمیان زائد نسنهلره اطلاق اولنور (ذوالزوائد) ارسلانه اطلاق اولنور سباع

سائره دن زوائدی اولدیغیچون واصحابدن جهنی الاصل بر ذاتك لقبیدر (زید وزبید) زبیر وزننده (وزیاد) زائك کسریله (وزیاد) شداد وزننده (و زیاده وزیّاده) هایله (وزیدکا ومزید) میمك فتحیله (وزیدلا) زیادة لایله (وزیدویه) عمرویه کبی اسماء رجالدندر (زیادان) زائك کسریله برنهر وبصره اعمالندن برناحیه آدیدر (زیدان) صحبان وزننده اهواز ایالتنده بربلده در ویمنده برکوشك وکوفده برموضع آدیدر (ابوزیدان) بردوای معروف اسمیدر شارح فاوانیار ایله یعنی عود الصلیب ایله بیان ایدر که شقایق کوکیدر لکن مفرداتده همزه سز بوزیدان مستعمله ایله مبین درکه تلکی طشانی دیدکاری کوکدر (زیداون) زائك وواوك فتحیله سوس قضاسنده برقریه در (یزید) مضارع بنیه سیله دمشقده برنهر آدیدر (الزیدان) میدان وزننده بصره ده برنهردر (الیزیدیه) شروان شهرینك اسم قدیمیدر (الزیدی) یامه ده برقریه در (الزیدیه) بغداد قضاسنده بر قریه در و بنی نمیر قبیله سی یوردنده برصودر (الزیادیه) زائك کسریله قیروان شهرنده برمحله در (زید) برموضع آدیدر ووجه مذکور اوزره اسمادندر زید بن علی بن حسین بن ابی طالب در محدثیندن زیدبون دیدکاری جماعت مذهب یاخود نسب جهتیله اکا منسوبلردر وزید بن عبد الله الزیدی زید بن ثابت نسلندندر (حروف الزیاده) عند الصرفیین الیوم تنساه حرفلریدر شارح دیرکه حروف مزبوره یی یوز اوتوزدن زیاده تراکیبله ترکیب ایلدیلر ازانجمله مازیدن حروف زیاده ندر دیو سؤال ایتدکارنده اشبو ★ هویت السمان فشیبنی ★ وقد کنت قدما هویت السمان ★ بیتنی قرأت ایدوب سؤال ایدنلر فهم ایلامکله تکرار استجواب ایلدکارنده سالتمونیها فاعطیتکم ثلثة اجوبة دیدیلر (تزید) تائك فتحیله ابن حلوان درکه بر قبیله پدریدر تزیدیه دیدکاری برود آنلره منسوبدر واول قماش قرمزی ایپکله چبوقلی اولور (الزیاد) زائك فتحیله زیادات معناسنه در یقال ابل کثیرة الزیاد ای الزیادات وبو اسم مصدر اولان زیاده نك جمعیدر

﴿ فصل السین المهملة ﴾ (الاسأد) ابعاد وزننده بك سرعتله کتمك علی قول قطعا صباحه قدر نزول ایلامك اوزره بتون کیجه بر دوزیه سوروب کتمك معناسنه در وعلی رأی دوه قسمی بتون کیجه وکوندز یوریوب کتمکه مخصوصدر یقال اسأد اسأدا اذا اخذ فی السیر اوسار لیلته بلا تعریس اوهو سیر الابل اللیل مع النهار قال فی الاساس بات یسئد السیر لیلته کلها یدیمه (السأد) فتحتینله ایجمك معناسنه در یقال سئد الماء سأدا من الباب الرابع اذا شرب ویاره هوالنوب آزتمقله وجعی نکس ایلك معناسنه در یقال سئد جرحه اذا انتقض ای نکس (السئد) کتف وزننده آزیدوب نکس ایدن یاره یه دینور یقال جرح سئد ای منتقض (السأد)

سينك فتحى وهمزه‌نك سكونيله (والسأد) فتحتينله بوغمق معناسنه‌در يقال سأده سأدا وسأدا من الباب الثالث اذا خنقه (السودة) عمده وزننده يكنلك وكنجلك چاشنيسندن وقوتندن قلان بقيه‌يه دينور يقال للمرأة بها سؤدة اى بقية من الشباب (المسئد) منبر وزننده ياغ طلومنه دينور (السؤاد) غراب وزننده بر علت آديدركه شور صوبى چوق ايچمك سببيله انسانه ودوه و قيون مقوله‌سنه عارض اولور (المسئود) مسجود وزننده ذكر اولنان سؤاد علتنه مبتلا اولانه دينور يقال سئد الرجل اوالبعير والغنم على بناء المجهول فهو مسئود اذا اصابه السؤاد (السبد) سينك فتحى وبانك سكونيله تراش ايلك معناسنه‌در يقال سبد الشعر سبدا من الباب الاول اذا حلقه (الاسباد) همزه‌نك كسريله سبد معناسنه‌در يقال اسبد الشعر بمعنى سبده ونصى ديدكارى بغدايجق اوتنك اسكيلرى كوكلرنده تازه‌سى بتمك معناسنه‌در يقال اسبد النصى اذا نبت حديثه فى قديمه (التسبيد) تفعيل وزننده اسباد ايله ايكى معناده دخى مرادفدر وتسبيد باشه ياغ سورنمكى ترك ايلك معناسنه‌در يقال سبد الرجل اذا ترك الادهان فى رأسه وقوش ياوريسى تويلنمكه بشملق معناسنه‌در يقال اسبد القرخ اذا بداريشه و تراش اولمش باشك قيللرى قباروب بتمكه يوز طوتمق معناسنه‌در يقال اسبد الرجل اذا بد اشعر رأسه وباشك صاچنى چوزوب اصلاندقدنصكره طرامبوب واورمبوب اوبلجه حالى اوزره ترك ايلك معناسنه‌در يقال سبد رأسه اذا سرح شعره و بله ثم تركه (السبد) سينك كسريله سباعدن قورده دينور وآفت وداهيه‌يه دينور فلان كسه اوغريلر ايچره داهيه‌در ديمكله يرده هو سبد اسباد ديرلر (السبد) فتحتينله برمقدارجه قيله دينور بومعنادندركه فلانك آز چوق نسنه‌سى بوقدر ديمكله يرده ماله سبد ولاليد ديرلركه مراد يكى وقيون ودوه مقوله‌سى مالدن بر شيئه مالك دكلدر ديمكدر (السبد) صرد وزننده قاسيغه دينور تراش مناسبتيله ودوه‌لر صو ايچمكه كلدكده صو بولانمامق ايچون حوضى سد ايتدكلرى ثوبه دينور وبرنوع قوش آديدركه تويلرى بغايت يومشق اولغله صرتنه ايكى قطره صو طمله‌سه همان آقوب كيدر اولور شارح ديركه ابو منجوب اصمعيدن سبد خطاف برى اولديغنى حكايه ايلشدر وسبد مكه قريبنده برموضع آديدر وسبد اوغورسزلغه دينور شؤم معناسنه و سبد بن رزام بن مازن عربدن بركسه‌در (السبد) كتف وزننده اوتلانمش چاير بقيه‌سنه دينور (الاسباد) همزه‌نك فتحيله برنوع سياه ثياب اسميدر سبد مقرديدر سينك كسريله ونصى ديدكارى اوتلرك ابتدا ظهور ايدن اوجلرينه دينور (السبندى) حنطى وزننده پك اوزون شيئه دينور وجرى ودلير اولان انسانه وحيوانه دينور وسباعدن قپلانه دينور جمعى سباند و سباده كلور و عند البعض سبندى بيكار

صاحب لهو و بطالت تبهكار شخصه دينور (السبردة) دحرجه وزننده تراش ايلك معناسنه در يقال سبرد شعره اذا حلقه وناقه هنوز تويلمدك ياورى دوشورمك معناسنه در يقال سبردت الناقة اذا القت ولدها لاشعر عليه (المسبرد) اسم فاعل بنيه سيله تويلمدك ياورى دوشورن ناقه يه دينور (ساتيدا) تاى فوقيه نك كسريله كه يزيد بن مفرغ نام شاعرك اشبو * فدير سوى فساتيد افبصرى * خلوان الخافة فالجبال * بيتنده واقعدر ميا فارقين ترابنده برطاغك اسميدر اصلى ساتيدما ايدى شاعر ضرورت ايچون مايى حذف ايلشدر پس بوراده آنى ذكر و اصلنه تنبيه لازم اولمغله ثبت وبيان اولندى (السجود) قعود وزننده خضوع وتواضع وتذلل ايله سرفرو قملق معناسنه در يقال سجد له سجودا من الباب الاول اذا خضع شارح ديركه سجود فى الاصل معناى مزبوره موضوعدر ركن نمازاولان سجود اطلاقات شرعيه دندر زيرا زمينه وضع جبهه دن اعظم خضوع ومسكنت اولمز انتهى ومجود اياق اوزره ستون كبى ديك طورمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال سجد الرجل اذا انتصب (الاسجاد) همزه نك كسريله باشى اشاغه ايدوب اكيلمك معناسنه در طاپو قملق كبى يقال اسجد الرجل اذا طأطأ رأسه و انحنى و قپاقلرنى قيپراق بر نسنه يه متصل نظر ايلمك معناسنه در يقال اسجد له اذا ادام النظر اليه فى امراض اجفان بوراده امراض اجفان معناسنه در كه مجازدر (المسجد) مقعد وزننده جبهه يه اطلاق اولنورواراب سبعه نك مجموعنه مساجد اطلاق اولنور كه سجده حالنده يره دكن اعضاى سبعه در وآنلر جبهه وايكى آل وايكى ديز وايكى اياقدن عبارتدر (المسجد) مجلس وزننده وجيمك فتحيله جائزدر معروفدر كه نماز قيلمق جق محلدر فارسيده مزكت دينور وقاعدة مطرده دندر كه هر فعل كه باب اولدن متصرف اوله آندن اسم زمان واسم مكان ومصدر ميمى عينك فتحيله مفعل وزنى اوزره در مدخل كبى الابر نيچه كلمه ده عينك كسرنى التزام ايلديلر فتحى دخى جائزدر هرنقدر عربدن مسموع دكل ايسه ده وآنلر اشبو مسجد ومطلع ومشرق ومسقط ومفرق ومجزر و مسكن ومرفق ومنبت ومنسك كلمه لريدر وشول فعل كه باب ثانيدن متصرف اوله آندن اسم زمان واسم مكان عينك كسريله ومصدر ميمى فتحيله كلور مثلا نزل منزلا ديرسن زانك فتحيله نزول معناسنه وهذا منزله ديرسن زانك كسريله محل نزول معناسنه (السجد) فحتينه اياق برعارضه سبيله شيشمك معناسنه در يقال سجدت رجله سجدا من الباب الرابع اذا انتفخت (الاسجد) احمر وزننده آندن صفتدر (الاسجاد) همزه نك فتحيله اسود بن يعفر نام شاعرك قولنده يعنى اشبو * من خمر ذى نطف اغن منطق * واق بها كدراهم الاسجاد * بيتنده واقعدر مراد يهود ياخود نصارى طائفه سيدر ياخود جزيه معناسنه در ياخود دراهم الاسجاد بركونه مخصوص اچه درکه انكا صورتلر ضرب ايدوب ونقش

ايدوب بت پرستلر سجده ايدرلر شارح ديركه اكا سره عجم سكه‌لرى ايدى كه كندى صورتلرنى ضرب ايدوب كورنلر اكا اظهار خضوع ايدرلر ايدى حالا اوروپا قرالرينك سكه‌لرى كبى (الساجد) اسم فاعلدر سجده ايدن آدمه دينور بو معنادندركه عربلر فاتر وخسته نما كوزه ساجده اطلاق ايدرلر يقولون عين ساجدة اى فاترة ونخلة ساجدة ديرلر خرما اغاجنك ميوه‌سى يك فراوان اولغله يره طوغرى مائل اولدقده (السجد) ركع وزننده ساجدك جمعيدر وقوله تعالى [وادخلوا الباب سجدا] اى ركعا قال البيضاوى اى متطأمنين مخبتين اوساجدين لله تعالى شكر اعلى اخراجكم من التيه مؤلف نماز قيله جق سجاده ماده‌سنى ظاهرا مولد اولديغيچون ذكر ايلامشدر عربيده خمره اطلاق اولنوركه اطلاقات شرعيه‌دندر قالديكه سجاده فى الاصل سجده‌كار اولان جبهه‌ده واقع اثر ونشانه اطلاق اولنوب بعده موضع سجده اوله‌جق معهود دوشمه‌ده استعمال اولندى آخرنده‌كى تاء نقليه‌در ياخود تبانه وخماره كبى شذوذا اسم مكان اولان فعاله بابندندر (ساجرد) جيمك كسريله شهر قاشان قربنده بر قريه آديدر وبو شيخ قضاسنده بشقه بر قريه‌در (السجدد) قنفذ وزننده شديد ومارد كسيه دينور (السخد) سينك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله اسى نسنه‌يه دينور يقال ماء سخد اى حار (السخد) سينك ضميله ولد ايله آنا قارنندن چقان صارى وغليظ صويه دينور (السخدود) زنبور وزننده ياوز حدتلو آدمه دينور يقال رجل سخدود اى حديد (المسخد) معظم وزننده برعارضه سببيله مخمور كبى دماغ وقوللرينه غلظت ووجودينه فتور وثقلت عارض اوله‌رق بكزى صارارمش يوزى كوزى ششمش آدمه دينور يقال اصبح فلان مسخدا اى خاثر النفس مصفرا ثقيلا مورما و انقولينك ثقيل و صارى بكزلو اولان كسه ديديكنه نظر اولنه (التسخيد) تفعيل وزننده اغاجك يپراقلرى رطوبتلمكله برى برينك اوزرينه بنكشيوب قاتلمق معناسنه‌در يقال سخد ورق الشجر تسخيدا على بناء المجهول اذا ندى وركب بعضه بعضا (السخود) جعفر وزننده نرم ونازكبدن تازه جوانه دينور يقال شباب سخود اى ناعم (التسديد) تفعيل وزننده بر نسنه‌يى اوزونلغنه طوغرلتمق معناسنه در برآدمه طوغرى مزراغى طوغرلتمق كبى يقال سدده الرمح نحوه تسديدا اذا قومه وبر آدمى قولا يافعلا راست وصوابه توفيق ايلمك معناسنه در يقال سدد فلانا اذا وفقه للسداد اى الصواب من القول والعمل (السداد) سحاب وزننده راست وصواب اولان شيئه دينور تقول قلت له سدادا اى صوابا و(سداد مصدر اولور راست و صواب اولمق معناسنه يقال سد الشئ سدادا من الباب الثانى اذا صار سديدا اى مستقيما وسداد اسمادندر سداد بن سعيد السبعى حديث روايت ايلشدر (السد) سينك فتحى و دالك تشديدله بر شيئك

كديكنى يابوب محكم واستوار ايلمك معناسنه در يقال سد الثلمة سدا من الباب الاول اذا اصلحها و اوثقها وسد طاغه اطلاق اولنور معنـاى آتيدن مأخوذدركه تسميه بالمصدردر وايكى نسنه ارالغنده حاجز وحائل اولان شيئه اطلاق اولنور بو معناده سينك ضميله‌ده جائزدر على قول ضمله خلق اولان وفتحله انسان عليه اولانه اطلاق اولنور شارح ديركه قرأن كريمده بين السدين والسدين ومن بين ايديهم سدا وسدا قرأتلرى بوجهتدندر وسد عيب و نقيصـه‌يه اطلاق اولنور معيوبى تكلمدن منع ايلديكيچون جمى اسـده كلور قياس اولان سدود اولمق ايكن غير قياس اوزره كلمشدر يقال هو برئ من الاسدة اى العيوب ومابه سد اى عيب يسدفاه فلا يتكلم لكن اساسده بوسداد عنوانيله مرسومدر بومعنادندركه لا تجعلن بجنبك الاسـدة ديرلر لاتضيقن صدرك فتسكت عن الجواب كن به عيب من صم اوبكم معناسنه يعنى صاغرلق ودلسزلك نقيصه‌سى اولنلركى جوابدن تنكدل اولوب سكوت ايله ديمكدر وسد قورقو چيوقدن اورلمش سله تعبير اولنان ظرفه دينور (الاستداد) افتعال وزننده طوغرلمق معناسـنه در يقال استد الشئ اذا استقام قال الشارح ومنه * اعمله الرماية كل يوم * فلما استدساعده رمانى * اصمعى بونى شين معجمه ايله روايت ايلمشدر و استداد كدك و دلك مقوله‌سى نسنه قيامق معناسنه‌در يقال استدت عيون الخرزة اذا انسدت (الاسداد) همزه‌نك كسريله راسـت وصوابه دوش اولمق ياخود راست و صوابى طلب ايلمك معناسـنه در يقال سد الشئ سدا من الباب الرابع اذا استقام (السداد) سينك كسريله شيشه‌نك آغزى طيقاجنه وطپاسنه دينور وسائر بومقوله‌نك آغزلرى باغنه كذلك كچيد ودربند مقوله‌سنك آغزنى بند ايدن عسكره ومحافظه اطلاق اولنور مايسد به الشئ معناسـنه‌در وعربلرك سداد من عوزوا صيت سدادا من عيش قوللرنده كذلك كسر ايله‌دركه احتياج رخنه‌سنى سد ايده‌جك نسنه ديمكدر سـدرمق كبى و عوز احتياج معناسـنه در وبونلرده قليلا مفتوح اولور على قول فتحى لحن وخطادر حريرى درة الغواصده بوكونه بيان ايلديكه نضر بن شميل المازنى بركيجه مأمون خليفه‌نك حضورنده محاورات ادبيه‌يه مشتغل ايكن مناسبتله احوال نسوان بابنده مأمون حدثنا هشيم عن مجاهد عن الشعبى عن ابن عباس قال قال النبى عليه السـلام [اذا تزوج الرجل المرأة لدينها و جمالهـا كان فيها سداد من عوز] حديثنى سـينك فتحيله قرأت ايلديلر نضرهمان حدثنا عوف بن جميلة عن الحسن عن على بن ابى طالب قال قال النبى عليه السـلام [اذا تزوج الرجل المرأة لدينها و جمالهـا كان فيها سـداد من عوز] عنوانيله كه سينك كسريله‌در قرأت ايلدكده همان مأمون استوا وكسر ايله قرأتنك وجهندن استنبا ايلمكله نضره مفتوحه‌نك لحن اولديغنى بيان ايلدى پس مأمون بنى

تلحین ایلمك مناسبیدر دیدکده حاشا حدم دکلدر لکن لحن جناب شریفکزده واقع اولدی بلکه هشیم فی ذاته لحانه اولمغله بو خطا آندن صادر اولدی دیوب فتحله استقامت وکسر ایله سد ثلمهٔ احتیاج ایده‌جك بلغه معناسنی افاده ایلدکده مأمون واقف حال اولمغله قبح الله من لا ادب له دیوب وزیری اولان فضل بن سهله خطابا نضره اللی بیك درهم اعطا ایلمسی بابنده تذکره تحریر و نضره توفیقا بر سرهنك ایله ارسال ایلدی فضل قصه‌یه واقف اولدقده اوتوز بیك درهم دخی کندی علاوه ایلیکله نضر بر بحثله سکسان بیك درهمه نائل اولدی اتبی وسداد ناقه‌نك همه‌سی دلکلرنده قوریوب قلان سوده اطلاق اولنور و سداد بن رشید الجعفی محدثدر (السد) سینك ضمیله هوا یوزنی طوتان سیاه بولوده اطلاق اولنور جمعی سدود کلور وشول دره‌یه اطلاق اولنورکه آنده ایری طاشلر و قیالر اولمغله یغمور صولری آنده برمدت ایرکیلوب قالور اوله جمعی سدده کلور سینك کسریله وسد کولکه‌یه اطلاق اولنور شعاعی سد ایلدیکیجون وسد قبیله غطفان یوردنده واقع برکوچك طاغده برصو آدیدر ویمن اولکه‌سنده برحصن اسمیدر وسد دره‌یه دینور وسداسد لفظندن جمع اولور سد وبند ایدیجی نسنه‌لره دینور ومنه یقال جرادسد ای کثیر سدالافق (سدابی جراب)سینك کسریله عقبهٔ مناذن اشاغیجه‌ده برموضعدرکه منایه کیده‌نك صاغ طرفنده‌کی مقبره سمتنه دوشر (سد قناة) بردره آدیدرکه شعیبه نام محله منصب اولور (السد) سینك کسریله راست ودرست سوزه دینور یقال کلام سد ای صحیح (السدة) سینك ضمیله قوناغك قپوسنه دینور باب الدار معناسنه سد اولنور اولدیغیجون جمعی سدد کلور صرد وزننده امام مشهور اسمعیل الکوفی السدی مسجد کوفه‌نك قپوسی اوکنده نسوان نقابلری بیع ایلیکله سده‌یه منسوب اولمشدر شارح دیرکه زمخشری سده‌یی سرای قپوسنك اوستنده‌کی اورتو ایله تفسیر ایلدیکه صوندرمه‌وصچاق تعبیر ایتدکلری اوله‌جقدر وابو عمرو قپو اوکنده اولان صفه وسد ایله بیان ایلمشدر اهل بادیه عندنده چادر قپوسنك فناسیدرکه درکاه تعبیر اولنور پس مؤلفك تفسیری اهل حضره کوره اولور وسده مسدود اولان کرلو بنا بقیه‌سنه‌دینورکه مراد سد اولنمش کرلو بنابرینه دینور محراب ومسدود پنجره وصفه ایچلری کی وسده برونه مخصوص برطوتقناق عارضه‌سنه دینورکه استشمامدن منع ایدر اطباء سدهٔ مساماتی بوندن اخذ ایلدیلر (السداد) غراب وزننده بودخی ذکر اولنان سده علتنه دینور(السدد) ضمتینله شول پیوك وکشاده کوزلره اطلاق اولنورکه حدت‌نوری اولمامغله منظوری ایوجه کوره‌مز اوله واقعا بعض نقمه کوزلره اولور مفردی ساده‌در یقال عین سادة وعیون سددای مفتحة لا تبصر بصر اقویا علی قول ساده شول کوزه اطلاق اولنورکه

معاذالله تعالى آقلق عارض اولمغله بصرى زائل اولوب رؤيتدن معطل ومن بعد قاره‌سى عودتندن محروم قاله وساده بك قوجه ناقه‌يه اطلاق اولنور جاد كبى قالديغجون وانسانك صارقق صاچنه اطلاق اولنور (المسد) ميمك فتحيله بستان ابن عامر اسميدر جوهرى وهمندن ناشى بستان ابن معمر عنوانىده رسم ايلدى لكن جوهرى اصمعيدن نقل ايلكله مؤلفك توهمى نابجادر (سدين) سجين وزننده ساحلده بر بلده‌در (الاسداد) همزه‌نك فتحيله سدك جمعيدر كه حاجز وحائل معناسنه‌در بو معنادندر كه فلانه يولر قپانوب نه سمته كيدجكنى بتلز اولدى ديمجك يرده ضربت عليه الارض بالاسداد ديرلر (السرد) فرد وزننده (والسراد) كتاب وزننده ميشين وسختيان مقوله‌سى نسنه ديكمك معناسنه‌در يقال سرد الاديم سردا وسرادا من الباب الثانى والاول اذا خرزه ودلمك معناسنه‌در يقال سرد الشئ اذا ثقبه وجنك لباسى اولان زره اورمك معناسنه‌در يقال سرد الدرع اذا نسجه وسرد لفظى مطلقا اورلمش زرهلره وسائر حلقه حلقه اورلمش نسنه‌لره اسم جامعدر كه وصف بالمصدردر يقال جاؤا و عليهم سردای دروع وسرد كلامى جواهر منظومه كبى حسن ادا ايله متصلا ومنتظما سوق ايلك معناسنه مستعملدر يقال سرد الحديث اذا اجاد سياقه وسرد دازد بلادنده بر موضع آديدر وسرد متصلا اورج طوتمق معناسنه مستعملدر يقال سرد الصوم اذا تابعه (التسريد) تفعيل وزننده سرد ايله ايكى معنای اولده مرادفدر (السرد) فتحتينله بر آدم پيدرپى اورج طوتر اولمق معناسنه‌در يقال سرد الرجل سردا من الباب الرابع اذا صار يسرد صومه (السرندى) سبتى وزننده امور ومصالحنده جست وچالاك ودلير اولان آدمه دينور مؤنثنده سرنداء دينور هايله وسرندى تيم قبيله‌سندن بر شاعر آديدر (الاسرنداء) اغرنداء وزننده ومرادفيدر كه بر آدمه شركير وغالب ومستولى اولمق معناسنه‌در يقال اسرنداء اذا اعتلاه واغرنداء (السراد) سحاب وزننده بك اولان خرما قورقلرينه دينور خلال صلب معناسنه مفردى سراده‌در وشول خرمايه دينور كه اغاجى صوسز قالمغله جودتنه مضر اولمش اوله (الاسراد) همزه‌نك كسريله خرما آغاجى بك قورق طوتمق معناسنه‌در يقال اسرد النخل اذا صار ذا سراد (سردد) قنفذ وزننده (وسردد) جندب وزننده (وسردد) جعفر وزننده تهامه‌ده بر وادى آديدر (سارده) وارده وزننده ابن يزيد بن جشم در انصار كرامك نسبى رجالندندر (ابن مسرد) منبر وزننده ابن جاريه ديمكدر ياخود ابن قينه ديمكدر كه چنكى ومطربه زاده‌در كلمات شتومندندر اوله كوره جاريه قسمى ديكش ديكر اولدقلرندن ثانيه كوره سرد نغمات ايدر اولدقلرندن ناشيدر قال فى الاساس هو ابن مسرد اى ابن امة لانها من الخوارز (السريد) امير وزننده

پاپوشجیلرك بیر تعبیر ایتدكلری آلته دینور اشق كبی شارح دیركه بیرنه مسرد ومسراد دخی دینور (سردانیه) بحر مغربده بر جزیرهٔ كبیره اسمیدر حالا سردنیا دیدكلریدر كه سبته داخلنده قورسقه اطه‌سنه قریبدر (سردرود) سینك فتحیله همدان قضاسنده بر قریه‌در (السرمد) جعفر وزننده دائم وجاوید معناسنه‌در یقال عیش سرمدای دائم واوزون كیجه‌یه اطلاق اولنور یقال لیل سرمدای طویل مترجم دیر كه امام رازی قولی اوزره سر مد سرد لفظندن مأخوذدر كه توالی وتعاقب معناسنه‌در زمان تعاقب اجزاء حسبیله مستمر اولدیغیچون سرد ایله تسمیه اولنوب بعده مبالغهٔ میم زیاده اولندی انتهی وسرمد حلب اعمالندن بر موضع آدیدر (السرندی) آنفا سرد ماده‌سنده نونك زیاده‌سنه مبنی ذكر اولندی وموضع ذكری بو محلدر ترتیب هجایه مبنی (السرهدة) دحرجه وزننده طفلك غداسنی كوزل ایدوب خوشجه پرورده ایتمك معناسنه‌در یقال سرهد الصبی اذا احسن غذاه ودوه‌نك اورکجنی كسمك معناسنه‌در یقال سرهد السنام اذا قطعه (المسرهد) مدحرج وزننده سمور اورکجه دینور یقال سنام مسرهد ای سمین ومسرهد برجل آدیدر معظم وزننده مسدد نام محدثك پدری اسمیدر كه سلسله‌سی بو رسمه‌در مسدد بن مسرهد بن مجرهد بن مسربل بن مغربل بن مرعبل بن مطربل بن ارندل بن سرندل بن غرندل ماسك بن المستورد الاسدی در مترجم دیر كه احمد بن علیه ابو نعیمه نسب مذكوری سرد ایلدكده هذا رقیة العقرب دیوجواب ایتمشلردر (السعد) سینك فتحی وعینك سكونیله (والسعود) قعود وزننده قوتلو وفرخنده ومبارك اولمق معناسنه‌در تقول سعدیو منا سعدا وسعودا من الباب الثالث اذا یمن مثلثة یعنی یمن كلمه‌سنك عینده حركات ثلاث جاریدر وسعد مدینه قریبنده بر موضع آدیدر وحجازده بر طاغك اسمیدر وبر بلده آدیدر كه آنده زره ایشلنور عندالبعض بر قبیله‌در كه درو ع سعدیه اكا منسوبدر وسعد ثلث اللبنه یعنی لباسك قولنقلری التنه وضع ایتدكلری خشتك تعبیر اولنان مربع الشكل پارچه‌نك ثلثه دینور نتكه سعید زبیر وزننده ربعنه دینور كما سیذكر وسعد مبارك وفرخنده نسنه‌یه دینور كه وصف اولور جمعی سعود كاور وسعود النجوم یعنی سعد لفظنك مضاف اولدیغی كواكب اون در سعد بلع سعد الاخبیه سعد الذابح وسعد السعود كه بو درت منازل قمردندر مترجم دیر كه لطائفدندر كه ملك اشرفك حضورنده ادبادن شهاب قوصی حاضر ایكن ناگاه سعدالدین نام طبیب داخل اولدقده ملك شهابه خطاب ایدوب اشبو سعد حقنده نه درسن دیدی شهاب دخی یا مولانا اگر اشبو سعد مجلسكزده بولنورسه سعد السعود اولور واگر بر سماط باشنده بولنورسه سعد بلع اولور واگر مهمان خیمه‌سنده اولورسه سعد اخبیه واگر اهل اسلامدن بر

خسته‌یه واررسه سعد ذابح اولور دیدیکی لطیفه پك دلپسند اولمشدر انتهی وسعد ناشره وسعد الملك و سعد البهام و سعد الهمام وسعد البارع وسعد مطرد وبو التی منازلدن د کلدر واشبو ذکر اولنان سعوددن هر سعد ایکیشر کو کبدر که میانه‌لری ناظره نسبت بر ذراع مقداری مشاهده اولنور مترجم دیرکه درت کو کب اول که منازلدندر جدی ودلو برجلرنده‌در سعد بلع اسفندار مذماه جلالینك اون برنجی وشباطك اون ایکنجی کونی طلوع ایدر وسعد اخبیه فرور دینماهك ایکنجی ومارتك اونبجی کونی و سعد ذابح پمنماهك یکرمی سکزنجی و کانون ثانینك اوتوزنجی کونی وسعد السعودینه اسفندار مذماهك یکرمی دردی وشباطك یکرمی بشنجی کونی طلوع ایدر انتهی وقبائل عربدن سعود چوقدر سعد تمیم وسعد قیس وسعد هذیل وسعد بکر کبی وامثالدندر که * بکل وادبنو سعد * دیرلر منشأی بودر که اضبط بن قریع السعدی کندی قومندن رو کردان اولوب آخر قبائله انتقال ایلدی لکن آنلری بکنیوب بنه قومنه رجوع وکلام مزبوری ایراد ایلدی وآندن مرادی سعد بن زید بن مناة بن تمیم ابدی که کندی قبیله‌سی آندن منشعبدر یعنی قنق قبیله‌یه واردم ایسه بزم قبیله رجالی کبی آنلرده نا موافقدر وبنه امثالدندر که اسعدام سعید دیرلر زبیر وزننده محبوبیدر مکروهمیدر خیرمیدر شرمیدر دیمك موقعده ضرب اولنور منشأی بودر که ضبة بن ادك سعد وسعید نام ایکی اوغلو وار ایدی بر کون دوه‌لرنی ارامق ایچون بیابانه کتدیلر بر وقتدنصکره سعد کلوب سعید نابدید اولمغله دائما ضبه قرشودن بر قرالتی کورسه اسعد ام سعید دیر ایدی عربلر اخذ ایدوب آنکله تشأم ایدر اولدیلر وسعد بنو ملکان جماعتنه مخصوص بر صنم اسمیدر وامام علی کرم‌الله وجهه حضرتلرینك * اوردها سعد وسعد مشتمل * ما هکذایا سعد تورد الابل * قولی شرع ماده‌سنده مرسومدر (السعید) زبیر وزننده لباس قولتقلرینه اوردقلری خشتك تعبیر اولنان مربع پارچه‌نك ربعنه دینور نته که ثلثه اسعد دینور که ذکر اولندی (الاستعاد) بر نسنه‌یی اوغورلو عد ایلك ومیمنتلو طوتمق معناسنه‌در یقال استعد به اذا عده سعدا (السعادة) کرامه وزننده نیکبخت وخوب طالع اولمق معناسنه‌در شقاوت مقابلیدر که بد بخت اولمقدن عبارتدر نته که سعوده نحوسه مقابلیدر یقال سعد الرجل سعادة من الباب الرابع وسعد علی بناء المجهول فهو سعید علی الاول ومسعود علی الثانی ضد شقی وسعید اسمادندر وسعید ایرمغه دینور نهر معناسنه کذلك مسعود اسماء رجالدندر (الاسعاد) همزه‌نك کسریله بر آدمی سعادتلو قیلمق معناسنه‌در یقال اسعده الله تعالی فهو مسعود ولا یقال مسعد نته که احب واحم واجن صیغه‌لرنده محبوب ومحموم ومجنون دیرلر واسعاد مدد واعانت ایتمك معناسنه‌در

یقال

يقال اسعده اذا اعانه (لبيك وسعديك) اى اسعاد ابعد اسعاد نته‌كه لبيك كلمه‌سى البابالك بعد الباب معناسنه‌در لبيك كلمه‌سى كه تثنيه اولهرق كافه مضاف اولمشدر و بوثلاثيدر على قول الباب كلمه‌سنك زوائدى حذف اولنمشدر كذلك سعديك كلمه‌سنده دخى اسعادك زوائدى حذف اولنمشدر وبونلر مصدر مثنى اولمغله فعللاريندن حذفى ملتزمدر و سعديك كلمه‌سى انجق لبيك كلمه‌سنه مقرونا ذكر اولنور نته‌كه اشبو حديثده وارد اولمشدر كان عليه السلام يقول فى افتتاح الصلوة [لبيك و سعديك و الخير بين يديك والشر ليس اليك] پس معنالرى طاعتكده مكررا يعنى على الدوام مقيم وخدمتكده ملازم ومداوم اولورم ديمكدر زيرا اسعاد اعانه معناسنه اولمغله بوراده اعانتده قيام واهتمام ايدن كسه كبى خدمت عبوديتكده على الدوام قيام واقدام ايدرم ياخود خدمت عبوديتكده سائر خدمه‌يه اسعاد واعانت ايدرم ديمكدر (الاسعد) احد وزننده سعادتدن افعل تفضيلدر مؤنثى سعدى‌در بشرى وزننده بنو اسعد بربطن‌در (السعدانة) سينك فتحيله كركرة البعير معناسنه‌در كه دوه‌نك كوكسنده اولان دكرى مهره‌در و كوكرجين قوشنه على قول برمخصوص كوكرجين اسميدر وعربلره مخصوص پابوش تصمه‌سنك آلت عقده‌سنه دينور كه مراد اوكجه‌سى باغنك دوكوميدر وسعدانة الاست دبرك سياه دائره‌سنه و سفره‌سنه دينور و سعدانة الميزان ترازو كوزلرينك آلتنده اولان دوكوملرينه دينور اعرابك ترازولرى ايپدن دوزيلور و سعدانات كه سعدانه‌نك جمعيدرآت قسمنك قوللرى سكيرلرينك آلتلرنده بعض طرنق طرزنده اولان مهره‌لره اطلاق اولنورو سعدانه‌خاتونلرك‌مه‌لرى‌باشلرينه دينورمؤلف كرچه بونى تصريح ايتمدى لكن سعدان لفظنك وصف آتيسندن منفهم اولمشدر(الساعدان) انسانك بيلكلرينه دينور كه ديرسكدن كفه قدر اولان مقداردن عبارتدر عمله كفه مساعده لرينه مبنى درسك بيلكجه‌يه دينوركه بيلازك موضعيدر و عضد ديرسكدن اموزه وارنجه مقداره دينور كه قول تعبير اولنور وبعضلر ساعده دخى قول تعبير ايدرلر وساعدى الطائر قوشك ايكى قناديدن عبارتدر (السواعد) صويك نهره ياخود بحره منصب اولديغى مجرالرينه دينور مفردى ساعده‌در و بدندن كمكلره ايلك جريان ايده‌جك مجرالره دينور (السعد) سينك ضميله (والسعادى) حبارى وزننده طيب معروف اسميدر كه تركيده طوپلق ديدكلرى كوكدر اوكولمسى مشكل اولان ياره‌لره استعمالى كثير المنفعه‌در و سعد يمامه قريبنده برموضع آديدر وبرطاغك اسميدر (ساعده) ارسلان اسماسندندر وبررجل آديدر (بنو ساعده) خزرج قبيله‌سندن برجماعت آديدر مدينه‌ده برصفه بنا وآنده ايوا ايدرلر ايدى (السعيده) سينك فتحيله جاهليتده بربيت ايدى كه اكا حج وطواف

ایدرلر ایدی (السعدیة) مصرده برقریه در ویمن قماشلرندن برجنس قماش آدیدر (السعد) ضمینله برنوع خرما اسمیدر (السعد) فتحتینله جبل ابی قبیس آلتنده جاری برصو آدیدر ومکه آیله مناسبتنده برسازلق آدیدر (السعدان) سلمان وزننده برنوع اوت اسمیدر که دوه مرعالرینك افضیلدر دمور تیکنه شبیه تیکنلی وآقلغی آندن اکثر وورق آندن الین اولور اوجلرنده خرده تیکنلری اولمغله مه انجکنی اکا تشبیهله سعدانة الثدی دیرلر ومنه المثل ★ مرعی ولا کالسعدان ★ یعنی خوش اوتلاقدر لکن سعدانه عدیل اولمز مزیتلو برنسنه‌دن ازید نسنه‌یی افاده موقعنده ضرب اولنور (السعد) تفعل وزننده سعدان مذکوری آره‌مق معناسنه‌در یقال تسعد الرجل اذا طلب السعدان (سعدان) سبحان وزننده اسعاددن اسم مصدردر نته که سبحان کلمه‌سی تسبیحدن اسم مصدردر ومنه یقال سبحانه وسعدانه ای اسبحه و اطیعه (الساعدة) چرخده بکره یی طوتان اغاجه دینور (سعید مسعود مسعده مساعد سعدون سعدان اسعد سعود) ضمینله اسماء رجالدندر (سعاد) غراب وزننده وسعده وسعیده وسعیده جهینه وزننده اسماء نسواندندر (الاسعد) اوبوزه شبیه برعلت آدیدرکه دوه قسمنه عارض اولوب دریلری جابجا یاریلوب چتلار وتأثیرندن دوه‌یه ضعف وهرم عارض اولور وبوتسمیه تفأل قبیلندندر (السعاد) کنتان وزننده ابن سلیمان درکه محدثدر (المسعودة) بغداد ده ایکی محله آدیدر (بنو سعدم) جعفر وزننده مالك بن حنظله قبیله‌سندن بر بطن‌در میمی زائد اولمغله محلی بومقامدر (دیرسعد) برموضعدر (حمام‌سعد) حجاج کوفه طریقنده برموضعدر (مسجدسعد) قادسیه یانده مغیثه ایله قرعاء بینده برمنزل آدیدر (السعیدیة) بنو سعد بن الحارث جماعتنه مخصوص برنزولکاه آدیدر وبنو عمرو بن‌ساعده بوردنده برموضع ویامه ده بنو رفاعه بوردنده برموضع وبنواسد بوردنده برقویی وبنو کلاب دیارنده برصو وبنو قریظ دیارنده برصو آدیدر وحلب قضاسنده ایکی قریه آدیدر کهٔ سعدیهٔ علیاء وسعدیهٔ سفلی اطلاق اولنور (السعدی)سکری وزننده حلب قضاسنده برقریه وحلهٔ بنی مزیده برموضع آدیدر (السعدتین) مغربده شهر مهدیه قربنده برقریه در خلف نام شاعر اورادندر (اسعرد) همزه‌نك وعینك کسریله بربلده آدیدر المسندة زینب بنت المحدث سلیمان بن هبة الله خطیب بیت لهیأ اورادندر بیت لهیاء صحراء وزننده شامده برقریه در (السغد) سینك ضمی و غین معجمه‌نك سکونیله سمرقند ترابنده مفرخ باغ و بساتین دلکشا ومثمر اشجار پر صفایی مشتمل اماکن نزهتفزا اسمیدر محدثیندن کامل بن مکرم وعلی بن حسین واحد بن حاجب اورادندر معلوم اولهٔ که اشبو وادیٔ سغد سمرقنددن بخارا جانبنه سکز مرحله قدر ممتداولوب جمله اشجار مشتبکه وانهار جاریه وچمنزار پرلردر بووادینك وسطی قریه‌لر وباغ وباغچه‌لر

ودلكشا بستانلر ايكى جانبى مزارع ووراسى مراعى ومراتع در آقار صولر كنارنده
چمنستان وباغچه‌لر ايچره قصور دلستان وحوضلر ونشيمنكاهلر ايلشلردر اولقدر مسافه
بالجمله مسيرة نزهتكاهدر بالجمله خيابان اولمغله اراقلرده اولان قريه‌لر اوزرينه وارمينجه نمايان
اولمز مشهور اولان مسائر اربعك بريدر ايكنجيسى ابله اوچنجيسى شعب بوان دردنجى
غوطهٔ دمشق در (السغد) سينك فتحى وغينك سكونيله وجود شيشمك معناسنه‌در
يقال سغد الرجل على بناء المجهول اذا ورم وسغد ملايم يغموره دينور يقال رماه
الله بسغد مغداى بمطرلين مغد لفظى اتباعدر (الساغدة) ساعده وزننده (والمسغدة)
اسم مفعول بنيه سيله سوددن كركى كبى استيفا ايله ايكى آنا قوزيسى كبى بغايت
سمورمش دوه كوشكلرينه دينور يقال فصال ساغدة ومسغدة اى روآء من اللبن
سمان (سغدان) عثمان وزننده بخارى قضاسنده برقريه‌در (سغادى) سكارى وزننده
برنبات آديدر (السفاد) كتاب وزننده اركك ديشى‌يه آشمق وچفتلشمك معناسنه‌در
يقال سفد الذكر على الانثى وسفد سفادا من الباب الثانى والرابع اذا نزا شارحك
بيانى اوزره سباع ودواب وطيوره مخصوصدر انسانده مجازا استعمال اولنور
(الاسفاد) همزه‌نك كسريله اركك حيوانى ديشى‌يه چكوب اشدرمق وچفتلشدرمك
معناسنه‌در يقال اسفد تيسه على العنز اذا انزاه عليها (التسافد) تفاعل وزننده
حيوانلرى برى برينه اركككلك ايدوب آششمق معناسنه‌در يقال تسافدت السباع
اذا سفد بعضهم على بعض (السفود) تنور وزننده دموردن اولان كباب شيشنه
دينور معناى مزبوردن مأخوذدر كبابه سافد كبى ايلشديكنه مبنى‌در (التسفيد)
تفعيل وزننده اتى كباب ايتمك ايچون شيشه صابليوب ديزمك معناسنه‌در يقال
سفد اللحم اذا نظمه فى السفود للاشتواء مؤلفك اذا نظمه فيها قولنده ضمير مؤنث
حديده‌يه راجعدر (الاستسفاد) طواره اكسه سى طرفندن كلوب بنمك معناسنه
مستعملدر يقال استسفد بعيره اذا اتمه من خلفه فركبه (التسفد) تفعل وزننده
دوه‌يه اكسه سكرينه باصوب بنمك معناسنه‌در يقال تسفد البعير اذا تعرقبه (الاسفند)
همزه‌نك كسرى وفانك فتحى وكسريله باده‌يه دينور خمر معناسنه شارح ديركه
اشبو اسفند كذلك اسفنط كلمه سنك اكثر لغويون روميدن معرب اولمق اوزره
ثبت ايلديلر (السقدد) قافله قعدد وزننده يارانمش ويراغنى بولمش آته دينور فرس
مضمر معناسنه (الاسقاد) همزه‌نك كسريله (والتسقيد) تفعيل وزننده آتى يراندرمق
معناسنه‌در يقال اسقد الفرس وسقده اذا ضمره (السقدة) عقده وزننده (والسقيدة)
جهينه وزننده قياقوشى تعبير اولنان باشى قزل قوشه دينور حمره كبى سقده‌نك جمعى
سقد كلور صرد وزننده وسقيده‌نك سقيدات كلور (سكده) حمزه وزننده افريقيه
دكزينك ساحلنده بربلده آديدر (سكندان) سپندان وزننده مرو قضاسنده برقريه‌در

(سكلكند) سمرقند وزننده طخارستان اولكه سنده برايالت آديدر فقهادن على بن الحسين السكلكندى اوراندر (السلخد) خاى معجمه ايله جرد حل وزننده (والسلخداة) خبداة وزننده قوى وتوانا ناقه‌يه دينور جمى سلاخد كلور (السلفد) فايله جردحل وزننده (والسلفد) قرشب وزننده احمق ونادان كسيه دينور وصالتى وچولپه آدمه دينور ودارغين آدمه دينور وسباعدن قورده دينور وطوغى آل آته دينور واكول وشروب اولان عبد البطن كشى‌يه دينور مؤنثى هايله‌در (السلقد) قافله زبرج وزننده يرانمش ويراغنى بولمش آته دينور فرس مضمر معناسنه بوماده‌يى سائر اهل لغت اهمال ايدوب كتابلرينه ثبت ايلديلر (السلقدة) دحرجه وزننده آتى يراندرمق معناسنه‌در يقال سلقده الفرس اذا ضمره (السمود) قعود وزننده تكبرندن ناشى باشنى قالدروب يوقرى طوتمق معناسنه‌در كه صورتمق تعبير اولنور اول كسيه صورتقان وصور وداق تعبير اولنور يقال سمد الرجل سمودا من الباب الاول اذا رفع رأسه تكبرا ويوكسلمك معناسنه‌در يقال سمد الشئ اذا علاوجد واقدامله يوريوب كتمك معناسنه‌در يقال سمدت الابل اذا جدت فى السير وبرايشه مداومت اوزره سعى وجهد ايدوب دورشمك معناسنه‌در يقال سمد فى العمل اذا دأب فيه وحيران وسركردان ديكيلوب طورمق معناسنه در يقال سمد الرجل اذا قام متحيرا وعيشه اشتغاله لهو ولعب ايلمك معناسنه‌در كه حزن وسرور جهتيله اولور يك حزنندن الى برايشه وارميوب بيهوده لهو ايله مشتغل اولور وسرور جهتى سازچالمق وبسته اوقومق مقوله‌سيدر بوجهتله سازنده وخوانندەيه سامد اطلاق ايدرلر يقال سمد الرجل اذا لها (السماد) سحاب وزننده كوللە قارشق كوره‌يه وفشقى‌يه دينور كه ترلاره وبستانلره چكرلر وفشق خشكى محرفيدر (التسميد) تفعيل وزننده ترلايه ذكر اولنان كوره‌يى چكمك معناسنه‌در يقال سمد الارض اذا جعل فيها السماد وباشمك مجموع قلنى تراش ايلمك معناسنه‌در يقال سمد الشعر اذا استأصله اى حلقه كله (السوامد) سواعد وزننده‌كه روبه‌نك اشبو * سوامد الليل خفاف الازواد * مصراعنده واقعدر دوايم السير معناسنه‌در جوهرى غلط ايدوب قارنلرنده علف اولميان دوه‌لر ايله تفسير ايلدى زيرا اول خفاف الازواد قولنك تفسيريدر وانقولى مرحوم بولغطى اهمال ايلشدر (السمد) عمد وزننده دائم وسرمد معناسنه‌در تقول هولك سمدا اى سرمدا (السميد) سعيد وزننده حوارى اسميدر كه خاص اتمكه دينور وبوذال معجمه ايله افصحدر (الاسماد) احرار وزننده (والاسميداد) احيرار وزننده غضبدن ناشى طلوم كبى شيشوب قبارمق معناسنه‌در يقال اسمد الرجل واسماد اذا ورم غضبا (سمدان) همدان وزننده برحصن آديدر (السمرود) زنبور وزننده يك اوزون شيشه دينور (الاسمعداد)

اقشعرار وزننده برغضب اولمق معناسنه در يقال اسمعد الرجل اذا امتلأ غضبا ورعضو شيشمك معناسنه در يقال اسمعدت انامله اذا تورمت (الاسمعداد) غين معجمه ايله اسمعداد معنالرينه در (السمغد) حضجر وزننده اركان واعصابي قوى وشديد اولان اوزون آدمه دينور واحمق وبيمغزكسيه دينور ومتكبر شخصه دينور يقال رجل سمغد اى طويل شديد الاركان ويقال رجل سمغد اى احمق وكذا متكبر (السمند) سينك وميمك فتحيله آته دينور فرس معناسنه وبولفظ فارسيدر عرب دخى استعمال ايدر لكن فارسيده رنكى قوله اولان آت ايله مبين در (سمندو) دالك ضم واشباعيله روم اولكه سنده برقلعه آديدر شارح ديدكه حالا بلغراد ديدكلريدر لكن بلغراد قربنده سمندره ديدكلرى اولمق غالبدر (سمندور) آخرده رايله هندستانده ملتان قربنده بربلده آديدر (السمهد) جعفر وزننده قورى وبك اولان شيئه دينور (السمهدد) سفرجل وزننده ايرى كوده لو جسيم دومه دينور (الاسمهداد) اسمعداد وزننده دومك اوركجى بيوك اولمق معناسنه در يقال اسمهد سنام البعير اذا عظم (السند) سينك ونونك فتحيله طاغك اتكندن يوقرى اولوب ديوار كبى متوجهك مقابله سنه كلن يرينه دينور يقال نزلوا قرب سند الجبل وهو مقابلك منه وعلى عن السفح وبركسه نك معتمدينه كذلك ملجأ وپناهنه دينور دليل وبرهانه سند اطلاق بومعنادندركه مدعى اكا طيانور پس معتمد حسى ومعنويدن اعم يقال هو سنده اى معتمده وهو قوى السند وسند برنوع قماش يعنى اسميدر جمعى اسناد كلور على قول مفرد وجمعى برابردر (التسنيد) تفعيل وزننده ذكر اولنان قماشدن ديكمش جامه كيمك معناسنه در يقال سند الرجل تسنيدا اذا لبس السند (السنود) قعود وزننده برنسنه يه آرقه وبروب طيانمق معناسنه در يقال سند اليه سنودا من الباب الاول اذا اعتمد وطاغك يوقريسنه چقمق معناسنه در يقال سند فى الجبل اذا صعد وبرنسنه يه يقلشمق معناسنه در يقال سند الرجل للخمسين اذا قارب لها وناقه قويرغى قالدروب صغريسنك صاغنه صولته اورمق معناسنه در يقال سند ذنب الناقة اذا خطر فضرب قطاتها يمنة ويسرة يعنى كندى عليله قويرغى يوقرى قالقوب برى اوته اوردى (التساند) تفاعل وزننده (والاستناد) افتعال وزننده بونلرده برنسنه يه سويكنوب طيانمق معناسنه در يقال تساند اليه واستند اذا اعتمد وبومعنادندركه عربلر برعسكر وغرايه توجه ايتدكده فرقه فرقه اولوب هرفرقه لر بشقه بشقه بيراقلر آلتنده عزيمت ايلسه لر خرج الجيش متساندين ديرلركه هرفرقه بربيراغه تساند ايتمش اولور (الاسناد) همزه نك كسريله بودخى طاغه چقمق معناسنه در يقال اسند فى الجبل اذا صعد وبرنسنه يه برشيئى يابر آدمى سويكندروب طيامق معناسنه در تقول اسندته اليه اذا جعلته

متكأ اليه كذلك برآدمى طاغه جقرمق معناسنه‌در تقول اسندته فى الجبل اذا اصعدته وبركلام وخبرى برآدمه عزو ونسبت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اسند الحديث الى قائله اذا عزاه وبواصعاد معناسندن مأخوذدر نته‌كه رفع دخى بومعنايه مستعملدر بالايه مرفوع اولديغيچون (المسند) مكرم وزننده قائلنه اسناد اولنان كلام وخبره دينور يقال حديث مسند اى مرفوع الى قائله جمعى مسانيد كلور وامام شافعيدن مسانيد كلديكى مرويدر ومسند دهر وزمانه اطلاق اولنور هرشئ اكا اسناد اولنديغيچون ودعى معناسنه‌دركه بوراده نسبى متهم يعنى حرامزاده ديمكدر ومسند حبر قبيله‌سنه مخصوص برنوع يازويه دينور تقول رأيت مكتوبا بالمسند كذا وهو خط حبر ومسند برطاغك اسميدر (المسندى) بابله محدثيندن عبد الله بن محمدك لقب منسوبيدر احاديث مسنده‌يى تتبع واستقراء ايدوب احاديث مرسله ومقطوعه‌يه نظر ايلديكندن تلقيب وتنسيب اولندى معلوم اوله‌كه بعض اسناد حديث سلسله‌سنده بعض راوى اسقاط اولنور اكر اول سقط سندك مبدأنده واقع اولوب حديث آخذن ايلرويه اسناد اولنورسه اكا حديث معلق ديرلر مثلا بخارى حضرتلرينك قال يحيى عن كثير عن عمر بن الحكم عن ثوبان عن ابى هريره اسنادنده اولديغى كبى واكر سقط سندك آخرنده يعنى تابعيندن اوته اصحابدن اولورسه اكا حديث مرسل ديرلر مثلا سعيد بن المسيب حضرتلرينك قال النبى عليه السلام عنوانده ايراد ايلديكى كبى واكر مبدأ وآخردن واقع اولورسه منقطع ديرلر واكر اسناد صحابهٔ كرامدن برينه منتهى اولورسه موقوف واكر تابعين وتبع تابعينه منتهى اولورسه اول سنده مقطوع ديرلر وعلى القارى منقطعى مرسل ومعضل ومعلقه شامل تعريف ايلمشدر انتهى (السنيد) سعيد وزننده بودخى مسند كبى دعى معناسنه‌دركه متهوم النسب كسه‌در (سنيد) زبير وزننده برمحدث لقبيدر حسين بن داود المصيصى اوله‌جقدر (السناد) كتاب وزننده قوى وطيانقان ناقه‌يه اطلاق اولنور وسناد عروضيون اصطلاحنده شعرك ردفينى برى برينه مخالف اولمقدن عبارتدر جوهرى مثالده غلط ايلدى وروايت يعنى استشهاد ايلديكى بوقطعه‌در * فقد اخ الخدور على العذارى * كان عيونهن عيون عين * فان يك فاتنى اسفا شبابى * واصبح رأسه مثل اللجين * زبرا جوهرى لجين لفظنى مصغر بنيه‌سيله تقييد ايلمكله بيت اولنده واقع عين لفظنه‌كه عينك كسريله‌در مخالف عد ايلمشدر لجين ايسه بوراده امين وزننده اولمغله سناددن سالمدر ولجين شيرەسى قويولمق ايچون دوكولن خاتم چچكنه دينوركه بوراده مراد معناى مزبوردر وعيب مزبورده قافيه‌نك هربرى برحركه‌يه مستند اولمغله سناد اطلاق ايلديلر (المساندة) مفاعله وزننده شاعر شعرنده سناد ارتكاب ايلمك معناسنه‌در يقال ساند الشاعر

اذا نظم شعره بالسند وبركسيه به معاونت ومظاهرت ايتك معناسنه مستعملدر يقال ساند فلانا اذاعاضده وكانفه ومكافات ايتك معناسنه مستعملدر يقال ساند على العمل اذا كافاه (سنداد) سينك كسرى وفتحيله برنهر معروف آديدر على قول عذيب نام محلده بر قصرك اسميدر (السندان) سلمان وزننده دموريجى اورسنه دينور شارحك بيانى اوزره سندان سينك كسريله فارسيدر معربنده سينى مفتوح اتديلر وسندان عباس نام محدثك اوغلى اسميدر (السندان) سينك كسريله عظيم وشديد اولان آدمه دينور كذلك عظيم وشديد اولان قورده دينور (السندانة) هايله ديشى اشكه دينور (السند)هند وزننده بلاد معروفه اسميدر على قول انساندن برطائفه آديدركه اولكهٔ مزبوره ساكن اولملريله اولكهٔ مزبوره آنلرايله تسميه اولندى مفردنده سندى دينور هندى كبى شارح ديركه سند اقليم معروفدو سند بن حام اسمندن مأخوذدر اقليم هنده مجاوردر وسند هندستانده برنهر كبير اسميدر واندلسده برناحيه آديدر ومغربده بربلده آديدر (سند) قند وزننده باجه ايالتنده بربلده‌در (السندى) سينك كسريله امويه‌دن هشامك قرسى اسميدر وهارون خلافتنده شحنهٔ بغداد اولان ابن شاهك نام كسه‌نك لقبيدر (السندية) مغيثه غريبسنده برصو آديدر وبغداد قضاسنده برقريه آديدر محدثيندن محمد بن عبد العزيز السندوانى اورادندر سند ايله سنديه نسبتلرنى فرق ايچون تغيير ايدوب سندوانى ديديلر (المساندة) اسم فاعل بنيه‌سيله كوكسى واوكى ارسلان اوكى كبى بلند اولان ناقه‌يه دينور على قول اعضاسى برى برينه مساند اولانه يعنى سوئيك واعضاسى دوشوك اوليوب ديرنكلو وطقناز اولانه دينور (سنديون) سينك كسرى ودالك فتحيله مصرده ايكى قريه‌در برى فوه اقليمنده وديكرى شرقيده واقعدر (السود) سينك ضميله (والسودد) سينك ضمى ودالك فتحيله (والسؤدد) همزه ايله قنفذ وزننده سيادت معناسنه‌در شارحك بيانه كوره مؤلف تشويش ايتشدر زيرا سود وسودد وسيادت مصدرلردر برآدم قومى بينده اولو وعظيم القدر اولق معناسنه‌در وبو سوادن مأخوذدر كه جماعت كثيره اموريتى متولى اولمقدن عبارتدر وسؤدد قنفذ وزننده اسمدر اولولق وسركرده‌لك معناسنه يقال ساد الرجل يسود سودا و سوددا و سيادة اذا مجد (السيد) جيد وزننده آدمدن صفتدر اولو ومهتر وسركرده آدمه دينور جمعى ساده كلوركه اصلى سيده ايدى وسيائد كلور تبيع وتبايع كبى وسيد و سيد كسرتينله امع وزننده ياشلو كچى‌يه دينور (السائد) قائد وزننده سيد معناسنه‌در قومك اولوسنه دينور على قول رئيسى سيدن دون اولانه دينور مثلا سيد بربلده‌ده عين الاعيان وشيخ البلد وسائد ايكنجى اعيان كبى كذلك والى وكنخدا كبى و سر عسكر ايله بيك باشى كبى مترجم ديركه اشبو [وضائق به صدرك] الايه كريمه‌سنده

صاحب كشاف ايتديكه بوراده ضائق لفظنى ضيق اوزره اختيارك وجهى بودركه ضيق عارض غير لازم اولورسه آندن ضائق ايله تعبير اولنور رسول اكرم عليه السلام افسح الصدر اولمغله مقام ضائق مقاميدر سيد وجواد كلمه‌لرى دخى بورسمه در اكر سيادة وجود صفت ثابته‌سى ايسه سيد و جواد واكر حادث ايسه سائد وجائد ايله تعبير اولنور كذلك هرثلاثيدن ثبوت واستقرار ايچون مبنى اولان بنية وصف اوزره مبنى اولور وحدوث معناسى اراده اولندقده فاعل اوزره بناقلنور مثلا حسن ماده‌سنده حسن وحاسن وثقلت ماده‌سنده ثقيل وثاقل وفرح ماده‌سنده فرح وفارح وسمن ماده‌سنده سمين وسامن دينور كذا فى الحاشية السعدية (الاسادة) همزه‌نك كسريله (والاسواد) اصلى اوزره بركسه سيد اوغلان حاصل قلمق على قول اسود اللون اوغلان حاصل قلمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اسادالرجل واسود اذا ولد غلاما سيدا اوغلا ما اسود لكن ضديتى منظور فيدر زيرا اختلاف قوليه مبنى در (الاسود) احمر وزننده سواد ايله متصف يعنى سياه اولان شيئه دينور وايرى ويبوك ييلانه دينور بونوعى سياه اولديغنه مبنى در و سرچه قوشنه دينوركه مراد اركككدر واسود القوم جماعتك پك اولو و جليل الشان اولانه دينوركه سيادتندن يقال هو اسود القوم اى اجلهم واسود القلب سواد قلب معناسنه در كما سيذكر (السهم الاسود) كندوسيله تيمن و تفأل اولنه‌جق سهم مباركه اطلاق اولنور كويا كه قديمدنبرو اللرك كثرت اصابتندن قرارمش اولور ياخود عربلر اخضره اسود اطلاق ايدوب و اخضر كثير الخير معناسنه مستعمل اولديغنه مبنى در يقال رمى فلان بسهمه الاسود و هو المبارك يتيمن به اسود العين واسود النساء واسود العشاريات واسود الدم واسود الحجى برر جبل آديدر (الاسوداد) احمرار وزننده (والاسويداد) احميرار وزننده قرارمق معناسنه در يقال اسود الشئ واسواد اذا صار اسود (السوادية) سينك فتحيله بودخى سرچه قوشنه دينور (الاسودان) تثنيه بنيه‌سيله خرما ايله صوبه اطلاق اولنور ويلان ايله عقربه اطلاق اولنور (الاستياد) افتعال وزننده برقومك سيد و ذيشانى قتل على قول اسير ايلمك معناسنه در يقال استاد و ابنى فلان اذا قتلوا سيدهم او اسروه و عند البعض سيد قومدن تزوج ايچون قيز ديلمك معناسنه در يقال استادوا بنى فلان اذا خطبوا اليه (السواد) سحاب وزننده اسمدر سياه لونه دينور بومناسبتله هرشيئك شخصنه دينوركه حيوان ايسه روحدن قطع نظر شبح وقالبدر قرالتى تعبير اولنور تقول رأيت سوادا اى شخصا وسواد مال كثيره اطلاق اولنور وسواد البلد شهرك ناحيه‌لرنده اولان كوى كندى چفتلكلرندن عبارتدر يقال خرجوا الى سواد المدينة وهو قراها يعنى

ماحولها

ماحولها من القرى والريف وانسانلدن جعيتلو عدد كثيره وجمهور عظيمه اطلاق اولنور ومنه الحديث [عليكم بالسواد الاعظم] وهو الكثير من الناس عامتهم وسواد القلب كه حبة القلب دخى ديرلر پوركده اولان سياه نقطه يه دينوركه فارسيده دانهٔ دل ديرلر اكا سوداء القلب واسود القلب وسويداء القلب دخى دينور يقال اجعل هذا فى سواد قلبك وسوداءك واسوده وسويدائه اى فى حبته وسواد برر جل آديدر وسواد العراق اول اولكه‌نك قصبات وقرالرندن عبارتدر كه بصره ايله كوفه بينده اولانلدن عبارتدر وسواد بلقاء قريبنده برموضع آديدر (السواد) سينك كسريله فسلدشمك معناسنه در سينك ضميله‌ده لغتدر لكن اوله كوره مفاعله‌دن مصدر درفسلدى ايدن آدملر برى برينه سواد وشخصى قريب ايتدكلرى يچون تقول ساودته سوادا اى سارتته وثانى يه كوره اسمدر (السواد) غراب وزننده قيون وكچى قسمنه عارض اولور برمرضدر يقال سئد الغنم على بناء المجهول فهو مسئود كذلك انسانه عارض اولور برعلتدر كه خرمابى پك چوق يمك سبيله جكر آغريسندن عبارتدر وسوادبكز صرارمغه وبكزه عارض صاريلغه دينور وطرنغه عارض اولان يشيللكه دينوركه چوراق صو ايچمكدن حادث اولور وسواد مصداولور علت مزبوره‌يى مورث اولان صويى ايچمك معناسنه يقال سادالرجل يسود سوادا اذاشرب ماء مسودة كاسيذكر (السيد) سينك كسريله ارسلانه دينور وسباعدن قورده دينور (السيدانة) سينك كسريله بودخى قورده دينور (السويداء) مصغر بنيه‌سيله حبة القلب‌در نته‌كه ذكر اولندى وسويداء حوران قضاسنده برقريه آديدر امام غزالى اصحابندن عامر بن دغش اورادندر ومدينه قربنده برموضع وآمد ايله حران بينده بربلده وحمص ايله حما بينده برقريه آديدر (السوداء) اسود لفظندن مؤنثدر وسوداء القلب سويداء دركه ذكر اولندى (الحبة السوداء) شونيز اسميدر كه چورك اوتى ديدكلرى داروى انفعدر وسوداء حمص قضاسنده برايالت آديدر (التسود) تفعل وزننده اولونلمك معناسنه مستعملدر يقال تسودالرجل اذا تزوج (ام سويد) مصغربنيه‌سيله دبرك كنيه‌سيدر (السود) سينك فتحى وواوك سكونيله شول طاغ طوروغنه دينوركه دوز وقره طاشلق اوله آندن برقطعه يه سوده دينور هايله وبومناسبتله بعض نسوانه تسميه اولندى وسود قيس قبيله‌سى يوردنده نجه جباله اطلاق اولنور (التسويد) تفعيل وزننده دلير وجسور اولمق معناسنه‌در يقال سود الرجل اذا جرء وسادات قتل ايلك معناسنه‌در يقال سود فلان اذا قتل السادة واسكى پلاسى دومنك ياغرينه قومق ايچون دوكوب يومشتمق معناسنه‌در يقال سود المسح البالى اذا دقه ليداوى به اوبار الابل (اسوده) همزه‌نك وواوك فتحيله برصوآديدر (اسوده) افئده وزننده برنجه جبال ومواضعه اطلاق اولنور (سود) سينك

ضمیله برر جل اسمیدر (بنوسود) برقاج بطن در (سیدان) سینك کسریله برتیه ادیدر وسیدان بن مضارب محدثدر (المسود) معظم وزننده اهل بادیه‌نك برکونه طعامیدر که بغرسقلر آلوب ناقه‌نك طمرنی فصد ایلمکله ایچنی قانیله طولدروب آغزنی بندوبریان ایدرلر قیتلق طعاملرندندر (المساودة) مفاعله وزننده بری برینه کید ومکر ایلك معناسنه‌در یقال ساوده اذا کایده وارسلانی قوغوب‌سورمك معناسنه‌در یقال ساود الاسد اذا طرده واوتلق آز وقصه اولمغله طوار حق اوزره قوپاره‌میوب آغزیله بری اوته چیفق کبی چکشدرمك معناسنه‌در یقال ساودت الابل النبات اذا عالجته بافواهها ولم تمکن منه لقصره وقلته وبرکسه ایله اولولق یاخود سیاهلق خصوصنده بحث ایدوب اکا غالب اولمق معناسنه‌در یقال ساود فلانا اذا غالبه فی السودد اوالسواد (السوادیة) سینك فتحیله کوفه قضاسنده برقریه‌در (السودتان) سینك فتحیله برموضعدر (اسید) یای مشددة مکسوره ایله علم شخصدر (اسیده) زبیده وزننده عمروبن ربابه‌نك قزیدر (المسودة) میمك و واوك فتحیله مفعله وزننده شول صویه دینورکه ایچن آدم ذکر اولنان سواد علتنه مبتلا اوله یقال ماء مسودة ای یصاب علیه السواد یعنی من شربه (ابوسوده) کنیه‌در عثمان بن ابی سوده محدثیندندر مترجم دیر که مؤلف علیه الرحمه سهم اسودی ذکر ایدوب حجر اسودی اهمالی غرابتدندر تبرکا بالاجمال ذکر اولنورکه حجر اسود بیت شریفك یمن طرفنه منسوب کوشه‌سنده موضوع برسیاه طاشدر ابتداء جنتدن حضرت آدمه انس ایچون اخراج اولنان اشیانك بریدر الست بربکم خطابنده قالوا بلی اقرارلری آنك درونته ودیعه قلنمغله آنی تجدید ایچون استلامله حجاج طوافه ابتدا ایدرلر فی الاصل نور محض برجوهر عالمتاب ایدی اهل جاهلیت ملامسه‌سیله اول رنکه کیرمشدر (السهد) سینك ضمی وهانك سکونیله اویانقلق معناسنه اسمدرکه مراد اویقوسزلقدر ارق کبی (السهد) فتحتینله مصدردر اویانق اولمق معناسنه یقال سهد الرجل سهدا من الباب الرابع اذا ارق ای لم ینم (السهد) ضمتینله اویقوسی آز اولان آدمه‌دینور یقال رجل سهدای قلیل النوم (التسهید) تفعیل وزننده برآدمی اویانق ایلك یعنی اویوتمامق معناسنه‌در تقول سهدته تسهیدا اذا جعلته اسهد ویقال سهده الهم والوجع (المسهد) معظم وزننده آندن اسم مفعولدر (السهدة) سینك فتحیله اویانقلق یقظه معناسنه‌در کرك ظاهری وکرك باطنی اولسونکه غفلت مقابلیدریقال هوذوسهدة ای یقظة بومعنادندرکه فلان کسه‌دن کلام یاخود خبرجهتیله براعتماد اولنه‌جق حالت مشاهده ایلدم دیمك پرده مارأیت منه سهدة دیرلر زیرا غافل آدمك قول وفعلی مغشوش واوهن اولور اساسده مارایت منه سهدة ای نبهة للخیر

ورغبة فيه عنوانيله مرسومدر (الاسهد) احمد وزننده افعل تفضيلدر بو مناسبتله بغايت بصيرت وتيقظ وحزم وتدبير صاحبى آدمه اطلاق اولنور تقول هو اسهد رأيا منك اى احزم وايقظ (السهد) مهد وزننده كوزل وخوش نسنه يه دينور يقال شئ سهد مهد اى حسن مهد مزاوجه اپجوندر اويانقلق حالتى غفلتدن كوزل اولمغله معناى مزبور تصوير اولنمشدر (السهود) جهور وزننده تازه وتازكيدن جوانه دينور على قول بلند قامت قوى وشديد دلو قانلويه دينور معناى مزبوردن مصوردر يقال غلام سهود اى غض حدث اوطويل شديد (الاسهاد) همزه نك كسريله خاتون برصقندى ايله ولدى طوغورمق معناسنه در يقال اسهدت المرأة بالولد اذاولدته بزحرة واحدة (سهدد) سينك ودالك فتحيله برطاغك اسميدر وبوغير منصرفدر شارحك بيانه كوره صخره ياخود بقعه اعتبارنه مبنى در لكن بعيددر (سهيد) امير وزننده ابوحاتم بن حبانك جدى اسميدر (سيد) فتحتينله ايبورد قصاسنده برقريه آديدر

﴿ فصل الشين المعجمة ﴾ (الشحدود) حاى مهمله ايله سرسور وزننده بدخوى آدمه دينور يقال رجل شحدود اى سئ الخلق (شخدد) خاى معجمه ايله جعفر وزننده بررجل آديدر (الشدة) شينك كسرى ودالك تشديديله اشتداد معناسندن اسمدر قاتيلق وسردلك حالتنه دينور فارسيده سختى مرادفدر (الشدة) شينك فتحيله جنكده خصم اوزره حمله ايلك معناسنه در يقال شد على العدو شدة من الباب الاول اذا حمل عليه شارح ديركه صحاحده بومعنا شد ايله مرسومدر وشده بناء مره ايله مصرحدر (الشد) شينك فتحيله سكرتمك معناسنه در كه سيرده شدت اجتمكدن عبارتدر يقال شد الرجل شدا من الباب الاول والثانى اذا عدا وشد النهار كوندزك ارتفاعندن عبارتدر كه قبا قوشلق اولمقدر يقال شد النهار اذا ارتفع شارح النهار نسخه سنى تخطئه ايلشدر واقعا جميع امهاتده النهار عنوانيله مثبتدر وقال فى الاساس اتانا شد النهار وشد الضحى وهو ارتفاعه وشد برنسنه يى قوى ومحكم قيلق معناسنه در يقال شد عضده اى قواه وبرنسنه يى محكم بغلق معناسنه در اصل معناى موضوع له بودر سائر معانى بودن مأخوذدر يقال شده اذا اوتقه يعنى عقد قويا (الاشتداد) افتعال وزننده برنسنه يى قاتى ومحكم اولمق وقاتيلمق معناسنه در يقال شده فاشتد وسكرتمك معناسنه مستعملدر كه سير وسرعتده شدت ايلكدر يقال اشتد الفرس اذا عدا (انشدد) تفعل وزننده قاتيلمك وسردلمك معناسنه در يقال تشدد الشئ اذا اشتد ورايشى قاتيلق وسرد لكله طوتمق وقاتيلق ايلك معناسنه در يقال تشدد فلان الامر اذا اشتد فيه (المشادة) مفاعله وزننده بو دخى برخصوصى سرد لكله وقاتيلقله طوتمق معناسنه در ومنه الحديث

[لن يشاد الدين احد الاغلبه] اراد غلبة الدين عليه اى من يقاومه و يكلف نفسه من العبادة فوق طاقته وهو مثل الحديث الاخر [ان هذا الدين متين فاوغل فيه برفق] مترجم ديركه مكهٔ مكرمه‌ده مجاور تمز اثناسنده مكتب خواجه‌لرندن بررفيق وقرينز وار ايدى زعمنجه مجاهده قصديله كيجه‌لر حرم شريفده جبلاق‌طاش اوزره پيشكاه بيت شريفده قعود وتوجه ومراقبه كونه اعمال نفسيه سنه اكباب ايدرلر ايدى اشبو حديث شريفى تلقين ايله مشاهده‌دن زجر ايتدكجه بوفقيرك رخاوتنه حمل ايله منتهى اولميوب كندكجه تشددنى تشديد ايلدى چند روز كذرانده جبلاق طاشدن وجودى متأثر اولوب ديزلرينه ضرى علتى عارض وقعود وقيامدن بيجاره محروم اولدى انتهى (المتشدد) اسم فاعل بنيه سيله بك بخيل وناكسه اطلاق اولنور كه مالنى حقانيت اوزره وبذل وانفاقدن تشددايدن مرد مذمومدر يقال رجل متشدد اى بخيل (الاشده) همزه نك فتحى وشينك ضميله وهمزه‌نك ضميله زبانز دد ولفظ مزبور اشبو [حتى يبلغ اشده] الايه كريمه سنده واقعدر مراد قوت يعنى كمال قوت وطاقتدركه انسانده اون سكز ايله اوتوز ياشلك بينده اولور ولفظ مزبور جمع بنامى اوزره مفرددر آنك كلمه سى كبى كه ايكيسده افلس وزننده مفرد‌لردر وبونلرك نظيرى يعنى ثالثى يوقدر على قول اشد كلمه‌سى جمعدر لفظنك مفردى يوقدر اباييل وعباديد كبى وعلى رأى مفردى شده‌در شينك كسريله مع هذا فعله بنيه‌سى افعل وزنى اوزره جمعلنمز وعند البعض مفردى شددر شينك فتحيله كلب واكلب كبى وبعضلره كوره مفردى شددر شينك كسريله ذئب واذؤب كبى حال بوكه اشبو شد وشد كلمه‌لرى عربدن مسموع دكلدر پس بوكونه تقدير قياسه مبنى‌در مؤلفك وهمزه‌نك ضميله جائزدر قولى ظاهرا شينك ضمه‌سنه تبعيته مبنى در مترجم ديركه بيضاوى عليه الرحمه سورهٔ انعامده وهو جمع شدة كنعمة وانعم اوشد كصر واصر وقيل مفردكانك عبارتيله و سورهٔ احقافده [حتى اذا بلغ اشده] كريمه‌سنده اذا استكمل واستحكم قوته وعقله عنوانيله رسم ايلشدر انتهى و عبد الباسط صاحب كشافك [ثم لتبلغوا اشدكم] كريمه‌سنده وحده لان الغرض الدلالة على الجنس والاشد كمال القوة والعقل وهو من الفاظ الجموع التى لم تستعمل لها واحد قولنده وفيه مناقضة لقوله وحده ومقتضاه ان الاشد مفرد لاجمع قوليله نقض ايراد ايلشدر لكن اوراده وحده ضميرى نخرجكم طفلا كريمه‌سنده واقع طفل لفظنه راجعدر انتهى (الشديد) امير وزننده شدتدن وصفدر قاتى وسرد نسنده‌يه دينور وقوى ومحكم شيئه دينور وبهادر و دلاوره اطلاق اولنور وبخيل وناكسه اطلاق اولنور وارسلانه اطلاق اولنور وشديد صديق اكبر حضرتلرينك مواليسندندر وشديد بن قيس محدثيندندر (شديد) زبير وزننده بر شاعر آديدر

(شداد) كتان وزننده بر رجل آديدر (الحروف الشديدة) سكز حرفدن عبارتدركه اجدت طبقك كلامى جامعدر وبو حروف رخوه مقابليدر اسكانى حالنده جرى صوت تماما محتبس اولمغله شدتله متصف اولمشدر (الاشداد) همزه‌نك كسريله بر كمسه ايله دابة شديده اولمق يعنى تند وشديد دابه صاحبى اولمق معناسنه‌در يقال اشد الرجل اذا كانت معه دابة شديدة وعربلر اشد لقد كان كذا ديرلر دالك شده‌سيله واشد لقد كان كذا ديرلر تخفيفله اشهد ديجك يرده اولده هايى داله قلب وثانيده تخفيف ايدرلر (اشد) افعل تفضيل بنيه‌سيله يوسف صديق على نبينا وعليه السلام حضرتلرينك برادرلرى اسميدر شارح ديركه اخوة يوسف عليه السلام جملهٔ تفاسير وسيرده اون برنفر اولمق اوزره مثبتدر اشد ايله مسما اولانى يوقدر مؤلفك مأخذى عجبانه‌در (ابوالاشد) بر پهلوان كنيه‌سيدر وبر محدث كنيه‌سيدر على قول بوسين مهمله ايله‌در (الشرود) قعود وزننده (والشراد) شينك ضميله (والشراد) شينك كسريله طوار اوركوب قاچمق معناسنه‌در يقال شرد البعير شرودا وشرادا وشرادا من الباب الاول اذا نفر مترجم ديركه اساسده ومن الكناية قال النبى عليه السلام لخواة رضى الله عنه [اما يشرد بعيرك] فقال اما منذ قيده الاسلام فلا كلامى خوات حضرتلرينك برقصه‌سنه اشارتدركه * اشغل من ذات النحيين * مثلنك منشأيدر اصلى بودركه جاهليه‌ده بنو تيم قبيله‌سندن برخاتون اسواق عربدن برينه برقاج طلوم ياغ كتوروب صاتمق اراده‌سنده ايكن خوات بن جبير جنابلرى كه هنوز مظهر شرف اسلام اولمامشيدى محل مزبوره كلوب اول خاتونى كوردكده حسن وجمالنه تعلقله توقانه كلدى پس ياغ اشتر ايلك شيوه‌سيله خاتونك يانه كلوب طلومك برنى چوزدروب چاشنيسنه باقدى آنى بكنميوب ديكرنى چوزدردى آنى دخى بكنميوب غيريسنه انتقال صورتنده اولدى شمدى چوزلمش طلوملرى اغزلرى خاتونك ايكى النده قالمغله همان اكسه‌سنه كچوب طونسز خاتونه مباشرت وقضاى وطر ايلدى خاتون نه ياپسون اطرافده كمسه يوقدركه فرياد ايده طلومى صاليورسه ياغ كيدر حاصلى خواه وناخواه بالغى يوتدى بعد زمان خوات شرفياب اسلام اولوب و قصهٔ مذكوره مسموع حضرت نبوى اولمغله اكا كنايه بيورديلر انتهى (الشارد والشرود) صبور وزننده شروددن صفتدر شاردك جمعى شرد كلور فتحتينله خدم وخادم كبى وشرودك جمعى شرد كلور ضمتينله زبور وزبر كبى وشرود بين الشعراء پك مطبوع ونكره ونادره اولديغندن ضرب مثل كبى ديار بديار منتشر اولان اشعاره اطلاق اولنور يقال قافية شرود اى سايرة فى البلاد بوراده قافيه‌دن مراد شعردر كليت وجزئيت علاقه‌سنه مبنى‌در (التشريد) تفعيل وزننده دابه‌يى اوركيدوب قاچرمق

معناسنه‌در بومناسبتله قوغوب سورمك معناسنده استعمال اولندی يقال شرده اذا طرده و طاغتمق معناسنه استعمال اولنور يقال شرد شملهم اذا فرق جمعهم وبرآدمك عيب و نقيصه‌سنی ناسه نشر و تشهير ايتمك معناسنه استعمال اولور يقال شرد بفلان اذ سمع الناس بعيوبه (الاشراد) همزه‌نك كسريله مطرود قلق معناسنه‌در يقال اشرده اذا جعله شريدا ای طريدا (بنو الشريد) امير وزننده سليم قبيله‌سندن بربطن‌در (الشقدة) شينك كسری وقافك سكونيله برنبات آديدركه ياغلو وسودلو اولور (الشكد) شينك فتحی وكافك سكونيله وبرمك معناسنه‌در يقال شكده اياه شكدا من الباب الاول اذا اعطاه (الشكد) شينك ضميله اسمدر ويركيه دينور بخشش وعطا معناسنه وشكر معناسنه دركه علی وجه التعظيم ثنا ايلمكدن عبارتدر (الاشكاد) همزه‌نك كسريله (والتشكيد) تفعيل وزننده بونلرده ويرمك معناسنه‌در يقال اشكده وشكده اذا اعطاه واشكاد مالك كمكترنی قزانمق معناسنه‌در يقال اشكد فلان اذا اقتنی ذال المال (الشمردی) حبركی وزننده براوت ياخود برشجر آديدر (الشمرداة) هايله جست وروندە ناقه‌يه دينور (الشمرذاة) ذال معجمه ايله شمرداة معناسنه‌در (الشهادة) سعاده وزننده بر نسنه‌نك حقيقتنه مطلع اولوب قطعی بعلك معناسنه‌در يقال شهد الرجل وشهد شهادة من الباب الرابع والخامس اذا خبر قطعا بوراده خبر عم معناسنه‌در وكاه اولوركه تخفيف ايچون هابی اسكاله شهد الرجل ديرلر مؤلفك بصارده بيانه كوره شهود وشهاد حضور مع المشاهدة معناسنه موضوعدر واول بصر ايله وبصيرت ايله اولوركه علم اوله‌جقدر وبعضا حضور مجرده استعمال اولنور لكن حضور مجرده شهود وحضور مع المشاهده ده شهاده لفظی استعمال اولی‌در و شهاده كه شاهدلك اوله‌جقدر بصر ايله يابصيرت ايله مشاهده سببيله حاصل اولان علم واطلاعدن ناشی صادر اولان قولدن عبارتدر وكاه اولوركه قسم مجراسنه اجرا اولنور تقول اشهد بالله انه كذا ای احلف و بالله لفظندن مجردا دخی مستعملدر انتهی و شهادت بر امری كوروب يخود بيلديكی وجه اوزره خبر ويرمك معناسنه‌دركه طانقلق تعبير اولنور يقال شهد لزيد بكذا شهادة من الباب الرابع اذا ادی ماعنده من الشهادة وقوله تعالی [شهد الله انه لااله الاهو] الاية ای علم الله اوكتب الله اوقال الله معنيين اخيرين معنای لازميدر وقول المؤذن اشهد انلا اله الا الله ای اعلم وا بين انلا اله الا الله وشهاده اسم اولور فی سبيل الله قتل اولنمغه دينور كما سيذكر وعربلر بن يمين ايدرم ديمجك يرده اشهد بكذا ديرلر احلف معناسنه نتهكه ذكر اولندی (الشهود) قعود وزننده برمحله حاضر اولمق معناسنه‌در كه غيبت مقابليدر يقال شهد المجلس شهودا من الباب الرابع اذا حضره (الشاهد) آلدن اسم فاعلدر

حاضر معناسنه جمعی شهود کلور وشهد کلور رکع کبی و شاهد شهادتدن دخی اسم فاعلدرکه فارسیده کواه وترکیده طانق دیرلر بونك جمعی شهد کلور صحب وصاحب کبی و جمع الجمعی شهود و اشهاد کلور بومعنادندر که عربلر ناقه‌نك طوغوردیغی برده قلان دم‌وصوك واش دیدکلری درى و سائر آثار و علاماتنه شهود الناقه اطلاق ایدرلر وشاهد اسماء نبویه‌دندر علیه الصلوة والسلام وشاهد لسانه اطلاق اولنور وفرشته‌یه یعنی حفظه‌یه اطلاق اولنور وجمعه کونه اطلاق اولنور و یلدزه اطلاق اولنور و آنك جنس اولوب یوکرکلکنه دلالت ایدن سکراتمسی حالتنه اطلاق اولنور وولد طوغدیغی حینده برابرجه ظهور ایدن سموك طرزنده غلیظ صویه اطلاق اولنور وچایك بجریلن امر ومصلحته اطلاق اولنورکه قوریجه حاضر اولور وصلوة الشاهد مغرب نمازیدرکه یلدز کورنمکه بشلرمترجم دیرکه [وشاهد ومشهود] کریمدسنده معانیٔ مزبوره‌نك اکثریله مفسردر انتهی (الاستشهاد) برآدمدن برماده‌یه شاهدلك ایلمسی ایستمك معناسنه‌در یقال استشهده اذا سأله الشهادة وشهید اولمق معناسنه‌در یقال استشهد فلان علی بناء المجهول اذا قتل فی سبیل الله (الشهید) امیر وزننده شاهد و کواه معناسنه‌در و بونده شینك کسریله‌ده زبانزددر قال الشارح و منه قوله تعالی [معها سائق و شهید] ای من شهد له وعلیه وشینك کسری هر فعیل وزنی که عینی حرف حلق اوله کرك وصف وکرك جامد اولسون فاء الفعلنك کسریله‌ده سایغ اولمق مطرده‌سنه مبنی‌در وشهید شهادت خصوصنده امین وموثوق به اولان کسیه دینور و شهید اسماء حسنادندر علمدن اصلا برنسنه غائب اولیوب مجموع اشیاء علمنده حاضر اولان ذات اجل واعلانك اسم شریفیدر والله الشهید لایغیب عن علمه شیٔ و شهید حرف شرحده فی سبیل الله مقتول اولانه اطلاق اولنور فعیل بمعنی مفعول وبمعنی فاعلدر واکا شهید اطلاق غسلنه یاخود نقلنه ملائکهٔ رحمت حاضر اولدقلرینه مبنی‌در یاخود حق جل وعلا وملائکه‌لری آنك جنت ایله منم اولمسی خصوصنده شاهد اولدقلرینه مبنی‌در یاخود یوم قیامتده امم خالیهٔ سالفه حقنده استشهاد اولنان ذواتدن اولدیغیچوندر یاخود شاهده اوزره یعنی متأثرا ارض اوزره ساقط اولدیغیچون یاخود کویاکه وفات اچیوب حضور الهیده حاضر وزنده اولدیغیچون یاخود عالم ملك وملکوتی مشاهده ایلدیکنه مبنی‌در وشهیدك جمعی شهداء کلور کرماء وزننده (الشاهدة) هایله ارضه اطلاق اولنور(المشاهدة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی روبرو کورمك معناسنه‌در یقال شاهده اذا عاینه(المشهد) محسن وزننده اری یاندن کلمش خاتونه دینور مغیبه مقابلیدر یقال امرأة مشهد اذا کانت قدحضر زوجها (التشهد) تفعل وزننده نمازده یعنی قعده‌ده کلمهٔ شهادتی

مشتمل اولان تحیاتی اوقومق معناسنه‌درکه وضع شرعیدر یقال تشهد المصلی اذا قرأ التحیات فی الصلوة (المشهود) جمعه کونی علی قول قیامت کونی یاخود عرفه کونیدر مراد [وشاهد ومشهود] آیت کریمه‌سنده‌واقع مشهود اوله‌جقدر (الشهد) مهد وزننده باله دینور عسل معناسنه‌شینك ضمیله‌ده جائزدر شهده هایله آندن اخصدر جمعی شهاد کلور شینك کسریله شارحك بیانه کوره شهد کوچ بالنه دینور وشهد خزاعه قبیله‌سندن بنو المصطلق جماعتی یوردنده برصویك آدیدر (الاشهاد) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی حضوره کتورمك معناسنه در یقال اشهده اذا احضره وقیر بالغه اولمغله حیض کورمك معناسنه‌در یقال اشهدت الجاریة اذا حاضت وادرکت وبرکسه‌دن مذی کلمك معناسنه‌درکه ملاعبه یامطلوب نفسی تخیل ویامذاکره ومشاهده ایله تلذذدن ناشی ذکردن ماء مقید کلمکدن عبارتدر یقال اشهد الغلام اذا امذی وشهید اولمق معناسنه‌در یقال اشهد الرجل علی بناء المجهول اذا قتل فی سبیل الله (التشهید) تفعیل وزننده بودنی ذکردن مذی کلمك معناسنه در یقال شهدالرجل اذا امذی (المشهد) مکرم وزننده اشهاد مذکوردن اسم مفعولدر معرکه‌ده شهید اولان آدمه دینور (المشهد) مقعد وزننده (والمشهدة) هایله (والمشهدة) هانك ضمیله ناسك حاضر اولاجق یرلرینه دینور یقال هذا مشهد القوم ومشهدتهم ومشهدتهم ای محضرهم (شهید) زبیر وزننده اسامیدندر الشیخ الزاهد عمر بن سعد بن شهید امیرحص ایدی واحد بن عبد الملك بن شهید ادیب مشهور در قرطبی الاصل‌در حانوت العطار نام کتابك مؤلفیدر (التشوید) تفعیل وزننده کونش طوغوب یوکسلمك معناسنه‌در (التشود) تفعل وزننده تشوید معناسنه‌در یاخود بونلر ذال معجمه ایله‌در (الشید) شینك کسریله دیوار صیوایجق کرج و بالچق مقوله‌سی صوایه دینور جوهری تعمیم معرضنده من طین او بلاط عنوانیله رسم ایتمکله غلط ایلشدر صواب اولان ملاط اولمقدر میمله زیرا بلاط قالدرم طاشنه دیمکله آنکله دیوار صوانمز وملاط چامور دینورکه آنکله دیوار صوانور (الشید) کید وزننده دیواری صوا ایله صوامق معناسنه در یقال شاد الحائط یشید شیدا اذا طلاه بالشید وهلاك اولمق معناسنه‌در یقال شاد الرجل اذا هلك (المشید) متین وزننده ذکر اولنان صوا ایله صوانمش بنایه دینور یقال حائط وقصر مشید ای معمول یعنی مبنی بالشید وبو مکیل کبی اسم مفعولدر (المشید) مؤید وزننده مطول یعنی هوایه طوغری رفع واعلا اولنمش بنایه دینور جوهریك مشید امیر وزننده واحد ایجون ومشید مؤید وزننده جمع ایجوندر دیمسی غلطدر زیرا جمع ایجون اولان مشیده‌درکه مشیدك جمعیدر شارح دیرکه اولا جوهری قول مزبوری کسایدن نقل ایلشدر ثانیا واحد ایجون وجمع ایجون دیمسی

استعماله

استعماله مبنی در ومثال اولدرق ایراد اولنان [فی بروج مشیدة] کریمه سنده بروج جمع اولمغله صفتی مؤنثا ایراد اولندی پس مشیده لفظی مشیدك جمیدر دیمك اغربدر قال البیضاوی ای فی قصور وحصون مرتفعة وقری مشیدة باسم الفاعل وصفا لها بوصف فاعلها کقولهم قصیدة شاعرة ومشیدة من شاد القصر اذا رفعه (الاشادة) همزه‌نك کسریله برشیئی رفع صوتله چاغرمق معناسنه‌در اساسك بیانه کوره اشاده بنایی یوکسك یاپمق معناسنه در بعده برآدمك ذکرنی عالی ایتمك یعنی عیانا مدح وثنا ایله مشهور ونامدار ایتمك معناسنه استعمال اولندی یقال اشاد بذکره اذا رفعه بالثناء علیه واشاد علیه قبحها وبقبیح دیرلر برکسه‌یی امرمکروهه ذکر وتشهیر ایلسه واشاد صوته وبصوته دیرلر بلند آواز ایله چاغرسه انتهی واشاده غائب اولان نسنه‌یی تعریف وندا ایتمك معناسنه مستعملدر یقال اشاد بالضالة اذا عرفها وهلاك ایتمك معناسنه در یقال اشاده اذا اهلکه (الشیاد) کتاب وزننده خاصة دوه قصیمی چاغرمق معناسنه در یقال شاد بالابل یشید شیادا اذا دعاها وبدنه طیب قصیمی اوغوب یدرمك معناسنه درکه ذکر اولنان صوامق معناسندن مأخوذدر یقال شاد الطیب بجلده اذا دلکه (التشیید) تفعیل وزننده بو دخی بدنه کرکی کبی طیبی اوغوب یدرمك معناسنه‌در یقال شید الطیب بدنه اذا دلکه به

﴿ فصل الصاد المهملة ﴾ (الصخد) صادك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله چهره‌یی کونش چالوب یاقق معناسنه‌در یقال صخدته الشمس صخدا من الباب الثالث اذا احرقته وکوچکن دیدکلری قوش اوتمك معناسنه‌درکه عربلر آنکله تشأم ایدرلر یقال صخد الصرد اذا صاح اساسده بونی مجاز اولدرق صخدت الهامة عنوانیله ذکر ایلشدرکه بایقوشك اوتمسنی خرابیله عربلرتشأم ایلدکلرینه مبنی‌در (الصخود) قعود وزننده برکسه‌نك کلامنه قولق طوتوب دیکلمك معناسنه‌در یقال صخد الیه صخودا اذا استمع (الصخد) فتحتینله هوا پك امی اولق معناسنه‌در یقال صخد النهار صخدا من الباب الرابع اذا اشتد حره (الصخود) حیدود وزننده (والصخدان) سکران وزننده خانك فتحیله‌در زبانزددر پك امی کونه دینور یقال یوم صخود وصخدان ای شدید الحر وصیخود وصیخاد بغایت پك وقاتی قیایه دینورکه کولنك مقوله‌سی آلات کار ایلز اوله یقال صخرة صخود وصیخادة ای شدیدة (الصخد) سیقل وزننده عین الشمس معناسنه درکه چشمهٔ آفتابدر شعاعك قیاپوب مستفیض اولدیغی یری اوله جقدر (الاصخاد) همزه‌نك کسریله اسی هوایه داخل اولق معناسنه‌در یقال اصخد الرجل اذا دخل فی الحر وقیا کلری کونشك حرارتیله اصفق معناسنه‌در یقال اصخد الحرباء اذا تصلی بحر الشمس جانور مذکورك کوزی بغایت یارد اولمغله دائما اصفق ایچون کوزنی کونشدن دور ایتلز آنکچون آفتاب پرست اطلاق ایدرلر (المصخدة) میمك

وخاك فتحيله نصف النهار وقتنه دينور كه پك اسى اولور جمعى مصاخد كلور (صخد) صادك فتحى وخاك سكونيله بر بلده آديدر بلده تأويليله غير منصرف دخى اولور (الصيخدون) حيرنبون وزننده پكلك صلابت معناسنه در لكن وزن مزبور اسم و صفته مخصوص اولغله مؤلفك صلابتله كه معناى مصدريدر وجهى معلوم اولمدى مقتضاسى صلب عنوانيله صفت اولمقدر (الصاخد) فرد ضعيف وبى اهل وبى يار اولان آدمه دينور يقال واحد فاحد صاخد اى صنيور قاحد لفظى واحده مزاوج اولغله ظاهرا صاخده لفظى دخى اكا مزاوج اولمق غالبدر (الصدود) قعود وزننده برنسنه دن يوز چويروب اعراض ايلك معناسنه در يقال صدعنه صدودا من الباب الاول اذا اعرض عنه (الصد) صادك فتحيله برآدمى برنسنه دن منع وصرف ايلك معناسنه در يقال صد فلانا عن كذا صدا اذا منعه وصرفه عنه (الاصداد) همزه نك كسريله بودخى منع وصرف ايلك معناسنه در يقال اصد فلانا عن كذا اذا منعه وصرفه وياره وچبان مقوله سى ايرنلمك معناسنه در يقال اصد الجرح اذا قبح (الصديد) صادك فتحيله فرياد ايلك معناسنه در يقال صد الرجل صديدا من الباب الاول والثانى اذا ضج وصديد ياره دن اقان صارى صويه دينور وقينايه رق قويولنوب قاتيلمش اسى صويه دينور (الصدد) فتحتينله برنسنه نك قرشوسنه دينور كذلك قربنه دينور يقال داره صدد داره اى قبالته وقربه وبوظرفيت اوزره منصوبدر قال فى الاساس دارى صدد داره و بصددها اى قبالتها واخذت من صدد اى قرب وانا بصدد من هذ الامر (التصديد) تفعيل وزننده ال چالمق معناسنه در يقال صدد الرجل اذا صفق وبوصدد لفظندن مأخوذدركه اللر برى برينه مقابل اولور (التصدد) تفعل وزننده بركسه نك ارقوردى اوكنه كلمك معناسنه دركه تعرض ايلك تعبير اولنور يقال تصددله اذا تعرض وبونلرك دال ثانيه لرى يابه ابدالله تصديه وتصدى دخى دينور صدد مذكوردندر لكن وجه مزبور بعضك قوليدر حتى معتل بابنده مؤلف دخى صدايه مقابله ايلك ملاحظه سنه مبنى تعرض ايله تفسير ايلمشدر (الصداد) رمان وزننده يپلانه اطلاق اولنور بولده تعرضنه ياخود سلوكدن منعنه مبنى وصداد حشراتدن برجانورك على قول سام ابرصك اسميدركه يپلانه آغو ويرن ديدكلرى كلر اولهجقدر جمعى صدائد كلور وصداد صويه واره جق يوله دينور (الصداد) كتاب وزننده خاتونلرك تسترايچون طوتندقلرى چار مقوله سى سترويه دينور (الاصطداد) افتعال وزننده خاتون صداد مذكور ايله پرده لنمك معناسنه در يقال اصطدت المرأة اذا احتجبت بالصداد (صداء) تشديد ايله عداء وزننده صدءآء لفظنده لغتدركه برمخصوص قويى ياخود صويى طتلو بر اشمه آديدر ماء ولا كصداء مثلى آندندركه نته كه باب همزه ده بيان اولندى (الصد) صادك فتحى وضميله طاغه

دینور ودرمنك برقیسنه دینور ایکی قیسنه صدان دینور (الصدان) صادك ضمی وتثنیه بنیه‌سیله اوق کزینك ایکی طرفلو کرتکنه دینور شرخا الفوق معناسنه یقال وضع السهم بین الصدین ای بین الشرخین (الصدود) صبور وزننده تازه قیرلرك پرده‌لنمزدن مقدم کیدکلری قصه لباسه دینور محول معناسنه واول سرمه وتوتیا مقوله‌سنه دینورکه آیینه اوزره اوغوب کوزه چکرلر (صدصد) فدفد وزننده برخاتون آدیدر (صداصد) علابط وزننده هذیل قبیله‌سنه مخصوص بر طاغك آدیدر (الصرد) فرد وزننده خالص وبیغش اولان نسنه‌یه دینور حتی حب صرد لالغرض اولان محبّدر ومنه تقول احبك حبا صردا ای خالصا و طاغلرك مرتفع اولان پرینه دینور ومزراق یلانرنی مزراغه فاقدقلری برچینه دینور وعسکر عظیمه دینور وبونده فتحتینله‌ده لغتدر وصرد صوغوقه دینور سرد فارسی معربدروصرد مصدر اولور اوق آتدیغی نسنه‌یه یکورمك معناسنه یقال صرد السهم الرمی صردا من الباب الاول اذا انفذه (المصراد) مفتاح وزننده صوغه یك متحمل اولان آدمه دینور وصوغوقه متحمل اولمیان آدمه دینکله ضد اولور یقال رجل مصراد ای قوی علی البرد ویقال رجل مصراد ای ضعیف علی البرد ومصراد یلانی تیر اولغله آتیلن شیئه یکوب ایشلر اولان اوقه دینورکا سیذکر وقبر یره دینورکه اثرنبات وشجردن خالی اوله یقال ارض مصراد ای لاشجر بها ولا شیٔ یعنی من النبات (المصرد) کتف وزننده صوغوقه متحمل اولمیان آدمه دینور ودائما صرتنك ایره کلن یری یاغر و جداو اولور اولان آته دینور یقال فرس صرد اذا کان دبر موضع السرج منه کما سیذکر وشول سوده دینورکه صوغوق چالمغله یابلوب اصلا اویمیه یعنی یوغرد اولمیه یقال لبن صرد ای منتفش لا یلتئم (الصرد) فتحتینله تیر اوشومك معناسنه در یقال صرد الرجل صردا من الباب الرابع اذا وجد البرد سریعا وآتك ایره کلن یری یاغر اولمق معناسنه‌در یقال صرد الفرس اذا دبر موضع السرج منه فهو دبر وظلومدن سودی یایدقده کره یاغی طوپلنیوب پاره پاره چقمق معناسنه‌در یقال صرد السقاء اذا اخرج زبده متقطعا وکوکل برنسنه‌دن صوغوبوب فارغ اولمق معناسنه مستعملدر تقول سرد قلبی عنه اذا انثنی واوق نشاندن خطا ایلمك معناسنه‌در یقال صرد السهم اذا اخطأ واوقك یلانی اتیلان شیئه ایشلیوب یکمك معناسنه اولغله ضد اولور یقال صرد السهم اذا نفذ حده لکن ضدیتی منظور فیهدر (الاصراد) همزه‌نك کسریله بودخی اوق نشانه یکورمك معناسنه‌در یقال اصرد الرامی السهم اذا انفذه (الصارد) نشانه نافذ اولان اوقه دینور یقال سهم صارد ای نافذ وصارد اصحابدن عاصم بن ثابت بن ابی الاقلح جنابنك قلجی اسمیدر (المصرد) مکرم وزننده نشاندن خطا ایدن

اوقه دینور یقال سهم مصرد ای مخطئ (الصرد) صادك ضمی ورانك فتحیله ایری باشلو برقوش آدیدرکه سرچه قوشلرنی شکار ایدر بعضلر دیدیکه ابتدا قوشلردن رضای باری ایچون صائم اولان بوقوشدر جمی صردان کلور صادك کسریله بوقوش ترکیده کوچکن دیدکلریدرکه آلاجه اولور تویلرندن یلپازه ایدرلر وصرد آت قسمنك صرتنده اولان یاغر وجدا وصاغالدقدنصکره یرنده قلان بیاض نشانه دینور (الصردان) تثنیه بنیه‌سیله دل آلتنده اولان ایکی طمره اطلاق اولنورکه دلك قوامليدير سیاه اولور بعضلر دل آلتی اولدم دیو آندن قصد ایدرلر (الصریدة) فریده وزننده شول دیشی قیونه دینورکه صوغوق تأثیر ایتلکله ضعف وضرر ایراث ایلش اوله جمی صرائد کلور (الصراد) رمان وزننده (والصرید) قبط وزننده یغموری اولیان یوفقه‌جه بلوده دینور (التصرید) تفعیل وزننده آزالتمق معناسنه‌در یقال صرده اذا قلله وقانمق مرتبه‌سندن دونجه صوارمق معناسنه‌در یقال صرده اذا سقاه دون الری (المصرد) مضطرب وزننده بغایت کیندار ومبطن وشدید الغیظ ادمه دینورکه دوه کیتلو تعبیر اولنور یقال رجل مصرد ای حنق شدیدالغیظ (الصردآء) صحراء وزننده برطاغ آدیدر (الصمرد) زبرج وزننده میمی اصلیه اولمغله موضع ذکری بو محل دکلدر مؤلف بونکله جوهریه تعریض ایلشدر (الصرخد) خای معجمه ایله جعفر وزننده بادیه دینور خرکی نوشام دیارنده بربلده آدیدرکه اکا خمر نسبت اولنور (صرفند) صادك وفانك فتحیله ساحل بحر شامده بربلده‌در (الصعود) قعود وزننده نردبان وطام مقوله‌سی یوکسکه چقمق معناسنه‌در یقال صعد فی السلم صعودا من الباب الرابع اذا رقی (التصعید) تفعیل وزننده طاغه چقمق معناسنه‌در یقال صعد فی الجبل وعلی الجبل تصعیدا اذا رقی واشبو طاغه چقمق معناسنده ثلاثینك استعمالی عربدن مسموع اولمدی لکن مصباحك بیانه کوره لغت قلیله‌در وتصعید انکیره طوغری اتمك معناسنه‌در کویاکه بناسی سلب ایچوندر یقال صعد فی الوادی اذا انحدر ورنسنه‌یی اریتمك معناسنه‌در یقال صعد الثمن اذا اذابه (الاصعاد) همزه‌نك کسریله آفاقدن مکهٔ مکرمه‌یه کلمك معناسنه‌در یقال اصعد الحاج اذا اتی بمکة مؤلفك بصاوده وشارحك بیانه کوره فی الاصل امکنهٔ مرتفعه کتمك معناسنه‌در مثلا بصره وشام طرفلرندن نجد وحجاز دیارینه کتمك کبی بعده مکه‌یه عزیمته تخصیص ایلدیلر نته‌که علی العکس عزیمته انحدار ایله تعبیر ایلدیلر مثلا عارضنا الحاج فی مصعدهم دیرلر حجاجه مکه‌یه کیدکلرنده راست کلدك معناسنه وعارضنا الحاج فی منحدرهم دیرلر بصره وشام طرفلرینه رجعتلرنده تصادف ایلدك معناسنه اتمی واصعاد اباق کتمك معناسنه مستعملدر یقال اصعد فی الارض اذا

مضی وبو وجه مذکور اوزره امکنهٔ مرتفعه‌یه کتمك معناسنه اولوب بعده ارض بعیده‌یه کتمکده استعمال اولندی واصعاد تصعید کبی انکیه‌یه طوغری انمك معناسنه‌درکه همزه‌سی ازاله ایچوندر یقال اصعد فی الوادی اذا انحدر وناقه صعود اولمق معناسنه‌در یقال اصعدت الناقة اذا صارت صعودا وناقه‌یی صعود قلمق معناسنه‌در تقول اصعد الناقة اذا جعلتها صعودا کاسیذکر (التصعد) تفعل وزننده (والتصاعد) تفاعل وزننده برآدمه برمشقتلو نسنه رنج وزحمت ویرمك معناسنه‌در عقبه معناسنه اولان صعود آنیدن مأخوذدر تقول صعدنی الشیء وتصاعدنی ای شق علیه (الاصعد) همزه‌نك کسری وصاد مشدده‌نك فتحی وعین مشدده‌نك ضمیله (والاصاعد) همزه‌نك کسری وصادك تشدیدی وعینك ضمیله (الاصطعاد) همزه‌نك وطانك کسریله یوکسکه چقمق صعود معناسنه‌در مؤلف ینه ایجاز ایلشدر اصعد کلمه‌سی اصعد یصعد کلمه‌سندن مصدردرکه اصلی تصعد یتصعد ایدی تاء تفعل صاده قلب وادغامله حسب القاعده اولنه همزهٔ وصل مکسوره ادخال اولندی واصاعد کلمه‌سی اصاعد یصاعد صیغه‌سندن مصدردر بونکده اصلی تصاعد یتصاعد ایدی نتیجه‌سی اطهر واناقل کلمه‌لرینك اصلری تطهر وتثاقل ایدی وبو نکته مؤلف اشبو [کانما یصعد فی السماء] الایة کریمه‌سنه تلمیح ایلشدرکه ابن کثیر ثلاثی عنوانیله وحفص یصعد عنوانیله‌که اصلی یتصعد ایدی وابوبکر یصاعد عنوانیله قرأت ایلدی واصطعاد اصطعد کلمه‌سندن مصدردر افتعالدر تاء طایه قلب اولنمشدر وبونلر تکلفی متضمندر (الصعود) صبور وزننده چقمق شاندن اولان طاغ ونردبان وبایر وتپه مقوله‌سی یره دینور هبوط مقابلیدر جمعی صعد کلور زبور وزبر کبی وصعاد کلور عجوز وعجاز کبی وشول ناقه‌یه دینورکه بوسنه ناقص الخلقه یاوری دوشورمکله یکن سنه‌کی یاوریسنه یاقلش اولهٔ وجهنده برطاغك آدیدر وصرب وکوچ یوقشه دینور یقال عقبة صعود ای شاقة (الصعوداء) جلولاء وزننده بودنی کوچ وصرب یوقشه دینور (بنات صعده) حزه وزننده یمان اشکلرینه اطلاق اولنور یوکسك طاغلرده ایوا ایتدکلریچون نسبتنده غیر قیاس اوزره صاعدی دیرلر وصعده شول قارغی‌یه دینورکه دوز وهموار بتکله طوغرلنمغه محتاج اولمیه وقانجق اشکه اطلاق اولنور وبرنوع قصه ویاخود عریض خشت طرزنده حربه‌یه دینور اله کبی وصعده بردیشی یکی اسمیدر وذویب بن هلالك فرسی اسمیدر ویمنده برموضع آدیدر محدثیندن محمد بن ابراهیم بن مسلم الصعدی اورادندر وبنو سلول یوردنده واقع ایکی طاغك جوفنده برصو آدیدر وبنو عوف یوردنده برصو آدیدر (الصاعد) صعوددن اسم فاعلدر وعربلرك بلغ کذا فصاعدا قوللری فافوق ذلك معناسنه‌در مترجم

دیرکه تلویحك ان صیغة الجمع موضوعة للاثنین فصاعدا قولنده حسن چلبی مرحومك بیانه کوره فاء عاطفه در وصاعدا حالدر عاملی مضمر در فذهب الموضوع صاعدا تقدیرنده در نته که اخذته بدرهم فصاعدا فذهب الثمن صاعدا تقدیرنده در انتهی وصاعد بلقاء بن قیس الکنانی وصخر بن عروك فرسلری آدیدر (الصعداء) صحراء وزننده (والصعدد) قنفذ وزننده رنج ومشقته اطلاق اولنور (الصعداء) صادك ضمیله برحاء وزننده اوزون اوزادی صولوق آلغه دینورکه مراد برضجرتدن متأثر ایچنی چکدکدنصکره اوزون اوزادی صولق آلمق اوله جقدر یقال تنفس الصعداء ای تنفس طویلا (الصعید) سعید وزننده طپراغه دینور علی قول یرك یوزنه دینور وجه ارض معناسنه جمعی صعد کلور ضمتینله وصعداد کلورکه جمع الجمع اوله جقدر یقال قعد علی الصعید ای التراب اووجه الارض وصعید یوله دینور طریق معناسنه ومنه ایاکم والقعود بالصعدات وبوامام علی المرتضی کلامیدر مراد عمر الناس اولان طریقلرده قعوددن تحذیردر وصعید قبر ومزاره دینور ومصر اولکه سنده نیجه بلاد یعنی برایالت اسمیدرکه طولا اون بش مرحله مسافه یی مشتملدر ووادی القری قربنده برموضع آدیدر آنده مسجد نبوی واردر علیه السلام (صعائد) صادك ضمیله برموضعدر (الصعد) فتحتینله سخت وشدید معناسنه در (المصعد) معظم وزننده آتش ایله معمول اولان شرابه دینور اذابه معناسنه اولان تصعیددن مأخوذدر یقال شراب مصعد ای عوجل بالنار اطبانك واهل کافك تصعید تعبیرلری بوندن مأخوددرکه برنسنه نك لطیفنی آلمق ایچون اجزاسنی آتش ایله تسخین وتدخینیدن عبارتدر (المصعاد) میمك کسریله خرما اغاجنه چقه جق کسنده دینورکه ایپدن نردبان طرزنده دوزرلر حابول دخی دیرلر (صعد) صادك ضمیله (وصعدد) هد هد وزننده (وصعادی) حباری وزننده (وصعیداء) مربطاء وزننده برر موضع آدلریدر (الصعادیة) غرابیه وزننده کوده سی اوزون ناقه یه اطلاق اولنور یقال ناقة صعادیة ای طویلة (صغد) صادك ضمی وغین معجمه نك سکونیله سمرقند قربنده برموضع آدیدر وبوسغد اوله جقدرکه ذکر اولندی وبخارا ترابنده برموضعدر (صغدیل) یای موحده نك کسریله ارمنیه اولکه سنده بربلده در نوشروان عادل بناسیدر مترجم دیرکه جغرافیاده بوشهر یالکز دبیل عنوانیله مرسومدر برمعمورشهردر ارمنیه نك پای تخت قدیمی ایدی آنده اعلاقرمز چقر (الصفد) صادك فتحی وفانك سکونیله بوقاغو ایله محکم بند ایلمك معناسنه در یقال صفده صفدا من الباب الثانی اذا شده واوثقه (اصفاد) همزه نك کسریله (والتصفید) تفعیل وزننده صفد معناسنه در یقال اصفده وصفده یعنی صفده (الصفد) فتحتینله ویرکیه دینور عطیه معناسنه بند معنوی اولدیغیچون بوقاغوبه دینور جمعی

اصفاد كلور قنود معناسنه ومنهما يقال الصفد صفد اى عطاء قيد مؤلفك بوراده والاصفاد القيود عبارتيله صفد لفظنك جمعنه واشبو [مقرنين فى الاصفاد] آيت كريمه‌سنه اشارتدر (الصفاد) كتاب وزننده اسير بند ايده‌جك باغه دينور (الصفرد) زبرج وزننده ابو الملیح اسمیدركه طويغار قوشى ديدكلرى جبان قوشدر (الاصفعيد) همزه‌نك كسرى وفائك فتحيله خبر اسماسندندر (الصلد) صادك فتحى وكسرى ولامك سكونيله بغايت پك وطيانيجق نسنه‌يه دينور مرمر وصماق طاش كبى يقال حجر وارض صلد اى صلب املس واصلا ترلمز اولان اته اطلاق اولنور يقال فرس صلد اذا كان لايعرق وصلد مصدر اولور طوار سكردركن ايكى الرنى شدتله يره اورمق معناسنه‌در يقال صلدت الدابة صلدا من الباب الثانى اذا ضربت يديها الارض فى عدوها وطاغه چقمق معناسنه‌در يقال صلد فى الجبل اذا صعد وآزى ديشلرى برى برينه سورتمكله جرد امق معناسنه‌در يقال صلدت انيابه اذا صوت صريفها ويرپك اولمق معناسنه‌در يقال صلدت الارض اذا صلبت وطاس كوتى كبى كل باش پارلدمق معناسنه‌در يقال صلدت صلعته اذا برقت (الصلود) سفرجل وزننده بودنى صلدكبى پك وطيانيجق شيئه دينور (الصلود) صبور وزننده صلدكبى بودنى ترلمز اولان اته ديورکه ذميمه‌در وصلود بالكز منفرد نسنه‌يه دينور يقال شئ صلود اى منفرد ودبى قالين اولمغله كيچ قينار اولان چوملكه وتنجره‌يه دينور يقال قدر صلود اى البطيئة الغلى وسودى آز اولان ناقه‌يه اطلاق اولنور يقال ناقة صلود اى بكيئة وخوف وفزعندن طاغه فرار وصعود ايدن آدمه دينور (الصالدة) جرداپان آزى ديشه دينور جمعى صوالد كلور (الاصلاد) همزه‌نك كسريله يرپك اولمق معناسنه‌در يقال اصلدت الارض بمعنى صلدت (الصلود) قعود وزننده چقماقدن سس چقوب آتش چقمز اولمق معناسنه‌در يقال صلد الزند صلودا من الباب الثانى اذا صوت ولم يور (الصلادة) جلاده وزننده بخيل اولمق معناسنه‌در يقال صلد الرجل صلادة من الباب الرابع اذا بخل (التصليد) صلاده معناسنه‌در يقال صلد الرجل اذا بخل (الصليد) امير وزننده بالكز نسنه‌يه دينور منفرد معناسنه ويلدرايجى شيئه دينور يقال شئ صليد اى بريق (المصلاد) محراب وزننده سودى پك آز ناقه‌يه دينور وشول ناقه‌يه دينور كه كرچه طوغورور اولوب لكن سودسز اوله (الصلداء) صادك كسريله والصلداء هايله طيراغى پك وقالين اولان يوزيره دينور يقال ارض صلداء وصلداء اى غليظة صلبة (الصلاد) كتان وزننده اتشمز چقماغه دينور يقال عود صلاد اذا كان لا يقدح يعنى منه النار بدويلر چقماغى مرخ وعفار اغاجندن اتخاذ ايتدكلرى محارنده بيان اولندى (المصلد) محسن وزننده شول سوده دينوركه

یاغ بیلاشقلی قابه صاغلغله یوزنده کپوکی اولیه (الصلدة) صادك فتحی ولامك سکونیله جلادتلو ناقه‌یه دینور یقال ناقة صلدة ای جلدة (صلدد) جعفر وزننده یمنده یاخود رحرحان قربنده بر موضعدر (الاصلید) ازمیل وزننده بخیل وناکسه دینور یقال هو اصلید ای بخیل (الصلخد) خای معجمه ایله جعفر وزننده (والصلخد) حضجر وزننده (والصلخد) جرد حل وزننده (والصلخاد) قرطاس وزننده (والصلخدی) سبنتی وزننده (والصلاخد) علابط وزننده قوی وتوانا یاخود شهامتلو جست وچالاك اولان ارکك دوه‌یه دینور یقال جمل صلخد وصلخد وصلخاد وصلخدی وصلاخد ای صلب قوی او شهم ماض (الاصلخداد) اقشعرار وزننده ایاق اوزره دیکیلوب طورمق معناسنه‌در یقال اصلخد الرجل اصلخد ادا اذا انتصب قائما (الصیلخود) فیلسوف وزننده یاوز ناقه‌یه دینور یقال ناقة صیلخود ای شدیدة (الصلغد) غین معجمه ایله جرد حل وزننده قزل برونلی آدمه دینور منتشر الانف معناسنه که قشرتدن مأخوذدر شدت جرت معناسنه (الصمد) حمد وزننده قصد واهنك ایلك معناسنه‌در یقال صمده والیه صمدا من الباب الاول اذا قصده واورمق معناسنه‌در یقال صمده اذا ضربه ویره بر نسنه‌یی دیکمك معناسنه‌در یقال صمده اذا نصبه وصمد ضباب قبیله‌سی یوردنده بر صو آدیدر وظهیراغی قالین یوکسك یره دینور یور یایر کبی ویوزی کونش چالوب یاقق معناسنه‌در یقال صمدت الشمس وجهه اذا اثر لفحها فیه وشیشه‌نك آغزنی طاپه ایله یاخود دری ایله بند ایلك معناسنه‌در یقال صمد القارورة صمدا من الباب الثالث اذا جعل لها سدادا او عفا صا شارح دیرکه شرطسز باب ثالثدن ورودی اغربدر (الصمد) فتحتینله قومك اولوسنه وعالیشانه دینور درکاهی ارباب حاجاته مقصد اولدیغیچون یقال هو صمد القوم ای سیدهم ودائم وجاوید معناسنه‌در ورفیع وعالی معناسنه‌در وایجی طلو شیئه دینور مصمت معناسنه‌که مجوف مقابلیدر قال الشارح وفی النهایة من اسماء الله تعالی الصمد وهو السید الذی انتهی الیه السودد وقیل هو الدائم الباقی وقیل الذی لا جوف له وقیل الذی یصمد الیه فی الحوائج ای یقصد راغب اصفهانی بوراده بر دقیقه ایراد ایتمشدر یعنی حق تعالی یه لا جوف له معناسنه اولان صمد اطلاقنك وجهی بودر که چون لا جوف له اولان شیٔ ایکی قسم اولور بری انساندن دون اولور جمادات کبی و بری انساندن عالی اولور نصاری طائفه‌سی ایسه حضرت عیسایه الوهیت اسناد ایلدیلر پس الله الصمد قول شریفی اسناد مذکورك ردینه تنبیهدر نته که بو معنایه [وامه صدیقة کانا یأکلان الطعام] قول شریفیله اشارت بیورلدی وشول آدمه دینورکه جنك وقتال هنکامنده اصلا صوصه‌یوب آجقمز اوله وشول قوم وجماعته دینورکه اصلا کار وحرفتلری

ومدار

ومدار معاش اولهجق نسنهلری اولمیه اصحاب صفه کبی (الصماد) کتاب وزننده شیشهنك طاپهسنه وطقاجنه علی قول دریدن اولان آغزی باغنه دینور وصماد مفاعله بابندن مصدر اولور اورشمق معناسنه یقال صامده صمادا اذا جالده وضاربه وصارقدن غیری باشه صاردقلری نسنهیه صماد دینور شمله ومندیل کبی (الصمدة) حمزه وزننده شول قپایه دینور که دبی یره کومولمش وباشی یر ایله پس برابر اوله علی قول باشی یردن یوکسك اوله وشول ناقهیه دینور که نیجه یللر چکیلوب لکن کبه قالمیه یقال ناقة صمدة ای منعیطة لم تلقح (المصومد) اسم فاعل بنیهسیله غلیظ اولان شیئه دینور (المصمد) معظم وزننده مقصود معناسنهدر که قصد اولنمش نسنهدر پس تصمید دخی قصد معناسنهدر لکن مبالغهیی مشتملدر ومصمد شول صلب وقوند نسنهیه دینور که آنده اصلا وهن وضعف اثری اولمیه یقال شیء مصمد ای مافیه خور (المصماد) محراب وزننده شول ناقهیه دینور که صوغوق وقوراق وقتلرده دخی سودی منقطع اولمیه یقال ناقة مصماد ای باقیة علی القر والجدب دائمة الرسل جمعی مصامد کلور و مصامید کلور (الصمخدد) خای معجمه ایله سفرجل وزننده (والصمخدد) قزعمل وزننده خالص وپیغش نسنهیه دینور ومنه یقال انت فی صمخدد قومك ای فی ضمیمهم (الاصمخداد) اصلخداد وزننده غضبدن شیشوب قپارمق معناسنهدر یقال اصمخد الرجل اذا انتفخ غضبا (الصمرد) زبرج وزننده سودی پك چوق ناقهیه دینور و سودی آز ناقهیه دینمکله ضد اولور (الصمارید) صمادید وزننده طپراغی پك اولان پور پرلره دینور و سموز قیونلره وکچیلره دینور وآریق وزبون اولنلرینه دینمکله ضد اولور مفردی صمرد مذکوردر (الاصمعداد) اصمخداد وزننده پك سرعتله کتمك معناسنهدر یقال اصمعد الرجل اذا انطلق سریعا (المصمعد) مشمعل وزننده ارسلانه دینور (المصمغد) غین معجمه ایله سجحل وزننده صلب وشدید اولان انسان وحیوانه دینور (المصمغد) مشمعل وزننده بدنی شیشکن آدمه دینور کرك سموزلکدن وکرك مرضدن اولسون یقال رجل مصمغد ای منتفخ من شحم اومرض (الصندد) نونله زبرج وزننده بهادر اولان سید وذیشان آدمه دینور علی قول حلیم وعلی رأی جوانمرد وکریم یاخود حسب ونسب صاحبی شریف آدمه دینور یقال رجل صندد ای سید شجاع اوحلیم او جواد اوشریف وطاغلك برطرفندن برون کبی یالکزجه چقان سیوری اوجنه دینور وصندد تهامهده برجبل آدیدر (الصندید) قندیل وزننده بودنی فی نفسه بهادر اولان عالیشان آدمه دینور یقال رجل صندید ای سید شجاع وشدتلو یله وصوغوقه اطلاق اولنور یقال اصابتهم ریح صندید وبرد صندید ای شدید وایری قطرهلو یغموره اطلاق اولنور یقال غیث صندید ای عظیم القطر

وغالب وزبردست آدمه اطلاق اولنور جمعی صنادید کلور و حمایت عسکر ایدن شجعانه صنادید اطلاق اولنور شارح وجماعت العسکر نسخه‌سنی تخطئه و حماة العسکر نسخه‌سنی تصویب ایلشدر وصنادید شدت حره دخی اطلاق اولنمغله مبالغة یوم حامی الصنادید دیرلر شدید الحر معناسنه (صندوداء) صادك فتحیله شامده برموضعدر (التصوید) تفعیل وزننده صاد حرفنی یازمق معناسنه‌در یقال صود الکاتب تصویدا اذا کتب الصاد مؤلفك بصاره بیانله کور صاد سین مخرجنه مجاور حرف مخصوصدر مذکر و مؤنث اولور جمعی اصواد و صادات کلور وطقسان عدده دال اولور وکاهجه برکلمه‌دن مختصر اولورکه اکا صاد کافیه اطلاق اولنور المص وکهیعص کبی وبری دخی صاد ضروره درکه بعض پیه‌یی کسه تاء موقعنده تلفظ ایدر وبری دخی صاد لغوی‌درکه خروسه دینور کذلك باقر تنجره‌یه دینور و دویه مخصوص برعلت آدیدر وقیل فی قوله تعالی [ص والقرآن ذی الذکر] الایة هو الحرف وقیل معناه تلقه بالقبول من صادیت کذا (الصهد) مهد وزننده صخد لفظنده لغتدرکه بر نسنه‌یی کونش چالوب یاقق معناسنه در یقال صهدته الشمس صهدا من الباب الثالث اذا صخدته (الصهد) صیقل وزننده حر هوادن ناشی اراقدن بیابانده آقار صو شکلنده کورینن شیئه دینور سراب جاری معناسنه ترکیده ایلغ سالغ تعبیر اولنور وصیهد زیاده اسیلمکه دینور واوزون شیئه دینور و شول بیابانه دینورکه صوینه ظفریاب اولنمیه ایراق یاخوف یاخود صوسز اولدیغیچون واپری وباشی اکری اولان آلت تناسله دینور و صیهد یمن ایله حضر موت بینده برموضع آدیدر (الصهدان) فتحاتله هوانك اسیلکی شدید اولمق معناسنه‌در (الصیهود) طبهوج وزننده اوزون شیئه دینور وصوینه ظفریاب اولنمیان بیابانه دینور ورفعتدن ناشی ال ایرشمین نسنه‌یه اطلاق اولنور ومنه یقال عز صیهود ای منیع (الصهود) جهود وزننده جسیم و تنومند آدمه دینور یقال رجل صهود ای جسیم (الصید) قید وزننده آو آولمق معناسنه‌در یقال صاد الظبی یصیده ویصاده صیدا من الباب الثانی والرابع اذا اصطاده ای تناوله بالظفر وتقول صدت فلانا صیدا اذا صدته له و صید مصید معناسنه‌درکه صید وشکار اولنش نسنه‌در علی قول ممتنع وبی مالك اولانه اطلاق اولنورکه مراد وحشی وحلال اولان شکاردر وبوفعل بمعنی مفعولدر یاخود تسمیه بالمصدردر قال الشارح ومنه قوله تعالی [لاتقتلوا الصید وانتم حرم] وصید یمنده بر یوکسك طاغك آدیدر اول طاغه موصل یوقشه نقیل صید اطلاق ایدرلر و صید کذلك مصدر اولور برآدمی یاپر حیوانی اصید قلمق معناسنه تقول صدته صیدا اذا جعلته اصیدا کما سیذکر (الصیدان) میدان وزننده فلزاندن باقره دینور نحاس کبی

والتونه دينور ذهب معناسنه وطاشدن يابلش چوملكه دينور (الصيدانة) هابله غول بيابانيه دينور وبدخوى قاريه دينور وچوق سوزلو يكشاق قاريه دينور يقال امرأة صيدانة اى السيئة الخلق وكذا الكثيرة الكلام (الصيداء) صحراء وزننده ارض غليظه دينور و صيداء ساحل شامده بر بلده آديدر و حوران قضاسنده بشقه بر بلده آديدر وصيدآء لفظنده لغتدر كه بر قوبى يابر اشمه آديدر همزه بابنده ذكر اولندى و صيداء برمحبوبه اسميدر كه شاعر ذوالرمه اشعارنده انكله تشبيب وتغزل ايدر ايدى و صيداء كوفكى طاشنه دينور كه آندن چوملك دوزرلر (بنو الصيداء) اسد قبيله سندن بر بطن آديدر (المصيد) منبر وزننده (والمصيدة) هابله (والمصيدة) معيشه وزننده آغه ودوزاغه دينور كه آنكله شكار طوتيلور (الصيد) فتحتينله برآدمك يونى برطرفه اكريجه اولمق معناسنه در يقال صيد الرجل صيدا من الباب الرابع اذا صار اصيد اى مائل العنق (الاصيد) احمر وزننده آندن وصفدر (ابن صائد) على قول ابن الصياد بركسه در كه دجال اولمسى ظن اولنور مترجم ديركه مصابيح شريفده اشراط ساعت بحثنده ابن الصياد عنوانيله مرسوم وقصه سى مبسوطدر يهود طائفه سندندر زمان سعادتده تولد ايلدى عبد الله بن عمر وجابر حضرتلرى مزبورك دجال اولمسى بابنده يمين ايلديلر (الصيود) قبول وزننده بغايت آوجيه دينور يقال كلب صيود و صقر صيود اى صياد وصيود برفرس مشهور آديدر (الصيود) تنور وزننده نشانه طوغرى واروب اصابت ايدر اولان اوقه اطلاق اولنور يقال سهم صيود اى صائب (الصاد والصيد) صادك كسريله وفتحتينله لغتدر برعلت آديدركه دوه قصمك باشنه عارض اولغله منقاد اولمش آت كبى دائما برونلرى آقوب و باشنى متصل يوقرى طوتر ويقال بعير صاد اى ذوصاد نتدكه رجل مال ديرلر ذومال معناسنه مترجم ديركه مزهره بوباب مخصوصدر يقال رجل مال وامرأة مالة اى ذومال وبعير صاد وناقة صادة وهاع وهاعة ولاع ولاعة وصاد معدنياتدن توجه دينوروباقره دينور على قول باقرك برنوعنه دينور ودومك ايكى كوزى ارالغنده برطم اسميدركه علت مذكوره اكا عارض اولور جمعى اصياد وجمع الجمعى اصايد كلور (الاصادة) افاده وزننده دوه يه رنج واذا ايلك معناسنه در يقال اصاد البعير اذا آذاه وذكر اولنان صيد علته دوا ايلك معناسنه اولغله ضد اولور يقال اصاده اذا داواه من الصيد (الاصيد) احمر وزننده يونى برطرفه مائل اولان كسيه دينوركه ذكر اولندى يقال رجل اصيد اى مائل العنق و صاد ديدكلرى مرض مزبوره مبتلا دوه يه دينور يقال بعير اصيد اى به الصاد واصيد پادشاهه اطلاق اولنور سربلند اولديغيچون وكبر ودماغندن ناشى باشنى يوقرى طوتوب صورودر اولان كسيه

اطلاق اولنور مرض مزبوره مبتلا دوميه تشبيهله در واصيد ارسلانه اطلاق اولنور (المصطاد والصياد) بونلرده ارسلانه اطلاق اولنور

﴿ فصل الضاد المعجمة ﴾ (الضأد) ضادك فتحى وهمزه‌نك سكونيله خصومت ايلك معناسنه در يقال ضأده ضأدا من الباب الثالث اذا خصمه و ضأد خاتونك فرجنه دينور (الضوْد والضوْدة) ضادلرك ضمى وهمزه‌لرك سكونيله (والضوْودة) ضمتينله اسملردر زكام علتنه دينور (الضوْاد) زكام وزننده مصدردر زكام علته اوغرامق معناسنه در (المضوْد) مسعود وزننده زكام علتنه اوغرامش كسيه دينور يقال ضئد الرجل ضوْادا على بناء المفعول فهو مضوْد اى مزكوم (الاضئاد) اسعاد وزننده زكام علتنه اوغرامق معناسنه در يقال اضأده اى ازكمه (ضئيده) سعيده وزننده برصو آديدر (الضبد) ضادك وبای موحده‌نك فتحيله غيظ وغضب معناسنه در (الضبد) عبد وزننده خرمانك تازه‌سيله قورغنى برى برينه قاتمق معناسنه در يقال ضبد الرجل ضبدا من الباب الاول اذا خلط بين الرطب و اليبس (التضبيد) تفعيل وزننده برآدمه اغضاب ايده‌جك برنسنه ذكر ايلك و خاطرينه كتورمك معناسنه در يقال ضبد فلانا اذا ذكره مايغضبه (الضد) ضادك كسرى و دالك تشديديله (والضديد) امير وزننده مثل ونظير معناسنه در يقال هو ضده وضديده اى مثله ومخالف معناسنه اولمغله اضدادن اولور يقال هو ضده و ضديده اى مخالفه وكاه اولوركه ضد ايله جماعت اراده اولنور و منه قوله تعالى [و يكونون عليهم ضدا] مؤلفك بصائرده بيانه كوره ضد لفظى اسمدر جمعى اضداد كلور عند الاخفش مفرد وجمع اولور كافى قوله تعالى [ويكونون عليهم ضدا] اى منافقين يغوى عون ايله تفسير ايلشدر زيرا برآدمك معينى عدوسنه مضاد اولور وعكرمه اعداء ايله تفسير ايلدى واهل لغت متقابلة اربعى ضد قسمنه ادخال ايلديلركه برى تقابل تضاددر سواد وبياض كبى وبرى تضايفدر ضعف و نصف و اب وابن كبى وبرى وجود وعدمدر عمى وبصر كبى وبرى ايجاب وسلبدر كل انسان ههنا وليس كل انسان ههنا كبى (الضد) ضادك فتحيله خصمه غالب اولمق معناسنه در يقال ضده فى الخصومة ضدا من الباب الاول اذا غلبه وبركسه‌دن برنسنه‌يى رفق وسهولتله صرف ومنع ايلمك معناسنه در يقال ضده عنه اذا صرفه ومنعه برفق و طولدرمق معناسنه در يقال ضد القربة اذا ملأها (الاضداد) همزه‌نك كسريله طارلمق معناسنه در يقال اضد الرجل اذا غضب (بنوضد) ضادك كسريله عاد قومندن برقبيله در (المضادة) مفاعله وزننده مخالفت ايلمك معناسنه در يقال ضاده مضادة اذا خالفه (المتضادان) يكديكره مخالف اولان ايكى نسنه‌لره دينور (ضرغد) غين معجمه ايله فرقد وزننده بر طاغ يا خود بر مقبره اسميدر على قول غطفان

قبیله سنه مخصوص برحره یعنی قره طاشلق اسمیدر منصرف و غیر منصرف اولور (الضغد) ضادك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله برکسه‌یی بوغمق یاخود بوغازنی صقمق معناسنه در یقال ضغده ضغدا من الباب الثالث اذا خنقه اوعصر حلقه (الضفد) فایله وفد وزننده ال آیاسیله برآدمه اورمق معناسنه‌در یقال ضفده ضفدا من الباب الثانی اذا ضربه بباطن کفه (الضفادی) ضادك فتحی ودالك کسر ومدیله ضفادع معناسنه‌در که ضفدعك جمعیدر قوربغه‌یه دینور یاء عیندن مبدله‌در نته‌که ثعالب لفظنده ثعالی دخی دینور مترجم دیر که مزهرده ابدال باب مخصوصدر ازجمله سادسده سادی و خامسده خامی و ارانبده ارانی دیرلر انتهی (الاضفیداد) اصمیداد وزننده طارغنلقدن شیشوب قبارمق معناسنه‌در یقال اضفأد الرجل اذا انتفخ غضبا (الضفند) نوتك شده‌سیله صفیح وزننده قارنی بیوك وجودی سولیك وصالق آدمه دینور یقال رجل ضفند ای رخو بطین (الضفندد) سفرجل وزننده ایری جثه‌لو احمق کسیه دینور یقال رجل ضفندد ای ضخم احمق (الضماد والضمادة) ضادلك کسریله مرهمه یاره‌یه صاردقلری صارقی‌یه دینور یقال ضمد جرحه بالضماد والضمادة ای العصابة (الضمد) حمد وزننده یاره‌یی مرهملو باغ ایله بغلق معناسنه‌در یقال ضمد الجرح ضمدا من الباب الاول والثانی اذا شده بالضمادة و باشه دکنکله اورمق معناسنه در یقال ضمده بالعصا اذا ضرب بها علی رأسه اساسده ضمد رأسه بالسیف عنوانده مجازاوله‌رق مرسومدر عمه دخی بوقبیلدندر وضمد تازه اوته وقوری اوته دیمکله ضد اولور یقال شبعت الابل من ضمد الارض ای من رطبه ویابسه وقیون وکچی قسمنك کزیده وخیاربنه وکمتروردالنه‌دیمکله کذلك ضد اولور ومداجاة ومدارا معناسنه‌درخاتون ایکی دوست اتخاذ ایدنمك یعنی ایکی اویناش ایدنمك معناسنه‌درکه معنای اولدن مأخوذدر اساسده ضمدت فلانة اذا جمعت بین زوجها وبین‌خدنها اواتخذت خدنین عنوانیله مرسومدر (التضمید) تفعیل وزننده بودخی یاره‌یی مرهملو باغ ایله بغلق معناسنه در یقال‌ضمد الجرح یعنی‌ضمده (التضمد) تفعل وزننده یاره‌لو آدم مرهملو باغله بغلنمق معناسنه‌در یقال ضمده فتضمد (الضمد) فتحتینله قوربمك معناسنه در یقال ضمد الشیء ضمدا من الباب الرابع اذا یبس ودرونده کین طوتمق معناسنه‌در یقال ضمد علیه اذا حقد وضمد برکسه ذمتده باقی‌فلان‌حقه‌دینور تقول لئاعند فلان ضمد ای غابر یعنی باقی من الحق من معقلة اودین (الاضماد) همزمك کسریله برکدرمك معناسنه دریقال اضمدالقوم اذاجعهم وعرفج‌دیدکلری اغاجك‌یپراقلری‌طومورجقلنوب لکن هنوز اوج ویرمیوب جوفنده طورمق‌معناسنه‌در یقال اضمدالعرفج اذا تجوفته الخوصة(ضماد) کتاب وزننده برآدم اسمیدر (الضمد) ضادلك کسریله دوسته‌دینور

خدن معناسنه (الضاد) حروف هجادن عرب قومنه مخصوص برحرفدر (الضوادی) هوادی وزننده خوش آمد سوزلره دینورکه مخاطب آنکله چوجق کبی آویدیلور اوله ظاهرا مفردی ضادیه‌در (الضهد) مهد وزننده قهر ایتمك معناسنه‌در یقال ضهده ضهدا من الباب الثالث اذا قهره (الاضطهاد) افتعال وزننده ضهد معناسنه‌در یقال اضطهده بمعنی ضهده (الاضهاد) همزه‌لك کسریله برکسیه جور وستم ایتمك معناسنه‌در یقال اضهد به اذا جار علیه (المضطهد) مضطرب‌وزننده ارسلانه اطلاق اولنور (الضهید) ضادك ویانك فتحیله صلب وشدید اولان آدمه دینورکه جبار وقهار اوله یقال رجل ضهید ای صلب شدید و ضهید بر موضع آدیدر علی قول بوصاد مهمله ایله‌در وبوندن غیری فعیل وزننده مسموع دکلدر شارح دیرکه عتید کلمه‌سی دخی وارددر (الضهدة) عمده وزننده شول زبون آدمه دینورکه هرکسه مقهور اولور اوله یقال هو ضهدة لکل احد ای یقهره کل من شاء

﴿ فصل الطاء المهملة ﴾ (الطرد) فرد وزننده سوروب ایراق ایتمك معناسنه در یقال طرده طردا من الباب الاول اذا بعده وبوندن فتحتینله لغتدر و دوه‌لری اطرافندن سوروب چوپره‌رك طوپلق معناسنه‌در یقال طرد الابل اذا ضم من نواحیها وقوغمق معناسنه‌در تقول طردته ای نفیته عنی وبرقوم اوزره اوغرایوب چکمك معناسنه مستعملدر تقول طردتهم ای اتیتهم وجئتهم (الطرد) کتف وزننده شول ایرکلمش یغمور صویته دینورکه ایچنه طوار کیروب تلویث ایتمش اوله (الطرد) فتحتینله حیله وخدعه ایله یاآلات و شکاری ایله آو آولمغه دورشمك معناسنه‌در یقال طرد الصیاد طردا من الباب الرابع اذا زاول الصید (الطرید) بعید وزننده خرما سالقمنك چوپنه دینور واوزون کونه اطلاق اولنور یقال یوم طرید ای طویل وبرآدمك شول ولدینه اطلاق اولنورکه دیکر ولدندن صکره‌جه تولد ایتمش اوله ثانی اولی طرد ایتمش اولور واولکنه‌ده طرید اطلاق اولنور مطرد معناسنه ولیل ونهاره طریدان اطلاق اولنور یکدیکری طرد ایلدیکیچون (الطراد) شداد وزننده (والمطرد) معظم وزننده بونلرده اوزون کونه اطلاق اولنور یقال یوم طراد و مطرد ای طویل وطراد برکونه کوچك کبی‌یه دینورکه بغایت سرعتله کیدر قرلغچ کبی وواسع مکانه اطلاق اولنور یقال مکان طراد ای واسع ودوز وکیش طامه اطلاق اولنور یقال سطح طراد ای‌مستو واسع وشول امامه اطلاق اولنور که نمازلرده قرآنی تطویل ایلکله جماعتی اوصاندیروب طرد ایدر اوله یقال امام طراد اذا کان یطول علی الناس القرأة حتی یطردهم وطراد محدثینه‌دن برجماعتك اسملریدر (الطریدة) فریده وزننده آردندن قوغولوب

سوريله‌رك اخذ وشكار اولنمسنه سعي واقدام اولنان صيد وفراري مقوله‌سنه دينور وحراميلرك سرقت ايدوب سوروب ايلتدكلري دوه سوريسنه اطلاق اولنور وايكيجيلرك واوجيلرك قوغوش آغابجي تعبير ايتدكلري آلته‌دينور كه ماده‌سي برقامشدر بركسكين نسنه‌سي اولمغله آنكله ايكلري واوقلري يونوب پرداخت ايدرلر وانسزجه اوزون اوزادي چايرلغه دينور وحريردن اوزونلغنه بولنمش شقه به اطلاق اولنور واطفال عربه مخصوص براوبون آديدر عامه اكا مسه وضبطه ديرلر اوپنيان اوشاغك الى آخرك باشنه ياموزينه‌دكرسه‌مسه اولور واكر آياغنه طوقنورسه اسن اولور وطريده اصلدوب اوجاق وفرون سيلدكلري بجاوره‌يه دينور (المطردة) مكنسه وزننده بودخي ذكر اولنان بجاوره‌يه دينور (الطراد) كتاب وزننده (والمطرد) منبر وزننده قصه مزراغه دينور كه حربه تعبير اولنور آنكله بيوك شكارلره مبادرت ايدرلر وطراد ومطارده مفاعله‌دن مصدر لردر حرب وصواشده دلاورلر برى برينه حمله ايتمك معناسنه در هرقدر طرد يوق ايسه‌ده لزوم عاديسى ملاحظه سنه مبنيدر يقال طارد الاقران مطاردة وطرادا اذا حمل بعضهم على بعض ويقال هم فرسان الطراد (طراد) رمان وزننده برموضع آديدر (الطردة) طانك كسريله ايكى سوارى برى برينه بركره حمله ايتمك معناسنه در كه بناء مره اولور لكن قياس فتحله اولمقدر (بنو طريد) امير وزننده (وبنو مطرود) عربدن ايكى بطن آديدر (الطردين) طانك ضميله اكراد طائفه سنه مخصوص برطعام آديدر (المطردة) ميمك فتحي وكسريله يولك آچق وايشلك برينه وايشلك يوله دينور يقال اخذ المطردة اى محجة الطريق (التطريد) تفعيل وزننده قامچي‌يي اوزادوب سوندرمك معناسنه‌در يقال طرد السوط اذا مده (الاطراد) ابعاد وزننده بركسه‌نك طرد وابعادي ياخود شهردن نفي واخراجي بابنده امر ايتمك معناسنه‌در يقال اطرده الامير اذا امر بطرده اوباخراجه عن البلد ومسابقه خصوصنده ايكى طرفلو بحث ايتمك معناسنه‌در يقال اطرد المسابق صاحبه اذا قال له ان سبقتني فلك علي كذا وان سبقتك فلي عليك كذا (الاستطراد) مكيده دن برنوعدر مراد خصمه قاچه‌مق كوستورمكدر كه حيل حربيه دندر الكر بعد الفر مفهوميدر زيرا انهزام صورتي كوستورلدكده دشمن مغرور اولوب لاابالياته سوروب كلور كن بردن دونوب اوزرلرينه هجوم اولندقده اكثرى بوزده وبريشان اولورلر يقال استطردوا لهم اذا اظهروا الانهزام ليحملوا عليهم (المطارد) ميمك فتحيله تهامه‌ده برنيجه طاغلره اطلاق اولنور (الاطراد) همزه‌نك وطاى مشدده دنك كسريله افتعال وزننده برقاج نسنه برى برينه تابع اولوب نسق واحد اوزره چكيلوب كتمك معناسنه‌در يقال طرد الامر اذا تبع بعضه بعضا وجرى وبرايش طوغريلوب بولنه

كيرمك واويوب درست اولمق معناسنه در يقال طرد الامر اذا استقام (الطود) طائك فتحى وواوك سكونيله طاغه على قول اولو طاغه دينور جمى اطواد كاور وطوده كاور قرده وزننده مؤلفك بصائرده بيانى اوزره قول ثانى يه كوره [كالطود العظيم] كريمه سنده عظم ايله وصف سائر جبال عظيمه نسبتله اولور وطود يوكسك قوملغه اطلاق اولنوركه تپه طرزنده اولور وطود برآدمك عليدر وعرفات اوزره مشرف برطاغك اسميدر كه بنده صنعاء شهرنه قدر ممتد اولمشدر وصعيد مصر قضاسنده بربلده آديدر وطود مصدر اولور ثابت وپايدار اولمق معناسنه در يقال طاد الشئ يطود طودا اذا ثبت (ابن الطود) يوكسك طاغلردن يوارلنوب دوشن قيايه وبيوك طاشه دينور (الطاد) آغر وثقيل نسنه يه دينو واسريمش دومبه دينور (المطادة) ميمك فتحيله ايراق بيابانه دينور (المطاود) ميمك فتحيله متالف معناسنه در كه مهلكه وخطرناك اولان يرلردن عبارتدر يقال ذهبوا فى المطاود اى المتالف (التطويد) تفعيل وزننده (والتطود) تفعل وزننده بلاد وقصباتى طولشوب كزمك معناسنه در يقال طود الرجل وتطود اذا طوف يعنى فى البلاد (المطود) معظم وزننده بعيد معناسنه در يقال مكان مطود اى بعيد (الانطياد) انفعال وزننده برنسنه هوايه طوغرى اوزانوب يوكسلمك معناسنه در ومنه يقال بناء منطاد اى مرتفع ذاهب فى الهوى صعودا

﴿ فصل العين المهملة ﴾ (العبد) عينك فتحى وبائك سكونيله مطلقا انسانه اطلاق اولنور كرك حر وكرك بنده اولسون شارحلك بيانندكوره مربوب اولديغنه مبنى در وراغبك بيانندكوره عابد معناسنه وصف بالمصدردر وعبد برقاچ كونه در برى محكم الشرع عبد دركه بيع وابتياعى صحيح اولان انساندر ثانى عبد بالايجاد دركه حق تعالى يه مخصوصدر ثالث عبد بالعبادة والخدمة در وبوايكى كونه در برى عبد الله على الاخلاص در ثانى عبد الدنيا واعراضهادر واياه قصد النبى عليه السلام بقوله [تعس عبد الدرهم تعس عبد الدينار] وعبد لفظى عابددن ابلغدر ومسترق اولان عبدك جمى عبيد كلور وعابد معناسى ملحوظ اولان عبدك جمى عباد وسائر كونه جموع مذكوره در پس عبيد حق تعالى يه مضاف اولدقده عبادددن اعم اولور ولهذا قال الله تعالى [وما انا بظلام للعبيد] پس بونده عبد الشمس وعبدا للات ايله تسميه اولنانلر دخى داخلدر مبالغه بوجهته ناظردر وعبد قول جنسنه دينور مملوك معناسنه كه حر مقابليدر ولام زياده سيله عبدل دخى دينور جمى عبدون كلور وعبيد كلور عينك فتحيله واعبد كلور افلس كبى وعباد كلور عينك كسريله وعبدان كلور عينك ضميله وعبدان كلور كسرتينله ودالك شده سيله ومعبده كلور مشيخه كبى ومعابد كلور محاسن كبى وعبداء وعبدى كلور كسرتينله ودالك تشديدى

والفك

والفك مدى وقصريله وعبد كلور ضمتينله وعبد كلور ندس وزننده ومعبوداه كلور مشيوخاه كبي جمع الجمي اعابد كلور مترجم ديركه مؤلف لفظنك جمعي اون درت وبردخي جمع الجمع اولمق اوزره ثبت ايلشدر وابن مالك ايكي بيتده اون اولق اوزره نظم ايدوب وسيوطي طقوز دخي استدار اكله اشبو منظومه سنده بيان ايلشدر

★ جموع لعبد لابن مالك نظمها ★ وزدت عليها مثلها فاستفد وجد ★ عباد عبيد جمع عبد واعبد ★ اعابد معبوداه معبدة عبد ★ كذلك عبدان وعبدان ابتنا ★ كذاك العبدى وامددان شئت ان تمد ★ قدزيداعباد عبودصدة ★ وخفف بفتح والعبدان ان تشد ★ واعبدة عبدون ثمت بعدها ★ عبيدون معبودى بقصر فخذ تسد ★ وشارحك بيانله كوره عبد وصف اولوب لكن اسميت غالب اولمشدر انتهى وعبد برنوع خوشبو نبات اسميدر دوه قسمى آندن بغايت خوشلنورو قصه يصى تمرنه عبد اطلاق ايدرلر وعبد بنو اسد يوردندر برطاغك اسميدر وبشقه پرده برطاغك دخي اسميدر وطى بلادنده بر موضعدر (العبدية) يائى مشدده ايله (والعبودة والعبودية والعبادة) كتابه وزننده طاعق وقوللق ايلك طاعت معناسنه دركه فى الاصل انقياد وخضوع معناسنه در واوزان ثلاثة اخيره مصدرلردر يقال عبدالله تعالى عبودة وعبودية وعبادة من الباب الاول اذا طاع له طاعة وعربلرعبدت به اوذيه ديرلر بنية مجهوله اغريت معناسنه كه بن آنى رنجيده ايلكه اغرا اولندم ديمكدر شارحك بيانله كوره بوتركيب حرص ياخود غضب معناسندن مأخوذدر پس موقعى باب رابع مادەسى اولور (الدراهم العبدية) سلفده برجنس اچه ايدى كه حالا متداول اولان اچه دن افضل ووزننده ارجح ايدى (العبد) فتحتينله طارلق معناسنه در يقال عبد عليه عبدا من الباب الرابع اذا غضب شارح ديركه [وانا اول العابدين] كريمه سنده غضب ايدنلر ايله ده تفسير اولنمشدر وعبد زيادسيله اوبوز اولق معناسنه در يقال عبدت الابل اذا جربت شديدا وبشيمان اولمق معناسنه در يقال عبد الرجل اذا ندم وبركسه كندى نفسنه برتقصير سببيله لوم وتوبيخ ايلك معناسنه در يقال عبد على نفسه اذا لام وحريص اولمق معناسنه در يقال عبدله اذا حرص وانكار ايلك معناسنه در يقال عبدما قاله اذا انكره (العبدة) فتحاتله زور وقوت معناسنه در يقال به عبدة اى قوة وسموزلك سمن معناسنه در يقال ناقة ذات عبدة اى قوة وسمن ودوام وبقاء معناسنه در يقال ماله عبدة اى بقاء وطيب ازدكارى سماق طاشنه دينور وعبده عار وخجيت معناسنه در يقال اخذته عبدة اى انفة (ذوعبدان) حيوان وزننده اذو آه تعبير اولنان ملوك يمندن برينك لقبيدر (عبدان) كذلك فتحاتله يمنده برقاج نواحى آديدر (عبدان) سجبان وزننده مر وقضاسنده برقريه در خواهر زاده دخيمكله معروف امام فاضل عبد المجيد بن عبد الرحمن ابو القاسم

اورادندر قاضی ابو الحسین علی بن الحسن الدهقانی مرحومك همشیره زاده سیدر وعبدان برکسه اسمیدرکه بصره ترابنده برنهر حفر ایتدیرمشدر نهر عبدان اکا مضافدر (عبید) زبیر وزننده برفرس اسمیدر واسماء رجالدندر (عبیدان) سلیمان وزننده بروادی آدیدر (بنو العبید) زبیر وزننده بربطن آدیدر نسبتنده عبدی دینور هذیل وهذلی کبی (ام عبید) زبیر وزننده خالی وتنها بیابانه علی قول اصلا یغمور اصابت ایلین چول بیابانه اطلاق اولنور یقال وقعوافی ام عبید ای الفلاة اواخالیه اوما اخطأها المطر (العبیدة) بنیهٔ تصغیر ایله قرق بایر وشیردان دیدکلری نسنه یه دینور خث معناسنه (ام عبیده) سفینه وزننده واسط قربنده برقریه آدیدرکه سید احمد الرفاعی قدس سره حضرتلرینك مرقدلری اورادهدر (عبود) تنور وزننده براویقوبجی کسه اسمیدرکه اوطون دیو شور دیکی پرده برهفته متصل اوپومشدر وبرموضع وبرجبل آدیدر وحدیث معضلده یعنی اشبو [ان اول الناس دخولا الجنة عبد اسود یقال له عبود] حدیثنده وارد اولان عبودك قصه سی بودرکه سلفده حضرت حق جل وعلا برشهر اهالیسنه برپیغمبر ارسال ایلدی واکا عبود نام برعبد اسود دن غیری کسه ایمان کتور مدی وقوم مزبور برچاه عمیق حفر ایدوب نبی مشار الیهی اکا القاوچاهك اغزینه برصخره صماء وضع ایتدیلر عبود مزبور هرکون طاغدن اوطون کتوروب فروخت وانکله مأکولات ومشروبات اشترا ایلدکدنصکره اول چاهك آغزینه کلوب صخره یی رفع وکتوردکی نسنه یی ادلا ایدر ایدی برکون عادتی اوزره اوطون دیو شوروب بورلغله استراحت ایچون جانب ایسری اوزره یاتمش ایدی یدی سنه متصل اوپودی چون خوابدن بیدار اولدی یاتدیغی نهاردن همان برساعت مقداری اوپودی قیاسیله اوطونی بوکلنوب شهره کلدی واوطونی فروخت ایدوب چاه مرقومه کلدی اول پیغمبری آنده بولدی مکر کندوسی اویقوده ایکن قوم مزبوره توفیق وهدایت ظهور ایتمکله اول پیغمبری چاهدن اخراج ایتلشلر ایدی آنلردن دائما عبودی سؤال ایلدکده لاندری این هودیو جواب وبررلر ایدی من بعد نومهٔ عبودیه ضرب مثل اولدی (ابن عبود) محدثیندندر (المعبد) منبر وزننده دمور بیله وچپایه دینور مسحاة کبی (العبابید) عینك فتحیله هرفرقه سی برسمته پراکنده اولان کروه کروه پیاده وسواری یه دینور عبابیدنی بومعنایه در وبونلرك لفظلرندن مفردلری بوقدر وعبابید وعبابید تپه لره دینور اکام معناسنه وایراق بوللره دینور وعبابید برموضع آدیدر وایکی قیناغك اطرافنه دینور یقال مدرا کباعبابیده ای مذرویه (عابود) قدس قربنده بربلده در (عابد) برطاغك آدیدر وعابد بن عمر مخزوم قریشدن برکسه در عبد الله بن السائب الصحابی وعبد الله بن المسیب المحدث العابدیان آنك نسلندندر (العباد) عینك

کسریله عربدن برنیجه قبائل متفرقه‌در که حیره نام محلده نصرانیت اوزره اتفاق واجتماع ایلدیلر بونده عینك فتحی غلطدر جوهری وهمنه مبنی فتحیله تقییدایلشدر (الاعباد) همزه‌نك کسریله برادمی برکسیه قول ایتمك معناسنه‌در کرك حقیقی وکرك مجازی اولسون تقول اعبدنی فلان فلانا ای ملکنی ایاه وقول ایدنمك معناسنه‌در تقول اعبدنی ای اتخذنی عبدا وناس برآدمك باشنه اوشوب دوکمك معناسنه‌در یقال اعبد القوم بالرجل اذاضربوه یعنی اجتمعوا علیه فضربوه وناس برکمك معناسنه‌در یقال اعبد القوم اذا اجتمعوا اوبرآدمك مرکوبی یوریلوب قالمق معناسنه در یقال اعبد به علی المجهول ای ابدع وکلت راحلته (العبادیة) شدادیه وزننده مزج نام محلده برقریه آدیدر (عبادان) عینك فتحی و بانك شده‌سیله عراقده بر جزیره آدیدر که انی دجلهنك ایکی شعبه‌سی احاطه ایلشدر اورادن بحر فارسه منصب اولور قال الشارح و منه المثل ★ ولیس وراء عبادان قریة ★ (عباده) عینك فتحی وبانك تشدیدیله برجاریه وبرمخنث اسمیدر (المعبد) معظم وزننده مطلقا مذلل اولان شیئه دینور یول اولسون غیری اولسون یقال بعیر معبد وطریق معبد ای مذلل ومکرم ومحترم معناسنه اولمغله ضد اولور بونده بناء تفعیل ازاله ایچوندر ومعبد قازغه اطلاق اولنور وحشاری اولان ارکك حیوانه دینور وشول بلده‌یه دینور که بالکلیه عمرانیتی زائل اولمغله آنده قطعا اثر ونشان وآب واشجاره دائر نسنه قالمامش اوله وقطرانه یاغلنمش دوه‌یه دینور (التعبید) تفعیل وزننده ذکر اولنان معبد لفظندن تفعیلدر وتعبید دابه اورکوب قاچق معناسنه در یقال عبد البعیر اذا ذهب شاردا واکلمك معناسنه در یقال ماعبد ان فعل کذا ای مالبث وقول ایدنمك معناسنه‌در یقال عبد فلان اذا اتخذ عبدا (الاعتباد) افتعال وزننده (والاستعباد) قول ایدنمك معناسنه‌در یقال اعتبد الرجل واستعبد اذا اتخذ عبدا ویقال فلان اعتبده الطمع واستعبده ای اتخذ عبدا (التعبد) تفعل وزننده حضرت باری‌یه قولق ایتمك معناسنه‌در که لازمهٔ دین اسلامی ادایه تکلفله سعی واهتمام ایتمکدن عبارتدر یقال تعبدالرجل اذا تنسك وسرکشلك ایتمك معناسنه در یقال تعبد البعیر اذاامتنع وصعب وطواری یمجال ایدنجه قدر آرقه سندن قوغوب کتمك معناسنه‌در یقال تعبد البعیر اذا طرده حتی اعیی وقول ایدنمك معناسنه‌در یقال تعبد فلانا اذا اتخذه عبدا (المعبدة) معظمه وزننده زفت ایله قلفاتلنمش سفینه‌یه دینور یقال سفینة معبدة ای مقیرة (عبدة بن الطیب) حزه وزننده بر رجل آدیدر (علقمه بن عبده) قحطانه برجل‌در (العبدی) عبد القیس قبیله‌سنك نسبتیدر عبقه‌سی دخی دیرلر نته که عبد الشمس قبیله‌سنه نسبتده عبشمی دیرلر (العبدان) ایکی عبد الله اطلاق اولنور بری عبد الله بن قشیردر که اعور

ديدكلريدر وابن لبينى ايله معروفدر كه بنية تصغير ايله در وديكرى عبد الله بن سلمة بن قشيردر كه سلمة الخير ديمكله معروفدر (العبيدان) عينك فتحيله عبيدة بن معاوية بن قشير ايله عبيدة بن عمربن معاويه در (العبادلة) عينك فتحيله عبد الله بن عباس وعبدالله بن عمر الفاروق وعبد الله بن عمرو بن العاص بن وائل حضراتيدر عبد الله بن مسعود عبادله دن دكلدر جوهرى غلط ايلكله عبادله دن عد ايلشدر شارح ديركه اللى قدر صحاح نسخه لرينه مراجعت ايلدم برنده دخى ابن مسعودك ذكرينه تصادف ايلدم غالبا مؤلفك نسخه سنده زياده محرفه واقع اولمشدر وعبادله لفظى نحت طريقيله عبد اللهك جمعيدر عبدل كلمه سنك جمعى دكلدر ومؤلف لام ماده سندن عبادله يى درت عد ايلشدر عبد الله بن الزبير حضرتلرينى دخى درج ايلشدر انتهى (العبدل) زيادة لامله عبد معناسنه در كه ذكر اولندى وعبدل حضر موت شهرينك اسم قديميدر (ذوعبدان) صحبان وزننده اعبودبن السكسك جماعتندن براميرك لقبيدر كه اذواء يمندندر (عباد) كتاب وزننده (وعباد) غراب وزننده (ومعبد) مسكن وزننده (وعبديد) حلتيت وزننده (واعبد) افلس وزننده (وعباد) كتان وزننده (وعبيد) زبير وزننده وعبيده هايله وعبيد سعيد وزننده وعبيده هايله وعبده حمزه وزننده وعبده عمده وزننده وعباده ثمامه وزننده وعبدل زيادة لامله وعبدك زيادة كافله وعبدوس واو وسينله اسامى رجالدندر (العبرد) قنفذ وزننده (والعبرد) علبط وزننده (والعبردة) علبطه وزننده (والعبارد) علابط وزننده سيمين ونرم ونازكيدن محبوبه يه دينور كه نزاكتدن بدنى پالوزه كبى در تنزتر اوله يقال جارية عبرد وعبردة وعبردای بيضاء ناعمة ترتج من نعمتها وعبرد قنفد وزننده يوقه وكمتر اوتلغه دينور يقال عشب عبردای رقيق ردى (العبرود) زنبور وزننده (والعبارد) علابط وزننده تازه ويومشق داله دينور يقال غصن عبرود و عبارد اى ناعم لين ويقال شعم عبرود اذا كان يرتج اى يضطرب سمنا (العتيد) تاى فوقيه ايله عبيد وزننده تدارك اولنوب حاضر ومهيا اولان شيئه دينور يقال شئ عتيد اى حاضر مهياء وعتيد اسماء رجالدندر عتيد بن ضرار شعراندر (المعتد) مكرم وزننده بودخى حاضر لغتى نسنه يه دينور يقال شئ معتد اى معد (العتادة) سعاده وزننده (والعتاد) ثبات وزننده حاضر وآماده اولمق معناسنه در يقال عتد الشئ عتادة وعتادا من الباب الخامس اذا تهيأ وعتاد عده معناسنه در كه تدارکى مهم اولان ساز وساماندن عبارتدر يات وبراق تعبير اولنور يقال قد اعتد عتاده اى عدته وبيوك وكچكيش كاسه يه دينو (التعتيد) تفعيل وزننده (والاعتاد) اكرام وزننده حاضر ومهياقلمق معناسنه در تقول عتدت الشئ واعتدته اذا هيأته (العتد) فتحتينله (والعتد) كتف وزننده

سكرتدرمك ايچون تهية اولنمش آته دينور على قول شديد وتام الخلقة اولانه دينور يقال فرس عتد وعتد اى معد للجرى اوشديد تام الخلق (عتيد) زبير وزنده برموضعدر (العتيدة) شول طبلهيه ياخود قطويه دينور كه ايچنه طيب وضع اولنه بويدان وعنبردان معناسنه كرك عروسك وكرك سائر كه نك اولسون (العتدة) تحفه وزنده عتاد كبى يات ويراغه دينور عده معناسنه جمعى اعتد كلور (عتائد) علابط وزنده جازده برموضعدر (العتود) صبور وزنده سدر اغاجنه ياخود طلح اغاجنه دينور وبرياشنده اوغلاغه دينور كه چبش تعبير اولنور جمعى اعتده كلور وعدان كلور عينك كسريله اصلى عتدان ايدى (التعتد) تفعل وزنده صانع صنعتنده دقت واهتمامله اظهار حذاقت ايلمك معناسنه در يقال تعتد فى صنعته اذا تأنق (عتود) درهم وزنده عينك فتحيله ده زبانزده در بروادى اسمدر وزن مزبوره خروع ودرود وعتور كلهلرى دخى وارد اولمشدر جوهرى وهمنه مبنى خروع كلهسندن ماعدايى سلب ايلمشدر شارح ديركه وزنين اخيرين متفق دكلدر (عتيد) جعفر وزنده برموضع آدبدر وبررجل اسمدر وعينك كسريله ده زبانزده در (العجد) عينك ضميله قورى اوزومه دينور وياش اوزمك دانه سنه دينور عينك فتحيله ده جائزدر على قول قورى اوزومه شبيه برميوه آديدر (العجد) عينك فتحيله قورى اوزومك دانه سنه على قول ايشه يرامبان كترينه دينور (العجد) فتحتينله قرغه لره دينور غربان معناسنه مفردى عجده در هايله (المتعجد) متعجدوزنده طارغين وتيز مشرب وآتشين آدمه دينور يقال رجل متعجد اى غضوب حديد (العجرد) جعفر وزنده جست وچالاك وسبكبا آدمه دينور وغليظ وشديد انسان وحيوانه دينور يقال هوعجرد اى خفيف سريع وكذا غليظ شديد وينده ذمار قضاسنده برقريه آديدر وبررجل اسمدر وعبد الكريم بن العجرد خوارج طائفه سنك سركرده سيدر اصحابنه عجارده اطلاق اولنور وعجرد ذكره دينور (العجارد) علابط وزنده بودخى ذكره دينور (العجرد) اسم فاعل (والعجرد) اسم مفعول بنيه لزيله جبلاق عربان معناسنه در (العجرد) عملس وزنده جرئ ودلير آدمه دينور وصوبونمش متجرد كسيه دينور (العجرد) عينك وجيمك فتحى ورانك كسريله بدزبان وسليطه على قول خبيثه ياخود بدخوى قاريه دينور يقال هى عجرد اى سليطة اوخبيثة اوالسيئة الخلق (العجلد) علبط وزنده (والعجالد) علابط وزنده قوبى سوده دينور (التعجلد) تدحرج وزنده برخصوص عظيم ومشتد اولمق معناسنه در يقال تعجلد الامر اذاعظم واشتد جوهرى عجد ماده سنى وهمنه مبنى بومقامده ذكر ايلمشدر (العد) عينك فتحى ودالك تشديديله صايق معناسنه در كه اعدادى برى برينه ضم ايلمكدن عبارتدر يقال عد الدارهم عدا من الباب الاول

اذا احصاها (العدد) فتحتينله (والعديد) ندید وزننده آندن اسملردر صایی دیکسر فارسیده شمار دینور وعدد صایلش نسنه‌یه دینور معدود معناسنه که فعل یعنی مفعولدروعددانسانك سنین عمرینه اطلاق اولنورکه عداولنور شارح دیرکه برخاتون جوانلقد الفت ایلدیکی برآدمی بعد زمان کوردکده قنی اول اولکی شاب و جلادتك نیجه اولدی دیو سؤال ایلکله شخص مزبور من طال امده وکثر ولده ورق عدده ذهب جلده کلامیله جواب ویرمشدر و عدید قرن معناسنه مستعملدرکه برآدمك کفؤ وهمتاسنه دینور وعدید القوم اول قومك عشیرتندن اولیوب لکن آنلردن معدود اولان اجنبی الاصل کسیه دینور یقال فلان عدید القوم ای یعد فیهم ولیس منهم ویای کرشینك طنقردیسنه دینور وعمیره قبیله‌سنه مخصوص بر صو آدیدر (العد) عینك کسریله شول ماء جاریه دینورکه آنك اصل ومادەسی قطعا منقطع اولیه یکار صویی کبی وعد کثرت معناسنه استعمال اولنورکه عادتا کثرتندن تعداد اولنمغی آدم خواهشکر اولور یقال انهم لذو عد ای کثرة و قدیم اولان قویه دینور وکفؤ و همتا معناسنه مستعملدر (العداد) کتاب وزننده بودنی قرن وهمتا معناسنه‌در وویرکیه اطلاق اولنورر بخشش معناسنه وجنون امارەسنه وآشفتەلك علامتنه دینورکه ناس اکا خیال تعبیر ایدرلر یقال به عداد ای مس من الجنون وعداد مفاعلەدن مصدر اولور مناهده معناسنه که پرمقله حساب ایلکدر وعداد موت وقتنه اطلاق اولنورکه انفاس معدودەنك انقضاسی زمانیدر و عداد القوس یای کریشنك طنقردیسنه دینور ویلان صوقدیغی یرك سنه‌سی تمامنده تکرار وجعی عودت ایلك حالتنه دینورکه مبتلاسی اول کونی صایوب کلور مترجم دیرکه مطلقا زهر تناول ایدنلرده بوحالت ظهور ایدر نته‌که فخر الانام علیه السلام حضرتلری خیبرده تناول بیوردقلری شاة مسمومه لقمه‌سنك هرسنه وقتی کلدکده وجعی حرکت ایدر ایدی کما سیذکر ویوم عداد جعه یاخود فطر یاخود اضحی کونیدر وعداد دفتر دیوانده برکروه زمرەسنده معدود اولمقده استعمال اولنور یقال عداد فلان فی بنی فلان ای یعد منهم فی الدیوان وفلان کسیه آیده برکره ملاقی اولدم دیمك یرده لقیته عداد الثریا دیرلر مرة فی الشهر معناسنه فرك آیده برکره ثریا منزلنه نزولیله آیده بر دفعه کورشدیکندن کنایه ایدرلر (العدیدة) سعیده وزننده حصه و بهره معناسنه مستعملدر یقال له منه عدیدة ای حصة (الایام المعدودات) که اشبو [ایاما معدودات] الایة کریمه‌سنده واقعدر مراد ایام تشریقدرکه عید اضحانك اول کونندن صکره کلن اوچ کوندر اول کونه یوم النحر دینور (العدة) عینك کسریله فی الاصل مصدردر بعده معدود معناسنه استعمال اولندی بومناسبتله صایلق شاننده اولان جماعت معناسنه

مستعمل

مستعمل اولدی کرك عددی معلوم اولسون کرك اولمسون و آندن ترکیده نیجه ایله تعبیر اولنور ومنه عندی عدة کتب ای جماعة کتب وتقول رایت عدة رجال وعدة نساء ای جماعة وعدة المرأة یعنی مطلقه یاخود زوجی وفات ایلش خاتونك عدتی ایام اقراسی و ایام احدادیدرکه ایام معدوده در مراد اطلاقله یوز کون وزوجك موتیله یوز اوتوز کوندر مدت مزبورەنك انقضاسندن مقدم زوج آخره عقد اولنمز یقال هی فی العدة وهی ایام اقرائها وایام احدادها علی الزوج (العدان) عینك فتحی و کسریله بر نسنەنك دور و هنکامنه اطلاق اولنور علی قول اول وقتنه یاخود افضل اوقاتنه اطلاق اولنور یقال کان ذلك فی عدان شبابه وعدان ملکه ای فی زمانه وعهده او اوله او افضله (الاعداد) همزەنك کسریله لوازم ومهمانی تدارك ایدوب حاضر ومهیا قلمق معناسنه در یقال اعد الشیء اذا هیأه (العدة) عینك ضمیله یات ویراغه دینورکه برنسنەنك لوازم ومهماتندن عبارتدر یقال اخذ عدته ای هیئته وعده وعدهاسز بعض نوجوانلرك یوزلرنده مرجك کبی خرده خرده ظهور ایدن سیوجلەلره دینورکه بلوغ هنکامنده اولور نمش دخی دینور ناس اکا یکتناك چپانی تعبیر ایدرلر (التعدید) تفعیل وزننده بر نسنەیی اقتضای زمان ایچون یات و یراق ایدوب آماده قلمق معناسنه در یقال عدد المال تعدیدا اذا جعله عدة للدهر (الاستعداد) برامرك وقوعنه یراقلنوب آماده اولمق معناسنەدر یقال استعد له اذا تهیأ (التعاد) فی الاصل تفاعل زننده (والتعدد) تفعل وزننده شیء معدود اوزره زیاده اولمق معناسنه در یقال هم یتعادون ویتعددون علی الف ای یزیدون علیه (المعدان) میمك وعینك فتحیله که تثنیه در آتك صرتنك ایکی طرفنده تکلتوکلن یرلرینه دینور ومعدن عدنان درکه ابوالعرب در علی قول میمی اصلیەدر زیرا فعللنده تعدد دیرلر (التمدد) تمکن وزننده معد قبیلەسنه تشبیه ایدوب آنلر کبی مسکنت اوزره اولمق یاخود آنلره نسبت ادعا ایتمك یاخود انلر کبی معاش قلیله صبر وقناعت ایتمك معناسنەدر یقال تمعدد الرجل اذا تزیی بزی معد اوتنسب الیهم اوتصبر علی عیشهم جوهری اشبو [تمعددوا واخشو شنوا] حدیثی حضرت عمردن موقوفاذکر ایتکله وهم ایتشدر صواب اولان قال النبی علیه السلام عنوانیله مرفوعا ذکر ایتکدر ابن ابی حدرد عنوان مذکور ایله روایت ایتشدر وتعدد اوغلان یال ویال صاحبی اولوب وجودی تمام قوت واعضا واندامی غلظت بولمق معناسنه مستعملدر یقال تعدد الغلام اذا شب وغلظ (المعیدی) معدی کمه سنك مصغریدر اصلده دالك تشدیدیله اولوب یاء تصغیر ایله ایکی تشدیدك اجتماعی استثقال ایلدکلرندن دالی تخفیف ایلدیلر ومنه المثل ★ تسمع بالمعیدی خیر من ان تراه ★ وبعضلر لاان تراه عبارتیله حکایت ایتدیلر

یعنی معیدی دیدکاری کمسه یی سنك ظهر غیبدن سماعك رأی العین رؤیتکدن خیر لو وانسبدر قول ثانی یه کوره تسمع کلمه سی ان ناصبه دن تجرید اولنوب قیاس اوزره مرفوع ومعنای امر ایله مؤولدر اسمعیه ولاتره سبکنده در قالدیکه معیدی دیدکاری بلغادن برکسه ایدی نعمان بن منذر حضورنده وصف اولنغله برکون مجلسنه احضار ایدوب لکن معیدی قصیر القامه وعظیم الجثه عبوس ونازیبا اولغله چشم نعمانده محتقر اولغین معیدی بوشیوه یی فهم ایتکله همان * انما المرء باصغریه ای بلسانه وقلبه * اذا نطق نطق بیان * واذا قاتل قاتل بجنان * دیدی نعمان بوکلامی کوش ایلدکده تسمع بالمعیدی کلامنی ایراد ایتکله من بعد ضرب مثل اولدی (ذو معدی بن بریم) اذواء یندن برینك لقبیدر (العدد) عنب وزننده عداد لفظندن مخففدرکه پیلان صوقدیغی برك سنه سی تمامنده وجعی دیرنمکه دینور (المعادة) فی الاصل مفاعله وزننده (والعداد) قتال وزننده پیلان صوقدیغی برك سنه سی تمامنده وجعی دیرنمك معناسنه درکه مبتلاسی عندنده ایام معدوده در یقال عادته اللسعة معادة واعدادا اذا اتته لعداد ومنه الحدیث [مازالت اکلة خیبر تعادنی] وعاقبت اکلة مرقومه سبب شهادتلری اولدی (العدعدة) زلزله وزننده شتاب وسرعتله یورمك معناسنه در یقال عدعد الرجل اذا اسرع واعجل فی المشی وبغرتلق قوشی اوتمك معناسنه در یقال عدعد القطاء اذا صوت (عدعد) فدفد وزننده قارقمسه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر (العرد) فرد وزننده مرمیل کبی دیکیلوب طوران صلب وشدید نسنه یه دینور و اشکه دینور حمار معناسنه وقوام بولمش ذکره اطلاق اولنور وبیونك کوکنه دینور مغرز العنق معناسنه وعرد مصدر اولور نبات مقوله سی نسنه یرندن ظهور ایدوب قالقمغه یشلق معناسنه یقال عرد النبت والنبات وغیره عردا من الباب الاول اذا طلع وارتفع وبرنسنه یی ایراغه آتمق معناسنه در یقال عرد الحجر اذا رماه بعیدا وقورقوب قاچمق معناسنه در یقال عرد الرجل عردا من الباب الرابع اذا هرب (العردة) عینك ضمیله همزه وزننده بنو صخر یوردنده برقدیم صو یاخود برتپه اسمیدرکه دینده صو واردر (العردات) فتحاتله بجیله قبیله سی یوردنده بروادی آدیدر (عراد) سحاب وزننده برنبات آدیدر وصلب وغلیظ اولان نباته دینور (العرادة) سحابه وزننده چکرکه یه دینور وحالت معناسنه در یقال هوفی عرادة خیر ای حالة خیر وعراده ابوداود الایادی وربیع بن زیاد الکلبی وکلجة العرنی نام کسه لرك فرسلری اسمیدر وبرکسه اسمیدرکه آنی جریر هجو ایلمشدر (العرادة) سجاده وزننده سلفده حصار آلاتندن برآلت اسمیدرکه منجنیقدن کوچك اولور آنکله ده یوالق آتیلور ایدی وعراده نسیبین قریبنده برقریه آدیدر (العراد) کتان وزننده ماغر

بن مجالد نام کسه‌نك فرسی اسمیدر ومحدثیندن احمد بن محمد بن موسانك جدی اسمیدر (العرید) فرید وزننده بعید معناسنه‌در یقال مکان عرید ای بعید ودأب وعادت معناسنه‌در یقال له عرید حسن ای عادة (العروند) عینك ورای مشد ده‌نك ضمی وواوك فتحیله صنعا ایالتنده برحصن آدیدر (العرداد) مقداد وزننده فیله دینور که حیوان معروفدر وصلابتلود لاوره دینور وشول ایری دکنکه دینورکه یره دیکوب اکا آت ودوه یغلرلر (العرند) سفرجل وزننده (والعرند) ضمتینله قس قنی پك نسنه‌یه دینور قیا کبی (العرد) کتف وزننده (والعرد) عتل وزننده بونلرده عرند معناسنه در (التعرید) تفعیل وزننده بودخی قورقوب قاچمق معناسنه‌در یقال عرد الرجل اذا هرب واوق آتیلان شیئه ایشلیوب چکمك معناسنه در یقال عرد السهم فی الرمیة اذا نفذ منها وبر آدم سلوك ایتدیکی یولی ترك ایتمك معناسنه‌در که مراد آنی بوشلیوب بشقه یه صاپمقدر یقال عرد الرجل اذا ترك الطریق یعنی وانحرف عنهما وفلکده کوکب ارتفاع بولمق معناسنه‌در یقال عرد النجم اذا ارتفع و یلدز وسط سمادن زوال غروبه میل ایتمك معناسنه‌در یقال عرد النجم اذا مال للغروب بعد تکبد السماء (عرده) حزه وزننده بر موضعدر (العارد) منتبذ معناسنه‌درکه فرقهٔ دیکردن آلارغه اولمش متنحی ومتحیر دیمکدر مولی بنی‌فزاره اولان جل‌نام شاعرك اشبو تری شئون رأسه العوارد ★ مصراعنده واقع عوارد کلمه‌سی یکدیکردن منتبذ ومتحیر دیمکدر یاخود غلیظه دیمکدر جوهری ضمیر تأنیثله رأسها عنوانده انشاد ایتمکله غلط ایتشدر زیرا شاعر آنی برجل وصفنده ایراد ایتشدر (العربد) قرشب وزننده وبانك کسریله جائزدر مطلقا تند وشدید اولان شیئه دینور ودأب وعادت معناسنه در وانکرك یلانك ارککنه دینور وخاصة برنوع یلانه دینورکه قزغرر اولوب لکن کسه‌یی صوقوب آز رده ایتلز علی قول برنوع وقرل وخبیث وموذی یلان اسمیدر وعربلر رکبت عربدی دیرلر مضیت فلم الو علی شیء معناسنه یعنی برنسنه یه طولشوب ایلشمیه‌رك یل کبی چکوب کتدم دیمکدر وبو ذکر اولنان شدید معناسندندر (العربد) زبرج وزننده یلانه دینور حیه معناسنه ودرشت وخشن اولان ارضه دینور (العربدة) دحرجه وزننده بد خویلق ایتمك معناسنه درکه مراد بزم عشرتده همدمیله الفتسزلك ایدوب بدمستلك ایتمکدر یقال عربده فلان اذا اظهر سوء الخلق ولم یعاشر بندیمه (العربید) قندیل وزننده (والمعربد) اسم فاعل بنیه‌سیله مجلس عشرتده ندیم وحریفنه بدمستلك ایدوب رنجیده ایدر اولان کسیه دینور یقال هوعربید ومعربد ای موذندیمه فی سکره (العرجد) جمله برقع وزننده (والعرجد) طرطب وزننده (والعرجود) زنبور وزننده خرما

سالقمنك چوپنه دينور وعرجود اوزمدن ابتدا خرده خرده سكيل طرزنده ظهور ايدنه دينور (عرجده) حنظله وزننده برزجل اسميدر (العرقدة) قافله دحرجه وزننده ايپ مقوله‌سنى محكم بوكمك معناسنه‌در يقال عرقد الحبل اذا فتله شديدا (العزد) عينك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله جماع ايلمك معناسنه‌در يقال عزد جاريته عزدا من الباب الثانى اذا جامعها (العسد) عينك فتحى وسينك سكونيله يوله كتمك وكزمك معناسنه‌در يقال عسد الرجل عسدا من الباب الثانى اذا سار وايپ مقوله‌سنى پك محكم بوكمك معناسنه‌در يقال عسد الحبل اذا فتله فتلا شديدا وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال عسد جاريته اذا جامعها (العسود) عينك كسريله قسول وزننده يلانه آغو ويرن ديدكلرى كلرك اركككنه دينور ويلانه دينور وقوى وشديد اولان انسان وحيوانه دينور (العسودة) هايله بركونه آق بوجكدر تازه كلينلرك وقزلرك پرمقلرى اوجلرنى اكا تشبيه ايددلر قوملقلرده اولور جمعى عساود وعسودات كلور واول بوجكك كنيه‌سى بنت النقادر تونك فتحيله (العسجد) جعفر وزننده فلزاتدن آلتونه دينور ذهب كبى وبالجمله جوهر قسمنه اطلاق اولنور اسم جنس‌در انجو وياقوت وسائرلرى كبى يقال له عسجد كثير وهوالذهب والجوهر كله كالدر والياقوت وابرى وبومرى دوه‌يه دينور (العسجدية) يای مشدده ايله مشاهير عربدن دينارى ديدكلرى كسدنك آتى دوللرندن برآتك اسميدر وبرموضع آديدر ودوه‌كوشكلرينك بيوكلرينه دينور وآلتون بوكلو دوه‌لره اطلاق اولنور يقال ابل عسجدية اذا كانت تحمل الذهب وبكلك اولوب همان امراء وملوكه مخصوص وموكبلرنده مركوبلرى ويدكلرى اولان دوه‌لره طلاق اولنور ركاب الملوك معناسنه فى الاصل نعمان بن منذر نام اميرك موكبنده زيب وزينتله كندى بنوب وچكدكلرى دوه‌لره دينور ايدى بعده مطلقا ركاب الملوك اولنلرينه اطلاق اولندى (العسقد) قافله قنفذ وزننده اوزون واحمق كسيه دينور يقال رجل عسقد اى طويل احمق وفيل كبى صتى كوده‌لو وايرى واندامى ياقشقسز تصلق آدمه دينور يقال هو عسقد اى نارجا فى الخلق (العشد) عينك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله بركدرمك معناسنه‌در يقال عشد الشئ عشدا من الباب الثانى اذا جمعه (العصد) قصد وزننده بورمق معناسنه‌در يقال عصده عصدا من الباب الثانى اذا لواه وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال عصد المرأة اذا جامعها وبرآدمى برخصوصه جبر واكراه ايلمك معناسنه‌در يقال عصد فلانا اذا اكرهه على الامر وعصد منيه دينور (الاعصاد) همزه‌نك كسريله بودنى بورمق معناسنه‌در يقال اعصد الحبل اذا لواه وبركيه‌نك قانجق مركبنه چكمك ايچون كندى اركك مركبنى اعاره ايلمك معناسنه‌در تقول اعصدنى حمارك على بناء الامر اى اطرقنى

يعنى

يعنى اعرنى اياه لانزيه على اتانى (العصود) قعود وزننده اولمك معناسنه در
يقال عصد الرجل وعصد عصودا من الباب الرابع و الاول اذا مات (العاصد)
قاصد وزننده اولوركن باشنى اموزى طرفنه بوروب دوندیرن اركك دوه‌یه دینور
دوه قسمنك حالیدر يقال صار جمله عاصدا اى لوى عنقه عندالموت (العصيدة) قصيده
وزننده معروفدر يعنى بولماج آشنه دينور ومحدثيندن برجماعتك لقبيدر (العصيد)
عينك كسريله حذيم وزننده خير ومأبون يادكاره دينوركه مذكر سماعى تعبير
اولنور يقال فلان عصيد اى مأبون وعصيد حذيفة بن بدر ياخود حصن بن حذيفه‌نك
لقبيدر (العصود) واوك شده‌سيله شمردل وزننده اوزون نسنه‌يه دينور يقال يوم
عصود اى طويل (العصود) قرشب وزننده وجودى انجه‌رك نازكيدن خاتونه
دينور وبومعنادندركه فلان كمسه استشاره‌سز خود بخود كندى رأييله عمل ايلدى
دييجك يرده ركب عصوده ديرلر ركب رأيه معناسنه شارح رأسه نسخه‌لرنى تخطئه
ايلمشدر كويا كه رأينى نحافت بدنى اولان خاتونه تشبيه ايلديلر (العصواد) عينك
كسرى وضميله چتين خويلو شديد وتند مشرب وشرير كمسيه دينور كرك رجل
وكرك مرأه اولسون يقال رجل وامرأة عصواد اى عسر شديد صاحب شر وتعب
ومحنت ايرانيله فرومانده ايدن شيئه دينور يقال ورد عصواد اى متعب وامر
عظيمه دينور يقال هم فى عصواد اى امر عظيم (العصاويد) عصوادك جمعيدر
وعصاويد جنكده همان كندى اقران وهمتالريله اوغراشوب سائره التفات ايتمز اولان
پهلوانلره دينور يقال قوم عصاويد فى الحرب اذا كانوا يلازمون اقرانهم ولايفار
قونهم وعصاويد الكلام هموار اولميوب طولشق وبورغاج وچيره‌شك سوزلره
دينور وعصاويد الظلام قات قات كثيف ومتراكم اولان ظلمتلره دينور كذلك
برى برينه صقشمش مزدحم ومتراكب اولان دوه‌لره دينور وصوسز دوه‌لره دينور
(العصودة) دحرجه وزننده (والتعصود) تدحرج وزننده حيقره‌رق جنك
وقتال ايلمك معناسنه‌در يقال عصود القوم وتعصودوا اذا صاحوا واقتتلوا
(العصلد) جعفر وزننده (والعصلود) زنبور وزننده صلب وشديد اولان شيئه
دينور (العضد) عينك فتحى وضمى وكسرى وضاد معجمه‌نك سكونيله (والعضد)
كتف وزننده (والعضد) ندس وزننده (والعضد) عنق وزننده ديرسكدن اموز
باشنده كوره‌كه وارنجه اولان عضوه دينوركه قول تعبير اولنور فارسيده بازو
دينور جمعلرى اعضد واعضاد كلور يقال ضرب عضده وعضده وعضده الى غيرها
وهو مابين المرفقين الى الكتف وعضد ندس وزننده برنسنه‌نك برناحيه‌سنه اطلاق
اولنور ومعين وناصر معناسنه استعمال اولنور مفردا وجمعا استعمال اولنور
تقول هم عضدى واعضادى اى معينى وناصرى نته‌كه ساعد دخى بومعناده استعمال

اولنورو عربلر فت فلان فی عضده دیرلر کسرمن نبات اعوانه وفرقهم عنه معناسنه یعنی بازوسنده اولان شیئ ریزه ریزه ایتدیکه اعوان وانصاری حقلرنده نیتلرنی نقضه باشلندن آنلری پراکنده ایلدی دیمکدن کنایه‌در (الاعضاد) عضدك جمعیدرکه ذکر اولنمدی واعضاد الحوض واعضاد الطریق حوضك ویولك ایکی طرفلرینه ایکی بازو کبی نصب و بنا اولنان دیوارلرینه اطلاق اولنور کذلك مطلقا هر شیئك اعضادی اول مقوله سد وبنادن عبارتدر وعضد ندس وزننده وعضید امیر وزننده خرما اغاجنك طریقه‌سنه یعنی صره‌سنه اطلاق اولنور یونك جمعی عضدان کلور غربان ورننده (العضد) عینك فتحی وضادك سکونیله کسمك معناسسنه‌درکه مراد اغاجك دالارنی کسوب بودامقدر اصابت بالعضد معناسندن مأخوذدر یقال عضد الشجر عضدا من الباب الثانی اذا قطعه مولفك اطلاقنه کوره عموم معناسنه‌ده مستعمل اولور وعضد برکسیه یاردم ایتمك معناسنه مستعملدرکه قول قناد اولمق تعبیر اولنور یقال عضده عضدا من الباب الاول اذا اعانه ونصره وبرآدمك قولنه اورمق وقولنه طوقنمق معناسنه‌در یقال عضد فلانا اذا اصاب عضده وبرآدم قول اغریسنه مبتلا اولمق معناسنه‌در یقال عضد فلان علی بناء المجهول اذا شکی عضده ودومك صرتنی سمر بصوب یاغر وجداو ایلمك معناسنه‌در یقال عضد القتل البعیر اذا عضه فعقره ودومارك اطرافندن کلوب طوپلق معناسنه‌در یقال عضد الرکائب اذا اتاها من قبل اعضاضها وضم بعضها الی بعض (العضد) کتف وزننده حوضك دیوارینه قریب اولان آدمه دینور وقولی آغرین کسه دینور وشول ارکك اشکه دینورکه پك حشاری اولمغله دیشی اشکلر اوزره هر طرفندن هجوم ایدوب قاچمغه مجال ویرمیوب در طوپ برآرایه برکدرر اوله (العاضد) بودخی ذکر اولنان حشاری اشکه دینور یقال حمار عضد وعاضد اذا کان یضم الاتن من جوانبها وعاضد یولده دائما طوارك برجانبنده کیدن آدمه دینور نهایلروسنه وندکیروسنه کچر وشول ارکك دومیه دینورکه ناقه‌نك قولندن آغزیله طتوب چوکرر اوله‌که آشمق ایچون ایدر (العضد) فتحتینله کسلش یابودانمش اغاجه دینور شجر معضود معناسنه فعل بمعنی مفعولدر وبرعلت آدیدرکه دوه قسمنك قوللرینه عارض اولور ویقال عضد البعیر عضدا من الباب الرابع اذا اصابه العضد (المعضد) منبر وزننده آغاج کسجك آلته دینور وقولچغه وبازوبنده دینور یقال فی عضده المعضد ای الدملج وشول قلچه دینورکه اغاج مقوله‌سی نسنه‌لر کسمکله مبتذل قلمش اوله (المعضدة) مکنسه وزننده اچه کیسه‌سنه دینور یقال جاء وعنده معضدة ای همیان الدراهم (الاعضد) قولی انجه اولان آدمه دینور دقیق العضد معناسنه وبرقولی قیصه اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل

اعضد اذا كانت احدى عضديه قصيرة بومثالدن مؤلف عضد لفظنك تأنيثنه اشارت ايلشدر لكن مصباحك بيانه كوره عضد اهل تهامه عندنده مؤنث وبنو تميم عندنده مذكردر (العضدة) فرحه وزننده قولى قيصه اولان اله وصف اولور يقال يدعضدة اذا قصرت عضدها (العضاد) عينك فتحيله رباع وزننده كه منقوصدر حالت نصبده ياى اعاده اولنور بويى قصه كوده‌مى صمصق وطقناز طوپاچ اوغلانه دينور يقال غلام عضاد اى قصير مكتنل مقتدر الخلق وتقول رايت عضاديا كرباعيا وعضاد رباع وسحاب وزنلرنده قوللرى قالين وتصلق اولان خاتونه دينور يقال امرأة عضاد وعضاد اى غليظة العضد سمجتها وعضاد سحاب وزننده بودور كسيه دينور اراولسون عورت اولسون يقال رجل وامرأة عضاد اى قصير (العضاد) كتاب وزننده (والمعضاد) مفتاح وزننده قولچغه وبازو بنده دينور ومعضاد دهره تعبير اولنان دمور آلته دينوركه اوراق شكلنده اولور جوبانلر آنكله دومل ايچون اغاج بداقلرنى كسرلر مؤلف بونى عضاد ترتيبنده ثبت ايلكله تشويش ابتديكنى شارح تنصيص ايلشدر ومعضاد قصابك ساطورينه دينوركه انكله كمك قيرارلر ومطلقا قول باغنه اطلاق اولنور قولچق كبى وطوتساغك قولنه بند ايتدكلرى كمند كبى وشول قلجه اطلاق اولنوركه دائما انكله اغاج مقوله‌سى كسمكله مبتذل قلنه (عضدان) عثمان وزننده برقلعه آديدر (عضيدة الظهرى) جهينه وزننده بر محدث اسمدير وظهرى ظالمك كسريله‌در (العضيد) يقطين وزننده برقله آديدر بونبات خندريلى ديدكلريدركه هندياء برىيه شبيه اولور (الاعضاد) همزه‌نك كسريله (والتعضيد) تفعيل وزننده آتديغى اوق نشانه اوره‌ميوب صاغنه ياصولنه صاپمق معناسنه‌در يقال رمى السهم فاعضد اذا ذهب يمينا وشمالا (المعضد) معظم‌وزننده شول نوبه دينوركه قول برنده علم وطرازى اوله (المعضد) محدث وزننده بريانندن اولمغه بشلامش‌خرما قورغنه دينور (الاعتضاد) افتعال وزننده برنسنه‌يى قوله آلمق معناسنه‌در تقول اعتضدت الشئ اى جعلته فى عضدى وبركه‌دن معاونت طلب ايلك معناسنه‌در تقول اعتضدت به اى استعنت به (الاستعضاد) ثلاثى معناسنه‌در كه اغاج كمك معناسنه‌در يقال استعضد الشجرة اذا عضدها واغاجدن ميوه دوشورمك معناسنه مستعملدر يقال استعضد الثمرة اذا اجتناها (العضادى) عينك حركات ثلاثيله قولى بيوك اولان كشى يه دينور يقال رجل عضادى اى‌عظيم العضد (العضدية) فتحاتله‌فيد شرقيسنده برصو آديدر (التعاضد) تفاعل وزننده يارد‌ملشمق معناسنه‌در يقال تعاضدوا اذا تعاونوا (المعاضدة) معاونه وزننده ومرادفيدر يقال عاضدوا اى عاونوا (العضود) عمل وزننده

شدتلو و رنج و مشقتلو کوچ نسنه‌یه دینور یقال سفر عطود ای شدید شاق بوماده صحاحده و سائرده عطود ماده‌سندن صکره مرسومدر وخماسی‌یه ملحق اولدیغی مصرحدر ومزهرده مزید ثلاثی وصفت اولهرق مرقومدر پس مؤلف مقام مناسبنده ثبت ایلشدر و عطود سیر سریع معناسنه‌در یقال سیر عطود ای سریع وشول اولو وایشلك یوله دینورکه آنده سالك دیلدیکی یردن عزم وسلوك ایدر اوله یقال طریق عطود ای بین لاحب یذهب فیه حیث مایشاء و نجیب واصیل آدمه دینور واوزون طاغه واوزون کونه دینور و زاغلغش کسکین تمرنه و یلانه دینور و سنهٔ تامه‌یه و یوم تامه دینور یقال مضت علیه سنهٔ عطود ای کریت وذهب یوماعطودا ای اجمع (العطرد) عملس وزننده عطود معنالرینه‌درکه ذکر اولندی (عطارد) عینك ضمیله خنس اقسامندن یعنی سیاره جمله سندن برکوکب آیدر سماء سادسه‌ده اولور و عطارد لفظی منصرف و غیر منصرف اولور مؤلفك سماء سادسه‌ده اولور دیمسی یوقریدن آشاغی‌یه عد اعتباریله‌در که خلاف متعارفدر سریع السیر اولدیغی باعث تسمیه‌در مادهٔ مرقومه‌دن مأخوذدر وعطارد بنو تمیم قبیله‌سندن برجل اسمیدرکه متعلقاتیله ابو رجاء عمران بن ملحان نام کسه‌نك قومی ایدی و عطارد بن حاجب بن زراره شول کسه‌درکه بر حلهٔ فاخره‌سی وار ایدی برکون فاروق اعظم حضرتلری اول حله‌یی بازارده مزاد اولورکن کورمکله رسول علیه السلام حضرتلرینه حلهٔ مزبوره‌یی اشترا بیورسکز جمعه کونلرنده تلبس بیورردیکز دیدیلر وقوس ماده‌سنده‌مزبورك منقبه‌سی مسطوردر (العطرود) زنبور وزننده عده یعنی موعود یاخود عده وعتاد طرزنده اولان شیئه دینور ومنه تقول عطرده لنا علی بناء الامر واجعله لنا عطرودا ای صیره لنا عندك کالعدة اوکالعدة والعتاد (العقد) عینك فتحی وقافك سکونیله (والعقدان) فتحاتله ایکی ایاغی برابرجه بریره کنوروب سکرتمکسزین برتاو ایلك معناسنه‌در یقال عقد الرجل عقدا وعقدانا من الباب الثانی اذا صف رجلیه فوثب من غیر عدووعقد کوکرجین‌قوشنه دینور علی قول کوکرجینه شبیه برقوشدر (الاعتقاد) افتعال وزننده برآدم کندی اوزرینه مسکنلك قیوسنی بند ایدوب برکسه‌دن سؤال ایلیه‌رك ایجروده آجندن هلاك اولمق معناسنه‌در و بونی قحط سنه‌لرده اعراب طائفه‌سی ایدرلر ایدی حیث وعصیتلرندن کسه‌دن سؤال ایلیوب آجلقلرندن هلاك اولمغی اختیار ایدرلر ایدی یقال اعتقد الرجل اذا اغلق بابه علی نفسه فلا یسأل احدا حتی یموت جوعا ولقی رجل جاریة تبکی فقال مالك قالت نریدان نعتقد و اعتقاد لفظنده لغتدر یقال اعتقده کذا ای اعتقده (العقد) عینك فتحی وقافك سکونیله دوکم بغلمق معناسنه‌درکه دوکمك و دکلمك تعبیر اولنور حسی

ومعنویدن اعمدر یقال عقد الحبل والبیع والعهد عقدا من الباب الثانی اذا شده وفلان کسه فلانه صغنوب پناه کتوردی دیمجك پرده عقد فلان عنقه الی فلان دیرلر و عقد برنسنه‌یی حساب ایتمك معناسنه مستعملدر یقال عقد الحاسب اذا حسب وکفیل وضامن اولمق معناسنه مستعملدر تقول عقدت له ای کفلت وعهد معناسنه مستعملدر تقول عهدته علیه ای عاهدته وعقد و صف اولور آرقه‌سی دیرنکلو محکم ومتین ارکك دوه‌یه دینور یقال جمل عقد ای موثق الظهر (العقد) فتحتینله بجیله‌دن علی قول یمندن برقبیله آدیدر که بشر بن معاذ وابو عامر عبدالملك بن عمرو اول قبیله‌دندر وعقد مصدر اولور برآدمك لسانندہ طوتقونلق اولمق معناسنه‌که طلاقتله تکلمه مقتدر اولمز یقال عقد الرجل عقدا من الباب الرابع اذا کان فی لسانه عقدة وچفتلشمش دیشی کوپکك فرجی اركككك آلتنه یاپشوب صقمق معناسنه‌در یقال عقدت اللعوة اذا تشبثت ظبیتها بسرة قضیب التمثم وعقد درطوپ ایرکلمش قوم کومسنه دینور (الاعقد) احمر وزننده لسانده طوتقنلق اولان کشی یه دینورکه پلتك تعبیر اولنور واعقد کویکه اطلاق اولنور وقویرغی بورغاج قورده اطلاق اولنور (العقد) کتف وزننده بودنی درطوپ ایرکلمش قوم یغنلرینه دینور مفردی عقده‌در ولسانده طوتقنلق اولان آدمه دینور و شول ارکك دوه‌یه اطلاق اولنورکه کوده‌سی قصه وعمله صبور یعنی طیانقان و متحمل اوله (العقدة) فتحاتله آغزده دلك کوکنه اطلاق اولنور اصل اللسان معناسنه (العقد) عینك کسریله قلاده‌یه دینورکه کردانلقدر جمعی عقود کلور یقال جائت وفی عنقها عقد من الدر ای قلادة شارح دیرکه عقد فی الاصل مصدر در عقد مذکور کبی بغده عقده مناسبتیله قلاده‌یه اطلاق اولندی (المعقد) منزل وزننده دوکم یرینه دینور ومنه قولهم هو منی معقد الازار ای قریب المنزلة (العاقد) قویینك حریمنه دینورکه دائر امادار قرق ذراع چورمسندن عبارتدر یقال بنی فی عاقد البئر ای حریمها وماحولها وعاقد شول آهویه اطلاق اولنورکه اویومق ایچون بیونی اکمش یاخود باشنی یاچه‌سی آرالغنه صوقشدرمش اوله و شول ناقه‌یه اطلاق اولنورکه دول طوتدیغنی بعض علامتله اقرار واظهار ایلش اوله (العقداء) حمراء وزننده جاریه‌یه اطلاق اولنور وقویرغی دوکملنمش طرزنده یعنی طوپاق اولان قیونه اطلاق اولنور یقال شاة عقداء اذا صار ذنبها کانه معقود (العقدة) عمده وزننده اصمدر دوکه دینور که فارسیده کره دیرلر و عقده ولایت معناسنه مستعملدرکه بر بلده‌یه والی اولمقدن عبارتدر عقد لواء یاخود بیعت معقوده ملاحظه‌سیله‌در جمعی عقد کلور صرد وزننده قال فی النهایة وفی حدیث عمر رضی الله عنه [قال هلك اهل العقدة ورب العکبة] یعنی اصحاب

الولايات على الامصار من عقد الالوية للامراء وفى حديث ابى [هلك اهل العقدة ورب الكعبة] يريد البيعة المعقودة للولاة وعقده شول عقار و ضيعه مقوله‌سنه اطلاق اولنورکه صاحبى آنى كندى ملكى اولمق اوزره اعتقاد ايلش اوله ودوكم يرينه دينورکه آنك اوزرينه دوكيلور و ولايت وسلطنت و خلافت مقوله‌سى حالات ايچون عقد اولنان بيعته اطلاق اولنور نتهكه ذكر اولندى وچوق‌وصيق اغاجلق يره كذلك چتلق خرمالغه اطلاق اولنور ومنه المثل ★ هو آلف من غراب عقدة ★ يعنى اشجارى كثير وفروان اولان يرك قرغه‌سندن زياده الفتلو ومونسدر زيرا اول يرك قرغه‌سى كثرت اشجاردن غيرى يره نقل وايوا ايلز وعقده دوه‌لره اوتانمق كافى اوتلاغه اطلاق اولنوركه اوراده بغلنوب سائر محله كتمزلر و عقده كله‌سى هر ارض مخصبه‌يه اسم اولمغله منصرف اولور اسم جنس اولديغيچون وبعينها برارضك علمى اولمغله غير منصرف اولور وعقده مدار معاش يعنى برآدمك وجه معاشى اكا منوط ومعقود اولان شيئه اطلاق اولنور علمانك اربه‌لقلرى كبى يقال هو عقدة معاشه وهى مافيه بلاغ الرجل و كفايته و كوپكلك ذكرينه اطلاق اولنور وارض مخصبه‌يه دينوركه ذكر اولندى وعقده وجوب و لزوم معناسنه مستعملدر ومنه عقدة النكاح والبيع وغيره اى و جوبه و اوتلاقده شول چاره اطلاق اولنوركه سنهٔ ماضيه‌دن قالوب بهار موسمنده تازه‌لنه جنبة المرعى معناسنه وشول دواب ومواشى‌يه دينوركه اوتلوق مقوله‌سى علفلرى قالمامغله اغاج اوتلامغه مضطر اولەلر والده اولان صنق يره اطلاق اولنوركه بر عارضه ايله شكسته اوله و عقده يزد قرينده بر بلده آديدر و عقدة بنت معتر بن بولان طئ نسلندندر عربدن عقديون ديدكارى جماعت اكا منسوبلردر و طرماح نام شاعر آنلردندر و عقده برجسل آديدر وعقدة الجوف وعقدة الانصاب ايكى موضعدر (العقد) صرد وزننده عقده‌نك جمعيدركه ذكر اولندى وعربلر خشم و كينه‌يه عقده اطلاق ايدرلر ومنه يقال تحللت عقده اذا سكن غضبه (عقد) صرد وزننده ياخود كتف وزننده بصره ايله ضريه بينده بر موضعدر (بنو عقيده) جهينه وزننده برقبيله‌در (العقدان) فححانك برنوع خرما آديدر (البناء المعقود) شول بنايه اطلاق اولنوركه ديوارنده جابجا قپو طرزنده كمرلر عقد اولنمش اوله وآنلرى عظيم بنالرده تقويت واستحكام ايچون طرح ايدرلر نتهكه بعض حصار و سراى عظيم ديوارلرنده مشهوددر قال فى الاساس بناء معقود ومعقد اذا جعل له عقود اى طاقات معطوفة كالابواب (اليعقيد) يقطين وزننده آنشده قوامليمش باله دينور وبال ايله قوام بولمش طعامه دينور عقيده كبى يقال اتى باليعقيد وهوعسل يعقد بالنار وكذا طعام يعقد بالعسل (العقيد) امير وزننده معاقد معناسنه‌در كه

بری برندن مفارقت ایتمك اوزره عهد وپیمان ایدن کسه‌لرك هر بریدر احد هما آخرك عقیدیدر حلیف دخی دیرلر یقال هو عقیده أی معاقده و عقید و معاقد معاهد معناسنه‌در که برنسنه‌نك یاپر امرك حفظ ونگاهنی عقد قلبله ملتزم اولان کسه‌در یقال هوعقیده ومعاقده ای معاهده وعربلر بالطبع کریم اولانه عقیدالکرم وبالطبع لئیم اولانه عقید اللؤم اطلاق ایدرلر ذکر اولنان معاهد معناسندن مأخوذدر یاخود بمعنی مفعولدر (العنقاد) عینك کسربله (والعنقود) زنبور وزننده صالقمه دینورکه دانه عقدایلسی باعث تسمیه‌در اوزم واراك وبطم اغاجلرینك صالقمی کبی (التعقید) تفعیل وزننده پك دوکمك یاخود چوق دوکمك معناسنه در تقول عقدت العسل اذا اغلیته حتی غلظ وبنا وعمارتی معقود ایتمك معناسنه‌در تقول عقدت البناء اذا جعلت له عقودا ای طاقات کما ذکر (الاعقاد) همزه‌نك کسربله بودخی نسنه‌یی قیناوب قوامه کتورمك معناسنه‌در تقول اعقدته ای اغلیته حتی غلظ (الاستعقاد) دیشی خنزیر کوسنومك معناسنه‌در یقال استعقدت الخنزیرة اذا استحرمت (المعقد) محدث وزننده ساحر و جادویه اطلاق اولنور نفث عقده ایلدیکیچون تقول اعوذ بالله من شر المعقد ای الساحر (المعقد) معظم وزننده غامض ومشکل کلامه اطلاق اولنور تعقید لفظی و تعقید معنوی بوندن مأخوذدر یقال کلام معقد ای غامض (التعقد) تفعل وزننده بر نسنه قوپیلوب قوام بولمق معناسنه‌در یقال تعقد الدبس اذا غلظ وبرنسه یاپلش قپوکری طرزنده اولمق معناسنه‌در یقال تعقد قوس قزح اذا صارت کعقد مبنی و تعقد فی البئر ایچریسی طاشله اورلمش قوینك اشاغیسنده اولان طاشلری چقوب یوقریسی دبنده صو ایرکلجك یره کیرمکدن عبارتدر (الاعتقاد) اعتقاد وزننده ومرادفیدرکه دوکملنمك معناسنه‌در بومناسبتله برنسنه‌یه کوکل بغلمق معناسنه مستعملدرکه قلب اکا قرار داده اولوب تمکن قلبدن عبارتدر یقال اعتقد کذا ای عقد علیه القلب واول ربط قلب ایلدیکی شیئه عقیده اطلاق اولنور هاء اسمیتله واعتقاد عقار وچفتلك وسائر مال وعلاقه کسب وپیدا ایتمك معناسنه‌درکه عقدهٔ مذکوره‌دندر یقال اعتقد الرجل ضیعة ومالا اذا اقتناهما (التعاقد) تعاهد وزننده ومرادفیدرکه عهدلشمکدر یقال تعاقدوا اذا تعاهدوا وکوپك چفتلشدکدنصکره بری برینه بغلنمق معناسنه در دیشینك منیسی پك زوجتلی اولدیغندن یاپشوب ارککنك آلتنی شیشورمکله کلیدلنور دیرلر یقال تعاقدت الکلاب اذا تعاظلت (المعقود) رأی ثابت معناسنه مستعملدر یقال ماله معقود ای عقد رأی (المعقاد) بونجق دیزیسنه دینورکه اطفالك بیونلرینه تعلیق ایدرلر (عقدان) عثمان وزننده فرزدق نام شاعرك لقبیدر بودور اولدیغیچون ملقب اولمشدر (العکدة) عمده وزننده قویروق

صوقنده اولان پوج کمکنه دینورکه مرجمك مقداری برکمکدر عصعص دخی دیرلر
فاتحهٔ خلقت آدم وخاتمهٔ فناء وعدم اولدیغی مرویدر وعکده زور وقوت معناسنه‌در
یقال به عکدة ای قوة وکلراینه دینور حجر الضب معناسنه (العکدة) فتحاتله
آغزده لسانك کوکنه دینور وجوفده پورکك کوکنه دینور وشول قوش یلکنه
دینورکه اتمك طبخ ایدنلر آنکله انمکه جابجا نقطه طرح ایدرلر (العکد) عقد
وزننده برنسنه‌نك وسطنه دینور یقال عقد الشیٔ ای وسطه و عکد مصدر اولور
برخصوص امکانه کلوب تولکنی بولمق معناسنه‌در تقول عکدنی الامر عکدا من
الباب الثانی ای امکننی و صغنمق معناسنه‌در یقال عکد الیه اذا لجأ (الاعکاد)
همزه‌نك کسریله بودخی صغنمق معناسنه‌در یقال اعکد الیه اذا لجأ (المعکد)
مسجد وزننده صغنه‌جق یر ملجأ معناسنه (المعکود) بریرده علی الدوام مقیم وملازم
اولان آدمه دینور وممکن وقابل اولان شیئه دینور ومحبوس کمسیه دینور ودائمی
حاضر وثابت اولان طعامه دینور (العکد) فتحتینله کلر و دوه قسمی سمورمك
معناسنه‌در یقال عکد الضب والبعیر عکدا من الباب الرابع اذا سمن و برنسنه‌یه
یاپشمق معناسنه‌در یقال عکد به اذا لزق (العکد) کتف وزننده سموز کلره ودوه‌یه
دینورکه معنای مزبوردن وصفدر مؤنثی عکده‌در هایله و عکد بری بری اوزره
یغلمش قوری اغاج یغندیسنه دینور (الاستعکاد) بودخی کلر ودوه قسمی سمورمك
معناسنه‌در یقال استعکد الضب والبعیر بمعنی عکد وقوش قسمنی یرتجی قوشك
خوفندن برنسنه‌یه التجا ایله منضم اولمق معناسنه‌در یقال استعکد الطائر اذا انضم
الی الشیٔ مخافة الجوارح (عکاد) سحاب وزننده یمنده شهر زبید قربنده برطاغ
آدیدر اهل وسکانی هنوز لغت فصیحه اوزره برقرارلردر اختلاط الحاندن احتراز
ایله غربایی یانلرنده اوج کوندن زیاده ایوا ایلمزلر (الاعتکاد) افتعال وزننده
بریره یاخود بر ایشه علی الدوام مهم ایدوب ملازمت ایلمك معناسنه‌در یقال
اعتکده اذا لزمه (العکردة) دحرجه وزننده سموروب قوتلنمك معناسنه‌در یقال
عکرد الغلام اذا سمن وقوی ومرکوب اولان دابه راکبنی کرها کندی مألوف
اولدقلری شیوه‌لرینه مضطر ایلمك معناسنه‌در تقول عکردت ناقتی ای رجعت
بی قبل الافها وانا کاره (العکرد) جعفر وزننده (والعکرد) برقع وزننده
(والعکرد) علبط وزننده (والعکرود) عصفور وزننده بلوغی متقارب علی قول
اتلو جانلو اوغلانه دینور یقال غلام عکرد وعکرد وعکرود ای متقارب
اللحم اوسمین (العکلد) علبط وزننده (والعکالد) علابط وزننده پك قویی سوده
دینور عند البعض لامی زائده در (العلد) عینك فتحی و لامك سکونیله بیون
سکیرینه دینور وپك قاصقتی شیئه دینور یقال شیٔ علد ای صلب شدید و علد

مصدر اولور صلب وشديد اولمق معناسنه يقال علد الشئ علدا من الباب الرابع اذا صلب و اشتد (العلداة) عينك كسريله بر موضعدر (العلندى) حنطى وزننده مطلقا يوغون وغليظ اولان شيئه دينور عينك ضميله ده لغتدر و ميشه اغاجى نوعندن مغيلان كبى براغاجك اسميدر مفردى علداة و جمعى علاند كلور وضمتينله علندى دخى ديرلر (العلادى) عينك ضميله فرادى وزننده ياوز وشديد دوميه دينور (العلود) عينك كسريله قتول وزننده يوك نسنه به دينور كبير معناسنه ورزانت ووقار صاحبى سيد وسركرده به دينور يقال هو علود اى سيد رزين وقور (العلودة) هايله سركش آتلره دينور واول آتلره دينور كه اكسه سندن سورلمديكجه يدليه ويك قوجه دوميه دينور (الاعلنداء) اسرنداء وزننده دوه غليظ وشديد اولمق معناسنه در يقال اعلندى الجمل اذا غلظ و اشتد (المعلندد) عند ماده سنده مرسومدر (العلودة) دحرجه وزننده بر كسه يرنده دائمى ثابت اولمق معناسنه در شويله كه بركسه تحريكنه قادر اوليه يقال علود الرجل اذا لزم مكانه فلم يقدر احد على تحريكه (الاعلواد) اجلواز وزننده بر آدمك وجودى غليظ وشديد اولمغله آغر اولمق معناسنه در يقال اعلود الرجل اذا غلظ واشتد ورزن (العلكد) زبرج وزننده عجوز داهيه به دينور ظاهرا داهيه صفت كاشفه در وبودور وششمان كوزه خوار ايشه يرامز قارى يه دينور (العلكد) قرشب وزننده ايخ ياغنه دينور (العلكد) علبط وزننده پك قويى سوده دينور (العلكد) جعفر وزننده (والعلكد) زبرج وزننده (والعلكد) علبط وزننده (والعلاكد) علابط وزننده غليظ شيئه دينور (العلنكد) سفرجل وزننده صلب وشديد اولان شيئه دينور (العلادة والعلاد) عينلرك كسريله اوزرنده اكرلمش ايپلكى يومق ايده جك شيئه دينور جمعى علامده وعلاميد كلور (العلهدة) دحرجه وزننده چوجغك غداسنى كوزل ايدوب خوشجه تربيه و تغذيه ايتمك معناسنه در تقول علهدت الصبي اذا احسنت غذاه (العمود) تمود وزننده معروفدركه ديركه دينور ستون معناسنه جمعى اعمده كلور وعمد كلور ضمتينله وعمد كلور فتحتينله وبو قصد معناسندن مأخوذدر و عمود القوم برقومك قوام اموري اولان سيد ومهترينه اطلاق اولنور يقال هو عمود قومه اى سيدهم وعمودالسيف قبجك صرتنده اولان اوزون اوزون طريقه يه اطلاق اولنوركه بعض قبجده اوج دانه اولور اوجنه قدر چكيلور (وعمود الجيش) سر عسكره وسپهسالاره اطلاق اولنور رئيس العسكر معناسنه بعض نسخه ده رسيل العسكر عنوانيله مرسوم اولمغله عسكرك طليعه سى وچرقه جيسى ديمك اولور (وعمود البطن) انسانك كوكسنده رهابه ديدكلرى دل كبى كمكدن كوبكك اشاغيجه سنه قدر ممتد اولان

طمره اطلاق اولنور علی قول آرقه‌یه اطلاق اولنور که بطنك قوامی و مدار امساکیدر اساسده قول ثانی ملتزمدر وعمود الکبد برطمردرکه جگری سق ایدر پس ماساریقا طمری اوله‌جقدر زیرا اطباء دیرلرکه اخلاط اربعه که صفرا وسودا ودم وبلغمدن عبارتدر صورت تکونی بووجه اوزره‌درکه اکل و شرب اولنان نسنه معده‌ده بعد الهضم صافیسی اطراف معده‌ده منشعب ماساریقا تعبیر اولنان خرده طمرلر اعانه‌سیله آق جگره واصل وآنده تکرار طبخله هضم اولدقدنصکره صافیسی قان اولوب‌جمیع اعضایه غدا وقوت اولق ایچون تقسیم اولنور وجگرده حین طبخده اسفله رسوب ایدن ثفلی سودا اولوب اوزرنده حاصل وپخته کوپوك صفرا وآنك فوقنده خام کوپوك بلغم اولور انتهی (وعمود السنان) یلانك ایکی اغزینك اورته‌سنده تومسکجه چکیلن اوزون طمره اطلاق اولنور و عمود الاذن قولغك معظم و قوامنه اطلاق اولنور که کرتلکی اوله‌جقدر و عمود یك حراین واندوهنا که اطلاق اولنور کویا که شدت حزنندن سنون کبی بی عقل و جان اولوب یاخود قیام وقعوده مجالی اولمامغله بر نسنه‌یه طیانه‌رق قیام وقعود ایدر اولدیغنه مبنیدر تقول رأیته عمودا ای حزینا شدید الحزن و عمود الظلیم دوه قوشنك اياقلرندن عبارتدر عمود البئر اوزرینه چرخ وضع ایتدکلری ایکی طرفلو میللردن عبارتدر (وعمود السحر) بحر وزننده یورك طمرینه اطلاق اولنور که وتین دیدکلریدر وعربلر اعتماد ایتدکلری وجه اوزره رأی وتدبیرلرنی تقریر وتقویم ایتلریله مصلحتك شمت راستنه سلوك ایتدیلر دیمجك یرده استقاموا علی عمود رأیهم دیرلر علی وجه یعتمدون علیه معناسنه (العمید) امیر وزننده بودنی بر قومك سید وذیشانه دینور که امور و مصلحتلرنده صمد و مقصدلریدر (العماد) کتاب وزننده طیانه‌جق نسنه‌یه ودیرکه دینور وعمود کبی رئیس عسکره یاخود رسیل عسکره دینور وابنیهٔ رفیعه‌یه دینور مفردی عماده‌در هایله بومعناده عماد مذکر ومؤنث اولور وعربلر فلان طویل العماد دیرلر زائرین ومسافرینه منزلی علامتلو ونشانلو اولمغله سائرلرندن متعین و ممتاز دیمکدن کنایه ایدرلر کویا که چادرینك دیرکنك اوزونلغیله خاندانلغنی اراده ایدرلر واهل اخبیه‌یه که حشم نشینلردر اهل العماد اطلاق ایدرلر علی قول اهل العماد ابنیهٔ رفیعه اصحابیدر (العمدة) زبده وزننده (والعمدان) سلطان وزننده رئیس العسکر یاخود رسیل العسکر معناسنه‌در عمود وعماد کبی نته‌که ذکر اولندی وعمده اعتماد اولنه‌جق شیئه دینور (العمد) حد وزننده سقف وخیمه ودیوار مقوله‌سنه‌دیرك قومق معناسنه‌در یقال عمد السقف عمدا من الباب الثانی اذا اقامه بعماد وقصد ایتك معناسنه‌درکه سهو وخطا مقابلیدرکه شروع ایلدیکی کاری جد ایله ملحوظ ومقصود ایتکدن عبارتدر یقال

عمد للشيء اذا قصده ومرض مريضي زبون و دردناك ايلك معناسنه در يقال عمد المرض فلانا اذا اضناه واوجعه وثقلت ويرمك معناسنه در يقال عمده اذا فدحه و دوشورمك معناسنه در يقال عمد الشيء اذا اسقطه وبركسيه عمود ايله اورمق معناسنه در يقال عمده اذا ضربه بالعمود وبرآدمك عمود بطنه اورمق معناسنه در يقال عمد فلانا اذا ضرب عمود بطنه ومحزون ايلك معناسنه در يقال عمده اذا احزنه و تعجب معناسنه استعمال اولنور تقول انا اعمد منه اى اتعجب مترجم ديركه ابن فارس فقه اللغه ده عربلرك اعمد من سيد قتله قومه كلاملرنده اعمد كلمسنك معناسى هنوز معلوم اولمدى ديمشدر مؤلفك تفسيرينه كوره تعجب معناسنه اولور ونهايه ده عجب معناسنه ده اولديغى مصرحدر انتهى وعربلر اول ايشى بن جد ويقين جهتيله ايشلدم ديمجك يرده فعلته عمدا على عين وفعلته عمد عين ديرلر قال الشارح قال الصغانى وهذا احتراز ممن يرى شبحا فيظنه صيدا فيرميه فانه لايسمى عمد عين لانه انما تعمد صيدا على ظنه (الاعماد) همزه نك كسريله بودخى سقف وخيمه مقوله سنك آلتنه ديرك وضعيله طوردرمق معناسنه در يقال اعمد السقف اذا اقامه بعماد (الانعماد) انفعال وزننده آندن مطاوعدر ديركه آلتمق معناسنه در يقال اعمد الجدار فانعمد (التعمد) تفعل وزننده بودخى برايشى قصد ايلك يعنى جد وعزيمتله شروع ايلك معناسنه در يقال تعمد الشيء اذا قصده (العمد) فتحتينله طارلمق معناسنه در يقال عمد الرجل عمدا من الباب الرابع اذا غضب آنفا ابن فارسك نقل ايتديكى كلامه نهاية ابن اثيرده مصادفه اولندى مكر كلام مزبور ابو جهل ملعونك ايش ابن مسعود حضرتلرى مسفورى قتل ايدركن تفوه ايلش ابن اثير تعجب معناسيله و بعضلردن غضب ياخود توجع معناسيله بيان ايلشدر انتهى وعمد برنسنه يه دوام وجهيله ملازمت ايلك معناسنه در يقال عمد به اذا لزمه ودومك اوركمى چوق بلكدن ناشى طشره مى صاغ اولهرق ايچريسى درد ناك اولمق معناسنه در يقال عمد البعير اذا انفضخ داخل سنامه من الركوب وظاهره صحيح وطپراق يغموردن پك اصلانمق معناسنه در يقال عمد الثرى اذا بله المطر حتى اذا قبضت عليه تعقد لنداوته يعنى طپراق يغموردن شول درجه ده اصلاندى كه آلوب صقسه لر طورطوب اولور وعمد دابه به چوق بمكدن ايكى قيناقلر قبارووب دريلرى صيرلمق معناسنه در يقال عمدت البناء من الركوب اذا ورمنا و اختجنا (عمدى الثرى) كنف وزننده ياش طپراقلو مكان ديمكدر بونكله كثير الاحسان اولان آدمه كنايه ايدرلر يقال فلان عمد الثرى اى كثير المعروف (المعمود والعميد) امير وزننده (والمعمد) معظم وزننده درد عشق و محبتدن زار وزبون اولان آشفته حاله اطلاق اولنور يقال رجل معمود وعميد ومعمد اذا كان قد هده العشق

ومعمد آلتنه دیرك وضع اولنمش سقف وخیمه مقوله‌سنه وصف اولور یقال خباء معمد ای منصوب بالعماد وبرنوع قماش آلاجه‌سنه دینورکه نقش وزمانی اوزون اوزون عمود هیئتنده اوله یقال وشی معمد وهو ضرب منه ای علی هیئة العماد (العمد) عتل وزننده (والعمدانی) عتلانی وزننده اتلو جانلو کوجلو قوتلو کنج ایریسنه دینور مؤنثی هایله‌در یقال غلام عمد و عمدانی وجاریة عمدة وعمدانیة ای شاب ممتلئ شباباً (المعمودیة) تحفیف یا ایله نصاری طائفه‌سنه مخصوص بر صو اسمیدرکه یکی‌طوغمش چوجقلرنی اکا طالدررلر بوعمل سائر طائفه‌لرك ختانلری مزلنده‌درکه ختان آنلره موجب تطهیر اولدیغی کبی عمل مزبور دخی نصاری آیینلرنده مدار طهارتدر مترجم دیرکه معمودیه کلمه‌سی معموذیت معربیدرکه ذال معجمه ایله‌در عبرانیده طهارت معناسنه‌در نصاری طائفه‌سنك هرکلیسا ومناسترلرنده مرمردن مبنی برحوض اولمغله کشیش برتنها وقتده آنی صو ایله طولدروب ایچنه طوز یاخود بلسان یاغی القا ایدر تاکه تعفننه مانع اوله پس برکسه تنصر ایلدکده بعض اعیان نصاری محضرنده کشیش بدکیش اول کسه‌یی قرشوسنده اقامت واول صویه بعض انجیل آیتلرنی قرأت ایلدکدنصکره لسانلرنجه اولیوس ایله یعنی تثلیثه دائر بعض اعتقادات باطله ایله اکا امر و تنبیه اولدخی تلقیً بالقبول ایدوب بعده اول صودن اخذ ومرسومك اوزرینه ایشته بن سنی اب وابن وروح‌القدس اسمیله تغطیس وتطهیر ایده‌یورم بونلر شاهد اولسونلر دیه‌رك اول صویی آنك اوزرینه صب ایلدکدنصکره برمندیل ایله مسح ایدر وچوجقلری ولادتلرینك سکزنجی کونی تغطیس ایدررلر پدر ومادرلری چوجغی آلوب کشیش حضورینه کتوررلر کشیش دخی ذکر اولنان هذیانی تقریر ایلدکجه بالوکاله پدر ومادری تصدیق وقبول ایدررلر واول صویی طوز یاخود بلسان تعفنسدن حفظ ایلمکله عدم تعفنی کشیشك برکتنه عزو ایدررلر بو دخی ایقاد قندیل کبی شعبدهٔ رهابنه‌دندر انتهی (وادیً عمد) هادیً حمد وزننده حضرت موت ترابنده بروادی آدیدر (التعمید) تفعیل وزننده سیل صویی ایرکلمك ایچون اوکنی طوتمق معناسنه‌در تقول عمدت السیل اذا سددت جریته بتراب ونحوه حتی یجتمع فی موضع (الاعتماد) افتعال وزننده طیانمق معناسنه‌در یقال اعتمد علی الشیً اذا اتکأ وفلان کسه بتون کیجه اصلا طورمیوب صباحه قدر سوروب کندی دیجك پرده اعتمد لیلته دیررلر کویاکه تمام لیلی عماد اتخاذ ایلشدر (المعمد) مکرم وزننده (والعمدان) جلبان وزننده اوزون شیئه اطلاق اولنور (غور العماد) غین معجمه‌نك فتحیله مکه‌یه قریب بنو سلیم یوردنده برموضعدر (عماد الشیء) شین معجمه‌نك فتحی وقصرایله مصرده برموضعدر (العمادیه) موصل شمالیسنده برقلعه آدیدر (عمود غریفه)

غین معجمه‌نك کسری و رائك سکونیله غنی قبیله‌سی ارضنده بر طاغك آدیدر (عمود المحدث) معظم وزننده محارب قبیله‌سی یوردنده برصودر (غور سوادمه) مغربده واقع بر طاغدرکه جمله طاغلردن اطولدر (عمود الحفیرة) حانك فتحیله برموضعدر (عمود البان وعمود السفح) ایکی اوزون ویوکسك طاغلردرکه تپه‌لرینه انبحق قوش قسمی چیقه بیلور (عمود الکود) کافك فتحی وواوك سکونیله بنو جعفر یوردنده بر صودر (العمرد) عملس وزننده اوزون شیشه دینور وقوی اولوب چتین خویلو اولان انسان و حیوانه دینور یقال رجل عمرد ای شرس الخلق قوی وخبیث موذی قورده دینور وخبیث وداهیه اولان کسیه دینور وشول صوی واصیل اولان دومیه دینورکه راحله اتخاذ ایدرلر وعمرد وعمة بن شراحیل نام کسه‌نك فرسی اسمیدر ومشرح ومخوس وجد وابضعه نام کسه‌لرك قرقرنداشلری اسمیدر مزبورلره سید انام علیه السلام حضرتلری لعن ونفرین ایلدیلر (العنجد) جعفر وزننده (والعنجد) قنفذ وزننده (والعنجد) جندب وزننده قوری اوزمه دینور علی قول برنوعنه یاحود سیاه اولانه دینور یاخود کمتر وکوتو اولانه دینور (العنجدة) دحرجه وزننده یاش اوزم عنجد اولمق معناسنه در یقال عنجد العنب اذا صار عنجدا (المعنجد) اسم فاعل بنیه‌سیله طارغین وتیز مشرب آدمه دینور یقال رجل معنجد ای غضوب حدید (عنجد وعنجده) اسامیدندر جوهری بومادهیی وهمندن ناشی نه ثلاثی ونه رباعی اولدرق ذکر ایتمامشدر لکن جوهری عندنده مادهسی عقیده مزید ثلاثی اولدرق ذکر ایتمکله مؤلفك توهمی نابجادر (العنود) قعود وزننده طوغری یولدن صاپمق معناسنه در یقال عند عن الطریق وعند وعند عنودا من الباب الاول والرابع والخامس اذا مال وطمردن قان کسیلوب متصل آقمق معناسنه مستعملدر یقال عند العرق اذا سال فلم یرقأ وطوار سوریدن آیریلوب یالکزجه اوتلامق معناسنه مستعملدر یقال عندت الناقة اذا رعت وحدها وبرآدم حقی بیلمزك رد ومخالفت ایتمك معناسنه مستعملدر یقال عند الرجل اذا خالف الحق ورده عارفا به اساسك بیانه کوره بومعنایه موضوعدر ماعدامی بوندن متفرعدر (الاعناد) همزه‌نك کسریله بودنی طمردن قان دیکمیوب متصل آقمق معناسنه در یقال اعند العرق بمعنی عند ویدر فی قوصمق معناسنه در یقال اعند فی قیئه اذا اتبع بعضه بعضا وبرآدمه موافقت جهتیله معارضه ایتمك معناسنه درکه الك ایشلدیکی کبی ایشلمکدن عبارتدر عبارات دنی بو معنایه در یقال اعند فلانا اذا عارضه بالوفاق ومخالفت جهتیله‌ده معارضه ایتمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اعند فلانا اذا عارضه بالخلاف مصباحده بو معانده عنوانیله مرسومدر (العنید) امیر وزننده (والعاند) شول کسه‌درکه حقی بیلمزك خلافنی ایشلر اولمله

ترکیده اونکو تعبیر اولنور کفر عناد بوندندر وعاند دائما یولدن صپان دومیه اطلاق اولنور جمعی عند کلور رکع وزننده (المعاندة) مفاعله وزننده مفارقت ومجانبت معناسنه‌در یقال عانده اذا فارقه وجانبه ومعانده وعناد برآدمه مخالفتله معارضه ایلمك معناسنه‌در یقال عانده معاندة وعنادا اذا عارضه باخلاف وبر شیئه ملازمت ایلمك معناسنه در یقال عانده اذا لازمه (عند) عینك حرکات ثلاثی ونونك سکونی ودالك فتحیله بر اسمدرکه مکان قرب وحضوره دلالت ایدر حسی وکرك معنوی اولسون ترکیده آندن قننده ایله وفارسیده نزد ایله تعبیر اولنور وبو ظرف غیر متمکندر مقتضای اضافت اوزره زمانی اولور واکا حروف جاره‌دن انجق من حرفی داخل اولور تقول جئت عنده طلوع الشمس وجئت من عنده وکاه اولورکه ظرف اولمیه‌رق استعمال اولنور یقال عندی کذا فیقال ولك عند بالرفع وکاه اولورکه انکله قلب ومعقول اراده اولنور یعنی کاهجه حضور قلبیه دلالت ایدرکه اعتقاد معناسنه استعمال اولنور تقول عندی کذا ای فی قلبی واعتقادی کذا وکاهجه معقولده یعنی حضور حسیه ظرف اولدیغی کبی حضور معنویه‌ده ظرف اولور یقال عنده خیرا وشرا وکاه اولورکه انکله اغرا اولنور یعنی اسم فعل امر اولور اغرا وتخصیص معناسنه تقول عندك زیدا ای خذه ولا تقل الی عنده والی لدنه یعنی بو ایکی کلمه‌یه وجه مسرود اوزره من حرفی مخصوص اولمغله الی حرفیله لحن وخطادر حریری درة الغواصده بو وجه اوزره تحقیق ایلمشدرکه عند کلمه‌سنه حروف جاره‌دن همان من حرفی داخل اولور زیرا من ام حروف جاره‌در وهر بابك ام واصلی اولان کلمه ایچون مخصوص مزیت وامتیاز اولدیغی درکاردر نته که مکسور اولان ان کلمه‌سنك خبرینه لام دخولیله ممتاز اولوب وافعال ناقصه‌دن کان کلمه‌سنك خبری فعل ماضی اولمغله متعین ولدی وعند کلمه‌سی ملك وحکم وفضل واحسان معنالرینه‌ده استعمال اولنور انتهی وعند کلمه‌سی کذلك عینك حرکات ثلاثیله ناحیه معناسنه‌در (العند) فتحتینله جانب معناسنه‌در یقال جاء من عنده ای من جانبه (العنود) صبور وزننده یغموری چوق بلوده اطلاق اولنور یقال سحابة عنود ای کثیرة المطر وشول قار اوقنه اطلاق اولنور که سائر اوقلرك جهتلرینه مغایر نصیبلو ظهور ایلیه (العنداوة) همزه بابنده ذکر اولندی (العندد) جندب وزننده (والعندد) قنفذ وزننده چاره معناسنه در که آندن خلو وافتراق ممکن دکلدر تقول مالی عنه عندد وعندد ای بدوافتراق وعندد جندب وزننده حیله ومحیص معناسنه‌در تقول لیس لی فیه عندد ای حیلة ومحیص وقدیم معناسنه‌در که چوقد انکی شیئه دینور یقال شیء عندد ای قدیم (المعلندد) اسم مفعول بنیه‌سیله بودخی چاره معناسنه‌در تقول مالی عنه معلندد ای بدوخلو

وطريق وسبيل معناسنه‌در تقول مالى اليه معلندد اى سبيل (المعلندد) اسم فاعل بنيه‌سيله صو واوتلاق اثرى اولميان قير اراضى‌يه دينور (الاستعناد) قئ وغثيان غلبه ايلمك معناسنه در يقال استعنده القئ اذا غلب عليه وسركش دوه وآت مقوله‌سى يولارى وباغى اسليوب زورلمق معناسنه‌در يقال استعند البعير والفرس اذا غلبا على الزمام والرسن وخلق اراسنه كيروب دكنكله هركسه چالوب اورشدرمق معناسنه‌در يقال استعند عصاه اذا ضرب بها فى الناس وبركسه حيا ايتمكسزين ناس اراسنده زنا ايلمك معناسنه‌در يقال استعند الذكر اذا زنى به فيهم ذوى العقول اولان بونى ارتكاب ايلمامكله آلته اسناد اولندى واستعناد طلومى برطرفه اكوب ايچنده اولان شيئ آغزندن ايچمك معناسنه‌در يقال استعند السقا اذا اختنثه فشرب من فيه وقصدو آهنك ايلمك معناسنه‌در يقال استعند فلانا اذا قصده (عناد وعناده) عينلرك فتحيله اسماء رجالدندر (عنده) حمزه وزننده بنو مهره‌دن برخاتوندر علقمة بن سلمه‌نك والده‌سيدر (العويند) دريهم وزننده بنو خديج جماعتنه مخصوص برقريه‌در وبنو عمروبن كلاب وبنو نمير جماعتلرينه مخصوص برصودر (عنقود) زنبور وزننده بر اكوزك عليدر وصالقم معناسنه اولان عنقود عقد ماده‌سنده ذكر اولندى مؤلف بونكله اولك خماسى وثانينك مزيد ثلاثى اولديغنه اشارت ايلمشدر (العنكد) جعفر وزننده پك نسنه‌يه دينور واحمق كمسيه دينور يقال رجل عنكد اى احمق (العود والعودة) عينلرك فتحيله (والمعاد) ميمك فتحيله كيرو دونمك رجوع معناسنه‌در يقال عاد اليه يعود عودا وعودة ومعادا اذا رجع مؤلفك بصائرده بياننه كوره منصرف اولديغى نسنه‌يه‌ينه رجوع ايلمك معناسنه موضوعدر واول بالذات يابالقول ياخود بالعزيمة اولور واشبو [اولتعودن فى ملتنا] الاية كريمه‌سنى لتصيرن الى ملتنا عبارتيله تفسير ايلمشدر زيرا عربلر عاد على من فلان مكروه ديرلر صارمنه الى معناسنه وبو مجاز كونى اولور لكن بيضاوى تغليبه حمل ايلمشدر كه جماعت واحد اوزره مغلبدر حضرت شعيب ايله قومى مخاطب اولمشدر انتهى وعود صرف وتحويل ايلمك معناسنه‌در يقال عاده اذا صرفه ورد ايلمك معناسنه‌در يقال عاد السائل اذا رده وعود وعياد وعياده عينلرك كسريله خسته خاطرنى صورمغه وارمق معناسنه‌در مرة بعد اخرى وارلديغيچون يقال عاد المريض عودا وعيادا وعيادة اذا زاره وعود عائد لفظندن جمع اولور صحب وصاحب كبى وعود برنسنه‌يى نوبت بنوبت ايشلمك معناسنه‌در كه عادت ايدنمك تعبير اولنور يقال عاد الشئ اذا انتابه اى صيره عادة وبرايشه ايكنجى دفعه‌ده بشلمق معناسنه‌دركه تكرار ايلمك تعبير اولنور يقال عاده اذا بدأه ثانيا قال الشارح ومنه * بدأتم فاحسنتم فاثنيت جاهدا * فان عدتم اثنيت والعود احمد * وعود قوجه

دوميه وقوجه قيونه اطلاق اولنور كنديلرك عمل وسيره معاودتلرى ياخود كنديلره سنينك معاودتى اعتبارينه مبنى در بونك جمعى عيده وعوده كلور فيله وزنلرنده ياء كسره مجاورتنه مبنى در وعود قديم اولان يوله اطلاق اولنور معاودة سلاك اعتباريله وبونلر وصف بالمصدردر يقال اخذ عود الطريق اى قديمها وعود ابى بن خلف وابور بيعة بن ذهل نام كسه لرك فرسلرى اسميدر وعود سيادت قديمه يه اطلاق اولنور اباعن جد خاندان قديم اولمقدن عبارتدر ناسك خانمانلرينه معاودتلرى ياخود سيادتك نسللرينه معاودتى اعتباريله در يقال له عود السود اى قديمه وعربلر بركسه كنديكى يردن قطعا فصل وتراخى ايتمكسزين همان ايزى اوزره عودت ايلسه رجع عودا على بدء ورجع عوده على بدئه ديرلر وبونلر عائدا تأويلنده در نته كه وحده متوحدا سبكنده در وكنديكك يرده مكث ايتيوب يند عودت ايدرسن ديمجك يرده لك العود والعواد بالضم والعودة ديرلر وفى المثل * زاحم بعود اودفع * اى استعن على حربك بالمشايخ الكمل عودوجه مذكور اوزره ياشلو دوميه دينكله بوراده مراد سالخورده آدملردر انلر تجربه كار وامور ديده اولمليله محاربه خصوصنده كامل پيرلرك رأى وتدبيرلرندن استعانتده مزاحمه واهتمام ايله ياخود محاربه قيدندن فراغت ايله ديمكدر * كارهار است كند مردم دانا بسخن * كه بصد لشكر جرار ميسر نشود * (العياد) كتاب وزننده عيادة مريض معناسنه در كه ذكر اولندى وعود كبى برايشه دفعة ثانيه ده يعنى تكرار بشلمق معناسنه در يقال عاد الشئ عودا وعيادا اذا بدأ ثانيا (العواده) عينك ضميله بودخى عيادة مريض معناسنه مصدردر وعود ورجوع معناسنه در وجماعت طعامدن فارغ اولدقدنصكره برآدمه مخصصا اعاده اولنان طعامه اطلاق اولنور مثلا طعام عقبنده وارد اولان مهمانه خاصة اعاده اولنان طعام كبى يقال جاءله بالعوادة وهى ماأعيد على الرجل من طعام يخص به بعد مايفرغ القوم (العواد) قطاع وزننده (والعود) ركع وزننده عود كبى بونلرده عائدك جميعدر كه خسته يه عيادت ايدنلردر (المعود) مقول وزننده (والمعوود) اصلى اوزره عياده سنه كادكارى خسته يه دينور (الاعتياد) افتعال وزننده برنسنه يى عادت ايدنمك معناسنه در يقال اعتاد الشئ اذا أتاه اى صيره عادتا لنفسه (العود) عينك ضميله خشب معناسنه در كه شجردن كسلش اغاجدر برنده يه عودت ايده جكى اعتباريله در جمعى عيدان كلور واعواد كلور وبومناسبتله خاصة لاغوته ديدكلرى سازه اطلاق اولنمشدر كذلك تبخير ايلدكلرى عود اغاجنه اطلاق اولنمشدر ودل دينده اولان كمكه اطلاق اولنور (العواد) شداد وزننده لاغوته چلان سازندويه دينور (العودان) تثنيه بنيه سيله سيد الانام عليه السلام حضرتلرينك منبر منور وعصاى مكرملرينه اطلاق اولنور

(ام العواد) عینك ضمیله اشکنبه اوجنده شیردان دیدکاری نسنه‌ك کنبه‌سیدر (عاد) صار معناسنه‌درکه افعال ناقصه‌دندر یقال عاد کذا ای صار مترجم دیرکه بومجاز کونی اولوب بعده افعال ناقصه جمله‌سنه الحاق ایلدیلر رجع وزارمعناسنه اولورسه فعل تام اولور (عاد) داد وزننده برقبیله اسمیدر که هود علیه السلام قومیدر پدرلری اسمیله مسمادر قوم وقبیله تأویلیله منصرف وغیر منصرف اولور وعاد خلق معناسنه استعمال اولنور تقول ماادری ای عاد هو ای ای خلق عاد بورادہ غیر منصرفدر (العادی) یای نسبتله قدیم شیئه اطلاق اولنور کویاکه عاد قومنه منسوبدر بئر عادیه بوندندر که صکره‌دن حفر اولنیوب قدیمدن قلان قویی اولدیجقدر (العید) عینك کسریله برآدمه معتاد ومألوف اولان شیئه دینور که کیدر کیدرینه کاور هم ومرض وحزن وسائر حالات کبی وجعیت ناس اولان یوم معروفه دینورکه بیرام تعبیر اولنور اولنور سنده ایکی کره ایدر زیری یعدالصوم عرفه‌سی عرفیه‌در وبری اضحیه‌در که عرفه‌سی شرعیدر عودتدن یاخود عادتدن مأخوذدر شارحك بیانه کوره جمعی اعیاددر خشب معناسنه اولان عودلرجمعنه ملتبس اولمامق ایچون یایه ابدال اولندی وعید طاغ اشجارندن پرشحر آدیدر وبر معروف ارکك دوه‌نك اسمیدر نجائب عیدیه آنك نسلندندر یاخود عیدی بن ندغی بن مهرة بن حیدان یاخود عاد بن عاد یاخود عادی بن عادی نام کسیه یاخود بنو عید بن آلامری جماعتنه منسوبلردر (التعبید) تفعیل وزننده بیرام ایتمك معناسنه‌در یقال عید القوم اذاشهدوا العید (العیدان) عینك فتحیله اوزون خرما اغاجلرینه دینور مفردی عیدانه‌در رسول انام علیه السلام حضرتلرینك کیجه‌لر اوردك مثابه‌سنده قوللندقلری چناق اول نوع اغاجدن ایدی وعیدان برموضع آدیدر وبررجل اسمیدر (المعاد) میمك فتحیله مصدردر که ذکر اولندی ومعاد اسم مکان اولور عالم آخرته اطلاق اولنورکه مرجع ومصیردر وحج شریفه ومکه مکرمه‌یه وجنت اعلایه اطلاق اولنور وبکلیهما فسر قوله تعالی [ان الذی فرض علیك القرآن لرادك الی معاد] اصل معاد عودت اولنه‌جق مکانه دینور مرجع معناسنه ووارىله‌جق یره دینور که صیرورتدندر مصیر معناسنه (العائدة) فائده وزننده معروف واحسانه وصله وعطیه‌یه اطلاق اولنور وعطف وشفقته اطلاق اولنور ومنه یقال فلان کثیر العائدة ای المعروف والصلة والعطف وفائده ومنفعت معناسنه مستعملدر ومنه یقال هذا اعود علیك ای انفع (التعوید) عواده دیدکاری طعام مذکوری اکل ایتمك معناسنه‌در یقال عود الرجل اذا اکل العوادة ور آدمه بر نسنه‌یی معتاد ایتدرمك معناسنه‌در یقال عوده ایاه اذا جعله یعتاده ودوه‌قوجه‌مق معناسنه‌در یقال عود البعیر اذا صارعودا (العادة) دأب ودیدن معناسنه‌در که

توره تعبير اولنور عاد وعيد كسر ايله جمعيدر يقال له عادة حسنة اى ديدن (التعود) تفعل وزننده (والمعاودة والعواد) عينك كسريله برنسنه يى عادت ايدنمك معناسنه در يقال تعود الشئ وعاوده معاودة وعواد اذا جعله من عادته (الاعادة) افاده وزننده بودخى برشيئى عادت ايدنمك معناسنه در يقال اعاد الشئ بمعنى تعود وكيرو دوندرمك معناسنه در يقال اعاده الى مكانه اذا رجعه وتكرار ايلك معناسنه در يقال اعاد الكلام اذا كرره (الاستعاده) عادت ايدنمك معناسنه در يقال استعاد الشئ بمعنى تعود وبركسه دن رفعلى بنه ايشلمكى طلب ايلك معناسنه در يقال استعاده اذا سأله ان يفعله ثانيا و بركسه نك عودت ايلمسنى ايستمك معناسنه در يقال استعاده اذا سأله ان يعود (المعاود) اسم فاعلى بنيه سيله برنسنه يه مواظب ومداوم اولان آدمه اطلاق اولنور دائما اكا عودتى اعتباريله در وبطل وبهار آدمه اطلاق اولنور كر وحملانده معاوده سنه مبنى در (المعيد) ميمك ضميله مطيق وتوانا آدمه اطلاق اولنور وبالدفعات ناقه لره آشان اركك دويه اطلاق اولنور وارسلانه اطلاق اولنور وامور آشنا وكار آكاه مجرب وحاذق آدمه اطلاق اولنور يقال هو معيد اى عالم بالامور حاذق مترجم ديركه مدرسين اصطلاحنده معيد تعبيرى اعاده دن مأخوذدر درسنى طالب عله بردخى تقرير وتذكير ايدن كسه در اول طالبه مضاف ديرلر ومصر آتى كبى كركى كبى تعليم وتأديب اولنمش رام وذلول آته مبدئ ومعيد اطلاق ايدرلر يقولون فرس مبدئ ومعيد وهو الذى قد رايض وذلل وادب نه طرفه اجاله اولنسه همان دخواه اوزره جولان ايلديكى ملاحظه سنه مبنى در وبالدفعات غزاوجهاد ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مبدئ معيد اذا كان قد غزى مرة بعد مرة وشول آدمه اطلاق اولنوركه طور ابعد طور امور واحواله تجربه سى سبق ايلمش اوله يقال فلان مبدئ معيد اذا كان قد جرب الامور مرارا (المتعيد) منسيد وزننده ظلوم وستمكار كسيه اطلاق اولنور يقال هو متعيد اى ظلوم وطارغين آدمه دينور يقال رجل متعيد اى غضبان ودائما ناسه جنايت وافترا ايدن شخصه اطلاق اولنور وهركسى وعيد ايله ايعاد ايدر اولان كسيه اطلاق اولنور (ذوالاعواد) همزه نك فتحيله غوى بن سلامة الاسدى ياخود ربيعة بن مخاشن ياخود سلامة بن غوى نام كسه نك لقبيدر مزبورك مضر قبيله سى اوزره موظف ومعين خرجى اولغله بهرسنه كنديسنه ادا ايدرلر ايدى وقتاكه پير وناتوان اولدقده تسكره اوزره وضع وتابوب كبى اموزينه آلوب ميان عربى دور ايدرك وظيفه مزبوره يى جبايت ايدرلر ايدى على قول ذوالاعواد اكثم بن صيفى نام كسه نك جدى لقبيدركه اهل زمانك اعز وامنعى ايدى سريرينه برخائف كلوب التجا ايلسه مادة خوفندن امين وبرذليل كلسه عزيز وبرجايع كلسه شبعان

اولور ایدی (عادیه) مدایله سمومل بن حیا نام کسه نك جدی اسمیدر (جران العود) جیمك کسری وعینك فتحیله بر شاعر لقبیدر قوجه دومنك بیونی دیمکدر (عواد) قطام وزننده اسم فعل امردر عد معناسنه درکه عودت ایله دیمکدر نزال انزل معناسنه اولدیغی کبی (التعاود) تفاعل وزننده جنکاهدن هرعسکر کندی اوردوسنه عودت ایلمك معناسنه در یقال تعاودوا فی الحرب اذا عاد کل فریق الی صاحبه (العواد) عینك حرکات ثلاثیله کندیسنه عودت اولنه جق شیئه دینور ومنه یقولون عد الینا فلك عندنا عواد حسن ای لك ماتحب (معود الحکماء) مروج العلماء وزننده معاویة بن مالك نام کسه نك لقبیدر اشبو * اعود مثلها الحکماء بعدی * اذا مال الحق فی الاشیاع نابا * بیتنی نظم وانشاد ایلدیکیچون تلقیب ایلدیلر (معود الفتیان) ناجیة الجرمی نام شاعرك لقبیدر نجدة الخارجی طرفندن عاشر تعیین اولنان کسه یی دوکدکده اولدخی اکا بد معامله ایلمکله قلع ایله چالوب قتل واشبو * اعودها الفتیان بعدی لیفعلوا * کفعلی اذا ماجار فی الحکم تابع * بیتنی انشاد ایلمکله لقب مرقومه ملقب اولدی (النعید) تفعل وزننده چشم زخم اولان کسه نظر ایتدیکی شیئه نظری طوقنمق ایچون شدتله بدنظر ایلمك معناسنه در یقال تعید العائن علی المعیون اذا تشهق علیه وتشدد لیبالغ فی اصابته بعینه وخاتون اللرنی اویناده رق کندی کبی اورتقلرینك یوزلرینه آتیلوب دشنام ودلازار ایلمك معناسنه در یقال تعیدت المرأة اذا اندرأت بلسانها علی ضرتها وحرکت یدیها (عیدان السقاء) عینك کسریله شاعر مشهور احمد بن حسین المتنبی پدرینك لقبیدر سبب تلقیبی باب همزه در ذکر اولندی (العهد) مهد وزننده وصیت ایلمك واصمرلمق معناسنه در یقال عهد الیه عهدا من الباب الرابع اذا اوصاه وبرکسیه برخصوصده تقدم ایلمك معناسنه در یقال عهد الیه فیه اذا تقدم وعهد موثق معناسنه درکه برکسه یی اینانمدروب اعتماد وبرمکله سوزدن عبارتدر فارسیده اکا پیمان دیرلر یقال بینهما عهد ای موثق وآمان وبینهم معناسنه در وولی الامر طرفندن ولاة وحکامه تحریر اولنان مکتوبه اطلاق اولنورکه عهدنامه تعبیر اولنور وصیت معناسندن مأخوذدر زیرا احکام شرعیه یه رعایت واحوال عباده نهج عدالت اوزره نظر ودقت وصیتلرنی متضمن اولور وحق وحرمتی حفظ رعایت ایلمك معناسنه در یقال عهد الحرمة اذا رعاه وحفظه وامان ودمت معناسنه در انکچون دار اسلامه امان ایله داخل اولان حربی یه ذوعهد اطلاق اولنور وبر کسه ایله بولشمق التقاء معناسنه در تقول عهدته بمکان کذا ای لقیته وتقول عهدی به بموضع کذا ای لقانی وبتلك معناسنه در تقول عهدته ای عرفته وتقول الامر کماعهدت ای کما عرفت وعهد ومعهد معناسنه درکه برنسنه ضمننده عهد وپیمان واقع

اولمش منزله دینور تسمیه بالمصدردر وبهار موسمنده اول یاغان یغموره دینور وشول یغموره دینورکه بریغموردن صکره یاغوب اولکی یغمورك آخرنك طوبتنه یونك اولی ادراك ایتمش اوله وزمان وهنکام معناسنه در تقول کان ذلك فی عهد شبابی وفی عهد فلان ای فی زمانه ووفاء وانجاز معناسنه در یقال عهد وعده اذا وفاه وخدای متعالی برلك توحید معناسنه در ومنه قوله تعالی [الامن اتخذ عند الرحمن عهدا] وهو توحید الله تعالی وعهد ضمان وکفالت معناسنه در تقول عهد الی فلان فی کذا اذا ضمن (المعاهدة) مفاعله وزننده برکسه ایله عهد و پیمان ایتمك معناسنه در ومنه قوله تعالی [واوفوا بعهد الله اذاعاهدتم] الایه (المعهد) مقعد وزننده مکان عهددر شارح دیرکه مطلقا محضر و مشهد ناس اولان محله ده اطلاق اولنور (العهدة) عینك فتحیله (والعهدة) عینك کسریله (والعهاد) کتاب وزننده بونلرده اول بهار یغمورینه دینور (المعهود) اول بهار یغموری یاغمش مکانه دینور یقال عهد المکان علی بناء المجهول فهو معهود ای مطر باول مطر الوسمی (العهیدی) عینك ضمی وهاء مشددونك فتحیله سمیری وزننده (والعهدان) عران وزننده بونلرده ضمان وکفالت معناسنه اسملردر (التعهد) تفعل وزننده (والتعاهد) تفاعل وزننده (والاعتهاد) افتعال وزننده برنسنه نك محافظه سنی درعهدة التزام ایتمکه اصلا آندن غفلت اوزره اولیوب دائما احوالنی تفقد ومحافظه سنی تجدید وتأکید ایده رك کوروب کوزتمك معناسنه در یقال تعهده وتعاهده واعتهده اذا تفقده واحدث العهد به شارح دیرکه بومطر بعد مطر معناسنه اولان عهد ماده سندن مأخوذدر ویقال تعهد ضیعته وتعاهدها و اعتهدها اذا تحفظ بهما وجدد العهد بها (العهدة) عمده وزننده عهد وامان تحریر اولنمش صحیفه یه دینورکه عهد نامه تعبیر اولنور کذلك بیع وشرا ماده سی محرر اولان ورقه دینور جت وتمسك کبی وخط وکتابتده اولان ضعف وردائت حالتنه دینور یقال فی خطه عهدة ای ضعف کذلك عقل وادراکده اولان ضعف و نقصانه دینور یقال فی عقله عهدة ای ضعف وعهده مقام نفیده رجعت معناسنه مستعملدر تقول لاعهدة لی ای لارجعة وعهده برکونه کفالته اطلاق اولنورکه اوزرینه آلمق وبوینه آلمق تعبیر اولنور کفالت عادیه در مثلا تقول عهدته علی فلان ای ما ادرك فیه من درك فاصلاحه علیه (الاستعهاد) برکسه دن درعهده ایلدیکی برشیئك یا برامرك رویت ومحافظه مقوله سی حالاتنی اتمام ورعایت ضمنده دنخواهی اوزره شرط آلوب موجبنجه وثیقه تحریر ایتمك معناسنه در یقال استعهد من صاحبه اذا اشترط علیه عهدة وبرکسنه کندی طرفندن هر وجهله مأمون اولمق ایچون برآخر آدمی ضامن وکفیل ایتمك معناسنه در یقال استعهد فلانا من نفسه اذا ضمنه حوادث نفسه (العهد) کتف

وزننده

وزننده امور وولاياتی متعهد اولان آدمه دينوركه پادشاه ووالی اوله‌جقدر يقال هو عهد وهو من يتعاهد الامور والولايات (العهيد) امير وزننده بركسه ايله عهد و پيمان ايدن كشی‌يه دينور معاهد معناسنه احدهما آخرك عهيديدر يقال هو عهيد ای معاهد وروزكار كچورمش قديم وعتيق نسنه‌يه دينور يقال شیء عهيد ای قديم عتيق (بنو عهاده) ثمامه وزننده بربطن‌در (الاعهاد) همزه‌نك كسريله برآدمی وسوسه واندیشه ايلديكی ماده‌دن تأمين وتبرئه ايلك معناسنه‌در تقول انا اعهدك من اباق هذا العبد ای ابرئك واؤمنك وبركسيه برنسنه ضمننده كفيل اولمق معناسنه‌در تقول انا عهدك من هذا الامر ای اكفلك (المعهدة) معظمه وزننده نفضه اصابت ايتمش اولان يره دينور ونفضه عمده وزننده يغموره دينوركه بريرك بعضنه اصابت ايدوب وبعضنه اصابت ايلمامش اوله يقال ارض معهدة اذا صارت قد اصابتها النفضة من المطر (العيدانة) عينك فتحيله پك اوزون اولان خرما اغاجنه دينور ويو واوی ويائيدر نته‌كه ذكر اولندی جمع جنسی عيدان‌در

﴿ فصل الغين المعجمة ﴾ (الغدة) غينك ضمی ودالك تشديديله (والغدد) صرد وزننده كوده‌ده يعنی دری ايله ات بيننده حادث اولان هر يومريجه عقده‌يه دينور اطرافی شحم اولور بز تعبير اولنور كتف طبيه‌ده مشروح اولديغی اوزره بعضا قولق آردنده وقولتقلرده وقاسقلرده تحدث ايدر وبونلره اورام مغابن اطلاق اولنور اما خلق ايچندن قولق آردنده اولانه شديد ايسه باشدن اينمه ويازمه وقولتقلرده اولانه كوپك ممه‌سی وقاسقلرده اولانه خيارجق تعبير ايدرلر بونلر اسی ورملردر ماده‌نك اول موضعه بحران طريقيله انصبابدن ويابعض اعضاء رئيسه‌نك اول موضعه دفعندن نشئت ايدر بونلرده وجع اولور مؤلفك تعريفی وجعی اولميان عقده‌دركه بز تعبير اولنور اكثری بدنك بريرنده برچبان ظهور ايلسه بحرانندن اورالرده اويلجه عقده پيدا اولور پس اورام مرقومه‌يه غده تعبير عرفيدر انتهی وغده هرسكير ارالغنده سخت وصلب قطعه‌يه دينور جمعی غدد كلور صرد وزننده وغده وغدد فتحتينله دوه قسمنك طاغوننه دينور علی قول غده همان دوه‌نك قارننده حادث اولور كردننه وپاچه‌لرينه سرايت ايلدكده هلاك اولور جمعی غداد كلور غينك كسريله وغده اور ويومری ديدكلری بيوك عقده‌يه دينوركه بيونك وبوغازك خارجنده تحدث ايدر سلعه دخی ديرلر ودوه‌نك اوركجيله آلتنده اولان شحمنه دينور وبربلوك ماله يعنی دواب ومواشی‌يه اطلاق اولنور جمعی غدائد كلور (الغد) مد وزننده (والاغداد) (والتغديد) دوه غده چقرمق معناسنه‌در يقال غد البعير علی بناء المجهول واغد واغد علی المعلوم والمجهول وغدد علی المجهول فهو مغدود وغاد ومغد او يقال مغدود اذا صار ذاغدة واغداد طارلمق

معناسنه‌در يقال اغد عليه اذا غضب اساسده بو مجاز اولەرق اذا انتفخ من الغضب كانه بعيره غده عبارتيله مرسومدر واغداد برآدمك دوه‌سى غده چقرمق معناسنه‌در يقال اغد القوم اذا غدت ابلهم وتغديدبرآدم كندى حصه‌ونصيبنى آلمق معناسنه‌در يقال غدد فلان تغديدا اذا اخذ نصيبه وبو معنای آتيدن مأخوذدر (الغداند) (والغداد) غينك كسريله انصباء معناسنه‌در كه نصيبك جمعيدر بونلر كده مفردلرى غده‌در (المغداد) ميمك كسريله مبالغه‌در چوق چوق طاريلور اولان ياخود دائمى الغضب اولان آدمه دينور مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال رجل وامرأة مغداد اى كثير الغضب اودائمه (غداود) غينك ضمى وواوك فتحيله سرقنده برمجله‌در (الغرد) فتحتينله بلند آواز ودلكش الحانله نغمات ايتمك معناسنه‌در وبو اكثرى قوش قسمنده مستعملدر يقال غرد الطائر غردا من الباب الرابع اذا رفع صوته وطرب به وغرد برنوع مثناره دينور غرده كبى كاسيذكر (التغريد) (والاغراد) (والتغرد) بونلرده غرد معناسنه‌در يقال غرد الطائر واغرد وتغرد بمعنى غرد (الغرد) غينك كسريله جلف وزننده (والغرد) كتف وزننده (والمغرد) محدث وزننده (والغريد) سكيت وزننده آواز بلند والحان دلپسند ايله نغمات ايدن قوشه وخواننده يه دينور (الاستغراد) نغمه وترانه ايتمك معناسنه‌در ومنه يقال استغرد الروض الذباب اذا دعاه بنعمة اى بنضارته الى ان يغرد (الغرد) فرد وزننده ساز لقدن اولان اوه دينور تركمان اوى كبى خص دخى دينور وغرد عباسيه دن متوكل خليفه‌نك سر من رأى قصبه‌سنده برسراى دلارامى اسميدر (وغرد) (وغرد) فتحتينله (وغرده) (وغرد) غينلرك كسريله (وغراد) (وغراده) غينلرك فتحيله (والمغرود) ميمك ضمه‌سيله برنوع مثنار اسميدر كه كوچك نوعى اولەجقدر اوللرك جمعى غرده كلور عنبه وزننده وغراد كلور غينك كسريله ومغرودك جمعى مغاريدكلور (المغرودا) ميمك فتحيله ذكر اولنان مثناری چوق يره دينور يقال ارض مغرودا اى كثيرة المغاريد (الاغرنداء) اسلنقاء وزننده بركسيه شتم وضرب وقهر ايله غلبه واستيلا ايدوب اكا حواله وشركير اولمق معناسنه‌در يقال اغرنداه وعليه اذا علاه بالشتم والضرب والقهر وغلبه (الغرقد) فرقد وزننده برنوع بيوك شجر على قول عوسج يعنى سنجان تيكنى ديدكلرى شجرك بيوكنه دينور مفردى غرقده‌در هايله وآنكله تسميه ايدرلر وبقيع الغرقد كه مدينة منوره مقبره‌سيدر فى الاصل شجر مزبورك منبتى اولمغله اكا مضاف اولمشدر وغرقد يورطه‌نك ايچيله قبوغى بيننده اولان انجه وآق زاره دينور (الغريد) غينك كسرى وزاى معجمه‌نك سكونيله جذيم وزننده ايرى سسلو وشديد الصوت معناسنه‌در على قول بوغريد مصحفيدر كه سكيت وزننده‌در غرد ماده سنده آتفا

بيان اولندى وغزيد تروتازه اولان نباته دينور ياخود بومعناده راى مهمله ايله در (المنغلد) متغلد وزننده يلمش عتيق آغويه دينور كه تناول ايدنى على الفور هلاك ايدر اوله يقال سم متغلد اى متعتق غير ملبث لصاحبه (الغمد) غينك كسريله قلجك قنه دينور جفن السيف معناسنه جمى اغماد كلوروغمودكلور (الغمدان) ضمتينله ودالك تشديديله غمد معناسنه در (الغمد) حمد وزننده قلجى قنه قومق معناسنه در يقال غمدالسيف غمدا من الباب الثانى والاول اذا جعله فى الغمد (الاغماد) همزه‌نك كسريله غمد معناسنه در يقال غمد السيف بمعنى غمده واشياء متعدده‌يى برى برينك ايچنه صوقشدرمق معناسنه مستعملدر كويا كه برى برينه غمد ايدر يقال اغمد الاشياء اذا ادخل بعضها فى بعض (الغمود) قعود وزننده عرفط ديدكلرى اغاجك بيراقلرى وافر وفراوان اولمق معناسنه در شويله كه وفرتندن تيكنلرى كورنمز اوله يقال غمد العرفط غمودا من الباب الاول اذا استوفرت خصلته ورقا حتى لايرى شوكها وقوبينك صوبى چكيلوب كورنمز اولمق معناسنه در يقال غمدت الركية اذا ذهب ماؤها (الغمد) فتحتينله قوبينك صوبى جوغالمق على قول آزالمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال غمدت البئر غمدا من الباب الرابع اذا كثر ماؤها اوقل لكن بوقولينه مبنى اولمغله ضديتى غير معقولدر (التغمد) تفعل وزننده قلجى قينه صوقمق معناسنه در بوعلاقه ايله برشيئ برنسنه ايله بوربوب ستر ايتمك معناسنه مستعملدر ومنه يقال تغمد الله برحمته غمره بها ويقال تغمد فلانا اذا سترما كان منه يعنى فلاندن صادر اولان زلاتى ستر وتغطيه ايلدى وتغمد قابى طولدرمق معناسنه مستعملدر يقال تغمد الاناء اذا ملاه (التغميد) تفعيل وزننده بودخى ستر ايتمك معناسنه مستعملدر يقال تغمد فلانا اذا سترما كان منه (الاغتماد) افتعال وزننده قلج قينه كيرمك معناسنه در بومناسبتله بر آدم كيجه‌يه داخل اولمق معناسنه مستعملدر يقال اغتمد الليل اذا دخل فيه (برك الغماد) بائك فتحى وكسرى وغينك حركات ثلاثيله برموضع آديدر غينك فتحى امام فراء حكايتيدرعلى قول بومعمورة ارضك منتهاسنده واقعدر قول اخيرى ابن عليم باهر نام كتابنده ثبت ايلدى (غمدان) عثمان وزننده يمنده‌صنعاء شهرنده برقصر عالى اسميدر ملوك يمندن يشرح بناكرده سيدر بعجايب دهردن معدود در درت وجهى مشتملدر كه قرمزى وبياض وصارى ويشل ايدى درونسنده بدى تاوانلو برقصر دخى وار ايدى كه هر ايكى تاوانك ارالغى قرقر ذراع ايدى حضرت عثمان زمان خلافتنده هدم ايتدردى (الغامدة) اوزرى طبراقله قپانوب اورتلمش قوبى يه اطلاق اولنور وبوعيشة راضيه قبيلندندر يقال بئر غامدة اى متدفنة واشيا ايله طوبطولوكى يه وصف اولور غامد وآمد دخى دينور يقال سفينة غامدة وغامد وآمد اى مشحونة وغامد

برقبیله پدرینك اسمیدر غامد یون دیدکاری جماعت اکا منسوبلردر علی قول غامد مزبورك لقبیدر اسمی عمر بن عبد الله ایدی قومی بینده برامر عظیمی اصلاحله سبز ایلسی باعث تلقیبدر (الغمارید) غینك فتحیله مغارید معناسنه در که غرد ماده سنده ذکر اولندی غرود مفردیدر زنبورکی (غنجده) قنفذه وزننده اصحابدن رافغ بن حارثك والده سی اسمیدر وبونده غنجره وجیم بدلی عنتره دخی دینورکه بومهمله در (الغید) فتحتینله بیون بر طرفه نهال تازه کبی میلانلو اولوب یانلر ترونرم ونازك اولمق معناسنه در که آهو ومحبوب دیلو صفتلریدر یقال غید الغلام غیدا من الباب الرابع اذا مال عنقه ولانت اعطافه (الغیداء) حمراء وزننده نرم ونزاکتدن نهال تازه کبی هرطرفه تمایل ایدهرك یورر اولان محبوبه یه دینور یقال جاریة غیداء ای متثنیة لینا (التغاید) تفاعل وزننده هرطرفه تمایل ایدرك یورمك معناسنه در یقال تغایدت المرأة فی مشیته اذا تمایلت وتثنت لینا (الاغید) احمر وزننده ملایمتدن بر طرفه میلان ایدن تروتازه نباته اطلاق اولنور ونباتی چوق یره دینور وشول کسیه دینور که اوتوردیغی برده اویقویه وارمغله بیونی برجانبه میلان ایلش اوله (غیدان) میدان وزننده یمنده برموضعدر وغیدان الشباب جوانلغك اول هنگامنه دینور تقول فعلته فی غیدان شبابی ای اوله (الغادة) ساده وزننده شول محبوبه دینورکه تروتازه ونازك اولغله نهال نورسته کبی هرطرفه تمایل ایدهرك یورر اوله یقال امرأة غادة ای ناعمة لینة بینة الغید وتروتازه فدانه دینور وبرموضع آدیدر (غید غید) غینلرك کسریله مکررا برکسه یی پك عجله ایلك یابنده تکلم ایدرلر یقولون غید غید ای اعجل وجه مذکور اوزره میلان معناسندن مأخوذدر

﴿ فصل الفاء ﴾ (الفؤاد) غراب وزننده یورکه دینور قلب معناسنه وبومذکردر جمعی افئده کلور علی قول فواد مری یه یعنی قزل اویکنه متعلق اولان نسنه لره دینور جگر وریه ویورك کبی ویوندن فانك فتحی وواو ایله ده لغتدر لکن غریبدر وفواد تحرق وتوقد معناسنه اولان تفؤد آتیدن مأخوذدر مؤلفك بصائرده بیانه کوره قلبه فؤاد اطلاق تقود اعتبارینه مبنیدر وعند البعض قلب اخص در نته که ذکر اولندی ومنه قوله علیه السلام [اتاکم اهل الیمن هم ارق قلوبا والین افئدة] اشبو حدیث بیانده ابن اثیر قلب ایله تفسیر ایلمشدر وعند البعض فواد وسط قلب یاخود غشاء قلب ایله اولدیغنی رسم ایلمشدر وعند المحققین قلب که اصل جانب ایسرده مودع صنوبری الشکل جسمانیدن عبارتدر ترکیده یورك دینور اکا متعلق اولان لطیفهٔ ربانیه که محل اسراردر فواد دینور ترکیده اکا کوکل تعبیر اولنور انتهی (الفاد) فانك فتحی وهمزدنك سکونیله اتمکی یشمك ایچون

کوله کومك معناسنه‌در یقال فأد اخبز فأدا من الباب الثالث اذا جعله فی الملة واتی آتش ایچره کباب وبریان ایلك معناسنه‌در یقال فأد اللحم فی النار اذا شواه وبرکسه‌لك یورکنه اورمق وکوکلنه طوقنمق معناسنه‌در یقال فأد زیدا اذا اصاب فؤاده وخوف برآدمی جبان ایلك معناسنه‌در که برنسنه‌دن خوف ایلیکله من بعد اولمقوله نسنه‌لردن قورقر اولور یقال فأد الخوف فلانا اذا جبنه (الافتأد) افتعال وزننده بودخی اتی آتش ایچره کباب ایلك معناسنه‌در یقال افتأد اللحم فی النار اذا شواه و آتش یاقق معناسنه‌در یقال افتأد القوم اذا اوقدوا نارا (الافؤود) همزه‌لك ضمیله اخوص وزننده اسی کولده یشمش اتمکه دینور وکولده اتمك یشورمك ایچون یابدقلری اوجاغه دینور (المفتأد) اسم مفعول بنیه‌سنده بودخی کولده یشمش اتمکه دینور (المفأد) منبر وزننده (والمفأد) مصباح وزننده (والمفأدة) مکنسه وزننده کباب شیشنه دینور واوجاق قارشدیره‌جق کوسکویه دینور جمعی مفائد کلور (الفئید) فرید وزننده آتشه اطلاق اولنور کباب یشوردیکی مناسبتله وکباب اولمش اته وکولده یشمش اتمکه دینور که یونلره بمعنی مفعولدر ویورکسز جبان آدمه‌دینور (المفؤد) مفقود وزننده فئید ایله ایکی معنای اخیره مرادفدر ویورکنده دردی اولان آدمه یاخود دردلو یورکه دینور یقال فئد الرجل والفؤاد علی المجهول اذا شکاه اووجع فهو مفؤد (التفؤد) تفعل وزننده آتش یانوب علولنمك معناسنه‌در یقال تفأدت النار اذا تحرق وتوقد ذکر اولنان فؤاد یوندن مأخوذدر (الفأد) فتحتینله بودخی برکسه یورکندن دردلو اولمق یاخود یورك آغریمق معناسنه‌در یقال فئدالرجل او الفؤاد فأدا من الباب الرابع اذا شکا فؤاده او وجع (الفئاید) ثائین مثلثین ایله بری بری اوزرینه قات قات یغلش آق بلود پاره‌لرینه دینور وثواب آستلرینه دینور بطائن ثیاب معناسنه مؤلف مفردلرینه‌تعرض ایلامشدر ظاهرا فسادر یاخود تعاشیب قیبلندنر (التفئید) تفعیل وزننده جامه‌یی آستلمق معناسنه‌در یقال فئد درعه اذا بطنه (الفئاقید) ایکیجیده فایله فئاقید معناسنه‌در نته‌که ثفاقید دخی بومعنایه‌در (الفدید) قاف‌فتحیله بلند آواز ایله یاخود قتی آواز ایله حیقرمق علی‌قول‌قیون سوریسی‌سکرکن آیقلری سلخمك یاخود قیونلرچوبانلر ایله بیله‌جه‌سکرکن آیقلری سلخمك یاخود حفیف‌کبی سلخمك معناسنه‌در وحفیف حای مهمله ایله قوش اوچارکن قناتلرندن ظهور ایدن سسه دینور یقال فد الرجل فدیدا من‌الباب الثانی اذا رفع صوته او صاح شدیدا او هو صوت عدو الشاء او صوت عدوها مع رعائها وحدائها او صوت کا لحفیف وفدید سکرتمك معناسنه‌در یقال فدالرجل اذا عدا وبر آدمی وعید ایله تهدید ایلك معناسنه‌در تقول هو یفدلی ویعد ای یوعدنی (الفدفدة) زلزله وزننده فدید ایله

معنای اولده مرادفدر یقال فد فد الرجل بمعنی فد وبر قورقمیچ نسنه‌دن قورقغه قاچوب کتمك معناسنه‌در یقال فدفد الرجل اذا عداها ربا من سبع او عدو (الفداد) شداد وزننده ایری سسلو قالین وتصلق تکلم ایدن کشی‌یه دینور یقال رجل فداد ای صیت جاف الکلام وبره یك یك باصوب پاط پاط یورر اولان کسیه دینور وبیك مهاره قدر که یوز ایکیوز یا بشیوز یا طقوز یوز یا بیك نفر دوه‌یه مالك اولان آدمه دینور غریو وشماطه معناسندن مأخوذدر یقال هو فداد ای مالك المئین من الابل الی الالف ومتکبر وخود بین شخصه دینور جمعی فدادون کلور وفدادون دوه‌جیلره و صغرتماجلره وچوبانلره واشکیجیلره واکنجیلره واصحاب وبره یعنی بدوی طائفه‌سنه اطلاق اولنور واکینلرنده ودواب ومواشیلرنده بلند آواز ایله حیقرر اولان آدملره اطلاق اولنور قال الشارح ومنه الحدیث [ان الجفاء والقسوة فی الفدادین] و انقولینك جفاء لفظنی جیمك فتحیله وهم وظلمله بیانی عجبیدر زیرا بو جیمك ضمیله تراشلق وغلظت وقبالق معناسنه‌در وفدادون دوه‌لری چوق اولان آدملره دینور (الفدادة) هایله قوربغه‌یه اطلاق اولنور وقورقق جبان کسیه اطلاق اولنور هر نسنه‌دن باغرر اولدیغیچون بونده دالك تخفیفیله‌ده جائزدر (الفدفد) هدهد وزننده (والفدفد) علبط وزننده بونلرده ایری سسلو تصلق وقالین تکلم ایدن کسیه دینور (وفد فد) علبط وزننده هدید معناسنه‌در که یك قویو سوده دینور (فداده) سلاله وزننده بر قوش آدیدر (الفدفد) غبغب وزننده بیابانه دینور وطپراغی یك وغلیظ و مرتفع اولان مکانه دینور ودوز وهموار یره دینور وبر رجل آدیدر (الفدین) فانك فتحی ودالك تشدیدیله حوران قضاسنده بر موضعدر حضرت عثمان نسلندن اولوب هارون الرشید ایامنده ادعای خلافت ایدن سعید بن خالد العثمانی اورادندر (التفدید) کبرو ادا ایله یوریمك معناسنه‌در یقال فدد الرجل اذا مشی کبرا وبطرا وصاتیجی طائفه‌سی صاتدیغی شیئی چاغرمق معناسنه‌در یقال فدد البایع اذا صاح فی شراه (الفرد) فانك فتحی و رانك سکونیله نصف الزوج معناسنه‌در که چفتك یاریسی دیمکدر ترکیده تك تعبیر اولنور یقال هذا فردای نصف الزوج ویالکز یکان ویکدانه اولان شیئه دینور متحد معناسنه جمعی فراد کلور فانك کسریله یقال هذا شیء فردای متحد ودنیاده مثل ونظیری اولمیان کسیه دینور بیهمتا معناسنه جمعی افراد کلور وفرادی کلور سکاری وزننده که بو غیر قیاس اوزره‌در کویاکه فردان لفظندن جعدر یقال سیف فرد ای لانظیرله مترجم دیرکه آستانهٔ امن آشیانه‌یه ورودمزدن چند روز مرورنده اجلاء کرامدن بردانك زیارتنه واریلوب مجلسلری علماء ایله غاص اولمغله مکرر بیانلرنده بیضاوی مرحومك سورهٔ بقره‌ده رؤیت بحثنده وذلك للمؤمنین

فی الاخرة والافراد من الانبیاء فی بعض الاحوال فی الدنیا عبارتنده واقع الافراد
ماده‌سنك استكشافی متداول ایمش بالدفعات معاطات كؤس مباحثات وقوعندن
صكره كما كان مشكل اوله‌رق علی حاله قالدقده بوفقیر صاحب مجلسدن رعایت
ادبله بعد الاستیذان بومقوله بسط لسان بیان ایلدیكه اولا بیضاوی حضرتلرینك
متصوفه اولدیغی عندكزده مقررمیدر دكلمیدر دیو سؤالمزی بعد التصدیق اشبو
افراد عنوانی بوراده تصوف اصطلاحنه مبنی‌در دیدیكمزده بین الاجحاف والاقبال
استكشاف صورتی ابراز ایلملریله بورسمه تفصیله ابتدار اولندیكه بوراده افراددن
مراد فخر الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلریدر اكمل افراد نوع انسانی اولمغله
احد و شفع و وتر فردیتلرنی جامعدر كذلك [اول ماخلق الله نوری] حدیثی
موجبنجه اول مخلوق [وكنت نبیا وآدم بین الماء والطین] حدیثی مقتضاسنجه اول
انبیاء [ولكن رسول الله وخاتم النبیین] الایه كریمه‌سی مقتضاسنجه خاتمیت فردلرنی
جامعدر [واوتیت جوامع الكلم] حدیثی اشبو كلیت وجمعیته اشارتدر اكا مبنی
لسان حقیقتده ذات شریفلرینه افراد تعبیر اولنور بیضاوی دخی اهل حقایقدن
اولمغله جوهرا وصیغة افراد عنوانیله ثبت ایلمشدر دیو تقریر ایلدیكمزده تعبیرات
مذكوره سامعه‌لرنی قرع ایلدیكندن ناشی محل بیان التماسلرنده شیخ اكبر قدس
سره الانور حضرتلری فصوصده فص محمدیه‌یی كلمهٔ فردیه ایله ترتیبلری اكا اشارت
اولوب شراح دخی وجه مذكور اوزره مع الزیاده بسط و تفصیل ایلمشلردر
دیدیكمزده درحال فصوصی وشروحنی احضار ومراجعت وواقف كیفیت اولدقلرنده
سكوت ایله كویا كه شاباش محمدت اولدیلر * صائب دوچیزی شكند شان شعررا *
تسلیم بی وقوف وسكوت وقوفند * انتهی وفرد چهره‌ده چكه كمكلرینك برینه
اطلاق اولنور ایكیسنه فردان دینور وعربه مخصوص شول پاپوشه اطلاق اولنوركه
تصمه‌سی قات قات دیكلمیوب همان یالك قات وبغایت یوفقه ونازك اوله قال فی النهایة
وفی الحدیث [جاء رجل یشكو رجلا من الانصار شجه فقال یاخیر من یمشی بنعل
فردا وهبه لنهدة ونهد لاتسبین سلمی وجلدی] اراد النعل التی هی طاق واحد
ولم تخصف طاقا علی طاق ولم تطارق وهم یمدحون برقة النعال وانما یلبسها
ملوكهم وساداتهم فارادیا خیر الاكابر من العرب وفرد یالكز شیئه دینور منفرد
معناسنه كما سیذكر وعربلر بن فلانه یالكز اولدقلرمز حالده بولشدم دیجك یرده
لقیته فردین دیرلر وفرد بر موضع آدیدر واسماء رجالدندر زیاد بن الفرد یاخود
ابن ابی الفرد اصحابدندر و حفص الفرد المصری جبریه طائفه سندن بركمسه در
و فرد عبد الله بن رواحه حضرتلرینك قلجی اسمیدر (الفارد والفرد) سرد
وزننده كه ذكر اولندی (والفرد) جبل وزننده (والفرد) كتف وزننده

(والفرد) ندس وزننده (والفرد) عنق وزننده (والفردان) سحبان وزننده (والفريد) حليم وزننده (والفرود) قبول وزننده جمله‌سی بالکز منفرد معناسنه‌در وفارد اشجار سائره‌دن بشقه‌جه آلارغه‌ده نابت شجره اطلاق اولنور يقال شجرة فارد ای متنحية يعنی انفردت عن سائر الاشجار وسوريدن بشقه‌جه اولان آهويه اطلاق اولنور يقال ظبية فارد ای منفردة عن القطيع و فارد بر موضع آديدر وبغايت ابيض واعلا اولان شكره دينور يقال سكر فارد ای اجود وابيض وفارد نجد بلادنده بر طاغك آديدر (الفاردة والمفراد) مصباح وزننده (والفرود) صبور وزننده اوتلاقده يالكزجه اوتلر اولان ناقه‌يه وصف اولور يقال ناقة فاردة و مفراد و فرود اذا كانت تنفرد فی المرعی (افراد النجوم و فرود النجوم) آفاقده طلوع ايدن كواكبه اطلاق اولنور كه مراد آفاقده جابجا تابان اولان درارى كواكبدر لمعانلرى سببيله كواكب سائره‌دن منفرد وممتاز اولورلر (التفريد) تفعيل وزننده برآدم علم دينده فقيه وعالم اولوب اختلاط ناسدن انزوا وعزلت و امر و نهی الهی‌يی رعايت ايچون اختيار وحدت ايلك معناسنه‌در يقال فرد الرجل تفريدا اذا تفقه و اعتزل الناس وخلا لامر اعاة الامر والنهی و منه الحديث [طوبی للمفردين وسبق المفردون وهم المهتزون ون بذكر الله تعالی وهم ايضا الذين هلكت لداتهم وبقواهم] حديث اولده مفرددن مراد وجه مذكور اوزره ناسدن عزلت ايدن فقهاءدر وحديث ثانيدن مراد عشق الهی ايله وجده كلوب دائما ذكر الله ايله طربناك اولان ذواتدر وهمزاد واقرانلرى بالجمله آخرته كيدوب كنديلرى يالكزجه اسلام وعبادت اوزره قائم اولان ذوات دنی اراده اولنور نهايه‌ده اشبو عبارتله مرسومدر سبق المفردون و فی رواية طوبی للمفردين قيل وما المفردون قال الذين اهتزوا فی ذكر الله وقيل فرد اذا تفقه واعتزل الناس وخلا بمراعاة الامر والنهی وقيل هم الهرمی الذين هلك اقرانهم من الناس و بقوا يذكرون الله عز وجل اوچنجی معنا [طوبی لمن طال عمره وحسن عمله] حديثنه اقربدر پس بومعنالرده تفريد اطلاقات شرعيه‌دن اولور و مفرد شول سواره اطلاق اولنوركه يانده همان كندی دوه‌سی اوله يقال راكب مفرد ای ماعه غير بعيره (الفرود) قعود وزننده بر خصوصده يالكزلق ايلك معناسنه‌در كه مراد يالكز باشنه ايشلمكدر يقال فرد فلان بالامر وفرد وفرد فردا من الباب الاول والرابع والخامس اذا تفرد به (الافراد) همزه‌نك كسريله فرود معناسنه‌در يقال افرد بالامر اذا تفرد به وبرنسنه‌يی كروهندن ايروب بشقه‌جه چيقارمق معناسنه‌در يقال افرده اذا عزله وبركسيه ايلچی كوندرمك معناسنه‌در كه يالكزجه اولور يقال افرد اليه رسولا اذا جهزه و خاتون ايكبر طوغورميوب بر دانه طوغورمق

معناسنه‌در يقال افردت المرأة اذا وضعت واحدا وهى مفرد اشبو مفرد سائر
حيوانلره‌ده وصف اولور لكن ناقه‌يه اطلاق اولنمز زيرا ناقه قسمنى قطعا ايكيز
طوغورمز (الانفراد) انفعال وزننده بودخى برماده‌ده تفرد ايلك معناسنه‌در
يقال انفرد بالامر اذا تفرد به (الاستفراد) انفراد معناسنه‌در يقال استفرد
بالامر اذا تفرد به وبركسه ايله يالكزجه اولمق معناسنه‌در يقال استفرد فلانا اذا
تفرد به وبرشيئى زمره‌سى ايچندن ايروب بشقه‌جه قلمق معناسنه‌در يقال استفرد
الشئ اذا اخرجه من بين اصحابه (الفراد) غراب وزننده (والفراد) كتاب
وزننده (والفرادى) سكارى وزننده (وفراد) رباع وزننده (وفراد) فانك
فتحيله ايكيسيده غير منصرف اوله‌رق (وفردى) سكرى وزننده برر برر ديمكدر
يقال جاء القوم فرادا وفرادا وفرادى وفراد وفراد وفردى اى واحد ابعد واحد
بونلرك مفردلرى فرد لفظيدر فتحتينله وفرد كلمه‌سيدر كتف وزننده وفريددر وفردان
سكران وزننده مفردلرى فرد اولمق جائز دكلدركه فانك فتحى ورانك سكونيله در
كرچه نسخه‌لرده فراد كلمه‌سى دخى موجوددركه فانك فتحيله غير منصرف اوله‌رق
لكن بصائرده مثبت دكلدر [ولقد جئتمونا فرادى] الايه كريمه‌سنك تفسيرنده
صيغ مزبوره‌يى ثبت ايدوب وفراد عنوانيله‌ده قرأة اولنديغنى نقل ايلمشدركه فانك
ضميله‌در ثلاث ورباع صيغه‌سنه تشبيها اعراب اجرا اولنمامشدر وفردى مرضى
كبى فريدك جمعيدر كذلك فرادى اسارى كبى فريدك جمعيدر وبعضلر بونك معدوليتنه
ذاهب اولديلر (فرد) سرد وزننده (وفرد) كرد وزننده (وفرد) فرد وزننده
(وفرده) حمزه وزننده (وفردى) جمزى وزننده (وفارد والفردات) ضمتينله
برر موضع آدلريدر (وفرده) تمره وزننده باديه‌ده برطاغك آديدر وطئ قبيله‌سى
ديارنده برطاغك آديدر وجرم قبيله‌سى يوردنده برصو اسميدر على قول بوقافله‌در
(الفريد) امير وزننده يكتا ويكانه يعنى اقران وامثالى يوق وصف وطورنده
بردانه ديمكدر ويالكزجه تنها معناسنه‌در وشول بيوجك التون تكمه‌يه دينوركه
انجو ايله قارشيق آلتون ديزيسنده آلتون ايله انجو ارالغنه ديزلمش اوله‌كه فاصله
اولور فارسيده اكا جاورسه دينور جمعى فرائد كلور وفريد وفريده بردانه نفيس
جوهره اطلاق اولنور نه درلو جوهر اولورسه اولسون وشول انجو ديزيسنه
دينوركه آرالقلرى غيرى نسنه ايله فصل اولنمش اوله وفريد شول اوكورغه كمكلرينه
دينوركه يالكزجه اولوب بيون دوكمجكنك كه دوه‌نك سمرى آغاجنك اوجى آنك
اوزرينه كلور آشاغيسنده اولان آلتى عدد اوكورغه كمكنك نهايتيله قوبرق دبندن
بروجه اولان آلتى عدد اوكورغه كمكلرينك ارالغنده اولور هربرينه فريده دينور
مجموعنه فرائد دخى دينور (الفراد) شداد وزننده فريد ديدكلرى ذكر اولنان

انجو دیزیسی صنان کذلك ایشلین آدمه دینور (الفردود) سرسور وزننده برنجه کواکبه دینور که ثریانك اکسه‌سنده صره واردی مرکوزلردر (المفرد) معظم وزننده آرالقلری فرید مذکور ایله فصل اولنمش آلتون دیزیسنه دینور یقال ذهب مفرد ای مفصل بالفرید (الفرنداد) کسرتینله برشجر آدیدر وبرموضع آدیدرکه ذوالرمه نام شاعرك قبری آنده‌در (الفوارد) شول ناقه‌لره اطلاق اولنورکه ارکك دوه‌لر آنلره میل واشتها ایلیه‌لر مفردی فارده‌در (الفردین) تثنیه بنیه‌سیله برنوع فارغی‌به دینور (الفردة) فانك ضمیله همزه وزننده شول آدمه دینورکه یوله وبرمحله دائما بالکزجه کیدر اوله یقال رجل فردة اذا کان یذهب وحده (الفردات) فانك ضمیله برمحاده‌اولان سیرك سیرك تپه‌لره اطلاق اولنور (الفرد) سرد وزننده (والفرد) کتف وزننده (والفرید والفرد) فتحتینله (والفردد) جعفر وزننده جوهردار قلجه وصف اولورکه بی نظیر اولور یقال سیف فرد وفرد وفرید وفرد وفردد ای ذوفرند (وفردد) جعفر وزننده سمرقند قضاسنده برقریه آدیدر (الفرندة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده برآدمك یوزی طولغون اتلو اولمق معناسنه در یقال فرند وجهه اذا کثر لحمه و امتلأ (الفرشدة) شین معجمه ایله آپشاق اولمق معناسنه‌در یقال فرشد الرجل اذا باعد بین رجلیه (الفرصد والفرصید) فالك کسریله قوری اوزمك و یاش اوزمك چکردکنه دینور (الفرصاد) فانك کسریله بودنی فرصد معناسنه‌در وفرصاد توت اغاجنه علی قول میوه‌سنه‌یاخود قرمزی اولانه دینور وبرنوع قزل بویه آدیدر (الفرقد) غرقد وزننده صغر یاوریسنه علی قول پیان صغرینك یاوریسنه دینور و شول معهود پرلاق یلدزه دینورکه یوله کیدنلر آنکله اهتدا ایدرلر یعنی سمت مسلوکی آنکله بولوب راه راسنلرنده عدول وانحراف ایلزلر وبو قطب شمالی‌به قریب ایکی کوکبدرکه هربرینه فرقد وایکیسنه فرقدان اطلاق ایدرلر فارسیده دوبرادران وترکیده ایکی قرداش تعبیر اولنور و بعض اشعارده شدت اتصالنه بناء مفرد اوله‌رق وارد اولمشدر شارحك بیانه کوره جمع اوله‌رق فراقد عنوانیله دخی وارد اولمشدر کویاکه هر جزوی برکوکب عد اولنمشدر مترجم دیرکه اشبو [وبالنجم هم یهتدون] آیت کریمه‌سنده نجمی جنس ایله و بعضلر ثریا و فرقدان وبنات نعش وجدی مثلودر اری کواکب ایله تفسیر ایلدیلر زیرا بین العرب کواکب مذکوره وسهیل وشعری و عین الثور و قلب الاسد و عیوق مقوله‌سی کواکبلر هداة اولوب یعنی یمن وحجاز طرفلرندن شام وعراق و مصر طرفلرینه ورود ایدنلر قطب شمالی طرفنده اولان کواکب براقه‌یی رهبر و علی العکس کیدنلر جنوبی جانبنده اولنلری منظر ایدرلر بو جهتله هربری عندلرنده معهود در

اکا مبنی مؤلف والنجم الذی عبارتیله ایراد ایلدیکه حرف تعریف عهد خارجی ایچوندر وهما فرقدان قولی خصائص تراکیبندندرکه دیباجه‌ده ثبت اولندی انتهی وفرقد اسماء رجالدندر فرقدکه برقبیله‌یه وبرمحله منسوب دکلدر وعتبه بن فرقد ایکیسیده اصحابدندر وفرقد بخارا ایالتنده بر موضع آدیدر (الفرقود) زنبور وزننده بودخی فرقد کبی علی الاختلاف بوزاغویه دینور وذکر اولنان یلدزه دینور (فراقد) علابط وزننده بردره یولیدرکه وادی صقرایه منتهی اولور (الفرند) کسرتینله قلیچ جوهرینه وآلاسنه دینورکه دموری اعلا اولوب صوینی کرکی کبی بولدقده ظهور ایدر مؤلفك بوراده الفرند السیف و جوهره ووشیه عبارتیله تفسیری اعجبنی زید وکرمه‌ترکیبی قبیلندندر وبعض محاردہ بورسمه تقیید ایلدیکی عباره بومقامه احاله اولنور ایدی ملخصی بودرکه اشبو اعجبنی زید وکرمه ترکیبندن مراد زیدك کرمنی وصفدر زیدك ذکرنی تقدیم ایلمکی کرمنه تعظیم ومبالغه نکته‌سنه مبنیدر زیرا زیدك نفسی کرمنك ذکرینه وسیله اولمشدر وظاهر وضمیر ایله تقوی یاخود تخصیص اراده اولنمغله مبالغه‌یی متضمن اولور وبوترکیب بین العرب عطف مخصوصدر والحاصل اعجبنی زید وکرمه قولی اعجبنی کرم زید قولندن ابلغدر نته‌که بیضاوی سورهٔ جاثیه‌ده [فبای حدیث بعد الله وآیاته یؤمنون] کریمه‌سی تفسیرنده ای بعد آیات الله و تقدیم اسم الله للمبالغة و التعظیم کما فی قولك اعجبنی زید وکرمه عبارتیله نکتهٔ مرقومه تلمیح و شیخ زاده وجه مشروح اوزره شرح وتصریح ایلمشدر کذلك زمخشری سورهٔ هوددہ افترای شفاعت وآلهه ماده سنده من الالهة و شفاعتها عبارتیله بیان ایلمکله شارح کشاف طیبی مرحوم عطف وشفاعتها علی الالهیة علی منوال اعجبنی زید وکرمه لان المفتری الشفاعة لاالالهة قولیله تصریح مراد ایلمشدر پس بو مقامده فرند خاصة قلیچ قسمنك آب وتابنه یعنی صوینه وآلا تعبیر اولنان جوهرینه دینورکه سراپا قلیچك یوزنده مرئی اولور فقول اعجبنی فرند هذا السیف ای جوهره ووشیه وفرند قرمزی کله دینور حوجم معناسنه وبرنوع توب معروف اسمیدر بومعناده پرند فارسی معربدر لکن فارسیده پرند فتحتینله منقش قماشه دینورو فرند نار دانه‌سنه دینور حب الرمان معناسنه (الافرند) همزه‌نك کسریله بودخی قلیچ جوهرینه وآلاسنه دینور (الفرند) فعکل وزننده طعامه قاتیلان حوایجه دینور نخود وبیر وکون کبی ابزار معناسنه جمی فرانك کلور (الفرنداة) کسرتینله بغرتلق قوشنه دینور (فرناد) جبنار وزننده ارض دهنادہ بر طاغك آدیدر حذاسنده برطاغ دخی اولغله ایکیسنه فرنادان اطلاق ایدرلر (الفرهد) قنفذ وزننده (والفرهود) زنبور وزننده طقناز وغلیظ الجثه آدمه دینور و انثه طلو

بدنی نرم وتازك جوانه دینور وارسلان یاوریسنه دینور وهر اندامی خوب ودلبر تازه جوانه دینور و بوندہ فانك و هانك فتحیله لغتدر و فرهود طاغ پکیسنك اوغلاغنه دینور وفرهود بربطن پدرینك اسمیدر که یحمد قبیله سندن منشعبدر واضع فن عروض اولان امام خلیل بن احمد اول بطندندر نسبتنده فرهودی وفراهیدی دیرلر جمع بنیه سیله وفراهید بنیه سی کوچك وخرده اولان قیونلره دینور (فرهاد) فانك کسریله لکن فتحله مشهوردر اسم اعجمیدر فرهاد وشیرین قصه سی مشهوردر (فرهاد جرد) جیمك کسریله مرو قضاسنده برقریه در و جرد لفظی کرد فارسی معربیدرکه عمل معناسنه در مؤلفك بیانته کوره بوراده کرد کاف عربینك فتحیله اولمقدر لکن لغات فارسیه ده کاف عجمینك کسریله مرسومدرکه جمع معناسنه در مضاف الیه تقدیم اولنمشدر (الفرد) فانك فتحی وزای معجمه نك سکونیله فصد معناسنه در یقال لم یحرم من فردله ای من فصدله ومعنامی عنقریب مذکوردر (الفساد) صلاح وزننده (والفسود) قعود وزننده بر نسنه آزوب تباه اولمق معناسنه درکه حد اعتدالدن خارج اولمقدن عبارتدر صلاح مقابلیدر یقال فسد الشیء وفسد فسادا وفسودا من الباب الاول والثانی والخامس ضد صلح وفساد برآدمك مالنی ظلما اخذ ایتلك معناسنه مستعملدر یقال اخذ الامیر مال فلان فسادا ای ظلما فساد بومعناده اسمدر وقوراقلفه وقحط وغلایه اطلاق اولنور یقال فی السنة فساد ای جدب (الفاسد) اسم فاعلدر تباه اولمش نسنه یه دینوردوفساد معناسنه (الفسید) امیر وزننده باب خامسدن صفتدر فاسد معناسنه ایکیسنکده جمی فسدی کلور ساقط وسقطی و مریض ومرضی کبی ولم یسمع انفسد یعنی انفعالدن دخی ورودنی قیاس آبی دکل ایکن مسموع اولمامشدر (المفسدة) مصلحه وزننده وآنك ضدیدرکه برشیئك یابر خصوصك تباه وفاسد اولمسنه باعث اولان شیئه دینور جمی مفاسد کلور یقال هذا الامر مفسدة له ای باعث لفساده بووزننده اولان کلمات بالجمله ماده لرینه داعی وباعث معناسنه اولور مجلبه و مجینه و مصلحه کبی وانقولی مرحوم برنسنه نك فسادنی دیلك معناسیله ترجمه سی صلاحدن بعیددر (التفسید) تفعیل وزننده بر نسنه یی فساده ویرمك معناسنه در یقال فسده تفسیدا اذا افسده (التفاسد) تفاعل وزننده صله ارحامی قطع ایدشمك معناسنه مستعملدر یقال تفاسدوا اذا قطعوا الارحام (الاستفساد) بر نسنه نك فاسد و تباه اولمسنی ایستمك معناسنه در یقال استفسد ضد استصلح (الفصد) قصد وزننده (والفصاد) کتاب وزننده قان چقمق ایچون طمری یارمق معناسنه درکه قان آلمق تعبیر اولنور یقال فصد الحجام فصدا وفصادا من الباب الثانی اذا شق العرق وبرآدمه عطیه یی جزم و امضا ایتلك معناسنه مستعملدر یقال فصد له عطاء اذا قطع له و امضاه

(المفصود والفصيد) فصد اولنان آدمه وطمره دينور يقال رجل وعرق مفصود وفصيد وفصيد اول طمردن چقان قانه دينوركه اعراب طائفه‌سی دوه‌يی فصد و قاننی بغرسق ايچره حفظ ايدوب قتلق زماننده پشروب مهمانی آنكله اطعام ايدرلر ومنه المثل * لم يحرم من فصدله * وتخفيف ايچون صادی اسكان ايدرلر اصل مثل بودر كه ايكی آدم براعرابی‌يه نزيل اولوب بشقه‌جه بيتوتت ايلديلر اعرابی برنی وضع مذكور اوزره ضيافت ايليوب على الصباح مهمان ديكر بوندن سؤال ايلديكه اخشام صاحب خانه‌سنی نه‌كونه طعام ايله ضيافت ايلدی اولدخی ماقريت وانما فصدلی يعنی بن اطعمهٔ نفيسه ايله ضيافت اولنمدم همان بنم ايچون فصد ايلديلر ديدكده مهمان ديكر كلام مزبوری ايراد ايلمكله مثل اولندی شیٔ يسير ايله قناعت موقعنده ضرب اولنور وكلام مذكور من فزدله عبارتيله‌ده منقولدر نته‌كه آنفا ذكر اولندی وبعضلر من قصدله عنوانيله نقل ايلدی كه قاف ايله‌در اعطی قصدا ديمكدر كه قليلا معناسنه‌در اول كمسه كه كندی ايچون راحله فصد اولنوب برمقدار قانيله متغذی ومكرم اوله البته ضيافتدن محروم اولمز ديمك اولور بعض مقصودينه نائل اولان كمسه حقنده ضرب اولنور (الافتصاد) افتعال وزننده فصد معناسنه‌در يقال افتصد العرق بمعنی فصده (الفصيدة) عصيده وزننده (والفصدة) عمده وزننده قان ايله قارشدريلوب يوغرلمش خرمايه دينوركه اعراب طائفه‌سی بعض علت ايچون انی صبيانه يدررلر (الافصاد) همزه‌نك كسريله (والانفصاد) انفعال وزننده اغاجك يپراقلرينك كوزلری ياريلوب طومورجقلنمق معناسنه مستعملدر يقال افصدت الشجرة وانفصدت اذا انشقت عيون ورقها (المنفصد) منفصل وزننده (والمتفصد) متوحد وزننده آقيجی صيويق نسنه‌لره اطلاق اولنور صووقان وتركی (التفصيد) تفعيل وزننده فی الاصل مصدر اولوب بعده اسم اوله‌رق يارق وچتلاق معناسنه استعمال اولنمشدر ومنه يقال فی الارض تفصيد ای تشقق وتخدد وبريره برمقدارجه صواير كلمك معناسنه مستعملدر (المفصد) منبر وزننده نيشتره دينوركه فصد آلتيدر (الفقد) قانك فتحی وقافك سكونيله (والفقدان) قانك كسريله (والفقود) قعود وزننده موجود نسنه‌يی غائب ايلمك معناسنه‌دركه كم ايتمك وياوی قلمق ويتورمك تعبير اولنور يقال فقد الشیٔ فقدا وفقدانا وفقودا من الباب الثانی اذا عدمه وانقولی مرحومك غائب ايدوب ارامقله ترجمه‌سی غائب اوله‌جق ماده‌دندر (الفقيد والمفقود) غائب اولان شيئه دينور وعربلر برآدم موت وفقدانندن بی باك اوله‌رق وفات ايلدكده مات فلان غيرفقيد ولاحميد وغير مفقود ولامحمود ديرلر غير مكترث لفقدانه معناسنه (الافقاد) همزه‌نك كسريله بركمسنه‌يه برنسنه‌سنی غائب ايتدرمك معناسنه‌در يقال افقده الله

اياه اى جعله مفقودا (الفاقد) شول خاتونه اطلاق اولنور كه زوجى ياخود ولدى وفات ايلش اوله على قول زوجى وفات ايلدكدنصكره بشقه اره وارمش اوله يقال امرأة فاقد اذا صارت قدمات زوجها اوولدها اوتزوجت بعد موت زوجها وفاقد شول اينكه اطلاق اولنور كه ياوريسنى برنجى جانور پاره‌لمش اوله يقال بقرة فاقد اذا صارت قدسبع ولدها (الافتقاد) افتعال وزننده (والتفقد) تفعل وزننده برآدم غائب ايلديكى دسنه‌يى آراشدرمق معناسنه‌در يقال افتقد الشئ وتفقده اذا طلبه بعد غيبته (الفقد) فائك فتحى وقافك سكونيله برنبات آديدر بونده فتحتين جائز دكلدر ازهرى وهمنه مبنى فتحتينله تقييد ايلشدر نبات مذكور تركيده بش پرمق وآيد اغاجى ديدكلريدر كه تخمنه حب الفقد ديرلر آيد تخمى معروفدر وفقد برنوع شربت آديدر كه قورى اوزمدن ياخود بالدن ياخود باغ صرمشنى ديدكلرى نباتدن ترتيب ايدرلر (الفقدد) قنفذ وزننده بودنى شربت مذكوره دينور (التفاقد) تفاعل وزننده برى برنى غائب ايلك معناسنه‌در يقال تفاقد القوم اذا فقدوا بعضهم بعضا (الافلود) فايله زنبور وزننده بالغ وتام الخلقة ومتناسب الاعضاأونازكبدن اولان اتلو جانلى يتشمش كوزل اوغلانه دينور يقال غلام افلود اى تام محتلم سبط ناعم سمين (الفليد) جعفر وزننده (والفهلد) قنفذ وزننده (والفلهود) زنبور وزننده (والمفلهد) مدحرج وزننده بلوغه يقلشمش صقى كوده لواشه طلو تازه اوغلانه دينور يقال غلام فلهد وفلهد وفلهود اى حادر سمين راهق الحلم (الفند) فائك كسريله اولو طاغه على قول اولوطاغدن طولانى بر قطعه‌سنه دينور فائك فتحيله‌ده جائزدر وفند عرب خيالارندن شهل الزمانى لقبيدر وفند هركز يغمور طوقنمامش ارضه دينور وآغاجك تازه دالنه وچبوغنه دينور ودرلو درلو نوع وكونه معناسنه‌در وبريره مجتمع اولمش قوم وجماعته دينور وفند حرمين شريفين بينده برطاغك اسميدر وعائشه بنت سعد بن ابى وقاصك آزاد كرده‌سى اولان ابوزيدك اسميدر * ابطأ من فند * مثلنك منشأيدر اصلى بودر كه سيده‌سى اولان عائشه كه مدينه‌ده ساكنه ايدى مزبورى اتمكجى فروندن آتش كتورمك ايچون النه بر كورك وبروب چارسويه كوندردى اولدخى چارسويه قريب برمحلده كورديكه مصر قاهره‌يه برقافله عزيمت ايده‌يور آنلره اتباع ايدوب مصره عزيمت وبرسنه مصرده اقامت ايلدكدنصكره مدينه‌يه عودت ايلدى بعد الوصول فروندن برمقدار آتش آلوب اولرينه شتاب وسرعتله كيدركن اياغى سورچوب يقلغله النده اولان اتش دوكيلوب پراكنده اولدقده تعست النجلة ديكله اولدخى مثل اولمشدر بعده بريره كيدوب كيجيكن كسه حقنده ابطأ من فند ضرب مثل اولدى (الفند) فتحتينله پك پيرلكدن باخود برمرضدن ناشى دماغه اختلال كلمكله عقل وشعوره وهن وخلل

طاری اولمق معناسنه درکه پیرلکدن اولانه یونامق تعبیر اولنور یقال فند الرجل فندا من الباب الرابع اذا خرف وانکر عقله لهرم اومرض وسوزنده یاخود رأی وتدبیرنده خطا ایلمك معناسنه در یقال فند فلان فی قوله اورأیه اذا اخطأ ویلان سویلمك معناسنه در یقال فند الرجل اذا کذب (الافناد) همزه‌نك کسریله بودخی ذکر اولنان فند معنالرینه در یقال افند الرجل بمعنی فند ورادمك رأی وتدبیرنی تخطئه ایلمك معناسنه در یقال افند فلانا اذا اخطأ رأیه (المفند) محسن وزننده افنادن اسم فاعلدر ویونامش کشیه دینور یقال فلان مفند ای منکر عقله من هرم ویونسوانه وصف اولوب عجوز مفندة دینمز زیرا نسوانك کنجلك هنکامنده دخی رأی ورشد وتدبیرلری اولمزکه حتی پیرلکده ضعف طاری اوله هرحالده ناقصات العقل اولدقلری مسلمدر (التفنید) تفعیل وزننده برآدمی تکذیب ایلمك معناسنه در یقال فنده اذا کذبه وعجز واعیایه نسبت ایلمك معناسنه درکه عاجزدر الدن نسنه کلمز دیمکدن عبارتدر یقال فنده اذا عجزه وبرکسنه‌نك رأی وتدبیرنی تخطئه ایلمك معناسنه در یقال فند فلانا اذا اخطأ رأیه وأتی براندرمق معناسنه در یقال فند الفرس اذا ضمره وبرآدمك عهده‌سنه برخصوص احاله ایدوب حصولنی آندن دیلمك معناسنه در یقال فند فلانا علی الامر اذا اراده‌منه وعلی الدوام شرب شرابه ملازم اولمق معناسنه در یقال فند فی الشراب اذا عکف علیه وطافك سیوریجه برونکی چقان یرینه اوتورمق معناسنه در یقال فند فلان اذا جلس علی شمراخ الجبل (المفاندة) مفاعله وزننده (والتفند) تفعل وزننده بونلرده برکسه‌یی برمصلحته مؤکل ایدوب آندن حصولنی دیلمك معناسنه در یقال فاند فلانا علی الامر وتفنده اذا اراده منه وتفند بشیمانلق کوستورمك معناسنه در یقال تفند منه اذا تندم (الافناد) همزه‌نك فتحیله ارکان اللیل معناسنه در یعنی افناد فند لفظنك جمعیدرکه فانك کسریله در جبل یاخود جبلدن برقطعه‌یه وطائفة مجتمعه‌یه دینورکه ذکر اولندی بعده بومناسبتله کیجه‌نك برکن وطائفه‌سنه اطلاق اولندی یقال مضی فند من اللیل ای رکن وطائفة منه ومضت افناد اللیل ای ارکانه و طوائفه ومنه الحدیث [صلی الناس علی النبی علیه الصلوة والسلام افنادا افنادا] ای فرادی بلا امام وقیل جماعات جماعات وحزروا ای قدروا وخمنوا ثلثین الفا ومن الملائکة ستین الفالان مع کل ملکین وقوله صلی الله علیه وسلم [تتبعونی افنادا افنادا یهلك بعضکم بعضا] ای تتبعونی ذوی فندای ذوی عجز وکفر للنعمة تهایده یوعبارتله مرسومدر وفی الحدیث [الاانی من اولکم وفاة تتبعونی افنادا یهلك بعضکم بعضا] ای جماعات متفرقین قوما بعد قوم واحده فند والفند الطائفة من اللیل و یقال هم فند علی حدة ای فئة ومنه الحدیث [اسرع الناس بی لحوقا قومی ویعیش الناس بعدهم

افنادا يقتل بعضهم بعضا اى يصيرون فرقا مختلفين] ومنه الحديث [لما توفى رسول الله عليه السلام صلى عليه الناس افنادا] اى فريقا بعد فريق فرادى بلا امام (الفنداوة) فانك كسرى ودالك فتحيله دولكر آلاتندن بغايت كسكين كسره دينور يقال قدوم فنداوة اى حادة قدوم كلمه‌سى مؤنث سماعيدر (الفنداية) باب همزه‌ده ذكر اولندى (الفود) فانك فتحى وواوك سكونيله باشك قولقلره قريب ومشرف اولان سمتدن قيللرى فراوان اولان يره دينور وباشك برطرفنه دينور وايكيسنه فودان دينور وبوعلاقه ايله مطلقا ناحيه معناسنه مستعملدر تقول قعدت فى فود الوادى اى ناحية وبوكك بردنكنه اطلاق اولنور عدل معناسنه وچواله دينوركه ظرف معروفدر وفوج وكروه معناسنه‌در يقال جاء فود من الناس اى فوج وفود مصدر اولور قاتمق وقرشدرمق معناسنه يقال فاد الزعفران به‌يفود فودا اذا خلطه به واولمك معناسنه‌در يقال فاد فلان اذامات نته كه بونده فيددخى لغتدر كاسيذكر وفود برآدمك مالى زائل اولمق على قول مالى ثابت اولمق معناسنه‌در يقال فاد المال لفلان اذا ذهب او ثبت والاسم الفائدة نته كه يائيه‌دن دخى لغتدر پس فائده ثابت اولان ماله دينور كه قول ثانى‌يه ناظردر (الاستفادة والتفيد) تفعل وزننده مال قزانمق معناسنه‌در يقال استفاد المال وتفيده اذا اقتناه لكن مؤلف يائيه‌يى تخليط ايلمشدر (الافادة) اراده وزننده برآدمه مال ويرمك معناسنه‌در كه فائده‌لندرمكدن عبارتدر تقول افدته المال اى اعطيته اياه وهلاك ايتمك معناسنه‌در تقول افدت فلانا اى اهلكته وامته (الفؤاد) سحاب وزننده كوكله دينور فوأد لفظنده لغتدر (التفود) تفعل وزننده طاغ كجمى طاغك تپه سنه چقمق معناسنه دركه فود رأسدن مأخوذدر يقال تفود الوعل فوق الجبل اذا اشرف (المفواد والمفياد) مصباح وزننده افاده‌دن مبالغه‌در يقال رجل متلاف مفواد ويقال مفياد اى متلف مفيد بوراده افاده اهلاك معناسنه اولمغله متلاف اتباع وجهيله مؤكددر انفاع معناسنه‌ده ممكن در (التفاود) تفاعل وزننده برى برينه افاده ايله فائده‌لشمك معناسنه‌در لكن صواب اولان تفايد اولمقدر يا ايله يقال هما يتفاودان العلم والصواب يتفايدان اى يفيد كل صاحبه (الفهد) مهد وزننده سباعدن پارس ديدكارى جانورك اسميدر فارسيده بوز دينور جمعى فهود وافهد كلور وفهد دوه سمرينك وسطنده اولان مخه دينوركه كلب دخى ديرلر وفهدمصدر اولور بر آدمك ايشنى غائبانه دلخواهى اوزره كوزلجه كورمك معناسنه يقال فهد لفلان فهدا من الباب الثالث اذا عمل فى امره بالغيب جميلا (الفهدة) هايله كوته دينور است معناسنه وفهده عبيد بن مالك النهشلى فرسنك اسميدر (الفهدتان) تثنيه بنيه‌سيله دوه‌نك ايكى قولقلرينك اكسه‌لرنده اولان ايكى طوماج كبكلره دينور

وفهدتا

وفهدنا الفرس آت قسمنك كوكسنده اولان ايكى طرفلو يومريجه اتلره دينور كه بالق طرزنده اولور (الفهد) فحتينله برآدم اويوبوب محافظه‌سى اوزرينه لازم اولان نسنه‌نك حفظندن تغافل ايتمك معناسنه‌در پارس قسمى نوام اولمغله آندن اخذ اولنمشدر يقال فهد الرجل فهدا من الباب الرابع اذا نام وتغافل عمايجب تعهده وچوق اويومق وكرنمك مقوله‌سى حالانده پارسه بكزه‌مك معناسنه‌در يقال فهد الرجل اذا اشبه الفهد فى نومه وتمدده مترجم ديركه پارس قسمى چوق اويومقده مثل در يقال ★ اثقل رأسا من فهد ★ وانوم من فهد ★ ملا خسرو عليه الرحمه دررده امام سرخسيدن نقل ايتمشدركه پارسده برنيچه خصال خاصه واردر برى بودركه صيدك سر ومأواسى سمنده يوصولنوب طورر تاكه قولاينه كلدكده اوزرينه هجوم وپرتاو ايدوب وسائر حيوان شكارى كبى تعليم ضمنده ضرب اولنمز بلكه برمعلم كلب شكار ايلديكى جانورى اكل ايلدكده آنى پارسك حضورنده ضرب ايدرلر اولدخى اندن عبارتدر و اتعاط ايدر واصلا خبيث نسنه‌يى اكل ايتمز صاحبندن لحم طيب طلب ايدر و صيدك اكسه‌سندن برنيچه دفعه وثوب و هجوم ايدر ينشورسه فيها واكر يتشميه‌جكنى تيقن ايدرسه يهوده اتعاب نفس ايتميوب عودت ايدر بنى آدم بونلر ايله متصف اولمق لابقدر وحالا پارس ايله عراق طرفنده صيد ايدرلر انتهى (الفهد) كتف وزننده (والفهد) ابل وزننده صقندر پارسه تشبه ايدن كشيه دينور ثانيده فانك كسره‌سى هاء مجاورتنه مبنى در (الفوهد) ثوهد وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى مؤنثنده فوهده دينور (الافهود) اسلوب وزننده فوهد معناسنه در (الافاهيد) جمع بنيه‌سيله ربده يولنده برموضع آديدر (الفيد) صيد وزننده صالنه‌رق بوريمك معناسنه‌در يقال فاد الرجل يفيد فيدا اذا تبختر واولمك معناسنه‌در يقال فاد فلان اذا مات وبركسه‌نك مالى ثابت وبرقرار اولمق على قول زائل اولمق معناسنه در يقال فاد المال لفلان اذا ثبت اوذهب وادوبه واجزاً مقوله‌سى نسنه‌يى صويه اصلتمق معناسنه‌در يقال فاد الزعفران اذا دافه وبرنسه‌دن صاقنمله برجانبه عدول ايدوب يان ويرمك معناسنه‌در يقال فاد الرجل اذا حذر شيئا فعدل عنه جانبا وفائده ومنفعت حاصل اولمق معناسنه‌در يقال فادت الفائدة اذا حصلت وفيد اصلانمش زعفرانه دينور مفيد معناسنه وآت قسمنك دوداقلرى اوسنده بتن تويلره دينور وفيد طريق مكه‌ده برقلعه آديدر بانيسى اولان فيد بن فلان ايله مسمادر وفيد كولده يشمش اتمك اوزرندن كولى صيروب كيدرمك معناسنه‌در يقال فاد الله عن الخير اذا افادها اى ازالها (فيد القريات) قافك ضميله برموضعدر (حزم فيده) حاكم فتحيله برموضعدر (التفيد) تفعل وزننده بودخى صالنه‌رق بوريمك معناسنه‌در يقال تفيد

الرجل اذا تبختر (الفياد) صياد وزننده اركك بايقوشه دينور ودائما صالنه‌رق يوربين آدمه دينور يقال رجل فياد اى متبختر وشول كسيه دينوركه الله كيرن طعامى اتمكه دوروب اكل ايدر اوله يقال اعرابى فياد اذا كان يلف ماقدر عليه فيأكله (الفيادة) هاء مبالغه ايله فياد ايله ايكى معنـاى اخيرده مرادفدر (الفائده) زائده وزننده برآدمك عملدن ياخود مالدن استفاده يعنى كسب وتحصيل ايلديكى نسنه‌يه دينور جمعى فوائد كلور وبو فى الاصل اسم فاعلدر وبونفع معناسنه اولان فيدن مأخوذ در يقال حصلت منه فائدة وهى ما استفدت من علم او مال (التفييد) تفعيل وزننده فيادك يعنى بايقوشك اوتمسندن تشأم ايلك معناسنه در يقال فيد الرجل اذا تطير من صوت الفياد (الافادة) اراده وزننده مال ايله فائده‌لنمك معناسنه‌در تقول افدت المال اذا استفدته وبركسه‌يه مال‌ويرمك معناسنه اولمغله ضد اولور تقول افدت المال اذا اعطيته (التفايد) تفاعل وزننده مال ايله فائده‌لنمك معناسنه‌در يقال هما يتفايدان بالمال اى يفيدكل صاحبه ولاتقل يتفاودان كامر (فايد) زايد وزننده برطاغك آديدر

﴿ فصل القاف ﴾ (القتاد) تاى فوقيه ايله سحاب وزننده برنوع شجر اسميدركه بغايت بك ومتين اولوب ايكنه كبى تيكنلرى اولور تركيده كون ديدكلريدركه كبير وصغير نوعى اولور كثيرا ديدكارى صمغ صغير نوعندن حاصل اولور * اصعب من خرط القتاد * مثلندن مراد شجر مزبوردر (القتادية) يا مى مشدده ايله قتاد مزبورك تيكنلرنى اوتليان دوه‌لره دينور مفردى قتادى‌در يقال بعير قتادى وابل قتادية اذا كانت تأكل شوك القتاد (التقتيد) تفعيل وزننده قتاد اغاجنى كسوب تيكنلرنى ياقدقدنصكره دوه‌لره علف ايلك معناسنه در يقال قتد القتاد اذا قطعه فاحرقه فعلف الابل (القتد) فتحتينله دوه‌لر وجه مذكور اوزره قتادن اولان علف اكل ايلك معناسنه در يقال قتدت الابل قتدا من الباب الرابع اذا اكلت العلف من القتاد (القتدة) فرحه وزننده وجه مذكور اوزره علف قتاد اكل ايدن دوه‌لره دينور (القتادى) سكارى وزننده قتاد يمكدن قارنلرى دردناك اولمش دوه‌لره دينور يقال ابل قتادى اذا صارت قد اشتكت من اكل القتاد جمعى اقتاد واقتد كلور شارح ديركه جميع نسخه‌لرده سهو وسقط واردر زيرا جميع امهاتده ومأخذ مؤلفده بوحلده قتد كلمسى مرسوم وجوع مذكوره انك اولمق اوزره مرقومدر وقتد فتحتينله دوه سمرينك اغاجنه وتخته‌سنه دينور پس بومقامده والقتد خشب الرحل عبارتى ساقطدر (قتاده) سحابه وزننده اسميدندر (ابو قتاده) اصحابدن حارث بن ربعى السلمى كنيه‌سيدروقتاده بن دعامه تابعيندندر وقتادة بن النعمان وقتادة بن ملحان اصحابدندر وبكر بن وائل

نام کمسه‌نك قصراغی اسمیدرکه زیم نام آتك اناسیدر (قتائده) علابطه وزننده
برصرب بلاك یاخود بریوقش آدیدر علی قول هر یوقش عقبه‌یه قتائده دینور
(تقتد) تنصر وزننده حجازده برقریه یاخود براشمه آدیدر (قتنده) ضمتینله
اندلسده بربلده‌در (قتاد) سحاب وغراب وزنلرنده بنو سلیم یوردنده برجبل عظیم
آدیدر (ذات القتاد) فلج نام موضعك وراسنده برموضعدر (القتود) قافك ضمیله
برطاغك آدیدر (القتادی) صحابی وزننده خزرج قبیله‌سنده برفرس آدیدر ذکر
اولنان قتاده دیدکلری فرسه منسوب دکلدر (القتردة) دحرجه وزننده برآدمك
بیاض مانجه‌سی یعنی سودی وپنیر وکش وقیمق مقوله‌سی نسنه‌لری چوق اولمق
معناسنه‌درکه کثرت مواشی متفرعیدر یقال قترد الرجل اذا کثر لبنه واقطه
(القتردة) قافك ورانك کسریله چوق ماله دینورکه مراد مواشیدر یقال علیه
قتردة مال ای مال کثیر (القترد) زبرج وزننده (والقتارد) علابط وزننده
(والمقترد) اسم فاعل بنیه‌سیله قیونی وکچیسی چوق اولان آدمه‌دینور یقال رجل
قترد وقتارد ومقترد ای ذوغنم کرچه جوهری وسائرلری بونلری بورسمه ثبت
وبیان ایلدیلر لکن مجموعی مصحفدر صواب اولان ثای مثلثه ایله اولمقدر نته‌که
عنقریب مرسومدر وتای مثلثه ایله اولدیغنی ائمهٔ لغتدن ابو عمرو وابن اعرابی
وسائرلری تصریح ایلمشدر لکن جوهری ابوعبیده‌دن روایت ایلمکله تای فوقیه
ایله‌ده لغت اولمق محتملدر مؤلف اندن ساکت اولمشدر (القثد) قافك وثای مثلثه‌نك
فتحیله قثایه یعنی عجوره شبیه برسبزه آدیدر علی قول عجوردن برنوع یاخود خیاره
دینور مفردی قثده‌در هایله (القثد) قصد وزننده ذکر اولنان قثدی یمك
معناسنه‌در یقال قثد الرجل قثدا من الباب الثانی اذا اکل القثد (الاقتثاد)
افتعال وزننده بستاندن قثد کسمك معناسنه‌در یقال اقتثد الرجل اذا قطع القثد
مؤلف اقتثاد القطع عنوانیله رسم ایلمکله مسامحه ایلمشدر (القثرد) برقع وزننده
(والقثرد) زبرج وزننده (والقثرد) جعفر وزننده (والقثارد) علابط وزننده
اومتاعنه دینورکه خرت مرت تعبیر اولنور قماش البیت معناسنه (وقثرد) جعفر
وزننده (وقثرد) علبط وزننده (وقثارد) علابط وزننده (ومقثرد) اسم فاعل
بنیه‌سیله قیونی قوزیسی فراوان اولان آدمه دینور یاخود اسباب وتجملات خانه‌سی
چوق اولانه دینور (وقثرد) زبرج وزننده اصمه‌نك دیده قوریوب قالمش خار
وخاشاکه دینور وناس کثیره دینور (القثارد) شفارج وزننده کوملك وقفتان
مقوله‌سی لباسك اتکلری اوجلرینه دینور ذلاذل معناسنه (القثرد) جعفر وزننده
یوك پاره‌لرینه‌دینور قطع الصوف معناسنه وشول کهنه وناچیز اومتاعنه دینورکه
برمحله کوچدکده اعتبار اولنمیوب برلرنده ترك اولنه یقال هو کالقثرد لایلتفت

وهو مالا يحمل من المتاع عند الرحيل (القحدة) قافك و حاى مهملەنك فتحيله دوه اوركجنك دبنه على قول اوركجه ياخود اوركجك ايكى بوكورلرينك مابينسه دينور جمى قحاد كلور قافك كسريله واقحد كلور (المقحدة) ميمك و حاك فتحيله بودنى اوركجك دبنه دينور (القحد) قصد وزننده دوەنك قحدەسى اولمق معناسنه در كه مراد عن اصل بيوك اوركجلى اولمقدر على قول اوركجى پك بيومك معناسنه در يقال قحد البعير قحدا من الباب الثالث اذا صار له قحدة اى سنام كالقبة اوعظمت قحدته يعنى بعد الصغر (القحدة) قافك فتحيله (والمقحاد) ميمك كسريله بيوك اوركجلى ناقەيه دينور يقال ناقة قحدة ومقحاد اى كبيرة القحدة مقحادك جمعى مقاحيد كلور شارح ديركه جمله قحد كذلك مقحاد وصف اولور وقحده فى الاصل قحده ايدى فرحه وزننده (القاحد) واحد لفظنه اتباع اولور يقال واحد قاحد نته كه صخد مادەسنده ذكر اولندى (بنو قحاده) ثمامه وزننده بر قبيلەدر بنو يربوع فارسلرندن يزيد القحاديەنك والدەسى آنلردندر (القحاد) كتان وزننده شول يالكزحه كشيەيه دينوركه نه برادرى ونه اولادى اوله يقال رجل قحاد اى لا اخ له ولاولد (القمحدوة) قافك وميمك فتحيله رباعى اولمغله محلنده مذكور در مؤلف بونكله جوهرى يه تعريض ايلشدر (القد) قافك فتحى ودالك تشديديله برنسنه يى تمامه كسمك على قول اوزونلغنه كسمك على قول اوزونلغنه يارمق معناسنه در يقال قد الشئ قدا من الباب الاول اذا قطعه مستأصلا اومستطيلا اوشقه طولا وقد صويلش كوچك قوزى واوغلاق دريسنه دينور ومنه المثل ★ مايجعل قدك الى اديمك ★ اى اى شئ يضيف صغيرك الى كبيرك يعنى كوچك ايشكى بيوكه قياس ونسبت ايلمكه باعث ندر اديمدن مراد جلد عظيمدر والى كلمه سى معنا اعتباريله در مؤلفك قوله كوره مقدر مضافا قوله متعقلدر مثل مزبور طور وحدنى يجاوز ايدن فضول حقنده ضرب اولنور كذلك برامر حقيرى امر خطيره قياس ايدن كسه حقنده ضرب اولنور وقد قامچى يه اطلاق اولنور سوط معناسنه ومنه الحديث [لقاب قوس احدكم وموضع فى الجنة خير من الدنيا ومافيها] كرچه عنقريب كسر ايله قد لفظى دخى مؤلف سوط ايله تفسير ايلشدر لكن نهايه ده لفظ حديث كسر ايله منصوصدر ومؤلف بصائرده كسر ايله تقييد ايلشدر لكن بصائرده قدقافك فتحيله مقدود معناسنه در كلديكنى اشعار ايلكله بوتقديرجه سوطه اطلاق صورت بولور وقد قدر يعنى مقدار واندازه معناسنه مستعملدر يقال هو على قد ذاك اى قدره وبرآدمك قامتنه اطلاق اولنوركه شخصنك اعتدال خلقى اوزره تقطيعى يعنى كسيمندن عبارتدر جمعى اقدكلور همزەنك فتحى وقافك ضميله وقداد كلور قافك كسريله واقده كلور اجله كبى وقدود كلور حدود كبى يقال غلام حسن القد اى القامة وتقطيعه واعتداله وقد كذلك مصدر اولور

مسافر بیابانده قطع مسافه ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال قد المسافر الفلاة اذا خرقها ای قطعها ومتکلمك یاخود کندینك کلامنی قطع ایلك معناسنه مستعملدر یقال قد الکلام اذا قطعه (الاقتداد) افتعال وزننده قد ایله معنای اولده مرادفدر یقال اقتد الشیء اذا قطعه مستأصلا اومستطیلا اوشقه طولا وامور ومصالحده تدبیر وتمییز ایلك معناسنه مستعملدر آندن اصطلا جزده کسوب یحمك ایله تعبیر اولنور یقال اقتد الامور اذا دبرها وميزها (التقدید) تفعیل وزننده قد ایله بودخی معنای اولده مرادفدر یقال قدد الشیء تقدیدا یعنی قده (الانقداد) انفعال وزننده (والتقدد) تفعل وزننده قد وتقدیده مطاوعلردر یقال قد الشیء وقد ده فانقد وتقدد ای انقطع مستأصلا اومستطیلا وانشق طولا وتقدد آراء واهوالری مختلف اولهرق ناس فرقه فرقه اولمق معناسنه مستعملدر یقال تقدد القوم اذا صار وافرقا مختلفة الاهواء وبرنسنه قوریق معناسنه مستعملدر که قدید آتیدن مأخوذدر یقال تقدد الشیء اذا یاس وناس پراکنده اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال تدد القوم اذا تفرقوا ولباس پیرپوپ پاره لنمك معناسنه مستعملدر یقال تقدد الثوب اذا تقطع ودابه برمقدارجه آرقلق علی قول آرقلدقدنصکره سمورمکه بشملق معناسنه مستعملدر یقال تقددت الناقة اذا هزلت بعض الهزال اوکانت مهزوله فابتدأت فی السمن اشبو ایکی قول طریقه معناسنه اولان قده دن مأخوذدر قول اوله کوره کوده سنده هزالدن وقول ثانی یه کوره شحمدن طریقه لر پیدا اولور (القد) قافك ضمیله برنوع دکز بالغنك اسمیدر (القد) قافك کسریله دریدن یاپیلان قابه دینور نته که خف آغاجدن اولانه دینور وقد قامچیه اطلاق اولنور فتحله قد کبی که ذکر اولندی ودباغت اولنمامش خام دریدن اوزونلغنه کسلش قایشلره وصریملره دینور قامچی یه اطلاق بوندندر مفردی قده در هایله وقده اوزون اوزادی طریقه یه اطلاق اولنور وکلاب قبیله سی یوردنده برصو آیدر بونده تخفیفله ده زبانزدده در وقد آراء واهوالری مختلف اولان فرقه لردن برفرقه یه اطلاق اولنور جمعی قدد کلور عنب وزننده ومنه قوله تعالی [کنا طرائق قددا] ای فرقا مختلفة اهواؤها (المقد) میمك کسریله مدق وزننده دری دباغلمق دمور آلته دینور بحق کبی (المقد) میمك فتحیله مرد وزننده بوله اطلاق اولنور طریق معناسنه وبواسم مکاندر ومکان مسنوی یه اطلاق اولنور کویاکه اطرافدن قد وتمییز اولنمقدر ومقداردن قضاسنده برقریه آیدر خیر مقدی اورایه نسبت اولنور جوهری غلط ایلمکله دالی تخفیف ومیم فصلنده مقد عنوانیله ثبت ایلشدر شارح دیرکه ازهری ابو عمرودن تخفیف دالله روایت ایلشدر اتهی وشراب المقدی تخفیفله در ذکر اولنان مقدینك که تشدید ایله در غیریدر مترجم درکه

نهايه ده بووجهله مرسومدركه شراب مقدى تشديد ايله نصفى قالنجه طمغ اولنور برنوع شرابه دينور نصفندن قطع اولنان شيئه تشبيه اولنمشدر وقليلا دالى تخفيف اولنور پس جوهرى يه ومؤلفه منافى اولور انتهى (القداد) خراب وزننده برنوع قارن آغريسنك اسميدر بورو وكسنتى تعبير اولنان وجع اولدجقدر كه بغرسقلر كسيلور قياس اولنور مقدمهٔ باسوردر يقال اخذه القداد وهو وجع فى البطن وقداد بن ثعلبة بن معاويه بجيله قبيله سندندر (المقدود) ذكر اولنان قداد علتنه مبتلا كشى يه دينور يقال قد الرجل على بناء المفعول فهو مقدود اى اصابه القداد (القداد) سحاب وزننده كرپى ديدكارى جانوره دينور قنفذ معناسنه وعرب طوشانه دينوركه ترلا صچانى دنى ديرلر يربوع معناسنه اكينلرى كسوب طوغرداقلرينجون اطلاق ايلديلر (قد قد) فلفل وزننده برطاغ اسميدر كه انده جر البرام يعنى كوفه كى تعبير اولنان طاش معدنى واردر (القديد) زبير وزننده بركونه كوچك قطعه پلاس اسميدر وبررجل آديدر وبروادى اسميدر وحرمين بينده برموضع آديدر وقيس الغاضرى نام كسدنك فرسى اسميدر (قد قداه) قافلرك ضمى وفتحيله برموضع آديدر (القديد) حديد وزننده مشرر مقدد اولان يعنى ديلم ديلمنوب كونشده قوريدلن على قول اوزون اوزون ديلنن اته دينور لسانزده يصدرمه تعبير اولنادر عربيده اشراره دنى دينور تقول اطعمنا القديد اى اللحم المشرر المقدد اوماقطع منه طولاوقديد پك اسكيمش ثوبه اطلاق اولنور (القديديون) قافك فتحيله تباع عسكره يعنى برمحله اوردو ولشكر كندكده انلرك تابعلرينه اطلاق اولنوركه مرادسپاه زمره سندن اولميوب لكن اهل صنعتدن اولمريله بعض مصالح عسكريى رؤيت ايچون كيدرلر شعاب وبيطار وحداد وحلاق كبى حالا اردوى اسلاميه تعيين اولنان اصناف و اهل حرفت قديديوندر وبونده قافك ضمى جائز دكلدر مترجم ديركه نهايه ده ضم قافى تجويز ايلمشدر زيرا اشبو اشارتله مرسومدر القديديونهم تباع العسكر والصناع كالحداد والبيطار بلغة اهل الشام هكذا ايروى بفتح القاف وكسر الدال وقيل هو بضم القاف وفتح الدال كانهم لحستهم يلبسون القديد وهو مسح صغير وقيل هومن التقدد والتفرق لانهم يتفرقون فى البلاد للحاجة وتمزق ثيابهم وتصغيرهم تحقير لشانهم ويشتم الرجل فيقال له ياقديدى ياقديدى واساسده يقال فى التشتيم ياقديدى ياقديدى ودم القديديون تباع العسكر من الصناع عبارتيله مصغرا مرسوم اولمغله كذلك مؤلفه مخالفدر انتهى (مقداد) مصباح وزننده ابن عمرو بن الاسوددركه اصحابدندر اسود مقدادى تربيه ياخود بنى ايلكله كنديسنه نسبت اولنمشدر اسودى جدى ظنيله قرآء حديث لحن وخطا ايدرلر شارح ديركه مقداد بن الاسود ايله مشتهر اولمغله باعث نسبتى وجه مذكوره مبنىدر واسود ابن

عبد يغوث بن وهب بن عبد مناف الزهرى در قراء حديثك خطـالرى عرو ايله اسود بينه ابن لفظنى توسيط ايتدكلرندن ناشيدر (القيدود) طيفور وزننده ارقه‌سى اوزون اولان ناقه يه دينور كه مادة مرقومه دن مأخوذدر جمعى قيـاديد كلور (الاستقداد) بر دوزه يه مستمر اولوب كتمك معناسـنه در قده‌دن مأخوذدر يقال استقد الامر اذا استمر واستوى ودوه‌لر يولده وجه واحداوزره قطارلنوب اوق كبى طوغريلغنه چكيلوب كتمك معناسنه‌در يقال استقدت الابل اذا استقامت على وجه واحد (قد) قافك فتحى ودالك سكونيله بركلمه دركه حرفيه واسميه اولور اسميه ايكى وجه اوزره مستعملدر وجه اول يكنى كلمه سنه مرادف اسم فعل مضارع اولور يتشور وكفايت ايدر معناسـنه بوصورتده مدخولى منصوب اولور مثـلا قدنى درهم وقد زيدا درهم دينور يكنى معناسـنه وجه ثانى حسب كلمه سنه مرادف اسم اولوركه كافى معناسنه در فارسيده بس دينور بوصورتده غالبا يعنى عندالبصريين مبنى اولەرق استعمال اولنور قد حرفيه‌يه لفظده مشابه اولديغيچون مثـلا قد زيد درهم دينور دالك سكونى وزيد لفظنك جريله وكاهى يعنى عند الكوفيين معرب اولەرق اسـتعمال اولنور قد زيد درهم دينور دالك رفعيله نته‌كه حسبه درهم دينور رفعله وحرفيه اولان قد سين وسوف كبى حرف تنفيسدن وجازم وناصبدن مجرد اولان فعل متصرف اخبارى مثبته مخصوصدر بونلرك مقابلنه داخـل اولمز شارح ديركه اشبو * لولا الحياء وان رأسى قدعصى *فيه المشيب لزرت ام القاسم* بيتنده عصى كلمه‌سى اشتد وظهر معناسـنه متصرف اولمغله مادة نقض اولمز انتهى اشبوحرفيه اولان قد كلمه‌سى التى معنايه دلالت ايدر اول توقع يعنى مدخولى اولان فعل متوقع ومنتظر اولور مثلا قديقدم الغائب كبى بومعناده ماضى يه دخولى مختلف فيـه در ثانى ماضى بى حاله تقريب ايچون اولور قدقام زيدكبى ثالث تحقيق ايچون اولور كقوله تعالى [قد افلح من زكيها] رابع نفى ايچون اولور مالفظى كبى مثلا قد كنت فى خير فتعرفه قولى كبى كه تعرف لفظنك نصبيله در فى خير معناسنه‌در خامس تقليـل ايچون اولور قديصدق الكذوب كبى سادس تكثير ايچون اولور اشبو * قد اترك القرن مصفرا انامله * مصراعنده اولديغى كبى جوهرى قد كلمه‌سنى اسم فيلرسك مشدد ايدرسن ديمكله غلط ايلشدر زيرا انجق ايكى حرفـدن مركب اولوب آخرى حرف علت اولان كلمه مشـدد اولور مثلا هو لفظنده هو دينور وتشديدينك وجهى حرف علت مع التنوين ساكن اولمغله اسم حرف واحد اوزره قالمامغله مبنى در و اما قد كلمه‌سيله بركسيه تسميه اولنسه مثلا هذا قد و رايت قدا ومررت بقد دينور تخفيفله كذلك من وعن كلمه‌لرى دخى بورسمه در بونلرك نظيرى يدودم و امثاليدر شارح ديركه جوهريك قولى اخفش وبصريوندن برجماعت

مذهبيدر مترجم ديركه مؤلفك بوراده كلامى بصائره مخالفدر زيرا بصائرده ديمشدركه اكر قد كلمه‌سنى اسم قيلرسك مشدد ايدرسن مثلا كتبت قدا حسنة ديرسن كذلك لووكى وهو كلمه‌لرنده دخى حال بويلجه‌در زيرا حروف مزبوره‌نك نقصانه يعنى آخرلرى يدودم كبى ناقص اولدقلرينه دليل اولمامغله اسم اولدقلرى حالده آخرلرينه كندى جنسلرندن برحرف زياده قيلوب ادغام ايلك واجب اولور (القرد) فتحتينله يوكك وپياغينك بولنتيسنه على قول فنا وكمترلكندن قبول اولنميوب آتيلانه دينوركه ايشه يرامز اولور مفردى قرده‌در هايله‌كه‌آندن برپاره ديمكدر ومنه‌المثل * عثرت على الغزل باخرة فلم تترك بجعد قردة * يعنى اول نادان خاتون انجام كار اكيرمك خصوصنده لزومنه مطلع اولوب برحال مقتضى اولديغى خاطرينه كلمكله كوبره يغنلرنده يوك وپياغى براغنتيلرنى قوميوب بالجمله ديوشوروب اكيرمكه بشلدى مقدمندن ايسه اعلا يوك بولغه وسعتى وار ايدى مثل مزبور برحاجتى وقت امكانده ترك واهمال ايدوب بعد الفوت طلبى قيدنده اولان كسه حقنده ضرب اولنور * ضيعت اللبن فى‌الصيف * مثلنه مدانيدر وقرد پيراقلرى صيرلمش خرما دالنه دينور بونكده مفردى قرده‌در وقرد شول خرده صارى‌توى كبى نسنه‌يه دينوركه طرثوث ديدكلرى نباته پاپشق اولور وقرد مصدر اولور قيلار قيورجقلنوب طورطوب اولمق معناسنه يقال قرد الشعر قردا من الباب الرابع اذا تجعد وميشين وسختيان دباغت اولنوركن فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در يقال قرد الاديم اذا حلم وبركسه عجزندن ناشى سكوت ايلك معناسنه‌در يقال قرد الرجل اذا سكت عيا وديشلر صرارمق معناسنه‌در يقال قردت اسنانه اذا اصفرت وسافزك دادى آزمق معناسنه‌در يقال قرد العلك اذا فسد طعمه وقرد شول خرده خرده سحاب قطعه‌لرينه دينوركه بيوك سحابك آلتنده اولوب برى برينه ملتئم اوليه‌رق پاره پاره كورينور اوله ولسانده اولان تردد حالتنه دينوركه طلاقتله بى‌پرواتكلم ايده‌ميوب دلنى چينيه‌رك تكلم ايدر اولور يقال فى‌لسانه قرد اى لجلجة (التقرد) تفعل وزننده بودخى قيلار قيورجقلنوب طويلمق معناسنه‌در يقال تقرد الشعر بمعنى قرد (الاقراد) همزه‌نك كسريله بودخى برآدم عجزندن ياخود يورغونلقدن ناشى ساكت اولمق معناسنه‌در يقال اقرد الرجل اذا سكت عيا وساكن اولمق معناسنه‌در يقال اقرد المتحرك اذا سكن وذل وخضوع ايلك معناسنه‌در يقال اقرد اليه اذا ذل وخضع وكندوسنى اولو صورتنده كوستورمك معناسنه‌در يقال اقرد الرجل اذا تماوت (التقريد) تفعيل وزننده اقراد ايله معنادى اولده مرادفدر يقال قرد الرجل اذا سكت عيا وطوواردن كنه تعبير اولنان بوجكى آيرتلموب قوپرمق معناسنه‌دركه سلب ايچوندر يقال قرد البعير اذا انتزع قردانه وتذليل ايلك معناسنه‌در يقال

قرده اذا ذله وخضوع وتواضع ايلمك معناسنه‌در يقال قرد اليه اذا خضع وبرآدمی آلداتمق ورمك ايلمك معناسنه‌در يقال قرد فلانا اذا خدعه (القرد) فرد وزننده كسب ايله مال بركدرمك معناسنه‌در يقال قرد المال قردا من الباب الرابع اذا جمعه وكسبه وظلومه ياغ ياخود سود جمع ايلمك معناسنه‌در يقال قرد فی السقاء اذا جمع فيه سمنا اولسنا وقرد بيونه دينور غنق معناسنه وبوكرد فارسی معربيدر وقصه نسنه‌يه دينور (القرد) كتف وزننده چكه كبی برى برى اوزره در طوپ قاتلنوب منعقد ومترا كم اولان بلوده دينور يقال سحاب قرد ای منعقد متلبد وكوده‌سنك اتلرى صمصق طقناز اولغله سلپوكلكی اولميان آته عربلر قرد الخصيل اطلاق ايدرلر خصيل اصيل وزننده اتلرى پرلو پرنده اولان آته دينور وقرد كنه ديدكلرى بوجك اوشمش حيوانه دينور يقال بعير قرد ای كثير القرود (المتقرد) متفرد وزننده بودنى شول خرده خرده بولود پاره‌لرينه دينوركه پيوك بولودك جايجا آلتنده اولوب برى برينه متصل اولميه (القراد) غراب وزننده انسان مه‌سنك دوكمجكنه دينور كذلك آت مه‌سنك امزكنه دينور وكنه تعبير اولنان بوجكه دينوركه طواره استيلا ايدر جمى قردان كلور قافك كسريله وقراد اسمادندر قراد بن صالح بن غزوان واوغلارى محمد وعبدالله محدثلردر (القرد) قافك ضميله بودنى كنه ديدكلرى بوجكه دينور (القرود) صبور وزننده شول دويه دينوركه صاحبى كنه‌سنى آيرتلديغى حينده اوركوب وسركشلك ايليوب اويلجه طورر اوله يقال بعير قرود اذا كان لاينفرعن النفريد (القرد) قافك كسريله معروفدر يعنى ميمون تعبير اولنان جانوره دينور فارسيده پوزينه ديرلر جمى اقراد وقرود كلور وقرد عنب وزننده وقرده كلور فيله وزننده وقرده كلور قافك فتحى ورانك كسريله مصباحده عنب وزننده قرد مؤنث اولان قرده‌نك جمى اولمق اوزره مرسومدر وقرد بن معاويه هذيل قبيله‌سندن بركسه‌در كه * ازنى من قرد * مثلنك منشأيدر بغايت زناكار كسه ايدى على قول مراد جانور مذكوردر زيرا ميمون حيوانلر اينجره زناكارلقله ممتازدر وعربلرشويله زعم ايتديلركه زمان جاهليتده برميمون آخرك چفتيله زنا ايلمكله سائرلرى اكاه اولوب آنى رجم ايلديلر (القراد) شداد وزننده ميمون بسلين كسيه دينوركه ميمونجى تعبير اولنور (القردد) مهدد وزننده برطاغك آديدر وقردد مرتفع يره دينور جمى قرادد كلور وقراديد كلور اشباعله وقردد وجه واسلوب وطريقه معناسنه‌در يقال جاء بالحديث على قرددته ای على وجهه (القردوده) قافك ضميله بودنى مرتفع ارضه دينور وبرموضع اسميدر (وقردودة الظهر) دابه‌نك ارقه‌سنك مرتفع اولان برينه دينور (وقردودة الشتاء) قيش موسمنك شدت وحدتندن عبارتدر تقول ماهذه الرحلة فی قردودة

الشتاء اى فى شدته وحدته (القرديدة) قافك كسريله بك سوزلو صلب الكلام آدمه دينور يقال رجل قرديدة اى صلب الكلام ودابه‌نك صرتنده اولان طولانى خطه دينور كه اصل رنكنه مخالف اولور وكرديده معناسنه در كاسيذ كر وانسانك باشنه اطلاق اولنور وطاغك تپه‌سنه دينور (قرد) زفر وزننده برموضعدر (قردى) سكرى وزننده جزيرة ابن عمرده برموضع آديدر (القردية) عربيه وزننده حاجزايله معدن نقره بينده برصو آديدر (ذوقرد) فتحتينله مدينه قربنده برموضعدر آنده نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك صاغمال ناقه‌لرى رعى اولنغله كفار اغرابدن برطائفه اغاره ايلدكلرنده خبردار اولملريله اوزرلرينه غزا ايلديلر غزوة ذى قرد معروفدر (القرصد) جعفر وزننده كسمكه دينوركه صمانك ايريسيدر قصرى معناسنه فارسيده كفه دينور (القرمد)جعفر وزننده كندوسيله طلا اولنور اولان شيئه دينور زعفران وكرج كبى وبرنوع طاشه دينوركه جابجا پارقلرى اولور آتشده تمام پشدكدن صكره آنكله ابنيه بنا ايدرلر امهات سائره بوكرج پاپدقلرى طاش ايله مفسردر وقرمد آجر اسميدركه خزف مطبوخدر تركيده طوغله تعبير اولنور مؤلفك والاجر قولى عطف تفسيردر وقرمد برموضع آديدر (القرميد) قافك كسريله بودخى طوغله به دينور تركيده كرميد دخى دينور وقرميداربه معناسنه در كه طوغله‌دن يابلش بيوك كاريزه دينور وارويه معناسنه در كه طاغ چكيسنك ديشيسنه دينور ياخود اروبه اردبه مصحفيدر (القرمود) زنبور وزننده غضا نام شجرك پشمنه دينور وطاغ چكيسنك اركككنه دينور (القرمدة) دحرجه وزننده قرمطه معناسنه در كه يازوبى صيقى صيقى يازمق وآدملرى صيقى صيقى آته‌رق يورتمكدن عبارتدر يقال قرمد الكتاب وقرمد فى المشى اذا قرمط (المقرمد) مدحرج وزننده زعفران مقوله‌سى طلاسورلمش بزه دينور يقال ثوب مقرمدای مطلى بشبه الزعفران وطوغله ايله ياخود قرمد ديدكلرى حجر مذكور ايله يابلش بنايه دينور يقال بناء مقرمد اى مبنى بالاجر اوالحجارة يعنى بالقرمد وبلند وعالى بنايه دينور يقال بناء مقرمدای مشرف عال (القرهد) قنفذ وزننده اتلوجانلو بدنى نرم ونازك تازه جوانه دينور يقال غلام قرهدای تار ناعم رخص (القراهد) قراهد وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى (قاروناه) رانك وواوك فتحيله اتباع تابعيندن كثيرك پدرى اسميدر (القزد) زاى معجمه ايله قصد وزننده ومرادفيدر يقال قزده قزدا بمعنى قصده (القسود) قافك كسرى ودالك تشديديله قتول وزننده بيونى قالين وقوى ومحكم اولان كسيه دينور يقال رجل قسود اى الغليظ الرقبة القوى (قسبند) قافك ضمى وبانك فتحيله كه فعلل وزننده در اهل لغت كرچه بونى ابنيه‌ده ذكر ايدوب لكن تفسيرينه تصدى ايتمديلر بنم عندمده بوكسبند فارسى معربيدر كه خاتونلرك حيض بزيدر ياخود كوسبند معربيدر كه قيونه دينور (القشبند) شين معجمه ايله قسبند

وزننده

وزننده اوزون بويلو كردنى عظيم آدمه دينور مؤنثنده قشبنده دينور هايله يقال رجل قشبند اى طويل عظيم العنق ويقال امرأة قشبندة ظاهرا بودخى لغت اخرادن معربدر (القشدة) قافك كسريله قيماق ياخود كره ياغى سويق ايله وخرما ايله طبخ اولنوب حلوا اولدقده دبنه چوكن يوصه كبى چوكندى يه دينور وقشده برنوع سودلو نبات آديدر وبوفقه قيماغه ياخود كره ياغنه دينور (القشادة) قافك ضميله قشده ايله معناى اولده مرادفدر (القشد) كشط وزننده ومرادفيدركه برنسنه‌يى شئ آخرك اوزرندن ازاله ايدوب اول شيئ اچق معناسنه در يقال قشده اذا كشطه (القصد) قافك فتحى وصادك سكونيله يول طوغرى اولمق استقامت طريق معناسنه‌در شارح ديركه فى الاصل بومعناده مصدردر بعده وصف اولەرق استعمال اولنمشدر يقال سبيل قصداى مستقيم كويا كه سالكك وجههٔ مقصدينه قصد ايدر ومنه قوله تعالى [وعلى الله قصد السبيل] واعتماد ايلمك معناسنه‌در يقال قصد اليه اذا اعتمد وبرنسنه يه توجه وعزم وآهنك ايلمك معناسنه در يقال قصده وله واليه قصدا من الباب الثانى اذا امه ومعتدلانه حركت ايلمك يعنى برايشده وسط حاله رعايت ايدوب افراطدن مجانبت ايلمك معناسنه در يقال قصد فى الامر ضدافرط اى لم يجاوز فيه الحد ورضى بالتوسط وشاعر قصائد منظومه نظمنده ايراتى برى برينه مواصلتله اطاله ايلمك معناسنه‌در يقال قصد الشاعر اذا واصل عمل القصائد وقصد وصف اولورنه تنومندونه انجه‌رك اولان معتدل وجودلى كشى يه دينور يقال رجل قصد اى ليس بجسيم ولابضئيل وبرشيئ قيرمق معناسنه‌در نه كونه اولورسه اولسون على قول ياريسندن قيرمغه مخصوصدر يقال قصد الشئ اذا كسره باى وجه كان اوبالنصف وعدل وداد ايلمك معناسنه‌در يقال قصد الرجل اذا عدل وبركسيه برماده ضمننده زور وجبر ايلمك معناسنه‌در يقال قصد فلانا على الامر اذا قسره شارح سائر نسخه‌لرى تخطئه ايلشدر (الاقتصاد) افتعال وزننده قصد كبى اعتدال اوزره حركت ايلمك معناسنه‌در معتدل اولان كسه البته ره راستى قصد ايدر يقال اقتصد فى الامر ضد افرط عدم تفريط بوكه لازم كلور واقتصاد شاعر قصائد منظومه‌سنده ايراتى برى برينه وصل ايله اطاله ايلمك معناسنه‌در يقال اقتصد الشاعر اذا واصل عمل القصائد (المقتصد) مقتدر وزننده (والمقصد) معظم وزننده وجودى نه ايرى ونه انجه اولان آدمه دينور (التقصيد) تفعيل وزننده قصد كبى برنسنه‌يى قيرمق ياخود نصفندن قيرمق معناسنه‌در يقال قصد الشئ اذا كسره او بالنصف (الانقصاد والتقصد) برنسنه قيرلمق معناسنه‌در يقال انقصد الرمح وتقصد اذا انكسر (القصد) فتحتينله عوسج اسميدركه موسى اغاجى وسنجان تيكنى ديدكلرى شجردر وقصد العوسج والارطى

والطلح بو مقوله اغاجلرك تر وتازه يومشق دالرينه اطلاق اولنور وقصد آجلغه دينور جوع معناسنه ومفيلان كبي تيكنلو ايري ميشه اغاجلرينك كوز موسمنده چيچكلرينك طومورجقلمسنه على قول هر تيكنلو اغاجك ابتدا نابت اولديغي حينده نباتنك ظهور ايلسنه دينور (القصادة) سعاده وزننده سمورمك معناسنه در يقال قصد البعير قصادة من الباب الخامس اذا سمن (القصدة) قافك كسريله قيريلن نسنه دن بر پارچه يه دينور جمعي قصد كلور عنب وزننده (القصد) كتف وزننده (والقصيد) امير وزننده (والاقصاد) همزه نك فتحيله قيريق شيشه دينور يقال رمح اقصد وقصيد واقصاد اى متكسر شارح ديركه بوراده اقصاد عندالاخفش جمع وزني اوزره كلن اوزاندنر وسائرلر عندنده اجزاسنه نسبتله مصوغ اولان جمعدر ثوب اخلاق وقدر اعشار دخي بويلجه در انتهى وقصيد شول شعره اطلاق اولنور كه شطرا بيتي تام وكامل اولوب واوج بيت و آندن زياده اوله على قول اون التي بيت ودخي زياده اوله حالا بين الشعراء هاء اسميله قصيده تعبير ايتدكلريدر لكن جوهرى قولي اوزره قصيد قصيده نك جمع جنسيدر سفين وسفينه كبي مترجم ديركه شاعر شعر مزبور ايله بر مقصود قيد ايدر اولمغله قصيده اطلاق اولنمشدر ذكر اولنان مواصله ابيات معنامي دخي اول مقصده مبني در نته كه صاحب معيار بو رسمه بيان ايلمشدر قالديكه طبع مستقيم وعلم عروض قويم اجتماعندن حاصل اولان اثر موزونه شعر ديرلر كه علم معناسنه در شعوردن اولمغله طبعك كمال مدخلي اولسنه دليلدر وشعرك انواعي واردر بيت رباعي قطعه مفرد مثنوى نظيره تخميس تاريخ كبي فن بديعده اولان محسنات معروفدر بونلرك برى قصيده در كه قصد عازم ايله نظم اولنادر اكثر ادباء عندنده يدى بيتدن زياده يه اطلاق اولنور وبعضا مطلعنده ياخود او اخره قريب خلالنده تغزل اولنور وكريز كه مرامه انتقال ايلمكه مناسبت بيدا ايدن معنايي مفيد بر بيتدر آندنصكره تاج كه شاعر مخلصي آنده ايراد ايدر صكره دعا ايلر اكر تاريخي وار ايسه اثناسنده ياخود آخرنده ايراد ايدر اك آخر بيته مقطع دينور وبيت القصيد مبنا عليه اولان بيتدر كه ابيات سائره دن رنكين وجودت طبعه تصادفله دلنشين اولور نته كه ديمشلردر قصيده ده براولور بيت نادر المضمون انتهى * وقصيد سموز ايلمكه دينور يقال مخ قصيد اى سمين على قول سموزدن دون اولانته دينور كه نه سموز ونه آرق اولانيدر وايلمكلي كمكه دينور يقال عظم قصيد اى مخ وقوريمش اته دينور يقال لحم قصيد اى يابس وايلمكلي سموز ناقه يه دينور يقال ناقة قصيد اى سمين بها نق ودكنكه دينور عصا معناسنه وسموز اوركجه دينور واعمال فكر و رويته تنقيح وتهذيب اولنمش متين و پاكيزه شعره دينور يقال شعر قصيد اى منقح مجود

(القصود) صبور وزننده بودخی سموز ایلیکه علی قول معتدل اولانته دینور یقال مخ قصود ای سمین اودونه یعنی وفوق المهزول (القصیدة) سفینه وزننده بودخی ایلکلی سموز ناقه‌یه و دکنکه دینور (الاقصاد) همزه‌نك کسریله آتیلان اوق طوقندیغی شخصی همان قلداتیوب برنده هلاك ایلك معناسنه‌در یقال اقصد السهم اذا اصاب فقتل مکانه وفی الاساس اقصده السهم واقصاد برکسه‌یی مزراقله بلا خطأ اورمق معناسنه‌در یقال اقصد فلانا اذا طعنه فلم یخطئه و یلان برکسه‌یی صوقدیغی کبی دفعی هلاك ایلك معناسنه‌در یقال اقصدته الحیة اذا لدغته فقتلته (المقصدة) معظمه وزننده دوه قسمنه مخصوص برکونه داغ و تمغا اسمیدر که قولقلرینه باصیلور (المقصد) مکرم وزننده شول آدمه دینورکه خسته اولوب علی الفور وفات ایلش اوله (المقصدة) محمده وزننده شول خاتونه دینورکه وجودی عظیم واندامی تام ووافر اولغله هرکورن آدمی عجبناك ایدر اوله یقال امرأة مقصدة ای عظیمة تامة تعجب کل احد وبویی برمقدارجه قصیر اولان خاتونه دینور یقال امرأة مقصدة ای التی الی القصر (القاصد) قریب معناسنه مستعملدر یقال سفر قاصد ای قریب اعتدال معناسندن مأخوذدر وعربلر بینا وبین الماء لیلة قاصدة دیرلر هیئة السیر معناسنه‌کة بطوء وتعبسز برکیجه‌لك مسافه وار دیمکدر (القعود) قافك ضمیله (والمقعد) میمك وعینك فتحیله‌کة مصدر میمی در مطلقا اوتورمق جلوس معناسنه در علی قول قعود ایاق اوزرندن اوتورمق و جلوس یاتورکن یاخود سجده‌ده ایکن قالقوب اوتورمقدن عبارتدر قول اوله کوره یوقریدن اشاغی‌به وثانی‌یه کوره اشاغیدن یوقری‌یه انتقاللە اولور یقال قعد الرجل قعودا ومقعدا من الباب الاول اذا جلس اوهو من القیام والجلوس من الضجعة و من النعجود وباء حرفیله متعدی اولور یقال قعدته اذا اقعده و قعود قیام معناسنه کلمکله ضد اولور یقال قعد الرجل اذا قام وقوش کوکسنی یره ویروب یاتمق معناسنه استعمال اولنور یقال قعدت الرحة اذا جثمت وخرما اغاجی برسنه میوه طوتوب اوبرسنه بوش قالمق معناسنه مستعملدر یقال قعدت النخلة اذا حملت سنة ولم تحمل اخری وبرآدم جنك وخصومتده کندی همناسنه کوجی یتمك معناسنه استعمال اولنور یقال قعد فلان بقرنه اذااطاقه بوراده باء تعدیه ایجوندر وبرکسه جنك ایجون اقرانی تهیئه ایلك معناسنه استعمال اولنور یقال قعد للحرب اذا هیألها اقرانها وفدان اوزدك بغلق معناسنه مستعملدر یقال قعدت الفسیلة اذا صارلها جذع ای ساق وخاتون ولد وحیضدن ومعاملهٔ زوجیه‌دن قالمق معناسنه مستعملدر یقال قعدت المرأة اذصارت قاعدا کماسیذکر وقعود خاتون طول اولمق ایله معناسنه‌در یقال قعدت المرأة اذا آمت وقعد کلمه‌سی افعال ناقصه‌دن صار

معناسنه استعمال اولنور و منه يقال حدد شفرته حتى قعدت كانها حربة اى صارت يعنى بجاغنى اول رتبه‌ده بيلدى كه كويا كه مزراق يلانى اولدى و منه يقولون ثوبك لاتقعد تطير به الريح اى لاتصير الريح طائرة به ثوبك لفظى مضمر احفظ كلمه‌سيله منصوبدر (الاقعاد) همزه‌نك كسريله اوتورمق معناسنه‌در يقال اقعده اذا جعله قاعدا واوتورن آدمك بوبى قدر قوبى قازمق على قول صوبه وارميوب پريوزينه قريب قازوب اوبلجه ترك ايلك معناسنه‌در يقال اقعد البئر اذا حفرها قدر قعدة اوتركها على وجه الارض ولم ينته بها الماء و برآدمه خدمت ايلك معناسنه استعمال اولنوركه معنا مخدومى اقعاد ايدر يقال اقعد فلانا اذا خدمه وبرآدمك نفقه ومؤنتنى كندى كسب واداره ايلك معناسنه مستعملدر يقال اقعد اباه اذا كفاه الكسب شارح ديركه اقعاد اقامه معناسنه‌ده كلور يقال اقعده اى اقامه پس بوذكر اولنان قيام معناسندن اولور (المقعد) ميمك وعينك فتحيله مصدردركه ذكر اولنمدى ومقعد ومقعده اسم مكان اولور اوتوره‌جق يره دينور (القعدة) قافك كسريله بناء نوعدر لسانمزده آلدن اوتورش ايله تعبير اولنور يقال هو حسن القعدة ويقال يقعد قعدة الدب يعنى ايو اوتورشى كبى اوتورر وقعده قاعد اولان كسه‌نك اوتوردينى مكاندن اخذ ايلديكى مقداره دينور كه اوتورملق وبرآدم اوتوره‌جغى بر تعبير اولنور لكن اساسده طول انسان قاعد عبارتيله مفسر اولمغله بئر مذكوره اكا مبنى ترجمه اولندى وبو معناده قافك فتحيله‌ده جائزدر وقعده برآدمك اك صكره تولد ايدن ولدنه اطلاق اولنور كه خاتمه اولادیدر مذكر ومؤنثى ومفرد وجمعى مساويدر يقال هو وهى و هم قعدته اى آخر ولده (ذوالقعدة) قافك فتحيله وكسريله شهور عربيه‌دن برشهرك اسميدركه شوال عقبنده كلور اشهر حرمدندر شهر مذكور حلولنده عربلر سفر وجدالدن قعود ايدلرينه مبنى آنكله تسميه ايلديلر جمعنده ذوات القعده دينور (القعد) فتحتينله خوارجه دينور امام على كرم الله وجهه حضرتلرينه نصرتدن قعود ايتدكلرينه مبنى اطلاق اولندى واول طائفه‌نك رأى و مذهبلرينه اتباع ايدنه قعدى دينور اساسده قعد خوارجدن برطائفه اولمق اوزره مرسومدر كه امام علىيه نه نصرت ايتديلر ونه محاربه ايتديلر وقعد دفتر وديوان سلاطين و امراده اسم ورسملرى اولميان يعنى علوفه خوار وموظف اولميان جماعته اطلاق اولنوركه سپاه وعسكرى زمره‌سندن خارج اولنلردر يقال قوم قعد اى لاديوان لهم وحرب وقتاله وغزا وجهاده كتمين اوتوراق زمره‌سنه اطلاق اولنور يقال قوم قعد اى لايمضون الى القتال بونلرده‌قعد قاعدك جمعيدر خدم وخادم كبى وقعد مفرد اولور انسانك نجس وقاذوره‌سنه اطلاق اولنور ودومك يالك كمكلرنده سستلك وكوشكلك

اولغه دینور یقال فی وظیف البعیر قعد ای استرخاء (القعدة) فتحاتله نسوانه مخصوص برکونه مرکب اسمیدر هودج ومحفه کبی وقالیچه‌یه دینور طنفسه معناسنه (ابنة اقعدی وقومی) جاریه‌یه اطلاق اولنور اوتور قالق قزی دیمکدر یقال داره مملوة بابنة اقعدی وقومی ای بالامة (القعاد) غراب وزننده (والاقعاد) همزه‌نك کسریله اسم اولەرق کوترملك علتنه دینـور که معاذ الله تعالی حرکتدن الیقور اقعاد فی الاصل مصدردر یقال به قعاد واقعادای داء یقعده وقعاد واقعادهمزه‌نك فتحیله برمرض آدیدرکه دوه‌نك اویلقلری اکسـه‌سنده اولان قبا اتلرینه عارض اولوب دوه‌یی بصمقله یره مائل ایدر (المقعد) مکرم وزننده کوترم آدمه دینور فارسیده زمینگیر دیرلر ومقعد اصطلاح عروضیینجه اقعاد عارض اولان شعره دینـورکه هر بیتنده زحاف واقع اوله علی قول بیتك عروضندن برعلت سـببیله قوتی نقص اولنمش اوله یقال شعر مقعد و هو کل بیت فیه زحاف اوما نقصـت من عروضه قوة شارح دیرکه قول اول امام خلیل قولیـدر لکن اکثری کتب عروضده اقعادی بحر کامله تخصیص وعروضنك تنویع واختلافیله تنصیص ایتشلردر ومقعد سلفده برکسه اسمیدرکه صنعتی اوقلره یلك یکورمك ایدی ومقعد نسر یعنی کرکس دیدکلری قوشك یاوریسنه دینور وشول کرکس قوشنه دینورکه برزهرناك طعمه ایله صید اولنوب یلکلری یولنمش اوله وشول تازه خاتون ممه‌سنه دینورکه یاتقین اولیوب قالقق اوله اقعاد اقامه معناسنده‌در کلکله ظاهرا بوآندن مأخوذدر یقال ثدی مقعد ای ناهد لم ینثن ومقعد الانف بورنرینك دلکلری ککیش اولان کشی یه دینـور یقال رجل مقعد الانف اذا کانت فی منخریه سعة (المقعدات) مکرمات وزننده قوربغه‌لره دینور ضفادع معناسنه تقول اسهرتنی المقعدات ای الضفادع وبغرتلق قوشنك هنوز اوچنه بشلامش یاوریلرینه دینور (القاعد) اوزدك بغلمش خرما فدانه اطلاق اولنور علی قول ال ینشور اولان خرما اغاجنه دینور یقال فسیلة قاعد اذا صـارلها جذع اوهی النخلة التی تنالها الید و قاعد حبوبانله طوبطلو چوله اطـلاق اولنور وولددن وحیضدن و معامله زوجیه‌دن قالمش خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة قاعـد اذا قعدت عن الولد والحیض والزوج مترجم دیرکه اشبو [والقواعد من النسـاء اللاتی لایرجون نکاحا فلیس علیهن جناح] الایه کریمه‌سـنی بیضاوی العجائز اللاتی قعدن عن الحیض والحمل عبارتیله تفسیر ایلدکدنصکره والفاء فیه یعنی فی لیس لان اللام فی القواعد بمعنی اللاتی اولو صفها به عبارتیله فاء دخولنی تعلیل ایلشـدر پس قول اول حدوث معناسی اراده اولندیغنه مبنی اولور اکا کوره قواعد قاعده‌نك جمعی اولمق لازمدر نتیجه حدوث معناسی مراد اولندقـده مرضعه دیرلر هایله و قول ثانی حدوث

معناسی مراد اولمقدیغنه کوره در که اسم موصول اولمز المؤمن الکافر کلمه لری کبی انتهی (القواعد) قاعده‌لك جعیدر قوایم وقائمه کبی وقواعد البهودج شول درت آرقوری آغاجه اطلاق اولنورکه هودج انلرك اوزرلرینه ترکیب واستوار قلنور (القعدی) قافك ضمی وکسری وعینك سکونیله عاجز آدمه اطلاق اولنور یقال رجل قعدی وقعدی ای عاجز (قعید النسب) سعید الحسب وزننده جد اکبرینه قریب الاباء اولان آدمه اطلاق اولنورکه پدرلری معمریندن اولمغله جد اعلاسنه واسطه‌سی آز اولور (القعدد) قنفذ وزننده (والقعدد) جندب وزننده (والاقعد) احمد وزننده (والقعدود) زنبور وزننده بونلرده قعید النسب معناسنه در یقال رجل قعید النسب وقعدد وقعدد واقعد وقعدود ای قریب الاباء من الجد الاکبر مترجم دیرکه بومناسبتله سندا علی صاحبی اولان عالمه قعید الاسناد اطلاق اولنور وجه مذکور اوزره نسبده جد اکبر ایله مثلا زیدك میانه‌لرنده کلن اجدادلری معمریندن اولوب وآخر عمرلرنده ولد حاصل ایتملریله سائر لرك جد اعلالرینه موصل اولان واسطه‌لرندن انك واسطه‌سی آز اولمغله آنلردن اقرب اولور کذلك سند اعلی صاحبی دخی بورسمه اولور وسند اعلی عند العلما بغایت معتبر و مفتخر در بناء علیه اسلاف علماء سند اعلی تحصیلی ایچون بلاد بعیده‌یه سیر وسفر مشقتی مرتکب اولورلر ایدی بوفقیر دخی اساتذهٔ عدیده‌دن اجازتنامه‌یه نائل ایکن سند اعلی تحصیلی ایچون حجاز و عربستانه سفر و بتوفیقه تعالی مدت مدیده دنبرو دنلرواهمز اولان مطلبمزه ظفر میسر اولمشدر الحمد لله علی ذلك سائر اجازتنامه‌مزده نبی اکرم سرلوحهٔ عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اوتوز اوچ واسطه ایله منتهی اولور وحالا بین العلما متداول اولان بومرتبه در وسند اعلایی مشتمل اولان اجازتنامهٔ مرقومزده اون التی واسطه ایله متصل اولور وبوامام فیروزی طریقیدرکه معمریندن نجبه مشایخ عظامی محتوی در از جمله سکزنجی درجه‌ده شیخ عبدالکریم الفرغانی یوز قرق سنه معمر اولمشدر کذلك اونجی مرتبه‌ده بولنان یحیی بن عمار الخلنانی یوز قرق اوچ سنه معمر اولمشدر رحمة الله علی شیخی ومشایخه انتهی (وقعدد) قنفذ وزننده جد اعلاسنه بعید الاباء اولان کسیه اطلاق اولنمغله ضد اولور یقال رجل قعدد ای البعید الآباء وقورقی اولوب مکارمدن قاعد اولان لئیم وفرومایه شخصه اطلاق اولنور یقال هو قعدد ای جبان لئیم قاعد عن المکارم وی نام وبی شهرت اولان خامل کسیه اطلاق اولنور (القعدی) (والقعدیة) قافلرك ضمی وکسری وعینلرك سکونیله (والضجعی) ضادك ضمی وکسری وجیمك سکونیله بونده هاایله ضجعیه دیمز (والقعدة والضجعة) قافك وضادك ضمیله همزه وزننده اکثر اوقاتی اوتوروب یاتمغله کذران ایدن تنبل وکاهل

كشي‌يه اطلاق اولنور يقال رجل قعدى وقعدية وضجعى وقعدة ضجعة اى كثير القعود والاضطجاع (القعود) صبور وزننده چوبانك ايش دوه‌سنه دينوركه هرحاجتى ايچون اكا بنوب اورايه بورايه قوللنديغى دوه‌دن عبارتدر فارسيده اكا رخت دربار جمى اقعده كلور وقعد كلور ضمتيله وقعدان كلور قافك كسريله وقعايد كلور وقعود دوه قسمندن قلوص وبكره دينور ثنى مرتبه‌سنه بالغ اولنجه قدركه ابتدار كوبه صلاحيتنه مبنى در وبكر كنيج اركك دوه‌يه وقلوص ابتداء ركوبه صالح اولان كنيج ديشى دوه‌يه دينور ثنى مرتبه‌سنه بالغ اولنجه قدر امهات سائره‌ده قلوص قعوده مقابل اولمق اوزره بووجهله مرسومدركه قلوص شول ديشى دوه‌درکه ابتداء ركوبه صالح اوله ثنى مرتبه‌سنه وارنجه قدر بعده ناقه اطلاق اولنور وقعود شول اركك دوه‌درکه ابتداء ركوبه صالح اوله ثنى مرتبه‌سنه وارنجه قدر بعده جمل اطلاق اولنور وقلوصه قعود اطلاق اولنمز پس مؤلفك قولى آنلره مخالف اولور وثنى بش ياشنى بچوب آلتنجى‌يه كيرمش دوه‌در وقعود مطلق دوه كوشكنه دينور فصيل معناسنه (القعودة) هابله (والقعدة) عمده وزننده قعود ايله معناى اولده مرادفدر وقعده اشكه اطلاق اولنور حمار معناسنه جمى قعدات كلور ضمتيله وقعده اتك ايرنه اطلاق اولنور سرج معناسنه ودابه‌نك پالانه اطلاق اولنور رحل معناسنه (الاقتعاد) افتعال وزننده چوبان دوه‌نك برنى قعده يعنى ايش دوه‌سى ايدنمك معناسنه‌در يقال اقتعده الراعى اذا اتخذه قعدة (القعيد) امير وزننده قنادلرى هنوز دوزلوب اوچق درجه‌سنه وارمش چكركه‌يه دينور وبدره اطلاق اولنور اب معناسنه ومنه قولهم قعيدك لتفعلن كذا اى بابيك وبو بين العرب يمين‌در وقعدك لفظى مقدر اقسم كله‌سيله منصوبدر وعربلرك قعيدك الله وقعدك الله قوللرى كه قافك فتحى وكسريله‌در بونلر قسم دكلدر بلكه استعطاف واسترحامى متضمن‌در زيرا جواب قسم ايله مجاب دكللردر بلكه بونلر فعل موقعنده واقع منصوبلردر عربلرك عمرك الله قوللرى كبى كه عمرك الله تعميرا منزلنده‌درکه بن سنكچون اللهدن عمر طويل نياز ايدرم حق تعالى سكا اوزون عمر احسان ايلسون ديمكدر بونك كبى قعيدك الله وقعدك الله قوللرى قعدك الله تقديريله سألت الله ان يحفظك سيكنده‌در وبومعنا حق تعالانك [عن اليمين وعن الشمال قعيد] قول شريفدن مأخوذدركه اوراده قعيد حافظ ونكهبان معناسنه‌در بومقامده بورسمه ترجه ايلديكمز بعض نسخه‌نك هامشنده وبعضنك درونده مرسومدر وچند سطر مرورنده وقعدك الله ويكسر وقعيدك الله نشدتك الله وقيل كانه قاعد معك يحفظه عليك اومعناه يصاحبك الذى هو صاحب كل نجوى عبارتى واقع اولغله قول اوله مخالفدر زيرا قول ثانيده دخى جواب اولميوب و مفهومى قسم در

قالديكه اساس ومزهر وسائر امهاتدن استنباط اولندیغی اوزره جوابه مقارن اولان بیندر نته که مؤلف دخی قول اولك استعطاف اولندیغنی عدم جواب ایله تعلیل ایلمشدر وجوابدن مجرد اولان بیین دکلدر پس قول ثانیده البته جواب ذکری لازمدر ظاهرا سهو یاخود سقطات نسخهدر ازجمله اساسده قعدك الله وقعیدك لافعل ومزهرده لاتیك عبارتیله مرسومدر پس معنا حفظ وصونی دائما سنك همدمك یاخود جمیع اسرارکه مطلع حاضر وناظرك اولان ذات اجل واعلا سکا بیین ویردیکه مثلا شونی ایتدکی یاخود صفت مذکوره ایله متصف اولان باری تعالی حقیچون بوایشی ایشلم یاخود سکا کلم دیمك اولور وجه مذکور اوزره بونلرده فعل مضمر ایله منصوبلردر وابو سعید السیرافی دیمشدرکه قول مزبورك مرجع وملخصی سألتك بقعدك الله ای بوصفك ایاه بالثبوت والدوام فتأخذ قعدا وقعیدا .سبکیدرکه قاعدة بنادن مأخوذدر وقعید مقاعد معناسنهدرکه برآدمك جلیس وهمدمی اولان کسهدر احد هما آخرك قعیدیدر وقعید حافظ ونکهبان معناسنه مستعملدر وبونك مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی برابردر وشول صیده دینورکه صیادك اکسه طرفندن ظهور ایلیه نطیح مقابلیدر (القعیدة) سعیده وزننده کشینك زوجهسنه اطلاق اولنور یقال هما قعیدته ای امرأته وهکبه طرزنده بلاسدن برنسنهدرکه اعراب طائفهسی آنك اوزرنده اوتورورلر مراد اسکمله طرزنده یوکدن نسیج اولنمش برنسنهدرکه ایچنی طولدروب اوزرنده قعود ایدرلر بومناسبتله اسکمله یه واوتوراق تختهسنه اطلاق اولنور وشول غراره یه یعنی خرار تعبیر اولنان ظرفه یاخود اکا شبیه ظرفه اطلاق اولنورکه ایچنه یصدرمه وکاك مقولهسی نسنه قورلر پرده اوتورمسی ملاحظهسنه مبنیدر ایچی طلو اولورسه بالفعل والاباالاول اولور واوزون اولیان قوملغه علی قول پره یاپشق اولان قوملغه اطلاق اولنور (القعد) تفعل وزننده اوتورشمق معناسنه در بومناسبتله برآدمك مصلحتنه نصب نفس ایله قیام واهتمام ایلمك معناسنه استعمال اولنورکه سائر اموره قیامی ترك ایدر یقال تقعد فلانا اذا قام بامره وقعود قیام معناسنهدهکلمکله آندن دخی مأخوذ اولمق محتملدر وتقعد برآدمی ایشندن آلیقومق معناسنه استعمال اولنور یقال تقعده اذا ریثه عن حاجته وبرخصوصی طلبدن فارغ اولمق معناسنه مستعملدر یقال تقعد عن الامر اذا لم یطلبه یعنی ترك طلبه (المقعد) مدحرج وزننده بودخی مقعد کبی کرکس یاورسنه دینور وزهرناك طعمه ایله صید اولنوب یلکلری یونولمش کرکس قوشنه دینور (المقعدة) مکرمه وزننده خرما یپراغندن اورلمش قوصوره دینور وشول قوبی یه دینورکه صوبی ظهور ایلیکله ترك اولنمش اوله یقال بئر مقعدة اذا کانت قدحفرت فلم ینبط ماؤها (المقعدان)مکرمان وزننده بادیه اشجارندن برشجردرکه رعی اولنمز(التقعید)

تفعيل وزننده بودخی اقعاد کبی برآدمه خدمت ایلك معناسنه‌در یقال قعده اذا خدمه وبر آدمك مؤنت ومهمه‌سنی رؤیت واداره ایلك معناسنه‌در یقال قعده ایاه اذا کفاه الکسب (الاقعنداد) اقعنلال وزننده بریرده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال اقعندد بالمکان اذا اقام به (القفد) قافك فتحی وفانك سکونیله برآدمك اکسه‌سنه سله اورمق معناسنه‌در یقال قفده قفدا من الباب الثانی اذا صفع قفاه بباطن کفه وبرایش ایشلمك معناسنه‌در یقال قفد الرجل اذا عمل العمل (الاقفد) احمر وزننده بیونی کوشك وسلپوك علی قول بیونی غلیظ اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل اقفد ای المسترخی العنق او الغلیظه وشول آدمه دینور که اوکچه‌لری یره یتشوب دکمیه‌رك برمقلرینك اوجلرنی بصه‌رق یورر اوله یقال رجل اقفد اذا کان یمشی علی صدور قدمیه من قبل الاصابع ولاتبلغ عقباه الارض واللری واياقلری قوری وبرمقلری قصه اولان آدمه دینور اکثری زنجیلرك صفتیدر یقال هو اقفد ای الکز الیدین والرجلین القصیر الاصابع (القفد) فتحتینله انسان وحیوان افقد اولمق معناسنه‌در یقال قفد الرجل والبعیر قفدا من الباب الرابع اذا کان اقفد وقفد دوه قسمنك طبانی ایچ یوزه طوغری مائل اولمق معناسنه‌در یقال قفد البعیر قفدا اذا کان مائل الخف الی الجانب الانسی فهوا قفد وقفد انسان قسمنده اياقلرینك اوکچه طرفی قوری وانجه وایلروسی قبا اولمق حسبیله اکسه طرفندن نظر ایدنه بادی نظرده ایلروسی کورینور اولمقدن عبارتدر وطوار قسمنده قفد بلکجه‌لری دیك اولوب وطرنقلری اوزره میللو اولمقدن عبارتدر که بلکجه‌لری اکیلمامکله طرنقلرینك اوجلرنی بصه‌رق یورر بوحالت ارد آیقلرنده دخی اولور معایبدندر اقفد بونلردن صفتدر وقفد صارغك اوجنی صالیورمیه‌رك باشه صارق صارنمغه دینور یقال اعتم بالقفد اذالف عمامته ولایسدل عذبته (القفداء) صحراء وزننده بودخی اوجنی صارقتمیه‌رق صارق صارنمغه دینور (القفدانة) فتحاتله سرمدانلق غلافنه دینور ومیشیندن وسختیاندن اولان کیسه‌یه ودغارجغنه دینور که ایچنه عطر مقوله‌سی نسنه قورلر یقال جعله فی القفدانة ای الخریطة من ادم للعطر وغیره (القفعدد) سفرجل وزننده بودر آدمه دینور یقال رجل قفعدد ای قصیر (القفندد) عملس وزننده قتی باشلو علی قول بیوك باشلو آدمه دینور (القفندد) سفرجل وزننده عظیم الالواح اولان یعنی کوکس تخته‌سی وکورك مقوله‌سی کمکلری بیوك اولان آدمه دینور جمعی مکسری قفاند وسالمی قفندون کلور یقال رجل قفندد ای العظیم الالواح (القلد) قافك فتحی ولامك سکونیله برنسنه‌یی بریره برکدرمك معناسنه‌در یقال قلد الماء فی الحوض واللبن فی السقاء والشراب فی البطن قلدا من الباب الثانی اذا جمعه فیه وبرنسنه‌یی

برنسنه اوزرینه یوروب صارمق معناسنه در یقال قلد الشئ علی الشئ اذا الواه وایپ یوکمك معناسنه در قلاده بوندن مأخوذدر یقال قلد الحبل اذا فتله وبرآدمی هر کون اسمه طوتمق معناسنه در یقال قلدت المعی فلانا اذا اخذته کل یوم واکبنی صوارمق معناسنه در یقال قلد الزرع اذا سقاه ودموری یوقلدوب تکه ایلدیکدنصکره برنسنه اوزرینه صارمق معناسنه در یقال قلد الحدیدة اذا رقها ولواها علی شئ وقلد سوار مقلود معناسنه در کما سیذکر (القلید) امیر وزننده (والمقلود) یوکلمش ایپه دینور یقال حبل قلید ومقلود ای مفتول وقلید نسنه یغلیه جق شریده دینور ومقلود تللری یاخود صحیفه لری بری بری اوزره صاریلوب بورلمش اولان بلاز که دینور قلد کبی یقال سوار مقلود وقلد ای ملوی (الاقلید) همزه نك کسریله سر کش ناقه نك برونه چکوردکلری برونسه لغه دینور وانخنره دینور مفتاح معناسنه مؤلفك بصائرده بیانه کوره کلید فارسی معربدر جمعی غیر قیاس اوزره مقالید کلور ملایح ومحاسن ومشابه ومذاکیر کبی ومنه قوله تعالی [له مقالید السموات] الایة لکن بوراده مقلاد ومقلد دخی انخنره دینك اوزره لغت مخصوصه اولهرق ثبت ایلمکله مقالید مقلادك جمعی اولمق اوزره رسم ایلمشدر نته که اکثر مفسرین اکا ذاهبلردر ومترجم دیر که نهایسدندر آیت مذکوره ده مقالید سموات وارضدن مراد خزائنلریدر خیر وفیاضه دن عبارتدر بیضاویده مرسوم اولدیغی اوزره حضرت عثمان رضی الله عنه مفخر انام علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه مقالید مذکوره دن سؤال ایلدکارنده [لااله الاالله والله اکبر وسبحان الله وبحمده و استغفر الله ولاحول ولاقوة الا بالله هو الاول والاخر والظاهر والباطن بیده الخیر یحیی ویمیت وهو علی کل شئ قدیر] کلمه لریدر دیو جواب ایلدیلر یعنی اکا مداومت ایدن سموات وارضینك خیر وفیضنه مظهر اولور بیوردیلر انتهی واقلید خرما سیدنك آغزنی صاروب بغلدقلری شریده دینور وتوجدن دوزلمش تله دینورکه دوه نك برونه چکوردکلری برونسه لغه چکوروب اوجنی بولارینه بند ایدرلر وکاهجه کوپه حلقه سنه بند ایدرلر واقلید کردنه دینور عنق معناسنه جمعی اقلاد کلور (المقلاد) مفتاح وزننده (والمقلد) منبر وزننده بونلرده اقلید کبی انخنره دینور نته که ذکر اولندی جعلری مقالید ومقالیدکلور ومقلاد خزینه یه اطلاق اولنور نته که آیت مذکوره ده بیان اولندی ومعنای اولندرکه فلان آدمك اموری بغایت تنك وشدید اولدی دیمکدر یرده ضاقت مقالیده ومقالیده دیرلر ضاقت علیه اموره معناسنه ومقلدمنبر وزننده مطلقا قابه دینور وعاء معناسنه وطوربه یه دینور مخلاة معناسنه واوجلکه دینور مکیال معناسنه واوبجی اکری دکنکه دینورکه چوکان طرزنده اولور باغچوانلرك ککه لری کبی واوراق کبی اکری اولان